

CEGLÉDI SZAKKÉPZÉSI CENTRUM PEDAGÓGIAI PROGRAM 2018.

PREAMBULUM

A szakképzési centrum a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ fenntartásában működő egyes szakképzési feladatot ellátó köznevelési intézmények fenntartóváltásával összefüggő intézkedésekről szóló 120/2015. (V. 21.) Korm. rendelet, valamint a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ fenntartásában működő egyes szakképző intézmények átadásáról, valamint egyes kormányrendeleteknek a szakképzés intézményrendszerének átalakításával összefüggő módosításáról szóló 146/2015. (VI. 12.) Korm. rendelet alapján a szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter által 2015. július 1-én alapított, szakképzési feladatot ellátó költségvetési szerv, köznevelési intézmény. A szakképzési feladatot a centrum a tagintézményei által látja el.

1. Köznevelési intézmény alapadatai:

- 1.1. *Megnevezések:*
 - 1.1.1. *Hivatalos név:* Ceglédi Szakképzési Centrum
 - 1.1.2. *Rövidített név:* Ceglédi SZC
 - 1.1.3. *Angol nyelven:* Cegléd Center of Vocational Training
 - 1.1.4. *Német nyelven:* Fachbildungszentrum Cegléd
- 1.2. *Székhely:* 2700 Cegléd, Malom tér 3.
- 1.3. *OM azonosító:* 203068
- 1.4. *Tagintézményei és azok székhelyei*
 - 1.4.2. Ceglédi SZC Bem József Műszaki Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája
2700 Cegléd, Jászberényi út 2.
 - 1.4.3. Ceglédi SZC Közgazdasági és Informatikai Szakgimnáziuma
2700 Cegléd, Kossuth Ferenc utca 32.

- 1.4.4. Ceglédi SZC Mihály Dénes Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája
2230 Gyömrő, Fő tér 2.
- 1.4.5. Ceglédi SZC Nagykátai Ipari Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája
2760 Nagykáta, Csonka köz 6.
- 1.4.6. Ceglédi SZC Sztterényi József Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája
2200 Monor, Ipar utca 2.
- 1.4.7. Ceglédi SZC Unghváry László Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája
2700 Cegléd, Kossuth Ferenc utca 18.
- 1.5. *Fenntartó megnevezése és székhelye:* Nemzetgazdasági Minisztérium
1051 Budapest, József nádor tér 2-4.
- 1.6. *Alapfeladat:* A szakképzési centrum fő feladataként szakközépiskolai és szakgimnáziumi nevelés-oktatást, a Szakképzési Hídprogramok keretében folyó nevelés-oktatást, felnőttoktatást, és a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható SNI gyermekek, tanulók iskolai nevelését-oktatását folytatja. Irányítja, szervezi az alapító okiratban meghatározott tagintézmények nevelési-oktatási tevékenységét, valamint önálló gazdálkodási tevékenységet folytatva biztosítja:
- a munka-erőpiaci igényeknek megfelelő képzési szerkezet kialakítását,
 - a beiskolázás sikerességéhez szükséges pályaaorientációs tevékenység,
 - valamint a tagintézmény zavartalan működésének feltételeit,
 - illetve az aktív szerepvállalást a felnőttoktatásban és a felnőttképzésben.

2. Jövőkép

A Ceglédi Szakképzési Centrum a helyi adottságokhoz igazítva a térség legjelentősebb köznevelési intézményévé fejleszthető. Ehhez szükséges megteremteni az egyensúlyt a munkaerőpiac minden szereplője között, hogy a kialakított rendszerben minden résztvevő, érkezzen akár a közszférából (foglalkoztatási osztályok, kereskedelmi és iparkamarák), akár a magánszférából (vállalkozások, cégek), akár a szakképzésből, megelégedéssel tudja ellátni a feladatait, elkerülve az ország versenyképességét leginkább veszélyeztető tényezőt, a megfelelő mennyiségű és minőségű szakképzett munkaerő hiányát. Az iskolarendszerű képzéseken kívül a felnőttképzés területén megkezdett folyamatokat folytatni és kiteljesíteni szükséges, hogy a szakképzés ezen szegmense is a Centrum aktív alkotóelemévé válhasson.

A végéhez közeledik az a struktúraváltás, amely a 2016/17-es tanévben indult, s amelynek következtében új elnevezésekkel találkozhatunk a képzési kínálatban. A korábbi szakközépiskolát felváltva megjelent a szakgimnáziumi képzés, a korábbi szakiskolából pedig szakközépiskola lett. A CSZC vezetősége és alkalmazottai is nagy reményekkel tekintenek az átalakulás felé, remélve, hogy az új képzési rendszer bevezetése pozitív hatással lesz a beiskolázásra, és a csökkenő gyereklétszám mellett is egyre többen választják majd a szakképzést, melynek színvonala, presztízse is tovább emelkedhet.

A képzési kínálat nem szakadhat el a valós munkaerőpiaci igényektől, melyeket rövid távon a felnőttképzési csoportok megszervezésével, középtávon a felnőttoktatás ipari szakmákkal is történő megerősítésével, hosszú távon pedig a tanköteles korú gyerekek

szakképzés felé történő orientációjával igyekszünk orvosolni.

A szakképző iskolai tanulók szempontjából fontos tényező, az iskolai teljesítmény végső kimenetelének eredményessége, a versenyképes szakmaszerzés, a munkaerőpiac elvárásainak megfelelő magas színvonalú szakmai felkészítés. Fontos feladat a hátrányos helyzetű tanulók számára másodlagos szocializáció, a tanuló családi háttérétől eltérő munkavállalási, szakmai karrier, jobb szociális életkörülmények esélyének lehetőségét megadni az eredményes iskolai tevékenység révén.

Élő, intenzív kapcsolat épült ki a Pest Megyei és Érd Megyei Jogú Városi Kereskedelmi és Iparkamarával, melynek eredményeként egyrészt a kamarai garanciavállalás rendszere zökkenőmentesen működik, másrészt az MFKB által meghatározott keretszámok alakulásánál is figyelembe veszik a Centrum véleményét. A szakmaszerkezeti döntésről szóló kormányrendeletekben megállapított keretszámaink tehát rendelkezésre fognak állni, a mi dolgunk, hogy ezeket a kereteket tanulókkal töltsük meg.

A Ceglédi Szakképzési Centrum tagintézményeiben már eddig is jelentős számban kötöttek tanulószerveződések, melyek következtében a duális képzés bevezetése és terjedése jó ütemben halad, a folyamat végeredményeként a Centrumnak el kell érnie a közel 100%-os lefedettséget a tanulószerveződések vonatkozásában.

3. Küldetésnyilatkozat

A Ceglédi Szakképzési Centrum munkája során fontosnak tartja, hogy ne csak a nappali rendszerben tanuló diákok számára segítsen megtalálni az életútjukat, hanem az élethosszig tartó tanulás jegyében felnőttoktatással és felnőttképzésekkel támogassa azokat is, akik a munkaerőpiacon új szakma megszerzésével szeretnének elhelyezkedni. Ezért küldetésének tartja azt is, hogy jó kapcsolatokat építsen ki a térség vállalkozóival, és az ő valós munkaerőigényeiknek megfelelő képzéseket tudjon nyújtani az ide jelentkező tanulóknak.

Mindezen célokat az alábbi jelszavak szellemében kívánjuk elérni:

- Meg kell nyitni az iskolákat a felnőttek előtt, szólítsuk meg azokat az embereket, akik nem rendelkeznek szakképesítéssel, vagy rendelkeznek ugyan egy szakmával, de az elhelyezkedési lehetőségeik minimálisak!
- Biztosítsuk számukra egy a munkaerőpiacon keresett szakképesítés megszerzésének lehetőségét!
- Fejlesszük fel a Ceglédi Szakképzési Centrumot a térség legjelentősebb felnőttképzési intézményévé, szolgáltató centrumává!
- Helyezzük ki a tanulóinkat a térségben fellelhető vállalkozásokhoz!
- Szakgimnáziumi és szakközépiskolai osztályaink olyan vonzó továbbtanulási alternatívát jelenítsenek meg a nyolcadikos korosztály irányába, melynek köszönhetően a pályaválasztási hajlandóság irányunkba növekedésnek induljon. Ehhez szükséges hangsúlyozni:
 - A jó szakma többet érhet egy használhatatlan diplománál.
 - A szakgimnáziumban nem is egy, hanem mindjárt két piacképes szakma

elsajátításának lehetőségét biztosítjuk.

- Szakközépiskoláink által kínált duális szakképzés esélyt kínál akár a későbbi munkahely megtalálására, megismerésére, sőt az azonnali pénzkereset lehetőségére is.

Olyan iskolát szeretnénk:

- ahová a gyerekek szívesen járnak, mert megértő, motiváló és szeretetteljes légkör veszi körül őket;
- ahol a választott szakmához, hivatáshoz való kötődés kialakításával biztosítjuk, hogy a tanulók minél tovább és nagyobb számban maradjanak az intézményben;
- ahol a természetes gyermeki kíváncsiságot megőrizve, az életkori sajátosságaiknak megfelelő módszerekkel tanulhatnak a diákok;
- ahol a szilárd erkölcsi normák megalapozásával diákjaink alkalmassá válnak a munkahelyi beilleszkedésre és a közösségi életre;
- ahol a széleskörű tevékenységekínálat segítségével a gyerekek képességei sokoldalúan fejlődhetnek, és a tanulás motivációs alapja a sikerélmény;
- ahol a tantestület minden tagja fontosnak érzi magát, megtalálja azt a tevékenységet, amelyhez a legjobban ért és alkotói szabadsága kibontakozhat;
- és ahol a pályakezdő gyakornok pedagógusok sem érzik elveszettnek magukat, hiszen a kezdetektől segítjük őket az intézményben folyó pedagógiai munka megismerésében, a helyi hagyományok és szokások megőrzésében.

Cegléd, 2018. augusztus 31.

.....
Buncsák Gábor
főigazgató

**CEGLÉDI SZAKKÉPZÉSI CENTRUM
BEM JÓZSEF MŰSZAKI SZAKGIMNÁZIUMA ÉS
SZAKKÖZÉPISKOLÁJA**

Cegléd, Jászberényi út 2.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

ELFOGADTA

*A Ceglédi SzC Bem József Műszaki Szakgimnáziuma és
Szakközépiskolája*

NEVELŐTESTÜLETE

2018. szeptember 3. napján

Jóváhagyta:

**Fernengel Katalin
igazgató**

Tartalom

I. NEVELÉSI PROGRAM	4
1. ALAPADATOK	4
1.1 Az intézmény megnevezése, székhelye, telephelye:	4
1.2. Jogállás, típus:	4
1.3 A képzési modell szerkezete	5
2. HELYZETKÉP AZ ISKOLÁRÓL	6
2.1 Rövid iskolatörténet	6
2.2 Névadónk	7
2.3 Tanulóink	8
2.4 A képzés körülményei, külső kapcsolatok	8
3. AZ ISKOLA HITVALLÁSA, ALAPELVEINK, CÉLKITŰZÉSEINK, FELADATAINK, ESZKÖZEINK	10
3.1 Az iskola önmeghatározása, funkciói	10
3.2 Pedagógiai alapelveink	10
3.3 Az iskolában folyó nevelő-oktató munka céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	11
3.4 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	12
3.5 A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok	13
3.6 Képességfejlesztés, tehetséggondozás, felzárkóztatás, értékközvetítés	14
3.7 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje	15
3.8 A beilleszkedési, magatartási nehézségek enyhítését szolgáló tevékenységek	16
3.9 Az iskolai hagyományok ápolása, őrzése	17
3.10 A településen élő nemzetiségek kultúrájának megismerése	20
3.11 A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése	20
4. A PEDAGÓGUSOK ÉS AZ OSZTÁLYFŐNÖKÖK HELYI FELADATAI	21
4.1 A pedagógusok intézményi feladatai	21
4.2 Az osztályfőnökök helyi feladatai	23
5. A TANULÓK INTÉZMÉNYI DÖNTÉSI FOLYAMATBAN VALÓ RÉSZVÉTELI JOGAINAK GYAKORLÁSI RENDJE	24
5.1 A diákönkormányzatot (DÖK) a diákok érdekvédelmi szervezetét az iskola nappali munkarend szerinti tanulók alkotják	24
5.2 Az iskolai sportkör (ISK) feladatai:	25
6. A SZÜLŐ, A TANULÓ, A PEDAGÓGUSOK ÉS AZ INTÉZMÉNY PARTNEREI EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI	25
7. A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK SZABÁLYAI	28
7.1 A felvételi és az átvétel helyi szabályai	31
8. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv	32
II. HELYI TANTERV	34
1. Az oktatásban alkalmazandó tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei	44
2. A Nemzeti Alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok megvalósításának szabályai	45
3. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban és gyakorlatban történő értékelési módjai, a magasabb évfolyamba lépés feltételei, valamint az otthoni felkészülés elvei	45
3.1 A tanulmányi munka értékelése	46
3.2 Az év végi értékelés alapelvei és az iskola magasabb évfolyamába lépés feltételei:	48
3.3 Az otthoni felkészülés szabályai	49
4. Csoportbontások szervezésének elvei	49

5. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek	49
6. Az egészségnevelés és környezeti nevelés, egészségfejlesztés	51
6.1 Egészségnevelés	51
6.2 Környezeti nevelés	52
6.3 Egészségfejlesztés	54
7. A tanuló esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	56
7.1 A tanulók magatartásának, szorgalmának értékeléséhez kapcsolódó elvek	56
8. A választható tantárgyak foglalkozások, a választható érettségi tárgyak	56
III. SZAKMAI PROGRAM	58
1. Az oktatott szakképesítések, szakképesítés-ráépülések és rész-szakképesítések megnevezése, azonosító száma, képzési ideje	58
2. A szakmai tantárgyak értékelése és minősítése	60
3. Átmeneti szabályok	60
4. A szakképesítések óratervei	61
XXII. KÖZLEKEDÉSGÉPÉSZ ÁGAZAT 5423 01 AUTOELEKTRONIKAI MŰSZERÉSZ	62
XI. VILLAMOSIPAR ÉS ELEKTRONIKA ÁGAZAT 54 523 01 AUTOMATIKAI TECHNIKUS	63
34 582 01 Ács	64
XI. VILLAMOSIPAR ÉS ELEKTRONIKA ÁGAZAT 54 523 02 ELEKTRONIKAI TECHNIKUS	68
XI. VILLAMOSIPAR ÉS ELEKTRONIKA ÁGAZAT 54 522 01 ERŐSÁRAMÚ ELEKTROTECHNIKUS	71
IX. GÉPÉSZET ÁGAZAT 54 521 03 GÉPGYÁRTÁSTECHNOLÓGIAI TECHNIKUS	75
XXX. SZÉPÉSZET ÁGAZAT 54 815 01 FODRÁSZ	79
XXX. SZÉPÉSZET ÁGAZAT 54 815 02 KOZMETIKUS	82
34 521 07 Járműipari fémalkatrész-gyártó	88
IX. GÉPÉSZET ÁGAZAT 54 523 04 MECHATRONIKAI TECHNIKUS	91
XVII. KÖNNYŰIPAR ÁGAZAT 34 542 06 NŐI SZABÓ	93
34 582 08 KŐMŰVES	95
A XXXVIII. rendszet szakgimnáziumi ágazat óraterve. (kifutó képzés)	96
XXXVIII. RENDÉSZET ÉS KÖZSZOLGÁLAT ÁGAZAT 34 861 01 RENDÉSZETI ŐR	99
5. A szakképesítés-ráépülések óratervei	105
6. Rész-szakképesítések (Szakképzési Híd program) óratervei.	107
FELNŐTTOKTATÁS ESTI MUNKAREND	111
54 815 02 KOZMETIKUS	111
FELNŐTTOKTATÁS ESTI MUNKAREND	112
FELNŐTTOKTATÁS ESTI MUNKAREND	113
34 522 04 VILLANYSZERELŐ	113
Mellékletek	114

I. NEVELÉSI PROGRAM

*„Munkálkodó légy, ne panaszkodó”
(Katona József)*

1.ALAPADATOK

1.1 Az intézmény megnevezése, székhelye, telephelye:

Ceglédi SzC Bem József Műszaki Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája
2700 Cegléd, Jászberényi út 2.

Telefonszámok:

- 53-505-460 igazgató
- 53-505-466 fax
- 53-505-350 központ
- 53-317-433 tanműhely

E-mail cím: muszaki-cegled@mail.eol.hu

Székhely: 2700 Cegléd, Jászberényi út 2.

Telephely: Bem tanműhely: Cegléd, Külső- Kátai út 35/A.

1.2.Jogállás, típus:

A Ceglédi Szakképzési Centrum tagintézménye.

Az intézmény működési területe:

Iskolánk Cegléd város 5 középiskolájának egyike, egyben Dél-Pest megye egyik legnagyobb középiskolája. Tanulóink nagyobbik hányada a környező településeken lakik, általában 30 településről és közel 60 általános iskolából érkeznek hozzánk.

Alapítás éve: 1884.

Az intézmény képviseletére jogosultak:

Az iskola igazgatója, valamint az általa megbízott intézményi dolgozók.

Az intézmény tevékenysége, a képzés szerkezete, feladata:

Az iskola képzési szerkezetét a köznevelési törvény és végrehajtási rendeletei, valamint a szakképzési törvény és az OKJ előírásai határozzák meg. Az iskola szakmai vizsgára, továbbá érettségi vizsgára készít fel.

Felnőttoktatás keretében elsősorban az esti munkarend szerint készítjük fel tanulóinkat a szakmai vizsgákra, illetve a szakképesítéssel rendelkező tanulók számára az érettségi vizsgára való felkészítést biztosítjuk.

1.3 A képzési modell szerkezete

Szakközépiskola:

A szakközépiskolában érettségi végzettséghez kötött ágazati szakképesítésre ismétlődően be a tanulókat.

A 9-12. évfolyamokon az érettségi vizsga keretében megszerezhető, illetve az érettségihez kötött ágazati szakképesítésnek megfelelő szakmai elméleti és gyakorlati oktatás folyik, a Nemzeti alaptantervre épülő kerettanterv alapján készült helyi tanterv szerinti közismereti képzés mellett.

Az érettségi vizsgával egyidejűleg az előképzettségüknek megfelelő szakképesítést is szereznek a tanulók.

A 13. évfolyamon az érettségi végzettséghez kötött ágazati szakképesítésre készítjük fel a tanulókat. A képzési idő a szakképzési kerettanterv alapján készült helyi tanterv szerint egy év.

Az érettségi vizsgával rendelkező, de a megfelelő szakmai előképzettséggel nem rendelkező tanulók részére a felkészítés ideje kettő év.

Szakképesítést igazoló bizonyítvánnyal rendelkezők a szakmai előképzettségüknek megfelelő szakképesítés-ráépülést vagy második, illetve további szakképesítést szerezhetnek.

Az oktatott szakképesítéseket és szakképesítés-ráépítéseket a Szakmai Program tartalmazza.

Szakközépiskola:

A szakközépiskolai évfolyamok száma is szintén öt év (3 szakképző évfolyam + 2 érettségire felkészítő évfolyam). Az első három évfolyamon az adott szakképesítés szakmai vizsgájára felkészítő, valamint az általános műveltséget megalapozó képzés folyik, és az ezt követő két évfolyamon készítjük fel tanulóinkat az érettségi vizsgára.

Az 1/9.- 2/10.-3/11. évfolyamokon a szakképesítés megszerzéséhez szükséges közismereti képzés és szakmai elméleti és gyakorlati oktatás folyik a szakközépiskolai közismereti, illetve a szakképzési kerettanterv alapján készült helyi tanterv szerint. Azon tanulók számára, akik sikeresen túl vannak a szakmai vizsgán, és folytatni szeretnék középiskolai tanulmányaikat két év alatt készülhetnek fel az érettségi vizsgára a 12.-13. évfolyamokon, ahol magas óraszámban tanulják az érettségi kötelező közismereti tantárgyait. A 13. évfolyam sikeres teljesítése után a tanulók négy tantárgyból (Magyar nyelv és irodalom, Matematika, Történelem, Idegen nyelv) tesznek érettségi vizsgát, ugyanis az államilag elismert szakképesítés megléte esetén a tanuló jogosult a négy kötelező tantárgy sikeres teljesítése esetén az érettségi bizonyítvány megszerzésére. Azaz az érintett tanulók a négy kötelező vizsgatárgy sikeres érettségi vizsgája után megkapják az érettségi bizonyítványukat. Ha a tanuló a szakmai bizonyítvány megszerzése után nem szeretné a tanulmányait az érettségire felkészítő évfolyamokon folytatni, akkor erről írásban nyilatkoznia kell a 3/11. évfolyam végén.

A szakközépiskolai közismereti tantervben előírt követelmények teljesítése esetén a képzési idő kettő év, melynek során kizárólag szakmai elméleti és gyakorlati oktatás folyik.

Szakképesítést igazoló bizonyítvánnyal rendelkezők a szakmai előképzettségüknek megfelelő szakképesítés-ráépülést vagy második, illetve további szakképesítést szerezhetnek.

Az oktatott szakképesítéseket és szakképesítés-ráépítéseket a Szakmai Program tartalmazza.

Felnőttoktatás:

Iskolánk képzési struktúrájába szervesen illeszkedik a felnőttoktatás.

A tanuló attól a tanévtől kezdve folytathatja tanulmányait felnőttoktatás keretében, amelyben a tizenhatodik életévét betölti.

A felnőttoktatás esti munkarend szerinti képzéseinkre jelentkezhetnek a tanulóink az első, a második, vagy akár a harmadik szakképesítés illetve szakképesítés-ráépülés megszerzése érdekében.

A tanulmányok megkezdésének feltétele, hogy a tanuló bizonyítani tudja, hogy szakközépiskola 9-11. évfolyamainak közismereti tantervben előírt követelményeit teljesítette, valamint az érettségire felkészítő évfolyamok esetén rendelkezik iskolarendszerű képzésben szerzett, államilag elismert szakmai bizonyítvánnyal.

Szakképesítés-ráépülés megkezdésének feltétele az OKJ által meghatározott szakmai végzettség megléte.

Az oktatott szakképesítéseket és szakképesítés-ráépüléseket a Szakmai Program tartalmazza.

Azon tanulók számára, akik rendelkeznek szakmai bizonyítvánnyal és folytatni szeretnék középiskolai tanulmányaikat két év alatt készülhetnek fel az érettségi vizsgára, az alábbi formákban:

1. A nappali oktatás munkarendje szerint 16 – 25 éves fiatalok számára.
2. Az esti oktatás munkarendje szerint azok számára, akik nem akarják, vagy életkoruk miatt már nem vehetik igénybe a nappali munkarend szerinti felnőttoktatást.

A jelentkezés feltétele, hogy a tanuló rendelkezzen iskolarendszerű képzésben szerzett, államilag elismert szakmai bizonyítvánnyal, továbbá bizonyítani tudja, hogy szakközépiskola 9-11. évfolyamainak közismereti tantervben előírt követelményeit teljesítette.

Az esti oktatás munkarendje szerint folyó oktatás esetében a tanórák száma a nappali rendszerű oktatás munkarendje szerinti kötelező tanórai foglalkozások ötven százalékára, ezért az iskolai oktatás jelentős mértékben a tanulók egyéni felkészülésére épül.

2. HELYZETKÉP AZ ISKOLÁRÓL

„Ismerd magadat, s magad által az embereket, az ismeret nélkül tudományod holt tudomány”

(Kölcsey)

2.1 Rövid iskolatörténet

Az iskola Cegléden a Hold utca és a Jászberényi út által közrefogott területen helyezkedik el.

Városunkban a szakmunkásképzés első megjelenése a céhek és a város által közösen fenntartott ceglédi Iparrajziskola volt, mely 1858-ban kezdte meg működését. Erről tanúskodik a Kossuth Ferenc utca 7-9. számú lakóépületen elhelyezett emléktábla.

Az első tanonciskolát 1885. január 5-én Gubody Ferenc polgármester adta át. Ez a jogelőd iskola alapításának időpontja. 1949-től nevezték először az inast ipari tanulónak, képzésük a Pesti út 7. sz. alatt kezdődött el egykori családi házakban. 1971. április 2-án adták át a Hold utcai épületet, amelyet a megnövekedett tanulólétszám tett szükségessé. A szakmunkások szakközépiskolája 3 éves levelező tagozatán 1974-től kezdődött a nevelő –oktató munka.

1985-86-ban a Jászberényi úti épülettel jelentősen bővült az intézmény és 1988-tól lehetővé vált a szakközépiskolai képzés.

A szakmunkások szakközépiskolája intenzív nappali tagozatán az első osztályt 1994-ben szerveztük meg.

2005 szeptemberében használatba vehettünk egy 12 tantermes, új, modern épületet, illetve egy gumiborítású sportpályát, ami nagymértékben hozzájárult iskolánk modern arculatának kialakításához.

Az iskola legrégebbi hagyományai közé tartozik a műveltségigény felkeltése, a szakmai tudás megalapozása, a kulcskompetenciák fejlesztése. A hagyományokra alapozva céljaink között szerepel érettségit adó középfokú szakképzés olyan modelljének kifejlesztése, amely tanulóink számára jó szakmai alapot nyújt, amely felkészít a felsőfokú képzésbe való bekapcsolódáshoz, alkalmassá tesz a gyors munkaerő-piaci irányultságú szakképzésre, a többszöri szakmaváltásra.

A nevelés és oktatás mindig azonos értéket képviselt, s a tudás és a munka tisztelete is állandóan összetartozott.

Ahhoz, hogy tanulóink korszerű, naprakész ismeretek birtokában hagyják el az iskolát, napjainkban szükség van a külföldi iskolákkal való kapcsolattartásra is. 2002-ben sikeresen pályáztunk a hollandiai RocTwente Plus és a skóciai Cardonald College intézményekkel közösen az Európai Unió által támogatott Comenius 1 programba, amelynek eredményeként közösen indítottuk el a Club Fashion nevű 3 éves projektünket. Mindezt lehetővé tette a kollégák, vezetők vállalkozó szellemisége.

A projekt annyira sikeresnek és hatékornak bizonyult, hogy 2005 és 2008 között ismét belevágtunk egy újabb 3 éves nemzetközi projektbe, amely a Trans-Mission nevet viselte. Az Európai Unió által finanszírozott program célja az volt, hogy a partneriskolák minél több ismeretet adjanak át egymásnak iskolájukról, városukról, országukról.

Jelenleg a Határtalanul pályázatokban rejlő lehetőségeket megragadva igyekszünk erősíteni tanulóinkban a nemzeti öntudatot, valamint a nemzeti összetartozás érzését a közös alkotás élményén keresztül.

Mivel kiemelten fontosnak tartjuk, hogy az iskolánkban folyó szakmai képzés minél jobban illeszkedjen a munkaerőpiac igényeihez, ezért a szakmai kínálatunk kialakításánál arra törekszünk, hogy minél több tanulóink hiányszakmát tanulhasson, és ezáltal Szabóky Adolf szakképzési ösztöndíjban részesülhessen.

Továbbá a duális képzés bevezetésével tovább erősödött a kapcsolatunk a gazdálkodó szervezetekkel, bővült a partnereink köre, ami szintén erősíti a munkaerő-piaci igényekhez igazodó szakképzés megvalósítását.

2.2 Névadónk

Bem József (1794. márc. 14.- 1850. dec.10.) lengyel hadvezér, a lengyel és a magyar szabadságharc hőse, a magyar honvédsereg altábornagya. Birtokos, nemesi családból származott. A varsói katonai akadémián tanult. 1810-ben alhadnagy, 1812-ben a lovas tüzérek főhadnagya lett. Részt vett Napóleon oroszországi hadjáratában (1812), kitűnt a gdanski erőd védelmének irányításával. 1813-ban a varsói téli tüzérségi iskola tanára lett. Tagja volt a Lukaszinski vezette lengyel függetlenségi összeesküvésnek, emiatt letartóztatták (1822), egyévi börtönre, majd büntetőszolgálatra ítélték.

I. Sándor cár halála után kilépett a hadseregből (1827), műszaki és természettudományi tanulmányokkal foglalkozott. Csatlakozott a cári uralom elleni 1830-31. évi lengyel felkeléshez, s mint a tüzérség főparancsnoka döntő érdemeket szerzett az iganei (április 10.), majd az ostrolekai csata (május 26.) megnyerésében. Varsót nem tudta megvédeni Paszkevics ostromával szemben (szeptember 6-7.), mert magára hagyták.

Nemzetközi katonai hírnevet szerzett, elismerésül dandártábornokká nevezték ki. A felkelés leverése után Nyugat-Európába menekült: 1832-től nagyrészt Párizsban élt, a lengyel emigráció szervezésén, egy újabb felkelés előkészítésén munkálkodott. 1848. augusztusában bekapcsolódott a galíciai forradalmi mozgalomba, majd a bécsi forradalom egyik katonai

vezetője lett (október 14-től). A schwechati csata (október 30.) és Bécs eleste után november 1-jén Pozsonyba menekült, s felajánlotta szolgálatait a magyar forradalmi kormánynak. Kossuth november végén az erdélyi hadsereg parancsnokává nevezte ki azzal a feladattal, hogy tisztítsa meg Erdélyt az osztrák csapatoktól.

Bem József újjászervezte a rábizott sereget, s 13000 fős kiváló szellemű hadtestével három hónap alatt kiűzte Erdélyből az ellenséget.

Csucsánál legyőzte A. Puchner altábornagy Pest felé vonuló seregét, majd felszabadította Kolozsvárt (december 25.). December 27-én kiáltványban ígért bűnbocsánatot a fegyvert letévő erdélyi ellenforradalmi erőknél.

December 28-án megalapította a Honvéd c. napilapot.

Bem József a 9000 fős erdélyi hadtesttel április 16-án megkezdte a temesközi hadjáratot. Orsováig harcolva a Bánátot is megtisztította az osztrák seregektől (máj. 16.). Görgey és Perczel Mór tábornokok Arad illetve Szeged felé nyomuló seregével való egyesülését a cári orosz csapatok támadása megakadályozta.

Kénytelen volt Erdélybe visszavonulni, de az intervenció hadsereggel szemben Segesvár mellett döntő csatát veszített (júl. 31.). (Itt esett el Bem József közeli barátja, és a korábbi segédtisztje, Petőfi Sándor). A segesvári vereség után harcolva Magyarország felé vonult. Augusztus 9-én Kossuth a Temesközben összpontosított magyar főssereg parancsnokává nevezte ki, de még ugyanezen a napon Temesvár mellett – Dembinski hátráló csapataival egyesülve – megsemmisítő vereséget szenvedett a Haynau vezette osztrák seregtől: Bem lováról lebukva megsebesült.

Augusztus 17-én még visszafoglalta Dévát, de a következő napon Törökországba emigrált azzal a szándékkal, hogy tovább folytassa a harcot a cári önkényuralom ellen: emigráns társaival egy közeli orosz-török háborúban reménykedett. Muszlim hitre tért s MuradTevfik pasa néven Szíria katonai parancsnoka volt haláláig.

2.3 Tanulóink

Ceglédről és a megye délkeleti részének nagyobbik feléből kerülnek hozzánk. A szülők foglalkozása 53-58 % -os arányban szakmunkás (fizikai dolgozó), 10-10 % -ban vállalkozó vagy nyugdíjas, a többi értelmiségi vagy munkanélküli. (Az édesanyák 20 %-a háztartásbeli).

Tanulóink kevesebb, mint fele él családban szüleivel együtt, a többiek csonka családban.

Az iskolai tanulmányi eredmények általában közepesek, vannak, akik a különféle közismereti és szakmai tanulmányi versenyeken kiválóan megállják a helyüket. (Országos versenyeken évtizedek óta eredményesen szerepelnek tanulóink).

A szakgimnáziumi tanulóink kb. 62% -a, míg a szakközépiskolások 64%-a bejáró.

Az eddigiekből kiolvashatók legfőbb teendőink, mint a pedagógiai program tartópillérei: alacsony jövedelemszintű családokból többségében gyengébb tanulmányi eredményű tanulók érkeznek hozzánk. Felzárkóztatásukra, alapismereti hiányaik pótlására, korábban megélt tanulmányi kudarcuk leküzdésére kiemelten fordítunk gondot.

2.4 A képzés körülményei, külső kapcsolatok

A gyakorlati oktatás tárgyi feltételei 1988-tól folyamatosan fejlődtek, ekkor teremtettük meg a jelenlegi tanműhely alapjait.

Tanműhelyi keretek között oktatható szakmák:

- ács-állványozó
- festő, mázoló, tapétázó
- kőműves
- női szabó
- villanyszerelő
- ipari gépész
- gépi forgácsoló
- hegesztő
- erősáramú elektrotechnikai technikus/ elektronika technikus
- gépgyártás technológiai technikus

Ezen felül rendelkezünk még az alábbi műhelyekkel:

- CNC tanműhely
- irányítástechnikai oktatókabinet
- villamos mérőterem
- elektrotechnikai labor
- gépész mérőterem
- fodrász gyakorlóterem,
- kozmetikus gyakorlóterem.

Az iskolai tanműhely mellett gazdálkodó szervezeteknél, egyéni vállalkozóknál is folyik a gyakorlati oktatás. Több gazdálkodó szervezettel vagyunk kapcsolatban, ezek közül tanműhelyi keretek között folyik gyakorlati oktatás:

- a Profil Oktató Kft.-nél,
- a PÁKÓ 95 Bt.-nél.

A többi gazdálkodó szervezet 1 – 8 fő oktatását végzi – egyedi képzésben. A beiskolázáskor a külső igényeket tartjuk fontosnak. Nyári összefüggő gyakorlat kapcsán más gazdálkodó szervezetek is segítik a gyakorlati oktatást. A munkahelyek változóak a tanulók választásai szerint. Az iskola kikötése, hogy a tantervi képzéssel összhangba legyen a tevékenységük.

A szakmai elméletet és szakmai gyakorlatot oktató pedagógus kollégáink rendszeresen vesznek részt továbbképzéseken, hogy mindannyian lépést tarthassanak a szakmájuk fejlődésével és megismerkedhessenek a legújabb technológiákkal.

3. AZ ISKOLA HITVALLÁSA, ALAPELVEINK, CÉLKITŰZÉSEINK, FELADATAINK, ESZKÖZEINK

„Olyannak tekintsd az embert,
amilyenné tenni akarod”

(Goethe)

3.1 Az iskola önmeghatározása, funkciói

Napjaink műszaki szakképző iskolája nem lehet sziget az iskolarendszerben, csakis a demokratikus államberendezkedés demokratikus intézménye. Ezért a specifikus jellegzetességek természetes jelenléte mellett iskolázottságot és képzettséget adunk.

Fontosnak tartjuk tehát a képességek kiművelését a kor követelményeihez igazodóan a pályaszeretettel (motiváltság) és a műveltségелеmek elsajátításának szintézisével, de ugyanolyan hangsúlyt kap pedagógiai munkánk során az adott szakképesítéshez nélkülözhetetlen speciális képességek, szakmai követelmények beépítése a személyiségbe.

Azt valljuk, hogy nem a tökéletesség az, ami szép, hanem a humanizmus. Valódiak vagyunk, nem tökéletesek, s ezzel a természetességgel, őszinteséggel és bizalommal, emberközpontú neveléssel szeretnénk tanítványainkat felkészíteni az egész életen át tartó tanulásra. (Lásd Harold C. Lyon: Emberközpontú nevelés ...)

A szakgimnáziumba a gépészet, villamosipar és elektronika, rendészet valamint szépművészet ágazatokra iskolázunk be tanulókat, akik négy év múlva szerezhethetik az érettségi bizonyítványt és ezzel egyidejűleg szakképesítést is.

A sikeres érettségi vizsgát követően egy év alatt kaphatnak az érettségi végzettséghez kötött ágazati szakképesítést, vagy jelentkezhetnek főiskolára, egyetemre.

A szakközépiskolába beiratkozott tanulóink három év alatt szerezhethetik szakképesítést igazoló bizonyítványt és az ezt követő két év alatt érettségi bizonyítványt is.

A nyolcadik évfolyamot végzett tanulók számára, a beiskolázási tervünkben, igyekszünk mindenkor a munkaerőpiac és a szülők igényeinek megfelelő szakképesítéseket felajánlani.

A képzési célok és funkciók bár szakirányúak, mégis fontosnak tartjuk Eötvös József gondolatát:

„A csak tudást nyújtó iskola – csonka iskola. A tudást is,
nevelést is nyújtó iskola a teljes iskola – az iskola.”

3.2 Pedagógiai alapelveink

- Oktató munkánk során figyelembe vesszük tanulóink egyéni képességeit, előre megismerhetik a velük szemben támasztott követelményeket, elvárásokat.

- Tanulóink számíthatnak a pedagógusok jóindulatú segítségére tanulmányi munkájukban és egyéni problémáik megoldása során.
- Gyermekközpontú, teljesítményre ösztönző pedagógiai munkát hirdetünk az egész személyiség fejlesztése révén a mind jobb emberi, szakemberi minőség elérése érdekében.
- Nem tartozunk társadalmi irányzatokhoz, filozófiai áramlatokhoz, de tanulóink számára megadjuk a sokirányú tájékozódás lehetőségét, egy nyitott, demokratikus iskolában szoktatjuk hozzá őket saját döntéseik meghozatalára.
- Törekszünk a harmonikus tanuló-tanuló, tanuló-tanár, szülő-tanár, tanár-tanár kapcsolatok kiépítésére.
- Sokoldalú eszközrendszerrel segítjük elő a megfelelő szövegértés, a beszédkultúra, a helyes anyanyelvhasználat és az önművelés igényének kialakítását, a számítógép kezelés elsajátítását, a mozgás és testedzés fontosságát és legalább egy idegen nyelv ismeretét.
- Célunk az Európai Unió és Magyarország oktatáspolitikájának megfelelően a nevelő- oktató munkánk során a hangsúlyt a kulcskompetenciák fejlesztésére helyezni, és ezáltal tanulóinknak versenyképes tudást biztosítani. Pedagógiai céljainkat az országos kompetenciamérések eredményeinek a figyelembevételével fogalmazzuk meg, és ennek szellemében munkálkodunk.
- Iskolánk az ésszerű változtatásokat kezdeményező, a mindenkori munkaerőigény és munkaerőpiac összefüggésrendszeréhez igazodó programot hirdet. A színvonalasabb működtetés érdekében vállalkozásbarát lépésekkel segíti önmagát, s vállalkozói szemlélettel ruházza fel tanítványait.
- Az elméleti ismereteket a maguk összetettségében tanítjuk, szorosan összehangolva a képességfejlesztéssel és a gyakorlati képzéssel.
- Ápoljuk, bővítjük kapcsolatainkat a szülőkkel, a gyakorlati képzési helyekkel, városunk és a környező települések iskoláival, közművelődési intézményeivel.

3.3 Az iskolában folyó nevelő-oktató munka céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Az iskolába belépő tanulók évekig részesei az itt zajló pedagógiai folyamatoknak. Céljaink, s az azok megvalósításához vezető stratégiák három mozzanattal kapcsolatosak, mindenkor szem előtt tartva az emberséget, a szakképzettséget és további tanulásra alkalmas képességet.

- Évente megújított beiskolázási akciókkal szeretnénk elérni a mind jobb színvonalú tanulói utánpótlást.
- Az igényekhez, képességekhez igazodva választási lehetőségeket kínálunk közismereti és szakmai területen, adottságaink határáig. Felkészítünk a kétszintű érettségire, és a szakmai vizsgára. Minden tanuló számára lehetővé tesszük valamely szakmai képesítés megszerzését.
- Intenzíven törekszünk a tanulási módszerek és technikák megtanítására motiváló, ráhangoló, ösztönző módszerek segítségével. Egyik legfontosabb kritériumnak tekintjük,

hogy korszerű általános műveltség és szakmai ismeretek birtokában elsősorban a munkaerőpiacon, majd a vállalkozási szférában, a tehetségesebbek a továbbtanulás lehetőségei révén sikeresen érvényesüljenek.

- Elengedhetetlenül fontosnak tartjuk a megbízható, tisztességes, kellő akaratereővel rendelkező, a tudás iránt vágyódó, rendszerető tanulói tulajdonságot. Azt valljuk, hogy legyen fontos a szorgalom, a pontosság, a helyes önértékelés, az önfegyelem, a kockázatvállalás, a másság elfogadása, az udvariasság, az őszinteség, a hűség, az önzetlenség.

- Fontosnak tartjuk, hogy erősítsük tanulóink szociális érzékenységét, annak érdekében, hogy felismerjék a társadalmi összefogás szükségességét, és megismerhessék az önzetlen segítségnyújtás örömét.

- Célunk, hogy tanulóinkban meggyőződéssé váljon az élet tisztelete, a munka szeretete, a család megbecsülésének, tiszteletének, szeretetének az érzése.

- Törekszünk arra, hogy tanulóinkban kialakítsuk a konfliktus kezelésének képességét, készséget a megegyezésre.

- Sokféle módszerrel törekszünk a nemzeti kultúra ápolására és közvetítésére, további iskolai hagyományokat teremtünk, s megőrizzük a régi értékeket.

- Fontosnak tartjuk az egészséges életmódra, a családi életre, a környezetvédelemre nevelést, az EU normarendszerének, jogrendszerének megismerését, de nem egy tantárgy keretében, hanem átszőve a tárgyak sokaságát.

Az előbbi értékek elsajátítását szolgálják a tanórai és tanórán kívüli nevelési tevékenységek. Nevelési céljaink megvalósítását segítik pedagógusaink által személyiségfejlesztésre irányuló közvetlen és közvetett nevelési módszerek.

Közvetlen nevelési eljárások: a követelés, gyakoroltatás, segítségadás, ellenőrzés, motiválás, tények és jelenségek bemutatása, műalkotások elemzése, projektmunka, a nevelő személyes példamutatása, magyarázat és a tanulók önálló elemző munkája, az oktatás korszerű eszközeinek alkalmazása és alkalmaztatása.

Közvetett módszerek: a tanulói közösség tevékenységének megszervezése, célok kitűzése és elfogadtatása, hagyományok kialakítása, követelés, ellenőrzés, ösztönzés, a nevelő részvétele a tanulói közösség tevékenységében, a követendő minták kiemelése a közösség életéből, valamint a vita.

Nevelő-oktató munkánkat akkor tekinthetjük sikeresnek, ha tanulóink rendelkeznek olyan ismeretekkel, készségekkel és jártasságokkal, melyek alkalmassá teszik őt a munkába állásra, illetve a továbbtanulásra, továbbá, ha ismeri a kulturált viselkedéshez, az emberi kapcsolatokhoz, a közösségi élethez szükséges viselkedés- és magatartásformákat.

3.4 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Nevelő-oktató munkánk alapvető feladata a tanulók tudásának, képességeinek egész személyiségének széleskörű fejlesztése. Fontosnak tartjuk, hogy ne csak a tanulók kognitív

kompetenciáit fejlesszük, de facilitáló hatással legyünk a diákok perszonális és szociális kompetencia-komponenseinek fejlődésére is. Ezen belül feladataink:

- A tanulók erkölcsi nevelése: az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása.
- A tanulók értelmi nevelése: az értelmi képességek, az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek fejlesztése, a világ megismerésére való törekvés igényeinek kialakítása.
- A tanulók közösségi nevelése: az emberi együttélés szabályainak, a kulturált magatartás és kommunikáció formáinak megismertetése, együttműködési készségük fejlesztése.
- A tanulók érzelmi nevelése: a környezet jelenségeire, a társakra és önmagukra irányuló helyes cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítása.
- A tanulók akarati nevelése: az önismeret, a saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése, a kitartás, a szorgalom, a céltudatosság és elkötelezettség kialakítása.
- A tanulók nemzeti nevelése: ismerjék szülőhelyük, hazájuk múltját és jelenét, a nemzeti hagyományokat, a nemzeti kultúrát, ápolják, becsüljék meg és szeressék hazájukat.
- A tanulók állampolgári nevelése: az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése, igény kialakítása az iskolai és helyi közéletben való részvételre.
- A tanulók európai polgári nevelése: európai identitás-tudat kialakítása, az európai kulturális hagyományok és örökségek megismerése, gyarapítása, valamint Európa és az emberiség globális problémáinak érzékelése.
- A tanulók testi nevelése: a rendszeres testmozgás iránti igény felkeltése: az egészséges életmód és egészségvédelem fontosságának tudatosítása: az egészséges életmód iránti igény kialakítása.
- A tanulók munkára nevelése: a tanulók váljanak alkalmassá elsősorban szakmai területen a folyamatosan fejlődő, megújuló alkotómunkára, a termelési, szolgáltatási értéktermelési folyamatok alakítására, a munkaerőpiac elvárásainak teljesítésére.

3.5 A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

„Aki az emberekről nyilatkozik, annak mintegy felülről kell néznie a földi élet dolgait..., amelynek összhangja az ellentétes jelenségek eredője”

(Platón)

Nevelő-oktató munkánk meghatározó feladata a tanulók közösségben, illetve közösség által történő nevelésének megszervezése, irányítása.

Ezzel kapcsolatos feladataink:

- Az iskolai élet egyes területeihez kapcsolódó tanulói közösségek kialakítása és e közösségek tevékenységének tudatos, tervszerű nevelői fejlesztése, irányítása. E közösségek irányításánál az életkori sajátosságok figyelembe vételével választhatja meg a pedagógus a helyes módszereket, amelyekkel eljuttathatja a tanulót az önmagát értékelni és irányítani

képes személyiséggé válásig. Ehhez nélkülözhetetlen a reális énkép kialakítása önmagáról, az önismeret, az önfogadás, valamint mások elfogadása.

- A tanulói közösségeknek el kell érniük, hogy eleinte nevelői segítséggel, később önállóan is tudjanak maguk elé célt kitűzni, melynek elérése érdekében összehangolt módon tevékenykedjenek, önellenőrzésre legyenek képesek illetve az elvégzett munkát önállóan tudják értékelni. A nevelők feladata az önmenedzselési lehetőségek elsajátíttatása.

- A pedagógusok legfontosabb feladata a közösségek tevékenységének tudatos tervezése, együttműködés a szervezésben, annak biztosítása, hogy a tanulók aktívan kivegyék részüket a közös tevékenységből ezzel elősegítve, hogy tapasztalatokat gyűjtsenek a közösségi együttéléshez szükséges konfliktustűrő magatartás- és viselkedésformák kialakításához, valamint a konfliktuskezelés képességének kialakulásához.

- A tanulók személyiségfejlesztésének és közösségfejlesztésének legfőbb színtere a tanítási óra, de fontos szervezeti formái a tanórán kívüli foglalkozások is.

- A fejlesztési feladatok főbb tevékenységformái:

- a tanulók motiválása,
- a tanulói aktivitás kibontakoztatása,
- a differenciálás.

3.6 Képességfejlesztés, tehetséggondozás, felzárkóztatás, értékközvetítés

Nevelő-oktató munkánk, vállalt céljaink egyik fontos meghatározó eleme a képességfejlesztés, a tehetséggondozás. Ennek formái:

Tantárgyi és szakmai versenyek: melyekre kis csoportokban folyik a felkészítés. Részvétel a kiemelkedő teljesítmények függvényében.

Jellege szerint:

- tehetséggondozó (egyéni vagy kiscsoportos),
- felvételi előkészítő,
- felzárkóztató, korrepetáló,
- hobby jellegű.

A tehetséggondozást ezen kívül segítjük tantárgyak érdeklődési körnek megfelelő szabad választásával, pályázatok kiírásával, irányított otthoni munkáltatással.

Versenyegek, vetélkedők: a tehetséges tanulók továbbfejlesztését szolgálják.

Irodalmi színpad: Az irodalmat, színjátszást kedvelő tanulók részére biztosít fejlődést, szereplési lehetőséget, az iskolai ünnepek rendszeres résztvevői.

Sportkör: A heti testnevelés órák mellett, a sportköri foglalkozások biztosítják a mindennapi testedzést, továbbá a tehetséges tanulók felkészítését különféle sportágakban az iskolai és iskolán kívüli versenyekre.

Az iskola diáksport szakosztályai:

Atlétika, kézilabda, kosárlabda, labdarúgás, egyéb sportágak (úszás, sakk, asztalitenisz).

Iskolánk 2009-től kondicionáló teremmel is rendelkezik, ahová várjuk a tanulóink mellett a sportolni vágyó munkatársainkat is.

Úszás oktatása a Cegléd Városi Sportuszodában zajlik.

Az iskolaorvos javaslata alapján a rászoruló tanulók gyógytestnevelésben részesülnek, városi szervezésben.

Könyvtár: Az iskola könyv-és folyóirat állományát az iskola minden tanulója és dolgozója igénybe veheti. (Működéséről a házirend intézkedik). Segíti az önképzést, a szabadidő hasznos eltöltését, a kutatómunkát, a felzárkóztatást.

Tanulmányi kirándulások:

A kirándulások tervezése az alábbi célok figyelembevételével történik:

- honismeret, hagyományok (más-más tájak),
- általános műveltség növelése (múzeumok, nevezetességek),
- egészséges életmódra nevelés (gyalogtúra, kerékpártúra stb.),
- környezeti nevelés,
- szakmai műveltség növelése (üzemlátogatások).

Elősegítik a tantervi követelmények teljesítését, növelik a nevelői munka hatékonyságát.

Egészségügyi ellátás: A városi egészségügyi szakszolgálat biztosítja a tanulók részére az iskola orvosi rendelőt. Ennek keretében a kötelező szűrővizsgálatokra is sor kerül. Az elsősegélynyújtás eszközeit a tanári és a testnevelői szobákban tartjuk.

Diákönkormányzat: az iskolában a tanulóközösségek érdekeinek képviseletére két diákszervezet működik: a nappali tagozatos (DÖK) és az iskolai sportkör (ISK). Működésüket a tanulók által választott vezetőség irányítja, és megbízott nevelő segíti.

Fokozottabban valósítjuk meg a képességfejlesztést, tehetséggondozást és a felzárkóztatást a tanítási órákon is: a tanulók differenciált foglalkoztatásával, tevékenykedtetésével, csoportmunkával.

Az egyes tantárgyak tanítása során alkalmazott csoportbontások pedagógiaiilag átgondolt megvalósítása is ezt a célt szolgálja.

Az ismeretek, értékek közvetítésének színterei az elméleti oktatás, számítógéptermi, mérőtermi, tanműhelyi, gyakorlati oktatási helyek.

3.7 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

A szociális hátrányok enyhítésének célja, hogy minden gyermeknek megadjuk az esélyegyenlőséget és feltételeket a minél zökkenő mentesebb tanulás lehetőségére és az életre való felkészülésre.

A szociális hátrányokat befolyásoló tényezők:

- életmód,
- iskolázottság,
- lakás,
- lakókörnyezet,

- fogyasztási szokások,
- anyagi színvonal,
- munkamegosztás,
- érdekérvényesítő képesség,
- etnikai, vallási hovatartozás,
- egészségi állapot,
- életkor.

A szociális hátrányok enyhítését az alábbi tevékenységi formáink szolgálják:

- tanórai differenciált oktatás,
- felzárkóztató és tehetséggondozó foglalkozások,
- tanulószobai foglalkozások,
- tanórán kívüli foglalkozások,
- pályaaorientációs tevékenység, pályaválasztás irányítása,
- kollégiumi ellátás, étkezési lehetőség biztosítása,
- egészségügyi szűrővizsgálatok biztosítása,
- személyes, egyéni tanácsadás (tanulóknak, szülőknek),
- egészségvédő- mentálhigiénés, drog- és bűnmegelőzési programok szervezése,
- felvilágosító munka a szociális juttatás lehetőségeiről (szülői értekezlet, fogadóóra, családlátogatás, osztályfőnöki óra)

A tanulók szociális helyzetének javítása érdekében hozható intézkedéseket az iskola Szervezeti és Működési Szabályzata tartalmazza.

Együttműködünk a különféle diákmunkákat biztosító szervezetekkel, hogy a rászoruló, dolgozni akaró tanulók kapjanak munkát, pénzt kereshessenek.

3.8 A beilleszkedési, magatartási nehézségek enyhítését szolgáló tevékenységek

A személyiség sérüléséhez, a teljesítmény és viselkedészavarok kialakulásához vezetnek a bio-, pszicho- és szociális tényezők. Ezen ártalmak emocionális egyensúlyi zavarhoz vezetnek, melyek kihatnak a teljes tevékenységrendszerre.

A teljesítményzavarok megjelennek a tanuló:

- olvasásában,
- írásában,
- beszédében,
- magatartási tünetekben,
- egyéb tünetekben is.

A tanulási kudarcnak kitett és a deviáns magatartású tanulók felzárkóztatásához a következő stratégiát alkalmazzuk:

- a gyerekkel kapcsolatos információszerzés,
- a feltételezett okok feltárása,
- a tanuló aktuális viselkedésének pontos megfogalmazása,
- az elérendő cél érdekében alkalmazásra kerülő nevelési módszerek, eljárások megtervezése,
- annak meghatározása, hogy milyen szempontok alapján történhet a megtervezett nevelési helyzetek, alkalmazott eljárások hatékonyságának értékelése.

A nevelési módszerek kiválasztásához szükséges teendők:

- Okkeresés.
- A konstruktív kivezető út keresése.
- A pedagógus és a tanuló közös tevékenységére épülő eljárás.
- A társak, az osztály bevonása a tanulásba.
- A tanuló saját aktivitásának ösztönzése cselekvéses vagy verbális formában.
- A tanuló szükségleteinek kielégítése, indítékainak figyelembevétele.
- Barátságos, segítő formánk, elmarasztalás, szükség esetén következményes büntetés.
- Önkritikus magatartás, a pedagógiai tevékenység megváltoztatása.
- A pedagógus kollégák bevonása a megoldásba.
- A szülők bevonása a megoldásba.
- A külső szakember bevonása a megoldásba.

A felzárkóztatást segítő tevékenységeink:

- egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése,
- egyéni foglalkozások, korrepetálások,
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek használata,
- a teljesítménykudarccal, magatartási rendellenességekkel küzdő tanulónk részére „gyógyító” csoport létrehozása, és a csoportfoglalkozások keretén belül a kudarcok, szorongások, feszültségek oldására kerül sor, valamint kudarcűrő képesség és erős akarat kialakítására,
- külső szakemberek (pl.: pszichológus), illetve pedagógiai szakszolgálatok igénybevétele (pl.: nevelési tanácsadó).

3.9 Az iskolai hagyományok ápolása, őrzése

Az iskolai hagyományok őrzése, ápolása, továbbfejlesztése szervesen illeszkedik nevelési célkitűzéseinkbe.

Az iskolai hagyományok ápolásának, őrzésének alapvető céljai, hogy:

- kialakítsák az iskolaközösséghez tartozás érzését, folyamatosan erősítsék, ápolják az érzelmi kötődést az iskolához,
- öregbítsék, erősítsék az iskola hírnevét, „image” -ét,
- megteremtsék az iskola névadójához kapcsolódó kultuszt, s ezzel elősegítsük:
 - a hazaszeretet, a nemzeti érzés erősítését,
 - a '48-as hagyományok ápolását,
 - Bem József életének ismeretét, tiszteletét,
 - az Európához való tartozás tudatosítását,
 - a népek, nemzetek közötti kapcsolatok bemutatását,
 - az iskola sajátos arculatának kialakítását,
 - tartalmasabbá tegyék a tanulók tanórán kívüli szabadidős tevékenységét, a diákéletet.

Az intézmény hagyományőrző ünnepségei:

1.) Tanévnyitó ünnepség:

Az egyetlen olyan rendezvény, melyen egyszerre az iskola valamennyi tanulója és pedagógusa jelen van.

2.) Szalagavató ünnepség:

A végzős tanulók (érettségi és szakmai vizsga előtt álló tanulók) hagyományos rendezvénye. Az ünnepség szalagtűzéssel kezdődik, és szalagavató bállal folytatódik, melyen részt vesznek az ünnepeltek hozzátartozói is.

3.) Ballagás:

Szintén a végzős tanulók ünnepe, búcsúzás és búcsúztatás az iskolától. Az ünnepi hangulat megteremtésében az iskola teljes közössége részt vesz.

4.) Tanévzáró ünnepség:

A képzés jellegéből adódóan a végzősök már nem vesznek részt az ünnepségen. (Ez idő alatt folynak az érettségi és szakmai vizsgák).

Nemzeti ünnepeink, emléknapjaink:

Történelmünk nevezetes napjairól való megemlékezéseinknek kiemelkedő hagyományai vannak.

Iskolai ünnepséget rendezünk az alábbi Nemzeti ünnepeink alkalmából:

- március 15. és
- október 23. eseményei tiszteletére.

Megrendezése változatos:

- az iskola tanulói műsorának bemutatása,
- vetélkedők szervezése,
- meghívott művészek szereplése,
- városi ünnepségeken való részvétel,
- koszorúzás (iskolai Bem szobrok, városi).

Megemlékezést tartunk:

- az aradi vértanúk,
- a kommunista diktatúrák áldozatainak,
- a Holocaust áldozatainak emléknapja,
- a nemzeti összetartozás napja alkalmából.

Kulturális és sport rendezvények:

1.) Gólyabál:

A kilencedikesek felavatásának sajátos színtere, október végén. A kilencedikes osztályok közötti tréfás vetélkedőt gólyaeskü, majd gólyabál követi. Az első helyezett osztály biztos nyereménye a vándorgólya, mely mellé meglepetés ajándék is társul.

2.) Karácsonyi ünnepség:

Az iskolában felállított karácsonyfa mellett kerül sor az ünneplésre. Az előadott műsorok segítik a karácsony meghitt, bensőséges hangulatát felidézni. A családi ünnep iskolai ünneplésével az egymás iránti figyelemre, szeretetre nevelést kívánjuk erősíteni.

3.) Sport napok:

A testnevelő tanárok koordinálják.

Programja változatos: kézilabda, kosárlabda és labdarúgó osztályversenyek döntője, ügyességi egyéni és csoportversenyek.

Helyszíne: az iskola és a városi tornacsarnok.

7.) Színházlátogatás:

A tanulók részére a lehetőségekhez és igényekhez mérten szervezünk színházlátogatást.

8.) Operakaland:

Minden tanévben szervezünk neves operaénekesek által tartott rendhagyó tanórai foglalkozást, és az érdeklődő tanulóknak az Operakaland rendezvény keretein belül Nemzeti Operaház előadásainak meglátogatását célzó kulturális programokat.

9.) Tanulmányi kirándulások:

Az osztályok tanulmányi kirándulásai mellett, minden évben lehetőséget biztosítunk 1 napos iskolai kirándulásra, melynek helyszínét azon osztályok határozzák meg, amelyek részt kívánnak venni Ezek a kirándulások, segítik a testvéroosztályok, illetve osztályok közötti kapcsolat erősítését.

Tanulmányi versenyek, vetélkedők:

Diákjaink évről-évre rendszeresen indulnak a szakgimnáziumi és a szakközépiskolás tanulók részére szervezett tantárgyi és szakmai versenyeken. Ezek a versenyek házi versenyekkel kezdődnek, s az első helyezettek képviselik iskolánkat a megyei, illetve területi versenyeken. Innen teljesítményük szerint juthatnak az országos döntőkbe.

a) SZKTV és OSZKTV- szakközépiskolai tanulók szakmai és tantárgyi versenyei.

b) OSZTV és OKTV- a szakgimnáziumi tanulók szakmai és tantárgyi versenyei.

c) SZÉTV- a végzős szakgimnáziumi tanulók szakmai tanulmányi versenye.

d) A városi középiskolák tanulói számára szervezett vetélkedőkön – pl.: honismereti, természettudományi, sport, környezetvédelmi, katasztrófavédelmi stb. – rendszeresen indítunk versenyzőket.

Beiskolázási hagyományok:

Az iskola minden tanév őszén nyílt napokat szervez a végzős általános iskolások részére. Célunk az iskola népszerűsítése, megismertetése minél szélesebb körben az érdeklődők számára. Ebben az időben a tanulók és szüleik végiglátogathatják az iskolát, részt vehetnek tanítási órákon valamint az érdeklődőket tanműhely látogatásra visszük. Hagyománnyá tettük a „szakma ifjú művelői” kiállítást. Emellett minden alkalmat megragadunk annak érdekében, hogy minél szélesebb körben promováljuk tagintézményünket, illetve az általunk oktatott szakmákat(Pályaválasztási Kiállítás, Európai Szakképzési Hét, Szakmák Éjszakája).

Az iskola vezetése és tantestülete részt vesz az általános iskolák pályaválasztási szülői értekezletein, illetve a 8. osztályosok osztályfőnöki óráin. Az iskoláról készített szóróanyaggal segítjük a tanulók és a szülők döntését, továbbá minden alkalmat megragadunk az általunk oktatott szakmák népszerűsítése érdekében.

3.10 A településen élő nemzetiségek kultúrájának megismerése

Intézményünkben nemzetiségi oktatás nem folyik.

Iskolánkban a kisebbségi csoportok közül a cigány nemzetiség képviselteti magát, mentalitásuk és magatartásuk azonban nem különbözik a többi tanulóétól.

Kultúrájuk, történelmük, földrajzuk és hagyományaik megismerésére –különös tekintettel a cigányság kultúrájára –lehetőséget teremtünk az osztályfőnöki, a történelem(helytörténet) és a földrajz órák keretében. (ld. helyi tanterv). Mindezen túl ráirányítjuk a tanulók figyelmét a nemzetiségek helyi rendezvényeire, megemlékezéseire.

3.11A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése

Intézményünk nem integráltan oktató oktatási intézmény. A BTM-es és SNI-s tanulók fejlesztését utazó gyógypedagógus látja el heti két alkalommal a kora délutáni órákban, a tanulók órarendjéhez viszonyítva.

4. A PEDAGÓGUSOK ÉS AZ OSZTÁLYFŐNÖKÖK HELYI FELADATAI

4.1 A pedagógusok intézményi feladatai

Iskolánk minden pedagógusának kötelessége, a jogszabályokban, illetve az iskola belső szabályzataiban meghatározottakon túl, hogy a tanítási órák, valamint a tanórán kívüli tevékenységek keretében fejlesszék tanulóink kulcskompetenciáit, illetve a NAT által meghatározott műveltségi területeket.

Kötött munkaidejének neveléssel-oktatással lekötött munkaidején felöli részében a neveléssel-oktatást előkészítő, a neveléssel-oktatással összefüggő egyéb feladatokat, tanulói felügyeletet, továbbá eseti helyettesítést lásson el.

A tanítási órák és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások pontos és eredményes megtartása.

Aktív részvétel a nevelőtestület értekezletein, valamint a szakmai munkaközösségek munkájában.

Aktív részvétel az éves munkaterv szerinti rendezvényeken.

A tudomására jutott hivatali titkot megőrizze.

Az iskola céljainak képviselője a tanulók és a szülők előtt.

A pedagógusra bízott osztályterem, szaktanterem gondozottságának és pedagógiai szakszerűségének figyelemmel kísérése.

Az Európai Unió országaiban a kulcskompetenciák körébe sorolták be azokat a tudásokat és képességeket, amelyek birtoklása alkalmassá teheti az unió valamennyi polgárát

- egyrészt a gyors és hatékony alkalmazkodásra a változásokkal átszőtt, modern világhoz,
- másrészt aktív szerepvállalásra a változási irányának és tartalmának a befolyásolásához.

A kulcskompetenciák azok a kompetenciák, amelyekre minden egyénnek szüksége van a személyes boldogulásához és fejlődéséhez, az aktív állampolgári létehez, a társadalmi beilleszkedéshez és a munkához.

A következő kulcskompetenciák az iskolai műveltség tartalmának irányadói:

– Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot a társadalmi és kulturális tevékenységek során, az oktatásban és képzésben, a munkában, a családi életben és a szabadidős tevékenységekben.

– Az idegen nyelvi kommunikáció az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül - oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek -, az egyén szükségleteinek megfelelően. Az idegen nyelvi kommunikáció olyan képességeket is igényel, mint például a közvetítés, más kultúrák megértése. Az egyén nyelvtudásának szintje változhat a négy dimenzió (hallott szöveg

értése, beszédkésztség, olvasott szöveg értése és íráskésztség), az egyes nyelvek és az egyén társadalmi-kulturális háttére, környezete és igényei/érdeklődése szerint.

– A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is. A kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek. A matematikai kompetencia - eltérő mértékben - felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, struktúrák, grafikonok/táblázatok), valamint a törekvést ezek alkalmazására.

– A természettudományos és technikai kompetencia készséget és képességet jelent arra, hogy ismeretek és módszerek sokaságának felhasználásával magyarázatokat és előrejelzéseket tegyünk a természetben, valamint az ember és a rajta kívüli természeti világ közt lezajló kölcsönhatásban lejátszódó folyamatokkal kapcsolatban magyarázatokat adjunk, előrejelzéseket tegyünk, s irányítsuk cselekvéseinket. Ennek a tudásnak az emberi vágyak és szükségletek kielégítése érdekében való alkalmazását nevezzük műszaki kompetenciának. E kompetencia magában foglalja az emberi tevékenység okozta változások megértését és az ezzel kapcsolatos, a fenntartható fejlődés formálásaért viselt egyéni és közösségi felelősséget.

– A digitális kompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak (Information Society Technology, a továbbiakban: IST) magabiztos és kritikus használatát a munka, a kommunikáció és a szabadidő terén. Ez a következő készségeken, tevékenységeken alapul: információ felismerése, visszakeresése, értékelése, tárolása, előállítása, bemutatása és cseréje; továbbá kommunikáció és hálózati együttműködés az interneten keresztül.

– Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia segíti az embert, hogy igyekezzék megismerni tágabb környezetét, és ismeretei birtokában képes legyen a kínálgató lehetőségek megragadására. Ez tudást, kreativitást, újításra való törekvést és kockázatvállalást jelent, valamint azt, hogy az egyén céljai érdekében terveket készít és valósít meg. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek, készségeknek és magatartásformáknak, amelyekre a mindennapi életben, a társadalomban és a munkahelyen szükség van.

– A hatékony, önálló tanulás azt jelenti, hogy az egyén képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást is. Felismeri szükségleteit és lehetőségeit, ismeri a tanulás folyamatát. Ez egyrészt új ismeretek szerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti. A hatékony és önálló tanulás arra készíteti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja, otthon, a munkában, a tanulási és képzési folyamataiban egyaránt. A motiváció és a magabiztosság e kompetencia elengedhetetlen eleme.

– A személyes, értékorientációs, interperszonális, interkulturális, szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei, a közjó iránti elkötelezettség és tevékenység, felöleli a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, az egyre sokszínűbb társadalomban, továbbá ha szükséges, konfliktusokat is meg tud oldani. Az állampolgári kompetencia képessé teszi az egyént arra, hogy a társadalmi folyamatokról,

struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva, aktívan vegyen részt a közügyekben.

– Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését mind a tradicionális művészetek nyelvein, illetve a média segítségével, ideértve különösen az irodalmat, a zenét, a táncot, a drámát, a bábjátékot, a vizuális művészeteket, a tárgyak, épületek, terek kultúráját, a modern művészeti kifejezőeszközöket, a fotót s a mozgóképet.

Kiemelt fejlesztési területek:

Ezek a feladatok a kulcskompetenciákra épülnek. A Nemzeti alaptanterv az alábbi kiemelt fejlesztési területeket fogalmazza meg:

- az erkölcsi nevelés
- nemzeti öntudat, hazafias nevelés
- állampolgárságra, demokráciára nevelés
- önismeret és a társas kultúra fejlesztése
- a családi életre nevelés
- testi és lelki egészségre nevelés
- felelősségvállalás másokért, önkéntesség
- fenntarthatóság, környezettudatosság
- pályaaorientáció
- gazdasági és pénzügyi nevelés
- médiatudatosságra nevelés
- a tanulás tanítása.

4.2 Az osztályfőnökök helyi feladatai

A tanulók, és a szülők körében végzett felmérésből az derül ki, hogy tanulóink egyre kevesebb hányada él rendezett családi körülmények között. Főleg a szakközépiskolai tanulók nagy hányada rossz anyagi helyzetű, halmozottan hátrányos illetve veszélyeztetett tanuló.

A jogszabályokban rögzítettekén túl az osztályfőnök feladata, hogy:

- megelőzze, elhárítsa és enyhítse a gyermek egészséges testi és személyiség fejlődését gátló tényezőket,
- elősegítse azoknak a pozitív hatásoknak az érvényesülését, amelyek hozzájárulnak személyiségének, képességeinek kifejtéséhez.

Ennek megfelelően a gyermekvédelmi munka kiindulópontja a felderítés, az okok kezelése.

A veszélyeztetettség okai lehetnek:

- környezeti okok: (lakókörnyezet, lakás, fogyasztási szokások, baráti társaság),
- családi háttér: (életmód, családi konfliktusok, bűnelkövető, szenvedélybeteg vagy beteg szülők),
- egészségügyi okok: (mentális vagy szomatikus betegségek, szenvedélybetegségek),
- nehéz anyagi körülmények.

Az osztályfőnökök feladata a következő problémák felderítése, és javaslattevés a megoldásra:

- iskolakerülés,
- teljesítmény és magatartászavarok,
- fiatalkori bűnelkövetés,
- tinédzserterhesség,
- nehéz anyagi körülmények,

- gyermekbántalmazás,
- dohányzás, alkohol, drog, AIDS, prevenció,(osztályfőnöki órák keretében)
- állami gondozásban lévő gyerekek külön segítése, támogatása.

Az osztályfőnökök kapcsolatot tartanak a:

- Gyermekjóléti Szolgálattal,
- Családsegítő Szolgálattal,
- Gyámhivatallal,
- Nevelési Tanácsadóval,
- Rendőrséggel,
- Védőnői Szolgálattal,
- iskolaorvossal,
- továbbá a gyermekvédelemben résztvevő társadalmi szervezetekkel és alapítványokkal.

Az osztályfőnökök a tanórai és tanórán kívüli programok keretében foglalkoznak:

- az egészséges életmóddal, mentálhigiénéjével,
- a szenvedélybetegségek elleni küzdelemmel,
- a bűnmegelőzéssel.

Ennek érdekében rendszeresen hívunk külső előadókat is (iskolaorvos, pszichológus, védőnő, rendőrség képviselője, stb.), valamint a mentálhigiénés végzettséggel rendelkező kollégáink segítségére is számítunk.

5.A TANULÓK INTÉZMÉNYI DÖNTÉSI FOLYAMATBAN VALÓ RÉSZVÉTELI JOGAINAK GYAKORLÁSI RENDJE

Minden az iskolával tanulói jogviszonyban levő tanuló tagja a diákönkormányzatnak, így a választott képviselőjükön keresztül gyakorolhatják a jogszabályokban és az iskola belső szabályzataiban meghatározott jogaikat.

5.1 A diákönkormányzatot (DÖK) a diákok érdekvédelmi szervezetét az iskola nappali munkarend szerinti tanulók alkotják.

A diákönkormányzat célja és feladatai:

- él a DÖK törvényes jogaival és a hatályos jogszabályokban foglaltakat betartja.
- segíti a diákok érdekeinek érvényre jutását.
- megismerteti a diákokkal a jogaikat.
- a diákok javaslatait, kérdéseit, véleményét koordinálja és eljuttatja a címzetthez.
- segíti a diákok iskolai és iskolán kívüli közéletben való részvételét.
- szabadidős, kulturális, tudományos és sport programokat (az ISK-val közösen) szervez a diákok számára.
- dönt egy tanítás nélküli munkanap programjáról,
- irányítja a Diákszövetség megszervezését és lebonyolítását.

A DÖK kapcsolatot tart az iskola vezetésével, a tantestülettel, az iskolaszékkal, a regionális diák szervezetekkel, más diákönkormányzatokkal.

A kapcsolattartás a DÖK diákvezetője vagy a segítő tanáron keresztül történik. A DÖK ülésein elhangzott témákról és a meghozott döntésekről a tanulóközösség tájékoztatása az osztályok képviselőin keresztül történik.

5.2 Az iskolai sportkör (ISK) feladatai:

- az iskolai sportkör tagjainak érdekét képviselje, az érintett tanulók érdekében eljárjon.
- az iskolai sportkör keretén belül működő sportcsoportok felkészítése, versenyeztetése.
- a diákolimpia versenyein való részvétel biztosítása.
- az iskolai sportnap lebonyolítása.
- a háziversenyek, bajnokságok megszervezése.
- a tanulók mozgásigényének kielégítése, a mozgás és sport megszerettetése.

6. A SZÜLŐ, A TANULÓ, A PEDAGÓGUSOK ÉS AZ INTÉZMÉNY PARTNEREI EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI

A tanulókat az iskola életéről, a munkatervi feladatokról és az aktuális eseményekről

- az iskola igazgatója,
- az osztályfőnökök,
- a diákönkormányzat segítő tanára tájékoztatják.

A tájékoztatás gyakorisága és formája:

- az iskola igazgatója évente egy alkalommal a diákközségi ülésen, valamint a DÖK vezetőségének ülésén,
- az osztályfőnökök osztályfőnöki órákon folyamatosan,
- a DÖK segítő tanára havonta egy alkalommal a diákönkormányzat vezetőségének ülésén, a DÖK faliújságján keresztül.

A tanulót és szüleit a tanuló tanulmányi munkájáról, magatartásáról, egyéni haladásáról az osztályfőnök és a szaktanárok szóban és ellenőrző könyv és e-ellenőrző útján folyamatosan tájékoztatják. Esetenként a tájékoztatás formája levél vagy értesítés.

A tanulók véleményüket, javaslatukat, kérdéseiket szóban vagy írásban egyénileg vagy választott képviselőik útján közölhetik az iskola igazgatójával, a nevelőtestülettel vagy az iskolaszékkel.

A szülőket az iskola egészének életéről, a munkatervi feladatokról és az aktuális eseményekről, az iskola igazgatója (helyettese) és az osztályfőnökök tájékoztatják,

- az iskola igazgatója (helyettese) félévente egyszer a szülői munkaközösség választmányi ülésén vagy iskolai szintű szülői értekezleten (9. évfolyam, 12. évfolyam),
- az osztályfőnökök folyamatosan az osztályok szülői értekezletein.

A szülők és pedagógusok együttműködésének fórumai:

1.) Szülői értekezlet:

Gyakorisága: tanévenként két alkalommal szervezett formában, vagy rendkívüli esetben.

Feladata:

- a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása,
- a szülők tájékoztatása:
- az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről,
- az országos és helyi közoktatás-politika alakulásáról, változásairól,
- a helyi tantervi követelményekről,
- az iskola, a szaktanárok ellenőrző, értékelő munkájáról,
- a tanuló tanulmányi munkájáról, magatartásáról,
- az osztály tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről,
- az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról,
- a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola igazgatója felé.

2.) Fogadóóra:

Gyakorisága: tanévenként 2 alkalommal szervezett formában (összevont fogadóóra), vagy szükség esetén egyéni fogadóóra.

Feladata:

- a szülők és pedagógusok személyes találkozása, ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése tanácsokkal (otthoni tanulás, szabadidő helyes eltöltése, tehetséggondozás, korrepetálás, továbbtanulás, stb.).

3.) Pályaválasztási napok:

Gyakorisága: minden tanév őszén 2 tanítási nap.

Feladata,

- hogy a leendő tanulók és szülők betekintést nyerjenek az iskola nevelő-oktató munkájába, mindennapjaiba, megismerjék az oktatott szakmákat.

4.) Írásbeli tájékoztató:

Gyakorisága: folyamatos

Feladata:

- a szülők tájékoztatása e-napló, ellenőrző könyv vagy osztályfőnöki füzet útján, a tanulók tanulmányaival, magatartásával összefüggő eseményekről, különféle iskolai és osztályszintű programokról.

A szülői értekezletek, összevont fogadóórák, és a pályaválasztási napok időpontját az iskolai munkaterv tanévenként tartalmazza.

A szülők véleményüket, javaslataikat, kérdéseiket szóban vagy írásban egyénileg vagy választott képviselőik útján közölhetik az iskola igazgatójával, a nevelőtestülettel vagy az iskolaszékkel.

Az iskolai élettel kapcsolatos információ megtalálható az iskola honlapján:

www.bem-cegled.hu

A külső partnerekkel való kapcsolattartás rendjét részletesen az SZMSZ tartalmazza.

7. A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK SZABÁLYAI

1. A tanulmányok alatti vizsgák szabályozásának hatálya kiterjed:
 - a. Az intézmény valamennyi tanulója:
 - aki osztályozó vizsgára jelentkezik,
 - akit a nevelőtestület osztályozóvizsgára utasít,
 - aki különbözeti vizsgára jelentkezik,
 - akit a nevelőtestület javítóvizsgára utasít,
 - a felnőttoktatásban résztvevő tanulókra.
 - b. Az intézmény nevelőtestületének tagjaira.
 - c. Olyan tanulókra, akik más intézményből átvételüket kérik iskolánkba, és ennek feltételeként az igazgató különbözeti vizsga letételét írja elő.
2. Iskolánkban az alábbi tanulmányok alatti vizsgákat szervezzük:
 - a) osztályozó vizsga,
 - b) különbözeti vizsga,
 - c) pótló vizsga,
 - d) köztes vizsga,
 - e) javítóvizsga
 - f) a felnőttoktatás beszámoló és vizsgái.
 - a. Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához a jogszabályban előírt esetekben.
 - b. Különbözeti vizsga Iskola-, iskolatípus változtatás vagy külföldi tanulmányok magyarországi folytatása esetében a továbbtanulás feltételeként kell különbözeti vizsgát tennie az iskolánkba jelentkező tanulónak. A különbözeti vizsga tantárgyainak, tartalmának meghatározására az intézményvezető minden tanuló esetében egyedileg hoz határozatot.
 - c. Pótló-és javítóvizsga: a hatályos jogszabályok szerint.
 - d. Köztes vizsga: az adott szakképesítés helyi tanterve szerint.
 - e. A felnőttoktatás beszámoló és vizsgái: lásd a fejezet végén.
3. A vizsgák időpontjának meghatározása a házirendben szerepel.
4. A tanulmányok alatti vizsgákat a **20/2012. (VIII. 31.) EMMI** rendelet előírásaiban szereplő szabályok szerint kell megszervezni.
5. A tanulmányok alatti vizsgák követelményei valamennyi vizsgatárgy esetében azonosak az adott évfolyam adott tantárgyának a pedagógiai program helyi tantervében megfogalmazott követelményeivel.
6. A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyai, azok vizsgarészei és az értékelés általános szabályai

TANTÁRGY	Vizsgarészek		
Magyar nyelv és irodalom/ Kommunikáció	írásbeli	szóbeli	
Idegen nyelvek	írásbeli	szóbeli	
Matematika	írásbeli		
Etika	írásbeli		
Történelem, társadalom és állampolgári ismeretek/ Társadalomismeret	írásbeli		
Fizika	írásbeli		
Kémia	írásbeli		
Biológia	írásbeli		
Földrajz	írásbeli		
Természetismeret	írásbeli		
Informatika			gyakorlati
Testnevelés			gyakorlati
Szakmai elmélet	írásbeli		
Szakmai gyakorlat			gyakorlati

- Magyar nyelv és irodalom, illetve idegen nyelv (angol, német) vizsgatárgyak estében a tanulóknak minden vizsgarészből legalább 12%-ot kell külön- külön teljesíteni, összességében pedig 38%-ot az elégséges szint eléréséhez.

- A többi tantárgyból fő szabály szerint csak írásbeli vizsga van. Amennyiben a tanuló az írásbeli vizsgán legalább 12%-ot elér, de nem teljesíti az elégséges szinthez szükséges követelményeket, akkor szóbeli vizsgát is tehet.

- A szakmai tárgyak esetében csak akkor javíthatnak szóbeli vizsgán a tanulók, ha az írásbeli vizsgarészen az elégséges osztályzathoz szükséges követelmények legalább felét teljesítették.

- Amennyiben a tanuló írásbeli és szóbeli vizsgarészen is számot ad tudásáról, úgy a végső osztályzatot az írásbeli és a szóbeli átlagaként kell meghatározni.

Írásbeli vizsga

- A vizsgázó számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló idő tantárgyanként 45 perc.

- Egy vizsganapon egy vizsgázó vonatkozásában legfeljebb három írásbeli vizsgát lehet megtartani. A vizsgák között a vizsgázó kérésére 10 perc pihenőidőt biztosítunk.

Szóbeli vizsga

- Egy vizsgázónak egy napra legfeljebb három tantárgyból szervezhető szóbeli vizsga.

- A szóbeli vizsgán minden vizsgázónak tantárgyanként harminc perc felkészülési időt biztosítunk.

- Egy-egy tantárgyból egy vizsgázó esetében a feleltetés időtartama maximum 15 perc lehet.

- Ha a vizsgázó a feleletet befejezte, a következő tantárgyból történő tételhúzás előtt 15 perc pihenőidőt biztosítunk számára, amely alatt a vizsgahelyiséget elhagyhatja.

Gyakorlati vizsga

Két tantárgyból: informatika és testnevelés szervezünk gyakorlati vizsgát. Mindkettő esetében a vizsga időtartama: 45 perc

A szakmai gyakorlati vizsga: időtartama 60 perc

Az előrehozott érettségi vizsgák miatti osztályozó vizsgák külön szabályai

Az előrehozott érettségi vizsgák rendjét, vizsgatárgyait, letételének idejét jogszabály határozza meg. Az előrehozott érettségi vizsga megkezdésének feltétele, hogy a tanuló teljesítse iskolánk helyi tantervében az adott vizsgatárgyra – a teljes tanulmányi időre vonatkozóan – megfogalmazott követelményeket és tudását osztályzattal értékeljék.

Az osztályozó vizsgára történő jelentkezés ideje, módja a házirendben szabályozott.

Ha a jelentkező mégsem kíván osztályozó vizsgát tenni, a visszalépésről írásban tájékoztatnia kell az iskola vezetését legkésőbb az osztályozó vizsga időpontja előtt három nappal.

Ha a tanuló sikeres osztályozó vizsgát tett, akkor az adott tantárgy tanulmányi követelményeit teljesítette és ez által mentesül a tantárgy értékelése és minősítése alól. A tanuló törzslapjába és bizonyítványába-, illetve a naplóba az így megszerzett osztályzatot kell beírni, a megfelelő záradékkal.

Az adott tantárgy óralátogatása alól a tanuló nem mentesül.

A nappali és esti munkarend szerinti felnőttoktatás külön szabályai

A nappali munkarend szerinti felnőttoktatás utolsó tanítási évének végén a tanulók a kötelező- és esetlegesen hatodik tantárgyként választott érettségi vizsgatárgyakból írásbeli és szóbeli vizsgán számolnak be tudásukról a következők szerint:

TANTÁRGY	Vizsgarészek	
Magyar nyelv és irodalom	írásbeli	szóbeli
Idegen nyelvek	írásbeli	szóbeli
Matematika	írásbeli	
Történelem	írásbeli	szóbeli
Testnevelés	gyakorlati	
Informatika	gyakorlati	

Az írásbeli beszámolók a tanítási órákon történnek, a szóbeli vizsga napja a tanév rendjében kerül meghatározásra.

Azokból a tárgyakból, ahol van szóbeli vizsga is, az év végi osztályzatok megállapítása a következőképpen történik:

- évközi érdemjegyek alapján adott osztályzat, az év végi dolgozat osztályzata, (illetve az év végi szóbeli osztályzatának) számtani átlaga.

Az esti munkarend szerinti felnőttoktatás keretében a tanulók év közbeni féléves írásbeli /gyakorlati beszámolón, illetve év végi vizsgán adnak számot tudásukról. Idegen nyelvből

a tanév során folyamatos az ellenőrzés-értékelés, de a tanév végén szóbeli vizsga is van a tantárgyból.

Féléves beszámoló: december, január hónapban zajlanak, a tanév rendjében foglaltaknak megfelelően. Minden tantárgy esetében az adott félév anyagából írásban/gyakorlatban számolnak be a tanulók a tanítási órákon.

Az 1/11., 1/13. és a 12. évfolyamon az év végi vizsgákon május- júniusban számolnak be tanulóink az egész éves anyagból a következők szerint:

- írásbeli/gyakorlati beszámolón minden tantárgyból a tanítási órákon,
- a 12. évfolyam tanulói szóbeli vizsgán, a munkatervben meghatározott napon a kötelező érettségi vizsgatárgyakból.

A végző évfolyamos tanulók áprilisban számolnak be az adott tantárgy egészéből a következők szerint:

- írásbeli/gyakorlati beszámolón minden tantárgyból a tanítási órákon,
- a 13. évfolyam tanulói szóbeli vizsgán, a munkatervben meghatározott napon a kötelező érettségi vizsgatárgyakból.

A 12. és 13. évfolyamon tanulók számára az év végi osztályzat megállapítása a következőképpen történik: a féléves osztályzat, az év végi írásbeli osztályzat, (illetve az év végi szóbeli osztályzat) számtani átlaga.

7.1 A felvételi és az átvétel helyi szabályai

1. A középfokú felvételi eljárás keretében (8. évfolyamról) történő felvétel tanulmányi feltételei:

- a) A tanítási év utolsó tanítási napját megelőző jelentkezés esetén az első félév követelményeinek sikeres teljesítése.
- b) A tanítási év utolsó tanítási napját követő jelentkezés esetén a 8. évfolyam követelményeinek sikeres teljesítése.
- c) Szakgimnázium esetén az a)-b) pontokban foglaltakon túlmenően az alábbi tantárgyak 7. évfolyam év végi és a 8. évfolyam félévi osztályzatainak egyszerű számtani átlaga legalább 3,5:
 - magyar nyelv - matematika - biológia
 - magyar irodalom - földrajz - informatika
 - idegen nyelv - fizika
 - történelem - kémia
 - testnevelés (Csak közszolgálati ügyintéző és a rendészeti őr szakképesítések esetén!)

A rangsorolás – mindkét iskolatípusban – a c) pontban felsorolt tantárgyak 7. évfolyam év végi és a 8. évfolyam félévi osztályzatainak egyszerű számtani átlaga alapján történik. Azok a jelentkezők, akik az általános iskolai tanulmányaik során kettő vagy több alkalommal évfolyamot ismételtek a rangsor végére sorolandók. Az igazgató elutasítja azokat a jelentkezőket, akik a fenti feltételeknek nem felelnek meg, továbbá azokat is, akik sajátos nevelési igényét az iskola nem tudja biztosítani.

2. Más iskolából való átvétel szabályai ugyanazon szakképesítés vagy a szakgimnázium 9-13. évfolyamán ugyanazon ágazati szakképesítés esetén:

- a) A tanítási év első félévében történő átvétel tanulmányi feltétele a szakképesítés, illetve az ágazati szakképesítés előző évfolyamának sikeres teljesítése.

Évfolyamismétlésre vagy javítóvizsgára utasított, továbbá tanulmányait évfolyamismétléssel folytató tanuló átvételét a tanévkezdést megelőzően és az első félévben az igazgató elutasítja.

- b) A tanítási év második félévében történő átvétel tanulmányi feltétele az első félév követelményeinek sikeres teljesítése.
- c) A helyi tantervek eltérése esetén a tanulónak – a gyakorlati képzés kivételével – különbözeti vizsgát kell tennie. A gyakorlati képzés eltérése esetén az igazgató az átvételt elutasítja, kivéve, ha a különbség a következő tanév vagy befejező évfolyam esetén a szakmai vizsga, illetve az érettségi vizsga kezdetéig pótolható.

3. Más iskolából való átvétel szabályai eltérő szakképesítés vagy a szakgimnázium 9-13. évfolyamán eltérő ágazat esetén:

- a) Az átvétel kizárólag a tanévkezdést megelőzően és a szakképesítés, illetve az ágazat kezdő évfolyamára történhet. A tanítási év közben jelentkező, továbbá az évfolyamismétlésre vagy javítóvizsgára utasított tanuló átvételét az igazgató elutasítja.
- b) Ha a tanuló gimnáziumból vagy szakgimnáziumból szakközépiskolába kéri az átvételét, akkor az igazgató egyéni mérlegelés alapján az évfolyamismétlésre vagy javítóvizsgára utasított tanulót is átveheti az a) pontban előírtak betartása mellett.

4. Tanulói jogviszonnyal nem rendelkező tanuló felvételének szabályai:

- a) A felvételi kérelmet a más iskolából való átvétel szabályai szerint kell elbírálni. Az elbírálás során azt a szakképesítést vagy a szakgimnázium 9-13. évfolyamán azt az ágazati szakképesítést kell figyelembe venni, amelyet a tanuló az utolsó tanulói jogviszonyának fennállása alatt tanult.
- b) Az adott tanítási évben tanulói jogviszonyt még nem létesített jelentkező felvételének határideje: október 15.
- c) Ha a jelentkező tanulói jogviszonya az adott tanítási év során szűnt meg és a megszűnés óta több mint tizenöt nap eltelt, a felvételt az igazgató elutasítja.

5. Iskolánkkal tanulói jogviszonnyal rendelkező tanuló szakközépiskolai osztályból szakgimnáziumi osztályba történő átvételének szabályai:

- a) A tanuló átvétele a szakgimnázium kezdő évfolyamába akkor lehetséges, amennyiben a szakközépiskolai évfolyamon elért tanulmányi átlaga meghaladja a 4,00-át.
- b) Az átvételt a tanulónak és a törvényes képviselőjének írásban kell kérvényeznie a megelőző tanév augusztus 31-ig.

A felvételt vagy átvételt nyert tanuló csak abban az esetben iratkozhat be, ha megfelel a szakképesítés egészségügyi alkalmassági, illetve pályalkalmassági követelményeinek, továbbá iskolai tanműhelyen kívüli gyakorlati képzés esetén rendelkezik az illetékes gazdasági kamara által ellenjegyzett tanulósz szerződéssel.

8. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

- 1. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók
 - ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
 - ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat.

- ismerjék fel a vészhelyzeteket;
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével;
- sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

2. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az elsősegély-nyújtás alapismereteit;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

3. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében

- az iskola kapcsolatot épít ki az Országos Mentőszolgálattal, Magyar Ifjúsági Vöröskereszttel és az Ifjúsági Elsősegélynyújtók Országos Egyesületével;
- tanulóink bekapcsolódnak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe;
- támogatjuk a pedagógusok részvételét 30 órás, elsősegély-nyújtási ismeretekkel foglalkozó továbbképzésen.

4. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

- a helyi tantervben szereplő alábbi tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó: természetismeret, komplex természettudomány, biológia-egészségtan, testnevelés.
- a kilenc-tizenkettedik évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott elsősegély-nyújtási ismeretek: teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás baleseteknél; a mentőszolgálat felépítése és működése; a mentők hívásának helyes módja; valamint az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő), szakképzett kolléga segítségének igénybe vétele évente egy alkalommal az egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában az elsősegély-nyújtási alapismeretekkel kapcsolatosan.

Az egészségnevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások:

- szakkörök (Ifjúsági Vöröskereszt, elsősegély-nyújtó);
- szakmai tárgyak oktatásának keretében;

II. HELYI TANTERV

A választott kerettantervek és az általuk meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások

ÓRATERV

51/2012. (XII.21.) EMMI rendelet (6.melléklet)

Kerettanterv a szakközépiskolák 9–12. évfolyama számára alapján

Gépészet ágazat Villamosipar és elektronika ágazat

Óraterv a 2013.szeptember 1-je után induló osztályok számára

Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	érettségire való felkészítés/szint
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4	KÉ
Idegen nyelvek	4	4	4	4	KÉ
Matematika	4	4	4	4	KÉ
Etika	-	-	1	-	
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	3	3	KÉ
Fizika *	3	2	1	2	* ESZ, KSZ
Kémia	2	1			
Biológia – egészségtan	-	2	2	1	KSZ
Földrajz	2	1			KSZ
Szakmai tárgyak	6	7	8	11	KÉ
Ének - zene	-	1	-	-	
Informatika*	2	2	2	2	* ESZ, KSZ
Testnevelés és sport	5	5	5	5	ESZ,KSZ
Osztályfőnöki	1	1	1	1	
Rendelkezésre álló órakeret	35	36	35	35	

KÉ: kötelező érettségi tárgy

ESZ: emelt szintű érettségi tárgy

KSZ: közép szintű érettségi tárgy

* A kötelező érettségi tantárgyak mellett, az iskola biztosítja az emelt szintű érettségire való felkészítést további két tantárgy esetében, ezért a tanulók a 10. évfolyam végén választhatnak, hogy fizikát vagy informatikát tanulnak emelt szinten a következő 2 évben.

ÓRATERV

22/2016. (VIII. 25.) EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről
szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet módosításáról rendelet alapján

SZAKGIMNÁZIUM

Gépészet ágazat

Villamosipar és elektronika ágazat

Óraterv a 2016.szeptember 1-je után induló osztályok számára

Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	9-12. óraszám összesen	13. évf.	13. évf. óraszám összesen
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4	556	-	-
Idegen nyelv	4	4	4	4	556	4	124
Matematika	3	3	5	5	551	-	-
Történelem	2	2	3	3	345	-	-
Etika	-	-	-	1	31	-	-
Informatika	2	2	-	-	144	-	-
Ének-zene	-	-	1	-	36	-	-
Testnevelés	5	5	5	5	695	-	-
Osztályfőnöki	1	1	1	1	139	-	-
Kötelező komplex természettudományos tantárgy	3	-	-	-	108	-	-
Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: Fizika	-	2	2	2	206	-	-
Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	-	1	-	-	36	-	-
Érettségire épülő (fő) szakképesítés	8	8	7	7	(1045+453) 1498	31	961
Érettségi vizsga keretében megszerezhető szakképesítés	3	4	3	3		-	-
Rendelkezésre álló órakeret/hét	35	36	35	35		35	
Tanítási hetek száma	36	36	36	31		31	
Éves összes óraszám	1260	1296	1260	1085	4901	1085	1085

A kötelező érettségi tantárgyak: Magyar nyelv és irodalom, Matematika, Történelem, Idegen nyelv, és Gépészet ismeretek (Gépészet ágazat esetén), Villamosipar és elektronikai ismeretek (Villamosipar és elektronika ágazat esetén)

A hatodik érettségi tantárgyként választható érettségi tantárgyak: Fizika, Informatika, Testnevelés

Az egyes szakmák szakmai elméleti és gyakorlati tantárgyai a Szakmai Program című fejezetben vannak részletezve.

ÓRATERV

26/2018. (VIII. 7.) EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről
szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet módosításáról rendelet alapján

SZAKGIMNÁZIUM

Gépészet ágazat

Villamosipar és elektronika ágazat

Óraterv a 2018.szeptember 1-je után induló osztályok számára

Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	9-12. óraszám összesen	13. évf.	13. évf. óraszám összesen
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4	556	-	-
Idegen nyelv	4	4	4	4	556	-	-
Matematika	3	3	3	3	417	-	-
Történelem	2	2	3	3	345	-	-
Etika	-	-	-	1	31	-	-
Informatika	2	2	-	-	144	-	-
Ének-zene	1	-	-	-	36	-	-
Testnevelés	5	5	5	5	695	-	-
Osztályfőnöki	1	1	1	1	139	-	-
Kötelező komplex természettudományos tantárgy	3	-	-	-	108	-	-
Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: Fizika	2	2	2	-	206	-	-
Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	-	1	-	-	36	-	-
Szakmai tárgyak órakerete*	8	12	13	14	1488	31	961
Rendelkezésre álló órakeret/hét	35	36	35	35		35	
Tanítási hetek száma	36	36	36	31		31	
Éves összes óraszám	1260	1296	1260	1085	4901	1085	1085

A kötelező érettségi tantárgyak: Magyar nyelv és irodalom, Matematika, Történelem, Idegen nyelv, és Gépészet ismeretek (Gépészet ágazat esetén), Villamosipar és elektronikai ismeretek (Villamosipar és elektronika ágazat esetén)

A hatodik érettségi tantárgyként választható érettségi tantárgyak: Fizika, Informatika, Testnevelés

Az egyes szakmák szakmai elméleti és gyakorlati tantárgyai a Szakmai Program című fejezetben vannak részletezve.

*A kötelezően választható tantárgy 2-2 óraszama 11-12. évfolyamon egyaránt szakmai órakeretébe került beépítésre.

ÓRATERV

51/2012. (XII.21.) EMMI rendelet (6.melléklet)

Kerettanterv a szakközépiskolák 9–12. évfolyama számára alapján

Rendészet ágazat

Óraterv a 2013.szeptember 1-je után induló osztályok számára

Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	érettségire való felkészítés/szint
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4	KÉ
Idegen nyelvek	4	4	4	4	KÉ
Matematika	4	4	4	4	KÉ
Etika	-	-	1	-	
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	3	3	KÉ
Fizika	3	2	1	-	KSZ
Kémia	2	1	-	-	
Biológia – egészségtan	-	2	2	1	KSZ
Földrajz	2	1	-	-	KSZ
Szakmai tárgyak	6	7	8	11	KÉ
Ének - zene	-	1	-	-	
Informatika	2	2	2	2	* ESZ,KSZ
Testnevelés és sport	5	5	5	5	* ESZ,KSZ
Osztályfőnöki	1	1	1	1	
Rendelkezésre álló órakeret	35	36	35	35	

KÉ: kötelező érettségi tárgy

ESZ: emelt szintű érettségi tárgy

KSZ: közép szintű érettségi tárgy

* A kötelező érettségi tantárgyak mellett, az iskola biztosítja az emelt szintű érettségire való felkészítést további két tantárgy esetében, ezért a tanulók a 10. évfolyam végén választhatnak, hogy fizikát vagy informatikát tanulnak emelt szinten a következő 2 évben.

ÓRATERV

51/2012. (XII.21.) EMMI rendelet (6.melléklet)

Kerettanterv a szakközépiskolák 9–12. évfolyama számára alapján

Szépészet ágazat

Óraterv a 2013.szeptember 1-je után induló osztályok számára

Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	érettségire való felkészítés/szint
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4	KÉ
Idegen nyelvek	4	4	4	4	KÉ
Matematika	4	4	4	4	KÉ
Etika	-	-	1	-	
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	3	3	KÉ
Fizika	2	2	1	-	KSZ
Kémia	2	2	1	-	
Biológia – egészségtan	2	2	2	2	* ESZ, KSZ
Földrajz	2	1	-	-	KSZ
Szakmai tárgyak	6	7	8	11	KÉ
Ének - zene	-	1	-	-	
Informatika	1	1	1	1	KSZ
Testnevelés és sport	5	5	5	5	ESZ, KSZ
Osztályfőnöki	1	1	1	1	
Rendelkezésre álló órakeret	35	36	35	35	

KÉ: kötelező érettségi tárgy

ESZ: emelt szintű érettségi tárgy

KSZ: közép szintű érettségi tárgy

* A kötelező érettségi tantárgyak mellett, az iskola biztosítja az emelt szintű érettségire való felkészítést további két tantárgy esetében, ezért a tanulók a 10. évfolyam végén választhatnak, hogy fizikát vagy informatikát tanulnak emelt szinten a következő 2 évben.

ÓRATERV

26/2018. (VIII. 7.) EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről
szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet módosításáról rendelet alapján

SZAKGIMNÁZIUM

Szépészet ágazat (Fodrász, kozmetikus)

Rendészet ágazat

Óraterv a 2018.szeptember 1-je után induló osztályok számára

Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	9-12. óraszám összesen	13. évf.	13. évf. óraszám összesen
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4	556	-	-
Idegen nyelv	4	4	4	4	556	-	-
Matematika	3	3	3	3	417	-	-
Történelem	2	2	3	3	345	-	-
Etika	-	-	-	1	31	-	-
Informatika	2	2	-	-	144	-	-
Ének-zene	1	-	-	-	36	-	-
Testnevelés	5	5	5	5	695	-	-
Osztályfőnöki	1	1	1	1	139	-	-
Kötelező komplex természettudományos tantárgy	3	-	-	-	108	-	-
Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: Biológia	2	2	2	-	206	-	-
Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	-	1	-	-	36	-	-
Szakmai tárgyak órakerete*	8	12	13	14	1488	31	961
Rendelkezésre álló órakeret/hét	35	36	35	35		35	
Tanítási hetek száma	36	36	36	31		31	
Éves összes óraszám	1260	1296	1260	1085	4901	1085	1085

A kötelező érettségi tantárgyak: Magyar nyelv és irodalom, Matematika, Történelem, Idegen nyelv, és Szépészet ismeretek (Szépészet ágazat esetén), Rendészet ismeretek (Rendészet ágazat esetén)

A hatodik érettségi tantárgyként választható érettségi tantárgyak: Biológia, Informatika, Testnevelés

Az egyes szakmák szakmai elméleti és gyakorlati tantárgyai a Szakmai Program című fejezetben vannak részletezve.

*A kötelezően választható tantárgy 2-2 óraszámú 11-12. évfolyamon egyaránt szakmai órakeretébe került beépítésre.

ÓRATERV

22/2016. (VIII. 25.) EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről
szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet módosításáról rendelet alapján

Szakközépiskolaioktatás 12-13. évfolyam*

Óraterv a 2016.szeptember 1-je után induló osztályok számára

Évfolyam/	12.	13.	12.	13.
Tantárgyak	Nappali munkarend	Nappali munkarend	Esti munkarend**	Esti munkarend**
Magyar nyelv és irodalom	7	7	4	4
Idegen nyelv	6	7	4	4
Matematika	7	7	4	4
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	5	7	3	4
Természetismeret	2		1	
Informatika	2	2	2	2
Testnevelés és sport	5	5	—	—
Osztályközösség-építő program	1	1	—	—
Szabadon tervezhető órakeret	—	—	—	—
Összesen (közműveltségi óraszámok)	35	36	18	18

*Ezen szakközépiskolai évfolyamokra történő beiratkozás feltétele az iskolai rendszerű képzésben szerzett, államilag elismert szakképesítés megléte.

**Az esti munkarend szerinti szakközépiskolai képzés 12-13. évfolyamon a felnőttoktatás keretén belül zajlik.

ÓRATERV

51/2012.(XII.21.) EMMI rendelet (8. melléklet – Kerettanterv a szakiskolák számára)

Szakközépiskola

Óraterv a 2013.szeptember 1-je után induló osztályok számára

Területek	1/9. évf.	2/10. évf.	3/11. évf.
Magyar - Kommunikáció	2	2	1
Idegen nyelv	2	2	2
Matematika	3	2	1,5
Társadalomismeret	2	1	-
Természetismeret	3	-	-
Testnevelés	4	3	3
Osztályközösség-építő program	1	1	1
Informatika	1	-	1
Közismereti órák összesen	18 óra	11 óra	9,5 óra
Szakmai elméleti és gyakorlati órák összesen*	17 óra	25 óra	25,5 óra
Heti összes óraszám	35 óra	36 óra	35 óra

* Az egyes szakmák szakmai elméleti és gyakorlati tantárgyai a Szakmai Program című fejezetben vannak részletezve.

ÓRATERV

22/2016. (VIII. 25.) EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről
szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet módosításáról rendelet alapján

Szakközépiskolai oktatás 9-11. évfolyam

Óraterv a 2016.szeptember 1-je után induló osztályok számára

Területek	1/9. évf.	2/10. évf.	3/11. évf.
Magyar - Kommunikáció	2	2	1
Idegen nyelv	2	2	2
Matematika	3	2	1,5
Társadalomismeret	2	1	-
Természetismeret	3	-	-
Testnevelés*	4	3	3
Osztályközösség-építő program	1	1	1
Informatika	1	-	1
Közismereti órák összesen	18 óra	11 óra	9,5 óra
Szakmai elméleti és gyakorlati órák összesen**	17 óra	25 óra	25,5 óra
Heti összes óraszám	35 óra	36 óra	35 óra

* A középiskolák számára készült kerettantervet használjuk. A programot a rendelkezésre álló óraszámok figyelembe vételével kell megvalósítani. A tanulóknak a tanműhelyes/külső gyakorlati napon nem kell megszervezni a mindennapos testnevelést.

** Az egyes szakmák szakmai elméleti és gyakorlati tantárgyai a Szakmai Program című fejezetben vannak részletezve.

ÓRATERV

a 30/2016 (VIII. 31.) NGM rendelet alapján

Szakképzési Hídprogram

A) Szakképzési Hídprogram óraterv rövidebb képzési idejű rész-szakképesítés oktatásához:

	SZH/1. évfolyam heti óraszám (36 hét)	öf. gyak. 3 hét	SZH/2. évfolyam heti óraszám (35 hét)
Közismeret	27		19
Szakmai elmélet és gyakorlat együtt	8	105	16
Összesen	35	105	35

B) Szakképzési Hídprogram óraterv hosszabb képzési idejű rész-szakképesítés oktatásához:

	SZH/1. évfolyam heti óraszám (36 hét)	öf. gyak. 3 hét	SZH/2. évfolyam heti óraszám (35 hét)
Közismeret	19		11
Szakmai elmélet és gyakorlat együtt	16	105	24
Összesen	35	105	35

Évfolyam/ Tantárgyak	SZH/1. heti 24 közismereti óra A 2 éves 1. év	SZH/2. heti 17 közismereti óra A 2 éves 2. év	SZH/1. heti 16,5 közismereti óra B 2 éves 1. év	SZH/2. heti 10 közismereti óra B 2 éves 2. év
Kommunikáció és anyanyelv	4	4	4	2
Élő idegen nyelv (angol, német)	4	3	3	2
Matematika	5	4	3	2
Társadalom és jelenkor-ismeret	3	2	2	1
Természetismeret	4	2	2	1
Alapvető munkavállalói és életpálya-építési modulok	2	1	1	1
Testnevelés és sport*	2	2	2	-
Osztályközösség- építő program	1	1	1	1
Informatika	2	-	1	1
Összesen	27	19	19	11

*A testnevelés és sport helyi tantervének elkészítéséhez a Szakképzési Hídprogram alkalmazói is a középiskolák számára készült kerettantervet használhatják. A programot a rendelkezésre álló óraszámok figyelembe vételével kell megvalósítani.

1. Az oktatásban alkalmazandó tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

Iskolánkban a nevelő-oktató munka során a pedagógusok olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, feladatgyűjtemény, munkafüzet, térkép stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyeket a tankönyvjegyzék tartalmaz. A nyomtatott taneszközön túl több tantárgynál egyéb eszközökre is szükség van (pl. tornafelszerelés, rajzfelszerelés stb.).

Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a szakmai munkaközösségek határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.

A következő tanévre kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt tájékoztatjuk melyek beszerzéséről a tanév kezdetéig gondoskodnak.

A taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe:

- a taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének.
- az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatóak.
- a taneszközök használatában az állandóságra törekszünk: új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen javító esetben vezetünk be.

Az iskola arra törekszik, hogy saját költségvetési keretéből, illetve egyéb támogatásokat felhasználva egyre több nyomtatott taneszközt szerezzen be az iskolai könyvtár számára (pl.: tankönyvek, térképek, feladatgyűjtemények, elektronikus adathordozók stb.).

A tankönyvek térítésmentes igénybevételét a 2017/2018-as tanévtől kezdődően kilencedik évfolyamtól felmenő rendszerben a 1265/2017. (V.29.) Kormányhatározat biztosítja.

A nemzeti köznevelés tankönyvellátásának rendjéről szóló 2013. évi CCXXXII. törvény 4. § (2) bekezdése szerint az iskolai tankönyvrendelésnek biztosítania kell, hogy - az iskolától történő tankönyvkölcsönzés, napköziben, tanulószobában elhelyezett tankönyvek igénybevétele, használt tankönyvek biztosítása, illetve tankönyvek megvásárlásához nyújtott pénzügyi támogatás útján - a nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő minden olyan tanuló részére, aki

- a) tartósan beteg,
- b) a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd,
- c) három vagy több kiskorú, illetve eltartott gyermeket nevelő családban él,
- d) nagykorú és saját jogán iskoláztatási támogatásra jogosult,
- e) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy
- f) a gyermekvédelmi gondoskodás keretében nevelésbe vett vagy utógondozói ellátásban részesül

a tankönyvek ingyenesen álljanak rendelkezésre (a továbbiakban: normatív kedvezmény). A nevelőszülőnél, gyermekotthonban vagy más bentlakásos intézményben ideiglenes hatállyal elhelyezett tanuló után nem vehető igénybe a normatív kedvezmény.

A 17/2014. (III. 12.) EMMI rendelet 26.§ (1) szerint a kedvezményekre való jogosultság igazolásához a következő okiratok bemutatása szükséges az *Igénylőlap* leadásával egyidejűleg vagy a következő tanév első napjáig, de legkésőbb október 15. napjáig:

- a) a családi pótlék folyósításáról szóló igazolás,
- b) tartósan beteg tanuló esetén szakorvosi igazolás vagy a magasabb összegű családi pótlék folyósításáról szóló igazolás,
- c) a sajátos nevelési igényű tanuló esetén a szakértői bizottság szakvéleménye,
- d) rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény esetén az erről szóló határozat,
- e) a gyermekvédelmi gondoskodás keretében nevelésbe vett vagy utógondozói ellátásban részesülő tanuló esetén a számára gyámhatósági határozat alapján gondozási helyet biztosító intézmény vezetője által a 11. melléklet szerint kiállított igazolás.

A családi pótlék igazolható bérjegyzékkel, lakossági folyószámla-kivonattal, a postai igazolószelvénnel.

Fenti rendelet 32. § (5) bekezdése szerint: az állam által térítésmentesen biztosított tankönyveket – a munkafüzetek kivételével – továbbá a pedagógus-kézikönyveket az iskolakönyvtári állomány-nyilvántartásába kell venni, elkülönítetten kell azokat kezelni. Az állam által térítésmentesen biztosított tankönyveket a pedagógus, a tanuló köteles az utolsó tanítási napon visszaszolgáltatni az intézmény könyvtárának, ellenkező esetben vele szemben a Polgári Törvénykönyv kártérítésre vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni.

Iskolánk az előírt ingyenes tankönyvellátási kötelezettségét a következőképpen biztosítja:

- a tankönyvek és a tartós tankönyvek iskolából történő kölcsönzésével,
- tantermekben, iskolai olvasóteremben elhelyezett tankönyvekkel: feladatgyűjtemények, atlaszok, szótárak, stb.
- a munkafüzetek a tanuló saját tulajdonába kerülnek.

2. A Nemzeti Alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok megvalósításának szabályai

A NAT fő fejlesztési területei, nevelési céljai nem jelentenek önálló tantárgyat, azonban a helyi tanterveink elkészítésekor kiemelt figyelmet fordítottunk e területek fejlesztésére, céljaik megvalósítására. A NAT-ban körvonalazott követelményrendszerre és műveltségteralomra épülő kerettantervek tartalmazzák a továbbtanuláshoz szükséges minimum követelményeket.

A fejlesztési területek oktatásának követelményei áthatják az iskolai oktatást- nevelést.

Az osztályfőnöki órák helyi tanterve tartalmazza az egészséges életre nevelés, illetve az egészségvédelmet, egészségfejlesztést szolgáló tananyagot.

3. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban és gyakorlatban történő értékelési módjai, a magasabb évfolyamba lépés feltételei, valamint az otthoni felkészülés elvei

3.1 A tanulmányi munka értékelése

Az értékelés célja: A tanuló teljesítményének, előrehaladásának minősítése, amely visszacsatolás a tanuló, a tanár és a szülő számára a tanuló tudásáról, esetleges hiányosságairól.

Értékelési alapelveink: Egységes értékelési rendszer kialakítására és következetes betartására törekszünk munkaközösségeken, illetve tantestületen belül.

Az értékelés legyen:

- folyamatos, rendszeres, nem kampányszerű.
- sokoldalú: mérje az emlékezeti teljesítményeket, ismeretek alkalmazását, feladatmegoldást.
- módszertanilag változatos legyen: szóbeli feleltetés, dolgozatíratás, évfolyamfelmérések, kiselőadás, otthoni munkák értékelése, félévenkénti értékelő értekezletek, stb.
- kiszámítható, tudatosított: előzetesen nyilvánosságra hozott, indoklással ellátott, igazságos értékelés legyen. (Az új tantárgyak sajátos módszerek esetén az értékelés először szóban történjen.)
- a dicséret és az elmarasztalás eszközeit egyaránt alkalmazzuk.
- személyiségfejlesztő legyen, a tanuló képességeinek, magatartásának, egész személyiségének fejlődését értékeljük.
- megfelelő légkörben folyjék az ellenőrzés, értékelés. Nem lehet ítékezés.

Az értékelést a tanulási folyamat 3 szakaszának megfelelően alkalmazzuk:

a) A diagnosztikai értékelést, mérést: bemenetnél, valamely osztályokon, továbblépéskor, tanárváltáskor alkalmazzuk. Helyzetet mér, az előzetes ismeretek szintjét, feladatot határoz meg. Az értékelés alapvető célja: a visszajelzés tanuló, tanár, szülő számára. A 9. évfolyamon, a bemenetnél, a tanulók életkorának megfelelő kompetenciamérést végzünk, annak érdekében, hogy mérhető legyen a hozzáadott pedagógiai érték.

b) A folyamat-jellemzésre alkalmas értékelést : a tanítás-tanulás egész folyamatában alkalmazzuk a tudásszint mérésére, amely időben rendszeres, megfelelő gyakoriságú, a tanuló személyiségét fejlesztő hatású. Tanítási módszereink eredményességéről ad képet.

c) Az összegző értékelés: egy-egy tematikus egység végén, félévkor, év végén vagy tanítási idő végén alkalmazandó. Alapvető célja: a követelményeket figyelembe véve összegző, minősítő értékelést adjon a tanuló ismereteiről, készségeiről, képességeiről. Az összegző értékelés szerepét az országos kompetenciamérés eredménye-, amelyre a 10. évfolyam végén kerül sor, illetve a tanulmányok befejeztével a záróvizsgák eredménye tölti be.

Az értékelési fokozatok:

A tanuló előmenetelét, teljesítményét év közben érdemjegyekkel, félévkor és év végén osztályzattal minősítjük: **jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1)**. Tanév végén az egész éves munkát értékeljük, a teljes tanévben érvényes érdemjegyeket vesszük figyelembe fejlődési tendenciával. Félévenként, tantárgyanként minimálisan 3 érdemjegy szükséges a tanuló teljesítményének értékeléséhez (heti 1 órás tantárgy esetén).

Több órás tantárgy esetén 4-5 érdemjegy a minimálisan elvárando.

Az érdemjegyeket az elektronikus naplóba rögzítjük.

Az osztálynaplóba kék színnel kerülnek beírásra az évközi érdemjegyek, zölddel a témazáró dolgozatok érdemjegyei, pirossal pedig a félévi és az év végi osztályzatok.

Szóbeli:

Jeles (5) :

ha a tantervi követelményeknek kifogástalanul, önállóan eleget tesz. Ismeri, érti a tananyagot, alkalmazni is képes. Pontosan, szabatosan fogalmaz. Kérdésre logikusan, hiánytalanul válaszol.

Jó (4) :

ha a tantervi követelményeknek megbízhatóan, csak kevés és jelentéktelen hibával tesz eleget. Apró bizonytalanságai vannak. Az előadott ismeretanyag összefüggő, jól felépített.

Közepes (3) :

ha a tantervi követelményeknek pontatlanul, néhány hibával eleget tesz, többször szorul nevelői segítségre. Ismeretei felszínesek. A tények többségét felsorolja, de az összefüggéseket kevéssé ismeri fel.

Elégséges (2) :

ha a tantervi követelményeknek súlyos hiányosságokkal tesz csak eleget, de a továbbhaladáshoz szükséges minimális ismeretekkel, jártasságokkal rendelkezik. Önálló feladatvégzésre csak segítséggel képes. A tényeket segítséggel fel tudja idézni, de azok rendszerezésére nem képes.

Elégtelen (1) :

ha a tantervi követelményeknek tanári útbaigazítással sem tud eleget tenni. A minimumot sem tudja. Elfogadhatatlan, hiányos a tartalom.

Írásbeli feladatok ajánlott értékelési skálája:

0 -	30%	elégtelen	(1)
31 -	50%	elégséges	(2)
51 -	70%	közepes	(3)
71 -	90%	jó	(4)
91 -	100%	jeles	(5)

A skálától egyes tantárgyaknál munkaközösségi döntés alapján el lehet térni. Tesztfeladatoknál a követelmények szigoríthatók. A dolgozat megírását követően két héten belül lehetővé kell tenni, hogy a tanulók megtekinthessék a kijavított írásbeli feladataikat.

Az érdemjegy szerzésének módjai:

a.) Szóbeli:

- felelet,
- óráközi munka,
- önálló kiselőadás,
- tantárgyi versenyen való részvétel,
- beszámoltatás (felnőtt tagozaton vagy tartós hiányzás után)

b.) Írásbeli:

- témazáró dolgozat (1 nap kettőnél több témazáró egy osztályban nem lehet!),
- teszt, feladatlap kitöltése,
- röpdolgozatok,
- kísérettségi (a szakgimnázium osztályaiban a felsőbb évfolyamokon az érettségi tantárgyakból)
- feladatmegoldások,
- tollbamondás,
- szódolgozat,
- jegyzőkönyv,
- versenyfeladatok,
- projekt munkák, otthoni írásbeli munkák.
- év végi vizsga (a szakközépiskola 13. évfolyamán)
- házi dolgozatok.

c.) Gyakorlati:

- mérésekben, kísérletekben elsajátított gyakorlottság mérése,
- gyűjtemények készítése (növény, állat, közet stb.),
- tablókészítés,
- rajzok készítése (műszaki, portfólió, stb.),
- testnevelés gyakorlatok,
- informatikai gyakorlatok,
- ének,
- tanulószerveződéssel rendelkező tanulók esetében belső mérés formájában szintfelmérő vizsgán vesznek részt, minden tanév második félévében.

3.2 Az év végi értékelés alapelvei és az iskola magasabb évfolyamába lépés feltételei:

Az év végi értékelés alapelvei:

Az egyes tanulók év végi osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten a pedagógus által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről. Abban az esetben, ha az év végi osztályzat a tanuló hátrányára lényegesen eltér a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától, a nevelőtestület felhívja az érdekelt pedagógus figyelmét, hogy adjon tájékoztatást ennek okáról, és indokolt esetben változtassa meg döntését. Ha a pedagógus nem változtatja meg döntését, és a nevelőtestület ennek indokaival nem ért egyet, az osztályzatot az évközi érdemjegyek alapján a tanuló javára módosíthatja.

Azon tantárgyak esetében, ahol a végső osztályzatot kettő vagy több részosztályzatból kell képezni, a tantárgy osztályzata elégtelen, ha bármely részosztályzat elégtelen, azonban javítóvizsgát csak abból a részből kell tenni, amelyből a részosztályzat elégtelen volt. A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 64. § (7) bekezdés a) pontjának alkalmazásakor a részosztályzatokat egy-egy tantárgyi osztályzatnak kell tekinteni.

Az iskola magasabb évfolyamába lépés feltételei:

- a) A magasabb évfolyamba lépés feltétele az előző évfolyam sikeres elvégzése, amit a tanulónak bizonyítvánnyal igazolni kell.
- b) A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC törvény 53.§ (3) bekezdése alapján az iskola megszünteti annak a tanulónak a tanulói jogviszonyát, aki nem tanköteles és ugyanannak az évfolyamnak a tanulmányi követelményeit második alkalommal sem teljesítette, kivéve, ha a követelményeket tartós gyógykezelés miatt nem tudta teljesíteni.

3.3 Az otthoni felkészülés szabályai

Az alábbi szabályok, elvek érvényesülnek iskolánkban a házi feladatok meghatározásával kapcsolatosan:

- A házi feladatok elsődleges funkciója a tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó készség- és képességfejlesztés, továbbá a tananyaghoz kapcsolódó ismeretek megszilárdítása.
- Hét végén és tanítási szünetek idejére tanulóink nem kapnak több írásbeli és szóbeli házi feladatot, mint a szokásos (egyik óráról a másikra esedékes mennyiséget).
- A tanulók írásbeli házi feladatának elkészítése 1 – 1 tantárgyból lehetőleg – néhány kivételtől eltekintve – fél óránál többet ne vegyen igénybe.
- Csak abból a tantárgyból adunk írásbeli házi feladatot, amelyből elengedhetetlenül szükséges.
- Tanítási órákon törekszünk az ismeretek olyan szintű elmélyítésére, hogy csak nagyon csekély mértékben legyen szükséges otthon írásbeli munkavégzésre.
- A tanulók túlterheltségének megelőzése illetve eredményesebb felkészülése érdekében egy – egy osztállyal egy tanítási napon legfeljebb kettő témazáró ill. félévi vagy év végi felmérő dolgozatot lehet írni.
- A felnőttoktatás keretében nagyobb mértékben számítunk az otthoni tanulásra, ezért elvárjuk az otthoni, önálló felkészülést.

4. Csoportbontások szervezésének elvei

Az osztályok összetétele beiskolázáskor kerül kialakításra.

A szakmai gyakorlati képzés az iskola tanműhelyében és/vagy gazdálkodó szervezeteknél, egyéni vállalkozóknál zajlik.

A köznevelési törvény rendelkezései az óratervben rögzített csoportbontásokat teszi lehetővé.

A csoportbontást a tanulók igényei, az egyes tantárgyak belső logikája és nevelési-oktatási céljai határozzák meg. Csoportbontást alkalmazunk néhány közismereti tantárgynál (idegen nyelv, informatika), és a szakmai oktatás csoportbontást igénylő tantárgyainál.

Iskolánk a jogszabályoknak megfelelően biztosítja a közép- és emelt szintű érettségire való felkészítést. Csoportindításhoz szükséges minimális létszám középszintű felkészítő esetében 12 fő, emelt szintű felkészítő esetében pedig 8 fő.

5.A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

A mérés célja

A tanulók egészségi állapota a felmérések szerint, évről évre fokozatosan romlik. Ezért számszerűen is értékelhető formában kell számot adni a tanulók fizikai állapotáról, amely megmutatja, hogy birtokában vannak-e az általános fizikai teherbíró képességeknek, vagy sem.

A testnevelés és sport célja, hogy az iskola egységes nevelő-oktató munkájának szerves részeként, a testkultúra eszközeivel járuljon hozzá a tanulók egészséges életmódjának kialakításához. A fizikai aktivitás váljon életük részévé.

A felmérések hozzájárulnak a tanulók fizikai állapotának megismeréséhez, s a hiányosságok feltárása kiindulási alapul szolgál, mind az egyéni, mind az osztály fejlesztendő tevékenység elvégzéséhez. Ezzel lehetőséget biztosítunk az egészségileg hátrányos helyzet megszüntetésére és az általános fizikai teherbíró képesség fejlesztésére.

A mérés lebonyolítása

A mérést a testnevelő tanárok végzik el a NETFIT tesztek segítségével, az útmutatóban rögzítettek alapján, a tanév rendjében meghatározott időben. A felmérés eredményét szintén a testnevelő tanárok rögzítik az oktatástechnikus segítségével az erre a célra létrehozott internetes felületen a tanév rendjében meghatározott időpontig.

A mérés eredményének felhasználása

A felmérés alapján megállapított hiányosságok gyakorlását be kell építeni a következő tanév testnevelés tanítási programba. A diagnosztikus céllal elvégzett mérések a tanulók önmagukhoz viszonyított fejlődésének értékeléséhez biztosítanak viszonyítási alapot.

6. Az egészségnevelés és környezeti nevelés, egészségfejlesztés

6.1 Egészségnevelés

Az utóbbi években végzett felmérések és tapasztalataink azt igazolják, hogy nőtt tanulóink körében a dohányzók aránya, nem elhanyagolható a főleg hétvégén alkoholt fogyasztók száma és vannak, akik esetenként nem tudnak ellenállni a drog kísértésének. Ezért egészségnevelési munkánkban kiemelt hangsúlyt kap a prevenció, melynek legfőbb színterei az iskola – az iskolaorvos, védőnő – és a család.

Az iskola egészségnevelési tevékenységének kiemelt feladata:

- tanulóink korszerű ismeretekkel és azok gyakorlathoz szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek egészségük megőrzése és védelme érdekében,
- tanulóinkkal megismertetjük az egészséges életmód gyakorlását szolgáló tevékenységi formákat,
- a tanulók tanórákon és tanórán kívüli foglalkozások keretében találkoznak az egészség megőrzésének szempontjából legfontosabb ismeretekkel:
 - helyes táplálkozás,
 - önmagunk egészségi állapotának ismerete, figyelemmel kísérése,
 - az alkohol – és a kábítószer fogyasztás, a dohányzás káros következményei,
 - krízis helyzetek felismerése, kerülése,
 - családi és kortárskapcsolatok,
 - a környezet védelme,
 - az aktív életmód, a sport szerepe az ember életében,
 - a személyes higiénia,
 - az elsősegély-nyújtás alapismeretei,
 - a szexuális fejlődés, családalapítás.

Az egészségnevelés az iskola minden pedagógusának feladata, mely tanórán, ill. tanórán kívüli foglalkozásokon valósul meg.

Az iskolai egészségnevelést elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

- a mindennapi testedzés lehetőségének biztosítása: testnevelés órák, sportköri foglalkozások, úszásoktatás, sportversenyek,
- a tanítási órák közül leginkább az osztályfőnöki óra alkalmas a fenti célok megvalósítására (minden évfolyamon tízosztályfőnöki óra egészségneveléssel kapcsolatos témát dolgoz fel),
- kirándulások, vetélkedők (iskolai és városi szintű),
- iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybevétele
 - esetenként osztályfőnöki, ill. biológia óra megtartásában,
 - a tanulók rendszeres egészségügyi és higiéniai szűrővizsgálatának elvégzésében,
- rendszeres fogászati illetve szemészeti szűrővizsgálatokon való részvétel,
- mentálhigiénés programok szervezése (egészségmegőrzés, szexuális felvilágosítás, szenvedélybetegségek témákban), külső előadók meghívása, szórólapok terjesztése,
- drog prevenciók programok szervezése.

Taneszközök: Folyamatosan bővítjük az iskola könyvtárában fellelhető szakirodalmat, ezzel lehetőséget adva a tanároknak a hatékonyabb egészségnevelési munkához, hiszen a pedagógusok nevelő – oktató munkájához nélkülözhetetlenek a korszerű audiovizuális és multimédiás eszközök. Figyeljük a megjelenő pályázatokat és azok elnyerésével igyekszünk bővíteni az egészségnevelésre fordítható anyagi lehetőségeinket.

6.2 Környezeti nevelés

Jelenleg a tantestület több mint egyharmada foglalkozik intenzíven környezeti nevelési kérdésekkel a tanórákon és azokon kívül. Többen közülük – tantárgyuk jellegénél fogva – nap mint nap érintik ezt a területet, mások viszont különböző akciók, versenyek alkalmával vállalnak szerepet.

Alapelvek:

- Fenntartható fejlődés erősítése

A környezeti nevelés a fenntartható fejlődés feltételeinek megvalósítását szolgálja. Olyan fejlődést, mely a jelen szükségleteit kielégíti anélkül, hogy veszélyeztetné a jövő nemzedékeinek esélyeit.

- Környezetünk védelme

Az ember környezetéhez hozzátartozik a természetes, az épített és a társadalmi környezet.

A környezeti nevelés olyan személyiségformálást jelent, melynek során az ember felismeri a természeti, társadalmi, gazdasági jelenségek kölcsönösségét, helyét és szerepét a környezeti rendszerben. Kialakítja az emberekben azokat az új környezeti magatartási és életviteli mintákat, melynek során a társadalom környezetért felelős személyiségeivé válnak.

E cél eléréseért biztosítanunk kell tanulóink számára azt a lehetőséget, hogy elsajátíthassák a pozitív érzelmi hozzáállást, elkötelezettséget, a környezet megvédéséhez szükséges értékrendszert, készséget, tudást.

- Rendszerszemléletű környezetlátás

A környezeti nevelésnek rendszerszemléletűnek kell lennie, hiszen környezetünkben minden mindennel összefügg, ez lehetőséget ad több tudományterület összekapcsolására is.

A környezeti nevelés élethosszig tartó folyamat, mely nem korlátozódik csak az iskolára, az élet más színterein is megjelenik.

- Problémamegoldó szemlélet

A környezeti nevelésnek a valós életben kell gyökereznie. Helyi problémákra és azok megoldására természeti, társadalmi jellemzők megismerésére kell támaszkodnia. Ezek megoldása közben láttatja meg a globális összefüggéseket. (természettudományos kompetencia)

A problémák egyedül nem megoldhatók, ezért a környezeti nevelés fontos célja az együttműködésre nevelés, az egymásra figyelés, egymás elfogadása, a társadalomba való beilleszkedés képességének fejlesztése. Mivel a jövő ökológiai problémái előre sok esetben nem láthatóak, ezért fontos a problémamegoldó gondolkodás, kreativitás képességének kialakítása és fejlesztése. (matematikai kompetencia)

Konkrét célok és feladatok

- Hajlandóságot kell ébresztenünk a tenni akarásra, a konkrét problémák megoldására, hatékony együttműködésre és eredményes konfliktuskezelésre.

- Megláttatjuk tanulóinkkal a szakmatanulás során a takarékos magatartás és életvitel legfőbb ismérveit.
- Megismertetjük és gyakoroltatjuk azokat a környezet megóvához szükséges képességeket és készségeket, amelyek a természeti és a társadalmi környezet zavartalan működését elősegítik.
- Nyitottá kell tennünk tanulóinkat a környezet szépségeink befogadására, kritikussá a negatív környezeti jelenségekkel szemben.
- Segítenünk kell a környezeti folyamatok, összefüggések megértését, a környezettudatos életvitel kialakítását, lehetővé tenni a természet teljességének megérzését.
- Élményhelyzeteket kell biztosítanunk, hogy helyes döntéseket tudjanak hozni felelősségteljes magatartással, jó értékítélettel a pozitív jövőkép kialakulásának érdekében.
- Biztosítanunk kell a problémák, jelenségek sokoldalú megközelítésének és megoldásának lehetőségét.
- Ki kell alakítanunk a gyerekekben a helyes választás képességét, adjunk lehetőséget a környezetkímélő technológiákkal készült termékek megismerésére, a takarékos és mértékletes életvitel igényére.
- Feladatunk az ökológiai szemlélet kialakítása, fejlesztése a természetes életközösségek megfigyelésével, környezeti változások nyomon követésével, természetes élőhelyek megóvásával, irányított természetvédelmi tevékenységgel.
- A környezeti nevelés beépítése egyéb tantárgyakba lehetővé teszi az összetett környezeti jelenségek sokoldalú megközelítését, megismerését.

A környezeti nevelés szinterei iskolánkban

A környezeti nevelés az iskola minden pedagógusának feladata, helyszíne minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozás.

A jelenlegi természeti és épített környezet megismerését biztosító programok:

- több napos osztálykirándulások, nemzeti parkok megismerése, erdei iskola,
- iskolai foglalkozások, környezetvédelmi nap, a Föld napja,
- részvétel a városi környezetvédő megmozdulásokon, rendezvényeken,
- iskolánk környezeti adottságainak megőrzése, udvarunk további parkosítása a tanulókkal közösen megoldható gyakorlati feladat,
- környezetvédelmi témájú kiállítások rendezése, látogatása,
- lakókörnyezetünk szépítését szolgáló programokban való részvétel.
- iskolánk bekapcsolódik a „Fenntarthatóság hete” országos programsorozatba, amelynek keretében előadások, kísérletek és játékos ismeretterjesztő vetélkedők, valamint a témába illő plakátkészítések kerülnek megvalósításra.

Tanórán, szakmai gyakorlaton kiemelt helyet kapnak a mindennapi élettel kapcsolatos vonatkozások. Jelentős szerepe van az önálló ismeretszerzésnek, de élünk a szemléltetés hagyományos, audiovizuális és informatikai lehetőségeivel.

Kiemelt kompetenciafejlesztési területek:

Természettudományos kompetencia

- Az emberi tevékenység okozta változások megértése.
- A fenntartható fejlődés formálásaért viselt egyéni és közösségi felelősség.
- A tudományos és technológiai fejlődés saját magunkra, családjunkra, közösségünkre és az egész Földre gyakorolt hatásának felelőssége.

Szociális és állampolgári kompetencia:

- Közügyekben való aktív közreműködés fontossága a környezetvédelemben.
- Környezettudatosság, esztétikai tudatosság.

- Környezetünk esztétikus alakítása, egyetemes és kulturális örökségünk védelme.

6.3 Egészségfejlesztés

Az egészségfejlesztés feladatai

Az iskolai egészségfejlesztés az iskola egész életébe, mindennapjaiba beépülő tevékenység, amely a pedagógusok és a tanulók egészséggel kapcsolatos ismereteinek bővítésére, korszerűsítésére, és a pszicho-szociális környezet egészségtámogató jellegének erősítésére irányul.

„Az egészség nem a betegség hiánya, hanem a testi-lelki és szociális jólét állapota” (WHO)
Az egészség nem passzív állapot, hanem folyamat; fontos eszköz életcéljaink megvalósítása során. Az egészség fejlesztés az a folyamat amely, képessé teszi az egyént az egészségét meghatározó tényezők felügyeletére és ez által egészségének javítására.

Az egészségfejlesztés magában foglalja a korszerű egészségnevelést, az egészségfejlesztő szervezetfejlesztést, és az önségítés feladatait, módszereit.

Helyzetkép

Tanulóink az általános műveltséget megalapozó középiskolai évfolyamokon hosszú éveket töltenek el 14 éves koruktól iskolánkban. Ez időszakban érdemi hatást lehet gyakorolni a személyiségfejlődésükre, mely nagyban meghatározza az életmódjukban később kialakuló, megszilárduló szokásaikat, értékrendjüket.

Az iskolának a gyermekekre gyakorolt hatása összetett, többszintű. Egyrészt a céltudatos oktatási-nevelési terv, másrészt a mindennapok hatása, amelyben az iskola tárgyi, létesítmény környezete, valamint az ott működő emberi viszonyok minősége egyaránt tükröződik.

Mindezeket figyelembe véve, az iskola, a családi környezet mellett a szocializációnak azt a színterét jelenti, amelyben mód nyílik az egészségesebb életvitel készségeinek, magatartás mintáinak kialakítására és begyakorlására.

Az iskolának az elsődleges megelőzésben van jelentős szerepe, amely a betegség első megjelenésének megakadályozására és az egészség megőrzésére irányul. A másodlagos prevenció körébe tartozik az iskolás gyermekek életkorhoz kötött kötelező szűrővizsgálatainak rendszere.

Erőforrások:

Személyi

Belső erőforrások:

- iskolaorvos, védőnő
- gyermek- és ifjúságvédelmi felelős,
- bűnmegelőzési tanácsadó.

Külső kapcsolatok (támogató szervezetek):

- egészségügyi szervezetek (ÁNTSZ, Drogambulancia Vöröskereszt, VESZ szakorvosai)
- pedagógiai szakszolgálat (Szolnoki POK)
- rendvédelmi szervezetek
- Gyermekjóléti Szolgálatok és Családsegítő Központok
- Nevelési Tanácsadó
- a drogmegelőzési pályázatok iskolával együttműködő szakemberei.

Tárgyi és anyagi erőforrások:

Könyvek: egészséges táplálkozással, szenvedélybetegségekkel, szexuális felvilágosítással, családi életre való felkészítéssel, a serdülőkori változásokkal, pszichológiával foglalkozó szakkönyvek, ismeretterjesztő kiadványok, tanárok és diákok számára.

Videofilmek: családi élettel, konfliktusokkal, szenvedélybetegségekkel, táplálkozási zavarokkal, szexuális felvilágosítással, az AIDS megelőzéssel foglalkozó műsoros videokazetták.

A filmeket osztályfőnöki órákon, kortárssegítő programokon és szabadidős, illetve tanórákon kívüli szervezett tájékoztatót tekinthetik meg tanulóink.

A legfrissebb információkat, valamely szakterület részletesebb ismereteit kereső tanulóink és tanáraink számára Internet elérhetőség áll rendelkezésre a számítógépes teremben.

Alapelvek, célok

Iskolánk egészségfejlesztő tevékenységének stratégiai céljai, hogy a tanulók kellő ösztönzést és tudást szerezhessenek a személyes és környezeti értelemben egyaránt ésszerű, a lehetőségeket felismerő és felhasználni tudó, egészséges életvitelhez.

Ehhez arra van szükség, hogy az egészséggel összefüggő kérdések fontosságát értsék, az egészség értékévé váljon, s konkrét tevékenységben alapoódjon meg.

Az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges területek:

- önmagunk és egészségi állapotunk ismerete
- az egészséges testtartás, a mozgás fontossága
- az étkezés, a táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe
- a betegségek kialakulása és a gyógyulási folyamat
- a barátság, a párkapcsolatok, a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben
- a személyes krízishelyzetek felismerése és a kezelési stratégiák ismerete
- az egyéni tanulás technikáinak ismerete, módszerei
- az idővel való gazdálkodás, a tervezés szerepe
- a rizikóvállalás és határai
- a szenvedélybetegségek elkerülése
- a tanulási környezet alakítása
- a természethez való viszony, az egészséges környezet jelentősége

Hosszú távú pedagógiai célok

- a stratégiai célokra vonatkozó érték- és szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása
- rendszerszemléletre nevelés
- önismeret, tolerancia és empátia fejlesztése
- az egészségmegőrző magatartás és életvitel segítése
- a személyes felelősség tudatosítása
- ismeretek és jártasságok kialakítása, amelyek segítségével képesek lesznek megelőzni az egészségi problémákat, illetve csökkenteni azok súlyosságát
- problémamegoldó gondolkodás, döntésképeség
- az életminőség megválasztásához szükséges értékek, viselkedési normák kialakítása
- a családi életre nevelés fejlesztése
- az egészséges életvitelhez szükséges képességek fejlesztése

Középtávú célok és feladatok:

Célok:

- a tantestület és a szülők egységes egészségfejlesztés szemléletmódjának formálása
- a tantestület nevelési módszereinek gazdagítása

- a tantestület egészséges életmóddal és drogprevencióval kapcsolatos ismereteinek gyarapítása
- készségfejlesztő módszerek alkalmazása a tanulók egészséges életmódra nevelésének folyamatában
- a tanulók megterhelés- és konfliktustűrő képességének, problémamegoldó kapacitásának növelése
- a tanulók egészségmegőrző szokásainak kialakítása és a káros szenvedélyektől mentes életmód értékeit tükröző életvitel elsajátítása.

Feladatok:

- Állapot felmérés készítése (pl. NETFIT)
 - diákok egészségi állapota, életmódja
 - a tanulók ismeretszintje, attitűdjei- a kollégák körében a problémaérzékenység „szondázása”, a kooperáció mérése
- a szülőkkel való együttműködés fejlesztése, igényfelmérés
- a támogató szervezetekkel, személyekkel való együttműködés fenntartása, fejlesztése
- a kortárssegítő diákok működésének szervezése, utánpótlásuk biztosítása
- a tanórán kívüli tevékenységi formák bővítése, rendszeressé tétele
- az egészségnevelési szakkönyvek és videofilmek állományának bővítése
- a diákok dohányzásának, alkohol- és drogfogyasztásának megelőzése
- az egészséges táplálkozás igényének kialakítása
- a lelki egészség megőrzése, stressz oldó módszerek megismertetése

7. A tanuló esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedéseket az iskola esélyegyenlőségi szabályzata részletesen tartalmazza.

7.1 A tanulók magatartásának, szorgalmának értékeléséhez kapcsolódó elvek

A tanuló magatartásának, szorgalmának értékelésénél a fokozatosság elvét követjük. Jutalmazás és büntetés adásánál indokolt esetben azonnal adható a magasabb fokozat is. A jutalmazást és a büntetést a magatartási és szorgalom osztályzatok megállapításánál figyelembe kell venni, attól csak nevelőtestületi határozat alapján lehet eltérni.

A magatartás és a szorgalom minősítésének részletes szabályait a házirend tartalmazza.

A kimagasló eredményt, teljesítményt nyújtó tanulók jutalmazása iskolai ünnepélyeken a tanulók és a nevelők közössége előtt történik (jutalomkönyvek, Bem-, Gubody emléklap, Bem plakett átadása) a házirendben foglaltak szerint.

8. A választható tantárgyak foglalkozások, a választható érettségi tárgyak

A választható tantárgyak, foglalkozások, és a pedagógusválasztás szabályai

A középiskolai oktatásban a választott tantárgyra vonatkozó jogszabályi előírásokat a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 20/2012 EMMI rendeletben, valamint Az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról szóló 100/1997. (VI. 13.) Kormányrendeletben találjuk.

A tantárgyválasztás célja, szabályai

A középiskolai képzés utolsó két évfolyamán választható tantárgyak célja és feladata a kétszintű érettségi vizsga emelt szintjére, és a felsőfokú tanulmányokra való eredményes felkészítés.

A tantárgy választásának lehetőségével minden tanuló élhet. A választás önkéntes.

Egy tanuló legfeljebb **kéttantárgyat** választhat. A választott tantárgy heti óraszama 1.

A választott tantárgyra való jelentkezés 2 évre szól.

Emelt szintű felkészítés

Emelt szintű oktatást az a tanuló választhat, akinek az adott tantárgyból az előző tanév végén 4-es vagy 5-ös osztályzata volt, vagy az előrehozott nyelvi érettségije legalább 60%. Ettől eltérni az igazgató írásbeli engedélyével lehet.

A tantárgyválasztás eljárásrendje

A következő tanévre szóló **választható tantárgyak** körét a szakmai munkaközösségek írásbeli javaslata alapján állítjuk össze, figyelembe véve a Pedagógiai programban meghatározott érettségi vizsgatárgyakat.

A szakmai munkaközösségek április 15-éig írásban tájékoztatják a tanulókat a meghirdetésre kerülő választott órák céljáról, tematikájáról, követelményeiről. A választott órát **oktató tanár személyéről** a tanulók a jelentkezéskor tájékoztatást kapnak, de a tantárgyfelosztás csak a tanév elején válik véglegessé.

A választott órára való jelentkezés írásban, a tanuló és a szülő együttes aláírásával történik, legkésőbb május 20-ig. (Az alacsony létszám miatt nem induló választott órára jelentkezett tanulók a szorgalmi időszak végéig módosíthatják jelentkezésüket.)

A választott óra kötelező érettségi tárgy esetén min. 12 fő jelentkezése, választható érettségi tárgy esetén min. 6 fő jelentkezése esetén indul. A csoport maximális létszámát a tanár határozza meg a tantárgy jellege és a hatékony oktató tevékenység érdekében.

A választott órán való **részvétel** a tanítási év végéig kötelező. A választott tanórai foglalkozást az értékelés és minősítés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mint a kötelező tanítási órát.

A választható érettségi tantárgyak

Tantárgy	Középszint	Emelt szint
Magyar nyelv és irodalom	igen	igen
Matematika	igen	igen
Történelem	igen	igen
Angol nyelv	igen	igen
Német nyelv	igen	igen
Biológia	igen	igen
Földrajz	igen	igen
Fizika	igen	igen
Informatika	igen	igen
Testnevelés	igen	igen
Gépészet ismeretek	igen	igen
Szépészet ismeretek	igen	igen
Rendészet ismeretek	igen	igen
Villamosipar és elektronika ismeretek	igen	igen

III. SZAKMAI PROGRAM

1. Az oktatott szakképesítések, szakképesítés-ráépülések és rész-szakképesítések megnevezése, azonosító száma, képzési ideje.

Érettségi végzettséghez kötött kifutó szakképesítések (2013. 09.01 és 2016.08.31 között indított képzések):

Megnevezés	Azonosító szám	Képzési idő* (év)
Gyakorló fodrász	52 815 01	1
Gyakorló kozmetikus	52 815 02	1
Gépgyártás-technológiai technikus	54 521 03	1
Rendészet	-	-

Érettségi végzettséghez kötött szakképesítések (2016. 09. 01. után indított képzések)

Megnevezés	Azonosító szám	Képzési idő* (év)
Fodrász	54 815 01	1
Kozmetikus	54 815 02	1
Gépgyártás-technológiai technikus	54 521 03	1
Erősáramú elektrotechnikus	54 522 01	1
Automatikai technikus	54 523 01	1
Elektronikai technikus	54 523 02	1
Mechatronikai technikus	54 523 04	1
Autoelektronikai műszerész	54 525 01	1
Közfoglalkoztatási ügyintéző	54 345 01	1

* A szakképesítés ágazata szerinti szakmai érettségi vizsgával nem rendelkező, érettségi végzettséget szerzett tanulók részére kettő év.

Alapfokú iskolai végzettségre vagy a szakmai és vizsgakövetelményben meghatározott bemeneti kompetenciákra épülő szakképesítések:

Megnevezés	Azonosító szám	Képzési idő* (év)
Gépi forgácsoló	34 521 03	3
Ipari gépész	34 521 04	3
Gyártósori gépbeállító	34 521 05	3
Hegesztő	34 521 06	3
Szerszámkészítő	34 521 10	3
Épület- és szerkezetlakatos	34 582 03	3
Karosszérialakatos	34 525 06	3
Járműipari fémalkatrész-gyártó	34 521 07	3
Járműfényező	34 525 03	3
Elektromechanikai műszerész	34 522 01	3
Elektromos gép- és készülékszerelő	34 522 02	3
Elektronikai műszerész	34 522 03	3
Villanyszerelő	34 522 04	3

Mechatronikus- karbantartó	34 523 01	3
Számítógép- szerelő, karbantartó	34 523 02	3
Férfi szabó	34 542 04	3
Női szabó	34 542 06	3
Asztalos	34 543 02	3
Ács	34 582 01	3
Festő, mázoló, tapétázó	34 582 04	3
Kőműves és hidegburkoló	34 582 08	3
Kőműves	34 582 14	3
Központifűtés- és gázhálózat rendszerszerelő	34 582 09	3
Szárazépítő	34 582 10	3
Víz-, csatorna- és közmű- rendszerszerelő	34 582 12	3
Rendészeti őr	34 861 01	3

* A szakiskolai közismereti tantervben előírt követelmények vagy a középiskola tizedik évfolyamának teljesítése, valamint érettségi végzettség esetén a képzési idő kettő év.

Szakképesítés-ráépülések:

Megnevezés	Azonosító szám	Képzési idő (év)
Fodrász (kifutó képzés)	55 815 01	1
Kozmetikus (kifutó képzés)	55 815 02	1
CNC gépkezelő	35 521 01	1

Rész-szakképesítések (Szakmai Híd program):

Megnevezés	Azonosító szám	Képzési idő (év)
Lakástextil-készítő	21 542 01	2
Elektronikai gyártósori műszerész	31 522 01	2
Építményszaluzat és fémállvány szerelő	31 582 02	2

Felnőttoktatás szakképzései esti munkarend szerint:

Megnevezés	Azonosító szám	Képzési idő (év)
Kozmetikus	54 815 02	2
Villanyszerelő	24 522 04	2
Hegesztő	34 521 06	2
Kis- és középvállalkozások ügyvezetője I.	35 345 01	1
Kis- és középvállalkozások ügyvezetője II.	55 354 01	1
Tehergépkocsi-vezető	35 841 02	0,5
Autóbusz vezető	35 841 01	0,5

2. A szakmai tantárgyak értékelése és minősítése.

A tanuló teljesítményét, előmenetelét a szaktanárok, illetve a szakoktatók a tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékelik, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősítik.

A tantárgyak osztályzatainak megállapításánál – ha a szakképesítés helyi tanterve másként nem rendelkezik – a tanítási év közben szerzett érdemjegyek azonos súllyal számítandók.

A szakképesítés helyi tanterve az osztályzat megállapításának alapjául kettő vagy több részosztályzat képzését, továbbá köztesvizsgákat írhat elő. Ha valamely részosztályzat elégtelen, akkor a tantárgy osztályzata is elégtelen. Javítóvizsgát csak azokból a témakörökből, illetve témakör részekből kell tenni, amelyekből az elégtelen részosztályzatot képezték. A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 64. § (7) bekezdés a) pontjának alkalmazásakor a részosztályzatokat egy-egy tantárgyi osztályzatnak kell tekinteni.

3. Átmeneti szabályok.

A beiskolázásuk időpontjában érvényes szakmai program vonatkozik kifutó rendszerben azokra a tanulókra, akik tanulmányaikat

- a szakgimnázium kilencedik évfolyamán, továbbá
- a szakközépiskola első szakképző évfolyamán

a 2015/16. tanévben vagy azt megelőzően kezdték meg.

A beiskolázás időpontjában érvényes szakmai programban meghatározott tananyagegységek osztályzatait, illetve részosztályzatait a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 64. § (7) bekezdés a) pontjának alkalmazásakor egy-egy tantárgyi osztályzatnak kell tekinteni.

4. A szakképesítések óratervei

34 543 02 ASZTALOS

Tantárgy	Heti óraszám évfolyamonként									
	1/9.		2/10.		3/11.		1/11.		2/12.	
	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy
Munkahelyi egészség és biztonság	1						1			
Foglalkoztatás II.					1				1	
Foglalkoztatás I.					2*				2*	
Biztonságos munkavégzés alapjai			1						1	
Biztonságos munkavégzés gyakorlata		1						1		
Faipari szakmai és gépismeret	2						2			
Faipari szakmai gyakorlat		8						10		
Asztalosipari szerelési ismeretek	1						1			
Asztalosipari szerelési gyakorlat		3		3		2		5		3
Szerkezettan-szakrajz és technológia			5		4		4		4	
Asztalosipari szakmai gyakorlat				2**+7		2**+8		8		12
Gépkezelési ismeretek			1		1				2	
Gépkezelési gyakorlat				4		4				9
Faipari szakrajz	1*						1*			
Gyártás-előkészítési ismeretek			1,5+0,5*		1,5		1,5+0,5*		1	
Heti óraszám összesen:	5	12	9	16	9,5	16	11	24	11	24
	17		25		25,5		35		35	
Összefüggő szakmai gyakorlat:	140		140				160			

Jelmagyarázat: e/elmélet; gy/gyakorlat; */csoportbontás; **/szaktanteremben

Tantárgy	Heti óraszám évfolyamonként													
	9.		10.		11.		12.		5/13.		1/13.		2/14.	
	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy
Foglalkoztatás II.									0,5				0,5	
Foglalkoztatás I.									2				2	
Műszaki informatika gyakorlat		1,5												
Műszaki ismeretek	0,5													
Műszaki gyakorlatok		1												
Elektronika			1				0,5							
Elektronikai gyakorlatok				1,5										
Elektronikus áramkörök			0,5		0,5									
Ipari alkalmazástechnika					0,5		1							
Ipari alkalmazástechnika gyakorlat				1		2		1,5						
Közlekedési ismeretek	1										1			
Műszaki rajz	2		1								3			
Mechanika	1		1		1						3			
Gépelemek-géptan	1				1		1				3			
Technológiai alapismeretek			2				1				3			
Elektrotechnika-elektronika			1		2		1,5				4			
Karbantartási gyakorlatok		3		3		1,5		1				10		
Mérési gyakorlatok						1,5		2,5				4		
Járműkarbantartás									1				1	
Gazdasági ismeretek									0,5				0,5	
Járműkarbantartás gyakorlata										4				4
Gépjármű szerkezettan									3				3	
Járműszerkezetek javítása gyakorlat										3				3
Jármű diagnosztika és javítás									1				1	
Járműdiagnosztika gyakorlata										2				2
Autóelektronika elmélete									5				5	
Autóelektronika gyakorlata										4				4
Autóelektronikai diagnosztika									3				3	
Autóelektronikai diagnosztikai gyakorlat										2				2
Heti óraszám összesen:	5,5	5,5	6,5	5,5	5	5	5	5	16	15	17	14	16	15
	11		12		10		10		31		31		31	
Összefüggő szakmai gyakorlat:			140		140						160			

Jelmagyarázat: e/elmélet; gy/gyakorlat; */ csoportbontás, **/szaktanteremben

Tantárgy	Heti óraszám évfolyamonként													
	9.		10.		11.		12.		5/13.		1/13.		2/14.	
	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy
Foglalkoztatás II.									0,5				0,5	
Foglalkoztatás I.									2				2	
Villamos gépek alapjai					1,5									
Villamos gépek mérési gyakorlat						1								
Hajtástechnika gyakorlat						1								
Villamos biztonságtechnika					1									
Hibavédelem a gyakorlatban						1								
Irányítástechnika							1							
Irányítástechnikai gyakorlatok								2						
PLC alkalmazása gyakorlat								1						
Készülékismeret							2							
Kapcsolószekrények szerelési gyakorlat														
Műszaki informatika gyakorlat				1				2						
Műszaki ismeretek	2											1		
Műszaki gyakorlat		1,5									2			
Műszaki rajz	1										1			
Elektrotechnika	3		2								5			
Elektrotechnika gyakorlat		3		2								5		
Elektronika			3		1		1				5			
Elektronika gyakorlat				4		1,5		1				7		
Irányítástechnika					1						2,5			
Irányítástechnikai gyakorlatok						1						2		
Pneumatika és hidraulika									4				4	
Pneumatika és hidraulika gyakorlat										6				6
Gyártórendszerek									3				3	
Gyártórendszerek gyakorlat										2				2
PLC ismeretek									3,5				3,5	
PLC programozási gyakorlat										10				10
Munkahelyi egészség és biztonság	0,5										0,5			
Heti óraszám összesen:	6,5	4,5	5	7	4,5	5,5	4	6	13	18	16	15	13	18
	11		12		10		10		31		31		31	
Összefüggő szakmai gyakorlat:			140		140						160			

Jelmagyarázat: e/elmélet; gy/gyakorlat; */ csoportbontás, **/szaktanteremben

34 582 01 Ács

Tantárgy	Heti óraszám évfolyamonként									
	1/9.		2/10.		3/11.		1/11.		2/12.	
	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy
Foglalkoztatás II.					0,5		0,5			
Foglalkoztatás I.					2*		2			
Építőipari alapismeretek	1		2		0,5		3		0,5	
Építőipari alapismeretek gyakorlat		1**						1**		
Hagyományos zsaluzatok	1						1			
Hagyományos zsaluzatok gyakorlat		2						2		
Zsalu és állványrendszerek kialakítása			2				1		1	
Rendszerzsaluzatok alkalmazása gyakorlat				2				2		
Hagyományos állványzatok			1				1			
Hagyományos állványzatok gyakorlat				2				2		
Fémállványok szereléstechológiája					1				1	
Fémállványok alkalmazása, szerelése gyakorlat						2				2
Ácsszerkezetek	2		4		5		4		7	
Ácsszerkezetek építése gyakorlat		8		2**+9		2,5**+11		14		3**+19
Gépismeret	1						0,5			
Gépkezelés gyakorlat		1		1		1		1		2
Heti óraszám összesen:	5	12	9	16	9	16,5	13	22	9,5	26
	17		25		25,5		35		35	
Összefüggő szakmai gyakorlat:	140		140				160			

Jelmagyarázat: e/elmélet; gy/gyakorlat; */csoportbontás; **/szaktanteremben

34 522 01 ELEKTROMECHANIKAI MŰSZERÉSZ

Tantárgy	Heti óraszám évfolyamonként									
	1/9.		2/10.		3/11.		1/11.		2/12.	
	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy
Munkahelyi egészség és biztonság	1						1			
Foglalkoztatás II.					1				1	
Foglalkoztatás I.					2*				2*	
Műszaki informatika gyakorlat		2**						2**		
Műszaki ismeretek	2,5						2,5			
Műszaki gyakorlatok		3						3		
Ügyfél kommunikáció	1		1				2		1	
Ügyfél kommunikáció gyakorlata		4		3**		2*		2		4**+1
Elektromechanika	3,5		7		3,5		6,5		6	
Elektromechanika gyakorlata				14		3**+14		16		20
Heti óraszám összesen:	8	9	8	17	6,5	19	12	23	10	25
	17		25		25,5		35		35	
Összefüggő szakmai gyakorlat:	140		140				160			

Jelmagyarázat: e/elmélet; gy/gyakorlat; */csoportbontás; **/szaktanteremben

34 522 02 ELEKTROMOS GÉP- ÉS KÉSZÜLÉKSZERELŐ

Tantárgy	Heti óraszám évfolyamonként									
	1/9.		2/10.		3/11.		1/11.		2/12.	
	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy
Munkahelyi egészség és biztonság	1						1			
Foglalkoztatás II.					1				1	
Foglalkoztatás I.					2*				2*	
Műszaki informatika gyakorlat		2**						2**		
Műszaki ismeretek	2,5						2,5			
Műszaki gyakorlatok		3						3		
Elektrotechnika	2						1			
Villamos műszerek és mérések gyakorlat				3				3		
Villamos gépek üzemi mérések gyakorlat				3				3		2
Villamos védelmek					1				2	
Vezérlések, jelzőrendszerek gyakorlat				2						3
Villamos dokumentáció			2***						2	
Villamos gépek			3		2		2		3	
Villamos gépek üzemeltetésének gyakorlata						4				4
Villamos készülékek	2,5		1		3		2,5		4	
Villamos készülékek szerelési gyakorlata		4		11		2,5**+10		3**+12		12
Heti óraszám összesen:	8	9	6	19	9	16,5	9	26	14	21
	17		25		25,5		35		35	
Összefüggő szakmai gyakorlat:	140		140				160			

Jelmagyarázat: e/elmélet; gy/gyakorlat; */csoportbontás; **/szaktanteremben; ***/elmélet tanműhelyben

34 522 03 ELEKTRONIKAI MŰSZERÉSZ

Tantárgy	Heti óraszám évfolyamonként									
	1/9.		2/10.		3/11.		1/11.		2/12.	
	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy
Munkahelyi egészség és biztonság	1						1			
Foglalkoztatás II.					1				1	
Foglalkoztatás I.					2*				2**	
Műszaki informatika gyakorlat		2**						2**		
Műszaki ismeretek	2,5						2,5			
Műszaki gyakorlatok		3						3		
Elektronika	4,5		3				3		4	
Elektronika gyakorlat		4		3**+7				6		11
Elektronikus áramkörök			3		3,5		2,5		4	
Ipari alkalmazástechnika					3				3	
Ipari alkalmazástechnika gyakorlat				2**+7		2**+14		3**+12		10
	8	9	6	19	9,5	16	9	26	14	21
	17		25		25,5		35		35	
Összefüggő szakmai gyakorlat:	140		140				160			

Jelmagyarázat: e/elmélet; gy/gyakorlat; */csoportbontás; **/szaktanteremben

XI. VILLAMOSIPAR ÉS ELEKTRONIKA ÁGAZAT

54 523 02 ELEKTRONIKAI TECHNIKUS

2016. 09. 01-től

Tantárgy	Heti óraszám évfolyamonként													
	9.		10.		11.		12.		5/13.		1/13.		2/14.	
	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy
Foglalkoztatás II.									0,5				0,5	
Foglalkoztatás I.									2*				2*	
Műszaki informatika gyakorlat				1										
Műszaki ismeretek	2													
Műszaki gyakorlat		1,5												
PLC ismeretek					1		1							
PLC programozási gyakorlat						4,5	2							
Munkahelyi egészség és biztonság	0,5										1			
Műszaki rajz	1										1			
Elektrotechnika	3		2								5			
Elektrotechnika gyakorlat		3		2								5		
Elektronika			3		1		1				5			
Elektronika gyakorlat				4		1,5	1					6,5		
Írányítástechnika					1		2				4			
Írányítástechnikai gyakorlatok						1	3					3,5		
Elektronikai áramkörök									5				5	
Elektronikai áramkörök gyakorlat										6				6
Mechatronika									2,5				2,5	
Mechatronika gyakorlat										3				3
Számítógép alkalmazás									3				3	
Szimuláció és PLC gyakorlat										6				6
Mikrovezérlők gyakorlat										3				3
Heti óraszám összesen:	6,5	4,5	5	7	3	7	4	6	13	18	16	15	13	18
	11		12		10		10		31		31		31	
Összefüggő szakmai gyakorlat:			140		140						160			

Jelmagyarázat: e/elmélet; gy/gyakorlat; */ csoportbontás, **/szaktanteremben

XI. VILLAMOSIPAR ÉS ELEKTRONIKA ÁGAZAT
2018. 09. 01-től

54 523 02 ELEKTRONIKAI TECHNIKUS

Tantárgy	Heti óraszám évfolyamonként													
	9.		10.		11.		12.		5/13.		1/13.		2/14.	
	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy
Foglalkoztatás II.									0,5				0,5	
Foglalkoztatás I.									2*				2*	
Műszaki ismeretek	2										2			
Műszaki gyakorlat		2										2		
Elektrotechnika	2		3								5			
Elektrotechnika gyakorlat		2		3								5		
Elektronika			3		3		2				5			
Elektronika gyakorlat				3		2	2					6		
Írányítástechnika							0/4				2			
Írányítástechnika gyakorlat							0/4					2		
PLC ismeretek (mellékszakképesítés)					1		4/0							
PLC programozási gyakorlat (mellékszakképesítés)						5	4/0							
Elektronikai áramkörök									4				4	
Elektronikai áramkörök gyakorlat										6				6
Mechatronika									2,5				2,5	
Mechatronika gyakorlat										3				3
Számítógép alkalmazása									3				3	
Számítógépes szimuláció gyakorlat										3				3
PLC programozási gyakorlat										3				3
Mikrovezérlők gyakorlat										4				4
Nyomatott áramkörök gyártása(mellékszakképesítés helyett)					1		4/0							
Nyomatott áramkörök gyártása gyakorlat(mellékszakképesítés h.)						5	4/0							
Műszaki matematika (kötelezően választható)					1		1							
Gyakorlati elektronika (kötelezően választható)					1		1							
Heti óraszám összesen:	4	4	6	6	4	7	6	6	12	19	16	15	12	19
	8		12		11		12		31		31		31	
Összefüggő szakmai gyakorlat:			140		140						160			

Jelmagyarázat: e/elmélet; gy/gyakorlat; */ csoportbontás, **/szaktanteremben, első félév/második félév

34 582 03 ÉPÜLET,-ÉS SZERKEZETLAKATOS

Tantárgy	Heti óraszám évfolyamonként									
	1/9.		2/10.		3/11.		1/11.		2/12.	
	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy
Munkahelyi egészség és biztonság	1						1			
Foglalkoztatás II.					1				1	
Foglalkoztatás I.					2*				2*	
Munkavédelem	1						1			
Elsősegély-nyújtás gyakorlata		1						1		
Gépészeti alapozó feladatok	2						2			
Gépészeti alapozó feladatok gyakorlata		2**+4						2**+4		
Gépészeti kötések alapjai	2		3				3		2	
Gépészeti kötések készítésének gyakorlata		2**+2		3				4		4
Épületlakatos feladatok			4				3		1	
Épületlakatos feladatok gyakorlata				2**+7		2		8		4
Magasban végzett lakatos feladatok					2				2	
Magasban végzett lakatos feladatok gyakorlata						0,5**+3				4
Szerkezetlakatos feladatok			2		3		2		3	
Szerkezetlakatos feladatok gyakorlata				4		3**+9		4		3**+9
Heti óraszám összesen:	6	11	9	16	8	17,5	12	23	11	24
	17		25		25,5		35		35	
Összefüggő szakmai gyakorlat:	140		140				160			

Jelmagyarázat: e/elmélet; gy/gyakorlat; */csoporthoz tartozó; **/szaktanteremben

Tantárgy	Heti óraszám évfolyamonként													
	9.		10.		11.		12.		5/13.		1/13.		2/14.	
	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy
Foglalkoztatás II.									0,5				0,5	
Foglalkoztatás I.									2				2	
Munkahelyi egészség és biztonság	0,5										0,5			
Műszaki informatika gyakorlat				1										
Műszaki ismeretek	2													
Műszaki gyakorlat		1,5												
Műszaki rajz	1										1			
Elektrotechnika	3		2								6			
Elektrotechnika gyakorlat		3		2								5		
Elektronika			3		1		1				6			
Elektronika gyakorlat				4		1,5		1				6,5		
Írányítástechnikai					1		2				2,5			
Írányítástechnikai gyakorlatok						1		3				3,5		
Erősáramú szerelési gyakorlat										6				6
Géptan									2				2	
Méréstechnika									1,5				1,5	
Erősáramú mérések gyakorlata										4				4
Műszaki dokumentáció gyakorlat										3				3
Villamos gépek									3				3	
Villamos művek									3				3	
Villamos gépek és vezérlések gyakorlat										6				6
PLC-be integrált biztonságtechnikai rendszerek					1		1							
PLC programozási gyakorlat						4,5		2						
Heti óraszám összesen:	6,5	4,5	5	7	3	7	4	6	12	19	16	15	12	19
	11		12		10		10		31		31		31	
Összefüggő szakmai gyakorlat:			140		140						160			

Jelmagyarázat: e/elmélet; gy/gyakorlat; */csoportbontás, **/szaktanteremben

34 582 04 FESTŐ, MÁZOLÓ, TAPÉTÁZÓ

Tantárgy	Heti óraszám évfolyamonként									
	1/9.		2/10.		3/11.		1/11.		2/12.	
	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy
Munkahelyi egészség és biztonság	1						1			
Foglalkoztatás II.					0,5				0,5	
Foglalkoztatás I.					2*				2*	
Építőipari alapismeretek	1		2		0,5		3		0,5	
Építőipari alapismeretek gyakorlat		1*						1*		
Falfelület festése, díszítése	1		3		2		3		1	
Falfelület festésének, díszítésének gyakorlata		5		8		6		10		11
Mázolás	1		2		2		4		2	
Mázolási munkák gyakorlata		4		4		4		5		7
Tapétázási munkák	1		2		2		3		2	
Tapétázási munkák gyakorlata		2		4		6,5		5		9
Heti óraszám összesen:	5	12	9	16	9	16,5	14	21	8	27
	17		25		25,5		35		35	
Összefüggő szakmai gyakorlat:	140		140				160			

Jelmagyarázat: e/elmélet; gy/gyakorlat; */csoportbontás; **/szaktanteremben

34 542 04 FÉRFI SZABÓ

Tantárgy	Heti óraszám évfolyamonként					
	1/9.		2/10.		3/11.	
	e	gy	e	gy	e	gy
Foglalkoztatás II.					1	
Foglalkoztatás I.					2*	
Ruhaipari anyag- és áruismeret	1		0,5		1	
Anyagvizsgálatok gyakorlat				1*		0,5*
Ruhaipari gyártás-előkészítés	0,5		0,5		1	
Szakrajz	1		1			
Szakrajz gyakorlat		0,5*		2*		
Számítógépes ruhaipari gyártás-előkészítés gyakorlat		0,5*		0,5*		
Textiltermékek szabásminta készítése	1					
Ruhaipari gépek üzemeltetése	0,5		0,5			
Textiltermékek gyártástechnológiája	1					
Textiltermékek készítése gyakorlat		6				
Lakástextíliák gyártástechnológiája	1					
Lakástextíliák készítése, javítása gyakorlat		3				
Férfi ruhák szerkesztése, modellezése			1		1,5	
Férfi ruhakészítés gyártás-technológiája			2		3	
Férfi ruhák értékesítése			0,5		0,5	
Férfi ruhák szerkesztése, modellezése gyakorlat				1,5*		2*
Férfi ruhák készítése gyakorlat				14		12,5
Munkahelyi egészség és biztonság	1					
Heti óraszám összesen:	7	10	6	19	10	15,5
	17		25		25,5	
Összefüggő szakmai gyakorlat:	140		140			

Jelmagyarázat: e/elmélet; gy/gyakorlat; */ elméletnél csoportbontás, gyakorlatnál szaktanterem

54 521 03 GÉPGYÁRTÁSTECHNOLÓGIAI TECHNIKUS (2013. 09.01 és 2016.08.31 között indított képzések)

IX. GÉPÉSZET ÁGAZAT

Tantárgy	Heti óraszám évfolyamonként											
	9.		10.		11.		12.		1/13.		5/13. és 2/14.	
	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy
Munkahelyi egészség és biztonság	1								1			
Foglalkoztatás II.											1	
Foglalkoztatás I.											2*	
Munkavédelem							1		1			
Elsősegélynyújtás gyakorlat								1		1		
Gépészeti alapozó feladatok	2+1*		4		4		4		14+1*			
Gépészeti alapozó feladatok gyakorlat		2		3		2**+2				2**+10		
Műszaki mérés							2		2			
Műszaki mérés gyakorlat								3		3		
Forgácsolási alapismeretek											5	
Forgácsolási alapismeretek gyakorlat												9
Gyártástervezés és gyártásirányítás											7	
Gyártástervezés és gyártásirányítás gyakorlat												2**
Szerszámgépek karbantartása											4	
Szerszámgépek karbantartása gyakorlat												5
Heti óraszám összesen:	4	2	4	3	4	4	7	4	19	16	19	16
	6		7		8		11		35		35	
Összefüggő szakmai gyakorlat:	70		105		140				160			

Jelmagyarázat: e/elmélet; gy/gyakorlat; */csoportbontás; **/szakteremben

IX. GÉPÉSZET ÁGAZAT
2016. 09. 01-től

54 521 03 GÉPGYÁRTÁSTECHNOLÓGIAI TECHNIKUS

Tantárgy	Heti óraszám évfolyamonként													
	9.		10.		11.		12.		5/13.		1/13.		2/14.	
	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy
Foglalkoztatás II.									0,5				0,5	
Foglalkoztatás I.									2*				2*	
Munkavédelem	0,5										0,5			
Elsősegélynyújtás gyakorlat		0,5										0,5		
Vezérléstechnikai alapismeretek			2											
Gépegységek szerelése és karbantartása				2		2								
Pneumatikus és hidraulikus szerelési gyakorlat						3								
A gyártásszervezés alapjai							2							
Beállítási, szerelési és karbantartási gyakorlat								2						
Gépészeti alapozó feladatok	4,5		4		3						12			
Gépészeti alapozó feladatok gyakorlata		2**+3,5		4		2						2**+10		
Műszaki mérés							3				3			
Műszaki mérés gyakorlat								3				3		
Forgácsolási ismeretek									4				4	
Forgácsolás gyakorlat										8				8
Gyártástervezés és gyártásirányítás									6				6	
Gyártástervezés gyakorlat										2**+2				2**+2
Szerszámgépek karbantartása									3				3	
Karbantartás gyakorlat										3,5				3,5
Heti óraszám összesen:	5	6	6	6	3	7	5	5	15,5	15,5	15,5	15,5	15,5	15,5
	11		12		10		10		31		31		31	
Összefüggő szakmai gyakorlat:			140		140						160			

Jelmagyarázat: e/elmélet; gy/gyakorlat; */ csoportbontás, **/szaktanteremben

IX. GÉPÉSZET ÁGAZAT
2018. 09. 01-től

54 521 03 GÉPGYÁRTÁSTECHNOLÓGIAI TECHNIKUS

Tantárgy	Heti óraszám évfolyamonként													
	9.		10.		11.		12.		5/13.		1/13.		2/14.	
	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy
Foglalkoztatás II.									0,5				0,5	
Foglalkoztatás I.									2*				2*	
Munkavédelem			0,5								0,5			
Elsősegélynyújtás gyakorlat				0,5								0,5		
Vezérléstechnikai alapismeretek (mellék-szakképesítés)					3									
Gépegységek szerelése és karbantartása (mellék-szakképesítés)						4								
Pneumatikus és hidraulikus szerelési gyakorlat (mellék--szakképesítés)								5/0						
A gyártásszervezés alapjai (mellék-szakképesítés)							4/0							
Beállítási, szerelési és karbantartási gyakorlat (mellék-szakképesítés)								4/0						
Gépészeti alapoó feladatok	3		7		2		1				13			
Gépészeti alapoó feladatok gyakorlata		2**+3		4		2						2**+9		
Műszaki mérés							0/4				2			
Műszaki mérés gyakorlat								0/5				2,5		
Forgácsolási ismeretek									5				5	
Forgácsolás gyakorlat										7				7
Gyártástervezés és gyártásirányítás									6,5				6,5	
Gyártástervezés gyakorlat										2**+1				2**+1
Szerszámgépek karbantartása									3				3	
Karbantartás gyakorlat										4				4
Gyártástervezés és szereléstechológiák (mellék-szakképesítés helyett)					3		4/0							
CAD/CAM gyakorlatok (mellék-szakképesítés helyett)						4		9/0						
Műszaki számítások					2		0/4							
Heti óraszám összesen:	3	5	7,5	4,5	2	2	3	2,5	17	14	15,5	14	17	14
	8		12		4		5,5		31		29,5		31	
Összefüggő szakmai gyakorlat:			140		140						160			

Jelmagyarázat: e/elmélet; gy/gyakorlat; */ csoportbontás, **/szaktanteremben, első félév/második félév

34 521 03 GÉPI FORGÁCSOLÓ

Tantárgy	Heti óraszám évfolyamonként									
	1/9.		2/10.		3/11.		1/11.		2/12.	
	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy
Munkahelyi egészség és biztonság	1						1			
Foglalkoztatás II.					1				1	
Foglalkoztatás I.					2*				2*	
Munkavédelem	1						1			
Elsősegélynyújtás gyakorlata		1						1		
Gépészeti alapozó feladatok	2						2			
Gépészeti alapozó feladatok gyakorlata		2**+4						2**+4		
Szakmai anyagismeret és anyagvizsgálat	1		2				3			
Anyagvizsgálat és gépészeti mérések gyakorlata		3**+2						8		
Esztergálás			2		3		3		2	
Esztergálás gyakorlata				2**+7		0,5**+4		7		2**+4
Marás			3						3	
Marás gyakorlata				5		2**+4				3**+9
Köszörülés			2		3		3		1	
Köszörülés gyakorlata				2		6				8
Heti óraszám összesen:	5	12	9	16	9	16,5	13	22	9	26
Összefüggő szakmai gyakorlat:	17		25		25,5		35		35	
	140		140				160			

Jelmagyarázat: e/elmélet; gy/gyakorlat; */csoportbontás; **/szaktanteremben

Tantárgy	Heti óraszám évfolyamonként											
	9.		10.		11.		12.		1/13.		5/13. és 2/14.	
	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy
Munkahelyi egészség és biztonság	1								1			
Foglalkoztatás II.											1	
Foglalkoztatás I.											2*	
Szakmai etika és kommunikáció	1		1						2			
Munka – és környezetvédelem			1						1			
Vállalkozás és marketing							1		1			
Szakmai informatika							2*		2*			
Szépészeti szakmai ismeretek	1						1		2			
Divattörténeti ismeretek			1						1			
Szépészeti általános anyagismeret					1				1			
Szakmai alapozó gyakorlat		3**		3**		3**		5**		17**		
Kézápoló szakmai ismeretek					1				1			
Kézápoló szakmai gyakorlat				1**		3**		2**		6**		
Gyakorló fodrász szakmai ismeretek1											3	
Gyakorló fodrász szakmai gyakorlat												16
Szakrajz											1*	
Gyakorló fodrász szakmai ismeretek 2											2	
Gyakorló fodrász anyagismeret											2	
Gyakorló fodrász vegyszeres műveletek szakmai gyakorlat												8
Heti óraszám összesen:	3	3	3	4	2	6	4	7	12	23	11	24
	6		7		8		11		35		35	
Összefüggő szakmai gyakorlat:	70		105		140				160			

Jelmagyarázat: e/elmélet; gy/gyakorlat; */csoportbontás; **/szaktanteremben

2016.09.01.-től

Összefüggő szakmai gyakorlat:

Jelmagyarázat: e/elmélet; gy/gyakorlat; */ elméletnél csoportbontás, gyakorlatnál szaktanterem

Tantárgy	Heti óraszám évfolyamonként													
	9.		10.		11.		12.		5/13.		1/13.		2/14.	
	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy
Foglalkoztatás II.									0,5				0,5	
Foglalkoztatás I.									2				2	
Borbély szakmai ismeretek (mellék-szakképesítés)					1		1/0							
Borbély anyagismeret (mellék-szakképesítés)					1		1/0							
Borbély szakmai gyakorlat (mellék-szakképesítés)						3		6/0						
Munkavédelem és marketing (mellék-szakképesítés)					0,5									
Szakmai ismeretek			0,5								0,5			
Alkalmazott biológia	1										1			
Alkalmazott kémia	1		0,5								1,5			
Művészeti ismeretek	0,5										0,5			
Fodrász szakmai gyakorlat 1.		3		1								4		
Szakmai ismeretek			0,5								0,5			
Anyagismeret	0,5										0,5			
Művészeti ismeretek			1								1			
Fodrász szakmai gyakorlat 2.		1		5				1				7		
Szakmai ismeretek			1		1		1/2				3,5			
Anyagismeret			0,5		1		1/2				3			
Fodrász szakmai gyakorlat 3.		1		2				1/7		3		7		3
Szakmai ismeretek									2				2	
Anyagismeret									2				2	
Művészeti ismeretek									1,5				1,5	
Fodrász szakmai gyakorlat 4.										19				19
Munkavédelem és marketing									1				1	
Művészeti ismeretek (mellék-szakképesítés)					1									
Fodrász szakmai gyakorlat 3. (mellék-szakképesítés)						2,5								
Haj- és szakállápolási ismeretek (mellék-szakképesítés helyett)					1		1/0							
Fodrászipari anyagok ismerete (mellék-szakképesítés helyett)					1		1/0							
Haj-és szakállápolás gyakorlata (mellék-szakképesítés helyett)						3		6/0						
Veszélyforrások és marketing (mellék-szakképesítés helyett)					0,5									
Kor és stílusismeret (mellék-szakképesítés helyett)					1									
Vegyszeres műveletek gyakorlata (mellék-szakképesítés helyett)						2,5								
Szakmai számítás					1									
Anatómia							1							
Fodrász szakmai gyakorlat 5.						1		1						
Heti óraszám összesen:	3	5	4	8	5,5	5,5	4	8	9	22	12	18	9	22
	8		12		11		12		31		30		31	
	Összefüggő szakmai gyakorlat:		140		140						160			

Jelmagyarázat: e/elmélet; gy/gyakorlat; */ csoportbontás, **/ szaktanteremben; első félév/második félév

XXX. SZÉPÉSZET ÁGAZAT

52 815 02 GYAKORLÓ KOZMETIKUS

Tantárgy	Heti óraszám évfolyamonként											
	9.		10.		11.		12.		1/13.		5/13. és 2/14.	
	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy
Munkahelyi egészség és biztonság	1								1			
Foglalkoztatás II.											1	
Foglalkoztatás I.											2*	
Szakmai etika és kommunikáció	1		1						2			
Munka – és környezetvédelem			1						1			
Vállalkozás és marketing							1		1			
Szakmai informatika							2*		2*			
Szépészeti szakmai ismeretek	1				1				2			
Divattörténeti ismeretek			1						1			
Szépészeti általános anyagismeret					1				1			
Szakmai alapozó gyakorlat		3**		3**		3**		5**		17**		
Kézápoló szakmai ismeretek							1		1			
Kézápoló szakmai gyakorlat				1**		3**		2**		6**		
Gyakorló kozmetikus szakmai ismeret											4	
Gyakorló kozmetikus szakmai gyakorlat												24
Gyakorló kozmetikus anyagismeret											4	
Heti óraszám összesen:	3	3	3	4	2	6	4	7	12	23	11	24
	6		7		8		11		35		35	
Összefüggő szakmai gyakorlat:	70		105		140				160			

Jelmagyarázat: e/elmélet; gy/gyakorlat; */csoportbontás; **/szaktanteremben

Tantárgy	Heti óraszám évfolyamonként											
	9.		10.		11.		12.		1/13.		5/13. és 2/14.	
	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy
Foglalkoztatás II.											0,5	
Foglalkoztatás I.											2	
Művészeti ismeretek	1,5		1		0,5							
Anyagismeret			1		0,5							
Szépségtanácsadó szakmai gyakorlat		2		1		2		1				
Kéz-, és körömdíszítés gyakorlat				0,5								
Alkalmazott számítástechnika gyakorlat								1				
Munkavédelem és marketing							1					
Kozmetikus szakmai gyakorlat		4,5		5		4		2		16		17
Laboratóriumi gyakorlat								2		2		
Alkalmazott biológia	1		1						2			
Alkalmazott kémia	2		1						3			
Szakmai ismeretek 1.			1		1		1		3			
Anyagismeret 1.					2		1		3			
Szakmai ismeretek 2.											3,5	
Anyagismeret 2.											3	
Elektrokozmetika											2	
Elektrokozmetika gyakorlat												1
Speciális kozmetikai eljárások gyakorlat												1
Kozmetikus marketing							1		1,5		1	
Heti óraszám összesen:	4,5	6,5	5	6,5	4	6	4	6	12,5	18	12	19
	11		11,5		10		10		30,5		31	
Összefüggő szakmai gyakorlat:			140		140				160			

Jelmagyarázat: e/elmélet; gy/gyakorlat; */ elméletnél csoportbontás, gyakorlatnál szaktanterem

XXX. SZÉPÉSZET ÁGAZAT
2018.09.01-től

54 815 02 KOZMETIKUS

Tantárgy	Heti óraszám évfolyamonként													
	9.		10.		11.		12.		5/13.		1/13.		2/14.	
	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy
Foglalkoztatás II.									0,5				0,5	
Foglalkoztatás I.									2				2	
Kozmetikus szakmai gyakorlat		4,5		6		1		1/6		15		15		15
Laboratóriumi gyakorlat								2				2		
Alkalmazott biológia	1,5		1								2,5			
Alkalmazott kémia	2		0,5								2,5			
Szakmai ismeretek			2,5				1,5		3,5		4		3,5	
Anyagismeret			2				0,5/1,5		3		3		3	
Elektrokozmetika									2				2	
Elektrokozmetika gyakorlat										1				1
Speciális kozmetikai eljárások									1				1	
Speciális kozmetikai eljárások gyakorlat										2				2
Kozmetikus marketing							1		1		1		1	
Művészeti ismeretek (mellékszakképesítés)					2									
Szépségtanácsadó anyagismeret (mellékszakképesítés)					1		1/0							
Szépségtanácsadó szakmai gyakorlat (mellékszakképesítés)						4		5/0						
Kéz-, és körömdíszítés gyakorlat (mellékszakképesítés)						0,5								
Alkalmazott számítástechnika gyakorlat (mellékszakképesítés)						1								
Szépségtanácsadó szakmai ismeret (mellékszakképesítés)					0,5									
Munkavédelem és marketing (mellékszakképesítés)					1									
Kor és stílusismeret (mellékszakképesítés helyett)					2									
Kozmetikai anyagok ismerete (mellékszakképesítés helyett)					1		1/0							
Kozmetikus alapgyakorlat (mellékszakképesítés helyett)						4		5/0						
Kézápolás gyakorlat (mellékszakképesítés helyett)						0,5								
Szakmai számítástechnika gyakorlat (mellékszakképesítés helyett)						1								
Szem élettanának ismerete (mellékszakképesítés helyett)					0,5									
Veszélyforrások és marketing (mellékszakképesítés helyett)					1									
Szakmai számítás					1									
Korok és stílusok							1							
Alkalmi smink készítése						1		1						
Heti óraszám összesen:	3,5	4,5	6	6	4,5	6,5	4	8	13	18	13	17	13	18
	8		12		11		12		31		30		31	
Összefüggő szakmai gyakorlat:			140		140						160			

Jelmagyarázat: e/elmélet; gy/gyakorlat; */ csoportbontás, ** szaktanteremben; első félév/második félév

IX. GÉPÉSZET ÁGAZAT

34 521 05 GYÁRTÓSORI GÉPBEÁLLÍTÓ

Tantárgy	Heti óraszám évfolyamonként									
	1/9.		2/10.		3/11.		1/11.		2/12.	
	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy
Foglalkoztatás II.					0,5		0,5			
Foglalkoztatás I.					2		2			
Munkavédelem	1						1			
Elsősegélynyújtás gyakorlata		1						1		
Mechatronikai alapozó feladatok	6		8				7,5		7	
Mechatronikai alapozó feladatok gyakorlata		9		16				23		
A gyártásszervezés alapjai					3,5				5	
Beállítási, szerelési és karbantartási gyakorlat				1		6				6
Gépsorok szerelési és karbantartási gyakorlata						3				3
Gépsorok pneumatikus és hidraulikus elemeinek szerelési gyakorlata						4				7
Szerszámkezelés gyakorlata						6,5				7
Heti óraszám összesen:	7	10	8	17	6	19,5	11	24	12	23
	17		25		25,5		35		35	
Összefüggő szakmai gyakorlat:	140		140				160			

Jelmagyarázat: e/elmélet; gy/gyakorlat; */csoportbontás; **/szaktanteremben

IX. GÉPÉSZET ÁGAZAT

34 521 06 HEGESZTŐ

Tantárgy	Heti óraszám évfolyamonként									
	1/9.		2/10.		3/11.		1/11.		2/12.	
	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy
Munkahelyi egészség és biztonság	1						1			
Foglalkoztatás I.					2*				2*	
Foglalkoztatás II.					1				1	
Gépészeti alapozó feladatok	2						2			
Gépészeti alapozó feladatok gyakorlata		2**+4						2**+4		
Munkavédelem	1						1			
Elsősegélynyújtás gyakorlat		1						1		
Hegesztési alapismeretek	2		2				2		1	
Hegesztési alap-gyakorlatok		1		4		1,5		3		4
Hegesztési ismeretek I.	2		2				3		1	
Hegesztési gyakorlatok I.		1		2**+5				6		2
Hegesztési ismeretek II.			3				3			
Hegesztési gyakorlatok II.				2**+5				2**+5		3
Hegesztési ismeretek III.					3				3	
Hegesztési gyakorlatok III.						2**+6				2**+6
Hegesztési ismeretek IV.					2				2	
Hegesztési gyakorlatok IV.						2**+6				2**+6
Heti óraszám összesen:	8	9	7	18	8	17,5	12	23	10	25
	17		25		25,5		35		35	
Összefüggő szakmai gyakorlat:	140		140				160			

Jelmagyarázat: e/elmélet; gy/gyakorlat; */csoportbontás; **/szaktanteremben

IX. GÉPÉSZET ÁGAZAT

34 521 04 IPARI GÉPÉSZ

Tantárgy	Heti óraszám évfolyamonként									
	1/9.		2/10.		3/11.		1/11.		2/12.	
	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy
Munkahelyi egészség és biztonság	1						1			
Foglalkoztatás II.					1				1	
Foglalkoztatás I.					2*				2*	
Gépészeti alapozó feladatok	2						2			
Gépészeti alapozó feladatok gyakorlata		2**+4						2**+4		
Munkavédelem	1						1			
Elsősegélynyújtás gyakorlata		1						1		
Gépészeti kötések alapjai			3				3		1	
Gépészeti kötések készítésének gyakorlata				2						2
Szakmai anyagismeret és anyagvizsgálat	1		3				3		1	
Anyagvizsgálat és gépészeti mérések gyakorlata		3**+2		4				8		1
Gépelemek beállítása			3		3		3		2	
Mérések és beállítások gyakorlata				2**+8		1**+6		7		2**+9
Fémmegmunkálások					2,5				2	
Üzembehelyezés gyakorlata						2**+8				3**+9
Heti óraszám összesen:	5	12	9	16	8,5	17	13	22	9	26
	17		25		25,5		35		35	
Összefüggő szakmai gyakorlat:	140		140				160			

Jelmagyarázat: e/elmélet; gy/gyakorlat; */csoporthoz tartozó; **/szaktanteremben

34 525 03 JÁRMŰFÉNYEZŐ

Tantárgy	Heti óraszám évfolyamonként									
	1/9.		2/10.		3/11.		1/11.		2/12.	
	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy
Munkahelyi egészség és biztonság	1						1			
Foglalkoztatás II.					1				1	
Foglalkoztatás I.					2*				2*	
Munkavédelem	1						1			
Elsősegélynyújtás gyakorlata		1						1		
A felületkezelés alapjai (anyag-, eszköz- és szerszámismeret)	2		2		1,5		3		3	
Felület-előkészítési, fényezési technológiák	2		5		4		6		4,5	
A felület-előkészítés, fényezés gyakorlata		2**+6		18		2**+14		2**+18		1**+21
Vállalkozási ismeretek	1				0,5		1		0,5	
A vállalkozás gyakorlata		1**				0,5**		2**		2**
Heti óraszám összesen:	7	10	7	18	9	16,5	12	23	11	24
	17		25		25,5		35		35	
Összefüggő szakmai gyakorlat:	140		140				160			

Jelmagyarázat: e/elmélet; gy/gyakorlat; */csoportbontás; **/szaktanteremben

IX. GÉPÉSZET ÁGAZAT

34 521 07 Járműipari fémalkatrész-gyártó

Tantárgy	Heti óraszám évfolyamonként									
	1/9.		2/10.		3/11.		1/11.		2/12.	
	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy
Munkahelyi egészség és biztonság	1						0,5			
Foglalkoztatás II.					1				1	
Foglalkoztatás I.					2*				2	
Munkavédelem	1						0,5			
Elsősegélynyújtás gyakorlata		1						0,5		
Gépészeti alapismeretek	2		2				3		1	
Gépészeti alapo z ó gyakorlat		2**+6		3				7		4
Anyagismeret	1						1			
Anyagvizsgálat gyakorlat				1				1		1
Gépészeti mérések gyakorlata		1		1				1		1
Melegüzemi dokumentáció	1						1			
Kohászati és hőkezelési ismeretek	1		2		3		2		2	
Kohászat és hőkezelés gyakorlata				5		5		5		6
Fémöntészet és gépei			3		3		4		5	
A fémöntészet gyakorlata				8		11,5		8,5		12
Heti óraszám összesen:	7	10	7	18	9	16,5	12	23	11	24
	17		25		25,5		35		35	
Összefüggő szakmai gyakorlat:	140		140				160			

Jelmagyarázat: e/elmélet; gy/gyakorlat; */ csoportbontás, **/szaktanteremben

34 525 06 KAROSSZÉRIALAKATOS

Tantárgy	Heti óraszám évfolyamonként									
	1/9.		2/10.		3/11.		1/11.		2/12.	
	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy
Munkahelyi egészség és biztonság	1						1			
Foglalkoztatás II.					1				1	
Foglalkoztatás I.					2*				2*	
Munkavédelem	1						1			
Elsősegélynyújtás gyakorlata		1						1		
Gépészeti alapismeretek	2		2				3			
Gépészeti alapoó gyakorlat		2**+6		3				7		3
Gépészeti kötésismeret			1				1			
Kötéskészítési gyakorlat				2		2		5		
Vállalkozási ismeretek	1				0,5		1		0,5	
A vállalkozás gyakorlata		1**				0,5**		2**		0,5**
Karosszérialakatos szakmai ismeret	2		4		5,5		5		7,5	
Karosszérialakatos szakmai gyakorlat				13		2**+12		8		2,5**+18
Heti óraszám összesen:	7	10	7	18	9	16,5	12	23	11	24
	17		25		25,5		35		35	
Összefüggő szakmai gyakorlat:	140		140				160			

Jelmagyarázat: e/elmélet; gy/gyakorlat; */csoportbontás; **/szaktanteremben

IX. GÉPÉSZET ÁGAZAT

34 582 09 KÖZPONTIFŰTÉS- ÉS GÁZHÁLÓZAT RENDSZERSZERELŐ

Tantárgy	Heti óraszám évfolyamonként									
	1/9.		2/10.		3/11.		1/11.		2/12.	
	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy
Munkahelyi egészség és biztonság	1						1			
Foglalkoztatás II.					1				1	
Foglalkoztatás I.					2*				2*	
Épületgépészeti csővezetékek	2						4			
Épületgépészeti csővezetékek gyakorlata		5						12		
Épületgépészeti rendszerek	2,5		1				5			
Épületgépészeti rendszerek gyakorlata		4,5		2				11		
Munkavédelem	1						1			
Elsősegélynyújtás gyakorlata		1						1		
Fűtési rendszerek			4		2,5				4	
Fűtési rendszerek gyakorlata				1**+6		1**+7				13
Gázvezeték rendszerek			3		3				5	
Gázvezeték rendszerek gyakorlata				2**+6		2**+7				10
Heti óraszám összesen:	6,5	10,5	8	17	8,5	17	11	24	12	23
	17		25		25,5		35		35	
Összefüggő szakmai gyakorlat:	140		140				160			

Jelmagyarázat: e/elmélet; gy/gyakorlat; */csoportbontás; **/szaktanteremben

IX. GÉPÉSZET ÁGAZAT

54 523 04 MECHATRONIKAI TECHNIKUS

Tantárgy	Heti óraszám évfolyamonként													
	9.		10.		11.		12.		5/13.		1/13.		2/14.	
	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy
Foglalkoztatás II.									0,5				0,5	
Foglalkoztatás I.									2				2*	
Villamos gépek alapjai					1		1,5							
Villamos gépek mérési gyakorlat						1								
Hajtástechnika gyakorlat						1								
Villamos biztonságtechnika					1									
Hibavédelem a gyakorlatban						1								
Irányítástechnika							1							
Irányítástechnikai gyakorlatok								1,5						
PLC alkalmazása gyakorlat								1						
Készülékismeret								1,5						
Kapcsolószekrények szerelési gyakorlat								3,5						
Munkavédelem	0,5										0,5			
Elsősegélynyújtás gyakorlata		0,5										0,5		
Mechatronikai alapozó feladatok	4		5								9			
Mechatronikai alapozó feladatok gyakorlat		5		7		2						14		
Műszaki mérés	1				1						2			
Műszaki mérés gyakorlat						2						2		
Mechatronikai gépészeti feladatok									4				4	
Mechatronikai gépészeti feladatok gyakorlata										13				13
Mechatronikai villamos feladatok									4,5		3		4,5	
Mechatronikai villamos feladatok gyakorlat										7				7
Heti óraszám összesen:	5,5	5,5	5	7	3	7	2,5	7,5	11	20	14,5	16,5	11	20
	11		12		10		10		31		31		31	
Összefüggő szakmai gyakorlat:			140		140						160			

Jelmagyarázat: e/elmélet; gy/gyakorlat; */ csoportbontás, **/szaktanteremben

35 523 01 MECHATRONIKUS KARBANTARTÓ

Tantárgy	Heti óraszám évfolyamonként									
	1/9.		2/10.		3/11.		1/11.		2/12.	
	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy
Munkahelyi egészség és biztonság	1						1			
Foglalkoztatás II.					1				1	
Foglalkoztatás I.					2*				2*	
Műszaki informatika gyakorlat		2**						2**		
Műszaki ismeretek	2,5						2,5			
Műszaki gyakorlatok		3						3		
Folyamatirányítás	2,5						1,5			
Villamos irányítástechnika gyakorlat		4						4		
Programozás			1				1			
Programozás gyakorlat				7				3**+2		
Mechatronikus ismeretek			2+2***				3		2	
Mechatronikus ismeretek gyakorlat				12				12		
Gépelemek	2		1		2				5	
Szerelési gyakorlat						6				8
Üzemben tartás					4				4	
Üzemben tartás gyakorlata						2,5***+8				13
Heti óraszám összesen:	8	9	6	19	9	16,5	9	26	14	21
	17		25		25,5		35		35	
Összefüggő szakmai gyakorlat:	140		140				160			

Jelmagyarázat: e/elmélet; gy/gyakorlat; */csoportbontás; **/szaktanteremben

XVII. KÖNNYŰIPAR ÁGAZAT

34 542 06 NŐI SZABÓ

Tantárgy	Heti óraszám évfolyamonként					
	1/9.		2/10.		3/11.	
	e	gy	e	gy	e	gy
Foglalkoztatás II.					1	
Foglalkoztatás I.					2*	
Ruhaipari anyag- és áruismeret	1		0,5		1	
Anyagvizsgálatok gyakorlat				1*		0,5*
Ruhaipari gyártás-előkészítés	0,5		0,5		1	
Szakrajz	1		1			
Szakrajz gyakorlat		0,5*		2*		
Számítógépes ruhaipari gyártás-előkészítés gyakorlat		0,5*		0,5*		
Textiltermékek szabásminta készítése	1					
Ruhaipari gépek üzemeltetése	0,5		0,5			
Textiltermékek gyártástechnológiája	1					
Textiltermékek készítése gyakorlat		6				
Lakástextíliák gyártástechnológiája	1					
Lakástextíliák készítése, javítása gyakorlat		3				
Női ruhák szerkesztése, modellezése			1		1,5	
Női ruhakészítés gyártás-technológiája			2		3	
Női ruhák értékesítése			0,5		0,5	
Női ruhák szerkesztése, modellezése gyakorlat				1,5*		2*
Női ruhák készítése gyakorlat				14		12,5
Munkahelyi egészség és biztonság	1					
Heti óraszám összesen:	7	10	6	19	10	15,5
Összefüggő szakmai gyakorlat:	17		25		25,5	
	140		140			

Jelmagyarázat: e/elmélet; gy/gyakorlat; */ elméletnél csoportbontás, gyakorlatnál szaktanterem

34 582 08 KŐMŰVES ÉS HIDEGBURKOLÓ

Tantárgy	Heti óraszám évfolyamonként									
	1/9.		2/10.		3/11.		1/11.		2/12.	
	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy
Munkahelyi egészség és biztonság	1						1			
Foglalkoztatás II.					0,5				0,5	
Foglalkoztatás I.					2*				2*	
Építőipari alapismeretek	1		2		0,5		3		0,5	
Építőipari alapismeretek gyakorlat		1**						1**		
Falazás, vakolás	2		1		1		3		1	
Falazás, vakolás gyakorlat		7		1**+3				7		1**+3
Beton és vasbeton szerkezetek	1		2		1		2		2	
Beton és vasbeton szerkezetek gyakorlat		4		1**+4				1**+9		
Víz,- hő és hangszigetelés			2				1		1	
Szigetelések gyakorlat				4						5
Hidegburkolási feladatok			2		2		2		2	
Hidegburkolási feladatok gyakorlat				3		1**+9		5		1**+7
Vegyes kőműves feladatok					2				1	
Vegyes kőműves feladatok gyakorlat						1,5**+5				2**+6
Heti óraszám összesen:	5	12	9	16	9	16,5	12	23	10	25
	17		25		25,5		35		35	
Összefüggő szakmai gyakorlat:	140		140				160			

Jelmagyarázat: e/elmélet; gy/gyakorlat; */csoportbontás; **/szaktanteremben

34 582 08 KÖMŰVES

Tantárgy	Heti óraszám évfolyamonként									
	Szakközépiskolai képzés közismereti oktatással						Szakközépiskolai képzés közismereti oktatás nélkül			
	1/9.		2/10.		3/11.		1/11.		2/12.	
	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy
Foglalkoztatás II.					0,5		0,5			
Foglalkoztatás I.					2*		2*			
Építőipari alapismeretek	1		2		0,5		3		0,5	
Építőipari alapismeretek gyakorlat		1**						1**		
Falazás, vakolás	3		3		1		3		1	
Falazás, vakolás gyakorlat		7		5				7		1**+3
Beton és vasbeton szerkezetek	1		2		1		2		2	
Beton és vasbeton szerkezetek gyakorlat		4		1**+3				1**+9		
Szigetelés			2				1		1	
Szigetelés gyakorlat				4						5
Térburkolás			1				2		2	
Térburkolás gyakorlat				2		1**+9		5		1**+7
Kiegészítő kőműves feladatok									1	
Kiegészítő kőműves gyakorlat						1,5**+5				2**+6
Heti óraszám összesen:	5	12	10	15	8	17,5	12	23	10	25
	17		25		25,5		35		35	
Összefüggő szakmai gyakorlat:	140		140				160			

Jelmagyarázat: e/elmélet; gy/gyakorlat; */ elméletnél csoportbontás, gyakorlatnál szaktanterem

A XXXVIII. rendészet szakgimnáziumi ágazat óraterve. (kifutó képzés)

Tantárgy	Heti óraszám évfolyamonként							
	9.		10.		11.		12.	
	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy
Fegyveres szervek és vagyonvédelem I.	3							
Fegyveres szervek és vagyonvédelem II.			2					
Fegyveres szervek és vagyonvédelem III.					2			
Fegyveres szervek és vagyonvédelem IV.							3	
Speciális gyakorlat I.		2**						
Speciális gyakorlat II.				2**				
Speciális gyakorlat III.						3**		
Speciális gyakorlat IV.								4**
Jogi és közigazgatási ismeretek I.			2					
Jogi és közigazgatási ismeretek II.					1			
Jogi és közigazgatási ismeretek III.							2	
Társadalom és kommunikáció I.	1							
Társadalom és kommunikáció II.			0,5*					
Társadalom és kommunikáció gyakorlat				0,5**				
Speciális informatika							1,5*	
Speciális informatika gyakorlat								0,5**
Idegen nyelv I.					1,5*			
Idegen nyelvi gyakorlat						0,5**		
Heti óraszám összesen:	4	2	4,5	2,5	4,5	3,5	6,5	4,5
	6		7		8		11	
Összefüggő szakmai gyakorlat:	35		70		105			

Jelmagyarázat: e/elmélet; gy/gyakorlat; */csoportbontás; **/szaktanterembe

2016.09.01.-től

Tantárgy	Heti óraszám évfolyamonként									
	9.		10.		11.		12.		5/13	
	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy
Foglalkoztatás II.									0,5	
Foglalkoztatás I.									2*	
Közzszolgálati ügyintézői ismeretek I.	1,5									
Magánbiztonság és vagyonvédelem I.	1									
Magánbiztonság és vagyonvédelem II.			1							
Magánbiztonság és vagyonvédelem III.					0,5					
Magánbiztonság és vagyonvédelem IV. gyakorlat								1**		
Személy és vagyonvédelemi ismeretek gyakorlat						0,5**				
Személy és vagyonőri és közterület-felügyelői ismeretek gyakorlat								1**		
Rendvédelmi szervek és alapfeladatok I.	1		0,5							
Rendvédelmi szervek és alapfeladatok II.	2,5									
Rendvédelmi szervek és alapfeladatok III.			4							
Rendvédelmi szervek és alapfeladatok IV.					4					
Rendvédelmi szervek és alapfeladatok V.							2			
Rendvédelmi szervek és alapfeladatok gyakorlat				1**						
Közzszolgálati ügyintézői ismeretek II.	0,5									
Közzszolgálati ügyintéző gyakorlati ismeretek		0,5**								
Rendészeti szakmai idegen nyelv			1*							
Rendészeti szakmai informatika					0,5*					
Önvédelem és intézkedés taktika gyakorlat I.		0,5**								
Önvédelem és intézkedés taktika gyakorlat II.		3,5**								
Önvédelem és intézkedés taktika gyakorlat III.				3**						
Önvédelem és intézkedés taktika gyakorlat IV.						3**				
Önvédelem és intézkedés taktika					0,5		2			
Ügyviteli ismeretek I.								1**		
Ügyviteli ismeretek II.						1**				
Ügyviteli ismeretek III.									4	
Ügyviteli gyakorlat										2,5**
Közzszolgálati ügyintézői ismeretek III.			1,5				1,5		4	
Közzszolgálati ügyintézői gyakorlat								1,5**		2**
E-közigazgatás elmélete									4	
E-közigazgatás gyakorlata										2**
Ügyfélszolgálati kommunikáció									2,5	
Ügyfélszolgálati kommunikáció gyakorlat										3**
Ügyfélszolgálati kommunikáció									2	
Ügyfélszolgálati kommunikáció gyakorlat										2,5**
Heti óraszám összesen:	6,5	4,5	8	4	5,5	4,5	5,5	4,5	19	12
	11		12		10		10		31	
Összefüggő szakmai gyakorlat:			140		140					

Jelmagyarázat: e/elmélet; gy/gyakorlat; */ elméletnél csoportbontás, **/gyakorlatnál szaktanterem

XXXVIII. RENDÉSZET ÉS KÖZSZOLGÁLAT ÁGAZAT

2018. 09. 01.-től

54 345 01 KÖZSZOLGÁLATI ÜGYINTÉZŐ

Tantárgy	Heti óraszám évfolyamonként									
	9.		10.		11.		12.		5/13	
	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy
Magánbiztonság és vagyonvédelem I. (msz)					4					
Magánbiztonság és vagyonvédelem II. (msz)							1/0			
Személy- és vagyonőri és közterület-felügyelői ismeretek gyakorlat I. (msz)						1**				
Személy- és vagyonőri és közterület-felügyelői ismeretek gyakorlat II. (msz)								1/0**		
Rendvédelmi szervek és alapfeladatok I.	4									
Rendvédelmi szervek és alapfeladatok II.			8							
Rendvédelmi szervek és alapfeladatok III.					2					
Rendvédelmi szervek és alapfeladatok IV.							0/2			
Rendvédelmi szervek és alapfeladatok gyakorlat				1**						
Társadalomismeret és kommunikáció (msz)						1**				
Közzszolgálati ügyintézői ismeretek									6	
Közzszolgálati ügyintézői gyakorlat								0/1,5**		2**
Jogi ismeretek I.					1					
Jogi Ismeretek II.							2			
Önvédelem és intézkedéstaktika gyakorlat I.		4**								
Önvédelem és intézkedéstaktika gyakorlat II.				3**						
Önvédelem és intézkedés taktika gyakorlat III.						1**				
Önvédelem és intézkedés taktika gyakorlat IV.								0/1,5**		
Ügyviteli ismeretek II. (msz)								1/0**		
Ügyviteli ismeretek I. (msz)								1/0**		
Rendészeti szakmai idegen nyelv (msz)							1/0*			
Rendészeti szakmai informatikai gyakorlat (msz)						1**				
Ügykezelési ismeretek I.									4	
Ügykezelési ismeretek II.										2,5**
E-közigazgatás elmélete									4	
E-közigazgatás gyakorlata										2**
Ügyfélszolgálati kommunikáció									3	
Ügyfélszolgálati kommunikáció gyakorlat										3**
Ügyfélszolgálati panaszkezelés									2	
Ügyfélszolgálati panaszkezelés gyakorlat										2,5**
Rendészet, katasztrófavédelem és büntetésvégrehajtás feladatai (mszh)					4					
Kényszerítő eszközök alkalmazása (mszh)						1		1/0		
Intézkedéstaktika (mszh)						1		1/0		
Erőnlétfejlesztés (mszh)						1				
Jogágak (mszh)							1/0			
Helyzetgyakorlatok idegen nyelven (mszh)							1/0			
Kommunikációs gyakorlatok (mszh)								1/0		
Rendészeti adminisztrációs tevékenység					2		2			
Heti óraszám összesen:	4	4	8	4	7	4	6	6	19	12
Összefüggő szakmai gyakorlat:	8		12		11		12		31	
			70		70					

Jelmagyarázat: e/elmélet; gy/gyakorlat; */ elméletnél csoportbontás, **/gyakorlatnál szaktanterem első félév/második félév

XXXVIII. RENDÉSZET ÉS KÖZSZOLGÁLAT ÁGAZAT

34 861 01 RENDÉSZETI ŐR

Tantárgy	Heti óraszám évfolyamonként					
	1/9.		2/10.		3/11.	
	e	gy	e	gy	e	gy
Foglalkoztatás II.					1	
Foglalkoztatás I.					2*	
Üzleti adminisztráció gyakorlat				2**		
Ügyviteli ismeretek I.			1			
Ügyviteli ismeretek II.			2			
Marketing alapjai					1	
Időgazdálkodás					0,5	
Nyomtatvány és adatbázis-kezelés gyakorlat						2**
Önvédelem és Intézkedéstaktika I. gyakorlat		5**				
Önvédelem és Intézkedéstaktika II. gyakorlat				5**		
Önvédelem és Intézkedéstaktika III. gyakorlat						4**
Magánbiztonság I.	2					
Személy és vagyonvédelmi alapismeretek gyakorlat		2**				
Magánbiztonság II.			2			
Személy és vagyonvédelmi ismeretek gyakorlat				2**		
Magánbiztonság III.					2	
Személy- és vagyonőri és testőri ismertek gyakorlat						1**
Rendvédelmi szervek és alapfeladatok I.	4					
Rendvédelmi szervek és alapfeladatok gyakorlat I.		1**				
Rendvédelmi szervek és alapfeladatok II.			2			
Rendvédelmi szervek és alapfeladatok gyakorlat II.				1**		
Rendvédelmi szervek és alapfeladatok III.					2	
Rendvédelmi szervek és alapfeladatok gyakorlat III.						2**
Rendvédelmi jog és közigazgatás I.	2					
Rendvédelmi jog és közigazgatás II.			3			
Rendvédelmi jog és közigazgatás III.					3	
Rendészeti informatika I.			2*			
Rendészeti informatika II.					2*	
Rendészeti idegen nyelv I.			2*			
Rendészeti idegen nyelv II.					2*	
Társadalomismeret és szakmai kommunikáció gyakorlat I.		1**				
Társadalomismeret			0,5			
Társadalomismeret és szakmai kommunikáció gyakorlat II.				0,5**		
Társadalomismeret és szakmai kommunikáció gyakorlat III.						1**
Heti óraszám összesen:	8	9	14,5	10,5	15,5	10
	17		25		25,5	
Összefüggő szakmai gyakorlat:	140		140			

Jelmagyarázat: e/elmélet; gy/gyakorlat; */ elméletnél csoportbontás, **/gyakorlatnál szaktanterem

34 523 02 SZÁMÍTÓGÉP-SZERELŐ, KARBANTARTÓ

Tantárgy	Heti óraszám évfolyamonként									
	1/9.		2/10.		3/11.		1/11.		2/12.	
	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy
Foglalkoztatás II.					1		1			
Foglalkoztatás I.					2*		2*			
Információtechnológiai alapok	3						2			
Információtechnológiai alapok gyakorlat		1**						2**		
Hálózati ismeretek	2		2		2		3		4	
Hálózati ismeretek gyakorlat		2**		2**		3**		3**		5**
Operációs rendszerek	1		2				3			
Operációs rendszerek gyakorlat		2**		3**		4**		3**		5**
Számítógépes rendszer hibáinak elhárítása	3		7		5,5		6		9	
Számítógépes rendszer hibáinak elhárítása gyakorlat		3**		9**		8**		10**		12**
Heti óraszám összesen:	9	8	11	14	10,5	15	17	18	13	22
	17		25		25,5		35		35	
Összefüggő szakmai gyakorlat:	140		140				160			

Jelmagyarázat: e/elmélet; gy/gyakorlat; */csoportbontás; **/szaktanteremben

34 582 10 SZÁRAZÉPÍTŐ

Tantárgy	Heti óraszám évfolyamonként									
	1/9.		2/10.		3/11.		1/11.		2/12.	
	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy
Munkahelyi egészség és biztonság	1						1			
Foglalkoztatás II.					0,5				0,5	
Foglalkoztatás I.					2*				2*	
Építőipari alapismeretek	1		2		0,5		3		0,5	
Építőipari alapismeretek gyakorlat		1**						1**		
Válaszfal és álmennyezet tervezése	2		4				4		2	
Válaszfal és álmennyezet készítésének gyakorlata		6		1**+8				9		1**+7
Szárazaljat és álpadló készítés			3				3			
Szárazaljat és álpadló kivitelezésének gyakorlata				1**+6				1**+7		
Tűzvédelmi borítások	1				2		2		1	
Tűzvédelmi borítások kialakításának gyakorlata		5				1**+2		4		1**+3
Tetőtér és előtét borítások szerkezete					4				3	
Tetőtér, előtét és aknafalak készítésének gyakorlata						2,5**+11				3**+11
Heti óraszám összesen:	5	12	9	16	9	16,5	13	22	9	26
	17		25		25,5		35		35	
Összefüggő szakmai gyakorlat:	140		140				160			

Jelmagyarázat: e/elmélet; gy/gyakorlat; */csoporthatás; **/szaktanteremben

34 521 10 SZERSZÁMKÉSZÍTŐ

Tantárgy	Heti óraszám évfolyamonként									
	1/9.		2/10.		3/11.		1/11.		2/12.	
	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy
Munkahelyi egészség és biztonság	1						1			
Foglalkoztatás II.					1				1	
Foglalkoztatás I.					2*				2*	
Munkavédelem	1						1			
Elsősegélynyújtás gyakorlata		1						1		
Gépészeti alapozó feladatok	2						2			
Gépészeti alapozó feladatok gyakorlata		2**+4						2**+4		
Szakmai anyagismeret és anyagvizsgálat			3				3		1	
Anyagvizsgálat és gépészeti mérések gyakorlata				3				2		3
Szerszám és készülékgyártás	1		4		3,5		4		3	
Szerszám és készülékgyártás gyakorlata		3**+2		2**+11		2**+7		1**+12		3**+12
Üzemeltetés és karbantartás			2		2		2		2	
Üzemeltetés és karbantartás gyakorlata						1**+7				2**+6
Heti óraszám összesen:	5	12	9	16	8,5	17	13	22	9	26
	17		25		25,5		35		35	
Összefüggő szakmai gyakorlat:	140		140				160			

Jelmagyarázat: e/elmélet; gy/gyakorlat; */csoportbontás; **/szaktanteremben

34 522 04 VILLANYSZERELŐ

Tantárgy	Heti óraszám évfolyamonként									
	1/9.		2/10.		3/11.		1/11.		2/12.	
	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy
Munkahelyi egészség és biztonság	1						1			
Foglalkoztatás II.					1				1	
Foglalkoztatás I.					2*				2*	
Műszaki informatika gyakorlat		2**						2**		
Műszaki ismeretek	2,5						2,5			
Műszaki gyakorlatok		3						3		
Épületvillamossági szerelés	1,5		3				2,5		2	
Épületvillamossági szerelés gyakorlata		3		15				2**+16		3
Épületvillamossági mérések gyakorlat		1		4				2		3
Vállalkozási ismeretek					1				1	
Ipari elektronika					1				1	
Elektrotechnikai számítások	2*		1*				2*		1*	
Villamosipari anyagismeret	1		1****				1		1	
Villamos gépek és berendezések					3				3	
Villamos műszaki ábrázolás			1*		1*		1*		1*	
Villamos gépek és berendezések üzemvitelének, mérésének gyakorlata						2,5***+14				1**+15
Heti óraszám összesen:	8	9	6	19	9	16,5	10	25	13	22
	17		25		25,5		35		35	
Összefüggő szakmai gyakorlat:	140		140				160			

Jelmagyarázat: e/elmélet; gy/gyakorlat; */csoporthoz tartozó; **/szaktanteremben

34 582 12 VÍZ-, CSATORNA- ÉS KÖZMŰ- RENDSZERSZERELŐ

Tantárgy	Heti óraszám évfolyamonként									
	1/9.		2/10.		3/11.		1/11.		2/12.	
	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy
Munkahelyi egészség és biztonság	1						1			
Foglalkoztatás II.					1				1	
Foglalkoztatás I.					2*				2*	
Épületgépészeti csővezetékek	2						4			
Épületgépészeti csővezetékek gyakorlata		5						12		
Épületgépészeti rendszerek	2,5		1				5			
Épületgépészeti rendszerek gyakorlata		4,5		2				11		
Munkavédelem	1						1			
Elsősegélynyújtás gyakorlata		1						1		
Vízellátás, csatornázás			4		2,5				4	
Víz- és csatornaszerelés gyakorlata				1***+6		1***+7				13
Közműépítési ismeretek			3		3				5	
Közműhálózat kivitelezésének gyakorlata				2***+6		2***+7				10
Heti óraszám összesen:	6,5	10,5	8	17	8,5	17	11	24	12	23
	17		25		25,5		35		35	
Összefüggő szakmai gyakorlat:	140		140				160			

Jelmagyarázat: e/elmélet; gy/gyakorlat; */csoportbontás; **/szaktanteremben

5. A szakképesítés-ráépülések óratervei.

55 815 01 FODRÁSZ (kifutó képzés)

Tantárgy	Heti óraszám	
	. évfolyam	
	e	gy
Alaphajvágások gyakorlat		14
Fodrász szakmai ismeretek 1.	1	
Művészetek 1.	1	
Frizurakészítés gyakorlat		14
Fodrász szakmai ismeretek 2.	2	
Fodrász anyagismeret	2	
Művészetek 2.	1	
Heti óraszám összesen:	7	28
	35	

Jelmagyarázat: e/elmélet; gy/gyakorlat

55 815 02 KOZMETIKUS (kifutó képzés)

Tantárgy	Heti óraszám	
	. évfolyam	
	e	gy
Kozmetikus szakmai gyakorlat 1.		14
Kozmetikus szakmai ismeretek és biológia	3	
Kozmetikus anyagismeret	2	
Elektrokozmetika gyakorlat		7
Elektrokozmetika elmélet	1	
Kozmetikus szakmai gyakorlat 2.		7
Speciális kozmetikus ismeretek	1	
Heti óraszám összesen:	7	28
	35	

Jelmagyarázat: e/elmélet; gy/gyakorlat

35 521 01 CNC GÉPKEZELŐ

Tantárgy	Heti óraszám	
	1/12. és 1/13. évfolyam	
	e	gy
Gyártáselőkészítés	2	
CNC programozás	5*	
CNC programozási gyakorlat		2**+5
CNC szerszámgépek	5	
CNC forgácsolási gyakorlat		16
Heti óraszám összesen:	12	23
	35	

Jelmagyarázat: e/elmélet; gy/gyakorlat; */csoportbontás; **/szaktanteremben

6. Rész-szakképesítések (Szakképzési Híd program) óratervei.

21 542 01 LAKÁSTEXTIL-KÉSZÍTŐ

Tantárgy	Heti óraszám évfolyamonként			
	H/II/1.		H/II/2.	
	e	gy	e	gy
Ruhaipari anyag- és áruismeret	0,5		2	
Anyagvizsgálatok gyakorlat		1**		1**
Lakástextíliák gyártástechnológia	1,5		3	
Lakástextíliák készítése gyakorlat		4		10
Heti óraszám összesen:	3	5	5	11
	8		16	
Összefüggő szakmai gyakorlat:	105			

Jelmagyarázat: e/elmélet; gy/gyakorlat; **/szaktanteremben

31 522 01 ELEKTRONIKAI GYÁRTÓSORI MŰSZERÉSZ

Tantárgy	Heti óraszám évfolyamonként			
	H/II/1.		H/II/2.	
	e	gy	e	gy
Műszaki informatika gyakorlat		1**		5**
Műszaki ismeretek	1		3	
Műszaki gyakorlatok		3		3
Elektronika	5		4	
Elektronika gyakorlat		4 + 2**		9
Heti óraszám összesen:	6	10	7	17
	16		24	
Összefüggő szakmai gyakorlat:	105			

Jelmagyarázat: e/elmélet; gy/gyakorlat; **/szaktanteremben

31 582 02 ÉPÍTMÉNYZSALUZAT ÉS FÉMÁLLVÁNY SZERELŐ

Tantárgy	Heti óraszám évfolyamonként			
	H/II/1.		H/II/2.	
	e	gy	e	gy
Építőipari alapismeretek	5			
Építőipari alapismeretek gyakorlat		4		
Hagyományos zsáuzatok	4			
Hagyományos zsáuzatok gyakorlat		3		
Zsalu- és állványrendszerek kialakítása			4	
Rendszerzsáuzatok alkalmazása gyakorlat				7+1**
Fémállványok szereléséstechnológiája			4	
Fémállványok alkalmazása, szerelése gyakorlat				7+1**
Heti óraszám összesen:	9	7	8	16
	16		24	
Összefüggő szakmai gyakorlat:	105			

Jelmagyarázat: e/elmélet; gy/gyakorlat; **/szaktanteremben

35 345 01 Kis- és középvállalkozások ügyvezetője I.

Tantárgy	Heti óraszám	
	1/12. évfolyam	
	e	gy
Idegen nyelv	10	
Informatikai alapismeretek		1
Irodai programcsomag használata		3
Internetes kommunikáció		2,5
Vezetői ismeretek	1	
Heti óraszám összesen:	11	6,5
	17,5	

Jelmagyarázat: e/elmélet; gy/gyakorlat

55 345 01 Kis- és középvállalkozások ügyvezetője II.

Tantárgy	Heti óraszám	
	1/12. évfolyam	
	e	gy
Idegen nyelv	10	
Informatikai alapismeretek		1
Irodai programcsomag használata		3
Internetes kommunikáció		2,5
Vezetői ismeretek	1	
Heti óraszám összesen:	11	6,5
	17,5	

Jelmagyarázat: e/elmélet; gy/gyakorlat

35 841 01 AUTÓBUSZVEZETŐ

Szakmai követelménymodulok	Tantárgyak	Elméleti óraszám	Gyakorlati óraszám
	Összesen	236 187 Jelenlét + 49 Egyéni felkészülés	101
	Összesen	337	
11744-16 Közlekedési ismeretek	Alapelvek a közlekedésben	10 + 0	0
	Infokommunikáció	4 + 4	0
	Közlekedés-földrajz	4 + 4	0
11745-16 Szerkezeti, üzemeltetési ismeretek	Gépjárművek szerkezetana	40 + 10	0
	Gépjárművek szerkezetana gyakorlat	0	20
11746-16 Személyszállítás, utaskommunikáció	Személyszállítás, utaskommunikáció	30 + 10	0
	Személyszállítás, utaskommunikáció gyakorlat	0	10
11747-16 Egészség-, munka -és tűzvédelem	Munkavédelmi és tűzvédelmi ismeretek	10 + 0	0
	Autóbuszok karbantartásának és javításának speciális esetei, a nagytestű járművek mozgatásának veszélyei	15 + 5	0
	Autóbuszok karbantartásának és javításának speciális esetei, a nagytestű járművek mozgatásának veszélyei, gyakorlat	0	10
11748-16 Előírások alkalmazása	Gépjárművezetők szociális szabályai, tachográf ismeret	15 + 5	0
	Felelősségi körök a személyszállításban	10 + 0	0
11749-16 Szakmai idegennyelvi ismeretek (válsztható)	Az angol vagy német nyelv alapjai	20 + 0	0
	Az autóbuszvezetők munkavégzési körülményeinek szakmai nyelvi ismeretei	14 + 6	0
11750-16 Veszélyhelyzetek	Emberi tényezők, Elsősegélynyújtási feladatok, egészségmegőrzés	15 + 5	0
	Veszélyhelyzetek a közúti forgalomban gyakorlat	0	10
11751-16 Autóbusz vezetése	Alapoktatás	0	10
	Vezetés forgalomban	0	20
	Módszerátadó gyakorlat	0	21

35 841 02 TEHERGÉPKOCSI-VEZETŐ

Szakmai követelménymodulok	Tantárgyak	Elméleti óraszám	Gyakorlati óraszám
	Összesen	236 187 Jelenlét + 49 Egyéni felkészülés	101
	Összesen	337	
12062-16 Közlekedési ismeretek	Alapelvek a közlekedésben	10 + 0	0
	Infokommunikáció	4 + 4	0
	Közlekedés-földrajz	4 + 4	0
12064-16 Szerkezeti, üzemeltetési ismeretek	Gépjárművek szerkezetana	40 + 10	0
	Gépjárművek szerkezetana gyakorlat	0	20
11976-16 Rakodás és rakományrögzítés	Rakományok rögzítése a közúti szállításban	30 + 10	0
	Rakodás és rakományrögzítés a közúti szállításban gyakorlat	0	10
11747-16 Egészség-, munka -és tűzvédelem	Munkavédelmi és tűzvédelmi ismeretek	10 + 0	0
	Tehergépjárművek karbantartásának és javításának speciális esetei, a nagytestű járművek mozgatásának veszélyei	15 + 5	0
	Tehergépjárművek karbantartásának és javításának speciális esetei, a nagytestű járművek mozgatásának veszélyei, gyakorlat	0	10
12066-16 Előírások alkalmazása	Gépjárművezetők szociális szabályai, tachográf ismeret	15 + 5	0
	Felelősségi körök az áru fuvarozásban	10 + 0	0
12063-16 Szakmai idegennyelvi ismeretek (választható)	Az angol vagy német nyelv alapjai	20 + 0	0
	Tehergépkocsivezetők munkavégzési körülményeinek szakmai nyelvi ismeretei	14 + 6	0
12065-16 Veszélyhelyzetek	Emberi tényezők, Elsősegélynyújtási feladatok, egészségmegőrzés	15 + 5	0
	Veszélyhelyzetek a közúti forgalomban gyakorlat	0	10
11977-16 Tehergépkocsi vezetése	Alapoktatás	0	10
	Vezetés forgalomban	0	20
	Módszerátadó gyakorlat	0	21

FELNŐTTOKTATÁS ESTI MUNKAREND

54 815 02

KOZMETIKUS

Tantárgy	Heti óraszám évfolyamonként						
	1/11.			2/12.			
	e		gy	e		gy	
	ef	j		ef	j		
Foglalkoztatás II.					0,5		
Foglalkoztatás I.				1	1		
Kozmetikus szakmai gyakorlat			12			10	
Laboratóriumi gyakorlat			1				
Alkalmazott biológia	1	1					
Alkalmazott kémia		1					
Szakmai ismeretek 1.	1	1					
Anyagismeret 1.	1	1					
Szakmai ismeretek 2.				1	2		
Anyagismeret 2.				1	1		
Elektrokozmetika				1	1		
Elektrokozmetika gyakorlat						1	
Speciális kozmetikai eljárások gyakorlat						1	
Kozmetikus marketing		1			0,5		
	3	5	13	4	6	12	
	8			10			
	Heti óraszám összesen:			21		22	
	Összefüggő szakmai gyakorlat:			80			

Jelmagyarázat: e/elmélet; ef/egyéni felkészülés; j/jelenléti csoportbontás, gyakorlatnál szaktanterem **/demonstrációs terem

gy/gyakorlat; */ elméletnél

FELNŐTTOKTATÁS ESTI MUNKAREND

34 521 06 HEGESZTŐ

Tantárgy	Heti óraszám évfolyamonként					
	1/11.			2/12.		
	e		gy	e		gy
	ef	j		ef	j	
Munkahelyi egészség és biztonság	0,5	0,5				
Foglalkoztatás I.				0,5	0,5	
Foglalkoztatás II.				0,5	0,5	
Gépészeti alapozó feladatok	0,5	0,5				
Gépészeti alapozó feladatok gyakorlata			5			
Munkavédelem	0,5	0,5				
Elsősegélynyújtás gyakorlat			1			
Hegesztési alapismeretek	0,5	0,5		0,5	0,5	
Hegesztési alap-gyakorlatok			2			3
Hegesztési ismeretek I.	1	0,5		0,5	0,5	
Hegesztési gyakorlatok I.			4			2
Hegesztési ismeretek II.	0,5	0,5				
Hegesztési gyakorlatok II.			3			2
Hegesztési ismeretek III.				1	0,5	
Hegesztési gyakorlatok III.						4
Hegesztési ismeretek IV.				1	0,5	
Hegesztési gyakorlatok IV.						4
Heti óraszám összesen: Összefüggő szakmai gyakorlat:	3,5	3	15	4	3	15
	6,5			10		
	21,5			25		
	80					

Jelmagyarázat: e/elmélet; ef/egyéni felkészülés; j/jelenléti csoportbontás, gyakorlatnál szaktanterem **/demonstrációs terem

gy/gyakorlat; */ elméletnél

FELNŐTTOKTATÁS ESTI MUNKAREND

34 522 04 VILLANYSZERELŐ

Tantárgy	Heti óraszám évfolyamonként					
	1/11.			2/12.		
	e		gy	e		gy
	ef	j		ef	j	
Munkahelyi egészség és biztonság	0,25	0,25				
Foglalkoztatás II.				0,25	0,25	
Foglalkoztatás I.				0,5	0,5	
Műszaki informatika gyakorlat			1*			
Műszaki ismeretek	0,25	0,25				
Műszaki gyakorlatok			3			
Épületvillamossági szerelés	1	1		1,75	0,25	
Épületvillamossági szerelés gyakorlata			9			3
Épületvillamossági mérések gyakorlat			2			2
Vállalkozási ismeretek				0,25	0,25	
Ipari elektronika				0,25	0,25	
Elektrotechnikai számítások	1	1			1	
Villamosipari anyagismeret	0,25	0,25			0,25	
Villamos gépek és berendezések				1	1	
Villamos műszaki ábrázolás	0,25	0,25			0,25	
Villamos gépek és berendezések üzemvitelének, mérésének gyakorlata						9
Heti óraszám összesen:	3	3	15	4	4	14
	6			8		
	21			22		
	Összefüggő szakmai gyakorlat:	80				

Jelmagyarázat: e/elmélet; ef/egyéni felkészülés; j/jelenléti gy/gyakorlat; */ elméletnél csoportbontás, gyakorlatnál szaktanterem

Mellékletek

1. A közismereti tantárgyak helyi tantervei
2. A szakképesítések helyi programjai (tantervei)
3. A középszintű érettségi vizsga követelményei, témakörei
4. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelő – oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke

A

**CEGLÉDI SZAKKÉPZÉSI CENTRUM
KÖZGAZDASÁGI ÉS INFORMATIKAI
SZAKGIMNÁZIUMA**

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

NEVELÉSI PROGRAM

HELYI TANTERVEK

SZAKMAI PROGRAM

Készítette: az iskola nevelőtestülete

Elfogadta: az iskola nevelőtestülete

Jóváhagyta: Imréné Lukácsi Ildikó igazgató

CEGLÉD
2018. szeptember

I. TARTALOMJEGYZÉK

I.	TARTALOMJEGYZÉK	2
	SZAKMAI ALAPDOKUMENTUM	6
II.	NEVELÉSI PROGRAM	18
	AZ ISKOLA MŰKÖDÉSÉNEK ÁLTALÁNOS JELLEMZŐI, A NEVELÉS ÉS OKTATÁS CÉLJAI	18
	Az iskola nevelési elvei és alkalmazásuk	18
	Kiemelt intézményi célok, feladatok	22
	A nevelő-oktató munkánk eszközei, eljárásai, tevékenységei	24
	Követelmények, sikerkritériumok	25
	A személyiségfejlesztéssel, közösségfejlesztéssel, szociális hátrányok enyhítésével kapcsolatos feladatok	26
	Egészségfejlesztéssel, elsősegély-nyújtással kapcsolatos feladatok	30
	Környezeti nevelés (természettudományos kompetencia)	32
	A tanulók fizikai állapotának mérése	33
	Pedagógusok helyi intézményi feladatai, osztályfőnök feladatai	34
	Intézményi döntési folyamatban a tanulók részvételi jogának rendje	36
	A szülő, tanuló iskolai és kollégiumi pedagógus együttműködése	36
	AZ ISKOLA MŰKÖDÉSÉNEK LEÍRÁSA	37
	A tanulói jogviszony létesítésének feltételei	37
	Az iskola általános munkarendje és működésének jellemzése	37
	Az oktatás teljes szerkezetének pedagógiai szakaszolása	38
	tanulmányok alatti vizsgák	38
III.	HELYI TANTERV	39
	A HELYI TANTERV JELLEMZŐI	39
	A KULCSKOMPETENCIÁK FEJLESZTÉSE	39
	Kiemelt tantervi feladataink a kulcskompetenciákra épülnek	41
	A kompetencia alapú oktatás implementációja	46
	ÉRTÉKELÉS, A TANULÓ JUTALMAZÁSÁVAL ÖSSZEFÜGGŐ, A TANULÓ MAGATARTÁSÁNAK, SZORGALMÁNAK ÉRTÉKELÉSÉHEZ, MINŐSÍTÉSÉHEZ KAPCSOLÓDÓ ELVEK	47
	A tanulók jutalmazása	47
	A tanulókkal szembeni fegyelmező intézkedések	48
	A magatartás minősítése	49
	A szorgalom minősítése	50
	Szaktárgyi értékelések	51
	Tanuló munkájának ellenőrzésének módja diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formáit, magasabb évfolyamba lépés szabályai	51
	ÓRATERVEK	54
	2013 szeptemberétől az osztályok helyi tantervében:	54
	Oktatási módszerek	55
	Szabaddon tervezhető órák	55
	Szakgimnáziumi képzés 2016-tól	67
	INFORMATIKA ÁGAZAT SZAKMAI ÓRATERVE 2017-TŐL	69
	Mellékszakképesítés választása a 11. és 12. évfolyamon 2018-2019 és 2019-2020-ban	72
	Szakgimnáziumi képzés 2018-tól	74
	KÖZGAZDASÁG ÁGAZAT SZAKMAI ÓRATERVE 2018-TÓL	75
	INFORMATIKA ÁGAZAT SZAKMAI ÓRATERVE 2018-TÓL	76

Mellékszakképesítés választása a 11. és 12. évfolyamon 2020-tól	77
Választható érettségi tárgyak	79
TANÓRÁN KÍVÜLI FOGLALKOZÁSOK	79
TANKÖNYVEK	79
A PEDAGÓGIAI PROGRAM MEGVALÓSÍTÁSÁNAK ALAPVETŐ FELTÉTELEI	80
Tárgyi feltételek	80
Személyi feltételek	80
Tanulólétszám, beiskolázás, iskolaváltás	80
Sajátos pedagógiai módszerek	81
Mindennapos testnevelés megvalósításának módja	81
Választható tantárgyak, pedagógusok közül történő választás szabályai	81
Csoportbontások és más foglalkozások szervezésének elvei	82
Iskolai beszámoltatások (írásbeli, szóbeli, gyakorlati) rendje, formái	82
Otthoni felkészüléshez előírt feladatok meghatározásának szabályai	84
SNI tanuló esetén fejlesztési program	85
Településen élő nemzetiség megismerését szolgáló tananyag	85
Tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek	85
Egészségnevelési, környezeti nevelési elvek	86
Esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések	86
Iskolai közösségi szolgálat megszervezése	87
Kapcsolatok	88
KÖZÉPSZINTŰ ÉRETTSÉGI TÉMAKÖREI	88
FELNŐTTOKTATÁS	88
IV. SZAKMAI PROGRAM	89
BESZÁMÍTHATÓSÁG, ÉVFOLYAMOK SZÁMA	90
HIÁNYZÁSOK	90
SZAKKÉPZÉSI ÉVFOLYAMOK	90
Gazdasági informatikus	94
Szoftverfejlesztő	112
Pénzügyi-számviteli ügyintéző	129
SZAKGIMNÁZIUMI ÓRATERVEK 2016-TÓL	151
SZAKGIMNÁZIUMI ÓRATERVEK 2017-TŐL	156
SZAKGIMNÁZIUMI ÓRATERVEK 2018-TŐL	158
V. JEGYZÉK AZ ISKOLA ESZKÖZEIRŐL ÉS FELSZERELÉSÉRŐL	161
HELYISÉGEK	161
HELYISÉGEK BÚTORZATA ÉS EGYÉB BERENDEZÉSI TÁRGYAI	162
NEVELŐMUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZÖK	165
EGÉSZSÉG- ÉS MUNKAVÉDELMI ESZKÖZÖK	165
VI. A PEDAGÓGIAI PROGRAM LEGITIMÁCIÓJA	166

Helyi tanterv II.

Emelt képzések a 11-12. évfolyamon

Helyi tanterv III.

Tantárgyi helyi tantervek

Helyi tanterv IV.

Szakképzési helyi tantervek

Helyi tanterv V.

Érettségi témakörök

Melléklet

Tanulmányok alatti vizsgák rendje

Köszöntő

„Az embernek nem olyan fontos a tényeket megtanulni. Ehhez nincs igazán szüksége iskolára. Megtanulhatja őket könyvekből. Az oktatás értéke egy iskolában nem a sok tényanyag megtanulása, hanem agytréning, ami megtanít úgy gondolkodni valamiről, ahogy azt a könyvekből nem lehet megtanulni.”(Albert Einstein)

Ön a Ceglédi Közgazdasági és Informatikai Szakközépiskola Pedagógiai Programjának hetedik változatát tartja kezében, amelyet az iskola nevelőtestülete 1998-ban készített, és folyamatosan aktualizál (2001-ben, 2004-ben, 2008-ban, 2010-ben, 2013-ban, 2015-ben) a jogszabályi változások és a nevelés-oktatás területén szerzett tapasztalatai alapján. A mostani átdolgozást a nemzeti köznevelési és a szakképzési törvény változásai tették szükségessé.

Olyan dokumentumot igyekeztünk összeállítani, amelybe, mintegy önmagunk elé állított tükörbe belenézve, tisztán és világosan láthatjuk iskolánk nevelési elveit, értékeit, céljait, az előttünk álló feladatokat, azok megoldásához vezető lehetséges utakat, eljárásokat, módszereket és eszközöket.

Mindenki számára nyilvánvalóvá tesszük programunkban azokat az alapokat, amelyekre épül, és azokat az adottságokat-erőforrásokat, amelyek által folyamatosan megújul mindennapi életünk, hogy mind eredményesebbé, hatékonyabbá váljon az iskolánkban folyó nevelő-oktató munka.

Ebben a „tükörben” nem homályosak és nem jelentéktelenek a múlt kikristályosodott értékei, és nem eltűntek a jelen reményteli kezdeményezései. Ami az iskola fejlődését, tanulóink érdekeit szolgálja helyet kapott a programunkban és kap a jövőben is a hétköznapiak során a maga idejében, a szükséges mértékben.

Bízunk abban, hogy valamennyi iskolahasználó megtalálja programunkban, stratégiai tervünkben azt, amit keres, amibe iskolánk más, jobb, több, érdekesebb és eredményesebb a többi középiskolánál.

Hisszük, hogy iskolánk olyan egyedi, mindannyiunk által vállalható szellemi műhely, amelyben a szívvel-lélekkel és szakértelemmel folyó nevelő-oktató munka közös eredmények elérését teszi lehetővé.

Cegléd, 2015. április

Imréné Lukácsi Ildikó
igazgató

SZAKMAI ALAPDOKUMENTUM

Okirat száma: NGM/26257-50/2017.

Alapító okirat

módosításokkal egységes szerkezetbe foglalva

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 8/A. §-a és a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 21. § (2) bekezdése alapján a Ceglédi Szakképzési Centrum alapító okiratát a következők szerint adom ki:

1. A költségvetési szerv megnevezése, székhelye, telephelye

- 1.1. A költségvetési szerv
- 1.1.1. megnevezése: Ceglédi Szakképzési Centrum
- 1.1.2. rövidített neve: Ceglédi SZC
- 1.2. A költségvetési szerv idegen nyelvű megnevezése
- 1.2.1. Angol nyelven: Cegléd Center of Vocational Training
- 1.2.2. Német nyelven: Fachbildungszentrum Cegléd
- 1.3. A költségvetési szerv
- 1.3.1. székhelye: 2700 Cegléd, Malom tér 3.
- 1.3.2. telephelyei:

	telephely megnevezése	telephely címe
1	Ceglédi SZC Bem József Műszaki Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	2700 Cegléd, Jászberényi út 2.
1.1		2700 Cegléd, Külső-Kátai út 35/a.
2	Ceglédi SZC Közgazdasági és Informatikai Szakgimnáziuma	2700 Cegléd, Kossuth Ferenc utca 32.
3	Ceglédi SZC Nagykátai Ipari Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	2760 Nagykáta, Csonka köz 6.
3.1		2760 Nagykáta, Csonka köz 9.
3.2		2760 Nagykáta, Tüzelő utca 29.
3.3		2760 Nagykáta, Víztorony utca 1.
4	Ceglédi SZC Szterényi József Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	2200 Monor, Ipar utca 2.
4.1		2200 Monor, Toldi utca 5.
5	Ceglédi SZC Ungváry László Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	2700 Cegléd, Kossuth Ferenc utca 18.
5.1		2700 Cegléd, Rákóczi út 54-56.
6	Ceglédi SZC Mihály Dénes Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	2230 Gyömrő, Fő tér 2/b.

6.1	2143 Kistarcsa, Ifjúság tér 3.

2. A költségvetési szerv alapításával és megszűnésével összefüggő rendelkezések

- 2.1. A költségvetési szerv alapításának dátuma: 2015.07.01.
- 2.2. A költségvetési szerv alapítására, átalakítására, megszüntetésére jogosult szerv:
- 2.2.1. megnevezése: Nemzetgazdasági Minisztérium
- 2.2.2. székhelye: 1051 Budapest, József nádor tér 2-4.
- 2.3. A költségvetési szerv jogelőd költségvetési szervének

	megnevezése	székhelye
1	Klebelsberg Intézményfenntartó Központ	1051 Budapest, Nádor utca 32.

3. A költségvetési szerv irányítása, felügyelete

- 3.1. A költségvetési szerv irányító szervének
- 3.1.1. megnevezése: Nemzetgazdasági Minisztérium
- 3.1.2. székhelye: 1051 Budapest, József nádor tér 2-4.
- 3.2. A költségvetési szerv fenntartójának
- 3.2.1. megnevezése: Nemzetgazdasági Minisztérium
- 3.2.2. székhelye: 1051 Budapest, József nádor tér 2-4.
- 3.3. A költségvetési szerv tekintetében középírányító szervre átruházott irányítási hatáskörök esetén
- 3.3.1. a középírányító szerv megnevezése, székhelye: Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal, 1089 Budapest, Kálvária tér 7.
- 3.3.2. átruházott irányítási hatáskörök: az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 9. § g) és h) pontjában meghatározott irányítási hatáskörök, a szakképzési centrum tevékenysége pénzügyi ellenőrzésének középírányító szervként történő gyakorlása, és a főigazgató feletti egyéb munkáltatói jogok gyakorlása.
- 3.3.3. a középírányító szervet kijelölő törvény, kormányrendelet megjelölése: A Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatalról szóló 319/2014. (XII. 13.) Kormányrendelet 5/A. §-a.

4. A költségvetési szerv tevékenysége

- 4.1. A költségvetési szerv közfadata: a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény szerinti köznevelési és a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény szerinti szakképzési feladatok ellátása.

4.2. A költségvetési szerv főtevékenységének államháztartási szakágazati besorolása:

	szakágazat száma	szakágazat megnevezése
1	853200	Szakmai középfokú oktatás

4.3. A költségvetési szerv alaptevékenysége:

A szakképzési centrum fő feladataként szakiskolai, szakközépiskolai és szakgimnáziumi nevelés-oktatást, Szakképzési Hídprogram keretében folyó nevelés-oktatást, felnőttoktatást, és a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók iskolai nevelését-oktatását folytatja, továbbá nevelő és oktató munkához kapcsolódó, nem köznevelési tevékenységet is ellát. Részt vesz az Arany János Tehetséggondozó Programban, az Arany János Kollégiumi-Szakközépiskolai Programban és az Arany János Kollégiumi Programban. Tervezi és szervezi az Európai Unió pénzügyi alapjaiból és más külföldi, illetőleg hazai alapokból támogatott egyes fejlesztési programok megvalósítását.

4.4. A költségvetési szerv alaptevékenységének kormányzati funkció szerinti megjelölése:

	kormányzati funkciószám	kormányzati funkció megnevezése
1	081043	Iskolai, diák-sport-tevékenység és támogatása
2	082042	Könyvtári állomány gyarapítása, nyilvántartása
3	082043	Könyvtári állomány feltárása, megőrzése, védelme
4	082044	Könyvtári szolgáltatások
5	092140	Felnőttoktatás 5-8. évfolyamon
6	092150	Iskolarendszeren kívüli ISCED 2 szintű OKJ-s képzés
7	092221	Közismereti és szakképesítés megszerzésére felkészítő szakmai elméleti oktatás szakmai feladatai a szakképző iskolákban
8	092222	Sajátos nevelési igényű tanulók közismereti és szakképesítés megszerzésére felkészítő szakmai elméleti oktatásának szakmai feladatai a szakképző iskolákban
9	092231	Szakképesítés megszerzésére felkészítő szakmai gyakorlati oktatás szakmai feladatai a szakképző iskolákban
10	092232	Sajátos nevelési igényű tanulók szakképesítés megszerzésére felkészítő szakmai gyakorlati oktatásának szakmai feladatai a szakképző iskolákban
11	092260	Gimnázium és szakképző iskola tanulóinak közismereti és szakmai elméleti oktatásával összefüggő működtetési feladatok
12	092270	Szakképző iskolai tanulók szakmai gyakorlati oktatásával összefüggő működtetési feladatok
13	092290	Iskolarendszeren kívüli ISCED 3 szintű OKJ-s képzés
14	093020	Iskolarendszeren kívüli ISCED 4 szintű OKJ-s képzés
15	095020	Iskolarendszeren kívüli egyéb oktatás, képzés
16	095040	Munkaerő-piaci felnőttképzéshez kapcsolódó szakmai szolgáltatások

17	096015	Gyermekétkeztetés köznevelési intézményben
18	096025	Munkahelyi étkeztetés köznevelési intézményben
19	098021	Pedagógiai szakszolgáltató tevékenység szakmai feladatai
20	098022	Pedagógiai szakszolgáltató tevékenység működtetési feladatai
21	105020	Foglalkoztatást elősegítő képzések és egyéb támogatások

4.5. A költségvetési szerv illetékessége, működési területe: Pest megye

4.6. A költségvetési szerv vállalkozási tevékenységének felső határa:

A szakképzési centrum vállalkozási tevékenységének felső határa a költségvetési szerv módosított költségvetési kiadási előirányzatainak a 30 %-a.

5. A költségvetési szerv szervezete és működése

5.1. A költségvetési szerv vezetőjének megbízási rendje:

A szakképzési centrum élén főigazgató áll. A főigazgatói beosztást – a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvényben foglaltak figyelembevételével – pályáztatás útján kell betölteni. A főigazgatót a szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény magasabb vezetőre vonatkozó rendelkezései szerint bízza meg legfeljebb 5 évig terjedő határozott időre, illetve vonja vissza megbízását. A főigazgató felett a munkáltatói jogokat – a magasabb vezetői megbízás, illetve annak visszavonása kivételével – a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal főigazgatója gyakorolja.

5.2. A költségvetési szervnél alkalmazásban álló személyek jogviszonya:

	foglalkoztatási jogviszony	jogviszonyt szabályozó jogszabály
1	közalkalmazotti jogviszony	a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény és a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról szóló 326/2013. (VIII.30.) Korm. rendelet
2	munkaviszony	a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény
3	megbízási jogviszony	a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény
4	közfoglalkoztatási jogviszony	a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény

6. A köznevelési intézményre vonatkozó rendelkezések

6.1. A köznevelési intézmény

6.1.1. típusa: többcélú köznevelési intézmény

6.1.2. alapfeladatának jogszabály szerinti megnevezése:

- szakközépiskolai nevelés-oktatás,
- szakgimnáziumi nevelés-oktatás,
- szakiskolai nevelés-oktatás,
- Szakképzési Hfdprogram keretében folyó nevelés-oktatás,
- felnőttoktatás,
- a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók iskolai nevelése-oktatása.

6.1.3. gazdálkodásával összefüggő jogosítványok:

A szakképzési centrum a költségvetési szervekre vonatkozó szabályok szerint önállóan gazdálkodik.

6.2. A köznevelési intézmény tagintézményei:

	tagintézmény megnevezése	tagintézmény címe
1	Ceglédi SZC Bem József Műszaki Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	2700 Cegléd, Jászberényi út 2.
2	Ceglédi SZC Közgazdasági és Informatikai Szakgimnáziuma	2700 Cegléd, Kossuth Ferenc utca 32.
3	Ceglédi SZC Nagykátai Ipari Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	2760 Nagykáta, Csonka köz 6.
4	Ceglédi SZC Szerényi József Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	2200 Monor, Ipar utca 2.
5	Ceglédi SZC Ungváry László Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	2700 Cegléd, Kossuth Ferenc utca 18.
6	Ceglédi SZC Mihály Dénes Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	2230 Gyömrő, Fő tér 2/b.

6.3. A feladatellátási helyenként felvehető maximális gyermek-, tanulólétszám a köznevelési intézmény

	feladatellátási hely megnevezése	tagozat megjelölése	maximális gyermek-, tanulólétszám
1	Ceglédi SZC Bem József Műszaki Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	nappali felnőttoktatás	900 720
1.1	2700 Cegléd, Külső-Kátai út 35/a.	nappali felnőttoktatás	373 300
2	Ceglédi SZC Közgazdasági és Informatikai Szakgimnáziuma	nappali felnőttoktatás	700 560
3	Ceglédi SZC Nagykátai Ipari Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	nappali felnőttoktatás	599 480
3.1	2760 Nagykáta, Csonka köz 9.	nappali felnőttoktatás	148 118
3.2	2760 Nagykáta, Tüzelő utca 29.	nappali felnőttoktatás	64 51

3.3	2760 Nagykáta, Víztorony utca 1.		0
4	Ceglédi SZC Sztterényi József Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	nappali felnőttoktatás	750 600
4.1	2200 Monor, Toldi utca 5.	nappali felnőttoktatás	25 20
5	Ceglédi SZC Ungvár László Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	nappali felnőttoktatás	600 420
5.1	2700 Cegléd, Rákóczi út 54-56.	nappali felnőttoktatás	200 160
6	Ceglédi SZC Mihály Dénes Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	felnőttoktatás	300
6.1	2143 Kistarcsa, Ifjúság tér 3.	felnőttoktatás	150

6.4. Iskolatípusonként az évfolyamok száma:

	iskolatípus	évfolyamok száma
1	Szakiskolai képzés közismereti oktatással (szakközépiskolában kifutó jelleggel)	3
2	Szakiskolai képzés közismereti oktatás nélkül (szakközépiskolában kifutó jelleggel)	2
3	Szakiskolások érettségire felkészítő szakközépiskolája (kifutó jelleggel)	2
4	Szakközépiskola ágazati szakmai érettségire felkészítő szakasza (szakgimnáziumban kifutó jelleggel)	4
5	Szakközépiskola ágazati szakmai érettségire felkészítő szakasza nyelvi előkészítő évfolyammal (szakgimnáziumban kifutó jelleggel)	5
6	Szakközépiskola szakképesítés megszerzésére felkészítő szakasza ágazaton belüli szakképesítések esetén (szakgimnáziumban kifutó jelleggel)	1
7	Szakközépiskola szakképesítés megszerzésére felkészítő szakasza ágazaton kívüli szakképesítések esetén (szakgimnáziumban kifutó jelleggel)	2
8	Szakközépiskola és szakiskola szakképesítés- ráépülés megszerzésére felkészítő szakasza (kifutó jelleggel)	1
9	Szakközépiskolai képzés (3 szakképzési évfolyam + 2 érettségire felkészítő évfolyam)	5
10	Szakközépiskolai képzés közismereti oktatás nélkül	2

11	Szakközépiskola két évfolyamos érettségire felkészítő szakasza	2
12	Szakgimnázium ágazati szakmai érettségire felkészítő szakasza	4
13	Szakgimnázium ágazati szakmai érettségire felkészítő szakasza nyelvi előkészítő évfolyammal	5
14	Szakgimnázium szakképesítés megszerzésére felkészítő szakasza a szakképesítés ágazatának megfelelő szakmai érettségi vizsga után	1
15	Szakgimnázium szakképesítés megszerzésére felkészítő szakasza a szakképesítés ágazatába nem tartozó szakmai érettségi vizsga vagy gimnáziumi érettségi vizsga esetén	2
16	Szakgimnázium szakképesítés-ráépülés megszerzésére felkészítő szakasza	1
17	Szakgimnázium szakképesítés-ráépülés megszerzésére felkészítő szakasza	0,5
18	Szakközépiskola szakképesítés-ráépülés megszerzésére felkészítő szakasza	1
19	Szakközépiskola szakképesítés-ráépülés megszerzésére felkészítő szakasza	0,5
20	Szakképzési Hídprogram	2
21	Általános iskola 5-8. évfolyam felnőttoktatás keretében	4

6.5. A köznevelési intézményben folyó szakképzés

	OKJ azonosító	szakképesítés megnevezés	szakmacsoport
1	3458201	Ács	9
2	5534401	Adótanácsadó	15
3	5534402	Államháztartási mérlegképes könyvelő	15
4	5434404	Államháztartási ügyintéző	15
5	5572301	Ápoló	1
6	3454302	Asztalos	11
7	2154301	Asztalosipari szerelő	11
8	3584101	Autóbuszvezető	13
9	5452501	Autóelektronikai műszerész	13
10	3452101	Autógyártó	5
11	5452301	Automatikai technikus	6
12	5452502	Autószerelő	13
13	5552501	Autótechnikus	13
14	3458202	Bádogos	9
15	3152101	Bevontelektrodás kézi ívhegesztő	5
16	3534101	Boltvezető	17
17	3458213	Burkoló	9

18	5448101	CAD-CAM informatikus	7
19	3552101	CNC gépkészítő	5
20	3481101	Cukrász	18
21	3581103	Diétás szakács	18
22	3576201	Demencia gondozó	2
23	5534403	Egyéb szervezeti mérlegképes könyvelő	15
24	3434101	Eladó	17
25	3452201	Elektromechanikai műszerész	6
26	3452202	Elektromos gép- és készülékszerelő	6
27	3152201	Elektronikai gyártósori műszerész	6
28	3452203	Elektronikai műszerész	6
29	5452302	Elektronikai technikus	6
30	3134101	Élelmiszer-, vegyiárú és gyógynövény eladó	17
31	3158202	Építményszalasztó és fémállvány szerelő	9
32	3458203	Épület- és szerkezetlakatos	5
33	5458201	Épületgépész technikus	5
34	5452201	Erősáramú elektrotechnikus	6
35	2154302	Faipari gépkészítő	11
36	5454301	Faipari technikus	11
37	3154301	Famegmunkáló	11
38	3454204	Férfiszabó	10
39	3458204	Festő, mázoló, tapétázó	9
40	5481301	Fitness-wellness instruktork	3
41	5472503	Fizioterápiás asszisztens	1
42	5581501	Fodrász	19
43	3152103	Fogyóelektródás védőgázos ívhegesztő	5
44	5448102	Gazdasági informatikus	7
45	3152105	Gázhegesztő	5
46	3134601	Gép- és gyorsíró, szövegszerkesztő	16
47	5452103	Gépgyártástechnológiai technikus	5
48	3452103	Gépi forgácsoló	5
49	3452502	Gépjármű mechatronikus	13
50	3484101	Gépjármű-építési, szerelési logisztikus	13
51	3452501	Gépjárműépítő, szerelő	13
52	5421104	Grafikus	4
53	5272301	Gyakorló ápoló	1
54	5272302	Gyakorló csecsemő- és gyermekápoló	1
55	5272303	Gyakorló mentőápoló	1
56	3452105	Gyártósori gépbeállító	5
57	3176101	Gyermek- és ifjúsági felügyelő	2
58	5472604	Gyógymasszőr	1
59	5414001	Gyógypedagógiai segítő munkatárs	3

60	3452106	Hegesztő	5
61	3454103	Húsipari termékgyártó	21
62	3458205	Hűtő- és légtechnikai rendszerszerelő	5
63	3558203	Hűtő-, klíma- és hőszivattyú berendezés-szerelő	5
64	5481201	Idegenvezető	18
65	5448103	Infokommunikációs hálózatépítő és üzemeltető	7
66	5448106	Informatikai rendszerüzemeltető	7
67	5381401	Ingatlankezelő	19
68	3452104	Ipari gépész	5
69	5434603	Irodai titkár	16
70	5448201	IT mentor	7
71	3452503	Járműfényező	13
72	3452107	Járműipari fémalkatrész-gyártó	5
73	3452504	Járműkarosszéria előkészítő, felületbevonó	13
74	3452505	Járműkarosszéria készítő, szerelő	13
75	3452506	Karosszérialakatos	13
76	3454205	Kárpitos	11
77	3152501	Kerékpárszerelő	13
78	5434101	Kereskedő	17
79	3534501	Kis- és középvállalkozások ügyvezetője I	19
80	5534501	Kis- és középvállalkozások ügyvezetője II	19
81	5476102	Kisgyermek-gondozó, nevelő	2
82	2181101	Konyhai kisegítő	18
83	5581502	Kozmetikus	19
84	3458207	Kőfaragó, műkőves és épületszobrász	9
85	3458214	Kőműves	9
86	3458208	Kőműves és hidegburkoló	9
87	3458209	Központifűtés- és gázhálózat rendszerszerelő	5
88	2154201	Lakástextil-készítő	10
89	5484111	Logisztikai és szállítmányozási ügyintéző	17
90	5434501	Logisztikai ügyintéző	17
91	5452304	Mechatronikai technikus	5
92	3452301	Mechatronikus-karbantartó	6
93	3452507	Motorkerékpár-szerelő	13
94	3452109	Műanyagfeldolgozó	8
95	5452106	Műanyagfeldolgozó technikus	8
96	3554301	Műbútorasztalos	11
97	5448105	Műszaki informatikus	7
98	3454206	Női szabó	10
99	5521306	Nyomdaipari technikus	12
100	5414002	Pedagógiai- és családsegítő munkatárs	3

101	5434301	Pénzügyi termékértékesítő (bank, befektetés, biztosítás)	15
102	5434401	Pénzügyi-számviteli ügyintéző	15
103	3481103	Pincér	18
104	3134104	Raktáros	17
105	3486101	Rendészeti őr	22
106	5486101	Rendőrtiszthelyettes (a szakmairány megjelölésével)	22
107	5454202	Ruhaipari technikus	10
108	5481302	Sportedző (a sportág megjelölésével)	3
109	5572602	Sportmasször	1
110	3481104	Szakács	18
111	3134602	Számítógépes adatrögzítő	16
112	3452302	Számítógép-szerelő, karbantartó	7
113	3458210	Szárazépítő	9
114	3452110	Szerszámkészítő	5
115	5476202	Szociális asszisztens	2
116	3476201	Szociális gondozó és ápoló	2
117	5421305	Szoftverfejlesztő	7
118	3584102	Tehergépkocsi-vezető	13
119	3558207	Tetőfedő	9
120	5454203	Textilipari technikus	10
121	3285303	Tisztítás-technológiai szakmunkás	19
122	5434602	Ügyviteli titkár	16
123	5434402	Vállalkozási és bérügyintéző	15
124	5534407	Vállalkozási mérlegképes könyvelő	15
125	5434403	Vám-, jövedéki- és termékdíj ügyintéző	15
126	5481101	Vendéglátásszervező	18
127	5481101	Vendéglátásszervező vendégfőnök	18
128	3481105	Vendéglátó eladó	18
129	3581102	Vendéglátó-üzletvezető	18
130	3452204	Villanyszerelő	6
131	3458212	Víz-, csatorna- és közmű- rendszereszerelő	5
132	5521302	Webfejlesztő	7
133	545220100000000	Erősáramú elektrotechnikus	6
134	545210100000000	Gépgyártás-technológiai technikus	5

6.6. Szakgimnáziumi ágazati képzés

	ágazati kódja	megnevezése
1	I.	Egészségügy
2	III.	Szociális
3	IV.	Pedagógia
4	VIII.	Épületgépészet
5	IX.	Gépészet
6	XI.	Villamosipar és elektronika
7	XII.	Távközlés

	ágazati kódja	megnevezése
8	XIII.	Informatika
9	XIV.	Vegyipar
10	XV.	Vegyész
11	XVI.	Építőipar
12	XVII.	Könnyűipar
13	XVIII.	Faipar
14	XIX.	Nyomdaipar
15	XX.	Közlekedésképző
16	XXI.	Közlekedés
17	XXII.	Közlekedésgépész
18	XXIII.	Környezetvédelem
19	XXIV.	Közigazgatás
20	XXV.	Ügyvitel
21	XXVI.	Kereskedelem
22	XXVII.	Vendéglátóipar
23	XXVIII.	Turisztika
24	XXIX.	Optika
25	XXX.	Szépészet
26	XXXVI.	Élelmiszeripar
27	XXXVII.	Sport
28	XXXVIII.	Rendészet és közszolgálat
29	XL.	Közlekedés, szállítmányozás és logisztika
30	XXXVIII.	Rendészet (kifutó jelleggel)

6.7. A feladatellátást szolgáló ingatlanvagyon:

	ingatlan címe	ingatlan helyrajzi száma	vagyon feletti rendelkezés joga vagy a vagyon használati joga	az ingatlan funkciója, célja
1	2700 Cegléd, Jászberényi út 2.	1034/5	vagyonkezelői jog	szakképző iskola
2	2700 Cegléd, Külső-Kátai út 35/a.	1624/2	vagyonkezelői jog	tanműhely
3	2700 Cegléd, Kossuth Ferenc utca 32.	936	vagyonkezelői jog	szakképző iskola
4	2760 Nagykáta, Csonka köz 6.	2/2	vagyonkezelői jog	szakképző iskola
5	2760 Nagykáta, Csonka köz 9.	9/1	vagyonkezelői jog	szakképző iskola
6	2760 Nagykáta, Tüzelő utca 29.	1302/2	vagyonkezelői jog	szakképző iskola
7	2760 Nagykáta, Víztorony utca 1.	44	ingyenes használati jog	sportpálya
8	2200 Monor, Ipar utca 2.	4913/2, 4915/6, 4915/9, 4915/12, 4915/13,	vagyonkezelői jog	szakképző iskola

9	2200 Monor, Toldi utca 5.	4579	vagyongazdálkodási jog	szakképző iskola
10	2700 Cegléd, Kossuth Ferenc utca 18.	2657/4	vagyongazdálkodási jog	szakképző iskola
11	2700 Cegléd, Rákóczi út 54-56.	2008/1	vagyongazdálkodási jog	szakképző iskola
12	2700 Cegléd, Malom tér 3.	5012/3	vagyongazdálkodási jog	iroda
13	2230 Gyömrő, Fő tér 2/b.	14,15	vagyongazdálkodási jog	szakképző iskola + tanműhely
14	2143 Kistarcsa, Ifjúság tér 3.	357	vagyongazdálkodási jog	szakképző iskola + tanműhely

Az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet 5. § (4) bekezdése alapján a Magyar Államkincstár nevében igazolom, hogy jelen alapító okirat módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt szövege megfelel az alapító okiratnak a Ceglédi Szakképzési Centrum 2017. augusztus 28. napján kelt, 2017. szeptember 01. napjától alkalmazandó NGM/26257-25/2017. okiratszámú módosító okirattal végrehajtott módosítása szerinti tartalmának.

Kelt: Budapest, 2017. augusztus 31.

Magyar Államkincstár

II. NEVELÉSI PROGRAM

AZ ISKOLA MŰKÖDÉSÉNEK ÁLTALÁNOS JELLEMZŐI, A NEVELÉS ÉS OKTATÁS CÉLJAI

2016. szeptember 1-től a fenntartó határozata szerint az iskola új neve:

CEGLÉDI SZC KÖZGAZDASÁGI ÉS INFORMATIKAI SZAKGIMNÁZIUMA

AZ ISKOLA NEVELÉSI ELVEI ÉS ALKALMAZÁSUK

Hazánk *Alaptörvényében* megfogalmazott feladatokat szem előtt tartva és A nemzeti köznevelésről szóló törvényben foglalt célok elérése érdekében, a törvény elveinek és szabályozásának megfelelően a Nemzeti alaptanterv (a továbbiakban: Nat) a köznevelés feladatát alapvetően a *nemzeti műveltség, a hazai nemzetiségek kultúrájának átadásában, megőrzésében, az egyetemes kultúra közvetítésében, az erkölcsi érzék és a szellemi-érzelmi fogékonyság elmélyítésében jelöli meg*. Feladata továbbá a tanuláshoz és a munkához szükséges képességek, készségek, ismeretek, attitűdök együttes fejlesztése, az egyéni és csoportos teljesítmény ösztönzése, a közjóra való törekvés megalapozása, a nemzeti, közösségi összetartozás és a hazafiság megerősítése.

Célja továbbá, hogy a családdal együttműködve cselekvő elkötelezettségre neveljen az igazság és az igazságosság, a jó és a szép iránt, fejlessze a harmonikus személyiség kibontakoztatásához szükséges szellemi, érzelmi, erkölcsi, társas és testi képességeket. Ezáltal járul hozzá ahhoz, hogy a felnövekvő nemzedék

- a haza felelős polgárává váljék;
- kifejlődjék benne a hazafiság érzelmvilága;
- reális önismeretre és szilárd erkölcsi ítélőképességre tegyen szert;
- megtalálja helyét a családban, a szűkebb és tágabb közösségekben, valamint a munka világában;
- törekedjék tartalmas és tartós kapcsolatok kialakítására;

- legyen képes felelős döntések meghozatalára a maga és a gondjaira bízottak sorsát illetően;
- váljék képessé az önálló tájékozódásra, véleményformálásra és cselekvésre;
- ismerje meg és értse meg a természeti, társadalmi, kulturális jelenségeket, folyamatokat;
- tartsa értéknek és feladatnak a kultúra és az élővilág változatosságának megőrzését.

Az iskolában folyó nevelőmunka értékközpontú. Az értékek létrehozásában és érvényesítésében teret kapnak:

- ❖ az emberi együttélés általánosan elfogadott szabályai
- ❖ az egyetemes és nemzeti és lakóhelyi kultúra értékei
- ❖ a köznevelési törvényben megfogalmazott normák.

Ezek szerves egységet képeznek, működésük egy időben jelenik meg.

Az iskolai nevelőmunka célja olyan értékek közvetítése illetve megerősítése, amelyek egyrészt a tanulók személyiségére, tanulmányi eredményeire, másrészt a tanulói és intézményi közösségben történő tevékenységet követően a családra, a szűkebb és tágabb társadalmi környezetre is pozitív hatást gyakorolnak.

Iskolánk nyitott a társadalomban, a nagyvilágban újonnan keletkező olyan valóságos szakmai értékekre, amelyek az iskolai nevelési célok megvalósítására progresszíven hatnak.

Az erkölcsi nevelés

A köznevelés alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű: készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira. Az erkölcsi nevelés lehetőséget nyújt az emberi lét és az embert körülvevő világ lényegi kérdéseinek különböző megközelítési módokat felölelő megértésére, megvitatására.

Az iskolai közösség élete, tanárainak példamutatása támogatja a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korruptió elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás.

A tanulást elősegítő beállítódások kialakítása – az önfegyelemtől a képzelőtehetségen át intellektuális érdeklődésük felkeltéséig – hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését.

Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját. Tájékozódjanak az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének alapja az állampolgári részvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi.

Az iskola megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, és ennek keretében biztosítja a honvédelmi nevelést. A részvétel a közügyekben megkívánja a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Az önismeret – mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejleszthető képesség – a társas kapcsolati kultúra alapja. Elő kell segíteni a tanuló kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését.

Hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. Ahhoz, hogy az oktatási és nevelési folyamatban résztvevő tanulók, az elsajátított készségekre és tudásra támaszkodva énképükben is gazdagodjanak, a tanítás-tanulás egész folyamatában támogatást igényelnek ahhoz, hogy tudatosuljon, a saját/egyéni fejlődésüket, sorsukat és életpályájukat maguk tudják alakítani. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését a köznevelés területére.

A köznevelési intézményeknek ezért kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. A felkészítés a családi életre segítséget nyújt a gyermekeknek és fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről. Az iskolának foglalkoznia kell a szexuális kultúra kérdéseivel is.

A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. A pedagógusok ösztönözzék a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stresszkezelés módszereinek alkalmazására.

Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. Az iskola feladata, hogy a családdal együttműködve felkészítse a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiéniában, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében. A pedagógusok motiválják és segítsék a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A Nat ösztönzi a személyiség fejlesztését, kibontakozását segítő nevelést-oktatást: célul tűzi ki a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítását a tanulóknál úgy, hogy saját élményű tanuláson keresztül ismerik meg ezeknek a csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét. A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és -megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létehez.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A felnővekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. Cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára.

Az intézménynek fel kell készítenie őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és távolabbi környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

Pályaorientáció

Az iskolának – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítani, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket. Ezért fejleszteni kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A felnővekvő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról.

Cél, hogy a tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásra utaltságát.

Ennek érdekében a köznevelési intézmény biztosítja a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok tanítását.

Médiatudatosságra nevelés

Cél, hogy a tanulók a mediatiszt, globális nyilvánosság felelős résztvevőivé váljanak: értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés az értelmező, kritikai beállítódás kialakítása és tevékenység-központúsága révén felkészít a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelt megismerésére, tudatos alakítására. A tanulók megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusával, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos

és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint e különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

A tanulás tanítása

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban. Meg kell tanítania, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási módszerek; miként működhetnek együtt a tanulók csoportban; hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével. A tanulás tanításának elengedhetetlen része a tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése.

KIEMELT INTÉZMÉNYI CÉLOK, FELADATOK

Az iskolát kiemelt céljai, alapfeladatai egyedivé, mássá, az iskolahasználók számára megkülönböztethetővé teszik a középiskolák között. Az iskola kiemelt céljai a következők:

- ◆ A fenti értékek közvetítése a tananyagon, a személyes példamutatáson, az iskola egészén keresztül.
- ◆ Az ismeretközvetítés tanulókörzpontúságával magas színvonalú, a munkaerő piaci igényekhez rugalmasan alkalmazkodó, az oktatás változásaira nyitott, eredményes és hatékony szakmai munka megvalósítása.
- ◆ Az iskolában folyó nevelő-oktató munka eredményeként kreatív, kommunikatív, a polgári életet megélni tudó, idegen nyelveket beszélő, művészeteket értékelő és értő művelt állampolgárok nevelése és oktatása.
- ◆ Az iskola toleráns, erkölcsös, fejlett érdekérvényesítő és együttműködési képességekkel rendelkező tanulók nevelése és oktatása a demokratikus, polgári Magyarország számára.
- ◆ Az iskola célja az intézményben dolgozók szakmai továbbképzéseinek támogatása. A pedagógusok módszertani kultúrájának folyamatos korszerűsítése.
- ◆ Korszerű közgazdasági elméleti és gyakorlati szakmai műveltség megszerzése.
- ◆ Logikusan gondolkodó, jó problémamegoldó készséggel, a társadalomban elvárt magas szintű informatikai tudással rendelkező tanulók képzése. A digitális írástudás széles körű elterjesztése, mindennapi gyakorlattá válásának támogatása
- ◆ Korszerű elméleti és gyakorlati ismeretek biztosítása az önálló egészséges életvezetéshez.
- ◆ Környezetkímélő magatartás megvalósítása egyéni és közösségi szinten egyaránt.
- ◆ Különböző szociális és kulturális háttérrel rendelkező tanulók esélyegyenlőségének biztosítása. Az iskolarendszerben meglévő szelektív hatások mérséklése, az egyenlő hozzáférés és esélyegyenlőség biztosítása. Szegregációmentes, együttnevelési környezet kialakítása
- ◆ Az intézmény által megfogalmazott minőség folyamatos biztosítása a rendszeres, következetes ellenőrzés, mérés, értékelés alkalmazásával.
- ◆ Az iskola eszközállományának folyamatos javítása, korszerűsítése, bővítése.
- ◆ A sikeres munkaerő piaci alkalmazkodáshoz szükséges, az egész életen át tartó tanulás megalapozását szolgáló képességek fejlesztése.

- ◆ A kompetencia alapú oktatás módszertanának, eszközeinek és eljárásainak széleskörű elterjesztése
- ◆ A tanulók képességeinek és kulcskompetenciáinak lehetőség szerint egyénre szabott fejlesztése és megerősítése

Az intézményi célokból eredő, nevelő-oktató munkánkkal kapcsolatos feladatainkat, illetve végrehajtásukat az alábbiak szerint határozzuk meg:

Rövid távú feladatok (1 év)

- A tanulók érdeklődési körének megfelelő diákkörök és önképző körök szervezése, vezetése
- Differenciált képességfejlesztés biztosítása
- Iskolai rendezvények, megemlékezések szervezése, lebonyolítása
- Versenyekre felkészítés, versenyeken való részvétel biztosítása
- Tanulmányi kirándulások, színház- és múzeumlátogatások szervezése
- Úszásoktatás megszervezése tanórai keretben
- Drog- és bűnmegelőzési programok szervezése
- Pályázatok figyelése és elkészítése
- Szakmai tanártovábbképzéseken, tanfolyamokon, konferenciákon való részvétel biztosítása, az iskola igényeinek figyelembe vételével
- Szakmai munkához nélkülözhetetlen szakfolyóiratok, szakkönyvek biztosítása
- Iskolai sportnapok, sportdélutánok szervezése
- Diáknapi szervezése
- Elméleti és gyakorlati ismeretek nyújtása az egészség védelme és megőrzése érdekében, elsősegélynyújtási alapismeretek
- Iskolai támogatások rendszerének kidolgozása
- Mulasztások következetes számonkérése
- Kompetencia alapú oktatás kiterjesztése a közismereti és a szakmai tantárgyakra egyaránt
- Lemaradó tanulók felzárkóztatása

Középtávú feladatok (2-3 év)

- Pályaorientációs feladatok a 10. és 11. évfolyamokon és a végzős osztályokban
- Idegen nyelv oktatásának fejlesztése érdekében meglévő külkapcsolatok ápolása, újabbak felkutatása
- Diák vállalkozások alapítása, működtetése a taniroda keretein belül
- Nevelést-oktatást segítő IKT eszközök korszerűsítése, bővítése, karbantartása, pótlása
- IKT kompetenciák hatékony alkalmazása

Hosszú távú feladatok (3 éven túli)

- Érettségi és szakmai vizsgára való felkészítés
- Továbbtanulásra való felkészítés
- Munkába álláshoz szükséges ismeretek megszerzésének elősegítése
- Minden tanulónk szerezzen közgazdasági, ügyviteli, üzleti, marketing, vállalkozási kompetenciákat
- A nyelvi előkészítő osztályokban emelt szintű érettségi vizsga lehetőségének biztosítása az első idegen nyelvből, középszintű érettségi vizsga lehetőségének biztosítása a tanult második idegen nyelvből

- Minden tanuló szerezzen legalább ECDL START szintű informatikai kompetenciákat
- Munkánkat környezetünk tisztántartásával, megóvásával végezzük
- Tiszta, rendes környezet, egészséges életmód iránti „belső” igény kialakítása.

A pedagógiai feladatok megvalósításának alapvető színterei:

a tanítási órák, a tanítási órán kívüli foglalkozások, a felzárkóztató foglalkozások, a differenciált képesség fejlesztések, az osztályfőnöki órák, a diák önkormányzati (DÖK) tevékenységek, az iskolai rendezvények, a tanulmányi kirándulások.

A NEVELŐ-OKTATÓ MUNKÁNK ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI, TEVÉKENYSÉGEI

A nevelési-oktatási feladatok aktuális **eljárásrendjét** minden tanév elején a munkatervben határozzuk meg.

Céljaink és feladataink eredményes teljesítése érdekében fontos számunkra:

- A NAT szabályozásának megfelelően a kompetencia alapú oktatás.
- A kompetenciamérések tapasztalataiból kiindulva a tanulói különbségek idejében történő felismerésével, a szervezeti keretek biztosította lehetőségek függvényében, egyénre szabott haladási ütem biztosítása.
- A tanítási órákon differenciált tevékenységi formák szervezése, a rendelkezésre álló éves órakeret racionális felhasználásával csoportbontásos oktatás, korszerű taneszközök, hatékony, változatos tanítási módszerek alkalmazása, a tanulás tanítása, sikeres új pedagógiai eljárások, módszerek kipróbálása, „honosítása”, elterjesztése, a tanulói tevékenykedtetés előtérbe helyezése.
- A kompetencia alapú oktatás bevezetésével tartalmi fejlesztések megvalósítása 2012-2013-as tanévvel bezárólag (az iskola helyi tantervében és az éves munkatervekben részletesen szabályozott módon).
- Az implementációs tevékenységet segítő, a kulcskompetenciák fejlesztését támogató modern pedagógiai módszertan alkalmazása: a TÁMOP 3.1.4 fenntartási idejében
 - Legalább egy, három hetet meghaladó projekt megszervezése tanévenként
 - Legalább egy témahét megszervezése tanévenként
 - Legalább egy moduláris oktatási program megvalósítása tanévenként
- IKT eszközök használata, digitális készségek fejlesztése, azaz a digitális tartalmak, taneszközök oktatási gyakorlatban való használata, digitális készségek fejlesztése.
- A hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók esélyegyenlőségének javítása, a gyerekek integrálását elősegítő programok intézményi alkalmazása, az elsajátítottak intézményi adaptációjának megvalósítása, a szegregációmentes együttnevelési környezet kialakítása.

- Az intézmények közötti horizontális tanulás elősegítése érdekében, az iskolánk sajátosságainak megfelelő, a tervezett fejlesztésekhez illeszkedő, már kifejlesztett, kipróbált és jól bevált pedagógiai módszerek, eljárások megismerése, adaptációja, "jó gyakorlatok" átvétele, alkalmazása és terjesztése.
- Az intézmények közötti szakmai együttműködések kialakítása. A pedagógusok horizontális együttműködési, tanulási lehetőségeinek megteremtése, referenciaintézményi szolgáltatások végzése és igénybe vétele.
- Az intézmény saját innovációinak megvalósítása, amely a helyi igényekhez igazodva, az egyéni fejlesztéseket, a nevelés-oktatás eredményességének fokozását, az esélyegyenlőség kiteljesítésére hatékony és sikeres, az egyéni fejlődést támogató oktatási utak, programok, nevelési eljárások, tanulásszervezési módok kidolgozását, azok gyakorlati megvalósítását szolgálja.
- Következetes, fokozatosan nehezedő követelménytámasztás, és a tanulói teljesítmények változatos formájú, személyre szóló folyamatos ellenőrzése, értékelése.
- Szakértői vélemény alapján, a központilag biztosított illetve a fenntartótól kapott órakeret felhasználásával fejlesztő, felzárkóztató foglalkozások szervezése különösen a részképesség zavarral rendelkező gyermekek számára.
- Tehetséges tanulók korai felismerése, differenciált foglalkoztatásuk, fejlesztésük biztosítása és „menedzselése”, a kimagasló teljesítmény elismerése, jutalmazása.
- Városi, iskolai szintű rendezvények, ünnepélyek, megemlékezések, projektzáró rendezvények szervezése, változatos programkínálat biztosítása, valamint a szabadidő hasznos eltöltésének változatos módon történő segítése.
- A diákönkormányzat hatékony működéséhez nélkülözhetetlen információk, személyi és tárgyi feltételek biztosítása.

KÖVETELMÉNYEK, SIKERKRITÉRIUMOK

Az előzőekben felsorolt céljaink és feladataink közül a jelen programban sikerkritériumokat a továbbtanulásra való felkészítéshez, a kulcskompetenciák, különösen az idegen nyelvi, a szövegértés-szövegalkotás kulcskompetenciák fejlesztéséhez, a kommunikációs és önálló ismeretszerzési képességek fejlesztéséhez, a korszerű informatikai és üzleti ismeretek, a digitális írástudás és a vállalkozói kompetenciák megszerzéséhez rendelünk az alábbiak szerint.

Sikerkritériumok	Az értékelés időpontja	Felelős	Módszer, eszköz
A végzős tanulók közel 50%-a jelentkezzen továbbtanulásra felsőoktatási intézménybe, és a jelentkezett tanulók legalább 50%-át vegyék fel felsőoktatási intézménybe.	ÉVENTE	végzős osztályfőnökök, igazgató	Nyilvántartás összesítése

A sikeres középfokú nyelvvizsgálóval rendelkező tanulók aránya a 12. évfolyam végére legalább 30% legyen.	ÉVENTE	igazgató	A nyelvvizsga-bizonyítványok nyilvántartása alapján
A 11. évfolyam végére minden diákunk szerezzen képességet a hagyományos és digitális információhordozók felhasználásával, egy adott téma (a források pontos megjelölésével) feldolgozására, prezentációs megjelenítésére. Minden tanuló ismerje az Internet nyújtotta kommunikációs formákat.	ÉVENTE	munkaközösség vezetők	Tanulók munkái alapján
Képesek önállóan jegyzetelni, gondolataikat igényesen, összefüggően, szóban és írásban megfogalmazni.	ÉVENTE	munkaközösség vezetők, vizsgabizottságok	Tanulók munkái. Vizsgák eredményei
Végzős tanulóink rendelkezzenek ECDL vizsga szintű informatikai ismeretekkel.	ÉVENTE	ECDL vizsgaközpont vezető	osztályszintű ECDL vizsgák alapján
Végzős tanulóink képesek legyenek önállóan elkészíteni egy vállalkozás üzleti tervét	ÉVENTE	szakmai igazgatóhelyettes gyakorlati oktatás vezető	Tanulói munkák alapján

A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL, KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL, SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉVEL KAPCSOLATOS FELADATOK

Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok:

- Tanulók önismeretének fejlesztése
- Tanulók együttműködési készségének fejlesztése
- Felelősségérzet kialakítása
- Egészséges életmód igényének kialakítása
- Tanulási képességek kialakítása, fejlesztése
- Tanulók egyéni képességeinek kibontakoztatása, fejlesztése
- Tanulók személyiség fejlődésének követése
- Az egészséges, együttműködésre is képes versenyszellem kialakítása
- Tantervi keretek között fejlesztendő együttműködési készség, üzleti felelősségérzet valamint kommunikációs készség fejlesztése magyar és idegen nyelven
- Toleranciára nevelés

Közösségfejlesztés

- Tanulók feladatmegoldása csoport munkában
- Közösségépítő játékok
- Diáknap felkészülés
- Vetélkedőkön való részvétel
- Teremdekoráció
- Tanulmányi kirándulás

- Iskolai közösségért végzett feladatok

Diákönkormányzati munka

- Demokratikus iskolai élet szervezése
- Diákönkormányzat hatékony működtetése
- DÖK vezetőképzésen való részvétel
- Konferenciákon való részvétel
- Iskolai élet, közösségi programok szervezése

Hon- és népismereti nevelés megvalósítása

- Lakóhelyi környezet megismerése
- Magyarország értékeinek megismerése
- Iskolai ünnepek, emlénapok megszervezése
- Osztálykirándulások szervezése
- ODK túrák szervezése
- Vetélkedők szervezése
- Diáknapra felkészülés, előadás
- Múzeum- és színházlátogatások

Testi és lelki egészségre nevelés

- Egészséges életmódra nevelés
- Drogprevenció
- Szenvedélybetegségek felismerése, következményeinek tudatosítása
- Kapcsolattartás a családokkal
- Sportkör
- Egészségnap, sportnap szervezése
- Mindennapos testnevelés felmenő rendszerben

Pályaorientáció

- Pályaválasztás segítése minden pedagógus kötelezettsége
- Pályaalkalmassági vizsgálaton való részvétel biztosítása
- Pályaismereti vizsgálat a munkaügyi központ segítségével

Színterei

Tanítási óra

- Osztályfőnöki foglalkozások

Tanórán kívül

- Különösen az iskolai közélet
- Tanügyigazgatási helyettessel, osztályfőnökkel szünetekben, lyukas órákban, tanítás után
- Osztálykirándulás

A kötelező tanórai foglalkozások mellett az iskola lehetőséget biztosít tanórán kívüli tevékenységek folytatására is.

A tehetséggondozás

Az iskola különösen nagy hangsúlyt helyez a **tehetséggondozásra**, ezért feladatának tekinti a tehetséges tanulókkal differenciált foglalkozások keretében való törődést. Iskolai keretek

között működik tehetséggondozó központunk. A **szakkörök** célja a tanítási órákon tanultak mélyebb ismeretekkel való kiegészítése.

Feladatok

- A tehetséges tanulók felismerése, a tehetség mibenlétének megállapítása, a szülőkkel közösen fejlődésük folyamatos nyomon követése (osztályfőnök, szaktanárok), az ahhoz szükséges személyi és tárgyi feltételrendszer megteremtése.
- Olyan iskolai légkör biztosítása, amely ösztönzi a problémamegoldást, a kreativitás gondolkodás kibontakoztatását.
- Kommunikációs képességek fejlesztése.
- Önművelés igényének erősítése, a vállalkozási kedv felélesztése, fenntartása.
- A könyvtárhasználat, az információszerzés képességének elsajátíttatása (projektfeladatok, gyűjtőmunkák, kutatások, tanulói előadások előkészítése stb.).

Színterei:

- Szakkörök, fejlesztő foglalkozások szervezése érdeklődési körök, igény szerint.
- A tömegsport foglalkozások, a mindennapi sportolás feltételrendszerének biztosítása, a testkultúra fejlesztése.
- Versenyeztetési, szerepeltetési, pályáztatási lehetőségek biztosítása, a tehetséges tanulók menedzselése.
- Iskolán kívüli tehetséggondozás segítése, a tanulók specifikus képességének megfelelően (zeneiskola, sportegyesületek stb.).
- Kiemelkedő képességű gyermekek pályaválasztásának segítése.
- Különösen fontos a szociokulturális hátránnyal rendelkező, tehetséges tanulók fokozott egyéni megsegítése, az eredményesség méltó elismerése, jutalmazása. Mindezek érdekében felhasználjuk a kompetencia alapú oktatás támogató környezetét, és eszközrendszerét, a differenciált fejlesztés különböző módjait.

A fentiek megszervezése a mindenkori igényektől és a rendelkezésre álló anyagi lehetőségektől is függ.

Alapfeladatként **felzárkóztató** foglalkozások és **tanulószobai** foglalkozások szervezésére is lehetőség van.

A **differenciált képességfejlesztő** foglalkozásokat külön, erre a célra rendszeresített naplóban folyamatosan kell dokumentálni.

A szülők, tanulók külön igénye alapján - megfelelő létszámú jelentkezés esetén - **rendkívüli tantárgy** tanítására is van lehetőség. Dokumentálását a szaktanár az enapló erre kijelölt részében végzi.

Valamennyi tanórán kívüli foglalkozás szabadon választható, de választás után látogatásuk és a tanulmányi kötelezettségek teljesítése kötelező érvényű.

Többlatszolgáltatások körébe tartozó, a szülők által igényelt szabadidős tevékenységek, foglalkozások, szolgáltatások szervezésére is van lehetőség (előkészítők, táborozások, diákétkeztetés, sportkör stb.).

A diákköri foglalkozásokon nyílik lehetőség a tanulók kreativitásának, **művészeti készségeinek fejlesztésére**. Az itt nyert tudás szerves részét képezi az iskola életének

(ünnepélyek, rendezvények), illetve hozzájárul más intézményekkel való megmértetéshez (tanulmányi versenyek, sportversenyek, szavalóversenyek stb.)

Sajátos tevékenységi formák:

- **Sportkör**
Bár az **egészséges életre nevelés** nem egy tantárgy feladata, hanem az egész iskoláé, mégis a különböző sporttevékenységek hatnak a legőszöntőbben ezen a területen.
- **Alkotóköri**
Gyakorlati készségek-, képességek fejlesztése. Hagyományos és modern kézműves technikák megismerése, iskolaújság szerkesztése, interaktív órák.
- **Vöröskeresztes diákkör**
Az egész tanévet átfogó program hatásosan hirdeti az egészséges életmód fontosságát.
- **Video-média kör**
A **vizuális kultúra nevelésének** bázisa. Lehetőséget biztosít az érdeklődő tanulóknak filmek, hangfelvételek, prezentációk készírási technológiáinak megismerésére, az iskolai események rögzítése, a felvételek utómunkáinak elvégzésére.

Hagyományteremtés és hagyományörzés

Az iskola diákönkormányzata és nevelőtestülete együtt és külön-külön is törekszik a már kialakult hagyományok ápolására, valamint igény szerint újak létrehozására.

Minden tanévben megrendezzük a

- gólya napokat
- gólyabált
- sportnapokat vagy sportdélutánokat (őszi és tavaszi)
- diáknapot
- szalagavató bált
- diákhetet
- ballagást
- tanulmányi és sportversenyeket
- iskolatakarítási napot
- stb.

1968 óta 5 évenként megünnepeljük az iskola alapításának évfordulóját.

Szociális hátrányok enyhítése

A társadalmi egyenlőtlenségek megszüntetése, a szegregációmentes környezet kialakítása, fenntartása alapvető jelentőségű. Az egyenlő bánásmód elveinek betartása iskolánkban kiemelt feladat.

Az egyenlő bánásmód követelményét intézményünkben érvényesíteni kell, különösen:

- az oktatásba történő bekapcsolódás, a felvétel, az emeltszintű oktatásba bekapcsolódás során,
- a tanulmányi követelmények megállapítása és a teljesítmények értékelése során,
- az iskolai élethez kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele során,
- a pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés, valamint
- a nevelésben-oktatásban való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során.

Iskolánkban nem működhetnek olyan szakkörök, és egyéb tanulói, szülői vagy más szervezetek, amelyek célja más személyek vagy csoportok lejáratása, megbélyegzése vagy kirekesztése.

Feladatok:

- Szociális hátrányokkal küzdő fiatalok problémáinak megismerése
- Felzárkóztató, tehetséggondozó programok szervezése
- Drog- és bűnmegelőzési programok
- Felvilágosító munka a szociális juttatások lehetőségeiről
- Támogatások megszerzése
- Kollégiumi ellátás igénybevételének ösztönzése
- Kapcsolattartás a szakszolgálatokkal
- Tankönyvtámogatás, tartós tankönyvek, étkezési támogatás, ösztöndíjak biztosítása

Az iskola az éves költségvetés mellett egyéb pénzügyi támogatások bevonásával is segítheti a szociálisan rászoruló tanulókat:

- étkezési hozzájárulás,
- tankönyvvásárlási segély,
- táborozási költség hozzájárulás
- osztálykirándulás költségeinek enyhítése.

Ilyen támogatások odaítélésére és folyósítására csak akkor van lehetőség, ha forrásuk a fenntartó által biztosított éves költségvetésből, illetve saját bevételből megteremthető.

Az iskola hozzásegíti szociálisan hátrányos helyzetű tanulóit, az állami normatív támogatáson kívüli, helyi önkormányzati forrásokhoz, pályázati, illetve egyéb úton megszerezhető támogatásokhoz (étkezési hozzájárulás, tankönyvtámogatás, rendkívüli nevelési segély stb.).

Az iskola biztosítja tanulói számára, hogy drog- és alkohellelens előadásokon vegyenek részt.

Veszélyeztetett helyzetű gyerekek esetében az iskola kapcsolatot tart fenn (elsősorban az osztályfőnökön keresztül) segítő szakemberekkel (orvos, pszichológus), illetve gyermekjóléti központtal.

Az iskola a köznevelési törvény szerinti módon **gyermek és ifjúságvédelmi feladatok** ellátására felelős pedagógust foglalkoztat. Az iskola ez irányú feladatait, kapcsolattartási formáit, tevékenységi körét a nevelőtestület által elfogadott SZMSZ és az iskola igazgatója által, a gyermek és ifjúságvédelmi felelős számára készített munkaköri leírás tartalmazza.

EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSSSEL, ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSSAL KAPCSOLATOS FELADATOK

Célok és feladatok

Az egészség-megőrzési tevékenység fő célja, hogy képessé tegye a diákokat arra, hogy egyre növekvő kontrollt szerezzenek saját egészségük felett, többet törődjenek az egészségükkel, és mindehhez rendelkezzenek a szükséges információkkal és lehetőségekkel. Az egészségmegőrzés a mindennapi élet része kell, hogy legyen, mely messzemenően figyelembe veszi az egyén szociális és gazdasági helyzetét, mentális és fizikai kapacitását. Az egészség-megőrző tevékenység magában foglalja az emberi szervezet működésével és a betegségek megelőzésével, az életvezetéssel kapcsolatos egyéni ismeretek bővítését.

Célja továbbá, hogy az emberek és biológiai környezetük közötti kapcsolat tudatosításával növelje az élővilág fennmaradásának és az emberek egészséges életének esélyeit.

Feladatok:

Az igazgató az egészségfejlesztési és prevenciós programok **kiválasztásánál** beszerzi az iskola-egészségügyi szolgálat, továbbá a helyi vagy megyei Kábítószerügyi Egyeztető Fórum véleményét.

Az egészségfejlesztés egyik legfontosabb színtere az iskola, amely főszerepet vállal az egészségnevelésben.

A diákok anyagismerete középiskolai tanulmányaik során kiegészül a háztartás, a közvetlen környezet, a gazdaság és a természet szempontjából kiemelkedő szerves anyagok tulajdonságaival.

Tanulóink megismerik az egészségkárosító szenvedélybetegségek kulcsvegyületeit (alkohol, nikotin, koffein, drogok) és ezek biológiai, kémiai, társadalmi hatását. Az egészségkárosító anyagok közül a nikotin, az alkohol és a tudatállapotot befolyásoló egyéb drogok jelentenek közvetlen veszélyt erre a korosztályra. Olyan formát kell találnunk ezen anyagok veszélyeinek, személyes és társadalmi hosszú távú következményeinek bemutatására, hogy ennek hatására elhatárolják magukat ezen anyagok használatától. A diákoknak ismerniük kell az őket veszélyeztető anyagok hatásait.

Legyenek képesek a diákok saját környezetükben felismerni a káros anyagokat. Önállóan vagy megfelelő segítséggel előzzék meg és csökkentsék felhalmozódásukat.

El kell érni, hogy a diákok ismerjék saját testük felépítésének és működésének alapjait, az egészséges életmód szabályait.

Fejlesztési követelmények

Ismertessük meg az élelmiszerek tápanyagtartalma és értéke közötti összefüggést, az ember egészséges életműködését veszélyeztető anyagok hatásait.

Mindenekelőtt annak érdekében kövessünk el mindent, hogy a tanulónak legyen igénye fizikai és lelki egészségének, egészséges – természetes és mesterséges – környezetének megőrzésére, tekintse ezeket az emberiség közös értékének.

Az egészségneveléssel kapcsolatos konkrét feladatok a Helyi tanterv, Osztályfőnöki, Biológia és Kémia tantervében vannak kidolgozva.

Elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

Az elsősegélynyújtásnak kell biztosítania, hogy a bajba jutott ember állapota az orvos megérkezéséig ne romoljon. A segélynyújtónak be kell tartania alapvető szabályokat, hogy akarata ellenére se ártson a sérültnek.

Ezeket az alapvető szabályokat az osztályfőnöki órákon ismerik meg a diákok.

Mindazok, akik alaposabban szeretnék elsajátítani az elsősegélynyújtást, azoknak lehetősége van Ifjú Vöröskereszt (IVK) szakkörre járni, ahol az alapfokú ismereteket elméleti és gyakorlati szinten is megismerhetik, illetve iskolai, rendezvényeken megmutathatják diáktársaiknak, tanáraiknak mit kell tenni a bajba jutott emberrel. Versenyeken összemérhetik tudásukat kortársaikkal, így képet kaphatnak arról, milyen szinten sikerült elsajátítani a segítség nyújtását.

Azoknak a diákoknak, akik gépjármű-vezetői jogosítványt szeretnének, az iskolában tanító pedagógus tanfolyamot szervez a sikeres alapfokú-elsősegélynyújtás vizsga letételéhez.

KÖRNYEZETI NEVELÉS (TERMÉSZETTUDOMÁNYOS KOMPETENCIA)

A természettudományos kompetencia birtokában legyen képes a tanuló hasznosítani természettudományos és műszaki műveltségét, a munkájában és a hétköznapi életben felmerülő problémák megoldása során. Gyakorlatias módon tudja alkalmazni az ismereteit új technológiák, berendezések megismerésében és működtetésében, a tudományos eredmények alkalmazása során, problémamegoldásaiban, egyéni és közösségi célok elérésében. Legyen kritikus az áltudományos, technikaellenes megnyilvánulásokkal szemben. Tudjon és akarjon cselekedni a fenntartható fejlődés feltételeinek biztosítása érdekében.

Célok és feladatok

14–19 éves korban szellemileg és érzelmileg is nagyon fogékonyak a környezeti gondokra a fiatalok. Már kezdik átlátni a világot, érzékelik és értik a fonák helyzeteket, erős a kritikai érzékük és érzelmileg, értelmileg is nagyon nyitottak. Fontos cél és egyben lehetőség a szakközépiskolai környezeti nevelés érdekében a kémia a biológia, a földrajz és a fizika tárgyak integrálása. Komoly eredményeket lehet így elérni a környezeti nevelés terén a diákok világképe, környezetszemlélete, értékrendje és mindennapi szokásai tekintetében is.

Felhívja a figyelmet azokra a problémákra, amelyek az élővilág sokféleségét veszélyeztetik, és amelyekkel az emberiségnek szembe kell néznie a jövőben. Rámutat az életközösségek szerveződésében felismerhető alapvető összefüggésekre. Bemutatja és alátámasztja az élővilág egységét és azt, hogy ennek a rendszernek az ember is része.

Segíti az ember és ember, valamint ember és környezete közötti együttélési szabályok megértését.

Célja továbbá, hogy az emberek és biológiai környezetük közötti kapcsolat tudatosításával növelje az élővilág fennmaradásának és az emberek egészséges életének esélyeit.

Feladat az általános műveltség részeként olyan természetszemlélet és biológiai tudat kialakítása, mely az élet minden formájának a tiszteletére neveli a tanulókat azáltal, hogy szemlélteti az élőlények és az életközösségek változatosságát és beláttatja a biológiai sokféleség fontosságát. Felhívja a figyelmet azokra a problémákra, amelyek az élővilág sokféleségét veszélyeztetik, és amelyekkel az emberiségnek szembe kell néznie a jövőben. Rámutat az életközösségek szerveződésében felismerhető alapvető összefüggésekre. Bemutatja és alátámasztja az élővilág egységét és azt, hogy ennek a rendszernek az ember is része.

Annak belátása, hogy egyes emberi tevékenységek a földi környezetet szélsőséges mértékben változtatják, illetve a változásokat olyan mértékben felgyorsítják, amit az evolúció nem képes követni, és mindezt csak az egyének és a közösségek tudatos környezetkímélő magatartása hozhat megoldást.

Lássák meg az összefüggést a környezetükben előforduló élőlények életmódja és a környezet között.

Tudjanak érvelni a természetvédelmi területek fontossága mellett és a környezetszennyező, környezetpusztító magatartás ellen.

Fejlesztési követelmények

Látniuk kell a diákoknak, hogy a környezeti problémák hátterében a tudományos-technikai fejlődés, az ipari, gazdasági, társadalmi folyamatok állnak, és kérdéses, hogy a társadalom meg tudja-e oldani ezeket a gondokat a tudomány segítségével. Legyenek tudatában annak, hogy a lehetséges megoldások egy részének politikai, gazdasági ellenérdekeltségből eredő akadályai vannak. Ismerjék fel a tanulók a saját mindennapi életükben a környezeti problémákat, és

tanárok segítségével keressenek megoldást az egyszerűbb gondokra. Jelenjen meg mindennapi életükben a környezettudatos életvitel minél több eleme.

Családjukban, iskolájukban, tágabb környezetükben szerzett személyes tapasztalataik és tanulmányaik nyomán a diákoknak meg kell érteniük, hogy az egészség és a környezet épsége semmivel nem pótolható érték az egyén és a kisebb-nagyobb közösségek számára. Ismerniük kell azokat a környezeti tényezőket és életmódunk azon összetevőit, amelyek veszélyeztetik ezeket az értékeket. Legyen ezekről a kérdésekről saját véleményük.

Ismertessük meg, vetessük észre a természet szépségeit, és segítsünk, hogy a természeti szépségek megfelelő helyet foglaljanak el értékrendjében.

Mindenekelőtt annak érdekében kövessünk el mindent, hogy a tanulóknak legyen igénye fizikai és lelki egészségének, egészséges – természetes és mesterséges – környezetének megőrzésére, tekintse ezeket az emberiség közös értékének.

Törekedjünk arra, hogy a tanuló megértse és a gyakorlatban is alkalmazza a környezet- és természetvédelem legfontosabb alapelveit, vállaljon szerepet mikrokörnyezetében a szennyező anyagok káros mértékű felhalmozódásának megelőzésében.

Színterei

Tanítási óra

- Különösen a biológia, kémia, földrajz, fizika tantárgyak foglalkozásai
- Osztályfőnöki foglalkozásokon.

Tanórán kívül:

- Tehetséggondozás, Tanulmányi kirándulások, Sportnap, Egészségnap, Iskolatakarítás, Szelektív hulladékgyűjtés, Vetélkedők, Versenyek, Projektek,
- Külföldi kapcsolatok.

A környezetneveléssel kapcsolatos konkrét feladatok a Helyi tanterv Osztályfőnöki, Biológia, Földrajz, Történelem, Kémia és Fizika tantervében vannak kidolgozva.

A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSE

Célok és feladatok

Magyarországon a jelenlegi jogszabályok alapján évente kötelező a tanulók fizikai állapotának, edzettségének vizsgálata, amely magát a fittségi tesztek végrehajtását és értékelését jelenti. Az országos szinten egységes módszerekkel és mérőeszközökkel megvalósított fittségi felmérést minden iskolának el kell végeznie az adott tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott mérési időszakban.

A méréseket a testnevelő tanárok végzik el, testnevelési órákon és ők rögzítik az országos NETFIT rendszerbe.

A tanulók fizikai fittségi mérésének célja a tanulók egészsége megőrzésének, javításának, fenntartásának előmozdítása, és a tanulók egészségi állapotának nyomon követése a tanulók fizikai fittségi szintjének feltárásával.

A fittségi felmérés alapvető céljai:

- Pontos adatgyűjtés a tanulók egészségközpontú fizikai fittségi állapotáról a diákok, a pedagógusok és a szülők számára.

- Többéves periódusban gondolkodva az iskolai egészségfejlesztés és testnevelés érdekében történő intervenció irányainak és hatékonyságának megítélése.
- Önálló állapot-ellenőrzéshez, értékeléshez és fittségi programtervezéshez szükséges ismeretek és készségek elsajátítása.
- Pontos információszerzés a tanuló egészségközpontú fizikai fittségéről. Egyéni teljesítménycélok kitűzése és elérése.
- Egyéni maximális teljesítőképesség megítélése.

A fizikai fittségi mérések iskolai adatai alapján az iskola testnevelés tantárgyat tanító pedagógusai tanévenként javaslatot tehetnek a nevelőtestület részére a pedagógiai program részét képező iskolai egészségfejlesztési program módosítására.

A fizikai fittségi mérés tanulót érintő eredményeiről a tanuló és a szülő a tanuló mérési azonosítójának felhasználásával a NETFIT rendszeren keresztül kap tájékoztatást.

PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAI, OSZTÁLYFŐNÖK FELADATAI

A pedagógus feladatai:

- Nevelő – oktató munkáját tervszerűen végzi a pedagógiai program egységes elvei, céljai alapján, a hatékony módszerek, taneszközök megválasztásával. Felkészül a foglalkozásokra, tanítási órákra, előkészíti azokat.
- Mint a nevelőtestület tagja, köteles részt venni a testületi értekezleteken, megbeszéléseken, véleményével segíteni a közös határozatok meghozatalát.
- A pedagógiai program alapján tárgyilagos szakmai ismeretekkel növeli a tanulók tudását, sokoldalú és érdekes foglalkozásokkal fejleszti képességeiket.
- Tanév elején a tantárgyi követelmények, és az előző év tapasztalatai alapján tanmenetet (tantárgyi programot) készít, melynek alapján felkészülten, szakszerűen és pontosan megtartja a tanítási órákat.
- Szemléltető eszközöket használ, bemutató foglalkozásokkal és/vagy tanuló kísérleti tevékenységgel segíti a tanulási folyamatot.
- Rendszeresen ellenőrzi a tanulók teljesítményét szóbeli feleltetés, házi feladatok, írásbeli dolgozatok és tanári megfigyelés segítségével.
- Gondoskodik a diákok testi épségéről, erkölcsi védelmükről, óvja jogaikat, emberi méltóságukat, betartatja kötelességeiket. Az iskola pedagógiai értékrendje szerint neveli, fejleszti és irányítja a fiatalokat, különös tekintettel arra, hogy személyisége, viselkedése, hangneme, munkafegyelme példa legyen a tanulók előtt.
- Felelősséggel ellátja a beosztás szerinti óráközi tanulói felügyeletet, valamint ellátja az iskola működésével, alapfeladatával összefüggő tanórai és tanórán kívüli nevelési feladatokat.
- Az ünnepélyek, versenyek, iskolai sport, kulturális, tanulmányi és szabadidős rendezvények szervezésében és megvalósításában aktív szerepet vállal. Jelen van az intézményi programokon, és beosztás alapján ellátja a tanulók kíséretét, felügyeletét.
- Pontosán elvégzi a pedagógus munkakörrel összefüggő ügyviteli tevékenységeket. Folyamatosan beírja óráit, foglalkozásait, a tanulói értékelés során adott érdemjegyeket az e-naplóba, a szakköri, tanulószobai, sportköri, korrepetálási naplóba. Az írásbeli dolgozatokat a Házirend előírásai szerint elbírálja. A házirendet, a pedagógiai programot, a szervezeti és működési szabályzatot és az éves munkatervet ismeri, előírásait pontosan betartja.

- A szaktanár kötelessége szaktárgyi és pedagógiai szakértelmének állandó gyarapítása (7 évenkénti kötelező továbbképzés).
- Tevékenyen részt vesz a szakmai munkaközössége munkájában, rendben tartja a rábízott iskolai taneszközöket, felszereléseket, szertárat, tanári segédeszközöket, berendezéseket.
- A Pedagógiai Program szerint neveli és oktatja a tanulókat, együttműködik az osztályfőnökkel, a pedagógus és nem pedagógus kollégákkal.
- Részt vesz a fogadóórákon (szükség szerint a szülői értekezleteken), rendszeresen tájékoztatja a szülőket a tanulók előmeneteléről, fejlődéséről.
- Betartja a munkafegyelmet, a jogszabályok és szabályzatok előírásait, végrehajtja az igazgató, az igazgatóhelyettesek, a gyakorlatioktatás-vezető és a munkaközösség-vezető utasításait.
- Felügyeletet lát el az osztályozó, felvételi, érettségi, szakmai, javító- és pótló vizsgákon. Szükség szerint tanítás nélküli munkanapokon is munkát végez az igazgató utasítása alapján.
- Tanórája előtt 10 perccel köteles megjelenni az iskolában, akadályoztatása vagy betegsége esetén időben értesíti az ügyeletes vezetőt. Hosszabb távollét esetén gondoskodik a szakszerű továbbhaladáshoz szükséges tananyagok megjelöléséről.
- Határidőre, magas színvonalon és formában elvégzi mindazokat a munkafeladatokat, amelyekkel az igazgató megbízza.

Az osztályfőnök plusz feladatai:

Tanítványai testi-lelki fejlődését a pedagógiai programnak megfelelően irányítja. Osztálya fegyelmi-tanulmányi helyzetét folyamatosan figyelemmel kíséri, dokumentálja, és a szükséges intézkedéseket megteszi (szülők értesítése, iskolavezetés tájékoztatása stb.).

Az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjével közösen készít tanmenetet, munkáját ennek alapján végzi.

Egyéniségével, beszédének és cselekedeteinek összhangjával példát mutat diákjainak.

Az osztályozó konferenciákra az osztályára vonatkozó megállapításokat összegzi, s döntésre előkészíti.

Adminisztratív teendők:

- Anyakönyv, elektronikus napló kitöltése, vezetése
- Ellenőrző könyv, bizonyítvány kitöltése, ellenőrzése
- Statisztikák, felmérések elkészítése
- Levelezések lebonyolítása
- közösségi szolgálat dokumentációja

Kapcsolattartás:

- a szülőkkel
- az osztályban tanító szaktanárokkal
- az iskola vezetésével
- a munkaközösség vezetőjével
- a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős tanárral
- a diákönkormányzatot segítő tanárral
- az illetékes önkormányzatokkal, pedagógiai szolgáltató intézményekkel

Tanórán kívüli tevékenység:

szülők kérésére, részvételi díj szülői kifizetésével:

Színházlátogatások
Múzeumlátogatások

Kirándulások

Más osztályprogramok szervezése, lebonyolítása, értékelése
Iskolai programok szervezése, lebonyolítása, értékelése.

Elvégez minden igazgatói megbízással kapott osztályfőnöki feladatot.

INTÉZMÉNYI DÖNTÉSI FOLYAMATBAN A TANULÓK RÉSZVÉTELI JOGÁNAK RENDJE

A tanulók az intézmény döntési folyamatában a diákönkormányzaton és az iskolaszéken keresztül vehetnek részt.

A diákönkormányzat véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet a nevelési-oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben.

A diákönkormányzat véleményét ki kell kérni:

- a) az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
- b) a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,
- c) az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,
- d) a házirend elfogadása előtt.
- e) a tanulók közösségét érintő kérdések meghozatalánál,
- f) a tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítéséhez, elfogadásához,
- g) a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséhez, megszervezéséhez,
- h) az iskolai sportkör működési rendjének megállapításához,
- i) az egyéb foglalkozás formáinak meghatározásához,
- j) a könyvtár, a sportlétesítmények működési rendjének kialakításához,
- k) az intézmény dokumentumai nyilvánosságának SZMSZ-beli szabályozásával kapcsolatban,
- l) az intézményi SZMSZ-ben meghatározott ügyekben.

Azokban az ügyekben, amelyekben a diákönkormányzat véleményének kikérése kötelező, a diákönkormányzat képviselőjét a tárgyalásra meg kell hívni, és az előterjesztést, valamint a meghívót – ha jogszabály másképp nem rendelkezik – a tárgyalás határnapját legalább tizenöt nappal megelőzően meg kell küldeni a diákönkormányzat részére.

A SZÜLŐ, TANULÓ ISKOLAI ÉS KOLLÉGIUMI PEDAGÓGUS EGYÜTTMŰKÖDÉSE

A szülőkkel való kapcsolattartást az iskola igazgatóhelyettese irányítja az osztályfőnökök segítségével. A kapcsolattartás formái a hagyományosan kialakult szülői értekezletek, fogadónapok, fogadóórák, valamint az ellenőrző könyv és az e-napló üzenőjének bejegyzései.

A **Szülői Munkaközösség** és az **Iskolaszék** intézményesített formái az iskola és a szülők kapcsolattartásának.

A konfliktusok kezelése mindig a szülő bevonásával valósul meg.

A tantestület, mint a szülő megbízottja vállal részt a nevelésben.

A szülőkkel, tanulókkal való együttműködés jelenlegi formáit az iskola rögzítette SZMSZ-ben. Figyelmet fordít arra, hogy igény szerint újra értékelje a kapcsolattartás formáit és ezt az SZMSZ-ben követhetően dokumentálja.

Az iskola és a kollégium pedagógusai között elsősorban az osztályfőnök-nevelőtanár kapcsolat működik.

Kollégiumi nevelőkkel való kapcsolattartás erősítése érdekében az érintett kollégiumi nevelőket meghívjuk nevelőtestületi értekezleteinkre.

AZ ISKOLA MŰKÖDÉSÉNEK LEÍRÁSA

A TANULÓI JOGVISZONY LÉTESÍTÉSÉNEK FELTÉTELEI

A nappali tagozatra jelentkezés

Jelentkezni az iskolába a tanév rendjében megfogalmazott felvételi eljárásoknak megfelelően, valamint az iskola által évente kiadott tájékoztatóban megfogalmazottak szerint lehet. Iskolánkban nem tartunk szóbeli felvételit. A tanulók felvételéről, az osztályba sorolásról az iskola igazgatója dönt.

Az iskolánkba jelentkezőknek nem kell alkalmassági vizsgát tenniük.

A következő évfolyamra lépés feltétele:

- a tanuló bizonyítvánnyal igazolja, hogy az előző évfolyamot eredményesen elvégezte.
- ha másik hazai, vagy külföldi iskolából jelentkezik át a diák, akkor átvételéről az iskola igazgatója egyedi elbírálással dönt. Szükség esetén különbözeti vizsgák letételéhez köti az átvételt.

A mindennapi iskolába járás alól felmentést az iskola igazgatója adhat a köznevelési törvény szerint.

A felvételt nyert tanuló beiratkozás után válik az iskola teljes jogú polgárává.

A szakképzési évfolyamra jelentkezés feltételeit és módját az évente kiadásra kerülő tájékoztató tartalmazza.

A felnőttoktatásba belépés feltétele

A Szakmai és vizsgakövetelményekben (SZVK) meghatározott bemeneti feltételnek kell megfelelnie a jelentkező tanulónak.

AZ ISKOLA ÁLTALÁNOS MUNKARENDJE ÉS MŰKÖDÉSÉNEK JELLEMZÉSE

Valamennyi évfolyamon osztálykeretek között, szükség és lehetőség szerint - informatika, idegen nyelvek, matematika, magyar nyelv és irodalom, üzleti- és elmélet gazdaságtan, tanulásmódszertan, önismeret, viselkedéskultúra, szakmai gyakorlatok, tanirodai gyakorlatok, üzleti adminisztráció, testnevelés stb. - csoportbontással folyik a nevelő-oktató munka.

Az osztályok munkáját az osztályfőnök irányítja és szervezi.

A tanulókra vonatkozó működési rendszabályokat a HÁZIREND, az iskola egészére vonatkozó működési rendszabályokat az iskola Szervezeti és Működési Szabályzata rögzíti.

Az iskola működése nem korlátozódik a tanítási órákra, tevékenysége kiterjed a tanórán kívüli iskolai foglalkozásokra, valamint a szabad idő hasznos eltöltése érdekében szervezett iskolai és iskolán kívüli foglalkozásokra.

Az iskola a tanévre szóló munkarendjét a tanév rendjéről szóló mindenkor miniszteri rendelet alapján alakítja ki, a lehetőségek és a partneri igények figyelembevételével a tantestület fogadja el.

Az iskola heti munkarendje az általánosan elfogadott 5 napos munkahétre épül. Az osztály és csoportórarendek alapján, a jogszabályi előírásoknak megfelelően folyik az iskolában a tanórai és a tanórán kívüli munka.

Az iskola napi munkarendje a tantárgyfelosztás, az órarend, a terembeosztás és az ügyeleti beosztások alapján kerül kialakításra.

AZ OKTATÁS TELJES SZERKEZETÉNEK PEDAGÓGIAI SZAKASZOLÁSA

Az Alapító Okirat szerinti 4 + 1 (2) évfolyamos, illetve 5+1 (2) (nyelvi előkészítő) évfolyamos iskolát - az életkori sajátosságok és a hazai közoktatás szerkezetét figyelembe véve - az alábbi szakaszokra lehet bontani:

- 0. szakasz **Nyelvi előkészítő** szakasz, 9/Ny évfolyam megjelöléssel.
- 1. szakasz A középiskolai képzésben már kilencediktől **szakma** tanulása, egyre emelkedő óraszámban. A középiskolai oktatást **érettségi vizsga** zárja **közép- vagy emelt szinten** a kötelező közismereti tárgyakból illetve szakmai képzésnek megfelelő szaktárgyból.
- 2. szakasz 1/13-2/14. és 5/13. évfolyam a **szakmai vizsgára** felkészítő szakasz

A nevelési és az oktatási szempontok szerinti szakaszolás csak egységesen, ezeket szét nem választva valósítható meg. Ezzel is határozottan demonstrálva azt, hogy az iskola olyan intézmény, ahol a nevelés és az oktatás együtt, egységes program keretében valósul meg.

TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK

A különbözeti és a beszámoltató vizsgákra tanévenként legalább két vizsgaidőszakot kell kijelölni.

Javítóvizsga letételére az augusztus 25-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban, osztályozó, különbözeti és beszámoltató vizsga esetén a vizsgát megelőző három hónapon belül kell a vizsgaidőszakot kijelölni. A vizsgák időpontjáról a vizsgázót a vizsgára történő jelentkezéskor írásban tájékoztatni kell.

Az iskolában tartott tanulmányok alatti vizsga esetén az igazgató, a független vizsgabizottság előtti vizsga esetén a kormányhivatal vezetője engedélyezheti, hogy a vizsgázó az előre meghatározott időponttól eltérő időben tegyen vizsgát.

Tanulmányok alatti vizsgát legalább háromtagú vizsgabizottság előtt kell tenni. Amennyiben a nevelési-oktatási intézményben foglalkoztatottak végzettsége, szakképzettsége alapján erre lehetőség van, a vizsgabizottságba legalább két olyan pedagógust kell jelölni, aki jogosult az adott tantárgy tanítására.

A tanulmányok alatti vizsga követelményeit, részeit, így különösen az írásbeli, a szóbeli, a gyakorlati vizsgarészeket, az értékelés szabályait az iskola pedagógiai programjának melléklete tartalmazza, a Tanulmányok alatti vizsgáztatás és osztályozás rendje a Ceglédi SZC Közgazdasági és Informatikai Szakgimnáziumában.

III. HELYI TANTERV

A HELYI TANTERV JELLEMZŐI

- A szakközépiskolák részére készített kerettanterv alapján készült a közgazdasági és informatikai szakmai kerettantervekkel kiegészítve.
- Az Európai Unió és a hazai kulcskompetencia keretrendszerre épül.
- A közoktatás jelen iskolai szakaszának pedagógiai szerepéről kialakult gondolkodást tükrözi.
- A hangsúlyosabb tanulási stratégiák megjelenítése óratervi szinten is megvalósul.
- Az egyéni boldogulás szempontjából kiemelten fontos élethosszig tartó tanulásra történő felkészülés, illetve felkészítés lehetőségeit tartalmazza.
- Hivatkozik a kulcskompetenciákra a műveltségterületi bevezetőben, és a kompetenciafejlesztés gondolatát átköti az általános nevelési elvektől a fejlesztési feladatok irányába.
- Tantárgyanként is megjelöli a kiemelt kompetenciákat.

A KULCSKOMPETENCIÁK FEJLESZTÉSE

A kulcskompetenciák azokat a tudásokat és képességeket összesítik, amelyek birtoklása alkalmassá teheti a diákokat egyrészt a gyors és hatékony alkalmazkodásra a változásokkal átszőtt, modern világhoz, másrészt aktív szerepvállalásra a változások irányának és a tartalmának a befolyásolásához. Ezek elengedhetetlenek a változásokhoz való rugalmas alkalmazkodáshoz, a változások befolyásolásához, saját sorsuk alakításához.

A kulcskompetenciák azok a kompetenciák, amelyekre minden egyénnek szüksége van személyes boldogulásához és fejlődéséhez, az aktív állampolgári léthez, a társadalmi beilleszkedéshez és a munkához. Mindegyik egyformán fontos, mivel mindegyik hozzájárulhat a sikeres élethez egy tudás alapú társadalomban. Felértékelődik az egyén tanulási kompetenciájának fejlesztése, mert az emberi cselekvőképesség az egész életen át tartó tanulási folyamatában formálódik.

- Anyanyelvi kommunikáció

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot a társadalmi és kulturális tevékenységek során, az oktatásban és képzésben, a munkában, a családi életben és a szabadidős tevékenységekben.

- Idegen nyelvi kommunikáció

Az idegen nyelvi kommunikáció az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül – oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek –, az egyén szükségleteinek megfelelően. Az idegen nyelvi kommunikáció olyan képességeket is igényel, mint például a közvetítés, más kultúrák megértése. Az egyén nyelvtudásának szintje változhat a hallott szöveg megértése, a beszédkészség, az olvasott szöveg értése, az íráskészség, az egyes nyelvek és az egyén társadalmi-kulturális háttere, környezete és érdeklődése szerint.

- Matematikai kompetencia

A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is. A kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek. A matematikai kompetencia – eltérő mértékben – felöleli a matematikai

gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, struktúrák, grafikonok/táblázatok), valamint a törekvést ezek alkalmazására.

- Természettudományos kompetencia

Készséget és képességet jelent arra, hogy ismeretek és módszerek sokaságának felhasználásával, valamint az ember és a rajta kívüli természeti világ közt lezajló kölcsönhatásban lejátszódó folyamatokkal kapcsolatban magyarázatokat adjunk, előrejelzéseket tegyünk és irányítsuk cselekvéseinket. A természettudományos kompetencia kritikus és kíváncsi attitűdöt, az etikai kérdések iránti érdeklődést, valamint a biztonság és a fenntarthatóság tiszteletét egyaránt magában foglalja.

- Digitális kompetencia

A digitális kompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak (IST) magabiztos és kritikus használatát a munka, a kommunikáció és a szabadidő terén. Ez a következő készségeken, tevékenységeken alapul: információ felismerése, visszakeresése, értékelése, tárolása, előállítása, bemutatása és cseréje; továbbá kommunikáció és hálózati együttműködés az interneten keresztül.

- A hatékony, önálló tanulás

A hatékony, önálló tanulás azt jelenti, hogy a tanuló legyen képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást is. Ismerje fel szükségleteit és lehetőségeit, a tanulás folyamatát. Ez egyrészt új ismeretek szerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti. A hatékony és önálló tanulás arra készíti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja, otthon, a munkában, a tanulási és képzési folyamataiban egyaránt. A motiváció és a magabiztosság e kompetencia elengedhetetlen eleme.

- Szociális és állampolgári kompetencia

A személyes, értékorientációs, interperszonális, interkulturális, szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei, a közjó iránti elkötelezettség és tevékenység, felöleli a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, az egyre sokszínűbb társadalomban, továbbá ha szükséges, konfliktusokat is meg tud oldani. Az állampolgári kompetencia képessé teszi az egyént arra, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva, aktívan vegyen részt a közügyekben.

- Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

A kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia segíti a tanulót a mindennapi életben - a munkahelyén is - abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínálkozó lehetőségek megragadására. A tudást, a kreativitást, az újtásra való beállítódást és a kockázatvállalást jelenti, valamint azt, hogy célkitűzései érdekében az egyén terveket készít és hajt végre. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során van szükség.

- Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését mind a tradicionális művészetek nyelvein, illetve a média segítségével, ideértve különösen az irodalmat, a zenét, a táncot, a drámát, a bábjátékot, a vizuális művészeteket, a tárgyak, épületek, terek kultúráját, a modern művészeti kifejezőeszközöket, a fotót s a mozgóképet.

KIEMELT TANTERVI FELADATAINK A KULCSKOMPETENCIÁKRA ÉPÜLNEK

Kommunikációs kultúra fejlesztése (anyanyelvi kompetencia)

A tanuló különféle kommunikációs helyzetekben, szóban és írásban tudjon megfelelően kommunikálni, kommunikációját folyamatosan kísérje figyelemmel, hogy mindig az adott helyzetnek megfelelően változtatni tudja. Legyen képes megkülönböztetni és felhasználni a különféle típusú szövegeket, megkeresni, összegyűjteni és feldolgozni az információkat. Legyen képes különböző segédeszközöket (szótárak, lexikonok, IKT eszközök stb.) használni, saját szóbeli és írásbeli érveit a helyzetnek megfelelő módon meggyőzően megfogalmazni és kifejezni. Legyen képes a kritikus és építő jellegű párbeszédre, mások megismerésére. Ehhez ismerje a nyelv másokra gyakorolt hatását, a társadalmilag felelős nyelvhasználat jelentőségét. Rendelkezzen a szövegértés, szövegalkotás készségével, képességével.

Színterei

Tanítási óra

- Különösen a magyar nyelv és irodalom és a nyilvános beszéd foglalkozásai
- Projektmunka lebonyolítása

Tanórán kívül

- Tantárgyi versenyek, diákszínpad, iskolai rendezvények, diákönkormányzat (iskolai, városi), diákújság, tehetséggondozás, tanulmányi kirándulások, kapcsolattartás egyetemekkel, főiskolákkal, internet használata, filmklub, kulturális programok, osztályok közötti vetélkedő.

Kapcsolódás Európához és a nagyvilághoz (idegen nyelvi kompetencia)

Az idegen nyelvi kommunikációhoz szükséges képességek kialakítása felöleli a szóbeli üzenetek megértését, beszélgetések kezdeményezését, folytatását és lezárását, valamint a szövegolvasást, szövegértést és szövegalkotást. Legyenek képesek a tanulók a segédeszközök megfelelő használatára és az egész életen át tartó tanulás részeként az idegen nyelv nem formális keretekben történő elsajátítására. Szükséges a kulturális sokféleség tiszteletben tartása és a nyelvek, kultúrák közötti kommunikáció iránti érdeklődés és kíváncsiság felkeltése, kialakítása.

Színterei

Tanítási óra

- Az idegen nyelvi foglalkozások

Tanórán kívül

- Nemzetközi kapcsolatok, diákcserék, internet használata, külföldi tanulmányi kirándulások, előadók meghívása, tanulmányi versenyek, tehetséggondozás, kapcsolattartás egyetemekkel, főiskolákkal, nemzetközi projekteken részvétel, vetélkedőkön való részvétel.

Matematikai kompetencia fejlesztése

A matematikai kompetencia birtokában a tanuló rendelkezzen azzal a képességgel, hogy alkalmazni tudja az alapvető matematikai elveket és folyamatokat az ismeretszerzésben és a problémák megoldásában, a mindennapokban, otthon és a munkahelyen. Követni és értékelni tudja az érvek láncolatát, matematikai úton képes legyen indokolni az adatokból kiolvasható eredményeket, megérti a matematikai bizonyítást, a matematika nyelvén tud kommunikálni, valamint tudja alkalmazni a megfelelő számítástechnikai és egyéb segédeszközöket.

Színterei

Tanítási óra

- Különösen a matematikai foglalkozásokon

- Természettudományi és társadalomtudományi foglalkozások
- Szakmai gazdasági jellegű foglalkozások

Tanórán kívül

- Tanulmányi versenyekre való felkészülés
- Tehetséggondozó foglalkozások
- Felzárkóztatások

IKT kompetenciák fejlesztése (digitális kompetencia)

A digitális kompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak (Information Society Technology, a továbbiakban: IST) magabiztos és kritikus használatát a munka, a kommunikáció és a szabadidő terén.

Ez a következő készségeken, tevékenységeken alapul: információ felismerése, visszakeresése, értékelése, tárolása, előállítása, bemutatása és cseréje; továbbá kommunikáció és hálózati együttműködés az interneten keresztül.

Feladatunknak tekintjük, hogy munkatársaink és tanulóink az IKT eszközöket és technológiákat készségszinten használják mindennapi munkájukban. Kiemelt feladat az innovációs folyamatok követése, valamint tanulóink ECDL vizsgára való felkészítése.

Színterei

Tanítási óra

- Különösen az informatikai foglalkozások
- IKT eszközök használata
- Prezentációk készítése, SDT használata
- E-tananyagok használata
- Szakmai tantárgyak oktatása

Tanórán kívül

- Internet, intranet használata
- Belső és külső intézményi kommunikáció működtetése (tanár-tanár, tanár-diák, iskola-szülő)
- ECDL vizsgaközpont működtetése
- Nyelvvizsga központ működtetése
- Technika szakkör munkája
- Tanulmányi versenyek, szakmai kiállítások, továbbképzések, tehetséggondozás
- Külföldi kapcsolatok
- Projektmunka

A hatékony, önálló tanulás fejlesztése

A hatékony és önálló tanulás olyan alapvető képességek meglétét igényli, mint az írás, olvasás, szövegértés, számolás, valamint az IKT-eszközök használata. Ezekre épül az új ismeretek, elsajátítása, feldolgozása és beépítése. A hatékony és önálló tanulás képességének további feltétele a saját tanulási stratégia kialakítása, a motiváció folyamatos fenntartása, a figyelem összpontosítása, valamint a tanulás szándékának és céljának kritikus mérlegelése. A tanuló képes legyen a közös munkára és tudásának másokkal való megosztására, saját munkája értékelésére és szükség esetén tanács, információ és támogatás kérésére.

A sajátos nevelési igényű tanulók esetében is a NAT által meghatározott egységes fejlesztési feladatokat kell alapul venni. Ennek során a tanulók lehetőségeihez, korlátaikhoz és speciális igényeihez igazodva elsősorban a következő elvek szerint kell a munkát megszervezni:

- a feladatok megvalósításához hosszabb időszavok, keretek megjelölése ott, ahol erre szükség van;
- szükség esetén sajátos, a fogyatékoságnak megfelelő tartalmak, követelmények kialakítása és teljesítése;
- segítő megkülönböztetéssel, differenciáltan, egyénileg is segítsék a tanulókat, elsősorban az önmagukhoz mért fejlődésüket értékelve.

Színterei

Tanítási óra

- Különösen a tanulásmódszertan, önismeret foglalkozások
- Osztályfőnöki foglalkozások
- Egyéb tanítási foglalkozások

Tanórán kívül

- Tehetséggondozás
- Felzárkóztatás
- Egyéni felkészítés
- Projektmunka

Egységesség és differenciálás

A nevelési-oktatási folyamat egyszerre kell, hogy biztosítsa a differenciálást, és az egységes oktatás lehetőségeit.

Ennek megvalósítása érdekében kiemelt feladatként kezeljük a következő területeket:

1. Tehetséggondozás, amely alapvetően a kiemelkedő képességű tanulók támogatására irányul.
2. A lemaradó tanulók felzárkóztatása, lemaradásuk csökkentése.
3. A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai szocializációjának, integrációjának támogatása.
4. Az iskola pedagógusainak együttműködése különböző, a pedagógiához kapcsolódó egyéb szakemberekkel.
5. A nevelési-oktatási célok megvalósítása érdekében a leghatékonyabb személyre szabott pedagógiai módszerek kiválasztása, alkalmazása

Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés (szociális és állampolgári kompetencia)

E kompetencia alapja az a képesség, hogy különféle területeken hatékonyan tudunk kommunikálni, figyelembe vesszük és megértjük a különböző nézőpontokat, tárgyaló partnereinkben bizalmat keltünk és empátikusak vagyunk. Idetartozik még a stressz és a frusztráció kezelése, a változások iránti fogékonyság. Az attitűdök vonatkozásában az együttműködés, a magabiztosság és az integritás a legfontosabb. Idetartozik még a társadalmi-gazdasági fejlődés, az interkulturális kommunikáció iránti érdeklődés, a sokféleség elismerése. Fontos része ennek az attitűdnek a személyes előítéletek leküzdésére és a kompromisszumra való törekvés.

Az állampolgári kompetencia olyan képességeket igényel, mint a közügyekben való hatékony együttműködés, a helyi és a tágabb közösséget érintő problémák megoldása iránti szolidaritás és érdeklődés. Magában foglalja a közösségi tevékenységek és a különböző

szinteken – a helyi szinttől a nemzeti és európai szintig – hozott döntések kritikus és kreatív elemzését, a döntéshozatalban való részvételt, elsősorban szavazás útján. A pozitív attitűdök az emberi jogok teljes körű tiszteletén alapulnak, ideértve az egyenlőség és a demokrácia tiszteletét, a vallási, faji és etnikai csoportok kulturális sokszínűségének megértését. Magában foglalja a településhez, a nemzethez, az országhoz, az EU-hoz és általában az Európához való tartozást, a részvétel iránti nyitottságot a demokratikus döntéshozatal valamennyi szintjén, valamint a felelősségérzetnek és a közösségi összetartást megalapozó közös értékek elfogadásának és tiszteletben tartásának a kinyilvánítását (pl. a demokratikus elvek tiszteletben tartása).

Az aktív állampolgári magatartáshoz szükséges részképességek (társadalmi viszonyrendszerek felismerésének képessége, az egyenlő bánásmódhoz való jog felismerésének képessége, a konfliktuskezelés, a humanitárius segítségnyújtás, az együttműködés képessége) fejlesztése.

Színterei

Tanítási óra

- Különösen a demokratikus állampolgárságra nevelés, társadalomismeret és etika, történelem és állampolgári ismeretek foglalkozások.
- Nemzetközi, országos, helyi közéleti tevékenységek gyakorlása, önismereti, osztályfőnöki foglalkozások.

Tanórán kívül

- Diákönkormányzat, tanulmányi versenyek, tanulmányi kirándulások
- Ünnepek szervezése, hagyományok ápolása
- Községi szolgálat
- Filmklub

Gazdasági nevelés (kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia)

Olyan készségek, képességek tartoznak ide, mint tervezés, szervezés, irányítás, vezetés, delegálás, az elemzés, a kommunikálás, a tapasztalatok értékelése, kockázatfelmérés és vállalkozás, egyéni és csapatmunkában történő munkavégzés. A pozitív attitűdöt a függetlenség, a kreativitás és az innováció jellemzi a személyes és társadalmi életben, valamint a munkában egyaránt. Feltételezi a célok elérését segítő motivációt és elhatározottságot, legyenek azok személyes, másokkal közös és/vagy munkával kapcsolatos célok vagy törekvések. A gazdasági, jogi és pénzügyi ismeretek ma már az általános műveltség részét képezik. A gazdaság alapvető összefüggéseit értő, és a javaikkal okosan gazdálkodni képes egyének nélkül nem képzelhető el sem jól működő demokrácia, sem életképes piacgazdaság. Az iskolai nevelésnek alapvető szerepe van abban, hogy a tanulók tudatos fogyasztókká váljanak. Feladatunk, hogy mérlegelni tudják a döntéseikkel járó kockázatot, ismerjék fel a fenntartható fogyasztás és az egyéni érdekeik kapcsolatát.

Kapja meg minden diák azokat az alapokat, amelyek a mindennapi életvitelhez szükségesek. Értjük el, hogy a diákok olyan elméleti és gyakorlati ismereteket, készségeket is szerezzenek, hogy adott esetben a családtagoknak, ismerősöknek is tudjanak gazdasági-pénzügyi kérdésekkel kapcsolatban tanácsot adni.

A tanórán kívüli ismeretszerzésre is fordítsunk kiemelt figyelmet: pénzügyi intézetek, könyvelőirodák, brókerirodák, önkormányzatok stb. látogatása. Feladatunk, hogy bővítsük a tanulók gazdasági, jogi- és pénzügyi ismereteit. Már kilencedik osztálytól ismertessük meg gazdasági játékokon keresztül a diákokat alapvető gazdasági, gazdálkodási ismeretekkel, készségekkel. Fontosnak tartjuk, hogy a tanulók elsajátítsák a munkahelyi viselkedés szabályait, és azokat alkalmazását.

Színterei

Tanítási óra

- Szakmai orientációs tárgyak
Gazdasági környezetünk, viselkedéskultúra, pályaorientáció segítése
- Szakmai alapozó tárgyak
Közgazdaságtan, üzleti gazdaságtan, marketing, tanirodai gyakorlat, pályaorientáció

Tanórán kívül

- Diák vállalkozások, tanulmányi versenyek, tehetséggyondozás
- Előadások, tréningek, vásárok, kiállítások
- Vetélkedőkön való részvétel, projektmunka

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség fejlesztése

Olyan képességek fejlesztése tartozik ide, mint művészi önkifejezés, műalkotások és előadások elemzése, saját nézőpont összevetése mások véleményével, a kulturális tevékenységben rejlő gazdasági lehetőségek felismerése és kiaknázása. Tanulóink a művészi kifejezés sokfélesége iránt legyenek nyitottak, esztétikai érzékük fejlesztésére fogékonyak. A nyitottság, az érdeklődés, a fogékonyság fejlessze kreativitásukat. A művészi önkifejezés és a kulturális életben való részvétel révén gazdagítsák önismeretüket, emberi viszonyaikat, képesek legyenek eligazodni a világban.

Színterei

Tanítási óra

- Különösen a vizuális kultúra, rajz, osztályfőnöki,
- Történelem, magyar nyelv és irodalom

Tanórán kívül

- Múzeum-, színház-, mozi látogatás, tanulmányi kirándulások
- Diáknapi, diákszínpad
- Média, filmklub, író-, olvasó találkozók
- Kézműves foglalkozások
- Osztályok közötti vetélkedők, versenyek

Zenei programok, művészeti versenyek, találkozók

Egészségnevelés és környezeti nevelés elvei

A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

A nevelési-oktatási intézmény mindennapos működésében kiemelt figyelmet kell fordítani a gyermek, a tanuló egészséghez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek különösen

- a) az egészséges táplálkozás,
- b) a mindennapos testnevelés, testmozgás,
- c) a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése,
- d) a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése,
- e) a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,
- f) a személyi higiéné

területére terjednek ki.

A nevelési-oktatási intézményekben folyó teljes körű egészségfejlesztés figyelembe veszi a gyermekek, tanulók biológiai, társadalmi, életkori sajátosságait, beilleszthető a nevelési-oktatási intézményben megvalósuló átfogó prevenció programokba.

A helyi egészségfejlesztési programot a nevelőtestület az iskola-egészségügyi szolgálat közreműködésével készíti el.

A nevelési-oktatási intézmény saját pedagógus-munkakörben foglalkoztatott alkalmazottján kívül csak olyan, a nevelési-oktatási intézménnyel jogviszonyban nem álló szakember vagy szervezet programjait, alkalmazásában álló munkatársát vonhatja be tanórai vagy gyermek, tanuló részére szervezett egyéb foglalkozás vagy egyéb egészségfejlesztési és prevenció tevékenység megszervezésébe, aki vagy amely rendelkezik minőségbiztosított egészségfejlesztési, prevenció programmal és az egészségpolitikáért felelős miniszter által kijelölt intézmény szakmai ajánlásával.

A nevelési-oktatási intézmény vezetője az egészségfejlesztési és prevenció programok kiválasztásánál beszerzi

- a) az intézményben dolgozó iskolapszichológus,
- b) az iskola-egészségügyi szolgálat, továbbá
- c) amennyiben működik, a helyi vagy megyei Kábítószerügyi Egyeztető Fórum véleményét.

A tanuló tudja, hogy környezetünk is hatással van testi és lelki egészségünkre, ezért igényévé válik környezetének tisztán tartása, szépítése és a személyes higiéné.

A tanuló érti a fenntarthatóság, illetve a fenntartható fejlődés különbözőségeit. Konkrét példákon keresztül érti, hogyan függ össze a fenntarthatóság három vetülete (a gazdaságossági, a környezeti és a szociális fenntarthatóság) globális problémákkal.

Belátja, hogyan vezetett az emberiség tevékenysége környezeti problémák kialakulásához, érti ezek kockázatát és látja ezzel kapcsolatos felelősségét. Képes fokozatosan megérteni és értelmezni egyes globális problémák és a lokális cselekvések, valamint az egyéni életvitel közötti összefüggéseket. A tanulóban felelősség ébred abban, hogy saját életvitelével legyen tekintettel a fenntarthatóság kritériumaira. Képes a fenntarthatósággal kapcsolatban információkat keresni és értelmezni. Érti a nemzetközi összefogás jelentőségét a fenntarthatósággal kapcsolatban.

Színterei

Tanítási óra

- osztályfőnöki
- testnevelés
- földrajz

Tanórán kívül

- elsősegélynyújtás szakkör
- egészségnap
- előadások

A KOMPETENCIA ALAPÚ OKTATÁS IMPLEMENTÁCIÓJA

A NAT szerinti kulcskompetencia-területek fejlesztését, újszerű tanulásszervezési eljárások alkalmazását támogató oktatási programok és taneszközök bevezetése, alkalmazása.

- Az iskola meghatározott osztályaiban szerzett gyakorlati tapasztalatok felhasználásával a „Szövegértés-szövegalkotás” kulcskompetencia területen adaptációval és saját innovációban kidolgozott kompetencia alapú oktatási programcsomag alkalmazása
- Az iskola meghatározott osztályaiban szerzett gyakorlati tapasztalatok felhasználásával a „Matematika” kulcskompetencia területen adaptációval és saját innovációban kidolgozott kompetencia alapú oktatási programcsomag alkalmazása

- Az iskola meghatározott osztályaiban szerzett gyakorlati tapasztalatok felhasználásával az „Angol idegen nyelv” kulcskompetencia területen adaptációval és saját innovációban kidolgozott kompetencia alapú programcsomag alkalmazása

Műveltségterület tantárgyi bontás nélküli oktatása

Az iskola meghatározott osztályaiban szerzett gyakorlati tapasztalatok felhasználásával az „Anyanyelvi műveltségterület” esetében valósítjuk meg.

Oktatási programok, újszerű tanulásszervezési eljárások bevezetése:

Az implementációs tevékenységet segítő, a kulcskompetenciák fejlesztését támogató modern pedagógiai módszertan alkalmazása, kooperatív technikák, projekt módszer, témahét, drámapedagógia, múzeum pedagógia stb. alkalmazása.

IKT eszközök használata, digitális készségek fejlesztése:

Digitális tartalmak, taneszközök oktatási gyakorlatban való használata, digitális készségek fejlesztése.

A hátrányos helyzetű és SNI tanulók esélyegyenlőségének javítása:

- A hátrányos helyzetű gyerekek, tanulók és a sajátos nevelési igényű gyerekek, integrálását elősegítő programok intézményi alkalmazása, az elsajátítottak intézményi adaptációjának megvalósítása, szegregációmentes együttnevelési környezet kialakítása, a lemorzsolódás és kirekesztődés megelőzését támogató személyközpontú, egyéni tanulási utak, komplex végigkísérési folyamatok kialakítása.
- A pályázat keretében teljes tantestületi szinten megismert IPR általános módszertani, továbbá differenciálási elemeinek a teljes tantárgyi rendszerben, a nevelés-oktatás átfogó szintjén.

A helyi tanterv a TÁMOP 3. 1. 4 program szerinti módosított tantárgyi rendszert (műveltség terület tantárgyi bontás nélküli oktatása stb.), illetve óraszámokat nem tartalmazza.

Ezért a program fenntartási időszakára (2014/2015 tanévig) a konkrét pályázati kötelezettségekhez kapcsolódó tantárgyszerkezeti szabályozást az iskola adott tanévi munkatervében kívánjuk megjeleníteni:

- aktuális tantervek átdolgozása
- műveltségterület tantárgyi bontás nélküli oktatása
- moduláris oktatási program (tantárgy, osztály, értékelés)
- projekt, témahét

**ÉRTÉKELÉS, A TANULÓ JUTALMAZÁSÁVAL
ÖSSZEFÜGGŐ, A TANULÓ MAGATARTÁSÁNAK,
SZORGALMÁNAK ÉRTÉKELÉSÉHEZ, MINŐSÍTÉSÉHEZ
KAPCSOLÓDÓ ELVEK**

A TANULÓK JUTALMAZÁSA

Azt a tanulót, aki

- példamutató magatartást tanúsít,
- vagy folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el,

- vagy az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez,
- vagy az iskolai, illetve az iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön, vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt,
- vagy bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez **az iskola jutalomban részesítheti.**

Az iskolában – a tanév közben – elismerésként a következő **dicséretet adhatók:**

- szaktanári dicséret,
- osztályfőnöki dicséret,
- igazgatói dicséret,
- nevelőtestületi dicséret.

A kiemelkedő tanulmányi munka és közösségi tevékenység elismeréseként az iskola mellett működő **Ceglédi Közgazdasági Alapítvány ösztöndíjat**, illetve alkalmankénti anyagi támogatást, jutalmat adhat iskolánk tanulóinak.

Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő tanulmányi és közösségi munkát végzett tanulók a **tanév végén dicséretben részesíthetők.** A dicséretet a tanuló bizonyítványába be kell jegyezni. A fenti eredményekért **jutalomkönyv adható**, melyet a tanuló a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt vehet át.

A nem végzős tanulók eredményes munkájának elismeréseként **a Ceglédi Közgazdasági Alapítvány** évfolyamonként egy-egy tanulónak jutalmat adhat át a tanévzáró ünnepélyen, amelyet a tanulók az iskola közössége előtt vehetnek át.

Az a végzős tanuló, aki középiskolai tanulmányai során kitűnő, vagy jeles tanulmányi eredményt, vagy/és kiemelkedő versenyeredményt ért el, vagy /és kiemelkedő közösségi munkát végzett, **oklevelet vagy könyvjutalmat kap**, melyet a ballagási ünnepélyen az iskola közössége előtt vehet át.

A végzős ballagó tanulók eredményes munkájának elismeréseként **a Ceglédi Közgazdasági Alapítvány** évente egy-egy végzős tanulónak jutalmat adhat át a ballagási ünnepélyen, az iskola közössége előtt.

Az iskolai és iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók **igazgatói dicséretben részesülnek.**

Minden tanévben, a ballagás hetében ünnepélyes keretek között **az iskola igazgatója fogadást ad** a tanév során kiemelkedő (tanulmányi, kulturális, sport) eredményt elért tanulóknak és felkészítő tanáraiknak.

A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget **csopartos dicséretben és jutalomban** lehet részesíteni.

Osztályozó értekezleten szaktanári dicsérettől függetlenül, **nevelőtestületi dicséretben** részesülnek azok a tanulók, akiknek félévi illetve év végi bizonyítványában a csupa jeles osztályzatok mellett legfeljebb három tantárgyból van négyes osztályzat.

A tanév végén kiemelkedő tanulmányi munkáért adományozott **oklevél és jutalomkönyv szövege** az alábbiak szerint utaljon az elért tanulmányi eredményre:

- **kitűnő tanulmányi eredményéért** (5,0 átlag)
- **jeles tanulmányi eredményéért** (4,5-4,9 közötti átlag)

A dicséretet minden esetben írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni!

A TANULÓKKAL SZEMBENI FEGYELMEZŐ INTÉZKEDÉSEK

1. **Azt a tanulót,** aki

- tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti,
- vagy a házirend előírásait megszegi,
- vagy igazolatlanul mulaszt,

büntetésben kell részesíteni.

2. Az iskolai **figyelmeztési büntetések** formái

- szaktanári figyelmeztetés,
- osztályfőnöki figyelmeztetés,
- igazgatói figyelmeztetés,
- tantestületi figyelmeztetés,
- fegyelmi

3. A tanuló többször is kaphat ugyanolyan szintű büntetést, de ha ez rendszeresen előfordul, akkor az osztályfőnök összehívja a tanulót tanító tanárokat és közösen megbeszéli a büntetés formáját, fokozatát.

4. A tanuló súlyos kötelességszegése esetén *azonnal legalább az **„igazgatói figyelmeztetés”*** büntetésben kell részesíteni. **Súlyos kötelességszegésnek minősülnek** különösen az alábbi esetek:

- az agresszió, a másik tanuló bántalmazása
- a szándékos károkozás
- iskolában, iskolán kívül bárki emberi méltóságának megsértése
- dohányzás
- alkoholfogyasztás
- iskola engedély nélküli elhagyása

2. A tanuló súlyos kötelességszegése esetén a tanulóval szemben a magasabb jogszabályokban előírtak szerint **fegyelmi eljárás is indítható**. A fegyelmi eljárás megindításáról az iskola igazgatója vagy a nevelőtestület dönt.

A fegyelmi büntetés lehet:

- megrovás,
- szigorú megrovás,
- kedvezmények, juttatások csökkentése, megvonása,
- áthelyezés másik osztályba, vagy iskolába,
- eltiltás az adott iskolában a tanév folytatásától,
- kizárás az iskolából.

3. A büntetést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

4. A tanuló **gondatlan, vagy szándékos károkozása esetén** a tanuló szülője a magasabb jogszabályokban előírt módon és mértékben **kártérítésre kötelezhető**. Az iskola kivizsgálja a károkozás körülményeit, felméri az okozott kár nagyságát, megállapítja a károkozó személyét. A kártérítés pontos mértékét a körülmények figyelembe vételével az iskola igazgatója határozza meg.

A MAGATARTÁS MINŐSÍTÉSE

Példás minősítést kap az a tanuló, aki

- * a Házirend rendelkezéseit és az iskola etikai kódexét betartja, társait is erre ösztönzi,
- * aktív közösségi munkát végez,
- * társait és a közösséget véleményének megfelelő kinyilvánításával segíti,
- * az iskola dolgozóival, társaival, szüleivel szemben tisztelettudó, udvarias,
- * fegyelmezett, megbízható, pontos, segítőkész.

Jó minősítést kap az a tanuló, aki

- * a Házirend rendelkezéseit és az iskola etikai kódexét betartja
- * viselkedése ellen általában nincs kifogás, többnyire fegyelmezett,

- * az iskola dolgozóival, társaival, szemben tisztelettudó, udvarias
- * segítőkész, általában megbízható, pontos.

Változó minősítést kap az a tanuló, aki

- * a Házi rendet és az iskola etikai kódexét csak ismételt állandó figyelmeztetéssel tartja be,
- * társaira nincs pozitív befolyással, viselkedésével szemben kifogás merül fel, sokszor fegyelmezetlen, de igyekszik javulni,
- * az iskola dolgozóival, társaival szemben sokszor nem udvarias és nem tisztelettudó,
- * társai viselkedését közömbösen nézi, nem segíti őket,
- * figyelme ingadozó, munkája pontatlan

Rossz minősítést kap az a tanuló, aki

- * a Házi rendet és az iskola etikai kódexét nem tartja meg, ismételt figyelmeztetések ellenére sem
- * viselkedésével a társai fejlődését hátráltatja, rossz példát mutat társainak, hibáit nem látja be,
- * szándékosan árt az iskola jó hírnevének, társai és/vagy az iskola dolgozóinak emberi méltóságát megsérti,
- * az iskola dolgozóival, társaival szemben tiszteletlen, udvariatlan, nyegle
- * fegyelmezetlen, durván beszél, verekszik, ok nélkül rágalmoz, hazudik.

A SZORGALOM MINŐSÍTÉSE

Példás minősítést kap az a tanuló, aki

- * igényli tudása bővítését: céltudatosan és ésszerűen szervezi meg munkáját,
- * munkavégzése pontos, megbízható,
- * minden tárgyban képességei szerint példamutatóan elvégzi feladatait a tantárgyi követelményeket törekszik kiválóan teljesíteni, vagy egyes tantárgyakból kiemelkedő eredményt ér el

Jó minősítést kap az a tanuló, aki

- általában felkészül, de különösebb érdeklődést és szorgalmat nem árul el egy tantárgy iránt sem.
- a tantárgyi követelményeket többnyire jó eredménnyel teljesíti, a tananyagok többségében általános felkészültséget és tájékozottságot mutat,

Változó minősítést kap az a tanuló, aki

- * egyes tantárgyak követelményeit jobb, másokat gyengébb eredménnyel teljesíti,
- * munkavégzése ingadozó, időszakonként dolgozik, máskor figyelmetlen, pontatlan, nem összpontosít,
- * csak utasításra kezd tanuláshoz, feladata végzéséhez,

Az a tanuló, aki legalább egy tantárgyból elégtelen osztályzatot kap, változónál jobb szorgalom minősítést nem kaphat.

Hanyag minősítést kap az a tanuló, aki

- * 2 vagy több tantárgyból elégtelen osztályzatot kap
- * a tantárgyak többségében felkészületlenséget és tájékozatlanságot mutat,
- * figyelmetlenül dolgozik, megbízhatatlan, feladatait nem végzi el,
- * nem hajlandó munkavégzésre.

- * nem törődik kötelességeivel.
- * érdektelenség, teljes közöny jellemzi.

A minősítésnél figyelembe kell venni változásra, javulásra való hajlandóságot, és az életkori sajátosságokat.

SZAKTÁRGYI ÉRTÉKELÉSEK

A tantárgyi értékelésnél érdemjegyeket használunk. Az érdemjegyek minimális félévenkénti számát, heti óraszám plusz egyben határozzuk meg. Az értékelés a helyi tantárgyi programokban megfogalmazott továbblépés feltételeinek teljesítése alapján történik.

Magyar nyelv és irodalomból egyetlen osztályzattal értékelünk.

A nyelvi előkészítő osztályokban a tanulás módszertan és önismeret órákon félévkor és évvégén szóbeli szöveges értékelést kapnak a tanulók. Az ellenőrzőbe és a bizonyítványba e tantárgyakból jól megfelelt vagy megfelelt minősítés kerül. A többi tárgyból osztályzattal értékelünk.

Háromtized alatt lefelé, míg nyolctizedtől felfelé kerekítünk. Háromtized és nyolctized között a szaktanár dönt a tanuló érdemjegyéről.

TANULÓ MUNKÁJÁNAK ELLENŐRZÉSÉNEK MÓDJA DIAGNOSZTIKUS, SZUMMATÍV, FEJLESZTŐ FORMÁIT, MAGASABB ÉVFOLYAMBA LÉPÉS SZABÁLYAI

Az értékelés rendje

Már az iskolába jelentkezéssel és felvétellel kialakul tanulóink motivációs bázisa, így alig-alig szorulnak külső indikátorokra. Valamennyi évfolyamon jelen van a "minél jobb teljesítmény" elérésére törekvés, együtt azzal a tanulói magabiztosságot eredményező pedagógusi hozzáállással, miszerint a tanulókat nem kényszerítik képességeiket, adottságaikat, életkori sajátosságaikat meghaladó teljesítményre.

A személyes motiváción túl, az iskola értékelési rendszere is arra hivatott, hogy segítse tanulóinak hatékony munkavégzését.

Az értékelési rendszer jellemzői:

- * egységes, egyszerű és áttekinthető,
- * differenciált, egyénre szabott,
- * kiszámítható,
- * objektív és elfogulatlan: skatulyázás nélkül jelzi a sikert is, és a kudarcot is,
- * elismeri a szorgalmat és a tehetséget,
- * reális hiteles információt nyújt a szülő, a tanuló, az iskola számára.

Az értékelés típusai:

A tanulók értékelésénél a pedagógiai gyakorlatban általánosan elterjedt három értékelési típust alkalmazzuk:

- A *diagnosztikus* értékelés célja a helyzetfeltárás, az „induló” tudás megállapítása. Ezt az értékelési típust használjuk a 9-es tanulók bemeneti tudásszintjének megállapítására, ill. egy új osztály, tanulócsoporthoz, vagy egy új anyagrész tanításának megkezdésekor. A diagnosztikus értékeléssel információkat szerzünk arra vonatkozóan, hogy diákjaink hol tartanak a tantervi követelmények elsajátításában. A diagnózis alapján döntünk arról, hogy

munkánkat hogyan kezdjük, illetve folytassuk a vizsgált tanulócsoportban és ezzel érdemben megalapozzuk a tanítási stratégiát.

A diagnosztikus felméréseket százalékosan kifejezett mérőszámmal értékeljük, ezekre érdemjegyeket nem adunk (Ennek ellenére a szaktanár a jól sikerült felmérésekre a százalékos mérőszám alapján adható (jó, ill. jeles) érdemjegyeket – jutalmazás, motiválás céljából – megadhatja a tanulóknak.), de a felmérés következtetéseit a diákokkal megosztjuk.

- A *formatív* (formáló-segítő) értékelés a tananyag feldolgozása *közbeni* segítségnyújtást tűzi ki célul. Ez a fajta szaktárgyi értékelés visszajelez egyrészt a tanuló felé arról, hogy teljesítménye mennyire felel meg a tanár igényének, másrészt a tanárnak arról, hogy munkája mennyire eredményes; következtetést enged arra, hogy mely tevékenysége korrigálandó vagy hibás. Mindezeket túl a formatív értékelés eredményei a szülőt is tájékoztatják arról, hogy gyermeke teljesítménye az elvárásunknak mennyire felel meg. A formatív értékelés során adott érdemjegy nem *minősíti* a diákot, hanem segít, irányít.
- A *szummatív* értékelés egy oktatási szakaszt lezáró minősítés. Ez az értékelés összegző minősítést ad arról, hogy valamely tanulmányi szakasz, pl. tanév vagy az iskolai tanulmányok végén a diák hogyan tett eleget a tanulmányi követelményeknek. A szummatív értékelés leggyakoribb formái a félévi és év végi osztályzat, valamint a különböző vizsgákon adott érdemjegyek.

Mindhárom értékelési eljárás történhet szóbeli vagy írásbeli felmérés által.

Az értékelés alkalmazott formái.

A mellékletben található tanulmányok alatti vizsgák rendje tartalmazza tantárgyanként az értékelés rendjét.

A javasolt ellenőrzési módszerek:

- **feladatlapok** (állítások igazságtartalmának eldöntése, hibakereséses feladatok elvégzése, egyszerű feleletválasztás, többszörös feleletválasztás ellenpéldák indoklásával, logikai feladatok megoldása indoklással stb.);
- **szóbeli felelet** (órán megoldott mintára feladatok számonkérése, házi feladatok helyes megoldásának szakszerű kommunikálása, lényegkiemelés, érvelés, kiselőadás felkészülés alapján, definíciók, tételek pontos kimondása, bizonyítások levezetése, órai feladatok stb.);
- **témazáró dolgozat** (nagyobb témakörök végén, vagy több témakör együttes zárásakor);
- **otthoni munka** (feladatok megoldása, gyűjtőmunka, megfigyelés, feladatok számológépes megoldása stb.);
- **csoportmunka** (statisztikai adatgyűjtés, valószínűségi kísérletek elvégzése stb.);
- **projektmunka** és annak dokumentálása;
- **versenyeken, vetélkedőkön való szereplés**, elért eredmények.

A tantárgyi eredmények értékelése a hagyományos 5 fokozatú skálán történik. Fontos, hogy a tanulók

- **motiváltak legyenek** a minél jobb értékelés elnyerésére;
- tudják, hogy munkájukat hogyan fogják (szóban, írásban, osztályzattal) értékelni, – ez a tanár részéről **következetességet és céltudatosságot** igényel;
- számítsanak arra, hogy munkájuk elvégzése után **önértékelést** is kell végezniük;
- hallgassák meg **társaik értékelését** az adott szempontok alapján;
- fogadják meg **tanáraik** észrevételeit, **javaslatait**, kritikáit **akkor is, ha nem érdemjeggyel történik az értékelés**, tudják hasznosítani a fejlesztő értékelési megnyilvánulásokat.

A szóbeli értékelés

Kiemelten fontos a tanár személyre szóló szóbeli értékelése, amely lehet korrigáló, segítő, tanácsadó, orientáló, minősítő.

Lehetséges megnyilvánulásai:

- folyamatosan, a pedagógus értékrendjéből, szakmai tudásából fakadóan
- rendszeres, szakmai munkavégzés során
- részletes helyzetfeltárás során
- kollektív módon
- egyéni jelzésként

Az írásbeli értékelés

Eredményértékelés számszerűsített formában az öt fokozatú osztályozással. Az értékelésnél használt érdemjegyek: jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1).

Az eredményértékelésre lehetőséget adnak a frontális beszélgetések, szóbeli feleletek, írásbeli dolgozatok, írásbeli feleletek, ábraelemzések, munkalapok, feladatlapok, gyakorlati munkák, önálló kiselőadások, beszámolók, prezentációk, kísérletek, projektmunkák, témahetek, moduláris oktatási formák, versenyek.

A tanulók teljesítményének, eredményeinek értékelése a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet alapján történik.

A magatartás és szorgalom értékelését - példás (5), jó (4), változó (3), rossz illetve hanyag (2) - osztályzattal adjuk meg.

Mérésmetodikai alapelvek

Értékelési munkánk során maximálisan törekszünk a következő mérésmetodikai alapelvek betartására:

- validitás (érvényesség), vagyis csak olyan ismereteket kérünk számon, amit megtanítottunk.
- objektivitás, vagyis csak a tanuló valós tudását és teljesítményét értékeljük, az értékelésünket nem befolyásolja sem a saját, sem a tanuló személye.
- reliabilitás (megbízhatóság), vagyis a tanuló tudása és teljesítménye között egyértelmű összefüggés legyen.

A félévi értesítő és az év végi bizonyítvány

A közoktatás egészének megfelelően félévkor az ellenőrző könyvben, évvégén a bizonyítványban értékeljük tanulóinkat.

A tanév végén a tanuló javítóvizsgát tehet, ha valamely tantárgyból kapott elégtelen osztályzatot. Háromnál több elégtelen évisméltást jelent. 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 64§ (7)

A javítóvizsgák rendjét tantárgyanként a mellékletben lévő tanulmányok alatti vizsgák rendje tartalmazza.

Magasabb évfolyamba lépés szabályai

A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. A következő tanévet az a tanuló kezdheti meg, aki az adott tanév minden tantárgyából legalább elégséges osztályzatot kapott a tanév végéig.

Az érettségi vizsga és a szakmai vizsga

Az érettségi vizsga szervezése iskolai szinten a jogszabályban rögzítettek szerint, a szakmai vizsgák lehetőségét az érettségivel rendelkező tanulók számára szervezett szakmai képzés végeztével, a vonatkozó jogszabályi előírásoknak megfelelően biztosítja az iskola.

A szakmai vizsga megkezdésének feltétele a szakképzés tantárgyi követelményeinek teljesítése.

A felnőttoktatásban alkalmazott értékelési rend

Az esti tagozatos tanulók tanulmányi munkájának értékelését a szaktanárok végzik a tanév folyamán folyamatosan. A tanulók minden tantárgyból legalább 3 jegyet kell, hogy kapjanak egy tanév alatt. Év végi osztályzataikat az évközi jegyek alapján alakítjuk ki.

A tanulmányok lezárása érettségi, illetve szakmai vizsgával történik.

Átjárhatóság, tanulók átvétele

Más iskolából történő átvételről az iskola igazgatója dönt a tanulóval való elbeszélgetés és bizonyítványa alapján.

Iskolánkon belül, a másik osztályba való átlépésről, egyénenként az iskola igazgatója dönt.

ÓRATERVEK

Az iskola helyi tanterve a következő elvek szerint épül fel:

- ◆ 9-10. évfolyamokon valamennyi osztályban - a NAT minimum követelményeinek, a kerettanterv előírásainak teljesítésével - közismereti tantárgyakat, illetve szakmai orientációs tantárgyakat tanulnak a diákok.
2004 szeptemberétől a nyelvi előkészítő osztályban a 9. évfolyamon nyelvoktatás, informatikaoktatás valamint készség és képesség fejlesztések lehetnek. Felmenő rendszerben a nyelvi előkészítő évfolyam megjelenésével 10-11. évfolyamon a közismereti tárgyak oktatása a kerettantervvel összhangban, teljes óraszámában kezdődik el.
- ◆ 11-12. évfolyamon az érettségire felkészítő szakaszban, valamennyi osztályban heti 8-9 órában - szakmacsoporttól függően - szakmai alapozó tantárgyakat is tanulnak diákjaink a közismereti tantárgyak mellett. (A nyelvi előkészítő évfolyam megjelenésével persze a 12-13. évfolyamokon.) A felnőttoktatásban a 11-12. évfolyamokon az érettségire felkészítés a feladatunk.
- ◆ 13-14. évfolyamon - a szakképzési évfolyamokon - csak szakmai tantárgyakat tanulnak a szakma központi programjának megfelelően. (A nyelvi előkészítő évfolyam megjelenésével természetesen a 14-15. évfolyamokon.) Cél a szakmai vizsgára felkészítés. Szakmai ismeretekkel bővített az idegen nyelvi tanterv. A felnőttoktatásban a szakmai vizsgára felkészítés a legfontosabb alapelv.

**2013 SZEPTEMBERÉTŐL AZ OSZTÁLYOK HELYI
TANTERVÉBEN:**

A szakközépiskolai és a Nyelvi előkészítő kerettanterv alapján készültek helyi tanterveink.

A nyelvi előkészítőnél megmaradnak az eddigi elvek, de csak egy idegen nyelvet tanulnak diákjaink az első három évben. A második idegennyelv 11-12. évfolyamon lép be heti 3-3 órában. Szakgimnáziumban már csak egy nyelvet oktatunk.

9-12. osztályokban egyre növekvő óraszámokban szakmai tárgyakat is oktatunk. Érettségi tárgyként minden diákunk köteles a szakmai tárgyat is választani.

13 (-14). évfolyamon szakmai vizsgára készítjük fel tanulóinkat.

Integrált tantárgyak a helyi tantervben

Tantervünkben a NAT műveltségi területei közül néhányat a hagyományos, illetve egyéb, más tantárgyak tantervébe integráltunk.

OKTATÁSI MÓDSZEREK

Pedagógusainknak lehetősége van a projekt módszerrel történő oktatásra.

A 2009-2010-es tanévtől a témahét és a 3 hetet meghaladó projekt alkalmazására is lehetőség van iskolánkban. Új módszerként jelent meg a műveltségterület tantárgyi bontás nélküli tanítása.

Iskolánk tanárai a hagyományos nevelési-oktatási módszerek mellett használják a kompetencia alapú oktatás módszereit is: kooperatív tanulás, differenciált tanulás, projektmunka, páros munka stb. Célunk tanulóinknál a készségek és képességek fejlesztése az alkalmazásképes tudás eléréséhez.

Támogatjuk az interaktív és reflektív tanulási technikák használatát a befogadás központú és kompetenciafejlesztő tanulási folyamatban (pl.: kooperatív tanulás, projekttanulás, tanulási portfólió, differenciálás, csoportmunka stb.).

SZABADON TERVEZHETŐ ÓRÁK

Meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai és nem kötelező tanórai foglalkozások meghatározotton túl megtanítandó tananyaga – ehhez szükséges tanórai foglalkozások neve, órászáma

A szabadon tervezhető órakeretet az osztályokban a kötelező érettségi tárgyak órászámának emelésére használtuk fel: idegen nyelv, matematika, történelem és magyar. Az informatikai szakmacsoportban 9-10-ben 1-1 órát a közismereti informatika órászámának növelésére tettünk.

A közgazdász szakmai 1-1 szabad órát 9-10. évfolyamon informatika órára, 11-12. évfolyamon pedig Vállalkozzunk II. oktatására használjuk fel.

Az informatikai szakmai 1-1 szabad órát 9-12-ben gazdasági tárgyak oktatására használjuk fel. 9-10-ben gazdasági és pénzügyi kultúra II.-re, 11-12-ben közgazdasági és pénzügyi alapismeretek tárgyakra.

A nem kötelező tanórák között felzárkóztatás, korrepetálás, verseny felkészítés és 11-12. évfolyamon emelt szintű felkészítés folyik. Az osztály órászámaikat a szakmai gyakorlat csoportbontásaira is felhasználjuk.

Szakgimnáziumban nincsenek szabadon tervezhető órák 2018-ig.

Közgazdasági szakirány

2013/2014 tanévtől felmenően

	NYEK, pénzügyi-számviteli ügyintéző				
Tantárgyak	9/Ny évf.	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	1	4	4	4	4
Idegen nyelvek	18*	5*	5*	2*+3*	2*+3*
Matematika	1	4	4	4	4
Etika				1	
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	1	3	3	4	4
Fizika		2	2	1	
Kémia		2	1		
Biológia – egészségtan			2	2	1
Földrajz		2	1		
<i>Szakmai tárgyak (e+gy)</i>		2,5+2,5*	3,5+2,5*	5+2*	6+4*
<i>szakmai szabad óra (informatika)</i>		1*e	1*e		
<i>szakmai szabad óra (vállalk.)</i>				1*e	1*e
Művészetek* vizuális kultúra			1		
Informatika	3*	1*			
Testnevelés és sport	5*	5*	5*	5*	5*
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1	1
Rendelkezésre álló órakeret	30	35	36	35	35
Csoportbontásos órák	26	14,5+2,5	13,5+2,5	13+2	15+4
<i>felzárkóztatás, korrepetálás</i>		5	5	2	
<i>emelt órák</i>				6	4
Osztály max. óraszám	56	57	57	58	58

Közgazdasági szakirány

2014/2015. tanévtől felmenően

	pénzügyi-számviteli ügyintéző			
Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	5	5
Idegen nyelvek	4*	4*	4*	4*
Matematika	4	4	4	4
Etika			1	
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	3	3	4	4
Fizika	2	2	1	
Kémia	2	1		
Biológia – egészségtan		2	2	1
Földrajz	2	1		
<i>Szakmai tárgyak (e+gy)</i>	2,5+2,5*	3,5+2,5*	5+2*	6+4*
<i>szakmai szabad óra</i>	1*e	1*e	1*e	1*e
Művészetek* vizuális kultúra		1		
Informatika	2*	1*		
Testnevelés és sport	5*	5*	5*	5*
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Rendelkezésre álló órakeret	35	36	35	35
Csoportbontásos órák	14,5+2,5	13,5+2,5	12+2	14+4
<i>felzárkóztatás, korrepetálás</i>	5	5	3	
<i>emelt órák</i>			6	5
Osztály max. óraszama	57	57	58	58

**A közgazdasági szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszámát évfolyamonként
9-12-ben minden szakmára egyforma**

Szakmai követelménymodulok	Tantárgyak	Ágazati szakképzés a közismereti oktatással párhuzamosan										Ágazati szakképzés közismeret nélkül			Szakképesítés -specifikus utolsó évf.		
		9.			10.			11.			12.		1/13			5/13 és 2/14.	
		heti óraszám		ögy	heti óraszám		ögy	heti óraszám		ögy	heti óraszám		ögy	heti óraszám		ögy	
		e	gy		e	gy		e	gy		e	gy		e	gy		
11500-12 Munkahelyi egészség és biztonság	Munkahelyi egészség és biztonság	0,5											0,5				
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.															0,5	
11498-12 Foglalkoztatás I. (érettségire épülő képzések esetén)	Szakmai idegen nyelv												2				
	Foglalkoztatás I.															2	
11504-12 Gazdálkodási alaptevékenység ellátása	Gazdasági és jogi alapismeretek	2			3,5								5,5				
	Ügyviteli gyakorlatok		2,5			2,5			1					6			
	Általános statisztika							1			1		2				
	Statisztika gyakorlat								1			1		2			
	Pénzügyi alapismeretek							2			2		4				
	Pénzügy gyakorlat											1		1			
	Adózási alapismeretek										1		1,5				

	Adózás gyakorlat										1		1			
	Számviteli alapismeretek						2			2		4,5				
	Számvitel gyakorlat										1		1			
10147-12 Gazdálkodási feladatok ellátása	Gazdálkodási ismeretek														3,5	
11505-12 Könyvelés számítógépen	Könyvelés számítógépen															4
10149-12 Könyvvizetés és beszámolókészítés	Számvitel														6	
11506-12 Vállalkozásfinanszírozási és adózási feladatok	Vállalkozásfinanszírozás														2	
	Vállalkozásfinanszírozás gyakorlat															1
	Adózás														3	
	Elektronikus adóbevallás gyakorlata															2
11501-12 Projektfinanszírozás	Projektfinanszírozás														2	
	Projektfinanszírozás gyakorlata															2

11502-12 Projektfolyamatok követése	Projektfolyamatok követése															2	
	Projekttervezés gyakorlata																1
összes óra		2,5	2,5		3,5	2,5		5	2		6	4	20	11		21	10
összes óra		5			6			7			10		31			31	
Szabad sáv közismereti informatika		1			1												
Szabad sáv: Vállalkozzunk II.								1			1						
Szabad sáv (szakképzési évfolyam tantárgyi programjában részletezve)											4					4	
Heti óraszám szabadsávval		6			7			8			11		35			35	

A kerettanterv szakmai tartalma -a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény 8.§ (5) bekezdésének megfelelően- a nappali rendszerű oktatásra meghatározott tanulói éves kötelező szakmai elméleti és gyakorlati óraszám legalább 90%-át lefedi.

Az időkeret fennmaradó részének (szabadsáv) szakmai tartalmáról a szakképző iskola szakmai programjában kell rendelkezni.

A szakmai és vizsgakövetelményben a szakképesítésre meghatározott elmélet/gyakorlat arányának a teljes képzési idő során kell teljesülnie.

Informatika szakirány

2013/2014 tanévtől felmenően

Gazdasági informatikus, Szoftverfejlesztő				
Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	5	5
Idegen nyelvek	4*	4*	4*	4*
Matematika	4	4	4	4
Etika			1	
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	3	3	4	4
Fizika	2	2	1	
Kémia	2	1		
Biológia – egészségtan		2	2	1
Földrajz	2	1		
Szakmai tárgyak (e+gy)	2+3*	2+4*	3+4*	4+6*
szakmai szabad óra (gazdasági)	1e	1*gy	1*e	1e
Művészetek* vizuális kultúra		1		
Informatika	2*	1*		
Testnevelés és sport	5*	5*	5*	5*
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret				
Rendelkezésre álló órakeret	35	36	35	35
Csoportbontásos órák	19+3	15+5	14+4	15+6
<i>felzárkóztatás, korrepetálás</i>		1		
<i>emelt órák</i>			5	2
Osztály max. óraszám	57	57	58	58

Gazdasági informatikus 1. számú táblázat

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszámát évfolyamonként

Szakmai követelménymodulok	Tantárgyak	Ágazati szakképzés a közismereti oktatással párhuzamosan										Ágazati szakképzés közismeret nélkül			Szakképesítés-specifikus utolsó évf.		
		9.			10.			11.			12.		1/13			5/13 és 2/14.	
		heti óraszám		ögy	heti óraszám		ögy	heti óraszám		ögy	heti óraszám		ögy	heti óraszám			
		e	gy		e	gy		e	gy		e	gy		e	gy		
11500-12 Munkahelyi egészség és biztonság	Munkahelyi egészség és biztonság	0,5										0,5					
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.														0,5		
11498-12 Foglalkoztatás I. (érettségire épülő képzések esetén)	Foglalkoztatás I.														2		
10815-12	Információtechnológiai alapok	1										1,5					
Információtechnológiai alapok	Információtechnológiai gyakorlat		2										2				
10826-12	Munkaszervezési ismeretek									1		1					

Szakmai életpálya-építés, munkaszervezés, munkahelyi kommunikáció	Munkaszervezési gyakorlat										2		2		
10817-12 Hálózatok, programozás és adatbázis-kezelés	Adatbázis- és szoftverfejlesztés	0,5		1		2		1		4					3
	Adatbázis- és szoftverfejlesztés gyakorlat		1		2		2		2		8				
	Hálózati ismeretek I.			1		1		2		4					
	Hálózati ismeretek I. gyakorlat				2		2		2		8				
10821-12 Gazdasági alapok és rendszer-szervezés	Gazdasági ismeretek												6		
	Gazdasági ismeretek gyakorlat													5	
	Vállalati információs rendszerek												4		
	Projektmenedzsment												2		
	Szakmai idegen nyelv												1,5		
10822-12 Informatika alkalmazása	Projektmenedzsment gyakorlat													2	
	Vállalati információs rendszerek gyakorlat													2	
	Informatikai alkalmazási gyakorlat													4+3	
	Számviteli információs rendszerek gyakorlat													2	

szabadsáv (gazdasági)		1				1		1			1		4			1	
összes óra		3	3	70	2	5	105	4	4	140	5	6	15	20	160	17	18
összes óra		6			7			8			11		35			35	

A kerettanterv szakmai tartalma -a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény 8.§ (5) bekezdésének megfelelően- a nappali rendszerű oktatásra meghatározott tanulói éves kötelező szakmai elméleti és gyakorlati óraszám legalább 90%-át lefedi.

A szakmai és vizsgakövetelményben a szakképesítésre meghatározott elmélet/gyakorlat arányának a teljes képzési idő során kell teljesülnie.

Szoftverfejlesztő 1. számú táblázat

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszámok évfolyamonként

Szakmai követelménymodulok	Tantárgyak	Ágazati szakképzés a közismereti oktatással párhuzamosan										Ágazati szakképzés közismeret nélkül			Szakképesítés-specifikus utolsó évf.		
		9.			10.			11.			12.		1/13			5/13 és 2/14.	
		heti óraszám		ögy	heti óraszám		ögy	heti óraszám		ögy	heti óraszám		ögy	heti óraszám			
		e	gy		e	gy		e	gy		e	gy		e	gy		
11500-12 Munkahelyi egészség és biztonság	Munkahelyi egészség és biztonság	0,5										0,5					
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.														0,5		
11498-12 Foglalkoztatás I. (érettségire épülő képzések esetén)	Foglalkoztatás I.														2		
10815-12 Információtechnológiai alapok	Információtechnológiai alapok	1										1,5					
	Információtechnológiai gyakorlat		2										2				
10826-12 Szakmai életpálya-építés, munkaszervezés, munkahelyi kommunikáció	Munkaszervezési ismeretek									1		1					
	Munkaszervezési gyakorlat										2		2				
10817-12	Adatbázis- és szoftverfejlesztés	0,5			1			2			1		4				

Hálózatok, programozás és adatbázis-kezelés	Adatbázis- és szoftverfejlesztés gyakorlat		1			2			2			2		8+2			
	Hálózati ismeretek I.				1			1			2		4				
	Hálózati ismeretek I. gyakorlat					2			2			2		6+2			
10835-12 Alkalmazás fejlesztés	Operációs rendszerek															2+1	
	Operációs rendszerek gyakorlat																2
	Alkalmazásfejlesztés															4,5+1	
	Alkalmazásfejlesztés gyakorlat																4
	Web alkalmazásfejlesztés															2+1	
	Web alkalmazásfejlesztés gyakorlat																4
	Programozási nyelvek gyakorlat																4
	Multimédia gyakorlat																2
	Adatbázis fejlesztés															1+1	
	Adatbázis fejlesztés gyakorlat																2
	Szakmai idegen nyelv												2			1	
Szabad sáv (gazdasági tárgyú)		1				1		1			1						
összes óra		3	3	70	2	5	105	4	4	140	5	6	13	22	160	17	18
összes óra		6		70	7		105	8		140	11		35		160	35	

Megjegyzés: az „1/13” és „5/13 és 2/14.” évfolyamok 4-4 szabad sáv óráit +1-ként, illetve +2-ként jelöltük.

SZAKGIMNÁZIUMI KÉPZÉS 2016-TÓL

Informatika ágazat 9-12

30/2016. (VIII. 31.) NGM rendelet szerint

Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	9-12. óraszám összesen	13. évf.	13. évf. óraszám összesen
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4	556	-	-
Idegen nyelv	4	4	4	4	556	4	124
Matematika	3	3	3	3	417	-	-
Történelem	2	2	3	3	345	-	-
Etika	-	-	-	1	31	-	-
Informatika	2	2	-	-	144	-	-
Művészetek	-	-	1	-	36	-	-
Testnevelés	5	5	5	5	695	-	-
Osztályfőnöki	1	1	1	1	139	-	-
Kötelező komplex természettudományos tantárgy	3	-	-	-	108	-	-
Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: Fizika	-	2	2	2	206	-	-
Kötelezően választható tantárgy: Érettségi tantárgy, vagy Idegen nyelv, vagy Kémia*, vagy Informatika, vagy Szakmai tantárgy**	-	-	2	2	134	-	-
Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	-	1	-	-	36	-	-
Érettségire épülő (fő) szakképesítés	8	8	7	7	(1045+453) 1498	31	961
Érettségi vizsga keretében megszerezhető szakképesítés	3	4	3	3		-	-
Rendelkezésre álló órakeret/hét	35	36	35	35		35	
Tanítási hetek száma	36	36	36	31		31	
Éves összes óraszám	1260	1296	1260	1085	4901	1085	1085

informatika ágazat szakmai órái		9.		10.		11.		12.	
		heti óraszám		heti óraszám		heti óraszám		heti óraszám	
		e	gy	e	gy	e	gy	e	gy
A fő szakképesítésre vonatkozóan:	Összesen	5	6	6	6	3	7	3	6
	Összesen	11		12		10		9	
11996-16 Információtechnológiai alapok	IT alapok	1		1					
	IT alapok gyakorlat		2		1				
11997-16 Hálózati ismeretek I.	Hálózatok I.			1		1		1	
	Hálózatok I. gyakorlat				2		3		2
11625-16 Programozás és adatbázis-kezelés	Programozás	1		1		1		1	
	Programozás gyakorlat		2		2		2		2
11999-16 Informatikai szakmai angol nyelv	IT szakmai angol nyelv	2		2					
12010-16 Nyílt forráskódú rendszerek kezelése	Linux alapok					1			
	Linux alapok gyakorlat						2		
12008-16 Irodai szoftverek haladó szintű használata	Irodai szoftverek							1	
	Irodai szoftverek gyakorlat								2
12009-16 Informatikai szakmai orientáció	IT szakorientáció	1		1					
	IT szakorientáció gyakorlat		2		1				

INFORMATIKA ÁGAZAT SZAKMAI ÓRATERVE 2017-TŐL
24/2017. (VIII. 31.) NGM rendelet szerint

informatika 9-12		9.		10.		11.		12.	
		heti óraszám		heti óraszám		heti óraszám		heti óraszám	
		e	gy	e	gy	e	gy	e	gy
A fő szakképesítésre vonatkozóan:	Összesen	5	6	6	6	3	7	3	7
	Összesen	11		12,0		10,0		10,0	
11499-12	Foglalkoztatás II.								
11498-12	Foglalkoztatás I.								
10815-16 Információtechnológiai alapk	IT alapok	1		1					
	IT alapok gyakorlat		2		1				
11997-16 Hálózati ismeretek I.	Hálózatok I.			1		1		1	
	Hálózatok I. gyakorlat				2		3		2
11625-16 Programozás és adatbázis-kezelés	Programozás	1		1		1		1	
	Programozás gyakorlat		2		2		2		2
11999-16 Informatikai szakmai angol nyelv	IT szakmai angol nyelv	2		2					
12010-16 Nyílt forráskódú rendszerek kezelése	Linux alapok					1			
	Linux alapok gyakorlat						2		
12008-16 Irodai szoftverek haladó szintű használata	Irodai szoftverek							1	
	Irodai szoftverek gyakorlat								3
12009-16 Informatikai szakmai orientáció	IT szakorientáció	1		1					
	IT szakorientáció gyakorlat		2		1				

Közgazdaság ágazat 9-12

30/2016. (VIII. 31.) NGM rendelet szerint

Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	9-12. óraszám összesen	13. évf.	13. évf. óraszám összesen
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4	556	-	-
Idegen nyelv	4	4	4	4	556	4	124
Matematika	3	3	3	3	417	-	-
Történelem	2	2	3	3	345	-	-
Etika	-	-	-	1	31	-	-
Informatika	2	2	-	-	144	-	-
Művészetek	-	-	1	-	36	-	-
Testnevelés	5	5	5	5	695	-	-
Osztályfőnöki	1	1	1	1	139	-	-
Kötelező komplex természettudományos tantárgy	3	-	-	-	108	-	-
Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: Földrajz	-	2	2	2	206	-	-
Kötelezően választható tantárgy: Érettségi tantárgy, vagy Idegen nyelv, vagy Fizika*, vagy Informatika, vagy Szakmai tantárgy**	-	-	2	2	134	-	-
Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	-	1	-	-	36	-	-
Érettségire épülő (fő) szakképesítés	8	8	7	7	(1045+453) 1498	31	961
Érettségi vizsga keretében megszerezhető szakképesítés	3	4	3	3		-	-
Rendelkezésre álló órakeret/hét	35	36	35	35		35	
Tanítási hetek száma	36	36	36	31		31	
Éves összes óraszám	1260	1296	1260	1085	4901	1085	1085

közgazdaság ágazat szakmai órái 2016-tól		9.		10.		11.		12.	
		heti óraszám		heti óraszám		heti óraszám		heti óraszám	
		e	gy	e	gy	e	gy	e	gy
A szakmai képzés órakerete	Összesen	7	4	9	3	9	1	4,5	5,5
	Összesen	11		12		10		10	
11504-16 Gazdálkodási alaptevékenység ellátása	Gazdasági és jogi alapismeretek	4		3					
	Ügyviteli ismeretek	3							
	Ügyviteli gyakorlatok		4						
	Általános statisztika			2					
	Statisztika gyakorlat				1				
	Pénzügyi alapismeretek			2		1		0,5	
	Pénzügy gyakorlat				1				
	Adózási alapismeretek							1	
	Adózás gyakorlat								1
	Számviteli alapismeretek			2		2			
	Számvitel gyakorlat				1				1
Projekttervezés 11884-16	Támogatási alapismeretek					2		1	
	Gazdálkodási statisztika					2			
	Folyamat- és pénzügyi tervezés						1		1,5
Támogatáskezelés 11885-16	Támogatási ügyvitel					2		2	
	Támogatás menedzsment								2

MELLÉKSZAKKÉPESÍTÉS VÁLASZTÁSA A 11. ÉS 12. ÉVFOLYAMON 2018-2019 ÉS 2019-2020-BAN

A mellékszakképesítés indításához legalább 12 fő jelentkezése szükséges. Az OKJ vizsgán a 12. évfolyam februári vizsgaidőszakában vesznek részt a tanulók, vizsgabizonyítványt majd a sikeres ágazati érettségi után kapnak. A vizsgára jelentkezés határideje a 12. évfolyam december elseje, a vizsgára jelentkezés, elfogadásának feltétele a 12. évfolyam félévének sikeres teljesítése

Pályázati támogatási asszisztens mellékszakképesítés

közgazdaság ágazat mellékszakképesítés oktatása 2018-2020		9.		10.		11.		12.	
		heti óraszám		heti óraszám		heti óraszám		heti óraszám	
		e	gy	e	gy	e	gy	e	gy
A szakmai képzés órakerete	Összesen	7	4	9	3	9	1	4,5	5,5
	Összesen	11,0		12,0		10		10	
11504-16 Gazdálkodási alaptevékenység ellátása	Gazdasági és jogi alapismeretek	4		3					
	Ügyviteli ismeretek	3							
	Ügyviteli gyakorlatok		4						
	Általános statisztika			2					
	Statisztika gyakorlat				1				
	Pénzügyi alapismeretek			2		1 0		0,5 1,5	
	Pénzügy gyakorlat				1				
	Adózási alapismeretek							1	
	Adózás gyakorlat								1-0 félévig, utána 3
	Számviteli alapismeretek			2		2-0		0 2	
	Számvitel gyakorlat				1				1-0 félévig, utána 2,5
Projekttervezés 11884-16	Támogatási alapismeretek					2 3		1 0	
	Gazdálkodási statisztika					2			
	Folyamat- és pénzügyi tervezés						1		1,5 2,5 félévig, utána 0
Támogatáskezelés 11885-16	Támogatási ügyvitel					2 4		2 0	
	Támogatás menedzsment								2 3 félévig, utána 0,

Irodai informatikus mellékszakképesítés

Informatika ágazat mellékszakképesítés oktatása 2018-2020		9.		10.		11.		12.	
		heti óraszám		heti óraszám		heti óraszám		heti óraszám	
		e	gy	e	gy	e	gy	e	gy
A fő szakképesítésre vonatközoán:	Összesen	5	6	6	6	3	7	3	7
	Összesen	11		12		10		10	
11996-16 Információtechnológiai alapot	IT alapok	1		1					
	IT alapok gyakorlat		2		1				
11997-16 Hálózati ismeretek I.	Hálózatok I.			1		~~1~~ 0		~~1~~ 2	
	Hálózatok I. gyakorlat				2		3 1		2 4
11625-16 Programozás és adatbázis- kezelés	Programozás	1		1		1		1	
	Programozás gyakorlat		2		2		2		2 1 félévig, utána 3
11999-16 Informatikai szakmai angol nyelv	IT szakmai angol nyelv	2		2					
12010-16 Nyílt forráskódú rendszerek kezelése	Linux alapok					1			
	Linux alapok gyakorlat						2		
12008-16 Irodai szoftverek haladó szintű használata 12-ben félévig	Irodai szoftverek					0 1		1 0	
	Irodai szoftverek gyakorlat						0 2		3 2 félévig, utána 0
12009-16 Informatikai szakmai orientáció	IT szakorientáció	1		1					
	IT szakorientáció gyakorlat		2		1				

SZAKGIMNÁZIUMI KÉPZÉS 2018-TÓL

1. melléklet a 26/2018. (VIII. 7.) EMMI rendelethez

I. A szakgimnáziumok tantárgyi struktúrája és óraszámjai

	A	B	C	D	E	F	G	H
1.	Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	9–12. évf. óraszám összesen	13. évf.	13. évf. óraszám összesen
2.	Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4	556	–	–
3.	Idegen nyelv	4	4	4	4	556	–	–
4.	Matematika	3	3	3	3	417	–	–
5.	Történelem	2	2	3	3	345	–	–
6.	Etika	–	–	–	1	31	–	–
7.	Informatika	2	2	–	–	144	–	–
8.	Művészetek	1	–	–	–	36	–	–
9.	Testnevelés	5	5	5	5	695	–	–
10.	Osztályfőnöki	1	1	1	1	139	–	–
11.	Kötelező komplex természettudományos tantárgy	3	–	–	–	108	–	–
12.	Ágazathoz kapcsolódó természettudományos tantárgy*	2	2	2	–	216	–	–
13.	Kötelezően választható tantárgy**	–	–	2	2	134	–	–
14.	Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	–	1	–	–	36	–	–
15.	Szakmai tárgyak órakerete	8	12	11	12	1488	31	961
16.	Szabadon tervezhető órakeret	–	–	–	–	–	4	124
17.	Rendelkezésre álló órakeret/hét	35	36	35	35	–	35	–
18.	Tanítási hetek száma	36	36	36	31	–	31	–
19.	Éves összes óraszám	1260	1296	1260	1085	4901	1085	1085

* A szakgimnáziumok helyi tanterveibe beépítendő, az egyes ágazatokhoz kapcsolódó természettudományos tantárgyak című táblázat szerint

** Érettségi tantárgy, Idegen nyelv, Természettudományos tantárgy, Informatika, Szakmai tantárgy vagy Katonai alapismeretek

Művészetek tantárgyban Vizuális kultúrát tanítunk.

Közgazdaság ágazaton földrajz, informatika ágazaton fizika az ágazathoz kapcsolódó természettudományos tantárgyunk 9-11. évfolyamon.

Kötelezően választható tantárgyat emelt vagy közép szinten választhat a diák heti 2 órában.

Közép szinten ez lehet 2 db heti 1 órás tárgy a magyar-történelem és matematika tárgyak közül. Választható tantárgyaink a 11-12. évfolyamon:

	Közép	Emelt		Közép	Emelt
magyar	x	x	német nyelv	x	x
történelem	x	x	informatika 2 óra (a, b)		x
matematika	x	x	fizika 2 óra (a, b)	x	
angol nyelv	x	x	földrajz (a, b)		x

Jelentkezés a 10. és 11. évfolyamon április 30-ig, írásban. A csoportok indulásához legalább 8 fő jelentkezésére van szükség.

KÖZGAZDASÁG ÁGAZAT SZAKMAI ÓRATERVE 2018-TÓL

közgazdaság			9.		10.			11.	12.	
			e	gy	e	gy	e	gy	e	gy
A fő szakképesítésre vonatkozó:	Összesen	A tantárgy kapcsolódása	4	4	10	2	3	2	3	2
	Összesen		8		12		5		5	
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.	fő szakképesítés								
11498-12 Foglalkoztatás I.	Foglalkoztatás I.	fő szakképesítés								
11504-16 Gazdálkodási alaptervékenység ellátása	Gazdasági és jogi alapismeretek	fő szakképesítés	4		2					
	Ügyviteli gyakorlatok	fő szakképesítés		4						
	Általános statisztika	fő szakképesítés			3					
	Pénzügyi alapismeretek	fő szakképesítés			3		1		2	
	Pénzügy gyakorlat	fő szakképesítés				1		1		
	Adózási alapismeretek	fő szakképesítés					1			
	Adózás gyakorlat	fő szakképesítés								1
	Számviteli alapismeretek	fő szakképesítés			2		1		1	
	Számvitel gyakorlat	fő szakképesítés				1		1		1
11884-16 Projekttervezés	Támogatási alapismeretek	52 345 06 Pályázati-támogatási asszisztens					2		1	
	Gazdálkodási statisztika	52 345 06 Pályázati-támogatási asszisztens					2		1	
	Folyamat- és pénzügyi tervezés	52 345 06 Pályázati-támogatási asszisztens								2
11885-16 Támogatáskezelés	Támogatási ügyvitel	52 345 06 Pályázati-támogatási asszisztens					2		1	
	Támogatási menedzsment	52 345 06 Pályázati-támogatási asszisztens								2

INFORMATIKA ÁGAZAT SZAKMAI ÓRATERVE 2018-TÓL

informatika			9.		10.			11.			12.	
			e	gy	e	gy	ögy	e	gy	ögy	e	gy
A fő szakképesítésre vonatkozó:	Összesen	A tantárgy kapcsolódása	4	4	5	6	0	2	4	0	1	4
	Összesen		8		11			6			5	
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.	fő szakképesítés										
11498-12 Foglalkoztatás I.	Foglalkoztatás I.	fő szakképesítés										
10815-16	IT alapok	fő szakképesítés	1		1							
Információtechnológiai alapok	IT alapok gyakorlat	fő szakképesítés		2		1						
11997-16	Hálózatok I.	fő szakképesítés			2			1				
Hálózati ismeretek I.	Hálózatok I. gyakorlat	fő szakképesítés				2			2			2
11625-16	Programozás	fő szakképesítés	1		1			1			2	
Programozás és adatbázis-kezelés	Programozás gyakorlat	fő szakképesítés		2		3			2			2
11999-16 Informatikai szakmai angol nyelv	IT szakmai angol nyelv	fő szakképesítés	2		1							
12010-16 Nyílt forráskódú rendszerek kezelése	Linux alapok	52 481 02 Irodai informatikus						1				
	Linux alapok gyakorlat	52 481 02 Irodai informatikus							2			
12008-16 Irodai szoftverek haladó szintű használata	Irodai szoftverek	52 481 02 Irodai informatikus									2	
	Irodai szoftverek gyakorlat	52 481 02 Irodai informatikus										4
ágazati szakmai kompetenciák erősítése		52 481 02 Irodai informatikus							2		1	1
	szabadsáv					1 pr gy						

8

11

11

10

A szabadsávot 10-ben programozás gyakorlatra, az ágazati kompetenciák erősítése órákat 11-ben 2 óra Cisco gyakorlatra, 12-ben pedig 1 óra Cisco elméletre és 1 óra linux gyakorlatra használjuk fel.

MELLÉKSZAKKÉPESÍTÉS VÁLASZTÁSA A 11. ÉS 12. ÉVFOLYAMON 2020-TÓL

A mellékszakképesítés indításához legalább 12 fő jelentkezése szükséges. Az OKJ vizsgán a 12. évfolyam februári vizsgaidőszakában vesznek részt a tanulók, vizsgabizonyítványt majd a sikeres ágazati érettségi után kapnak. A vizsgára jelentkezés határideje a 12. évfolyam december elseje, a vizsgára jelentkezés, elfogadásának feltétele a 12. évfolyam félévének sikeres teljesítése

A 12. évfolyam óráit úgy csoportosítottuk át 11.-re és az első félévre, hogy a 12. évfolyam második félévében már ne legyen mellékszakképesítéses tantárgy.

Pályázati támogatási asszisztens mellékszakképesítés

közgazdaság ágazat mellékszakképesítés oktatása 2018-as kerettanterv szerint		9.		10.		11.		12.	
		heti óraszám		heti óraszám		heti óraszám		heti óraszám	
		e	gy	e	gy	e	gy	e	gy
A szakmai képzés órakerete	Fő szakképesítés óraszám	4	4	10	2	3	2	3	2
	Mellékszakképesítés					6	0	3	4
	Összesen	8		12		11		12	
11504-16 Gazdálkodási alaptevékenység ellátása	Gazdasági és jogi alapismeretek	4		2					
	Ügyviteli gyakorlatok		4						
	Általános statisztika			3					
	Pénzügyi alapismeretek			3		1		2 3	
	Pénzügy gyakorlat				1		1 0		0 1
	Adózási alapismeretek					1		0 1	
	Adózás gyakorlat								1-0 félévig, utána 2
	Számviteli alapismeretek			2		1		1 2	
	Számvitel gyakorlat				1		1 0		2-1 félévig, utána 3
Projekttervezés 11884-16	Támogatási alapismeretek					2 3		1 0	
	Gazdálkodási statisztika					2 3		1 0	
	Folyamat- és pénzügyi tervezés						0 2		2 0
Támogatáskezelés 11885-16	Támogatási ügyvitel					2 3		1 0	
	Támogatás menedzsment								2 4 félévig, utána 0

Irodai informatikus mellékszakképesítés

Informatika ágazat mellékszakképesítése 2020-tól			11.		12.		
			e	gy	e	gy	gy
A fő szakképesítésre vonatkozó:	Összesen	A tantárgy kapcsolódása	2	4	1	4	4
	Összesen		6		5	I. félév	II. félév
11997-16	Hálózatok I.	fő szakképesítés	1				
Hálózati ismeretek I.	Hálózatok I. gyakorlat	fő szakképesítés		2, 1		2	2+2
11625-16	Programozás	fő szakképesítés	1, 0		1+1		
Programozás és adatbázis-kezelés	Programozás gyakorlat	fő szakképesítés		2, 1		2	2+2
11999-16	IT szakmai angol nyelv	fő szakképesítés					
12010-16	Nyílt forráskódú rendszerek kezelése	Linux alapok	52 481 02 Irodai informatikus	1			
		Linux alapok gyakorlat	52 481 02 Irodai informatikus		2		
12008-16	Irodai szoftverek haladó szintű használata	Irodai szoftverek	52 481 02 Irodai informatikus	0, 1	1, 0		
		Irodai szoftverek gyakorlat	52 481 02 Irodai informatikus			4	0

VÁLASZTHATÓ ÉRETTSÉGI TÁRGYAK

Közép szintű érettségi tárgyai:

kötelező: magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, idegen nyelv, szakmai érettségi tárgy 2017-től

választható: 2. idegen nyelv, biológia, informatika, földrajz, fizika, közgazdaságtan 2016-ig, marketing 2016-ig, testnevelés, társadalomismeret 2016-ig.

Emeltszintű érettségi tárgyai:

kötelező: magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, idegen nyelv, szakmai érettségi tárgy 2017-től

választható: informatika, földrajz, testnevelés.

A 11. és a 12. évfolyamon tantárgyanként heti 2-2 órát szánunk osztályonként az emeltszintű felkészítésre, ha szükséges, akkor évfolyam szintű csoportokat alakítunk ki.

TANÓRÁN KÍVÜLI FOGLALKOZÁSOK

Az óraszámokat differenciált képességfejlesztésre, korrepetálásokra, felzárkóztatásokra, tehetséggondozásra, diákköri és sportköri, tömegsport foglalkozásokra használjuk fel.

TANKÖNYVEK

Egy-egy évfolyamon az adott szakmai munkaközösség által elfogadott tankönyvet használjuk. A tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztása is a szakmai munkaközösség egyetértésével történik. A programcsomagok alkalmazásához szükséges tankönyvek kiválasztását a szaktanár javaslatára a munkaközösség dönti el. Véleménykérés (SZMK, DÖK). A kiválasztás után a javaslatokról az iskola igazgatója dönt.

A tantárgy tanításához a tanulók életkori sajátosságait figyelembe vevő, a szaknyelv használatát az adott életkornak megfelelően alkalmazó taneszközök, tankönyvek közül lehetőleg olyanokat kell használni, amelyek lehetőséget biztosítanak a sokoldalú képességfejlesztésre, tartalmukban korszerűek és tananyagstruktúrában a tanulói ismeretszerzés sajátosságaihoz illeszkednek, ezért a tananyag eredményesebb elsajátítását teszik lehetővé.

Az EMMI rendeletben meghatározott tanulóink részére térítésmentesen biztosítjuk a tankönyveket.

A taneszköz kiválasztásánál érdemes előnyben részesíteni az alábbi jellemzőket, ha azok értelmezhetők az adott taneszközzel:

- feladatokban gazdag,
- az egyéni haladást jól szolgáló, differenciált tanulást-tanítást támogató,
- az önálló tanulásra ösztönző, azt lehetővé tevő, tehát a tanulásirányítást jól megvalósító,
- legyen motiváló hatású, például történeti kitekintés, utalás más tantárgyak tartalmára,
- tanultakat rendszerező és jól strukturált,
- tipográfiaiailag jól szerkesztett (pl. ábrák, kiemelések), didaktikailag jól felépített tankönyveket.

A PEDAGÓGIAI PROGRAM MEGVALÓSÍTÁSÁNAK ALAPVETŐ FELTÉTELEI

A pedagógiai, szakmai program megvalósításához rendelkezésre álló adottságok feltárása előfeltétele annak, hogy megfelelő módon erőforrásokként épüljenek be az iskola nevelő-oktató munkájába.

TÁRGYI FELTÉTELEK

Az iskola épületét típusterv alapján építették, 1968-ban adták át, eddig három alkalommal bővítették (1990-ben, 1993-ban, 2000-ben). A diákönkormányzat rendelkezésére áll a DÖK iroda.

Salakborítást kapott a sportpálya és a futópálya. 2000-ben átadásra került az új aszfaltborítású kosárlabda pálya is.

Három ütemben sikerült felújítani az iskola fűtésrendszerét, a régi kazánok megtartása mellett. Újabb két év alatt tudtuk felújítani a teljes vizesblokkot (főépület és a tornatermi öltözők).

Sajnos nincsen iskolánk épületében ünnepélyek (ballagás, állami ünnepek, iskola megemlékezések stb.) lebonyolítására alkalmas helyiség, aula.

SZEMÉLYI FELTÉTELEK

Nagyszerű szakemberekből, kiváló pedagógusokból kovácsolódott egységes nevelőtestületünk:

Pedagógus álláshelyek száma: 38 fő

Pedagógus munkát közvetlenül segítő: 3,5 fő

1 fő igazgató

2 fő igazgatóhelyettes

A technikai dolgozók létszáma: 10 fő

TANULÓLÉTSZÁM, BEISKOLÁZÁS, ISKOLAVÁLTÁS

Minden tanévben két alkalommal végzünk beiskolázást:

- az alapképzésre (9. évfolyam) tavasszal (március),
- a szakképzési évfolyamokra (1/13, 2/14. évfolyam) nyáron (augusztus).

Örömmel állapíthatjuk meg, hogy nem jelent problémát évek óta a beiskolázás, hiszen túljelentkezés van minden ágazatunkon:

- széles alapozású szakmai orientációs képzések (ún. világbanki modell)
 - o közgazdasági szakirány
 - o marketing (ún üzleti) szakirány
 - o informatika (SW orientáció) szakirány
- érettségire épülő szakmai (OKJ) képzések az Alapító Okirat szerint.

2004 szeptemberétől nyelvi előkészítő osztályt indítottunk a közgazdasági szakirány részére, és 2006 szeptemberétől nyelvi előkészítő osztály indult a marketing szakirányon.

2013/2014-től újra kilencediktől kezdődik a szakképzés és kötelezővé válik szakmai tárgyból érettségit tenni.

Az OKJ-s képzéseket az igényektől függően indítjuk.

Ha másik iskolából jelentkezik át a diák, akkor átvételéről az iskola igazgatója egyedi elbírálással dönt a tanuló eddigi eredményeinek, iskola típusának ismeretében. Szükség esetén különbözeti vizsgák letételéhez köti az átvételt.

Iskolánkkal tanulói jogviszonyát, akkor szakíthatja meg a diák:

- tanköteles korban, ha másik középiskola befogadó nyilatkozatát hozza és a szülő írásban kéri az iskolaváltást
- nem tanköteles tanulónak elegendő írásbeli kérvényt benyújtania, 18 éves kor alatt szülői aláírással együtt.

Végzett tanulónk elhelyezkedési lehetőségei és továbbtanulási esélyei jók, javuló tendencia figyelhető meg az idegen nyelvi vizsgák eredményeinél is.

SAJÁTOS PEDAGÓGIAI MÓDSZEREK

A projektoktatás során a témaegységek feldolgozása, a feladat megoldása a tanulók érdeklődésére, a tanulók és a pedagógusok közös tevékenységére, együttműködésére épül a probléma megoldása és az összefüggések feltárása útján.

A projektoktatás kiterjedhet egy csoportra, osztályra, évfolyamra vagy az egész iskolára is. A projekt időtartama lehet egy hét, több hét, akár hosszabb időszak is.

Projektek alkalmazása esetén meg kell határozni:

- a projekt célját,
- a projektben részt vevők körét, szerepét (tanulók, tanárok, nem pedagógus kollégák, projektgazda személye, stb.),
- a projekt pontos időpontjait (előkészítés, időtartam, projektzáró, ellenőrzések),
- a projekt pontos ütemtervét,
- a projekt során keletkezett eredmények (termékek, bemutatók, előadások, plakátok, filmek, stb.) bemutatásának rendjét,
- a projekt ellenőrzésének rendjét (időterv, dokumentumok, stb.)

MINDENNAPOS TESTNEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK MÓDJA

Mindennapos testnevelésre heti 5 óra áll rendelkezésre. Tanórai keretek között legalább heti 3 testnevelés óra van. A további órákat sportáganként szabadon választott rendszerben délutáni foglalkozások keretében vagy az iskolai sportkörben teljesítik a diákok. A meghirdetett sportágak közül évente, tanév elején választhat a tanuló. Mentességet a délutáni foglalkozások alól az a diák kap, aki sportegyesületben rendszeresen sportol. Mindezeket a sportegyesület írásban igazolja.

VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAK, PEDAGÓGUSOK KÖZÜL TÖRTÉNŐ VÁLASZTÁS SZABÁLYAI

Az igazgató minden év április 15-éig elkészíti, és a fenntartó jóváhagyását követően közzéteszi a tájékoztatót azokról a tantárgyakról, amelyekből a tanulók választhatnak, tájékoztatót ad továbbá az érettségi vizsgára történő felkészítés szintjéről is. A tájékoztatónak tartalmaznia kell, hogy a tantárgyat előreláthatóan melyik pedagógus fogja oktatni. A tájékoztató elfogadása előtt be kell szerezni az iskolaszék és az iskolai diákönkormányzat véleményét.

A tanuló május 20-áig jelentheti be a tantárgy és a felkészülési szint megválasztásával kapcsolatos döntését. Az ehhez kapcsolódó nyomtatványt az osztályfőnök osztja ki és gyűjti be, majd leadja a tanügy-igazgatási igazgatóhelyettesnek.

18 év alatti tanuló esetén a tantárgyválasztás jogát a szülő gyermekével közösen gyakorolja, tehát a nyomtatványt mindkettőjüknek alá kell írnia.

A tanuló a tanév során egy alkalommal az igazgató engedélyével módosíthatja választását.

CSOPORTBONTÁSOK ÉS MÁS FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSÉNEK ELVEI

A csoportbontások szervezésénél a következő szempontokat vesszük figyelembe:

- a legalapvetőbb, más tantárgyak tanulásának is alapfeltételét képező kulcskompetenciák: anyanyelvi és idegen nyelvi kommunikáció, matematikai kompetencia hatékonyabb fejlesztése
- az általános iskolában tanult idegen nyelv továbbvitele
- a számítógépek használatát igényelő tantárgyak esetében a géptermekek kapacitása
- a gyakorlati jellegű, a tanulók tevékenykedtetésére épülő tantárgyak hatékonyabb oktatása
- a tanulók egyéni képességei szerinti differenciálás lehetőségének megteremtése
- az emelt szintű képzés hatékonyságának növelése
- testnevelésből a tanulók neme

Az emelt szintű képzést – tantárgytól függően – kétféleképpen valósítjuk meg:

1. a jelentkező tanuló az adott tantárgyból minden tanóráján (egy vagy több osztály tanulóiból álló) bontott csoportban van
2. az adott tantárgyból mindenkire nézve kötelező órákon egész osztályban, a plusz két órán pedig bontott csoportban (a jelentkezők számától függően esetleg más osztályok tanulóival együtt) vesz részt

Más foglalkozások szervezése:

- Korrepetálásokra azok a tanulók jelentkezhetnek, akiknek az adott tantárgyból felzárkóztatásra van szükségük.
- Az érettségi előkészítők célja a követelmények minél eredményesebb teljesítésére való felkészülés, valamint az érettségi évében már nem tanult tantárgyakból való felkészítés.
- A sportkörök célja a mindennapos testnevelés megvalósításán túl a versenyekre való felkészítés is.
- A szakkörökön, diákkörökön az egyéni érdeklődésnek megfelelő ismeretszerzésre, illetve tehetséggondozásra van lehetőség.
- Az itt felsorolt foglalkozásokra minden tanév szeptember 15-éig a szaktanároknál lehet jelentkezni, és a létszám, valamint az erre a célra felhasználható órakeret figyelembe vételével, igazgatói engedéllyel indulhatnak.

ISKOLAI BESZÁMOLTATÁSOK (ÍRÁSBELI, SZÓBELI, GYAKORLATI) RENDJE, FORMÁI

- Tanulmányok alatti vizsgák rendje a mellékletben.
- Egy osztályozó vizsga egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik.
- A félévi osztályozó vizsga a félév vége előtti 3 hétben, az év végi a tanév vége előtti (érettségi évében az írásbelik megkezdése előtti) 3 hétben zajlik. Egyedi esetekben, kérelem alapján az igazgató más időpontot is engedélyezhet.
- Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha a tanév végén - legfeljebb három tantárgyból - elégtelen osztályzatot kapott, illetve ha az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról

számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

- A vizsgázó javítóvizsgát az iskola igazgatója által meghatározott időpontban, az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban tehet.
- A vizsgákra történő jelentkezés a szaktanároknál, magántanuló esetén a tanügy-igazgatási igazgatóhelyettesnél történik. Félévi osztályozó vizsgára december 30-ig, év végére március 31-ig lehet jelentkezni. Ha valaki egy adott tantárgyból előrehozott érettségire jelentkezik, az egyben abból a tantárgyból az osztályozó vizsgára való jelentkezésnek is megfelel. A javítóvizsgákra a szaktanároknál június 30-ig lehet jelentkezni. A vizsgák időpontjáról a vizsgázót a vizsgára történő jelentkezéskor írásban (e-napló, e-mail, levél) tájékoztatni kell.
- Különbözeti vizsgára az igazgató engedélye alapján, a tanügy-igazgatási igazgatóhelyettesnél lehet jelentkezni, időpontját az igazgató határozza meg, követelményeit pedig a szaktanár közli a jelentkezővel.
- A vizsgakövetelmények az iskola pedagógiai programjában találhatók meg. Az aktuális témaköröket, tételeket a szaktanárok közlik a vizsgára jelentkezőkkel.
- A vizsgákról osztályozóívet kell vezetni.
- Tanulmányok alatti vizsgát legalább háromtagú vizsgabizottság előtt kell tenni. Amennyiben a nevelési-oktatási intézményben foglalkoztatottak végzettsége, szakképzettsége alapján erre lehetőség van, a vizsgabizottságba legalább két olyan pedagógust kell jelölni, aki jogosult az adott tantárgy tanítására.
- Ha a tanuló valamely tantárgyból előrehozott érettségi vizsgát tett, ezáltal az adott tantárgy tanulmányi követelményeit teljesítette. Az iskola magasabb évfolyamán vagy évisméltetés esetén e tantárgy már megszerzett jegyét kell beírni a bizonyítványba és az óralátogatás alól mentesítjük.

Az írásbeli vizsga

- A vizsga reggel nyolc óra előtt nem kezdhető el, és legfeljebb tizenhét óráig tarthat.
- A vizsgáról jegyzőkönyv készül.
- Az írásbeli vizsgán kizárólag az iskola bélyegzőjével ellátott lapon, feladatlapokon, tétellapokon (a továbbiakban együtt: feladatlap) lehet dolgozni. A rajzokat ceruzával, minden egyéb írásbeli munkát tintával kell elkészíteni. A feladatlap előírhatja számológép, számítógép használatát, amelyet az iskolának kell biztosítania.
- Az íróeszközökről a vizsgázók, az iskola helyi tanterve alapján a vizsgához szükséges segédeszközökről az iskola gondoskodik, azokat a vizsgázók egymás között nem cserélhetik.
- A vizsgázó az írásbeli válaszok kidolgozásának megkezdése előtt mindegyik átvett feladatlapra feltünteti a nevét, a vizsganap dátumát, a tantárgy megnevezését. Vázlatot, jegyzetet csak ezeken a lapokon lehet készíteni.
- A vizsgázó számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló maximális idő tantárgyanként hatvan perc.
- Egy vizsganapon egy vizsgázó vonatkozásában legfeljebb három írásbeli vizsgát lehet megtartani. A vizsgák között a vizsgázó kérésére legalább tíz, legfeljebb harminc perc pihenőidőt kell biztosítani.

A szóbeli vizsga

- Egy vizsgázónak egy napra legfeljebb három tantárgyból szervezhető szóbeli vizsga. A vizsgateremben egyidejűleg legfeljebb hat vizsgázó tartózkodhat.

- A vizsgázónak legalább tíz perccel korábban meg kell jelennie a vizsga helyszínén, mint amely időpontban az a vizsgacsoport megkezdje a vizsgát, amelybe beosztották.
- A szóbeli vizsgán a vizsgázó tantárgyanként húz tételt vagy kifejtendő feladatot, és - amennyiben szükséges - kiválasztja a tétel kifejtéséhez szükséges segédeszközt. Az egyes tantárgyak szóbeli vizsgáihoz szükséges segédeszközökről a vizsgáztató tanár gondoskodik.
- Minden vizsgázónak tantárgyanként (kivéve idegen nyelv) legalább harminc perc felkészülési időt kell biztosítani a szóbeli feleletet megelőzően. A felkészülési idő alatt a vizsgázó jegyzetet készíthet, de gondolatait szabad előadásban kell elmondania. Egy-egy tantárgyból egy vizsgázó esetében a feleltetés időtartama tizenöt percnél nem lehet több.
- A vizsgázók a vizsgateremben egymással nem beszélgethetnek, egymást nem segíthetik. A tételben szereplő kérdések megoldásának sorrendjét a vizsgázó határozza meg.
- A vizsgázó segítség nélkül, önállóan felel, de ha önálló feleletét önhibájából nem tudja folytatni vagy a vizsgatétel kifejtése során súlyos tárgyi, logikai hibát vét, a vizsgabizottság tagjaitól segítséget kaphat.
- A vizsgabizottság tagjai a tétellel kapcsolatosan a vizsgázónak kérdéseket tehetnek fel, ha meggyőződtek arról, hogy a vizsgázó a tétel kifejtését befejezte, vagy a tétel kifejtése során önálló feleletét önhibájából nem tudta folytatni vagy a vizsgatétel kifejtése során súlyos tárgyi, logikai hibát vétett. A vizsgázó a tétel kifejtése során akkor szakítható félbe, ha súlyos tárgyi, logikai hibát vétett, vagy a rendelkezésre álló idő eltelt.
- Ha a vizsgázó a húzott tétel anyagában teljes tájékozatlanságot árul el, azaz feleletének értékelése nem éri el az elégséges szintet, az elnök egy alkalommal póttételt húzat vele. Ez esetben a szóbeli minősítést a póttételre adott felelet alapján kell kialakítani úgy, hogy az elért pontszámot meg kell felezni és egész pontra fel kell kerekíteni, majd az osztályzatot ennek alapján kell kiszámítani.
- Ha a vizsgázó a feleletet befejezte, a következő tantárgyból történő tételhúzás előtt legalább tizenöt perc pihenőidőt kell számára biztosítani, amely alatt a vizsgahelyiséget elhagyhatja.

A részletes szabályokat a 20/2012-es EMMI rendelet tartalmazza.

OTTHONI FELKÉSZÜLÉSHEZ ELŐÍRT FELADATOK MEGHATÁROZÁSÁNAK SZABÁLYAI

A szóbeli és írásbeli házi feladatok szerves folytatásai az iskolai tanórai munkának.

A házi feladatok célja többféle lehet:

- Az iskolában elsajátított tudás megszilárdítása, kiegészítése és a megszerzett készségek, képességek gyakorlása.
- A korábban megszerzett ismeretek ismétlése, felelevenítése.
- A lemaradó tanulók felzárkóztatása, a jó képességű tanulók tehetségének kibontakoztatása.

Egyéb célok:

- Kötelességtudat fejlesztése
- A rendszeres munkavégzésre való nevelés
- Önállóságra nevelés
- Önellenzés kialakítása, fejlesztése
- A helyes időbeosztás kialakítása és fejlesztése
- A kutatómunka ösztönzése

- Versenyekre való felkészülés

A házi feladat jellege szerint lehet:

- Elméleti, szóbeli
- Írásbeli
- Házi dolgozat
- Kiselőadás
- Prezentáció
- Kutató-gyűjtő munka

Alapvető elvek és szempontok:

- A házi feladatnak jól előkészítettnek kell lennie, és az ellenőrzés, értékelés lehetőleg a következő tanórán történjen meg.
- A tanulók kapjanak útmutatást, segítséget a házi feladat elkészítéséhez, ha azt a csoport képessége, vagy maga a feladat szükségessé teszi.
- A megtanulandó elméleti anyagot egyértelműen kell kijelölni.
- Az otthoni felkészülésre érdemjegy is adható.
- Következtesen kell alkalmazni – természetesen szaktanáronként eltérő is lehet -, valamilyen szankciót, ha a tanuló nem készíti el a házi feladatot.
- Törekedni kell arra, hogy lehetőség szerint a különböző képességű tanulók házi feladatai is különbözzenek mennyiségben és minőségben is. Ezzel érhető el a lemaradók felzárkóztatása, és a kiemelkedő teljesítményt nyújtó tehetségek további fejlesztése, ill. ösztönzése.
- Ügyelni kell a házi feladat időigényére, mert a tanulóknak több tárgyból is kell készülni.
- A hosszabb szóbeli vagy írásbeli feladat elvégzésének időtartamát előre meg kell határozni, és elkészülését lehetőség szerint időközben nyomon kell követni.
- Hétvégére, tanítási szünetekre célszerű nem kötelező, hanem szorgalmi feladatot adni, törekedve arra, hogy maradjon idő és lehetőség a családi közös programokra és pihenésre.

SNI TANULÓ ESETÉN FEJLESZTÉSI PROGRAM

SNI-s tanulóinkat a szakértői véleménynek megfelelően gyógypedagógus segítségével fejlesztjük.

TELEPÜLÉSEN ÉLŐ NEMZETISÉG MEGISMERÉSÉT SZOLGÁLÓ TANANYAG

Történelem tantárgyból a témát a tizenegyedikes tananyag népesség, demográfia (vándorlás, migráció) téma kapcsán és a kisebbség, többség, nemzetiségek témakör tanításakor dolgozzuk fel projektmódszerrel.

Osztályfőnöki órák keretében az érintett osztályok tanulói prezentációval mutatják be saját településüket, kultúrájukat, szokásaikat, hagyományait.

TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSÉHEZ SZÜKSÉGES MÓDSZEREK

Aktuális országos anyagból ellenőrzés, mérés, értékelés.

Futás (12 perces), helyből távolugrás, fekvőtámaszban karhajlítás és nyújtás, egykezes lökés helyből tömött labdával, hasonfekvésből törzsemelés és leengedés, kétkezes labdadobás hátra fej fölött tömött labdával, hanyattfekvésből felülés térd érintéssel.

EGÉSZSÉGNEVELÉSI, KÖRNYEZETI NEVELÉSI ELVEK

Minden rendelkezésre álló módszerrel elősegítjük a tanulók és a tantestület egészségének védelmét, az egészségének fejlesztését.

Együtműködést alakítunk ki a pedagógiai, az egészségügyi, a gyermekvédelmi szakemberek, a szülők és a diákok között.

Egészséges környezetet, iskolai egészségnevelést és iskolai egészségügyi szolgáltatásokat biztosítunk.

Együtműködünk a helyi közösség szakembereivel, hasonló programjaival.

Kiemelt jelentőséget tulajdonítunk a testedzésnek, a szabadidő hasznos eltöltésének.

Teret adunk lelki egészségfejlesztést és tanácsadást biztosító programoknak.

Olyan oktatást-nevelést folytatunk, amely elősegíti a pedagógusok, diákok jól-létét és méltóságát, elismeri az erőfeszítést, a szándékot, támogatja az egyéni előrejutást.

ESÉLYEGYENLŐSÉGET SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

9. osztályok beiratkozása

Étkezési kedvezményről, ingyenes tankönyvről tájékoztatás a szülőknek, az ehhez kapcsolódó nyomtatványok kiosztása.

9. osztály év eleje

Diákok adatlapot töltenek ki, amelynek segítségével az osztályfőnök megismeri a családi, egészségi hátterüket, iskola utáni időtöltésüket, hobbijukat, elérhetőségüket.

Tájékoztatás, hogy milyen anyagi lehetőségeket nyújt az Alapítvány a diákoknak tanulmányaik segítésére. Diákoknak osztályfőnöki órán, az első napon, szülőknek az év eleji összevont szülői értekezleten.

Gyermekek-és ifjúságvédelmi felelős tájékoztatója, milyen problémákkal, információért, kérdésekkel lehet hozzá fordulni. Szülőknek az összevont szülői értekezleten, diákoknak az első osztályfőnöki órán.

Év eleje

Önkormányzati étkezési támogatásról, étkezési kedvezményekről tájékoztatás minden osztály osztályfőnöki óráján, és a szülői értekezleten.

Minden osztályteremben plakát kihelyezése a gyermek-és ifjúságvédelmi felelős elérhetőségéről és azokról az információkról, milyen problémával, kérdéssel lehet hozzá fordulni.

Szülői értekezleten a gyermek-és ifjúságvédelmi felelős plakátjának ismertetése.

Ingyenes tankönyv igénylés alapján felmérni a hátrányos helyzetű tanulókat

Osztályfőnökökkel megbeszélést tartani a hátrányos helyzetű diákok megsegítésére irányuló feladatokról.

Útravaló ösztöndíj (Út az érettségihez) lehetőségének felkínálása a diákoknak osztályfőnöki órán.

Útravaló ösztöndíj pályázat beadása.

Év közben

Iskolánk közreműködik a gyermekek, tanulók veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során együttműködik a gyermekjóléti szolgálattal, a gyermekjogi képviselővel, valamint a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

Közgazdasági Alapítvány háromhavonta biztosít lehetőséget a diákoknak, hogy tanulmányaik segítéséhez pénzt kapjanak. (Étkezés, utazás, iskolai közös programok, tanulmányi-és sportversenyek.)

Osztályfőnökök figyelik a Hátrányos helyzetű gyerekek tanulmányi eredményét, közösségbe való beilleszkedését, magatartását, szerepét az osztályban. Negatív változások esetén egyéni beszélgetést kezdeményez, és ha úgy látja a dolgokat, akkor bevonja a gyermek- és ifjúságvédelmi felelőst, aki a saját kompetencia határain belül felméri a változás okát, majd kidolgozza a megfelelő eljárási rendet az adott gyerekre.

ISKOLAI KÖZÖSSÉGI SZOLGÁLAT MEGSZERVEZÉSE

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 45. pont

Közösségi szolgálat: szociális, környezetvédelmi, a tanuló helyi közösségének javát szolgáló, szervezett keretek között folytatott, anyagi érdektől független, egyéni vagy csoportos tevékenység és annak pedagógiai feldolgozása. Az érettségi bizonyítvány kiadásának feltétele ötven óra közösségi szolgálat elvégzésének igazolása.

(1) Középiskolában meg kell szervezni a tanuló közösségi szolgálatának teljesítésével, dokumentálásával összefüggő feladatok ellátását. A tanuló osztályfőnöke vagy az ezzel a feladattal megbízott pedagógus a tanuló előmenetelét rögzítő dokumentumokban az iratkezelési szabályok megtartásával nyilvántartja és folyamatosan vezeti a közösségi szolgálattal összefüggő egyéni vagy csoportos tevékenységet, amely alapján az Nkt.-ban az érettségi bizonyítvány kiadásának feltételeként meghatározott ötven óra közösségi szolgálat elvégzése igazolható legkésőbb a tanuló érettségi bizonyítványa kiadásának időpontjára.

(2) A közösségi szolgálat keretei között

- a) az egészségügyi,
- b) a szociális és jótékonyági,
- c) az oktatási
- d) a kulturális és közösségi,
- e) a környezet- és természetvédelemi,
- f) a katasztrófavédelmi,
- g) az óvodás korú, sajátos nevelési igényű gyermekekkel, tanulókkal, az idős emberekkel közös sport- és szabadidős területén folytatható tevékenység.

(3) A tanulót fogadó intézménynek a (2) bekezdés a) pontjában meghatározott tevékenységi területen minden esetben, a (2) bekezdés b) pontjában meghatározott esetekben szükség szerint mentort kell biztosítani.

(4) A középiskola a 9–11. évfolyamos tanulói számára lehetőség szerint három-négy tanévre, arányosan elosztva szervezi meg vagy biztosít időkeretet a legalább ötven órás közösségi szolgálat teljesítésére, amelyről azonban indokolt esetben a szülő kérésére el lehet térni.

(5) A közösségi szolgálatot az adott tanuló esetében koordináló pedagógus az ötven órán belül – szükség szerint a mentorral közösen – legfeljebb öt órás felkészítő, majd legfeljebb öt órás záró foglalkozást tart.

(6) A közösségi szolgálat teljesítése körében egy órán hatvan perc közösségi szolgálati idő értendő azzal, hogy a helyszínre utazás és a helyszínről hazautazás ideje nem számítható be a teljesítésbe.

(7) A közösségi szolgálat helyszínén a szolgálattal érintett személy segítése tanítási napokon alkalmanként legkevesebb egy, legfeljebb háromórás, tanítási napokon kívül alkalmanként legkevesebb egy, legfeljebb ötórás időkeretben végezhető.

(8) A közösségi szolgálat során a tanuló naplót köteles vezetni, amelyben rögzíti, hogy mikor, hol, milyen időkeretben és milyen tevékenységet folytatott.

(9) A közösségi szolgálat dokumentálásának kötelező elemeként

- a) a tanulónak közösségi szolgálati jelentkezési lapot kell kitöltenie, amely tartalmazza a közösségi szolgálatra való jelentkezés tényét, a megvalósítás tervezett helyét és idejét, valamint a szülő egyetértő nyilatkozatát,
- b) az osztálynaplóban és a törzslapon a kijelölt pedagógusnak dokumentálnia kell a közösségi szolgálat teljesítését,
- c) az iskola a közösségi szolgálat teljesítéséről igazolást állít ki két példányban, amelyből egy példány a tanulónál, egy pedig az intézménynél marad,
- d) az iskola a közösségi szolgálattal kapcsolatos dokumentumok kezelését az iratkezelési szabályzatában rögzíti,
- e) az iskolán kívüli külső szervezet és közreműködő mentor bevonásakor az iskola és a felek együttműködéséről megállapodást kell kötni, amelynek tartalmaznia kell a megállapodást aláíró felek adatain és vállalt kötelezettségein túl a foglalkoztatás időtartamát, a mentor nevét és feladatkörét.

Éves munkatervünkben az egyes tanévekre vonatkozóan rögzítjük a feladatokat, felelősöket, illetve azokat a momentumokat, amelyek a nevelőtestület egészét is érintheti.

KAPCSOLATOK

Kiemelt területe Pedagógiai Programunknak a kapcsolatok építése, ápolása. Különös figyelmet fordítunk az iskola nyitottságára, az együttműködés hangsúlyossá válására.

Az elmúlt években közel egy tucat együttműködési szerződést kötöttünk általános iskolákkal, középiskolákkal, egyéb intézményekkel.

A Tehetséggondozó Központ működtetése révén közel 50 általános iskolával állunk egész éven át kapcsolatban.

Nemzetközi kapcsolataink főleg pályázatok kapcsán jöttek létre (Regensburg, Köln stb.), valamint a testvérvárosi kapcsolatok révén (Plauen - Németország)

A Teljeskörű Közoktatási Minőségfejlesztési Program megvalósítása, a csoportos minőségfejlesztési programban felkészítést segítő intézményként történt aktív szerepvállalásunk és a kiváló minősítést kapott Minőségirányítási Programunk országos terjesztése, bemutatása után iskolánk kapcsolatrendszere ugrásszerűen bővült, bázis iskolai szerepünk erősödött.

Tagjai vagyunk az Európai Innovatív Iskolahálózatnak (European Network of Innovative Schools), ezen belül a 30 iskolából álló hazai Innovatív Iskolák Hálózatának.

KÖZÉPSZINTŰ ÉRETTSÉGI TÉMAKÖREI

Helyi tanterv II. részben.

FELNŐTTOKTATÁS

Iskolánk profiljából adódóan a felnőttoktatási tagozat szakképzési évfolyamain képzéseinket a közgazdasági és az informatikai szakmai irányban indítjuk. A képzés formája esti tagozatos képzés egy héten három délután.

Az esti tagozatos képzési forma magasabb óraszámával jobb keretet biztosít az ismeretek átadására, mint a levelező tagozat. Ezért ezt a formát részesítjük előnyben.

Jelentkezni érettségi bizonyítvánnyal lehet.

A szakképző évfolyamokon az alapító okiratnak megfelelő OKJ-s képzéseket indítunk.

A képzések óraszámát az esti tagozatos képzésekhez igazítjuk, minimum heti 15 órával.

IV. SZAKMAI PROGRAM

Szakmaiságunkat az informatikai és a közgazdasági vonalon tovább kívánjuk erősíteni.

A szakközépiskolai és szakgimnáziumi nevelés-oktatás biztosítja az általános és szakmai műveltség megalapozását valamint továbbfejlesztését.

9-10-11. évfolyamokon a nyelvi előkészítő, és a szakmai orientáció keretében nyújtott elméleti és gyakorlati ismeretek az idegen nyelvi ismeretek mellett a gazdasági környezet alapvető jellemzőinek megismerését, az információszerzés lehetőségeinek és módszereinek elsajátítását, valamint az informatikai eszközök gyors, magabiztos használatát teszik lehetővé, amelyek ma már elengedhetetlenek minden ember számára.

A vállalkozás gyakorlata keretében a vállalkozási alapismeretekkel, a kommunikáció eszközeivel, a különböző kommunikációs módszerekkel, az önismeret fejlesztés lehetőségeivel, a felelős társadalmi magatartás kialakításának szükségességével ismerkednek a tanulók, azzal a céllal, hogy megfelelő értékrendszert alakíthassanak ki magukban, és felkészüljenek a vállalkozói, munkavállalói, valamint az állampolgári szerepre.

A felelős társadalmi magatartás kialakítása, az ehhez szükséges képességek fejlesztése, amelyeket nemcsak az érettségire való felkészülésben, az OKJ képzésben, hanem a gazdasági-társadalmi életbe történő beilleszkedésben is jól hasznosíthatnak.

A 9-13. évfolyamokon a szakmai alapozó oktatás keretében az eddig elsajátított ismeretek, készségek továbbfejlesztésére és bővítésére kerül sor. A gazdasági környezettel kapcsolatos alapismeretek birtokában a gazdasági környezet működésének mélyebb összefüggéseit, működési feltételeit ismerik meg a tanulók nemcsak elméletben, hanem a vállalkozás gyakorlat keretében is.

Ezek az ismeretek részben az érettségi vizsga előkészítését (pl. közgazdaságtan), részben az OKJ szerinti szakmák alapozását célozzák, figyelembe véve a beszámíthatóságot, amivel az OKJ képzési idő lerövidíthető, illetve lehetővé válik a kétéves képzési idő alatt egy második szakma megszerzése is.

Nagyon fontos szerepe van a vállalkozási gyakorlatoknak a célok elérésében. A 10-11. évfolyamokon elsősorban a Junior Achievement és a Young Enterprise Program keretében működő vállalkozási forma alkalmas az önismeret fejlesztésére, az érdeklődés irányának megtalálására, a kommunikációs készség fejlesztésére, az önértékelés gyakorlására, valamint a felelősség kialakítására egy-egy diákvállalkozás működtetésén keresztül.

A 12-13. évfolyamokon az NSZI Céggözpont keretében működő vállalkozási gyakorlatban vesznek részt a tanulók, amelyben a vállalkozói készség fejlesztésén kívül az alapvető nyomtatványokkal, azok kitöltésével, vezetésével kapcsolatos teendőkkel foglalkoznak a tanulók, alkalmazva az elméleti órákon elsajátított ismereteket. Mind a szakmai orientáció, mind a szakmai alapozó képzés elősegíti azt, hogy tanulóink a szakmai képzés megalapozása mellett olyan ismeretekre tegyenek szert, amelyeket az érettségi vizsga során, és később a szakmai képzés megszerzésekor, annak bővítésekor, sőt munkába álláskor is jól hasznosíthatnak.

Informatikából 1998 novembere óta iskolánk ECDL Nemzetközi Vizsgaközpontként is működik.

Az ECDL (European Computer Driving Licence - Európai Számítógép-használói Jogosítvány) egységes európai szabályok alapján működő, egy elméleti és hat gyakorlati modulból álló rendszer, amelynek bevezetésével, elterjesztésével, minőségbiztosításával és teljes körű ellenőrzésével kapcsolatos valamennyi jog Magyarországon a Neumann János Számítógép-tudományi Társaságot (Továbbiakban: NJSZT ECDL Iroda) illeti.

A vizsgaközpont akkreditációját (FAT lajstromszám) a Minősítő Bizottság

szakvéleménye alapján az Akkreditációs Bizottság végezte.

Az ECDL bizonyítvánnyal nemzetközileg is elismert számítógépes tudást tudnak igazolni diákjaink.

A nem informatikai szakirányt választó tanulóink számára is felkínáljuk az informatika érettségi lehetőségét.

BESZÁMÍTHATÓSÁG, ÉVFOLYAMOK SZÁMA

Előzetes szakképesítés alapján csak az adott ágazaton belül van lehetőség beszámíthatóságra, melyet a diáknak írásban kell kérvényeznie az iskola igazgatójától.

Előzetes tudás alapján az órák látogatása alól mentességet nem adunk.

Az adott ágazatban végzett diákok a szakmai érettségivel már teljesítették a 13. évfolyam követelményeit, így részükre az ágazatnak megfelelő szakmai képzés már csak egy éves.

Azok a diákok, akik másik ágazat OKJ-s képzését kívánják elvégezni vagy közismereti érettségivel rendelkeznek a szakképzés két éves.

HIÁNYZÁSOK

A szakképzési törvény szerint a gyakorlati képzés foglalkozásain való részvétel kötelező.

A házirendben leírtak szerint, ha a tanulónak a szorgalmi időszakban teljesítendő gyakorlati képzésről való igazolt és igazolatlan mulasztása egy tanévben meghaladja az adott tanévre vonatkozó összes **gyakorlati képzési idő (óraszám) húsz százalékát**, a tanuló tanulmányait csak az évfolyam megismétlésével folytathatja. Az évfolyam megismétlése alóli mentesítést kaphat a tanuló, ha igazolatlan mulasztása nincs és szorgalma, elért teljesítménye alapján a mulasztását a következő tanév megkezdéséig pótolja és osztályozó vizsgán az előírt gyakorlati követelményeket teljesíteni tudja.

Ha a tanuló igazolt és igazolatlan mulasztása az összefüggő szakmai gyakorlatról meghaladja az összefüggő szakmai gyakorlati képzési idő (óraszám) húsz százalékát, de igazolatlan mulasztása nincs, vagy az igazolatlan mulasztása nem haladja meg az összefüggő szakmai gyakorlati képzési idő (óraszám) öt százalékát és az igazolatlan mulasztását pótolta, és a következő tanév megkezdéséig pótolja az előírt gyakorlati követelményeket, a tanuló magasabb évfolyamra léphet, amennyiben a gyakorlati képzés szervezője ezt igazolja. A magasabb évfolyamra lépés kérdésében a gyakorlati képzés szervezőjének javaslatára a szakképző iskola nevelőtestülete dönt.

SZAKKÉPZÉSI ÉVFOLYAMOK

A központi programok alapján történik a tanítás a szakképzési évfolyamokon az aktuális OKJ-nek megfelelően.

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak és témakörök óraszama évfolyamonként az aktuális OKJ szerint.

2. számú táblázatok

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak és témakörök óraszama évfolyamonként

KÖZGAZDÁSZ ESZKÖZ- ÉS FELSZERELÉSI JEGYZÉK

6.1.	A képzési és vizsgáztatási feladatok teljesítéséhez szükséges eszközök minimumát meghatározó eszköz- és felszerelési jegyzék
6.2.	Iratrendezők
6.3.	Fénymásoló
6.4.	Irodatechnikai eszközök (vágógép, spirálozó, kapcsológép, lyukasztó)
6.5.	Telefon
6.6.	Számítógép
6.7.	Internet hozzáférés
6.8.	Nyomtató
6.9.	Scanner
6.10.	Irodai szoftverek (szövegszerkesztő, táblázatkezelő, adatbázis-kezelő, prezentációs program)
6.11.	Integrált ügyviteli rendszer (főkönyvi könyvelés, pénzügy, tárgyi eszköz, bér, készlet analitika)
6.12.	Adóbevallás kitöltő szoftver (ÁNYK)
6.13.	Bizonylatok, formanyomtatványok
6.14.	Jogszabály gyűjtemény vagy számítógépes jogtár
6.15.	Projekttervezést támogató szoftver
6.16.	Projektor

GAZDASÁGI INFORMATIKUS ESZKÖZ- ÉS FELSZERELÉSI JEGYZÉK

6.1.	A képzési és vizsgáztatási feladatok teljesítéséhez szükséges eszközök minimumát meghatározó eszköz- és felszerelési jegyzék
6.2.	A 6.16. – 6.19. pontokban felsorolt szoftverek ajánlott hardverkonfigurációinak megfelelő 12 db tanulói és 1 db oktatói számítógép internetkapcsolattal
6.3.	Oktatói számítógép képernyőjének kivetítésére alkalmas eszközök
6.4.	3 db kis- és közepes hálózatok kapcsolási feladataira alkalmas, VLAN-képes, menedzselhető kapcsoló
6.5.	3 db kis- és otthoni hálózatok forgalomirányítási feladataira és internetkapcsolatának biztosítására alkalmas integrált forgalomirányító
6.6.	2 db kiszolgálói feladatokra alkalmas PC
6.7.	6 db ügyféloperációs-rendszer futtatására alkalmas, vezeték nélküli interfésszel rendelkező PC vagy laptop (amennyiben a 6.1 pontban meghatározott eszköz erre alkalmas, akkor nem kell további eszközként biztosítani)
6.8.	Ethernet és soros kábelek (Kábelkészletek (soros, konzol, egyenes és keresztkötésű UTP) Patch panelek, fali csatlakozók, RJ45 UTP csatlakozók - CAT5e UTP kábel (fali, patch) Rack szekrény)
6.9.	UTP kábelezéshez szerszámok (csavarhúzó, klímplő, blankoló, vágó fogók)
6.10.	1 db hálózati kábelteszter
6.11.	Számítógép szereléshez szerelőkészlet (csavarhúzó, fogó, alkatrész visszanyerő, csipesz)
6.12.	6 db antisztatikus csuklópánt és 1 db szőnyeg

6.13.	Számítógép szereléshez 6 db gyakorló számítógép és hozzá tartozó perifériák, 1 db laptop
6.14.	Számítógép tisztítási eszközök és anyagok, hővezető paszta
6.15.	1 db nyomtató
6.16.	Irodatechnikai eszközök
6.16.	Szoftverek I. (minden tanulói és oktatói számítógépre) Kliens oldali operációs rendszerek Office irodai alkalmazás csomag Böngésző program
6.17.	Szoftverek II. (minden tanulói és oktatói számítógépre)
	Protokoll analízátor program Hálózati szimulációs szoftver, amely képes a 11997-16 Hálózati ismeretek I. modulban előírt LAN és WAN hálózati eszközök szimulálására, valamint a konfigurációs feladatok elvégzésére
6.18.	Szoftverek III. (minden tanulói és oktatói számítógépre) Vizuális (blokk) programok készítésére alkalmas szoftver Felhasználói programok készítésére alkalmas programozási nyelv (C++, C#, Java, Python) Integrált fejlesztői környezet Integrált WEB fejlesztői környezet Script nyelv HTML oldalak készítését támogató szoftver Kliens számítógépen futó adatbáziskezelő szerver (MySQL vagy MS SQL) SQL grafikus eszköz
6.19.	Szoftverek IV. (minden tanulói és oktatói számítógépre) Vállalatirányítási rendszer CASE Eszköz Projekt szoftver

SZOFTVERFEJLESZTŐ ESZKÖZ- ÉS FELSZERELÉSI JEGYZÉK

	A képzési és vizsgáztatási feladatok teljesítéséhez szükséges eszközök minimumát meghatározó eszköz- és felszerelési jegyzék
6.1.	A 6.16. – 6.19. pontokban felsorolt szoftverek ajánlott hardverkonfigurációinak megfelelő 12 db tanulói és 1 db oktatói számítógép internetkapcsolattal
6.2.	Oktatói számítógép képernyőjének kivetítésére alkalmas eszközök
6.3.	3 db kis- és közepes hálózatok kapcsolási feladataira alkalmas, VLAN-képes, menedzselhető kapcsoló
6.4.	3 db kis- és otthoni hálózatok forgalomirányítási feladataira és internetkapcsolatának biztosítására alkalmas integrált forgalomirányító
6.5.	2 db kiszolgálói feladatokra alkalmas PC
6.6.	6 db ügyfél operációs rendszer futtatására alkalmas, vezeték nélküli interfésszel rendelkező PC vagy laptop (amennyiben a 6.1 pontban meghatározott eszköz erre alkalmas, akkor nem kell további eszközként biztosítani)
6.7.	Ethernet és soros kábelek [Kábelkészletek (soros, konzol, egyenes és keresztcsatlakozó UTP) Patch panelek, fali csatlakozók, RJ45 UTP csatlakozók - CAT5e UTP kábel (fali, patch) Rack szekrény]
6.8.	UTP kábelezéshez szerszámok (csavarhúzó, klímpe, blankoló, vágó fogók)

6.9.	1 db hálózati kábelteszter
6.10.	Számítógép szereléshez szerelőkészlet (csavarhúzó, fogó, alkatrész visszanyerő, csipesz)
6.11.	6 db antisztatikus csuklópánt és 1 db szőnyeg
6.12.	Számítógép szereléshez 6 db gyakorló számítógép és hozzá tartozó perifériák, 1 db laptop
6.13.	Számítógép tisztítási eszközök és anyagok, hővezető paszta
6.14.	1 db nyomtató
6.15.	Mobil eszközök és szimulátorok (tablet, okostelefon)
6.16.	Szoftverek I. (minden tanulói és oktatói számítógépre) Kliens oldali operációs rendszerek Office irodai alkalmazás csomag Böngésző program
6.17.	Szoftverek II. (minden tanulói és oktatói számítógépre) Protokoll analízator program Hálózati szimulációs szoftver, amely képes a 11997-16 Hálózati ismeretek I. modulban előírt LAN és WAN hálózati eszközök szimulálására, valamint a konfigurációs feladatok elvégzésére
6.18.	Szoftverek III. (minden tanulói és oktatói számítógépre) Vizuális (blokk) programok készítésére alkalmas szoftver Felhasználói programok készítésére alkalmas programozási nyelv (C++, C#, Java, Python) Második programozási nyelv (C++, C#, Java, Python) Integrált fejlesztői környezet Integrált WEB fejlesztői környezet HTML oldalak készítését támogató szoftver Kliens számítógépen futó adatbáziskezelő szerver (MySQL vagy MS SQL) SQL grafikus eszköz
6.19.	Szoftverek IV. (minden tanulói és oktatói számítógépre) Automatikus tesztelést támogató eszközök CASE eszközök Képszerkesztő szoftver Multimédiás, játékfejlesztői modulok, Szerver és desktop, mobil operációs rendszerek

GAZDASÁGI INFORMATIKUS

2017-től		9.		10.			11.			12.		Szakgimnáziumi képzés összes órászáma	Érettségi vizsga keretében megszerezhető szakképe- sítéshez kapcsolódó óraszám	Fő szakképesítéshez kapcsolódó összes óraszám	5/13.		A szakképzés összes órászáma	1/13.			2/14.		A szakképzés összes órászáma
		e	gy	e	gy	ögy	e	gy	ögy	e	gy				e	gy		ögy	e	gy			
A fő szakképe- sítésre vonatkozó:	Összesen	144	144	180	180	0	72	180	0	62	124	1498	412	1086	384	577	2078	468	648	0	384	577	2077
	Összesen	288		360			252			186					961			1116			961		
	Elméleti órászámok (arány ögy-vel)	öt évfolyamos képzés egészében: 842 óra (41,1%)													852 óra (41,0%)								
	Gyakorlati órászámok (arány ögy-vel)	öt évfolyamos képzés egészében: 1205 óra (58,9%)													1225 óra (59,0%)								
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	15	0	15	0	0		15	0	15
	Munkajogi alapismeretek											0			3		3	0	0		3	0	3
	Munkaviszony létesítése											0			4		4	0	0		4	0	4
	Álláskeresés											0			4		4	0	0		4	0	4
	Munkanélküliség											0			4		4	0	0		4	0	4
11498-12 Foglalkoztatás I. (érettségire épülő képzések esetén)	Foglalkoztatás I.	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	62	0	62	0	0		62	0	62
	Nyelvtani rendszerezés 1											0			8		8	0	0		8	0	8
	Nyelvtani rendszerezés 2											0			8		8	0	0		8	0	8
	Nyelvi képességfejlesztés											0			24		24	0	0		24	0	24
	Munkavállalói szókincs											0			22		22	0	0		22	0	22
11996-16 Információte- chnológiai alapok	IT alapok	36	0	36	0		0	0		0	0	72	0	72	0	0	72	72	0		0	0	72
	Munka- és környezetvédelmi alapismeretek	2										2					2	2	0		0	0	2

	Bevezetés a számítógépes architektúrákba	22		12							34	0	108			34	34	0		0	0	34
	Szoftverismeret	12		16							28					28	28	0		0	0	28
	Információtechnológia biztonság alapjai			8							8					8	8	0		0	0	8
	IT alapok gyakorlat	0	72	0	36		0	0		0	108			0	0	108	0	108		0	0	108
	Biztonságos labor- és eszközhasználat		4								4					4	0	4		0	0	4
	Számítógép összeszerelés		36		12						48					48	0	48		0	0	48
	Telepítés és konfigurálás		32		12						44					44	0	44		0	0	44
	Megelőző karbantartás				12						12					12	0	12		0	0	12
	Hálózatok I.	0	0	36	0		36	0		31	0	103		0	0	103	108	0		0	0	108
11997-16 Hálózati ismeretek I.	Hálózati infrastruktúra, hálózati operációs rendszerek			11							11	0	103			11	16	0		0	0	16
	Fizikai és adatkapcsolati réteg feladatai, Ethernet protokoll			12							12					12	12	0		0	0	12
	Hálózati és a szállítási réteg feladatai, protokolljai			13							13					13	13	0		0	0	13
	IPv4 és IPv6 címzési struktúra, alhálózatok						10				10					10	10	0		0	0	10
	Alkalmazási réteg protokolljai, hálózatbiztonság						8				8					8	8	0		0	0	8
	Kapcsolt helyi hálózatok és VLAN-ok						8				8					8	8	0		0	0	8
	Forgalomirányítási ismeretek						10			13	23					23	23	0		0	0	23
	A biztonságos hálózat, forgalomszűrés									10	10					10	10	0		0	0	10
	IP szolgáltatások									8	8					8	8	0		0	0	8
	Hálózatok I. gyakorlat	0	0	0	72		0	108		0	62	242		0	0	242	0	252		0	0	252

	Csatlakozás egy hálózathoz, a kapcsoló alap konfigurációja				26						26					26	0	36		0	0	36
	Vezetékes és vezeték nélküli kapcsolódás helyi hálózathoz				26						26					26	0	26		0	0	26
	Forgalomirányítási alapok, adatfolyam kezelés				20						20					20	0	20		0	0	20
	IP-címzés a gyakorlatban							30			30					30	0	30		0	0	30
	Szerver-kliens kapcsolódás, hálózatbiztonság							30			30					30	0	30		0	0	30
	Kapcsolás folyamata és a VLAN-ok használata							27			27					27	0	27		0	0	27
	Statikus és dinamikus forgalomirányítás							21			30					51	0	51		0	0	51
	A biztonságos hálózat kialakítása, forgalomszűrés										16					16	0	16		0	0	16
	IP szolgáltatások a gyakorlatban										16					16	0	16		0	0	16
11625-16 Programozás és adatbázis-kezelés	Programozás	36	0	36	0		36	0		31	0	139	0	139	0	0	139	144	0	0	0	144
	Bevezetés a programozásba	18										18				18	23	0		0	0	23
	Weboldalak kódolása	18										18				18	18	0		0	0	18
	A Java vagy C# nyelv alapjai			18								18				18	18	0		0	0	18
	JavaScript			18								18				18	18	0		0	0	18
	Programozási típusfeladatok						11					11				11	11	0		0	0	11
	Haladó szintű programozás Java vagy C# nyelven						25					25				25	25	0		0	0	25
	Adatbázis-kezelő alkalmazások készítése									16		16				16	16	0		0	0	16
	Összefoglaló projektfeladat									15		15				15	15	0		0	0	15

	Programozás gyakorlat	0	72	0	72		0	72		0	62	278	0	278	0	0	278	0	288		0	0	288
	Bevezetés a programozásba		36									36					36	0	46		0	0	46
	Weboldalak kódolása		36									36					36	0	36		0	0	36
	A Java vagy C# nyelv alapjai				36							36					36	0	36		0	0	36
	JavaScript				36							36					36	0	36		0	0	36
	Programozási típusfeladatok							22				22					22	0	22		0	0	22
	Haladó szintű programozás Java vagy C# nyelven							50				50					50	0	50		0	0	50
	Adatbázis-kezelő alkalmazások készítése										32	32					32	0	32		0	0	32
	Összefoglaló projektfeladat										30	30					30	0	30		0	0	30
	11999-16 Informatikai szakmai angol nyelv	IT szakmai angol nyelv	72	0	72	0		0	0		0	0			144	0	144	0	0	144	144	0	
Hallás utáni szövegértés		24										24			24			24	0		0	0	24
Szóbeli kommunikáció		12										12			12			12	0		0	0	12
Szóbeli kommunikáció IT környezetben projekt alapon		36										36			36			36	0		0	0	36
Írásos angol nyelvű szakmai anyagok feldolgozása				24								24			24			24	0		0	0	24
Angol nyelvű szövegalkotás – e-mail				12								12			12			12	0		0	0	12
Keresés és ismeretszerzés angol nyelven				12								12			12			12	0		0	0	12
Szóbeli kommunikáció IT környezetben projekt alapon				24								24			24			24	0		0	0	24
12010-16 Nyílt forráskódú rendszerek		Linux alapok	0	0	0	0		36	0		0	0	36	36	0			0	0	36	0	0	
	Bevezetés a Linuxba						4					4					4	0	0		0	0	0
	Linux parancssor használata						4					4					4	0	0		0	0	0

	Fájl- és könyvtárkezelés, tömörítés					4					4	72	0			4	0	0		0	0	0
	Bevezetés a héjprogramozásba					8					8					8	0	0		0	0	0
	Felhasználói fiókok kezelése					8					8					8	0	0		0	0	0
	Jogosultságok beállítása					8					8					8	0	0		0	0	0
	Linux alapok gyakorlat	0	0	0	0		0	72		0	0			0	0	72	0	0		0	0	0
	Linux parancssor használata							6								6	0	0		0	0	0
	Fájl- és könyvtárkezelés, tömörítés							12								12	0	0		0	0	0
	Bevezetés a héjprogramozásba							14								14	0	0		0	0	0
	Hálózati beállítások ellenőrzése, konfigurációja							6								6	0	0		0	0	0
	Csomag- és processzkezelés							8								8	0	0		0	0	0
	Felhasználói fiókok kezelése							12								12	0	0		0	0	0
	Jogosultságok beállítása							14								14	0	0		0	0	0
12008-16 Irodai szoftverek haladó szintű használata	Irodai szoftverek	0	0	0	0		0	0		31	0	31	0	0	0	31	0	0		0	0	0
	Haladó szintű szövegszerkesztési ismeretek									13						13	0	0		0	0	0
	Haladó szintű táblázatkezelési ismeretek									15						15	0	0		0	0	0
	Irodai szoftverek integrált használata									3						3	0	0		0	0	0
	Irodai szoftverek gyakorlat	0	0	0	0		0	0		0	93	93	0	0	0	93	0	0		0	0	0

	Haladó szintű szövegszerkesztési ismeretek									31	31					31	0	0		0	0	0		
	Haladó szintű táblázatkezelési ismeretek									38	38					38	0	0		0	0	0		
	Irodai szoftverek integrált használata									24	24					24	0	0		0	0	0		
12009-16 Informatikai szakmai orientáció	IT szakorientáció	36	0	36	0		0	0		0	0	72	72	0	0	72	0	0		0	0	0		
	Informatikai munkakörök	36										36				36	0	0		0	0	0		
	Szakmai alapozás			36								36				36	0	0		0	0	0		
	IT szakorientáció gyakorlat	0	72	0	36		0	0		0	0	108	108	0	0	108	0	0		0	0	0		
	Informatikai munkakörök		72									72				72	0	0		0	0	0		
	Szakmai alapozás				36							36				36	0	0		0	0	0		
12002-16 Gazdasági alapok és projektmenedzsment	Gazdasági ismeretek	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	0	144	0	144	0	0		144	0	144
	Közgazdaságtan											0				24		24	0	0		24	0	24
	Vállalatgazdaságtan											0				24		24	0	0		24	0	24
	Statisztika											0				24		24	0	0		24	0	24
	Számvitel											0				24		24	0	0		24	0	24
	Pénzügi ismeretek											0				24		24	0	0		24	0	24
	Marketing alapok											0				24		24	0	0		24	0	24
	Gazdasági ismeretek gyakorlat	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	0	0	144	144	0	0		0	144	144
	Vállalatgazdaságtan gyakorlat											0					32	32	0	0		0	32	32
	Statisztika gyakorlat											0					64	64	0	0		0	64	64
	Számvitel gyakorlat											0					48	48	0	0		0	48	48
	Információs rendszerek	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	0	80	0	80	0	0		80	0	80
	Információs rendszerek fejlesztése											0				24		24	0	0		24	0	24
	IR fejlesztési módszerek											0				24		24	0	0		24	0	24
Szakmai jog											0				16		16	0	0		16	0	16	
Vezetés és szervezés											0				16		16	0	0		16	0	16	

10822-16 Az informatika alkalmazása	Projektmenedzsment	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	32	0	32	0	0		32	0	32
	Projektmenedzsment alapok											0			32		32	0	0		32	0	32
	Szakmai angol nyelv	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	48	0	48	0	0		48	0	48
	Szakmai angol nyelv											0			48		48	0	0		48	0	48
	Projektmenedzsment gyakorlat	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	0	129	129	0	0		0	129	129
	Projektirányítási program és használata											0				64	64	0	0		0	64	64
	Esettanulmányok											0				65	65	0	0		0	65	65
	IR gyakorlat	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	0	80	80	0	0		0	80	80
	Esettanulmány IR fejlesztésre											0				48	48	0	0		0	48	48
	Komplex IR bemutatása											0				32	32	0	0		0	32	32
	IT alkalmazási gyakorlat	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	0	160	160	0	0		0	160	160
	Statistikai információs rendszerek											0				48	48	0	0		0	48	48
	Adatbázis gyakorlat											0				48	48	0	0		0	48	48
	Problémamegoldás táblázatkezelővel											0				32	32	0	0		0	32	32
	Szakmai kommunikáció											0				32	32	0	0		0	32	32
	Számviteli IR gyakorlat	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	0	64	64	0	0		0	64	64

Jelmagyarázat: e/elmélet; gy/gyakorlat; ögy/összefüggő szakmai gyakorlat

A szakmai és vizsgakövetelményben a szakképesítésre meghatározott elmélet/gyakorlat arányának a teljes képzési idő során kell teljesülnie.

A tantárgyakra meghatározott időkeret kötelező érvényű, a témakörökre kialakított óraszám pedig ajánlás.

2018-tól			9.		10.			11.			12.		Szakgimnáziumi képzés 9-12. o. összes óraszása	Nem a főszakképesítésre fordítandó órakeret	Főszakképesítés 9-12. o. összes óraszása	5/13.		Főszakképesítés 9-13. o. összes óraszása	1/13.			2/14.		A két évfolyamos szakképzés összes óraszása	
			e	gy	e	gy	ögy	e	gy	ögy	e	gy				e	gy		ögy	e	gy				
A fő szakképe- sítésre vonatkozó:	Összesen	A tantárgy kapcsolódása	144	144	180	216		72	144		31	124	1508	453	1055	372	589	2016	432	649		372	589	2042	
	Összesen		288		396			216			155					961			1081			961			
	Elméleti óraszámok (arány ögy-vel)		öt évfolyamos képzés egészében: 799 óra (39,6%)													804 óra (39,4%)									
	Gyakorlati óraszámok (arány ögy-vel)		öt évfolyamos képzés egészében: 1217 óra (60,4%)													1238 óra (60,6%)									
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.	fő szakképesítés	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	15	0	15	0	0		15	0	15	
	Munkajogi alapismeretek												0			4		4				4		4	
	Munkaviszony létesítése												0			4		4				4		4	
	Álláskeresés												0			4		4				4		4	
	Munkanélküliség												0			3		3				3		3	
11498-12 Foglalkoztatás I. (érettségire épülő képzések esetén)	Foglalkoztatás I.	fő szakképesítés	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	62	0	62	0	0		62	0	62	
	Nyelvtani rendszerezés 1												0			8		8				8		8	
	Nyelvtani rendszerezés 2												0			8		8				8		8	
	Nyelvi készségfejlesztés												0			23		23				23		23	
	Munkavállalói szókincs												0			23		23				23		23	

10815-16 Információtechnológiai alapok	IT alapok	fő szakképesítés	36	0	36	0		0	0		0	0	72	0	72	0	0	72	72	0		0	0	72
	Munka- és környezetvédelmi alapismeretek		2										2					2	2				0	2
	Bevezetés a számítógépes architektúrákba		22		12								34					34	34				0	34
	Szoftverismeret		12		16								28					28	28				0	28
	Információtechnológia biztonság alapjai				8								8					8	8				0	8
	IT alapok gyakorlat	fő szakképesítés	0	72	0	36		0	0		0	0	108	0	108	0	0	108	0	108		0	0	108
	Biztonságos labor- és eszközhasználat			4									4					4		4			0	4
	Számítógép összeszerelés			36		12							48					48		48			0	48
	Telepítés és konfigurálás			32		12							44					44		44			0	44
	Megelőző karbantartás					12							12					12		12			0	12
11997-16 Hálózati ismeretek I.	Hálózatok I.	fő szakképesítés	0	0	72	0		36	0		0	0	108	0	108	0	0	108	108	0		0	0	108
	Hálózati infrastruktúra, hálózati operációs rendszerek				12								12					12	12				0	12
	Fizikai és adatkapcsolati réteg feladatai, Ethernet protokoll				12								12					12	12				0	12
	Hálózati és a szállítási réteg feladatai, protokolljai				12								12					12	12				0	12
	IPv4 és IPv6 címzési struktúra, alhálózatok				8								8					8	8				0	8
	Alkalmazási réteg protokolljai, hálózatbiztonság				8								8					8	8				0	8

	Kapcsolt helyi hálózatok és VLAN-ok				10							10					10	10				0	10	
	Forgalomirányítási ismeretek				10			14				24					24	24				0	24	
	A biztonságos hálózat, forgalomszűrés							12				12					12	12				0	12	
	IP szolgáltatások							10				10					10	10				0	10	
	Hálózatok I. gyakorlat		0	0	0	72		0	72		0	62	206	0	206	0	0	206	0	217		0	0	217
	Csatlakozás egy hálózathoz, a kapcsoló alap konfigurációja					10							10				10		10			0	10	
	Vezetékes és vezeték nélküli kapcsolódás helyi hálózathoz					12							12				12		12			0	12	
	Forgalomirányítási alapok, adatfolyam kezelés					14							14				14		14			0	14	
	IP-címzés a gyakorlatban					20							20				20		20			0	20	
	Szerver-kliens kapcsolódás, hálózatbiztonság					16							16				16		16			0	16	
	Kapcsolás folyamata és a VLAN-ok használata								30				30				30		30			0	30	
	Statikus és dinamikus forgalomirányítás								32				32				32		32			0	32	
	A biztonságos hálózat kialakítása, forgalomszűrés								10				16				26		29			0	29	
	IP szolgáltatások a gyakorlatban												16				16		19			0	19	
	Komplex hálózat tervezése, kialakítása												30				30		35			0	35	

11625-16 Programozás és adatbázis-kezelés	Programozás	fő szakképesítés	36	0	36	0		36	0		31	0	139	0	139	0	0	139	144	0		0	0	144
	Bevezetés a programozásba		18										18					18	18				0	18
	Weboldalak kódolása		18										18					18	18				0	18
	JavaScript				18								18					18	18				0	18
	A Java vagy C# nyelv alapjai				18								18					18	18				0	18
	Haladó szintű programozás Java vagy C# nyelven							36					36					36	36				0	36
	Adatbázis-kezelő alkalmazások készítése										15		15					15	17				0	17
	Összefoglaló projektfeladat										16		16					16	19				0	19
	Programozás gyakorlat	fő szakképesítés	0	72	0	108		0	72		0	62	314	0	314	0	0	314	0	324		0	0	324
	Bevezetés a programozásba			36									36					36	36				0	36
	Weboldalak kódolása			36									36					36	36				0	36
	JavaScript					54							54					54	54				0	54
	A Java vagy C# nyelv alapjai					54							54					54	54				0	54
	Haladó szintű programozás Java vagy C# nyelven								72				72					72	72				0	72
	Adatbázis-kezelő alkalmazások készítése											31	31					31	36				0	36
	Összefoglaló projektfeladat											31	31					31	36				0	36

11999-16 Informatikai szakmai angol nyelv	IT szakmai angol nyelv	fő szakképesítés	72	0	36	0		0	0		0	0	108	0	108	0	0	108	108	0		0	0	108
	Hallás utáni szövegértés		24										24					24	24				0	24
	Szóbeli kommunikáció		12										12					12	12				0	12
	Szóbeli kommunikáció IT környezetben projekt alapon I.		20										20					20	20				0	20
	Írásos angol nyelvű szakmai anyagok feldolgozása		16										16					16	16				0	16
	Angol nyelvű szövegalkotás – e-mail				12								12					12	12				0	12
	Keresés és ismeretszerzés angol nyelven				12								12					12	12				0	12
	Szóbeli kommunikáció IT környezetben projekt alapon II.				12								12					12	12				0	12
12010-16 Nyílt forráskódú rendszerek kezelése	Linux alapok	52 481 02 Irodai informatikus	0	0	0	0		36	0		0	0	36	36	0	0	0	36	0	0		0	0	0
	Bevezetés a Linuxba							4					4					4					0	0
	Linux parancssor használata							4					4					4					0	0
	Fájl- és könyvtárkezelés, tömörítés							4					4					4					0	0
	Bevezetés a héjprogramozásba							8					8					8					0	0
	Felhasználói fiókok kezelése							8					8					8					0	0
	Jogosultságok beállítása							8					8					8					0	0

12008-16 Irodai szoftverek haladó szintű használata	Linux alapok gyakorlat	52 481 02 Irodai informatikus	0	0	0	0		0	72		0	0	72	72	0	0	0	72	0	0		0	0	0
	Linux parancssor használata								6				6					6					0	0
	Fájl- és könyvtárkezelés, tömörítés								12				12					12					0	0
	Bevezetés a héjprogramozásba								14				14					14					0	0
	Hálózati beállítások ellenőrzése, konfigurációja								6				6					6					0	0
	Csomag- és processzkezelés								8				8					8					0	0
	Felhasználói fiókok kezelése								12				12					12					0	0
	Jogosultságok beállítása								14				14					14					0	0
	Irodai szoftverek	52 481 02 Irodai informatikus	0	0	0	0		0	0		31	0	31	31	0	0	0	31	0	0		0	0	0
	Haladó szintű szövegszerkesztési ismeretek										8		8					8					0	0
	Haladó szintű táblázatkezelési ismeretek										7		7					7					0	0
	Irodai szoftverek integrált használata										3		3					3					0	0
	Érettségi felkészülés										13		13					13					0	0
	Irodai szoftverek gyakorlat	52 481 02 Irodai informatikus	0	0	0	0		0	0		0	124	124	124	0	0	0	124	0	0		0	0	0
	Haladó szintű szövegszerkesztési ismeretek											24	24					24					0	0
	Haladó szintű táblázatkezelési ismeretek											29	29					29					0	0

	Irodai szoftverek integrált használata										19	19					19					0	0	
	Érettségi felkészülés										52	52					52				0	0		
10815-16 Információtechnológiai alapok	IT alapok	52 481 02 Irodai informatikus	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0
	Munka- és környezetvédelmi alapismeretek		0										0						0				0	0
	Bevezetés a számítógépes architektúrákba		0		0								0						0				0	0
	Szoftverismeret		0		0								0						0				0	0
	Információtechnológia biztonság alapjai				0								0						0				0	0
	IT alapok gyakorlat	52 481 02 Irodai informatikus	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0
	Biztonságos labor- és eszközhasználat			0									0						0				0	0
	Számítógép összeszerelés			0		0							0						0				0	0
	Telepítés és konfigurálás			0		0							0						0				0	0
	Megelőző karbantartás					0							0						0				0	0
11997-16 Hálózati ismeretek I.	Hálózatok I.	52 481 02 Irodai informatikus	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0
	Hálózati infrastruktúra, hálózati operációs rendszerek				0								0						0				0	0
	Fizikai és adatkapcsolati réteg feladatai, Ethernet protokoll				0								0						0				0	0
	Hálózati és a szállítási réteg feladatai, protokolljai				0								0						0				0	0
	IPv4 és IPv6 címzési struktúra, alhálózatok				0								0						0				0	0

Alkalmazási réteg protokolljai, hálózatzbiztonság				0							0					0					0	0
Kapcsolt helyi hálózatok és VLAN-ok				0							0					0					0	0
Forgalomirányítási ismeretek				0			0				0					0					0	0
A biztonságos hálózat, forgalomszűrés							0				0					0					0	0
IP szolgáltatások							0				0					0					0	0
Hálózatok I. gyakorlat		0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Csatlakozás egy hálózathoz, a kapcsoló alap konfigurációja					0						0					0					0	0
Vezetékes és vezeték nélküli kapcsolódás helyi hálózathoz					0						0					0					0	0
Forgalomirányítási alapok, adatfolyam kezelés					0						0					0					0	0
IP-címzés a gyakorlatban					0						0					0					0	0
Szerver-kliens kapcsolódás, hálózatzbiztonság					0						0					0					0	0
Kapcsolás folyamata és a VLAN-ok használata					0			0			0	0				0					0	0
Statikus és dinamikus forgalomirányítás							0				0	0				0					0	0
A biztonságos hálózat kialakítása, forgalomszűrés							0				0	0				0					0	0

	IP szolgáltatások a gyakorlatban								0			0	0					0					0	0
	Komplex hálózat tervezése, kialakítása											0	0					0				0	0	
11625-16 Programozás és adatbázis-kezelés	Programozás	52 481 02 Irodai informatikus	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0
	Bevezetés a programozásba		0									0						0				0	0	
	Weboldalak kódolása		0									0						0				0	0	
	JavaScript				0							0						0				0	0	
	A Java vagy C# nyelv alapjai				0							0						0				0	0	
	Haladó szintű programozás Java vagy C# nyelven							0					0					0				0	0	
	Adatbázis-kezelő alkalmazások készítése									0			0					0				0	0	
	Programozás gyakorlat	52 481 02 Irodai informatikus	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0
	Bevezetés a programozásba			0								0						0				0	0	
	Weboldalak kódolása			0								0						0				0	0	
	JavaScript					0						0						0				0	0	
	A Java vagy C# nyelv alapjai					0						0						0				0	0	
	Haladó szintű programozás Java vagy C# nyelven							0					0					0				0	0	
	Adatbázis-kezelő alkalmazások készítése											0	0					0				0	0	
	Összefoglaló projektfeladat											0	0					0				0	0	

12002-16 Gazdasági alapok és projektmenedzsment	Gazdasági ismeretek	fő szakképesítés	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	141	0	141	0	0		141	0	141
	Közgazdaságtan												0			23		23				23	0	23
	Vállalatgazdaságtan												0			23		23				23	0	23
	Statisztika												0			23		23				23	0	23
	Számvitel												0			24		24				24	0	24
	Pénzügi ismeretek												0			24		24				24	0	24
	Marketing alapok												0			24		24				24	0	24
	Gazdasági ismeretek gyakorlat	fő szakképesítés	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	0	140	140	0	0		0	140	140
	Vállalatgazdaságtan gyakorlat												0				32	32					32	32
	Statisztika gyakorlat												0				62	62					62	62
	Számvitel gyakorlat												0				46	46					46	46
	Információs rendszerek	fő szakképesítés	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	108	0	108	0	0		108	0	108
	Információs rendszerek fejlesztése												0			22		22				22	0	22
	IR fejlesztési módszerek												0			22		22				22	0	22
	Szakmai jog												0			16		16				16	0	16
	Vezetés és szervezés												0			16		16				16	0	16
	Projektmenedzsment alapok												0			32		32				32	0	32
	Szakmai angol nyelv	fő szakképesítés	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	46	0	46	0	0		46	0	46
	Szakmai angol nyelv												0			46		46				46	0	46

10822-16 Az informatika alkalmazása	Projektmenedzsment gyakorlat	fő szakképesítés	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	0	140	140	0	0		0	140	140
	Projektirányítási program és használata												0				70	70					70	70
	Esettanulmányok												0				70	70					70	70
	IR gyakorlat	fő szakképesítés	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	0	78	78	0	0		0	78	78
	Esettanulmány IR fejlesztésre												0				46	46					46	46
	Komplex IR bemutatása												0				32	32					32	32
	IT alkalmazási gyakorlat	fő szakképesítés	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	0	169	169	0	0		0	169	169
	Statisztikai információs rendszerek												0				50	50					50	50
	Adatbázis gyakorlat												0				50	50					50	50
	Problémamegoldás táblázatkezelővel												0				34	34					34	34
	Szakmai kommunikáció												0				35	35					35	35
	Számviteli IR gyakorlat	fő szakképesítés	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	0	62	62	0	0		0	62	62
	Számviteli IR												0				16	16					16	16
	Könyvelés programmal												0				46	46					46	46
ágazati kompetenciák fejlesztése		helyi tanterv szerint	0	0	0	0							190	190	0	0	0	0	190	0	0	0	0	0

SZOFTVERFEJLESZTŐ

2017-től		9.		10.			11.			12.		Szakgimnáziumi képzés összes órászáma	Érettségi vizsga keretében megszerezhető szakképe-sítéshez kapcsolódó órászám	Fő szakképesítéshez kapcsolódó összes órászám	5/13.		A szakképzés összes órászáma	1/13.			2/14.		A szakképzés összes órászáma
		e	gy	e	gy	ögy	e	gy	ögy	e	gy				e	gy		ögy	e	gy			
A fő szakképe-sítésre vonatkozó:	Összesen	144	144	180	180	0	72	180	0	62	124	1498	412	1086	434	527	2078	468	648	0	434	527	2077
	Összesen	288		360			252			186					961			1116			961		
	Elméleti óraszámok (arány ögy-vel)	öt évfolyamos képzés egészében: 892 óra (43,6%)													902 óra (43,4%)								
	Gyakorlati óraszámok (arány ögy-vel)	öt évfolyamos képzés egészében: 1155 óra (56,4%)													1175 óra (56,6%)								
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	15	0	15	0	0		15	0	15
	Munkajogi alapismeretek											0		4		4	0	0		4	0	4	
	Munkaviszony létesítése											0		4		4	0	0		4	0	4	
	Álláskeresés											0		4		4	0	0		4	0	4	
	Munkanélküliség											0		3		3	0	0		3	0	3	
11498-12 Foglalkoztatás I. (érettségire épülő képzések esetén)	Foglalkoztatás I.	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	62	0	62	0	0		62	0	62
	Nyelvtani rendszerezés 1											0		8		8	0	0		8	0	8	
	Nyelvtani rendszerezés 2											0		8		8	0	0		8	0	8	
	Nyelvi készségfejlesztés											0		24		24	0	0		24	0	24	
	Munkavállalói szokincs											0		22		22	0	0		22	0	22	
11996-16 Információtechnológiai alapok	IT alapok	36	0	36	0		0	0		0	0	72	0	72	0	0	72	72	0		0	0	72
	Munka- és környezetvédelmi alapismeretek	2										2					2	2	0		0	0	2

	Bevezetés a számítógépes architektúrákba	22		12							34	0	108			34	34	0		0	0	34
	Szoftverismeret	12		16							28					28	28	0		0	0	28
	Információtechnológia biztonság alapjai			8							8					8	8	0		0	0	8
	IT alapok gyakorlat	0	72	0	36		0	0		0	0			0	0	108	0	108		0	0	108
	Biztonságos labor- és eszközhasználat		4								4					4	0	4		0	0	4
	Számítógép összeszerelés		36		12						48					48	0	48		0	0	48
	Telepítés és konfigurálás		32		12						44					44	0	44		0	0	44
	Megelőző karbantartás				12						12					12	0	12		0	0	12
11997-16 Hálózati ismeretek I.	Hálózatok I.	0	0	36	0		36	0		31	0	0	103	0	0	103	108	0		0	0	108
	Hálózati infrastruktúra, hálózati operációs rendszerek			11							11					11	16	0		0	0	16
	Fizikai és adatkapcsolati réteg feladatai, Ethernet protokoll			12							12					12	12	0		0	0	12
	Hálózati és a szállítási réteg feladatai, protokolljai			13							13					13	13	0		0	0	13
	IPv4 és IPv6 címezési struktúra, alhálózatok						10				10					10	10	0		0	0	10
	Alkalmazási réteg protokolljai, hálózatbiztonság						8				8					8	8	0		0	0	8
	Kapcsolt helyi hálózatok és VLAN-ok						8				8					8	8	0		0	0	8
	Forgalomirányítási ismeretek						10			13	23					23	23	0		0	0	23
	A biztonságos hálózat, forgalomszűrés									10	10					10	10	0		0	0	10
	IP szolgáltatások									8	8					8	8	0		0	0	8

	Hálózatok I. gyakorlat	0	0	0	72		0	108		0	62	242	0	242	0	0	242	0	252		0	0	252
	Csatlakozás egy hálózathoz, a kapcsoló alap konfigurációja				26							26					26	0	36		0	0	36
	Vezetékes és vezeték nélküli kapcsolódás helyi hálózathoz				26							26					26	0	26		0	0	26
	Forgalomirányítási alapok, adatfolyam kezelés				20							20					20	0	20		0	0	20
	IP-címzés a gyakorlatban							30				30					30	0	30		0	0	30
	Szerver-kliens kapcsolódás, hálózatbiztonság							30				30					30	0	30		0	0	30
	Kapcsolás folyamata és a VLAN-ok használata							27				27					27	0	27		0	0	27
	Statikus és dinamikus forgalomirányítás							21			30	51					51	0	51		0	0	51
	A biztonságos hálózat kialakítása, forgalomszűrés										16	16					16	0	16		0	0	16
	IP szolgáltatások a gyakorlatban										16	16					16	0	16		0	0	16
	Programozás	36	0	36	0		36	0		31	0	139	0	139	0	0	139	144	0		0	0	144
11625-16 Programozás és adatbázis-kezelés	Bevezetés a programozásba	18										18					18	23	0		0	0	23
	Weboldalak kódolása	18										18					18	18	0		0	0	18
	A Java vagy C# nyelv alapjai			18								18					18	18	0		0	0	18
	JavaScript			18								18					18	18	0		0	0	18
	Programozási típusfeladatok						11					11					11	11	0		0	0	11
	Haladó szintű programozás Java vagy C# nyelven						25					25					25	25	0		0	0	25

	Adatbázis-kezelő alkalmazások készítése								16		16	0	278			16	16	0		0	0	16
	Összefoglaló projektfeladat								15		15					15	15	0		0	0	15
	Programozás gyakorlat	0	72	0	72		0	72		0	62			0	0	278	0	288		0	0	288
	Bevezetés a programozásba		36								36					36	0	46		0	0	46
	Weboldalak kódolása		36								36					36	0	36		0	0	36
	A Java vagy C# nyelv alapjai				36						36					36	0	36		0	0	36
	JavaScript				36						36					36	0	36		0	0	36
	Programozási típusfeladatok							22			22					22	0	22		0	0	22
	Haladó szintű programozás Java vagy C# nyelven							50			50					50	0	50		0	0	50
	Adatbázis-kezelő alkalmazások készítése										32					32	0	32		0	0	32
	Összefoglaló projektfeladat										30					30	0	30		0	0	30
11999-16 Informatikai szakmai angol nyelv	IT szakmai angol nyelv	72	0	72	0		0	0		0	0	0	144	0	0	144	144	0		0	0	144
	Hallás utáni szövegértés	24									24					24	24	0		0	0	24
	Szóbeli kommunikáció	12									12					12	12	0		0	0	12
	Szóbeli kommunikáció IT környezetben projekt alapon	36									36					36	36	0		0	0	36
	Írásos angol nyelvű szakmai anyagok feldolgozása			24							24					24	24	0		0	0	24
	Angol nyelvű szövegalkotás – e-mail			12							12					12	12	0		0	0	12
	Keresés és ismeretszerzés angol nyelven			12							12					12	12	0		0	0	12

	Szóbeli kommunikáció IT környezetben projekt alapon			24							24					24	24	0		0	0	24	
12010-16 Nyílt forráskódú rendszerek kezelése	Linux alapok	0	0	0	0		36	0		0	0	36	36	0	0	0	36	0	0		0	0	0
	Bevezetés a Linuxba						4					4					4	0	0		0	0	0
	Linux parancssor használata						4					4					4	0	0		0	0	0
	Fájl- és könyvtárkezelés, tömörítés						4					4					4	0	0		0	0	0
	Bevezetés a héjprogramozásba						8					8					8	0	0		0	0	0
	Felhasználói fiókok kezelése						8					8					8	0	0		0	0	0
	Jogosultságok beállítása						8					8					8	0	0		0	0	0
	Linux alapok gyakorlat	0	0	0	0		0	72		0	0	72	72	0	0	0	72	0	0		0	0	0
	Linux parancssor használata							6				6					6	0	0		0	0	0
	Fájl- és könyvtárkezelés, tömörítés							12				12					12	0	0		0	0	0
	Bevezetés a héjprogramozásba							14				14					14	0	0		0	0	0
	Hálózati beállítások ellenőrzése, konfigurációja							6				6					6	0	0		0	0	0
	Csomag- és processzkezelés							8				8					8	0	0		0	0	0
Felhasználói fiókok kezelése							12				12					12	0	0		0	0	0	
Jogosultságok beállítása							14				14					14	0	0		0	0	0	
12008-16 Irodai szoftverek haladó szintű	Irodai szoftverek	0	0	0	0		0	0		31	0	31	31	0	0	0	31	0	0		0	0	0
	Haladó szintű szövegszerkesztési ismeretek									13		13					13	0	0		0	0	0

	Haladó szintű táblázatkezelési ismeretek								15		15	93	0			15	0	0		0	0	0
	Irodai szoftverek integrált használata								3		3					3	0	0		0	0	0
	Irodai szoftverek gyakorlat	0	0	0	0		0	0	0	93	93			0	0	93	0	0		0	0	0
	Haladó szintű szövegszerkesztési ismeretek										31					31	0	0		0	0	0
	Haladó szintű táblázatkezelési ismeretek										38					38	0	0		0	0	0
	Irodai szoftverek integrált használata										24					24	0	0		0	0	0
12009-16 Informatikai szakmai orientáció	IT szakorientáció	36	0	36	0		0	0	0	0	72	72	0	0	0	72	0	0		0	0	0
	Informatikai munkakörök	36									36					36	0	0		0	0	0
	Szakmai alapozás			36							36					36	0	0		0	0	0
	IT szakorientáció gyakorlat	0	72	0	36		0	0	0	0	108	108	0	0	0	108	0	0		0	0	0
	Informatikai munkakörök		72								72					72	0	0		0	0	0
	Szakmai alapozás				36						36					36	0	0		0	0	0
12011-16 Szoftverfejlesztés	Szoftverfejlesztés	0	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0	233	0	233	0	0		233	0	233
	Programozási nyelv I.										0			31		31	0	0		31	0	31
	Programozási nyelv II.										0			31		31	0	0		31	0	31
	Adatbázis-kezelés										0			31		31	0	0		31	0	31
	Operációs rendszerek										0			31		31	0	0		31	0	31
	Tesztelési ismeretek										0			31		31	0	0		31	0	31
	Játékfejlesztés										0			31		31	0	0		31	0	31
	Szoftvertechnológia										0			47		47	0	0		47	0	47
	Szoftverfejlesztés gyakorlat	0	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	372	372	0	0		0	372	372
	Programozási nyelv I.										0				62	62	0	0		0	62	62
	Programozási nyelv II.										0				93	93	0	0		0	93	93
	Adatbázis-kezelés										0				62	62	0	0		0	62	62

	Hálózati operációs rendszer										0				31	31	0	0		0	31	31	
	Tesztelési ismeretek										0				31	31	0	0		0	31	31	
	Játékfejlesztés										0				62	62	0	0		0	62	62	
	3D grafika										0				31	31	0	0		0	31	31	
12012-16 Webfejlesztés I.	Webfejlesztés	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	124	0	124	0	0		124	0	124
	HTML technológia											0			31		31	0	0		31	0	31
	Kliensoldali programozás											0			31		31	0	0		31	0	31
	PHP programozás											0			31		31	0	0		31	0	31
	Grafika											0			31		31	0	0		31	0	31
	Webfejlesztés gyakorlat	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	0	155	155	0	0		0	155	155
	HTML technológia											0				31	31	0	0		0	31	31
	Kliensoldali programozás											0				31	31	0	0		0	31	31
	PHP programozás											0				62	62	0	0		0	62	62
	Grafika											0				31	31	0	0		0	31	31

Jelmagyarázat: e/elmélet; gy/gyakorlat; ögy/összefüggő szakmai gyakorlat

A szakmai és vizsgakövetelményben a szakképesítésre meghatározott elmélet/gyakorlat arányának a teljes képzési idő során kell teljesülnie.
A tantárgyakra meghatározott időkeret kötelező érvényű, a témakörökre kialakított óraszám pedig ajánlás.

2018-tól			9.		10.			11.			12.		Szakgimnáziumi képzés 9-12. o. összes óraszása	Nem a főszakképesítésre fordítandó órakeret	Főszakképesítés 9-12. o. összes óraszása	5/13.		Főszakképesítés 9-13. o. összes óraszása	1/13.			2/14.		A két évfolyamos szakképzés összes óraszása	
			e	gy	e	gy	ögy	e	gy	ögy	e	gy				e	gy		ögy	e	gy				
A fő szakképe- sítésre vonatkozó:	Összesen	A tantárgy kapcsolódása	144	144	180	216		72	144		31	124	1508	453	1055	434	527	2016	432	649		434	527	2042	
	Összesen		288		396			216			155					961			1081			961			
	Elméleti óraszámok (arány ögy-vel)		öt évfolyamos képzés egészében: 861 óra (42,7%)													866 óra (42,4%)									
	Gyakorlati óraszámok (arány ögy-vel)		öt évfolyamos képzés egészében: 1155 óra (57,3%)													1176 óra (57,6%)									
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.	fő szakképesítés	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	15	0	15	0	0		15	0	15	
	Munkajogi alapismeretek												0			4		4				4		4	
	Munkaviszony létesítése												0			4		4				4		4	
	Álláskeresés												0			4		4				4		4	
	Munkanélküliség												0			3		3				3		3	
11498-12 Foglalkoztatás I. (érettségire épülő képzések esetén)	Foglalkoztatás I.	fő szakképesítés	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	62	0	62	0	0		62	0	62	
	Nyelvtani rendszerezés 1												0			8		8				8		8	
	Nyelvtani rendszerezés 2												0			8		8				8		8	
	Nyelvi készségfejlesztés												0			23		23				23		23	
	Munkavállalói szókincs												0			23		23				23		23	

10815-16 Információtechnológiai alapok	IT alapok	fő szakképesítés	36	0	36	0		0	0		0	0	72	0	72	0	0	72	72	0		0	0	72
	Munka- és környezetvédelmi alapismeretek		2										2					2	2				0	2
	Bevezetés a számítógépes architektúrákba		22		12								34					34	34				0	34
	Szoftverismeret		12		16								28					28	28				0	28
	Információtechnológia biztonság alapjai				8								8					8	8				0	8
	IT alapok gyakorlat	fő szakképesítés	0	72	0	36		0	0		0	0	108	0	108	0	0	108	0	108		0	0	108
	Biztonságos labor- és eszközhasználat			4									4					4		4			0	4
	Számítógép összeszerelés			36		12							48					48		48			0	48
	Telepítés és konfigurálás			32		12							44					44		44			0	44
	Megelőző karbantartás					12							12					12		12			0	12
11997-16 Hálózati ismeretek I.	Hálózatok I.	fő szakképesítés	0	0	72	0		36	0		0	0	108	0	108	0	0	108	108	0		0	0	108
	Hálózati infrastruktúra, hálózati operációs rendszerek				12								12					12	12				0	12
	Fizikai és adatkapcsolati réteg feladatai, Ethernet protokoll				12								12					12	12				0	12
	Hálózati és a szállítási réteg feladatai, protokolljai				12								12					12	12				0	12
	IPv4 és IPv6 címzési struktúra, alhálózatok				8								8					8	8				0	8
	Alkalmazási réteg protokolljai, hálózatbiztonság				8								8					8	8				0	8

11 62 5	Kapcsolt helyi hálózatok és VLAN-ok				10							10					10	10				0	10	
	Forgalomirányítási ismeretek				10			14				24					24	24				0	24	
	A biztonságos hálózat, forgalomszűrés							12				12					12	12				0	12	
	IP szolgáltatások							10				10					10	10				0	10	
	Hálózatok I. gyakorlat	fő szakképesítés	0	0	0	72		0	72		0	62	206	0	206	0	0	206	0	217		0	0	217
	Csatlakozás egy hálózathoz, a kapcsoló alap konfigurációja					10							10			10		10			0	10		
	Vezetékes és vezeték nélküli kapcsolódás helyi hálózathoz					12							12			12		12			0	12		
	Forgalomirányítási alapok, adatfolyam kezelés					14							14			14		14			0	14		
	IP-címzés a gyakorlatban					20							20			20		20			0	20		
	Szerver-kliens kapcsolódás, hálózatbiztonság					16							16			16		16			0	16		
	Kapcsolás folyamata és a VLAN-ok használata								30				30			30		30			0	30		
	Statikus és dinamikus forgalomirányítás								32				32			32		32			0	32		
	A biztonságos hálózat kialakítása, forgalomszűrés								10				16			26		29			0	29		
	IP szolgáltatások a gyakorlatban												16			16		19			0	19		
	Komplex hálózat tervezése, kialakítása												30			30		35			0	35		
	11 62 5		Programozás	fő szakképesítés	36	0	36	0		36	0		31	0	139	0	139	0	0	139	144	0		0

Bevezetés a programozásba Weboldalak kódolása JavaScript A Java vagy C# nyelv alapjai Haladó szintű programozás Java vagy C# nyelven Adatbázis-kezelő alkalmazások készítése Összefoglaló projektfeladat		18									18					18	18				0	18				
		18									18					18	18				0	18				
				18							18					18	18				0	18				
				18							18					18	18				0	18				
							36				36					36	36				0	36				
										15	15					15	17				0	17				
										16	16					16	19				0	19				
		Programozás gyakorlat	0	72	0	108		0	72		0			62	314	0	314	0	0	314	0	324		0	0	324
		Bevezetés a programozásba		36										36			36		36		36			0	36	
		Weboldalak kódolása		36										36			36		36		36			0	36	
JavaScript				54						54			54		54		54			0	54					
A Java vagy C# nyelv alapjai				54						54			54		54		54			0	54					
Haladó szintű programozás Java vagy C# nyelven							72			72			72		72		72			0	72					
Adatbázis-kezelő alkalmazások készítése										31	31			31		36		36			0	36				
Összefoglaló projektfeladat										31	31			31		36		36			0	36				

11999-16 Informatikai szakmai angol nyelv	IT szakmai angol nyelv	fő szakképesítés	72	0	36	0		0	0		0	0	108	0	108	0	0	108	108	0		0	0	108
	Hallás utáni szövegértés		24										24					24	24				0	24
	Szóbeli kommunikáció		12										12					12	12				0	12
	Szóbeli kommunikáció IT környezetben projekt alapon I.		20										20					20	20				0	20
	Írásos angol nyelvű szakmai anyagok feldolgozása		16										16					16	16				0	16
	Angol nyelvű szövegalkotás – e-mail				12								12					12	12				0	12
	Keresés és ismeretszerzés angol nyelven				12								12					12	12				0	12
	Szóbeli kommunikáció IT környezetben projekt alapon II.				12								12					12	12				0	12
12010-16 Nyílt forráskódú rendszerek kezelése	Linux alapok	52 481 02 Irodai informatikus	0	0	0	0		36	0		0	0	36	36	0	0	0	36	0	0		0	0	0
	Bevezetés a Linuxba							4					4					4					0	0
	Linux parancssor használata							4					4					4					0	0
	Fájl- és könyvtárkezelés, tömörítés							4					4					4					0	0
	Bevezetés a héjprogramozásba							8					8					8					0	0
	Felhasználói fiókok kezelése							8					8					8					0	0
	Jogosultságok beállítása							8					8					8					0	0

12008-16 Irodai szoftverek haladó szintű használata	Linux alapok gyakorlat	52 481 02 Irodai informatikus	0	0	0	0		0	72		0	0	72	72	0	0	0	72	0	0		0	0	0
	Linux parancssor használata								6				6					6					0	0
	Fájl- és könyvtárkezelés, tömörítés								12				12					12					0	0
	Bevezetés a héjprogramozásba								14				14					14					0	0
	Hálózati beállítások ellenőrzése, konfigurációja								6				6					6					0	0
	Csomag- és processzkezelés								8				8					8					0	0
	Felhasználói fiókok kezelése								12				12					12					0	0
	Jogosultságok beállítása								14				14					14					0	0
	Irodai szoftverek	52 481 02 Irodai informatikus	0	0	0	0		0	0		31	0	31	31	0	0	0	31	0	0		0	0	0
	Haladó szintű szövegszerkesztési ismeretek										8		8					8					0	0
	Haladó szintű táblázatkezelési ismeretek										7		7					7					0	0
	Irodai szoftverek integrált használata										3		3					3					0	0
	Érettségi felkészülés										13		13					13					0	0
	Irodai szoftverek gyakorlat	52 481 02 Irodai informatikus	0	0	0	0		0	0		0	124	124	124	0	0	0	124	0	0		0	0	0
	Haladó szintű szövegszerkesztési ismeretek											24	24					24					0	0
	Haladó szintű táblázatkezelési ismeretek											29	29					29					0	0

	Irodai szoftverek integrált használata										19	19					19					0	0
	Érettségi felkészülés										52	52							52				
10815-16 Információtechnológiai alapok	IT alapok	52 481 02 Irodai informatikus	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0
	Munka- és környezetvédelmi alapismeretek		0									0						0				0	0
	Bevezetés a számítógépes architektúrákba		0		0							0						0				0	0
	Szoftverismeret		0		0							0						0				0	0
	Információtechnológia biztonság alapjai				0							0						0				0	0
	IT alapok gyakorlat	52 481 02 Irodai informatikus	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0
	Biztonságos labor- és eszközhasználat			0								0						0				0	0
	Számítógép összeszerelés			0		0						0						0				0	0
	Telepítés és konfigurálás			0		0						0						0				0	0
	Megelőző karbantartás					0						0						0				0	0
11997-16 Hálózati ismeretek I.	Hálózatok I.	52 481 02 Irodai informatikus	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0
	Hálózati infrastruktúra, hálózati operációs rendszerek				0							0						0				0	0
	Fizikai és adatkapcsolati réteg feladatai, Ethernet protokoll				0							0						0				0	0
	Hálózati és a szállítási réteg feladatai, protokolljai				0							0						0				0	0
	IPv4 és IPv6 címzési struktúra, alhálózatok				0										0				0				0

Alkalmazási réteg protokolljai, hálózatbiztonság				0							0					0					0	0
Kapcsolt helyi hálózatok és VLAN-ok				0							0					0					0	0
Forgalomirányítási ismeretek				0			0				0					0					0	0
A biztonságos hálózat, forgalomszűrés							0				0					0					0	0
IP szolgáltatások							0				0					0					0	0
Hálózatok I. gyakorlat		0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Csatlakozás egy hálózathoz, a kapcsoló alap konfigurációja					0						0					0					0	0
Vezetékes és vezeték nélküli kapcsolódás helyi hálózathoz					0						0					0					0	0
Forgalomirányítási alapok, adatfolyam kezelés					0						0					0					0	0
IP-címzés a gyakorlatban					0						0					0					0	0
Szerver-kliens kapcsolódás, hálózatbiztonság					0						0					0					0	0
Kapcsolás folyamata és a VLAN-ok használata							0				0					0					0	0
Statikus és dinamikus forgalomirányítás							0				0					0					0	0
A biztonságos hálózat kialakítása, forgalomszűrés							0			0	0					0					0	0

	IP szolgáltatások a gyakorlatban										0	0					0					0	0	
	Komplex hálózat tervezése, kialakítása										0	0					0				0	0		
11625-16 Programozás és adatbázis-kezelés	Programozás	52 481 02 Irodai informatikus	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0
	Bevezetés a programozásba		0									0						0				0	0	
	Weboldalak kódolása		0									0						0				0	0	
	JavaScript				0							0						0				0	0	
	A Java vagy C# nyelv alapjai				0							0						0				0	0	
	Haladó szintű programozás Java vagy C# nyelven							0					0					0				0	0	
	Adatbázis-kezelő alkalmazások készítése									0			0					0				0	0	
	Programozás gyakorlat	52 481 02 Irodai informatikus	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0
	Bevezetés a programozásba			0									0						0				0	0
	Weboldalak kódolása			0									0						0				0	0
	JavaScript					0							0						0				0	0
	A Java vagy C# nyelv alapjai					0							0						0				0	0
	Haladó szintű programozás Java vagy C# nyelven							0								0			0				0	0
	Adatbázis-kezelő alkalmazások készítése											0	0						0				0	0
	Összefoglaló projektfeladat											0	0						0				0	0

12011-16 Szoftverfejlesztés	Szoftverfejlesztés	fő szakképesítés	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	233	0	233	0	0		233	0	233
	Programozási nyelv I.												0			31		31				31	0	31
	Programozási nyelv II.												0			31		31				31	0	31
	Adatbázis-kezelés												0			31		31				31	0	31
	Operációs rendszerek												0			31		31				31	0	31
	Tesztelési ismeretek												0			31		31				31	0	31
	Játékfejlesztés												0			31		31				31	0	31
	Szoftvertechnológia												0			47		47				47	0	47
	Szoftverfejlesztés gyakorlat	fő szakképesítés	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	0	372	372	0	0		0	372	372
	Programozási nyelv I.												0				62	62					62	62
	Programozási nyelv II.												0				93	93					93	93
	Adatbázis-kezelés												0				62	62					62	62
	Hálózati operációs rendszer												0				31	31					31	31
	Tesztelési ismeretek												0				31	31					31	31
	Játékfejlesztés												0				62	62					62	62
	3D grafika												0				31	31					31	31
12012-16 Webfejlesztés I.	Webfejlesztés	fő szakképesítés	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	124	0	124	0	0		124	0	124
	HTML technológia												0			31		31				31	0	31
	Kliensoldali programozás												0			31		31				31	0	31
	PHP programozás												0			31		31				31	0	31
	Grafika												0			31		31				31	0	31
	Webfejlesztés gyakorlat	fő szakképesítés	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	0	155	155	0	0		0	155	155
	HTML technológia												0				31	31					31	31
	Kliensoldali programozás												0				31	31					31	31
	PHP programozás												0				62	62					62	62
	Grafika												0				31	31					31	31
ágazati szakmai kompetenciák erősítése		helyi tanterv szerint	0	0	0	0							190	190	0	0	0	0	0	0		0	0	0

PÉNZÜGYI-SZÁMVITELI ÜGYINTÉZŐ

2016-tól		9.		10.			11.			12.		Szakgimnáziumi képzés összes órászáma	Érettségi vizsga keretében megszerezhető szakképesítéshez kapcsolódó órászám	Fő szakképesítéshez kapcsolódó összes órászám	5/13.		A szakképzés összes órászáma	1/13.			2/14.		A szakképzés összes órászáma
		e	gy	e	gy	ögy	e	gy	ögy	e	gy				e	gy		ögy	e	gy			
A fő szakképesítésre vonatkozó:	Összesen	252	144	324	108	0	324	36	0	139	170	1497	453	1044	650	310	2004	792	324		650	310	2076
	Összesen	396		432			360			309					960			1116			960		
	Elméleti órászámok (arány ögy-vel)	öt évfolyamos képzés egészében: 1380 óra (68,9%)													1442 óra (69.5%)								
	Gyakorlati órászámok (arány ögy-vel)	öt évfolyamos képzés egészében: 624 óra (31,1%)													634 óra (30,5%)								
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	15	0	15	0	0		15	0	15
	Munkajogi alapismeretek											0		3		3	0	0		3	0	3	
	Munkaviszony létesítése											0		4		4	0	0		4	0	4	
	Álláskeresés											0		4		4	0	0		4	0	4	
	Munkanélküliség											0		4		4	0	0		4	0	4	
11498-12 Foglalkoztatás I. (érettségire épülő képzések esetén)	Foglalkoztatás I.	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	62	0	62	0	0		62	0	62
	Nyelvtani rendszerezés 1											0		6		6	0	0		6	0	6	
	Nyelvtani rendszerezés 2											0		8		8	0	0		8	0	8	
	Nyelvi készségfejlesztés											0		24		24	0	0		24	0	24	
	Munkavállalói szókincs											0		24		24	0	0		24	0	24	
11504-16 Gazdálkodási alaptevékenység ellátása	Gazdasági és jogi alapismeretek	144	0	108	0		0	0		0	0	252	0	252	0	0	252	252	0		0	0	252
	Mikrogazdasági alapok	12										12					12	12	0		0	0	12
	A fogyasztói magatartás és a kereslet	24										24					24	24	0		0	0	24
	A vállalat termelői magatartása és a kínálat	18										18					18	18	0		0	0	18
	A vállalkozások alapítása, működése	22										22					22	22	0		0	0	22

A gazdasági élet szereplői, az állam feladatai	24									24				24	24	0		0	0	24
A nemzetgazdaság ágazati rendszere	28									28				28	28	0		0	0	28
Marketing és áru-kódrendszer	16		28							44				44	44	0		0	0	44
Jogi alapismeretek			25							25				25	25	0		0	0	25
Tulajdonjog			20							20				20	20	0		0	0	20
A kötelmi jog			35							35				35	35	0		0	0	35
Ügyviteli ismeretek	108	0	0	0		0	0		0	0	108	0	108	0	0	108	108	0	0	108
Munkavédelmi alapismeretek	4									4				4	4	0		0	0	4
Levelezés és iratkezelés	58									58				58	58	0		0	0	58
Üzleti kommunikáció	36									36				36	36	0		0	0	36
Információ-kommunikáció technológia	10									10				10	10	0		0	0	10
Ügyviteli gyakorlatok	0	144	0	0		0	0		0	0	144	0	144	0	0	144	0	144	0	144
Tízujjas vakírás		108								108				108	0	108		0	0	108
Szövegformázás		36								36				36	0	36		0	0	36
Általános statisztika	0	0	72	0		0	0		0	0	72	0	72	0	0	72	72	0	0	72
A statisztika alapfogalmai			4							4				4	4	0		0	0	4
Az információsűrités legjellemzőbb módszerei, eszközei			26							26				26	26	0		0	0	26
Főátlagok, összetett intenzitási viszonyszámok összehasonlítása			22							22				22	22	0		0	0	22
Az érték-, ár-és volumenindex			16							16				16	16	0		0	0	16
A grafikus ábrázolás			4							4				4	4	0		0	0	4
Statisztika gyakorlat	0	0	0	36		0	0		0	0	36	0	36	0	0	36	0	36	0	36

Az információsúrités legjellemzőbb módszerei, eszközei				16						16					16	0	16		0	0	16
Főátlagok, összetett intenzitási viszonyszámok összehasonlítása				8						8					8	0	8		0	0	8
Az érték-, ár-és volumenindex				8						8					8	0	8		0	0	8
Esettanulmány készítése				4						4					4	0	4		0	0	4
Pénzügyi alapismeretek	0	0	72	0		36	0		15	0	123	0	123	0	0	123	144	0	0	0	144
Pénzügyi szektor alapvetései			8								8				8	8	0		0	0	8
Pénzügyi intézményrendszer			18						4		22				22	22	0		0	0	22
A pénzforgalom			18						4		22				22	30	0		0	0	30
A pénzügyi piac és termékei			28			30			6		64				64	77	0		0	0	77
Biztosítási alapismeretek						6			1		7				7	7	0		0	0	7
Pénzügy gyakorlat	0	0	0	36		0	0		0	0	36	0	36	0	0	36	0	36	0	0	36
A pénz időértéke				8							8				8	0	8		0	0	8
Értékpapírok értékelése				22							22				22	0	22		0	0	22
Valuta, deviza-árfolyama				6							6				6	0	6		0	0	6
Adózási alapismeretek	0	0	0	0		0	0		31	0	31	0	31	0	0	31	72	0	0	0	72
Az államháztartás rendszere									3		3				3	3	0		0	0	3
Adózási alapfogalmak									2		2				2	2	0		0	0	2
Kiemelt adónemek									26		26				26	67	0		0	0	67
Adózás gyakorlat	0	0	0	0		0	0		0	31	31	0	31	0	0	31	0	36	0	0	36
Személyi jövedelemadó										15	15				15	0	16		0	0	16
Általános forgalmi adó										10	10				10	0	12		0	0	12
Helyi adók										6	6				6	0	8		0	0	8
Számviteli alapismeretek	0	0	72	0		72	0		0	0	144	0	144	0	0	144	144	0	0	0	144
A számviteli törvény			10								10				10	10	0		0	0	10
A vállalkozás vagyona			22								22				22	22	0		0	0	22

	A könyvelési tételek szerkesztése, a számlakeret			16							16	0	67			16	16	0		0	0	16	
	Tárgyi eszközök elszámolása			24							24					24	24	0		0	0	24	
	A vásárolt készletek elszámolása					26					26					26	26	0		0	0	26	
	A jövedelem elszámolás					16					16					16	16	0		0	0	16	
	A saját termelésű készletek elszámolása					14					14					14	14	0		0	0	14	
	Termékértékesítés elszámolása, az eredmény megállapítása					16					16					16	16	0		0	0	16	
	Számvitel gyakorlat	0	0	0	36		0	0		0	31			67	0	0	67	0	72		0	0	72
	A pénzkezeléshez kapcsolódó bizonylatok				12						12					12	0	12		0	0	12	
	A tárgyi eszközök nyilvántartása				12						12					12	0	12		0	0	12	
	A vásárolt készletek bizonylatai				12						12					12	0	12		0	0	12	
	Komplex számviteli esettanulmányok									20	20					20	0	25		0	0	25	
	Pénzügyi analitika számítógépen									11	11					11	0	11		0	0	11	
11884-16 Projekttervezés	Támogatási alapismeretek	0	0	0	0		72	0		31	0	103	103	0	0	103	0	0		0	0	0	
	Támogatási rendszerek áttekintése						27					27			27	0	0		0	0	0		
	Támogatási lehetőségek elérhetősége						14					14			14	0	0		0	0	0		
	Támogatások főbb jellemzői						31					31			31	0	0		0	0	0		
	Támogatási felhívások értelmezése									31		31			31	0	0		0	0	0		
	Gazdálkodási statisztika	0	0	0	0		72	0		0	0	72	72	0	0	72	0	0		0	0	0	

	Vállalkozások minősítési rendszere					10					10	82	0			10	0	0		0	0	0
	Gazdálkodási mutatók számítása és tervezése					36					36					36	0	0		0	0	0
	Munkaerőgazdálkodás statisztikai vonzatai					26					26					26	0	0		0	0	0
	Folyamat- és pénzügyi tervezés	0	0	0	0	0	36		0	46	82			0	0	82	0	0		0	0	0
	A folyamat fogalma, értelmezése						6				6					6	0	0		0	0	0
	Folyamatok ütemezése						30				30					30	0	0		0	0	0
	Pénzügyi tervezés									46	46					46	0	0		0	0	0
11885-16 Támogatáskezelés 1	Támogatási ügyvitel	0	0	0	0	72	0		62	0	134	134	0	0	0	134	0	0		0	0	0
	Adminisztrációs alapfogalmak					32					32					32	0	0		0	0	0
	Támogatások ügyviteli rendje					40					40					40	0	0		0	0	0
	Folyamatok megvalósulásának nyomonkövetése								40		40					40	0	0		0	0	0
	Zárási és utánkövetési feladatok								22		22					22	0	0		0	0	0
	Támogatás menedzsment	0	0	0	0	0	0		0	62	62	62	0	0	0	62	0	0		0	0	0
	Irodai és infokommunikációs eszközök gyakorlati alkalmazása									16	16					16	0	0		0	0	0
	Elektronikus iktatás, elektronikus ügyintézés									30	30					30	0	0		0	0	0
	Támogatáskezelés online rendszerek alkalmazásával									16	16					16	0	0		0	0	0
10147-12 Gazdálkodási feladatok ellátása	Gazdálkodási ismeretek	0	0	0	0	0	0		0	0	0	0	0	77	0	77	0	0		77	0	77
	Gazdálkodás a befektetett eszközökkel										0			12		12	0	0		12	0	12

	Készletgazdálkodás, logisztikai rendszer										0			16		16	0	0		16	0	16	
	Munkaerő és bérgazdálkodás										0			18		18	0	0		18	0	18	
	Gazdálkodás, gazdaságosság										0			10		10	0	0		10	0	10	
	A vállalkozás vezetése, szervezete és stratégiája										0			11		11	0	0		11	0	11	
	A vállalkozás válsága										0			10		10	0	0		10	0	10	
	11506-16 Vállalkozásfinanszírozási és adózási feladatok	Vállalkozásfinanszírozás	0	0	0	0		0	0		0			0	0	0	0	93	0	93	0	0	
A vállalkozás pénzügyi döntései												0			3		3	0	0		3	0	3
A beruházások értékelése											0	36				36	0	0		36	0	36	
A forgóeszköz-ellátás											0	22				22	0	0		22	0	22	
A finanszírozás gyakorlata											0	22				22	0	0		22	0	22	
A vállalkozások pénzügyi teljesítményének mérése											0	10				10	0	0		10	0	10	
Vállalkozásfinanszírozás gyakorlat		0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	0	31	31	0	0		0	31	31
Beruházások pénzügyi döntései												0				12	12	0	0		0	12	12
Forgóeszköz-szükséglet megállapítása												0				10	10	0	0		0	10	10
A finanszírozás gyakorlata												0				6	6	0	0		0	6	6
Pénzügyi teljesítményének mérése											0				3	3	0	0		0	3	3	
Adózás	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0			0	93	0	93	0	0		93	0
Az adózás rendje											0			4		4	0	0		4	0	4	

	Személyi jövedelemadózás és bért terhelő járulékok										0			26		26	0	0		26	0	26
	Egyéni vállalkozó jövedelemadózási formái										0			14		14	0	0		14	0	14
	Társaságok jövedelemadózása										0			16		16	0	0		16	0	16
	Általános forgalmi adó										0			21		21	0	0		21	0	21
	Helyi adók										0			9		9	0	0		9	0	9
	Gépjárműadó és cégautóadó										0			3		3	0	0		3	0	3
	Elektronikus adóbevallás gyakorlata	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	62	62	0	0		0	62	62
	Gyakorlati előkészítés										0				3	3	0	0		0	3	3
	Elektronikus bevallás gyakorlata										0				56	56	0	0		0	56	56
	A bevallások ellenőrzése										0				3	3	0	0		0	3	3
10149-12 Könyvvizetés és beszámoló készítés feladatai	Számvitel	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	186	0	186	0	0		186	0	186
	A számviteli törvény, az éves beszámoló										0			18		18	0	0		18	0	18
	A tárgyi eszközökkel kapcsolatos elszámolások										0			23		23	0	0		23	0	23
	Immateriális javakkal kapcsolatos elszámolások										0			8		8	0	0		8	0	8
	A vásárolt készletek elszámolása										0			29		29	0	0		29	0	29
	Jövedelem-elszámolás										0			16		16	0	0		16	0	16
	Költségekkel kapcsolatos elszámolások										0			17		17	0	0		17	0	17
	Saját termelésű készletekkel kapcsolatos elszámolások										0			19		19	0	0		19	0	19

	Pénzügyi és hitelműveletekkel kapcsolatos elszámolások										0			23		23	0	0		23	0	23
	Kötelezettségekkel kapcsolatos elszámolások										0			12		12	0	0		12	0	12
	A zárás, éves beszámoló										0			21		21	0	0		21	0	21
11505-12 Könyvelés számítógépen	Könyvelés számítógépen gyakorlat	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	124	124	0	0		0	124	124
	Szoftverjog és etika, adatvédelem										0				6	6	0	0		0	6	6
	A könyvelési programokkal kapcsolatos követelmények										0				6	6	0	0		0	6	6
	Főkönyvi és folyószámla könyvelési rendszer										0				36	36	0	0		0	36	36
	Tárgyi eszköz nyilvántartó program										0				18	18	0	0		0	18	18
	Készletnyilvántartó program										0				18	18	0	0		0	18	18
	Bérelszámoló program alkalmazása										0				18	18	0	0		0	18	18
	Integrált vállalati rendszerek										0				22	22	0	0		0	22	22
11501-16 Projektfinanszírozás	Projekt-financezírozás	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	62	0	62	0	0		62	0	62
	Projekt-financezírozás alapjai										0			25		25	0	0		25	0	25
	A projektek pénzügyi tervezése										0			23		23	0	0		23	0	23
	A projekt-támogatások										0			14		14	0	0		14	0	14
	Projektfinancezírozás gyakorlata	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	62	62	0	0		0	62	62

	Projektértékelés módszerei										0				14	14	0	0		0	14	14	
	A projektek pénzügyi tervezése										0				14	14	0	0		0	14	14	
	A projektfinanszírozás gyakorlata										0				34	34	0	0		0	34	34	
11502-12 Projektfolyamatok követése	Projektfolyamatok követése	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	62	0	62	0	0		62	0	62
	Projektmenedzsment alapok											0		16		16	0	0		16	0	16	
	Projekt elemzése, tervezése											0		20		20	0	0		20	0	20	
	Projekt irányítása, dokumentálása											0		16		16	0	0		16	0	16	
	Közbeszerzési eljárás											0		10		10	0	0		10	0	10	
	Projekttervezés gyakorlata	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	31	31	0	0		0	31	31	
	Projektirányítás számítógéppel											0			19	19	0	0		0	19	19	
	Projektterv készítése											0			12	12	0	0		0	12	12	

Jelmagyarázat: e/elmélet; gy/gyakorlat; ögy/összefüggő szakmai gyakorlat

A szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény 8.§ (5) bekezdésének megfelelően a táblázatban a nappali rendszerű oktatásra meghatározott tanulói éves kötelező szakmai elméleti és gyakorlati óraszám legalább 90%-a felosztásra került.

A szakmai és vizsgakövetelményben a szakképesítésre meghatározott elmélet/gyakorlat arányának a teljes képzési idő során kell teljesülnie.

A tantárgyakra meghatározott időkeret kötelező érvényű, a témakörökre kialakított óraszám pedig ajánlás.

2018-tól			9.		10.			11.			12.		Szakgimnáziumi képzés 9-12. o. összes órászáma	Nem a főszakképesítésre fordítandó órakeret	Főszakképesítés 9-12. o. összes órászáma	5/13.		Főszakképesítés 9-13. o. összes órászáma	1/13.			2/14.		A két évfolyamos szakképzés összes órászáma
			e	gy	e	gy	ögy	e	gy	ögy	e	gy				e	gy		ögy	e	gy			
A fő szakképe- sítésre vonatkozó:	Összesen	A tantárgy kapcsolódása	144	144	360	72	0	108	72	0	93	62	1488	433	1055	650	310	2015	720	359	0	650	310	2039
	Összesen		288		432			180			155					1079			960					
	Elméleti óraszámok (arány ögy-vel)		öt évfolyamos képzés egészében: 1355 óra (67,2%)													1370 óra (67,2%)								
	Gyakorlati óraszámok (arány ögy-vel)		öt évfolyamos képzés egészében: 660 óra (32,8%)													669 óra (32,8%)								
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.	fő szakképesítés	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	15	0	15	0	0		15	0	15
	Munkajogi alapismeretek												0	4		4	0	0		4	0	4		
	Munkaviszony létesítése												0	4		4	0	0		4	0	4		
	Álláskeresés												0	4		4	0	0		4	0	4		
	Munkanélküliség												0	3		3	0	0		3	0	3		
11498-12 Foglalkoztatás I. (érettségire készítő szakképzés)	Foglalkoztatás I.	fő szakképesítés	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	62	0	62	0	0		62	0	62
	Nyelvtani rendszerezés 1												0	8		8	0	0		8	0	8		
	Nyelvtani rendszerezés 2												0	8		8	0	0		8	0	8		
	Nyelvi készségfejlesztés												0	23		23	0	0		23	0	23		
	Munkavállalói szókinsz												0	23		23	0	0		23	0	23		
11504-16 Gazdálkodás	Gazdasági és jogi alapismeretek	fő szakképesíté	144	0	72	0		0	0		0	0	216	0	216	0	0	216	216	0		0	0	216
	Mikrogazdasági alapok		35										35			35	35	0		0	0	35		

A fogyasztói magatartás és a kereslet	fő szakképesítés	35									35	0	144			35	35	0		0	0	35	
A vállalat termelői magatartása és a kínálat		39									39					39	39	0		0	0	39	
A vállalkozások alapítása, működése		35									35					35	35	0		0	0	35	
A makrogazdaság szereplői, az állam feladatai				12							12					12	12	0		0	0	12	
A nemzetgazdaság ágazati rendszere				16							16					16	16	0		0	0	16	
Marketing és áru-kódrendszer				14							14					14	14	0		0	0	14	
Jogi alapismeretek				12							12					12	12	0		0	0	12	
Tulajdonjog				6							6					6	6	0		0	0	6	
A kötelmi jog				12							12					12	12	0		0	0	12	
Ügyviteli gyakorlatok	fő szakképesítés	0	144	0	0		0	0		0	0	144	0	144	0	0	144	0	144		0	0	144
Munkavédelmi ismeretek			4								4					4	0	4		0	0	4	
Tízujjas vakírás			108								108					108	0	108		0	0	108	
Szövegformázás			24								24					24	0	24		0	0	24	
Levelezés és iratkezelés			8								8					8	0	8		0	0	8	
Általános statisztika	fő szakképesítés	0	0	108	0		0	0		0	0	108	0	108	0	0	108	108	0		0	0	108
A statisztika alapfogalmai				4							4					4	4	0		0	0	4	
Viszonyszámok és alkalmazásuk				32							32					32	32	0		0	0	32	
Középértékek és alkalmazásuk				32							32					32	32	0		0	0	32	
Indexszámítás				32							32					32	32	0		0	0	32	
Grafikus ábrázolás				8							8					8	8	0		0	0	8	
Pénzügyi alapismeretek	fő szakképesítés	0	0	108	0		36	0		62	0	206	0	206	0	0	206	216	0		0	0	216

Pénzügyi szektor alapvetései				12								12					12	12	0		0	0	12
Pénzügyi intézményrendszer és a pénzügyi szolgáltatások				48								48					48	48	0		0	0	48
Pénzforgalom				48								48					48	48	0		0	0	48
Pénzügyi piacok és termékei							36				27						63	67	0		0	0	67
Biztosítási alapismeretek											35						35	41	0		0	0	41
Pénzügy gyakorlat		0	0	0	36		0	36		0	0	72	0	72	0	0	72	0	72		0	0	72
Bankügyletek					18							18					18	0	18		0	0	18
A pénzkezeléshez kapcsolódó bizonylatok					18							18					18	0	18		0	0	18
A pénz időértéke								18				18					18	0	18		0	0	18
Értékpapírok értékelése								12				12					12	0	12		0	0	12
Valuta, deviza árfolyama								6				6					6	0	6		0	0	6
Adózási alapismeretek		0	0	0	0		36	0		0	0	36	0	36	0	0	36	36	0		0	0	36
Az államháztartás rendszere							2					2					2	2	0		0	0	2
Adózási alapfogalmak							2					2					2	2	0		0	0	2
Kiemelt adónemek							32					32					32	32	0		0	0	32
Adózás gyakorlat		0	0	0	0		0	0		0	31	31	0	31	0	0	31	0	35		0	0	35
Személyi jövedelemadó												14					14	0	16		0	0	16
Általános forgalmi adó												14					14	0	16		0	0	16
Helyi adók												3					3	0	3		0	0	3
Számviteli alapismeretek		0	0	72	0		36	0		31	0	139	0	139	0	0	139	144	0		0	0	144
A számviteli törvény				10								10					10	10	0		0	0	10
A vállalkozás vagyona				22								22					22	22	0		0	0	22

A számlakeret, könyvelési tételek szerkesztése	fő szakképesítés			16							16	0	103			16	16	0		0	0	16	
Tárgyi eszközök elszámolása				24							24					24	24	0		0	0	24	
A vásárolt készletek elszámolása							20				20					20	20	0		0	0	20	
A jövedelem elszámolása							16				16					16	16	0		0	0	16	
Saját termelésű készletek elszámolása									15		15					15	17	0		0	0	17	
Termékértékesítés elszámolása, az eredmény megállapítása									16		16					16	19	0		0	0	19	
Számvitel gyakorlat	fő szakképesítés	0	0	0	36		0	36		0	31	103	0	103	0	0	103	0	108		0	0	108
Számviteli bizonylatok					8							8			8	0	8		0	0	8		
Könyvelési tételek szerkesztése					18							18			18	0	18		0	0	18		
A pénzkezeléshez kapcsolódó bizonylatok					2							2			2	0	2		0	0	2		
A tárgyi eszközök nyilvántartása					8							8			8	0	8		0	0	8		
A vásárolt készletek bizonylatai								20				20			20	0	20		0	0	20		
A jövedelemelszámolás bizonylatai								16				16			16	0	16		0	0	16		
Komplex számviteli esettanulmányok											20	20			20	0	23		0	0	23		
Pénzügyi analitika számítógépen										11	11			11	0	13		0	0	13			

11884-16 Projekttervezés	Támogatási alapismeretek	52 345 06 Pályázati-támogatási asszisztens	0	0	0	0		72	0		31	0	103	103	0	0	0	103	0	0		0	0	0	
	Támogatások rendszerének áttekintése							36					36						36	0	0		0	0	0
	Támogatási lehetőségek elérhetősége							18					18						18	0	0		0	0	0
	Támogatások főbb jellemzői							18			10		28						28	0	0		0	0	0
	Támogatási felhívások értelmezése										21		21						21	0	0		0	0	0
	Gazdálkodási statisztika	52 345 06 Pályázati-támogatási asszisztens	0	0	0	0		72	0		31	0	103	103	0	0	0	103	0	0		0	0	0	
	Vállalkozások minősítési rendszere							20					20						20	0	0		0	0	0
	Gazdálkodási mutatók számítása és tervezése							52					52						52	0	0		0	0	0
	A munkaerőgazdálkodás statisztikai vonzatai										31		31						31	0	0		0	0	0
	Folyamat- és pénzügyi tervezés	52 345 06 Pályázati-támogatási asszisztens	0	0	0	0		0	0		0	62	62	62	0	0	0	62	0	0		0	0	0	
	A folyamat fogalma, értelmezése											4	4						4	0	0		0	0	0
	Folyamatok ütemezése											28	28						28	0	0		0	0	0
	Pénzügyi tervezés											30	30						30	0	0		0	0	0

11885-16 Támogatáskezelés	Támogatási ügyvitel	52 345 06 Pályázati-támogatási asszisztens	0	0	0	0		72	0		31	0	103	103	0	0	0	103	0	0		0	0	0
	Adminisztrációs alapfogalmak							25					25					25	0	0		0	0	0
	Támogatások ügyviteli rendje							31					31					31	0	0		0	0	0
	Folyamatok megvalósulásának nyomon követése							16			15		31					31	0	0		0	0	0
	Zárási és utánkövetési feladatok										16		16					16	0	0		0	0	0
	Támogatási menedzsment	52 345 06 Pályázati-támogatási asszisztens	0	0	0	0		0	0		0	62	62	62	0	0	0	62	0	0		0	0	0
	Irodai és infokommunikációs eszközök gyakorlati alkalmazása											16	16					16	0	0		0	0	0
	Elektronikus iktatás, elektronikus ügyintézés											30	30					30	0	0		0	0	0
	Támogatáskezelés online rendszerek alkalmazásával											16	16					16	0	0		0	0	0
10147-12 Gazdálkodási feladatok ellátása	Gazdálkodási ismeretek	fő szakképesítés	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	77	0	77	0	0		77	0	77
	Gazdálkodás a befektetett eszközökkel												0			12		12	0	0		12	0	12
	Készletgazdálkodás, logisztikai rendszer												0			16		16	0	0		16	0	16
	Munkaerő és bér gazdálkodás												0			18		18	0	0		18	0	18
	Gazdálkodás, gazdaságosság												0			10		10	0	0		10	0	10
	A vállalkozás vezetése, szervezete és stratégiája												0			11		11	0	0		11	0	11
	A vállalkozás válsága												0			10		10	0	0		10	0	10

11506-16 Vállalkozásfinanszírozási és adózási feladatok	Vállalkozásfinanszírozás	fő szakképesítés	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	93	0	93	0	0		93	0	93
	A vállalkozás pénzügyi döntései												0			3		3	0	0		3	0	3
	A beruházások értékelése												0			36		36	0	0		36	0	36
	A forgóeszköz-ellátás												0			22		22	0	0		22	0	22
	A finanszírozás gyakorlata												0			22		22	0	0		22	0	22
	A vállalkozások pénzügyi teljesítményének mérése												0			10		10	0	0		10	0	10
	Vállalkozásfinanszírozás gyakorlat	fő szakképesítés	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	0	31	31	0	0		0	31	31
	Beruházások pénzügyi döntései												0				12	12	0	0		0	12	12
	Forgóeszköz-szükséglet megállapítása												0				10	10	0	0		0	10	10
	A finanszírozás gyakorlata												0				6	6	0	0		0	6	6
	Pénzügyi teljesítményének mérése												0				3	3	0	0		0	3	3
	Adózás	fő szakképesítés	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	93	0	93	0	0		93	0	93
	Az adózás rendje, az adóigazgatási rendtartás												0			4		4	0	0		4	0	4
	Személyi jövedelemadózás és bért terhelő járulékok												0			26		26	0	0		26	0	26
	Egyéni vállalkozó jövedelemadózási formái												0			14		14	0	0		14	0	14
	Társaságok jövedelemadózása												0			16		16	0	0		16	0	16

	Általános forgalmi adó											0			21		21	0	0		21	0	21	
	Helyi adók											0			9		9	0	0		9	0	9	
	Gépjárműadó és cégautóadó											0			3		3	0	0		3	0	3	
	Elektronikus adóbevallás gyakorlata	fő szakképesítés	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	62	62	0	0		0	62	62	
	Gyakorlati előkészítés												0		3	3	0	0		0	3	3		
	Elektronikus bevallás gyakorlata												0		56	56	0	0		0	56	56		
	A bevallások ellenőrzése												0		3	3	0	0		0	3	3		
10149-12 Könyvvizetés és beszámoló készítés feladatai	Számvitel	fő szakképesítés	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	186	0	186	0	0		186	0	186
	A számviteli törvény, éves beszámoló												0		18		18	0	0		18	0	18	
	A tárgyi eszközökkel kapcsolatos elszámolások												0		23		23	0	0		23	0	23	
	Immateriális javakkal kapcsolatos elszámolások												0		8		8	0	0		8	0	8	
	A vásárolt készletek elszámolása												0		29		29	0	0		29	0	29	
	Jövedelemelszámolás												0		16		16	0	0		16	0	16	
	Költségekkel kapcsolatos elszámolások												0		17		17	0	0		17	0	17	
	Saját termelésű készletekkel kapcsolatos elszámolások												0		19		19	0	0		19	0	19	
	Pénzügyi és hitelműveletekkel kapcsolatos elszámolások												0		23		23	0	0		23	0	23	

	Kötelezettségekkel kapcsolatos elszámolások											0			12		12	0	0		12	0	12	
	A zárás, éves beszámoló											0			21		21	0	0		21	0	21	
11505-12 Könyvelés számítógépen	Könyvelés számítógépen gyakorlat	fő szakképesítés	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	0	124	124	0	0		0	124	124
	Szoftverjog és etika, adatvédelem										0		6			6	0	0		0	6	6		
	A könyvelési programokkal kapcsolatos követelmények										0		6			6	0	0		0	6	6		
	Főkönyvi és folyószámla könyvelési rendszer										0		36			36	0	0		0	36	36		
	Tárgyieszköz-nyilvántartó program										0		18			18	0	0		0	18	18		
	Készletnyilvántartó program										0		18			18	0	0		0	18	18		
	Bérelszámoló program alkalmazása										0		18			18	0	0		0	18	18		
	Integrált vállalati rendszerek										0		22			22	0	0		0	22	22		
	11501-16 Projektfinanszírozás		Projektfinanszírozás	fő szakképesítés	0	0	0	0		0	0		0			0	0	0	0	62	0	62	0	0
Projektfinanszírozás alapjai											0		25		25	0	0				25	0	25	
A projektek pénzügyi tervezése												0		23		23	0			0		23	0	23
A projekt-támogatások												0		14		14	0			0		14	0	14
Projektfinanszírozás gyakorlata		fő szakképesítés	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	0	62	62	0	0		0	62	62
Projektértékelés módszerei												0				14	14	0	0		0	14	14	

	A projektek pénzügyi tervezése												0				14	14	0	0		0	14	14
	A projektfinanszírozás gyakorlata												0					34	34	0	0		0	34
11502-12 Projektfolyamatok követése	Projektfolyamatok követése	fő szakképesítés	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	62	0	62	0	0		62	0	62
	Projektmenedzsment alapok										0		16				16	0	0		16	0	16	
	Projekt elemzése, tervezése										0		20				20	0	0		20	0	20	
	Projekt irányítása, dokumentálása										0		16				16	0	0		16	0	16	
	Közbeszerzési eljárás										0		10				10	0	0		10	0	10	
	Projekttervezés gyakorlata	fő szakképesítés	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	0	31	31	0	0		0	31	31
	Projektirányítás számítógéppel									0		19	19			0	0		0	19	19			
	Projektterv készítése									0		12	12			0	0		0	12	12			
11504-16 Gazdálkodási alaptevékenység ellátása	Gazdasági és jogi alapismeretek	52 345 06 Pályázati-támogatási asszisztens	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0
	Mikrogazdasági alapok		0								0						0	0	0		0	0	0	
	A fogyasztói magatartás és a kereslet		0								0						0	0	0		0	0	0	
	A vállalat termelői magatartása és a kínálat		0								0						0	0	0		0	0	0	
	A vállalkozások alapítása, működése		0								0						0	0	0		0	0	0	
	A makrogazdaság szereplői, az állam feladatai				0						0						0	0	0		0	0	0	
	A nemzetgazdaság ágazati rendszere				0						0						0	0	0		0	0	0	

Marketing és áru-kódrendszer				0								0					0	0	0		0	0	0
Jogi alapismeretek				0								0					0	0	0		0	0	0
Tulajdonjog				0								0					0	0	0		0	0	0
A kötelmi jog				0								0					0	0	0		0	0	0
Ügyviteli gyakorlatok	52 345 06	Pályázati-támogatási	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0
Munkavédelmi ismeretek				0									0					0	0	0		0	0
Tízujjas vakírás				0									0					0	0	0		0	0
Szövegformázás				0									0					0	0	0		0	0
Levelezés és iratkezelés				0									0					0	0	0		0	0
Általános statisztika	52 345 06	Pályázati-támogatási	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0
A statisztika alapfogalmai					0								0					0	0	0		0	0
Viszonyszámok és alkalmazásuk					0								0					0	0	0		0	0
Középértékek és alkalmazásuk					0								0					0	0	0		0	0
Indexszámítás					0								0					0	0	0		0	0
Grafikus ábrázolás					0								0					0	0	0		0	0
Pénzügyi alapismeretek	52 345 06	Pályázati-támogatási asszisztens	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0
Pénzügyi szektor alapvetései					0								0					0	0	0		0	0
Pénzügyi intézményrendszer és a pénzügyi szolgáltatások					0								0					0	0	0		0	0
Pénzforgalom					0								0					0	0	0		0	0
Pénzügyi piacok és termékei							0				0		0					0	0	0		0	0
Biztosítási alapismeretek											0		0					0	0	0		0	0

Pénzügy gyakorlat	52 345 06 Pályázati-támogatási asszisztens	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bankügyletek					0							0					0	0	0		0	0	0
A pénzkészítéshez kapcsolódó bizonylatok					0							0					0	0	0		0	0	0
A pénz időértéke								0				0					0	0	0		0	0	0
Értékpapírok értékelése								0				0					0	0	0		0	0	0
Valuta, deviza árfolyama								0				0					0	0	0		0	0	0
Adózási alapismeretek	52 345 06 Pályázati-támogatási asszisztens	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Az államháztartás rendszere							0					0					0	0	0		0	0	0
Adózási alapfogalmak							0					0					0	0	0		0	0	0
Kiemelt adónemek							0					0					0	0	0		0	0	0
Adózás gyakorlat	52 345 06 Pályázati-támogatási asszisztens	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Személyi jövedelemadó											0	0					0	0	0		0	0	0
Általános forgalmi adó											0	0					0	0	0		0	0	0
Helyi adók											0	0					0	0	0		0	0	0
Számviteli alapismeretek	52 345 06 Pályázati-támogatási asszisztens	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A számviteli törvény				0								0					0	0	0		0	0	0
A vállalkozás vagyona				0								0					0	0	0		0	0	0
A számlakeret, könyvelési tételek szerkesztése				0								0					0	0	0		0	0	0
Tárgyi eszközök elszámolása				0								0					0	0	0		0	0	0
A vásárolt készletek elszámolása							0					0					0	0	0		0	0	0

A jövedelem elszámolása						0					0					0	0	0		0	0	0
Saját termelésű készletek elszámolása									0		0					0	0	0		0	0	0
Termékértékesítés elszámolása, az eredmény megállapítása									0		0					0	0	0		0	0	0
Számvitel gyakorlat	52 345 06 Pályázati-támogatási asszisztens	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0
Számviteli bizonylatok					0							0				0	0	0		0	0	0
Könyvelési tételek szerkesztése					0							0				0	0	0		0	0	0
A pénzkezeléshez kapcsolódó bizonylatok					0							0				0	0	0		0	0	0
A tárgyi eszközök nyilvántartása								0				0				0	0	0		0	0	0
A vásárolt készletek bizonylatai								0				0				0	0	0		0	0	0
A jövedelemelszámolás bizonylatai								0				0				0	0	0		0	0	0
Komplex számviteli esettanulmányok												0	0			0	0	0		0	0	0
Pénzügyi analitika számítógépen												0	0			0	0	0		0	0	0

SZAKGIMNÁZIUMI ÓRATERVEK 2016-TÓL

Államháztartási ügyintéző		5/13		1/13		2/14		1/13 estis		2/14 estis		I. II. félév
		heti óraszám		heti óraszám		heti óraszám		heti óraszám		heti óraszám		
		e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	
A szakmai képzés órakerete	Összesen	21	10	22	9	21	10	11	7	10	8	
	Összesen	31+4		31+4		31+4		18		18		
Szakmai idegen nyelv				4		4						
Idegen nyelv		4										
11499-12	Foglalkoztatás II.	0,5				0,5				0,5		1-0
11498-12	Foglalkoztatás I.	2				2				1		
11504-16 Gazdálkodási alaptervékenység ellátása	Gazdasági és jogi alapismeretek			7				3				
	Ügyviteli ismeretek			3				1				
	Ügyviteli gyakorlatok				4				2,5			2-3
	Általános statisztika			2				1				
	Statisztika gyakorlat				1				1			
	Pénzügyi alapismeretek			4				2,5				3-2
	Pénzügy gyakorlat				1				1			
	Adózási alapismeretek			2				1				
	Adózás gyakorlat				1				1			
	Számviteli alapismeretek			4				2,5				3-2
	Számvitel gyakorlat				2				1,5			1-2
11884-16 Projekttervezés	Támogatási alapismeretek											
	Gazdálkodási statisztika											
	Folyamat- és pénzügyi tervezés											
11885-16 Támogatáskezelés	Támogatási ügyvitel											
	Támogatás menedzsment											
11513-16 Adóigazgatási feladatok	Adóigazgatási ismeretek	2,5				2,5				1		
	Adóismeretek	3				3				1,5		1-2
	Adóigazgatás gyakorlata		1				1				1	
	Elektronikus adóbevallás gyakorlata		2				2				1,5	2-1
11514-14 Államháztartási feladatok	Államháztartási ismeretek	4				4				2		
11515-16 Költségvetés-gazdálkodási, számviteli feladatok	Költségvetés-gazdálkodási ismeretek	3				3				1		
	Költségvetés-gazdálkodás gyakorlata		2				2				1,5	2-1
	Államháztartási számvitel	2				2				1		
	Államháztartási számvitel gyakorlata		2				2				1,5	1-2

11501-16 Projektfinanszírozás	Projektfinanszírozás	2				2				1		
	Projektfinanszírozás gyakorlata		2				2				1,5	1-2
11502-12 Projektfolyamatok követése	Projektfolyamatok követése	2				2				1		
	Projekttervezés gyakorlata		1				1				1	

Pénzügyi-számviteli ügyintéző		5/13		1/13		2/14		1/13 estis		2/14 estis		I. II. félév
		heti óraszám		heti óraszám		heti óraszám		heti óraszám		heti óraszám		
		e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	
A szakmai képzés órakerete	Összesen	21	10	22	9	21	10	11	7	10,5	7,5	
	Összesen	31+4		31+4		31+4		18		18		
Szakmai idegen nyelv				4		4						
Idegen nyelv		4										
11499-12	Foglalkoztatás II.	0,5				0,5				0,5		1-0
11498-12	Foglalkoztatás I.	2				2				1		
11504-16 Gazdálkodási alaptervékenység ellátása	Gazdasági és jogi alapismeretek			7				3				
	Ügyviteli ismeretek			3				1				
	Ügyviteli gyakorlatok				4				2,5			2-3
	Általános statisztika			2				1				
	Statisztika gyakorlat				1				1			
	Pénzügyi alapismeretek			4				2,5				3-2
	Pénzügy gyakorlat				1				1			
	Adózási alapismeretek			2				1				
	Adózás gyakorlat				1				1			
	Számviteli alapismeretek			4				2,5				3-2
	Számvitel gyakorlat				2				1,5			1-2
Projekttervezés 11884-16	Támogatási alapismeretek											
	Gazdálkodási statisztika											
	Folyamat- és pénzügyi tervezés											
Támogatáskezelés 11885-16	Támogatási ügyvitel											
	Támogatás menedzsment											
10147-12 Gazdálkodási feladatok ellátása	Gazdálkodási ismeretek	2,5				2,5				1		
11506-16 Vállalkozásfinanszírozási és adózási feladatok	Vállalkozásfinanszírozás	3				3				1,5		1-2
	Vállalkozásfinanszírozás gyakorlat		1				1				1	
	Adózás	3				3				1,5		2-1
	Elektronikus adóbevallás gyakorlata		2				2				1,5	1-2
10149-12 Könyvvizetés és beszámoló készítés feladatai	Számvitel	6				6				3		
11505-12 Könyvelés számítógépen	Könyvelés számítógépen gyakorlat		4				4				2,5	3-2
11501-16 Projektfinanszírozás	Projekt-finanszírozás	2				2				1		
	Projektfinanszírozás gyakorlata		2				2				1,5	1-2
11502-12 Projektfolyamatok követése	Projektfolyamatok követése	2				2				1		
	Projekttervezés gyakorlata		1				1				1	

Gazdasági informatikus 2016-ban		5/13		1/13		2/14		1/13 estis		2/14 estis	
		heti óraszám		heti óraszám		heti óraszám		heti óraszám		heti óraszám	
		e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy
A fő szakképesítésre vonatkozóan:	Összesen	12	19	13	18	12	19	6	12	5	13
	Összesen	35		35		35		18		18	
Szakmai idegen nyelv				4		4					
Idegen nyelv		4									
11499-12	Foglalkoztatás II.	0,5				0,5				0,5	
11498-12	Foglalkoztatás I.	2				2				0,5	
11996-16 Információtechnológiai alapok	IT alapok			2				1			
	IT alapok gyakorlat				3				2		
11997-16 Hálózati ismeretek I.	Hálózatok I.			3				1			
	Hálózatok I. gyakorlat				7				4		
11625-16 Programozás és adatbázis-kezelés	Programozás			4				2			
	Programozás gyakorlat				8				6		
11999-16 Informatikai szakmai angol nyelv	IT szakmai angol nyelv			4				2			
12010-16 Nyílt forráskódú rendszerek kezelése	Linux alapok										
	Linux alapok gyakorlat										
12008-16 Irodai szoftverek haladó szintű használata	Irodai szoftverek										
	Irodai szoftverek gyakorlat										
12009-16 Informatikai szakmai orientáció	IT szakorientáció										
	IT szakorientáció gyakorlat										
12002-16 Gazdasági alapok és projektmenedzsment	Gazdasági ismeretek	4,5				4,5				2	
	Gazdasági ismeretek gyakorlat		4,5				4,5				3
	Információs rendszerek	2,5				2,5				1	
	Projektmenedzsment	1				1				0,5	
	Szakmai angol nyelv	1,5				1,5				0,5	
10822-16 Az informatika alkalmazása	Projektmenedzsment gyakorlat		4,5				4,5				3
	IR gyakorlat		2,5				2,5				2
	IT alkalmazási gyakorlat		5,5				5,5				3,5
	Számviteli IR gyakorlat		2				2				1,5

Szoftverfejlesztő 2016-ban		5/13		1/13		2/14		1/13 estis		2/14 estis	
		heti óraszám		heti óraszám		heti óraszám		heti óraszám		heti óraszám	
		e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy
A fő szakképesítésre vonatkozóan:	Összesen	14	17	13	18	14	17	6	12	6	12
	Összesen	35		35		35		18		18	
Szakmai idegen nyelv				4		4					
Idegen nyelv		4									
11499-12	Foglalkoztatás II.	0,5				0,5				0,5	
11498-12.	Foglalkoztatás I.	2				2				0,5	
11996-16 Információtechnológiai alapk	IT alapok			2				1			
	IT alapok gyakorlat				3				2		
11997-16 Hálózati ismeretek I.	Hálózatok I.			3				1			
	Hálózatok I. gyakorlat				7				4		
11625-16 Programozás és adatbázis-kezelés	Programozás			4				2			
	Programozás gyakorlat				8				6		
11999-16 Informatikai szakmai angol nyelv	IT szakmai angol nyelv			4				2			
12010-16 Nyílt forráskódú rendszerek kezelése	Linux alapok										
	Linux alapok gyakorlat										
12008-16 Irodai szoftverek haladó szintű használata	Irodai szoftverek										
	Irodai szoftverek gyakorlat										
12009-16 Informatikai szakmai orientáció	IT szakorientáció										
	IT szakorientáció gyakorlat										
12011-16 Szoftverfejlesztés	Szoftverfejlesztés	7,5				7,5				3	
	Szoftverfejlesztés gyakorlat		12				12				9
12012-16 Webfejlesztés I.	Webfejlesztés	4				4				2	
	Webfejlesztés gyakorlat		5				5				3

SZAKGIMNÁZIUMI ÓRATERVEK 2017-TŐL

Gazdasági informatikus 2017-től		5/13.		1/13.		2/14.		1/13 estis		2/14 estis	
		heti óraszám		heti óraszám		heti óraszám		heti óraszám		heti óraszám	
		e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy
A fő szakképesítésre vonatközoán:	Összesen	12	19	13	18	12	19	6	12	5	13
	Összesen	35		35		35		18		18	
Szakmai idegen nyelv				4		4					
Idegen nyelv		4									
11499-12	Foglalkoztatás II.	0,5				0,5				0,5	
11498-12	Foglalkoztatás I.	2				2				0,5	
10815-16 Információtechnológiai alapok	IT alapok			2				1			
	IT alapok gyakorlat				3				2		
11997-16 Hálózati ismeretek I.	Hálózatok I.			3				1			
	Hálózatok I. gyakorlat				7				4		
11625-16 Programozás és adatbázis-kezelés	Programozás			4				2			
	Programozás gyakorlat				8				6		
11999-16 Informatikai szakmai angol nyelv	IT szakmai angol nyelv			4				2			
12010-16 Nyílt forráskódú rendszerek kezelése	Linux alapok										
	Linux alapok gyakorlat										
12008-16 Irodai szoftverek haladó szintű használata	Irodai szoftverek										
	Irodai szoftverek gyakorlat										
12009-16 Informatikai szakmai orientáció	IT szakorientáció										
	IT szakorientáció gyakorlat										
12002-16 Gazdasági alapok és projektmenedzsment	Gazdasági ismeretek	4,5				4,5				2	
	Gazdasági ismeretek gyakorlat		4,5				4,5				3
	Információs rendszerek	2,5				2,5				1	
	Projektmenedzsment	1				1				0,5	
	Szakmai angol nyelv	1,5				1,5				0,5	
10822-16 Informatika alkalmazása	Projektmenedzsment gyakorlat		4,5				4,5				3
	IR gyakorlat		2,5				2,5				2
	IT alkalmazási gyakorlat		5,5				5,5				3,5
	Számviteli IR gyakorlat		2				2				1,5

Szoftverfejlesztő 2017-től		5/13.		1/13.		2/14.		1/13 estis		2/14 estis	
		heti óraszám		heti óraszám		heti óraszám		heti óraszám		heti óraszám	
		e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy
A fő szakképesítésre vonatkozóan:	Összesen	14	17	13	18	14	17	6	12	6	12
	Összesen	31		31		31		18		18	
Szakmai idegen nyelv				4		4					
Idegen nyelv		4									
11499-12	Foglalkoztatás II.	0,5				0,5				0,5	
11498-12	Foglalkoztatás I.	2				2				0,5	
10815-16 Információtechnológiai alapok	IT alapok			2				1			
	IT alapok gyakorlat				3				2		
11997-16 Hálózati ismeretek I.	Hálózatok I.			3				1			
	Hálózatok I. gyakorlat				7				4		
11625-16 Programozás és adatbázis- kezelés	Programozás			4				2			
	Programozás gyakorlat				8				6		
11999-16 Informatikai szakmai angol nyelv	IT szakmai angol nyelv			4				2			
12010-16 Nyílt forráskódú rendszerek kezelése	Linux alapok										
	Linux alapok gyakorlat										
12008-16 Irodai szoftverek haladó szintű használata	Irodai szoftverek										
	Irodai szoftverek gyakorlat										
12009-16 Informatikai szakmai orientáció	IT szakorientáció										
	IT szakorientáció gyakorlat										
12011-16 Szoftverfejlesztés	Szoftverfejlesztés	7,5				7,5				3	
	Szoftverfejlesztés gyakorlat		12				12				9
12012-16 Webfejlesztés I.	Webfejlesztés	4				4				2	
	Webfejlesztés gyakorlat		5				5				3

SAKGINNÁZIU MI ÓRATERVEK 2018-TŐL

Pénzügyi számviteli ügyintéző 2018-tól		1/13		5/13=2/14		1/13 E		2/14 E	
		e	gy	e	gy	e	gy	e	gy
A fő szakképesítésre vonatkozó:	Összesen	20	10	21	10	11	7	10,5	7,5
	Összesen	30		31		18		18	
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.			0,5				0,5	
11498-12 Foglalkoztatás I.	Foglalkoztatás I.			2				1	
11504-16 Gazdálkodási alaptervekenység ellátása	Gazdasági és jogi alapismeretek	6				3			
	Ügyviteli gyakorlatok		4				2,5		
	Általános statisztika	3				1,5			
	Pénzügyi alapismeretek	6				3			
	Pénzügy gyakorlat		2				1,5		
	Adózási alapismeretek	1				1			
	Adózás gyakorlat		1				1		
	Számviteli alapismeretek	4				2,5			
	Számvitel gyakorlat		3				2		
10147-12 Gazdálkodási feladatok ellátása	Gazdálkodási ismeretek			2,5				1	
11506-16 Vállalkozásfinanszírozási és adózási feladatok	Vállalkozásfinanszírozás			3				1,5	
	Vállalkozásfinanszírozás gyakorlat				1				1
	Adózás			3				1,5	
	Elektronikus adóbevallás gyakorlata				2				1,5
10149-12 Könyvvizetés és beszámoló készítés feladatai	Számvitel			6				3	
11505-12 Könyvelés számítógépen	Könyvelés számítógépen gyakorlat				4				2,5
11501-16 Projektfinanszírozás	Projektfinanszírozás			2				1	
	Projektfinanszírozás gyakorlata				2				1,5
11502-12 Projektfolyamatok követése	Projektfolyamatok követése			2				1	
	Projekttervezés gyakorlata				1				1

5/13-ban a +4 óra szabadsávból 2 óra idegen nyelv + 2 óra vállalkozásfinanszírozás

Szoftverfejlesztő 2018-tól		1/13		5/13=2/14		1/13 E		2/14 E	
		e	gy	e	gy	e	gy	e	gy
A fő szakképesítésre vonatkozó:	Összesen	12	18	14	17	6	12	6	12
	Összesen	30		31		18		18	
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.			0,5				0,5	
11498-12 Foglalkoztatás I.	Foglalkoztatás I.			2				1	
10815-16	IT alapok	2				1			
Információtechnológiai alapok	IT alapok gyakorlat		3				2		
11997-16	Hálózatok I.	3				1			
Hálózati ismeretek I.	Hálózatok I. gyakorlat		6				4		
11625-16	Programozás	4				2			
Programozás és adatbázis-kezelés	Programozás gyakorlat		9				6		
11999-16	IT szakmai angol nyelv	3				2			
12011-16 Szoftverfejlesztés	Szoftverfejlesztés			7,5				3	
	Szoftverfejlesztés gyakorlat				12				9
12012-16 Webfejlesztés I.	Webfejlesztés			4				1,5	
	Webfejlesztés gyakorlat			5					3

5/13-ban a +4 óra szabadsávból 3 óra angol nyelv + 1 óra szoftverfejlesztés

Gazdasági informatikus 2018-tól		5/13.		1/13.		2/14.	
		e	gy	e	gy	e	gy
A fő szakképesítésre vonatkozó:	Összesen	12	19	12	18	12	19
	Összesen	31		30		31	
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.	0,5				0,5	
11498-12 Foglalkoztatás I. (érettségire épülő képzések esetén)	Foglalkoztatás I.	2				2	
10815-16 Információtechnológiai alapok	IT alapok			2			
	IT alapok gyakorlat				3		
11997-16 Hálózati ismeretek I.	Hálózatok I.			3			
	Hálózatok I. gyakorlat				6		
11625-16 Programozás és adatbázis-kezelés	Programozás			4			
	Programozás gyakorlat				9		
11999-16 Informatikai szakmai angol nyelv	IT szakmai angol nyelv			3			
12002-16 Gazdasági alapok és projektmenedzsment	Gazdasági ismeretek	4,5				4,5	
	Gazdasági ismeretek gyakorlat		4,5				4,5
	Információs rendszerek	3,5				3,5	
	Szakmai angol nyelv	1,5				1,5	
10822-16 Az informatika alkalmazása	Projektmenedzsment gyakorlat		4,5				4,5
	IR gyakorlat		2,5				2,5
	IT alkalmazási gyakorlat		5,5				5,5
	Számviteli IR gyakorlat		2				2

5/13-ban a +4 óra szabadsávból 3 óra angol nyelv + 1 óra projektmenedzsment

V. JEGYZÉK AZ ISKOLA eszközeiről és felszereléséről

2. melléklet a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelethez

HELYISÉGEK

Az egyes helyiségek és az udvar jellemző adatait (alapterület, belmagasság, légköbméter, belső burkolat, megvilágítás stb.) a hatályos építészeti, egészségügyi, munkavédelmi és tűzvédelmi jogszabályok tartalmazzák.

	A	B	C
1.	Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés
2.	Tanterem	iskolánként (székhelyen és telephelyen), figyelembe véve az iskola munkarendjét, osztályonként 1	Figyelembe vehető a szaktanterem is. A terem alapterülete nem lehet kevesebb, mint 1,5 m ² /fő.
3.	Csoportterem	szakközépiskolában, osztályonként 0.5 csoportterem	A csoportterem alapterülete nem lehet kevesebb, mint 2 m ² /fő.
4.	szaktanterem a hozzá tartozó szertárral	a II/2. pontban foglaltak szerint iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1-1;	
5.	laboratóriumok a hozzájuk kapcsolódó szertárakkal	iskolánként	.
6.	műhelyek a hozzájuk tartozó kiegészítő helyiségekkel	iskolánként	Szakgimnázium, szakközépiskola intézményekben.
7.	iskolapszichológusi szoba	ha az iskolapszichológus alkalmazása kötelező, iskolánként 1	
8.	tornaterem (nemenként biztosított öltözővel, benne kialakított zuhanyzóval, wc-vel)	iskolánként 1	
9.	Sportudvar	iskolánként 1	
10.	intézményvezetői iroda	iskola székhelyén	
11.	intézményvezető-helyettesi iroda	ha az iskolában az intézményvezető-helyettes alkalmazása kötelező, 1	
12.	iskolaittkári iroda	iskola székhelyén 1	
13.	könyvtár	iskolánként 1	
14.	Könyvraktár	iskolánként 1	

15.	~~orvosi szoba, ellátóintézmény~~	iskolánként 1	Az orvosi szoba kialakítása, létesítése nem kötelező, amennyiben az iskola-egészségügyi szolgálat nyilatkozata szerint, a tanulók ellátása – aránytalan teher és többletköltség nélkül a közelben található egészségügyi intézményben megoldható.
16.	Kiszolgáló helyiségek		
17.	Sportszertár	iskolánként 1	
18.	általános szertár	iskolánként 1	
19.	~~aula~~ (előtér, közösségi tér)	iskolánként 1	Az aula kialakítása nem kötelező, amennyiben a nevelési-oktatási intézményben vagy annak közelében található közösségi térben megoldhatók azok a funkciók, amelyekre az aula szolgál.
20.	Porta	iskolánként 1	
21.	Ebédlő	iskolánként 1	
22.	Melegítőkonyha	iskolánként 1	ha helyben étkeznek
23.	tálaló-mosogató	iskolánként 1	ha helyben étkeznek
24.	felnőtt étkező	iskolánként 1	kivéve, ha az étkeztetést iskolán kívül oldják meg
25.	Teakonyha	iskolánként 1	
26.	~~személyzeti öltöző~~	iskolánként nemenként 1	
27.	~~személyzeti mosdó-zuhanyzó~~	iskolánként nemenként 1	
28.	személyzeti WC helyiség	iskolánként (székhelyen és telephelyen) nemenként 1	Alkalmazotti létszám figyelembevételével.
29.	tanulói WC helyiség	iskolánként szintenként, nemenként 1	
30.	~~technikai alkalmazotti mosdó-zuhanyzó, WC helyiség~~	iskolánként nemenként 1	
31.	Élelmiszerhulladék-tároló	iskolánként 1	ha helyben étkeznek
32.	egyéb raktár	iskolánként 1	
33.	~~WC helyiség és mosdó mozgáskorlátozottak számára felszerelve~~	tanulói létszám szerint	

HELYISÉGEK BÚTORZATA ÉS EGYÉB BERENDEZÉSI TÁRGYAI

	A	B	C
1.	1. Tanterem		
2.	tanulói asztalok, székek	tanulók létszámának figyelembevételével	

3.	nevelői asztal, székek	tantermenként 1	
4.	eszköztároló szekrény	tantermenként 1	
5.	Tábla	tantermenként 1	
6.	ruhatároló (fogas)	tanulók létszámának figyelembevételével	
7.	Szeméttároló	helyiségenként 1	
8.	sötétítő függöny	ablakonként	az ablak lefedésére alkalmas méretben
9.	2. Szaktantermek (a tantermi alapfelszereléseken felüli igények)		
10.	a) számítástechnikai terem		
11.	tábla + flipchart	1	
12.	Számítógépasztal	tanulónként 1	
13.	számítógép, internet hozzáféréssel, perifériákkal	tanulónként 1 felszerelés	
14.	Informatikai szoftverek, programok	szükség szerint	a pedagógiai program előírásai szerint
15.	szkenner	1	
16.	b) társadalomtudományi szaktanterem		
17.	~~nyelvi labor berendezés~~	tíz-tizenöt tanuló egyidejű foglalkoztatására	ha az oktatás részben vagy egészben nem magyar nyelven folyik; számítógépes nyelvi oktatással kiváltható
18.	Magnetofon	1	
19.	CD író, lejátszó, hangszóró	1	
20.	mikrofon, erősítő, fejhallgató	1	
21.	DVD (lejátszó, felvevő)	1	
22.	írásvetítő vagy projektor	1	
23.	c) természettudományi szaktanterem		
24.	vegyszerálló tanulói asztalok (víz, gáz csatlakozással)	három tanulónként 1	
25.	Elszívóberendezés	tantermenként 1	
26.	vegyszerálló mosogató	két asztalanként 1	
27.	fali mosogató	tantermenként 1	
28.	Poroltó	tantermenként 1	
29.	Elsősegélydoboz	tantermenként 1	
30.	eszköz- és vegyszerszekrény	2	
31.	méregszekrény (zárható)	1	elhelyezése a szertárban
32.	eszközszállító tolokocsi	tantermenként 1	
33.	törpefeszültségű csatlakozások	tanulóasztalanként 1	
34.	f) gyakorló tanterem	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1	szakközépiskolában a szakmai előkészítő ismeretek oktatásához; e feladat megoldható a számítástechnikai szaktanteremben is
35.	4. tornaszoba		
36.	Kislabda	5	
37.	Labda	5	
38.	Tornaszőnyeg	2	
39.	Tornapad	2	
40.	Zsámoly	2	

41.	Bordásfal	2	
42.	Mászókötél	2	
43.	Gumikötél	5	
44.	Ugrókötél	5	
45.	Medicínlabda	5	
46.	Stopper	1	
47.	kiegészítő tornakészlet	1	
48.	5. Iskolapszichológusi szoba		
49.	~~Asztal~~	1	
50.	~~Szék~~	4	
51.	~~Zárható írártároló szekrény~~	1	
52.	~~Számítógép-perifériákkal~~	1	
53.	~~ruhatároló (fogas)~~	1	
54.	~~Szeméttároló~~	1	
55.	~~Telefonkészülék~~	1	
56.	~~Szőnyeg~~	1	
57.	6. Tornaterem (mindazok a felszerelések, amelyek a tornaszobában, továbbá)		
58.	kosárlabda palánk	2	
59.	Gyűrű	1	
60.	Mászórúd	1	
61.	Mászókötél	2	
62.	Bordásfal	10	
63.	7. Sportudvar		
64.	szabadtéri labdajáték felszerelése	1	bármelyik játék kiválasztható
65.	magasugró állvány, lécs	1	
66.	távol-, magasugró gödör	1	homokkal vagy szivaccsal
67.	Futópálya	1	
68.	8. Intézményvezetői iroda		
69.	Íróasztal	1	
70.	Szék	1	
71.	tárgyalóasztal, székekkel	1	
72.	számítógép internet hozzáféréssel, perifériákkal	1 felszerelés	
73.	számítógépasztal és szék	1-1	
74.	Írártároló	1	
90.	digitális adathordók részére szekrény	1	
91.	Fax	1	
92.	Telefon	1	
93.	9. Nevelőtestületi szoba		
94.	fiókos asztal	pedagóguslétszám szerint 1	
95.	Szék	pedagóguslétszám szerint 1	
96.	napló és folyóírártartó	1	
97.	Könyvszekrény	2	
98.	~~Fénymásoló~~	1	
99.	számítógép internet hozzáféréssel, perifériákkal	1	
100.	számítógépasztal, szék	1-1	

101.	ruhásszekrény vagy fogasok	pedagóguslétszám figyelembevételével	
102.	Tükör	1	
103.	10. Tagintézmény-vezető helyettesi, iskolatitkári iroda (a felszerelések feladatellátás szerint helyezhetők el)		
104.	asztal	felnett létszám figyelembevételével	
105.	Szék	felnett létszám figyelembevételével	
106.	Íratszekrény	1	
107.	számítógépasztal és szék	1	
108.	számítógép internet hozzáféréssel, perifériákkal		
109.	Telefon		
110.	11. Könyvtár		
111.	tanulói asztal, szék	egy iskolai osztály, egyidejű foglalkoztatásához szükséges mennyiségben	
112.	egyedi világítás	olvasóhelyenként 1	
113.	könyvtárosi asztal, szék	1-1	asztal egyedi világítással
114.	szekrény (tároló)	háromezer könyvtári dokumentum elhelyezésére	
115.	tárolók, polcok, szabadpolcok	2	
116.	létra (polcokhoz)	1	
117.	Telefon	1	
118.	Fénymásoló	1	
119.	számítógép internet hozzáféréssel, perifériákkal	1-1	
120.	Televízió	1	
121.	CD vagy lemezjátszó	1	
122.	Írásvetítő vagy projektor	1	

NEVELŐMUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZÖK

	A	B	C
1.	Taneszközök		
2.	tárgyak, eszközök, információhordozók az iskola pedagógiai programjában előírt tananyag feldolgozásához	évfolyamok, tantárgyak alapján oly módon, hogy az iskola munkarendje szerint minden osztály alkalmazhassa	pedagógiai programban foglaltak szerint
3.	magnetofon	iskolánként 1,	szaktanteremnél felsorolton kívül; bárhol szükség szerint elhelyezhető
4.	CD vagy lemezjátszó	iskolánként 1	könyvtárnál felsorolton kívül, bárhol szükség szerint elhelyezhető
5.	Televízió	iskolánként 1	könyvtárnál felsorolton kívül, bárhol szükség szerint elhelyezhető

EGÉSZSÉG- ÉS MUNKA VÉDELMI ESZKÖZÖK

étel-mintavétel készlet 1

mentőláda 1 a közegészségügyi előírások szerint

munkaruha a Munka Törvénykönyve, valamint a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1993. évi XXXIII. törvény és végrehajtási rendeletei alapján, az óvodai kollektív szerződés szerint

védőruha a munkavédelemről szóló 1993. évi CXIII. törvény és végrehajtási rendeletei alapján, az óvodai munkavédelmi szabályzat szerint
tűzoltó készülék az érvényes tűzvédelmi szabályok szerint

VI. A PEDAGÓGIAI PROGRAM LEGITIMÁCIÓJA

Az Iskolatanács és a szakmai munkaközösségek megtárgyalták a Pedagógiai Programot. Az Iskolatanács és a szakmai munkaközösségek egyetértettek a Pedagógiai Programban megfogalmazottakkal.

Az iskola igazgatója jóváhagyta a Pedagógiai Programot.

A Pedagógiai Programot 2 évente vizsgáljuk felül.

Helyi tanterv III.
Szakgimnáziumi tantárgyi helyi tantervek

Ceglédi Szakképzési Centrum Közgazdasági és
Informatikai Szakgimnáziuma

2018. szeptember

TARTALOM

ÉLŐ IDEGENNYELV.....	5
Nyelvi előkészítő évfolyam, angol.....	7
Angol Nyek-re épülő 9-12.	27
Angol mint első idegen nyelv közgazdaság és informatika ágazaton	51
Kezdő angol informatika szakirány	98
Emelt angol 11-12. évfolyam	129
Angol mint második idegen nyelv 11-12. évfolyam	148
Nyelvi előkészítő német + 9-12. évfolyam.....	162
Nyelvi előkészítő évfolyam, német	162
Nyelvi előkészítő évfolyamra épülő 9-12. évfolyam.....	175
Magyar nyelv és irodalom 9. nyelvi előkészítő év	211
Matematika a 9/Ny évfolyamon	216
Történelem a nyelvi előkészítő osztály részére	218
Etika	219
Fizika	223
Földrajz	270
INFORMATIKA Nyek és 9-10	289
INFORMATIKA 9-10	306
Emelt közismereti informatika 11. évfolyam	322
Informatikaágazat tantárgyai	322
IT szakmai angol nyelv	322
IT alapok	329
IT alapok gyakorlat	331
Hálózatok I. 103 óra	333
Hálózatok I. gyakorlat 242 óra.....	336
Hálózatok I. gyakorlat 2018 (12.)	340
Cisco elmélet 2018-tól.....	341
Cisco gyakorlat 2018-tól	343
Programozás és adatbáziskezelés	343
Programozás gyakorlat	348
Programozás gyakorlat 2018 (10., 12.).....	351
Linux alapok 11. évfolyam	352
Linux alapok gyakorlat.....	354
Linux gyakorlat 2018-tól	356
Irodai szoftverek	357
Irodai szoftverek gyakorlat	359
IT szakorientáció	361

IT szakorientáció gyakorlat	362
Közgazdaság-ágazat tantárgyai	363
Gazdálkodási alaptevékenység ellátása.....	363
Gazdasági és jogi alapismeretek	363
Gazdasági és jogi alapismeretek 2018.....	365
Ügyviteli ismeretek.....	367
Ügyviteli ismeretek 2018-as kerettanterv szerint 0 óra.....	368
Ügyviteli gyakorlatok	368
Általános statisztika	369
Általános statisztika 2018	370
Statisztika gyakorlat.....	371
Statisztika gyakorlat 2018	372
Pénzügyi alapismeretek.....	372
Pénzügyi alapismeretek 2018	373
Pénzügy gyakorlat	375
Pénzügy gyakorlat 2018.....	376
Adózási alapismeretek.....	377
Adózás gyakorlata	378
Számviteli alapismeretek	378
Számviteli alapismeretek 2018	380
Számvitel gyakorlat.....	382
Számvitel gyakorlat 2018	383
Projekttervezés	384
Támogatási alapismeretek	384
Gazdálkodási statisztika	385
Gazdálkodási statisztika 2018	386
Folyamat- és pénzügyi tervezés	387
Folyamat- és pénzügyi tervezés 2018.....	387
Támogatáskezelés.....	388
Támogatási ügyvitel.....	388
Támogatási ügyvitel 2018	389
Támogatás menedzsment.....	389
Mellék-szakképesítés helyett 11-12. évfolyam	390
Szakmai matematika, mindkét ágazatnak	390
Informatika ágazat	391
Webfejlesztés gyakorlás.....	391
Számítógép hálózatok I.....	392
Programozás ismételés.....	392

Algoritmizálás 2018 (12.)	393
Közgazdaság ágazat	393
Statisztika ismételés	393
Statisztika gyakorlat ismételés	394
Statisztika gyakorlat ismételés 2018-tól (12.)	394
Gazdasági ismételés	394
Adózás gyakorlat ismételés.....	396
Pénzügyi alapismeretek ismételés	396
Pénzügy gyakorlat ismételés.....	397
Számviteli ismételés	398
Számvitel gyakorlat ismételés.....	399
Komplex természettudományos tantárgy	399
Kötelezően választható tárgyak 11-12. évfolyam	413
Magyar nyelv és irodalom 11., heti 1 óra	413
Magyar nyelv és irodalom 12., heti 1 óra	414
Matematika 11., heti 1 óra	414
Matematika 12., heti 1 óra	415
Történelem 11., heti 1 óra	415
Történelem 12., heti 1 óra	415
Magyar nyelv és irodalom	416
Matematika	504
MŰVÉSZETEK – VIZUÁLIS KULTÚRA.....	536
Osztályfőnöki	544
Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	550
Testnevelés 9-12.	555
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek.....	578

ÉLŐ IDEGENNYELV

Az idegen nyelv oktatásának alapvető célja, összhangban a Közös Európai Referenciakerettel (a továbbiakban: KER), a tanulók idegen nyelvi kommunikatív kompetenciájának megalapozása és fejlesztése. A kommunikatív nyelvi kompetencia szorosan összefonódik az általános kompetenciákkal, vagyis a világról szerzett ismeretekkel, a gyakorlati készségekkel és jártasságokkal, valamint a motivációval, amelyek mindenfajta tevékenységhez, így a nyelvi tevékenységekhez is szükségesek.

A korszerű idegennyelv-oktatás a nyelvhasználó valós szükségleteire épül, ezért tevékenységközpontú. Olyan helyzetekre készíti fel a tanulókat, amelyek már most vagy a későbbiek során várhatóan fontos szerepet játszanak életükben. A nyelvtanulási folyamat középpontjában a cselekvő tanulók állnak, akik az idegen nyelv segítségével kommunikatív feladatokat oldanak meg. A feladatok megoldása során receptív, produktív, illetve interaktív nyelvi tevékenységeket végeznek. Mivel a valóságban a legtöbb megoldandó feladat több készség együttes alkalmazását teszi szükségessé, ezért ezeket integráltan kell tanítani.

A mindennapi nyelvhasználatban, ezért a nyelvtanulásban is fontos szerepet játszanak a szövegértelmezési és szövegalkotási stratégiák. A recepció során a nyelvhasználó, illetve a nyelvtanuló észleli az írott vagy hallott szöveget azonosítja mint számára lényegeset, felfogja mint nyelvi egységet, és összefüggésében értelmezi. A produkció során megtervezi és szóban vagy írásban létrehozza a közlendőjét tartalmazó szöveget.

A sikeres kommunikáció érdekében a tanulóknak meg kell ismerniük, és használniuk kell azokat a nyelvi eszközöket, amelyekből és amelyekkel helyesen megformált, értelmes mondanivaló alakítható ki. Tisztában kell lenniük a mondanivaló szerveződésének, szerkesztésének elveivel, hogy koherens nyelvi egységgé formálhassák közlendőjüket. Ismerniük kell azokat az eszközöket és forogatókönyveket, amelyekkel sikeresen megoldhatók a különféle kommunikációs helyzetek. Tisztában kell lenniük az egész nyelvi érintkezést átszövő szabályokkal, amelyek a nemek, korosztályok, társadalmi csoportok között különböző alkalmakkor szabályozzák az érintkezést. Ide tartoznak a nyelvi udvariassági szabályok, rituálék és a helyzetnek megfelelő hangnem használatának szabályai is.

A nyelvtanítás során törekedni kell arra, hogy a hallott vagy az olvasott szöveg autentikus, a feladatvégzés szempontjából hiteles legyen. Az internet segítségével a tanulók maguk is viszonylag könnyen kerülhetnek autentikus célnyelvi környezetbe, részesivé válhatnak az adott kultúrának, kapcsolatot teremthetnek a célnyelven beszélőkkel, ami komoly motivációs forrás lehet és elősegítheti az autonóm tanulóvá válást. A tanulási folyamat szervezésében nagy jelentősége van a kooperatív feladatoknak és a projektmunkának, ezek szintén erősíthetik a motivációt.

Az idegen nyelvű kommunikáció során meghatározó a nyelvekkel, a nyelvtanulással, az idegen nyelveket beszélő emberekkel és a más kultúrákkal kapcsolatos pozitív attitűd, ami magában foglalja a kulturális sokféleség tiszteletben tartását és a nyelvek, kultúrák közötti kommunikáció iránti nyitottságot.

A nyelvtanulás tartalmára vonatkozóan a Nat hangsúlyozza a tantárgyközi integráció fontosságát. Fontos, hogy a tanulók az idegen nyelv tanulása során építeni tudjanak más tantárgyak keretében szerzett ismereteikre és személyes tapasztalataikra. Ugyanakkor az idegen nyelvvel való foglalkozás olyan ismeretekkel, tapasztalatokkal gazdagíthatja a tanulókat, amelyeket más tantárgyak keretében is hasznosítani tudnak.

Az egész életen át tartó tanulás szempontjából kiemelkedő jelentősége van a nyelvtanulási stratégiáknak, amelyek ismerete és alkalmazása segíti a tanulókat abban, hogy nyelvtudásukat önállóan ápolják és fejlesszék, valamint hogy újabb nyelveket sajátítsanak el.

A szakgimnáziumokban a fentieknek megfelelő általános nyelvvoktatáson túl a tanulók a képzési irányuknak és nyelvi szintjüknek megfelelő szakmai tartalmakkal is megismerkednek

a célnyelven. A szakmai nyelv integrálása már a kezdetektől erősítheti a tanulók motivációját, és hozzájárulhat ahhoz, hogy nyelvtudásuk és szaktudásuk kölcsönösen erősítse egymást, így sikeresebbé váljanak a pályafutásuk során.

Középiskola 9-12. évfolyam, célok és feladatok

A 9. évfolyam megkezdésekor a tanulók már 4-5 év nyelvtanulási tapasztalattal rendelkeznek. Ezalatt az idő alatt megismerkedtek az idegennyelvi foglalkozások feladat- és szövegtípusaival, szókincsük bővült, megértik a tanár célnyelvi óravezetését, önbizalmuk lehetővé teszi számukra, hogy az órai munkában egyénileg, párban és csoportban is eredményesen vegyenek részt, órán kívüli feladataikat önállóan megoldják. Önértékelésük fejlett és reális: ismerik saját erős és gyenge pontjaikat.

Az 9–10. évfolyam céljai között első helyen áll a tanulók motivációjának fenntartása és fejlesztése, folyamatos sikerélmény biztosítása. Cél, hogy a 10. évfolyam végére a diákok eljussanak az A2-B1 közötti szintre, amelyen számukra ismert témakörökben, életszerű helyzetekben képesek információt kérni és kapni. Megértik hosszabb terjedelmű, autentikus hallott vagy olvasott szöveg lényegét, abból ki tudják szűrni a lényeges információt. Képesek több mondatból álló szöveget szóban és írásban létrehozni. Szókincsük elég fejlett ahhoz, hogy az ismert témakörökhöz kapcsolódó témákról szóban és írásban információt tudjanak cserélni.

A 12. évfolyam végére a diákoknak B1-B2 közötti szintű nyelvtudást kell szerezniük, az előző szintnél fejlettebb szókincssel, szélesebb skálán mozgó, de ismert témákról kell képesnek lenniük szóban és írásban információt cserélni, hosszabb szövegeket megérteni és létrehozni.

A témakörök felölelik a tanterv egyéb tantárgyi tartalmait, hiszen a nyelvet nem önmagáért használjuk, hanem információszerzésre, illetve az információ feldolgozására. A kereszttantervi törekvések hozzájárulnak az idegen nyelvi tananyag érthetővé tételéhez, de a tartalmakat más szempontból, másképp csoportosítva dolgozzuk fel, nehogy unalmassá váljanak. Fontos, hogy az önálló olvasás és az osztálytermen kívüli nyelvi hatások az előző évekhez hasonlóan segítsék a nyelvtanulást.

Ebben az életkorban a diákokat már nagymértékben segíti a szabályszerűségek felismerése és alkalmazása, de a hangsúly továbbra is a jelentésen, kontextuson és kommunikáción van. A középiskolában egyensúlyt kell teremteni a folyamatos beszéd és a nyelvhelyesség között.

A 12. osztály végére a diákoknak el kell sajátítaniuk az önálló nyelvfejlesztéshez elengedhetetlen nyelvtanulási stratégiákat.

Fejlesztési követelmények

A tanuló ismert témakörben szóban és írásban tud információt cserélni, szöveget megérteni és létrehozni. Tisztában van a nyelvtanulás részterületeivel (hallott szöveg értése, beszédképesség, olvasásértés, szókincs, fogalmazás stb.), kialakult és továbbfejlesztendő nyelvtanulási stratégiái vannak. Nyelvtudását önállóan szinten tartja, illetve szakmai érdeklődésének megfelelően fejleszti, az osztálytermen kívüli idegen nyelvi hatásokat (tévéműsorok, újságok, internet stb.) is hasznosítja önálló haladása érdekében. Nyelvtudása segítségével más országok népeiről és kultúrájáról is képet tud alkotni.

A fejlesztés várható eredménye, hogy a tanulók a 10. évfolyam végén elérik vagy megközelítik a KER szerinti B1 szintet, a 12. évfolyam végén pedig a B2 szintet.

Értékelés

Az eredményes tanulás-tanítás folyamat alapfeltétele a folyamatos és rendszeres értékelés, melynek során képet kapunk arról, hogy tanulóink milyen fejlettségi fokot értek el a négy alapképesség területén, milyen mértékig sajátították el a tanított anyagot, és, hogy mennyire tudják teljesíteni a tantervben megfogalmazott követelményeket. A reális alapokra épülő értékelés a tanulót további munkára ösztönzi, és erősíti a motivációját.

Az értékelés során a tanár a tanórai és a tanórán kívüli teljesítményeket egyaránt értékeli. Az értékelés nem a negatívumok kiemelésére, hanem a teljesítmény, hozzáállás,

motiváltság, öntevékenység javulására koncentrál. A célirányos számonkérés a tanulói teljesítmény értékelésének nem elsődleges formája, a hangsúly sokkal inkább az idegen nyelven végzett egyéni, páros vagy csoportos tevékenységek minősítésén van.

NYELVI ELŐKÉSZÍTŐ ÉVFOLYAM, ANGOL

„Annyi ember vagy,
ahány nyelvet beszélsz”

A XXI. században a boldogulás, a munkaerő-piaci követelményeknek való megfelelés, a sikeres élet alapvető feltételévé vált a nyelvtudás. Míg Nyugat-Európában az átlag a három idegen nyelv ismerete, addig hazánkban ez a szám a felmérések alapján maximum egy.

Mivel iskolánk célja, hogy sokoldalú, kiművelt emberfők hagyják el képzésünket a sikeres érettségi vizsga után, a rendelkezésre álló törvényi keretek maximális kihasználása mellett két idegen nyelv oktatását tűzzük ki célul.

A 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről 9. § (7) rögzíti, hogy a középiskolákban a kilencedik évfolyamot nyelvi előkészítő évfolyam (NYEK) előzheti meg, feltéve hogy az intézmény megfelel a 20/2012. (VIII. 31.). EMMI rendeletben meghatározott feltételeknek.

Az idegen nyelvek oktatásának alapvető célja, összhangban a Közös európai referenciakerettel (KER), a tanulók idegen nyelvi kommunikatív kompetenciájának megalapozása és fejlesztése.

A korszerű idegennyelv-oktatás a nyelvhasználó valós szükségleteire épül, ezért tevékenységközpontú. Olyan helyzetekre készíti fel a tanulókat, amelyek már most vagy a későbbiek során várhatóan fontos szerepet játszanak életükben.

A sikeres kommunikáció érdekében a tanulóknak tisztában kell lenniük a mondanivaló szerveződésének, szerkesztésének elveivel, hogy koherens nyelvi egységgé formálhassák közlendőjüket.

A nyelvtanítás során törekedni kell arra, hogy a hallott vagy olvasott szöveg autentikus, a feladatvégzés szempontjából hiteles legyen. Az **internet** segítségével a tanulók könnyen kerülhetnek autentikus célnyelvi környezetbe, részeseivé válhatnak az adott kultúrának, kapcsolatot teremthetnek a célnyelven beszélőkkel, ami komoly motivációs forrás lehet, és elősegítheti az autonóm tanulóvá válást. A tanulási folyamat szervezésében nagy jelentősége van a **projekt munkának**, amely szintén erősíti a motivációt.

Az idegen nyelvű kommunikáció során meghatározó jelentőségű a más kultúrákkal kapcsolatos pozitív attitűd, ami magában foglalja a kulturális sokféleség tiszteletben tartását, a **toleranciát** és a nyelvek, kultúrák közötti kommunikáció iránti nyitottságot.

További főbb súlypontok:

- A kommunikatív nyelvi kompetencia érintkezése az **anyanyelvi kompetenciával**.
- Az **önálló tanulás** képességének fejlesztése (az ingyen elérhető autentikus hanganyagok és videók, képek, szótárak, írott és a szóbeli csevegés, fórumozás, blogolás segítségével.)
- A nyelvtanulás kiválóan alkalmas a **személyiség kibontakozásának** támogatására. A siker másik kulcsa a folyamatos pozitív megerősítés, a tanulók önmagukhoz mért fejlődésének elismerése.
- Iskolánkban igyekszünk lehetőséget biztosítani arra, hogy a tanulók idegen nyelven is ismerkedjenek **az intézmény profiljának megfelelő szakmai tartalommal** is. Erre lehetőség adódik a 11-12. évfolyamokon.
- Az **elektronikus anyagok, az IKT integrálása** a nyelvtanulásba különösen fontos eszköz. A nyelvi előkészítő évfolyam számos olyan tevékenységre ad lehetőséget, amelyekre az egyéb nyelvtanulási formákban általában kevesebb idő jut.

- A nagyobb óraszám lehetőséget ad az **alapos és sokszínű értékelésre**, mely mind eszközeiben (projekt munka, prezentáció stb.), mind az értékelő személyében (tanár, társ vagy a tanuló önmaga) igen változatos. A NYEK-en elérhető látványos fejlődés regisztrálásában segítség lehet az Európai nyelvtanulási napló, mellyel a tanulók maguk is dokumentálni tudják eredményességüket.
- A nyelvi előkészítő évfolyamon megnő a **differenciálás** jelentősége is.
- A nagyobb órakeret több lehetőséget kínál a „**kísérletezésre**”, az **innovációra, új módszerek, eljárások kipróbálására**. Az eredmények jól hasznosíthatók az intézmény munkájának más területein is, például más tantárgyakban is segíthetik a módszertani innovációt.

A nyelvi előkészítő évfolyamra vonatkozó témalista azonos az élő idegen nyelvi kerettantervekben szereplő, a 9–12. évfolyamok számára ajánlott listával.

A NYEK képzés közvetlen célja, hogy a nyelvi előkészítő évfolyamon a tanulók intenzív nyelvtanulással olyan nyelvtudáshoz jussanak, amely megalapozza a további négy év nyelvtanulását. A nyelvi előkészítő évfolyam magas idegen nyelvi órászáma elsősorban nem arányosan megemelt tananyagmennyiséget jelent, hanem tágabb teret biztosít az elmélyítésre, a gyakorlásra és a szilárd alapok megteremtésére.

Az ötéves nyelvtanulási folyamat tervezésekor figyelembe kell venni az egyes tanulócsoportok szükségleteit, az év eleji szintfelmérés eredményét és a tanulók haladási tempóját.

A kerettantervi ajánlás alapján iskolánkban a következőképp alakulnak a NYEK első idegen nyelv évfolyamonkénti kimeneti követelményszintjei:

	NYEK évfolyam, minimumszint	10. évfolyam, minimumszint	12. évfolyam, minimumszint
1. idegen nyelv	A2-B1	B1-B2	B2

A kerettanterv a nyelvi előkészítő évfolyammal induló képzésre az idegen nyelvek vonatkozásában a következőket írja elő: a nyelvi előkészítő évfolyamon a rendelkezésre álló heti órakeret legalább 60 százalékát, azaz heti 18 órát kell idegennyelv-oktatásra fordítani.

A 9-10. évfolyamon az első idegen nyelv tanítására legkevesebb heti négy óra, a 11-12. évfolyamokon a haladás függvényében heti két óra jár. A kerettanterv szerint ettől felfelé az intézmények eltérhetnek. A második idegen nyelv oktatására szánt időkeretet a Nemzeti alaptanterv alapján az intézmény határozza meg, de javasolt a heti legalább 3 óra.

Célok, feladatok és fejlesztési követelmények a nyelvi előkészítő évfolyamon

A 9. évfolyamos diákok legalább öt éve tanulják a célnyelvet. Ez idő alatt megismerték az idegen nyelvi foglalkozások feladat- és szövegtípusaival, szókincsük bővült, megértik a tanár célnyelvi órávezetését, önbizalmuk lehetővé teszi számukra, hogy az órai munkában egyénileg, párban vagy csoportban eredményesen vegyenek részt, órán kívüli feladataikat önállóan megoldják. Önértékelésük életkoruknak megfelelően fejlődik: kezdik megismerni erős és gyenge pontjaikat. Továbbra is fontos motivációjuk fenntartása és további fejlesztése.

Az idegen nyelvek tanításába a tantárgy jellegéből adódóan minden egyéb kulcskompetencia és a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott nevelési cél beépíthető. A nyelvi előkészítő (továbbiakban NYEK) évfolyam végére a tanulók idegen nyelvi tudása lehetővé teszi, hogy a körülöttük lévő világról idegen nyelven is szerezzenek információt, és ezzel a lehetőséggel már tudatosan éljenek. A különböző célok és tartalmak idegen nyelvi fejlesztésében segítenek eligazodni a témakörök táblázatában megadott kapcsolódási pontok. Ebben a képzési szakaszban a NAT *fejlesztési területei és nevelési céljai* a tanulók életéhez és

környezetéhez kapcsolódó témák feldolgozása során valósíthatók meg. Tudatosítani kell a tanulóknak, hogy az idegen nyelv *kulcskompetencia*, amely segítséget nyújt a magánéletben és a tanulásban, a későbbi szakmai pályafutás során az eligazodásban és a boldogulásban.

Fejlesztési követelmények: A tanuló ismert témakörben szóban és írásban tud információt cserélni, hallott és olvasott szöveget megérteni és létrehozni. Nyelvtudását önállóan szinten tartja, illetve szakmai érdeklődésének megfelelően továbbfejleszti. Nyelvtudása segítségével képes képet alkotni más országok népeiről és kultúrájáról.

Célok és feladatok: A kilencvenes évek társadalmi, politikai és gazdasági változásainak eredményeképp az idegen nyelvek tudása világszerte – így hazánkban is – felértékelődött, és a műveltség integrált részévé vált. A közoktatás egyik alapfeladata, hogy az iskolából kikerülő népességet a továbbtanuláshoz, munkavállaláshoz és nemzetközi mobilitáshoz szükséges nyelvtudáshoz jutassa, amely egyénileg is továbbfejleszthető. A mai társadalomban idegen nyelv/ek ismerete elengedhetetlen.

Idegen nyelvek elsajátítására, az anyanyelvhez hasonlóan, minden diák képes. Az eltérő egyéni teljesítményekért jórészt két tényező felelős: a nyelvérzék eltérő szintje és a diákok motivációjának különbségei. A második tényező kedvező alakítása és fenntartása a közoktatás, ezen belül a nyelvtanár, feladata. A nyelvi készségek fejlesztése mellett a tanulót folyamatosan be kell vezetni a célnyelvi országok kultúrájába.¹

Cél, hogy a nyelvi előkészítő évfolyam végére minden diák eljusson legalább az A2 szintre, melyen számára ismert témakörökben, életszerű helyzetekben képes információt kérni és kapni. Megérti a hosszabb terjedelmű, autentikus hallott vagy olvasott szöveg lényegét, abból ki tudja szűrni a lényeges információt. Képes több mondatból álló szöveget szóban és írásban létrehozni. Szókincse elég fejlett ahhoz, hogy az ismert témakörökhöz kapcsolódó témákról szóban és írásban információt tudjon cserélni.

A 10. évfolyam végére a diákok legalább 60 %-ának lehetőleg B2 szintű nyelvtudást kell szereznie, az előző szintnél jóval fejlettebb szókincssel, szélesebb skálán mozgó, de ismert témákról kell tudnia szóban és írásban információt cserélnie, hosszabb szövegeket megérteni és létrehozni.

Továbbra is lényeges, hogy az idegen nyelvű tananyag felölelje a más tantárgyaknál tanult tartalmakat, de ezeken az évfolyamokon a diákok nyelvi szintje már új tananyag feldolgozását is lehetővé teszi. Fontos, hogy az előző évekhez hasonlóan segítsék a nyelvtanulást az önálló olvasás és az osztálytermen kívüli nyelvi hatások.

Óraterv:

évfolyam	9. (NYEK évfolyam)
heti óraszám	18
hetek száma	36
éves óraszám	647
KER szint	A2.2

Témakörök a 0. (NYEK) évfolyam számára	
Kommunikációs szándékok, témakörök, szókincs	Kapcsolódási pontok
1. Ember és társadalom Emberek - bemutatkozás, bemutatás – személyes adatok közlése – emberek külső és belső jellemzői	<i>Etika:</i> társas kapcsolatok önismeret, illetlen, országismeret, földrajz, kommunikáció.

¹ Forrás: <http://www.szikszi.hu/data/uploads/tajekoztatok/helyi-tantervek.pdf>

– emberek jellemzéséhez szükséges szókincs, ruházat - színek - kedvenc tárgyak - foglalkozások és az azokhoz tartozó készségek - idő, időbeosztás – barátok – Hallott szöveg alapján helyes/helytelen információkat kell elkülöníteni, két olvasmányban az ismeretlen kifejezéseket a tanuló következtessen ki, az egyik olvasmányt szóban össze kell foglalni, turisztikai magazin számára 100-150 szóból álló cikket kell írni	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> család és háztartás <i>Etika:</i> generációk kapcsolata, családi élet.
2. File 1- New English File Pre-Intermediate Család – családtagok, személyes viszonyok A. Who's who? B. Who knows you better? C. At the Moulin Rouge D. The Devil's Dictionary Személyes információ kérése, adása (ismétlés) Osztályteremi utasítások Személyek bemutatása, leírása, melléknevek Testrészek Képek, festmények leírása A dolgok helyének megnevezése Szókincs, szótanulás – szótárhasználat, definíciók Gyakorlati angol: a repülőgépen – megérkezés, útlevél ellenőrzés Íráskészség: bemutatkozó email írása	
3. Személyes élmények, tapasztalatok Hétköznapi - otthoni teendők - házimunka - munkaidő - szórakozás: film, zene - technika világa: mobiltelefon, számítógép, videó játékok – szabadidős tevékenységek Hiányzó információk azonosítása hallott szöveg alapján, 'Night and Day Around the Milky Way' című olvasmányban a hiányzó mondatok helyét kell megtalálni, 'From Rags to Riches' című olvasmány részeit helyes sorrendbe kell tenni, foglalkozások és ahhoz kapcsolódó napi tevékenységek szóban,	

újságcikk megírása (100-150 szó) megadott személyről	
4. File 2 Utazás, nyaralás – a múlt eseményei A. Right place, wrong time B. A moment in time C. Fifty years of pop D. One October morning Információ kérése, adása Képleírás – mi hol van, ki mit csinál? Események helyének, idejének megadása Szórakozás: a pop zene 50 éve Zenei kvíz Dal: <i>Imagine</i> (olvasás) Történet olvasása, írása Szókincs: szókapcsolatok Gyakorlati angol: a szállodában – kérések, kötetlen beszélgetés Íráskészség: milyen történetet rejt a kép?	
5. Bevásárlás – Üzletek – tárgyak, melléknevek, szolgáltatások – érdeklődés árak iránt – udvarias kérés, ajánlat és reagálás az ajánlatra Hallás utáni szövegből helyes információ kiválasztása, <i>'Exotic Shopping In Paris'</i> és <i>'All Things, for All People, Everywhere'</i> című olvasmányok feldolgozása a megadott szempontok szerint, összefoglalása szóban, dialógus az elveszett tárgyak osztályán, fogalmazás (100-150 szó) a megadott információk alapján	<i>Technika, életvitel és gyakorlat: tudatos vásárlás.</i>
6. File 3 Utazás A. Where are you going? B. The pessimist's phrase book C. I 'll always love you D. I was only dreaming Utazás: reptéri történetek Jövőbeli tervek, előre eltervezett programok Szókincs: phrasal verbs (<i>look</i>) A pesszimista kifejezés-gyűjteménye: jóslás (pozitív és negatív elvárások) Ígérek, felajánlások, döntések kifejezése Szókincs: igék + <i>back</i> Életmód: az álmok világa Szókincs: igék + elöljárószavak Gyakorlati angol: étteremben – ételrendelés, panasz kifejezése	

Íráskészség: közvetlen hangú levél írása	
7. Történet – történet elmeséléséhez szükséges szókincs, érzelmek kifejezésére szolgáló szavak – történet elmesélése – kellemetlen élmény – szemtanú vallomása Hallott szöveg alapján képeket sorrendbe kell rakni, 'The Wedding Anniversary' című olvasmányban ismeretlen szavakat ki kell következtetni, 'Up, Up and Away' című olvasmányban a hiányzó igéket be kell helyettesíteni, mindkét történetet szóban képek és jegyzetek segítségével össze kell foglalni, képek és hallás utáni szöveg alapján írjon le egy történetet (120-180 szó)	
8. File 4 Öltözködés, divat A. From Rags to riches B. Family conflicts C. Faster, faster D. The world's friendliest city Öltözködés, divat: a Zara üzletek Szókincs: ruhadarabok Múltbeli élmények kifejezése, tapasztalatok Család: konfliktus szülők és tinédzserek között Szókincs: mindennapi tevékenységek (igei szókapcsolatok) Életmód: élet a felgyorsult világban A világ legbarátságosabb városa Gyakorlati angol: az utcán – útbaigazítás kérése, adása Íráskészség: a lakóhely leírása	
9. A munka világa Foglalkozások – foglalkozások, foglalkozások előnyei és hátrányai – tervek a jövőre, ambíciók, – nyaralóhelyek, nyaralás -Időpont egyeztetés, emlékeztetni valakit valamire, ígéretet tenni Hallás utáni szövegből fontos információt megérteni, olvasmány három fiatalemberről és arról, hogy milyen foglalkozást képzelnek el maguknak, beszélgetés foglalkozások előnyeiről és hátrányairól indoklással,	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> különböző foglalkozások megismerése <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> pályaorientáció és munka. <i>Szakmai tárgyak:</i> a tárgyak jellegének megfelelően.

Colorado Outdoor Club-nak levélírás (120-180 szó)	
10. File 5 Szabadidő, szórakozás A. Are you a partly animal? B. What makes you feel good? C. How much can you learn in a month? D. The name of the game. Szabadidő, szórakozás: hogyan viselkedjünk egy bulin/társas összejövetelen? Szókinsz: ige+ to + főnévi igenév Életmód: mikor érezzük jól magunkat? Szókinsz: ige + -ing Szabályok, kötelességek Nyelvtanulási tapasztalatok (olvasmány) Sportolás, mozgás Szókinsz: sport Életünk legizgalmasabb sporteseménye Gyakorlati angol: vásárlás - ruhaboltban, panasztevés Íráskészség: hivatalos email írása	<i>Földrajz: más népek kultúrái.</i> <i>Magyar nyelv és irodalom: rövid epikai, lírai, drámai művek olvasása, a reklám és a popzene új szóbeli költészete.</i>
11.Étkezés - ételek, italok - étkezés otthon, vendéglőben - zöldségek, gyümölcsök - egészséges étkezés – egészséges életmód: sportolás, fitnesz – udvarias kérés, étel elfogadása, illetve visszautasítása – tanácsadás Hallás utáni szövegből lényeges információ elkülönítése, 'What do The Stars Eat' című olvasmány feldolgozása, éttermi jelenetet szóban eljátszani, tényyszerű információt közlő fogalmazás (150-200 szó) egy étteremről	<i>Technika, életvitel és gyakorlat: testi és lelki egészség, balesetek megelőzése, egészséges ételek.</i> <i>Biológia-egészségtan: testrészek, egészséges életmód, a betegségek ismérvei, fogyatékkal élők, betegségmegelőzés, elsősegély.</i>
12. File 6- Ember és társadalom Tanácsok A. If something bad can happen, it will B. Never smile at a crocodile C. Decisions, decisions D. What should I do? Mi történik, ha ...? Murphy törvénye (olvasmány) Szókinsz: könnyen összetéveszthető igék Mi történne, ha...? Szókinsz: állatok Döntések (kérdőív)	

A lehetőség kifejezése Szókincs: szóképzés (főnevek) Mi tegyek? – probléma megfogalmazása, arra reagálás: tanácsadás Szókincs: kifejezések a <i>get</i> igével Gyakorlati angol: a gyógyszerértárban – segítségkérés, gyógyszer vásárlása Íráskészség: baráti email írása	
13. Életmód Életutak - betegségek, gyógymódok – egészség, betegség, kórház, orvosok – üzleti világ – engedélykérés és engedélyezés, rosszullét leírása – tanácsadás Hallás utáni szövegből igaz/hamis információt elkülöníteni, '<i>Working with the Stick</i>' és '<i>Bill Gates</i>' című olvasmány feldolgozása, megadott információk alapján fogalmazást (120-180 szó) kell írni Martina Hingisről	<i>Biológia-egészségtan: testrészek, egészséges életmód, a betegségek ismérvei, fogyatékkal élők, betegségmegelőzés, elsősegély.</i> <i>Testnevelés és sport: a rendszeres testedzés szerepe, relaxáció.</i>
14. File 7 Tudomány és technika A. Famous fears and phobias B. Born to direct C. I used to be a rebel D. The mothers of invention Félelmek, fóbák – tapasztalatok megosztása másokkal Szókincs: félelemmel kapcsolatos szavak Életrajzok (híres rendezők) Szókincs: életrajzi adatok Gyermekkori élmények – egy híres rock sztár gyermekkora Szókincs: tantárgyak Találmányok, és azok bemutatása Gyakorlati angol: hajóutazás – jegyvásárlás Íráskészség: egy épület leírása	
15. Veszélyes helyzetek – történetek – érzelmek kifejezése – sajnálkozás, csodálkozás – bocsánat kérés Hallott szöveg alapján cselekmények sorrendjét felállítani, '<i>The Giant Squid</i>' és '<i>A Narrow Escape</i>' című történetek feldolgozása, képek és jegyzetek alapján a tanulók összefoglalják a történeteket, hallott	

szöveg és megadott mondatok alapján fogalmazást kell írni (120-150 szó)	
16. File 8 Egészség, életmód A. I hate weekends B. How old is your body? C. Waking up is hard to do D. „I'm Jill.”. „So am I” Életmód: a hétvége Ki hogyan tölti a hétvégét? Szókincs: az <i>-ed</i> és <i>-ing</i> végű melléknevek Egészség, életmód (olvasmány) Ki mennyire egészséges? A test életkora (kérdőív) Életmód: reggeli ébredés, felkelés Szókincs: több szóból álló igék Egy ikerpár története – hasonlóság, különbözőség kifejezése Gyakorlati angol: telefonbeszélgetés Íráskészség: vélemény-nyilvánítás, érvelés írásban	
17. Utazás, turizmus A világ csodái – Nevezetességek, múzeumok – Feltalálók – híres épületek-történelmi hátterük – múzeumok – nevezetességek – információkérés és arra reagálás Hallott szövegből helyes/helytelen információ elkülönítése, <i>'Hidden World of Wonders'</i> című olvasmány feldolgozása, <i>'New Gallery for Shelby Museum'</i>, <i>The Louvre</i> -ről szóló ismertetőknél megfelelő szenvedő szerkezeteket kell kitölteni, telefonon keresztül információ kérést párban gyakorolni, hallott és írott szöveg alapján tényyszerűen <i>'The Statue of Liberty'</i>-ről beszélni és ezt egy újságcikk formájában megírni (120-180 szó)	<i>Földrajz: országok, domborzat</i> <i>Testnevelés</i>
18. File 9 Személyes élmények, tapasztalatok A. What a week! B. Then he kissed me Micsoda hét! – történetmesélés Szókincs: határozószavak Dal (<i>Then he kissed me</i>) – mások szavainak elmesélése A tankönyv szóanyagának és szituációs helyzeteinek átismétlése	

19. Környezetem, városom Környezetünk – környezetvédelem – környezetszennyezés – esőerdő – kihaló állatfajok – természeti képződmények – javaslatok a környezetszennyezés megszüntetésére Hallás utáni szöveg helytelen elemeit azonosítani kell, 'Water, Water Everywhere' című olvasmány feldolgozása, az olvasmányt és az ivóvíz problémáját szóban megbeszélni, iskola újságba kell egy cikket írni (120-180 szó) arról, hogy hogyan lehetne környezetbarát módon városban lakni (javaslatok példákkal és indoklással)	<i>Technika, életvitel és gyakorlat: tudatos környezetvédelem, újrahasznosítás</i> <i>Földrajz: településtípusok; globális problémák, fenntarthatóság, környezettudatosság, életminőségek különbségei, pl. az éhezés és a szegénység okai; a Föld mozgása, az időjárás tényezői, a Föld szépsége, egyedisége.</i>
20. Utazás, turizmus Nyaralás – szabadidő – nyaralás, nyaralóhelyek – időjárás – javaslat és arra reagálás – véleménynyilvánítás Specifikus információt a hallott szöveg alapján azonosítani, 'Alton Towers- Where the Magic Never Ends' és '3 Degrees Below Freezing' c. olvasmány feldolgozása, mindkét üdülőhelyről szóban jegyzetek alapján összefüggően beszélni, megadott bekezdések alapján leírást készíteni (120-180 szó) a 'Golden Beach Campsite'-ről	<i>Földrajz: a kulturális élet földrajzi alapjai, nyelvek és vallások, egyes meghatározó jellegű országok turisztikai jellemzői.</i>
21. Szórakozás – szórakozás – ünnepek – ruházat – melléknevek – fesztivál, koncert – zene – film világa – útbaigazítás – tetszés/nem tetszés kinyilvánítása Hallás utáni szövegből helyes információt azonosítani, 'The Kite Battles' és 'Unforgettable Moments' című olvasmányok feldolgozása feladatok alapján, szóban személyekről készült fényképek leírása, útbaigazítást kérni és adni, irányított fogalmazás (100-150 szó) születésnap összejövetelről	<i>Ének-zene: népzene, klasszikus zene, popzene.</i> <i>Mozgókép és média.</i> <i>Magyar nyelv és irodalom: ünnepek, néphagyományok</i>

22. Ember és társadalom Állatok - vadonban élő állatok és háziállatok - állatok nevei és leírásukhoz szükséges szókincs – veszélyeztetett állatfajok – találkozó megbeszélése – időpontot egyeztetése Specifikus információ azonosítása hallott szöveg alapján, 'Animals in Danger' és 'Do Dogs Make Good Pets' című olvasmányok feldolgozása megadott szempontok szerint, dialógusok eljátszása, háziállattartásról szóló fogalmazás (150-180 szó) mellette és ellene szóló érvek felsorakoztatása	
23. Tudomány és technika Internetezés -számítógép – modern technikai vívmányok – Internet – vélemény nyilvánítás – mások véleményére reagálás, – saját vélemény hozzáfűzése – érvelés valami mellett/ellen Hallott szöveg alapján helyes/helytelen információ elkülönítése, 'The Internet: FAQs' és 'The Pros and Cons of Using the Internet' című olvasmányok feldolgozása feladatok segítségével, szóban érvelés Internet használat mellett/ellen, erről szóló fogalmazás (120-180 szó) megadott szempontok alapján	<i>Informatika: e-könyvek, médiatudatosság.</i> <i>Informatika: számítógépen keresztül való kapcsolattartás, információ keresése, az informatikai eszközöket alkalmazó média megismerése, az elterjedt infokommunikációs eszközök előnyeinek és kockázatainak megismerése, a netikett alapjainak megismerése, előszóval kísért bemutatók és felhasználható eszközeik.</i>
Évvégi ismétlés	

Nyelvtani szerkezetek:

1. Placement test, Introduction
2. Subject Personal Pronouns/ 'to be'
3. 'Have got'
4. Possessive cases
5. Revision, Test
6. Countability
7. There is/are, some/any/no
8. Present Simple
9. Revision, Test
10. verbs without –ing vs. Pr.Cont.
11. Can / could/ be able to
12. A lot of-much-many-(a)little/few
13. Revision, Test
14. Prepositions
15. Past Simple
16. Test

17. Present Perfect vs. Past Simple
18. Comparison
19. Future(Pr.S./will/be going to/Pr.C.)
20. Revision, Test
21. Imperative/ modals

Az éves óraszám felhasználása:

Témakör	óraszám
1. Személyes vonatkozások- Ember és társadalom	36
2. Család – családtagok, személyes viszonyok	20
3. Hétköznapiak	30
4. Utazás, nyaralás – a múlt eseményei	34
5. Utazás, turizmus	30
6. Öltözködés, divat	20
7. Egészséges életmód	30
8. A munka világa	38
9. Szabadidő, szórakozás	30
10. Étkezés	36
11. Életmód	30
12. Személyes élmények, tapasztalatok	30
13. Környezetünk	38
14. Szórakozás	30
15. Bevásárlás	30
16. Igeidők (Egyszerű Jelen, egyszerű múlt, jövő, befejezett jelen és befejezett múlt, folyamatos jelen és múlt, felszólító mód)	100
17. Módbeli segédigék	20
18. Melléknevek, határozók, kötőszavak, kérdőszavak és személyes névmások	60
Szabadon felhasználható: • Kiegészítő ismeretek: a témakörök elmélyítése, a helyi sajátosságokkal való kiegészítés (saját iskolám, iskolám ünnepei, hazám és/vagy célnyelvi országok ünnepei, szokásai stb.) és/vagy • Differenciálás, gyakorlás: az elsajátított ismeretek begyakorlása, elmélyítése a tanulók egyéni igényeinek megfelelően és/vagy • Projekt munkák: a témakörökhöz kapcsolódó projekt munkák készítése egyéni, pár-, vagy csoport munkában • Ismétlés, önellenőrzés, tesztek, témazárók	65
Összesen:	647

Minden témakör vagy nyelvtani unit után, ismétlést – önellenőrzést, (gyors)tesztet, témazárót ütemeztünk.

Fejlesztési célok és feladatok készségenként

Fejlesztési egység: hallott szöveg értése

Előzetes tudás:

A1, azaz a tanuló már megért ismerős szavakat és alapvető fordulatokat, amelyek a személyére, családjára vagy a közvetlen környezetében előforduló konkrét dolgokra vonatkoznak.

Fejlesztés célja, tartalma

A tanuló legyen képes:

- a célnyelvi óravezetést követni: utasításokat követni
- hétköznapi témákról szóló rövid hangfelvételek (tv program rádióműsorok) lényegének és konkrét információinak megérteni
- lassú és világos, hétköznapi párbeszédnek lényegének megérteni (szereplők beazonosítani, kapcsolatokat feltérképezni)
- a párbeszédekben szereplők közlési szándékait megérteni (híradás, panasz, véleménynyilvánítás, félelmek, segítségkérés, stb.)
- ismerős témákról folyó hétköznapi beszélgetéseket követni (kollégák, munka, személyes élmények, nyelvtanulás, utazás, lakóhely, közlekedés, vásárlás, szabadidős tevékenységek, filmek, sportok, nyaralás, munka, ünnepek)
- hivatalos közleményeket, bejelentéseket megérteni (repülőtér)
- telefonbeszélgetéseket megérteni és ezek alapján jegyzeteket készíteni
- egyszerű történeteket megérteni: események sorrendjét, az állítások valódiságát eldönteni a hallott információ alapján
- hirdetés alapján jegyzeteket készíteni (tanfolyamok)
- képi stimulus alapján a beszélgetésben szereplő információkat azonosítani
- alapvető stratégiákat alkalmazni: következtetni az ismeretlen szavakra, várható vagy megjósolható információkat megkeresni,
- a vizuális elemek (mimika, gesztusok, arckifejezések) felhasználása a megértésben

Szövegfajták, szövegforrások:

- hétköznapi párbeszéd
- telefonbeszélgetések
- média: rádió, tv műsorok, programok
- közlemények, bejelentések
- interjúk
- dalok
- rövid történetek

Fejlesztési egység: szóbeli interakció

Előzetes tudás:

A1 nyelvi szint, azaz egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal folytatott kommunikáció. Személyes adatokra vonatkozó kérdések és válaszok.

Fejlesztés célja, tartalma

A tanuló legyen képes:

- a célnyelvet tudatosan használni a tanórán a tanárral és a társakkal
- személyes élményeket kifejezni: véleményt, tetszést, nemtetszést, tiltást, engedélyt, kötelességet
- érzéseket kinyilvánítani: köszönet, érzelmek, tanács
- mindennapi gyakorlati kérdéseket megvitatni: meghívás, programszervezés
- ismerős témákban gondolatok, információkat cserélni: személyes tervek, élmények, kalandok, szállás, városok, utazás, lakóhely, berendezési tárgyak, ünnepek
- ismert témákat megvitatni csoportban: kommunikáció, nyelvtanulás, túra, jövőkép, mobiltelefon, technikai találmányok, szórakozás, filmek,
- begyakorolt tranzakciókat lebonyolítani: utazás, vásárlás, egészség)
- leírás készítése majd csoportos megvitatása (barátok, ételek, munkák)

- kérdőív kérdéseit megválaszolni
- történetet kitalálni és elmesélni a megfelelő kötőelemekkel, logikai viszonyokkal képi stimulus vagy újságcikk címek segítségével
- kitalálás játékot eljátszani
- szerepjátékokat játszani: interjú készítése, doktornál, ideális munkahely, állásinterjú, tanfolyamra jelentkező, turista egy idegen országban
- reklámot készíteni

Szövegfajták, szövegforrások:

- szerepjátékok,
- társasjátékok,
- dramatizált jelenetek,
- rövid társalgás,
- véleménycsere,
- információcsere,
- tranzakciós és informális párbeszéd

Fejlesztési egység: összefüggő beszéd

Előzetes tudás:

A1, azaz a tanuló bemutatja magát és környezetét egyszerű fordulatokkal és mondatokkal.

Fejlesztés célja, tartalma

A tanuló legyen képes:

- egyre nagyobb szókinccsel egyszerű szövegeket elmondani
- tartalmat mondani
- rövid, összefüggő történetet elmesélni
- mindennapi környezetet leírni (személyek, helyek)
- személyes jellegű információkat megosztani: család, tervek, élmények, személyes tapasztalatok, napirend, preferenciák
- összehasonlításokat, magyarázatokat, indoklásokat adni
- csoportban, vagy párban létrehozott alkotást bemutatni

Szövegfajták, szövegforrások:

- rövid történetek,
- témakifejtés,
- képleírás,
- élménybeszámoló,
- véleménynyilvánítás,
- bejelentés,
- csoportos előadás vagy prezentáció,
- projekt bemutatása.

Fejlesztési egység: olvasott szöveg értése

Előzetes tudás:

A1, azaz a tanuló megérti egyszerű leírások, üzenetek, útleírások fő gondolatait, alapvető információkat keres nagyon egyszerű szövegekben. Tudja, hogy a szövegek címe, megformálása, a hozzá tartozó képek segítenek a szöveg megértésében.

Fejlesztés célja, tartalma

A tanuló legyen képes:

- nyomtatott sajtó szövegeket megérteni
- digitális szövegeket megérteni, információkat keresni: weboldal, e-mail, blog, Internet fórum
- plakátokat, szórólapokat, hirdetéseket, reklámokat megérteni

- tájékoztató jellegű szövegeket megérteni: instrukciók, felhívások, hivatalos közlemények, reklámok, receptek
- élménybeszámolókat, útleírásokat megérteni
- szépirodalmi művek részleteit megérteni
- táblákat, feliratokat megérteni

Szövegfajták, szövegforrások:

- hirdetések, plakátok, nyomtatványok, szórólapok
- egyszerű üzenetek, SMS, MMS
- útleírások, képeslapok,
- feliratok,
- egyszerű biztonsági előírások,
- eseményeket leíró újságcikkek,
- hagyományos és elektronikus magánlevelek
- blog, weboldal,
- internetes fórumok hozzászólásai,
- ismeretterjesztő szövegek,
- receptek,
- egyszerűsített irodalmi szövegek,
- történetek, versek, dalszövegek

Fejlesztési egység: íráskészség

Előzetes tudás:

A1, azaz a tanuló minta alapján néhány közismert műfajban nagyon egyszerű és rövid, tényközlő szövegeket ír öt érdeklő, ismert témáról.

Fejlesztés célja, tartalma

A tanuló legyen képes:

- személyes információt adni írásban
- leírásokat készíteni: személyekről, helyekről
- történetet írni megtörtént eseményről
- baráti levelekben és e-mailekben információt cserélni, tanácsot adni és kérni, köszönetet nyilvánítani, elnézést kérni
- üzeneteket, jegyzeteket, kommenteket készíteni
- egyszerű mondatokkal rövid összefüggő szövegekben véleményt nyilvánítani, preferenciát kifejezni
- filmbeszámolót írni
- önéletrajzot írni
- receptet leírni
- írásbeli munkát megfelelően tagolni, kötőszavakat alkalmazni kötőszavak alkalmazásával

Szövegfajták, szövegforrások:

- nyomtatott sajtó: újság- és magazincikkek
- elektronikus szövegek: blog, e-mail, weboldal, Internetes fórum, Internetes profilok
- képeslapok
- posztterek
- nyomtatványok, szórólapok
- üzenetek, SMS, MMS
- bejegyzések
- instrukciók
- bejelentések, közlemények

- receptek
- történetek, elbeszélések, versek
- dalszövegek

Feladattípusok, tevékenységek minden fejlesztési egységnél:

- rövid választ igénylő feladatok
- párosítás
- mondat- vagy szöveg kiegészítés
- feleletválasztás (szöveges válaszok vagy képek közül)
- sorrend felállítása
- igaz / hamis állítások

Kommunikációs eszközök

1. Társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs eszközök		
	Kezdeményezés és válasz	
Megszólítás	Excuse me.	Pardon?
Köszönés	How do you do? Good morning. Hello Tom. Hello, how are you? Hi!	How do you do? Good morning. Hello Mary. Very well, thank you. And how about you? Hi!
Elköszönés	Goodbye. Bye-bye! Good night. Take care.	Goodbye. Bye! Good night. Thanks. Bye!
Köszönet és arra reagálás	Thanks. Thank you very much. Thanks a lot. It's very kind of you.	Not at all. You are welcome. No problem. Don't mention it.
Bemutakozás, bemutatás	My name is... May I/Can I/ Let me introduce myself. May I/Can/ Let me introduce you to Rosy?	Hello. Hi! Pleased to meet you. Nice to meet you.
Érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás	How are you feeling today? What's the matter?	Fine. / OK / All right. Much better, thanks. Not very well, I am afraid.
Bocsánatkérés és arra reagálás	I am sorry. I am very sorry. I beg your pardon	That's all right. It doesn't matter. Never mind.
Gratulációk, jókívánságok és arra reagálás	Happy Christmas/New year/Birthday! Many happy returns (of the day) Congratulations!	Happy Christmas /New Year/ Birthday! Thank you. Thank you, the same to you.

Telefon felvétele

Chichester, five oh two double one eight.

Hello, this is Mary Brown speaking.

Telefonon bemutatkozás

Hello, this is Mary Smith speaking

Megszólítás személyes levélben	Dear John,	
Elbúcsúzás személyes levélben	Best wishes, Love (from),	
1. Érzelmek és lelkiállapotok kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök		
Öröm, sajnálkozás, bánat	Are you happy about that? What do you think of that? How do you feel about that?	Great! I'm so glad /very happy. I'm glad to hear that. I'm so pleased that... Good for you. Congratulations. I feel so happy for... I'm sorry to hear that. What a pity. Oh, no! Oh, dear! I feel so sorry for...
Elégedettség, elégedetlenség, bosszúság	What do you think of...? Are you pleased with...? Are you happy with...? Are you satisfied with...?	That's fine/nice/not bad. That was fine/good/ nice I'm quite satisfied with... I'm quite happy with... I'm quite pleased with... It's not good enough. That wasn't very good.
Csodálkozás	Jane has lost her money. Tom is twenty. This is a book for you.	How come? Is he? What a surprise!
Remény	What are you hoping for? What are you looking forward to?	I am looking forward to... I hope you'll have time to join me for dinner.
2. Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök		
Véleménykérés, és arra reagálás	What do you think? How do you like it?	I think it is rather strange. I like it.
Valaki igazának az elismerése és el nem ismerése	You are right. You are wrong.	
Egyetértés, egyet nem értés	Do you agree? What's your opinion? How do you feel about it?	OK All right. I think he's wrong/right.
Tetszés, nem tetszés	Do you like Greek food? What do you think of my boyfriend?	I think it's great. I don't like it. He looks nice.
Akarat, kívánság:	Would you like a biscuit?	I'd like an ice-cream, please.
Képesség	Can you speak French? Are you able to ride a horse?	I can understand French. I am unable to ride a horse.

Szükségesség	Is that necessarily so? Do I have to...? Is it a must? For sure?	People must sleep sometimes.
Lehetőség	It may rain. She might be late.	
Ígélet	Will you come and meet me at the station?	Don't worry, I will. I promise to be there at five.
Szándék, kívánság	What would you like to do? Would you like to have a rest?	I'd like to see that film I'd rather not go out tonight.
Dicséret, kritika	It's great. It's a good idea.	It's boring.
3. Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs eszközök		
Dolgok, személyek megnevezése, leírása	What is it? What's it in English? What is his house like?	It's.../ That's.../ It's a kind of.../It's used for... It's big and comfortable.
Információkérés, -adás	Are you all right? When are the guests coming?	Yes, I am. At 6 p.m.
Tudás, nemtudás	Where is she?	I have no idea.
Egymást követő események leírása	What happened?	First she finished lunch, then she phoned her friend and finally they all met at the cinema.
Bizonyosság, bizonytalanság	Do you think they will come? How old do you think she is?	They will probably come. They might come, or they might not come. She can't be very old. She must be 25.
4. A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs eszközök		
Kérés és arra reagálás	Can you give me a pen?	Yes, sure. Yes, of course. I'm afraid I can't.
Javaslat és arra reagálás	Let's go to the cinema tonight.	Good idea.
Meghívás és arra reagálás	Are you free on Tuesday? Let's meet on Sunday.	Yes, I am. Good idea.
Kínálás és arra reagálás	Have an orange. Here you are.	Yes, please. No, thank you. Thank you.
5. Interakcióban jellemző kommunikációs eszközök		
Megértés biztosítása	Visszakérdezés, ismétléskérés	Did you say the castle? Sorry, where does she live? Sorry, what did you say his name was?
	Nem értés, magyarázatkérés, magyarázat értés ellenőrzése	Sorry, I don't understand. Could you understand? Am I making myself clear? Sorry, what does that mean?
	Betűzés kérése, betűzés	Can you spell it for me? It spells...

	Felkérés hangosabb, lassúbb beszédre	Could you speak a little more slowly, please? Sorry, that was a bit too fast.

Fogalomkörök:

Fogalomkörök		Fogalomkörök nyelvi kifejezései	
Cselekvés, történés, létezés kifejezése			
Aktív	Jelenidejűség	Present Simple	
		Present Progressive	
		Present Perfect Simple	
		Present Perfect Progressive	
	Múltidejűség	Past Simple	
		Past Progressive	
		Past Perfect Simple	
		used to	
	Jövőidejűség	Going to	
		Future with Will	
Passzív		Present Simple Passive Past Simple Passive	
Birtoklás kifejezése		Past forms of have	
		Have with will	
		Possessive adj.	
		Genitive 's	
		Possessive pronouns	
Térbeli viszonyok	Irányok, helymeghatározás	Prepositions, Prepositional Phrases, Adverbs	
Időbeli viszonyok			
	Gyakoriság	How often?	
	Időpont	When? What time? What's the time?	
	Időtartam	How long? (Past simple)	
		<i>Time clauses: after, before, when, as soon as, while, until</i>	
		<i>Already, yet, just</i>	
Mennyiségi viszonyok		Singulars and plurals Regular and irregular plurals	
		Cardinal numbers 1-100-	
		Ordinal numbers	

		Countable nouns	
		Uncountable nouns	
Minőségi viszonyok	Hasonlítás	Comparative and superlative of short adjectives	
		Irregular comparative and superlative forms of adjectives	
Modalitás	Képesség Engedélykérés	Can (ability) be able to Can/could/may expressing permission	
	Tanácsadás	Should/shouldn't	
	Kötelezettség	Have to (Past) must need	
	Tiltás	Mustn't	
	lehetőség	may, might, can, could	
Logikai viszonyok		Linking words	
	Feltételesség	Conditional sentence Type 1	
		Conditional sentence Type 2	
		wishes	
		Unreal Past	
	ok, okozat	Clauses of reason	
	cél	clauses of purpose	
Szövegösszetartó eszközök		Articles Some+plural noun any+plural noun Some +singular noun Any +singular noun Nominative and Accusative of personal pronouns Demonstrative pronouns Indefinite pronouns so / neither / too / either	
Függő beszéd	Jelen időben	Reported speech with present reporting verb	

Utókérdés		Question tags	
Felkiáltó mondat		Exclamatory sentences	

Angol Nyek-re épülő 9-12.

9. osztály

36 hét, heti 4 óra, összesen: 144 óra

Témakör	óraszám
1.Ember és társadalom	17
2.Személyes élmények, tapasztalatok	17
3.Utazás, turizmus	17
4.Tudomány és technika	15
5.Életmód	17
6.Szabadidő, művelődés, szórakozás	17
7.Munka világa	15
8. Kultúrák	15
Szabadon felhasználható: - Kiegészítő ismeretek: a témakörök elmélyítése, a helyi sajátosságokkal való kiegészítés (saját iskolám, iskolám ünnepei, hazám és/vagy célnyelvi országok ünnepei, szokásai stb.) és/vagy - Differenciálás, gyakorlás: az elsajátított ismeretek begyakorlása, elmélyítése a tanulók egyéni igényeinek megfelelően és/vagy - Projekt munkák: a témakörökhöz kapcsolódó projekt munkák készítése egyéni, pár-, vagy csoport munkában - Témazárók, önértékelő tesztek	14
Összesen:	144

Fejlesztési célok és feladatok készségenként

Fejlesztési egység: hallott szöveg értése

Előzetes tudás:

A1, azaz a tanuló már megért ismerős szavakat és alapvető fordulatokat, amelyek a személyére, családjára vagy a közvetlen környezetében előforduló konkrét dolgokra vonatkoznak.

Fejlesztés célja, tartalma

A tanuló legyen képes:

- a célnyelvi óravezetést követni: utasításokat követni
- hétköznapi témákról szóló rövid hangfelvételek (tv program rádióműsorok) lényegének és konkrét információinak megérteni
- lassú és világos, hétköznapi párbeszédnek lényegének megérteni (szereplők beazonosítani, kapcsolatokat feltérképezni)
- a párbeszédekben szereplők közlési szándékait megérteni (híradás, panasz, véleménynyilvánítás, félelmek, segítségkérés, stb.)
- ismerős témákról folyó hétköznapi beszélgetéseket követni (kollégák, munka, személyes élmények, nyelvtanulás, utazás, lakóhely, közlekedés, vásárlás, szabadidős tevékenységek, filmek, sportok, nyaralás, munka, ünnepek)
- hivatalos közleményeket, bejelentéseket megérteni (repülőtér)

- telefonbeszélgetéseket megérteni és ezek alapján jegyzeteket készíteni
- egyszerű történeteket megérteni: események sorrendjét, az állítások valódiságát eldönteni a hallott információ alapján
- hirdetés alapján jegyzeteket készíteni (tanfolyamok)
- képi stimulus alapján a beszélgetésben szereplő információkat azonosítani
- alapvető stratégiákat alkalmazni: következtetni az ismeretlen szavakra, várható vagy megjósolható információkat megkeresni,
- a vizuális elemek (mimika, gesztusok, arckifejezések) felhasználása a megértésben

Szövegfajták, szövegforrások:

- hétköznapi párbeszéd
- telefonbeszélgetések
- média: rádió, tv műsorok, programok
- közlemények, bejelentések
- interjúk
- dalok
- rövid történetek

Fejlesztési egység: szóbeli interakció

Előzetes tudás:

A1 nyelvi szint, azaz egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal folytatott kommunikáció. Személyes adatokra vonatkozó kérdések és válaszok.

Fejlesztés célja, tartalma

A tanuló legyen képes:

- a célnyelvet tudatosan használni a tanórán a tanárral és a társakkal
- személyes élményeket kifejezni: véleményt, tetszést, nemtetszést, tiltást, engedélyt, kötelességet
- érzéseket kinyilvánítani: köszönet, érzelmek, tanács
- mindennapi gyakorlati kérdéseket megvitatni: meghívás, programszervezés
- ismerős témákban gondolatok, információkat cserélni: személyes tervek, élmények, kalandok, szállás, városok, utazás, lakóhely, berendezési tárgyak, ünnepek
- ismert témákat megvitatni csoportban: kommunikáció, nyelvtanulás, túra, jövőkép, mobiltelefon, technikai találmányok, szórakozás, filmek,
- begyakorolt tranzakciókat lebonyolítani: utazás, vásárlás, egészség)
- leírás készítése majd csoportos megvitatása (barátok, ételek, munkák)
- kérdőív kérdéseit megválaszolni
- történetet kitalálni és elmesélni a megfelelő kötőelemekkel, logikai viszonyokkal képi stimulus vagy újságcikk címei segítségével
- kitalálós játékot eljátszani
- szerepjátékokat játszani: interjú készítése, doktornál, ideális munkahely, állásinterjú, tanfolyamra jelentkező, turista egy idegen országban
- reklámot készíteni

Szövegfajták, szövegforrások:

- szerepjátékok,
- társasjátékok,
- dramatizált jelenetek,
- rövid társalgás,
- véleménycsere,
- információcsere,
- tranzakciós és informális párbeszéd

Fejlesztési egység: összefüggő beszéd

Előzetes tudás:

A1, azaz a tanuló bemutatja magát és környezetét egyszerű fordulatokkal és mondatokkal.

Fejlesztés célja, tartalma**A tanuló legyen képes:**

- egyre nagyobb szókinccsel egyszerű szövegeket elmondani
- tartalmat mondani
- rövid, összefüggő történetet elmesélni
- mindennapi környezetet leírni (személyek, helyek)
- személyes jellegű információkat megosztani: család, tervek, élmények, személyes tapasztalatok, napirend, preferenciák
- összehasonlításokat, magyarázatokat, indoklásokat adni
- csoportban, vagy párban létrehozott alkotást bemutatni

Szövegfajták, szövegforrások

- rövid történetek,
- témakifejtés,
- képleírás,
- élménybeszámoló,
- véleménynyilvánítás,
- bejelentés,
- csoportos előadás vagy prezentáció,
- projekt bemutatása.

Fejlesztési egység: olvasott szöveg értése**Előzetes tudás:**

A1, azaz a tanuló megérti egyszerű leírások, üzenetek, útleírások fő gondolatait, alapvető információkat keres nagyon egyszerű szövegekben. Tudja, hogy a szövegek címe, megformálása, a hozzá tartozó képek segítenek a szöveg megértésében.

Fejlesztés célja, tartalma**A tanuló legyen képes:**

- nyomtatott sajtó szövegeket megérteni
- digitális szövegeket megérteni, információkat keresni: weboldal, e-mail, blog, Internet fórum
- plakátokat, szórólapokat, hirdetéseket, reklámokat megérteni
- tájékoztató jellegű szövegeket megérteni: instrukciók, felhívások, hivatalos közlemények, reklámok, receptek
- élménybeszámolókat, útleírásokat megérteni
- szépirodalmi művek részleteit megérteni
- táblákat, feliratokat megérteni

Szövegfajták, szövegforrások:

- hirdetések, plakátok, nyomtatványok, szórólapok
- egyszerű üzenetek, SMS, MMS
- útleírások, képeslapok,
- feliratok,
- egyszerű biztonsági előírások,
- eseményeket leíró újságcikkek,
- hagyományos és elektronikus magánlevelek
- blog, weboldal,
- internetes fórumok hozzászólásai,
- ismeretterjesztő szövegek,
- receptek,

- egyszerűsített irodalmi szövegek,
- történetek, versek, dalszövegek

Fejlesztési egység: íráskészség

Előzetes tudás:

A1, azaz a tanuló minta alapján néhány közismert műfajban nagyon egyszerű és rövid, tényközlő szövegeket ír öt érdeklő, ismert témáról.

Fejlesztés célja, tartalma

A tanuló legyen képes:

- személyes információt adni írásban
- leírásokat készíteni: személyekről, helyekről
- történetet írni megtörtént eseményről
- baráti levelekben és e-mailekben információt cserélni, tanácsot adni és kérni, köszönetet nyilvánítani, elnézést kérni
- üzeneteket, jegyzeteket, kommenteket készíteni
- egyszerű mondatokkal rövid összefüggő szövegekben véleményt nyilvánítani, preferenciát kifejezni
- filmbeszámolót írni
- önéletrajzot írni
- receptet leírni
- írásbeli munkát megfelelően tagolni, kötőszavakat alkalmazni kötőszavak alkalmazásával

Szövegfajták, szövegforrások:

- nyomtatott sajtó: újság- és magazincikkek
- elektronikus szövegek: blog, e-mail, weboldal, Internetes fórum, Internetes profilok
- képeslapok
- posztterek
- nyomtatványok, szórólapok
- üzenetek, SMS, MMS
- bejegyzések
- instrukciók
- bejelentések, közlemények
- receptek
- történetek, elbeszélések, versek
- dalszövegek

Feladattípusok, tevékenységek minden fejlesztési egységnél:

- rövid választ igénylő feladatok
- párosítás
- mondat- vagy szöveg kiegészítés
- feleletválasztás (szöveges válaszok vagy képek közül)
- sorrend felállítása
- igaz / hamis állítások

Kommunikációs eszközök

1. Társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs eszközök

	Kezdeményezés és válasz	
Megszólítás	Excuse me.	Pardon?

Köszönés	How do you do? Good morning. Hello Tom. Hello, how are you? Hi!	How do you do? Good morning. Hello Mary. Very well, thank you. And how about you? Hi!
Elköszönés	Goodbye. Bye-bye! Good night. Take care.	Goodbye. Bye! Good night. Thanks. Bye!
Köszönet és arra reagálás	Thanks. Thank you very much. Thanks a lot. It's very kind of you.	Not at all. You are welcome. No problem. Don't mention it.
Bemutakozás, bemutatás	My name is... May I/Can I/ Let me introduce myself. May I/Can/ Let me introduce you to Rosy?	Hello. Hi! Pleased to meet you. Nice to meet you.
Érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás	How are you feeling today? What's the matter?	Fine. / OK / All right. Much better, thanks. Not very well, I am afraid.
Bocsánatkérés és arra reagálás	I am sorry. I am very sorry. I beg your pardon	That's all right. It doesn't matter. Never mind.
Gratulációk, jókívánságok és arra reagálás	Happy Christmas/New year/Birthday! Many happy returns (of the day) Congratulations!	Happy Christmas /New Year/ Birthday! Thank you. Thank you, the same to you.
Telefon felvétele	Chichester, five oh two double one eight.	Hello, this is Mary Brown speaking.
Telefonon bemutatkozás	Hello, this is Mary Smith speaking	
Megszólítás személyes levélben	Dear John,	
Elbúcsúzás személyes levélben	Best wishes, Love (from),	

1. Érzelmek és lelkiállapotok kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök		
Öröm, sajnálkozás, bánat	Are you happy about that? What do you think of that? How do you feel about that?	Great! I'm so glad /very happy. I'm glad to hear that. I'm so pleased that... Good for you. Congratulations. I feel so happy for... I'm sorry to hear that. What a pity. Oh, no! Oh, dear! I feel so sorry for...
Elégedettség, elégedetlenség, bosszúság	What do you think of...? Are you pleased with...? Are you happy with...? Are you satisfied with...?	That's fine/nice/not bad. That was fine/good/ nice I'm quite satisfied with... I'm quite happy with... I'm quite pleased with... It's not good enough. That wasn't very good.
Csodálkozás	Jane has lost her money. Tom is twenty. This is a book for you.	How come? Is he? What a surprise!
Remény	What are you hoping for? What are you looking forward to?	I am looking forward to... I hope you'll have time to join me for dinner.
1. Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök		
Véleménykérés, és arra reagálás	What do you think? How do you like it?	I think it is rather strange. I like it.
Valaki igazának az elismerése és el nem ismerése	You are right. You are wrong.	
Egyetértés, egyet nem értés	Do you agree? What's your opinion? How do you feel about it?	OK All right. I think he's wrong/right.
Tetszés, nem tetszés	Do you like Greek food? What do you think of my boyfriend?	I think it's great. I don't like it. He looks nice.
Akarat, kívánság:	Would you like a biscuit?	I'd like an ice-cream, please.
Képesség	Can you speak French? Are you able to ride a horse?	I can understand French. I am unable to ride a horse.
Szükségesség	Is that necessarily so? Do I have to...? Is it a must? For sure?	People must sleep sometimes.
Lehetőség	It may rain. She might be late.	

Ígéret	Will you come and meet me at the station?	Don't worry, I will. I promise to be there at five.
Szándék, kívánság	What would you like to do? Would you like to have a rest?	I'd like to see that film I'd rather not go out tonight.
Dicséret, kritika	It's great. It's a good idea.	It's boring.
2. Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs eszközök		
Dolgok, személyek megnevezése, leírása	What is it? What's it in English? What is his house like?	It's.../ That's.../ It's a kind of.../It's used for... It's big and comfortable.
Információkérés, -adás	Are you all right? When are the guests coming?	Yes, I am. At 6 p.m.
Tudás, nemtudás	Where is she?	I have no idea.
Egymást követő események leírása	What happened?	First she finished lunch, then she phoned her friend and finally they all met at the cinema.
Bizonyosság, bizonytalanság	Do you think they will come? How old do you think she is?	They will probably come. They might come, or they might not come. She can't be very old. She must be 25.
3. A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs eszközök		
Kérés és arra reagálás	Can you give me a pen?	Yes, sure. Yes, of course. I'm afraid I can't.
Javaslat és arra reagálás	Let's go to the cinema tonight.	Good idea.
Meghívás és arra reagálás	Are you free on Tuesday? Let's meet on Sunday.	Yes, I am. Good idea.
Kínálás és arra reagálás	Have an orange. Here you are.	Yes, please. No, thank you. Thank you.
4. Interakcióban jellemző kommunikációs eszközök		
Megértés biztosítása	Visszakérdezés, ismétléskérés	Did you say the castle? Sorry, where does she live? Sorry, what did you say his name was?
	Nem értés, magyarázatkérés, magyarázat értés ellenőrzése	Sorry, I don't understand. Could you understand? Am I making myself clear? Sorry, what does that mean?
	Betűzés kérése, betűzés	Can you spell it for me? It spells...
	Felkérés hangosabb, lassúbb beszédre	Could you speak a little more slowly, please? Sorry, that was a bit too fast.

Fogalomkörök: az új nyelvi szerkezeteket vastaggal jelöltük.

Fogalomkörök	Fogalomkörök nyelvi kifejezései

Cselekvés, történés, létezés kifejezése			
Aktív	Jelenidejűség	Present Simple	
		Present Progressive	
		Present Perfect Simple	
		Present Perfect Progressive	
	Múltidejűség	Past Simple	
		Past Progressive	
		Past Perfect Simple	
		used to	
	Jövőidejűség	Going to	
		Future with Will	
Passzív		Present Simple Passive	
		Past Simple Passive	
Birtoklás kifejezése		Past forms of have	
		Have with will	
		Possessive adj.	
		Genitive 's	
		Possessive pronouns	
Térbeli viszonyok	Irányok, helymeghatározás	Prepositions, Prepositional Phrases, Adverbs	
Időbeli viszonyok			
	Gyakoriság	How often?	
	Időpont	When? What time? What's the time?	
	Időtartam	How long? (Past simple)	
		<i>Time clauses: after, before, when, as soon as, while, until</i>	
		Already, yet, just	
Mennyiségi viszonyok		Singulars and plurals	
		Regular and irregular plurals	
		Cardinal numbers 1-100-	
		Ordinal numbers	
		Countable nouns	
		Uncountable nouns	
Minőségi viszonyok	Hasonlítás	Comparative and superlative of short adjectives Irregular comparative and superlative forms of adjectives	

Modalitás	Képesség Engedélykérés	Can (ability) be able to Can/could/may / expressing permission	
	Tanácsadás	Should/shouldn't	
	Kötelezettség	Have to (Past) must need	
	Tiltás	Mustn't	
	lehetőség	may, might, can, could	
Logikai viszonyok		Linking words	
	Feltételeesség	Conditional Sentences Type 1	
		Conditional Sentences Type 2	
		wishes Unreal Past	
	ok, okozat	Clauses of reason	
	cél	clauses of purpose	
Szövegösszetartó eszközök		Articles Some+plural noun any+plural noun Some +singular noun Any +singular noun Nominative and Accusative of personal pronouns Demonstrative pronouns Indefinite pronouns so / neither / too / either	
Függő beszéd	Jelen időben	Reported speech with present reporting verb	
Utókérdés		Question tags	
Felkiáltó mondat		Exclamatory sentences	

Értékelési rendszer:

A továbbhaladás feltételeire a 9. osztály végén: a tanuló legyen képes az év végi kimenetet mérésekor a szókincs, beszédképesség, beszédértést és írásképességet mérő feladatokat legalább 30 %-ban, a nyelvhelyességet 20 %-ban teljesíteni.

Értékelési szempontok: minden készséget, és a nyelvhelyességet külön-külön értékelünk.

Az értékelés módjai:

- önértékelés (Portfolio)
- társértékelés (pár-, csoportmunkában)
- szóbeli értékelés;
- írásbeli, főleg ösztönző-formáló (formatív) értékelés;

- minősítő-szelektáló (szummatív)
- összegző-lezáró értékelés (osztályzás)

10. osztály

Témakör	Kapcsolódási pontok
1.Ember és társadalom - emberek külső és belső jellemzése - baráti kör - a tizenévesek világa: kapcsolat a kortársakkal, felnőttekkel (példaképek, híres emberek). - kapcsolattartás	<i>Etika</i> : társas kapcsolatok <i>Etika</i> : generációk kapcsolata
2.Személyes élmények, tapasztalatok - kalandok, utazás, túra - felfedezés, személyes élmény - más kultúra megismerése - hihetetlen történetek	<i>Földrajz</i> : más népek kultúrái. <i>Technika, életvitel és gyakorlat</i> : közlekedési ismeretek, balesetmegelőzés <i>Földrajz</i> : a kulturális élet földrajzi alapjai, nyelvek és vallások, egyes meghatározó jellegű országok
3.Utazás, turizmus - közlekedési eszközök - veszélyes helyzetek - szállástípusok - természeti jelenségek, képződmények - idegen országok, népek kultúrájának megismerése - városi és vidéki élet	<i>Földrajz</i> : más népek kultúrái <i>Technika, életvitel és gyakorlat</i> : közlekedési ismeretek, közlekedésbiztonság, fenntarthatóság, környezettudatosság a közlekedésben. <i>Földrajz</i> : a kulturális élet földrajzi alapjai, nyelvek és vallások, egyes meghatározó jellegű országok
4.Tudomány és technika - a technika fejlődése - a technikai eszközök szerepe a mindennapi életben - találmányok - felfedezések - számítógép, Internet	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek</i> ; <i>fizika</i> : tudománytörténeti jelentőségű felfedezések, találmányok. <i>Informatika</i> : számítógépen keresztül való kapcsolattartás, információ keresése, az informatikai eszközöket alkalmazó média, az elterjedt infokommunikációs eszközök előnyei és kockázatai, a netikett alapjai, előszóval kísért bemutatók és felhasználható eszközeik.
5.Életmód - egészségmegőrzés - betegségek - veszélyek	<i>Technika, életvitel és gyakorlat</i> : testi és lelki egészség, balesetek megelőzése, egészséges ételek. <i>Biológia-egészségtan</i> : testrészek, egészséges életmód, a betegségek ismérvei, fogyatékkal élők, betegségmegelőzés, elsősegély.
6.Szabadidő, művelődés, szórakozás - sportok - szabadidős tevékenységek - kulturális lehetőségek - mozi, színház - művészetek	<i>Földrajz</i> : más népek kultúrái. <i>Magyar nyelv és irodalom</i> : különböző kultúrák mítoszai, mondái; a reklám és a popzene új szóbeli költészete. <i>Testnevelés és sport</i> : táncok, népi játékok, a sport és olimpia története, példaképek szerepe, sportágak jellemzői.

	<i>Ének-zene:</i> népzene, klasszikus zene, popzene. <i>Dráma és tánc:</i> a szituáció alapelemei, beszédre készítés, befogadás, értelmezés. <i>Vizuális kultúra:</i> művészi alkotások leírása, értelmezése.
7.Munka világa - foglalkozások és a szükséges kompetenciák, rutinok, kötelességek - pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás - önéletrajz, állásinterjú - önképzés, továbbképzés	
8.Kultúrák - kulturális különbségek - főzés, ételek - ünnepek	<i>Földrajz:</i> más népek kultúrái. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> különböző kultúrák irodalma

36 hét, heti 4 óra, összesen: 144 óra

Témakör	óraszám
1.Ember és társadalom	12
2.Személyes élmények, tapasztalatok	12
3.Utazás, turizmus	12
4. Az iskola	15
5. Gazdaság és pénzügyek	14
6. Tudomány és technika	14
7. Életmód	12
8. Szabadidő, művelődés, szórakozás	12
9. Munka világa	12
10. Kultúrák	14
Szabadon felhasználható: • Kiegészítő ismeretek: a témakörök elmélyítése, a helyi sajátosságokkal való kiegészítés (saját iskolám, iskolám ünnepei, hazám és/vagy célnyelvi országok ünnepei, szokásai stb.) és/vagy • Differenciálás, gyakorlás: az elsajátított ismeretek begyakorlása, elmélyítése a tanulók egyéni igényeinek megfelelően és/vagy • Projektmunkák: a témakörökhöz kapcsolódó projektmunkák készítése egyéni, pár-, vagy csoportmunkában • Témazárók, önértékelő tesztek	15
Összesen:	144

11. évfolyam

Évi óraszám: 144, Heti óraszám: 4

Tartalom

a) Kommunikációs szándékok

A társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs szándékok

Kezdeményezés és válasz

Megszólítás:	Excuse me. Hi.	Yes? Can I help you?
Köszönés:	Good morning / afternoon / evening Hello Max. Hello, how are you? Hi!	Good morning / afternoon / evening Hello Zoe. Very well, thank you. And how about you? Hi!
Elköszönés:	Goodbye. Bye-bye! See you later. See you tomorrow. Good night. Have a good day.	Goodbye. Bye! See you. Good night. Thanks. Bye! OK, bye.
Bemutakozás, bemutatás:	My name is... This is Mr/Mrs/Miss... How do you do?	Hello. Nice to meet you. Pleased to meet you. How do you do?
Levélírás:	Dear Jane, Hi Peter, Kind regards, Best wishes, Write soon, Love, I'm looking forward to hearing from you soon.	
Érdeklődés mások hogyléte felől és reagálás:	How are you feeling today? How are you doing?	Fine. / OK / All right. Much better, thanks. Not too bad.
Engedélykérés és reagálás:	May I use your telephone? Do you mind if I open the window?	Yes, certainly. Not at all.
Köszönetnyilvánítás és arra reagálás:	Thanks. Thank you very much. Thanks a lot. It's very kind of you.	Not at all. You are welcome. That's all right. Don't mention it.
Bocsánatkérés és arra reagálás:	I'm sorry. I'm very sorry. Please forgive me.	That's all right. It doesn't matter. Never mind. No problem.
Gratulációk, jókívánságok és azokra reagálás:	Merry Christmas. Happy New Year! Happy birthday! Congratulations! Have a nice holiday. All the best. Cheers!	Merry Christmas. Happy New Year! Happy birthday! Thank you. Thank you, the same to you. Cheers!

Érzelmek kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok

Sajnálkozás, együttérzés:	I'm sorry to hear that. What a shame! Oh, dear.	
Öröm, szomorúság:	Are you happy about that? What do you think of that? How do you feel about it?	Great! I'm so glad. I'm very happy about it. I'm glad to hear that. I'm so pleased that... I'm sorry to hear that. What a pity. Oh, no! Oh, dear! I feel so sorry for...
Elégedettség, elégedetlenség, bosszúság:	What do you think of...? Are you pleased with...? Are you happy with...?	That's fine/nice/not bad. That was fine/good/ nice I'm happy with... It's not very good. That wasn't very good. I'm tired of...

Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok

Véleménykérés, véleménynyilvánítás és arra reagálás:	What do you think? What do you think of it?	I don't think it's good. I think it's terrible. I need time to think about it.
Érdeklődés, tetszés, nemtetszés:	Are you interested in computing? Do you like paintings? You like skiing, don't you?	I'm interested in art. They don't really interest me. I think it's great.
Dicséret, kritika:	You're really kind. Well done.	
Akarat, kívánság:	Would you like a drink? I'd like to leave now.	I'd like a little tea.
Képesség:	Can she swim well?	I couldn't ride a horse.
Lehetőség:	She may be at home now. He might be right.	
Szándék, kívánság:	What do you want to do? Would you like to go home now?	I'd like to see a good film. I don't want to go out tonight.
Terv:	Are you going to play football this weekend? Do you fancy going out for a drink?	I'm going to finish my essay tomorrow. I'm planning to take a trip to France.

Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs szándékok

Dolgok, személyek megnevezése, leírása:	What is it? What does he look like?	It's... / That's... / It's a kind of... / It's used for...
Események leírása:	What happened?	The door opened and the passengers were thrown out of

		the plane.
Információkérés, -adás:	When will you have to go back? How did you find out about the job? How far is the beach from here? When did you start kayak surfing?	About an hour later. I saw it advertised on a website.. It's just a few hundred metres. Ten years ago.
Tudás, nemtudás:	Do you know if we may camp here?	I'm not sure about this. I have no idea.
Bizonyosság, bizonytalanság:	Are you sure you want to go? Do you think Romeo and Juliet is on this week?	I'm not sure. Maybe. I don't think it's played in this theatre.
Ismerés, nem ismerés:	Do you know Liverpool well?	I've already been there, but I don't know it very well.

A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs szándékok

Kérés:	Could you tell me the truth, please? Can you lend me your pen? Would you help with the housework? Can you recommend a good dentist?	Yes, certainly. Certainly, here you are. Sorry, I can't at the moment. I'm afraid I can't.
Segítségkérés és arra való reagálás:	I need help with my homework. Could you translate a few words for me?	Certainly. Yes, of course.
Javaslat és arra reagálás:	Let's go to a pub tonight. How about skiing at the weekend?	I'd prefer to go to the cinema. Good idea.
Tanács és arra reagálás:	What would you recommend? What shall I do?	Why don't you...? I think you should... Try (not) to... In your position I would... I think you need...

Interakcióban jellemző kommunikációs szándékok

Megértés biztosítása:	Visszakérdezés, ismétléskérés Nem értés, magyarázatkérés, magyarázat értés ellenőrzése	Could you repeat it, please? Sorry, where did you say it was? I don't think I understand. Could you understand? Sorry, what does that mean?
Párbeszéd strukturálása:	Beszédszándék jelzése, beszélgetés kezdése Elemek összekapcsolása Beszélgetés lezárása	Can I ask you a few questions? Could you please let me know... And then... so... because... Well, it's been nice talking to you.

b) Fogalomkörök

Fogalomkörök		Fogalomkörök nyelvi kifejezései	
Cselekvés, történet, létezés kifejezése	Jelenidejűség	<i>present simple</i> <i>present simple passive</i> <i>present continuous</i> <i>present perfect simple</i> <i>present perfect</i> <i>continuous</i>	What time does this pub open? Music is included in the price. We're having lunch in a pub today. Have you seen this story about a deserted boat? I feel sick; I've been eating chocolates all day.

Fogalomkörök		Fogalomkörök nyelvi kifejezései	
		<i>present perfect passive</i>	A luxury yacht has been found deserted off the coast of Monaco.
	Múltidejűség	<i>past simple</i> <i>past simple passive</i> <i>past continuous</i> <i>past perfect</i>	I took orders and served food and drinks. No food was served in that pub.. We were sitting on the beach when we heard the noises. He said they had been married for ten years.
	Jövőidejűség	<i>going to</i> <i>present continuous</i> <i>future simple</i> <i>future continuous</i> <i>future perfect</i>	I'm going to finish my science project this afternoon. We're going to a pub tonight. When will the train leave? Which hotel will we be staying at? Will doctors have found a cure for all major diseases by 2025?
	Műveltetés	<i>have something done</i>	We'll have the house decorated next month.
Birtoklás kifejezése		<i>have</i> <i>possessive adj.</i> <i>possessive pronouns</i> <i>genitive 's</i> <i>of</i> <i>whose</i>	I have two brothers and a sister. my, your, etc. the cook's helper the entrance of the restaurant Whose car is that?
Térbeli viszonyok	Írányok, helymeghatározás	<i>prepositions,</i> <i>prepositional phrases,</i> <i>adverbs</i> <i>location</i>	under, opposite, next to, between, in front of, behind, inside, outside, above, etc. in the east/west, by the station, near the pub, along the river, etc.
Időbeli viszonyok	Gyakoriság Időpont Időtartam	<i>adverbs of time</i> <i>how often?</i> <i>when? what time?</i> <i>how long?</i>	already, yet, just, etc. always, often, sometimes, never, once/twice a week, every day, etc. yesterday, last week, two years ago, tomorrow, next week, in 1970, in July, at 4 o'clock, on Monday, for a week, since last year, etc.
Mennyiségi viszonyok		<i>cardinal /ordinal numbers</i> <i>money</i>	two hundred and second seven hundred and fifty-five thousand three hundred and sixty-six pounds

Fogalomkörök		Fogalomkörök nyelvi kifejezései	
Minőségi viszonyok		<i>comparative sentences (short, long adjectives, adverbs)</i>	Mum is a faster driver than dad. Dad drives more slowly than mum. It's getting more and more difficult to meet people.
Modalitás		<i>should, can/could be able to, must, have to, need, may, might, used to</i>	You should care more for your health. If you refresh the page, it might load. We will be able to choose how long our life is. They could have been attacked by pirates.
Logikai viszonyok		<i>linking words</i> <i>zero conditional conditional 1</i> <i>conditional 2</i> <i>conditional 3 I wish</i>	and, or, but, because, although, however, whereas, etc. If your hair gets wet, you feel cold. Climate change will get worse is factories do not reduce their carbon emissions. If I got that job, I would make much more money than now. If Beth hadn't spent all her pocket money, she would have been able to buy a new phone. I wish you'd thrown out those jeans.
Függő beszéd		<i>reported speech</i>	He asked her if she could call him back. He told her that he hadn't robbed the bank the week before.
Szövegösszetartó eszközök		<i>articles, determiners, indefinite pronouns, etc.</i> <i>relative pronouns, defining and non-defining relative clauses</i>	a, an, the, no article some, any, no, none, somewhere, no-one, every, etc. He's the doctor who helped my grandmother.. Harrods, which is in Knightbridge in London, is a famous department store.

c) Témakörök

Témakör	Kapcsolódási pont
Család, barátok, öltözködés, ruhavásárlás, divat, társas kapcsolatok, szerelem 21 óra	önismeret, hon- és népismeret, brit civilizációs ismeretek, illetan, divat
Munka, munkahely, napi tevékenységek, álláskeresés, pénz, bank, internet 21 óra	önismeret, kommunikáció, illetan, brit civilizációs ismeretek, népismeret

Levélírás, hivatalos levél, email, telefon, kommunikáció 21 óra	kommunikáció, illetve, brit civilizációs ismeretek, hon- és népismeret
Életmód, egészség, orvos, betegség 21 óra	egészségtan, brit civilizáció, önismeret
Sport, szabadidő, film, művészet, irodalom, zene 21 óra	kultúra, média, hon- és népismeret, egészségtan
Utazás, kirándulás, közlekedés, tájékozódás 21 óra	földrajz, technológia, hon- és népismeret, brit civilizációs ismeretek, kommunikáció
Szabadon felhasználható: - Kiegészítő ismeretek: a témakörök elmélyítése, a helyi sajátosságokkal való kiegészítés (saját iskolám, iskolám ünnepei, hazám és/vagy cél nyelv országok ünnepei, szokásai stb.) és/vagy - Differenciálás, gyakorlás: az elsajátított ismeretek begyakorlása, elmélyítése a tanulók egyéni igényeinek megfelelően és/vagy - Projekt munkák: a témakörökhöz kapcsolódó projekt munkák készítése egyéni, pár-, vagy csoport munkában - Témazárók, önértékelő tesztek 18 óra	
Összesen: 144	

Kimeneti szint

Hallott szöveg értése

A tanuló képes

- kb. 200 szavas szövegben a lényeges információt a lényegtelenről elkülöníteni;
- kb. 200 szavas szövegben ismeretlen nyelvi elem jelentését a szövegösszefüggésből kikövetkeztetni;
- kb. 200 szavas szövegben fontos információt megérteni;
- kb. 200 szavas szövegben specifikus információt azonosítani;
- köznyelvi beszélgetést vagy monologikus szöveget anyanyelvén és/vagy cél nyelven összefoglalni.

Beszéd készség

A tanuló képes

- árnyaltabban megfogalmazott kérdésekre összetettebb struktúrákban rendezett válaszokat adni;
- választékos mondatokban közléseket megfogalmazni, kérdéseket feltenni, eseményeket elmesélni, érzelmeiket kifejezni;
- gondolatait megfelelő logikai sorrendben, választékos mondatokban előadni;
- megértési, illetve kifejezési problémák esetén segítséget kérni;
- beszélgetésben részt venni;
- társalgásban részt venni.

Olvasott szöveg értése

A tanuló képes

- kb. 250 szavas szöveget elolvasni;
- kb. 250 szavas szövegben lényeges információt a lényegtelenről megkülönböztetni;
- ismert nyelvi elemek segítségével kb. 250 szavas szövegben ismeretlen nyelvi elemek jelentését kikövetkeztetni;
- kb. 250 szavas szövegben fontos információt megtalálni;
- kb. 250 szavas szövegben specifikus információt azonosítani;
- kb. 250 szavas köznyelven megírt szöveget anyanyelvén összefoglalni;
- egyszerű vagy egyszerűsített publicisztikai vagy irodalmi szöveget anyanyelvén és/vagy célnyelven összefoglalni.

Íráskészség

A tanuló képes

- kb. 200 szavas, tényszerű információt közvetítő néhány bekezdésből álló, szöveget írni;
- gondolatait, érzelmeit, érvekkel alátámasztott véleményét változatos kifejezésekkel és mondat szerkezetekkel, a megfelelő nyelvi eszközök használatával logikai összefüggések alapján, bekezdésbe rendezett szövegben megfogalmazni;
- különböző szövegtípusokat létrehozni;
- változatos közlésformákat használni.

12. évfolyam

Évi óraszám: 128, Heti óraszám: 4, Hetek száma: 32

Tartalom

a) Kommunikációs szándékok

A társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs szándékok

Kezdeményezés és válasz		
Köszönés, megszólítás, elköszönés	Excuse me. Sorry to disturb you. How do you do? Good morning / afternoon / evening. Hello, how are you? Hi! Goodbye. See you later. Good night. Take care. Keep in touch.	Yes, can I help you? What can I do for you? How do you do? Good morning / afternoon / evening. Fine, thanks. And how about you? Hi! Goodbye. See you. Good night, have a nice sleep. Thanks. Bye! I will. Bye.
Bemutatkozás, bemutatás	My name is... This is... How do you do?	Hello. / Hi. How do you do? Pleased to meet you. Nice to meet you.

Személyes és hivatalos levél, email	Dear Sir / Madam, Dear Mr/Mrs/Miss/Ms ... Dear John, Best wishes, Love (from), I'm looking / I look forward to hearing from you soon. Kind regards, Yours faithfully, Yours sincerely,	
Érdeklődés mások hogyléte felől és arra reagálás	How are you? How are you feeling today? What's the matter?	Fine, thanks. Not too bad. Fine. / OK / All right. Much better, thanks. Not very well, I'm afraid. Actually, I'm suffering from...
Engedélykérés és arra reagálás	May I use your telephone? Do you mind if I open the window?	Yes, certainly. Not at all.
Köszönet és arra reagálás	Thanks. Thank you. Thank you very much. Thanks a lot. It's very kind of you. I'd like to thank you for your help.	That's all right. Not at all. You are welcome. No problem. Don't mention it. My pleasure.
Bocsánat kérése és arra reagálás:	I'm sorry. I'm terribly sorry. I must apologise for coming late. Please forgive me.	That's all right. It doesn't matter. Never mind. No problem.
Együttérzés	I'm sorry about I'm sorry to hear that. What a shame! Oh, dear.	

Érzelmek kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok

Öröm, szomorúság	Are you happy about ...? What do you think of ...? How do you feel about ...?	Great! / Fantastic. / Terrific. I'm so glad / happy. I'm glad to hear that. I'm so pleased that... I feel so happy for... I'm sorry to hear that. What a pity. Oh, no! Oh, dear! I feel so sorry for...
Hála	It was most kind of you. I'm very grateful to you.	
Sajnálkozás	Do you feel sorry for ...?	I feel sorry for her. Sorry to hear, things are difficult for her.

Remény	What are you hoping for? What are you looking forward? What are your hopes for the new year?	I'm looking forward to... I can hardly wait for... I hope you'll have time to join us for the trip.
Aggodalom, félelem	What's the matter? You look worried. Are you worried about...? Are you afraid of what might happen?	I'm worried about the news. It was really frightening.
Bánat, elkeseredés	Are you disappointed with the results?	I'm very disappointed. I'm sorry to hear that.

Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok

Véleménykérés, véleménynyilvánítás és arra reagálás	What do you think? What do you think of it? Do you? I don't.	I don't think it's fair. I think it's horrible/terrible. It's a pity we couldn't do it.
Valaki igazának az elismerése és el nem ismerése	You are right. You are wrong. She was wrong to say so.	I don't think she was right.
Egyetértés, egyet nem értés	Do you agree? What's your opinion? How do you feel about it?	OK / All right. I think he's wrong/right. I'm afraid I don't agree.
Dicséret, kritika	Oh, what a good idea! What a pleasant surprise! That's a nice dress. It's absolutely delicious. It's rather boring.	Oh, do you like it? I'm glad you like it. Oh, do you think so? Thanks. I'm sorry, you don't like it.
Bizonyosság, bizonytalanság	I wonder why they are so disappointed. Do you think this is real? Are you sure you want to go?	She is certainly tired. / She must be tired. It seems to be real. I'm not sure. Perhaps. / Maybe.
Képesség	Can you speak French? Are you able to play golf?	I can understand French I'm unable to ride a motorbike.
Preferenciák:	What would you rather do? What would you prefer? Would you rather stay at home?	I'd rather have a rest. I prefer tea to coffee.
Érdektelenség, közömbösség	Do you mind? What do you think of it?	It doesn't matter. It's all the same for me.

Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs szándékok

Dolgok, személyek megnevezése, leírása	What is it? What does he/she/it look like? Do they look like students?	It's... / That's... / It's a kind of... / It's used for... The girl in the yellow dress is my sister. They certainly seem quite stressed.
Események leírása	What happened?	Helen had a shower, brushed her teeth and went to bed.

Információkérés, -adás	When will the next bus leave? How long does it take to get there?	At 6.45. It's about one hour.
Feltételezés, kétely	I suppose we'll arrive a bit late. I don't suppose they can come early.	

A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs szándékok

Kérés	John, could you do me a favour? Could you lend me five pounds?	Yes, sure. Of course. Yes, of course. I'm afraid I can't.
Segítség felajánlása	Shall I bring you a newspaper?	I'll do the cleaning for you if you like.
Javaslat és arra reagálás	Let's go to the beach tomorrow. Why don't we go out tonight?	Good idea. I'd rather not.
Reklamálás, panasz	It was terrible. It's too cold. This doesn't work.	
Tanácskérés, tanácsadás	What would you recommend? What shall I do? What do you think I should do? What advice would you give?	Why don't you...? I think you should... I don't think you should... You'd better...

Interakcióban jellemző kommunikációs szándékok

Megértés biztosítása	Visszakérdezés, ismétléskérés	Could you repeat it, please? What time did you say they were to arrive?
Párbeszéd strukturálása	Beszélgetés kezdése Elemek összekapcsolása Beszélgetés lezárása	I have a little problem. Listen, I've just had an idea. The first thing I would suggest is... Then we could... Well, it's been nice talking to you.
Beszélgetésbe be- és kilépés	Beszédszándék jelzése Félbeszakítás Folytatás szándékának jelzése Befejezési szándék jelzése A partner mondanivalójának követése	Can I join in? Can I say something? I'm sorry, but... Just let me finish what I was going to say... Just one more thing, Finally... To sum up... Do go on. Don't let me interrupt you.

Saját szöveg strukturálása	Példák megnevezése Témaváltás Visszatérés a témához Összefoglalás Helyesbítés Kiemelés, hangsúlyozás	Talking of books, I would... But there's also another thing... Going back to the subject... Well, to sum it up... No, I mean.... The only problem is...

b) Fogalomkörök

Fogalomkörök		Fogalomkörök nyelvi kifejezései	
Cselekvés, történet, létezés kifejezése	Jelenidejűség	<i>present simple</i> <i>present continuous</i> <i>present perfect simple</i> <i>present perfect continuous</i>	She doesn't usually get up early.. I'm not going out today. I've read three books so far this month. Father hasn't been driving much recently.
	Múltidejűség	<i>past simple</i> <i>past continuous</i> <i>past perfect</i>	John went to bed at ten o'clock. I really enjoyed that book. It was a beautiful morning. The sun was shining and the birds were singing He said he hadn't been to London before.
	Jövőidejűség	<i>going to</i> <i>future simple</i> <i>future continuous</i> <i>future perfect</i>	What are you going to wear at the party tomorrow? I don't think he'll do it. What will you be doing this time tomorrow? I'll have finished the article by the weekend, I think.
	Műveltetés	<i>have/get something done</i>	I'm getting my car washed this afternoon.
Birtoklás kifejezése		<i>have, possessive adj.</i> <i>possessive pronouns</i> <i>genitive 's</i> <i>of</i> <i>whose</i>	She's had her car for two years.. mine, yours, etc. the teacher's notebook the front door of the house Whose car is this?
Térbeli viszonyok	Írányok, helymeghatározás	<i>prepositions,</i> <i>prepositional phrases,</i> <i>adverbs</i> <i>picture location</i> <i>geographical location</i>	here, there, on the left, on the right, in, on, under, opposite, next to, between, in front of, behind, inside, outside, above, at the top/ bottom, etc.

Fogalomkörök		Fogalomkörök nyelvi kifejezései	
Időbeli viszonyok	Gyakoriság	<i>adverbs of time with present perfect how often?</i>	already, yet, just, so far, recently, lately, etc. always, often, sometimes, never, once a week, occasionally, etc.
	Időpont Időtartam	<i>when? what time? how long? while</i>	I slept four hours last night. I was sleeping at 2 at night. He's been sleeping for four hours. She was watching TV while we were studying.
Mennyiségi viszonyok		<i>plurals, countables, uncountables, numbers, pronouns, etc.</i>	time, traffic, furniture, clothes, news, information, etc. all, every, both, neither, none, etc.
Minőségi viszonyok		<i>comparative sentences (short, long adjectives) irregular adjectives too / enough like (preposition)</i>	The rich are not necessarily happier than the rest of us. This story is the most interesting of all. This photo is too old, just like the other.
Modalitás		<i>should, can, must, may, might, need, have to, used to, etc. modals + perfect infinitive passive modals</i>	You should ask the teacher. They must be at home, there's a light in the window. When I was a student, I used to study in the library. They can't have gone to sleep yet, it's only 9 o'clock. The car might have been washed while we were in the shop.
Logikai viszonyok		<i>linking words first conditional second conditional third conditional</i>	and, or, but, because, although, that's why, in case, etc. I'll be ready as soon as I've had a shower. If I were you, I wouldn't buy that suit. They would have finished if they had more time.
Függő beszéd		<i>reported speech</i>	She said she was going to London the next day.
Szövegösszetartó eszközök		<i>articles, determiners, indefinite pronouns, quantifiers, etc.</i>	a, an, the, no article some, any, no, none, somewhere, no-one, all, every, each, both, etc.

c) Témakörök

Témakör	Kapcsolódási pont
Személyiség, tulajdonságok, személyleírás, tárgyak, képek leírása 19 óra	önismeret, kommunikáció, civilizációs ismeretek, hon- és népismeret

Munka, hivatás, életút, karrier, életrajz 19 óra	önismeret, kommunikáció, hon- és népismeret, brit civilizációs ismeretek
Értékek, pénzügyek, szolgáltatások, újság, média, internet 19 óra	kommunikáció, hon- és népismeret, brit civilizációs ismeretek
Élővilág, állatok, tágabb környezetünk, a Föld 19 óra	földrajz, országismeret, kultúra, civilizációs ismeretek
Vélemény kifejezése, érvelés, tervek 19 óra	hon- és népismeret, brit civilizációs ismeretek, kommunikáció
Úrutazás, globális felmelegedés, környezetvédelem 19 óra	kultúra, média, hon- és népismeret, civilizációs ismeretek
Szabadon felhasználható: - Kiegészítő ismeretek: a témakörök elmélyítése, a helyi sajátosságokkal való kiegészítés (saját iskolám, iskolám ünnepei, hazám és/vagy célnyelvi országok ünnepei, szokásai stb.) és/vagy - Differenciálás, gyakorlás: az elsajátított ismeretek begyakorlása, elmélyítése a tanulók egyéni igényeinek megfelelően és/vagy - Projekt munkák: a témakörökhöz kapcsolódó projekt munkák készítése egyéni, pár-, vagy csoport munkában - Témazárók, önértékelő tesztek 14 óra	
Összesen: 128	

Kimeneti szint

Hallott szöveg értése

A tanuló

- kb. 200 szavas szövegben a lényeges információt a lényegtelenről elkülöníteni;
- kb. 200 szavas szövegben ismeretlen nyelvi elem jelentését a szövegösszefüggésből kikövetkeztetni;
- kb. 200 szavas szövegben fontos információt megérteni;
- kb. 200 szavas szövegben specifikus információt azonosítani;
- köznyelvi beszélgetést vagy monologikus szöveget anyanyelvén és/vagy célnyelven összefoglalni.

Beszédkészség

A tanuló

- árnyaltabban megfogalmazott kérdésekre összetettebb struktúrákban rendezett válaszokat adni;
- választékos mondatokban közléseket megfogalmazni, kérdéseket feltenni, eseményeket elmesélni, érzelmeket kifejezni;
- gondolatait megfelelő logikai sorrendben, választékos mondatokban előadni;
- megértési, illetve kifejezési problémák esetén segítséget kérni;
- beszélgetésben részt venni;
- társalgásban részt venni.

Olvasott szöveg értése

A tanuló

- kb. 250 szavas szöveget elolvasni;
- kb. 250 szavas szövegben lényeges információt a lényegteltől megkülönböztetni;
- ismert nyelvi elemek segítségével kb. 250 szavas szövegben ismeretlen nyelvi elemek jelentését kikövetkeztetni;
- kb. 250 szavas szövegben fontos információt megtalálni;
- kb. 250 szavas szövegben specifikus információt azonosítani;
- kb. 250 szavas köznyelven megírt szöveget anyanyelvén összefoglalni;
- egyszerű vagy egyszerűsített publicisztikai vagy irodalmi szöveget anyanyelvén és/vagy célnyelven összefoglalni.

Íráskészség

A tanuló

- kb. 200 szavas, tényszerű információt közvetítő néhány bekezdésből álló, szöveget írni;
- gondolatait, érzelmeit, érvekkel alátámasztott véleményét változatos kifejezésekkel és mondat szerkezetekkel, a megfelelő nyelvi eszközök használatával logikai összefüggések alapján, bekezdésbe rendezett szövegben megfogalmazni;
- különböző szövegtípusokat létrehozni;
- változatos közlésformákat használni.

Angol mint első idegennyelv közgazdaság és informatika ágazaton

A négy évfolyamos közgazdaság és informatika osztályokban az angol nyelvet első idegennyelvként oktatjuk csoportbontásban- kezdő/haladó szintről indulva. A továbbiakban csak ezt a lehetőséget taglaljuk.

A lenti táblázatokból ugyanakkor látható, hogy a kezdőszintről induló csoportokban a 9-10. évfolyamon kell eljutni majdnem arra a szintre, ahonnan a haladó csoportok indulnak. Ennél a korosztálynál ez elérhető, különösen az adott heti 4 órában (ld. alább a helyi óratervekben). 12. évfolyamra a legkevesebb cél a B1szint.

Tapasztalatunk szerint a haladó csoportokban a 12. évfolyamra a legkevesebb B1 szint elérésén kívül a kitűzött cél néhány tanulónál már a B2 és egyben a középfokú komplex nyelvvizsga szintje, amit a nyelvtanulás hossza valamint a diákok továbbtanulási szándéka illetve a továbbtanuláshoz szükséges középfokú nyelvvizsga megelégedésének feltétele is indokol.

Évf.	9.	10.	11.	12.
Heti óraszám	4	4	4	4
Hetek száma	36	36	36	31
Éves óraszám	144	144	144	124
Ker. szint	A1 /A 2	A 2/B 1mínusz	B 1 mínusz/B1	B1/B2

Az alkalmazott tankönyv kiválasztásának elvi szempontjai

- A kerettanterv alapvető célkitűzéseinek 100%-ban feleljen meg: motiválja a tanulót a nyelvtanulásra, fejlessze mindazokat a készségeket, amelyek a nyelvtudáshoz szükségesek, használjon olyan munkáltató és gyakorlati feladattípusokat, amelyek megkönnyítik a nyelv elsajátítását.
- A tankönyvsorozat a középiskolai angol nyelvi tanterv követelményeit 100%-ban fedje.
- A tananyag illeszthető legyen a tantervben megadott éves óraszámokhoz.

A kiválasztott tankönyvek általában: New English File Elementary, Enterprise2, Enterprise 3, Matura Leader

A nyelvoktatás sikerességéhez iskolánk a következő formai és tárgyi feltételeket biztosítja:

- Csoportbontás
- Jó minőségű tankönyvek
- Modern számítástechnikai és audiovizuális eszközök
- Szakos tanárok
- Rászorulóknak alapítványi támogatás nyelvvizsga szerzés érdekében
- Külföldi kapcsolatok sikeres pályázatok eredményeként

Készségek és fejlesztésük

Az előzetes tudás azokat a készségeket határozza meg, amelyekkel minden tanuló rendelkezik a bemeneti szinten.

A fejlesztés várt eredményei címszó alatt megtalálható mind a célstandard, mind a minimumstandard leírása.

Fejlesztési egység	Hallott szöveg értése
Előzetes tudás	A2, azaz a tanuló már megérti az alapszókincset és bizonyos nyelvi fordulatokat, ha közvetlen, személyes témákról van szó. Megérti a rövid, világos és egyszerű üzenetek és közlések lényegét.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló képes főbb vonalaiban megérteni a köznyelvi beszédet a rendszeresen előforduló, számára ismerős témákról; képes megérteni egy beszélgetés során a résztvevők világosan megfogalmazott érveit két beszélő esetén; képes megérteni a legfontosabb információkat képekkel támogatott hangzó anyagokban, amelyek az érdeklődési köréhez kapcsolódó témákról szólnak, ha viszonylag lassan és érthetően beszélnek.
A fejlesztés tartalma	
Az egyszerű, mindennapi társalgásban elhangzó álláspontok lényegének megértése. Az ismerős témájú, egyszerűen és világosan megfogalmazott, rövid, köznyelvi stílusú beszéd vagy előadás főbb pontjainak megértése. Egyszerű műszaki információk megértése. Részletes, összetett útbaigazítás követése. Telefonbeszélgetésekben elhangzó alapvető információk megértése. Az ismerős témákról szóló rádiós és televíziós hírműsorok, egyszerű nyelvezetű hangfelvételek lényegének megértése. A hangzó szövegben az okot, magyarázatot, következményt vagy ellentétet előrejelző szavak felismerése. Szövegértési stratégiák alkalmazása, például ismerős beszédtema esetén az ismeretlen szavak jelentésének kikövetkeztetése a szövegösszefüggésből, a várható vagy megjósolt információk keresése, szükség esetén összefoglalás, visszakérdezés; ismétlés, magyarázat kérése. <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások, akár a választott szakmai iránytnak megfelelő tartalommal is: közlemények, beszámolók, párbeszéd, instrukciók,</i>	

üzenetek, útbaigazítás, hírek a televízióban és a rádióban, rövid interjúk, reklámok, dalok, videók.

Fejlesztési egység	Szóbeli interakció
Előzetes tudás	A2, azaz a tanuló egyszerű és begyakorolt feladatok során kommunikál az iskolával, otthonnal és szabadidővel kapcsolatos témákról. Rövid beszélgetésekben vesz részt, kérdez és válaszol kiszámítható, mindennapi helyzetekben. Egyszerű gondolatokat és információkat cserél ismerős témákról.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló képes a mindennapi élet legtöbb nyelvi helyzetében spontán módon boldogulni; képes gondolatokat cserélni, véleményt mondani, érzelmeit kifejezni érdeklődési körébe tartozó témákkal kapcsolatban; ismeri a leggyakoribb kommunikációs foratókönyveket, és egyre kevesebb zökkenővel alkalmazza ezeket; stílusában, regiszterhasználatában képes alkalmazkodni a kommunikációs helyzethez.
A fejlesztés tartalma	
Társalgásban való részvétel ismerős témák esetén – időnként szavak, fordulatok ismétlését vagy magyarázatát kérve. Érzelmei egyszerű kifejezése és reagálás mások érzelmeire (pl. tetszés, nemtetszés, meglepetés, boldogság, szomorúság, érdeklődés és közömbösség). Mindennapi problémák felvetése, megvitatása, választási lehetőségek összevetése (pl. mit csinálnak, hova menjenek, melyiket válasszam stb.). Érdeklődési körhöz kapcsolódó beszélgetésben való részvétel, információcsere, véleménycsere. Történetek követése, véleménynyilvánítás és érdeklődés további részletekről. Úti előkészületek és utazás során felmerülő feladatok megoldása (pl. közlekedési információk beszerzése, szállásfoglalás, programegyeztetés, reakciók kifejezése). Szolgáltatásokkal kapcsolatos helyzetek kezelése kevésbé begyakorolt helyzetekben is (pl. boltban, postán, bankban). Egyszerű utasítások adása, követése és kérése, udvarias kérés. Egyszerű, tényszerű információ megszerzése és továbbadása. Felkészülésen alapuló interjú, az információk ellenőrzése, megerősítése – időnként segítség igénybevétele. Előre elkészített kérdőív alapján strukturált interjú készítése. Órai interakciókban, pármunkában való magabiztos részvétel a célnyelven. Ismerős témáról beszélgetés kezdeményezése, fenntartása, a szó átvétele, átadása, mások bevonása, a beszélgetés lezárása. A beszélgetésben elhangzottak összefoglalása, a lényeg kiemelése, a megértés ellenőrzése, a félreérthető megfogalmazás javítása, körülírás, szinonimák használata. A kommunikációs eszközök széles körének rugalmas alkalmazása. A fontosabb udvariassági szabályok, szokások ismerete és alkalmazása. A mindennapi témák (például család, érdeklődési kör, iskola, utazás és aktuális események) megbeszéléséhez elegendő szókincs rugalmas alkalmazása, körülírás. Az elemi szókincs viszonylag magabiztos és általában helyes alkalmazása. Az idegen nyelvi normának megfelelő, az anyanyelvi hatások kiküszöbölésére törekvő nyelvhasználat ismerős kontextusokban.	

A szövegszervezés eszközeinek egyre tudatosabb használata.
 A gondolatok, problémák viszonylag pontos kifejezése.
 Érthető, egyre kevesebb félreértésre okot adó kiejtés, intonáció.
 Részvétel a szóbeliség jegyeit viselő digitális kommunikációban: fórum, chat, Skype.
A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások, akár a választott szakmai iránynak megfelelő tartalommal is.
 Személyes és telefonos társalgás, megbeszélés; tranzakciós és informális párbeszéd, utasítások, interjúk, viták.

Fejlesztési egység	Összefüggő beszéd
Előzetes tudás	A2, azaz a tanuló egyszerűen beszél önmagáról, a családjáról, más emberekről, lakóhelyéről, tanulmányairól, iskolájáról.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló képes arra, hogy begyakorolt szerkezetekkel a szintnek megfelelő témakörökben kifejezze magát; tud érthetően, a folyamatoshoz közelítően beszélni; képes mondanivalójának nyelvtani és szókincsbeli megtervezésére és szükség szerinti módosítására; képes arra, hogy egy gondolat vagy probléma lényegét megközelítő pontossággal kifejtse.
A fejlesztés tartalma	
Az érdeklődési körnek megfelelő témák lényegének folyamatoshoz közelítő kifejtése a gondolatok többnyire lineáris összekapcsolásával. Elbeszélések vagy leírások lényegének folyamatoshoz közelítő összefoglalása a gondolatok többnyire lineáris összekapcsolásával. Egyszerű élménybeszámoló az érzések és reakciók vázlatos bemutatásával. Valóságos vagy elképzelt események részleteinek egyszerű bemutatása. Könyv vagy film cselekményének vázlatos összefoglalása. Történet elmondása. Vélemény, tervek és cselekedetek rövid és egyszerű magyarázata. Rövid, begyakorolt megnyilatkozás ismerős témáról. Részvétel előre elkészített, ismerős témájú csoportos előadásban. A begyakorolt nyelvi eszközök megbízható használata, ezek átrendezése, bővítése ismerős helyzetekben a mondanivaló kifejezésére. Alapvető eszközök használata a közlés bevezetésére, kifejtésére és lezárására. Önellenzés és önkorrekción, például a kommunikáció megszakadása esetén más stratégia alkalmazásával a mondanivaló újakezdése. <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások, akár a választott szakmai iránynak megfelelő tartalommal is:</i> leírások, képleírások, témakifejtés, elbeszélő szöveg, érvelés, előadás, prezentáció (önállóan vagy segédanyagok, instrukciók alapján), projektek bemutatása, versek, mondókák, rapszövegek.	

Fejlesztési egység	Olvasott szöveg értése
Előzetes tudás	A2, azaz a tanuló képes többféle szövegfajtát olvasni, tudja, hogy a szövegfajták sajátosságainak ismerete segít a szöveg megértésében. Megtalálja az adott helyzetben fontos konkrét információkat egyszerű, ismerős témákról szóló mindennapi szövegekben.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési	A tanuló képes megérteni a hétköznapi nyelven írt, érdeklődési köréhez kapcsolódó, lényegre törő autentikus vagy kismértékben szerkesztett

céljai	szövegeket; Képes felismerni az érvelések fő gondolatmenetét.
A fejlesztés tartalma	
Az adott helyzetben fontos általános vagy részinformációk megértése autentikus, esetleg kismértékben szerkesztett, világos tartalmú és szerkezetű, hétköznapi nyelven írott szövegekben. Az adott feladat megoldásához szükséges információk kiszűrése hosszabb szövegekből is. Az érvelés gondolatmenetének felismerése, a lényeges következtetések felismerése világosan írt érvelő szövegekben. Érzések, kérések és vágyak kifejezésének megértése a köznyelven írt szövegekben. Mindennapi témákkal összefüggő, köznyelven írt magánlevelek, e-mailek megértése. Különböző eszközök egyszerű, világosan megfogalmazott használati utasításának megértése. Az egyszerű szövegfajták szövegfelépítésének felismerése, ezen ismeret alkalmazása a szövegértés során. A mondat megértett részei és a szövegösszefüggés alapján az ismeretlen szavak jelentésének kikövetkeztetése. Az autentikus szövegek jellegéből fakadó ismeretlen fordulatok kezelése a szövegben. A nyelvi szintnek megfelelő, felhasználóbarát online és hagyományos szótárak használata. <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások, akár a választott szakmai irányának megfelelő tartalommal is:</i> utasítások (pl. feliratok, használati utasítások), tájékoztató szövegek (pl. hirdetés, reklám, menürend, prospektus, műsorfüzet), játékszabályok, hagyományos és elektronikus levelek, újságcikkek (pl. hír, beszámoló, riport), internetes fórumok hozzászólásai, ismeretterjesztő szövegek, képregények, egyszerű irodalmi szövegek, dalszövegek.	

Fejlesztési egység	Íráskészség
Előzetes tudás	A2, azaz a tanuló összefüggő mondatokat ír olyan témákról, amelyek közvetlen szükségletekre, élményekre, eseményekre és konkrét információkra vonatkoznak. Ismerős témákról gondolatait írásban egyszerű kötőszavakkal összekapcsolt mondatokban fejezi ki. Néhány műfajban egyszerű és rövid, tényközlő szövegeket ír minta alapján az őt érdeklő, ismert témákról.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló képes egyszerű, rövid, összefüggő szövegeket fogalmazni ismert, hétköznapi témákról; tud írásban beszámolni eseményekről, élményeiről, érzéseiről, benyomásairól és véleményéről; képes írásbeli interakciót elkezdeni, fenntartani és befejezni; tud jegyzetet készíteni olvasott és hallott köznyelvi szövegből, illetve saját ötletéről; minták alapján képes több ismert műfajban is rövid, lényegre törő szövegeket létrehozni a műfaj főbb jellegzetességeinek és alapvető stílusjegyeinek követésével.
A fejlesztés tartalma	
Egyszerű szöveg írása a tanuló érdeklődési köréhez tartozó, ismerős témákról, rövid, különálló elemek lineáris összekapcsolásával. Beszámoló írása élményekről, eseményekről (pl. utazás). Egyszerűbb cselekvéssor, történet leírása összefüggő szövegben. Érzések, gondolatok és reakciók rövid leírása; rövid vélemény írása indoklással. Egyszerű információt közlő/kérő feljegyzések/üzenetek írása (pl. barátoknak, szolgáltatóknak,	

tanároknak).

Véleményt kifejező üzenet, komment írása (pl. internetes fórumon, blogban).

Formanyomtatvány, kérdőív kitöltése; online ügyintézés.

Életrajz írása.

Lényegre koncentráló leírás készítése.

Tényszerű információk összefoglalása.

Egyszerű, világos köznyelvet használó előadás fő pontjainak lejegyzése; saját ötlethez jegyzet készítése.

Rövid olvasott vagy hallott szöveg átfogalmazása, összefoglalása, jegyzet készítése.

Egyszerű, tagolt írásmű létrehozása: bevezetés, kifejtés, lezárás.

Egyszerű írásbeli műfajok alapvető szerkezeti és stílusjegyeinek követése (pl. levélben/e-mailben megszólítás, záró formula); a formális és informális regiszterhez köthető néhány szókincsbeli és helyesírási sajátosság alkalmazása.

Kreatív, önkifejező műfajokkal való kísérletezés (pl. vers, rapszöveg, rigmus, dalszöveg, rövid jelenet, paródia írása, illetve átírása).

Írásos minták követése és aktuális tartalmakkal való megtöltése.

Kész szövegekből hasznos fordulatok kiemelése és alkalmazása.

Irányított fogalmazási feladat kötött tartalmainak megjelenítése a fogalmazásban.

A mondanivaló közvetítése egyéb vizuális eszközökkel (pl. nyilazás, kiemelés, központosítás, internetes/SMS rövidítés, emotikon, rajz, ábra, térkép, kép, diasor).

A nyelvi szintnek megfelelő, felhasználóbarát online és hagyományos szótárak használata.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások, akár a választott szakmai iránynak megfelelő tartalommal is: hagyományos és elektronikus nyomtatvány, kérdőív; listák; hagyományos és elektronikus képeslapok; poszter szövegek; képaláírások; üzenetek; SMS-ek/MMS-ek; személyes adatokat tartalmazó bemutatkozó levelek, e-mailek vagy internes profilok. Tényszerű információt nyújtó, illetve kérő levelek és e-mail-ek; személyes információt, tényt, illetve tetszést/nemtetszést kifejező üzenetek, internetes bejegyzések; egyszerű cselekvéssort tartalmazó instrukciók; egyszerű ügyintéző levelek/e-mail-ek (pl. tudakozódás, megrendelés, foglalás, visszaigazolás); diasor; egyszerű, rövid történetek, elbeszélések, mesék; rövid jellemzések; rövid leírások; jegyzetek, versek; rapek; rigmusok; dalszövegek, rövid jelenetek, paródiák.

Ajánlott témakörök a 9–12. évfolyamra	
Témák	Kapcsolódási pontok
<i>Személyes vonatkozások, család</i> A tanuló személye, életrajza, életének fontos állomásai. Személyes tervek. Családi élet, családi kapcsolatok. A családi élet mindennapjai, otthoni teendők. Egyén és család nálunk és a célnyelvi országokban.	<i>Etika:</i> önismeret, ember az időben – gyermekkor, ifjúság, felnőttkor öregkor, családi élet.
<i>Ember és társadalom</i> Ember külső és belső jellemzése. Baráti kör. A tizenévesek világa: kapcsolat a kortársakkal, felnőttekkel. Női és férfi szerepek, ismerkedés, házasság. Felelősségvállalás másokért, rászorulóknak segítése. Ünnepek, családi ünnepek. Öltözködés, divat, munkaruházat. Hasonlóságok és különbségek az emberek között, tolerancia (pl. fogyatékkal élők).	<i>Etika:</i> társas kapcsolatok, előítélet, tolerancia, bizalom, együttérzés; fogyatékkal élők, szegények és gazdagok. <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i>

Konfliktusok és kezelésük. Munkahelyi konfliktusok. Társadalmi szokások nálunk és a célnyelvi országokban.	a jövedelem szerepe a családban, kiadás, bevétel, megtakarítás, hitel, rezsi, zsebpénz.
<i>Környezetünk</i> Az otthon, a lakóhely és környéke (a lakószoba, a lakás, a ház bemutatása). A lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, szórakozási lehetőségek. A városi és a vidéki élet összehasonlítása. Növények és állatok a környezetünkben. Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben: Mit tehetünk környezetünkért és a természet megóvásáért, fenntarthatóságáért? Környezetvédelem a képzési iránynak megfelelő szakmákban. Időjárás, éghajlat. Globális kihívások.	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; hon- és népismeret:</i> lakóhely és környék hagyományai, az én falum, az én városom. <i>Biológia-egészségtan:</i> élőhely, életközösség, védett természeti érték, változatos élővilág. <i>Földrajz:</i> településtípusok; globális problémák, fenntarthatóság, környezettudatosság, életminőségek különbségei, pl. az éhezés és a szegénység okai; a Föld mozgása, az időjárás tényezői, a Föld szépsége, egyedisége.
<i>Az iskola</i> Saját iskolájának bemutatása (sajátosságok, pl. szakmai képzés, tagozat). Tantárgyak, szakmai tárgyak, órarend, érdeklődési kör, tanulmányi munka. Az ismeretszerzés különböző módjai. A nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe, fontossága, például a választott szakmában. Az internet szerepe az iskolában, a tanulásban. Az iskolai élet tanuláson kívüli eseményei. Iskolai hagyományok nálunk és a célnyelvi országokban.	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; társadalmi, állampolgári ismeretek:</i> a tudás fogalmának átalakulása, a tanulás technikái, élethosszig tartó tanulás. <i>Informatika:</i> digitális tudásbázisok, könyvtári információs rendszerek.
<i>A munka világa</i> Diákmunka, nyári munkavállalás, szakmai gyakorlat. A képzési iránynak megfelelő szakmák, a szükséges kompetenciák, rutinok, kötelességek, kihívások. Pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás. Önéletrajz, motivációs levél, állásinterjú.	<i>Szakmai tárgyak:</i> a tárgyak jellegének megfelelően.
<i>Életmód</i> Napirend, időbeosztás. Az egészséges életmód (a helyes és a helytelen táplálkozás, a testmozgás szerepe az egészség megőrzésében, testápolás). Életünk és a stressz.	<i>Biológia-egészségtan:</i> testrészek, egészséges életmód, a betegségek ismérvei, fogyatékkal élők,

Étkezési szokások a családban. Ételek, kedvenc ételek, sütés-főzés. Étkezés iskolai menzán, éttermekben, gyorséttermekben. Ételrendelés telefonon és interneten. Gyakori betegségek, sérülések, baleset. Gyógykezelés (házi orvos, szakorvos, kórházak, alternatív gyógymódok). Életmód nálunk és a célnyelvi országokban. Függőségek (dohányzás, alkohol, internet, drog stb.).	betegségmegelőzés, elsősegély. <i>Testnevelés és sport:</i> a rendszeres testedzés hatása a szervezetre.
<i>Szabadidő, művelődés, szórakozás</i> Szabadidős elfoglaltságok, hobbik. Színház, mozi, koncert, kiállítás stb. A művészetek szerepe a mindennapokban. Sportolás, kedvenc sport, iskolai sport. Olvasás, rádió, tévé, videó, számítógép, internet. Az infokommunikáció szerepe a mindennapokban. Kulturális és sportélet nálunk és a célnyelvi országokban.	<i>Földrajz:</i> más népek kultúrái. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> rövid epikai, lírai, drámai művek olvasása, a reklám és a popzene új szóbeli költészete. <i>Informatika:</i> e-könyvek, médiatudatosság. <i>Testnevelés és sport:</i> táncok, népi játékok, a sport és az olimpia története, példaképek szerepe, sportágak jellemzői. <i>Ének-zene:</i> népzene, klasszikus zene, popzene. <i>Dráma és tánc:</i> a szituáció alapelemei, beszédre készítés, befogadás, értelmezés, különböző kultúrák mítoszai, mondái. <i>Vizuális kultúra:</i> művészi alkotások leírása, értelmezése.
<i>Utazás, turizmus</i> A közlekedés eszközei, lehetőségei, a tömegközlekedés, a kerékpáros közlekedés. Nyaralás itthon, illetve külföldön. Utazási előkészületek, egy utazás megtervezése, megszervezése. Az egyéni és a társas utazás előnyei és hátrányai. Turisztikai célpontok. Célnyelvi kultúrák.	<i>Földrajz:</i> a kulturális élet földrajzi alapjai, nyelvek és vallások, egyes meghatározó jellegű országok turisztikai jellemzői.
<i>Tudomány és technika</i> Népszerű tudományok, ismeretterjesztés, szaktudományok. A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben és a képzési irányoknak megfelelő szakmákban.	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; fizika:</i> tudománytörténeti

Az internet szerepe a magánéletben, a tanulásban és a munkában.	jelentőségű felfedezések, találmányok. <i>Informatika:</i> kapcsolattartás számítógépen keresztül, információ keresése, az informatikai eszközöket alkalmazó média megismerése, az elterjedt infokommunikációs eszközök előnyeinek és kockázatainak megismerése, a netikett alapjainak megismerése, élőszóval kísért bemutatók és felhasználható eszközeik.
<i>Gazdaság és pénzügyek</i> Családi gazdálkodás. A pénz szerepe a mindennapokban. A képzési iránynak megfelelő szakmák gazdasági vonatkozásai. Vásárlás, szolgáltatások (pl. posta, bank). Üzleti világ, fogyasztás, reklámok. Pénzkezelés a célnyelvi országokban.	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a jövedelem szerepe a családban, kiadás, bevétel, megtakarítás, hitel, rezsi, zsebpénz.
<i>A szakiránynak megfelelő speciális témakörök.*</i> <i>Szakmai terminológia, szakmai ismeretek, alapfogalmak.</i> <i>A szakma fejlődésének trendjei.</i> <i>Marketing, menedzsment.</i> <i>Reklamáció.</i> <i>Munkahelyi konfliktusok.</i> <i>Stb.</i>	<i>Szakmai tárgyak:</i> a tárgyak jellegének megfelelően.

A fejlesztés várt eredményei a ciklus végén	Önálló nyelvhasználó, küszöbszint (B1 nyelvi szint, de minimum B1 mínusz) A tanuló képes főbb vonalaiban megérteni a köznyelvi beszédet a rendszeresen előforduló, számára ismerős témákról. A mindennapi élet legtöbb helyzetében boldogul, gondolatokat cserél, véleményt mond, érzelmeit kifejezi, stílusában alkalmazkodik a kommunikációs helyzethez. A tanuló képes (begyakorolt szerkezetekkel) érthetően, folyamatoshoz közelítően beszélni. Az átadott információ lényegét megközelítő tartalmi pontossággal fejt ki. Megérti a hétköznapi nyelven írt, érdeklődési köréhez kapcsolódó, lényegre törő, autentikus vagy kismértékben szerkesztett szövegekben az általános vagy részinformációkat. A tanuló több műfajban is képes egyszerű, rövid, összefüggő szövegeket fogalmazni ismert, hétköznapi témákról. Írásbeli megnyilatkozásaiban már

	kezdenek megjelenni műfaji sajátosságok és különböző stílusjegyek.

11–12. évfolyam

Az élő idegen nyelv jellegéből adódóan, a nyelvoktatásba – tartalmát és céljait tekintve – minden egyéb kulcskompetencia és a Nat-ban megfogalmazott nevelési cél beépíthető. A szakgimnáziumi tanulmányok végére a tanulók kellő tapasztalattal és tudással rendelkeznek ahhoz, hogy a körülöttük lévő világot tágabb kontextusban is értelmezni tudják, nyelvi ismereteiknek köszönhetően pedig széleskörű információszerzésre és viszonyításra képesek. A szakgimnáziumi évekre egységesen meghatározott témakörökhöz megadott szempontok segítenek eligazodni abban, hogyan valósíthatók meg az idegen nyelvek oktatása során a Nat-ban meghatározott fejlesztési célok, és hogyan fejleszthetők a kulcskompetenciák a nyelvtanítás során. Emellett a helyi idegen nyelvi tantervnek célszerű kitérnie a szakgimnázium képzési irányának megfelelő kapcsolódási pontokra. Ennek megvalósítását segíti, ha a nyelvtanárok élő kapcsolatot alakítanak ki a szakmai tanárokkal. A nevelési célok közül ezen a szinten is kiemelt fontosságú a tanulás tanítása, mivel a tanulónak a 12. évfolyam végére olyan tanulási képességekkel kell rendelkezniük, amelyek lehetővé teszik általános és szakmai nyelvtudásuk önálló fenntartását és továbbfejlesztését további tanulmányaik vagy munkájuk során, egész életükön át.

Egy idegen nyelvből a szakgimnázium 12. évfolyamának végére az európai hatfokú skála (KER) negyedik szintjére, azaz a B2 szintre jutnak el a tanulók, de minimum a B1 nyelvi szintre. A 12. évfolyamon lehetőséget kell biztosítani arra, hogy a tanulók megismerjék a nyelvi érettségi felépítését, követelményeit, elsajátítsák az ezeknek megfelelő stratégiákat; megismerjék az érettségi során használt értékelési szempontokat, és alkalmazni tudják azokat önértékeléseik során; illetve gyakorlatot szerezzenek az érettségi vizsga feladatainak megoldásában is.

A tanulók motivációját növeli, ha a nyelvoktatás lehetőséget biztosít a tanulókat érdeklő tantárgyi és szakmai tartalmak célnyelvi feldolgozására. A szakgimnáziumokban tudatosítani kell a tanulóknak azt, hogy a nyelvismeret segít választott képzési irányuk, szakmájuk jobb megismerésében. A nyelvórák, illetve a szakmai tárgyak keretein belül érdemes lehetőséget biztosítani arra, hogy a tanulók megtalálják a szakmai érdeklődésüknek megfelelő célnyelvi tartalmakat az iskolában és azon túl is. Ezek az évfolyamokon már összetettebben, magasabb szinten dolgozható fel idegen nyelven a választott képzési irány szakmai tartalma. Ez a közvetlenül használható nyelvi tartalom vonzóbbá teheti a nyelvtudás fejlesztését és a nyelvtanulás folytatását az iskola befejezése után is.

A 12. évfolyam a tanulók számára a továbbtanulás vagy a munka világába történő kilépés előtti utolsó tanév. A nyelvoktatásban is hangsúlyt kell kapnia az ezekre történő felkészítésnek, a szükséges készségek fejlesztésének. A tanulók jövőjét érintő fontos döntésekben a nyelvtanár sokat segíthet, például a feldolgozott témák megfelelő kiválasztásával, az ok-okozati viszonyokat, követelményeket feltáró feladatokkal.

Készségek és fejlesztésük

Az előzetes tudás azokat a készségeket határozza meg, amelyekkel minden tanuló rendelkezik a bemeneti szinten.

A fejlesztés várt eredményei címszó alatt megtalálható mind a célstandard, mind a minimumstandard leírása.

Fejlesztési egység	Hallott szöveg értése
Előzetes tudás	B1 mínusz, azaz a tanuló főbb vonalaiban megérti a köznyelvi beszédet a számára rendszeresen előforduló ismerős témákról. Megérti a legfontosabb információkat az aktuális eseményekről szóló vagy az érdeklődési köréhez kapcsolódó rádió- és tévéműsorokban, ha

	viszonylag lassan és érthetően beszélnek.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló képes főbb vonalaiban és egyes részleteiben is megérteni a köznyelvi beszédet a számára ismerős témákról, képes megérteni egy beszélgetés során a résztvevők világosan megfogalmazott érveit több beszélő esetén is, képes megérteni fontos információkat azokban a rádió- és tévéműsorokban, filmjelenetekben, amelyek aktuális eseményekről, illetve az érdeklődési köréhez kapcsolódó témákról szólnak, ha viszonylag lassan és érthetően beszélnek, képes az érettségi vizsga követelményeiben meghatározott szövegek általános vagy részinformációinak megértésére.
A fejlesztés tartalma	
A köznyelvi beszéd főbb fordulatainak megértése rendszeresen előforduló, ismerős témák esetén. A hallott szöveg gondolatmenetének követése, egyes tényszerű részinformációk megértése, amennyiben a beszéd világos és kiejtése ismerős. Mindennapi társalgásban a világos beszéd követése szükség esetén visszakerdezések segítségével. Ismerős témájú, lényegre törő előadás vagy beszéd követése. Egyszerű műszaki információ megértése, részletes útbaigazítások követése. Telefonbeszélgetésben a lényeges információk megértése. Ismerős témákról szóló rádiós és televíziós hírműsorok és egyszerűbb hangfelvételek megértése. Egyszerű nyelvezetű film követése, amelyben a cselekményt nagyrészt a vizuális eszközök és az események közvetítik. A köznyelvi szövegekben az érzések, kérések és vágyak kifejezésének megértése. A szövegértési stratégiák alkalmazása, például ismerős beszédtema esetén az időnként előforduló ismeretlen szavak jelentésének kitalálása a szövegösszefüggésből, és a mondat jelentésének kikövetkeztetése. Felkészülés mindezek alkalmazására az érettségi vizsga feladatainak megoldása során. <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások, akár a választott szakmai irányynak megfelelő tartalommal is:</i> hosszabb használati utasítások, közlemények, párbeszéd, instrukciók, előadások, beszédek, viták, interjúk, dalok, visszaemlékezések, rögzített telefonos szövegek, reklámok, tévé- és rádióműsorok, filmelőzetesek, filmek.	

Fejlesztési egység	Szóbeli interakció
Előzetes tudás	B1 mínusz, azaz a tanuló felkészülés nélkül megbirkózik a mindennapi élet legtöbb helyzetével. Gondolatokat cserél, véleményt mond az érdeklődési körébe tartozó témákról; boldogul a leggyakoribb kommunikációs helyzetekben. Stílusában, regiszterhasználatában legtöbbször alkalmazkodik a kommunikációs helyzethez.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló képes a mindennapi élet legtöbb, akár váratlan helyzetében is önállóan boldogulni, képes gondolatokat cserélni, véleményt mondani és érvelni érdeklődési körébe tartozó és általános témákról is, ismeri és biztonsággal alkalmazza a leggyakoribb kommunikációs foratókönyveket,

	stílusában, regiszterhasználatában tud alkalmazkodni a kommunikációs helyzethez, az érettségi részletes követelményeiben megadott témakörökben és kommunikációs helyzetekben képes kommunikáció kezdeményezésére, viszonylag zökkenőmentes fenntartására és lezárására vizuális és verbális segédanyagok alapján.

A fejlesztés tartalma

Társalgásban való részvétel ismerős témák esetén, felkészülés nélkül.

Érzelmek kifejezése és reagálás mások érzelmeire, mint például reménykedés, csalódottság, aggodalom, öröm.

Problémák felvetése, megvitatása, teendők meghatározása, választási lehetőségek összehasonlítása.

A tanulmányokhoz, érdeklődési körhöz kapcsolódó beszélgetésben való részvétel, információcsere, álláspont kifejtése, rákérdezés mások nézeteire.

Gondolatok, vélemény kifejezése kulturális témákkal kapcsolatban (például zene, film, könyvek).

Elbeszélés, újságcikk, előadás, eszmecsere, interjú vagy dokumentumfilm összefoglalása, véleménynyilvánítás, a témával kapcsolatos kérdések megválaszolása.

Nézetek világos kifejtése, érvek egyszerű cáfolata.

Választási lehetőségek összehasonlítása, előnyök és hátrányok mérlegelése.

Utazások során felmerülő feladatok (például közlekedés, szállás intézése vagy ügyintézés a hatóságokkal külföldi látogatás során).

Váratlan nehézségek kezelése (pl. elveszett poggyász, lekéssett vonat).

Szolgáltatásokkal kapcsolatos helyzetek kezelése akár váratlan nehézségek esetén is, panasz, reklamáció.

Részletes utasítások adása, követése és kérése (pl. hogyan kell valamit csinálni).

Interjúban, konzultáción való részvétel kezdeményezése és információ megadása (pl. tünetek megadása orvosnál).

Órai interakciókban, pármunkában való magabiztos részvétel.

Ismerős témáról beszélgetés kezdeményezése, fenntartása, szó átvétele, átadása, mások bevonása, beszélgetés lezárása.

Beszélgetésben elhangzottak összefoglalása, a lényeg kiemelése, a megértés ellenőrzése, félreérthető megfogalmazás javítása, körülírás, szinonimák használata.

A kommunikációs eszközök széles körének alkalmazása és reagálás azokra közismert nyelvi megfelelőik semleges stílusban történő használatával.

Az udvariassági szokások ismerete és alkalmazása.

A mindennapi témák (például család, érdeklődési kör, iskola, utazás és aktuális események) megtárgyalásához elegendő szókinész és annak általában helyes alkalmazása.

Ismerős kontextusokban elfogadhatóan helyes nyelvhasználat.

A szövegszervezés alapvető eszközeinek megbízható használata.

Általában tisztán érthető kiejtés és intonáció.

A szóbeli interaktív vizsgálathoz szükséges kommunikációs stratégiák.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások, akár a választott szakmai iránytnak megfelelő tartalommal is: társalgások, megbeszélés, eszmecsere, tranzakciók, utasítások, interjúk, viták.

Fejlesztési egység	Összefüggő beszéd
Előzetes tudás	B1 mínusz, azaz a tanuló már változatosabban és részletesebben be tudja mutatni a családját, más embereket, lakóhelyét, tanulmányait, iskoláját stb.

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló képes a szintnek megfelelő szókincs és szerkezetek segítségével az ismerős témakörökben a folyamatos önkifejezésre, tud érthetően és folyamatosan beszélni, képes mondanivalójának tudatos nyelvtani és szókincsbeli megtervezésére és szükség szerinti módosítására, képes egy gondolat vagy probléma lényegét pontosan kifejezni, képes az érettségi vizsga részletes követelményeiben megadott témakörökben és kommunikációs helyzetekben önálló megnyilatkozásra, témakifejtésre (gondolatok, vélemény) vizuális és verbális segédanyagok alapján.
A fejlesztés tartalma	
Folyamatos megnyilatkozás az érdeklődési körnek megfelelő témákról a gondolatok lineáris összekapcsolásával. Elbeszélések vagy leírások lényegének összefoglalása folyamatos beszédben, a gondolatok lineáris összekapcsolásával. Részletes élménybeszámoló az érzések és reakciók bemutatásával. Valóságos vagy elképzelt események részleteinek bemutatása. Könyv vagy film cselekményének összefoglalása és az ehhez kapcsolódó reakciók megfogalmazása. Álmok, remények és ambíciók, történetek elmondása. Vélemények, tervek és cselekedetek rövid magyarázata. Rövid, begyakorolt megnyilatkozás ismerős témákról. Előre elkészített, lényegre törő, követhető előadás ismerős témáról. Az összefüggő beszéd tervezése során új kombinációk, kifejezések begyakorlása, alkalmazása. Az összefüggő beszédben kompenzáció alkalmazása, például körülírás elfelejtett szó esetén. Ismerős kontextusokban a nyelvi norma követésére törekvő nyelvhasználat. A nyelvi eszközök rugalmas használata a mondanivaló kifejezésére, ezek adaptálása kevésbé begyakorolt helyzetekben. A közlés magabiztos bevezetése, kifejtése és lezárása alapvető eszközökkel. Önellenőrzés és az önkorrekción, például a félreértéshez vezető hibák felismerése és javítása. Mindezeknek a szóbeli érettségi vizsgán történő alkalmazására való felkészülés. <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások, akár a választott szakmai iránytnak megfelelő tartalommal is:</i> leírások, képleírások, témakifejtés (például vizuális segédanyag alapján), elbeszélő szöveg, érveléssor, előadás, prezentáció (önállóan vagy segédanyagok, instrukciók alapján), projektek bemutatása, versek, rapszövegek.	

Fejlesztési egység	Olvasott szöveg értése
Előzetes tudás	B1 mínusz, azaz a tanuló megérti a hétköznapi nyelven írt, az érdeklődési köréhez kapcsolódó, lényegre törő szövegek fő gondolatait. Tudja, hogy a szövegek olvasásakor a helyzetnek megfelelő stratégiákat kell alkalmaznia, és képes az ismeretlen elemek jelentését a szövegkörnyezet segítségével kikövetkeztetni.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló képes megérteni a nagyrészt közérthető nyelven írt, érdeklődési köréhez kapcsolódó, lényegre törő szövegeket, képes ilyen szövegekben a gondolatmenetet megérteni, követi az írott véleményt, érvelést, képes ezekből a lényeges részinformációkat kiszűrni, képes az érettségi vizsga követelményeiben leírt szövegek fontos

	általános vagy részinformációinak megértésére.
A fejlesztés tartalma	
A fontos általános vagy részinformációk megértése autentikus, hétköznapi nyelven írott szövegekben, például levelekben, brosrákban és rövid, hivatalos dokumentumokban. A feladat megoldásához szükséges információk megtalálása hosszabb szövegekben is. A fontos gondolatok felismerése ismerős témákról szóló, lényegre törő újságcikkekben. A gondolatmenet és a következtetések felismerése világosan írt érvelésekben. A köznyelven írt szövegekben az érzések, kérések és vágyak kifejezésének megértése. A mindennapi témákkal összefüggő, köznyelven írt magánlevelek megértése annyira, hogy sikeres írásbeli kommunikációt tudjon folytatni. Különböző eszközök egyszerű, világosan megfogalmazott használati utasításának megértése. Ismert témájú hivatalos levélben az elintézéshez szükséges információk megértése. Az egyszerű szövegfajták felépítésének felismerése, ezen ismeret alkalmazása a szövegértés során. A feladat elvégzéséhez szükséges információk összegyűjtése a szöveg különböző részeiből, illetve több szövegből. Az egyszerű szövegfajták felépítésének felismerése, ezen ismeret alkalmazása a szövegértés során. Az ismeretlen szavak jelentésének kikövetkeztetése a mondat megértett részei és a szövegösszefüggés alapján. Az autentikus szövegek jellegéből fakadó ismeretlen fordulatok kezelése a szövegben. Felkészülés mindezek alkalmazására az érettségi vizsga feladatainak megoldása során. <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások, akár a választott szakmai iránytnak megfelelő tartalommal is:</i> utasítások (pl. feliratok, használati utasítások), tájékoztató szövegek (pl. hirdetés, reklám, menetrend, prospektus, műsorfüzet), játékszabályok, hagyományos és elektronikus levelek, újságcikkek (pl. hír, beszámoló, riport), internetes fórumok hozzászólásai, ismeretterjesztő szövegek, képregények, egyszerű irodalmi szövegek.	

Fejlesztési egység	Írás
Előzetes tudás	B1 mínusz, azaz a tanuló egyszerű, rövid, összefüggő szövegeket fogalmaz ismert, hétköznapi témákról. Írásban beszámol eseményekről, élményeiről, érzéseiről, benyomásairól és véleményéről. Írásbeli interakciót kezdeményez, fenntart és befejez. Jegyzetet készít olvasott vagy hallott köznyelvi szövegből, illetve saját ötleteiről. Minták alapján rövid, lényegre törő szövegeket alkot az ismert műfajok főbb jellegzetességeinek és alapvető stílusjegyeinek követésével.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló képes részletesebb, összefüggő és tagolt szövegeket fogalmazni ismert, hétköznapi és elvontabb témákról, írásban be tud számolni eseményekről, élményeiről, érzéseiről, benyomásairól és véleményéről, valamint véleményét alá tudja támasztani, képes hatékony írásbeli interakciót folytatni, tud jegyzetet készíteni olvasott vagy hallott, érdeklődési köréhez tartozó szövegből, illetve saját ötleteiről,

	képes több ismert műfajban is rövid, lényegre törő szövegeket létrehozni a műfaj főbb jellegzetességeinek és stílusjegyeinek alkalmazásával; jártasságot szerez a középszintű érettségi íráskészséget mérő feladatainak megoldásában és az értékelésükre használt kritériumok alkalmazásában.
A fejlesztés tartalma	
Egyszerű, összefüggő, lényegre törő szöveg írása számos, érdeklődési köréhez tartozó, ismerős témában, rövid, különálló elemek lineáris összekapcsolásával. Hírek, gondolatok, vélemények és érzések közlése olyan elvontabb és kulturális témákkal kapcsolatban is, mint például a zene vagy a művészet. Információt közlő/kérő feljegyzések/üzenetek írása (pl. barátoknak, szolgáltatóknak, tanároknak). Véleményt kifejező üzenet, komment írása (pl. internetes fórumon, blogban). Formanyomtatvány, kérdőív kitöltése, online ügyintézés. Életrajz, lényegre koncentráló leírás, elbeszélés készítése. Riport, cikk, esszé írása. Rövid olvasott vagy hallott szöveg átfogalmazása, összefoglalása, jegyzet készítése. Saját ötletekről jegyzet készítése. Interaktív írás esetén megerősítés, vélemény kérése, az információ ellenőrzése, problémákra való rákérdezés, illetve problémák elmagyarázása. Az írás egyszerű tagolása: bevezetés, kifejtés, lezárás; bekezdések szerkesztése. Néhány egyszerű szövegkohéziós és figyelemvezető eszköz használata. Az alapvető írásbeli műfajok fő szerkezeti és stílusjegyeinek követése (pl. levélben/e-mailben megszólítás, záró formula; a formális és informális regiszterhez köthető néhány szokincsbeli és helyesírási sajátosság). Kreatív, önkifejező műfajokkal való kísérletezés (pl. vers, rap, rigmus, dalszöveg, rövid jelenet, paródia írása, illetve átírása). Írásos minták követése és megtöltésük aktuális tartalmakkal. Kész szövegekből a hasznos fordulatok kiemelése és saját írásában való alkalmazása. Irányított fogalmazási feladat kötött tartalmainak a fogalmazásban való megjelenítése. Írásának tudatos ellenőrzése, javítása; félreértést okozó hibáinak korrigálása. A mondanivaló közvetítése egyéb vizuális eszközökkel (pl. nyilazás, kiemelés, központosítás, internetes/SMS rövidítés, emotikon, rajz, ábra, térkép, kép, diászor). A nyelvi szintnek megfelelő, felhasználóbarát online és hagyományos szótárak használata. <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások, akár a választott szakmai iránynak megfelelő tartalommal is:</i> hagyományos és elektronikus nyomtatvány, kérdőív; listák; hagyományos és elektronikus képeslapok; poszterszövegek; képaláírások; üzenetek; SMS-ek/MMS-ek; személyes adatokat tartalmazó bemutatkozó levelek, e-mailek vagy internes profilok; tényszerű információt nyújtó, illetve kérő levelek és e-mail-ek; személyes információt, tényt, illetve tetszést/nemetszést kifejező üzenetek, internetes bejegyzések; egyszerű cselekvéssort tartalmazó instrukciók; egyszerű ügyintéző levelek/e-mail-ek (pl. tudakozódás, megrendelés, foglalás, visszaigazolás); diászor; egyszerű, rövid történetek, elbeszélések, mesék; rövid jellemzések; rövid leírások; jegyzetek; riportok, cikkek, esszék, felhívások, versek, rapok, rigmusok, dalszövegek, rövid jelenetek, paródiák.	

Ajánlott témakörök

A 9–12. évfolyamokra az egységes témakörlista a 9–10. évfolyam végén található.

A fejlesztés várt eredményei a	Önálló nyelvhasználó, középszint (B2 nyelvi szint, de minimum B1 plusz nyelvi szint).

ciklus végén	A tanuló képes megérteni az összetettebb konkrét vagy elvont témájú szövegek fő gondolatmenetét, beleértve a szakterületének megfelelő szakmai beszélgetéseket is. A tanuló képes önállóan boldogulni, véleményt mondani és érvelni a mindennapi élet legtöbb, akár váratlan helyzetében is. Stílusában és regiszterhasználatában alkalmazkodik a kommunikációs helyzethez. A tanuló ki tudja magát fejezni a szintnek megfelelő szókincs és szerkezetek segítségével az ismerős témakörökben. Beszéde folyamatos, érthető, a főbb pontok tekintetében tartalmilag pontos, stílusa megfelelő. A tanuló képes megérteni a gondolatmenet lényegét és egyes részinformációkat a nagyrészt közérthető nyelven írt, érdeklődési köréhez kapcsolódó, lényegre törően megfogalmazott szövegekben. A tanuló több műfajban képes részleteket is tartalmazó, összefüggő szövegeket fogalmazni ismert, hétköznapi és elvontabb témákról. Írásbeli megnyilatkozásaiban megjelennek a műfaji sajátosságok és stílusjegyek. A tanuló nyelvtudása megfelel az érettségi vizsga szintjének és követelményeinek.

Általános közgazdaság-ágazat és haladó informatikaágazat

9. évfolyam

Évi óraszám: 144

Tartalom:

Kommunikációs szándékok

(lásd a 10. évfolyam kerettantervében)

Fogalomkörök

(lásd a 10. évfolyam kerettantervében)

A továbbhaladás feltételei

Hallott szöveg értése

A tanuló legyen képes

- kb. 100 szavas köznyelvi szövegben a lényeges információt a lényegtelenről elkülöníteni;
- kb. 100 szavas köznyelvi szövegben ismeretlen nyelvi elem jelentését a szövegösszefüggésből kikövetkeztetni;
- kb. 100 szavas köznyelvi szövegben fontos információt megérteni; □ kb. 100 szavas köznyelvi szövegben specifikus információt azonosítani;
- köznyelvi beszélgetés vagy monologikus szöveg lényegét megérteni.
- *Beszédképesség*
- A tanuló legyen képes
- köznyelven megfogalmazott kérdésekre egyszerű struktúrákban rendezett válaszokat adni;
- egyszerű mondatokban közléseket megfogalmazni, kérdéseket feltenni, eseményeket elmesélni, érzelmeket kifejezni;
- megértési, illetve kifejezési problémák esetén segítséget kérni; □ beszélgetésben részt venni; □ társalgást követni. *Olvasott szöveg értése*
- A tanuló legyen képes
- kb. 150 szavas, köznyelven megírt szöveget elolvasni;

- kb. 150 szavas köznyelvi szövegben lényeges információt a lényegtelenről megkülönböztetni;
- ismert nyelvi elemek segítségével kb. 150 szavas köznyelvi szövegben ismeretlen nyelvi elemek jelentését kikövetkeztetni;
- kb. 150 szavas köznyelven megírt szövegben fontos információt megtalálni;
- kb. 150 szavas köznyelvi szövegben specifikus információt azonosítani;
- kb. 150 szavas köznyelven megírt szöveg lényegét megérteni;
- egyszerű vagy egyszerűsített publicisztikai illetve irodalmi szöveget követni.
- *Íráskészség*
- A tanuló legyen képes
- kb. 100 szavas, tényszerű információt közvetítő néhány bekezdésből álló, szöveget írni;
- gondolatait változatos kifejezésekkel és mondat szerkezetekkel, a megfelelő nyelvi eszközök használatával, logikai összefüggések alapján szöveggé rendezni, egyszerű közléseket írásban megfogalmazni;
- különböző szövegfajtákat létrehozni;
- változatos közlésformákat (leírás, elbeszélés, jellemzés) használni.

c) Témakörök

Témakör		Kapcsolódási pont
Ismerkedés, barátság, Család, rokonság	9 óra 10 óra	Etika: önismeret, gyermekkor, ifjúság
Időjárás, évszakok, Öltözködés, sport	9 óra 10 óra	természetismeret, hon- és népismeret, brit civilizációs ismeretek, földrajz, meteorológia, egészségügy.
Közvetlen környezetünk, lakás, Tanterem, tantárgyak, Város/falu, épületek, Közlekedés, tájékozódás, útbaigazítás	9 óra 9óra 9 óra 9 óra	oktatás, hon- és népismeret, brit civilizációs ismeretek, illetlen.
Mindennapi életünk, napirend, szokásos tevékenységek, házimunka, Tanulás, szabadidő, Étkezés, vendégség	10 óra 9 óra 9 óra	gasztronómia, hon- és népismeret, egészségügy, brit civilizációs ismeretek, illetlen.
Vásárlás, ruha, öltözködés	9óra	divattörténet, média, illetlen, önismeret.
Szórakozási lehetőségek, könyv, film, színház, kikapcsolódás, Utazás, szálloda	9 óra 9 óra	kultúra, média, hon- és népismeret, brit civilizáció.
Ismétlés, gyakorlás, tesztek	15 óra	

10. évfolyam

Évi óraszám: 144

Tartalom

Kommunikációs szándékok

Társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs szándékok:

- megszólítás;
- köszönés, elköszönés;
- bemutatás, bemutatkozás;
- telefonálásnál bemutatkozás és elköszönés;

- személyes levélben megszólítás és-elbúcsúzás;
- érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás;
- engedélykérés és arra reagálás;
- köszönet és arra reagálás;
- bocsánatkérés és arra reagálás;
- gratuláció, jókívánságok és arra reagálás.
- *Érzelmei kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok:*
- sajnálkozás;
- öröm;
- elégedettség, elégedetlenség;
- csodálkozás;
- remény; □ bánat;
- bosszúság.
- *Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok:*
- véleménynyilvánítás, véleménykérés és arra reagálás;
- valaki igazának az elismerése;
- egyetértés, egyet nem értés;
- érdeklődés, érdektelenség;
- tetszés, nem tetszés;
- dicséret, kritika; ellenvetés;
- akarat, kívánság, képesség, kötelezettség, szükségesség, lehetőség;
- ígéret; szándék, □ érdeklődés értékítélet, kívánság, preferencia iránt.
- *Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs szándékok:*
- dolgok, személyek megnevezése, leírása;
- események leírása;
- információkérés, információadás;
- igenlő vagy nemleges válasz; □ tudás, nem tudás; □ bizonyosság, bizonytalanság; □ ismerés, nem ismerés.
- *A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs szándékok:*
- kérés;
- tiltás, felszólítás;
- segítségkérés és arra reagálás;
- javaslat és arra reagálás; □ kínálás és arra reagálás;
- meghívás és arra reagálás.
- *Interakcióban jellemző kommunikációs szándékok:*
- visszakérdezés, ismétléskérés;
- nem értés;
- betűzés kérése, betűzés;
- felkérés lassabb, hangosabb beszédre;
- beszélési szándék jelzése, téma bevezetése;
- megerősítés
- témaváltás, beszélgetés lezárása.
- Fogalomkörök

- cselekvés, történés, létezés kifejezése,
- birtoklás kifejezése,
- térbeli és időbeli viszonyok,
- függő beszéd,
- mennyiségi és minőségi viszonyok,
- modalitás,
- esetviszonyok,
- logikai viszonyok,
- szövegösszetartó eszközök.

A továbbhaladás feltételei

Hallott szöveg értése

A tanuló legyen képes

kb. 150 szavas köznyelvi szövegben a lényeges információt a lényegtelenről elkülöníteni;

- kb. 150 szavas köznyelvi szövegben ismeretlen nyelvi elem jelentését a szövegösszefüggésből kikövetkeztetni;
- kb. 150 szavas köznyelvi szövegben fontos információt megérteni;
- kb. 150 szavas köznyelvi szövegben specifikus információt azonosítani;
- köznyelvi beszélgetés vagy monologikus szöveg lényeges pontjait megérteni. *Beszédkésztség*
- A tanuló legyen képes
- árnyaltabban megfogalmazott kérdésekre összetettebb struktúrákban rendezett válaszokat adni;
- választékos mondatokban közléseket megfogalmazni, kérdéseket feltenni, eseményeket elmesélni, érzelmeket kifejezni;
- megértési, illetve kifejezési problémák esetén segítséget kérni;
- beszélgetésben részt venni;
- társalgásba bekapcsolódni, álláspontot, véleményt kifejezni.
- *Olvasott szöveg értése*
- A tanuló legyen képes
- kb. 200 szavas, köznyelven megírt szöveget elolvasni;
- kb. 200 szavas köznyelvi szövegben lényeges információt a lényegtelenről megkülönböztetni;
- ismert nyelvi elemek segítségével kb. 200 szavas köznyelvi szövegben ismeretlen nyelvi elemek jelentését kikövetkeztetni;
- kb. 200 szavas köznyelvi szövegben fontos információt megtalálni;
- kb. 200 szavas köznyelvi szövegben specifikus információt azonosítani;
- kb. 200 szavas köznyelven megírt szöveg felépítését megérteni;
- egyszerű vagy egyszerűsített publicisztikai vagy irodalmi szöveg lényeges pontjait megérteni.
- *Íráskésztség*
- A tanuló legyen képes
- kb. 150 szavas, tényszerű információt közvetítő néhány bekezdésből álló, szöveget írni;
- gondolatait változatos kifejezésekkel és mondatszerkezetekkel, a megfelelő nyelvi eszközök használatával, logikai összefüggések alapján bekezdésbe rendezett szövegben megfogalmazni;
- különböző szövegfajtákat létrehozni; □ változatos közlésformákat használni.

Tartalom

Az újonnan belépő kommunikációs szándékokat, fogalomköröket és az új példákat dőlt betűvel jelezzük.

a) Kommunikációs szándékok

A társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs szándékok

Kezdeményezés és válasz		
Megszólítás:	Excuse me. I am sorry to disturb you.	Pardon? Yes, can I help you?
Köszönés:	How do you do? Good morning. Hello Tom. Hello, how are you? Hi!	How do you do? Good morning. Hello Mary. Very well, thank you. And how about you? Hi!
Elköszönés:	Goodbye. Bye-bye! See you later. Good night. Take care. Give me a ring some time. Have a good trip. Keep in touch!	Goodbye. Bye! Good night. Thanks. Bye! Thank you, I will. Thanks. I will. Okay, bye.
Bemutakozás, bemutatás:	My name is... Have you met Jane? May I/Can I/ Let me introduce my self. May I/Can I/ Let me introduce you to Rosy?	Hello. Hi! Pleased to meet you. Nice to meet you.
<i>Telefon felvétele:</i>	<i>Oxford, five oh two double one.</i>	<i>Hello, this is Ms Brown speaking.</i>
<i>Telefonon bemutatkozás:</i>	<i>Hello, this is Mary Smith speaking</i>	
<i>Telefonon más személy kérése:</i>	<i>Can I speak to George, please? Could you put me through to Mrs Hamilton, please?</i>	<i>Yes, just a minute, please.</i>
<i>Telefonálásnál elköszönés:</i>	<i>I'll call back again later this evening. It was lovely to speak to you. Thanks for ringing. Bye!</i>	<i>Bye!</i>
<i>Üdvözlőküldés:</i>	<i>Give my love / regards to...</i>	<i>I will.</i>
Megszólítás személyes levélben:	Dear John,	

Elbúcsúzás személyes levélben:	Best wishes, Love (from), I am looking forward to hearing from you soon.	
Érdeklődés mások hogyléte felől és reagálás:	How are you feeling today? What's the matter?	Fine. / OK / All right. Much better, thanks. Not very well, I am afraid. Actually, I am suffering from...
Engedélykérés és reagálás:	May I use your telephone? Do you mind if I open the window?	Yes, go ahead. Not at all.
Köszönetnyilvánítás és arra reagálás:	Thanks. Thank you very much. Thanks a lot. It's very kind of you. I'd like to thank you for your help.	Not at all. You are welcome. No problem. Do not mention it. My pleasure.
Bocsánat kérése és arra reagálás:	I am sorry. I am very sorry. I must apologise for coming late. I beg your pardon Please, forgive me.	That's all right. It doesn't matter. Never mind. No problem.
Gratulációk, jókívánságok és azokra reagálás:	Happy Christmas/New year/Birthday! Many happy returns (of the day) Congratulations! Have a nice holiday. All the best. Cheers!	Happy Christmas /New Year/ Birthday! Thank you. Thank you, the same to you. Cheers!

Érzelmek kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok

Sajnálkozás, együttérzés:	I am sorry about your illness. I am sorry to hear that. I <u>am</u> sorry. What a shame! Oh, dear.	
Öröm, szomorúság:	Are you happy about that? What do you think of that? How do you feel about that?	Great! I am so glad /very happy. I am glad to hear that. I am so pleased that... Good for you. Congratulations. I feel so happy for... I'm sorry to hear that. What a pity. Oh, no! Oh, dear!

		I feel so sorry for...
Elégedettség, elégedetlenség, bosszúság:	What do you think of...? Are you pleased with...? Are you happy with...? Are you satisfied with...?	That's fine/nice/not bad. That was fine/good/ nice I'm quite satisfied with... I'm quite happy with... I'm quite pleased with... It's not good enough. That wasn't very good. I'm tired of...
<i>Csodálkozás:</i>	<i>Jane has lost her money. Tom is twenty. This is a book for you.</i>	<i>How come? Is he? What a surprise!</i>
Remény:	What are you hoping for? What are you looking forward? What are your hopes for the new year?	I am looking forward to... I can hardly wait for... I hope you'll have time to join me for dinner.
<i>Aggódalom, félelem:</i>	<i>What's the matter? You look worried. Are you worried about...? Are you afraid of what might happen?</i>	<i>I am worried about my parents. It was really frightening.</i>
Bánat, elkeseredés:	Are you disappointed with your exam results?	I am very disappointed. I am sorry to hear that.

Személyes beállítódás és vélemény

Véleménykérés, vé leménynyilvánítás és arra reagálás:	What do you think? What do you think of it? So do I. Do you? I don't.	I think it is unfair. I think it is horrible. .
Valaki igazának elis merése és el nem is merése:	You are right. You are wrong.	
Egyetértés, egyet nemértés:	Do you agree? What's your opinion? How do you feel about it?	OK All right. I think he's wrong/right. I'm afraid I don't agree.

		I doubt whether...
<i>Érdeklődés, érdekeltség:</i>	<i>Are you interested in sports?</i>	<i>I am interested in gardening. It doesn't really bother me.</i>
Tetszés, nemtetszés:	Do you like Italian food? You like meat, don't you? What do you think of the new teacher?	I think it's great. I don't like it. He looks nice. I don't think much of...
<i>Dicséret, kritika:</i>	<i>You are really kind.</i>	
Akarat, kívánság:	Would you like a cake? Can I have my bill, please? I want to pay.	I'd like an ice-cream
Képesség:	Can you speak French? Are you able to ride a horse?	I can understand French I am unable to ride a horse.
<i>Kötelezettség:</i>	<i>Must we fill in this form now? When do we have to leave?</i>	<i>We must fill it in now Right now.</i>
Szükségesség:	Is that necessarily so? Must things be black and white?	People must sleep some times. Classical music need not be boring.
Lehetőség:	She may miss the bus. He might be invited.	
Ígéret:	Will you come and meet me at the station?	Don't worry, I will. I promise to be there at five.
<i>Szándék, kívánság:</i>	<i>What would you like to do? Would you like to have a rest?</i>	<i>I'd like to see that film I'd rather not go out to night.</i>
<i>Értéktétele:</i>	<i>What's your reaction to the news? Do you approve of his decision?</i>	<i>That's good/not bad/terrible. It's too... It's not... enough.</i>
<i>Preferenciák:</i>	<i>What would you prefer?</i>	<i>I prefer tea to coffee.</i>
<i>Terv:</i>	<i>Are you going to have a starter? What are you going to do?</i>	<i>I'm going to have some cheese. I'm planning to spend the weekend in Prague.</i>

Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs szándékok

Dolgok, személyek megnevezése, leírása:	What is it? What's it in English? What does that mean? What does it look like?	It's.../ That's.../ It's a kind of.../It's used for... It means... The young man talking to Jane is her brother. The car parked at the back isn't yours, is it? It's rather heavy and it is used for lifting a car.
Események leírása:	What happened?	First she opened the win dow, then she phoned the ambulance and finally she told the neighbours. After opening the door she phoned the ambu lance. While waiting for the am bulance she told the neighbours.
Információ kérés, adás:	Did you see him? When will the guests arrive?- How do you make an omelette? How far is your school? How long does it take to get there? Please, can you tell me the way to the station? Who is that?	Yes, I did At 6 p.m. You take two eggs and some milk and flour. It's 20 minutes by bus. Take the second turning on the right It's me.
Tudás, nemtudás:	Do you know where he lives?	I have no idea.
Bizonyosság, bizony talanság:	<i>I wonder why they are so reluctant?</i> <i>Do you think this is real silk? Are you sure you want to go?</i>	<i>She is certainly tired. / She must be tired. It seems to be real silk. I'm not sure. Perhaps. / Maybe. I don't think she has ever been there.</i>
Ismerés, nem ismerés:	<i>Do you know Mexico?</i>	<i>Yes, I have already been there.</i>

A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs szándékok

Kérés:	Chris, could you do me a great favour? Could you give me your credit card number? Do you have a stamp by any chance? Would you pass me the sugar please? I'd like you to...	Yes, sure. Of course. Yes, of course. I'm afraid I can't.
Tiltás, felszólítás:	Keep off the grass. You must not smoke here.	
<i>Segítségkérés és arra való reagálás:</i>	<i>Will you do the washing up for me, please?</i>	<i>Certainly.</i>
<i>Segítség felajánlása:</i>	<i>I am going to the market. Shall I bring you something? I'll do the washing up for you.</i>	
Javaslat és arra reagálás:	Why don't we put the film in here? Let's go to the cinema tonight. I suggest going to Prague.	Good idea. I'd prefer to go to the theatre. I'd rather not.
Kínálás és arra reagálás:	Would you like another drink? What would you like? Help yourself! Let me get you a drink. Have an orange. Here you are.	That's very kind of you. /I am sorry, I can't. An orange please. Thank you. Thank you. No, thank you.
Meghívás és arra reagálás:	Would you like to come to the cinema? Can we meet at, say, six? Are you free on Tuesday? Let's meet on Sunday.	Yes, I'd love to. That's very kind of you, but... No, I am afraid I can't. I am sorry, I can't. Yes, that would be okay. Sorry, I can't make it then. No, I am afraid, I can't.
<i>Tanács és arra reagálás:</i>	<i>What would you recommend? What shall I do? What do you think I should do? What advice would you give?</i>	<i>Why don't you...? I think you should... I don't think you should... You ought to... You'd better...</i>

Interakcióban jellemző kommunikációs szándékok

Megértés biztosítása:	Visszakérdezés, ismétléskérés	Did you say the castle? Sorry, Where does she live? Sorry, what did you say his name was?
	Betűzés kérése, betűzés	Can you spell it for me? It spells...
	Nem értés, magyarázatkérés, magyarázat értés ellenőrzése	Sorry, I don't understand. Could you understand? Am I making myself clear? Sorry, what does that mean?
	Felkérés hangosabb, lassabb beszédre	Could you speak a little more slowly, please? Sorry, that was a bit too fast.
<i>Párbeszéd strukturálása:</i>	<i>Beszédszándék jelzése, beszélgetés kezdése</i>	<i>Well, there is nothing in the garage. I'll tell you what; I've just had a thought. The question is how many people are willing to spend money on it. The trouble is, we have not got any money.</i>
	<i>Elemek összekapcsolása</i>	<i>Put the cheese on first, and then...</i> <i>All the overhead lockers started rattling. In the end we landed safely. ...Suddenly there was a loud bang.</i>
	<i>Összefoglalás</i>	<i>Well, to sum it up...</i>
	<i>Beszélgetés lezárása</i>	<i>Right...okay</i> <i>Well, it's been nice talking to you.</i>

b) Fogalomkörök:

Fogalomkörök		Fogalomkörök nyelvi kifejezései	
Cselekvés, történet, léte és kifejezése	Jelenidejűség	Present Simple <i>Present Simple Passive</i> Present Continuous Present Perfect Simple <i>Present Perfect Passive</i> Past Simple <i>Past Simple Passive Past Continuous</i>	When do you get up? I don't drink milk. <i>English is spoken all over the world.</i> Why is she crying? I'm not listening. I'm leaving. Have you done your room? I haven't finished it yet. We haven't met since Christmas. I've lived here for ten years. <i>My flat has just been decorated.</i> And then she kissed me. Why didn't you come yesterday? <i>When was this photo taken? What were you doing at five yesterday? I was watching TV when he phoned.</i>
	Múltidejűség		
	Jövőidejűség	<i>Past Perfect</i> Going to	<i>We had had dinner when she arrived.</i> What are you going to do on Saturday?
		<i>Future with Will (certainty) (sudden decision)</i>	When will you be fourteen? <i>OK. I'll do the washing up.</i>
Birtoklás kife- jezése		Forms of have	I didn't have many friends in the kindergarten. I will have a Porsche when I'm 20.
		Possessive adj.	My, your, his/her/its, our, their dog
		<i>Possessive pronouns</i> Genitive 's Of	<i>Mine, yours, ... theirs</i> Kate's brother the corner of the room Whose?
		<i>Belong to</i>	<i>Who does it belong to?</i>

Térbeli viszonyok	Irányok, hely meghatározás	Prepositions, Prepositional Phrases, Adverbs picture location <i>geographical location</i>	Here, there, on the left, on the right, in, on, under, opposite, next to, between, in front of, behind, inside, outside, above at the top/at the bottom of ..., on the left hand side, in the background <i>in the east/west ..., along the river, through the forest, past the shop ...</i>
Időbeli viszonyok	Gyakoriság Időpont Időtartam	Adverbs of time with Present Perfect Simple How often? When? What time? What's the time? How long?+Past Simple <i>While</i> <i>When</i> <i>How long ?+Present Perfect Simple</i>	already, yet, just Always, often, sometimes, never, once/twice a week, every day ... I always make my bed. She goes swimming twice a week. Now, in the morning Yesterday, last week, two years ago, Tomorrow, next week In 1997, in July, at 5 o'clock, on Monday <i>This time tomorrow By 9 o'clock yesterday It's a quarter to eight.</i> How long were you in hospital? For two weeks. <i>While I was watching TV, Mary arrived.</i> <i>When I entered, the boys were fighting.</i> <i>I have lived here for seven years now.</i>
Mennyiségi viszonyok		Singulars and plurals Cardinal numbers Ordinal numbers	Children, people, men, women one, two, three.. first, second...

	Countable nouns Uncountable nouns	How many CDs have you got? I've got a lot of/few CDs. <i>A great number of people</i> How much money have you got? I've got a lot of/little money. A cup of tea, a piece of cake <i>A great deal of energy</i> All, both, none, neither Each, every
Minőségi viszonyok	Comparative sentences (short, long adjectives) Irregular adjectives enough <i>too/quite</i>	Tom's younger than Sue. Mary is the prettiest girl. She is the most intelligent of all. I'm as tall as you. <i>This town is less polluted than that one.</i> <i>This is the most interesting book I've ever read.</i> Good, bad ...(better, worse) It's too big, It's not small enough. <i>It's much too difficult.</i> <i>It's not quite satisfactory.</i> What's it like? What colour is it? What does it look/taste/sound/feel like?
Modalitás	Should/shouldn't Can (ability) Can/could/may (permission) <i>Could-was able to</i> Must/needn't (obligation) Have to Mustn't <i>Must/may/might/can't + present infinitive (certainty)</i>	You should ask her. I can swim. Can/could/may I open the window? <i>He could speak two languages at the age of five.</i> <i>Last summer I was able to visit the British Museum.</i> I must read it. You needn't do it now. Did you have to be there? Children mustn't smoke. <i>John must be ill.</i> <i>He can't be at school.</i>

Logikai viszonyok	Linking words And/or/but/because/<i>although/ on the one hand – on the other hand, so, therefore, that's why either-or, neither-nor</i> <i>Although he is rich, he is not happy.</i> <i>I helped him so that he could pass his examination</i> I've been to London to visit the Queen. Purpose
	Conditional I Conditional II We'll stay at home if it rains. <i>If I had time, I would take you to the cinema.</i> Time clauses with future meaning When dad comes home, he'll be angry with you.
Függő beszéd	Reported speech with present reporting verb He says he is tired. I don't know where he lives. Tell him to stop it.
Szövegösszetartó eszközök	Articles A, an, the Some+plural noun There are some pencils in the bag. Any+plural noun Have you got any sisters? I haven't got any matchboxes. Some +singulr noun There's some water in the vase. Any + singular noun There isn't any juice in my glass. I, he, they... Me, him, them... Nominative and accusative of personal pronouns This, that, these, those Demonstrative pronouns Somebody, anybody,nobody, everybody ... Indefinite pronouns myself... Reflexive pronouns <i>The girl who lives next door bought a car. The book I gave you...</i> Relative pronouns <i>one, ones</i> Propword <i>Which one would you like?</i>

Az éves óraszám felhasználása:

Témakör	óraszám
1. Személyes vonatkozások- Ember és társadalom	6
2. Család – családtagok, személyes viszonyok	6
3. Hétköznapiak	6
4. Utazás, nyaralás – a múlt eseményei	6

5. Utazás, turizmus	6
6. Öltözködés, divat	6
7. Egészséges életmód	6
8. A munka világa	6
9. Szabadidő, szórakozás	6
10. Étkezés	6
11. Életmód	6
12. Személyes élmények, tapasztalatok	6
13. Környezetünk	6
14. Szórakozás	6
15. Bevásárlás	6
16. Igeidők (Egyszerű Jelen, egyszerű múlt, jövő, befejezett jelen és befejezett múlt, folyamatos jelen és múlt, felszólító mód)	20
17. Módbeli segédigék	10
18. Melléknevek, határozók, kötőszavak, kérdőszavak és személyes névmások	9
Szabadon felhasználható: • Kiegészítő ismeretek: a témakörök elmélyítése, a helyi sajátosságokkal való kiegészítés (saját iskolám, iskolám ünnepei, hazám és/vagy célnyelvi országok ünnepei, szokásai stb.) és/vagy • Differenciálás, gyakorlás: az elsajátított ismeretek begyakorlása, elmélyítése a tanulók egyéni igényeinek megfelelően és/vagy • Projektmunkák: a témakörökhöz kapcsolódó projektmunkák készítése egyéni, pár-, vagy csoportmunkában • Ismétlés, önellenőrzés, tesztek, témazárók	15
Összes:	144

11. évfolyam

Évi óraszám: 144

Tartalom

Kommunikációs szándékok

(lásd a 12. évfolyam kerettantervében)

Fogalomkörök

(lásd a 12. évfolyam kerettantervében)

A továbbhaladás feltételei

Hallott szöveg értése

A tanuló legyen képes

- kb. 200 szavas köznyelvi szövegben a lényeges információt a lényegtelenről elkülöníteni;
- kb. 200 szavas köznyelvi szövegben ismeretlen nyelvi elem jelentését a szövegösszefüggésből kikövetkeztetni;
- kb. 200 szavas köznyelvi szövegben fontos információt megérteni;
- kb. 200 szavas köznyelvi szövegben specifikus információt azonosítani;
- köznyelvi beszélgetést vagy monologikus szöveget különösebb nehézség nélkül megérteni.

- *Beszédkésztség*
- A tanuló legyen képes □ árnyaltabban megfogalmazott kérdésekre összetettebb struktúrákban rendezett válaszokat adni;
- választékos mondatokban közléseket megfogalmazni, kérdéseket feltenni, eseményeket elmesélni, érzelmeket kifejezni;
- megértési, illetve kifejezési problémák esetén segítséget kérni;
- beszélgetésben részt venni;
- társalgásban véleményt kikérni, álláspontot megvédeni.
- *Olvasott szöveg értése*
- A tanuló legyen képes
- kb. 250 szavas, köznyelven megírt szöveget elolvasni;
- kb. 250 szavas szövegben lényeges információt a lényegtől megkülönböztetni;
- ismert nyelvi elemek segítségével kb. 250 szavas köznyelvi szövegben ismeretlen nyelvi elemek jelentését kikövetkeztetni;
- kb. 250 szavas szövegben fontos információt megtalálni;
- kb. 250 szavas szövegben specifikus információt azonosítani;
- kb. 250 szavas köznyelven megírt szöveget anyanyelven és/vagy célnyelven összefoglalni;
- egyszerű vagy egyszerűsített publicisztikai vagy irodalmi szöveg különösebb nehézség nélkül megérteni.

Íráskésztség

A tanuló legyen képes

- kb. 200 szavas, tényszerű információt közvetítő néhány bekezdésből álló, szöveget írni;
- gondolatait és érzelmeit változatos kifejezésekkel és mondat szerkezetekkel, a megfelelő nyelvi eszközök használatával, logikai összefüggések alapján bekezdésbe rendezett szövegben megfogalmazni; □ különböző szövegfajtákat létrehozni;
- változatos közlésformákat használni.

12. évfolyam

Évi óraszám: 144

Tartalom

Kommunikációs szándékok

Társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs szándékok:

- megszólítás;
- köszönés, elköszönés;
- bemutatás, bemutatkozás;
- telefonálásnál bemutatkozás és elköszönés;
- személyes levélben megszólítás és;
- elbúcsúzás;
- érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás;
- engedélykérés és arra reagálás;
- köszönet és arra reagálás;
- bocsánatkérés és arra reagálás;
- gratuláció, jókívánságok és arra reagálás.
- *Érzelmek kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok:*
- sajnálkozás;

- öröm;
- elégedettség, elégedetlenség;
- csodálkozás;
- remény; □ bánat; □ bosszúság.
- Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs szándék- kok:
- véleménynyilvánítás, véleménykérés és arra reagálás;
- valaki igazának az elismerése és el nem ismerése;
- egyetértés, egyet nem értés;
- érdeklődés, érdektelenség;
- tetszés, nem tetszés;
- dicséret, kritika;
- ellenvetés;
- akarat, kívánság, képesség, kötelezettség, szükségesség, lehetőség;
- ígéret; szándék, □ érdeklődés értékítélet, kívánság, preferencia és érdeklődési kör iránt.
- *Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs szándékok:*
- dolgok, személyek megnevezése, leírása;
 - események leírása;
- információkérés, információadás;
- igenlő vagy nemleges válasz;
- válaszadás elutasítása,
- tudás, nem tudás; □ bizonyosság, bizonytalanság; □ ismerés, nem ismerés.
- *A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs szándékok:*
- kérés;
- tiltás, felszólítás;
- segítségkérés és arra reagálás;
- javaslat és arra reagálás; □ kínálás és arra reagálás;
- meghívás és arra reagálás.
- *Interakcióban jellemző kommunikációs szándékok:*
- visszakérdezés, ismétléskérés;
- nem értés;
- betűzés kérése, betűzés;
- felkérés lassabb, hangosabb beszédre;
- beszélési szándék jelzése, téma bevezetése;
- megerősítés
- témaváltás, beszélgetés lezárása.

Fogalomkörök

cselekvés, történés, létezés kifejezése,
 birtoklás kifejezése,
 térbeli és időbeli viszonyok,
 függő beszéd,
 mennyiségi és minőségi viszonyok,
 modalitás,
 esetviszonyok,
 logikai viszonyok,

szövegösszetartó eszközök.

A továbbhaladás feltételei

Hallott szöveg értése

A tanuló legyen képes

- kb. 200 szavas szövegben a lényeges információt a lényegtelenről elkülöníteni;
- kb. 200 szavas szövegben ismeretlen nyelvi elem jelentését a szövegösszefüggésből kikövetkeztetni;
- kb. 200 szavas szövegben fontos információt megérteni;
- kb. 200 szavas szövegben specifikus információt azonosítani;
- köznyelvi beszélgetést vagy monologikus szöveget anyanyelvén és/vagy célnyelven összefoglalni.

Beszédkésztség

A tanuló legyen képes

- □ árnyaltabban megfogalmazott kérdésekre összetettebb struktúrában rendezett válaszokat adni;
- választékos mondatokban közléseket megfogalmazni, kérdéseket feltenni, eseményeket elmesélni, érzelmeket kifejezni;
- gondolatait megfelelő logikai sorrendben, választékos mondatokban előadni;
- megértési, illetve kifejezési problémák esetén segítséget kérni; □ beszélgetésben részt venni; □ társalgásban részt venni.
- *Olvasott szöveg értése*
- A tanuló legyen képes
- kb. 250 szavas szöveget elolvasni;
- kb. 250 szavas szövegben lényeges információt a lényegtelenről megkülönböztetni;
- ismert nyelvi elemek segítségével kb. 250 szavas szövegben ismeretlen nyelvi elemek jelentését kikövetkeztetni;
- kb. 250 szavas szövegben fontos információt megtalálni;
- kb. 250 szavas szövegben specifikus információt azonosítani;
- kb. 250 szavas köznyelven megírt szöveget anyanyelvén összefoglalni;
- egyszerű vagy egyszerűsített publicisztikai vagy irodalmi szöveget anyanyelvén és/vagy célnyelven összefoglalni.

Íráskésztség

A tanuló legyen képes

- kb. 200 szavas, tényszerű információt közvetítő néhány bekezdésből álló, szöveget írni;
- gondolatait, érzelmeit, érvekkel alátámasztott véleményét változatos kifejezésekkel és mondat szerkezetekkel, a megfelelő nyelvi eszközök használatával logikai összefüggések alapján, bekezdésbe rendezett szövegben megfogalmazni; □ különböző szövegtípusokat létrehozni; □ változatos közlésformákat használni.

Tartalom

Az újonnan belépő kommunikációs szándékokat, fogalomköröket és az új példákat dőlt betűvel jelezzük.

a) Kommunikációs szándékok

A társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs szándékok

Kezdeményezés és válasz		
Megszólítás:	Excuse me.	Pardon?

	I am sorry to disturb you.	Yes, can I help you?
Köszönés:	How do you do? Good morning. Hello Tom. Hello, how are you? Hi!	How do you do? Good morning. Hello Mary. Very well, thank you. And how about you? Hi!
Elköszönés:	Goodbye. Bye-bye! See you later. Good night. Take care. Give me a ring some time. Have a good trip. Keep in touch!	Goodbye. Bye! Good night. Thanks. Bye! Thank you, I will. Thanks. I will. Okay, bye.
Bemutakozás, bemutatás:	My name is... Have you met Jane? May I/Can I/ Let me introduce myself? May I/Can I/ Let me introduce you to Rosy?	Hello. Hi! Pleased to meet you. Nice to meet you.
Telefonon bemutatkozás:	Hello, this is Mary Smith speaking	
Telefonon más személy kérése:	Can I speak to George, please? Could you put me through to Mrs Hamilton, please?	Yes, just a minute, please.
Telefonálásnál elköszönés	I'll call back again later this evening. It was lovely to speak to you. Thanks for ringing. Bye!	Bye!
Üdvözlőküldés	Give my love / regards to...	I will.
<i>Megszólítás személyes és hivatalos levélben</i>	<i>Dear Sir / Madam, Dear John,</i>	
<i>Elbúcsúzás személyes és hivatalos levélben</i>	<i>Best wishes, Love (from), I am looking/ look forward to hearing from you soon. Yours faithfully, Yours sincerely,</i>	
Érdeklődés mások hogyléte felől és arra reagálás	How are you feeling today? What's the matter?	Fine. / OK / All right. Much better, thanks. Not very well, I am afraid. Actually, I am suffering from...

Engedélykérés és arra reagálás:	May I use your telephone? Do you mind if I open the window?	Yes, go ahead. Not at all.
Köszönet és arra reagálás:	Thanks. Thank you very much. Thanks a lot. It's very kind of you. I'd like to thank you for your help.	Not at all. You are welcome. No problem. Do not mention it. My pleasure.
Bocsánat kérése és arra reagálás:	I am sorry. I am very sorry. I must apologise for coming late. I beg your pardon Please, forgive me.	That's all right. It doesn't matter. Never mind. No problem.
Gratulációk, jókívánságok és arra reagálás:	Happy Christmas/New year/Birthday! Many happy returns (of the day) Congratulations! Have a nice holiday. All the best. Cheers!	Happy Christmas /New Year/ Birthday! Thank you. Thank you, the same to you. Cheers!
Együttérzés és arra reagálás :	I am sorry about your illness. I am sorry to hear that. <u>I am</u> sorry. What a shame! Oh, dear.	

Érzelmek kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok

Öröm, szomorúság	Are you happy about that? What do you think of that? How do you feel about that?	Great! I am so glad /very happy. I am glad to hear that. I am so pleased that... Good for you. Congratulations. I feel so happy for... I'm sorry to hear that. What a pity. Oh, no! Oh, dear! I feel so sorry for...
Hála:	I am very grateful to you. It was most kind of you.	
Sajnálkozás:	Do you feel sorry for her? Do you regret going to live in the country?	I feel sorry for her. Sorry to hear, things are difficult for her. If only I hadn't changed my flat. I don't regret it.

Elégedettség, elégedetlenség, bosszúság	What do you think of...? Are you pleased with...? Are you happy with...? Are you satisfied with...?	That's fine/nice/not bad. That was fine/good/ nice I'm quite satisfied with... I'm quite happy with... I'm quite pleased with... It's not good enough. That wasn't very good. I'm tired of...
<i>Csodálkozás:</i>	<i>Did you realise that Joe has failed his exams? Did you know about the ... Were you surprised to hear the news?</i>	<i>I can hardly believe it. Amazing, isn't it?</i>
Remény	What are you hoping for? What are you looking forward? What are your hopes for the new year?	I am looking forward to... I can hardly wait for... I hope you'll have time to join me for dinner.
<i>Aggodalom, félelem</i>	<i>What's the matter? You look worried. Are you worried about...? Are you afraid of what might happen?</i>	<i>I am worried about my parents. It was really frightening.</i>
Bánat, elkeseredés	Are you disappointed with your exam results?	I am very disappointed. I am sorry to hear that.

Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok

Véleménykérés, vé leménynyilvánítás és arra reagálás:	What do you think? What do you think of it? So do I. Do you? I don't.	I think it is unfair. I think it is horrible. .
Valaki igazának az el ismerése és el nem ismerése:	You are right. You are wrong.	
Egyetértés, egyet nemértés	Do you agree? What's your opinion? How do you feel about it?	OK All right. I think he's wrong/right. I'm afraid I don't agree. I doubt whether...
Érdeklődés, érdekte- lenség:	Are interested in sports?	I am interested in garden ing. It doesn't really bother me.

Tetszés, nemtetszés	Do you like Italian food? You like meat, don't you? What do you think of the new teacher?	I think it's great. I don't like it. He looks nice. I don't think much of...

Dicséret, kritika:	Oh, what a good idea! What a pleasant surprise! That's a nice dress. It's absolutely delicious. It's rather boring.	Oh, do you like it? I am glad you like it. Oh, do you think so? Thanks. I am sorry, you don't like it.
<i>Szemrehányás</i>	<i>It's your fault.</i> <i>You shouldn't have left it like that.</i>	
Akarat, kívánság	Would you like a cake? I want to pay. Can I have my bill, please?	I'd like an ice-cream
Bizonyosság, bizonytalanság:	I wonder why they are so reluctant? Do you think this is real silk? Are you sure you want to go?	She is certainly tired. / She must be tired. It seems to be real silk. I'm not sure. Perhaps. / Maybe. I don't think she has ever been there.
Képesség	Can you speak French? Are you able to ride a horse?	I can understand French I am unable to ride a horse.
Szükségesség	Is that necessarily so? <i>Must things be black and white?</i>	People must sleep some times. <i>Classical music need not be boring.</i>
Kötelezettség	Must we fill in this form now? When do we have to leave?	We must fill it in now Right now.
Ígéret	Will you come and meet me at the station?	Don't worry, I will. I promise to be there at five.
Értéktételezés:	What's your reaction to the news? Do you approve of his decision?	That's good/not bad/terrible. It's too... It's not... enough.
Szándék, kívánság	What would you like to do? Would you like to have a rest?	I'd like to see that film I'd rather not go out to night.
Preferenciák:	What would you rather do? What would you prefer? Would you rather go now or later?	I'd rather have a rest. I prefer tea to coffee.
Érdektelenség, közömbösség	Do you mind?	It doesn't matter
<i>Terv</i>	<i>Do you intend to have a starter?</i>	<i>Yes, I intend to have some cheese..</i>

<i>Érdeklődési kör</i>	<i>What do you like doing in your spare-time?</i>	<i>I'm interested in music. I like painting. I'm good at figures.</i>

Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs szándékok

Dolgok, személyek megnevezése, leírása:	What is it? What's it in English? What does that mean? What does it look like?	It's.../ That's.../ It's a kind of.../It's used for... The young man talking to Jane is her brother. The car parked at the back isn't yours, is it? It's rather heavy and it is used for lifting a car.
Események leírása:	What happened?	First she opened the window, then she phoned the ambulance and finally she told the neighbours. After opening the door she phoned the ambulance. While waiting for the ambulance she told the neighbours.
Információ kérés, adás:	Did you see him? When will the guests arrive? How do you make an omelette? How far is your school? How long does it take to get there? Please, can you tell me the way to the station? Who is that?	Yes, I did At 6 p.m. You take two eggs and some milk and flour. It's 20 minutes by bus. Take the second turning on the right It's me.
Tudás, nemtudás:	Do you know where he lives?	I have no idea.
Ismerés, nem ismerés:	Do you know Mexico?	Yes, I have already been there.
<i>Feltételezés, kétely:</i>	<i>I doubt if he can do it. I don't suppose they can come any earlier. I suppose he is right.</i>	
<i>Ok, okozat:</i>	<i>Why is that?</i> <i>What's the reason for that?</i> <i>What caused the accident?</i>	<i>Well, simply because she'd like to meet the teacher.</i> <i>He didn't give way; this is how it happened.</i>

<i>Cél, magyarázat:</i>	<i>What's this used for? What's the point of that? How does it work? Can you tell me the way to..?</i>	<i>It's for cooking. It's to work with. You switch it on here Take the second turning on the right.</i>
<i>Emlékezés, nem em- lékezés:</i>	<i>Do you remember where you left it? Did you remember to lock the door?</i>	<i>I can't remember where I put my handbag. I don't remember saying that. I have forgotten to lock the door.</i>

A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs szándékok

Kérés:	Chris, could you do me a great fa vour? Could you give me your credit card number? Do you have a stamp by any chance? Would you pass me the sugar please? I'd like you to...	Yes, sure. Of course. Yes, of course. I'm afraid I can't.
Tiltás, felszólítás:	Keep off the grass. You must not smoke here.	
Segítségkérés és arra reagálás:	Will you do the washing up for me, please?	
Segítség felajánlása:	I am going to the market. Shall I bring you something?	I'll do the washing up for you.
Javaslat és arra reagálás:	Why don't we put the film in here? Let's go to the cinema tonight. I suggest going to Prague.	Good idea. I'd prefer to go to the theatre. I'd rather not.
Kínálás és arra reagálás:	Would you like another drink? What would you like? Help yourself! Let me get you a drink. Have an orange. Here you are.	That's very kind of you. /I am sorry, I can't. An orange please. Thank you. Thank you. No, thank you.
Meghívás és arra reagálás:	Would you like to come to the cin ema? Can we meet at, say, six? Are you free on Tuesday? Let's meet on Sunday.	Yes, I'd love to. That's very kind of you, but... No, I am afraid I can't. I am sorry, I can't. Yes, that would be okay. Sorry, I can't make it then. No, I am afraid, I can't.

<i>Reklamálás, panasz:</i>	<i>It was terrible. It's too cold. I have a complaint. This doesn't work.</i>	
<i>Tanácskérés, tanács-adás:</i>	<i>What would you recommend? What shall I do? What do you think I should do? What advice would you give?</i>	<i>Why don't you...? I think you should... I don't think you should... You ought to... You'd better...</i>

Interakcióban jellemző kommunikációs szándékok

Megértés biztosítása:	Visszakérdezés, ismétléskérés	Did you say the castle? Sorry, Where does she live? Sorry, what did you say his name was?
	Betűzés kérése, betűzés	Can you spell it for me? It spells...
	Magyarázatkérés, magyarázat értés ellenőrzése	Sorry, I don't understand. Could you understand? Am I making myself clear? Sorry, what does that mean?
	Felkérés hangosabb, lassabb beszédre	Could you speak a little more slowly, please? Sorry, that was a bit too fast.
Párbeszéd strukturalása:	Beszélgetés kezdése	Well, there is nothing in the garage. I'll tell you what; I've just had a thought. The question is how many people are willing to spend money on it. The trouble is, we have not got any money.
	Elemek összekapcsolása	<i>Put the cheese on first, and then...</i> All the overhead lockers started rattling. In the end we landed safely. ...Suddenly there was a loud bang.
	Beszélgetés lezárása	Right...okay Well, it's been nice talking to you.

Beszélgetésbe be-és kilépés:	Beszédszándék jelzése	Can I join in?
	Félbeszakítás	Could I come in there? Can I say something? I'm sorry, but...
	Folytatás szándékának jelzése	Just let me finish, what I was going to say
	Befejezési szándék jelzése	...and that's erm about it. Just one more thing, Finally... To sum up...
	A partner mondanivalójának követése	Do go on. Don't let me interrupt you They have never been to Japan to see her. Oh, haven't they?
<i>Saját szöveg strukturálása:</i>	<i>Példák megnevezése</i>	<i>No, if I had, say, an hour to wait... And equipment, like switches and things like that.</i>
	<i>Témaváltás</i>	<i>That reminds me...</i> <i>Talking of holidays...</i>
	<i>Visszatérés a témához</i>	<i>Going back to the subject...</i>
	<i>Összefoglalás</i>	<i>Well, to sum it up...</i>
	<i>Helyesbítés</i>	<i>No, I don't play very much now. No, not at all. They are trying too hard the other way, or well not too hard.</i>
	<i>Kiemelés, hangsúlyozás</i>	<i>The only problem I suppose if we go by train is...</i>
	<i>Kérdezési stratégiák</i>	<i>Direct: Do you know the way to the railway station? Indirect: Can you tell me how to get to the station? Megerősítést váró kérdés: You don't drink wine, do you? Választó kérdés: One piece of toast or two, Mike?</i>

b) Fogalomkörök:

Fogalomkörök	Fogalomkörök nyelvi kifejezései
Cselekvés, történes, létés kifejezése Jelenidejűség	Present Simple When do you get up? I don't drink milk.

	Present Simple Passive English is spoken all over the world. Present Continuous Why is she crying? I'm not listening. I'm leaving. Present Perfect Simple Have you done your room? I haven't finished it yet. <i>We haven't met since Christmas.</i> <i>I've lived here for ten years.</i> Present Perfect Passive My flat has just been decorated.
Múltidejűség Jövőidejűség	<i>Present Perfect Continuous</i> <i>Your hands are dirty. What have you been doing? I have been learning French for two years.</i> Past Simple And then she kissed me. Why didn't you come yesterday? Past Simple Passive When was this photo taken? Past Continuous What were you doing at five yesterday? I was watching TV when he phoned. Past Perfect I realised that we had met before. Going to (plans) What are you going to do on Saturday? <i>Going to (events likely to happen)</i> <i>It's going to rain.</i> Future with Will (certainty) (sudden decision) When will you be fourteen? OK. I'll do the washing up. <i>Future Continuous</i> <i>This time tomorrow I'll be flying over the ocean.</i> <i>Passive Future Simple</i> <i>When will it be finished?</i>

<i>Műveltetés</i>		<i>Have/get sg done</i>	<i>I'm getting my car washed next week.</i>
Birtoklás kifejezése		Have ige	I didn't have many friends in the kindergarten. I will have a Porsche when I'm 20.
		Possessive adj.	My, your, his/her/its,our, their dog
		Possessive pronouns	Mine, yours,...theirs
		Genitive 's	Kate's brother the corner of the room
		Of	Whose?
		Belong to	Who does it belong to?
Térbeli viszonyok	Irányok, hely meghatározás	Prepositions, Prepositional Phrases, Adverbs	Here, there, on the left, on the right, in, on, under, opposite, next to, between, in front of, behind, inside, outside, above ...
		picture location	at the top/at the bottom of ... ,on the left hand side, in the background in the east/west ... , along the river, through the forest, past the shop ...
		geographical location	
Időbeli viszonyok	Gyakoriság	Adverbs of time with Present Perfect Simple How often?	<i>Already, yet, just</i> Always, often, sometimes, never, once/twice a week, every day ... I always make my bed. She goes swimming twice a week.
	Időpont	When? What time?	Now, in the morning Yesterday, last week, two years ago, Tomorrow, next week In 1997, in July, at 5 o'clock, on Monday This time tomorrow By 9 o'clock yesterday It's quarter to eight.
		What's the time?	

Időtartam	How long?+Past Simple While When How long ?+Present Perfect Simple/ <i>Continuous</i>	How long were you in hospital? For two weeks. While I was watching TV, Mary arrived. When I entered, the boys were fighting. We haven't met since Christmas. <i>I have been waiting for you for hours.</i>
Mennyiségi viszonyok	Singularand plural nouns	Children, people, men, women ... one, two... first, second..
	Countable nouns Uncountable nouns	How many CDs have you got? I've got a lot of/few CDs. A great number of people How much money have you got? I've got a lot of/little money. A cup of tea, a piece of cake A great deal of energy All, both, none, neither Each, every

Minőségi vi szonyok	Comparative sentences (short, long adjectives) Irregular adjectives <i>too / enough</i>	Tom's younger than Sue. Mary is the prettiest girl. She is the most intelligent of all. I'm as tall as you. This town is less polluted than that one. This is the most interesting book I've ever read. Good, bad ...(better, worse) It's too big, It's not small enough. <i>He is too young/isn't old enough to drink whisky.</i> It's much too difficult. It's not quite satisfactory. <i>The book was so good that I couldn't put it down.</i> <i>It was such a good book that I couldn't put it down.</i> What's it like? What colour is it? What does it look/taste/sound/feel like?
Modalitás	Should/shouldn't <i>Should/shouldn't + perfect infinitive</i>	You should ask her. <i>You should have warned me.</i>
	Can (ability) Can/could/may (permission) <i>Could-was able to/</i> <i>manage to</i>	I can swim. Can/could/may I open the window? He could speak two languages at the age of five. Last summer I was able to visit the British Museum. <i>Did you manage to pass the examination?</i>
	Must/needn't (obligation) Have to Musn't	I must read it. You needn't do it now. Did you have to be there? Children mustn't smoke.
	Must/may/might/can present infinitive (certainty) <i>Used to</i>	John must be ill. 't + He can't be at school. <i>I used to play with dolls.</i>

	<i>Passive modals</i>	<i>What can be seen in that museum?</i>
Logikai viszo nyok	Linking words <i>Purpose</i> Conditional I Conditional II <i>Conditional III</i> Time clauses with future meaning Reported speech with present reporting verb	And/or/but/because/ <i>since/</i> although/ on the one hand – on the other hand, so, therefore, that's why either-or, neither-nor <i>otherwise/or else as</i> Although he is rich, he is not happy. <i>Hurry up otherwise/or else we will be late.</i> <i>I helped him so that he could pass his examination</i> I've been to London to visit the Queen. We'll stay at home if it rains. If I had time, I would take you to the cinema. <i>If you had invited me, I would have gone to the party.</i> When dad comes home, he'll be angry with you. He says he is tired. I don't know where he lives. Tell him to stop it.
Függő beszéd	<i>Reported speech with past reporting verb</i>	<i>She said I was handsome. I asked him if we had met before.</i>

Szövegössze- tartó eszközök	Articles	A, an, the
	Some+plural noun	There are some pencils in the bag.
	Any+plural noun	Have you got any sisters? I haven't got any matchboxes.
	Some +singulr noun	There's some water in the vase.
	Any + singular noun	There isn't any juice in my glass.
	Nominative and accusative of personal pronouns	I, he, they... Me, him, them...
	Demonstrative pronouns	This, that, these, those
	Indefinite pronouns	Somebody, anybody, nobody, everybody ... myself...
	<i>Reflexive pronouns</i> Relative pronouns	
	Propword	The girl who lives next door bought a car. The book I gave you...
	Substitute do	one, ones Which one would you like? <i>He asked me to help him, and I did.</i>

Kezdő angol informatika szakirány

9. évfolyam

Hetek száma: 36

Heti óraszám: 4

Évi óraszám: 144

Cél

Az angol nyelv megismertetése a tanulóval. Szeresse meg és merjen az idegennyelven megszólalni. Alapozzuk meg a nyelvtanuláshoz szükséges készségeket, alakítsuk ki a nyelvtanulási szokásokat. A tanuló legyen képes alapszinten kommunikálni.

Tartalom

– Kommunikációs szándékok

A társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs szándékok

Kezdeményezés és válasz

Köszönés, elköszönés:	How do you do? Good morning/afternoon/evening. Hello Dave. Hello, how are you? Hi! Goodbye. Bye-bye! See you tomorrow. Good night. Have a nice trip.	How do you do? Good morning. Hello Janet. Very well, thank you. Hi! Goodbye. Bye! See you. Good night. Thanks.
Bemutakozás, bemutatás:	My name is... This is my friend, ...	Hello, I'm ... Hi. Nice to meet you.
Telefonálás	Hello, this is Janet Leigh speaking. Can I speak to Hannah, please? Thanks for ringing. Bye!	Yes, just a minute, please. Bye!
Levél- és üzenetírás:	Dear John, Best wishes, Love, I'll look forward to your reply.	
Köszönetnyilvánítás és arra reagálás:	Thanks. Thank you very much. Thanks a lot. It's very kind of you.	Not at all. That's all right.. No problem.
Bocsánatkérés és arra reagálás:	I'm sorry. I'm very sorry.	That's all right.
Gratulációk, jókívánságok és azokra reagálás:	Happy Christmas / New year / Birthday! Congratulations! Have a nice holiday. All the best. Cheers!	Happy Christmas / New Year / Birthday! Thank you. Thank you, the same to you. Cheers!

Érzelmek kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok

Sajnálkozás, együttérzés:	I'm sorry. Sorry to hear that. Sorry I'm late. Oh, dear.	
Öröm, szomorúság:	Are you happy about that? I'm so glad to see you. What do you think of that? How do you feel about that?	Great! I'm so happy. I'm happy to hear that. That's good news. I feel so happy for... I'm sorry to hear that. What a pity. Oh, no! Oh, dear! I feel so sorry for...

Elégedettség, elégedetlenség, bosszúság:	What do you think of...? Are you happy with...?	That's fine/nice/not bad. That was fine/good/ nice That wasn't very good.

Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok

Véleménykérés, véleménynyilvánítás:	What do you think? What do you think of it?	I think it is terrible. That is a terrible shame.
Érdeklődés:	Are you interested in sports? How do you spell it?	I'm interested in music.
Tetszés, nemtetszés:	Do you like Italian food? You like meat, don't you? What do you think of the new teacher?	I think it's great. I don't like it. He looks nice. I don't think much of...
Akarat, kívánság:	Would you like a sandwich? Can I have my bill, please? I want to pay.	I'd like a hamburger
Képesség:	Can you speak French? Can you play football?	I can understand French I can't play chess..
Kötelezettség:	You must wear a tie to work. I have to wake up early to go to work.	
Szükségesség:	How much water do we need?	
Szándék, kívánság:	What would you like to do?	I'd like to see that film
Preferenciák:	What would you prefer?	I prefer tea to coffee.
Terv:	What are you going to do?	I'm planning to spend the weekend in Paris. I'm going to make a big party.

Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs szándékok

Dolgok, személyek megnevezése, leírása:	What is it? What is it like? What's it in English? What does that mean?	It's.../ That's.../ It's a kind of... It means...
Események leírása:	They arrived at the airport, they checked in, and waited for their plane.	
Információkérés, -adás:	Did you see him? When will the guests arrive? How far is your school? How long does it take to get there? Can you tell me the way to the station, please? Who is that? How do you spell it?	Yes, I did At 6 p.m. It's 20 minutes by bus. Take the second turning on the right It's me.
Tudás, nemtudás:	Do you know where he lives?	I don't know. I have no idea.

A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs szándékok

Kérés:	Can I have a piece of paper, please? Could you repeat that, please? Can you help me?	Of course. Yes, of course. Certainly. I'm afraid I can't.
Felszólítás:	Turn off your mobiles. Wake up, get out of bed.	
Javaslat és arra reagálás:	Let's go to the cinema tonight.	Good idea.
Kínálás és arra reagálás:	Would you like a drink? What would you like? Help yourself! Have an orange. Here you are.	That's very kind of you. I'm sorry, I can't. An orange, please. Thank you. No, thank you. / Yes, please. Thanks.
Meghívás és arra reagálás:	Would you like to come to the cinema? Can we meet at seven? Let's meet on Sunday.	Yes, I'd love to. I'm sorry, I can't. Yes, great. No, I'm afraid, I can't.

Interakcióban jellemző kommunikációs szándékok

Megértés biztosítása:	Visszakérdezés, ismétléskérés Betűzés kérése, betűzés Nem értés, magyarázatkérés, magyarázat értés ellenőrzése Felkérés lassabb beszédre	Did you say the castle? Sorry, where does she live? Sorry, what did you say? How do you spell it? Sorry, I don't understand. Could you understand? Sorry, what does that mean? Could you speak slowly, please?

b) Fogalomkörök

Fogalomkörök		Fogalomkörök nyelvi kifejezései	
Cselekvés, történés, létezés kifejezése	Jelenidejűség	<i>present simple</i> <i>present continuous</i> <i>present perfect simple</i>	When do you get up? I don't play football. What are you doing? I'm reading a book Have you seen this film? I haven't read that book.
	Múltidejűség	<i>past simple</i>	We went to the cinema yesterday. Did you go to school on Monday?
	Jövőidejűség	<i>going to</i> <i>simple future</i>	What are you going to do on Saturday? I'll have a cake. When will you finish this job?.

Fogalomkörök		Fogalomkörök nyelvi kifejezései	
Birtoklás kifejezése		<i>have (got)</i> <i>possessive adj.</i> <i>possessive pronouns</i> <i>genitive 's</i> <i>of</i>	I don't have many friends. She's got a lovely blue dress. my, your, his/her/its/our, their dog mine, yours,...theirs Susie's brother the corner of the room whose?
Térbeli viszonyok	Irányok, helymeghatározás	<i>prepositions,</i> <i>prepositional phrases,</i> <i>adverbs</i>	here, there, on the left, on the right, in, on, under, opposite, next to, between, in front of, behind, inside, outside, above
Időbeli viszonyok	Gyakoriság Időpont Óra	<i>how often?</i> <i>when? what time?</i> <i>what's the time?</i>	always, often, sometimes, never, once/twice a week, every day ... I always make my bed. now, in the morning yesterday, last week, two years ago, tomorrow, next week in 2007, in july, at 4 o'clock, on Monday It's half past six.
Mennyiségi viszonyok		<i>singular and plural</i> <i>cardinal numbers</i> <i>ordinal numbers</i> <i>countable nouns</i> <i>uncountable nouns</i> <i>some, any</i> <i>quantifiers</i>	children, people, men, women ... one, two, three., ... first, second, ... How many books have you got? How much money has he got? I haven't got any money. a lot, not much, little, few I've got a lot of/little money. a cup of tea, a piece of cake
Minőségi viszonyok		<i>comparative sentences</i> <i>(short, long adjectives)</i> <i>irregular adjectives</i> <i>what ... like</i> <i>what colour</i>	Tom's younger than Sue. Mary is the prettiest girl. I'm as tall as you. This is the most interesting book good, bad ...(better, worse) What's it like? What colour is it?
Modalitás		<i>can</i> <i>could</i>	She can swim very well. Can I open the window? He could speak two languages at the age of five. Could you repeat that, please?
Logikai viszonyok		<i>linking words</i>	and, or, but, because
Szövegösszetartó eszközök		<i>Articles, determiners</i> <i>some+plural noun</i> <i>any+plural noun</i>	a, an, the There are some pencils in the bag. Have you got any sisters? I haven't got any matchboxes. There's some water in the vase.

Fogalomkörök		Fogalomkörök nyelvi kifejezései	
		<i>some + singular noun</i> <i>any + singular noun</i> <i>nominative and accusative of personal pronouns</i> <i>demonstrative pronouns</i> <i>indefinite pronouns</i>	There isn't any juice in my glass. I, he, they... me, him, them... this, that, these, those somebody, anybody, nobody, everybody ...

c) Témakörök

Témakör		Kapcsolódási pont
Ismerkedés, barátság, Család, rokonság	9 óra 10 óra	Etika: önismeret, gyermekkor, ifjúság
Időjárás, évszakok, Öltözködés, sport	9 óra 10 óra	természetismeret, hon- és népismeret, brit civilizációs ismeretek, földrajz, meteorológia, egészségtan.
Közvetlen környezetünk, lakás, Tanterem, tantárgyak, Város/falu, épületek, Közlekedés, tájékozódás, útbaigazítás	9 óra 9óra 9 óra 9 óra	oktatás, hon- és népismeret, brit civilizációs ismeretek, illetan.
Mindennapi életünk, napirend, szokásos tevékenységek, házimunka, Tanulás, szabadidő, Étkezés, vendégség	10 óra 9 óra 9 óra	gasztronómia, hon- és népismeret, egészségtan, brit civilizációs ismeretek, illetan.
Vásárlás, ruha, öltözködés	9óra	divattörténet, média, illetan, önismeret.
Szórakozási lehetőségek, könyv, film, színház, kikapcsolódás, Utazás, szálloda	9 óra 9 óra	kultúra, média, hon- és népismeret, brit civilizáció.
Ismétlés, gyakorlás, tesztek	15 óra	

Kimeneti szint

Hallott szöveg értése

A tanuló képes

- kb. 100 szavas köznyelvi szövegben a lényeges információt a lényegtelenről elkülöníteni;
- kb. 100 szavas köznyelvi szövegben ismeretlen nyelvi elem jelentését a szövegösszefüggésből kikövetkeztetni;
- kb. 100 szavas köznyelvi szövegben fontos információt megérteni;
- kb. 100 szavas köznyelvi szövegben specifikus információt azonosítani;
- köznyelvi beszélgetés vagy monologikus szöveg lényegét megérteni.

Beszédkésztség

A tanuló képes

- köznyelven megfogalmazott kérdésekre egyszerű struktúrákban rendezett válaszokat adni;
- egyszerű mondatokban közléseket megfogalmazni, kérdéseket feltenni, eseményeket elmesélni, érzelmeket kifejezni;
- megértési, illetve kifejezési problémák esetén segítséget kérni;

- beszélgetésben részt venni;
- társalgást követni.

Olvasott szöveg értése

A tanuló képes

- kb. 150 szavas, köznyelven megírt szöveget elolvasni;
- kb. 150 szavas köznyelvi szövegben lényeges információt a lényegtelenről megkülönböztetni;
- ismert nyelvi elemek segítségével kb. 150 szavas köznyelvi szövegben ismeretlen nyelvi elemek jelentését kikövetkeztetni;
- kb. 150 szavas köznyelven megírt szövegben fontos információt megtalálni;
- kb. 150 szavas köznyelvi szövegben specifikus információt azonosítani;
- kb. 150 szavas köznyelven megírt szöveg lényegét megérteni;
- egyszerű vagy egyszerűsített publicisztikai illetve irodalmi szöveget követni.

Íráskészség

A tanuló képes

- kb. 100 szavas, tényszerű információt közvetítő néhány bekezdésből álló, szöveget írni;
- gondolatait változatos kifejezésekkel és mondat szerkezetekkel, a megfelelő nyelvi eszközök használatával, logikai összefüggések alapján szöveggé rendezni, egyszerű közléseket írásban megfogalmazni;
- különböző szövegfajtákat létrehozni;
- változatos közlésformákat (leírás, elbeszélés, jellemzés) használni.

10. évfolyam

Évi óraszám: 144

Hetek száma: 36

Cél: Ezen az évfolyamon jelentősen bővül a tanulók szókincse és változatos nyelvi szerkezetekkel ismerkednek meg. Képesek hosszabb lélegzetű önálló szövegeket létrehozni szóban és írásban.

Fogalomkörök		Fogalomkörök nyelvi kifejezései	
Cselekvés, történés, létezés kifejezése			
Jelenidejűség	Present Simple	When do you get up? I don't drink milk.	
	Present Continuous	Why is she crying? I'm not listening. I'm leaving.	
	Present Perfect Simple	Have you done your room? I haven't finished it yet.	
	Present Perfect Continuous	I have been living here since/for	
	Passive Voice (Present, with modals)	Paper is recycled in this school. It must be done immediately	
	There is / there are	There's an apple on the table.	
Múltidejűség	Past Simple	And then she kissed me. Why didn't you come yesterday?	
	Past Perfect	She had eaten the cakes before we arrived	
Múltbeli szokásos cselekvés	Used to	When I was a child I used to play hide- and-seek a lot.	
Jövőidejűség	Going to	What are you going to do on Saturday?	
	Future with Will	When will you be fourteen?	
	There will be		

Birtoklás kifejezése		
	Present forms of have	I have five friends at school.
	Possessive adj.	My, your, his/her/its, our, their dog
	Genitive 's	Kate's brother Whose?
Térbeli viszonyok		
Írányok, helymeghatározás	Prepositions, Prepositional Phrases, Adverbs	Here, there, on the left, on the right, in, on, under, opposite, next to, between, ...
Időbeli viszonyok		
Gyakoriság	How often?	Always, often, sometimes, never, once/twice a week, every day.
Időpont	When? What time? What's the time?	Now, Yesterday, last week, two years ago, Tomorrow, next week In 1997, in July, at 5 o'clock, on Monday It's eight. It's quarter to eight.
Mennyiségi viszonyok		
	Singulars and plurals Regular and irregular plurals	Boys, girls, Children, people, men, women ...
	Cardinal numbers 1-100	
	Ordinal numbers	first, second...
	Countable nouns Uncountable nouns	How many CDs have you got? I've got a lot of/few CDs. How much money have you got? I've got a lot of/little money.
Minőségi viszonyok		
	Comparative and superlative of short adjectives Irregular comparative and superlative forms of adjectives	Tom's younger than Sue. Mary is the prettiest girl. Good/bad (better, worse) What's it like? What colour is it?
Modalitás		
	Can (ability)	I can swim.
Engedélykérés	Can/could/may expressing permission	Can/could/may I join you?
Kötelezettség	Have to (Past)	Did you have to be there?
Tiltás	Mustn't	You mustn't smoke here.
Bizonyosság, bizonytalanság	Must, can't, may, might (not),	He must be at home. He can't be at home.

Fogalomkörök: 10. évfolyam	
Fogalomkörök	Fogalomkörök nyelvi kifejezései
Cselekvés, történés, létezés kifejezése	

Jelenidejűség	Present Perfect Simple (2.) Passive Voice (Present, with modals) Present Perfect Passive Have been vs have gone	Have you done your room? I haven't finished it yet. Paper is recycled in this school. It must be done immediately. It has been done. She has been to Paris. She has gone to Paris.
Múltidejűség	Past Continuous	What were you doing at 6 pm yesterday?
	Past Perfect	She had eaten the cakes before we arrived
	There was / there were	There was a huge tree in the garden.
Jövőidejűség	Going to	What are you going to do on Saturday?
	Future with Will	When will you be fourteen?
	There will be	
Térbeli viszonyok		
Irányok, helymeghatározás	Prepositions, Prepositional Phrases, Adverbs	Away from, towards, through, over, as far as, in front of ...
Időbeli viszonyok		
Időhatározók (used with Present Perfect)	Already, ever, just, yet	I've already jumped. Have you ever tried snorkelling? I haven't been to China yet. She's just called.
Függő beszéd	Reported speech with present reporting verb Reported speech – indirect questions	He says he is tired. I don't know where he lives. Tell him to stop it. Can you tell where she works?

Modalitás		
	Should/shouldn't for advice	You should stop smoking. You shouldn't eat so much chocolate.
Feltételes mondatok		
	First Conditional	There won't be any plastic if there's no oil.
	Conditional 2	We'd stay at home if it rained.
Szövegösszetartó eszközök		
	Indefinite pronouns	Somebody, anybody, nobody, everybody
	Possessive pronouns	Mine, yours, his, hers, theirs
Igeneves szerkezetek		
	Gerund, infinitive (1)	I enjoy reading. She likes to read about cats.

Az értékelés módjai:

- önértékelés
- társértékelés (pár-, csoportmunkában)
- szóbeli értékelés;
- írásbeli, főleg ösztönző-formáló értékelés
- minősítő-szelektáló értékelés
- összegző-lezáró értékelés (osztályzás)

11. évfolyam

Heti óraszám: 4 óra, Éves óraszám: 144, Hetek száma: 36

Témakör sorszáma	Témakör	Óraszám
1.	Ember és társadalom	16
2.	Utazás, nyaralás	17
3.	Munka világa	17
4.	Tudomány és technika	17
5.	Szabadidő, szórakozás	16
6.	Természet, környezetünk	16
7.	Életmód	16
8.	Modern élet	16
	Szabadon felhasználható: - Kiegészítő ismeretek: a témakörök elmélyítése, a helyi sajátosságokkal való kiegészítés (saját iskolám, iskolám ünnepei, hazám és/vagy célnyelvi országok ünnepei, szokásai stb.) és/vagy - Differenciálás, gyakorlás: az elsajátított ismeretek begyakorlása, elmélyítése a tanulók egyéni igényeinek megfelelően és/vagy	14

Ajánlott témakörök	
Témakör	Kapcsolódási pontok
1. Ember és társadalom - emberek közötti kapcsolatok: rokoni, baráti - kommunikáció, kapcsolattartás - fiatalok problémái, konfliktusai a kortársakkal és a felnőttekkel - életstílusok	<i>Életvitel és gyakorlat:</i> család és háztartás. <i>Etika:</i> generációk kapcsolata, családi élet.
2. Utazás, nyaralás - utazási célpontok - nyaralási tevékenységek	<i>Földrajz:</i> más népek kultúrái. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> közlekedési ismeretek, közlekedésbiztonság, fenntarthatóság, környezettudatosság a közlekedésben. <i>Földrajz:</i> a kulturális élet földrajzi alapjai, nyelvek és vallások, egyes meghatározó jellegű országok
3. Munka világa - foglalkozások - karrier	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> pályaorientáció és munka.

- pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás - önéletrajz, állásinterjú - diákmunka	
4. Tudomány és technika - a tudomány hatása a jövőnkre - találmányok - a tudomány területei - felfedezések, kutatások - virtuális valóság - technikai eszközök a mindennapokban	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; fizika:</i> tudománytörténeti jelentőségű felfedezések, találmányok. <i>Informatika:</i> számítógépen keresztül való kapcsolattartás, információ keresése, az informatikai eszközöket alkalmazó média, az elterjedt infokommunikációs eszközök előnyei és kockázatai, a netikett alapjai, élőszóval kísért bemutatók és felhasználható eszközeik.
5. Szabadidő, szórakozás - tematikus parkok - szórakozási lehetőségek - szabadidős tevékenységek: mozi, fesztivál - hobbik	<i>Ének-zene:</i> népzene, klasszikus zene, popzene. <i>Dráma és tánc:</i> a szituáció alapelemei, beszédre késztetés, befogadás, értelmezés. <i>Vizuális kultúra:</i> művészi alkotások leírása, értelmezése.
6. Természet, környezetünk - növények és állatok a környezetünkben. - időjárás, éghajlat - környezetvédelem - ökoturizmus - állatvédelem, állatgondozás - természeti katasztrófák	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> fenntarthatóság, környezettudatosság otthon és a lakókörnyezetben, víz és energia-takarékosság, újrahasznosítás.
7. Életmód - egészség, egészségmegőrzés - gyógy módok - wellness - egészséges ételek, táplálkozás - fitness, sportok	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> testi és lelki egészség, balesetek megelőzése, egészséges ételek. <i>Biológia-egészségtan:</i> testrészek, egészséges életmód, a betegségek ismérvei, fogyattékkal élők, betegségmegelőzés, elsősegély. <i>Testnevelés és sport:</i> a rendszeres testedzés szerepe, <i>Hittan:</i> gyógy módok a Bibliában
8. Modern élet - vásárlás - boltok, bevásárló központok - hirdetések, reklámok - városi és a vidéki élet	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> tudatos vásárlás. <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek.</i> lakóhely és környék hagyományai

Fejlesztési célok és feladatok készségenként

Fejlesztési egység	Hallott szöveg értése

Előzetes tudás	B1 mínusz, azaz a tanuló főbb vonalaiban megérti a köznyelvi beszédet a számára rendszeresen előforduló ismerős témákról. Megérti a legfontosabb információkat az aktuális eseményekről szóló vagy az érdeklődési köréhez kapcsolódó rádió- és tévéműsorokban, ha viszonylag lassan és érthetően beszélnek.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Ismerős témákról szóló köznyelvi beszéd megértése főbb vonalaiban és egyes részleteiben is. Egy beszélgetés során a résztvevők világosan megfogalmazott érveinek megértése több beszélő esetén is.

A fejlesztés tartalma
A köznyelvi beszéd főbb fordulatainak megértése rendszeresen előforduló, ismerős témák esetén. A hallott szöveg gondolatmenetének nagy vonalakban való követése, egyes tényszerű részinformációk megértése, amennyiben a beszéd világos, és ismerős kiejtéssel folyik. Mindennapi társalgásban a világos beszéd követése szükség esetén visszakérdezések segítségével. Ismerős témájú, lényegre törő előadás vagy beszéd követése. Egyszerű műszaki információ megértése, részletes útbaigazítások követése. Telefonbeszélgetésekben a főbb információk megértése. <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i> Hosszabb használati utasítások, információk, instrukciók, előadások, beszédek, viták, interjúk, dalok.

Fejlesztési egység	Szóbeli interakció
Előzetes tudás	B1 mínusz, azaz a tanuló felkészülés nélkül megbirkózik a mindennapi élet legtöbb helyzetével. Gondolatokat cserél, véleményt mond az érdeklődési körébe tartozó témákról. Boldogul a leggyakoribb kommunikációs helyzetekben. Stílusában, regiszterhasználatában legtöbbször alkalmazkodik a kommunikációs helyzethez.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Önálló boldogulás a mindennapi élet legtöbb, akár váratlan helyzetében is Gondolatokat cseréje, véleménynyilvánítás és érvelés az érdeklődési körbe tartozó és általános témákról is.
A fejlesztés tartalma	
Társalgásban való részvétel ismerős témák esetén, felkészülés nélkül. Érzelmek kifejezése és reagálás mások érzelmeire, mint például reménykedés, csalódottság, aggodalom, öröm. Problémák felvetése, megvitatása, teendők meghatározása, választási lehetőségek összehasonlítása. A tanulmányokhoz, érdeklődési körhöz kapcsolódó beszélgetésben való részvétel, információcsere, álláspont kifejtése, rákérdezés mások nézeteire. Gondolatok, vélemény kifejezése kulturális témákkal kapcsolatban, például zene, film, könyvek. Elbeszélés, újságcikk, előadás, eszmecsere, interjú vagy dokumentumfilm összefoglalása, véleménynyilvánítás, a témával kapcsolatos kérdések megválaszolása. Nézetek világos kifejtése, érvek egyszerű cáfolata.	

Választási lehetőségek összehasonlítása, előnyök és hátrányok mérlegelése. Utazások során felmerülő feladatok, például közlekedés, szállás intézése vagy ügyintézés a hatóságokkal külföldi látogatás során. <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i> Társalgás, megbeszélés, eszmecsere, tranzakciók, utasítások.

Fejlesztési egység	Összefüggő beszéd
Előzetes tudás	B1 mínusz, azaz a tanuló már változatosabban és részletesebben tudja bemutatni a családját, más embereket, lakóhelyét, tanulmányait, iskoláját stb.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Folyamatos önkifejezés a szintnek megfelelő szókincs és szerkezetek segítségével ismerős témakörökben. Érthető és folyamatos beszéd, a mondanivaló tudatos nyelvtani és szókincsbeli megtervezése.
A fejlesztési tartalma	
Folyamatos megnyilatkozás az érdeklődési körnek megfelelő témákról a gondolatok lineáris összekapcsolásával. Elbeszélések vagy leírások lényegének összefoglalása folyamatos beszédben, a gondolatok lineáris összekapcsolásával. Részletes élménybeszámoló az érzések és reakciók bemutatásával. Valóságos vagy elképzelt események részleteinek bemutatása. Könyv vagy film cselekményének összefoglalása és az ehhez kapcsolódó reakciók megfogalmazása. <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i> Leírások, képleírások, témakifejtés (például vizuális segédanyag alapján), elbeszélő szöveg.	

Fejlesztési egység	Olvasott szöveg értése
Előzetes tudás	B1 mínusz, azaz a tanuló megérti a hétköznapi nyelven írt, érdeklődési köréhez kapcsolódó, lényegre törő szövegek fő gondolatait. Tudja, hogy a szövegek olvasásakor a helyzetnek megfelelő stratégiákat kell alkalmaznia, és képes az ismeretlen elemek jelentését a szövegkörnyezet segítségével kikövetkeztetni.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A nagyrészt közérthető nyelven írt, érdeklődési körhöz kapcsolódó, lényegre törő szövegek megértése. Az írott vélemény, érvelés követése, ezekből a lényeges részinformációk kiszűrése.
A fejlesztés tartalma	
A fontos általános vagy részinformációk megértése autentikus, hétköznapi nyelven íródott szövegekben, például levelekben, brosúrákban és rövid, hivatalos dokumentumokban. A feladat megoldásához szükséges információk megtalálása hosszabb szövegekben is. A fontos gondolatok felismerése ismerős témákról szóló, lényegre törő újságcikkekben. A gondolatmenet és a következtetések felismerése világosan írt érvelésekben. A köznyelven írt szövegekben az érzések, kérések és vágyak kifejezésének megértése. A mindennapi témákkal összefüggő, köznyelven írt magánlevelek megértése annyira, hogy sikeres írásbeli kommunikációt tudjon folytatni. Különböző eszközök egyszerű, világosan megfogalmazott használati utasításának megértése. <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i>	

Utasítások (pl. feliratok, használati utasítások), tájékoztató szövegek (pl. hirdetés, reklám, menetrend, prospektus, műsorfüzet), játékszabályok, hagyományos és elektronikus levelek.

Fejlesztési egység	Írás
Előzetes tudás	B1 mínusz, azaz a tanuló egyszerű, rövid, összefüggő szövegeket fogalmaz ismert, hétköznapi témákról. Írásban beszámol eseményekről, élményeiről, érzéseiről, benyomásairól és véleményéről; írásbeli interakciót kezdeményez, fenntartja és befejezi. Jegyzetet készít olvasott vagy hallott köznyelvi szövegből, illetve saját ötleteiről. Minták alapján rövid, lényegre törő szövegeket alkot az ismert műfajok főbb jellegzetességeinek és alapvető stílusjegyeinek követésével.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Részletesebb, összefüggő és tagolt szövegek fogalmazása ismert, hétköznapi és elvontabb témákról. Eseményekről, élményekről, érzésekről, benyomásokról és véleményről írásbeli beszámolás, valamint vélemény alátámasztása. Hatékony írásbeli interakció folytatása.
A fejlesztés tartalma	
Egyszerű, összefüggő, lényegre törő szöveg írása számos, érdeklődési köréhez tartozó, ismerős témában, rövid, különálló elemek lineáris összekapcsolásával. Hírek, gondolatok, vélemények és érzések közlése olyan elvontabb és kulturális témákkal kapcsolatban is, mint például a zene vagy a művészet. Információt közlő/kérő feljegyzések/üzenetek írása pl. barátoknak, szolgáltatóknak, tanároknak. Véleményt kifejező üzenet, komment írása (pl. internetes fórumon, blogban). Formanyomtatvány, kérdőív kitöltése, online ügyintézés. Életrajz, lényegre koncentráló leírás, elbeszélés készítése. <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i> Hagyományos és elektronikus nyomtatvány, kérdőív; listák; hagyományos és elektronikus képeslapok; poszterszövegek; képaláírások. Üzenetek; SMS-ek/MMS-ek; személyes adatokat tartalmazó bemutatkozó levelek, e-mailek vagy internes profilok. Tényszerű információt nyújtó, illetve kérő levelek és e-mail-ek; személyes információt, tény, ill. tetszést/nemetszést kifejező üzenetek, internetes bejegyzések; egyszerű cselekvéssort tartalmazó instrukciók.	
A fejlesztés várt eredményei a ciklus végén	B1 nyelvi szint. A tanuló képes főbb vonalaiban és egyes részleteiben is megérteni a köznyelvi beszédet a számára ismerős témákról. Képes önállóan boldogulni, véleményt mondani és érvelni a mindennapi élet legtöbb, akár váratlan helyzetében is. Stílusában és regiszterhasználatában alkalmazkodik a kommunikációs helyzethez. Ki tudja magát fejezni a szintnek megfelelő szókincs és szerkezetek segítségével az ismerős témakörökben. Beszéde folyamatos, érthető, a főbb pontok tekintetében tartalmilag pontos, stílusa megfelelő. Több műfajban képes részleteket is tartalmazó, összefüggő szövegeket fogalmazni ismert, hétköznapi és elvontabb témákról. Írásbeli megnyilatkozásaiban megjelennek műfaji sajátosságok és különböző stílusjegyek. Képes megérteni a gondolatmenet lényegét és egyes részinformációkat a

	nagyrészt közérthető nyelven írt, érdeklődési köréhez kapcsolódó, lényegre törően megfogalmazott szövegekben.

Kommunikációs eszközök:

1. A társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs eszközök		
	Kezdeményezés és válasz	
Megszólítás	Excuse me.	Pardon?
Köszönés	How do you do? Good morning. Hello Tom. Hello, how are you? Hi!	How do you do? Good morning. Hello Mary. Very well, thank you. And how about you? Hi!
Elköszönés	Goodbye. Bye-bye! Good night. Take care.	Goodbye. Bye! See you! Good night. Thanks. Bye!
Köszönet és arra reagálás	Thanks. Thank you very much. Thanks a lot. It's very kind of you.	Not at all. You are welcome. No problem. Don't mention it.
Bemutakozás, bemutatás	My name is... May I/Can I/ Let me introduce myself. May I/Can/ Let me introduce you to Rosy?	Hello. Hi! Pleased to meet you. Nice to meet you.
Telefonon más személy kérése	Can I speak to George, please? Could you put me through to Mrs Hamilton, please?	Yes, just a minute, please.
Telefonálásnál elköszönés	I'll call back again later this evening. It was lovely to speak to you. Thanks for ringing. Bye!	Bye!
Üdvözlétküldés		I will.
Érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás		Fine. / OK / All right. Much better, thanks. Not very well, I am afraid.
Engedélykérés és reagálás:	May I use your telephone? Do you mind if I open the window?	Give my love / regards to...
Bocsánatkérés és arra reagálás	I am sorry. I am very sorry. I beg your pardon	How are you feeling today? What's the matter?
Gratulációk, jókívánságok és arra reagálás	Happy Christmas/New year/Birthday! Many happy returns (of the day) Congratulations!	Happy Christmas /New Year/ Birthday! Thank you. Thank you, the same to you.
Megszólítás személyes levélben	Dear John,	

Elbúcsúzás személyes levélben	Best wishes, Love (from), I am looking forward to hearing from you soon.	
2. Érzelmek és lelkiállapotok kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök		
Öröm, sajnálkozás, bánat	Are you happy about that? What do you think of that? How do you feel about that?	Great! I'm so glad/very happy. I'm glad to hear that. I'm so pleased that... Good for you. Congratulations. I feel so happy for... I'm sorry to hear that. What a pity. Oh, no! Oh, dear! I feel so sorry for...
Elégedettség, elégedetlenség, bosszúság	What do you think of...? Are you pleased with...? Are you happy with...? Are you satisfied with...?	That's fine/nice/not bad. That was fine/good/ nice I'm quite satisfied with... I'm quite happy with... I'm quite pleased with... It's not good enough. That wasn't very good.
Csodálkozás	Jane has lost her money. Tom is twenty. This is a book for you.	How come? Is he? What a surprise!
Remény	What are you hoping for? What are you looking forward to?	I am looking forward to... I hope you'll have time to join me for dinner.
Aggódás, félelem	What's the matter?	I am worried about my boyfriend
3. Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök		
Véleménykérés, és arra reagálás	What do you think? How do you like it?	I think it is rather strange. I like it.
Valaki igazának az elismerése és el nem ismerése	You are right. You are wrong.	
Egyetértés, egyet nem értés	Do you agree? What's your opinion? How do you feel about it?	OK All right. I think he's wrong/right.
Érdeklődés, érdektelenség	Are you interested in sports?	I am interested in gardening. It doesn't really bother me.
Tetszés, nem tetszés	Do you like Greek food? What do you think of my boyfriend?	I think it's great. I don't like it. He looks nice.
Dicséret, kritika	You are really helpful.	
Akarat, kívánság	Would you like a cake?	I'd like an ice-cream, please.

Képesség	Can you speak French? Are you able to ride a horse?	I can understand French. I am unable to ride a horse.
Kötelezettség	Must we fill in this form now? When do we have to leave?	We must fill it in now. Right now.
Szükségesség	Is that necessarily so?	People must sleep sometimes.
Lehetőség	It may rain. She might be late.	
Ígéret	Will you come and meet me at the station?	Don't worry, I will. I promise to be there at five.
Szándék, kívánság	What would you like to do? Would you like to have a rest?	I'd like to see that film I'd rather not go out tonight.
Dicséret, kritika	It's great. It's a good idea.	It's boring.
Ítélet, kritika	Do you approve of this action?	That's good/not bad / terrible.
Szándék, terv	Are you going to visit the Browns today?	I'm planning to do so.
4. Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs eszközök		
Dolgok, személyek megnevezése, leírása	What is it? What's it in English? What is his house like?	It's.../ That's.../ It's a kind of.../ It's used for... It's big and comfortable.
Információ kérés, adás:	Are you all right? When are the guests coming?	Yes, I am. At 6 p.m.
Tudás, nemtudás	Where is she?	I have no idea.
Események leírása	What happened?	First she finished lunch, then she phoned her friend and finally they all met at the cinema.
Bizonyosság, bizonytalanság	Do you think they will come? How old do you think she is?	They will probably come. They might come, or they might not come. She can't be very old. She must be 25.
5. A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs eszközök		
Kérés és arra reagálás	Can you give me a pen? Do you have a pen by any chance?	Yes, sure. Yes, of course. I'm afraid I can't. I am afraid, I don't.
Javaslat és arra reagálás	Let's go to the cinema tonight.	Good idea.
Segítségkérés és arra való reagálás	Will you do the washing up for me, please?	Certainly. Not now. I am very busy.
Segítség felajánlása	I am going to the food-store. Shall I bring you something? I'll do the ironing for you.	No, thank you. That would be kind of you.
Meghívás és arra reagálás	Are you free on Tuesday? Let's meet on Sunday.	Yes, I am. Good idea.

Kínálás és arra reagálás	Have an orange. Here you are. Let me get you another drink.	Yes, please. No, thank you. Thank you.
Tanács és arra reagálás	What shall I do? What do you recommend me?	I think you should ... I don't think you should....
6. Interakcióban jellemző kommunikációs eszközök		
Megértés biztosítása	Visszakérdezés, ismétléskérés	Did you say the castle? Sorry, where does she live? Sorry, what did you say his name was?
	Nem értés, magyarázatkérés, magyarázatértés ellenőrzése	Sorry, I don't understand. Could you understand? Am I making myself clear? Sorry, what does that mean?
	Betűzés kérése, betűzés	Can you spell it for me? It spells...
	Felkérés hangosabb, lassúbb beszédre	Could you speak a little more slowly, please? Sorry, that was a bit too fast.
Párbeszéd strukturálása:	Beszédszándék jelzése, beszélgetés kezdése	I'll tell you what; I've just had a thought. The question is how many The trouble is, that....
	Elemek összekapcsolása	Put the blouse on first, and then...
	Összefoglalás	Well, to sum it up...
	Beszélgetés lezárása	Right...okay Well, it's been nice talking to you.

Fogalomkörök és azok nyelvi kifejezései: az új nyelvtani szerkezeteket vastaggal jelöltük.

Fogalomkörök		Fogalomkörök nyelvi kifejezései	
Cselekvés, törtézés, létezés kifejezése			
Aktív	Jelenidejűség	Present Simple	
		Present Progressive	
		Present Perfect Simple	
		Present Perfect Progressive	
	Múltidejűség	Past Simple	
		Past Progressive	
		Past Perfect Simple	
		Past Perfect Progressive	

		used to would was/ were going to	
	Jövőidejűség	Going to	
		Future with Will	
		Future Progressive	
		Future Perfect Simple	
Passzív		Present Simple Passive Past Simple Passive Present Perfect Simple Passive Present Progressive Passive Past Progressive Passive Past Perfect Simple Passive Future WILL Passive Passive with Modals	
Birtoklás kifejezése		Past forms of have	
		Have with will	
		Possessive adj.	
		Genitive 's	
		Possessive pronouns	
Térbeli viszonyok	Írányok, helymeghatározá s	Prepositions, Prepositional Phrases, Adverbs	
Időbeli viszonyok			
	Gyakoriság	How often?	
	Időpont	When? What time? What's the time?	
	Időtartam	How long? (Past simple)	
		Time clauses: after, before, when, as soon as, while, until	
		Already, yet, just	
Mennyiségi viszonyok		Singulars and plurals Regular and irregular plurals	
		Cardinal numbers 1-100-	
		Ordinal numbers	
		Countable nouns Uncountable nouns	

Minőségi viszonyok	Hasonlítás	Comparative and superlative of short adjectives Irregular comparative and superlative forms of adjectives	
Modalitás	Képesség Engedélykérés	Can (ability) be able to Can/could/may expressing permission	
	Tanácsadás	Should/shouldn't ought to had better would rather	
	Kötelezettség	Have to (Past) must need	
	Tiltás	Mustn't	
	lehetőség	may, might, can, could	
	dedukció, következtetés	must	
Logikai viszonyok		Linking words	
	Feltételeesség	Conditional Sentences Type 1	
		Conditional Sentences Type 2	
		Conditional Sentences Type 3 wishes Unreal Past	
	ok, okozat	Clauses of reason	
	cél	Clauses of purpose	
	megengedés	Clauses of concession	
Szövegösszetartó eszközök		Articles Some+plural noun any+plural noun Some +singular noun Any +singular noun Nominative and Accusative of personal pronouns Demonstrative pronouns Indefinite pronouns all / both / neither / none both ... and either ... or neither ... nor	

Függő beszéd	Jelen időben	Reported speech with present reporting verb	
		Reported Speech with past reporting verb statements questions commands and requests	
Műveltetés		Causative form	
Utókérdés		Question tags	
Felkiáltó mondat		Exclamatory sentences	

Értékelési rendszer:

A tanuló továbbhaladásának követelményeit az egyes iskolák pedagógiai programja tartalmazza.

Jelen helyi tanterv javaslata a továbbhaladás feltételeire a 11. osztály végén: a tanuló legyen képes az év végi kimenetet mérésekor a szókinés, beszédkésztség, beszédértést és íráskésztséget mérő feladatokat legalább 30 %-ban, a nyelvhelyességet 20 %-ban teljesíteni.

Értékelési szempontok: minden készséget, és a nyelvhelyességet külön-külön értékelünk.

Az értékelés módjai:

- önértékelés (Portfolio)
- társértékelés (pár-, csoportmunkában)
- szóbeli értékelés;
- írásbeli, főleg ösztönző-formáló (formatív) értékelés;
- minősítő-szelektáló (szummatív)
- összegző-lezáró értékelés (osztályzás)

12. évfolyam

Heti óraszám: 4 óra, Éves óraszám: 128, Hetek száma: 32

A tananyag tartalma

a) Kommunikációs szándékok

A társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs szándékok

Kezdeményezés és válasz

Köszönés, megszólítás, elköszönés	Excuse me. How do you do? Good morning / afternoon / evening. Hello Max. Hello, how are you? Hi! Goodbye. See you later. Good night. Take care. Have a good trip.	Yes, can I help you? What can I do for you? How do you do? Good morning / afternoon / evening. Hello Tom. Fine, thanks. And how about you? Hi! Goodbye. See you. Good night, have a nice sleep. Thanks. Bye! Thanks.
Bemutakozás, bemutatás	My name is... This is... How do you do?	Hello. / Hi! How do you do? Pleased to meet you. Nice to meet you.
Levél, email, üzleti kifejezések használata	Dear James, Dear Sir / Madam, Dear Mr/Mrs/Miss/Ms ... Looking forward to hearing from you soon. Kind regards, Can you confirm it in writing? I'll email the details to you as an attachment. I can't wait to hear from you.	
Telefonbeszélgetés	Hello. ... speaking. How can I help you? What can I do for you? I'm afraid the line's busy. Will you hold?	This is I'd like to speak to Could I speak to ... ?
Érdeklődés mások hogyléte felől és arra reagálás	How are you? How are you feeling today? What's the matter?	Fine, thanks. Not too bad. Fine. / OK / All right. Much better, thanks. Not very well, I'm afraid. Actually, I'm suffering from...
Engedélykérés és arra reagálás	May I use your mobile? Do you mind if I open the window?	Yes, go ahead. Not at all.

Köszönet és arra reagálás	Thanks. Thank you. Thank you very much. Thanks a lot. It's very kind of you. I'd like to thank you for your help.	That's all right. Not at all. You are welcome. No problem. Don't mention it. My pleasure.
Bocsánat kérése és arra reagálás:	I'm sorry. I'm terribly sorry. I must apologise for coming late. I beg your pardon. Please forgive me.	That's all right. It doesn't matter. Never mind. No problem.
Együttérzés	I'm sorry about it. I'm sorry to hear that. What a shame! Oh, dear.	

Érzelmek kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok

Öröm, szomorúság	Are you happy about that? What do you think of that? How do you feel about that?	It's great. / Fantastic. / Terrific. I'm very happy about it. I'm glad to hear that. I'm so pleased that... I feel so happy for... I'm sorry to hear that. What a pity. Oh, no! Oh, dear! I feel so sorry for...
Hála	It was most kind of you. I'm very grateful to you.	
Remény	What are you hoping for? What are you looking forward? What are your hopes for the new job?	I'm looking forward to... I can hardly wait for... I hope you'll have time to join us.
Aggodalom, félelem	What's the matter? You look worried. Are you worried about...? Are you afraid of what might happen?	I'm worried about the news. It was really frightening.
Bánat, elkeseredés	Are you disappointed with your results?	I'm very disappointed. I'm sorry to hear that.

Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok

Véleménykérés, véleménynyilvánítás arra reagálás	és What do you think? What's your opinion? What do you think of it? Do you? I don't.	I don't think it's fair/good. I think it's horrible/terrible. It's a pity we couldn't do it.
Valaki igazának az elismerése és el nem ismerése	You're right. You're wrong. She was wrong to say so.	I don't think she was right. I admit I made a mistake.
Egyetértés, egyet nem értés	Do you agree? What's your opinion? How do you feel about it?	OK / All right. I think he's wrong/right. I'm afraid I don't agree.
Dicséret, kritika	Oh, what a good idea! What a pleasant surprise! That was a nice presentation. It's rather boring/awful/disappointing.	Oh, do you like it? I'm glad you like it. Oh, do you think so? Thanks. I'm sorry you don't like it.
Bizonyosság, bizonytalanság	Are you sure you want to go there? I don't know if it's a good idea.	She must/may/might be wrong. I'm not sure. Perhaps. / Maybe.
Képesség	Can you speak German? Are you able to repair this machine?	I can speak a little French I'm not able to cope with this problem.
Preferenciák:	What would you rather do? What do you prefer? Would you rather leave now?	I'd rather have a rest. I prefer tea to coffee.
Érdektelenség, közömbösség	Do you mind? What do you think of it?	It doesn't matter. It's all the same for me.

Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs szándékok

Dolgok, személyek megnevezése, leírása	What is it? What does he/she/it look like?	It's... / That's... / It's a kind of... / It's used for ... It's made of ... She looks only twenty.
Események leírása	What happened?	We arrived at the restaurant and went in, then we sat down at a table, and ...

Információkérés, -adás	When will the train arrive? How much will I have to work? What do I need for the application?	At 7.30. Working hours are from 9 to 5.
Feltételezés, kétely	I doubt if he can do it. I don't suppose they can come any earlier. I suppose we'll arrive a bit late.	
Ok, okozat	Why is that? What's the reason for that? She was crying because she'd been reading a very sad book.	Well, because his train was late. He forgot to lock the door; this is how it happened.
Cél, magyarázat	What's this used for? What's the point of that? We took a taxi so as not to arrive late.	It's used for cooking. It's to make our products cheaper.
Emlékezés, nem emlékezés	Do you remember seeing her for the first time? Did you remember to lock the door?	I can't remember when we first met. I've forgotten to lock it.

A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs szándékok

Kérés	Could you do me a great favour? Could you lend me your bike for tomorrow?	Yes, sure. Of course. Yes, of course. I'm afraid I can't.
Segítség felajánlása	I'll help with your presentation. I'm going to the shops. Shall I bring you something?	Oh, you're very kind, thank you.
Javaslat és arra reagálás	Why don't we have lunch in a pub? Let's go to the cinema tonight.	Good idea. I'd rather not.
Reklamálás, panasz	It was terrible. It's too cold. I have a complaint. This doesn't work.	
Tanácskérés, tanácsadás	What would you recommend? What shall I do? What do you think I should do? What advice would you give?	Why don't you...? I think you should... I don't think you should... You ought to... You'd better...

Interakcióban jellemző kommunikációs szándékok

Megértés biztosítása	Visszakérdezés, ismétléskérés	Could you repeat it, please? What time did you say they were to arrive?
Párbeszéd strukturálása	Beszélgetés kezdése Elemek összekapcsolása Beszélgetés lezárása	Listen, I have a little problem. I'll tell you what; I've just had an idea. Imagine... The first thing I would suggest is... Then we could... Well, it's been nice talking to you. Thank you for listening to me.
Beszélgetésbe be- és kilépés	Beszédszándék jelzése Félbeszakítás Folytatás szándékának jelzése Befejezési szándék jelzése A partner mondanivalójának követése	Can I say something? I'm sorry, but... Just let me finish what I was going to say... Just one more thing, Finally... To sum up... Do go on. Don't let me interrupt you.
Saját szöveg strukturálása	Példák megnevezése Témaváltás Visszatérés a témához Összefoglalás Helyesbítés Kiemelés, hangsúlyozás	Talking of films, I would... But there's also another thing... Going back to the subject... Well, to sum it up... No, I mean.... The only problem is...

b) Fogalomkörök

Fogalomkörök		Fogalomkörök nyelvi kifejezései	
Cselekvés, történet, létezés kifejezése	Jelenidejűség	<i>present simple present continuous present perfect simple present perfect continuous</i>	The sun rises in the east. You're lying. Have you ever been to America? I haven't been sleeping well recently.
	Múltidejűség	<i>past simple past continuous past perfect</i>	Shakespeare wrote plays. What were you doing at seven? She said she had cleaned the flat.

Fogalomkörök		Fogalomkörök nyelvi kifejezései	
	Jövőidejűség	going to future simple future continuous future perfect <i>Passive Voice (Future)</i>	I'm not going to listen to you any more. I don't think she'll arrive on time. This time tomorrow we'll be travelling to Paris. I'll have finished the letter by the time you do the cleaning. The film be directed by Tom Ranger
Birtoklás kifejezése		<i>have, possessive adj. possessive pronouns genitive 's of</i> <i>belong to</i>	We've had a cat for two years.. mine, yours, etc. the secretary's notebook the processor of the computer Whose plate is this? Who does this mobile belong to?
Térbeli viszonyok	Írányok, helymeghatározás	<i>prepositions, prepositional phrases, adverbs picture location geographical location</i>	here, there, on the left, on the right, in, on, under, opposite, next to, between, in front of, behind, inside, outside, above, at the top/ bottom, down the street, through the park, etc.
Időbeli viszonyok	Gyakoriság Időpont Időtartam	<i>adverbs of time with present perfect how often?</i> <i>when? what time? how long?</i> <i>while</i>	already, yet, just, so far, recently, lately, etc. always, often, sometimes, never, once a week, occasionally, etc. I slept four hours last night. I was sleeping at 2 at night. He's been sleeping for four hours. She was watching TV while we were working.

Fogalomkörök		Fogalomkörök nyelvi kifejezései	
Mennyiségi viszonyok		<i>plurals, countables, uncountables, numbers, pronouns, etc.</i>	time, information, clothes, news, work, data, etc. all, every, both, etc.

Minőségi viszonyok		<i>comparative sentences (short, long adjectives)</i> <i>irregular adjectives too / enough like (preposition)</i>	I'm more interested in sports than literature. This story is the most interesting of all. This girl is very young, just like the other.
Modalitás		<i>should, ought to, can, must, may, might, need, have to, used to, etc.</i> <i>be allowed to modals + perfect infinitive</i> <i>passive modals</i> <i>causative</i>	Our guests should be here soon. You could be right, I'm not sure.. They must be coming soon. I used to ride a motorbike, but now I only drive. They can't have got up yet, it's too early. You are not allowed to enter. She must have printed the letter, I saw her turn on the printer. You should have been here yesterday. The letters can't have been posted yet. We have to get the car repaired first.
Fogalomkörök		Fogalomkörök nyelvi kifejezései	
Logikai viszonyok		<i>linking words</i> <i>first conditional</i> <i>second conditional</i> <i>third conditional</i> <i>I wish, if only, would rather</i>	and, or, but, because, although, that's why, etc. If you pass your exam, I'll take you to a restaurant. What would you do if you won the lottery? I wouldn't have met my wife if I hadn't gone to France. I wish I could do it. I wish you'd stop smoking. If only you hadn't said that. I'd rather you didn't leave now.
Függő beszéd		<i>reported speech</i>	She asked where the keys were. Jim said he had served in the army .

Igeneves szerkezetek		<i>Gerund és Infinitive (2)</i> <i>Participle</i> <i>Need+ing</i>	The car needs repairing. It seems to be a good idea. I can see them coming round the corner. After checking in we went through customs control. The car needs repairing immediately.
		Phrasal verbs	We look forward to coming back soon.
Szövegösszetartó elemek			First, next, finally, etc

c) Témakörök

Témakör	Kapcsolódási pont
Személyes vonatkozások, család Napi tevékenységek, család, a család szerepe Munkamegosztás, szerepek a családban Mindennapi helyzetek, hétköznapi események, találkozás, beszélgetés, ügyintézés, Személyes tervek	önismeret, kommunikáció, illetan, kultúra, hon- és népismeret
Ember és társadalom Emberké jellemzése, emberi kapcsolatok A tizenévesek világa Öltözködés, divat Vásárlás, szolgáltatások Ünnepek Érzelmek, vágyak, félelmek, érzelmi kapcsolatok, belső világunk	önismeret, kommunikáció
Környezetünk Különböző tájtipusok. Növények és állatok a környezetünkben. Gemenc erdő vadvilága Környezetszennyezés. Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben.	<i>Földrajz:</i> globális problémák, az időjárás tényezői, a Föld szépsége, egyedisége <i>Biológia-egészségtan:</i> élőhely, életközösségek, védett természeti értékek, változatos élővilág <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> környezettudatosság otthon és a lakókörnyezetben, víz- és energiatakarékosság, újrahasznosítás

Az iskola Iskolák a nagyvilágban. Képzések érettségi után.	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a tanulás technikái <i>Földrajz:</i> más népek kultúrái
A munka világa Diákmunka, nyári munkavállalás. Pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás. Önéletrajz, állásinterjú.	<i>Technika, életvitel és munka:</i> pályaorientáció és munka
Életmód Kedvenc ételek, sütés-főzés. Étkezés iskolai menzán, gyorséttermekben. Tipikus magyar ételek. Nemzetközi konyha. Gyógykezelés (orvosnál). Gyakori betegségek, sérülések, baleset. Életmód nálunk és a célországokban.	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> tudatos táplálkozás, tudatos életmód, betegség- és balesetmegelőzés
Szabadidő, művelődés, szórakozás Múzeumok éjszakája. Múzeumok éjszakája Baján. Kedvenc sport. Sportlehetőség városunkban.	<i>Vizuális kultúra:</i> művészi alkotások leírása, értelmezése <i>Testnevelés és sport:</i> sportágak, relaxáció
Utazás, turizmus Közlekedés. Szálláslehetőségek. Az egyéni és a társas utazás előnyei és hátrányai. Városnézés. Idegenvezetés városunkban.	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> közlekedési ismeretek, közlekedésbiztonság <i>Földrajz:</i> egyes országok turisztikai jellemzői
Tudomány és technika Fontos találmányok. Népszerű tudományok, ismeretterjesztés.	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> tudománytörténeti jelentőségű felfedezések, találmányok <i>Informatika:</i> számítógépen keresztül való kapcsolattartás, információ keresése, infokommunikációs eszközök
Gazdaság és pénzügyek Bevásárlóközpont v. kis boltok. Gazdasági szakkifejezések. Pénzjegykiadó automata használata	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> család és háztartás, tudatos vásárlás, pénzügyi ismeretek <i>Közgazdaságtan:</i> szakkifejezések

Követelmény a 12. évfolyam végén - Optimális szint

Beszédértés:

A tanuló legyen képes

- kb. 200 szavas szövegben a lényeges információt a lényegtelenről elkülöníteni
- kb. 200 szavas szövegben ismeretlen nyelvi elem jelentését a szövegösszefüggésből kikövetkeztetni
- kb. 200 szavas szövegben fontos információt megérteni

- kb. 200 szavas szövegben specifikus információt azonosítani
- köznyelvi beszélgetést vagy monologikus szöveget anyanyelvén és/vagy célnyelven összefoglalni.

Beszédképesség:

A tanuló legyen képes

- árnyaltabban megfogalmazott kérdésekre összetettebb struktúrákban rendezett válaszokat adni
- választékos mondatokban közléseket megfogalmazni, kérdéseket feltenni, eseményeket elmesélni, érzelmeket kifejezni
- gondolatait megfelelő logikai sorrendben, választékos mondatokban előadni
- megértési, illetve kifejezési problémák esetén segítséget kérni
- beszélgetésben részt venni - társalgásban részt venni.

Olvasott szöveg értése:

A tanuló legyen képes

- kb. 250 szavas szöveget elolvasni
- kb. 250 szavas szövegben lényeges információt a lényegtelenről megkülönböztetni
- ismert nyelvi elemek segítségével kb. 250 szavas szövegben ismeretlen nyelvi elemek jelentését kikövetkeztetni
- kb. 250 szavas szövegben fontos információt megtalálni
- 5, kb. 250 szavas szövegben specifikus információt azonosítani
- kb. 250 szavas köznyelven megírt szöveget anyanyelvén összefoglalni
- egyszerű vagy egyszerűsített publicisztikai vagy irodalmi szöveget anyanyelvén és / vagy célnyelven összefoglalni.

Írásképesség:

A tanuló legyen képes

- kb. 200 szavas, tényszerű információt közvetítő néhány bekezdésből álló, szöveget írni
- gondolatait, érzelmeit, érvekkel alátámasztott véleményét változatos kifejezésekkel és mondat szerkezetekkel, a megfelelő nyelvi eszközök használatával logikai összefüggések alapján, bekezdésbe rendezett szövegben megfogalmazni.

Minimális szint:

A fenti továbbhaladás feltételeinek való megfelelés B1 szinten.

Emelt angol 11-12. évfolyam

A 11-12. évfolyamon folytatódó nyelvoktatás legfontosabb célja a tanulók idegen nyelvi kommunikatív kompetenciájának további fejlesztése. Az élő idegen nyelv jellegéből adódóan a nyelvoktatásba tartalmát és céljait tekintve minden egyéb kulcskompetencia és a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott nevelési cél beépíthető. A középiskolai tanulmányok végére a tanulók kellő tapasztalattal és tudással rendelkeznek ahhoz, hogy a körülöttük lévő világot tágabb kontextusban is értelmezni tudják, nyelvi ismereteiknek köszönhetően széleskörű információszerzésre és viszonyításra is képesek. A középiskolai évekre egységesen meghatározott témakörökhöz a megadott szempontok segítenek eligazodni abban, hogyan valósíthatók meg az idegen nyelvek oktatása során a NAT-ban meghatározott fejlesztési célok, és hogyan fejleszthetők a kulcskompetenciák a nyelvtanítás során. A nevelési célok közül ezen a szinten is kiemelt fontosságú a tanulás tanítása, mivel a tanulóknak a 12. évfolyam végére olyan tanulási képességekkel kell rendelkezniük, amelyek lehetővé teszik nyelvtudásuk önálló fenntartását és továbbfejlesztését további tanulmányaik vagy munkájuk során, valamint egész életükön át.

11. évfolyam – emelt angol

Heti óraszám: 144 óra (volt NYEK), illetve 72 óra

Az első idegen nyelvből a középiskola 12. évfolyamának végére a tanulóknak el kell jutniuk az európai hatfokú skála (KER) harmadik szintjére, az B1 szintre (minimális cél). *Amennyiben a tanulócsoporthoz (ez különösen jellemző a nyelvi előkészítő osztályoknál) már rendelkezik középszintű idegen nyelvi érettségivel, akkor a cél a tanulók felkészítése az emelt szintű érettségire, illetve a továbbtanulási feltételként előírt középfokú C típusú nyelvvizsga bizonyítvány megszerzése. Amennyiben a tanulócsoporthoz, vagy annak bizonyos tagjai még nem rendelkeznek középszintű érettségi bizonyítvánnyal, akkor a cél a sikeres középszintű idegen nyelvi érettségire, az előrehozott érettségi vizsgára való felkészítés.*

12. évfolyam- emelt angol

A 12. évfolyamon – különösen emelt szintű képzés vagy egyéni ambíciók, tehetséges tanulók esetén – lehetőséget kell biztosítani arra is, hogy a *tanulók megismerjék az emelt szintű nyelvi érettségi felépítését, követelményeit, és elsajátítsák az ezeknek megfelelő stratégiákat; megismerjék az érettségi során használt értékelési szempontokat, és alkalmazni tudják azokat önértékelésük során; illetve gyakorlatot szerezzenek az emelt szintű érettségi vizsga feladatainak megoldásában is. A tehetségesebb, motiváltabb diákok számára elérhető cél lehet a felsőfokú nyelvvizsga bizonyítvány (vagy annak vagy csak írásbeli, vagy csak szóbeli részének) megszerzése, az arra való felkészülés.*

Növeli a motivációt, ha a nyelvoktatás lehetőséget biztosít a tanulókat érdeklő tantárgyi tartalmak célnyelvi feldolgozására és az infokommunikációs technológiák használatára.

A 12. évfolyam a tanulók számára a továbbtanulás vagy a munka világába történő kilépés előtti utolsó tanév. A nyelvoktatásban is hangsúlyt kell kapnia az ezekre történő felkészítésnek, a szükséges készségek fejlesztésének. A tanulók jövőjét érintő fontos döntésekben a nyelvtanár is sokat segíthet, például a feldolgozott témák megfelelő kiválasztásával és az ok-okozati viszonyokat, követelményeket feltáró feladatokkal.

Fejlesztési egység	Hallott szöveg értése
Előzetes tudás	B1 mínusz, azaz a tanuló főbb vonalaiban megérti a köznyelvi beszédet a számára rendszeresen előforduló ismerős témákról. Megérti a legfontosabb információkat az aktuális eseményekről szóló vagy az érdeklődési köréhez kapcsolódó rádió- és tévéműsorokban, ha viszonylag lassan és érthetően beszélnek.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló képes főbb vonalaiban és egyes részleteiben is megérteni a köznyelvi beszédet a számára ismerős témákról, képes megérteni egy beszélgetés során a résztvevők világosan megfogalmazott érveit több beszélő esetén is, képes megérteni fontos információkat azokban a rádió- és tévéműsorokban, filmjelenetekben, amelyek aktuális eseményekről, illetve az érdeklődési

	köréhez kapcsolódó témákról szólnak, ha viszonylag lassan és érthetően beszélnek, képes az érettségi vizsga követelményeiben meghatározott szövegek általános vagy részinformációinak megértésére
A fejlesztés tartalma	
A köznyelvi beszéd főbb fordulatainak megértése rendszeresen előforduló, ismerős témák esetén. A hallott szöveg gondolatmenetének követése, egyes tényszerű részinformációk megértése, amennyiben a beszéd világos és kiejtése ismerős. Mindennapi társalgásban a világos beszéd követése szükség esetén visszakerdezések segítségével. Ismerős témájú, lényegre törő előadás vagy beszéd követése. Egyszerű műszaki információ megértése, részletes útbaigazítások követése. Telefonbeszélgetésben a lényeges információk megértése. Ismerős témákról szóló rádiós és televíziós hírműsorok és egyszerűbb hangfelvételek megértése. Egyszerű nyelvezetű film követése, amelyben a cselekményt nagyrészt a vizuális eszközök és az események közvetítik. A köznyelvi szövegekben az érzések, kérések és vágyak kifejezésének megértése. A szövegértési stratégiák alkalmazása, például ismerős beszédtema esetén az időnként előforduló ismeretlen szavak jelentésének kitalálása a szövegösszefüggésből, és a mondat jelentésének kikövetkeztetése. Felkészülés mindezek alkalmazására az érettségi vizsga feladatainak megoldása során. <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások, akár a választott szakmai irányoknak megfelelő tartalommal is</i> Hosszabb használati utasítások, közlemények, párbeszéd, instrukciók, előadások, beszédek, viták, interjúk, dalok, visszaemlékezések, rögzített telefonos szövegek, reklámok, tévé- és rádióműsorok, filmelőzetesek, filmek.	

Fejlesztési egység	Szóbeli interakció
Előzetes tudás	B1 mínusz, azaz a tanuló felkészülés nélkül megbirkózik a mindennapi élet legtöbb helyzetével. Gondolatokat cserél, véleményt mond az érdeklődési körébe tartozó témákról; boldogul a leggyakoribb kommunikációs helyzetekben. Stílusában, regiszterhasználatában leggyakrabban alkalmazkodik a kommunikációs helyzethez.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<i>B1-B2 szint elérése.</i> A tanuló képes a mindennapi élet legtöbb, akár váratlan helyzetében is önállóan boldogulni, képes gondolatokat cserélni, véleményt mondani és érvelni érdeklődési körébe tartozó és általános témákról is, ismeri és biztonságosan alkalmazza a leggyakoribb kommunikációs forgatókönyveket, stílusában, regiszterhasználatában tud alkalmazkodni a kommunikációs helyzethez, az érettségi részletes követelményeiben megadott témakörökben és kommunikációs helyzetekben képes kommunikáció kezdeményezésére, viszonylag zökkenőmentes fenntartására és lezárására vizuális és verbális segédanyagok alapján.
A fejlesztés tartalma	
Társalgásban való részvétel ismerős témák esetén, felkészülés nélkül. Érzelmek kifejezése és reagálás mások érzelmeire, mint például reménykedés, csalódottság, aggodalom, öröm. Problémák felvetése, megvitatása, teendők meghatározása, választási lehetőségek összehasonlítása. A tanulmányokhoz, érdeklődési körhöz kapcsolódó beszélgetésben való részvétel, információcsere, álláspont kifejtése, rákérdezés mások nézeteire.	

Gondolatok, vélemény kifejezése kulturális témákkal kapcsolatban (például zene, film, könyvek).
 Elbeszélés, újságcikk, előadás, eszmecsere, interjú vagy dokumentumfilm összefoglalása, véleménynyilvánítás, a témával kapcsolatos kérdések megválaszolása.
 Nézetek világos kifejtése, érvek egyszerű cáfolata.
 Választási lehetőségek összehasonlítása, előnyök és hátrányok mérlegelése.
 Utazások során felmerülő feladatok (például közlekedés, szállás intézése vagy ügyintézés a hatóságokkal külföldi látogatás során).
 Váratlan nehézségek kezelése (pl. elveszett poggyász, lekéssett vonat).
 Szolgáltatásokkal kapcsolatos helyzetek kezelése akár váratlan nehézségek esetén is, panasz, reklamáció.
 Részletes utasítások adása, követése és kérése (pl. hogyan kell valamit csinálni).
 Interjúban, konzultáción való részvétel kezdeményezése és információ megadása (pl. tünetek megadása orvosnál).
 Órai interakciókban, pármunkában való magabiztos részvétel.
 Ismerős témáról beszélgetés kezdeményezése, fenntartása, szó átvétele, átadása, mások bevonása, beszélgetés lezárása.
 Beszélgetésben elhangzottak összefoglalása, a lényeg kiemelése, a megértés ellenőrzése, félreérthető megfogalmazás javítása, körülírás, szinonimák használata.
 A kommunikációs eszközök széles körének alkalmazása és reagálás azokra közismert nyelvi megfelelőik semleges stílusban való használatával.
 Az udvariassági szokások ismerete és alkalmazása.
 A mindennapi témák (például család, érdeklődési kör, iskola, utazás és aktuális események) megtárgyalásához elegendő szókincs és annak általában helyes alkalmazása.
 Ismerős kontextusokban elfogadhatóan helyes nyelvhasználat.
 A szövegszervezés alapvető eszközeinek megbízható használata.
 Általában tisztán érthető kiejtés és intonáció.
 A szóbeli interaktív vizsgálathoz szükséges kommunikációs stratégiák.
A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások, akár a választott szakmai iránynak megfelelő tartalommal is
 Társalgások, megbeszélés, eszmecsere, tranzakciók, utasítások, interjúk, viták.

Fejlesztési egység	Összefüggő beszéd
Előzetes tudás	B1 mínusz, azaz a tanuló már változatosabban és részletesebben be tudja mutatni a családját, más embereket, lakóhelyét, tanulmányait, iskoláját stb.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<i>B1-B2 szint elérése.</i> A tanuló képes a szintnek megfelelő szókincs és szerkezetek segítségével az ismerős témakörökben a folyamatos önkifejezésre, tud érthetően és folyamatosan beszélni, képes mondanivalójának tudatos nyelvtani és szókincsbeli megtervezésére és szükség szerinti módosítására, képes egy gondolat vagy probléma lényegét pontosan kifejezni, képes az érettségi vizsga részletes követelményeiben megadott témakörökben és kommunikációs helyzetekben önálló megnyilatkozásra, témakifejtésre (gondolatok, vélemény) vizuális és verbális segédanyagok alapján.

A fejlesztés tartalma

Folyamatos megnyilatkozás az érdeklődési körnek megfelelő témákról a gondolatok lineáris összekapcsolásával.
 Elbeszélések vagy leírások lényegének összefoglalása folyamatos beszédben, a gondolatok lineáris összekapcsolásával.
 Részletes élménybeszámoló az érzések és reakciók bemutatásával.
 Valóságos vagy elképzelt események részleteinek bemutatása.
 Könyv vagy film cselekményének összefoglalása és az ehhez kapcsolódó reakciók megfogalmazása.
 Álmodások, remények és ambíciók, történetek elmondása.
 Vélemények, tervek és cselekedetek rövid magyarázata.
 Rövid, begyakorolt megnyilatkozás ismerős témákról.
 Előre elkészített, lényegre törő, követhető előadás ismerős témáról.
 Az összefüggő beszéd tervezése során új kombinációk, kifejezések begyakorlása, alkalmazása.
 Az összefüggő beszédben kompenzáció alkalmazása, például körülírás elfelejtett szó esetén.
 Ismerős kontextusokban a nyelvi norma követésére törekvő nyelvhasználat.
 A nyelvi eszközök rugalmas használata a mondanivaló kifejezésére, ezek adaptálása kevésbé begyakorolt helyzetekben.
 A közlés magabiztos bevezetése, kifejtése és lezárása alapvető eszközökkel.
 Önellenőrzés és az önkorrekciónak, például a félreértéshez vezető hibák felismerése és javítása.
 Mindezeknek a szóbeli érettségi vizsgán történő alkalmazására való felkészülés.
A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások, akár a választott szakmai irányoknak megfelelő tartalommal is
 Leírások, képleírások, témakifejtés (például vizuális segédanyag alapján), elbeszélő szöveg, érveléssor, előadás, prezentáció (önállóan vagy segédanyagok, instrukciók alapján), projektek bemutatása, versek, rapszövegek).

Fejlesztési egység	Olvasott szöveg értése
Előzetes tudás	B1 mínusz, azaz a tanuló megérti a hétköznapi nyelven írt, az érdeklődési köréhez kapcsolódó, lényegre törő szövegek fő gondolatait. Tudja, hogy a szövegek olvasásakor a helyzetnek megfelelő stratégiákat kell alkalmaznia, és képes az ismeretlen elemek jelentését a szövegkörnyezet segítségével kikövetkeztetni.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<i>B1-B2 szint elérése.</i> A tanuló képes megérteni a nagyrészt közérthető nyelven írt, érdeklődési köréhez kapcsolódó, lényegre törő szövegeket, képes ilyen szövegekben a gondolatmenetet megérteni, követi az írott véleményt, érvelést, legyen képes ezekből a lényeges részinformációkat kiszűrni, képes az érettségi vizsga követelményeiben leírt szövegek fontos általános vagy részinformációinak megértésére.
A fejlesztés tartalma	
A fontos általános vagy részinformációk megértése autentikus, hétköznapi nyelven írott szövegekben, például levelekben, brosúrákban és rövid, hivatalos dokumentumokban. A feladat megoldásához szükséges információk megtalálása hosszabb szövegekben is. A fontos gondolatok felismerése ismerős témákról szóló, lényegre törő újságcikkekben. A gondolatmenet és a következtetések felismerése világosan írt érvelésekben. A köznyelven írt szövegekben az érzések, kérések és vágyak kifejezésének megértése. A mindennapi témákkal összefüggő, köznyelven írt magánlevelek megértése annyira, hogy sikeres írásbeli kommunikációt tudjon folytatni. Különböző eszközök egyszerű, világosan megfogalmazott használati utasításának megértése. Ismert témájú hivatalos levélben az elintézéshez szükséges információk megértése. Az egyszerű szövegfajták felépítésének felismerése, ezen ismeret alkalmazása a szövegértés során. A feladat elvégzéséhez szükséges információk összegyűjtése a szöveg különböző részeiből, illetve több szövegből. Az egyszerű szövegfajták felépítésének felismerése, ezen ismeret alkalmazása a szövegértés során.	

Az ismeretlen szavak jelentésének kikövetkeztetése a mondat megértett részei és a szövegösszefüggés alapján. Az autentikus szövegek jellegéből fakadó ismeretlen fordulatok kezelése a szövegben. Felkészülés mindezek alkalmazására az érettségi vizsga feladatainak megoldása során. <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások, akár a választott szakmai iránynak megfelelő tartalommal is</i> Utasítások (pl. feliratok, használati utasítások), tájékoztató szövegek (pl. hirdetés, reklám, menetrend, prospektus, műsorfüzet), játékszabályok, hagyományos és elektronikus levelek, újságcikkek (pl. hír, beszámoló, riport), internetes fórumok hozzászólásai, ismeretterjesztő szövegek, képregények, egyszerű irodalmi szövegek.

Fejlesztési egység	Íráskészség
Előzetes tudás	B1 mínusz, azaz a tanuló egyszerű, rövid, összefüggő szövegeket fogalmaz ismert, hétköznapi témákról. Írásban beszámol eseményekről, élményeiről, érzéseiről, benyomásairól és véleményéről. Írásbeli interakciót kezdeményez, fenntartja és befejezi. Jegyzetet készít olvasott vagy hallott köznyelvi szövegből, illetve saját ötleteiről. Minták alapján rövid, lényegre törő szövegeket alkot az ismert műfajok főbb jellegzetességeinek és alapvető stílusjegyeinek követésével.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<i>B1-B2 szint elérése.</i> A tanuló képes részletesebb, összefüggő és tagolt szövegeket fogalmazni ismert, hétköznapi és elvontabb témákról, tud eseményekről, élményeiről, érzéseiről, benyomásairól és véleményéről írásban beszámolni, valamint tudja véleményét alátámasztani, képes hatékony írásbeli interakciót folytatni, tud jegyzetet készíteni olvasott vagy hallott, érdeklődési köréhez tartozó szövegből, illetve saját ötleteiről, képes több ismert műfajban is rövid, lényegre törő szövegeket létrehozni a műfaj főbb jellegzetességeinek és stílusjegyeinek alkalmazásával; jártasságot szerez a középszintű érettségi íráskészséget mérő feladatainak megoldásában és az értékelésükre használt kritériumok alkalmazásában.
A fejlesztés tartalma	
Egyszerű, összefüggő, lényegre törő szöveg írása számos, érdeklődési köréhez tartozó, ismerős témában, rövid, különálló elemek lineáris összekapcsolásával. Hírek, gondolatok, vélemények és érzések közlése olyan elvontabb és kulturális témákkal kapcsolatban is, mint például a zene vagy a művészet. Információt közlő/kérő feljegyzések/üzenetek írása (pl. barátoknak, szolgáltatóknak, tanároknak). Véleményt kifejező üzenet, komment írása (pl. internetes fórumon, blogban). Formanyomtatvány, kérdőív kitöltése, online ügyintézés. Életrajz, lényegre koncentráló leírás, elbeszélés készítése. Riport, cikk, esszé írása. Rövid olvasott vagy hallott szöveg átfogalmazása, összefoglalása, jegyzet készítése. Saját ötletekről jegyzet készítése. Interaktív írás esetén megerősítés, vélemény kérése, az információ ellenőrzése, problémákra való rákérdezés, ill. problémák elmagyarázása. Az írás egyszerű tagolása: bevezetés, kifejtés, lezárás; bekezdések szerkesztése. Néhány egyszerű szövegkohéziós és figyelemvezető eszköz használata. Az alapvető írásbeli műfajok fő szerkezeti és stílusjegyeinek követése (pl. levélben / e-mailben megszólítás, záró formula; a formális és informális regiszterhez köthető néhány szókincsbeli és helyesírási sajátosság).	

Kreatív, önkifejező műfajokkal való kísérletezés (pl. vers, rap, rigmus, dalszöveg, rövid jelenet, paródia írása, illetve átírása).
 Írásos minták követése és aktuális tartalmakkal való megtöltésük.
 Kész szövegekből a hasznos fordulatok kiemelése és saját írásában való alkalmazása.
 Irányított fogalmazási feladat kötött tartalmainak a fogalmazásban való megjelenítése.
 Írásának tudatos ellenőrzése, javítása; félreértést okozó hibáinak korrigálása.
 A mondanivaló közvetítése egyéb vizuális eszközökkel (pl. nyilazás, kiemelés, központosítás, internetes/SMS rövidítés, emotikon, rajz, ábra, térkép, kép, diásor).
 A nyelvi szintnek megfelelő, felhasználóbarát online és hagyományos szótárak használata.
A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások, akár a választott szakmai iránynak megfelelő tartalommal is
 Hagományos és elektronikus nyomtatvány, kérdőív; listák; hagyományos és elektronikus képeslapok; poszterszövegek; képaláírások; üzenetek; SMS-ek/MMS-ek; személyes adatokat tartalmazó bemutatkozó levelek, e-mailek vagy internes profilok; tényszerű információt nyújtó, illetve kérő levelek és e-mail-ek; személyes információt, tényt, ill. tetszést / nemtetszést kifejező üzenetek, internetes bejegyzések; egyszerű cselekvéssort tartalmazó instrukciók; egyszerű ügyintéző levelek / e-mail-ek (pl. tudakozódás, megrendelés, foglalás, visszaigazolás); diásor; egyszerű, rövid történetek, elbeszélések, mesék; rövid jellemzések; rövid leírások; jegyzetek; riportok, cikkek, esszék, felhívások, versek, rapok, rigmusok, dalszövegek, rövid jelenetek, paródiák.

A fejlesztés várt eredményei a 11. évfolyam végén	<i>B1-B2 szint elérése.</i> A tanuló képes főbb vonalaiban és egyes részleteiben is megérteni a köznyelvi beszédet a számára ismerős témákról. A tanuló képes önállóan boldogulni, véleményt mondani és érvelni a mindennapi élet legtöbb, akár váratlan helyzetében is. Stílusában és regiszterhasználatában alkalmazkodik a kommunikációs helyzethez. Érdeklődési köréhez kapcsolódó és közérthető szövegeket képes megérteni. A tanuló több műfajban képes részleteket is tartalmazó, összefüggő szövegeket fogalmazni ismert, hétköznapi témákról.
A fejlesztés várt eredményei a 12. évfolyam végén	<i>B1-B2 szint elérése.</i> A tanuló megérti főbb vonalaiban és részleteiben a köznyelvi beszédet. A tanuló ki tudja magát fejezni a szintnek megfelelő szókincs és szerkezetek segítségével az ismerős témakörökben. Beszéde folyamatos, érthető, a főbb pontok tekintetében tartalmilag pontos, stílusa megfelelő. A tanuló képes megérteni a gondolatmenet lényegét és egyes részinformációkat a nagyrészt közérthető nyelven írt, érdeklődési köréhez kapcsolódó, lényegre törően megfogalmazott szövegekben. A tanuló több műfajban képes részleteket is tartalmazó, összefüggő szövegeket fogalmazni ismert, hétköznapi és elvontabb témákról. Írásbeli megnyilatkozásaiban megjelennek a műfaji sajátosságok és stílusjegyek. A tanuló nyelvtudása megfelel az érettségi vizsga szintjének és követelményeinek.

Tartalom

b) Kommunikációs szándékok

A társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs szándékok

Kezdeményezés és válasz		
Megszólítás:	Excuse me. Hi.	Yes? Can I help you?

Köszönés:	Good morning / afternoon / evening Hello Max. Hello, how are you? Hi!	Good morning / afternoon / evening Hello Zoe. Very well, thank you. And how about you? Hi!
Elköszönés:	Goodbye. Bye-bye! See you later. See you tomorrow. Good night. Have a good day.	Goodbye. Bye! See you. Good night. Thanks. Bye! OK, bye.
Bemutakozás, bemutatás:	My name is... This is Mr/Mrs/Miss... How do you do?	Hello. Nice to meet you. Pleased to meet you. How do you do?
Levélírás:	Dear Jane, Hi Peter, Kind regards, Best wishes, Write soon, Love, I'm looking forward to hearing from you soon.	
Érdeklődés mások hogyléte felől és reagálás:	How are you feeling today? How are you doing?	Fine. / OK / All right. Much better, thanks. Not too bad.
Engedélykérés és reagálás:	May I use your telephone? Do you mind if I open the window?	Yes, certainly. Not at all.
Köszönetnyilvánítás és arra reagálás:	Thanks. Thank you very much. Thanks a lot. It's very kind of you.	Not at all. You are welcome. That's all right. Don't mention it.
Bocsánatkérés és arra reagálás:	I'm sorry. I'm very sorry. Please forgive me.	That's all right. It doesn't matter. Never mind. No problem.
Gratulációk, jókívánságok és azokra reagálás:	Merry Christmas. Happy New Year! Happy birthday! Congratulations! Have a nice holiday. All the best. Cheers!	Merry Christmas. Happy New Year! Happy birthday! Thank you. Thank you, the same to you. Cheers!

Érzelmek kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok

Sajnálkozás, együttérzés:	I'm sorry to hear that. What a shame! Oh, dear.	
Öröm, szomorúság:	Are you happy about that? What do you think of that? How do you feel about it?	Great! I'm so glad. I'm very happy about it. I'm glad to hear that. I'm so pleased that... I'm sorry to hear that. What a pity. Oh, no! Oh, dear! I feel so sorry for...
Elégedettség, elégedetlenség, bosszúság:	What do you think of...? Are you pleased with...? Are you happy with...?	That's fine/nice/not bad. That was fine/good/ nice I'm happy with... It's not very good. That wasn't very good. I'm tired of...

Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok

Véleménykérés, véleménynyilvánítás és arra reagálás:	What do you think? What do you think of it?	I don't think it's good. I think it's terrible. I need time to think about it.
Érdeklődés, tetszés, nemtetszés:	Are you interested in computing? Do you like paintings? You like skiing, don't you?	I'm interested in art. They don't really interest me. I think it's great.
Dicséret, kritika:	You're really kind. Well done.	
Akarat, kívánság:	Would you like a drink? I'd like to leave now.	I'd like a little tea.
Képesség:	Can she swim well?	I couldn't ride a horse.
Lehetőség:	She may be at home now. He might be right.	
Szándék, kívánság:	What do you want to do? Would you like to go home now?	I'd like to see a good film. I don't want to go out tonight.
Terv:	Are you going to play football this weekend? Do you fancy going out for a drink?	I'm going to finish my essay tomorrow. I'm planning to take a trip to France.

Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs szándékok

Dolgok, személyek megnevezése, leírása:	What is it? What does he look like?	It's... / That's... / It's a kind of... / It's used for...
Események leírása:	What happened?	The door opened and the

		passengers were thrown out of the plane.
Információkérés, -adás:	When will you have to go back? How did you find out about the job? How far is the beach from here? When did you start kayak surfing?	About an hour later. I saw it advertised on a website.. It's just a few hundred metres. Ten years ago.
Tudás, nemtudás:	Do you know if we may camp here?	I'm not sure about this. I have no idea.
Bizonyosság, bizonytalanság:	Are you sure you want to go? Do you think Romeo and Juliet is on this week?	I'm not sure. Maybe. I don't think it's played in this theatre.
Ismerés, nem ismerés:	Do you know Liverpool well?	I've already been there, but I don't know it very well.

A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs szándékok

Kérés:	Could you tell me the truth, please? Can you lend me your pen? Would you help with the housework? Can you recommend a good dentist?	Yes, certainly. Certainly, here you are. Sorry, I can't at the moment. I'm afraid I can't.
Segítségkérés és arra való reagálás:	I need help with my homework. Could you translate a few words for me?	Certainly. Yes, of course.
Javaslat és arra reagálás:	Let's go to a pub tonight. How about skiing at the weekend?	I'd prefer to go to the cinema. Good idea.
Tanács és arra reagálás:	What would you recommend? What shall I do?	Why don't you...? I think you should... Try (not) to... In your position I would... I think you need...

Interakcióban jellemző kommunikációs szándékok

Megértés biztosítása:	Visszakérdezés, ismétléskérés Nem értés, magyarázatkérés, magyarázat értés ellenőrzése	Could you repeat it, please? Sorry, where did you say it was? I don't think I understand. Could you understand? Sorry, what does that mean?
Párbeszéd strukturálása:	Beszédszándék jelzése, beszélgetés kezdése Elemek összekapcsolása Beszélgetés lezárása	Can I ask you a few questions? Could you please let me know... And then... so... because... Well, it's been nice talking to you.

b) Fogalomkörök

Fogalomkörök		Fogalomkörök nyelvi kifejezései	
Cselekvés, történet, létezés kifejezése	Jelenidejűség	<i>present simple</i> <i>present simple passive</i> <i>present continuous</i> <i>present perfect simple</i> <i>present perfect continuous</i> <i>present perfect passive</i>	What time does this pub open? Music is included in the price. We're having lunch in a pub today. Have you seen this story about a deserted boat? I feel sick; I've been eating chocolates all day. A luxury yacht has been found deserted off the coast of Monaco.
	Múltidejűség	<i>past simple</i> <i>past simple passive</i> <i>past continuous</i> <i>past perfect</i>	I took orders and served food and drinks. No food was served in that pub.. We were sitting on the beach when we heard the noises. He said they had been married for ten years.
	Jövőidejűség	<i>going to</i> <i>present continuous</i> <i>future simple</i> <i>future continuous</i> <i>future perfect</i>	I'm going to finish my science project this afternoon. We're going to a pub tonight. When will the train leave? Which hotel will we be staying at? Will doctors have found a cure for all major diseases by 2025?
	Műveltetés	<i>have something done</i>	We'll have the house decorated next month.
Birtoklás kifejezése		<i>have</i> <i>possessive adj.</i> <i>possessive pronouns</i> <i>genitive 's</i> <i>of</i> <i>whose</i>	I have two brothers and a sister. my, your, etc. the cook's helper the entrance of the restaurant Whose car is that?
Térbeli viszonyok	Írányok, helymeghatározás	<i>prepositions,</i> <i>prepositional phrases,</i> <i>adverbs</i> <i>location</i>	under, opposite, next to, between, in front of, behind, inside, outside, above, etc. in the east/west, by the station, near the pub, along the river, etc.
Időbeli viszonyok	Gyakoriság Időpont Időtartam	<i>adverbs of time</i> <i>how often?</i> <i>when? what time?</i> <i>how long?</i>	already, yet, just, etc. always, often, sometimes, never, once/twice a week, every day, etc. yesterday, last week, two years ago, tomorrow, next week, in 1970, in July, at 4 o'clock, on Monday, for a week, since last year, etc.
Mennyiségi viszonyok		<i>cardinal /ordinal numbers</i> <i>money</i>	two hundred and second seven hundred and fifty-five thousand three hundred and sixty-six pounds

Fogalomkörök		Fogalomkörök nyelvi kifejezései	
Minőségi viszonyok		<i>comparative sentences (short, long adjectives, adverbs)</i>	Mum is a faster driver than dad. Dad drives more slowly than mum. It's getting more and more difficult to meet people.
Modalitás		<i>should, can/could be able to, must, have to, need, may, might, used to</i>	You should care more for your health. If you refresh the page, it might load. We will be able to choose how long our life is. They could have been attacked by pirates.
Logikai viszonyok		<i>linking words</i> <i>zero conditional</i> <i>conditional 1</i> <i>conditional 2</i> <i>conditional 3</i> <i>I wish</i>	and, or, but, because, although, however, whereas, etc. If your hair gets wet, you feel cold. Climate change will get worse is factories do not reduce their carbon emissions. If I got that job, I would make much more money than now. If Beth hadn't spent all her pocket money, she would have been able to buy a new phone. I wish you'd thrown out those jeans.
Függő beszéd		<i>reported speech</i>	He asked her if she could call him back. He told her that he hadn't robbed the bank the week before.
Szövegösszetartó eszközök		<i>articles, determiners, indefinite pronouns, etc.</i> <i>relative pronouns, defining and non-defining relative clauses</i>	a, an, the, no article some, any, no, none, somewhere, no-one, every, etc. He's the doctor who helped my grandmother.. Harrods, which is in Knightbridge in London, is a famous department store.

c) Témakörök

Témakör	Kapcsolódási pont
Család, barátok, öltözködés, ruhavásárlás, divat, társas kapcsolatok, szerelem 12 óra	önismeret, hon- és népismeret, brit civilizációs ismeretek, illemtan, divat
Munka, munkahely, napi tevékenységek, álláskeresés, pénz, bank, internet 12 óra	önismeret, kommunikáció, illemtan, brit civilizációs ismeretek, népismeret

Levélírás, hivatalos levél, email, telefon, kommunikáció 12 óra	kommunikáció, illeten, brit civilizációs ismeretek, hon- és népismeret
Életmód, egészség, orvos, betegség 12óra	egészségtan, brit civilizáció, önismeret
Sport, szabadidő, film, művészet, irodalom, zene 12 óra	kultúra, média, hon- és népismeret, egészségtan
Utazás, kirándulás, közlekedés, tájékozódás 12óra	földrajz, technológia, hon- és népismeret, brit civilizációs ismeretek, kommunikáció

Kimeneti szint

Hallott szöveg értése

A tanuló képes

- kb. 200 szavas szövegben a lényeges információt a lényegtelenről elkülöníteni;
- kb. 200 szavas szövegben ismeretlen nyelvi elem jelentését a szövegösszefüggésből kikövetkeztetni;
- kb. 200 szavas szövegben fontos információt megérteni;
- kb. 200 szavas szövegben specifikus információt azonosítani;
- köznyelvi beszélgetést vagy monologikus szöveget anyanyelvén és/vagy célnyelven összefoglalni.

Beszédkészség

A tanuló képes

- árnyaltabban megfogalmazott kérdésekre összetettebb struktúrákban rendezett válaszokat adni;
- választékos mondatokban közléseket megfogalmazni, kérdéseket feltenni, eseményeket elmesélni, érzelmeket kifejezni;
- gondolatait megfelelő logikai sorrendben, választékos mondatokban előadni;
- megértési, illetve kifejezési problémák esetén segítséget kérni;
- beszélgetésben részt venni;
- társalgásban részt venni.

Olvasott szöveg értése

A tanuló képes

- kb. 250 szavas szöveget elolvasni;
- kb. 250 szavas szövegben lényeges információt a lényegtelenről megkülönböztetni;
- ismert nyelvi elemek segítségével kb. 250 szavas szövegben ismeretlen nyelvi elemek jelentését kikövetkeztetni;
- kb. 250 szavas szövegben fontos információt megtalálni;
- kb. 250 szavas szövegben specifikus információt azonosítani;
- kb. 250 szavas köznyelven megírt szöveget anyanyelvén összefoglalni;
- egyszerű vagy egyszerűsített publicisztikai vagy irodalmi szöveget anyanyelvén és/vagy célnyelven összefoglalni.

Íráskészség

A tanuló képes

- kb. 200 szavas, tényszerű információt közvetítő néhány bekezdésből álló, szöveget írni;

- gondolatait, érzelmeit, érvekkel alátámasztott véleményét változatos kifejezésekkel és mondat szerkezetekkel, a megfelelő nyelvi eszközök használatával logikai összefüggések alapján, bekezdésbe rendezett szövegben megfogalmazni;
- különböző szövegtípusokat létrehozni;
- változatos közlésformákat használni.

12. évfolyam

Évi óraszám: 64

Heti óraszám: 2

A 12. évfolyamon – különösen emelt szintű képzés vagy egyéni ambíciók, tehetséges tanulók esetén – lehetőséget kell biztosítani arra is, hogy a *tanulók megismerjék az emelt szintű nyelvi érettségi felépítését, követelményeit, és elsajátítsák az ezeknek megfelelő stratégiákat; megismerjék az érettségi során használt értékelési szempontokat, és alkalmazni tudják azokat önértékelésük során; illetve gyakorlatot szerezzenek az emelt szintű érettségi vizsga feladatainak megoldásában is. A tehetségesebb, motiváltabb diákok számára elérhető cél lehet a felsőfokú nyelvvizsga bizonyítvány (vagy annak vagy csak írásbeli, vagy csak szóbeli részének) megszerzése, az arra való felkészülés.*

Növeli a motivációt, ha a nyelvoktatás lehetőséget biztosít a tanulókat érdeklő tantárgyi tartalmak célnyelvi feldolgozására és az infokommunikációs technológiák használatára.

A 12. évfolyam a tanulók számára a továbbtanulás vagy a munka világába történő kilépés előtti utolsó tanév. A nyelvoktatásban is hangsúlyt kell kapnia az ezekre történő felkészítésnek, a szükséges készségek fejlesztésének. A tanulók jövőjét érintő fontos döntésekben a nyelvtanár is sokat segíthet, például a feldolgozott témák megfelelő kiválasztásával és az ok-okozati viszonyokat, követelményeket feltáró feladatokkal.

Tartalom

a) Kommunikációs szándékok

A társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs szándékok

Kezdeményezés és válasz		
Köszönés, megszólítás, elköszönés	Excuse me. Sorry to disturb you. How do you do? Good morning / afternoon / evening. Hello, how are you? Hi! Goodbye. See you later. Good night. Take care. Keep in touch.	Yes, can I help you? What can I do for you? How do you do? Good morning / afternoon / evening. Fine, thanks. And how about you? Hi! Goodbye. See you. Good night, have a nice sleep. Thanks. Bye! I will. Bye.
Bemutatkozás, bemutatás	My name is... This is... How do you do?	Hello. / Hi. How do you do? Pleased to meet you. Nice to meet you.

Személyes és hivatalos levél, email	Dear Sir / Madam, Dear Mr/Mrs/Miss/Ms ... Dear John, Best wishes, Love (from), I'm looking / I look forward to hearing from you soon. Kind regards, Yours faithfully, Yours sincerely,	
Érdeklődés mások hogyléte felől és arra reagálás	How are you? How are you feeling today? What's the matter?	Fine, thanks. Not too bad. Fine. / OK / All right. Much better, thanks. Not very well, I'm afraid. Actually, I'm suffering from...
Engedélykérés és arra reagálás	May I use your telephone? Do you mind if I open the window?	Yes, certainly. Not at all.
Köszönet és arra reagálás	Thanks. Thank you. Thank you very much. Thanks a lot. It's very kind of you. I'd like to thank you for your help.	That's all right. Not at all. You are welcome. No problem. Don't mention it. My pleasure.
Bocsánat kérése és arra reagálás:	I'm sorry. I'm terribly sorry. I must apologise for coming late. Please forgive me.	That's all right. It doesn't matter. Never mind. No problem.
Együttérzés	I'm sorry about I'm sorry to hear that. What a shame! Oh, dear.	

Érzelmek kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok

Öröm, szomorúság	Are you happy about ...? What do you think of ...? How do you feel about ...?	Great! / Fantastic. / Terrific. I'm so glad / happy. I'm glad to hear that. I'm so pleased that... I feel so happy for... I'm sorry to hear that. What a pity. Oh, no! Oh, dear! I feel so sorry for...
Hála	It was most kind of you. I'm very grateful to you.	
Sajnálkozás	Do you feel sorry for ...?	I feel sorry for her. Sorry to hear, things are difficult for her.

Remény	What are you hoping for? What are you looking forward? What are your hopes for the new year?	I'm looking forward to... I can hardly wait for... I hope you'll have time to join us for the trip.
Aggodalom, félelem	What's the matter? You look worried. Are you worried about...? Are you afraid of what might happen?	I'm worried about the news. It was really frightening.
Bánat, elkeseredés	Are you disappointed with the results?	I'm very disappointed. I'm sorry to hear that.

Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok

Véleménykérés, véleménynyilvánítás és arra reagálás	What do you think? What do you think of it? Do you? I don't.	I don't think it's fair. I think it's horrible/terrible. It's a pity we couldn't do it.
Valaki igazának az elismerése és el nem ismerése	You are right. You are wrong. She was wrong to say so.	I don't think she was right.
Egyetértés, egyet nem értés	Do you agree? What's your opinion? How do you feel about it?	OK / All right. I think he's wrong/right. I'm afraid I don't agree.
Dicséret, Kritika	Oh, what a good idea! What a pleasant surprise! That's a nice dress. It's absolutely delicious. It's rather boring.	Oh, do you like it? I'm glad you like it. Oh, do you think so? Thanks. I'm sorry, you don't like it.
Bizonyosság, bizonytalanság	I wonder why they are so disappointed. Do you think this is real? Are you sure you want to go?	She is certainly tired. / She must be tired. It seems to be real. I'm not sure. Perhaps. / Maybe.
Képesség	Can you speak French? Are you able to play golf?	I can understand French I'm unable to ride a motorbike.
Preferenciák:	What would you rather do? What would you prefer? Would you rather stay at home?	I'd rather have a rest. I prefer tea to coffee.
Érdektelenség, közömbösség	Do you mind? What do you think of it?	It doesn't matter. It's all the same for me.

Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs szándékok

Dolgok, személyek megnevezése, leírása	What is it? What does he/she/it look like? Do they look like students?	It's... / That's... / It's a kind of... / It's used for... The girl in the yellow dress is my sister. They certainly seem quite stressed.
Események leírása	What happened?	Helen had a shower, brushed her teeth and went to bed.

Információkérés, -adás	When will the next bus leave? How long does it take to get there?	At 6.45. It's about one hour.
Feltételezés, kétely	I suppose we'll arrive a bit late. I don't suppose they can come early.	

A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs szándékok

Kérés	John, could you do me a favour? Could you lend me five pounds?	Yes, sure. Of course. Yes, of course. I'm afraid I can't.
Segítség felajánlása	Shall I bring you a newspaper?	I'll do the cleaning for you if you like.
Javaslat és arra reagálás	Let's go to the beach tomorrow. Why don't we go out tonight?	Good idea. I'd rather not.
Reklamálás, panasz	It was terrible. It's too cold. This doesn't work.	
Tanácskérés, tanácsadás	What would you recommend? What shall I do? What do you think I should do? What advice would you give?	Why don't you...? I think you should... I don't think you should... You'd better...

Interakcióban jellemző kommunikációs szándékok

Megértés biztosítása	Visszakérdezés, ismétléskérés	Could you repeat it, please? What time did you say they were to arrive?
Párbeszéd strukturálása	Beszélgetés kezdése Elemek összekapcsolása Beszélgetés lezárása	I have a little problem. Listen, I've just had an idea. The first thing I would suggest is... Then we could... Well, it's been nice talking to you.
Beszélgetésbe be- és kilépés	Beszédszándék jelzése Félbeszakítás Folytatás szándékának jelzése Befejezési szándék jelzése A partner mondanivalójának követése	Can I join in? Can I say something? I'm sorry, but... Just let me finish what I was going to say... Just one more thing, Finally... To sum up... Do go on. Don't let me interrupt you.

Saját szöveg strukturálása	Példák megnevezése Témaváltás Visszatérés a témához Összefoglalás Helyesbítés Kiemelés, hangsúlyozás	Talking of books, I would... But there's also another thing... Going back to the subject... Well, to sum it up... No, I mean.... The only problem is...

c) Fogalomkörök

Fogalomkörök		Fogalomkörök nyelvi kifejezései	
Cselekvés, történet, létezés kifejezése	Jelenidejűség	<i>present simple</i> <i>present continuous</i> <i>present perfect simple</i> <i>present perfect continuous</i>	She doesn't usually get up early.. I'm not going out today. I've read three books so far this month. Father hasn't been driving much recently.
	Múltidejűség	<i>past simple</i> <i>past continuous</i> <i>past perfect</i>	John went to bed at ten o'clock. I really enjoyed that book. It was a beautiful morning. The sun was shining and the birds were singing He said he hadn't been to London before.
	Jövőidejűség	<i>going to</i> <i>future simple</i> <i>future continuous</i> <i>future perfect</i>	What are you going to wear at the party tomorrow? I don't think he'll do it. What will you be doing this time tomorrow? I'll have finished the article by the weekend, I think.
	Műveltetés	<i>have/get something done</i>	I'm getting my car washed this afternoon.
Birtoklás kifejezése		<i>have, possessive adj.</i> <i>possessive pronouns</i> <i>genitive 's</i> <i>of</i> <i>whose</i>	She's had her car for two years.. mine, yours, etc. the teacher's notebook the front door of the house Whose car is this?
Térbeli viszonyok	Irányok, helymeghatározás	<i>prepositions,</i> <i>prepositional phrases,</i> <i>adverbs</i> <i>picture location</i> <i>geographical location</i>	here, there, on the left, on the right, in, on, under, opposite, next to, between, in front of, behind, inside, outside, above, at the top/ bottom, etc.

Fogalomkörök		Fogalomkörök nyelvi kifejezései	
Időbeli viszonyok	Gyakoriság	<i>adverbs of time with present perfect how often?</i>	already, yet, just, so far, recently, lately, etc. always, often, sometimes, never, once a week, occasionally, etc.
	Időpont Időtartam	<i>when? what time? how long? while</i>	I slept four hours last night. I was sleeping at 2 at night. He's been sleeping for four hours. She was watching TV while we were studying.
Mennyiségi viszonyok		<i>plurals, countables, uncountables, numbers, pronouns, etc.</i>	time, traffic, furniture, clothes, news, information, etc. all, every, both, neither, none, etc.
Minőségi viszonyok		<i>comparative sentences (short, long adjectives) irregular adjectives too / enough like (preposition)</i>	The rich are not necessarily happier than the rest of us. This story is the most interesting of all. This photo is too old, just like the other.
Modalitás		<i>should, can, must, may, might, need, have to, used to, etc. modals + perfect infinitive passive modals</i>	You should ask the teacher. They must be at home, there's a light in the window. When I was a student, I used to study in the library. They can't have gone to sleep yet, it's only 9 o'clock. The car might have been washed while we were in the shop.
Logikai viszonyok		<i>linking words first conditional second conditional third conditional</i>	and, or, but, because, although, that's why, in case, etc. I'll be ready as soon as I've had a shower. If I were you, I wouldn't buy that suit. They would have finished if they had more time.
Függő beszéd		<i>reported speech</i>	She said she was going to London the next day.
Szövegösszetartó eszközök		<i>articles, determiners, indefinite pronouns, quantifiers, etc.</i>	a, an, the, no article some, any, no, none, somewhere, no-one, all, every, each, both, etc.

c) Témakörök

Témakör	Kapcsolódási pont
Személyiség, tulajdonságok, személyleírás, tárgyak, képek leírása 8 óra	önismeret, kommunikáció, civilizációs ismeretek, hon- és népismeret

Munka, hivatás, életút, karrier, életrajz 10 óra	önismeret, kommunikáció, hon- és népismeret, brit civilizációs ismeretek
Értékek, pénzügyek, újság, média, internet 10 óra	kommunikáció, hon- és népismeret, brit civilizációs ismeretek
Élővilág, állatok, tágabb környezetünk, a Föld 8 óra	földrajz, országismeret, kultúra, civilizációs ismeretek
Vélemény kifejezése, érvelés, tervek 8 óra	hon- és népismeret, brit civilizációs ismeretek, kommunikáció
Úrutazás, globális felmelegedés, környezetvédelem 8 óra	kultúra, média, hon- és népismeret, civilizációs ismeretek
Ismétlés, gyakorlás, tesztek írása 12 óra	

Kimeneti szint

Hallott szöveg értése

A tanuló

- kb. 200 szavas szövegben a lényeges információt a lényegtelenről elkülöníteni;
- kb. 200 szavas szövegben ismeretlen nyelvi elem jelentését a szövegösszefüggésből kikövetkeztetni;
- kb. 200 szavas szövegben fontos információt megérteni;
- kb. 200 szavas szövegben specifikus információt azonosítani;
- köznyelvi beszélgetést vagy monologikus szöveget anyanyelvén és/vagy célnyelven összefoglalni.

Beszédképesség

A tanuló

- árnyaltabban megfogalmazott kérdésekre összetettebb struktúrákban rendezett válaszokat adni;
- választékos mondatokban közléseket megfogalmazni, kérdéseket feltenni, eseményeket elmesélni, érzelmeket kifejezni;
- gondolatait megfelelő logikai sorrendben, választékos mondatokban előadni;
- megértési, illetve kifejezési problémák esetén segítséget kérni;
- beszélgetésben részt venni;
- társalgásban részt venni.

Olvasott szöveg értése

A tanuló

- kb. 250 szavas szöveget elolvasni;
- kb. 250 szavas szövegben lényeges információt a lényegtelenről megkülönböztetni;
- ismert nyelvi elemek segítségével kb. 250 szavas szövegben ismeretlen nyelvi elemek jelentését kikövetkeztetni;
- kb. 250 szavas szövegben fontos információt megtalálni;
- kb. 250 szavas szövegben specifikus információt azonosítani;
- kb. 250 szavas köznyelven megírt szöveget anyanyelvén összefoglalni;
- egyszerű vagy egyszerűsített publicisztikai vagy irodalmi szöveget anyanyelvén és/vagy célnyelven összefoglalni.

Írásképesség

A tanuló

- kb. 200 szavas, tényszerű információt közvetítő néhány bekezdésből álló, szöveget írni;

- gondolatait, érzelmeit, érvekkel alátámasztott véleményét változatos kifejezésekkel és mondat szerkezetekkel, a megfelelő nyelvi eszközök használatával logikai összefüggések alapján, bekezdésbe rendezett szövegben megfogalmazni;
- különböző szövegtípusokat létrehozni;
- változatos közlésformákat használni.

Angol mint második idegen nyelv 11-12. évfolyam

11. évfolyam

Hetek száma: 36

Heti óraszám: 4

Évi óraszám: 144

Tartalom

– Kommunikációs szándékok

A társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs szándékok

Kezdeményezés és válasz		
Köszönés, elköszönés:	How do you do? Good morning/afternoon/evening. Hello Dave. Hello, how are you? Hi! Goodbye. Bye-bye! See you tomorrow. Good night. Have a nice trip.	How do you do? Good morning. Hello Janet. Very well, thank you. Hi! Goodbye. Bye! See you. Good night. Thanks.
Bemutatkozás, bemutatás:	My name is... This is my friend, ...	Hello, I'm ... Hi. Nice to meet you.
Telefonálás	Hello, this is Janet Leigh speaking. Can I speak to Hannah, please? Thanks for ringing. Bye!	Yes, just a minute, please. Bye!
Levél- és üzenetírás:	Dear John, Best wishes, Love, I'll look forward to your reply.	
Köszönetnyilvánítás és arra reagálás:	Thanks. Thank you very much. Thanks a lot. It's very kind of you.	Not at all. That's all right.. No problem.
Bocsánatkérés és arra reagálás:	I'm sorry. I'm very sorry.	That's all right.

Gratulációk, jókívánságok és azokra reagálás:	Happy Christmas / New year / Birthday! Congratulations! Have a nice holiday. All the best. Cheers!	Happy Christmas / New Year / Birthday! Thank you. Thank you, the same to you. Cheers!

Érzelmek kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok

Sajnálkozás, együttérzés:	I'm sorry. Sorry to hear that. Sorry I'm late. Oh, dear.	
Öröm, szomorúság:	Are you happy about that? I'm so glad to see you. What do you think of that? How do you feel about that?	Great! I'm so happy. I'm happy to hear that. That's good news. I feel so happy for... I'm sorry to hear that. What a pity. Oh, no! Oh, dear! I feel so sorry for...
Elégedettség, elégedetlenség, bosszúság:	What do you think of...? Are you happy with...?	That's fine/nice/not bad. That was fine/good/ nice That wasn't very good.

Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok

Véleménykérés, véleménynyilvánítás:	What do you think? What do you think of it?	I think it is terrible. That is a terrible shame.
Érdeklődés:	Are you interested in sports? How do you spell it?	I'm interested in music.
Tetszés, nemtetszés:	Do you like Italian food? You like meat, don't you? What do you think of the new teacher?	I think it's great. I don't like it. He looks nice. I don't think much of...
Akarat, kívánság:	Would you like a sandwich? Can I have my bill, please? I want to pay.	I'd like a hamburger
Képesség:	Can you speak French? Can you play football?	I can understand French I can't play chess..
Kötelezettség:	You must wear a tie to work. I have to wake up early to go to work.	
Szükségesség:	How much water do we need?	
Szándék, kívánság:	What would you like to do?	I'd like to see that film
Preferenciák:	What would you prefer?	I prefer tea to coffee.
Terv:	What are you going to do?	I'm planning to spend the weekend in Paris. I'm going to make a big party.

Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs szándékok

Dolgok, személyek megnevezése, leírása:	What is it? What is it like? What's it in English? What does that mean?	It's.../ That's.../ It's a kind of... It means...
Események leírása:	They arrived at the airport, they checked in, and waited for their plane.	
Információkérés, -adás:	Did you see him? When will the guests arrive? How far is your school? How long does it take to get there? Can you tell me the way to the station, please? Who is that? How do you spell it?	Yes, I did At 6 p.m. It's 20 minutes by bus. Take the second turning on the right It's me.
Tudás, nemtudás:	Do you know where he lives?	I don't know. I have no idea.

A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs szándékok

Kérés:	Can I have a piece of paper, please? Could you repeat that, please? Can you help me?	Of course. Yes, of course. Certainly. I'm afraid I can't.
Felszólítás:	Turn off your mobiles. Wake up, get out of bed.	
Javaslat és arra reagálás:	Let's go to the cinema tonight.	Good idea.
Kínálás és arra reagálás:	Would you like a drink? What would you like? Help yourself! Have an orange. Here you are.	That's very kind of you. I'm sorry, I can't. An orange, please. Thank you. No, thank you. / Yes, please. Thanks.
Meghívás és arra reagálás:	Would you like to come to the cinema? Can we meet at seven? Let's meet on Sunday.	Yes, I'd love to. I'm sorry, I can't. Yes, great. No, I'm afraid, I can't.

Interakcióban jellemző kommunikációs szándékok

Megértés biztosítása:	Visszakérdezés, ismétléskérés Betűzés kérése, betűzés Nem értés, magyarázatkérés, magyarázat értés ellenőrzése Felkérés lassabb beszédre	Did you say the castle? Sorry, where does she live? Sorry, what did you say? How do you spell it? Sorry, I don't understand. Could you understand? Sorry, what does that mean? Could you speak slowly, please?

b) Fogalomkörök

Fogalomkörök		Fogalomkörök nyelvi kifejezései	
Cselekvés, törtézés, létezés kifejezése	Jelenidejűség	<i>present simple</i> <i>present continuous</i> <i>present perfect simple</i>	When do you get up? I don't play football. What are you doing? I'm reading a book Have you seen this film? I haven't read that book.
	Múltidejűség	<i>past simple</i>	We went to the cinema yesterday. Did you go to school on Monday?
	Jövőidejűség	<i>going to</i> <i>simple future</i>	What are you going to do on Saturday? I'll have a cake. When will you finish this job?.
Birtoklás kifejezése		<i>have (got)</i> <i>possessive adj.</i> <i>possessive pronouns</i> <i>genitive 's</i> <i>of</i>	I don't have many friends. She's got a lovely blue dress. my, your, his/her/its,our, their dog mine, yours,...theirs Susie's brother the corner of the room whose?
Térbeli viszonyok	Irányok, helymeghatározás	<i>prepositions,</i> <i>prepositional phrases,</i> <i>adverbs</i>	here, there, on the left, on the right, in, on, under, opposite, next to, between, in front of, behind, inside, outside, above
Időbeli viszonyok	Gyakoriság	<i>how often?</i>	always, often, sometimes, never, once/twice a week, every day ... I always make my bed.
	Időpont	<i>when? what time?</i>	now, in the morning yesterday, last week, two years ago, tomorrow, next week in 2007, in july, at 4 o'clock, on Monday
	Óra	<i>what's the time?</i>	It's half past six.
Mennyiségi viszonyok		<i>singular and plural</i> <i>cardinal numbers</i> <i>ordinal numbers</i> <i>countable nouns</i> <i>uncountable nouns</i> <i>some, any</i> <i>quantifiers</i>	children, people, men, women ... one, two, three., ... first, second, ... How many books have you got? How much money has he got? I haven't got any money. a lot, not much, little, few I've got a lot of/little money. a cup of tea, a piece of cake
Minőségi viszonyok		<i>comparative sentences (short, long adjectives)</i> <i>irregular adjectives</i> <i>what ... like</i> <i>what colour</i>	Tom's younger than Sue. Mary is the prettiest girl. I'm as tall as you. This is the most interesting book good, bad ...(better, worse) What's it like? What colour is it?

Fogalomkörök		Fogalomkörök nyelvi kifejezései	
Modalitás		<i>can</i> <i>could</i>	She can swim very well. Can I open the window? He could speak two languages at the age of five. Could you repeat that, please?
Logikai viszonyok		<i>linking words</i>	and, or, but, because
Szövegösszetartó eszközök		<i>Articles, determiners</i> <i>some+plural noun</i> <i>any+plural noun</i> <i>some +singular noun</i> <i>any + singular noun</i> <i>nominative and accusative of personal pronouns</i> <i>demonstrative pronouns</i> <i>indefinite pronouns</i>	a, an, the There are some pencils in the bag. Have you got any sisters? I haven't got any matchboxes. There's some water in the vase. There isn't any juice in my glass. I, he, they... me, him, them... this, that, these, those somebody, anybody, nobody, everybody ...

c) Témakörök

Témakör		Kapcsolódási pont
Ismerkedés, barátság, Család, rokonság	8óra 12 óra	Etika: önismeret, gyermekkor, ifjúság
Időjárás, évszakok, Öltözködés, sport	8 óra 10 óra	természetismeret, hon- és népismeret, brit civilizációs ismeretek, földrajz, meteorológia, egészségügy.
Közvetlen környezetünk, lakás, Tanterem, tantárgyak, Város/falu, épületek, Közlekedés, tájékozódás, útbaigazítás	7 óra 10 óra 10 óra 7 óra	oktatás, hon- és népismeret, brit civilizációs ismeretek, illetve.
Mindennapi életünk, napirend, szokásos tevékenységek, házimunka, Tanulás, szabadidő, Étkezés, vendégség	12 óra 6 óra 7 óra	gasztronómia, hon- és népismeret, egészségügy, brit civilizációs ismeretek, illetve.
Vásárlás, ruha, öltözködés	9 óra	divattörténet, média, illetve, önismeret.
Szórakozási lehetőségek, könyv, film, színház, kikapcsolódás, Utazás, szálloda	11 óra 10 óra	kultúra, média, hon- és népismeret, brit civilizáció.
Ismétlés, gyakorlás, tesztek	17 óra	

Kimeneti szint

Hallott szöveg értése

A tanuló képes

- kb. 100 szavas köznyelvi szövegben a lényeges információt a lényegtelenről elkülöníteni;

- kb. 100 szavas köznyelvi szövegben ismeretlen nyelvi elem jelentését a szövegösszefüggésből kikövetkeztetni;
- kb. 100 szavas köznyelvi szövegben fontos információt megérteni;
- kb. 100 szavas köznyelvi szövegben specifikus információt azonosítani;
- köznyelvi beszélgetés vagy monologikus szöveg lényegét megérteni.

Beszédképesség

A tanuló képes

- köznyelven megfogalmazott kérdésekre egyszerű struktúrákban rendezett válaszokat adni;
- egyszerű mondatokban közléseket megfogalmazni, kérdéseket feltenni, eseményeket elmesélni, érzelmeket kifejezni;
- megértési, illetve kifejezési problémák esetén segítséget kérni;
- beszélgetésben részt venni;
- társalgást követni.

Olvasott szöveg értése

A tanuló képes

- kb. 150 szavas, köznyelven megírt szöveget elolvasni;
- kb. 150 szavas köznyelvi szövegben lényeges információt a lényegtelenről megkülönböztetni;
- ismert nyelvi elemek segítségével kb. 150 szavas köznyelvi szövegben ismeretlen nyelvi elemek jelentését kikövetkeztetni;
- kb. 150 szavas köznyelven megírt szövegben fontos információt megtalálni;
- kb. 150 szavas köznyelvi szövegben specifikus információt azonosítani;
- kb. 150 szavas köznyelven megírt szöveg lényegét megérteni;
- egyszerű vagy egyszerűsített publicisztikai illetve irodalmi szöveget követni.

Írásképesség

A tanuló képes

- kb. 100 szavas, tényszerű információt közvetítő néhány bekezdésből álló, szöveget írni;
- gondolatait változatos kifejezésekkel és mondat szerkezetekkel, a megfelelő nyelvi eszközök használatával, logikai összefüggések alapján szöveggé rendezni, egyszerű közléseket írásban megfogalmazni;
- különböző szövegfajtákat létrehozni;
- változatos közlésformákat (leírás, elbeszélés, jellemzés) használni.

12. évfolyam

Heti óraszám: 4

Hetek száma: 32

Évi óraszám: 128

Tartalom

– Kommunikációs szándékok

A társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs szándékok

Kezdeményezés és válasz		
Megszólítás:	Excuse me.	Yes? Can I help you? What can I do for you?

Köszönés:	How do you do? Good morning / afternoon / evening. . Hello Claire. Hello, how are you? Hi!	How do you do? Good morning / afternoon / evening. Hello Richard. Fine, thanks. And you? Hi!
Elköszönés:	Goodbye. Bye-bye! See you later. See you on Monday. Good night. Have a nice day. Have a good weekend!	Goodbye. Bye! See you. Good night. Thanks, bye.
Bemutakozás, bemutatás:	My name is... Have you met Nina? How do you do? This is my friend, Richard. This is ...	Hello. How do you do, Nina? How do you do? Pleased to meet you. Nice to meet you.
Telefonálás:	Hello, this is Richard Taylor speaking Can I speak to Claire, please? I'll call back again later this evening. It was nice to speak to you. Thanks for calling. Bye!	Yes, just a minute, please. Bye!
Levéírás, email:	Dear Peter, Best wishes, (With) love, Looking forward to hearing from you soon.	
Érdeklődés mások hogyléte felől és reagálás:	How are you today? How are you feeling today?	Fine. / OK / All right. Much better, thanks. Not very well, I'm afraid.
Engedélykérés és reagálás:	Can I sit here? May I open the window?	Yes, of course. Certainly.
Köszönetnyilvánítás és arra reagálás:	Thanks. Thank you very much. Thanks a lot. It's very kind of you. I'd like to thank you for your help.	Not at all. You are welcome. No problem. Do not mention it. My pleasure.
Bocsánkérés és arra reagálás:	I'm sorry. I'm very sorry.	That's all right. It doesn't matter. Never mind.
Gratulációk, jókívánságok és azokra reagálás:	Happy Christmas / New Year / birthday! Congratulations! Have a nice holiday. All the best. Cheers!	Happy Christmas / New Year / birthday! Thank you. Thank you, the same to you. Cheers!

Érzelmek kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok

Sajnálkozás, együttérzés:	I'm sorry. I'm sorry to hear that. Oh, dear.	
Öröm, szomorúság:	Are you happy about that? What do you think of that? How do you feel about that?	Great! I'm so glad / happy. I'm glad to hear that. I'm so pleased that... Good for you. Congratulations. I'm sorry to hear that. What a pity. Oh, no! Oh, dear! I feel so sorry for...
Elégedettség, elégedetlenség, bosszúság:	What do you think of...? Are you pleased with...? Are you happy with...?	That's fine/nice/not bad. That was fine/good/ nice I'm so happy with... I'm quite pleased with... It's not good enough. That wasn't very good.
Remény:	What are your hopes for the new year? Are you coming to dinner tonight?	I'm looking forward to... I hope you'll pass your exam. I hope so.

Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok

Véleménykérés, véleménynyilvánítás és arra reagálás:	What do you think? What do you think of it?	I think it's terrible.
Érdeklődés, érdektelenség:	Are you interested in science?	It doesn't really bother me.
Tetszés, nemtetszés, érdeklődés:	Do you like Italian food? How do you like it? What do you think of his new car? Are you interested in sports?	I think it's great. I don't like it. It looks nice. I'm interested in history.
Dicséret, kritika:	You're really kind.	
Akarat, kívánság:	Would you like a cake? Can I have my bill, please? I want to pay.	I'd like an ice-cream
Képesség:	Can you speak French? How much can you learn in a month?	I can understand French
Kötelezettség, tiltás:	You have to pay before you start. You mustn't eat in here.	We must fill it in now Right now.
Lehetőség:	I may go to the party. I might wear my new black trousers.	
Terv:	I'm going to look for a job. I want to improve my English.	What job would you like to find?
Ígéret	I'll always love you. I'll pay you back tomorrow.	

Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs szándékok

Dolgok, személyek megnevezése, leírása:	What is it? What's it in English? What does that mean? What does it look like?	It's.../ That's.../ It's a kind of.../ It's used for... It means...
Események leírása:	What happened?	We went to the beach and sunbathed, then we went to a seafood restaurant.
Információkérés, -adás:	Did you see him? When will the guests arrive? Who invented the dishwasher? Can you tell me the way to the station?	Yes, I did At 6 p.m. It was invented by Josephine Cochrane. Take the first street on the left
Tudás, nemtudás:	Do you know where he lives?	I have no idea.
Ismerés, nem ismerés:	Do you know Hannah?	Yes, we have already met.

A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs szándékok

Kérés:	Chris, could you do me a great favour? Could you give me your credit card number? Do you have a stamp by any chance? Would you pass me the sugar please? I'd like you to...	Yes, sure. Of course. Yes, of course. I'm afraid I can't.
Tiltás, felszólítás:	You mustn't eat in here. Don't worry.	
Segítségkérés és arra való reagálás:	Can you help me?	Certainly, what can I do for you?

Interakcióban jellemző kommunikációs szándékok

Megértés biztosítása:	Visszakérdezés, ismétléskérés Betűzés kérése, betűzés Nem értés, magyarázatkérés, magyarázat értés ellenőrzése	Sorry, what did you say? How do you spell it? Sorry, I don't understand. Could you understand?
Párbeszéd strukturálása:	Beszédszándék jelzése, beszélgetés kezdése Elemek összekapcsolása	Hi, Allie, how are you feeling today? And then... So...

b) Fogalomkörök

Fogalomkörök		Fogalomkörök nyelvi kifejezései	
Cselekvés, törtézés, létezés kifejezése	Jelenidejűség	<i>present simple</i> <i>present simple passive</i> <i>present continuous</i> <i>present perfect simple</i>	She likes good food. She laughs a lot More than 55 million nappies are used every day. What are the two men at the back doing?. Have you been to a fashion show? I haven't finished the housework yet. She's already done it. We haven't met since Christmas. I've lived here for ten years.
	Múltidejűség	<i>past simple</i> <i>past simple passive</i> <i>past continuous</i> <i>past perfect</i>	Why didn't you do your homework yesterday? We went to a seafood restaurant on the beach. It was invented by an American woman. He was driving on the motorway when his cousin called him on his mobile. What were you doing at six yesterday? They had seen him using his mobile when he was driving. He suddenly understood why his brother hadn't come.
	Jövőidejűség	<i>going to</i> <i>future with will</i>	What are you going to do on Saturday? He'll be seventeen next year. I'll pay you back tomorrow.
Birtoklás kifejezése		<i>have</i> <i>possessive adj.</i> <i>possessive pronouns</i> <i>genitive 's</i> <i>of</i> <i>belong to</i>	I haven't got a car, but I have a good bike.. my, your, his/her/its,our, their mine, yours,...theirs Nina's brother the walls of the house Whose? Who does it belong to?
Térbeli viszonyok	Irányok, helymeghatározás	<i>prepositions,</i> <i>prepositional phrases,</i> <i>adverbs</i> <i>picture location</i> <i>geographical location</i>	here, there, on the left, on the right, in, on, under, opposite, next to, between, in front of, behind, inside, outside, above at the top / bottom, on the left/right, at the back, in the background along the street, past the park

Fogalomkörök		Fogalomkörök nyelvi kifejezései	
Időbeli viszonyok	Gyakoriság Időpont Időtartam	<i>adverbs of time with present perfect simple</i> <i>how often?</i> <i>when? what time?</i> <i>what's the time?</i> <i>when</i> <i>perfect simple</i>	already, yet, just always, often, sometimes, never, once/twice a week, every day ... yesterday, last week, two years ago, tomorrow, next week in 1998, in May, at 4 o'clock, on Tuesday It's a quarter to eight. When I was watching TV, the phone rang. I have lived here for seven years now.
Mennyiségi viszonyok		<i>singulars and plurals</i> <i>cardinal numbers</i> <i>ordinal numbers</i> <i>countable nouns</i> <i>uncountable nouns</i>	children, people, men, women ... one, two, three.. first, second... How many CDs have you got? I've got a lot of/few CDs. a great number of people How much money have you got? I've got a lot of/little money. a cup of tea, a piece of cake a great deal of energy all, both, none, neither each, every
Minőségi viszonyok		<i>comparative sentences</i> <i>(short, long adjectives)</i> <i>irregular adjectives</i>	People talk faster today than previous generations. She is the most beautiful girl in the class. This is the most interesting book I've ever read. better, worse
Modalitás		<i>should/shouldn't</i> <i>can/ could</i> <i>(ability)</i> <i>can/could/may</i> <i>(permission)</i> <i>must (obligation)</i> <i>have to</i> <i>mustn't</i>	What should I do? You shouldn't be so sensitive. She can swim very well. How much can you learn in a month? He could come in through the window. Can/could/may I open the window? You must read this book. Did you have to work last week? You mustn't drive fast here.

Fogalomkörök		Fogalomkörök nyelvi kifejezései	
Logikai viszonyok		<i>linking words</i> <i>conditional 1</i> <i>conditional 2</i> <i>time clauses with future meaning</i>	and, or, but, because, so, although If you meet Nicoletta, you'll fall in love with her. If I saw a crocodile, I wouldn't move. We'll go to the beach on Sunday if the weather is fine.
Függő beszéd		<i>reported speech</i>	I don't know where she comes from. He asked me if I wanted to dance. I told him to stop the car.
Szövegösszetartó eszközök		<i>articles</i> <i>some, any, many, much</i> <i>countability</i> <i>indefinite pronouns</i>	a, an, the There isn't much milk in the fridge, but there are some eggs there. somebody, anybody, nobody, everybody, something, etc....

Témák	Óra	Kapcsolódási pontok
<i>Személyes vonatkozások, család</i> Érzelmek, az egyén belső világa. Családi élet, családi kapcsolatok, generációk együttélése. A családi élet mindennapjai. Egyén és család nálunk és a célnyelvi országokban.	10 óra	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> család és háztartás. <i>Etika:</i> generációk kapcsolata, családi élet.
<i>Ember és társadalom</i> Női és férfi kapcsolatok, ismerkedés. Felelősségvállalás másokért. Ünnepek, családi ünnepek. Hasonlóságok és különbségek az emberek között, tolerancia, pl. fogyatékkal élők. Illem és illemszabályok.	10 óra	<i>Etika:</i> társas kapcsolatok, előítélet, tolerancia, bizalom, együttérzés; fogyatékkal élők.
<i>Környezetünk</i> Az otthon, a lakóhely és környéke bemutatása. A lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, szórakozási lehetőségek. A városi és a vidéki élet összehasonlítása. Költözés, lakáskeresés.	12 óra	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek.</i> lakóhely és környék hagyományai. <i>Biológia-egészségtan:</i> élőhely, életközösség. <i>Földrajz:</i> településtípusok; globális problémák, életminőségek különbségei.
<i>Az iskola</i> Az ismeretszerzés különböző módjai. A nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe,	14 óra	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári</i>

Fogalomkörök	Fogalomkörök nyelvi kifejezései	
fontossága. Idegen nyelv és az idegen nyelvi kultúra kapcsolata. Az internet szerepe az iskolában, a tanulásban.		<i>ismeretek:</i> a tudás fogalmának átalakulása, a tanulás technikái. <i>Informatika:</i> digitális tudásbázisok, könyvtári információs rendszerek.
<i>A munka világa</i> Foglalkozások és a szükséges kompetenciák, rutinok, kötelességek. Pályaválasztás, álláskeresés szempontjai. Önéletrajz, állásinterjú.	12 óra	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> pályaorientáció és munka.
<i>Életmód</i> Napirend, időbeosztás. Étkezési szokások. Étteremben. Ételrendelés telefonon. Sérülések, baleset, elsősegély, mentők. Életmód nálunk és más országokban.	12 óra	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> testi és lelki egészség, balesetek megelőzése. <i>Biológia-egészségtan:</i> fogyatékkal élők, elsősegély. <i>Testnevelés és sport:</i> a rendszeres testedzés szerepe, relaxáció.
<i>Szabadidő, művelődés, szórakozás</i> Szabadidős elfoglaltságok, hobbik. Színház, mozi, koncert, kiállítás stb. A művészetek szerepe a mindennapokban. Sportolás, szabadidő aktív eltöltése. Célnyelvi országok művészete (zene, irodalom, képzőművészet és mozi) és művészeti élete.	12 óra	<i>Földrajz:</i> más népek kultúrái. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> különböző kultúrák irodalmi alkotásai, a reklám és a popzene új szóbeli költészete. <i>Informatika:</i> e-könyvek, médiatudatosság <i>Testnevelés és sport:</i> sportágak jellemzői. <i>Enek-zene:</i> klasszikus zene, popzene. <i>Dráma és tánc:</i> a szituáció alapelemei, beszédre készítés, befogadás, értelmezés. <i>Vizuális kultúra:</i> művészi alkotások leírása, értelmezése.
<i>Utazás, turizmus</i>	9 óra	<i>Technika, életvitel és</i>

Fogalomkörök	Fogalomkörök nyelvi kifejezései	
A közlekedés eszközei, lehetőségei, menetrend. Nyaralás itthon, illetve külföldön. Utazási előkészületek, egy utazás megtervezése, megszervezése. Az egyéni és a társas utazás előnyei és hátrányai. Turisztikai célpontok. Célnyelvi és más kultúrák.		<i>gyakorlat:</i> közlekedési ismeretek, közlekedésbiztonság. <i>Földrajz:</i> a kulturális élet földrajzi alapjai, nyelvek és vallások, egyes meghatározó jellegű országok turisztikai jellemzői.
<i>Tudomány és technika</i> Népszerű tudományok, ismeretterjesztés. Találmányok. Média, és szerepe a mindennapokban. A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben. Az internet szerepe a magánéletben, a tanulásban és a munkában.	12 óra	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; fizika:</i> tudománytörténeti jelentőségű felfedezések, találmányok. <i>Informatika:</i> számítógépen keresztül való kapcsolattartás, információ keresése, az informatikai eszközöket alkalmazó média.
<i>Gazdaság és pénzügyek</i> Fogyasztás, reklámok.	12 óra	<i>Matematika:</i> alpműveletek, grafikonok értelmezése.
<i>Ismétlések, témazárók, témazárók kiértékelése</i>	13 óra	-

Kimeneti szint

Hallott szöveg értése

A tanuló képes

- kb. 150 szavas köznyelvi szövegben a lényeges információt a lényegteltől elkülöníteni;
- kb. 150 szavas köznyelvi szövegben ismeretlen nyelvi elem jelentését a szövegösszefüggésből kikövetkeztetni;
- kb. 150 szavas köznyelvi szövegben fontos információt megérteni;
- kb. 150 szavas köznyelvi szövegben specifikus információt azonosítani;
- köznyelvi beszélgetés vagy monologikus szöveg lényeges pontjait megérteni.

Beszédkészség

A tanuló képes

- árnyaltabban megfogalmazott kérdésekre összetettebb struktúrákban rendezett válaszokat adni;
- választékos mondatokban közléseket megfogalmazni, kérdéseket feltenni, eseményeket elmesélni, érzelmeket kifejezni;
- megértési, illetve kifejezési problémák esetén segítséget kérni;
- beszélgetésben részt venni;

- társalgásba bekapcsolódni, álláspontot, véleményt kifejezni.

Olvasott szöveg értése

A tanuló képes

- kb. 200 szavas, köznyelven megírt szöveget elolvasni;
- kb. 200 szavas köznyelvi szövegben lényeges információt a lényegtelenről megkülönböztetni;
- ismert nyelvi elemek segítségével kb. 200 szavas köznyelvi szövegben ismeretlen nyelvi elemek jelentését kikövetkeztetni;
- kb. 200 szavas köznyelvi szövegben fontos információt megtalálni;
- kb. 200 szavas köznyelvi szövegben specifikus információt azonosítani;
- kb. 200 szavas köznyelven megírt szöveg felépítését megérteni;
- egyszerű vagy egyszerűsített publicisztikai vagy irodalmi szöveg lényeges pontjait megérteni.

Íráskészség

A tanuló képes

- kb. 150 szavas, tényszerű információt közvetítő néhány bekezdésből álló, szöveget írni;
- gondolatait változatos kifejezésekkel és mondat szerkezetekkel, a megfelelő nyelvi eszközök használatával, logikai összefüggések alapján bekezdésbe rendezett szövegben megfogalmazni;
- különböző szövegfajtákat létrehozni;
- változatos közlésformákat használni

NYELVI ELŐKÉSZÍTŐ NÉMET + 9-12. ÉVFOLYAM

Nyelvi előkészítő évfolyam, német

A nyelvi előkészítő képzés közvetlen célja, hogy a tanulók intenzív nyelvtanulással olyan nyelvtudáshoz jussanak, amely megalapozza a további négy év nyelvtanulását. A nyelvi előkészítő évfolyam magas idegen nyelvi óraszámú elsősorban nem arányosan megemelt tananyagmennyiséget jelent, hanem tágabb teret biztosít az elmélyítésre, a gyakorlásra és a szilárd alapok megteremtésére.

Az ötéves nyelvtanulási folyamat tervezésekor figyelembe kell venni az egyes tanulócsoportok szükségleteit, az év eleji szintfelmérés eredményét és a tanulók egyéni haladási tempóját.

A kerettantervi ajánlás alapján iskolánkban a következőképp alakulnak a NYEK évfolyamonkénti kimeneti követelményszintjei:

NYEK évfolyam, minimumszint	10. évfolyam, minimumszint	12. évfolyam, minimumszint
A2-B1	B1-B2	B2

A kerettanterv a nyelvi előkészítő évfolyammal induló képzésre az idegen nyelvek vonatkozásában a következőket írja elő: A nyelvi előkészítő évfolyamon a rendelkezésre álló

heti órakeret legalább 60 százalékát, azaz heti 18 órát kell idegennyelv oktatásra fordítani.

A nyelvi előkészítő évfolyamra épülő 9-12. évfolyamon az első idegen nyelv tanítására legkevesebb heti 4 óra áll rendelkezésre.

A nyelvi előkészítő évfolyamra vonatkozó témalista azonos az élő idegen nyelv kerettantervekben szereplő, 9–12. évfolyamok számára ajánlott listával.

Főbb súlypontok:

- A kommunikatív nyelvi kompetencia érintkezése az **anyanyelvi kompetenciával**.
- Az **önálló tanulás** képességének fejlesztése (az ingyen elérhető autentikus hanganyagok és videók, képek, szótárak, írott és a szóbeli csevegés, fórumozás, blogolás segítségével.)
- A nyelvtanulás kiválóan alkalmas a **személyiség kibontakozásának** támogatására. A siker másik kulcsa a folyamatos pozitív megerősítés, a tanulók önmagukhoz mért fejlődésének elismerése.
- Iskolánkban igyekszünk lehetőséget biztosítani arra, hogy a tanulók idegen nyelven is ismerkedjenek az intézmény profiljának megfelelő **szakmai tartalommal** is.
- Az **elektronikus anyagok, az IKT integrálása** a nyelvtanulásba különösen fontos eszköz. A nyelvi előkészítő évfolyam számos olyan tevékenységre ad lehetőséget, amelyekre az egyéb nyelvtanulási formákban általában kevesebb idő jut.
- A nagyobb óraszám lehetőséget ad az **alapos és sokszínű értékelésre**, mely mind eszközeiben (projektmunka, prezentáció stb.), mind az értékelő személyében (tanár, társ vagy a tanuló önmaga) igen változatos. A NYEK-en elérhető látványos fejlődés regisztrálásában segítség lehet az Európai nyelvtanulási napló, mellyel a tanulók maguk is dokumentálni tudják eredményességüket.
- A nyelvi előkészítő évfolyamon megnő a **differenciálás** jelentősége is.
- A nagyobb órakeret több lehetőséget kínál a „**kísérletezésre**”, az **innovációra, új módszerek, eljárások kipróbálására**. Az eredmények jól hasznosíthatók az intézmény munkájának más területein is, például más tantárgyakban is segíthetik a módszertani innovációt.

Célok, feladatok és fejlesztési követelmények a nyelvi előkészítő évfolyamon

A 9. évfolyamos diákok legalább öt éve tanulják a célnyelvet. Ez idő alatt megismerkedtek az idegen nyelvi foglalkozások feladat- és szövegtípusaival, szókincsük bővült, megértik a tanár célnyelvi óravezetését, önbizalmuk lehetővé teszi számukra, hogy az órai munkában egyénileg, párban vagy csoportban eredményesen vegyenek részt, órán kívüli feladataikat önállóan megoldják. Önértékelésük életkoruknak megfelelően fejlődik, kezdik megismerni erős és gyenge pontjaikat. Továbbra is fontos motivációjuk fenntartása és további fejlesztése.

Az idegen nyelvek tanításába a tantárgy jellegéből adódóan minden egyéb kulcskompetencia és a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott nevelési cél beépíthető. A nyelvi előkészítő évfolyam végére a tanulók idegen nyelvi tudása lehetővé teszi, hogy a körülöttük lévő világról idegen nyelven is szerezzenek információt, és ezzel a lehetőséggel már tudatosan éljenek. A különböző célok és tartalmak idegen nyelvi fejlesztésében segítenek eligazodni a témakörök táblázatában megadott kapcsolódási pontok. Ebben a képzési szakaszban a NAT fejlesztési területei és nevelési céljai a tanulók életéhez és környezetéhez kapcsolódó témák feldolgozása során valósíthatók meg. Tudatosítani kell a tanulóknak, hogy az idegen nyelv kulcskompetencia, amely segítséget nyújt a magánéletben és a tanulásban, a későbbi szakmai pályafutás során az eligazodásban és a boldogulásban.

Célok és feladatok: A kilencvenes évek társadalmi, politikai és gazdasági változásainak eredményeképp az idegen nyelvek tudása világszerte – így hazánkban is – felértékelődött, és a műveltség integrált részévé vált. A közoktatás egyik alapfeladata, hogy az iskolákból kikerülő népességet a továbbtanuláshoz, munkavállaláshoz és nemzetközi mobilitáshoz szükséges nyelvtudáshoz jutassa, amely egyénileg is továbbfejleszthető. A mai társadalomban az idegen nyelv/ek ismerete elengedhetetlen.

Fejlesztési követelmények: A tanuló ismert témakörökben szóban és írásban tud információt cserélni, hallott és olvasott szövegeket megérteni és létrehozni. Nyelvtudását önállóan szinten tartja, illetve szakmai érdeklődésének megfelelően továbbfejleszti. Nyelvtudása segítségével képes képet alkotni más országok népeiről és kultúrájáról.

Idegen nyelvek elsajátítására, az anyanyelvhez hasonlóan, minden diák képes. Az eltérő egyéni teljesítményekért jórészt két tényező felelős: a nyelvérzék eltérő szintje és a diákok motivációjának különbségei. A második tényező kedvező alakítása és fenntartása a közoktatás, ezen belül a nyelvtanár feladata. A nyelvi készségek fejlesztése mellett a tanulót folyamatosan be kell vezetni a célnyelvi országok kultúrájába.

Cél, hogy a nyelvi előkészítő évfolyam végére minden diák eljusson legalább az **A2 plusz** szintre, melyen számára ismert témakörökben, életszerű helyzetekben képes információt kérni és kapni. Megérti a hosszabb terjedelmű, autentikus hallott vagy olvasott szövegek lényegét, abból ki tudja szűrni a lényeges információkat. Képes több mondatból álló szövegeket szóban és írásban létrehozni. Szókincse elég fejlett ahhoz, hogy az ismert témakörökhöz kapcsolódó témákról szóban és írásban információt tudjon cserélni.

A 10. évfolyam végére a diákok legalább 60 %-ának lehetőleg B2 szintű nyelvtudást kell szereznie, az előző szintnél jóval fejlettebb szókincssel, szélesebb skálán mozgó, de ismert témákról kell tudnia szóban és írásban információt cserélnie, hosszabb szövegeket megérteni és létrehozni.

Továbbra is lényeges, hogy az idegen nyelvű tananyag felölelje a más tantárgyaknál tanult tartalmakat, de ezeken az évfolyamokon a diákok nyelvi szintje már új tananyag feldolgozását is lehetővé teszi. Fontos, hogy az önálló olvasás és az osztálytermen kívüli nyelvi hatások is segítsék a nyelvtanulást.

Az egyes alapkészségek nevelési-fejlesztési céljai

Fejlesztési	Hallott szöveg értése

egység	
Előzetes tudás	A2. A tanuló megérti azokat a kifejezéseket és a leggyakrabban előforduló szavakat, amelyek a legszűkebben vett személyes életterével kapcsolatosak (pl. fontosabb személyi és családi adatok, bevásárlás, környezet, munka). Megérti a lényegét a rövid, világos, egyszerű üzenetekből és tájékoztatásokból.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az osztálytermi tevékenységekhez kapcsolódó tanári utasítások megértése; Az ismert témákhoz kapcsolódó egyszerű kérdések és kijelentések megértése; A tanult témakörökben elhangzó szövegekben a tanult szavak, szó- és beszédfordulatok felismerése, és ezekből következtetés a szövegek témájára, tartalmára; Az ismert témakörökben elhangzó szövegekben a beszélők gondolatmenetének követése; A lényeg és néhány alapvető információ kiszűrése az ismert témakörökben elhangzó szövegekből, részben önállóan, részben a megértést segítő, változatos feladatokra támaszkodva; Néhány, a megértést segítő alapvető stratégia egyre önállóbb alkalmazása.
A fejlesztés tartalma	
Az ismert nyelvi elemekre támaszkodó, szükség szerint nonverbális elemekkel támogatott célnyelvi órávezetés folyamatos követése (pl. osztálytermi rutincselekvések, a közös munka megszervezése, eszközhasználat) és a tanári utasítások megértése. Ismert témákhoz kapcsolódó rövid kérések és kijelentések megértése. Az életkornak megfelelő, ismert témakörökhöz kapcsolódó, rövid, egyszerű autentikus szövegek bemutatásának aktív követése; a tanult nyelvi elemek felismerése; következtetés levonása a szövegfajtára, a témára és a lehetséges tartalomra vonatkozóan; A szöveg lényegének, néhány konkrét információnak a kiszűrése megértést segítő, változatos feladatok segítségével. Ismert témakörökben elhangzó rövid, egyszerű szövegekben a beszélők gondolatmenetének követése a tanult nyelvi eszközökre támaszkodva, a beszédhelyzetet figyelembe vételével. Különböző beszélők egyre nagyobb biztonsággal való megértése, amennyiben azok a célnyelvi normának megfelelő vagy ahhoz közelítő kiejtéssel, a tanuló nyelvi szintjéhez igazított tempóban, szükség esetén szüneteket tartva és a lényegi információkat megismételve beszélnek. <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i> Dalok, versek, képekkel illusztrált mesék és történetek, kisfilmek, a célnyelvi kultúrát bemutató multimédiás anyagok, a korosztálynak szóló egyéb hangzó anyagok; tanárral, tanuló társakkal, célnyelvi országokból érkező személyekkel folytatott rövid párbeszéd, tanári beszéd, interaktív feladatok.	

Fejlesztési egység	Szóbeli interakció
Előzetes tudás	A2. A tanuló képes egyszerű kommunikációra, amely során valamely ismert témáról vagy cselekvésről egyszerűen és közvetlenül információt cserél valakivel. Mindennapi párbeszédekben is részt tud venni rövid, egyszerű mondatok megfogalmazásával, de általában nem ért meg annyit, hogy folyamatos maradjon a beszélgetés.
A tematikai	Egyszerű és közvetlen információcserét igénylő feladatokban kommunikáció

egység nevelési- fejlesztési céljai	ismert témákról, egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal; Kérdésfeltevés kiszámítható, mindennapi helyzetekben, válaszadás a hozzá intézett kérdésekre, illetve rövid párbeszéd folytatása; Az első lépések megtétele a célnyelv spontán módon történő használata útján; egyre több kompenzációs stratégia tudatos alkalmazása a megértetés, illetve a beszédpartner megértése érdekében; Törekvés a célnyelvi normához közelítő kiejtésre, intonációra és beszédtempóra.
A fejlesztés tartalma	
Tudatosan megválasztott nonverbális elemekkel támogatott mondanivaló kifejezése, egyre bővülő szókinccsel, begyakorolt beszédfordulatokkal, egyszerű nyelvi eszközökkel. Egyszerű, tényszerű információk megszerzése és továbbadása. Vélemény, gondolat, érzés kifejezése, illetve ezekre való rákérdezés egyszerű nyelvi eszközökkel. Ismert témákhoz, mindennapi helyzetekhez vagy osztálytermi szituációkhoz kapcsolódó, egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdések feltevése, kérések, felszólítások megfogalmazása, illetve az azokra történő válaszadás. Résztétel ismert témákhoz, mindennapi helyzetekhez kapcsolódó rövid párbeszédben, beszélgetésben. A célnyelv tudatos használata a tanórai tevékenységek során, spontán kommunikálás strukturált, előre látható szituációkban (pl. pár- vagy csoportmunka során társakkal). Lehetőség esetén kapcsolatfelvétel, rövid társalgásban való résztétel, spontán kommunikálás célnyelvi beszélőkkel. Beszélgetés során meg nem értés esetén ismétlés, magyarázat kérése, visszakérdezés alkalmazása, illetve szükség esetén a saját mondanivaló átfogalmazása, egyszerűsítése, pontosítása a kommunikáció fenntartása érdekében. Néhány egyszerű, a beszélgetés strukturálása szempontjából fontos elem megismerése és alkalmazása (pl. a kommunikáció fenntartása, követése, lezárása). Észlelt (hallott/látott) jelenségekre (pl. váratlan osztálytermi történésekre, helyzetekre) való reagálás egyszerű nyelvi eszközökkel. <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i> Rövid párbeszéd, egyszerű társalgás, szerepjátékok, dramatizált jelenetek, kérdések, felszólítások, kérések, információ hiányán, illetve különbözőségén, véleménykülönbségen alapuló szövegek, spontán megnyilvánulások.	

Fejlesztési egység	Összefüggő beszéd
Előzetes tudás	A2. A tanuló bizonyos szavakkal, kifejezésekkel és egyszerű fogalmazásmóddal beszélni tud a családtagjairól és másokról, az életkörülményeiről, a tanulmányairól, a jelenlegi és a korábbi munkájáról.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Rövid, de egyre bővülő szókinccsel, egyszerű beszédfordulatok alkalmazásával, összefüggő beszéd saját magáról és közvetlen környezetéről; Munkája bemutatása egyszerű nyelvi eszközökkel;

	Rövid, egyszerű történetek mesélése; Egyszerű állítások, összehasonlítás, magyarázat, indoklás megfogalmazása; Egyszerű nyelvtani szerkezetek és mondatfajták használata; A szavak, szócsoporthoz, egyszerű cselekvések, történések összekapcsolása lineáris kötőszavakkal, és az ok-okozati összefüggések kifejezése; A megértést segítő legfontosabb stratégiák alkalmazása; A célnyelvi normához közelítő kiejtés, intonáció és beszédtempó alkalmazása.
A fejlesztés tartalma	
Egyre bővülő szókinccsel, egyszerű nyelvi elemekkel megfogalmazott szöveg elmondása ismert témákról, felkészülés után. Történet elmesélése, élménybeszámoló, előre megírt szerep eljátszása egyszerű nyelvtani szerkezetekkel, mondatfajtákkal. Minta alapján összefüggő szöveg alkotása; szavak, szócsoporthoz, cselekvéssorok összekapcsolása egyszerű kötőszavakkal (pl. és, de, azután), illetve magyarázatok, indoklások, ok-okozati kapcsolatok kifejezése kötőszavakkal (pl. mert, ezért, tehát). A mondanivaló jelentésének pontosítása, tisztázása a testbeszéd tudatos alkalmazásával. Csoportos előadás vagy prezentáció jegyzetek alapján. Önálló vagy csoportban létrehozott alkotás rövid bemutatása és értékelése (pl. közös plakát készítése, kiállítása, szóbeli bemutatása és értékelése). Tanári példa vagy autentikus hangzóanyag meghallgatás utáni elismertlése, a célnyelvi normához közelítő kiejtés gyakorlása. <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i> Rövid történetek, élménybeszámolók, szerepek, leírások (pl. képleírás, tanulói munka bemutatása), előadás, prezentáció, témakifejtés.	

Fejlesztési egység	Olvasott szöveg értése
Előzetes tudás	A2. A tanuló el tud olvasni nagyon rövid és egyszerű szövegeket. Megtalál bizonyos nyilvánvaló információkat az egyszerű, hétköznapi szövegekben, például hirdetésekben, prospektusokban, étlapokon és menetrendekben; továbbá rövid, egyszerű magánleveleket is megért.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az ismerős témákról szóló rövid szövegek megértése; Az alapvető információk megtalálása az egyszerű, hétköznapi szövegekben; Az életkornak megfelelő témájú autentikus szövegek lényegének megértése, a szövegekből az alapvető információk kiszűrése; Az olvasott szövegekre vonatkozó feladatok elvégzése; A készségek kreatív használata az olvasott szövegek megértéséhez, értelmezéséhez; Tájékozottság növelése a célnyelvi kultúráról; Az érdeklődés fokozása a célnyelvi kultúrába tartozó irodalmi, művészeti alkotások iránt.
A fejlesztés tartalma	

Rövid, egyszerű nyelvi eszközökkel, bővülő szókincssel megfogalmazott szövegek megértése (pl. leírás, történet, párbeszéd a tanulóhoz közel álló témáról).

Lényeges információk megtalálása egyszerű szövegekben (pl. hirdetésben, prospektusban, étlapon és menetrendben, rövid újságcikkben, programfüzetben).

Egyszerű üzenetek, levelek, elektronikus üzenetek, SMS-ek, bejegyzések megértése.

Egyszerű használati utasítások, instrukciók megértése, követése.

Információszerzés hagyományos és elektronikus forrásokból.

Egyszerű, rövid történetek, mesék, versek és egyszerűsített célnyelvi irodalmi művek olvasása.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Ismeretterjesztő szövegek, egyszerűsített irodalmi szövegek, mesék, rövid történetek, versek, dalszövegek, cikkek a korosztálynak szóló újságokból és holnapokról, útleírások, hirdetések, plakátok, hagyományos és elektronikus nyomtatványok, internetes fórumok hozzászólásai, képregények, egyszerű üzenetek, képeslapok, feliratok, étlap, menetrend, egyszerű biztonsági előírások, magánlevelek.

Fejlesztési egység	Íráskészség
Előzetes tudás	A2. A tanuló meg tud írni rövid és egyszerű üzeneteket, illetve nagyon egyszerű magánleveleket, például egy köszönőlevelet.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Összefüggő mondatok írása a közvetlen környezettel kapcsolatos témáról; Az írás kommunikációs eszközként történő használata egyszerű interakciókban; Gondolatok kifejezése egyszerű kötőszavakkal összekapcsolt mondatok sorokban; A nyelvismeret kreatív alkalmazása egyszerű szövegek írására az őt érdeklő, ismert témáról; Az alapvető írásbeli műfajok sajátos szerkezeti és stílusjegyeinek felismerése és követése.
A fejlesztés tartalma	
Szavak és rövid szövegek másolása és diktálás utáni leírása. Egyszerű szerkezetű, összefüggő mondatok írása a tanuló közvetlen környezetével kapcsolatos témáról, különböző szövegtípusok létrehozása (pl. leírás, élménybeszámoló, párbeszéd). Egyszerű szövegek írása kommunikációs céllal (pl. levél, üzenet, blogbejegyzés, fórumbejegyzés). Egyszerű írásos minták követése, kreatív átdolgozása, aktuális, konkrét és személyes tartalmakkal való megtöltése (pl. egyszerű, személyes témáról minta alapján vers, dalszöveg, rap írása). Gondolatok összekapcsolása egyszerű kötőszavakkal (pl. és, vagy, mert, de, ezért, azután). Gyakori írásbeli műfajok legalapvetőbb szerkezeti és stílusjegyeinek követése saját írásmű létrehozása során (pl. megszólítás levélben, e-mailben, záró formula). A mondanivaló közvetítése vizuális eszközökkel (pl. szövegkiemelés, internetes, vagy SMS-ben használt emotikon, rajz, ábra, diasor).	

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Leírás, ismertető, képaláírás, élménybeszámoló, párbeszéd, üzenet, levél, email, SMS, blogbejegyzés.

A fejlesztés várt eredménye a nyelvi előkészítő évfolyam végén

A2 plusz szintű nyelvtudás

A tanuló megérti a leggyakoribb fordulatokat és szókincset, ha számára ismert dologról van szó. Megérti a rövid, világos és egyszerű üzenetek, bejelentések, egyéb gyakori szövegek lényegét.

Fel tud tenni kérdéseket, egyszerű állításokra reagál. Képes jelezni, mikor követi a kommunikációt, de ritkán ért meg eleget ahhoz, hogy saját maga fenn tudja tartani a beszélgetést.

Részt vesz egyszerű, begyakorolt, hétköznapi témáról szóló beszélgetésben, amely ismert tevékenységhez kapcsolódó közvetlen információcserét igényel. Megérteti magát a társasági beszélgetésben. Röviden le tudja írni például a családját, lakóhelyét, tanulmányait.

Megérti rövid, egyszerű szövegek, köztük történetek lényegét. A kért információt ki tudja keresni.

Rövid feljegyzéseket, üzeneteket, magánlevelet tud írni.

Néhány egyszerű szerkezetet helyesen használ, szókincse elegendő az alapvető kommunikációs szükségletek kielégítésére.

A NYEK témakörei

Heti óraszám: 18, Tanítási hetek száma: 36

Éves óraszám: 648

Témák	Óra	Kapcsolódási pontok
Személyes vonatkozások, család Érzelmek, az egyén belső világa Családi élet, családi kapcsolatok, generációk együttélése A családi élet mindennapjai Egyén és család nálunk és a célnyelvi országokban	50 óra	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> család és háztartás <i>Etika:</i> generációk kapcsolata, családi élet
Ember és társadalom	60 óra	<i>Etika:</i> társas kapcsolatok,

Női és férfi kapcsolatok, ismerkedés Felelősségvállalás másokért Ünnepek, családi ünnepek Hasonlóságok és különbségek az emberek között, tolerancia, pl. fogyatékkal élők Illem és illemszabályok		előítélet, tolerancia, bizalom, együttérzés; fogyatékkal élők
Környezetünk Az otthon, a lakóhely és környéke bemutatása A lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, szórakozási lehetőségek A városi és a vidéki élet összehasonlítása Költözés, lakáskeresés	60 óra	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> lakóhely és környék hagyományai <i>Biológia-egészségtan:</i> élőhely, életközösség <i>Földrajz:</i> településtípusok; globális problémák, életminőségek különbségei
Az iskola Az ismeretszerzés különböző módjai A nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe, fontossága Idegen nyelv és az idegen nyelvi kultúra kapcsolata Az internet szerepe az iskolában, a tanulásban	60 óra	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a tudás fogalmának átalakulása, a tanulás technikái <i>Informatika:</i> digitális tudásbázisok, könyvtári információs rendszerek.
A munka világa Foglalkozások és a szükséges kompetenciák, rutinok, kötelességek Pályaválasztás, álláskeresés szempontjai Önéletrajz, állásinterjú	60 óra	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> pályaorientáció és munka
Életmód Napirend, időbeosztás Étkezési szokások Étteremben Ételrendelés telefonon	60 óra	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> testi és lelki egészség, balesetek megelőzése <i>Biológia-egészségtan:</i> fogyatékkal élők, elsősegély <i>Testnevelés és sport:</i> a

Sérülések, baleset, elsősegély, mentők		rendszeres testedzés szerepe, relaxáció
Életmód nálunk és más országokban		
Szabadidő, művelődés, szórakozás	60 óra	<i>Földrajz:</i> más népek kultúrái <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> különböző kultúrák irodalmi alkotásai, a reklám és a popzene új szóbeli költészete <i>Informatika:</i> e-könyvek, médiatudatosság <i>Testnevelés és sport:</i> sportágak jellemzői <i>Ének-zene:</i> klasszikus zene, popzene <i>Dráma és tánc:</i> a szituáció alapelemei, beszédre késztetés, befogadás, értelmezés <i>Vizuális kultúra:</i> művészi alkotások leírása, értelmezése
Utazás, turizmus	60 óra	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> közlekedési ismeretek, közlekedésbiztonság <i>Földrajz:</i> a kulturális élet földrajzi alapjai, nyelvek és vallások, egyes meghatározó jellegű országok turisztikai jellemzői
A közlekedés eszközei, lehetőségei, menetrend		
Nyaralás itthon, illetve külföldön		
Utazási előkészületek, egy utazás megtervezése, megszervezése		
Az egyéni és a társas utazás előnyei és hátrányai		
Turisztikai célpontok		
Célnyelvi és más kultúrák		
Tudomány és technika	60 óra	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; fizika:</i> tudománytörténeti jelentőségű felfedezések, találmányok <i>Informatika:</i> számítógépen keresztül való kapcsolattartás, információ keresése, az
Népszerű tudományok, ismeretterjesztés		
Találmányok		
Média, és szerepe a mindennapokban		

A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben		informatikai eszközöket alkalmazó média
Az internet szerepe a magánéletben, a tanulásban és a munkában		
Gazdaság és pénzügyek	53 óra	<i>Matematika:</i> alpműveletek, grafikonok értelmezése
Családi gazdálkodás		
A pénz szerepe a mindennapokban		
Vásárlás, szolgáltatások (pl. posta, bank)		
<i>Ismétlések, témazáró dolgozatok megírása és kiértékelése, szóbeli felelések</i>	65 óra	

Kommunikációs eszközök	
1. Társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs eszközök	
Megszólítás	Entschuldigung ...
Köszönés, elköszönés	Guten Morgen / Tag! Auf Wiedersehen! Tschüs!
Köszönet és arra reagálás	Danke! Bitte!
Bemutakozás	Ich heiße Martin.
Megszólítás	Entschuldigung, ich gehe jetzt.
Érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás	Wie geht's dir? Danke, prima. Und dir? Was fehlt dir? Ich habe Halsschmerzen.
Bocsánatkérés és arra reagálás	Entschuldigung! Kein Problem!
Gratuláció, jókívánságok és arra reagálás	Herzlichen Glückwunsch zum...! Danke. Fröhliche Weihnachten. Gute Besserung!
Személyes levélben megszólítás, elköszönés	Lieber Karl! herzlichst Deine... viele Grüße
2. Érzelmek kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök	
Sajnálkozás	Es tut mir Leid!
Öröm	Ich freue mich, dass.../ Toll!
Elégedettség, elégedetlenség	Es ist prima. Schade, dass...
Csodálkozás	Oh, das ist aber schön!
Remény	Ich hoffe, du kannst kommen!
Bánat	Schade, dass...
Bosszúság	Das ist aber schlimm!
3. Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök	
Véleménykérés és arra reagálás	Magst du Mathe? Ja. Meiner Meinung nach ist die Aufgabe zu schwer.

Valaki igazának az elismerése és el nem ismerése	Da hast du (nicht) Recht!
Egyetértés, egyet nem értés	Ja, das stimmt! Das stimmt aber nicht!
Tetszés, nemtetszés	Das finde ich gut/blöd/toll! Das gefällt mir.
Akarat, kívánság, képesség	ich will..., Ich will das nicht. ich möchte..., Ich möchte nach Hause gehen. ich kann... Ich kann jetzt mitgehen. Ich soll pünktlich zu Hause sein.
Ígéret	Ich mache das schon!
Szándék, terv	Ich will / werde schnell abwaschen.
Dicséret, kritika	Toll! Echt! Blödsinn!

4. Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs eszközök

Dolgok, személyek megnevezése, leírása	Das ist mein Bruder... Meine Mutter ist schön.
Események leírása	Zuerst erreichten wir den Berg, dann sind wir hochgestiegen, und zum Schluss haben wir die Burg besichtigt.
Információkérés, információadás	Wie ist das Zimmer? Prima. /Wie alt bist du? 12. Können Sie mir bitte sagen....?
Igenlő vagy nemleges válasz	ja, nein, nicht, kein, doch Ich habe kein Geld. Doch, ich spiele auch!
Tudás, nem tudás	Ich weiß (nicht).
Bizonyosság, bizonytalanság	Ich weiß es genau. Ich weiß nicht, ob es wirklich regnet oder nicht.

5. A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs eszközök

Kérés	Ein Buch, bitte! Gibst du mir ein Buch, bitte?
Tiltás, felszólítás	Öffne die Tür, bitte! Kommt spielen!
Javaslat és arra reagálás	Möchtest du einen Tee? Ja, gerne! Können wir gehen?
Meghívás és arra reagálás	Kommst du? Ja. Nein, leider nicht. Nein, es tut mir leid.
Kínálás és arra reagálás	Noch ein Stück Kuchen? Ja, bitte. Nein, danke.

6. Interakcióban jellemző kommunikációs eszközök

Visszakérdezés, ismétléskérés	Wie bitte? Können Sie es wiederholen, bitte? Sag es noch einmal!
Nem értés	Ich verstehe nicht.
Betűzés kérése, betűzés	Buchstabiere bitte.
Felkérés lassúbb, hangosabb beszédre	Kannst du bitte lauter / langsamer sprechen?

Fogalomkörök			
Cselekvés, történés, létezés kifejezése			

	jelenidejűség	Präsens	Ich bin heute zu Hause. Die Sonne scheint schön.
		Präsens mit Vokalwechsel	Der Zug fährt gleich ab.
		trennbare Verben	Er liest das Buch vor.
	múltidejűség	Präteritum	Er machte einen Fehler. Ich ging in die Schule.
		Perfekt	Ich habe ein Eis gegessen.
	jövőidejűség	Futur	Ich werde dieses Jahr nach Spanien fahren.
		sich-Verben	Ich freue mich.
	személytelenség	es	Es ist warm. Es schneit.
Birtoklás kifejezése			
		haben	Ich habe einen Bruder.
		Possessivpronomen	Das ist meine Familie.
		gehören + D.	Dieses Fahrrad gehört mir.
		von, -s	Peters Vater besucht uns heute. Wessen Vater? Der Vater von Peter!
Térbeli viszonyok			
	irányok, helymeghatározás		hier, dort, links, rechts oben, unten, hinten... Mein Schreibtisch steht links.
		in, auf, vor, hinter, neben (A/D)	Ich lege das Heft auf den Tisch. Er steht neben dem Bett.
		Präpositionen mit dem Akkusativ	Kommen Sie die Straße entlang!
		Präpositionen mit dem Dativ	Die Zeitschriften sind bei meiner Freundin.
Időbeli viszonyok			
	gyakoriság	Wie oft? selten, manchmal, oft, immer, nie einmal, zweimal monatlich, wöchentlich	Ich spiele oft mit Peter. Ich mache Gymnastik zweimal am Tag. Ich gehe wöchentlich zweimal schwimmen.
	időpont	in, um, am, wann? jeder, dieser, voriger gegen	im Winter, um 8 Uhr, am Freitag Vorigen Freitag fahren wir nach Berlin. Er wird gegen acht nach Hause kommen.
	időtartam	Wie lange? von ... bis seit	Ich war von 5 bis 6 in der Konditorei. Seit vier Jahren wohne ich in dieser Stadt.
Mennyiségi viszonyok			

	számok		eins, zwei
	határozott mennyiség		eine Portion Pommes
	határozatlan mennyiség	alles, viel, wenig, nichts viele, wenige	Ich lerne viel, und ich habe wenig Zeit. Viele meinen, es stimmt nicht!
	sorszámok	erst, viert	Der vierte auf dem Foto bin ich.
Minőségi viszonyok			
		Wie?	Ich bin zufrieden. Das finde ich prima.
		Was für ein? Welcher? (Adjektivdeklinatión)	Das ist eine leichte Aufgabe. Ich finde den roten Rock modisch
	hasonlítás	so..., wie als	Er ist nicht so groß, wie mein Bruder. Dieses Auto fährt schneller als ein Mercedes.
Modalitás		möchte können, wollen mögen, dürfen	Ich möchte ein Eis. Er kann nicht schwimmen. Ich will nach Hause. Ich mag nicht singen und ich kann auch nicht. Der Kranke darf noch nicht aufstehen.
	felszólítás		Komm morgen wieder! Spielt Tennis! Nehmen Sie bitte Platz! Gehen wir jetzt!
Esetviszonyok		Nominativ, Akkusativ Dativ, Genitiv	Er zeichnet Bilder. Grete fragt uns, nicht ihn. Er gibt seinem Freund die Hand. Die Tür des Zimmers führt in den Garten.
Logikai viszonyok	alárendelések	Kausalsatz Objektsatz Temporalsatz	Wir sind müde, weil wir heute sehr viel gelernt haben. Ich weiß (nicht) dass (ob) dir das schon klar ist. Als ich jung war, ... Immer wenn ich hier bin, gehe ich ins Schwimmbad.
Szövegösszetartó eszközök	kötőszók névmások		und/oder/aber/denn dass ich, mich, mein, mir, dir dieser man
Függő beszéd	jelen időben		Sie sagte, dass sie heute ins Kino geht.

Nyelvi előkészítő évfolyamra épülő 9-12. évfolyam

Évfolyam	Heti óraszám	Tanítási hetek száma	Éves óraszám
9.	4	36	144
10.	4	36	144
11.	4	36	144

12.	4	32	128

9. évfolyam

Fejlesztési egység	Hallott szöveg értése
Előzetes tudás	A2 plusz , azaz a tanuló már megérti a leggyakrabban előforduló szókincset és bizonyos nyelvi fordulatokat, ha közvetlen, személyes témákról van szó. Megérti a rövid, világos és egyszerű üzenetek és közlések lényegét.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A köznyelvi beszéd megértése főbb vonalaiban rendszeresen előforduló ismerős témákról. Egy beszélgetés során a résztvevők világosan megfogalmazott érveinek megértése. A legfontosabb információk megértése képekkel támogatott hangzó anyagokban, amelyek az érdeklődési körhöz kapcsolódó témákról szólnak, ha viszonylag lassan és érthetően beszélnek.
A fejlesztés tartalma	
Az egyszerű, mindennapi társalgásban elhangzó álláspontok lényegének megértése. Az ismerős témájú, egyszerűen és világosan megfogalmazott, rövid köznyelvi stílusú beszéd vagy előadás főbb pontjainak megértése. Egyszerű műszaki információk megértése. Részletes, összetett útbaigazítás követése. Telefonbeszélgetésekben elhangzó alapvető információk megértése. Az ismerős témákról szóló rádiós és televíziós hírműsorok és egyszerű nyelvezetű hangfelvételek lényegének megértése. A hangzó szövegben az okot, magyarázatot, következményt vagy ellentétet előrejelző szavak felismerése. Szövegértési stratégiák alkalmazása, például ismerős beszédtema esetén az ismeretlen szavak kikövetkeztetése a szövegösszefüggésből, a várható vagy megjósolt információk keresése, szükség esetén összefoglalás, visszakérdezés, ismétlés, magyarázat kérése. <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i> Információk, instrukciók, üzenetek, útbaigazítás, hírek a televízióban és a rádióban, rövid interjúk, reklámok, dalok, videók.	

Fejlesztési egység	Szóbeli interakció
Előzetes tudás	A2 plusz , azaz a tanuló egyszerű és begyakorolt feladatok során kommunikál az iskolával, otthonnal és szabadidővel kapcsolatos témákról. Rövid beszélgetésekben vesz részt. Kérdez és válaszol kiszámítható, mindennapi helyzetekben. Egyszerű gondolatokat és információkat cserél ismerős témákról.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Boldogulás a mindennapi élet legtöbb nyelvi helyzetében spontán módon. Gondolatok cseréje, véleménynyilvánítás, érzelmek kifejezése az érdeklődési körbe tartozó témákkal kapcsolatban. A leggyakoribb kommunikációs forgatókönyvek ismerete, egyre kevesebb zökkenővel történő alkalmazásuk. Alkalmazkodás a kommunikációs helyzethez stílusban, nyelvhasználatban.
A fejlesztés tartalma	

Társalgásban való részvétel ismerős témák esetén - időnként szavak, fordulatok ismétlését vagy magyarázatát kérve.

Érzelmek egyszerű kifejezése és reagálás mások érzelmeire (pl. tetszés, nemtetszés, meglepetés, boldogság, szomorúság, érdeklődés és közömbösség).

Mindennapi problémák felvetése, megvitatása, választási lehetőségek összevetése (pl. mit csináljanak, hova menjenek, melyiket válasszam, stb.).

Érdeklődési körhöz kapcsolódó beszélgetésben való részvétel, információcsere, véleménycsere.

Történetek követése, véleménynyilvánítás és érdeklődés további részletekről.

Úti előkészületek és utazás során felmerülő feladatok megoldása (pl. közlekedési információk beszerzése, szállásfoglalás, programegyeztetés, reakciók kifejezése).

Szolgáltatásokkal kapcsolatos helyzetek kezelése kevésbé begyakorolt helyzetekben is (pl. boltban, postán, bankban).

Egyszerű utasítások adása, követése és kérése, udvarias kérés.

Egyszerű, tényszerű információ megszerzése és továbbadása.

Felkészülésen alapuló interjú, az információk ellenőrzése, megerősítése időnként segítség igénybevételével.

Előre elkészített kérdőív alapján strukturált interjú készítése.

Órai interakciókban, pármunkában való magabiztos részvétel a célnyelven.

Ismerős témáról beszélgetés kezdeményezése, fenntartása, a szó átvétele, átadása, mások bevonása, a beszélgetés lezárása.

A beszélgetésben elhangzottak összefoglalása, a lényeg kiemelése, a megértés ellenőrzése, a félreérthető megfogalmazás javítása, körülírás, szinonimák használata.

A kommunikációs eszközök széles körének rugalmas alkalmazása és reagálás azokra.

A fontosabb udvariassági szabályok, szokások ismerete és alkalmazása.

A mindennapi témák, család, érdeklődési kör, iskola, utazás és aktuális események megbeszéléséhez szükséges szókincs rugalmas alkalmazása, körülírás.

Az elemi szókincs viszonylag magabiztos és általában helyes alkalmazása.

Az idegen nyelvi normának megfelelő, az anyanyelvi hatások kiküszöbölésére törekvő nyelvhasználat ismerős kontextusokban.

A szövegszervezés eszközeinek egyre tudatosabb használata.

A gondolatok, problémák viszonylag pontos kifejezése.

Érthető, egyre kevesebb félreértésre okot adó kiejtés, intonáció.

Részvétel a szóbeliség jegyeit viselő digitális kommunikációban: fórum, chat, Skype.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Személyes és telefonos társalgás, megbeszélés; tranzakciós és informális párbeszéd, utasítások, interjúk, viták.

Fejlesztési egység	Összefüggő beszéd
Előzetes tudás	A2 plusz , azaz a tanuló egyszerűen beszél önmagáról, a családjáról, más emberekről, lakóhelyéről, tanulmányairól, iskolájáról.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Önkifejezés begyakorolt szerkezetekkel a szintnek megfelelő témakörökben. A folyamatoshoz közelítő, érthető beszéd, a mondanivaló nyelvtani és szókincsbeli megtervezése és szükség szerinti módosítása. Egy gondolat vagy probléma lényegének kifejtése megközelítő pontossággal.
A fejlesztés tartalma	

Az érdeklődési körnek megfelelő témák lényegének folyamatoshoz közelítő kifejtése a gondolatok többnyire lineáris összekapcsolásával.
 Elbeszélések vagy leírások lényegének folyamatoshoz közelítő összefoglalása a gondolatok többnyire lineáris összekapcsolásával.
 Egyszerű élménybeszámoló az érzések és reakciók vázlatos bemutatásával.
 Valóságos vagy elképzelt események részleteinek egyszerű bemutatása.
 Könyv vagy film cselekményének vázlatos összefoglalása.
 Történet elmondása.
 Vélemény, tervek és cselekedetek rövid és egyszerű magyarázata.
 Rövid, begyakorolt megnyilatkozás ismerős témáról.
 Részvétel előre megírt, ismerős témájú csoportos előadásban.
 A begyakorolt nyelvi eszközök megbízható használata, ezek átrendezése, bővítése ismerős helyzetekben a mondanivaló kifejezésére.
 A közlés bevezetése, kifejtése és lezárása alapvető eszközeinek használata.
 Önellenzés és önkorrkció, például a kommunikáció megszakadása esetén más stratégia alkalmazásával a mondanivaló újrrakezdése.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Leírások, képleírások, témakifejtés, elbeszélő szöveg, érveléssor, előadás, prezentáció (önállóan vagy segédanyagok, instrukciók alapján), projektek bemutatása, versek, mondókák, rapszövegek.

Fejlesztési egység	Olvasott szöveg értése
Előzetes tudás	A2 plusz , azaz a tanuló képes többféle szövegfajtát olvasni, tudja, hogy a szövegfajták sajátosságainak ismerete segít a szöveg megértésében. Megtalálja az adott helyzetben fontos konkrét információkat egyszerű, ismerős témákról szóló mindennapi szövegekben.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Hétköznapi nyelven írt, a tanuló érdeklődési köréhez kapcsolódó, lényegre törő autentikus vagy kismértékben szerkesztett szövegek megértése. Az érvelés gondolatmenetének felismerése.
A fejlesztés tartalma	
Az adott helyzetben fontos általános vagy részinformációk megértése autentikus, esetleg kismértékben szerkesztett, világos tartalmú és szerkezetű, hétköznapi nyelven írott szövegekben. Az adott feladat megoldásához szükséges információk kiszűrése hosszabb szövegekből is. Az érvelés gondolatmenetének felismerése, a lényeges következtetések felismerése világosan írt érvelő szövegekben. Érzések, kérések és vágyak kifejezésének megértése a köznyelven írt szövegekben. Mindennapi témákkal összefüggő, köznyelven írt magánlevelek, e-mailek megértése. Különböző eszközök egyszerű, világosan megfogalmazott használati utasításának megértése. Az egyszerű szövegfajták szövegfelépítésének felismerése, ezen ismeret alkalmazása a szövegértés során. A mondat megértett részei és a szövegösszefüggés alapján az ismeretlen szavak jelentésének kikövetkeztetése. A nyelvi szintnek megfelelő, felhasználóbarát online és hagyományos szótárak használata. Az autentikus szövegek jellegéből fakadó ismeretlen fordulatok kezelése a szövegben. <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i> Utasítások (pl. feliratok, használati utasítások), tájékoztató szövegek (pl. hirdetés, reklám,	

menetrend, prospektus, műsorfüzet), játékszabályok, hagyományos és elektronikus levelek, újságcikkek (pl. hír, beszámoló, riport), internetes fórumok hozzászólásai, ismeretterjesztő szövegek, képregények, egyszerű irodalmi szövegek, dalszövegek.

Fejlesztési egység	Íráskészség
Előzetes tudás	A2 plusz, azaz a tanuló összefüggő mondatokat ír olyan témákról, amelyek közvetlen szükségletekre, élményekre, eseményekre és konkrét információkra vonatkoznak. Ismerős témákról gondolatait egyszerű kötőszavakkal összekapcsolt mondatokban fejezi ki írásban. Néhány műfajban egyszerű és rövid, tényközlő szövegeket ír minta alapján az őt érdeklő, ismert témákról.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Egyszerű, rövid, összefüggő szövegek fogalmazása ismert, hétköznapi témákról. Írásbeli beszámoló eseményekről, élményekről, érzésekről, benyomásokról és véleményről. Írásbeli interakció elkezdése, fenntartása és befejezése. Jegyzet készítése olvasott és hallott köznyelvi szövegből, illetve saját ötletéről. Minták alapján több ismert műfajban is rövid, lényegre törő szövegek létrehozása a műfaj főbb jellegzetességeinek és alapvető stílusjegyeinek követésével.
A fejlesztés tartalma	
Egyszerű szöveg írása a tanuló érdeklődési köréhez tartozó, ismerős témákról, rövid, különálló elemek lineáris összekapcsolásával. Beszámoló írása élményekről, eseményekről (pl. utazás). Egyszerűbb cselekvéssor, történet leírása összefüggő szövegben. Érzések, gondolatok és reakciók rövid leírása; rövid vélemény írása indoklással. Egyszerű információt közlő/kérő feljegyzések/üzenetek írása (pl. barátoknak, szolgáltatóknak, tanároknak). Véleményt kifejező üzenet, komment írása (pl. internetes fórumon, blogban). Formanyomtatvány, kérdőív kitöltése; online ügyintézés. Életrajz írása. Lényegre koncentráló leírás készítése. Tényszerű információk összefoglalása. Egyszerű, világos köznyelvet használó előadás fő pontjainak lejegyzése; saját ötletéhez jegyzet készítése. Rövid olvasott vagy hallott szöveg átfogalmazása, összefoglalása, jegyzet készítése. Egyszerű, tagolt írásmű létrehozása: bevezetés, kifejtés, lezárás. Egyszerű írásbeli műfajok alapvető szerkezeti és stílusjegyeinek követése (pl. levélben/e-mailben megszólítás, záró formula); a formális és informális regiszterhez köthető néhány szókinszbeli és helyesírási sajátosság alkalmazása. Kreatív, önkifejező műfajokkal való kísérletezés (pl. vers, rapszöveg, rigmus, dalszöveg, rövid jelent, paródia írása, illetve átírása). Írásos minták követése és aktuális tartalmakkal való megtöltése. Kész szövegekből hasznos fordulatok kiemelése és alkalmazása. A nyelvi szintnek megfelelő, felhasználóbarát online és hagyományos szótárak használata. Irányított fogalmazási feladat kötött tartalmainak megjelenítése a fogalmazásban. A mondanivaló közvetítése egyéb vizuális eszközökkel (pl. nyilazás, kiemelés, központosítás,	

internetes/SMS rövidítés, emotikon, rajz, ábra, térkép, kép).

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Hagyományos és elektronikus nyomtatvány, kérdőív; listák; hagyományos és elektronikus képeslapok; poszterszövegek; képaláírások; üzenetek; SMS-ek/MMS-ek; személyes adatokat tartalmazó bemutatkozó levelek, e-mailek vagy internes profilok. Tényszerű információt nyújtó, illetve kérő levelek és e-mailek; személyes információt, tényt, ill. tetszést/nemtetszést kifejező üzenetek, internetes bejegyzések; egyszerű cselekvéssort tartalmazó instrukciók. Egyszerű ügyintéző levelek/e-mailek (pl. tudakozódás, megrendelés, foglalás, visszaigazolás); egyszerű, rövid történetek, elbeszélések, mesék; rövid jellemzések. Rövid leírások; jegyzetek, versek; rapok; rigmusok; dalszövegek, rövid jelenetek, paródiák.

A fejlesztés várt eredményei a 9. évfolyam végén

B1 szintű nyelvtudás

A tanuló képes főbb vonalaiban és egyes részleteiben is megérteni a számára ismerős témájú köznyelvi beszédet. Egyéni elbeszélésekből és párbeszédéből képes kiszűrni a lényeges információkat.

Képes önállóan boldogulni, véleményt mondani a mindennapi élet legtöbb helyzetében.

Stílusában és nyelvhasználatában alkalmazkodik a kommunikációs helyzethez.

Ki tudja magát fejezni a szintnek megfelelő szókincs és szerkezetek segítségével az ismerős témakörökben. Beszéde folyamatos, érthető, a főbb pontok tekintetében tartalmilag pontos, stílusa megfelelő.

Képes megérteni a gondolatmenet lényegét és egyes részinformációkat a nagyrészt közérthető nyelven írt, érdeklődési köréhez kapcsolódó, lényegre törően megfogalmazott szövegekben. Több műfajban képes részleteket is tartalmazó, összefüggő szövegeket fogalmazni ismert és hétköznapi témákról. Írásbeli megnyilatkozásaiban megjelennek műfaji sajátosságok és különböző stílusjegyek.

Nyelvtudása megfelel a középszintű érettségi vizsga szintjének és követelményeinek.

10. évfolyam

Fejlesztési egység	Hallott szöveg értése
Előzetes tudás	B1 , azaz a tanuló már megért lényeges információkat, amelyek olyan ismert témákhoz kapcsolódnak, mint pl. a munka, az iskola, a szabadidő. Ki tudja szűrni a fontos információkat azokról a rádió- és tévéadásokból, amelyek aktuális eseményekről vagy érdeklődési körének megfelelő témáról szólnak.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A köznapi és tanulmányi életben elhangzó hosszabb beszédek megértése, ha normális beszédtempóban erős akcentus nélkül beszélnek. Konkrét és elvont témájú üzenetek megértése, amelyek a mindennapi élet, illetve a tanulmányi munka során előfordulhatnak. Az összetettebb érvelés követése, amennyiben a téma viszonylag ismerős és a beszéd menete jól követhető. Az anyanyelvű beszélők közötti társalgás viszonylag könnyed követése. Az emelt szintű érettségi vizsga követelményeiben meghatározott szövegek általános és részinformációinak megértése.
A fejlesztés tartalma	

A mindennapi társalgásban és a tanulás során elhangzó összetett álláspontok lényegének megértése. A normális beszédtempójú és erős akcentus nélküli köznyelvi beszéd és tanulmányokkal kapcsolatos előadás főbb pontjainak megértése. Konkrét és elvont témájú, a mindennapi és a tanulmányi munka során előforduló standard dialektusú bejelentések és üzenetek megértése. Rádiós dokumentumműsor és egyéb felvett vagy közvetített hanganyagok megértése standard dialektus esetén. Konkrét és elvont témájú hírműsorok, dokumentumfilmek, televíziós műsorok, színdarabok, beszélgetőműsorok megértése. Részletes, összetett érvelés megértése ismerős téma esetén. Anyanyelvű beszélők közötti társalgás viszonylag könnyed követése. A beszélő hangulatának, hangszínének, nézeteinek és attitűdjeinek megértése. A szövegértési stratégiák alkalmazása, pl. szöveghallgatáskor a főbb pontok keresése. A megértés ellenőrzése kontextuális jelek segítségével. Felkészülés mindezek alkalmazására az emelt szintű érettségi vizsga feladatainak megoldása során. <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i> Közlemények, párbeszédek, üzenetek, bejelentések (pályaudvaron, repülőtéren stb.), televíziós és rádiós hírek, beszélgetőműsorok, színdarabok, dokumentumfilmek, hangfelvételek, rögzített telefonos szövegek (pl. üzenetrögzítő, információs szolgálatok), telefonbeszélgetések, tanulmányokkal kapcsolatos előadások, prezentációk, beszélgetések, riportok, élő interjúk, filmek, anyanyelvűek közti társalgás.

Fejlesztési cél	Szóbeli interakció
Előzetes tudás	B1, azaz a tanuló elboldogul a legtöbb olyan helyzetben, amely külföldi utazás során adódik. Előkészület nélkül részt tud venni a személyes jellegű vagy érdeklődési körének megfelelő, ismert vagy mindennapi témáról folytatott társalgásban (pl. család, szabadidő, munka, utazás, aktuális események).
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Folyékony, helyes és hatékony nyelvhasználat általános és tanulmányokkal kapcsolatos témák széles körében. Gondolatok, vélemény és érvek, valamint az érzelmek különböző fokozatainak pontos kifejezése. Hatékony részvétel a mindennapi és a tanulás során előforduló vitahelyzetekben. Alkalmazkodás a kommunikációs helyzethez stílusban és nyelvhasználatban. Az emelt szintű érettségi részletes követelményeiben megadott témakörökben és kommunikációs helyzetekben zökkenőmentes kommunikáció kezdeményezése, fenntartása és lezárása vizuális és verbális segédanyagok alapján.
A fejlesztés tartalma	
Társalgásban való részvétel mindennapi, tanulmányi, iskolai vagy szabadidővel kapcsolatos témák körében. Érzelmek különböző fokozatainak árnyalt kifejezése, események, élmények személyes jelentőségének kifejezése. Gondolatok, problémák felvetése, megvitatása, teendők meghatározása, alternatív javaslatok	

értékelése mindennapi és általános érdeklődésre számot tartó témák esetén.

A tanulmányokhoz, érdeklődési körhöz kapcsolódó beszélgetésben való aktív részvétel, információcsere, nézetek kifejtése, indoklása, rákérdezés mások nézeteire, reagálás azokra.

Elbeszélés, újságcikk, előadás, eszmecsere, interjú vagy dokumentumfilm összefoglalása, véleménynyilvánítás, a témával kapcsolatos kérdések megválaszolása.

Vitákban saját érvek pontos, meggyőző indoklása, bizonyítása példákkal.

A partner érveinek felismerése, elfogadása vagy meggyőző cáfolata, ellenérvek pontos megfogalmazása, indoklása és példákkal való bizonyítása.

Közös munka során a részletes utasítások megbízható megértése, megbeszélése, a partner véleményének kikérése.

Szolgáltatások kapcsán felmerülő nézeteltérések megvitatása és hatékony megoldása.

Összetett információ és tanács megértése és cseréje.

Több forrásból származó információk és érvek összegzése, bemutatása, megvitatása.

Hatékony részvétel interjúban, folyamatos kezdeményezés, gondolatok kifejtése, tapasztalatokról való beszámolás, saját kérdések megfogalmazása.

Anyanyelvű beszélők között zajló élénk eszmecsere megértése és bekapcsolódás a beszélgetésbe.

Ismerős és általános témáról beszélgetés kezdeményezése, fenntartása, a szó átvétele, átadása, mások bevonása, a beszélgetés lezárása, egymás kölcsönös megértésének elősegítése.

Beszélgetésben elhangzottak összefoglalása, a lényeg kiemelése, a megértés ellenőrzése, félreérthető megfogalmazások javítása, körülírás, szinonimák használata.

A kommunikációs eszközök széles körének alkalmazása.

A kommunikációs távolság felmérése, az általános udvariassági szabályok ismerete és alkalmazása.

Állítások és közbeszólások kommentálása, ezáltal az eszmecsere kibontakozásának elősegítése.

Ismerős témában a beszélgetés menetének terelése, a megértés megerősítése, mások bevonása a beszélgetésbe.

Természetes, jó nyelvhelyességgel való kommunikáció a körülményeknek megfelelő stílusban.

Mondanivaló helyzethez és körülményekhez igazítása, gondolatok közötti viszonyok pontos, hatékony jelzése.

A legtöbb általános témában jó szókincs, rugalmas használat, lexikai pontosság.

Állandósult szókapcsolatok használata azért, hogy időt nyerjen és megtartsa a szót, amíg megfogalmazza mondanivalóját.

Viszonylag magas szintű grammatikai biztonság, értelemzavaró hibák nélkül.

Meglehetősen egyenletes beszédtempó, időnkénti habozással.

Tiszta, természetes kiejtés és hanglejtés.

Felkészülés mindezek alkalmazására az emelt szintű érettségi vizsga feladatainak megoldása során.

A szóbeli interaktív vizsgához szükséges kommunikációs stratégiák elsajátítása.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Személyes és telefonos társalgás, megbeszélés, eszmecsere, tranzakciós és informális párbeszéd, utasítás, interjú, vita, szerep eljátszása.

Fejlesztési egység	Összefüggő beszéd

Előzetes tudás	B1, azaz a tanuló közölni tudja egyszerű mondatokkal élményeit, álmait, reményeit, céljait. Röviden meg tudja magyarázni és indokolni a véleményét. El tud mondani eseményeket, történeteket, tartalmakat és véleményt tud nyilvánítani ezekről.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Világos, szisztematikusan kifejtett leírás és bemutatás, előadás tartása az érdeklődési körhöz és a tanulmányokhoz kapcsolódó témák széles skálájában. A fontos gondolatok megfelelő kiemelése, és a mondanivaló alátámasztása példákkal, érvekkel. Annak megtervezése, hogy mit és milyen eszközökkel mondjon, valamint a hallgatóságra tett hatás figyelembe vétele. Képesség természetes módon eltérni egy előre elkészített szövegtől. Az emelt szintű érettségi vizsga részletes követelményeiben megadott témakörökben és kommunikációs helyzetekben önálló megnyilatkozás, témakifejtés (gondolatok, vélemény) vizuális és verbális segédanyagok alapján.
A fejlesztés tartalma	
Szisztematikusan kifejtett előadás bemutatása, a fontos gondolatok kiemelése. Érvek sorba rendezése, főbb pontok megfelelő kiemelése és a gondolatok alátámasztása példákkal, érvekkel. Tényszerű és irodalmi szövegek összefoglalása, megjegyzések hozzáfűzése. Világos, folyékony, rögtönzött, a hallgatóság számára egyértelmű bejelentések kifejezése a legtöbb általános témában. A különböző alternatívák előnyeinek és hátrányainak kifejtése. Ellentétes nézetek és a főbb gondolatok megvitatása. Egy film vagy színdarab cselekményének és az események sorozatának összefoglalása. Kivonatok készítése olyan hírműsorokból, interjúkból vagy dokumentumfilmekből, amelyek véleményeket, érveket és eszmecserét tartalmaznak. Mondanivaló megtervezése, beszéd eszközeinek kiválasztása. Ismerős szituációkban folyékony és könnyed nyelvhasználat. Hallgatóságra tett hatás figyelembevétele. Aktuális témával kapcsolatos nézőpontok elmagyarázása. Szókincsbeli és szerkezetbeli hiányosságok, valamint botlások és hibák kompenzálása és kijavítása körülírással és átfogalmazással. Jellegzetes hibák feljegyzése, és a beszéd tudatos ellenőrzése a hibák alapján. Természetes eltérés az előre elkészített szövegtől, reagálás a hallgatóság által felvetett szempontokra, a prezentációt követő kérdések megválaszolása. Mindezeknek az emelt szintű szóbeli érettségi vizsgán történő alkalmazására való felkészülés. <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i> Leírások, képleírások, témakifejtés, elbeszélő szöveg, érveléssor, előadások, prezentációk (önállóan vagy segédanyagok, instrukciók alapján), projektek bemutatása, párbeszéd és társalgás, nyilvános viták és eszmecserék, telefonbeszélgetés, szerep eljátszása, versek, rapszövegek.	
Fejlesztési egység	Olvasott szöveg értése

Előzetes tudás	B1 , azaz a tanuló képes a főként standard nyelven megírt, tevékenységéhez, tanulmányaihoz kapcsolódó szövegek megértésére. Magánlevélben megérti az események, érzelmek és kívánságok leírását.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az érdeklődési körhöz kapcsolódó szövegek megértése. Hosszabb és összetett szövegek gyors átolvasása, a lényeges részletek megtalálása. Önálló olvasás, az olvasási stílus és sebesség változtatása a különböző szövegeknek és céloknak megfelelően. Bonyolultabb és hosszabb szövegekben az író álláspontjának, nézőpontjának megértése. Az emelt szintű érettségi vizsga követelményeiben leírt szövegek fontos általános és részinformációinak megértése.
A fejlesztés tartalma	
Az érdeklődési körhöz és tanulmányokhoz kapcsolódó levelezés, hírek, cikkek elolvasása és a lényeg megértése. Érdeklődési körrel és tanulmányokkal kapcsolatos hosszabb, összetett utasítások, feltételek és figyelmeztetések megértése. Különböző tantárgyakkal kapcsolatos cikkek megértése esetenként szótár használatával. Az önálló olvasás fejlesztése, olvasási stílus és sebesség változtatása a különböző szövegeknek és céloknak megfelelően. A megfelelő források szelektív használata. Témák széles körében hírek, cikkek és beszámolók tartalmának és fontosságának gyors meghatározása és annak eldöntése, hogy érdemes-e a szöveget alaposabban is tanulmányozni. Az író álláspontjának, nézőpontjának megértése napjaink problémáival foglalkozó cikkekben és beszámolókból. Széles körű szókincs kialakítása. Ismeretlen kifejezések, fordulatok kezelése, a jelentés szövegkörnyezetből, szövegösszefüggésből való kikövetkeztetésével. Online és hagyományos, egy- és kétnyelvű szótárak használata. Kortárs irodalmi prózai szövegek megértése. Felkészülés mindezek alkalmazására az emelt szintű érettségi vizsga feladatainak megoldása során. <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i> Utasítások, instrukciók (pl. feliratok, használati utasítások), tájékoztató szövegek (pl. hirdetés, reklám, menürend, prospektus, műsorfüzet), tájékoztató táblák, utcai és filmfeliratok, játékszabályok, hagyományos és elektronikus levelek, újságcikkek (pl. hír, beszámoló, riport), internetes honlapok, internetes fórumok hozzászólásai, ismeretterjesztő szövegek, képregények, tantárgyakkal kapcsolatos szövegek, cikkek, publicisztikai írások, tantárgyakkal kapcsolatos forrásirodalom, beszámolók, elbeszélő szövegek, modern szépirodalmi szövegek.	

Fejlesztési egység	Íráskészség
Előzetes tudás	B1, azaz a tanuló tud egyszerű, folyamatos szövegeket alkotni ismerős, érdeklődési köréhez kapcsolódó témákról. Be tud számolni élményeiről és benyomásairól.

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Világos, részletes szövegek írása érdeklődési körrel és tanulmányokkal kapcsolatos számos témakörben és műfajban. Érvek, gondolatok és vélemény kifejtése elvont témákról is. Tudakozódással és problémák magyarázatával kapcsolatos üzenetek feljegyzése. Az adott műfaj hagyományainak követése. Jártasság az emelt szintű érettségi íráskészséget mérő feladatainak megoldásában és az értékelésükre használt kritériumok alkalmazásában.
A fejlesztés tartalma	
Világos, részletes szövegek írása számos témakörben. Több forrásból származó adatok és érvek összegzése és értékelése, a fontos gondolatok érthető közlése. Tudakozódással és problémák magyarázatával kapcsolatos üzenetek, információt közlő feljegyzések/üzenetek írása mindennapi élethelyzetekben. Hírek, nézetek hatékony kifejtése, reagálás mások nézeteire. Esszé, beszámoló, riport, film-, könyv- és színdarabismertető írása. A különböző érzelmi fokozatok kifejezése, továbbá az események és élmények személyes jelentőségének kiemelése levelezésben. Megjegyzések megfogalmazása a levelezőpartner híreivel és nézeteivel kapcsolatban. Kreatív, önkifejező műfajokkal való kísérletezés, pl. vers, elbeszélés, történet írása, illetve átírása. Gondolatokról és problémamegoldásokról értékelés készítése. Részletes leírás készítése valóságos vagy képzelt eseményekről és élményekről. Érvelés rendezett kifejtése egy bizonyos nézőpont mellett vagy ellen, a különböző alternatívák előnyeinek és hátrányainak kifejtése. A lényeges pontok és alátámasztó gondolatok hangsúlyozása, a több forrásból származó információk és érvek szintetizálása. A gondolatok közötti kapcsolat világos, összefüggő jelölése, az adott műfaj hagyományainak követése. Levelek, cikkek, beszámolók, történetek világos, jól definiált tartalmú bekezdésekre tagolása, bekezdések szerkesztése, szövegszerkesztés: bevezetés, kifejtés, lezárás. Köszöszavak, kifejezések hatékony használata a szöveg logikájának megvilágítására és a könnyebb megértés támogatására. Saját írásmű tudatos ellenőrzése, javítása; a félreértést okozó hibák helyesbítése. A szókincsbeli és szerkezetbeli hiányosságok kompenzálása körülírással és átfogalmazással. A mondanivaló alátámasztása vizuális eszközökkel (pl. rajz, ábra, diagram, térkép). Az írásmű stílusának magabiztos megválasztása, a formális, neutrális és informális stílus stíluselemeinek alkalmazása. A nyelvi szintnek megfelelő, felhasználóbarát online és hagyományos szótárak használata. Felkészülés az emelt szintű érettségi íráskészséget mérő feladatainak megoldására, és az értékelésükre használt kritériumok megismerése. <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i> Hagyományos és elektronikus nyomtatvány, kérdőív, listák, hagyományos és elektronikus képeslapok, képaláírások, emlékeztetők írása, jegyzetek készítése, diktált üzenetek leírása, SMS-ek/MMS-ek, ügyintézésrel kapcsolatos vagy személyes információt tartalmazó levelezés postai levélben, faxon, elektronikusan (pl. tudakozódás, megrendelés, foglalás, visszaigazolás), tetszést/nem tetszést kifejező üzenetek, elektronikus informális műfajok, pl. blog, fórum, bejegyzések közösségi oldalakon, megállapodások, szerződések, közlemények	

szövegének egyeztetése, cikkek írása magazinok, újságok és hírlevelek számára, cselekvéssort tartalmazó instrukciók, történetek, elbeszélések, mesék, jellemzések, leírások, jegyzetek, versek, rapszövegek, rigmusok, dalszövegek, rövid jelenetek, paródiák, posztterek készítése.

A fejlesztés várt eredményei a 10. évfolyam végén

B2 mínusz szintű nyelvtudás

A B2 mínusz megjelölés azt fejezi ki, hogy a tanulók többsége a 10. évfolyam végén az emelt szintű érettségi vizsgakövetelmények kb. 60 %-át teljesíteni tudja.

A tanuló képes főbb vonalaiban és egyes részleteiben is megérteni a számára ismerős témájú, összetettebb tartalmú köznyelvi beszédet. Hosszabb egyéni elbeszélésekből és párbeszédéből képes kiszűrni a lényeges információkat.

Képes önállóan boldogulni, véleményt mondani és érvelni a mindennapi élet legtöbb, akár váratlan helyzetében is. Stílusában és nyelvhasználatában alkalmazkodik a kommunikációs helyzethez.

Ki tudja magát fejezni a szintnek megfelelő szókinccs és szerkezetek segítségével az ismerős témakörökben. Beszéde folyamatos, érthető, a főbb pontok tekintetében tartalmilag pontos, stílusa megfelelő.

Képes megérteni a gondolatmenet lényegét és egyes részinformációkat a nagyrészt közérthető nyelven írt, érdeklődési köréhez kapcsolódó szövegekben.

Több műfajban képes részleteket is tartalmazó, összefüggő szövegeket fogalmazni ismert, hétköznapi és elvontabb témákról. Írásbeli megnyilatkozásaiban megjelennek a műfaji sajátosságok és stílusjegyek.

11. évfolyam

Fejlesztési egység	Hallott szöveg értése
Előzetes tudás	B2 mínusz , azaz a tanuló már megért összetettebb, számára kevésbé ismert témákhoz kapcsoló információkat is. Ki tudja szűrni a fontos és részinformációkat rádió- és tévéadásokból, párbeszédéből, elbeszélésekből.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Különböző témákhoz kapcsolódó hosszabb beszédek megértése, az átlagosnál gyorsabb beszédtempó esetén is. A különböző megértést zavaró zajok (pl. utcazaj, akcentus, dialektus, nem megfelelő artikuláció, hangtorzulás) kiszűrése készségének fejlesztése. Az élet különböző területeihez kapcsolódó konkrét és elvont témájú üzenetek megértése. Kevésbé ismerős témájú összetettebb érvelések követése. Az anyanyelvű beszélők közötti társalgás viszonylag könnyed követése. Az emelt szintű érettségi vizsga követelményeiben meghatározott szövegek általános és részinformációinak megértése.
A fejlesztés tartalma	
A mindennapi társalgásban és a tanulás során elhangzó összetett álláspontok lényegének megértése. A normális beszédtempójú és erős akcentus nélküli köznyelvi beszéd és tanulmányokkal kapcsolatos előadás főbb pontjainak megértése. Konkrét és elvont témájú, a mindennapi és a tanulmányi munka során előforduló standard dialektusú bejelentések és üzenetek megértése. Rádiós dokumentumműsor és egyéb felvett vagy közvetített hanganyagok megértése	

standard dialektus esetén. Konkrét és elvont témájú hírműsorok, dokumentumfilmek, televíziós műsorok, színdarabok, beszélgetőműsorok megértése. Részletes, összetett érvelés megértése ismerős téma esetén. Anyanyelvű beszélők közötti társalgás viszonylag könnyed követése. A beszélő hangulatának, hangszínének, nézeteinek és attitűdjeinek megértése. A szövegértési stratégiák alkalmazása, pl. szöveghallgatáskor a főbb pontok keresése. A megértés ellenőrzése kontextuális jelek segítségével. Felkészülés mindezek alkalmazására az emelt szintű érettségi vizsga feladatainak megoldása során. <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i> Közlemények, párbeszédek, üzenetek, bejelentések (pályaudvaron, repülőtéren stb.), televíziós és rádiós hírek, beszélgetőműsorok, színdarabok, dokumentumfilmek, hangfelvételek, rögzített telefonos szövegek (pl. üzenetrögzítő, információs szolgálatok), telefonbeszélgetések, tanulmányokkal kapcsolatos előadások, prezentációk, beszélgetések, riportok, élő interjúk, filmek, anyanyelvűek közti társalgás.

Fejlesztési cél	Szóbeli interakció
Előzetes tudás	B2 mínusz , azaz a tanuló elboldogul váratlan élethelyzetekben is. Előkészület nélkül részt tud venni az érdeklődési köréhez szorosan nem kötődő, kevésbé ismert témáról folytatott társalgásban is.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Folyékony, helyes és hatékony nyelvhasználat az általános témák széles körében. Gondolatok, vélemény és érvek, valamint az érzelmek különböző fokozatainak pontos kifejezése. Hatékony részvétel mindennapi vitahelyzetekben. Alkalmazkodás a kommunikációs helyzethez stílusban és nyelvhasználatban. Az emelt szintű érettségi részletes követelményeiben megadott témakörökben és kommunikációs helyzetekben zökkenőmentes kommunikáció kezdeményezése, fenntartása és lezárása vizuális és verbális segédanyagok alapján.
A fejlesztés tartalma	
Társalgásban való részvétel hétköznapi és elvontabb témák körében. Érzelmek különböző fokozatainak árnyalt kifejezése, események, élmények személyes jelentőségének kifejezése. Gondolatok, problémák felvetése, megvitatása, teendők meghatározása, alternatív javaslatok értékelése mindennapi és kevésbé gyakori témák esetén. A tanulmányokhoz, érdeklődési körhöz és egyéb témákhoz kapcsolódó beszélgetésben való aktív részvétel, információcsere, nézetek kifejtése, indoklása, rákérdezés mások nézeteire, reagálás azokra. Elbeszélés, újságcikk, előadás, eszmecsere, interjú vagy dokumentumfilm összefoglalása, véleménynyilvánítás, a témával kapcsolatos kérdések megválaszolása. Vitákban saját érvek pontos, meggyőző indoklása, bizonyítása példákkal. A partner érveinek felismerése, elfogadása vagy meggyőző cáfolata, ellenérvek pontos megfogalmazása, indoklása és példákkal való bizonyítása. Közös munka során a részletes utasítások megbízható megértése, megbeszélése, a partner véleményének kikérése. Szolgáltatások kapcsán felmerülő nézeteltérések megvitatása és hatékony megoldása.	

Összetett információ és tanács megértése és cseréje. Több forrásból származó információk és érvek összegzése, bemutatása, megvitatása. Hatékony részvétel interjúban, folyamatos kezdeményezés, gondolatok kifejtése, tapasztalatokról való beszámolás, saját kérdések megfogalmazása. Anyanyelvű beszélők között zajló élénk eszmecsere megértése és bekapcsolódás a beszélgetésbe. Beszélgetés kezdeményezése, fenntartása, a szó átvétele, átadása, mások bevonása, a beszélgetés lezárása, egymás kölcsönös megértésének elősegítése kevésbé ismerős témában is. Beszélgetésben elhangzottak összefoglalása, a lényeg kiemelése, a megértés ellenőrzése, félreérthető megfogalmazások javítása, körülírás, szinonimák használata. A kommunikációs eszközök széles körének alkalmazása. A kommunikációs távolság felmérése, az általános udvariassági szabályok ismerete és alkalmazása. Állítások és közbeszólások kommentálása, ezáltal az eszmecsere kibontakozásának elősegítése. A beszélgetés menetének terelése, a megértés megerősítése, mások bevonása a beszélgetésbe kevésbé általános témában is. Természetes, jó nyelvhelyességgel való kommunikáció a körülményeknek megfelelő stílusban. Mondanivaló helyzethez és körülményekhez igazítása, gondolatok közötti viszonyok pontos, hatékony jelzése. Minden témában jó szókincs, rugalmas nyelvhasználat, lexikai pontosság. Állandósult szókapcsolatok használata azért, hogy időt nyerjen és megtartsa a szót, amíg megfogalmazza mondanivalóját. Viszonylag magas szintű grammatikai biztonság, értelemzavaró hibák nélkül. Meglehetősen egyenletes beszédtempó, időnkénti rövid megszakításokkal. Tiszta, természetes kiejtés és hanglejtés. Felkészülés mindezek alkalmazására az emelt szintű szóbeli érettségi vizsga feladatainak megoldása során. A szóbeli interaktív vizsgálathoz szükséges kommunikációs stratégiák elsajátítása. <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i> Személyes és telefonos társalgás, megbeszélés, eszmecsere, tranzakciós és informális párbeszéd, utasítás, interjú, vita, szerep eljátszása.	

Fejlesztési egység	Összefüggő beszéd
Előzetes tudás	B2 mínusz, azaz a tanuló már közölni tudja gondolatait összetettebb mondatokkal is. Hosszabban meg tudja magyarázni és indokolni a véleményét. El tud mondani hosszabb eseményeket, történeteket, tartalmakat, és véleményt tud nyilvánítani ezekről.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Világos, szisztematikusan kifejtett leírás és bemutatás, előadás tartása az érdeklődési körhöz és a tanulmányokhoz kapcsolódó és azokon kívüli témák széles skálájában. A fontos gondolatok megfelelő kiemelése, és a mondanivaló alátámasztása példákkal, érvekkel. Annak megtervezése, hogy mit és milyen eszközökkel mondjon, valamint a hallgatóságra tett hatás figyelembe vétele. Képesség természetes módon eltérni egy előre elkészített szövegtől.

	Az emelt szintű érettségi vizsga részletes követelményeiben megadott témakörökben és kommunikációs helyzetekben önálló megnyilatkozás, témakifejtés (gondolatok, vélemény) vizuális és verbális segédanyagok alapján.
A fejlesztés tartalma	
Szisztematikusan kifejtett előadás bemutatása, a fontos gondolatok kiemelése. Érvek sorba rendezése, főbb pontok megfelelő kiemelése és a gondolatok alátámasztása példákkal, érvekkel. Tényszerű és irodalmi szövegek összefoglalása, megjegyzések hozzáfűzése. Világos, folyékony, rögtönzött, a hallgatóság számára egyértelmű bejelentések közlése elvontabb témákban is. A különböző alternatívák előnyeinek és hátrányainak kifejtése. Ellentétes nézetek és a főbb gondolatok megvitatása. Egy film vagy színdarab cselekményének és az események sorozatának összefoglalása. Kivonatok készítése olyan hírműsorokból, interjúkból vagy dokumentumfilmekből, amelyek véleményeket, érveket és eszmecserét tartalmaznak. Mondanivaló megtervezése, beszéd eszközeinek kiválasztása. Folyékony és könnyed nyelvhasználat váratlan szituációkban is. Hallgatóságra tett hatás figyelembevétele. Aktuális témával kapcsolatos nézőpontok elmagyarázása. Szókincsbeli és szerkezetbeli hiányosságok, valamint botlások és hibák kompenzálása és kijavítása körülírással és átfogalmazással. Jellegzetes hibák feljegyzése, és a beszéd tudatos ellenőrzése a hibák alapján. Természetes eltérés az előre elkészített szövegtől, reagálás a hallgatóság által felvetett szempontokra, a prezentációt követő kérdések megválaszolása. Mindezeknek az emelt szintű szóbeli érettségi vizsgán történő alkalmazására való felkészülés. <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i> Leírások, képleírások, témakifejtés, elbeszélő szöveg, érveléssor, előadások, prezentációk (önállóan vagy segédanyagok, instrukciók alapján), projektek bemutatása, párbeszéd és társalgás, nyilvános viták és eszmecserék, telefonbeszélgetés, szerep eljátszása, versek, rapszövegek.	

Fejlesztési egység	Olvasott szöveg értése
Előzetes tudás	B2 mínusz, azaz a tanuló képes a főként standard nyelven megírt, tevékenységéhez, tanulmányaihoz szorosan nem kapcsolódó szövegek megértésére is. Képes a hivatalos levelekben közölt tartalmak megértésére.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az érdeklődési körhöz kapcsolódó és azon kívüli szövegek megértése. Hosszabb és összetett szövegek gyors átolvasása, a lényeges részletek megtalálása. Önálló olvasás, az olvasási stílus és sebesség változtatása a különböző szövegeknek és céloknak megfelelően. Bonyolultabb és hosszabb szövegekben az író álláspontjának, nézőpontjának megértése. Az emelt szintű érettségi vizsga követelményeiben leírt szövegek fontos általános és részinformációinak megértése.
A fejlesztés tartalma	

Az érdeklődési körhöz és tanulmányokhoz kapcsolódó levelezés, hírek, cikkek elolvasása és a lényeg megértése.

Érdeklődési körrel és tanulmányokkal kapcsolatos hosszabb, összetett utasítások, feltételek és figyelmeztetések megértése.

Különböző tantárgyakkal kapcsolatos cikkek megértése esetenként szótár használatával.

Az önálló olvasás fejlesztése, olvasási stílus és sebesség változtatása a különböző szövegeknek és céloknak megfelelően.

A megfelelő források szelektív használata.

Témák széles körében hírek, cikkek és beszámolók tartalmának és fontosságának gyors meghatározása és annak eldöntése, hogy érdemes-e a szöveget alaposabban is tanulmányozni.

Az író álláspontjának, nézőpontjának megértése napjaink problémáival foglalkozó cikkekben és beszámolókbán.

Széles körű szókincs kialakítása.

Ismeretlen kifejezések, fordulatok kezelése, a jelentés szövegkörnyezetből, szövegösszefüggésből való kikövetkeztetésével.

Online és hagyományos, egy- és kétnyelvű szótárak használata.

Kortárs irodalmi prózai szövegek megértése.

Felkészülés mindezek alkalmazására az emelt szintű érettségi vizsga feladatainak megoldása során.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Utasítások, instrukciók (pl. feliratok, használati utasítások), tájékoztató szövegek (pl. hirdetés, reklám, menutrend, prospektus, műsorfüzet), tájékoztató táblák, utcai és filmfeliratok, játékszabályok, hagyományos és elektronikus levelek, újságcikkek (pl. hír, beszámoló, riport), internetes honlapok, internetes fórumok hozzászólásai, ismeretterjesztő szövegek, képregények, tantárgyakkal kapcsolatos szövegek, cikkek, publicisztikai írások, tantárgyakkal kapcsolatos forrásirodalom, beszámolók, elbeszélő szövegek, modern szépirodalmi szövegek.

Fejlesztési egység	Íráskészség
Előzetes tudás	B2 mínusz , azaz a tanuló tud összetett, folyamatos szövegeket alkotni az érdeklődési köréhez szorosan nem kapcsolódó témákban is. Be tud számolni élményeiről és benyomásairól.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Világos, részletes szövegek írása széles témakörben és több műfajban. Érvek, gondolatok és vélemény kifejtése elvont témákról is. Tudakozódással és problémák magyarázatával kapcsolatos üzenetek feljegyzése. Az adott műfaj hagyományainak követése. Jártasság az emelt szintű érettségi íráskészséget mérő feladatainak megoldásában és az értékelésükre használt kritériumok alkalmazásában.
A fejlesztés tartalma	
Világos, részletes szövegek írása széles témakörben. Több forrásból származó adatok és érvek összegzése és értékelése, a fontos gondolatok érthető közlése. Tudakozódással és problémák magyarázatával kapcsolatos üzenetek, információt közlő feljegyzések/üzenetek írása mindennapi élethelyzetekben. Hírek, nézetek hatékony kifejtése, reagálás mások nézeteire. Esszé, beszámoló, riport, film-, könyv- és színdarabismertető írása.	

A különböző érzelmi fokozatok kifejezése, továbbá az események és élmények személyes jelentőségének kiemelése levelezésben. Megjegyzések megfogalmazása a levelezőpartner híreivel és nézeteivel kapcsolatban. Kreatív, önkifejező műfajokkal való kísérletezés, pl. vers, elbeszélés, történet írása, illetve átírása. Gondolatokról és problémamegoldásokról értékelés készítése. Részletes leírás készítése valóságos vagy képzelt eseményekről és élményekről. Érvelés rendezett kifejtése egy bizonyos nézőpont mellett vagy ellen, a különböző alternatívák előnyeinek és hátrányainak kifejtése. A lényeges pontok és alátámasztó gondolatok hangsúlyozása, a több forrásból származó információk és érvek szintetizálása. A gondolatok közötti kapcsolat világos, összefüggő jelölése, az adott műfaj hagyományainak követése. Levelek, cikkek, beszámolók, történetek világos, jól definiált tartalmú bekezdésekre tagolása, bekezdések szerkesztése, szövegszerkesztés: bevezetés, kifejtés, lezárás. Kötőszavak, kifejezések hatékony használata a szöveg logikájának megvilágítására és a könnyebb megértés támogatására. Saját írásmű tudatos ellenőrzése, javítása; a félreértést okozó hibák helyesbítése. A szókincsbeli és szerkezetbeli hiányosságok kompenzálása körülírással és átfogalmazással. A mondanivaló alátámasztása vizuális eszközökkel (pl. rajz, ábra, diagram, térkép). Az írásmű stílusának magabiztos megválasztása, a formális, neutrális és informális stílus stíuselemeinek alkalmazása. A nyelvi szintnek megfelelő, felhasználóbarát online és hagyományos szótárak használata. Felkészülés az emelt szintű érettségi íráskészséget mérő feladatainak megoldására és az értékelésükre használt kritériumok megismerése. <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i> Hagyományos és elektronikus nyomtatvány, kérdőív, listák, hagyományos és elektronikus képeslapok, képaláírások, emlékeztetők írása, jegyzetek készítése, diktált üzenetek leírása, SMS-ek/MMS-ek, ügyintézésrel kapcsolatos vagy személyes információt tartalmazó levelezés postai levélben, faxon, e-mailben (pl. tudakozódás, megrendelés, foglalás, visszaigazolás), tetszést/nem tetszést kifejező üzenetek, elektronikus informális műfajok, pl. blog, fórum, bejegyzések közösségi oldalakon, megállapodások, szerződések, közlemények, cikkek írása magazinok, újságok számára, cselekvéssort tartalmazó instrukciók, történetek, elbeszélések, mesék, jellemzések, leírások, jegyzetek, versek, rapszövegek, rigmusok, dalszövegek, rövid jelenetek, paródiák, posztetek készítése.

A fejlesztés várt eredményei a 11. évfolyam végén

B2 szintű nyelvtudás

A tanuló képes megérteni az összetettebb konkrét vagy elvont témájú, köznapi vagy tanulmányaihoz kapcsolódó beszélgetések gondolatmenetét.

Aktívan részt vesz az ismerős kontextusban folyó beszélgetésekben, meg tudja indokolni és fenn tudja tartani nézeteit, véleményét logikus érvekkel alá tudja támasztani. Folyamatos és természetes módon olyan szintű interakciót tud folytatni anyanyelvű beszélővel, hogy az egyik félnek sem megterhelő.

Világos, részletes leírást ad az érdeklődésével kapcsolatos témák széles köréről. Ki tudja fejteni egy aktuális témával kapcsolatos álláspontját, és el tudja mondani a különböző alternatívák előnyeit és hátrányait.

Megérti a jelenkor problémáival kapcsolatos cikkeket és beszámolókat, amelyeknek szerzői egy adott álláspontot vagy hozzáállást képviselnek. Megérti a kortárs irodalmi prózai

szövegeket.

Több műfajban is képes világos, részletes szöveget alkotni különböző témák széles körében, és ki tudja fejteni a véleményét egy aktuális témáról úgy, hogy részletezni tudja a különböző lehetőségekből adódó előnyöket és hátrányokat.

Nyelvtudása megfelel az emelt szintű érettségi vizsga szintjének és követelményeinek.

12. évfolyam

Fejlesztési egység	Hallott szöveg értése
Előzetes tudás	B2 , azaz a tanuló már megérti a hosszabb beszédeket és előadásokat, illetve még bonyolultabb érveléseket is követni tud, amennyiben a téma számára elég ismert. Többnyire megérti a híreket és az aktuális eseményekről szóló műsorokat a tévében, rádióban és interneten. Általában érti a filmeket, ha a szereplők köznyelven beszélnek.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Különböző témákhoz kapcsolódó hosszabb beszédek megértése, az átlagosnál gyorsabb beszédtempó esetén is. A különböző megértést zavaró zajok (pl. utcazaj, akcentus, dialektus, nem megfelelő artikuláció, hangtorzulás) kiszűrése készségének fejlesztése. Az élet különböző területeihez kapcsolódó konkrét és elvont témájú üzenetek megértése. Kevésbé ismerős témájú összetettebb érvelések követése. Az anyanyelvű beszélők közötti társalgás viszonylag könnyed követése. Az emelt szintű érettségi vizsga követelményeiben meghatározott szövegek általános és részinformációinak megértése.
A fejlesztés tartalma	
A mindennapi társalgásban és egyéb elvontabb témájú beszélgetésekben elhangzó összetett álláspontok lényegének megértése. A normális beszédtempójú és erős akcentus nélküli köznyelvi beszéd főbb pontjainak és részleteinek megértése. Konkrét és elvont témájú, a mindennapi és a tanulmányi munka során előforduló standard dialektusú bejelentések és üzenetek megértése. Rádiós dokumentumműsor és egyéb felvett vagy közvetített hanganyagok megértése standard dialektus esetén. Konkrét és elvont témájú hírműsorok, dokumentumfilmek, televíziós műsorok, színdarabok, beszélgetőműsorok megértése. Részletes, összetett érvelés megértése ismerős téma esetén. Anyanyelvű beszélők közötti társalgás viszonylag könnyed követése. A beszélő hangulatának, hangszínének, nézeteinek és attitűdjeinek megértése. A szövegértési stratégiák alkalmazása, pl. szöveghallgatáskor a főbb pontok keresése. A megértés ellenőrzése kontextuális jelek segítségével. Felkészülés mindezek alkalmazására az emelt szintű érettségi vizsga feladatainak megoldása során. <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i> Közlemények, párbeszédek, üzenetek, bejelentések (pályaudvaron, repülőtéren stb.), televíziós és rádiós hírek, beszélgetőműsorok, színdarabok, dokumentumfilmek, hangfelvételek, rögzített telefonos szövegek (pl. üzenetrögzítő, információs szolgálatok), telefonbeszélgetések, tanulmányokkal kapcsolatos előadások, prezentációk, beszélgetések, riportok, élő interjúk, filmek, anyanyelvűek közti társalgás.	

Fejlesztési cél	Szóbeli interakció
Előzetes tudás	B2 , azaz a tanuló az anyanyelvi beszélővel természetes, könnyed és közvetlen kapcsolatteremtésre képes. Aktívan részt tud venni az ismert témákról folyó társalgásban, úgy, hogy közben érvelve kifejti a véleményét.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Folyékony, helyes és hatékony nyelvhasználat az általános témák széles körében. Gondolatok, vélemény és érvek, valamint az érzelmek különböző fokozatainak pontos kifejezése. Hatékony részvétel mindennapi vitahelyzetekben. Alkalmazkodás a kommunikációs helyzethez stílusban és nyelvhasználatban. Az emelt szintű érettségi részletes követelményeiben megadott témakörökben és kommunikációs helyzetekben zökkenőmentes kommunikáció kezdeményezése, fenntartása és lezárása vizuális és verbális segédanyagok alapján.
A fejlesztés tartalma	
Társalgásban való részvétel mindennapi és elvont témák körében. Érzelmek különböző fokozatainak árnyalt kifejezése, események, élmények személyes jelentőségének kifejezése. Gondolatok, problémák felvetése, megvitatása, teendők meghatározása, alternatív javaslatok értékelése mindennapi és elvont témák esetén. A tanulmányokhoz, érdeklődési körhöz kapcsolódó és egyéb elvont témájú beszélgetésben való aktív részvétel, információcsere, nézetek kifejtése, indoklása, rákérdezés mások nézeteire, reagálás azokra. Elbeszélés, újságcikk, előadás, eszmecsere, interjú vagy dokumentumfilm összefoglalása, véleménynyilvánítás, a témával kapcsolatos kérdések megválaszolása. Vitákban saját érvek pontos, meggyőző indoklása, bizonyítása példákkal. A partner érveinek felismerése, elfogadása vagy meggyőző cáfolata, ellenérvek pontos megfogalmazása, indoklása és példákkal való bizonyítása. Közös munka során a részletes utasítások megbízható megértése, megbeszélése, a partner véleményének kikérése. Szolgáltatások kapcsán felmerülő nézeteltérések megvitatása és hatékony megoldása. Összetett információ és tanács megértése és cseréje. Több forrásból származó információk és érvek összegzése, bemutatása, megvitatása. Hatékony részvétel interjúban, folyamatos kezdeményezés, gondolatok kifejtése, tapasztalatokról való beszámolás, saját kérdések megfogalmazása. Anyanyelvű beszélők között zajló élénk eszmecsere megértése és bekapcsolódás a beszélgetésbe. Ismerős és elvont témáról beszélgetés kezdeményezése, fenntartása, a szó átvétele, átadása, mások bevonása, a beszélgetés lezárása, egymás kölcsönös megértésének elősegítése. Beszélgetésben elhangzottak összefoglalása, a lényeg kiemelése, a megértés ellenőrzése, félreérthető megfogalmazások javítása, körülírás, szinonimák használata. A kommunikációs eszközök széles körének alkalmazása. A kommunikációs távolság felmérése, az általános udvariassági szabályok ismerete és alkalmazása. Állítások és közbeszólások kommentálása, ezáltal az eszmecsere kibontakozásának elősegítése. Ismerős és elvont témában a beszélgetés menetének terelése, a megértés megerősítése,	

mások bevonása a beszélgetésbe.
 Természetes, jó nyelvhelyességgel való kommunikáció a körülményeknek megfelelő stílusban.
 Mondanivaló helyzethez és körülményekhez igazítása, gondolatok közötti viszonyok pontos, hatékony jelzése.
 A legtöbb általános és elvont témában gazdag szókincs, rugalmas nyelvhasználat, lexikai pontosság.
 Állandósult szókapcsolatok használata azért, hogy időt nyerjen és megtartsa a szót, amíg megfogalmazza mondanivalóját.
 Viszonylag magas szintű grammatikai biztonság, értelemzavaró hibák nélkül.
 Meglehetősen egyenletes beszédtempó, időnkénti rövid megszakításokkal.
 Tiszta, természetes kiejtés és hanglejtés.
 Felkészülés mindezek alkalmazására az emelt szintű érettségi vizsga feladatainak megoldása során.
 A szóbeli interaktív vizsgához szükséges kommunikációs stratégiák elsajátítása.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások
 Személyes és telefonos társalgás, megbeszélés, eszmecsere, tranzakciós és informális párbeszéd, utasítás, interjú, vita, szerep eljátszása.

Fejlesztési egység	Összefüggő beszéd
Előzetes tudás	B2 , azaz a tanuló világosan és kellő részletességgel fejezi ki magát számos, érdeklődési körébe tartozó témában. Ki tudja fejteni a véleményét valamely aktuális témáról úgy, hogy részletezi a különböző lehetőségek előnyeit és hátrányait.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Világos, szisztematikusan kifejtett leírás és bemutatás, előadás tartása az érdeklődési körhöz és a tanulmányokhoz kapcsolódó és azokon kívüli témák széles skálájában. A fontos gondolatok megfelelő kiemelése, és a mondanivaló alátámasztása példákkal, érvekkel. Annak megtervezése, hogy mit és milyen eszközökkel mondjon, valamint a hallgatóságra tett hatás figyelembe vétele. Képesség természetes módon eltérni egy előre elkészített szövegtől. Az emelt szintű érettségi vizsga részletes követelményeiben megadott témakörökben és kommunikációs helyzetekben önálló megnyilatkozás, témakifejtés (gondolatok, vélemény) vizuális és verbális segédanyagok alapján.
A fejlesztés tartalma	
Szisztematikusan kifejtett előadás bemutatása, a fontos gondolatok kiemelése. Érvek sorba rendezése, főbb pontok megfelelő kiemelése és a gondolatok alátámasztása példákkal, érvekkel. Tényszerű és irodalmi szövegek összefoglalása, megjegyzések hozzáfűzése. Világos, folyékony, rögtönzött, a hallgatóság számára egyértelmű bejelentések kifejezése a legtöbb általános és elvont témában. A különböző alternatívák előnyeinek és hátrányainak kifejtése. Ellentétes nézetek és a főbb gondolatok megvitatása. Egy film vagy színdarab cselekményének és az események sorozatának összefoglalása. Kivonatok készítése olyan hírműsorokból, interjúkból vagy dokumentumfilmekből, amelyek véleményeket, érveket és eszmecserét tartalmaznak. Mondanivaló megtervezése, beszéd eszközeinek kiválasztása.	

Ismerős szituációkban folyékony és könnyed nyelvhasználat.
 Hallgatóságra tett hatás figyelembevétele.
 Aktuális témával kapcsolatos nézőpontok elmagyarázása.
 Szókincsbeli és szerkezetbeli hiányosságok, valamint botlások és hibák kompenzálása és kijavítása körülírással és átfogalmazással.
 Jellegzetes hibák feljegyzése, és a beszéd tudatos ellenőrzése a hibák alapján.
 Természetes eltérés az előre elkészített szövegtől, reagálás a hallgatóság által felvetett szempontokra, a prezentációt követő kérdések megválaszolása.
 Mindezeknek az emelt szintű szóbeli érettségi vizsgán történő alkalmazására való felkészülés.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Leírások, képleírások, témakifejtés, elbeszélő szöveg, érveléssor, előadások, prezentációk (önállóan vagy segédanyagok, instrukciók alapján), projektek bemutatása, párbeszéd és társalgás, nyilvános viták és eszmecserek, telefonbeszélgetés, szerep eljátszása, versek, rapszövegek.

Fejlesztési egység	Olvasott szöveg értése
Előzetes tudás	B2 , azaz a tanuló képes elolvasni olyan cikkeket és beszámolókat, amelyek jelenkori problémákkal foglalkoznak, és szerzőjük véleményét, nézetét fejtik ki. Megérti a kortárs irodalmi prózát.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az érdeklődési körhöz kapcsolódó és azon kívüli szövegek megértése. Hosszabb és összetett szövegek gyors átolvasása, a lényeges részletek megtalálása. Önálló olvasás, az olvasási stílus és sebesség változtatása a különböző szövegeknek és céloknak megfelelően. Bonyolultabb és hosszabb szövegekben az író álláspontjának, nézőpontjának megértése. Az emelt szintű érettségi vizsga követelményeiben leírt szövegek fontos általános és részinformációinak megértése.
A fejlesztés tartalma	
Az érdeklődési körhöz és tanulmányokhoz kapcsolódó, valamint elvontabb témájú levelezés, hírek, cikkek lényegének és egyes részleteinek megértése. Érdeklődési körrel, tanulmányokkal kapcsolatos, valamint elvont témájú hosszabb, összetett utasítások, feltételek és figyelmeztetések megértése. Az önálló olvasás fejlesztése, olvasási stílus és sebesség változtatása a különböző szövegeknek és céloknak megfelelően. A megfelelő források szelektív használata. Témák széles körében hírek, cikkek és beszámolók tartalmának és fontosságának gyors meghatározása és annak eldöntése, hogy érdemes-e a szöveget alaposabban is tanulmányozni. Az író álláspontjának, nézőpontjának megértése napjaink problémáival foglalkozó cikkekben és beszámolókból. Széles körű szókincs kialakítása. Ismeretlen kifejezések, fordulatok kezelése, a jelentés szövegkörnyezetből, szövegösszefüggésből való kikövetkeztetésével. Online és hagyományos, egy- és kétnyelvű szótárak használata. Kortárs irodalmi prózai szövegek megértése. Felkészülés mindezek alkalmazására az emelt szintű érettségi vizsga feladatainak megoldása	

során.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Utasítások, instrukciók (pl. feliratok, használati utasítások), tájékoztató szövegek (pl. hirdetés, reklám, menetrend, prospektus, műsorfüzet), tájékoztató táblák, utcai és filmfeliratok, játékszabályok, hagyományos és elektronikus levelek, újságcikkek (pl. hír, beszámoló, riport), internetes honlapok, internetes fórumok hozzászólásai, ismeretterjesztő szövegek, képregények, tantárgyakkal kapcsolatos szövegek, cikkek, publicisztikai írások, tantárgyakkal kapcsolatos forrásirodalom, beszámolók, elbeszélő szövegek, modern szépirodalmi szövegek.

Fejlesztési egység	Íráskészség
Előzetes tudás	B2 , azaz a tanuló tud világos és részletes szövegeket alkotni az érdeklődési körébe tartozó számos témáról. Tud olyan beszámolót írni, amely tájékoztat, érveket és ellenérveket sorakoztat fel valamiről. Levélben rá tud világítani arra, hogy milyen jelentőséget tulajdonít az eseményeknek, élményeknek.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Világos, részletes szövegek írása széles témakörben és több műfajban. Érvek, gondolatok és vélemény kifejtése elvont témákról is. Tudakozódással és problémák magyarázatával kapcsolatos üzenetek feljegyzése. Az adott műfaj hagyományainak követése. Jártasság az emelt szintű érettségi íráskészséget mérő feladatainak megoldásában és az értékelésükre használt kritériumok alkalmazásában.
A fejlesztés tartalma	
Világos, részletes szövegek írása számos, elvontabb témakörben is. Több forrásból származó adatok és érvek összegzése és értékelése, a fontos gondolatok érthető közlése. Tudakozódással és problémák magyarázatával kapcsolatos üzenetek, információt közlő feljegyzések/üzenetek írása. Hírek, nézetek hatékony kifejtése, reagálás mások nézeteire. Esszé, beszámoló, riport, film-, könyv- és színdarabismertető írása. A különböző érzelmi fokozatok kifejezése, továbbá az események és élmények személyes jelentőségének kiemelése levelezésben. Megjegyzések megfogalmazása a levelezőpartner híreivel és nézeteivel kapcsolatban. Kreatív, önkifejező műfajokkal való kísérletezés, pl. vers, elbeszélés, történet írása, illetve átírása. Gondolatokról és problémamegoldásokról értékelés készítése. Részletes leírás készítése valóságos vagy képzelt eseményekről és élményekről. Érvelés rendezett kifejtése egy bizonyos nézőpont mellett vagy ellen, a különböző alternatívák előnyeinek és hátrányainak kifejtése. A lényeges pontok és alátámasztó gondolatok hangsúlyozása, a több forrásból származó információk és érvek szintetizálása. A gondolatok közötti kapcsolat világos, összefüggő jelölése, az adott műfaj hagyományainak követése. Levelek, cikkek, beszámolók, történetek világos, jól definiált tartalmú bekezdésekre tagolása, bekezdések szerkesztése, szövegszerkesztés: bevezetés, kifejtés, lezárás. Kötőszavak, kifejezések hatékony használata a szöveg logikájának megvilágítására és a könnyebb megértés támogatására.	

Saját írásmű tudatos ellenőrzése, javítása; a félreértést okozó hibák helyesbítése.
A szókincsbeli és szerkezetbeli hiányosságok kompenzálása körülírással és átfogalmazással.
A mondanivaló alátámasztása vizuális eszközökkel (pl. rajz, ábra, diagram, térkép).
Az írásmű stílusának magabiztos megválasztása, a formális, neutrális és informális stílus stíluselemeinek alkalmazása.
A nyelvi szintnek megfelelő, felhasználóbarát online és hagyományos szótárak használata.
Felkészülés az emelt szintű érettségi íráskészséget mérő feladatainak megoldására, és az értékelésükre használt kritériumok megismerése.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Hagyományos és elektronikus nyomtatvány, kérdőív, listák, hagyományos és elektronikus képeslapok, képaláírások, emlékeztetők írása, jegyzetek készítése, diktált üzenetek leírása, SMS-ek/MMS-ek, ügyintézésrel kapcsolatos vagy személyes információt tartalmazó levelezés postai levélben, faxon, e-mailben (pl. tudakozódás, megrendelés, foglalás, visszaigazolás), tetszést/nem tetszést kifejező üzenetek, elektronikus informális műfajok, pl. blog, fórum, bejegyzések közösségi oldalakon, megállapodások, szerződések, közlemények, cikkek írása magazinok, újságok számára, cselekvéssort tartalmazó instrukciók, történetek, elbeszélések, mesék, jellemzések, leírások, jegyzetek, versek, rapszövegek, rigmusok, dalszövegek, rövid jelenetek, paródiák, posztterek készítése.

A fejlesztés várt eredményei a 12. évfolyam végén

A 12. évfolyamon a fejlesztés fő célja a 11. évfolyamon elért B2 szintű nyelvtudás szinten tartása, elmélyítése és az órakeret által megszabott lehetőségek szerinti továbbfejlesztése.

B2 plusz szintű nyelvtudás

A tanuló képes megérteni az összetettebb konkrét vagy elvont témájú, köznapi vagy tanulmányaihoz kapcsolódó hosszabb beszélgetések gondolatmenetét. Képes megérteni egyes rejtett jelentéstartalmakat is.

Aktívan részt vesz az ismerős kontextusban folyó beszélgetésekben, meg tudja indokolni és fenn tudja tartani nézeteit, véleményét logikus érvekkel alá tudja támasztani. Folyamatosan és gördülékenyen fejezi ki magát, hozzászólásait a beszélgetőtárs gondolataihoz tudja kapcsolni. Világos, részletes leírást ad az érdeklődésével kapcsolatos témák széles köréről. Ki tudja fejteni egy aktuális témával kapcsolatos álláspontját, és el tudja mondani a különböző alternatívák előnyeit és hátrányait. Elbeszélésebe más kapcsolódó témaköröket is be tud vonni.

Megérti a jelenkor problémáival kapcsolatos cikkeket és beszámolókat, amelyeknek szerzői egy adott álláspontot vagy hozzáállást képviselnek. Megérti a hosszú, összetett, tényszerű és irodalmi prózai szövegeket és érzékeli bennük a különböző stílusjegyeket.

Több műfajban is képes világos, részletes, jól szerkesztett szöveget alkotni különböző összetett témák széles körében. Ki tudja fejteni a véleményét egy aktuális témáról úgy, hogy részletezni tudja a különböző lehetőségekből adódó előnyöket és hátrányokat. Stílusát az olvasó igényeihez tudja igazítani.

Nyelvtudása megfelel az emelt szintű érettségi vizsga szintjének és követelményeinek.

9. évfolyam

4 óra/hét, 36 tanítási hét

Összesen: 144 óra

Témakörök

Témák	Kapcsolódási pontok
Személyes vonatkozások, család: 12 óra Életrajz, személy bemutatása	<i>Technika, életvitel és gyakorlat: család és háztartás</i>

Családi élet, családi kapcsolatok, generációk együttélése A családi élet mindennapjai, otthoni teendők Egyén és család nálunk és a célnyelvi országokban	<i>Etika:</i> generációk kapcsolata, családi élet
Ember és társadalom: 15 óra Verbális és nem verbális kommunikáció Női és férfi szerepek, ismerkedés, házasság Felelősségvállalás másokért, rászorulóknak segítése Hasonlóságok és különbségek az emberek között, tolerancia Konfliktusok és kezelésük Problémamegoldás Illemszabályok, társas viselkedés nemzetközi szabályai Társadalmi szokások nálunk és a célországokban	<i>Etika:</i> társas kapcsolatok, előítélet, tolerancia, bizalom, együttérzés; szegények és gazdagok
Környezetünk: 12 óra Időjárás, éghajlat Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben és globálisan - Mit tehetünk környezetünkért és a természet megóvásáért, a fenntarthatóságért?	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> fenntarthatóság, környezettudatosság otthon és a lakókörnyezetben, víz és energia- takarékoság, újrahasznosítás <i>Biológia-egészségtan:</i> élőhely, életközösség, védett természeti érték, változatos élővilág <i>Földrajz:</i> a Föld mozgása, az időjárás tényezői, a Föld szépsége, egyedisége.
Az iskola: 14 óra Saját iskola bemutatása (sajátosságok, pl. szakmai képzés, tagozat) Tantárgyak, órarend, érdeklődési kör, tanulmányi munka nálunk és más országokban Az iskolai élet tanuláson kívüli eseményei Iskolai események és hagyományok nálunk és a célországokban	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> élethosszig tartó tanulás
A munka világa: 12 óra Munkavégzés mindennapjai, munkahelyi problémák Pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> pályaaorientáció és munka
Életmód: 15 óra Napirend, időbeosztás Az egészséges életmód, egészségmegőrzés Életünk és a stressz Étkezési szokások a családban Ételek, kedvenc ételek, sütés-főzés Étkezés éttermekben Ételrendelés telefonon és interneten Gyakori betegségek, sérülések, baleset Gyógykezelés (házi orvos, szakorvos, kórházak) Életmód nálunk és más országokban	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> testi és lelki egészség, balesetek megelőzése, egészséges ételek <i>Biológia-egészségtan:</i> egészséges életmód <i>Testnevelés és sport:</i> relaxáció
Szabadidő, művelődés, szórakozás: 13 óra Szabadidős elfoglaltságok A művészetek szerepe a mindennapokban Sportolás, kedvenc sport	<i>Földrajz:</i> más népek kultúrái <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> különböző kultúrák mítoszai, mondái <i>Informatika:</i> e-könyvek,

Célnyelvi országok művészete (zene, irodalom, képzőművészet és mozi) és művészeti élete Célnyelvi országok története és kultúrája A szabadidő jelentősége az ember életében	médiatudatosság <i>Testnevelés és sport:</i> sportágak jellemzői <i>Ének-zene:</i> klasszikus zene, popzene <i>Vizuális kultúra:</i> művészi alkotások leírása, értelmezése
Utazás, turizmus: 13 óra Közlekedés Európában, határátlépés, utazási papírok Nyaralás Turisztikai célpontok Célnyelvi és más kultúrák	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> közlekedési ismeretek, fenntarthatóság, környezettudatosság a közlekedésben <i>Földrajz:</i> a kulturális élet földrajzi alapjai, nyelvek és vallások, egyes meghatározó jellegű országok turisztikai jellemzői
Tudomány és technika: 12 óra Népszerű tudományok, ismeretterjesztés Az internet szerepe a magánéletben, a tanulásban és a munkában	<i>Informatika:</i> számítógépen keresztül való kapcsolattartás, információ keresése, az informatikai eszközöket alkalmazó média
Gazdaság és pénzügyek: 12 óra A pénz szerepe a mindennapokban Vásárlás, szolgáltatások (pl. posta, bank) Ipar és ipari tevékenységek	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> pénzügyi ismeretek <i>Matematika:</i> grafikonok értelmezése
Ismétlések, témazáró dolgozatok megírása és kiértékelése, szóbeli felelések: 14 óra	

Kommunikációs szándékok

1. Társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs eszközök

Megszólítás

Köszönés, elköszönés

Köszönet és arra reagálás

Bemutatkozás, bemutatás

Személyes levélben megszólítás, elköszönés

2. Érzelmek kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök

Hála

Öröm

Elégedettség, elégedetlenség

Félelem

Bánat

Méreg, düh

Csalódottság

Szégyen

Sértés

3. Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök

Véleménykérés és arra reagálás

Valami iránti érdeklődés kifejezése

Valaki igazának az elismerése és el nem ismerése

Egyetértés, egyet nem értés

Tetszés, nemtetszés

Ellenvetés és visszautasítása

Dicséret, kritika, szemrehányás

Saját vélemény kifejtésének árnyaltabb eszközei

4. Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs eszközök

Dolgok, személyek megnevezése, leírása

Események leírása

Információkérés, információadás

Igenlő vagy nemleges válasz

Tudás, nem tudás

Bizonyosság, bizonytalanság

Összehasonlítás

Grafikon, táblázat leírása

Interjú készítése

Rábeszélés

5. A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs eszközök

Kérés

Javaslat és arra reagálás

Meghívás és arra reagálás

Tanácskérés és adás, ajánlattétel

6. Interakcióban jellemző kommunikációs eszközök

Beszélgetési szándék jelzése, lezárás

Megerősítés

Körülírás, példa megnevezése

Nyelvtani ismeretek

Cselekvés, történés, létezés kifejezése

jelenidejűség (Präsens, Präsens mit Vokalwechsel, Trennbare Verben, vonzatos igék, visszaható igék, igék részes esettel és tárgyas esettel)

múltidejűség (Präteritum, Perfekt)

jövőidejűség (Futur)

személytelenség (es, sich-Verben)

műveltetés (lassen - Präsens, Präteritum)

Szenvedő szerkezet (Präsens, múlt idő, szenvedő szerkezet a módbeli segédigéknél)

Birtoklás kifejezése

Possessivpronomen

gehören + D

von, -s

Térbeli viszonyok

irányok, helymeghatározás

Időbeli viszonyok

gyakoriság

időpont

Mennyiségi viszonyok

számok

határozott mennyiség

határozatlan mennyiség

Minőségi viszonyok

melléknevek, melléknévragozás

főnévvé vált melléknevek ragozása

melléknévfokozás és hasonlítás (als, wie)

Modalitás

módbeli segédigék

felszólítás

Esetviszonyok

névszók a mondatban

előjárószavak

Nominalisierung

Logikai viszonyok

alárendelések (Kausalsatz, Objektsatz, Subjektsatz, Temporalsatz (wenn, als, während, bevor, nachdem), Finalsatz (um+zu+Infinitiv, damit)

feltételesség (Konditionalsatz mit „würde“, wäre, hätte)

feltételes mód (Konjunktiv II jelen idő, néhány rendhagyó igénél és a módbeli segédigéknél is)

Relativsatz

indirekt kérdőmondatok (indirekte Fragesätze)

Szövegösszetartó eszközök

kötőszók és az azokat követő szórendek (Kausalsätze, und, aber, denn, sondern, oder)

névmások

névmási határozószó (Pronominaladverb da(r)/wo(r) + Präposition)

vonatkozó névmás

Függő beszéd

jelen idő, kijelentő mód

10. évfolyam

4 óra/hét, 36 tanítási hét

Összesen: 144 óra

Témakörök

Témák	Kapcsolódási pontok
Személyes vonatkozások, család: 19 óra Életrajz Személyes tervek, házasság Családtípusok Együttélés a szülőkkel (Hotel Mama) Nevelés, házimunka Családi konfliktusok Családi élet Németországban	<i>Etika:</i> generációk kapcsolata, családi élet
Ember és társadalom: 19 óra Felnőtté válás Ünnepek Öltözködés, divat Érzelmek, az egyén lelki világa Karakterek, tulajdonságok Időbeosztás Jogok, törvények Társadalmi problémák, migráció Politika, Európai Unió	<i>Etika:</i> társas kapcsolatok, előítélet, tolerancia, bizalom, együttérzés; szegények és gazdagok <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> állampolgári jogok és kötelességek
Környezetünk: 18 óra Energiatakarékosság Nagyvárosi és vidéki élet Környezetszennyezés, környezetvédelem,	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> fenntarthatóság, környezettudatosság otthon és a lakókörnyezetben <i>Biológia-egészségügy:</i> élőhely, életközösség, védett természeti érték, változatos élővilág

klímaváltozás, fenntarthatóság	<i>Földrajz: a Föld szépsége</i>
Az iskola: 18 óra A nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe, fontossága Az ideális iskola, iskolai szabályok, hagyományok Érettségi, továbbtanulás, szakképzés Az internet szerepe a tanulásban	<i>Informatika: digitális tudásbázisok, könyvtári információs rendszerek</i>
A munka világa: 19 óra Foglalkozások és a szükséges kompetenciák Foglalkoztatási formák (részmunkaidő, távmunka) Munkahelyi stressz Férfi és női foglalkozások Pályázat, önéletrajz, állásinterjú	<i>Technika, életvitel és gyakorlat: pályaorientáció és munka</i>
Életmód: 19 óra Egészséges életmód, betegségek Függőségek, szenvedélybetegségek (drog, alkohol, dohányzás) Étkezési szokások, éttermek, ételek, egészséges táplálkozás A magyar konyha	<i>Technika, életvitel és gyakorlat: testi és lelki egészség, egészséges ételek</i> <i>Biológia-egészségtan: egészséges életmód</i>
Gazdaság és pénzügyek: 18 óra Üzleti világ, fogyasztás, reklámok Családi gazdálkodás	<i>Matematika: alapműveletek, grafikonok értelmezése.</i>
Ismétlések, témazáró dolgozatok megírása és kiértékelése, szóbeli felelések: 14 óra	

Kommunikációs szándékok

1. Társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs eszközök

Megszólítás

Köszönés, elköszönés

Köszönet és arra reagálás

Érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás

Személyes levélben megszólítás, elköszönés

2. Érzelmek kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök

Problémák

Öröm

Elégedettség, elégedetlenség

Csodálkozás

Félelem

Remény

Bosszúság

Méreg, düh

3. Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök

Véleménykérés és arra reagálás

Valami iránti érdeklődés kifejezése

Valaki igazának az elismerése és el nem ismerése

Egyetértés, egyet nem értés

Tetszés, nemtetszés

Ellenvetés és visszautasítás

Akarat, kívánság, képesség
Szándék, terv
Dicséret, kritika, szemrehányás
Alternatívákat és ellentéteket kifejezni
Okokat és következményeket kifejezni
Asszociációkat, prioritásokat kifejezni
Saját vélemény kifejtésének árnyaltabb eszközei
Vitában részt venni, érvelni valami mellett vagy ellen
Álláspontot kifejezni

4. Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs eszközök

Európáról és politikáról beszélni, európai intézményeket bemutatni
Dolgok, személyek megnevezése, leírása, definíciókat megfogalmazni
Események leírása
Információkérés, információadás
Igenlő vagy nemleges válasz
Tudás, nem tudás
Bizonyosság, bizonytalanság
Valószínűség, valószínűtlenség
Összehasonlítás, valaminek az előnyeit és hátrányait bemutatni
Grafikon, táblázat leírása
Írásbeli beszámoló
Interjú készítése
Rábeszélés
Üzenetet hagyni
Önéletrajzot, pályázatot írni

5. A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs eszközök

Kérés
Tiltás, felszólítás
Javaslat és arra reagálás
Tanácskérés és adás, ajánlattétel

6. Interakcióban jellemző kommunikációs eszközök

Beszélgétségi szándék jelzése, félbeszakítás, lezárás
Megerősítés
Körülírás, példa megnevezése

Nyelvtani ismeretek

Cselekvés, történés, létezés kifejezése

jelenidejűség (Präsens, Präsens mit Vokalwechsel, Trennbare Verben, vonzatos igék, visszaható igék, igék részes esettel és tárgy esettel)
múltidejűség (Präteritum, Perfekt)
személytelenség (es, sich-Verben)
műveltetés (lassen - Präsens, Präteritum)
Szenvedő szerkezet (Präsens, Präteritum, szenvedő szerkezet módbeli segédigékkel)
Passiv mondat általános alannyal (man)
brauchen + zu + Infinitiv (tagadás)
sein + zu + Infinitiv, haben + zu + Infinitiv
zu+Infinitiv

Birtoklás kifejezése

Possessivpronomen
gehören + D

von, -s

Térbeli viszonyok

irányok, helymeghatározás

Időbeli viszonyok

gyakoriság

időpont

időtartam

temporale Konjunktionen

Mennyiségi viszonyok

számok

határozott mennyiség

határozatlan mennyiség

Minőségi viszonyok

melléknevek, melléknévragozás

főnévvé vált melléknevek ragozása

melléknévfokozás és hasonlítás (wie, als)

Partizip II mint jelző

Modalitás

módbeli segédigék

felszólítás

Esetviszonyok

névszók a mondatban

előjárószavak

Nominalisierung

Logikai viszonyok

alárendelések: Kausalsatz, Objektsatz, Subjektsatz, Temporalsatz (wenn, als, während, bevor, nachdem), Finalsatz (um+zu+Infinitiv, damit)

mellérendelések: aber, deshalb, sondern, denn

feltételesség (Konditionalsatz mit „würde“, wäre, hätte)

feltételes mód (Konjunktiv II jelen idő, néhány rendhagyó igénél és a módbeli segédigéknél, Konjunktiv II múlt idő, hätte/wäre + Partizip II, és módbeli segédigéknél)

megengedés (Konzessivsätze (obwohl, trotzdem)

Relativsatz, vonatkozó névmások birtokos esetben

indirekt kérdőmondatok (indirekte Fragesätze)

Szövegösszetartó eszközök

kötőszók és az azokat követő szórendek (Kausalsätze, und, aber, denn, sondern, oder, entweder ... oder ...)

névmások

névmási határozószó (Pronominaladverb da(r)/wo(r) + Präposition)

vonatkozó névmás

kérdőszavak: wofür, woran, worüber, wovon, womit

Függő beszéd

jelen idő, kijelentő mód

11. évfolyam

4 óra/hét, 36 tanítási hét

Összesen: 144 óra

Témakörök

Témák	Kapcsolódási pontok

Személyes vonatkozások, család: 26 óra Nagy és kis család Családi ünnepek Három generáció együttélése A család szerepe az egyén és a társadalom életében Családi munkamegosztás, szerepek a családban	<i>Etika:</i> generációk kapcsolata, családi élet
Ember és társadalom: 26 óra Kapcsolattartás telefonon Az emberi kapcsolatok minősége, fontossága (barátság, szerelem, házasság) A fogyasztói társadalom, reklámok Karácsonyi ajándékok Pénz mint ajándék Márkás ruhák Példaképek Nagyvárosi és vidéki élet Sztárok élete A fiatalok problémái, lázadás vagy alkalmazkodás; a tizenévesek útkeresése	<i>Etika:</i> társas kapcsolatok, előítélet, tolerancia, bizalom, együttérzés; szegények és gazdagok <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> állampolgári jogok és kötelességek
Szabadidő, művelődés, szórakozás: 26 óra Mozi, tévé, zene, diszkó Kedvenc könyv Olvasási szokások Nyaralás külföldön és belföldön Nyaralás a családdal vagy barátokkal Nyaraló helyek Sportolás egyedül és csapatban A sport veszélyei, extrém sportok, dopping Szabadidő eltöltésének módjai, szabadidő a természetben Egyéni és társas játékok A könyvek, a média és az internet szerepe, hatásai	<i>Földrajz:</i> más népek kultúrái <i>Informatika:</i> e-könyvek, médiatudatosság <i>Vizuális kultúra:</i> művészi alkotások leírása, értelmezése
Utazás, turizmus: 26 óra Turisztikai célpontok, szállodák Az idegenforgalom jelentősége Nyaralási szokások, aktív és passzív pihenés, tömegturizmus Nyaralási előkészületek, utazás megszervezése, utazási iroda Utazás repülővel, tömegközlekedési eszközökkel és kerékpárral A motorizáció hatása a környezetre és a társadalomra Idegen város felfedezése, útikalauz Egyéni és csoportos utazás	<i>Földrajz:</i> a kulturális élet földrajzi alapjai, egyes meghatározó jellegű országok turisztikai jellemzői
Tudomány és technika: 26 óra A technika a hétköznapiakban, technológiai trendek A technika szerepe a sportban Az internet és a számítógép szerepe a	<i>Informatika:</i> számítógépen keresztül való kapcsolattartás, információ keresése, az informatikai eszközöket alkalmazó média

magánéletben, a tanulásban és a munkában Internetfüggőség, virtuális világ, mobiltelefon Innovációk, találmányok A tudományos és technikai fejlődés pozitív és negatív hatása a társadalomra, az emberiségre	
Ismétlések, témazáró dolgozatok megírása és kiértékelése, szóbeli felelések: 14 óra	

Kommunikációs szándékok

1. Társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs eszközök

Megszólítás

Köszönés, elköszönés

Köszönet és arra reagálás

Bemutatkozás, bemutatás

Érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás

Bocsánatkérés és arra reagálás

Gratuláció, jókívánságok és arra reagálás

Személyes levélben megszólítás, elköszönés

Együttérzés és arra reagálás

2. Érzelmek kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök

Öröm

Elégedettség, elégedetlenség

Csodálkozás

Félelem

Bánat

Szégyen

Irigység

3. Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök

Véleménykérés és arra reagálás

Valaki igazának az elismerése és el nem ismerése

Egyetértés, egyet nem értés

Tetszés, nemtetszés

Ellenvetés és visszautasítás

Akarat, kívánság, képesség

Szándék, terv

Sejtéseket kifejezni

Dicséret, kritika, szemrehányás

Érdeklődés, nem érdeklődés valami iránt

Indoklás

Megegyezés

Valamit/valakit megítélni

Alternatívákat és ellentéteket kifejezni

Okokat és következményeket kifejezni

Asszociációkat, prioritásokat kifejezni

Vitában részt venni, érvelni valami mellett vagy ellen

Álláspontot kifejezni

4. Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs eszközök

Dolgok, személyek megnevezése, leírása

Cikk, szöveges beszámoló írása

Események leírása

Információkérés, információadás

Igenlő vagy nemleges válasz

Tudás, nem tudás

Bizonyosság, bizonytalanság

Értékelés

Összehasonlítás, valaminek az előnyeit és hátrányait bemutatni

Történetekről mesélni, történetet újramesélni

Üdvözlőlapot írni

SMS-üzenetet írni

5. A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs eszközök

Kérés

Tiltás, felszólítás

javaslat és arra reagálás

Tanácskérés és adás, ajánlattétel

Segítség felajánlása, elfogadása

Rábeszélés

Panaszt, reklamációt megfogalmazni

6. Interakcióban jellemző kommunikációs eszközök

Visszakérdezés, kérdésismétlés

Nem értés

Beszélgéti szándék jelzése, félbeszakítás, lezárás

Megerősítés

Körülírás, példa megnevezése

Nyelvtani ismeretek

Cselekvés, történet, létezés kifejezése

jelenidejűség (Präsens, Präsens mit Vokalwechsel, Trennbare Verben)

múltidejűség (Präteritum, Perfekt: Partizip II als Verb mit haben)

jövőidejűség (Futur)

személytelenség (es, sich-Verben)

műveltetés (lassen - Präsens, Präteritum)

Szenvedő szerkezet (Präsens, Partizip II als Verb mit werden)

Passiversatz (lässt sich, ist ... zu, -bar)

Infinitiv mit zu

Birtoklás kifejezése

Possessivpronomen

gehören + D

von, -s

Térbeli viszonyok

irányok, helymeghatározás

Időbeli viszonyok

gyakoriság (Temporale Angaben: Adverbien, Nomen, Nomen mit Präposition, Nebensätze)

időpont

időtartam

Mennyiségi viszonyok

számok

határozott mennyiség

határozatlan mennyiség

sorszámok

Minőségi viszonyok

mellénevek, melléknévragozás

Partizip I und II als Adjektiv

Modalitás

módbeli segédigék (Präteritum)

Konjunktiv II.

Imperativ

Esetviszonyok

névszók a mondatban

Az es használata

Logikai viszonyok

alárendelések: Kausalsatz, Objektsatz Subjektsatz, Temporalsatz, Finalsatz (um+zu+Infinitiv, damit + Inf.)

feltételesség: Konditionalsatz Indikativ Präsens, konditionale Angaben verbal und nominal, Konditionalsatz mit würde, wäre, hätte, sollte

Szövegösszetartó eszközök

kötőszók (ohne dass, ohne ... zu, anstatt...zu, anstatt dass, statt)

névmások

Tagadás (nicht, kein, nichts, nie, keiner/niemand, sondern)

Függő beszéd

jelen idő, kijelentő mód

12. évfolyam

4 óra/hét, 32 tanítási hét

Összesen: 128 óra

Témakörök

Témák	Kapcsolódási pontok
Környezetünk: 23 óra Állatok körülöttünk, állattartás otthon Fiatalok a környezetvédelemért Környezettudatos élet A lakóhely és környéke fejlődésének problémái A természet és az ember harmóniája	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> fenntarthatóság, környezettudatosság otthon és a lakókörnyezetben <i>Biológia-egészségtan:</i> élőhely, életközösség, védett természeti érték, változatos élővilág <i>Földrajz:</i> a Föld szépsége
Az iskola: 23 óra Iskolatípusok és iskolarendszer Magyarországon és más országokban Iskolai élet Távoktatás Egész életen át tartó tanulás Házi feladatok, tantárgyak	<i>Informatika:</i> digitális tudásbázisok, könyvtári információs rendszerek
A munka világa: 23 óra Diákmunka, szünidei munka Táv munka A munkavállalás körülményei, lehetőségei itthon és más országokban, divatszakmák	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> pályaorientáció és munka
Életmód: 23 óra Egészséges életmód A kulturált étkezés feltételei, fontossága Ételspecialitások hazánkban és más országokban	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> testi és lelki egészség, egészséges ételek <i>Biológia-egészségtan:</i> egészséges

Alternatív gyóymódok	életmód
Gazdaság és pénzügyek: 23 óra Bevásárlás, vásárlási szokások Zsebpénz Pénzkezelés a célnyelvi országokban.	<i>Matematika:</i> alpműveletek, grafikonok értelmezése
Ismétlések, témazáró dolgozatok megírása és kiértékelése, szóbeli felelések: 13 óra	

Kommunikációs szándékok

1. Társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs eszközök

Megszólítás
Köszönés, elköszönés
Köszönet és arra reagálás
Bemutatkozás, bemutatás
Érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás
Bocsánatkérés és arra reagálás
Gratuláció, jókívánságok és arra reagálás
Személyes levélben megszólítás, elköszönés
Együttérzés és arra reagálás

2. Érzelmek kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök

Öröm
Elégedettség, elégedetlenség
Csodálkozás
Félelem
Bánat
Szégyen
Irigység

3. Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök

Véleménykérés és arra reagálás
Valaki igazának az elismerése és el nem ismerése
Egyetértés, egyet nem értés
Tetszés, nemtetszés
Ellenvetés és visszautasítás
Akarat, kívánság, képesség
Szándék, terv
Sejtéseket kifejezni
Dicséret, kritika, szemrehányás
Érdeklődés, nem érdeklődés valami iránt
Indoklás
Megegyezés
Valamit/valakit megítélni
Alternatívákat és ellentéteket kifejezni
Okokat és következményeket kifejezni
Asszociációkat, prioritásokat kifejezni
Vitában részt venni, érvelni valami mellett vagy ellen
Álláspontot kifejezni

4. Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs eszközök

Dolgok, személyek megnevezése, leírása
Cikk, szöveges beszámoló írása
Események leírása

Információkérés, információadás

Igenlő vagy nemleges válasz

Tudás, nem tudás

Bizonyosság, bizonytalanság

Értékelés

Történetekről mesélni, történetet újramesélni

Összehasonlítás, valaminek az előnyeit és hátrányait bemutatni

5. A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs eszközök

Kérés

Tiltás, felszólítás

javaslat és arra reagálás

Tanácskérés és adás, ajánlattétel

Segítség felajánlása, elfogadása

Rábeszélés

Panaszt, reklamációt megfogalmazni

6. Interakcióban jellemző kommunikációs eszközök

Visszakérdezés, kérdésismétlés

Nem értés

Beszélgéti szándék jelzése, félbeszakítás, lezárás

Megerősítés

Körülírás, példa megnevezése

Nyelvtani ismeretek

Cselekvés, történés, létezés kifejezése

jelenidejűség (Präsens, Präsens mit Vokalwechsel, Trennbare Verben, Verben mit Präpositionen)

múltidejűség (Präteritum, Perfekt, Plusquamperfekt)

jövőidejűség (Futur)

személytelenség (es, sich-Verben)

műveltetés (lassen - Präsens, Präteritum)

Szenvedő szerkezet (Präsens, Präteritum, Perfekt)

Birtoklás kifejezése

Possessivpronomen

gehören + D

von, -s

Térbeli viszonyok

irányok, helymeghatározás

Időbeli viszonyok

gyakoriság

időpont

időtartam

időhatározók (temporale Angaben: Jahreszahlen, Angaben mit Präposition, Adverb, Nebensatz)

Mennyiségi viszonyok

számok

határozott mennyiség

határozatlan mennyiség

sorszámok

Minőségi viszonyok

melléknevek, melléknévragozás

Modalitás

módbeli segédigék

felszólítás

modális partikulák (Modalpartikeln)

Esetviszonyok

névszók a mondatban

Ausdrücke mit Präpositionen

Logikai viszonyok

alárendelések: Kausalsatz, Objektsatz Subjektsatz, Temporalsatz, Finalsatz (um+zu+Infinitiv)

feltételesség: Konditionalsatz Indikativ Präsens, Konditionalsatz mit würde, wäre, hätte

megengedés: Konzessive Angaben mit obwohl, trotzdem, trotz

Relativsatz: wer, wen, wem

következtetés: Konsekutive Angaben: sodass, infolge, infolgedessen

Szövegösszetartó eszközök

kötőszók

Doppelte Konjunktionen (zwar ... aber, weder ... noch, sowohl ... als auch, nicht nur ..., sondern auch)

névmások

általános névmás (man)

Függő beszéd

jelen idő, kijelentő mód

Konjunktiv I

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM 9. NYELVI ELŐKÉSZÍTŐ ÉV

A tantárgy jellemzői, fejlesztési feladatok

A tantárgy ebben az évben szoros együttműködésben dolgozik együtt az élő idegen nyelv (angol, német) elsajátítására szolgáló nyelvi év során megjelenő tantárgyakkal. Segít az idegen nyelv tanárainak munkájában, az ott előforduló nyelvészeti tudásokat alapozza meg elméleti ismeretanyagok felidézésével is. Az olvasandó művek kapcsolódnak a történelem tantárgy témaköréhez, személyes nézőpontból világítják meg ember és társadalom viszonyát, az egyén helyét a történelmi folyamatokban. Az infokommunikációs társadalom kihívásainak megfelelően épít feladatkielégítésben és a kitűzött célok megvalósításában a tanulók informatikatudására.

A tágra vett kommunikáció tanítása során az informatikai, nyelvészeti, tömegkultúrát érintő témák a köznyelv megismerésére szolgálnak, míg az irodalmi tárgykörök a szépirodalmi nyelvhasználat jellemzését, az ehhez illő megközelítésmódokat, az egyes műnemek eltérő jellemzőit, beszédmódját, az adott műnemhez illő elemző-értelmező stratégiákat eleveníti fel. Változatos szövegeivel és feladataival erősíti az olvasás mint kulturális eszköztudás készségét.

A tantárgy sajátos eszközeivel hozzájárul az önismeret fejlesztéséhez, a személyiségformáláshoz, az új közösségbe való beilleszkedéshez, a társas kapcsolatok alakításához. Bemutatja a korosztály (14-15 évesek) céljait, dilemmáit, konfliktusait, és lehetőséget kínál azok megbeszélésére. Ennek érdekében sokféle munkaformát és értékelési eszközt alkalmaz.

Célok

- A tanulók legyenek képesek az alapvető irodalmi műnemek és műfajok felismerésére, jellemzésére.
- Ismerkedés a lírai, epikai és drámai alkotások értelmezésének technikáival és lehetőségeivel.
- Az adott műveket tudják elhelyezni a műnemek, műfajok rendszerében.
- Tudjanak tájékozódni az alapvető forrásokban, kézikönyvekben.
- Szövegalkotásukban jelenjen meg a szabotosságra, tárgyszerűsége törekvés igénye.
- A már korábban megismert poétikai fogalmak és szövegelemzési eljárások felidézése és használatuk gyakorlása.

- Tudjanak önállóan jegyzetelni.
- Szövegszerűen ismerjenek legalább 10 lírai alkotást, 10 kisepikai művet, illetve regényrészletet, egy-két drámarészletet.
- Az olvasott művek szabatos, tárgyyszerű, személyes érintettséget is kifejező ismertetése szóban és írásban.
- Ismerkedés új költői, írói témákkal.
- A jellemábrázolás eszközeinek vizsgálata.
- Visszatérő motívumok felismerése.
- Annak az igénynek a felkeltése, hogy a témához kapcsolódó más műveket is megismerjenek a tanulók.
- A mű kérdéseinek és lehetséges válaszainak vizsgálata, annak felismerése, hogy a műben megjelenő kérdések rólunk is szólnak.
- Fogékonyság növelése a részvételre, az igazságra, a tragikumra, az erkölcsi és érzelmi konfliktusok felfogására.
- A vita, beszélgetés kommunikációs etikájának követése.
- Legyenek képesek a másik ember közléseinek egyre pontosabb felfogására, a másként vélekedők álláspontjának követésére.
- Ismerjék és használják a kommunikáció etikájának alapelemeit.
- A másik ember véleményének mind értelmi, mind érzelmi követése.
- Önálló véleményalkotás erkölcsi kérdésekben.
- A művekben megjelenített erkölcsi kérdések, motivációk, magatartásformák felismerése.
- A szóbeli és írásbeli szövegértés és szövegalkotás: a kreatív és a normákhoz igazodó anyanyelvhasználat
- Az információk összefoglalása rendszerezése, felhasználása önálló gondolatmenet kialakítására
- Szakszókincs fejlesztése, rendszerezése
- A leíró nyelvtani ismeretek felidézése és alkotó alkalmazása a szövegértelmezésben, szövegelemzésben és szövegalkotásban
- A helyesírási ismeretek alkalmazása, elmélyítése
- Eszköztudások elsajátítása és alkalmazása: informatikai, könyvtári- és egyéb forráshasználat
- Szakkönyv- és könyvtárhasználat
- Szótárak, kézikönyvek, enciklopédiák használata
- A digitális ismerethordozókra alapuló ismeretszerzés

Tematikai egység	1. BEVEZETÉS AZ IRODALMI MŰVEK ELEMZÉSÉBE A KÖLTÉSZET	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	Alapvető műfaji ismeretek, líra, dráma, epika, dal, óda, mese, monda, novella, regény, dráma	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Értő, bemutató szövegolvasás, szövegértés, szövegalkotás, látásmódok összehasonlítása, elsődleges és másodlagos, háttérjelentés érzékelése	
Követelmények		Kapcsolódási pontok
Témák, fejlesztési követelmények		
A művészet szerepe az ember életében. A líra fogalomköre, líratípusok. A próza és a vers megkülönböztetése. A jó vers – a vers hangzása, a vers dallama (összhang, ritmus). Értjük vagy félreértjük a költő szavát? A vers hangulata. Képes beszéd – szó szerinti jelentés, költői jelentés.		<i>Vizuális kultúra, Ének-zene, Mozgókép-kultúra és médiaismeret: a különböző művészetek kifejezőeszközeinek összehasonlítása</i>

Ami a szöveg mögött van Motívumrendszer – világkép	
Fogalmak	líra, próza, összhang, harmónia, ritmus, versritmus, vershelyzet, vershangulat, motívum, képes beszéd, metafora, hasonlat, metonímia
Ajánlott tevékenységek	Beszélgetés a megértésről, a befogadásról, a költészet mibenlétéről. A vershangulat felismerése, az üzenet azonosítása. A rím és ritmus szerepe, illetve hiánya. Különböző ritmusos szövegek megfigyelése – a költészet felismerése, megkülönböztetés reklámversektől, slágerszövegtől. Szövegek párbeszéde (parafrázisok, átköltések). Kreatív gyakorlatok versekkel. Az érzelmi és hangulati líra néhány témaköre (pl. boldogság, boldogságkeresés, társas kapcsolatok, magány). Fordítások összehasonlítása. Néhány vers elemzése, szóképek, motívumok felismerése. Illusztráció készítése ezekhez a művekhez, zenei aláfestés összeállítása, fotómontázs készítése.

Tematikai egység	2. BEVEZETÉS AZ IRODALMI MŰVEK ELEMZÉSÉBE EPIKA	Órakeret 12 óra
Előzetes tudás	Mese, monda, novella, regény, eposz, elbeszélő költemény,	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Értő, bemutató szövegolvasás, szövegértés, szövegalkotás, bonyolult mondat szerkezetű szövegek megértése, az érzelmek megjelenítése elbeszélő szövegekben, az elbeszélő jelenlétének felismerése, önreflexió, látásmódok összehasonlítása	
Követelmények		Kapcsolódási pontok
Témák, fejlesztési követelmények		
Az elbeszélő művek sajátosságai – elbeszélő, történet, eseménysor, prózai alkotás, párbeszéd jelenléte Terjedelem szerinti csoportosítás – kisepika, nagyepika A novella műfaji sajátosságai A regény műfaji sajátosságai. Tér/idő/ok-okozati rendszer Az állapotváltozás, értékszerkezet, a szereplők viszonyrendszerének vizsgálati szempontjai. Az időszerkezet változatai Az elbeszélő helyzetének, szerepének vizsgálata		<i>Mozgókép kultúra és médiaismeret:</i> a filmi elbeszélés, a filmes időkezelés <i>Etika:</i> alapvető emberi értékek
Fogalmak	Történet, cselekmény, kisepika, nagyepika, állapotváltozás, a szereplők, viszonyrendszere, értékszerkezet, időkezelés, idősík, előreutalás, visszautalás, szerep, szertartás, rítus	
Ajánlott tevékenységek	Beilleszkedés és beavatástörténetek. Iskolai szerepek – a tanulók saját helyzetére, közösségben betöltött szerepére való rálátás. Az állapotváltozás, a jellemábrázolás (külső, belső tulajdonságok, cselekedetek, nyelvhasználat) eszközeinek felismerése. A novella szerkezeti felépítése – expozíció, bonyodalom, tetőpont, megoldás A tér/helyszín bemutatása – a leírás nyelvi eszközei. A hangulatteremtés és a feszültségteremtés eszközei. Leíró szöveg, jellemzés készítése (külső, belső tulajdonságok, cselekedetek,	

	nyelvhasználat) megadott szempontok alapján (jellemterkép). A novella időkezelésének feltárása – mi történik a jelenben, a visszaemlékezés idősíkjai. A flashback filmen – konvencionális eljárások az idősík-váltás ábrázolására Ki vagyok én? – identitáskeresés, vágyak és realitás. Közösségi szerepek feltérképezése – fogalmazás írása a saját megfigyelések felhasználásával. A novellák motívumrendszerének vizsgálata – a metaforikus nyelv értelmezése, az ellentétpárok rendszerbe foglalása. Olvasási stratégiák használata (pl. jóslás, a megértés monitorozása) Illusztráció készítése. Néhány jelenet dramatizálása. Kreatív feladatok szövegekkel: folytasd a történetet, naplóírás.

Tematikai egység	3. BEVEZETÉS AZ IRODALMI MŰVEK ELEMZÉSÉBE	Órakeret
	DRÁMA	8 óra
Előzetes tudás	Dráma mint műnem, a színjátszás elemei, a drámai elemek, a hatáskeltés eszközei	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A monológ és a dialógus eltérő funkciójának felismerése, a szereplők szituációhoz kötődő ki nem mondott gondolatainak megfogalmazása, instrukciók fontossága, írása (dísztet, jelmez, színpadkép, színpadi mozgás), jelenetek előadása, egy színházi előadás közös megtekintése.	
Követelmények		Kapcsolódási pontok
Témák, fejlesztési követelmények		
A dráma jelen idejűsége – előttünk játszódó, kibontakozó cselekmény, párbeszéd A gondolatok közlése – a monológ A beszéd – félreértések forrása? A dráma mint színpadi mű – a dráma mint olvasmány A szerzői utasítások értelmezése Drámai helyzet – a konfliktus Drámai helyzet – szöveg nélkül; a metakommunikáció szerepe A drámai műnem két alpműfaja, a tragédia és a komédia		Drámajátékok: szituációk eljátszása, dramatizálása
Fogalmak	Jelen idejűség, dialógus, monológ, szerzői utasítás, konfliktus, metakommunikáció, gesztusnyelv	
Ajánlott tevékenységek	A már ismert epikus művekben a mikor ki beszél jelölése – a cselekmény és a párbeszéd viszonya Az eltérő beszédstílus - jellemábrázolás eszköze A drámáról tanultak felidézése közösen összegyűjtött szempontok alapján: definíció, műfajok, szerkezet, megismert korok - csoportban Mindennapi szituációk írása – eljátszása különböző lelkiállapot érzékeltetésével (öröm, udvariasság, érdektelenség, harag érzékeltetése...) Az emberi viszonyok érzékeltetésének kifejezése - beszélgetés témája teljesen érdektelen, a jelenetből mégis ki kell derülnie az egymás közti viszonyoknak – csoportfeladatok Beszédhelyzet, milyen a szereplők közti viszony Mi nevet az ember? Komikus helyzetek, komikus jellemek. A közös színházlátogatás megbeszélése, kritikák olvasása, értékelése Adott színházi előadáshoz plakátkészítés, beharangozó szöveg írása. Színházi előadás kritikája.	

Tematikai egység	4. NYELVI SZINTEK, A NYELV GRAMMATIKAI, HELYESÍRÁSI JELLEMZŐI	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	Hangtani, alaktani, szótani, szó szerkezetű és mondati ismeretek és azok megfelelő használata az írott és szóbeli szövegalkotás folyamatában.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az idegen nyelv elsajátításának segítése céljából a nyelvi szintek elemző áttekintése, összehasonlítása. Az analitikus gondolkodás, a nyelvi tudatosság, a nyelvi kontroll fejlesztése. A nyelvi elemek értő, elemző használatának fejlesztése. A mondat szó szerinti és pragmatikai jelentésének felismertetése, az elsődleges és másodlagos jelentés megkülönböztetése. Nyelvi tudatosság növelése: a normakövető és a normától eltérő helyesírás értelemtükröző szerepének felismertetése.	
Követelmények		Kapcsolódási pontok
Témák, fejlesztési követelmények		
Hangtani alapismeretek, a hangkapcsolódási szabályosságok típusai és a helyesírás összefüggése. A magyar hangrendszer nyelvjárási eltéréseinek megfigyelése, valamint egy tanult idegen nyelvi hangrendszerrel történő összehasonlítás. Alaktani sajátosságok: a szótő, a szóelemek szerepe és funkciója, kapcsolódási szabályaik. A szavak szófaji rendszerbe sorolásának kritériumai, hagyományai, egy lehetséges szófaji rendszer megismerése. A szó szerkezet fogalma, a szintagmák típusai, szerepük a mondat felépítésében, mondatbeli viszonyaik, a vonzatok. A mondatrészek fogalma, fajtái, felismerésük mondatban, helyes használatuk a mondatok felépítésében. A nyelvi szintek elemkészletéről, rendszeréről tanultak fogalmi szintű megnevezése, rendszerező áttekintése. A helyesírás értelemtükröző szerepének felhasználása különféle írásbeli műfajokban. Az írásjelek, a szöveg központosításának legfontosabb szabályai. A párbeszéd és az idézetek (egyeses, szabad függő, függő) írásmódja. Összetett szavak helyesírásának alapvető szabályai. Leíró szövegek alkotása: tárgy vagy személyleírás, cselekvést előíró (pl. recept), meghatározás, jellemzés Kapcsolatépítő szövegek jellemzése és létrehozása: csevegés, kapcsolatnyitó, -záró fenntartó elemek használatával Nyelvhelyességi és helyesírási szabályok: összetétel, írásjelhasználat, a névmások használata A szóösszetételek helyesírása A tagmondatok közötti és mondatvégi írásjelek használatának szabályai Eszközhazsálat Helyesírási segédletek Az egyenylví szótárak jelzésrendszere		<i>Élő idegen nyelv (angol, német):</i> A magyar nyelv szerkezetének összehasonlítása a nyelvi éven tanult idegen nyelv hangtanával, alaktani szerkezetével, szóalkotási módjaival, mondat szerkezetével, az angol és német nyelvű szövegalkotás fejlesztésének segítése <i>Minden tantárgy:</i> helyesírás <i>Informatika:</i> a helyesírási ellenőrző programok, tesztek <i>Vizuális kultúra:</i> tipográfiai ismeretek felhasználása az esztétikus és célszerű írásképek kialakításához
Fogalmak	Hang, fonéma, hangtörvények, szóelem (morféma) szótő, képző, jel, rag, szófaj: alapszófajok, viszonyzó, mondatzó; mondatrész: alany, állítmány, tárgy, határozó, jelző; vonzat, mondat, mondatfajták; egyszerű mondat, összetett mondat. Gyakorlati szöveg: központosítás, írásjel (vessző, pont, kérdőjel, felkiáltójel, kettőspont, gondolatjel).	

Ajánlott tevékenységek	Táblázataalkotás és -értelmezés. Szókincsfejlesztő gyakorlatok: hangalak és jelentés kapcsolata, szinonim kifejezések, képes kifejezések, állandósult szókapcsolatok (Online) helyesírás tesztek. Egynyelvű szótárak használata, a helyesírási szabálykönyv használatából verseny. Ágrajzos megjelenítés a szófaji rendszerről, mondat típusokról. Fogalomalkotás, definíciók írása és memorizálása. Nyelvészeti jelenségek felismerése, azonosítása. Nyelvi hibák felismerése, javítása. Játékos nyelvi feladatok, fejtörők. A formai és funkcionális modalitás eltéréseire hétköznapi példák keresése, szövegbe építése. A mondatra vonatkozó legfontosabb szabályok definíció szerű, összegző megfogalmazása. Mondatelemzés. Alá- és mellérendelő viszonyok feltárása a különböző nyelvi szinteken - példák alapján magyarázat.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI

- A tanulók legyenek képesek az alapvető irodalmi műfajok felismerésére, a műfajok rendszerezésére
- A tanulók ismerjék a művek műfaji sajátosságait.
- Legyenek birtokában azoknak a technikáknak, amelyekkel bonyolultabb, összetettebb költői műveket is meg lehet közelíteni.
- Legyenek képesek az olvasott műveket a poétikai fogalmak segítségével szabatosan, tárgyyszerűen a személyes érintettséget is kifejező módon leírni.
- Használják a kommunikáció etikájának alapelemeit.
- Legyenek képesek az adott műveket megadott szempontok mentén végiggondolni, véleményüket szóban és írásban is szabatosan, tárgyyszerűen megfogalmazni.
- Tudjanak véleményt nyilvánítani a művekben megjelenített erkölcsi kérdésekről, magatartásformákról.
- Ismerjék fel az idő, a tér és a cselekmény elemeit a művekben.
- Ismerjék a mű keletkezéstörténetének legfontosabb tényeit.
- Tárgyszerűen és szabatosan tudják megfogalmazni a műben megjelenő kérdéseket.
- Képesek legyenek a művek jelentőségének megfogalmazására.
- Legyenek képesek a művek önálló értelmezésére a megismert poétikai fogalmak pontos és tárgyyszerű használatával.
- Képesek legyenek szabatosan és tárgyyszerűen véleményüket megfogalmazni a művekben megjelenő erkölcsi kérdésekről.
- A tanulók ismerjék a nyelvi normát, képesek legyenek kommunikációs kontextushoz kötni
- A hangtörvények ismerete, helyesírásban való értelem-tükröző alkalmazása
- Ismerjék a helyesírás rendszerszerűségét.
- Az alapvető szófajok felismerése, rendszerezése.
- A nyelvi normaérzék, a normakövető írásmód, a hibajavítási képesség és az önkorrekciónak életkori sajátosságának megfelelő szintű elérése.

MATEMATIKA A 9/NY ÉVFOLYAMON

képesség - készség fejlesztés, heti 1 óra

Nagy súlyt fektetünk a szövegértő képesség fejlesztésére, szöveg alapján nyitott mondatok felírására, s ezek (módszeres) próbálkozással, következtetéssel majd algebrai úton

történő megoldására. A matematikai szövegek értelmezésével, elemzésével segítjük a diszkussziós képesség fejlesztését, a többféle megoldás keresését.

A modellalkotás a matematizálás fontos eszköze, segítséget nyújt a problémák megoldásához.

A tanulókat hozzászoktatjuk, hogy számítások, mérések előtt becsléseket végezzenek, s a feladatmegoldások helyességét ellenőrizzék. Az előbb felsoroltak s a gyakorlati számításoknál elkerülhetetlen kerekítés alkalmazásával is el kell érünk, hogy a tanulók reális eredményeket fogadjanak el.

Hozzászoktatjuk a tanulókat, hogy a feladatok megoldása előtt megoldási tervet, egyes esetekben vázlatrajzot készítsenek. El kell érünk, hogy a megoldást le is tudják írni. A leírás szabatoságára, a lényeg kiemelésére tanítjuk a tanulókat az általános iskola utolsó éveiben.

A matematikaórákon, a feladatmegoldásokban az életkornak megfelelően elvárható pontossággal használtatjuk az anyanyelvet, illetve a szaknyelvet, s fokozatosan bővítjük a jelölésrendszert.

Az érvelés, a cáfolás, a vitakészség, a helyes kommunikáció állandó fejlesztése folyamatos feladatunk.

Gondolkodási módszerek

Fejlesztési feladatok, tevékenységek	Tartalom
Az igényes szóbeli és írásbeli közlés fejlesztése.	Gondolatok helyes szóbeli és írásbeli kifejezése.
Szövegelemzés, értelmezés, lefordítás a matematika nyelvére. Az ellenőrzés, önellenőrzés igényének fejlesztése.	Szöveges feladatok értelmezése, megoldási terv készítése, a feladat megoldása és szöveg alapján történő ellenőrzése.
A rendszerszemlélet fejlesztése. A tanult ismeretek közötti összefüggések felismerése, azok értő alkalmazása.	Elemek halmazokba rendezése, halmazok elemeinek felsorolása konkrét példák kapcsán. A tanult halmazműveletek alkalmazása konkrét feladatokban.
Kombinatorikus gondolkodás fejlesztése.	Egyszerű kombinatorikai feladatok megoldása változatos módszerekkel (fadiagram, táblázatok készítése).

Számтан, algebra

Fejlesztési feladatok, tevékenységek	Tartalom
Számítások egyszerűsítése például azonosságok felismerésével. Zsebszámológépek alkalmazása.	Műveletek racionális számkörben. Eredmények becslése.
Az ellenőrzés igényének fejlesztése.	Elsőfokú, illetve elsőfokúra visszavezethető egyszerű egyenletek, elsőfokú egyenlőtlenségek megoldása. Alaphalmaz, megoldáshalmaz.
Szövegértelmezés, lefordítás a matematika nyelvére.	Szöveges feladatok megoldása.

Geometria

Fejlesztési feladatok, tevékenységek	Tartalom
Számolási készség fejlesztése.	Egyszerű számításos feladatok a geometria különböző területeiről.

Valószínűség, statisztika

Fejlesztési feladatok, tevékenységek	Tartalom

A valószínűségi és statisztikai szemlélet fejlesztése.	Valószínűség előzetes becslése, szemléletes fogalma.

TÖRTÉNELEM A NYELVI ELŐKÉSZÍTŐ OSZTÁLY RÉSZÉRE

a Boronkai Szabolcs–Ispánovity Márta Társadalomismerete a középiskolák előkészítő évfolyama számára tankönyv alapján, évi 36 óra

A történelem tantárgy a társadalomban elfoglalt helyünk, szerepünk, ezekben rejlő összefüggések, mechanizmusok bemutatásával, felelősségtudatuk elmélyítésével és az önfejlesztés igényének megerősítésével felkészíti a tanulókat a személyközi kapcsolatok és a társadalmi együttélés konfliktusainak kezelésére, tudatosítja döntéseik, cselekedeteik erkölcsi jelentőségét.

Képessé teszi a diákokat az elfogulatlan vizsgálódásra, méltányos párbeszédre, véleményük szabatos kifejtésére, önálló meggyőződés kialakítására társadalmi, szociális, demográfiai kérdésekben. A szellemi értékek iránti fogékonyságra, a mások igazsága iránti nyitottságra nevel. Hozzájárul ahhoz, hogy a diákok tiszteljék embertársaik erkölcsi méltóságát, értékeljék és tiszteljék a sokszínűséget, felismerjék az élővilág gazdag változatosságának értékét, és képessé váljanak a megértésen, kölcsönös segítségen, s a más kultúrák iránti nyitottságon alapuló együttműködésre polgártársaikkal, kritikusan szemléljék a társadalmi változásokat.

A tantárgy sajátos fejlesztési céljai és követelményei, amelyek valamennyi témakör feldolgozása során egységesen érvényesülnek, a következők:

- A következtetés, érvelés, bizonyítás és cáfolat szabályainak alkalmazása, az ettől eltérő gondolkodásmódok (sejtés, hit, képzelet, kétely, bizalom stb.) jelentőségének belátása.
- Egyéni vélemény kialakítása, felülvizsgálata, fejlesztése a más véleményekkel való párbeszédben.
- A méltányos vita szabályainak és készségeinek elsajátítása. Az elkötelezettség és az elfogulatlanság igényének összeegyeztetése.
- Az együttélési szabályok jelentőségének belátása. A törvények tisztelete és a lelkiismeret szabadsága közötti konfliktusok értelmezése. A társadalom jobbítására irányuló kezdeményezés és bírálat megbecsülése. Felkészülés a közéletben való felelős részvételre.
- A korrupció társadalmi jelenségének ismerete, az ellene alkalmazható egyéni és közösségi magatartásformák alkalmazásának készsége és képessége.
- Az erkölcsi öngazolási mechanizmusok működése, a rossz példák, a rossz társadalmi gyakorlat hatása az egyéni döntésekre; a nemet mondás nehézsége.
- A szolidáris és kooperatív viselkedés, a segítőkészség értékének belátása, alkalmazása konfliktushelyzetekben. Az előítéletes, kirekesztő, rasszista, a kisebbségekkel szemben elutasító viselkedés gyökereinek feltárása, a társadalmi csoportok közötti együttélés konfliktusainak méltányos kezelésére irányuló igény, illetve az ehhez szükséges attitűdök és ismeretek elmélyítése.

E szempontok egyúttal jelzik a történelem tantárgy tanításának kívánatos és a sikerességre reményt adó módszertanának legfontosabb vonásait is. A rendelkezésre álló idő függvényében, a témák feldolgozásának értékes formája lehet – a beszélgetés és a vita mellett – egy-egy projektfeladat megoldása is, egyéni vagy csoportos munka keretében.

Család, népesedés társadalom 6 óra

Oktatás és társadalmi mobilitás 6 óra

Nemzet és vallás, többség és kisebbség 6 óra

A 20. századi magyar társadalom 6 óra

A demokrácia 6 óra

A diktatúra 6 óra

ETIKA

12. évfolyam

Az etika tantárgy a helyes életvezetéshez nélkülözhetetlen magatartási szabályok értelmének megvilágításával, felelősségtudatuk elmélyítésével és az önfejlesztés igényének megerősítésével felkészíti a tanulókat a személyközi kapcsolatok és a társadalmi együttélés konfliktusainak kezelésére, tudatosítja döntéseik, cselekedeteik erkölcsi jelentőségét.

Képessé teszi a diákokat az elfogulatlan vizsgálódásra, méltányos párbeszédre, véleményük szabatos kifejtésére, önálló meggyőződés kialakítására az erkölcs kérdéseiben. A szellemi értékek iránti fogékonyságra, a mások igazsága iránti nyitottságra nevel. Hozzájárul ahhoz, hogy a tanulók tiszteljék embertársaik erkölcsi méltóságát, értékeljék és tiszteljék a sokszínűséget, felismerjék az élővilág gazdag változatosságának értékét, és képessé váljanak a megértésen, kölcsönös segítségen, s a más kultúrák iránti nyitottságon alapuló együttműködésre társaikkal.

Mindennek révén alapvető módon járul hozzá a Nemzeti alaptantervben az erkölcsi neveléssel kapcsolatos általános célok megvalósulásához. Fontos szerepet vállal az önismeret és a társas kultúra fejlesztésében, hozzájárulhat a lelki egészség megőrzéséhez, közvetve pedig a gazdasági és pénzügyi, valamint a médiatudatosságra való neveléshez is. A tantárgy – önkifejezésre, kérdésésre, véleményalkotásra, érvelésre és párbeszédre épülő módszertana révén – erőteljes befolyáshoz juthat az anyanyelvi kommunikációs kompetencia fejlesztésében. A tanórák keretében feldolgozandó témák jól támogatják a szociális és állampolgári kompetencia fejlődését, ösztönözik a másokért és a közösségért való felelősségvállalásra. A személyes gondolatok igényes megfogalmazásának elvárása pedig elősegíti az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség fejlődését.

A tantárgy sajátos fejlesztési céljai és követelményei, amelyek valamennyi témakör feldolgozása során egységesen érvényesülnek, a következők:

- Filozófiai fogalmak, vallási és irodalmi szövegek, példázatok elemzése, értelmezésük szóban és írásban.
- A következtetés, érvelés, bizonyítás és cáfolat szabályainak alkalmazása, az ettől eltérő gondolkodásmódok (sejtés, hit, képzelet, kétely, bizalom stb.) jelentőségének belátása.
- Egyéni vélemény kialakítása, felülvizsgálata, fejlesztése a más véleményekkel való párbeszédben.
- A méltányos vita szabályainak és készségeinek elsajátítása. Az elkötelezettség és az elfogulatlanság igényének összeegyeztetése.
- Erkölcsi elvek alkalmazása egyedi esetekre, különféle élethelyzetek erkölcsi dimenziójának felismerése, a gyakorlatban felmerülő értékcollíziók kezelése, alternatívák mérlegelése.
- A helyes önismeret és az önnevelés igényének erősítése. A cselekedeteink minőségét meghatározó erkölcsi képességek (erények, különösen az okosság, igazságosság, bátorság és mértékletesség) jelentőségének belátása, fejlesztésük lehetőségeinek felismerése.

- Az erkölcsi értékek megbecsülése, tisztelete másokban, igényesség kialakítása a saját magatartás tekintetében. A kötelességtudat és az autonóm viselkedés közötti összefüggés felismerése.
- A személyközi kapcsolatok morális, érzelmi, intellektuális és érzéki dimenziói közötti összefüggések felismerése. A szeretet, megértés, türelem, hűség, bizalom és odaadás értékének tudatosítása. A tartós párkapcsolatok és a harmonikus családi élet kialakításához szükséges gondolkodásmód és attitűd fejlesztése. A másokkal való együttérzés, azonosulás képességének elmélyítése.
- Az ember erkölcsi méltóságáról alkotott fogalmak értelmezése: igazság és szabadság, azaz az öntudatos létezés és a cselekedeteinkért és társainkért viselt felelősség közötti összefüggés tudatosítása.
- Az élet, illetve az életformák gazdag változatosságának és változékonyságának tisztelete a természetben és a kultúrában. A kanti arany szabály értelmének, illetve a szenvedés okozás tilalmának belátása, gyakorlati alkalmazásuk képessége a globális egymásrautaltság feltételei között. A globális felelősség összefüggéseinek felismerése a hálózati társadalomban. A halállal való szembenézés képessége.
- A természet szeretetén és a környezet ismeretén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás fontosságának tudatosítása.
- Az együttélési szabályok jelentőségének belátása. A törvények tisztelete és a lelkiismeret szabadsága közötti konfliktusok értelmezése. A társadalom jobbítására irányuló kezdeményezés és bírálat megbecsülése. Felkészülés a közéletben való felelős részvételre.
- A korrupció társadalmi jelenségének ismerete, az ellene alkalmazható egyéni és közösségi magatartásformák alkalmazásának készsége és képessége.
- Az erkölcsi öngazolási mechanizmusok működése, a rossz példák, a rossz társadalmi gyakorlat hatása az egyéni döntésekre; a nemet mondás nehézsége.
- A szolidáris és kooperatív viselkedés, a segítőkészség értékének belátása, alkalmazása konfliktushelyzetekben. Az előítéletes, kirekesztő, rasszista, a kisebbségekkel szemben elutasító viselkedés gyökereinek feltárása, a társadalmi csoportok közötti együttélés konfliktusainak méltányos kezelésére irányuló igény, illetve az ehhez szükséges attitűdök és ismeretek elmélyítése.

E szempontok egyúttal jelzik az etika tantárgy tanításának kívánatos és a sikerességre reményt adó módszertanának legfontosabb vonásait is. A rendelkezésre álló idő függvényében, a témák feldolgozásának értékes formája lehet – a beszélgetés és a vita mellett – egy-egy projektfeladat megoldása is, egyéni vagy csoportos munka keretében.

Tematikai egység	Alapvető etika	Órakeret 12 óra
Előzetes tudás	A nyelvi/fogalmi gondolkodás és a tudatos környezetformálás (munka) szerepe a kulturális evolúcióban. Az Ó- és Újszövetség legismertebb részletei. A felelősségvállalás, illetve az ezzel kapcsolatos mulasztások irodalmi példái.	
Ismeretek, fejlesztési feladatok		Kapcsolódási pontok
<i>Az erkölcsi gondolkodás alapjai</i> Tények és értékek. Ismeret, megértés, értékelés, elhatározás. Elmélet és gyakorlat. A társas lény: erkölcsi lény. A Másik szerepe az öntudatos én kialakulásában. Etika és nyelv: bizalom, megértés, egyetértés, vita, párbeszéd.		<i>Filozófia:</i> Az elérhető boldogság. A szabad akarat és a rossz kérdései. Az értékteremtő ember és a hatalom. Szabadság, választás, felelősség,

Erkölcsei érzék, tanult viselkedés, az erkölcsi szabályok természete, az egyén erkölcsi méltósága. A munka mint az önkitaljesítés alapvető eszköze. Jó és rossz. A rossz eredete – különféle megközelítések. A szenvedés kérdése. <i>Bibliai erkölcsi értékek a világi etikában</i> Az ember kitüntetett léthelyzete. A világvallások emberképe és etikája. A szeretet erkölcsi jelentősége. A lelkiismeret szabadsága és a személyes felelősség elháríthatatlansága. <i>Mit kell akarnom? Az erkölcsi döntés</i> Az erkölcsi gondolkodás fejlődése. Szokáserkölc, hagyomány, törvény. A lelkiismeret szava. Példakövetés, tekintélytisztelet. A mások igazsága. Párbeszéd, vita, kétely. Értékkonfliktusok. Kötelesség és szabadság. A kanti kötelességetika és bírálata. <i>A felelősség kérdése</i> Az erkölcsi cselekedet. A jóakarát. Felelősség a tetteinkért – felelősség másokért. <i>Az erények és a jó élet céljai</i> Önmegvalósítás, önkorlátozás, önismeret, önértékelés. A jólét és a jó élet fogalmának megkülönböztetése. A boldogság mint etikai kérdés. Az erények és a jellem. Az erkölcsi nevelés. Önállóság és példakövetés. Magánérdek és közjó.	szorongás. <i>Társadalmi, állampolgári ismeretek:</i> Pályakezdés, álláskeresés. Munkaerő-piaci elvárások itthon és külföldön.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Erkölcsei érték, értékítélet, gyakorlat, erkölcs, etika, öntudat, munka; hit, szeretet, kiválasztás, bűn, kegyelem; lelkiismeret, szabadság, kötelesség, törvény, megértés; felelősség, szándék, következmény, erény, boldogság, jellem, önigazolás.

Tematikai egység	Egyén és közösség	Órakeret 12 óra
Előzetes tudás	Irodalmi példák törvénytisztelet és lelkiismeret összeütközésére. A haza szolgálatának és védelmének történelmi példái. A nemzetállamok kialakulásának sajátosságai Közép-Kelet-Európában. Nemzetiségi konfliktusok, vallásüldözés a magyar történelemben. A cigányság történetével, helyzetével kapcsolatos alapismeretek. Hátrányos élethelyzetek, a szegénység alapvető társadalmi összetevőinek ismerete.	
Ismeretek, fejlesztési feladatok		Kapcsolódási pontok
<i>A kapcsolatok etikája</i> Az emberek közti testvériség eszméje. Barátok és ellenfelek. Szeretetkapcsolatok. Párválasztás. Felelősség a társakért. Szexuáletika. Házasság. Családi élet. Otthonteremtés. Családi szerepek. Szülők és gyermekek. A családi élet válságai. <i>Társadalmi szolidaritás</i> Hátrányos élethelyzetek. Társadalmi igazságosság és/vagy kölcsönös segítség. A betegekkel és szegényekkel való törődés mint erkölcsi kötelesség.		<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> A jóléti társadalom. A magyar társadalom a rendszerváltozás után. A cigány (roma) társadalom története, helyzete és integrációjának

<i>Törvény és lelkiismeret</i> A szabadság rendje. Jogok és kötelességek. Erkölcs és politika. A lelkiismeret és véleménynyilvánítás szabadsága. Felelősségünk magunkért és a világért. A cselekvés halaszthatatlansága. <i>Szavak és tettek</i> Visszaélés a szólásszabadsággal. Uszítás, rágalmozás, az ember lealacsonyítása, az erőszak népszerűsítése, megtévesztő reklámok. Szavak és tettek: a nyilvános beszéd a tömegmédiákban. Médiaetika. <i>Hazaszeretet</i> Állampolgárság és nemzeti érzés. Nemzeti szolidaritás. Áldozat a hazáért, és ennek elfogadható mértéke. A társadalmi önazonosság (identitás) felépülése és torzulásai. <i>Többség és kisebbség</i> Az etnikulturális csoportok, nemzeti és vallási kisebbségek, illetve a többségi társadalom közötti konfliktusok, az együttélés erkölcsi problémái. Előítéletek, sztereotípiák, esélykülönbségek. A nemzeti fejlődés traumái – Kárpát-medencei sajátosságok. A kirekesztő, elnyomó nemzetstratégiák erkölcsi megítélése.		folyamata. <i>Földrajz:</i> Magyarország és a Kárpát-medence földrajza; a magyarság által lakott, országhatáron túli területek. <i>Mozgókép-kultúra és médiaismeret:</i> A média társadalmi szerepe. Médiareprezentáció, valóságosság, hitelesség. Médiaetika, médiaszabályozás. <i>Társadalmi, állampolgári ismeretek:</i> Kulturális és etnikai kisebbségek hazánkban. Esélyegyenlőtlenség és hátrányos társadalmi helyzet. Szolidaritás és társadalmi felelősségvállalás.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Család, felelősség a társainkért, hűség, szeretet, szerelem; erkölcsi érték, erény, boldogság, jellem; törvény, törvénytisztelet, emberiesség, polgári engedetlenség; nemzet, identitás; nacionalizmus, sovinizmus, együttélés, idegengyűlölet, antiszemitizmus, hátrányos megkülönböztetés, kisebbség; igazságosság, előítélet, sztereotípiák, kirekesztés, befogadás, sokszínűség, szolidaritás, önkéntesség.	

Tematikai egység	Korunk kihívásai	Órakeret 12 óra
Előzetes tudás	A műszaki-tudományos haladás vívmányai, hatásai. Természet- és társadalom-földrajzi ismeretek. Pszichés funkciók a magasabb rendű állatoknál, biodiverzitás, ökológiai rendszerek. Kulturális hagyomány, jövőkép, az utódokról való gondoskodás szerepe és változásai a civilizáció történetében.	
Ismeretek, fejlesztési feladatok		Kapcsolódási pontok
<i>A tudományos-technikai haladás etikai kérdései</i> Az emberi cselekvés megváltozott természete. Technika és etika. A tudósok felelőssége. <i>Bioetika</i> Születés és halál. Családtervezés. Mesterséges megtermékenyítés. Béranyaság. Terhességmegszakítás. Genetikailag módosított élőlények. Egészségvédelem és etika. Szembenézés a halállal. Eutanázia. <i>A felelősség új dimenziói a globalizáció korában</i> Az egyén felelőssége és cselekvési lehetőségei a globális		<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> A tudományos-technikai forradalom. Az emberiség az ezredfordulón: a globális világ és problémái. A globális világgazdaság fejlődésének új kihívásai

hálózatok korában. Magánérdek és közjó. A fenntarthatóság fogalma. Lokalizáció és önrendelkezés: az emberi lépték helyreállítása. Világsszegénység – a szegények világa. A szegénység új arcai: környezetrombolás, adósságcsapda, szélsőséges jövedelmi egyenlőtlenségek, létbizonytalanság, népbetegségek, népességrobbanás, tömeges migráció. <i>Ökoetika</i> Az ökológiai válság, mint erkölcsi kérdés. Számít-e erkölcsileg, amit más lényekkel teszünk? Érvek az állatok védelmében: a szenvedésokozás tilalma, szolidaritás lénytársainkkal, a biológiai sokféleség értéke, megóvásának és fenntartásának lehetősége. Az élet tisztelete. Az etika emberközpontúságának értelmezése. Az ember felelőssége egy több mint emberi világban. <i>A közösség és a korrupció problémája</i> Tisztességes és tisztességtelen érdekérvényesítés. Jogos és jogtalan előnyszerzés, a megvesztegetés, a megvesztegethetőség. Magánérdek és közjó. A korrupció jelensége és veszélyei, hatalommal való visszaélés és korrupció a mindennapokban. Hogyan lehet a megvesztegetést, a korrupciót megszüntetni? Lehet-e hála jele a hálapénz? Ki hibázik, aki adja, vagy aki kapja? A korrupció elleni fellépés lehetőségei, az egyén és a közösség felelőssége. <i>Felelősség utódainkért</i> Az emberiség közös öröksége. A jövő nemzedékek jogai. A ma élők felelőssége.	és ezek hatása hazánk fejlődésére. <i>Földrajz:</i> globális kihívások, migráció, mobilitás. <i>Biológia-egészségtan:</i> környezet és fenntarthatóság. <i>Filozófia:</i> Az ökológiai válság etikai vonatkozása. Bioetikai állásfoglalások napjainkban.
Kulcsfogalmak/fogalmak	Uralom a természet felett, ökológiai elővigyázatosság; globális felelősség, környezettudatosság, fenntarthatóság, közjó, korrupció, korrupció-megelőzés; élet, halál, egészség; környezeti etika, állati jólét, fajsovinizmus, emberközpontúság, mélyökológia; az emberiség közös öröksége, a jövő nemzedékek jogai.
A fejlesztés várt eredményei	A tanulók ismerik az erkölcsi hagyomány legfontosabb elemeit, s e tudás birtokában képesek a mindennapi életben felmerülő erkölcsi problémák felismerésére és kezelésére. Értéktételeiket ésszerű érvekkel tudják alátámasztani, képesek a felelős mérlegelésen alapuló döntésre. Rendelkeznek az etikai és közéleti vitákban való részvételhez, saját álláspontjuk megvédéséhez, illetve továbbfejlesztéséhez szükséges készségekkel és képességekkel. Képesek elfogadni, megérteni és tisztelni a magukétól eltérő nézeteket. Ismerik azokat az értékelveket, magatartásszabályokat és beállítódásokat, amelyeknek a közmegegyezés kitüntetett erkölcsi jelentőséget tulajdonít.

FIZIKA

Célok és feladatok

A természettudományos kompetencia középpontjában a természetet és a természet működését megismerni, megvédeni igyekvő ember áll. A fizika tantárgy a természet működésének a tudomány által feltárt alapvető törvényszerűségeit, a megismerés módszereit és

mindezek alkalmazni képes tudásának hasznosságát igyekszik megismertetni a diákokkal. A törvények harmóniáját és alkalmazhatóságuk hihetetlen széles skálátartományát megcsodálva bemutatja, hogyan segíti a tudományos módszer a természet erőinek és javainak az ember szolgálatába állítását. Olyan ismeretek megszerzésére, olyan gondolkodás- és viselkedésmódok elsajátítására ösztönözzük a fiatalokat, amelyekkel az egész életpályájukon hozzájárulnak majd a társadalom és a természeti környezet összhangjának fenntartásához, a tartós fejlődéshez és ahhoz, hogy a körülöttünk levő természetnek minél kevésbé okozunk sérülést.

Nem kevésbé fontos, hogy elhelyezzük az embert kozmikus környezetében. A természettudomány és a fizika ismerete segítséget nyújt az ember világban elfoglalt helyének megértésére, a világ jelenségeinek a természettudományos módszerrel történő rendszerbe foglalására. A természet törvényeinek az embert szolgáló sikeres alkalmazása gazdasági előnyöket jelent, de ezen túl szellemi, esztétikai örömet és harmóniát is kínál.

A természettudományok, ezen belül a fizika középiskolai oktatásának fontos célja és feladata a természettudományos tantárgyak megszerettetése. Erősíteni kell azt a meggyőződést, hogy a fizika eredményes tanulása alapvető szerepet játszik a gondolkodás és a készségek, képességek fejlesztésében, így végső soron feltétele annak, hogy a tanulók felkészüljenek a 21. század kihívásaira, a társadalomban, élethivatásukban, magánéletükben való eredményes helytállásra.

Ennek érdekében a NAT Ember és Természet műveltségterülete előírásainak megfelelően a 9–12. évfolyamon a fizika tantárgy tanításának és tanulásának keretei között a természettudományos kompetencia mellett a többi alapkompentencia fejlesztése is alapvető cél és feladat. Ehhez a tananyag feldolgozása közben meg kell találnunk az ismeretszerzés és a személyiségfejlesztés **helyes arányát**, mert bármilyen irányú szélsőséges felfogás eltorzítaná a tanulás-tanítás eredményét.

A **fizika alaptudomány**, amelynek saját fogalomrendszere, alapelvei és törvényei vannak, amelyeket a többi természettudomány is felhasznál a saját gondolati rendszere kimunkálásához. Ezért vállalnunk kell a fizikai előismeretek biztosítását a többi reál tantárgy tanításához és a harmonikusan sokrétű általános műveltség kialakításához. Vagyis a fizikának meghatározó szerepe és felelőssége van a természet megismerésében és védelmében, a technika fejlesztésében és az ahhoz való alkalmazkodásban.

A tanítási-tanulási folyamat **középpontjában a tanulók állnak**, ezért:

- figyelembe kell venni a tanulók többségére jellemző **életkori sajátosságokat**;
- minél **aktívabb szereplővé** kell tenni őket a tudás megszerzésében (tanulói kísérletek, a bemutatott kísérletek közös elemzése, önálló adatgyűjtés stb.);
- gondoskodni kell a többség **sikerélményéről**, mert ez a legfontosabb tényezője a tantárgy megszerettetésének, tehát ki kell alakítani a tantárgy iránti érzelmi és értelmi kötődést;
- mivel **a tanulók azt az ismeretet, gondolatot fogadják be legkönnyebben, ami jól kapcsolódik a már meglevő tapasztalataikhoz, ismereteikhez**, tudásuk bővítésénél építeni kell a korábban megszerzett iskolai vagy iskolán kívüli konkrét tapasztalataikra, ismereteikre. Ez a folyamat legtöbbször kis lépésekben halad előre, ezért érdemes az egyes témákhoz kapcsolódó alapokat a téma feldolgozása előtt céltudatosan feleleveníteni, bővíteni. A tantárgyat tanító pedagógusnak meg kell ismernie a tanulók előzetes, esetleg „naiv” fogalmait, és az új, tudományos fogalmakat azok ismeretében, rendszeres visszacsatolással kell kialakítani. Ugyanakkor tisztában kell lennie azzal, hogy a gondolkodás nem változtatható meg radikálisan, ezért ezek a fogalmak a tudományos ismeretek elsajátítása után is sokáig megmaradhatnak és működhetnek, a régi szemléletmód minden részlete nem tűnik el;
- figyelembe kell venni, hogy a tanulók ebben az életkorban egyre több területen képesek az elvontabb (absztrakt, formális) gondolkodásra. Ezt nagymértékben erősíti, fejleszti,

ha azt **megfigyelések, kísérletek, mérések és ezek elemzései** előzik meg, valamint a későbbi gyakorlati alkalmazások igazolják helyességüket;

- a tanulók ismerjék meg és gyakorolják a hagyományos és a **korszerű ismeretszerzési módszereket** és a korszerű eszközök alkalmazását, mert ezzel hatékonyabbá és könnyebbé tehetik munkájukat;
- adjunk lehetőséget **csoportmunkára**, mert az jellemformáló és felkészíti a fiatalokat a felnőttkori feladatok elvégzésére.

Fejlesztési feladatok

A fizika tanulása, tanítása **nem lehet öncélú** (csak a fizikai tartalomra figyelő), **formális** (csak a jelenségek, fogalmak, törvények stb. emlékezeti tudását segítő és elváró). Ezért az ismeretek megértését és alkalmazni képes szintjét kiemelt fontosságú fejlesztési feladatként kell kezelni, akár az ismeretek mennyisége és „mélysége” rovására is. Ezt a műveltségi területet az egész természettudomány és az általános műveltség részeként kell feldolgozni úgy, hogy a fizika minél több szállal kapcsolódjon ezekhez. **Közös** (a tanulókkal és a többi kollégával végzett) **munkával el kell érni, hogy a tanulók döntő többsége** elinduljon, és évről évre előre haladjon azon a fejlődési folyamaton, amelynek eredményeként 18 éves korára **képes lesz**:

- **biztonsággal tájékozódni** a természetben, a társadalomban, a rázúduló információhalmazban; felismerni a helyét és feladatait abban; ezek ismeretében önállóan és rendszerben gondolkodni, cselekedni az előtte álló feladatok teljesítésében, a problémák megoldásában;
- megismerni az ehhez szükséges fizikai jelenségeket, fogalmakat, törvényszerűségeket, szemléletmódot életkorának megfelelő alkalmazási szinten, és kialakul benne az olyan logikus (a természettudományokra jellemző, de általánosan is felhasználható) gondolkodásmód, ami segíti **felismerni és megkülönböztetni az átlományos tanokat** a bizonyított ismeretektől, így tudatosan tudja, hogy döntéseiben mit vegyen figyelembe;
- észrevenni a kapcsolatot a fizika fejlődése és a társadalom változása, a történelmi folyamatok kialakulása között, megismerni, értékelni a fizikatörténet legkiválóbb személyiségeinek munkásságát, tudományos eredményeit, ezek hatását az emberiség életére. Jellemformáló hatása legyen annak, hogy közülük sokan a nehézségeik ellenére, meggyőződésük melletti kitartásukkal érték el eredményeiket;
- büszkének lenni azokra a magyar tudósokra, mérnökökre, különösen pedig a magyar származású Nobel-díjasainkra, akik a természet törvényeinek feltárásában és gyakorlati alkalmazásában kiemelkedőt alkottak;
- észrevenni és elfogadni, hogy **a tanulás értékteremtő munka**, és erkölcsi kötelessége ebben a munkában helytállni. A mai diákok többsége életük során várhatóan pályamódosításra kényszerülhet, ezért is indokolt, hogy minden tanuló ismerkedjen meg a természet legátfogóbb törvényeivel és azok sokféle alkalmazási lehetőségével, vagyis a fizikával;
- a csoportmunkára, projektfeladatok elvégzésére, mert a csoportos formában történő aktív tanulás, ismeretszerzés hozzájárul a tanuló reális énképének kialakulásához, fejleszti a harmonikus kapcsolatok kiépítésére való képességet, a mások iránti empátiát és felelősségtudatot, megmutatja a közösségben végzett munkánál a szerepek, feladatok megosztásának módjait, jelentőségét;
- **eldönteni, hogy miben tehetséges** és ez alapján meghatározni azt az életpályát, amire sikeresen felkészülhet.

Mindezek érdekében biztosítani kell a tanulóknak, hogy:

- a tananyag feldolgozása módszertanilag sokféle legyen: pl. a konkrét tapasztalatokra épülő tanulói interaktivitást az ismeretszerzésben (könyvtár, számítógép, internet,

- multimédiás eszközök stb.), a kompetenciaalapú oktatást, az interneten elérhető filmek, a számítógépes animációk és szimulációk bemutatását, a digitális táblák használatát stb.;
- elsajátíthassák a tanulási technikák olyan – az életkornak megfelelő szintű – ismeretét és begyakorolt alkalmazását, amelyek képessé teszik őket, hogy akár önállóan is ismerethez jussanak a természeti, technikai és társadalmi környezetük folyamatairól, kölcsönhatásiról, változásairól stb.;
 - hozzájussanak mindazokhoz a lehetőségekhez, amelyeket megismerési, gondolkodási, absztrakciós, önálló tanulási, szervezési, tervezési, döntési, cselekvési stb. képességeik fejlesztése érdekében a fizikatanítás biztosítani tud;
 - mind manipulatív, kísérleti, mind értelmi, logikai feladatok segítségével legyen lehetőségük az olyan pozitív személyiségjegyek erősítésére, amelyek érdeklődést, türelmet, összpontosítást, objektív ítéletalkotást, mások véleményének figyelembe vételét, helyes önértékelést stb. kívánnak meg, és így fejlesztik azokat;
 - irányítással vagy önállóan, egyedül vagy csoportosan megtervezhessenek és végrehajthassanak megfigyeléseket, kísérleteket; tapasztalataikat rögzítsék, ezek elemzését, közös értékelését és az eredményeket szakmailag és nyelvilag is helyesen fogalmazzák meg. Ismerjék és alkalmazzák a balesetvédelmi szabályokat;
 - az ismeretszerzésnél a hagyományos mérőeszközök (mérőszalag, óra, hőmérő, mérleg, rugós erőmérő, feszültség- és áramerősség-mérő stb.) és ezek korszerű változatait alkalmazzassák, felhasználják;
 - a fizikai ismeretek rendszerében felismerjék, hogy melyek azok az alapvető fogalmak, elvek, törvények, amelyekre a fizika gondolati rendszere épül. Ezekkel kiemelt hangsúllyal kell foglalkozni, pl.: az anyag és ennek mindkét fajtája (a részecskeszerkezetű, ill. a mező), ezek szerkezete, valamint legfontosabb tulajdonságaik (tehetetlenség, gravitáló képesség, a kölcsönható képesség, mágneses és elektromos tulajdonság stb.); a megmaradási törvények; a tér, idő, tömeg, mint alapmennyiség elemi szintű értelmezése; kapcsolatok a kémiában tanultakkal stb.;
 - tájékozottak legyenek a hagyományos ismeretekben és azok gyakorlati alkalmazása terén, valamint elemi szinten a modern fizika azon eredményeiről (csillagászat, elektromágneses sugarak és alkalmazásuk; atomfizika haszna és veszélye; ősrobbanás; űrkutatás stb.), amelyek ma már közvetve vagy közvetlenül befolyásolják életünket;
 - észrevehessék és tudatosan használják az **a)** anyag, test, változási folyamatok, **b)** ezek tulajdonságai, **c)** és az ezeket jellemző mennyiségek összetartozó hármását, de vegyék észre e fogalmak (**a** és **b**, illetve **c**) alapvetően különböző jellegét. (Az **a** és **b** ugyanis létező valóság, ugyanakkor **c** szellemi konstrukció, ami függ a vonatkoztatási rendszer megválasztásától.)
 - értsék: az energia és energiaváltozás (munka, hőmennyiség) fogalmát, mint **mennyiségi fogalmakat**, és ezek jelentőségét az állapot és az állapotváltozás általános jellemzésében; azt, hogy bár az energiával kapcsolatos köznap szóhasználatok szakmailag pontatlanok, de mivel ezek célszerű, egyszerűsített kifejezések, használatuk mégis elfogadható, ha tudjuk a helyes értelmezésüket, vagyis azt, hogy mit „rejtjelezünk” velük.

A fizika tantárgy a NAT-ban meghatározott **fejlesztési területek és kulcskompetenciák** közül különösen az alábbiak fejlesztéshez járulhat hozzá:

Természettudományos kompetencia: A természettudományos törvények és módszerek hatékonyságának ismerete, az ember világbeli helyének megtalálásának, a világban való tájékozódásának elősegítésére. A tudományos elméletek társadalmi folyamatokban játszott szerepének ismerete, megértése; a fontosabb technikai vívmányok ismerete; ezek előnyeinek, korlátainak és társadalmi kockázatainak ismerete; az emberi tevékenység természetére gyakorolt hatásának és veszélyének ismerete.

Szociális és állampolgári kompetencia: a helyi és a tágabb közösséget érintő problémák megoldása iránti szolidaritás és érdeklődés; kompromisszumra való törekvés; a fenntartható fejlődés támogatása; a társadalmi-gazdasági fejlődés iránti érdeklődés.

Anyanyelvi kommunikáció: hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás a témával kapcsolatban, mind írásban, a különböző gyűjtőmunkák esetében, mind pedig szóban, a felelések és prezentációk alkalmával.

Matematikai kompetencia: alapvető matematikai elvek alkalmazása az ismeretszerzésben, a mennyiségi fogalmak jellemzésében és a problémák megoldásában, ami a 7–8. osztályban csak a négy alapműveletre és a különböző táblázatok elkészítésére, grafikonok rajzolására és elemzésére korlátozódik.

Digitális kompetencia: információkeresés a témával kapcsolatban, adatok gyűjtése, feldolgozása, rendszerezése, a kapott adatok kritikus alkalmazása, felhasználása, grafikonok készítése.

Hatékony, önálló tanulás: új ismeretek felkutatása, értő elsajátítása, feldolgozása és beépítése; munkavégzés másokkal együttműködve, a tudás megosztása; a korábban tanult ismeretek, a saját és mások élettapasztalatainak felhasználása.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia: az új iránti nyitottság, elemzési képesség, különböző szempontú megközelítési lehetőségek számbavétele.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség: a saját prezentáció, gyűjtőmunka esztétikus kivitelezése, a közösség számára érthető tolmácsolása.

Mindezekre, valamint sok más fontos fejlesztésre és a sikerélmény széles körű biztosítására **a legalkalmasabb módszer a** gyermekközpontú, az életkori sajátosságokat tiszteletben tartó, gyakorlati szemléletű, rendszerben gondolkodtató, **színvonalas fizikatanítás.**

A taneszközök

A természetről tizenéveseknek Fizika 9, Fizika 10, Fizika 11. (tankönyv, mozaBook, mozaWeb*); az érettségi előkészítésére Fizika 11–12. tankönyv és munkafüzet a közép- és emelt szintű érettségire készülőknek).

Iskolai tanulói kísérleti eszközök, tanári demonstrációs eszközök, interaktív tábla, számítógép, projektor stb.

Óraszámok

Évfolyam	A tantárgy heti óraszám	A tantárgy évi óraszám**
10.	2	72 (= 60 + 7 + 5)
11.	2	72 (= 60 + 7 + 5)
12.	2	64 (= 54 + 6 + 4)

* Az egyes fejezetekhez javasolt tanórák száma tartalmazza az ismétlés, ellenőrzés és hiánypótlás óraszámát is.

** Mivel a fejezetekhez javasolt tanórák számának összege nem éri el az éves óraszámot, a különbség a szabadon hagyott 10 %-ot (7 illetve 3 óra), az év eleji emlékeztetőt, a tanév-végi összefoglalást, ismétlést és az elmaradó tanórák pótlását szolgálja (5 illetve 2 óra).

10. tanév

Az első találkozás a középiskolával befolyásolhatja a tanulók többségének kötődését, érzelmi kapcsolatát az új iskolához, a tantárgyhoz, erősítheti vagy gyengítheti önbizalmát és helyes önértékelését stb., ezért a 9. tanév indításánál figyelembe kell venni az alábbiakat:

A középiskolák tanulói az általános iskolában a jobb eredményeket elérők közül kerültek ki és ott több volt a sikerélményük, mint a kudarcuk. Így a beilleszkedés nehézségei lehet, hogy nem az ő hibájuk (nem tanultak meg tanulni, más volt a követelményszint stb.), ezért a többség számára az alkalmazkodás, esetleg a felzárkózás csak fokozatosan lehet sikeres.

Ebben az életkorban a tanulók már egyre több területen képesek az elvontabb (absztrakt, formális és rendszerben) gondolkodásra, különösen akkor, ha ez a meglévő tudásukra épül, ahhoz kapcsolódik. Ezért már a mechanika tanítása közben célszerű megoldani a tanulók felzárkóztatását, (a lehetséges mértékű) azonos szintre hozását. Ezt nagymértékben segíti, ha a tanulás-tanítás folyamata (különösen az indulásnál) **megfigyelésekre, kísérletekre, mérésekre, ezek elemzésére** épül.

Célszerű már itt elérni, hogy a tanulók tudják, hogy az emberi megismerés sok ezer éves folyamat, ami az elmúlt 150 évben felgyorsult ugyan, távolabb került a köznapi világtól, de mégis elhiggyék: a világ, annak „szerkezete, működése” fokozatosan megismerhető, megérthető, mennyiségileg jellemezhető, valamint sajátos törvényekkel, összefüggésekkel leírható. A klasszikus fizika tanítása alkalmas ezek bemutatására.

A fizikában tanult ismeretek, megszerzett készségek és képességek a mindennapi életben szükségesek és jól felhasználhatók, tehát mind az egyén, mind a társadalom számára hasznosak, sokszor nélkülözhetetlenek.

A tanulók döntő többsége 15 éves korában már képes erősíteni és önálló felhasználásra alkalmas szinten megérteni a viszonylagos fogalmát; tudatosítani a vonatkoztatási rendszer választásának szabadságát; megállapításaink érvényességi határát; fejleszteni a gondolkodás folyamatának tervszerűségét; a döntés tudatosságát; felismerni az ítéletalkotás megbízhatóságának feltételeit, tehát a konkrét tapasztalatok sokaságából lehet általános következtetéseket levonni.

Fejleszthető az ok-okozati, valamint a függvénykapcsolatok felismerésének képessége, tudatosítható a kettő közötti kapcsolat és különbség.

A 10% szabad felhasználású órákban azoknak a korábbi fizika érettségi feladatoknak az áttekintését (megoldását, elemzését) végezzük, melyek kapcsolódnak a tanév anyagához.

Az éves órakeret felosztása

A fejezetek címei	Óraszámok
1. Minden mozog, a mozgás viszonylagos – a mozgástan elemei	20 (= 17 + 3)
2. Ok és okozat (Arisztoteléstől Newtonig) – a newtoni mechanika elemei	25 (= 22 + 3)
3. Folyadékok és gázok mechanikája	10 (= 8 + 2)
4. Erőfeszítés és hasznosság. Energia – munka – teljesítmény – hatásfok	12 (= 9 + 3)
Az évi 10% szabad felhasználású óra (beépítve a fejezetekbe 7 óra)	
A tanév végi összefoglalás	5
Az óraszámok összege	72

1. Minden mozog, a mozgás viszonylagos – a mozgástan elemei

Célok és feladatok

- Tudatosan építeni a köznapi tapasztalatokra, a 7. tanévben tanultakra, feleleveníteni a mozgások vizsgálatához nélkülözhetetlen fogalmakat (a mozgás sokfélesége, viszonylagossága; a vonatkoztatási rendszer, koordináta-rendszer, anyagi pont, pálya, út, sebesség stb. fogalmát).
- Tudatosítani, bővíteni, szakszerűbbé tenni és kísérletekkel vizsgálni a haladó mozgásokat, megfogalmazni az azokra vonatkozó ismereteket, kialakítani a sebesség- és gyorsulásvektor fogalmát; a körmozgás és bolygómozgás leírását és jellemzését.
- Erősíteni és önálló felhasználásra alkalmassá tenni a viszonylagos fogalmát, tudatosítani a vonatkozási rendszer választásának szabadságát, megfogalmazni az egyes megállapításaink, ítéletalkotásunk érvényességi határát.
- Erősíteni az érdeklődést a fizika, általában a tudás iránt és ezzel fejleszteni az akaraterőt, a fegyelmezettséget.

- Elérni, hogy a tanulók tudjanak mozgást jellemző grafikonokat készíteni és elemezni; értsék a „számértékileg egyenlő” megfogalmazás fizikai tartalmát; tudják alkalmazni a tanultakat.

A témakör feldolgozása

Tematikai egység	1. Minden mozog, a mozgás viszonylagos – a mozgástan elemei	Órakeret: 20 óra
Előzetes tudás	Hétköznapi mozgásokkal kapcsolatos gyakorlati ismeretek. A 7–8. évfolyamon tanult kinematikai alapfogalmak, az út- és időmérés alapvető módszerei, függvényfogalom, a grafikus ábrázolás elemei, egyenletrendezés.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tulajdonság és mennyiség kapcsolatának, valamint különbözőségének tudatos felismerése. A kinematikai alapfogalmak, mennyiségek kísérleti alapokon történő kialakítása, illetve bővítése, az összefüggések (grafikus) ábrázolása és matematikai leírása. A természettudományos megismerés Galilei-féle módszerének bemutatása. A kísérletezési kompetencia fejlesztése a legegyszerűbb kézi mérésektől a számítógépes mérés technikáig. A problémamegoldó képesség fejlesztése a grafikus ábrázolás és az ehhez kapcsolódó egyszerű feladatok megoldása során (is). A tanult ismeretek gyakorlati alkalmazása hétköznapi jelenségekre, problémákra (pl. közlekedés, sport).	

Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
Milyen mozgásokat ismersz? Milyen szempontok alapján különböztetjük meg a mozgásokat? Alapfogalmak: a köznapi testek mozgásformái: haladó mozgás és forgás. Hogyan tudunk meghatározni mennyiségeket? Mivel lehet megadni egy mennyiséget? Hely, hosszúság és idő mérése Hosszúság, terület, térfogat, tömeg, sűrűség, idő, erő mérése. Hétköznapi helymeghatározás, úthálózat km-számítása. GPS-rendszer létezése és alkalmazása.	A tanuló legyen képes a mozgásokról tanultak és a köznapi jelenségek összekapcsolására, a fizikai fogalmak helyes használatára, egyszerű számítások elvégzésére. Ismerje a mérés lényegi jellemzőit, a szabványos és a gyakorlati mértékegységeket. Legyen képes gyakorlatban alkalmazni a megismert mérési módszereket.	<i>Matematika:</i> függvény fogalma, grafikus ábrázolás, egyenletrendezés. <i>Informatika:</i> függvényábrázolás (táblázatkezelő használata). <i>Testnevelés és sport:</i> érdekes sebességadatok, érdekes sebességek, pályák technikai környezete. <i>Biológia-egészségtan:</i> élőlények mozgása, sebességei, reakcióidő. <i>Művészetek; magyar</i>

Ahhoz, hogy hol vagyunk, elegendő-e azt tudni, mennyit gyalogoltunk? Mit kell ismerni egy test helyének meghatározásához? A mozgás viszonylagossága, a vonatkoztatási rendszer. Galilei relativitási elve. Mindennapi tapasztalatok egyenletesen mozgó vonatkoztatási rendszerekben (autó, vonat). <i>Alkalmazások:</i> földrajzi koordináták; GPS; helymeghatározás, távolságmérés radarral. Mi jellemző az egyenletes mozgásra? Szemléltess példákkal! Két test közül melyik mozog gyorsabban?	Tudatosítsa a viszonyítási rendszer alapvető szerepét, megválasztásának szabadságát	<i>nyelv és irodalom:</i> mozgások ábrázolása. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> járművek sebessége és fékútja, követési távolság, közlekedésbiztonsági eszközök, technikai eszközök (autók, motorok), GPS, rakéták, műholdak alkalmazása, az űrhajózás célja. <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> Galilei munkássága. <i>Földrajz:</i> a Naprendszer szerkezete, az égitestek mozgása, csillagképek.
Milyen mozgásról mondjuk, hogy egyenletes? Mit tudunk az egyenes vonalú mozgás pályájáról? Egyenes vonalú egyenletes mozgás kísérleti vizsgálata és mennyiségi jellemzői. Mikola Sándor (Mikola-cső) Grafikus leírás. Sebesség, átlagsebesség. Sebességrekordok a sportban, sebességek az élővilágban.	Értelmezze az egyenes vonalú egyenletes mozgást és jellemző mennyiségeit, tudja azokat grafikusán ábrázolni.	
Mondjunk példát változó mozgásokra! Mi jellemző a változó mozgásokra? Egyenes vonalú egyenletesen változó mozgás kísérleti vizsgálata és mennyiségi jellemzői. A szabadesés vizsgálata. A nehézségi gyorsulás meghatározása.	Ismerje a változó mozgás általános fogalmát, értelmet az átlag- és pillanatnyi sebességet. Ismerje a gyorsulás fogalmát, vektor-jellegét. Tudja ábrázolni az s-t, v-t, a-t grafikonokat. Tudjon egyszerű feladatokat megoldani. Ismerje Galilei modern tudományteremtő, történelmi módszerének lényegét: – a jelenség megfigyelése, – értelmező hipotézis felállítása, – számítások elvégzése, – az eredmény ellenőrzése célzott kísérletekkel.	

Milyen lesz a folyópartokra merőlegesen irányított csónak valódi pályája? Egyenes vagy görbe vonalú pályán halad-e a vízszintesen elhajított kavics? Összetett mozgások. Egymásra merőleges egyenletes mozgások összege. Vízszintes hajítás vizsgálata, értelmezése összetett mozgásként.	Ismerje a mozgások függetlenségének elvét és legyen képes azt egyszerű esetekre (folyón átkelő csónak, eldobott labda pályája, a locsolócsőből kilépő vízszög pályája) alkalmazni.	
A gyakorlatból milyen körmozgásokat ismerünk? Mi jellemző ezekre? ----- Egyenletes körmozgás. A körmozgás, mint periodikus mozgás. A mozgás jellemzői (kerületi és szögjellemzők). A centripetális gyorsulás értelmezése. Az emberiség történetében milyen megfigyelésekkel kezdődött a „tudomány” felé vezető út? ----- A bolygók mozgása, Kepler törvényei. A kopernikuszi világkép alapjai.	Ismerje a körmozgást leíró kerületi és szögjellemzőket, illetve tudja alkalmazni azokat. Tudja értelmezni a centripetális gyorsulást. Mutasson be egyszerű kísérleteket, méréseket. Tudjon alapszintű feladatokat megoldani. A tanuló ismerje Kepler törvényeit, tudja azokat alkalmazni a Naprendszer bolygóra és a mesterséges holdakra. Ismerje a geocentrikus és a heliocentrikus világkép kultúrtörténeti dilemmáját és konfliktusát.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Sebesség, átlagsebesség, pillanatnyi sebesség, gyorsulás, vektorjelleg, mozgások összegződése, periódusidő, szögsebesség, centripetális gyorsulás. Égitestek mozgása.	

2. Okok és okozatok (Arisztotelésztől Newtonig)

A newtoni mechanika elemei

Célok és feladatok

- A 7. tanévben megismert dinamikai fogalmak, törvények felelevenítése és közel egységes, alkalmazhatósági szintre hozása.
- Felismertetni a testek tehetetlenségének, a tehetetlenség törvényének és az inerciarendszer jelentőségét a megfigyeléseinkben, valamint a megállapításainkban.
- A mozgásállapot-változással járó kölcsönhatások vizsgálata.
- A mechanikai kölcsönhatások ismeretének mélyítése és mennyiségi jellemzése; az ok-okozati kapcsolatok felismerése és viszonylagosságuk tudatosítása (pl. a hatás–ellenhatás elnevezéseknél); az összehasonlító, megkülönböztető, felismerő, lényegkiemelő képesség erősítése, az ítéletalkotás felelősségének tudatosítása.
- A mozgás és a mozgásállapot fogalmának megkülönböztetése.
- Lehetőséget biztosítani az egyszerű köznapi jelenségek okainak (pl. gyorsulás, lassulás, súrlódás, közegellenállás, egyensúly stb.) dinamikai értelmezésére.

- Megmutatni, hogy a nyugalom és az egyensúly két különböző fogalom, a nyugalom a mozgás, az egyensúly a dinamika különleges esete.
- Fejleszteni a tanulók jártasságát a mérőkísérletek elvégzésében, önállóságukat a következtetésben, az absztrakciós képességüket (pl. a rugó által kifejtett erőhatás és az erőhatást mennyiségileg jellemző erő értelmezésével).
- Kapcsolatot teremteni a földrajzban a Naprendszerrel, a Földről, a bolygókról tanultakkal. A fizikai ismeretekkel bővíteni, pontosabbá tenni a környező világunkról alkotott képet.

A témakör feldolgozása

Tematikai egység	2. Okok és okozatok (Arisztoteléstől Newtonig) – A newtoni mechanika elemei	Órakeret: 25 óra
Előzetes tudás	A kölcsönhatás és a közelhatás fogalma. A távolhatás létrejöttének értelmezése. Az erőhatás és az erő fogalma, az erő mértékegysége, erőmérő, gyorsulás, tömeg, sűrűség.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az ösztönös arisztotelészi mozgásszemlélet tudatos lecserélése a newtoni dinamikus szemléletre. Az új szemléletű gondolkodásmód kiépítése. Az általános iskolában megismert, elsősorban sztatikus jellegű erőfogalom felcserélése a dinamikai szemléletével, rámutatva a két szemlélet összhangjára.	

Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
Mi hozhat létre változást egy testen? Milyen hatás következtében változhat meg egy test mozgásállapota? A tehetetlenség törvénye (Newton I. axiómája). Mindennapos közlekedési tapasztalatok hirtelen fékezésnél, a biztonsági öv szerepe. ----- A tehetetlenség, az azt jellemző tömeg fogalma és mértékegysége. Az űrben, űrhajóban szabadon mozgó testek. Mi a különbség 1 dm³ víz és 1 dm³ vas tömege között? Mi a különbség 1 kg víz és 1 kg vas térfogata között? Az anyag sűrűségének fogalma és mennyiségi jellemzője. ----- Miért üt nagyobb egy kosárlabda, mint egy	Legyen képes az arisztotelészi mozgásértelmezés elvetésére. Ismerje a tehetetlenség fogalmát és legyen képes az ezzel kapcsolatos hétköznapi jelenségek értelmezésére. Ismerje az inercia-(tehetetlenségi) rendszer fogalmát. Ismerje a tehetetlen tömeg fogalmát. Értse a tömegközéppont szerepét a valóságos testek mozgásának értelmezése során. Tudja, hogy a sűrűség az anyag jellemzője, és hogyan lehet azt mennyiséggel jellemezni. Tudjon sűrűséget számolással és méréssel is meghatározni, illetve táblázatból kikeresni. Ismerje a lendület fogalmát, vektor-jellegét, a lendületváltozás és az erőhatás kapcsolatát.	<i>Matematika:</i> a függvény fogalma, grafikus ábrázolás, egyenletrendezés. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> Takarékosság; légszennyezés, zajszennyezés; közlekedésbiztonsági eszközök, közlekedési szabályok, GPS, rakéták, műholdak alkalmazása, az űrhajózás célja. Biztonsági öv, ütközésses balesetek, a gépkocsi biztonsági felszerelése, a biztonságos fékezés. Nagy sebességű utazás egészségügyi hatásai.

pingponglabda, ha ugyanakkora sebességgel csapódik hozzánk? A mozgásállapot fogalma és jellemző mennyisége a lendület. A zárt rendszer. Lendület megmaradás párkölcsönhatás (zárt rendszer) esetén. Jelenségek, gyakorlati alkalmazások: golyók, korongok ütközése. Ütközéses balesetek a közlekedésben. Miért veszélyes a koccanás? Az utas biztonságát védő technikai megoldások (biztonsági öv, légzsák, a gyűrődő karosszéria).	Ismerje a lendület-megmaradás törvényét párkölcsönhatás esetén. Tudjon értelmezni egyszerű köznap jelenségeket a lendület megmaradásának törvényével. Legyen képes egyszerű számítások és mérési feladatok megoldására.	<i>Biológia-egészségtan:</i> reakcióidő, az állatok mozgása (pl. medúza).
----- Érhet-e erőhatás rugalmas testet úgy, hogy annak alakja ne változzon meg? Az erő fogalma. A lendületváltozás és az erőhatás kapcsolata. Lendülettétel. Az erőhatás mozgásállapot-változtató (gyorsító) hatása. Az erő a mozgásállapot-változtató hatás mennyiségi jellemzője. Erőmérés rugós erőmérővel. Newton II. axiómája. Milyen erőhatásokat ismerünk? Miben egyeznek, és miben különböznek ezek? ----- Erőtörvények, a dinamika alapegyenlete. A rugó erőtvénnyé. A gravitációs erőtvénnyé. A nehézségi erőhatás fogalma és hatása. Tapadási és csúszási súrlódás. Alkalmazások: A súrlódás szerepe az autó gyorsításában, fékezésében. Szabadon eső testek súlytalansága. ----- Kanyarban miért kifelé csúszik meg az autó?	A tanuló ismerje az erőhatás és az erő fogalmát, kapcsolatukat és a köztük levő különbséget, az erő mérését, mértékegységét, vektorjellegét. Legyen képes erőt mérni rugós erőmérővel. Értse az erőt, mint a lendületváltozás sebességét. Tudja Newton II. törvényét, lássa kapcsolatát az erő szabványos mértékegységével. Ismerje és tudja alkalmazni a tanult egyszerű erőtvényeket. Legyen képes egyszerű feladatok megoldására, néhány egyszerű esetben: – állandó erővel húzott test, – mozgás lejtőn, – a súrlódás szerepe egyszerű mozgások esetén. Értse, hogy az egyenlete s körmozgás végző test mozgása gyorsuló mozgás. Gyorsulását (a centripetális gyorsulást) a testet érő erőhatások eredője hozza létre, ami állandó nagyságú, változó irányú, mert mindig a kör középpontja felé	<i>Földrajz: a Naprendszer</i>

Kanyarban miért építik megdöntve az autóutakat? ----- Az egyenletes körmozgás és más mozgások dinamikai feltétele. Jelenségek, gyakorlati alkalmazások: vezetés kanyarban, út megdöntése kanyarban, hullámvasút; függőleges síkban átforduló kocsik; műrepülés, körhinta, centrifuga. ----- Newton gravitációs törvénye. <i>Jelenségek, gyakorlati alkalmazások:</i> A nehézségi gyorsulás változása a Földön. Az árapályjelenség kvalitatív magyarázata. A mesterséges holdak mozgása és a szabadesés. A súlytalanság értelmezése az űrállomáson. Geo stacionárius műholdak, hírközlési műholdak.	mutat. Ismerje Newton gravitációs törvényét. Tudja, hogy a gravitációs kölcsönhatás a négy alapvető fizikai kölcsönhatás egyike, meghatározó jelentőségű az égi mechanikában. Legyen képes a gravitációs erőtvényt alkalmazni egyszerű esetekre. Értse a gravitáció szerepét az űrkutatással, űrhajózással kapcsolatos közismert	szerkezete, az égitestek mozgása, csillagképek, távcsövek. A kerék feltalálásának jelentősége
Eötvös Loránd (torziós inga) Pontrendszerek mozgásának vizsgálata, dinamikai értelmezése.	Tudja, hogy az egymással kölcsönhatásban lévő testek mozgását az egyes testekre ható külső erők és a testek közötti kényszerkapcsolatok figyelembevételével lehetséges értelmezni. jelenségekben.	
Válassz ki környezetedből erőhatásokat, és nevezd meg ezek kölcsönhatásbeli párját! A kölcsönhatás törvénye (Newton III. axiómája). A rakétameghajtás elve	Ismerje Newton III. axiómáját, és egyszerű példákkal tudja azt illusztrálni. Értse, hogy az erőhatás mindig párosával lép fel. Legyen képes az erő és ellenerő világos megkülönböztetésére. Értse a rakétameghajtás lényegét.	
Pontszerű test egyensúlya. A kiterjedt test egyensúlya. A kiterjedt test, mint speciális pontrendszer, tömegközéppont. Mi a feltétele annak, hogy egy rögzített tengelyen levő merev test forgása megváltozzon? Forgatónyomaték.	A tanuló ismerje, és egyszerű esetekre tudja alkalmazni a pontszerű test egyensúlyi feltételét. Legyen képes erővektorok összegzésére. Ismerje a kiterjedt test és a tömegközéppont fogalmát, tudja a kiterjedt test	

Jelenségek, gyakorlati alkalmazások: emelők, tartószerkezetek, építészeti érdekességek (pl. gótikus támpillérek, boltívek). Deformálható testek egyensúlyi állapota.	egyensúlyának kettős feltételét. Ismerje az erőhatás forgómozgást megváltoztató képességét, a létrejöttének feltételeit és annak mennyiségi jellemzőjét, a forgatónyomatékokat. Legyen képes a forgatónyomatékkal kapcsolatos jelenségek felismerésére, egyszerű számítások, mérések, szerkesztések elvégzésére. Ismerje Hooke törvényét, értse a rugalmas alakváltozás és a belső erők kapcsolatát.	
Pontrendszer mozgásának vizsgálata, dinamikai értelmezése.	Tudja, hogy az egymással kölcsönhatásban lévő testek mozgását az egyes testekre ható külső erők és a testek közötti kényszerkapcsolatok figyelembevételével lehetséges értelmezni.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Tehetetlenség, tömeg, sűrűség. Mozgásállapot, lendület, lendületváltozás, lendület-megmaradás. Erőhatás, erő, párkölcsönhatás, erőtvény, mozgásegyenlet, pontrendszer, rakétamozgás, ütközés. Forgatónyomaték. Egyensúly.	

3. Folyadékok és gázok mechanikája

Célok és feladatok

- Az eddig megismert erőfogalom sajátos szempont szerinti bővítése, kiegészítő fogalmak és elnevezések bevezetése, használata (nyomóerő, nyomott felület, felhajtóerő).
- A kölcsönhatások, az ok és okozati kapcsolatok vizsgálata a nyomás fogalmának megalkotásában. Tapasztalatok és kísérletek elemzése. A megfigyelő- és elemzőképesség fejlesztése.
- A folyadékok és gázok nyomásával kapcsolatos jelenségek vizsgálata és azok értelmezése, magyarázata golyómodellel. A modellmódszer alkalmazása.
- Tudatosítani a fizika, mint a legáltalánosabb természettudomány érvényességi területét, és megmutatni, hogy – a sajátosságok figyelembevételével – ugyanazok a fogalmak, törvények alkalmazhatók az anyag bármely halmazállapota esetén.
- Elmélyíteni az élővilág két legfontosabb életteréről (levegő, víz) szerzett eddigi ismereteinket és kiemelni ezek védelmének jelentőségét az emberiség érdekében.
- Bemutatni és bővíteni a részecskeszerkezetű anyag legáltalánosabb tulajdonságait, értelmezni azok mennyiségi jellemzőit (molekuláris erők, felületi feszültség), és azok jelentőségét a természetben.
- Felismertetni a gázok és folyadékok áramlását, azok létrejöttének egyszerű fizikai magyarázatát, szerepét a természetben, hasznos és káros hatását.

- Arkhimédész törvényének kísérletekkel történő megalapozása és logikai úton történő felismertetése, megfogalmazása. A felhajtóerő nagyságának különféle módon történő kiszámítása. Annak tudatosítása, hogy ugyanazzal a jelenséggel kapcsolatos felismerést különféle úton is elérhetjük.
- A kölcsönhatás felismerése, a rendszerben történő gondolkodás erősítése.
- A testet érő erőhatások együttes következményéről tanultak alkalmazása. Annak felismertetése, hogy a testek úszása, lebegése, elmerülése a folyadékokban és gázokban miért van kapcsolatban a sűrűségekkel.
- A megállapítások, törvények érvényességi határának felismertetése a közlekedőedények és hajszálcsövek vizsgálata alapján.
- Kapcsolatteremtés a biológiában és a földrajzban tanultakkal, illetve a környezetvédelemmel.

A témakör feldolgozása

Tematikai egység	3. Folyadékok és gázok mechanikája	Órakeret: 10 óra
Előzetes tudás	A nyomás fogalma és mennyiségi jellemzése. Hidrosztatikai és aerosztatikai alapismeretek, sűrűség, légnyomás, felhajtóerő, kémia: anyagmegmaradás, halmazállapotok, földrajz: tengeri, légköri áramlások.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A témakör jelentőségének bemutatása, mint a fizika egyik legrégebbi területe, és egyúttal a legújabb kutatások színtere (pl. tengeri és légköri áramlások, a vízi és szélenergia hasznosítása). A megismert fizikai törvények összekapcsolása a gyakorlati alkalmazásokkal. Önálló tanulói kísérletezéshez szükséges képességek fejlesztése, hétköznapi jelenségek fizikai értelmezésének gyakoroltatása.	

Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
Hogy lehet kimutatni, hogy a levegőnek van súlya? Miért szál fel a felhő, amikor benne vízmolekulák is vannak? Légnyomás kimutatása és mérése. Jelenségek, gyakorlati alkalmazások: „Horror vacui” – mint egykori tudományos hipotézis. (Torricelli kísérlete vízzel, Guericke vákuum-kísérletei) A légnyomás változásai. A légnyomás szerepe az időjárási jelenségekben, a barométerek működése.	Ismerje a légnyomás fogalmát, mértékegységeit. Ismerjen a levegő nyomásával kapcsolatos, gyakorlati szempontból is fontos jelenségeket.	<i>Matematika:</i> a függvény fogalma, grafikus ábrázolás, egyenletrendezés. <i>Kémia:</i> folyadékok, felületi feszültség, kolloid rendszerek, gázok, levegő, viszkozitás, alternatív energiaforrások. <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a hajózás szerepe, a légi közlekedés szerepe.
A gyakorlati életben milyen eszközök működésében van jelentősége a levegő és a	Tudja alkalmazni hidrosztatikai ismereteit köznap jelenségek értelmezésére. A tanult ismeretek	

folyadékok nyomásának? Pascal törvénye, hidrosztatikai nyomás. Hidraulikus gépek.	alapján legyen képes (pl. hidraulikus gépek alkalmazásainak bemutatása).	<i>Technika, életvitel és gyakorlat: vízi járművek legnagyobb sebességeinek korlátja, légnyomás, repülőgépek közlekedésbiztonsági eszközei, vízi és légi közlekedési szabályok.</i>
Felhajtóerő nyugvó folyadékokban és gázokban. Búvárharang, tengeralattjáró, Léghajó, hőlégballon.	Legyen képes alkalmazni hidrosztatikai és aerosztatikai ismereteit köznap jelenségek értelmezésére.	sebességeinek korlátja, légnyomás, repülőgépek közlekedésbiztonsági eszközei, vízi és légi közlekedési szabályok.
Molekuláris erők folyadékokban (kohézió és adhézió). Felületi feszültség. Jelenségek, gyakorlati alkalmazások: habok különleges tulajdonságai, mosószer hatásmechanismusa.	Ismerje a felületi feszültség fogalmát. Ismerje a határfelületeknek azt a tulajdonságát, hogy minimumra törekszenek. Legyen tisztában a felületi jelenségek fontos szerepével az élő és élettelen természetben.	<i>Biológia-egészségtan: Vízi élőlények, madarak mozgása, sebességei, reakcióidő. A nyomás és változásának hatása az emberi szervezetre (pl. súlyfürdő, keszonbetegség, hegyi betegség).</i>
Folyadékok és gázok áramlása Jelenségek, gyakorlati alkalmazások: légköri áramlások, a szél értelmezése a nyomásviszonyok alapján, nagy tengeráramlásokat meghatározó környezeti hatások.	Tudja, hogy az áramlások oka a nyomáskülönbség. Legyen képes köznap jelenségek kvalitatív fizikai értelmezésére. Tudja értelmezni az áramlási sebesség változását a keresztmetszettel az anyagmegmaradás (kontinuitási egyenlet) alapján.	
Miért nehezebb vízben futni, mint levegőben? Miért hajolnak előre a kerékpárversenyzők verseny közben? <i>Közegellenállás</i> <i>Az áramló közegek energiája, a szél- és a vízi energia hasznosítása.</i>	Ismerje a közegellenállás jelenségét, tudja, hogy a közegellenállási erő sebességfüggő. Legyen tisztában a vízi és szélenergia jelentőségével hasznosításának múltbeli és korszerű lehetőségeivel. A megújuló energiaforrások aktuális hazai hasznosítása.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	A nyomás fogalma, mérése és kiszámítása. Hidrosztatikai nyomás, felhajtóerő, úszás, felületi feszültség, légnyomás, légáramlás, áramlási sebesség, aerodinamikai felhajtóerő, közegellenállás, szél- és vízi energia, szélérőmű, vízerőmű.	

4. Erőfeszítés és hasznosság. Energia – Munka – Teljesítmény – Hatásfok

Célok és feladatok

- Az energiáról és a munkáról eddig megtanult ismeretek felelevenítése, rendszerezése és egységes, alkalmazhatósági szintre emelése.
- Az energia és a munka fogalmának bővítése, annak tudatosítása, hogy az energia az egyik legáltalánosabb fogalom és a munka az energiaváltozás egyik fajtája.

- Alkalmazni képes tudássá formálni az energia és az energiaváltozások (munka; hőmennyiség) fogalmát; bemutatni szerepét az állapot, illetve az állapotváltozás mennyiségi jellemzésében; egyre több területen történő felismeréssel erősíteni az energia-megmaradás törvényét és a zárt rendszeren belüli érvényességi határát, alkalmazhatóságát (pl. a mechanikai energia fogalmának kialakítása közben).
- Jártasságot szerezni a különféle energiafajták értelmezésében és kiszámításában; a munkatétel alkalmazásában és az alkalmazhatóság feltételeinek felismerésében.
- A kísérletező, mérő, megfigyelő-, összehasonlító képesség erősítése; igény támasztása a közös lényeg tudatos keresésére és megfogalmazására.
- A rendszerben gondolkodás, a logikai és absztrakciós képesség fejlesztése a külső ismérvek alapján leírható jelenségek (pl. sűrűlódás) értelmezésének közvetlenül nem észlelhető okra történő visszavezetése által.
- Kiemelni a „megmaradó” mennyiségek szerepét és jelentőségét az energiaváltozással járó folyamatok vizsgálatánál, valamint a megmaradó mennyiségek kapcsolatát zárt rendszerben lejátszó kölcsönhatásokkal.
- Felhívni a figyelmet arra, hogy a testek állapota egyetlen külső hatásra is sok szempontból megváltozhat. Ezek az egyidejű változások függvényekkel kifejezhető kapcsolatban vannak ugyan egymással (pl. $W = \Delta E_m$), de nem okai egymásnak.
- Az elmélet és az adott kor köznapinak összekapcsolásával bemutatni és erősíteni a fizikusok (pl. Joule, Watt) munkájának, a tudományos eredményeinek, valamint az egyéni tudásnak a jelentőségét, személyes és társadalmi hasznosságát.
- Értelmezni az energiával, hővel kapcsolatos köznapinak szóhasználatot, mert az szakmailag pontatlan és csak akkor nem vezet téves elképzelésre (pl. az energia anyag), ha tudjuk, mit akarunk egyszerűsítve kifejezni azzal (pl. energiatakarékosság, energiaszállítás, energia-hordozó, energiataralom, energiaterjedés, energia előállítás stb.).
- Felhívni a figyelmet az „energiatakarékosság” jelentőségére a környezetvédelemben (pl. a hatásfok tárgyalásánál).

A témakör feldolgozása

Tematikai egység	4. Erőfeszítés és hasznosság Energia – Munka Teljesítmény – Hatásfok	Órakeret: 12 óra
Előzetes tudás	A newtoni dinamika elemei, a fizikai munkavégzés-fogalma. Az energia, a munka és a hőmennyiség közös mértékegysége. A teljesítmény és a hatásfok elemi ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az általános iskolában tanult energia, energiaváltozás munka- és mechanikai-energia fogalom elmélyítése és bővítése, a mechanikai energia-megmaradás igazolása speciális esetekre és az energia-megmaradás törvényének általánosítása. Az elméleti megközelítés mellett a fizikai ismeretek mindennapi alkalmazásának bemutatása, gyakorlása.	

Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
Mivel jellemezhető mennyiségileg a testek kölcsönható, változtató képessége? Milyen energiafajtákat ismertetek meg az általános iskolában?	A tanuló értse a fizikai munkavégzés és a teljesítmény fogalmát, ismerje mértékegységeiket. Legyen képes egyszerű feladatok megoldására.	<i>Matematika:</i> a függvény fogalma, grafikus ábrázolás, egyenletrendezés. <i>Testnevelés és sport:</i>

<i>Az energia fogalma és az energia-megmaradás tétele.</i> Mi a különbség a köznap szóhasználat munkavégzés és a fizikában használt munkavégzés kifejezése jelentése között? <i>Fizikai munkavégzés, és az azt jellemző munka fogalma, mértékegysége.</i> <i>Mechanikai energiafajták (helyzeti energia, mozgási energia, rugalmas energia).</i> <i>Munkatétel.</i> <i>A mechanikai energia-megmaradás törvénye.</i> <i>A teljesítmény és a hatások.</i>	Ismerje a munkatételt, és tudja azt egyszerű esetekre alkalmazni. Ismerje az alapvető mechanikai energiafajtákat, és tudja azokat a gyakorlatban értelmezni. Tudja egyszerű zárt rendszerek példáin keresztül értelmezni a mechanikai energia-megmaradás törvényét. Tudja, hogy a mechanikai energia megmaradás nem teljesül súrlódás, közeg-ellenállás esetén, mert a rendszer mechanikailag nem zárt. Ilyenkor a mechanikai energiavesztés a súrlódási erő munkájával egyenlő.	a sportolók teljesítménye, a sportoláshoz használt pályák energetikai viszonyai és a sporteszközök energetikája. <i>Technika, életvitel és gyakorlat: járművek fogyasztása, munkavégzése, közlekedésbiztonsági eszközök, technikai eszközök (autók, motorok).</i>
<i>Egyszerű gépek, hatások.</i> Érdekességek, alkalmazások. - Ókori gépezetek, mai alkalmazások. Az egyszerű gépek elvének felismerése az élővilágban. Egyszerű gépek az emberi szervezetben. - Alkalmazások, jelenségek: a fékút és a sebesség kapcsolata, a követési távolság meghatározása.	Tudja a gyakorlatban használt egyszerű gépek működését értelmezni, ezzel kapcsolatban feladatokat megoldani. Értse, hogy az egyszerű gépekkel munka nem takarítható meg.	<i>Biológia-egészségtan: élőlények mozgása, teljesítménye.</i>
<i>Energia és egyensúlyi állapot.</i>	Ismerje a stabil, labilis és közömbös egyensúlyi állapot fogalmát, és tudja alkalmazni egyszerű esetekben.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Energia, munkavégzés, munka; helyzeti energia, mozgási energia, rugalmas energia, munkatétel, mechanikai energia-megmaradás. Teljesítmény, hatások.	

A fejlesztés várt eredményei	A kísérletezési, mérési kompetencia, a megfigyelő, rendszerező készség fejlődése. A mozgástani alapfogalmak ismerete, grafikus feladatmegoldás. A newtoni mechanika szemléleti lényegének elsajátítása: az erő nem a mozgás fenntartásához, hanem a mozgásállapot megváltoztatásához szükséges. Egyszerű kinematikai és dinamikai feladatok megoldása. A kinematika és dinamika mindennapi alkalmazása. Folyadékok és gázok sztatikájának és áramlásának alapjelenségei és ezek felismerése a gyakorlati életben. Az energiatudatosság fejlődése.

11. évfolyam

Az egyes témák feldolgozása minden esetben a korábbi ismeretek, hétköznapi tapasztalatok összegyűjtésével, a kísérletezéssel, méréssel indul, de az ismeretszerzés fő módszere a tapasztalatokból szerzett információk rendszerezése, matematikai leírása, igazolása, ellenőrzése és az ezek alapján elsajátított ismeretanyag alkalmazása.

A diákok természetes érdeklődést mutatnak a kísérletek, jelenségek és azok megértése iránt. A kerettantervi ciklus a klasszikus fizika jól kísérletezhető témaköreit dolgozza fel, a tananyagot a tanulók általános absztrakciós szintjéhez és az aktuális matematikai tudásszintjéhez igazítja. Ily módon az elektromágnesség témája nem zárul le a gimnáziumi képzés első ciklusában.

A megismerés módszerei között fontos kiindulópont a gyakorlati tapasztalatszerzés, kísérlet, mérés, ehhez kapcsolódik a tapasztalatok összegzése, a törvények megfogalmazása szóban és egyszerű matematikai formulákkal. A fizikatanításban ma már nélkülözhetetlen segéd- és munkaeszköz a számítógép.

Célunk a korszerű természettudományos világkép alapjainak és a mindennapi élet szempontjából fontos gyakorlati fizikai ismeretek kellő mértékű elsajátítása. A tanuló érezze, hogy a fizikában tanultak segítséget adnak számára, hogy biztonságosabban, energiatudatosan, olcsóbban éljen, hogy a természeti jelenségeket megfelelően értse és tudja magyarázni, az általános reklámok ígéreteit helyesen tudja kezelni.

A 10% szabad felhasználású órákban azoknak a korábbi fizika érettségi feladatoknak az áttekintését (megoldását, elemzését) végezzük, melyek kapcsolódnak a tanév anyagához.

Az éves órakeret felosztása

A fejezetek címe	Óraszámok
1. Közel és távolhatás – Elektromos töltés, elektromos mező	10 (= 8 + 2)
2. A mozgó töltések elektromos tulajdonságú részecskék – egyenáram – vezetési típusok	21 (= 18 + 3)
3. Hőhatások és állapotváltozások – hőtani alapjelenségek, gáztörvények	9 (= 7 + 2)
4. Részecskék rendezett és rendezetlen mozgása – A molekuláris hőelmélet elemei	5 (= 4 + 1)
5. Energia, hő és munka – a hőtan főtételei	11 (= 8 + 3)
6. Hő felvétel, hőmérséklet-változás nélkül – halmazállapot-változások	6 (= 4 + 2)
7. Mindennapok hőtana	5 (= 3 + 2)
Az évi 10% szabad felhasználású óra (beépítve a fejezetekbe 7 óra)	
A tanév végi összefoglalás	5
Az óraszámok összege	72

1. Közel- és távolhatás – Elektromos töltés és elektromos mező

Célok és feladatok

- A testek különféle elektromos állapotának (negatív vagy pozitív többlettöltés, megosztás, polarizáció) értelmezése kísérleti megfigyelések, valamint a tanulók általános iskolai és kémiai előismereteinek felhasználásával.
- Annak tudatosítása, hogy az elektromos mező a részecskeszerkezetű anyaggal egyenrangú anyagfajta, amelynek alapvető szerepe van az elektromos jelenségekben, kölcsönhatásokban. Ezért fontos az elektromos mező mennyiségi jellemzése.
- A már ismert elektromos mennyiségekről (töltésmennyiség, feszültség) tanultak felelevenítése, pontosítása, bővítése, az energiafajták és megmaradási tételek (elektromos mező

energiája, töltésmegmaradás) kiterjesztése. Az elektromos mező konzervatív voltának tudatosítása.

- Az analógiák megmutatása (a gravitációs és az elektromos mező törvényei; egyenesen arányos fizikai mennyiségek hányadosával új fizikai mennyiségek értelmezése) a tanulók gondolkodásának és emlékezőképességének fejlesztése érdekében.
- A kísérleti megfigyelésre épülő induktív és a meglévő ismeretekre alapozó deduktív módszerek témához és a tanulókhoz igazodó megválasztásával bemutatni az elektromos mező néhány speciális típusát (pontoszerű töltés környezetében, elektromos vezető belsejében és környezetében, síkkondenzátornál).
- Egyszerű számításokkal gyakoroltatni, elmélyíteni az elektromos tulajdonságú részecskékre és mezőre vonatkozó ismereteket.
- Minél több gyakorlati példával érzékeltetni az elektrosztatikában tanultak jelentőségét a természetben és a technikában (földelés, árnyékolás, villám, villámhárító, kondenzátorok, balesetvédelem stb.)

A témakör feldolgozása

Tematikai egység	1. Közel- és távolhatás – Elektromos töltés, elektromos mező	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	Erő, munka, energia, elektromos tulajdonság, elektromos állapot, elektromos töltés, elektromos kölcsönhatások, a feszültség elemi fogalma.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az elektrosztatikus mező fizikai valóságként való elfogadtatása. A mező jellemzése a térerősség, potenciál és erővonalak segítségével. A problémamegoldó képesség fejlesztése jelenségek, kísérletek, mindennapi alkalmazások értelmezésével.	

Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
Elektrosztatikai alapjelenségek. Elektromos kölcsönhatás. Elektromos tulajdonságú részecskék, elektromos állapot. Elektromos töltés. Mindennapi tapasztalatok (vonzás, taszítás, pattogás, szikrázás öltözködésnél, fésülködésnél, fémek érintésénél). Vezetők, szigetelők, földelés. Miért vonzza az elektromos test a semleges testeket? A fénymásoló, lézernyomtató működése, Selényi Pál szerepe. Légköri elektromosság, a villám, védekezés a villámcsapás ellen.	A tanuló ismerje az elektrosztatikus alapjelenségeket, pozitív és negatív elektromos tulajdonságú részecskéket, ezek szerepét az elektromos állapot létrejöttében, az elektromos megosztás jelenségét. Tudjon ezek alapján egyszerű kísérleteket, jelenségeket értelmezni.	Kémia: elektron, proton, elektromos töltés, az atom felépítése, elektrosztatikus kölcsönhatások, kristályrácsok szerkezete. Kötés, polaritás, molekulák polaritása, fémes kötés, fémek elektromos vezetése. Matematika: egyenes és fordított arányosság, alpműveletek, egyenletrendezés, számok normálalakja, vektorok függvények.
Coulomb törvénye. (az első mennyiségi összefüggés az elektromosságtan történetében)	Ismerje a Coulomb-féle erőtvényt, értse a töltés mennyiségi fogalmát és a töltésmegmaradás törvényét.	

Az elektromos és gravitációs kölcsönhatás összehasonlítása. A töltés, mint az elektromos állapot mennyiségi jellemzője és mértékegysége. A töltésmegmaradás törvénye.		<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> balesetvédelem, földelés.
<i>Az elektromos mező</i>, mint a kölcsönhatás közvetítője. Kieg.: A szuperpozíció elve. Az elektromos térerősség, mint az elektromos mezőt jellemző vektormennyiség; a tér szerkezetének szemléltetése erővonalakkal. <i>A homogén elektromos mező.</i> Kieg.: Az elektromos fluxus. <i>Az elektromos mező munkája homogén mezőben. Az elektromos feszültség fogalma.</i> Feszültségértékek a gyakorlatban. Kieg.: A potenciál, ekvipotenciális felületek.	Ismerje a mező fogalmát, és létezését fogadja el anyagi objektumként. Tudja, hogy a sztatikus elektromos mező forrása/i az elektromos tulajdonságú részecskék. Ismerje a mezőt jellemző térerősséget, értse az erővonalak jelentését. Ismerje a homogén elektromos mező fogalmát és jellemzését. Ismerje az elektromos feszültség fogalmát. Tudja, hogy a töltés mozgatása során végzett munka nem függ az úttól, csak a kezdeti és végállapotok helyzetétől. Legyen képes homogén elektromos térrel kapcsolatos elemi feladatok megoldására.	
<i>Töltés eloszlása fémes vezetőn.</i> Jelenségek, gyakorlati alkalmazások: csúcshatás, villámhárító, elektromos koromleválasztó. Benjamin Franklin munkássága. Segner-kerék, Segner János András. Faraday-kalitka, árnyékolás. Miért véd az autó karosszériája a villámtól? Vezetékek elektromos zavarvédelme. Az emberi test elektromos feltöltődésének következménye.	Tudja, hogy a fémre felvitt töltések a felületen helyezkednek el. Ismerje az elektromos csúcshatás jelenségét, a Faraday-kalitka és a villámhárító működését, valamint gyakorlati jelentőségét.	
<i>A kapacitás fogalma.</i> A síkkondenzátor kapacitása. Kondenzátorok kapcsolása. <i>A kondenzátor energiája.</i> <i>Az elektromos mező energiája.</i> Kondenzátorok gyakorlati alkalmazásai (vaku, defibrillátor).	Ismerje a kapacitás fogalmát, a síkkondenzátor terét. Tudja értelmezni kondenzátorok soros és párhuzamos kapcsolását. Egyszerű kísérletek alapján tudja értelmezni, hogy a feltöltött kondenzátornak, azaz a kondenzátor elektromos terének energiája van.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Elektromos tulajdonság, elektromos állapot. Töltés, elektromos mező, térerősség, erővonalrendszer, feszültség, potenciál, kondenzátor, az	

	elektromos mező energiája.

2. A mozgó töltések – egyenáram

Célok és feladatok

- Közelebb hozni a fizikát a tanulókhoz az elektromosság tanítása közben megvalósítható kísérletek bemutatásával, értelmezésével és tanulói kísérletek, mérések lehetőségének biztosításával.
- Bővíteni a tanulónak az anyag két fajtájával (a részecskeszerkezetű és mező) kapcsolatos tudását.
- Annak tudatosítása, hogy az áramköri folyamatoknál is teljesül a töltés- és az energia-megmaradás törvénye.
- A klasszikus fizikai modellszerű gondolkodás gyakorlása a különböző vezetési típusok és a vezetők ellenállásának értelmezése kapcsán.
- Konkrét esetekben megmutatni, és ezzel tudatosítani, hogy a modellek használatának, valamint a fizikai törvényeknek érvényességi határa van (pl. szupravezetés).
- A jelenségek értelmezésével, azok érzékszerveinkkel közvetlenül fel nem ismerhető okokkal történő magyarázatával fejleszteni a tanulók absztrakciós képességét, fantáziáját; gondolkodtató kérdésekkel és számítási feladatokkal logikus gondolkodásra nevelni és elmélyíteni a tanultakat.
- Történelmi korokhoz és társadalmi, gazdasági igényekhez kapcsolva bemutatni az elektromosságtani ismeretek fejlődését.
- A mező fogalmának elmélyítése a mágneses mező vizsgálata, valamint a mágneses és elektromos mező kölcsönhatásának megismerése által.
- Az elektromos és mágneses mező jellemzési módjainak összehasonlítása, az analógia lehetőségeinek kihasználása, az eltérések indoklása révén az összehasonlító, megkülönböztető, rendszerező képességek fejlesztése.
- A tanult ismeretek széles körű gyakorlati szerepének és használhatóságának bemutatásával tudatosítani a fizika és általában a tudomány jelentőségét a társadalom, a gazdaság, az energiatakarékosság, a környezetvédelem területén és az egyén életében.
- A kerettanterv az elektromosságtani fejezetekre – a hőtannal ellentétben – a korábbiaknál lényegesen kevesebb óraszámot biztosít. Ezért a tananyag megnyugtató feldolgozásához ajánlott a kerettantervi órakeretet kissé átcsoportosítani, esetleg a szabad órakeretből is a kötelező tananyag feldolgozására, elmélyítésére fordítani.

A témakör feldolgozása

Tematikai egység	1. A mozgó töltések – egyenáram – vezetési típusok	Órakeret 21 óra
Előzetes tudás	Telep (áramforrás), áramkör, fogyasztó, áramerősség, feszültség.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az egyenáram értelmezése, mint az elektromos tulajdonságú részecskék áramlása. Az elektromos áram jellemzése hatásain keresztül (hőhatás, mágneses, vegyi és biológiai hatás). Az elméleten alapuló gyakorlati ismeretek kialakítása (egyszerű hálózatok ismerete, ezekkel kapcsolatos egyszerű számítások, telepek, akkumulátorok, elektromágnesek, motorok). Az energiatudatos, egészségtudatos és környezettudatos magatartás fejlesztése.	

Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
Az elektromos áram fogalma, kapcsolata a fémes vezetőkben zajló elektromos tulajdonságú részecskék rendezett mozgásával. <i>A zárt áramkör:</i> Jelenségek, alkalmazások: Volta-oszlop, laposelem, rúdelem. Volta és Ampère munkásságának jelentősége.	A tanuló ismerje az elektromos áram fogalmát, az áramerősség mértékegységét, az áramerősség és feszültség mérését. Tudja, hogy az egyenáramú áramforrások feszültségét, pólusainak polaritását nem elektromos jellegű belső folyamatok (gyakran töltésátrendeződéssel járó kémiai vagy más folyamatok) biztosítják. Ismerje az elektromos áramkör legfontosabb részeit, az áramkör ábrázolását kapcsolási rajzon.	<i>Kémia:</i> elektromos áram, elektromos vezetés, rácstípusok tulajdonságai és azok anyagszerkezeti magyarázata. Galvánelemek működése, elektromotoros erő. Ionos vegyületek elektromos vezetése olvadékokban és oldatban, elektrolízis. Vas mágneses tulajdonsága. <i>Matematika:</i> alpműveletek, egyenletrendezés, számok normálalakja, egyenes arány. <i>Biológia-egészségtan:</i> Az emberi test áramvezetése, áramütés hatása, hazugságvizsgáló, orvosi diagnosztika és terápiás kezelések.
Ohm törvénye, áram- és feszültségmérés. Analóg és digitális mérőműszerek használata. Fogyasztók (vezetékek) ellenállása. Fajlagos ellenállás. Fémek elektromos vezetése. Jelenség: szupravezetés. Az elektromos mező munkája az áramkörben. Az elektromos teljesítmény. Az elektromos áram hőhatása. Fogyasztók a háztartásban, fogyasztásmérés, az energiatakarékosság lehetőségei. Költségtakarékos világítás (hagyományos izzó, halogénlámpa, kompakt fénycső, LED-lámpa összehasonlítása)	Tudja Ohm törvényét. Legyen képes egyszerű számításokat végezni Ohm törvénye alapján. Ismerje az elektromos ellenállás mindhárom jelentését (test, annak egy tulajdonsága, és az azt jellemző mennyiség), fajlagos ellenállás fogalmát, mértékegységét és mérésének módját. Legyen kvalitatív képe a fémek elektromos ellenállásának klasszikus értelmezéséről. Tudja értelmezni az elektromos áram teljesítményét, munkáját. Legyen képes egyszerű számítások elvégzésére. Tudja értelmezni a fogyasztókon feltüntetett teljesítményadatokat. Az energiatakarékosság fontosságának bemutatása.	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> áram biológiai hatása, elektromos áram a háztartásban, biztosíték, fogyasztásmérők, balesetvédelem. Világítás fejlődése és korszerű világítási eszközök. Korszerű elektromos háztartási készülékek, energiatakarékosság. Környezetvédelem.
Összetett hálózatok. Ellenállások kapcsolása. Az eredő ellenállás fogalma, számítása. Ohm törvénye teljes áramkörre. <i>Elektromotoros erő (üresjárási feszültség) kapocsfeszültség, a belső ellenállás fogalma.</i>	Tudja a hálózatok törvényeit alkalmazni ellenállás-kapcsolások eredőjének számítása során. Ismerje a telepet jellemző elektromotoros erő (üresjárási feszültség) és a belső ellenállás fogalmát, Ohm törvényét teljes áramkörre.	

<i>Az áram vegyi hatása.</i> Kémiai áramforrások. <i>Az áram biológiai hatása.</i>	Tudja, hogy az elektrolitokban mozgó ionok jelentik az áramot. Ismerje az elektrolízis fogalmát, néhány gyakorlati alkalmazását. Értse, hogy az áram vegyi hatása és az élő szervezeteket gyógyító és károsító hatása között összefüggés van. Ismerje az alapvető elektromos érintésvédelmi szabályokat és azokat a gyakorlatban is tartsa be. Ismerje az elemek, akkumulátorok főbb jellemzőit és használatuk alapelveit.	<i>Informatika:</i> mikroelektronikai áramkörök, mágneses információrögzítés.
<i>Mágneses mező (permanens mágnesek).</i> <i>Az egyenáram mágneses hatása.</i> Áram és mágnes kölcsönhatása. Egyenes vezetőben folyó egyenáram mágneses mezőjének vizsgálata. A mágneses mezőt jellemző indukcióvektor fogalma, mágneses indukcióvonalak, mágneses fluxus. A vasmag (ferromágneses közeg) szerepe a mágneses hatás szempontjából. Az áramjárta vezetőt érő erőhatás mágneses mezőben. Az elektromágnes és gyakorlati alkalmazásai (elektromágneses daru, relé, hangszóró). <i>Az elektromotor működése.</i>	Permanens mágnesek kölcsönhatása, a mágnesek tere. Tudja bemutatni az áram mágneses terét egyszerű kísérlettel. Ismerje a tér jellemzésére alkalmas mágneses indukcióvektor fogalmát. Legyen képes a mágneses és az elektromos mező jellemzőinek összehasonlítására, a hasonlóságok és különbségek bemutatására. Tudja értelmezni az áramra ható erőt mágneses térben. Ismerje az egyenáramú motor működésének elvét.	
<i>Lorentz-erő – mágneses tér hatása mozgó szabad töltésekre.</i>	Ismerje a Lorentz-erő fogalmát és tudja alkalmazni néhány jelenség értelmezésére (katódsugárcső, ciklotron, sarki fény).	
Kulcsfogalmak / fogalmak	Áramkör, ellenállás, fajlagos ellenállás, az egyenáram teljesítménye és munkája, elektromotoros erő, belső ellenállás, az elektromos áram hatásai (hő, kémiai, biológiai, mágneses), elektromágnes, Lorentz-erő, elektromotor.	

3. Hőhatások és állapotváltozások – hőtani alapjelenségek, gáztörvények

Célok és feladatok

- Hőtani alapjelenségek törvényszerűségeinek bemutatása és alkalmazása a gyakorlatban. A hőtani jelenségek hasznos és káros megjelenése környezetünkben, ezeknek praktikus alkalmazása, illetve ezekhez való alkalmazkodás a mindennapi gyakorlatunkban.
- Az élőlények szubjektív hőérzete, mint a hőmérséklet fogalmának előkészítése, majd az objektív fogalom egzakt bevezetése, mérésének hőtáguláson alapuló tárgyalása.
- Megismertetni és definiálni a gázok állapothatározóit, mint a gáz adott állapotának egyértelmű jellemzőit. Törvényszerű összefüggések feltárása kísérleti úton a gázok állapothatározói között. A speciális állapotváltozások ábrázolása a p–V diagramon. Az állapotváltozások felismerése és megfigyeltetése a gyakorlati életben.
- Az ideális gáz mint *elméleti modell* bevezetése, új (praktikus) hőmérsékleti skála (Kelvin-skála) bevezetését teszi lehetővé.
- A Kelvin-skála abszolút jellege, a Kelvin- és Celsius-skála közötti kapcsolat alkalmazása egyszerű feladatok megoldásánál.

A témakör feldolgozása

Tematikai egység	3. Hőhatások és állapotváltozások – hőtani alapjelenségek, gáztörvények	Órakeret 9 óra
Előzetes tudás	A hőérzet szubjektív és relatív jellege. Hőmérséklet, hőmérséklet mérése. A gázokról kémiából tanult ismeretek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A hőtágulás tárgyalása, a jelenség, mint a klasszikus hőmérsékletmérésnek alapjelensége. A gázok anyagi minőségtől független hőtágulásán alapuló Kelvin-féle „abszolút” hőmérsékleti skála bevezetése. Gázok állapotjelzői közt fennálló összefüggések kísérleti és elméleti vizsgálata.	

Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
A hőmérséklet, hőmérők, hőmérsékleti skálák. Milyen a jó hőmérő, hogyan növelhető a pontossága? Hőtágulás. Szilárd anyagok lineáris, felületi és térfogati hőtágulása. Folyadékok térfogati hőtágulása. Csökken vagy növekszik a táguló fémlemezben vágott köralakú nyílás? Hogyan változik az edények űrtartalma a hőtáguláskor?	Ismerje a tanuló a hőmérséklet-mérésre leginkább elterjedt Celsius-skálát, néhány gyakorlatban használt hőmérő működési elvét. Legyen gyakorlata hőmérsékleti grafikonok olvasásában. Ismerje a hőtágulás jelenségét szilárd anyagok és folyadékok esetén. Tudja a hőtágulás jelentőségét a köznapi életben, ismerje a víz különleges hőtágulási sajátosságát, és szerepét az élővilágban.	Kémia: a gáz fogalma és az állapothatározók közötti összefüggések: Avogadro törvénye, moláris térfogat. Matematika: a függvény fogalma, grafikus ábrázolás, egyenletrendezés, exponenciális függvény. Biológia–egészségtan: Víziállatok élete télen a befagyott tavakban, folyókban. Testnevelés és sport: sport nagy magasságokban (hegymászás,
Gázok állapotjelzői, összefüggéseik Boyle–Mariotte-törvény, Gay–Lussac-törvények. <i>A Kelvin-féle gázhőmérsékleti</i>	Ismerje a tanuló a gázok alapvető állapotjelzőit, az állapotjelzők közötti páronként kimérhető összefüggéseket. Ismerje a Kelvin-féle hőmérsékleti skálát, és legyen	

<i>skála.</i>	képes a két alapvető hőmérsékleti skála közti átszámításokra. Tudja értelmezni az abszolút nulla fok jelentését. Tudja, hogy a gázok döntő többsége átlagos körülmények között (normál légnyomás, nem túl alacsony hőmérséklet) az anyagi minőségüktől függetlenül hasonló fizikai sajátságokat mutat. Ismerje az ideális gáz fogalmát, és az ideális gázok állapotjelzői között felírható speciális összefüggéseket, az egyesített gáztörvényt, és tudjon ennek segítségével egyszerű feladatokat megoldani.	ejtőernyőzés), sportolás a mélyben (búvárkodás). <i>Biológia–egészségtan:</i> keszonbetegség, hegyi betegség, madarak repülése. <i>Földrajz:</i> széltérképek, nyomástérképek, hőtérképek, áramlások.
<i>Az ideális gáz állapotegyenlete.</i> Lehetséges-e, hogy a gáznak csak egyetlen állapotjelzője változzon?	Tudja a gázok állapotegyenletét, mint az állapotjelzők közt fennálló általános összefüggést. Ismerje az izoterm, izochor és izobár állapotváltozások összefüggéseit, mint az állapotegyenlet speciális eseteit.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Hőmérséklet, hőmérsékletmérés, hőmérsékleti skála, lineáris és térfogati hőtágulás, állapotegyenlet, egyesített gáztörvény, állapotváltozás, izochor, izoterm, izobár változás, Kelvin-skála.	

4. Részecskék rendezett és rendezetlen mozgása – A molekuláris hőelmélet elemei

Célok és feladatok

- Az ideális gáz állapotváltozásai törvényszerűségeinek értelmezése a gázok golyómodellje alapján.
- A gáztörvények univerzális jellegének értelmezése a gáزرészecskék, mint szerkezet nélküli golyók egyformasága alapján.
- A gázok részecskemodelljének sikeres működése, mint a 19. századi atomhipotézis egyik első megerősítésének bemutatása.
- A gázok belső energiájának összekapcsolása a gáزرészecskék rendezetlen mozgásával. A belső energia, mint a kaotikus mozgás mérhető jellemzője.
- A belső energia és a hőmérséklet, a hőközlés kapcsolata, az I. főtétel megértésének előkészítése.

A témakör feldolgozása

Tematikai egység	4. Részecskék rendezett és rendezetlen mozgása – a molekuláris hőelmélet elemei	Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	Az anyag atomos szerkezete, az anyag golyómodellje, gázok nyomása, rugalmas ütközés, lendületváltozás, mozgási energia, kémiai részecskék tömege.	
A tematikai	Az ideális gáz modelljének jellemzői. A gázok makroszkopikus	

egység nevelési- fejlesztési céljai	jellemzőinek értelmezése a modell alapján, a nyomás, hőmérséklet – átlagos kinetikus energia, „belső energia”. A melegítés hatására fellépő hőmérséklet növekedésének és a belső energia változásának a modellre alapozott fogalmi összekapcsolása révén a hőtan főtételek megértésének előkészítése.

Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek		Követelmények	Kapcsolódási pontok
Az ideális gáz kinetikus modellje.		A tanuló ismerje a gázok univerzális tulajdonságait magyarázó részecskemodellt.	Kémia: gázok tulajdonságai, ideális gáz.
A gáz nyomásának és hőmérsékletének értelmezése.		Értse a gáz nyomásának és hőmérsékletének a modellből kapott szemléletes magyarázatát.	
Az ekvipartíció tétele, a részecskék szabadsági fokának fogalma. Gázok moláris és fajlagos hőkapacitása.		Ismerje az ekvipartíció-tételt, a gázz részecskék átlagos kinetikus energiája és a hőmérséklet közti kapcsolatot. Lássa, hogy a gázok melegítése során a gáz részecskéinek összenergiája nő, a melegítés lényege energiaátadás.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Modellalkotás, kinetikus gázmodell, nyomás, hőmérséklet, átlagos kinetikus energia, ekvipartíció.		

5. Energia, hő és munka – a hőtan főtételei

Célok és feladatok

- Bemutatni a testek belső energiájának rendezetlen és rendezett megváltoztatási módjait. A külső mechanikai munkavégzés és a hőközlés egyenértékűségének szemléltetése gyakorlati példákon keresztül.
- A hőtan I. főtételének szóbeli és mennyiségi megfogalmazása.
- Az I. főtételnek mint az energiamegmaradás általánosításának bemutatása.
- A gázok tárgyalt speciális állapotváltozásainak energetikai vizsgálata az I. főtétel alapján.
- A hőtani folyamatok és a „súrlódásmentes” mechanikai jelenségek lefolyásának összehasonlítása. A reverzibilitás és az irreverzibilitás fogalmának gyakorlati példákon való szemléltetése. A hőtan II. főtételének megfogalmazása.
- A hőerőgépek hatásfoka, elvi korlátainak bemutatása. Az örökmozgók („tökéletes hőerőgépek”) elvi lehetetlenségének szemléltetése gyakorlati példákon.
- Felhívni a figyelmet a gyakorlati életben gyakran tapasztalható áltudományos próbálkozásokra.
- A főtételek univerzális – a természettudományok mindegyikére érvényes – jellegének bemutatása konkrét eseteken keresztül.

A témakör feldolgozása

Tematikai egység	5. Energia, hő és munka – a hőtan főtételei	Órakeret 11 óra
Előzetes tudás	Munka, kinetikus energia, energia-megmaradás, hőmérséklet, melegítés.	

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A hőtán fűtőteleinek tárgyalása során annak megértetése, hogy a természetben lejátszódó folyamatokat általános törvények írják le. Az energiafogalom általánosítása, az energia-megmaradás törvényének kiterjesztése. A termodinamikai gépek működésének értelmezése, a termodinamikai hatásfok korlátos voltának megértetése. Annak elfogadtatása, hogy energia befektetése nélkül nem működik egyetlen gép, berendezés sem, sem elsőfajú, sem pedig másodfajú örökmozgók nem léteznek. A hőtani fűtőtelek univerzális (a természettudományokra általánosan érvényes) tartalmának bemutatása.

Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
<i>Melegítés munkavégzéssel.</i> (Az ősemler tűzgyújtása, járművek fékberendezésének túlmelegedése, a világűrből érkező testek: űrhajók, meteoritok „hullócsillagok” felmelegedése stb.) <i>A belső energia fogalmának kialakítása.</i> A belső energia megváltoztatásának módjai.	Tudja, hogy a melegítés lényege az állapotváltozás, energiaátadás, és hogy nincs „hőanyag”! Ismerje a tanuló a belső energia fogalmát, mint a gázrészecskék mozgási energiájának összegét. Tudja, hogy a belső energia melegítéssel és/vagy munkavégzéssel változtatható meg.	<i>Kémia:</i> exoterm és endoterm folyamatok, termokémia, Hess-tétel, kötésenergia, reakcióhő, égéshő, elektrolízis. Gyors és lassú égés, tápanyag, energiatartalom (ATP), a kémiai reakciók iránya, megfordítható folyamatok, kémiai egyensúlyok, stacionárius állapot, élelmiszer-kémia.
<i>A termodinamika I. fűtőtele.</i> Hogyan melegítheti fel a kovács a megmunkálandó vasdarabot, ha elfogyott a tüzelője? Hűlhet-e a gáz, ha melegítjük? Lásd szén-dioxid patron becsavarását! Alkalmazások konkrét fizikai, kémiai, biológiai példákön. Egyszerű számítások.	Ismerje a termodinamika I. fűtőtelét, mint az energia-megmaradás általánosított megfogalmazását. Az I. fűtőtel alapján tudja energetikai szempontból értelmezni a gázok korábban tanult speciális állapotváltozásait. Kvalitatív példák alapján fogadja el, hogy az I. fűtőtel általános természeti törvény, amely fizikai, kémiai, biológiai, geológiai folyamatokra egyaránt érvényes.	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> Folyamatos technológiai fejlesztések, innováció. Hőerőművek gazdaságos működtetése és környezetvédelme.
<i>Hőerőgép.</i> Ideális gázzal végzett körfolyamatok. A hőerőgépek hatásfoka. Miért sokkal jobb hatásfokú egy elektromos autó, mint egy benzinnel működő? Az élő szervezet hőerőgépszerű működése. A favágók sok zsíros ételt esznek, még sem híznak el, vajon miért?	Gázok körfolyamatainak elméleti vizsgálata alapján értse meg a hőerőgép, hűtőgép, hőszivattyú működésének alapelvét. Tudja, hogy a hőerőgépek hatásfoka lényegesen kisebb, mint 100%. Tudja kvalitatív szinten alkalmazni a fűtőtel a gyakorlatban használt hőerőgépek, működő modellek energetikai magyarázatára. Energetikai szempontból lássa a lényegi hasonlóságot	<i>Földrajz:</i> környezetvédelem, a megújuló és nem megújuló energia fogalma. <i>Biológia–egészségtan:</i> az „éltető Nap”, élő szervezetek hőháztartása, öltözködés, állattartás.

	a hőerőgépek és az élő szervezetek működése között.	<i>Magyar nyelv és irodalom; idegen nyelvek:</i> Madách Imre??, Tom Stoppard???. <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; vizuális kultúra:</i> a Nap kitüntetett szerepe a mitológiában és a művészetekben. A beruházás megtérülése, megtérülési idő, takarékoság. <i>Filozófia; magyar nyelv és irodalom:</i> Madách: Az ember tragédiája, eszkimó szín, a Nap kihűl, az élet elpusztul.
Az „örökmozgó” lehetetlensége. Higgyünk-e a vízzel működő autó létezésében?	Tudja, hogy „örökmozgó” („energiabetáplálás” nélküli hőerőgép) nem létezhet! Másodfokú sem: nincs 100%-os hatásfokú hőerőgép.	
A természeti folyamatok iránya. Lehetséges-e Balaton befagyásakor felszabaduló hővel lakást fűteni? A spontán termikus folyamatok iránya, a folyamatok megfordításának lehetősége. Felemelkedhet-e a földről egy kezdetben forró vasgolyó, hűlés közben?	Ismerje a reverzibilis és irreverzibilis változások fogalmát. Tudja, hogy a természetben az irreverzibilitás a meghatározó. Kísérleti tapasztalatok alapján lássa, hogy különböző hőmérsékletű testek közti termikus kölcsönhatás iránya meghatározott: a magasabb hőmérsékletű test energiája csökken az alacsonyabb hőmérsékletűé pedig nő; a folyamat addig tart, amíg a hőmérsékletek ki nem egyenlítődnek. A spontán folyamat iránya csak „energiabefektetés” árán változtatható meg.	
A termodinamika II. főtétele.	Ismerje a hőtan II. főtétele, annak többféle megfogalmazását és tudja, hogy kimondása tapasztalati alapon történik. Tudja, hogy a hőtan II. főtétele általános természettörvény, a fizikán túl minden természettudomány és a műszaki tudományok is alapvetőnek tekintik.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Főtételek, hőerőgépek, reverzibilitás, irreverzibilitás, elsőfajú és másodfajú örökmozgó.	

6. Hő felvétel hőmérséklet-változás nélkül – halmazállapot-változások

Célok és feladatok

- Halmazállapot-változások áttekintése. Anyagszerkezettel összefüggő energetikai elemzése. Halmazállapot-változások jelentőségének bemutatása a természetben, és a gyakorlati életben való alkalmazása (távfűtés stb.).
- A víz fagyáskor bekövetkező térfogatváltozásának gyakorlati és élettani vonatkozásainak tárgyalása. Az emberi tevékenység alkalmazkodása a tapasztalt törvényszerűséghez.
- A környezetünkben lévő anyagok megszokott, és szokatlan halmazállapot – formáinak bemutatása – (gáz-halmazállapotú levegő, folyékony nitrogén, szilárd szén-dioxid stb.)

A témakör feldolgozása

Tematikai egység	6. Hő felvétel hőmérsékletváltozás nélkül – halmazállapot-változások	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	Halmazállapotok anyagszerkezeti jellemző, a hőtan főtételei.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A halmazállapotok jellemző tulajdonságainak és a halmazállapot-változások energetikai hátterének tárgyalása, bemutatása. A halmazállapot-változásokkal kapcsolatos mindennapi jelenségek értelmezése a fizikában és a társ-természettudományok területén is.	

Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
A halmazállapotok makroszkopikus jellemzése, energetika és mikroszerkezeti értelmezése. Miért folyik ki a víz a felfordított pohárból, és miért marad pohár alakú a benne megfagyott, de már olvadó jég-henger, ha kiborítjuk? Melegít-e a jegesedő Balaton? Hova lesz a fagyáskor elvont hő?	A tanuló tudja, hogy az anyag különböző halmazállapotait (szilárd, folyadék- és gázállapot) makroszkopikus fizikai tulajdonságaik alapján jellemezni. Látja, hogy ugyanazon anyag különböző halmazállapotai esetén a belsőenergia-értékek különböznek, a halmazállapot megváltoztatása mindig energianövekedéssel vagy energiacsökkenéssel járó folyamat.	Matematika: a függvény fogalma, grafikus ábrázolás, konstans függvény Egyenletrendezés. Kémia: halmazállapotok és halmazállapot-változások, exoterm és endoterm folyamatok, kötési energia, képződéshő, reakcióhő, üzemanyagok égése, elektrolízis.
Az olvadás és a fagyás jellemzői. A halmazállapot-változás energetikai értelmezése. Jelenségek, alkalmazások: A hűtés mértéke és a hűtési sebesség meghatározza a megszilárduló anyag mikro-szerkezetét és ezen keresztül sok tulajdonságát. Fontos a kohászatban, mirelitiparban. Ha a hűlés túl gyors, nincs kristályosodás – az olvadék üveggé szilárdul meg, nincs sejtroncsolódás.	Ismerje az olvadás, fagyás fogalmát, jellemző mennyiségeit (olvadáspont, olvadáshő). Legyen képes egyszerű, halmazállapot-változással járó kalorikus feladatok megoldására. Ismerje a fagyás és olvadás szerepét a mindennapi életben.	Biológia-egészségtan: a táplálkozás alapvető biológiai folyamatai, ökológia, az „éltető Nap”, hőháztartás, öltözködés. Technika, életvitel és gyakorlat: folyamatos technológiai fejlesztések, innováció.
Párolgás és lecsapódás (forrás). A párolgás (forrás), lecsapódás jellemzői. Halmazállapot-változások a természetben. A halmazállapot-változás energetikai értelmezése. Jelenségek, alkalmazások: a „kuktafazék” működése (a forráspont nyomásfüggése), a párolgás hűtő hatása, szublimáció, deszublimáció	Ismerje a párolgás, forrás, lecsapódás, szublimáció, deszublimáció jelenségét, mennyiségi jellemzőit. Legyen képes egyszerű számítások elvégzésére, a jelenségek felismerésére a hétköznapi életben (időjárás). Ismerje a forráspont nyomásfüggésének gyakorlati jelentőségét és annak alkalmazását.	Földrajz: környezetvédelem, a megújuló és nem megújuló energia fogalma.

desztilláció, szárítás, kámfor, szilárd szagtalanítók, naftalin alkalmazása háztartásban, csapadékformák.	Legyen képes egyszerű, halmazállapot-változással járó kalorikus numerikus feladatok megoldására (számítással).	
Kulcsfogalmak/fogalmak	Halmazállapot (gáz, folyadék, szilárd), halmazállapot-változás (olvadás, fagyás, párolgás, lecsapódás, szublimáció, deszublimáció, forrás).	

7. Mindennapok hőtana

Célok és feladatok

- A fizika és a környezetünkben előforduló hőjelenségek kapcsolatának, az ezekre vonatkozó fizikai ismeretek hasznosságának tudatosítása.
- Társadalmunkban előforduló aktuális eseményeknek (megújuló energia program, gázvezeték-építés stb), háztartási tevékenységünknek elemző vizsgálata a tanult hőtani ismeretek alapján.
- Önálló projektmunka tervezése, végzése és bemutatása a modern információforrások és segédeszközök (internet, számítógépes projektor stb.) felhasználásával.
- A választott és kijelölt témák feldolgozásában az egyéni és csoportmunka vegyes alkalmazása.

A témakör feldolgozása

Tematikai egység	7. Mindennapok hőtana	Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	Az eddig tanult hőtani ismeretek és tapasztalatok.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A fizika és a mindennapi jelenségek kapcsolatának, a fizikai ismeretek hasznosságának tudatosítása. Kis csoportos projektmunka otthoni, internetes és könyvtári témakutatással, adatgyűjtéssel, kísérletezés tanári irányítással. A csoportok eredményeinek bemutatása, közös tanórai megvitatása, értékelése.	

Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Feldolgozásra ajánlott témák: – Halmazállapot-változások a természetben. – Korszerű fűtés, hőszigetelés a lakásban. – Hőkamerás felvételek. – Hogyan készít meleg vizet a napkollektor. – Hőtan a konyhában. – Naperőmű. – A vízerőmű és a hőerőmű összehasonlító vizsgálata. – Az élő szervezet, mint termodinamikai gép. – Az UV és az IR sugárzás élettani hatása.	Kísérleti munka tervezése csoportmunkában, a feladatok felosztása. A kísérletek megtervezése, a mérések elvégzése, az eredmények rögzítése. Az eredmények nyilvános bemutatása kiselőadások, kísérleti bemutató formájában.	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> takarékoság, az autók hűtési rendszerének téli védelme. <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> beruházás megtérülése, megtérülési idő. <i>Biológia–egészségtan:</i> táplálkozás, ökológiai problémák. A hajszálcsövesség szerepe növényeknél, a levegő páratartalmának hatása

– Látszólagos „örökmozgók” működésének vizsgálata.		az élőlényekre, fagykár a gyümölcsösökben, üvegházhatás, a vérnyomásra ható tényezők. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> <i>Madách Imre: Az ember tragédiája</i> (eszkimó szín).
Kulcsfogalmak/ fogalmak	A hőtani tematikai egységek kulcsfogalmai.	

A fejlesztés várt eredményei	A kísérletezési, mérési kompetencia, a megfigyelő, rendszerező készség fejlődése. Az elektrosztatika alapjelenségei és fogalmai, az elektromos és a mágneses mező fizikai objektumként való elfogadása. Az áramokkal kapcsolatos alapismeretek és azok gyakorlati alkalmazásai, egyszerű feladatok megoldása. A gázok makroszkopikus állapotjelzői és összefüggéseik, az ideális gáz golyómodellje, a nyomás és a hőmérséklet kinetikus értelmezése golyómodellel. Hőtani alapfogalmak, a hőtan főtételei, hőerőgépek elemi szintű, de alkalmazni képes ismerete. Annak felismerése, hogy gépeink működtetése és az élő szervezetek működése is energiacsökkenéssel járó folyamat, ezért tartósan, csak energia „befektetése árán” valósíthatók meg. Mivel ezekben nem csak a cél szempontjából elengedhetetlen változások vannak, a befektetett energia jelentős része „elvész”, a működésben nem hasznosul, ezért a „tökéletes hőerőgép” és „örökmozgó” létezése elvileg kizárt. Mindennapi környezetünk hőtani vonatkozásainak ismerete. Az energiatudatosság fejlődése.

12. tanév

Célok és feladatok

A képzés második szakasza a matematikailag igényesebb mechanikai és elektrodinamikai tartalmakat (rezgések, indukció, elektromágneses rezgések, hullámok), az optikát és a modern fizika két nagy témakörét: a héj- és magfizikát, valamint a csillagászat-asztrofizikát dolgozza fel. A mechanikai, elektrodinamika és az optika esetén a jelenségek és a törvények megismerésén az érdekességek és a gyakorlati alkalmazásokon túl fontos az alapszintű feladat- és problémamegoldás. A modern fizikában a hangsúly a jelenségeken, gyakorlati vonatkozásokon van.

Az atommodellek fejlődésének bemutatása jó lehetőséget ad a fizikai törvények feltárásában alapvető modellezés lényegének koncentrált bemutatására. Az atomszerkezetek megismerésén keresztül jól kapcsolható a fizikai és a kémiai ismeretanyag, illetve megtárgyalható a kémiai kötésekkel összetartott kristályos és cseppfolyós anyagok mikro szerkezete és fizikai sajátosságai közti kapcsolat. Ez utóbbi témának fontos része a félvezetők tárgyalása.

A magfizika tárgyalása az elméleti alapon túl magába foglalja a nukleáris technika

kérdéskörét, annak kockázati tényezőit is. A *Csillagászat és asztrofizika* fejezet a klasszikus csillagászati ismeretek rendszerezése után a magfizikához jól kapcsolódó csillagszerkezeti és kozmológiai kérdésekkel folytatódik. A fizika tematikus tanulásának záró éve döntően az ismeretek bővítését és rendszerezését szolgálja, bemutatva a fizika szerepét a mindennapi jelenségek és a korszerű technika értelmezésében, és hangsúlyozva a felelősséget környezetünk megóvásáért. A heti két órában tanult fizika alapot ad, de önmagában nem elegendő a fizika érettségi letételéhez, illetve a szakirányú (természettudományos és műszaki) felsőoktatásba történő bekapcsolódáshoz. Az eredményes vizsgázáshoz és a továbbtanuláshoz. 11–12. évfolyamon intenzív kiegészítő foglalkozásokat kell szervezni. A kiegészítő felkészítés része kell, hogy legyen a szükséges matematikai ismeretek, a fizikai feladatmegoldás, kísérleti készség fejlesztése.

A 10% szabad felhasználású órákban azoknak a korábbi fizika érettségi feladatoknak az áttekintését (megoldását, elemzését) végezzük, melyek kapcsolódnak a tanév anyagához.

Az éves órakeret felosztása

A fejezetek címe	Óraszámok
1. Mechanikai rezgések és hullámok (*)	10 (= 9 + 1)
2. Mágnesség és elektromosság – elektromágneses indukció, váltóáramú hálózatok	12 (= 11 + 1)
3. Rádió, televízió, mobiltelefon. Elektromágneses rezgések és hullámok	4 (= 4 + 0)
4. Hullám- és sugáoptika	8 (= 7 + 1)
5. Az atom szerkezete. A modern fizika születése (*)	12 (= 11 + 1)
6. Az atommag is részekre bontható! A magfizika elemei (*)	10 (= 9 + 1)
7. Csillagászat és asztrofizika	4 (= 3 + 1)
Az évi 10% szabad felhasználású óra (beépítve a *-os fejezetekbe 3 óra)	
A tanév végi összefoglalás	4
Az óraszámok összege	64

1. Mechanikai rezgések és hullámok

E fejezet tartalmának feldolgozása azért is fontos, mert napjainkban, az élet minden részében jelentős szerepe van az elektromos váltakozó áram, valamint az elektromágneses hullámok gyakorlati alkalmazásának, és ezek még elemi szinten sem érthetők meg a mechanikai rezgések és hullámok általános, legalább kvalitatív szintű, alkalmazni képes ismerete nélkül.

Célok és feladatok

- Harmonikus rezgések és hullámok kísérleti vizsgálata, (trigonometria nélküli) leírása jellemző mennyiségekkel. Tudatosítani a fizikai jelenségek lényegét bemutató, egyszerű, érthető, de mégis pontos kvalitatív értelmezési lehetőségét is. Ismerjék fel és tudják kvalitatív módon jellemezni a rezgéseket, vegyék észre, hogy a rezgés időben periodikus mozgás, változás.
- Tudják értelmezni, felismerni a harmonikus rezgőmozgásokat és a rezgéseket jellemző mennyiségeket (T ; f ; A ; y), kapcsolatukat az egyenletes körmozgással; tudják ezeket a mennyiségeket alkalmazni, és a rezgésidőt kiszámítani.
- Összehasonlítani az egyenletes körmozgást és a harmonikus rezgőmozgást végző agyagi pont vetületének mozgását. Következtetéseket levonni a megfigyelésekből és a körmozgásra vonatkozó eddigi ismeretekből. Eljutni a rezgésidő kiszámításához.

- Kísérletek alapján megvizsgálni a rezgést befolyásoló külső hatásokat és azok következményét. Erősíteni a kölcsönhatás fogalmát.
- A rugalmas erő és az energiaviszonyok változásait vizsgálva ismerjék fel a rendszeren belüli energiaváltozásokat és az energia-megmaradás törvényének érvényesülését, a zárt rendszer alkalmazásához szükséges elhanyagolásokat; a külső hatások következményeit a rezgő test mozgására (csillapodás, csatolt rezgés, rezonancia), tudják mindennapi példák alapján megmagyarázni ezek káros, illetve hasznos voltát.
- Megmutatni a rezgések (lengések) és hullámok sokféleségét, fontosságát az élet minden területén. Erősíteni az összehasonlítás, a csoportosítás, rendszerezés, rendszerbe foglalás képességét (pl. a hullámfajták ismertetőjegyeinek vizsgálatánál).
- Tudják értelmezni az ingamozgást, ismerjék fel hasonlóságát és különbözőségét a rezgőmozgással; tudják mennyiségekkel is jellemezni a fonálingát (l ; T ; f); ismerjék és tudják alkalmazni a fonálinga lengésidő-képletét; vegyék észre a lengésidő állandóságának feltételeit és kapcsolatát az időméréssel. Értsék meg a fenti megállapítások érvényességi határát.
- Tudatosítani, hogy a növekedés, csökkenés, általában a változás nemcsak egyenletes lehet, nemcsak lineáris függvénykapcsolattal írható le, hanem másként is.
- Ismerjék a mechanikai hullámok fogalmát, fajtáit, tudjanak példát mondani ezekre a mindennapi életből. Tudják kvalitatív, majd a hullámmozgást leíró mennyiségekkel jellemezni és csoportosítani a mechanikai hullámokat, vegyék észre, hogy a hullámmozgás időben és térben is periodikus.
- Ismerjék a hullámok két alaptípusát (transzverzális, longitudinális), tudják ezeket megkülönböztetni, vegyék észre a bennük és leírásukban lévő azonosságokat, illetve különbözőségeket.
- Tudják értelmezni és felismerni a harmonikus hullámokat és a hullámmozgások jellemző mennyiségeit (T ; λ ; A ; c).
- Előkészíteni az elektromágneses rezgések és hullámok tárgyalását a mechanikai rezgések és hullámok kísérletekkel láthatóvá tett, szemléletes tárgyalásával, valamint az itt szerzett ismeretek általánosításával.
- Ismerjék a hullámok viselkedését új közeg határán, a visszaverődés, törés törvényeit, az interferencia jelenségét; az állóhullám fogalmát, a hullámhossznak és a kötél hosszának kapcsolatát.
- Tudják, hogy a hang közegben terjedő sűrűsödés és ritkulás (longitudinális hullám), ami energiaváltozással jár; a hangforrás mindig rezgő test.
- Tudjanak különbséget tenni a hanghullám, a bennünk keltett hangérzet és a hangélmény között.
- Legyenek tájékozottak a hangszerek fajtái között, és ismerjék azok közül néhány működésének fizikai elvét, ismerjék a hétköznapi hangtani fogalmak fizikai értelmezését (hangmagasság, hangerősség, hangszín; alaphang, felhang, hangsor, hangköz).
- Tudják alkalmazni a hullámokról szerzett ismereteket a hangjelenségek magyarázatánál (pl. visszhang, hangelhajlás, hangszigetelés, mozgó hangforrások hangmagasságának megváltozása a mellettünk történő elhaladásuk közben) stb., legyenek tisztában a zajártalom károsító hatásával és elkerülésének lehetőségeivel.
- Bemutatni és kapcsolatot teremteni egy jelenség különféle szemlélése között, megmutatni a fizika és a hang, valamint a zene kapcsolatát. Felhívni a figyelmet a hangártalom következményeire és az ellene történő védekezés lehetőségeire.

A témakör feldolgozása

Tematikai egység	1. Mechanikai rezgések és hullámok	Órakeret: 10 óra

Előzetes tudás	A forgásszögek szögfüggvényei. A dinamika alapegyenlete, a rugó erőtvénnyel, kinetikus energia, rugóenergia, sebesség, gyorsulás, hangtani jelenségek, alapismeretek.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A mechanikai rezgések tárgyalásával a váltakozó áramok és az elektromágneses rezgések megértésének előkészítése. A rezgések szerepének bemutatása a mindennapi életben. A mechanikai hullámok tárgyalása. A rezgésállapot terjedésének, és a hullám időbeli és térbeli periodicitásának leírásával az elektromágneses hullámok megértését alapozza meg. Hangtan tárgyalása a fizikai fogalmak és a köznap jelenségek összekapcsolásával.

Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
Hogyan mozog a felfüggesztett rugóra erősített és nyugalmi helyzetéből függőlegesen lefelé kimozdított test? <i>A rugóra akasztott rezgő test kinematikai vizsgálata.</i> <i>A rezgésidő meghatározása.</i> <i>A rezgés dinamikai vizsgálata.</i>	A tanuló ismerje a rezgő test jellemző paramétereit (amplitúdó, rezgésidő, frekvencia). Ismerje és tudja grafikusán ábrázolni a mozgás kitérés-idő, sebesség-idő, gyorsulás-idő függvényeit. Tudja, hogy a rezgésidőt a test tömege és a rugóállandó határozza meg, de a kitérés-től független. Tudja, hogy a harmonikus rezgés dinamikai feltétele a lineáris erőtvénnyel által leírt erőhatás érvényesülése. Legyen képes felírni a rugón rezgő test mozgásegyenletét.	<i>Matematika:</i> periodikus függvények. <i>Filozófia:</i> az idő filozófiai kérdései. <i>Informatika:</i> az informatikai eszközök működésének alapja, az órajel.
Egy rugóra erősített test rezgése közben minek milyen energiája változik? Minek tekinthető a rugó és a ráerősített test rezgés közben, ha eltekinthetünk a közegellenállástól, a rugó felmelegedésétől stb.? <i>A rezgőmozgás energetikai vizsgálata.</i> A mechanikai energia-megmaradás harmonikus rezgés esetén.	Legyen képes az energiaviszonyok kvalitatív értelmezésére a rezgés során: pl. tudja, hogy a vízszintes felületen rezgőmozgást végző kiskocsinál, ha a feszülő rugó energiája nő, akkor a testnek a mozgási energiája csökken, majd fordítva. Ha a csillapító hatások elhanyagolhatók, akkor a rezgésre vonatkoztatott mechanikai energia-megmaradás törvénye teljesül. Tudja, hogy a környezeti hatások (súrlódás, közegellenállás) miatt a rezgés csillapodik. Ismerje a rezonancia jelenségét és ennek gyakorlati jelentőségét.	

A hullám fogalma és jellemzői. Hullámterjedés egy dimenzióban, kötélhullámok. Felületi hullámok. Hullámok visszaverődése, törése. Hullámok találkozása, állóhullámok. Hullámok interferenciája, az erősítés és a gyengítés feltételei. Térbeli hullámok. Jelenségek: földrengéshullámok, lemeztectonika.	A tanuló tudja, hogy a mechanikai hullám a rezgésállapot terjedése valamely közegben, miközben anyagi részecskék nem haladnak a hullámmal, a hullámban energia terjed. Kötélhullámok esetén értelmezze a jellemző mennyiségeket (hullámhossz, periódusidő). Ismerje a terjedési sebesség, a hullámhossz és a periódusidő kapcsolatát. Ismerje a longitudinális és a transzverzális hullámok fogalmát. Hullámkadas kísérletek alapján értelmezze a hullámok visszaverődését, törését. Tudja, hogy a hullámok akadálytalanul áthaladhatnak egymáson. Értse az interferencia jelenségét és értelmezze erősítés és gyengítés (kioltás) feltételeit. Tudja, hogy alkalmas frekvenciájú rezgés állandósult hullámállapotot (állóhullám) eredményezhet.	
A hang mint a térben terjedő hullám. A hang fizikai jellemzői. Alkalmazások: hallásvizsgálat. Hangszerek, a zenei hang jellemzői. Ultrahang és infrahang. A zajszennyeződés fogalma.	Tudja, hogy a hang mechanikai rezgés, ami a levegőben longitudinális hullámként terjed. Ismerje a hangmagasság, a hangerősség, a terjedési sebesség fogalmát. Legyen képes legalább egy hangszer működésének magyarázatára. Ismerje az ultrahang és az infrahang fogalmát, gyakorlati alkalmazását. Ismerje a hallás fizikai alapjait, a hallásküszöb és a zajszennyezés fogalmát.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Harmonikus rezgés, lineáris erőtvörvény, rezgésidő, hullám, hullámhossz, periódusidő, transzverzális hullám, longitudinális hullám, hullámtörés, interferencia, állóhullám, hanghullám, hangsebesség, hangmagasság, hangerő, rezonancia.	

2. Mágnesség és elektromosság –

Elektromágneses indukció, váltóáramú hálózatok

Célok és feladatok

- Gyakorolni a részecskeszerkezetű anyag és a mező, illetve a mező-mező kölcsönhatások matematikai jellemzését.
- Az energiafogalom és az energia-megmaradás kiterjesztése (a mágneses és elektromos mező energiája). A Lenz-törvény felismerése a gyakorlati életben.
- Az energiatakarékosság jelentőségének megértése gazdasági és környezetvédelmi szempontból.
- Az absztrakt fogalmak kapcsolatának erősítése a való világgal, az elektromágnesesség sokrétű gyakorlati alkalmazásának bemutatásával és értelmezésével, a modellmódszer alkalmazásával, a kísérletek, szemléltető képek, tanulmányi kirándulások lehetőségeinek felhasználásával.
- A fizikai felfedezések hatásának bemutatása az egyén életére, a technika, a gazdaság és így a társadalom fejlődésére.
- A kiemelkedő fizikusok, mérnökök (köztük a magyarok) munkásságának ismertetése, pozitív példájuk kiemelése.

A téma feldolgozása

Tematikai egység	2. Mágnesség és elektromosság – Elektromágneses indukció, váltóáramú hálózatok	Órakeret 12 óra
Előzetes tudás	Mágneses mező, az áram mágneses hatása, feszültség, áram.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az indukált és a nyugvó töltések által keltett elektromos mező közötti lényeges szerkezeti különbség kiemelése. Az elektromágneses indukció gyakorlati jelentőségének bemutatása. Energiahálózatok ismerete, és az energiatakarékosság fogalmának kialakítása a fiatalokban.	

Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
Az elektromágneses indukció jelensége. <i>A mozgási indukció.</i> <i>A nyugalmi indukció.</i> Michael Faraday munkássága. <i>Lenz törvénye.</i> <i>Az örvényáramok szerepe a gyakorlatban</i> <i>Az önindukció jelensége</i> <i>A mágneses mező energiája</i>	A tanuló ismerje a mozgási indukció alapjelenségét, és tudja azt a Lorentz-erő segítségével értelmezni. Ismerje a nyugalmi indukció jelenségét. Ismerje Lenz törvényét. Tudja értelmezni Lenz törvényét az indukció jelenségeire. Ismerje az önindukció jelenségét és szerepét a gyakorlatban.	<i>Kémia:</i> elektromos áram, elektromos vezetés. <i>Matematika:</i> trigonometrikus függvények, függvény-transzformáció. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> az áram biológiai hatása, balesetvédelem, elektromos áram a háztartásban, biztosíték, fogyasztásmérők. Korszerű elektromos
Váltakozó feszültség fogalma. A váltóáramú generátor elve. (mozgási indukció mágneses térben forgatott tekercsben). A váltakozó feszültség és áram jellemző paraméterei.	Értelmezze a váltakozó feszültségű elektromágneses mező keletkezését mozgási indukcióval. Ismerje a szinuszosan váltakozó feszültséget és áramot leíró függvényt, tudja értelmezni a	

	benne szereplő mennyiségeket. Ismerje a váltakozó áram effektív hatását leíró mennyiségeket (effektív feszültség, effektív áram, effektív teljesítmény).	háztartási készülékek, energiatakarékosság.
<i>Ohm törvénye váltóáramú hálózatban.</i>	Értse, hogy a váltakozó áramú áramkörben a kondenzátor ellenállásként viselkedik, a tekercs pedig nagyobb ellenállást képvisel, mint az egyenáramú áramkörben.	
<i>Transzformátor.</i> Gyakorlati alkalmazások.	Értelmezze a transzformátor működését az indukciótörvény alapján. Tudjon példákat a transzformátorok gyakorlati alkalmazására.	
<i>Az elektromos energiahálózat.</i> A háromfázisú energiahálózat jellemzői. <i>Az energia szállítása az erőműtől a fogyasztóig.</i> Távvezeték, transzformátorok. Az elektromos energiafogyasztás mérése. Az energiatakarékosság lehetőségei. <i>Tudomány- és technikatörténet</i> A dinamó. Jedlik Ányos, Siemens szerepe. Ganz, Diesel mozdonya. A transzformátor magyar feltalálói.	Ismerje a hálózati elektromos áram előállításának gyakorlati megvalósítását, az elektromos energiahálózat felépítését és működésének alapjait, a transzformátor jelentőségét az energiatakarékosságban. Ismerje a lakások elektromos hálózatának elvi felépítését, az érintésvédelem, elektromos balesetvédelem alapjait. Ismerje az elektromos energiafogyasztás mérésének fizikai alapjait, az energiatakarékosság gyakorlati lehetőségeit a köznap életben.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Mozgási indukció, nyugalmi indukció, önindukció, váltóáramú generátor, váltóáramú elektromos hálózat.	

3. Rádió, televízió, mobiltelefon – Elektromágneses rezgések és hullámok

Célok és feladatok

- Megismertetni a tanulókkal az elektromos rezgőkör felépítését és működését, rámutatni a mechanikai analógiára. Kiemelni a rezgés során történő energiaváltozásokat. Szólni a lehetséges veszteségekről.
- Megértetni a tanulókkal az elektromágneses hullámok keletkezésének fizikai alapjait: nemcsak változó mágneses mező hoz létre maga körül elektromos mezőt, hanem fordítva is igaz, változó elektromos mező körül mágneses mező keletkezik. A kölcsönhatás fogalmának mélyítése.
- A mechanikai analógiát felhasználva megismertetni a tanulókkal az elektromágneses hullámok mennyiségi jellemzőit (hullámhossz, frekvencia, terjedési sebesség) és terjedési

tulajdonságait. Külön hangsúlyozni, hogy a terjedési sebesség megegyezik a fénysebességgel, amely egyben a fizikai hatások terjedésének határsebessége is.

- Megmutatni, hogy az antenna, mint nyílt rezgőkör az elektromágneses hullámok forrása.
- Kísérleti, gyakorlati tapasztalatok gyűjtése és megbeszélése az elektromágneses hullámok visszaverődésére, törésére, interferenciájára, elhajlására, transzverzális jellegére vonatkozóan.
- Az elektromágneses hullámok teljes spektrumának áttekintése, kiemelve azok természetben való előfordulását, gyakorlati alkalmazásait.
- A spektrum vizsgálatánál rámutatni, hogy növekvő frekvenciájú hullámoknak az anyaggal való – maradandó változást létrehozó – kölcsönhatása egyre erősebbé válik. Felhívni a figyelmet az elektromágneses hullámok fiziológiai hatásaira, veszélyeire és a védekezési módokra is, különösen a bőr és a szem védelmének fontosságára.
- A 21. századi kommunikáció, képalkotás, képrögzítés, a digitális technika lényegesebb elveinek és alkalmazásainak áttekintése. A fizika szerepe a kommunikációs forradalomban.

A témakör feldolgozása

Tematikai egység	3. Rádió, televízió, mobiltelefon – Elektromágneses rezgések és hullámok	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	Mechanikai rezgések és hullámok. Elektromágneses indukció, önindukció, kondenzátor, kapacitás, váltakozó áram.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az elektromágneses sugárzások fizikai hátterének bemutatása. Az elektromágneses hullámok spektrumának bemutatása, érzékszerveinkkel, illetve műszereinkkel érzékelt egyes spektrumtartományainak jellemzőinek kiemelése. Az információ elektromágneses úton történő továbbításának elméleti és kísérleti megalapozása.	

Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
<i>Az elektromágneses rezgőkör, elektromágneses rezgések.</i>	A tanuló ismerje az elektromágneses rezgőkör felépítését és működését.	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> kommunikációs eszközök, információtovábbítás üvegszálas kábelben, levegőben, az információ tárolásának lehetőségei.
<i>Elektromágneses hullám, hullámjelenségek.</i> Maxwell és Hertz szerepe. Bay Zoltán (Hold-visszhang) Jelenségek, gyakorlati alkalmazások: információtovábbítás elektromágneses hullámokkal.	Ismerje az elektromágneses hullám fogalmát, tudja, hogy az elektromágneses hullámok fénysebességgel terjednek, a terjedéséhez nincs szükség közegre. Távoli, rezonanciára hangolt rezgőkörök között az elektromágneses hullámok révén energiaátvitel lehetséges fémes összeköttetés nélkül. Az információtovábbítás új útjai.	<i>Biológia-egészségtan:</i> élettani hatások, a képalkotó diagnosztikai eljárások, a megelőzés szerepe.
<i>Az elektromágneses spektrum.</i> Jelenségek, gyakorlati alkalmazások: hőfénykép, röntgenteleszkóp, rádiótávcső.	Ismerje az elektromágneses hullámok frekvenciatartományokra osztható spektrumát és az egyes tartományok jellemzőit.	<i>Informatika:</i> az információtovábbítás jogi szabályozása, az internetjogok és – a szabályok.
<i>Az elektromágneses hullámok</i>	Tudja, hogy az elektromágneses	

gyakorlati alkalmazása. Jelenségek, gyakorlati alkalmazások: a rádiózás fizikai alapjai. A tévéadás és -vétel elvi alapjai. A GPS műholdas helymeghatározás. A mobiltelefon. A mikrohullámú sütő.	hullám anyag, aminek energiája van. Legyen képes példákon bemutatni az elektromágneses hullámok gyakorlati alkalmazását.	<i>Vizuális kultúra:</i> Képzőművészeti eljárások alkalmazása a digitális művészetekben, művészi reprodukciók. A média szerepe.
Kulcsfogalmak/fogalmak	Elektromágneses rezgőkör, rezgés, rezonancia, elektromágneses hullám, elektromágneses spektrum.	

4. Hullám – és sugároptika

Célok és feladatok

- A fény vákuumbeli terjedési sebességének mérési lehetőségei, következtetés a fény elektromágneses hullám jellegére.
- A mechanikai hullámok viselkedésének ismeretére építve, kísérletileg igazolni és gyakorlati tapasztalatokkal alátámasztani a fény hullámtulajdonságait.
- A mechanikai hullámoknál tárgyalt törési törvénynek a Snellius–Descartes-törvény formájában (szögfüggvényekkel) és a terjedési sebességekkel való megfogalmazása és egyszerű alkalmazása.
- Külön megvizsgálni a teljes visszaverődés esetét és feltételét, kiemelve annak nagy gyakorlati jelentőségét (pl. száloptika).
- Kísérletileg megmutatni a fényhullámok optikai rácson történő elhajlását és interferenciáját, valamint ennek felhasználását a fény hullámhosszának mérésére.
- A fénypolarizáció jelenségének bemutatásával igazolni a fényhullámok transzverzális jellegét, és ismertetni a poláris fény szerepét a természetben és a technikában.
- Színfelbontás szemléltetése prizma és optikai rács segítségével, a spektroszkópia gyakorlati jelentőségének ismertetése. A lézerré fény sajátosságai, alkalmazásai. Gábor Dénes és a holográfia
- Feleleveníteni a geometriai optikában korábban tanultakat: az optikai eszközök képzőművészetét, a kép geometriai megszerkesztését. A képzőművészeteket kvantitatív módon vizsgálni a leképezési törvény alapján. Rámutatni a törvény érvényesülésének közelítő jellegére, annak határait (leképezési hibák).
- Ráirányítani a figyelmet a fény és a fénytani eszközök jelentőségére a köznap életben és a világ megismerésének folyamatában.

A témakör feldolgozása

Tematikai egység	4. Hullám- és sugároptika	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	Korábbi geometriai optikai ismeretek, hullámtulajdonságok, elektromágneses spektrum.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A fény és a fényjelenségek tárgyalása az elektromágneses hullámokról tanultak alapján. A fény gyakorlati szempontból kiemelt szerepének tudatosítása, hétköznapi fényjelenségek és optikai eszközök működésének értelmezése.	

Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
<i>A fény terjedése. Árnyékjelenségek. A vákuumbeli fénysebesség.</i>	Tudja a tanuló, hogy a fény elektromágneses hullám,	<i>Biológia-egészségtan:</i> A szem és a látás,

A Történelmi kísérletek a fény terjedési sebességének meghatározására. A fény, mint elektromágneses hullám.	az elektromágneses spektrum egy meghatározott frekvenciatartományához tartozik. Tudja a vákuumbeli fénysebesség értékét és azt, hogy mai tudásunk szerint ennél nagyobb sebesség nem létezhet (határsebesség).	a szem egészsége. Látáshibák és korrekciójuk. Az energiaátadás szerepe a gyógyászati alkalmazásoknál, a fény élettani hatása napozásnál. A fény
A fény visszaverődése, törése új közeg határán (tükör, prizma). Teljes visszaverődés (optikai kábel).	Ismerje a fény terjedésével kapcsolatos geometriai, optikai alapjelenségeket (visszaverődés, törés).	szerepe a gyógyászatban és a megfigyelésben.
Elhajlás, interferencia, (optikai rés, optikai rács). <i>Polarizáció</i> (kísérlet polárszűrőkkel) LCD-képernyő.	Ismerje a fény hullámtermészetét bizonyító legfontosabb kísérleti jelenségeket (interferencia, polarizáció), és értelmezze azokat.	<i>Magyar nyelv és irodalom; mozgóképkultúra és médiaismeret:</i> A fény szerepe. Az univerzum megismerésének
A fehér fény színekre bontása. <i>Prizma és rácsszínkép.</i> A spektroszkópia jelentősége. A lézerefény. Színkeverés, a színes képernyő.	Tudja értelmezni a fehér fény összetett voltát.	irodalmi és művészeti vonatkozásai, színek a művészetben.
A geometriai optika alkalmazása. A geometriai optika modelljének korlátai. <i>Képalkotás.</i> Jelenségek, gyakorlati alkalmazások: tükrök, lencsék, mikroszkóp, távcső. A látás fizikája. A hagyományos és a digitális fényképezőgép működése. A lézerefény alkalmazása: digitális technika eszköze (CD-írás, olvasás). Gábor Dénes és a hologram A 3D-s filmek titka. Léggöroptikai jelenségek (déliab, szivárvány, fényszóródás, a lemenő Nap vörös színe).	Ismerje a geometriai optika legfontosabb alkalmazásait. Értse a leképezés fogalmát, tükrök, lencsék képalkotását. Legyen képes egyszerű képszerkesztésekre, és tudja alkalmazni a leképezési törvényt egyszerű számításos feladatokban. Ismerje és értse a gyakorlatban fontos optikai eszközök (egyszerű nagyító, mikroszkóp, távcső), szemüveg, működését. Legyen képes egyszerű optikai kísérletek elvégzésére.	<i>Vizuális kultúra:</i> a fényképezés, mint művészet.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	A fény, mint elektromágneses hullám, fénytörés, visszaverődés, elhajlás, interferencia, polarizáció, diszperzió, spektroszkópia, képalkotás.	

5. Az atomok szerkezete. A modern fizika születése

Célok és feladatok

- Az anyag korpuszkuális felépítésének fizikatörténeti bemutatása.
- A modellalkotás, mint a fizika tudományának alapvető módszere. A legfontosabb atommodellek történeti áttekintése.
- A modern fizika (kvantumfizika) kialakulásának bemutatása. A hipotézisek jelentősége és

- szerpe a fizika tudományának fejlődésében.
- A Bohr-modell történeti jelentősége. A modell erőnyeinek és hibáinak bemutatása.
 - Áttekinteni a foton elmélet születésének kísérleti előzményeit. Bemutatni a fény kettős természetének szemléleti problémáit, a kezdeti eredményeket és tévutakat.
 - A fény kettős természetének de Broglie-féle általánosítása valamennyi mikrorészecskére. Az általánosítás helyességének kísérleti bizonyítéka: elektroninterferencia-kísérletek.
 - Az elektron hullámtermészetéből származó következmények szemléletes tárgyalása: a bezárt elektron energiájának a kvantáltsága, az atomi elektronok energiaszintjei, elektronpályák, mint elektron-álló hullám-minták, az elektron megtalálási valószínűsége, határozatlansági reláció.
 - A mikrofizikai anyagszemlélet elmélyítésére kémiai, biológiai anyagszerkezeti kapcsolódási pontok fokozott kiemelése ismert példákon keresztül. (Miért stabilak az ütköző atomok, miért sárga a sárgarépa, miért színesek az őszi falevelek stb.)

A témakör feldolgozása

Tematikai egység	5. Az atomok szerkezete. A modern fizika születése	Órakeret 12 óra
Előzetes tudás	Az anyag atomos szerkezete. Gázok golyómodellje.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az atomfizika tárgyalásának összekapcsolása a kémiai tapasztalatokon (súlyviszonytörvények) alapuló atomelmélettel. A fizikában alapvető modellalkotás folyamatának bemutatása az atommodellek változásain keresztül. A kvantummechanikai atommodell egyszerűsített képszerű bemutatása. A műszaki-technikai szempontból alapvető félvezetők sávszerkezetének, kvalitatív, kvantummechanikai szemléletű megalapozása.	

Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
<i>Az anyag atomos felépítése, felismerésének történelmi folyamata.</i>	Ismerje a tanuló az atomok létezésére utaló korai természettudományos tapasztalatokat, tudjon meggyőzően érvelni az atomok létezése mellett.	<i>Kémia:</i> az anyag szerkezetéről alkotott elképzelések, a változásukat előidéző kísérleti tények és a belőlük levont következtetések, a periódusos rendszer elektronszerkezeti értelmezése.
<i>A modern atomelméletet megalapozó felfedezések. A korai atommodellek.</i> Az elektron felfedezése: Thomson-modell. Az atommag felfedezése: Rutherford-modell.	Értse az atomról alkotott elképzelések (atommodellek) fejlődését: a modell mindig kísérleteken, méréseken alapul, azok eredményeit magyarázza; ha a modellel már nem értelmezhető, azzal ellentmondásban álló kísérleti tapasztalatok esetén új modell megalkotására van szükség. Mutassa be a modellalkotás lényegét Thomson és Rutherford modelljén, a modellt megalapozó és megdöntő kísérletek,	<i>Matematika:</i> folytonos és diszkrét változó. <i>Filozófia:</i> ókori görög bölcsélet; az anyag mélyebb megismerésének hatása a

	jelenségek alapján.	gondolkodásra, a tudomány felelősségének kérdései, a megismerhetőség határai és korlátai.
Bohr-féle atommodell.	Ismerje a Bohr-féle atommodell kísérleti alapjait (spektroszkópia, Rutherford-kísérlet). Legyen képes összefoglalni a modell lényegét és bemutatni, mennyire alkalmas az a gázok vonalas színeképek értelmezésére.	
A kvantumfizika születése. Planck hipotézise. A fény kettős természete. Fényelektromos hatás – Einstein-féle foton elmélete. Gázok vonalas színeképe. (az optikából került ide) Az elektron kettős természete, de Broglie-hullámhossz. Alkalmazás: az elektronmikroszkóp.	Ismerje az energia adagosságára vonatkozó Planck-hipotézist, mint a modern fizika kialakulásának első lépését. Ismerje a fény részecsketulajdonságára utaló fényelektromos kísérletet, a foton fogalmát, energiáját. Legyen képes egyszerű számításokra a foton energiájának felhasználásával. Ismerje az elektron hullámtermészetét igazoló elektroninterferencia-kísérletet. Ismerje a de Broglie-összefüggést mint a mikrorészecskékre vonatkozó általános törvényszerűséget. Értse, hogy az elektron hullámtermészetének ténye új alapot ad a mikrofizikai jelenségek megértéséhez.	
A kvantummechanikai atommodell.	Tudja, hogy a kvantummechanikai atommodell az elektronokat hullámként írja le. Tudja, hogy az atomok állandósult állapotaihoz az atomi elektronok egy-egy állóhullámmintája tartozik. Tudja, hogy a hullámtulajdonság következménye: az elektronok impulzusa és helye egyszerre nem mondható meg pontosan.	Kémia: Az atomok orbitálmodellje. Elektron állóhullámok az atomokban.
Fémek elektromos vezetése. Jelenség: szupravezetés. Félvezetők szerkezete és vezetési tulajdonságai. Mikroelektronikai alkalmazások: dióda, tranzisztor, LED,	Legyen kvalitatív képe a fémek elektromos ellenállásának klasszikus értelmezéséről. A kovalens kötésű kristályok szerkezete alapján értelmezze a szabad töltéshordozók keltését tiszta félvezetőkben. Ismerje a szennyezett félvezetők	

fényelem stb.	elektromos tulajdonságait. Tudja magyarázni a p-n átmenetet.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Atom, atommodell, elektronháj, energiaszint, foton, a részecskék kettős természete, Bohr-modell, Heisenberg-féle határozatlansági reláció, félvezetők. Atomi elektronok állóhullám mintái.	

6. Az atommag is részekre bontható! A magfizika elemei

Célok és feladatok

- Az atommag belső szerkezetének megismerése. Az izotópok szerepének és gyakorlati jelentőségének megismerése. Az izotópokkal kapcsolatos félreértések feloldása (nem csak sugárzó izotópok léteznek).
- Az atommagot összetartó kölcsönhatások felsorolása és összehasonlítása. A magerők legfontosabb tulajdonságai.
- A magstruktúra energiajellemzői: kötési energia, fajlagos kötési energia, tömeghiány és annak értelmezése.
- Tájékozódás a fajlagos kötési energia görbén. Áttekinteni a magenergia felszabadulásának alternatívái: magfúzió, magbomlás, maghasadás.
- A magenergia felszabadulása a természetben és mesterséges úton. Radioaktivitás: előfordulása, törvényszerűsége, mesterséges előállítása. Maghasadás és annak szabályozása. Magfúzió csillagokban és fúziós reaktorokban.
- Nukleáris energiatermelés: atomreaktorok, atomerőművek. Az energiatermelés előnyei és hátrányai. A nukleáris energiatermelés várható jövője: biztonságos reaktorok, fúziós erőművek tervei.
- A nukleáris technika alkalmazási területei: energiatermelés, nyomjelzés, orvosi diagnosztika és terápia, régészet, kutatás.
- A kockázat mérhető fogalmának bevezetése. A kockázat elfogadása, ésszerű vállalása.

A téma feldolgozása

Tematikai egység	6. Az atommag is részekre bontható! A magfizika elemei	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	Atommodellek, Rutherford-kísérlet, rendszám, tömegszám, izotópok.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A magfizika alapismereteinek bemutatása a 20. századi történelmi események, a nukleáris energiatermelés, a mindennapi életben történő széles körű alkalmazás és az ezekhez kapcsolódó nukleáris kockázat kérdéseinek szempontjából. Az ismereteken alapuló energiatudatos szemlélet kialakítása. A betegség felismerése és a terápia során fellépő reális kockázatok felelős vállalásának megértése.	

Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
<i>Az atommag alkotórészei, tömegszám, rendszám, neutronszám.</i>	A tanuló ismerje az atommag jellemzőit (méret, tömegszám, rendszám) és a mag alkotórészeit.	<i>Kémia:</i> atommag, proton, neutron, rendszám, tömegszám, izotóp, radioaktív
<i>Az erős kölcsönhatás.</i>	Ismerje az atommagot összetartó	izotópok és

Stabil atommagok létezésének magyarázata.	magerők, az ún. „erős kölcsönhatás” tulajdonságait. Tudja kvalitatív szinten értelmezni a mag kötési energiáját, értse a neutronok szerepét a mag stabilizálásában. Ismerje a tömegdefektus jelenségét és kapcsolatát a kötési energiával.	alkalmazásuk, radioaktív bomlás. Hidrogén, hélium, magfúzió.
Magreakciók Tájékozódás a fajlagos kötési energia grafikonon: magenergia felszabadításának lehetőségei	Tudja értelmezni a fajlagos kötési energia-tömegszám grafikont, és ehhez kapcsolódva tudja értelmezni a lehetséges, energia felszabadulással járó magreakciókat: magfúzió, radioaktív bomlás, maghasadás.	<i>Biológia–egészségtan:</i> a sugárzások biológiai hatásai; a sugárzás szerepe az evolúcióban, a fajtanemesítésben a mutációk előidézése révén; a radioaktív sugárzások hatása.
A radioaktív bomlás. Bomlási formák. A radioaktív sugárzás fajtái és tulajdonságai. Bomlás törvényszerűsége.	Ismerje a radioaktív bomlás típusait, a radioaktív sugárzás fajtáit és megkülönböztetésük kísérleti módszereit. Tudja, hogy a radioaktív sugárzás intenzitása mérhető. Ismerje a felezési idő, az aktivitás fogalmát és ehhez kapcsolódóan tudjon egyszerű feladatokat megoldani. Legalább kvalitatíve ismerje a bomlás törvényszerűségét.	<i>Földrajz:</i> energiaforrások, az atomenergia szerepe a világ energiatermelésében.
Mesterséges radioaktív izotópok előállítása és alkalmazása. Nyomjelzés, terápiás sugárkezelés.	Legyen fogalma a radioaktív izotópok mesterséges előállításának lehetőségéről és tudjon példákat a mesterséges radioaktivitás néhány gyakorlati alkalmazására a gyógyászatban és a műszaki gyakorlatban.	<i>Matematika:</i> valószínűség-számítás. Exponenciális függvények.
Maghasadás. Tömegdefektus, tömeg-energia egyenértékűség. <i>A láncreakció fogalma, létrejöttének feltételei</i> A szabad neutronok szerepe és szabályozása.	Ismerje az urán-235 izotóp spontán és indukált (neutronlövedékekkel létrehozott) hasadásának jelenségét. Tudja értelmezni a hasadással járó energia-felszabadulást. Értse a láncreakció lehetőségét és létrejöttének feltételeit.	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a Hirosimára és Nagaszakira ledobott két atombomba története, politikai háttere, későbbi következményei. Einstein; Szilárd Leó, Teller Ede és Wigner Jenő, a világtörténelmet formáló magyar tudósok.
Az atombomba. Hasadásos és fúziós bombák.	Értse az atombomba működésének fizikai alapjait, és ismerje egy esetleges nukleáris háború globális pusztításának veszélyeit.	
Az atomreaktor és az atomerőmű.	Ismerje az ellenőrzött láncreakció	

Szabályozott láncreakció, atomerőművek felépítése, működése. A nukleáris reaktorok előnyei, hátrányai.	fogalmát, tudja, hogy az atomreaktorban ellenőrzött láncreakciót valósítanak meg és használnak „energiatermelésre” az atomerőművekben. Értse az atomenergia szerepét az emberiség növekvő energiafelhasználásában, ismerje előnyeit és hátrányait. Ismerje a Paksi Atomerőmű legfontosabb műszaki paramétereit (blokkok száma, hő és villamos teljesítménye)	<i>Filozófia; etika: a tudomány felelősségének kérdései.</i>
Magfúzió. Magfúzió a csillagokban. energiatermelése. Mesterséges fúzió létrehozása: H-bomba, fúziós reaktorok.	Legyen tájékozott arról, hogy a csillagokban magfúziós folyamatok zajlanak, ismerje a Nap energiatermelését biztosító fúziós folyamat lényegét. Tudja, hogy a H-bomba pusztító hatását mesterséges magfúzió során felszabaduló energiája biztosítja. Tudja, hogy a békés energiatermelésre használható ellenőrzött magfúziót még nem sikerült megvalósítani, de ez lehet a jövő perspektivikus energiaforrása.	
A radioaktivitás kockázatainak leíró bemutatása. Sugárterhelés, sugárdózis sugárvédelem.	Ismerje a kockázat fogalmát, számszerűsítésének módját és annak valószínűségi tartalmát. Ismerje a sugárvédelem fontosságát és a sugárterhelés jelentőségét. Ismerjen legalább egy sugárdózis fogalmat.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Magerő, kötési energia, tömegdefektus, maghasadás, radioaktivitás, magfúzió, láncreakció, atomreaktor, fúziós reaktor, atomerőmű, kockázat.	

7. Csillagászat és az asztrofizika elemei

Célok és feladatok

- Bemutatni Földünk elhelyezkedését a Naprendszerben. A Naprendszer keletkezése és legfontosabb paramétere. Az égi jelenségek fizikai értelmezése: holdfázisok, napfogyatkozás, üstökösök, meteoritok (csillaghullás) az égen.
- A világegyetem struktúrája: csillag (esetleg bolygókkal), csillagrendszer, galaxis csoportosulások. Méretek és azok mérési technikája.
- A Világegyetem véges kora és mérete. Az ősrobbanás elmélete. Az állandó tágulás bizonyítékai. Az univerzum kezdeti állapotának kísérleti előállítása a CERN-i óriás gyorsítóban, melynek célja a fizika tudományának, fundamentális kérdéskörének vizsgálata. (Alapvető kölcsönhatások, szubelemi részecskék, Higgs-bozon vizsgálata.)
- Az űrkutatás módszerei és jelentősége. Az űrhajózás rövid története, elért eredmények.

A kutatás jövője, kitűzött célok. Élet lehetősége az Univerzumban.
A témakör feldolgozása

Tematikai egység	7. Csillagászat és az asztrofizika elemei	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	A fizikából és a földrajzból tanult csillagászati alapismeretek, a bolygómozgás törvényei, a gravitációs erőtvény. Csillagok fúziós folyamatai energiatermelése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Annak bemutatása, hogy a csillagászat, a megfigyelési módszerek gyors fejlődése révén a 21. század vezető tudományává vált. A világgyetemről szerzett új ismeretek segítenek, hogy az emberiség felismerje a helyét a kozmoszban, miközben minden eddiginél magasabb szinten meggyőzően igazolják az égi és földi jelenségek törvényeinek azonosságát.	

Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
Leíró csillagászat. Problémák: a csillagászat kultúrtörténete. Geocentrikus és heliocentrikus világkép. Asztronómia és asztrológia. Alkalmazások: hagyományos és új csillagászati műszerek. Űrtávcsövek. Rádiócsillagászat. Miért hatásosabbak az űrtávcsövek, mint a Földön lévőek?	A tanuló legyen képes tájékozódni a csillagos égbolton. Ismerje a csillagászati helymeghatározás alapjait. Ismerjen néhány csillagképet, és legyen képes azokat megtalálni az égbolton. Ismerje a Nap és a Hold égi mozgásának jellemzőit, értse a Hold fázisainak változását, tudja értelmezni a hold- és napfogyatkozásokat. Tájékozottság szintjén ismerje a csillagászat megfigyelési módszereit az egyszerű távcsöves megfigyelésektől az űrtávcsöveken át a rádióteleszkópokig.	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> Kopernikusz, Kepler, Newton munkássága. A napfogyatkozások szerepe az emberi kultúrában, a Hold „képének” értelmezése a múltban. <i>Földrajz:</i> a Föld forgása és keringése, a Föld forgásának következményei (nyugati szelek öve), a Föld belső szerkezete, földtörténeti katasztrófák, kráterbecsapódás keltette felszíni alakzatok.
Égitestek. Miért nem gömbölyűek a kisbolygók, miért nem szögletesek a Naprendszer bolygói?	Ismerje a legfontosabb égitesteket (bolygók, holdak, üstökösök, kisbolygók és aszteroidák, csillagok és csillagrendszerek, galaxisok, galaxishalmazok) és azok legfontosabb jellemzőit. Legyenek ismeretei a mesterséges égitestekről és azok gyakorlati jelentőségéről a tudományban és a technikában.	
A Naprendszer és a Nap. A Nap belső szerkezete, fúziós folyamatai, „energiatermelése”. A Nap teljesítménye. A Földre érkező napsugárzás	Ismerje a Naprendszer jellemzőit, a keletkezésére vonatkozó tudományos elképzeléseket, és ezek bizonyítékait. Ismerje az élet lehetőségét a Naprendszerben. Tudja, hogy a Nap csak egy az	<i>Biológia–egészségtan:</i> a Hold és az ember biológiai ciklusai, az élet feltételei.

energiamennyisége. Miért gondolták a 19. század végén a tudósok, hogy a csillagok rövid életűek, és hamar kihűlnek? (L. Madách: <i>Az ember tragédiája</i>)	átlagos csillagok közül, miközben a földi élet szempontjából meghatározó jelentőségű. Ismerje a Nap legfontosabb jellemzőit: a Nap szerkezeti felépítését, belső, energiatermelő folyamatait és sugárzását, a Napból a Földre érkező energia mennyiségét (napállandó). Ismerje a Nap korának nagyságrendjét, a korábbi és jövőbeni fejlődéstörténetét.	<i>Kémia:</i> a periódusos rendszer, a kémiai elemek keletkezése. <i>Magyar nyelv és irodalom;</i> <i>mozgókép kultúra és médiaismeret:</i> „a csillagos ég alatt”.
Csillagrendszerek, Tejútrendszer és galaxisok. <i>A csillagfejlődés:</i> <i>Ősrobbanás.</i> <i>A csillagok keletkezése, szerkezete és energiámérlege.</i> Kvazárok, pulzárok; fekete lyukak.	Legyen tájékozott a csillagokkal kapcsolatos legfontosabb tudományos ismeretekről. Ismerje a gravitáció és az energiatermelő nukleáris folyamatok meghatározó szerepét a csillagok kialakulásában, „életében” és megszűnésében. Ismerje a csillagfejlődés főbb állomásait.	<i>Filozófia:</i> a kozmológia kérdései.
A kozmológia alapjai Problémák, jelenségek: a kémiai anyag (atommagok) kialakulása. Perdület a Naprendszerben. Nóvák és szupernóvák. A földihez hasonló élet, kultúra esélye és keresése, exobolygók kutatása. Gyakorlati alkalmazások: – műholdak, – hírközlés és meteorológia, – GPS, – űrállomás, – holdexpedíciók, – bolygók kutatása.	Legyenek alapvető ismeretei az univerzumra vonatkozó aktuális tudományos elképzelésekről. Ismerje az ősrobbanásra és a világegyetem tágulására utaló csillagászati méréseket. Ismerje az univerzum korára és kiterjedésére vonatkozó becsléseket, tudja, hogy az univerzum az ősrobbanás óta állandóan tágul. Ismerje ennek kísérleti bizonyítékait: háttérsugárzás, vöröseltolódás. Ismerje az univerzum korának és méretének nagyságrendjét.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Égitest, csillagfejlődés, csillagrendszer, ősrobbanás, kozmikus háttérsugárzás, táguló világegyetem, Naprendszer, űrkutatás.	

A fejlesztés várt eredményei a ciklus végén	A mechanikai fogalmak bővítése a rezgések és hullámok témakörével, valamint a forgómozgás és a síkmozgás gyakorlatban is fontos ismereteivel. Az elektromágneses indukcióra épülő mindennapi alkalmazások fizikai alapjainak ismerete: elektromos energiahálózat, elektromágneses hullámok. Az optikai jelenségek értelmezése hármas modellezéssel (geometriai optika, hullámoptika, foton optika). Hétköznapi optikai jelenségek értelmezése. A modellalkotás jellemzőinek bemutatása az atommodellek fejlődésén. Alapvető ismeretek a kondenzált anyagok szerkezeti és fizikai

	tulajdonságainak összefüggéseiről. A fény kettős természetének fizikatörténeti problematikájának megismerése (Einstein foton hipotézise). A mikrorészecskék kettős természetének, mint a mikrovilág univerzális természeti sajátosságának elfogadása. A magfizika elméleti ismeretei alapján a korszerű nukleáris technikai alkalmazások értelmezése és ésszerű, mérlegelő elfogadása. A kockázat fogalmának ismerete és reális értékelése. A csillagászati alapismeretek felhasználásával Földünk elhelyezése az univerzumban, szemléletes kép az univerzum térbeli, időbeli méreteiről. A világegyetem szerkezetéről szóló tudományos ismeretek megerősítik a fizikai törvények univerzális jellegét. A csillagászat és az űrkutatás fontosságának ismerete és megértése. Képesség önálló ismeretszerzésre, forráskeresésre, azok szelektálására és feldolgozására. Tudományos világszemlélet megalapozása.

FÖLDRAJZ

206 óra, három évfolyam a közgazdaság-ágazaton eredetileg 10-12. évfolyam, 2018-tól felmenő rendszerben 9-11. évfolyam tanterve.

A földrajzoktatás megismerteti a tanulókat a szűkebb és tágabb környezet természeti és társadalmi-gazdasági, valamint környezeti jellemzőivel, folyamataival, a környezetben való tájékozódást, eligazodást segítő alapvető eszközökkel és módszerekkel. Vizsgálódásának középpontjában a földrajztudomány, valamint a társföldtudományok (geológia, meteorológia, geofizika, planetológia) által feltárt természeti, társadalmi-gazdasági és környezeti folyamatok, jelenségek, azok kölcsönhatásai, illetve napjaink gazdasági, környezeti eseményei állnak, lokális, regionális és globális szinten egyaránt, különös tekintettel a fenntarthatóságra.

A földrajzi tartalmak feldolgozása során fejlődik a tanulók földrajzi-környezeti gondolkodása, helyi, regionális és globális szemlélete. Megértik, hogy a természet egységes egész, a Föld egységes, de állandóan változó rendszer, amelyben az ember természeti és társadalmi lényként él, és ez megköveteli az erőforrásokkal való ésszerű gazdálkodást. A műveltségi terület minden jelenséget és folyamatot tér- és időbeli változásában, folytonos átalakulásában mutat be, megláttatva azok okait és lehetséges következményeit. Így fokozatosan kialakulhat a tanulók felelős magatartása a szűkebb és a tágabb természeti, illetve társadalmi környezet iránt. A globalizálódó gazdasági, társadalmi és környezeti folyamatok értékelésével lehetővé válik, hogy a tanulók megismerjék az emberiség egész bolygónkra kiterjedő természetátalakító tevékenységét, az ebből fakadó, szintén világméretű természeti és társadalmi problémákat úgy, hogy egyben használható támpontokat kapjanak e problémák megoldásainak következő évtizedekben várható irányaihoz is.

A tartalmi elemek feldolgozása a szűkebb és tágabb környezetünkről megszerzett ismeretek bővítése mellett nagymértékben hozzájárul a tanulók képességeinek fejlődéséhez. A különféle szóbeli és írásbeli ismeretközvetítő, illetve értékelési módszerek alkalmazásával segíti az anyanyelvi kommunikáció fejlődését. Az Európai Unió, valamint a távoli országok természeti és társadalmi-gazdasági sajátosságainak bemutatásával hozzájárul az eltérő kultúrák megismerése iránti igény, a nyitott és befogadó magatartás, illetve szemléletmód kialakulásához. Mindezt úgy valósítja meg, hogy közben elősegíti a természeti és a kulturális értékek iránti tisztelet, illetve a következő nemzedékek számára történő megőrzésük iránti igény kialakulását. Ezzel hozzájárul a felelős és tudatos környezeti magatartás, a jövő generáció érdekeit is szem előtt tartó gondolkodás fejlődéséhez. A más anyanyelvű országok és kultúrák megismerése elősegítheti a tanulóknál az adott célnyelven történő kommunikáció igényének kialakulását, ez pedig megkönnyítheti az idegen nyelvi kommunikáció

fejlődését.

A természeti, a társadalmi-gazdasági és a környezeti folyamatokban megfigyelhető kölcsönhatások feltárásával a földrajzoktatás hozzájárul a természettudományos szemlélet és gondolkodásmód kialakulásához. Szüntelenül változó és globalizálódó világunk természeti, környezeti és társadalmi-gazdasági folyamatainak megismeréséhez és megértéséhez elengedhetetlen a folyamatos tájékozódás és információszerzés, valamint a nyitott gondolkodás. Ezért a tartalmi elemek elsajátítása elképzelhetetlen a tanulók egyre önállóbbá váló információszerző tevékenysége nélkül. Így a tanítási-tanulási folyamatban nagy hangsúlyt kap az információszerzés és -feldolgozás képességének fejlesztése, különös tekintettel a digitális világ nyújtotta lehetőségek felhasználására. A tanítási-tanulási folyamat kiemelt célja a folyamatos önképzés iránti igény, valamint az élethosszig tartó tanulás képességének kialakítása. Hazánk és a világ társadalomföldrajzi jellemzőinek bemutatásával a műveltségi terület elősegíti a szociális és állampolgári kompetencia fejlődését. Napjaink társadalmi-gazdasági folyamatainak megismertetése nagymértékben hozzájárul ahhoz, hogy a tanulók a gazdasági élet eseményeiben eligazodó aktív, kreatív, rugalmas és vállalkozóképes állampolgárrá válhassanak.

A tantárgy komplex ismeretanyaga révén segíti a tanulók pályaválasztását, eligazodását a munka világában, illetve felkészíti őket a szakirányú felsőfokú tanulmányokra. Hozzájárul ahhoz, hogy az iskolából kilépő tanulók képesek legyenek a felelős döntéshozatalra az állampolgári szerep gyakorlása során.

Az egyes tartalmi egységek végén található fogalmak, illetve topográfiai követelmények az általános iskolában elsajátított tananyagra épülnek, és feltételezik azok ismeretét, az ott megnevezettek közül csak a szakgimnáziumi tananyag feldolgozása szempontjából meghatározó jelentőségű fogalmakat ismételtek meg. Ezek újbóli felsorolása a fogalmak – a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő – tartalmi-szemléleti elmélyítésére utal.

10. évfolyam, majd 9.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A Föld kozmikus környezete	9 óra
Előzetes tudás	A Föld mint égitest jellemzői. A Föld mozgásai és azok következményei (napszakok, évszakok váltakozása, időszámítás). Alapvető tájékozottság a térbeli és az időbeli nagyságrendekben.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A modellhasználat fejlesztése a Naprendszer keletkezéséről és felépítéséről alkotott elképzelések tudománytörténeti jelentőségének megértésén keresztül. A csillagászati térben való tájékozódási képesség fejlesztése, helyes elképzelés kialakítása a csillagászati adatok (távolságok) nagyságrendjéről. Az elvont gondolkodás fejlesztése az egyedi és közös jellemzők felismertetésével a Föld és kőbolygó szomszédainak példáján. A rendszerfogalom fejlesztése a Naprendszer felépítésében megfigyelhető törvényszerűségek felismerésével. A Föld mozgásaiból adódó jelenségek törvényszerűségeinek felismertetése, bolygónk életére gyakorolt hatásának megértetése. A tudományos és az áltudományos elméletek közötti különbség megvilágítása az asztrológia (csillagjóslás) példáján.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A csillagászati ismeretek fejlődése A geo- és a heliocentrikus világmép, a bolygómozgás törvényszerűségei. A csillagképek látszólagosságának megértése, néhány ismertebb csillagkép mitológiai eredettörténetének ismerete. A Világegyetem A Világegyetem (Univerzum), a Tejútrendszer (Galaxis) és a Naprendszer kapcsolata és méretei.		Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: az ó- és a középkor tudományos gondolkodása.

A Világegyetem keletkezésével kapcsolatos legfontosabb elméletek bemutatása. A csillagfejlődés áttekintése. A Naprendszeren kívüli bolygók (exobolygók) kutatásának új eredményei. A Naprendszer tagjai, felépítésének törvényszerűségei, az égitestek osztályozása. A Nap mint csillag szerkezete, jellemző folyamatainak bemutatása. A naptevékenység földi hatásai példák alapján. A Föld-típusú (kőzet-) és a Jupiter-típusú (gáz-) bolygók jellemzőinek összehasonlítása, a törpebolygó mint égitesttípus magyarázata, kisbolygók, üstökösök, meteorok, meteoritok jellemzése. Az űrkutatás szerepe a Naprendszer megismerésében Az űrkutatás legfontosabb mérőföldköveinek és eszközeinek, űrkutatás magyar vonatkozású eredményeinek megismerése. A műholdak gyakorlati jelentőségének példái. A Föld mint égitest A tengely körüli forgás és Nap körüli keringés következményeinek összekapcsolása az ember életére gyakorolt hatásokkal. A periodikusan ismétlődő jelenségek és az időszámítás összekapcsolása, a helyi és a zónaidő megkülönböztetése, gyakorlati jelentőségük belátása, alkalmazása egyszerű számítások során. A Vénusz, a Mars és a Föld felszíni és légköri folyamatainak összehasonlítása. A Hold Jellemzése; mozgásai földi hatásainak, a holdfázisok és a fogyatkozások kialakulásának magyarázata. a holdkutatás eredményeinek bemutatása internetről gyűjtött információk alapján.		Magyar nyelv és irodalom: mitológia. Matematika: logika, matematikai eszközhasználat. Informatika: digitális információforrások használata, informatikai eszközök használata.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Világegyetem, Tejútrendszer, Naprendszer, csillagászati egység, kőzetbolygó (Föld-típusú bolygó), gázbolygó (Jupiter-típusú bolygó), tengely körüli forgás, keringés, földrajzi koordinátarendszer, helyi és zónaidő, holdfázis, nap- és holdfogyatkozás, őrálomás.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A földi tér ábrázolása	8 óra
Előzetes tudás	A térkép és a földgömb fogalma, ábrázolása és méretaránya. Szemléleti térképolvasás. A földrajzi fókuszálózat elemeinek használata, tájékozódás a fókuszálózat segítségével.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A logikai térképolvasás képességének kialakítása; gyakorlottság kialakítása különböző típusú térképek információforrásként való használatában (közölt információk felismerése, értelmezése, felhasználása). A modern technikai rendszerek szerepének bemutatása a Föld megismerésében és gyakorlati célok megvalósításában.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A térkép A térképkészítés fejlődése, a modern térképkészítés elvei. A földrajzi fókuszálózat értelmezése és használata; a vetület fogalma, a legelterjedtebb vetulettípusok és jellemzőik összehasonlítása, alkalmazhatóságuk korlátai. A térképek csoportosítása méretarány és tartalom alapján; a domborzat háromdimenziós ábrázolásának lehetőségei.		Matematika: arányszámítás, mértékegységek. Informatika: adat, információ, adatbázis, digitális

Térképvázlatok és egyszerű keresztmetszeti ábrák készítése. Tájékozódás a térképen és a térképpel Távolság- és magasságmeghatározási és a méretarányhoz kapcsolódó számítási feladatok megoldása különböző méretarányú térképeken. Tájékozódási, számítási feladatok megoldása a fókálózat használatával. A terepi tájékozódás eszközei és gyakorlata, a térképi ismeretek alkalmazása mindennapi tájékozódási helyzetekben. Távérzékelés és térinformatika A műholdak csoportosítása pályatípus és feladat alapján, földmegfigyelő műhold-családok; a műholdfelvételek típusai és alkalmazásuk lehetőségei, földi képződmények, jelenségek azonosítása műholdfelvételeken. A GPS működési elve és jelentősége; a földrajzi információs rendszer (GIS) fogalma, jelentőségének igazolása mai térbeli adatbázisok példáin. Példák gyűjtése a digitális térképi alkalmazások, illetve térinformatikai rendszerek mindennapi életben való sokoldalú felhasználhatóságára (pl. veszély előrejelzése, környezet károsodásának felismerése).		információforrások használata, informatikai eszközök használata.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Vetület, vetülettípus, jelrendszer, topográfiai és tematikus térkép, kis-, közepes- és nagy méretarányú térkép, abszolút és relatív magasság, szintvonal, helymeghatározás, távérzékelés.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A Föld, mint kőzetbolygó szerkezete és folyamatai	15 óra
Előzetes tudás	A Föld alakja, felépítésének egyszerű modellje. A szárazföldek és az óceánok elhelyezkedése. Elemi tájékozottság a földtörténet időrendjéről. Az alapvető domborzati és felszínformák felismerése, jellemzőik ismerete. A leggyakoribb hazai üledékes és vulkáni kőzetek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A kőzetbolygó mint összetett, törvényszerűségek alapján változó rendszer bemutatása. Az oksági gondolkodás erősítése anyagok különböző körülmények közötti eltérő fizikai viselkedésének bemutatásával. Helyes időképzet kialakítása időnagyságrendek összevetése, az események sorrendiségének felismerése révén. A környezet iránti felelősségérzet növelése az ásványkincs-készletek véges hasznosíthatóságának példáján. Olyan képesség és szemlélet kialakítása, amely a pozitív hatások, a lehetséges környezeti kockázatok és az egymással ütköző érdekek felismerésére révén hozzájárul, a tanultakat felhasználni képes, megalapozott érvelés iránti igény kialakulásához.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
A kőzetbolygó gömbhéjainak szerkezete és ásványtani összetétele A belső gömbhéjak fizikai jellemzői; a tulajdonságok változásában megfigyelhető törvényszerűségek megfogalmazása. Az egyes gömbhéjak fő geokémiai és ásványtani jellemzői. A kőzetlemezek és mozgásaik következményei A kontinentális és az óceáni kőzetlemezek felépítésének és legfontosabb tulajdonságainak összehasonlítása. A közeledő, a távolodó és az elcsúszó kőzetlemez-szegélyek jellemző folyamatainak és következményeinek leírása konkrét példák alapján; folyamatábrák elemzése és készítése. A földrengésveszélyes térségek elhelyezkedésének törvényszerűségei; a földrengések következményei, a cunami. A földrengések előrejelzésének lehetőségei és korlátai; a károk mérséklésének lehetőségei példák alapján, a társadalom felelős		Matematika: térbeli mozgások elképzelése időegységek, időtartammérés. Magyar nyelv és irodalom: szövegelemek időrendjének felismerése. Etika: az erőforrásokkal való

alkalmazkodása a földrengésveszélyes zónákban; a nemzetközi segítségnyújtás szerepének bemutatása konkrét példa alapján. A felszín alatti és a felszíni magmatizmus jellemzőinek bemutatása; a vulkánosság típusai, összefüggésük a kőzetlemez-szegélytípusokkal; magyarázó ábrák elemzése. Az ütköző kőzetlemez-szegélyek mentén lejátszódó folyamatok összehasonlítása. Mélytengeri árok, peremi medence, üledékfelhalmozódás, szigetív, hegységképződés (orogenezis). A geológiai (belső) és a földrajzi (külső) erők felszínformáló munkájának kapcsolata, szerepük bemutatása kontinentális és óceáni példák alapján. Ásványkincsek A legfontosabb kőzetalkotó ásványok felismerése, elkülönítése; a kőzetek csoportosítása, az egyes kőzetcsoportokhoz tartozó főbb kőzettípusok jellemzése; kőzetvizsgálat, kőzetfelismerés. A kőzetek hasznosításának bemutatása példák alapján: közvetlen (pl. terméskő) és átalakítást követő használat (pl. cement, cserép). Érc és más hasznosítható ásványgyűttesek: példák gyakori ércásványokra, felismerésük, elkülönítésük; magmás és üledékes ércképződés; az érc gazdasági hasznosításának bemutatása példák alapján. Fosszilis energiahordozók: a kőszén és a szénhidrogének keletkezésének folyamata, gazdasági jelentőségük változása. A bányászatból, a szilárd földfelszín megbontásából eredő környezeti problémák. A nagy tömegű kőzetátalakítás (pl. cementgyártás) és a fenntarthatóság kapcsolatának szemléltetése; az építkezés, ércbányászat, fosszilis energiahordozók kitermelésének és felhasználásnak környezeti következményei információgyűjtés és feldolgozás alapján. A károkozás mérséklésének lehetőségei, a rekultiváció bemutatása példákban. A talaj A talaj mint a legösszetettebb és a társadalmi-gazdasági folyamatok miatt legsérülékenyebb környezeti képződmény jellemzése; a talajképződés folyamatának, összefüggéseinek bemutatása. A talaj szerkezete, szintjeinek jellemzői; az elterjedt zonális és azonális talajok jellemzése a kialakításában szerepet játszó tényezők bemutatásával. Példák megnevezése a fenntarthatóság és a talaj kapcsolatára különböző éghajlati övekben; a talaj környezeti hatásjelző szerepének és a talajpusztulás mérséklési lehetőségeinek bemutatása példák alapján. Földtörténet A kormeghatározás módszerei, a módszerek szerepének összehasonlítása. A földtörténeti időskála elemzése; eon, idő, időszak, kor időegységek rendszere. A Föld belső és felszíni fejlődésének legfontosabb eseményei, azok nyomai bolygónkon; az élet elterjedésének legfontosabb lépcsői, az élet visszahatása a földrajzi, és ezen keresztül a geológiai folyamatokra, a környezet változásának mérőföldkövei; konkrét példák megnevezése, területi előfordulásuk bemutatása.	etikus gazdálkodás, egyéni és társadalmi érdek. Informatika: digitális információforrások használata, informatikai eszközök használata.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Geoszféra, földköpeny, asztenoszféra, geotermikus gradiens, kőzetlemez-mozgás, hegységképződés, földrengés, vulkanizmus, szerkezeti mozgás; kőzetalkotó ásvány, magmás, üledékes és átalakult kőzet, ércásvány, ércképződés, agyagásvány, geokémiai körforgás; nagyszerkezeti elem, domborzati forma,

	rekultiváció; kormeghatározás, földtörténeti eon, idő, időszak, kor.
Topográfiai ismeretek	Gondwana, Pangea, Tethys. Ösföldek (pajzsok) tanult példái. A Kaledóniai-, a Variszkuszi-, a Pacifikus-, az Eurázsiai-hegységrendszer tanult tagjai. Fuji, Vezúv, Etna, Hawaii-szigetek, Teleki-vulkán, Mt. Pelée, Mount St. Helens.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A légkör földrajza	13 óra
Előzetes tudás	Időjárási elemek és jelenségek felismerése. A felmelegedés, a víz körforgása és halmazállapot-változásai. Az időjárási elemek térbeli és időbeli változásai. A Föld gömb alakjának következményei, az éghajlati övezetesség kialakulásának okai, az egyes éghajlatok előfordulásának területi példái. Éghajlati diagram.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az oksági gondolkodás fejlesztése a légköri folyamatokat alakító tényezők közötti kölcsönhatások alapján. A légkör mint rendszer folyamatainak a Föld egészére gyakorolt hatásának bemutatása. Igény és képesség kialakítása a tevékeny, felelős környezeti magatartásra az emberi tevékenység légköri folyamatokra gyakorolt hatásainak bemutatásával, a személyes felelősség és cselekvés szükségességének felismertetésével. A lokális és a globális kapcsolatának beláttatása a helyi károsító folyamatok globális veszélyforrásokká válásának példáján. Az időjárás okozta veszélyhelyzetek felismertetése, a helyes és mások iránt is felelős cselekvés képességének kialakítása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A légkör anyagai és szerkezete A légkört felépítő anyagok csoportosítása, az egyes anyagok légköri folyamatokban betöltött szerepének megismerése. A légkör tartományainak jellemzése, jellemzőik összehasonlítása, szerepük értékelése a földi élet és a gazdaság szempontjából. A levegő felmelegedése A levegő felmelegedésének folyamata, törvényszerűségei; folyamatára elemzése, hőmérséklet változásához kapcsolódó egyszerű számítási feladatok megoldása. A felmelegedést meghatározó és módosító tényezők, hatásuk gazdasági-energetikai hasznosíthatóságának példái. A felhő- és csapadékképződés A felhő- és csapadékképződés feltételei, összefüggései, a folyamat bemutatása. A levegő nedvességtartalmához és a csapadékképződéshez kapcsolódó számítási feladatok megoldása. A talaj menti és a hulló csapadékok típusainak jellemzése, a csapadék gazdasági jelentőségének ismertetése példákkal. A levegő mozgása A légnyomás változásában szerepet játszó tényezők megnevezése; a légnyomás és a szél kialakulásának összefüggései. A nagy földi légkörzés rendszerének bemutatása; a szélrendszerek jellemzése. A monszun szélrendszer kialakulásában szerepet játszó tényezők bemutatása, a mérséklet és a forró övezeti monszun összehasonlítása; a jellegzetes helyi szelek és a mindennapi életre gyakorolt hatásuk bemutatása példák alapján. A ciklon és az anticiklon összehasonlítása, az időjárás alakításában betöltött szerepük igazolása.		Matematika: százalékszámítás, matematikai eszköztudás alkalmazása. Informatika: digitális információforrások használata, informatikai eszközök használata. Etika: az egyéni felelősség felismerése, felelős viselkedés.

Időjárás, időjárási frontok Az időjárás és a mindennapi élet kapcsolatának bemutatása. Szöveges és képi időjárás-előrejelzés értelmezése; következtetés levonása időjárási adatokból. A hideg és a meleg front összehasonlítása, jellemző folyamataik bemutatása, példák a mindennapi életet befolyásoló szerepükre. Felkészülés az időjárás okozta veszélyhelyzetekre, a helyes és másokért is felelős magatartás kialakítása. A szél és a csapadék felszíninformáló tevékenysége A felszíninformáló tevékenységet befolyásoló tényezők összegyűjtése; a pusztító és építő tevékenység által létrehozott jellemzői formák felismerése. A szél és a csapadék felszíninformáló tevékenységének gazdasági következményei. A légszennyezés következményei A legnagyobb légszennyező források megnevezése; a szennyeződés élettani, gazdasági stb. következményeinek bemutatása példák alapján. Az egyén lehetőségeinek és felelősségének feltárása a károsítás mérséklésében, a légköri folyamatok egyensúlyának megőrzésében. Aktuális légszennyezési információk gyűjtése és feldolgozása.		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Állandó, változó és erősen változó gáz; troposzféra, sztratoszféra; üvegházhatás, a hőmérséklet napi és éves járása, izoterma, izobár, hőmérsékleti egyenlítő, fónszél, harmatpont, relatív páratartalom, felhőtípusok, talaj menti csapadék, hulló csapadék; időjárás- előrejelzés, kibocsátás, szállítás, leülepedés, ózonréteg ritkulása (elvékonyodása), globális felmelegedés, savas csapadék, a szél pusztító és építő munkája, erózió.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A vízburok földrajza	13 óra
Előzetes tudás	Az óceánok és a jelentősebb tengerek elhelyezkedése. A folyók felszíninformáló munkájának jellemzői példái, az árvíz. A tavak jellemzői. Hazánk legnagyobb folyói és tavai. Az egyes kontinensek legjelentősebb folyói, tavai. Talajvíz, hévíz fogalma, hazai előfordulásuk példái. Vízszennyezés.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A vízburokban lezajló folyamatok társadalmi-gazdasági következményeinek felismertetése. Oksági gondolkodás fejlesztése a növekvő termelés és fogyasztás által a vízburokban bekövetkezett változások, az emberiség további sorsát is befolyásoló hatások megvilágításával. A személyes felelősség és cselekvés szükségességének, lehetőségeinek felismertetése, a felelős környezeti magatartás iránti igény kialakítása. A környezeti szemlélet fejlesztése a lokális károsító folyamatok kölcsönhatások révén megvalósuló globális veszélyforrásokká válásának, valamint az egészséges ivóvíz biztosításának egyre nagyobb nehézségei miatt elengedhetetlen ésszerű, takarékos vízfelhasználás beláttatásával. A vízburok folyamatai által okozott veszélyhelyzetek felismertetése és a helyes, mások iránt is felelős cselekvés képességének kialakítása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	

A vízburok tulajdonságai és mozgásai A vízburok tagolódása, az elemek kapcsolódásának, egymáshoz való viszonyának megértése (világtenger, óceánok, tengerek); a tengerek típusainak, jellemzőinek bemutatása példák alapján. A sós és az édes víz eltérő tulajdonságai, következményeinek bemutatása. A tengervíz sótartalmát befolyásoló tényezők földrajzi összefüggéseinek értelmezése. A hullámozgás kialakulása és jellemzői, kapcsolata a parttípusokkal. A tengeráramlást kialakító tényezők összefüggéseinek bemutatása; a hideg és a meleg tengeráramlások példái; a tengeráramlás éghajlat-módosító szerepének bemutatása példákban. A tengerjárást kialakító tényezők összefüggései, a jelenség kapcsolata a torkolattípusokkal. A felszín alatti vizek A felszín alatti vizek típusai, kialakulásuk folyamatának, összefüggéseinek bemutatása. Az egyes víztípusok jellemzése, gazdasági jelentőségük megismertetése példák alapján; veszélyeztetettségük okainak és következményeinek feltárása. A felszíni vizek A vízgyűjtő terület, a vízállás, a vízjárás és a vízhozam összefüggéseinek felismerése. A tómedencék kialakulásának típusai példák alapján; a tavak pusztulásához vezető folyamatok, illetve azok összefüggéseinek bemutatása. A víz és a jég felszínformáló munkája A tenger és a folyóvíz felszínformáló munkáját befolyásoló tényezők megismerése; épülő és pusztuló tengerpartok jellemzése; a folyók építő és pusztító munkája következményeinek bemutatása, felszínformálási összefüggéseinek megismerése. A belföldi és a magashegységi jég felszínformáló munkájának összevetése, jellemzése. Jellemző felszínformák felismerése képeken, következtetés kialakulási folyamatra. A karsztosodás A karsztosodás folyamatának bemutatása, a tényezők közötti összefüggések felismerése. A felszíni és felszín alatti karsztformák jellemzése; a jellemző felszínformák felismerése képeken, terepen, következtetés a kialakulás folyamatára. A vízburok mint gazdasági erőforrás A vízgazdálkodás feladatainak értelmezése; az ár- és belvízvédelem szerepének bemutatása hazai példákban; a veszélyhelyzetek kialakulásához vezető folyamatok megismerése; helyes és felelős magatartás veszélyhelyzetekben. A gazdaság vízigénye: kommunális és ipari vízellátás, öntözés, a vízenergia hasznosításának lehetőségei és korlátai. A vízi szállítás jellemzői; a víz mint idegenforgalmi tényező bemutatása hazai és nemzetközi példákban. A vízburok környezeti problémái A legnagyobb szennyező források megnevezése; a szennyeződés élettani, gazdasági stb. következményeinek bemutatása példák alapján; az egyén lehetőségeinek és felelősségének feltárása a károsítás mérséklésében, a vízburok egyensúlyának megőrzésében. Az öntözés okozta környezeti problémák bemutatása.	Informatika: digitális információforrások használata, informatikai eszközök használata. Etika: az erőforrásokkal való etikus gazdálkodás, egyéni és társadalmi érdek, az egyéni felelősség felismerése, önkéntes segítőmunka.

Az ivóvíz-biztosítás nehézségeinek és következményeinek, a vízzel való takarékoság lehetőségeinek megismerése információgyűjtés és feldolgozás alapján.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Világtenger, beltenger, peremtenger, fajhő, talajvíz, belvíz, rétegvíz, hévíz, vízrendszer, fertő, mocsár, láp, eutrofizáció, lefolyástalan terület, épülő tengerpart, pusztuló tengerpart, szakaszjelleg, gleccser, moréna, karsztjelenség, karsztforma.
Topográfiai ismeretek	Az óceánok és tengerek, tavak, folyók tanult példái. Karib (Antilla)-tenger, Csád-tó, Niger, Tanganyika-tó, Szt. Lőrinc-folyó; Eufrátesz, Holt-tenger, Jenyiszej, Léna, Ebro, Elba, Fekete-tenger, Rajna, Genfi-tó, Gyilkos-tó, Odera, Olt, Szent Anna-tó, Vág, Visztula, Bodrog, Hernád, Mura, Szamos, Száva, szegedi Fehér-tó, Szelidi-tó. Golf-, Észak-atlanti-, Labrador-, Humboldt-, Oja-shio-, Kuro-shio-áramlás.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A földrajzi övezetesség	15 óra
Előzetes tudás	Az éghajlat és az időjárás fogalma, az éghajlati elemek felismerése. Az egyes kontinensek tipikus éghajlatainak és Magyarország éghajlatának jellemzői. Az éghajlati elemek, az éghajlatot alakító és módosító tényezők szerepe. Éghajlati diagram olvasása. Az éghajlati övezetesség okai. A földrajzi övezetek egyedi jellemzői, az övezetekhez kötődő tipikus tájak.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az oksági gondolkodás fejlesztése a földrajzi övezetességet kialakító tényezők közötti ok-okozati kapcsolatrendszer megértésével, az éghajlat más földrajzi tényezők alakításában meghatározó jelentőségének, a természeti adottságok és a mezőgazdasági tevékenység közötti, az éghajlat és a táplálkozás, a napi életvitel közötti összefüggések felismertetésével. A rendszerszemlélet fejlesztése a földrajzi övezetesség elemeinek megismerése során. Annak megértése, hogy az egyes elemekben bekövetkező változások az egész bolygóra kiterjedő övezetesség rendszerének megbomlásához is vezethetnek és átalakíthatják, illetve létében veszélyeztetik az egyes társadalmak életét.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A szoláris és a valódi éghajlati övezetesség A szoláris éghajlati övezetesség kialakulása törvényszerűségeinek, a valódi éghajlati övezetességgel való kapcsolatának, az övezetességet kialakító és módosító tényezők szerepének értelmezése, összefüggéseinek feltárása. Az övezetesség rendszerének megerősítése; az éghajlati és a földrajzi övezetesség közötti különbség indoklása. A talajtípusok övezetes elrendeződésének bemutatása, az egyes övezetekhez kapcsolódó meghatározó zonális talajtípusok jellemzése. A forró, a mérsékelt és a hideg földrajzi övezet Az övezetek kialakulása, elrendeződése, az ebben rejlő törvényszerűségek és összefüggések feltárása; az övezetek tagolódásának törvényszerűségei. Az éghajlati jellemzők változásában megfigyelhető törvényszerűségek feltárása, más elemekkel való összefüggéseinek bemutatása. A természetföldrajzi adottságok és az életmód, illetve gazdálkodás kapcsolatának bemutatása; az összefüggések, ok-okozati kapcsolatok feltárása. Övezeteket veszélyeztető környezeti problémák és következményeik		Matematika: modellek és diagramok megértése, adatleolvasás. Magyar nyelv és irodalom: szövegegységek közötti tartalmi különbségek felismerése. Etika: más kultúrák iránti érdeklődés.

bemutatása. A függőleges övezetesség A kialakulás összefüggéseinek, törvényszerűségeinek bizonyítása. A függőleges övezetességben megnyilvánuló területi különbségek bemutatása példák alapján.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szoláris és valódi éghajlati övezetesség, földrajzi övezetesség, övezet, öv, terület, vidék; zonális talaj, természetes élővilág, függőleges övezetesség, erdőhatár, hóhatár.

A fejlesztés várt eredményei a 10. évfolyam végén	A tanulók legyenek képesek a különböző szempontból elsajátított általános és leíró természetföldrajzi ismereteik szintetizálására. Rendelkezzenek valós képzetekkel a környezeti elemek méreteiről, a számszerűen kifejezhető adatok és az időbeli változások nagyságrendjéről. Legyenek képesek a térkép információforrásként történő használatára, a leolvasott adatok értelmezésére. Ismerjék fel a Világegyetem és a Naprendszer felépítésében, a bolygók mozgásában megnyilvánuló törvényszerűségeket. Tudjanak tájékozódni a földtörténeti időben, ismerjék a kontinenseket felépítő nagyszerkezeti egységek kialakulásának időbeli rendjét, földrajzi elhelyezkedését. Legyenek képesek megadott szempontok alapján bemutatni az egyes geoszférák sajátosságait, jellemző folyamatait és azok összefüggéseit. Lássák be, hogy az egyes geoszférákat ért környezeti károk hatása más szférákra is kiterjedhet. Legyenek képesek a földrajzi övezetesség kialakulásában megnyilvánuló összefüggések és törvényszerűségek értelmezésére. Legyenek képesek alapvető összefüggések és törvényszerűségek felismerésére és megfogalmazására az egész Földre jellemző természeti-környezeti folyamatokkal kapcsolatosan. Tudják példákkal bizonyítani a lokális problémák globális következmények elvének érvényesülését. Ismerjék az egyén szerepét és lehetőségeit a környezeti problémák mérséklésben, nevezik meg konkrét példáit. Legyenek képesek természetföldrajzi megfigyelések elvégzésére, a tapasztalatok rögzítésére és összegzésére. Legyenek képesek különböző nyomtatott és elektronikus információhordozókból természetföldrajzi tartalmú információk gyűjtésére és feldolgozására, az információk összegzésére, a lényeges elemek kiemelésére. Ennek során alkalmazzák digitális ismereteiket. Legyenek képesek véleményüket a földrajzi gondolkodásnak megfelelően megfogalmazni, logikusan érvelni. Tudják alkalmazni természetföldrajzi ismereteiket földrajzi tartalmú problémák megoldása során, illetve döntéshelyzetekben a mindennapi életben. Tudják felhasználni természetföldrajzi ismereteiket más tantárgyak tanulása során. Legyenek képesek a társakkal való együttműködésre a természetföldrajzi tartalmú feladatok megoldásakor. Ismerjék a tananyagban meghatározott természetföldrajzi topográfiai fogalmakhoz kapcsolódó tartalmakat.

11. évfolyam, majd 10.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Társadalmi folyamatok a 21. század elején	9 óra

Előzetes tudás	A hazai településtípusok legfontosabb jellemzői, a különböző településtípusokon élők jellemző tevékenységei. Települések és szerepköreik konkrét példái. Az egyes kontinensek, kontinensrészek, országok népességének jellemzői, meghatározó jelentőségű települései.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az eltérő kultúrák értékeinek felismertetése, a kultúrák közötti párbeszéd fontosságának, a vallás kultúraformáló szerepének megértetése. Érdeklődés és nyitottság kialakítása más vallások, kultúrák értékeinek megismerése iránt. Az idegen nyelvtudás fontosságának belátása. Bolygónk különböző térségeiben lejátszódó urbanizálódás eltérő vonásainak felismerése, a társadalmi-gazdasági fejlődéssel való összefüggésének belátása. A témához kapcsolódó médiahírek kritikus értelmezése.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	
Demográfiai folyamatok a 21. század elején A népességszám-változás időbeli és területi különbségeinek, okainak feltárása, következményeinek megfogalmazása; a fiatal és az öregedő társadalmak jellemzőinek összevetése, következtetés társadalmi folyamatokra, problémákra. A népesség térbeli eloszlását befolyásoló tényezők megismerése, példák megnevezése ritkán és sűrűn lakott területekre. A népesség gazdasági aktivitás szerinti jellemzői (keresők, eltartottak), kapcsolata a társadalmi-gazdasági fejlettséggel. A munkaerőpiaci elvárások változása, a piacképes munkaerő jellemzői. A demográfiai folyamatokhoz kapcsolódó egyszerű számítási feladatok megoldása, következtetések levonása az eredmények alapján. Napjaink migrációs folyamatainak megismerése, konkrét példáinak bemutatása (pl. hírek, nyomtatott és digitális információforrások alapján), az okok feltárása. A népesség összetétele Az emberfajták (nagyraaszok) területi elhelyezkedésének bemutatása. Állam, nemzet, nemzetállam, több nemzetiségű állam, nemzetiség fogalmának értelmezése konkrét példák alapján. A nyelvi sokszínűség jellemzése, a világnyelvek szerepének megértése. A világvallások elterjedésének, a vallás kulturális és a társadalmi-gazdasági folyamatokban betöltött szerepének megismerése példák alapján. A vallási és kulturális jellemzők bemutatása projektfeladatok, tanulói kiselőadások alapján. Településtípusok – urbanizáció A települések csoportosítása különböző szempontok alapján példákkal. A falu és a város fejlődésének, szerepének, jellemzőinek összehasonlítása, példák különböző szerepkört betöltő településekre a szerepkörök átalakulására. Az egyes településtípusokon élők életkörülményének, az életmódjának összevetése; a tanya és a farm összehasonlítása. A városodás és városiasodás fogalmának megismerése, kapcsoltuk megértése; az urbanizációs folyamatok összehasonlítása a fejlett és a fejlődő világban; az agglomerációk kialakulásának bemutatása konkrét példákkal; a nagyvárosi élet ellentmondásainak feltárása a témához kapcsolódó szemelvények, adatok felhasználásával, projekt feladatok megoldásával.	Kapcsolódási pontok Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: demográfiai folyamatok; vallás, nemzetiség, a városok kialakulása, urbanizáció jellemzői. Matematika: logikus gondolkodás, matematikai eszközhasználat. Idegen nyelvek: a nyelvtanulás fontossága (motiváció). Informatika: digitális információforrások használata, informatikai eszközök használata. Etika: a vallás szerepe, más kultúrák értékeinek elismerése.
Kulcsfogalmak/	Nagyraasz, természetes szaporodás és fogyás, a népesedési folyamat szakaszai,

fogalmak	népességrobbanás, korfa, fiatalodó társadalom, öregedő társadalom, születéskor várható élettartam, népsűrűség, világnyelv, világvallás, aktív és inaktív népesség, munkanélküliség, vendégmunkás; tanya, farm, falu, város, városszerkezet, agglomeráció.
Topográfiai ismeretek	Nyugat-európai, észak-amerikai és kelet-ázsiai népességtömörülés, a világvallások központjai.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A világgazdaság jellemző folyamatai	20 óra
Előzetes tudás	Alapvető gazdasági fogalmak: gazdaság, ipar, mezőgazdaság, szolgáltatás bevétele, kiadás adósság. A család mint a legkisebb gazdasági közösség működése. A világ meghatározó jelentőségű országainak alapvető gazdasági jellemzői. Magyarország gazdaságának fő vonásai.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A globalizáció fogalmának megértetése, a jellemzők, a mozgatórugók, a folyamat ellentmondásainak felismertetése. A pénzügyi világ alapvető folyamatainak megértetése, intézményrendszerének megismertetése, az ismeretek mindennapi pénzügyi helyzetekben való alkalmazási képességének kialakítása. A hitelfelvétel esetleges veszélyeinek beláttatása. Érdeklődés felkeltése a napi pénzügyi-gazdasági folyamatok megismerése iránt. A témához kapcsolódó, médiában megjelenő hírek kritikus értelmezése. Pénzügyi döntések mérlegelési képességének, a vállalkozó szellemű, kreatív állampolgárrá válás igényének kialakítása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Nemzetgazdaságok és a világgazdaság A nemzetgazdaságok átalakuló szerepének megértése, az állam piacgazdaságban betöltött szerepének megismerése. A gazdasági fejlettség összehasonlítására alkalmas mutatók értelmezése, a területi különbségeinek példái: a centrum és periféria térségek jellemzői, kapcsolatrendszerük sajátos vonásai. Különböző típusú statisztikai forrásokból gyűjtött fejlettséget tükröző adatsorok értelmezése. A gazdaság szerveződését befolyásoló természeti és társadalmi telepítő tényezők megismerése, szerepük átalakulásának példái. A gazdasági szerkezet, az egyes ágazatok változó szerepének megértése, a gazdasági szerkezet és társadalmi-gazdasági fejlettség összefüggéseinek bemutatása országpéldákon. A gazdasági és a foglalkozási szerkezet kapcsolatának felismerése, a foglalkozási ártétegződés bemutatása példák alapján Integrációs folyamatok Az együttműködések kialakulásában szerepet játszó tényezők értékelése; az integrációk fejlődési szintjeinek összehasonlítása, az együttműködés előnyeinek feltárása. A legfontosabb nemzetközi integrációk jellemzése önálló információszerezés alapján. A globalizáció A globalizáció értelmezése, feltételei, jellemzése; a transznacionális vállalatok (TNC) működésének, a termelés-szervezés sajátosságainak bemutatása vállalatpéldákon; a globalizáció és a TNC-k kapcsolatának felismerése. A globalizáció következményeinek, mindennapi életünkre gyakorolt hatásának bemutatása. A témához kapcsolódó projekt feladatok		Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: az eltérő gazdasági fejlettség történelmi alapjai, Európa a 20. század második felében, gazdaságtörténet. Matematika: statisztikai adatok értelmezése, kamatszámítás. Etika: a pénz szerepe a mindennapi életben. Informatika: digitális információforrások használata, informatikai eszközök használata.

megoldása A monetáris világ A működőtőke és a pénztőke áramlásának jellemzői; a mindennapok pénzügyi folyamatai, a pénzügyi szolgáltatások megismerése (folyószámla, hitel, befektetés, értékpapírok, valuta), a tőzsde működésének jellemzői.) Az infláció kialakulásában szerepet játszó tényezők bemutatása, az infláció következményeinek mérlegelése. A hitelfelvétel és az eladósodás összefüggéseinek felismerése az egyén, a nemzetgazdaság és a világ gazdaság szintjén; az eladósodás és az adósságválság kialakulásának folyamata, az összefüggések feltárása. A nemzetközi pénzügyi szervezetek szerepének és feladatainak megismerése. A gazdasági, pénzügyi folyamatokhoz kapcsolódó hírek, adatok gyűjtése, értelmezése, vélemények ütköztetése; egyszerű valutaátváltási feladatok megoldása. A mindennapi élethez kapcsolódó, pénzügyeinket érintő élethelyzetek feldolgozása szituációs játékok, helyzetgyakorlatok segítségével. Pénzügyi döntéseink következményeinek megértetése. A pénzintézetek működésének, szolgáltatásainak megismerése pl. tanulmányi séta vagy meghívott szakértő segítségével.		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Gazdasági szerkezet, GDP, GNI, piacgazdaság, költségvetés, integráció, területi fejlettségi különbség, K+F, globalizáció, pénztőke, működőtőke, adósságválság, Nemzetközi Valutaalap (IMF), Világbank, WTO, OECD.	
Topográfiai ismeretek	A világ meghatározó jelentőségű tőzsdéinek helyszínei.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Magyarország – helyünk a Kárpát-medencében és Európában	22 óra
Előzetes tudás	Magyarország és a Kárpát-medence természetföldrajzi jellemzői. Magyarország társadalmi-gazdasági jellemzői, területi sajátosságainak vonásai, értékei és problémái.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A magyarsághoz, a hazához, a szűkebb és tágabb környezetükhöz való kötődés megerősítése hazánk természeti, társadalmi, kulturális és tudományos értékeinek megismertetésével. A kedvezőtlen népesedési folyamatok társadalmi, gazdasági következményeinek beláttatása. A kreatív, vállalkozó szemléletű gondolkodás megalapozása az egyén, a helyi és a regionális közösségek gazdaságfejlesztésében betöltött szerepének, lehetőségeinek felismertetésével. Az érdeklődés felkeltése a szűkebb és tágabb környezetüket érintő társadalmi-gazdasági folyamatok, illetve fejlesztések, döntések megismerése iránt. A földrajzi ismeretek alkalmazási képességének kialakítása a hazai földrajzi térben; a hazánkkal, a Kárpát-medencével kapcsolatos társadalmi-gazdasági tartalmú információk, hírek értelmezése, a kritikai gondolkodás fejlesztése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A magyarországi társadalmi-gazdasági fejlődés jellemzői A természeti és társadalmi erőforrások jellemzése. A gazdasági rendszerváltás következményeinek bemutatása. Napjaink jellemző társadalmi és gazdasági folyamatainak megismerése, a társadalmi-, gazdasági fejlődésre gyakorolt hatásuk bemutatása példák		Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: Magyarország történelme.

alapján. A magyarországi régiók földrajzi jellemzői Az egyes régiók jellemző erőforrásainak megismerése, földrajzi adottságainak összehasonlító értékelése; a társadalmi-, gazdasági központok megismerése. Az egyes régiók természeti, társadalmi-gazdasági és környezeti jellemzőinek bemutatása pl. csoportmunkában önállóan gyűjtött információk felhasználásával. A társadalmi-, gazdasági fejlődés és fejlettség területi különbségeinek bemutatása, az összefüggések feltárása, a lehetséges fejlődési utak, húzóágazatok prognosztizálása. A gazdaság húzóágazatainak jellemzői – aktualitások gyűjtése, elemzése. A védelem alatt álló természeti, kulturális értékek, nemzeti parkok, világörökségi helyszínek értékeinek rendszerezése, idegenforgalmi szerepük feltárása tanulói bemutatók, kiselőadások alapján. Az idegenforgalom társadalmi adottságainak (infrastruktúra, szolgáltatások) értékelése, a legfontosabb idegenforgalmi célpontok bemutatása. Tanulói bemutatók, kiselőadások készítése, projekt feladatok megoldása. Az országhatáron átívelő kapcsolatok A regionális szerveződések földrajzi alapjainak feltárása; eurorégiók a Kárpát medencében, működésük értelmezése. Hazánk Európai Unióban betöltött szerepének megismerése, nemzetközi gazdasági kapcsolataink bemutatása. A témához kapcsolódó aktualitások gyűjtése, az információk közös értelmezése.		Vizuális kultúra: az épített környezet értékei. Magyar nyelv és irodalom: hazai tájakról készült leírások. Informatika: digitális információforrások használata, informatikai eszközök használata. Etika: kulturális érték, a hazánkban élő nemzetiségek kulturális értékeinek tisztelete.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Természeti és társadalmi erőforrások, gazdasági rendszerváltozás, eladósodás, működtetőke-befektetés, területi fejlettségkülönbség, tranzitforgalom, gazdasági szerkezetváltás, húzóágazat, idegenforgalom, személygépkocsi-gyártás, vegyipar, ipari park, hungarikum, nyitott gazdaság, eurorégió.	
Topográfiai ismeretek	Magyarország megyéi, megyeszékhelyei és megyei jogú városai. Településpéldák az alábbi szempontokból: határátkelőhely, vallási és kulturális központ, a kitermelés és az energiagazdaság központjai, élelmiszer-, gép- és vegyipari központ, válságterület települése, idegenforgalmi központ, védett természeti és kulturális érték helyszíne, világörökség helyszín.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A társadalmi-gazdasági fejlődés regionális különbségei Európában	21 óra
Előzetes tudás	Az Európai Unióról tagállamai, a közösség működésének alapvető elemei, az egyes kontinensrészek természeti és társadalmi-gazdasági jellemzői.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az Európai identitástudat továbbfejlesztése az Európai Unió, illetve a kontinens országai természeti és társadalmi-kulturális sokszínűségének felismertetésével, az Unió tagországai által közösen megfogalmazott értékek iránti tisztelet, a felelős közösségi magatartás iránti igény kialakításával. Nyitottság kialakítása az országok természeti és kulturális értékeinek megismerése iránt. Az Európai Unióval, illetve a kontinens országaival kapcsolatos hírek, információk értelmezése, érdeklődés kialakítása a közösséget, a kontinens országait érintő témák, események megismerése iránt. Az Európai Unión belüli különbségek okainak felismertetése, az ezek kiegyenlítődéseire irányuló programok, alapok jelentőségének megértése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
Az Európai Unió	Történelem, társadalmi és állampolgári	
Az együttműködés kialakulását és elmélyítését segítő tényezők, az ágazati		

és regionális együttműködés területei és konkrét példáinak megnevezése. Az Európai Unió mint gazdasági erőter elhelyezése a világ gazdaságban. A területi fejlettség különbség jellemzői, az eltérő gazdasági fejlettség okainak feltárása; a regionális politika lényegének megértése. A közösség működésével kapcsolatos hírek, információk gyűjtése, közös értelmezése, A területi fejlettség különbségei Európában Az Európai Unió magterületei: Németország, Franciaország, a Benelux államok és az Egyesült Királyság gazdaságának szerepe az Európai Unió gazdaságában. Fejlett gazdaságú országok Európa közepén: Ausztria és Svájc gazdaságának összehasonlítása, a fejlődés sajátos vonásainak kiemelése. A gazdasági felzárkózást lehetőségeinek és nehézségeinek bemutatása Olaszország, Spanyolország és Görögország példáján. Kelet-Közép-Európa és Délkelet-Európa rendszerváltó országai: a piacgazdaságra történő áttérés társadalmi és gazdasági következményeinek bizonyítása. Csehország, Lengyelország, Szlovákia, Románia gazdasági fejlődésének összehasonlítása. A jugoszláv utódállamok (délszláv országok) eltérő fejlődési útjai, a fejlődést nehezítő társadalmi- gazdasági tényezőinek kiemelése. Kelet- Európa: az elhúzódo gazdasági átalakulás következményei Ukrajna gazdaságának példáján. Oroszország társadalmi- gazdasági fejlődésének sajátos vonásai, az ország világ gazdasági szerepének alakulásában. Észak-Európa sajátos fejlődési útjának bemutatása különböző forrásokból gyűjtött információk alapján projekt munkában. Egy választott térség/ország megadott szempontok szerinti bemutatása pl. prezentáció készítésével különböző forrásokból gyűjtött információk alapján. Osztálytermi tematizált beszélgetés egy választott témáról, országról / térségről.		ismeretek: Európa a 20. század második felében, az Európai Unió kialakulása, Szovjetunió, szocializmus. Magyar nyelv és irodalom: útleírások, tájleírások. Informatika: digitális információforrások használata, informatikai eszközök használata. Etika: más kultúrák értékeinek tisztelete.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Gazdasági unió, eurózóna, Schengeni egyezmény, uniós támogatás, területi fejlettségkülönbség, regionális politika, magterület, periféria terület, felzárkózás.	
Topográfiai ismeretek	Európa országai és fővárosai. A magyarsághoz kötődő határon túli területek központjai. Antwerpen, Barcelona, Bilbao, Birmingham, Csernobil, Donyeck, Dubrovnik, Europoort, Fiume (Rijeka), Genova, Gibraltár, Glasgow, Göteborg, Lyon, Manchester, Marseille, Milánó, Murmanszk, Nápoly, Odessza, Rotterdam, Sevilla, Split, Strasbourg, Szentpétervár, Thessaloníki, Torino, Várna, Velence, Volgográd. Bonn, Brassó, Bréma, Brno, Constanța, Dortmund, Drezda, Duisburg, Frankfurt, Galați, Gdańsk, Genf, Graz, Halle, Hamburg, Hannover, Karlovy Vary, Katowice, Köln, Krakkó, Linz, Lipcse, Lódz, München, Ostrava, Ploiești, Plzeň, Rostock, Salzburg, Stuttgart, Szczecin, Trieszt, Zürich.	

12. évfolyam, majd 11.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az Európán kívüli kontinensek, tájak, országok társadalmi- gazdasági jellemzői	32 óra
Előzetes tudás	Az egyes kontinensek természetföldrajzi jellemzői, kontinensek, illetve azok meghatározó jelentőségű országcsoportjainak társadalmi-gazdasági és környezeti sajátosságai.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A fejlett országok felelősségének felismertetése a perifériatársaságok problémáinak mérséklésében, a nemzetközi összefogás szükségességének beláttatása. A földi gazdasági erőter folyamatos átrendeződésének felismertetése, okainak	

	megértetése. Világunk természeti és társadalmi-kulturális sokszínűségének felismertetése, ezekben rejlő értékek megőrzése iránti felelősség kialakítása. Nyitottság kialakítása más országok természeti és kulturális értékeinek megismerése iránt. A Föld közeli és távoli országaival kapcsolatos hírek, információk értelmezése, érdeklődés felkeltése a közösséget, az egész emberiséget érintő témák, események megismerése iránt. Az emberi jogok (pl. az egészséges környezethez, a tanuláshoz való jog) érvényesülése iránti elkötelezettség, az emberi értékek iránti tisztelet kialakítása. A szociális kompetencia fejlesztése a segítő szándékú, az emberi fejlődést szolgáló karitatív tevékenység tiszteletének, illetve az ebben való közreműködés képességének alakításával.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Ázsia regionális földrajza (12 óra) Délnyugat-Ázsia világ gazdasági jelentőségének bemutatása; a szénhidrogénkincs szerepének igazolása a térség fejlődésében. A kultúrák találkozásának bemutatása Törökország példáján; Izrael fejlődésének társadalmi-, gazdasági tényezői. Japán meghatározó szerepe Kelet- és Délkelet-Ázsia gazdasági fejlődésében. A feltörekvő új gazdasági hatalmak (Kína és India) fejlődésének sajátos vonásai. Délkelet-Ázsia gyorsan iparosodott országainak fejlődési sajátosságai, az eltérő fejlődési utak magyarázata. Ázsia elmaradott, szegény térségeinek bemutatása, a társadalmi-gazdaság problémák értelmezése és magyarázata. Természeti és kulturális értékek, sajátosságok bemutatása pl. önállóan gyűjtött információk alapján tanulói kiselőadás, csoportbemutató formájában. Aktuális információk gyűjtése és közös feldolgozása. Amerika regionális földrajza (12 óra) Az Amerikai Egyesült Államok szerepének bemutatása a világ gazdasági és pénzügyi folyamatainak alakulásában. A gazdasági fejlődés sajátosságai, területi jellemzése, az összefüggések bizonyítása; az országon belüli gazdasági-területi átrendeződés sajátos vonásainak és okainak bemutatása. A NAFTA USA-n kívüli tagországai (Kanada és Mexikó), szerepük az együttműködésben példák alapján. Latin-Amerika gazdasági fejlődését befolyásoló tényezők, társadalmi-, történelmi adottságok bemutatása; a fejlettség területi különbségei, a gazdasági fejlődés gócpontjainak jellemzői. A fejlődés ellentmondásainak feltárása az adóparadicsomok példáján; az országok világ gazdasági szerepének bemutatása példák alapján. Brazília feltörekvő gazdaságának jellemzése, a fejlődést elősegítő és megnehezítő tényezők kiemelése. Természeti és kulturális értékek, sajátosságok bemutatása pl. önállóan gyűjtött információk alapján tanulói kiselőadás, csoportbemutató formájában. Aktuális információk gyűjtése és közös feldolgozása. Afrika regionális földrajza (6 óra) A gazdasági fejlődést befolyásoló természeti és társadalmi tényezők értékelése; a fejlettség területi különbségeinek bemutatása, az okok feltárása, a gazdasági fejlődést nehezítő tényezők elemzése.	Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: ókori öntözéses kultúrák (Egyiptom, Mezopotámia, India, Kína), világvallások, gyarmatosítás, nagy földrajzi felfedezések, az Amerikai Egyesült Államok megalakulása. Magyar nyelv és irodalom: útleírások, tájleírások. Művészetek: távoli tájak népeinek kulturális értékei. Informatika: digitális információforrások használata, informatikai eszközök használata. Etika: más kultúrák értékeinek tisztelete.

Észak-Afrika és trópusi Afrika földrajzi adottságainak összehasonlítása, a társadalmi-gazdasági felzárkózás lehetőségeinek példái. A Dél-afrikai Köztársaság fejlődésében szerepet játszó tényezők bemutatása. Egy választott térség vagy ország megadott szempontok szerinti bemutatása pl. prezentáció készítésével különböző forrásokból gyűjtött információk alapján. Természeti és kulturális értékek, sajátosságok bemutatása pl. önállóan gyűjtött információk alapján tanulói kiselőadás, csoportbemutató formájában. Aktuális információk gyűjtése és közös feldolgozása.		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Világgazdasági centrum-periféria, gyarmatosítás, posztindusztriális társadalom, technopolisz, hightech ágazat, K+F, duális gazdaság, demográfiai válság, feltörekvő ország, üdülősziget, adóparadicsom, ültetvény, farm, eladósodás, adósságválság, éhségövezet, OPEC.	
Topográfiai ismeretek	Fülöp-szigetek, Indonézia, Irak, Irán, Malajzia, Tajvan; Algéria, Csád, Dél-afrikai Köztársaság, Egyiptom, Guinea, Kenya, Libéria, Líbia, Marokkó, Nigéria, Tunézia; Amerikai Egyesült Államok, Argentína, Bolívia, Chile, Brazília, Kanada, Kuba, Mexikó, Nicaragua, Panama, Venezuela. Abuja, Alexandria, Fokváros, Johannesburg, Kairó, Tel-Aviv, Pretoria, Atlanta, Brazíliaváros, Buenos Aires, Caracas, Chicago, Dallas, Havanna, Houston, Los Angeles, Mexikóváros, Montréal, New Orleans, New York, Ottawa, Rio de Janeiro, San Francisco, São Paulo, Seattle, Washington. Adóparadicsomok és üdülő szigetek példái.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Globális kihívások – a fenntarthatóság kérdőjelei	22 óra + 5
Előzetes tudás	Az egyes kontinensek, országok feldolgozása során megismert konkrét környezeti problémák. Magyarország környezeti állapota, védendő természeti és társadalmi– kulturális értékei. A Világörökség részeként megnevezett értékek megismertetése; a geoszféra környezeti problémáinak feltárása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Annak megértése, hogy a természeti és a társadalmi-, gazdasági folyamatok közötti egyensúly megőrzése, a környezettudatos termelés és fogyasztás elvének érvényesülése Földünk jövője szempontjából alapvető fontosságú. A lokális folyamat – globális következmény elv értelmében az egyén és a helyi közösségek felelősségének belátása. A környezeti témák iránti folyamatos tájékozódás igényének, a környezetbarát termékek, eljárások megismerése iránti igény kialakítása, a témához kapcsolódó médiában elhangzó információk kritikus értelmezése. Törekvés a fogyasztási szokások környezeti szempontokat szem előtt tartó átalakítására, a tudatos fogyasztói magatartásra baráti és családi körben egyaránt. A természeti környezet, a természetes tájak és életközösségek sokszínűségében rejlő szépség felismertetése, a megőrzését segítő magatartásforma kialakítása. A témában megszerzett ismeretek tudatos alkalmazása a mindennapi életben, és majd később a munka világában is.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A globálissá váló környezetszennyezés és következményei A szférákat ért környezetkárosító hatások rendszerezése, az összefüggések feltárása, a lokális szennyeződés globális következményeinek igazolása példákkal; a környezetkárosodás életkörülményekre, életminőségre gyakorolt hatásának bemutatása.		Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:

A témához kapcsolódó aktuális információk gyűjtése, közös megbeszélése. Tanulói kiselőadások, tematizált bemutatók tartása. Demográfiai és urbanizációs válság A népességrobbanás kialakulása, következményei, a folyamat összefüggéseinek, területi jellemzőinek feltárása. Eltérő népesedési folyamatok: csökkenő lélekszámú és intenzíven növekvő társadalmak jellemzőinek bemutatása példákon. A nagyvárosok terjeszkedése: az urbanizációs folyamat területi jellemzőinek, ellentmondásainak, társadalmi-gazdasági következményeinek feltárása példákkal. A témához kapcsolódó aktuális információk gyűjtése, közös megbeszélése. Adatelemzés, prognosztizálás. Élelmезési válság Az élelmiszertermelés és -fogyasztás területi ellentmondásainak felismerése. A fokozódó mezőgazdasági termelés környezeti hatásainak igazolása példákkal. A bioszféra és a talaj sérülékenységeinek felismerése. A genetikailag módosított termékek előállításának, elterjedésének lehetséges hatásai. A biogazdálkodás jellemzése. Termékbemutatók összeállítása, termelési módszerek összehasonlítása. A témához kapcsolódó aktuális információk gyűjtése, közös megbeszélése. Adatelemzés, prognosztizálás. A mind nagyobb mértékű fogyasztás és a gazdasági növekedés következményei A nyersanyag- és energiaválság kialakulásának folyamata. Az energia- és nyersanyag-hatékony gazdálkodás lényegének megismerése, az alternatív energiaforrások hasznosítási problémáinak feltárása. Projekt feladatok megoldása. A környezeti szempontok érvényesíthetőségének bemutatása a termelésben és a fogyasztásban, a fogyasztói társadalom és a tudatos fogyasztói magatartás jellemzőinek összegyűjtése, összevetése. Fogyasztói magatartás tipikus példáinak bemutatása helyzetgyakorlatokkal, szituációs játékkal. A hulladékkezelés és a hulladékgazdálkodás fontosságának igazolása, a különböző megoldási lehetőség összevetése. A témához kapcsolódó aktuális információk gyűjtése, közös megbeszélése. Adatelemzés, prognosztizálás. A környezet- és a természetvédelem feladatai Az egyén társadalmi szerepvállalásának lehetőségei, a tevékeny közreműködés példáinak bemutatása. A helyi szerveződések, illetve a regionális és nemzetközi összefogás példái a környezet védelme és a fenntarthatóság eléréséért. A természeti- táji értékek és az emberiség kultúrkincsének védelmében tett lépések fontosságának, jelentőségének feltárása. A legfontosabb nemzetközi szervezetek tevékenységének bemutatása, a főbb egyezmények, irányelvek célkitűzéseinek megismerése. A megvalósítás eredményeinek és nehézségeinek feltárása. A témakörhöz kapcsolódó aktualitások bemutatása források feldolgozásával pl. tanulói kiselőadás tartása, projekt feladat megoldása, bekapcsolódás témanap szervezésébe és lebonyolításába.	demográfia, urbanizáció. Informatika: digitális információforrások használata, informatikai eszközök használata. Etika: a jövő generációért érzett felelősség.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Elsivatagosodás, elszikesedés, talajpusztulás, ózonritkulás, globális klímaváltozás, savas csapadék, radioaktív szennyeződés, biodiverzitás csökkenése, ivóvízellátás,

	vízhiány, vízszennyezés, népességrobbanás, élelmezési válság, urbanizációs problémák, fogyó és megújuló energiaforrások, energiahatékonyság, veszélyes hulladék, szelektív hulladékgyűjtés, hulladék újrahasznosítása, fenntarthatóság. ENSZ, FAO, UNESCO, WHO, WWF, Greenpeace, kiotói jegyzőkönyv.
Topográfiai ismeretek	Környezeti világegyezmények aláírásának helyszínei. Regionális és globális hatású társadalmi-gazdasági és környezeti katasztrófák kipattanásának helyszínei.

Tematikai egység	Rendszerező ismétlés	8 óra
Előzetes tudás	A középiskolai földrajzi ismeretanyag.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A földrajzi ismeretek alkalmazásával az aktuális társadalmi, gazdasági ökológiai és politikai események és jelenségek értelmezése.	

A fejlesztés várt eredményei a 11-12. évfolyam végén	A tanulók legyenek képesek a különböző szempontból elsajátított földrajzi (általános és leíró természet-, illetve társadalom-, valamint gazdaságföldrajzi) ismereteik szintetizálására. Rendelkezzenek valós képzetekkel a környezeti elemek méreteiről, a számszerűen kifejezhető adatok és az időbeli változások nagyságrendjéről. Legyenek képesek a térkép társadalmi-gazdaság információforrásként történő használatára, a leolvasott adatok értelmezésére. Legyenek képesek alapvető összefüggések és törvényszerűségek felismerésére és megfogalmazására az egész Földre jellemző társadalmi-gazdasági folyamatokkal kapcsolatosan. Tudják elhelyezni az egyes országokat, országcsoportokat és integrációkat a világ társadalmi-gazdasági folyamataiban, tudják értelmezni a világgazdaságban betöltött szerepüket. Legyenek képesek összevetni és értékelni az egyes térségek, illetve országok eltérő társadalmi-gazdasági adottságait és az adottságok jelentőségének időbeli változásait. Ismerjék a globalizáció gazdasági és társadalmi hatását, értelmezzék ellentmondásait. Ismerjék a monetáris világ jellemző folyamatait, azok társadalmi-gazdasági hatásait. Ismerjék hazánk társadalmi-gazdasági fejlődésének jellemzőit, a gazdasági fejlettség területi különbségeit és ennek okait. Példákkal támasszák alá Európai Unió egészére kiterjedő, illetve a környező országokkal kialakult regionális együttműködések szerepét Tudják elhelyezni hazánkat a világgazdaság folyamataiban. Tudják példákkal bizonyítani a társadalmi-gazdasági folyamatok környezetkárosító hatását, a lokális problémák globális következmények elvének érvényesülését. Ismerjék az egész Földünket érintő globális társadalmi és gazdasági problémákat. Tudjanak érvelni a fenntarthatóságot szem előtt tartó gazdaság, illetve gazdálkodás fontossága mellett. Ismerjék az egyén szerepét és lehetőségeit a környezeti problémák mérséklésben, nevezik meg konkrét példáit. Legyenek képesek társadalom- és gazdaságföldrajzi valamint környezeti megfigyelések elvégzésére, a tapasztalatok rögzítésére és összegzésére. Legyenek képesek különböző nyomtatott és elektronikus információhordozókból társadalom- és gazdaság- valamint környezeti földrajzi tartalmú információk gyűjtésére és feldolgozására, az információk összegzésére, a lényeges elemek

	kiemelésére. Ennek során alkalmazzák digitális ismereteiket. Legyenek képesek véleményüket a földrajzi gondolkodásnak megfelelően megfogalmazni, logikusan érvelni. Tudják alkalmazni társadalom- és gazdaságföldrajzi valamint környezeti ismereteiket földrajzi tartalmú problémák megoldása során illetve különböző döntéshelyzetekben a mindennapi életben. Legyenek képesek a társakkal való együttműködésre a földrajzi-környezeti tartalmú feladatok megoldásakor. Alakuljon ki bennük az igény arra, hogy későbbi életük folyamán önállóan gyarapítsák tovább földrajzi ismereteiket. Legyenek képesek topográfiai tudásuk alkalmazására más tantárgyak tanulása során, illetve a mindennapi életben. Ismereteik alapján biztonsággal tájékozódjanak a földrajzi térben, illetve az azt megjelenítő különböző térképeken. Ismerjék a tananyagban meghatározott társadalom-és gazdaságföldrajzi topográfiai fogalmakhoz kapcsolódó tartalmakat.

INFORMATIKA NYEK ÉS 9-10

(252 órás, nyelvi előkészítő évfolyamos változat)

Nyelvi előkészítő osztály	kerettan- terv szerinti órakeret	9/ny évf.	9. évf.	10. évf.	össze- sen
	252	108	72	72	252
1. Az informatikai eszközök használata	8	16			16
2. Alkalmazói ismeretek	72	86	28	40	154
2.1. Írott és audiovizuális dokumentumok elektronikus létrehozása (word, ppt, képszerkesztés, weblap-, hang- és video szerkesztés)		66	10	10	86
2.2. Adatkezelés, adatfeldolgozás, információmegjelenítés (excel)		20	18	30	68
3. Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel	24	0	39	0	39
3.1. A problémamegoldáshoz szükséges módszerek és eszközök kiválasztása			5		5
3.2. Algoritmizálás és adatmodellezés			26		26
3.3. Egyszerűbb folyamatok modellezése			8		8
4. Infokommunikáció (Internet, böngészők, elektronikus levelezés)	8	0	0	8	8
4.1. Információkeresés, információközlési rendszerek				2	2
4.2. Az információs technológián alapuló kommunikációs formák				3	3
4.3. Médiainformatika				3	3

5. Az információs társadalom	10	0	0	13	13
5.1. Az információkezelés jogi és etikai vonatkozásai				4	4
5.2. Az e-szolgáltatások szerepe és használata				9	9
6. Könyvtári informatika	6			6	6
Szabad óraszám	16	6	5	5	16
Összesen:	144	108	72	72	252

9/Ny évfolyam

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Az informatikai eszközök használata	Órakeret 16 óra
Előzetes tudás	Az operációs rendszer alapvető funkcióinak ismerete, alkalmazása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A számítógépes perifériák használatbavétele. Az összetett munkához szükséges eszközkészlet kiválasztása. Az adatok biztonságos tárolása. Az informatikai környezet tudatos alakítása. Az egészséges munkakörnyezet megteremtése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>A számítógépes perifériák megismerése, használatbavétele, működésük fizikai alapjai</i> A számítógép fő egységeinek megismerése, az alaplap, a processzor, a memória főbb jellemzői. Bemeneti és kimeneti perifériák, adathordozó eszközök használata, működési elve.		<i>Fizika; kémia:</i> elektromágnesesség, optika, félvezetők, folyadékkristályok, színek, festékek, analóg és digitális jelek.
<i>Az összetett munkához szükséges eszközkészlet kiválasztása</i> Az összetett munkához szükséges eszközkészlet kiválasztási szempontjainak megismerése. Digitalizáló eszközök. Az operációs rendszer és a számítógépes hálózatok főbb feladatai és szolgáltatásai.		
<i>Az adatok biztonságos tárolása. Az informatikai környezet tudatos alakítása</i> Az adatok biztonságos tárolásának szoftveres és hardveres biztosítása. Fájlok illetéktelenek által történő hozzáféréseinek megakadályozása.		
<i>Az egészséges munkakörnyezet megteremtése</i> Egészséges, ergonómiai szempontoknak megfelelő számítógépes munkakörnyezet kialakítása.		<i>Biológia-egészségtan:</i> az érzékszervek védelmét biztosító szabályok, helyes szokások; a környezeti állapot és az ember egészsége közötti kapcsolat, igény az egészséges

	életkörülményekre.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Számítógép, alaplap, processzor, memória, digitális kamera, periféria, digitalizálás, operációs rendszer, hálózat, adatvédelem, munkakörnyezet, ergonómia.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Alkalmazói ismeretek	Órakeret 86 óra
	2.1. Írott és audiovizuális dokumentumok elektronikus létrehozása	66 óra
Előzetes tudás	Az operációs rendszer alapvető funkcióinak ismerete, alkalmazása. A digitális képek formáinak ismerete, képszerkesztő program használata. Karakter- és bekezdésformázások végrehajtása szövegszerkesztő programmal.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Nagyobb dokumentumok létrehozása, átalakítása, formázása. Körlevél készítése. Különböző formátumú produktumok készítése, a megfelelő formátum célszerű kiválasztása. Személyes dokumentumok létrehozása, átalakítása, formázása. Multimédiás dokumentumok készítése. Interaktív anyagok, bemutatók készítése. A feladat megoldásához szükséges alkalmazói eszközök kiválasztása és komplex használata.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>Nagyobb dokumentumok létrehozása, átalakítása, formázása</i> Nagyobb terjedelmű dokumentum szerkesztése. Élőfej, élőláb. Stílusok alkalmazása. Tartalomjegyzék készítése. Személyes dokumentumok létrehozása, átalakítása, formázása.		<i>Fizika; kémia; biológia-egészségtan:</i> projektmunka elkészítése; kísérlet vagy vizsgálat jegyzőkönyvének elkészítése. <i>Vizuális kultúra:</i> Gyűjtött információ- és képanyagból írásos összefoglaló készítése. Médiahasználat.
<i>Körlevél</i> A törzsdokumentum és az adattábla fogalmának megismerése. Dokumentum készítése körlevél funkció felhasználásával. Egyéb iskolai dokumentum készítése kiadványszerkesztő programmal.		
<i>Különböző formátumú produktumok készítése, a megfelelő formátum célszerű kiválasztása</i> Egyénileg készített, letöltött elemek (zene, fénykép, film, animáció stb.) elhelyezése közös multimédiás dokumentumban. Szöveg, kép elhelyezése a dokumentumban. Dokumentumok nyomtatási beállításai.		<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegalkotás. <i>Fizika; kémia; biológia-egészségtan:</i>

	vizsgálatok eredményének prezentálása; projektmunka bemutatása.
<i>Multimédiás dokumentumok készítése. Interaktív anyagok, bemutatók készítése</i> A feladat megoldásához szükséges alkalmazói eszközök kiválasztása és komplex használata. A weblapkészítés alapjai.	<i>Vizuális kultúra:</i> Mozgóképi szövegkörnyezetben megfigyelt emberi kommunikáció értelmezése. Szövegkörnyezetben megfigyelt egyszerűbb (teret és időt formáló) képkapcsolatok, kép- és hangkapcsolatok értelmezése. Átélt, elképzelt vagy hallott egyszerűbb események mozgóképi megjelenítésének megtervezése, esetleg kivitelezése az életkornak megfelelő szinten (például storyboard, animáció, interjú).
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Élőfej, élőláb, oldalszám, stílus, tartalomjegyzék, körlevél, törzsdokumentum, multimédia, videó, nyomtatási beállítás, hangformátum, képformátum, videoformátum, weblap.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2.2. Adatkezelés, adatfeldolgozás, információmegjelenítés	20 óra
Előzetes tudás	Az operációs rendszer alapvető funkcióinak ismerete, alkalmazása. Egyszerű táblázatkezelési műveletek végrehajtása. Táblázatba foglalt adatokból célszerű diagramok készítése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Problémamegoldás táblázatkezelővel. Adatkezelés táblázatkezelővel. Adatok tárolásához szükséges egyszerű adatbázis kialakítása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>Problémamegoldás táblázatkezelővel</i> A hétköznapi életben előforduló problémák megoldása. Tantárgyi feladatok megoldása. Függvények használata.		<i>Matematika:</i> kamatos kamat számítása, befektetésekkel, hitelekkel kapcsolatos számítások.

<i>Statisztikai számítások</i> Statisztikai függvények használata táblázatkezelőkben. Az adatok grafikus szemléltetése.		<i>Matematika:</i> számok, műveletek, egyéb matematikai szimbólumok (pl. képek, szakaszos ábrák, diagramok, táblázatok, műveletek, nyitott mondatok) alapján az általuk leírt valóságos helyzetek, történések, összefüggések elképzelése. <i>Biológia-egészségtan; kémia; fizika:</i> a természeti és technikai rendszerek állapotának leírására szolgáló szempontok és módszerek használata.
<i>Adatkezelés táblázatkezelővel</i> Adatok rendezése, szűrés.		<i>Matematika; földrajz; fizika; kémia:</i> táblázatok adatainak rendezése.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Adatbázis, relációs adatbázis, adat, adattábla, rekord, mező, kapcsolat, kulcs.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	6. Könyvtári informatika	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	Katalógus önálló használata. A települési könyvtár önálló használata. Önálló kézikönyvhasználat. A felhasznált irodalomjegyzék összeállítása segítségével.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A könyvtári rendszer szolgáltatásai és a különböző információforrások önálló felhasználása tanulmányi és egyéb feladatokhoz.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>Könyvtártípusok, információs intézmények</i> A könyvtári rendszer szerepének, lehetőségeinek megismerése. A települési közkönyvtár önálló használata. Könyvtárlátogatás.		<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> a tanulási képesség fejlesztése, kulturált könyvtárhasználat.
<i>Könyvtári szolgáltatások</i> A könyvtári információs rendszer szolgáltatásainak rendszerezése, felhasználása a tanulásban.		<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> könyvtárhasználat.

A könyvtárközi kölcsönzés funkciójának megértése. Könyvtári és közhasznú adatbázisok használati útmutató segítségével való önálló használata. Rendszeres, a céloknak megfelelő könyvtár- és internethasználat.	<i>Ének-zene:</i> a könyvtár és az internet felhasználása.
<i>Információkeresés</i> A médiumok, közléstípusok tartalmi megbízhatósága. Információkeresési stratégiák ismerete. Önálló információszerzés katalógusokból, adatbázisokból, általános és ismeretterjesztő művekből. Releváns információk kiválasztása hagyományos és elektronikus információhordozókból. Az iskolai tananyag elmélyítése és kibővítése önálló könyvtári kutatómunkával.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> a könyvtári információkeresés. Az internetes adatgyűjtés technikái, linkek használata. Adatkeresés, anyaggyűjtés nyomtatott és elektronikus források segítségével; egynyelvű szótárak, értelmező szótárak; szelekció, értékelés, elrendezés. <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> ismeretszerzés szaktudományi munkákból. <i>Fizika; kémia; biológia-egészségtan:</i> az ismeretszerzés folyamatának és eredményének kritikus értékelése. A problémamegoldásra irányuló, hatékony információkeresés. <i>Vizuális kultúra:</i> tájékozódás valamely Európán kívüli kultúra művészetéről a történelmi, kultúrtörténeti összefüggések figyelembevételével. <i>Ének-zene:</i> zenei dokumentumok gyűjtése. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> a személyes pályatervnek,

	elképzeléseknek, szükségleteknek megfelelő információszerzés.
<i>Dokumentumtípusok, kézikönyvek</i> A hiteles forrás jellemzőinek ismerete. Forrástípusok rendszerezése információs értékük szerint. A talált információk kritikus értékelése. Időszaki kiadványok önálló használata. Elektronikus könyvek, digitalizált dokumentumok. Az egyes tudományterületek alapvető segédkönyvtípusainak ismerete, önálló használata.	<i>Matematika:</i> ismerethordozók használata. Könyvek (pl. matematikai zsebkönyvek, szakkönyvek, ismeretterjesztő könyvek, lexikonok, feladatgyűjtemények, táblázatok, képletgyűjtemények). <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> segédkönyvek, kézikönyvek, szótárak, lexikonok használata, ismeretlen kifejezések jelentésének önálló megkeresése egynyelvű szótárakban. Az elektronikus tömegkommunikáció és az irodalom kölcsönhatásának új jelenségei. <i>Földrajz:</i> tájékozódás a hazai földrajzi, környezeti folyamatokról. Információgyűjtés internetalapú szolgáltatásokkal: időjárási helyzetkép, útvonaltervező, valutaváltó. <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> történelmi, társadalomtudományi, filozófiai és etikai kézikönyvek, atlaszok, lexikonok. <i>Vizuális kultúra:</i> a tömegkommunikáció

	formái, a tömegkommunikációt és a mediatizált nyilvánosságot jellemző tények, modellek. Az audiovizuális szövegek, műsorok előállítását, nyelvi jellemzőit, közvetítését és értelmezését leíró fontosabb fogalmak és alapvető összefüggések.
<i>Forráskiválasztás</i> Komplex feladathoz való önálló forráskiválasztás a feladat céljának és a forrás információs értékének figyelembe vételével.	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> kérdések megfogalmazása a szerző esetleges elfogultságaira, tájékozottságára, rejtett szándékaira, stb. vonatkozóan. Az adott téma tanulmányozásához leginkább megfelelő térkép kiválasztása. Különböző szövegek, hanganyagok, filmek, stb. vizsgálata a történelmi hitelesség szempontjából. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> verbális és nem verbális (hangzó, képi és digitális) információk gyűjtése, szelekciója, rendszerezése, kritikája és felhasználása. <i>Vizuális kultúra:</i> információforrások szűrésének szempontjai.
<i>Bibliográfiai hivatkozás, forrásfelhasználás</i> Bibliográfiai hivatkozás önálló készítése folyóiratcikkekről. Az interneten megjelent források hivatkozási technikájának	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> a források megjelölése, az idézés

megismerése, segítséggel való alkalmazása. Hivatkozásjegyzék, irodalomjegyzék készítése.		formai és etikai szabályai, jegyzetek készítése, netikett.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Könyvtári rendszer, múzeum, levéltár, információkeresési stratégia, rejtett bibliográfia, relevancia, kritikus forráshasználat, hivatkozás, plágium, hitelesség, önművelés, egész életen át tartó tanulás.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Szabad órakeret	6 óra
	Dolgozatok, év végi rendszerező összefoglalás	

9. évfolyam

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Alkalmazói ismeretek	Órakeret 28 óra
	2.1. Írott és audiovizuális dokumentumok elektronikus létrehozása	10 óra
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>Multimédiás dokumentumok készítése. Interaktív anyagok, bemutatók készítése</i> A feladat megoldásához szükséges alkalmazói eszközök kiválasztása és komplex használata. A weblapkészítés alapjai.		<i>Vizuális kultúra:</i> Mozgóképi szöveggörnyezetben megfigyelt emberi kommunikáció értelmezése. Szöveggörnyezetben megfigyelt egyszerűbb (teret és időt formáló) képkapcsolatok, kép- és hangkapcsolatok értelmezése. Átélt, elképzelt vagy hallott egyszerűbb események mozgóképi megjelenítésének megtervezése, esetleg kivitelezése az életkornak megfelelő szinten (például storyboard, animáció, interjú).
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Élőfej, élőláb, oldalszám, stílus, tartalomjegyzék, körlevél, törzsdokumentum, multimédia, videó, nyomtatási beállítás, hangformátum, képformátum, videoformátum, weblap.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2.2. Adatkezelés, adatfeldolgozás, információmegjelenítés	18 óra

Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Adatkezelés táblázatkezelővel Függvények alkalmazása különböző lapokon lévő adatokra.		Matematika; földrajz; fizika; kémia: táblázatok adatainak rendezése.
Térinformatikai alapismeretek Térképek és adatbázisok összekötési lehetőségei. Útvonalkeresők, térképes keresők használata.		Fizika; földrajz; matematika: a térbeli tájékozódást szolgáló eszközök és módszerek alapjai és felhasználásuk. A GPS idő-, távolság- és sebességadatainak értelmezése.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Adatbázis, relációs adatbázis, adat, adattábla, rekord, mező, kapcsolat, kulcs.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3. Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel	Órakeret 39 óra
	3.1. A problémamegoldáshoz szükséges módszerek és eszközök kiválasztása	5 óra
Előzetes tudás	Algoritmusleíró eszközök ismerete és használata, egyszerűbb algoritmusok megírása. Fejlesztői környezet használata.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Tantárgyi és egyéb problémák informatikai eszközök segítségével történő megoldása csoportmunkában, a megoldáshoz szükséges algoritmusok készítése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A problémák megoldásához szükséges eszközök és módszerek komplex alkalmazása A problémamegoldáshoz szükséges informatikai eszközök kiválasztása. Tantárgyi és egyéb problémák informatikai eszközök segítségével történő megoldása, a megoldáshoz szükséges algoritmusok készítése.		Matematika: ismerethordozók használata. Számítógépek használata. Algoritmus követése, értelmezése, készítése. Matematikai modellek, alkalmazásuk módja, korlátai (pontosság, értelmezhetőség).

		Magyar nyelv és irodalom; idegen nyelvek; matematika; földrajz: szövegfeldolgozás.
<i>Problémák megoldása munkacsoportban. A problémamegoldó tevékenység tervezése</i> Az iskolához és a köznapi élethez kapcsolódó problémák megoldásának tervezése és megvalósítása csoportmunkában. Projekt munkák informatikai eszközökkel történő kivitelezése.		<i>Matematika:</i> ismerethordozók használata. Számítógépek használata. Algoritmus követése, értelmezése, készítése. Matematikai modellek (pl. számítógépes programok), alkalmazásuk módja, korlátai (pontosság, értelmezhetőség). Modell (ábra, diagram) alkotása, értelmezése fogalmakhoz. Közelítő értékek meghatározása, egyenletek, egyenletrendszerek megoldása, diagramok készítése. <i>Magyar nyelv és irodalom; idegen nyelv; földrajz:</i> szövegfeldolgozás.
Kulcsfogalmak /fogalmak	Probléma, tervezés, megvalósítás, projekt munka.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3.2. Algoritmizálás és adatmodellezés	26 óra
Előzetes tudás	Algoritmus kódolása valamely fejlesztői környezetben.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Tantárgyi problémák algoritmizálása. Tervezési eljárások, az alulról felfelé építkezés és a lépésenkénti finomítás elveinek használata.	

Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>Adott feladat megoldásához tartozó algoritmusok megfogalmazása, megvalósítása számítógépen, a feladat megoldásához algoritmusok tervezése, végrehajtása, elemzése</i> Tantárgyi problémák megoldási algoritmusainak tanulmányozása. Algoritmusok alkotása különböző tervezési eljárások segítségével, az alulról felfelé építkezés és a lépésenkénti finomítás elvei. Algoritmusok megvalósítása. Néhány típusalgoritmus vizsgálata.		<i>Magyar nyelv és irodalom; idegen nyelv; matematika; földrajz: szövegfeldolgozás.</i> <i>Fizika; kémia: összefüggések, folyamatok programozása.</i>
<i>A problémamegoldáshoz szükséges adatok és az eredmény kapcsolata, megtervezése, értelmezése</i> A beállítások értelmezése.		
<i>Elemi és összetett adatok megkülönböztetése, kezelése, használata. Adatmodellezés, egyszerű modellek megismerése</i> Különböző adattípusok használata a modellalkotás során.		<i>Magyar nyelv és irodalom; idegen nyelv; matematika; földrajz: szövegfeldolgozás.</i>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Tantárgyi probléma, alulról felfelé építkezés elve, lépésenkénti finomítás elve, adattípusok, elemi adat, összetett adat, bemenő adat, eredmény.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3.3. Egyszerűbb folyamatok modellezése	8 óra
Előzetes tudás	Fejlesztői környezet ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Tantárgyi szimulációs programok használata. Tantárgyi mérések eredményeinek kiértékelése informatikai eszközökkel.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>Mérések és szimulációk, a paramétermódosítás hatásai, törvényszerűségek megfogalmazása, modellalkotás egyszerű tevékenységekre</i> Tantárgyi szimulációs programok használata. A beállítások hatásainak megfigyelése, a tapasztalatok megfogalmazása. Tantárgyi mérések eredményeinek kiértékelése informatikai eszközökkel. Modellalkotás egyszerű tevékenységekre.		<i>Fizika; kémia: természettudományos folyamatokkal foglalkozó programok.</i> <i>Matematika: véletlen esemény, valószínűség.</i>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Mérés, értékelés, eredmény, szimuláció, beállítás, modell.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Szabad órakeret	5 óra
	Dolgozatok, év végi rendszerező összefoglalás	

10. évfolyam

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Alkalmazói ismeretek	Órakeret 40 óra
	2.1. Írott és audiovizuális dokumentumok elektronikus létrehozása	10 óra
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>Hangszerkesztés</i> Digitális hangformátumok megismerése. A formátumok átalakítása. Hangszerkesztő program használata.		<i>Ének-zene:</i> saját munkák, gyűjtések felhasználása az elektronikus hangalakítás során.
<i>Multimédiás dokumentumok készítése. Interaktív anyagok, bemutatók készítése</i> A feladat megoldásához szükséges alkalmazói eszközök kiválasztása és komplex használata. Utómunka egy videoszerkesztő programmal.		<i>Vizuális kultúra:</i> Mozgóképi szövegkörnyezetben megfigyelt emberi kommunikáció értelmezése. Szövegkörnyezetben megfigyelt egyszerűbb (teret és időt formáló) képkapcsolatok, kép- és hangkapcsolatok értelmezése. Átélt, elképzelt vagy hallott egyszerűbb események mozgóképi megjelenítésének megtervezése, esetleg kivitelezése az életkornak megfelelő szinten (például storyboard, animáció, interjú).
Kulcsfogalmak/ fogalmak	multimédia, videó, nyomtatási beállítás, hangformátum, képformátum, videoformátum.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2.2. Adatkezelés, adatfeldolgozás, információmegjelenítés	30 óra
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>Adatok tárolásához szükséges egyszerű adatbázis kialakítása</i> Adatbázis létrehozása. Adattábla, rekord, mező, kapcsolat, kulcs. Adatbázis feltöltése.		

Algoritmusok alkalmazása a feladatmegoldásokban.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Adatbázis, relációs adatbázis, adat, adattábla, rekord, mező, kapcsolat, kules.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4. Infokommunikáció	Órakeret 8 óra
	4.1. Információkeresés, információközlési rendszerek	2 óra
Előzetes tudás	Információ keresése, a hiteles és nem hiteles információ megkülönböztetése, az információ kritikus értékelése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A feladatok elvégzéséhez szükséges információk azonosítása, meghatározása, megkeresése, felhasználása. A dokumentumok önálló publikálása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>Önálló információszerzés</i> Információkeresési stratégia. Tartalomalapú keresés. Logikai kapcsolatok. A szükséges információ önálló meghatározása, a találatok szűkítése, kigyűjtése, felhasználása.		<i>Kémia; biológia; fizika:</i> természettudományos projektek kidolgozása, pályázati anyagok készítése. A számítógéppel segített tanulás módszereinek alkalmazása a mérés, információkeresés, bemutatók és a kommunikáció segítésére. A problémamegoldásra irányuló, hatékony információkeresés.
<i>Az információk közlési célnak megfelelő alakítása, a manipuláció megismerése</i> A találatok elemzése, értékelése hitelesség szempontjából. A közlés céljának felismerése. A reklámok manipulatív tevékenységének felfedése.		<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> egy esemény információinak begyűjtése több párhuzamos forrásból, ezek összehasonlítása, elemzése, az igazságtartalom keresése, a manipulált információ felfedése.
<i>A publikálás módszereinek megismerése, szabályai</i> Az elkészült dokumentumok publikálása hagyományos és elektronikus, internetes eszközökkel. Szövegek, képek, fotóalbumok, hang- és videoanyagok, weblapok publikálása az interneten.		

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Manipulálás, kétirányú információáramlás, adatfeltöltés.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4.2. Az információs technológián alapuló kommunikációs formák	3 óra
Előzetes tudás	Az infokommunikációs eszközök ismerete. A modern infokommunikációs eszközök hatékony használata. A kommunikáció elméletének ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Online kommunikáció folytatása, csoportmunka végzése egy vagy több résztvevővel. A legújabb két- vagy többrésztvevős kommunikációs lehetőségek, valamint az elektronikus médiumok megfelelő kezelése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>Kommunikációra képes eszközök összekapcsolási lehetőségeinek megismerése</i> Többrésztvevős beszélgetős, kommunikációs program használata. Csoportmunka az interneten.		<i>Idegen nyelvek:</i> kommunikáció külföldi partnerekkel.
<i>Az infokommunikációs eszközök mindennapi életre gyakorolt hatásának vizsgálata</i> A hagyományos infokommunikációs technológiák összehasonlítása az elektronikus és internetes lehetőségekkel. A túlzott internethasználatból kialakuló káros életformák azonosítása, a függőség elhárítása.		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Kommunikációs program.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4.3. Médiainformatika	3 óra
Előzetes tudás	A legújabb infokommunikációs technológiák használata, alkalmazása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az új elektronikus és internetes médiumok készség szintű használata.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>A hagyományos médiumoktól különböző, informatikai eszközöket alkalmazó lehetőségek, azok felhasználása a megismerési folyamatban</i> Információszerzés internetes portálokról, médiatárakból, elektronikus könyvtárakból.		<i>Földrajz:</i> tájékozódás GPS segítségével. Helymeghatározás, ideális útvonalválasztás.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Hírportál, médiatár, e-book, hangoskönyv.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	5. Az információs társadalom	Órakeret 13 óra

	5.1. Az információkezelés jogi és etikai vonatkozásai	4 óra
Előzetes tudás	Informatikai biztonsággal kapcsolatos tapasztalatok. A számítógép vagy a programok használata során tapasztalt esetleges meghibásodások. A problémák megoldása érdekében alkalmazott eljárások. Infokommunikációs eszközök használata során tanúsított viselkedési módok megfigyelése, véleményezése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Adatvédelmi fogalmak ismerete. Az információforrások hitelességének értékelése. Szerzői joggal kapcsolatos alapfogalmak megismerése. Az infokommunikációs publikálási szabályok megismerése. Az informatikai fejlesztések gazdasági, környezeti, kulturális hatásainak felismerése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>Az adatvédelmi alapfogalmakkal és az információhitelesség megőrzési technikáival való megismerkedés</i> Adatvédelmi fogalmak ismerete. Az információforrások hitelességének értékelése. Informatikai eszközök etikus használata.		<i>Technika, életvitel és gyakorlat: részvétel a társadalmi felelősségvállalásban.</i>
<i>Szerzői jogi alapfogalmak. Az infokommunikációs publikálási szabályok megismerése</i> Szerzői joggal kapcsolatos alapfogalmak megismerése. Az infokommunikációs publikálási szabályok megismerése.		<i>Technika, életvitel és gyakorlat: a célnak megfelelő információforrások, eszközök, módszerek kiválasztása.</i> <i>Magyar nyelv és irodalom: a források megjelölése, az idézés formai és etikai szabályai, jegyzetek készítése, netikett. A forráskritika technikái.</i>
<i>Az információ és az informatika gazdaságra, környezetre, kultúrára, személyiségre, egészségre gyakorolt hatásának megismerése</i> A globális információs társadalom jellemzői. Az informatikai kultúra jellemzői. Az informatikai fejlesztések gazdasági, környezeti, kulturális hatásainak felismerése. Az informatikai eszközök használatának következményei a személyiségre és az egészségre vonatkozóan.		<i>Technika, életvitel és gyakorlat: a fenntarthatóság értékének és érdekének elfogadása, tudatos és cselekvő részvétel az emberi környezet állapotának megőrzésében, javításában.</i> <i>Fizika; biológia-egészségtan; kémia: a számítógéppel segített tanulás módszereinek alkalmazása a mérés,</i>

	információkeresés, bemutatók és a kommunikáció segítésére. Információs- és kommunikációs rendszerek felépítése, jelentőségük. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> az információs kommunikációs társadalom műfajainak megfelelő olvasási szokások gyakorlása, az ezekhez kapcsolódó tipikus hibák és veszélyek felismerése, kiküszöbölése. <i>Matematika:</i> matematikai modellek (pl. nyitott mondatok, gráfok, sorozatok, függvények, függvényábrázolás, számítógépes programok, statisztikai elemzések), alkalmazásuk módja, korlátai (pontosság, értelmezhetőség).
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Információs társadalom, informatikai biztonság, informatikai kultúra, információkezelés, adatvédelem, netikett, szerzői jog, szerzői alkotás, plágium, közkincs, szabad felhasználás.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	5.2. Az e-szolgáltatások szerepe és használata	9 óra
Előzetes tudás	Elektronikus szolgáltatásokkal kapcsolatos személyes tapasztalatok, vélemények gyűjtése, tapasztalatok cseréje.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az elektronikus szolgáltatások szerepének felismerése, a szolgáltatások kritikus használata. A fogyasztói viselkedést meghatározó módszerek felismerése a médiában.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok

<i>Az e-szolgáltatások előnyeinek és veszélyeinek, biztonsági vonatkozásainak feltérképezése</i> Az elektronikus szolgáltatások hétköznapi életben betöltött szerepének felismerése. Elektronikus szolgáltatások megismerése, kritikus használata, értékelése. Az elektronikus szolgáltatások előnyeinek és veszélyeinek felismerése.		<i>Technika, életvitel és gyakorlat: A mindennapi tevékenységekben és a fogyasztói szokásokban megnyilvánuló egészség- és környezettudatosság. Összetett technológiai, társadalmi és ökológiai rendszerek elemzése.</i>
<i>A fogyasztói viselkedést befolyásoló technikák felismerése a médiában</i> Fogyasztói szükségletek azonosítása. A fogyasztói viselkedést befolyásoló módszerek megfigyelése és azonosítása. Tudatos vásárlókép kialakítása.		<i>Technika, életvitel és gyakorlat: a környezetre és az emberi egészségre gyakorolt hatások. Tudatos vásárlás, fogyasztói szokások. Magyar nyelv és irodalom: a manipulációs szándék, a hibás következtetések és a megalapozatlan ítéletek felismerése.</i>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Információs társadalom, média, elektronikus szolgáltatás, regisztráció, leiratkozás, azonosító, jelszó, kritikus használat.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Szabad órakeret	5 óra
	Dolgozatok, év végi rendszerező összefoglalás	

INFORMATIKA 9-10

(144 órás, két évfolyamos változat)

Informatika és Közgazdaságtan szakirány	kerettanterv szerinti órakeret	9. évf.	10. évf.	összesen
	144	72	72	144
1. Az informatikai eszközök használata	8	8		8
2. Alkalmazói ismeretek	72	50	22	72
2.1. Írott és audiovizuális dokumentumok elektronikus létrehozása (word, ppt, képszerkesztés, weblap-, hang- és video szerkesztés)		50		50

2.2. Adatkezelés, adatfeldolgozás, információmegjelenítés (excel)			22	22
3. Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel	24	0	24	24
3.1. A problémamegoldáshoz szükséges módszerek és eszközök kiválasztása			6	6
3.2. Algoritmizálás és adatmodellezés			12	12
3.3. Egyszerűbb folyamatok modellezése			6	6
4. Infokommunikáció (Internet, böngészők, elektronikus levelezés)	8	0	8	8
4.1. Információkeresés, információközlési rendszerek			2	2
4.2. Az információs technológián alapuló kommunikációs formák			3	3
4.3. Médiainformatika			3	3
5. Az információs társadalom	10	0	10	10
5.1. Az információkezelés jogi és etikai vonatkozásai			4	4
5.2. Az e-szolgáltatások szerepe és használata			6	6
6. Könyvtári informatika	6	6		6
Szabad óraszám	16	8	8	16
Összesen:	144	72	72	144

9. évfolyam

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Az informatikai eszközök használata	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	Az operációs rendszer alapvető funkcióinak ismerete, alkalmazása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A számítógépes perifériák használatbavétele. Az összetett munkához szükséges eszközkészlet kiválasztása. Az adatok biztonságos tárolása. Az informatikai környezet tudatos alakítása. Az egészséges munkakörnyezet megteremtése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>A számítógépes perifériák megismerése, használatbavétele, működésük fizikai alapjai</i> A számítógép fő egységeinek megismerése, az alaplap, a processzor, a memória főbb jellemzői. Bemeneti és kimeneti perifériák, adathordozó eszközök használata, működési elve.		Fizika; kémia: elektromágnesesség, optika, félvezetők, folyadékkristályok, színek, festékek, analóg és digitális jelek.
<i>Az összetett munkához szükséges eszközkészlet kiválasztása</i> Az összetett munkához szükséges eszközkészlet kiválasztási szempontjainak megismerése. Digitalizáló eszközök. Az operációs rendszer és a számítógépes hálózatok főbb feladatai és szolgáltatásai.		

<i>Az adatok biztonságos tárolása. Az informatikai környezet tudatos alakítása</i> Az adatok biztonságos tárolásának szoftveres és hardveres biztosítása. Fájlok illetéktelenek által történő hozzáféréseinek megakadályozása.		
<i>Az egészséges munkakörnyezet megteremtése</i> Egészséges, ergonómiai szempontoknak megfelelő számítógépes munkakörnyezet kialakítása.		<i>Biológia-egészségtan:</i> az érzékszervek védelmét biztosító szabályok, helyes szokások; a környezeti állapot és az ember egészsége közötti kapcsolat, igény az egészséges életkörülményekre.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Számítógép, alaplap, processzor, memória, digitális kamera, periféria, digitalizálás, operációs rendszer, hálózat, adatvédelem, munkakörnyezet, ergonómia.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Alkalmazói ismeretek	Órakeret 50 óra
	2.1. Írott és audiovizuális dokumentumok elektronikus létrehozása	50 óra
Előzetes tudás	Az operációs rendszer alapvető funkcióinak ismerete, alkalmazása. A digitális képek formáinak ismerete, képszerkesztő program használata. Karakter- és bekezdésmegformázások végrehajtása szövegszerkesztő programmal.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Nagyobb dokumentumok létrehozása, átalakítása, formázása. Körlevél készítése. Különböző formátumú produktumok készítése, a megfelelő formátum célszerű kiválasztása. Személyes dokumentumok létrehozása, átalakítása, formázása. Multimédiás dokumentumok készítése. Interaktív anyagok, bemutatók készítése. A feladat megoldásához szükséges alkalmazói eszközök kiválasztása és komplex használata.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>Nagyobb dokumentumok létrehozása, átalakítása, formázása</i> Nagyobb terjedelmű dokumentum szerkesztése. Élőfej, élőláb. Stílusok alkalmazása. Tartalomjegyzék készítése. Személyes dokumentumok létrehozása, átalakítása, formázása.		<i>Fizika; kémia;</i> <i>biológia-egészségtan:</i> projektmunka elkészítése; kísérlet vagy vizsgálat jegyzőkönyvének elkészítése. <i>Vizuális kultúra:</i> Gyűjtött információ- és képanyagból írásos

	összefoglaló készítése. Médiahasználat.
<i>Körlevél</i> A törzsdokumentum és az adattábla fogalmának megismerése. Dokumentum készítése körlevél funkció felhasználásával. Egyéb iskolai dokumentum készítése kiadványszerkesztő programmal.	
<i>Különböző formátumú produktumok készítése, a megfelelő formátum célszerű kiválasztása</i> Egyénileg készített, letöltött elemek (zene, fénykép, film, animáció stb.) elhelyezése közös multimédiás dokumentumban. Szöveg, kép elhelyezése a dokumentumban. Dokumentumok nyomtatási beállításai.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegalkotás. <i>Fizika; kémia;</i> <i>biológia-egészségtan:</i> vizsgálatok eredményének prezentálása; projektmunka bemutatása.
<i>Hangszerkesztés</i> Digitális hangformátumok megismerése. A formátumok átalakítása. Hangszerkesztő program használata.	<i>Ének-zene:</i> saját munkák, gyűjtések felhasználása az elektronikus hangalakítás során.
<i>Multimédiás dokumentumok készítése. Interaktív anyagok, bemutatók készítése</i> A feladat megoldásához szükséges alkalmazói eszközök kiválasztása és komplex használata. Utómunka egy videoszerkesztő programmal. A weblapkészítés alapjai.	<i>Vizuális kultúra:</i> Mozgóképi szövegkörnyezetben megfigyelt emberi kommunikáció értelmezése. Szövegkörnyezetben megfigyelt egyszerűbb (teret és időt formáló) képkapcsolatok, kép- és hangkapcsolatok értelmezése. Átélt, elképzelt vagy hallott egyszerűbb események mozgóképi megjelenítésének megtervezése, esetleg kivitelezése az életkornak megfelelő szinten (például storyboard, animáció, interjú).
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Élőfej, élőláb, oldalszám, stílus, tartalomjegyzék, körlevél, törzsdokumentum, multimédia, videó, nyomtatási beállítás, hangformátum, képformátum, videoformátum, weblap.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	6. Könyvtári informatika	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	Katalógus önálló használata. A települési könyvtár önálló használata. Önálló kézikönyvhasználat. A felhasznált irodalomjegyzék összeállítása segítségével.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A könyvtári rendszer szolgáltatásai és a különböző információforrások önálló felhasználása tanulmányi és egyéb feladatokhoz.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>Könyvtártípusok, információs intézmények</i> A könyvtári rendszer szerepének, lehetőségeinek megismerése. A települési közkönyvtár önálló használata. Könyvtárlátogatás.		<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> a tanulási képesség fejlesztése, kulturált könyvtárhasználat.
<i>Könyvtári szolgáltatások</i> A könyvtári információs rendszer szolgáltatásainak rendszerezése, felhasználása a tanulásban. A könyvtárközi kölcsönzés funkciójának megértése. Könyvtári és közhasznú adatbázisok használati útmutató segítségével való önálló használata. Rendszeres, a céloknak megfelelő könyvtár- és internethasználat.		<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> könyvtárhasználat. <i>Ének-zene:</i> a könyvtár és az internet felhasználása.
<i>Információkeresés</i> A médiumok, közléstípusok tartalmi megbízhatósága. Információkeresési stratégiák ismerete. Önálló információszerzés katalógusokból, adatbázisokból, általános és ismeretterjesztő művekből. Releváns információk kiválasztása hagyományos és elektronikus információhordozókból. Az iskolai tananyag elmélyítése és kibővítése önálló könyvtári kutatómunkával.		<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> a könyvtári információkeresés. Az internetes adatgyűjtés technikái, linkek használata. Adatkeresés, anyaggyűjtés nyomtatott és elektronikus források segítségével; egynyelvű szótárak, értelmező szótárak; szelekció, értékelés, elrendezés. <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> ismeretszerzés szaktudományi munkákból. <i>Fizika; kémia; biológia-egészségtan:</i> az ismeretszerzés folyamatának és

	eredményének kritikus értékelése. A problémamegoldásra irányuló, hatékony információkeresés. <i>Vizuális kultúra:</i> tájékozódás valamely Európán kívüli kultúra művészetéről a történelmi, kultúrtörténeti összefüggések figyelembevételével. <i>Ének-zene:</i> zenei dokumentumok gyűjtése. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> a személyes pályatervnek, elképzeléseknek, szükségleteknek megfelelő információszerzés.
<i>Dokumentumtípusok, kézikönyvek</i> A hiteles forrás jellemzőinek ismerete. Forrástípusok rendszerezése információs értékük szerint. A talált információk kritikus értékelése. Időszaki kiadványok önálló használata. Elektronikus könyvek, digitalizált dokumentumok. Az egyes tudományterületek alapvető segédkönyvtípusainak ismerete, önálló használata.	<i>Matematika:</i> ismerethordozók használata. Könyvek (pl. matematikai zsebkönyvek, szakkönyvek, ismeretterjesztő könyvek, lexikonok, feladatgyűjtemények, táblázatok, képletgyűjtemények). <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> segédkönyvek, kézikönyvek, szótárak, lexikonok használata, ismeretlen kifejezések jelentésének önálló megkeresése egynyelvű szótárakban. Az elektronikus tömegkommunikáció és az irodalom kölcsönhatásának új jelenségei. <i>Földrajz:</i> tájékozódás

	a hazai földrajzi, környezeti folyamatokról. Információgyűjtés internetalapú szolgáltatásokkal: időjárási helyzetkép, útvonaltervező, valutaváltó. <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> történelmi, társadalomtudományi, filozófiai és etikai kézikönyvek, atlaszok, lexikonok. <i>Vizuális kultúra:</i> a tömegkommunikáció formái, a tömegkommunikációt és a mediatizált nyilvánosságot jellemző tények, modellek. Az audiovizuális szövegek, műsorok előállítását, nyelvi jellemzőit, közvetítését és értelmezését leíró fontosabb fogalmak és alapvető összefüggések.
<i>Forráskiválasztás</i> Komplex feladathoz való önálló forráskiválasztás a feladat céljának és a forrás információs értékének figyelembe vételével.	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> kérdések megfogalmazása a szerző esetleges elfogultságaira, tájékozottságára, rejtett szándékaira, stb. vonatkozóan. Az adott téma tanulmányozásához leginkább megfelelő térkép kiválasztása. Különböző szövegek, hanganyagok, filmek, stb. vizsgálata a

	történelmi hitelesség szempontjából. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> verbális és nem verbális (hangzó, képi és digitális) információk gyűjtése, szelekciója, rendszerezése, kritikája és felhasználása. <i>Vizuális kultúra:</i> információforrások szűrésének szempontjai.
<i>Bibliográfiai hivatkozás, forrásfelhasználás</i> Bibliográfiai hivatkozás önálló készítése folyóiratcikkekről. Az interneten megjelent források hivatkozási technikájának megismerése, segítséggel való alkalmazása. Hivatkozásjegyzék, irodalomjegyzék készítése.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> a források megjelölése, az idézés formai és etikai szabályai, jegyzetek készítése, netikett.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Könyvtári rendszer, múzeum, levéltár, információkeresési stratégia, rejtett bibliográfia, relevancia, kritikus forráshasználat, hivatkozás, plágium, hitelesség, önművelés, egész életen át tartó tanulás.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Szabad órakeret	8 óra
	Dolgozatok, év végi rendszerező összefoglalás	

10. évfolyam

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2.2. Adatkezelés, adatfeldolgozás, információmegjelenítés	22 óra
Előzetes tudás	Az operációs rendszer alapvető funkcióinak ismerete, alkalmazása. Egyszerű táblázatkezelési műveletek végrehajtása. Táblázatba foglalt adatokból célszerű diagramok készítése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Problémamegoldás táblázatkezelővel. Adatkezelés táblázatkezelővel. Adatok tárolásához szükséges egyszerű adatbázis kialakítása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>Problémamegoldás táblázatkezelővel</i> A hétköznapi életben előforduló problémák megoldása. Tantárgyi feladatok megoldása. Függvények használata.		<i>Matematika:</i> kamatos kamat számítása, befektetésekkel, hitelekkel kapcsolatos számítások.
<i>Statisztikai számítások</i>		<i>Matematika:</i> számok,

Statisztikai függvények használata táblázatkezelőkben. Az adatok grafikus szemléltetése.		műveletek, egyéb matematikai szimbólumok (pl. képek, szakaszos ábrák, diagramok, táblázatok, műveletek, nyitott mondatok) alapján az általuk leírt valóságos helyzetek, történések, összefüggések elképzelése. <i>Biológia-egészségtan; kémia; fizika:</i> a természeti és technikai rendszerek állapotának leírására szolgáló szempontok és módszerek használata.
<i>Adatkezelés táblázatkezelővel</i> Adatok rendezése, szűrés. Függvények alkalmazása különböző lapokon lévő adatokra.		<i>Matematika; földrajz; fizika; kémia:</i> táblázatok adatainak rendezése.
<i>Térinformatikai alapismeretek</i> Térképek és adatbázisok összekötési lehetőségei. Útvonalkeresők, térképes keresők használata.		<i>Fizika; földrajz; matematika:</i> a térbeli tájékozódást szolgáló eszközök és módszerek alapjai és felhasználásuk. A GPS idő-, távolság- és sebességadatainak értelmezése.
<i>Adatok tárolásához szükséges egyszerű adatbázis kialakítása</i> Adatbázis létrehozása. Adattábla, rekord, mező, kapcsolat, kulcs. Adatbázis feltöltése. Algoritmusok alkalmazása a feladatmegoldásokban.		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Adatbázis, relációs adatbázis, adat, adattábla, rekord, mező, kapcsolat, kulcs.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3. Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel	Órakeret 24 óra
	3.1. A problémamegoldáshoz szükséges módszerek és eszközök kiválasztása	6 óra
Előzetes tudás	Algoritmusleíró eszközök ismerete és használata, egyszerűbb algoritmusok megírása. Fejlesztői környezet használata.	

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Tantárgyi és egyéb problémák informatikai eszközök segítségével történő megoldása csoportmunkában, a megoldáshoz szükséges algoritmusok készítése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>A problémák megoldásához szükséges eszközök és módszerek komplex alkalmazása</i> A problémamegoldáshoz szükséges informatikai eszközök kiválasztása. Tantárgyi és egyéb problémák informatikai eszközök segítségével történő megoldása, a megoldáshoz szükséges algoritmusok készítése.		<i>Matematika:</i> ismerethordozók használata. Számítógépek használata. Algoritmus követése, értelmezése, készítése. Matematikai modellek, alkalmazásuk módja, korlátai (pontosság, értelmezhetőség). <i>Magyar nyelv és irodalom; idegen nyelvek; matematika; földrajz:</i> szövegfeldolgozás.
<i>Problémák megoldása munkacsoportban. A problémamegoldó tevékenység tervezése</i> Az iskolához és a köznapi élethez kapcsolódó problémák megoldásának tervezése és megvalósítása csoportmunkában. Projekt munkák informatikai eszközökkel történő kivitelezése.		<i>Matematika:</i> ismerethordozók használata. Számítógépek használata. Algoritmus követése, értelmezése, készítése. Matematikai modellek (pl. számítógépes programok), alkalmazásuk módja, korlátai (pontosság, értelmezhetőség). Modell (ábra, diagram) alkotása, értelmezése fogalmakhoz. Közelítő értékek

	meghatározása, egyenletek, egyenletrendszerek megoldása, diagramok készítése. <i>Magyar nyelv és irodalom; idegen nyelv; földrajz: szövegfeldolgozás.</i>
Kulcsfogalmak /fogalmak	Probléma, tervezés, megvalósítás, projektmunka.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3.2. Algoritmizálás és adatmodellezés	12 óra
Előzetes tudás	Algoritmus kódolása valamely fejlesztői környezetben.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Tantárgyi problémák algoritmizálása. Tervezési eljárások, az alulról felfelé építkezés és a lépésenkénti finomítás elveinek használata.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>Adott feladat megoldásához tartozó algoritmusok megfogalmazása, megvalósítása számítógépen, a feladat megoldásához algoritmusok tervezése, végrehajtása, elemzése</i> Tantárgyi problémák megoldási algoritmusainak tanulmányozása. Algoritmusok alkotása különböző tervezési eljárások segítségével, az alulról felfelé építkezés és a lépésenkénti finomítás elvei. Algoritmusok megvalósítása. Néhány típusalgoritmus vizsgálata.		<i>Magyar nyelv és irodalom; idegen nyelv; matematika; földrajz: szövegfeldolgozás.</i> <i>Fizika; kémia: összefüggések, folyamatok programozása.</i>
<i>A problémamegoldáshoz szükséges adatok és az eredmény kapcsolata, megtervezése, értelmezése</i> A beállítások értelmezése.		
<i>Elemi és összetett adatok megkülönböztetése, kezelése, használata.</i> <i>Adatmodellezés, egyszerű modellek megismerése</i> Különböző adattípusok használata a modellalkotás során.		<i>Magyar nyelv és irodalom; idegen nyelv; matematika; földrajz: szövegfeldolgozás.</i>
Kulcsfogalmak/fogalmak	Tantárgyi probléma, alulról felfelé építkezés elve, lépésenkénti finomítás elve, adattípusok, elemi adat, összetett adat, bemenő adat, eredmény.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3.3. Egyszerűbb folyamatok modellezése	6 óra
Előzetes tudás	Fejlesztői környezet ismerete.	

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Tantárgyi szimulációs programok használata. Tantárgyi mérések eredményeinek kiértékelése informatikai eszközökkel.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>Mérések és szimulációk, a paramétermódosítás hatásai, törvényszerűségek megfogalmazása, modellalkotás egyszerű tevékenységekre</i> Tantárgyi szimulációs programok használata. A beállítások hatásainak megfigyelése, a tapasztalatok megfogalmazása. Tantárgyi mérések eredményeinek kiértékelése informatikai eszközökkel. Modellalkotás egyszerű tevékenységekre.		<i>Fizika; kémia:</i> természettudományos folyamatokkal foglalkozó programok. <i>Matematika:</i> véletlen esemény, valószínűség.
Kulcsfogalmak/fogalmak	Mérés, értékelés, eredmény, szimuláció, beállítás, modell.	

Tematikai egység/Fejlesztési cél	4. Infokommunikáció	Órakeret 8 óra
	4.1. Információkeresés, információközlési rendszerek	2 óra
Előzetes tudás	Információ keresése, a hiteles és nem hiteles információ megkülönböztetése, az információ kritikus értékelése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A feladatok elvégzéséhez szükséges információk azonosítása, meghatározása, megkeresése, felhasználása. A dokumentumok önálló publikálása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>Önálló információszerzés</i> Információkeresési stratégia. Tartalomalapú keresés. Logikai kapcsolatok. A szükséges információ önálló meghatározása, a találatok szűkítése, kigyűjtése, felhasználása.		<i>Kémia; biológia; fizika:</i> természettudományos projektek kidolgozása, pályázati anyagok készítése. A számítógéppel segített tanulás módszereinek alkalmazása a mérés, információkeresés, bemutatók és a kommunikáció segítésére. A problémamegoldásra irányuló, hatékony információkeresés.
<i>Az információk közlési célnak megfelelő alakítása, a manipuláció megismerése</i> A találatok elemzése, értékelése hitelesség szempontjából.		<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> egy esemény

A közlés céljának felismerése. A reklámok manipulatív tevékenységének felfedése.		információinak begyűjtése több párhuzamos forrásból, ezek összehasonlítása, elemzése, az igazságtartalom keresése, a manipulált információ felfedése.
<i>A publikálás módszereinek megismerése, szabályai</i> Az elkészült dokumentumok publikálása hagyományos és elektronikus, internetes eszközökkel. Szövegek, képek, fotóalbumok, hang- és videoanyagok, weblapok publikálása az interneten.		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Manipulálás, kétirányú információáramlás, adatfeltöltés.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4.2. Az információs technológián alapuló kommunikációs formák	3 óra
Előzetes tudás	Az infokommunikációs eszközök ismerete. A modern infokommunikációs eszközök hatékony használata. A kommunikáció elméletének ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Online kommunikáció folytatása, csoportmunka végzése egy vagy több résztvevővel. A legújabb két- vagy többrésztvevős kommunikációs lehetőségek, valamint az elektronikus médiumok megfelelő kezelése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>Kommunikációra képes eszközök összekapcsolási lehetőségeinek megismerése</i> Többrésztvevős beszélgetős, kommunikációs program használata. Csoportmunka az interneten.		<i>Idegen nyelvek:</i> kommunikáció külföldi partnerekkel.
<i>Az infokommunikációs eszközök mindennapi életre gyakorolt hatásának vizsgálata</i> A hagyományos infokommunikációs technológiák összehasonlítása az elektronikus és internetes lehetőségekkel. A túlzott internethasználatból kialakuló káros életformák azonosítása, a függőség elhárítása.		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Kommunikációs program.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4.3. Médiainformatika	3 óra
Előzetes tudás	A legújabb infokommunikációs technológiák használata, alkalmazása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési	Az új elektronikus és internetes médiumok készségszintű használata.	

céljai	
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<i>A hagyományos médiumoktól különböző, informatikai eszközöket alkalmazó lehetőségek, azok felhasználása a megismerési folyamatban</i> Információszerzés internetes portálokról, médiatárakból, elektronikus könyvtárakból.	Földrajz: tájékozódás GPS segítségével. Helymeghatározás, ideális útvonalválasztás.
Kulcsfogalmak/fogalmak	Hírportál, médiatár, e-book, hangoskönyv.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	5. Az információs társadalom	Órakeret 10 óra
	5.1. Az információkezelés jogi és etikai vonatkozásai	4 óra
Előzetes tudás	Informatikai biztonsággal kapcsolatos tapasztalatok. A számítógép vagy a programok használata során tapasztalt esetleges meghibásodások. A problémák megoldása érdekében alkalmazott eljárások. Infokommunikációs eszközök használata során tanúsított viselkedési módok megfigyelése, véleményezése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Adatvédelmi fogalmak ismerete. Az információforrások hitelességének értékelése. Szerzői joggal kapcsolatos alapfogalmak megismerése. Az infokommunikációs publikálási szabályok megismerése. Az informatikai fejlesztések gazdasági, környezeti, kulturális hatásainak felismerése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
<i>Az adatvédelmi alapfogalmakkal és az információhitelesség megőrzési technikáival való megismerkedés</i> Adatvédelmi fogalmak ismerete. Az információforrások hitelességének értékelése. Informatikai eszközök etikus használata.	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> részvétel a társadalmi felelősségvállalásban.	
<i>Szerzői jogi alapfogalmak. Az infokommunikációs publikálási szabályok megismerése</i> Szerzői joggal kapcsolatos alapfogalmak megismerése. Az infokommunikációs publikálási szabályok megismerése.	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> a célnak megfelelő információforrások, eszközök, módszerek kiválasztása. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> a források megjelölése, az idézés formai és etikai szabályai, jegyzetek készítése, netikett. A forráskritika technikái.	

<i>Az információ és az informatika gazdaságra, környezetre, kultúrára, személyiségre, egészségre gyakorolt hatásának megismerése</i> A globális információs társadalom jellemzői. Az informatikai kultúra jellemzői. Az informatikai fejlesztések gazdasági, környezeti, kulturális hatásainak felismerése. Az informatikai eszközök használatának következményei a személyiségre és az egészségre vonatkozóan.	<i>Technika, életvitel és gyakorlat: a fenntarthatóság értékének és érdekének elfogadása, tudatos és cselekvő részvétel az emberi környezet állapotának megőrzésében, javításában.</i> <i>Fizika; biológia-egészségtan; kémia: a számítógéppel segített tanulás módszereinek alkalmazása a mérés, információkeresés, bemutatók és a kommunikáció segítésére.</i> <i>Információs- és kommunikációs rendszerek felépítése, jelentőségük.</i> <i>Magyar nyelv és irodalom: az információs kommunikációs társadalom műfajainak megfelelő olvasási szokások gyakorlása, az ezekhez kapcsolódó tipikus hibák és veszélyek felismerése, kiküszöbölése.</i> <i>Matematika: matematikai modellek (pl. nyitott mondatok, gráfok, sorozatok, függvények, függvényábrázolás, számítógépes programok, statisztikai elemzések), alkalmazásuk módja, korlátai (pontosság, értelmezhetőség).</i>

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Információs társadalom, informatikai biztonság, informatikai kultúra, információkezelés, adatvédelem, netikett, szerzői jog, szerzői alkotás, plágium, közkincs, szabad felhasználás.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	5.2. Az e-szolgáltatások szerepe és használata	6 óra
Előzetes tudás	Elektronikus szolgáltatásokkal kapcsolatos személyes tapasztalatok, vélemények gyűjtése, tapasztalatok cseréje.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az elektronikus szolgáltatások szerepének felismerése, a szolgáltatások kritikus használata. A fogyasztói viselkedést meghatározó módszerek felismerése a médiában.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>Az e-szolgáltatások előnyeinek és veszélyeinek, biztonsági vonatkozásainak feltérképezése</i> Az elektronikus szolgáltatások hétköznapi életben betöltött szerepének felismerése. Elektronikus szolgáltatások megismerése, kritikus használata, értékelése. Az elektronikus szolgáltatások előnyeinek és veszélyeinek felismerése.		<i>Technika, életvitel és gyakorlat: A mindennapi tevékenységekben és a fogyasztói szokásokban megnyilvánuló egészség- és környezettudatosság. Összetett technológiai, társadalmi és ökológiai rendszerek elemzése.</i>
<i>A fogyasztói viselkedést befolyásoló technikák felismerése a médiában</i> Fogyasztói szükségletek azonosítása. A fogyasztói viselkedést befolyásoló módszerek megfigyelése és azonosítása. Tudatos vásárlókép kialakítása.		<i>Technika, életvitel és gyakorlat: a környezetre és az emberi egészségre gyakorolt hatások. Tudatos vásárlás, fogyasztói szokások.</i> <i>Magyar nyelv és irodalom: a manipulációs szándék, a hibás következtetések és a megalapozatlan ítéletek felismerése.</i>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Információs társadalom, média, elektronikus szolgáltatás, regisztráció, leiratkozás, azonosító, jelszó, kritikus használat.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Szabad órakeret	8 óra
	Dolgozatok, év végi rendszerező összefoglalás	

11. évfolyam, heti 2 óra
középszintű érettségire való felkészítés

Óra	Téma
20 óra	Adatbáziskezelés • Adatbázis fogalma, rekord, mező • Adattípusok • Táblák létrehozása, mezők tulajdonságai • Táblák importálása • Táblák kapcsolatai • Lekérdezések • Jelentések
15 óra	Weblapkészítés • A SharePointDesigner használata • A weblap alapvető tulajdonságainak beállítása (a lap szerkezete, színek, title, betűtípusok) • Bekezdések szakaszok formázása • Linkek kialakítása • Képek kezelése • Több lapból álló oldalak létrehozása • Kapcsolat a CSS-sel
5 óra	Képszerkesztés • Méretezés • Egyszerű alakzatok beillesztése • Vágás
8 óra	Szövegszerkesztés (ismétlés) • Korábbi érettségi feladatok megoldása
6 óra	Prezentáció (ismétlés) • Korábbi érettségi feladatok megoldása
10 óra	Táblázatkezelés (ismétlés) • Korábbi érettségi feladatok megoldása
8 óra	Ismétlés Korábbi érettségi feladatok megoldása (minden feladat)

INFORMATIKAÁGAZAT TANTÁRGYAI

IT szakmai angol nyelv

9-10. évfolyam

Évi óraszám: 72, Heti óraszám: 2 óra, Összes óraszám: 144

A tantárgy tanításához használt segédeszközök, tananyagok:

Kurzuskönyvek, elektronikus szakmai szótárak, online és nyomtatott szakmai anyagok, tananyagok, videók, webináriumok

A képzés helyszíne lehetőleg min. 50%-ban számítógépes tanterem legyen.

Az eltérő nyelvi szinten lévő tanulók (kezdő és haladó) képzése külön csoportokban történik.

A 11996-16 azonosító számú Informatikai szakmai angol nyelv megnevezésű szakmai követelménymodulhoz tartozó tantárgyak és témakörök oktatása során **fejlesztendő kompetenciák:**

	IT szakmai angol nyelv
FELADATOK	
Angol nyelvű szóbeli kommunikáció munkatársakkal és ügyfelekkel	x
Angol nyelvű írásbeli kommunikáció munkatársakkal és az ügyfelekkel	x
Angol nyelvű szakmai témájú e-mailek olvasása és megválaszolása	x
Találkozót egyeztetése angol nyelven	x
Kezelési útmutató, termékdokumentáció összeállítása angol nyelven	x
Angol nyelvű prezentáció készítése informatikai szakmai témában	x
Internetes keresés angol nyelvű általános és speciális informatikai kifejezéseket használva	x
Az elektronikus és a nyomtatott formátumú angol nyelvű szakmai anyagokat olvasása és értelmezése	x
Internetes angol nyelvű szakmai fórumok olvasása, hozzászólásokat írása	x
Videó-megosztó portálokon található szakmai témájú videók értelmezése	x
SZAKMAI ISMERETEK	
Általános angol nyelvű kommunikáció, beszéd, olvasás	x
Írásbeli és szóbeli kommunikációs formulák ismerete angol nyelven	x
Angol nyelvű szakmai kommunikáció a munkatársakkal és a partnerekkel	x
Alapvető informatikai szakmai szókincs ismerete	x
SZAKMAI KÉSZSÉGEK	
Angol nyelvű beszédképesség	x
Angol nyelvű írásbeli kommunikációs képesség	x
Angol nyelvű hallott szakmai szöveg megértése	x
Angol nyelvű olvasott szakmai szöveg megértése	x
SZEMÉLYES KOMPETENCIÁK	
Szorgalom, igyekezet	x
Fejlődőképesség, önfejlesztés	x
TÁRSAS KOMPETENCIÁK	
Határozottság	x
Kapcsolatteremtő készség	x

MÓDSZERKOMPETENCIÁK	
Logikus gondolkodás	x
Gyakorlatias feladatértelmezés	x

Célok:

A tantárgy elsődleges célja nem az, hogy speciális informatikai kifejezéseket tanuljanak meg a diákok, hanem az, hogy hozzájáruljon olyan szintű angol nyelvi kompetencia kialakulásához, amivel IT munkakörnyezetben képesek lesznek a tanulók szóban és írásban is angolul magabiztosan kommunikálni, valamint könnyedén megérteni és feldolgozni az írásos, hang- vagy videó alapú szakmai anyagokat. A cél tehát az, hogy az általános angol nyelvi kompetencia fejlesztését egy szűkebb területen történő alkalmazás érdekében végezzük el.

A tantárgy természetesen támaszkodik a közismereti kerettantervben meghatározott idegen nyelvi órákon megszerzett kompetenciákra. Ideális esetben a tanuló már általános iskolában stabil alapokat szerzett angol nyelvből, és ezt a közismereti angol nyelvórákon tovább mélyíti. Szélsőséges esetben azonban az is elképzelhető, hogy egy adott tanuló korábban soha nem tanult tanórai keretek között angol nyelvet, és szakgimnáziumi tanulmányai alatt is másik idegen nyelvet választott. A tantárgy oktatása során minden esetre fel kell készülni, és vegyes összetételű csoport esetén differenciált oktatási módszereket kell alkalmazni. A lényeg, hogy minden tanulót a lehetőségeihez és az előzetesen megszerzett angol nyelvi kompetenciáinak figyelembe vételével, a lehető legmagasabb angol nyelvi tudásszintre kell hozni annak érdekében, hogy a szakmai tudása mellett az angol tudása minél kevésbé legyen akadálya a szakmai fejlődésének és a későbbi hatékony munkavégzésének.

9. évfolyam

9.1. Hallás utáni szövegértés

16 óra/24 óra

A témakör elsődleges célja, hogy az angol nyelvű hallás utáni szövegértést fejlessze, és felkészítsen a későbbi önálló szóbeli kommunikációra. A diákok számára az informatika területe vonzó és könnyen befogadható közeg, az IT nyelve rengeteg nemzetközi kifejezést és a diákok által a hétköznapi tevékenységeik során már korábban megismert angol nyelvű kifejezést tartalmaz. Ez könnyebbé teszi számukra az ilyen típusú hallott szövegek megértését. A témakör során bevezető szintű szakmai ismereteket feldolgozó angol nyelvű videókat néznek meg szükség szerinti ismétléssel. A videó kiválasztásánál ügyelni kell rá, hogy valóban csak nagyon egyszerű, alapszintű szakmai ismeretek tartalmazzon, megértése egy laikus számára se okozzon nehézséget. Célszerű olyan anyagot használni, képi megjelenítés (pl. prezentáció, élő bemutató) is segíti. A videó kiváltható hasonló szakmai szintet feldolgozó, animációval ellátott és narrációval vagy párbeszéddel kísért interaktív elektronikus tananyaggal is. A videók többszöri megtekintését azok szövegének elemzése, tartalmi megbeszélése követi.

9.2. Szóbeli kommunikáció

12 óra/12 óra

A témakör célja, hogy a beszédképességet fejlessze. Ebben a részben a legfontosabb feladat, hogy a tanulók önállóan beszéljenek egy témáról angolul, illetve hétköznapi, munkahelyi vagy más informatikához kapcsolódó környezetben zajló szituációban párbeszédet folytassanak.

Cél, hogy a tanulók adjanak elő rövidebb bemutatót általuk választott szakmai témában, vagy kiválaszthatják valamelyik előző témakörben feldolgozott videót, és annak egy részét ismétlik el, adják elő újra. Időt kell adni az önálló gyakorlásra, és csak akkor kérni az osztály előtti megszólalást, ha már magabiztosan képes a bemutató pár perces szövegét előadni. Legyen lehetőség kiegészítő eszközök, pl. prezentáció használatára is, mert ez megkönnyítheti az előadást, és segít legyőzni a kezdeti szorongást.

A témakör második részében egyszerű szituációkban kell párbeszédet folytatni a tanulóknak egymással vagy a tanárral.

A témakör során nem az a cél, hogy összetettebb nyelvi szerkezeteket vagy nagyon választékos szókincset használjanak, a hangsúly a magabiztos megszólaláson van.

9.3. Szóbeli kommunikáció IT környezetben projekt alapon

16 óra/36 óra

Ebben a témakörben a kommunikációs készség és a hallott szakmai szöveg értésének elmélyítését végezzük projektek keretében. A tanulóknak három-négy fős csoportban egy általuk kiválasztott informatikai termék gyártójának vagy forgalmazójának a szerepét kell felvállalniuk. A projekt végeredménye két saját készítésű pár perces videó lesz. Az egyikben bemutatják a terméket (mintaként az első témakörben megtekintett videók szolgálhatnak). A csoport minden tagjának szerepelnie kell, és meg kell szólalnia a videón. Javasolt megoldás, hogy a bemutató stúdióbeszélgetésként, párbeszédes formában folyjon (ilyenre is számtalan példát lehet találni a videómegosztókon és oktatási portálokon). A másik videón egy videókonferencia beszélgetés zajlik. A csapat egyik része a cég eladásért felelős részlegét képviseli, míg a többiek vevőként, illetve ügyfélként vesznek részt a beszélgetésben. A cél itt is a termék bemutatása, az ár és a terméktámogatás részleteinek megbeszélése.

A kidolgozás során a tanulók minden rendelkezésre álló technikai eszközt használhatnak, így például a videót akár a saját mobil telefonjukkal vagy tabletjükkel is rögzíthetik.

9.4. Írásos angol nyelvű szakmai anyagok feldolgozása

8 óra/24 óra

Ebben a témakörben az írásos angol nyelvi szakmai szöveg megértésére helyezzük a hangsúlyt, ami az egyik legfontosabb készség egy informatikus esetében. Mivel számtalan speciális informatikai problémára csak angol nyelven található megoldás, fontos, hogy a tanulók magabiztosan olvassanak és értelmezzenek szakmai szövegeket.

A cél érdekében különböző angol nyelvű szakmai anyagokat fognak a tanulók tanulmányozni és értelmezni. Az alábbi területekről javasolt angol nyelvű segédanyagokat választani:

- IT alapismeretek, programozás vagy weblapkészítés témakörben a szakmai tanulmányaikhoz kapcsolódó bevezető jellegű elektronikus tananyag
- Termékleírás, kézikönyv
- IT trendekkel, újdonságokkal, hírekkel foglalkozó portál

Ügyelni kell rá, hogy egyszerű nyelvezetű és akár laikusok által is befogadható szakmai mélységű anyagot dolgozzanak fel a diákok. Nem cél, hogy szó szerinti, írásbeli fordítás készüljön, fontosabb, hogy a szöveg jelentésének megértése. Az olvasott szövegről kérhetünk értelmező jellegű, rövidített magyar nyelvű összefoglalót. Fontos készség az online szótárak gördülékeny használata.

9.5. Angol nyelvű szövegalkotás – e-mail

6 óra/12 óra

A témakör során a vállalatok leggyakrabban alkalmazott belső kommunikációs eszközének, az e-mailes levelezés használatát fogják a tanulók gyakorolni.

Az e-mail esetben először röviden át kell tekinteni az angol nyelvű e-mail formai szabályait (megszólítás, köszönetnyilvánítás, elköszönés) és általános formuláit. Érdemes a gyakran előforduló élethelyzetek kezelésére vonatkozó általános formulákat is megismertetni a tanulókkal. A vállalatok életében leggyakrabban előforduló, szituációk és az ezekhez kapcsolódó írásfajták megismertetése a feladata ennek a modulnak.

A témakör során a tanulók több saját e-mail-t írnak meg. Kezdetben rövid és egyszerű e-mailek készülnek. A **témakör végén már 10-12 mondatból és érdemi információkból**

álló leveleket várunk el a tanulóktól. Az e-mailes feladatokat a tanár-diák interakción kívül két háromfős csoportban is végezhetik a tanulók, a szituációnak megfelelően leosztott szerepek alapján.

9.6. Keresés és ismeretszerzés angol nyelven

6 óra/12 óra

A témakör során a célirányos ismeretszerzés és információhoz jutás képességét fejlesztjük angol nyelven. Cél, hogy az keresés hatékonyságát növeljük a helyes és releváns kulcsszavak angol nyelvi megfelelőinek gyakoroltatásával, illetve a diákok azon képességeit fejlesszük, amely során maguk is alkotnak megfelelő keresési kifejezéseket.

Mivel a hatékony kereséshez a találatok értelmezése is kulcsfontosságú, ezért a témakör során a válaszok értelmezését helyezzük is fókuszba helyezzük.

A tanulók **miniprojektek** keretén belül gyakorolhatják a hatékony angol nyelvű keresést oly módon, hogy egy olyan szakmai területen végeznek kutatást, ahol még nem rendelkeznek számottevő ismeretekkel. Minden lépés megtételéhez megfelelő internetes forrást vagy leírást keresnek, és a folyamatot dokumentálniuk is kell.

9.7. Szóbeli kommunikáció IT környezetben projekt alapon

8 óra/24 óra

A témakör megvalósítása egy nagyobb projekt keretein belül történik csoportmunkában.

A feladat egy termék vagy szolgáltatás bemutatására szolgáló brosúra elkészítése. A projekt egy kutatási résszel kezdődik, amely során a csoportok igyekeznek mindenféle információt begyűjteni a népszerűsítendő termékről. A begyűjtött információk rendszerezése után a csoportok önálló szövegalkotással készítik el a brosúrát. A projektcsoporthoz igyekezzenek újszerű formában és megközelítésben elkészíteni az ismertetőt. Az elkészült dokumentumot angol nyelvű kísérő email csatolmányként küldik el a tanárúknak.

A projekt kidolgozása során minden rendelkezésre álló technikai eszközt használhatnak a tanulók, de a korábbi projektfeladathoz hasonlóan ügyelni kell, hogy most se a technikai megvalósítással teljen el az idő.

10. évfolyam

10.1. Hallás utáni szövegértés

8 óra/24 óra

A témakör elsődleges célja, hogy az angol nyelvű hallás utáni szövegértést fejlessze, és felkészítsen a későbbi önálló szóbeli kommunikációra. A diákok számára az informatika területe vonzó és könnyen befogadható közeg, az IT nyelve rengeteg nemzetközi kifejezést és a diákok által a hétköznapi tevékenységeik során már korábban megismert angol nyelvű kifejezést tartalmaz. Ez könnyebbé teszi számukra az ilyen típusú hallott szövegek megértését. A témakör során bevezető szintű szakmai ismereteket feldolgozó angol nyelvű videókat néznek meg szükség szerinti ismétléssel. A videó kiválasztásánál ügyelni kell rá, hogy valóban csak nagyon egyszerű, alapszintű szakmai ismeretek tartalmazzon, megértése egy laikus számára se okozzon nehézséget. Célszerű olyan anyagot használni, képi megjelenítés (pl. prezentáció, élő bemutató) is segíti. A videó kiváltható hasonló szakmai szintet feldolgozó, animációval ellátott és narrációval vagy párbeszéddel kísért interaktív elektronikus tananyaggal is. A videók többszöri megtekintését azok szövegének elemzése, tartalmi megbeszélése követi.

10.3. Szóbeli kommunikáció IT környezetben projekt alapon

20 óra/36 óra

Ebben a témakörben a kommunikációs készség és a hallott szakmai szöveg értésének elmélyítését végezzük projektek keretében. A tanulóknak három-négy fős csoportban egy általuk kiválasztott informatikai termék gyártójának vagy forgalmazójának a szerepét kell felvállalniuk. A projekt végeredménye két saját készítésű pár perces videó lesz. Az egyikben bemutatják a terméket (mintaként az első témakörben megtekintett videók szolgálhatnak). A csoport minden tagjának szerepelnie kell, és meg kell szólalnia a videón. Javasolt megoldás, hogy a bemutató stúdióbeszélgetésként, párbeszédes formában folyjon (ilyenre is számtalan példát lehet találni a videómegosztókon és oktatási portálokon). A másik videón egy videókonferencia beszélgetés zajlik. A csapat egyik része a cég eladásért felelős részlegét képviseli, míg a többiek vevőként, illetve ügyfélként vesznek részt a beszélgetésben. A cél itt is a termék bemutatása, az ár és a terméktámogatás részleteinek megbeszélése.

A kidolgozás során a tanulók minden rendelkezésre álló technikai eszközt használhatnak, így például a videót akár a saját mobil telefonjukkal vagy tabletjükkel is rögzíthetik.

10.4. Írásos angol nyelvű szakmai anyagok feldolgozása

16 óra/24 óra

Ebben a témakörben az írásos angol nyelvi szakmai szöveg megértésére helyezzük a hangsúlyt, ami az egyik legfontosabb készség egy informatikus esetében. Mivel számtalan speciális informatikai problémára csak angol nyelven található megoldás, fontos, hogy a tanulók magabiztosan olvassanak és értelmezzenek szakmai szövegeket.

A cél érdekében különböző angol nyelvű szakmai anyagokat fognak a tanulók tanulmányozni és értelmezni. Az alábbi területekről javasolt angol nyelvű segédanyagokat választani:

- IT alapismeretek, programozás vagy weblapkészítés témakörben a szakmai tanulmányaikhoz kapcsolódó bevezető jellegű elektronikus tananyag
- Termékleírás, kézikönyv
- IT trendekkel, újdonságokkal, hírekkel foglalkozó portál

Ügyelni kell rá, hogy egyszerű nyelvezetű és akár laikusok által is befogadható szakmai mélységű anyagot dolgozzanak fel a diákok. Nem cél, hogy szószerinti, írásbeli fordítás készüljön, fontosabb, hogy a szöveg jelentésének megértése. Az olvasott szövegről kérhetünk értelmező jellegű, rövidített magyar nyelvű összefoglalót. Fontos készség az online szótárak gördülékeny használata.

10.5. Angol nyelvű szövegalkotás – e-mail

6 óra/12 óra

A témakör során a vállalatok leggyakrabban alkalmazott belső kommunikációs eszközének, az e-mailes levelezés használatát fogják a tanulók gyakorolni.

Az e-mail esetében először röviden át kell tekinteni az angol nyelvű e-mail formai szabályait (megszólítás, köszönetnyilvánítás, elköszönés) és általános formuláit. Érdekes a gyakran előforduló élethelyzetek kezelésére vonatkozó általános formulákat is megismertetni a tanulókkal. A vállalatok életében leggyakrabban előforduló, szituációk és az ezekhez kapcsolódó írásfajták megismertetése a feladata ennek a modulnak.

A témakör során a tanulók több saját e-mail-t írnak meg. Kezdetben rövid és egyszerű e-mailek készülnek. A **témakör végén már 10-12 mondatból és érdemi információkból**

álló leveleket várunk el a tanulóktól. Az e-mailes feladatokat a tanár-diák interakción kívül két háromfős csoportban is végezhetik a tanulók, a szituációnak megfelelően leosztott szerepek alapján.

10.6. Keresés és ismeretszerzés angol nyelven

6 óra/12 óra

A témakör során a célirányos ismeretszerzés és információhoz jutás képességét fejlesztjük angol nyelven. Cél, hogy az keresés hatékonyságát növeljük a helyes és releváns kulcsszavak angol nyelvi megfelelőinek gyakoroltatásával, illetve a diákok azon képességeit fejlesszük, amely során maguk is alkotnak megfelelő keresési kifejezéseket.

Mivel a hatékony kereséshez a találatok értelmezése is kulcsfontosságú, ezért a témakör során a válaszok értelmezését helyezzük is fókuszba helyezzük.

A tanulók **miniprojektek** keretén belül gyakorolhatják a hatékony angol nyelvű keresést oly módon, hogy egy olyan szakmai területen végeznek kutatást, ahol még nem rendelkeznek számottevő ismeretekkel. Minden lépés megtételéhez megfelelő internetes forrást vagy leírást keresnek, és a folyamatot dokumentálniuk is kell.

10.7. Szóbeli kommunikáció IT környezetben projekt alapon

16 óra/24 óra

A témakör megvalósítása egy nagyobb projekt keretein belül történik csoportmunkában.

A feladat egy termék vagy szolgáltatás bemutatására szolgáló brosúra elkészítése. A projekt egy kutatási résszel kezdődik, amely során a csoportok igyekeznek mindenféle információt begyűjteni a népszerűsítendő termékről. A begyűjtött információk rendszerezése után a csoportok önálló szövegalkotással készítik el a brosúrát. A projektcsoportok igyekezzenek újszerű formában és megközelítésben elkészíteni az ismertetőt. Az elkészült dokumentumot angol nyelvű kísérő email csatolmányaként küldik el a tanárúknak.

A projekt kidolgozása során minden rendelkezésre álló technikai eszközt használhatnak a tanulók, de a korábbi projektfeladathoz hasonlóan ügyelni kell, hogy most se a technikai megvalósítással teljen el az idő.

10.7.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport	osztály	

1.	magyarázat			x	
2.	kiselőadás	x	x		
3.	megbeszélés		x	x	
4.	vita		x	x	
5.	szemléltetés			x	
6.	projekt		x		
7.	kooperatív tanulás		x		
8.	szerepjáték		x		
9.	házi feladat	x			
10.	digitális alapú feladatmegoldás	x	x		

10.7.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport-bontás	osztály-keret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	x	x		
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x	x		
1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x	x		
1.4.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.5.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x			
1.6.	Információk önálló rendszerezése	x			
1.7.	Információk feladattal vezetett rendszerezése	x			
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Írásos elemzések készítése	x			
2.2.	Leírás készítése		x		
2.3.	Válaszolás írásban mondatszintű kérdésekre	x	x		
2.4.	Tesztfeladat megoldása	x			
2.5.	Szöveges előadás egyéni felkészüléssel	x	x		
2.6.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban		x	x	
2.7.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban		x	x	
3.	Komplex információk körében				
3.1.	Esetleírás készítése		x		
3.2.	Elemzés készítése tapasztalatokról	x	x		
3.3.	Esemény helyszíni értékelése szóban felkészülés után		x		
3.4.	Utólagos szóbeli beszámoló		x		
4.	Csoportos munkaformák körében				

4.1.	Feladattal vezetett kiscsoportos szövegfeldolgozás		x		
4.2.	Kiscsoportos szakmai munkavégzés irányítással		x		
4.3.	Csoportos helyzetgyakorlat		x		
4.4.	Csoportos versenyjáték		x		

1.1. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

IT alapok

A tantárgy tanításának célja

Az Információtechnológiai alapok tantárgy célja, hogy alapozó információtechnológiai tudást biztosítson a különböző informatikai szakképesítések megszerzéséhez, megadja a belépő szintű IT munkakörök betöltéséhez, illetve az adott irányú alapszintű ipari minősítő vizsga letételéhez szükséges ismereteket. Ismerjék meg a tanulók a személyi számítógépek, hordozható IT eszközök, nyomtatók és egyéb perifériák működését, alkatrészeit. Tudjanak egy meghatározott célú számítógéphez (játék gép, virtualizációs- és CAD-CAM munkaállomás, HTPC, stb.) megfelelő alkatrészt választani. Ismerjék meg a hardveres és szoftveres karbantartás fogásait. Ismerjék a legjellemzőbb biztonsági fenyegetéseket, az ellenük való védekezés módját. A tanulók ismerjék meg továbbá a biztonságos munkavégzés szabályait, a tűzvédelmi irányelveket, valamint az elektronikus hulladékok kezelésének megfelelő módját.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Számítógép-kezelés felhasználói szintű ismerete

Óraszámok

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám
9.	1	36
10.	1	36

9. évfolyam

Munka- és környezetvédelmi alapismeretek

2 óra

Általános munkabiztonsági előírások, szabályok. Számítógépek és nyomtatók szerelésének érintésvédelmi irányelvei. Tűzvédelmi irányelvek, elektromos tüzek oltása. Elektrosztatikus kisülés (ESD) veszélyei. Tápfeszültség anomáliái és veszélyei, túlfeszültség védelmi eszközök. Anyagbiztonsági adatlap (MSDS) funkciója, információi. Elektronikus hulladékok kezelése.

Bevezetés a számítógépes architektúrákba

22 óra

Kettes- és tizenhatos számrendszer.
Neumann-elvű számítógép felépítése.
Hardver és firmware fogalma.
Számítógép házak és tápegységek.
Processortípusok, foglalatok.
Hőelvezetési technológiák.
Memóriák típusai, memória modulok, memóriahibák kezelése.
Illesztőkártyák és csatlakozási felületeik.
BIOS feladatai, beállításai.
Input perifériák, KVM kapcsolók.

Háttértárak és típusaik.
 Merevlemezek adattárolási struktúrája.
 Redundáns adattárolás fogalma, RAID.
 Megjelenítők típusai, paraméterei, alapvető működési elveik.
 Nyomtatók típusai, működési elveik csatlakozási felületei, jellemző paraméterei.
 Lapleíró nyelvek, PCL és PostScript összehasonlítása.
 Szkenner típusai, működési elveik.
 Multifunkciós nyomtatók.

Szoftverismeret

12 óra

Szoftver fogalma, szoftverek csoportosítása.
 Zárt- é nyílt forráskódú rendszerek, GPL.
 Operációs rendszer fogalma, feladatai.
 Operációs rendszerek típusai és jellemzőik.
 GUI és CLI felhasználói felületek.
 Megfelelő operációs rendszer kiválasztásának szempontjai.
 Partíció fogalma, típusai.
 Formázás, fontosabb fájlrendszerek.
 Rendszerbetöltés folyamata.
 Windows indítási módok

10. évfolyam

Bevezetés a számítógépes architektúrákba

12 óra

Portok és csatlakozók típusai, belső- és külső kábeltípusok.
 Hálózati eszközök, hálózati kártya feladata és beállításai.
 Hálózati topológiák.
 Speciális számítógépes rendszerek (CAD/CAM, virtualizáció, játék, HTPC).
 Laptop és asztali számítógép alkatrészek összehasonlítása.
 Laptopokra jellemző adapterek, bővítőkártyák.
 Dokkoló állomás és portismétlő funkciója.
 Hordozható eszközök hardverelemei.
 Energiagazdálkodási beállítások, APM és ACPI szabványok.

Szoftverismeret

16 óra

Regisztráció adatbázis.
 Multi-boot rendszerek.
 Könyvtárstruktúra, felhasználói és rendszerkönyvtárak.
 Fájlkiterjesztések és attribútumok.
 Vezérlőpult beállításai.
 Archiválási módok.
 Kliensoldali virtualizáció, hypervisor.
 Hordozható eszközök operációs rendszerei.
 Levelezési protokollok.
 Adatok szinkronizációja, felhő szolgáltatások.
 Hibakeresési folyamat lépései.

Információtechnológia biztonság alapjai

8 óra

Rosszindulatú szoftverek (vírus, trójai, féreg, adware, spyware).
 Védekezési módok a rosszindulatú szoftverek ellen.
 Támadástípusok (felderítés, DoS, DDoS, hozzáférési támadás).

Megtévesztési technikák (social engineering, phishing).
 Kéretlen és reklámlevelek, SPAM szűrés lehetőségei.
 Biztonságos böngészés, böngésző biztonsági beállításai.
 Biztonságos adatmegsemmisítés módszerei.
 Biztonsági szabályzat.
 Felhasználói nevek és jelszavak (BIOS, számítógép, hálózati hozzáférés).
 Fájlmegosztás, fájlok és mappák fájlrendszer szintű védelme.
 Tűzfalak feladata, típusai.
 Mobil eszközök védelme, biometrikus azonosítási módszerek.
 IT eszközök fizikai védelme.

IT alapok gyakorlat

A tantárgy tanításának célja

Az Információtechnológiai alapok tantárgy célja, hogy alapozó információtechnológiai tudást biztosítson a különböző informatikai szakképesítések megszerzéséhez, megadja a belépő szintű IT munkakörök betöltéséhez, illetve az adott irányú alapszintű ipari minősítő vizsga letételéhez szükséges ismereteket. Ismerjék meg a tanulók a személyi számítógépek, hordozható IT eszközök, nyomtatók és egyéb perifériák működését, alkatrészeit. Tudjanak egy meghatározott célú számítógéphez (játék gép, virtualizációs- és CAD-CAM munkaállomás, HTPC, stb.) megfelelő alkatrészt választani. Ismerjék meg a hardveres és szoftveres karbantartás fogásait. Ismerjék a legjellemzőbb biztonsági fenyegetéseket, az ellenük való védekezés módját. A tanulók ismerjék meg továbbá a biztonságos munkavégzés szabályait, a tűzvédelmi irányelveket, valamint az elektronikus hulladékok kezelésének megfelelő módját.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Számítógép-kezelés felhasználói szintű ismerete

Óraszámok

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám
9.	2	72
10.	1	36

9. évfolyam

Biztonságos labor- és eszközhasználat

4 óra

Számítógép-szerelés eszközei és használatuk.
 Antisztatikus eszközök szabályszerű használata.
 Tisztító anyagok és eszközök megfelelő használata.
 Diagnosztikai eszközök (multiméter, tápegység tesztelő, kábeltesztelő) használata

Számítógép összeszerelése

36 óra

Számítógép szakszerű szétszerelése.
 Pontos konfiguráció meghatározása, megfelelő alkatrészek kiválasztása.
 Számítógép szakszerű összeszerelésének folyamata.
 Tápegység telepítése.
 Alaplapi alkatrészek telepítése, alaplapházba helyezése.
 Belső alkatrészek telepítése, kábelek csatlakoztatása.
 Perifériák csatlakoztatása, telepítése, beállítása funkciója és beállításai.
 Memóriabővítés asztali számítógépben és laptopban.

Számítógép alkatrészek cseréje.
Számítógép hálózatra csatlakoztatása, IP cím beállítása.
Laptopok felhasználó, illetve szerviz által cserélhető alkatrészei.
Hibakeresési folyamat lépései, kézenfekvő problémák kiszűrése.

Telepítés és konfigurálás

32 óra

Operációs rendszerek hardverkövetelményeinek meghatározása.
Operációs rendszer hardver kompatibilitásának ellenőrzése.
Particionálás.
Kötetek formázása.
Operációs rendszerek telepítése.
Meghajtó programok telepítése.
Frissítések és hibajavító csomagok telepítése.
Operációs rendszer upgrade-je, felhasználói adatok költöztetése.
Regisztrációs adatbázis biztonsági mentése, helyreállítása.
Lemezkezelés.
Alkalmazások és folyamatok kezelése, feladatkezelő használata.
Alkalmazások telepítése, eltávolítása.
Levelező program konfigurálása.
Felhasználói fiókok kezelése.
Virtuális memória beállítása.
Illesztőprogramok frissítése, eszközkezelő használata.
Területi és nyelvi beállítások

10. évfolyam

Számítógép összeszerelése

12 óra

SOHO útválasztó hálózatra csatlakoztatása.
Laptopok felhasználó, illetve szerviz által cserélhető alkatrészei.
Hibakeresési folyamat lépései, kézenfekvő problémák kiszűrése.
Áramellátás zavarai, túlfeszültség levezető bekötése.
UPS típusok, UPS üzembe helyezése.

Telepítés és konfigurálás

12 óra

Eseménynapló ellenőrzése.
Rendszer erőforrásainak monitorozása, szolgáltatások beállítási.
Kezelőpult (MMC) használata.
Biztonsági másolatok készítése, archiválási típusok.
Személyes tűzfal beállítása.
Antivírus alkalmazás telepítése, frissítése, vírusellenőrzés.
Lemezklónozás.
Virtuális gép telepítése.

Megelőző karbantartás

12 óra

Megelőző karbantartás jelentősége, karbantartási terv.
Hardver- és szoftverkarbantartás feladatai.
Ház és a belső alkatrészek szakszerű tisztítása.
Monitorok szakszerű tisztítása.
Festékszint ellenőrzése, toner és festékpátron cseréje.
Nyomtatók és szkennerek szakszerű tisztítása.
Alkatrészek csatlakozásának ellenőrzése.

Számítógépek működésének környezeti feltételei.
 Operációs rendszer frissítése, javítócsomagok telepítése.
 Merevlemez karbantartása, lemezellenőrzés, töredezettség-mentesítés.
 Helyreállítási pontok készítése, rendszer visszaállítása korábbi időpontra.
 Felhasználói adatok átköltöztetése, archiválása.
 Távoli asztalkapcsolat és távsegítség konfigurálása.
 Ütemezett karbantartási feladatok.
 Laptopok és hordozható eszközök szakszerű tisztítása

Hálózatok I. 103 óra

A tantárgy tanításának célja

A Hálózatok I. tantárgy tanításának célja, hogy a diákok tisztában legyenek az alapvető hálózati fogalmakkal, protokollokkal és technológiákkal, rendelkezzenek egy kisvállalati LAN és WAN hálózat tervezéséhez, megvalósításához és a hálózatfelügyelethez szükséges elméleti háttérrel. Továbbá ismerjék az otthoni, kis- és közepes vállalati hálózatokra, és az internet szolgáltatásokra fókuszálva a hálózatokban szükséges eszközök és alkalmazások telepítésének, üzemeltetésének, valamint a hálózati biztonság és hibaelhárítás elméleti alapjait.

A Hálózatok I. tantárgy támogatást nyújt a Hálózatok I. gyakorlat tantárgy elsajátításához. A tantárgy további célja, az elméleti szakmai ismeretek elsajátítása mellett az, hogy a kapcsolódó ipari minősítés megszerzésére is felkészítse a tanulókat.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

11996-16 Információtechnológiai alapok szakmai követelménymodul IT alapok tantárgy
 Munka és környezetvédelmi alapismeretek
 Bináris és hexadecimális számrendszer
 Személyi számítógépek felépítése
 Operációs rendszerek
 Hálózati eszközök, hálózati kártya feladata és beállításai
 Hálózati topológiák
 Levelezési protokollok
 Adatok szinkronizációja, felhőszolgáltatások
 Fájlmegosztás, fájlok és mappák fájlrendszer szintű védelme
 Tűzfalak feladata, típusai
 IT eszközök fizikai védelme

Óraszámok

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám
10.	1	36
11.	1	36
12	1	31

10. évfolyam

36 óra

Hálózati infrastruktúra, hálózati operációs rendszerek

A vállalatok hálózati infrastruktúrájának megismerése

A hálózat elemei
Csatlakozás az internethez
Hálózati operációs rendszerek feladata
Hálózati operációs rendszerek elérése
Kapcsolók hálózati operációs rendszerének alap konfigurációja
Eszközök IP címezése, bevezetés
Kapcsolatok alapszintű ellenőrzése helyi hálózatban

Fizikai és adatkapcsolati réteg feladatai, Ethernet protokoll

Topológiák
Adatok fizikai közegen történő átvitelének szabályai
Kommunikációs szabályok
Kommunikációs protokollok
Szabványügyi szervezetek ismerete
OSI modell jelentősége, rétegei, szerepe
TCP/IP modell jelentősége, rétegei, szerepe
Adatbeágyazás fogalma és menete
Ethernet technológia működése és jellemzői
Ethernet keret felépítése, tulajdonságai
Hálózati vezetékes átviteli közegek jellemzői (rézkábelek, optikai kábelek)
Vezeték nélküli átvitel típusai
MAC cím jelentősége, felépítése
ARP protokoll feladata és működése
Kapcsoló felépítése, feladatai, működése
Kapcsoló MAC-címtábla felépítése

11. évfolyam

36 óra

Hálózati és a szállítási réteg feladatai, protokolljai

IP protokoll jellemzői
Összeköttetés mentes csomagtovábbítás
Az IPv4 és az IPv6 csomag felépítése, fejléce és mezői
A forgalomirányító felépítése, feladatai, működése
A forgalomirányító rendszerindítási folyamata
Irányító tábla felépítése
Szállítási rétegbeli protokollok (TCP és UDP) bemutatása
A TCP kommunikáció
Az UDP kommunikáció

IPv4 és IPv6 címezési struktúra, alhálózatok

IPv4 címezési struktúra
IPv4 alhálózati maszk
IPv4 cím dinamikus és statikus hozzárendelése egy állomáshoz
IPv4 címek típusai (nyilvános és privát), osztályok
IPv6 címezés
IPv6 címek típusai

Alapértelmezett átjáró fogalma, feladata
IPv4 hálózat alhálózatokra bontása
Változó méret alhálózatok
Strukturált címezési tervezés
Alhálózatok kialakítása IPv6 alhálózatban
Kapcsolatok ellenőrzése

Alkalmazási réteg protokolljai, hálózatbiztonság

Kliens szervert szolgáltatások
Alkalmazási rétegbeli protokollok (HTTP, HTTPS, IMAP, POP3, SMTP, DHCP, DNS, FTP) bemutatása
Hálózati támadások bemutatása, védelmi beállítások, SSH protokoll
Biztonsági mentés jelentősége
Tűzfalak szerepe egy hálózatban
Hálózati teljesítmény ellenőrzése, tesztelése, elemzése

Kapcsolt helyi hálózatok és VLAN-ok

A kapcsoló MAC-címtáblája, felépítése, feladata
Ütközési- és szórési tartományok
Kapcsoló rendszerindítási folyamata
Kapcsolók védelme, portbiztonság konfigurálása
Kapcsoló biztonságos távoli elérése
Hálózatelérési rétegbeli hibák elhárítása
VLAN-ok feladata, szerepe
VLAN-ok megvalósítása
VLAN trónkok jelentősége
VLAN hibakeresés
VLAN biztonság és tervezés

12. évfolyam

31 óra

Forgalomirányítási ismeretek

A forgalomirányító működése, forgalomirányítási döntések
Az útvonalak meghatározásának menete
IPv4 és IPv6 forgalomirányító tábla elemzése
Közvetlenül csatlakozó útvonalak irányítótáblába kerülése és szerepe
VLAN-ok közötti forgalomirányítás konfigurálása
VLAN-ok közötti forgalomirányítás hibaelhárítása
3. rétegbeli kapcsolás feladata, szerepe
Statikus forgalomirányítás megvalósítása, konfigurálása
Alapértelmezett útvonal szerepe és konfigurálása
Összevont és lebeg statikus útvonalak fogalma és feladata
Dinamikus forgalomirányító protokollok típusai, működési elvük
Távolságvektor alapú forgalomirányítás működése (RIP, RIPv2, RIPv3)
Kapcsolatállapot alapú forgalomirányítás működése
Egyterületű OSPFv2 és OSPFv3 tulajdonságai és konfigurációja

Forgalomirányítási hibaelhárítás

A biztonságos hálózat, forgalomszűrés

A hozzáférési lista (ACL) célja

Az ACL működése

Normál IPv4 ACL-ek szerepe

Kiterjesztett IPv4 ACL-ek szerepe

ACL-ek tervezése, létrehozása

ACL-ek konfigurálása

IPv4 ACL-ek hibaelhárítása

IPv6 ACL-ek létrehozása, konfigurálása

IPv6 ACL-ek hibaelhárítás

IP szolgáltatások

DHCP v4 működése

DHCPv4 szerver és kliens konfigurálása

DHCPv4 hibaelhárítás

DHCP v6 működése, állapotmentes és állapottartó DHCPv6 szerver konfigurálása

DHCPv6 hibaelhárítás

IPv4 hálózati címfordítás (NAT) jellemzői, típusai, előnyei

Statikus és dinamikus NAT, valamint PAT konfigurálása

NAT hibaelhárítás

Hálózatok I. gyakorlat 242 óra

A tantárgy tanításának célja

A Hálózatok I. gyakorlat tantárgy tanításának célja, hogy a diákok a Hálózatok I. tantárgy keretein belül tanult elméleti ismereteket a gyakorlatban alkalmazzák, egy kisvállalati LAN és WAN hálózat tervezését, megvalósítását és hálózatfelügyeletét el tudják látni. Képesek legyenek az otthoni, kis- és közepes vállalati hálózatokban szükséges eszközök és alkalmazások telepítésére, üzemeltetésére, konfigurálására és hibaelhárítására, valamint a hálózati biztonság kialakítására. A Hálózatok I. gyakorlat tantárgy támogatást nyújt a Hálózatok I. tantárgy megértéséhez. A tantárgy további célja, a gyakorlati szakmai ismeretek elsajátítása mellett az, hogy a kapcsolódó ipari minősítés megszerzésére is felkészítse a tanulókat.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

11996-16 Információtechnológiai alapok szakmai követelménymodul IT alapok tantárgy

Biztonságos labor és eszközhasználat

Számítógép alkatrészek cseréje

Számítógép hálózatra csatlakoztatása, IP cím beállítása

SOHO útválasztó hálózatra csatlakoztatása

Hálózati eszközök, hálózati kártya feladata és beállítása

Illesztő programok frissítése, eszközközel használata

Rendszer erőforrásainak monitorozása, szolgáltatások beállítása

Óraszámok

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám
10.	2	72
11.	2	72
12	2	62

Csatlakozás egy hálózathoz, a kapcsoló alap konfigurációja

Hálózati eszközök és hálózati átviteli közegek megválasztása
Topológia ábrák értelmezése
Csatlakozás az internethez
Hálózati operációs rendszerek helye, elérésének módjai és lehet ségei (konzol, telnet, SSH)
Terminál emulációs programok használata
Hálózati operációs rendszer konfigurációs parancsainak felépítése, sűgőja
Kapcsoló alapvető konfigurálása
Kapcsolóhoz való hozzáférés korlátozása
Kapcsoló konfigurálásának mentése
Végberendezések automatikus és manuális IP beállítás
A kapcsoló felügyeleti IP címének konfigurálása
Kapcsolatok, hálózati összeköttetések ellenőrzése (ping, tracert)

Vezetékes és vezeték nélküli kapcsolódás helyi hálózathoz

Az OSI és TCP/IP modellek rétegeihez kapcsolódó protokoll adategységek (PDU-k) elemzése
Adatbeágyazás elemzése adatforgalom elfogására alkalmas szoftverrel
MAC-cím és IP-cím használata, azonos hálózaton található eszközök kommunikációja
A megfelel hálózati átviteli közeg kiválasztása és egy végberendezés csatlakoztatása egy hálózathoz
Kereszt- és egyeneskötésű Ethernet kábel készítése
Kábelek tesztelése
Kapcsolódás vezetékes LAN-hoz
Ethernet keret elemzése adatforgalom elfogására alkalmas szoftverrel
Ethernet MAC-címek megjelenítése, elemzése
Cím meghatározó protokoll (ARP) működésének elemzése adatforgalom elfogására alkalmas szoftverrel
ARP tábla feladata és felépítése
ARP problémák elhárítása
Kapcsoló MAC-címtábla megtekintése
3. rétegbeli kapcsolat
Kapcsolódás vezeték nélküli LAN-hoz
SOHO router vezeték nélküli hozzáférés konfigurálása
Vezeték nélküli biztonság
Vezeték nélküli kliens konfigurálása
Hálózati kártya információinak megtekintése

Forgalomirányítási alapok, adatfolyam kezelés

IPv4 és IPv6 csomag működésének elemzése adatforgalom elfogására alkalmas szoftverrel
Állomás csomagtovábbítási döntései
Állomás IPv4 és IPv6 irányítótáblájának megjelenítése, elemzése
Forgalomirányító csomagtovábbítási döntései
Forgalomirányító irányítótáblájának megjelenítése, elemzése

A forgalomirányító felépítése, memóriák tartalmának megjelenítése
 A forgalomirányító összetevőinek azonosítása
 Csatlakozás a forgalomirányítóhoz
 A forgalomirányító rendszerindítási folyamatának megtekintése
 Forgalomirányító kezdeti konfigurálása
 Állomás és kapcsoló alapértelmezett átjárójának beállítása
 Forgalomirányítási problémák hibaelhárítása
 Alkalmazások közötti megbízható átvitel, szegmensek nyomon követése
 Megérkezett adatok nyugtázásának elemzése adatforgalom elfogására alkalmas szoftverrel
 TCP és UDP szegmens fejlécének összehasonlítása és elemzése adatforgalom elfogására alkalmas szoftverrel
 Portszámok szerepének megismerése
 TCP kapcsolatok létrehozásának és lezárásának elemzése adatforgalom elfogására alkalmas szoftverrel
 TCP háromfázisú kézfogás elemzése
 UDP szerverfolyamatok vizsgálata

11. évfolyam

72 óra

IP-címzés a gyakorlatban

Számrendszerek közötti átváltások
 IPv4 egyedi, szórásos és csoportcímzés vizsgálata
 IPv4 címek azonosítása és osztályozása
 IPv6 címek ábrázolása, rövidítése
 Globális egyedi IPv6 cím statikus konfigurálása
 Globális egyedi IPv6 cím dinamikus konfigurációja SLAAC használatával
 Globális egyedi IPv6 cím dinamikus konfigurációja DHCPv6 használatával
 EUI-64 módszer használata
 Dinamikus és statikus link-local címek
 IP konfiguráció ellenőrzése
 Kapcsolatok ellenőrzése (ICMPv4 és ICMPv6), hibaelhárítás
 Címzési terv készítése IPv4 és IPv6 hálózatokban
 Alhálózatok használata, konfigurálás
 Alhálózatok kialakítása
 Alhálózat kalkulátor használata
 Változó hosszúságú alhálózati maszk (VLSM) a gyakorlatban

Szerver-kliens kapcsolódás, hálózathbiztonság

Peer-to-peer alkalmazások használata, fájlmegosztó protokollok
 Web és e-mail szolgáltatások konfigurálása, hálózati kommunikáció elemzése
 DNS kérés megfigyelése
 FTP parancssori és böngészőben történő használata
 Hálózati forgalom elemzése, protokoll elemzés kis hálózatban
 Biztonsági fenyegetések azonosítása
 Támadás típusok felismerése
 Biztonsági mentések készítése, visszaállítása, frissítés és hibajavítás
 Naplózás
 Eszközök konfigurálása, biztonsági beállítások

SSH engedélyezése és konfigurálása

Telnet és SSH kapcsolat vizsgálata adatforgalom elfogására alkalmas szoftverrel

A hálózat alapállapotának, viszonyítási állapotának meghatározása

Kapcsolatok és konfigurációk ellenőrzése

Kapcsolás folyamata és a VLAN-ok használata

Kapcsoló MAC-címtáblájának felépítési folyamata, elemzése

Ütközési és szórási tartományok felosztása hálózati eszközök segítségével

Kapcsoló rendszerindítási folyamatának megtekintése

Kapcsolók LED jelzőfényeinek értelmezése

Kapcsolók védelme, portjainak beállítása, portbiztonság konfigurálása

Kapcsolási problémák felismerése és hibaelhárítás

Kapcsolók felügyeletének megvalósítása

SSH kapcsolat beállítása és ellenőrzése

Biztonsági támadások elleni védelem lehetőségei

Portbiztonság beállítása, ellenőrzése és hibaelhárítás

VLAN ID, Ethernet keret elemzése adatforgalom elfogására alkalmas szoftverrel

VLAN-ok létrehozása, törlése és ellenőrzése egy kapcsolón

Kapcsoló portok VLAN-okhoz rendelése és ellenőrzése

Trönk kapcsolatok konfigurálása

Trönk beállítások ellenőrzése

VLAN Trunking Protokoll (VTP) használata és konfigurálása

VLAN-ok és trönk kapcsolatok hibaelhárítása

VLAN biztonság megvalósítása

IP szolgáltatások a gyakorlatban

DHCPv4 kliens (végberendezés és forgalomirányító) konfigurálása

DHCPv4 konfigurálása több LAN számára

DHCPv4 beállításainak ellenőrzése, hibaelhárítás

DHCPv6 SLAAC, állapotmentes és állapottartó DHCPv6 szerver konfigurálása

DHCPv6 kliens (végberendezés és forgalomirányító) konfigurálása

DHCPv6 hibaelhárítás

IPv4 hálózati címfordítás (NAT) jellemzői, típusai, előnyei

Statikus és dinamikus NAT, valamint PAT konfigurálása és ellenőrzése

NAT hibaelhárítás

12. évfolyam

62 óra

Statikus és dinamikus forgalomirányítás

Hálózati címzés dokumentálása, topológia diagram készítése

Loopback interfész használata teszteléshez és menedzseléshez

Forgalomirányító interfészek IPv6 IP-címmel konfigurálása és ellenőrzése

IPv4 és IPv6 forgalomirányító tábla elemzése

VLAN-ok közötti hagyományos forgalomirányítás megvalósítása

VLAN-ok közötti forgalomirányítás megvalósítása „router-on-a-stick”

forgalomirányítóval, alinterfészek konfigurálása és ellenőrzése

VLAN-ok közötti forgalomirányítás megvalósítása többretegű kapcsolóval és

hibaelhárítás
VLAN hibakeresés és hibajavítás
IPv4 hagyományos, alapértelmezett, összevont és lebeg statikus útvonalak konfigurálása
Következő ugrás címével és kimen interfésszel megadott statikus útvonalak konfigurálása
IPv6 statikus útvonal létrehozása és ellenőrzése
IPv4 alapértelmezett útvonalak létrehozása és ellenőrzése
VLSM címzési terv készítése
IPv4 és IPv6 hálózati címek meghatározása, konfigurálása, ellenőrzése
Statikus útvonalak hibaelhárítás
RIP, RIPv2 és RIPv6 konfigurációja és beállításainak vizsgálata
Passzív interfészek konfigurálása
Hálózati konvergencia vizsgálata
OSPF csomagtípusok azonosítása, helló csomagok
OSPFv2 és OSPFv3 konfigurálása és ellenőrzése
Passzív interfészek szerepe és konfigurálása
Dinamikus forgalomirányítás hibaelhárítás

A biztonságos hálózat kialakítása, forgalomszűrés

Helyettesít maszkok és kulcsszavak használata
ACL-ek elhelyezésének tervezése
Normál IPv4 hozzáférési lista (ACL) konfigurálása és ellenőrzése
Kiterjesztett IPv4 ACL-ek konfigurálása és ellenőrzése
IPv4 ACL-ek alkalmazása interfészen
ACL-ek módosítása
ACL statisztikák elemzése és jelentősége
A VTY vonalak védelmének konfigurálása és ellenőrzése
IPv4 ACL-ek hibaelhárítása
IPv6 ACL-ek konfigurálása és ellenőrzése
IPv6 ACL-ek alkalmazása interfészen
IPv6 ACL-ek hibaelhárítás

Hálózatok I. gyakorlat 2018 (12.)

12. évfolyam

124 óra

Statikus és dinamikus forgalomirányítás

Hálózati címzés dokumentálása, topológia diagram készítése
Loopback interfész használata teszteléshez és menedzseléshez
Forgalomirányító interfészek IPv6 IP-címmel konfigurálása és ellenőrzése
IPv4 és IPv6 forgalomirányító tábla elemzése
VLAN-ok közötti hagyományos forgalomirányítás megvalósítása
VLAN-ok közötti forgalomirányítás megvalósítása „router-on-a-stick” forgalomirányítóval, alinterfészek konfigurálása és ellenőrzése
VLAN-ok közötti forgalomirányítás megvalósítása többretegű kapcsolóval és hibaelhárítás
VLAN hibakeresés és hibajavítás

IPv4 hagyományos, alapértelmezett, összevont és lebeg statikus útvonalak konfigurálása
Következő ugrás címével és kimen interfésszel megadott statikus útvonalak konfigurálása
IPv6 statikus útvonal létrehozása és ellenőrzése
IPv4 alapértelmezett útvonalak létrehozása és ellenőrzése
VLSM címzési terv készítése
IPv4 és IPv6 hálózati címek meghatározása, konfigurálása, ellenőrzése
Statikus útvonalak hibaelhárítás
RIP, RIPv2 és RIPv6 konfigurációja és beállításainak vizsgálata
Passzív interfészek konfigurálása
Hálózati konvergencia vizsgálata
OSPF csomagtípusok azonosítása, helló csomagok
OSPFv2 és OSPFv3 konfigurálása és ellenőrzése
Passzív interfészek szerepe és konfigurálása
Dinamikus forgalomirányítás hibaelhárítás

A biztonságos hálózat kialakítása, forgalomszűrés

Helyettesít maszkok és kulcsszavak használata
ACL-ek elhelyezésének tervezése
Normál IPv4 hozzáférési lista (ACL) konfigurálása és ellenőrzése
Kiterjesztett IPv4 ACL-ek konfigurálása és ellenőrzése
IPv4 ACL-ek alkalmazása interfészen
ACL-ek módosítása
ACL statisztikák elemzése és jelentősége
A VTY vonalak védelmének konfigurálása és ellenőrzése
IPv4 ACL-ek hibaelhárítása
IPv6 ACL-ek konfigurálása és ellenőrzése
IPv6 ACL-ek alkalmazása interfészen
IPv6 ACL-ek hibaelhárítás

Cisco elmélet 2018-tól

szabadsávból, 11. osztály heti 2 óra
Osztály alapú hálózati címzés
CIDR és VLSM bemutatása
CIDR és útvonal-összegzés
Rögzített hosszúságú alhálózati maszkok
Változó hosszúságú alhálózati maszk (VLSM)
VLSM számítás
Alhálózatokra bontás
VLSM gyakorló feladatok
Ismétlés
Dolgozat
A forgalomirányítás alapjai
A forgalomirányítók felépítése, feladatai
Csomagtovábbító módszerek
Eszközök csatlakoztatása a hálózathoz
Alapértelmezett átjárók

A hálózati címzés dokumentálása
IP beállítása egy állomáson
Konzol hozzáférés
IP beállítása egy kapcsolón
Címzési séma dokumentálása
Forgalomirányító alapbeállításainak konfigurálása
IPv4 forgalomirányító interfész konfigurálása
IPv6 forgalomirányító interfész beállítása
Közvetlenül csatlakozó hálózatok kapcsolatainak ellenőrzése
Show parancsok kimenetének szűrése
Forgalomirányítási döntések
A forgalomirányító kapcsolási művelete
Továbbítás a következő ugrás felé
Csomagkapcsolás
A 2. és 3. rétegbeli címek
Az útvonalak meghatározása
A legjobb útvonal
Terheléselosztás
Adminisztratív távolság
A csomagtovábbítási folyamat lépései
A forgalomirányító tábla, bejegyzéseinek forrásai
Távoli hálózatok irányítótábla bejegyzései
Forgalomirányító tábla bejegyzésének elemzése
Közvetlenül csatlakozó útvonalak
Közvetlenül csatlakozó bejegyzések a forgalomirányító táblában
Közvetlenül csatlakozó IPv6 hálózat
Statikus forgalomirányítás, útvonalak, útvonalak típusai
Statikus és alapértelmezett útvonalak konfigurálása
Következő ugrás beállítások
Statikus útvonal ellenőrzése, alapértelmezett statikus útvonal
IPv6 statikus útvonalak létrehozása
Következő ugrás beállítások IPV6 esetén
Következő ugrás címmel megadott IPv6 statikus útvonal létrehozása
Közvetlenül csatlakozó IPv6 statikus útvonal létrehozása
Teljesen meghatározott IPv6 statikus útvonal
IPv6 statikus útvonalak ellenőrzése, alapértelmezett útvonalak konfigurálása
Alapértelmezett statikus IPv6-útvonal megadása
Alapértelmezett statikus útvonal ellenőrzése
Dinamikus forgalomirányító protokollok
IPv4 forgalomirányító protokollok
EIGRP
OSPF
RIP
IPv6 forgalomirányító protokollok
A RIPng (RIP next generation)
OSPFv3
EIGRP for IPv6

Cisco gyakorlat 2018-tól

szabadsávból, 12. osztály heti 1 óra

VLAN szegmentálás

VLAN-ok fogalma, fajtái

Show parancs a VLAN-ok esetén

VLAN-ok típusai, létrehozása és törlése

Port hozzárendelése VLAN-hoz, VLAN tagságának megváltoztatása

VLAN trónkók

IEEE 802.1Q trónk konfigurálás

Interfészek trónk módban

Dinamikus trónkprotokoll (DTP)

Trónkók konfigurálása

Trónk beállítások ellenőrzése

VLAN-ok IP-címzési problémái

VLAN-ok és trónkók hibakeresése

Trónkók jellemző problémái, trónk mód keveredés

Hibás VLAN lista

VLAN-ok elleni támadások

VLAN tervezési irányelvek

VLAN-ok közötti forgalomirányítás

A VLAN-ok közti hagyományos forgalomirányítás

"Router-on-a-stick" forgalomirányító konfigurálása VLAN-ok közötti forgalomirányításra

802.1Q alapú VLAN-ok közti forgalomirányítás

Programozás és adatbáziskezelés

A tantárgy tanításának célja

A tantárgy oktatásának alapvető célja azoknak az elméleti ismereteknek az átadása, valamint az ezekhez tartozó készségeknek a fejlesztése, amelyek képessé teszik a tanulót egy egyszerűbb alkalmazás programozására, a megvalósításhoz szükséges algoritmus elkészítésre, a szükséges adattípusok és adatszerkezetek kiválasztására. A tantárgy oktatásának fontos feladata az is, hogy a tanuló problémamegoldó készségét fejlessze. A tantárgy további célja, hogy a kapcsolódó ipari minősítések megszerzésére is felkészítse a tanulókat.

A programozás és a programozás gyakorlat esetében a kerettanterv néhány kiválasztott programnyelvre szűkíti az elméleti és gyakorlati órákon oktandó programozási nyelvek körét. A szoftverfejlesztésben meghatározó szerepet játszó hazai cégek szakvéleményét is kikérve a JavaScript, a Java és a C# nyelvek lettek kijelölve. Természetesen nagyon sok hasonló, a későbbi szakmai továbbfejlődést is megalapozó kiváló programozási környezet létezik, amelyek hasonlóan jó alternatívát jelentenének. A fenti programozási nyelvek a kerettanterv készítésekor a legszélesebb körben használtak közé tartoznak, megismerésük után a tanulók olyan általános készségekre tesznek szert, amivel képesek lesznek a későbbi munkakörnyezetükben más programozási környezetek gyors elsajátítására és hatékony használatára. Természetesen a kerettanterv nem zárja ki, hogy a szaktanár az előírt ismeretek átadásán túl, további szakmai ismereteket is adjon, így például saját döntése alapján betekintést adhat más korszerű programozási környezetekbe is (pl. Python, Ruby, PHP, C++, stb.)

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Informatika: Algoritmizálás és adatmodellezés

Idegen nyelv: Angol nyelvű kommunikáció

Matematikai, fizikai összefüggések programozása

Óraszámok

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám
9.	1	36

10.	1	36
11.	1	36
12.	1	31

9. évfolyam

Bevezetés a programozásba

18 óra

A bevezetés a programozásba és a vele párhuzamosan futó azonos nevű gyakorlati témakör elsődleges célja a tanulói érdeklődés felkeltése, a motiváció erősítése a programozás tantárgy tanulására.

A további témakörök nem építenek direkt módon az itt megszerzett ismeretekre, így nincs olyan specifikus elvárás, amit feltétlenül tudniuk kell a tanulóknak ennek a résznek a végén. Ugyanakkor nem haszontalan időtöltésről van szó, hanem egy olyan közös játékos tevékenységről, melynek során a tanulók észrevétlenül szereznek meg olyan készségeket (algoritmizálás és programozás szemlélete, vezérlési szerkezetek, változók ismerete stb.), melyek a későbbi tanulmányaikat megkönnyítik.

A témakör első felében a kódolás játékos elsajátítását célzó eszközökkel és oktatási portálokkal történő ismerkedésre kerül sor. Ennek keretében az alábbi tevékenységeket kell elvégezni:

- legalább három eszköz bemutatása, a kiválasztott eszközökkel egyszerűbb feladatok, problémák megoldásának szemléltetése
- legalább három kódolás oktatását célzó portál áttekintése, egy-két rövidebb kurzus közös elvégzése valamelyik kiválasztott portálon.

Javasolt eszközök (a kör tetszőlegesen bővíthető hasonló célú eszközökkel):

- Scratch
- Kodu
- Minecraft

Javasolt oktatási portálok (a kör tetszőlegesen bővíthető hasonló célú portálokkal):

- Code.org
- freeCodeCamp
- Codacademy
- Khan Academy
- Udacity

A témakör második részében valamelyik kiválasztott eszközzel néhány egyszerűbb probléma, feladat közös, játékos formában történő megoldására kerül sor.

Weboldalak kódolása

18 óra

A témakör célja, hogy a tanulók megismerkedjenek a weboldalak felépítésével, a HTML5 és a CSS3 alapjaival, a JavaScript szerepével, megértsék a stíluslapokat és JavaScriptet használó HTML oldalak működése mögötti logikát. (A JavaScripttel történő magasabb szintű ismeretek megszerzése későbbi témakör feladata.)

A *weboldalak kódolása* elméleti órák keretében a tanulók megszerzik azokat az elméleti ismereteket, melyek segítségével a kapcsolódó gyakorlati órákon képesek lesznek

- meglévő weboldalak szerkezetében, tartalmában és formázásában célszerű módosításokat elvégezni;
- önállóan létre tudnak hozni egyszerűbb weboldalakat, stílusok és stíluslapok segítségével el tudják végezni a formázásukat, valamint be tudnak illeszteni és fel tudnak használni kész JavaScript kódot.

A tanulók megismerkednek továbbá a magas szintű felhasználói élményt nyújtó weboldalak kialakításának alapelveivel, a készítéshez használható népszerű keretrendszerekkel.

A témakörön belül az alábbi ismeretek kerülnek tárgyalásra:

- a HTML szabványok rövid ismertetése,
- a HTML5 oldalakat leíró nyelv fontosabb strukturális és formai elemei (tagek), valamint az elemekhez tartozó fontosabb attribútumok: megjegyzés, !DOCTYPE, html, head, meta, link, title, script, body, p, h1-h6, b, i, u, strong, sub, sup, style, br, hr, iframe, table, tr, th, td, dl, dt, dd, ol, ul, li, span, div, fieldset, header, footer, section, nav, a, img
- Stílusok és stíluslapok (CSS) szerepe, a CSS3 leírók szintaxisa.
- CSS3 szelektorok: elem, id, class és csoport.

- CSS3 jellemzők: color, opacity, background-color, background-image, background-repeat, background-position, background-attachment, border*, margin*, padding*, overflow, display, float, clear, visibility, z-index, rel, data*, *width, *height, top, bottom, left, right, position, letter-spacing, line-height, text-align, vertical-align, text-justify, text-transform, font, font-family, font-size, font-stretch, font-style, text-decoration, list-style*, cursor. (a *-gal jelölt eleme több jellemzőt jeleznek, pl. margin-left, margin-right stb.)
 - Böngészőprogramok beépített fejlesztő eszközeinek vagy más hasonló célú beépülő eszköznek (pl. Chrome DevTools, Firebug) a bemutatása
 - A keretrendszerek és a felhasználásukkal járó előnyök bemutatása. A Bootstrap vagy más hasonló keretrendszer elemeinek és lehetőségeinek bemutatása.
 - A reszponzív weboldal kialakítás jelentősége és alapelvei. A Bootstrap vagy más hasonló keretrendszer segítségével kialakított reszponzív weboldalszerkesztés bemutatása.
 - JavaScript kód beágyazása weboldalba, „Hello World” alkalmazás készítése alert függvény segítségével
 - külön fájlban elhelyezett JavaScript kód csatolása a weboldalhoz
- mások által elkészített JavaScript kód és stíluslapok felhasználása módja (például animált megjelenítések megvalósítására).

10. évfolyam

A Java vagy C# nyelv alapjai

18 óra

A témakör célja egy objektumorientált programozási nyelv alapjainak letétele, a kiválasztott fejlesztési környezet megismerése.

A *Java vagy C# nyelv alapjai* elméleti órák keretében a tanulók megszerzik azokat az elméleti ismereteket, melyek segítségével a kapcsolódó gyakorlati órákon képesek lesznek:

- az integrált fejlesztői környezet használatára
- konzolos vagy grafikus környezetben futó egyszerűbb alkalmazások létrehozására egyszerű adattípusok, változók, kifejezések és vezérlési szerkezetek alkalmazásával
- szöveges fájlban található adatok beolvasására és feldolgozására

A témakörön belül az alábbi ismeretek kerülnek tárgyalásra:

- a Java vagy C# fejlesztési környezet (IDE) bemutatása
- a programkészítés lépéseinek áttekintése: feladat kitűzése, specifikáció, algoritmuskészítés, kódolás, tesztelés, dokumentálás.
- a számítógépes program fogalma, elemei, a programozás szintjei.
- változók, kifejezések fogalma, jellemzői, változók deklarálása és definiálása, az azonosító megválasztásának javasolt gyakorlata a tiszta kód alapelvei szerint
- elemi adattípusok: egész, valós, logikai, karakter, felsorolt adattípusok jellemzői, típuskonverzió.
- összetett adattípusok: karakterláncok, tömbök (vektorok és mátrixok), struktúrák (rekordok), lista (szótár), halmaz
- értékadás, aritmetikai és logikai műveletek, kifejezések kiértékelésének szabályai.
- vezérlési szerkezetek (szekvencia, szelekció, iteráció)
- a hibakeresés és tesztelés alapjai.

Az ismeretek elsajátítását egyszerűbb alkalmazások létrehozásával valósítják meg. Az alább felsorolt ismeretelemek mindegyike egy megoldandó probléma eszközeként kerül elő, nem a leírásnak megfelelő lineáris sorban haladva. Az algoritmus leírásnál nem szükséges ragaszkodni a klasszikus és formális leíró eszközökhöz (folyamatábra, pseudokód stb.), helyette hétköznapi nyelven megfogalmazva, alapvető fogalmakkal operálva (pl. ismételd minden elemre:...) a tanulók számára is jobban érthető formát kapunk. A témakör végén egy rövid összefoglalásban a programok készítésében előkerült, felhasznált fogalmak rendszerezése történhet. Nem probléma, ha a felsoroltak közül nem minden fogalom kerül elő, mivel a következő témakörök lehetőséget adnak azok bevezetésére, felhasználására.

Választható programozási nyelvek: Java vagy C#

JavaScript

18 óra

A témakör legfontosabb feladata, hogy a tanulók megismerkedjenek a JavaScript nyelv szintaktikai elemeivel, az esemény vezérelt webprogramozás alapjaival és a fejlesztés megkönnyítő és felgyorsító keretrendszerekkel.

A tanulók *JavaScript* témakör során megszerzik azokat az elméleti ismereteket, melyek segítségével képesek lesznek a kapcsolódó gyakorlati témakör során interaktív weboldalak

és egyszerűbb webes alkalmazások létrehozására JavaScript segítségével.

A témakörön belül az alábbi ismeretek kerülnek tárgyalásra:

- JavaScript kód futtatása konzolon
- elemi és összetett adattípusok a JavaScriptben, értékadás, aritmetikai és logikai műveletek, kifejezések kiértékelése
- függvények
- objektumok webes környezetben, tulajdonságok és metódusok, DOM (Document Object Model), node-ok (csomópontok), element (elem), attribute (tulajdonság) és text (szöveg) node-ok
- elemek elérése, módosítása és létrehozása
- események és eseményfigyelő eljárások (onClick, onLoad, onBlur, onFocus események)
- űrlapelemek (form, input, select, option, textarea, label) elhelyezése weboldalakon, és azok interaktív kezelése
- hibakeresés a JavaScript kódban, a kód tesztelése.
- a jQuery JavaScript könyvtár rövid bemutatása

A fejlesztés hatékonyságát növelő JavaScript keretrendszerek rövid bemutatása (Angular.js, React.js, Backbone.js stb.)

11. évfolyam

Programozási típusfeladatok

11 óra

A témakör feladata, hogy egy-egy probléma megoldása közben felmerülő programozási típusfeladatokat bemutassa. A feladatmegoldás közben a korábban tárgyalt adattípusok és vezérlési szerkezetek használata mellett sor kerül a függvények bevezetésére, azok célszerű használatának bemutatására.

A tanulók a *programozási típusfeladatok* témakör során megszerzik azokat az elméleti ismereteket, melyek segítségével képesek lesznek a kapcsolódó gyakorlati témakör során elkészíteni a típusfeladatok megoldására szolgáló strukturált, függvényeket is tartalmazó programokat.

A témakörön belül az alábbi ismeretek kerülnek tárgyalásra:

- függvény fogalma, hívása
- paraméterek fajtái, paraméterátadás módszerei, paraméterátadás folyamata
- visszatérési érték meghatározása
- függvény definiálása a tiszta kód alapvető szabályainak betartásával
- program fejlesztése iteratív módszerrel
- programozási típusfeladatok tárgyalása: összegzés, megszámlálás, eldöntés, szélsőérték keresés, kiválasztás, kiválogatás; lineáris keresés

Választható programozási nyelvek: Java vagy C#

Haladó szintű programozás Java vagy C# nyelven

25 óra

A témakör feladata, hogy a tanulók megismerkedjenek a szoftverfejlesztés korszerű technikáival, ezen belül is elsősorban az objektum orientált programozás (OOP) alapelveivel. Nem cél, hogy a tanulók emelt szintű elméleti megalapozást kapjanak, viszont lényeges, hogy megértsék az objektum orientált programozás szemléletét és logikáját, valamint maguk is lássák az OOP technika előnyeit. A témakör másik célja, hogy megalapozza az eseményvezérelt grafikus alkalmazások készítését.

A tanulók a *haladó szintű programozás Java vagy C# nyelven* témakör során megszerzik azokat az elméleti ismereteket, melyek segítségével képesek lesznek a kapcsolódó gyakorlati témakör során OOP elveket követő és eseményvezérelt grafikus programok létrehozására.

A témakörön belül az alábbi ismeretek kerülnek tárgyalásra:

- a programozási módszerek áttekintése
- az objektum fogalma a hétköznapi életben és az OOP környezetben, a két „világ” kapcsolata
- az osztályok fogalma és szerepe
- meglévő osztályok használata
- tagtípusok: mezők, konstansok, jellemzők, metódusok, események, konstruktor, destruktork
- objektum létrehozása osztályok példányosításával
- az OOP fontosabb jellemzőinek és fogalmainak rövid áttekintése (egységbezárás, öröklés, polimorfizmus, interface)
- az objektum orientált tervezés (OOD) alapjai
- kivételkezelés

- hibakeresés és naplózás
- tesztelés (ismételhetőség, izoláció, automatizálhatóság)
- a grafikus felhasználói felület tervezésének alapvető szempontjai; grafikus felületet megvalósító technológiák; statikus és reszponzív felület készítését támogató osztályok, gyűjtemények
- vezérlők csoportosítása, ablakok, dialógusablakok
- vezérlők: címke, beviteli mező, lista, legördülő lista, parancsgomb, opciógomb, kapcsolókeret
- vezérlők jellemzői, módszerei és eseményei, vezérlők létrehozása tervezési és futási időben
- felhasználói felület kezelése billentyűzettel, mutató eszközzel és érintőképernyővel
- esemény, eseménykezelő, delegált fogalma, kapcsolatuk
- ábrák (rajzok) megjelenítését támogató osztályok, gyűjtemények

Választható programozási nyelvek: C#, Java

12. évfolyam

Adatbázis-kezelő alkalmazások készítése

16 óra

A témakör feladata, hogy elméleti alapot nyújtson az adatbázis-kezelő alkalmazások készítéséhez. Ennek keretében elsősorban az adatbázisok alkalmazásból történő elérésének, lekérdezésének és manipulálásának technikájára koncentrálni. Kiemelt jelentőségű az SQL lekérdező nyelv hatékony használatának bemutatása. A saját adatbázisok létrehozásának kapcsán a témakör áttekinti a legfontosabb tervezési alapelveket, de azt csak a praktikum szintjén, a gyakorlatban közvetlenül nem alkalmazható ismeretek mellőzésével.

A tanulók az *adatbázis-kezelő alkalmazások készítése* témakör során megszerzik azokat az elméleti ismereteket, melyek segítségével képesek lesznek a kapcsolódó gyakorlati témakör során egyszerű grafikus felületű asztali, illetve webes felületű adatbázis-kezelő alkalmazást készíteni.

A témakörön belül az alábbi ismeretek kerülnek tárgyalásra:

- relációs adatbázisokkal kapcsolatos fogalmak (elsődleges kulcsok, idegenkulcsok, indexek, mezők, rekordok, adatintegritás, adatbázis séma)
- fontosabb mezőtípusok és tulajdonságaik
- adatmanipulációs (DML) SQL utasítások (SELECT, INSERT, UPDATE, DELETE)
- adatdefiníciós (DDL) SQL utasítások (CREATE, ALTER, DROP)
- SQL utasítások elemei: záradékok, módosítók, függvények
- kifejezések, számított mezők SQL utasításokban
- adatbázis elérése, adatbázis-kezelésre szolgáló osztályok Java vagy C# nyelven
- szerver oldali script nyelvek rövid bemutatása
- egyszerű adatbázis-kezelési feladat megvalósítása példaként a kiválasztott szerver oldali script nyelven
- Ajax alapok: egyszerű webes adatbázis-kezelési feladat megvalósításának bemutatása Ajax segítségével

Választható SQL kiszolgálók: MySQL, MS SQL server, SQLite

Javasolt szerver oldali script nyelvek: Node.js, PHP

Összefoglaló projektfeladat

15 óra

A témakör feladata, hogy ismétlő összefoglalást adjon az összes elméleti témakör anyagából, és megalapozza egy nagyobb projekt kidolgozását.

A tanulók az *összefoglaló projektfeladat* témakör során átdolgozzák a korábbi legfontosabb ismereteket, és összerendezik azokat a tudnivalókat, melyek segítségével képesek lesznek a kapcsolódó gyakorlati témakör során egy összetett alkalmazás elkészítésére.

A témakörön belül az alábbi ismeretek kerülnek felfrissítésre:

- HTML5 és CSS3 alapú weboldalak készítése
- JavaScript ismeretek
- egyszerű és összetett adatszerkezetek, vezérlési szerkezetek, függvények Java vagy C# környezetben
- programozási típusfeladatok
- az objektum orientált programozás (OOP) alapjai
- a tiszta kód készítésének alapelvei
- tesztelés és hibakeresés
- grafikus alkalmazások felhasználói interfészének kialakítása, eseménykezelés
- adatbázisok tervezése, az SQL nyelv használata
- adatbázis-kezelő alkalmazások készítése

Programozás gyakorlat

A tantárgy tanításának célja

A tantárgy oktatásának alapvető célja azoknak a gyakorlati készségeknek a fejlesztése, amelyek képessé teszik a tanulót egy egyszerűbb alkalmazás programozására, a megvalósításhoz szükséges algoritmus elkészítésre, a szükséges adattípusok és adatszerkezetek kiválasztására. Az elkészített programok segítségével más műveltségi területek problémái tanulmányozhatók, illetve különböző jelenségek szimulálhatók. A tantárgy további célja, az gyakorlati szakmai ismeretek elsajátítása mellett az, hogy a kapcsolódó ipari minősítés megszerzésére is felkészítse a tanulókat.

A programozás és a programozás gyakorlat esetében a kerettanterv néhány kiválasztott programnyelvre szűkíti az elméleti és gyakorlati órákon oktatandó programozási nyelvek körét. A szoftverfejlesztésben meghatározó szerepet játszó hazai cégek szakvéleményét is kikérve a JavaScript, a Java és a C# nyelvek lettek kijelölve. Természetesen nagyon sok hasonló, a későbbi szakmai továbbfejlődést is megalapozó kiváló programozási környezet létezik, amelyek hasonlóan jó alternatívát jelentenének. A fenti programozási nyelvek a kerettanterv készítésekor a legszélesebb körben használtak közé tartoznak, megismerésük után a tanulók olyan általános készségekre tesznek szert, amivel képesek lesznek a későbbi munkakörnyezetükben más programozási környezetek gyors elsajátítására és hatékony használatára. Természetesen a kerettanterv nem zárja ki, hogy a szaktanár az előírt ismeretek átadásán túl, további szakmai ismereteket is átadjon, így például saját döntése alapján betekintést adhat más korszerű programozási környezetekbe is (pl. Python, Ruby, PHP, C++, stb.)

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Informatika: Algoritmizálás és adatmodellezés

Idegen nyelv: Angol nyelvű kommunikáció

Matematikai, fizikai összefüggések programozása

Óraszámok

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám
9.	2	72
10.	2	72
11.	2	72
12.	2	62

9. évfolyam

Bevezetés a programozásba

36 óra

A Bevezetés a programozásba gyakorlat és a vele párhuzamosan futó azonos nevű elméleti témakör elsődleges célja a tanulói érdeklődés felkeltése, a motiváció erősítése a programozás tantárgy tanulására.

A további témakörök nem építenek direkt módon az itt megszerzett ismeretekre, így nincs olyan specifikus elvárás, amit feltétlenül tudniuk kell a tanulóknak ennek a résznek a végén. Ugyanakkor nem haszontalan időtöltésről van szó, hanem egy olyan közös játékos tevékenységről, melynek során a tanulók észrevétlenül szereznek meg olyan készségeket (algoritmizálás és programozás szemlélete, vezérlési szerkezetek, változók ismerete stb.), melyek a későbbi tanulmányaikat megkönnyítik.

A témakör első felében a kódolás játékos elsajátítását célzó eszközökkel és oktatási portálokkal történő ismerkedésre kerül sor. Ennek keretében az alábbi tevékenységeket kell elvégezni:

- az elméleti órán bemutatott eszközökkel egyszerűbb feladatok, problémák megoldása a tanulók által önállóan, illetve tanári segítséggel
- egy-két rövidebb kurzus közös elvégzése a tanuló által önállóan, illetve tanári segítséggel az elméleti órán bemutatott valamelyik portálon.

A javasolt eszközök és portálok megegyeznek az elméleti témakörnél ismertetettekkel.

A témakör második részében valamelyik kiválasztott eszközzel egy nagyobb projektet készítenek el a diákok. A tanulók dolgozhatnak egyedül is, de javasolt 2-4 fős csoportokat

szervezni egy-egy projekthez. A projekt céljának kiválasztását is rá lehet bízni a diákokra, de ügyelni kell rá, hogy a rendelkezésre álló időben elvégezhető legyen, és a kódolással ne kerüljön háttérbe az egyéb tevékenységekhez képest. A projekt megvalósítása során kívánatos, hogy ne csak a témakör során megszerzett ismereteket használják fel, hanem a tovább lépéshez szükséges további tudást és készséget is megszerezzék önállóan vagy tanári segítséggel.

Néhány javasolt projekt típus (a felsorolás tetszőlegesen bővíthető hasonló szemléletű projekttypusokkal):

- Összetettebb kóddal megoldott feladat Scratchben
- Játék készítése Koduval
- Minecraft projekt

Weboldalak kódolása

36 óra

A témakör célja, hogy a kapcsolódó elméleti témakör során megismert HTML5 és a CSS3 alapok segítségével képessé váljanak a tanulók az alábbi feladatok elvégzésére:

- meglévő weboldalak vizsgálata a böngészőprogram beépített vizsgálati eszközével vagy más hasonló célú beépülő eszközzel (pl Firebug), tesztelési módosítások elvégzése a html kódban és a stílusokban.
- meglévő weboldalak szerkezetében, tartalmában és formázásában célszerű módosítások végrehajtása;
- egyszerűbb weboldalak létrehozása, és stílusok, stíluslapok segítségével a formázásuk elvégzése (fontosabb tagek és a hozzájuk tartozó jellemzők alkalmazása feladatok megoldásakor; hivatkozások és képek beillesztése, táblázatok készítése, stílusok és stíluslapok alkalmazása, fontosabb CSS szelektorok és attribútumok alkalmazása, kész JavaScript kód beillesztése és felhasználása, JavaScript kódot tartalmazó fájl csatolása stb.)
- a Bootstrap vagy más hasonló keretrendszer segítségével egyszerű, de igényes, responszív weboldal elkészítése.

A témakör elélén javasolt, hogy a tanulók valamilyen egyszerűen használható WYSIWIG webszerkesztő programmal önállóan hozzanak létre egyszerű weboldalt, majd ennek vizsgálják meg a forráskódját, html elemeit és felhasznált stílusokat. A tanulók a WYSIWIG eszköz helyett valamilyen CMS rendszert (WordPress, Joomla, Drupal stb.) is használhatnak a webhely/weblap létrehozására.

A weboldal önálló elkészítésének gyakorlatát célszerű egy 12-16 órában elkészíthető komolyabb weblap projektbe ágyazni, melynek témáját a tanulók is kiválaszthatják. Fontos azonban odafigyelni, hogy a készítés során a megtanult html elemek és CSS jellemzők többségét alkalmazzák. A projekt utolsó szakaszában kerüljön sor a kiválasztott keretrendszer integrálására, és egyszerű responszív dizájn kialakítására is.

10. évfolyam

A Java vagy C# nyelv alapjai

36 óra

A témakör célja, hogy a kapcsolódó elméleti témakör során megismert programozási nyelv alapok segítségével képessé váljanak a tanulók az alábbi feladatok elvégzésére:

- integrált fejlesztői környezet (IDE) használata
- egyszerűbb feladatok algoritmozálása
- egyszerű és összetett adattípusok használatával változók és konstansok deklarálása és alkalmazása (értékkadás, aritmetikai és logikai műveletek elvégzése, karakterláncok és tömbök kezelése, kifejezések kiértékelése)
- vezérlési szerkezetek alkalmazására egy feladat vagy részfeladat megoldására
- Szöveges fájlokban tárolt adatok beolvasása, feldolgozása.

A tanulók a fenti gyakorlati készségek elsajátítását érdekesebb problémák vagy feladatok megoldására szolgáló egyszerűbb alkalmazások létrehozásával valósítják meg. Nem szükséges feltétlenül konzolos alkalmazásokkal kezdeni, a grafikus környezet a tanulókat valószínűleg jobban motiválja. Az elméleti órákon felsorolt ismeretelemeknek egy megoldandó probléma eszközeként kell előkerülniük, a feladatokat nem a fenti leírásnak megfelelő lineáris sorban haladva kell elvégezni. Nem feltétlenül szükséges az összes elméleti témakörben tárgyalt ismeretet ebben a részben a gyakorlatban is alkalmazni, a következő témakörök lehetőséget adnak a kimaradó készségek elsajátítására.

Választható programozási nyelvek: Java vagy C#

JavaScript

36 óra

A témakör legfontosabb feladata, hogy a kapcsolódó elméleti témakörben megtanult JavaScript ismeretek felhasználásával képessé váljanak a tanulók az alábbi feladatok elvégzésére:

- egyszerűbb problémák megoldására szolgáló interaktív, esemény vezérelt weboldal készítése JavaScript kód segítségével
- stíluslapok és JavaScript kód felhasználásával dinamikus megjelenésű weblap létrehozása

A tanulók a fenti gyakorlati készségek elsajátítását érdekesebb problémák vagy feladatok megoldására szolgáló egyszerűbb alkalmazások létrehozásával valósítják meg. Az elméleti órákon felsorolt ismeretelemeknek egy adott célú weblap, vagy egy megoldandó probléma eszközeként kell előkerülniük. Ügyelni kell rá, hogy a feladatok gyakorlati megvalósításként lefedjék az elméleti témakörben ismertetett valamennyi fontos ismeretet. A jQuery bevezetése a gyakorlatban nem kötelező, de erősen ajánlott.

11. évfolyam

Programozási típusfeladatok

22 óra

A témakör legfontosabb feladata, hogy a kapcsolódó elméleti témakörben megtanult ismeretek felhasználásával képessé váljanak a tanulók az alábbi feladatok elvégzésére:

- egy-egy probléma megoldása közben felmerülő programozási típusfeladatok felismerésére és a megoldás rutinszerű megvalósítására
- függvényekkel megvalósított strukturált kód készítésére.

Javasolt, hogy a tanulók valamilyen valós probléma megoldásának részeként oldják meg a típusfeladatokat.

Választható programozási nyelvek: C#, Java

Haladó szintű programozás Java vagy C# nyelven

50 óra

A témakör legfontosabb feladata, hogy a kapcsolódó elméleti témakörben megtanult ismeretek felhasználásával képessé váljanak a tanulók az alábbi feladatok elvégzésére:

- beépített osztályok használata feladatmegoldások során
- saját osztály definiálása és alkalmazása feladatok megoldásához (konstruktorok, mezők, jellemzők, metódusok, események készítése, alkalmazása)
- egyszerű grafikus felhasználói felület tervezése
- fontosabb vezérlők (címke, beviteli mező, lista, legördülő lista, parancsgomb, opciógomb, kapcsolókeret) alkalmazása feladatok megoldására
- vezérlők létrehozása tervezési is futási időben
- felhasználói felület kezelése billentyűzettel, mutató eszközzel és érintőképernyővel
- eseményekhez eseménykezelő metódusok készítése
- API dokumentáció használata
- naplózás a nyelv beépített eszközével

Javasolt, hogy a tanulók valós problémák megoldásának részeként tervezzék meg és készítsék el az osztályokat. Nem cél az öröklés és a polimorfizmus gyakorlati alkalmazása. A témakör második részében egy nagyobb objektum orientált programozási feladatként (projektként) készítsenek el a tanulók egy eseményvezérelt grafikus alkalmazást.

Választható programozási nyelvek: C#, Java

12. évfolyam

Adatbázis-kezelő alkalmazások készítése

32 óra

A témakör legfontosabb feladata, hogy a kapcsolódó elméleti témakörben megtanult ismeretek felhasználásával képessé váljanak a tanulók az alábbi feladatok elvégzésére:

- adatmanipulációs és adatdefiníciós SQL utasítások készítése és futtatása SQL szerveren (SELECT, CREATE, ALTER, DROP, INSERT, UPDATE, DELETE)
- Néhány táblás, redundanciamentes relációs adatbázis tervezése és létrehozása SQL szerveren
- adatbázisok asztali alkalmazásból történő elérése, lekérdezése és manipulálása, adatbázis-kezelő alkalmazások készítése (Java vagy C# nyelven)
- adatbázisok webes környezetben történő elérése, lekérdezése és manipulálása, egyszerű webes adatbázis-kezelő alkalmazások készítése szerver oldali script nyelv és Ajax segítségével

A témakör első részének célja, hogy megfelelő jártasságot és gyakorlatot szerezzenek a tanulók az SQL nyelv használatában. Ennek érdekében meglévő táblás adatbázisban egyszerűbb, majd összetettebb lekérdezési, adatmanipulációs, illetve adatdefiníciós feladatokat oldálnak meg a tanulók SQL szerver környezetben.

A témakör második részében egyszerű asztali-, illetve webes adatbázis-kezelő alkalmazást készítenek, amelyhez az adatbázist is maguk tervezik meg. A webes alkalmazás során nem cél, hogy a szerver oldali script nyelv használatában mélyebb ismereteket szerezzenek a tanulók. Célszerű a tanulók számára előkészített szerver oldali környezetet és példaként egy adatbázis lekérdezést megvalósító oldalt biztosítani. A tanulók ez utóbbi módosításával tudják majd az adatbázis-elérés szerver oldali részét megvalósítani.

Összefoglaló projektfeladat

30 óra

A témakör feladata, hogy az eddig megszerzett gyakorlati készségek ismétlő összefoglalásaként a tanulók egy nagyobb projekt kidolgozását végezzék el.

Az alkalmazás témáját a tanulók önállóan is kiválaszthatják, de az elkészült projektnek meg kell felelnie az alábbi elvárásoknak:

- a témakörben rendelkezésre álló idővel arányos léptékűnek kell lennie
- minél több korábban megszerzett gyakorlati készséget felhasználjon
- készüljön hozzá dokumentáció, mely tartalmazza a tervezés legfontosabb lépéseit, valamint az alkalmazás céljának és használati módjának rövid leírását
- a forráskód feleljen meg a tiszta kód alapelveinek.

A tanár döntése lehet, hogy a diákok egyénileg, vagy kisebb csoportokban dolgozzanak a projekten.

Programozás gyakorlat 2018 (10., 12.)

10. évfolyam

A Java vagy C# nyelv alapjai

108 óra

A témakör célja, hogy a kapcsolódó elméleti témakör során megismert programozási nyelv alapok segítségével képessé váljanak a tanulók az alábbi feladatok elvégzésére:

- integrált fejlesztői környezet (IDE) használata
- egyszerűbb feladatok algoritmozálása
- egyszerű és összetett adattípusok használatával változók és konstansok deklarálása és alkalmazása (értékkadás, aritmetikai és logikai műveletek elvégzése, karakterláncok és tömbök kezelése, kifejezések kiértékelése)
- vezérlési szerkezetek alkalmazására egy feladat vagy részfeladat megoldására
- Szöveges fájlokban tárolt adatok beolvasása, feldolgozása.

A tanulók a fenti gyakorlati készségek elsajátítását érdekesebb problémák vagy feladatok megoldására szolgáló egyszerűbb alkalmazások létrehozásával valósítják meg. Nem szükséges feltétlenül konzolos alkalmazásokkal kezdeni, a grafikus környezet a tanulókat valószínűleg jobban motiválja. Az elméleti órákon felsorolt ismeretelemeknek egy megoldandó probléma eszközeként kell előkerülniük, a feladatokat nem a fenti leírásnak megfelelő lineáris sorban haladva kell elvégezni. Nem feltétlenül szükséges az összes elméleti témakörben tárgyalt ismeretet ebben a részben a gyakorlatban is alkalmazni, a következő témakörök lehetőséget adnak a kimaradó készségek elsajátítására.

Választható programozási nyelvek: Java vagy C#

JavaScript

36 óra

A témakör legfontosabb feladata, hogy a kapcsolódó elméleti témakörben megtanult JavaScript ismeretek felhasználásával képessé váljanak a tanulók az alábbi feladatok elvégzésére:

- egyszerűbb problémák megoldására szolgáló interaktív, esemény vezérelt weboldal készítése JavaScript kód segítségével
- stíluslapok és JavaScript kód felhasználásával dinamikus megjelenésű weblap létrehozása

A tanulók a fenti gyakorlati készségek elsajátítását érdekesebb problémák vagy feladatok megoldására szolgáló egyszerűbb alkalmazások létrehozásával valósítják meg. Az elméleti

órákon felsorolt ismeretelemeknek egy adott célú weblap, vagy egy megoldandó probléma eszközeként kell előkerülniük. Ügyelni kell rá, hogy a feladatok gyakorlati megvalósításként lefedjék az elméleti témakörben ismertetett valamennyi fontos ismeretet. A jQuery bevezetése a gyakorlatban nem kötelező, de erősen ajánlott.

12. évfolyam

Adatbázis-kezelő alkalmazások készítése

48 óra

A témakör legfontosabb feladata, hogy a kapcsolódó elméleti témakörben megtanult ismeretek felhasználásával képessé váljanak a tanulók az alábbi feladatok elvégzésére:

- adatmanipulációs és adatdefiníciós SQL utasítások készítése és futtatása SQL szerveren (SELECT, CREATE, ALTER, DROP, INSERT, UPDATE, DELETE)
- Néhány táblás, redundanciamentes relációs adatbázis tervezése és létrehozása SQL szerveren
- adatbázisok asztali alkalmazásból történő elérése, lekérdezése és manipulálása, adatbázis-kezelő alkalmazások készítése (Java vagy C# nyelven)
- adatbázisok webes környezetben történő elérése, lekérdezése és manipulálása, egyszerű webes adatbázis-kezelő alkalmazások készítése szerver oldali script nyelv és Ajax segítségével

A témakör első részének célja, hogy megfelelő jártasságot és gyakorlatot szerezzenek a tanulók az SQL nyelv használatában. Ennek érdekében meglévő többtáblás adatbázisban egyszerűbb, majd összetettebb lekérdezési, adatmanipulációs, illetve adatdefiníciós feladatokat oldalnak meg a tanulók SQL szerver környezetben.

A témakör második részében egyszerű asztali-, illetve webes adatbázis-kezelő alkalmazást készítenek, amelyhez az adatbázist is maguk tervezik meg. A webes alkalmazás során nem cél, hogy a szerver oldali script nyelv használatában mélyebb ismereteket szerezzenek a tanulók. Célszerű a tanulók számára előkészített szerver oldali környezetet és példaként egy adatbázis lekérdezést megvalósító oldalt biztosítani. A tanulók ez utóbbi módosításával tudják majd az adatbázis-elérés szerver oldali részét megvalósítani.

Összefoglaló projektfeladat

45 óra

A témakör feladata, hogy az eddig megszerzett gyakorlati készségek ismétlő összefoglalásaként a tanulók egy nagyobb projekt kidolgozását végezzék el.

Az alkalmazás témáját a tanulók önállóan is kiválaszthatják, de az elkészült projektnek meg kell felelnie az alábbi elvárásoknak:

- a témakörben rendelkezésre álló idővel arányos léptékűnek kell lennie
- minél több korábban megszerzett gyakorlati készséget felhasználjon
- készüljön hozzá dokumentáció, mely tartalmazza a tervezés legfontosabb lépéseit, valamint az alkalmazás céljának és használati módjának rövid leírását
- a forráskód feleljen meg a tiszta kód alapelveinek.

A tanár döntése lehet, hogy a diákok egyénileg, vagy kisebb csoportokban dolgozzanak a projekten.

Linux alapok 11. évfolyam

Heti óraszám: 1

A tantárgy tanításának célja

A tantárgy tanításának a célja, hogy bevezesse a tanulókat a nyílt forráskódú rendszerek, ezen belül is a Linux operációs rendszer használatába, megalapozza a haladó szintű ismeretek későbbi elsajátítását, valamint a belépő szintű LPI Linux Essentials ipari minősítéshez illeszkedő ismereteket biztosítson.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A tantárgy szervesen kapcsolódik a 11996-11 azonosító számú Információtechnológiai alapok modul IT alapok tantárgyának tartalmaihoz. A tantárgy elsajátítását nagymértékben segíti a szakmai angol nyelv legalább alapszintű ismerete.

Témakörök

Bevezetés a Linuxba

4 óra

A témakör célja a nyílt forráskód fogalmának bevezetése, a Linux bemutatása, valamint néhány kapcsolódó alapfogalom áttekintése. Az alábbi felsorolás tartalmazza a témakör tanítása során feldolgozandó tartalmakat:

- Nyílt forráskód fogalma, nyílt forráskódú licencek.
- Nyílt forráskódú üzleti modell.
- Linux története.
- Linux hardverek sokszínűségének.
- Kernel fogalma és a verziók számozása.
- Linux disztribúciók.
- Grafikus és parancssori felület.
- Ablakkezelők és komplett grafikus környezetek.
- Shell fogalma, népszerűbb Linux shell-ek.

Linux parancssor használata

4 óra

A témakör célja a Linux parancssori használatának bemutatása, valamint a parancssor használatakor rendelkezésre álló súgó lehetőségek ismertetése. Az alábbi felsorolás tartalmazza a témakör tanítása során feldolgozandó tartalmakat:

- GUI és CLI összehasonlítása.
- Virtuális terminálok és használatuk.
- Linux utasítások általános szintaxisa.
- Parancselőzmények használata.
- Segítség a parancssor használatához (man és info parancsok, --help opció, stb.).
- Alias nevek.
- Környezeti változók fogalma, a PATH változó.
- Helyettesítő karakterek és használatuk.

Fájl- és könyvtárkezelés, tömörítés

4 óra

A témakör célja a Linux fájl- és könyvtárkezelésének, valamint a fájlok és mappák tömörített archívba való elhelyezésének bemutatása. Az alábbi felsorolás tartalmazza a témakör tanítása során feldolgozandó tartalmakat:

- Linux könyvtárszerkezete.
- Abszolút és relatív útvonal hivatkozások.
- Fájl- és könyvtárkezelési utasítások.
- Szimbolikus és hard linkek. A két link típus összehasonlítása.
- Fájlrendszerek csatolása.
- Archiválás és tömörítés.

Bevezetés a héjprogramozásba

8 óra

A témakör célja az I/O átirányítás és az utasításláncolás bemutatása, a shell programozás alapjainak letétele, a tanulók shell programozásba való bevezetése. Az alábbi felsorolás tartalmazza a témakör tanítása során feldolgozandó tartalmakat:

- STDIN, STDOUT és STDERR.
- I/O átirányítás.
- Utasítások láncolása (pipeline).
- Fájlok keresése, fájl tartalom szűrése, rendezése.
- Shell szkriptek.
- Szkriptek paraméterezése.
- Változók, vezérlő szerkezetek használata.

Felhasználói fiókok kezelése

8 óra

A témakör célja a tanulók bevezetése a csoportok és felhasználói fiókok kezelésébe. Az alábbi felsorolás tartalmazza a témakör tanítása során feldolgozandó tartalmakat:

- Felhasználói fiókok típusai.
- Bejelentkezés rendszergazdaként: *su* és *sudo* utasítások.
- Az */etc/passwd* és */etc/shadow* fájlok.
- Felhasználói fiók létrehozásának alapbeállításai, az */etc/default/useradd* fájl.
- Felhasználói jelszó beállítása.
- Felhasználói csoportok, az */etc/group* fájl.

- Csoportok és felhasználók létrehozása, törlése, módosítása.
- A UID és GID azonosítók. A *getent* utasítás.
- Felhasználó csoporttagságának a meghatározása.
- Felhasználók csoporthoz rendelése.

Jogosultságok beállítása

8 óra

A témakör célja, hogy a tanulók megértsék a Linux fájlok és könyvtárak

Az alábbi felsorolás tartalmazza a témakör tanítása során feldolgozandó tartalmakat:

- Fájlok tulajdonosa és csoportja.
- Fájlok tulajdonosának a megváltoztatása: a *chown* utasítás.
- Fájljogosultságok. A SETUID, SETGID és Sticky bitek.
- Újonnan létrehozott fájlok alapértelmezett fájlmodja.
- Fájlok és könyvtárak jogosultságainak megváltoztatása: *chmod* utasítás.

Linux alapok gyakorlat

11. évfolyam, Heti óraszám: 2

A tantárgy tanításának célja

A tantárgy célja, hogy a tanulók alapszinten képesek legyenek a Linux operációs rendszer parancssori használatára, valamint hogy belépő szintű, az LPI Linux Essentials ipari minősítéshez illeszkedő készségeket adjon át.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A tantárgy szervesen kapcsolódik a 11996-11 azonosító számú Információtechnológiai alapok modul IT alapok tantárgyának tartalmaihoz. A tantárgy elsajátítását nagymértékben segíti a szakmai angol nyelv legalább alapszintű ismerete.

Témakörök

Linux parancssor használata

6 óra

A témakör célja a gyakorlati parancssor használat készségszintű elsajátíttatása. A tanulók legyenek képesek Linux parancsokat használni, az egyes utasítások szintaktikáját, a paraméterek használatát önállóan kideríteni. Az alábbi felsorolás tartalmazza a témakör tanítása során feldolgozandó tartalmakat:

- Virtuális terminálok használata.
- Linux parancssor megismerése néhány utasításon keresztül (pl. *whoami*, *uname*, *pwd*).
- Parancselőzmények használata.
- Környezeti változók, \$PATH kiírása képernyőre. A *echo* és *which* utasítások.
- Helyettesítő karakterek használata.
- Alias nevek megadása.
- Manuálok használata. A *whatis* utasítás.
- Az *info* oldalak használata.
- Utasítások *--help* opciója.
- Fájlok keresése, a *locate* utasítás.

Fájl- és könyvtárkezelés, tömörítés

12 óra

A témakör célja, hogy a tanulók legyenek képesek önállóan egyszerű fájl- és könyvtárkezelés műveleteket elvégezni, fájlokat és könyvtárakat archiválni és tömöríteni. Az alábbi felsorolás tartalmazza a témakör tanítása során feldolgozandó tartalmakat:

- Navigáció a könyvtárszintek között, a *cd* és *pwd* parancsok.
- Könyvtártartalom kilistázása.
- Fájlok megtekintése, a *cat*, *more* és *less* utasítások használata.
- Fájlok és könyvtárak másolása, áthelyezése és átnevezése.
- Fájlok és könyvtárak létrehozása és törlése.
- Fájlok véletlen felülírásának megakadályozása.
- Szimbolikus és hard linkek létrehozása.
- Fájlrendszerek csatolása: a *mount* utasítás.
- Archiv és tömörített állományok létrehozása, kicsomagolása: *tar*, *gzip*, és *zip/unzip* utasítások használata.

Bevezetés a héjprogramozásba

14 óra

A témakör célja a tanulók héjprogramozásba való bevezetése. Nem cél, hogy a tanulók képesek legyenek egy összetett szkript megírására, de ismerjék a paraméter átadást, és a vezérlőszerkezetek (elágazás, ciklus) használatának módját. A témakör feldolgozása során ismerjenek meg legalább egy szkriptek megírására alkalmas parancssori szövegszerkesztő programot. Az alábbi felsorolás tartalmazza a témakör tanítása során feldolgozandó tartalmakat:

- I/O átirányítás.
- Fájlok és fájl tartalmak keresése.
- Utasítások láncolása (pipeline).
- Szöveges fájlok létrehozása, szerkesztése.
- Egyszerű shell szkriptek létrehozása, paraméter átadás.
- Vezérlőszerkezetek használata szkriptekben.

Hálózati beállítások ellenőrzése, konfigurációja

6 óra

A témakör célja, hogy a tanulók képesek legyenek a hálózati beállítások ellenőrzésére, azok konfigurálására. Az alábbi felsorolás tartalmazza a témakör tanítása során feldolgozandó tartalmakat:

- Hálózati beállítások ellenőrzése, az *ifconfig* utasítás.
- Irányítási információk megjelenítése, a *route* utasítás.
- Az */etc/hosts* fájl vizsgálata.
- A *localhost* és egyéb hosztok elérhetőségének vizsgálata *ping* utasítással.
- Névszerver ellenőrzése, az */etc/resolv.conf* fájl vizsgálata.
- A *netstat* program használata.
- Hálózati interfész konfigurációja, alapértelmezett átjáró beállítása.
- Az *ssh* utasítás.

Csomag- és processzkezelés

8 óra

A témakör célja, hogy a tanulók legyenek képesek a használt Linux rendszerben csomagokat telepíteni, frissíteni, törölni, valamint a telepített csomagok listáját megjeleníteni. Tudják továbbá megnézni a futó processzeket, azok futását szükség esetén megszakítani. Az alábbi felsorolás tartalmazza a témakör tanítása során feldolgozandó tartalmakat:

- Csomagkezelés, csomag típusok.
- Debian csomagok telepítése, frissítése, törlése és kilistázása.
- RPM csomagok telepítése, frissítése, törlése és kilistázása.
- Processz hierarchia, a *ps* utasítás.
- Folyamatok listázása: *ps* és *top* utasítások használata.
- Futó processz megszakítása.
- Napló fájlok vizsgálata.

Felhasználói fiókok kezelése

12 óra

A témakör célja, hogy a tanulók képesek legyenek parancssori eszközökkel csoportokat és felhasználókat létrehozni, törölni, módosítani, az egyes felhasználókat csoportokhoz hozzárendelni. Az alábbi felsorolás tartalmazza a témakör tanítása során feldolgozandó tartalmakat:

- Bejelentkezés rendszergazdaként: *su* és *sudo* utasítások használata.
- A *who* és *w* utasítások.
- Csoportok létrehozása, törlése, módosítása: *groupadd*, *groupdel*, *groupmod* utasítások.
- Az */etc/group* fájl vizsgálata.
- Felhasználói fiókok létrehozása, törlése, módosítása: *useradd*, *userdel* és *usermod* utasítások.
- Felhasználói fiókok csoporthoz rendelése.

Jogosultságok beállítása

14 óra

A témakör célja, hogy a tanulók legyenek képesek fájloknak és könyvtáraknak a tulajdonosának, csoportjának a meghatározására, azok megváltoztatására. Tudják az olvasási, írási és végrehajtási jogokat igény szerint beállítani. Az alábbi felsorolás tartalmazza a témakör tanítása során feldolgozandó tartalmakat:

- Fájlok és könyvtárak tulajdonosának és csoportjának meghatározása.
- Fájlok és könyvtárak tulajdonosának a megváltoztatása: a *chown* utasítás.

- Fájl és könyvtárak jogosultságai, azok beállítása: a *chmod* utasítás.

Linux gyakorlat 2018-tól

12. évfolyam, Heti óraszám: 1

A tantárgy tanításának célja

A tantárgy célja, hogy a tanulók alapszinten képesek legyenek a Linux operációs rendszer parancssori használatára, valamint hogy belépő szintű, az LPI Linux Essentials ipari minősítéshez illeszkedő készségeket adjon át.

Témakörök

Linux parancssor használat

6 óra

A témakör célja a gyakorlati parancssor használat készségszintű elsajátíttatása. A tanulók legyenek képesek Linux parancsokat használni, az egyes utasítások szintaktikáját, a paraméterek használatát önállóan kideríteni. Az alábbi felsorolás tartalmazza a témakör tanítása során feldolgozandó tartalmakat:

- Virtuális terminálok használata.
- Linux parancssor megismerése néhány utasításon keresztül (pl. *whoami*, *uname*, *pwd*).
- Parancselőzmények használata.
- Környezeti változók, \$PATH kiírása képernyőre. A *echo* és *which* utasítások.
- Helyettesítő karakterek használata.
- Alias nevek megadása.
- Manuálok használata. A *whatis* utasítás.
- Az *info* oldalak használata.
- Utasítások *--help* opciója.
- Fájlok keresése, a *locate* utasítás.

Fájl- és könyvtárkezelés, tömörítés

5 óra

A témakör célja, hogy a tanulók legyenek képesek önállóan egyszerű fájl- és könyvtárkezelés műveleteket elvégezni, fájlokat és könyvtárakat archiválni és tömöríteni. Az alábbi felsorolás tartalmazza a témakör tanítása során feldolgozandó tartalmakat:

- Navigáció a könyvtárszintek között, a *cd* és *pwd* parancsok.
- Könyvtártartalom kilistázása.
- Fájlok megtekintése, a *cat*, *more* és *less* utasítások használata.
- Fájlok és könyvtárak másolása, áthelyezése és átnevezése.
- Fájlok és könyvtárak létrehozása és törlése.
- Fájlok véletlen felülírásának megakadályozása.
- Szimbolikus és hard linkek létrehozása.
- Fájlrendszerek csatolása: a *mount* utasítás.
- Archiv és tömörített állományok létrehozása, kicsomagolása: *tar*, *gzip*, és *zip/unzip* utasítások használata.

Bevezetés a héjprogramozásba

4 óra

A témakör célja a tanulók héjprogramozásba való bevezetése. Nem cél, hogy a tanulók képesek legyenek egy összetett szkript megírására, de ismerjék a paraméter átadást, és a vezérlőszervezetek (elágazás, ciklus) használatának módját. A témakör feldolgozása során ismerjenek meg legalább egy szkriptek megírására alkalmas parancssori szövegszerkesztő programot. Az alábbi felsorolás tartalmazza a témakör tanítása során feldolgozandó tartalmakat:

- I/O átirányítás.
- Fájlok és fájl tartalmak keresése.
- Utasítások láncolása (pipeline).
- Szöveges fájlok létrehozása, szerkesztése.
- Egyszerű shell szkriptek létrehozása, paraméter átadás.
- Vezérlőszervezetek használata szkriptekben.

Hálózati beállítások ellenőrzése, konfigurációja

4 óra

A témakör célja, hogy a tanulók képesek legyenek a hálózati beállítások ellenőrzésére, azok

konfigurálására. Az alábbi felsorolás tartalmazza a témakör tanítása során feldolgozandó tartalmakat:

- Hálózati beállítások ellenőrzése, az *ifconfig* utasítás.
- Irányítási információk megjelenítése, a *route* utasítás.
- Az */etc/hosts* fájl vizsgálata.
- A *localhost* és egyéb hosztok elérhetőségének vizsgálata *ping* utasítással..
- Névszerver ellenőrzése, az */etc/resolv.conf* fájl vizsgálata.
- A *netstat* program használata.
- Hálózati interfész konfigurációja, alapértelmezett átjáró beállítása.
- Az *ssh* utasítás.

Csomag- és processzkezelés

4 óra

A témakör célja, hogy a tanulók legyenek képesek a használt Linux rendszerben csomagokat telepíteni, frissíteni, törölni, valamint a telepített csomagok listáját megjeleníteni. Tudják továbbá megnézni a futó processzeket, azok futását szükség esetén megszakítani. Az alábbi felsorolás tartalmazza a témakör tanítása során feldolgozandó tartalmakat:

- Csomagkezelés, csomagtípusok.
- Debian csomagok telepítése, frissítése, törlése és kilistázása.
- RPM csomagok telepítése, frissítése, törlése és kilistázása.
- Processz hierarchia, a *ps* utasítás.
- Folyamatok listázása: *ps* és *top* utasítások használata.
- Futó processz megszakítása.
- Napló fájlok vizsgálata.

Felhasználói fiókok kezelése

4 óra

A témakör célja, hogy a tanulók képesek legyenek parancssori eszközökkel csoportokat és felhasználókat létrehozni, törölni, módosítani, az egyes felhasználókat csoportokhoz hozzárendelni. Az alábbi felsorolás tartalmazza a témakör tanítása során feldolgozandó tartalmakat:

- Bejelentkezés rendszergazdaként: *su* és *sudo* utasítások használata.
- A *who* és *w* utasítások.
- Csoportok létrehozása, törlése, módosítása: *groupadd*, *groupdel*, *groupmod* utasítások.
- Az */etc/group* fájl vizsgálata.
- Felhasználói fiókok létrehozása, törlése, módosítása: *useradd*, *userdel* és *usermod* utasítások.
- Felhasználói fiókok csoporthoz rendelése.

Jogosultságok beállítása

4 óra

A témakör célja, hogy a tanulók legyenek képesek fájloknak és könyvtáraknak a tulajdonosának, csoportjának a meghatározására, azok megváltoztatására. Tudják az olvasási, írási és végrehajtási jogokat igény szerint beállítani. Az alábbi felsorolás tartalmazza a témakör tanítása során feldolgozandó tartalmakat:

- Fájlok és könyvtárak tulajdonosának és csoportjának meghatározása.
- Fájlok és könyvtárak tulajdonosának a megváltoztatása: a *chown* utasítás.
- Fájl és könyvtárak jogosultságai, azok beállítása: a *chmod* utasítás.

Irodai szoftverek

A tantárgy tanításának célja

A tantárgy tanulásának célja, hogy a diákok alkalmasak legyenek alapszintű irodai feladatokon túlmutató problémákat irodai (szövegszerkesztő, táblázatkezelő) szoftverek segítségével megoldani, valamint informatikai támogató munkatársként képesek legyenek az informatikai eszközöket felhasználó munkatársaikat támogatni leendő munkahelyükön. A tantárgy célja az Irodai szoftverek gyakorlat tantárgyhoz kapcsolódó elméleti megalapozás. Ezzel elérhető, hogy egy másik irodai szoftvercsomagra való áttérés akadálymentesebb legyen a diák számára a későbbiekben azáltal, hogy a lehetőségeket fogalmi szinten is ismeri. Az átadandó ismereteknek az életen át tartó tanulás megalapozását is segítenie kell.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Irodai szoftverek alapszintű kezelése

Óraszámok

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám
12.	1	31

12. évfolyam

Haladó szintű szövegszerkesztési ismeretek

13 óra

A témakör a szövegszerkesztő program és a szöveges dokumentumok által kínált haladó szintű lehetőségek bemutatására szolgál az alábbi felsorolásnak megfelelő tartalommal.

Szövegszerkesztő program kezelőfelülete, fájlformátumok:

- szöveges dokumentum formátumok;

Navigációs lehetőségek a szöveges dokumentumon belül:

- keresési lehetőségek egy dokumentumon belül szöveg vagy formátum megadásával;
- dokumentumok különböző nézetei;
- hivatkozások, könyvjelzők.

Dokumentum haladó szintű formázása, kezelése:

- oldalbeállítások, szakaszok, többhasábos tördelések;
- karakterekhez és bekezdésekhez kapcsolódó haladó szintű beállítások;
- sablonok, stílusok, stíluskészletek;
- többszintű felsorolások speciális beállítási lehetőségei;
- élőfej, élőláb, vízjel, beépített és egyedi dokumentum-mezők lehetőségei;
- speciális karakterek, szövegtörési pontok, automatikus javítás;
- jelszóvédelem lehetőségei, alkalmazási területei.

Nagyméretű dokumentumok kezelése:

- fejezetek, szakaszok, címek, alcímek;
- lábjegyzetek, végjegyzetek, irodalomjegyzék;
- tartalomjegyzék, ábrajegyzék, képjegyzék, számozások.

Objektumok a szöveges dokumentumban:

- képek, ábrák, alakzatok;
- diagramok, szervezeti diagramok;
- képletszerkesztő;
- táblázatok haladó szintű formázása, táblázatokban használható képletek.

Makrók:

- makrórögzítés, billentyűparancs hozzárendelése;
- makrók, makrókhoz kapcsolódó utasításkód szerkesztése, módosítása;
- makrókban használható programozási- és adatszerkezetek;
- makrók biztonságos kezelése, makrók engedélyezése, tiltása.

Haladó szintű táblázatkezelési ismeretek

15 óra

A témakör a táblázatkezelő program lehetőségeinek és a táblázatok által kínált haladó szintű lehetőségek bemutatására szolgál az alábbi felsorolásnak megfelelő tartalommal.

Táblázatkezelő program kezelőfelülete, fájlformátumok:

- munkafüzet natív formátumai;
- importálási lehetőségek más formátumú források felhasználásával;

Navigációs lehetőségek a táblázaton belül:

- keresés munkafüzetekben;
- hivatkozások, könyvjelzők, név mezők.

Táblázatok haladó szintű formázása, kezelése:

- oldalbeállítások;
- sorok, oszlopok beszúrása, törlése, elrejtése, megjelenítése;
- cellák haladó szintű formázása, cellák egyesítése;
- feltételes formázások lehetőségei;
- adatérvényesítési szabályok helye, szerepe, létrehozásának lehetőségei;
- sablonok, stíluskészletek;
- egyéni értékformátumok lehetőségei, szabályai;

- élőfej, élőláb, vízjel;
- munkafüzet tulajdonságainak használati lehetőségei, egyéni mezők használata;
- munkalap és munkafüzet jelszavas védelmének lehetőségei, alkalmazási területei.

Képletek, függvények:

- hivatkozások (relatív, abszolút, vegyes) célszerű alkalmazása;
- hivatkozás másik munkalapra, másik munkafüzetre;
- név mező használata hivatkozásként képletekben;
- összesítések, részösszegek létrehozási lehetőségei;
- függvények, egymásba ágyazott függvények kezelése, szabályai.

Szűrés, rendezés:

- irányított szűrések készítésének lehetőségei, szabályai;
- rendezés egy, illetve több oszlop tartalma szerint;
- duplikátumok eltávolítási lehetőségei.

Objektumok beillesztése:

- képek, ábrák, alakzatok;

Diagramok létrehozása, formázása

- grafikonok és diagramok;
- diagramstílusok;
- diagramok tulajdonságai;
- sor- és oszlop adatok alkalmazása.

Makrók használata:

- makró rögzítés, billentyűparancs hozzárendelése;
- makrók, makrókhoz kapcsolódó utasításkód szerkesztése, módosítása;
- makrókban használható programozási- és adatszerkezetek;
- makrók biztonságos kezelése, makrók engedélyezése, tiltása.

Irodai szoftverek integrált használata

3 óra

A témakör az irodai szoftverek integrált használati lehetőségeinek bemutatására szolgál.

Példákat kell adni a szöveges dokumentumba ágyazott, csatolt táblázatok és diagramok használatára. Ki kell emelni a csatolás és a beágyazás előnyeit valamint hátrányait, hogy a diákok az adott probléma megoldásához legcélszerűbb megoldást tudják választani.

Irodai szoftverek gyakorlat

A tantárgy tanításának célja

A tantárgy tanulásának célja, hogy a diákok alkalmasak legyenek alapszintű irodai feladatokon túlmutató problémákat irodai (szövegszerkesztő, táblázatkezelő) szoftverek segítségével megoldani, valamint informatikai támogató munkatársként képesek legyenek az informatikai eszközöket felhasználó munkatársaikat támogatni leendő munkahelyükön. A tantárgy célja továbbá, hogy az Irodai szoftverek tantárgy keretében megtanult elmélethez készség szintű gyakorlati tudás kapcsolódjon. Az egyes témakörök tanításánál elsődleges a munkahelyi feladatokhoz kapcsolódó, hétköznapi példákon keresztüli gyakorlás.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Irodai szoftverek alapszintű kezelése

Óraszámok

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám
12.	3	93

12. évfolyam

Haladó szintű szövegszerkesztési ismeretek

31 óra

A témakör a szövegszerkesztő program lehetőségeinek és a szöveges dokumentumok által kínált haladó szintű lehetőségek használatára, begyakoroltatására szolgál az alábbi felsorolásnak megfelelő tartalommal.

Szövegszerkesztő program kezelőfelülete, fájlformátumok:

- szöveges dokumentum létrehozása, natív és PDF formátumok kezelésének lehetőségei;
- a szövegszerkesztő program megjelenésének, a feladathoz igazodó eszközkészletek testreszabása.

Navigációs lehetőségek a szöveges dokumentumon belül:

- dokumentum egy részletének megkeresése, cserélése a tartalmazott szöveg vagy formátumbeállításai segítségével;
- dokumentum nézetek célszerű használata;
- hivatkozások, könyvjelzők létrehozása, alkalmazása.

Dokumentum haladó szintű formázása, kezelése:

- oldalbeállítások módosítása, szakaszok kezelése, többhasábos tördelések;
- karakterekhez és bekezdésekhez kapcsolódó haladó szintű beállítások;
- formátummásolás, sablonok, stílusok használata, azok módosítása;
- többszintű felsorolások speciális beállítási lehetőségei;
- stílusok alkalmazása, módosítása, létrehozása;
- élőfej, élőláb, vízjel, beépített és egyedi dokumentum-mezők alkalmazása;
- speciális karakterek, szövegtörési pontok beillesztése, automatikus javítás alkalmazása, beállításainak módosítása;
- jelszóvédelem alkalmazása.

Nagyméretű dokumentumok kezelése:

- fejezetek, szakaszok, címek, alcímek kezelése;
- lábjegyzetek, végjegyzetek, irodalomjegyzék;
- tartalomjegyzék, ábrajegyzék, képjegyzék készítése, számozások kezelése.

Objektumok beillesztése:

- képek, ábrák, alakzatok beillesztése, formázása;
- diagramok, szervezeti diagramok beszúrása, formázása;
- képletszerkesztő használata;
- táblázatok beszúrása, haladó szintű formázása, táblázatokban használható képletek alkalmazása.

Nyomtatási lehetőségek:

- dokumentum egészének illetve részeinek nyomtatása;
- nyomtatás speciális beállításai (pl. többoldalas-, füzetnyomtatás).

Makrók használata:

- egyszerű makrók rögzítése, billentyűparancs hozzárendelése;
- makrók, makrókhoz kapcsolódó utasításkód szerkesztése, módosítása
- makrók biztonságos kezelése, makrók engedélyezése, tiltása.

Haladó szintű táblázatkezelési ismeretek

38 óra

A témakör a táblázatkezelő program lehetőségeinek és a táblázatok által kínált haladó szintű lehetőségek használatára, begyakoroltatására szolgál az alábbi felsorolásnak megfelelő tartalommal.

Táblázatkezelő program kezelőfelülete, fájlformátumok:

- táblázat, munkafüzet, munkalap létrehozása, natív formátumok kezelésének lehetőségei, importálási lehetőségek más formátumú források felhasználásával;
- a táblázatkezelő program megjelenésének, a feladathoz igazodó eszközkészletek testreszabása.

Navigációs lehetőségek a táblázaton belül:

- keresés munkafüzetekben;
- hivatkozások, könyvjelzők, név mezők létrehozása, alkalmazása.

Táblázatok haladó szintű formázása, kezelése:

- oldalbeállítások módosítása;
- sorok, oszlopok beszúrása, törlése, elrejtése, megjelenítése;
- cellák haladó szintű formázása, cellák egyesítése;
- feltételes formázások létrehozása;
- adatérvényesítési szabályok létrehozása, kezelése;
- formátummásolás, sablonok, stílusok használata, azok módosítása;
- egyéni értékformátumok alkalmazása, módosítása, létrehozása;
- élőfej, élőláb, vízjel;
- munkafüzet tulajdonságainak beállítása, egyéni mezők felvétele, használata;
- munkalap és munkafüzet jelszavas védelmének beállítása, alkalmazása.

Képletek, függvények:

- hivatkozások (relatív, abszolút, vegyes) célszerű alkalmazása;

- hivatkozás másik munkalapra, másik munkafüzetre;
- név mező használata hivatkozásként képletekben;
- összesítések, részösszegek használata;
- függvények, egymásba ágyazott függvények célszerű alkalmazása.

Szűrés, rendezés:

- autoszűrők alkalmazása;
- irányított szűrések;
- rendezés egy, illetve több oszlop tartalma szerint;
- duplikátumok eltávolítása.

Objektumok beillesztése:

- képek, ábrák, alakzatok beillesztése, formázása;

Diagramok létrehozása, formázása

- grafikonok és diagramok létrehozása, formázása;
- váltás diagramstílusok között;
- diagramok tulajdonságainak módosítása, diagram elhelyezése;
- váltás sor- és oszlop adatok között.

Nyomtatási lehetőségek:

- dokumentum egészének illetve részeinek nyomtatása;
- nyomtatás speciális beállításai (pl. nyomtatási terület, cellarácsokkal, ismétlődő sorok/oszlopok, sor-, oszlopazonosítók).

Makrók használata:

- egyszerű makrók rögzítése, billentyűparancs hozzárendelése;
- makrók, makrókhoz kapcsolódó utasításkód szerkesztése, módosítása;
- makrók biztonságos kezelése, makrók engedélyezése, tiltása.

Irodai szoftverek integrált használata

24 óra

A témakör az irodai szoftverek integrált használatának begyakoroltatására szolgál. A rendelkezésre álló időkeretben projektfeladatok segítségével kell szöveges dokumentumokban alkalmazott beágyazott, illetve csatolt táblázatok, diagramok használatát gyakoroltatni. A projektfeladat minden esetben nagy méretű, fejezetekre bontott, táblázatokat és diagramokat tartalmazó dokumentum elkészítése legyen, ahol a szövegszerkesztésben és a táblázatkezelésben megtanult haladó ismeretekből a lehető legtöbb elemet használni kell.

IT szakorientáció

A tantárgy tanításának célja

Az IT szakorientáció tantárgy az IT szakorientáció gyakorlat tantárggyal együtt azt a célt szolgálja, hogy a tanulók kellően megalapozottan, képességük és érdeklődési körüknek legmegfelelőbb módon válasszák ki az informatikai azon területét, ahol tanulmányaikat a szakképzési évfolyamon vagy a felsőoktatásban később folytatni fogják.

Óraszámok

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám
9.	1	36
10.	1	36

9. évfolyam

Informatikai munkakörök

36 óra

A témakör során a tanulók átfogó képet kapnak az IT munkaerőpiacról, a legtipikusabb informatikai munkakörökről és a munkakörök betöltéséhez szükséges szakmai kompetenciákról. A témakör áttekintést nyújt a középfokú szakképzésben megszerezhető végzettségekről és az azokkal betölthető munkakörökről, valamint a lehetséges karrierutakról. A tanulók megismerhetik továbbá a felsőfokú továbbtanulási lehetőségeket, illetve a különböző iparági minősítések megszerzésének lehetséges módjait. A témakör a különböző informatikai szakmai területek esetén többek között az alábbi kérdésekre ad választ:

- Mi a szakmát gyakorló informatikus feladata?
- Milyen ismeretekre van hozzá szükség?
- Ki lehet jó az adott szakmában?
- Milyen álláslehetőségek vannak az adott szakmában?

10. évfolyam

Szakmai alapozás

36 óra

A témakör célja, hogy segítséget nyújtson a tanulóknak egy általuk kiválasztott informatikai szakmai területen az alapszintű szakmai kompetenciák és elméleti ismeretek önálló megszerzéséhez. A témakör szorosan kapcsolódik az IT szakorientáció tantárgy azonos nevű témaköréhez. Az ott végzett önálló ismeretszerzéshez ad a tanár ebben a témakörben iránymutatást és mentori segítséget. A tanulók először kiválasztanak egyet a középfokú szakképzésben megszerezhető hat szakképesítés közül. A választást az előző témakörben kapott információkra és saját érdeklődési körök alapozza meg. A cél nem az, hogy a tanulók a maguk által kijelölt területre, mint végleges választásra tekintsenek. Sokkal inkább azt kell elérni, hogy a tanulók érezzék, hogy tudatosan és önállóan dönthetnek, az adott területet kockázat nélkül feltérképezhetik, a választott szakmai vonalon kipróbálhatják magukat. A témakör és a hozzá kapcsolódó gyakorlati témakör elvégzésének lehet az is az eredménye, hogy a tanuló arra a tapasztalatra jut, hogy számára nem ideális az a terület. Szerencsésebb esetben a tanulmányok megerősítik a döntést, és az önálló ismeretszerzés keretében olyan alapismeretekre és készségekre tesz szert, ami megalapozza szakképzési évfolyamon történő továbbtanulását. A választást követően a gyakorlaton megkezdődik az önálló ismeretszerzés, aminek az összegzését és tapasztalatait az elméleti órán végzi el a tanuló és a tanár közösen. A tanár a klasszikus pedagógusi szerep helyett mentorként segíti és irányítja minden egyes tanuló munkáját.

IT szakorientáció gyakorlat

A tantárgy tanításának célja

Az IT szakorientáció gyakorlat tantárgy az IT szakorientáció tantárggyal együtt azt a célt szolgálja, hogy a tanulók kellően megalapozottan, képességük és érdeklődési körüknek legmegfelelőbb módon válasszák ki az informatikai azon területét, ahol tanulmányaikat a szakképzési évfolyamon vagy a felsőoktatásban később folytatni fogják.

Óraszámok

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám
9.	2	72
10.	1	36

9. évfolyam

Informatikai munkakörök

72 óra

Az IT szakorientáció tantárgy azonos nevű témaköre során a tanulók a lehetséges informatikai karrierutakkal kapcsolatban szereznek ismereteket. A témakör célja, hogy számítógépes laborkörnyezetben folytatott kutatómunka segítségével egészítsék ki ezeket az ismereteket. A témakör végére minden tanulónak el kell készítenie egy projektmunkát és be kell azt mutatnia az osztály előtt. Három olyan munkakört kell kiválasztaniuk, ami a legközelebb áll hozzájuk, és azokról kell részletes ismertetőt készíteniük. A projekt munkában ki kell térniük az adott IT munkakör elvárt legfontosabb szakmai tudásra és készségekre, a tipikus munkakörülményekre, a munkakör betöltéséhez szükséges előtanulmányokra és végzettségekre.

10. évfolyam

Szakmai alapozás

36 óra

A témakör célja, hogy a tanulók egy általuk kiválasztott informatikai szakmai területen mentori segítséggel, de alapvetően önálló dolgozva szerezzenek alapszintű szakmai kompetenciákat és gyakorlati ismereteket. A témakör szorosan kapcsolódik az IT szakorientáció tantárgy azonos nevű témaköréhez.

KÖZGAZDASÁG-ÁGAZAT TANTÁRGYAI

Gazdálkodási alaptevékenység ellátása

Gazdasági és jogi alapismeretek

252 óra

9.évf. heti 4 óra, össz: 144 óra, 10.évf. heti 3

óra

össz: 108

óra

A tantárgy tanításának célja

A tanulóval megismertesse a gazdasági élet különböző területeihez kapcsolódó fogalmakat és az azok közötti összefüggéseket, a vállalkozások és a nemzetgazdaság egyes területeinek több irányú kapcsolatát, a közgazdasági elmélet és a gyakorlati gazdasági élet összefüggéseit.

1.1. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Ügyviteli gyakorlatok tantárgy

Témakör: Üzleti kommunikáció

Tartalmak: A szerződéskötés gyakorlata: szerződések készítése gyakorlati szituációk alapján

1.2. Témakörök

1.2.1. Mikrogazdasági alapok

14 óra

Gazdasági alapfogalmak

Termelési tényezők

Gazdasági körforgás

1.2.2. A fogyasztói magatartás és a kereslet

26 óra

Piaci alapfogalmak, szereplők, piaci mechanizmus

A fogyasztói döntést befolyásoló tényezők

A fogyasztó döntési mechanizmusa, a racionalizálási elv érvényesülése a fogyasztói magatartásban

Az egyéni és a piaci kereslet

1.2.3. A vállalat termelői magatartása és a kínálat

20 óra

A vállalat környezete, piaci kapcsolatai, formái

A termelés technikai, gazdasági összefüggései

A termelés költségei, a költségfüggvények

A piac formái és a kínálat

A piacsabályozás

Gazdálkodás, gazdaságosság

Költség, kiadás, ráfordítás bevétel fogalma

A fedezeti összeg

A vállalkozás gazdálkodásának eredménye

1.2.4. A vállalkozások alapítása, működése

24 óra

A vállalkozásokról általában, a mikro-, kis- és középvállalkozások jellemzője

Az egyéni vállalkozás jellemzői, alapítása, szüneteltetése, megszűnése

A társas vállalkozások formái, sajátosságai

A társas vállalkozások alapítása, működése

A társas vállalkozások megszűnése

Csődeljárás, felszámolási eljárás

Cégnyilvántartás

A vállalkozás szervezete

A vezetés fogalma, vezetési szintek

A vezetői tulajdonságok, vezetők feladatai	
A vezetés és irányítás információ bázisa	
A controlling tevékenység szerepe	
1.2.5. <i>A gazdasági élet szereplői, az állam feladatai</i>	26 óra
Makrogazdasági fogalmak, gazdasági folyamatok.	
A makrogazdaság szereplői, a gazdasági szférák jellemzői	
A makrogazdaság piacai	
Az állam feladatadatai, az állam gazdasági szerepe	
Monetáris és fiskális politika	
Az államháztartás rendszere	
A központi költségvetés szerkezete, főbb bevételi forrásai és kiadásai	
1.2.6. <i>A nemzetgazdaság ágazati rendszere</i>	30 óra
A nemzetgazdaság fogalma és ágazati rendszere	
A gazdasági alanyok (szereplők) főbb csoportjai (vállalat, háztartás, állam, stb.)	
A termelés tényezői (föld, munka, tőke, vállalkozás, információ) és kölcsönhatásuk	
A tulajdonviszonyok és gazdasági koordinációs mechanizmusok Nemzetgazdasági ágak, ágazatok, alágazatok és szakágazatok, a nemzetgazdaság teljesítménycategóriái és mérések	
A bruttó kibocsátás, a bruttó és nettó hazai termék	
A bruttó és nettó nemzeti jövedelem nominál- és reálértéke	
A gazdasági növekedés, a nemzeti vagyon fogalma, részei	
 <i>Év végi ismétlés</i>	4 óra
<u>Tizedik évfolyam</u>	
1.2.7. <i>Marketing és áru-kódrendszer</i>	40 óra
Marketing alapfogalmak	
A marketing szerepe a vállalkozásban	
Piacutatás	
Marketingmix	
Marketingstratégia	
A reklámtevékenység jogi eszközei	
Versenyszabályozás	
Fogyasztóvédelmi alapismeretek	
Piacfelügyeleti alapfogalmak	
Kereskedelmi törvény fogyasztóvédelmi rendelkezései	
Szavatosságra és jótállásra vonatkozó tudnivalók	
Vámtarifa (Nómenklátúra) szerepe az árubesorolásban és a kereskedelemben	
Vámtarifák kialakulásának története	
VET (brüsszeli) Nómenklátúra	
HR Nómenklátúra	
Kombinált Nómenklátúra	
Közös Vámtarifa	
TARIC	
A magyar nemzeti vámtarifa kialakulása	
Vámtarifa felépítése	
Vámtarifaszám jelentősége	
Vámtarifaszám a nemzeti jogszabályokban	
Nómenklátúra időállapota	
Áruosztályozás és áruismeret kapcsolata	
Közösségi jogalkotás szerepe az áruosztályozással kapcsolatosan	
Európai Bizottság	
Vámkódex Bizottság	
Komitológiai ülések	

1.2.8. Jogi alapismeretek	22 óra
A jog lényege, fogalma, funkciói	
A jogforrás és jogforrási hierarchiája	
A jogviszony	
A jogi norma szerkezete, megjelenése, érvényessége	
A jogalkotás. A jogrendszer felépítése, tagozódása	
A gazdaság és a jog közötti viszony, a jogrend szerepe a gazdaságban	
A jogszabályok értelmezése, jogalkalmazás	
1.2.9. Tulajdonjog	18 óra
A tulajdon fogalma, tartalma, a tulajdonost megillető jogosultságok	
A birtoklás és birtokvédelem	
A használat és hasznok szedése	
A rendelkezés joga	
A tulajdonjog korlátozásai	
Eredeti és származékos tulajdonszerzés	
1.2.10. A kötelmi jog	28 óra
Szerződések fogalma, fajtái	
A szerződésekre vonatkozó közös szabályok: szerződéskötés	
A szerződés érvénytelensége, módosítása, megszűnése	
A szerződés teljesítése, a szerződés megszegése	
A szerződés megerősítése, biztosítékadás (foglalók, kötbér, kezesség)	
A szerződések legfontosabb szabályai: adásvétel, bérlet, megbízás, vállalkozás, szállítmányozás, fuvarozás, hitel- és számlaszerződés, lízing, biztosítás	

Gazdasági és jogi alapismeretek 2018

9.évf. heti 4 óra, 10.évf. heti 2 óra

össz: 72 óra

A tantárgy tanításának célja

A tanulóval megismertesse a gazdasági élet különböző területeihez kapcsolódó fogalmakat és az azok közötti összefüggéseket, a vállalkozások és a nemzetgazdaság egyes területeinek több irányú kapcsolatát, a közgazdasági elmélet és a gyakorlati gazdasági élet összefüggéseit.

1.3. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Ügyviteli gyakorlatok tantárgy

Témakör: Üzleti kommunikáció

Tartalmak: A szerződéskötés gyakorlata: szerződések készítése gyakorlati szituációk alapján

1.4. Témakörök

1.4.1. Mikrogazdasági alapok	14 óra
Gazdasági alapfogalmak	
Termelési tényezők	
Gazdasági körforgás	
1.4.2. A fogyasztói magatartás és a kereslet	26 óra
Piaci alapfogalmak, szereplők, piaci mechanizmus	
A fogyasztói döntést befolyásoló tényezők	
A fogyasztó döntési mechanizmusa, a racionalizálási elv érvényesülése a fogyasztói magatartásban	
Az egyéni és a piaci kereslet	
1.4.3. A vállalat termelői magatartása és a kínálat	20 óra
A vállalat környezete, piaci kapcsolatai, formái	
A termelés technikai, gazdasági összefüggései	
A termelés költségei, a költségfüggvények	
A piac formái és a kínálat	
A piacsabályozás	
Gazdálkodás, gazdaságosság	

Költség, kiadás, ráfordítás bevétel fogalma	
A fedezeti összeg	
A vállalkozás gazdálkodásának eredménye	
1.4.4. <i>A vállalkozások alapítása, működése</i>	24 óra
A vállalkozásokról általában, a mikro-, kis- és középvállalkozások jellemzője	
Az egyéni vállalkozás jellemzői, alapítása, szüneteltetése, megszűnése	
A társas vállalkozások formái, sajátosságai	
A társas vállalkozások alapítása, működése	
A társas vállalkozások megszűnése	
Csődeljárás, felszámolási eljárás	
Cégnyilvántartás	
A vállalkozás szervezete	
A vezetés fogalma, vezetési szintek	
A vezetői tulajdonságok, vezetők feladatai	
A vezetés és irányítás információ bázisa	
A controlling tevékenység szerepe	
1.4.5. <i>A gazdasági élet szereplői, az állam feladatai</i>	26 óra
Makrogazdasági fogalmak, gazdasági folyamatok.	
A makrogazdaság szereplői, a gazdasági szférák jellemzői	
A makrogazdaság piacai	
Az állam feladatai, az állam gazdasági szerepe	
Monetáris és fiskális politika	
Az államháztartás rendszere	
A központi költségvetés szerkezete, főbb bevételi forrásai és kiadásai	
1.4.6. <i>A nemzetgazdaság ágazati rendszere</i>	30 óra
A nemzetgazdaság fogalma és ágazati rendszere	
A gazdasági alanyok (szereplők) főbb csoportjai (vállalat, háztartás, állam, stb.)	
A termelés tényezői (föld, munka, tőke, vállalkozás, információ) és kölcsönhatásuk	
A tulajdonviszonyok és gazdasági koordinációs mechanizmusok Nemzetgazdasági ágak, ágazatok, alágazatok és szakágazatok, a nemzetgazdaság teljesítménycategóriái és mérések	
A bruttó kibocsátás, a bruttó és nettó hazai termék	
A bruttó és nettó nemzeti jövedelem nominál- és reálértéke	
A gazdasági növekedés, a nemzeti vagyon fogalma, részei	
 <i>Év végi ismétlés</i>	 4 óra
<u>Tizedik évfolyam</u>	
1.4.7. <i>Marketing és áru-kódrendszer</i>	26 óra
Marketing alapfogalmak	
A marketing szerepe a vállalkozásban	
Piackutatás	
Marketingmix	
Marketingstratégia	
A reklámtevékenység jogi eszközei	
Versenyszabályozás	
Fogyasztóvédelmi alapismeretek	
Piacfelületei alapfogalmak	
Kereskedelmi törvény fogyasztóvédelmi rendelkezései	
Szavatosságra és jótállásra vonatkozó tudnivalók	
Vámtarifa (Nómenklatúra) szerepe az árubesorolásban és a kereskedelemben	
Vámtarifák kialakulásának története	
VET (brüsszeli) Nómenklatúra	

HR Nomenklatura
Kombinált Nomenklatura
Közös Vámtarifa
TARIC

A magyar nemzeti vámtarifa kialakulása
Vámtarifa felépítése
Vámtarifaszám jelentősége
Vámtarifaszám a nemzeti jogszabályokban
Nomenklatura időállapota
Áruosztályozás és áruismeret kapcsolata
Közösségi jogalkotás szerepe az áruosztályozással kapcsolatban
Európai Bizottság
Vámkódex Bizottság
Komitológiai ülések

1.4.8. Jogi alapismeretek **18 óra**

A jog lényege, fogalma, funkciói
A jogforrás és jogforrási hierarchiája
A jogviszony
A jogi norma szerkezete, megjelenése, érvényessége
A jogalkotás. A jogrendszer felépítése, tagozódása
A gazdaság és a jog közötti viszony, a jogrend szerepe a gazdaságban
A jogszabályok értelmezése, jogalkalmazás

1.4.9. Tulajdonjog **10 óra**

A tulajdon fogalma, tartalma, a tulajdonost megillető jogosultságok
A birtoklás és birtokvédelem
A használat és hasznok szedése
A rendelkezés joga
A tulajdonjog korlátozásai
Eredeti és származékos tulajdonszerzés

1.4.10. A kötelmi jog **18 óra**

Szerződések fogalma, fajtái
A szerződésekre vonatkozó közös szabályok: szerződéskötés
A szerződés érvénytelensége, módosítása, megszűnése
A szerződés teljesítése, a szerződés megszegése
A szerződés megerősítése, biztosítékadás (foglalók, kötbér, kezesség)
A szerződések legfontosabb szabályai: adásvétel, bérlet, megbízás, vállalkozás, szállítmányozás, fuvarozás, hitel- és számlaszerződés, lízing, biztosítás

Ügyviteli ismeretek

108 óra

9. évf. heti 3 óra

A tantárgy tanításának célja

Az ügyviteli ismeretek tantárgy tanításának célja, hogy a tanulók

- képesek legyenek ügyiratok kitöltésére, és készítésére, hivatalos levelek formai és tartalmi megfogalmazására, az irodatechnikai eszközök használatára,
- megismerjék az üzleti élet etikáját, elsajátítsák az üzletfelekkel való kommunikációs szabályokat az üzleti tárgyalások és az ügyfelekkel történő kapcsolattartás vonatkozásában

1.5. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A tantárgy az adott évfolyamba lépés feltételeiként megjelölt közismereti és gazdasági és jogi ismeretek általános szakmai tartalmaira épül.

1.6. Témakörök

1.6.1. Munkavédelmi alapismeretek **4 óra**

A munkakörnyezet és a munkavégzés hatása a munkát végző ember egészségére és testi épségére

A munkavállalók egészségét és biztonságát veszélyeztető kockázatok, a munkakörülmények hatásai, a munkavégzésből eredő megterhelések, munkakörnyezet kóroki tényezők.

A megelőzés fontossága és lehetőségei

A munkavállalók egészségének, munkavégző képességének megóvása és a munkakörülmények humanizálása érdekében szükséges előírások jelentősége a munkabalesetek és a foglalkozással összefüggő megbetegedések megelőzésének érdekében. A műszaki megelőzés, zárt technológia, a biztonsági berendezések, egyéni védőeszközök és szervezési intézkedések fogalma, fajtái, és rendeltetésük.

Munkavédelem, mint komplex fogalom (munkabiztonság-munkaegészségügy)

Veszélyes és ártalmas termelési tényezők

A munkahelyek kialakításának általános szabályai

A munkahelyek kialakítása az ügyintézői, ügyviteli munkakörökben

Alapvető feladatok a tűz megelőzése érdekében

1.6.2. *Levelezés és iratkezelés*

58 óra

A levél fajtái, formai ismérvei

A hivatalos levelek fogalmazásának tartalmi szempontjai

A beadványok (kérvény, kérelem, fellebbezés, stb.)

Az egyszerű ügyiratok fajtái (nyugta, elismervény, meghatalmazás, stb.)

A projektdokumentumok, nyomtatványok, irat- és szerződésminták értelmezése

Közigazgatási szerv, intézmény, gazdálkodó szervezet, levelei (értesítés, meghívó, igazolás, engedély stb.), a szerződésekkel kapcsolatos ügyiratok.

A vállalkozások, szervek, intézmények belső, levelei (jegyzőkönyv, emlékeztető, feljegyzés, stb.)

Üzleti levelezés (ajánlat, megrendelés, teljesítés, a teljesítés zavarai, szállítás stb.)

Munkaviszonnyal kapcsolatos levelek (önéletrajz, pályázat, munkaszerződés, stb.)

Az alkalmazott irodatechnikai eszközök használata

Az ügyiratkezelés alapfogalmai

Az irattározás kellékei, eszközei

Az iratkezelés gyakorlata (postabontás, érkeztetés, iktatás, stb.)

1.6.3. *Üzleti kommunikáció*

36 óra

Az emberi kommunikáció alapvető felfogásai és általános modellje

Magatartás és önismeret: célhierarchia, életszervezés, a céltól a tettig, az önismeret és emberismeret, az image kialakítása

Hatékony kommunikáció: a verbális és nem verbális kommunikációs csatorna

Tárgyalási, konfliktuskezelési, érvelési technikák

Üzleti protokoll szabályai

A szerződéskötés gyakorlata: szerződések készítése gyakorlati szituációk alapján

A témakör részletes kifejtése

Ügyviteli ismeretek 2018-as kerettanterv szerint 0 óra

Ügyviteli gyakorlatok

144 óra

9. évf heti 4 óra

1.7. A tantárgy tanításának célja

Az ügyvitel gyakorlatok tantárgy tanításának célja, hogy a tanulók a tízujjas vakíráson alapuló helyes írástechnikát elsajátítsák, képessé tegye a tanulókat szakmai szöveg másolására, a szövegszerkesztővel történő adatbevitelre, ügyiratok kitöltésére, és készítésére, hivatalos levelek formai és tartalmi megfogalmazására, az irodatechnikai eszközök használatára.

1.8. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Az ügyviteli ismeretek elméleti órán megszerzett tudást alkalmazza a gyakorlatban.

1.9. Témakörök

1.9.1. *Tízujjas vakírás*

108 óra

Tízujjas vakírással a betűk, számok, jelek és kezelőbillentyűk kapcsolása a homogén gátlás pszichológiai elvének érvényesítésével

Szócsoportok, sorok, mondatok és összefüggő szövegek másolása sortartással.

A jelek szabályai

A kiemelési módok önálló meghatározásának gyakorlása a szövegösszefüggés ismerve alapján

A gépelt levél adott időszakban érvényes szabályai

1.9.2. Szövegformázás

36 óra

A szövegszerkesztővel történő adatbevitel megalapozása betűk, számok, jelek írásának adott időszakban érvényes szabályai

Szövegformázás, másolás, áthelyezés, kiemelés, felsorolás, tabulátor, szöveg igazítása, előfej, élőláb stb.

Táblázatkészítés, formázás, szegély, mintázat stb.

Szimbólumok, képek beszúrása, formázása

Prezentáció és Excel grafikonkészítés

Az elektronikus adatbázisok biztonságos mentési munkálatai, az anyagok archiválása

Általános statisztika

72 óra

10. évfolyam heti 2 óra

1.10. A tantárgy tanításának célja

Az Általános statisztika tantárgy tanításának célja, hogy a tanuló alapvető ismeretekkel rendelkezzen a leggyakrabban használt statisztikai feldolgozási eszközökről, a grafikus ábrázolás alkalmazási módszereiről, az adatok szolgáltatásának lehetőségéről. A megtanult ismereteket a mindennapi gazdasági életet érintő média-információin keresztül értelmezni tudja.

1.11. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A tantárgy az adott évfolyamba lépés feltételeiként megjelölt közismereti, kiemelten a matematikai és a gazdasági és jogi alapismeretek általános szakmai tartalmaira épül.

1.12. Témakörök

1.12.1. A statisztika alapfogalmai

4 óra

A statisztika fogalma, ágai

A statisztikai sokaság fajtái, jellemzői

A statisztikai ismerv és fajtái

A statisztikai adatok rendezése, a csoportosítása

Az információk forrásai, az információszerzés eszközei

A statisztikai törvény

1.12.2. Az információsűrítés legjellemzőbb módszerei, eszközei

26 óra

A statisztikai sor fogalma, fajtái, készítésének szabályai

A statisztikai tábla fogalma, statisztikai táblák típusai

A viszonyszámokról általában: fogalma, fajtái, számítása, a leggyakrabban használt viszonyszámok jellemzői, alkalmazási területei

dinamikus viszonyszám, bázis- és láncviszonyszám, és ezek összefüggései

megoszlási, koordinációs viszonyszám és összefüggései

intenzitási viszonyszám fogalma, fajtái, jellemzői, összefüggései

a gazdasági életben használt néhány legfontosabb intenzitási viszonyszám

intenzitási viszonyszám dinamikájának vizsgálata,

A középértékek fogalma, fajtái, számítása

Helyzeti középértékek: módusz és medián

Számított középértékek

a mennyiségi sorok elemzése számított közép-értékekkel

számtani átlag

harmonikus átlag

négyzetes átlag

idősorok elemzése középértékekkel

kronologikus átlag	
mértani átlag	
a szóródás vizsgálata: fogalma, mutatói	
1.12.3. Főátlagok, összetett intenzitási viszonyyszámok összehasonlítása	22 óra
A standardizálás módszere	
Standardizálás különbségfelbontással	
Főátlagok eltérése	
Részátlagok hatása	
Összetételhatás	
Összefüggés az eltérések között	
Az indexek számítása a standardizálás alapján	
Főátlag index	
Részátlag index	
Összetételhatás indexe	
Összefüggések az indexek között	
1.12.4. Az érték-, ár- és volumenindex	16 óra
A termelési, forgalmi érték meghatározása, nagyságára ható tényezők	
Az értékindex számítása és értelmezése	
Az árindex számítása és értelmezése	
A volumenindex számítása és értelmezése	
Összefüggés az indexek között	
Az árbevételre ható tényezők számszerűsítése, összefüggésük	
1.12.5. A grafikus ábrázolás	4 óra
Grafikus ábrázolás eszközei	
Grafikus ábrák készítése	
Az ábrázolás alkalmazási területei	

Általános statisztika 2018

108 óra

10. évfolyam heti 3 óra

1.1. A tantárgy tanításának célja

Az Általános statisztika tantárgy tanításának célja, hogy a tanuló alapvető ismeretekkel rendelkezzen a leggyakrabban használt statisztikai feldolgozási eszközökről, a grafikus ábrázolás alkalmazási módszereiről, az adatok szolgáltatásának lehetőségéről. A megtanult ismereteket a mindennapi gazdasági életet érintő média-információin keresztül értelmezni tudja.

1.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A tantárgy az adott évfolyamba lépés feltételeiként megjelölt közismereti, kiemelten a matematikai és a gazdasági és jogi alapismeretek általános szakmai tartalmaira épül.

1.3. Témakörök

1.3.1. A statisztika alapfogalmai

6 óra

- A statisztika fogalma, ágai
- A statisztikai sokaság fogalma, fajtái, jellemzői
- A statisztikai ismerv és fajtái
- Az információk forrásai, az információszerzés eszközei
- A statisztikai sor fogalma, fajtái, készítésének szabályai
- A statisztikai tábla fogalma, statisztikai táblák típusai
- A táblázatok készítésének tartalmi és formai követelményei

1.3.2. Viszonyyszámok és alkalmazásuk

39 óra

- A viszonyyszámokról általában: fogalma, fajtái, számítása, a leggyakrabban használt viszonyyszámok jellemzői, alkalmazási területei
 - dinamikus viszonyyszám, bázis- és láncviszonyyszám, és ezek összefüggései
 - megoszlási viszonyyszám és összefüggései
 - intenzitási viszonyyszám fogalma, fajtái, jellemzői, összefüggések
 - a gazdasági életben használt néhány legfontosabb intenzitási viszonyyszám

szóródás vizsgálata: fogalma, mutatói	
1.3.3. Középértékek és alkalmazásuk	33 óra
A középértékek fogalma, fajtái, számítása	
Számított középértékek	
a mennyiségi sorok elemzése számított közép-értékekkel	
számítási átlag, harmonikus, négyzetes	
idősorok elemzése középértékekkel	
kronologikus átlag	
mértani átlag	
Helyzeti középértékek: módusz és medián	
1.3.4. Indexszámítás	24 óra
A termelési, forgalmi érték meghatározása, nagyságára ható tényezők	
Az értékindex számítása és értelmezése	
Az árindex számítása és értelmezése	
A volumenindex számítása és értelmezése	
Összefüggés az indexek között	
1.3.5. A grafikus ábrázolás	6 óra
Grafikus ábrázolás célja, eszközei	
Az ábrázolás alkalmazási területei	

Statisztika gyakorlat

36 óra

10. évf. heti 1 óra

1.4. A tantárgy tanításának célja

A statisztikai gyakorlat tantárgy tanításának célja, hogy a tanuló a megtanult statisztikai fogalmakat és mutatószámokat a gyakorlatban tudja értelmezni. Fejlessze a tanulók számarányérzékét a mikro- és makrogazdaság legfontosabb valós mutatóinak bemutatásával, megismertetésével, alkalmaztatásával, és ösztönözze a tanulókat a megfelelő összefüggések feltárására, a helytálló, valós következtetések megállapítására, levonására, azáltal is, hogy az elemzéshez a grafikus módszereket alkalmazza.

1.5. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A statisztika gyakorlat tantárgy a matematika tantárgyon túl szorosan kapcsolódik az informatikában megtanult kompetenciák alkalmazásához. Az általános statisztika az elsajátított elméleti ismereteire is épül, mert azok alkalmazása számítógépes programokkal a gyakorlatban történő felhasználása.

1.6. Témakörök

1.6.1. Az információsűrítés legjellemzőbb módszerei, eszközei	16 óra
Az elméletben tanultak gyakorlatban történő elmélyítése, alkalmazva a számítógépes programokat, kiemelten a statisztikai függvények használatát a viszonyszámok és a középértékek gyakorlatában	
Elemzések és következtetések levonása kiszámított adatokból	
1.6.2. Főátlagok, összetett intenzitási viszonyszámok összehasonlítása	8 óra
Az elméletben tanultak gyakorlatban történő elmélyítése, alkalmazva a számítógépes programokat, kiemelten a függvények használatát az adott témakör gyakorlatában	
Elemzések és következtetések levonása kiszámított adatokból	
1.6.3. Az érték-, ár- és volumenindex	8 óra
Az elméletben tanultak gyakorlatban történő elmélyítése, alkalmazva a számítógépes programokat, kiemelten a függvények használatát az indexszámítás gyakorlatában	
Elemzések és következtetések levonása kiszámított adatokból	
1.6.4. Esettanulmány készítése	4 óra
Esettanulmány készítése megadott témában a tanult statisztikai módszerek alkalmazásával a számítógépes programok használatával	

Pénzügyi alapismeretek

123 óra **10. évf. heti 2 óra, 11. évf. heti 1 óra, 12. évf. heti 0,5 óra**

1.7. A tantárgy tanításának célja

A pénzügyi alapismeretek tantárgy tanításának célja, hogy a tanuló legyen képes a gazdasági folyamatokat pénzügyi aspektusból vizsgálni, érdeklődjön a mindenkori gazdaságpolitikai és pénzügy-politikai célok és megvalósításának módjai iránt, eligazodjon a pénzügyi intézmény rendszerében és ismerje az alapvető pénzügyi szolgáltatásokat. Alkalmas legyen meghatározni és kiválasztani a pénzforgalom lebonyolításának vállalkozás számára leginkább megfelelő módját, és segítsen eligazodni a pénzügyi piacon kínált értékpapírok fajtái között. A tanuló megismerje a nemzetközi elszámolási eszközök árfolyam-alakulásának hatását a gazdasági szférára.

1.8. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A tantárgy az adott évfolyamba lépés feltételeiként megjelölt közismereti és a gazdasági és jogi alapismeretek általános szakmai tartalmaira épül.

1.9. Témakörök

1.9.1. Pénzügyi szektor alapvetései

8 óra

A pénz fogalma és fajtái, a pénz funkciói

A pénz fogalma, funkciói (értékmérő, forgalmi eszköz, fizetési eszköz, kincsgyűjtés, felhalmozás, vagyontartás)

A pénz kialakulása: árupénz, pénzhelyettesítők, a mai pénz

Gazdaságpolitika, pénzügypolitika (fogalma, eszközei)

1.9.2. Pénzügyi intézményrendszer

22 óra

A bankok kialakulása, fogalma és a bankműveletek

Passzív bankügyletek (betétgyűjtés, értékpapírok kibocsátása, hitelfelvétel a jegybanktól és más banktól)

Aktív bankügylet (hitelezés, váltóleszármítolás, lízingügylet, faktorálás, forfetírozás), hitelbiztosítékok: tárgyi, dologi biztosíték és személyi biztosíték

Semleges bankműveletek

Az egyszintű és a kétszintű bankrendszer jellemzői

A jelenlegi magyar pénzügyi intézményrendszer felépítése

Jegybank és a monetáris szabályozás

Az MNB szervezeti felépítése

A magyar központi bank feladatai, a monetáris irányításban betöltött helye

A pénzügyi intézmények jellemzői (hitelintézetek és pénzügyi vállalkozások)

Pénzügyi szolgáltatások és kiegészítő pénzügyi szolgáltatások

Nem monetáris közvetítők és feladataik (biztosítók, nyugdíjpénztárak)

Magyar Bankszövetség, OBA, BEVA

A nemzetközi pénzügyi intézmények

1.9.3. A pénzforgalom

22 óra

A pénzforgalom általános szabályai

A fizetési számlák fajtái

A pénzforgalmi szolgáltatási keretszerződés, formai és tartalmi követelményei

Fizetési számla megnyitása, fizetési számla feletti rendelkezés

A pénzforgalmi szolgáltatás lebonyolításának közös szabályai

Fizetési műveletek jóváhagyása

Titoktartási szabályok (fizetési titok, sorbaállítás)

Fizetési módok

fizetési számlák közötti fizetés: átutalás, beszedés, a fizető fél által a kedvezményezett útján kezdeményezett fizetés, az okmányos meghitelezés (akkreditív)

fizetési számlához kötődő készpénzfizetés: készpénzfizetésre szóló csekk kibocsátása és beváltása, készpénzbefizetés fizetési számlára, készpénzkifizetés fizetési számláról

fizetési számla nélküli fizetés: készpénzáttutalás

készpénzfizetés	
A készpénzforgalom lebonyolításának helye	
A pénztár, pénzkezelés és pénztári forgalom elszámolása	
A pénzkezeléssel kapcsolatos feladatkörök	
A nemzetközi fizetések általános szabályai	
1.9.4. A pénzügyi piac és termékei	64 óra
Pénzügyi piacok fogalma, gazdaságban betöltött szerepe	20 óra
Pénzügyi piacok csoportosítása	
A részpiacok jellemzői	
Az értékpapírok pénzügyi piacokon betöltött szerepe	
11. évfolyam heti egy óra	
Értékpapírok megjelenése, fogalma (főbb csoportosítási szempontjai)	36 óra
Az értékpapírok főbb fajtái	
a kötvény fogalma, jellemzői, fajtái	
vállalati kötvény pénzügyi piacon betöltött szerepe	
a részvény fogalma, jellemzői	
a részvények szerepe a gazdaságban	
a részvények fajtái és jellemzői	
a közraktárjegy fogalma, jellemzői	
a váltó, mit a kereskedelmi hitelezés egyik eszköze	
váltótípusok: saját és idegenváltó	
váltóműveletek	
az állampapírok	
az állampapírok és a monetáris politika kapcsolata	
az állampapírok fajtái és jellemzői	
12. évfolyam	
a banki értékpapírok	8 óra
A tőke- és pénzpiaci ügyletek: prompt és termin ügyletek	
1.9.5. Biztosítási alapismeretek	7 óra
Biztosítási alapfogalmak	
A biztosítás szerepe, jelentősége	
A biztosítás módszere	
Biztosítási ágazatok rendszerei	
Biztosítási szerződés és a biztosítási díj	
Likviditás, jövedelmezőség és hatékonyság	

Pénzügyi alapismeretek 2018

206 óra 10. évf. heti 3 óra, 11. évf. heti 1 óra, 12. évf. heti 2 óra

1.1. A tantárgy tanításának célja

A pénzügyi alapismeretek tantárgy tanításának célja, hogy a tanuló legyen képes a gazdasági folyamatokat pénzügyi aspektusból vizsgálni, érdeklődjön a mindenkori gazdaságpolitikai és pénzügy-politikai célok és megvalósításának módjai iránt, eligazodjon a pénzügyi intézmény rendszerében és ismerje az alapvető pénzügyi szolgáltatásokat. Alkalmas legyen meghatározni és kiválasztani a pénzforgalom lebonyolításának vállalkozás számára leginkább megfelelő módját, és segítsen eligazodni a pénzügyi piacon kínált értékpapírok fajtái között. A tanuló megismerje a nemzetközi elszámolási eszközök árfolyam-alakulásának hatását a gazdasági szférára.

1.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A tantárgy az adott évfolyamba lépés feltételeiként megjelölt közismereti és a gazdasági és jogi alapismeretek általános szakmai tartalmaira épül.

1.3. Témakörök

Tizedik évfolyam heti három óra

1.3.1. Pénzügyi szektor alapvetései

12 óra

A pénz fogalma és fajtái, a pénz funkciói
A pénz fogalma, funkciói (értékmérő, forgalmi eszköz, fizetési eszköz, kincsgyűjtés, felhalmozás, vagyontartás)
A pénz kialakulása: árupénz, pénzhelyettesítők, a mai pénz
Gazdaságpolitika, pénzügypolitika (fogalma, eszközei)

1.3.2. Pénzügyi intézményrendszer

33 óra

A bankok kialakulása, fogalma és a bankműveletek
Passzív bankügyletek (betétgyűjtés, értékpapírok kibocsátása, hitelfelvétel a jegybanktól és más banktól)
Aktív bankügylet (hitelezés, váltóleszámitolás, lízingügylet, faktorálás, forfetírozás), hitelbiztosítékok: tárgyi, dologi biztosíték és személyi biztosíték
Semleges bankműveletek
Az egyszintű és a kétszintű bankrendszer jellemzői
A jelenlegi magyar pénzügyi intézményrendszer felépítése
Jegybank és a monetáris szabályozás
Az MNB szervezeti felépítése
A magyar központi bank feladatai, a monetáris irányításban betöltött helye
A pénzügyi intézmények jellemzői (hitelintézetek és pénzügyi vállalkozások)
Pénzügyi szolgáltatások és kiegészítő pénzügyi szolgáltatások
Nem monetáris közvetítők és feladataik (biztosítók, nyugdíjpénztárak)
Magyar Bankszövetség, OBA, BEVA
A nemzetközi pénzügyi intézmények

1.3.3. A pénzforgalom

33 óra

A pénzforgalom általános szabályai
A fizetési számlák fajtái
A pénzforgalmi szolgáltatási keretszerződés, formai és tartalmi követelményei
Fizetési számla megnyitása, fizetési számla feletti rendelkezés
A pénzforgalmi szolgáltatás lebonyolításának közös szabályai
Fizetési műveletek jóváhagyása
Titoktartási szabályok (fizetési titok, sorbaállítás)
Fizetési módok
fizetési számlák közötti fizetés: átutalás, beszedés, a fizető fél által a kedvezményezett útján kezdeményezett fizetés, az okmányos meghitelezés (akkreditív)
fizetési számlához kötődő készpénzfizetés: készpénzfizetésre szóló csekk kibocsátása és beváltása, készpénzbefizetés fizetési számlára, készpénzkifizetés fizetési számláról
fizetési számla nélküli fizetés: készpénzáttutalás
készpénzfizetés
A készpénzforgalom lebonyolításának helye
A pénztár, pénzkezelés és pénztári forgalom elszámolása
A pénzkezeléssel kapcsolatos feladatkörök
A nemzetközi fizetések általános szabályai

1.3.4. A pénzügyi piac és termékei

106 óra

Pénzügyi piacok fogalma, gazdaságban betöltött szerepe
Pénzügyi piacok csoportosítása
A részpiacok jellemzői
Az értékpapírok pénzügyi piacokon betöltött szerepe

30 óra

11. évfolyam heti egy óra

Értékpapírok megjelenése, fogalma (főbb csoportosítási szempontjai)
Az értékpapírok főbb fajtái
a kötvény fogalma, jellemzői, fajtái
vállalati kötvény pénzügyi piacon betöltött szerepe

36 óra

a részvény fogalma, jellemzői
a részvények szerepe a gazdaságban
a részvények fajtái és jellemzői
a közraktárjegy fogalma, jellemzői

12. évfolyam heti két óra

a váltó, mit a kereskedelmi hitelezés egyik eszköze 40 óra
váltótípusok: saját és idegenváltó
váltóműveletek

az állampapírok

az állampapírok és a monetáris politika kapcsolata

az állampapírok fajtái és jellemzői

a banki értékpapírok

A tőke- és pénzügyi ügyletek: prompt és termin ügyletek

1.3.5. Biztosítási alapismeretek 22 óra

Biztosítási alapfogalmak

A biztosítás szerepe, jelentősége

A biztosítás módszere

Biztosítási ágazatok rendszerei

Biztosítási szerződés és a biztosítási díj

Likviditás, jövedelmezőség és hatékonyság

Pénzügy gyakorlat

36 óra

10. évf. heti 1 óra

A tantárgy tanításának célja

A Pénzügyi gyakorlat tantárgy tanításának célja, hogy a tanuló megértse és a mindennapi életben alkalmazni is tudja: a pénznek időértéke van a különböző időpontokban esedékes pénzáramok tekintetében, akár a betétgyűjtés, akár hitelfelvételhez kapcsolódóan. A legyen képes tanuló egyszerű értékpapír árfolyam és hozamszámításon keresztül döntést hozni vásárlási-eladási szándékról. A valuta- és devizaárfolyamok ismeretében gazdálkodási tevékenységhez kapcsolódóan számításokat végezni.

1.10. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A tantárgy az adott évfolyamba lépés feltételeiként és az adott évfolyamon megjelölt Pénzügyi alapismeretek tantárgy pénzforgalom, valamint pénzügyi piaci és termékei témakörök szakmai tartalmaira épül.

Pénzügyi alapismeretek tantárgy

Témakör: Pénzügyi intézményrendszer

Tartalmak: Passzív bankügyletek (betétgyűjtés, értékpapírok kibocsátása, hitelfelvétel a jegybanktól és más banktól)

Aktív bankügylet (hitelezés, váltóleszámitolás, lízingügylet, faktorálás, forfetírozás),

hitelbiztosítékok: tárgyi, dologi biztosíték és személyi biztosíték

Pénzügyi alapismeretek tantárgy

Témakör: A pénzforgalom

Tartalmak: A nemzetközi fizetések általános szabályai

Pénzügyi alapismeretek tantárgy

Témakör: A pénzügyi piac és termékei

Tartalmak: Az értékpapírok jellemzői

1.11. Témakörök

1.11.1. A pénz időértéke

8 óra

A pénz időértékének fogalma, jelentősége

A jelen és a jövőérték számítás időtényező táblázatok alkalmazásával

A váltóval kapcsolatos műveletek

Váltókibocsátás, váltóforgatás, leszámítolás

1.11.2. Értékpapírok értékelése

22 óra

A kötvény értékelése:

A klasszikus kötvény reális árfolyamának (elméleti árfolyamának) becslése, valamint összevetése a piaci árfolyammal és a vásárlási-eladási szándék megállapítása

A kötvények hozamának számítása: névleges hozam, egyszerű hozam

A részvény értékelése:

A törzsrészvény és az elsőbbségi részvény reális árfolyamának (elméleti árfolyamának) becslése, valamint összevetése a piaci árfolyammal és a vásárlási-eladási szándék megállapítása

A részvények várható hozamának számítása

1.11.3. Valuta, deviza-árfolyama

6 óra/

Valuta, deviza és -árfolyam fogalma

A valuta- és a devizaműveletekkel kapcsolatos gazdálkodási feladatok

A valuta-, devizaárfolyamokhoz kapcsolódó számítások

Pénzügy gyakorlat 2018

72 óra

10. évf. heti 1 óra, 11. évfolyam heti 1 óra

A tantárgy tanításának célja

A Pénzügyi gyakorlat tantárgy tanításának célja, hogy a tanuló megértse és a mindennapi életben alkalmazni is tudja: a pénznek időértéke van a különböző időpontokban esedékes pénzáramok tekintetében, akár a betétgyűjtés, akár hitelfelvételhez kapcsolódóan. A legyen képes tanuló egyszerű értékpapír árfolyam és hozamszámításon keresztül döntést hozni vásárlási-eladási szándékról. A valuta- és devizaárfolyamok ismeretében gazdálkodási tevékenységhez kapcsolódóan számításokat végezni.

1.13. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A tantárgy az adott évfolyamba lépés feltételeiként és az adott évfolyamon megjelölt Pénzügyi alapismeretek tantárgy pénzforgalom, valamint pénzügyi piaci és termékei témakörök szakmai tartalmaira épül.

Pénzügyi alapismeretek tantárgy

Témakör: Pénzügyi intézményrendszer

Tartalmak: Passzív bankügyletek (betétgyűjtés, értékpapírok kibocsátása, hitelfelvétel a jegybanktól és más banktól)

Aktív bankügylet (hitelezés, váltóleszámítolás, lízingügylet, faktorálás, forfetírozás), hitelbiztosítékok: tárgyi, dologi biztosíték és személyi biztosíték

Pénzügyi alapismeretek tantárgy

Témakör: A pénzforgalom

Tartalmak: A nemzetközi fizetések általános szabályai

Pénzügyi alapismeretek tantárgy

Témakör: A pénzügyi piac és termékei

Tartalmak: Az értékpapírok jellemzői

1.14. Témakörök

Tizedik évfolyam heti egy óra

1.14.1. A pénz időértéke

16 óra

A pénz időértékének fogalma, jelentősége

A jelen és a jövőérték számítás időtényező táblázatok alkalmazásával

A váltóval kapcsolatos műveletek

Váltókibocsátás, váltóforgatás, leszámítolás

1.14.2. Értékpapírok értékelése

44 óra

A kötvény értékelése:

20 óra

A klasszikus kötvény reális árfolyamának (elméleti árfolyamának) becslése, valamint összevetése a piaci árfolyammal és a vásárlási-eladási szándék megállapítása

A kötvények hozamának számítása: névleges hozam, egyszerű hozam

Tizenegyedik évfolyam heti egy óra

A részvény értékelése: 24 óra

A törzsrészvény és az elsőbbségi részvény reális árfolyamának (elméleti árfolyamának) becslése, valamint összevetése a piaci árfolyammal és a vásárlási-eladási szándék megállapítása

A részvények várható hozamának számítása

1.14.3. Valuta, deviza-árfolyama 12 óra/

Valuta, deviza és -árfolyam fogalma

A valuta- és a devizaműveletekkel kapcsolatos gazdálkodási feladatok

A valuta-, devizaárfolyamokhoz kapcsolódó számítások

Adózási alapismeretek

31 óra

12. évf heti 1 óra

1.12. A tantárgy tanításának célja

Az Adózási alapismeretek tantárgy tanításának célja, hogy a tanulókkal megismertesse a magyar államháztartás rendszerét, az alrendszerek költségvetését, gazdálkodási szabályait. Felkészítse a tanulókat a legalapvetőbb adójogszabályok alkalmazására. Rámutasson a magánszemélyek személyi jövedelemadó fizetési kötelezettségére, az arányos közteherviselés szükségességére. Bemutassa az általános forgalmi adó szerepét, s ezen ismeretek birtokában a tanulók legyenek képesek a piacgazdaság árképzési rendszerében részben eligazodni.

1.13. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A Gazdasági és jogi ismeretek tantárgy A gazdasági élet szereplői, kapcsolatai, az állam feladatai, az állami költségvetés legfontosabb bevételei és kiadásai témakörének

Az államháztartás rendszere

A központi költségvetés szerkezete, főbb bevételi forrásai és kiadásai elemei

1.14. Témakörök

1.14.1. Az államháztartás rendszere

3 óra

Az állam szerepe a modern gazdaságban

A közfeladatok ellátásának szükségessége és finanszírozási forrásai

Az államháztartás alrendszere (központi és önkormányzati alrendszer)

A költségvetési bevételek, költségvetési kiadások, költségvetés

1.14.2. Adózási alapfogalmak

2 óra

Az adó és az adórendszer fogalma, jellemzői

Adózási alapfogalmak: adóalany, adótárgy, adóalap, adómérték, adómentesség, adókedvezmény, adókötelezettség

A magyar adójog forrásai.

Az adók csoportosítása: jövedelemadó, forgalmi típusú adó, vagyoadóztatás

1.14.3. Kiemelt adónemek

26 óra

Személyi jövedelemadó

A személyi jövedelemadó alanyai

A jövedelem, bevétel, költség

Az adó mértéke

Összevont adóalap adóköteles jövedelmei (önálló tevékenységből származó, nem önálló tevékenységből származó és egyéb jövedelem)

Családi kedvezmény, első házasság kedvezménye

Összevont adóalap adója

Adókedvezmények

Általános forgalmi adó

Az áfa jellemzői

Az adóalany

Az adó mértéke

A fizetendő adó megállapítása

- Az adó levonási jog
- Adólevonási jog korlátozása (alapeset)
- Adófizetési kötelezettség
- Számlázás (számla, nyugta adattartalma)
- A helyi adók
 - A helyi adók típusai: vagyoni típusú (építményadó és telekadó), kommunális jellegű adók (magánszemélyek kommunális adója és idegenforgalmi adó), helyi iparűzési adó
 - Az egyes típusok adóalanyai
 - Az adó alapja és mértéke
 - Az adókötelezettség teljesítése

Adózás gyakorlata

31 óra

12. évf. heti egy óra

1.15. A tantárgy tanításának célja

Az Adózás gyakorlat tantárgy tanításának célja, hogy felkészítse a tanulókat az adóelőleg- és adószámítási feladatok elvégzésére, egyszerű adattartalmak alapján adóbevallások készítésére, ezáltal útmutatást adjon az adóbevallások elkészítésének gyakorlatához.

1.16. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Az Adózási alapismeretek megtanult témaköreinek mindegyikére épül.

1.17. Témakörök

1.17.1. Személyi jövedelemadó

15 óra

Összevont adóalap és annak adószámítása (családi kedvezmény, első házások kedvezménye, családi járulékkedvezmény és adókedvezmény figyelembevételével)

Adóelőleg megállapítása

Nettó bér kiszámítás

Adóbevallás készítése alapadatokkal

1.17.2. Általános forgalmi adó

10 óra

A nettó ár és a fogyasztói ár közötti eltérés

Adó mértéke az adóalap után, valamint a bruttó árra vetítve

Az általános adókulcstól eltérő adómértékek alá tartozó termékek és szolgáltatások

Az értékesítések után felszámított fizetendő adó megállapítása

A beszerzésekre jutó előzetesen felszámított áfa

A vállalkozást terhelő áfa megállapítása (alapeset)

A fizetendő adó megállapítása

Számla, nyugta kitöltése

1.17.3. Helyi adók

6 óra

Az egyes adótípusokra egyszerű adószámítási feladatok az adóalap és adómérték megadásával

Vagyoni típusú adó

Kommunális adó

Helyi iparűzési adó

Számviteli alapismeretek

144 óra

10. évf. heti 2 óra, 11. évf. heti 2 óra

1.18. A tantárgy tanításának célja

Ismerje meg a vállalkozás vagyonát, a vállalkozások beszámolási kötelezettségét, a számviteli jogi szabályozását. Alkalmazza az analitikus és szintetikus könyvelés módszereit.

Bizonylatok alapján tudja könyvelni az egyszerű gazdasági eseményekkel kapcsolatos tételeket.

1.19. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Gazdasági és jogi alapismeretek tantárgy

Témakör: A vállalkozások alapítása, működése

Tartalmak: a teljes tartalma

Általános statisztika tantárgy

Témakör: Az információsúrités legjellemzőbb módszerei, eszközei
 Tartalmak: teljes tartalma
 Pénzügyi alapismeretek tantárgy
 Témakör: A pénzforgalom
 Tartalmak: teljes tartalma

1.20. Témakörök

- 1.20.1. A számviteli törvény** **10 óra**
 A számvitel feladatai, területei
 A számvitel szabályozása (külső és belső szabályozás)
 A számviteli törvény fejezetei
 A számviteli alapelvek
 A vállalkozások számviteli politikája
 A számviteli bizonylatok
 A beszámoló szerepe, a beszámoló részei
 A beszámolók formái
 Beszámolás és könyvvezetés
- 1.20.2. A vállalkozás vagyona** **22 óra**
 A leltár fogalma, fajtái.
 A mérleg fogalma, jellemzői, fajtái
 A mérlegfőcsoportok, mérlegtételek tartalma, definíciója
 Az eszköz- és forrásoldal sorainak tartalma
 Értékelés a számvitelben (bekerülési érték, könyv szerinti érték)
- 1.20.3. A könyvelési tételek szerkesztése, a számlakeret** **16 óra**
 A könyvviteli számlák
 Az egységes számlakeret felépítése és szerkezete
 A vállalati számlarend tartalma
 A számlák nyitása
 Idősoros és számlasoros könyvelés
 Költség- és eredmény számlák
 A bizonylatok fogalma, a bizonylati rendszer
 Az analitikus és szintetikus könyvelés kapcsolata
- 1.20.4. Tárgyi eszközök elszámolása** **24 óra**
 Tárgyi eszközök csoportosítása.
 Tárgyi eszközök értékelése, mérlegérték megállapítása
 Az amortizáció elszámolása (lineáris, teljesítményarányos)
 Tárgyi eszközök egyedi nyilvántartása
 Belföldi beruházási szállítókkal kapcsolatos tételek könyvelése (különböző finanszírozással)
 Tárgyi eszközök üzembe helyezése
 Tárgyi eszközök értékcsökkenésének főkönyvi elszámolása
 Tárgyi eszközök értékesítésének főkönyvi elszámolása
Tizenegyedik évfolyam összesen 72. óra
- 1.20.5. A vásárolt készletek elszámolása** **26 óra**
 A vásárolt készletek fajtái és jellemzőik
 A vásárolt készletek bekerülési értéke
 Az anyagok raktári és analitikus nyilvántartása
 Anyagbeszerzés könyvelése számla szerinti áron (tényleges beszerzési áron való nyilvántartásnál), visszaküldés és az engedmény könyvelése
 Anyagfelhasználás számítása és könyvelése átlagáron, csúsztatott átlagáron és FIFO elv alapján
 A leltározás feladatai, a leltári eltérések számítása és könyvelése, az értékvesztés számítása és könyvelése

Az áruk fogalma, csoportosítása, analitikus nyilvántartása
 A nagykereskedelmi árubeszerzés, visszaküldés engedmény könyvelése tényleges beszerzési áras nyilvántartásnál, áruértékesítés
 A kiskereskedelmi árubeszerzés, visszaküldés és engedmény könyvelése
 Kiskereskedelmi áruértékesítés kiszámlázással és készpénzért, a leltári eltérések bizonylatolása és könyvelése
 A göngyöleg fogalma, csoportosítása analitikus nyilvántartása
 Az idegen göngyöleg beérkezése és visszaküldése

1.20.6. A jövedelem elszámolás 16 óra

A jövedelemmel kapcsolatos analitikus nyilvántartások, a jövedelem részei
 A levonások keletkezése, nyilvántartása és könyvelése
 A bérfeladás számítása, nyilvántartása és könyvelési feladatai
 A bérek közterheinek számítása, nyilvántartása és könyvelése
 A jövedelem kifizetése (készpénzes és folyószámlára történő átutalás)
 Az elszámolásra kiadott összegekkel kapcsolatos könyvelési feladatok
 A fel nem vett jövedelemmel kapcsolatos könyvviteli elszámolások

1.20.7. A saját termelésű készletek elszámolása 14 óra

A saját termelésű készletek fogalma, csoportosítása
 A saját termelésű készletek értékelése
 A saját termelésű készletek analitikus és főkönyvi nyilvántartása
 A közvetlen önköltség számítása
 Termelési költségek típusai, a költségek könyvviteli elszámolása (költségnem)
 A saját termelésű készletek állományban vétele, mérlegérték meghatározása

1.20.8. Termékértékesítés elszámolása, az eredmény megállapítása 16 óra/16 óra

Az értékesítés bizonylatolása, a számla tartalmi elemei
 Az értékesítés könyvelése, árbevétel, fizetendő áfa, készletcsökkenés kiszámítása, és könyvelése
 A visszáru és minőségi engedmény számítása és könyvelése
 A kiszámlázott szolgáltatás elszámolása, könyvelése
 A saját termelésű készletek állományváltozása
 Az eredménykimutatás fajtái, eredménykategóriák
 Összköltséges és a forgalmi költséges eredménykimutatás összeállítása könyvelt adatok alapján

Számviteli alapismeretek 2018

139 óra

10. évf. heti 2 óra, 11. évf. heti 1 óra 12. évfolyam heti 1 óra

1.1. A tantárgy tanításának célja

Ismerje meg a vállalkozás vagyonát, a vállalkozások beszámolási kötelezettségét, a számviteli jogi szabályozását. Alkalmazza az analitikus és szintetikus könyvelés módszereit.

Bizonylatok alapján tudja könyvelni az egyszerű gazdasági eseményekkel kapcsolatos tételeket.

1.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Gazdasági és jogi alapismeretek tantárgy

Témakör: A vállalkozások alapítása, működése

Tartalmak: a teljes tartalma

Általános statisztika tantárgy

Témakör: Az információsúrités legjellemzőbb módszerei, eszközei

Tartalmak: teljes tartalma

Pénzügyi alapismeretek tantárgy

Témakör: A pénzforgalom

Tartalmak: teljes tartalma

1.3. Témakörök

1.3.1.	<i>A számviteli törvény</i>	10 óra
	A számvitel feladatai, területei	
	A számvitel szabályozása (külső és belső szabályozás)	
	A számviteli törvény fejezetei	
	A számviteli alapelvek	
	A vállalkozások számviteli politikája	
	A számviteli bizonylatok	
	A beszámoló szerepe, a beszámoló részei	
	A beszámolók formái	
	Beszámolás és könyvvezetés	
1.3.2.	<i>A vállalkozás vagyona</i>	22 óra
	A leltár fogalma, fajtái.	
	A mérleg fogalma, jellemzői, fajtái	
	A mérlegfőcsoportok, mérlegtételek tartalma, definíciója	
	Az eredménykimutatás fogalma	
1.3.3.	<i>A könyvelési tételek szerkesztése, a számlakeret</i>	16 óra
	A könyvviteli számlák	
	Az egységes számlakeret felépítése és szerkezete	
	A vállalati számlarend tartalma	
	A számlák nyitása, zárása	
	Idősoros és számlasoros könyvelés	
	Mérlegszámlák, költség- és eredmény számlák	
	Az analitikus és szintetikus könyvelés kapcsolata	
1.3.4.	<i>Tárgyi eszközök elszámolása</i>	24 óra
	Tárgyi eszközök csoportosítása.	
	Tárgyi eszközök értékelése, mérlegérték megállapítása	
	Az amortizáció elszámolása (lineáris, teljesítményarányos)	
	Belföldi beruházási szállítókkal kapcsolatos tételek könyvelése (különböző finanszírozással)	
	Tárgyi eszközök üzembe helyezése	
	Tárgyi eszközök értékcsökkenésének főkönyvi elszámolása	
	Tárgyi eszközök értékesítésének főkönyvi elszámolása	
	<u>Tizenegyedik évfolyam heti egy óra</u>	
1.3.5.	<i>A vásárolt készletek elszámolása</i>	24 óra
	A vásárolt készletek fajtái és jellemzőik	
	A vásárolt készletek bekerülési értéke	
	Az anyagok raktári és analitikus nyilvántartása	
	Anyagbeszerzés könyvelése számla szerinti áron (tényleges beszerzési áron való nyilvántartásnál), visszaküldés és az engedmény könyvelése	
	Anyagfelhasználás számítása és könyvelése átlagáron, csúsztatott átlagáron és FIFO elv alapján	
	A leltározás feladatai, a leltári eltérések számítása és könyvelése, az értékvesztés számítása és könyvelése	
	Az áruk fogalma, csoportosítása, analitikus nyilvántartása	
	A nagykereskedelmi árubeszerzés, visszaküldés engedmény könyvelése tényleges beszerzési áras nyilvántartásnál, áruértékesítés	
	A kiskereskedelmi árubeszerzés, visszaküldés és engedmény könyvelése	
	Kiskereskedelmi áruértékesítés kiszámlázással és készpénzért, a leltári eltérések bizonylatolása és könyvelése	
	A göngyöleg fogalma, csoportosítása analitikus nyilvántartása	
	Az idegen göngyöleg beérkezése és visszaküldése	

1.3.6. A jövedelem elszámolás **12 óra**

A jövedelemmel kapcsolatos analitikus nyilvántartások, a jövedelem részei
A levonások keletkezése, nyilvántartása és könyvelése
A bérfeladás számítása, nyilvántartása és könyvelési feladatai
A bérek közterheinek számítása, nyilvántartása és könyvelése
A jövedelem kifizetése (készpénzes és folyószámlára történő átutalás)
Az elszámolásra kiadott összegekkel kapcsolatos könyvelési feladatok
A fel nem vett jövedelemmel kapcsolatos könyvviteli elszámolások

Tizenkettedik évfolyam heti egy óra

1.3.7. A saját termelésű készletek elszámolása **15 óra**

A saját termelésű készletek fogalma, csoportosítása
A saját termelésű készletek értékelése
A saját termelésű készletek analitikus és főkönyvi nyilvántartása
A közvetlen önköltség számítása
Termelési költségek típusai, a költségek könyvviteli elszámolása (költségnem)
A saját termelésű készletek állományban vétele, mérlegérték meghatározása

1.3.8. Termékértékesítés elszámolása, az eredmény megállapítása **16 óra**

Az értékesítés bizonylatolása, a számla tartalmi elemei
Az értékesítés könyvelése, árbevétel, fizetendő áfa, készletcsökkenés kiszámítása, és könyvelése
A visszáru és minőségi engedmény számítása és könyvelése
A kiszámlázott szolgáltatás elszámolása, könyvelése
A saját termelésű készletek állományváltozása
Az eredménykimutatás fajtái, eredménykategóriák
Összköltséges és a forgalmi költséges eredménykimutatás összeállítása könyvelt adatok alapján

Számvitel gyakorlat

67 óra

10. évf. heti 1 óra, 12. évf. heti 1 óra

1.21. A tantárgy tanításának célja

A számviteli alapismeretek tantárgyban elsajátított ismeretek gyakorlati alkalmazása. A bizonylati rendszer, a kézi és gépi analitika alkalmazása.

1.22. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Számviteli alapismeretek tantárgy:

Témakör: A számviteli törvény

Tartalmak: a számviteli bizonylatok

Témakör: A könyvelési tételek szerkesztése

Tartalmak: könyvelési tételek szerkesztése, analitikus nyilvántartás

Témakör: Tárgyi eszközök elszámolása

Tartalmak: Tárgyi eszközök analitikus nyilvántartása

1.23. Témakörök

1.23.1. A pénzkezeléshez kapcsolódó bizonylatok **12 óra**

Kiadási és bevételi pénztárbizonylat

Időszaki pénztárjelentés

Készpénzfizetési számla

Szigorú számadású bizonylatok nyilvántartása

Készpénzforgalomhoz kötődő egyszerű gazdasági események bizonylatinak elkészítése (komplex feladat megoldása)

1.23.2. A tárgyi eszközök nyilvántartása **12 óra**

Tárgyi eszköz egyedi nyilvántartó karton

Üzembe helyezési okmány

Selejtezési jegyzőkönyv	
Amortizáció számítása	
Tárgyi eszköz analitika készítése	
1.23.3. A vásárolt készletek bizonylatai	12 óra
Készlet bevételezése, kivételezési bizonylat.	
Készletnyilvántartó lap	
Szállítólevél	
Számla	
Készletnyilvántartás készítése (komplex feladat megoldása)	
<u>Tizenkettedik évfolyam</u>	31 óra
1.23.4. Komplex számviteli esettanulmányok	20 óra
Tárgyi eszközökkel, vásárolt és saját termelésű készletekkel, jövedelemelszámolással kapcsolatos komplex gazdasági események főkönyvi elszámolása	
A beszámoló (egyszerűsített éves beszámoló mérleg, eredménykimutatás) készítése könyvelt adatok alapján	
1.23.5. Pénzügyi analitika számítógépen	11 óra
Pénztár könyvelése bizonylatok alapján	
Bankszámla forgalom könyvelése bankszámla kivonat alapján	
Listák, lekérdezések a pénzügyi programból	
Pénzügyi analitika készítése (komplex feladat megoldása témakör részletes kifejtése)	

Számvitel gyakorlat 2018

103 óra

10. évf. heti 1 óra, 11. évf. heti 1 óra 12. évf. heti 1 óra

1.15. A tantárgy tanításának célja

A számviteli alapismeretek tantárgyban elsajátított ismeretek gyakorlati alkalmazása. A bizonylati rendszer, a kézi és gépi analitika alkalmazása.

1.16. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Számviteli alapismeretek tantárgy:

Témakör: A számviteli törvény

Tartalmak: a számviteli bizonylatok

Témakör: A könyvelési tételek szerkesztése

Tartalmak: könyvelési tételek szerkesztése, analitikus nyilvántartás

Témakör: Tárgyi eszközök elszámolása

Tartalmak: Tárgyi eszközök analitikus nyilvántartása

Tizedik évfolyam heti egy óra

1.17. Témakörök

1.17.1. Számviteli bizonylatok

6 óra

Bizonylatok tartalmi és formai követelményei

Bizonylatok kiállítása, helyesbítése, megőrzése

A vállalkozások által leggyakrabban használt bizonylatok

1.17.2. Könyvelési tételek szerkesztése

12 óra

Az egységes számlakeret felépítése és szerkezete

Analitikus és szintetikus könyvelés a gyakorlatban:

– Idősoros és számlasoros könyvelés

1.17.3. A pénzkezeléshez kapcsolódó bizonylatok

18 óra

Bizonylatok tartalmi és formai kellékei.

Kiadási és bevételi pénztárbizonylat

Időszaki pénztárjelentés

Készpénzfizetési számla

Bizonylatok kiállítása megadott adatok alapján:

- Készpénzforgalomhoz kötődő egyszerű gazdasági események bizonylatainak elkészítése (komplex feladat megoldása)
- Bankhoz kötődő egyszerű gazdasági események bizonylatainak elkészítése (komplex feladat megoldása)

Könyvelési tételek szerkesztése pénztári és banki bizonylatok alapján

Tizenegyedik évfolyam heti egy óra

1.17.4. A tárgyi eszközök nyilvántartása 22 óra

Tárgyi eszköz egyedi nyilvántartó karton
Üzembe helyezési okmány
Selejtezési jegyzőkönyv
Amortizáció számítása
Tárgyi eszköz analitika készítése

1.17.5. A vásárolt készletek bizonylatai 14 óra

Készlet bevételezése, kivételezési bizonylat.
Készletnyilvántartó lap
Szállítólevél
Számla
Könyvelési tételek szerkesztése a vásárolt készletek bizonylatai alapján

Tizenkettedik évfolyam heti egy óra

1.17.6. A jövedelemelszámolás bizonylatai

Bérszámfejtő lap alapján nettó bér megállapítása
Bérfizetési jegyzék
Könyvelési tételek szerkesztése bérfizetési jegyzék alapján

1.17.7. Komplex számviteli esettanulmányok 20 óra

Tárgyi eszközökkel, vásárolt és saját termelésű készletekkel, jövedelemelszámolással kapcsolatos komplex gazdasági események főkönyvi elszámolása
A beszámoló (egyszerűsített éves beszámoló mérleg, eredménykimutatás) készítése könyvelt adatok alapján

1.17.8. Pénzügyi analitika számítógépen 11 óra

Pénztár könyvelése bizonylatok alapján
Bankszámla forgalom könyvelése bankszámla kivonat alapján
Listák, lekérdezések a pénzügyi programból
Pénzügyi analitika készítése (komplex feladat megoldása témakör részletes kifejtése)

Projekttervezés

Támogatási alapismeretek

103 óra

11. évf heti 2 óra, 12. évf heti 1 óra

1.24. A tantárgy tanításának célja

A támogatási alapismeretek tantárgy elsajátításával ismerje meg az aktuális támogatási lehetőségek feltérképezési módszereit.

Képes lesz a pályázatok nyomonkövetésére, a projektek kommunikálásra.

Képes eligazodni az online támogatási információs rendszerekben.

1.25. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Gazdasági és jogi alapismeretek tantárgy összes témaköre

1.26. Témakörök

1.26.1. Támogatások rendszerének áttekintése 27 óra

A gazdaság szereplői (versenyszféra, non-profit szektor, államigazgatás)
 A kis és középvállalkozások fogalma, jelentősége
 Kapcsolt vállalkozások fogalma, típusai
 Azonos és szomszédos piac ismérvei
 Támogatási rendszerek

- EU strukturális alapok
- Magyarországi operatív programok
- Egyéb hazai támogatások
- területi együttműködési támogatások
- közvetlen EU források

Munkaszervezeti alapfogalmak

1.26.2. Támogatási lehetőségek elérhetősége

14 óra

Online támogatási információs rendszerek
 Pályázati keresők használata
 Tájékoztató felületek
 Tájékozódás az aktuális pályázati lehetőségek között

1.26.3. Támogatások főbb jellemzői

31 óra

Projektismereti alapok
 Projekt indikátorok
 Projektek megvalósításához kapcsolódó kommunikációs ismeretek
 Visszatérítendő, vissza nem térítendő támogatások
 Támogatható és nem támogatható tevékenységek
 Elszámolható és nem elszámolható költségek
 Kötelező vállalások
 Fenntartási kötelezettség
 Időbeli behatároltság
 Önerő, pályázati előleg
 Támogatási intenzitás (területi szabályok)
 Adatgyűjtés és adatszolgáltatás köre
 Helyettesítő és szinten tartó beruházás
 Projekt kockázatok azonosítása, kezelése
 Közbeszerzési alapismeretek:

- közbeszerzés jogi szabályozása
- beszerzés fogalma
- ajánlatkérők köre
- árajánlat bekérésének, letöltésének lehetősége
- árajánlat kérés tartalmi és formai követelményei
- árajánlatok tartalmi és formai követelményei
- ajánlatkérők köre
- eljárások fajtái
- közbeszerzési értékhatárok
- bírálat és döntéshozatal kritériumai

Tizenkettedik évfolyam heti egy óra

1.26.4. Támogatási felhívások értelmezése

31 óra

Támogatásokhoz kapcsolatos fogalmak
 Támogatási felhívások tanulmányozása, értékelése
 Esélyegyenlőség fogalma, alkalmazási területei
 Környezeti fenntarthatóság fogalmak, alkalmazása területei
 Online támogatási információs rendszerek alkalmazása

Gazdálkodási statisztika

72 óra

11. évfolyam heti 2 óra

1.27. A tantárgy tanításának célja

Ismerje meg a gazdálkodás statisztikai elemzésének módszerét.
 Tudja alkalmazni a statisztikai módszereket a projektek tervezésében.

1.28. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Általános statisztika tantárgy:

Témakör: összes témakör

Tartalmak: teljes tartalom

Statisztika gyakorlat tantárgy:

Témakör: összes témakör

Tartalmak: teljes tartalom

Számviteli alapismeretek tantárgy:

Témakör: A vállalkozás vagyona

Tartalmak: teljes tartalom

1.29. Témakörök

1.29.1. *Vállalkozások minősítési rendszere*

10 óra

A vállalkozások vizsgálatára alkalmazott statisztikai módszerek

Gyakorlati példák a kis és középvállalkozások minősítésére

1.29.2. *Gazdálkodási mutatók számítása és tervezése*

36 óra

A vállalkozások gazdálkodásának elemzése:

- vagyoni helyzet elemzése
- pénzügyi helyzet elemzése
- jövedelmi helyzet elemzése
- költségek elemzése
- bevételek elemzése

Hatékonyság elemzése

Kockázatok elemzése

Üzleti terv készítése

Komplex feladatok megoldása a vállalkozások gazdálkodásának elemzésével kapcsolatban.

1.29.3. *Munkaerőgazdálkodás statisztikai vonzatai*

26 óra

Munkaügyi statisztikai alapfogalmak

Statisztikai állományi létszám

Létszám-gazdálkodás elemzése

A humán erőforrás hatékonyságának elemzése

FEOR-, TEÁOR rendszer

Munkaügyi statisztikák készítése

Gazdálkodási statisztika 2018

103 óra

11. évfolyam heti 2 óra, 12. évfolyam heti 1 óra

1.18. A tantárgy tanításának célja

Ismerje meg a gazdálkodás statisztikai elemzésének módszerét.

Tudja alkalmazni a statisztikai módszereket a projektek tervezésében.

1.19. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Általános statisztika tantárgy:

Témakör: összes témakör

Tartalmak: teljes tartalom

Statisztika gyakorlat tantárgy:

Témakör: összes témakör

Tartalmak: teljes tartalom

Számviteli alapismeretek tantárgy:

Témakör: A vállalkozás vagyona

Tartalmak: teljes tartalom

1.20. Témakörök

1.20.1. *Vállalkozások minősítési rendszere*

16 óra

A vállalkozások vizsgálatára alkalmazott statisztikai módszerek

Gyakorlati példák a kis és középvállalkozások minősítésére

1.20.2. *Gazdálkodási mutatók számítása és tervezése*

48 óra

A vállalkozások gazdálkodásának elemzése:

- vagyoni helyzet elemzése
- pénzügyi helyzet elemzése
- jövedelmi helyzet elemzése
- költségek elemzése
- bevételek elemzése

Hatékonyág elemzése

Kockázatok elemzése

Üzleti terv készítése

Komplex feladatok megoldása a vállalkozások gazdálkodásának elemzésével kapcsolatban.

1.20.3. Munkaerőgazdálkodás statisztikai vonzatai

39 óra

Munkaügyi statisztikai alapfogalmak

Statisztikai állományi létszám

Létszámgazdálkodás elemzése

A humán erőforrás hatékonyságának elemzése

FEOR-, TEÁOR rendszer

Munkaügyi statisztikák készítése

Folyamat- és pénzügyi tervezés

82 óra

11. évfolyam heti 1 óra, 12. évf. heti 1,5 óra

1.30. A tantárgy tanításának célja

Ismerje a költségtervezés, projekt ütemterv készítés módszereit, tudja alkalmazni a gyakorlatban. Képes legyen számítógép segítségével folyamat és pénzügyi tervek készítésére.

1.31. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Támogatási alapismeretek tantárgy:

Témakör: az összes témakör

Tartalmak: a teljes tartalom

1.32. Témakörök

1.32.1. A folyamat fogalma, értelmezése

6 óra/... óra

A folyamat fogalma

A projektek időterve, erőforrásterve

Idő és erőforrás tervezési módszerek

1.32.2. Folyamatok ütemezése

30 óra

Mérföldkő fogalma

Folyamatok ütemezésének tervezése

Idő és erőforrás tervek készítése

Megvalósítási ütemterv készítése

Folyamattervek készítése számítógépen

Tizenkettedik évfolyam

1.32.3. Pénzügyi tervezés

46 óra

Projekt költségvetés

Projekt költségvetés készítése

Költség-haszon elemzés ismeretei

Projektek finanszírozása (saját erő, támogatás, hitel)

Pénzforgalmi, finanszírozási terv készítése

Pénzügyi tervek készítése számítógépen

Folyamat- és pénzügyi tervezés 2018

62 óra

12. évf. heti 2 óra

1.1. A tantárgy tanításának célja

Ismerje a költségtervezés, projekt ütemterv készítés módszereit, tudja alkalmazni a gyakorlatban. Képes legyen számítógép segítségével folyamat és pénzügyi tervek készítésére.

1.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Támogatási alapismeretek tantárgy:

Témakör: az összes témakör

Tartalmak: a teljes tartalom

1.3. Témakörök

1.3.1. *A folyamat fogalma, értelmezése*

4 óra

A folyamat fogalma

A projektek időterve, erőforrásterve

Idő és erőforrás tervezési módszerek

1.3.2. *Folyamatok ütemezése*

24 óra

Mérföldkő fogalma

Folyamatok ütemezésének tervezése

Idő és erőforrás tervek készítése

Megvalósítási ütemterv készítése

Folyamattervek készítése számítógépen

Tizenkettedik évfolyam

1.3.3. *Pénzügyi tervezés*

34 óra

Projekt költségvetés

Projekt költségvetés készítése

Költség-haszon elemzés ismeretei

Projektek finanszírozása (saját erő, támogatás, hitel)

Pénzforgalmi, finanszírozási terv készítése

Pénzügyi tervek készítése számítógépen

Támogatáskezelés

Támogatási ügyvitel

134 óra

11. évf. heti 2 óra, 12. évf. heti 2 óra

1.33. A tantárgy tanításának célja

Ismerje meg a támogatási ügyvitel rendjét, a pályázati folyamatok megvalósulásának nyomonkövetését.

Legyen tisztában a pályázatok zárási és utánkövetési feladataival.

1.34. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Támogatási alapismeretek tantárgy:

Témakör: összes témakör

Tartalmak: teljes tartalom

1.35. Témakörök

1.35.1. *Adminisztrációs alapfogalmak*

32 óra

1.35.2. Támogatási adminisztrációs ismeretek

- projektazonosító
- záradékolás
- hitelesített másolatok

A projektek elszámolásához kapcsolódó bizonylatok típusai

A bizonylatok kezelése

1.35.3. *Támogatások ügyviteli rendje*

40 óra

Beszámolók formai és tartalmi követelményei

Jelentések formai és tartalmi követelményei

Támogatási igénylések formai és tartalmi követelményei

Árajánlatkérők tartalmi és formai követelményei

Árajánlatok tartalmi és formai követelményei

Árajánlatokról szóló döntés tartalmi és formai követelményei

Kommunikációs terv elemei, tartalmi és formai elvárásai

Záró beszámoló és záró támogatási igénylések formai és tartalmi követelményei

Tizenkettedik évfolyam

1.35.4. *Folyamatok megvalósulásának nyomonkövetése*

40 óra

A projekt fizikai megvalósítása

Kockázatmenedzsment

Ellenőrzési nyomvonal
Esélyegyenlőségi vállalások mérése
Környezeti fenntarthatósági vállalások mérése

1.35.5. Zárási és utánkövetési feladatok

22 óra

Projektzárás folyamata, teendői
Fenntartás
Fenntartási jelentések tartalmi és formai követelményei
Projektmonitoring fogalma, a monitoring tevékenység feladatai

Támogatási ügyvitel 2018

103 óra

11. évf. heti 2 óra, 12. évf. heti 1 óra

1.21. A tantárgy tanításának célja

Ismerje meg a támogatási ügyvitel rendjét, a pályázati folyamatok megvalósulásának nyomonkövetését.

Legyen tisztában a pályázatok zárási és utánkövetési feladataival.

1.22. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Támogatási alapismeretek tantárgy:

Témakör: összes témakör

Tartalmak: teljes tartalom

1.23. Témakörök

1.23.1. Adminisztrációs alapgfogalmak

32 óra

- 1.23.2. Támogatási adminisztrációs ismeretek
- projektazonosító
 - záradékolás
 - hitelesített másolatok

A projektek elszámolásához kapcsolódó bizonylatok típusai

A bizonylatok kezelése

1.23.3. Támogatások ügyviteli rendje

40 óra

Beszámolók formai és tartalmi követelményei
Jelentések formai és tartalmi követelményei
Támogatási igénylések formai és tartalmi követelményei
Árajánlatkérők tartalmi és formai követelményei
Árajánlatok tartalmi és formai követelményei
Árajánlatokról szóló döntés tartalmi és formai követelményei
Kommunikációs terv elemei, tartalmi és formai elvárásai
Záró beszámoló és záró támogatási igénylések formai és tartalmi követelményei
Tizenkettedik évfolyam

1.23.4. Folyamatok megvalósulásának nyomonkövetése

20 óra

A projekt fizikai megvalósítása
Kockázatmenedzsment
Ellenőrzési nyomvonal
Esélyegyenlőségi vállalások mérése
Környezeti fenntarthatósági vállalások mérése

1.23.5. Zárási és utánkövetési feladatok

11 óra

Projektzárás folyamata, teendői
Fenntartás
Fenntartási jelentések tartalmi és formai követelményei
Projektmonitoring fogalma, a monitoring tevékenység feladatai

Támogatás menedzsment

62 óra

12. évfolyam heti 2 óra

1.36. A tantárgy tanításának célja

Ismerje a támogatások szabályos lehívásához kapcsolódó bizonylati rendet
Képes legyen a beszámolók és jelentések elkészítésére.

1.37. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Támogatási ügyvitel:

Témakör: összes témakör

Tartalmak: teljes tartalom

1.38. Témakörök

1.38.1. Irodai és infokommunikációs eszközök gyakorlati alkalmazása 16 óra

Irodai eszközök használata (fénymásoló, spirálozó, vágógép)

Infokommunikációs eszközök alkalmazása (szkenner, digitális kamera, nyomtató, prezentációs szoftver, képkézelő alkalmazások, Internet)

1.38.2. Elektronikus iktatás, elektronikus ügyintézés 30 óra

Iktató rendszer használata

Dokumentumok elektronikus kezelése, iktatása

Ütemterv készítése szoftver segítségével

Gazdálkodási mutatók számítása

Munkaügyi monitoring mutatók számítása

Elektronikus beszámolók készítése

1.38.3. Támogatáskezelés online rendszerek alkalmazásával 16 óra

Online elektronikus űrlapok alkalmazása

Tartalék összeg kezelése

Költségvetés átcsoportosítás esettanulmány alapján

Változás bejelentő készítése esettanulmány alapján

Támogatási szerződés módosítása esettanulmány alapján

Elektronikus beszámolók készítése esettanulmány alapján, a beszámolók benyújtása

Elektronikus jelentések készítése esettanulmány segítségével

MELLÉK-SZAKKÉPESÍTÉS HELYETT 11-12. ÉVFOLYAM

Szakmai matematika, mindkét ágazatnak

11. évfolyam, heti 1 óra, összesen 36 óra

Témakörök:

1. Százalékszámítás	10 óra
2. Statisztika	6 óra
3. Függvények	20 óra

Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Százalékszámítás Kamatokszámlálás.	Korábbi ismeretek mozgósítása (pl. százalékszámítás). Növekedés, csökkenés mértéke (Támogatás Táblázatkezelővel) Befektetés és hitel; különböző feltételekkel meghirdetett befektetések és hitelek vizsgálata, törlesztő részlet kiszámítása (Támogatás Táblázatkezelővel)

Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Statisztikai adatok és ábrázolásuk (gyakoriság, relatív gyakoriság, eloszlás, kördiagram, oszlopdiagram, vonaldiagram).	Adatok jegyzése, rendezése, ábrázolása. Együttváltozó mennyiségek összetartozó adatszárjainak jegyzése. Diagramok, táblázatok olvasása, készítése. Grafikai szerzők összevetése más formátumú dokumentumokkal, következtetések levonása írott, ábrázolt és számszerű információ

	összekapcsolásával. Számítógép használata.
Adatsokaságok jellemzői: átlag, medián, módusz, terjedelem.	A statisztikai mutatók nyújtotta információk helyes értelmezése. Nagy adathalmaz vizsgálata kevés statisztikai jellemzővel: előnyök és hátrányok.

Ismeretek	Fejlesztési követelmények
A függvény megadása, elemi tulajdonságai.	Ismeretek tudatos memorizálása (függvénytani alapfogalmak). Alapfogalmak megértése, konkrét függvények elemzése a grafikonjuk alapján. Időben lejátszódó valós folyamatok elemzése grafikon alapján. Számítógép használata a függvények vizsgálatára.
Elemi függvények	lineáris függvény, abszolútérték függvény, négyzetgyök függvény, törtfüggvény, másodfokú függvény, trigonometrikus függvények, exponenciális függvény, logaritmus függvény
Függvénytranszformáció	$f(x)+c$, $f(x+c)$, $cf(x)$, $f(cx)$

12. évfolyam, heti 1 óra, összesen 32 óra

Témakörök:

1. Egyenletek, szöveges feladatok	20 óra
2. Érettségi feladatok	12 óra

Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Egyenletek, egyenletrendszerek	Mérlegelv, ÉT, ÉK vizsgálata, szorzattá alakítás, új ismeretlen, behelyettesítő módszer, egyenlő együtthatók módszere Többismeretlenes egyenletrendszerek, Gauss elimináció (Támogatás Táblázatkezelővel) Szöveges feladatok megoldásának lépései

Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Érettségi feladatok	A korábbi évek érettségi feladatai

Informatika ágazat

Webfejlesztés gyakorlás

11. évfolyam, heti 2 óra

Óraszám	Téma
8 óra	HTML, CSS ismételtes (9-ben 2. félévben tanulták utoljára) Beadandó feladatként egy önálló weblap készítése, CSS-sel formázva
6 óra	Haladó HTML - FORMOK - típusaik - jellemzőik - adatellenőrzés - IMAGE MAP
11 óra	Haladó CSS Listák, táblázatok formázása

	• Űrlapok formázása • Színátmenetek (lineáris, sugárirányú, ismétlődő) • Animáció
5 óra	Csoportmunkában egy weblap elkészítése a tanult új ismeretekkel
10 óra	JavaScript ismételtes (ezt 10-ben tanulták)
22 óra	JavaScript programozás • Képek kezelése • Formban bevitt adatok ellenőrzése • DOM felépítése, módosítása • Kiseb játék megírása
10 óra	Önállóan megoldandó feladat HTML, CSS, JavaScript használatával

Számítógép hálózatok I.

12. évfolyam, heti 2 óra

Óraszám	Téma
2 óra	Kapcsolt hálózatok és VLAN-ok
2 óra	Hálózatbiztonság • SSH • Portbiztonság
16 óra	Forgalomirányítás • Statikus forgalomirányítás • Távolsgvektor alapú forgalomirányító protokollok (RIP, RIPv2, RIPng) • Kapcsolatállapotú forgalomirányító protokollok (OSPFv2, OSPFv3)
10 óra	Forgalmaszűrés, hozzáférési listák: • Normál IPv4 ACL • Kiterjesztett IPv4 ACL • IPV6 ACL
12 óra	Hálózati címfordítás • Statikus NAT • Dinamikus NAT • Túlterheléses NAT (PAT)
12 óra	Változó hosszúságú alhálózati maszk
8 óra	Dinamikus IP cím kiosztás • IPv4 DHCP • IPv6 DHCP • SLAAC

Programozás ismételtes

12. évfolyam, heti 1 óra

Óraszám	Téma
4 óra	Adatszerkezetek áttekintése • Egyszerű és összetett adatok • Vektorok • Matrikxok • Rekordok
12 óra	Programozási tételek ismételtes • Összegzés • Megszámlálás • Eldöntés • Szélsőérték keresés • Kiválasztás • Kiválogatás
6 óra	Fájlkezelés ismételtes • Beolvasás • Kiírás

	• Megfelelő adatszerkezet megtalálása
10 óra	Összetett feladatok megoldása • A korábbi érettségi feladatsorok megoldása • Hogyan használjuk a megoldás során az előző három témában ismételt alapokat

Algoritmizálás 2018 (12.)

12. évfolyam

Algoritmizálás gyakorlat

A tantárgy legfontosabb feladata, hogy az érettségihez kapcsolódó alapvető algoritmusok ismétlésével elősegítse a sikeres érettségit.

A tantárgy célja, hogy a tanult programozási nyelveken (C# vagy Java és JavaScript) az adott algoritmusokat és a hozzájuk kapcsolódó típus feladatokat oldjanak meg.

Alapvető algoritmusok

13 óra

A témakörben érintett algoritmusok a következők:

Megszámlálás

Összegzés

Kiválasztás

Eldöntés

Lineáris keresés

Összetettebb algoritmusok

18 óra

Logaritmusos keresés

Rendezési algoritmusok (buborék, közvetlen kiválasztásos, maximum keresése, beszűrő,... valamelyik kettő)

Unió, metszet, különbség

Összefuttatás

Szétválogatás

Közgazdaság ágazat

Statisztika ismétlés

36 óra

11. évfolyam heti 1 óra

Főátlagok, összetett intenzitási viszonyszámok összehasonlításának ismétlése 16 óra

A standardizálás módszere

Standardizálás különbségfelbontással

Főátlagok eltérése

Részátlagok hatása

Összetételhatás

Összefüggés az eltérések között

Az indexek számítása a standardizálás alapján

Főátlag index

Részátlag index

Összetételhatás indexe

Összefüggések az indexek között

Az érték-, ár- és volumenindex ismétlése

16 óra

A termelési, forgalmi érték meghatározása, nagyságára ható tényezők

Az értékindex számítása és értelmezése

Az árindex számítása és értelmezése

A volumenindex számítása és értelmezése

Összefüggés az indexek között

Az árbevételre ható tényezők számszerűsítése, összefüggésük

A grafikus ábrázolás	4 óra
Grafikus ábrázolás eszközei	
Grafikus ábrák készítése	
Az ábrázolás alkalmazási területe	

Statisztika gyakorlat ismételés

36 óra	11. évfolyam heti 1 óra	
Főátlagok, összetett intenzitási viszonyszámok összehasonlítása	8 óra	
Az elméletben tanultak gyakorlatban történő elmélyítése, alkalmazva a számítógépes programokat, kiemelten a függvények használatát az adott témakör gyakorlatában		
Elemzések és következtetések levonása kiszámított adatokból		
Az érték-, ár- és volumenindex	10 óra	
Az elméletben tanultak gyakorlatban történő elmélyítése, alkalmazva a számítógépes programokat, kiemelten a függvények használatát az indexszámítás gyakorlatában		
Elemzések és következtetések levonása kiszámított adatokból		
Esettanulmány készítése	10 óra	
Esettanulmány készítése megadott témában a tanult statisztikai módszerek alkalmazásával a számítógépes programok használatával		
Számítógépes alkalmazások gyakorlati alkalmazása	8 óra	
Grafikus ábrák készítése		
Az ábrázolás alkalmazási területei		
Statisztikai feladatok készítése excel táblázatban		

	12. évfolyam heti 0,5 óra	18 óra
Érettségi felkészítés viszonyszámok témaköréből:		6 óra
Dinamikus viszonyszám, bázis- és láncviszonyszám összefüggései megoszlási, koordinációs viszonyszám és összefüggései, intenzitási viszonyszám alkalmazása a gazdasági életben.		
Érettségi felkészítés középértékek témaköréből:		6 óra
Helyzeti középértékek: módusz és medián		
Számított középértékek a mennyiségi sorok elemzése számított középértékekkel: számtani átlag, harmonikus átlag, négyzetes átlag, idősorok elemzése középértékekkel, kronologikus átlag, mértani átlag a szóródás vizsgálata.		
Érettségi felkészítés az érték-, ár- és volumenindex és standardizálás témaköréből:		6 óra

Statisztika gyakorlat ismételés 2018-tól (12.)

	12. évfolyam heti 1 óra	31óra
Érettségi felkészítés viszonyszámok témaköréből:		12 óra
Dinamikus viszonyszám, bázis- és láncviszonyszám összefüggései megoszlási, koordinációs viszonyszám és összefüggései, intenzitási viszonyszám alkalmazása a gazdasági életben.		
Érettségi felkészítés középértékek témaköréből:		12 óra
Helyzeti középértékek: módusz és medián		
Számított középértékek a mennyiségi sorok elemzése számított középértékekkel: számtani átlag, harmonikus átlag, négyzetes átlag, idősorok elemzése középértékekkel, kronologikus átlag, mértani átlag a szóródás vizsgálata.		
Érettségi felkészítés az érték-, ár- és volumenindex és standardizálás témaköréből:		7 óra

Gazdasági ismételés

11. évfolyam heti 1 óra	36 óra
A tantárgy tanításának célja	a 9. évfolyam tanult ismeretanyag ismételése, elmélyítése. A szakmai érettségi követelmények alapján történő rendszerezése.
Gazdasági alapfogalmak:	4 óra
gazdálkodás, szükségletek, javak, termelési tényezők, tényezőtulajdonosok jövedelme, gazdasági	

körforgás	
Piaci alapfogalmak:	6 óra
piac, kereslet, kínálat, Marshall-kereszt, piaci szereplők, piaci mechanizmus	
A fogyasztói döntést befolyásoló tényezők:	6 óra
preferencia-rendszer, ár, jövedelem	
Gossen I., II. törvénye, közömbösségi térkép, közömbösségi görbe, költségvetési egyenes, az egyéni és a piaci kereslet	
A kereslet ár-, jövedelem és kereszt-árrugalmassága.	
A vállalat:	8 óra
technikai, gazdasági hatékonyság, gazdasági időtávok,	
A termelés költségei (fix, változó, teljes), a költségfüggvények	
Költség (explicit, implicit, számviteli, gazdasági), kiadás, ráfordítás bevétel fogalma, számviteli profit, gazdasági profit, normálprofit,	
A piac formái:	6 óra
tökéletes verseny, monopólium, oligopólium	
Fedezeti összeg, fedezeti pont, üzemszüneti pont, veszteségminimalizálás,	
Gazdálkodás, gazdaságosság	
A vállalkozás:	6 óra
mikro-, kis- és középvállalkozások jellemzője	
Az egyéni vállalkozás jellemzői, alapítása, szüneteltetése, megszűnése	
A társas vállalkozások formái, sajátosságai	
Csődeljárás, felszámolási eljárás	
A vezetés fogalma, a vezető feladatai, vezetési szintek	
12. évfolyam, heti 1 óra	31 óra
Makrogazdasági alapfogalmak	3 óra
A makrogazdaság szereplői, a gazdasági szférák jellemzői	
A makrogazdaság piacai (árupiac, munkapiac, pénzpiac, tőkepiac)	
Az állam feladatai, az állam gazdasági szerepe	4 óra
Monetáris és fiskális politika	
A központi költségvetés szerkezete, főbb bevételi forrásai és kiadásai	
A gazdasági alanyok (szereplők) főbb csoportjai (vállalat, háztartás, állam, stb.)	6 óra
A termelés tényezői (föld, munka, tőke, vállalkozás, információ) és kölcsönhatásuk	
A tulajdonviszonyok és gazdasági koordinációs mechanizmusok	
A nemzetgazdaság teljesítményének mérése (SNA mutatószámok)	4 óra
A bruttó kibocsátás, a bruttó és nettó hazai termék	
A bruttó és nettó nemzeti jövedelem nominál- és reálértéke	
Rendelkezésre álló bruttó és nettó nemzeti jövedelem	
Marketing alapfogalmak	4 óra
A marketing fogalma és szerepe a vállalkozásban	
Piackutatás	
Marketingmix	
Marketingstratégia	
Fogyasztóvédelmi alapismeretek, szavatosság, jótállás	
Jogi alapfogalmak	4 óra
A jogalkotás. A jogrendszer felépítése, tagozódása	
A tulajdon fogalma, tartalma, a tulajdonost megillető jogosultságok	6 óra
Szerződések fogalma, fajtái (adásvétel, bérlet, megbízás, vállalkozás, szállítmányozás, fuvarozás, hitel- és számlaszerződés, lízing, biztosítás	
Szerződéskötés, szerződés érvénytelensége, módosítása, megszűnése	
A szerződés teljesítése, a szerződés megszegése, szerződés megerősítése, biztosítékkadás (foglalók, kötbér, kezesség)	

Vállalat alapítása, típusai, csődeljárás, felszámolási eljárás

Adózás gyakorlat ismétlés

12. évfolyam, heti 1 óra

31 óra

Személyi jövedelemadó

11 óra

Összevont adóalap és annak adószámítása

Adóalapkedvezmények (családi adóalap kedvezmény, elsőházások kedvezménye) és adókedvezmények (személyi kedvezmény, tevékenységi kedvezmény)

Családi járulékkedvezmény

Adóelőleg megállapítása

Nettó bér kiszámítás

Adóbevallás készítése alapadatokkal

Általános forgalmi adó

10 óra

A nettó ár és a fogyasztói ár közötti eltérés

Adó mértéke az adóalap után, valamint a bruttó árra vetítve

Az általános adókulcstól eltérő adómértékek alá tartozó termékek és szolgáltatások

Az értékesítések után felszámított fizetendő adó megállapítása

A beszerzésekre jutó előzetesen felszámított áfa

Elszámolandó adó megállapítása

Számla, nyugta kitöltése

Helyi adók

10 óra

Építmény adó

Telek adó

Idegenforgalmi adó

Kommunális adó

Helyi iparüzési adó

Pénzügyi alapismeretek ismétlés

heti 2 óra 11. évfolyam 72 óra

Pénzügyi intézményrendszer

16 óra/

A bankok kialakulása, fogalma és a bankműveletek

Passzív bankügyletek (betétgyűjtés, értékpapírok kibocsátása, hitelfelvétel a jegybanktól és más banktól)

Aktív bankügylet (hitelezés, váltóleszámlítás, lízingügylet, faktorálás, forfetírozás), hitelbiztosítékok: tárgyi, dologi biztosíték és személyi biztosíték

Semleges bankműveletek

Az egyszintű és a kétszintű bankrendszer jellemzői

A jelenlegi magyar pénzügyi intézményrendszer felépítése

Jegybank és a monetáris szabályozás

Az MNB szervezeti felépítése

A magyar központi bank feladatai, a monetáris irányításban betöltött helye

A pénzügyi intézmények jellemzői (hitelintézetek és pénzügyi vállalkozások)

Pénzügyi szolgáltatások és kiegészítő pénzügyi szolgáltatások

Nem monetáris közvetítők és feladataik (biztosítók, nyugdíjpénztárak)

Magyar Bankszövetség, OBA, BEVA

A nemzetközi pénzügyi intézmények

A pénz időértéke

8 óra/

A pénz időértékének fogalma, jelentősége

A jelen és a jövőérték számítás időtényező táblázatok alkalmazásával

A váltóval kapcsolatos műveletek: Váltókibocsátás, váltóforgatás, leszámítás

A pénzforgalom

12 óra

A pénzforgalom általános szabályai

A fizetési számlák fajtái

A pénzforgalmi szolgáltatási keretszerződés, formai és tartalmi követelményei
 Fizetési számla megnyitása, fizetési számla feletti rendelkezés
 A pénzforgalmi szolgáltatás lebonyolításának közös szabályai
 Fizetési műveletek jóváhagyása
 Titoktartási szabályok (fizetési titok, sorbaállítás)
 Fizetési módok
 fizetési számlák közötti fizetés: átutalás, beszedés, a fizető fél által a kedvezményezett útján kezdeményezett fizetés, az okmányos meghitelezés (akkreditív)
 fizetési számlához kötődő készpénzfizetés: készpénzfizetésre szóló csekk kibocsátása és beváltása, készpénzbefizetés fizetési számlára, készpénzkifizetés fizetési számláról
 fizetési számla nélküli fizetés: készpénzáttutalás
 készpénzfizetés
 A készpénzforgalom lebonyolításának helye. A pénztár, pénzkezelés és pénztári forgalom elszámolása
 A pénzkezeléssel kapcsolatos feladatkörök
 A nemzetközi fizetések általános szabályai

Valuta, deviza-árfolyama

6 óra

Valuta, deviza és -árfolyam fogalma
 A valuta- és a devizaműveletekkel kapcsolatos gazdálkodási feladatok
 A valuta-, devizaárfolyamokhoz kapcsolódó számítások

A pénzügyi piac és termékei

10 óra

Pénzügyi piacok fogalma, gazdaságban betöltött szerepe
 Pénzügyi piacok csoportosítása
 A részpiacok jellemzői
 Az értékpapírok pénzügyi piacokon betöltött szerepe

Értékpapírok értékelése

20 óra

A kötvény értékelése:
 A klasszikus kötvény reális árfolyamának (elméleti árfolyamának) becslése, valamint összevetése a piaci árfolyammal és a vásárlási-eladási szándék megállapítása
 A kötvények hozamának számítása: névleges hozam, egyszerű hozam
 A részvény értékelése:
 A törzsrészvény és az elsőbbségi részvény reális árfolyamának (elméleti árfolyamának) becslése, valamint összevetése a piaci árfolyammal és a vásárlási-eladási szándék megállapítása. A részvények várható hozamának számítása

Pénzügy gyakorlat ismétlés

heti 1 óra 12. évfolyam 31 óra

A pénz időértéke

2 óra

A pénz időértékének fogalma, jelentősége
 A jelen és a jövőérték számítás időtényező táblázatok alkalmazásával
 A váltóval kapcsolatos műveletek: Váltókibocsátás, váltóforgatás, leszámítolás

Értékpapírok értékelése

10 óra

A kötvény értékelése:
 A klasszikus kötvény reális árfolyamának (elméleti árfolyamának) becslése, valamint összevetése a piaci árfolyammal és a vásárlási-eladási szándék megállapítása.
 A kötvények hozamának számítása: névleges hozam, egyszerű hozam
 A részvény értékelése:
 A törzsrészvény és az elsőbbségi részvény reális árfolyamának (elméleti árfolyamának) becslése, valamint összevetése a piaci árfolyammal és a vásárlási-eladási szándék megállapítása. A részvények várható hozamának számítása

Valuta, deviza-árfolyama

4 óra

Valuta, deviza és -árfolyam fogalma
A valuta- és a devizaműveletekkel kapcsolatos gazdálkodási feladatok
A valuta-, devizaárfolyamokhoz kapcsolódó számítások

Érettségi feladatok megoldása **15 óra**

Számviteli ismétlés

11. évf. heti 1 óra **36 óra**

A tantárgy tanításának célja

A tanult elméleti ismeretanyag ismétlése, kiegészítése. A betölthető munkakörök által elvárt készségek, kompetenciák elmélyítése. Pontosság, precizitás, problémamegoldás ejlesztése. Az írásbeli tevékenységek, munkák áttekinthetősége, szabályossága, rendezettsége.

A számviteli törvény **4 óra**

A számvitel feladatai, területei (pénzügyi, vezetői)
A könyvvézetés fogalma és fajtái (egyszeres, kettős, analitikus, főkönyvi)
A számviteli alapelvek
A számviteli bizonylatok
Beszámolási kötelezettség, a beszámoló részei
A beszámolók formái

A vállalkozás vagyona **8 óra**

A leltár fogalma, fajtái, bizonylatai
A mérleg fogalma, jellemzői, fajtái
A mérlegfőcsoportok, mérlegtételek tartalma
A főkönyvi kivonat
Értékelés a számvitelben (bekerülési érték, könyv szerinti érték, piaci érték)

Eredménykimutatás **6 óra**

Fogalma, jellemzői, fajtái
Eredménykategóriák, bevételek, ráfordítások
Eredménykimutatás összeállítása

A könyvelési tételek szerkesztése, a számlakeret **8 óra**

A könyvviteli számlák fogalma és fajtái
Az egységes számlakeret felépítése és szerkezete
A számlák nyitása, könyvelés a főkönyvi számlákon
Idősoros és számlasoros könyvelés

Tárgyi eszközök elszámolása **10 óra**

Tárgyi eszközök csoportosítása.
Tárgyi eszközök értékelése, mérlegérték megállapítása
Az amortizáció elszámolása (lineáris, teljesítményarányos)
Tárgyi eszközök egyedi nyilvántartása
Belföldi beruházási szállítókkal kapcsolatos tételek könyvelése (különböző finanszírozással)
Tárgyi eszközök üzembe helyezése
Tárgyi eszközök értékcsökkenésének főkönyvi elszámolása
Tárgyi eszközök értékesítésének főkönyvi elszámolása

12. évf. heti 1 óra **31 óra**

A vásárolt készletek elszámolása **10 óra**

A vásárolt készletek fajtái
A vásárolt készletek bekerülési értéke
Anyagokkal kapcsolatos elszámolások (beszerzés, engedmény, visszáru, felhasználás)
Kereskedelmi árukkal kapcsolatos elszámolások (nagykereskedelmi áruk, kiskereskedelmi áruk, beszerzés, engedmény, visszáru, értékesítés)

A göngyöleg fogalma, csoportosítása
 Az idegen göngyöleg beérkezése és visszaküldése
 A leltározás feladatai, a leltári eltérések számítása és könyvelése, az értékvesztés számítása és könyvelése

A jövedelem elszámolás

10 óra

A jövedelem részei
 Bérelszámolás, levonások és a munkáltatót terhelő járulékok elszámolása
 A jövedelem kifizetése (készpénzes és folyószámlára történő átutalás)
 Az elszámolásra kiadott összegekkel kapcsolatos könyvelési feladatok
 A fel nem vett jövedelemmel kapcsolatos könyvviteli elszámolások

A saját termelésű készletek elszámolása

11 óra

A saját termelésű készletek fogalma, csoportosítása
 Termelési költségek típusai, a költségek könyvviteli elszámolása (költségnem)
 A saját termelésű készletek állományban vétele
 Az értékesítés könyvelése, árbevétel, fizetendő áfa, készletcsökkenés kiszámítása, és könyvelése
 A visszáru és minőségi engedmény számítása és könyvelése
 A saját termelésű készletek állományváltozása
 Az eredménykimutatás fajtái, eredménykategóriák
 Összköltség és a forgalmi költség eljárású eredménykimutatás összeállítása

Számvitel gyakorlat ismétlés

12. évfolyam, heti 1 óra

31. óra

A pénzkezeléshez kapcsolódó bizonylatok

8 óra

Kiadási és bevételi pénztárbizonylat
 Időszaki pénztárjelentés
 Készpénzfizetési számla
 Szigorú számadású bizonylatok nyilvántartása
 Készpénzforgalomhoz kötődő egyszerű gazdasági események bizonylatinak elkészítése (komplex feladat megoldása)

A tárgyi eszközök nyilvántartása

8 óra

Tárgyi eszköz egyedi nyilvántartó karton
 Üzembe helyezési okmány
 Selejtezési jegyzőkönyv
 Amortizáció számítása
 Tárgyi eszköz analitika készítése

A vásárolt készletek bizonylatai

8 óra

Készlet bevételezése, kivételezési bizonylat.
 Készletnyilvántartó lap
 Szállítólevél
 Számla

Jövedelemelszámolás bizonylatai

7 óra

KOMPLEX TERMÉSZETTUDOMÁNYOS TANTÁRGY

A természettudományos műveltség az egyén és a társadalom számára is meghatározó jelentőségű. Az egyén tudása társadalmi szinten szorosan összefügg a gazdasági versenyképességgel és a szűkebb-tágabb autonóm közösségek fennmaradásával. A globális problémák megoldásának fontos feltétele az állampolgárok természettudományos műveltségen,

az ok-okozati összefüggések felismerésén alapuló, kritikus és konstruktív magatartása. A kerettantervben leírt program célja, hogy az ember és természet szeretetén és a környezet ismeretén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás meghatározóvá váljék a tanulók számára.

A szakgimnáziumok 9. évfolyamán feldolgozásra kerülő komplex természettudomány tantárgy a természeti folyamatokkal kapcsolatos ismeretanyagot (azaz az Ember és természet műveltségterületet, illetve a Földünk – környezetünk természetföldrajzi részét) tárgyalja, és az ehhez kapcsolódó készségeket, képességeket fejleszti.

A tantárgy kerettantervének általános célkitűzése egyrészt a tanulók természettudományos műveltségének, szemléletének komplex módon történő mélyítése, másrészt a természettudományi jellegű szakmai képzésük megalapozása. A kerettanterv a rendszerszintű gondolkodás támogatása érdekében más tantárgyakhoz való kapcsolódási pontokat is tartalmaz. Ez a tartalmi elem a különböző műveltségterületek, tantárgyak közötti kapcsolódásokra hívja fel a helyi tantervkészítőket, illetve tankönyvírók figyelmét. A dokumentum – jellegénél fogva – széles kereteket biztosít a megvalósító intézmények számára. Minden tematikai egység Ismeretek/fejlesztési követelmények rovatában gazdag tartalmi és módszertani lehetőséget (Lehetőségek a megvalósításra) kínál a feldolgozásra. Ezzel is segítséget, illetve ötletet kínál az egyes intézményekben megvalósítandó konkrét tartalmak kialakításához. Ezeket – a konkrét követelményekkel együtt - az intézményeknek a helyi tantervükben kell meghatározniuk, egyrészt a diákok, másrészt az intézményben oktatott szakmák/szakmacsoportok által megkívánt elvárásokhoz és lehetőségekhez igazodva.

A tantárgy fontos sajátossága, hogy kapcsolatot teremt a tudományos eredmények és a hétköznapiak között. Ezáltal még a természettudományos tantárgyak tanulása terén már sok kudarcot megélt diákok számára is lehetővé válik, hogy a természettudományos témákkal való foglalkozás örömforrássá váljon. Fontos szerepe van a tantárgynak abban, hogy rendszerezze, frissen tartsa, illetve kiegészítse a diákok meglévő tudását, és fejlessze természettudományos gondolkodásukat, képességeiket.

A tantárgy feldolgozása során elengedhetetlen a természet működési alapelveinek, az alapvető tudományos fogalmaknak, módszereknek és technológiai folyamatoknak az ismerete, de érteni kell az emberi tevékenységeknek a természetre gyakorolt hatásait is. Így jut el a tanuló a természeti folyamatok megismeréséhez, valamint az alkalmazások és a technológiák előnyeinek, korlátainak és kockázatainak megértéséhez.

Az egészség tudatos megőrzése, a természeti, a technikai és az épített környezet felelős és fenntartható alakítása a természettudományos kutatások és azok eredményeinek ismerete nélkül elképzelhetetlen.

A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben is. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. A komplex természettudomány tantárgy hozzájárulhat ahhoz, hogy a diákok felkészüljenek a környezettel kapcsolatos állampolgári köteleességek és jogok gyakorlására. Ennek érdekében törekedni kell arra, hogy a tanulók ismerjék meg azokat a természeti-gazdasági folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő.

A tantervi program részben új ismereteket kínál, részben a korábbiak elmélyítésére szolgál. Legfontosabb célja azonban a szemléletformálás. Azt mutatja meg, hogyan érdemes tanulni, hogyan lehet továbblépni, fogódzókhoz jutni. Olyan tudást kínál és olyan képességeket fejleszt, amelyek a mai világban elengedhetetlenek.

A tananyag feldolgozása során fontos a digitális technikák és az IKT-eszközök tanórai használata, valamint a természet iránti érdeklődés felkeltése után az önálló tanulói ismeretszerzésre, kutakodásra történő biztatás. Utóbbira külön időkeretet is biztost a Projektmunka fejlesztési feladat keretében. Az ehhez kapcsolódó időkeret bármely témához, a

tanév során bármikor felhasználható. Kereteit a helyi tantervben kell szabályozni.

A tananyag feldolgozása során a tanuló képet kap a fizika, a kémia, a természetföldrajz és a biológia által vizsgált legfontosabb összefüggésekről, a természettudományos kutatás módszereiről, tudásunk alkalmazásának lehetőségeiről és korlátairól. Mintát kap a jelenségek vizsgálatának módjairól. A tanulmányok eredményeképpen összefüggéseket ismer föl és fogalmaz meg a mechanikai működésekről, halmaztulajdonságokról, összefüggésben az élettelen természetben (meteorológia) és az élő szervezetben betöltött szerepükkel. Ismereteket szerez testünk fölépítésének és egészségének kapcsolatairól. Példákat elemez hazánk természeti környezeti állapota, az itt folyó gazdálkodás és történelmünk összefüggéseire. Az így nyert ismeretek kapcsolatot teremtenek a művészeti tárgyak, a társadalomismeret és a matematika között.

A kvantitatív feladatok száma, a lexikálisan elsajátítandó ismeret a rövid időkeret miatt szükségképpen alacsony marad, a témák, valamint a kvalitatív hangsúlyok azonban lehetőséget adnak a szakma igényeinek megfelelő differenciálásra, részletezésre is.

A tanulmányok eredményeképpen a diák összefüggéseket ismer föl és fogalmaz meg az elektromos, mágneses, kémiai vegyületi, atomi összefüggésekkel kapcsolatban. Érti a fentiek élettelen természetben és élő szervezetben betöltött szerepét.

Ismereteket szerez a mikro- és makrovilág, valamint testünk fölépítésének szervezeti egységéről. Az így nyert ismeretek kapcsolatot teremtenek a művészeti tárgyak, a társadalomismeret és a matematika között is.

A tantárgy tanulása során megvalósuló legfontosabb célok:

- a tanulók nyitottan tekintsenek a bennünket körülvevő világra;
- legyenek képesek az okok és okozatok megkülönböztetésére és adott okok ismeretében az okozatra vonatkozó következtetések levonására;
- ismerjék meg és alkalmazzák az alapvető természeti törvényeket;
- legyenek képesek az adatok ismeretében diagramok készítésére, valamint adott diagram ismeretében adatok, folyamatok meglátására;
- legyenek képesek grafika/kép alapján az ábrázolt folyamat értelmezésére.
- a szerves és szervetlen világ kapcsolata megismerésének megalapozása;
- az energia és energiaáramlás mint általános szervező megismerése;
- az atomi/molekuláris folyamatok megismerése; az atomi/molekuláris folyamatok szervezetre gyakorolt hatásainak tudatosítása.
- az élő és élettelen világ evolúciójának megismerése;
- az egyes tudományos elméletek egybevetése egymással, a természettudományos érvelés néhány sajátosságának elmélyítése;
- az emberi tevékenység környezetalkító hatásának és a hatás következményeinek tudatosítása;
- az információ és jelentőségének ismerete a fizikai-biológiai-társadalmi létben.

Eközben gyakorlatot szereznek az egyéni és csoportos munkában, feltevéseik szabatos megfogalmazásában, a képi és verbális kommunikáció összekapcsolásában is.

A 9. évfolyamán a komplex természettudomány biológia-fizika-földrajz tartalommal készült. Az egyes tematikai egységek óraszámánál a ()-be írott órák a következő sorrendben fedik le a tartalmakat: biológia-fizika-földrajz. Ha az adott „résztantárgy” nem érintett az adott tematikai egységben, akkor annak óraszámánál (0) óra szerepel.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Hogyan működik a természettudomány? A tudomány módszerei	Órakeret (4) (5) (0)
Előzetes tudás	Tapasztalatok a megfigyelésről.	

Fejlesztési feladatok	Kísérlet és egyszerű megfigyelés különbségének megértetése. A modellek szempontfüggőségének és a mérések jelentőségének bemutatása. Eredmények ábrázolása (grafikon), illetve grafikon leolvasása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
BIOLÓGIA Versészet és tudományos leírás összehasonlítása. Saját megfigyelések összegyűjtése. A megfigyelések szempontfüggőségének fölismerése. (Pl.: Kinek milyen fiú/lány tetszik? Milyen házban szeretnék lakni?) Megfigyelés leírásának elemzése. (Mire volt kíváncsi a kutató? Mit figyelt meg? Mire következtetett?) A kísérletezés célja: saját kísérletek és ismert kísérletek összegyűjtése. Példák a „modell” szó hétköznapi (pl. topmodell, vasútmodell) és tudományos (atommodellek, demográfiai növekedési modellek, a szív, mint szivattyú) használatára. Modell és makett különbsége (pl. emberi szív) – mi érthető meg belőle, mi nem: közös megbeszélés. Eltérő modellek/makettek ugyanarról a jelenségről (pl. emberábrázolások), szempontfüggőség felismerése. Tudományos ismeretterjesztő filmrészlet megtekintése (pl. D. Attenborough: Az élő bolygó – részlet). Hétköznapi vita és tudományos vita eljátszása egy konkrét probléma kapcsán.		Matematika: grafikus ábrázolás. Magyar nyelv és irodalom: Érvéles.
FIZIKA A félkövérrel szedettek a biológia és kémia részeknél.		
Kulcsfogalmak	Mérés, modellezés, feltevés, igazolás, törvény, tudományos leírás, szimuláció, makett.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Tájékozódás térben és időben	Órakeret (0) (1) (6)
Előzetes tudás	Függőleges és vízszintes irány, derékszög, koordináta-rendszer, sebesség, a kör kerülete, hasonlóság a geometriában, óra, nap, hónap, év, fényév.	
Fejlesztési feladatok	A térbeli és időbeli tájékozódás fejlesztése. A mozgások leírása, az ehhez szükséges mennyiségek, jellemzők ismerete, használatuk begyakorlása. A föld- és a napközéppontú világkép összehasonlítása: azonos jelenség különböző szempontú értelmezése. Földrajzi, csillagászati és biológiai jelenségek összekapcsolása. Rendszerek változásának nyomon követése. Folyamatok kimenetelének előrejelzése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
FIZIKA A tájékozódás és a csillagászat kapcsolatának megértése A mozgásleíró grafikonok infotmációtartalma.		Matematika: koordináta-rendszer, geometriai hasonlóság, váltószög, vetület, nézet, perspektíva
FÖLDRAJZ A tájékozódás és a csillagászat kapcsolatának megértése (égtájak, égi mozgások: Nap, Hold, Föld).		

A térképi ábrázolás – vetületek és torzulások, térképtípusok. A földrajzi koordináta-rendszer – fokhálózat, tájékozódás a térképen. Helymeghatározás a térképen, a GPS-rendszer. Térképi tájolás, mérések a térképen. A méretarány – számolás a méretaránnal. A Föld méretei, alakja, alakjának következményei. Időszámítás – helyi idő és zónaidő, számolás ezekkel, ezekben. A nap (a Nap látható mozgása és a Föld forgása alapján), a hónap, az évszak és az év (a Nap évi mozgása és a Föld keringése alapján).	
Kulcsfogalmak	Tájolás, torzítás, csillag, bolygó, hosszúsági és szélességi kör, tematikus térkép, nap- és földközéppontú modell, másodperc, perc, óra, nap, évszak, év.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Formák és arányok a természetben (Elemek és vegyületek; kristályrácsok, szerves molekulák)	Órakeret (2) (0) (6)
Előzetes tudás	Tükrözés, forgatás következményei. Halmaztulajdonságok. Atom és molekula, szerkezeti képlet.	
Fejlesztési feladatok	Az arányok fontosságának belátása, rögzítése. Az arányokat fenntartó és felborító erők fölismerése. Állandó és változtatható arányok felismerése. Szerkezet és tulajdonság összefüggésének belátása. Szerkezet, arány és biológiai funkció összekapcsolása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
BIOLÓGIA Aszimmetrikus (szivacs), sugarasan szimmetrikus (medúza) és tükrörszimmetrikus (ember) élőlények. A férfi-, a női és a gyermektest arányainak összehasonlítása. Az élőlények növekedését megszabó arányok (korlátozó tényezők): hiánybetegségek, fény, víz stb. FÖLDRAJZ A kőzetek és az ásványok rendszere – kőzetvizsgálat. A szén, a szénhidrogének eredete, tulajdonságai, felhasználása (közlekedés, fűtés, vegyipar). A kőzetek jellegzetes formái: vulkáni kőzetek és vulkáni formák, homokformák, jellegzetes lepusztulási formák. A földfelszín morfológiája: rög- és lánchegységek jellemzői, völgytípusok, ősmasszívumok felszíne, síkságok felszínformái. Folyóvízi felszínformálás. A jég felszínformálása.		Magyar nyelv és irodalom: disszonancia, (a)szimmetria, kompozíció. Matematika: százalékszámítás, egyenest arányosság.
Kulcsfogalmak	magmás kőzetek, üledékes kőzetek, metamorf kőzetek, stratovulkán, dagadókúp, pajzsvulkán, óceáni hátság, dűne, bucka, gyapjúzsák, cukorsüveg, bazaltorgona, rög, árok, redő, sodorvonal, meander, morotva, gleccser, kárfülke, tengersizem	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Halmazok (Gázok, folyadékok, halmazállapot-változások, az időjárás elemei)	Órakeret (3) (3) (8)
Előzetes tudás	Hőmérséklet, légnyomás, térfogat, sebesség, halmazállapot.	
Fejlesztési	Önálló ismeretszerzés a környezet kölcsönhatásairól.	

feladatok	Az időjárás napi változásainak megértése. Meteorológiai jelentések értelmezése. Kísérletek végzése, grafikonelemzés. Magyarázatkeresés a tapasztalt időjárási jelenségekre. Az emberi gazdálkodás és a természeti feltételek kapcsolatának fölismerése néhány fontos hazai példán. A környezetvédelem néhány példájának megismertetése, az érdeklődés felkeltése a környezettudatosság iránt.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
BIOLÓGIA A Kárpát-medence természetes növénytakarója, élővilága, vízrajza. A gazdálkodás hatása az élővilágra (pl. erdőirtások, bányászat, folyamszabályozás, állattenyésztés, városiasodás, monokultúrák, kemikáliák, biogazdálkodás). Vízkinsünk. A folyószabályozás és árvízvédelem módjai, problémái. Víznyerés, ivóvíz, víztisztítás. Gyógyvizek. Erdőgazdálkodás, erdőtípusok. Természetvédelmi értékek. Talaj: összetevői, termőereje, védelme (szikesedés, erózió, trágyázás). FIZIKA Gáztörvények, nyomásmérés, hőmérsékletmérés. FÖLDRAJZ Az időjárási elemek, ezek változásait befolyásoló fizikai hatások (a napsugárzás, a léghőmérséklet, a légnyomás, a szél, a levegő vízgőztartalma, a csapadékfajták) közti összefüggések megfogalmazása. Példák a gazdálkodás és a természeti környezet közti összefüggésekre. A halmazállapot-változások alapvető jellemzőinek ismerete. Időjárási frontok. Grafikonok, folyamatábrák elemzése. Csapadékképződés – frontok és ciklonok szerepe. Éghajlati rendszer. A Kárpát-medence természetes növénytakarója, élővilága, vízrajza. A gazdálkodás hatása az élővilágra (pl. erdőirtások, bányászat, folyamszabályozás, állattenyésztés, városiasodás, monokultúrák, kemikáliák, biogazdálkodás). Vízkinsünk. A folyószabályozás és árvízvédelem módjai, problémái. Víznyerés, ivóvíz, víztisztítás. Gyógyvizek. Természetvédelmi értékek. Talaj: összetevői, termőereje, védelme (szikesedés, erózió, trágyázás).		Történelem: Történeti ökológia. Önellátó és fogyasztói társadalom.
Kulcsfogalmak	légnyomás, szél, páratartalom, harmat, dér, eső, köd, szmog (füstköd), gázok állapothatározói és mérések, napi hőmérsékletjárás, napi, havi és évi középhőmérséklet és közepes hőingás, légnyomás, szél, páratartalom, harmat, dér, eső, köd, szmog (füstköd), időjárási front, légnyomásképződmények, éghajlat, talaj, monokultúra, talajvíz, rétegvíz, ivóvíz, gyógyvíz	
Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Lendületbe jövünk!	Órakeret (0) (0) (3)
Előzetes tudás	Sebesség, gyorsulás.	

Fejlesztési feladatok	A változások okainak és összefüggéseinek megismerése. Az állandóság és a változás oksági összefüggéseinek felismerése. A jelenségek közös jellemzőinek felfedezése. Alapfogalmak megszilárdítása (természettudományos megismerés, kölcsönhatás, erő, rendszer, állapot, változás, egyensúly, folyamat).	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
FIZIKA A haladási és a forgási tehetetlenség. A lendület-megmaradás törvénye. A lendület változási gyorsasága, az erő. Merev testek egyensúlya. Erőrendszerek eredője.		
Kulcsfogalmak	Tömeg, tehetetlenség, lendület, fizikai törvény, centripetális erő, súrlódási erő, tömegvonzás, súly.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Mechanikai energia	Órakeret (0) (4) (0)
Előzetes tudás	Erő, sebesség, tömeg, elmozdulás.	
Fejlesztési feladatok	Alapfogalmak megalapozása, mélyítése (munka, energia, mechanikai energiafajták, energia-megmaradás, rendszer). A munka és az energia kapcsolatának tudatosítása. A reverzibilis és irreverzibilis folyamatok megkülönböztetése konkrét példákban.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
FIZIKA A rugalmas és rugalmatlan ütközések közötti különbség. A munkatétel. A teljesítmény és a hatásfok. Az energia szétszóródása (a rendezetlenség mértéke).		
Kulcsfogalmak	Energia, munka, energiafajta, hő, teljesítmény, hatásfok, állapot, változás, rendszer, környezet, kölcsönhatás.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az „embergép”: mozgás, légzés, keringés (Az emberi mozgás, keringés és légzés élettana és anatómiája)	Órakeret (3) (0) (0)
Előzetes tudás	A levegő térfogatának és nyomásának összefüggése. A nyomás mértékegységei.	
Fejlesztési feladatok	Az emberi mozgási és légzési rendszer mechanikai alapelveinek megértése. Az emberi szív működés és keringési rendszer mechanikai alapelveinek megértése. Az egészséget veszélyeztető tényezők megismertetése, az egészséges életmódra való törekvés erősítése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
BIOLÓGIA A mozgás a légzés, a szív és az erek mechanikája Alapvető egészségvédelmi ismeretek. <i>Lehetőségek a megvalósításra:</i> Az emelőelv szemléltetése az ízületekkel kapcsolt emberi csontok példáján. A fontosabb emberi csontok szerepe (makett alapján). Az izomműködés lényege. A csont és az ízületek sérülései, megelőzésük. A csontok felépítésének és szilárdságának összefüggése. A légzés funkciójának megbeszélése. A tüdő térfogatát és a légzés		Magyar nyelv és irodalom; művészetek: az emberi test ábrázolásai.

hatékonyságát befolyásoló tényezők áttekintése. A légzési szervrendszer részei, feladataik, a hangképzés. A védekező reflexek (köhögés, tüsszentés) szerepe. A légző mozgások szemléltetése. Légzésszám változás terhelés hatására (kiscsoportos feladat). A légző rendszer egészségét fenyegető és megőrző hatások (sport, dohányzás, szmog, tbc). A szív fölépítése és működése. A vér és a nyirok, az erek szerepe. Véralvadás, vérzés, vérzéscsillapítás. A vérnyomás és a pulzus oka, mérése. A keringési rendszer egészségét fenyegető kockázati tényezők és megőrző hatások (magas vérnyomás, érelmeszesedés, trombózis, infarktus).	
Kulcsfogalmak	Emelő, ízület, reflex, mellkas, rekeszizom, hajlító- és feszítőizom, légcsere, légző felület, szívpitvar, szívkamra, billentyűk, pulzus, vérnyomás, kockázati tényező, vér, nyirok, infarktus, trombózis.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Atomi aktivitás	Órakeret (0) (2) (0)
Előzetes tudás	Energia, elektromos töltés, elektromágneses hullám, szimmetria, normálalak.	
Fejlesztési feladatok	Az anyag, kölcsönhatás, erők, energia, információ fogalmának mélyítése. Az állapot és a változás fogalmának bővítése az atomok mérettartományában bekövetkező jelenségek megismertetésével. Az energiagazdálkodással kapcsolatos felelősségtudat erősítése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
FIZIKA Az elektronburok és az atommag szerkezete. <i>Lehetőségek a megvalósításra:</i> Az anyag atomos szerkezetének vizsgálata konkrét jelenségeken keresztül. Az atommag és elektronhéj fogalmának megismerése.		Történelem: Hiroshima, hidegháború. Osztályfőnöki: fenntarthatóság, atomenergia.
Kulcsfogalmak	Atom, proton, elektron, neutron, egyensúly, energiaminimum, rádióaktivitás, atomenergia, maghasadás, láncreakció, magfúzió, napenergia, atomerőmű.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Elektromosság, mágnesesség	Órakeret (0) (0) (4)
Előzetes tudás	Erő, energia, tömegvonzás, teljesítmény.	
Fejlesztési feladatok	Kölcsönhatások, erők alaposabb, rendszerszerűbb ismerete, ok-okozati kapcsolatrendszer, az információterjedés lehetséges módjainak leírása az elektromágneses kölcsönhatásokon keresztül. Bővebb ismeretek szerzése a bennünket körülvevő térről. Alapismeretek szerzése az elektromágneses hullámon alapuló eszközökről.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
FIZIKA Elektrosztatikai alapjelenségek (Coulomb-törvény) Áramforrások. Egyenáramú áramkörök. (Ellenállás, feszültség, áramerősség). Állandó- és elektromágnes.		Történelem: felvilágosodás, felfedezések.

Áramfejlesztők (mágneses indukció, transzformátor). Elektromágneses rezgőkör (rádiózás)	
Kulcsfogalmak	Elektromos töltés, mágneses pólus, elektromos, mágneses tér, Coulomb-törvény, áramerősség, feszültség, ellenállás, egyenáram, váltóáram, elektromos fogyasztás, frekvencia, maximális feszültség, elektromágneses indukció, dinamó, transzformátor, elektromágneses hullám.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Mi a fény?	Órakeret (2) (6) (0)
Előzetes tudás	Atom, elektron, tükör, rezgés, elektromágneses hullám.	
Fejlesztési feladatok	A részecske- és a hullámtulajdonság jellemzőinek felismerése a fény esetében, a kettősség tudatosítása. A fény hullámtulajdonságainak elemzése és felismerése a mindennapokban. A látható fény elektromágneses hullámként történő azonosítása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
BIOLOGIA A látás fizikai és biológiai alapjai: az éleslátás feltételei (pupillareflex, élességállítás), a látáshibák korrigálása FIZIKA Keletkezése. Terjedése. Optikai megnyilvánulásai. Fényforrások (izzók, neonsövek, LED-ek, lézerek) A fény, mint az Univerzumunk fejlődésének hírnöke) Az elektromágneses spektrum. Színképelemzés. A csillagok vörös eltolódása.		Magyar nyelv és irodalom, művészetek: színek és fények a művészetekben.
Kulcsfogalmak	Fénytörés, fényelhajlás, domború, homorú tükör, szín, foton, fénysebesség.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Energianyerés az élővilágban. Táplálkozás, emésztés, kiválasztás	Órakeret (3) (0) (0)
Előzetes tudás	Szerves molekulák. Energianyerő és energiaigényes folyamatok. A légzés funkciója.	
Fejlesztési feladatok	Az energiaáramlás nyomon követése az élővilágban. Táplálkozás, emésztés, keringés és kiválasztás összefüggéseinek felismerése az emberi szervezetben. Az anyagcsere és az emberi egészség kapcsolatának tudatosítása, az egészséges táplálkozás iránti igény felkeltése, erősítése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Az anyag- és energiaátalakítások biológiai szerepének megértése az élővilágban és az emberi szervezetben. Az anyagforgalom és egészség néhány összefüggése. <i>Lehetőségek a megvalósításra:</i> Változatos energianyerés az élővilágban: ragadozók, növényevők, élősködők, lebontók, fotoszintetizálók. Táplálkozási hálózat. Az emberi emésztés helyszínei, emésztőnedvek (nyál, gyomornedv, epe, hasnyál). Az emésztés szabályozása: feltétlen és feltételes reflexek.		Osztályfőnöki: Etikett, társas viselkedés. Egészséges életmód. Nemek, testképek.

A felszívott anyagok sorsa, a máj szerepe. Egészséges táplálkozás, túltápláltság, hiánybetegségek, mérgezések. Az alkohol hatása. Testkép, testépítés, táplálék-kiegészítők kockázatai. A vér szerepe, vérkép. A felszívott tápanyagok sorsa a sejtben (energianyerés, átalakítások). Kiválasztás a vesén, a tüdőn és a bőrön át. A vizeletmennyiség és a belső környezet egyensúlyának, arányainak megőrzése.	
Kulcsfogalmak	Heterotróf, autotróf életmód, emésztés, kiválasztás, felszívás, vérplazma, visszaszívás, szűrlet, vizelet.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A szervezet egysége – szabályozó folyamatok, ideg-és hormonrendszer és a viselkedés	Órakeret (4) (0) (0)
Előzetes tudás	Az emberi szervezetben zajló fő kémiai átalakulások. Példák csoportban élő állatokra.	
Fejlesztési feladatok	Az emberi szervezet egységét fenntartó rendszerek működéseinek, kölcsönhatásainak megismerése. A testi és lelki egészség alapjainak tudatosítása, az egészséges életmód iránti igény erősítése. A védekező szervezet működéseinek bemutatása. A tanulás, mint a környezethez való alkalmazkodás megismertetése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A szervezet belső állandóságát és az önazonosságot fenntartó és az azt fenyegető főbb hatások az emberi szervezet szintjén és a társas kapcsolatokban. A szabályozás és a vezérlés néhány formája az emberi szervezetben. <i>Lehetőségek a megvalósításra:</i> Szabályozó szerepű emberi hormon (inzulin), cukorbetegség. Vezérlő szerepű emberi hormon (növekedési hormon), a testméretet megszabó tényezők. Hormonok és érzelmek kapcsolata. A reflexek fölépítése (térdreflex). Az idegrendszer szabályozó működése egy konkrét példán (pl. a testhőmérséklet szabályozása) keresztül. Az idegrendszer működését befolyásoló hatások (alkohol, drogok, gyógyszerek). Fájdalom, fájdalomcsillapítás. Aktív és passzív, természetes és mesterséges immunitás. Védőoltások. Immunitás a mindennapokban: allergia, vércsoportok. Stressz és egészség, idegrendszer és immunitás kapcsolata. A tanulás alaptípusai az állatvilágban és az ember esetében. Az emlős állatcsoportok jellemzői (hierarchia). A társas kapcsolatok szerepe a főemlősök és az ember tanult viselkedéseiben: szülő-gyermek kapcsolat, kortárs csoportok, reklámok, függőséget okozó hatások. Segítőkészséget és agressziót kiváltó helyzetek. Tanult megküzdési stratégiák, tanult tehetetlenség. Az állati és az emberi kommunikáció jellemzői.		Magyar nyelv és irodalom: Érzelmek ábrázolása, kifejezése; verbális és nonverbális kommunikáció. Haza- és családszeretet, magány, vallás, lázadás stb. egyes irodalmi művekben. Osztályfőnöki: Az egyéni és csoportos agresszió példái. Csoportnormák. társas együttélés, devianciák.
Kulcsfogalmak	Szabályozás, visszacsatolás, hormon, reflexív, vegetatív központ,	

	immunitás, antigén, stressz, feltételes reflex, próba szerencse, bevésődés, utánzás, belátás, kulcsinger, motiváció, hierarchia, agresszió, segítségadás (altruizmus), szabálykövetés.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Állandóság és változatok – információ, szexualitás, az emberi élet szakaszai	Órakeret (4) (0) (0)
Előzetes tudás	A férfi- és női szervezet különbsége (anatómiai és genetikai).	
Fejlesztési feladatok	A látható jellegek és az öröklés kapcsolatának felismerése. A szexualitás genetikai szerepének megismerése. A nemi működések megismerése a családtervezés és az egészségmegőrzés szempontjából.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Az öröklött és „szerzett” tulajdonságok megkülönböztetése, az öröklődés és a nemiség kapcsolata. A nemi működések biológiai háttere emberben. A genetika és a szexualitás egészségügyi vonatkozásai. A genetikai információ megváltozásának lehetséges következményei. <i>Lehetőségek a megvalósításra:</i> Egy gén – egy jelleg kapcsolatok (Rh-vércsoport, öröklődő betegségek). A nemiség szerepe a genetikai információ újrakombinálódásában (az ivarsejtek sokfélesége, a testi sejtek genetikai azonossága). A genetikai információ megváltozása: mutációk. Mutációt okozó hatások (sugárzások, vegyületek). Genetikai szabályozás: szabályozott sejtosztódás (növekedés) és szabályozatlan osztódás (rákos góc). Rákkeltő tényezők, kerülésük. Az ember ivarszervei, biológiai funkciójuk. A hímivarsejt és a petesejt jellemzői. A női nemi ciklus szakaszai, a megtermékenyítés. Családtervezés. Beágyazódás, magzati élet. A magzat védelme. Az újszülött és a csecsemő világa. Nemi érés, öregedés, halál. Betegségek szűrése, betegjogok.		Matematika: valószínűség, gyakoriság, eloszlási görbe; kombinációk. Magyar nyelv és irodalom; osztályfőnöki: Szexualitás, családi élet. Identitás. Öregedés és halál, idős generáció.
Kulcsfogalmak	Gén, mutáció, mutagén és rákkeltő hatás, ivarsejt, ivarszerv, petefészkek, tüsző(repedés), menstruáció, megtermékenyülés, tüszőhormon, sárgatest hormon (progeszteron), tesztoszteron, beágyazódás, magzat.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Honnan hová? Csillagászati, földrajzi és biológiai evolúció Az ember társas viselkedése	Órakeret (3) (2) (7)
Előzetes tudás	Betegség és immunrendszer. Az öröklődés alapjai. Önzetlenség és agresszió. Atom, magfúzió, sebesség, gyorsulás, idő, körmozgás, bolygómozgás, tömegvonzás, kör, ellipszis.	
Fejlesztési feladatok	Különböző területek, jelenségkörök közötti kapcsolatok, összefüggések észrevétele, hasonlóságok, közös vonások felfedezése, megfogalmazása. Az idő- és térfogalom mélyítése, az időbeli tájékozódás fejlesztése a különböző léptékű folyamatok megismerése során.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok

BIOLÓGIA Haladás (fejlődés) és biológiai evolúció. Az evolúció darwini leírása. Közvetlen bizonyítékok (fossziliák) és biológiai, anatómiai érvek. A szelekció hatása (mesterséges, természetes). Ellenálló kórokozók terjedése. A biológiai evolúciónak az emberi társadalomra való közvetlen alkalmazásának veszélyei (szociáldarwinizmus, eugenika). Vitatott kérdések. (Az élet keletkezésének kérdése.) Az önzetlen viselkedés evolúciója. Az irányultság kérdése.) Technikai evolúció és a szokások evolúciója (divat, stílusok). Az emberi csoportokra jellemző társas viszonyok, a szabálykövetés és szabályteremtés példái. Az idegen csoportoktól való elkülönülés és az eltérő csoportok közti együttműködés biológiai háttere. FIZIKA A mikrovilágtól az univerzumig (utazás negyven nagyságrenden át). Az ember helye éppen a megismerhető világunk skálájának a közepén van. A csillagok fejlődése (a Hertzsprung-Russell-diagram). FÖLDRAJZ Az egyirányúság fölismerése és magyarázata csillagászati, földtani és biológiai folyamatokban. A csillagok fejlődésének főbb állomásai. A Naprendszer szerkezete, mérete, bolygók mozgása, mérete, típusai. A csillag, bolygó, üstökös, meteor megkülönböztetése. Szemléletes kép a táguló világegyetem elméletéről. A Föld felszínének története: a vulkáni működések, földrengések oka, következményei. Hegységképződés és -pusztulás. A földtörténet korbeosztása, a felszínfejlődés és az légkörfejlődés főbb eseményei		Magyar nyelv és irodalom: A haladáseszme különböző korokban; az ideológiák, mint a hatalmi rendszer alátámasztói. Az önzetlenség emberi példái. A tömegek viselkedését leíró irodalmi példák. Történelem: A járványok és a házasítás történelemformáló szerepe. Osztályfőnöki: Szokások, divat. A szabálykövetés és szabályszegés példái az irodalomban és a történelemben.
Kulcsfogalmak	Csillag, üstökös, meteor, bolygó, galaxis, csillagkép, Naprendszer, Univerzum, Föld-típusú bolygó, szupernóva, magmatizmus, vulkanizmus, forró pont, epicentrum, hipocentrum, szeizmográf, Richter-skála, gyűrődés, vetődés, tektogenezis, orogenezis, földtörténeti idők és korok, Pangea, Gondwana, hegységrendszerek, ősmasszívumok, ózonréteg.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az evolúció színpada és szereplői	Órakeret (4) (0) (2)
Előzetes tudás	Anyagforgalom az élő szervezetben. Gazdálkodás a Kárpát-medencében.	
Fejlesztési feladatok	Tapasztalat szerzése technológiai, társadalmi és ökológiai rendszerek elemzésében. Az egyéni vélemények megfogalmazása során az érvelés, bizonyítás igényének erősítése. Evolúciós, környezet- és természetvédelmi szempontok összekapcsolása, az ember természeti folyamatokban játszott szerepének kritikus vizsgálata. A fogyasztási szokásokkal kapcsolatos észszerű és felelős szemlélet	

	erősítésével törekvés a tudatos állampolgárrá nevelésre. A környezet szépsége, az emberi kultúrák fenntarthatósága és a benne élők testi-lelki egészsége közti összefüggések megjelenítése. Az alkalmazásra való törekvés kialakítása a fenntarthatóság és autonómia érdekében a háztartásokban és a kisközösségekben.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
BIOLÓGIA Az élőlények együttélését magyarázó feltételek, az ember szerepének elemzése. Környezet és egészség összefüggései, néhány lehetséges megoldási módszer értékelése. <i>Lehetőségek a megvalósításra:</i> Az élőlény-populációk elszaporodása és visszaszorulása. Populációs kölcsönhatások példákkal. A biológiai indikáció. Példák az életközösségekben zajló anyagkörforgásra (szén, nitrogén), az anyag és energiaforgalom összefüggésére. Táplálékpiramis (termelő, fogyasztó, lebontó szervezetek). Az ember hatása a földi élővilágra a történelem során. Önpusztító civilizációk és a természeti környezettel összhangban maradó gazdálkodási formák. A természeti környezet terhelése: fajok kiirtása, az élőhelyek beszűkítése és részekre szabdalása, szennyezőanyag-kibocsátás, fajok behurcolása, megtelepítése, talajerózió. Fajok, területek és a biológiai sokféleség védelme. A természetvédelem lehetőségei. Helyi környezeti probléma felismerése, információk gyűjtése. A környezeti kár fogalma, csökkentésének lehetőségei. Ökológiai lábnyom. A közlegelők tragédiája: a klasszikus gazdaságtan és kritikája. Az ökológiai krízis társadalmi-szemléleti hátterének fő tényezői (fogyasztás, városiasodás, fosszilis energia felhasználása, globalizáció). A Gaia-elmélet lényege. FIZIKA A kvantumbiológia szemlélete (a kvantum vörösbegy, a kvantum béka, a kvantum fa, a kvantum csiga) Jim Al-Khalili filmje. FÖLDRAJZ Az élőlények együttélését magyarázó feltételek, az ember szerepének elemzése. Környezet és egészség összefüggései, néhány lehetséges megoldási módszer értékelése. Az ember hatása a földi élővilágra a történelem során. Önpusztító civilizációk és a természeti környezettel összhangban maradó gazdálkodási formák. A természeti környezet terhelése: fajok kiirtása, az élőhelyek beszűkítése és részekre szabdalása, erdőirtás, szennyezőanyag-kibocsátás, talajerózió, vízszennyezés. A természetvédelem lehetőségei. Helyi környezeti probléma felismerése, információk gyűjtése. A környezeti kár fogalma, csökkentésének lehetőségei. Ökológiai lábnyom. A fenntarthatóság fogalma. Az ökológiai krízis társadalmi-szemléleti hátterének fő tényezői (fogyasztás, városiasodás, fosszilis energia felhasználása,	Osztályfőnöki: Természetvédelem: vadasparkok, nemzeti parkok. Nemzetközi szerződések.

globalizáció). A Gaia-elmélet lényege.	
Kulcsfogalmak	emisszió, imisszió, transzmisszió, savas esők, globális felmelegedés, ózonlyuk, ökológiai lábnyom, fenntarthatóság, Gaia-elmélet.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Projektmunka	Órakeret (4) (4) (4)
Előzetes tudás	Egyéni (tanulási) tapasztalatok; az elsajátított ismeretek.	
Fejlesztési feladatok	Projektek készítése, az ehhez szükséges képességek, kompetenciák fejlesztése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Részvétel egy szabadon választott témájú projekt tervezésében, megvalósításában és értékelésében; valamint a projekt eredményeinek bemutatásában. <i>Lehetőségek a megvalósításra</i> A diákok 4-6 fős csoportokban közösen dolgoznak egy szabadon választott komplex természettudományos probléma megoldásán. Ehhez projekttervet készítenek, felhasználják a tanórákon szerzett ismereteiket, de önálló ismeretszerzésre, sőt kisebb kutatások, vizsgálatok elemzésére is buzdíthatjuk őket. A projekt értékelésének lehetséges szempontjai lehetnek: komplexitás, az ok-okozati összefüggések felismerésére való törekvés, a problémamegoldás újszerűsége, a projektbeszámoló színvonala, egyedisége.		Minden tantárgy: a projekthez kapcsolható tartalmi elemek.
Kulcsfogalmak	Projekt, tervezés, külső és belső értékelés.	

A fejlesztés várt eredményei az évfolyam végén	A tanuló megfogalmazza, és konkrét példán fölismeri az egyszerű megfigyelés és a kísérlet közti különbséget. Érti a számszerűség jelentőségét a mérésekben, tud különböző módon ábrázolni és ábrákról leolvasni mérési adatokat. Tudja jellemezni a mozgásokat sebességükkel, gyorsulásukkal. Érti a térbeli tájékozódás geometriai módszereinek lényegét. Tud tájékozódni térképeken. Érti a tehetetlenség fogalmát, a gyorsulás formáit, okát. Kapcsolatot talál a tömeg és a súly között. Érti az energia, a munka, a hatásfok és a hő összefüggését. Ismeri az emberi szervezet működésének mechanikai hátterét. A mindennapokban tapasztalt jelenségeket meg tud magyarázni anyagi- és halmaztulajdonságokkal. Érti az éghajlat és az időjárás elemeinek fizikai hátterét, összefüggését hazánk természeti képével, gazdálkodásával. A tanuló értelmezi és ábrázolja a természetben megfigyelhető arányokat, ismer példákat vizsgálatuk módjára. Kapcsolatba hozza az anyagok szerkezetét tulajdonságaikkal, felhasználásukkal. Érti az elektromosság és mágnesesség alapjait, az áram mágneses, valamint a mágneses tér változásának elektromos hatását. Érti az emberi szervezetben átvihető anyag és energia szerepét, összefüggését egészségünkkel, az élőlények egymásra utaltságát. Magyarázza a biológiai rendszerek belső rendjét a szabályozás és vezérlés segítségével. Érti az alkalmazkodás szerepét az egyéni és társas

	viselkedésben. Tisztában van a radioaktivitás okával és élettani hatásával, az atomenergia felszabadulásának módjaival és lehetőségeivel, környezeti hatásaival. A tanuló tudja értelmezni a tulajdonságok öröklődését családfán. Áttekintése van a genetikai információról, a génműködés szabályozottságáról, egyirányú változásairól (egyedfejlődés) és zavarairól. Ismeri a nemek kromoszómális meghatározottságát, a nemi ciklusok és a családtervezés hormonális-élettani hátterét. Ismer nagy léptékű, egyirányú változásokat az élő és élettelen természetben, látja ezek bizonyítékait, okait. Ismer az élőlény-populációk létszámát és változatosságát csökkentő és növelő tényezőket, az élőlények önszabályozó közösségeinek fölépítését. Tud példákat bemutatni az ember környezetfüggésére és környezet-átalakító szerepére.

KÖTELEZŐEN VÁLASZTHATÓ TÁRGYAK 11-12. ÉVFOLYAM

Magyar nyelv és irodalom 11., heti 1 óra

Szövegértés

1. Bevezetés, az érettségi követelmények ismertetése
2. A szövegben szereplő szavak, kifejezések jelentésének megértése
A szövegben szereplő információk, tények, adatok, megállapítások visszakeresése
3. A szöveg érveinek, érvrendszerének azonosítása, értelmezése
4. A szövegegész felépítésének, szerkezetének, logikai és tartalmi összefüggéseinek vizsgálata
5. A szöveg nyelvtani, stilisztikai, kommunikációs, műfaji és pragmatikai jellemzői
6. Reflektálás a szövegre
7. Számonkérés
8. Dolgozatjavítás, értékelés

Szövegalkotás

Érvelés írása az érettségin

9. Az érvelési feladat értelmezése, anyaggyűjtés jegyzeteléssel, grafikai szervezőkkel
10. Elrendezés – a vázlat elkészítése
11. Megfogalmazás
12. Ellenőrzés
13. Számonkérés
14. Dolgozat javítása, értékelése

Gyakorlati szövegek írása az érettségin

15. A feladat értelmezése és ötletgyűjtés
16. Vázlatírás
17. Megfogalmazás, önellenőrzés
18. Hivatalos levelek (pl. panaszos levél)
19. Motivációs levél
20. Kérvény

21. A feladat értelmezése és anyaggyűjtés
22. Vázlatírás és megfogalmazás
23. Hozzászólás, felszólalás, vitaindító
24. Ajánlás, méltatás
25. Számonkérés
26. Dolgozat javítása, értékelése

Műértelmezés

27. Egy mű (vagy műrészlet) problémaközpontú, értelmező bemutatása
28. Két mű (vagy műrészlet) adott szempontú összehasonlító értelmezése
29. A feladat értelmezése
30. Anyaggyűjtés
31. Az anyag elrendezése
32. A megfogalmazás
33. Önellenzés
34. Számonkérés
35. Dolgozat javítása
36. Éves munka értékelése

Magyar nyelv és irodalom 12., heti 1 óra

I. A szóbeli érettségi tételek kidolgozásának szempontjai (4 óra)

- 1-2. A tételkidolgozás szempontjai
- 3-4. Mintatételek

II. Szövegértési ismeretek felelevenítése (5 óra)

5. Gyakorlás
6. Gyakorlás
7. Gyakorlás
8. Szövegértés dolgozat
9. Dolgozat javítása, értékelése

III. Érvéles és gyakorlati szövegalkotás (5 óra)

10. Gyakorlás
11. Gyakorlás
12. Gyakorlás
13. Érvéles/ gyakorlati szöveg alkotása - dolgozat
14. Dolgozat javítása, értékelése

IV. Műértelmezés (18 óra)

- 15-20. Egy mű (vagy műrészlet) problémaközpontú, értelmező bemutatása
- 21-26. Egy mű (vagy műrészlet) problémaközpontú, értelmező bemutatása
- 27-28. A műértelmező dolgozat megfogalmazása
- 29-30. Műértelmező dolgozat írása
31. Dolgozat javítása, értékelése
32. Az éves munka értékelése

Matematika 11., heti 1 óra

heti 1 óra, évi 36 óra

Kombinatorika

(2 óra)

Hatvány, gyök, logaritmus	(5 óra)
Függvények	(2 óra)
Egyenletek, egyenlőtlenségek, szöveges feladatok	(12 óra)
Elemi geometria	(8 óra)
Vektorok, koordináta geometria	(4 óra)
Statisztika, valószínűség számítás	(3 óra)

Matematika 12., heti 1 óra

heti 1 óra, évi 31 óra

Sorozatok	(6 óra)
Térfogat és felszínszámítás	(8 óra)
Logikai feladatok	(2 óra)
Érettségi feladatok gyakorlása	(15 óra)

Történelem 11., heti 1 óra

1. Érettségi követelmények ismertetése
- 2-5. A 9-10. évfolyam anyagának áttekintése, rendszerezése
- 6-9. Térképhasználat gyakorlása
- 10-11. Rövid választ igénylő feladatok gyakorlása
12. Számonkérés a 9. évfolyam érettségi témaköreiből
- 13-14. Rövid választ igénylő feladatok gyakorlása
15. Számonkérés a 10. évfolyam érettségi témaköreiből
16. Az esszéírás módszertana
- 17-18. Esszéírás – az ókor témakörei
- 19-20. Esszéírás- az egyetemes történelem (középkor) témakörei
- 21-22. Esszéírás – a középkori magyar állam témakörei
23. Számonkérés
- 23-25. Esszéírás – egyetemes történelem (kora újkor)
- 26-27. Esszéírás – Magyarország a kora újkorban
- 28-29. Esszéírás – nemzetállamok kora
- 30-31. Esszéírás – reformkor és forradalom Magyarországon
32. Számonkérés
- 33-35. Az aktuális tanév írásbeli érettségi feladatainak feldolgozása
36. Éves munka értékelése

Történelem 12., heti 1 óra

- 1-2. A szóbeli érettségi tételek felépítésének szempontjai, mintatételek
- 3-4. Rövid választ igénylő feladatok gyakorlása
5. Számonkérés a 11. évfolyam érettségi témaköreiből
- 6-7. Rövid választ igénylő feladatok gyakorlása
8. Számonkérés az egyetemes jelenkor témaköreiből
- 9-10. Esszéírás – dualizmus kora
- 11-12. Esszéírás – a világháború kora
- 13-14. Esszéírás – Magyarország a világháborúk korában
15. Számonkérés
- 16-17. Gazdaság, gazdaságpolitika, anyagi kultúra, pénzügyi és gazdasági ismeretek témakörből szóbeli számonkérés
- 18-19. Népeség, település, életmód témakörből szóbeli számonkérés

- 20-21. Egyén, közösség, társadalom, munkaügyi ismeretek témakörből szóbeli számonkérés
- 22-23. Politikai berendezkedések a modern korban témakörből szóbeli számonkérés
- 24-25. Politikai intézmények, eszmék, ideológiák témakörből szóbeli számonkérés
- 26-27. Nemzetközi konfliktusok és együttműködés témakörből szóbeli számonkérés
- 28-31. Korábbi évek írásbeli érettségi feladatainak gyakorlása
- 32. Éves munka értékelése

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

A magyar nyelv és irodalom tantárgy tanítás és tanulása különösen alkalmas a társadalom közösen vallott értékeinek közvetítésére. Tartalommal tölti meg és erősíti a nyelvi és kulturális identitást, a nemzeti önazonosságot, felkelti a megnyilatkozás iránti igényt, erősíti az etikai és erkölcsi ítélőképességet, elősegíti más kultúrák megismerését.

Az anyanyelvi nevelés alapvető feladata a nyelv, mint változó rendszer megismerése, illetve a nyelvi kompetencia fejlesztése annak érdekében, hogy a tanulók életkoruknak megfelelő szinten birtokolják a szóbeli és írásbeli kommunikáció eszköztárát, képessé váljanak azok funkcionális elemzésére, gyakorlati alkalmazására. Így segítve és megalapozva a tanulók önálló ismeretszerzését, tanulását, valamint a velük szoros összefüggésben levő differenciált gondolkodást, az élethosszig tartó tanulás képességét és igényét. A tanuló folyamatosan fejlődő szövegértési és -alkotási tudása teszi lehetővé, hogy önállóan, illetve másokkal együttműködve képes legyen a verbális és nem verbális kommunikáció kódjainak, kapcsolatainak, tényezőinek azonosítására, tudatos alkalmazására, a különböző szövegek megértésére, elemzésére, kritikai feldolgozására. Mindezek birtokában alkalmassá válik a másodlagos, átvitt kifejezésmódból adódó jelentések felismerésére, reflexiójára és arra, hogy saját szövegek alkotása során maga is éljen velük. A szövegek önálló megalkotásában képes megfelelni a beszédhelyzetet, a hallgatóságot figyelembe vevő, az alkotói szándékból, az olvasók igényeiből, továbbá a különféle szövegműfajok normáiból fakadó erkölcsi, esztétikai és kulturális elvárásoknak.

Az anyanyelvi nevelés további feladata, hogy tudatosítsa a diákokban: a nyelv változó, fejlődő rendszer, eszközszerű használata elengedhetetlen a világról való tudás megszerzéséhez és a hatékony kifejezőképesség fejlesztéséhez. A nyelvi rendszer nem értelmezhető a beszélőtől független létező jelenséggént, a nyelvi jelentés a nyelv szóbeli és írásos működése során jön létre. Feladata továbbá, hogy tudatosítsa és rendszerezze a korábban megszerzett tudást a nyelv társas, társadalmi szerepéről, a nyelv és gondolkodás viszonyáról, az anyanyelv jelenbeli és múltbeli változásairól, más nyelvekkel való azonosságairól és különbözőségeiről.

A magyar nyelv és irodalom tantárgy a tartósan elfogadott értékekkel szerves egységben, párhuzamosan közvetíti a jelenben alakuló, változó nyelvi és irodalmi kultúrát. Tartalommal tölti meg és erősíti a nyelvi és kulturális identitást, felkelti a minőségi megnyilatkozás iránti igényt, erősíti az etikai, erkölcsi ítélőképességet, elősegíti más kultúrák megismerését. E feladatát a magyar nyelv és irodalomtanítás akkor tölti be, ha hiteles kérdések és válaszok megfogalmazásával, motiváló befogadási, kifejezési helyzetek teremtésével reagál a diákok mindennapi életvilágára, önkifejezési, értelmezési problémáira és érzelmi-gondolati felismeréseire egyaránt.

A jelentős művek szembesítik a befogadót az élet alapvető kérdéseivel, biztosítva a kultúra folytonosságát, folyamatos megújulását. Segítenek az emberi és társadalmi problémák megértésében, átélésében, a saját és más kultúrák megismerésében, az én és a másik közötti különbség megfogalmazásában, tisztelésében. Az irodalmi alkotások fejlesztik az emlékezetet, az élmények feldolgozásának és megőrzésének képességét, hozzájárulnak ahhoz, hogy a diákokban megteremtődjék a hagyomány elfogadásának és alakításának párhuzamos igénye.

A fenti célok mellett az irodalmi nevelés kitüntetett feladata az olvasási kedv felkeltése és megerősítése, az irodalomnak mint művészetnek, mint az emberi kommunikáció sajátos formájának megszerettetése, közlésformáinak, kifejezési módjainak élményteremtő megismertetése. Az így megszerzett tudás lehetőséget teremt az ön- és emberismeret, a képzelet, a kreativitás és a kritikai gondolkodás fejlesztésére, miközben a tanulók megismerik a sokoldalú és többjelentésű hagyomány fogalmát, a nyelvi és művészi konvenciókat. Az irodalomtanítás feladata, hogy a művészet hatása révén kreatív érzelmeket, gondolatokat, intenzív élményeket közvetítsen, a megbeszélés, a szóbeli és írásbeli szövegalkotás révén pedig az önkifejezés és a másik meghallgatásának társas élményéhez juttassa a diákokat. Átélnhetnek, megismerhetnek, sőt saját élményeiken, reflexióikon átszűrve meg is érthetnek olyan élethelyzeteket, érzelmeket, döntési szituációkat, erkölcsi dilemmákat, megoldási mintákat, magatartásformákat, értékeket, eszméket és gondolatokat, amelyek a saját életükben is érvényesíthetők. Együttérzővé válhatnak más magatartások, életformák, szociális helyzetek, gondolatmenetek, világlátások, meggyőződések iránt. Megszerezhetik azt a műveltségi anyagot, amely a magyar és az európai kultúra hivatkozási alapja.

A magyar nyelv és irodalom tantárgy révén közvetített tudás konstruálásában, a fogalmi műveltség felépítésében folyamatos tevékenység a fogalmi gondolkodás fejlesztése. (Ahogyan a kerettanterv részletes tartalmi kidolgozása is jelzi, a magyar nyelv és irodalom műveltségterület, tantárgy is – a témakörökhöz, témákhoz rendelt fogalmak közlésével – felépítette a maga sajátos fogalomrendszerét.) A fogalomrendszer lehetővé teszi, illetve alapul szolgál a nyelvi, irodalmi jelenségek, tények, mintázatba rendezéséhez. A fogalmakkal kapcsolatos tudás folyamatos bővítése és elmélyítése az értelmes tanulás egyik összetevője.

A magyar nyelv és irodalom műveltségterület tartalmi hozzájárulnak a tanulók lelki-érzelmi nevelődéshez. Ez pedig, különösen a pszichoszomatikus problémákra érzékeny serdülőkorban, támogatja a testi-lelki egészség megőrzését, fenntartását. Az irodalmi olvasmányok, élmények belső tartalékok is, fejlesztik az önismeretet, a valóságismeretet, összességükben az élet értékét sugallják. A tantárgyunk tehát nem a kevésbé a konkrét egészségfejlesztési ismeretekkel, inkább az egészségmegőrzéshez szükséges attitűdök kialakításával járulhat hozzá a mindenkor ifjú nemzedékek jóllétéhez. Az emberi kapcsolatokat mikrotörténeteinek, a kapcsolatok szociális tartalmainak érzékelése, felfogása, értékelése fejleszti a szociális érzékenységet, az irodalmi művek révén megismert különféle alakokat, magatartásformák pedig támogatják az erkölcsi ítélőképességet. Az értékkeresés az értékválság folyamatának megfigyelése, értelmezése módját az empátia, az önismeret és az erkölcsi tudatosság elmélyítéséhez. A nyelvi, irodalmi tanulmányaik révén a tanulók képessé válnak annak bemutatására, másokkal való megosztására, hogyan hordozzák és fejezik ki a magyar és a világirodalom alkotói különböző korok és emberek tapasztalatit, élményeit, gondolatait, erkölcsi megfontolásait. Mindezzel hatékonyan támogatja nyelvi és kulturális identitásuk alakulását, megerősödését. Az irodalmi alkotásokban fölmutatott változatos emberi életsorsok növelik a valóságismeretet, több szempontból elemezhető modelleket mutatnak, hozzásegítve a diákokat sokféle emberi életút, életpálya megismeréséhez, ezáltal is támogatva a saját életükkel, további tanulmányaikkal, pályaválasztásukkal kapcsolatos felelős döntéseiket.

A magyar nyelv és irodalomtanítás sajátos célja természetesen az is, hogy a tanulók éljenek meg, szerezzenek tapasztalatot különböző tevékenységekben, az egyéni feladatvállalásban, anyaggyűjtésben és előadásban, a kooperatív tanulás helyzeteiben (pármunkában, csoportmunkában), dramatikus játékban, különböző szövegértelmezési eljárások alkalmazásában. Mindez jelentősen fejleszti tanulási képességeiket, ezáltal támogatja középiskolai tanulmányaik sikerességét is. Szövegértési és szövegalkotási tudásuk alkalmazása minden tantárgyban érvényes és alkalmazható. A fenntarthatóságra és környezettudatosságra nevelés természetes terepe a szövegértő olvasás fejlesztéséhez

felkínált, ebben alkalmazott szöveganyag, elsősorban az ismeretterjesztő és a dokumentum típusú szövegek feldolgozása révén. Érdemes tehát e szövegtípusok közül a környezeti hatásokkal, az ökológiával, a környezet és a társadalom viszonyával foglalkozókat előnyben részesíteni. Az érvelés, a vita tanításában-tanulásában is van motiváló ereje, ha ilyen osztályszadalmi érdekeltségű, ugyanakkor az egyén mindennapjaiban is releváns témákat érintünk. Az irodalmi olvasmányok ember és természet sokféle viszonyát mutatják fel, ezek megbeszélése, tanulmányozása hozzásegíthet a természeti és a teremtett környezethez való tudatos viszony kialakításához. A kritikus fogyasztói magatartásra való nevelés természetes területe a szövegértés. Több nyelvi témakör kínál módot például a reklámyelv, a reklámhatás kritikus nyelvi elemzésére, az információk helyes értékelésére, a manipuláció felismerésére. Mindebben számíthatunk a tanulók önálló anyaggyűjtésére, kiselőadásaira, prezentációira. A magyar nyelv és irodalom tantárgy alkalmas arra, hogy a kulturális fogyasztás területén is igényt teremtsen.

A tantárgy azzal is számol, hogy az elektronikus információhordozók, a világháló térhódításának és napi használatának közegében működik. E kihívás ugyanis jelentős erővel alakítja az anyanyelvi kultúrát és hat az irodalomolvasás szellemi jelentőségére. A digitális kultúrát és a hatékony önálló tanulást egyaránt fejlesztik az önálló adatgyűjtés módszerei, a könyvtári szolgáltatások, katalógusok, bibliográfiák használata mellett az internet kínálta lehetőségek alkalmazása. A tantárgy kínálta lehetőség és feladat is egyúttal a megfelelő információk kiválasztása, rendszerezése, egyszerűbb bibliográfia, forrásjegyzék összeállítása, az információfeldolgozás, az idézés technikai szabályainak, etikai normáinak ismerete és alkalmazása.

A tanterv a vizsgakövetelmények témaköreit is figyelembe véve tartalmazza a tananyagot (Életművek, Portrék, Látásmódok, Világirodalom, Kortárs irodalom, Színház és dráma, Irodalom és kultúra) – a tanárnak szabad kezét biztosítva az egyes anyagrészek sorrendjének megállapításához. A felsorolt ismeretek és fejlesztési követelmények közül a szaktanár szabadon választhat. A tanmenetet a tanítási program tartalmazza.

A magyar nyelv és irodalom tantárgy rendelkezésére álló óraszám 90%-át a kerettanterv a következőképpen kezeli: 9. évfolyamon heti 2 nyelvtan és 2 irodalomórával, 10-12. évfolyamokon pedig heti 1 nyelvtan és 3 irodalomórával számol. Így a jelzett 90%-os aránnyal a kerettanterv a 9-10. évfolyamon összesen 260 órát, a 11-12. évfolyamon pedig összesen 242 órát fed le.

9–10. évfolyam

A magyar nyelvi tanulmányok, a nyelvvel és a nyelv megismerésével kapcsolatos tevékenységek célja a tanulók szövegértési technikáinak, szókincsének, befogadói érzékenységének, fogalomértésének és fogalomhasználatának bővítése, fejlesztése. Kiemelt cél továbbá az anyanyelvű írásbeliség normáinak alkalmazása, olvasható írás, biztos, problémaérzékeny helyesírás. Elvárt az olvasási és szövegértési képességek folyamatos differenciálása és mélyítése; az értő hangos és néma olvasás, amely magában foglalja a különféle nyelvi szintek jelenségeinek felismerését, azonosítását, jelentésadó és jelentésmódosító szerepükre való reflexiót, a megértés szóbeli és írásbeli alkalmazását az elemi feladatmegoldástól a beszélgetésen át az önálló írásműig. Az anyanyelvi képzés kiemelt területe különféle hosszúságú, bonyolultságú, műfajú, rendeltetésű (pl. szépirodalmi, dokumentum- és ismeretterjesztő) különféle hordozókon közzétett szövegek olvasása, illetve megértésének, értelmezésének fejlesztése. A szövegalkotási képesség fejlesztésével összefüggő, azt megelőző, illetve kísérő feladat az önálló jegyzet és vázlatkészítés fejlesztése, az olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos saját vélemény megfogalmaztatása szóban és írásban.

A kulturált nyelvi magatartás kialakítása feltételezi az önkifejezéshez és a társas-társadalmi párbeszédhez szükséges szóbeli nyelvi képességek fejlesztését. Átfogó cél a

beszédpartnerekhez alkalmazkodó, a beszédhelyzetnek megfelelő nyelvi magatartás kialakítása, hangzó szövegek verbális és nem verbális kódjainak megértése és értelmezése, a hangzó szöveg különféle kommunikációs helyzetekben, beszédszándékokkal és célokkal, a beszédpartnerek kommunikációs szándékának, nem nyelvi jeleinek felismerése, azonosítása.

Elvárt feladat a mai magyar nyelv árnyalt és igényes használatához szükséges nyelvi, nyelvtani ismeret továbbépítése, fejlesztése; felkészítés a nyelvtani ismereteik önállóan alkalmazására a nyelvi-nyelvhasználati jelenségek megközelítésében. Cél az önálló kézikönyvhasználat mellett a biztos helyesírású szövegek megírása. A nyelvi tudatosság fejlesztésének része, hogy a tanuló képessé váljon szövegformálási, szövegszerkesztési és helyesírási problémák megnevezésére a hibák önálló javítására.

A magyar nyelvi fejlesztés és ismeretanyag tartalmazza szakmai-tudományos, publicisztikai, közéleti, szépirodalmi szövegek földolgozását, értelmezését, értékelését jelentéstani és stilisztikai szempontok érvényesítésével (pl. szinonimitás, többértelműség, konkrét és átvitt jelentés; szóképek, alakzatok, hangszimbolika, jóhangzás). A szövegek feldolgozásának célja az analízáló, jelentésfeltáró és a szöveget egybelátó (holisztikus) szövegelemzési eljárások alkalmazása, a fent mondottakkal egybehangzóan szakmai-tudományos, ismeretterjesztő, publicisztikai, közéleti szövegek jelentésének értelmezésében. Cél a szövegelemzés már ismert módszereinek gazdagítása a stilisztikai és szövegtani ismeretek alkalmazásával. E tevékenységekhez járul a szöveg vizuális összetevőinek értelmezése különféle digitális, informatikai alapú műfajokban. A szövegértés fejlesztése eljut oda, hogy a tanuló kritikai és kreatív olvasással képes szakmai-tudományos, publicisztikai – írott, audiovizuális, digitális környezetben megjelenő – szövegek, metaforikus, metonimikus jelentésének feltárására, értelmezésére, manipulációs szándékok, technikák felfedezésére, szépirodalmi, szakmai, publicisztikai szóbeli és írásos szövegek értékelésében a szerkezeti és stílári egység, a vizuális megformáltság, a kifejtettség és információs gazdagság fölismérésére, értékelésére. Ismeri hivatalos írásművek (meghatalmazás, elismervény, jegyzőkönyv, szakmai önéletrajz) jellemzőit, és képes önálló (kézi és digitális) szövegalkotásra e műfajokban. Képes a konnotatív jelentések felfedezésével a szépirodalmi művek üzenetének teljesebb megértésére.

Az irodalomtanítás feladata – szoros együttműködésben az anyanyelvi képzéssel – az olvasott, feldolgozott irodalmi művek érzelmi, gondolati befogadásának támogatása, a művek műfaji természetének megfelelő szöveg-feldolgozási eljárások megismerése, alkalmazása (pl. a kontextus, a téma, a műfaj megállapítása, jelentésrétegek feltárása). E szövegfeldolgozási eljárások keretében különböző műfajú és hangnemű lírai alkotások értelmezése, költői képek, alakzatok, szókinszbeli és mondattani jellegzetességek jelentésteremtő szerepének megértését elősegítő elemző-értelmező tevékenységek, a költői nyelvhasználat összetettségének felismertetése, a grammatikai eszközök funkciójának tudatosítása.

A 9–10. évfolyam továbbfejleszti a narratív és a dráma műneméhez tartozó művek megértését, melynek része az epikus és a drámai történetmondás, idő-, tér- és cselekményszervezés, illetve jellemalkotás közötti különbségek megfigyelése, a drámai közlésmód jellemző szövegtípusainak felismertetése különböző szövegfeldolgozási eljárásokkal, kreatív tevékenységekkel. Mind a művek hatásának, mind mélyebb megértésének feltétele az előreutalások, késleltetések és az elbeszélő művek motivikus-metaforikus szintjének értelmezése, továbbá a művekben megjelenített értékek, erkölcsi kérdések, motivációk, magatartásformák megbeszélése, értelmezése, megvitatása.

Az irodalmi műveltség épüléséhez hozzájárul, ha a tanulók képessé válnak az olvasott, különböző korú és világlátású művekben megjelenített témák, élethelyzetek, motívumok, formai megoldások közötti kapcsolódási pontok azonosítására, megértésére, a megismert korszakok, művek máig tartó kulturális, irodalmi hatásának megértésére, konkrét példák felidézésére. Kíváncsi, hogy tudásukat alkalmazni tudják, például szövegek kapcsolatának és

különbségének felismerésében, értelmezésében (pl. tematikus, motivikus kapcsolatok, utalások, nem irodalmi és irodalmi szövegek, tények és vélemények összevetése. A gondolkodási képességet, az önkifejezést, a kreativitást fejlesztő feladathelyzet a megismert formák és stilisztikai, nyelvi sajátosságok alkalmazása a mindennapi történetmondásban, a kreatív írásban.

A tanulási képesség fejlesztéséhez, az önállóság növeléséhez járul hozzá a felkészítés egy-egy nagyobb anyaggyűjtést, önálló munkát igénylő, terjedelmesebb szöveg (pl. beszámoló, ismertetés, esszé, egyszerűbb értekezés) írására; verbális és nem verbális (hangzó és képi) információk célszerű gyűjtésére, szelekciójára, rendszerezésére, kritikájára és felhasználására. Mind a magyar nyelv, mind az irodalomtanítás feladata az információ-felhasználás normáinak (pl. a források megjelölését, idézést) közvetítése. Elvárható önálló műelemzés készítése adott szempont/ok szerint.

Magyar nyelv
9. évfolyam
évi 72 óra

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Kommunikáció, tömegkommunikáció	Órakeret 15 óra
Előzetes tudás	Mindennapi kommunikációs helyzetekben való megnyilvánulás, törekvés az érthető, kifejező beszédre. A beszéd zenei eszközei, nem verbális kommunikáció. Szóbeli szövegek megértése, reprodukálása, utasítások megfelelő követése, a kommunikációs partner szóbeli közlésének megértése. Az alapvető kommunikációs kapcsolatfelvételi formák ismerete és alkalmazása: köszönés, bemutatkozás, megszólítás, kérdezés, kérés stb.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A hallott szöveg megértésének fejlesztése (üzenet, szándék, hatás). A szövegértési és szövegalkotási készségek fejlesztése annak érdekében, hogy önállóan, illetve másokkal együttműködve a tanuló képes legyen a verbális és nem verbális kommunikáció kódjainak, kapcsolatainak, tényezőinek azonosítására, tudatos alkalmazására, a különböző szövegek megértésére, elemzésére, illetve kritikai feldolgozására a kommunikációs helyzet tér, idő és résztvevői szerepeinek (kontextus) megfelelően.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A beszédhelyzetnek megfelelő adekvát nyelvhasználat: szövegszerkesztés élőszóban, szó- és beszédfordulatok, kommunikációs helyzetek a kommunikációs helyzet tér, idő és résztvevői szerepek (kontextus) megfigyelése. A kommunikációt kísérő nem nyelvi jelek lehetőségeinek és korlátainak megtapasztalása: az élőszó zenei kifejezőeszközei, nonverbális kommunikáció. A testbeszéd, a térszabályozás szerepének ismerete, tudatos alkalmazása különféle kommunikációs helyzetekben; dekódolása a hétköznapi kommunikációs helyzetekben és a tömegkommunikációban. A különféle kommunikációs helyzetekben elhangzó üzenetek céljának dekódolása, az üzenetek manipulatív szándékának felismerése. A személyközi kommunikációs helyzetek megfigyelése, a kommunikáció folyamatának elemzése a tanult szakkifejezések alkalmazásával. A kommunikáció típusainak, jellemzőinek megismerése: személyes, csoportos, nyilvános és tömegkommunikáció. A tömegkommunikáció jellemzői, funkciói, megjelenési formái, nyelvi és képi kifejezési formái. Néhány tömegkommunikációs műfaj megismerése.		Mozgóképkultúra és médiaismeret: médiaműfajok és jellemzőik; médiatudatosság. a média társadalmi hatása. Dráma és tánc: beszédhelyzetek, dramatikus játékok. Vizuális kultúra: A vizuális kommunikáció különböző formái; megkülönböztetés, értelmezés.

Az új „szóbeliség” (skype, chat) jelenségei és jellemzői.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Kommunikáció, kommunikációs tényező (adó, vevő, kód, csatorna, üzenet, kapcsolat, kontextus, a világról való tudás). Kommunikációs cél és funkció (tájékoztató, felhívó, kifejező, metanyelvi, esztétikai szerep, kapcsolatfelvétel, -fenntartás, -zárás), nem nyelvi jel (tekintet, mimika, gesztus, testtartás, térköz, emblémák), tömegkommunikáció. Tájékoztató műfaj (hír, közlemény, tudósítás, riport, interjú). Véleményközlő műfaj (kommentár, glossza, jegyzet, olvasói levél, ismertetés, ajánlás).

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvi szintek, a nyelv grammatikai jellemzői	Órakeret 22 óra
Előzetes tudás	Hangtani, alaktani, szótani, szó szerkezet és mondatnyelvi ismeretek és azok megfelelő használata az írott és szóbeli szövegalkotás folyamatában.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A nyelvi szintek elemző áttekintése révén az analitikus gondolkodás, a nyelvi tudatosság fejlesztése. A nyelvi elemek értő, elemző használatának fejlesztése. A mondat szó szerinti és pragmatikai jelentésének felismerése, az elsődleges és másodlagos jelentés megkülönböztetése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Hangtani ismeretek: a magyar hangállomány ismerete, magánhangzók és mássalhangzók rendszere, a hangok alapvető képzési, ejtési jellemzői. A hangkapcsolódási szabályosságok típusai és a helyesírás összefüggése. A magyar hangrendszer nyelvjárási eltéréseinek megfigyelése, valamint egy tanult idegen nyelvi hangrendszerrel történő összehasonlítás. Alaktani sajátosságok: a szótó, a szóelemek szerepe és funkciója, kapcsolódási szabályaik. A szavak szófaji rendszerbe sorolásának kritériumai, hagyományai, egy lehetséges szófaji rendszer megismerése. A szó szerkezet fogalma, a szintagmák típusai, szerepük a mondat felépítésében, mondatbeli viszonyaik, a vonzatok. A mondatrészek fogalma, fajtái, felismerésük mondatban, helyes használatuk a mondatok felépítésében. A mondat fogalma, a mondat szerkesztettség és mondatfajta szerinti típusai, az egyszerű és összetett mondatok típusainak felismerése, elemzése, a helyes mondat szerkesztés a gyakorlatban. A magyar nyelv szerkezetének összehasonlítása a tanult idegen nyelv hangtanával, alaktani szerkezetével, szóalkotási módjaival, mondat szerkezetével. A nyelvi szintek elemzéséről, rendszeréről tanultak fogalmi szintű megnevezése, rendszerező áttekintése.		Idegen nyelvek: a tanult idegen nyelv hangtana, alaktani szerkezete, szóalkotási módjai, mondat szerkezet.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Hang, fonéma, hangtörvény, szóelem (morféma): szabad és kötött morféma, szótó, képző, jel, rag. Szófaj: alapszófaj, viszonyzó, mondatzó. Szó szerkezet (szintagma): alárendelő, mellérendelő szintagma. Mondatrész: alany, állítmány, tárgy, határozó, jelző. Vonzat. Mondat, a mondat szerkesztettsége, mondatfajta; egyszerű mondat, összetett mondat.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Szövegértés, szövegalkotás	Órakeret 9 óra

Előzetes tudás	A tanult szóbeli, írott és elektronikus szövegtípusok és jellemzőik. Olvasási stratégiák és azok adekvát alkalmazása különböző típusú és műfajú szövegek feldolgozásában, nyomtatott és elektronikus adathordozókon. A szöveg információinak és gondolatainak értelmezése és értékelése. A szövegalkotás lépései, az anyaggyűjtés technikák.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A szöveg tartalmának, céljának megfelelő jegyzetelési technika kialakítása. A társalgás általános szerkezetének, szabályszerűségének megfigyelése. A leggyakoribb hivatalos szövegtípusok szerkezetének, formájának megismertetése, tárgyyszerű és funkcionális hivatalos szövegek alkotásának képessége. Az esszéírás technikájának megismerése és alkalmazása különböző témájú és típusú esszé írásakor. A kritikai gondolkodás és a felelősségérzet fejlesztése elektronikus, internetes szövegtípusok hitelességének, megbízhatóságának vizsgálata, az internetes szövegek adta nyilvánosság etikai, jogi kérdéseinek értelmezése során.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	
Kapcsolódási pontok	
Önálló szövegfeldolgozás a szövegbefogadás céljának megfelelő olvasási stratégia és szöveg-feldolgozási mód megválasztásával. A szöveg és kép összefüggése. Hatékony jegyzetelési és vázlatírási technikák megismerése, adekvát alkalmazásuk. Különböző magánjellegű és hivatalos szövegek szerkezetének, jellemzőinek megismerése, hivatalos szövegek alkotásának képessége. Szövegátalakító gyakorlatok szempontváltással, a kommunikációs célnak megfelelően: adott szempontok és terjedelem szerinti szövegtömörítés, szövegbővítés. Az anyaggyűjtés módjai írott és nem írott források felhasználásával, az idézés szabályai. Önálló, több forrástípusra is kiterő könyvtári anyaggyűjtés (katalógus- és adatbázis-használat, forráskiválasztás, visszakeresést biztosító jegyzetelés) és az információk feladatnak megfelelő alkotó és etikus felhasználása. Pontos forrásmegjelölés. Az esszé típusai, jellemzői, az esszéírás folyamata. A tanulmány, az értekezés jellemzői, kidolgozásának állomásai. Néhány, gyakoribb internetes szöveg szerkezetének, megjelenésének, közlési szándékának megfigyelése, a tapasztalatok felhasználása a szövegbefogadáskor, az internetes szövegek nyilvánosságának kérdése, etikája. Internetes szövegalkotási gyakorlatok (pl. szöveges adatbázis, forrásjegyzék összeállítása, fórum, blogbejegyzés írása).	Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: különböző típusú források feldolgozása; esszéírás. Valamennyi tantárgy: vázlatírás, jegyzetelés. Informatika: információkezelés, forrásfelhasználás, hivatkozás, szöveges adatbázis, az internethasználat jogi, etikai kérdései.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Hivatalos levél, kérvény, önéletrajz, motivációs levél, meghatalmazás, elismervény. Esszé, értekezés, tanulmány.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Helyesírási ismeretek	Órakeret 14 óra
Előzetes tudás	Helyesírási alapelvek felismerése, használata, írásjelek adekvát használata, helyesírási szótárak ismerete és használata a gyakorlatban.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A nyelvi normaérzék, a normakövető írás fejlesztése. A helyesírás rendszerszerűségének megismertetése. A hibajavítási képesség és az önkorrektúra fejlesztése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A helyesírás alapelvei, megismert főbb szabályszerűségei.		Minden tantárgy:

A szöveg központosításának szabályai, használata, az írásjelek funkciója. Szövegelemzési gyakorlatok a központosítás szerepének tanulmányozására. Helyesírási gyakorlatok az egybe- és különírás, a gyakoribb tulajdonnevek írására stb. Idegen szavak helyesírása, a latin betűs szavak átírása. Helyesírási szótárak, elektronikus helyesírás-ellenőrző programok szerkezetének és működésének megismerése, használatuk az iskolai és a mindennapi szövegalkotásban. Az internetes szövegek eltérő helyesírásának, jelhasználatának funkciója. A normától való eltérés stilisztikai hatásának felismerése, értelmezése.		helyesírás. Informatika: helyesírás-ellenőrző programok ismerete, használata.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Helyesírási alapelvek, nyelvi norma.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A szöveg	Órakeret 12 óra
Előzetes tudás	A szövegértési és szövegalkotási képesség megfelelő szintje: szövegértési, szöveg-feldolgozási stratégiák (átfutás, jóslás, előzetes tudás aktiválása, szintézis, szelektív olvasás stb.) alkalmazása különféle megjelenésű és típusú szövegeken. Elbeszélő, magyarázó, dokumentum típusú szövegek kommunikációs funkcióinak, fő jellemzőinek ismerete. Beszélte és írott nyelvi, továbbá internetes szövegek eltéréseinek azonosítása. Rendszeres könyv- és könyvtárhasználat.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A szövegszervező erő megismertetése és alkalmazása a gyakorlatban. A szöveg általános szerkezetének, a szövegértélem összetevőinek megfigyelési és értelmezési képességének fejlesztése a legjellemzőbb szövegtípusokon. A valamilyen szempontból egymással összefüggő szövegek közötti értelemhálózat felismertetése. A szövegelemző képességek fejlesztése: a szövegfeldolgozás módjainak gyakorlása a feladatnak megfelelő leghatékonyabb olvasástípus alkalmazásával.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A szöveg fogalma, jellemzőinek megfigyelése, megnevezése, rendszerezése. A szóbeliség és az írásbeliség hatása a szövegformálásra. A szóbeli és írott szövegek szerepe, eltérő jegyei. A szövegfonetikai eszközök és az írásjegyek szövegértelmező szerepe. A szöveg szerkezete: a szöveg és a mondat viszonya, szövegegységek. A szövegértélem összetevői: pragmatikai, jelentésbeli és nyelvtani szintje. Szövegtípusok jellemzői megjelenés, műfajok és nyelvhasználati színterek szerint. A legjellegzetesebb szövegtípusok: a beszélt nyelvi társalgási és az írott monologikus szövegek. Szövegköziség, az internetes szövegek jellemzői. Az írott és internetes szövegek összehasonlítása, az eltérő és azonos jegyek megfigyelése, megnevezése. Az internetes adatkeresés, szöveghálók, az intertextualitás kezelése, a különböző forrásokból származó adatok megbízhatóságának és használhatóságának kérdései. A különböző forrásból származó információk megadott szempontok szerint való összehasonlítása, megvitatása, kritikai következtetés levonása. Szövegek összefüggése, értelemhálózata; intertextualitás. A szövegértés, szövegfeldolgozás technikája, olvasási típusok és stratégiák.		Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: a forrásszövegek típusai. Idegen nyelvek: az idegen nyelvi szöveg/ek kultúrafüggő felépítése. Biológia-egészségtan; Fizika; Kémia; Földrajz: a természettudományos ismeretterjesztő, illetve szakszövegek témahálózata, szókinccse, felépítése.

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szöveg, szövegösszefüggés, beszédhelyzet. Szövegmondat, bekezdés, tömb, szakasz. Szövegkohézió (témahálózat, téma-réma, szövegtopik, szövegfókusz, kulcsszó, cím). Szövegpragmatika (szövegvilág, nézőpont, fogalmi séma, tudáskeret, forgatókönyv). Nyelvtani (szintaktikai) tényező (kötőszó, névmás, névelő, határozószó, előre- és visszautalás, deixis, egyeztetés). Intertextualitás. Szövegtípus (monologikus, dialogikus és polilogikus; beszélt, írott, elektronikus; spontán, tervezett). Szövegműfaj (elbeszélő, leíró, érvelő). Nyelvhasználati színterek szerinti szövegtípus (mindennapi, közéleti és hivatalos, tudományos, sajtó és média, szépirodalmi). Szövegfonetika (hangsúly, hanglejtés, hangerő, szünet, beszédtempó).

10. évfolyam
évi 36 óra

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A szöveg	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	A szövegértési és szövegalkotási képesség megfelelő szintje: szövegértési, szöveg-feldolgozási stratégiák (átfutás, jóslás, előzetes tudás aktiválása, szintézis, szelektív olvasás stb.) alkalmazása különféle megjelenésű és típusú szövegeken. Elbeszélő, magyarázó, dokumentum típusú szövegek kommunikációs funkcióinak, fő jellemzőinek ismerete. Beszélt és írott nyelvi, továbbá internetes szövegek eltéréseinek azonosítása. Rendszeres könyv- és könyvtárhasználat.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A szövegszervező erők megismertetése és alkalmazása a gyakorlatban. A szöveg általános szerkezetének, a szövegértelem összetevőinek megfigyelési és értelmezési képességének fejlesztése a legjellemzőbb szövegtípusokon. A valamilyen szempontból egymással összefüggő szövegek közötti értelemhálózat felismertetése. A szövegelemző képességek fejlesztése: a szövegfeldolgozás módjainak gyakorlása a feladatnak megfelelő leghatékonyabb olvasástípus alkalmazásával.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A szöveg fogalma, jellemzőinek megfigyelése, megnevezése, rendszerezése. A szóbeliség és az írásbeliség hatása a szövegformálásra. A szóbeli és írott szövegek szerepe, eltérő jegyei. A szövegfonetikai eszközök és az írásjegyek szövegértelmező szerepe. A szöveg szerkezete: a szöveg és a mondat viszonya, szövegegységek. A szövegértelem összetevői: pragmatikai, jelentésbeli és nyelvtani szintje. Szövegtípusok jellemzői megjelenés, műfajok és nyelvhasználati színterek szerint. A legjellegzetesebb szövegtípusok: a beszélt nyelvi társalgási és az írott monologikus szövegek. Szövegköziség, az internetes szövegek jellemzői. Az írott és internetes szövegek összehasonlítása, az eltérő és azonos jegyek megfigyelése, megnevezése. Az internetes adatkeresés, szöveghálók, az intertextualitás kezelése, a különböző forrásokból származó adatok megbízhatóságának és		Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: a forrásszövegek típusai. Idegen nyelvek: az idegen nyelvi szöveg/ek kultúrafüggő felépítése. Biológia-egészségтан; Fizika; Kémia; Földrajz: a természettudományos ismeretterjesztő, illetve szakszövegek témahálózata, szókincse,

használhatóságának kérdései. A különböző forrásból származó információk megadott szempontok szerint való összehasonlítása, megvitatása, kritikai következtetés levonása. Szövegek összefüggése, értelemhálózata; intertextualitás. A szövegértés, szövegfeldolgozás technikája, olvasási típusok és stratégiák.		felépítése.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szöveg, szövegösszefüggés, beszédhelyzet. Szövegmondat, bekezdés, tömb, szakasz. Szövegkohézió (témahálózat, téma-réma, szövegtopik, szövegfókusz, kulcsszó, cím). Szövegpragmatika (szövegvilág, nézőpont, fogalmi séma, tudáskeret, forgatókönyv). Nyelvtani (szintaktikai) tényező (kötőszó, névmás, névelő, határozószó, előre- és visszautalás, deixis, egyeztetés). Intertextualitás. Szövegtípus (monologikus, dialogikus és polilogikus; beszélt, írott, elektronikus; spontán, tervezett). Szövegműfaj (elbeszélő, leíró, érvelő). Nyelvhasználati szinterek szerinti szövegtípus (mindennapi, közéleti és hivatalos, tudományos, sajtó és média, szépirodalmi). Szövegfonetika (hangsúly, hanglejtés, hangerő, szünet, beszédtempó).	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Stilisztikai alapismeretek	Órakeret 12 óra
Előzetes tudás	Befogadói és műelemzési tapasztalatok, alapvető szóképek és alakzatok, nyelvi játékok, kreatív írás. Stílusregiszterek, nyelvi magatartás, nyelvi norma.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Annak megtapasztalása, hogy a nyelvi elemek stílusértéke a konkrét szövegben, nyelvhasználatban kap szerepet; a stílust befolyásolja a beszélő, a kommunikációs helyzet, a megnyilatkozás célja. A megismert jelentéstani, stilisztikai, a szövegtani jelenségek felismerése és alkalmazása a műelemzésben, a mindennapi élet nyelvi jelenségeinek megítélésében, szövegalkotásban. A közlési szándéknak és beszédhelyzetnek megfelelő stílusréteg, stílusárnyalat és stílus eszköz használata. A fogalmi, a kreatív gondolkodás, a szövegértelmező képesség fejlesztése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A jellegzetes stílustípusok (stílusárnyalatok) megismerése (pl. a társalgás bizalmas vagy közömbös), felismerése, hatásának elemzése. A nyelvi szintek alkalmi és a szótárakban jelölt állandó stílusértékének megfigyelése, felismerésük, valamint alkalmazásuk a szövegalkotásban. A leggyakoribb stílusrétegek jellemzőinek megismerése, felismerése, elemzése, összefüggésben a szövegtani jellemzőkkel. A szövegek stílusának, jelentésének a befogadóra tett hatásának (stílushatás) megtapasztalása, vizsgálata; stílusgyakorlatok, szövegtranszformációk. A stíluselemek, stílus eszközök szerepének értelmezése művészi és mindennapi szövegekben (jelentésfeltáró, hatáselemző gyakorlatok). A helyzetnek, kommunikációs célnak megfelelő stílus eszközök tudatos használata a szövegalkotásban. A metafora funkciója és használata a mindennapi, továbbá a publicisztikai és a tudományos nyelvhasználatban.		Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: különböző forrásszövegek stílusjellemzői. Idegen nyelvek: beszélt nyelvi stílusregiszterek. Biológia-egészségtan; Fizika; Kémia; Földrajz: metaforák a természettudományos szövegekben. Dráma és tánc: drámajáték; társalgási

	stílusárnyalatok megjelenítése. Mozgóképkultúra és médiaismeret: nyilvános megnyilatkozások, különféle műsortípusok, illetve internetes felületek jellemző stílusregiszterei. Informatika, könyvtár: kézikönyvek, egynyelvű szótárak használata.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Stílus, stilisztika, stílustípus (bizalmas, közömbös, választékos stb.). Stílusérték (alkalmi és állandó). Stílusréteg (társalgási, tudományos, publicisztikai, hivatalos, szónoki, irodalmi). Stílushatás. Szókép (metafora, szinesztézia, metonímia, szinekdoché, összetett költői kép, allegória, szimbólum). Alakzat (ellipszis, hasonlat, kötésszóhiány, ismétlődés, gondolatritmus, oximoron). Mondatstilisztikai eszköz (verbális stílus, nominális stílus, körmondat). Hangszimbolika, hangutánzás, hangulatfestés, alliteráció, áthajlás, figura etimologica, expresszivitás, eufemizmus, evokáció, archaizálás, egyéni szóalkotás, poétizáció.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Jelentés	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	Befogadói, jelentéselemzési tapasztalatok. Szókincs, világismeret. Az azonos alakú, többjelentésű és a rokon értelmű szavak, alkalmazásuk a beszélt és írott szövegalkotásban. Közmondások, szólások jelentésének és eredeti funkciójának ismerete, nyelvi és nem nyelvi kommunikációs üzenetek jelentése. Közismert egynyelvű szótárak önálló használata (pl. értelmező, szinonima).	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A hangalak és jelentés viszonyának felismerése, értelmezése különböző beszédhelyzetekben. A mondat és szövegjelentést meghatározó tényezők felismerése. A magyar szórend megváltozása és az üzenet jelentésváltozása közötti összefüggés felismerése mondat-átalakítási gyakorlatokkal. Nyelvünk gyakori metaforikus kifejezéseinek és használati körének megfigyelése, értelmezése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A szavak jelentésének szerkezete, jelentéselemek. A hangalak és jelentés viszonya, jelentésmező. Motivált és motiválatlan szavak felismerése, használata. A metaforikus kifejezések szerkezete, jellemző típusai, használati köre. A mondat és szövegjelentés. A jelentés szerepe a nyelvi szerkezetek kialakításában. A jelentés és a nyelvi-grammatikai funkció összefüggése. A szórend jelentésváltozatainak megfigyelése, hatásértelmezés. Egynyelvű szótárak használata.		Idegen nyelvek: motivált, motiválatlan szavak, szórend. Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; Etika; Filozófia: kifejezések köznyelvi és tantárgyi jelentése.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Jelentésszerkezet, jelentéselem, jelentésmező, jelhasználati szabály. Denotatív, konnotatív jelentés.	

	Metaforikus jelentés. Motivált és motiválatlan szó, hangutánzó, hangulatfestő szó. Egyjelentésű, többjelentésű szó, homonima, szinonima, hasonló alakú szópár, ellentétes jelentés.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Szövegértés, szövegalkotás	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	A tanult szóbeli, írott és elektronikus szövegtípusok és jellemzőik. Olvasási stratégiák és azok adekvát alkalmazása különböző típusú és műfajú szövegek feldolgozásában, nyomtatott és elektronikus adathordozókon. A szöveg információinak és gondolatainak értelmezése és értékelése. A szövegalkotás lépései, az anyaggyűjtés technikák.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A szöveg tartalmának, céljának megfelelő jegyzetelési technika kialakítása. A társalgás általános szerkezetének, szabályszerűségének megfigyelése. A leggyakoribb hivatalos szövegtípusok szerkezetének, formájának megismertetése, tárgyyszerű és funkcionális hivatalos szövegek alkotásának képessége. Az esszéírás technikájának megismerése és alkalmazása különböző témájú és típusú esszé írásakor. A kritikai gondolkodás és a felelősségérzet fejlesztése elektronikus, internetes szövegtípusok hitelességének, megbízhatóságának vizsgálata, az internetes szövegek adta nyilvánosság etikai, jogi kérdéseinek értelmezése során.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Önálló szövegfeldolgozás a szövegbefogadás céljának megfelelő olvasási stratégia és szöveg-feldolgozási mód megválasztásával. A szöveg és kép összefüggése. Hatékony jegyzetelési és vázlatírási technikák megismerése, adekvát alkalmazásuk. Különböző magánjellegű és hivatalos szövegek szerkezetének, jellemzőinek megismerése, hivatalos szövegek alkotásának képessége. Szövegátalakító gyakorlatok szempontváltással, a kommunikációs célnak megfelelően: adott szempontok és terjedelem szerinti szövegtömörítés, szövegbővítés. Az anyaggyűjtés módjai írott és nem írott források felhasználásával, az idézés szabályai. Önálló, több forrástípusra is kitérő könyvtári anyaggyűjtés (katalógus- és adatbázis-használat, forráskiválasztás, visszakeresést biztosító jegyzetelés) és az információk feladatnak megfelelő alkotó és etikus felhasználása. Pontos forrásmegjelölés. Az esszé típusai, jellemzői, az esszéírás folyamata. A tanulmány, az értekezés jellemzői, kidolgozásának állomásai. Néhány, gyakoribb internetes szöveg szerkezetének, megjelenésének, közlési szándékának megfigyelése, a tapasztalatok felhasználása a szövegbefogadáskor, az internetes szövegek nyilvánosságának kérdése, etikája. Internetes szövegalkotási gyakorlatok (pl. szöveges adatbázis, forrásjegyzék összeállítása, fórum, blogbejegyzés írása).		Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: különböző típusú források feldolgozása; esszéírás. Valamennyi tantárgy: vázlatírás, jegyzetelés. Informatika: információkezelés, forrásfelhasználás, hivatkozás, szöveges adatbázis, az internethasználat jogi, etikai kérdései.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Hivatalos levél, kérvény, önéletrajz, motivációs levél, meghatalmazás, elismervény. Esszé, értekezés, tanulmány.	

Irodalom 9. évfolyam

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Világirodalom – görög mitológia, antik görög epika és líra	Órakeret 15 óra
Előzetes tudás	Mitológiai ismeretek, műnemek, epika (elbeszélés, monda), líra (dal, elégia, epigrama, himnusz, óda), időmértékes verselés. Műfordítás. Epikai és lírai művek elemzése, értelmezése. Elbeszélés és történet. A kompozíció meghatározó elemei. Zeneiség, ritmus. Költői képek típusai.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Annak felismerése és tudatosítása, hogy az irodalomolvasás érzelmi, gondolati, erkölcsi és esztétikai élmények forrása. Más kultúrák megismerése iránti igény erősítése. Alapvető emberi magatartásformák felismertetése, megvitatása révén az erkölcsi és esztétikai érzék fejlesztése. Az irodalmi alpműveltség építése. Irodalmi alapformák, műfajok, motívumok befogadása, értelmezése. Hatásértelmezés, kapcsolatkeresés az antik-görög és a mai kultúra nagy hagyományaival, kódjaival.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Mitológiai történetek és hősök különféle feldolgozásokban; történettípusok. Homérosz: <i>Iliász</i> , <i>Odüsszeia</i> (részletek). Egy szemelvény a görög lírából (pl. Anakreón, Szapphó, Alkaios, Szimónidész) és prózaepikából (Aiszóposz fabuláiból). A szerzőkhöz, illetve hősökhöz kapcsolódó toposzok. Irodalmi alapformák, történetek és motívumok hatása, továbbélése többféle értelmezésben az európai és a magyar irodalomban, képzőművészetben, filmen.	A tanuló – felismer és azonosít alapvető emberi magatartásformákat mitológiai történetekben és eposzokban – megismer irodalmi alapformákat, műfajokat és motívumokat; – elemzi a történetmesélés formáit, az elbeszélői nézőpontokat és a narratív struktúra szerepét; – felismeri a görög kultúra máig tartó hatását: pl. archetipikus helyzetek, mitológiai és irodalmi adaptációk, intertextualitás; mai magyar szókincs.	<i>Vizuális kultúra:</i> az antik-görög művészet néhány alkotása; illusztrációk és irodalmi művek párhuzamai, későbbi korok témafeldolgozásai. <i>Földrajz:</i> topológiai tájékozódás. <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> az antik világ nagy szónokai, történetírói. <i>Matematika; fizika:</i> tudománytörténet; az antik világ tudományosságának öröksége. <i>Filozófia:</i> antik filozófusok, filozófiai irányzatok.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szóbeliség, írásbeliség, antikvítás, mítosz, mitológia, eposz, eposzi konvenciók, kaland, utazás mint cselekményszervező elv; dal, elégia, epigrama, himnusz, hexameter, fabula, archetípus, toposz.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Színház- és drámatörténet – az antik színház és dráma	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	Dráma, tragédia, komédia, színház, előadás, párbeszéd, helyzet, jelenet, konfliktus.	

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Alapvető erkölcsi értékek képviselése, azonosulás a példaadó emberi magatartásformákkal. Dialogikus művek befogadásának, értelmezésének képessége, az erkölcsi gondolkodás fejlesztése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Az antik görög színház jellemzői. Drámai előadások (tragédia és komédia), versenyjátékok. Szophoklész: <i>Antigoné</i> (és az <i>Oidipusz király</i> részlete). Az antik dráma hatása a drámatörténetre.	A tanuló – képes dialogikus mű olvasására, befogadására, értelmezésére, egy drámarészlet előadására; – felismer különféle magatartásformákat, konfliktusokat, értékeket és hibákat (harmónia, mértéktartás, hübrisz); ezek elemzésével, értékelésével fejlődik erkölcsi érzéke; – pontosítja a katarzisz fogalmát; felismeri, hogy a befogadóra tett hatások változatosak; – képes a műről szóló vélemények kritikus befogadására.	<i>Vizuális kultúra;</i> <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> görög és római színházépítéset. <i>Földrajz:</i> egy-két fennmaradt antik színház topológiája. <i>Etika; filozófia:</i> Arisztotelész <i>Poétikájának</i> néhány alapvetése. <i>Dráma és tánc:</i> színházművészet, színháztörténet.
Kulcsfogalmak/ <i>fogalmak</i>	Színház, esztétikai minőség, tragikum, komikum, tragédia, komédia, dialógus, akció, dikció, alapszituáció, konfliktus, drámai szerkezet, kar, katarzisz.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Világirodalom – antik római irodalom	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	Antik görög irodalom, homéroszi eposzok, műnemek, műfajok, időmértékes verselés.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Különböző magatartásformák megértésének és értékelésének képessége, azonosulás a példaadó erkölcsi értékekkel. Műfajok, versformák szervezői elveinek felismerése, befogadása. Hatásértelmezés, kapcsolatkeresés az antik római és a mai kultúra nagy hagyományaival, kódjaival.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Szemelvények a római lírából és epikából, Horatius és Vergilius egy műve, továbbá például Catullus, Ovidius, Phaedrus – művek vagy részletek. A római irodalom műfajainak, témáinak, motívumainak hatása, továbbélése.	A tanuló – azonosít, értékel emberi magatartásformákat a művek, illetve a szerzők portréi alapján; véleményezi a horatiusi életelvek érvényességét; – megismer irodalmi műfajokat, versformákat; – értelmezi a görög és római kultúra viszonyát;	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek;</i> <i>Földrajz:</i> az antik római kultúra topológiája. <i>Vizuális kultúra:</i> korabeli művek és későbbi feldolgozások.

	– felismeri a római kultúra máig tartó hatását (mitológiai és irodalmi adaptációk, intertextualitás; Catullus / Horatius noster; latinizmusok a mai magyar szókincsben).	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Dal, óda, strófaszerkezet, elégia, ekloga, episztola, ars poetica, átváltozás-történet.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Világirodalom – Biblia		Órakeret 13 óra
Előzetes tudás	Bibliai történetek, az <i>Ó- és Újszövetség</i> néhány szereplője.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A bibliai történetek etikai vonatkozásainak tudatosítása. Bibliai élethelyzetek, magatartásformák, témák, motívumok megismertetése, befogadásának képessége, továbbélő hatásuk tudatosítása.		
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok	
Szemelvények az <i>Ószövetségből</i> (pl. <i>Teremtéstörténet, Káin és Ábel; A vízözön, Babel tornya, József története, Mózes és a tízparancsolat, próféták, Jónás története, zsoltárok</i>). Szemelvények az <i>Újszövetségből</i> (pl. Máté evangéliuma; példabeszédek, pl. <i>A tékozló fiú, Az irgalmas szamaritánus</i>; a passió, Pál apostol „szeretethimnusa”; az Apokalipszis egy részlete). A bibliai hagyomány továbbélése az európai és a magyar szóbeli és írásos kultúrában (pl. szókincsben, szólásokban, témákban, motívumokban).		A tanuló – megismer/felismer bibliai élethelyzeteket, magatartásformákat, témákat, motívumokat; – tudja néhány közkeletű bibliai szólás, állandósult kifejezés eredetét és jelentését; – ismeri a Bibliához kapcsolódó ünnepek, hagyományok (karácsony, húsvét, pünkösd, vízkereszt stb.) eredetét, tartalmát; – tudatosítja a bibliai motívumok, témák, műfajok továbbélését a kultúrában; – ismeri a Biblia máig tartó hatását az európai irodalomra és művészetre (zene, képzőművészet, film; dramatikus hagyomány; parafrázisok, adaptációk többféle művészeti ágból).	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		Biblia, <i>Ószövetség, Újszövetség</i> , kánon, teremtéstörténet, pusztulástörténet, zsoltár, próféta, evangélium, apostol, példabeszéd, apokalipszis.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Világirodalom – az európai irodalom a 4–15. században (középkor)	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	Himnusz, verses epika, rím, középkor.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési	Kapcsolatkeresés az európai és a magyar irodalom nagy hagyományaival, kódjaival. A történelmi és művelődéstörténeti	

céljai	korszakolás problémáinak (ókor- középkor- reneszánsz fogalmak koordinátái) megértetése, érzékenyítés a középkori irodalom sajátosságaira, műfajok, világkép, értékrend, néhány alkotás befogadásának támogatása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Szemelvények a 4–14. századi európai irodalomból, példák, jellemző rövid részletek a különféle irodalomtípusokra, pl. himnuszköltészet, vallomás, legendák; hősi ének, trubadúr- és lovagi költészet, vágánsdalok. Dante: <i>Isteni színjáték</i> (részlet/ek a <i>Pokolból</i>). Villon művei (pl. egy-két részlet a <i>Nagy testamentumból</i>, 15. sz.).	A tanuló – megérti a történelmi és művelődéstörténeti korszakolás problémáit (ókor- középkor- reneszánsz fogalmak koordinátái); – megismerkedik a középkori irodalom jellegével az ókeresztény és középkori szakaszban; a vallásos és világi irodalom együtthatásával; – felismeri az antikvitás hatását a középkorra (pl. Vergilius-Dante); – néhány szemelvény alapján értékeli Dante és Villon életművének jelentőségét.	<i>Vizuális kultúra; Ének-zene:</i> a középkori építészet, képzőművészet, zene néhány alkotása. <i>Informatika, könyvtár:</i> tájékozódás a Villon-fordításokról.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Középkori irodalom, himnusz, legenda, vallomás, trubadúr, lovagi költészet, vágánslíra, nyugat-európai verselés, rím, tercina, testamentum, balladaforma, refrén.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Világirodalom – az európai irodalom a 14–16. században (reneszánsz)	Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	Szerkesztett ciklus, kötet, versszerkezet, rím, rímképlet, lírai én, novella, reneszánsz.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az eszménykép és műalkotás helyének tudatosítása a hétköznapi életben. A reneszánsz eszmények, értékek, témák, alkotások, alkotói magatartások befogadása révén az azonosulás és kritikai érzék fejlesztése. Művelődéstörténeti és stílustörténeti korszakolás problémáinak tudatosítása. A poétikai műveltség továbbépítése (novella, szonettforma, versciklus).	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Szemelvények a 14–16. századi európai reneszánsz irodalomból. Az itáliai kora reneszánsz irodalomból: Petrarca: <i>Daloskönyv</i> (egy-két szonett), Boccaccio: <i>Dekameron</i> (egy novella).	A tanuló – tudatosítja a legfontosabb reneszánsz eszményeket, értékeket, tárgyakat, témákat; – Petrarca és Boccaccio néhány műve alapján megismerkedik a kor lehetséges/sajátos alkotói magatartásaival (kettősségek: tudós	<i>Vizuális kultúra; Ének-zene:</i> a reneszánsz építészet, képzőművészet, zene néhány alkotása.

	humanizmus és személyes élményanyag, illetve a szórakoztatás szándéka); – pontosítja ismereteit műelemzés alapján a novella műfajáról; felismeri a szonettformát.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Reneszánsz, humanizmus, humanista, novella, szonett, versciklus.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Színház- és drámatörténet – drámajátékos tevékenységgel	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	Dramatikus megjelenítés, előadási formák.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A helyzetfelismerés és rögtönzés szerepe hétköznapi szituációkban, váratlan helyzetek kezelése. A megismert emberi magatartásformák mérlegelő megítélése. Színház- és drámatörténeti ismeretek drámajátékos tevékenységgel történő megközelítése. A dráma és a színjáték műfaji sajátosságainak vizsgálata, és elhelyezése a dráma- és színháztörténet korszakaiban.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Néhány sajátos színjátéktípus a 10–16. században (a középkor és reneszánsz vallásos és világi előadási formái). Rögtönzés cselekményváz alapján.	A tanuló – részt vesz a témakörhöz kapcsolódó drámajáték előkészítésében és előadásában; – képes rögtönzésre (cselekményváz és adott állandó típusok alapján); – megismer néhányat az európai színjátszás máig élő hagyományaiból; – felismeri az előadásmódok és színpadformák sokféleségét a középkori játéktípusokban.	Dráma és tánc: dráma és színháztörténet, játéktípusok.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Commedia dell'arte, farce, misztériumjáték, moralitás, passió, rögtönzés, állandó típusok, színpadformák.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Középkori nyelvemlékek	Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Nyelvtörténeti alapismeretek, szórványemlék, szövegemlék, kódex, legenda, himnusz.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A nyelvi és irodalmi hagyomány megbecsülése. Az anyanyelvi kultúra építése: a magyar kultúra legkorábbi emlékeinek megértése, értelmezése – összefüggésben a középkori írásbeliség szerepének, a nyelvemlékek jelentőségének tudatosításával. Művelődéstörténeti összefüggések megértése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok

Középkori írásbeliség, műfajok, nyelvemlékek. <i>Halotti beszéd és könyörgés; Ómagyar Mária-siralom.</i>	A tanuló – értelmezi a magyar nyelvű kultúra legkorábbi írásos emlékeit (kötelező művek: <i>HB</i>; <i>ÓMS</i>); – megismeri a középkori írásbeliség sajátosságait; – tudatosítja a nyelvemlékek szerepét, jelentőségét és továbbélésüket későbbi korokban (l. „Halotti beszéd”-ek)	<i>Történelem és állampolgári ismeretek</i> : a könyvnyomtatás történetéről; könyvtártörténet.
Kulcsfogalmak/ <i>fogalmak</i>	Írásbeliség, szóbeliség, nyelvemlék, szövegemlék, kódex, prédikáció.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Janus Pannonius portréja		Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	Időmértékes verselés, disztichon, epigramma, elégia, ars poetica. Humanizmus, humanista. <i>Pannónia dicsérete</i>		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Egy humanista alkotó portréjának megismertetése. Az életmű néhány fontos témájának tudatosítása, értékelése. Az emberi lét és az embert körülvevő világ lényegi kérdéseinek különböző megközelítési módokat felölelő megvitatása, test és lélek viszonyának értelmezési lehetőségei. A történeti és a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése: fogalmak változó jelentésének megértése.		
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok	
Janus Pannonius lírája, jellemző témái (pl. öntudat, békevág, betegség). Epigrammák és elégiaiak (pl. <i>Egy dunántúli mandulafáról</i> , <i>Búcsú Váradtól</i> , <i>Saját lelkéhez</i>).	A tanuló – megismeri egy humanista alkotó portréját, költői és emberi szerepvállalását; személyes élményanyagának költészetformáló szerepét; – tudatosítja, értékeli az életmű néhány fontos témáját, a lírai alany magatartását (pl. költői öntudat, művészi becsvág, búcsúzás, betegség, katonáskodás, test és lélek); – megismeri néhány fogalom változó jelentését (pl. elégia, epigramma); – elemzési minimuma: <i>Pannónia dicsérete</i> és Janus Pannonius még egy műve.	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek</i> : a 15. sz. kulturális élete Magyarországon. <i>Vizuális kultúra; Ének-zene</i> : a reneszánsz kultúra Magyarországon.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Elégia, epigramma, búcsúzásvers, refrén, disztichon, költői magatartás, ironia, gúny, interkulturalitás, újplatonizmus.		

Tematikai egység/	Balassi Bálint portréja	Órakeret

Fejlesztési cél		8 óra
Előzetes tudás	Reneszánsz, kompozíció, ütemhangsúlyos verselés, lírai én, téma, motívum.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A Balassi-versekben megjelenített magatartásformák és értékek felismerése. A szövegvers és dallamra írott énekvers megkülönböztetésének kérdései. Életformák találkozásai, értelmezései: végvári élet, költő lét. Az életmű megközelítési problémáinak (kötetkompozíció; kéziratos énekeskönyv; különféle felfogások: kompozíció / tematika, dallamvers, szövegvers) megértését támogató Balassi Bálint portré közvetítése. Szövegbefogadási képességek, ritmusérzék fejlesztése: ütemhangsúlyos formák ritmizálása, a Balassi-strófa azonosítása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Balassi Bálint lírája; költői tudatosság; az életmű néhány tematikus és formai jellemzője. <i>Egy katonaének</i> (kompozíció, értékrend). Legalább további két mű értelmezése (szerelmi tematika, pl. Júlia-vers / Célia-vers; istenes tematika, zsoltárparafrázis vagy könyörgésvers, pl. <i>Adj már csendességet</i>) Megformáltság, szerkezet (pl. aranymetszés, hárompillérű kompozíció).	A tanuló – megismeri az alkotó költői portréját és magatartását (az életmű 3-4 darabja nyomán); – tudatosítja az életmű megközelítési problémáit (kötetkompozíció; kéziratos énekeskönyv; különféle felfogások: kompozíció / tematika); – megkülönbözteti a dallamvers és szövegvers fogalmát; – tud ritmizálni ütemhangsúlyos formákat, felismeri a Balassi-strófát; – elemzési minimuma: <i>Egy katonaének</i> és még egy-két mű.	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a 16. sz. kulturális élete Magyarországon. <i>Vizuális kultúra:</i> a reneszánsz kultúra Magyarországon; az aranymetszés.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Kötetkompozíció, dallamvers, szövegvers, ütemhangsúlyos verselés, rímelhelyezkedés, Balassi-strófa.	

Összesen: 72 óra

10. évfolyam

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Világirodalom – késő reneszánsz, barokk, klasszicizmus (16–17. század)	Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Reneszánsz, humanizmus, reformáció.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A reneszánsz, barokk, klasszicista életeszmény mai tanulságai. A kronológiai tájékozottság, a fogalmi műveltség, a történeti érzék továbbfejlesztése (pl. művelődéstörténeti korszak, korstílus, stílusirányzat, irányzatok egymás mellett élése); képesség a reneszánsz és a barokk/klasszicizmus alapvető formai és stílusjegyeinek azonosítására, megnevezésére.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok

A reneszánsz kései szakasza (manierizmus). Szemelvény a korszakból: Cervantes: <i>Don Quijote</i> (részlet). Barokk és klasszicizmus a 17. században (háttér, tematika, stílus- és formajegyek). Szemelvényrészletek az irányzatokról, szerzőkről, művekről.	A tanuló - ismeri a fogalomhasználati problémákat (művelődéstörténeti korszak, korstílus, stílusirányzat); - tisztában van irányzatok egymás mellett élésével; - meg tudja különböztetni a reneszánsz / barokk / klasszicizmus alapvető formai és stílusjegyeit, ismeri ezek esztétikai hátterét; - műismereti minimuma: Cervantes: <i>Don Quijote</i> (részlet).	<i>Vizuális kultúra; Ének-zene:</i> az irányzatokhoz kapcsolódó, jellemző alkotások formajegyei (minden művészeti ágból).
<i>Kulcsfogalmak/ fogalmak</i>	Barokk, klasszicizmus; korstílus, stílusirányzat.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Színház- és drámatörténet – az angol színház a 16–17. században és Shakespeare	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	A drámai műnem. A tragédia műfaja, alapfogalmai. Drámai szövegek olvasása, elemzése, előadása, egy dráma ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A végzettség és az egyéni felelős cselekvés dilemmája. A szeretetteljes kapcsolat próbái. Konfliktushelyzetek kezelésének módjai. A művekben felvetett erkölcsi problémák mérlegelő megítélése. A műismereti tájékozottság, a kulturális emlékezet növelése (Shakespeare-szállóigék felidézése); az angol reneszánsz színház és dráma jellemzői, a shakespeare-i dramaturgia és nyelvezet befogadása, a dráma létformájának, a dramaturgiai jellemzőknek a megértése drámajátékkal. Színházlátogatás, illetve színházi előadás élményének megbeszélése. Reflektálás Shakespeare drámaírói életművének, művészetének mai hatására.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Az angol színház a 16–17. században (színház, előadás és dramaturgia összekapcsolódása). Shakespeare egy drámája (<i>Hamlet</i> / esetleg <i>Romeo és Júlia</i> vagy más, választott mű).	A tanuló - ismer néhány Shakespeare-témát, szállóigét; - képes egy mű részletes elemzése kapcsán a hősök jellemzésére, magatartásuk, konfliktusaik értékelésére; - megérti a befogadói elvárások (korabeli közönség) és a dramaturgia összefüggését; - részt vesz egy jelenet kidolgozásában és előadásában;	<i>Vizuális kultúra; Ének-zene; Mozgóképkultúra és médiaismeret:</i> illusztrációk, zenei és filmes feldolgozások Shakespeare-művekből. <i>Dráma és tánc:</i> színháztörténet, színházművészet, színpadi hatás.

	– felismeri a dráma másik létformáját (aktuális színházi előadások, rendezői értelmezések hatásával); értékeli az újrarendítések, filmes feldolgozások szerepét; – lehetőség szerint megtekint egy színházi előadást (vagy felvételét); – műismereti minimuma: egy Shakespeare-dráma elemző feldolgozása és memoriterek: egy monológ/részlete; – alkalmassá válik az adott műről szóló vélemények kritikus befogadására; egy szóbeli érettségi témakör anyagának összeállítására és az abban megjelölt feladat kifejtésére.	
<i>Kulcsfogalmak/ fogalmak</i>	Drámai műfajok, drámai szerkezet, drámai nyelv, drámai jellem, blank verse.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Színház- és drámatörténet – a francia klasszicista színház (17. század)	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	Barokk és klasszicizmus a 17. században. Ars poetica. Drámatörténeti és drámaelméleti ismeretek. Komikum és tragikum. Lehetséges: <i>Fösvény</i> vagy más Molière-mű ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az emberi magatartások sokféleségének belátása és felelős megítélése. Kötelesség és szenvedély, egyén és közösség viszonya. A klasszicista normatív esztétika sajátosságainak (műfaji hierarchia, szabályok); a korabeli elvárások és a dramaturgia összefüggésének felismertetése. A komikum műfajformáló minőségének és változatainak megértése pl. drámajátékokban való részvétel révén. Műelemző képesség fejlesztése: egy mű részletes elemzése, a hősök jellemzése, magatartásuk, konfliktusaik értékelése. Színházlátogatás, illetve színházi előadás élményének megbeszélése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A klasszicizmus elvárásai. Tragédia és komédia. A francia színház a 17. században (színház, előadás és dramaturgia összekapcsolódása). Molière: <i>Tartuffe</i> (vagy más műve). A komikum megjelenési formái.	A tanuló – felismeri a klasszicista normatív esztétika sajátosságait (műfaji hierarchia, szabályok); a korabeli elvárások és a dramaturgia összefüggését; – megérti a komikum műfajformáló minőségét és	<i>Dráma és tánc:</i> színháztörténet, a színpadi kísérő zene, a koreográfia.

	változatait (helyzet- és jellemkomikum); – képes egy mű részletes elemzése kapcsán a hősök jellemzésére, magatartásuk, konfliktusaik értékelésére; – részt vesz egy jelenet kidolgozásában és előadásában; – lehetőség szerint megtekint egy színházi előadást (vagy felvételét); – műismereti minimuma: egy Molière-mű elemző feldolgozása és memoriter: egy részlet; – alkalmassá válik az adott műről szóló vélemények kritikus befogadására; egy szóbeli érettségi témakör anyagának összeállítására és az abban megjelölt feladat kifejtésére.	
Kulcsfogalmak/ <i>fogalmak</i>	Felvonás, jelenet, díszlet, jelmez, szerzői utasítás, hármas egység, mértéktartás, helyzetkomikum, jellemkomikum, nyelvi komikum, jellemtípus, bizalmas, rezonőr.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Látásmód – Zrínyi Miklós: <i>Szigeti veszedelem</i>	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	Barokk, eposz, eposzi konvenciók (kellékek).	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A társadalmi, közösségi és egyéni konfliktusok megértése, a morális gondolkodásra és ítéletalkotásra való képesség fejlesztése. A hazához való kötődés erősítése, a Zrínyi által képviselt értékek elfogadása. Tájékozottság a stíluskorszakokban, a stílus-és formaérzék fejlesztése: a barokk formajegyeinek, a világkép és műfajok, poétikai/retorikai megoldások összefüggéseinek megismertetése (az irodalmi művekben és más művészeti ágakban). A műfaji konvenció jelentéshordozó szerepének bemutatása. Az olvasott művek befogadásának, megértésének támogatása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Magyar barokk irodalom. Szemelvény: Pázmány Péter értekező prózájából (hitvita, prédikáció). Zrínyi Miklós: <i>Szigeti veszedelem</i> (részletek); a barokk eposz (szerkezet; koncepció; embereszmény /a főhős mint	A tanuló – felismeri a barokk formajegyeit az irodalmi művekben és más művészeti ágakban is, összhangban az irodalommal; – megismeri világkép és műfajok, poétikai / retorikai megoldások összefüggését;	<i>Vizuális kultúra; Ének-zene:</i> a barokk formajegyei a festészetben, építészetben, a zenében.

Krisztus katonája; értékrend).	– tisztában van az eposzi kellékek hagyományozódásával, az antik és barokk eposzok különbségével (koncepció, szerkezet, értékrend, embereszmény); – műismereti minimuma: Zrínyi Miklós: <i>Szigeti veszedelem</i> (részlete).	
Kulcsfogalmak/ <i>fogalmak</i>	Barokk eposz, eposzi konvenciók a barokkban, erkölcsi érték, heroizmus, körmondat.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Világirodalom – az európai irodalom a 18. században	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	Felvilágosodás, klasszicizmus, regény, regényműfaji változatok.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Különböző világlátású művek megjelenített témáinak, élethelyzeteknek elhelyezése többféle értelmezési kontextusban; az erkölcsi és esztétikai ítélőképesség fejlesztése. A felvilágosodás eszmerendszerében felvetett erkölcsi problémák. A szabadság eszményének különböző megközelítései. Összehasonlítás és megkülönböztetés: az eszmetörténeti korszak, filozófiai irányzat és stílusirányzat kategóriáinak megkülönböztetése, összefüggések megvilágítása. Szemelvények, művek értelmezése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A felvilágosodás irodalmának jellemző műfajai és stílusirányzatai: klasszicizmus, szentimentalizmus (érzékenység), rokokó. Művek, szemelvények az angol, francia és német irodalomból, pl. Defoe, Swift, Jane Austen; Voltaire, Rousseau; Goethe, Schiller különféle műfajú alkotásaiból. A választott szerzőkhöz, művekhez kapcsolódó fogalmi ismeretek.	A tanuló – megkülönbözteti az eszmetörténeti korszak, filozófiai irányzat és stílusirányzat kategóriáit; – megismeri a bölcséleti háttér és a stílusirányzat, műfaj, tematika néhány összefüggését, az egyes irányzatok jellemző tendenciáit, irodalmi műfajait, máig ható kérdésfeltevéseit az európai irodalmakból vett egyes szemelvények alapján; – választható beszámolót készíthet olvasmányélménye vagy látott színházi élménye alapján (pl. Defoe, Jane Austen, Schiller művei); – műismereti minimuma: Swift, Voltaire, Goethe egy-egy művének /részletének ismerete.	<i>Vizuális kultúra; Ének-zene:</i> klasszicizmus, rokokó más művészeti ágakban; megzenésített irodalmi művek (pl. Goethe, Schiller alkotásai). <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; Filozófia; Etika:</i> a felvilágosodás korának bölcselete; értekezések a kor szerzőitől.

Kulcsfogalmak/ <i>fogalmak</i>	Felvilágosodás, klasszicizmus, szentimentalizmus, rokokó, valóság és fikció, elbeszélői nézőpont, kalandregény, robinzonád, fejlődésregény, éregény, levélregény, tézisregény, ellenutópia, szatíra (szatirikus hangnem).

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Magyar irodalom a 18. században – portrék: Csokonai Vitéz Mihály, Berzsenyi Dániel	Órakeret 20 óra
Előzetes tudás	Barokk és felvilágosodás. Anakreón és Horatius életművének néhány jellemzője. Csokonai Vitéz Mihály: <i>A Reményhez</i>	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az európai és a magyar irodalom összekapcsolódásának felismerése által a nemzeti és az európai identitás erősítése. Az egyén és közösség problémáinak európai és hazai dimenziói: polgárosodás, parlagiasság. Az anyanyelv és az anyanyelvi kultúra fejlesztésére irányuló törekvések megbecsülése. A magyar nyelv ügyében született legfontosabb programok, értekezések gondolatainak; Kazinczy tevékenységének; a magyar felvilágosodás időszakának, irodalmi életének, néhány sajátosságának megismertetése; a nyelvújítási mozgalom jelentőségének tudatosítása. Jellemző stílusirányzatok, műfajok, verstípusok és versformák felismertetése, összefüggésben Csokonai és Berzsenyi életművének jellegével.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A 18. század irodalma a felvilágosodás előtt (a kuruc költészethez kapcsolódó irodalmi formák; Mikes Kelemen: <i>Törökországi levelek</i> részlete). A felvilágosodás korának irodalma. Művelődési programok. Bessenyei György értekező prózai művének részlete (pl. <i>Magyarság</i>). Alkotói csoportok, irodalmi központok, sajátos életutak (pl. Batsányi János, Kármán József). Kazinczy Ferenc irodalomszervező tevékenysége és írói munkássága (legalább egy epigrammája). Csokonai Vitéz Mihály portréja; életművének műfaji, formai és stiláris sokszínűsége <i>A Reményhez</i> , <i>A tihanyi Ekhóhoz</i> és még legalább egy mű (pl. <i>Az estve</i> , <i>Tartózkodó kérelem</i> , <i>A Magánosság</i> hoz) alapján.	A tanuló – ismeri a magyar nyelv ügyében született legfontosabb programok, értekezések gondolatait; Kazinczy tevékenységét; a magyar felvilágosodás időszakának, irodalmi életének néhány sajátosságát; – tudatosítja a nyelvújítási mozgalom jelentőségét; – tisztában van Csokonai és Berzsenyi életművének jellegével, az alkotók helyével, szerepével a magyar irodalom történetében; felismer jellemző stílusirányzatokat, műfajokat, verstípusokat és versformákat; – műismereti minimuma: Mikes Kelemen: <i>Törökországi levelek</i> (részlet), Kazinczy Ferenc egy epigrammája; Bessenyei György egy értekező prózai részlete; Csokonai Vitéz Mihály: <i>A Reményhez</i> ; <i>A tihanyi Ekhóhoz</i> és egy mű; Berzsenyi Dániel: <i>A közelítő</i>	<i>Vizuális kultúra</i> ; <i>éneke-zene</i> : stílusirányzatok egymásmellettisége a 18. században. <i>Földrajz</i> : a témakörhöz, az alkotókhoz kapcsolódó topológia.

Berzsenyi Dániel portréja; jellemző műfajok, témák, életérzések költészetében. <i>A közelítő tél, A magyarokhoz I.</i> és legalább még egy mű (pl. <i>Levéltöredék barátnémhoz, Osztályrészem</i>) értelmezése. Csokonai és Berzsenyi hatása, továbbélése a későbbi magyar költészetben.	<i>tél, A magyarokhoz I.</i> és egy mű. – Csokonai és Berzsenyi kapcsán alkalmassá válik legalább 3-4 alkotásuk és a műveikről szóló vélemények, elemzések értelmezésére; egy-egy szóbeli témakör kifejtésére; memoriterek tolmácsolására.	
Kulcsfogalmak/ <i>fogalmak</i>	Nyelvújítás, irodalmi élet, művelődési program, értekezés, szentencia, szimultán ritmus, bölcséleti óda, elégiko-óda, elégia, dal, episztola, létösszegzés, időszembesítő verstípus.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Világirodalom – az európai irodalom a 19. század első felében (romantika, romantika és realizmus)	Órakeret 12 óra
Előzetes tudás	Romantika, a romantikus korstílus néhány alapvető jellemzője.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A nemzeti és az európai identitás erősítése. Eszmény és valóság viszonyának értelmezése. Embertípusok, életvezetési stratégiák, eszmei és erkölcsi törekvések értékelése. A romantika korstílus jellegének, jelentőségének, a romantika és a kritikus, realista szemlélet együtthatásának megértetése. Felkészítés a stílári és hangnemi összetettség, az ironia és a groteszk befogadására. Információgyűjtés- és feldolgozás, szövegalkotás, értelmező képességek: házi olvasmány önálló feldolgozása, beszámoló készítése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A romantika irodalmának jellemzői (esztétikai elvek, művészi szabadság, stílus- és formajegyek; ironikus látásmód, groteszk minőség). Új műfajok, formák (pl. történelmi regény, bűnügyi történet, drámai költemény, verses regény). Társadalmi típusok (felesleges és karrierista hősök, hivatalnokok) megjelenése a romantikával egyidejű, realista szemléletű művekben. Művek, szemelvények az angol/amerikai, francia, német és orosz irodalomból, pl. Byron, Shelley, Keats; Poe; Victor Hugo, E. T. A. Hoffmann, Puskin vagy mások alkotásaiból; illetve Balzac, Stendhal, Gogol	A tanuló – felismeri az életművek egymásmellettségét az 1830-as években (klasszika, romantika, realizmus tendenciái, l. Goethe/Hugo/Stendhal, Balzac) és a romantika korstílus-jellegét, jelentőségét; a romantika és a kritikus, realista szemlélet együtthatását; – megismeri az irodalmi liberalizmus szerepét és hatását az esztétikára (új műfaji változatok; stílári és hangnemi összetettség, ironia és groteszk); – műismerete: Shelley, Keats, Poe, V. Hugo, E. T. A. Hoffmann, Puskin, illetve Balzac, Stendhal, Gogol egy-	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; Vizuális kultúra; Ének-zene: a romantika művészete.</i> <i>Mozgókép-kultúra és médiaismeret: a romantika, romantikus mai médiaértelmezése.</i>

műveiből. A választott szerzőkhöz, művekhez kapcsolódó fogalmi ismeretek.	egy művének / részletének ismerete; – képes egy választott/kijelölt epikai alkotás (házi olvasmány) elemző bemutatására a közös értelmezés után; – beszámolót/könyvajánlót készíthet egyéni olvasmányélménye alapján a korszak műveiből; – alkalmassá válik a korszakról, a szerzőkről, művekről szóló vélemények kritikus befogadására, egy lehetséges szóbeli tétel kifejtésére.	
Kulcsfogalmak/ <i>fogalmak</i>	Műfajkeveredés, hangnemi kevertség, groteszk, irónia, bűnügyi történet, történelmi regény, verses regény, regényciklus, analitikus regény.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Színház- és drámatörténet – Katona József: <i>Bánk bán</i>	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	Klasszicizmus és romantika. Tragédia, drámai szerkezet. A tragikus hős összeomlása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Élet-válaszutak a különböző helyzetekben. A tettek és a szavak közötti viszony szerepének felismerése. A „nemzeti dráma” mint közös ismeret. A tragédiában megjelenített magánéleti és közéleti konfliktus értékelése. Felkészítés a <i>Bánk bán</i> olvasására, befogadására, értelmezésére (problematika, drámai szerkezet és nyelv, sajátos lezárás, „megoldás”). Érvelő képesség: álláspontok megismerése, összevetése, értékelése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Katona József: <i>Bánk bán</i> – sok szempontú műértelmezés. Pl. – magánéleti és közéleti konfliktus, alapkérdések; – a szereplők körei, Bánk összeomlása; a címszereplő megítélésének változatai; – felépítés, szerkezeti megoldások (az V. felvonás szerepe).	A tanuló – ismeri a magyar színház történetének néhány sajátosságát (az állandó magyar színház hiányát, törekvéseket a létrehozására); – képes elemezni nemzeti tragédiánk sajátosságait (problematika, drámai szerkezet és nyelv, sajátos lezárás, „megoldás”) – megismer néhány álláspontot a műértelmezéshez; – lehetőség szerint megtekint egy színházi előadást (vagy felvételt), és közös elemzéssel értékelik az adott interpretációt;	Ének-zene: operafeldolgozás.

	– műismereti minimuma: a tragédia (házi olvasmány) elemző feldolgozása és memoriter: részlet(ek) a műből; – alkalmassá válik a mű értelmezéseinek kritikus befogadására; egy szóbeli érettségi témakör anyagának összeállítására és az abban megjelölt feladat kifejtésére.	
<i>Kulcsfogalmak/ fogalmak</i>	Vándorszínház, állandó színház, szerepkör, intrikus, naiva, késleltetés, drámai nyelv, klasszicizmus és romantika.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Magyar irodalom a 19. század első felében – portrék: Kölcsy Ferenc, Vörösmarty Mihály	Órakeret 17 óra
Előzetes tudás	Romantika; néhány népdal; ismeretek Kölcsyéről, Vörösmartyról. Kölcsy Ferenc: <i>Hymnus, Huszt</i> ; Vörösmarty Mihály: <i>Szózat</i>	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Törekvés a társadalmi, közösségi és egyéni konfliktusok, kérdésfelvetések szellemi hátterének megértésére, a morális gondolkodásra és ítéletalkotásra. Az alkotók műveiben megjelenített egyéni és nemzeti sorsproblémák megértése és értékelése. A reformkor–nemzeti romantika–népiesség fogalmak tartalmának, szerepének és jelentőségének felismertetése. Kölcsy- és Vörösmarty-művek befogadásának, értelmezésének elősegítése, jelentőségük megértése, elfogadása. A kreativitás, a képzelőerő, a képzettársítási képesség fejlesztése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Magyar irodalmi élet a 19. század első felében; orgánumok, folyóiratok, alkotói csoportok. A reformkori nemzeti romantika. A népiesség programjai. Kölcsy Ferenc alkotói portréja; közéleti szerep, egyéni és közösségi sors. <i>Hymnus</i> és még egy lírai alkotása (pl. <i>Elfojtódás; Vanitatum vanitas; Zrínyi dala; Zrínyi második éneke</i>). Értekező prózája (pl. <i>Nemzeti hagyományok</i> és / vagy a <i>Parainesis</i> részlete). Vörösmarty Mihály portréja. Romantikus világlátás, tematika és képalkotás lírában és drámában a <i>Szózat; Előszó</i> és még egy-két lírai alkotás (pl. <i>Késő vágy; Gondolatok a könyvtárban; Az emberek, A vén</i>	A tanuló – ismeri a magyar irodalom néhány sajátosságát a 19. század első felében; – felismeri a reformkor-nemzeti romantika-népiesség fogalmak tartalmát, szerepét és jelentőségét; – tisztában van Kölcsy és Vörösmarty életművének jellegével, az alkotók helyével, szerepével a magyar irodalom történetében; – műismereti minimuma: Kölcsy: <i>Hymnus, Huszt</i> és még egy lírai mű, egy értekező prózai részlet; Vörösmarty: <i>Szózat, Előszó</i> és még egy-két lírai mű, valamint a <i>Csongor és Tünde</i>; memoriterek; – Kölcsy és Vörösmarty kapcsán alkalmassá válik	<i>Vizuális kultúra; Ének-zene:</i> a magyar romantika más művészeti ágakban. <i>Földrajz:</i> az alkotókhoz kapcsolódó topológia. <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a reformkori művelődés és társadalmi élet.

cigány) alapján, illetve a <i>Csongor és Tünde</i> értelmezésével (pl. alapkérdések, értékszerkezet, motívumok, műfaji sajátosságok: mesejáték/drámai költemény).	legalább négy alkotásuk és a műveikről szóló vélemények, elemzések értelmezésére; egy-egy szóbeli témakör kifejtésére; memoriterek tolmácsolására.	
<i>Kulcsfogalmak/ fogalmak</i>	Irodalmi élet, népköltészet, népdalgyűjtés; nemzeti himnusz, értekezés, intelem, értékszembesítő és időszembesítő verstípus, rapszódia, romantikus ironia, drámai költemény.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Életmű – Petőfi Sándor	Órakeret 12 óra
Előzetes tudás	Romantika, népiesség, népdal, dal, helyzetdal, elbeszélő költemény, életkép, episztola, felező tizenkettes versforma. Ismeretek Petőfi életútjáról, műveiről. <i>Anyám tyúkja; Füstbe ment terv; János vitéz; Az Alföld; Nemzeti dal</i> és más lírai alkotások.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A lírai beszédmód változatainak értelmezése; Petőfi jellemző témáinak, műfajainak, poétikai megoldásainak, versformáinak megkülönböztetése, jellemző hangnemeinek (pl. humor és ironia) befogadása. A kreativitás, a képzelőerő, a képzettársítási képesség fejlesztése. Felkészítés önálló műértelmezés megfogalmazására. Petőfi műveiről szóló vélemények, elemzések értelmezésére, kritikus befogadására.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Petőfi Sándor életműve. Pályaszakaszok (életérzések, költői magatartás) és jellemző alkotások. A népi szemléletmód hatása; romantika és népiesség. Témák (pl. szerelem, táj, ars poetica), versciklusok; lírai műfajok és líratípusok (pl. dalok, helyzetdalok, ódák, elégiák, rapszódák; tájlíra, forradalmi látomásvers) és versformák változatossága; <i>A puszta, télen; A XIX. század költői; Európa csendes, újra csendes...; Szeptember végén</i> , és még legalább három-négy lírai alkotás elemző feldolgozása. Verses epika (pl. <i>A helység kalapácsa</i> mint eposzparódia; és/vagy <i>Az apostol</i>).	A tanuló – ismeri az életmű főbb alkotói korszakait; Petőfi helyét, szerepét a magyar irodalom történetében; költészetének jellegét; – tisztában van a romantikus korstílus és a népiesség stílustendenciájának együtthatásával; – műelemzések során megismeri Petőfi jellemző témáit, műfajait, poétikai megoldásait, versformáit; megkülönbözteti jellemző hangnemeit (pl. humor és ironia); – képes önálló műértelmezés megfogalmazására; – műismereti minimuma: <i>Az Alföld; Nemzeti dal; János vitéz; A puszta, télen; A XIX. század költői; Európa csendes, újra csendes...; Szeptember végén</i> és még három-négy mű és memoriterek;	<i>Hon és népismeret:</i> Petőfi emlékhelyek. <i>Földrajz:</i> Petőfi életútjának topológiája. <i>Vizuális kultúra; Ének-zene:</i> a romantika művészete, Petőfi művek feldolgozásai (hangoskönyv, színház, rajzfilm, dal).

Utalás egy-egy téma, motívum, poétikai jellemző kortárs irodalmi megjelenítésére; az evokáció, az intertextualitás néhány példája.	– képessé válik Petőfi életművének bemutatására (legalább 10–12 lírai és 1–2 verses epikai alkotás alapján); a műveiről szóló vélemények, elemzések értelmezésére, kritikus befogadására; egy szóbeli témakörben kijelölt feladat kifejtésére, memoriterek tolmácsolására.	
Kulcsfogalmak/ <i>fogalmak</i>	Népiesség, elbeszélő költemény, versciklus, helyzetdal, tájlíra, látomásköltészet, ars poetica, komikus eposz, költői szerep, váteszköltő.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Látásmód – Jókai Mór	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	Romantika, romantikus ábrázolásmód, romantika és népiesség, heroizmus és humor, regényműfaji változatok, történelmi regény, anekdota, anekdotikusság. <i>A kőszívű ember fiai</i> vagy más regénye.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A Jókai-regényekben fölmutatott erkölcsi, egyéni és nemzeti-közösségi problémakörök felismerése. Értékek és szerepek konfliktusai. Jókai művének/műveinek ismeretében, azok olvasására építve beszélgetés, vita a korabeli és a mai olvasóközönség befogói elvárásainak különbségéről, a különbség megértése. A befogadói horizont tágítása: Jókai alkotásmódjának jellemzői, a romantikus ábrázolásmód sajátosságai és a romantikus regény jellemző műfaji változatai. Felkészítés egy regény sokoldalú megközelítésére, önálló véleménykifejtésre. A történetmondás képességének fejlesztése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Jókai alkotásainak jellemzői, műfaji változatok az életművében; regényírói művészetének sajátosságai a romantikus prózaepika jegyében. Jókai Mór: <i>Az arany ember</i> (esetleg más regényének) elemző értelmezése sok szempontú megközelítéssel, pl.: a romantika megjelenési formái; műfaji változat; szerkezet, jellemábrázolás, elbeszéléstechnika, nézőpont, közlésformák; hangnemi és motívus összetettsége. Problematika (az adott műhöz pl. természet és civilizáció, bűn és büntetés, kettős jellem).	A tanuló – tisztában van a korabeli és a mai olvasóközönség befogadói elvárásainak különbségével; – ismeri Jókai helyét a magyar regényirodalom történetében, alkotásmódjának jellemzőit; – felismeri a romantikus ábrázolásmód sajátosságait és a romantikus regény jellemző műfaji változatait; – képes egy regény sok szempontú megközelítésére, saját álláspont kifejtésére; – műismereti minimuma: egy regénye: <i>Az arany ember</i> (vagy más, pl. <i>Egy magyar nábob</i>, <i>Fekete gyémántok</i>)	<i>Hon és népismeret; történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; vizuális kultúra; ének-zene:</i> a romantika művészete. <i>Mozgóképkultúra és médiaismeret:</i> Jókai-művek filmes feldolgozásai. <i>Földrajz:</i> a regény/ek topológiája.

	– egy regényelemzés kapcsán képes önálló szóbeli tétel keretében egy elemzési feladat kifejtő megoldására.	
<i>Kulcsfogalmak/ fogalmak</i>	Történelmi regény, vallomásregény, epizód, leírás, utópia, humor, anekdota.	
A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	A tanuló szóbeli és írásbeli kommunikációs helyzetekben alkalmazza a művelt köznyelv (regionális köznyelv), illetve a nyelvváltozatok nyelvhelyességi normáit. Képes a beszédhelyzetnek, témának, célnak, közönségnek megfelelő szóbeli és írásbeli megnyilatkozásra. Képes szövegű, értelmező felolvasásra, olvasható, rendezett írásra. Rendszeresen használja a könyvtárat, ide értve a különféle (pl. informatikai technológiákra épülő) információhordozók használatát is. Képes arra, hogy önállóan eligazodjon az információk világában; értelmesen tudj élni az önképzés lehetőségeivel. Értő módon használja a tömegkommunikációs, illetve az audiovizuális, digitális szövegeket. Bizonyítja különféle szövegek megértését a szöveg felépítésére, grammatikai jellemzőire, témahálózatra, tagolására irányuló elemzéssel. Össze tudja foglalni a szöveg tartalmát, tud önállóan jegyzetet és vázlatot készíteni. Képes az olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos véleményét szóban és írásban megfogalmazni, indokolni. Képes szövegek kapcsolatának és különbségének felismerésére és értelmezésére, e képesség alkalmazására elemző szóbeli és írásbeli műfajokban. Fel tudja ismerni a szépirodalmi és nem szépirodalmi szövegekben megjelenített értékeket, erkölcsi kérdéseket, motivációkat, magatartásformákat. Ismeri a hivatalos írásművek jellemzőit, képes önálló szövegalkotásra ezek gyakori műfajaiban. Képes definíció, magyarázat, prezentáció, egyszerűbb értekezés (kisértékezés) készítésére az olvasmányaival, a felvetett és tárgyalt problémákkal összefüggésben, maga is meg tud fogalmazni kérdéseket, problémákat. Alkalmazza az idézés szabályait és etikai normáit. Ismeri a magyar nyelv rendszerét, képes a grammatikai, szövegtani, jelentéstani, helyesírási jelenségek önálló fölismerésére, a tanultak tudatos alkalmazására. Tudja alkalmazni irodalmi alkotások műfaji természetének megfelelő szövegfeldolgozási eljárásokat, megközelítési módokat. Képes órai eszmecserében, vitában, érvelésben az irodalmi művekben megjelenő álláspontok azonosítására, követésére, megvitatására, összehasonlítására, eltérő vélemények megértésére, saját véleménye újrafogalmazására. Képes tudásanyagának megfogalmazására, előadására a magyar és a világirodalom kiemelkedő alkotóiról, az olvasott, feldolgozott művekről. Be tudja mutatni a tanult stíluskorszakok, irányzatok sajátosságait.	

	Képes a feldolgozott epikai, lírai és drámai művek főbb jellemzőinek bemutatására, a művek jelentésének, erkölcsi tartalmának tárgyszer, lényegre törő ismertetésére, értelmezésére. Képes memoriterek szöveghű tolmácsolására a szövegfonetikai eszközök helyes alkalmazásával, tudatos szövegmondással.

11–12. évfolyam

A magyar nyelvi képzés célja a szövegelemzési jártasság fokozatos bővítése a tanult szövegtani, jelentéstani, stilisztikai, retorikai ismeretekkel; a kritikai érzék továbbfejlesztése különféle műfajú és témájú és megjelenésű (pl. multimédiás-digitális, audiovizuális) szövegek értelmezésében, szerkezeti és stiláris minőségének értékelésében, saját szövegek alkotásában.

A tevékenységek iránya kiterjed a nyelvi norma és a társadalmi igény összefüggéseinek vizsgálatára, a saját nyelvhasználat kontrolljára; a kommunikációs helyzetnek megfelelő nyelvváltozatok szókincsének, elem- és szabálykészletének tudatos használata. A nyelvi tudatosság fejlesztésének része a helyesírási ismeretek kibővítése. A tanulási képesség továbbfejlesztése, az önálló adatgyűjtés módszereinek kiegészítése a könyvtári katalógusok, bibliográfiák használata mellett a számítógépes adatbázisokkal, az internet kínálta lehetőségekkel.

A nyelvi képzés életszerű, gyakorlati tudásösszetevője a kommunikációs zavarok felfedezése, értelmezése, kezelési módok keresése.

A nyelvi magatartás és az általános nyelvi kultúra részeként cél a retorikai tudás növelése, ennek keretében néhány klasszikus és mai szónoki beszéd, értekezés műfaji jellemzőinek megfigyelése (szerkesztésmód, nyelvi kifejezésmód, retorikai eszközök használata); az érvelés technikájának megismerése és alkalmazása: érvek, ellenérvek felsorakoztatása. Mind a problémamegoldó gondolkodást, mind a kreativitást növeli, ha a tanuló ismeri a deduktív vagy induktív érvelést, a cáfolat módszereit; képes szónoklatnak, alkalmi beszédnek vagy ezek egyes részleteinek önálló kidolgozására. Retorikai tudását megfelelően képes használni a tanulásban és a társadalmi nyilvánosságban.

Elvárt a kellő tájékozottság a magyar nyelv rokonságáról, típusáról, helyéről a világ nyelvei között, továbbá a legfontosabb nyelvemlékeink (*A Tihanyi apátság alapítólevele*, *Halotti beszéd*, *Ómagyar Mária-siralom*) megismerése.

A nyelvi tanulmányok eredményeképpen a tanuló képes hosszabb fölkészülést igénylő szóbeli és írásbeli feladatokhoz adott, illetve önállóan kialakított szempontokat követő anyaggyűjtésre és válogatásra többféle forrásból, jegyzet, vázlat, hivatkozás, forrásjegyzék készítésére.

A nyelvtörténeti és leíró nyelvtani ismeretek birtokában kész felelős magatartásra a magyar nyelv értékeinek őrzésében. A magyar nyelv rendszeréről, a beszédnek a társadalomban és az egyén életében betöltött szerepéről tanultak áttekintésével fölkészül az érettségire és a továbbtanulásra.

Az irodalomtanítás alapvető célja irodalmi művek olvasása, értelmezése, megvitatása. A műveltségépítés szempontja a hagyományos műnemi és műfaji keretek átalakulásának, megszűnésének megfigyelése, megnevezése és értelmezése: új regénytípusok és regényszerkezetek, a tárgyias líra, az összetett hangneműség, a groteszk és az ironia szerepének megértése.

Az irodalmi olvasmányok jellegéből következően fejlesztési cél a magyar és az európai hagyományok és a modernség együttthatásának, egyedi megjelenési formáinak észrevétele, megnevezése az életművekben, az egyes alkotásokban; stílusirányzatok jellemző, esetleg mozgalmoszerű vonásainak bemutatása néhány irodalmi és képzőművészeti alkotásban; a tárgyalt korszak stílusirányzati sokszínűségének megismerése, az egyes irányzatok egymás mellett éléséből néhány következtetés megfogalmazása.

Az irodalomértést elmélyítő, az önkifejezést, a gondolkodást támogató tevékenység művek összehasonlítása adott tematikai, poétikai szempont követésével szóban és írásban; nagyepikai és drámai művek szóbeli és írásbeli (pl. prezentáció) bemutatása különböző nézőpontból, illetve különféle címzetteknek, önálló műelemzés készítése közösen fel nem dolgozott kisepikai és lírai alkotásról többféle elemzési szempont alkalmazásával. Mind az érvelő lépcsőket, mind a szociális kompetenciák, mind az erkölcsi gondolkodás fejlesztését támogatja a jellemző hőtípusok, jellegzetes élethelyzetek, konfliktushelyzetek (pl. szerelem, megbocsátás, felnőtté válás, bűn, bűnhődés, hazugság, kiszolgáltatottság), személyiségdilemmák felfogása, értelmezése, megvitatása.

Az ítélőképesség, az erkölcsi, esztétikai és történeti érzék fejlesztését célozza néhány szerző és mű utóéletének, hatásának megfigyelése az irodalmi hagyományban, a kortárs irodalomban, más művészeti ágakban.

Alapvető irodalomszemlélet az irodalmi művek egymásra utaltságának megértése és ennek például az irodalmi szövegek összekapcsolódását bizonyító szövegek gyűjtése, megfigyelése, a rájátszás, az evokáció, intertextualitás, reflexió példáinak elemzése, végül annak néhány példával való bizonyítása, hogy az irodalom egyrészt folyamatos, másrészt történetileg változó hagyomány. E témakörbe tartozó tevékenység műfaji, poétikai fogalmak változó jelentésének megfigyelése, bizonyítása, a szépirodalom nyelvének megváltozását jelző jelenségek megfigyelése. Az önálló ismeretszerzés elengedhetetlen feltétele a rendszeres könyvtárhasználat (ide értve az internet adta lehetőségeket is), azaz az ismeretterjesztő (például műelemző, művelődéstörténeti, művészettörténeti, nyelvészeti) irodalom – audiovizuális, digitális források – alkotó felhasználása feljegyzés, beszámoló, értekezés, kiselőadás, hozzászólás, prezentáció formájában. E tevékenység része a hosszabb főkészülést igénylő szóbeli és írásbeli feladatokhoz adott, illetve önállóan kialakított szempontokat követő anyaggyűjtés és válogatás többféle forrásból, jegyzet, vázlat, hivatkozás, forrásjegyzék készítése.

Az önálló tájékozódás igényével is összefügg a nyitottság a jelenkori irodalmi szövegek befogadásában, megértésében a szokatlan szerkezetű, nyelvhasználatú művek, a magyar és az európai szöveghagyományt újraíró, újraértelmező művek befogadása iránt. E témakörben is kívánatos a tájékozódás a kortárs irodalmi nyilvánosságban, például antológiákban, az irodalmi ismeretterjesztés (könyvajánlás, könyvismertetés) műfajaiban, a televíziós, a filmes adaptáció néhány kérdésében.

Cél az irodalom határterületeihez tartozó modern kori alkotások feldolgozása, egy-két tipikus írott, digitális és filmes-audiovizuális műfaj megismerése. A kortárs irodalmi élethez tartozik az irodalom megjelenéseinek kutatása, felismerése más közegekben (pl. filmen, rajzfilmen, televízióban, képregényben, hangzó közegben – pl. hangoskönyv, rádiójáték, megzenésített vers –, digitális közegben – pl. internetes közlés, multimédiás kiadás –); az adaptáció, a műfajcsere jelensége, jellegzetes megoldásai a posztmodern, kortárs magas művészeti és szórakoztató művekben. Fontos feladat a szórakoztató irodalom hatásának, vonzerejének és csapdáinak értelmezése (pl. tipikus műfajainak, helyzeteinek, motívumainak bemutatása, kultuszalkotások megismerése).

A továbbtanulásra való főkészülésként feladattá tehető egyéni „kutatómunka” alapján nagyobb lélegzetű dolgozat megírása, prezentáció készítése a könyvtárhasználat, digitális források alkalmazása, szakszerű anyaggyűjtés, rendezés, kidolgozás, forrásjelölés tudásanyagának hasznosításával; tematikus tájékozódás nyomtatott és elektronikus ismeretterjesztő információforrásokban (például irodalmi adatbázisok, CD-ROM, magyar elektronikus könyvtár), irodalmi és más kérdések megvitatásához információk kiválasztása és újrendezése.

A szűkebb régióhoz, településhez, a hazához való kötődés érzését erősíti a tájékozódás a régió, a település kulturális, irodalmi hagyományaiban a helyi kultúráközvetítő intézmények körében.

Magyar nyelv 11. évfolyam (heti 4 órás)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Kommunikáció	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	Gyakorlott, tudatos szóbeli kommunikáció.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A különböző kommunikációs színtereknek és helyzeteknek megfelelő nyelvi és nem nyelvi jelek használata. Az egyes helyzetek által megkívánt formák megsértésének dekódolása, a szándék felismerése, megfelelő kezelése. A kommunikációs zavarok felismerésére és feloldására néhány taktika elsajátítása. A manipulációs szándékok felismerése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Tájékozottság különféle beszédhelyzetek megítélésében; megfelelő stílus és magatartás megtalálása ismeretlen kommunikációs helyzetben is. Kommunikációs zavarok felfedezése, elhárítása. A mindennapi társalgásban, a nyilvános kommunikációs színtereken, valamint az internetes felületeken előforduló manipulációs szándékok, hibás következtetések felismerése. A reklámok, internetes felületek verbális és nem verbális közlési szándékának felismerése.		<i>Mozgóképkultúra és médiaismeret:</i> reklám, meggyőzés, manipuláció. <i>Vizuális kultúra:</i> képi közlés. <i>Dráma és tánc:</i> szituációk, dialógusok értelmezése.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Kommunikációs zavar. Manipuláció.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Retorika	Órakeret 14 óra
Előzetes tudás	A kommunikációs funkciók ismerete, alkalmazása. Érvelő szövegek értelmezése és alkotása. Stilisztikai és jelentéstani ismeretek. Kulturált véleménynyilvánítás.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A klasszikus retorika alapfogalmainak megismertetése, ezek alkalmazása a tanulók életével, mindennapjaival összefüggő nyilvános megszólalásokban. A hatásos érvelés technikájának, a legfőbb érvelési hibáknak a megismertetése. Önálló beszéd megírásához, annak a hatásos előadásához szükséges nyelvi, gondolkodási képességek fejlesztése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A kulturált vita, véleménynyilvánítás gyakorlása. A szónok tulajdonságai, feladatai. A szónoki beszéd kommunikációs funkciói. A beszéd felépítése, a beszéd megszerkesztésének menete az anyaggyűjtéstől a megszólalásig. Az érv felépítése.		<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> antik szónokok, neves magyar szónoklatok

Az érvelés logikája, technikája; az érvek elrendezése. Az érvelési hibák. A cáfolat módszerei. A kiselőadás és a vizsgafelelet felépítése. A hatásos előadásmód eszközei. Az előadás szemléltetésének módjai: bemutatás, prezentáció stb. A hatásos meggyőzés és véleménynyilvánítás nyelvi (mondat- és szövegfonetikai eszközök) és nem nyelvi kifejezésbeli eszközei a különféle szövegműfajokban, az audiovizuális és multimédiás közlés különböző formáiban. A hivatalos felszólalás, hozzászólás gyakorlása különböző helyzetekben. Monologikus szöveg (előadás, beszéd) és memoriter kifejező tolmácsolása.		(pl. Kölcsey, Kossuth, Deák). Közéleti megnyilatkozások retorikája. <i>Mozgókép-kultúra és médiaismeret</i>: a meggyőzés, befolyásolás, a hatás eszközei. <i>Dráma és tánc</i>: a színpadi beszéd retorikai elemei, klasszikus monológok értelmezése. <i>Matematika</i>: bizonyítás, érvelés, cáfolat. <i>Filozófia</i>: Érvelési szerkezetek tudatosítása
Kulcsfogalmak/ <i>fogalmak</i>	Retorika, szónok, szónoklat, beszéd fajta (bemutató, tanácsadó, törvényszéki), alkalmi beszéd, meggyőző szövegműfaj (vita, ajánlás). Szónoklat, bevezetés (az érdeklődés felkeltése, a jóindulat megnyerése, témamegjelölés), elbeszélés, érv, cáfolat, befejezés (összefoglalás, kitekintés). Érv, tétel, bizonyítás, összekötőelem. Érvelés, indukció, dedukció.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Általános nyelvészeti ismeretek	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	Kommunikáció, jelentéstan.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A rendszerező, szintetizáló képesség fejlesztése: általános, összefoglaló ismeretek a nyelvről, a nyelv és az ember viszonyáról.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Az ember mint nyelvhasználó lény; a nyelv, a kommunikáció és az ember elválaszthatatlan egysége. A nyelv mint jelrendszer, a nyelv mint a gondolkodás része. A nyelvek egyező és eltérő tulajdonságai, nyelvtipológia, főbb nyelvtípusok és jellemzőik (az anyanyelvhez és más, tanult, ismert nyelvek jellemző tulajdonságainak összehasonlító megfigyelése). Nyelvi identitás. Korlátozott kódú nyelvek: gesztusnyelvek, jelnyelvek.		<i>Idegen nyelvek</i>: nyelvtípus, kommunikáció, nyelvi tolerancia. <i>Vizuális kultúra</i>: a vizuális nyelv összetevői.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Nyelvtípus (agglutináló, izoláló, flektáló). Korlátozott kód, gesztusnyelv, jelnyelv.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Pragmatikai ismeretek	Órakeret 7 óra
Előzetes tudás	Szövegtani, jelentéstani és stilisztikai ismeretek.	

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A nyelv működésének, a nyelvhasználatnak a megfigyelése különböző kontextusokban, különböző cél elérésére. Annak megtapasztalása, hogy az emberek hogyan képesek a nyelvi szöveg által közvetített jelentésen túl is hatni, befolyásolni partnerüket, hogyan képesek megnyilatkozásaikkal akár cselekvéseket is végrehajtani. A kulturált nyelvi magatartás fejlesztése: a magyar nyelv leggyakoribb udvariassági formái használati körének, nyelvi formáinak megfigyelése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A nyelvhasználat a beszélgetés, a társalgás főbb összetevőinek a különféle beszédaktusok szerepének, megnyilvánulási formáinak megfigyelése, az együttműködési elvek tudatos használata, illetve megsértésük következményeinek megtapasztalása. A társalgásban előforduló néhány jellemző deixis forma szerepe. Az udvariassági formák használata.		<i>Idegen nyelvek:</i> idegen nyelvi kommunikáció, udvariassági formák.
Kulcsfogalmak/ <i>fogalmak</i>	Megnyilatkozás. Társalgás, társalgási forduló, szóátvétel, szóátadás. Beszédaktus (lokúció, illokúció, perlokúció). Deixis. Együttműködési elv (mennyiségi, minőségi, mód, kapcsolódási).	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Szövegalkotás	Órakeret 7 óra
Előzetes tudás	A kommunikációs céloknak megfelelő papíralapú és elektronikus szövegalkotás. A papíralapú és számítógépes jegyzetelés technikájának, módjainak ismerete. Az elbeszélés, jellemzés, vélemény, esszé formai és tartalmi jellemzőinek ismerete. A kommunikációs célnak, műfajnak, címzettnek, kontextusnak megfelelő stíluszeszközök alkalmazása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Gondolkodásfejlesztés, az önkifejezés fejlesztése: a papíralapú és elektronikus szövegek eltérő és hasonló jellemzőinek megfigyelése. A szövegalkotási képesség fejlesztése: a megismert szövegtípusokban a közlés céljának, a helyzetnek megfelelő stílusban történő szövegalkotás. Esszéírási gyakorlatok.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Lényegre törő, világos fölépítésű, információban gazdag, kifejtett szöveg alkotása a tájékoztató, érvelő, meggyőző, vitázó közlésformák valamelyikében (pl. digitális formában, multimédiás kiegészítésekkel). Kreatív gyakorlatok a mondat- és szövegszerkezet stiláris lehetőségeinek, a szavak hangulatának, stílusértékének, nyelvrétegbeli stiláris különbségének figyelembevételével. Az érvelő esszé szerkezete.		<i>Informatika:</i> szövegszerkesztési, könyvtárhasználati, információkeresési ismeretek. <i>Filozófia:</i> A globális világ kihívásaira kínált erkölcsfilozófiai válaszok megfogalmazása.
Kulcsfogalmak/ <i>fogalmak</i>	Szövegalkotás, szövegszerkesztés, érvelő esszé.	

12. évfolyam (heti 4 órás)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelv és társadalom	Órakeret 9 óra
Előzetes tudás	A személyes és a tömegkommunikációval kapcsolatos ismeretek, nyelvi tudatosság, egyéni nyelvhasználat, stílusrétegek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A nyelvhasználat társadalmi jelenséggé váló szemlélete. A vitakészség, a meggyőző érvelés fejlesztése: ismeret és véleményalkotás a nyelvtervezés néhány alapvető kérdéséről (nyelvvédelem és nyelvművelés). Nyelvi tudatosság növelése: a saját és a közvetlen környezet nyelvhasználatának azonos és eltérő vonásainak, valamint nyelvjárási szövegek jellemzőinek megfigyelése. Rendszerező, szintetizáló képesség fejlesztése: a tömegkommunikáció, valamint az információs társadalom nyelvhasználatra gyakorolt hatásának megfigyelése, érvek, adatok értelmezése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Fejlődési irányok, változások a mai magyar nyelvben. Nyelvi sokszínűség, nyelvi tolerancia. Nyelvünk helyzete a határon túl. Hazánkban élő nemzetiségek nyelvhasználat. A nyelvi tervezés elvei és feladatai. A nyelvművelés fogalma, kérdései, feladata, színterei; a nyelvi norma. A nyelvváltozatok rendszere, a vízszintes és függőleges tagolódásuk. A köznyelv jellemzői, használati területe. A nyelv társadalmi tagolódása szerinti csoportnyelvek, azok jellemző használati köre, szókincse. A szleng és az argó fogalma, kialakulásuk, jellemző előfordulásuk, funkciójuk. A nyelv területi tagolódása: a leggyakoribb nyelvjárásaink jellemzői, területi megjelenésük, a regionális köznyelv jellemzői. A határon túli magyar nyelvhasználat főbb adatai, tendenciái, a kétnyelvűség, kettősnyelvűség, kevert nyelvről kérdései. A nyelvváltozatot bemutató nyomtatott és elektronikus források (pl. szótárak, kézikönyvek, adatbázisok, honlapok) tanulmányozása. A tömegkommunikáció, valamint az információs társadalom hatása a nyelvhasználatra.		<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> történelmi nemzetiségek, bevándorló magyarság, szórványmagyarság kialakulásának történelmi, társadalmi okai, tendenciái. <i>Mozgókép-kultúra és médiaismeret:</i> az információs társadalom, mediatizált nyelvhasználat. <i>Földrajz:</i> a magyar nyelvhasználat területi tagolódása.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Nyelvi tervezés, nyelvpolitika, nyelvművelés, nyelvtörvény, norma. Nyelvváltozat. Vízszintes és függőleges tagolódás (standard köznyelv, társalgási nyelv, irodalmi nyelv, dialektus, szociolektus). Nyelvjárási, regionális köznyelv, tájszó. Csoportnyelv, szaknyelv, hobbinyelv, rétegnyelv. Szleng, argó. Kétnyelvűség, kétnyelvűség, kevert nyelvről.	

Tematikai egység/	Nyelvtörténet	Órakeret

Fejlesztési cél		10 óra
Előzetes tudás	A nyelvhasználat társadalmi jelenségként való szemlélete, néhány alapvető kérdése, a történetiség fogalma, a nyelv területi tagolódása, nyelvjárások.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A szinkrón és diakrón nyelvszemlélet fejlesztése. Kellő tájékozottság a magyar nyelv rokonságáról, típusáról, helyéről a világ nyelvei között. A magyar nyelv történeti korszakairól szerzett tudás összekapcsolása az irodalomtörténeti és történelmi tanulmányokkal. A problémamegoldó gondolkodás fejlesztése: a magyar nyelv eredetéről kialakított elméletek ismeretében elhatárolódás a tudománytalan nyelvrokonítástól, de nyitottság az újabb tudományos kutatások irányában.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Változás és állandóság a nyelvben. Nyelvtípusok és nyelvcsaládok, a magyar nyelv jellemzői. A magyar nyelv eredete, finnugor rokonságának bizonyítékai, története, kutatói. A nyelvrokonság bizonyítékainak tudományos eszközei. A nyelvtörténeti kutatások forrásai: kézírásos és nyomtatott nyelvemlékek. A magyar nyelv történetének főbb korszakai, a legfontosabb nyelvemlékeink (<i>A tihanyi apátság alapítólevele</i>, <i>Halotti beszéd</i>, <i>Ómagyar Mária-siralom</i>) megismerése. Nyelvtörténeti-nyelvtudományi kézikönyvek (pl. <i>A magyar nyelv történeti-etimológiai szótára – TESZ</i>) megismerése, használata. Az összehasonlító nyelvtudomány módszerei. A szókincs jelentésváltozásának főbb típusai, tendenciái. A nyelvújítás története, hatása, értékelése, ortológus-neológus vita főbb állomásai és szereplői, a magyar nyelv sztenderdizációja. A mai nyelvállapot néhány jellemzője.		<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a magyar nép vándorlásának története, nyelvemlékek, kódexek.
Kulcsfogalmak/fogalmak	Nyelvtípus, nyelvcsalád. Uráli nyelvcsalád, finnugor rokonság. Ósmagyar, ómagyar, középmagyar kor, újmagyar kor, újabb magyar kor. Nyelvemlék (szórványemlék, vendégszöveg, kódex, ősnymtatvány). Ősi szó, belső keletkezésű szó, jövevény- és idegen szó. Nyelvújítás, ortológus, neológus. Szinkrón és diakrón nyelvszemlélet.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Ismeretek a nyelvről	Órakeret 9 óra
Előzetes tudás	A tanult anyanyelvi ismeretek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Rendszerező képesség, önálló tanulás fejlesztése: az érettségi témaköreinek és a követelményeknek megfelelő tételvázlatok összeállítása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A tanult nyelvészeti, kommunikációs, szövegértési és szövegalkotási, nyelvi ismeretek rendszerező áttekintése.		<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; Etika; Filozófia; Idegen</i>

		nyelvek: a nyelvről, a nyelvhasználatról szerzett ismeretek.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Nyelv, beszéd, kommunikáció, szöveg, nyelvi szint, retorika, stílus, jelentés, nyelv és társadalom, magyar nyelv, nyelvtörténet, nyelvi változás.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Szövegalkotás	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	A kommunikációs céloknak megfelelő papíralapú és elektronikus szövegalkotás. A papíralapú és számítógépes jegyzetelés technikájának, módjainak ismerete. Az elbeszélés, jellemzés, vélemény, esszé formai és tartalmi jellemzőinek ismerete. A kommunikációs célnak, műfajnak, címzettnek, kontextusnak megfelelő stílusesszközök alkalmazása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Gondolkodásfejlesztés, az önkifejezés fejlesztése: a papíralapú és elektronikus szövegek eltérő és hasonló jellemzőinek megfigyelése. A szövegalkotási képesség fejlesztése: a megismert szövegtípusokban a közlés céljának, a helyzetnek megfelelő stílusban történő szövegalkotás. Esszéírási gyakorlatok.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Lényegre törő, világos fölépítésű, információban gazdag, kifejtett szöveg alkotása a tájékoztató, érvelő, meggyőző, vitázó közlésformák valamelyikében (pl. digitális formában, multimédiás kiegészítésekkel). Kreatív gyakorlatok a mondat- és szövegszerkezet stiláris lehetőségeinek, a szavak hangulatának, stílusértékének, nyelvrétegbeli stiláris különbségének figyelembevételével. Az érvelő esszé szerkezete.		<i>Informatika:</i> szövegszerkesztési, könyvtárhasználati, információkeresési ismeretek. <i>Filozófia:</i> A globális világ kihívásaira kínált erkölcsfilozófiai válaszok megfogalmazása.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szövegalkotás, szövegszerkesztés, érvelő esszé.	

Irodalom 11. évfolyam (heti 4 órás)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Életmű – Arany János	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	A bűn és bűnhődés erkölcsi kérdései. Romantika, népiesség, elbeszélő költemény, életkép, episztola, ballada, ütemhangsúlyos és időmértékes verselési formák, felező tizenkettes versforma. Ismeretek Arany életútjáról, műveiről; kapcsolat Petőfivel. Arany: <i>A walesi bárdok</i> , <i>Rege a csodaszarvasról</i> , <i>Toldi</i> , <i>Családi kör</i> .	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az Arany-életműben felvetett erkölcsi, magatartásbeli kérdések felvetése és értelmezése. A lírai beszédmód változatainak értelmezése; korszakjellemező beszédmódok néhány jellegzetes alkotásának összevetése, az életmű főbb alkotói korszakainak, Arany költői szerepének, költészete jellegének megismertetése. Műelemzés, értelmezés: Arany jellemző lírai témái, műfajai, poétikai megoldásai, versformái és néhány verses epikai alkotása. Felkészítés lírai és epikai alkotások önálló értelmezésének	

	megfogalmazására, a művekről szóló vélemények, elemzések értelmezésére, kritikus befogadására.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Arany János életműve. Pályaszakaszok (életérzések, költői magatartások) és jellemző alkotások. A romantika utáni költőszerep-lehetőségek és lírai tendenciák. Jellemző lírai tematika (pl. ars poeticák), hangnemek, műfajok (pl. elégiko-óda, elégia) és szerkesztésmód, verstípusok (pl. idő- és értékszembesítés, létösszegzés) a nagykorúsi és a kései költészetben (<i>Letésem a lantot</i>, <i>Epilogus</i> és legalább még két-három lírai alkotás). A ballada műfaji sajátosságai; tematikus és szerkesztésmódbeli különbségek a két balladakorszak alkotásaiban (<i>A walesi bárdok</i> és még legalább 1–2 ballada). <i>A Toldi estéje</i> elemző bemutatása. Utalás egy-egy téma, motívum, poétikai jellemző kortárs irodalmi megjelenítésére; az evokáció, az intertextualitás néhány példája.	A tanuló – ismeri az életmű főbb alkotói korszakait; Arany költői szerepét a magyar irodalom történetében; költészetének jellegét; – műelemzések során megismeri Arany jellemző lírai témáit, műfajait, poétikai megoldásait, versformáit és néhány verses epikai alkotását; – megismeri a lírikus és epikus költőszerep szembeállítását, változó megítélését; – képes lírai és epikai alkotások önálló értelmezésének megfogalmazására; a <i>Toldi</i> és a <i>Toldi estéje</i> néhány szempontú összevetésére; – műismereti minimuma: <i>A walesi bárdok</i>, <i>Rege a csodaszarvasról</i>, <i>Toldi</i>, <i>Családi kör</i>; további egy-két ballada; <i>Toldi estéje</i>; <i>Letésem a lantot</i>, <i>Epilogus</i> és még két-három lírai alkotás (memoriterek is); – képessé válik Arany életművének bemutatására (legalább 5–6 lírai alkotás, 2–3 ballada és a <i>Toldi</i> és a <i>Toldi estéje</i> alapján); a műveiről szóló vélemények, elemzések értelmezésére, kritikus befogadására; egy-egy szóbeli témakörben kijelölt feladat kifejtésére, memoriterek tolmácsolására.	<i>Informatika</i>: könyvtári és internetes tájékozódás. <i>Etika</i>: bűn, bűnhődés, testvérféltékenység.
Kulcsfogalmak/ <i>fogalmak</i>	Elbeszélő költemény és verses regény, ballada, ütemhangsúlyos- és időmértékes formák (és együtthatásuk), verstípusok (idő- és értékszembesítés, létösszegzés).	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Színház- és drámatörténet – Madách Imre: <i>Az ember tragédiája</i>	Órakeret 8 óra

Előzetes tudás	A magyar színház történetének néhány sajátossága. Alapvető drámai műfajok és formák. A romantika műfaji kevertsége.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az emberi létezés alapkérdéseinek értelmezése. Annak belátása, hogy a küzdés és a ráhagyatkozó hit egymás erősítői az ember életében. Olvasás, szövegelemzés, beszélgetés révén a mű megértésének támogatása (a tragédia műfaji változatának jellemzői, filozófiai, bölcséleti tartalmak), sajátos drámai hősei; többféle világfelfogás egyidejű létezése; a drámai költemény mibenléte). Műértelmezés többféle megközelítésből.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Madách Imre: <i>Az ember tragédiája</i> – sok szempontú műértelmezés. A drámai költemény műfajának következménye a szerkezetre és hősökre. Felépítés (cselekmény-szerkezet: keret- és történeti színek, személyiségközpontúan / lírai szerkezet: tematikus, szétválás-sorozat). Problematika, történelemszemlélet, bölcséleti háttér (szabadelvűség és pozitívizmus). Az idő, tér, anyag szerepe az emberiség és különböző szellemi irányok történetében.	A tanuló – megismeri a drámai költemény műfaji változatának jellemzőit (filozófiai, bölcséleti tartalmak), sajátos drámai hőseit; többféle világfelfogás egyidejű létezését; - értelmezi a művet (lehetőleg többféle megközelítésből); – megismerkedik néhány műértelmezéssel, állásponttal; – lehetőség szerint megtekint egy színházi előadást (vagy felvételét), és közös elemzéssel értékelik az adott interpretációt és a mű színpadra állításának lehetőségeit; – műismereti minimuma: a <i>Tragédia</i> (házi olvasmány) elemző feldolgozása és memoriter: részlet(ek) a műből, valamint szállóigévé vált sorok; – alkalmassá válik a mű értelmezéseinek kritikus befogadására; egy szóbeli érettségi témakör anyagának összeállítására és az abban megjelölt feladat kifejtésére.	<i>Etika; Filozófia:</i> filozófiai irányzatok a 19. században. <i>Dráma és tánc:</i> színházművészet, a mű színrevitele különböző felfogásokban. <i>Informatika, könyvtár:</i> tájékozódás a <i>Tragédia</i> hazai és nemzetközi színházi előadásairól, fordításairól, adaptációiról.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Drámai költemény, lírai dráma, bölcséleti mondanivaló, falanszter, ellenutópia, pozitívizmus.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Világirodalom – az európai epika és líra a romantika után (19. sz. második fele)	Órakeret 12 óra

Előzetes tudás	Romantika és realizmus, hőstípusok (pl. karrierista hős, a felesleges ember, a hivatalnok), regényciklus, analitikus regény; impresszionizmus, szimbolizmus, szecesszió; a műfordítások szerepe.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A környezet és származás hatása a hősök karakterére. Különböző világlátású művekben megjelenített témák, élethelyzetek értelmezése, a megjelenített erkölcsi, világképi és esztétikai problémák mérlegelése és értékelése. Az epikában a romantika és realizmus együttthadásának, folytonosságának felismertetése, a realista és naturalista stílusirányzat jellemzőinek értelmezése. Felkészítés világirodalmi alkotások önálló értelmezésére, stílusirányzatok jellemzői jegyeinek felkutatására.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A realista és naturalista epika jellemzői (esztétikai elvek, tematika, látásmód, stílus- és formajegyek) a 19. század közepétől; a prózaepika újításai (nézőpontok, síkváltások, időszervezet, polifónia; új műfaji változatok) a kis- és nagyepikában. Impresszionizmus, szimbolizmus és a lírai műnem megújítása (pl. a személyiség, a lírai közvetlenség háttérbe szorulása, a látomás felszabadítása, objektívizálódás). Művek, szemelvények az angol/amerikai, francia, német és orosz irodalomból (pl. Emily Brontë, Dickens, Flaubert, Zola, Lev Tolsztoj, Dosztojevszkij alkotásaiból, illetve Baudelaire, Verlaine, Rimbaud, Rilke, Whitman) műveiből. A választott szerzőkhöz, művekhez kapcsolódó fogalmi ismeretek.	A tanuló – felismeri a romantika és realizmus együttthadását, folytonosságát az epikában; értelmezi a realista és naturalista stílusirányzat jellemzőit; – megismeri az impresszionista és (pre)szimbolista európai líra néhány sajátosságát; – képes egy választott/kijelölt epikai alkotás (házi olvasmány) elemző bemutatására a közös értelmezés után; néhány lírai alkotás értelmezésére; – beszámolót / könyvajánlót készíthet egyéni olvasmányélménye alapján a korszak szerzőinek műveiből; – műismeret: néhány mű / részlet pl. Emily Brontë, Dickens, Flaubert, Lev Tolsztoj, Dosztojevszkij alkotásaiból, illetve Baudelaire, Rimbaud, Rilke, Whitman műveiből; – alkalmassá válik a korszakról, a szerzőkről, művekről szóló vélemények kritikus befogadására, egy lehetséges szóbeli tétel kifejtésére.	<i>Vizuális kultúra; Ének-zene:</i> impresszionizmus, szimbolizmus más művészeti ágakban.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Realizmus, naturalizmus, impresszionizmus, szimbolizmus; eszmeregény, polifonikus regény, tolsztojizmus, regényciklus, l'art pour l'art, tiszta költészet, kötetkompozíció, hangulatlíra, prózavers, szabad vers, objektív líra, tárgyvers.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Színház- és drámatörténet – az európai dráma és színház a 19. sz. második felében	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	Az európai dráma és színház néhány megelőző nagy korszaka (antikvitás, középkor, reneszánsz, klasszicizmus) és szerzője (Szophoklész, Shakespeare, Molière). A drámai műnem alapfogalmai (drámai szerkezet, jellem, nyelv). Arisztotelészi dramaturgia.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A személyiség tisztelete. A megjelenített élethelyzetek, konfliktusok értő és felelős megítélése, például az élethazugság témakörének morális vonatkozásai különböző művekben. A férfi-női társadalmi szerepek megértése. A romantika utáni drámatörténet néhány jellemző tendenciájának megvitatása, két jelentős szerző egy-egy alkotásának, figyelembevételével, újításai, dramaturgiai sajátosságai bemutatása. A művekről, színházi előadásokról alkotott álláspontok értelmezése. Dramatikus játékok.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Az európai dráma és színház a 19. sz. második felében – a korszak drámairodalmának újdonságai és két drámai alkotás, két szerző dramaturgiája. Egy drámai mű elemzése a 19. század második feléből (pl. Ibsen: <i>Babaszoba/Nóra</i> vagy <i>A vadkacsa</i> – az ibseni dramaturgia sajátosságai, pl. az analitikus szerkesztésmód felújítása, középponti szimbólumok alkalmazása, reformátorok és rezonőrök, hangnemkeveredés stb.; a szerző problémafelvetése, pl. házassági válság, élethazugság). Egy Csehov-mű elemző bemutatása (pl. <i>Ványa bácsi</i>, <i>Három nővér</i>). A csehovi dramaturgia sajátosságai (pl. a drámaiság fogalmi változása; drámaiatlan/lírai dráma; főszereplő-, konfliktusok és cselekmény-nélküliség; csoportképek/cselekvés-képtelenség; párhuzamos monológok/fedett dialógusok, ironikus látásmód); új műfaji változatok, új játéktípus.	A tanuló – megismeri a romantika utáni drámatörténet néhány jellemző tendenciáját; – elemzi két jelentős szerző egy-egy alkotását, újításait figyelembevételével, bemutatja dramaturgiájuk sajátosságait; – megismer néhány álláspontot a művek értelmezéséhez; – lehetőség szerint megtekint egy színházi előadást (vagy felvételét), és közös elemzéssel értékeli az adott interpretációt; – lehetőség szerint kidolgoznak egy-egy jelenetet az elemzett művekből; – műismereti minimuma: egy dráma a 19. század második feléből és Csehov egy drámája; – alkalmassá válik a művek értelmezéseinek kritikus befogadására; egy szóbeli érettségi témakör anyagának összeállítására és az abban megjelölt feladat kifejtésére.	<i>Dráma és tánc:</i> színháztörténet. <i>Etika:</i> a szerzői problémafelvetések etikai szempontú megvitatása, értékelése.

Kulcsfogalmak/ <i>fogalmak</i>	Drámaiatlan dráma, analitikus drámai szerkezet, párhuzamos monológ, élethazugság.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Magyar irodalom a 19. század második felében – portré: Mikszáth Kálmán	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	Mikszáth Kálmán egy novellája, esetleg egy (kis)regénye (pl. <i>Szent Péter esernyője</i>), novellaelemzések.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Néhány alapvető emberi léthelyzet megismerése (élet és halál, család, férfi–nő, szerelem, gyermek, szülőföld, haza, törvény, bűn és bűnhődés). Az elbeszélő és állásfoglalásának viszonya az elbeszélő művekben. Annak belátása, hogy a régióhoz kötődés egyetemes emberi kérdések felvetését is jelentheti. A 19. sz. második fele magyar irodalmának áttekintő megismertetése: sajátosságok, néhány jellemző tendencia. (Petőfi és a népiesség továbbhatása, a líra alakulása, a századvég novellisztikájának néhány darabja). Mikszáth alkotói portréjának közvetítése, alkotásmódjának jellemzői, a novellaelemző készség fejlesztése, a mikszáthi történetészövés megfigyelése, egy regény sok szempontú megközelítése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A 19. század második felének magyar irodalmából néhány szerző és mű(részlet) ismerete. Vajda János alkotói helyzete, költészetének jellemzői (legalább. egy műve, pl. <i>Húsz év múlva</i>, <i>A vaáli erdőben</i>, <i>Az üstökös</i>). A századvég és századelő novellisztikája (műelemzési lehetőségek, pl. Gozsdu, Petelei, Gárdonyi, Tömörkény, Bródy Sándor műveiből). Mikszáth alkotásainak jellemzői, témák, motívumok és műfaji változatok az életművében; írásművészetének sajátosságai, stílus szintézise. <i>A jó palócok</i> novelláinak világa (legalább két mű elemzése). Egy Mikszáth-regény (pl. <i>Beszterce ostroma</i>, <i>A Noszty fiú esete...</i>) elemző értelmezése, sok szempontú megközelítéssel, pl. műfaji változat; szerkezet, jellemábrázolás, elbeszélés-technika, nézőpont, közlésformák, hangnemek;	A tanuló – tisztában van a 19. sz. második fele magyar irodalmának sajátosságaival, ismeri a korszak néhány jellemző tendenciáját; – megismeri a Petőfi és Ady közti, Arannyal részben párhuzamos líra helyzetét; Vajda és az Ady fellépése előtti költők (pl. Reviczky, Komjáthy) szerepét; – a századvég novellisztikájának néhány darabját értelmezve fejleszti novellaelemzési készségét; – ismeri Mikszáth helyét a magyar regényirodalom történetében, alkotásmódjának jellemzőit; képes egy regényének sok szempontú megközelítésére, saját álláspont kifejtésére és adott szempontú, önálló novellaértelmezésre; lehetőséget kap beszámoló / könyvajánló készítésére egyéni olvasmányélménye alapján;	<i>Etika</i>: Mikszáth műveiben felvetett erkölcsi kérdések megvitatása, pl. a kapcsolatok világa, törvény és lelkiismeret. <i>Filozófia</i>: a létre vonatkozó kérdések, etika, erkölcsfilozófia. <i>Földrajz</i>: a földrajzi tér regionális szerveződése, a Mikszáth-regény/ek topológiája.

problematika (pl. megkésetttség, dzsentriábrázolás).	– műismereti minimuma: Vajda János egy műve; Mikszáth egy regénye (házi olvasmány) és két novellája; – alkalmassá válik a művek értelmezéseinek kritikus befogadására; egy szóbeli érettségi témakör anyagának összeállítására és az abban megjelölt feladat kifejtésére.	
<i>Kulcsfogalmak/ fogalmak</i>	Hangulatlíra, filozófiai dal, anekdotikusság.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Magyar irodalom – a <i>Nyugat</i> és első nemzedéke	Órakeret 7 óra
Előzetes tudás	A klasszikus modernség néhány irányzata és alkotója, a századvég magyar irodalma.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az európai és magyar irodalmi hagyományok és modernség irányainak összevetése, konfliktusai. A kozmopolitizmus és patriotizmus kérdésfelvetései. Annak felismerése, hogy a magyar kultúra sokszínű törekvések együttese. Érvelő bemutatás: a <i>Nyugat</i> jelentősége a magyar kultúrtörténetben; a korban megismert stílusirányzatok, filozófiai, lélektani iskolák (Freud, Bergson) néhány jellemzőjének azonosítása. Értse egy folyóirat felépítését, tudjon benne tájékozódni.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A <i>Nyugat</i> mint folyóirat és mozgalom; szerkesztési elvek, szerkesztők, kritikusok, nemzedékek; célkitűzések; filozófiai és stílusirányzatok hatása, megismertetése. Juhász Gyula költészetének sajátosságai (pl. impresszionizmus, nosztalgia, emlékezés, legalább egy műve, pl. <i>Tiszai csönd</i>, <i>Milyen volt</i>; életképszerűség, leíró jelleg, pl. <i>Tápai lagzi</i>). Tóth Árpád lírájának jellemzői; tematikája, hangnemei, formái (magányélmény, elégikusság, impresszionizmus stb., legalább egy-két műve, pl. <i>Hajnali szerenád</i>, <i>Esti sugárkoszorú</i>, <i>Elégia egy rekettyebokorhoz</i>, <i>Lélektől lélekig</i>, <i>Jó éjszakát!</i>). Egy folyóirat (időszaki kiadvány) periodicitása, felépítése, folyóiratcikkek visszakeresése, hivatkozása.	A tanuló – felismeri a <i>Nyugat</i> jelentőségét a magyar kultúrtörténetben; alkalmazza a nemzedék-korszakolást későbbi tanulmányai során; – tudja a korban megismert stílusirányzatok, filozófiai, lélektani iskolák (Freud, Bergson) néhány jellemzőjét; – műismereti minimuma: Juhász Gyula egy műve, Tóth Árpád egy-két műve.	<i>Vizuális kultúra; ének-zene:</i> impresszionizmus, szimbolizmus, szecesszió más művészeti ágakban. <i>Filozófia:</i> életfilozófiák, időproblémák.

Utalás egy-egy téma, motívum, poétikai jellemző kortárs irodalmi megjelenítésére; az evokáció, az intertextualitás néhány példája.		
<i>Kulcsfogalmak/ fogalmak</i>	Impresszionizmus, szimbolizmus, szecesszió.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Életmű – Ady Endre		Órakeret 13 óra
Előzetes tudás	<i>A Nyugat</i> ; stílusirányzatok a századelőn		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Annak megértése, hogy a kulturális hagyományhoz, a nemzethez kötődés, a sorsvállalás sokféle hangon és módon jelentkezhet. A hazaszeretet és haladás kérdései. Ady költészetének befogadása: főbb alkotói korszakai, költői szerepe, költészetének jellege. Műelemzések, összpontosítva Ady jellemző köteteire, szerkesztési módszereire, lírai témáira, poétikai megoldásaira. A kreativitás, a képzelőerő, a képzettársítási képesség fejlesztése. Önálló, több szempontú műértelmezések megfogalmazása a művekről szóló vélemények, elemzések értelmezésével is.		
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok	
Ady Endre életműve. Kötet- és cikluskompozíció; költői szerepvállalás, az innováció szándéka. Klasszikus modernség, szecessziós-szimbolista látásmód; a versritmus megújítása. Meghatározó korszakok (pl. költői indulás, világháború), kötetek (pl. <i>Új versek</i>, <i>A halottak élén</i>), témák, motívumok (pl. magyarság, istenes, létharc, látomásszerű tájvers, ars poetica; élet-halál, hajó, ugar) alapján jellemző alkotásainak értelmezése <i>A Sion-hegy alatt</i>; <i>Góg és Magóg fia vagyok én...</i>; <i>Kocsi-út az éjszakában</i> és még 4-5 mű (memoritek is), pl. <i>Párisban járt az Ősz</i>; <i>A magyar ugaron</i>; <i>Harc a Nagyúrral</i>; <i>Hunn, új legenda</i>; <i>Bujdosó kuruc rigmusa</i>; <i>Az eltévedt lovas</i>; <i>Emlékezés egy nyár-éjszakára</i> stb., esetleg egy-egy részlet publicisztikájából is). Utalás egy-egy téma, motívum,	A tanuló – ismeri az életmű főbb alkotói korszakait; Ady helyét, költői szerepét a magyar irodalom történetében; költészetének jellegét; – tisztában van a 20. eleji magyar irodalom sajátosságaival és a megújítás szándékával; – műelemzések során megismeri Ady jellemző köteteit, szerkesztési módszereit, lírai témáit, motívumait, poétikai megoldásait; – képes önálló versértelmezések megfogalmazására; – műismereti minimuma: <i>A Sion-hegy alatt</i>; <i>Góg és Magóg fia vagyok én...</i>; <i>Kocsi-út az éjszakában</i> és még 4-5 mű; – képessé válik az Ady-életmű jellemzőinek bemutatására (legalább 10 lírai alkotás alapján); a műveiről szóló		<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek</i>: társadalmi modernizáció, városiasodás, a modern újságírás. <i>Vizuális kultúra</i>: Ady-illusztrációk. <i>Földrajz</i>: Ady-emlékhelyek topológiája. <i>Informatika</i>: tájékozódás a <i>Nyugat</i> digitalizált változatában.

poétikai jellemző kortárs irodalmi megjelenítésére; az evokáció, az intertextualitás néhány példája.	vélemények, elemzések értelmezésére, kritikus befogadására; egy-egy szóbeli témakörben kijelölt feladat kifejtésére, memoriterek tolmácsolására.	
<i>Kulcsfogalmak/fogalmak</i>	Klasszikus modernség, szecessziós-szimbolista látásmód, tagoló vers, kötetkompozíció, ciklikus szerkesztés.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Portré – Móricz Zsigmond		Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	Realista és naturalista epika, Móricz egy műve, pl. <i>Hét krajcár</i> vagy <i>Légy jó mindhalálig</i> / <i>Pillangó</i> / <i>Árvácska</i>		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Móricz helyének, látásmódjának, kérdésfeltevéseinek, alkotásmódja jellemzőinek megismerése, alkotásainak több szempontú megközelítése; felkészítés önálló novellaelemzések megfogalmazására, megvitatására. A megjelenített létformák morális és társadalmi kérdései.		
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok	
Móricz alkotásainak jellemzői, írásművészetének sajátosságai; naturalista és realista ábrázolásmódja. Tárgykörök, témák (pl. paraszti, dzsentri; szegénység) és műfaji változatok (novella, elbeszélés, történeti példázat, idill-típusú regény stb.). Novelláinak világa (legalább két mű elemzése, pl. <i>Tragédia</i>, <i>Szegény emberek</i>, <i>Barbárok</i>). Egy Móricz-regény (pl. <i>Úri muri</i>, <i>Rokonok</i>, <i>Sárarany</i>, <i>Az Isten háta mögött</i>) elemző értelmezése, sok szempontú megközelítéssel, pl. műfaji változat; szerkezet, jellemábrázolás, elbeszélés-technika, nézőpont, közlésformák, hangnemek, írói előadásmód; problematika (pl. vívódó hősök, dzsentri-ábrázolás).		A tanuló - ismeri Móricz helyét a magyar epika történetében (<i>Nyugat</i>; népi írók mozgalma, <i>Kelet Népe</i>); alkotásmódjának jellemzőit; - képes néhány alkotásának sok szempontú megközelítésére, saját álláspont kifejtésére és adott szempontú, önálló műértelmezésre (novellaelemzések megfogalmazására); - lehetőséget kap beszámoló / könyvajánló készítésére egyéni olvasmányélménye alapján; - műismereti minimuma: Móricz egy regénye (házi olvasmány) és egy novellája; - alkalmassá válik a művek értelmezéseinek kritikus befogadására; egy szóbeli érettségi témakör anyagának összeállítására és az abban megjelölt feladat kifejtésére.	
<i>Kulcsfogalmak/fogalmak</i>		Realista és naturalista ábrázolásmód, népi írók mozgalma.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Világirodalom – avantgárd irányzatok; a magyar avantgárd	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	Stílusirányzatok a századfordulón.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Modernség és hagyomány kérdésfelvetései a magyar avantgárd irodalomban. A 20. sz. eleji stílusirányzatok létrejöttének, a csoportok, programok szándékainak, esztétikai elveinek, poétikai megoldásainak feltárása. Dokumentumok megvitatása a magyar avantgárd sajátos helyzetéről, Kassák szerepéről.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Világirodalom – avantgárd irányzatok. Formabontás és formaépítés (közös tendenciák a stílusirányzatokban). Futurizmus, expresszionizmus, szürrealizmus: néhány szemelvény az egyes irányzatok dokumentumaiból, illetve néhány irodalmi alkotás (pl. Marinetti, Majakovszkij; Trakl, G. Benn; Apollinaire, Éluard műveiből). A jellemzően nem irodalmi irányzatok (kubizmus, konstruktivizmus, dada, stb.) néhány célkitűzése, formajegye. A magyar avantgárd sajátosságai, az aktivizmus programja; Kassák Lajos szerepe (egy-két művének ismerete, pl. <i>Mesteremberek</i> ; <i>A ló meghal...</i>).	A tanuló – megismeri a 20. sz. eleji stílusirányzatok létrejöttét, a csoportok, programok szándékait, esztétikai elveit, poétikai megoldásait; – a magyar avantgárd sajátos helyzetét, Kassák szerepét.	Vizuális kultúra; Mozgóképkultúra és médiaismeret: az avantgárd a képzőművészetekben (futurizmus, expresszionizmus, szürrealizmus, kubizmus, konstruktivizmus, dada); az expresszionista és szürrealista filmművészet.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Avantgárd, futurizmus, expresszionizmus, szürrealizmus, aktivizmus, szabad vers, szimultanizmus, önműködő írás, képvers.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Életmű – Kosztolányi Dezső	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	Kosztolányi egy novellája és lírai alkotása(i), memoriterek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Törekvés a társadalmi, közösségi és egyéni konfliktusok szellemi háttérének megértésére, a morális gondolkodásra és ítéletalkotásra. A személyiség, az egyediség tisztelete, a közös emberi sorsból fakadó szolidaritás. Kosztolányi jellegzetes lírai témáira, poétikai megoldásaira összpontosító műelemzések. Kis- és nagyepikájából néhány jelentős darab értelmezése. A kreativitás, a képzelőerő, a képzettársítási képesség fejlesztése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Kosztolányi Dezső életműve. Pályaszakaszok, életérzések, költői magatartásformák; világkép, művészetfelfogás	A tanuló – ismeri az életmű főbb alkotói korszakait; Kosztolányi	Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: urbanizáció, kulturális élet, sajtó.

(homo aestheticus); stílusirányzatok (pl. impresszionizmus, expresszionizmus); viszonya az anyanyelvhez. Jellemző lírai tematika; hangnemek, műfajok, versciklusok (pl. <i>A szegény kisgyermek panaszai</i>); <i>Számadás</i>-kötet; kis- és nagyszerkezetek; ars poeticák; legalább 4 lírai alkotás, köztük: <i>Hajnali részegség</i>, <i>Halotti beszéd</i>. Novellák (pl. <i>A kulcs</i>, <i>Fürdés</i> stb.) és novellaciklusok (Esti Kornél-novellák). Egy Kosztolányi-regény (pl. <i>Édes Anna</i>, <i>Pacsirta</i>) elemző értelmezése, sok szempontú megközelítéssel, pl. műfaji változat; szerkezet, jellemábrázolás, elbeszéléstechnika, nézőpont, közlésformák, hangnemek, írói előadásmód; problematika. Utalás egy-egy téma, motívum, poétikai jellemző kortárs irodalmi megjelenítésére; az evokáció, az intertextualitás néhány példája.	helyét, szerepét a magyar irodalom történetében; írásművészetének jellegét; – tisztában van a <i>Nyugat</i> első nemzedéke tevékenységével, jelentőségével; – műelemzések során megismeri Kosztolányi jellemző lírai témáit, poétikai megoldásait; kis- és nagyepikájának néhány jelentős darabját; – képes lírai és epikai alkotások önálló értelmezésének megfogalmazására; – műismereti minimuma: Kosztolányi egy regénye és két novellája; lírai alkotásai, <i>Hajnali részegség</i>, <i>Halotti beszéd</i> és még egy-két műve (memoriter is); – képessé válik a Kosztolányi-életmű jellemzőinek bemutatására (legalább 4 lírai alkotás, egy regény, két novella alapján); a műveiről szóló vélemények, elemzések értelmezésére, kritikus befogadására; egy-egy szóbeli témakörben kijelölt feladat kifejtésére, memoriterek tolmácsolására.	<i>Mozgóképkultúra és médiaismeret:</i> Kosztolányi-művek filmes feldolgozásai. <i>Etika; Filozófia:</i> filozófiai, lélektani irányzatok, pl. a freudizmus és hatása.
Kulcsfogalmak/ <i>fogalmak</i>	Versciklus, novellaciklus, példázat, lélektan.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Látásmódok: Karinthy Frigyes, Krúdy Gyula	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	Karinthy Frigyes: <i>Tanár úr kérem</i> , részlet; karcolat, paródia; esetleg: <i>Ezeregyéjszaka</i> és Szindbád alakja.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A nosztalgia és humor szerepe a műalkotásban és az ember önértelmezésében. Az alkotói életútra összpontosító bemutatás: Karinthy és Krúdy helye a korszakban; alkotás- és látásmódjuk jellemzői. Önálló tájékozódás, műválasztás, műértelmezések, összehasonlító elemzések.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Karinthy kisepikájának jellemzői választott novella (pl. <i>A cirkusz</i> ; <i>Találkozás egy fiatalemberrel</i> ;	A tanuló – kijelöli Karinthy és Krúdy helyét a korszakban (újságírás;	<i>Mozgóképkultúra és médiaismeret:</i> Huszárik Zoltán

<i>Barabbás</i>) és a <i>Tanár úr kérem</i> karcolatgyűjtemény darabjai alapján. Humorfelfogása (humoreszkjei). Irodalmi karikatúrák (néhány, már megismert szerző /mű és paródiája) az <i>Így írtok ti</i> szemelvényei alapján. Krúdy Gyula írói világa, egyéni hangja legalább egy Szindbád-novella alapján (pl. <i>Negyedik út</i>, <i>Ötödik út</i>); anekdotikusság, az idő és az emlékezés formaalkotó szerepe. A Krúdy-művek atmoszférájának, témáinak, alakjainak, motívumainak megidézése (stílusimitációk, pl. Márai Sándor: <i>Szindbád hazamegy</i>; Huszárik Zoltán: <i>Szindbád</i>).	<i>Nyugat</i>, illetve csoporthoz nem tartozás); ismeri alkotás- és látásmódjuk jellemzőit; – képes néhány alkotás értelmezésére, műelemzések kritikus befogadására, saját álláspont kifejtésére és adott szempontú, önálló műmegközelítésre (pl. novellaelemzések megfogalmazására); – képessé válik összehasonlító elemzésekre (párnovellák, pl. <i>A jó tanuló felel / A rossz tanuló felel</i>; ellentétesek, pl. <i>Magyar dolgozat / Röhög az egész osztály</i>); mű és paródiája összevetésére); novellaciklus és film összehasonlító elemzésére; – műismeret: Karinthy (választható valamely műve); Krúdy egy novellája.	<i>Szindbádja</i>. Karinthy műveinek filmes adaptációi, műveinek előadó-művészeti példái. <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek</i>: urbanizáció, városi élet Budapesten.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Humor, paródia, karcolat, novellaciklus, hasonmásalak, nosztalgia.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Életmű – Babits Mihály		Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	A <i>Nyugat</i> mint folyóirat és mozgalom.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A lét erkölcsi aspektusai a háború, világégés idején. Betegség és prófétai küldetés értelmezési lehetőségei. A vívódó, az örök értékeket védő, a magyarság sorsát egyetemes horizontba helyező művek megismerése. Babits főbb alkotói korszakainak, helyének, szerepének megismertetése, műértelmezések: jellemző témák, hangnemek, motívumok, poétikai megoldások feltárása. A jelentéstulajdonítás során kapcsolatkeresés az európai és a magyar irodalom nagy hagyományaival, kódjaival. A kreativitás, a képzelőerő, a képzettársítási képesség fejlesztése.		
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok	
Babits Mihály életműve. Pályaszakaszok, kötetek, költői magatartásformák (pl. pályakezdés; világháborúk ideje; kései költészet); életérzések, világkép, értékrend, művészetfelfogás (homo moralis); a bölcséleti, filozófiai érdeklődés hatásai. Magyarság és európaiság. Szerepe a <i>Nyugat</i> mozgalmában;		A tanuló – ismeri az életmű főbb alkotói korszakait; Babits helyét, szerepét a magyar irodalom és a <i>Nyugat</i> történetében; írásművészetének jellegét; – tisztában van a <i>Nyugat</i> első nemzedéke tevékenységével, jelentőségével;	
		<i>Vizuális kultúra</i>: Babits-portrék. <i>Informatika</i>: adattárak internetes közlések (pl. a <i>Nyugat</i>), hanganyagok. <i>Etika; Filozófia</i>: filozófiai, etikai irányzatok és hatásuk.	

irodalmi kapcsolatai; esszé- és irodalomtörténet-írói, műfordító tevékenysége. Stílusirányzati sokszínűsége (pl. impresszionizmus, szecesszió, szimbolizmus); klasszicizálás, antikizálás; hagyomány és modernség egysége. Jellemző lírai tematika, költői magatartás (békevers, pl. <i>Húsvét előtt</i>; a prófétaszerep elutasítása vagy vállalása, pl. <i>Mint különös hírmondó</i>); versszerkezetek, hangnemek, formák, motívumok gazdagsága (pl. <i>Esti kérdés, Ősz és tavasz között</i>); ars poeticus alkotások (pl. <i>A lírikus epilógja</i>; <i>Cigány a siralomházban</i>; <i>Csak posta voltál</i>). A választott művekhez kapcsolódó fogalmi ismeretek (pl. gyászdal, tárgyas költészet, ditirambus, könyörgésvers). A <i>Jónás</i> könyve, mint az ószövetségi példázat parafrázisa. Jónás és az Úr magatartása. Nyelvhasználati és hangnemi összetettség. Utalás egy-egy téma, motívum, poétikai jellemző kortárs irodalmi megjelenítésére; az evokáció, az intertextualitás néhány példája.	– műelemzések során megismeri Babits jellemző lírai témáit, poétikai megoldásait és a <i>Jónás</i> könyvét; – képes Babits-művek önálló értelmezésének megfogalmazására; – műismereti minimuma: <i>Esti kérdés, Ősz és tavasz között</i> és még egy-két műve (memoriter is) és a <i>Jónás</i> könyve; – képessé válik a Babits-életmű jellemzőinek bemutatására (legalább négy lírai alkotás); a műveiről szóló vélemények, elemzések értelmezésére, kritikus befogadására; egy-egy szóbeli témakörben kijelölt feladat kifejtésére, memoriterek tolmácsolására.	
Kulcsfogalmak/ <i>fogalmak</i>	Bergsoni időszemlélet, ditirambus, prófétaság, küldetéstudat, rájátszás.	

Összesen: 108 óra

12. évfolyam

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Életmű – József Attila	Órakeret 13 óra
Előzetes tudás	József Attila: <i>Altató</i> ; <i>Betlehemi királyok</i> ; <i>Mama</i> ; művek az 5–8. évfolyamról.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az esztétikai élmény hatása az önismeretre, a világismeretre. Igény és képesség az ízlés önálló fejlesztésére. Egyén és közösség viszonyrendszerének ellentmondásossága. Annak felismerése, hogy a társadalmi-szociális elkötelezettség és az egyéni lét értelmezése egyszerre van jelen az életműben. Az életmű főbb alkotói korszakainak többféle megközelítésmódot alkalmazó megismertetése. József Attila helye, szerepe a magyar irodalom történetében; írásművészetének	

	jellege. A komplex képek elemzése révén (is) a kreativitás, a képzelőerő, a képzettársítási képesség fejlesztése. Műelemzések: jellemző lírai témák, stílusirányzati jellemzők, poétikai megoldások feltárása. Felkészítés önálló versértelmezések megfogalmazására, vélemények, interpretációk befogadására.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
József Attila életműve. Pályaszakaszok, életérzések, költői magatartásformák (pl. <i>Tiszta szívvel</i> ; <i>Tudod, hogy nincs bocsánat</i>); világkép, költészetfelfogás (pl. <i>Ars poetica</i> ; <i>Thomas Mann üdvözlése</i>). Stílusirányzatok (pl. expresszionizmus, szürrealizmus, <i>Medáliák</i>) és stílustendenciák (pl. újnépesség) hatása. Jellemző lírai tematika (pl. <i>Külvárosi éj</i> ; <i>Óda</i> ; <i>Nem emel föl</i>); gondolati költészet 1932-1934 között (pl. <i>Téli éjszaka</i> , <i>Reménytelenül</i> ; <i>A város peremén</i>); kései költészet (közéleti, pl. <i>Levegőt</i> ; <i>A Dunánál</i> ; <i>Hazám</i> ; szerelmi, pl. <i>Nagyon fáj</i> ; tragikus önsors versek, pl. <i>Karóval jöttél</i> ; <i>Talán eltűnök hirtelen...</i>). Versszerkezetek, verstípusok, hangnemek, formák, témák, motívumok (pl. gyermek, éjszaka, külváros, bűntudat) gazdagsága. Komplex költői képek (sík váltások). Hatása a későbbi költészetre (pl. Pilinszky, Nagy László). A választott művekhez kapcsolódó fogalmi ismeretek (pl. freudizmus, agitatív vers, szegényember-vers, szonettkoszorú). Utalás egy-egy téma, motívum, poétikai jellemző kortárs irodalmi megjelenítésére; az evokáció, az intertextualitás néhány példája.	A tanuló – ismeri az életmű főbb alkotói korszakait; József Attila helyét, szerepét a magyar irodalom történetében; írásművészetének jellegét; – műelemzések során megismeri József Attila jellemző lírai témáit, motívumait, poétikai megoldásait; – képes önálló versértelmezések megfogalmazására; – műismereti minimuma: <i>Külvárosi éj</i>; <i>Óda</i>; <i>Tudod, hogy nincs bocsánat</i> és még 4-5 műve (memoriter is); – képessé válik az életmű jellemzőinek bemutatására (legalább 12 lírai alkotás alapján); a műveiről szóló vélemények, elemzések értelmezésére, kritikus befogadására; egy-egy szóbeli témakörben kijelölt feladat kifejtésére, memoriterek tolmácsolására.	<i>Informatika</i> : könyvtári és internetes tájékozódás József Attila dokumentumokról. <i>Ének-zene</i> : megzenésített költemények. <i>Etika; Filozófia</i> : korabeli irányzatok és hatásuk; filozófiai kérdésfelvetések.
<i>Kulcsfogalmak/ fogalmak</i>	Komplex kép, síkváltás, szabad vers, létösszegzés, időszembesítés, önmegszólítás.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Világirodalom – epikai és lírai törekvések a 20. században és a kortárs irodalomban	Órakeret 9 óra
Előzetes tudás	Avantgárd irányzatok.	

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Valóság és fikció, a büntelenség és bűnösség, létbe vetettség filozófiai kérdéseinek értelmezése A 20. századi irodalom néhány meghatározó tendenciájának megismertetése. Művek, műrészletek feldolgozása, alkotói nézőpontok, látásmódok, témák, történeti, kulturális kontextusok megvitatása. Az önálló olvasóvá válás támogatása, felkészítés a tanulói szerző- és műválasztásokra, a választott művek önálló feldolgozására és megosztására.
Ismeretek/fejlesztési követelmények Epikus művek (szemelvények, részletek a kis- és nagyepikából) pl. Kafka (pl. <i>Az átváltozás</i>); Thomas Mann (pl. <i>Tonio Kröger</i> / <i>Mario és a varázsló</i>; Bulgakov: <i>A Mester és Margarita</i>; Camus (pl.: <i>Közöny</i>); Orwell (pl. <i>Állatfarm</i> / 1984); Faulkner, Hemingway, Hrabal, I. B. Singer, Szolzsenyicin alkotásaiból és kortárs művekből. A választott szerzők jellemző tematikája, kérdésfelvetése; formanyelvi, szóhasználati sajátosságai. Művek és adaptációik összevetése. Lírai alkotások (szemelvények, részletek). Legalább egy lírikus látásmódja egy-két művének elemző megközelítésével (pl. T. S. Eliot). A választott szerzőkhöz, művekhez kapcsolódó fogalmi ismeretek (pl. intellektuális költészet, mitologizálás, mítoszregény, dokumentum-irodalom, parabola, egzisztencializmus).	Kapcsolódási pontok <i>Mozgóképkultúra és médiaismeret</i>: filmes feldolgozások, pl. Kafka, Orwell, Hrabal műveiből. A tanuló – megismeri a 20. századi irodalom néhány meghatározó tendenciáját; – ismer néhány jellemző, jelentős 20. századi epikus művet, részletet (pl. Bulgakov, Camus, Faulkner, Hemingway, Hrabal, Kafka, Thomas Mann, Orwell, I. B. Singer, Szolzsenyicin alkotásaiból) és kortárs szerzők epikai és lírai alkotásait; – ismeri egy kiemelkedő lírikus portréját, egy-két művét (pl. T. S. Eliot); – képes önálló műértelmezések megfogalmazására; – lehetőséget kap saját olvasmányélményeinek előadására (műbemutató / ajánlás).
Kulcsfogalmak/ <i>fogalmak</i>	Neoavantgárd, posztmodern, családrege, objektív líra, vezérmotívum, montázstechnika, abszurd.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Színház- és drámatörténet – a 20. századi és a kortárs drámairodalom néhány törekvése	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	Csehov és még egy 19. század végi szerző dramaturgiája.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A színházi hatásrendszer befogadása; a társadalmi, közösségi és egyéni konfliktusok hátterének megértése. Annak megélése, hogy a művekben megjelenített konfliktusok átélése, megértése segítséget ad a saját életproblémák felismerésében, értelmezésében. A színház és a dráma alakulása, jellegzetes tendenciák. A drámai történetmondás sajátosságai. Színház és dráma kapcsolata.	

Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A 20. századi és/vagy a kortárs drámairodalom egy-két jellemző tendenciája (pl. az epikus dráma, abszurd dráma, egzisztencialista dráma, groteszk színház, amerikai drámairodalom köréből). Szemelvények, részletek drámai művekből, pl. Brecht (pl. <i>Koldusopera/Kurázs mama</i>; Beckett: <i>Godot-ra várva</i>; Ionesco: <i>A kopasz énekesnő</i>; Dürrenmatt (pl. <i>Az öreg hölgy látogatása/A fizikusok</i>); egy szerző, mű középpontba állítása. A választott szerzőkhöz, művekhez kapcsolódó fogalmi ismeretek (pl. epikus színház, elidegenítő effektusok, song, tézisdráma, abszurd dráma, példázatosság, groteszk komédia, paradoxon).	A tanuló – megismeri a 20. századi és/vagy kortárs dráma és színház néhány jellemző tendenciáját; – elemesz egy-két jelentős 20. századi vagy kortárs alkotást, újításainak (vagy a hagyomány és újítás kettősségének) figyelembevételével; bemutatja dramaturgiájuk sajátosságait; – megismer néhány álláspontot a művek értelmezéséhez; – lehetőség szerint megtekint egy színházi előadást (vagy felvételét), és közös elemzéssel értékelik az adott interpretációt; – lehetőség szerint kidolgoznak egy-egy jelenetet az elemzett művekből; – alkalmassá válik a művek értelmezéseinek kritikus befogadására.	<i>Dráma és tánc:</i> színháztörténet, színházművészet.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Epikus színház, abszurd dráma.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Portré – Radnóti Miklós	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	Radnóti egy-két műve, köztük: <i>Nem tudhatom</i> (memoriter is). Klasszicizálás, antikvitás; idill, tragikum; az ekloga műfajának története.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A költői és prófétai hivatás a világháború küszöbén és a II. világháború alatt. Költői magatartásformák, jellemző műfajok, témák több szempontú megközelítése. A műfaji konvenció jelentéshordozó szerepének bemutatása. Versszervező elvek felismerése és értelmezése. Az esztétikai érzék, a formaérzék fejlesztése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Radnóti Miklós portréja. Életút és életmű egysége (haláltudat, munkaszolgálat, lágervers; idill és tragikum). A kor jellemzői (pl. <i>Töredék</i>), Radnóti tragédiája és költői magatartásformái (jóság, tiltakozás, lázadás, emlékezés,	A tanuló – tisztában van Radnóti életművének jellegével; a költő helyével, szerepével a magyar irodalom történetében; Vergilius rá tett hatásával;	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> munkaszolgálat, munkatábor. <i>Földrajz:</i> emlékhelyek, Radnóti életének,

emberség, hazaszeretet, pl. <i>Nem tudhatom</i>, hitvesi költészet, pl. <i>Tétova óda</i>, <i>Levél a hitveshez</i>). Jellemző műfajok, témák, életérzések költészetében; műveinek formai és stílári sajátságai (avantgárd, szabad vers, klasszicizálás stb.). Eklogaciklusa (a <i>Hetedik ecloga</i> és legalább még egy mű alapján, pl. <i>Negyedik ecloga</i>). A <i>Tajtékos ég</i> és a bori notesz (pl. <i>Erőltetett menet</i>, <i>Razglednicák</i>). Utalás egy-egy téma, motívum, poétikai jellemző kortárs irodalmi megjelenítésére; az evokáció, az intertextualitás néhány példája.	– felismeri jellemző műfajait, versformáit; – műismereti minimuma: <i>Nem tudhatom</i>, <i>Hetedik ecloga</i> és még két műve; – Radnóti kapcsán alkalmassá válik legalább 4 alkotásának és a műveiről szóló véleményeknek, elemzéseknek az értelmezésére; egy-egy szóbeli témakör kifejtésére; memoriterek tolmácsolására.	sorsának topológiája.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Eklogaciklus, idill és tragikum, razglednica.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Portrék – Szabó Lőrinc, Márai Sándor, Pilinszky János, Weöres Sándor, Ottlik Géza	Órakeret 18 óra
Előzetes tudás	A 20. századi magyar irodalom néhány jelentős szerzőjének már megismert életműve vagy portréja.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az erkölcs, egyén és közösség viszonyának kérdései lírai és prózai alkotásokban. A lírai beszédmód változatainak értelmezése; a korszakra és az egyes alkotókra jellemző beszédmódok feltárása, néhány jellegzetes alkotás összevetése. A kreativitás, a képzelőerő, a képzettársítási képesség fejlesztése. Az önálló olvasóvá válás támogatása, felkészítés a tanulói szerző- és műválasztásokra, a választott művek önálló feldolgozására és megosztására.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Szabó Lőrinc költészetének jellege, pl. a Lóci-versek, <i>Az Egy álmai</i>; a <i>Semmiért egészen</i> és versciklusainak (pl. a <i>Tücsökzene</i>) néhány darabja alapján. Weöres Sándor költészetének tematikus és formai változatossága (pl. a <i>Rongyszőnyeg</i>; <i>Magyar etüdök</i> alapján); gondolati költészete; szerepversei, stílusutánpótlói (pl. a <i>Psyché</i> szemelvényei). Pilinszky János világlátásának	A tanuló – tisztában van az adott 20. századi szerzők életművének jellegével; az alkotók helyével, szerepével a magyar irodalom történetében; – műismereti minimum: Szabó Lőrinc egy-két műve, Weöres Sándor egy-két műve; Pilinszky János <i>Harmadnapon</i> és még egy műve;	<i>Mozgóképkultúra és médiaismeret</i>: Bódy Gábor: <i>Psyché</i>. <i>Informatika</i>: adattárak, honlapok, önálló tájékozódás pl. a Márai- és az Ottlik- kultuszról.

tükröződése költészetében; alkotásmódjának, poétikai megoldásainak, motívumainak sajátosságai (a <i>Harmadnapon</i> és még egy műve alapján, pl. <i>Négysoros, Francia fogoly, Harbach 1944, Apokrif</i> stb.). Márai Sándor életműve néhány epikus szemelvény alapján (pl. <i>Egy polgár vallomásai; A gyertyák csonkig égnék; Napló</i>); esszé-részlet (pl. <i>Füves könyv</i>) és lírai alkotás (<i>Halotti beszéd</i>) alapján; az emigráns léthelyzet hatása. Ady Endre publicisztikájából részlet (pl. <i>Ismeretlen Korvinkódex margójára</i>, Kosztolányi Dezső esszé-részlet (pl. <i>Ábécé a fordításról és ferdítésről</i>), Illyés Gyula esszé-részlet (pl. <i>Hajszálgyökerek</i>) Ottlik Géza: <i>Iskola a határon</i> - sok szempontú regényértelmezés. A választott szerzőkhöz, művekhez kapcsolódó fogalmi ismeretek. Utalás egy-egy téma, motívum, poétikai jellemző kortárs irodalmi megjelenítésére; az evokáció, az intertextualitás néhány példája.	– választhat: Márai Sándor egy-két alkotása; Ottlik Géza egyik műve; – a szerzők kapcsán alkalmassá válik a műveikről szóló véleményeknek, elemzéseknek az értelmezésére; egy-egy szóbeli témakör kifejtésére; memoriterek tolmácsolására.	
Kulcsfogalmak/ <i>fogalmak</i>	Szerepvers, stílusutánpótlás, négysoros.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Látásmódok – Illyés Gyula, Németh László, Örkény István, Nagy László	Órakeret 12 óra
Előzetes tudás	Képesség lírai, epikai művek, drámák értelmezésére, önálló feldolgozására.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az önálló olvasóvá válás támogatása, felkészítés a tanulói szerző- és műválasztásokra, a választott művek önálló feldolgozására, értelmezésére és a kapcsolatos vélemények megosztására. Annak felismerése, hogy az írói-költői felelősség, szociális-társadalmi együttérzés változatos módon, műfajban és tematikában szólalhat meg. Szerzők több szempontú bemutatása, életműjük jellege, szerepük a magyar irodalomban. Téma, hangnem, beszédhelyzet és műfaj összefüggéseinek megfogalmazása néhány jellegzetes példán. Egy-egy mű korabeli és mai hatása (pl. <i>Egy mondat a zsarnokságról</i>; egyperces novellák).	

Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Illyés Gyula lírájának sajátosságai az <i>Egy mondat a zsarnokságról</i> és más műve alapján (pl. <i>Bartók, Koszorú</i>); az irodalmi szociográfia műfaja, l. <i>Puszták népe</i> (vagy részletek). Németh László egy regénye (pl. <i>Iszony</i>) vagy egy drámája (pl. <i>II. József; A két Bolyai</i>). Nagy László költői világa, alkotásmódja (pl. népiesség, hosszúénekek, montázstechnika, képrendszer, portrévers, képvers) egy-két műve alapján (pl. <i>Himnusz minden időben, Ki viszi át a szerelmet; József Attila!; Menyegző</i>). Örkény István groteszk látásmódja néhány egyperces novella és / vagy a <i>Tóték</i> alapján. A választott szerzőkhöz, művekhez kapcsolódó fogalmi ismeretek.	A tanuló – tisztában van az adott 20. századi szerzők életművének jellegével; az alkotók helyével, szerepével a magyar irodalom történetében; – műismereti minimuma: Illyés Gyula egy műve; – továbbá választhat: Németh László egy műve; Örkény István néhány műve; Nagy László egy-két műve; esszérészlet Illyés Gyula, Németh László műveiből; – a szerzők kapcsán alkalmassá válik a műveikről szóló véleményeknek, elemzéseknek az értelmezésére; egy-egy szóbeli témakör kifejtésére; memoriterek tolmácsolására.	<i>Mozgóképkultúra és médiaismeret</i>: Örkény műveinek filmes adaptációi. <i>Informatika</i>: internetes közlés, adattárak – önálló tájékozódás.
Kulcsfogalmak/ <i>fogalmak</i>	Népi írók mozgalma, irodalmi szociográfia, hosszúének, portrévers, képvers, groteszk látásmód, egyperces novella.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Művelődéstörténeti, irodalomtörténeti tájékozódás – Portrék, látásmódok a 20. század magyar irodalmából (választható szerzők, művek)	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	A 20. századi magyar irodalom jellemzői (életművek, portrék, látásmódok).	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az önálló olvasóvá válás támogatása, felkészítés a tanulói szerző- és műválasztásokra, a választott művek önálló feldolgozására, értelmezésére és a kapcsolatos vélemények megosztására. A magyar irodalom sokféleségének, határokon átnyúló egységének megbecsülése. Művelődéstörténeti és irodalomtörténeti tájékozódás, irányzatok, csoportok, szerzők sajátosságai. A 20. század különböző korszakainak kulturális, irodalmi törekvései. Különböző típusú, terjedelmű és műfajú epikai, lírai művek, továbbá esszék elemzése, értelmezése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Választás alapján művek, szemelvények 20. századi: – szépprózai alkotásokból, pl. Gion Nándor, Mészöly Miklós, Nyirő József (pl. <i>Úz</i>	A tanuló – tisztában van a választott 20. századi szerzők életművének jellegével; az alkotók helyével, szerepével a	<i>Informatika</i>: internetes közlés, irodalmi adattárak és honlapok.

<i>Bence, Kopjafák</i>), Szabó Magda (pl. <i>Abigél</i>), Sánta Ferenc (pl. <i>Sokan voltunk</i>), Sütő András műveiből; – lírikusok munkásságából, pl. Áprily Lajos, Dsida Jenő, Nemes Nagy Ágnes, Orbán Ottó, Sinka István, Szilágyi Domokos egy-két műve; – értekező prózai művekből, esszékből, pl. Nemes Nagy Ágnes, Szerb Antal és mások műveiből, például Szabó Dezső Adyról írt esszéiből. – Művelődés- és irodalomtörténeti tájékozódás: a nemzeti konzervatív irodalom, a népi írók mozgalma, a határon túli és emigráns irodalom. – A választott szerzőkhöz, művekhez kapcsolódó fogalmi ismeretek.	magyar irodalom történetében; – megismeri a század irodalmának néhány törekvését, sajátosságát (nemzeti konzervatív irodalom, népi írók mozgalma, határon túli magyar és emigráns irodalom); – választhat műelemzést / műajánlást egyéni olvasmányélményei alapján; – a szerzők kapcsán alkalmassá válik a műveikről szóló véleményeknek, elemzéseknek az értelmezésére; egy-egy szóbeli témakör kifejtésére, memoriterek tolmácsolására.	
Kulcsfogalmak/ <i>fogalmak</i>	Művelődéstörténet, irodalomtörténet, nézőpont, nézőpontváltás, nemzeti konzervatív irodalom, parabola, intertextualitás; költői attitűd, költői szerep; Kárpát-medencei, erdélyi irodalom; emigráns irodalom; „ötágú síp”.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Portrék, látásmódok a kortárs irodalomból (választható szerzők, művek)	Órakeret 12 óra
Előzetes tudás	A 20. és 21. századi magyar irodalom tendenciái.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az önálló olvasóvá válás támogatása, felkészítés a tanulói szerző- és műválasztásokra, a választott művek önálló feldolgozására, értelmezésére és a kapcsolatos vélemények megosztására. Annak a belátása, hogy a kortárs törekvések megismerése segíti a körülöttünk levő világ megértését. Kortárs irodalom: a tájékozottság növelése, az eligazodás támogatása; a fogalmi műveltség bővítése. Kortárs alkotások értelmezése, a művekről szóló vélemények, elemzések mérlegelése. A kortárs irodalmi élet több szempontú bemutatása. Kertész Imre <i>Sorstalanság</i> című regényének feldolgozása. Az elektronikus tömegkommunikáció és az irodalom kölcsönhatásának új jelenségei.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Szemelvények a kortárs szépprózai alkotásokból, lírai művekből, esszéirodalomból. A kortárs dráma és színház világa (egy választott mű	A tanuló – tisztában van a kortárs irodalomból választott szerzők életművének	<i>Dráma és tánc</i>: a kortárs színház irányzatai, példái. <i>Mozgóképkultúra és médiaismeret</i>: az

elemzése).		
Irodalmi díjak és díjazottak (a Nobel-díjas: Kertész Imre <i>Sorstalanság</i> című regénye). Kortárs irodalmi élet. A választott szerzőkhöz, művekhez kapcsolódó fogalmi ismeretek.	– jellegével; az alkotók helyével, szerepével; – megismeri a kortárs irodalom néhány törekvését, sajátosságát, a posztmodern, digitális irodalom, hangoskönyv fogalmát; – választhat műelemzést/műajánlást egyéni olvasmányélményei alapján; – értelmez egy kortárs drámai alkotást (lehetőleg megtekinti színházban/felvételről); – információkat szerez a kortárs irodalmi életéről (könyvünnepek, sikerkönyvek); irodalmi díjakról (pl. Kertész Imre Nobel-díjas <i>Sorstalanság</i> című regényéről); – a szerzők kapcsán alkalmassá válik a műveikről szóló véleményeknek, elemzéseknek az értelmezésére; egy-egy szóbeli témakör kifejtésére, memoriterek tolmácsolására.	elektronikus tömegkommunikáció és az irodalom kölcsönhatásának új jelenségei. <i>Informatika:</i> a digitális közlés példái.
Tájékozódás az irodalmi és könyvtári adatbázisok, blogok, kritikai folyóiratok, internetes folyóiratok között.		
Önálló olvasmányválasztás szempontjai, indoklása, értékelése, mások szempontjainak értelmezése.		
Kulcsfogalmak/ <i>fogalmak</i>	Kortárs nyilvánosság, nyomtatott és internetes folyóiratok, hangoskönyv, digitális közlés.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Regionális kultúra		Órakeret 2 óra
Előzetes tudás	A választott tárgyhoz kapcsolódó irodalmi ismeretek.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Azonosulás a szűkebb-tágabb tájegység történeti és jelenkori értékeivel, a regionális kötődés erősítése. Irodalmi emlékhelyek, nemzeti identitás. Eligazodás, tudás- és tapasztalatszerzés a tájegység/település/kerület/iskola stb. kulturális, irodalmi hagyományairól, irodalmi emlékhelyeiről.		
Ismeretek/fejlesztési követelmények			Kapcsolódási pontok
A régió, tájegység, település, kerület, iskola kulturális, irodalmi, múltbeli és jelen hagyományai (pl. kisebbségi irodalom, folklór, múzeum, színház stb.); az ide kötődő, ehhez kapcsolódó szerző(k) irodalmi műve(i). Irodalmi emlékhelyek (szülőház,	A tanuló – tisztában van a tájegység / település / kerület / iskola stb. kulturális, irodalmi hagyányaival, ismer irodalmi emlékhelyeket; – a tematika kapcsán alkalmassá válik egy szóbeli	<i>Vizuális kultúra; Hon és népismeret; Földrajz; Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> régió, tájegység, történelmi emlékezet, emlékhely, hagyomány. <i>Társadalomismeret:</i>	

emlékszoba, kiállítás, múzeum, temető, színház stb.). A választott tárgyhoz kapcsolódó fogalmi ismeretek.	témakör kifejtésére (érettségi követelményrendszer).	civil társadalom, a lokális kulturális szerveződések jelentősége.
Kulcsfogalmak/ <i>fogalmak</i>	Régió, regionalitás, hagyomány, kisebbség, nemzetiség, folklór, az irodalom „földrajza”, interkulturalitás, kulturális emlékezet.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az irodalom határterületei		Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	Népköltészet, műköltészet, alkalmi költészet. Szórakoztató irodalom, slágerszöveg.		
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Igény és képesség erősítése az ízlés önálló, tudatos fejlesztésére. Az esztétikai és művészeti tudatosság alakítása, fejlesztése. Az irodalmiság változó fogalmának áttekintése, példákkal. Több szempontot érintő megbeszélés az ízlésről, annak kontextusairól, alakulásáról. A művészet kultúraalkotó szerepének megfigyelése. Más kultúrák megismerésének igénye. Az érvelő képesség, a retorikai tudás továbbfejlesztése. Példával való bizonyítása, hogy az irodalom egyrészt folyamatos, másrészt történetileg változó hagyomány.		
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok	
A szórakoztató irodalom típusai, hatáskeltő eszközei és sajátos műfajainak jellemzői (pl. fantasy-irodalom, detektívregény, sci-fi, lektűr; dalszöveg). Az irodalom filmen; filmes feldolgozások. Film- és könyvsikerek, divatjelenségek. Az irodalmi ismeretterjesztés főbb nyomtatott és elektronikus műfajai. A választott témához kapcsolódó fogalmi ismeretek.		A tanuló – tisztában van az irodalmiság változó fogalmával; – megérti az ízlés kontextuális függőségét; – alakul igénye és képessége az ízlés önálló fejlesztésére; – fejlődik médiatudatossága, esztétikai és művészeti tudatossága; – választhat műelemzést/műajánlást egyéni olvasmány-élményei/filmélményei alapján; – a tárgykör kapcsán alkalmassá válik a jelenségekről/művekről szóló véleményeknek, elemzéseknek az értelmezésére; egy-egy szóbeli témakör kifejtésére.	
Kulcsfogalmak/ <i>fogalmak</i>		<i>Vizuális kultúra:</i> kortárs művészet. <i>Mozgóképkultúra és médiaismeret:</i> filmes feldolgozások, mediatizált kultúra. <i>Ének-zene:</i> a zene fogyasztásának jelenségei, zenei szubkultúrák. <i>Társadalomismeret:</i> a kulturális fogyasztás társadalmi jellemzői; értékviták.	
Kulcsfogalmak/ <i>fogalmak</i>		Ízlés, értelmezés, szórakoztatás, populáris kultúra, kultusz, divat, irodalmi ismeretterjesztés, digitális kultúra, (<i>filmes</i>) adaptáció.	

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	A tanuló szóbeli és írásbeli kommunikációs helyzetekben megválasztja a megfelelő hangnemet, nyelvváltozatot, stílusréteget. Alkalmazza a művelt köznyelv (regionális köznyelv), illetve a nyelvváltozatok nyelvhelyességi normáit, képes felismerni és

	értelmezni az attól eltérő nyelvváltozatokat. Értő módon használja a tömegkommunikációs, illetve az audiovizuális, digitális szövegeket. Az értő, kritikus befogadásra is alapozva képes önálló szövegalkotásra néhány publicisztikai, audiovizuális és informatikai háttérű műfajban, a képi elemek, lehetőségek és a szöveg összekapcsolásában rejlő közlési lehetőségek kihasználásával. Rendszeresen használja a könyvtárat, ide értve a különféle (pl. informatikai technológiákra épülő) információhordozók használatát is. Képes arra, hogy kellő problémaérzékenységgel, kreativitással és önállósággal igazodjon el az információk világában; értelmesen és értékteremtően tudjon élni az önképzés lehetőségeivel. Bizonyítja szövegelemzési, szövegértelmezési jártasságát a tanult leíró nyelvtani, szövegtani, jelentéstani, pragmatikai ismeretek alkalmazásával; a szépirodalmi szövegek mellett képes szakmai-tudományos, publicisztikai, közéleti (audiovizuális, informatikai alapú) szövegek feldolgozására, értelmezésére is. Bizonyítja különféle szövegek megértését, a szöveg felépítésére, grammatikai jellemzőire, témahálózatára, tagolására irányuló elemzéssel. A hivatalos írásművek műfajaiban képes önálló szövegalkotásra (pl. önéletrajz, motivációs levél). Képes olvasható, rendezett írásra. Képes szövegek kapcsolatainak és különbségeinek felismerésére, értelmezésére (pl. tematikus, motivikus kapcsolatok, utalások, nem irodalmi és irodalmi szövegek, tények és vélemények összevetése), e képességek alkalmazására elemző szóbeli és írásbeli műfajokban. Alkalmazza az idézés szabályait és etikai normáit. Képes definíció, magyarázat, prezentáció, értekezés (kisértékezés) készítésére az olvasmányaival, a felvetett és tárgyalt problémákkal összefüggésben, maga is meg tud fogalmazni kérdéseket, problémákat. Bizonyítja a magyar nyelv rendszerének és történetének ismeretét, a grammatikai, szövegtani, jelentéstani, stilisztikai-retorikai, helyesírási jelenségek önálló fölismerését, a tanultak tudatos alkalmazását. Átfogó ismerettel bír a nyelv és társadalom viszonyáról, illetve a nyelvi állandóság és változás folyamatáról. Anyanyelvi műveltségének fontos összetevője a tájékozottság a magyar nyelv eredetéről, rokonságáról, történetének főbb korszakairól; a magyar nyelv és a magyar művelődés kapcsolatának tudatosítása. Tudja alkalmazni a művek műfaji természetének, poétikai jellemzőinek megfelelő szövegfeldolgozási eljárásokat, megközelítési módokat. Fel tudja ismerni a szépirodalmi és nem szépirodalmi szövegekben megjelenített értékeket, erkölcsi kérdéseket, álláspontokat, motivációkat, magatartásformákat, képes ezek értelmezésére, önálló értékelésére. Képes erkölcsi kérdések, döntési helyzetek megnevezésére, példáulval történő bemutatására, következtetések megfogalmazására. Részt vesz elemző beszélgetésekben, ennek tartalmához hozzájárul saját véleményével. Képes az irodalmi művekben megjelenő álláspontok azonosítására, követésére, megvitatására, összehasonlítására, eltérő vélemények megértésére, újfogalmazására.

	Tájékozott az olvasott, feldolgozott lírai alkotások különböző műfajaiban, poétikai megoldásaiban, kompozíciós eljárásaiban. Képes tudásanyagának többféle szempontot követő megfogalmazására írásban a magyar és a világirodalom kiemelkedő alkotóiról. Meggyőzően be tudja mutatni a tanult stíluskorszakok, irányzatok sajátosságait. Képes a feldolgozott epikai, lírai és drámai művek jelentésének, erkölcsi tartalmának tárgyyszerű ismertetésére. Be tud mutatni műveket, alkotókat a magyar és világirodalom korszakaiból, továbbá a kortárs irodalomból. Képes művek közötti kapcsolatok, témák, fölismerése és értékelése, az evokáció, az intertextualitás példáinak bemutatására. Képes különböző korokban keletkezett alkotások tematikai, poétikai szempontú értelmezésére, összevetésére. Képes memoriterek szövegű tolmácsolására, kifejező szövegmondásra.

Magyar nyelv 11. évfolyam (heti 5 órás)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Kommunikáció	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	Gyakorlott, tudatos szóbeli kommunikáció.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A különböző kommunikációs színtereknek és helyzeteknek megfelelő nyelvi és nem nyelvi jelek használata. Az egyes helyzetek által megkívánt formák megsértésének dekódolása, a szándék felismerése, megfelelő kezelése. A kommunikációs zavarok felismerésére és feloldására néhány taktika elsajátítása. A manipulációs szándékok felismerése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Tájékozottság különféle beszédhelyzetek megítélésében; megfelelő stílus és magatartás megtalálása ismeretlen kommunikációs helyzetben is. Kommunikációs zavarok felfedezése, elhárítása. A mindennapi társalgásban, a nyilvános kommunikációs színtereken, valamint az internetes felületeken előforduló manipulációs szándékok, hibás következtetések felismerése. A reklámok, internetes felületek verbális és nem verbális közlési szándékának felismerése.		<i>Mozgókép-kultúra és médiaismeret:</i> reklám, meggyőzés, manipuláció. <i>Vizuális kultúra:</i> képi közlés. <i>Dráma és tánc:</i> szituációk, dialógusok értelmezése.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Kommunikációs zavar. Manipuláció.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Retorika	Órakeret 14 óra
Előzetes tudás	A kommunikációs funkciók ismerete, alkalmazása. Érvelő szövegek értelmezése és alkotása. Stilisztikai és jelentéstani ismeretek. Kulturált véleménynyilvánítás.	

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A klasszikus retorika alapfogalmainak megismertetése, ezek alkalmazása a tanulók életével, mindennapjaival összefüggő nyilvános megszólalásokban. A hatásos érvelés technikájának, a legfőbb érvelési hibáknak a megismertetése. Önálló beszéd megírásához, annak a hatásos előadásához szükséges nyelvi, gondolkodási képességek fejlesztése.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
A kulturált vita, véleménynyilvánítás gyakorlása. A szónok tulajdonságai, feladatai. A szónoki beszéd kommunikációs funkciói. A beszéd felépítése, a beszéd megszerkesztésének menete az anyaggyűjtéstől a megszólalásig. Az érv felépítése. Az érvelés logikája, technikája; az érvek elrendezése. Az érvelési hibák. A cáfolat módszerei. A kiselőadás és a vizsgafelelet felépítése. A hatásos előadasmód eszközei. Az előadás szemléltetésének módjai: bemutatás, prezentáció stb. A hatásos meggyőzés és véleménynyilvánítás nyelvi (mondat- és szövegfonetikai eszközök) és nem nyelvi kifejezésbeli eszközei a különféle szövegműfajokban, az audiovizuális és multimédiás közlés különböző formáiban. A hivatalos felszólalás, hozzászólás gyakorlása különböző helyzetekben. Monologikus szöveg (előadás, beszéd) és memoriter kifejező tolmácsolása.	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> antik szónokok, neves magyar szónoklatok (pl. Kölcsey, Kossuth, Deák). Közéleti megnyilatkozások retorikája. <i>Mozgókép-kultúra és médiaismeret:</i> a meggyőzés, befolyásolás, a hatás eszközei. <i>Dráma és tánc:</i> a színpadi beszéd retorikai elemei, klasszikus monológok értelmezése. <i>Matematika:</i> bizonyítás, érvelés, cáfolat. <i>Filozófia:</i> Érvelési szerkezetek tudatosítása
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Retorika, szónok, szónoklat, beszédfajta (bemutató, tanácsadó, törvényszéki), alkalmi beszéd, meggyőző szövegműfaj (vita, ajánlás). Szónoklat, bevezetés (az érdeklődés felkeltése, a jóindulat megnyerése, témamegjelölés), elbeszélés, érv, cáfolat, befejezés (összefoglalás, kitekintés). Érv, tétel, bizonyítás, összekötőelem. Érvelés, indukció, dedukció.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Általános nyelvészeti ismeretek	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	Kommunikáció, jelentéstan.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A rendszerező, szintetizáló képesség fejlesztése: általános, összefoglaló ismeretek a nyelvről, a nyelv és az ember viszonyáról.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	

Az ember mint nyelvhasználó lény; a nyelv, a kommunikáció és az ember elválaszthatatlan egysége. A nyelv mint jelrendszer, a nyelv mint a gondolkodás része. A nyelvek egyező és eltérő tulajdonságai, nyelvtipológia, főbb nyelvtípusok és jellemzőik (az anyanyelvhez és más, tanult, ismert nyelvek jellemző tulajdonságainak összehasonlító megfigyelése). Nyelvi identitás. Korlátozott kódú nyelvek: gesztusnyelvek, jelnyelvek.		<i>Idegen nyelvek:</i> nyelvtípus, kommunikáció, nyelvi tolerancia. <i>Vizuális kultúra:</i> a vizuális nyelv összetevői.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Nyelvtípus (agglutináló, izoláló, flektáló). Korlátozott kód, gesztusnyelv, jelnyelv.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Pragmatikai ismeretek	Órakeret 7 óra
Előzetes tudás	Szövegtani, jelentéstani és stilisztikai ismeretek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A nyelv működésének, a nyelvhasználatnak a megfigyelése különböző kontextusokban, különböző cél elérésére. Annak megtapasztalása, hogy az emberek hogyan képesek a nyelvi szöveg által közvetített jelentésen túl is hatni, befolyásolni partnerüket, hogyan képesek megnyilatkozásaikkal akár cselekvéseket is végrehajtani. A kulturált nyelvi magatartás fejlesztése: a magyar nyelv leggyakoribb udvariassági formái használati körének, nyelvi formáinak megfigyelése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A nyelvhasználat a beszélgetés, a társalgás főbb összetevőinek a különféle beszédaktusok szerepének, megnyilvánulási formáinak megfigyelése, az együttműködési elvek tudatos használata, illetve megsértésük következményeinek megtapasztalása. A társalgásban előforduló néhány jellemző deixis forma szerepe. Az udvariassági formák használata.		<i>Idegen nyelvek:</i> idegen nyelvi kommunikáció, udvariassági formák.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Megnyilatkozás. Társalgás, társalgási forduló, szóátvétel, szóátadás. Beszédaktus (lokúció, illokúció, perlokúció). Deixis. Együttműködési elv (mennyiségi, minőségi, mód, kapcsolódási).	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Szövegalkotás	Órakeret 7 óra
Előzetes tudás	A kommunikációs céloknak megfelelő papíralapú és elektronikus szövegalkotás. A papíralapú és számítógépes jegyzetelés technikájának, módjainak ismerete. Az elbeszélés, jellemzés, vélemény, esszé formai és tartalmi jellemzőinek ismerete. A kommunikációs célnak, műfajnak, címzettnek, kontextusnak megfelelő stílusesszközök alkalmazása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Gondolkodásfejlesztés, az önkifejezés fejlesztése: a papíralapú és elektronikus szövegek eltérő és hasonló jellemzőinek megfigyelése. A szövegalkotási képesség fejlesztése: a megismert szövegtípusokban a közlés céljának, a helyzetnek megfelelő stílusban történő szövegalkotás. Esszéírási gyakorlatok.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok

Lényegre törő, világos fölépítésű, információban gazdag, kifejtett szöveg alkotása a tájékoztató, érvelő, meggyőző, vitázó közlésformák valamelyikében (pl. digitális formában, multimédiás kiegészítésekkel). Kreatív gyakorlatok a mondat- és szövegszerkezet stiláris lehetőségeinek, a szavak hangulatának, stílusértékének, nyelvrétegbeli stiláris különbségének figyelembevételével. Az érvelő esszé szerkezete.	<i>Informatika:</i> szövegszerkesztési, könyvtárhasználati, információkeresési ismeretek. <i>Filozófia:</i> A globális világ kihívásaira kínált erkölcsfilozófiai válaszok megfogalmazása.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szövegalkotás, szövegszerkesztés, érvelő esszé.

12. évfolyam (heti 5 órás)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelv és társadalom	Órakeret 9 óra
Előzetes tudás	A személyes és a tömegkommunikációval kapcsolatos ismeretek, nyelvi tudatosság, egyéni nyelvhasználat, stílusrétegek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A nyelvhasználat társadalmi jelenséggé váló szemlélete. A vitakészség, a meggyőző érvelés fejlesztése: ismeret és véleményalkotás a nyelvtervezés néhány alapvető kérdéséről (nyelvvédelem és nyelvművelés). Nyelvi tudatosság növelése: a saját és a közvetlen környezet nyelvhasználatának azonos és eltérő vonásainak, valamint nyelvjárási szövegek jellemzőinek megfigyelése. Rendszerező, szintetizáló képesség fejlesztése: a tömegkommunikáció, valamint az információs társadalom nyelvhasználatra gyakorolt hatásának megfigyelése, érvek, adatok értelmezése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Fejlődési irányok, változások a mai magyar nyelvben. Nyelvi sokszínűség, nyelvi tolerancia. Nyelvünk helyzete a határon túl. Hazánkban élő nemzetiségek nyelvhasználat. A nyelvi tervezés elvei és feladatai. A nyelvművelés fogalma, kérdései, feladata, színterei; a nyelvi norma. A nyelvváltozatok rendszere, a vízszintes és függőleges tagolódásuk. A köznyelv jellemzői, használati területe. A nyelv társadalmi tagolódása szerinti csoportnyelvek, azok jellemző használati köre, szókincse. A szleng és az argó fogalma, kialakulásuk, jellemző előfordulásuk, funkciójuk. A nyelv területi tagolódása: a leggyakoribb nyelvjárásaink jellemzői, területi megjelenésük, a regionális köznyelv jellemzői. A határon túli magyar nyelvhasználat főbb adatai, tendenciái, a kétnyelvűség, kettősnyelvűség, kevert nyelvűség kérdései. A nyelvváltozatot bemutató nyomtatott és elektronikus források (pl. szótárak, kézikönyvek, adatbázisok, honlapok) tanulmányozása. A tömegkommunikáció, valamint az információs társadalom hatása a nyelvhasználatra.		<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> történelmi nemzetiségek, bevándorló magyarság, szórványmagyarság kialakulásának történelmi, társadalmi okai, tendenciái. <i>Mozgókép-kultúra és médiaismeret:</i> az információs társadalom, mediatisált nyelvhasználat. <i>Földrajz:</i> a magyar nyelvhasználat területi tagolódása.
Kulcsfogalmak/	Nyelvi tervezés, nyelvpolitika, nyelvművelés, nyelvtörvény, norma.	

<i>fogalmak</i>	Nyelvváltozat. Vízszintes és függőleges tagolódás (standard köznyelv, társalgási nyelv, irodalmi nyelv, dialektus, szociolektus). Nyelvjárás, regionális köznyelv, tájszó. Csoportnyelv, szaknyelv, hobbinyelv, rétegnyelv. Szleng, argó. Kettősnyelvűség, kétnyelvűség, kevert nyelvrűség.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvtörténet	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	A nyelvhasználat társadalmi jelenségként való szemlélete, néhány alapvető kérdése, a történetiség fogalma, a nyelv területi tagolódása, nyelvjárások.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A szinkrón és diakrón nyelvszemlélet fejlesztése. Kellő tájékozottság a magyar nyelv rokonságáról, típusáról, helyéről a világ nyelvei között. A magyar nyelv történeti korszakairól szerzett tudás összekapcsolása az irodalomtörténeti és történelmi tanulmányokkal. A problémamegoldó gondolkodás fejlesztése: a magyar nyelv eredetéről kialakított elméletek ismeretében elhatárolódás a tudománytalan nyelvrokonítástól, de nyitottság az újabb tudományos kutatások irányában.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Változás és állandóság a nyelvben. Nyelvtípusok és nyelvcsaládok, a magyar nyelv jellemzői. A magyar nyelv eredete, finnugor rokonságának bizonyítékai, története, kutatói. A nyelvrokonság bizonyítékainak tudományos eszközei. A nyelvtörténeti kutatások forrásai: kézírásos és nyomtatott nyelvemlékek. A magyar nyelv történetének főbb korszakai, a legfontosabb nyelvemlékeink (<i>A tihanyi apátság alapítólevele</i>, <i>Halotti beszéd</i>, <i>Ómagyar Mária-siralom</i>) megismerése. Nyelvtörténeti-nyelvtudományi kézikönyvek (pl. A magyar nyelv történeti-etimológiai szótára – TESZ) megismerése, használata. Az összehasonlító nyelvtudomány módszerei. A szókincs jelentésváltozásának főbb típusai, tendenciái. A nyelvújítás története, hatása, értékelése, ortológus-neológus vita főbb állomásai és szereplői, a magyar nyelv sztemderdizációja. A mai nyelvállapot néhány jellemzője.		<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a magyar nép vándorlásának története, nyelvemlékek, kódexek.
<i>Kulcsfogalmak/ fogalmak</i>	Nyelvtípus, nyelvcsalád. Uráli nyelvcsalád, finnugor rokonság. Ósmagyar, ómagyar, középmagyar kor, újmagyar kor, újabb magyar kor. Nyelvemlék (szórványemlék, vendégszóveg, kódex, ősnymtatvány). Ősi szó, belső keletkezésű szó, jövevény- és idegen szó. Nyelvújítás, ortológus, neológus. Szinkrón és diakrón nyelvszemlélet.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Ismeretek a nyelvről	Órakeret 9 óra
Előzetes tudás	A tanult anyanyelvi ismeretek.	

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Rendszerező képesség, önálló tanulás fejlesztése: az érettségi témaköreinek és a követelményeknek megfelelő tételvázlatok összeállítása.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
A tanult nyelvészeti, kommunikációs, szövegértési és szövegalkotási, nyelvi ismeretek rendszerező áttekintése.	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; Etika; Filozófia; Idegen nyelvek: a nyelvről, a nyelvhasználatról szerzett ismeretek.</i>
Kulcsfogalmak/fogalmak	Nyelv, beszéd, kommunikáció, szöveg, nyelvi szint, retorika, stílus, jelentés, nyelv és társadalom, magyar nyelv, nyelvtörténet, nyelvi változás.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Szövegalkotás	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	A kommunikációs céloknak megfelelő papíralapú és elektronikus szövegalkotás. A papíralapú és számítógépes jegyzetelés technikájának, módjainak ismerete. Az elbeszélés, jellemzés, vélemény, esszé formai és tartalmi jellemzőinek ismerete. A kommunikációs célnak, műfajnak, címzettnek, kontextusnak megfelelő stíluszeszközök. alkalmazása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Gondolkodásfejlesztés, az önkifejezés fejlesztése: a papíralapú és elektronikus szövegek eltérő és hasonló jellemzőinek megfigyelése. A szövegalkotási képesség fejlesztése: a megismert szövegtípusokban a közlés céljának, a helyzetnek megfelelő stílusban történő szövegalkotás. Esszéírási gyakorlatok.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Lényegre törő, világos fölépítésű, információban gazdag, kifejtett szöveg alkotása a tájékoztató, érvelő, meggyőző, vitázó közlésformák valamelyikében (pl. digitális formában, multimédiás kiegészítésekkel). Kreatív gyakorlatok a mondat- és szövegszerkezet stílári lehetőségeinek, a szavak hangulatának, stílusértékének, nyelvrétegbeli stílári különbségének figyelembevételével. Az érvelő esszé szerkezete.		<i>Informatika:</i> szövegszerkesztési, könyvtárhasználati, információkeresési ismeretek. <i>Filozófia:</i> A globális világ kihívásaira kínált erkölcsfilozófiai válaszok megfogalmazása.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szövegalkotás, szövegszerkesztés, érvelő esszé.	

Irodalom 11. évfolyam (heti 5 órás)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Életmű – Arany János	Órakeret 16 óra
Előzetes tudás	A bűn és bűnhődés erkölcsi kérdései. Romantika, népiesség, elbeszélő költemény, életkép, episztola, ballada, ütemhangsúlyos és időmértékes verselési formák, felező tizenkettes versforma. Ismeretek Arany életútjáról, műveiről; kapcsolat Petőfivel. Arany: <i>A walesi bárdok, Rege a csodaszarvasról, Toldi, Családi kör.</i>	

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az Arany-életműben felvetett erkölcsi, magatartásbeli kérdések felvetése és értelmezése. A lírai beszédmód változatainak értelmezése; korszakjellemző beszédmódok néhány jellegzetes alkotásának összevetése, az életmű főbb alkotói korszakainak, Arany költői szerepének, költészete jellegének megismertetése. Műelemzés, értelmezés: Arany jellemző lírai témái, műfajai, poétikai megoldásai, versformái és néhány verses epikai alkotása. Felkészítés lírai és epikai alkotások önálló értelmezésének megfogalmazására, a művekről szóló vélemények, elemzések értelmezésére, kritikus befogadására.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Arany János életműve. Pályaszakaszok (életérzések, költői magatartások) és jellemző alkotások. A romantika utáni költőszereplehetőségek és lírai tendenciák. Jellemző lírai tematika (pl. ars poeticák), hangnemek, műfajok (pl. elégiko-óda, elégia) és szerkesztésmód, verstípusok (pl. idő- és értékszembesítés, létösszegzés) a nagykorú és a kései költészetben (<i>Letésem a lantot</i>, <i>Epilogus</i> és legalább még két-három lírai alkotás). A ballada műfaji sajátosságai; tematikus és szerkesztésmódbeli különbségek a két balladakorszak alkotásaiban (<i>A walesi bárdok</i> és még legalább 1–2 ballada). <i>A Toldi estéje</i> elemző bemutatása. Utalás egy-egy téma, motívum, poétikai jellemző kortárs irodalmi megjelenítésére; az evokáció, az intertextualitás néhány példája.	A tanuló – ismeri az életmű főbb alkotói korszakait; Arany költői szerepét a magyar irodalom történetében; költészetének jellegét; – műelemzések során megismeri Arany jellemző lírai témáit, műfajait, poétikai megoldásait, versformáit és néhány verses epikai alkotását; – megismeri a lírikus és epikus költőszerep szembeállítását, változó megítélését; – képes lírai és epikai alkotások önálló értelmezésének megfogalmazására; a <i>Toldi</i> és a <i>Toldi estéje</i> néhány szempontú összevetésére; – műismereti minimuma: <i>A walesi bárdok</i>, <i>Rege a csodaszarvasról</i>, <i>Toldi</i>, <i>Családi kör</i>; további egy-két ballada; <i>Toldi estéje</i>; <i>Letésem a lantot</i>, <i>Epilogus</i> és még két-három lírai alkotás (memoriterek is); – képessé válik Arany életművének bemutatására (legalább 5-6 lírai alkotás, 2-3 ballada és a <i>Toldi</i> és a <i>Toldi estéje</i> alapján); a műveiről szóló vélemények, elemzések értelmezésére, kritikus befogadására; egy-egy szóbeli témakörben kijelölt	<i>Informatika</i>: könyvtári és internetes tájékozódás. <i>Etika</i>: bűn, bűnhődés, testvérféltékenység.

	feladat kifejtésére, memoriterek tolmácsolására.	
<i>Kulcsfogalmak/ fogalmak</i>	Elbeszélő költemény és verses regény, ballada, ütemhangsúlyos- és időmértékes formák (és együttthatásuk), verstípusok (idő- és értékszembesítés, létösszegzés).	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Színház- és drámatörténet – Madách Imre: <i>Az ember tragédiája</i>	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	A magyar színház történetének néhány sajátossága. Alapvető drámai műfajok és formák. A romantika műfaji kevertsége.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az emberi létezés alapkérdéseinek értelmezése. Annak belátása, hogy a küzdés és a ráhagyatkozó hit egymás erősítői az ember életében. Olvasás, szövegelemzés, beszélgetés révén a mű megértésének támogatása (a tragédia műfaji változatának jellemzői, filozófiai, bölcséleti tartalmak), sajátos drámai hősei; többféle világfelfogás egyidejű létezése; a drámai költemény mibenléte). Műértelmezés többféle megközelítésből.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Madách Imre: <i>Az ember tragédiája</i> – sok szempontú műértelmezés. A drámai költemény műfajának következménye a szerkezetre és hősökre. Felépítés (cselekmény-szerkezet: keret- és történeti színek, személyiségközpontúan / lírai szerkezet: tematikus, szétválás-sorozat). Problematika, történelemszemlélet, bölcséleti háttér (szabadelvűség és pozitívizmus). Az idő, tér, anyag szerepe az emberiség és különböző szellemi irányok történetében.	A tanuló – megismeri a drámai költemény műfaji változatának jellemzőit (filozófiai, bölcséleti tartalmak), sajátos drámai hőseit; többféle világfelfogás egyidejű létezését; - értelmezi a művet (lehetőleg többféle megközelítésből); – megismerkedik néhány műértelmezéssel, állásponttal; – lehetőség szerint megtekint egy színházi előadást (vagy felvételét), és közös elemzéssel értékeli az adott interpretációt és a mű színpadra állításának lehetőségeit; – műismereti minimuma: a <i>Tragédia</i> (házi olvasmány) elemző feldolgozása és memoriter: részlet(ek) a műből, valamint szállóigévé vált sorok; – alkalmassá válik a mű értelmezéseinek kritikus befogadására; egy szóbeli érettségi témakör anyagának	<i>Etika; Filozófia:</i> filozófiai irányzatok a 19. században. <i>Dráma és tánc:</i> színházművészet, a mű színrevitele különböző felfogásokban. <i>Informatika, könyvtár:</i> tájékozódás a <i>Tragédia</i> hazai és nemzetközi színházi előadásairól, fordításairól, adaptációiról.

	összeállítására és az abban megjelölt feladat kifejtésére.	
Kulcsfogalmak/ <i>fogalmak</i>	Drámai költemény, lírai dráma, bölcséleti mondanivaló, falanszter, ellenutópia, pozitívizmus.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Világirodalom – az európai epika és líra a romantika után (19. sz. második fele)	Órakeret 12 óra
Előzetes tudás	Romantika és realizmus, hőstípusok (pl. karrierista hős, a felesleges ember, a hivatalnok), regényciklus, analitikus regény; impresszionizmus, szimbolizmus, szecesszió; a műfordítások szerepe.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A környezet és származás hatása a hősök karakterére. Különböző világlátású művekben megjelenített témák, élethelyzetek értelmezése, a megjelenített erkölcsi, világképi és esztétikai problémák mérlegelése és értékelése. Az epikában a romantika és realizmus együttthatásának, folytonosságának felismertetése, a realista és naturalista stílusirányzat jellemzőinek értelmezése. Felkészítés világirodalmi alkotások önálló értelmezésére, stílusirányzatok jellemzői jegyeinek felkutatására.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A realista és naturalista epika jellemzői (esztétikai elvek, tematika, látásmód, stílus- és formajegyek) a 19. század közepétől; a prózaepika újításai (nézőpontok, síkváltások, időszerkezet, polifónia; új műfaji változatok) a kis- és nagyepikában. Impresszionizmus, szimbolizmus és a lírai műnem megújítása (pl. a személyiség, a lírai közvetlenség háttérbe szorulása, a látomás felszabadítása, objektivizálódás). Művek, szemelvények az angol/amerikai, francia, német és orosz irodalomból (pl. Emily Brontë, Dickens, Flaubert, Zola, Lev Tolsztoj, Dosztojevszkij alkotásaiból, illetve Baudelaire, Verlaine, Rimbaud, Rilke, Whitman) műveiből. A választott szerzőkhöz, művekhez kapcsolódó fogalmi ismeretek.	A tanuló – felismeri a romantika és realizmus együttthatását, folytonosságát az epikában; értelmezi a realista és naturalista stílusirányzat jellemzőit; – megismeri az impresszionista és (pre)szimbolista európai líra néhány sajátosságát; – képes egy választott/kijelölt epikai alkotás (házi olvasmány) elemző bemutatására a közös értelmezés után; néhány lírai alkotás értelmezésére; – beszámolót / könyvajánlót készíthet egyéni olvasmányélménye alapján a korszak szerzőinek műveiből; – műismeret: néhány mű / részlet pl. Emily Brontë, Dickens, Flaubert, Lev Tolsztoj, Dosztojevszkij alkotásaiból, illetve Baudelaire, Rimbaud, Rilke, Whitman műveiből; – alkalmassá válik a korszakról, a szerzőkről, művekről szóló vélemények	Vizuális kultúra; Ének-zene: impresszionizmus, szimbolizmus más művészeti ágakban.

	kritikus befogadására, egy lehetséges szóbeli tétel kifejtésére.	
<i>Kulcsfogalmak/ fogalmak</i>	Realizmus, naturalizmus, impresszionizmus, szimbolizmus; eszmeregény, polifonikus regény, tolsztoizmus, regényciklus, l'art pour l'art, tiszta költészet, kötetkompozíció, hangulatlíra, prózavers, szabad vers, objektív líra, tárgyvers.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Színház- és drámatörténet – az európai dráma és színház a 19. sz. második felében	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	Az európai dráma és színház néhány megelőző nagy korszaka (antikvitás, középkor, reneszánsz, klasszicizmus) és szerzője (Szophoklész, Shakespeare, Molière). A drámai műnem alapfogalmai (drámai szerkezet, jellem, nyelv). Arisztotelészi dramaturgia.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A személyiség tisztelete. A megjelenített élethelyzetek, konfliktusok értő és felelős megítélése, például az élethazugság témakörének morális vonatkozásai különböző művekben. A férfi-női társadalmi szerepek megértése. A romantika utáni drámatörténet néhány jellemző tendenciájának megvitatása, két jelentős szerző egy-egy alkotásának, figyelembevételével, újításaik, dramaturgiai sajátosságai bemutatása. A művekről, színházi előadásokról alkotott álláspontok értelmezése. Dramatikus játékok.	

Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Az európai dráma és színház a 19. sz. második felében – a korszak drámairodalmának újdonságai és két drámai alkotás, két szerző dramaturgiája. Egy drámai mű elemzése a 19. század második feléből (pl. Ibsen: <i>Babaszoba/Nóra</i> vagy <i>A vadkacsa</i> – az ibseni dramaturgia sajátosságai, pl. az analitikus szerkesztésmód felújítása, középponti szimbólumok alkalmazása, reformátorok és rezonőrök, hangnemkeveredés stb.; a szerző problémafelvetése, pl. házassági válság, élethazugság). Egy Csehov-mű elemző bemutatása (pl. <i>Ványa bácsi</i>, <i>Három nővér</i>). A csehovi dramaturgia sajátosságai (pl. a drámaiság fogalmi változása; drámaiatlan/lírai dráma;	A tanuló – megismeri a romantika utáni drámatörténet néhány jellemző tendenciáját; – elemzi két jelentős szerző egy-egy alkotását, újításaik figyelembevételével, bemutatja dramaturgiájuk sajátosságait; – megismer néhány álláspontot a művek értelmezéséhez; – lehetőség szerint megtekint egy színházi előadást (vagy felvételét), és közös elemzéssel értékeli az adott interpretációt; – lehetőség szerint kidolgoznak egy-egy jelenetet az elemzett művekből; – műismereti minimuma: egy dráma a 19. század második feléből és Csehov egy drámája; – alkalmassá válik a művek értelmezéseinek kritikus befogadására; egy szóbeli	<i>Dráma és tánc:</i> színháztörténet. <i>Etika:</i> a szerzői problémafelvetések etikai szempontú megvitatása, értékelése.

főszereplő-, konfliktusok és cselekmény-nélküliség; csoportképek/cselekvés-képtelenség; párhuzamos monológok/fedett dialógusok, ironikus látásmód); új műfaji változatok, új játéktípus.	érettségi témakör anyagának összeállítására és az abban megjelölt feladat kifejtésére.	
Kulcsfogalmak/ <i>fogalmak</i>	Drámaiatlan dráma, analitikus drámai szerkezet, párhuzamos monológ, élethazugság.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Magyar irodalom a 19. század második felében – portré: Mikszáth Kálmán	Órakeret 12 óra
Előzetes tudás	Mikszáth Kálmán egy novellája, esetleg egy (kis)regénye (pl. <i>Szent Péter esernyője</i>), novellaelemzések.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Néhány alapvető emberi léthelyzet megismerése (élet és halál, család, férfi–nő, szerelem, gyermek, szülő föld, haza, törvény, bűn és bűnhődés). Az elbeszélő és állásfoglalásának viszonya az elbeszélő művekben. Annak belátása, hogy a régióhoz kötődés egyetemes emberi kérdések felvetését is jelentheti. A 19. sz. második fele magyar irodalmának áttekintő megismertetése: sajátosságok, néhány jellemző tendencia. (Petőfi és a népiesség továbbhatása, a líra alakulása, a századvég novellisztikájának néhány darabja). Mikszáth alkotói portréjának közvetítése, alkotásmódjának jellemzői, a novellaelemző készség fejlesztése, a mikszáthi történetek megfigyelése, egy regény sok szempontú megközelítése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A 19. század második felének magyar irodalmából néhány szerző és mű(részlet) ismerete. Vajda János alkotói helyzete, költészetének jellemzői (legalább. egy műve, pl. <i>Húsz év múlva</i>, <i>A vaáli erdőben</i>, <i>Az üstökös</i>). A századvég és századelő novellisztikája (műelemzési lehetőségek, pl. Gozdu, Petelei, Gárdonyi, Tömörkény, Bródy Sándor műveiből). Mikszáth alkotásainak jellemzői, témák, motívumok és műfaji változatok az életművében; írásművészetének sajátosságai, stíluszintézise. <i>A jó palócok</i> novelláinak világa (legalább két mű elemzése). Egy Mikszáth-regény (pl.	A tanuló – tisztában van a 19. sz. második fele magyar irodalmának sajátosságaival, ismeri a korszak néhány jellemző tendenciáját; – megismeri a Petőfi és Ady közti, Arannyal részben párhuzamos líra helyzetét; Vajda és az Ady fellépése előtti költők (pl. Reviczky, Komjáthy) szerepét; – a századvég novellisztikájának néhány darabját értelmezve fejleszti novellaelemzési készségét; – ismeri Mikszáth helyét a magyar regényirodalom történetében, alkotásmódjának jellemzőit; képes egy regényének sok szempontú megközelítésére,	<i>Etika</i>: Mikszáth műveiben felvetett erkölcsi kérdések megvitatása, pl. a kapcsolatok világa, törvény és lelkiismeret. <i>Filozófia</i>: a létre vonatkozó kérdések, etika, erkölcsfilozófia. <i>Földrajz</i>: a földrajzi tér regionális szerveződése, a Mikszáth-regény/ek topológiája.

<i>Beszterce ostroma, A Noszty fiú esete...</i>) elemző értelmezése, sok szempontú megközelítéssel, pl. műfaji változat; szerkezet, jellemábrázolás, elbeszélés-technika, nézőpont, közlésformák, hangnemek; problematika (pl. megkésetttség, dzsentriábrázolás).	saját álláspont kifejtésére és adott szempontú, önálló novellaértelmezésre; lehetőséget kap beszámoló / könyvajánló készítésére egyéni olvasmányélménye alapján; – műismereti minimuma: Vajda János egy műve; Mikszáth egy regénye (házi olvasmány) és két novellája; – alkalmassá válik a művek értelmezéseinek kritikus befogadására; egy szóbeli érettségi témakör anyagának összeállítására és az abban megjelölt feladat kifejtésére.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Hangulatlíra, filozófiai dal, anekdotikusság.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Magyar irodalom – a <i>Nyugat</i> és első nemzedéke		Órakeret 11 óra
Előzetes tudás	A klasszikus modernség néhány irányzata és alkotója, a századvég magyar irodalma.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az európai és magyar irodalmi hagyományok és modernség irányainak összevetése, konfliktusai. A kozmopolitizmus és patriotizmus kérdésfelvetései. Annak felismerése, hogy a magyar kultúra sokszínű törekvések együttese. Érvelő bemutatás: a <i>Nyugat</i> jelentősége a magyar kultúrtörténetben; a korban megismert stílusirányzatok, filozófiai, lélektani iskolák (Freud, Bergson) néhány jellemzőjének azonosítása. Értse egy folyóirat felépítését, tudjon benne tájékozódni.		
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok	
A <i>Nyugat</i> mint folyóirat és mozgalom; szerkesztési elvek, szerkesztők, kritikusok, nemzedékek; célkitűzések; filozófiai és stílusirányzatok hatása, megismertetése. Juhász Gyula költészetének sajátosságai (pl. impresszionizmus, nosztalgia, emlékezés, legalább egy műve, pl. <i>Tiszai csönd</i>, <i>Milyen volt</i>; életképszerűség, leíró jelleg, pl. <i>Tápai lagzi</i>). Tóth Árpád lírájának jellemzői; tematikája, hangnemei, formái (magányélmény, elégikusság,	A tanuló – felismeri a <i>Nyugat</i> jelentőségét a magyar kultúrtörténetben; alkalmazza a nemzedék-korszakolást későbbi tanulmányai során; – tudja a korban megismert stílusirányzatok, filozófiai, lélektani iskolák (Freud, Bergson) néhány jellemzőjét; – műismereti minimuma: Juhász Gyula egy műve, Tóth Árpád egy-két műve.	<i>Vizuális kultúra; ének-zene:</i> impresszionizmus, szimbolizmus, szecesszió más művészeti ágakban. <i>Filozófia:</i> életfilozófiák, időproblémák.	

impresszionizmus stb., legalább egy-két műve, pl. <i>Hajnali szerenád</i>, <i>Esti sugárkoszorú</i>, <i>Elégia egy rekettyebokorhoz</i>, <i>Lélektől lélekig</i>, <i>Jó éjszakát!</i>). Egy folyóirat (időszaki kiadvány) periodicitása, felépítése, folyóiratcikkek visszakeresése, hivatkozása. Utalás egy-egy téma, motívum, poétikai jellemző kortárs irodalmi megjelenítésére; az evokáció, az intertextualitás néhány példája.		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Impresszionizmus, szimbolizmus, szecesszió.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Életmű – Ady Endre		Órakeret 17 óra
Előzetes tudás	A <i>Nyugat</i> ; stílusirányzatok a századelőn		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Annak megértése, hogy a kulturális hagyományhoz, a nemzethez kötődés, a sorsvállalás sokféle hangon és módon jelentkezhet. A hazaszeretet és haladás kérdései. Ady költészetének befogadása: főbb alkotói korszakai, költői szerepe, költészetének jellege. Műelemzések, összpontosítva Ady jellemző köteteire, szerkesztési módszereire, lírai témáira, poétikai megoldásaira. A kreativitás, a képzelőerő, a képzettársítási képesség fejlesztése. Önálló, több szempontú műértelmezések megfogalmazása a művekről szóló vélemények, elemzések értelmezésével is.		
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok	
Ady Endre életműve. Kötet- és cikluskompozíció; költői szerepvállalás, az innováció szándéka. Klasszikus modernség, szecessziós-szimbolista látásmód; a versritmus megújítása. Meghatározó korszakok (pl. költői indulás, világháború), kötetek (pl. <i>Új versek</i>, <i>A halottak élén</i>), témák, motívumok (pl. magyarság, istenes, létharc, látomásszerű tájvers, ars poetica; élet-halál, hajó, ugar) alapján jellemző alkotásainak értelmezése <i>A Sion-hegy alatt</i>;	A tanuló – ismeri az életmű főbb alkotói korszakait; Ady helyét, költői szerepét a magyar irodalom történetében; költészetének jellegét; – tisztában van a 20. eleji magyar irodalom sajátosságaival és a megújítás szándékával; – műelemzések során megismeri Ady jellemző köteteit, szerkesztési módszereit, lírai témáit, motívumait, poétikai megoldásait;		<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> társadalmi modernizáció, városiasodás, a modern újságírás. <i>Vizuális kultúra:</i> Ady-illusztrációk. <i>Földrajz:</i> Ady- emlékhelyek topológiája. <i>Informatika:</i> tájékozódás a <i>Nyugat</i> digitalizált változatában.

<i>Góg és Magóg fia vagyok én...; Kocsi-út az éjszakában és még 4-5 mű (memoriterek is), pl. Párisban járt az Ősz; A magyar ugaron; Harc a Nagyúrral; Hunn, új legenda; Bujdosó kuruc rigmusa; Az eltévedt lovas; Emlékezés egy nyár-éjszakára</i> stb., esetleg egy-egy részlet publicisztikájából is). Utalás egy-egy téma, motívum, poétikai jellemző kortárs irodalmi megjelenítésére; az evokáció, az intertextualitás néhány példája.	– képes önálló versértelmezések megfogalmazására; – műismereti minimuma: <i>A Sion-hegy alatt; Góg és Magóg fia vagyok én...; Kocsi-út az éjszakában és még 4-5 mű;</i> – képessé válik az Ady-életmű jellemzőinek bemutatására (legalább 10 lírai alkotás alapján); a műveiről szóló vélemények, elemzések értelmezésére, kritikus befogadására; egy-egy szóbeli témakörben kijelölt feladat kifejtésére, memoriterek tolmácsolására.	
<i>Kulcsfogalmak/ fogalmak</i>	Klasszikus modernség, szecessziós-szimbolista látásmód, tagoló vers, kötetkompozíció, ciklikus szerkesztés.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Portré – Móricz Zsigmond	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	Realista és naturalista epika, Móricz egy műve, pl. <i>Hét krajcár</i> vagy <i>Légy jó mindhalálig/Pillangó/Árvácska</i>	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Móricz helyének, látásmódjának, kérdésfeltevéseinek, alkotásmódja jellemzőinek megismerése, alkotásainak több szempontú megközelítése; felkészítés önálló novellaelemzések megfogalmazására, megvitatására. A megjelenített létformák morális és társadalmi kérdései.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Móricz alkotásainak jellemzői, írásművészetének sajátosságai; naturalista és realista ábrázolásmódja. Tárgykörök, témák (pl. paraszti, dzsentr; szegénység) és műfaji változatok (novella, elbeszélés, történeti példázat, idill-típusú regény stb.). Novelláinak világa (legalább két mű elemzése, pl. <i>Tragédia, Szegény emberek, Barbárok</i>). Egy Móricz-regény (pl. <i>Úri muri, Rokonok, Sárarany, Az Isten háta mögött</i>) elemző értelmezése, sok szempontú megközelítéssel, pl. műfaji változat; szerkezet, jellemábrázolás, elbeszélés-	A tanuló – ismeri Móricz helyét a magyar epika történetében (<i>Nyugat; népi írók mozgalma, Kelet Népe</i>); alkotásmódjának jellemzőit; – képes néhány alkotásának sok szempontú megközelítésére, saját álláspont kifejtésére és adott szempontú, önálló műértelmezésre (novellaelemzések megfogalmazására); – lehetőséget kap beszámoló / könyvajánló készítésére egyéni olvasmányélménye alapján;	<i>Mozgóképkultúra és médiaismeret: Móricz-művek filmes, televíziós adaptációi (pl. Pillangó, Égi madár, Rokonok, Barbárok, Árvácska).</i>

technika, nézőpont, közlésformák, hangnemek, írói előadásmód; problematika (pl. vívódó hősök, dzsentri-ábrázolás).	– műismereti minimuma: Móricz egy regénye (házi olvasmány) és egy novellája; – alkalmassá válik a művek értelmezéseinek kritikus befogadására; egy szóbeli érettségi témakör anyagának összeállítására és az abban megjelölt feladat kifejtésére.	
<i>Kulcsfogalmak/ fogalmak</i>	Realista és naturalista ábrázolásmód, népi írók mozgalma.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Világirodalom – avantgárd irányzatok; a magyar avantgárd	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	Stílusirányzatok a századfordulón.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Modernség és hagyomány kérdésfelvetései a magyar avantgárd irodalomban. A 20. sz. eleji stílusirányzatok létrejöttének, a csoportok, programok szándékainak, esztétikai elveinek, poétikai megoldásainak feltárása. Dokumentumok megvitatása a magyar avantgárd sajátos helyzetéről, Kassák szerepéről.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Világirodalom – avantgárd irányzatok. Formabontás és formaépítés (közös tendenciák a stílusirányzatokban). Futurizmus, expresszionizmus, szürrealizmus: néhány szemelvény az egyes irányzatok dokumentumaiból, illetve néhány irodalmi alkotás (pl. Marinetti, Majakovszkij; Trakl, G. Benn; Apollinaire, Éluard műveiből). A jellemzően nem irodalmi irányzatok (kubizmus, konstruktivizmus, dada, stb.) néhány célkitűzése, formajegye. A magyar avantgárd sajátosságai, az aktivizmus programja; Kassák Lajos szerepe (egy-két művének ismerete, pl. <i>Mesteremberek</i> ; <i>A ló meghal...</i>).	A tanuló – megismeri a 20. sz. eleji stílusirányzatok létrejöttét, a csoportok, programok szándékait, esztétikai elveit, poétikai megoldásait; – a magyar avantgárd sajátos helyzetét, Kassák szerepét.	<i>Vizuális kultúra; Mozgóképkultúra és médiaismeret:</i> az avantgárd a képzőművészetekben (futurizmus, expresszionizmus, szürrealizmus, kubizmus, konstruktivizmus, dada); az expresszionista és szürrealista filmművészet.
<i>Kulcsfogalmak/ fogalmak</i>	Avantgárd, futurizmus, expresszionizmus, szürrealizmus, aktivizmus, szabad vers, szimultanizmus, önműködő írás, képvers.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Életmű – Kosztolányi Dezső	Órakeret 16 óra
Előzetes tudás	Kosztolányi egy novellája és lírai alkotása(i), memoriterek.	

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Törekvés a társadalmi, közösségi és egyéni konfliktusok szellemi háttérének megértésére, a morális gondolkodásra és ítéletalkotásra. A személyiség, az egyediség tisztelete, a közös emberi sorsból fakadó szolidaritás. Kosztolányi jellegzetes lírai témáira, poétikai megoldásaira összpontosító műelemzések. Kis- és nagyepikájából néhány jelentős darab értelmezése. A kreativitás, a képzelőerő, a képzettársítási képesség fejlesztése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Kosztolányi Dezső életműve. Pályaszakaszok, életérzések, költői magatartásformák; világkép, művészetfelfogás (homo aestheticus); stílusirányzatok (pl. impresszionizmus, expresszionizmus); viszonya az anyanyelvhez. Jellemző lírai tematika; hangnemek, műfajok, versciklusok (pl. <i>A szegény kisgyermek panaszai</i>); <i>Számadás</i> -kötet; kis- és nagyszerkezetek; ars poeticák; legalább 4 lírai alkotás, köztük: <i>Hajnali részegség</i> , <i>Halotti beszéd</i> . Novellák (pl. <i>A kulcs</i> , <i>Fürdés</i> stb.) és novellaciklusok (Esti Kornél-novellák). Egy Kosztolányi-regény (pl. <i>Édes Anna</i> , <i>Pacsirta</i>) elemző értelmezése, sok szempontú megközelítéssel, pl. műfaji változat; szerkezet, jellemábrázolás, elbeszéléstechnika, nézőpont, közlésformák, hangnemek, írói előadásmód; problematika. Utalás egy-egy téma, motívum, poétikai jellemző kortárs irodalmi megjelenítésére; az evokáció, az intertextualitás néhány példája.	A tanuló – ismeri az életmű főbb alkotói korszakait; Kosztolányi helyét, szerepét a magyar irodalom történetében; írásművészetének jellegét; – tisztában van a <i>Nyugat</i> első nemzedéke tevékenységével, jelentőségével; – műelemzések során megismeri Kosztolányi jellemző lírai témáit, poétikai megoldásait; kis- és nagyepikájának néhány jelentős darabját; – képes lírai és epikai alkotások önálló értelmezésének megfogalmazására; – műismereti minimuma: Kosztolányi egy regénye és két novellája; lírai alkotásai, <i>Hajnali részegség</i> , <i>Halotti beszéd</i> és még egy-két műve (memoriter is); – képessé válik a Kosztolányi-életmű jellemzőinek bemutatására (legalább 4 lírai alkotás, egy regény, két novella alapján); a műveiről szóló vélemények, elemzések értelmezésére, kritikus befogadására; egy-egy szóbeli témakörben kijelölt feladat kifejtésére, memoriterek tolmácsolására.	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> urbanizáció, kulturális élet, sajtó. <i>Mozgóképkultúra és médiaismeret:</i> Kosztolányi-művek filmes feldolgozásai. <i>Etika; Filozófia:</i> filozófiai, lélektani irányzatok, pl. a freudizmus és hatása.
Kulcsfogalmak/ <i>fogalmak</i>	Versciklus, novellaciklus, példázat, lélektan.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Látásmódok: Karinthy Frigyes, Krúdy Gyula	Órakeret 12 óra
Előzetes tudás	Karinthy Frigyes: <i>Tanár úr kérem</i> , részlet; karcolat, paródia; esetleg: <i>Ezeregyéjszaka</i> és Szindbád alakja.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A nosztalgia és humor szerepe a műalkotásban és az ember önértelmezésében. Az alkotói életútra összpontosító bemutatás: Karinthy és Krúdy helye a korszakban; alkotás- és látásmódjuk jellemzői. Önálló tájékozódás, műválasztás, műértelmezések, összehasonlító elemzések.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Karinthy kisepikájának jellemzői választott novella (pl. <i>A cirkusz</i> ; <i>Találkozás egy fiatalemberrel</i> ; <i>Barabbás</i>) és a <i>Tanár úr kérem</i> karcolatgyűjtemény darabjai alapján. Humorfelfogása (humoreszkjei). Irodalmi karikatúrák (néhány, már megismert szerző /mű és paródiája) az <i>Így írtok ti</i> szemelvényei alapján. Krúdy Gyula írói világa, egyéni hangja legalább egy Szindbád-novella alapján (pl. <i>Negyedik út</i> , <i>Ötödik út</i>); anekdotikusság, az idő és az emlékezés formaalkotó szerepe. A Krúdy-művek atmoszférájának, témáinak, alakjainak, motívumainak megidézése (stílusimitációk, pl. Márai Sándor: <i>Szindbád hazamegy</i> ; Huszárík Zoltán: <i>Szindbád</i>).	A tanuló – kijelöli Karinthy és Krúdy helyét a korszakban (újságírás; <i>Nyugat</i>, illetve csoporthoz nem tartozás); ismeri alkotás- és látásmódjuk jellemzőit; – képes néhány alkotás értelmezésére, műelemzések kritikus befogadására, saját álláspont kifejtésére és adott szempontú, önálló műmegközelítésre (pl. novellaelemzések megfogalmazására); – képessé válik összehasonlító elemzésekre (párnovellák, pl. <i>A jó tanuló felel / A rossz tanuló felel</i>; ellentétesek, pl. <i>Magyar dolgozat / Röhög az egész osztály</i>); mű és paródiája összevetésére); novellaciklus és film összehasonlító elemzésére; – műismeret: Karinthy (választható valamely műve); Krúdy egy novellája.	<i>Mozgókép-kultúra és médiaismeret:</i> Huszárík Zoltán <i>Szindbádja</i> . Karinthy műveinek filmes adaptációi, műveinek előadó-művészeti példái. <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> urbanizáció, városi élet Budapesten.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Humor, paródia, karcolat, novellaciklus, hasonmásalak, nosztalgia.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Életmű – Babits Mihály	Órakeret 16 óra
Előzetes tudás	A <i>Nyugat</i> mint folyóirat és mozgalom.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A lét erkölcsi aspektusai a háború, világégés idején. Betegség és prófétai küldetés értelmezési lehetőségei. A vívódó, az örök értékeket védő, a magyarság sorsát egyetemes horizontba helyező művek megismerése. Babits főbb alkotói korszakainak, helyének, szerepének megismertetése, műértelmezések: jellemző témák, hangnemek, motívumok, poétikai megoldások feltárása. A jelentéstulajdonítás során kapcsolatkeresés az	

európai és a magyar irodalom nagy hagyományaival, kódjaival. A kreativitás, a képzelőerő, a képzettársítási képesség fejlesztése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények	
Babits Mihály életműve. Pályaszakaszok, kötetek, költői magatartásformák (pl. pályakezdés; világháborúk ideje; kései költészet); életérzések, világkép, értékrend, művészetfelfogás (homo moralis); a bölcséleti, filozófiai érdeklődés hatásai. Magyarság és európaiság. Szerepe a <i>Nyugat</i> mozgalmában; irodalmi kapcsolata; esszé- és irodalomtörténet-írói, műfordító tevékenysége. Stílusirányzati sokszínűsége (pl. impresszionizmus, szecesszió, szimbolizmus); klasszicizálás, antikizálás; hagyomány és modernség egysége. Jellemző lírai tematika, költői magatartás (békevers, pl. <i>Húsvét előtt</i>; a próféta szerep elutasítása vagy vállalása, pl. <i>Mint különös hírmondó</i>); versszerkezetek, hangnemek, formák, motívumok gazdagsága (pl. <i>Esti kérdés, Ősz és tavasz között</i>); ars poeticus alkotások (pl. <i>A lírikus epilógja</i>; <i>Cigány a siralomházban</i>; <i>Csak posta voltál</i>). A választott művekhez kapcsolódó fogalmi ismeretek (pl. gyászdal, tárgyias költészet, dítirambus, könyörgésvers). A <i>Jónás</i> könyve, mint az ószövegségi példázat parafrázisa. Jónás és az Úr magatartása. Nyelvhasználati és hangnemi összetettség. Utalás egy-egy téma, motívum, poétikai jellemző kortárs irodalmi megjelenítésére; az evokáció, az intertextualitás néhány példája.	A tanuló – ismeri az életmű főbb alkotói korszakait; Babits helyét, szerepét a magyar irodalom és a <i>Nyugat</i> történetében; írásművészetének jellegét; – tisztában van a <i>Nyugat</i> első nemzedéke tevékenységével, jelentőségével; – műelemzések során megismeri Babits jellemző lírai témáit, poétikai megoldásait és a <i>Jónás</i> könyvét; – képes Babits-művek önálló értelmezésének megfogalmazására; – műismereti minimuma: <i>Esti kérdés, Ősz és tavasz között</i> és még egy-két műve (memoriter is) és a <i>Jónás</i> könyve; – képessé válik a Babits-életmű jellemzőinek bemutatására (legalább négy lírai alkotás); a műveiről szóló vélemények, elemzések értelmezésére, kritikus befogadására; egy-egy szóbeli témakörben kijelölt feladat kifejtésére, memoriterek tolmácsolására.
Kapcsolódási pontok	
<i>Vizuális kultúra</i>: Babits-portrék. <i>Informatika</i>: adattárak internetes közlések (pl. a <i>Nyugat</i>), hanganyagok. <i>Etika; Filozófia</i>: filozófiai, etikai irányzatok és hatásuk.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Bergsoni időszemlélet, dítirambus, próféta-ság, küldetésstudat, rájátszás.

Összesen: 144 óra

12. évfolyam (heti 5 órás)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Életmű – József Attila	Órakeret 18 óra
Előzetes tudás	József Attila: <i>Altató; Betlehemi királyok; Mama</i> ; művek az 5–8. évfolyamról.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az esztétikai élmény hatása az önismeretre, a világismeretre. Igény és képesség az ízlés önálló fejlesztésére. Egyén és közösség viszonyrendszerének ellentmondásossága. Annak felismerése, hogy a társadalmi-szociális elkötelezettség és az egyéni lét értelmezése egyszerre van jelen az életműben. Az életmű főbb alkotói korszakainak többféle megközelítésmódot alkalmazó megismertetése. József Attila helye, szerepe a magyar irodalom történetében; írásművészetének jellege. A komplex képek elemzése révén (is) a kreativitás, a képzelőerő, a képzettársítási képesség fejlesztése. Műelemzések: jellemző lírai témák, stílusirányzati jellemzők, poétikai megoldások feltárása. Felkészítés önálló versértelmezések megfogalmazására, vélemények, interpretációk befogadására.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
József Attila életműve. Pályaszakaszok, életérzések, költői magatartásformák (pl. <i>Tiszta szívvel; Tudod, hogy nincs bocsánat</i>); világkép, költészetfelfogás (pl. <i>Ars poetica; Thomas Mann üdvözlése</i>). Stílusirányzatok (pl. expresszionizmus, szürrealizmus, <i>Medáliák</i>) és stílustendenciák (pl. újnépíesség) hatása. Jellemző lírai tematika (pl. <i>Külvárosi éj; Óda; Nem emel föl</i>); gondolati költészet 1932-1934 között (pl. <i>Téli éjszaka, Reménytelenül; A város peremén</i>); kései költészet (közéleti, pl. <i>Levegőt; A Dunánál; Hazám</i>; szerelmi, pl. <i>Nagyon fáj</i>; tragikus önsors versek, pl. <i>Karóval jöttél; Talán eltűnök hirtelen...</i>). Versszerkezetek, verstípusok, hangnemek, formák, témák, motívumok (pl. gyermek, éjszaka, külváros, büntudat) gazdagsága. Komplex költői képek (síkvtársítások). Hatása a későbbi költészetre (pl. Pilinszky, Nagy László).	A tanuló – ismeri az életmű főbb alkotói korszakait; József Attila helyét, szerepét a magyar irodalom történetében; írásművészetének jellegét; – műelemzések során megismeri József Attila jellemző lírai témáit, motívumait, poétikai megoldásait; – képes önálló versértelmezések megfogalmazására; – műismereti minimuma: <i>Külvárosi éj; Óda; Tudod, hogy nincs bocsánat</i> és még 4-5 műve (memoriter is); – képessé válik az életmű jellemzőinek bemutatására (legalább 12 lírai alkotás alapján); a műveiről szóló vélemények, elemzések értelmezésére, kritikus befogadására; egy-egy szóbeli témakörben kijelölt feladat kifejtésére, memoriterek tolmácsolására.	<i>Informatika</i>: könyvtári és internetes tájékozódás József Attila dokumentumokról. <i>Ének-zene</i>: megzenésített költemények. <i>Etika; Filozófia</i>: korabeli irányzatok és hatásuk; filozófiai kérdésfelvetések.

A választott művekhez kapcsolódó fogalmi ismeretek (pl. freudizmus, agitatív vers, szegényember-vers, szonettkoszorú).		
Utalás egy-egy téma, motívum, poétikai jellemző kortárs irodalmi megjelenítésére; az evokáció, az intertextualitás néhány példája.		
Kulcsfogalmak/ <i>fogalmak</i>	Komplex kép, síkváltás, szabad vers, létösszegzés, időszembesítés, önmegszólítás.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Világirodalom – epikai és lírai törekvések a 20. században és a kortárs irodalomban	Órakeret 14 óra
Előzetes tudás	Avantgárd irányzatok.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Valóság és fikció, a bűntelenség és bűnösség, létbe vetettség filozófiai kérdéseinek értelmezése A 20. századi irodalom néhány meghatározó tendenciájának megismertetése. Művek, műrészletek feldolgozása, alkotói nézőpontok, látásmódok, témák, történeti, kulturális kontextusok megvitatása. Az önálló olvasóvá válás támogatása, felkészítés a tanulói szerző- és műválasztásokra, a választott művek önálló feldolgozására és megosztására.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Epikus művek (szemelvények, részletek a kis- és nagyepikából) pl. Kafka (pl. <i>Az átváltozás</i>); Thomas Mann (pl. <i>Tonio Kröger</i> / <i>Mario és a varázsló</i>; Bulgakov: <i>A Mester és Margarita</i>; Camus (pl.: <i>Közöny</i>); Orwell (pl. <i>Állatfarm</i> / 1984); Faulkner, Hemingway, Hrabal, I. B. Singer, Szolzsenyicin alkotásaiból és kortárs művekből. A választott szerzők jellemző tematikája, kérdésfelvetése; formanyelvi, szóhasználati sajátosságai. Művek és adaptációik összevetése. Lírai alkotások (szemelvények, részletek). Legalább egy lírikus látásmódja egy-két művének elemző megközelítésével (pl. T. S. Eliot). A választott szerzőkhöz, művekhez kapcsolódó fogalmi ismeretek (pl. intellektuális	A tanuló – megismeri a 20. századi irodalom néhány meghatározó tendenciáját; – ismer néhány jellemző, jelentős 20. századi epikus művet, részletet (pl. Bulgakov, Camus, Faulkner, Hemingway, Hrabal, Kafka, Thomas Mann, Orwell, I. B. Singer, Szolzsenyicin alkotásaiból) és kortárs szerzők epikai és lírai alkotásait; – ismeri egy kiemelkedő lírikus portréját, egy-két művét (pl. T. S. Eliot); – képes önálló műértelmezések megfogalmazására; – lehetőséget kap saját olvasmányélményeinek előadására (műbemutató / ajánlás).	<i>Mozgóképkultúra és médiaismeret</i>: filmes feldolgozások, pl. Kafka, Orwell, Hrabal műveiből.

költészet, mitologizálás, mitoszregény, dokumentum-irodalom, parabola, egzisztencializmus).		
Kulcsfogalmak/ <i>fogalmak</i>	Neoavantgárd, posztmodern, családregegy, objektív líra, vezérmotívum, montázstechnika, abszurd.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Színház- és drámatörténet – a 20. századi és a kortárs drámai irodalom néhány törekvése	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	Csehov és még egy 19. század végi szerző dramaturgiája.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A színházi hatásrendszer befogadása; a társadalmi, közösségi és egyéni konfliktusok hátterének megértése. Annak megértése, hogy a művekben megjelenített konfliktusok átélése, megértése segítséget ad a saját életproblémák felismerésében, értelmezésében. A színház és a dráma alakulása, jellegzetes tendenciák. A drámai történetmondás sajátosságai. Színház és dráma kapcsolata.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A 20. századi és/vagy a kortárs drámai irodalom egy-két jellemző tendenciája (pl. az epikus dráma, abszurd dráma, egzisztencialista dráma, groteszk színház, amerikai drámai irodalom köréből). Szemelvények, részletek drámai művekből, pl. Brecht (pl. <i>Koldusopera/Kurácsi mama</i> ; Beckett: <i>Godot-ra várva</i> ; Ionesco: <i>A kopasz énekesnő</i> ; Dürrenmatt (pl. <i>Az öreg hölgy látogatása/A fizikusok</i>); egy szerző, mű középpontba állítása. A választott szerzőkhöz, művekhez kapcsolódó fogalmi ismeretek (pl. epikus színház, elidegenítő effektusok, song, tézisdráma, abszurd dráma, példázatosság, groteszk komédia, paradoxon).	A tanuló – megismeri a 20. századi és/vagy kortárs dráma és színház néhány jellemző tendenciáját; – elemez egy-két jelentős 20. századi vagy kortárs alkotást, újításainak (vagy a hagyomány és újítás kettősségének) figyelembevételével; bemutatja dramaturgiájuk sajátosságait; – megismer néhány álláspontot a művek értelmezéséhez; – lehetőség szerint megtekint egy színházi előadást (vagy felvételt), és közös elemzéssel értékeli az adott interpretációt; – lehetőség szerint kidolgoznak egy-egy jelenetet az elemzett művekből; – alkalmassá válik a művek értelmezéseinek kritikus befogadására.	<i>Dráma és tánc:</i> színháztörténet, színházművészet.
Kulcsfogalmak/ <i>fogalmak</i>	Epikus színház, abszurd dráma.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Portré – Radnóti Miklós	Órakeret 14 óra
Előzetes tudás	Radnóti egy-két műve, köztük: <i>Nem tudhatom</i> (memoriter is).	

	Klasszicizálás, antikvitás; idill, tragikum; az ekloga műfajának története.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A költői és prófétai hivatás a világháború küszöbén és a II. világháború alatt. Költői magatartásformák, jellemző műfajok, témák több szempontú megközelítése. A műfaji konvenció jelentéshordozó szerepének bemutatása. Versszervező elvek felismerése és értelmezése. Az esztétikai érzék, a formaérzék fejlesztése.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	
Radnóti Miklós portréja. Életút és életmű egysége (haláltudat, munkaszolgálat, lágervers; idill és tragikum). A kor jellemzői (pl. <i>Töredék</i>), Radnóti tragédiája és költői magatartásformái (jóság, tiltakozás, lázadás, emlékezés, emberség, hazaszeretet, pl. <i>Nem tudhatom</i> , hitvesi költészet, pl. <i>Tétova óda</i> , <i>Levél a hitveshez</i>). Jellemző műfajok, témák, életérzések költészetében; műveinek formai és stílári sajátságai (avantgárd, szabad vers, klasszicizálás stb.). Eklogaciklusa (a <i>Hetedik ecloga</i> és legalább még egy mű alapján, pl. <i>Negyedik ecloga</i>). A <i>Tajtékos ég</i> és a bori notesz (pl. <i>Erőltetett menet</i> , <i>Razglednicák</i>). Utalás egy-egy téma, motívum, poétikai jellemző kortárs irodalmi megjelenítésére; az evokáció, az intertextualitás néhány példája.	A tanuló – tisztában van Radnóti életművének jellegével; a költő helyével, szerepével a magyar irodalom történetében; Vergilius rá tett hatásával; – felismeri jellemző műfajait, versformáit; – műismereti minimuma: <i>Nem tudhatom</i>, <i>Hetedik ecloga</i> és még két műve; – Radnóti kapcsán alkalmassá válik legalább 4 alkotásának és a műveiről szóló véleményeknek, elemzéseknek az értelmezésére; egy-egy szóbeli témakör kifejtésére; memoriterek tolmácsolására.
Kapcsolódási pontok	
<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> munkaszolgálat, munkatábor. <i>Földrajz:</i> emlékhelyek, Radnóti életének, sorsának topológiája.	
Kulcsfogalmak/ <i>fogalmak</i>	Eklogaciklus, idill és tragikum, razglednica.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Portrék – Szabó Lőrinc, Márai Sándor, Pilinszky János, Weöres Sándor, Ottlik Géza	Órakeret 18 óra
Előzetes tudás	A 20. századi magyar irodalom néhány jelentős szerzőjének már megismert életműve vagy portréja.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az erkölcs, egyén és közösség viszonyának kérdései lírai és prózai alkotásokban. A lírai beszédmód változatainak értelmezése; a korszakra és az egyes alkotókra jellemző beszédmódok feltárása, néhány jellegzetes alkotás összevetése. A kreativitás, a képzelőerő, a képzettársítási képesség fejlesztése. Az önálló olvasóvá válás támogatása, felkészítés a tanulói szerző- és műválasztásokra, a választott művek önálló feldolgozására és	

megosztására.		
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Szabó Lőrinc költészetének jellege, pl. a Lóci-versek, <i>Az Egy álmai</i>; a <i>Semmiért egészen</i> és versciklusainak (pl. a <i>Tücsökgzene</i>) néhány darabja alapján. Weöres Sándor költészetének tematikus és formai változatossága (pl. a <i>Rongyszőnyeg</i>; <i>Magyar etüdök</i> alapján); gondolati költészete; szerepversei, stílusutánzatai (pl. a <i>Psyché</i> szemelvényei). Pilinszky János világlátásának tükröződése költészetében; alkotásmódjának, poétikai megoldásainak, motívumainak sajátosságai (a <i>Harmadnapon</i> és még egy műve alapján, pl. <i>Négysoros</i>, <i>Francia fogoly</i>, <i>Harbach 1944</i>, <i>Apokrif</i> stb.). Márai Sándor életműve néhány epikus szemelvény alapján (pl. <i>Egy polgár vallomásai</i>; <i>A gyertyák csonkig égnék</i>; <i>Napló</i>); esszé-részlet (pl. <i>Füves könyv</i>) és lírai alkotás (<i>Halotti beszéd</i>) alapján; az emigráns léthelyzet hatása. Ady Endre publicisztikájából részlet (pl. <i>Ismeretlen Korvinkódex margójára</i>, Kosztolányi Dezső esszé-részlet (pl. <i>Ábécé a fordításról és ferdítésről</i>), Illyés Gyula esszé-részlet (pl. <i>Hajszálgyökerek</i>) Ottlik Géza: <i>Iskola a határon</i> - sok szempontú regényértelmezés. A választott szerzőkhöz, művekhez kapcsolódó fogalmi ismeretek. Utalás egy-egy téma, motívum,	A tanuló – tisztában van az adott 20. századi szerzők életművének jellegével; az alkotók helyével, szerepével a magyar irodalom történetében; – műismereti minimum: Szabó Lőrinc egy-két műve, Weöres Sándor egy-két műve; Pilinszky János <i>Harmadnapon</i> és még egy műve; – választhat: Márai Sándor egy-két alkotása; Ottlik Géza egyik műve; – a szerzők kapcsán alkalmassá válik a műveikről szóló véleményeknek, elemzéseknek az értelmezésére; egy-egy szóbeli témakör kifejtésére; memoriterek tolmácsolására.	<i>Mozgóképkultúra és médiaismeret</i>: Bódy Gábor: <i>Psyché</i>. <i>Informatika</i>: adattárak, honlapok, önálló tájékozódás pl. a Márai- és az Ottlik- kultuszról.

poétikai jellemző kortárs irodalmi megjelenítésére; az evokáció, az intertextualitás néhány példája.		
Kulcsfogalmak/ <i>fogalmak</i>	Szerepvers, stílusutánpótlás, négyesoros.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Látásmódok – Illyés Gyula, Németh László, Örkény István, Nagy László	Órakeret 14 óra
Előzetes tudás	Képesség lírai, epikai művek, drámák értelmezésére, önálló feldolgozására.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az önálló olvasóvá válás támogatása, felkészítés a tanulói szerző- és műválasztásokra, a választott művek önálló feldolgozására, értelmezésére és a kapcsolatos vélemények megosztására. Annak felismerése, hogy az írói-költői felelősség, szociális-társadalmi együttérzés változatos módon, műfajban és tematikában szólalhat meg. Szerzők több szempontú bemutatása, életműjük jellege, szerepük a magyar irodalomban. Téma, hangneme, beszédhelyzet és műfaj összefüggéseinek megfogalmazása néhány jellegzetes példán. Egy-egy mű korabeli és mai hatása (pl. <i>Egy mondat a zsarnokságról</i>; egyperces novellák).	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Illyés Gyula lírájának sajátosságai az <i>Egy mondat a zsarnokságról</i> és más műve alapján (pl. <i>Bartók</i>, <i>Koszorú</i>); az irodalmi szociográfia műfaja, l. <i>Puszták népe</i> (vagy részletek). Németh László egy regénye (pl. <i>Iszony</i>) vagy egy drámája (pl. <i>II. József</i>; <i>A két Bolyai</i>). Nagy László költői világa, alkotásmódja (pl. népiesség, hosszúénekek, montázstechnika, képrendszer, portrévers, képvers) egy-két műve alapján (pl. <i>Himnusz minden időben</i>, <i>Ki viszi át a szerelmet</i>; <i>József Attila</i>!; <i>Menyegző</i>). Örkény István groteszk látásmódja néhány egyperces novella és / vagy a <i>Tóték</i> alapján. A választott szerzőkhöz, művekhez kapcsolódó fogalmi ismeretek.	A tanuló – tisztában van az adott 20. századi szerzők életművének jellegével; az alkotók helyével, szerepével a magyar irodalom történetében; – műismereti minimuma: Illyés Gyula egy műve; – továbbá választhat: Németh László egy műve; Örkény István néhány műve; Nagy László egy-két műve; esszérészlet Illyés Gyula, Németh László műveiből; – a szerzők kapcsán alkalmassá válik a műveikről szóló véleményeknek, elemzéseknek az értelmezésére; egy-egy szóbeli témakör kifejtésére; memoriterek tolmácsolására.	<i>Mozgóképkultúra és médiaismeret</i>: Örkény műveinek filmes adaptációi. <i>Informatika</i>: internetes közlés, adattárak – önálló tájékozódás.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Népi írók mozgalmak, irodalmi szociográfia, hosszúének, portrévers, képvers, groteszk látásmód, egyperces novella.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Művelődéstörténeti, irodalomtörténeti tájékozódás – Portrék, látásmódok a 20. század magyar irodalmából (választható szerzők, művek)	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	A 20. századi magyar irodalom jellemzői (életművek, portrék, látásmódok).	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az önálló olvasóvá válás támogatása, felkészítés a tanulói szerző- és műválasztásokra, a választott művek önálló feldolgozására, értelmezésére és a kapcsolatos vélemények megosztására. A magyar irodalom sokféleségének, határokon átnyúló egységének megbecsülése. Művelődéstörténeti és irodalomtörténeti tájékozódás, irányzatok, csoportok, szerzők sajátosságai. A 20. század különböző korszakainak kulturális, irodalmi törekvései. Különböző típusú, terjedelmű és műfajú epikai, lírai művek, továbbá esszék elemzése, értelmezése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Választás alapján művek, szemelvények 20. századi: – szépprózai alkotásokból, pl. Gion Nándor, Mészöly Miklós, Nyirő József (pl. <i>Úz Bence, Kopjafák</i>), Szabó Magda (pl. <i>Abigél</i>), Sánta Ferenc (pl. <i>Sokan voltunk</i>), Sütő András műveiből; – lírikusok munkásságából, pl. Áprily Lajos, Dsida Jenő, Nemes Nagy Ágnes, Orbán Ottó, Sinka István, Szilágyi Domokos egy-két műve; – értekező prózai művekből, esszékből, pl. Nemes Nagy Ágnes, Szerb Antal és mások műveiből, például Szabó Dezső Adyról írt esszéiből. – Művelődés- és irodalomtörténeti tájékozódás: a nemzeti konzervatív irodalom, a népi írók mozgalma, a határon túli és emigráns irodalom. – A választott szerzőkhöz, művekhez kapcsolódó fogalmi ismeretek.	A tanuló – tisztában van a választott 20. századi szerzők életművének jellegével; az alkotók helyével, szerepével a magyar irodalom történetében; – megismeri a század irodalmának néhány törekvését, sajátosságát (nemzeti konzervatív irodalom, népi írók mozgalma, határon túli magyar és emigráns irodalom); – választhat műelemzést / műajánlást egyéni olvasmányélményei alapján; – a szerzők kapcsán alkalmassá válik a műveikről szóló véleményeknek, elemzéseknek az értelmezésére; egy-egy szóbeli témakör kifejtésére, memoriterek tolmácsolására.	<i>Informatika:</i> internetes közlés, irodalmi adattárak és honlapok.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Művelődéstörténet, irodalomtörténet, nézőpont, nézőpontváltás, nemzeti konzervatív irodalom, parabola, intertextualitás; költői attitűd, költői szerep; Kárpát-medencei, erdélyi irodalom; emigráns irodalom; „ötágú síp”.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Portrék, látásmódok a kortárs irodalomból (választható szerzők, művek)	Órakeret 16 óra
Előzetes tudás	A 20. és 21. századi magyar irodalom tendenciái.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az önálló olvasóvá válás támogatása, felkészítés a tanulói szerző- és műválasztásokra, a választott művek önálló feldolgozására, értelmezésére és a kapcsolatos vélemények megosztására. Annak a belátása, hogy a kortárs törekvések megismerése segíti a körülöttünk levő világ megértését. Kortárs irodalom: a tájékozottság növelése, az eligazodás támogatása; a fogalmi műveltség bővítése. Kortárs alkotások értelmezése, a művekről szóló vélemények, elemzések mérlegelése. A kortárs irodalmi élet több szempontú bemutatása. Kertész Imre <i>Sorstalanság</i> című regényének feldolgozása. Az elektronikus tömegkommunikáció és az irodalom kölcsönhatásának új jelenségei.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Szemelvények a kortárs szépprózai alkotásokból, lírai művekből, esszéirodalomból. A kortárs dráma és színház világa (egy választott mű elemzése). Irodalmi díjak és díjazottak (a Nobel-díjas: Kertész Imre <i>Sorstalanság</i> című regénye). Kortárs irodalmi élet. A választott szerzőkhöz, művekhez kapcsolódó fogalmi ismeretek. Tájékozódás az irodalmi és könyvtári adatbázisok, blogok, kritikai folyóiratok, internetes folyóiratok között. Önálló olvasmányválasztás szempontjai, indoklása, értékelése, mások szempontjainak értelmezése.	A tanuló – tisztában van a kortárs irodalomból választott szerzők életművének jellegével; az alkotók helyével, szerepével; – megismeri a kortárs irodalom néhány törekvését, sajátosságát, a posztmodern, digitális irodalom, hangoskönyv fogalmát; – választhat műelemzést/műajánlást egyéni olvasmányélményei alapján; – értelmez egy kortárs drámai alkotást (lehetőleg megtekinti színházban/felvételről); – információkat szerez a kortárs irodalmi életről (könyvünnepek, sikerkönyvek); irodalmi díjakról (pl. Kertész Imre Nobel-díjas <i>Sorstalanság</i> című regényéről); – a szerzők kapcsán alkalmassá válik a műveikről szóló véleményeknek, elemzéseknek az értelmezésére; egy-egy szóbeli témakör kifejtésére, memoriterek tolmácsolására.	<i>Dráma és tánc:</i> a kortárs színház irányzatai, példái. <i>Mozgóképkultúra és médiaismeret:</i> az elektronikus tömegkommunikáció és az irodalom kölcsönhatásának új jelenségei. <i>Informatika:</i> a digitális közlés példái.

Kulcsfogalmak/ <i>fogalmak</i>	Kortárs nyilvánosság, nyomtatott és internetes folyóiratok, hangoskönyv, digitális közlés.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Regionális kultúra		Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	A választott tárgyhoz kapcsolódó irodalmi ismeretek.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Azonosulás a szűkebb-tágabb tájegység történeti és jelenkori értékeivel, a regionális kötődés erősítése. Irodalmi emlékhelyek, nemzeti identitás. Eligazodás, tudás- és tapasztalatszerzés a tájegység/település/kerület/iskola stb. kulturális, irodalmi hagyományairól, irodalmi emlékhelyeiről.		
Ismeretek/fejlesztési követelmények			Kapcsolódási pontok
A régió, tájegység, település, kerület, iskola kulturális, irodalmi, múltbeli és jelen hagyományai (pl. kisebbségi irodalom, folklór, múzeum, színház stb.); az ide kötődő, ehhez kapcsolódó szerző(k) irodalmi műve(i). Irodalmi emlékhelyek (szülőház, emlékszoba, kiállítás, múzeum, temető, színház stb.). A választott tárgyhoz kapcsolódó fogalmi ismeretek.		A tanuló – tisztában van a tájegység / település / kerület / iskola stb. kulturális, irodalmi hagyományaival, ismer irodalmi emlékhelyeket; – a tematika kapcsán alkalmassá válik egy szóbeli témakör kifejtésére (érettségi követelményrendszer).	<i>Vizuális kultúra; Hon és népismeret; Földrajz; Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> régió, tájegység, történelmi emlékezet, emlékhely, hagyomány. <i>Társadalomismeret:</i> civil társadalom, a lokális kulturális szerveződések jelentősége.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Régió, regionalitás, hagyomány, kisebbség, nemzetiség, folklór, az irodalom „földrajza”, interkulturalitás, kulturális emlékezet.		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az irodalom határterületei		Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	Népköltészet, műköltészet, alkalmi költészet. Szórakoztató irodalom, slágerszöveg.		
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Igény és képesség erősítése az ízlés önálló, tudatos fejlesztésére. Az esztétikai és művészeti tudatosság alakítása, fejlesztése. Az irodalmiság változó fogalmának áttekintése, példákkal. Több szempontot érintő megbeszélés az ízlésről, annak kontextusairól, alakulásáról. A művészet kultúraalkotó szerepének megfigyelése. Más kultúrák megismerésének igénye. Az érvelő képesség, a retorikai tudás továbbfejlesztése. Példával való bizonyítása, hogy az irodalom egyrészt folyamatos, másrészt történetileg változó hagyomány.		
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok	
A szórakoztató irodalom típusai, hatáskeltő eszközei és sajátos műfajainak jellemzői (pl. fantasy-irodalom, detektívregény, sci-fi, lektűr; dalszöveg). Az irodalom filmen; filmes	A tanuló – tisztában van az irodalmiság változó fogalmával; – megérti az ízlés kontextuális függőségét; – alakul igénye és képessége az ízlés önálló fejlesztésére;	<i>Vizuális kultúra: kortárs művészet.</i> <i>Mozgóképkultúra és médiaismeret: filmes feldolgozások, mediatizált kultúra.</i>	

feldolgozások. Film- és könyvsikerek, divatjelenségek. Az irodalmi ismeretterjesztés főbb nyomtatott és elektronikus műfajai. A választott témához kapcsolódó fogalmi ismeretek.	– fejlődik médiatudatossága, esztétikai és művészeti tudatossága; – választhat műelemzést/műajánlást egyéni olvasmány-élményei/filmélményei alapján; – a tárgykör kapcsán alkalmassá válik a jelenségekről/művekről szóló véleményeknek, elemzéseknek az értelmezésére; egy-egy szóbeli témakör kifejtésére.	<i>Ének-zene:</i> a zene fogyasztásának jelenségei, zenei szubkultúrák. <i>Társadalomismeret:</i> a kulturális fogyasztás társadalmi jellemzői; értékviták.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Ízlés, értelmezés, szórakoztatás, populáris kultúra, kultusz, divat, irodalmi ismeretterjesztés, digitális kultúra, (filmes) adaptáció.	

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	A tanuló szóbeli és írásbeli kommunikációs helyzetekben megválasztja a megfelelő hangnemet, nyelvváltozatot, stílusréteget. Alkalmazza a művelt köznyelv (regionális köznyelv), illetve a nyelvváltozatok nyelvhelyességi normáit, képes felismerni és értelmezni az attól eltérő nyelvváltozatokat. Értő módon használja a tömegkommunikációs, illetve az audiovizuális, digitális szövegeket. Az értő, kritikus befogadásra is alapozva képes önálló szövegalkotásra néhány publicisztikai, audiovizuális és informatikai háttérű műfajban, a képi elemek, lehetőségek és a szöveg összekapcsolásában rejlő közlési lehetőségek kihasználásával. Rendszeresen használja a könyvtárat, ide értve a különféle (pl. informatikai technológiákra épülő) információhordozók használatát is. Képes arra, hogy kellő problémaérzékenységgel, kreativitással és önállósággal igazodjon el az információk világában; értelmesen és értékteremtően tudjon élni az önképzés lehetőségeivel. Bizonyítja szövegelemzési, szövegértelmezési jártasságát a tanult leíró nyelvtani, szövegtani, jelentéstani, pragmatikai ismeretek alkalmazásával; a szépirodalmi szövegek mellett képes szakmai-tudományos, publicisztikai, közéleti (audiovizuális, informatikai alapú) szövegek feldolgozására, értelmezésére is. Bizonyítja különféle szövegek megértését, a szöveg felépítésére, grammatikai jellemzőire, témahálójára, tagolására irányuló elemzéssel. A hivatalos írásművek műfajaiban képes önálló szövegalkotásra (pl. önéletrajz, motivációs levél). Képes olvasható, rendezett írásra. Képes szövegek kapcsolatainak és különbségeinek felismerésére, értelmezésére (pl. tematikus, motivikus kapcsolatok, utalások, nem irodalmi és irodalmi szövegek, tények és vélemények összevetése), e képességek alkalmazására elemző szóbeli és írásbeli műfajokban. Alkalmazza az idézés szabályait és etikai normáit. Képes definíció, magyarázat, prezentáció, értekezés (kisértékezés) készítésére az olvasmányjaival, a felvetett és tárgyalt problémákkal összefüggésben,

	maga is meg tud fogalmazni kérdéseket, problémákat. Bizonyítja a magyar nyelv rendszerének és történetének ismeretét, a grammatikai, szövegtani, jelentéstani, stilisztikai-retorikai, helyesírási jelenségek önálló fölismerését, a tanultak tudatos alkalmazását. Átfogó ismerettel bír a nyelv és társadalom viszonyáról, illetve a nyelvi állandóság és változás folyamatáról. Anyanyelvi műveltségének fontos összetevője a tájékozottság a magyar nyelv eredetéről, rokonságáról, történetének főbb korszakairól; a magyar nyelv és a magyar művelődés kapcsolatának tudatosítása. Tudja alkalmazni a művek műfaji természetének, poétikai jellemzőinek megfelelő szövegfeldolgozási eljárásokat, megközelítési módokat. Fel tudja ismerni a szépirodalmi és nem szépirodalmi szövegekben megjelenített értékeket, erkölcsi kérdéseket, álláspontokat, motivációkat, magatartásformákat, képes ezek értelmezésére, önálló értékelésére. Képes erkölcsi kérdések, döntési helyzetek megnevezésére, példáulval történő bemutatására, következtetések megfogalmazására. Részt vesz elemző beszélgetésekben, ennek tartalmához hozzájárul saját véleményével. Képes az irodalmi művekben megjelenő álláspontok azonosítására, követésére, megvitatására, összehasonlítására, eltérő vélemények megértésére, újfogalmazására. Tájékozott az olvasott, feldolgozott lírai alkotások különböző műfajaiban, poétikai megoldásaiban, kompozíciós eljárásaiban. Képes tudásanyagának többféle szempontot követő megfogalmazására írásban a magyar és a világirodalom kiemelkedő alkotóiról. Meggyőzően be tudja mutatni a tanult stíluskorszakok, irányzatok sajátosságait. Képes a feldolgozott epikai, lírai és drámai művek jelentésének, erkölcsi tartalmának tárgyyszerű ismertetésére. Be tud mutatni műveket, alkotókat a magyar és világirodalom korszakaiból, továbbá a kortárs irodalomból. Képes művek közötti kapcsolatok, témák, fölismerése és értékelése, az evokáció, az intertextualitás példáinak bemutatására. Képes különböző korokban keletkezett alkotások tematikai, poétikai szempontú értelmezésére, összevetésére. Képes memoriterek szövegű tolmácsolására, kifejező szövegmondásra.

A 11. évfolyam emelt magyar nyelv és irodalom tantárgy keretében a 9. és 10. évfolyam emelt anyaga kerül feldolgozásra. A 12. évfolyamon a 11. és 12. évfolyam emelt anyaga szerepel az emelt magyar nyelv és irodalom tantárgy követelményeiben.

MATEMATIKA

9. évfolyam

Tematikai egység címe	órakeret
1. Gondolkodási és megismerési módszerek	8 óra
2. Számтан, algebra	33 óra

3. Összefüggések, függvények, sorozatok	18 óra
4. Geometria	32 óra
5. Valószínűség, statisztika	6 óra
Összefoglalásra, gyakorlásra, ismételésre szánt órakeret (a kerettantervben ún. szabad órakeret, az éves óraszám 10%-a)	6 óra
Ellenőrzés, számonkérés	5 óra
Az össz. óraszám	108 óra

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Gondolkodási és megismerési módszerek	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	Példák halmazokra, geometriai alapfogalmak, alapszerkesztések. Halmazba rendezés több szempont alapján. Gyakorlat szövegek értelmezésében. A matematikai szakkifejezések adott szinthez illeszkedő ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A valós számok halmazának ismerete. Kommunikáció, együttműködés. A matematika épülése elveinek bemutatása. Igaz és hamis állítások megkülönböztetése. Halmazok eszközjellegű használata. Gondolkodás; ismeretek rendszerezési képességének fejlesztése. Önfejlesztés, önellenőrzés segítése, absztrakciós képesség, kombinációs készség fejlesztése.	

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Véges és végtelen halmazok. Végtelen számosság szemléletes fogalma. <i>Matematikatörténet:</i> Cantor.	Annak megértése, hogy csak a véges halmazok elemszáma adható meg természetes számmal.	
Részhalmaz. Halmazműveletek: unió, metszet, különbség. Halmazok közötti viszonyok megjelenítése.	Megosztott figyelem; két, illetve több szempont egyidejű követése. Szöveges megfogalmazások matematikai modellre fordítása. Elnevezések megtanulása, definíciókra való emlékezés.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> mondatok, szavak, hangok rendszerezése. <i>Biológia-egészségtan:</i> halmazműveletek alkalmazása a rendszertanban. <i>Kémia:</i> anyagok csoportosítása.
Alaphalmaz és komplementer halmaz.	Annak tudatosítása, hogy alaphalmaz nélkül nincs komplementer halmaz. Halmaz közös elem nélküli halmazokra bontása jelentőségének belátása.	<i>Biológia-egészségtan:</i> élőlények osztályozása; besorolás közös rész nélküli halmazokba.
A megismert számhalmazok: természetes számok, egész számok, racionális számok. A számírás története.	A megismert számhalmazok áttekintése. Természetes számok, egész számok, racionális számok elhelyezése halmazábrában, számegyenesen.	<i>Informatika:</i> számábrázolás (problémamegoldás táblázatkezelővel).
Valós számok halmaza. Az intervallum fogalma, fajtái. Irracionális szám létezése.	Annak tudatosítása, hogy az intervallum végtelen halmaz.	
Távolsággal megadott ponthalmazok, adott tulajdonságú ponthalmazok (kör, gömb, felező merőleges, szögfelező,	Ponthalmazok megadása ábrával. Megosztott figyelem; két, illetve több szempont egyidejű követése (például két feltétellel megadott	<i>Vizuális kultúra:</i> a tér ábrázolása. <i>Informatika:</i> tantárgyi

középpárhuzamos).	ponthalmaz).	szimulációs programok használata.
Logikai műveletek: „nem”, „és”, „vagy”, „ha..., akkor”. (Folyamatosan a 9–12. évfolyamon.)	Matematikai és más jellegű érvelésekben a logikai műveletek felfedezése, megértése, önálló alkalmazása. A köznyelvi kötőszavak és a matematikai logikában használt kifejezések jelentéstartalmának összevetése. A hétköznapi, nem tudományos szövegekben található matematikai információk felfedezése, rendezése a megadott célnak megfelelően. Matematikai tartalmú (nem tudományos jellegű) szöveg értelmezése.	
Szöveges feladatok. (Folyamatos feladat a 9–12. évfolyamon: a szöveg alapján a megfelelő matematikai modell megalkotása.)	Szöveges feladatok értelmezése, megoldási terv készítése, a feladat megoldása és szöveg alapján történő ellenőrzése. Modellek alkotása a matematikán belül; matematikán kívüli problémák modellezése. Gondolatmenet lejegyzése (megoldási terv). Megosztott figyelem; két, illetve több szempont egyidejű követése (a szövegben előforduló információk). Figyelem összpontosítása. Problémamegoldó gondolkodás és szövegfeldolgozás: az indukció és dedukció, a rendszerezés, a következtetés.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegértés; információk azonosítása és összekapcsolása, a szöveg egységei közötti tartalmi megfelelés felismerése; a szöveg tartalmi elemei közötti kijelentés-érv, ok-okozati viszony felismerése és magyarázata. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> egészséges életmódra és a családi életre nevelés.
A „minden” és a „van olyan” helyes használata. Nyitott mondatok igazsághalmaza, szemléltetés módjai.	A „minden” és a „van olyan” helyes használata. Halmazok eszközjellegű használata.	
A matematikai bizonyítás. Kísérletezés, módszeres próbálkozás, sejtés, cáfolás (folyamatos feladat a 9–12. évfolyamokon). <i>Matematikatörténet:</i> Euklidesz szerepe a tudományosság kialakításában. Nevezetes sejtések (pl. ikerprím sejtés); hosszan „élt”, de megoldott sejtések (pl. Fermat-sejtés, négyzínsejtés).	Kísérletezés, módszeres próbálkozás, sejtés, cáfolás megkülönböztetése. Érvelés, vita. Érvek és ellenérvek. Ellenpélda szerepe. Mások gondolataival való vitába szállás és a kulturált vitatkozás. Megosztott figyelem; két, illetve több szempont (pl. a saját és a vitapartner szempontjának) egyidejű követése.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> mások érvelésének összefoglalása és figyelembevétele.
Állítás és megfordítása. „Akkor és csak akkor” típusú állítások.	Az „akkor és csak akkor” használata. Feltétel és következmény felismerése a „Ha ..., akkor ...” típusú állítások esetében.	

	Korábbi, illetve újabb (saját) állítások, tételek jelentésének elemzése.	
Bizonyítás.	Gondolatmenet tagolása. Rendszerezés (érvek logikus sorrendje). Következtetés megítélése helyessége szerint. A bizonyítás gondolatmenetére, bizonyítási módszerekre való emlékezés. Kidolgozott bizonyítás gondolatmenetének követése, megértése. Példák a hétköznapiakból helyes és helytelenül megfogalmazott következtetésekre.	<i>Etika:</i> a következtetés, érvelés, bizonyítás és cáfolat szabályainak alkalmazása.
Egyszerű kombinatorikai feladatok: leszámolás, sorbarendezés, gyakorlati problémák. Kombinatorika a mindennapokban. Logikai szita.	Rendszerezés: az esetek összeszámlálásánál minden esetet meg kell találni, de minden esetet csak egyszer lehet számításba venni. Megosztott figyelem; két, illetve több szempont egyidejű követése. Esetfelsorolások, diszkusszió (pl. van-e ismétlődés). Sikertelen megoldási kísérlet után újjal való próbálkozás; a sikertelenség okának feltárása (pl. minden feltételre figyelt-e).	<i>Informatika:</i> problémamegoldás táblázatkezelővel. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> hétköznapi problémák megoldása a kombinatorika eszközeivel. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> periodicitás, ismétlődés és kombinatorika mint szervezőelv poetizált szövegekben.
A gráffal kapcsolatos alapfogalmak (csúcs, él, fokszám). Egyszerű hálózat szemléltetése.	Gráfok alkalmazása problémamegoldásban. Számítógépek egy munkahelyen, elektromos hálózat a lakásban, település úthálózata stb. szemléltetése gráffal. Gondolatmenet megjelenítése gráffal.	<i>Kémia:</i> molekulák térszerkezete. <i>Informatika:</i> problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel, hálózatok. <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> pl. családfa. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> közlekedés.
Kulcsfogalmak/fogalmak	Unió, metszet, különbség, komplementer halmaz. Gráf csúcsa, éle, csúcs fokszáma. Logikai művelet (NEM, ÉS, VAGY. „Ha, akkor ...”). Feltétel és következmény. Sejtés, bizonyítás, megcáfolás. Ellentmondás.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Számтан, algebra	Órakeret 33 óra
Előzetes tudás	Számolás racionális számkörben. Prímszám, összetett szám, oszthatósági szabályok. Hatványjelölés. Egyszerű algebrai kifejezések ismerete, zárójel használata. Egyenlet, egyenlet megoldása. Egyenlőtlenség. Egyszerű szöveg alapján elsőfokú egyismeretlenes egyenlet felírása (modell alkotása), megoldása, ellenőrzése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Tájékozódás a világ mennyiségi viszonyaiban, tapasztalatszerzés. Problémakezelés és –megoldás. Algebrai kifejezések biztonságos ismerete, kezelése. Szabályok betartása, tanultak alkalmazása. Elsőfokú egyenletek, egyenletrendszerek megoldási módszerei, a megoldási módszer önálló kiválasztási képességének kialakítása. Gyakorlati problémák matematikai modelljének felállítása, a modell hatókörének vizsgálata, a kapott eredmény összevetése a valósággal; ellenőrzés fontossága. A problémához illő számítási mód kiválasztása, eredmény kerekítése a tartalomnak megfelelően. Alkotás öntevékenyen, saját tervek szerint; alkotás adott feltételeknek megfelelően; átstrukturálás. Számológép használata.	

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Számelmélet elemei. A tanult oszthatósági szabályok. Prímtényező felbontás, legnagyobb közös osztó, legkisebb közös többszörös. Relatív prímelek. <i>Matematikatörténeti és számelméleti érdekességek:</i> (pl. végtelen sok prímszám létezik, tökéletes számok, barátságos számok, Eukleidész. Mersenne, Euler, Fermat)	A tanult oszthatósági szabályok rendszerezése. Prímtényező felbontás, legnagyobb közös osztó, legkisebb közös többszörös meghatározása a felbontás segítségével. Egyszerű oszthatósági feladatok, szöveges feladatok megoldása. Gondolatmenet követése, egyszerű gondolatmenet megfordítása. Érvelés.	
Hatványozás 0 és negatív egész kitevőre. Permanencia-elv.	Fogalmi általánosítás: a korábbi definíció kiterjesztése.	
A hatványozás azonosságai.	Korábbi ismeretekre való emlékezés.	
Számok abszolút értéke.	Egyenértékű definíció (távolsággal adott definícióval).	<i>Fizika:</i> hőmérséklet, elektromos töltés, áram, feszültség előjeles értelmezése.
Különböző számrendszerek. A helyiértékes írásmód lényege. Kettes számrendszer. <i>Matematikatörténet:</i> Neumann János.	A különböző számrendszerek egyenértékűségének belátása.	<i>Informatika:</i> kommunikáció ember és gép között, adattárolás egységei.
Számok normálalakja.	Az egyes fogalmak (távolság, idő, terület, tömeg, népesség, pénz, adat stb.) mennyiségi jellemzőinek kifejezése számokkal, mennyiségi következtetések. Számolás normálalakkal írásban és számológép	<i>Fizika; kémia; biológia-egészségtan:</i> tér, idő, nagyságrendek – méretek és nagyságrendek becslése és számítása az atomok méreteitől az ismert világ

	segítségével. A természettudományokban és a társadalomban előforduló nagy és kis mennyiségekkel történő számolás	méretéig; szennyezés, környezetvédelem.
Nevezetes azonosságok: kommutativitás, asszociativitás, disztributivitás. Számolási szabályok, zárójelek használata.	Régebbi ismeretek mozgósítása, összeillesztése, felhasználása.	
$(a \pm b)^2$, $(a \pm b)^3$ polinom alakja, $a^2 - b^2$ szorzat alakja. Azonosság fogalma.	Ismeretek tudatos memorizálása (azonosságok). Geometria és algebra összekapcsolása az azonosságok igazolásánál.	<i>Fizika:</i> számítási feladatok megoldása (pl. munkatétel).
Egyszerű feladatok polinomok, illetve algebrai törtek közötti műveletekre. Tanult azonosságok alkalmazása. Algebrai tört értelmezési tartománya. Algebrai kifejezések egyszerűbb alakra hozása.	Ismeretek felidézése, mozgósítása (pl. szorzattá alakítás, tört egyszerűsítése, bővítése, műveletek törtekkel).	<i>Fizika; kémia; biológia-egészségtan:</i> számítási feladatok.
Elsőfokú egyenletek és egyenlőtlenségek megoldása különböző módszerekkel (lebontogatás, mérlegelv, szorzattá alakítás, értelmezési tartomány és értékkészlet vizsgálata, grafikus módszer). Egyszerű egyenletek paraméterrel.	Régebbi ismeretek mozgósítása, összeillesztése, felhasználása, kiegészítése. Módszerek tudatos kiválasztása és alkalmazása.	
Elsőfokú kétismeretlenes egyenletrendszer megoldása.	Megosztott figyelem; két, illetve több szempont egyidejű követése. Különböző módszerek alkalmazása ugyanarra a problémára (behelyettesítő módszer, egyenlő illetve ellentett együtthatók módszere, grafikus módszer).	<i>Fizika:</i> kinematika, dinamika.
Elsőfokú egyenletre, egyenletrendszerre vezető szóveges számítási feladatok a természettudományokból, a mindennapokból.	Szóveges számítási feladatok megoldása a természettudományokból, a mindennapokból (pl. százalékszámítás: megtakarítás, kölcsön, áremelés, árleszállítás, bruttó ár és nettó ár, ÁFA, jövedelemadó, járulékok, élelmiszerek százalékos összetétele). A növekedés és csökkenés kifejezése százalékkal („mihez viszonyítunk?”). Gondolatmenet lejegyzése (megoldási terv). Számológép használata. Az értelmes kerekítés megtalálása. A mindennapokhoz kapcsolódó problémák matematikai modelljének	<i>Fizika; kémia; biológia-egészségtan:</i> számítási feladatok. <i>Informatika:</i> problémamegoldás táblázatkezelővel. <i>Földrajz:</i> a pénzvilág működése. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> tudatos élelmiszer-választás, becslések, mérések, számítások. <i>Társadalmi, állampolgári és</i>

	elkészítése (egyenlet, illetve egyenletrendszer felírása); a megoldás ellenőrzése, a gyakorlati feladat megoldásának összevetése a valósággal (lehetséges-e?).	<i>gazdasági ismeretek:</i> a család pénzügyei és gazdálkodása, vállalkozások. <i>Fizika:</i> kinematika, dinamika. <i>Kémia:</i> százalékos keverési feladatok.
Egyes változók kifejezése fizikai, kémiai képletekből.	A képlet értelmének, jelentőségének belátása. Helyettesítési érték kiszámítása képlet alapján.	<i>Fizika; kémia:</i> képletek értelmezése..
Egy abszolútértéket tartalmazó egyenletek. $ x + c = ax + b$.	Definíciókra való emlékezés.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Hatvány. Normálalak. Egyenlet. Alaphalmaz, értelmezési tartomány. Azonosság. Ekvivalens egyenlet. Elsőfokú egyenlet. Elsőfokú egyenletrendszer. Egyenlőtlenség.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3. Összefüggések, függvények, sorozatok	Órakeret 18 óra
Előzetes tudás	Halmazok. Hozzárendelés fogalma. Grafikonok készítése, olvasása. Pontok ábrázolása koordináta-rendszerben.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Összefüggések, folyamatok megjelenítése matematikai formában (függvény-modell), vizsgálat a grafikon alapján. A vizsgálat szempontjainak kialakítása. Függvénytranszformációk algebrai és geometriai megjelenítése.	

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
A függvény megadása, elemi tulajdonságai.	Ismeretek tudatos memorizálása (függvénytani alafogalmak). Alapfogalmak megértése, konkrét függvények elemzése a grafikonjuk alapján. Időben lejátszódó valós folyamatok elemzése grafikon alapján. Számítógép használata a függvények vizsgálatára.	<i>Fizika; kémia; biológia-egészségtan:</i> időben lejátszódó folyamatok leírása, elemzése. <i>Informatika:</i> tantárgyi szimulációs programok használata, adatkezelés táblázatkezelővel.
A lineáris függvény, lineáris kapcsolatok. A lineáris függvények tulajdonságai. Az egyenes arányosságot leíró függvény. A lineáris függvény grafikonjának meredeksége, ennek jelentése lineáris kapcsolatokban.	Táblázatok készítése adott szabálynak, összefüggésnek megfelelően. Időben lejátszódó történések megfigyelése, a változás megfogalmazása. Modellek alkotása: lineáris kapcsolatok felfedezése a hétköznapiakban (pl. egységár, a változás sebessége). Lineáris függvény ábrázolása paraméterei alapján. Számítógép használata a lineáris folyamat megjelenítésében.	<i>Fizika:</i> időben lineáris folyamatok vizsgálata, a változás sebessége. <i>Kémia:</i> egyenes arányosság. <i>Informatika:</i> táblázatkezelés.
Az abszolútérték-függvény. Az $x \mapsto ax + b $ függvény grafikonja, tulajdonságai ($a \neq 0$).	Ismeretek felidézése (függvénytulajdonságok).	
A négyzetgyökfüggvény. Az	Ismeretek felidézése	

$x \mapsto \sqrt{x}$ ($x \geq 0$) függvény grafikonja, tulajdonságai.	(függvénytulajdonságok).	
A fordított arányosság függvénye. $x \mapsto \frac{a}{x}$ ($ax \neq 0$) grafikonja, tulajdonságai.	Ismeretek felidézése (függvénytulajdonságok).	<i>Fizika:</i> ideális gáz, izoterma. <i>Informatika:</i> tantárgyi szimulációs programok használata.
Függvények alkalmazása.	Valós folyamatok függvénymodelljének megalkotása. A folyamat elemzése a függvény vizsgálatával, az eredmény összevetése a valósággal. A modell érvényességének vizsgálata. Számítógép alkalmazása (pl. függvényrajzoló program). Megosztott figyelem; két, illetve több szempont egyidejű követése.	<i>Fizika:</i> kinematika. <i>Informatika:</i> tantárgyi szimulációs programok használata.
Egyenlet, egyenletrendszer grafikus megoldása.	Egy adott probléma megoldása két különböző módszerrel. Az algebrai és a grafikus módszer összevetése. Megosztott figyelem; két, illetve több szempont egyidejű követése. Számítógépes program használata.	<i>Fizika; kémia; biológia-egészségtan; földrajz:</i> számítási feladatok.
Az $x \mapsto ax^2 + bx + c$ ($a \neq 0$) másodfokú függvény ábrázolása és tulajdonságai. Függvénytranszformációk áttekintése az $x \mapsto a(x-u)^2 + v$ alak segítségével.	Ismeretek felidézése (algebrai ismeretek és függvénytulajdonságok ismerete). Számítógép használata.	<i>Fizika:</i> egyenletesen gyorsuló mozgás kinematikája. <i>Informatika:</i> tantárgyi szimulációs programok használata.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Függvény. Valós függvény. Értelmezési tartomány, értékkészlet, zérushely, növekedés, fogyás, szélsőérték, szélsőérték. Alapfüggvény. Függvénytranszformáció. Lineáris kapcsolat. Meredekség. Grafikus megoldás.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4. Geometria	Órakeret 32 óra
Előzetes tudás	Tételek, illeszkedés. Sokszögek, háromszögek alaptulajdonságai, négyszögek csoportosítása; speciális háromszögek és négyszögek elnevezése, felismerése, alaptulajdonságaik. Alapszerkesztések, háromszög szerkesztése alapadatokból. Háromszög köré írt kör és beírt kör szerkesztése. Háromszögek egybevágósága. Kör és gömb, hasábok, hengerek és gúla felismerése, alaptulajdonságaik. A Pitagorasz-tétel ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Tájékozódás a térben. Számítások síkban és térben. Az egybevágósági transzformációk alkalmazása problémamegoldásban. A szimmetria szerepének felismerése a matematikában, a valóságban. A szükséges és az elégséges feltétel felismerése. Tájékozódás valóságos viszonyokról térkép és egyéb vázlatok alapján. Összetett számítási probléma lebontása, számítási terv készítése (megfelelő részlet kiválasztása, a részletszámítások logikus sorrendbe illesztése). Valós probléma geometriai modelljének megalkotása, számítások a modell alapján, az eredmények összevetése a valósággal. Korábbi ismeretek mozgósítása. Számológép, számítógép használata.	

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Geometriai alapfogalmak. Tételek, távolságok és szögek értelmezése. (Folyamatosan a 9-10. évfolyamon.)	Idealizáló absztrakció: pont, egyenes, sík, síkidomok, testek. Vázlat készítése.	
A háromszög nevezetes vonalai, körei. Oldalfelező merőlegesek, belső szögfelezők, magasságvonalak, súlyvonalak, középvonalak tulajdonságai. Körülírt kör, beírt kör. <i>Matematikatörténet:</i> Euler-egyes, Feuerbach-kör bemutatása (interaktív szerkesztőprogrammal, bizonyítás nélkül).	A definíciók és tételek pontos ismerete, alkalmazása.	<i>Informatika:</i> tantárgyi szimulációs programok használata (geometriai szerkesztőprogram).
Konvex sokszögek általános tulajdonságai. Átlók száma, belső szögek összege. Szabályos sokszög belső szöge.	Fogalmak alkotása specializálással: konvex sokszög, szabályos sokszög.	
Kör és részei, kör és egyenes. Ív, húr, körívk, körszelet. Szelő, érintő.	Fogalmak pontos ismerete.	<i>Fizika:</i> körmozgás, a körpályán mozgó test sebessége. <i>Vizuális kultúra:</i> építészeti stílusok.
A körív hossza. Egyenes arányosság a középponti szög és a hozzá tartozó körív hossza között (szemlélet alapján).	Együttváltozó mennyiségek összetartozó adatpárjainak vizsgálata.	<i>Fizika:</i> körmozgás sebessége, szögsebessége. <i>Földrajz:</i> távolság a Föld két pontja között.
A körívk terület. Egyenes arányosság a középponti szög és a hozzá tartozó körívk területe között (szemlélet alapján).	Együttváltozó mennyiségek összetartozó adatpárjainak vizsgálata.	
A szög mérése. A szög ívmértéke.	Mérés, mérési elvek megismerése. Mértékegység-választás, mérőszám.	<i>Fizika:</i> szögsebesség, körmozgás, rezgőmozgás. <i>Földrajz:</i> tájékozódás a földgömbön; hosszúsági és szélességi körök, helymeghatározás.
Thalész tétele, és alkalmazásai. A matematika mint kulturális örökség.	Ismeretek tudatos memorizálása. Állítás és megfordításának gyakorlása.	
Pitagorasz-tétel alkalmazásai. (Koordináta-geometria	Ismeretek mozgósítása, rendszerezése problémamegoldás érdekében. Állítás és	<i>Fizika:</i> vektor felbontása merőleges összetevőkre.

előkészítése.)	megfordításának gyakorlása.	
A tengelyes és a középpontos tükrözés, az eltolás, a pont körüli elforgatás. A transzformációk tulajdonságai. A geometriai vektorfogalom.	A megmaradó és a változó tulajdonságok tudatosítása.	<i>Fizika:</i> elmozdulásvektor, forgások. <i>Földrajz:</i> bolygók tengely körüli forgása, keringés a Nap körül.
Egybevágóság, szimmetria.	Szimmetria felismerése a matematikában, a művészetekben, a környezetünkben található tárgyakban, részvétel szimmetrián alapuló játékokban.	<i>Informatika:</i> tantárgyi szimulációs programok használata. <i>Vizuális kultúra:</i> kifejezés, képzőművészet; művészettörténeti stíluskorszakok. <i>Biológia-egészségtan:</i> az emberi test síkjai, szimmetriája.
Szimmetrikus négyszögek. Négyszögek csoportosítása szimmetriáik szerint. Szabályos sokszögek.	Fogalmak alkotása specializálással.	<i>Vizuális kultúra:</i> kifejezés, képzőművészet; művészettörténeti stíluskorszakok.
Egyszerű szerkesztési feladatok.	Szerkesztési eljárások gyakorlása. Szerkesztési terv készítése, ellenőrzés. Megosztott figyelem; két, illetve több szempont egyidejű követése. Pontos, esztétikus munkára nevelés.	<i>Informatika:</i> tantárgyi szimulációs programok használata (geometriai szerkesztőprogram).
Vektorok összege, két vektor különbsége.	Műveleti analógiák (összeadás, kivonás).	<i>Fizika:</i> erők összege, két erő különbsége, vektormennyiség változása (pl. sebesség-változás).
Vektor szorzása valós számmal.	Új műveletfogalom kialakítása és gyakorlása.	<i>Fizika:</i> Newton II. törvénye.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Tér, sík, egyenes, pont. Sokszög. Háromszög, négyszög, speciális háromszög, speciális négyszög. Belső szög, külső szög, átló. Kerület, terület. Egybevágó. Szimmetria. Vektor, vektorművelet.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	5. Valószínűség, statisztika	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	Valószínűségi kísérletek elvégzése, elemzése. Táblázatok, diagramok olvasása. Százalékszámítás.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Diagram, vonaldiagram, oszlopdiagram, kördiagram készítése, olvasása. Táblázat értelmezése, készítése. Számítógép használata az adatok rendezésében, értékelésében, ábrázolásában.	

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Statisztikai adatok és ábrázolásuk (gyakoriság, relatív gyakoriság, eloszlás, kördiagram, oszlopdiagram, vonaldiagram).	Adatok jegyzése, rendezése, ábrázolása. Együttváltozó mennyiségek összetartozó adatként való jegyzése. Diagramok, táblázatok olvasása, készítése. Grafikai szervezők összevetése más	<i>Informatika:</i> adatkezelés, adatfeldolgozás, információmegjelenítés. <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> történelmi, társadalmi

	formátumú dokumentumokkal, következtetések levonása írott, ábrázolt és számszerű információ összekapcsolásával. Számítógép használata.	témák vizuális ábrázolása (táblázat, diagram). <i>Földrajz:</i> időjárási, éghajlati és gazdasági statisztikák.
Adatsokaságok jellemzői: átlag, medián, módusz, terjedelem.	A statisztikai mutatók nyújtotta információk helyes értelmezése. Nagy adathalmaz vizsgálata kevés statisztikai jellemzővel: előnyök és hátrányok.	<i>Informatika:</i> statisztikai adatelemzés.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Adat. Diagram, táblázat. Módusz, medián, átlag., terjedelem, szórás. Gyakoriság, relatív gyakoriság.	

A fejlesztés várt eredményei a 9. évfolyam végén	<i>Gondolkodási és megismerési módszerek</i> – Halmazokkal kapcsolatos alapfogalmak ismerete, halmazok szemléltetése, halmazműveletek ismerete; számhalmazok ismerete. – Értsék és jól használják a matematika logikában megtanult szakkifejezéseket a hétköznapi életben. – Definíció, tétel felismerése, az állítás és a megfordításának felismerése; bizonyítás gondolatmenetének követése. – Egyszerű leszámítási feladatok megoldása, a megoldás gondolatmenetének rögzítése szóban, írásban. <i>Számtan, algebra</i> – Egyszerű algebrai kifejezések használata, műveletek algebrai kifejezésekkel; a tanultak alkalmazása a matematikai problémák megoldásában (pl. modellalkotás szöveg alapján, egyenletek megoldása, képletek értelmezése); egész kitevőjű hatványok, azonosságok. – Elsőfokú egyismeretlenes egyenlet megoldása; ilyen egyenletre vezető szöveges és gyakorlati feladatokhoz egyenletek felírása és azok megoldása, a megoldás önálló ellenőrzése. – Elsőfokú kétismeretlenes egyenletrendszer megoldása; ilyen egyenletrendszerre vezető szöveges és gyakorlati feladatokhoz az egyenletrendszer megadása, megoldása, a megoldás önálló ellenőrzése. – A tanulók képesek a matematikai szöveg értő olvasására, tankönyvek, keresőprogramok célirányos használatára, szövegekből a lényeg kiemelésére. <i>Összefüggések, függvények, sorozatok</i> – A függvény megadása, a szereplő halmazok ismerete (értelmezési tartomány, értékkészlet); valós függvény alaptulajdonságainak ismerete. – A tanult alapfüggvények ismerete (tulajdonságok, grafikon). – Egyszerű függvénytranszformációk végrehajtása. – Valós folyamatok elemzése a folyamathoz tartozó függvény grafikonja alapján. – Függvénymodell készítése lineáris kapcsolatokhoz; a meredekség. – A tanulók tudják az elemi függvényeket ábrázolni koordináta- rendszerben, és a legfontosabb függvénytulajdonságokat meghatározni, nemcsak a matematika, hanem a természettudományos tárgyak megértése miatt, és különböző gyakorlati helyzetek leírásának érdekében is. <i>Geometria</i> – Tételek ismerete; távolság és szög fogalma, mérése. – Nevezetes pont-halmazok ismerete, szerkesztésük. – A tanult egybevágósági transzformációk és ezek tulajdonságainak ismerete. – Egybevágó alakzatok; két egybevágó alakzat több szempont szerinti összehasonlítása (pl. távolságok, szögek, terület, terület).

	– Szimmetria ismerete, használata. – Háromszögek tulajdonságainak ismerete (alaptulajdonságok, nevezetes vonalak, pontok, körök). – Derékszögű háromszögre visszavezethető (gyakorlati) számítások elvégzése Pitagorasz-tétellel. – Szimmetrikus négyszögek tulajdonságainak ismerete. – Vektor fogalmának ismerete; három új művelet ismerete: vektorok összeadása, kivonása, vektor szorzása valós számmal. – Kerület, terület, felszín és térfogat szemléletes fogalmának kialakulása, a jellemzők kiszámítása (képlet alapján); mértékegységek ismerete; valós síkbeli, illetve térbeli probléma geometriai modelljének megalkotása. – A geometriai ismeretek bővülésével, a megismert geometriai transzformációk rendszerezettebb tárgyalása után fejlődik a tanulók dinamikus geometriai szemlélete, diszkussziós képessége. – A háromszögekről tanult ismeretek bővülésével a tanulók képesek számítási feladatokat elvégezni, és ezeket gyakorlati problémák megoldásánál alkalmazni. – A szerkesztési feladatok során törekednek az igényes, pontos munkavégzésre. <i>Valószínűség, statisztika</i> – Adathalmaz rendezése megadott szempontok szerint, adat gyakoriságának és relatív gyakoriságának kiszámítása. – Táblázat olvasása és készítése; diagramok olvasása és készítése. – Adathalmaz móduszának, mediánjának, átlagának értelmezése, meghatározása. – A statisztikai feladatok megoldása során a diákok rendszerező képessége fejlődik. A tanulók képesek adatsokaságot jellemezni, ábrákról adatsokaság jellemzőit leolvasni.

10. évfolyam

Tematikai egység címe	órakeret
1. Gondolkodási és megismerési módszerek	12 óra
2. Számtan, algebra	42 óra
3. Összefüggések, függvények, sorozatok	6 óra
4. Geometria	31 óra
5. Valószínűség, statisztika	6 óra
Összefoglalásra, gyakorlásra, ismétlésre szánt órakeret (a kerettantervben ún. szabad órakeret, az éves óraszám 10%-a)	6 óra
Ellenőrzés, számonkérés	5 óra
Az össz. óraszám	108 óra

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Gondolkodási és megismerési módszerek	Órakeret 12 óra
Előzetes tudás	Gyakorlat szövegek értelmezésében. A matematikai szakkifejezések adott szinthez illeszkedő ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Kommunikáció, együttműködés. A matematika épülése elveinek bemutatása. A matematikai tételek, állítások szerkezete. Igaz és hamis állítások megkülönböztetése. Gondolkodás; ismeretek rendszerezési képességének fejlesztése. Önfejlesztés, önellenőrzés segítése, absztrakciós képesség, kombinációs készség fejlesztése.	

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
A matematikai bizonyítás.	Kísérletezés, módszeres	Magyar nyelv és

Kísérletezés, módszeres próbálkozás, sejtés, cáfolás (folyamatos feladat a 9–12. évfolyamokon). <i>Matematikatörténet:</i> Euklidesz szerepe a tudományosság kialakításában. Nevezetes sejtések (pl. ikerprím sejtés); hosszan „élt”, de megoldott sejtések (pl. Fermat-sejtés, négyszínsejtés).	próbálkozás, sejtés, cáfolás megkülönböztetése. Érvelés, vita. Érvék és ellenérvék. Ellenpélda szerepe. Mások gondolataival való vitába szállás és a kulturált vitatkozás. Megosztott figyelem; két, illetve több szempont (pl. a saját és a vitapartner szempontjának) egyidejű követése.	<i>irodalom:</i> mások érvelésének összefoglalása és figyelembevétele.
Állítás, tétel és megfordítása. Szükséges feltétel, elegendő feltétel. „Akkor és csak akkor” típusú állítások.	Az „akkor és csak akkor” használata. Feltétel és következmény felismerése a „Ha ..., akkor ...” típusú állítások esetében. Korábbi, illetve újabb (saját) állítások, tételek jelentésének elemzése.	
Bizonyítás. Bizonyítási módszerek, jellegzetes gondolatmenetek (indirekt módszer, skatulya-elv) konkrét példákon keresztül.	Gondolatmenet tagolása. Rendszerezés (érvék logikus sorrendje). Következtetés megítélése helyessége szerint. A bizonyítás gondolatmenetére, bizonyítási módszerekre való emlékezés. Kidolgozott bizonyítás gondolatmenetének követése, megértése. Példák a hétköznapiakból helyes és helytelenül megfogalmazott következtetésekre.	<i>Etika:</i> a következtetés, érvelés, bizonyítás és cáfolat szabályainak alkalmazása.
Logikai műveletek: „nem”, „és”, „vagy”, „ha..., akkor”. (Folyamatosan a 9–12. évfolyamon.)	Matematikai és más jellegű érvelésekben a logikai műveletek felfedezése, megértése, önálló alkalmazása. A köznyelvi kötőszavak és a matematikai logikában használt kifejezések jelentéstartalmának összevetése. A hétköznapi, nem tudományos szövegekben található matematikai információk felfedezése, rendezése a megadott célnak megfelelően. Matematikai tartalmú (nem tudományos jellegű) szöveg értelmezése.	
Szöveges feladatok. (Folyamatos feladat a 9–12. évfolyamon: a szöveg alapján a megfelelő matematikai modell megalkotása.)	Szöveges feladatok értelmezése, megoldási terv készítése, a feladat megoldása és szöveg alapján történő ellenőrzése. Modellek alkotása a matematikán belül; matematikán kívüli problémák modellezése. Gondolatmenet lejegyzése (megoldási terv). Megosztott figyelem; két, illetve	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegértés; információk azonosítása és összekapcsolása, a szöveg egységei közötti tartalmi megfelelés felismerése; a szöveg tartalmi elemei közötti kijelentés-érv, ok-

	több szempont egyidejű követése (a szövegben előforduló információk). Figyelem összpontosítása. Problémamegoldó gondolkodás és szövegfeldolgozás: az indukció és dedukció, a rendszerezés, a következtetés.	okozati viszony felismerése és magyarázata. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> egészséges életmódra és a családi életre nevelés.
Egyszerű kombinatorikai feladatok: leszámlálás, sorbarendezés, gyakorlati problémák. Kombinatorika a mindennapokban.	Rendszerezés: az esetek összeszámlálásánál minden esetet meg kell találni, de minden esetet csak egyszer lehet számításba venni. Megosztott figyelem; két, illetve több szempont egyidejű követése. Esetfelsorolások, diszkusszió (pl. van-e ismétlődés). Sikertelen megoldási kísérlet után újjal való próbálkozás; a sikertelenség okának feltárása (pl. minden feltételre figyelt-e).	<i>Informatika:</i> problémamegoldás táblázatkezelővel. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> hétköznapi problémák megoldása a kombinatorika eszközeivel. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> periodicitás, ismétlődés és kombinatorika mint szervezőelv poetizált szövegekben.
A gráffal kapcsolatos alapfogalmak (csúcs, él, foksám). Egyszerű hálózat szemléltetése.	Gráfok alkalmazása problémamegoldásban. Számítógépek egy munkahelyen, elektromos hálózat a lakásban, település úthálózata stb. szemléltetése gráffal. Gondolatmenet megjelenítése gráffal.	<i>Kémia:</i> molekulák térszerkezete. <i>Informatika:</i> problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel, hálózatok. <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> pl. családfa. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> közlekedés.
Kulcsfogalmak/fogalmak	Gráf csúcsa, éle, csúcs foksáma. Feltétel és következmény. Szükséges feltétel, elegendő feltétel. Sejtés, bizonyítás, megcáfolás. Ellentmondás. Faktoriális.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Számtan, algebra	Órakeret 42 óra
Előzetes tudás	Egész kitevőjű hatványozás. Számolás algebrai kifejezésekkel. Egyenlet, egyenlet megoldása. Egyenlőtlenség. Egyszerű szöveg alapján egyenlet felírása (modell alkotása), megoldása, ellenőrzése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Tájékozódás a világ mennyiségi viszonyaiban, tapasztalatszerzés. Problémakezelés és –megoldás. Algebrai kifejezések biztonságos ismerete, kezelése. Szabályok betartása, tanultak alkalmazása. Másodfokú egyenletek, egyenletrendszerek megoldási módszerei, a megoldási módszer önálló kiválasztási képességének kialakítása. Gyakorlati problémák matematikai modelljének felállítása, a modell hatókörének vizsgálata, a kapott eredmény összevetése a valósággal; ellenőrzés	

	fontossága. A problémához illő számítási mód kiválasztása, eredmény kerekítése a tartalomnak megfelelően. Alkotás öntevékenyen, saját tervek szerint; alkotás adott feltételeknek megfelelően; átstrukturálás. Számológép használata.

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
A négyzetgyök definíciója. A négyzetgyök azonosságai.	A négyzetgyök azonosságainak használata konkrét esetekben. Gyökjel alól kihozatal, nevező gyöktelenítése. Számológép használata.	<i>Fizika:</i> fonálinga lengésideje, rezgésidő számítása.
A másodfokú egyenlet megoldása, a megoldóképlet.	Különböző algebrai módszerek alkalmazása ugyanarra a problémára (szorzattá alakítás, teljes négyzetté kiegészítés). Ismeretek tudatos memorizálása (rendezett másodfokú egyenlet és megoldóképlet összekapcsolódása). A megoldóképlet biztos használata.	<i>Fizika:</i> egyenletesen gyorsuló mozgás kinematikája.
Másodfokú egyenletre vezető gyakorlati problémák, szöveges feladatok.	Matematikai modell (másodfokú egyenlet) megalkotása a szöveg alapján. A megoldás ellenőrzése, gyakorlati feladat megoldásának összevetése a valósággal (lehetséges-e?).	<i>Fizika; kémia:</i> számítási feladatok.
Gyöktényezős alak. Másodfokú polinom szorzattá alakítása.	Algebrai ismeretek alkalmazása.	
Gyökök és együtthatók összefüggései.	Önellőrzés: egyenlet megoldásának ellenőrzése.	
Néhány egyszerű magasabb fokú egyenlet megoldása. <i>Matematikatörténet:</i> részletek a harmad- és ötödfokú egyenlet megoldásának történetéből.	Annak belátása, hogy vannak a matematikában megoldhatatlan problémák.	
Egyszerű négyzetgyökös egyenletek. $\sqrt{ax+b} = cx+d$.	Megoldások ellenőrzése.	<i>Fizika:</i> például egyenletesen gyorsuló mozgással kapcsolatos kinematikai feladat.
Másodfokú egyenletrendszer. A behelyettesítő módszer.	Egyszerű másodfokú egyenletrendszer megoldása. A behelyettesítő módszerrel is megoldható feladatok. Megosztott figyelem; két, illetve több szempont egyidejű követése.	
Egyszerű másodfokú egyenlőtlenségek. $ax^2 + bx + c \geq 0$ (vagy > 0) alakra visszavezethető egyenlőtlenségek ($a \neq 0$)	Egyszerű másodfokú egyenlőtlenség megoldása. Másodfokú függvény eszközjellegű használata.	<i>Informatika:</i> tantárgyi szimulációs programok használata.

).		
Példák adott alaphalmazon ekvivalens és nem ekvivalens egyenletekre, átalakításokra. Alaphalmaz, értelmezési tartomány, megoldáshalmaz. Hamis gyök, gyökvesztés. Egyszerű paraméteres másodfokú egyenletek.	Megosztott figyelem; két, illetve több szempont egyidejű követése. Halmazok eszközjellegű használata.	
Összefüggés két pozitív szám számtani és mértani közepe között. Gyakorlati példa minimum és maximum probléma megoldására.	Geometria és algebra összekapcsolása az azonosság igazolásánál. Gondolatmenet megfordítása.	<i>Fizika:</i> minimum- és maximumproblémák.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Másodfokú egyenlet, diszkrimináns. Gyöktényező alak. Egyenletrendszer. Egyenlőtlenség. Számtani közép, mértani közép. Szélsőérték.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3. Összefüggések, függvények, sorozatok	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	Halmazok. Hozzárendelés fogalma. Grafikonok készítése, olvasása. Pontok ábrázolása koordináta-rendszerben.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Összefüggések, folyamatok megjelenítése matematikai formában (függvénymodell), vizsgálat a grafikon alapján. A vizsgálat szempontjainak kialakítása. Függvénytranszformációk algebrai és geometriai megjelenítése.	

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Függvények alkalmazása másodfokú és gyökös egyenletek, egyenlőtlenségek megoldására; másodfokú függvényre vezető szélsőérték-feladatok	Függvénytulajdonságok tudatos alkalmazása	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Grafikus megoldás.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4. Geometria	Órakeret 31 óra
Előzetes tudás	Tételek, illeszkedés. Sokszögek, háromszögek alaptulajdonságai, négyszögek csoportosítása; speciális háromszögek és négyszögek elnevezése, felismerése, alaptulajdonságaik. Alapszerkesztések, háromszög szerkesztése alapadatokból. Háromszög köré írt kör és beírt kör szerkesztése. Háromszögek egybevágósága. Kör és gömb, hasábok, hengerek és gúla felismerése, alaptulajdonságaik. A Pitagorasz-tétel ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Tájékozódás a térben. Számítások síkban és térben. A geometriai transzformációk alkalmazása problémamegoldásban. A szükséges és az elégséges feltétel felismerése. Tájékozódás valóságos viszonyokról térkép és egyéb vázlatok alapján. Összetett számítási probléma lebontása, számítási terv készítése (megfelelő részlet kiválasztása, a részletszámítások logikus sorrendbe illesztése). Valós probléma geometriai modelljének megalkotása, számítások a modell alapján, az eredmények összevetése a valósággal. A valóságos tárgyak	

	formájának és a tanult formáknak az összevetése, gyakorlati számítások (henger, hasáb, kúp, gúla, gömb). Korábbi ismeretek mozgósítása. Számológép, számítógép használata.

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
A körrel kapcsolatos ismeretek bővítése: kerületi és középponti szög fogalma, kerületi szögek tétele; húrnégyszög fogalma, húrnégyszögek tétele. Látószög; látószögekörív mint speciális ponthalmaz (Thalész tételének általánosítása).	Korábbi ismeretek felelevenítése, új ismeretek beillesztése a korábbi ismeretek rendszerébe.	<i>Informatika:</i> tantárgyi szimulációs programok használata (geometriai szerkesztőprogram).
Középpontos hasonlóság, hasonlóság. Arányos osztás. A hasonlósági transzformáció.	A megmaradó és a változó tulajdonságok tudatosítása.	<i>Informatika:</i> tantárgyi szimulációs programok használata (geometriai szerkesztőprogram).
Hasonló alakzatok.	A megmaradó és a változó tulajdonságok tudatosítása: a megfelelő szakaszok hosszának aránya állandó, a megfelelő szögek egyenlők, a kerület, a terület, a felszín és a térfogat változik.	
A háromszögek hasonlóságának alapesetei.	Szükséges és elégséges feltétel megkülönböztetése. Ismeretek tudatos memorizálása.	
A hasonlóság alkalmazásai. Háromszög súlyvonalai, súlypontja, hasonló síkidomok kerületének, területének aránya.	Új ismeretek matematikai alkalmazása.	<i>Fizika:</i> súlypont, tömegközéppont. <i>Vizuális kultúra:</i> összetett arányviszonyok érzékeltetése, formarend, az aranymetszés megjelenése a természetben, alkalmazása a művészetekben.
Magasságtétel, befogótétel a derékszögű háromszögben. Két pozitív szám mértani közepe.	Ismeretek tudatos memorizálása, alkalmazása szakaszok hosszának számolásánál, szakaszok szerkesztésénél.	
A hasonlóság gyakorlati alkalmazásai. Távolság, szög, terület a tervrajzon, térképen.	Modellek alkotása a matematikán belül; matematikán kívüli problémák modellezése: geometriai modell.	<i>Földrajz:</i> térképkészítés, térképolvasás.
Hasonló testek felszínének, térfogatának aránya.	Annak tudatosítása, hogy nem egyformán változik egy test felszíne és térfogata, ha kicsinyítjük vagy nagyítjuk.	<i>Biológia-egészségtan:</i> példák arra, amikor adott térfogathoz nagy felület (pl. fák levelei) tartozik.
Vektorok felbontása összetevőkre.	Ismeretek mozgósítása új helyzetben. Emlékezés korábbi információkra.	<i>Fizika:</i> eredő erő, eredő összetevőkre bontása.
Vektorok a koordináta-rendszerben.	Elnevezések, jelek és egyéb megállapodások megjegyzése.	<i>Fizika:</i> helymeghatározás, erővektor felbontása összetevőkre.

Bázisvektorok, vektorkoordináták.	Emlékezés definíciókra.	
Hegyesszög szinusza, koszinusza, tangense és kotangense.		<i>Fizika:</i> erővektor felbontása derékszögű összetevőkre.
A Pitagorasz-tétel és a hegyesszög szögfüggvényeinek alkalmazása a derékszögű háromszög hiányzó adatainak kiszámítására. Távolságok és szögek számítása gyakorlati feladatokban, síkban és térben. A kiterjesztett szögfüggvényfogalom egyszerű alkalmazásai.	A valós problémák matematikai (geometriai) modelljének megalkotása, a problémák önálló megoldása.	<i>Fizika:</i> erővektor felbontása derékszögű összetevőkre.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Kerületi szög, középponti szög, látószög. Húrnégyszög. Hasonló. Arány. Vektor, vektorművelet, vektorkoordináták. Szinusz, koszinusz, tangens, kotangens.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	5. Valószínűség, statisztika	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	Valószínűségi kísérletek elvégzése, elemzése. Táblázatok, diagramok olvasása. Összeszámlálási alapfeladatok. Százalékszámítás.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A valószínűség fogalmának mélyítése: ismeretek rendszerezése, tapasztalatszerzés újabb kísérletekkel, a kísérletek kiértékelése (relatív gyakoriság, eloszlás), következtetések. Táblázat értelmezése, készítése. Számítógép használata az adatok rendezésében, értékelésében, ábrázolásában.	

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Valószínűségi kísérletek, az adatok rendszerezése, a valószínűség becslése.	A rendelkezésre álló adatok alapján jóslás a bekövetkezés esélyére.	
Eseményekkel végzett műveletek. Példák események összegére, szorzatára, komplementer eseményre, egymást kizáró eseményekre. Elemi események. Események előállítása elemi események összegeként. Példák független és nem független eseményekre.	A matematika különböző területei közötti kapcsolatok tudatosítása. Halmazműveletek és események közötti műveletek összekapcsolása.	
Véletlen esemény és bekövetkezésének esélye, valószínűsége.	A véletlen esemény szimmetria alapján, logikai úton vagy kísérleti úton megadható, megbecsülhető esélye, valószínűsége. Kísérletek, játékok csoportban.	<i>Biológia-egészségtan:</i> öröklés, mutáció.
A valószínűség matematikai definíciójának bemutatása példákon keresztül.	A véletlen kísérletekből számított relatív gyakoriság és a valószínűség kapcsolata.	
A valószínűség klasszikus modelljének előkészítése egyszerű példákon keresztül.	A modell és a valóság kapcsolata.	
Kulcsfogalmak/	Véletlen (valószínűségi) kísérlet. Véletlen esemény, elemi esemény, biztos	

fogalmak	esemény, lehetetlen esemény, komplementer esemény. Gyakoriság, relatív gyakoriság, esély, valószínűség.
A fejlesztés várt eredményei a 10. évfolyam végén	<i>Gondolkodási és megismerési módszerek</i> – Értsék, és jól használják a matematika logikában megtanult szakkifejezéseket a hétköznapi életben. – Definíció, tétel felismerése, az állítás és a megfordításának felismerése; bizonyítás gondolatmenetének követése. – Egyszerű összeszámlálási feladatok megoldása, a megoldás gondolatmenetének rögzítése szóban, írásban. – Gráffal kapcsolatos alapfogalmak ismerete. Alkalmazzák a gráfokról tanult ismereteiket gondolatmenet szemléltetésére, probléma megoldására. <i>Számtan, algebra</i> – Másodfokú egyismeretlenes egyenlet megoldása; ilyen egyenletre vezető szöveges és gyakorlati feladatokhoz egyenletek felírása és azok megoldása, a megoldás önálló ellenőrzése. – Másodfokú (egyszerű) kétismeretlenes egyenletrendszer megoldása; ilyen egyenletrendszerre vezető szöveges és gyakorlati feladatokhoz az egyenletrendszer megadása, megoldása, a megoldás önálló ellenőrzése. – Egyismeretlenes egyszerű másodfokú egyenlőtlenség megoldása. – Az időszak végére elvárható a valós számkör biztos ismerete, e számkörben megismert műveletek gyakorlati és elvontabb feladatokban való alkalmazása. – A tanulók képesek a matematikai szöveg értő olvasására, tankönyvek, keresőprogramok célirányos használatára, szövegekből a lényeg kiemelésére. <i>Összefüggések, függvények, sorozatok</i> – A tanult alapfüggvények ismerete (tulajdonságok, grafikon). – Egyszerű függvénytranszformációk végrehajtása – Valós folyamatok elemzése a folyamathoz tartozó függvény grafikonja alapján. <i>Geometria</i> – A körrel kapcsolatos ismeretek bővülésének hatása elméleti és gyakorlati számításokban. – A hasonlósági transzformáció és tulajdonságainak ismerete. – Hasonló alakzatok; két hasonló alakzat több szempont szerinti összehasonlítása (pl. távolságok, szögek, terület, terület, térfogat). – Derékszögű háromszögre visszavezethető (gyakorlati) számítások elvégzése Pitagorasz-tétellel és a hegyesszögek szögfüggvényeivel; magasságtétel és befogótétel ismerete. – Vektor felbontása, vektorkoordináták meghatározása adott bázisrendszerben. – A geometriai ismeretek bővülésével, a megismert geometriai transzformációk rendszerezettebb tárgyalása után fejlődik a tanulók dinamikus geometriai szemlélete, diszkussziós képessége. – A háromszögekről tanult ismeretek bővülésével a tanulók képesek számítási feladatokat elvégezni, és ezeket gyakorlati problémák megoldásánál alkalmazni. – A szerkesztési feladatok során törekednek az igényes, pontos munkavégzésre. <i>Valószínűség, statisztika</i> – Adathalmaz rendezése megadott szempontok szerint, adat gyakoriságának és relatív gyakoriságának kiszámítása. – Táblázat olvasása és készítése; diagramok olvasása és készítése. – Véletlen esemény, elemi esemény, biztos esemény, lehetetlen esemény,

	véletlen kísérlet, esély/valószínűség fogalmak ismerete, használata. – Nagyszámú véletlen kísérlet kiértékelése, az előzetesen „jósolt” esélyek és a relatív gyakoriságok összevetése. – A valószínűségszámítási, statisztikai feladatok megoldása során a diákok rendszerező képessége fejlődik. A tanulók képesek adatsokaságot jellemezni, ábrákról adatsokaság jellemzőit leolvasni. Szisztematikus esetszámlálással meg tudják határozni egy adott esemény bekövetkezésének esélyét a klasszikus modell alapján.

11. évfolyam

Tematikai egység címe	órakeret
1. Gondolkodási és megismerési módszerek	10 óra
2. Számтан, algebra	30 óra
3. Összefüggések, függvények, sorozatok	15 óra
4. Geometria	32 óra
5. Valószínűség, statisztika	10 óra
Összefoglalásra, gyakorlásra, ismétlésre szánt órakeret	6 óra
Ellenőrzés, számonkérés	5 óra
Az össz óraszám	108 óra

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Gondolkodási és megismerési módszerek	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	Sorbarendezési, leszámhlási problémák megoldása. Gráffal kapcsolatos alapfogalmak.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Ismeretek rendszerezése, alkalmazása. Mintavétel céljának, értelmének megértése. Gráfokkal kapcsolatos ismeretek alkalmazása, bővítése, konkrét példák alapján gráfokkal kapcsolatos állítások megfogalmazása. A modellhasználati, modellalkotási képesség fejlesztése.	

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Vegyes kombinatorikai feladatok, kiválasztási feladatok. A kombinatorika alkalmazása egyszerű geometriai feladatokban. Mintavétel visszatevés nélkül és visszatevéssel. <i>Matematikatörténet:</i> Erdős Pál.	Modell alkotása valós problémához: kombinatorikai modell. Megosztott figyelem; két, illetve több szempont egyidejű követése.	<i>Földrajz:</i> előrejelzések, tendenciák megfogalmazása <i>Biológia-egészségtan:</i> genetika
Binomiális együtthatók.	Jelek szerepe, alkotása, használata: célszerű jelölés megválasztásának jelentősége a matematikában.	
Gráfelméleti alapfogalmak, alkalmazásuk. Fokszám összeg és az élek száma közötti összefüggés. <i>Matematikatörténet:</i> Euler.	Modell alkotása valós problémához: gráfmodell. Megfelelő, a problémát jól tükröző ábra készítése.	
Kulcsfogalmak/fogalmak	Mintavétel visszatevéssel, visszatevés nélkül.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Számтан, algebra	Órakeret 30 óra
Előzetes tudás	Hatvány fogalma egész kitevőre, hatványozás azonosságai. Négyzetgyök fogalma, azonosságai. Egyenlet, egyenlőtlenség megoldása. Ekvivalens egyenlet fogalma.	
A tematikai egység	Tájékozódás a világ mennyiségi viszonyaiban: valós problémák megoldása	

nevelési-fejlesztési céljai	megfelelő modell választásával. A matematika alkalmazása más tudományokban. Ismeretek rendszerezése, alkalmazása. A matematika épülésének elvei: létező fogalom újraértelmezése, kiterjesztése. A fogalmak kiterjesztése követelményeinek megértése. Függvénytulajdonság alkalmazása egyenlet megoldásánál (pl. szigorú monotonitás).

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
n-edik gyök fogalma, azonosságai. A négyzetgyök fogalmának általánosítása.	A matematika belső fejlődésének felismerése, új fogalmak alkotása.	
Hatványozás pozitív alap és racionális kitevő esetén.	Fogalmak módosítása újabb tapasztalatok, ismeretek alapján. A hatványfogalom célszerű kiterjesztése, permanenciaelv alkalmazása.	
Hatványozás azonosságainak alkalmazása. Példák az azonosságok érvényben maradására.	Ismeretek tudatos memorizálása. Ismeretek mozgósítása.	
A definíciók és a hatványozás azonosságainak közvetlen alkalmazásával megoldható exponenciális egyenletek.	Modellek alkotása (algebrai modell): exponenciális egyenletre vezető valós problémák (például: befektetés, hitel, értékcsökkenés, népesség alakulása, radioaktivitás).	<i>Fizika; kémia:</i> radioaktivitás. <i>Földrajz; biológia-egészségtan:</i> globális problémák – demográfiai mutatók, a Föld eltartó képessége és az élelmezési válság, betegségek, világjárványok, túltermelés és túlfogyasztás.
A logaritmus értelmezése. <i>Matematikatörténet:</i> A logaritmussal való számolás szerepe a Kepler-törvények felfedezésében.	Korábbi ismeretek felidézése (hatvány fogalma). Ismeretek tudatos memorizálása.	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> zajszennyezés. <i>Kémia:</i> pH-számítás. <i>Fizika:</i> Kepler-törvények.
Zsebszámológép használata, táblázat használata.	Annak felismerése, hogy a technika fejlődésének alapja a matematikai tudás.	<i>Fizika; kémia:</i> számítási feladatok.
A logaritmus azonosságai.	A hatványozás és a logaritmus kapcsolatának felismerése.	
A definíciók és a logaritmus azonosságainak közvetlen alkalmazásával megoldható logaritmos egyenletek.	Modellek alkotása (algebrai modell): logaritmus alkalmazásával megoldható egyszerű exponenciális egyenletek; ilyen egyenletre vezető valós problémák (például: befektetés, hitel, értékcsökkenés, népesség alakulása, radioaktivitás).	<i>Életvitel és gyakorlat:</i> zajszennyezés. <i>Kémia:</i> pH-számítás. <i>Biológia-egészségtan:</i> érzékelés, az inger és az érzet.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	n-edik gyök. Racionális kitevőjű hatvány. Exponenciális növekedés, csökkenés. Logaritmus.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3. Összefüggések, függvények, sorozatok	Órakeret 15 óra
Előzetes tudás	Függvénytani alapfogalmak. Hatványozás azonosságai. Négyzetgyök. Függvény megadása, tulajdonságai. Hegyesszög szögfüggvényeinek értelmezése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A folyamatok elemzése a függvényelemzés módszerével. Tájékozódás az időben: lineáris folyamat, exponenciális folyamat. A matematika és a valóság: matematikai modellek készítése, vizsgálata. Alkotás öntevékenyen, saját tervek szerint; alkotások adott feltételeknek megfelelően. Ismerethordozók használata.	

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Szögfüggvények kiterjesztése, trigonometrikus alapfüggvények (sin, cos, tg).	A kiterjesztés szükségességének, alapgondolatának megértése. Időtől függő periodikus jelenségek kezelése.	<i>Fizika:</i> periodikus mozgás, hullámmozgás, váltakozó feszültség és áram. <i>Földrajz:</i> térábrázolás és térmegismerés eszközei, GPS.
A trigonometrikus függvények transzformációi: $f(x) + c$, $f(x + c)$; $cf(x)$; $f(cx)$.	Tudatos megfigyelés a változó szempontok és feltételek szerint.	<i>Informatika:</i> tantárgyi szimulációs programok használata.
Az exponenciális függvények.	Permanenciaelv alkalmazása.	
Exponenciális folyamatok a természetben és a társadalomban.	Modellek alkotása (függvény modell): a lineáris és az exponenciális növekedés/csökkenés matematikai modelljének összevetése konkrét, valós problémákban (például: népesség, energiafelhasználás, járványok stb.).	<i>Fizika; kémia:</i> radioaktivitás. <i>Földrajz:</i> a társadalmi-gazdasági tér szerveződése és folyamatai. <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek;</i> <i>földrajz:</i> globális kérdések: - erőforrások kimerülése, fenntarthatóság, demográfiai robbanás a harmadik világban, népességszökkenés az öregedő Európában.
A logaritmikusfüggvények vizsgálata. Logaritmus alapfüggvények grafikonja, jellemzésük.		
A logaritmikusfüggvény mint az exponenciális függvény inverze. Függvénynek és inverzének a grafikonja a koordináta-rendszerben.		<i>Fizika; kémia:</i> radioaktivitás.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szinuszfüggvény, koszinuszfüggvény, tangensfüggvény. Exponenciális függvény, logaritmikusfüggvény. Exponenciális folyamat.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4. Geometria	Órakeret 32 óra
Előzetes tudás	Sokszögekkel, körrel kapcsolatos ismeretek. Ponthalmazok, nevezetes ponthalmazok ismerete. Háromszög nevezetes vonalai, pontjai, körei.	

	Háromszögekre, speciális háromszögekre vonatkozó tételek. Egybevágóság, hasonlóság, szimmetria. Hegyesszögek szögfüggvényei. Ekvivalens egyenlet. Elsőfokú és másodfokú egyenlet, kétismeretlenes egyenletrendszer algebrai megoldása. Alapszerkesztések, egyszerű szerkesztési feladatok körrel, háromszöggel kapcsolatosan. Vektorok, vektorműveletek. Hasáb, henger, gúla, kúp, gömb felismerése. Felszín, térfogat szemléletes fogalma. Poliéder felszíne. Számológép (számítógép) használata.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Tájékozódás a térben. Tájékozódás a világ mennyiségi viszonyaiban: távolságok, szögek kiszámítása a szögfüggvények segítségével. A matematika két területének (geometria és algebra) összekapcsolása: koordináta-geometria. Emlékezés, korábbi ismeretek rendszerezése, alkalmazása.

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Színusztétel, koszinusztétel.	Általános eset, különleges eset viszonya (a derékszögű háromszög és a két tétel).	<i>Fizika:</i> vektor felbontása adott állású összetevőkre. <i>Földrajz:</i> térábrázolás és térmegismerés eszközei, GPS.
Pitagoraszsi összefüggés egy szög szinusza és koszinusza között. Összefüggés a szög és a mellékszöge szinusza, illetve koszinusza között. A tangens kifejezése a szinusz és a koszinusz hányadosaként.	A trigonometrikus azonosságok megértése, használata. Függvénytáblázat alkalmazása feladatok megoldásában.	
Egyszerű trigonometrikus egyenletek. Trigonometrikus egyenletre vezető, háromszöggel kapcsolatos valós problémák. Azonosság alkalmazását igénylő egyszerű trigonometrikus egyenlet.	A problémához hasonló egyszerű probléma keresése.	<i>Fizika:</i> rezgőmozgás, adott kitéréshez, sebességhez, gyorsuláshoz tartozó időpillanatok meghatározása.
Két vektor skaláris szorzata. A skaláris szorzat tulajdonságai. Két vektor merőlegességének szükséges és elégséges feltétele.	A művelet újszerűségének felfedezése. A szükséges és az elégséges feltétel felismerése, megkülönböztetése.	<i>Fizika:</i> mechanikai munka, mágneses fluxus.
Helyvektor.	Emlékezés: jelek, jelölések, megállapodások.	<i>Fizika:</i> vonatkoztatási rendszer, hely megadása.
Műveletek koordinátaikkal adott vektorokkal. Vektorok és rendezett számpárok közötti megfeleltetés.	A vektor fogalmának bővítése (algebrai vektorfogalom). Sík és tér: a dimenzió szemléletes fogalmának fejlesztése.	<i>Fizika:</i> erők összeadása komponensek segítségével, háromdimenziós képalkotás (hologram).
A helyvektor koordinátái. Szakaszcselezőpontjának, harmadoló pontjának, a háromszög súlypontjának koordinátái.	Képletek értelmezése, alkalmazása.	<i>Fizika:</i> hely megadása.

Két pont távolsága, a szakasz hossza.	Képletek értelmezése, alkalmazása.	
A kör egyenlete.	Geometria és algebra összekapcsolása.	<i>Informatika:</i> ponthalmaz megjelenítése képernyőn (geometriai szerkesztőprogram).
Az egyenes különböző megadási módjai. Az irányvektor, a normálvektor, az iránytangens.	Megosztott figyelem; két, illetve több szempont egyidejű követése.	<i>Informatika:</i> ponthalmaz megjelenítése képernyőn (geometriai szerkesztőprogram).
Iránytangens és az egyenes meredeksége.		<i>Fizika:</i> út-idő grafikon és a sebesség kapcsolata.
A merőlegesség megfogalmazása skaláris szorzattal.	Geometriai ismeretek felelevenítése, megfogalmazása algebrai alakban.	
Az egyenes egyenlete. Két egyenes párhuzamosságának, merőlegességének feltétele.	Az egyenest jellemző adatok, a közöttük felfedezhető összefüggések értéke, használata.	<i>Informatika:</i> tantárgyi szimulációs programok használata (geometriai szerkesztőprogram).
Két egyenes metszéspontja. Kör és egyenes kölcsönös hele.	Geometriai probléma megoldása algebrai eszközökkel. Ismeretek mozgósítása, alkalmazása (elsőfokú, illetve másodfokú kétismeretlenes egyenletrendszer megoldása).	<i>Informatika:</i> ponthalmaz megjelenítése képernyőn (geometriai szerkesztőprogram).
A kör adott pontjában húzott érintője.	A geometriai fogalmak megjelenítése algebrai formában. Geometriai ismeretek mozgósítása.	<i>Informatika:</i> ponthalmaz megjelenítése képernyőn (geometriai szerkesztőprogram).
A koordinátagéometriai ismeretek alkalmazása egyszerű síkgeometriai feladatok megoldásában.	Geometriai problémák megoldása algebrai eszközökkel. Geometriai problémák számítógépes megjelenítése.	<i>Informatika:</i> tantárgyi szimulációs programok használata (geometriai szerkesztőprogram használata). <i>Fizika:</i> égitestek pályája.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Valós szám szinusza, koszinusza, tangense. Bázisrendszer, helyvektor. Skaláris szorzat. Ponthalmaz egyenlete; kétismeretlenes egyenletnek megfelelő ponthalmaz.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	5. Valószínűség, statisztika	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	A statisztika alapfogalmai. Adathalmaz statisztikai jellemzői, adathalmaz ábrázolása. Táblázatok kezelése. A véletlen esemény fogalma, a véletlen kísérlet fogalma. Elemi esemény, biztos esemény, lehetetlen esemény, komplementer esemény. Gyakoriság, relatív gyakoriság. Esély és valószínűség hétköznapi fogalma. Kombinatorikai ismeretek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Ismeretek rendszerezése, alkalmazása, bővítése. Műveletek az események között. Matematikai elvonatkoztatás: a valószínűség matematikai fogalmának fejlesztése. Véletlen mintavétel módszerei jelentőségének megértése.	

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Ismétlés, rendszerezés: eseményekkel végzett műveletek; példák események összegére, szorzatára, komplementer	A matematika különböző területei közötti kapcsolatok tudatosítása. Halmazműveletek és események közötti műveletek összekapcsolása.	<i>Informatika:</i> folyamatok, kapcsolatok leírása logikai áramkörökkel.

eseményre, egymást kizáró eseményekre; elemi események. Események előállítása elemi események összegeként. Példák független és nem független eseményekre.		
A valószínűség klasszikus modellje. <i>Matematikatörténet: Rényi: Levelek a valószínűségről.</i>	A modell és a valóság kapcsolata.	
Egyszerű valószínűség-számítási problémák.	Ismeretek mozgósítása, tanult kombinatorikai módszerek alkalmazása.	<i>Fizika: az űrkutatás hatása mindennapjainkra, a találkozás valószínűsége.</i>
Statisztikai mintavétel. Valószínűségek visszatevéses mintavétel esetén, a binomiális eloszlás. Visszatevés nélküli mintavétel.	Modell alkotása (valószínűségi modell): a mintavételi eljárás lényege.	<i>Informatika: tantárgyi szimulációs programok használata (binomiális eloszlás).</i>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Valószínűség matematikai fogalma. Klasszikus valószínűség-számítási modell.	

A fejlesztés várt eredményei a 11. évfolyam végén	<i>Gondolkodási és megismerési módszerek</i> – A kombinatorikai problémához illő módszer önálló megválasztása. – A gráfok eszközjellegű használata problémamegoldásában. – Bizonyított és nem bizonyított állítás közötti különbség megértése. – Feltétel és következmény biztos felismerése a következtetésben. – A szövegben található információk önálló kiválasztása, értékelése, rendezése problémamegoldás céljából. – A szöveghez illő matematikai modell elkészítése. – A tanulók a rendszerezett összeszámlálás, a tanult ismeretek segítségével tudjanak kombinatorikai problémákat jól megoldani,. – A gráfok ne csak matematikai fogalomként szerepeljenek tudásukban, alkalmazzák ismereteiket a feladatmegoldásban is. <i>Számtan, algebra</i> – A kiterjesztett gyök- és hatványfogalom ismerete. – A logaritmus fogalmának ismerete. – A gyök, a hatvány és a logaritmus azonosságainak alkalmazása konkrét esetekben probléma megoldása céljából. – Egyszerű exponenciális és logaritmusos egyenletek felírása szöveg alapján, az egyenletek megoldása, önálló ellenőrzése. – A mindennapok gyakorlatában szereplő feladatok megoldása a valós számkörben tanult új műveletek felhasználásával. – Számológép értelmes használata a feladatmegoldásokban. <i>Összefüggések, függvények, sorozatok</i> – Trigonometrikus függvények értelmezése, alkalmazása. – Függvénytranszformációk végrehajtása. – Exponenciális függvény és logaritmusfüggvény ismerete. – Exponenciális folyamatok matematikai modelljének megértése. – Az új függvények ismerete és jellemzése kapcsán a tanulónak legyen átfogó képük a függvénytulajdonságokról, azok felhasználhatóságáról. <i>Geometria</i> – Jártasság a háromszögek segítségével megoldható problémák önálló kezelésében. – A tanult tételek pontos ismerete, alkalmazásuk feladatmegoldásokban. – A valós problémákhoz geometriai modell alkotása.

	– Hosszúság és szög kiszámítása. – Két vektor skaláris szorzatának ismerete, alkalmazása. – Vektorok a koordináta-rendszerben, helyvektor, vektorkoordináták ismerete, alkalmazása. – A geometriai és algebrai ismeretek közötti összekapcsolódás elemeinek ismerete: távolság, szög számítása a koordináta-rendszerben, kör és egyenes egyenlete, geometriai feladatok algebrai megoldása. <i>Valószínűség, statisztika</i> – A valószínűség matematikai fogalma. – A valószínűség klasszikus kiszámítási módja. – Mintavétel és valószínűség. – A mindennapok gyakorlatában előforduló valószínűségi problémákat tudják értelmezni, kezelni.

12. évfolyam

Tematikai egység címe	órakeret
1. Gondolkodási és megismerési módszerek	6 óra
2. Számtan, algebra	–
3. Összefüggések, függvények, sorozatok	15 óra
4. Geometria	20 óra
5. Valószínűség, statisztika	10 óra
Összefoglalásra, gyakorlásra, ismétlésre szánt órakeret (a kerettantervben ún. szabad órakeret, az éves óraszám 10%-a)	37 óra
Ellenőrzés, számonkérés	5 óra
Az össz. óraszám	93 óra

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Gondolkodási és megismerési módszerek	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	Az „és”, „vagy”, „nem”, „ha ..., akkor”, „akkor és csak akkor” szemléletes jelentése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A logikai műveletek megfelelő használata a hétköznapi életben és a matematikában.	

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Logikai műveletek: „nem”, „és”, „vagy”, „ha ..., akkor”, „akkor és csak akkor”.	Matematikai és más jellegű érvelésekben a logikai műveletek felfedezése, megértése, önálló alkalmazása. A köznyelvi kötőszavak és a matematikai logikában használt kifejezések jelentéstartalmának összevetése. A hétköznapi, nem tudományos szövegekben található matematikai információk felfedezése, rendezése a megadott célnak megfelelően. Matematikai tartalmú (nem tudományos jellegű) szöveg értelmezése.	
Kijelentés fogalma, műveletek kijelentésekkel: konjunkció, diszjunkció, negáció, implikáció, ekvivalencia. Logikai műveletek igazságtáblázatait, egyszerű	Az ismeretek rendszerezése: a matematika különböző területei közötti kapcsolatok tudatosítása (halmazok – kijelentések – események).	<i>Fizika:</i> logikai áramkörök, kapcsolási rajzok

azonosságok.		
A logikai műveletek változatos alkalmazásai feladatokban.		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Logikai művelet. Igazságtáblázat.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Számтан, algebra	Órakeret 0 óra
Előzetes tudás		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai		

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Lásd a Rendszerező összefoglalásnál.		
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3. Összefüggések, függvények, sorozatok	Órakeret 15 óra
Előzetes tudás	Függvénytani alapfogalmak.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Sorozat vizsgálata; rekurzió, képletek értelmezése. A matematika és a valóság: matematikai modellek készítése, vizsgálata. Ismerethordozók használata. Alkotás öntevékenyen, saját tervek szerint; alkotások adott feltételeknek megfelelően.	

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
A számsorozat fogalma. A függvény értelmezési tartománya a pozitív egész számok halmaza. <i>Matematikatörténet:</i> Fibonacci.	Sorozat megadása rekurzióval és képlettel.	<i>Informatika:</i> problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel: algoritmusok megfogalmazása, tervezése.
Számtani sorozat, az n. tag, az első n tag összege. <i>Matematikatörténet:</i> Gauss.	A sorozat felismerése, a megfelelő képletek használata problémamegoldás során.	
Mértani sorozat, az n. tag, az első n tag összege.	A sorozat felismerése, a megfelelő képletek használata problémamegoldás során. A számtani sorozat mint lineáris függvény és a mértani sorozat mint exponenciális függvény összehasonlítása.	<i>Fizika; kémia, biológia-egészségtan; földrajz; történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> exponenciális folyamatok vizsgálata.
Kamatokszámítás.	Modellek alkotása: befektetés és hitel; különböző feltételekkel meghirdetett befektetések és hitelek vizsgálata; a hitel költségei, a törlesztés módjai. Az egyéni döntés felelőssége: az eladósodás veszélye. Korábbi ismeretek mozgósítása (pl. százalékszámítás).	<i>Földrajz:</i> a világgazdaság szerveződése és működése, a pénztőke működése, a monetáris világ jellemző folyamatai, hitelezés, adósság, eladósodás. <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a család pénzügyei és gazdálkodása, vállalkozások.

	A szövegbe többszörösen mélyen beágyazott, közvetett módon megfogalmazott információk és kategóriák azonosítása.	<i>Magyar nyelv és irodalom: szövegértés.</i>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Számsorozat. Rekurzio. Számtani sorozat, mértani sorozat.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4. Geometria	Órakeret 20 óra
Előzetes tudás	Sokszögekkel, körrel kapcsolatos ismeretek. Ponthalmazok, nevezetes pontthalmazok ismerete. Háromszög nevezetes vonalai, pontjai, köréi. Háromszögekre, speciális háromszögekre vonatkozó tételek. Egybevágóság, hasonlóság, szimmetria. Hasáb, henger, gúla, kúp, gömb felismerése. Felszín, térfogat szemléletes fogalma. Poliéder felszíne. Számológép (számítógép) használata.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Terület, kerület, felszín és térfogat kiszámítása.	

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Síkidomok kerületének és területének számítása.	Ismeretek alkalmazása.	<i>Földrajz:</i> felszínszámítás.
Mértani testek csoportosítása. Hengerszerű testek (hasábok és hengerek), kúpszerű testek (gúla és kúpok), csonka testek (csonka gúla, csonka kúp). Gömb.	A problémához illeszkedő vázlatos ábra alkotása; síkmetszet elképzelése, ábrázolása. Fogalomalkotás közös tulajdonság szerint (hengerszerű, kúpszerű testek, poliéderek).	<i>Informatika:</i> tantárgyi szimulációs programok használata (térgometriai szimulációs program). <i>Kémia:</i> kristályok.
A tanult testek felszínének, térfogatának kiszámítása. Gyakorlati feladatok.	A valós problémákhoz modell alkotása: geometriai modell. Ismeretek megfelelő csoportosítása.	<i>Informatika:</i> tantárgyi szimulációs programok használata (térgometriai szimulációs program).
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Terület, felszín, térfogat.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	5. Valószínűség, statisztika	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	A statisztika alapfogalmai. Adathalmaz statisztikai jellemzői, adathalmaz ábrázolása. Táblázatok kezelése. A valószínűség klasszikus modellje.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Ismeretek rendszerezése, alkalmazása, bővítése. Statisztikai mérőszámok. Következtetések a statisztikai mutatók alapján. A valószínűség geometriai modellje.	

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Egyszerű példák a valószínűség kiszámításának geometriai modelljére.	Modellalkotás; megfelelő valószínűségi modell hétköznapi problémákra, jelenségekre.	
Adathalmazok jellemzői: átlag, medián, módusz, terjedelem, szórás. Nagy adathalmazok jellemzése statisztikai mutatókkal.	A statisztikai kimutatások és a valóság: az információk kritikus értelmezése, az esetleges manipulációs szándék felfedeztetése. Közvélemény-kutatás, minőség-ellenőrzés, egyéb gyakorlati	

	alkalmazások elemzése. Számológép/számítógép használata statisztikai mutatók kiszámítására.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szórás.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Rendszerező összefoglalás	Órakeret 37 óra
Előzetes tudás	A középiskolai matematika anyaga.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A matematika épülésének elvei: ismeretek rendszerezése, alkalmazása. Motiválás. Emlékezés. Önismeret, önértékelés, reflektálás, önszabályozás. Alkotás és kreativitás: alkotás öntevékenyen, saját tervek szerint; alkotások adott feltételeknek megfelelően; átstrukturálás. Hatékony, önálló tanulás kompetenciájának fejlesztése.	

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<i>Gondolkodási és megismerési módszerek</i>		
Halmazok. Ponthalmazok és számhalmazok. Valós számok halmaza és részhalmazai.	A problémának megfelelő szemléltetés kiválasztása (Venn-diagram, számegyenes, koordináta-rendszer).	
Állítások logikai értéke. Logikai műveletek.	Szövegértés. A szövegben található információk összegyűjtése, rendszerezése.	<i>Filozófia:</i> logika - a következetes és rendezett gondolkodás elmélete, a logika kapcsolódása a matematikához és a nyelvészethez. <i>Informatika:</i> Egy bizonyos, nemrég történt esemény információinak begyűjtése több párhuzamos forrásból, ezek összehasonlítása, elemzése, az igazságtartalom keresése, a manipulált információ felfedése. Navigációs eszközök használata: hierarchizált és legördülő menük használata.
A halmazelméleti és a logikai ismeretek kapcsolata.	Halmazok eszközjellegű használata.	
Definíció és tétel. A tétel bizonyítása. A tétel megfordítása.	Emlékezés a tanult definíciókra és tételekre, alkalmazásuk önálló problémamegoldás során.	
Bizonyítási módszerek.	Direkt és indirekt bizonyítás közötti különbség megértése. Néhány tipikusan hibás következtetés bemutatása, elemzése.	<i>Filozófia:</i> szillogizmusok.
Kombinatorika: leszámlálási feladatok. Egyszerű feladatok megoldása gráfokkal.	Sorbarendezerési és kiválasztási problémák felismerése. Gondolatmenet szemléltetése gráffal.	
Műveletek értelmezése és	Absztrakt fogalom és annak	

műveleti tulajdonságok.	konkrét megjelenései: valós számok halmazán értelmezett műveletek, halmazműveletek, logikai műveletek, műveletek vektorokkal, műveletek vektorral és valós számmal, műveletek eseményekkel.	
<i>Számтан, algebra</i>		
Gyakorlati számítások.	Kerekítés, közelítő érték, becslés. Számológép használata, értelmes kerekítés.	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> alapvető adózási, biztosítási, egészség-, nyugdíj- és társadalombiztosítási, pénzügyi ismeretek.
Egyenletek és egyenlőtlenségek.	Megoldások az alaphalmaz, értelmezési tartomány, megoldáshalmaz megfelelő kezelésével.	
Algebrai azonosságok, hatványozás azonosságai, logaritmus azonosságai, trigonometrikus azonosságok.	Az azonosságok szerepének ismerete, használatuk. Matematikai fogalmak fejlődésének bemutatása pl. a hatvány, illetve a szögfüggvények példáján.	<i>Fizika; kémia; biológia-egészségtan; földrajz; történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> képletek használata
Egyenletek és egyenlőtlenségek megoldása. Algebrai megoldás, grafikus megoldás. Ekvivalens egyenletek, ekvivalens átalakítások. A megoldások ellenőrzése.	Adott egyenlethez illő megoldási módszer önálló kiválasztása. Az önellenőrzésre való képesség. Önfegyelem fejlesztése: sikertelen megoldási kísérlet után újjal való próbálkozás.	
Első- és másodfokú egyenlet és egyenlőtlenség. Négyzetgyökös egyenletek. Abszolút értéket tartalmazó egyenletek. Egyszerű exponenciális, logaritmikus és trigonometrikus egyenletek.	Tanult egyenlettipusok és egyenlőtlenségtípusok önálló megoldása.	
Elsőfokú és egyszerű másodfokú kétismeretlenes egyenletrendszer megoldása.	A tanult megoldási módszerek biztos alkalmazása.	
Egyenletekre, egyenlőtlenségekre vezető gyakorlati életből vett és szöveges feladatok.	Matematikai modell (egyenlet, egyenlőtlenség) megalkotása, vizsgálatok a modellben, ellenőrzés.	<i>Fizika; kémia; biológia-egészségtan; földrajz; történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> matematikai modellek.
<i>Összefüggések, függvények, sorozatok</i>		
A függvény megadása. A függvények tulajdonságai.	Emlékezés: a fogalmak pontos felidézése, ismerete. Értelmezési tartomány, értékkészlet, zérushely, szélsőérték, monotonitás, periodicitás, paritás fogalmak alkalmazása konkrét feladatokban. Az alapfüggvények ábrázolása és	

	tulajdonságai.	
A tanult alapfüggvények ismerete.	Képi emlékezés statikus helyzetekben (grafikonok felidézése).	
Függvénytranszformációk: $f(x) + c$, $f(x + c)$; $cf(x)$; $f(cx)$. Eltolás, nyújtás és összenyomás a tengelyre merőlegesen.	Kapcsolat a matematika két területe között: függvénytranszformációk és geometriai transzformációk.	
Függvényvizsgálat a tanult szempontok szerint.	Emlékezés, ismeretek mozgósítása.	
	Függvények használata valós folyamatok elemzésében. Függvény alkalmazása matematikai modell készítésében.	<i>Fizika, kémia; biológia-egészségtan; földrajz; történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: matematikai modellek.</i>
<i>Geometria</i>		
Geometriai alapfogalmak, pontthalmazok.		
Tételek kölcsönös helyzete, távolsága, szöge. Távolságok és szögek kiszámítása.	Valós problémában a megfelelő geometriai fogalom felismerése, alkalmazása.	
Geometriai transzformációk. Távolságok és szögek vizsgálata a transzformációknál.		
Egybevágóság, hasonlóság. Szimmetriák.	Szerepük felfedezése művészetekben, játékokban, gyakorlati jelenségekben.	
Háromszögekre vonatkozó tételek és alkalmazásuk. A háromszög nevezetes vonalai, pontjai és körei. Összefüggések a háromszög oldalai, oldalai és szögei között. A derékszögű háromszög oldalai, oldalai és szögei közötti összefüggések.	Állítások, tételek jelentésére való emlékezés. A problémának megfelelő összefüggések felismerése, alkalmazása.	
Négyszögekre vonatkozó tételek és alkalmazásuk. Négyszögek csoportosítása különböző szempontok szerint. Szimmetrikus négyszögek tulajdonságai.	Állítások, tételek jelentésére való emlékezés.	
Körre vonatkozó tételek és alkalmazásuk. Számítási feladatok.		
Vektorok, vektorok koordinátái. Bázisrendszer. <i>Matematikatörténet:</i> a vektor fogalmának fejlődése a fizikai vektorfogalomtól a rendezett szám n-esig.		
Vektorok alkalmazásai.		
Egyenes egyenlete. Kör egyenlete.	Geometria és algebra	

Két alakzat közös pontja. <i>Matematikatörténet: nevezetes szerkeszthetőségi problémák.</i>		összekapcsolása.	
<i>Valószínűség-számítás, statisztika</i>			
Diagramok. Statisztikai mutatók: módusz, medián, átlag, szórás.		Adathalmazok jellemzése önállóan választott mutatók segítségével. A reprezentatív minta jelentőségének megértése.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> a tartalom értékelése hitelesség szempontjából; a szöveg hitelességével kapcsolatos tartalmi elemek magyarázata; a kétértelmű, többjelentésű tartalmi elemek feloldása; egy következtetés alapját jelentő tartalmi elem felismerése; az olvasó előismereteire alapozó figyelemfelhívó jellegű címadás felismerése.
Gyakoriság, relatív gyakoriság. Véletlen esemény valószínűsége. A valószínűség kiszámítása a klasszikus modell alapján. A véletlen törvényszerűségei.		A valószínűség és a statisztika törvényei érvényesülésének felfedezése a termelésben, a pénzügyi folyamatokban, a társadalmi folyamatokban. A szerencsejátékok igazságtalanságának és a játékszenvedély veszélyeinek felismerése.	<i>Technika, életvitel és gyakorlat; biológia-egészségtan:</i> szenvedélybetegségek és rizikófaktor.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Következtetés. Definíció. Tétel. Bizonyítás. Halmaz, alaphalmaz, igazsághalmaz, megoldáshalmaz. Függvény/transzformáció. Értelmezési tartomány. Művelet, műveleti tulajdonság. Egyenlet, azonosság, egyenletrendszer, egyenlőtlenség. Ekvivalencia. Ellenőrzés. Véletlen, valószínűség. Adat, statisztikai mutató. Tételek, mennyiségi jellemző (távolság, szög, kerület, terület, felszín, térfogat). Matematikai modell.		

A fejlesztés várt eredményei a 12. évfolyam végén	<i>Gondolkodási és megismerési módszerek</i> – A logikai műveletek megfelelő alkalmazása a matematikában és a hétköznapi életben. – Bizonyított és nem bizonyított állítás közötti különbség megértése. – Feltétel és következmény biztos felismerése a következtetésben. – A szövegben található információk önálló kiválasztása, értékelése, rendezése problémamegoldás céljából. – A szöveghez illő matematikai modell elkészítése.
	<i>Számтан, algebra</i> <i>Összefüggések, függvények, sorozatok</i> – A számtani és a mértani sorozat összefüggéseinek ismerete, gyakorlati alkalmazások. <i>Geometria</i> – A tanult tételek pontos ismerete, alkalmazásuk feladatmegoldásokban. – A valós problémákhoz geometriai modell alkotása. – Kerület, terület, felszín és térfogat kiszámítása speciális síkidomok és testek esetében. <i>Valószínűség, statisztika</i> – Statisztikai mutatók használata adathalmaz elemzésében.

	– A mindennapok gyakorlatában előforduló valószínűségi problémákat tudják értelmezni, kezelni. – Megfelelő kritikával fogadják a statisztikai vizsgálatok eredményeit, lássák a vizsgálatok korlátait, érvényességi körét. <i>Összességében</i> – A matematikai tanulmányok végére a matematikai tudás segítségével önállóan tudjanak megoldani matematikai problémákat. – Kombinatív gondolkodásuk fejlődésének eredményeként legyenek képesek többféle módon megoldani matematikai feladatokat. – Fejlődjön a bizonyítási, diszkussziós igényük olyan szintre, hogy az érettségi után a döntési helyzetekben tudjanak reálisan dönteni. – Feladatmegoldásokban rendszeresen használják a számológépet, elektronikus eszközöket. – Tudjanak a síkban, térben tájékozódni, az ilyen témájú feladatok megoldásához célszerű ábrákat készíteni. – A feladatmegoldások során helyesen használják a tanult matematikai szakkifejezéseket, jelöléseket. – A tanulók váljanak képessé a pontos, kitartó, fegyelmezett munkára, törekedjenek az önellenőrzésre, legyenek képesek várható eredmények becslésére. – A helyes érvelésre szoktatással fejlődjön a tanulók kommunikációs készsége. – A középfokú matematikatanulás lezárásakor rendelkezzenek a matematika alapvető kultúrtörténeti ismereteivel, ismerjék a legnagyobb matematikusok felfedezéseit, legyen rálátásuk a magyar matematikusok eredményeire.

MŰVÉSZETEK – VIZUÁLIS KULTÚRA

A szakgimnázium 11. évfolyamán a művészetek műveltségterület tantárgyai közül (ének-zene, dráma és tánc, vizuális kultúra, mozgóképkultúra és médiaismeret) az iskola döntheti el, hogy az adott órakeretből mely tantárgyat vagy tantárgyakat fogja tanítani, hisz a szabályozás a művészetek műveltségterületre összességében határozza meg a kötelező óraszámkeretet (heti 1 kötelező óra). Ennek megfelelően az iskola szabadon dönthet arról, hogy az adott művészeti tantárgyak közül választva, vagy akár komplex művészeti oktatásban gondolkodva a számára megfelelő jellemzőkkel jeleníti meg a művészeti oktatását. Ebből következik, hogy minden művészeti tantárgy, így a vizuális kultúra is heti 1 órára készítette el a kerettantervét, ám annak felhasználása az iskola igényeinek függvényében értelmezendő.

A vizuális nevelés legfőbb célja, hogy hozzásegítse a tanulókat a látható világ jelenségeinek, a vizuális művészeti alkotásoknak árnyaltabb értelmezéséhez és megítéléséhez környezetünk értő alakításához. A tantárgy így nemcsak a képző- és iparművészet területeinek a feldolgozásával foglalkozik tehát, hanem tartalmi közé emeli a vizuális jelenségek, közlések olyan köznapi formáinak vizsgálatát is, mint a tömegkommunikáció vizuális megjelenései, a legújabb elektronikus médiumokhoz kapcsolódó jelenségek és az épített, alakított környezet. A képzőművészet, vizuális kommunikáció, tárgy- és környezetkultúra a vizuális kultúra tantárgynak olyan részterületei, amelyeknek a tartalmi végigkísérlik a közoktatásban a vizuális nevelést, ám a különböző iskolaszakaszokban különböző módon kapnak hangsúlyt. Ezek a részterületek azonban a legfontosabb tartalmakat biztosítják csupán a fejlesztéshez, hisz hatékony fejlesztés csakis komplex feladatokban, egymással összefüggő feladatsorokban értelmezhető. A tantárgy oktatása tevékenység-, illetve gyakorlatközpontú, ahol alapvető fontosságú a játékos-kreatív szemlélet, valamint az, hogy a tantárgy tartalmainak feldolgozása komplex, folyamatorientált megközelítésben történjen, így a projektmódszer eszközét is

felhasználja a tanítás-tanulás folyamatában.

A NAT fejlesztési feladatainak alapján a vizuális kultúra tantárgy gyakorlati tevékenységeinek fontos célja az érzéki tapasztalás, a környezettel való közvetlen kapcsolat fenntartása, erősítése, ezáltal a közvetlen tapasztalatszerzés, az anyagokkal való érintkezés, az érzékelés érzékenységének fokozása. További cél tudatosítani az érzékelés különböző formáinak (például látás, hallás, kinetikus érzékelés) kapcsolatát, amely a számítógépes környezet bevonásával képes egy újabb, „más minőségű” intermediális szemléletet is kialakítani. A fejlesztés átfogó célja segíteni a tanulókat abban, hogy képesek legyenek az őket érő a hatalmas mennyiségű vizuális és térbeli információt, számtalan spontán vizuális hatást minél magasabb szinten, kritikusan feldolgozni, a megfelelő szelekciót elvégezni, értelmezni, továbbá ezzel kapcsolatos önálló véleményt megfogalmazni, illetve segíteni a művészi és köznap vizuális közlések pontos értelmezését, továbbá fokozni az alkotómunka során a vizuális közlés és kifejezés árnyalt megjelenítését. Meghatározó szerepe miatt fontos a vizuális környezet alapját képező épített környezet iránti tudatosság fejlesztése a tapasztalás, értelmezés, alkotás folyamatán keresztül. A vizuális nevelés kiemelt fontosságú feladata a kreativitás működtetése, fejlesztése, a kreatív képességek kibontakoztatása. Nagy hangsúlyt kap a kreatív problémamegoldás folyamatának és módszereinek tudatosítása, mélyítése. A fejlesztés célja az örömteli, élményt nyújtó, a személyes megnyilvánulásnak legnagyobb teret engedő alkotótevékenység megszerettetése, ezáltal a motiváció fokozása, egy szélesebb értelemben vett alkotó magatartás kialakítása. Cél továbbá a problémamegoldó képesség erősítése, hisz a feladatok önálló megoldása bizonyos rutinok, készségek kialakításával kezdődik, majd az egyre önállóbban végzett tevékenységeken keresztül jut el a projektfeladatok önálló megoldásáig. A tanulók önismeretének, önkritikájának, önértékelésének fejlesztése kritikai szemléletmód kialakításával a gyakorlati tevékenységeken keresztül valósul meg, amelyek mindegyike – eredeti céljától függetlenül is – személyiségfejlesztő hatású. Motiváló hatásuk mellett segítik az érzelmi gazdagodást, az empátia, az intuíció fejlesztését, az önálló ízlés, a belső igényesség kialakulását, az önértékelés és önismeret kialakulása révén pedig a céltudatos önszabályozást.

Mindezekről függetlenül a vizuális kultúra tanításának fontos alapelve azonban, hogy a művészeti nevelés valójában művészettel nevelésként értelmezendő, hisz a közoktatásban a művészet nem lehet célja, csupán eszköze a nevelésnek, azaz egy közismereti tárgy közvetlen feladata nem lehet a „művészképzés”.

A fenti célok és szemlélet megvalósítását segíti a kerettanterv, amely konkrét módszertani segítséget nem biztosít, hisz ez nem feladata, de a fejlesztési követelmények részletezésével teszi konkrétabbá az elvárható fejlesztés irányát. A kerettanterv – némileg eltérően a NAT kompetenciafejlesztő kiindulópontjától – a vizuális kultúra részterületei szerint („Kifejezés, képzőművészet”, „Vizuális kommunikáció”, „Tárgy- és környezetkultúra”) szervezi a fejlesztés követelményeit. Az említett részterületeket, gyakran további tematikai egységekre bontja, és ezeken belül fogalmazza meg a fejlesztés követelményeit, amelyekhez ajánlott óraszámokat is feltüntet. Természetesen sem a tematikai egységek, sem a tematikai egységekbe foglalt tantervi követelmények sorrendje nem jelez semmiféle időrendi sorrendet vagy logikai kapcsolatot, illetve egy-egy fejlesztési követelmény nem azonos egy-egy tanóra tananyagával. Az optimális tartalomtervezés a különböző tartalmi egységek követelményeit összekapcsolja a tanórán, azaz a helyi tantervkészítés, még inkább a tanmenet-összeállítás folyamán a tematikai egységeket rugalmasan kell kezelni, a tanulásszervezés felépítésének logikáját követve felhasználni, az adott évfolyamra ajánlott óraszám figyelembevételével. Egy-egy tematikai egységen belül megjelenő fejlesztési követelmények nézőpontja a célzott tanulói tevékenység, amelynek megfogalmazása folyamatcentrikus. Ezen belül a sok esetben megjelenő konkrét példák segítik az adott követelmény pontosabb értelmezését, így támogatva a kerettantervet felhasználó szaktanárokat a tanmenet megtervezésében, illetve ötleteket adnak

konkrét fejlesztő feladatok megalkotásához. A példák tehát természetesen nem kötelezőek, csupán a további tervezést segítik. A kerettanterv összességében az adott iskolaszakaszokra fogalmazza meg a fejlesztési tartalmakat, a hozzárendelt óraszámokkal, amelyeknek csak a 90%-ára ad kötelező tartalmat, míg a fennmaradó 10% szabad felhasználást biztosít a helyi tervezés során.

11. évfolyam

Ebben az iskolaszakaszban – csakúgy, mint eddig – a vizuális kultúra tantárgy az esztétikai, művészeti nevelés érdekében végzi fő tevékenységeit, azonban egyre nagyobb hangsúlyt kap a kritikai gondolkodás és problémamegoldó gondolkodás, illetve a szociális érzékenység fejlesztése. A felnőtté válás folyamatában különösen fontos az önismeret, a reális önértékelés erősítése, amely kiváltképp a tantárgy sajátosságából eredő alkotótevékenységhez kapcsolódó, egyénre szabott feladatokon keresztül érhető el. Ugyanakkor egyrészt a fejlesztési cél tartalmaként választott társadalmi problémák vizsgálata, másrészt a tantárgy jellemző módszertanából következő munkamódszer (pl. gyakori csoportmunka), erősítik a szociális kompetenciát, az egymás iránt érzett felelősségvállalást.

A médiatudatosság fejlesztését különösen indokolja a kortárs társadalom igénye, amely a fiatalok médiahasználati szokásai miatt egyre fontosabb szerepet kap az adott iskolaszakaszban. E fejlesztés fontosságának hangsúlyozása különösen indokolt az adott tantárgyban, hisz az információs csatornák gazdagodása a szöveges információ befogadás mellé felzárkóztatja a vizuális információk tudatos befogadásának fontosságát is, mivel az információk forrása és jellege alapján szöveg és kép együtt értelmezése napjainkban gyakoribb jelenség valós élethelyzetekben. A médiatudatosság fejlesztésének tehát egyre fontosabb aspektusa a vizuális megfigyelés és értelmezés segítségével megvalósuló médiahasználat és médiaértés.

A fentiekből is következik, hogy e korosztályban kevésbé a kifejező szándékú rajzi, festészeti produktumok létrehozása a cél, mint inkább a technikai médiumok felhasználásával létrehozható produktumok elkészítése, amely egyúttal hozzájárul a digitális kompetencia fejlesztéséhez, illetve a közvetlen környezet, a mindennapi vizuális jelenségeinek értelmezése. Ebben az iskolaszakaszban a vizuális kultúra részterületei közül a „Vizuális kommunikációhoz” kapcsolódó fejlesztés kerül előtérbe, amely közvetlen kapcsolatban van a médiafogyasztás tudatosságának erősítésével, illetve a „Tárgy- és környezetkultúra” részterület vizsgálatával a környezettudatos életforma jelentőségének megértése és elfogadása nyer fontosságot. Miután a tantárgy kultúraközvetítő szerepe ebben az iskolatípusban is erős, egyre lényegesebb a befogadó tevékenység jelenléte a tanórán, méghozzá más kapcsolódó tárgyakban szerzett ismeretek, tapasztalatok koherens felhasználásával. Az alsóbb iskolaszakaszban (5–8. évfolyamon) a gyerekek már ismerkedtek a különböző kultúrák és korok vizuális művészeti megjelenéseivel, adott esetben kronologikus váltoásaival, e szakaszban az ismeretek rendszerezése, szintézise, illetve az adott órakeretben a kronologikus megközelítés helyett a tematikus alapon rendezett tartalomfeldolgozás, egy problémaközpontú közvetítés ígér hatékonyságot.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Kifejezés, képzőművészet A művészi közlés, mű és jelentése	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	A vizuális kifejezés eszközeinek felhasználása az alkotómunka és a vizuális elemzés során. Önkifejezés alkalmazása az alkotó tevékenységekben. A művészet stíluskorszakait reprezentáló legfontosabb művészeti alkotások, alkotók felismerése, jelentőségének megértése. A vizuális kifejezés eszközeinek felismerése és használata műelemzés során. A megfigyelés segítségével műelemző módszerek	

	alkalmazása. Különböző ábrázolási rendszerek felismerése, értékelése műalkotásokon.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Érzelme, hangulatok, személyes gondolatok önálló vizuális megjelenítése. A kifejezésnek megfelelő kompozíció használata. Megfigyelt és elképzelt téri helyzetek ábrázolása. Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkáiról. Művészettörténeti stíluskorszakok és irányzatok, témák, illetve problémakörök önálló értelmezése többféle szempont alapján. Vizuális esztétikai jellegű értékítéletek megfogalmazása elemzésekben, illetve érvényre juttatása az alkotó feladatokban. Összehasonlítás során önállóan kialakított szempontok érvényesítése.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	
– Művészeti alkotások kifejező, sajátos átdolgozása, átírása, parafrázis készítése (pl. színesből fekete-fehér vagy monokróm megjelenítés, kép kiegészítése sajátos elemekkel vagy részletekkel). – Különböző színekkel (pl. telített, derített, hideg, meleg színek) hangulati hatás kifejező megjelenítése (pl. feszültség, nyugalom). – Tematikus ábrázolások elemzése a művészetben (pl. emberábrázolás, térábrázolás, mozgásábrázolás), legfontosabb változások lényegének kiemelése és összegzése a különböző művészettörténeti korszakokban. – Kortárs művészeti megoldások (pl. intermediális megjelenítés, eseményművészet) feldolgozása: gyűjtés, elemzés, értelmezés és az eredmények bemutatása adott vagy önállóan választott társadalmi probléma feldolgozása kapcsán (pl. kirekesztés, megkülönböztetés, környezetszennyezés, szegénység).	
Kapcsolódási pontok	
<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> korstílusok, irányzatok társadalmi és kulturális háttere. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Irodalmi szöveg értelmezése. Szöveg és kép kapcsolata. Stílusirányzatok, stíluskorszakok irodalmi jellemzői, képzőművészeti párhuzamok. Könyvtárhasználat. <i>Ének-zene:</i> Zenei kifejezés. Művészettörténeti és zenetörténeti összefüggések (korszakok, stílusok kiemelkedő alkotók, műfajok). Zenei befogadói tapasztalatok. <i>Informatika:</i> számítógépes képszerkesztő program felhasználó szintű alkalmazása.	
Kulcsfogalmak/fogalmak	Látvány- és műelemzés, korszak, korstílus, stílusirányzat, képzőművészeti műfaj, műtípus, avantgárd, avantgárd irányzat, nonfiguratív megjelenítés, kortárs képzőművészet, kompozíció, képkivágás, kontraszt, komplementer, digitális képfeldolgozás, intermediális műfaj, absztrakció, stilizálás.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Vizuális kommunikáció Történet - kép – szöveg	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	Tér-időbeni változások, folyamatok képi tagolásának pontos értelmezése és értelmezhető megjelenítése képsorozatokkal. Mozgóképi kifejezőeszközök vizuális értelmezése. Nem vizuális természetű információk érzékletes, képi megfogalmazása. A vizuális kommunikáció különböző formáinak megkülönböztetése és értelmezése. A technikai képalkotás lehetőségeinek ismerete és	

	megértése.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A technikai médiumok képalkotó módszereinek megismerése. Vizuális közlés szöveggel és képpel különböző célok érdekében. Összetett vizuális kommunikációt szolgáló megjelenés tervezése.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	
– Megadott (pl. „A ma hősei”, „Élet a településemen”) vagy szabadon választott téma alapján komplex mozgóképi megjelenés tervezése (pl. kép- /”fotó”-regény, story-board készítése) a legfőbb audiovizuális kifejezési eszközök tudatosítása céljából. A story-board és a képregény műfajának összehasonlítása. – Összetettebb vizuális közlés megvalósítása kép és szöveg együttes, összefonódó használatával (pl. saját készítésű fotóönarckép, majd a képhez – a tartalmat módosító – szöveg társítása, grafikai kivitelezése), elsősorban a jelentésmódosulások tudatosításának céljával.	
<i>Mozgóképkultúra és médiaismeret: A figyelemirányítás, a hangulatteremtés és az értelmezés legfontosabb eszközei. Fényviszonyok, mozgás, szerepjáték hatásmechanizmusa.</i> <i>Magyar nyelv és irodalom: Az idő- és térmegjelölések értelmezése. Elbeszélő, nézőpont, történetmondás. Ábrák, képek, illusztrációk kapcsolata a szöveggel. A számítógépes szövegvilág; az elektronikus tömegkommunikáció.</i> <i>Informatika: Információk és a közlési cél. A médiumok, közléstípusok tartalmi megbízhatósága, esztétikai értéke.</i>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Story-board, forgatókönyv, képregény, montázselső, beállítás, jelenet, narráció, tipográfia: betűméret és stílus, oldalrendezés, oldalpár, kép és szöveg, kompozíció, borító; intermédia.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Vizuális kommunikáció Tömegkommunikációs eszközök	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	A vizuális kommunikáció különböző formáinak csoportosítása. A reklám hatásmechanizmusának elemzése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tömegkommunikáció eszközeinek és formáinak ismerete, csoportosítása, értelmezése. Vizuális reklámok értelmezése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
– A tömegmédiumok alaptulajdonságainak, hordozóinak (pl. újság, DVD), intézményeinek, csatornáinak és funkcióinak (pl. hírközlés, szórakoztatás, reklám) csoportosítása, elemzése rendszerező feladatok megoldásán keresztül. – A tapasztalati valóság és a médiában megjelenő reprezentált valóság viszonyának feltárása (pl. helyzetgyakorlatok segítségével, videokamerával rögzítve) a		<i>Mozgóképkultúra és médiaismeret:</i> Tömegtájékoztatás. Médiaipar működése. Kultúra és tömegkultúra, jelenségek a médiában. Virtuális valóság.

	tömegkommunikáció eszközeinek és formáinak elmélyültebb ismerete és megértése érdekében. – A tv-reklám és a videoklip sajátosságainak elemzése különféle szempontok alapján (pl. hangulatkeltés, montázs, sztereotípiák, eredeti megoldások, célközönség) a valószerűség, a hatásmechanizmus problémakörének felismerése, tudatosítása érdekében.	Sztereotípiák, reprezentáció. Műfajfilm, szerzői film. A reklám hatásmechanizmusa. Valóságábrázolás és hitelesség, valószerűség, virtuális valóság. A figyelemirányítás, a hangulatteremtés és az értelmezés legfontosabb eszközei. <i>Dráma és tánc:</i> Improvizáció. Jellemábrázolás technikák a médiában. <i>Ének-zene:</i> populáris zenei stílusok. <i>Matematika:</i> rendszeralkotás: elemek elrendezése különféle szempontok szerint, rendszerezést segítő eszközök használata, készítése. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Médiaszövegek jellemzői. A személyközi kommunikáció. Különféle beszédműfajok kommunikációs technikáinak alkalmazása és értékelése hétköznapi kommunikációs helyzetekben, a tömegkommunikációban. <i>Fizika:</i> információs és kommunikációs rendszerek felépítése, jelentőségük. <i>Informatika:</i> A kommunikációs eszközök hatása a mindennapi életre és a társadalomra. Globális információs társadalom. A fogyasztói viselkedést befolyásoló tényezők.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Közvetett kommunikáció, média, médium, nyomtatott és elektronikus sajtó, televízió, közszolgálati, kereskedelmi és közösségi televízió, internet, hírközlés, reklám, tapasztalati és reprezentált valóság, sztereotípiák, célközönség, valószerűség, hitelesség.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Tárgy- és környezetkultúra	Órakeret

	Tervezett, alakított környezet	6 óra
Előzetes tudás	A vizuális környezetben megfigyelhető téri helyzetek, színviszonyok pontos értelmezése és szöveges megfogalmazása. Megfigyelések alapján a vizuális közlések érdekében különböző rajzi technikák alkalmazása. Tárgyakkal, épületekkel, jelenségekkel kapcsolatos információk gyűjtése. Tárgykészítő, kézműves technikák alkalmazása. Gyakorlati feladatok önálló előkészítése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Jelenségek, látványok vizuális megfigyelése és értelmezése során célirányos szempontok kiválasztása. Tárgyak, épületek felmérése, elemzése, értelmezése adott szempontok alapján. Az adott tárgynak megfelelő tárgykészítő technikák alkalmazása. Problémamegoldás a tervezés során.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
– Tárgy- és épülettervezés a közvetlen környezet valós problémáira (pl. iskolai szelektív hulladékgyűjtő, iskolai „dühöngő”) a műszaki jellegű ábrázolás legfontosabb sajátosságainak az alkalmazásával (pl. méretezés, vonalfajták, több nézet), szabadkézi rajzban. – Belső terek, tárgyak átalakítása meghatározott célok (pl. közösségi terek intim részeinek kialakítása, hulladék kreatív újrahasznosítása) érdekében. Az ötletek szemléltetése tervvázlatok és/vagy makett, modell formájában.		<i>Matematika:</i> Méretezés. Gondolatmenet követése. Absztrahálás, konkretizálás. Rendszeralkotás: elemek elrendezése adott szempontok szerint. <i>Biológia-egészségtan:</i> Lakókörnyezet és természetes élőhelyek.
Kulcsfogalmak/fogalmak	Tervezés, felmérés, térelrendezés, műszaki ábrázolás, környezettudatos magatartás, környezetvédelem. Funkció, funkcionalizmus, díszlet, makett, modell	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Tárgy- és környezetkultúra Az épített környezet története	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	Azonosságok és különbségek célirányos megkülönböztetése az elemzésben. Tárgyakkal, épületekkel, jelenségekkel kapcsolatos információk gyűjtés. A látott jelenségek elemzéséhez, értelmezéséhez szükséges szempontok megértése. Önálló kérdések megfogalmazása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A vizuális környezet, tárgyak vizuális megfigyelése és a látvány értelmezése során célirányos szempontok kiválasztása. Különböző korú és típusú tárgyak, épületek pontos összehasonlítása különböző szempontok alapján, a következtetések célirányos megfogalmazásával. Különböző korokból származó épületek, tárgyak megkülönböztetése különböző szempontok alapján. A múlt tárgyi emlékeinek értékelése, jelentőségének megértése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok

– A divat fogalmának (pl. öltözködés, viselkedésforma, zene, lakberendezés területén) elemző vizsgálata és értelmezése (pl. szubkultúrák viszonya a divathoz) a közvetlen környezetben tapasztalható példákon keresztül. – A hagyományos és a modern társadalmak épületeinek, tárgykultúrájának (pl. lakóház, szakrális terek, öltözet, lakberendezési tárgyak) elemző vizsgálata tematikusan kiválasztott példák alapján (pl. közösségi terek az építészet történetében, kézműves technikával készült egyedi tárgyak, modern használati tárgyak), a legfontosabb karakterjegyek megkülönböztetésével. – A környezetalakítás fenntarthatóságot szolgáló lehetőségeinek elemző vizsgálata és értelmezése konkrét példákon keresztül (pl. ökoház).	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Esztétikai minőségek. Toposz, archetípus állandó és változó jelentésköre. Könyvtárhasználat. <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> Társadalmi jelenségek értékelése. Társadalmi normák. Technológiai fejlődés. Fogyasztói társadalom. <i>Biológia-egészségtan; földrajz:</i> Környezet fogalmának értelmezése. Helyi természet- és környezetvédelmi problémák felismerése. Környezettudatos magatartás, fenntarthatóság.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Alaprajztípus, alátámasztó és áthidaló elem, oszloprend, homlokzatosztás, megalitikus építészet, egyházi építészet, palota, lakóház, stíluskeveredés, divat, szubkultúra, design, funkcionalizmus.

Ajánlott műtípusok, művek, alkotók

A szemléltetésre ajánlott műtípusok, művek, alkotók tematikus kiválasztására a részletes érettségi vizsgakövetelmény műlistája az irányadó. E listában kronológiai sorrendben találhatók a feldolgozásra ajánlott művek az őskortól napjainkig. A listában a képzőművészeti alkotásokon kívül, jelentősebb, stílusteremtő tárgyak, tárgytípusok, fotók, népművészeti és Európán kívüli kultúrák műtárgyai és tárgyi emlékei is megtalálhatók.

A válogatás fontos szempontja, hogy a bemutatott művek az egyetemes művészettörténet legjelentősebb és tipikus műveivel szemléltessék a témát, illetve hangsúlyt kapjanak a magyar művészettörténetben megtalálható leglényegesebb példák is. A részletes érettségi vizsgakövetelmény műlistájában ajánlott műveken és alkotókon kívül adott témák szemléltetésére további műtípusok és művek is felhasználhatók. A tananyag tematikus szempontú megközelítése ajánlott, így a válogatás fontos szempontja, hogy az adott téma függvényében ne csak művészettörténeti, hanem nyitottabban értelmezett kultúrtörténeti, építészet- és tárgytörténeti példák is bemutatásra kerüljenek, továbbá hogy adott esetben a magas művészet példáin kívül populárisabb irányzatok egyformán szemléltessék az adott tartalmat, illetve hogy tértől (pl. Európán kívüli kultúrákból származó művek) és időtől (pl. akár kortárs művek) független példák is bemutassák a tananyagot. Fontos továbbá, hogy a vizuális kommunikáció, valamint a tárgy- és környezetkultúra részterületek szemléltetéséhez a kortárs kultúrából, a történelmi korokból, illetve a közelmúltból származó példákat is felhasználhatjuk.

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	Célirányos vizuális megfigyelési szempontok önálló kiválasztása. A vizuális nyelv és kifejezés eszközeinek alkalmazása az alkotótevékenység és a vizuális jelenségek elemzése, értelmezése során. Térbeli és időbeli változások vizuális megjelenítésének szándékának megfelelő pontos értelmezése, és egyszerű mozgóképi közlések elkészítése. Alapvetően közlő funkcióban lévő képi vagy képi és szöveges megjelenések árnyalt értelmezése. Médiatudatos gondolkodás, a tömegkommunikációs eszközök és formák rendszerező feldolgozása. A tervezett, alakított környezet legfontosabb társadalmi összefüggéseinek megértése. Tanult vizuális technikák célnak megfelelő alkalmazása alkotótevékenységekben. Kultúrák, művészettörténeti korok, stílusirányzatok meghatározó példáinak felismerése. Megfigyelt vizuális jelenségek, tárgyak, műalkotások elemzése, összehasonlítása műelemző módszerek alkalmazásával. Adott vizuális problémákkal kapcsolatban önálló kérdések megfogalmazása. A kreatív problémamegoldás lépéseinek alkalmazása. Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkájáról.

OSZTÁLYFŐNÖKI

9–12. évfolyam

A Nemzeti alaptanterv által megjelölt fejlesztési területek – nevelési célok között szerepel a családi életre nevelés, mint olyan feladat, amelynek minden tantárgy célkitűzései között meg kell jelennie: „A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését a köznevelés területére. A köznevelési intézményeknek ezért kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. A felkészítés a családi életre segítséget nyújt a gyermekeknek és fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről. Az iskolának foglalkoznia kell a szexuális kultúra kérdéseivel is.”

A családi életre nevelés ezeket a célokat egységes rendszerbe foglalva valósítja meg.

A tantárgy nagyobb tematikai egységekben valósítja meg nevelési céljait:

1. *A család, mint a társadalom legalapvetőbb egysége és a család működése*

Segíteni kívánja a diákokat abban, hogy a mindennapi életükben zajló történéseket jobban megértsék. Ez gondolkodó viszonyulás a mindennapi életükhöz. Ehhez egyrészt szükség van bizonyos ismeretanyag átadására. Másrészt a diákokban olyan szemléletmódbeli beállítódás kialakítása a cél, amely elemzően, tudatosan szétválasztja és ezáltal megismerteti a család komplex rendszerének a működését (családi szerepek, munkamegosztás a családban, családtípusok, a család nevelési stílusa, a szeretet kifejezésének módja, a családon belüli kommunikáció és a légkör, valamint a normák kialakításának rendje és megkövetelése, generációk együttélése, illetve ennek hiánya stb.).

Ezáltal az életkor előrehaladtával egyre differenciáltabbá válik a diákok látásmódja, így a családi élet működéséből és azok összefüggéseiből egyre többet megismernek és megértenek. Egyre több példát látnak maguk előtt, amelyeket tudatosan alkalmazva elkerülhetik a káros, rossz berögződésből adódó sztereotip viselkedésminták alkalmazását és továbbadását, várhatóan a kapcsolataikban, a problémáik kezelésében, az életük autonóm irányításában stb. tapasztalható lesz az egyre kompetensebb viselkedés.

2. *Társas kapcsolatok – kommunikáció – konfliktuskezelés*

Jó kommunikációs képességek kialakítása és/vagy erősítése a diákokban, hogy tudjanak kapcsolatokat kezdeményezni, gondozni és védelmezni, melynek során ki tudják fejezni érzelmeiket. Ismerjék meg a kapcsolatok buktatóit, és a változtatáshoz szükséges eszközöket. A konfliktusokat tanulják meg olyan fokon kezelni és megoldani, hogy azok ne rombolják kapcsolataikat, a tanult készségekkel azokat erősítsék és intimitásukat növeljék. Sajátítsák el, hogy az egészséges határok áthágása miatt esetenként megfelelő döntést kell hozniuk egy kapcsolat megszakításáról vagy folytatásáról.

Esélyegyenlőség – szemléletformálás. Elfogadó, pozitív attitűd kialakítása a hátrányos helyzetű személyekkel (idősek, romák, fogyatékos emberek stb.).

3. *Jellem és értékrend*

A tematikai egység célja, hogy a diákok értsék meg a jellem és az értékek szerepét és fontosságát, alakuljon ki bennük egy stabil, az egyetemes emberi értékeken alapuló értékrend, amely hosszabb távon jellembeli változást és így viselkedésváltozást eredményezhet.

E tematikai egység szempontjából különösen fontos, hogy milyen emberképre alapozunk, milyen sajátosságokat tulajdonítunk az érett személyiségnek:

- *Ismeri, szereti és elfogadja önmagát:* folyamatosan mélyülő önismerete van, amely együtt jár önmaga (múltja, sebei, örömei, képességei és korlátai) derűs, őszinte elfogadásával és egyfajta egészséges önbizalom meglétével.
- *Érzelmileg érett:* józan valóságérzékelésének köszönhetően érzelmi reakciói megfelelnek az őt ért hatásoknak, azokkal egyensúlyban vannak. Képes ellenőrizni érzelmi és szexuális késztetéseit, megfelelő érzelmi egyensúlyra, biztonságra és optimizmusra tett szert, amely tulajdonságok segítségével képes kezelni a frusztrációval járó helyzeteket is.
- *Világos, személyiségébe beépített értékrendszere van,* szilárd viszonyítási pontok vannak életében, amelyek alapján választ kap a legalapvetőbb emberi kérdéseire (Ki vagyok? Merre tartok? Melyek a korlátaim és lehetőségeim az életben? stb.), és következetes, hosszú távra kiható, megalapozott döntéseket tud hozni.
- *Társas (szociális) kapcsolataiban kielégítő érettségre tett szert,* amely a mások jogainak és szükségleteinek ismeretében és tiszteletében, a más kultúrák és értékrendszerek megértésében, valamint a saját önállóság megőrzésében áll, úgy, hogy közben az ember másokkal őszintén kommunikál, meghallgatja és megérti gondolataikat, együtt dolgozik velük és értük. A saját boldogságát a mások boldogulásáért történő önzetlen elköteleződésben találja meg.
- *Tudatosan, nyitottan és cselekvő módon alakítja környezetét* (értelmi és operatív érettség). Ezen érettség segítségével új ismeretek birtokába jut, bővíti, tágítja, csiszolja és mélyíti eddigi tudását, képes rugalmasan és nyitottan új problémák megoldásába fogni, és kreatív módon hozzáállni a régiékhöz.
- *Szakmailag megbízható:* összhang van a gyakorolt szakma és a végzéséhez szükséges képességek elsajátítására vonatkozó érdeklődés között.
- *Lelkileg érett,* azaz a lényének legmélyéből fakadó igényeket tudatosítja, elfogadja, és olyan értékekre irányuló nyitottsággal rendelkezik, melyek választ tudnak adni mélyről jövő igényeire, legbensőbb kérdéseire.

4. *Önismeret és érzelmi intelligencia*

Cél a diákok helyes önértékelése kialakulásának elősegítése, hogy képessé váljanak felismerni, megérteni, elfogadni és hatékonyan használni saját erősségeiket és gyengeségeiket, valamint megtanulják önmagukat az aktuális trendek diktálta elvárásoktól függetlenül értékesnek, fontosnak és hasznosnak látni. Emellett a diákok érzelmi fejlődésének elősegítése, hogy képesek legyenek saját és mások érzelmeit felismerni, megfogalmazni, megérteni, elfogadni és hatékonyan használni.

5. *Nemiség – férfi/női identitás – szexualitás – párkapcsolatok*

Segíteni kívánja a diákokat kisiskolás kortól kezdve a genetikai nemnek megfelelő nemi identitás megerősödésében, a nemek közötti alapvető különbségek megismerésében (nemi jelleg, agyműködés, kommunikáció stb.) és a férfi/apa – női/anya szerepekkel kapcsolatos káros sztereotípiák lebontásában, a serdülőkori biológiai, lelki, viselkedésbeli változások pozitív megélésében, a termékenységtudatos szemlélet kialakulásában, ahol a gyermek mint ajándék jelenik meg. Elő kívánja segíteni a párkeresés és a párválasztás sikerét. Fontos, hogy a diákok megismerjék a férfi-női párkapcsolatok formáit és az azokban megélt boldogság/csalódás lehetőségét, emellett kialakuljon bennük a családbarát szemlélet. Kellően felkészüljenek a harmonikus, boldog, elkötelezett párkapcsolaton (házasságon) alapuló érett, felelős, kiegyensúlyozott, egészséges szexualitásra. Ezen túl elsajátíthassák az egészséges szexuális élethez szükséges ismereteket. Az emberi fogantatás és a magzati fejlődés szépségének megismerése kapcsán fogalmazódjon meg bennük, hogy az emberi élet érték a fogantatástól kezdve a természetes halálig.

6. *Útelágazások, zsákutcák, útvesszők, avagy Veszélyek és devianciák, döntéshelyzetek*

A diákokban alakuljon ki a felelős gondolkodás és dönteni tudás képessége, amelynek alapja a döntési helyzet és a benne rejlő több/kevesebb választási alternatíva felismerése, majd a következményeik tudatosítása minél korábbi életkorban. Fontos tudatosítani a fiatalokban belső erőforrásaikat és felfedeztetni velük megerősítő kapcsolati hálójukat, továbbá a különböző normatív és egyéb típusú változásokat.

A különböző választási lehetőségek és azok következményeinek bemutatásával segítsük elő a veszélyhelyzetek felismerését, a fölöttük gyakorolható tudatos kontroll érzését, a felelős döntéshozatal kialakulását. Érzékenyítsük őket saját és mások helyzetének megértésére és elfogadására. Olyan ismeretek átadása és készségek fejlesztése a cél, amelyek elősegítik a segítségkérést (család, barátok és szakemberek felé) és segítségnyújtást, a problémakezelést és -megoldást.

Fel kell készíteni a fiatalokat arra, hogy a változások és veszteségek kezelésében legfőképpen a családnak és a rokonságnak kellene jelentenie a támogató hálót, tőlük várható és nekik nyújtandó a kölcsönös érzelmi, erkölcsi és anyagi támasz. A fiatalok esetében különösen fontos, hogyha a saját erőforrásaikat meghaladja a problémamegoldás, igényeiket megfogalmazva segítséget merjenek és tudjanak kérni, illetve el is fogadják azt a környezetüktől. Meg kell mutatni nekik, hogyha a család, a közeg, amelyben élnek, valamilyen okból nem tud támasz lenni, milyen közösségi vagy intézményi segítséget vehetnek igénybe. Sikeres küzdésük ugyanis utat nyithat az új életszakasz pozitívabb megélése, valamint a benne rejlő lehetőségek teljesebb kihasználása felé.

7. *Változások következményei és kezelésük*

A családi élet változások véget nem érő folyamata, ezért szükséges, hogy a diákok megtanulják elviselni, sőt kezelni a változással járó nehézségeket. A változás okozta feszültségek, bizonytalanságok, a stressz hatékony kezelése, valamint a veszteség elfogadása sokféle lelki és mentális kompetenciát igényel. Cél mindezen kompetenciák kialakulásának elősegítése, fejlesztése, a változások kezelésével kapcsolatos ismeretek átadása.

Meg kell ismertetni a fiatalokkal azokat a lélektani folyamatokat, amelyek a

változásokat kísérik, fel kell készíteni őket arra, hogy a változások okozta feszültséget, bizonytalanságot miként lehet a helyzet értelmi és érzelmi megértésével sikeresen kezelni. Fel kell készíteni a fiatalokat azokra a konkrét, személyes változásokra, amelyekkel életükben a következő évek során találkozni fognak (pubertáskori identitáskeresés, intimitás, szülőkről való leválás, társsá és szülővé válás).

Az ismeretek átadása nagyon speciálisan történik. Az emberi méltóság, a tisztelet fontosságára neveléssel, a rávezetéssel, az elgondolkodtatással, a saját vélemény megfogalmazásával, a tudatosítással reményeink szerint a fiatalok az átgondolt kérdések és korrekt információk birtokában önálló, felelősen cselekvő, érett személyiséggé válnak, és belső meggyőződésből tudnak jó döntéseket hozni életükkel kapcsolatban. Fontos tudatosítani bennük, hogy a döntés az ő kezükben van, az ő felelősségük.

Az osztályfőnökök évfolyamonként foglalkoznak az aktuális feladatok megbeszélésével is.

9. évfolyam

A család mint a társadalom legalapvetőbb egysége.

Felhasználható témakörök

A család működése

A család – érték. A család a társadalom életadó alapsejtje.

Mi a boldogság? A boldogságkeresés útjai.

Családi gazdálkodás, családi költségvetés, zsebpénz, takarékoskodás

Konfliktus a családban – a válás hatása a családokra.

Kulcsfogalmak/ fogalmak: Család, boldogság, testi-lelki egészség

Társas kapcsolatok – kommunikáció – konfliktuskezelés

Én – te – mi – társas kapcsolatok:

A barátság jelentősége, kialakítása, szerepe a serdülő életében. A különbözőségek elfogadása, összehasonlítás, az elfogadás hiánya, önzés. A barát választása. Intimitás, érzelmek és gondolatok megosztása. Kölsönös segítség.

Elköteleződés és hűség. Rokonok és barátok.

Kulcsfogalmak/ fogalmak: Elfogadás, bizalom, összetartás, tisztelet, barátságtípus, beilleszkedés, elköteleződés, hűség

Jellem és értékrend

Társadalmi normák, törvények, értékek, társasági viselkedés írott és íratlan szabályai, illemtan

Lelkiismeret, mint belső értékrend és annak karbantartása.

Kulcsfogalmak/ fogalmak: Jellem, érték, erkölcs, értékrend

Önismeret és érzelmi intelligencia

A harmonikus személyiség.

Önismeret – személyiségtípusok.

Én- és csoportészlelés. Én-te-mi fogalma.

Kulcsfogalmak/ fogalmak: Énkép, harmonikus személyiség

Útelágazások, zsákutcák, útvesztők *avagy* veszélyek és devianciák, döntéshelyzetek

Egészség mint érték:

Függőség, szenvedély – drognélküli világ?

Kulcsfogalmak/ fogalmak: Tudatos életvezetés, egészséges életmód, család szerepe, médiahatás (virtuális – reális)

10. évfolyam

Felhasználható témakörök

A család működése

Magatartásminták – harmonikus családi minták. Szerepek, normák, értékek változásai.

Családtípusok és azok személyiségre gyakorolt hatása.

Szerepek a családban, feladatok, terhek, javak, felelősség elosztása, családi munkamegosztás, kölcsönösség.

A családon belüli kommunikáció és az érzelmek, a szeretet kifejezésének jelentősége, társadalmi szinten berögzült káros sztereotípiák lebontása.

Kulcsfogalmak/ fogalmak: Az élet tisztelete, harmonikus családi minta, ünnep, emberi méltóság.

Társas kapcsolatok – kommunikáció – konfliktuskezelés

Értékközvetítő példaképek.

Tolerancia. Megbeszélés, meghallgatás, megbocsátás, újrakezdés.

Vitához, veszekedéshez vezető helyzetek.

Kulcsfogalmak/ fogalmak: értékközvetítő példakép, meghallgatás, tudatos médiahasználat, virtuális világ, tolerancia, újrakezdés.

Jellem és értékrend

Szeretet – a másik ember javának akarása.

Mértékletesség – a helyes mérték az ösztönös és érzelmi életben.

Kulcsfogalmak/ fogalmak: szabadság, felelősségtudat, alázat.

Önismeret és érzelmi intelligencia

Önértékelés kialakulása

Az önismeret csapdái

Kulcsfogalmak/ fogalmak: önértékelés, értékes tulajdonság, önbizalom

Útelágazások, zsákutcák, útvesztők *avagy* veszélyek és devianciák, döntéshelyzetek

Bántalmazás és önvédelem

Segítségkérés és támasznyújtás

Kulcsfogalmak/ fogalmak: deviancia, bántalmazás, baleset-megelőzés, segítségkérés, támasznyújtás.

11. évfolyam

Felhasználható témakörök

A család mint a társadalom legalapvetőbb egysége

A család – érték. A család a társadalom életadó alapsejtje. Otthonteremtés.

Mi a boldogság? A boldogságkeresés útjai. A boldogtalanság.

Kulcsfogalmak/ fogalmak: Család, boldogság, életpálya, testi-lelki egészség, élet tisztelete népesedési viszonyok, családsegítés, családvédelem, érzelmi és fizikai erőszak, emberi méltóság.

Társas kapcsolatok – kommunikáció – konfliktuskezelés

A kapcsolati nehézségek.

A párkapcsolati érettség

A szülők és a jelenlegi fiatalok világának különbségei. Kölcsönösség, összetartás, szeretet, tisztelet. A kétszülős, egyszülős, mozaik- és nevelőcsaládok. Nevelőszülők, örökbefogadott gyermekek.

A barát választása, életkorok és nemek közötti barátság. Intimitás, érzelmek és gondolatok

megosztása. Kölcsönös segítség. A csoportnyomás kivédése és határok állítása

Kulcsfogalmak/ fogalmak: Elfogadás, bizalom, összetartás, tisztelet, beilleszkedés, elköteleződés, hűség, meghallgatás, tudatos médiahasználat, virtuális világ, tolerancia.

Jellem és értékrend

Van-e alapunk bizonyos értékekről, viselkedésről, szokásról kijelenteni, hogy helytelen?

Az értéksemlenség problémája.

Emberkép, az ember célja, a személy, mint az etika vonatkoztatási pontja.

Az ember személyes cselekvése, tudatosság, szándékosság – jó cselekedet és bűn.

Kulcsfogalmak/ fogalmak: Jellem, érték, erkölcs, értékrend, posztmodern relativizmus, illetan, lelkiismeret, mértékletesség, felelősségtudat, érett személyiség.

Nemiség – férfi/női identitás – szexualitás – párkapcsolatok

A nemiséggel kapcsolatos anatómiai és élettani ismeretek.

Az emberi szexualitás fogalma; fizikai (biológiai), lelki (pszichológiai), szellemi (spirituális) összetevők; kapcsolata a szerelemmel.

Kulcsfogalmak/ fogalmak: Nemi identitás, különbségek férfi és nő között, megtermékenyítés csodája, családtervezés, életvédelem, várandósság, szülés, csecsemőgondozás, meddőség.

12. évfolyam

Felhasználható témakörök

A család, mint a társadalom legalapvetőbb egysége

Pályaválasztás.

Hivatás és/vagy karrier, életpálya – a hivatás, karrier összeegyeztetése a családi élettel.

Kulcsfogalmak/ fogalmak: hivatás, karrier

Társas kapcsolatok – kommunikáció – konfliktuskezelés

A párkapcsolatok kialakulása és tartóssága: párkeresés, megismerkedés, „lazázás”, randevúzás, együttjárás, csalódások, szakítás. Intimitás, szenvedély és elköteleződés.

Életre szóló döntések meghozatala, elköteleződés és hűség. Gyermekvállalás és gyermeknevelés

Féltékenységi megjelenése a kapcsolatokban

Meghallgatás képessége, megértés, odafigyelés, visszatükrözés, átírás.

Kulcsfogalmak/ fogalmak: Elfogadás, bizalom, összetartás, tisztelet, beilleszkedés, elköteleződés, hűség, meghallgatás, tudatos médiahasználat, virtuális világ, tolerancia.

Jellem és értékrend

Emberi jogok.

Szeretet – a másik ember javának akarása.

Kulcsfogalmak/ fogalmak: Jellem, érték, erkölcs, értékrend, posztmodern relativizmus, illetan, lelkiismeret, mértékletesség, felelősségtudat, érett személyiség.

Nemiség – férfi/női identitás – szexualitás – párkapcsolatok

Az emberi szexualitás fogalma; fizikai (biológiai), lelki (pszichológiai), szellemi (spirituális) összetevők; kapcsolata a szerelemmel.

Kulcsfogalmak/ fogalmak: Nemi identitás, különbségek férfi és nő között, megtermékenyítés csodája, családtervezés, életvédelem, várandósság, szülés, csecsemőgondozás, meddőség.

10. évfolyam minden osztályban, Heti 1 óra, 36 óra

A magyar lakosság körében alacsony a pénzügyi tudatosság, emellett alacsony a vállalkozói hajlandóság is a fiatal generáció körében is. A Pénzügyi és vállalkozói ismeretek tantárgy célja, hogy a következő generációk minden támogatást megkapjanak ahhoz, hogy tudatos döntéseket tudjanak hozni gazdasági kérdésekben, szaktudásuk megszerzése mellett tudatosan készüljenek vállalkozói karrierjükre.

A gyakorlatorientált kerettanterv első része arra világít rá, hogy felelős pénzügyi döntésekre, tudatos tervezésre és kockázatvállalásra van szükség minden szinten: legyen szó egy gyerek életében az első pénzügyi döntésről a babakötvény kapcsán, a pályaválasztásról, a családi költségvetés egy eleméről vagy akár arról, hogy a boltban melyik polcot választják.

A tantárgy második részében szereplő vállalkozási ismeretek terén az a cél, hogy az iskola nemcsak képes legyen közvetíteni egy hiteles vállalkozó kultúrát, átadni gyakorlatorientált vállalkozási ismereteket, hanem képes legyen felismerni és fejleszteni a diákok azon kompetenciáit, melyek egy sikeres munkavállalói, vagy vállalkozói karrier alapjait adják.

A tantárgy elsődlegesen a Nat-ban meghatározott „Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia” fejlesztésére, a vállalkozókészség kialakítására irányul. „Vállalkozókészségen, amikor valaki a lehetőségek és ötletek mentén cselekedve mások számára értékke alakítja azokat. Ez az érték lehet üzleti, kulturális vagy társadalmi.” (FFE-YE, 2012) A tantárgy célja, hogy a tanuló legyen nyitott a gazdaság működésével, az egyén gazdasági szerepével, a pénzügyek, és a vállalkozások világával kapcsolatos témák iránt.

A pénzügyi és vállalkozási ismeretek tantárgy tartalma, módszertana segíti a középiskola általános céljának megvalósulását, hogy olyan igényes felnőtteket, demokratikus elveket követő állampolgárokat neveljen, akik képesek a társadalmi, gazdasági, technikai változások követésére, valamint az ezekhez alkalmazkodó cselekvésre. A gazdaság és a pénz világának ismerete nélkülözhetetlen a tanulók sikeres társadalmi, gazdasági szerepvállalásához, gazdasági jellegű döntéseik ésszerű meghozatalához.

A képzés során a gazdasági és pénzügyi nevelés mellett a Nat kiemelt fejlesztési területei közül előtérbe kerül az erkölcsi nevelés, a családi életre nevelés, az önismeret, és társas kapcsolatok fejlesztése, a pályaeorientáció, a felelősségvállalás másokért, az önkéntesség és környezettudatosság egyaránt.

Az állam gazdasági szerepének, gazdaságpolitikai céljainak megismerése segíti a tanulókat a gazdasági folyamatok megértésében, a makrogazdasági környezetben bekövetkező változások értelmezésében. Képessé teszi a tanulókat a szűkösség problémájának felismerésére, a fenntarthatóság és a környezettudatos gondolkodásmód elsajátításra.

A pénzügyi ismeretek birtokában képesek lesznek racionális gazdasági döntések meghozatalára, gyakorlati példákon keresztül megismerik a pénzügyi szereplőit, a különböző lehetőségekben rejlő lehetőségeket és kockázatokat.

A tantárgy a munkapiaci alapismeretek átadásával, az önismeret fejlesztésével hozzájárul a pályaeorientáció gazdagításához, a munkahelykereséssel, munkába állással kapcsolatos problémák hatékony megoldáshoz.

A tantárgy lehetőséget kínál a tanulók számára, hogy megismerjék mind az alkalmazottként történő munkavégzés, mind a saját vállalkozásban végzett munka előnyeit, hátrányait. Megismerik a vállalkozások típusait illetve a főbb vállalkozói kompetenciákat.

A tantárgy keretében a diákok betekintést nyernek a vállalkozások világába is, hogy ne csak alkalmazottként, fogyasztóként, hanem potenciális vállalkozóként is gondolják át, ismerjék meg a gazdaság e fontos szereplőinek tevékenységét. Ismerjék meg a vállalkozók, vállalkozások munkáját, becsüljék meg a tisztességes, felelős vállalkozói magatartást.

Saját üzleti ötlet kidolgozásával a tanulók megismerik a vállalkozások alapításának

legfontosabb lépéseit, aktuális szabályait. Megtanulják felmérni a fogyasztói igényeket, képesek lesznek megfelelő kérdőíveket készíteni, illetve megszerezni és értékelni a kapott eredményeket.

Megismerik a legfontosabb nyilvántartásokat, a költségkalkuláció, az eredmény meghatározás módját, a precíz, pontos, naprakész kimutatások fontosságát, megismerkednek a vállalkozások finanszírozásának alapvető kérdéseivel.

Vállalkozás alapításakor, illetve a folyamatos működés közben is elengedhetetlen az üzleti terv. A tanulók saját üzleti ötletüket csoportmunkában készítik el, fejlesztve ezzel az együttműködési képességet, megismerve a munkamegosztásból eredő előnyöket. Megismerik a legfontosabb részterveket, a vállalkozás sikerének alapjait.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az állam gazdasági szerepe		Óra- keret 6 óra
Előzetes tudás	Gazdálkodással kapcsolatos személyes tapasztalatok		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Alapvető gazdasági fogalmak, folyamatok megismerése. Tudatos, felelősségteljes állampolgári gondolkodás kialakítása		
Ismeretek		Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Az állam feladatai napjainkban Az állam bevételei Az állami gazdaságpolitika céljai A költségvetési és a monetáris politika eszköztára		„Te és a gazdaság” a fiatalok gazdasági kapcsolatai Az adók és járulékok szerepének megértése „Tervezz költségvetést”, ami lehet állami, és önkormányzati egyaránt. Szakértői csoportban dolgozva megoldást találni a deficit csökkentésére. A csoport tagjai érveljenek a véleményük mellett. Forráselemzés, önálló véleményalkotás a GDP, GNI, a munkanélküliség, foglalkoztatás, valamint az infláció témákban	<i>Etika</i> A felelősség új dimenziói a globalizáció korában <i>Földrajz</i> A modern pénzügyi közvetítő rendszer a világgazdaságban
Kulcsfogalmak/ fogalmak	állam, gazdaság, költségvetés, adó, járulék, költségvetési politika, monetáris politika, jegybank, költségvetés, deficit, szufficit, makrogazdasági jövedelem, GDP, GNI, munkanélküliség, foglalkoztatottság, infláció		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A pénzpiac működése		Óra- keret 6 óra
Előzetes tudás	A gazdálkodással, bankrendszerrel, pénzkezeléssel kapcsolatos személyes tapasztalatok		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A modern bankrendszer szereplőinek és feladatainak a megismerése. Alapvető pénzügyi fogalmak ismerete.		
Ismeretek		Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
A bankrendszer a mai gazdaságban A tőkepiac és termékei		Befektetési lehetőségek összehasonlítása hozam-kockázat- futamidő alapján	<i>Földrajz</i> A modern pénzügyi közvetítő rendszer a

A pénzügyi közvetítők A háztartás, mint megtakarító A háztartás, mint hitel felvevő Nemzetközi pénzpiac alapfogalmai, intézményei	Gyűjtőmunka, prezentáció- készítés a BÉT tevékenységéről Banki ajánlatok összehasonlítása csoportmunkában Bankszámlanyitás gyakorlata, e- banking Árfolyam változások nyomon követése, grafikonok elemzése	világgazdaságban <i>Matematika</i> kamatos kamat- számítás, árfolyamszámítás <i>Informatika</i> Internet használat
Kulcsfogalmak/ fogalmak	piac, pénzpiac, bankrendszer, jegybank, pénzügyi intézmények, megtakarítás, hozam, hitel, kamat, EBKM, EHM, THM, kötvény, részvény, tőzsde, lízing társaság, pénzügyi közvetítők, öngondoskodás, valuta, deviza, árfolyam, Nemzetközi Valutaalap, Világbank	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Egy háztartás költségvetése; munkavállalás		Óra- keret 6 óra
Előzetes tudás	A társadalmi környezet munkával kapcsolatos mintáinak, tapasztalatainak ismerete, diákmunka során szerzett tapasztalatok		
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	A háztartás költségvetése, mint az összes erőforrásokkal való hatékony gazdálkodás eszköze. Munkakeresés, a munkába állás folyamata. A munkavállalók alapvető jogainak, kötelezettségeinek megismerése		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
A család, illetve a háztartás fogalmának eltérése A háztartás költségvetése Álláskeresés: elvárások, álláskeresői technikák Munkába állás: munkaviszonnyal kapcsolatos jogok, kötelezettségek Bérek, járulékok napjainkban Munkaviszony megszűnése, megszüntetése	Eltérő jövedelmű, életvitelű családok költségvetésének elkészítése egy hónapra. Bevételek, fix, és választható kiadások, megtakarítás, hitelfelvétel. Álláshirdetések elemzése Kezdeményezőkézség és önismeret fejlesztése: lehetőségek azonosítása a munkavállalás során. Önismeret: pályaaorientációs önismereti tesztek: FLAG teszt Önéletrajzírás, a motivációs levél készítése A munkaszerződés tartalmának megismerése Nettó bérszámítás – bérkalkulátor használata Álláskeresőt támogató intézmények feladatainak bemutatása (2016 - Járasi Hivatalok Foglalkoztatási Osztálya): meghívott előadó segítségével	<i>Magyar nyelv és irodalom</i> Tájékozódás listaszerű, nem folyamatos szövegekben <i>Informatika</i> Információgyűjtés Dokumentumkészítés <i>Matematika</i> Alapműveletek	

Kulcsfogalmak/ fogalmak	család, háztartás, költségvetés, hatékony gazdálkodás, önéletrajz, motivációs levél, munkaadó, munkavállaló, munkaszerződés, bruttó bér, nettó bér, levonások, bérjárulékok, munkanélküliség, munkanélküli ellátás, álláskeresési támogatás

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Vállalkozás-vállalat	Óra- keret 4 óra
Előzetes tudás	Saját környezetben lévő vállalkozások ismerete. A történelemből megismert híres magyar vállalkozók.	
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	A vállalkozások általános jellemzőinek megismerése. Önismeret erősítése a vállalkozói tulajdonságokkal összefüggésben. A nonprofit szervezetek jelentősége	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
A vállalkozás, vállalkozó fogalma A vállalkozások típusai A vállalkozások környezete A nem nyereségérdekelt szervezetek megismerése Saját vállalkozás előnyök-hátrányok Vállalkozói kompetenciák	Egy-egy ismert helyi vállalkozás bemutatása Önismereti játékok: kommunikációs készség, kockázat vállalási hajlandóság, konfliktuskezelés, társas hatékonyság. Tervezés és forrásmenedzsment: hosszú, közép és rövidtávú célok kitűzése; prioritások és cselekvési tervek meghatározása; rugalmasság a váratlan változásokhoz való alkalmazkodásban Kezdeményezőkézség fejlesztése: felkészülés a kudarcra, és a próbálkozás folytatása a hosszú távú egyéni vagy csoport célok eléréséért	<i>Történelem</i> A XIX. és XX. század magyar gyáralapítói, vállalkozói <i>Földrajz</i> A termelés tényezői
Kulcsfogalmak/ fogalmak	vállalkozás, vállalat, társasági formák, egyéni vállalkozás, társas vállalkozások, társadalmi vállalkozások, alapítványok, civil szervezetek, vevők, szállítók, versenytársak, nyereség, kockázat, önállóság, nyitottság, szervező készség, kockázatvállaló készség, kitartás, céltudatosság, rugalmasság, szaktudás, társadalmi vállalkozás	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Vállalkozás alapítása, működése	Óra- keret 8 óra
Előzetes tudás	Saját környezetben lévő vállalkozások ismerete. Saját ötletek megvalósítása, költségeinek tervezése. Szükségletek, és azok kielégítése javakkal.	
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	Részvétel új üzleti ötlet kidolgozásában, fogyasztói igények felmérése. Termelés költségeinek felmérése, költségkalkuláció készítése.	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Üzleti ötlet kidolgozása	Brain-Storming saját üzleti ötlet	<i>Földrajz</i>

Vállalkozás alapításának finanszírozási kérdései Vállalkozás alapítás szabályai napjainkban Szükséglet felmérés, piackutatás marketing eszközökkel Bevételek és költségek tervezése, A termelési, szolgáltatási folyamat Adók, járulékok, támogatások	kidolgozására Kérdőív készítése a fogyasztói igények felmérésére. A kitöltött kérdőívek adatainak kiértékelése Konkrét vállalkozói ötlet kidolgozása Az adott szakaszban szükséges (technikai, jogi, üzleti és digitális) kompetenciák beépítése, partnerségeken, hálózati kapcsolatokon, a munka kiszervezésén, társadalmi mozgósításon (crowdsourcing), outsourcing vagy bármilyen más együttműködési formán keresztül Saját üzleti ötlet költségkalkulációjának elkészítése	A termelés tényezői <i>Informatika</i> Dokumentumkészítés táblázatkezelés <i>Matematika</i> Alapműveletek
Kulcsfogalmak/ fogalmak	társasági szerződés, szükséglet, igény, piackutatás, kérdőív, fogyasztás, saját forrás, idegen tőke, termelési tényezők, kalkuláció, bevétel, költség, fix költség, változó költség, önköltség, nyereség, veszteség, SZJA, ÁFA, társasági adó, szociális hozzájárulási adó, szakképzési hozzájárulás, támogatás	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az üzleti terv		Óra- keret 6 óra
Előzetes tudás	Otthoni, vagy iskolai feladat megtervezése, megvalósítása		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az üzleti terv, mint a vállalkozás vezérfonala, szükségessége a vállalkozás életében. Saját üzleti ötlet üzleti tervének összeállítása, bemutatása.		
Ismeretek		Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Az üzleti terv szükségessége, felépítése Vezetői összefoglaló A vállalkozás bemutatása, környezete Marketing Terv Működési terv Vezetőség és szervezeti felépítés Pénzügyi terv Mellékletek Sikeres vállalkozások jellemzői Az esetleges kudarc okai, kezelése		Saját üzleti ötlet bemutatása, elemzése SWOT analízis készítése Marketing mix elemei Mérleg, eredménykimutatás, Cash flow Cégprezentáció készítése, bemutatása Találkozás sikeres helyi vállalkozókkal, vállalat látogatási program keretében A verseny, mint pozitív üzleti erő Kudarcfelismerés és feldolgozás.	<i>Informatika</i> Dokumentumkészítés, prezentációkészítés <i>Matematika</i> Alapműveletek
Kulcsfogalmak/ fogalmak	üzleti terv, SWOT analízis, arculat, marketing, marketing mix, szervezeti felépítés, mérleg, eredménykimutatás, cash flow, Business Model Canvas		

A fejlesztés várt eredményei az egy	A tanuló érti a nemzetgazdaság szereplőinek (háztartások, vállalatok, állam, pénzintézetek) feladatait, a köztük lévő kapcsolatrendszer

évfolyamos ciklus végén	sajátosságait. Tudja értelmezni az állam gazdasági szerepvállalásának jelentőségét, ismeri főbb feladatait, azok hatásait. Tisztában van azzal, hogy az adófizetés biztosítja részben az állami feladatok ellátásnak pénzügyi fedezetét. Ismeri a mai bankrendszer felépítését, az egyes pénzpiaci szereplők főbb feladatait. Képes választani az egyes banki lehetőségek közül. Tisztában van az egyes banki ügyletek előnyeivel, hátrányaival, kockázataival. A bankok kínálatából bankot, bankszámla csomagot tud választani. Tud érvelni a családi költségvetés mellett, a tudatos, hatékony pénzgazdálkodás érdekében. Önismereti tesztek, játékok segítségével képes átgondolni milyen foglalkozások, tevékenységek illeszkednek személyiségéhez. Tisztában van az álláskeresés folyamatával, a munkaviszonnyal kapcsolatos jogaival, kötelezettségeivel. Ismer vállalkozókat, vállalatokat, össze tudja hasonlítani az alkalmazotti, és a vállalkozói személyiségjegyeket. Érti a leggyakoribb vállalkozási formák jellemzőit, előnyeit, hátrányait. Tisztában van a nem nyereségérdekelt szervezetek gazdaságban betöltött szerepével. Ismeri a vállalkozásalapítás, -működtetés legfontosabb lépéseit, képes önálló vállalkozói ötlet kidolgozására. Meg tudja becsülni egy vállalkozás lehetséges költségeit, képes adott időtartamra költségkalkulációt tervezni. Tisztában van az üzleti tervezés szükségességével, mind egy új vállalkozás alapításakor, mind már meglévő vállalkozás működése esetén. Tájékozott az üzleti terv tartalmi elemeiről. Megismeri a nem üzleti (társadalmi, kulturális, egyéb civil) kezdeményezések pénzügyi-gazdasági igényeit, lehetőségeit. Felismeri a kezdeményezőkézség jelentőségét az állampolgári felelősségvállalásban. Felismeri a sikeres vállalkozás jellemzőit, képes azonosítani az esetleges kudarc okait, javaslatot tud tenni a problémák megoldására.

TESTNEVELÉS 9-12.

Óraszámok évfolyamonként					
	9.Ny évfolyam	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam
délelőtti munkarendben	108	108	108	108	96
délutáni munkarendben	72	72	72	72	64
összesen:	180	180	180	180	160

Tartalom	Őszi időszak	Téli időszak	Tavaszi időszak	Éves óraszámok
	szept.-nov.	dec.-febr.	márc.-június.	
	36 óra	36 óra	36 óra	
Sportjátékok	10	3	9	22

(választható 2 sportjáték)				
Torna jellegű feladatok és táncos mozgásformák	-	16	-	16
Atlétika jellegű feladatok	5	3	5	13
Alternatív és szabadidős mozgásrendszerek	9	3	6	18
Önvédelmi és küzdősportok	-	9	-	9
Egészségkultúra és prevenció	2	2	6 NetFit	10
Úszás és úszó jellegű feladatok	10	-	10	20

A heti 5 testnevelés órából legalább 3 órát a délelőtti tanítási rendben tartunk. Ezekhez az órákhoz részletes óraszámokat, tartalmakat rendelünk.

A további órákat délutáni, illetve reggeli sportfoglalkozás keretében tartjuk.

Ilyen foglalkozások: röplabda, labdarúgás, kosárlabda, floorball, általános testnevelés, köredzés, cross training, asztalitenisz stb. Az adott tanévben választható foglalkozásokat és a hozzájuk tartozó konkrét tartalmakat mindig a tanév elején határozzuk meg.

9. évfolyam

óra sorszáma	Tanítási óra anyaga	Új fogalmak (nevek stb.)	
		Nevelési, fejlesztési cél	Gyakorlatok
1-18.	Őszi időszak <u>Balesetvédelmi oktatás:</u> tornatermi és uszodai Az úszással összefüggő balesetvédelmi utasítások és az uszoda, fürdő viselkedési szabályai ismerete, betartása. <u>Rendgyakorlatok:</u> Általános tudnivalók. Felelősök kijelölése. Sorakozás, jelentés. Alakítás. Vigyázz és pihenj állás. Testfordulatok helyben. Sorakozó egy, illetve több soros vonalban, valamint egy és többes oszlopba. Alakzatok. <u>Gimnasztika:</u> két-három alapformát tartalmazó 4-8 ütemű szabad gyakorlatok. Játékos és határozott formájú szabad gyakorlatok. <u>Képességfejlesztés:</u> Ugrások szökdelések, ugró- és futóiskola. Különböző szerekekkel végzett speciális erősítés (medicinlabda, kéziszúlyzó, ugrálókötél, gumikötél, pad, bordásfal, zsámoly). Társhordások. Gyakorlatok a medencén kívül – a technikát előkészítő izomfejlesztő gyakorlatok eszközzel és eszköz nélkül. <u>Relaxációs</u> gyakorlatok zenére	Az úszóerő és az állóképesség fejlesztése, ennek során a monotóniatűrés erősítése, a vízben történő tájékozódás javítása. Az erőközlés gazdaságosabbá tétele vízen és a víz alatti úszások során, a pihenés nélkül megtett táv növelése legalább két úszásnemben. A vízben mozgások során a levegővétel automatikussá és optimálissá tétele a bonyolultabb mozgásvariációk elvégzése során is. Az úszás prevenció és rekreációs előnyeinek tudatosítása.	

óra sorszáma	Tanítási óra anyaga	Új fogalmak (nevek stb.)	
		Nevelési, fejlesztési cél	Gyakorlatok
19-36.	<u>Úszás és úszó jellegű feladatok:</u> Vízhezszoktatási gyakorlatok játékos formában. (siklás, merülés, levegővétel) Természetes mozgások, szervezett játékok végzése vízben. Vízbe és vízben ugrások egyénileg, párban, csoportban, változó kiinduló helyzetből. Járások, futások, forgások, irányváltások egyénileg, párban és csoportosan. Ugrások társ(ak) segítségével. Egyénileg, párban és csoportban, szerrel és szer nélkül végezhető, nagy vízbiztonságot igénylő játékok. Alkotó játékok. Sor- és váltóversenyek szerrel és szer nélkül az úszótechnika részleges vagy teljes alkalmazásával. Gyorsúszás technikájának elsajátítása, gyakorlása. <u>Ellenőrzés anyaga:</u> Úszásban mutatott fejlődés. <u>Atlétika:</u> Szökdelő ugróiskola. Galopp szökdelés és indián szökdelés. Ugrás feladatok stb. Fokozó futások. Gyorsfutások: 60-100 méter távon. Gyorsfutó versenyek (60m, 80m, 100m). Kislabdahajítás beszőkkenéssel, távolugrás guggoló technikával ismétlése és gyakorlása. Súlylökés. Golyó fogása. Lökések helyből, járásból, jobbra elfordulással. Oldal felállásból szökkenéssel. Fiúk 5, lányok 3-4 kilógrammos golyóval. Váltás alsó bot átadással. <u>Képességfejlesztés:</u> Távolugrást, súlylökést és dobásokat elősegítő célgyimnasztika, rávezető gyakorlatok, szabadgyakorlatok eszközzel, eszköz nélkül. Kitartó futás, futóversenyek, rajtgyakorlatok. <u>Gimnasztika:</u> két-három alapformát tartalmazó 4-8 ütemű szabad gyakorlatok. Játékos és határozott formájú szabad gyakorlatok.	Az atlétikai mozgásokat befolyásoló jellegzetes biomechanikai törvényszerűségek megismerése, egyre tudatosabb alkalmazása. Jártasság kialakítása az egyes szakági technikákban. Az emberi teljesítőképeség jelenlegi határainak viszonyítása a saját teljesítményhez, ennek révén az önismeret fejlesztése. Az egyéni teljesítmény túlszárnyalására ösztönzés. Az általános atlétikus képességek továbbfejlesztése, a más sportágakban történő alkalmazhatóság érdekében is.	Kitartó futás, távolugrás, súlylökés, kislabdahajítás.
	<u>Alternatív és szabadidős mozgásrendszerek:</u> Tollaslabda, Floorball, Asztalitenisz <u>Sportjáték:</u> Labda nélkül végzett mozgások, alaphelyzet felvétele, helyezkedés, szlalomfutások. Labdarúgás: A labdás koordináció minőségi fejlesztése. Labdakezelések mozgás közben és irányváltoztatással, átadások különböző mértani alakzatokban. Rövid és hosszú labdaátadások talajon vagy levegőben. Átadások, átvételek mélységi, szélességi játékhelyzetek kialakításával. Induló-, futó-, átadási és lövőcselek védővel szemben. Fejelések technikai levegőből, társnak vagy kapura. Játék.	Az új játékeladatokban, játéksituációkban a technikai, taktikai és szabályismeret tudatos és felelős alkalmazása, bővítése.	Átadások-átvételek, cselek, lövőcselek, kapura irányított lövések

óra sorszáma	Tanítási óra anyaga	Új fogalmak (nevek stb.)	
		Nevelési, fejlesztési cél	Gyakorlatok
37-54.	Kosárlabda: A labda nélkül végzett mozgások – szlalom futások (változó irányokba), vágta, megindulás, megállás, sarkazás, irányváltások, taposások helyben, súlypontemelkedések, ugrások páros és egy lábbal, váltott lábbal – gyakorlati hatékonyságának, játékban való eredményes használatának továbbfejlesztése. Az alapmozgások nagyszámú variációja irányban, sebességnöveléssel. A reakcióidő és a társ mozdulatára reagálás optimumának elérése. Labdás ügyességfejlesztés egy-két labdával, a labdás ügyességfejlesztés összetettebb játéka: a labda fogadása, kezelése fokozódó lendületben, magasságban, távolságban, a labda továbbítása gyorsabban, lendületesebb, változó magasságokban, futás közben, labdavezetés, haladás a labdával gyors irányváltásokkal és ritmusváltásokkal. Átadások-átvételek, fektetett dobás és büntető dobás technikájának elsajátítása gyakorlása. Játék <u>Relaxációs</u> gyakorlatok zenére <u>Ellenőrzés anyaga:</u> Atlétikában mutatott fejlődés.	A sportjáték-specifikus képességek megerősítése. A játéksituációk, játékeladatok magasabb gondolkodási, motoros szinten történő megoldása a szabálykövetés, a csoportkonszenzus és az ellenfél tisztelete szempontjából is.	Átadások-átvételek, fektetett dobás, büntető dobás
	Téli időszak Képességfejlesztés: Szabadgyakorlatok. Sor- és váltóversenyek, eszközzel, eszköz nélkül, akadályon keresztül. Fiúk: emelések, hordások, párokban, háton, ülő, fekvő, testhelyzetben. Kúszó-mászó gyakorlatok, talajon és kötélben. Támaszhelyzetek. Pad és bordásfal gyakorlatok, párokban, csoportban és egyénileg. Kéziszer gyakorlatok (kézisúlyzó, medicinlabda, ugrálókötél). Lányok és fiúk: küzdő gyakorlatok. Társ húzása, tolása egy és két kézzel. Birkózás fiúknak. Küzdőjátékok párokban. Nyújtó-lazító hatású gyakorlatok. <u>Torna:</u> Talaj: <i>Tartásos gyakorlatelemek végzése:</i> tarkóállás, fejállás, kézállás, mérlegek kéztámasszal, mérlegállások, spárgák, hidak. <i>Mozgásos gyakorlatelemek végzése:</i> gurulóátfordulások különböző irányokba, tarkóbillenés, fejenátfordulás, cigánykerék, vetődések, átguggolások, átterpesztések, lábkörzések, dőlések, felállások, egységesen az alapformában és differenciáltan a variációkban. Az esztétikus és harmonikus előadásmód rávezető eljárásai (feszítések, fejtartás, válltartás, spicc kidolgozása). Az elemek mennyiségének és nehézségi fokának továbbfejlesztése - differenciáltan. Az egyéni optimum, az önálló bővítés lehetőségének megjelenítése az elemkapcsolatokban, gyakorlatokban. A gyakorlatbemutató rítusa minőségi paraméterek hozzáadásával történik az ellenőrzések során	Az iskolai tornajellegű feladatok, táncos mozgásformák során a reális énkép további alakítása. A gyakorlás során segítség adása és elfogadása, mások bátorítása révén a tevékenységek állandó motivációs hátterének biztosítása. Szabadabb és differenciáltabb önálló részvétel, az alkotókészség, kreativitás fejlesztése a gimnasztika, torna, esztétikai sportok mozgásrendszerén belül. Az esztétikus mozgás, a feszes, megtartott testmozgás további javítása. A test térbeli, időbeli és dinamikai érzékelésének, valamint a koordinált mozgás és az erőközlés összhangjának továbbfejlesztése	

óra sorszáma	Tanítási óra anyaga	Új fogalmak (nevek stb.)	
		Nevelési, fejlesztési cél	Gyakorlatok
	Sportjátékok: Röplabda: Kosárerintés és alkarérintés, alsó vagy felső egyenes nyitás technikájának elsajátítása, gyakorlása egyénileg, párokban, háló nélkül, hálónál, különböző irányokból különböző irányokba továbbított labdával. A mélységlátást, labdához való igazodást elősegítő gyakorlatok, társtól dobott vagy falra feljátszott labdával. Gurulások, vetődések. Célba ütések és érintő labdatovábbítások mozdulatlan majd mozgó céltárgyra vagy társhoz. A sáncolás technikája egyénileg és párban. Játék. Labdarúgás: Tanult elemek átismétlése, teremfoci kikapus játék. Kosárlabda: Tanult elemek átismétlése, tempódobás technikájának elsajátítása, gyakorlása, támadás-védekezési helyzetek, rendszerek emberelőnyös és emberhátrányos szituációban. Játék. Kézilabda: <i>Labda nélkül:</i> Gyorsfutások közben, a társ futómozgásának követése. Térnyerésre törekvés indulócselekekkel mindkét irányba. A kapus mozgástechnikája. <i>Labdával:</i> Alaphelyzetek, alapmozgások, támadó, illetve védő játékos esetén. Labdakezelési gyakorlatok 2–3–4-es csoportokban, 1–2 kézzel. -Átadások talajról és felugrásból cselezés után. Indulócsel, átadócsel, lövőcsel, cselkapcsolatok alkalmazása mindkét oldalra. Kapura lövések bevetődésből is. Játék Önvédelem: A test-test elleni feladatokat csak és kizárólag azonos nemű és közel azonos testalkatú tanulókkal végeztetjük. Előkészítő és rávezető gyakorlatok, játékok a küzdelemhez. Testi és pszichés képességek megerősítése, amik alkalmassá teszik a tanulót a bonyolultabb gyakorlatok végrehajtására. Alap kézgyakorlatok, húzó-taszító gyakorlatok, lenyomó-emelő gyakorlatok, esések-zuhanások sérülésmentes elsajátítása, egészségi és élettani szabályok betartása. Küzdőgyakorlatok szerrel, szer nélkül társakkal vagy önállóan. Alapvető önvédelmi technikákat elsajátító gyakorlatok játékos és változó körülmények között. A gyakorlatok tanulása saját képességek figyelembevételével történik. Grundbirkózás Fogások, kitolások, kihúzások, emelések, szabadulások technikájának helyes elsajátítása, gyakorlása, cselekvésbiztos végrehajtása. Újabb elemkapcsolatok megismerése, megoldása. Az egyensúlyhelyzetek tudatos kihasználása, mögékerekülések, kiemelések állásból, térdelésből, földharcban.	Az egyén (ön)védelmét szolgáló egyszerűbb technikákban, küzdelmekben magas fokú jártasság elérése. A küzdő típusú sportágak, játékok tudatos alkalmazása során az önuralom erősítésére, a társak tiszteletére és a szabályok elfogadására szoktatás.	Átadások-átvételek. Dobás és ütéstechnikák. Támadás-védekezési helyzetek megoldása. Játék. Húzó-toló-taszító, lenyomó-emelő gyakorlatok, esések-zuhanások.

óra sorszám	Tanítási óra anyaga	Új fogalmak (nevek stb.)	
		Nevelési, fejlesztési cél	Gyakorlatok
55-72.	<u>Gimnasztika:</u> Zenés gimnasztika, aerobik alapok. A sportági jelleg – dinamikus, statikus erő, egyensúlyozás, lazaság, ruganyosság és ritmusérzék – megvalósításához szükséges előkészítő és rávezető gyakorlatok. Az aerobik kritériumainak való megfelelés fejlesztése a gyakorlás által: testtartás, mozdulatok precíz végrehajtása, szinkron a zenével és egymással. Alaplépések elsajátítása, összetett kombinációi 4–8 ütemben, aszimmetrikus elemkapcsolatok. Rövid elemkapcsolatok ismétlése magas cselekvésbiztonsággal (20–30 mp folyamatosan). Egyéni és páros koreográfiák gyakorlása, differenciált bővítése önállóságra törekedve, a szükséges minimálisan követelt elemek felhasználásával, bővítésével. <u>Relaxációs</u> gyakorlatok zenére. <u>Ellenőrzés anyaga:</u> Tornában mutatott fejlődés. <u>Képességfejlesztés:</u> Szabadgyakorlatok. Sor- és váltóversenyek, eszközzel, eszköz nélkül, akadályon keresztül. Fiúk: emelések, hordások, párokban, háton, ülő, fekvő, testhelyzetben. Kúszó-mászó gyakorlatok, talajon és kötélén. Támaszhelyzetek. Pad és bordásfal gyakorlatok, párokban, csoportban és egyénileg. Kéziszer gyakorlatok (kézisúlyzó, medicinlabda, ugrálókötél). Lányok és fiúk: küzdő gyakorlatok. Társ húzása, tolása egy és két kézzel. Birkózás fiúknak. Küzdőjátékok párokban. Nyújtó-lazító hatású gyakorlatok. <u>Torna:</u> A tanult mozgásformák, elemek átismétlése. <i>Szertorna</i> Lányok: <i>Gerendán gyakorlás</i> – állások, térdelések, ülések, fekvések, térdelőtámaszok, mérlegek, guggoló-támaszok, fekvőtámaszok, támaszban átlendítés, belendítés, hasonfekvésből emelés fekvőtámaszba, térdelőtámaszba, fordulatok állásban, guggolásban. Szökdelések, lábtartás-cserék, felugrás egy láb át- és belendítéssel, homorított leugrás, terpesz csukaugrás. Fiúk: <i>Korláton gyakorlás</i> – terpeszülés, harántülés, nyújtott támasz, hajlított támasz, oldaltámaszok, lebegőtámasz, lebegő-felkartámasz, felkarfüggés, alaplendületek támaszban és felkarfüggésben, beterpesztések, terpeszpedzés, támlázás, szökkenés, fellendülés előre terpeszülésbe, felkarállás, felugrás beterpesztéssel támasz ülőtartásba, vetődési leugrás, kanyarlati leugrás. <i>Gyűrűn gyakorlás</i> – kéz- és lábfüggések, függések, lefüggések, mellső függőmérleg, hajlított támasz, nyújtott támasz, alaplendület, lendületvétel, húzódás-tolódás támaszba, vállátfordulás előre, homorított leugrás, leterpesztés hátra.	A táncmotívumok ritmikailag, plasztikailag pontosabbá, az újabb koreográfiák, művészeti előadások tudatosabbá tétele. A saját kultúra újratemtése iránti igény erősítése, a más népek kultúrája iránti tisztelet erősítése. Az ismeretek körének bővítése az adott versenysportágak hazai élvonaláról, ennek révén a nemzeti öntudat fejlesztése.	Talajelemek.

óra sorszám	Tanítási óra anyaga	Új fogalmak (nevek stb.)	
		Nevelési, fejlesztési cél	Gyakorlatok
	<i>Szertorna – szerugrás, ugrószekrényen gyakorlás (fiúk, lányok)</i> Gyakorlás és kontroll a tanuló előzetes tudása és testalkata figyelembevételével. Az 5–8. osztályban tanultak továbbfejlesztése, az első és második ív növelése. Felguggolások – homorított ugrások, vetődések, kanyarlatok, bukfencek, guggoló átugrások, terpeszátugrások, lebegőtámasz. <u>Sportjáték:</u> Kosárlabda: Játék Kézilabda: <i>Támadó taktika:</i> Zárás, leválás alkalmazása. Támadásbefejezések lerohanásból rendezetlen védelem elleni játékból. Szélsőbefutások. Beállós játék. A test-test elleni játék a támadásban. <i>Védekező taktika:</i> Vegyes védekezés alkalmazása a játékban. Ütközés talajon és levegőben. 4:2 elleni védekezési rendszer. A test-test elleni játék a védelemben. Labdarúgás: Teremlabdarúgás. Röplabda: <i>Támadás és védekezés alapvető megoldásai</i> 2–3 fős támadási technikák védelem nélkül és védelem ellen, védekező feladatok, biztosítás, változatos támadás befejezések (erő, ív, elhelyezés stb. szempontjából). <u>Önvédelem:</u> A test-test elleni feladatokat csak és kizárólag azonos nemű és közel azonos testalkatú tanulókkal végeztetjük. Előkészítő és rávezető gyakorlatok, játékok a küzdelemhez. Testi és pszichés képességek megerősítése, amik alkalmassá teszik a tanulót a bonyolultabb gyakorlatok végrehajtására. Alap kézgyakorlatok, húzó-taszító gyakorlatok, lenyomó-emelő gyakorlatok, esések-zuhanások sérülésmentes elsajátítása, egészségi és élettani szabályok betartása. Küzdőgyakorlatok szerrel, szer nélkül társakkal vagy önállóan. Alapvető önvédelmi technikákat elsajátító gyakorlatok játékos és változó körülmények között. A gyakorlatok tanulása saját képességek figyelembevétele mellett történik. Dzsúdó Eséstechnikák, földharctechnikák, állástechnikák, önvédelmi fogások a 7-8. osztályban felsoroltak szerint. A technikák alkalmazása új variációkban, fokozódó erő kifejtéssel és bővülő szabályismerettel, önfigyelemmel. A tanult variációk mellett – a szabályok adta kereteken belül – önálló megoldások, kreatív alkalmazások támogatása a küzdelmek során, az állásharcban, földharcban. <u>Gimnasztika:</u> Zenés gimnasztika, aerobik alapok. A sportági jelleg – dinamikus, statikus erő, egyensúlyozás, lazaság, ruganyosság és ritmusérzés – megvalósításához szükséges előkészítő és rávezető gyakorlatok.		Technikai elemek. Húzó-toló-taszító, lenyomó-emelő gyakorlatok, esések-zuhanások

óra sorszáma	Tanítási óra anyaga	Új fogalmak (nevek stb.)	
		Nevelési, fejlesztési cél	Gyakorlatok
73-96.	Az aerobik kritériumainak való megfelelés fejlesztése a gyakorlás által: testtartás, mozdulatok precíz végrehajtása, szinkron a zenével és egymással. Alaplépések elsajátítása, összetett kombinációi 4–8 ütemben, aszimmetrikus elemkapcsolatok. Rövid elemkapcsolatok ismétlése magas cselekvésbiztonsággal (20–30 mp folyamatosan). Egyéni és páros koreográfiák gyakorlása, differenciált bővítése önállóságra törekedve, a szükséges minimálisan követelt elemek felhasználásával, bővítésével. <u>Atlétika:</u> Magasugrást előkészítő gyakorlatok. Magasugrás választott technikával, teljes nekifutással. Magasugró versenyek. <u>Téli játékok a szabadban:</u> Hógolyózás, szánkózás, feladatokkal. <u>Relaxációs</u> gyakorlatok zenére Tavaszi időszak <u>Képességfejlesztés:</u> Távolugrást, súlylökést és dobásokat elősegítő célgyimnasztika, rávezető gyakorlatok, szabadgyakorlatok eszközzel, eszköz nélkül. Kitartó futás, futóversenyek, rajtgyakorlatok. <u>Gimnasztika:</u> Két-három alapformát tartalmazó 4-8 ütemű szabad gyakorlatok. Játékos és határozott formájú szabad gyakorlatok. <u>Atlétika:</u> Szökdelő ugróiskola. Galopp szökdelés és indián szökdelés. Ugrás feladatok stb. Fokozó futások. Gyorsfutások: 60-100 méter távon. Gyorsfutó versenyek (60m, 80m, 100m). Kislabdahajítás beszőkkenéssel, távolugrás guggoló technikával ismétlése és gyakorlása. Súlylökés. Golyó fogása. Lökések helyből, járásból, jobbra elfordulással. Oldal felállásból szökökkel. Fiúk 5, lányok 3-4 kilógrammos golyóval. Váltás alsó bot átadással. A tanult technikai elemek bővítés: kislabdahajítás 3-5 keresztlépéssel, súlylökést háttal felállással, becsúszással, vegyes váltó futás, távolugrás lépő technika. <u>Sportjátékok:</u> Labdarúgás: <i>Taktikai elemek a variációk növelésével és végrehajtási minőség emelésével</i> Posztok betöltése: kapus, védő, középpályás, támadó. Rombuszban 4 játékos feladatmegoldása mélységben, szélességben, folyamatos helycserékkel. Kézilabda: Játék Kosárlabda: <i>Taktikai elemek</i> Kisebb csapatrészekben azonos létszámmal egymás elleni játék teljes anyagának beépítése az 5:5 elleni játékba, félpályás és egészpályás gyakorlatokkal.		
		Fair play elv kialakítása, csapatszellem. Szabálytudat. Társas szembeni tolerancia. Aggressziómentes játék. Játékörm kialakítása. Játékhoz való kötődés kialakítása.	Technika-taktikai elemek, játék.

óra sorszáma	Tanítási óra anyaga	Új fogalmak (nevek stb.)	
		Nevelési, fejlesztési cél	Gyakorlatok
96-108.	Emberfölnyes helyzetek támadásban, védekezésben. Emberfogás, területvédekezés. Ötletjáték támadásban. A speciális feladatok megoldása (feldobás, alap- és oldalvonal-bedobás, büntetődobás utáni támadás és védekezés). <u>Alternatív és szabadidős mozgásrendszerek:</u> Tollaslabda, Floorball, Asztalitenisz <u>Relaxációs gyakorlatok zenére</u> <u>HungaroFit felmérés</u> elkészítése. <u>Ellenőrzés anyaga:</u> Atlétikában és sportjátékban mutatott fejlődés. <u>Gimnasztika:</u> két-három alapformát tartalmazó 4-8 ütemű szabad gyakorlatok. Játékos és határozott formájú szabad gyakorlatok. <u>Képességfejlesztés:</u> Ugrások szökdelések, ugró- és futóiskola. Különböző szerekkel végzett speciális erősítés (medicinlabda, kézisúlyzó, ugrálókötél, gumikötél, pad, bordásfal, zsámoly). Társordások. Gyakorlatok a medencén kívül – a technikát előkészítő izomfejlesztő gyakorlatok eszközzel és eszköz nélkül. <u>Alternatív és szabadidős mozgásrendszerek:</u> Tollaslabda, Floorball, Asztalitenisz <u>Relaxációs gyakorlatok zenére</u> <u>Úszás és úszó jellegű feladatok:</u> Vízhezszoktatási gyakorlatok játékos formában. (siklás, merülés, levegővétel) Természetes mozgások, szervezett játékok végzése vízben. Vízbe és vízben ugrások egyénileg, párban, csoportban, változó kiinduló helyzetből. Járások, futások, forgások, irányváltások egyénileg, párban és csoportosban. Ugrások társ(ak) segítségével. Egyénileg, párban és csoportban, szerrel és szer nélkül végezhető, nagy vízbiztonságot igénylő játékok. Alkotó játékok. Sor- és váltóversenyek szerrel és szer nélkül az úszótechnika részleges vagy teljes alkalmazásával. Gyorsúszás technikájának elsajátítása, gyakorlása. Az úszás technikája <i>Gyakorlás három úszásnemben, a technika csiszolása a gazdaságosabb erőközlés érdekében. Az úszás távjának növelése, a haladás és pihenő arányának javítása, az úszás adta monotónia túrése. Úszások 800–1000–1200 m-en választott technikával.</i> <i>A szabályos rajtok (fejesugrás, vízből indulás) és az úszás összekötése optimális sebességmegtartással. Az úszásnemek megfelelő és szabályos fordulók (bukó, átcsapós) és a célbaérés elsajátítása.</i> Úszóversenyek. Fejesugrás technikájának elsajátítása, gyakorlása.	Az úszóerő és az állóképesség fejlesztése, ennek során a monotóniatűrés erősítése, a vízben történő tájékozódás javítása. Az erőközlés gazdaságosabbá tétele vízen és a víz alatti úszások során, a pihenés nélkül megtett táv növelése legalább két úszásnemben. A vízben mozgások során a levegővétel automatikussá és optimálissá tétele a bonyolultabb mozgásvariációk elvégzése során is. Az úszás prevenciós és rekreációs előnyeinek tudatosítása.	

10. évfolyam

óra sorszám	Tanítási óra anyaga	Új fogalmak (nevek stb.)	
		Nevelési, fejlesztési cél	Gyakorlatok
	Őszi időszak		
1-12.	<u>Baleseti oktatás</u> <u>Rendgyakorlatok:</u> Általános tudnivalók. Felelősök kijelölése. Sorakozás, jelentés. Alakítás. Fordulatok állóhelyben. Soralakítás, sorbontás Figurális menetek és futások. A menet irányának változtatása járás közben, hármass ill. négyes oszlopban. <u>Képességfejlesztő gyakorlatok:</u> 4-8 ütemű szabadgyakorlatok, lábboltozat erősítő gyakorlatok. Küzdés labdáért. Szökdelő ugróiskola: szökdelések egy és páros lábon. Célba dobó gyakorlatok <u>Atlétika:</u> Futóiskola. Futás térd- és sarokemeléssel. Dzsoggolás. Álló és térdelőrajt. Rajtversenyek. Fokozó futás, iramfutások szakaszos terheléssel. Kislabdahajítás távolba és célba. <u>Játék:</u> Párosfogó <u>Kézilabda:</u> egykezes átadás helyben és futás közben. <u>Relaxáció</u> <u>Ellenőrzés:</u> Álló- és térdelőrajt.	Az órák rendjének kialakítása. Rendszerességre nevelés.	Közepes iramú futás. Fokozó futás, iramfutás. Álló- és térdelőrajt. Kislabdahajítás.
13-24.	<u>Rendgyakorlatok:</u> fejlődés egyes oszlopból hármass illetve négyes oszlopból egyes oszlopba. Testfordulatok helyben, járás közben. Sorakozó több soros vonalban, illetve többes oszlopba. <u>Képességfejlesztő gyakorlatok:</u> 4-8 ütemű szabadgyakorlatok. Galoppszökdelés váltott lábbal. Indiánszökdelés. Futás hátra. Páros gyakorlatok. Dobóiskola: hajítás, lökés, vetés medicinlabdával, súlygolyóval, kislabdával. <u>Atlétika:</u> Rajtversenyek. Gyorsfutás 80-100 m. Távolugrás: guggoló technikával. Fokozó futás. Iramfutás. Kitartó futás L: 6-8 perc, F: 8-15 perc. Magasugrás választott technikával. Súlylökés, háttal felállással, becsúszással. <u>Játék:</u> Fogójátékok <u>Torna:</u> Előkészítő gyakorlatok, törzsdöntés fokozatai, íves kartartások, erőgyakorlatok, fellendülés kézállásba, gurulóátfordulások. Bordásfal és padgyakorlatok, kézenátfordulás oldalt sorozatban. <u>Kézilabda:</u> A védelem széthúzása gyors adogatással, lövőcselekkel, részekre helyezkedés, a kapott labdával betörés, kapualövés. Egykezes labdavezetés, játék. <u>Felmérés:</u> 60 m futás, L: 600 m, F: 800 m, távolugrás guggoló technikával <u>Relaxáció</u>	Koncentráció fejlesztése, állóképesség növelése, mozgáskoordináció fejlesztése, csapatszellem erősítése, tornászok tartás kialakítása.	Fokozó futás, kitartó futás. F: 1800-2500 m L: 1500-2000m Félperces futások. Távolugrás, súlylökés, magasugrás. Gurulóátfordulások, kézenátfordulás oldalt, kézállásba lendülés.
	Téli időszak		

óra sorszám	Tanítási óra anyaga	Új fogalmak (nevek stb.)	
		Nevelési, fejlesztési cél	Gyakorlatok
25-33.	Rendgyakorlatok: Nyitódás-zárkózás helyben, helybenjárás közben. Menetsebesség, lépéshosszúság változtatás. Képességfejlesztő gyakorlatok: 4-8 ütemű szabadgyakorlatok. Lábboltozat-erősítő gyakorlatok. Dobások, lökések, vetések tömött labdával egy és két kézzel. Küzdőjáték párokban. Támaszgyakorlatok, kúszások, mászások. Torna: Előkészítő gyakorlatok: padgyakorlatok. Lányok: hármaslépés, fordulatok, keringőlépés, fúrófordulat, átugrások egyik lábról a másikra. Fiúk: kézenátfordulás oldalt, sorozatban. Összefüggő talajgyakorlat összeállítása az ismert elemekből. (repülő gurulóátfordulás. tarkóbillenés, fellendülés kézállásba, kézenátfordulás, gurulóátfordulás) Kézilabda: Egyszerű lövő és átadási cselek, játék Játék: sor- és váltóversenyek. Relaxáció Ellenőrzés:	Önértékelés, a közösség értékelése. Segítségnyújtás.	Kitartó futás, magasugrás.
34-43.	Rendgyakorlatok: Helybenjárás, helybenfutás. Átmenet járásból futásba és vissza. Képességfejlesztő gyakorlatok: 4-8 ütemű szabadgyakorlatok. Fel- le- és átugrások szerekben. Felfutás, lépcsőztetés akadályokon, meredek felugrások. Átadás tömöttlabdával. Mászógyakorlatok kötélben. Váltóversenyek eszközökkel. Torna: A tanult gimnasztikai és ritmikus sportgimnasztikai elemek és talajgyakorlatok összekapcsolása. Szekrényugrás: L: felguggolás, leterpesztés hosszában, keresztben zsugorkanyarlati átugrás mindkét oldalra, F: terpeszugrás, guggolóátugrás hosszában. Korlát. felkarfüggés, alaplendület felkarfüggésben, felkarfüggésben lendület, fellendülés előre támasz terpeszülésbe. Kézilabda: kapuralövés futásból felugrással, játék Relaxáció Ellenőrzés: tornaanyag	Bátorságra nevelés.	Bordásfal gyakorlatok, kötélmászás, talajelemek.
44-52.	Képességfejlesztő gyakorlatok: 4-8 ütemű páros gyakorlatok a testtartás fejlesztésére. Szökdelések, ugrások egy és két lábon. Kötélmászás mászókulcsolással vagy függeszkedve.	Helyes testtartás kialakítása. Az időjárásnak megfelelő öltözet megválasztása. A szabadban töltött idő hasznos eltöltése.	Kötélmászás, gerenda és korlát elemei, kosárérintés.

óra sorszama	Tanítási óra anyaga	Új fogalmak (nevek stb.)	
		Nevelési, fejlesztési cél	Gyakorlatok
53-61.	Torna: Gerenda: alapelemek elsajátítása, érintőjárás, hintajárás, hármaslépés, 180 fokos fordulat két lábon állásban, guggolásban. Lebegő és mérlegállások. Felugrás mellő oldalállásból: egy láb átlendítéssel oldal ülőtámasz a combban. Leugrás függőleges repülés, különböző feladatokkal. Kísérlet összefüggő gyakorlatra. Korlát: terpeszülésből emelés felkarállásba, gurulás előre terpeszülésbe. Támaszban lendület, vetődési leugrás. Kísérlet összefüggő gyakorlatra. Sportjátékok: Röplabda: fej fölé adogatás kosárérintéssel Kézilabda: büntetődobás, játék Relaxáció Téli foglalkozás: Hógolyózás, szánkózás, futás a hóban. Képességfejlesztő gyakorlatok: 4-8 ütemű szabadgyakorlatok. Támaszban karhajlítás nyújtás. Pad és kéziszülő gyakorlatok. Támlázások. Küzdőjátékok. Ugrókötel gyakorlatok. Futás térd és sarokfelkapással, kitartó futás.	A fizikai állóképesség kialakítása, megnövelése. Folyamatos munkára nevelés.	Fekvőtámaszban karhajlítás-nyújtás, kötélmászás, bordásfalgyakorlatok, talaj és szergyakorlatok, szekrényugrás.
	Torna: L: összefüggő talaj és gerendagyakorlat összeállítása. Szekrényugrás gyakorlása. F: összefüggő talaj és korlátgyakorlat összeállítása. Gyűrű: húzódás-tolódás támaszba, vállátfordulás előre, terpeszleugrás hátra. Röplabda: Alapérintések párokban, háló felett. Zsinórlabda. Alsó egyenes nyitás. Nyitásfogadás. Relaxáció Téli foglalkozás: Hógolyózás, szánkózás, futás a hóban. Képességfejlesztő gyakorlatok: 4-8 ütemű szabad- és párosgyakorlatok. Társhordás Futás térd és sarokemeléssel, elnyújtott lépéssel, alszárkicsapással (szkippelés). Kitartó futás. Váltó verseny kúszó-mászó gyakorlatokkal. Labdaátadások párokban továbbhaladással. Szökdelések, ugrások egy és páros lábon terheléssel.		
62-72.	Torna: L: A talaj és szergyakorlatok ritmikus sportgimnasztika elemeinek gyakorlása. F: gyűrű: hátsó mérleg kísérlet, összefüggő gyakorlat az alapelemekből. Leggyakoribb hibák javítása. Ellenőrzés. Röplabda és Kézilabda: játék. Relaxáció.	Robbanékonyság fejlesztése, dinamikus mozdulatok kialakítása, automatizálása, összehangolása.	Kötélmászás, támaszhelyzetben végzett gyakorlatok, rajtgyakorlatok, ugrálókötél gyakorlatok, tornaelemek gyakorlása.

óra sorszám	Tanítási óra anyaga	Új fogalmak (nevek stb.)	
		Nevelési, fejlesztési cél	Gyakorlatok
	Tavaszi időszak		
73-78.	<u>Képességfejlesztő gyakorlatok:</u> 4-8 ütemű szabadgyakorlatok. Kitartó futás. Lassú futásból átmenet járásba. Labda átadása párokban továbbhaladással. <u>Atlétika:</u> Gyorsfutás 80-100 m. Kislabdahajítás. Félperces futások (intervall). <u>Sportjátékok:</u> Játék Relaxációs gyakorlatok	Kitartás, küzdeni akarás fejlesztése.	Kitartó futás.
79-89.	<u>HungaroFit felmérés elvégzése</u> A tanulók állapotának felmérése, az éves munka sikerességének értékelése. Előző évben teljesített eredmények összehasonlítása, konklúzió levonása		
90-99.	<u>Képességfejlesztő gyakorlatok:</u> 4-8 ütemű szabad- és páros gyakorlatok. Szökdelések. Iramfutások szakaszos terheléssel. Váltóverseny labdával és gyorsasági feladatokkal. <u>Atlétika:</u> Gyorsfutás, a futótechnika javítása. Kislabdahajítás, súlylökés átismétlése, gyakorlása. Távolugrás választott technikával. Játék: <u>Sportjátékok</u> , fogójátékok, kidobók. <u>Relaxációs gyakorlatok</u>	Kitartásra, szabálytudatra nevelés, reakciógyorsaság.	Iramfutások, sprinttek, távolugrás.
100-108.	<u>Képességfejlesztő gyakorlatok:</u> 4-8 ütemű szabad- és páros gyakorlatok. Szökdelések. Iramfutások szakaszos terheléssel. Váltóverseny labdával és gyorsasági feladatokkal. Társhordások, emelések. Reakcióidő fejlesztésére szolgáló rajtgyakorlatok. Labdaadogatás mozgás közben. <u>Atlétika:</u> Futótechnika javítása. Távolugrás guggoló technikával. Magasugrás választott technikával. Az elrugaszkodás tökéletesítése. Súlylökés, kislabdahajítás. <u>Relaxáció zenére.</u> Játék: <u>Sportjátékok</u> , fogó és kidobó játékok, tollaslabda Az éves munka értékelése.	Önértékelés, fejlődés felismertetése.	Futások, távolugrás, magasugrás, súlylökés, kislabdahajítás.

11. évfolyam

óra sorszám	Tanítási óra anyaga	Új fogalmak (nevek stb.)	
		Nevelési, fejlesztési cél	Gyakorlatok
	Őszi időszak		
1-18.	<u>Baleseti oktatás</u> <u>Rendgyakorlatok:</u> Általános tudnivalók. Felelősök kijelölése. Sorakozás, jelentés. Alakítás. Fordulatok állóhelyben. Soralakítás, sorbontás. Figurális menetek és futások. A menet irányának változtatása járás közben, hármas ill. négyes oszlopban.	Az órák rendjének kialakítása. Rendszerességre nevelés.	Helyben és mozgás közben végzett fordulatok, alakzatok kialakítása

óra sorszám	Tanítási óra anyaga	Új fogalmak (nevek stb.)	
		Nevelési, fejlesztési cél	Gyakorlatok
19-36	Atlétika: Sportágspecifikus bemelegítés fontossága, alkalmazása, 4-8 ütemű szabadgyakorlatok használata bemelegítéshez. Futóiskola ismerete és gyakorlása. Középtáv-, folyamatos futásra való felkészülés. Iramfutások szakaszos terheléssel. <u>Alternatív és szabadidős mozgásrendszerek:</u> Fogó- és futójátékok, floorball, tollaslabda, asztalitenisz. <u>Egészségkultúra és prevenció:</u> (sportágspecifikus bemelegítés, képességfejlesztő gyakorlatok új eszközök használatával, terhelhetőség fejlesztése különböző edzésmódszerrel) TRX kötéllel végzett gyakorlatok. Fitball labda gyakorlatok. Relaxáció. A nyújtó-lazító gyakorlatok szerepének fontossága. <u>Sportjáték:</u> <u>kosárlabda:</u> Új variációk a már megtanult technikákkal kisebb taktikai egységekbe ágyazottan - mindenféle cselezés, ritmusváltás, biztonságos labdabirtoklás, kidobott labda elfogása, labdavezetés különböző testhelyzetekben, támadó, védő láb- és karmozgások, összetettebb átadások, kötetlen átadási formák, lepattanó labda megszerzése, ebből indulás, átadás vagy kosárra dobás. A technikákat alkalmazó játékok párban, csoportban a variációk önálló és kreatív felhasználásával. <u>röplabda:</u> A labdaérintés biztonságának, a labda tudatos és pontos helyezésének gyakorlása, a hibaszázalék csökkentése, az élvezhető, folyamatos játék elérése érdekében. <u>labdarúgás</u> játék	Önismeret fejlesztése az önálló gyakorlás révén. A gyakorlás szerepének jelentőségének, hatásának tudatosítása. Mozgásos játékok, szabadidős sportok megismerése. Szabályismeret. Fair play elv erősítése.	Kitartó futás, futás közbeni feladatokkal. 6-8-10-12 perc. Játékok párokban, csapatban. Képességfejlesztő gyakorlatok különböző eszközök segítségével. (TRX, Fitball, gumiszalag) Nyújtó-lazító gyakorlatok egyéni és párban végzett gyakorlatok. Az előző években tanult átadások, cselezések, támadó védekező mozgások, kosárra dobások, átismétlése, gyakorlása játék közben párokban és csapatban. Érintésgyakorlatok, nyitás fogadás, vetődések átismétlése gyakorlása párokban, csapatban játék közben. Szökdelő-, ugróiskola. (sorozatos fel- és elugrások) 5-7 lépés nekifutással választott technikával.
	Ellenőrzés: Cooper futás, órai munka értékelés Atlétika: Sportági bemelegítés önálló alkalmazása, 4-8 ütemű szabadgyakorlatok használata bemelegítéshez. Szökdelő-, ugróiskola, távolugrást előkészítő gyakorlatok. Távolugrás választott technikával 5-7 lépés lendületes nekifutásból. <u>Alternatív és szabadidős mozgásrendszerek:</u> Futó- és fogójátékok, floorball, tollaslabda, asztalitenisz.	A testnevelés újszerű tartalmakkal történő gazdagítása, az iskolai létesítményen belüli és tágabb környezetében lévő lehetőségek kihasználása sportolásra. A rekreációs életviteléhez szükséges sportági, élettani, edzéselméleti ismeretek megszerzése. A mozgások biomechanikailag helyes végrehajtására törekvés. Szabályismeret, Fair Play elv erősítése.	

óra sorszáma	Tanítási óra anyaga	Új fogalmak (nevek stb.)	
		Nevelési, fejlesztési cél	Gyakorlatok
37-55.	Egészségkultúra és prevenció: (sportágspecifikus bemelegítés, képességfejlesztő gyakorlatok új eszközök használatával, terhelhetőség fejlesztése különböző edzésmódszerrel) Medicinlabda gyakorlatok törzs izomzat erősítéséhez. Gumiszalag gyakorlatok. Jóga gyakorlatok elsajátítása a nyújtás fontosságának erősítése. Sportjáték: kosárlabda, röplabda, labdarúgás játék csapatban Technikai és taktikai elemek szabályos alkalmazásával, azok kreatív és változatos alkalmazásával. Torna: Képességfejlesztő gyakorlatok, melyek a torna elemek tökéletesítéséhez szükségesek. Nyújtó-lazító hatású gimnasztika, stretching gyakorlatok, melyek előkészítik és segítik a megfelelő tornász tartás kialakítását. 8-16 ütemű gimnasztikai gyakorlatok alkalmazása. Képességfejlesztő gyakorlatok különböző eszközök segítségével. Zenés gimnasztika. Ellenőrzés: Távolugrás választott technikával, órai munka értékelés	Core izmok hangsúlyos erősítése. Az egészségmegőrzés fontosságának kialakítása. A sportági ismeretek magasabb szintű, kreatív alkalmazása az alkotó, kooperatív feladatokban, játékokban, sportjátékokban. Koncentráció fejlesztése, állóképesség növelése, mozgáskoordináció fejlesztése, csapatszellem erősítése. Testtudat, ritmusérzék, erő, mozgáskoordináció, egyensúlyérzék fejlesztése.	Egyszerű jóga gyakorlatok szabályos elsajátítása. Játék 5:5 ellen, 3:3 ellen, 6:6 ellen Padgyakorlatok, medicinlabda gyakorlatok, kézisúlyzós gimnasztika, bordásfal gyakorlatok, fitball labda gyakorlatok, állatmászások, páros gyakorlatok
	Téli időszak Torna: Sportágspecifikus gimnasztika ismerete és alkalmazása. Kötélmászás lányoknak: mászókulcsolással, fiúknak: függeszkedve. Összefüggő talajgyakorlat összeállítása 3 kötelező és 3 választható elemből a tanuló képességeihez mérten (Tartásos gyakorlatelemek, elemkapcsolatok gyakorlása: tarkóállás, fejjállás, kézállás, mérlegek kéztámasszal, mérlegállások, spárgák, hidak mozgásos gyakorlatelemek: gurulóátfordulások különböző irányokba, gurulóátfordulás hátra-tolódás kézállásba, tarkóbílenés, fejenátfordulás, kézenátfordulás oldalt, kézenátfordulás, vetődések, átguggolások, átterpesztések, lábkörzések, dőlések, felállások) Gyakorlás.	A koordináció, a cselekvésbiztonság, a zenéhez illeszkedő mozgásritmus továbbfejlesztése a tornajellegű és táncos sorozatok során a már ismert és új elem- és motívumkapcsolat okkal is. Segítségnyújtás társnak ügyesebb tanulókkal segítségével.	Kötélmászás, talajelemek, azok kapcsolatainak átismétlése, gyakorlása

óra sorszáma	Tanítási óra anyaga	Új fogalmak (nevek stb.)	
		Nevelési, fejlesztési cél	Gyakorlatok
56-72.	<u>Atlétika:</u> Magasugrás átismétlése, gyakorlása 7-8 lépés lendületszerzésből választott technikával. (flop vagy ollózó) <u>Alternatív és szabadidős mozgásrendszerek:</u> Ügyességi sor-és váltóversenyek, egyensúlyérzéklet fejlesztő gyakorlatokkal. Téli játékok: hógolyózás, korcsolyázás, szánkózás. <u>Egészségkultúra és prevenció:</u> (sportágspecifikus bemelegítés, képességfejlesztő gyakorlatok új eszközök használatával, terhelhetőség fejlesztése különböző edzésmódszerrel) Pad és bordásfal gyakorlatok, a stabil támaszhelyzetek kialakításához. SMR hengerezés, a nyújtó-lazító gyakorlatok alkalmazása. Stretching-gyakorlatok. NETFIT felmérés <u>Sportjáték:</u> kosárlabda, röplabda, labdarúgás játék <u>Ellenőrzés:</u> Magasugrás, Kötélmászás, Órai munka értékelése.	A talajgyakorlat jó tartással, biztos kiállással történő, gördülékeny, könnyed, plasztikus, esztétikus végrehajtásának elérése. Bátorságra nevelés Szabályismeret A fejlődés, a megfelelő hatékonyság alapfeltételeinek biztosítása: jól szervezettség, a felesleges állásidők kiküszöbölése, szükséges mozgásterjedelem (idő, ismétlésszám), szükséges intenzitás (sebesség, gyakorlatsűrűség, megfelelő ellenállás), terhelés-pihenés egyensúlya	Magasugrás 7-8 lépés nekifutásból. Ügyességet és egyensúlyérzéklet fejlesztő gyakorlatok padon, talajon, eszközzel, guggolásban, ülésben, fekvésben. Pad és bordásfal gyakorlatok. Nyújtó-lazító gyakorlatok egyénileg és párokban.
	<u>Torna:</u> Sportágspecifikus gimnasztika ismerete és alkalmazása. Összeállított talajgyakorlat bemutatása (3 kötelező és 3 választható elem.) Szertorna: (Az előzetes tudás alapján az elemek átismétlése, új elemek elsajátítása, gyakorlása.) <u>Lányok:</u> gerenda (állások, térdelések, ülések, fekvések, térdelőtámaszok, mérlegek, guggolótámaszok, fekvőtámaszok, támaszban átlendítés, belendítés, hasonfekvésből emelés fekvőtámaszba, térdelőtámaszba, fordulatok állásban, guggolásban. Szökdelések, lábtartás cserék, felugrás egy láb át- és belendítéssel, homorított leugrás, terpesz csukaugrás.)	A gyakoroltatás során egységesen az alapformában és differenciáltan a variációkban, az elemek mennyiségének és nehézségi fokának továbbfejlesztése differenciáltan, egyénre szabottan történik	Választott elemek gyakorlása, új elemek technikájának elsajátítása.

óra sorszáma	Tanítási óra anyaga	Új fogalmak (nevek stb.)	
		Nevelési, fejlesztési cél	Gyakorlatok
	<u>Fiúk:</u> korlát (terpeszülés, harántülés, nyújtott támasz, hajlított támasz, oldaltámaszok, lebegőtámasz, lebegő-felkartámasz, felkarfüggés, alaplendületek támaszban és felkarfüggésben, beterpesztések, terpeszpedzés, támlázás, szökkenés, fellendülés előre terpeszülésbe, felkarállás, felugrás beterpesztéssel támasz ülőtartásba, vetődési leugrás, kanyarlati leugrás) <u>Önvédelmi és küzdősportok:</u> A küzdéseket előkészítő és rávezető gyakorlatok, játékok: Tolások-húzások, változatos testrészekkel, testhelyzetekben. Grundbirkózás: Alapállás, alaphelyzetek stabil alkalmazása, szabályos és erős fogások csuklóra, karra, nyakra, derékra, rögzített kilendítések, keresztfogások. <u>Egészségkultúra és prevenció:</u> (sportágspecifikus bemelegítés, képességfejlesztő gyakorlatok új eszközök használatával, terhelhetőség fejlesztése különböző edzésmódszerrel) Kézisúlyzó- és gumiszalag gyakorlatok. NETFIT felmérés <u>Sportjáték:</u> kosárlabda, röplabda, labdarúgás játék <u>Ellenőrzés:</u> Órai munka értékelése.	Az akaraterő, a kitartás, a küzdőképesség, az önbizalom fejlesztése, a félelem leküzdése és a sportszerűség (fair play) szemléletének kiteljesítése. Küzdő típusú játékok tudatos alkalmazása a személyiségfejlesztésben, különös tekintettel az önuralomra, a társak tiszteletére és a szabályok elfogadására. A közösségben előforduló veszélyhelyzetek felismerése és kezelése. Az edzésre, a teljesítmény növelésére és mérésére, a prevencióra, rekreációra kész fizikai és mentális állapot állandósítása, a stressz kezelése. A testtartásért felelős izmok erősítését és nyújtását szolgáló gyakorlatok ismerete, pontos gyakorlása, értő kontrollja.	Told ki a körből. Grundbirkózás. Egyéni és csapatversenyek, küzdési taktikát igénylő feladatok játékos formában és páros küzdelmek. Eszközzel végzett képességfejlesztő gyakorlatok. A NETFIT programban kötelezően végrehajtandó gyakorlatok felmérése.

óra sorszám	Tanítási óra anyaga	Új fogalmak (nevek stb.)	
		Nevelési, fejlesztési cél	Gyakorlatok
73-91.	Tavaszi időszak <u>Torna:</u> Tornaszeren végzett 3 választott elemkapcsolat bemutatása. <u>Önvédelmi és küzdősportok:</u> Az előzőekben tanultak gyakorlása. Önvédelmi előadás szervezése, gyakorlással egybekötve. <u>Atlétika:</u> Sportági bemelegítés megismerése, önálló alkalmazása, 4-8 ütemű szabadgyakorlatok használata bemelegítéshez. Futóiskola ismerete és gyakorlása. Rövidtáv futásra való felkészülés. A gyorsfutás technikáját javító gyakorlatok változatos végrehajtása. A kedvező rajthelyzet kialakítása, 60 m futás térdelő és állórajtból. <u>Alternatív és szabadidős mozgásrendszerek:</u> Fogó- és futójátékok, floorball, tollaslabda, asztalitenisz. <u>Egészségkultúra és prevenció:</u> (sportágspecifikus bemelegítés, képességfejlesztő gyakorlatok új eszközök használatával, terhelhetőség fejlesztése különböző edzésmódszerrel) TRX kötéllel végzett gyakorlatok. Fittball labda gyakorlatok.. Jóga és relaxációs gyakorlatok. Szabadtestsúlyos edzés megismerése, gyakorlása. Köredzés. <u>Sportjáték:</u> kosárlabda, röplabda, labdarúgás játék <u>Ellenőrzés:</u> 60 m futás, Labdajátékok: tanult technikai és taktikai elemek csapatban történő alkalmazása játék során. Órai munka értékelése.	Az előző évek eredményeihez képest jobb teljesítmény produkálása. Versengés kialakulása a gyakorlatok teljesítése alatt.	
		Szabályismeret. A futások, ugrások és dobások képesség-fejlesztő hatásának felhasználása más mozgásrendszerekben. Az atlétikai versenyszámok biomechanikai alapjainak ismerete. Az egészségünk fenntartásához szükséges edzés, terhelés megtervezésének ismerete. Erős figyelemmel végrehajtott technikai elemek, taktikai megoldások valódi játéksituációkban. A csapat taktikai tervének, teljesítményének szakszerű és objektív megfogalmazása. A másik személy különféle szintű játéktudásának elfogadása. Kreativitás, együttműködés alkalmazása játékhelyzetben.	„Hogy védjük meg magunkat az utcán?” Gyakorlati bemutató. Sorozat futások, intervall futások 60-80-100 m-en. Futóiskola Rajtgép használat Képességfejlesztő gyakorlatok eszközzel és eszköz nélkül. Pihenés és edzőmunka megfelelő alkalmazása gyakorlatban

óra sorszáma	Tanítási óra anyaga	Új fogalmak (nevek stb.)	
		Nevelési, fejlesztési cél	Gyakorlatok
92-108.	Atlétika: Sportági bemelegítés megismerése, önálló alkalmazása, 4-8 ütemű szabadgyakorlatok használata bemelegítéshez. Futóiskola ismerete és gyakorlása. Váltófutás: A váltóbot szabályos fogása, átvétele, átadása. A kedvező rajthelyzet kialakítása, segédvonalak kijelölése. Meglelő megindulás kialakítása jelzésre. Dobóiskola. Kislabdadobás átismétlése, gyakorlása, 3-4 lépés nekifutásból, lekészítés után beszökkenéssel vagy keresztlépéses technikával <u>Alternatív és szabadidős mozgásrendszerek:</u> Dobó- és futójátékok (méta), floorball, tollaslabda, asztalitenisz. <u>Egészségkultúra és prevenció:</u> (sportágspecifikus bemelegítés, képességfejlesztő gyakorlatok új eszközök használatával, terhelhetőség fejlesztése különböző edzésmódszerrel) TRX kötéllel végzett gyakorlatok. medicinlabda gyakorlatok. Relaxáció. SMR henger használata. Jóga és relaxációs gyakorlatok. Szabadtestsúlyos edzés felépítése, otthon való alkalmazása. Köredzés. <u>Sportjáték:</u> kosárlabda, röplabda, labdarúgás játék <u>Ellenőrzés:</u> Váltófutás, Labdajátékok: tanult technikai és taktikai elemek csapatban történő alkalmazása játék során. Órai munka értékelése.	Versenyszerű végrehajtás, eredményorientált együttműködés váltófutásban. Gyorsaság, pontosság, ügyesség, figyelem fejlesztése. Az egészséges test és lélek megóvása, a munkahelyi és egyéb ártalmak elleni védekezésre való felkészítés: a biomechanikailag helyes testtartás és az egészséges lábboltozat kialakításának és fenntartásának, a helyes légzésnek a gyakorlatai, az ülőmunka és a zárt tér ellensúlyozására szolgáló tevékenységek, a sportolás kedvező hatása a szenvedélyek megelőzésében. A testi-lelki harmónia kialakítása relaxáció segítségével. A stresszoldás gyakorlatainak megismerése, helyes használata.	Futás váltóbottal. Átadások-átvételek kocogással, majd futással. Párokban, majd csapatban 4x50-100 m-es váltók alakítása, versenyzés. Dobóiskola, Kidobók, dobójátékok. (szabadulás a labdától, méta, egyszerű kidobók)

12. évfolyam

óra sorszáma	Tanítási óra anyaga	Új fogalmak (nevek stb.)	
		Nevelési, fejlesztési cél	Gyakorlatok
	Őszi időszak		
1-18.	<u>Baleseti oktatás</u> <u>Rendgyakorlatok:</u> Általános tudnivalók. Felelősök kijelölése. Sorakozás, jelentés. Alakítás. Fordulatok állóhelyben. Soralakítás, sorbontás Figurális menetek és futások. A menet irányának változtatása járás közben, hármas ill. négyes oszlopban.	Az órák rendjének kialakítása. Rendszerességre nevelés.	Helyben és mozgás közben végzett fordulatok, alakzatok kialakítása

óra sorszáma	Tanítási óra anyaga	Új fogalmak (nevek stb.)	
		Nevelési, fejlesztési cél	Gyakorlatok
	<u>Atlétika:</u> Sportági bemelegítés megismerése, önálló alkalmazása, 4-8 ütemű szabadgyakorlatok használata bemelegítéshez. Futóiskola ismerete és gyakorlása. Középtáv-, folyamatos futásra való felkészülés. Iramfutások szakaszos terheléssel. <u>Alternatív és szabadidős mozgásrendszerek:</u> Fogó- és futójátékok, floorball, tollaslabda, asztalitenisz. <u>Egészségkultúra és prevenció:</u> (sportágspecifikus bemelegítés, képességfejlesztő gyakorlatok új eszközök használatával, terhelhetőség fejlesztése különböző edzésmódszerrel) TRX kötéllel végzett gyakorlatok. Fittball labda gyakorlatok. Relaxáció. SMR hengerrel való ismerkedés, a nyújtó-lazító gyakorlatok szerepének fontossága. <u>Sportjáték:</u> kosárlabda, röplabda, labdarúgás játék <u>Ellenőrzés:</u> Cooper futás, órai munka értékelése	Önismeret fejlesztése az önálló gyakorlás révén. A gyakorlás szerepének, jelentőségének, hatásának tudatosítása. Mozgásos játékok, szabadidős sportok megismerése. Szabályismeret. Fair play elv erősítése. A testnevelés újszerű tartalmakkal történő gazdagítása, az iskolai létesítményen belüli és tágabb környezetében lévő lehetőségek kihasználása sportolásra. A rekreációs életviteléhez szükséges sportági, élettani, edzéselméleti ismeretek megszerzése.	Kitartó futás, futás közbeni feladatokkal. 6-8-10-12 perc. Szökdelő és ugróiskola. Képességfejlesztő gyakorlatok különböző eszközök segítségével. Választott sportjáték csapatban. Nyújtó-lazító gyakorlatok SMR hengerrel, egyéni és párban végzett gyakorlatok.

óra sorszáma	Tanítási óra anyaga	Új fogalmak (nevek stb.)	
		Nevelési, fejlesztési cél	Gyakorlatok
19-36.	Atlétika: Sportági bemelegítés önálló alkalmazása, 4-8 ütemű szabadgyakorlatok használata bemelegítéshez. Dobóiskola. Súlylökés gyakorlása helyből, majd választott technikával (oldal, vagy háttal felállásból lendületből) Szökdelő-, ugróiskola, magasugrást előkészítő gyakorlatok. Alternatív és szabadidős mozgásrendszerek: Dobójátékok, floorball, tollaslabda, asztalitenisz. Egészségkultúra és prevenció: (sportágspecifikus bemelegítés, képességfejlesztő gyakorlatok új eszközök használatával, terhelhetőség fejlesztése különböző edzésmódszerrel) Medicinlabda gyakorlatok törzs izomzat erősítéséhez. Jóga gyakorlatok elsajátítása a nyújtás fontosságának erősítése. Sportjáték: kosárlabda, röplabda, labdarúgás játék Ellenőrzés: súlylökés választott technikával, órai munka értékelése	Szabályismeret. Core izmok hangsúlyos erősítése. Az egészségmegőrzés fontosságának kialakítása. Koncentráció fejlesztése, állóképesség növelése, mozgáskoordináció fejlesztése, csapatszellem erősítése.	Súlylökés választott technikával, lendületből Szökdelő-, ugróiskola. Egyszerű jóga gyakorlatok szabályos elsajátítása.
37-55.	Téli időszak Torna: Sportágspecifikus gimnasztika ismerete és alkalmazása. Kötélmászás mászókulcsolással, függeszkedve. Összefüggő talajgyakorlat összeállítása 5 kötelező és 2 választott elemből a tanuló képességeihez mérten (Tartásos gyakorlatelemek, elemkapcsolatok gyakorlása: tarkóállás, fejjállás, kézállás, mérlegek kéztámasszal, mérlegállások, spárgák, hidak mozgásos gyakorlatelemek: gurulóátfordulások különböző irányokba, gurulóátfordulás hátra-tolódás kézállásba, tarkóbillenés, fejenátfordulás, kézenátfordulás oldalt, kézenátfordulás, vetődések, átguggolások, átterpesztések, lábkörzések, dőlések, felállások) Gyakorlás. Atlétika: Magasugrás átismétlése, gyakorlása 7-8 lépés lendületszerzésből. Alternatív és szabadidős mozgásrendszerek: Ügyességi sor- és váltóversenyek, egyensúlyérzéklet fejlesztő gyakorlatokkal. Téli játékok: hógolyózás, korcsolyázás, szánkózás.	A koordináció, a cselekvésbiztonság, a zenéhez illeszkedő mozgásritmus továbbfejlesztése a tornajellegű és táncos sorozatok során a már ismert és új elem- és motívumkapcsolatokkal is. Segítségnyújtás társnak ügyesebb tanulók segítségével. A talajgyakorlat jó tartással, biztos kiállással történő, gördülékeny, könnyed, plasztikus, esztétikus végrehajtásának elérése.	Kötélmászás, talajelemek, azok kapcsolatainak átismétlése, gyakorlása Magasugrás 7-8 lépés nekifutásból. Ügyességet és egyensúlyérzéklet fejlesztő gyakorlatok padon, talajon, eszközzel, guggolásban, ülésben, fekvésben. Pad és bordásfal gyakorlatok.

óra sorszáma	Tanítási óra anyaga	Új fogalmak (nevek stb.)	
		Nevelési, fejlesztési cél	Gyakorlatok
56-72.	Egészségkultúra és prevenció: (sportágspecifikus bemelegítés, képességfejlesztő gyakorlatok új eszközök használatával, terhelhetőség fejlesztése különböző edzésmódszerrel) Pad és bordásfal gyakorlatok, a stabil támaszhelyzetek kialakításához. SMR hengerezés, a nyújtó-lazító gyakorlatok alkalmazása. Stretching-gyakorlatok. NETFIT felmérés Sportjáték: kosárlabda, röplabda, labdarúgás játék Ellenőrzés: Magasugrás, Kötélmászás, Órai munka értékelése. Torna: Sportágspecifikus gimnasztika ismerete és alkalmazása. Összeállított talajgyakorlat bemutatása. Szertorna: (Az előzetes tudás alapján az elemek átismétlése, új elemek elsajátítása, gyakorlása.) 5 választott elem bemutatása. Lányok: gerenda (állások, térdelések, ülések, fekvések, térdelőtámaszok, mérlegek, guggolótámaszok, fekvőtámaszok, támaszban átlendítés, belendítés, hasonfekvésből emelés fekvőtámaszba, térdelőtámaszba, fordulatok állásban, guggolásban. Szökdelések, lábtartás cserék, felugrás egy láb át- és belendítéssel, homorított leugrás, terpesz csukaugrás.) Fiúk: korlát (terpeszülés, harántülés, nyújtott támasz, hajlított támasz, oldaltámaszok, lebegőtámasz, lebegő-felkartámasz, felkarfüggés, alaplendületek támaszban és felkarfüggésben, betérpesztések, terpeszpedzés, támlázás, szökkenés, fellendülés előre terpeszülésbe, felkarállás, felugrás betérpesztéssel támasz ülőtartásba, vetődési leugrás, kanyarlati leugrás) Önvédelmi és küzdősportok: Az előző évben tanultak átismétlése (tolások, húzások, fogások, kilendítések,) A küzdéseket előkészítő és rávezető gyakorlatok, játékok Emelések hónaljfogással, derékfogással, kevert fogással. A mögékerülések és kiemelések különböző változatai, dobástechnikák, leszorítások alkalmazása. Az eredményes földharc technikájának elsajátítása. Grundbirkózás	Bátorságra nevelés. Szabályismeret	Nyújtó-lazító gyakorlatok egyénileg és párokban.
		A gyakoroltatás során egységesen az alapformában és differenciáltan a variációkban, az elemek mennyiségének és nehézségi fokának továbbfejlesztése differenciáltan, egyénre szabottan történik. Az akaraterő, a kitartás, a küzdőképesség, az önbizalom fejlesztése, a félelem leküzdése és a sportszerűség (fair play) szemléletének kiteljesítése. Küzdő típusú játékok tudatos alkalmazása a személyiségfejlesztésben, különös tekintettel az önuralomra, a társak tiszteletére és a szabályok elfogadására. A közösségben előforduló veszélyhelyzetek felismerése és kezelése.	Választott elemek gyakorlása, új elemek technikájának elsajátítása. Told ki a körből. Grundbirkózás. Egyéni és csapatversenyek, küzdési taktikát igénylő feladatok játékos formában és páros küzdelmek.

óra sorszáma	Tanítási óra anyaga	Új fogalmak (nevek stb.)	
		Nevelési, fejlesztési cél	Gyakorlatok
73-96.	<u>Egészségkultúra és prevenció:</u> (sportágspecifikus bemelegítés, képességfejlesztő gyakorlatok új eszközök használatával, terhelhetőség fejlesztése különböző edzésmódszerrel) Kézisúlyzó- és gumiszalag gyakorlatok. NETFIT felmérés <u>Sportjáték:</u> kosárlabda, röplabda, labdarúgás játék <u>Ellenőrzés:</u> Összefüggő talajgyakorlat, Órai munka értékelése.	Az edzésre, a teljesítmény növelésére és mérésére, a prevencióra, rekreációra kész fizikai és mentális állapot állandósítása, a stressz kezelése. A testtartásért felelős izmok erősítését és nyújtását szolgáló gyakorlatok ismerete, pontos gyakorlása, értő kontrollja. Az előző évek eredményeihez képest jobb teljesítmény produkálása. Versengés kialakulása a gyakorlatok teljesítése alatt. Szabályismeret.	Eszközzel végzett képességfejlesztő gyakorlatok. A NETFIT programban kötelezően végrehajtandó gyakorlatok felmérése.
	Tavaszi időszak <u>Atlétika:</u> Sportági bemelegítés megismerése, önálló alkalmazása, 4-8 ütemű szabadgyakorlatok használata bemelegítéshez. Futóiskola ismerete és gyakorlása. Rövidtáv futásra való felkészülés. A gyorsfutás technikáját javító gyakorlatok változatos végrehajtása. A kedvező rajthelyzet kialakítása, 60 m futás rajtgépből. <u>Alternatív és szabadidős mozgásrendszerek:</u> Fogó- és futójátékok, floorball, tollaslabda, asztalitenisz. <u>Egészségkultúra és prevenció:</u> (sportágspecifikus bemelegítés, képességfejlesztő gyakorlatok új eszközök használatával, terhelhetőség fejlesztése különböző edzésmódszerrel) TRX kötéllel végzett gyakorlatok. Fittball labda gyakorlatok. Relaxáció. SMR henger használata. Jóga és relaxációs gyakorlatok. Szabadtestsúlyos edzés felépítése, otthon való alkalmazása. Köredzés.	A futások, ugrások és dobások képességfejlesztő hatásának felhasználása más mozgásrendszerekben. Az atlétikai versenyszámok biomechanikai alapjainak ismerete. Az egészségünk fenntartásához szükséges edzés, terhelés megtervezésének ismerete.	Sorozat futások, intervall futások 60-80-100 m-en. Futóiskola Rajtgép használat

óra sorszáma	Tanítási óra anyaga	Új fogalmak (nevek stb.)	
		Nevelési, fejlesztési cél	Gyakorlatok
	<u>Sportjáték:</u> kosárlabda, röplabda, labdarúgás játék <u>Ellenőrzés:</u> 60 m futás, Labdajátékok: tanult technikai és taktikai elemek csapatban történő alkalmazása játék során. Órai munka értékelése	Az adott labdajáték főbb versenykörülményeinek ismerete. Erős figyelemmel végrehajtott technikai elemek, taktikai megoldások valódi játéksituációkban. A csapat taktikai tervének, teljesítményének szakszerű és objektív megfogalmazása. A másik személy különféle szintű játéktudásának elfogadása. Kreativitás, együttműködés alkalmazása játékhelyzetben.	Képességfejlesztő gyakorlatok eszközzel és eszköz nélkül. Pihenés és edzőmunka megfelelő alkalmazása gyakorlatban.

TÖRTÉNELEM, TÁRSADALMI ÉS ÁLLAMPOLGÁRI ISMERETEK

A középiskolai *történelemtanítás* az általános iskolai ismeretekre és tevékenységekre épül, jellegét tekintve azonban már forrás- és tevékenységközpontú. Olyan nevelő-oktató tevékenység, amelynek célja az általános történelmi műveltség kiterjesztése és elmélyítése, valamint a magasabb műveltség megalapozása. A történelmi tanulmányoknak jelentős szerepük van a tanulói személyiség fejlődésében, társadalmi cselekedeteik tudatosulásában. Fontos a történelmi eseményekben részt vevő egyének és csoportok nézeteinek és tetteinek megismerése, az ezek mögött húzódó motívumok, szándékok és élethelyzetek felismerése, megértése, a résztvevők felelősségének belátása.

Az iskola és benne a történelemtanítás egyik fő feladata értékek közvetítése. Olyan alapvető normákról, értékekről van szó, mint a nemzeti azonosságtudat kialakítása a magyar történelem feldolgozásával; az európai és egyetemes demokratikus értékrend kialakítása az egyetemes történelem elemzésével. Ezeken túl a társadalomismereti tantárgyrészek segítségével sor kerül a demokratikus gondolkodásra és magatartásra nevelésre; az állampolgári feladatokra és a tudatos közéleti részvételre való felkészítésre; az alapvető személyiségi és emberi jogok, valamint erkölcsi normák megismerésére és tiszteletére; az egyenlő bánásmóddal és esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismeretek és képességek fejlesztésére; a szociális érzékenység kialakítására a társadalmi egyenlőtlenségek okainak megismertetésével. Kiemelt cél annak érzékeltetése, hogy a magyar nemzet történelme sokféle egyéb nemzetiség és etnikum (pl. német és zsidó etnikum) együttműködésének az eredménye is. Nyitott, elfogadó gondolkodást kell kialakítani az eltérő kultúrák vonatkozásában a kisebbségek történelmének áttekintésével – beleértve a határon túli magyarság és a hazai nemzetiségek múltját és jelenét is –, különös tekintettel a Kárpát-medencében együtt élő népekre. Cél továbbá a környezettudatosságra és fenntarthatóságra nevelés a környezet és a természet, valamint az

ember kapcsolatának koronkénti bemutatásával.

A középiskolai történelemtanítás a források önálló feldolgozásán alapuló, elemző jellegű, ami az összefüggések egyre önállóbb feltárását jelenti. Ugyanakkor törekedni kell a történelem élményszerű tanítására, közös feldolgozására, ami örömet és feladatokat jelent a diákok számára. Ehhez igénybe kell venni a hagyományos eszközök (tankönyvek, egyéb olvasmányok, térképek, audiovizuális anyagok stb.) mellett a média modern eszközeit (világháló, kép-, videó-, hang-megosztók stb.) is.

Az ismeretátadással azonos súllyal kell kezelni a tanulói képességek – az ismeretszerzés, tanulás; a kritikai gondolkodás; a kommunikáció; valamint az időben és térben való tájékozódás – fejlesztését, melyet kellően változatos tevékenységformák biztosításával lehet a leghatékonyabban elérni. Ez azért is szükséges, hogy a tanulók képessé váljanak önálló ismeretek szerzésére, értelmezésére, azokkal kapcsolatban önálló vélemény megfogalmazására.

Fontos feladat a differenciált történelmi gondolkodás kialakítása, amely azonos események, történések különböző szempontú megközelítését jelenti. Hiszen minden történelmi esemény több szempontú, ennek megfelelően eltérő interpretációi is lehetnek. A tanulóknak ezeket kell felismerni és megérteni, azonosulni velük vagy elutasítani azokat, átlátva, hogyan éltek és gondolkodtak az adott kor emberei. Mindehhez szükséges a hagyományos politikatörténet feldolgozása mellett a társadalom-, művelődés- és mentalitástörténet megfelelő súlyú kezelése. Ehhez nyújt segítséget a közműveltségi tartalmak mellett megjelenő ismétlődő/visszatérő és hosszsmetszeti témák egy jelentős része.

Végső soron törekedni kell arra, hogy a tanulói tudás a tények ismeretén túl kiterjedjen azok bővítésének igényére, az önálló tájékozódási és tanulási módszerek elsajátítására, a problémaérzékenységre és a kritikai gondolkodásra is. Ennek eléréséhez fontos feladat a különböző képességek – az ismeretszerzés, tanulás; a kritikai gondolkodás; a kommunikáció; valamint az időben és térben való tájékozódás – azonos súlyú fejlesztése, hogy ezek révén rendelkezzenek a tanulók a történelmi gondolkodás kialakításához szükséges alapokkal; birtokában legyenek alapvető történelmi tények ismeretének; tudják használni a szaknyelvet, értsék a történelmi fogalmakat; képesek legyenek ismereteiket szóban és írásban egyaránt előadni. Ugyanakkor követelmény az is, hogy a tanulók legyenek képesek értelmezni a történelmi múlt és a jelenkor társadalmi eseményeit, álláspontjukat pedig érvekkel alátámasztva tudják képviselni.

A tantervi táblázatok fejlesztési követelmények oszlopában a Nat-ban rögzített négy fejlesztési feladattípusra lehet példákat találni. Az elvárás az, hogy a kétéves ciklusok során, a Nat-ban a megfelelő évfolyamokhoz kötött fejlesztési feladatok megvalósítását segítő adott tevékenységek mindegyike legalább egyszer megjelenjen. A szaktanár döntheti el, hogy melyik témánál mely fejlesztési feladatokat vagy tevékenységeket, milyen konkrét formában dolgozza fel. A táblázatok témák rovatában dőlt betűvel jelöltek a tájékoztató jellegű, csupán javasolt ismétlődő és hosszsmetszeti témák, a fejlesztési követelmények példaként szolgáló feladatai, valamint a kapcsolódási pontok ajánlott anyagai.

A történelemtanítás feladata a tanulók történelemszemléletének formálása, ugyanakkor a pluralizmus jegyében az alkotmányos alapelvekbe nem ütköző, eltérő szemlélet tiszteletben tartása is elengedhetetlen.

A társadalmi, állampolgári és gazdasági ismeretek témakörei a társadalmi gyakorlatra összpontosító szocializációs célú tartalmi egységek, amelyek komplex módon próbálnak reagálni a diákokat közvetlenül érintő társadalmi jelenségekre. Problémafelvetésük és szóhasználatuk olyan tudományterületekre épül, mint a szociológia, a szociálpszichológia, a politológia, a jogtudomány, a közgazdaságtan és a média tudománya. Az e témakörökben megjelenő ismeretek fontos szerepet játszanak a társadalom múltjára és jelenére vonatkozó középiskolai tudás összekapcsolásában. Egyúttal alapokat kínálnak annak megértéséhez, hogy miként működik a társadalom, az állam és a gazdaság, amelyben a diákok mindennapi élete

zajlik. Ezért fontos, hogy közismereti tanulmányaik utolsó szakaszában a fiatalok találkozzanak e témakörökkel, és a felnőttkor küszöbén alapvető ismereteket, valamint kellő ösztönzést kapjanak ahhoz, hogy aktív állampolgárként kapcsolódjanak be egyrészt saját helyi közösségeik, másrészt az ország egészének életébe.

A tematikai egységekhez rendelt *nevelési-fejlesztési célok* az iskolaszakaszok között egymásra épülnek, ezért az 5–8. évfolyamra megfogalmazottak a 9–12. évfolyamon is elvárásként jelennek meg. (Ezt jelzi a minden tematikai egységnél megjelenő ”◀” jel.)

9–10. évfolyam

A középiskolai történelemtanítás első két éve koncentrikusan bővíti az általános iskolában tanultakat, ugyanakkor a korábbiaktól eltérő feladatokat is ró a tanulókra. Mivel a forráskezelés készségeinek fejlesztésében jelentősen túl kell lépniük az általános iskolai szinten, e két évfolyam feladata a forráskezelés és -elemzés elemi szabályainak, illetve a tudományos anyaggyűjtés alapjainak elsajátítása. A korábbi, történetek feldolgozásán alapuló, képszerű történelemtanítást felváltja az elemző, az oksági viszonyokat kutató jellegű munka, mely – az általános iskolai történelemtanításhoz hasonlóan – csak a tanulók fokozott tevékenykedtetése révén érhető el. Kiemelt szerepe van a problémaközpontú történelemtanításnak, amely adott esetben teljesen eltérő nézőpontok ütköztetését is szükségessé teszi. A kulcskompetenciák közül a hatékony és önálló tanulás készsége szintjének emelése a legfontosabb feladat.

A történelem tantárgy kiválóan alkalmas az önálló ismeretszerzés és -feldolgozás képességének kialakítására. A tanulóknak meg kell ismerniük az elsődleges és másodlagos források kezelésének szabályait. Az anyaggyűjtéshez nélkülözhetetlen a könyvtárakban, illetve azok anyagában (kézikönyvek, lexikonok, atlaszok, ismeretterjesztő folyóiratok stb.), valamint az elektronikus adatbázisokban való tájékozódás készségének kialakítása és fejlesztése. A diákoknak ezen a képzési és életkori szinten el kell jutni az események elbeszélésétől, a források tartalmi ismertetésétől a problémafelvetés, magyarázat, fejtegetés, következtetés és érvelés alkalmazásáig, felhasználva a szaknyelvet. Fontos feladat a grafikus kifejezések (diagramok, grafikonok) elemzése, majd készítése, képi információhordozók gyűjtése, válogatása, készítése, valamint az időben és térben való tájékozódás fejlesztése.

9. évfolyam

Tematikai egység	Az őskor és az ókori Kelet	Órakeret 9 óra
Előzetes tudás	Az őskori ember világa. Ószövetségi (a héber Bibliában olvasható) történetek. Ókori keleti örökségünk (időszámítás, írás, tudományos ismeretek, vallások, építmények).	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	◀ A tanuló felismeri, hogy a történelem különböző szaktudományok módszereit és eredményeit hívja segítségül a múlt rekonstruálásához, mivel a történelmi források sokszínűek. Tudatosul benne, hogy az emberi történelem korai időszakára vonatkozó eltérő tudományos megközelítések alapvetően a forrásanyag hiányosságából fakadnak. Felismeri, hogy a közösségek vallási törvényekkel, szokásokkal, szabályokkal, az államok jogrenddel teremtik meg az együttélés szükséges feltételeit. Belátja, hogy az emberi faj fennmaradása a természet és a társadalom szerves összefüggésében lehetséges. Megérti, hogy az ember az alkotó	

	munka során állandóan felhasználja tapasztalatait, ismereteit. Felismeri, hogy a közösség teremti meg az embert, az ember viszont létrehozza és fenntartja közösséget. Felismeri, hogy minden társadalomnak megvannak a maga szabályai, a maga kormányzata, amelyek az emberek életét irányítják, és fordítva, a kormányzás is hat a társadalomra. A források önmagukban nem adnak válaszokat a kérdéseinkre. Elemzésre és a forrásokból kiolvasható információk megszólaltatására van szükség ehhez. Felismeri a természeti adottságok meghatározó szerepét az első államok, birodalmak keletkezésében és felbomlásában. Megismeri az ókori keleti vallások szellemi, társadalmi gyökereit, különös tekintettel az egyistenhitet hirdető zsidó vallásra, megérti az emberi kultúra fejlődésére gyakorolt hatásukat. Belátja, hogy a társadalom az ókori Keleten tagolt, melyben az engedelmesség, az emberek közötti kölcsönös függés és hierarchia egyaránt fontos. Képes ismereteket meríteni különböző információforrásokból, és azokat rendszerezni. Képes időmeghatározásra történelmi időszakokhoz és konkrét eseményekhez kapcsolódva.	
Témák	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
A történelem forrásai. Az első társadalmak. <i>Nők, férfiak életmódja és társadalmi helyzete, életformák.*</i> A folyamvölgyi kultúrák. A Közel-Keletet egyesítő birodalmak. <i>A földrajzi környezet.</i> Az ókori Kelet kulturális öröksége, a zsidó nép vallási és történelmi hagyományai.	<i>Ismeretszerzés, tanulás:</i> – Forrástípusok felismerése, információgyűjtés és azok rendszerezése. <i>(Pl. az első civilizációkról fennmaradt források csoportosítása különböző szempontok szerint.)</i> – A földrajzi környezet szerepe az egyes civilizációk életében <i>(pl. nagy folyók, tagolt partvidék).</i> <i>Kritikai gondolkodás:</i> – Lényeg kiemelése írott szövegből, ismeretek problémaközpontú elrendezése. <i>(Pl. egy folyamvölgyi kultúra sajátosságainak bemutatása Hammurapi törvényei alapján.)</i> – Társadalmi csoportok, intézmények működésének összehasonlítása. <i>(Pl.</i>	<i>Biológia-egészségtan:</i> A homo sapiens egységes faj. <i>Földrajz:</i> Kontinensek, rasszok, térképolvasás. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Bibliai történetek, az írás kialakulása, jelentősége, nyelvcsaládok. <i>Vizuális kultúra:</i> Az ókori Kelet művészeti emlékei <i>(pl. Willendorfi Vénusz, II. Ramszesz sziklatemploma, Ehnaton fáraó családjával, a gízai piramisok).</i> <i>Matematika:</i> A számegyenes, az idő mértékegységei (nap, hónap, év, évtized, évszázad). <i>Informatika:</i> Glog (interaktív tábló) készítése az ókori Egyiptom

* A Témák oszlopban dőlt betűvel jelöltük itt és a továbbiakban a Nat azon feldolgozható ismétlődő/visszatérő és hosszsmetszeti témáit, melyek illeszkednek az adott ismeretanyaghoz.

	<i>eltérő és hasonló vonások az ókori Kelet civilizációinak társadalmi szerkezetében, államszervezetében.)</i> <i>Kommunikáció:</i> Szóbeli beszámoló gyűjtő-, illetve kutatómunkával szerzett ismeretek alapján. <i>(Pl. az ókori keleti civilizációk jellegzetes tárgyi emlékeinek és kulturális örökségének feldolgozása.)</i> <i>Tájékozódás térben és időben:</i> – Megismert történelmi események időrendbe állítása. <i>(Pl. ókori keleti civilizációk ábrázolása idővonalon.)</i> – A történelmi tér változásainak leolvasása térképekről. <i>(Pl. Mezopotámia államainak elhelyezkedése, Egyiptom területi változásai.)</i>	témájában.
Értelmező kulcsfogalmak	Történelmi idő, változás és folyamatosság, ok és következmény, történelmi forrás, tény és bizonyíték.	
Tartalmi kulcsfogalmak	Társadalom, társadalmi csoport, népességrobbanás, életmód, város, gazdaság, gazdasági tevékenység, gazdasági rendszer, termelés, erőforrás, gazdasági kapcsolat, kereskedelem, politika, állam, államforma, egyeduralkodó, államszervezet, birodalom, monoteizmus, politeizmus.	
Fogalmak, adatok	<i>Fogalmak:</i> régészet, homo sapiens, őskőkor, újkőkor, zsákmányoló életmód, mágia, bronzkor, vaskor, nemzetség, despotizmus, városállam, öntözéses földművelés, buddhizmus, brahmanizmus, egyistenhit, zsidó vallás. <i>Személyek:</i> Kheopsz, Hammurapi, Salamon, I. Dareiosz, Mózes, Buddha, Konfuciusz. <i>Topográfia:</i> „termékeny félhold”, Mezopotámia, Egyiptom, Palesztina, Perzsia, India, Kína, Babilon, Jeruzsálem. <i>Kronológia:</i> Kr. e. 8000 körül (az újkőkor kezdete), Kr. e. 3000 körül (az első államok kialakulása), Kr. e. XVIII. század (Hammurapi uralkodása), Kr. e. X. század (a zsidó állam fénykora).	

Tematikai egység	Az ókori Hellász	Órakeret

		12 óra
Előzetes tudás	Görög istenek, hősök, tudósok, művészek, olimpia, görög-perzsa háborúk. A demokrácia alapelvei.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	◀ A tanuló képes jellemezni a különböző államformákat (királyság, köztársaság) és a hatalomgyakorlás eltérő formáit (demokrácia, diktatúra). Megismeri az ókori demokrácia alapelveit, vázlatosan összehasonlítja a modern demokrácia alapelveivel. Áttekinti a háborúk – történelmi, politikai, gazdasági, vallási, etnikai, hatalmi – okait, különválasztva az ürügyektől. Azonosítja a háborúk egyénekre és közösségekre gyakorolt hatásait. Elfogadja a közügyekben való részvétel fontosságát. Belátja a humánus, a szépség és jószág antik eszméje megbecsülésének és a művészi értékek megóvásának szükségességét. Felismeri, hogy túlnépesedő területekről általában a népesség kiáramlására kerül sor. Érzékeli, hogy a gazdaságilag fejletlen és fejlett területek közötti kereskedelem meglehetősen élénk lehet: nyersanyagokat, élelmiszereket ad az egyik oldal, míg iparcikkeket a másik. Átlátja, hogy európai civilizáció gyökerei az antikvitásból erednek. Képes az európai civilizáció gyökereinek feltárására, az ókori demokrácia alapelveinek vázlatos összehasonlítására a modern demokrácia alapelveivel. Képes a szerzett információk rendezésére és értelmezésére, kiselőadás tartására. Képes különböző időszakok történelmi térképeinek az összehasonlítására.	
Témák	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
A polisz kialakulása. <i>A földrajzi környezet.</i> Az athéni demokrácia működése. <i>Államformák, államszervezet.</i> <i>A hatalommegosztás formái, szintjei.</i> Spárta. <i>Kisebbség, többség.</i> A görög hitvilág, művészet és tudomány. Nagy Sándor birodalma és a hellenizmus. <i>Birodalmak.</i>	<i>Ismeretszerzés, tanulás:</i> – Ismeretszerzés különböző médiumok anyagából, szaktudományi munkákból. <i>(Pl. a görög művészet témájában.)</i> – Különböző emberi magatartástípusok, élethelyzetek megfigyelése, következtetések levonása. <i>(Pl. a görög-perzsa háborúk hőseinek áldozatvállalása.)</i> <i>Kritikai gondolkodás:</i> – Érvek gyűjtése a saját vélemény alátámasztására, ellenérvek gyűjtése meghatározott álláspontok cáfolására. <i>(Pl. az arisztokratikus és a demokratikus kormányzás előnyeiről, hátrányairól.)</i>	<i>Földrajz:</i> A Balkán-félsziget déli részének természeti adottságai. <i>Testnevelés és sport:</i> A sport- és olimpiatörténet alapjai. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Görög mitológia, homéroszi eposzok, az antik görög színház és dráma, Szophoklész: Antigoné. <i>Dráma és tánc:</i> Az ókori színház és dráma. <i>Vizuális kultúra:</i> Az antik görög képzőművészet <i>(pl. a Dárdavivő, a Delphoi kocsihajtó, a Laokoón-csoport).</i>

	– Történelmi-társadalmi adatok, modellek és elbeszélések elemzése a bizonyosság, a lehetőség és a valószínűség szempontjából. <i>(Pl. Spártáról a történetírásban kialakult hagyományos kép árnyalása.)</i> – Különböző szövegek, hanganyagok, filmek stb. vizsgálata a történelmi hitelesség szempontjából. <i>(Pl. Hellász történelmét feldolgozó hollywoodi filmek.)</i> <i>Kommunikáció:</i> – Folyamatábra, diagram elemzése/készítése. <i>(Pl. az athéni demokrácia kialakulása.)</i> – Vizuális rendezők (táblázatok, ábrák) készítése. <i>(Pl. gyarmatváros és anyaváros kapcsolata.)</i> <i>Tájékozódás időben és térben:</i> – Különböző időszakok történelmi térképeinek összehasonlítása, a változások hátterének feltárása. <i>(Pl. Nagy Sándor birodalmának kialakulása térképek alapján.)</i> – Egyszerű térképvázlatok rajzolása különböző információforrások alapján. <i>(Pl. a görög gyarmatosítás fő irányai.)</i>	<i>Matematika:</i> Pitagorasz-tétel, Thalész-tétel, Eukleidész (euklideszi geometria), görög ábécé betűinek használata a matematikában. Pi szám jelölése $[\pi]$. <i>Fizika:</i> Arkhimédész, ptolemaioszi világkép, Arisztotelész természetfilozófiája.
Értelmező kulcsfogalmak	Változás és folyamatosság, ok és következmény, interpretáció, jelentőség.	
Tartalmi kulcsfogalmak	Társadalom, társadalmi csoport, népesedés, népességgrobbanás, migráció, életmód, város, gazdaság, gazdasági tevékenység, gazdasági rendszer, termelés, erőforrás, gazdasági kapcsolat, gyarmatosítás, árutermelés, pénzgazdálkodás,	

	kereskedelem, politika, állam, államforma, hatalmi ág, egyeduralom, köztársaság, demokrácia, polgárjog, államszervezet, birodalom, szuverenitás, politeizmus.
Fogalmak, adatok	<i>Fogalmak:</i> polisz, mitológia, arisztokrácia, démosz, türannisz, népgyűlés, esküdtbíró, demagógia, sztratégosz, cserépszavazás, filozófia, hellenizmus. <i>Személyek:</i> Szolón, Kleiszthenész, Periklész, Pheidiasz, Hérodotosz, Thuküdidész, Platón, Arisztotelész, Nagy Sándor, a legfontosabb görög istenek. <i>Topográfia:</i> Athén, Spárta, Olümpia, Peloponnészosz, Makedónia, Alexandria. <i>Kronológia:</i> Kr. e. 776 (az első feljegyzett olimpiai játékok), Kr. e. V. század közepe (Periklész kora), Kr. e. 336-323 (Nagy Sándor uralkodása).

Tematikai egység	Az ókori Róma	Órakeret 13 óra
Előzetes tudás	Az ókori Róma alapítása. Hadvezérek, csaták, uralkodók az ókori Rómában. Újszövetségi történetek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	◀ A tanuló felismeri, hogy egy több évszázadon keresztül fennálló állam felemelkedésében és hanyatlásában több tényező együttes hatása játszik szerepet, valamint, hogy a hosszú életű birodalmak társadalma, gazdasági élete, politikai berendezkedése folyamatosan változik. Megismeri a birodalomszervezési elveket, valamint azt, hogy a kormányzati hatalom sokféle tényezőn nyugszik: anyagi tényezők – tulajdon, jövedelem; politikai tényezők – legitimáció, jogok, jogkörök; társadalmi tényezők – társadalmi támogatottság; kulturális tényezők – ideológia; egyéb tényezők – erőszak. Látja, hogy a kormányzati hatalom általában egyének és testületek között oszlik meg. Megérti, hogy a gazdasági és katonai hatalom birtoklása alapja lehet egy-egy személy vagy csoport politikai befolyásának, de a politikai befolyás is gazdasági hatalomhoz juttathat embereket. Érzékeli a zsidó gyökerekből is táplálkozó kereszténység kialakulásának és egyházzá szerveződésének hatását a későbbi korok fejlődésére, valamint felismeri annak civilizációformáló szerepét. Belátja, hogy az ókori Római Birodalmat a katonai erő, fejlett jogrendszer és államszervezet jellemezte. Tudja, hogy az antik kultúra a görög és a római kultúra kölcsönhatása során alakult ki, látja ennek az európai civilizációra gyakorolt hatását. Képes források megbízhatóságára vonatkozó kérdések megfogalmazására, valamint feltevéseket megfogalmazni, közben vitában tárgyilagosan érvelni. Képes történelmi témákat vizuálisan ábrázolni (folyamatábra, diagram, vizuális rendező stb.).	
Témák	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Róma útja a köztársaságtól a császárságig. A köztársaság és a császárság államszervezte és	<i>Ismeretszerzés, tanulás:</i> – A rendelkezésre álló ismeretforrások értelmezése. (Pl. a	<i>Földrajz:</i> Az Appennini-félsziget természeti adottságai. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i>

intézményei. <i>Államformák, államszervezet.</i> Gazdaság, gazdálkodás, az életmód változásai. A római hitvilág, művészet, a tudomány és a jog. A kereszténység kialakulása, tanításai és elterjedése. <i>A világvallások alapvető tanításai, vallásalapítók, vallásújítók.</i> Pannónia provincia. A népvándorlás, az antik civilizáció felbomlása.	<i>köztársaság államszervezeti ábrái.)</i> – Ismeretszerzés statisztikai táblázatokból, grafikonokból, diagramokból. <i>(Pl. gazdaság, gazdálkodás a császárkorban.)</i> – A tanultak felhasználása új feladathelyzetben. <i>(Pl. a görög és a római mindennapi élet összevetése.)</i> <i>Kritikai gondolkodás:</i> – Különböző szövegek, hanganyagok, filmek vizsgálata a történelmi hitelesség szempontjából. <i>(Pl. Róma alapítása, Jézus élete.)</i> – Feltevések megfogalmazása történelmi személyiségek cselekedeteinek, viselkedésének mozgatórugóiról. <i>(Pl. Caesar és Augustus intézkedései, Constantinus reformjai.)</i> <i>Kommunikáció:</i> – Önállóan gyűjtött képekből tabló készítése. <i>(Pl. a római kultúra emlékei napjainkban.)</i> – Beszámoló készítése népszerű tudományos irodalomból, szépirodalomból, rádió- és tévéműsorokból. <i>(Pl. a gladiátorok élete.)</i> <i>Tájékozódás térben és időben:</i> – Történelmi időszakok jellegzetességeinek megragadása és összehasonlítása. <i>(Pl. hasonló tartalmú görög</i>	Bibliai történetek, Vergilius, Horatius. Az írás kialakulása, jelentősége, nyelvcsaládok. <i>Matematika:</i> A római számok. <i>Vizuális kultúra:</i> Pantheon, Colosseum, Augustus szobra. <i>Etika; filozófia:</i> A kereszténység története. Az európai civilizáció és kultúra zsidó és keresztény gyökerei. <i>Informatika:</i> Multimédia CD-ROM használatával Pannónia földrajzi, közigazgatási, társadalom- és hadtörténeti emlékeinek bemutatása. Virtuális utazás az ókori Rómában.

	<i>és római események kronológiai párba állítása.)</i> – Különböző időszakok történelmi térképeinek összehasonlítása, a változások hátterének feltárása. <i>(Pl. a kereszténység terjedése.)</i>	
Értelmező kulcsfogalmak	Történelmi idő, változás és folyamatosság, ok és következmény, jelentőség.	
Tartalmi kulcsfogalmak	Társadalom, társadalmi csoport, népesedés, népességszaporodás, migráció, életmód, város, gazdaság, gazdasági tevékenység, gazdasági rendszer, termelés, erőforrás, gazdasági kapcsolat, kereskedelem, pénzgazdálkodás, piac, kereskedelmi mérleg, piaci egyensúly, gazdasági válság, adó, politika, állam, államforma, hatalmi ág, egyeduralkodó, köztársaság, önkényuralom, diktatúra, politikai párt, polgárjog, államszervezet, birodalom, szuverenitás, vallás, politeizmus, monoteizmus, vallásüldözés, vallásszabadság.	
Fogalmak, adatok	<i>Fogalmak:</i> patrícius, plebejus, consul, senatus, dictator, néptribunus, rabszolga, provincia, triumvirátus, principatus, limes, dominatus, diaszpóra, apostol, Biblia, egyház, püspök, zsinat, barbár, népvándorlás. <i>Személyek:</i> Hannibal, a Gracchus-testvérek, Marius, Sulla, Caesar, Antonius, Augustus, Názáreti Jézus, Péter apostol, Pál apostol, Constantinus, Attila. <i>Topográfia:</i> Róma, Karthágó, Actium, Pannónia, Konstantinápoly, Aquincum, Sopianae, Savaria. <i>Kronológia:</i> Kr. e. 753 (Róma hagyomány szerinti alapítása), Kr. e. 510 (a köztársaság létrejötte), Kr. e. 264-146 (a pun háborúk), Kr. e. 44 (Caesar halála), Kr. e. 31 (az actiumi csata), Kr. u. 70 (Jeruzsálem lerombolása), 313 (a milánói ediktum) 325 (a niceai zsinat), 395 (a Római Birodalom felosztása), 476 (a Nyugatrómai Birodalom bukása).	

Tematikai egység	A középkor	Órakeret 20 óra
Előzetes tudás	A középkori élet színterei és szereplői. A lovagi életmód és a kereszties hadjáratok; új mezőgazdasági eszközök és módszerek; a céhek. A középkori járványok.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	◀ A tanuló látja, hogy a felszínen változatlanak tűnő korokban végbemennek olyan változások, amelyek csak később és hosszabb távon fejtik ki hatásukat jelentősen az emberek életviszonyaira és életmódjára. Nyomon követi a középkori keresztény vallásos világnézet módosulását a történelem során. Meghatározó európai fejlődési mozgatórugóként értékeli az egyéni érdekesség kiterjedését, a hatalommegosztás elvének megjelenését az egyházi és világi, illetve a központi és helyi hatalom között. Érti a keresztény vallás szerepét az európai szellemi és hatalmi expanzióban, azonosítja az egyház társadalomépítő és -szabályozó tevékenységét, megérti távlatos jelentőségét. Tudatosítja az iszlám	

	vallás civilizációformáló szerepét. Megismeri a vallási intolerancia kérdéskörét. Nyomon követi a középkori keresztény vallásos világkép módosulását a történelem során. Kimutatja a humanizmus örökségét a modern ember gondolkodásmódjában. Felismeri a könyvnyomtatás kulturális és politikai szerepének, jelentőségét. Azonosítja a rendiséget mint a modern állam középkori gyökerét. Kimutatja a középkori város továbbélését a modern európai civilizációban, felméri a városokat megillető közösségi szabadságjogok és önkormányzatiság értékét. Feltárja a középkori keresztény civilizáció örökségét és kimutatja a középkori városi civilizáció továbbélését a modern európai civilizációban. Felismeri a termelés új szervezeti formáinak társadalomformáló hatását. Különböző szempontok alapján összehasonlítja Európa eltérő gazdasági fejlődésű régióit. Tudja, hogy a népsűrűség eloszlásából egy területen sokféle következtetést le lehet vonni (pl. a gazdaság fejlettségéről, a városiasodás mértékéről, a háborús pusztításokról). Képes írott és hallott szövegekből tételmondatokat kiemelni, szövegeket tömöríteni és átfogalmazni. Képes többféleképpen értelmezhető szövegek jelentésrétegeinek a feltárására. Képes történelmi helyzetek dramatizálására.	
Témák	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Róma örökösei: a Bizánci Birodalom, a Frank Birodalom, és a Német-római Birodalom létrejötte. <i>Birodalmak.</i> A nyugati és keleti kereszténység. A középkori egyház és az uralkodói hatalom Európában. <i>Szegregáció, bünbakkeresés.</i> Nyugat-Európa társadalma és gazdasága a kora középkorban. <i>Erőforrások és termelési kultúrák.</i> Az iszlám és az arab hódítás. <i>Vallások szellemi, társadalmi, politikai gyökerei és hatása.</i> Gazdasági fellendülés és a középkori városok születése. <i>A technikai fejlődés feltételei és következményei.</i> A rendiség kialakulása.	<i>Ismeretszerzés, tanulás:</i> – Ismeretszerzés szaktudományi munkákból. <i>(Pl. a feudalizmus terminológiája.)</i> – Információk önálló rendszerezése, értelmezése és következtetések levonása. <i>(Pl. a keresztes hadjáratok pusztításai; Európa kultúrájára gyakorolt hatása.)</i> – Különböző emberi magatartástípusok, élethelyzetek megfigyelése, következtetések levonása. <i>(Pl. az iszlám mindennapi életet szabályozó előírásainak betartása; a vallási fanatizmus megjelenési okai, megjelenési formái.)</i> – Ismeretszerzés grafikonokból, diagramokból. <i>(Pl.</i>	<i>Földrajz:</i> Európa természeti adottságai, az arab világ földrajzi jellemzői, világvallások, arab földrajz (tájéolás, útleírások), az ún. kis jégkorszak Európában. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Lovagi költészet, vágánsköltészet, Boccaccio, Petrarca. <i>Etika:</i> Hit és vallás, a világvallások emberképe és erkölcsi tanításai, az intolerancia mint erkölcsi dilemma. <i>Vizuális kultúra:</i> Bizánci művészet, román stílus, gótika, reneszánsz (Leonardo, Michelangelo, Raffaello). <i>Matematika:</i> Arab számok (hindu eredetű, helyi értékes, 10-es alapú,

Nyugat-Európa válsága és fellendülése a XIV–XV. században. A közép- és kelet-európai régió államai. Az Oszmán (Török) Birodalom terjeszkedése. Egyházi és világi kultúra a középkorban. <i>Korok, korstílusok.</i> Itália, a humanizmus és a reneszánsz. <i>Világkép, eszmék, ideológiák. Korok, korstílusok.</i> Hétköznapi élet a középkorban.	<i>Európa lakosságának becsült növekedését bemutató diagram kapcsán.)</i> – Egy történelmi oknyomozás megtervezése. <i>(Pl. Jeanne d’Arc életútja és halála.)</i> <i>Kritikai gondolkodás:</i> – Kérdések önálló megfogalmazása. <i>(Pl. az uradalom felépítésével és működésével kapcsolatban.)</i> – Híres emberek, történelmi személyiségek jellemzése, feltevések megfogalmazása a történelmi személyiségek cselekedeteinek, viselkedésének mozgatórugóiról. <i>(Pl. Nagy Károly portréja krónikarészlet alapján.)</i> – Feltevések megfogalmazása egyes történelmi jelenségek háttéréről, feltételeiről, okairól. <i>(Pl. a mezőgazdaság fellendülésében szerepet játszó tényezők elemzése.)</i> – Különféle értékrendek összehasonlítása, saját értékek tisztázása. <i>(Pl. a középkori ember gondolkodásának átélése és megértése; a zsidóság szerepe az európai városiasodásban, antijudaista törekvések az egyház részéről.)</i> <i>Kommunikáció:</i> – Vizuális rendezők (táblázatok, ábrák) készítése. <i>(Pl. a hűbéri viszony és hűbéri lánc</i>	arab közvetítéssel világszerte elterjedt számírás), arab algebra. <i>Fizika:</i> Arab csillagászat <i>(arab eredetű csillagászati elnevezések, csillagnevek, iszlám naptár stb.).</i> Középkori technikai találmányok, a gótikus stílus technikai alapjai (támív, támpillér); tudománytörténet, asztrológia és asztronómia. <i>Biológia-egészségtan:</i> Az arab orvostudomány eredményei. <i>Ének-zene:</i> A középkor zenéje; a reneszánsz zenéje. <i>Informatika:</i> Internetes gyűjtőmunka és feladatlap megoldása <i>(pl. a keresztes hadjáratok témájában).</i>

	<i>bemutatását szolgáló ábra.)</i> – Mások érvelésének összefoglalása és figyelembevétele. A véleménykülönbségek tisztázása, a saját álláspont gazdagítása, továbbfejlesztése. <i>(Pl. miért nem nevezhetők a Nyugatrómai Birodalom bukása utáni évszázadok sötét középkornak?)</i> – Események, történetek, jelenségek dramatikus megjelenítése. <i>(Pl. egy középkori vár lakóinak egy napja.)</i> – Esszé írása történelmi-társadalmi témákról. <i>(Pl. a város, mint az egyik legsajátosabb európai intézmény.)</i> <i>Tájékozódás időben és térben:</i> – Az európai történelem és a magyar történelem kölcsönhatásainak elemzése. <i>(Pl. összehasonlító időrendi táblázat készítése a XIV–XV. századi Nyugat-, Közép- és Kelet-Európa legfontosabb politikai eseményeiről.)</i> – A történelmi tér változásainak leolvasása különböző térképekről. <i>(Pl. az arab hódítás fontosabb szakaszainak bemutatása.)</i> – Egyszerű térképvázlatok rajzolása információforrások alapján. <i>(Pl. Európa régióinak bejelölése a vaktérképen.)</i>	
Értelmező kulcsfogalmak	Történelmi idő, változás és folyamatosság, történelmi forrás, ok és következmény.	

Tartalmi kulcsfogalmak	Társadalom, társadalmi csoport, identitás, társadalmi mobilitás, felemelkedés, lesüllyedés, népesedés, népességgrobbanás, migráció, életmód, város, gazdaság, gazdasági tevékenység, gazdasági rendszer, termelés, termelési egység, erőforrás, gazdasági szereplő, gazdasági kapcsolat, kereskedelem, pénzgazdálkodás, piac, gazdasági válság, adó, politika, állam, államforma, hatalmi ágak, egyeduradalom, monarchia, államszervezet, közigazgatás, birodalom, szuverenitás, vallás, monoteizmus, vallásüldözés.
Fogalmak, adatok	<i>Fogalmak:</i> ortodox egyház, római katolikus egyház, pápa, szerzetes, kolostor, bencés rend, kódex, feudalizmus, hűbériség, jobbágy, robot, majorság, uradalom, önellátás, nyomásos gazdálkodás, iszlám, Korán, kalifa, invesztitúra, inkvizíció, eretnokség, antijudaizmus, kolduló rend, rendi monarchia, városi önkormányzat, hospes, céh, levantei kereskedelem, Hanza, skolasztika, egyetem, lovag, román stílus, gótika, reneszánsz, humanizmus, szultán, szpáhi, janicsár. <i>Személyek:</i> Karolingok, Nagy Károly, Justinianus, Mohamed próféta, Aquinói Szent Tamás, VII. Gergely, Gutenberg. <i>Topográfia:</i> Egyházi (Pápai) Állam, Bizánci Birodalom, Mekka, Német-római Birodalom, Szentföld, Velence, Firenze. <i>Kronológia:</i> 622 (Mohamed futása, a muszlim időszámítás kezdete), 732 (a frankok győzelme az arabok felett), 800 (Nagy Károly császárrá koronázása), 843 (a verduni szerződés), 1054 (az egyházszakadás), 1215 (a Magna Charta kiadása), 1453 (Konstantinápoly elfoglalása).

Tematikai egység	A magyarság története a kezdetektől 1490-ig	Órakeret 18 óra
Előzetes tudás	Mondák a magyarság vándorlásáról, mondák és történetek a honfoglalásról, kalandozásokról és az államalapításról. Géza fejedelem és (Szent) István király műve. Az Árpád-ház uralkodói, szentjei. Nagy Lajos, a hódító és törvényhozó. Hunyadi János a törökellenes küzdelmek élén. Hunyadi Mátyás portréja.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	◀ A tanuló felismeri és tudatosul benne, hogy a magyarság eredetére vonatkozó álláspontok különbözősége a források rendkívüli hiányosságából és az egyes szaktudományok (történettudomány, régészet, nyelvészet) kutatási eredményeinek egymásnak olykor ellentmondó adataiból fakad. Felismeri azt is, hogy egy régió vagy ország gazdasági és demográfiai megerősödése növeli a katonai potenciált, s ez felerősíti az expanzív törekvéseket, illetve a politikai megosztottság meggyengíti egy régió vagy egy ország katonai ellenálló erejét, és agresszióra csábítja a szomszédokat. Látja, hogy a külső agresszió egységbe forrasztja a megtámadott ország politikai erőit és lakosságát. A magyarság korai történetének tanulmányozása során belátja, hogy az új tudás elsajátítása, a környező népektől való tanulás, az alkalmazkodási képesség fontos feltétele volt népünk fennmaradásának. Megérti, hogy a kereszténység felvétele és az erre épülő államalapítás teremtette meg a magyar állam megerősödésének és fejlődésének feltételeit. Felismeri, hogy az Árpád-korban megszilárdult a keresztény magyar állam. A korszak jelentős uralkodói politikai életpályájának	

	megismerésén keresztül belátja, hogy a több nemzetiségből álló Magyar Királyság a közép-európai régió egyik legerősebb államaként fejlődött, sorsa több ponton összekapcsolódott a környező államok és Nyugat-Európa fejlődésével. Tudja, hogy az ország fejlődésének lehetőségeit lényegesen befolyásolta a tatárokkal és az oszmán törökökkel folytatott küzdelem. Képes többféleképpen értelmezhető szövegek eltérő jelentésrétegeinek a feltárására. Álláspontját tárgyilagos érveléssel tudja előadni.	
Témák	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
A magyar nép eredete, vándorlása, a honfoglalás és a kalandozások kora. <i>Népesség, demográfia (vándorlás, migráció).</i> Árpád-házi uralkodók politikai életpályája (Géza és Szent István, Szent László, Könyves Kálmán, II. András, IV. Béla). <i>Uralkodók és államférfiak.</i> A társadalom és a gazdaság változásai a honfoglalástól a XIII. század végéig. A Magyar Királyság mint jelentős közép-európai hatalom, az Anjouk, Luxemburgi Zsigmond és Hunyadi Mátyás korában. <i>Fölzárkózás, lemaradás.</i> A magyar rendi állam és az Oszmán (Török) Birodalom párharca. Társadalmi és gazdasági változások a XIV–XV. század folyamán. A középkori magyar kultúra és művelődés emlékei.	<i>Ismeretszerzés, tanulás:</i> – Kulcsszavak és kulcsmondatok keresése szövegben. <i>(Pl. Szent István törvényeiben.)</i> – Információk gyűjtése és önálló rendszerezése, értelmezése. <i>(Pl. az Aranybulla elemzése, korabeli törvényi előírások az idegenekről; középkori városaink jellemzőinek, a lakosság összetételének, rétegződésének kutatása.)</i> – Tanultak felhasználása új feladathelyzetben. <i>(Pl. korstílusok azonosítása magyarországi műemlékeken.)</i> <i>Kritikai gondolkodás:</i> – Érvek gyűjtése a saját vélemény alátámasztására, ellenvélemények cáfolására. <i>(Pl. a magyar honfoglalás lefolyása.)</i> – Kérdések megfogalmazása a források megbízhatóságára, a szerző esetleges elfogultságára, rejtett szándékaira vonatkozóan. <i>(Pl. korabeli utazók, krónikáirók leírásainak elemzése.)</i> – Különbségek felismerése és a változások nyomon követése egy-egy	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> A magyar nyelv rokonsága, története, nyelvcsaládok, régi magyar nyelvemlékek: a Tihanyi apátság alapítólevele, Halotti beszéd és könyörgés, Ómagyar Mária-siralom. Eredetmondák <i>(pl. Arany János: Rege a csodaszarvasról).</i> Janus Pannonius: Pannónia dicsérete, Katona József: Bánk Bán, Arany János: Toldi. <i>Vizuális kultúra:</i> A nagyszentmiklósi kincs, a honfoglalás korát feldolgozó képzőművészeti alkotások megfigyelése, elemzése. Román, gótikus és reneszánsz emlékek Magyarországon <i>(pl. a jáki templom).</i> <i>Ének-zene:</i> Reneszánsz zene: Bakfark Bálint. <i>Matematika:</i> Térbeli modellek készítése <i>(pl. korstílusok demonstrálásához.)</i> <i>Informatika, könyvtárhasználat:</i> A Magyar Nemzeti Múzeum Magyarország története az államalapítástól 1990-ig című állandó kiállítása középkori része Hunyadi Mátyás kori anyagának feldolgozása

	történelmi jelenség kapcsán. <i>(Pl. a jobbágyszemély fogalom jelentésváltozása.)</i> – Híres emberek, történelmi személyek jellemzése, feltevések megfogalmazása a cselekedeteinek mozgatórugóiról. <i>(Pl. Hunyadi Mátyás külpolitikája.)</i> – Történelmi jelenetek elbeszélése, eljátszása különböző szempontokból. Erkölcsi kérdéseket felvető élethelyzetek megismerése és bemutatása. <i>(Pl. Nándorfehérvár ostromának rekonstrukciója magyar és török korabeli források alapján.)</i> – Különböző szövegek, kép- és hanganyagok stb. vizsgálata történelmi hitelesség szempontjából. <i>(Pl. a XIX. századi historizáló festészet alkotásai [pl. Feszty-körkép].)</i> <i>Kommunikáció:</i> – Esszé írása történelmi-társadalmi témákról. <i>(Pl. I. Károly gazdasági reformjainak okai.)</i> – Történelmi, társadalmi témák vizuális ábrázolása. <i>(Pl. a magyar társadalom változásai az Árpád-korban.)</i> <i>Tájékozódás térben és időben:</i> – Tanult események, jelenségek topográfiai meghatározása térképen.	sétálófüzet kitöltésével. Internetes gyűjtőmunka a magyarok eredetével kapcsolatos elméletek témájában.

	(Pl. a magyarság vándorlásának fő állomásai.) – Az európai és a magyar történelem eltérő időbeli ritmusának elemzése. (Pl. a kereszténység felvétele, államok alapítása.) – Egyszerű térképvázlatok rajzolása információforrások alapján. (Pl. a tatárjárás.)	
Értelmező kulcsfogalmak	Változás és folyamatosság, történelmi forrás, tény és bizonyíték, interpretáció, történelmi nézőpont.	
Tartalmi kulcsfogalmak	Társadalom, társadalmi csoport, identitás, társadalmi mobilitás, felemelkedés, lesüllyedés, népesedés, népességgrobbanás, népességfogyás, migráció, életmód, város, gazdaság, gazdasági tevékenység, gazdasági rendszer, termelés, erőforrás, gazdasági szereplő, gazdasági kapcsolat, kereskedelem, pénzgazdálkodás, piac, gazdasági válság, adó, politika, állam, államforma, hatalmi ág, egyeduradalom, monarchia, államszervezet, közigazgatás, birodalom, szuverenitás, vallás, monoteizmus, vallásüldözés.	
Fogalmak, adatok	<i>Fogalmak:</i> nyelvrokonság, őstörténet, őshaza, törzsszövetség, kettős fejedelemség, honfoglalás, kalandozás, királyi vármegye, ispán, nádor, egyházmegye, királyi tanács, tized, szerviens, várjobbágys, vajda, Szent Korona, Aranybulla, nemesi vármegye, székely, szász, kun, bandérium, aranyforint, regálé, harmincad, kapuadó, szabad királyi város, bányaváros, mezőváros, úriszék, báró, köznemes, kilenced, ősiség, perszonálunió, végvári rendszer, rendi országgyűlés, rendkívüli hadiadó, füstpénz, fekete sereg, corvina. <i>Személyek:</i> Árpád, Géza fejedelem, I. (Szent) István, Koppány, I. (Szent) László, Könyves Kálmán, Anonymus, II. András, IV. Béla, I. Károly, I. (Nagy) Lajos, Luxemburgi Zsigmond, Hunyadi János, Hunyadi Mátyás. <i>Topográfia:</i> Magna Hungaria, Kazár Birodalom, Levédia, Etelköz, Vereckei-hágó, Augsburg, Pannonhalma, Esztergom, Székesfehérvár, Pozsony, Horvátország, Erdély, Dalmácia, Muhi, Buda, Visegrád, Nándorfehérvár. <i>Kronológia:</i> 895 táján (a honfoglalás), 955 (az augsburgi csata), 972–997 (Géza fejedelemsége), 997/1000–1038 (I. /Szent/ István), 1077–1095 (I. /Szent/ László), 1095–1116 (Könyves Kálmán), 1205–1235 (II. András), 1222 (az Aranybulla kiadása), 1235–70 (IV. Béla), 1241–42 (a tatárjárás), 1301 (az Árpád-ház kihalása), 1308–42 (I. Károly), 1342–82 (I. /Nagy/ Lajos), 1351 (I. /Nagy/ Lajos törvényei), 1387–1437 (Luxemburgi Zsigmond), 1444 (a várnai csata), 1456 (a nándorfehérvári diadal), 1458–90 (I. /Hunyadi/ Mátyás).	

10. évfolyam

Tematikai egység	A világ és Európa a kora újkorban	Órakeret

		13 óra
Előzetes tudás	Felfedezők, utazók, reformátorok, a Napkirály udvara, a felvilágosodás eszméi.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	◀ A tanuló érzékeli, hogy az emberek a maguk által leghelyesebbnek gondolt módon cselekszenek. Az azonban, hogy a különböző korokban mit tartottak helyesnek vagy helytelennek jelentős mértékben eltért egymástól. Ahhoz, hogy az emberek tetteit és döntéseit helyesen tudjuk megítélni, először meg kell érteni a helyzetet, amelyben éltek. Belátja, hogy a világ különböző civilizációit összeköti az emberi alapszükségletek biztosításának igénye (élelem, biztonság, világ megértésének igénye stb.). Megérti, hogy a kultúrák találkozása milyen esélyeket és/vagy veszélyeket hordoz magában. Képes empatikusan, a leigázottak szempontjából is értékelni a földrajzi felfedezéseket és az azt követő gyarmatosítást. A tanuló belátja, hogy Amerika felfedezése gyökeresen megváltoztatta a világ képét. Felismeri, hogy a kereskedelmi utak feletti ellenőrzés általában jelentős hatalmi pozíciót is jelent, valamint hogy a kereskedelemi utak terén lezajló változások átrendezik a régiók közötti gazdasági erőviszonyokat, hosszú távon jelentős gazdasági, társadalmi és politikai következményekkel járnak. Átlátja a tőkés gazdaság működési mechanizmusát, felismeri a termelés új szervezeti formáinak társadalomformáló hatását. Tudja, hogy a reformáció a katolikus egyház világi hatalmával való szembefordulás nyomán jött létre, és érti, hogy a hitélet megújítása mellett a protestáns gondolkodásmód (önkormányzatiság, hivatásetica) terjesztésével jelentős eszméi és társadalmi hatást gyakorolt Európára. Megismeri az európai régiók eltérő fejlődését és egymásra hatását. Képes összehasonlítani történelmi időszakokat, egybevetni eltérő emberi sorsokat. Képes a történelmi tér változásainak leolvasására, az adott témához leginkább megfelelő térkép kiválasztására.	
Témák	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Amerika ősi kultúrái, a nagy földrajzi felfedezések és következményeik. <i>Felfedezők, feltalálók.</i> <i>Függetlenség és alávetettség.</i> <i>A fanatizmus jellemzői és formái.</i> Reformáció és katolikus megújulás. <i>Vallások szellemi, társadalmi, politikai gyökerei és hatásai.</i> Az atlanti hatalmak (Hollandia és Anglia) felemelkedése. <i>Erőforrások és termelési kultúrák.</i>	<i>Ismeretszerzés, tanulás:</i> – Ismeretszerzés különböző típusú forrásokból. <i>(Pl. a 95 pontból a lutheri tanok kimutatása; a barokk stílusjegyeinek felismerése képek alapján.)</i> – Különböző emberi magatartástípusok, élethelyzetek megfigyelése, következtetések levonása. <i>(Pl. a polgárosult angol nemesség és a francia nemesség összehasonlítása.)</i> – Információk önálló rendszerezése és értelmezése. <i>(Pl. a</i>	<i>Földrajz:</i> Földrajzi felfedezések topográfiai vonatkozásai, a holland mélyföld, a Naprendszer. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Shakespeare, Molière. <i>Dráma és tánc:</i> Az angol reneszánsz színház és dráma, a francia klasszicista színház és dráma. <i>Vizuális kultúra:</i> A barokk stílus. <i>Ének-zene:</i> A barokk zene.

Nagyhatalmi küzdelmek a XVII. században és a XVIII. század elején. <i>Kisállamok, nagyhatalmak.</i> Az angol polgárháború és a parlamentáris monarchia kialakulása. <i>A hatalommegosztás formái, szintjei.</i> A francia abszolutizmus és hatalmi törekvések. Közép- és Kelet-Európa a XVI–XVII. században. A tudományos világkép átalakulása.	<i>harmincéves háború okainak csoportosítása.)</i> <i>Kritikai gondolkodás:</i> – Érvek gyűjtése a saját vélemény alátámasztására, ellenérvek gyűjtése meghatározott álláspontok cáfolására. <i>(Pl. forradalom volt-e a XVII. századi angliai átalakulás?)</i> – A különbségek felismerése és a változások nyomon követése egy-egy történelmi jelenség kapcsán. <i>(Pl. az ipari termelési keretek – céh, kiadási, felvásárlási rendszer, manufaktúra – összehasonlítása.)</i> <i>Kommunikáció:</i> – Folyamatábra, diagram készítése. <i>(Pl. a XVI. századi világkereskedelem működése.)</i> – Vizuális rendezők (táblázatok, ábrák) készítése. <i>(Pl. az angol polgárháború szakaszairól.)</i> <i>Tájékozódás időben és térben:</i> – A történelmi tér változásainak leolvasása térképekről. <i>(Pl. a reformáció egyes irányzatainak a térhódítása.)</i>	<i>Fizika:</i> A földközéppontú és a napközéppontú világkép jellemzői. A Föld, a Naprendszer és a Kozmosz fejlődéséről alkotott csillagászati elképzelések. Kepler törvényei, Newton. <i>Filozófia:</i> Descartes, Bacon, Locke.
Értelmező kulcsfogalmak	Történelmi idő, változás és folyamatosság, ok és következmény, történelmi forrás, interpretáció, jelentőség.	
Tartalmi kulcsfogalmak	Társadalom, társadalmi csoport, identitás, társadalmi mobilitás, felemelkedés, lesüllyedés, elit réteg, népesedés, népességgrobbanás, népességfogyás, migráció, életmód, város, gazdaság, gazdasági tevékenység, gazdasági rendszer, termelés, termelési egység, erőforrás, gazdasági szereplő, gazdasági kapcsolat, kereskedelem, pénzgazdálkodás, piac, gazdasági válság, adó, politika, állam, államforma, államszervezet, hatalmi ág, egyeduradalom, monarchia, köztársaság, parlamentarizmus, közigazgatás, birodalom,	

	szuverenitás, centrum, periféria, vallás, monoteizmus, vallásüldözés, antijudaizmus.
Fogalmak, adatok	<i>Fogalmak:</i> ültetvény, tőke, kapitalizmus, világkereskedelem, abszolutizmus, reformáció, protestáns, evangélikus, református, ellenreformáció, jezsuita, barokk, manufaktúra, vetésforgó, anglikán, puritán, Jognyilatkozat, alkotmányos monarchia, merkantilizmus. <i>Személyek:</i> Kolumbusz, Magellán, Vasco da Gama, V. Károly, Luther, Kálvin, Kopernikusz, Spinoza, I. Erzsébet, Cromwell, XIV. Lajos, I. (Nagy) Péter. <i>Topográfia:</i> Németalföld, London, Versailles, Szentpétervár. <i>Kronológia:</i> 1492 (Amerika felfedezése), 1517 (Luther fellépése, a reformáció kezdete), 1618–48 (a harmincéves háború), 1642–49 (az angol polgárháború), 1689 (a Jognyilatkozat kiadása).

Tematikai egység	Magyarország a kora újkorban	Órakeret 16 óra
Előzetes tudás	A mohácsi csata, a végvári harcok hősei, a hadvezér Zrínyi Miklós, kuruc mondák és történetek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	◀ A tanuló tudja, hogy a sorsfordító történelmi események nem kizárólag egy kiváltó okra vezethetők vissza, és következményeik döntően befolyásolhatják egy adott állam/közösség fejlődésének lehetőségeit. Értékeli a Rákóczi-szabadságharc idején létrejött széles társadalmi összefogás mozgósító erejét és a kölcsönös engedményeken alapuló megállapodás hosszú távú jelentőségét. Felismeri a kiemelkedő történelmi személyek közösségformáló és társadalom-átalakító szerepét. Megérti, hogy a reformáció a bibliafordítás, a magyar nyelvű hitélet és a magyar írásbeliség fellendülése révén formálta jelentősen a magyar művelődéstörténetet, de a katolicizmus megújulása során kialakított hagyományok is a magyar nemzettudat fontos részévé váltak. Belátja, hogy az oszmán-török katonai fölény mellett a politikai megosztottság is hozzájárult az ország három részre szakadásához. Megérti a részekre szakadt ország helyzetét a két nagyhatalom ütközőzónájában, és belátja, hogy a török kiűzését a hatalmi erőegyensúly felbomlása tette lehetővé. Átlátja a másfél évszázados török uralom rövid és hosszú távú következményeit. Képes elemezni az egyetemes és magyar történelem eltérő időbeli ritmusát, és ezek kölcsönhatásait. Képes különböző információforrásokból egyszerű önálló térképvázlatok rajzolására.	
Témák	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
A Jagelló-kor. Az ország három részre szakadása. Függetlenség és alávetettség. Várháborúk kora. Békék, háborúk, hadviselés.	<i>Ismeretszerzés, tanulás:</i> – Ismeretszerzés szaktudományi munkákból (<i>pl. Erdély aranykoráról</i>). – Az internet kritikus felhasználása történelmi ismeretek szerzésére. (<i>Pl. a magyarországi oszmán</i>	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> A reformáció kulturális hatása; Pázmány Péter; Zrínyi Miklós: Szigeti veszedelem, kuruc költészet, Mikes Kelemen. <i>Ének-zene:</i> Szegénylegény katonaénekek

A három országrész berendezkedése, mindennapjai. A reformáció és a katolikus megújulás Magyarországon. Az Erdélyi Fejedelemség. <i>Kisállamok, nagyhatalmak.</i> A magyar rendek és a Habsburg-udvar konfliktusai. A török kiűzése Magyarországról. Népesség, társadalom, gazdaság és természeti környezet a XVI-XVII. századi Magyarországon. A Rákóczi-szabadságharc. <i>Egyezmények, szövetségek.</i>	– <i>török építészeti emlékekről.)</i> <i>Kritikai gondolkodás:</i> – Különböző történelmi elbeszélések összehasonlítása a narráció módja alapján. <i>(Pl. Brodarics István és Szulejmán a mohácsi csatáról.)</i> – Feltevések megfogalmazása egyes történelmi jelenségek háttéréről, feltételeiről, okairól. <i>(Pl. Szapolyai királyságának szerepe az önálló Erdélyi Fejedelemség későbbi létrejöttében.)</i> <i>Kommunikáció:</i> – Vizuális rendezők (táblázatok, ábrák) készítése. <i>(Pl. kép alapján váralaprajz elkészítése.)</i> – Mások érvelésének összefoglalása és figyelembevétele. A véleménykülönbségek tisztázása, a saját álláspont gazdagítása, továbbfejlesztése. <i>(Pl. az ország előtt 1526-ban álló alternatívák megvitatása.)</i> – Esszé írása történelmi témákról. <i>(Pl. a török uralom hatása Magyarországra fejlődésére címmel; valamint Schulhof Izsák beszámolója Buda visszavívásáról (Budai krónika c. forrás elemzése).)</i> <i>Tájékozódás időben és térben:</i>	<i>(pl. Csinom Palkó).</i> <i>Földrajz:</i> A természeti környezet változása a török korban. <i>Matematika:</i> Képzeletben történő mozgatás <i>(pl. átdarabolás elképzelése; testháló összehajtásának, szétvágásoknak az elképzelése; testek különféle síkmetszetének elképzelése – váralaprajz készítése).</i> <i>Informatika:</i> Törökországi magyar emlékhelyek keresése az interneten, virtuális séta.

	– Az egyetemes és a magyar történelem eltérő időbeli ritmusának és kölcsönhatásainak elemzése. <i>(Pl. a Rákóczi-szabadságharc és a spanyol örökösödési háború eseményei között.)</i> – A történelmi tér változásainak leolvasása különböző térképekről. <i>(Pl. az ellenreformáció térnyerésének nyomon követése.)</i>	
Értelmező kulcsfogalmak	Változás és folyamatosság, ok és következmény, tény és bizonyíték, interpretáció, történelmi nézőpont.	
Tartalmi kulcsfogalmak	Társadalom, társadalmi csoport, identitás, társadalmi mobilitás, felemelkedés, lesüllyedés, népesedés, népességfogyás, migráció, életmód, város, etnikum, gazdaság, gazdasági tevékenység, gazdasági rendszer, termelés, erőforrás, gazdasági szereplő, gazdasági kapcsolat, kereskedelem, pénzgazdálkodás, piac, adó, politika, állam, államforma, államszervezet, hatalmi ág, egyeduralom, monarchia, parlamentarizmus, közigazgatás, birodalom, szuverenitás, centrum, periféria, vallás, vallásüldözés.	
Fogalmak, adatok	<i>Fogalmak:</i> örökös jobbagyság, hajdú, vitézlő rend, unitárius, kuruc, trónfosztás. <i>Személyek:</i> II. Lajos, Szapolyai János, I. Ferdinánd, I. Szulejmán, Dobó István, Zrínyi Miklós, Károli Gáspár, Bocskai István, Bethlen Gábor, Pázmány Péter, Zrínyi Miklós (a költő és hadvezér), I. Lipót, Savoyai Jenő, II. Rákóczi Ferenc. <i>Topográfia:</i> Mohács, Kőszeg, Buda, Hódoltság, Eger, Szigetvár, Sárospatak, Ónod, Nagyszombat, Bécs. <i>Kronológia:</i> 1526 (a mohácsi csata), 1541 (Buda török elfoglalása, az ország tényleges három részre szakadása), 1552 (Eger sikertelen török ostroma), 1566 (Szigetvár eleste), 1591–1606 (a tizenöt éves háború), 1664 (Zrínyi Miklós téli hadjárata, a vasvári béke), 1686 (Buda visszafoglalása), 1699 (a karlócai béke), 1703-11 (a Rákóczi-szabadságharc), 1707 (az ónodi országgyűlés), 1711 (a szatmári béke).	

Tematikai egység	Felvilágosodás, forradalmak és a polgárosodás kora	Órakeret 16 óra
Előzetes tudás	A felvilágosodás eszméi; az észak-amerikai gyarmatok függetlenségi harca; a francia forradalom vívmányai; a terror; Napóleon; az ipari forradalom találmányai.	
A tematikai egység nevelési-	◀ A tanuló megérti, hogy a korszakban a társadalmi és gazdasági átalakulás egymást erősítve bontakozott ki, valamint, hogy az ipari	

fejlesztési céljai	forradalom máig ható gazdasági, társadalmi folyamatok elindítója volt. Látja, hogy a felvilágosodás állította középpontba a világmindenség megértésének igényét, a tudományos megismerés elsőbbségét állította, és hogy ezzel a tudományok fejlődésének új korszaka kezdődött. Belátja, hogy a hatalommegosztás és a képviseleti elv általánossá válása a polgári államokban a demokratikus jogok gyakorlásának kiterjesztését eredményezte. Tudja, hogy a felvilágosodás során fogalmazódtak meg a máig is érvényes demokratikus eszmék és elidegeníthetetlen emberi jogok, amelyek mind a mai napig a nyugati típusú demokráciák jogrendjének alapját képezik. Megszületik az állam és egyház szétválasztásának gondolata. Látja, hogy a korszak forradalmi eszméi – szabadság, egyenlőség, testvériség – nem egyszer egymást kizáró módon valósultak meg. Érzékeli, hogy a hatalmi harcot, harcokat konfliktusok és kompromisszumok egymást váltó sorozataként lehet leírni. Felismeri, hogy az ipari forradalom, amely új energiaforrások hasznosítása mellett új technikai eszközök alkalmazásával és a termelési formák átalakításával létrehozta az ipari társadalmat, a népesség számszerű gyarapodását, urbanizációt és az ipari munkásság létszámának növekedését eredményezte. Ismeri a korszakban kialakult politikai ideológiák – liberalizmus, nacionalizmus, konzervativizmus, szocializmus – jellemzőit, és átlátja, hogy ezek átalakult formában ma is léteznek. Látja, hogy a korszak tette az uralkodók és hatalmon levők feladatává a közjó szolgálatát, amely szélsőséges formájában zsarnoki, terrorisztikus eszközökkel történő „népboldogításhoz” vezetett. Tudja az egyes történelmi korszakokat komplex módon elemezni és bemutatni. Képes a változások megkülönböztetésére.	
Témák	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
A felvilágosodás. <i>Világkép, eszmék, ideológiák, társadalomkritika.</i>	<i>Ismeretszerzés, tanulás:</i> – Különböző emberi magatartástípusok, élethelyzetek megfigyelése, következtetések levonása. <i>(Pl. a tömegek bekerülése a politizálásba.)</i> – Információk önálló rendszerezése és értelmezése. <i>(Pl. az ipari forradalom találmányai és jelentőségük.)</i>	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> A felvilágosodás és a romantika, a francia Enciklopédia, Voltaire: <i>Candide.</i> <i>Vizuális kultúra:</i> Klasszicizmus és romantika. <i>Ének-zene:</i> A klasszika zenéje <i>(pl. Haydn, Mozart, Beethoven),</i> <i>Marseillaise.</i>
A felvilágosult abszolutizmus.		<i>Fizika:</i> Hőerőgépek, a teljesítmény mértékegysége (watt).
Hatalmi átrendeződés a XVIII. századi Európában. <i>Egyezmények, szövetségek.</i>	<i>Kritikai gondolkodás:</i> – Feltevések megfogalmazása egyes társadalmi-történelmi jelenségek okairól. <i>(Pl. a forradalmi terror és szükségessége.)</i>	<i>Erkölcstan, etika:</i> Állampolgárság és nemzeti érzés. A szabadság rendje: jogok és kötelességek.
Az Egyesült Államok létrejötte és alkotmánya. <i>A hatalommegosztás formái, szintjei.</i>		
A francia forradalom eszméi, irányzatai, hatása. <i>Forradalom, reform és kompromisszum.</i>		
A napóleoni háborúk		

Európája és a Szent Szövetség rendszere. Az ipari forradalom és hatásai. <i>A technikai fejlődés feltételei és következményei.</i> A XIX. század eszméi. <i>Világkép, eszmék, ideológiák, társadalomkritika.</i>	– Történelmi személyiségek jellemzése, feltevések megfogalmazása viselkedésük mozgatórugóiról. <i>(Pl. Robespierre, Napóleon.)</i> <i>Kommunikáció:</i> – Elsődleges történelmi források elemzése, összefüggések felderítése. <i>(Pl. a Függetlenségi nyilatkozat elemzése és a felvilágosodás hatásának kimutatása.)</i> – Folyamatábra, diagram készítése. <i>(Pl. a hatalommegosztás elvének ábrája.)</i> – Beszámoló, kiselőadás tartása népszerű tudományos irodalomból, <i>(Pl. a szabadkőművesség témájában.)</i> – Vizuális rendezők (táblázatok, ábrák) készítése. <i>(Pl. a francia forradalom korszakai.)</i> – Események, történetek dramatikus megjelenítése. <i>(Pl. XVI. Lajos pere.)</i> – Esszé írása történelmi, filozófiai kérdésekről <i>(Pl. a „Mi viszi előre a világot? Forradalom vagy szerves fejlődés” témájában.)</i> <i>Tájékozódás időben és térben:</i> – Események időrendbe állítása. <i>(Pl. a 1848-as forradalmak.)</i> – A történelmi tér változásainak leolvasása különböző térképekről. <i>(Pl. Lengyelország felosztása.)</i>	Magánérdek és közjó. Részvétel a közéletben. A társadalmi igazságosság kérdése. <i>Földrajz:</i> Urbanizációs folyamatok és hatásaik. <i>Filozófia:</i> A felvilágosodás filozófusai <i>(pl. Diderot, Voltaire, Rousseau)</i>, a német idealizmus <i>(pl. Kant, Hegel)</i>, Marx. <i>Biológia-egészségtan:</i> Védőoltások (az immunológia tudományának kezdetei). <i>Mozgóképkultúra és médiaismeret:</i> A modern nyilvánosság kialakulása. <i>Informatika:</i> Prezentáció készítése <i>(pl. az ipari forradalom témájában.)</i>

Értelmező kulcsfogalmak	Ok és következmény, történelmi forrás, tény és bizonyíték, interpretáció, jelentőség.
Tartalmi kulcsfogalmak	Társadalom, társadalmi csoport, identitás, társadalmi mobilitás, felemelkedés, lesüllyedés, elit réteg, népesedés, népességrobbanás, népességfogyás, migráció, életmód, város, nemzet, gazdaság, gazdasági tevékenység, gazdasági rendszer, termelés, erőforrás, gazdasági szereplő, gazdasági kapcsolat, kereskedelem, pénzgazdálkodás, piac, gazdasági válság, adó, politika, állam, államforma, államszervezet, hatalmi ág, egyeduralom, monarchia, köztársaság, parlamentarizmus, közigazgatás, birodalom, szuverenitás, centrum, periféria, emberi jog, állampolgári jog, népképviselő, vallás, vallásüldözés, vallásszabadság, lelkiismereti szabadság.
Fogalmak, adatok	<i>Fogalmak:</i> felvilágosodás, racionalizmus, a hatalmi ágak megosztása, természetjog, társadalmi szerződés, népszuverenitás, szabad verseny, felvilágosult abszolutizmus, Emberi és polgári jogok nyilatkozata, ökumenikus gondolkodás, alkotmány, jakobinus, terror, nacionalizmus, emancipáció, antiszemitizmus, liberalizmus, konzervativizmus, szocializmus, Szent Szövetség, urbanizáció. <i>Személyek:</i> Spinoza, Montesquieu, Voltaire, Rousseau, Adam Smith, II. (Nagy) Frigyes, Washington, XVI. Lajos, Danton, Robespierre, Napóleon, Metternich, Watt, Stephenson, Marx. <i>Topográfia:</i> Párizs, Poroszország, Szilézia, Lengyelország, gyarmatok Észak-Amerikában, Waterloo. <i>Kronológia:</i> 1776. július 4. (az amerikai Függetlenségi nyilatkozat kiadása, az Amerikai Egyesült Államok létrejötte), 1789. július 14. (a Bastille ostroma, a francia forradalom kitörése), 1793-1794 (a jakobinus diktatúra), 1804-1814/15 (Napóleon császársága), 1848 (forradalmak Európában).

Tematikai egység	Az újjáépítés kora Magyarországon	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	Magyarország újjáépítése a Habsburg Birodalom keretei között. Nemzetiségi viszonyok.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	◀ A tanuló felismeri, hogy az uralkodó és a rendek egymásra utaltsága, a központi és a helyi hatalom egyensúlya jelentett garanciát a békés építőmunkára, ugyanakkor ahhoz, hogy a változások mértékét és jelentőségét helyesen meg tudjuk ítélni, fontos, hogy jól ismerjük a változások előtti és utáni helyzetet, és ezt össze tudjuk hasonlítani egymással. Átlátja, hogy a modernizációs kényszer nyomán alakult ki közéletünkben a ma is meglévő „magyar gondolat” és „szabad gondolat” szembenállása. Látja, hogy mindez egy soknemzetiségű államot eredményezett, amely később nemzetiségi ellentétek és konfliktusok alapjául szolgált. Ugyanakkor e nemzetiségek/etnikumok (pl.: német, zsidó) előbb a gazdasági fejlődésben, majd a politikai életben is fontos szerepet játszottak. A tanuló tudja, hogy az ország újjáépítése együtt járt más népek, nemzetiségek befogadásával/betelepülésével/betelepítésével. Megérti a gazdasági, kereskedelmi, kulturális fejlődést. Tudatosul benne, hogy	

	Magyarország a Habsburg Birodalom részét képezte, megérti a birodalmiságból fakadó problémák lényegét, és reális képet alkot Magyarország birodalmon belüli helyzetéről. Érti a vármegyerendszer szerepét a függetlenség bizonyos elemeinek a megőrzésében. Látja, hogy a változások kedvezően érintették a mezőgazdaság helyzetét, de bizonyos értelemben gátját jelentették a hazai ipari termelés kibontakozásának. Képes statisztikai, demográfiai adatok komplex elemzésére. Ismereteket tud meríteni szakmunkákból is.	
Témák	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Népesség és természeti környezet: demográfiai változások, az etnikai arányok átalakulása. <i>Népesség, demográfia (vándorlás, migráció). Kisebbség, többség, nemzetiségek.</i> A Magyar Királyság újjászervezése és helye a Habsburg Birodalomban. A felvilágosult abszolutizmus a Habsburg Birodalomban. Társadalmi és gazdasági viszonyok változásai a XVIII. században. A nemzeti ébredés: a kultúra és művelődés változásai.	<i>Ismeretszerzés, tanulás:</i> – Ismeretszerzés statisztikai táblázatokból, grafikonokból, diagramokból. <i>(Pl. a korszakra vonatkozó demográfiai adatok elemzése, értékelése.)</i> – A tanultak felhasználása új feladathelyzetben. <i>(Pl. a felvilágosodás fogalmainak azonosítása a korszak uralkodói intézkedéseiben.)</i> – Egy történelmi oknyomozás megtervezése. <i>(Pl. Martinovics Ignác perújrafelvétele.)</i> <i>Kritikai gondolkodás:</i> – Feltevések megfogalmazása a történelmi személyiségek cselekedeteinek, viselkedésének mozgatórugóiról. <i>(Pl. II. József politikai életpályájának elemzése.)</i> <i>Kommunikáció:</i> – Önállóan gyűjtött képekből összeállítás, tabló készítése. <i>(Pl. nemzetiségek Magyarországon.)</i>	<i>Földrajz:</i> Magyarország természeti adottságai. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Nyelvújítás: Kazinczy Ferenc. A magyar felvilágosodás irodalma: Bessenyei György, Csokonai Vitéz Mihály. <i>Ének-zene:</i> A barokk zene <i>(pl. J. S. Bach, Händel)</i>, a klasszika zenéje <i>(pl. Haydn)</i>. <i>Vizuális kultúra:</i> Barokk stílusú épületek <i>(pl. a fertődi Esterházy-kastély)</i>, freskók, szobrok és táblaképek Magyarországon. <i>Informatika:</i> Könyvtártípusok, könyvtártörténet. Grafikonok, diagramok készítése a demográfiai adatok szemléltetésére.

	– Vizuális rendezők (táblázatok, ábrák) készítése. <i>(Pl. jobbágyterheket szemléltető ábra készítése.)</i> <i>Tájékozódás térben és időben:</i> – A történelmi tér változásainak leolvasása különböző térképekről. <i>(Pl. Magyarország etnikai összetételének, elemzése.)</i> – Egyszerű térképvázlatok rajzolása különböző információforrások alapján. <i>(Pl. a népességmozgások irányainak megjelenítése.)</i>	
Értelmező kulcsfogalmak	Ok és következmény, tény és bizonyíték, interpretáció, történelmi nézőpont.	
Tartalmi kulcsfogalmak	Társadalom, társadalmi csoport, identitás, társadalmi mobilitás, felemelkedés, lesüllyedés, népesedés, népességrobbanás, migráció, életmód, város, nemzetiség, gazdaság, gazdasági tevékenység, gazdasági rendszer, termelés, erőforrás, gazdasági szereplő, gazdasági kapcsolat, kereskedelem, pénzgazdálkodás, piac, gazdasági válság, adó, politika, állam, államforma, államszervezet, hatalmi ág, egyeduralom, monarchia, parlamentarizmus, közigazgatás, birodalom, szuverenitás, centrum, periféria, vallás.	
Fogalmak, adatok	<i>Fogalmak:</i> betelepítés, betelepülés, Pragmatica Sanctio, Helytartótanács, felső tábla, alsó tábla, vámrendelet, úrbéri rendelet, Ratio Educationis, türelmi rendelet, jobbágyrendelet. <i>Személyek:</i> III. Károly, Mária Terézia, II. József, Kazinczy Ferenc. <i>Topográfia:</i> Határőrvidék, Bácska, Bánát. <i>Kronológia:</i> 1723 (Pragmatica Sanctio), 1740-80 (Mária Terézia), 1780-1790 (II. József).	

Tematikai egység	Reformkor, forradalom és szabadságharc Magyarországon	Órakeret 17 óra
Előzetes tudás	A magyar reformkor képviselői, március 15. mint iskolai ünnepély, a forradalom és szabadságharc kiemelkedő személyiségei.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	◀ A tanuló tudja megkülönböztetni egymástól azokat az okokat, amelyek már jóval a vizsgált esemény előtt léteztek, azoktól, amelyek az esemény közvetlen kiváltó okaiként értékelhetők. Látja, hogy az események bekövetkeztének vannak közvetett és közvetlen okai, ezt	

úgy is értelmezhetjük, hogy a dolgok bekövetkeztének mindig vannak közvetett feltételei és vannak közvetlen kiváltó okai. Megérti, hogy a közös cél eredményezte a forradalom és szabadságharc idején létrejövő nemzeti egységet és összefogást, amely számos politikai, társadalmi és katonai eredménnyel járt, és hogy mindezt csak két nagyhatalom külső katonai agressziója volt képes leverni. Érti, hogy a korszakot a nemzeti és a liberális eszme megerősödése, valamint az európai centrumhoz való fölzárkózás kényszere határozza meg. Belátja, hogy ezek nyomán fogalmazódott meg a jobbágyi és rendi viszonyok megszüntetésének, az érdekegyesítés, a közteherviselés, valamint a nemzeti nyelv és kultúra megteremtésének szükségessége, amelyek a polgári viszonyok és a nemzeti önállóság megteremtését célozzák. Tudja, hogy e célok megvalósítása állította középpontba azokat a nagyformátumú politikusokat, akik túllépve egyéni érdekeiken, egymást kiegészítve a közösség hosszú távú érdekeit szolgáló reformprogramok mellé állították a közvéleményt. Képes felidézni a polgárosodó Magyarország kiépülésének meghatározó gondolatait, megidézni annak kulcsszereplőit, egyszerűbb biográfiákat összeállítani. Konkrét példák bemutatása segítségével belátja, hogy a modern Magyarország többféle etnikumból, nemzetiségből épült fel, és az átalakulásban a köznemesség mellett jelentős szerepet vállaltak a közéletről korábban kiszorított társadalmi rétegek (pl. a zsidó- és német eredetű városi polgárság).		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Az átalakuló társadalom és gazdaság. <i>Nők és férfiak életmódja és társadalmi helyzete, életformák.</i> A reformeszmék kialakulása és terjedése: Széchenyi István programja. <i>Fölzárkózás, lemaradás.</i> A reformmozgalom kibontakozása. A nemzeti ébredés és a nemzetiségi kérdés. <i>Kisebbség, többség, nemzetiségek.</i> A reformkori művelődés, kultúra. A forradalom és szabadságharc nemzetközi keretei.	<i>Ismeretszerzés, tanulás:</i> - Különböző emberi magatartástípusok, élethelyzetek megfigyelése, következtetések levonása. <i>(Pl. a nemesi életszemlélet megismerése Pulszky Ferenc műve alapján, a különböző etnikumok összefogása a közös cél érdekében.)</i> - Egy történelmi oknyomozás megtervezése. <i>(Pl. Petőfi Sándor halála.)</i> <i>Kritikai gondolkodás:</i> - Híres emberek, történelmi személyiségek jellemzése, feltevések megfogalmazása viselkedésük mozgatórugóiról. <i>(Pl. Széchenyi István, Görgei</i>	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> A felvilágosodás és a reformkor irodalma. Nemzeti dráma, nemzeti színjátszás kezdetei. <i>Dráma és tánc:</i> A XIX. századi magyar színház és dráma néhány alkotása: Katona József: Bánk bán, Vörösmarty Mihály: Csongor és Tünde. <i>Vizuális kultúra:</i> Klasszicizmus és romantika <i>(pl. Pollack Mihály: Nemzeti Múzeum).</i> <i>Ének-zene:</i> Himnusz, Szózat, Erkel Ferenc: Hunyadi László – a nemzeti opera születése, Liszt Ferenc. <i>Földrajz:</i> Magyarország természeti

Az 1848-as forradalom és vívmányai, az áprilisi törvények. <i>Forradalom, reform és kompromisszum.</i> A szabadságharc története. <i>Békék, háborúk, hadviselés.</i> A kisebbségek, nemzetiségek (pl. németek, szlávok, és különösen a zsidók) szerepe a Habsburg udvarral szembeni harcokban. A zsidó közösség kiemelt részvétele és az ezért kirótt kollektív hadisarc. <i>Egyenlőség, emancipáció</i>	<i>Artúr; az érdekegyesítéssel és a törvény előtti egyenlőséggel kapcsolatos viták bemutatása.)</i> – Különböző szövegek, hanganyagok, filmek stb. vizsgálata a történelmi hitelesség szempontjából. <i>(Pl. Németh László Az áruló című történelmi drámája.)</i> <i>Kommunikáció:</i> – Elsődleges történelmi források elemzése, összefüggések felderítése. <i>(Pl. Széchenyi programja a Stádium 12 pontja alapján.)</i> – Folyamatábra, diagram készítése. <i>(Pl. a reformkori rendi országgyűlés felépítése és a törvényhozás menete.)</i> – Események, történetek, jelenségek dramatikus megjelenítése. <i>(Pl. Széchenyi és Kossuth vitája.)</i> <i>Tájékozódás időben és térben:</i> – Az európai történelem és a magyar történelem kölcsönhatásainak elemzése. <i>(Pl. az 1848-as forradalmak kölcsönhatásai.)</i> – Események időrendbe állítása. <i>(Pl. a pesti forradalom eseményei.)</i>	adottságai, folyamszabályozás. <i>Informatika:</i> Glog (interaktív tábló) készítése Széchenyi István gyakorlati útjaitól. Az 1848-49-es szabadságharc számítógépes stratégiai játék alkalmazása.
Értelmező kulcsfogalmak	Történelmi idő, ok és következmény, történelmi forrás, jelentőség, történelmi nézőpont.	
Tartalmi kulcsfogalmak	Társadalom, társadalmi csoport, identitás, társadalmi mobilitás, felemelkedés, lesüllyedés, népesedés, népességszaporodás, migráció, életmód, város, nemzet, nemzetiség, gazdaság, gazdasági tevékenység, gazdasági rendszer, termelés, erőforrás, gazdasági szereplő, gazdasági kapcsolat, gazdasági teljesítmény,	

	kereskedelem, pénzgazdálkodás, piac, gazdasági válság, adó, politika, állam, államforma, államszervezet, hatalmi ág, egyeduradalom, monarchia, parlamentarizmus, közigazgatás, birodalom, szuverenitás, centrum, periféria.
Fogalmak, adatok	<i>Fogalmak:</i> reform, polgári átalakulás, liberális nemesség, centralista, cenzúra, államnyelv, önkéntes és kötelező örökváltság, közteherviselés, érdekegyesítés, védővám, márciusi ifjak, nemzetőrség, áprilisi törvények, felelős kormány, sajtószabadság, népképviselő, cenzusos választójog, jobbágyfelszabadítás, emancipáció, tavaszi hadjárat, Függetlenségi nyilatkozat, nemzetiségi törvény. <i>Személyek:</i> Széchenyi István, Wesselényi Miklós, Kölcsey Ferenc, Deák Ferenc, Kossuth Lajos, Metternich, Batthyány Lajos, Szemere Bertalan, Petőfi Sándor, Jellasics, Görgei Artúr, Ferenc József, Windischgrätz, Bem József. <i>Topográfia:</i> Pest-Buda, Vaskapu, Pákozd, Isaszeg, Debrecen, Világos. <i>Kronológia:</i> 1830 (Széchenyi István: Hitel című művének megjelenése, a reformkor kezdete), 1832–36 (rendi országgyűlés), 1844 (a magyar nyelv államnyelvvé nyilvánítása), 1848. március 15. (forradalom Pesten), 1848. április 11. (az áprilisi törvények), 1848. szeptember 29. (a pákozdai csata), 1849. április 6. (az isaszegi csata), 1849. április 14. (a függetlenség kimondása), 1849. május 21. (Buda felszabadítása), 1849. augusztus 13. (a világosi fegyverletétel).

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	Az ókori, középkori és kora újkori egyetemes és magyar kultúrkincs rendszerező megismerésével az egyetemes emberi értékek tudatos vállalása, családhoz, lakóhelyhez, nemzethez, Európához való tartozás fontosságának felismerése, elfogadása. A múltat és a történelmet formáló összetett folyamatok, látható és háttérben meghúzódó összefüggések felismerése, és ezek erkölcsi-etikai aspektusainak azonosítása. A korábbi korokban élt emberek, közösségek élet-, gondolkodás- és szokásmódjainak azonosítása, a különböző államformák működési jellemzőinek felismerése. Ismerje fel a tanuló a civilizációk történetének jellegzetes sémáját (kialakulás, virágzás, hanyatlás). Ismerje és mind szélesebb körben alkalmazza a történelem értelmezését segítő kulcsfogalmakat és egyedi fogalmakat, az árnyalt történelmi tájékozódás és gondolkodás érdekében. Ismerje fel, hogy az utókor a nagy történelmi személyiségek, nemzeti hősök cselekedeteit a közösségek érdekében végzett tevékenységek szempontjából értékeli, tudjon példákat mondani különböző korok eltérő értékítéleteiről egy-egy történelmi személyiség kapcsán. Tudja az egyes népeket vallásuk és kultúrájuk, életmódjuk alapján azonosítani és megismerni. Ismerje fel, hogy a vallási előírások, valamint az államok által megfogalmazott szabályok döntő mértékben befolyásolhatják a társadalmi viszonyokat és a mindennapokat. Tudja, hogy a történelmi jelenségeket, folyamatokat társadalmi, gazdasági, szellemi tényezők együttesen befolyásolják. Ismerje a világ és az európai kontinens eltérő fejlődési irányait, ezek

	társadalmi, gazdasági és szellemi hátterét. Tudja azonosítani Európa különböző régióinak eltérő fejlődési útjait. Ismerje fel a meghatározó vallási, társadalmi, gazdasági, szellemi összetevőket egy-egy történelmi jelenség, folyamat értelmezésénél. Tudja értelmezni az eltérő uralkodási formák és társadalmi, gazdasági viszonyok közötti összefüggéseket. Ismerje a keresztény Magyar Királyság létrejöttének, virágzásának és hanyatlásának főbb állomásait, a kora újkor békés építőmunkájának eredményeit, valamint a polgári Magyarország kiépülésének meghatározó gondolatait és kulcsszereplőit. Legyen képes a tanuló ismereteket meríteni, beszámolót, kiselőadást készíteni és tartani különböző írott forrásokból, történelmi kézikönyvekből, atlaszokból/szakmunkákból, statisztikai táblázatokból, grafikonokból, diagramokból és internetről. Legyen képes a szerzett információk rendezésére/értelmezésére, és tudja a rendelkezésre álló információforrásokat áttekinteni/értékelni is. Tudjon kérdéseket megfogalmazni a forrás megbízhatóságára és a szerző esetleges elfogultságára vonatkozóan. Legyen képes különböző magatartástípusok és élethelyzetek megfigyelésére, ezekből következtetések levonására. Tudja írott és hallott szövegből a lényegét kiemelni tételmondatok meghatározásával, szövegek tömörítésével és átfogalmazásával egyaránt. Legyen képes a többféleképpen értelmezhető szövegek jelentésrétegeinek feltárására. Legyen képes feltevéseket megfogalmazni történelmi személyiségek cselekedeteinek, viselkedésének mozgatórugóiról. Legyen képes történelmi helyzeteket elbeszélni, eljátszani a különböző szereplők nézőpontjából. Legyen képes saját véleményét megfogalmazni, közben legyen képes vitában a tárgyilagos érvelés és a személyeskedés megkülönböztetésére. Legyen képes folyamatábrát, diagramot, vizuális rendezőt (táblázatot, ábrát) készíteni, történelmi témákat vizuálisan ábrázolni. Legyen képes az időmeghatározásra konkrét kronológiai adatokkal, valamint történelmi időszakokhoz kapcsolódóan egyaránt, és tudjon kronológiai adatokat rendszerezni. Használja a történelmi korszakok és periódusok nevét. Legyen képes összehasonlítani történelmi időszakokat, egybevetni eltérő korszakok emberi sorsait a változások szempontjából, és legyen képes a változások megkülönböztetésére is. Legyen képes érzékelni és elemezni az egyetemes és a magyar történelem eltérő időbeli ritmusát, illetve ezek kölcsönhatásait. Tudja az egyes korszakokat komplex módon jellemezni és bemutatni. Legyen képes különböző információforrásokból önálló térképvázlatok rajzolására, különböző időszakok történelmi térképeinek az összehasonlítására, a történelmi tér változásainak leolvasására, az adott témához leginkább megfelelő térkép kiválasztására.

11–12. évfolyam

A középiskolai *történelemtanítás* második két éve részben már az érettségire való felkészülés/felkészítés jegyében telik el. A történelemtanítás során szerepet játszó fejlesztési

területeket és kulcskompetenciákat kell kiemelni, elmélyíteni. Ezek közül a legfontosabb a nemzeti azonosságtudat kialakítása és a hazafias nevelés, valamint az aktív állampolgárságra és demokráciára nevelés. Fontos, hogy tanulóink hazájukhoz hű, nemzeti, népi kultúránk értékeit ismerő és becsülő, a demokratikus jogállam iránt elkötelezett, a közügyekben aktívan részt vevő, a társadalmi és etnikai sokszínűséget értéként kezelő, a kisebbségi, nemzetiségi kultúrákat ismerő, el- és befogadó állampolgárokká váljanak. Ehhez lehet felhasználni és tudatosítani a közelmúlt történelmének értékeit (jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát), közös társadalmi és állami sikereinket (pl. a rendszerváltoztatás, a demokratikus jogállam kiépítése, békés nemzetegyesítés, csatlakozásunk az európai közösséghez és az atlanti katonai szövetséghez), kitérve történelmünk árnyoldalainak bemutatására, feldolgozására is. Lényeges az is, hogy a XX. századi népirtások (pl. örmény népirtás, holokauszt, délszláv háború), a tömegmértű tragédiák és mögöttük rejlő egyéni sorsok feldolgozása megtörténjen, a történelmi átélhetőség és kritikai gondolkodás fejlesztése érdekében. Fontos a népirtások, háborúk és diktatúrák során az egyéni és szervezett ellenállás különböző formáinak megismerése, a személyes magatartásformák megítélése.

A kulcskompetenciák közül a szociális és állampolgári kompetencia játszik szerepet a demokrácia iránti végső elköteleződésben, valamint nemzeti értékeinken túl a közös európai gondolat melletti egyértelmű állásfoglalásban is. A tanulói kompetencia fejlesztésének területei közül első helyen a 11–12. évfolyamokon is a források használata és értékelése említhető. A forrásokból történő önálló adatgyűjtés mellett elvárt a történelmi háttér ismeretében következtetések levonása is. Mindehhez nemcsak a szakszókincs alapos ismerete szükséges, hanem az egyes történelmi fogalmak meghatározása is, annak tudatában, hogy azok a különböző történelmi korokban változó jelentésűek lehetnek. A történelemtanítás fontos eleme a középiskolai oktatás záró szakaszában is a tanulók történelmi időben és térben való tájékozódási képességének fejlesztése. Ez a kronológiai és topográfiai adatok megismerésén és megtanulásán túl azok egységben látását, az események sorrendjének (diakronia) és az egy időben zajló történéseknek (szinkronia) a felismerését is célozza. Ezen a szinten már elvárt egyszerű kronológiai táblázatok önálló készítése, valamint kronológiai munkák használata is. Fontos a történelmi tér változásainak felismerése, a történelmi és földrajzi térképek összekapcsolása, valamint az ökológiai szemlélet kialakítása a történelmi jelenségek értelmezésében.

A társadalmi, állampolgári és gazdasági ismeretek – mint közvetlen szocializációs hatású témaköröket átfogó tartalmi terület – természetes módon kapcsolódik a Nat-ban megfogalmazott valamennyi általános fejlesztési feladathoz. Ez a lehetősége abból adódik, hogy a jelenben való eligazodásra igyekszik felkészíteni a tanulókat. Olyan tartalmakat visz be az oktatásba, amelyek a hétköznapi életben közvetlenül hasznosítható tudást eredményeznek. Olyan készségek fejlesztését célozza, amelyek – miként az összes kulcskompetencia – széles körben hasznosíthatók az iskolán kívüli életben. A témakörök feldolgozása közvetlen módon járul hozzá a szociális és állampolgári, valamint a kezdeményező-készség és vállalkozási kompetencia fejlesztéséhez. Mindez az általános célok közül jelentős mértékben segíti az állampolgárságra és demokráciára nevelést, a másokért való felelősségvállalás és az önkéntesség gondolatának elmélyülését a fiatalokban, a gazdasági és a pénzügyi nevelést, valamint kisebb mértékben a pályaorientációt is.

A társadalmi, állampolgári és gazdasági témakörök feldolgozása fontos szerepet játszik az önálló és kritikai gondolkodás fejlesztésében, valamint a médiahasználat tudatosságának kialakításában, ami középiskolában a következő tevékenységi típusokra épülhet: írott és audiovizuális szövegek önálló gyűjtése, szóban vagy írásban történő feldolgozása, valamint tudatos és kritikus kezelése, a tanult ismeretek problémaközpontú elrendezése, a többféleképpen értelmezhető szövegek jelentésrétegeinek feltárása, különféle értékrendek összehasonlítása, saját

értékek és vélemények tisztázása.

A középiskola utolsó évfolyamán megjelenő társadalmi, állampolgári és gazdasági ismeretek témakörei a történelem tantárgy keretében szintetizálják a diákok társadalomtudományi ismereteit. Mivel végzős diákokról van szó, fontos, hogy az iskola közvetlen módon is előkészítse őket a tényleges gazdasági és politikai szerepvállalásra: az állampolgári jogok és kötelességek felelősségteljes gyakorlására, a munkavállalói, illetve a vállalkozói szerepre, valamint az országgyűlési és helyhatósági választásokon való részvételre.

E témakörök szemlélete szorosan kötődik az aktuális társadalmi gyakorlathoz, illetve a diákok társadalmi tapasztalataihoz. Legfontosabb módszertani sajátossága az induktivitás, amely a tanulási folyamat gyakorlat közeli jellegében gyökerezik. Ez azért fontos, mert a diákok társadalmi tapasztalatai sok esetben ellentmondanak az iskolában tanult eszményeknek, elveknek és fogalmi általánosításoknak. Így mind a tanár, mind a tananyag könnyen hiteltelenné válhat. Az ismeretek pusztá átadása mellett ezért mindenképp szükség van olyan, személyes élményekre építő, készségfejlesztő módszerekre, amelyek megalapozzák, illetve erősítik a diákok szociális, erkölcsi és jogi érzékét. A tananyag tehát nem egyszerűen ismereteket közvetít, hanem viselkedési mintákat, szemléletet is, egyfajta problémamegoldó „társadalmi gyakorlótérnek” tekintve a tanórákat, ahol szimulációs helyzetekben erősödhet a diákok döntési és problémamegoldó képessége, empátiája, toleranciája és együttműködési készsége.

11. évfolyam

Tematikai egység	A nemzetállamok és a birodalmi politika kora	Órakeret 17 óra
Előzetes tudás	Az egységes Olaszország és Németország létrejötte. Polgárháború az Amerikai Egyesült Államokban. Birodalmak versenye a világ újrafelosztásáért, élet a gyarmatokon.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	◀ A tanuló látja, hogy az okok közötti összefüggések vizsgálata segít annak a megállapításában, hogy mely tényezők játszották a legfontosabb szerepet az események bekövetkeztében. Felismeri, hogy a történelmi események magyarázata nagyon sok esetben az egyének és csoportok személyes indítékainak feltárásán és bemutatásán alapul. Tudja, hogy a modern polgári államszervezet új funkciói kiterjedtek az oktatásra, az egészségügyre és a szociálpolitikára. Megérti azokat a régi fejlődési kereteket szétfeszítő törekvéseket, amelyek szükségszerűen vezettek el egy olyan mértékű hatalmi versengéshez, amely beletorkollott az első világháborúba. Felismeri, hogy a nemzetállami keret képes hatékonyan megjeleníteni, megvédeni egy nemzet érdekeit, melynek tagjainak jogai ekkor számos, a közösséget összetartó elemmel bővültek. Érti, hogy a nacionalista eszme terjedése, az ipari forradalom belső piacteremtő képessége együttesen segítették elő a nemzetállamok létrejöttét. Felismeri, hogy a különböző nemzetállamok megteremtésének igénye és a tőkés termelés állandó bővítésének kényszere magában hordozta a nemzetek közötti versengés kiéleződését, amely többek között a gyarmatosítás új szakaszának megjelenését eredményezte. Belátja, hogy az ipari forradalom újabb szakaszának eredményei (új iparágak, találmányok stb.) számos árnyoldallal (környezetkárosítás, társadalmi egyenlőtlenségek növekedése stb.) jártak. Képes saját ismeretforrások segítségével történelmi oknyomozásra,	

ehhez önálló jegyzetelésre, tudatos és kritikus internethasználatra.		
Témák	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Nemzetállami törekvések Európában (Olaszország, Németország, a balkáni államok). <i>Kisállamok, nagyhatalmak.</i> Az Amerikai Egyesült Államok polgárháborúja és nagyhatalommá válása. Társadalmi és gazdasági változások a centrum országokban. <i>Szegregáció, bünbakkeresés</i> Az iparosodás új szakaszának hatásai (társadalom, gondolkodás, életmód, épített és természeti környezet). <i>Technikai fejlődés feltételei és következményei.</i> A munkásság érdekképviselési és politikai mozgalmi, szervezeti. A modern polgári állam jellegzetességei. <i>Hatalommegosztás formái, színterei.</i> Az Európán kívüli világ változásai a XIX. század második felében: gyarmati függés, a birodalmak versenye a világ újrafelosztásáért. <i>Függetlenség, alávetettség, kisállamok, nagyhatalmak.</i>	<i>Ismeretszerzés, tanulás:</i> – Ismeretszerzés statisztikai táblázatokból, grafikonokból, diagramokból. <i>(Pl. az egyenlőtlen fejlődés fogalmának értelmezése.)</i> – Önálló információgyűjtés különböző médiumokból. <i>(Pl. az ipari forradalom második szakaszának találmányai; a Dreyfus-ügy.)</i> <i>Kritikai gondolkodás:</i> – Különbségek felismerése és a változások nyomon követése egy-egy történelmi jelenség kapcsán. <i>(Pl. szövetségi rendszerek.)</i> – Híres emberek, történelmi személyek jellemzése, feltevések megfogalmazása a történelmi személyiségek cselekedeteinek, viselkedésének mozgatórugóiról. <i>(Pl. Bismarck politikai pályája.)</i> – Önálló vélemény megfogalmazása történelmi eseményekről, szereplőkről, jelenségekről, filozófiai kérdésekről. <i>(Pl. a gyarmatosítás ideológiája.)</i> <i>Kommunikáció:</i> – Esszé írása történelmi – társadalmi témákról. <i>(Pl. a technikai fejlődés hatása a környezetre és az életmódra.)</i> – Mások érvelésének összefoglalása és	<i>Földrajz:</i> Kontinensek földrajza, Európa országai, Balkán, a városfejlődés szakaszai. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Stendhal, Balzac, Victor Hugo, Puskin, Zola, Dosztojevszkij, Verlaine, Rimbaud, Baudelaire, Keats. <i>Vizuális kultúra:</i> Eklektika, szecesszió és az izmusok meghatározó alkotói és művei. <i>Ének-zene:</i> Verdi, Puccini, Wagner, Debussy. <i>Fizika:</i> Tudósok, feltalálók: Faraday, Helmholtz. <i>Kémia:</i> Meyer, Mengyelejev, Curie házaspár. <i>Biológia-egészségtan:</i> Pasteur; Darwin evolúcióelmélete. <i>Testnevelés és sport:</i> Újkori olimpiák.

	figyelembe vétele. A véleménykülönbségek tisztázása, a saját álláspont gazdagítása, továbbfejlesztése. <i>(Pl. rabszolgakérdés, női emancipáció.)</i> <i>Tájékozódás térben és időben:</i> – Történelmi időszakok összehasonlítása a változások mennyisége és gyorsasága szempontjából. <i>(Pl. gyarmatbirodalmak kiterjedése a XIX. század elején és végén.)</i> – Események, jelenségek, tárgyak, személyek időrendbe állítása. <i>(Pl. az olasz és a német egység megvalósulásának fő területi lépései.)</i>	
Értelmező kulcsfogalmak	Változás és folyamatosság, ok és következmény, tény és bizonyíték, interpretáció.	
Tartalmi kulcsfogalmak	Társadalom, társadalmi csoport, identitás, társadalmi mobilitás, felemelkedés, lesüllyedés, népesedés, népességgrobbanás, migráció, életmód, város, nemzet, nemzetiség, gazdaság, gazdasági tevékenység, gazdasági rendszer, termelés, erőforrás, gazdasági szereplő, gazdasági kapcsolat, gazdasági teljesítmény, kereskedelem, pénzgazdálkodás, piac, gazdasági válság, adó, politika, állam, államforma, államszervezet, hatalmi ág, egyeduralom, monarchia, köztársaság, parlamentarizmus, demokrácia, népképviselő, közigazgatás, birodalom, szuverenitás, centrum, periféria, vallás, vallásüldözés, jogegyenlőség, emancipáció.	
Fogalmak, adatok	<i>Fogalmak:</i> monopólium, futószalagos termelés, polgári állam, középosztály, városiasodás, emancipáció, politikai antiszemitizmus, cionizmus, szakszervezet, keresztényszocializmus, szociáldemokrácia, egyenlőtlen fejlődés, nagyhatalom, hármasszövetség, antant, keleti kérdés. <i>Személyek:</i> III. Napóleon, Garibaldi, Bismarck, II. Vilmos, Lincoln, Rotschildok, Herz Tivadar, Viktória királynő, XIII. Leó. <i>Topográfia:</i> Piemont, Olaszország, Német Császárság, Suez-csatorna, Elzász-Lotaringia, Balkán. <i>Kronológia:</i> 1853–56 (a krími háború), 1859 (a solferinoi ütközet), 1861–65 (az Egyesült Államok polgárháborúja), 1866 (a königgrätzi csata), 1871 (a Német Császárság létrejötte), 1882 (a hármasszövetség megalakulása), 1907 (a hármasszövetség antant létrejötte).	

Tematikai egység	A kiegyezéshez vezető út és a dualizmus kora	Órakeret

	Magyarországon	18 óra
Előzetes tudás	Megtorlás, önkényuralom és kiegyezés. Magyarország fejlődése a dualizmus korában, a Monarchia együtt élő népei, a nemzetiségek helyzete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	◀ A tanuló megérti, hogy a szabadságharc idegen katonai erővel történt leverése nem járt együtt az összes vívmány megsemmisítésével, hiszen azok egy részére (pl. jobbágyfelszabadítás) az új hatalomnak is szüksége volt saját helyzete stabilizálásához. Átlátja, hogy az új polgári világ kiépülése Magyarországon számos vonatkozásban értékteremtéssel és értékvesztéssel járt, így az európai élmezőnyhöz való felzárkózási kísérlete az eredmények mellett számos – akár máig ható – társadalmi, gazdasági és szellemi, ideológiai ellentmondást is magában hordozott. Belátja, hogy Magyarországon a dualizmus korában következett be a – máig meglévő – szakadás az elit- és a tömegkultúra között. Megérti, hogy a kiegyezés reális kompromisszum volt, amely megfelelt a kor erőviszonyainak. Látja a kiegyezés hosszú távú hatásait Magyarország fejlődésére, mely folyamatban a hazai zsidó polgárság kiemelkedő szerepet játszott. Felismeri, hogy a dualizmus korában a magyar sajtó a modernizálódó magyar állam negyedik hatalmi ágává alakult. Képes különböző történelmi elbeszéléseket egybevetni egymással. Tud jeleneteket elbeszélni, erkölcsi kérdéseket felvető élethelyzeteket felismerni és bemutatni.	
Témák	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
A szabadságharcot követő megtorlás és önkényuralom. A kiegyezés létrejötte és tartalma. Államformák, államszervezet. A kiegyezéshez fűződő viták, a kiegyezés alternatívái. Politikai élet, társadalmi változások és gazdasági fejlődés a dualizmus korában. Fölzárkózás, lemaradás; Népeség, demográfia. Budapest világvárossá válása. A nemzetiségi kérdés alakulása, a zsidó emancipáció. Szegregáció, bűnbakkeresés A dualizmus válságjelei.	<i>Ismeretszerzés, tanulás:</i> – Példák gyűjtése a szabadságharcot követő megtorlás és üldöztetés magyar, valamint más nemzetiségű áldozatairól, formáiról, eszközeiről, méretéről. (Pl. a lengyel, olasz és német származású honvéd tisztek kivégzése, a hazai zsidó közösségekre kirótt hadisarc.) – Ismeretszerzés különböző írásos forrásokból, statisztikai táblázatokból. (Pl. a dualizmuskori gyáripár.) – Egy történelmi oknyomozás megtervezése. <i>Kritikai gondolkodás:</i> – Erkölcsi kérdéseket felvető élethelyzetek	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Arany János: A walesi bárdok, a századforduló irodalmi élete (pl. a Nyugat). <i>Vizuális kultúra:</i> Romantika és realizmus (pl. Munkácsy Mihály), a szecesszió és eklektika jellemzői (pl. Steindl Imre: Országház). <i>Ének-zene:</i> Liszt Ferenc, az operett születése, Bartók Béla, Kodály Zoltán. <i>Földrajz:</i> Folyamszabályozás, természetkárosítás, árvizek kiváltó okai. <i>Fizika:</i> Az elektrifikáció, a transzformátor, a villamos

A tudomány és művészet a dualizmus korában. Életmód a századfordulón.	felismerése, bemutatása. (Pl. az aradi vértanúk búcsúlevelei, a tisztaeszlári vérvád képtelensége.) – Különböző történelmi elbeszélések összehasonlítása a narráció módja alapján. (Pl. a kiegyezés mérlege Eötvös József és Kossuth Lajos írásai alapján.) – Feltevések megfogalmazása egyes jelenségek háttéréről, feltételeiről, okairól. (Pl. a zsidó emancipáció okai, a zsidóság részvétele a modernizációban.) <i>Kommunikáció:</i> – Folyamatábra, diagram készítése. (Pl. a dualizmus pártviszonyai.) – Vizuális rendezők (táblázatok, ábrák) készítése. (Pl. a dualista állam.) – Beszámoló, kiselőadás tartása történelmi forrásszövegek alapján. (Pl. dualizmuskori színházkultúra.) – Események, történetek, jelenségek mozgásos, táncos, dramatikus megjelenítése. (Pl. jelenetek egy pesti kávéház mindennapjaiból.) <i>Tájékozódás időben és térben:</i> – Az európai történelem és a magyar történelem kölcsönhatásainak elemzése. (Pl. a kiegyezés létrejöttét	mozdony, a karburátor. <i>Testnevelés és sport:</i> Magyar olimpiai részvétel – Hajós Alfréd, magyar sikersportágak (pl. úszás, vívás). <i>Informatika:</i> Internetes forrásgyűjtés pl. a dualizmus kori élclapok (Bolond Miska, Borsszem Jankó, Üstökös) anyagából.

	<i>elősegítő külpolitikai tényezők számbavétele.)</i> – A történelmi tér változásainak leolvasása különböző térképekről. (Pl. a magyarországi vasúthálózat fejlődése.)	
Értelmező kulcsfogalmak	Változás és folyamatosság, ok és következmény, történelmi forrás, tény és bizonyíték, jelentőség.	
Tartalmi kulcsfogalmak	Társadalom, társadalmi csoport, identitás, társadalmi mobilitás, felemelkedés, lesüllyedés, elit réteg, középréteg, alsó réteg, korfa, népesedés, népességrobbanás, migráció, életmód, város, nemzet, nemzetiség, gazdaság, gazdasági tevékenység, gazdasági rendszer, termelés, erőforrás, gazdasági szereplő, gazdasági kapcsolat, gazdasági teljesítmény, kereskedelem, pénzgazdálkodás, piac, gazdasági válság, adó, politika, állam, államforma, államszervezet, önkényuralom, hatalmi ág, egyeduradalom, monarchia, parlamentarizmus, közigazgatás, birodalom, szuverenitás, centrum, periféria, népképviselő, vallás, jogegyenlőség, emancipáció.	
Fogalmak, adatok	<i>Fogalmak:</i> emigráció, passzív ellenállás, húsvéti cikk, kiegyezés, dualista monarchia, közös ügy, gazdasági kiegyezés, Dunai Konföderáció, nemzetiségi törvény, horvát-magyar kiegyezés, Szabadelvű Párt, Szociáldemokrata Párt, választójog, torlódó társadalom, úri középosztály, dzsentri, kivándorlás, asszimiláció, zsidó emancipáció, állami anyakönyvezés, polgári házasság, népoktatás, millennium. <i>Személyek:</i> Haynau, Alexander Bach, Deák Ferenc, Andrássy Gyula, Eötvös József, Löw Emánuel, Tisza Kálmán, Baross Gábor, Wekerle Sándor, Tisza István, Puskás Tivadar, Kandó Kálmán, Ganz Ábrahám. <i>Topográfia:</i> Arad, Osztrák-Magyar Monarchia, Budapest, Bécs, Fiume, Bosznia-Hercegovina. <i>Kronológia:</i> 1849. október 6. (az aradi vértanúk kivégzése), 1865 (Deák Ferenc húsvéti cikke), 1867 (a kiegyezés, Ferenc József megkoronázása), 1868 (a nemzetiségi és népiskolai törvény, a horvát-magyar kiegyezés), 1875-90 (Tisza Kálmán miniszterelnöksége), 1873 (Budapest létrejötte), 1896 (a millennium), 1905 (a Szabadelvű Párt választási veresége, belpolitikai válság).	

Tematikai egység	Az első világháború és következményei	Órakeret 18 óra
Előzetes tudás	A tudomány és technika fejlődésének új szakasza. Nagy hatalmi konfliktusok és a szövetségi rendszerek kialakulása. A keleti kérdés. A dualista monarchia válsága.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	◀ A tanuló megérti, hogy ugyanazzal a történelmi eseménnyel kapcsolatban az okok és a következmények kiválasztása és logikai összerendezése között jelentős különbségek lehetnek. Érzékeli, hogy az okozati összefüggések feltárása közötti különbségek miatt lényeges	

	eltérések lehetnek ugyanazon történelmi esemény bemutatása, értelmezése és értékelése között. Látja az első világháború kirobbanásához vezető okokat, és azok komplex jellegét. Felismeri, hogy a korábban kialakult nagyhatalmi egyensúly felbomlása, a gyarmatokért való versengés, a létrejövő katonai szövetségek, a fegyverkezési verseny és a megoldatlan balkáni helyzet együttesen vezetett a háborúhoz. Érti, hogy az új hadászati eszközök és módszerek alkalmazása elhúzódó harcokkal és óriási ember- és anyagi veszteséggel jártak, és minden állampolgárt érintettek. Felismeri a háború sajátos, az emberi történelemben ez idáig nem létező új vonásait. Tisztában van a háború emberiségre gyakorolt romboló morális hatásaival. Ismeri és érti a trianoni trauma lényegét, máig tartó hatásainak mozgatórugóit. Megérti, hogy a későbbi győztesek olyan – sok tekintetben irracionális, megalázó – békeszerződéseket kényszerítettek rá a legyőzöttekre, melyekkel igazolni lehetett a háborús társadalmi áldozatvállalás értelmét, ugyanakkor ezek magukban hordozták egy újabb fegyveres konfliktus kényszerét. Reálisan értékeli a történelmi tényeket, figyelembe véve a háborút lezáró békerendszert. Felismeri a békerendszer keltette új ellentmondásokat, különös tekintettel a kelet-közép-európai régióra. Érti az oroszországi események társadalmi, gazdasági, ideológiai hátterét és az emberi történelem további alakulására gyakorolt hatásait. Látja, hogy a világháború Európa hatalmi pozícióvesztését, az Egyesült Államok centrális helyzetbe kerülését, a bolsevizmus hatalomra jutását, a tömegdemokráciák kialakulását, valamint a korábban egységesülő világpiac felbomlását eredményezte. Képes különböző szövegek, hanganyagok, filmek stb. vizsgálatára és megítélésére a történelmi hitelesség szempontjából. Önálló véleményt tud megfogalmazni történelmi eseményekről.	
Témák	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Az első világháború. <i>Hadviselés.</i> Magyarország az első világháborúban. A februári forradalom és a bolsevik hatalomátvétel. A diktatúra kiépülése Szovjet-Oroszországban. A háborús vereség következményei Magyarországon: az Osztrák-Magyar Monarchia felbomlása, az őszirózsás forradalom, a tanácsköztársaság. Az első világháborút lezáró	<i>Ismeretszerzés, tanulás:</i> – Ismeretszerzés statisztikai táblázatokból, diagramokból. <i>(Pl. háborús veszteségek.)</i> – Önálló információgyűjtés adott témához különböző médiumokból. <i>(Pl. haditudósítások, plakátok.)</i> – Információk gyűjtése múzeumokban. <i>(Pl. a korszak helytörténeti vonatkozásai.)</i> <i>Kritikai gondolkodás:</i> – Különböző szövegek, képek, plakátok, karikatúrák vizsgálata a történelmi hitelesség	<i>Földrajz:</i> Európa domborzata és vízrajza. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Móricz Zsigmond: Barbárok, Ady Endre, Babits Mihály háborús versei. <i>Kémia:</i> Hadászatban hasznosítható vegyi anyagok. <i>Mozgóképkultúra és médiaismeret:</i> Tömegkommunikáció, médiumok hatása a mindennapi életre.

békerendszer. A trianoni békediktátum. <i>Kisebbség, többség, nemzetiségek.</i> Új államok Közép-Európában. A határon túli magyarság sorsa. <i>Kisállamok, nagyhatalmak.</i>	szempontjából. <i>(Pl. Ferenc József korának plakátjai, karikatúrái.)</i> – Tanult ismeretek problémaközpontú elrendezése. <i>(Pl. hadicélok, haditervek – békecélok, békeelvek, és ezek megvalósulása.)</i> <i>Kommunikáció:</i> – Esszé írása történelmi-társadalmi témákról <i>(Pl. a trianoni békediktátum hatásai.)</i> – Mások érvelésének összefoglalása és figyelembe vétele. A véleménykülönbségek tisztázása. <i>(Pl. Magyarország részvétele a világháborúban.)</i> – Történetek dramatikus megjelenítése. <i>(Pl. a magyar delegáció részvétele a béketárgyalásokon.)</i> <i>Tájékozódás térben és időben:</i> – Kronológiai adatok rendezése. <i>(Pl. a háború kiemelkedő eseményeinek időrendje.)</i> – Néhány kiemelt esemény, jelenség topográfiai adatainak elhelyezése vaktérképen. <i>(Pl. a békeszerződések területi vonatkozásai.)</i>	
Értelmező kulcsfogalom	Történelmi idő, ok és következmény, történelmi forrás, tény és bizonyíték, interpretáció, jelentőség, történelmi nézőpont.	
Tartalmi kulcsfogalom	Társadalom, társadalmi csoport, identitás, társadalmi mobilitás, felemelkedés, lesüllyedés, népesedés, migráció, életmód, város, nemzet, nemzetiség, gazdaság, gazdasági tevékenység, gazdasági rendszer, termelés, erőforrás, gazdasági szereplő, gazdasági kapcsolat, gazdasági teljesítmény, kereskedelem, pénzgazdálkodás, piac, gazdasági válság, adó, politika, állam, államforma, államszervezet, hatalmi ág, demokrácia, monarchia, köztársaság, parlamentarizmus, közigazgatás, birodalom,	

	szuverenitás, centrum, periféria, vallás, monoteizmus, vallásüldözés, antiklerikalizmus.
Fogalmak, adatok	<i>Fogalmak:</i> villámháború – állóháború/állásháború, központi hatalmak, frontvonal, hátország, antant, jóvátétel, Népszövetség, revízió, reváns, bolsevik, szovjet, kommunizmus, őszirozsás forradalom, Kommunista Magyarországi Pártja (KMP), egypártrendszer, proletárdiktatúra, egyházellenesség, vallásellenesség, ellenforradalom, kormányzó, vörösteror, fehérteror. <i>Személyek:</i> Lenin, Trockij, Wilson, Clemenceau, IV. Károly, Károlyi Mihály, Jászi Oszkár, Garami Ernő, Kun Béla, Aponyi Albert, Horthy Miklós. <i>Topográfia:</i> Szarajevó, Doberdó, Szentpétervár, Szerb-Horvát-Szlovén Királyság, Csehszlovákia, a balti államok, Lengyelország, a trianoni Magyarország. <i>Kronológia:</i> 1914-18 (az első világháború), 1914. június 28. (a szarajevói merénylet) 1914. július 28. (az Osztrák–Magyar Monarchia hadat üzen Szerbiának, a világháború kirobbanása), 1917 (a februári forradalom és a bolsevikok hatalomátvétele Oroszországban), 1918. október 31. (az őszirozsás forradalom győzelme), 1918. november 3. (a padovai fegyverszünet), 1919 (a békekonferencia kezdete, a versailles-i béke), 1919. március 21. – augusztus 1. (a proletárdiktatúra időszaka), 1920. június 4. (a trianoni békediktátum aláírása).

Tematikai egység	Európa és a világ a két világháború között	Órakeret 20 óra
Előzetes tudás	A gazdasági világválság és következményei az Egyesült Államokban és Európában, diktatúrák és diktátorok földrészünkön.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	◀ A tanuló átlátja, hogy a politikai jogok kiterjesztése több országban a szociális demagógia felerősödésével járt, így utat nyitott a szélsőséges elemek hatalomra kerülésének, akik diktatórikus rendszereket vezettek be. Ismeri a diktatúrák működési mechanizmusát; tudja, hogy faji vagy osztályalapon, a bűnbakképzés eszköztárát alkalmazva embercsoportokat bélyegeztek meg, telepítettek ki, vagy gyilkoltak meg, és a társadalmat „fenyegető veszélyre” való tekintettel mindenkinek korlátozták a szabadságjogait. Érti, hogy az emberek élete még akkor is különböző, ha ugyanabban a korban és ugyanabban az országban éltek, hiszen az adott korban is különböző gondolkodású emberek léteztek, ezért a korszakra jellemző általános dolgok nem mindig igazak mindenkire. A tanuló érti, hogy az Egyesült Államokban az 1920-as évek nagy gazdasági fejlődést és lényeges életmódbeli átalakulást hoztak (pl. az autók elterjedése), amelyet az évtized végi nagy válság követett. Látja, hogy a válságból való kilábalást különbözőképpen találták meg a világ vezető hatalmai és országai. Felismeri, hogy a háborús pusztítás, különösen a vereség és a gazdasági válságok egyik következménye a szélsőségek térnyerése. Belátja, hogy a korszakban megtörtént az elitkultúra és a tömegkultúra végérvényes szétválása. Tudja, hogy a korszakban hatalmas lépés történt a női emancipáció felé.	

Képes társadalmi-történelmi események összehasonlítására, értékrendek egybevetésére, azok értékelésére, saját álláspont megfogalmazására.		
Témák	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Az 1920-as évek politikai és gazdasági viszonyai. Demokráciák és tekintélyuralmi rendszerek Európában a két világháború között. <i>Világkép, eszmék, ideológiák, társadalomkritika.</i> Az olasz fasiszta állam és ideológia jellemzői. A kommunista diktatúra a Szovjetunióban. Az 1929-33-as világgazdasági válság jellemzői és következményei. Az Amerikai Egyesült Államok válasza a válságra: a New Deal. A nemzetiszocialista ideológia és a náci diktatúra jellemzői. <i>Tömegtájékoztatás, sajtó, propaganda. A fanatizmus jellemzői és formái.</i> <i>Szegregáció, bünbakkeresés</i> Nemzetközi viszonyok a két világháború között. A gyarmatok helyzete. Tudomány és művészet a két világháború között. <i>Korok, korstílusok.</i> Életmód és mindennapok a két világháború között. <i>Nők és férfiak életmódja és társadalmi helyzete, életformák.</i>	<i>Ismeretszerzés, tanulás:</i> – Ismeretszerzés különböző statisztikai táblázatokból, grafikonokból, diagramokból. <i>(Pl. a német választások eredményei 1928–33 között; a munkanélküliség alakulása az Egyesült Államokban 1929–1937.)</i> – Különböző emberi magatartástípusok, élethelyzetek megfigyelése, következtetések levonása. <i>(Pl. a GULAG táborainak élete.)</i> <i>Kritikai gondolkodás:</i> – Feltevések megfogalmazása egyes társadalmi-történelmi jelenségek okairól. <i>(Pl. az antiszemitizmus okai.)</i> – Különböző szövegek, hanganyagok stb. vizsgálata a hitelesség szempontjából. <i>(Pl. különböző propagandafilms elemzése.)</i> – Híres emberek, történelmi személyiségek jellemzése, feltevések megfogalmazása a történelmi személyiségek cselekedeteinek, viselkedésének mozgatórugóiról. <i>(Pl. Gandhi és a polgári engedetlenségi mozgalom.)</i> <i>Kommunikáció:</i> – Folyamatábra, diagram készítése. <i>(Pl. a</i>	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Az avantgárd <i>(pl. Apollinaire, Borges, Bulgakov, Faulkner, Thomas Mann, Orwell, Szolzsenyicin, Iszaak Babel).</i> <i>Vizuális kultúra:</i> A technikai képalkotás: fényképezés, film jelentősége. Az avantgárd: Picasso: Guernica. Fényképek értelmezése. <i>Ének-zene:</i> Az avantgárd zene, a dzsessz. <i>Biológia-egészségtan:</i> Vitaminok, penicillin – antibiotikumok, védőoltások. <i>Mozgóképkultúra és médiaismeret:</i> A média kifejező eszközei és ezek hatásmechanizmusa. A korszak stílusirányzatai. <i>Testnevelés és sport:</i> Olimpiatörténet – a berlini olimpia (1936). <i>Informatika:</i> Archív filmfelvételek keresése az interneten és elemzésük.

	<i>világgazdasági válság jelenségei.)</i> <i>Tájékozódás időben és térben:</i> – A történelmi tér változásainak leolvasása különböző térképekről. <i>(Pl. Kelet-Közép-Európa nemzetiségi térképének összevetése az első világháború előtti és utáni államhatárokkal.)</i> – Történelmi időszakok összehasonlítása a változások mennyisége és gyorsasága szempontjából. <i>(Pl. a hagyományos női szerep megváltozása fél évszázad alatt.)</i>	
Értelmező kulcsfogalmak	Változás és folyamatosság, ok és következmény, interpretáció, történelmi nézőpont.	
Tartalmi kulcsfogalmak	Társadalom, társadalmi csoport, identitás, társadalmi mobilitás, felemelkedés, lesüllyedés, népesedés, népességgrobbanás, migráció, életmód, város, nemzet, nemzetiség, gazdaság, gazdasági tevékenység, gazdasági rendszer, termelés, erőforrás, gazdasági szereplő, gazdasági kapcsolat, gazdasági teljesítmény, kereskedelem, pénzgazdálkodás, piac, gazdasági válság, adó, politika, állam, államforma, államszervezet, hatalmi ág, egyeduralom, monarchia, demokrácia, parlamentarizmus, diktatúra, közigazgatás, birodalom, szuverenitás, centrum, periféria, népképviselő, vallás, vallásüldözés.	
Fogalmak, adatok	<i>Fogalmak:</i> általános választójog, tömegpárt, fasiszmus, korporatív állam, kisantant, Dawes-terv, pártállam, államosítás, kollektivizálás, tervutasításos rendszer, GULAG, személyi kultusz, koncepciók per, tőzsde, túltermelési válság, New Deal, totális diktatúra, tömeg propaganda, nemzetiszocializmus, fajelmélet, zsidóüldözés, Führer, SS, Berlin-Róma tengely, Anschluss, tekintélyelvű állam, erőszakmentes ellenállás, magaskultúra (elitkultúra), tömegkultúra. <i>Személyek:</i> Mussolini, Sztálin, Roosevel, Keynes, Hitler, Goebbels, Gandhi. <i>Topográfia:</i> Kelet-Közép-Európa, Szovjetunió, Brit Nemzetközösség, Berlin, weimari köztársaság, Moszkva, Saar-vidék, Rajna-vidék, Szudéta-vidék. <i>Kronológia:</i> 1922 (fasiszta hatalomátvétel Olaszországban, a Szovjetunió létrehozása), 1924 (a Dawes-terv), 1925 (a locarnói egyezmény), 1929-1933 (a világgazdasági válság), 1933 (Hitler hatalomra kerülése), 1936 (Berlin-Róma tengely), 1938 (Anschluss, a müncheni konferencia).	

Tematikai egység	Magyarország a két világháború között	Órakeret 18 óra
Előzetes tudás	Politikusportrék a két világháború közötti Magyarországon. Trianon és következményei – a nemzeti összetartozás napja.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	◀ A tanuló felismeri, hogy önmagában az a tény, hogy egy történelmi beszámolóban nincsenek valótlan tények és hamis állítások, nem biztosítja azt, hogy a beszámoló hiteles és megbízható képet ad az eseményekről. Félrevezető lehet például az, ha bizonyos tényeket nem említ, vagy olyan összefüggéseket sugall az események között, amelyek valójában nem léteztek. Érti a kisebbségi lét problémáit, átérzi a határok által elszakított területeken kisebbségi sorba kényszerített magyarság helyzetét. Szélsőségektől mentesen értékeli az adott történelmi időszakot, annak eseményeit és személyiségeit. Tisztában van a külpolitikai alternatívákkal és képes azonosítani azok mozgatórugóit. Érti, hogy a két világháború közötti magyar fejlődés legfontosabb mozgatórugója a trianoni békeszerződés és annak hatásaira való reflektálás volt. Tudatosulnak benne a trianoni békeszerződés politikai életre, gazdaságra, társadalomra és közgondolkodásra gyakorolt hatásai. Képes különböző időszakokat bemutató történelmi térképek összehasonlítására, a különböző változások (területi, etnikai, demográfiai stb.) hátterének a feltárására.	
Témák	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
A konszolidáció kezdete folyamata, jellemzői, eredményei és válsága. <i>Államformák, államszervezet.</i> A válság és hatása: a belpolitikai élet változásai az 1930-as években. <i>Szegregáció, bünbakkeresés</i> A magyar külpolitika céljai és lehetőségei a két világháború között. <i>Kisállamok, nagyhatalmak.</i> A revízió lépései és politikai következményei Magyarországon. Társadalom és életmód Magyarországon a két világháború között. <i>Szegények és gazdagok világa. Egyenlőség, emancipáció.</i>	<i>Ismeretszerzés, tanulás:</i> – Ismeretszerzés statisztikai táblázatokból, grafikonokból, diagramokból. <i>(Pl. magyar gazdaság a két világháború között.)</i> – Különböző emberi magatartástípusok, élethelyzetek megfigyelése, következtetések levonása. <i>(Pl. az egyes társadalmi csoportok életkörülményei.)</i> <i>Kritikai gondolkodás:</i> – Feltevések megfogalmazása a történelmi személyiségek cselekedeteinek mozgatórugóiról. <i>(Pl. Horthy Miklós politikai életpályája.)</i> – Történelmi – társadalmi adatok, modellek és	<i>Földrajz:</i> Magyarország és Közép-Európa természeti adottságai. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> A Nyugat mint folyóirat és mint mozgalom; József Attila; a népi írók; a határon túli irodalom. <i>Mozgókép-kultúra és médiaismeret:</i> Tömegkommunikáció, médiumok hatása a mindennapi életre, a magyar hangosfilmgyártás kezdetei. propaganda-eszközök <i>Biológia-egészségtan:</i> Szent-Györgyi Albert. <i>Vizuális kultúra:</i> avantgárd – Kassák Lajos. <i>Informatika:</i> Anyaggyűjtés tudatos és

Tudomány és művészet a két világháború között. Tömegkultúra és -sport. Tömegtájékoztatás, sajtó, propaganda.	elbeszélések elemzése a bizonyosság, a lehetőség és a valószínűség szempontjából. <i>(Pl. a magyar külpolitika mozgástere, alternatívái.)</i> – Különböző hanganyagok, filmek vizsgálata a történelmi hitelesség szempontjából. <i>(Pl. a korabeli játékfilmekből kirajzolódó mindennapi élet és társadalomkép összevetése a történelmi valósággal).</i> – A Horthy korszak politikai antiszemitizmusa valamint a kultúra és tudomány területén elszenvedett veszteség közötti kapcsolat feltárása. <i>Kommunikáció:</i> – Önállóan gyűjtött képekből összeállítás, tábló készítése. <i>(Pl. a korszak helytörténelmi vonatkozásai.)</i> – Beszélgetés egy társadalmi, történelmi témáról. Saját vélemény érthető megfogalmazása. <i>(Pl. az antiszemitizmus témában.)</i> <i>Tájékozódás térben és időben:</i> – A világtörténet, az európai történelem, a magyar történelem eltérő időbeli ritmusának és kölcsönhatásainak elemzése. <i>(Pl. a német befolyás erősödése és hatásai.)</i> – Néhány kiemelt esemény, jelenség topográfiai helyének elhelyezése vaktérképen. <i>(Pl. a</i>	kritikus internethasználattal a revízió, irredentizmus témájában.

	<i>revíziós politika eredményei 1938–39.)</i>	
Értelmező kulcsfogalmak	Ok és következmény, tény és bizonyíték, interpretáció, történelmi nézőpont.	
Tartalmi kulcsfogalmak	Társadalom, társadalmi csoport, identitás, társadalmi mobilitás, felemelkedés, lesüllyedés, elit réteg, középréteg, alsó réteg, népesedés, népességgrobbanás, migráció, életmód, város, nemzet, nemzetiség, gazdaság, gazdasági tevékenység, gazdasági rendszer, termelés, erőforrás, gazdasági szereplő, gazdasági kapcsolat, gazdasági teljesítmény, kereskedelem, pénzgazdálkodás, piac, gazdasági válság, adó, politika, állam, államforma, államszervezet, monarchia, parlamentarizmus, közigazgatás, szuverenitás, centrum, periféria, választójog, vallás, vallásüldözés.	
Fogalmak, adatok	<i>Fogalmak:</i> konszolidáció, antiszemitizmus, numerus clausus, földreform, népszövetségi kölcsön, pengő, Magyar Nemzeti Bank, revízió, irredentizmus, kultúrfölény, társadalombiztosítás, agrárrolló, népi mozgalom, nyilas mozgalom, nyílt és titkos szavazás, zsidótörvény, győri program, első bécsi döntés. <i>Személyek:</i> Teleki Pál, Bethlen István, Klebelsberg Kunó, Gömbös Gyula, Imrédy Béla, Szent-Györgyi Albert. <i>Topográfia:</i> Felvidék, Kárpátalja. <i>Kronológia:</i> 1920 (a numerus clausus, földreform) 1921-31 (Bethlen István miniszterelnöksége), 1927 (a pengő bevezetése), 1932-1936 (Gömbös Gyula miniszterelnöksége), 1938. november 2. (az első bécsi döntés), 1939. március (Kárpátalja visszacsatolása).	

Tematikai egység	A második világháború	Órakeret 17 óra
Előzetes tudás	A második világháború jellemzői és következményei. Magyarország a második világháborúban. A holokauszt Európában és Magyarországon.	
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	◀ A tanuló ismeri az újfajta hadviselés jellegzetességeit és azok hatásait, a hátszínigot, a civil lakosságot sem kímélő modern totális háború jellemzőit és a tömegpusztító hadászati eszközök használatát. Feltárja a politikai antiszemitizmus megnyilvánulásai megerősödésének mozgatórugóit, azonosítja veszélyeit, Elítéli a diszkriminációt, és elutasítja az ún. fajelméletet és annak következményeit (megkülönböztetés, jogfosztás, elkülönítés, deportálás, megsemmisítés). Tudja, hogy mennyi áldozattal, pusztítással járt a második világháború, és hogy a holokauszt az emberiség, valamint az egész magyarság tragédiája. Belátja, hogy az ország számára veszteséggként értelmezhető a hazai zsidó származású művészek, tudósok, feltalálók kirekesztése, emigrációba kényszerülése, fizikai megsemmisítése (pl. Neumann, Teller, Szilárd, Rejtő, Radnóti, Szerb). Megismer olyan történelmi helyzeteket, amelyek a háborús viszonyok közötti népek, népcsoportok vagy személyek megmentését eredményezték. Megérti, miként került a háború során Magyarország kényszerpályára, és ez milyen következményekkel járt az ország sorsát illetően. Tisztában van a háborús vereség és a megszállás közvetett és közvetlen	

	következményeivel (pl. malenkij robotra elhurcolt magyar és német származású civilek, német nemzetiségű lakosság kitelepítése, a szlovákiai magyarok áttelepítése). Képes önálló véleményt megfogalmazni társadalmi-történelmi eseményekről, azok főbb szereplőiről. Képes erkölcsi kérdéseket felvető élethelyzeteket felismerni és megvitatni, valamint a hatalmon lévők és a társadalom felelősségének mérlegelésére a hazánkat érintő alapvető tragédiákban (pl. a doni katasztrófa, a holokauszt). Belátja, hogy a XX. századi kirekesztésen (bűnbakképzésen) alapuló népiptások nem mehettek volna végbe a többségi társadalom tevőleges vagy hallgatóságos támogatása, valamint apátiája nélkül. Különösen igazolható ez a holokauszt esetében.	
Témák	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
A második világháború kitörése. Hadi és diplomáciai események a Szovjetunió elleni német támadásig. <i>Békék, háború, hadviselés.</i> A fordulat a háború menetében. A szövetségesek együttműködése és győzelme. <i>Egyezmények, szövetségek.</i> A második világháború jellemzői. A holokauszt. <i>Szegregáció, bűnbakkeresés.</i> Magyarország háborúba lépése és részvétele a keleti fronton. Kállay Miklós miniszterelnöksége. A német megszállás és nyilas uralom. Felszabadulás és szovjet megszállás. Háborús veszteségeink. A zsidóüldözés társadalmi, eszmei háttere és a holokauszt Magyarországon. <i>A fanatizmus jellemzői és formái.</i>	<i>Ismeretszerzés, tanulás:</i> – Ismeretszerzés szaktudományi munkákból. <i>(Pl. Magyarország háborús veszteségeiről.)</i> – Ismeretszerzés különböző írásos forrásokból. <i>(Pl. az első és második zsidótörvény; leírások és visszaemlékezések a malenkij robothoz, valamint a kitelepítésekhez kapcsolódóan).</i> – Emberi magatartástípusok, élethelyzetek megfigyelése, következtetések levonása. <i>(Pl. kollaboránsok, ellenállók, embermentők, passzív szemlélők a második világháborúban.)</i> – Ismeretszerzés a holokauszt témájában a kapcsolódó emlékhelyek és múzeumok segítségével <i>(pl. látogatás a Holokauszt Emlékközpontban, illetve a holokauszt más jelentős hazai emlékhelyén; az auschwitz-birkenau-i</i>	<i>Fizika:</i> Nukleáris energia, atombomba. <i>Etika:</i> Az intolerancia, a gyűlölet, a kirekesztés, a rasszizmus. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Radnóti Miklós, Semprun: A nagy utazás, Kertész Imre: Sorstalanság. Személyes történetek, naplók, memoárok. <i>Vizuális kultúra:</i> A technikai képalkotás: fényképezés, a film jelentősége. Fényképek értelmezése <i>(pl. Capa: A normandiai partraszállás fényképei).</i> <i>Mozgóképkultúra és médiaismeret:</i> Videó-interjúk, visszaemlékezések, a videó-interjú, mint műfaj elemzése. <i>Informatika:</i> Archív filmfelvételek keresése az interneten, és elemzésük.

	<i>haláltábor helyén létrehozott emlékhely és múzeum megtekintése).</i> <i>Kritikai gondolkodás:</i> – Híres emberek jellemzése (<i>Pl. Churchill, a brit elszántság jelképe.</i>) – Értékrendek összehasonlítása, saját értékek tisztázása. (<i>Pl. Göring-, Höss-idézetek alapján a náci gondolkodásról.</i>) – Történelmi-társadalmi jelenségek értékelése a saját értékrend alapján. (<i>Pl. holokauszt.</i>) – Filmek történelmi hitelességének vizsgálata. (<i>Pl. A halál ötven órája [1965].</i>) – Kérdések megfogalmazása a forrás megbízhatóságára vonatkozóan (<i>pl. Horthy Miklós emlékiratai kapcsán).</i> – A zsidótörvények változásainak felismerése, az okok megkeresése. <i>Kommunikáció:</i> – Események dramatikus megjelenítése. (<i>Pl. Churchill és Roosevelttel vitája a második front megnyitásának helyszínéről.</i>) – Érvelés: (<i>pl. a náci fajelmélet tarthatatlansága.</i>) <i>Tájékozódás időben és térben:</i> – A történelmi tér változásainak leolvasása térképekről. (<i>Pl. a náci Németország és a</i>	

	<i>Szovjetunió terjeszkedése 1939–1941.)</i> – Kronológiai adatok rendezése.	
Értelmező kulcsfogalmak	Változás és folyamatosság, ok és következmény, történelmi forrás, interpretáció, történelmi nézőpont.	
Tartalmi kulcsfogalmak	Társadalom, társadalmi csoport, identitás, társadalmi mobilitás, népesedés, népességfogyás, migráció, életmód, gazdaság, gazdasági tevékenység, gazdasági rendszer, termelés, erőforrás, gazdasági szereplő, gazdasági kapcsolat, gazdasági teljesítmény, kereskedelem, pénzgazdálkodás, piac, gazdasági válság, adó, politika, állam, államforma, államszervezet, parlamentarizmus, diktatúra, közigazgatás, birodalom, szuverenitás, emberi jog, állampolgári jog, vallás, vallásüldözés.	
Fogalmak, adatok	<i>Fogalmak:</i> háromhatalmi egyezmény, tengelyhatalmak, koncentrációs tábor, megsemmisítő tábor, népiirtás, emberirtás, holokauszt, soá, porrajmos, genocídium, partizán, totális háború, furcsa háború, hadigazdaság, Vörös Hadsereg, antifasiszta koalíció, fegyveres semlegesség, második bécsi döntés, „hintapolitika”, gettó, deportálás, munkaszolgálat, hadifogság, kiugrási kísérlet, malenkij robot. <i>Személyek:</i> Hitler, Churchill, Sztálin, Roosevelt, Rommel, Montgomery, Zsukov, Eisenhower, De Gaulle, Bárdossy László, Kállay Miklós, Szálasi Ferenc, Wallenberg. <i>Topográfia:</i> Leningrád, Pearl Harbor, Midway, El-Alamein, Sztálingrád, Kurszk, Auschwitz, Jalta, Potsdam, Hirosima, Normandia, Újvidék, Kamenyec-podolszki, Voronyezs, Don-kanyar, Délvidék és Észak-Erdély. <i>Kronológia:</i> 1939. augusztus 23. (a szovjet-német meg nem támadási egyezmény), 1939. szeptember 1. (Németország megtámadja Lengyelországot, kitör a második világháború), 1941. június 22. (Németország megtámadja a Szovjetuniót), 1942 (a Midway-szigetekenél lezajlott ütközet, az el-alameini csata), 1943 (véget ér a sztálingrádi csata, a kurszki csata), 1944. június 6. (megkezdődik a szövetségesek normandiai partraszállása), 1945. február (a jaltai konferencia), 1945. május 9. (az európai háború befejeződése), 1945. augusztus 6. (atomtámadás Hirosima ellen), 1945. szeptember 2. (Japán fegyverletételével véget ér a második világháború). 1940. augusztus 30. (a második bécsi döntés), 1941. április (magyar támadás Jugoszlávia ellen), 1941. június 26. (Kassa bombázása), 1942–1944 tavasza (Kállay Miklós miniszterelnöksége), 1943. január (a doni katasztrófa), 1944. március 19. (a németek megszállják Magyarországot), 1944. október 15-16. (Horthy Miklós sikertelen kiugrási kísérlete, nyilas hatalomátvétel), 1944. december 21. (Debrecenben összeül az Ideiglenes Nemzetgyűlés), 1945. április (Magyarország felszabadítása a náci uralom alól, a szovjet megszállás kezdete, a háború vége Magyarországon).	

12. évfolyam

Tematikai egység	Hidegháborús konfliktusok és a kétpólusú világ kiépülése	Órakeret 9 óra
Előzetes tudás	A második világháború eseményei, a sztálinizmus jellemzői, az Amerikai	

	Egyesült Államok politikai és gazdasági viszonyai, a gyarmatok helyzete a két világháború között.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	◀ A tanuló felismeri, hogy a katonai és a gazdasági erőviszonyok között lehetnek összefüggések. A katonai fölény azonban nem jelent feltétlenül gazdasági és kulturális fölényt. Felismeri és elítéli a diktatórikus rendszerek szabadságot korlátozó és versenyképtelen vonásait. Belátja, hogy a demokrácia a közös döntés intézményrendszerének az emberi jogokat leginkább biztosító formája. A tanuló értelmezi a háború utáni helyzetet és a megosztott világ kialakulásának folyamatát. Felismeri a hidegháború keltette helyi háborúk máig ható következményeit. Hiteles kép alakul ki benne a két tömbben élők különböző helyzetéről, mindennapjairól. Képes társadalmi-történelmi jelenségeket értékrendek alapján mérlegelni, társadalmi-történelmi témákat vizuálisan ábrázolni, valamint a történelmi időben történő sokoldalú tájékozódásra.	
Témák	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
A nyugati országok gazdasági és katonai integrációja. Az új világ gazdasági rendszer kialakulása. <i>Erőforrások és termelési kultúrák.</i> A szovjet tömb kialakulása, jellemzői. A hidegháborús szembenállás, a kétpólusú világ, a megosztott Európa. <i>Egyezmények, szövetségek.</i> A gyarmati rendszer felbomlása (India, Kína), a „harmadik világ”. A közel-keleti konfliktusok. Izrael Állam létrejötte, az arab világ átalakulása. Izrael a Közel-Kelet demokratikus állama, a Kárpát-medencén kívüli legnagyobb magyar ajkú kisebbség otthona.	<i>Ismeretszerzés, tanulás:</i> – Ismeretszerzés különböző írásos forrásokból, vizuális rendezők készítése. <i>(Pl. a két superhatalom jellemzőinek összegyűjtése.)</i> – A tanultak felhasználása új feladathelyzetekben. <i>(Pl. Kelet-Közép-Európa országainak szovjetizálása.)</i> <i>Kommunikáció:</i> – Folyamatábra, diagram készítése. <i>(Pl. a két superhatalom katonai kiadásai.)</i> – Beszélgetés egy társadalmi, történelmi témáról. Saját vélemény megfogalmazása. <i>(Pl. az iszlám fundamentalizmus okai, hatásai.)</i> <i>Tájékozódás térben és időben:</i> – Múltban élt emberek életének összehasonlítása a jelennel. <i>(Pl. Közép-Európa államai a szocializmus időszakában és napjainkban.)</i>	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Orwell, Szolzsenyicin, Hrabal, Camus, Garcia Marquez. <i>Kémia:</i> Hidrogénbomba, nukleáris fegyverek. <i>Vizuális kultúra:</i> A posztmodern, intermediális művészet. <i>Testnevelés és sport:</i> Olimpiatörténet.

	– Tanult helyek megkeresése a térképen. (Pl. a két tömb meghatározó államai.)	
Értelmező kulcsfogalmak	Történelmi idő, ok és következmény, történelmi forrás, tény és bizonyíték, interpretáció, történelmi nézőpont.	
Tartalmi kulcsfogalmak	Társadalom, társadalmi csoport, identitás, társadalmi mobilitás, népesedés, népességrobbanás, migráció, életmód, város, nemzet, nemzetiség, gazdaság, gazdasági tevékenység, gazdasági rendszer, termelés, erőforrás, gazdasági szereplő, gazdasági kapcsolat, gazdasági teljesítmény, kereskedelem, pénzgazdálkodás, piac, piacgazdaság, gazdasági válság, adó, politika, állam, államforma, államszervezet, parlamentarizmus, emberi jog, állampolgári jog, diktatúra, birodalom, szuverenitás, centrum, periféria, népképviselő, demokrácia, diktatúra, vallás, vallásüldözés.	
Fogalmak, adatok	<i>Fogalmak:</i> Egyesült Nemzetek Szervezete (ENSZ), szuperhatalom, vasfüggöny, hidegháború, fegyverkezési verseny, kétpólusú világ, NATO, Varsói Szerződés, KGST, Európai Gazdasági Közösség (Közös Piac), berlini fal, harmadik világ, el nem kötelezettek mozgalma, újantiszemitizmus. <i>Személyek:</i> Sztálin, Mao Ce-tung, Truman, Adenauer, Hruscsov, Kennedy, Ben Gurion. <i>Topográfia:</i> NSZK, NDK, Izrael, Kuba, Korea, Vietnam. <i>Kronológia:</i> 1945 (az ENSZ létrejötte), 1947 (a Truman-elv, a párizsi béke, India függetlensége), 1948 (Izrael létrejötte), 1949 (az NSZK, az NDK, a NATO, a KGST, a Kínai Népköztársaság létrejötte, a szovjet atombomba), 1950–1953 (a koreai háború), 1956 (az SZKP XX. kongresszusa, a szuezi válság), 1957 (a római szerződések), 1959 (a kubai forradalom), 1961 (a berlini fal építése, Gagarin űrrepülése), 1962 (a kubai rakétaválság), 1962-1965 (a második vatikáni zsinat).	

Tematikai egység	Magyarország 1945–1956 között	Órakeret 11 óra
Előzetes tudás	A szovjet megszállás és a kommunista diktatúra jellemzői. Az 1956-os forradalom és szabadságharc kiemelkedő személyiségei és céljai. A határon túli magyarság sorsa. Október 23. mint iskolai ünnepély.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	◀ A tanuló felismeri, hogy amikor egy esemény bekövetkeztének az okait kutatjuk, nemcsak azt a kérdést kell feltenni magunknak, hogy miért következett be az esemény, hanem azt is, hogy miért nem valami más történt helyette. Látja a magyar és az egyetemes történelem összefüggéseit. Átlátja, hogy nehéz történelmi helyzetben az emberek nézeteit, döntéseit és cselekedeteit élethelyzetük miként befolyásolja. Megismeri és elítéli a totális kommunista diktatúra emberiség elleni bűneit. Átértzi a forradalom és szabadságharc hőseinek és áldozatainak a sorsát, szolidáris velük. Belátja, hogy a szovjet megszállás és a kommunista diktatúra a lakosságot szabadságjogaiban korlátozta. A jogfosztások következményeként számosan emigrációba kényszerültek,	

	amely az ország szempontjából veszteséggént értelmezhető. Felismeri a szovjet megszállás és az ebből fakadó korlátozott állami szuverenitás következményeit. Megérti, hogy Magyarországnak 1956-ban a rendkívül kedvezőtlen nemzetközi helyzetben, az erőegyensúlyra épülő politikai viszonyrendszerben nem sikerült kiszakadnia a szovjet tömbből. Felismeri, hogy az 1956-os forradalom és szabadságharc jelenlegi demokratikus rendünk egyik talpköve. Képes felhasználni különböző visszaemlékezők adatközléseit, kiszűrve azok szubjektív elemeit, objektív történelmi kép kialakítása céljából az adott korról.	
Témák	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Magyarország szovjetizálása, a kommunista diktatúra kiépítése, jellemzői. <i>Függetlenség és alávetettség.</i> Az egypárti diktatúra működése a Rákosi-korszakban, valamint a gazdasági élet jellegzetességei. <i>Világkép, eszmék, ideológiák, társadalomkritika.</i> Életmód, életviszonyok, munka, sport, kultúra, szórakozás. Az 1956-os forradalom és szabadságharc okai, háttere, főbb eseményei, jellemzői, szereplői. <i>Forradalom, reform és kompromisszum.</i>	<i>Ismeretszerzés, tanulás:</i> – Ismeretszerzés személyes beszélgetésekből és megfigyeléséből. <i>(Pl. az 1956-os események résztvevőinek visszaemlékezéseiből.)</i> – A tanultak felhasználása új helyzetekben. <i>(Pl. Magyarország szovjetizálása.)</i> – Az 1956-os forradalom és szabadságharc utcai hőseinek <i>(Pl.: Angyal István, Pongrácz Gergely; Mansfeld Péter)</i> megismerése elbeszélések, tanulmányok és visszaemlékezések segítségével. – Egy történelmi oknyomozás megtervezése. <i>(Pl. Tóth Ilona ügye.)</i> – Ismeret szerzése a diktatúra történetéhez kapcsolódó emlékhelyek és múzeumok segítségével <i>(pl. látogatás a Terror Háza Múzeumban, a recski munkatábor területén létesült emlékhely [recski Nemzeti Emlékpark] felkeresése).</i> – Ismeretszerzés különböző írásos forrásokból, vizuális rendezők	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Illyés Gyula: Egy mondat a zsarnokságról. <i>Mozgókép-kultúra és médiaismeret:</i> Dokumentumfilmek, híradók elemzése. <i>Testnevelés és sport:</i> Olimpiatörténet, magyar részvétel és sikerek a korszak olimpiáin. <i>Informatika:</i> Multimédia CD-ROM használatával Magyarország XX. századi eseményeinek és azok hátterének megismerése.

	készítése. <i>(Pl. magyar lakosság kivándorlásának és emigrációjának irányai, célállomásai [pl. Nyugat Európa országai, USA, Izrael] létszámadatai, és következményei.)</i> <i>Kritikai gondolkodás:</i> – Feltételezések megfogalmazása híres emberek viselkedésének mozgatórugóiról. <i>(Pl. Nagy Imre/Kádár János 1956-os szerepvállalása.)</i> – Érvek gyűjtése feltevések mellett és ellen, az érvek kritikai értékelése. <i>(Pl. koncepciók perek.)</i> – Többféleképpen értelmezhető szövegek jelentésrétegeinek feltárása. <i>(Pl. a Rákosi-korszak viccei.)</i> <i>Kommunikáció:</i> – Beszélgetés egy történelmi témáról. <i>(Pl. a Nyugat magatartása 1956-ban.)</i> – Folyamatábra, diagram készítése. <i>(Pl. az 1945. és 1947. évi választások eredményei.)</i> <i>Tájékozódás időben és térben:</i> – A világtörténet, az európai és a magyar történelem kölcsönhatásainak elemzése. <i>(Pl. az 1956-os forradalom és környezete.)</i>	
Értelmező kulcsfogalmak	Ok és következmény, történelmi forrás, tény és bizonyíték, interpretáció, történelmi nézőpont.	

Tartalmi kulcsfogalmak	Társadalom, társadalmi csoport, identitás, társadalmi mobilitás, felemelkedés, lesüllyedés, elit réteg, középréteg, alsó réteg, népesedés, népességrobbanás, migráció, életmód, város, nemzet, nemzetiség, gazdaság, gazdasági tevékenység, gazdasági rendszer, termelés, erőforrás, gazdasági szereplő, gazdasági kapcsolat, gazdasági teljesítmény, kereskedelem, pénzgazdálkodás, piac, adó, politika, állam, államforma, köztársaság, államszervezet, parlamentarizmus, közigazgatás, szuverenitás, népképviselő, demokrácia, diktatúra, emberi jog, állampolgári jog, vallás, vallásüldözés, egyházüldözés, vallásszabadság.
Fogalmak, adatok	<i>Fogalmak:</i> Szövetséges Ellenőrző Bizottság, földosztás, Független Kisgazdapárt, Nemzeti Parasztpárt, Magyar Kommunista Párt, Szociáldemokrata Párt, háborús bűnös, népbíróság, kitelepítés, lakosságcsere, Magyar Dolgozók Pártja (MDP), államosítás, népköztársaság, internálás, osztályharc, ÁVH, besúgó hálózat, ügynök, egypártrendszer, pártállam, reakciós, koncepciós perek, kulák, szövetkezet, beszolgáltatás, iparosítás, kétkeresős családmódel, aranycsapat, Petőfi Kör, MEFESZ, intervenció. <i>Személyek:</i> Mindszenty József, Tildy Zoltán, Nagy Ferenc, Kovács Béla, Kéthly Anna, Esterházy János, Márton Áron, Rákosi Mátyás, Rajk László, Kádár János, Nagy Imre, Maléter Pál, Bibó István. <i>Topográfia:</i> Recsk, Hortobágy, Sztálinváros (Dunaújváros), az 1956-os forradalom főbb fővárosi helyszínei, Mosonmagyaróvár. <i>Kronológia:</i> 1945. március (földosztás), 1946 (a forint bevezetése), 1947. február 10. (a párizsi béke), 1947 (kékcédulás választások), 1948 (a Magyar Dolgozók Pártjának megalakulása, a nyílt kommunista diktatúra kezdete, az iskolák államosítása), 1949 (a kommunista alkotmány, a Mindszenty- és a Rajk-per), 1950 (a szerzetesrendek feloszlata, a tanácsrendszer létrejötte), 1953–55 (Nagy Imre első miniszterelnöksége), 1956. október 23. (a forradalom kirobbanása), 1956. október 28. (a forradalom győzelme), 1956. november 4. (szovjet támadás indul Magyarország ellen).

Tematikai egység	A két világrendszer versengése, a szovjet tömb felbomlása	Órakeret 9 óra
Előzetes tudás	A kétpólusú világ kialakulása a második világháborút követő években. A szovjet tömb és a nyugati integráció legfontosabb jellemzői. A hidegháborús szembenállás. A gyarmati rendszer felbomlása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	◀ A tanuló érti és tudja, hogy milyen tényezők vezettek a kétpólusú világrend megszűnéséhez. Felismeri a kommunista társadalmi-gazdasági berendezkedés fejlődésképtelenségét. Érti a két világrendszer közötti versengés legfontosabb mozgatórugóit, ismeri annak legfontosabb állomásait. Átlátja a leglényegesebb különbségeket a két szembenálló tömb országai között a politikai rendszer működése, a gazdaság, a társadalom és az életmód terén. Felismeri, hogy a modern technológia, a globalizációs folyamatok, a szabadság ideológiája és a kommunikációs rendszerek milyen szerepet töltek be a szovjet típusú rendszerek bukásában. Képes ismereteket meríteni különböző történelmi, társadalomtudományi, filozófiai és etikai kézikönyvekből, atlaszokból. Ezek tanulmányozását	

követően kialakult álláspontját képes vitában megvédeni.		
Témák	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Szovjet-amerikai konfliktusok, a versengés és együttműködés formái, területei. Demokrácia és a fogyasztói társadalom nyugaton – diktatúra és hiánygazdaság keleten. A vallások, az életmód (szabadidő, sport, turizmus) és a kulturális szokások (divat, zene) változásai a korszakban. A kétpólusú világrend megszűnése: Németország egyesítése, a Szovjetunió és Jugoszlávia szétesése.	<i>Ismeretszerzés, tanulás:</i> – Különböző élethelyzetek megfigyelése. <i>(Pl. mindennapi élet a vasfüggöny két oldalán.)</i> – Egy történelmi oknyomozás megtervezése. <i>(Pl. az SZKP XX. kongresszusa.)</i> <i>Kritikai gondolkodás:</i> – Feltevések történelmi személyiségek cselekedeteinek mozgatórugóiról. <i>(Pl. szovjet és amerikai politikusok szerepe a korszakban.)</i> – Elbeszélések, filmek vizsgálata a hitelesség szempontjából. <i>(Pl. A mások élete [2006].)</i> – Mindennapi élethelyzetek elbeszélése, eljátszása a különböző szereplők nézőpontjából. <i>(Pl. a hippi mozgalom.)</i> <i>Kommunikáció:</i> Képi és egyéb információk elemzése. <i>(Pl. szovjet és amerikai karikatúrák elemzése.)</i> <i>Tájékozódás térben és időben:</i> – Kronológiai adatok rendezése. <i>(Pl. a hidegháború, enyhülés, kis hidegháború.)</i> – Egyszerű térképvázlatok készítése.	<i>Mozgóképkultúra és médiaismeret:</i> Tömegkommunikáció, a média és a mindennapi élet. <i>Informatika:</i> Neumann János és a modern számítógépek. Az internet. <i>Biológia-egészségtan:</i> A DNS és a géntechnológia. <i>Fizika:</i> Az űrkutatás. <i>Ének-zene:</i> A beat és a rock. Szórakoztató zenei műfajok.
Értelmező kulcsfogalmak	Történelmi idő, ok és következmény, történelmi források, tény és bizonyíték, interpretáció, történelmi nézőpont.	
Tartalmi kulcsfogalmak	Társadalom, társadalmi csoport, identitás, társadalmi mobilitás, népesedés, népességrobbanás, migráció, életmód, város, nemzet, nemzetiség,	

	gazdaság, gazdasági tevékenység, gazdasági rendszer, termelés, erőforrás, gazdasági szereplő, gazdasági kapcsolat, gazdasági teljesítmény, kereskedelem, pénzgazdálkodás, piac, piacgazdaság, gazdasági válság, adó, politika, állam, államforma, államszervezet, parlamentarizmus, emberi jog, állampolgári jog, diktatúra, birodalom, szuverenitás, centrum, periféria, népképviselő, demokrácia, diktatúra, vallás, vallásüldözés.
Fogalmak, adatok	<i>Fogalmak:</i> fegyverkezési verseny, enyhülési politika, szociális piacgazdaság, ökümené, harmadik világ, beat korszak, hippí mozgalom, olajválság, iszlám fundamentalizmus, terrorizmus, Cartha '77 mozgalom, prágai tavasz, diáklázadások, szolidaritás, Európai Unió, PC, mobiltelefon. <i>Személyek:</i> Tito, De Gaulle, Brezsnyev, Ceaușescu, Willy Brandt, Thatcher, Reagan, Gorbacsov, Helmut Kohl, Lech Wałęsa, Václav Havel, II. János Pál. <i>Topográfia:</i> Berlin, Helsinki, Prága, Gdańsk, Csernobil, Temesvár. <i>Kronológia:</i> 1964-1973 (a vietnami háború), 1967 (a „hatnapos háború”), 1968 (a prágai tavasz, a Brezsnyev-doktrína, párizsi diáklázadások), 1969 (az első Holdra szállás), 1975 (a helsinki értekezlet), 1989 (a kelet-közép-európai rendszerváltások, a berlini fal lebontása), 1991 (a Szovjetunió szétesése, a délszláv válság és az Öböl-háború kirobbanása).

Tematikai egység	A Kádár-korszak		Órakeret 12 óra
Előzetes tudás	A Kádár-korszak legfontosabb politikai, gazdasági, társadalmi és kulturális jellemzői. A szocialista rendszer válságának okai. A magyar rendszerváltozás fordulópontjai és főszereplői.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	◀ A tanuló családtagjain keresztül tájékozódik a megélt és megírt történelem különbözőségeiről. Tudatosítja a hatalom által a társadalomra kényszerített kompromisszum jellemzőit és hatásait. Átlátja a szocialista időszak Magyarország további történelmére és jelenére gyakorolt hatásait. Megérti, hogy Kádár János személye és a nevével fémjelzett korszak miért osztja meg ma is a közvéleményt. A tanuló megismeri az 1956-os forradalom és szabadságharcot követő kegyetlen megtorlás tényeit, a törvénytelen bírósági tárgyalások, ítéletek jellemzőit. Ismeri a Kádár-rendszer jellegét, és tisztában van annak mozgásterével. Képes sokoldalúan elemezni a Kádár-rendszer válságának és bukásának okait, körülményeit, felismeri a rendszer lényegi reformálhatatlanságát. Ismeri a békés rendszerváltozás menetét. Képes mások érvelésének összefoglalására, értékelésére és figyelembe vételére, meghatározott álláspontok cáfolására, véleménykülönbségek tisztázására, valamint a saját álláspont gazdagítására.		
Témák	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
Megtorlás és a konszolidáció.	<i>Ismeretszerzés, tanulás:</i> – Ismeretszerzés statisztikai táblázatokból,	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Németh László, Nagy László, Sütő András, Weöres	

Gazdasági reformok, társadalmi változások a Kádár-korszakban. Életmód és mindennapok, a szellemi- és sportélet. A Kádár-rendszer válsága, a külpolitikai változások és az ellenzéki mozgalmak. A rendszerváltozás „forgatókönyve”, mérlege, nyertesek és vesztesek. <i>Forradalom, reform és kompromisszum.</i> Nemzetiségek Magyarországon a kétpólusú világ időszakában. <i>Népesség, demográfia.</i> A határon túli és a világban szétszóródott magyarság helyzete a kétpólusú világ időszakában.	diagramokból. <i>(Pl. a földterületek nagyságának változása 1956-1980 között.)</i> – Ismeretszerzés írásos forrásokból. <i>(Pl. a gazdasági mechanizmus reformja.)</i> – Emberi magatartástípusok, élethelyzetek megfigyelése, következtetések levonása. <i>(Pl. a Kádár-korszak besúgói; ellenzéke.)</i> <i>Kritikai gondolkodás:</i> – Feltevések megfogalmazása egyes társadalmi-történelmi jelenségek háttéréről. <i>(Pl. a magyar társadalom megbékélése a kádári hatalommal.)</i> – Tételmondat meghatározása, szövegtömörítés. <i>(Pl. a rendszerváltó pártok programjai.)</i> – Többféleképpen értelmezhető szövegek jelentésrétegeinek feltárása. <i>(Pl. a Kádár-korszak viccei.)</i> <i>Kommunikáció:</i> – Folyamatábra, diagram készítése. <i>(Pl. a parlamenti patkó az 1990-es választás után.)</i> – Beszámoló, kiselőadás tartása <i>(Pl. ifjúsági szubkultúrák a Kádár-korszakban címmel.)</i> <i>Tájékozódás időben és térben:</i> – A világtörténet, az európai és a magyar	Sándor, Ottlik Géza, Örkény István. <i>Mozgóképkultúra és médiaismeret:</i> Dokumentumfilmek, híradók elemzése; stílusirányzatok: budapesti iskola. <i>Testnevelés és sport:</i> Olimpiatörténet, magyar részvétel és sikerek a korszak olimpiáin.

	történelem kölsönhatásainak elemzése. (Pl. összehasonlító kronológiai táblázat készítése.)	
Értelmező kulcsfogalmak	Ok és következmény, történelmi forrás, tény és bizonyíték, interpretáció, történelmi nézőpont.	
Tartalmi kulcsfogalmak	Társadalom, társadalmi csoport, identitás, társadalmi mobilitás, felemelkedés, lesüllyedés, elit réteg, középréteg, alsó réteg, népesedés, népességgrobbanás, migráció, életmód, város, nemzet, nemzetiség, gazdaság, gazdasági tevékenység, gazdasági rendszer, termelés, erőforrások, gazdasági szereplők, gazdasági kapcsolatok, gazdasági teljesítmény, kereskedelem, pénzgazdálkodás, piac, adó, politika, állam, államforma, köztársaság, államszervezet, parlamentarizmus, közigazgatás, szuverenitás, népképviselő, demokrácia, diktatúra, emberi jog, állampolgári jog, vallás, vallásüldözés, vallásszabadság.	
Fogalmak, adatok	<i>Fogalmak:</i> Magyar Szocialista Munkáspárt (MSZMP), disszidens, amnesztia, új gazdasági mechanizmus, háztáji, második gazdaság, „három T”, lakótelep, televízió, Rubik-kocka, ellenzéki mozgalmak, szamizdat, besúgó, ügynök, monori találkozó, lakiteleki találkozó, ellenzéki kerekasztal, spontán privatizáció, falurombolás, MDF, SZDSZ, FIDESZ, MSZMP, FKgP, KDNP, MSZP, többpártrendszer, gyűlekezési jog, pluralizmus, jogállam, nemzeti kerekasztal, sarkalatos törvények, Alkotmánybíróság. <i>Személyek:</i> Kádár János, Nagy Imre, Pozsgay Imre, Tőkés László, Antall József, Göncz Árpád, Sólyom László, Teller Ede. <i>Topográfia:</i> Salgótarján, Szászhalombatta, Monor, Lakitelek, Bős-Nagymaros. <i>Kronológia:</i> 1958 (Nagy Imre kivégzése), 1963 (részleges amnesztia), 1968 (az új gazdasági mechanizmus bevezetése), 1971 (magyar-vatikáni megállapodás, Mindszenty József elhagyja Magyarországot), 1978 (az Egyesült Államok visszaadja a Szent Koronát), 1985 (a monori találkozó), 1987 (a lakiteleki találkozó), 1980 (Farkas Bertalan a világűrben), 1989. június 16. (Nagy Imre és mártírtársainak újratemetése), 1989. október 23. (a harmadik Magyar Köztársaság kikiáltása), 1989 (társasági és egyesülési törvény), 1990 (szabad országgyűlési és önkormányzati választások), 1991 (a szovjet csapatok kivonása Magyarországról).	

Tematikai egység	Az egységesülő Európa, a globalizáció kiteljesedése	Órakeret 9 óra
Előzetes tudás	Az Európai Unió létrejötte és az európai polgárok alapvető jogai. A vasfüggöny lebontása és következményei a keleti blokk országaiban. Globális problémák: urbanizáció, környezetszennyezés, terrorizmus, migráció, klímaváltozás.	
A tematikai	◀ A tanuló tisztázza álláspontját a globalizációval kapcsolatban, annak	

egység nevelési- fejlesztési céljai	előnyei és hátrányai ismeretében. Azonosul a fő morális célokkal (demokrácia, antirasszizmus, háborúellenesség), felismerve azok esetenkénti ellentmondásait is. Képes a demokratikus értékek ismeretében a történelmi-társadalmi kérdések, folyamatok árnyalt megítélésére, érti a felelős állampolgári magatartás lényegét. Kialakul benne a környezettudatos magatartás, ismeri az ehhez kapcsolódó egyéni feladatokat, valamint felismeri a társadalom egészének érdekeit. Megismeri a globalizáció fő mozgatórugóit, és tisztában vannak a világ fejlődésére gyakorolt hatásaival. Képes a globalizációs folyamatok, kihívások és az egységesülő Európa előnyeinek és hátrányainak sokoldalú feldolgozására. Képes önálló esszé készítéséhez önálló kérdések világos megfogalmazására, és magának az esszének a megírására is. Képes más iskolai tantárgyak ismeretanyagának a felhasználására is.	
Témák	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Az információs – technikai forradalom és a tudásipar. A globális világgazdaság új kihívásai és ellenmondásai. <i>Technikai fejlődés feltételei és következményei.</i> <i>Erőforrások és termelési kultúrák.</i> A fenntarthatóság dilemmái. A civilizációk, kultúrák közötti ellentétek kiéleződése. Az egypólusútól a többpólusú világrend felé. A mediatizált világ. A tömegkultúra új jelenségei napjainkban. <i>Tömegtájékoztatás, sajtó, propaganda.</i> Az Európai Unió alapelvei, intézményei, működése és problémái.	<i>Ismeretszerzés, tanulás:</i> – Az internet felhasználása történelmi ismeretek szerzésére. <i>(Pl. atomfegyverrel rendelkező országok az ezredforduló után.)</i> – Vizuális rendezők (táblázatok, ábrák, vázlatok) készítése. <i>(Pl. a mai hatalmi viszonyokat bemutató ábra.)</i> <i>Kritikai gondolkodás:</i> – Adatok, modellek, elbeszélések elemzése a bizonyosság, a lehetőség és a valószínűség szempontjából. <i>(Pl. globális világ fejlődésének határai.)</i> – Erkölcsi kérdéseket felvető helyzetek felismerése, bemutatása. <i>(Pl. klónozás)</i> <i>Kommunikáció:</i> – Tabló készítése önállóan gyűjtött képekből. <i>(Pl. globális környezeti problémák.)</i> – Beszélgetés (vita) társadalmi, történelmi	<i>Földrajz:</i> Az EU kialakulása, jellemzői, tagállamai; globális világgazdaság napjainkban, globális környezeti problémák; népesség, népesedés, urbanizáció; fejlődő és fejlett országok gazdaságának jellemzői; Kína. <i>Informatika:</i> Információk gyűjtése az internetről. Bemutatók, dokumentumok készítése. Információs társadalom. Információkeresés, információ-felhasználás. <i>Etika; filozófia:</i> Korunk erkölcsi kihívásai. <i>Ének-zene:</i> Világzene.

	témákról. <i>(Pl. Brazília, Oroszország, India, Kína) megnövekedett szerepe.)</i> <i>Tájékozódás térben és időben:</i> – A világtörténet, az európai történelem, a magyar történelem eltérő időbeli ritmusának és kölcsönhatásainak elemzése. <i>(Pl. centrumok és perifériák napjainkban.)</i>	
Értelmező kulcsfogalmak	Történelmi idő, változás és folyamatosság, tény és bizonyíték, történelmi nézőpont.	
Tartalmi kulcsfogalmak	Társadalom, társadalmi csoport, identitás, társadalmi mobilitás, felemelkedés, lesüllyedés, elit réteg, középréteg, alsó réteg, népesedés, népességrobbanás, migráció, életmód, város, nemzet, nemzetiség, gazdaság, gazdasági tevékenység, gazdasági rendszer, termelés, erőforrás, gazdasági szereplő, gazdasági kapcsolat, gazdasági teljesítmény, kereskedelem, pénzgazdálkodás, piac, gazdasági válság, adó, centrum, periféria, politika, állam, államforma, államszervezet, parlamentarizmus, közigazgatás, önkormányzat, szuverenitás, népképviselő, demokrácia, diktatúra, vallás, vallásüldözés.	
Fogalmak, adatok	<i>Fogalmak:</i> globalizáció, multikulturalizmus, nemzetközi terrorizmus, vallási fanatizmus, xenofóbia, fogyasztói társadalom, adósságspirál, globális felmelegedés, ökológiai katasztrófa, fenntarthatóság, környezetvédelem, fiatalodó és öregedő társadalom, migráció, foglalkozási szerkezet, diszkrimináció, integráció, euró, internet, tömegkommunikáció. <i>Személyek:</i> George Bush, Borisz Jelcin, Bill Clinton, Tony Blair, George W. Bush. <i>Topográfia:</i> az EU tagállamai. <i>Kronológia:</i> 1992 (a maastrichti szerződés aláírása), 1993 (Csehország és Szlovákia szétválása), 1995 (a schengeni egyezmény életbe lépése), 1999 (a NATO bombázza Szerbiát), 2001 (terrortámadás az Egyesült Államok ellen), 2002 (az euró bevezetése), 2004 (tíz új tagállam csatlakozik az EU-hoz, köztük Magyarország is).	

Tematikai egység	A demokratikus viszonyok megteremtése és kiépítése Magyarországon	Órakeret 7 óra
Előzetes tudás	A magyar rendszerváltozás fordulópontjai és főszereplői. A demokratikus viszonyok megteremtése és kiépítése Magyarországon. A szomszédos országokban élő magyarság sorsa.	
A tematikai	◀ A tanuló híve és őrzője demokratikus rendszerünk vívmányainak,	

egység nevelési- fejlesztési céljai	elkötelezettje a továbbfejlesztésének. Felismeri a közösségi és egyéni érdekek ütközését, kiegyenlítési törekvéseit a társadalomban. Megérti a kisebbségi lét problémáit a Magyarországon élő etnikai és kulturális kisebbségek, nemzetiségek, illetve a határokon túl élő magyar kisebbség szempontjából egyaránt. A tanuló átlátja a békés rendszerváltozás jelentőségét, és tudatosulnak benne annak árnyoldalai, ellentmondásai (pl. forradalomszerű átalakulások társadalmi egyeztetés nélkül). Belátja, hogy a rendszerváltozásnak nyertesei és vesztesei egyaránt voltak, nem mindig a társadalmi igazságosságnak megfelelően. Tisztában van a rendszerváltozás előtti és az azt követő időszak politikai és gazdasági rendszere közötti legfontosabb különbségekkel. Reális kép alakul ki benne Magyarország szerepéről és lehetőségeiről az európai integráción belül, továbbá ismeri fontosabb külkapcsolatait, és tudatosul benne a jelentősebb nemzetiségi és emigráns közösségek híd szerepe. Képes a nemzet, kisebbség, nemzetiség és a helyi társadalmak fogalmak szakszerű használatára. Érvekkel is alátámasztott véleményt tud megfogalmazni az elmúlt évtizedek hazai gazdasági-társadalmi folyamatairól.	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
A posztszocialista régió és Magyarország helyzete, problémái 1990 után. A közjogi rendszer jogállami átalakítása és intézményrendszere 1990 után. <i>Hatalommegosztás formái, színterei.</i> A piacgazdaságra való áttérés és az átalakulás ellentmondásai, regionális gazdasági különbségek. Magyarország euroatlanti csatlakozásának folyamata <i>Fölzárkózás, lemaradás.</i> A társadalmi egyenlőtlenségek és a mobilitás problémái. A magyarországi cigányok (romák). <i>Nők, férfiak életmódja és társadalmi helyzete, életformák, szegények és gazdagok világa.</i> <i>Szegregáció, bűnbakkeresés</i>	<i>Ismeretszerzés, tanulás:</i> – Ismeretszerzés statisztikai táblázatokból, grafikonokból, diagramokból. <i>(Pl. Magyarország demográfiai helyzete.)</i> – Magatartástípusok, élethelyzetek megfigyelése, következtetések levonása. <i>(Pl. kisebbségek, nemzetiségek határon innen és túl.)</i> – Az internet felhasználása történelmi ismeretek szerzésére. <i>(Pl. Magyarország és az Európai Unió kapcsolata.)</i> <i>Kritikai gondolkodás:</i> Különbségek felismerése, a változások nyomon követése egy-egy történelmi jelenség kapcsán. <i>(Pl. Magyarország államberendezkedésének változásai a XX. század</i>	<i>Informatika:</i> Információkeresés, információ-felhasználás. <i>Matematika:</i> Diagramok, táblázatok, grafikonok – adatleolvasás, készítés, értelmezés, statisztikai fogalmak ismerete. <i>Etika; filozófia:</i> Korunk erkölcsi kihívásai. Kirekesztés, fajgyűlölet.

A határon túli magyarság helyzete. Magyarok a nagyvilágban. <i>Kisebbség, többség, nemzetiségek.</i>	<i>folyamán.)</i> <i>Kommunikáció:</i> – Beszélgetés (vita) egy társadalmi, történelmi témáról. Saját vélemény megfogalmazása. <i>(Pl. cigányság /romák/ integrációja.)</i> – Események, történetek, jelenségek dramatikus megjelenítése. <i>(Pl. hajléktalansors, munkanélküliség, a mélyszegénység problémái.)</i> <i>Tájékozódás térben és időben:</i> Az adott téma tanulmányozásához leginkább megfelelő térkép kiválasztása különféle atlaszokból. <i>(Pl. Magyarország népesedési viszonyainak, az életkörülmények változásainak bemutatása.)</i>	
Értelmező kulcsfogalmak	Történelmi idő, változás és folyamatosság, tények és bizonyítékok, történelmi nézőpont.	
Tartalmi kulcsfogalmak	Társadalom, társadalmi csoport, identitás, társadalmi mobilitás, felemelkedés, lesüllyedés, elit réteg, középréteg, alsó réteg, népesedés, népességrobbanás, migráció, életmód, város, nemzet, nemzetiség, gazdaság, gazdasági tevékenység, gazdasági rendszer, termelés, erőforrás, gazdasági szereplő, gazdasági kapcsolat, gazdasági teljesítmény, kereskedelem, pénzgazdálkodás, piac, gazdasági válság, adó, centrum, periféria, politika, állam, államforma, államszervezet, parlamentarizmus, közigazgatás, önkormányzat, szuverenitás, népképviselő, demokrácia, diktatúra, vallás, vallásüldözés.	
Fogalmak, adatok	<i>Fogalmak:</i> privatizáció, kárpótlás, migráció, mobilitás, foglalkozási szerkezet, munkanélküliség, diszkrimináció, szegregáció, kirekesztés, fajgyűlölet, anti-cionizmus, integráció, népszavazás, ombudsman, autonómia, magyar igazolvány, kettős állampolgárság. <i>Személyek:</i> Horn Gyula, Orbán Viktor, Mádl Ferenc, Medgyessy Péter. <i>Topográfia:</i> a határon túli magyarok lakta területek. <i>Kronológia:</i> 1996 (a magyar honfoglalás milécentenáriuma), 1999 (Magyarország a NATO tagjává válik), 2000 (a magyar államalapítás milléniuma), 2004 Magyarország csatlakozása az Európai Unióhoz).	

Tematikai egység	Társadalmi ismeretek	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	A társadalmi tagozódással kapcsolatos korábbi történelmi és földrajzi ismeretek, valamint személyes tapasztalatok.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	◀ A társadalom makro- és mikrostruktúráját alkotó elemek azonosítása. A társadalom tagoltságából eredő egyenlőtlenségek felismertetése, ezek okainak azonosítása. A társadalmi felelősségvállalás elvi szükségességének megértetése és néhány gyakorlati módjának megismertetése. A kisközösségek szerepe a helyi, lokális és országos ügyek alakításában.	
Ismeretek	Fejlesztési feladatok	Kapcsolódási pontok
Családformák a mai világban. Kortárscsoporthoz és ifjúsági szubkultúrák. A helyi társadalom, a civil társadalom és az önkéntesség. Nemzet és nemzetiség. Kulturális és etnikai kisebbségek, nemzetiségek Magyarországon. Esélyegyenlőtlenség és hátrányos társadalmi helyzet. Társadalmi felelősségvállalás és szolidaritás. A nagy ellátórendszerek (egészségügy, társadalombiztosítás, oktatás) megismerése.	<i>Ismeretszerzés, tanulás:</i> Családtípusok azonosítása és jellemzése személyes tapasztalatok és a médiából vett példák alapján. <i>Kritikai gondolkodás:</i> A nemzeti, a közép-európai, valamint az európai identitás értelmezése. <i>Kommunikáció:</i> – Aktuális szocializációs kérdések, dilemmák és problémák megvitatása. – A többes identitás fogalmának és gyakorlati érvényesülésének megvitatása. – Egy nemzetiség, valamint egy hátrányos helyzetű társadalmi csoport életének bemutatása szóban vagy írásban.	<i>Földrajz:</i> Magyarország régiói; demográfiai mutatók; a magyar tájak kulturális, néprajzi értékei. <i>Etika:</i> Társadalmi szolidaritás. Többség és kisebbség.
Kulcsfogalmak	Család, társadalom, szocializáció, kultúra, etnikum, nemzet, nemzetiség.	
Fogalmak	Szubkultúra, kortárscsoporthoz, helyi társadalom, civil társadalom, kisebbség, többség, érdekképviselés, érdekegyeztetés, identitás, hátrányos helyzet, felelősségvállalás, szolidaritás, önkéntesség.	

Tematikai egység	Állampolgári ismeretek	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	A politikai rendszerek és az állampolgárok közötti viszony történelmi formáinak ismerete. Az iskolai diákönkormányzat működésével kapcsolatos tapasztalatok.	

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	◀ Az aktív és felelős állampolgársághoz szükséges ismeretek és készségek megerősítése. Az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatának megismerése. Az alapvető állampolgári jogok és kötelességek tudatosítása. Az ezek gyakorlásához kapcsolódó legfontosabb tevékenységi formák azonosítása. A magyarországi és az uniós politikai rendszer legfőbb elemeinek megismertetése, a politikai részvétel jelentőségének tudatosítása. Az új Alaptörvény szellemiségének és fontosabb pontjainak feldolgozása.		
Ismeretek		Fejlesztési feladatok	Kapcsolódási pontok
Állampolgári jogok és kötelességek. Magyarország és az Európai Unió politikai intézményrendszere. A magyar és az európai állampolgárság legfontosabb ismérvei. A magyar választási rendszer (országgyűlési és helyhatósági választások). A politikai részvétel formái. A közvetett és a közvetlen demokrácia eszköztára.		<i>Ismeretszerzés, tanulás:</i> – A magyarországi országgyűlési választások modellezése. – A hazai helyhatósági választások működési mechanizmusának modellezése. <i>Kritikai gondolkodás:</i> – Az állampolgári jogok és kötelességek kölcsönös viszonyrendszerének elemzése. – A felelősségteljes választói magatartás értelmezése. – A többes állampolgárság fogalmának értelmezése.	<i>Földrajz:</i> Az Európai Unió kialakulása és működésének jellemzői. <i>Etika:</i> Törvény és lelkiismeret.
Kulcsfogalmak	Állam, állampolgár, politika, intézmény.		
Fogalmak	Állampolgári jog, állampolgári kötelesség, politikai intézményrendszer, választás, választási rendszer, unió, országgyűlés, helyhatóság, politikai részvétel, közvetett demokrácia, közvetlen demokrácia, önkormányzat, párt, parlamenti küszöb, alapvető jogok biztosa, Állami Számvevőszék.		

Tematikai egység	Pénzügyi és gazdasági kultúra		Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	A bankok működésével kapcsolatos gazdaságföldrajzi ismeretek. A gazdálkodással és a pénzkezeléssel kapcsolatos személyes tapasztalatok.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	◀ Az alapvető pénzügyi és gazdasági fogalmak megismertetése, a gazdasági folyamatok fő hatótényezőinek megértetése. A tudatos és felelős állampolgári gazdálkodás elveinek megismerése, elfogadása.		
Ismeretek	Fejlesztési feladatok	Kapcsolódási pontok	
Az állam gazdasági szerepvállalása és kapcsolata a gazdaság különböző	<i>Ismeretszerzés, tanulás:</i> – Az adók és járulékok szerepének megértése a	<i>Földrajz:</i> A modern pénzügyi közvetítőrendszer a	

szerelőivel. Az állam bevételei. Az állam stabilizációs, redisztribúciós és tőkeallokációs feladatai. A költségvetési és a monetáris politika eszköztára, szerepe a gazdaságpolitikai célok megvalósításában. A pénzpiac működése, megtakarítók és forrásigénylők. A pénzügyi közvetítők helye a nemzetgazdaságban. A vállalkozások helye a nemzetgazdaságban, szerepük a GDP megtermelésében. Vállalkozási formák. Vállalkozások létrehozása és működtetése. A vállalkozások és a piac kapcsolata. Az üzleti terv.	modern nemzetgazdaságok működésében. – A vállalkozási formák különbségeinek megértése, különféle példák elemzése révén. – A banki és a nem banki pénzügyi közvetítők sajátos gazdasági szerepeinek azonosítása. – Néhány hazai vállalkozás és a vállalkozói életforma megismerése példákön keresztül. <i>Kritikai gondolkodás:</i> – A tőkeszerzés különféle lehetőségeinek (tőzsde, értékpapírok, lízing) összehasonlítása. – Az állami szerepvállalás és az adózás közötti kapcsolatok feltárása. – A pénzügyekkel, gazdasággal foglalkozó írott vagy audiovizuális médiaszövegek elemzése és feldolgozása. – Vázlatos üzleti terv készítése szituációs gyakorlat keretében. – Vita az adózási morállal kapcsolatos kérdésekről.	világgazdaságban (pénzügyi piacok, nemzetközi monetáris intézmények, nemzetközi tőkeáramlás, környezeti problémák, fenntarthatóság és az állam). <i>Etika:</i> A felelősség új dimenziói a globalizáció korában.
Kulcsfogalmak	Állam, gazdaság, piac, pénz.	
Fogalmak	Költségvetés, adó, járulék, vállalkozás, személyi jövedelemadó, áfa, juttatások, társadalombiztosítás, nyugdíjjárulék, költségvetési intézmény, költségvetési egyenleg, deficit, pénzpiac, monetáris politika, jegybank, bankrendszer, kereskedelmi bank, megtakarítás, forrás, tőzsde, értékpapír, rt, kft, kkt, bt, egyéni vállalkozás, szövetkezet, korlátlan felelősség, korlátolt felelősség, egyetemleges felelősség, biztosító társaság, lízingtársaságok, pénzügyi közvetítő rendszer.	

Tematikai egység	Munkavállalás	Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	Diákmunka során szerzett személyes tapasztalatok. A környezet munkával kapcsolatos mintáinak ismerete.	

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	◀ Az alapvető munkavállalói jogok és kötelezettségek tudatosítása. A munkába állás folyamatának és az alkalmazotti lét néhány fontos jellemzőjének megismertetése. A munkatevékenység emberformáló és értékteremtő erejének felismerése, elfogadása.	
Ismeretek	Fejlesztési feladatok	Kapcsolódási pontok
A munkaerő és a piac kapcsolata. Munkaerőpiaci elvárások itthon és külföldön. Szakképzettség. Álláskereső technikák. Pályakezdeményezés, beilleszkedés a munkahelyi közösségbe. Munkajogi alapok. Foglalkoztatási formák. A munkaszerződés tartalma. A munkaviszonyhoz kapcsolódó jogok és kötelezettségek (munkaszerződés, bérszámítás, adózás, egészségbiztosítás és nyugdíjbiztosítás, kollektív szerződés). A munkaviszony megszűnése, munkanélküli ellátás, álláskereső támogatás, visszatérés a foglalkoztatásba.	<i>Ismeretszerzés, tanulás:</i> – Munkaerőpiaci információk gyűjtése, a magyarországi és az uniós lehetőségek feltérképezése (állások és elvárások). – Egy állás elnyeréséhez kapcsolódó lépések megismerése, tapasztalatok szerzése a dokumentumok kezelésével kapcsolatban (álláshirdetés, tájékozódás, önéletrajz, motivációs levél, interjú, munkaszerződés). – A munkaviszonyhoz kapcsolódó adózási, egészség- és társadalombiztosítási teendők modellezése. – Saját bankszámla nyitásának, bankkártya kiváltásának és az internetes bankfiók használatának modellezése. – Tájékozódás a munkanélküliek ellátásáról, átképzési és visszatérési lehetőségekről a területileg illetékes hivatalokon keresztül. <i>Kommunikáció:</i> – A munkahelyi közösségbe való beilleszkedés problémáinak modellezése szerepjáték keretében. – Az egyéni és a vállalati érdek ütközését	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Tájékozódás listaszerű, nem folyamatos szövegekben. Ismerkedés az olyan, végrehajtásra szánt, aktusszerű szövegekkel, mint a számla, az önéletrajz, a szerződés és az adóbevallás. <i>Informatika:</i> Információk gyűjtése az internetről. Bemutatók, dokumentumok készítése.

	megjelenítő viták szervezése.	
Kulcsfogalmak	Gazdaság, piac, munka.	
Fogalmak	Állás, adó, biztosítás, szerződés, munkaerőpiac, munkaadó, munkavállaló, foglalkoztatás, munkaviszony, önéletrajz, motivációs levél, munkajog, munkaszerződés, munkaidő, munkabér, adózás, adóbevallás, személyi jövedelemadó, egészségbiztosítás, társadalombiztosítás, munkanélküliség, munkanélküli ellátás, álláskeresési támogatás.	

Tematikai egység	Rendszerező ismételés	Órakeret 18 óra
Előzetes tudás	A középiskolai történelem, társadalom és állampolgári ismeretanyag.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az érettségi témakörök rendszerező ismételése során felkészülés az érettségi vizsgára.	

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	Az újkori és modern kori egyetemes és magyar történelmi jelenségek, események rendszerező feldolgozásával a jelenben zajló folyamatok előzményeinek felismerése, a nemzeti öntudatra és aktív állampolgárságra nevelés. A múltat és a történelmet formáló, alapvető folyamatok, ok-okozati összefüggések felismerése (pl. a globalizáció felerősödése és a lokális közösségek megerősödése) és egyszerű, átélhető erkölcsi tanulságok (pl. társadalmi kirekesztés) azonosítása, ezeknek jelenre vonatkoztatása, megítélése. Az új- és modern korban élt emberek, közösségek sokoldalú élet-, gondolkodás- és szokásmódjainak azonosítása, a hasonlóságok és különbségek árnyalt felismerése, több szempontú értékelése. A civilizációk története jellegzetes sémájának alkalmazása újkori és modern kori egyetemes történelemre. A történelem értelmezését segítő kulcsfogalmak és egyéb egyedi fogalmak rendszeres és szakszerű alkalmazása révén, többoldalú történelmi tájékozódás és árnyalt gondolkodás. Ismerje fel a tanuló, hogy az utókor, a történelmi emlékezet a nagy történelmi személyiségek tevékenységét többféle módon és szempont szerint értékeli, egyben legyen képes saját értékítélete megfogalmazásakor a közösség hosszú távú nézőpontját alkalmazni. Ismerje a XIX-XX. század kisebb korszakainak megnevezését, illetve egy-egy korszak főbb jelenségeit, jellemzőit, szereplőit, összefüggéseit. Ismerje a magyar történelem főbb csomópontjait az 1848–1849-es szabadságharc leverésétől az Európai Unióhoz való csatlakozásunkig. Legyen képes e bonyolult történelmi folyamat meghatározó összefüggéseit, szereplőit beazonosítani, valamint legyen képes egy-egy korszak főbb kérdéseinek problémaközpontú bemutatására, elemzésére. Ismerje az új- és modern korban meghatározó egyetemes és magyar történelem eseményeit, évszámait, történelmi helyszíneit. Legyen képes összefüggéseket találni a térben és időben eltérő történelmi események

	között, különös tekintettel azokra, amelyek a magyarságot közvetlenül vagy közvetetten érintik. Tudja, hogy a XIX–XX. században lényegesen átalakult Európa társadalma és gazdasága (polgárosodás, iparosodás), és ezzel párhuzamosan új eszmeáramlatok, politikai mozgalmak, pártok jelennek meg. Ismerje fel, hogy az Egyesült Államok milyen körülmények között vált a mai világ vezető hatalmává, és mutasson rá az ebből fakadó ellentmondásokra. Tudja a trianoni békediktátum máig tartó hatását, következményeit értékelni, és legyen képes a határon túli magyarság sorskérdéseit felismerni. Tudja a demokratikus és diktatórikus államberendezkedések közötti különbségeket, legyen képes a demokratikus berendezkedés előnyeit és működési nehézségeit egyaránt felismerni és azokat elemezni. Ismerje fel a tanuló a világot – és benne hazánkat is – fenyegető veszélyeket (pl. túlnépesedés, betegségek, elszegényesedés, munkanélküliség, élelmiszerhiány, tömeges migráció). Tudjon élni a globalizáció előnyeivel, benne az európai állampolgársággal. Ismerje az alapvető emberi jogokat, valamint állampolgári jogokat és kötelezettségeket, Magyarország politikai rendszerének legfontosabb intézményeit, értse a választási rendszer működését. Legyen képes ismereteket meríteni különböző ismeretforrásokból, történelmi, társadalomtudományi, filozófiai és etikai kézikönyvekből, atlaszokból, szaktudományi munkákból, legyen képes ezek segítségével történelmi oknyomozásra. Jusson el kiselőadások, beszámolók önálló jegyzetelése szintjére. Legyen képes az internet kritikus és tudatos használatára történelmi, filozófia- és etikatörténeti ismeretek megszerzése érdekében. Legyen képes különböző történelmi elbeszéléseket (pl. emlékiratok) összehasonlítani a narráció módja alapján. Legyen képes a különböző szövegek, hanganyagok, filmek stb. vizsgálatára és megítélésére a történelmi hitelesség szempontjából. Legyen képes történelmi jeleneteket elbeszélni, adott esetben eljátszani különböző szempontokból. Legyen képes erkölcsi kérdéseket felvető élethelyzeteket felismerni és bemutatni. Fogalmazzon meg önálló véleményt társadalmi, történelmi eseményekről, szereplőkről, jelenségekről, filozófiai kérdésekről. Legyen képes mások érvelésének összefoglalására, értékelésére és figyelembe vételére, a meghatározott álláspontok cáfolására, a véleménykülönbségek tisztázására, valamint a saját álláspont gazdagítására is. Legyen képes történelmi-társadalmi adatokat, modelleket és elbeszéléseket elemezni a bizonyosság, a lehetőség és a valószínűség szempontjából. Legyen képes összehasonlítani társadalmi-történelmi jelenségeket strukturális és funkcionális szempontok alapján. Legyen képes értékrendek összehasonlítására, saját értékek tisztázására. Értékelje a társadalmi-történelmi jelenségeket az értékrendek alapján. Legyen képes történelmi-társadalmi témákat vizuálisan ábrázolni, esszét írni (filozófiai kérdésekről is), ennek kapcsán kérdéseket világosan megfogalmazni. Legyen képes a történelmi időben történő sokoldalú tájékozódásra. Legyen képes a különböző időszakot bemutató történelmi térképek összehasonlítása során a változások (területi változások, népsűrűség, vallási megosztottság stb.) hátterének feltárására.

	Legyen képes a nemzet, a kisebbség, a nemzetiség fogalmának és a helyi társadalom fogalmának szakszerű használatára, tudjon érvelni a társadalmi felelősségvállalás, illetve a szolidaritás fontossága mellett. Legyen képes átlátni a nemzetgazdaság, a bankrendszer, a vállalkozási formák működésének legfontosabb szabályait. Legyen képes munkavállalással összefüggő, a munkaviszonyhoz kapcsolódó adózási, egészség- és társadalombiztosítási kötelezettségek, illetve szolgáltatások rendszerét átlátni.

Helyi tanterv IV.
Szakgimnáziumi szakképzési helyi tantervek

Ceglédi Szakképzési Centrum Közgazdasági és
Informatikai Szakgimnáziuma

2016. november

Tartalom

Közgazdaság-ágazat 1/13, nappali	7
Gazdálkodási alaptevékenység ellátása.....	7
Gazdasági és jogi alapismeretek	7
Ügyviteli ismeretek	9
Ügyviteli gyakorlatok.....	10
Általános statisztika.....	11
Statisztika gyakorlat	12
Pénzügyi alapismeretek.....	13
Pénzügy gyakorlat	15
Adózási alapismeretek.....	16
Adózás gyakorlata	17
Számviteli alapismeretek.....	18
Számvitel gyakorlat.....	20
Foglalkoztatás II. 5/13 , 2/14 és esti 2/14.....	21
Foglalkoztatás I. 5/13, 2/14 és esti 2/14	22
Államháztartási ügyintéző 54 344 04, 5/13 és 2/14, nappali.....	24
Adóigazgatási feladatok	24
Adóigazgatási ismeretek	24
Adóismeretek	26
Adóigazgatás gyakorlata	33
Elektronikus adóbevallás gyakorlata.....	34
Államháztartási feladatok.....	36
Államháztartási ismeretek	36
Költségvetés-gazdálkodási, számviteli feladatok.....	40
Költségvetés-gazdálkodási ismeretek.....	40
Költségvetés-gazdálkodás gyakorlata	46
Államháztartási számvitel	49
Államháztartási számvitel gyakorlata	53
Projektfinanszírozás	55
Projektfinanszírozás	55
Projektfinanszírozás gyakorlat tantárgy	58
Projektfolyamatok követése	60
Projektfolyamatok követése tantárgy	60
Projekttervezés gyakorlata	61
Pénzügyi és számviteli ügyintéző 5/13 és 2/14, nappali	62

Gazdálkodási feladatok ellátása	62
Gazdálkodási ismeretek.....	62
Vállalkozásfinanszírozási és adózási feladatok.....	63
Vállalkozásfinanszírozás	63
Vállalkozásfinanszírozás gyakorlat.....	66
Adózás	67
Elektronikus adóbevallás gyakorlata.....	70
Könyvvizetés és beszámolóképzés feladatai	71
Számvitel.....	71
Könyvelés számítógépen.....	74
Könyvelés számítógépen gyakorlat.....	74
Projektfinanszírozás	76
Projektfinanszírozás 62 óra	76
Projektfinanszírozás gyakorlat	78
Projektfolyamatok követése	80
Projektfolyamatok követése 62 óra	80
Projekttervezés gyakorlata 31 óra.....	81
Informatikaágazat, Nappali oktatás.....	82
1/13. évfolyam.....	82
IT alapok	82
IT alapok gyakorlat	82
Hálózatok I.	82
Hálózatok I. gyakorlat	82
Programozás	82
Programozás gyakorlat.....	82
IT szakmai angol nyelv 1/13	82
Szoftverfejlesztő 5421305, 2/14=5/13 évfolyam	87
Szoftverfejlesztés	87
Szoftverfejlesztés gyakorlat	90
Webfejlesztés	93
Webfejlesztés gyakorlat	95
Gazdasági informatikus 54 481 02, 2/14=5/13	96
Foglalkoztatás II. 15 óra	96
Foglalkoztatás I. 62 óra	97
Gazdasági alapok és projektmenedzsment	97
Gazdasági ismeretek tantárgy 144 óra.....	97
Gazdasági ismeretek gyakorlat 144 óra.....	100

Információs rendszerek 80 óra	102
Projektmenedzsment 32 óra.....	104
Szakmai angol nyelv 48 óra.....	105
Az informatika alkalmazása	105
Projektmenedzsment gyakorlat 129 óra	105
IR gyakorlat 80 óra	106
IT alkalmazási gyakorlat 160 óra	106
Számviteli IR gyakorlat 64 óra.....	108
Nyelvoktatás a szakképzési évfolyamokon.....	109
Szakmai idegen nyelv (angol) 13–14. évfolyam.....	109
Idegen nyelv, angol 5/13	119
1/13, 2/14 Szakmai idegen nyelv, német.....	121
5/13 Idegen nyelv, német	129
Esti felnőttoktatás.....	138
1/13 esti évfolyam informatikaágazat	138
IT alapok elmélet.....	138
IT alapok gyakorlat	138
Hálózatok I. elmélet	138
Hálózatok I. gyakorlat	139
Programozás elmélet	139
Programozás gyakorlat.....	139
2/14. estis évfolyam szoftverfejlesztő	139
Foglalkoztatás II.	139
Szoftverfejlesztés	139
Szoftverfejlesztés gyakorlat	139
Webfejlesztés	139
Webfejlesztés gyakorlat	139
1/13 E közgazdaság-ágazat	139
Gazdálkodási alaptevékenység ellátása.....	139
Gazdasági és jogi alapismeretek 108 óra.....	139
Ügyviteli ismeretek 36 óra	140
Ügyviteli gyakorlatok 90 óra	140
Általános statisztika 36 óra.....	140
Statisztika gyakorlat 36 óra	140
Pénzügyi alapismeretek 90 óra	140
Pénzügy gyakorlat 36 óra	140
Adózási alapismeretek tantárgy 36 óra.....	141

Adózás gyakorlata 36 óra	141
Számviteli alapismeretek 90 óra.....	141
Számvitel gyakorlat 54 óra	141
Államháztartási ügyintéző Estin.....	141
Foglalkoztatás II.	141
Foglalkoztatás II. 15 óra	141
Foglalkoztatás I.	142
Foglalkoztatás I. 31 óra	142
Adóigazgatási feladatok	142
Adóigazgatási ismeretek 31 óra.....	142
Adóismeretek 47 óra.....	142
Adóigazgatás gyakorlata 31 óra	142
Elektronikus adóbevallás gyakorlata 46 óra.....	142
Államháztartási feladatok.....	143
Államháztartási ismeretek 62 óra	143
Költségvetés-gazdálkodási, számviteli feladatok.....	143
Költségvetés-gazdálkodási ismeretek 31 óra.....	143
Költségvetés-gazdálkodás gyakorlata 46 óra	143
Államháztartási számvitel 31 óra	143
Államháztartási számvitel gyakorlata 47 óra.....	144
Projektfinanszírozás	144
Projektfinanszírozás 31 óra	144
Projektfinanszírozás gyakorlat 46 óra	144
Projektfolyamatok követése	144
Projektfolyamatok követése 31 óra	144
Projekttervezés gyakorlata 31 óra.....	144
Pénzügyi és számviteli ügyintéző estin.....	145
Foglalkoztatás II.	145
Foglalkoztatás I.	145
Gazdálkodási feladatok ellátása	145
Gazdálkodási ismeretek 31 óra.....	145
Vállalkozásfinanszírozási és adózási feladatok.....	145
Vállalkozásfinanszírozás 47 óra	145
Vállalkozásfinanszírozás gyakorlat 31 óra	145
Adózás 46 óra	146
Elektronikus adóbevallás gyakorlata 48 óra.....	146
Könyvvizetés és beszámolóképzés feladatai	146

Számvitel 93 óra	146
Könyvelés számítógépen.....	146
Könyvelés számítógépen gyakorlat 78 óra.....	146
Projektfinanszírozás	147
Projektfinanszírozás 31 óra	147
Projektfinanszírozás gyakorlat 47 óra	147
Projektfolyamatok követése	147
Projektfolyamatok követése 31 óra	147
Projekttervezés gyakorlata 31 óra.....	147

Gazdálkodási alaptevékenység ellátása

Gazdasági és jogi alapismeretek

252 óra

1/13. évf.: heti 7 óra

A tantárgy tanításának célja

A tanulóval megismertesse a gazdasági élet különböző területeihez kapcsolódó fogalmakat és az azok közötti összefüggéseket, a vállalkozások és a nemzetgazdaság egyes területeinek több irányú kapcsolatát, a közgazdasági elmélet és a gyakorlati gazdasági élet összefüggéseit.

1.1. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Ügyviteli gyakorlatok tantárgy

Témakör: Üzleti kommunikáció

Tartalmak: A szerződéskötés gyakorlata: szerződések készítése gyakorlati szituációk alapján

1.2. Témakörök

1.2.1. Mikrogazdasági alapok

12 óra

Gazdasági alapfogalmak

Termelési tényezők

Gazdasági körforgás

1.2.2. A fogyasztói magatartás és a kereslet

28 óra

Piaci alapfogalmak, szereplők, piaci mechanizmus

A fogyasztói döntést befolyásoló tényezők

A fogyasztó döntési mechanizmusa, a racionalizálási elv érvényesülése a fogyasztói magatartásban

Az egyéni és a piaci kereslet

1.2.3. A vállalat termelői magatartása és a kínálat

18 óra

A vállalat környezete, piaci kapcsolatai, formái

A termelés technikai, gazdasági összefüggései

A termelés költségei, a költségfüggvények

A piac formái és a kínálat

A piacsabályozás

Gazdálkodás, gazdaságosság

Költség, kiadás, ráfordítás bevétel fogalma

A fedezeti összeg

A vállalkozás gazdálkodásának eredménye

1.2.4. A vállalkozások alapítása, működése

22 óra

A vállalkozásokról általában, a mikro-, kis- és középvállalkozások jellemzője

Az egyéni vállalkozás jellemzői, alapítása, szüneteltetése, megszűnése

A társas vállalkozások formái, sajátosságai

A társas vállalkozások alapítása, működése

A társas vállalkozások megszűnése

Csődeljárás, felszámolási eljárás

Cégnyilvántartás

A vállalkozás szervezete

A vezetés fogalma, vezetési szintek

A vezetői tulajdonságok, vezetők feladatai	
A vezetés és irányítás információ bázisa	
A controlling tevékenység szerepe	
1.2.5.	<i>A gazdasági élet szereplői, az állam feladatai</i>
26 óra	
Makrogazdasági fogalmak, gazdasági folyamatok.	
A makrogazdaság szereplői, a gazdasági szférák jellemzői	
A makrogazdaság piacai	
Az állam feladatai, az állam gazdasági szerepe	
Monetáris és fiskális politika	
Az államháztartás rendszere	
A központi költségvetés szerkezete, főbb bevételi forrásai és kiadásai	
1.2.6.	<i>A nemzetgazdaság ágazati rendszere</i>
30 óra	
A nemzetgazdaság fogalma és ágazati rendszere	
A gazdasági alanyok (szereplők) főbb csoportjai (vállalat, háztartás, állam, stb.)	
A termelés tényezői (föld, munka, tőke, vállalkozás, információ) és kölcsönhatásuk	
A tulajdonviszonyok és gazdasági koordinációs mechanizmusok Nemzetgazdasági	
ágak, ágazatok, alágazatok és szakágazatok, a nemzetgazdaság teljesítménycategóriái	
és mérések	
A bruttó kibocsátás, a bruttó és nettó hazai termék	
A bruttó és nettó nemzeti jövedelem nominál- és reálértéke	
A gazdasági növekedés, a nemzeti vagyon fogalma, részei	
1.2.7.	<i>Marketing és áru-kódrendszer</i>
44 óra	
Marketing alapfogalmak	
A marketing szerepe a vállalkozásban	
Piacutatás	
Marketingmix	
Marketingstratégia	
A reklámtevékenység jogi eszközei	
Versenyszabályozás	
Fogyasztóvédelmi alapismeretek	
Piacfelügyeleti alapfogalmak	
Kereskedelmi törvény fogyasztóvédelmi rendelkezései	
Szavatosságra és jótállásra vonatkozó tudnivalók	
Vámtarifa (Nómenklátúra) szerepe az árubesorolásban és a kereskedelemben	
Vámtarifák kialakulásának története	
VET (brüsszeli) Nómenklátúra	
HR Nómenklátúra	
Kombinált Nómenklátúra	
Közös Vámtarifa	
TARIC	
A magyar nemzeti vámtarifa kialakulása	
Vámtarifa felépítése	
Vámtarifaszám jelentősége	
Vámtarifaszám a nemzeti jogszabályokban	
Nómenklátúra időállapota	
Áruosztályozás és áruismeret kapcsolata	
Közösségi jogalkotás szerepe az áruosztályozással kapcsolatosan	
Európai Bizottság	
Vámkódex Bizottság	
Komitológiai ülések	

1.2.8. Jogi alapismeretek

24 óra

- A jog lényege, fogalma, funkciói
- A jogforrás és jogforrási hierarchiája
- A jogviszony
- A jogi norma szerkezete, megjelenése, érvényessége
- A jogalkotás. A jogrendszer felépítése, tagozódása
- A gazdaság és a jog közötti viszony, a jogrend szerepe a gazdaságban
- A jogszabályok értelmezése, jogalkalmazás

1.2.9. Tulajdonjog

20 óra

- A tulajdon fogalma, tartalma, a tulajdonost megillető jogosultságok
- A birtoklás és birtokvédelem
- A használat és hasznok szedése
- A rendelkezés joga
- A tulajdonjog korlátozásai
- Eredeti és származékos tulajdonszerzés

1.2.10. A kötelmi jog

28 óra

- Szerződések fogalma, fajtái
- A szerződésekre vonatkozó közös szabályok: szerződéskötés
- A szerződés érvénytelensége, módosítása, megszűnése
- A szerződés teljesítése, a szerződés megszegése
- A szerződés megerősítése, biztosítékadás (foglalom, kötbér, kezesség)
- A szerződések legfontosabb szabályai: adásvétel, bérlet, megbízás, vállalkozás, szállítmányozás, fuvarozás, hitel- és számlaszerződés, lízing, biztosítás

Ügyviteli ismeretek

108 óra

1/13. évf: heti 3 óra

A tantárgy tanításának célja

Az ügyviteli ismeretek tantárgy tanításának célja, hogy a tanulók

- képesek legyenek ügyiratok kitöltésére, és készítésére, hivatalos levelek formai és tartalmi megfogalmazására, az irodatechnikai eszközök használatára,
- megismerjék az üzleti élet etikáját, elsajátítsák az üzletfelekkel való kommunikációs szabályokat az üzleti tárgyalások és az ügyfelekkel történő kapcsolattartás vonatkozásában

1.3. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A tantárgy az adott évfolyamba lépés feltételeiként megjelölt közismereti és gazdasági és jogi ismeretek általános szakmai tartalmaira épül.

1.4. Témakörök

1.4.1. Munkavédelmi alapismeretek

4 óra

- A munkakörnyezet és a munkavégzés hatása a munkát végző ember egészségére és testi épségére
- A munkavállalók egészségét és biztonságát veszélyeztető kockázatok, a munkakörülmények hatásai, a munkavégzésből eredő megterhelések, munkakörnyezet kóroki tényezők.
- A megelőzés fontossága és lehetőségei
- A munkavállalók egészségének, munkavégző képességének megóvása és a munkakörülmények humanizálása érdekében szükséges előírások jelentősége a munkabalesetek és a foglalkozással összefüggő megbetegedések megelőzésének

érdekében. A műszaki megelőzés, zárt technológia, a biztonsági berendezések, egyéni védőeszközök és szervezési intézkedések fogalma, fajtái, és rendeltetésük. Munkavédelem, mint komplex fogalom (munkabiztonság-munkaegészségügy)

Veszélyes és ártalmas termelési tényezők

A munkahelyek kialakításának általános szabályai

A munkahelyek kialakítása az ügyintézői, ügyviteli munkakörökben

Alapvető feladatok a tűz megelőzése érdekében

1.4.2. Levelezés és iratkezelés

58 óra

A levél fajtái, formai ismérvei

A hivatalos levelek fogalmazásának tartalmi szempontjai

A beadványok (kérvény, kérelem, fellebbezés, stb.)

Az egyszerű ügyiratok fajtái (nyugta, elismervény, meghatalmazás, stb.)

A projektdokumentumok, nyomtatványok, irat- és szerződésminták értelmezése

Közigazgatási szerv, intézmény, gazdálkodó szervezet, levelei (értesítés, meghívó, igazolás, engedély stb.), a szerződésekkel kapcsolatos ügyiratok.

A vállalkozások, szervek, intézmények belső, levelei (jegyzőkönyv, emlékeztető, feljegyzés, stb.)

Üzleti levelezés (ajánlat, megrendelés, teljesítés, a teljesítés zavarai, szállítás stb.)

Munkaviszonnyal kapcsolatos levelek (önéletrajz, pályázat, munkaszerződés, stb.)

Az alkalmazott irodatechnikai eszközök használata

Az ügyiratkezelés alapfogalmai

Az irattározás kellékei, eszközei

Az iratkezelés gyakorlata (postabontás, érkeztetés, iktatás, stb.)

1.4.3. Üzleti kommunikáció

36 óra

Az emberi kommunikáció alapvető felfogásai és általános modellje

Magatartás és önismeret: célhierarchia, életszervezés, a céltól a tétlig, az önismeret és emberismeret, az image kialakítása

Hatékony kommunikáció: a verbális és nem verbális kommunikációs csatorna

Tárgyalási, konfliktuskezelési, érvelési technikák

Üzleti protokoll szabályai

A szerződéskötés gyakorlata: szerződések készítése gyakorlati szituációk alapján

A témakör részletes kifejtése

Ügyviteli gyakorlatok

2. 144 óra

1/13. évf: heti 4 óra

2.1. A tantárgy tanításának célja

Az ügyvitel gyakorlatok tantárgy tanításának célja, hogy a tanulók a tízujjas vakíráson alapuló helyes írástechnikát elsajátítsák, képessé tegye a tanulókat szakmai szöveg másolására, a szövegszerkesztővel történő adatbevitelre, ügyiratok kitöltésére, és készítésére, hivatalos levelek formai és tartalmi megfogalmazására, az irodatechnikai eszközök használatára.

2.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Az ügyviteli ismeretek elméleti órán megszerzett tudást alkalmazza a gyakorlatban.

2.3. Témakörök

2.3.1. Tízujjas vakírás

108 óra

Tízujjas vakírással a betűk, számok, jelek és kezelőbillentyűk kapcsolása a homogén gátlás pszichológiai elvének érvényesítésével

Szócsoporthoz, sorok, mondatok és összefüggő szövegek másolása sortartással.

A jelek szabályai

A kiemelési módok önálló meghatározásának gyakorlása a szövegösszefüggés ismerve alapján

A gépet levél adott időszakban érvényes szabályai

2.3.2. Szövegformázás

36 óra

A szövegszerkesztővel történő adatbevitel megalapozása betűk, számok, jelek írásának adott időszakban érvényes szabályai

Szövegformázás, másolás, áthelyezés, kiemelés, felsorolás, tabulátor, szöveg igazítása, előfej, élőláb stb.

Táblázatkészítés, formázás, szegély, mintázat stb.

Szimbólumok, képek beszúrása, formázása

Prezentáció és Excel grafikonkészítés

Az elektronikus adatbázisok biztonságos mentési munkálatai, az anyagok archiválása

Általános statisztika

72 óra

1/13. évf: heti 2 óra

2.4. A tantárgy tanításának célja

Az Általános statisztika tantárgy tanításának célja, hogy a tanuló alapvető ismeretekkel rendelkezzen a leggyakrabban használt statisztikai feldolgozási eszközökről, a grafikus ábrázolás alkalmazási módszereiről, az adatok szolgáltatásának lehetőségéről. A megtanult ismereteket a mindennapi gazdasági életet érintő média-információin keresztül értelmezni tudja.

2.5. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A tantárgy az adott évfolyamba lépés feltételeiként megjelölt közismereti, kiemelten a matematikai és a gazdasági és jogi alapismeretek általános szakmai tartalmaira épül.

2.6. Témakörök

2.6.1. A statisztika alapfogalmai

4 óra

A statisztika fogalma, ágai

A statisztikai sokaság fajtái, jellemzői

A statisztikai ismerv és fajtái

A statisztikai adatok rendezése, a csoportosítása

Az információk forrásai, az információszerzés eszközei

A statisztikai törvény

2.6.2. Az információsűrítés legjellemzőbb módszerei, eszközei

26 óra

A statisztikai sor fogalma, fajtái, készítésének szabályai

A statisztikai tábla fogalma, statisztikai táblák típusai

A viszonyszámokról általában: fogalma, fajtái, számítása, a leggyakrabban használt viszonyszámok jellemzői, alkalmazási területei

dinamikus viszonyszám, bázis- és láncviszonyszám, és ezek összefüggései
megoszlási, koordinációs viszonyszám és összefüggései

intenzitási viszonyszám fogalma, fajtái, jellemzői, összefüggések

a gazdasági életben használt néhány legfontosabb intenzitási viszonyszám

intenzitási viszonyszám dinamikájának vizsgálata,

A középértékek fogalma, fajtái, számítása

Helyzeti középértékek: módusz és medián

Számított középértékek

a mennyiségi sorok elemzése számított közép-értékekkel számtani átlag harmonikus átlag négyzetes átlag idősorok elemzése középértékekkel kronologikus átlag mértani átlag a szóródás vizsgálata: fogalma, mutatói		
2.6.3.	<i>Főátlagok, összetett intenzitási viszonyszámok összehasonlítása</i>	22 óra
A standardizálás módszere Standardizálás különbségfelbontással Főátlagok eltérése Részátlagok hatása Összetételhatás Összefüggés az eltérések között Az indexek számítása a standardizálás alapján Főátlag index Részátlag index Összetételhatás indexe Összefüggések az indexek között		
2.6.4.	<i>Az érték-, ár- és volumenindex</i>	16 óra
A termelési, forgalmi érték meghatározása, nagyságára ható tényezők Az értékindex számítása és értelmezése Az árindex számítása és értelmezése A volumenindex számítása és értelmezése Összefüggés az indexek között Az árbevételekre ható tényezők számszerűsítése, összefüggésük		
2.6.5.	<i>A grafikus ábrázolás</i>	4 óra
Grafikus ábrázolás eszközei Grafikus ábrák készítése Az ábrázolás alkalmazási területei		
Statisztika gyakorlat		
36 óra		1/13. évf: heti 1 óra

2.7. A tantárgy tanításának célja

A statisztikai gyakorlat tantárgy tanításának célja, hogy a tanuló a megtanult statisztikai fogalmakat és mutatószámokat a gyakorlatban tudja értelmezni. Fejlessze a tanulók számarányérzékét a mikro– és makrogazdaság legfontosabb valós mutatóinak bemutatásával, megismertetésével, alkalmaztatásával, és ösztönözze a tanulókat a megfelelő összefüggések feltárására, a helytálló, valós következtetések megállapítására, levonására, azáltal is, hogy az elemzéshez a grafikus módszereket alkalmazza.

2.8. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A statisztika gyakorlat tantárgy a matematika tantárgyon túl szorosan kapcsolódik az informatikában megtanult kompetenciák alkalmazásához. Az általános statisztika az elsajátított elméleti ismereteire is épül, mert azok alkalmazása számítógépes programokkal a gyakorlatban történő felhasználása.

2.9. Témakörök

2.9.1. *Az információsűrtítés legjellemzőbb módszerei, eszközei* **16 óra**

Az elméletben tanultak gyakorlatban történő elmélyítése, alkalmazva a számítógépes programokat, kiemelten a statisztikai a függvények használatát a viszonyszámok és a középértékek gyakorlatában

Elemzések és következtetések levonása kiszámított adatokból

2.9.2. *Főátlagok, összetett intenzitási viszonyszámok összehasonlítása* **8 óra**

Az elméletben tanultak gyakorlatban történő elmélyítése, alkalmazva a számítógépes programokat, kiemelten a függvények használatát az adott témakör gyakorlatában

Elemzések és következtetések levonása kiszámított adatokból

2.9.3. *Az érték-, ár- és volumenindex* **8 óra**

Az elméletben tanultak gyakorlatban történő elmélyítése, alkalmazva a számítógépes programokat, kiemelten a függvények használatát az indexszámítás gyakorlatában

Elemzések és következtetések levonása kiszámított adatokból

2.9.4. *Esettanulmány készítése* **4 óra**

Esettanulmány készítése megadott témában a tanult statisztikai módszerek alkalmazásával a számítógépes programok használatával

Pénzügyi alapismeretek

144 óra

1/13. évf: heti 4 óra

2.10. **A tantárgy tanításának célja**

A pénzügyi alapismeretek tantárgy tanításának célja, hogy a tanuló legyen képes a gazdasági folyamatokat pénzügyi aspektusból vizsgálni, érdeklődjön a mindenkori gazdaságpolitikai és pénzügy-politikai célok és megvalósításának módjai iránt, eligazodjon a pénzügyi intézmény rendszerében és ismerje az alapvető pénzügyi szolgáltatásokat. Alkalmas legyen meghatározni és kiválasztani a pénzforgalom lebonyolításának vállalkozás számára leginkább megfelelő módját, és segítsen eligazodni a pénzügyi piacon kínált értékpapírok fajtái között. A tanuló megismerje a nemzetközi elszámolási eszközök árfolyam-alakulásának hatását a gazdasági szférára.

2.11. **Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak**

A tantárgy az adott évfolyamba lépés feltételeiként megjelölt közismereti és a gazdasági és jogi alapismeretek általános szakmai tartalmaira épül.

2.12. **Témakörök**

2.12.1. *Pénzügyi szektor alapvetései* **10 óra**

A pénz fogalma és fajtái, a pénz funkciói

A pénz fogalma, funkciói (értékmérő, forgalmi eszköz, fizetési eszköz, kincsgyűjtés, felhalmozás, vagyontartás)

A pénz kialakulása: árupénz, pénzhelyettesítők, a mai pénz

Gazdaságpolitika, pénzügypolitika (fogalma, eszközei)

2.12.2. *Pénzügyi intézményrendszer* **25 óra**

A bankok kialakulása, fogalma és a bankműveletek

Passzív bankügyletek (betétgyűjtés, értékpapírok kibocsátása, hitelfelvétel a jegybanktól és más banktól)

Aktív bankügylet (hitelezés, váltóleszámítolás, lízingügylet, faktorálás, forfetírozás), hitelbiztosítékok: tárgyi, dologi biztosíték és személyi biztosíték

Semleges bankműveletek

Az egyszintű és a kétszintű bankrendszer jellemzői

A jelenlegi magyar pénzügyi intézményrendszer felépítése

Jegybank és a monetáris szabályozás
 Az MNB szervezeti felépítése
 A magyar központi bank feladatai, a monetáris irányításban betöltött helye
 A pénzügyi intézmények jellemzői (hitelintézetek és pénzügyi vállalkozások)
 Pénzügyi szolgáltatások és kiegészítő pénzügyi szolgáltatások
 Nem monetáris közvetítők és feladataik (biztosítók, nyugdíjpénztárak)
 Magyar Bankszövetség, OBA, BEVA
 A nemzetközi pénzügyi intézmények

2.12.3. A pénzforgalom

25 óra

A pénzforgalom általános szabályai
 A fizetési számlák fajtái
 A pénzforgalmi szolgáltatási keretszerződés, formai és tartalmi követelményei
 Fizetési számla megnyitása, fizetési számla feletti rendelkezés
 A pénzforgalmi szolgáltatás lebonyolításának közös szabályai
 Fizetési műveletek jóváhagyása
 Titoktartási szabályok (fizetési titok, sorbaállítás)
 Fizetési módok
 fizetési számlák közötti fizetés: átutalás, beszedés, a fizető fél által a kedvezményezett útján kezdeményezett fizetés, az okmányos meghitelezés (akkreditív)
 fizetési számlához kötődő készpénzfizetés: készpénzfizetésre szóló csekk kibocsátása és beváltása, készpénzbefizetés fizetési számlára, készpénzkifizetés fizetési számláról
 fizetési számla nélküli fizetés: készpénzáttutalás készpénzfizetés
 A készpénzforgalom lebonyolításának helye
 A pénztár, pénzkezelés és pénztári forgalom elszámolása
 A pénzkezeléssel kapcsolatos feladatkörök
 A nemzetközi fizetések általános szabályai

2.12.4. A pénzügyi piac és termékei

70 óra

Pénzügyi piacok fogalma, gazdaságban betöltött szerepe
 Pénzügyi piacok csoportosítása
 A részpiacok jellemzői
 Az értékpapírok pénzügyi piacokon betöltött szerepe
 Értékpapírok megjelenése, fogalma (főbb csoportosítási szempontjai)
 Az értékpapírok főbb fajtái
 a kötvény fogalma, jellemzői, fajtái
 vállalati kötvény pénzügyi piacon betöltött szerepe
 a részvény fogalma, jellemzői
 a részvények szerepe a gazdaságban
 a részvények fajtái és jellemzői
 a közraktárjegy fogalma, jellemzői
 a váltó, mit a kereskedelmi hitelezés egyik eszköze
 váltótípusok: saját és idegenváltó
 váltóműveletek
 az állampapírok
 az állampapírok és a monetáris politika kapcsolata
 az állampapírok fajtái és jellemzői
 a banki értékpapírok
 A tőke- és pénzpiaci ügyletek: prompt és termin ügyletek

2.12.5. Biztosítási alapismeretek

14 óra

Biztosítási alapfogalmak
A biztosítás szerepe, jelentősége
A biztosítás módszere
Biztosítási ágazatok rendszerei
Biztosítási szerződés és a biztosítási díj
Likviditás, jövedelmezőség és hatékonyság

Pénzügy gyakorlat

36 óra

1/13. évf: heti 1 óra

A tantárgy tanításának célja

A Pénzügyi gyakorlat tantárgy tanításának célja, hogy a tanuló megértse és a mindennapi életben alkalmazni is tudja: a pénznek időértéke van a különböző időpontokban esedékes pénzáramok tekintetében, akár a betétgyűjtés, akár hitelfelvételhez kapcsolódóan. A legyen képes tanuló egyszerű értékpapír árfolyam és hozamszámításon keresztül döntést hozni vásárlási-eladási szándékról. A valuta- és devizaárfolyamok ismeretében gazdálkodási tevékenységhez kapcsolódóan számításokat végezni.

2.13. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A tantárgy az adott évfolyamba lépés feltételeiként és az adott évfolyamon megjelölt Pénzügyi alapismeretek tantárgy pénzforgalom, valamint pénzügyi piaci és termékei témakörök szakmai tartalmaira épül.

Pénzügyi alapismeretek tantárgy

Témakör: Pénzügyi intézményrendszer
Tartalmak: Passzív bankügyletek (betétgyűjtés, értékpapírok kibocsátása, hitelfelvétel a jegybanktól és más banktól)
Aktív bankügylet (hitelezés, váltóleszámtólás, lízingügylet, faktorálás, forfetírozás), hitelbiztosítékok: tárgyi, dologi biztosíték és személyi biztosíték

Pénzügyi alapismeretek tantárgy

Témakör: A pénzforgalom
Tartalmak: A nemzetközi fizetések általános szabályai

Pénzügyi alapismeretek tantárgy

Témakör: A pénzügyi piac és termékei
Tartalmak: Az értékpapírok jellemzői

2.14. Témakörök

2.14.1. A pénz időértéke

8 óra

A pénz időértékének fogalma, jelentősége
A jelen és a jövőérték számítás időtényező táblázatok alkalmazásával
A váltóval kapcsolatos műveletek
Váltókibocsátás, váltóforgatás, leszámítolás

2.14.2. Értékpapírok értékelése

22 óra

A kötvény értékelése:
A klasszikus kötvény reális árfolyamának (elméleti árfolyamának) becslése, valamint összevetése a piaci árfolyammal és a vásárlási-eladási szándék megállapítása
A kötvények hozamának számítása: névleges hozam, egyszerű hozam

A részvény értékelése:

A törzsrészvény és az elsőbbségi részvény reális árfolyamának (elméleti árfolyamának) becslése, valamint összevetése a piaci árfolyammal és a vásárlási-eladási szándék megállapítása

A részvények várható hozamának számítása

2.14.3. Valuta, deviza-árfolyama

6 óra

Valuta, deviza és -árfolyam fogalma

A valuta- és a devizaműveletekkel kapcsolatos gazdálkodási feladatok

A valuta-, devizaárfolyamokhoz kapcsolódó számítások

Adózási alapismeretek

72 óra

1/13. évf: heti 2 óra

2.15. A tantárgy tanításának célja

Az Adózási alapismeretek tantárgy tanításának célja, hogy a tanulókkal megismertesse a magyar államháztartás rendszerét, az alrendszerek költségvetését, gazdálkodási szabályait. Felkészítse a tanulókat a legalapvetőbb adójogszabályok alkalmazására. Rámutasson a magánszemélyek személyi jövedelemadó fizetési kötelezettségére, az arányos közteherviselés szükségességére. Bemutassa az általános forgalmi adó szerepét, s ezen ismeretek birtokában a tanulók legyenek képesek a piacgazdaság árképzési rendszerében részben eligazodni.

2.16. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A Gazdasági és jogi ismeretek tantárgy A gazdasági élet szereplői, kapcsolatai, az állam feladatai, az állami költségvetés legfontosabb bevételei és kiadásai témakörének

Az államháztartás rendszere

A központi költségvetés szerkezete, főbb bevételi forrásai és kiadásai elemei

2.17. Témakörök

2.17.1. Az államháztartás rendszere

6 óra

Az állam szerepe a modern gazdaságban

A közfeladatok ellátásának szükségessége és finanszírozási forrásai

Az államháztartás alrendszere (központi és önkormányzati alrendszer)

A költségvetési bevételek, költségvetési kiadások, költségvetés

2.17.2. Adózási alapfogalmak

2 óra

Az adó és az adórendszer fogalma, jellemzői

Adózási alapfogalmak: adóalany, adótárgy, adóalap, adómérték, adómentesség, adókedvezmény, adókötelezettség

A magyar adójog forrásai.

Az adók csoportosítása: jövedelemadó, forgalmi típusú adó, vagyonadóztatás

2.17.3. Kiemelt adónemek

64 óra

Személyi jövedelemadó

A személyi jövedelemadó alanyai

A jövedelem, bevétel, költség

Az adó mértéke

Összevont adóalap adóköteles jövedelmei (önálló tevékenységből származó, nem önálló tevékenységből származó és egyéb jövedelem)

Családi kedvezmény, első házaskedvezménye

Összevont adóalap adója

Adókedvezmények

Általános forgalmi adó

Az áfa jellemzői

Az adóalany

Az adó mértéke

A fizetendő adó megállapítása

Az adó levonási jog

Adólevonási jog korlátozása (alapeset)

Adófizetési kötelezettség

Számlázás (számla, nyugta adattartalma)

A helyi adók

A helyi adók típusai: vagyoni típusú (építményadó és telekadó), kommunális jellegű adók (magánszemélyek kommunális adója és idegenforgalmi adó), helyi iparüzési adó

Az egyes típusok adóalanyai

Az adó alapja és mértéke

Az adókötelezettség teljesítése

Adózás gyakorlata

36 óra

1/13. évf: heti egy óra

2.18. A tantárgy tanításának célja

Az Adózás gyakorlat tantárgy tanításának célja, hogy felkészítse a tanulókat az adóelőleg- és adószámítási feladatok elvégzésére, egyszerű adattartalmak alapján adóbevallások készítésére, ezáltal útmutatást adjon az adóbevallások elkészítésének gyakorlatához.

2.19. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Az Adózási alapismeretek megtanult témaköreinek mindegyikére épül.

2.20. Témakörök

2.20.1. Személyi jövedelemadó

16 óra

Összevont adóalap és annak adószámítása (családi kedvezmény, első házaskedvezménye, családi járulékkedvezmény és adókedvezmény figyelembevételével)

Adóelőleg megállapítása

Nettó bér kiszámítás

Adóbevallás készítése alapadatokkal

2.20.2. Általános forgalmi adó

12 óra

A nettó ár és a fogyasztói ár közötti eltérés

Adó mértéke az adóalap után, valamint a bruttó árra vetítve

Az általános adókulcstól eltérő adómértékek alá tartozó termékek és szolgáltatások

Az értékesítések után felszámított fizetendő adó megállapítása

A beszerzésekre jutó előzetesen felszámított áfa

A vállalkozást terhelő áfa megállapítása (alapeset)

A fizetendő adó megállapítása

Számla, nyugta kitöltése

2.20.3. Helyi adók

8 óra

Az egyes adótípusokra egyszerű adószámítási feladatok az adóalap és adómérték megadásával

Vagyoni típusú adó

Kommunális adó

Helyi iparüzési adó

2.21. A tantárgy tanításának célja

Ismerje meg a vállalkozás vagyont, a vállalkozások beszámolási kötelezettségét, a számviteli jogi szabályozását. Alkalmazza az analitikus és szintetikus könyvelés módszereit.

Bizonylatok alapján tudja könyvelni az egyszerű gazdasági eseményekkel kapcsolatos tételeket.

2.22. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Gazdasági és jogi alapismeretek tantárgy

Témakör: A vállalkozások alapítása, működése

Tartalmak: a teljes tartalma

Általános statisztika tantárgy

Témakör: Az információsűrités legjellemzőbb módszerei, eszközei

Tartalmak: teljes tartalma

Pénzügyi alapismeretek tantárgy

Témakör: A pénzforgalom

Tartalmak: teljes tartalma

2.23. Témakörök

2.23.1. A számviteli törvény

10 óra

2.23.2. A számvitel feladatai, területei

A számvitel szabályozása (külső és belső szabályozás)

A számviteli törvény fejezetei

A számviteli alapelvek

A vállalkozások számviteli politikája

A számviteli bizonylatok

A beszámoló szerepe, a beszámoló részei

A beszámolók formái

Beszámolás és könyvvizetés

2.23.3. A vállalkozás vagyona

22 óra

A leltár fogalma, fajtái.

A mérleg fogalma, jellemzői, fajtái

A mérlegfőcsoportok, mérlegtételek tartalma, definíciója

Az eszköz- és forrásoldal sorainak tartalma

Értékelés a számvitelben (bekerülési érték, könyv szerinti érték)

2.23.4. A könyvelési tételek szerkesztése, a számlakeret

16 óra

A könyvviteli számlák

Az egységes számlakeret felépítése és szerkezete

A vállalati számlarend tartalma

A számlák nyitása

Idősoros és számlasoros könyvelés

Költség- és eredményszámlák

A bizonylatok fogalma, a bizonylati rendszer

Az analitikus és szintetikus könyvelés kapcsolata

2.23.5. Tárgyi eszközök elszámolása

24 óra

Tárgyi eszközök csoportosítása.

Tárgyi eszközök értékelése, mérlegérték megállapítása

Az amortizáció elszámolása (lineáris, teljesítményarányos)

Tárgyi eszközök egyedi nyilvántartása

Belföldi beruházási szállítókkal kapcsolatos tételek könyvelése (különböző finanszírozással)

Tárgyi eszközök üzembe helyezése

Tárgyi eszközök értékcsökkenésének főkönyvi elszámolása

Tárgyi eszközök értékesítésének főkönyvi elszámolása

2.23.6. A vásárolt készletek elszámolása

26 óra

A vásárolt készletek fajtái és jellemzőik

A vásárolt készletek bekerülési értéke

Az anyagok raktári és analitikus nyilvántartása

Anyagbeszerzés könyvelése számla szerinti áron (tényleges beszerzési áron való nyilvántartásnál), visszaküldés és az engedmény könyvelése

Anyagfelhasználás számítása és könyvelése átlagáron, csúsztatott átlagáron és FIFO elv alapján

A leltározás feladatai, a leltári eltérések számítása és könyvelése, az értékvesztés számítása és könyvelése

Az áruk fogalma, csoportosítása, analitikus nyilvántartása

A nagykereskedelmi árubeszerzés, visszaküldés engedmény könyvelése tényleges beszerzési áras nyilvántartásnál, áruértékesítés

A kiskereskedelmi árubeszerzés, visszaküldés és engedmény könyvelése

Kiskereskedelmi áruértékesítés kiszámlázással és készpénzért, a leltári eltérések bizonylatolása és könyvelése

A göngyöleg fogalma, csoportosítása analitikus nyilvántartása

Az idegen göngyöleg beérkezése és visszaküldése

2.23.7. A jövedelem elszámolás

16 óra

A jövedelemmel kapcsolatos analitikus nyilvántartások, a jövedelem részei

A levonások keletkezése, nyilvántartása és könyvelése

A bérfeladás számítása, nyilvántartása és könyvelési feladatai

A bérek közterheinek számítása, nyilvántartása és könyvelése

A jövedelem kifizetése (készpénzes és folyószámlára történő átutalás)

Az elszámolásra kiadott összegekkel kapcsolatos könyvelési feladatok

A fel nem vett jövedelemmel kapcsolatos könyvviteli elszámolások

2.23.8. A saját termelésű készletek elszámolása

14 óra

A saját termelésű készletek fogalma, csoportosítása

A saját termelésű készletek értékelése

A saját termelésű készletek analitikus és főkönyvi nyilvántartása

A közvetlen önköltség számítása

Termelési költségek típusai, a költségek könyvviteli elszámolása (költségnem)

A saját termelésű készletek állományban vétele, mérlegérték meghatározása

2.23.9. Termékértékesítés elszámolása, az eredmény megállapítása

16 óra

Az értékesítés bizonylatolása, a számla tartalmi elemei

Az értékesítés könyvelése, árbevétel, fizetendő áfa, készletcsökkenés kiszámítása, és könyvelése

A visszáru és minőségi engedmény számítása és könyvelése

A kiszámlázott szolgáltatás elszámolása, könyvelése

A saját termelésű készletek állományváltozása

Az eredménykimutatás fajtái, eredménykategóriák

Összköltséges és a forgalmi költséges eredménykimutatás összeállítása könyvelt adatok alapján

Számvitel gyakorlat

72 óra

1/13. évf: heti 2 óra

2.24. A tantárgy tanításának célja

A számviteli alapismeretek tantárgyban elsajátított ismeretek gyakorlati alkalmazása. A bizonylati rendszer, a kézi és gépi analitika alkalmazása.

2.25. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Számviteli alapismeretek tantárgy:

Témakör: A számviteli törvény

Tartalmak: a számviteli bizonylatok

Témakör: A könyvelési tételek szerkesztése

Tartalmak: könyvelési tételek szerkesztése, analitikus nyilvántartás

Témakör: Tárgyi eszközök elszámolása

Tartalmak: Tárgyi eszközök analitikus nyilvántartása

2.26. Témakörök

2.26.1. A pénzkezeléshez kapcsolódó bizonylatok

12 óra

Kiadási és bevételi pénztárbizonylat

Időszaki pénztárjelentés

Készpénzfizetési számla

Szigorú számadású bizonylatok nyilvántartása

Készpénzforgalomhoz kötődő egyszerű gazdasági események bizonylatinak elkészítése (komplex feladat megoldása)

2.26.2. A tárgyi eszközök nyilvántartása

14 óra

Tárgyi eszköz egyedi nyilvántartó kártya

Üzembe helyezési okmány

Selejtezési jegyzőkönyv

Amortizáció számítása

Tárgyi eszköz analitika készítése

2.26.3. A vásárolt készletek bizonylatai

12 óra

Készlet bevételezése, kivételezési bizonylat.

Készletnyilvántartó lap

Szállítólevél

Számla

Készletnyilvántartás készítése (komplex feladat megoldása)

2.26.4. Komplex számviteli esettanulmányok

20 óra

Tárgyi eszközökkel, vásárolt és saját termelésű készletekkel, jövedelemelszámolással kapcsolatos komplex gazdasági események főkönyvi elszámolása

A beszámoló (egyszerűsített éves beszámoló mérleg, eredménykimutatás) készítése könyvelt adatok alapján

2.26.5. Pénzügyi analitika számítógépen

14 óra

Pénztár könyvelése bizonylatok alapján

Bankszámla forgalom könyvelése bankszámla kivonat alapján

Listák, lekérdezések a pénzügyi programból

Pénzügyi analitika készítése (komplex feladat megoldása témakör részletes kifejtése)

Foglalkoztatás II. 5/13 , 2/14 és esti 2/14

1. Foglalkoztatás II. 15 óra

1.1. A tantárgy tanításának célja

A tanuló általános felkészítése az álláskeresés módszereire, technikáira, valamint a munkavállaláshoz, munkaviszony létesítéséhez szükséges alapismeretek elsajátítására.

1.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

1.3. Témakörök

1.3.1. *Munkajogi alapismeretek*

3 óra

Munkavállaló jogai (megfelelő körülmények közötti foglalkoztatás, bérfizetés, költségterítés, munkaszerződés módosítás, szabadság), kötelezettségei (megjelenés, rendelkezésre állás, munkavégzés, magatartási szabályok, együttműködés, tájékoztatás), munkavállaló felelőssége (vétkesen okozott kárért való felelősség, megőrzési felelősség, munkavállalói biztosíték).

Munkajogi alapok: felek a munkajogviszonyban, munkaviszony létesítése, munkakör, munkaszerződés módosítása, megszűnése, megszüntetése, felmondás, végkielégítés, pihenőidők, szabadság.

Foglalkoztatási formák: munkaviszony, megbízási jogviszony, vállalkozási jogviszony, közalkalmazotti jogviszony, közszolgálati jogviszony.

Speciális jogviszonyok: egyszerűsített foglalkoztatás: fajtái: atipikus munkavégzési formák az új munka törvénykönyve szerint (táv munka, bedolgozói munkaviszony, munkaerő-kölcsönzés, rugalmas munkaidőben történő foglalkoztatás, egyszerűsített foglalkoztatás (mezőgazdasági, turisztikai idegymunka és alkalmi munka), önfoglalkoztatás, östermelői jogviszony, háztartási munka, iskolaszövetkezet keretében végzett diákmunka, önkéntes munka.

1.3.2. *Munkaviszony létesítése*

4 óra

Munkaviszony létrejötte, fajtái: munkaszerződés, teljes- és részmunkaidő, határozott és határozatlan munkaviszony, minimálbér és garantált bérminimum, képviselői szabályai, elállás szabályai, próbaidő.

Munkavállaláshoz szükséges iratok, munkaviszony megszűnésekor a munkáltató által kiadandó dokumentumok.

Munkaviszony adózási, biztosítási, egészség- és nyugdíjbiztosítási összefüggései: munkaadó járulékfizetési kötelezettségei, munkavállaló adó- és járulékfizetési kötelezettségei, biztosítottként egészségbiztosítási ellátások fajtái (pénzbeli és természetbeli), nyugdíj és munkaviszony.

1.3.3. *Álláskeresés*

4 óra

Karrierlehetőségek feltérképezése: önismeret, reális célkitűzések, helyi munkaerőpiac ismerete, mobilitás szerepe, képzések szerepe, foglalkoztatási támogatások ismerete.

Motivációs levél és önéletrajz készítése: fontossága, formai és tartalmi kritériumai, szakmai önéletrajz fajtái: hagyományos, Europass, amerikai típusú, önéletrajzban szereplő email cím és fénykép megválasztása, motivációs levél felépítése.

Álláskeresői módszerek: újsághirdetés, internetes álláskereső oldalak, személyes kapcsolatok, kapcsolati hálózat fontossága, EURES (Európai Foglalkoztatási Szolgálat az Európai Unióban történő álláskeresőben), munkaügyi szervezet segítségével történő álláskereső, cégek adatbázisába történő jelentkezés, közösségi portálok szerepe.

Munkaerőpiaci technikák alkalmazása: Foglalkozási Információs Tanácsadó (FIT), Foglalkoztatási Információs Pontok (FIP), Nemzeti Pályaorientációs Portál (NPP).

Állásinterjú: felkészülés, megjelenés, szereplés az állásinterjúban, testbeszéd szerepe.

1.3.4. Munkanélküliség

4 óra

A munkanélküli (álláskereső) jogai, kötelezettségei és lehetőségei: álláskeresőként történő nyilvántartásba vétel; a munkaügyi szervezettel történő együttműködési kötelezettség főbb kritériumai; együttműködési kötelezettség megszegésének szankciói; nyilvántartás szünetelése, nyilvántartásból való törlés; munkaügyi szervezet által nyújtott szolgáltatások, kiemelten a munkaközvetítés.

Álláskeresői ellátások („passzív eszközök”): álláskeresői járadék és nyugdíj előtti álláskeresői segély. Utazási költségtérítés.

Foglalkoztatást helyettesítő támogatás.

Közfoglalkoztatás: közfoglalkoztatás célja, közfoglalkoztatás célcsoportja, közfoglalkoztatás főbb szabályai

Munkaügyi szervezet: Nemzeti Foglalkoztatási Szervezet (NFSZ) felépítése, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, munkaügyi központ, kirendeltség feladatai.

Az álláskereső részére nyújtott támogatások („aktív eszközök”): önfoglalkoztatás támogatása, foglalkoztatást elősegítő támogatások (képzések, beralapú támogatások, mobilitási támogatások).

Vállalkozások létrehozása és működtetése: társas vállalkozási formák, egyéni vállalkozás, mezőgazdasági őstermelő, nyilvántartásba vétel, működés, vállalkozás megszűnésének, megszüntetésének szabályai.

A munkaerőpiac sajátosságai, NFSZ szolgáltatásai: pályaválasztási tanácsadás, munka- és pályatanácsadás, álláskeresői tanácsadás, álláskereső klub, pszichológiai tanácsadás.

Foglalkoztatás I. 5/13, 2/14 és esti 2/14

2. Foglalkoztatás I. 62 óra

2.1. A tantárgy tanításának célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a diákok alkalmasak legyenek egy idegen nyelvű állásinterjún eredményesen és hatékonyan részt venni.

Ehhez kapcsolódóan tudjanak idegen nyelven személyes és szakmai vonatkozást is beleértve bemutatkozni, a munkavállaláshoz kapcsolódóan pedig egy egyszerű formanyomtatványt kitölteni.

Cél, hogy a rendelkezésre álló 64 tanóra egység keretén belül egyrészt egy nyelvtani rendszerezés történjen meg a legalapvetőbb igeidők, segédigék, illetve az állásinterjúhoz kapcsolódóan a legalapvetőbb mondatszerkesztési eljárások elsajátítása révén. Majd erre építve történjen meg az idegen nyelvi asszociatív memóriafejlesztés és az induktív nyelvtanulási készségfejlesztés 6 alapvető, a mindennapi élethez kapcsolódó társalgási témakörön keresztül. Végül ezekre az ismertekre alapozva valósuljon meg a szakmájához kapcsolódó idegen nyelvi kompetenciafejlesztés.

2.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Idegen nyelvek

2.3. Témakörök

2.3.1. Nyelvtani rendszerezés I

7 óra

A 8 órás nyelvtani rendszerezés alatt a tanulók a legalapvetőbb igeidőket átismétlik, illetve begyakorolják azokat, hogy munkavállaláshoz kapcsolódóan, hogy az állásinterjú során ne okozzon gondot a múlt, illetve a jövőre vonatkozó kérdések megértése, illetve az azokra adandó válaszok megfogalmazása. Továbbá alkalmas lesz a tanuló arra, hogy egy szakmai állásinterjún elhangzott kérdésekre összetett mondatokban legyen képes reagálni, helyesen használva az igeidő egyeztetést.

Az igeidők helyes begyakorlása lehetővé teszi számára, hogy mint leendő munkavállaló képes legyen arra, hogy a munkaszerződésben megfogalmazott tartalmakat helyesen értelmezze, illetve a jövőbeli karrierlehetőségeket feltérképezze. A célként megfogalmazott idegen nyelvi magbízottság csak az igeidők helyes használata révén fog megvalósulni.

2.3.2. Nyelvtani rendszerezés 2

7 óra

A 8 órás témakör során a diák a kérdésszerkesztés, a jelen, jövő és múlt idejű feltételes mód, illetve a módbeli segédigék (lehetőséget, kötelességet, szükségességet, tiltást kifejező) használatát eleveníti fel, amely révén idegen nyelven sokkal egzaktabb módon tud bemutatkozni szakmai és személyes vonatkozásban egyaránt. A segédigék jelentéstartalmának precíz és pontos ismerete alapján alkalmas lesz arra, hogy tudjon tájékozódni a munkahelyi és szabadidő lehetőségekről. Precízen meg tudja majd fogalmazni az állásinterjún idegen nyelven feltett kérdésekre a választ kihasználva a segédigék által biztosított nyelvi precizitás adta kereteket. A kérdésfeltevés alapvető szabályainak elsajátítása révén alkalmassá válik a diák arra, hogy egy munkahelyi állásinterjún megértse a feltett kérdéseket, illetve esetlegesen ő maga is tisztázó kérdéseket tudjon feltenni a munkahelyi meghallgatás során. A szórend, a prepozíciók és a kötőszavak pontos használatának elsajátításával olyan egyszerű mondszerkesztési eljárások birtokába jut, amely által alkalmassá válik arra, hogy az állásinterjún elhangzott kérdésekre relevánsan tudjon felelni, illetve képes legyen tájékozódni a munkakörülményekről és lehetőségekről.

2.3.3. Nyelvi készségfejlesztés

24 óra

(Az induktív nyelvtanulási képesség és az idegen nyelvi asszociatív memória fejlesztése fonetikai készségfejlesztéssel kiegészítve)

A 24 órás nyelvi készségfejlesztő blokk során a diák rendszerezi az idegen nyelvi alapszókincshez kapcsolódó ismereteit. E szókincset alapul véve valósul meg az induktív nyelvtanulási képességfejlesztés és az idegen nyelvi asszociatív memóriafejlesztés 6 alapvető társalgási témakör szavai, kifejezésein keresztül. Az induktív nyelvtanulási képesség által egy adott idegen nyelv struktúráját meghatározó szabályok kikövetkeztetésére lesz alkalmas a tanuló. Ahhoz, hogy a diák koherensen lássa a nyelvet, és ennek szellemében tudjon idegen nyelven reagálni, feltétlenül szükséges ennek a képességnek a minél tudatosabb fejlesztése. Ehhez szorosan kapcsolódik az idegen nyelvi asszociatív memóriafejlesztés, ami az idegen nyelvű anyag megtanulásának képessége: képesség arra, hogy létrejöjjön a kapcsolat az ingerek (az anyanyelv szavai, kifejezése) és a válaszok (a cél nyelv szavai és kifejezései) között. Mind a két fejlesztés hétköznapi társalgási témakörök elsajátítása során valósul meg.

Az elsajátítandó témakörök:

- személyes bemutatkozás
- a munka világa
- napi tevékenységek, aktivitás
- lakás, ház
- utazás,
- étkezés

Ezen a témakörön keresztül valósul meg a fonetikai dekódolási képességfejlesztés is, amely során a cél nyelv legfontosabb fonetikai szabályaival ismerkedik meg a nyelvtanuló.

2.3.4. Munkavállalói szókincs

24 óra

A 24 órás szakmai nyelvi készségfejlesztés csak a 40 órás 3 alapozó témakör elsajátítása után lehetséges. Cél, hogy a témakör végére a diák folyékonyan tudjon bemutatkozni kifejezetten

szakmai vonatkozással. Képes lesz a munkalehetőségeket feltérképezni a célnyelvi országban. Begyakorolja az alapadatokat tartalmazó formanyomtatvány kitöltését, illetve a szakmai önéletrajz és a motivációs levél megírásához szükséges rutint megszerzi. Elsajátítja azt a szakmai jellegű szókincset, ami alkalmassá teszi arra, hogy a munkalehetőségekről, munkakörülményekről tájékozódjon. A témakör tanulása során közvetlenül a szakmájára vonatkozó gyakran használt kifejezéseket sajátítja el. A munkaszerződések kulcskifejezéseinek elsajátítása és fordítása révén alkalmas lesz arra, hogy a leendő saját munkaszerződését, illetve munkaköri leírását lefordítsa és értelmezze.

Államháztartási ügyintéző 54 344 04, 5/13 és 2/14, nappali

Adóigazgatási feladatok

Adóigazgatási ismeretek

78 óra

5/13, 2/14. évf. heti 2,5 óra

2.4. A tantárgy tanításának célja

Az adóigazgatás tantárgy tanításának célja, hogy bemutassa az adóügyekre vonatkozó általános és meghatározott adónemekre vonatkozó közigazgatási, adóigazgatási szabályokat. Az oktatásban résztvevő rendszerszemléletben megismerje, az adózó és az adóhatóságok adóügyi feladatait, jogait és kötelezettségeit, az igazgatási folyamatot, a bizonylatolás rendjét, adatszolgáltatás rendszerét, jogkövetkezményeket, jogorvoslatokat. Képes legyen az adóügyi feladatok végrehajtásában felelősen közreműködni, munkájában önellenőrzést és folyamatba épített ellenőrzést gyakorolni.

2.5. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A tantárgy a következő szakmai tárgyak témaköreihez és azok tartalmához kapcsolódik:

Adózási alapismeretek tantárgy

Témakör: minden egyes témakör

Tartalmak: a témakörök teljes tartalma

Adózás gyakorlat tantárgy

Témakör: minden egyes témakör

Tartalmak: a témakörök teljes tartalma

Adózási ismeretek tantárgy

Témakör: minden egyes témakör

Tartalmak: a témakörök teljes tartalma

2.6. Témakörök

2.6.1. *Adóigazgatás, közigazgatás általános szabályai, összefüggései* 7 óra

Közigazgatás, adóigazgatás célja, szabályozása. Az adózás rendjéről és a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvény szerkezete, összefüggései, adóügyi kivételek és sajátosságok a közigazgatási eljárás általános szabályainak alkalmazásában

Az adóztatás alapelvei

Adótitok

A közigazgatás intézményrendszere, feladat-, felelősség-, hatáskör megosztása

2.6.2. *Adózó és adóhatóság* 12 óra

Az adózó fogalma, képviselője

Az adózó adókötelezettségei, jogai

Adóhatóságok: állami adóhatóság és vámhatóság és az önkormányzat jegyzője , a fővárosi és megyei kormányhivatal, ha az önkormányzati adóhatóság felettes szerveként jár el

Az állami adó- és vámhatóság (NAV) jogállása, helye az államigazgatás rendszerében, célja, szervezete, hatásköre, illetékessége

Tájékoztatási kötelezettség, a NAV honlapja

Pénzmosással kapcsolatos kötelezettségek

Adónyilvántartás, adatszolgáltatás

Nyomtatványok, elektronikus űrlapok, adóügyek elektronikus intézése

Az állami adó- és vámhatóság által vezetett közhiteles hatósági nyilvántartások

Az önkormányzati adóhatóság hatásköre, illetékessége

Az adóhatóságok együttműködése

Együttműködés a Magyar Államkincstárral, a közhatalmi, közigazgatási szervekkel

A Kincstár tájékoztatás rendszere a bevezetett helyi adókról

Az adóhatóságok felügyelete, a felügyeleti jogkör gyakorlása

2.6.3. Bejelentés, az adómegállapítás formái

16 óra

Az adó-, vám és illetékkötelezettség bejelentés általános szabályai, az adóazonosító, az adószám, vámaazonosító szám megállapítása

A Magyar Államkincstár által nyilvántartott törzskönyvi jogi személyek (központi költségvetési szerv, egyéb) bejelentési kötelezettsége, a jogi személy, a Kincstár és az adóhatóság együttműködése az adószám megállapítása érdekében

Illetékkötelezettség bejelentése

Adókötelezettség bejelentése az önkormányzati adóhatósághoz

„Egyablakos” bejelentkezési rendszer, elektronikus aláírás, ügyfélkapu

Az adózó nyilvántartásba vétele, változás-bejelentési kötelezettség.

Az adószám felfüggesztése, törlése. Az adóregisztrációs eljárás, fokozott adóhatósági felügyelet

Az adómegállapítás formái és szabályai: önadózás, adólevonás, adóhatósági

adómegállapítás: kivetés, kiszabás, utólagos adómegállapítás

Az adó soron kívüli megállapítása, feltételes adómegállapítás a módszer alkalmazhatóságának szabályai, szokásos piaci ár megállapítása

Munkáltatói adómegállapításnál az adó-és járulékkülönbözet elszámolása

2.6.4. Adóbevallás, adóbefizetés

12 óra

Az adóbevallás célja, módja. Dokumentuma, határidők

Az adóbevallás és adófizetés összefüggései

A munkáltató, kifizető adóbevallási kötelezettsége

Az áfa-alany adózó adóbevallási és nyilatkozattételi kötelezettsége

A helyi adók bevallása

Az adóbevallás különös szabályai: munkáltatói adómegállapítás, jövedelmi viszonyok megállapításához kötött költségvetési támogatás, a felszámolási eljárás, illetve kényszer törlési eljárás alatt álló adózók tevékenységüket lezáró adóbevallása.

Adónyilatkozat, egyszerűsített bevallás

Az adóbevallás javítása

Az adó, adóelőleg megfizetése.

Adóhatározattal kötelezett adófizetés esetei

A támogatások kifizetése

Adóügyi bizonylatok, munkáltatói, kifizetői igazolások kiállítási, megőrzési szabályai

Az adóhatósági igazolás kiállítása.

2.6.5. Ellenőrzés, hatósági eljárás

16 óra

Az adóellenőrzés hatásköre, célja, folyamata, fajtái, ellenőrzési határidők
Központosított adóellenőrzés oka, célja

Az adóhatóság vezetőjének ellenőrzési tájékoztatója, célja, tartalma

Önellőrzés fontossága, alkalmazásának szabályai

Az adóellenőrzés folyamata, módszere: az adózók ellenőrzésre kiválasztása, kötelező, célzott ellenőrzés, kockázatelemzés, felhívás bevallás kiegészítésére, felhívás önellőrzésre

Az ellenőrzés megindítása, lefolytatása. Az adóhatóság és az adózó jogai és kötelességei az eljárásban

Az adóhatóság által alkalmazható különös intézkedések szabályai

Bevallás utólagos ellenőrzése

A becslés módszerének alkalmazása

Egyéb ellenőrzés: illetékellenőrzés, állami garancia beváltásához kapcsolódó ellenőrzés, egyes adókötelezettségek (áfa, szja, tao, eva, KIVA, jövedéki adó, különadók, nyugdíjjárulék, egészségbiztosítási- és munkaerőpiaci járulék, szociális hozzájárulási adó, eho) ellenőrzése, adatgyűjtésre irányuló ellenőrzés, egyes gazdasági események ellenőrzésére irányuló ellenőrzés

Ismételt ellenőrzés, felüellenőrzés

Az ellenőrzési folyamat dokumentálása.

A hatósági eljárás célja, tárgya: hivatalból, kérelemre, az adózó bevallására indulása

Fizetési halasztás, részletfizetés engedélyezése

A hatósági ellenőrzés lezárása: egyszerűsített jegyzőkönyv, jegyzőkönyv, határozat, végzés

Adóhatósági határozat, végzés visszavonása, módosítása

Az adózó fellebbezési joga, új eljárásra utasítás, felügyeleti intézkedés, súlyosbítási tilalom az adóhatósági eljárásban, adóhatósági határozat bírósági felülvizsgálata

Különös szabályok: a helyi adókra és a belföldi rendszámú gépjárművek gépjárműadója, a föld bérbeadásából származó jövedelemre, a kincstári körbe, a KIR rendszerhez, a helyi önkormányzati nettó finanszírozáshoz tartozó munkáltató adókötelezettségeinek teljesítésére vonatkozó különös szabályok

2.6.6. Jogkövetkezmények

15 óra

A jogkövetkezmények alkalmazásának oka, mértéke, méltányosságra okot adó körülmény mérséklése

Késedelmi pótlék, önellőrzési pótlék, adóbírság, mulasztási bírság

Adóhatósági intézkedések.

Végrehajtási eljárás, célja, oka, tárgya, időpontja, biztosítási intézkedések. Eljáró hatóságok

Jogorvoslat

A végrehajtás folyamata: megindítása, irányultsága (munkabérre, fizetési számlára, ingó és ingatlan vagyontárgyra, árverés, elektronikus árverés alkalmazásának szabályai)

A végrehajtási eljárás szüneteltetése, felfüggesztése, elévülés

Jogorvoslat

Végrehajtás megkeresésre, az önkormányzati adóhatóság megkeresésére, nemzetközi megkeresés

Adóismeretek

93 óra

5/13, 2/14. évf. heti 3 óra

A tantárgy tanításának célja

Az Adóismeretek tantárgy oktatásának célja, hogy a képzésben résztvevő átfogó képet kapjon az államháztartás központi alrendszere és az önkormányzati alrendszer közteherbevételeinek struktúrájáról. Részletes ismereteket szerezzen a fő adónemekről, azok alkalmazásának költségvetési sajátosságairól. Képes legyen ezen ismereteket alkalmazni, összekapcsolni az adóigazgatási, közigazgatási eljárás szabályaival.

2.7. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A tantárgy a következő szakmai tárgyak témaköreihez és azok tartalmához kapcsolódik:

Adózási alapismeretek tantárgy

Témakör: minden egyes témakör

Tartalmak: a témakörök teljes tartalma

Adózás gyakorlat tantárgy

Témakör: minden egyes témakör

Tartalmak: a témakörök teljes tartalma

2.8. Témakörök

2.8.1. *A közteherviselés alkotmányossági és törvényi szabályai* 3 óra

Adóelméleti összefüggések. Az adóztatás funkciói, alapelvei

Adójogi alapfogalmak, az adók csoportosítása, egymásra-hatásuk

A közteherbevételek megjelenése a központi költségvetési törvényben, az önkormányzati rendeletben

2.8.2. *A foglalkoztatásból származó jövedelmek adó- és közterhei* 23 óra

A személyi jövedelemadó

Az szja célja, fő jellemzői

Az adó alanya, adókötelezettség, az adó mértéke

A magánszemélyt terhelő adóköteles jövedelem meghatározása, az adóalapba nem tartozó bevételek, költségnek nem számító tételek

A összevont adóalap, adóalap-kedvezmények, az adó mértéke, adókedvezmények

Adóelőleg-fizetési kötelezettség

A magánszemélyt terhelő adókötelezettség teljesítése: adóbevallás, és adóbefizetés kötelezettség kapcsolata, teljesítésének módjai

A magánszemély rendelkezése az adóról az öngondoskodás rendszerében és az 1%-ról

Magánszemélyek jogviszonyának megszűnéséhez kapcsolódó egyes jövedelmének különadója, kapcsolata az ehóval

A kifizetőt terhelő szja-kötelezettség: béren kívüli juttatások, béren kívüli juttatásnak nem minősülő juttatások. E juttatások utáni egyéb közteher

Egyes külön adózó jövedelmek: vagyontáruházasból származó jövedelem, tartási, életjáradéki, öröklési szerződésből származó jövedelem, kamatjövedelem, osztalékjövedelem, tartós befektetésből származó jövedelem, lakás önkormányzatnak bérbeadásából származó jövedelem, nyeresémből származó jövedelem

Nyilvántartási szabályok az szja rendszerében

A Nemzeti Adó-és Vámhivatal tájékoztatói

Kapcsolódó adóhatósági feladatok

A munkavállaló és a munkáltató felelőssége

Szociális hozzájárulási adó (szócho)

A szócho célja, alanyai, mértéke

Az adóbevétel beszedése, megosztása, átutalása a társadalombiztosítás pénzügyi alapja részére

A kifizetőt terhelő adó alapja, adófizetési kötelezettséget eredményező jogviszony, adóalapot nem képező kifizetések. Az adóalap megállapításának különös szabályai és ezek alóli mentesülések

Az adó megállapítása

Adókedvezmények

A szocხო bevallása, megfizetése, nyilvántartási rendszere.

A központi költségvetési szervekre és a helyi önkormányzatokra az adókedvezményből eredő megtakarítás befizetésére és adatközlésre vonatkozó különös szabályok

A társadalombiztosítás ellátásainak fedezetére szolgáló járulékfizetés szabályai

A közteher jellege, célja, kapcsolata a személyi jövedelemadóval

A biztosítottak köre, az általuk fizetett nyugdíjjárulék, természetbeni és pénzbeli egészségbiztosítási- és munkaerőbiztosítási járulék

A járulékképező jövedelmek meghatározása, a járulék mértéke

A bevallás, járulékfizetési kötelezettség teljesítése, ellenőrzése

Az egészségügyi hozzájárulás (eho)

Egészségbiztosítási alap (E. alap) bevétele

Az eho célja, alanyai, tárgya, mértéke, kapcsolata a személyi jövedelemadóval

A kedvezmények rendszere

A kifizető, magánszemély fizetési kötelezettsége

Az eho nyilvántartási rendszere, eljárási szabályai

Szakképzési hozzájárulás

A szakképzési hozzájárulás célja, alanyai, kapcsolata a szociális hozzájárulási adóval

A hozzájárulás alapja, mértéke. Teljesítésének fő szabályai, ellenőrzése

Rehabilitációs hozzájárulás

A hozzájárulás fizetési kötelezettségének oka, célja

A hozzájárulás alanya, tárgya, mértéke

A megfizetése alóli mentesülések

A hozzájárulás bevallása, befizetése, ellenőrzése

Az egyéni vállalkozó közteher-fizetési kötelezettségeinek fő sajátosságai, ellenőrzése

2.8.3. Fogyasztáshoz kapcsolt adók: általános forgalmi adó, jövedéki adó

20 óra

Általános forgalmi adó (áfa)

Főbb sajátossága, alkalmazási hatálya, alanya, tárgya.

A teljesítés helye: általános és különös szabályok, termék közösségen belüli beszerzése, termékimport

Adófizetési kötelezettség keletkezése

A közhatalmi tevékenység áfabeli megítélése

Adó alóli mentesség: a tevékenység közérdekű jellegére és egyéb sajátos jellegére tekintettel, Közösségen belüli termékértékesítés, fuvarozás, beszerzés adómentessége. Termékimport mentessége

A mentesség feltételei. Adómentes tevékenység adókötelessé tételének lehetősége, szabályai

Alanyi adómentesség. Bejelentési kötelezettség

Az adó alapjának megállapítása, az adóalap utólagos csökkentése

Az adó mértéke

Az adólevonási jog keletkezése, korlátozása

Adólevonási jog arányosítással, számítása

Adófizetési jog (felszámított adó) keletkezése, szabályai

Az adómegállapítás módja: önadózás, a levonási jog gyakorlása

Az adóalap, a fizetendő, visszaigényelhető adó utólagos csökkenésének, módosulásának elszámolása

A számla fogalma, adattartalma, vele egy tekintet alá eső okirat minimális tartalma A számlázás szabályai: általános szabályok, számla és nyugta kibocsátási kötelezettség, mentesülések

E-számlázás fő szabályai

Adónyilvántartásra, megőrzésre vonatkozó fő szabályok

Az adó bevallása, megfizetése, visszaigénylése

Pénzforgalmi elszámolás szabályai

Különös szabályok: mezőgazdasági tevékenységet folytató adóalany, utazásszervezési szolgáltatás, viszonteladó

Egyes adókötelezettség alóli mentesülés, kérelemre történő visszatérítés lehetőségei, szabályai

Az áfa ellenőrzési rendszere

Jövedéki adó

Az adó célja, fő jellemzői, területi, tárgyi és személyi hatálya. Hatáskör, illetékesség

Az adóraktár jogintézménye

Adókötelezettség, adómentesség. A jövedéki adókötelezettség felfüggesztésének intézménye. Végleges mentesülés

A jövedéki adófizetés keletkezése, adófizetésre kötelezett személy

Az adózás fő szabályai a közösségen belüli termékforgalomban

A vámhatóság különös jogosultsága az adó beszedésére

Bejegyzett kereskedő, bejegyzett feladó

Jövedéki nemzetközi együttműködés

Adóraktár működtetésének feltételei, adóraktári engedély

A jövedéki termék adómentes felhasználásának szabályai

Az adó visszaigénylésének szabályai

A jövedéki adóval összefüggő eljárási szabályok

Önadózás, az adóbevallás dokumentumai. A vámhatóság igazolása (jegyzőkönyv).

A vámhatóság adómegállapítási joga

A vámhatóság hatósági felügyeleti jogának gyakorlása

A vámhatóság jövedéki ellenőrzése és annak jogkövetkezményei: adóbírság, mulasztási bírság, jövedéki bírság, egyéb bírság, meghatározott intézkedések alkalmazása

2.8.4. Önkormányzatok adókivetési joga, helyi adók

6 óra

Helyi adók célja, az adó tárgya, megállapításának általános szabályai

Az adó alanya, alanyi adómentesség, feltételes adómentesség

A települési önkormányzatok adókivetési, adómegállapítási joga, annak lehetőségei, törvényi korlátozása

A fővárosi és a kerületi önkormányzatok adómegállapítási joga

Az önkormányzati adórendelet tartalma

Vagyoni típusú adók: építményadó, telekadó. Összefüggéseik

Építményadó: az adó tárgya, alanya, mentességek. Mentességek, kedvezmények kibővítésének lehetőségei

Műemléképület felújításához kapcsolódó adómentesség szabályai

Az adókötelezettség keletkezése, megszűnése. Az adó alapja, mértéke

Az adófelfüggesztés lehetősége, szabályai

Telekadó: az adó tárgya, alanya, adómentességek

Az adókötelezettség keletkezése, megszűnése

Az adó mértéke

Kommunális jellegű adók: a közteher célja, adónemek. Magánszemélyek kommunális adója, alanya, tárgya
 Az adókötelezettség keletkezése, megszűnése. Kapcsolata a vagyoni típusú adókkal
 Az adóösszesítés tilalmának érvényesülése
 Az adó mértéke
 Adófelfüggesztés szabályai
 Idegenforgalmi adó
 Az adó célja, az adó alanya, tárgya. Az adómentesség szabályai.
 Az adó alapja és mértéke.
 Az adó beszedésére kötelezett feladatai, felelőssége, Az adó pénzneme
 Árfolyamszabályok.
 Helyi iparűzési adó
 Az iparűzési tevékenység fogalma, ideiglenes és állandó jellege
 Az adó alanya, az adófizetési kötelezettség keletkezése és megszűnése
 Az adó alapjának meghatározása állandó és ideiglenes jelleggel végzett iparűzési tevékenység esetében
 Az adó alapjának egyszerűsített meghatározása törvényben meghatározott adózók esetében. Adóösszefüggések az szja, az eva, KATA, KIVA, között
 A foglalkoztatás növeléséhez kapcsolódó adóalap-kedvezmény
 Adókedvezmény adómentesség megállapításának feltétele
 A szabályozott ingatlanbefektetési társaság adómentessége
 Az önkormányzat rendeletében meghatározható adókedvezmény, adómentesség
 Az adó mértéke, a számított adót csökkentő tételek
 Adóelőleg-fizetési kötelezettség szabályai
 Az adó bevallása és megfizetése. Árfolyamszabályok
 Az állami és önkormányzati adóhatóság közötti együttműködés
 Adatszolgáltatás a Magyar Államkincstár számára a bevezetett helyi adók szabályairól, közzététel a Kincstár honlapján, a települési önkormányzat honlapján
 A bejelentkezés, az adóbevallás benyújtása a változásbejelentés szabályai, használatos nyomtatványok

2.8.5. EVA, KIVA, KATA

12 óra

Az adónemek célja, helyük a központi költségvetés bevételei között
 Egyszerűsített vállalkozói adó (eva)
 Az eva hatálya
 Az adóalanyiség választásának feltételei
 Új evaalany bejelentkezési kötelessége az eva hatálya alá, nyilatkozatok
 Az eva alapja, a bevétel minősítése, értékhatára
 Az adó bevallása és megfizetése
 Az eva kapcsolata más közterhekkel, az eva által kiváltott adónemek egyéni vállalkozók, gazdasági társaságok, egyéni cégek esetében
 Áfa-kötelezettség: fő szabály szerint az eva kiváltja az általános forgalmi adót
 Kivétel: termékimport, vagyonkivonás, közösségen belüli termékbeszerzés, fordított adózás, külföldről igénybe vett, belföldön teljesülő szolgáltatás után
 Járulék, szocho, eho
 Az eva alany járulék, szocho és eho fizetési kötelezettsége: egyéni vállalkozóra, társas vállalkozásra, társas vállalkozóra vonatkozó főszabályok
 Szakképzési hozzájárulás
 Valamennyi eva alany szakképzési hozzájárulás kötelezettsége munkaviszonyban magánszemély foglalkoztatása esetén. Kivételek
 Az eva alanyait is terhelő cégaadó fizetési kötelezettség fő szabályai

Az eva alany nyilvántartási kötelezettség: egyéni vállalkozó bevételi nyilvántartása, kkt., bt, egyéni cég, választási lehetősége

A többi adóalany kötelezően a kettős könyvvitel rendszerében vezetett nyilvántartási kötelezettsége

Az evaalany belföldi összesítő jelentéstételi kötelezettsége (eladó minőségben) számlánkénti nyilatkozattételi köteleessége

Számla módosítása, érvénytelensége esetén követendő eljárás

Az összesítő jelentésben szereplő ügyletek

Kisvállalati adó (KIVA)

Az adó alanya, az adóválasztás, a bejelentkezés feltételei

Az adóalanyiság keletkezése már működő adóalanyok(áttérés) és újonnan létrejött adóalanyok esetében. Bejelentkezés

A kisvállalati adó alapja. Az adóalap meghatározásának fő szabálya

Az adó mértéke, az adó kiszámítása, bevallása, megfizetése. Adóelőleg-fizetési kötelezettség

A KIVA által kiváltott közterhek

Az adóalanyiság megszűnésének oka, időpontja

Áttérés a társasági adó hatálya alá

Kisadózó vállalkozások tételes adója (KATA)

A KATA célja alanyai, a választás feltételei, kizáró körülmények

A bejelentkezés, a bejelentendők köre a bejelentés adattartalma. Főállású és nem főállású kisadózó megkülönböztetése

Az adóhatóság tájékoztatási köteleessége

A kisadózó vállalkozás bevétele, a megszerzés határideje: a külföldi pénznemben keletkezett bevétel forintba átszámításának szabályai

Az értékhatár kiszámításánál figyelembe nem vett bevételek

A tételes adó mértéke és megfizetése, fizetési határidő

A főállású kisadózó után magasabb összegű tételes adó megfizetésének lehetősége Nyilatkozat

Százalékos adó fizetés kötelezettség keletkezése a tételes adó mellett. Bevallásának és befizetésének határideje

Mentesülés az adófizetési kötelezettség alól

A tételes adóval teljesített közterhek

A főállású és nem főállású kisadózót megillető ellátások. A kisadózó jövedelme

A kisadózó nyilatkozattételi és adatszolgáltatási kötelezettsége. A teljesítés határideje

A kisadózó számláját befogadó adatszolgáltatási kötelezettsége

A kisadózó bizonylatolási és nyilvántartási kötelezettsége: a bevételi nyilvántartás tartalma

A számla tartalmára vonatkozó előírás

Áttérés a TAO hatálya alá

2.8.6. Társasági adó

14 óra

Az adó célja, alapelvei, alanya, teljeskörű és korlátozott adókötelezettség

A társasági adókötelezettség keletkezésének fő szabályai. Adóbevallás

Az adóalap meghatározása belföldi illetőségű adózó és külföldi vállalkozó esetében

Az adózás előtti eredményt módosító (csökkentő, növelő) jogcímek

A módosítás oka, célja. Az adóalap megállapításának sajátos területei

Veszteségelhatárolás

Az adó megállapítása. A társasági adó mértéke. Számított adó

Adómentesség szabályai

Adókedvezmények a társasági adó rendszerében. Az adókedvezmények célja, területei, igénybevételének szabályai. Az adófizetési kötelezettség

Adóhatósági ellenőrzés, szankciók

Az adóelőleg bevallásának és fizetésének fő szabályai. A kettős adózás elkerülése

2.8.7. Gépjárműadó és cégautóadó

5 óra

Gépjárműadó

Az adóztatás célja

Belföldi gépjárművek adója, az adó alanya, az adófizetésre kötelezett

Az adóbevétel megosztott bevétel a központi költségvetés és a települési önkormányzatok között

Az adófizetési kötelezettség keletkezése, változása, megszűnése

Kérelemre az adófizetési kötelezettség szüneteltetése

Az adó megállapítása, adómentesség

Az adóztatási feladatok ellátása, az önkormányzati adóhatóság feladatai

Külföldön nyilvántartott gépjárművek adója

Cégautóadó

Az adó tárgya, alanya, az adókötelezettség keletkezése és megszűnése

Adómentesség

Az adó mértéke, az adó meghatározása. A kétszeres adóztatás kizárása

Az adó megállapítása önadózással

Az adóbevallási, adófizetési kötelezettség teljesítésének szabályai, ellenőrzése

2.8.8. Az illetérendszer

5 óra

A közteher célja, jellege

Az illetékfizetési kötelezettség: vagyonszerzési illeték, eljárási illetékek és az igazgatási, bírósági szolgáltatások díja, felügyeleti illeték

Pótdíj fizetési kötelezettség

Területi, személyi és tárgyi hatálya

Az illetékkötelezettség keletkezése

Illetékmentesség: tárgyi illetékmentesség, teljes személyes illetékmentesség, feltételes illetékmentesség. Nyilatkozattétel a feltétel meglétéről

Nemzetközi szerződés, viszonyosság

Az öröklési és ajándékozási illeték főbb szabályai: tárgya, lemondás, illetékalap, mértéke, illetékmentesség, kedvezmény. Sajátos területei.

Visszterhes vagyónátruházási illeték szabályai. A vagyónátruházás tárgya, az illeték mértéke, mentességek

A vagyonszerzési illeték fizetésére kötelezettek

Közigazgatási hatósági eljárási illetékek tárgya, mértéke, az illeték alapja, fizetésre kötelezettek köre

Illetékmentesség

A jogorvoslati eljárásban az illeték visszatérítése

Bírósági eljárási illetékek

Az illeték tárgya, fizetésére kötelezettek

A polgári eljárás illetéke, csőd-és felszámolási eljárás, cégbírósi eljárás illetéke

Jogorvoslat illetéke a polgári eljárásban

Illetékkedvezmények a bírósági eljárásban

Az igazgatási és bírósági szolgáltatások díja

Az illeték megállapítása és megfizetésének módjai

Mulasztási bírság, adóbírság, elévülés, késedelmi pótlék az art. szabályai szerint

2.8.9. Egyéb adók

5 óra

Az egyes adónemek esetében: az adókötelezettség, az adó alanya, az adó alapja és mértéke, az adó megállapítása és nyilvántartás-vezetési kötelezettség

Népegészségügyi termékadó

Baleseti adó

Energiaadó

Kulturális adó

Környezetterhelési díj

Biztosítási adó

Pénzügyi tranzakciós illeték

Távközlési adó

Közművezeték adó

Hitelintézeti járadék és a pénzügyi szervezetek különadója

Adóigazgatás gyakorlata

31 óra

5/13, 2/14. évf. heti 1 óra

2.9. A tantárgy tanításának célja

Az adóigazgatás ismeretek gyakorlata tantárgy tanításának célja, hogy a képzésben résztvevő képes legyen a tantárgy elméleti részében elsajátított ismereteket az államháztartás költségvetési kapcsolatrendszerében alkalmazni.

Felelősséggel működjön közre az adókötelezettségek teljesítésében, lássa el adatszolgáltatási, tájékoztató és tájékoztatási kötelességeit.

2.10. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A tantárgy a következő szakmai tárgyak témaköréhez és azok tartalmához kapcsolódik:

Adózási alapismeretek tantárgy

Témakör: minden egyes témakör

Tartalmak: a témakörök teljes tartalma

Adózás gyakorlat tantárgy

Témakör: minden egyes témakör

Tartalmak: a témakörök teljes tartalma

Adóigazgatási ismeretek tantárgy

Témakör: minden egyes témakör

Tartalmak: a témakörök teljes tartalma

Adóismeretek tantárgy

Témakör: minden egyes témakör

Tartalmak: a témakörök teljes tartalma

2.11. Témakörök

2.11.1. A támogatások és gépjárműadó megosztás kincstári ellenőrzése 7 óra

Támogatások ellenőrzése

Adó módjára behajtható köztartozás

A Magyar Államkincstár a települési önkormányzatok adóhatósági feladataihoz kapcsolódó adatszolgáltató, adatösszesítő, tájékoztató és felügyeleti tevékenységeinek áttekintése

Önkormányzatok jogosulatlan, céljának, rendeltetésének nem megfelelően felhasznált költségvetési támogatásaihoz kapcsolódó visszafizetési kötelezettség, kamatfizetési, késedelmi pótlék fizetési kötelezettség adó módjára behajtható köztartozás témakörben. Kincstár hatósági ellenőrzése

Példa:

Megadott adatok, kiegészítő információk alapján a jogosulatlan felhasználás összegének kiszámítása

A jogkövetkezmények számszerűsítése

Az adó-megosztás ellenőrzése

Feladatok a belföldi gépjármű központi költségvetés és az önkormányzat közötti megosztás kincstári ellenőrzésére. Az ellenőrzési folyamat megrajzolása

Példa az ellenőrzéshez kapcsolódó jogkövetkezmények számszerű meghatározására:

az adóhatóság nem, illetve késedelmesen teljesíti az adatszolgáltatást (bírság)

a kincstári határozattól számított 15 napon belül sem teljesíti (beszedési megbízás benyújtása, az önkormányzat fizetési számlájával szemben)

az ellenőrzés eltérést állapít meg, hiány esetén a különbözet és a kamat megfizetése

többség esetén követendő eljárás

Forrás: Államháztartásról szóló törvény, Vhr.

2.11.2. Bérbeadáshoz kapcsolódó közteherfizetés ellenőrzése

10 óra

A gyakorlat előkészítése: feladatlap magánszemély, illetve gazdálkodó szervezet esetében

Feladat: közteher-fizetési kötelezettség tévesen kiszámított összege az adatlapon a megadott adatok alapján.

Témakörök:

A bérbeadás áfabeli megítélése, választási lehetőség, adóköteles, adómentes

Bérbeadáshoz kapcsolódó járulékos közüzemi költség

Felek szabad megállapodása alapján a fizetés esedékessége

Magánszemély bérbeadásának megítélése az adórendszerben

Eltitkolt bérbeadásból származó jövedelem jogkövetkezményeinek kiszámítása

Helytelenül megállapított adókötelezettség javítása

Az adóhatósági eljárás folyamatának megbeszélése

2.11.3. Szja-előleg és járulékfizetési kötelezettség ellenőrzése

8 óra

A gyakorlat előkészítése: magánszemély adóelőleg megállapításához előírt nyilatkoztatadási kötelezettségei. Kitöltött nyilatkozatok.

Példa: szja –előleg munkáltatótól áprilisban megszerzett jövedelem után (január-áprilisi azonos jövedelem), Szja –előleg kiszámítása májusban, amikor az eddigi havi jövedelme mellett, annak felével megegyező célprémiumot kap a munkavállaló és bejelenti, hogy 12 hete várandós, amit a munkáltató figyelembe vett.

Ellenőrzés:

Az adóköteles jövedelem megállapításának helyessége

A családi kedvezmény igénybevételének jogosultsága

Családi járulékkedvezményre jogosultság

Az szja-előleg kiszámításának helyessége áprilisban és májusban

Eltérés megállapítása esetén követendő eljárás megbeszélése

2.11.4. Kisadózók tételes adójának ellenőrzése

6 óra

Az adó választhatósága, főállású és nem főállású adózó, elért árbevétel meghatározása, a kötelező és választható magasabb mértékű adó, áfa-mentesség, áfa-kötelezettség, más közteher-fizetési kötelezettség témakörben feladatok az ellenőrzésre

Számla kitöltése áfa körbe tartozó kisadózó által nyújtott szolgáltatás teljesítésekor

Adatszolgáltatás, bevallás ellenőrzése

Iparüzési adó alapja meghatározásának ellenőrzése

Elektronikus adóbevallás gyakorlata

62 óra

5/13, 2/14. évf. heti 2 óra

2.12. A tantárgy tanításának célja

Az Elektronikus adóbevallás gyakorlata tantárgy célja, hogy kialakítsa a tanulóban az egyes kiemelt adónemek, valamint az adatszolgáltatások elektronikus bevallásának készségét. A tanuló a tantárgy elsajátítása után alkalmas legyen adókkal, járulékokkal kapcsolatos bevallásokat készíteni és kijelölésre elküldeni a NAV keretprogramjai alkalmazásával. A tanuló legyen képes a bevalláshoz szükséges adatokat begyűjteni, ismerve azok számviteli, illetve pénzügyi területének forrásait. Alkalmassá váljék a hibás bevallásban a hiba megkeresésére és kijavítására. Ismerje a bevallások gyakoriságát, határidejét, szerkezetét.

2.13. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A tantárgy a következő szakmai tárgyak témaköreihez és azok tartalmához kapcsolódik:

Adózási gyakorlat tantárgy

Témakör: Minden témakör

Tartalmak: a témakörök teljes tartalma

2.14. Témakörök

2.14.1. Gyakorlati előkészítés

3 óra

A munka előkészítésének menete:

NAV honlapján tájékozódás

Keretprogram letöltés, a kiválasztott nyomtatványok és kitöltési útmutatójuk letöltése

A számítógépen a nyomtatványkitöltő rendszerben a kiválasztott bevallás megnyitása

A törzssadatok kitöltése

2.14.2. Elektronikus bevallás gyakorlata

56 óra

Az elkészítendő bevallások fajtái:

A dolgozók be- és kijelentésének elkészítése, adatváltozások bejelentése, valamint az egyszerűsített dolgozói bejelentés (T1041, T1042E)

Bevallás elkészítése a foglalkoztató, kifizetőhely havi szja, szociális hozzájárulási adó és járulék kötelezettségéről a munkavállalók és minden egyéb jogviszonyban foglalkoztatott személy munkavégzésével kapcsolatosan (08-as és 08E bevallás)

A kiegészítő tevékenységet folytatónak nem minősülő egyéni vállalkozó (jövedelme szerint adózó és átalányadózó) és a biztosított mezőgazdasági őstermelő szociális hozzájárulási adó és járulék kötelezettségeiről (58-as) bevallás elkészítése, alkalmazásának esetei

Az eva bevalláshoz szükséges adatállomány, a bevallás elkészítése egyéni- és társas vállalkozás esetén (43-as bevallás)

Az átvezetési kérelem elkészítése az adónemek közötti adók átvezetése és a visszaigénylendő adó, járulék illetve az esetleges adókiutalás (17-es bevallás)

A személyi jövedelemadó bevallásához szükséges igazolások begyűjtése után magánszemély, illetve egyéni vállalkozó - (jövedelme szerint adózó, átalányadózó, ekhós adóalany) - 53-as bevallásának elkészítése

Bevallás egyes adókötelezettségekről az államháztartással szemben (01-es bevallás)

Az éves adatszolgáltatás teljesítése a dolgozó felé a munkavállaló éves munkájával kapcsolatos bevételeinek, levont adójának, járulékainak bevallására (M30-as bevallás)

Munkáltatói éves adatszolgáltatás a személyi jövedelemadó megállapításához (M29)

Az egészségügyi szolgáltatási járulék alá való ki- és bejelentés (T1011-es bevallás)

Általános forgalmi adó bevallás készítése (65-ös bevallás)

Egyéni vállalkozó, társaság éves iparüzési adójának a bevallása
Az adatlap elkészítése a kilépő dolgozó időszakai béradatainak összesítésére (Adatlap évszám)

A kisadózó vállalkozók tételes adójának éves bevallása (KATA)

Nyilatkozat elkészítése a nulla értékadatú bevallás kiváltásáról (NY-es bevallás)

A bevallási nyomtatványok tartalma akkor is számon kérhető, ha időközben más szám, vagy elnevezés alatt kell a bevallást elkészíteni.

2.14.3. A bevallások ellenőrzése

3 óra

A kész bevallások áttekintése

Szükség esetén a kitöltési útmutató használata

Ellenőrzési funkció futtatása

Jelzett hibák javítása

Mentés

A hibátlan bevallás kijelölése elektronikus elküldésre

Államháztartási feladatok

Államháztartási ismeretek

124 óra

5/13, 2/14. évf. heti 4 óra

2.15. A tantárgy tanításának célja

Az államháztartási ismeretek tantárgy tanításának célja, hogy az oktatásban résztvevők elsajátítsák a kormányzati szektor/államháztartás pénzügyi rendszerének jogi-szabályozási kereteit, a közfeladatokhoz kapcsolódó irányítási, tervezési, finanszírozási, elszámolási, ellenőrzési döntések alapjait, átlássák a kormányzati funkciókat, az állami feladatok rendszerét, ehhez kapcsolódóan a költségvetési politika célját és eszközrendszerét.

2.16. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A tantárgy a következő szakmai tárgyak témaköreihez és azok tartalmához kapcsolódik:

Adózási alapismeretek tantárgy

Témakör: Az államháztartás rendszere

Gazdasági és jogi alapismeretek tantárgy

Témakör: A nemzetgazdaság ágazati rendszere

Tartalmak: Nemzetgazdasági ágak, ágazatok, alágazatok és szakágazatok, a nemzetgazdaság teljesítménycategóriái és mérésük

A bruttó kibocsátás, a bruttó és nettó hazai termék

A bruttó és nettó nemzeti jövedelem nominál- és reálértéke

A gazdasági növekedés, a nemzeti vagyon fogalma

2.17. Témakörök

2.17.1. Államháztartási alapok

30 óra

Az államháztartás fogalma, központi és önkormányzati alrendszere. Az alrendszereket alkotó szervezetek, az alrendszerek költségvetése,

Az államháztartás/kormányzati szektor helye a nemzetgazdaság rendszerében

Az állami szerepvállalás, kormányzati funkciók

Az állami szerepvállalás osztályozása a kormányzati tevékenység jellege (tulajdonosi, szabályozási és finanszírozási); funkcionális (hagyományos, jóléti és gazdasági); közgazdasági (allokációs, stabilizációs és redisztributív) nézőpont szerint.

A kormányzati szektor mérésére alkalmazott nemzetközi szabvány, a COFOG szerkezete, kategóriái. Kormányzati funkciók a hazai szabályozásban.

Az állami szerepvállalás terjedelmének mérésére használt mutatók: centralizációs hányad, újraelosztási mutató, állami foglalkoztatási ráta, az állami vagyon (nemzeti vagyon) értéke

Közfeladat fogalma, a szakfeladatrend célja, tartalma

Feladat-, felelősség-, hatáskör megosztása az államháztartás központi és önkormányzati alrendszere és elemei, valamint a nemzetgazdaság többi szereplője között a közfeladatok megoldása érdekében.

Az elkülönített állami pénzalapok létrehozásának célja, módja, működésük feltételei és jellemzői

A társadalombiztosítás pénzügyi alapjai célja, feladataik, működésük feltételei és jellemzői

A központi költségvetés központi kezelésű bevételi és kiadási előirányzatai, adók és egyéb központosított bevételek, uniós bevételek, támogatások, hozzájárulás az EU költségvetéséhez, egyéb kiadások. A magyar adózás rendszere

A fejezeti kezelésű előirányzatok célja, jellemzőik

A helyi önkormányzatok típusai, jellemzői, feladatstruktúrája, szervezete. A önkormányzatokkal kapcsolatos állami feladatok

A közfeladatok ellátásának intézményi keretei

A közfeladatok közvetlen, illetve közvetett ellátása: meghatározó szerv a közvetlen feladatellátást végző költségvetési szerv. Részt vehet: civil szervezet, közalapítvány, köztisztviselő és más nonprofit szervezet, gazdasági társaság, szociális szövetkezet, egyházi jogi személy, magánszemély

A költségvetési szerv

A költségvetési szerv alapítása, törzskönyvi nyilvántartása, irányítása, vezetése, tevékenységei

A költségvetési szervek csoportosítása az államháztartás alrendszeréhez tartozás, ágazati sajátosság, a pénzgazdálkodás önállósága, szervezeti felépítés szempontjából

A közigazgatás szervezeti rendszere: államigazgatás és önkormányzati igazgatás

Államigazgatási költségvetési szervek a közigazgatás rendszerében, tevékenységük, működésük fő jellemzői

A közfeladatok ellátásának gazdasági alapjai: nemzeti vagyon, emberi erőforrás

A nemzeti vagyon fogalomkörébe tartozó vagyontípusok: állami vagyon, önkormányzati vagyon

Az államháztartás gazdálkodási rendszere, célja, alapelvei, vertikális és horizontális gazdálkodási folyamatai. A központi és az önkormányzati alrendszer gazdálkodási rendszerének fő jellemzői, alapelvei, szabályai. Azonosságok és különbségek

Erőforrás-gazdálkodás

A nemzeti vagyon fogalomkörébe tartozó vagyontípusok: állami vagyon, önkormányzati vagyon összetevői

A nemzeti vagyonnal való felelős gazdálkodás alapelvei, a vagyon kezelése, hasznosításának módjai és feltételei

A tulajdonosi jogkör gyakorlásának módja, intézménye. Az állam és a helyi önkormányzatok kizárólagos gazdasági tevékenységei, a joggyakorlás időleges jogának átengedése, lehetőségek és korlátok

A nemzeti vagyon tulajdonjogának átengedése, jogi normák

Az állami és önkormányzati vagyon nyilvántartási rendszere

Az emberi erőforrással szemben támasztott mennyiségi és minőségi követelmények

A közszolgálati etika

Foglalkoztatási formák, illetményrendszerek. A létszám felvételének, foglalkoztatásának, minősítésének, díjazásának, továbbképzésének, munkaviszonya megszűnésének, nyilvántartásának fő költségvetési sajátosságai.

Az egyes illetményrendszerek azonosságai és eltérései.

2.17.2. Az államháztartás tervezési rendszere

27 óra

A felelős költségvetési tervezés célja, fő alapelvei, gazdasági stabilizáció

A költségvetési tervezés középtávú és éves időhorizontja

Államadósság, önkormányzati adósság meghatározása, keletkezése, növelésével kapcsolatos korlátok, követelmények

A tervezés módszerei: bázis alapú, nullbázisú, feladat (program)alapú költségvetés

Az államháztartás központi alrendszere tervezési folyamatának szakaszai, szereplői, tervezési határidők, tervezési dokumentumok, a költségvetési törvény elfogadása.

Adatszolgáltatási kötelezettségek a tervezéshez, az adatszolgáltatók és a szolgáltatott adatok

A központi költségvetés, az elkülönített állami pénzalapok, társadalombiztosítási pénzügyi alapok tervezése, alrendszeren belüli és kívüli kapcsolatrendszerük

A központi költségvetési törvény szerkezete, költségvetési bevételek és költségvetési kiadások adminisztratív, funkcionális és közgazdasági szempontú csoportosítása . Fejezetrend, címrend, jogcím-csoport, jogcím, előirányzat-csoport, kiemelt előirányzat

A költségvetési egyenlegek

A tartalékok szerepe a feladatellátás és a pénzügyi, likviditási kockázatok csökkentésében

Önkormányzati feladatok, a szociális ellátás rendszere.

Az önkormányzati alrendszer tervezési rendszere, a tervezés folyamata, szereplői, határidők, tervezési dokumentumok: gazdasági program, költségvetési rendelet, középtávú –és éves tervek

Az önkormányzati alrendszer tervezési folyamatának, költségvetésének kapcsolódása a központi költségvetéshez. Adatszolgáltatás az önkormányzati tervezéshez.

Önkormányzati költségvetési és finanszírozási bevételek és kiadások, az egyenleg

A kormányzati szektorba tartozó egyéb szervezetek részvétele a költségvetési tervezésben, adatszolgáltatások

A költségvetési egyenleg. A hiány finanszírozása, a többlet felhasználása.

Az államadósság fogalma, számítása. A kormányzati szektorra vonatkozó adósság szabályok.

A költségvetési fegyelmet szolgáló intézmények: a Költségvetési Tanács és az Állami Számvevőszék hatásköre a költségvetési törvény-tervezetének megalapozottsága és az abban rejlő kockázatok vizsgálatakor.

2.17.3. Közfeladatok finanszírozása

27 óra

Forrásteremtés

Közhatalmi bevételek

Adójellegű finanszírozás: az állami kényszer alkalmazásával elvont bevételek (adók, járulékok, vámok, hozzájárulások, vagyonszerzési illetékek)

Díjfinanszírozás, igazgatási, szolgáltatási díjak, eljárási illetékek

Szankcióból eredő bevételek: bírságok, pótlékok, késedelmi kamat

Állami vagyon hasznosításából, a felhalmozott vagyon hozamából eredő bevétel, privatizáció

Állami tulajdonú gazdasági társaságok működési eredménye, visszatartott nyeresége

Magánforrások bevonása, térítési díjak, használati díjak, közvetlen hozzájárulás a szolgáltatás költségeihez. Partnerségi kapcsolatok

Hitelfelvétel: megelőlegezési (likviditási) hitel, fejlesztési hitel.

Az önkormányzati pénz-és hitelgazdálkodás folyamata, szabályai. Az adósságot keletkeztető ügyletek korlátjai a kormányzati szektorban

A bevételek felhasználása, elosztása az államháztartás alrendszerén belül, alrendszerei között valamint az ágazatok és a szolgáltatások között

A költségvetési támogatások általános szabályai, hazai források és az EU költségvetésből származó támogatások, EU-s források felhasználásának fő szabályai, folyamata, szervezeti keretei

A bevételi előirányzatok teljesítésének, a kiadási előirányzatok felhasználásának vertikális folyamatai: pénzügyi ellenjegyzés, kötelezettségvállalás, bevételek előírása, teljesítés igazolása, érvényesítés, utalványozás

A kincstári rendszer célja, feladatai, intézményrendszere:

A Magyar Államkincstár jogállása, szervezete, ügyfelei, tevékenységének fő területei
Az alrendszerek költségvetésének pénzügyi lebonyolítása, költségvetési támogatási monitoring rendszer működtetése

A kincstári pénzgazdálkodás, előirányzat-gazdálkodás. a központi alrendszerbe tartozó előirányzatok, alapok, költségvetési szervek finanszírozása.

Az önkormányzati alrendszer finanszírozási rendje.

A Kincstári Egységes Számla, a kincstár likviditáskezelési feladatai, módszerei
az Államadósság Kezelő Központ feladatai a hiány finanszírozásában és az államadósság kezelésében .

Az államháztartás, a jegybank, a pénzügyi szektor kapcsolatrendszere

2.17.4. Az államháztartás ellenőrzési rendszere

24 óra

Államháztartási kontrollok rendszere

Külső ellenőrzés feladatai és szervezete az Állami Számvevőszék

Kormányzati szintű ellenőrzés célja, feladatai, intézményei a kormányzati ellenőrző szerv, az európai támogatásokat ellenőrző szerv és a Magyar Államkincstár

A kincstári ellenőrzés célja, hatásköre. A kincstári ellenőrökkel szemben támasztott követelmények. Az ellenőrök jogai és kötelességei.

A kincstári ellenőrzés folyamata, a tervszerűség érvényesítése, az ellenőrzés módszerei, a megállapítások dokumentálása, jogkövetkezmények.

Az irányító szerv ellenőrzési hatásköre

A költségvetési szervek belső kontrollrendszerének elemei: kontrollkörnyezet, kockázatkezelési rendszer, kontrolltevékenységek, információs és kommunikációs rendszer, és nyomon követési rendszer (monitoring)

A helyi önkormányzatok ellenőrzési rendszerének sajátosságai

A kormányzati szektorba sorolt egyéb szervezetek ellenőrzési sajátosságai

Az államháztartásért felelős miniszter által a minisztérium honlapján közzétett módszertani útmutatók

2.17.5. Az államháztartás információs rendszere

16 óra

Az államháztartás információs rendszerének fogalma, célja, feladatai

Az adatok gyűjtése, nyilvántartása, feldolgozása, szolgáltatása, közzététele

Elemei

Államháztartás mérlegrendszere, tervezett, módosított, várható és tényleges adatok

Adminisztratív, azonosító adatok, pénzügyi-számviteli adatok

Adatokhoz kapcsolódó mutatószámok, egyéb információk

A Nemzeti Számlák Rendszere (SNA), az Európai Számlák Rendszere (ESA 2010)

a Kormányzati Pénzügyi Statisztikai rendszer (GFS), hazai statisztikai adatszolgáltatások és az államháztartási/kormányzati információs rendszer összhangja

Éves költségvetési beszámoló információtartalma a költségvetési számvitel és a pénzügyi számvitel rendszerében

Kincstári költségvetési beszámoló célja, tartalma

Időközi beszámolók, jelentések: havi kincstári költségvetési jelentés célja, tartalma, időközi költségvetési jelentés, negyedéves időközi mérlegjelentés célja, információ tartalma.

Közérdekű adatok nyilvánossága, az államigazgatási és más költségvetési szerv adatszolgáltatási kötelezettségei. A közpénz takarékos felhasználásáról költségvetési szervek, közalapítványok, többségi tulajdonban lévő gazdasági társaságok által közzétett adatok

Zárszámadáshoz kapcsolódó adatszolgáltatás számszaki és szöveges része, a zárszámadásról szóló törvény, tájékoztató mérlegek és kimutatások

A Magyar Államkincstár és felelős miniszterek által felelősségi körükben közzétett útmutatók, adatszolgáltatások

A törzskönyvi nyilvántartás, a szociális nyilvántartás. és a központosított illetményszámfejtési rendszer célja, működése, nyilvántartási rendszerének tartalma

A központi alrendszerhez tartozó költségvetési szervek, alapok, előirányzatok adatszolgáltatási kötelezettségei

A Nemzeti Adó –és Vámhivatal információs füzetek, útmutatói, adatszolgáltatása

Az Országgyűlés és a kormányzat honlapjain elérhető információk.

Költségvetés-gazdálkodási, számviteli feladatok

Költségvetés-gazdálkodási ismeretek

93 óra

5/13, 2/14. évf. heti 3 óra

2.18. A tantárgy tanításának célja

A költségvetési-gazdálkodási ismeretek tantárgy tanításának célja, hogy a gazdálkodási alaptevékenység ellátása és az államháztartási feladatok modulban szerzett ismeretekre támaszkodva rendszerszemléletben bemutassa a költségvetési-gazdálkodási rendszer sajátosságait, folyamatait, jelentőségét a közpénzek felhasználásban. Felkészítse az oktatásban részt vevőket arra, hogy e sajátos ismeretek birtokában felelősen működjenek közre a gazdálkodási döntések magalapozásában, végrehajtásában, ellenőrzésében, elemzésében.

2.19. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A tantárgy a következő szakmai tárgyak témaköreihez és azok tartalmához kapcsolódik:

Számviteli alapismeretek tantárgy

Témakör: A vállalkozás vagyona

Tartalmak: A mérleg fogalma, a mérlegfőcsoportok tartalma

Témakör: Tárgyi eszközök elszámolása

Tartalmak: Tárgyi eszközök csoportosítása

Az amortizáció elszámolása

Témakör: A vásárolt készletek elszámolása

Tartalmak: A vásárolt készletek fajtái és jellemzőik

Pénzügyi alapismeretek tantárgy

Témakör: Pénzforgalom

Tartalmak: a témakör teljes tartalma

Témakör: A pénzügyi piac és termékei

Tartalmak: aktív bankügylet (hitelezés, a kötvény fogalma, jellemzői, fajtái; az állampapírok
Pénzügy gyakorlatok tantárgy
Témakör: A pénz időértéke
Tartalmak: A pénz időértékének fogalma, jelentősége
A jelen és a jövőérték számítás időtényező táblázatok alkalmazásával
Államháztartási ismeretek tantárgy
Témakör: minden témakör
Tartalmak: a témakör teljes tartalma

2.20. Témakörök

2.20.1. *A költségvetés-gazdálkodással szemben támasztott követelmények, gazdálkodási folyamatok* **28 óra**

Költségvetés-gazdálkodási tevékenységek: szűken értelmezve a tervezés, az előirányzatok módosításának, átcsoportosításának és felhasználásának végrehajtása, teljesítése, tágan értelmezve ide sorolható a finanszírozási, adatszolgáltatási, beszámolási és a pénzügyi, számviteli rend betartása. Költségvetési szervek esetében a szerv működtetése, a használatában lévő vagyon használata, védelme

A költségvetési gazdálkodással szemben támasztott követelmények értelmezése: a közpénzek szabályozott, szabályos, tervszerű gazdaságos, hatékony, eredményes, átlátható, takarékos, nyilvános, ellenőrizhető felhasználása. A közérdekű adatokra vonatkozó tájékoztatási kötelezettség

A gazdálkodási kockázatok, kockázat-menedzsment: a kockázatok azonosítása, mérése, kezelése. A környezetben jelenlévő eredendő kockázatok feltárása, tervezési kockázatok, végrehajtási kockázatok

A követelmények teljesítésének külső ellenőrzése, belső ellenőrzése, kontrollrendszere

A költségvetési-gazdálkodás szervezeti keretei, gazdasági szervezet, gazdasági vezető feladatai, felelőssége

Az irányítási, felügyeleti hatáskör gyakorlása a gazdálkodási tevékenységek során, költségvetési szerv vezetőjének (testületének) felelőssége

A gazdálkodás szabályozása: jogi normák, alapító okirat, szervezeti és működési szabályzat, ügyrend, gazdálkodási szabályzat, számviteli politika és szabályzatok, közbeszerzési szabályzat, egyéb kötelező és önként elkészített belső szabályzat

Költségvetési tervezés

A kincstári és az elemi költségvetés

A kincstári és elemi költségvetés célja, készítői, határidő, felépítése, tartalma. Összhangja, egyezősége. Az irányítási, felügyeleti hatáskör gyakorlása a tervezési folyamatban.

A kormányzati funkciók, a szakfeladatrend és a rovatrend, alkalmazása

Az alaptevékenység: szakmai alaptevékenység, és azt támogató tevékenységek megtervezése. Az alaptevékenység megjelenítése az alapító okiratban.

A vállalkozási tevékenység, lehetősége, tervezésének, végrehajtásának elszámolásának jogszabályi lehetőségei és korlátjai. A vállalkozási tevékenység megjelenítése az alapító okiratban.

Költségvetési bevételek tervezése: közhatalmi bevételek, működési bevételek, felhalmozási bevételek, működési, felhalmozási célú átvett bevételek

A támogatások fajtái, feltételrendszere, tervezése.

Az EU költségvetéséből származó források, európai uniós források, támogatások tervezése.

A költségvetési kiadások tervezése: személyi juttatások, munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó, dologi kiadások, ellátottak pénzbeli juttatásai, egyéb működési célú kiadások, beruházások, felújítások, egyéb felhalmozási célú kiadások

Finanszírozási kiadások és bevételek tervezése

A pénzügyi kockázatok elkerülését, csökkentését, a bevételek megalapozottságát, a közfeladat ellátáshoz szükséges és elégséges kiadások tervezését célzó jogszabályi előírások

Likviditási és előirányzatkeret-felhasználási terv készítésének célja, tartalma

Az előirányzatok módosítása, átcsoportosítása (megváltoztatása), felhasználása

Az előirányzat megváltoztatás oka, célja, hatása: az Országgyűlés, a Kormány, az irányító szerv, a költségvetési szerv hatáskörében, döntési, előterjesztési és engedélyezési jogkörök. A bírság-bevételek felhasználásának különös szabályai

Az eredeti előirányzatok, a módosított előirányzatok intézményi és kincstári nyilvántartási rendszere

A gazdálkodás vertikális folyamata

A vertikális folyamat célja, szakaszai, szabályai, az irányítási, ellenőrzési jogkör gyakorlása a folyamatban

Kötelezettségvállalás éves költségvetési előirányzatok terhére, éven túli, illetve több év előirányzatait, teljesítéseit érintő kötelezettségvállalás

A pénzügyi ellenjegyzés, teljesítés igazolása, érvényesítés, utalványozás, szabályai, Az irányítási, felügyeleti jogkör gyakorlása

A vertikális folyamatok nyilvántartási és folyamatba épített ellenőrzési rendszere

Sajátosságok a központi és fejezeti kezelésű előirányzatok, az elkülönített állami pénzalapok és a társadalombiztosítás pénzügyi alapja előirányzatainak tervezése, módosítása, felhasználása tekintetében

Az EU-s forrásokhoz kapcsolódó vertikális folyamat

Az önkormányzati alrendszer gazdálkodási sajátosságai

A helyi önkormányzatok hosszú-közép- és rövidlejárátú tervei

Fejlesztési tervek, az önkormányzat hosszú- és középtávú vagyongazdálkodási terve, gazdasági programja, költségvetési koncepciója és költségvetési rendelete, célja, tartalma és a tervek összhangja. Az elemi költségvetés

A vertikális folyamatok sajátosságai

Az önkormányzatok részletes költségvetési bevételei és költségvetési kiadásai
Finanszírozási bevételek és kiadások. A tartalékok szerepe a likviditás, fizetőképesség megőrzésében, helyreállításában.

Az egyenlegszabály, az önkormányzatok adósságot keletkeztető ügyleteire vonatkozó szabályok

A nemzetiségi önkormányzatok, társulások, térségi fejlesztési tanácsok gazdálkodási sajátosságai

A gazdálkodás horizontális folyamatai: létszám- és illetménygazdálkodás, forgóeszköz-gazdálkodás, befektetett eszközökkel való gazdálkodás. A horizontális és a vertikális folyamatok kapcsolódása.

2.20.2. Humán erőforrás-gazdálkodás

21 óra

A létszám- és illetménygazdálkodás költségvetési sajátosságai, törvényi szabályozása, irányító, felügyeleti hatáskörök.

A munkaerő-és illetménygazdálkodás területei, folyamata

A létszám tervezése. A létszámmal szemben támasztott minőségi (végzettségi, magatartási, egyéb) és mennyiségi követelmények. Létszám engedélyezése

jogszabályban, irányító szervi hatáskörben. Tipikus és atipikus foglalkoztatási formák, a létszám funkcionális szempontú csoportosítása, statisztikai kategóriái.

A személyi juttatások tervezésének részletes szabályai az egységes rovatrend szerinti tagolásban.. A munkáltatót, kifizetőt terhelő közteher. Szociális hozzájárulási adó, személyi jövedelemadó, járulékok

Az érdekeltségi rendszer elemei

A létszám és személyi juttatások módosításának, átcsoportosításának, csökkentésének hatásköre, oka, célja, módja és hatása a működésre, közfeladat ellátására.

A központi költségvetési szerv adatszolgáltatási kötelezettsége a foglalkoztatottak létszámából be nem töltött álláshelyekről és az azokon tervezett személyi juttatásokról az államháztartásért felelős miniszter részére.

Az államháztartásért felelős miniszter a személyi juttatások kiemelt előirányzatok keletkezett megtakarítás más célra való felhasználására, zárolásra, csökkentésre, törlésre vagy befizetési kötelezettség előírására vonatkozó előterjesztést nyújthat be a Kormány számára

A központosított illetmény-számfejtési rendszer, célja, működése, kincstári kapcsolatok, adatszolgáltatás, bizonylatolás rendje

2.20.3. Vagyongazdálkodás

14 óra

A nemzeti vagyon összetétele, nyilvántartása a vagyonnal való felelős gazdálkodás, a gazdálkodás alapelvei, területei, szervezeti keretei

A tulajdonosi joggyakorló személyek, szervezetek. A nemzeti vagyon nyilvántartása, a nyilvántartott adatok köre

A vagyongazdálkodás tervezése. A helyi önkormányzat hosszú- és középtávú vagyongazdálkodási terve.

A vagyongazdálkodáshoz kapcsolódó működési és felhalmozási célú költségvetési és finanszírozási bevételek, kiadások tervezése az elemi költségvetésben.

A vagyonkezelői jog létesítése, gyakorlása a központi és önkormányzati alrendszerben. A vagyonkezelési szerződés, a vagyonkezelő jogai és kötelességei.

A vagyon hasznosításának módjai, a hasznosítási szerződés megkötésének feltételei, tartalma.

Központi költségvetési szervek vagyongazdálkodásának sajátosságai, a vagyonkezelői jog gyakorlása.

A nemzeti vagyon ingyenes vagyonkezelésbe adásának, hasznosításának feltételei. A selejtezett tárgyi eszköz tulajdonjogának ingyenes átruházása, feltételei

Önkormányzatok és intézményeik vagyongazdálkodásának sajátosságai

A készletgazdálkodás sajátosságai: a készletgazdálkodás folyamata: tervezés, megrendelés, beszerzés, átvétel, tárolás, rendeltetésszerű felhasználás, egyéb hasznosítás. Finanszírozási források. Az előirányzatok tervezése, módosítása, átcsoportosítása elszámolása. Készlet-nyilvántartási rendszer

Gazdálkodás a tárgyi eszközökkel: karbantartás, felújítás, beruházási döntések előkészítése, tervezése, kivitelezése, az üzembe helyezett eszköz működtetése, költségeinek finanszírozása

A vagyongazdálkodáshoz kapcsolódó közterhek, költségvetési befizetési kötelezettségek

Vagyonvédelem a költségvetési szerv megszüntetése, átalakítása esetén

2.20.4. Közbeszerzés

6 óra

A közbeszerzés célja, tárgya, közbeszerzési értékhatára, uniós és nemzeti eljárásrendje

Az ajánlatkérő közbeszerzési terve, közbeszerzési szabályzata.

A közbeszerzési eljárások fajtái, jellemzőik, az eljárások fő különbségei.
 A nemzeti eljárásrend értékhatárai, a közbeszerzés tárgya, kivételek az alkalmazása alól. Az eljárás fő szabályai
 Jogorvoslat a közbeszerzés rendszerében
 A központosított közbeszerzés az államháztartás központi alrendszerében, célja, szereplői, a beszerzés tárgya. A központi beszerző szervezet feladatai, hatásköre
 A keret-megállapodásos központi eljárás lefolytatása. Uniós támogatással megvalósuló beszerzések
 Keret-megállapodás, keretszerződés, különbségei
 Helyben központosított közbeszerzési rendszer, önkormányzatok együttműködése, társulási megállapodás
 A beszerzések dokumentálása

2.20.5. Pénzgazdálkodás, kincstári és banki kapcsolatok 14 óra

A Magyar Államkincstár (Kincstár) jogállása, szervezete, feladatai, ügyfelei
 Kincstári útmutatók, tájékoztatások, szabályzatok a honlapon.
 Likviditáskezelés
 A Kincstári Egységes Számla (HUF) és devizaszámla vezetése a jegybanknál A számlák célja, tartalma.
 A Kincstár és az ÁKK Zrt. együttműködése, feladatmegosztása az állam fizetőképességének megőrzése érdekében. Az együttműködés területei
 Pénzforgalmi szolgáltatások, nyomtatványok
 A kincstár fizetési számlavezetési feladatai kincstári körön belül és kívül, a fő számlák, számlakivonat, költségek felszámítása
 Készpénzforgalom, a készpénzforgalom korlátjai. A készpénzforgalom lebonyolítása
 Kincstári kártyaforgalom, a kártyák típusai, fedezete, a kincstári kártyafedezeti-számla megnyitása, intézményi és VIP kártya tranzakcióinak elszámolása., készpénzbefizetés. Számviteli elszámolás
 Értékpapír-forgalmazás, hatósági letétkezelés, együttműködés a hazai és nemzetközi pénzügyi intézményekkel
 A pénzügyi lebonyolítás: a bevételek beszedése, a kiadások teljesítése, a pénzügyi lebonyolítás folyamatában a Kincstár ellenőrzési feladatai: kettős fedezet vizsgálat, köztartozás vizsgálat, alaki, tartalmi, pénzügyi ellenőrzés
 Fizetési számlához kötődő fizetési módok: átutalás, beszedés, kincstári kártya. Az egyes fizetési módok alkalmazásának kincstári sajátosságai
 Egységes Rovat Azonosító (ERA) kötelező alkalmazása, mentes számlák. ÁHT-azonosító alkalmazása. A fizetési módoknál alkalmazott programok és nyomtatványok.
 A költségvetési támogatás rendelkezésre bocsátása
 A központi alrendszerbe tartozó központi költségvetési szervek részére a költségvetési támogatás rendelkezésre bocsátásának módja: időarányos nettó finanszírozás, feladatfinanszírozás
 A köztartozások zárolása, a közterhek pénzügyi teljesítése. Az állami adóhatóság és a Kincstár együttműködése. A központi költségvetési befizetési kötelezettségek teljesítése
 A fejezeti kezelésű előirányzatok kiadását finanszírozó központi támogatás, rendelkezésre bocsátása, felhasználása finanszírozási terv alapján
 Költségvetési támogatás előrehozásának szabályai, oka, célja, visszapótlása

A társadalombiztosítás pénzügyi alapjai költségvetési finanszírozása az időarányos mértékig havi bontású finanszírozási terv szerint. A kiadási előirányzatok felhasználása előirányzat-felhasználási terv szerint

Az elkülönített állami pénzalapok előirányzat-felhasználási terve

A helyi önkormányzatok hitelintézeti és kincstári kapcsolata

Önkormányzati fizetési számlák, számlavezető (hitelintézet, Kincstár) megválasztása

Pénzügyi és kiegészítő pénzügyi szolgáltatások igénybevétele

A helyi önkormányzatok pénzforgalma, „kiskincstári” rendszer működtetése

Költségvetés támogatás folyósítása

A helyi önkormányzatok általános működése és ágazati feladatainak központi támogatásának folyósítása nettó finanszírozás módszerével, időarányosan.

A támogatás megelőlegezése, oka, célja, visszapótlására beszédési megbízás, a nem teljesítés szankciói

A többi jogcímen nyújtott támogatás folyósítása a költségvetési törvény szerint.

Az EU támogatások rendszere, tervezése, felhasználása

Az önkormányzatok hitel felvétele folyamata, szabályai, kockázatai, a kockázatok kezelése

2.20.6. A gazdálkodás ellenőrzése, elemzése

10 óra

Számvevőszéki (külső) ellenőrzés

Az Állami Számvevőszék jogállása, szervezete. Fő ellenőrzési feladatai. Az ellenőrzés szempontjai, módszerei, jogkövetkezményei, dokumentumai

Kormányzati ellenőrzés

A kormányzati ellenőrzés szabályszerűségi és célszerűségi ellenőrzései

A KEHI hatásköre, az ellenőrzés célja, tárgya megállapításainak jogkövetkezménye. a kormánydöntések végrehajtásának ellenőrzése, a központi alrendszer ellenőrzése, a központi költségvetésből meghatározott célra ingyenesen juttatott vagyron felhasználásának ellenőrzése

Az ellenőrzés dokumentumai, jogkövetkezmények

Magyar Államkincstár

A Kincstári ellenőrzés tárgya: az alaptevékenységéhez kapcsolódóan a közpénzek felhasználásának ellenőrzése takarékoság, átláthatóság, ellenőrzöttség szempontok szerint

A kifizetéseket megelőzően végzett, a bejelentett kötelezettségvállalásra, az előirányzati és likviditási fedezet meglétére vonatkozó ellenőrzések, a hazai és az uniós támogatások lebonyolítása keretében ellátott ellenőrzési funkciók

A köztartozás-figyelési és kötelezettségvállalás nyilvántartása

A Monitoring Rendszer célja, tartalma, az ellenőrzési funkció érvényesülése

A Kincstár hatósági jellegű ellenőrzési feladatai.

Az önkormányzatokra irányuló kincstári ellenőrzés.

A költségvetési felügyeleti rendszer

Működése, ellenőrzési feladatai, megelőző folyamatba épített kontrollok, jogkövetkezmények

Európai Támogatásokat Auditáló Főigazgatóság (továbbiakban: (EUTAF)

Az EUTAF jogállása, feladatai

Az EU 2007- 2013 és 2014-2020 programozási időszakban meghatározott pénzügyi alapjaira vonatkozó ellenőrzési hatósági feladatok

Egyéb európai uniós és nemzetközi támogatások Kormány által meghatározott ellenőrzési hatósági feladatok

Egyéb Európai Unió és nemzetközi támogatások ellenőrzési feladatai, azokhoz kapcsolódó tervezési, beszámolási, illetve zárónyilatkozat-kiadási feladatok

A támogatások ellenőrzésének eljárásrendje

Az ellenőrzés dokumentálása, megállapítása, jogkövetkezményei

A belső kontrollrendszer kialakítása, célja, működése, elemei

A kontrollkörnyezet, ellenőrzési nyomvonal, szabálytalanságok kezelése szabályzat

Kockázatkezelési rendszer célja, folyamatai, módszerei

Kontrolltevékenységek, a folyamatba épített előzetes és utólagos és vezetői ellenőrzés

Információs és kommunikációs rendszer, része az iktatási rendszer

Monitoring rendszer, az operatív tevékenységek, a célok megvalósulásának folyamatos és eseti és nyomonkövetése, az operatív tevékenységektől független belső ellenőrzés

Belső ellenőrzés

A belső ellenőrzés fogalma, célja, fajtái, feladatai, személyi és tárgyi feltételei

A belső ellenőrzés folyamata, dokumentálásának rendje, megállapításainak következményei

A belső ellenőrzésre vonatkozó útmutatók: belső ellenőrzési kézikönyv, etikai kódex

Az ellenőrzések összehangolása

A vezető, a gazdasági vezető és a belső ellenőrök kötelező továbbképzése

Az önkormányzati alrendszer ellenőrzési sajátosságai

A gazdálkodás elemzése

A gazdasági elemzés célja, tárgya, a felhasznált és az előállított információk

A gazdálkodás átfogó elemzése

A tervezés megalapozottsága, a módosítási hányad, pénzügyi teljesítés, indokoltsági mutató

A bevételek és kiadások alakulása, változásainak, összetételének elemzése dinamikus viszonyszámokkal

Az erőforrások kapacitás-kihasználásának elemzése

Költségelemzés

Ellátási színvonal elemzése

Gazdaságossági, hatékonysági, eredményességi elemzések

Költségvetési és vállalkozási maradvány elemzése

Eszközellátottság elemzése, az eszközök összetétele, korszerűsége, használhatósága

A vagyonhozamok számítása, elemzése

Létszám-és személyi juttatások elemzése összetétel, munkaerő-forgalom, átlagilletmény, átlagkereset alakulása

Beruházások elemzése statikus és dinamikus mutatószámok (nettó jelenérték)

Készletelemzések, készletszükséglet, készletigényesség, állomány, összetétel és változásai

Költségvetés-gazdálkodás gyakorlata

62 óra

5/13, 2/14. évf. heti 2 óra

2.21. A tantárgy tanításának célja

A költségvetési-gazdálkodási ismeretek gyakorlata tantárgy tanításának célja, hogy a tantárgy elméleti ismeretanyagára építve a tanuló alkalmas legyen az operatív gazdálkodási tevékenység, résztvékenység elvégzésére, a szükséges információk, dokumentumok összegyűjtésére, a feladatmegoldás módszerének alkalmazására, egyszerűbb számítások elvégzésére Közreműködjön a gazdasági-pénzügyi döntések

meghozatalának, végrehajtásának megalapozásában, értékelésében. Képes legyen munkájának önellenőrzését, a folyamatba épített ellenőrzési feladatokat elvégezni.

2.22. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A tantárgy a Költségvetési-gazdálkodási tantárgy elméleti ismereteire alapoz az egyes témakörök tartalma vonatkozásában.

A tantárgy a következő szakmai tárgyak témaköreihöz és azok tartalmához kapcsolódik:

Általános statisztika tantárgy témakörei

Pénzügyi alapismeretek tantárgy

Témakör: Pénzforgalom

Tartalmak: a témakör teljes tartalma

2.23. Témakörök

2.23.1. *Költségvetési szerv elemi költségvetés költségvetési és finanszírozási bevételeinek, kiadásainak tervezése, elemzése* 10 óra

A gyakorlat előkészítése, az oktatás évében hatályos elemi költségvetés szerkezetének áttekintése a Kincstár honlapján a fedőlap és az űrlapok információtartalma

Feladatlap összeállítása, sokszorosítása, illetve elektronikus megoldás

A Kincstár honlapján az elemi költségvetés és beszámoló és kitöltési útmutató bemutatása

Számszaki tervezési feladat

Megadott adatok: bevételek, kiadások megnevezése, (EU-s források is) összege

Feladat a bevételek, kiadások besorolása az egységes rovatrend szerint. Költségvetési bevétel és kiadás, illetve finanszírozási bevétel és kiadás, beírásuk az elemi költségvetésbe

A költségvetés fő bevételi és kiadási összegének kiszámítása

Az elemi költségvetés megadott űrlapjának, űrlapjainak kitöltése

A költségvetés számszaki és szöveges elemzése: bevételek, kiadások összetétele, a költségvetési egyenleg kiszámítása, a finanszírozási bevételek és kiadások megítélése

Házi feladat választott költségvetési szerv elemi költségvetésének szöveges elemzése, értékelése

2.23.2. *Létszám-és személyi juttatások, közterhek tervezése* 16 óra

A gyakorlat előkészítése: illetménytáblázatok, kiegészítő információk az elemi költségvetés vonatkozó űrlapjai

Feladat: Személyi juttatás tervezése, a megadott munkahelyen foglalkoztatott munkavállaló besorolása a rá vonatkozó jogállási törvény szerinti jogviszonyba. (A munkavállalók megadott adataiban csak a munkahely különbözik, a többi egyezik.)

A megadott adatok alapján a kormánytisztviselő, köztisztviselő, közalkalmazott személyi juttatásainak kiszámítása (törvény szerinti illetmény, béren kívüli juttatás, költségtérítés)

A munkavállaló funkcionális besorolása

Közteher kiszámítása

Kiegészítő információk járulék kiszámításához

Munkavállalókat terhelő szja adóalap kedvezményel csökkentett összegének és a családi járulék-kedvezményel csökkentett egészségbiztosítási és nyugdíjjárulék valamint munkaerői-piaci járulék kiszámításához

Feladat: Munkaadókat terhelő szociális járulékok összege

Munkavállalók szja és járulékfizetési kötelezettsége

Munkavállalók nettó keresete

A számítási eredmények elemzése, összehasonlítása, számszaki és szöveges értékelése

2.23.3. Engedélyezési kérelem előterjesztésének gyakorlata **6 óra**

Központi költségvetési szerv többletbevétel felhasználásának engedélyezésére irányuló kérelem

A gyakorlat előkészítése: jogszabályi hely, a Kincstár módszertani útmutatója, nyomtatvány

Adatok: költségvetési bevételek eredeti előirányzata, több bevétel eredeti előirányzatát meghaladó bevétel keletkezése

Feladat: A többletbevétel kiszámítása (csak a B3, B4, B5 rovatokon)

A kérelem benyújtása az e célra rendelt nyomtatványon a fejezetet irányító szervhez.

A kérelem összeállítása, nyomtatvány kitöltése

Az engedély megadására jogosult meghatározása az eltérés mértéke alapján (példa mindkét változatra)

A fejezetet irányító szerv államháztartásért felelős miniszter részére benyújtott kérelmének tartalma, megírása

A döntéshez rendelkezésre álló idő

Az előirányzat-módosítás végrehajtás irányító szervi hatáskörben. Dokumentálása.

Mi a teendő, ha a kérelmet nem engedélyezik?

Gyakorlat: Folyamatábra megrajzolása (ellenőrzési nyomvonal)

Többletbevétel keletkezése és felhasználása a helyi önkormányzatok intézményeinél

Példák gyűjtése az irányítási jogkör gyakorlására, intézményi döntések végrehajtásának előzetes engedélyezésre a vagyongazdálkodás, a beszerzések témakörében

2.23.4. Vertikális folyamat gyakorlata **8 óra**

A gyakorlat előkészítése: a szükséges nyomtatványok, szabályzat áttekintése

Adatok: a folyamat készletbeszerzésre, illetve választás szerinti tárgyra irányul

Feladat: A vertikális folyamat melyik eleme kapcsolódik a következő tranzakciókhoz?

A készlet megrendelése, a szerződés megkötése, a készlet átadás-átvételt megelőző ellenőrzése, átvétele, a számla alapján az ellenérték átutalása, a készlet használatba adás.

A feladatok elvégzésének dokumentumai, a dokumentumok előállítás.

2.23.5. Költségvetési kiadási előirányzatok módosítása, átcsoportosítása **8 óra**

Példa az elkülönített állami pénzalapok, társadalombiztosítási alapok, központi kezelésű előirányzatok módosítására, módosításra jogosultak

Példa a központi költségvetési szerv saját hatáskörben végrehajtható előirányzat-módosítására, átcsoportosítására

Példa önkormányzatok előirányzat-módosítására, átcsoportosítására választott önkormányzati beszámoló alapján

Az előirányzat-módosítás, átcsoportosítás dokumentálása okának, hatásának elemzése.

2.23.6. Kincstári számlavezetés, fizetési módok alkalmazása **14 óra**

A gyakorlat előkészítése: kincstári szabályzatok, tájékoztatók áttekintése

A szükséges nyomtatványok előkészítése, adatok

A kincstárnál vezetett előirányzat-felhasználási keretszámla tartalma

A számla feletti rendelkezési jog bejelentése, nyomtatványok, aláírások

Az EU-s támogatások fogadására, felhasználásra irányuló számlák forgalmának alakulása

Az összevont és a tételes számlakivonat

Az átutalás számokkal bemutatott alkalmazása. A használatos nyomtatványok kitöltése, az ERA alkalmazása

A kiegészítő szelvény kitöltése

Az átutalás folyamatának megrajzolása.

A KESZ egyenlegére gyakorolt/nem gyakorolt hatás megbeszélése a szereplők, folyamat bemutatásával

Beszedés (inkasszó): felhatalmazó levél megírása

Az átutalás és az inkasszó összehasonlítása (csoportmunka)

Számszaki példa: önkormányzatok tartozására inkasszó alkalmazása

A kincstári kártya és a bankkártya összehasonlítása. Azonosságok és különbségek

A kettős fedezetvizsgálat elvégzése

A kincstár által felszámított díj, jutalék, egyéb költség, tranzakciós illeték kiszámítása

A készpénzforgalom bizonylatai, a készpénzfelvételre jogosultak bejelentési bizonylatának kitöltése

Gyűjtés: az államigazgatásban inkasszó alkalmazásának esetei

Államháztartási számvitel

62 óra

5/13, 2/14. évf. heti 2 óra

2.24. A tantárgy tanításának célja

Az államháztartás számvitele tantárgy tanításának célja, hogy bemutassa az államháztartás egészére vonatkozó egységes számviteli szabályokat. Felkészítse a tanulókat a költségvetési és pénzügyi számvitel sajátos szabályainak alkalmazására, egységes kimutatások elkészítésére az államháztartás valamennyi bevételeiről, kiadásáról és vagyonáról, annak változásairól. Átlassa és alkalmazza egyes tevékenységek, szakfeladatok teljesítményének, eredményességének, önköltségének mérésére szolgáló eszközöket. Képes legyen a vagyoni, pénzügyi, jövedelmi helyzet alapvető elemzésére alkalmas mutatók kiszámítására és a mutatóérték tartalmának egyszerű magyarázatára, önellenőrzési és folyamatba épített ellenőrzési feladatok elvégzésére.

2.25. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A tantárgy a következő szakmai tárgyak témaköreihez és azok tartalmához kapcsolódik:

Általános statisztika tantárgy

Témakör: Az információsűrítés legjellemzőbb módszerei, eszközei

Tartalmak: a témakör teljes tartalma

Témakör: Az érték-, ár- és volumenindexek

Tartalmak: a témakör teljes tartalma

Számviteli alapismeretek tantárgy

Témakör: A vállalkozás vagyona

Tartalmak: A mérleg fogalma, a mérlegfőcsoportok tartalma

Az eredménykimutatás fogalma

Témakör: Tárgyi eszközök elszámolása

Tartalmak: Tárgyi eszközök csoportosítása

Az amortizáció elszámolása

Témakör: A vásárolt készletek elszámolása

- Tartalmak: A vásárolt készletek fajtái és jellemzőik
- Témakör: A saját termelésű készletek elszámolása
- Tartalmak: A saját termelésű készletek fogalma, csoportosítása
- Pénzügyi alapismeretek tantárgy
 - Témakör: A pénzforgalom
 - Tartalmak: teljes tartalma
- Pénzügy gyakorlatok tantárgy
 - Témakör: A pénz időértéke
 - Tartalmak: A pénz időértékének

2.26. Témakörök

2.26.1. Az államháztartási számvitel jogi normái, célja, tartalma, elszámolási szabályai 3 óra

Az államháztartás számviteléről szóló kormányrendelet célja, szerkezete, tartalma
Kapcsolódása a rendeletben hivatkozott törvényekhez, jogszabályokhoz, kiemelten a számviteli törvényhez, az államháztartásról szóló törvényhez, a költségvetési törvényhez és a nemzeti vagyonról szóló törvényhez, EU irányelvhez

A kormányrendelethez kapcsolódó NGM rendeletek.

Az államháztartás számviteli rendszerének alrendszerei: költségvetési számvitel és a pénzügyi számvitel célja.

Egységes számlatükör alkalmazása, a számlatükör szerkezete, az egységes rovatrend és a számlatükör összefüggései

2.26.2. Számviteli alapelvek, számviteli politika, számviteli szabályzatok 12 óra

A költségvetés és pénzügyi számvitelben számviteli törvény szabályaival egyezően alkalmazott, nem alkalmazott, illetve eltérően, meghatározott sajátosságokkal alkalmazott számviteli alapelvek

A számviteli politika célja, szabályzatai és dokumentumai, elkészítéséért felelős személyek.

A számviteli politika szabályzatainak célja, tartalma, sajátos szabályok, előírások, módszerek, a szabályzatok közötti összhang

A számlarenddel szemben támasztott követelmények

A részletező nyilvántartások fontossága, a nyilvántartási és a könyvviteli számlák tartalma, csoportosítása, sajátosságok

Az eszközök és források értékelése, a szabályozás kiemelt területei

A követelések értékelésének sajátos szabályai.

A leltározás, a leltárkészítés sajátosságai, a selejtezés követelményrendszere,

A pénzkezelés sajátosságai

Az önköltségszámítás célja, tárgya, sajátosságai

Aktív és passzív időbeli elhatárolások, egyéb sajátos eszköz és forrás elszámolások szabályozása

2.26.3. Könyvvezetés és beszámoló a költségvetési számvitel rendszerében 14 óra

A költségvetési könyvvezetés szabályai, sajátosságai

Az egységes rovatrend és a funkcionális rendben meghatározott mutatószámok alkalmazása

Elszámolás 0. számlaosztályban, a számlaosztály felépítése

A rovathoz rendelt nyilvántartási számla és annak tagozódása

A számlaosztály információtartalma, kapcsolata a beszámolóval

A bevételi és kiadási előirányzatok alakulására a követelések, kötelezettségvállalás, más fizetési kötelezettség és ezek teljesítésére ható gazdasági események nyilvántartása

Sajátos elszámolások

Az éves költségvetési beszámoló része a költségvetési számvitel rendszerében készült beszámoló.

A beszámoló célja, részei

A költségvetési jelentés célja, tartalma

A maradványkimutatás célja, tartalma, fogalomrendszere

Adatszolgáltatás a személyi juttatások és a foglalkoztatottak, választott tisztségviselők összetételéről: Az adatszolgáltatás célja, szerkezete.

Adatszolgáltatás a társadalombiztosítás pénzügyi alapjaiból folyósított egyes ellátások és támogatások tervezett összegeiről és teljesítéséről

Az önkormányzati alrendszer sajátos gazdálkodásához kapcsolódó elszámolások.

A beszámoló egyes részeinek egymáshoz, az elemi és központi költségvetéshez való kapcsolódása, összhangja

2.26.4. Könyvvizetés és beszámoló a pénzügyi számvitel rendszerében 14 óra

A pénzügyi könyvvizetés az eszközökre, forrásokra, azok változásaira az eredmény alakulására ható gazdasági események meghatározott szabályok szerinti rögzítése könyvviteli számlákon.

Egységes számlatükör az 1-9 számlaosztály tartalma

Részletező nyilvántartások

Az éves költségvetési beszámoló részeként a pénzügyi számvitel rendszerében készült beszámoló részei

A mérleg célja, alaki és tartalmi követelményei, alátámasztása leltárral, a mérlegben nem szerepeltethető, illetve sajátosan szerepeltethető jogcímek, tételek

A mérlegben kimutatott nemzeti vagyongba tartozó befektetett és forgóeszközök értéke, az eszközökhöz kapcsolódó gazdasági események, állományváltozások, a leltározás módja, részletező és főkönyvi nyilvántartása

Immateriális javak, tárgyi eszközök

Befektetett pénzügyi eszközök

Koncesszióba, vagyonkezelésbe adott eszközök

A nemzeti vagyongkörbe tartozó forgóeszközök

A mérlegben nem szerepeltethető befektetett eszközök, készletek a 0 számlaosztályban

Követelések

A források megjelenése a mérlegben

A saját tőkére vonatkozó szabályok, értéke, alkotórészei, a tőkeváltozások

A kötelezettségek csoportosítása, értéke

Az eredménykimutatás célja, felépítése, eredményszámlák. A mérleg szerinti eredmény számszaki meghatározása. Kapcsolódása a rovatrendhez

Az eredményszámlákat érintő fő gazdasági események elszámolása

A költségekről és megtérült költségekről szóló kimutatás felépítése, tartalma, szakfeladatonkénti bontása

A kiegészítő melléklet célja, szerkezete, tartalma

A pénzügyi számviteli beszámoló egyes elemeinek kapcsolatrendszere

A költségvetési és számviteli beszámoló kapcsolódása egymáshoz és a költségvetéshez

Az államháztartás egészéről a költségvetési beszámolók alapján készülő konszolidált éves költségvetési beszámoló tartalma, módszertana. Készíti a Kincstár

2.26.5. Időközi jelentések, adatszolgáltatások 4 óra

Időközi költségvetési jelentés készítése a Kincstár részére. A jelentés készítői, tartalma, gyakorisága, ellenőrzése, jóváhagyása. Kapcsolata a kincstári költségvetési

jelentéssel. Feltöltésének határideje a Kincstár elektronikus adatszolgáltatási rendszerébe.

Negyedéves időközi mérlegjelentés készítői, célja, szerkezete, tartalma az elektronikus adatszolgáltatási rendszerbe feltöltésének határideje, ellenőrzése

Az elkülönített állami pénzalapok és TB pénzügyi adatok, a központi kezelésű előirányzatok adatszolgáltatásának sajátosságai

A tulajdonosi joggyakorló szervezet sajátos adatszolgáltatása.

A feltöltött időközi mérlegjelentések irányító szervi jóváhagyásának rendje.

Havi kincstári költségvetési jelentés célja, szerkezete, tartalma, közzététele, kapcsolata a kincstári költségvetéssel, rovatrenddel, kincstári finanszírozással

Kincstári költségvetési beszámoló készítésnek célja, tartalma, kapcsolata az egységes rovatrenddel.

Adatszolgáltatás az elemi költségvetésről, éves költségvetési beszámolóról.

A zárszámadáshoz kapcsolódó adatszolgáltatás kötelezettjei, számszaki és szöveges részének tartalma

Az adatszolgáltatási kötelezettségre vonatkozó előírások megszegése esetén kivethető bírság mértéke, teljesítésének módja

2.26.6. A vagyoni, pénzügyi, jövedelmi helyzet elemzése 12 óra

Az elemzés célja, területei, információs bázisa az általa előállított információk felhasználói

Módszerek: statisztikai csoportosító, összehasonlító, leíró sorok, táblák, megoszlási, koordinációs és dinamikus, intenzitási viszonyszámok, egyszerű és súlyozott számtani átlag, mértani átlag, kronológikus átlag, érték-, volumen-és árindex, a pénz időértéke alkalmazása

A mérleg statikus és dinamikus elemzése, vertikális és horizontális mutatószámok.

Eredménykimutatás elemzése

Az eredménykimutatáson alapuló elemzések: a mérlegszerinti eredményre ható tényezők

A nettó eredményszemléletű bevételek, aktivált saját teljesítmények aránya, megoszlása, változásainak mértéke, oka

Ráfordítások elemzése, anyagjellegű, személyi jellegű ráfordítások aránya, összetétele, változásai, oka

Az értékcsökkenési leírás elemzése pénzügyi és számviteli szempontból

A tevékenység eredménye és a pénzügyi műveletek eredményének alakulása

Eszközhatékonyság, bérhatékonyság elemzése

Költségelemzés, közvetlen, közvetett költségek elemzése, az önköltségre ható tényezők elemzése, értékelése, fajlagos mutatók számítása, vetítési alap a szakfeladatra jellemző mutatószám

Beruházásgazdaságosság számítások

Az ellátási színvonal elemzése

Költségvetési jelentés elemzése, tervszerűség, pénzügyi teljesítés, módosítási hányad, indokoltsági mutató.,

A bevételek, kiadások elemzése tevékenység, funkciók szerint, a módosítások hatásköre, mértéke, okai, következményei

A költségvetési maradvány elemzése, összetétele, keletkezésének okai, felhasználásának okai, területei, a felhasználás eredményessége

Létszám és személyi juttatások elemzése, összetétel, kapacitáselemzés, fajlagos mutatók, átlagkeresetek alakulása

Közteher-fizetési kötelezettség alakulása, hatása a gazdálkodásra

Eszközgazdálkodás, kapacitáskihasználás, korszerűség, a karbantartáshoz, felújításhoz, beruházáshoz és egyéb eszközváltozáshoz kapcsolódó elemzések
Tartalékok vizsgálata a költségvetési gazdálkodásban, a likviditás, a fizetőképesség, az adósság elemzése

2.26.7. A helyi önkormányzatok könyvvizetési és beszámolási sajátosságai 3 óra

A helyi önkormányzat, nemzetiségi önkormányzat, társulás, térségi fejlesztési tanács és irányításukhoz tartozó költségvetési szervek éves költségvetési beszámolójának tartalma, előterjesztés határideje

A költségvetési számvitelben a költségvetési törvény IX fejezetéből kapott támogatások bemutatásának célja, jogcímek és mutatószámok szerinti bontása, a Kincstár által kiadott űrlapok, programok alkalmazása

A mérlegkészítés időpontja az önkormányzati alrendszerben fő szabály szerint és megszűnő önkormányzati költségvetési szerv, társulás, nemzetiségi önkormányzat esetén

Adósságrendezés megindításához kapcsolódó vagyonleltár és éves beszámoló elkészítésének felelőssége, időpontja, célja, szerkezete, tartalma, megküldése pénzügyi gondnoknak és az Állami Számvevőszéknek

A helyi önkormányzat, nemzetiségi önkormányzat, társulás összevont (konszolidált) beszámolójának elkészítése, célja, tartalma, elkészítéséhez kapcsolódó feladatok

A helyi és nemzetiségi önkormányzat, és költségvetési szerveik vagyonkimutatásnak célja, szerkezeti felépítése, tartalma, a vagyon tagolása, mérlegen kívüli tételei

A helyi önkormányzat képviselő-testülete részére a zárszámadási folyamatban a közvetett támogatások részletes bemutatása

Államháztartási számvitel gyakorlata

62 óra

5/13, 2/14. évf. heti 2 óra

2.27. A tantárgy tanításának célja

Az államháztartási számvitel gyakorlata tantárgy tanításának célja, hogy az elméleti ismeretekre építve, a bizonylati rendszert, a kézi és gépi analitika alkalmazását ismerve felkészítse a tanulókat a költségvetési és pénzügyi számvitel sajátos szabályainak alkalmazására, egységes kimutatások elkészítésére az államháztartás valamennyi bevételeiről, kiadásáról és vagyonáról, annak változásairól. Alkalmas legyen a tanuló a vagyoni, pénzügyi, jövedelmi helyzet alapvető elemzésére alkalmas mutatók kiszámítására és a mutatóérték tartalmának egyszerű magyarázatára, önellenőrzési és folyamatba épített ellenőrzési feladatok elvégzésére. Képes legyen alkalmazni egyes tevékenységek, szakfeladatok teljesítményének, eredményességének, önköltségének mérésére szolgáló eszközöket.

2.28. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A tantárgy a következő szakmai tárgyak témaköreihez és azok tartalmához kapcsolódik:

Statisztika gyakorlat tantárgy

Témakör: Az információsűrités legjellemzőbb módszerei, eszközei

Tartalmak: a témakör teljes tartalma

Témakör: Az érték-, ár- és volumenindexek

Tartalmak: a témakör teljes tartalma

Számvitel gyakorlat tantárgy

Témakör: Tárgyi eszközök nyilvántartása

Tartalmak: a témakör teljes tartalma

Témakör: A vásárolt készletek bizonylatai

Tartalmak: A vásárolt készletek fajtái és jellemzőik
Témakör: A saját termelésű készletek elszámolása
Tartalmak: a témakör teljes tartalma

2.29. Témakörök

2.29.1. Tárgyi eszközök számviteli gyakorlata

8 óra

Megadott adatok alapján analitikus nyilvántartás elkészítése, gazdasági események nyilvántartási számlán és könyvviteli számlán könyvelése a költségvetési és a pénzügyi számvitel szerint: vásárlás elszámolása, saját előállítás elszámolása, beruházások aktiválása, egyéb növekedések, csökkenések elszámolása, vagyonekezelésbe adás, értékesítés, bérbe adás, átadás, selejtezés, használatba nem vett eszköz átsorolás készletté, értékcsökkenés, értékhelyesbítés elszámolása, terven felüli értékcsökkenés visszairása

A könyvelt gazdasági eseményekhez kapcsolódás esetén előirányzatok, kötelezettségvállalások, más fizetési kötelezettségek követelések és teljesítések elszámolása

A levonható és le nem vonható általános forgalmi adó, az adóhatósággal elszámolandó áfa a részletező és főkönyvi nyilvántartásokban

2.29.2. Forgóeszközök számviteli gyakorlata

8 óra

Számszaki feladatok megoldása megadott adatok felhasználásával

Anyag, áru vásárlása, előlegadás, raktári többlet, követelés fejében átvett készlet, anyagfelhasználás, anyag- és áru értékesítése, elveszett, megsemmisült, selejtezett készletek elszámolása, Térítés nélküli átadás, apport, értékvesztés, értékvesztés visszairásának elszámolása

Saját termelésű készletek elszámolása, tárgyi eszközzé átminősítés elszámolása, térítésmentes átadás, leltárhiány. Áfa elszámolása

2.29.3. Bevételi és kiadási előirányzatok, követelések, kötelezettségek számviteli gyakorlata

14 óra

Számszaki feladatok megoldása megadott adatok alapján

A bevételi és kiadási előirányzatok eredeti, módosított, növekedés, csökkenés, törlés, zárolás, új előirányzat nyilvántartása

Központ, irányítószervi támogatás elszámolása

Nettó finanszírozás elszámolása a helyi önkormányzatnál

Államháztartáson belüli vissza nem térítendő támogatások elszámolása, előleggel, visszafizetési követeléssel

Illetményelőleg elszámolása

EU-tól, más nemzetközi szervezettől kapott támogatások elszámolása

Közhatalmi bevétel elszámolása

Helyi adóbevételek elszámolása

Idegen pénzeszközök elszámolása

Hitelfelvétel és visszafizetés elszámolása

Dolgozóknak lakáskölcsön nyújtása illetmény-elszámolással egybekötött feladat

Ellátottak pénzbeli juttatásainak elszámolása

Költségvetési évet követően esedékes követelés, elszámolása. Költségvetési évet követően esedékes kötelezettségvállalás és más kötelezettség nyilvántartásba vétele.

Végleges kötelezettség elszámolása

A kapcsolódó könyvviteli nyitás és könyvviteli zárlati műveletek bemutatása

2.29.4. Maradvány elszámolása és felhasználása

5 óra

Maradványkimutatás összeállítása az éves költségvetési beszámoló részeként.

A pénzügyi finanszírozási, gazdálkodási és számviteli szabályok összekapcsolása

Az alaptevékenység maradványa, kötelezettségvállalással lekötött maradvány, szabad maradvány.

A vállalkozási tevékenységgel kapcsolatos tervezési, számviteli elszámolási feladatok, jogszabályi korlátok, befizetési kötelezettség, felhasználható maradvány.

A maradvány tervezése, felhasználásnak lehetőségei és korlátjai.

Elkülönített állami pénzalap maradványa

Kapcsolódó könyvviteli zárlat és könyvviteli nyitás műveletek bemutatása

2.29.5. *Önköltségszámítás gyakorlata* 8 óra

Feladat: a költségekről és megtérült költségekről szóló kimutatás elkészítése megadott és számított adatok felhasználásával

Az önköltség összetevőinek elemzése, a fajlagos mutatók értékének egyszerű magyarázata, következtetések megfogalmazása

Fedezeti elemzés

A kimutatás információinak felhasználhatósága adott közfeladat tervezéséhez és finanszírozásához.

2.29.6. *Költségvetési számvitel rendszerében összeállított beszámoló számszaki elemzése* 9 óra

Feladat: az elméleti rész adott témaköre alapján választott szervezet költségvetési részbeszámolójának komplex elemzése. Az elemzése eredményének egyszerű magyarázata, a levont következtetések megfogalmazása

Költségvetési jelentés elemzése, értékelése

Adatszolgáltatás a személyi juttatások és a foglalkoztatottak, választott tisztségviselők összetételéről, elemzése, értékelése

A részletező nyilvántartások adatainak felhasználása

2.29.7. *Pénzügyi számvitel rendszerében összeállított beszámoló számszaki elemzése, ellenőrzése* 10 óra

Az elemzése eredményének egyszerű magyarázata, a levont következtetések megfogalmazása

Mérleg elemzése, ellenőrzése,

Az ellenőrzés módszerei

Az immateriális javak, tárgyi eszközök ellenőrzése, megjelenésük a mérlegben, analitikus és főkönyvi nyilvántartásuk, főbb számlaösszefüggéseik, az állományváltozások elszámolásának

Ellenőrzése, elemzése

A nemzeti vagyonba tartozó forgóeszközök ellenőrzése, megjelenésük, a mérlegben, analitikus és főkönyvi nyilvántartás, , állományváltozások elszámolásának szabályossága, a forgóeszközök elemzése

A követelések megjelenése a mérlegben, sajátosságok az analitikus és főkönyvi nyilvántartása, főbb számlaösszefüggéseik ellenőrzése elemzése

A források csoportosítása a könyvviteli mérlegben, értékelésük, leltározásuk ellenőrzése

A saját tőke összetevői, változásainak főkönyvi elszámolása, ellenőrzése, elemzés

A kötelezettségek csoportosítása a könyvviteli mérlegben, értékelésük, analitikus és főkönyvi nyilvántartása. A kötelezettségek ellenőrzése és elemzése.

Eredménykimutatás elemzése

Kiegészítő melléklet adatai alapján végzett elemzése

Projektfinanszírozás

Projektfinanszírozás

3. 62 óra

5/13, 2/14. évf. heti 2 óra

3.1. A tantárgy tanításának célja

Projektfinanszírozás tantárgy tanításának célja, hogy a projektek finanszírozásához kapcsolódó elméleti ismeretanyag birtokában a tanuló értelmezni tudja a projekteket és azok lehetséges finanszírozási forrásait. A tanuló alkalmas legyen projektek értékeléséhez rendelkezésre álló információforrást használva a projektek finanszírozási forrásait felkutatni.

Felkészítse a tanulókat, hogy kísérje végig a pályázati ügyletet a pályázatok megindításától azok lezárásáig a megfelelő dokumentációk nyomkövetésével.

3.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Számviteli alapismeretek tantárgy

Témakör: A vállalkozás vagyona

Tartalmak: A mérleg fogalma, A mérlegfőcsoportok tartalma

Az eredménykimutatás fogalma

Témakör: Tárgyi eszközök elszámolása

Tartalmak: Tárgyi eszközök csoportosítása

Az amortizáció elszámolása

Témakör: A vásárolt készletek elszámolása

Tartalmak: A vásárolt készletek fajtái és jellemzőik

Pénzügyi alapismeretek tantárgy

Témakör: Pénzügyi intézményrendszer

Tartalmak: aktív bankügylet (hitelezés, váltóleszámitolás, lízingügylet, faktorálás, forfetírozás)

Pénzügy gyakorlatok tantárgy

Témakör: A pénz időértéke

Tartalmak: A pénz időértékének fogalma, jelentősége

A jelen és a jövőérték számítás időtényező táblázatok alkalmazásával

Vállalkozásfinanszírozás tantárgy

Témakör: A beruházások értékelése

Tartalmak: A témakör teljes tartalma

Vállalkozásfinanszírozás tantárgy

Témakör: A finanszírozás gyakorlata

Tartalmak:

Finanszírozási stratégiák, az illeszkedési elv

Tartós forgóeszközlekötés és átmeneti forgóeszköz lekötés finanszírozása

Az illeszkedési elv értelmezése

Finanszírozási stratégiák: szolid, konzervatív, agresszív

A beruházások finanszírozási forrásai

Önfinanszírozás, vagy külső finanszírozás

A hitel, mint idegen finanszírozási forma

A hitelfajták

A hitelezési eljárás menete

Hitelbiztosítékok

Sajátos finanszírozási források: lízing és a támogatás

A vállalati tőkeköltség, mint a finanszírozási források ára

Témakör: Üzletfinanszírozás

Tartalmak:

Pénzügyi tervezés és a tervek csoportjai
 Állományi (státusz) és forgalmi szemléletű terv
 Az állományi szemléletű terv: a mérlegterv jellemzői
 Forgalmi szemléletű terv: a likviditási terv jellemzői
 A pénzügyi tervek egyenlegének ismeretében hozott intézkedések
 Témakör: A vállalkozás pénzügyi teljesítményének mérése

Tartalmak:

A pénzügyi mutatók főbb fajtái
 Vagyon- és tőkestruktúra mutatók
 Hatékonysági mutatók
 Jövedelmezőségi mutatók
 Eladósodási mutatók
 Pénzügyi egyensúly mutatói
 Piaci érték mutatók
 A mutatók kiszámításának értelmezése

Vállalkozásfinanszírozás gyakorlat tantárgy

Minden témakör tartalma

3.3. Témakörök

3.3.1. *Projektfinanszírozás alapjai*

25 óra

A projektek és projektfinanszírozás fogalma, jellemzői
 A projektfinanszírozás szereplői
 A projektfinanszírozás csatornái
 A projektfinanszírozás menete
 A projektfinanszírozási struktúrájának kialakítása (finanszírozási mix)
 PPP, a köz- és magánszféra partnersége
 A projektfinanszírozásban használt tőke- és hitelfajták jellemzése. A projektfinanszírozásban használt pénzügyi eszközök
 A pénzügyi döntések és a finanszírozás összefüggése, tőkeáttétel, forrás- és tőkeszerkezetre jellemző mutatószámok;
 Finanszírozási alapelvek és azok értelmezése a projektekre
 Finanszírozási források jellemzése, a tőkeköltség értelmezése, becslése.
 Saját erő formái
 A projektfinanszírozás helye a banki finanszírozásban
 Hitelminősítés, hitelezés folyamata
 A projektfinanszírozás garanciái (nagy és nemzetközi projekt). A garanciák típusai.
 A projektfinanszírozás kockázati tényezői. Kockázati szakaszok, finanszírozók, tényezők
 Főbb kockázati típusok a projektfinanszírozásban. Üzleti, hitelezői, nemzetközi finanszírozás kockázatai
 A biztosítérendszer (a biztosítékok formái, szerepe, jellemzői)
 Garanciaintézmények szerepe és az állami szerepvállalás a projektek finanszírozásában, a garanciák típusai
 A projektértékelés általánosan használt módszerei. Cash flow elemzés, NPV, IRR, PI, ROI
 Kockázatelemzés, a kockázatok kezelése

3.3.2. *A projektek pénzügyi tervezése*

23 óra

A projektek pénzügyi tervezésének alapjai (munkaterv, humán erőforrás-terv)
 A pénzügyi terv kidolgozása (mérlegterv, eredményterv, likviditási terv)

A projektköltségvetés készítésének folyamata és módszerei (cash flow, likviditástervezés, költség-haszon elemzés)

Projektdokumentáció

A projektfinanszírozás jövője, és a lehetséges változások

3.3.3. A projekt-támogatások

14 óra

Kis- és középvállalkozások gazdaságfejlesztést szolgáló támogatásai

Az EU támogatások intézményrendszere és az EU támogatási források

A pályázatírás és a pénzügyi tervezés kapcsolata

Projektfinanszírozás és projektciklus-menedzsment (PCM)

Indikátorok definiálása, SMART és QQTTP elv

A végrehajtáshoz kapcsolódó monitoring és pénzügyi ellenőrzés

Kifizetési kérelmek tartalmi és formai elemei

Projektfinanszírozás gyakorlat tantárgy

62 óra

5/13, 2/14. évf. heti 2 óra

3.4. A tantárgy tanításának célja

A Projektfinanszírozás gyakorlat tantárgy tanításának célja, hogy a projektek finanszírozásához kapcsolódó elméleti ismeretanyagra építve a tanuló alkalmas legyen projektek értékeléséhez rendelkezésre álló információforrást használva számításokat végezni és következtetéseket levonni, valamint a projektek pénzügyi forrásait felkutatni. Esettanulmányon keresztül pályázati kiíráshoz anyagokat gyűjteni és egyszerűbb pályázatok készítésénél közreműködni, kiemelten annak pénzügyi folyamatára.

3.5. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Számviteli alapismeretek tantárgy

Témakör: A vállalkozás vagyona

Tartalmak: A mérleg fogalma, a mérlegfőcsoportok tartalma

Az eredménykimutatás fogalma

Témakör: Tárgyi eszközök elszámolása

Tartalmak: Tárgyi eszközök csoportosítása

Az amortizáció elszámolása

Témakör: A vásárolt készletek elszámolása

Tartalmak: A vásárolt készletek fajtái és jellemzőik

Pénzügyi alapismeretek tantárgy

Témakör: Pénzügyi intézményrendszer

Tartalmak: aktív bankügylet (hitelezés, váltóleszámitolás, lízingügylet, faktorálás, forfetírozás)

Pénzügy gyakorlatok tantárgy

Témakör: A pénz időértéke

Tartalmak: A pénz időértékének fogalma, jelentősége

A jelen és a jövőérték számítás időtényező táblázatok alkalmazásával

Vállalkozásfinanszírozás tantárgy

Témakör: A beruházások értékelése

Tartalmak: A témakör teljes tartalma

Témakör: A finanszírozás gyakorlata

Tartalmak:

Finanszírozási stratégiák, az illeszkedési elv

Tartós forgóeszközlekötés és átmeneti forgóeszköz lekötés finanszírozása

Az illeszkedési elv értelmezése

Finanszírozási stratégiák: szolid, konzervatív, agresszív

A beruházások finanszírozási forrásai
Önfinanszírozás, vagy külső finanszírozás
A hitel, mint idegen finanszírozási forma
A hitelfajták
A hitelezési eljárás menete
Hitelbiztosítékok
Sajátos finanszírozási források: lízing és a támogatás
A vállalati tőkekötség, mint a finanszírozási források ára

Témakör: Üzletfinanszírozás

Tartalmak:

Pénzügyi tervezés és a tervek csoportjai
Állományi (státusz) és forgalmi szemléletű terv
Az állományi szemléletű terv: a mérlegterv jellemzői
Forgalmi szemléletű terv: a likviditási terv jellemzői
A pénzügyi tervek egyenlegének ismeretében hozott intézkedések

Témakör: A vállalkozás pénzügyi teljesítményének mérése

Tartalmak:

A pénzügyi mutatók főbb fajtái
Vagyon- és tőkestruktúra mutatók
Hatékonysági mutatók
Jövedelmezőségi mutatók
Eladósodási mutatók
Pénzügyi egyensúly mutatói
Piaci érték mutatók
A mutatók kiszámításának értelmezése

Vállalkozásfinanszírozás gyakorlat tantárgy

Minden témakör tartalma

3.6. Témakörök

3.6.1. *Projektértékelés módszerei*

14 óra

Az elméleti órán megtanult projektértékelési módszerek alkalmazása a gyakorlatban, figyelemmel a kockázati tényezőkre a projektkockázatok becslését alkalmazva. Felkutatott finanszírozási források költségének megállapítása, a forrásokhoz rendelhető biztosítékok megadása.

3.6.2. *A projektek pénzügyi tervezése*

14 óra

Projekttervek kidolgozása konkrét feladatok alapján. A tervezésnél a számítógépes programokat alkalmazva állítsunk össze pénzügyi terveket. Esettanulmány készítése, projektdokumentáció összeállítása

3.6.3. *A projektfinanszírozás gyakorlata*

34 óra

A gyakorlaton a tanulók előre megadott feltételek alapján esettanulmányt készítenek, melyhez az elméleti ismereteiket, a gyakorlati készségüket használják fel. Az esettanulmányok kapcsolódjanak mindenkori pályázati finanszírozási forrásokhoz. A jelöltek a projektértékelést a tanult módszerek alapján végezzék, figyelemmel a kockázati hatásokra. Az esettanulmány a projektdokumentációk követéséhez is kapcsolódjon. Az esettanulmány kidolgozásánál használja a tanuló a projekt-számítógépes programokat.

A gyakorlati órán készítsük fel a tanulókat egy komplex projekt folyamat kidolgozására, mely a finanszírozáson kívül a projekttervezési folyamatokat is magába foglalja. Ezzel a módszerrel a vizsgakövetelményben előírt esettanulmány összeállítását alapozzuk meg

Projektfolyamatok követése

Projektfolyamatok követése tantárgy
62 óra

5/13, 2/14. évf. heti 2 óra

3.7. A tantárgy tanításának célja

Az európai uniós projektek könyvviteli elszámolása, pénzügyi finanszírozása több esetben az egész projektmenedzsment támogatása, ügyintézése a pénzügyi-számviteli területen dolgozó ügyintézők feladatává vált. A tantárgy segítséget ad a projekttel kapcsolatos fogalmak, a projekttervezés, a projektmenedzselés, a projektzárás, projektdokumentumok megismeréséhez.

3.8. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A tantárgy a következő szakmai tárgyak témaköreihez és azok tartalmához kapcsolódik:

Gazdálkodási ismeretek tantárgy

Témakör: Gazdálkodás, gazdaságosság

Tartalmak: A témakör teljes tartalma

Gazdálkodási ismeretek tantárgy

Témakör: A vállalkozás vezetése, szervezete és stratégiája

Tartalmak: Az üzleti terv felépítése és tartalma

Vállalkozás finanszírozás tantárgy

Témakör: A beruházások értékelése

Tartalmak: A témakör teljes tartalma

3.9. Témakörök

3.9.1. *Projektmenedzsment alapok*

16 óra

A projekt fogalma, a projektek csoportosítása

A projektben érdekelt szereplők

A projekt szervezeti formái

A projektmenedzsment funkciói és területei

Projektstandard, a projekt életgömbje, fázisa

Projekttermék meghatározása

Projektciklus menedzsment

Nagyvállalati projektmenedzsment

3.9.2. *Projekt elemzése, tervezése*

20 óra

Problémaelemzés, célok meghatározása, SWOT analízis

Projekttervezés, célkitűzés, tevékenységfa, logikai keretmátrix

A projekt időtervének elkészítése (Gannt-diagram, hisztogram, hálótervezés)

Kritikus út meghatározása

A projekt költségtervének elkészítése

Kockázatelemzés (érzékenység elemzés, valószínűség vizsgálat)

Projektegyensúly kialakítása

Projektbecslés módszerei

Projekttervek jóváhagyása

A projekt definiálás dokumentumai

A projekttervezés dokumentuma

3.9.3. *Projekt irányítása, dokumentálása*

16 óra

A projektmenedzsment csoport kiválasztása, munkamegosztás

A projektmenedzselés folyamata

Idő, költség, és minőség menedzsment

Emberi erőforrás, kockázat és kommunikációs menedzsment
A projektirányítás dokumentumai
A projektzárás (szakmai és pénzügyi zárás)
A lezárt projekt elemzése, értékelése
Projektmonitoring, nyomon követési eljárások, eltérések elemzése
A projektzárás és értékelés dokumentumai

3.9.4. Közbeszerzési eljárás

10 óra

A közbeszerzési törvény, a törvény hatálya alá tartozó beszerzések
A közbeszerzési eljárások típusai
Közbeszerzési terv, szabályzat
Ajánlattételi felhívás, műszaki dokumentáció
Közbeszerzési döntés folyamata, az ajánlatok értékelése
Szerződéskötés, pénzügyi elszámolás sajátosságai
A közbeszerzési eljárás dokumentumai

Projekttervezés gyakorlata

31 óra

5/13, 2/14. évf. heti 1 óra

3.10. A tantárgy tanításának célja

A projekttervezés gyakorlata lehetőséget teremt a tanulónak arra, hogy megismerje a projekttervezés és irányítás munkáját segítő számítógépes szoftvereket. Önálló és csoportos munkaformában szituációs gyakorlatként projekteket tervez.

3.11. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A tantárgy a következő szakmai tárgyak témaköreihez és azok tartalmához kapcsolódik:

Projektfolyamatok követése

Témakör: Projektmenedzsment alapok, Projekt elemzése tervezése, A projekt irányítása, dokumentálása

Tartalmak: A témakörök teljes tartalma

3.12. Témakörök

3.12.1. Projektirányítás számítógéppel

19 óra

A projekt szoftver sajátosságai
A szoftver alapbeállításai
Projekt adatok meghatározása
Tevékenységek felvitele, kapcsolatok megadása
Tevékenység hierarchia rögzítése
Tevékenységek törlése, mozgatása, beszúrása
Kritikus út lekérdezése
Erőforrások felvitele, beállítások, túlterhelt erőforrások, simítás
Naptárak, munkarendek
Költségek tervezése (arányos és fix költségek)
Költségtablák, jelentések
Mintafeladatok megoldása a projekt szoftverrel

3.12.2. Projektterv készítése

12 óra

A tanuló önálló munkában projekttervezés esettanulmányt készít a projekt szoftver támogatásával
Projekt kiválasztása

Projekt célkitűzés, tevékenységfa, logikai keretmátrix elkészítése
 Projekt időterv elkészítése
 Projekt költségterv elkészítése
 A projekt definiálás és tervezés dokumentumai

Pénzügyi és számviteli ügyintéző 5/13 és 2/14, nappali

Gazdálkodási feladatok ellátása

Gazdálkodási ismeretek

77 óra

5/13 évf. heti 2,5 óra, 2/14. évf. heti 2,5 óra

3.13. A tantárgy tanításának célja

A tanulóval megismertesse a befektetett eszközökkel való gazdálkodás, a forgóeszköz- és készletgazdálkodás, a munkaerő és bér gazdálkodás elemzésének módszereit, legfontosabb mutatóinak kiszámítását. A módszerek felhasználásával képes legyen a tanuló a vállalkozás belső és külső környezetében bekövetkező változások követésére, alkalmazkodási javaslatok kidolgozására

3.14. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A tantárgy a következő szakmai tárgyak témaköreihez és azok tartalmához kapcsolódik:

Gazdasági és jogi alapismeretek tantárgy

Témakör: Mikrogazdasági alapok

Tartalmak: a témakör teljes tartalma

Témakör: A vállalkozások alapítása, működése

Tartalmak: a témakör teljes tartalma

Számviteli alapismeretek tantárgy

Témakör: A vállalkozás vagyona

Tartalmak: a témakör teljes tartalma

Témakör: A jövedelem elszámolása

Tartalmak: A jövedelem részei, bérek közterhei

3.15. Témakörök

3.15.1. *Gazdálkodás a befektetett eszközökkel*

12 óra

Az innováció lényege és szerepe a vállalkozásnál

A tárgyi eszközök értékcsökkenési leírása

A tárgyi eszközök üzemfenntartásának szerepe

A beruházás szerepe a vállalkozásnál

A beruházások gazdaságossági vizsgálata

A beruházás folyamata

3.15.2. *Készletgazdálkodás, logisztikai rendszer*

16 óra

A vállalkozási logisztika lényege és szerepe

A logisztika területei, a logisztika anyagi és információs folyamatai

A logisztikai rendszer szerkezete

A logisztika stratégiai kérdései

A logisztikai rendszer működése

A forgóeszközök fogalma, főbb csoportjai (vásárolt és saját termelésű készletek)

A készletgazdálkodás, struktúra kialakítása, készletnormák, anyagnormák

A teljes forgóeszköz állománnyal való gazdálkodás (optimális összetétel, hatékonyság, igényesség, forgási sebesség)

- 3.15.3. Munkaerő és bérghazdálkodás** **18 óra**
- A munkaerő és bérghazdálkodás feladatai
 - A vállalkozás munkaerő-szükségletének biztosítása (szükséglet meghatározása, biztosítása, hatékony foglalkoztatás)
 - Munkajogi alapismeretek, (munkaviszony, munkaviszony létesítése, megszűnése, megszüntetése, munkavállaló és munkáltató jogai és köteleességei, munkaszerződés)
 - Bérghazdálkodás, ösztönzés, érdekeltségei rendszer
 - A kereseti arányok kialakítása
 - A beosztott és vezető munkavállalók belső érdekeltségi rendszere
 - A vállalatban belüli szervezeti egységek érdekeltségi rendszere
- 3.15.4. Gazdálkodás, gazdaságosság** **10 óra**
- A vállalkozás eszközei és ráfordítások
 - Az árbevétel és a jövedelem
 - A jövedelem és jövedelmezőség
 - Az árbevétel és profit, fedezeti pont és üzemszüneti pont
 - Az eredményesség javításának főbb útjai
 - A vállalkozás vagyoni helyzete
 - A vállalati pénzgazdálkodás tartalma, főbb elemei
 - A befektetés és finanszírozás összefüggése
 - A vállalkozás külső és belső pénzügyi kapcsolatai
- 3.15.5. A vállalkozás vezetése, szervezete és stratégiája** **11 óra**
- A vezetés lényege és funkciói
 - A vezetői döntések, a vállalkozás szervezete
 - A tervezés szerepe, fajtái a vállalkozásban
 - A vállalati stratégia szerepe, a stratégiai tervezés folyamata
 - A vállalkozási stratégia főbb elemei, fajtái, megvalósítása
 - A üzleti terv felépítése és tartalma
- 3.15.6. A vállalkozás válsága** **10 óra**
- A vállalati válság lényege, kialakulásának okai
 - A vállalati válság szakaszai és típusai
 - A vállalati válság leküzdése
 - Válságkezelő stratégiák
 - A csődeljárás
 - A felszámolási eljárás
 - A végelszámolás

Vállalkozásfinanszírozási és adózási feladatok

Vállalkozásfinanszírozás

4. 93 óra

5/13, 2/14. évf. heti 3 óra

4.1. A tantárgy tanításának célja

A Vállalkozásfinanszírozás tantárgy tanításának célja, hogy bemutassa a pénzügyi befektetések jelentőségét, hatását a gazdaságra, a beruházási döntések során elsajátított ismeretek és a finanszírozási döntésekben megszerzett kompetenciák alapján. Felkészítse a tanulókat a vállalkozások pénzügyi helyzetének alapvető elemzésére alkalmas mutatók megállapítására és a mutatóérték tartalmának egyszerű magyarázatára. Megismerje a tanuló a státusz és az éves pénzforgalmi terv szerepét a pénzügyi tervezés során.

4.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A tantárgy a következő szakmai tárgyak témaköréhez és azok tartalmához kapcsolódik:

Számviteli alapismeretek tantárgy

Témakör: A vállalkozás vagyona

Tartalmak: A mérleg fogalma, A mérlegfőcsoportok tartalma

Az eredménykimutatás fogalma

Témakör: Tárgyi eszközök elszámolása

Tartalmak: Tárgyi eszközök csoportosítása

Az amortizáció elszámolása

Témakör: A vásárolt készletek elszámolása

Tartalmak: A vásárolt készletek fajtái és jellemzőik

Témakör: A saját termelésű készletek elszámolása

Tartalmak: A saját termelésű készletek fogalma, csoportosítása

Pénzügyi alapismeretek tantárgy

Témakör: Pénzügyi intézményrendszer

Tartalmak: a váltó, mit a kereskedelmi hitelezés egyik eszköze

Témakör: A pénzügyi piac és termékei

Tartalmak: aktív bankügylet (hitelezés, váltóleszámítolás, lízingügylet, faktorálás, forfetírozás), A kötvény fogalma, jellemzői, fajtái; vállalati kötvény pénzügyi piacon betöltött szerepe

Pénzügy gyakorlatok tantárgy

Témakör: A pénz időértéke

Tartalmak: A pénz időértékének fogalma, jelentősége

A jelen és a jövőérték számítás időtényező táblázatok alkalmazásával

A váltóval kapcsolatos műveletek

Váltókibocsátás, váltóforgatás, leszámítolás

4.3. Témakörök

4.3.1. A vállalkozás pénzügyi döntései

3 óra

Pénzügyi döntések célja, tartalma, típusai

Befektetési és finanszírozási döntések

Hosszú és rövid távú döntések

4.3.2. A beruházások értékelése²

36 óra

A beruházásokkal kapcsolatos fogalmak

Befektetés és a beruházás közötti különbség

Beruházások csoportosítása a beruházás szintje, a beruházás jellege, a beruházás összetétele, a megvalósítás finanszírozási forrása, a kivitelezés módja, a gazdasági műszaki hatás, a beruházás célja, az egymáshoz való kapcsolata és kölcsönhatása szerint

A beruházások pénzáramai, típusai (kezdő pénzáram, működési pénzáram és végső pénzáram) és tartalmuk

A beruházások gazdaságossági számításai: statikus és dinamikus számítások

A statikus számítások mutatói: megtérülési idő, jövedelmezőségi mutató, beruházási pénzeszközök forgási sebessége

A dinamikus számítások mutatói: nettó jelenérték, belső kamatláb, és jövedelmezőségi index

Döntési szabályok a beruházás megvalósítására, vagy elutasítására vonatkozóan

A beruházás megvalósítása, üzembehelyezése

4.3.3. A forgóeszköz-ellátás

22 óra

A forgóeszközök gazdálkodásban betöltött szerepe

A forgóeszköz körforgás, a beszerzés, a termelés és az értékesítés tevékenységek során a forgóeszközök megjelenési formája

A forgóeszköz csökkentés jelentősége

A készletek csoportosítása

A készletek értékelése forgási mutatók alapján

A forgóeszköz szükséglet megállapítása (forgási mutatók, mérlegmódszer alkalmazásával)

Az átmeneti és a tartós forgóeszköz közötti különbség, jellemzőik

4.3.4. A finanszírozás gyakorlata

22 óra

A finanszírozás fogalma, jellemzői

A finanszírozás formái: belső és külső finanszírozás

A finanszírozási alapelvek: rentabilitás, normativitás, rugalmasság, biztonság, önállóság)

Finanszírozási stratégiák, az illeszkedési elv

Tartós forgóeszköz-lekötés és átmeneti forgóeszköz lekötés finanszírozása

Az illeszkedési elv értelmezése

Finanszírozási stratégiák: szolid, konzervatív, agresszív

A beruházások finanszírozási forrásai

Önfinanszírozás, vagy külső finanszírozás

A hitel, mint idegen finanszírozási forma

A hitelfajták

A hitelezési eljárás menete

Hitelbiztosítékok

Sajátos finanszírozási források: lízing és a támogatás

A vállalati tőkeköltség, mint a finanszírozási források ára

Forgóeszköz-financezírozás

Jellemző finanszírozási források

Rövid lejáratú bankhitel és típusai

Kereskedelmi hitel (vevőktől kapott előleg és áruhitel), váltótartozás

Factoring lényege, és igénybevételeének jellemzői

Tartós passzívák

Üzletfinanszírozás

Pénzügyi tervezés és a tervek csoportjai

Állományi (státusz) és forgalmi szemléletű terv

Az állományi szemléletű terv: a mérlegterv jellemzői

Forgalmi szemléletű terv: a likviditási terv jellemzői

A pénzügyi tervek egyenlegének ismeretében hozott intézkedések

4.3.5. A vállalkozások pénzügyi teljesítményének mérése

10 óra

A teljesítménymutatókból nyerhető információk

Elemzés állományi és folyamatszempléletben

A pénzügyi mutatók főbb fajtái

Vagyon – és tőkestruktúra mutatók

Hatékonysági mutatók

Jövedelmezőségi mutatók

Eladósodási mutatók

Pénzügyi egyensúly mutatói

Piaci érték mutatók

A mutatók kiszámításának értelmezése

4.4. A tantárgy tanításának célja

A Vállalkozásfinanszírozás gyakorlat tantárgy tanításának célja, hogy a beruházási és hosszútávú pénzügyi döntések elméleti ismeretanyagára építve a tanuló alkalmas legyen a beruházások megvalósítási döntéseikhez kapcsolódó egyszerűbb számítások elvégzésére és a következtetések levonására, valamint a forgóeszközök szükségeltének megállapítására és az azokhoz rendelkezhető finanszírozási források felkutatására.

Felkészítse a tanulókat a vállalkozások pénzügyi helyzetének alapvető elemzésére azáltal, hogy közreműködik a státusz és az éves pénzforgalmi terv összeállításában.

4.5. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A tárgy a Vállalkozásfinanszírozás tantárgy elméleti ismereteire alapoz az egyes témakörök tartalma vonatkozásában.

A tantárgy a következő szakmai tárgyak témaköreihez és azok tartalmához kapcsolódik:

Pénzügy gyakorlatok tantárgy

Témakör: A pénz időértéke

Tartalmak: A pénz időértékének fogalma, jelentősége

A jelen és a jövőérték számítás időtényező táblázatok alkalmazásával

A váltóval kapcsolatos műveletek

Váltókibocsátás, váltóforgatás, leszámítás

Általános statisztika tantárgy

Témakör: Az információsűrítés legjellemzőbb módszerei, eszközei

Tartalmak: A mennyiségi sorok elemzése számított közép-értékekkel

4.6. Témakörök

4.6.1. Beruházások pénzügyi döntései

12 óra

A beruházások gazdaságossági számításainak gyakorlása feladatok megoldásával:

A statikus számítások mutatói: megtérülési idő, jövedelmezőségi mutató, beruházási pénzeszközök forgási sebessége

A dinamikus számítások mutatói: nettó jelenérték és jövedelmezőségi index, a belső megtérülési ráta (számítás nélkül, csak értelmezés szintjén)

Döntési szabályok ismeretében a beruházás megvalósítására, vagy elutasítására vonatkozóan magyarázat megfogalmazása

4.6.2. Forgóeszköz-szükséglet megállapítása

10 óra

A forgóeszköz szükségelt megállapítása feladatok megoldásával a forgási mutatók és a mérlegmódszer alkalmazásával

A forgási idő és fordulatok száma közötti összefüggés értelmezése

Kronologikus átlag alkalmazása az átlagkészlet meghatározásánál

4.6.3. A finanszírozás gyakorlata

6 óra

Kölcsöntörlesztés, hiteldíj

Nettó forgótőke kiszámítása

Feladatok a finanszírozás stratégiák megállapítására, és annak értelmezésére

Döntési feladatok finanszírozásra pl. rövid lejáratú hitelfelvétel, vagy váltó diszkontálás

Likviditási terv összeállítása alapadatokkal (egyszerű séma alapján), pótlólagos forrásszükséglet meghatározásával

4.6.4. Pénzügyi teljesítményének mérése

3 óra

Vagyon – és tőkestruktúra mutatók, hatékonysági mutatók, jövedelmezőségi mutatók, eladósodási mutatók, pénzügyi egyensúly mutatói, piaci érték mutatók képletének felismerése.

A mutatók kiszámítása konkrét adatok ismeretében.

A mutatók értékének egyszerű magyarázata, levont következtetések megfogalmazása

Adózás

93 óra

5/13, 2/14. évf. heti 3 óra

4.7. A tantárgy tanításának célja

Az Adózás tantárgy tanításának célja, hogy felkészítse a tanulókat a kiemelt adójogszabályok alkalmazására az adózás rendjében meghatározottak figyelembevételével a jövedelem típusú adók és forgalmi adó, valamint a helyi adók tekintetében. A tanulóknak egyszerűbb adózási feladatok megoldásában jártasságot kell szerezni, és ki kell tudni számolni az egyes adónemek kapcsán a fizetendő adóelőlegeket, valamint tudni kell elkészíteni írásban az éves bevallásokat

4.8. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A tantárgy a következő szakmai tárgyak témaköreihez és azok tartalmához kapcsolódik:

Számviteli tantárgy

Témakör: A zárás, éves beszámoló

Tartalmak: Az eredménykimutatás fogalma

Az eredménykimutatás kategóriáinak tartalma

Adózási alapismeretek tantárgy

Témakör: Adózási alapfogalmak

Tartalmak: Adózási alapfogalmak: adóalany, adótárgy, adóalap, adómérték, adómentesség, adókedvezmény, adókötelezettség

Témakör: Kiemelt adónemek

Tartalmak: a témakör teljes tartalma

4.9. Témakörök

4.9.1. Az adózás rendje

4 óra

Az adózó és az adóhatóságok

Az adóhatóságok hatásköre és illetékessége

Az adókötelezettség szabályai

Az adómegállapítás formái

Adótitok

Ellenőrzés célja, és fajtái

Az ellenőrzés megindítása és lefolytatása, az ellenőrzés befejezése

Jogkövetkezmények: késedelmi pótlék, önellenőrzési pótlék, adóbírság, mulasztási bírság

4.9.2. Személyi jövedelemadó és bért terhelő járulékok

26 óra

Az adó megállapítására, bevallására és megfizetésére vonatkozó szabályok a személyi jövedelemadó törvény alapján (az adómegállapítása, adónyilatkozat, egyszerűsített bevallás, munkáltatói adómegállapítás, adófizetés)

Az adóköteles és az adómentes bevételek, az adóköteles bevételek legfőbb jellemzői

A bevételek jövedelemtartalmának megállapítása: az összevonásra kerülő jövedelmek (kiemelten a munkaviszonyból származó jövedelmekre, a megbízási díjakra, és a vállalkozói „kivételre”)

Az adóelőleg megállapítása, bevallása és megfizetése

A bért terhelő járulékok

A szociális hozzájárulási adó

Adóelőleg számítása és az éves adóbevallás elkészítése, a kifizetendő havi bér megállapítása gyakorló feladatokon keresztül

A különadózó jövedelmek adóztatása kiemelten az ingóság és az ingatlan értékesítés adóztatása, a kamatjövedelem, az osztalékból származó jövedelem

Feladatok megoldása az összevonásra kerülő és a különadózó jövedelmekre, esettanulmány elkészítése kiscsoportos keretben

4.9.3. Egyéni vállalkozó jövedelemadózási formái

14 óra

Az egyéni vállalkozók adózási szabályai a személyi jövedelemadóban

A vállalkozói személyi jövedelemadó

A vállalkozói kivét, a vállalkozói nyereség és a vállalkozói osztalékalap adózási szabályai

Az átalányadózás szabályai

Az egyszerűsített vállalkozói adó

Az adónem választásának feltételei

Az egyszerűsített vállalkozói adó alapjának meghatározása

Az egyszerűsített vállalkozói adó mértéke.

Az egyszerűsített vállalkozói adó által kiváltott adónemek

A kisadózó vállalkozások tételes adója

Az adónem választásának feltételei

A KATA alapjának meghatározása

A KATA mértéke (főállású kisadózó, főállásúnak nem minősülő kisadózó)

A KATA által kiváltott adónemek

További adónemek a hatályos jogszabályok alapján: adóalany, adóalap, adómérték, az általuk kiváltott adók

Egyszerűbb feladatok megoldása a vállalkozói személyi jövedelemadó, valamint az egyszerűsített vállalkozói adó és a kisadózó vállalkozások tételes adója körében, esettanulmány elkészítése kiscsoportos keretben

4.9.4. Társaságok jövedelemadózása

16 óra

A társasági adó alanyai

Az adófizetési kötelezettség

A társasági adóalap meghatározása

Az adózás előtti eredmény, az adóalap és a jövedelem(nyereség) minimum összefüggései

Az adóalap-korrekciós tételek jelentősége

Az adóalapot módosító tételek csoportjai:

az adóalapot jogcímében (egyszerre) növelő és csökkentő tételek

az adóalapot csak csökkentő tételek

az adóalapot csak növelő tételek

Az adó mértéke

Az alapvető adókedvezmények

Az adózás utáni eredmény és a mérlegszerinti eredmény

Az egyszerűsített vállalkozói adó alanyai

Az adónem választásának feltételei

Az egyszerűsített vállalkozói adó alapjának meghatározása

A kisadózó vállalkozások tételes adója alanyai

Az adónem választásának feltételei

A KATA alapjának meghatározása

A kisvállalati adó alanyai

Az adónem választásának feltételei

A KIVA vállalkozói adó alapja és mértéke

További adónemek a hatályos jogszabályok alapján: adóalany, adóalap, adómérték, az általuk kiváltott adók

Egyszerűbb feladatok megoldása a társasági adófizetési kötelezettség és az adózott eredmény megállapítása területén a legjellemzőbb adóalap korrekciós tételek alapján, KATA adóalany fizetési kötelezettségének meghatározása

4.9.5. Általános forgalmi adó

21 óra

Az általános forgalmi adó alanyai

A gazdasági tevékenység fogalma

A termék értékesítésének és szolgáltatás nyújtásának esetei a tv. értelmében

A termék közösségen belüli beszerzés és a termék importja

A teljesítés helye a termék értékesítése és a szolgáltatások nyújtása esetében az általános szabályok értelmében

Az adófizetési kötelezettség keletkezése, a fizetendő adó megállapítása

Az adó alapja termék értékesítése és a szolgáltatások nyújtása esetében

Az adó lapjának utólagos csökkentése

Az adó mértéke

Az adó alóli mentességek szabályai

Az adólevonási jog keletkezése

Az előzetesen felszámított adó megosztása

Az adólevonási jog korlátozása

Adófizetési kötelezettség megállapítása

A számlázás szabályai

Feladatok megoldása az általános forgalmi adó fizetendő adójának megállapítására, a vállalkozást terhelő általános forgalmi adó és az előzetesen felszámított adó megosztására vonatkozóan az adó alóli mentességek és az adómértékek több kulcsára tekintettel

4.9.6. Helyi adók

9 óra

A helyi adók típusai: vagyoni típusú (építményadó és telekadó), kommunális jellegű adók (magánszemélyek kommunális adója és idegenforgalmi adó), helyi iparüzési adó

Az egyes típusok adóalanyai

Az adó alapja és mértéke

Az adókötelezettség teljesítése

Egyszerűbb feladatok megoldása a helyi adótörvényben meghatározott adónemekre

4.9.7. Gépjárműadó és cégautóadó

3 óra

A gépjárműadó

A belföldi gépjárművek adójának alanya és az adókötelezettség keletkezése

Mentesség az adó alól

Az adó alapja és mértéke személyszállító gépjármű és tehergépjármű esetén

Az adó mértéke és az adó kedvezmények

A cégautóadó

A cégautóadó alanyai.

A cégautóadó fizetési kötelezettség keletkezése (bérlet, lízing, kiküldetés, stb.)

Az adó mértéke

A gépjárműadó és a cégautóadó összevezetésének feltételei

Egyszerűbb feladatok megoldása a gépjárműadóra, a cégautóadóra

A tantárgy tanításának célja

Az Elektronikus adóbevallás gyakorlata tantárgy célja, hogy kialakítsa a tanulóban az egyes kiemelt adónemek, valamint az adatszolgáltatások elektronikus bevallásának készségét. A tanuló a tantárgy elsajátítása után alkalmas legyen adókkal, járulékokkal kapcsolatos bevallásokat készíteni és kijelölésre elküldeni a NAV keretprogramjai alkalmazásával. A tanuló legyen képes a bevalláshoz szükséges adatokat begyűjteni, ismerve azok számviteli, illetve pénzügyi területének forrásait. Alkalmassá váljék a hibás bevallásban a hiba megkeresésére és kijavítására. Ismerje a bevallások gyakoriságát, határidejét, szerkezetét.

4.10. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A tantárgy a következő szakmai tárgyak témaköréhez és azok tartalmához kapcsolódik:

Adózás gyakorlat tantárgy

Témakör: Minden témakör

Tartalmak: a témakörök teljes tartalma

4.11. Témakörök

4.11.1. Gyakorlati előkészítés

3 óra

A munka előkészítésének menete:

NAV honlapján tájékozódás

Keretprogram letöltés, a kiválasztott nyomtatványok és kitöltési útmutatójuk letöltése

A számítógépen a nyomtatványkitöltő rendszerben a kiválasztott bevallás megnyitása

A törzss adatok kitöltése

4.11.2. Elektronikus bevallás gyakorlata

56 óra

Az elkészítendő bevallások fajtái:

A dolgozók be- és kijelentésének elkészítése, adatváltozások bejelentése, valamint az egyszerűsített dolgozói bejelentés (T1041, T1042E)

Bevallás elkészítése a foglalkoztató, kifizetőhely havi szja, szociális hozzájárulási adó és járulék kötelezettségéről a munkavállalók és minden egyéb jogviszonyban foglalkoztatott személy munkavégzésével kapcsolatosan (08-as és 08E bevallás)

A kiegészítő tevékenységet folytatónak nem minősülő egyéni vállalkozó (jövedelme szerint adózó és átalányadózó) és a biztosított mezőgazdasági őstermelő szociális hozzájárulási adó és járulék kötelezettségeiről (58-as) bevallás elkészítése, alkalmazásának esetei

Az eva bevalláshoz szükséges adatállomány, a bevallás elkészítése egyéni- és társas vállalkozás esetén (43-as bevallás)

Az átvezetési kérelem elkészítése az adónemek közötti adók átvezetése és a visszaigénylendő adó, járulék illetve az esetleges adókiutalás (17-es bevallás)

A személyi jövedelemadó bevallásához szükséges igazolások begyűjtése után magánszemély, illetve egyéni vállalkozó - (jövedelme szerint adózó, átalányadózó, ekhós adóalany) - 53-as bevallásának elkészítése

Bevallás egyes adókötelezettségekről az államháztartással szemben (01-es bevallás)

Az éves adatszolgáltatás teljesítése a dolgozó felé a munkavállaló éves munkájával kapcsolatos bevételeinek, levont adójának, járulékeinak bevallására (M30-as bevallás)

Munkáltatói éves adatszolgáltatás a személyi jövedelemadó megállapításához (M29)

Az egészségügyi szolgáltatási járulék alá való ki- és bejelentés (T1011-es bevallás)
 Általános forgalmi adó bevallás készítése (65-ös bevallás)
 Egyéni vállalkozó, társaság éves iparüzési adójának a bevallása
 Az adatlap elkészítése a kilépő dolgozó időszaki béradatainak összesítésére (Adatlap évszám)
 A kisadózó vállalkozók tételes adójának éves bevallása (KATA)
 Nyilatkozat elkészítése a nulla értékadatú bevallás kiváltásáról (NY-es bevallás)
 A bevallási nyomtatványok tartalma akkor is számon kérhető, ha időközben más szám, vagy elnevezés alatt kell a bevallást elkészíteni.

4.11.3. A bevallások ellenőrzése

3 óra

A kész bevallások áttekintése
 Szükség esetén a kitöltési útmutató használata
 Ellenőrzési funkció futtatása
 Jelzett hibák javítása
 Mentés
 A hibátlan bevallás kijelölése elektronikus elküldésre

Könyvvizetés és beszámoló készítés feladatai

Számvitel
186 óra

5/13, 2/14. évf. heti 6 óra

4.12. A tantárgy tanításának célja

A könyvvizetés és beszámoló készítés tananyagára építve a 2000. évi C. törvény alapján kell a gazdálkodóknak könyveiket vezetni és beszámolóikat elkészíteni, ezért cél, hogy ismerjék meg és sajátítsák el a kettős könyvvitel rendszerében történő eljárásokat és módszereket. Az előírásoknak megfelelően a gazdasági élet vállalkozási területén a bizonylatok kitöltésétől kezdve az analitikus nyilvántartáson keresztül a gazdasági műveletek könyvelésén át képes lesz a vállalkozás eredményének és vagyonának megalapítására.

4.13. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A tantárgy a következő szakmai tárgyak témaköreihez és azok tartalmához kapcsolódik:

Számviteli alapismeretek tantárgy

Témakörök: az összes témakör tartalmi

Számvitel gyakorlat tantárgy

Témakörök: az összes témakör tartalma

Pénzügyi alapismeretek tantárgy

Témakör: A pénzügyi piac és termékei

Tartalmak: Az értékpapírok főbb fajtái

Pénzügygyakorlat tantárgy

Témakör: A pénz időértéke

Tartalmak: a teljes tartalma

4.14. Témakörök

4.14.1. A számviteli törvény, éves beszámoló

18 óra

A számviteli törvény célja és hatálya, főbb fejezetei
 A számvitel fogalma és részei, számviteli alapelvek
 A különböző beszámolási formák alkalmazásának feltételei, az áttérések szabályai

Nagykereskedelmi árubeszerzés, visszaküldés engedmény könyvelése tényleges beszerzési áras nyilvántartásnál, áruértékesítés

Kiskereskedelmi árubeszerzés, visszaküldés és engedmény könyvelése, az árres
Kiskereskedelmi áruértékesítés kiszámlázással és készpénzért, a leltári eltérések bizonylatolása és könyvelése

A göngyöleg fogalma, csoportosítása analitikus nyilvántartása

Az idegen göngyöleg beérkezése és visszaküldése

A saját göngyöleg beszerzése és kiszámlázása, a kiszámlázott göngyöleg visszaérkezésének könyvelése

A göngyölegek kiselejtezése

A közvetített szolgáltatás fogalma, a leszámlázott közvetített szolgáltatás

A kiszámlázott közvetített szolgáltatás

4.14.5. Jövedelemelszámolás 16 óra

A jövedelemmel kapcsolatos analitikus nyilvántartások, a jövedelem részei

A bérfeladás számítása, nyilvántartása és könyvelési feladatai (bér, betegszabadság)

A levonások keletkezése, nyilvántartása és könyvelése

A bérek közterheinek számítása, nyilvántartása és könyvelése (SZOCHO, SZAHÓ)

A jövedelem kifizetése (készpénzes és folyószámlára történő átutalás)

A bérszámfejtésből származó kötelezettségek átutalása

Az elszámolásra kiadott összegekkel kapcsolatos könyvelési feladatok

A fel nem vett jövedelemmel kapcsolatos könyvviteli elszámolások

4.14.6. Költségekkel kapcsolatos elszámolások 17 óra

A költség, közvetlen költség, közvetett költség fogalma

A termelési költségek elszámolásának lehetőségei (költségnem, költséghely, költségviselő)

A költségnemek részletes tartalma és a költségnemek könyvelése Költségmódosító tételek

Költségek időbeli elhatárolása

Az értékesítési, igazgatási költség és az egyéb általános költség tartalma

Az önköltség fogalma, részei

Önköltségszámítás, kalkulációs séma

Önköltségszámítási szabályzat

4.14.7. Saját termelésű készletekkel kapcsolatos elszámolások 19 óra

A saját termelésű készletek fogalma, fajtái és értékelésük

A saját termelésű készletek közvetlen önköltségének meghatározása

Raktárra vétellel kapcsolatos számítások és könyvelésük

A saját termelésű készletek állományváltozásainak meghatározása

A késztermékek leltári különbözetének elszámolása

Az értékesítés bizonylatolása, a számla tartalmi elemei

Az értékesítés könyvelése, árbevétel, fizetendő áfa, készletcsökkenés kiszámítása és könyvelése

Visszáru és minőségi engedmény számítása és könyvelése

A kiszámlázott ipari szolgáltatás elszámolása, könyvelése

Az közösségi értékesítés és az export elszámolása, könyvelése.

4.14.8. Pénzügyi és hitelműveletekkel kapcsolatos elszámolások 23 óra

A bankszámlát és a pénztárszámlát érintő gazdasági események

A bankszámla és a pénztárszámla vezetésére vonatkozó szabályok

A bankszámlát és a pénztárszámlát érintő legfontosabb gazdasági események könyvelése

Az adott kölcsönökkel kapcsolatos elszámolások

A váltóval kapcsolatos gazdasági műveletek

A kapott váltóval kapcsolatos gazdasági események, számítások és könyvelések (váltóelfogadás, váltóleszámlálás, váltóforgatás)

Az értékpapírok, befektetett pénzügyi eszközök könyvelése,

A forgatási célú kötvények beszerzésének, értékesítésének és beváltásának könyvviteli elszámolása,

A részvényvásárlás, a részvényértékesítés valamint a kapott osztalék könyvelése,

A költségvetési kiutalási igények és teljesítésük

A kamatok aktív és passzív időbeli elhatárolásának könyvelése

4.14.9. Kötelezettségekkel kapcsolatos elszámolások

12 óra

A kötelezettségek fajtái és jellemzőjük, analitikus nyilvántartásuk

A hitel és a kölcsöntartozás keletkezése és megszűnése

A saját váltó kibocsátásának és kifizetésének könyvelési feladatai

A kötvénykibocsátás és törlesztés könyvviteli elszámolása

A költségvetési kapcsolatok számviteli elszámolása, költségvetési befizetési kötelezettségek, az általános forgalmi adóval kapcsolatos számviteli feladatok

A szállítókkal és más rövidlejáratú kötelezettségekkel kapcsolatos könyvviteli elszámolások

4.14.10. A zárás, éves beszámoló

21 óra

A könyvviteli zárlat célja és feladatai

A havi és negyedévi zárás feladatai, az év végi zárlati teendők

A beszámolóképzés, a beszámoló részei

A vagyonrészek értékelése a mérlegben

Az éves beszámoló eredménykimutatása, összköltség-eljárású, forgalmi költségeljárású eredménykimutatás („A” változat)

Az egyéb ráfordítások és az egyéb bevételek tartalma,

A pénzügyi eredmény (a pénzügyi ráfordítások és pénzügyi bevételek)

Társasági adó, osztalék elszámolása

Az adózott eredmény meghatározása

A kiegészítő melléklet készítésének célja és tartalma

A témakör részletes kifejtése

Könyvelés számítógépen

Könyvelés számítógépen gyakorlat

124 óra

5/13, 2/14. évf. heti 4 óra

4.15. A tantárgy tanításának célja

A tanuló megismerhesse a pénzügyi-számviteli ügyintézői szakmában alkalmazható az érvényes számviteli előírások alapján működő, főkönyvi és folyószámla kezelő program, bérelszámloló, tárgyi-eszköz nyilvántartó és készletnyilvántartó program használatát

4.16. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A tantárgy a következő szakmai tárgyak témaköreihez és azok tartalmához kapcsolódik:

Számviteli alapismeretek tantárgy

Témakör: a témakörök teljes ismerettartalma

Adózási alapismeretek tantárgy

Témakör: A kiemelt adónemek

Tartalmak: a teljes tartalma

4.17. Témakörök

4.17.1. Szoftverjog és etika, adatvédelem

6 óra

A szerzői jogról szóló törvény főbb szabályai

Az adatok felhasználási korlátai

Adatvédelem, személyes adatok védelme

A számítógépes vírusok, a vírusok elleni védelem

Rendszerezés, adatbiztonság, a mentés archiválás alapjai

4.17.2. A könyvelési programokkal kapcsolatos követelmények

6 óra

Információs piramis

A feldolgozással szemben támasztott igények meghatározása

A feldolgozásból származó információ fontossága

A könyvelő programok csoportosítása, jellemzői

A könyvelő rendszerek használati jogai, licencek sajátosságai

A könyvelő rendszerek saját gépes és hálózati telepítése

4.17.3. Főkönyvi és folyószámla könyvelési rendszer

36 óra

A törzsadatok felvitele

A programok beállítása, paraméterezése

A rendszer feladási kapcsolatai

Nyitás-zárási műveletek

Bizonylatok rögzítése (számlák, pénztárbizonylat, bankszámlakivonat, feladások)

Lekérdezések a főkönyvi rendszerből (napló, főkönyvi karton, főkönyvi kivonat, folyószámla kivonat, áfa kimutatás, mérleg, eredménykimutatás, lejárt számlák listája, lejárt számlák listája)

Komplex feladatok megoldása főkönyvi és folyószámla kezelő rendszerekben

4.17.4. Tárgyieszköz-nyilvántartó program

18 óra

Tárgyi eszközök analitikus nyilvántartásának sajátosságai

Törzsadatok felvitele, a rendszer beállítása

Beruházás, tárgyi eszköz állományba vétel rögzítése

Amortizáció elszámolása

A tárgyi eszközök kivezetése (selejtezés, értékesítés)

Lekérdezések (karton, leltár lista)

Főkönyvi feladások a tárgyi eszköznyilvántartó rendszerből

4.17.5. Készletnyilvántartó program

18 óra

A készletnyilvántartás sajátosságai

A törzsadatok felvitele, a program beállítása, értékelési eljárások alkalmazása

Raktári bevételezések, kiadások bizonylatok alapján (vásárlás, felhasználás, értékesítés, hiány, selejtezés)

A leltár előkészítése, leltári kimutatások készítése

Listák lekérdezések (analitikus napló, készlet karton)

Főkönyvi feladások a készletnyilvántartó rendszerből

4.17.6. Bérelszámoló program alkalmazása

18 óra

A bérszámfejtő rendszer sajátosságai

Törzsadatok felvitele

A munkavállaló felvétele, munkaügyi nyilvántartás elkészítése

Bérszámfejtés, bérjegyzék készítése

Listák, lekérdezések (adó, járulékok, bérkarton, tb és adó igazolás)

Főkönyvi feladás a bérelszámoló rendszerből

4.17.7. Integrált vállalati rendszerek

22 óra

A hálózati és a web-alapú rendszerek sajátosságai

A felhasználók és jogosultságok

A rendszer törzsadatai, a törzsadatok felvitele
A rendszer részrendszereinek (moduljainak) alkalmazása
A részrendszerek közötti kapcsolatok, feladások megteremtése
Listák, lekérdezések a rendszerből
Összefüggő feladatok megoldása integrált vállalati rendszerekben

Projektfinanszírozás

Projektfinanszírozás 62 óra

5/13, 2/14. évf. heti 2 óra

4.18. A tantárgy tanításának célja

Projektfinanszírozás tantárgy tanításának célja, hogy a projektek finanszírozásához kapcsolódó elméleti ismeretanyag birtokában a tanuló értelmezni tudja a projekteket és azok lehetséges finanszírozási forrásait. A tanuló alkalmas legyen projektek értékeléséhez rendelkezésre álló információforrást használva a projektek finanszírozási forrásait felkutatni.

Felkészítse a tanulókat, hogy kísérje végig a pályázati ügyletet a pályázatok megindításától azok lezárásáig a megfelelő dokumentációk nyomon követésével.

4.19. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Számviteli alapismeretek tantárgy

Témakör: A vállalkozás vagyona

Tartalmak: A mérleg fogalma, A mérlegfőcsoportok tartalma

Az eredménykimutatás fogalma

Témakör: Tárgyi eszközök elszámolása

Tartalmak: Tárgyi eszközök csoportosítása

Az amortizáció elszámolása

Témakör: A vásárolt készletek elszámolása

Tartalmak: A vásárolt készletek fajtái és jellemzőik

Pénzügyi alapismeretek tantárgy

Témakör: Pénzügyi intézményrendszer

Tartalmak: aktív bankügylet (hitelezés, váltóleszámitolás, lízingügylet, faktorálás, forfetírozás)

Pénzügy gyakorlatok tantárgy

Témakör: A pénz időértéke

Tartalmak: A pénz időértékének fogalma, jelentősége

A jelen és a jövőérték számítás időtényező táblázatok alkalmazásával

Vállalkozásfinanszírozás tantárgy

Témakör: A beruházások értékelése

Tartalmak: A témakör teljes tartalma

Vállalkozásfinanszírozás tantárgy

Témakör: A finanszírozás gyakorlata

Tartalmak:

Finanszírozási stratégiák, az illeszkedési elv

Tartós forgóeszközlekötés és átmeneti forgóeszköz lekötés finanszírozása

Az illeszkedési elv értelmezése

Finanszírozási stratégiák: szolid, konzervatív, agresszív

A beruházások finanszírozási forrásai

- Önfinanszírozás, vagy külső finanszírozás
- A hitel, mint idegen finanszírozási forma
 - A hitelfajták
 - A hitelezési eljárás menete
 - Hitelbiztosítékok
- Sajátos finanszírozási források: lízing és a támogatás
- A vállalati tőkeköltség, mint a finanszírozási források ára

Témakör: Üzletfinanszírozás

Tartalmak:

- Pénzügyi tervezés és a tervek csoportjai
- Állományi (státusz) és forgalmi szemléletű terv
 - Az állományi szemléletű terv: a mérlegterv jellemzői
 - Forgalmi szemléletű terv: a likviditási terv jellemzői
- A pénzügyi tervek egyenlegének ismeretében hozott intézkedések

Témakör: A vállalkozás pénzügyi teljesítményének mérése

Tartalmak:

- A pénzügyi mutatók főbb fajtái
 - Vagyon- és tőkestruktúra mutatók
 - Hatékonysági mutatók
 - Jövedelmezőségi mutatók
 - Eladósodási mutatók
 - Pénzügyi egyensúly mutatói
 - Piaci érték mutatók
- A mutatók kiszámításának értelmezése

Vállalkozásfinanszírozás gyakorlat tantárgy

Minden témakör tartalma

4.20. Témakörök

4.20.1. Projektfinanszírozás alapjai

25 óra

A projektek és projektfinanszírozás fogalma, jellemzői

A projektfinanszírozás szereplői

- A projektfinanszírozás csatornái
- A projektfinanszírozás menete
- A projektfinanszírozási struktúrájának kialakítása (finanszírozási mix)
- PPP, a köz- és magánszféra partnersége
- A projektfinanszírozásban használt tőke- és hitelfajták jellemzése. A projektfinanszírozásban használt pénzügyi eszközök
 - A pénzügyi döntések és a finanszírozás összefüggése, tőkeáttétel, forrás- és tőkeszerkezetre jellemző mutatószámok;
- Finanszírozási alapelvek és azok értelmezése a projektekre
 - Finanszírozási források jellemzése, a tőkeköltség értelmezése, becslése.
 - Saját erő formái
 - A projektfinanszírozás helye a banki finanszírozásban
- Hitelminősítés, hitelezés folyamata
 - A projektfinanszírozás garanciái (nagy és nemzetközi projekt). A garanciák típusai.
 - A projektfinanszírozás kockázati tényezői. Kockázati szakaszok, finanszírozók, tényezők
- Főbb kockázati típusok a projektfinanszírozásban. Üzleti, hitelezői, nemzetközi finanszírozás kockázatai

A biztosítérendszer (a biztosítékok formái, szerepe, jellemzői)

Garanciaintézmények szerepe és az állami szerepvállalás a projektek finanszírozásában, a garanciák típusai

A projektértékelés általánosan használt módszerei. Cash flow elemzés, NPV, IRR, PI, ROI

Projektkockázatok becslése (Szcenárió elemzés, érzékenységi elemzés, Monte-Carlo szimuláció, fedezeti-pont elemzés), a kockázatok kezelése

4.20.2. A projektek pénzügyi tervezése

23 óra

A projektek pénzügyi tervezésének alapjai (munkaterv, humánerőforrás-terv)

A pénzügyi terv kidolgozása (mérlegterv, eredményterv, likviditási terv)

A projektköltségvetés készítésének folyamata és módszerei (cash flow, likviditástervezés, költség-haszon elemzés)

Projektdokumentáció (megvalósíthatósági tanulmány, szerződésvázlat, hitelszerződés és projektszerződés)

A projektfinanszírozás jövője, és a lehetséges változások

4.20.3. A projekt-támogatások

14 óra

Kis- és közép vállalkozások gazdaságfejlesztést szolgáló támogatásai

Az EU támogatások intézményrendszere és az EU támogatási források

A pályázati eljárás és a pénzügyi tervezés kapcsolata

Projektfinanszírozás és projektciklus-menedzsment (PCM)

Indikátorok definiálása, SMART és QQTTP elv

A végrehajtáshoz kapcsolódó monitoring és pénzügyi ellenőrzés

Kifizetési kérelmek tartalmi és formai elemei

Projektfinanszírozás gyakorlat

62 óra

5/13, 2/14. évf. heti 2 óra

4.21. A tantárgy tanításának célja

A Projektfinanszírozás gyakorlat tantárgy tanításának célja, hogy a projektek finanszírozásához kapcsolódó elméleti ismeretanyagra építve a tanuló alkalmas legyen projektek értékeléséhez rendelkezésre álló információforrást használva számításokat végezni és következtetéseket levonni, valamint a projektek pénzügyi forrásait felkutatni. Esettanulmányon keresztül pályázati kiíráshoz anyagokat gyűjteni és egyszerűbb pályázatok készítésénél közreműködni, kiemelten annak pénzügyi folyamatára.

4.22. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Számviteli alapismeretek tantárgy

Témakör: A vállalkozás vagyona

Tartalmak: A mérleg fogalma, a mérlegfőcsoportok tartalma

Az eredménykimutatás fogalma

Témakör: Tárgyi eszközök elszámolása

Tartalmak: Tárgyi eszközök csoportosítása

Az amortizáció elszámolása

Témakör: A vásárolt készletek elszámolása

Tartalmak: A vásárolt készletek fajtái és jellemzőik

Pénzügyi alapismeretek tantárgy

Témakör: Pénzügyi intézményrendszer

Tartalmak: aktív bankügylet (hitelezés, váltóleszámlítolás, lízingügylet, faktorálás, forfetírozás)

Pénzügy gyakorlatok tantárgy

Témakör: A pénz időértéke

Tartalmak: A pénz időértékének fogalma, jelentősége

A jelen és a jövőérték számítás időtényező táblázatok alkalmazásával

Vállalkozásfinanszírozás tantárgy

Témakör: A beruházások értékelése

Tartalmak: A témakör teljes tartalma

Témakör: A finanszírozás gyakorlata

Tartalmak:

Finanszírozási stratégiák, az illeszkedési elv

Tartós forgóeszközlekötés és átmeneti forgóeszköz lekötés finanszírozása

Az illeszkedési elv értelmezése

Finanszírozási stratégiák: szolid, konzervatív, agresszív

A beruházások finanszírozási forrásai

Önfinanszírozás, vagy külső finanszírozás

A hitel, mint idegen finanszírozási forma

A hitelfajták

A hitelezési eljárás menete

Hitelbiztosítékok

Sajátos finanszírozási források: lízing és a támogatás

A vállalati tőke költség, mint a finanszírozási források ára

Témakör: Üzletfinanszírozás

Tartalmak:

Pénzügyi tervezés és a tervek csoportjai

Állományi (státusz) és forgalmi szemléletű terv

Az állományi szemléletű terv: a mérlegterv jellemzői

Forgalmi szemléletű terv: a likviditási terv jellemzői

A pénzügyi tervek egyenlegének ismeretében hozott intézkedések

Témakör: A vállalkozás pénzügyi teljesítményének mérése

Tartalmak:

A pénzügyi mutatók főbb fajtái

Vagyon- és tőkestruktúra mutatók

Hatékonyági mutatók

Jövedelmezőségi mutatók

Eladósodási mutatók

Pénzügyi egyensúly mutatói

Piaci érték mutatók

A mutatók kiszámításának értelmezése

Vállalkozásfinanszírozás gyakorlat tantárgy

4.23. Témakörök

4.23.1. Projektértékelés módszerei

14 óra

Az elméleti órán megtanult projektértékelési módszerek alkalmazása a gyakorlatban, figyelemmel a kockázati tényezőkre a projektkockázatok becslését alkalmazva. Felkutatott finanszírozási források költségének megállapítása, a forrásokhoz rendelhető biztosítékok megadása.

4.23.2. A projektek pénzügyi tervezése

14 óra

Projekttervek kidolgozása konkrét feladatok alapján. A tervezésnél a számítógépes programokat alkalmazva állítsunk össze pénzügyi terveket. Esettanulmány készítése, projektdokumentáció összeállítása

4.23.3. A projektfinanszírozás gyakorlata

34 óra

A gyakorlaton a tanulók előre megadott feltételek alapján esettanulmányt készítenek, melyhez az elméleti ismereteiket, a gyakorlati készségüket használják fel. Az esettanulmányok kapcsolódjanak mindenkor pályázati finanszírozási forrásokhoz. A jelöltek a projektértékelést a tanult módszerek alapján végezzék, figyelemmel a kockázati hatásokra. Az esettanulmány a projektdokumentációk követéséhez is kapcsolódjon. Az esettanulmány kidolgozásánál használja a tanuló a projekt-számítógépes programokat.

A gyakorlati órán készítsük fel a tanulókat egy komplex projektfolyamat kidolgozására, mely a finanszírozáson kívül a projekttervezési folyamatokat is magába foglalja. Ezzel a módszerrel a vizsgakövetelményben előírt esettanulmány összeállítását alapozzuk meg

Projektfolyamatok követése

Projektfolyamatok követése 62 óra

5/13, 2/14. évf. heti 2 óra

4.24. A tantárgy tanításának célja

Az európai uniós projektek könyvviteli elszámolása, pénzügyi finanszírozása több esetben az egész projektmenedzsment támogatása, ügyintézése a pénzügyi-számviteli területen dolgozó ügyintézők feladatává vált. A tantárgy segítséget ad a projekttel kapcsolatos fogalmak, a projekttervezés, a projektmenedzselés, a projektzárás, projektdokumentumok megismeréséhez.

4.25. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A tantárgy a következő szakmai tárgyak témaköreihez és azok tartalmához kapcsolódik:

Gazdálkodási ismeretek tantárgy

Témakör: Gazdálkodás, gazdaságosság

Tartalmak: A témakör teljes tartalma

Gazdálkodási ismeretek tantárgy

Témakör: A vállalkozás vezetése, szervezete és stratégiája

Tartalmak: Az üzleti terv felépítése és tartalma

Vállalkozás finanszírozás tantárgy

Témakör: A beruházások értékelése

Tartalmak: A témakör teljes tartalma

4.26. Témakörök

4.26.1. Projektmenedzsment alapok

16 óra

A projekt fogalma, a projektek csoportosítása

A projektben érdekelt szereplők

A projekt szervezeti formái

A projektmenedzsment funkciói és területei

Projektstandard, a projekt életgömbje, fázisa

Projekttermék meghatározása

Projektciklus menedzsment

Nagyvállalati projektmenedzsment

4.26.2. Projekt elemzése, tervezése

20 óra

Problémaelemzés, célok meghatározása, SWOT analízis

Projekttervezés, célkitűzés, tevékenységfa, logikai keretmátrix

A projekt időtervének elkészítése (Gantt-diagram, hisztogram, hálótérvezés)

Kritikus út meghatározása

A projekt költségtervének elkészítése

Kockázatelemzés (érzékenységi elemzés, valószínűség vizsgálat)

Projekttegyensúly kialakítása

Projektbecslés módszerei

Projekttervek jóváhagyása

A projekt definiálás dokumentumai

A projekttervezés dokumentuma

4.26.3. Projekt irányítása, dokumentálása

16 óra

A projektmenedzsment csoport kiválasztása, munkamegosztás

A projektmenedzselés folyamata

Idő, költség, és minőség menedzsment

Emberi erőforrás, kockázat és kommunikációs menedzsment

A projektirányítás dokumentumai

A projektzárás (szakmai és pénzügyi zárás)

A lezárt projekt elemzése, értékelése

Projektmonitoring, nyomon követési eljárások, eltérések elemzése

A projektzárás és értékelés dokumentumai

4.26.4. Közbeszerzési eljárás

10 óra

A közbeszerzési törvény, a törvény hatálya alá tartozó beszerzések

A közbeszerzési eljárások típusai

Közbeszerzési terv, szabályzat

Ajánlattételi felhívás, műszaki dokumentáció

Közbeszerzési döntés folyamata, az ajánlatok értékelése

Szerződéskötés, pénzügyi elszámolás sajátosságai

A közbeszerzési eljárás dokumentumai

Projekttervezés gyakorlata 31 óra

5/13, 2/14. évf. heti 1 óra

4.27. A tantárgy tanításának célja

A projekttervezés gyakorlata lehetőséget teremt a tanulónak arra, hogy megismerje a projekttervezés és irányítás munkáját segítő számítógépes szoftvereket. Önálló és csoportos munkaformában szituációs gyakorlatként projekteket tervez.

4.28. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A tantárgy a következő szakmai tárgyak témaköreihez és azok tartalmához kapcsolódik:

Projektfolyamatok követése

Témakör: Projektmenedzsment alapok, Projekt elemzése tervezése, A projekt irányítása, dokumentálása

Tartalmak: A témakörök teljes tartalma

4.29. Témakörök

4.29.1. Projektirányítás számítógéppel

19 óra

A projekt szoftver sajátosságai

A szoftver alapbeállításai

Projekt adatok meghatározása

Tevékenységek felvitele, kapcsolatok megadása

Tevékenység hierarchia rögzítése

Tevékenységek törlése, mozgatása, beszúrása

Kritikus út lekérdezése

Erőforrások felvitele, beállítások, túlterhelt erőforrások, simítás

Naptárak, munkarendek

Költségek tervezése (arányos és fix költségek)

Költség táblák, jelentések

Mintafeladatok megoldása a projekt szoftverrel

4.29.2. Projektterv készítése

12 óra

A tanuló önálló munkában projekttervezés esettanulmányt készít a projekt szoftver támogatásával

Projekt kiválasztása

Projekt célkitűzés, tevékenységfa, logikai keretmátrix elkészítése

Projekt időterv elkészítése

Projekt költségterv elkészítése

A projekt definiálás és tervezés dokumentumai

Informatikaágazat, Nappali oktatás

1/13. évfolyam

IT alapok

Heti óraszám: 2, Éves óraszám: 72

Követelményrendszer: ugyanaz, mint 9-10. évfolyam IT alapok elmélet tantárgy

IT alapok gyakorlat

Heti óraszám: 3, Éves óraszám: 108

Követelményrendszer: ugyanaz, mint 9-10. évfolyam IT alapok gyakorlat tantárgy

Hálózatok I.

Heti óraszám: 3, Éves óraszám: 108

Követelményrendszer: ugyanaz, mint 10-12. évfolyam Hálózatok I. elmélet tantárgy

Hálózatok I. gyakorlat

Heti óraszám: 7, Éves óraszám: 252

Követelményrendszer: ugyanaz, mint 10-12. évfolyam Hálózatok I. gyakorlat tantárgy

Programozás

Heti óraszám: 4, Éves óraszám: 144

Követelményrendszer: ugyanaz, mint 9-12. évfolyam Programozás elmélet tantárgy

Programozás gyakorlat

Heti óraszám: 8, Éves óraszám: 288

Követelményrendszer: ugyanaz, mint 9-12. évfolyam Programozás gyakorlat tantárgy

IT szakmai angol nyelv 1/13

Évi óraszám: 144 óra, Heti óraszám: 4 óra

A tantárgy tanításához használt segédeszközök, tananyagok:

Kurzuskönyvek, elektronikus szakmai szótárak, online és nyomtatott szakmai anyagok, tananyagok, videók, webináriumok

A képzés helyszíne lehetőleg min. 50%-ban számítógépes tanterem legyen.

Fejlesztendő kompetenciák:

	IT szakmai angol nyelv
FELADATOK	
Angol nyelvű szóbeli kommunikáció munkatársakkal és ügyfelekkel	x
Angol nyelvű írásbeli kommunikáció munkatársakkal és az ügyfelekkel	x
Angol nyelvű szakmai témájú e-mailek olvasása és megválaszolása	x
Találkozót egyeztetése angol nyelven	x
Kezelési útmutató, termékdokumentáció összeállítása angol nyelven	x
Angol nyelvű prezentáció készítése informatikai szakmai témában	x
Internetes keresés angol nyelvű általános és speciális informatikai kifejezéseket használva	x
Az elektronikus és a nyomtatott formátumú angol nyelvű szakmai anyagokat olvasása és	x
Internetes angol nyelvű szakmai fórumok olvasása, hozzászólásokat írása	x
Videó-megosztó portálokon található szakmai témájú videók értelmezése	x
SZAKMAI ISMERETEK	
Általános angol nyelvű kommunikáció, beszéd, olvasás	x
Írásbeli és szóbeli kommunikációs formulák ismerete angol nyelven	x
Angol nyelvű szakmai kommunikáció a munkatársakkal és a partnerekkel	x
Alapvető informatikai szakmai szókincs ismerete	x
SZAKMAI KÉSZSÉGEK	
Angol nyelvű beszédképesség	x
Angol nyelvű írásbeli kommunikációs képesség	x
Angol nyelvű hallott szakmai szöveg megértése	x
Angol nyelvű olvasott szakmai szöveg megértése	x
SZEMÉLYES KOMPETENCIÁK	
Szorgalom, igyekezet	x
Fejlődőképesség, önfejlesztés	x
TÁRSAS KOMPETENCIÁK	
Határozottság	x
Kapcsolatteremtő készség	x
MÓDSZERKOMPETENCIÁK	
Logikus gondolkodás	x
Gyakorlatias feladatértelmezés	x

Célok:

A tantárgy elsődleges célja nem az, hogy speciális informatikai kifejezéseket tanuljanak meg a diákok, hanem az, hogy hozzájáruljon olyan szintű angol nyelvi kompetencia kialakulásához, amivel IT munkakörnyezetben képesek lesznek a tanulók szóban és írásban is angolul magabiztosan kommunikálni, valamint könnyedén megérteni és feldolgozni az írásos, hang- vagy videó alapú szakmai anyagokat. A cél tehát az, hogy az általános angol nyelvi kompetencia fejlesztését egy szűkebb területen történő alkalmazás érdekében végezzük el.

A tantárgy természetesen támaszkodik a közismereti kerettantervben meghatározott idegen nyelvi órákon megszerzett kompetenciákra. Ideális esetben a tanuló már általános iskolában stabil alapokat szerzett angol nyelvből, és ezt a közismereti angol nyelvórákon tovább mélyíti. Szélsőséges esetben azonban az is elképzelhető, hogy egy adott tanuló korábban soha nem tanult tanórai keretek között angol nyelvet, és szakgimnáziumi tanulmányai alatt is másik idegen nyelvet választott. A tantárgy oktatása során minden esetre fel kell készülni, és vegyes összetételű csoport esetén differenciált oktatási módszereket kell alkalmazni. A lényeg, hogy minden tanulót a lehetőségeihez és az előzetesen megszerzett angol nyelvi kompetenciáinak figyelembe vételével, a lehető legmagasabb angol nyelvi tudásszintre kell hozni annak érdekében, hogy a szakmai tudása mellett az angol tudása minél kevésbé legyen akadálya a szakmai fejlődésének és a későbbi hatékony munkavégzésének.

A képzés tartalma

Témakörök

4.29.3. *Hallás utáni szövegértés* 24 óra

A témakör elsődleges célja, hogy az angol nyelvű hallás utáni szövegértést fejlessze, és felkészítsen a későbbi önálló szóbeli kommunikációra. A diákok számára az informatika erülete vonzó és könnyen befogadható közeg, az IT nyelve rengeteg nemzetközi kifejezést és a diákok által a hétköznapi tevékenységeik során már korábban megismert angol nyelvű kifejezést tartalmaz. Ez könnyebbé teszi számukra az ilyen típusú hallott szövegek megértését. A témakör során bevezető szintű szakmai ismereteket feldolgozó angol nyelvű videókat néznek meg szükség szerinti ismétléssel. A videó kiválasztásánál ügyelni kell rá, hogy valóban csak nagyon egyszerű, alapszintű szakmai ismeretek tartalmazzon, megértése egy laikus számára se okozzon nehézséget. Célszerű olyan anyagot használni, képi megjelenítés (pl. prezentáció, élő bemutató) is segíti. A videó kiváltható hasonló szakmai szintet feldolgozó, animációval ellátott és narrációval vagy párbeszéddel kísért interaktív elektronikus tananyaggal is. A videók többszöri megtekintését azok szövegének elemzése, tartalmi megbeszélése követi.

4.29.4. *Szóbeli kommunikáció* 12 óra

A témakör célja, hogy a beszédkészséget fejlessze. Ebben a részben a legfontosabb feladat, hogy a tanulók önállóan beszéljenek egy témáról angolul, illetve hétköznapi, munkahelyi vagy más informatikához kapcsolódó környezetben zajló szituációban párbeszédet folytassanak.

Cél, hogy a tanulók adjanak elő rövidebb bemutatót általuk választott szakmai témában, vagy kiválaszthatják valamelyik előző témakörben feldolgozott videót, és annak egy részét ismétlik el, adják elő újra. Időt kell adni az önálló gyakorlásra, és csak akkor kérni az osztály előtti megszólalást, ha már magabiztosan képes a bemutató pár perces szövegét előadni. Legyen lehetőség kiegészítő eszközök, pl. prezentáció használatára is, mert ez megkönnyítheti az előadást, és segít legyőzni a kezdeti szorongást.

A témakör második részében egyszerű szituációkban kell párbeszédet folytatni a tanulóknak egymással vagy a tanárral.

A témakör során nem az a cél, hogy összetettebb nyelvi szerkezeteket vagy nagyon választékos szókincset használjanak, a hangsúly a magabiztos megszólaláson van.

4.29.5. *Szóbeli kommunikáció IT környezetben projekt alapon* 36 óra/

Ebben a témakörben a kommunikációs készség és a hallott szakmai szöveg értésének elmélyítését végezzük projektek keretében. A tanulóknak három-négy fős csoportban egy általuk kiválasztott informatikai termék gyártójának vagy forgalmazójának a szerepét kell felvállalniuk. A projekt végeredménye két saját készítésű pár perces videó lesz. Az egyiken bemutatják a terméket (mintaként az első témakörben megtekintett videók szolgálhatnak). A csoport minden tagjának szerepelnie kell, és meg kell szólalnia a videón. Javasolt megoldás, hogy a bemutató stúdióbeszélgetésként, párbeszédese formában folyjon (ilyenre is számtalan példát lehet találni a videómegosztókon és oktatási portálokon). A másik videón egy videókonferencia beszélgetés zajlik. A csapat egyik része a cég eladásért felelős részlegét képviseli, míg a többiek vevőként, illetve ügyfélként vesznek részt a beszélgetésben. A cél itt is a termék bemutatása, az ár és a terméktámogatás részleteinek megbeszélése.

A kidolgozás során a tanulók minden rendelkezésre álló technikai eszközt használhatnak, így például a videót akár a saját mobil telefonjukkal vagy tabletjükkel is rögzíthetik.

4.29.6. Írásos angol nyelvű szakmai anyagok feldolgozása 24 óra

Ebben a témakörben az írásos angol nyelvű szakmai szöveg megértésére helyezzük a hangsúlyt, ami az egyik legfontosabb készség egy informatikus esetében. Mivel számtalan speciális informatikai problémára csak angol nyelven található megoldás, fontos, hogy a tanulók magabiztosan olvassanak és értelmezzenek szakmai szövegeket.

A cél érdekében különböző angol nyelvű szakmai anyagokat fognak a tanulók tanulmányozni és értelmezni. Az alábbi területekről javasolt angol nyelvű segédanyagokat választani:

- IT alapismeretek, programozás vagy weblapkészítés témakörben a szakmai tanulmányaikhoz kapcsolódó bevezető jellegű elektronikus tananyag
- Termékleírás, kézikönyv
- IT trendekkel, újdonságokkal, hírekkel foglalkozó portál

Ügyelni kell rá, hogy egyszerű nyelvezetű és akár laikusok által is befogadható szakmai mélységű anyagot dolgozzanak fel a diákok. Nem cél, hogy szószerinti, írásbeli fordítás készüljön, fontosabb, hogy a szöveg jelentésének megértése. Az olvasott szövegről kérhetünk értelmező jellegű, rövidített magyar nyelvű összefoglalót. Fontos készség az online szótárak gördülékeny használata.

4.29.7. Angol nyelvű szövegalkotás – e-mail 12 óra

A témakör során a vállalatok leggyakrabban alkalmazott belső kommunikációs eszközének, az e-mailes levelezés használatát fogják a tanulók gyakorolni.

Az e-mail esetében először röviden át kell tekinteni az angol nyelvű e-mail formai szabályait (megszólítás, köszönetnyilvánítás, elköszönés) és általános formuláit. Érdeemes a gyakran előforduló élethelyzetek kezelésére vonatkozó általános formulákat is megismertetni a tanulókkal. A vállalatok életében leggyakrabban előforduló, szituációk és az ezekhez kapcsolódó írásfajták megismertetése a feladata ennek a modulnak.

A témakör során a tanulók több saját e-mail-t írnak meg. Kezdetben rövid és egyszerű e-mailek készülnek. **A témakör végén már 10-12 mondatból és érdemi információkból álló leveleket várunk el a tanulóktól.** Az e-mailes feladatokat a

tanár-diák interakción kívül két háromfős csoportban is végezhetik a tanulók, a szituációnak megfelelően leosztott szerepek alapján.

4.29.8. Keresés és ismeretszerzés angol nyelven

12 óra

A témakör során a célirányos ismeretszerzés és információhoz jutás képességét fejlesztjük angol nyelven. Cél, hogy az keresés hatékonyságát növeljük a helyes és releváns kulcsszavak angol nyelvi megfelelőinek gyakoroltatásával, illetve a diákok azon képességeit fejlesszük, amely során maguk is alkotnak megfelelő keresési kifejezéseket.

Mivel a hatékony kereséshez a találatok értelmezése is kulcsfontosságú, ezért a témakör során a válaszok értelmezését helyezzük is fókuszba helyezzük.

A tanulók **miniprojektek** keretén belül gyakorolhatják a hatékony angol nyelvű keresést oly módon, hogy egy olyan szakmai területen végeznek kutatást, ahol még nem rendelkeznek számottevő ismeretekkel. Minden lépés megtételéhez megfelelő internetes forrást vagy leírást keresnek, és a folyamatot dokumentálniuk is kell.

4.29.9. Szóbeli kommunikáció IT környezetben projekt alapon

24 óra

A témakör megvalósítása egy nagyobb projekt keretein belül történik csoportmunkában.

A feladat egy termék vagy szolgáltatás bemutatására szolgáló brosúra elkészítése. A projekt egy kutatási résszel kezdődik, amely során a csoportok igyekeznek mindenféle információt begyűjteni a népszerűsítendő termékről. A begyűjtött információk rendszerezése után a csoportok önálló szövegalkotással készítik el a brosrát. A projektcsoportok igyekezzenek újszerű formában és megközelítésben elkészíteni az ismertetőt. Az elkészült dokumentumot angol nyelvű kísérő email csatolmányaként küldik el a tanárúknak.

A projekt kidolgozása során minden rendelkezésre álló technikai eszközt használhatnak a tanulók, de a korábbi projektfeladathoz hasonlóan ügyelni kell, hogy most se a technikai megvalósítással teljen el az idő.

4.29.10. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport	osztály	
1.	magyarázat			x	
2.	kiselőadás	x	x		
3.	megbeszélés		x	x	
4.	vita		x	x	
5.	szemléltetés			x	
6.	projekt		x		
7.	kooperatív tanulás		x		
8.	szerepjáték		x		
9.	házi feladat	x			
10.	digitális alapú feladatmegoldás	x	x		

4.29.11. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport-bontás	osztály-keret	

1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	x	x		
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x	x		
1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x	x		
1.4.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.5.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x			
1.6.	Információk önálló rendszerezése	x			
1.7.	Információk feladattal vezetett rendszerezése	x			
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Írásos elemzések készítése	x			
2.2.	Leírás készítése		x		
2.3.	Válaszolás írásban mondat szintű kérdésekre	x	x		
2.4.	Tesztfeladat megoldása	x			
2.5.	Szöveges előadás egyéni felkészüléssel	x	x		
2.6.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban		x	x	
2.7.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban		x	x	
3.	Komplex információk körében				
3.1.	Esetleírás készítése		x		
3.2.	Elemzés készítése tapasztalatokról	x	x		
3.3.	Esemény helyszíni értékelése szóban felkészülés után		x		
3.4.	Utólagos szóbeli beszámoló		x		
4.	Csoportos munkaformák körében				
4.1.	Feladattal vezetett kiscsoportos szövegfeldolgozás		x		
4.2.	Kiscsoportos szakmai munkavégzés irányítással		x		
4.3.	Csoportos helyzetgyakorlat		x		
4.4.	Csoportos versenyjáték		x		

1.1. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

Szoftverfejlesztő 5421305, 2/14=5/13 évfolyam

Szoftverfejlesztés

Éves óraszám: 233, Heti óraszám: 7,5

5/13. évfolyam

A tantárgy tanításának célja

A tantárgy oktatásának alapvető célja azoknak az ismereteknek és kompetenciáknak a fejlesztése, amelyek képessé teszik a tanulót egy komplex számítógépes szoftver (program, adatbázis) megtervezésére, a megvalósításhoz szükséges adatszerkezetek kiválasztására, a fejlesztői dokumentáció elkészítésére és a tesztelési tervének elkészítésére.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Programozás tantárgy

Webfejlesztés tantárgy

Témakörök

Programozási nyelv I.

31 óra

A témakör oktatásának célja, hogy elmélyítse a programozás és adatbázis-kezelés követelménymodul keretein belül megismert programozási nyelvhez köthető ismereteket, technológiákat. Speciális adatstruktúrákat és algoritmusokat mutasson be.

Csoportmunka és verziókövetés támogatása: Egy elterjedt módszert ismertessen a csoportban végzett szoftverfejlesztés és verziókövetés támogatására.

Programok strukturálása a clean code elveinek betartásával.

OOP haladó ismeretek: Öröklés és polimorfizmus, virtuális metódusok, interface-ek, absztrakt és lezárt osztályok.

Speciális modulok, osztályok, lambda kifejezések.

Adatstruktúrák és algoritmusok jellemzői, kiválasztásuknak szempontjai.

Hash táblák felépítése, műveletei.

Fa adatszerkezet felépítés, műveletei, bejárások típusai. Bináris fák, rendezett bináris fák, alkalmazási területek (pl. rendezés, keresés, játékok)

Gráf adatszerkezet felépítés, műveletei. Gráfok szélességi és mélységi bejárása, alkalmazási területek.

Az „A*” (A star) algoritmus és alkalmazási területei.

Javasolt programozási nyelvek: Java, C#

Programozási nyelv II.

31 óra

A témakör oktatásának célja, hogy a tanuló a képzés során megismerjen egy elterjedt, második programozási nyelv jellemzőit, elemeit, szintaxisát. Az integrált fejlesztői környezet felépítése és funkciói.

Adattípusok fajtái, csoportosításuk.

Vezérlési szerkezetek (szekvencia, szelekció, iteráció) megvalósításának szintaxisa.

Összetett adattípusok: tömbök, kollekciók.

Osztályok tervezése, definiálása. Osztályok tagtípusai.

A kivételkezelés és a nyomkövetés technikái.

Generikus adattípusok.

Állományok és adatbázisok kezelése.

Több szálon futó ciklusok, programok készítése (pl.: Mandelbrot-halmazok rajzolása). Szálbiztosság, szálbiztos adatszerkezetek, executorok, holtpon.

Javasolt programozási nyelvek: C#, Java, C++, Python

Adatbázis-kezelés

31 óra

Adatbázis-kezelő rendszerek fajtái, aktuális technológiai trendek, megoldások (pl.: ORM).

Adatbázisok tervezése az Egyed-kapcsolat modell segítségével.

Haladó relációs adatbázis-kezelési ismeretek.

A fontosabb DDL és DML utasítások ismételése.

Felhasználók kezelése, jogrendszer kialakítása (DCL: GRANT, REVOKE)

Tranzakció-kezelés (DTL: START TRANSACTION, SAVEPOINT, COMMIT, ROLLBACK).

Migráció és rollback tervezése.

Laza illesztések fogalma, szerepe.

Nézettáblák kezelése.

Tárolt eljárások és triggerok szerepe, készítésük szintaxisa.

Mobil platformok adatbázis-kezelése: SQLite főbb jellemzői, felhasználási területei, telepítése, adminisztrációs programjai.

Javasolt SQL kiszolgálók: MySQL, MS SQL server, SQLite.

Operációs rendszerek

31 óra

A témakör oktatásának alapvető célja azoknak az ismereteknek, kompetenciáknak a fejlesztése, amelyek képessé teszik a tanulót az operációs rendszerek általános felépítésének, működésének és az operációs rendszer, mint szoftverfejlesztési és üzemeltetési platform megértésére.

Az operációs rendszerek szerepe a számítógépes rendszerekben.

Az elterjedt operációs rendszerek jellemzői, összehasonlításuk, kiválasztásának szempontjai.

Személyi számítógépek és mobileszközök operációs rendszerei, multitask és valós idejű rendszerek.

Processzek kezelése a gyakorlatban.

Fájlok, katalógusok fogalma, jogosultságok kezelése, fájlműveletek.

Háttértárak típusai, lemezgyorsítási algoritmusok.

Folyamatok az operációs rendszerben. Erőforrás-foglalási gráf fogalma. Folyamatok állapotai.

Virtualizációs technológiák.

Virtualizációs eszközök használata a szoftverfejlesztés során. (vagrant, docker, VirtualBox, Hyper-V)

Tesztelési ismeretek

31 óra

A témakör oktatásának célja, hogy a tanulók általános ismereteket szerezzenek az automatikus tesztelés módszeréről egy elterjedt keretrendszer (pl.: Selenium) megismerésével, használatával.

A tesztelés szintjei, a tesztelési piramis felépítése.

Tesztelési alapelvek (FIRST).

Keretrendszer komponensei, IDE felépítése, használata. API (WebDriver) fontosabb szolgáltatásai.

Tesztkörnyezet kialakítása: mock, stub, dependency injection, config management.

Tesztek futtatást biztosító osztályok és beállítások az elterjedt böngészőkhöz.

Tesztek készítése és futtatása.

Elemek kiválasztása lokátorok (ID, Name, Class Name, CSS, stb.) segítségével.

HTML elemek, vezérlők elérése és programozása: Hivatkozások, parancsgombok, beviteli mezők, opció gombok, kapcsolókeretek, listák.

Böngésző kezelése (oldalak betöltése, navigáció, frissítés, ablak méretezése, mozgatása, ablakok kezelése).

Az ellenőrzés (Assert osztály) eszközei és módszerei.

Hibakeresés módszerei és eszközei a tesztprogramokban.

Véletlenszerű adatok (dátumok, logikai értékek, karakterláncok) előállítása.

Unit tesztek a frontend oldalon.

Szerveroldali (backend) tesztek fontossága és a tesztelés módszerei.

Játékfejlesztés

31 óra

A témakör oktatásának célja, hogy a tanulók megismerjenek egy elterjedt játékfejlesztési környezetet, melynek használatával egyszerűbb játékok elkészítésére lesznek képesek multi-platfordmos környezetben.

A választott fejlesztői környezet felépítése, jellemzői. Játékok típusai, összetevői. Játékfejlesztés fázisai.

A játékfejlesztői környezet felhasználói felületének elemei.

Nézetek, koordináta rendszerek.

Játék objektumok fajtái.

Prefab fogalma, jellemzői.

Projektek és assets-ek kapcsolata.

Anyagok és textúrák fogalma, jellemzőik.

Modellek fajtái, jellemzőik.

Animáció készítési technikák, trükkök.

Fizikai tulajdonságok, hatások, ütközésvizsgálati módszerek.

Fényforrások típusai, tulajdonságaik.

Játék objektumok fajtái, tulajdonságaik.

Vizuális effektusok, hanghatások készítésének módszerei, osztályai.

A játék felhasználói felületének tervezése.

Játékok tesztelése.

Játék fordítása és terjesztése desktop és mobil eszközökre.

Javasolt fejlesztői eszközök: Unity, JavaScript keretrendszerek (pl.: Phaser, Pixi.js, three.js)

Szoftvertechnológia

47 óra

A témakör oktatásának célja hogy a tanulók megismerkedjenek a nagyobb méretű szoftverrendszerek tervezésének, fejlesztésének és karbantartásának alapjaival.

Szoftvertechnológia alapfogalmai, szoftver fogalma.

Az eladható szoftverrendszerek jellemzői.

Szoftverek karbantartása.

Szoftvertechnológia definíciója, kialakulása.

A szoftverfejlesztés életciklusa, a fejlesztési folyamat elemei (tervezés, implementálás, tesztelés, dokumentálás), modelljei.

Iteratív és agilis fejlesztési módszerek.

Unified Modeling Language (UML) szerepe, diagramjai.

Fontosabb UML diagramok szerepe, felépítése, jelölésrendszere.

Adatmodell megtervezése, algoritmizálás.

Logikai és fizikai rendszerterv fogalma, elemei.

Felület elkészítése (prototípus), kódolás, alkalmazáslogika megvalósítása.

Kódolás, tesztelés, hibakeresés, javítás, felhasználói és fejlesztői dokumentáció.

Szoftverek karbantartása.

Verziókezelést és csoportmunkát támogató megoldások, SVN, GIT, TFS.

Folyamatos integráció és delivery szerepe, megvalósítása open source eszközökkel.

Szoftverfejlesztés gyakorlat

Heti óraszám: 12, Éves óraszám: 372

A tantárgy tanításának célja

A tantárgy oktatásának alapvető célja azoknak az ismereteknek, kompetenciáknak a fejlesztése, amelyek képessé teszik a tanulót egy komplex számítógépes szoftver (program, adatbázis) elkészítésére, kódolására és tesztelésére.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Programozás gyakorlat tantárgy

Témakörök

Programozási nyelv I.

62 óra

A témakör oktatásának célja, hogy a programozás és adatbázis-kezelés követelménymodul keretein belül megismert programozási nyelv haladó alkalmazásával fejlessze a tanulók algoritmizálási és kódolási készségeit, az elméletben megismert technológiákhoz gyakorlati példákat mutasson be. Egy elterjedt módszer alkalmazásával a tanulók megismerjék a csoportban végzett szoftverfejlesztés gyakorlatát.

Csoportmunkát és verziókövetést támogató eszközök alkalmazása.

Programok strukturálása a clean code elveinek betartásával.

Öröklés és polimorfizmus, interface-ek, absztrakt osztályok alkalmazása.

Speciális modulok, osztályok, lambda kifejezések használata, készítése.

Hash táblák műveletei.

Fa és gráf adatszerkezetek alkalmazása feladatok megoldása során.

Az „A star” (A*) algoritmus alkalmazása.

Nagyobb feladatok megoldása csoportban.

Javasolt programozási nyelvek: C#, Java

Programozási nyelv II.

93 óra

A témakör oktatásának célja, hogy a tanuló a képzés során megtanuljon alkalmazni egy elterjedt, objektum orientált második programozási nyelvet feladatok megoldásához.

Adattípusok, vezérlési szerkezetek (szekvencia, szelekció, iteráció) használata.

Összetett adattípusok: tömbök, kollekciók alkalmazása.

Kifejezések készítése.

Osztályok definiálása, objektumok példányosítása.

Tagtípusok kiválasztása, alkalmazása.

A kivételkezelés és a nyomkövetés alkalmazása.

Generikus adattípusok alkalmazása.

Állományok és adatbázisok kezelése.

Több szálon futó programok készítése (pl.: Mandelbrot-halmazok rajzolása).

Szálbiztos adatszerkezetek, executorok alkalmazása.

Feladatok algoritmizálása, kódolása.

Javasolt programozási nyelvek: C#, Java, C++, Python

Adatbázis-kezelés

62 óra

SQL lekérdezőnyelv haladó használata, összetett lekérdezések (pl. al-lekérdezések) alkalmazása. Feladatok megoldása SQL nyelv alkalmazásával.

Felhasználók kezelése, jogrendszer kialakítása (DCL: GRANT, REVOKE)

Tranzakciók kezelése (DTL: START TRANSACTION, SAVEPOINT, COMMIT and ROLLBACK)

Migráció és rollback alkalmazása.

Laza illesztések alkalmazása.

Mobil platformok adatbázis-kezelése: SQLite használata mobil alkalmazások adatbázis kiszolgálójaként.

Javasolt SQL kiszolgálók: MySQL, MS SQL server, SQLite

Hálózati operációs rendszer

31 óra

Hálózati kiszolgáló kiválasztásának szempontja, a telepítés tervezése.

Telepítési opciók választása, a hálózati operációs rendszer telepítése.

Meglévő kiszolgálók frissítése a migráció szabályok alkalmazása.

Szerver konfigurálása: telepítés utáni feladatok.

Server Manager használata, az adminisztráció delegálása
Szerepkörök és szerepkör-szolgáltatások telepítése.
Csoportházirend szerepe, csoportházirend objektumok.
Házirend beállítások, a beállítások öröklésének rendszere.
Az automatikus szoftvertelepítés lehetőségei és eszközei.
Telepítő csomagok összeállítása, publikálása, frissítése és törlése.
Rendszer- és alkalmazásnaplózás beállítása, a naplók elemzése.
Az alkalmazások terjesztésének és működésének biztonsági kérdései.
Virtualizációs eszközök alkalmazása.
Javasolt hálózati kiszolgáló: Microsoft Server

Tesztelési ismeretek

31 óra

A témakör oktatásának célja, hogy a tanulók gyakorlati ismereteket szerezzenek az automatikus tesztelés módszeréről egy elterjedt keretrendszer (pl.: Selenium) használatán keresztül.
IDE és API (WebDriver) használata, tesztek készítése és futtatása.
Tesztkörnyezet kialakítása: mock, stub, dependency injection, config management használatával.
Elemek kiválasztása lokátorok (ID, Name, Class Name, CSS, stb.) segítségével.
HTML elemek, vezérlők elérése és programozása: Hivatkozások, parancsgombok, beviteli mezők, opció gombok, kapcsolókeretek, listák.
Böngésző kezelése (oldalak betöltése, navigáció, frissítés, ablak méretezése, mozgatása, ablakok kezelése), Assert osztály használata.
Hibakeresés tesztprogramokban.
Véletlenszerű adatok (dátumok, logikai értékek, karakterláncok) előállítása.
Frontend oldali unit tesztek készítése, futtatása.
Szerveroldali (backend) tesztek készítése és alkalmazása.

Játékfejlesztés 62 óra

A témakör oktatásának célja, hogy a tanulók megismerjenek egy elterjedt játékfejlesztési környezetet, melynek használatával egyszerűbb játékok elkészítésére lesznek képesek platform-független környezetben.
A választott fejlesztői környezet telepítése.
A játékfejlesztői környezet felhasználói felületének kezelése.
Játék objektumok kezelése.
Prefab készítése, alkalmazása.
Projektek és assets-ek kezelése.
Anyagok és textúrák készítése, felhasználása.
Modellek importálása és exportálása.
Animáció készítése.
Fizikai tulajdonságok, hatások implementálása, ütközésvizsgálat kódolása.
Fényforrások alkalmazása.
Játék objektumok programozása, irányítása.
Vizuális effektusok, hanghatások készítése.
A játék felhasználói felületének kódolása.
Játékok tesztelése.
Játék fordítása és terjesztése desktop és mobil eszközökre.
Javasolt fejlesztői eszközök: Unity, JavaScript keretrendszerek (Phaser, Pixi.js, three.js)

3D grafika

31 óra

A fejlesztői környezet telepítése, felépítése. Nézetablakok kezelése. Egyszerű testek létrehozása, kijelölése, mozgatása, forgatása, átméretezése, duplikálása, törlése és elnevezése. Testfelületek finomítása.

Rétegek szerepe, kezelése.

Globális és lokális orientáció.

Objektumok térbeli elhelyezésének lehetőségei (középpont, origin, pivot pont kezelése), koordináta-rendszerek.

Otliner editor használata.

Kamerák (nézetek) kezelése.

Szerkesztő mód használata: kijelölések, műveletek (vágás, kihúzás, forgatás, csavarás, stb.)

Testek készítésének módszerei, technikái.

Anyagok és textúrák használata, renderelés.

Fényforrások típusa és használatuk.

Animációk típusai, egyszerű animációk készítése.

Módosítók (modifiers), scene-ek kezelése, összetett modellek alkotása.

Látványos effektusok (füst, tűz), hatások készítése a ParticleSystem használatával.

Kényszerek létrehozása, kezelése.

Javasolt 3D modellező: Blender

Webfejlesztés

Heti óraszám: 4, Éves óraszám: 124

A tantárgy tanításának célja

A tantárgy oktatásának alapvető célja azoknak az ismereteknek és kompetenciáknak a fejlesztése, amelyek képessé teszik a tanulót egy komplex web alkalmazás megtervezésére, a megvalósításhoz szükséges adatszerkezetek kiválasztására.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Programozás tantárgy

Szoftverfejlesztés tantárgy

Témakörök

HTML technológia

31 óra

Fejlesztési módszerek, eszközök (prototyping).

Platform-független alkalmazások készítésének előnyei és hátrányai. Platform-függetlenséget megvalósító technológiák áttekintése.

A HTML leírónyelv fejlődése, a HTML5 újdonságai.

HTML5 alapú alkalmazások készítésének lépései.

Fejlesztői eszközök áttekintése, kiválasztásának szempontjai.

Állapotadatok tárolásának módszerei (localStorage, sessionStorage).

Érintőképernyők tulajdonságai, kezelésük (érintés, csípés, stb.).

HTML5 kód validálása.

Felhasználói felület haladó programozása HTML5 nyelven.

Szövegek, grafikák és médiaelemek (animációk, hangok (zenék), videók).

Felhasználói interakciók kezelésének objektumai, bevitt adatok kliensoldali ellenőrzése.

Weboldalak haladó formázása CSS3 leírók, stíluslapok használatával.

CSS3 szelektorok, tulajdonságok, értékek.

Weboldalak tartalmának elrendezése (layout) CSS3 stílusokkal (flexbox, grid layout, grid sablonok, tulajdonságok öröklése).

Szöveges tartalom elrendezésének technikái, elválasztás.

Grafikus effektusok alkalmazása CSS3 stílusokkal (animáció, lekerekítés, árnyék, színátmenetek, transzformációk 2D-3D, átlátszóság, SVG filter, stb.)
HTML5 és CSS3 elemek kezelésének módszerei Bootstrap keretrendszer használatával.

Kliensoldali programozás

31 óra

A témakör oktatásának célja hogy a tanulók elmélyítsék ismereteiket a JavaScript (TypeScript) nyelv használatával és a HTML5 oldalak programozásával kapcsolatban. A JavaScript nyelv tulajdonságai, felépítése, verziói, alkalmazásának területei.

Fejlesztői környezet telepítése, felépítése, használata.

A JavaScript programozási nyelv alapjainak, elemeinek (azonosítók, megjegyzések, foglalt szavak, változók, egyszerű adattípusok, operátorok, vezérlési szerkezetek, függvények) ismételése.

Referenciatípusok (objektumok, tömbök, dátumok, reguláris kifejezés (RegExp) típus, függvények, beépített objektumok (pl.: Math))

JavaScript programok nyomkövetése, hibakeresés eszközei és módszerei.

Objektum orientált programozás JavaScript nyelven.

JSON formátum jellemző, alkalmazása.

Browser object model (BOM): window, location, navigator, screen és history objektumok.

Document object model (DOM) felépítése, csomópontok típusa, jellemzői, elemek kiválasztása, hierarchia bejárása, elemek kezelése (olvasás, írás, törlés, létrehozás)

Események típusai, kezelésük.

Elterjedt keretrendszerek használata HTML5 oldalak készítéséhez, programozásához (pl.: jQuery, AngularJS, React, stb.).

Kliens oldal tesztelése egységteszttekkel.

Webservice használata Ajax hívással (pl. Facebook API).

PHP programozás

31 óra

A témakör oktatásának célja, hogy a tanulók megismerkedjenek a PHP programozási nyelv jellemzőivel és használatával.

Elterjedt szerver oldali programozási nyelvek (pl. PHP, ASP.NET/C#, JEE/Java, Ruby, Perl, stb.), technológiák jellemzői, kiválasztásának szempontjai. Új trendek, technológiák (pl.. Node.js).

PHP programozási nyelv alapjai (változók, adattípusok, kifejezések és operátorok)

Vezérlési szerkezetek (elágazások, ciklusok)

Karakterláncok kezelése (keresés, csere, átalakítások, karakterláncok formázása)

Tömbök (vektorok és mátrixok, elemek kezelése, speciális függvények, rendezés, konvertálás)

Függvények (definíció, hívás, paraméterezés, anonymous függvények, függvényreferenciák, rekurzív függvények)

Osztályok, objektumok: definíció, osztálytagok típusai.

Jellemzők és metódusok: definíció, láthatósági szintek, statikus jellemzők és metódusok, konstansok, visszatérési típus, metódusok paraméterezése.

Konstruktorok és destruktorok.

Öröklés és túltöltés.

HTML formok létrehozása, kezelése, elérése PHP-vel.

Query stringek, süti és session adatok kezelése.

Fájlok és könyvtárak kezelése.

MySQL adatbázisok (adatok) lekérdezése, megjelenítése, kezelése PHP-vel.

Grafika

31 óra

A témakör oktatásának célja, hogy gyakorlati példákon keresztül megismertesse a tanulókat egy elterjedt grafikus szerkesztőprogrammal, melyet elsődlegesen rasztergrafikus képek létrehozására, szerkesztésére fejlesztettek.

A grafikus szerkesztőprogram telepítése, a felhasználói felület felépítése.

Kijelölő eszközök fajtái, beállításai, kijelölési technikák.

Rajzoló eszközök fajtái, jellemző paramétereik.

Átalakító eszközök fajtái, beállításai.

Színkezelő és speciális eszközök (pl.: pipetta).

Rétegek ablak felépítése, elemei.

Maszkok fogalma, fajtái (rétegmaszkok, csatornamaszkok)

Színterek fajtái, jellemzői. Fedési módok fajtái. Átlátszóság.

Retusálási technikák (tónusok, elszíneződések, hibák javítása)

Képek készítése kitöltő eszközökkel.

Javasolt képszerkesztő alkalmazások: Gimp, Photoshop

Webfejlesztés gyakorlat

Heti óraszám: 5, Éves óraszám: 155

A tantárgy tanításának célja

A tantárgy oktatásának alapvető célja azoknak az ismereteknek, kompetenciáknak a fejlesztése, amelyek képessé teszik a tanulót egy komplex web alkalmazás elkészítésére, kódolására és tesztelésére.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Programozás gyakorlat tantárgy

Szoftverfejlesztés gyakorlat tantárgy

Témakörök

HTML technológia

31 óra/31 óra

HTML5 fejlesztői eszközök telepítése. Állapotadatok és offline fájlok tárolása.

Érintőképernyők kezelésük (érintés, csípés, stb.).

HTML5 kód validálása.

Felhasználói felület programozása HTML5 nyelven. Szövegek, grafikák és médiaelemek (animációk, hangok (zenék), videók).

Felhasználói interakciók kezelésének objektumai, bevitt adatok kliensoldali validálása.

Weboldalak formázása CSS3 leírók, stíluslapok használatával. CSS3 szelektorok, tulajdonságok, értékek.

Weboldalak tartalmának elrendezése (layout) CSS3 stílusokkal (flexbox, grid layout, grid sablonok, tulajdonságok öröklése).

Szöveges tartalom elrendezésének technikái, elválasztás.

Grafikus effektusok alkalmazása CSS3 stílusokkal (animáció, lekerekítés, árnyék, színátmenetek, transzformációk 2D-3D, átlátszóság, SVG filter, stb.)

Kliensoldali programozás

31 óra

A témakör oktatásának célja hogy a tanulók elmélyítsék alkalmazói ismereteiket a JavaScript (TypeScript) programozási nyelven.

Fejlesztői környezet telepítése, használata.

A JavaScript programozási nyelv elemeinek (azonosítók, megjegyzések, foglalt szavak, változók, egyszerű adattípusok, operátorok, vezérlési szerkezetek, függvények) alkalmazása összetett feladatok megoldásához.

Referenciatípusok (objektumok, tömbök, dátumok, reguláris kifejezés (RegExp) típus, függvények, beépített objektumok (pl.: Math)) alkalmazása összetett feladatokhoz.

JavaScript programok nyomkövetése, hibakeresés.
Objektum orientált programok készítése JavaScript nyelven.
JSON állományok alkalmazása.
Browser object model (BOM): window, location, navigator, screen és history objektumok alkalmazása.
Document object model (DOM) használata elemek kiválasztására, hierarchia bejárására, elemek kezelésére (olvasás, írás, törlés, létrehozás)
Események kezelése, eseményhez tartozó metódusok készítése.
Elterjedt keretrendszerek használata HTML5 oldalak készítéséhez és programozásához. (pl.: jQuery, AngularJS, React, stb.)

PHP programozás

62 óra

A témakör oktatásának célja, hogy a tanulók megismerkedjenek a PHP programozási nyelv alkalmazásával.
Változók, adattípusok, kifejezések és operátorok használata.
Vezérlési szerkezetek alkalmazása.
Karakterláncok kezelése (keresés, csere, átalakítások, karakterláncok formázása).
Tömbök kezelése: vektorok és mátrixok, elemek kezelése, speciális függvények, rendezés, konvertálás.
Függvények alkalmazása: definíció, hívás, paraméterezés, anonymous függvények, függvényreferenciák, rekurzív függvények.
Osztályok, objektumok definiálása, inicializálása.
Jellemzők és metódusok alkalmazása: definíció, láthatósági szintek beállítása, statikus jellemzők és metódusok használata, metódusok paraméterezése.
Konstruktorok és destruktorok alkalmazása.
Példák, feladatok öröklésre és túltöltésre.
HTML formok létrehozása, kezelése, elérése PHP-vel.
Query stringek, sütik és session adatok kezelése.
Fájlok és könyvtárak kezelése.
MySQL adatbázisok (adatok) lekérdezése, megjelenítése és kezelése PHP-vel.

Grafika 31 óra

A témakör oktatásának célja, hogy gyakorlati példákon keresztül megismertesse a tanulókat egy elterjedt grafikus szerkesztőprogram használatával, melyet elsődlegesen rasztergrafikus képek létrehozására, szerkesztésére fejlesztettek.
A grafikus szerkesztőprogram telepítése.
Kijelölő eszközök alkalmazása, kijelölési technikák.
Rajzoló eszközök használata, jellemző paramétereik.
Átalakító eszközök alkalmazása, beállításai.
Színkezelő és speciális eszközök (pl.: pipetta) használata.
Rétegek létrehozása, szerkesztése.
Maszkokolási módszerek, technikák alkalmazása.
Fedési módok beállítása. Átlátszóság alkalmazása.
Retusálási technikák használata (tónusok, elszíneződések, hibák javítása)
Képek készítése kitöltő eszközökkel.
Javasolt képszerkesztő alkalmazások: Gimp, Photoshop

Gazdasági informatikus 54 481 02, 2/14=5/13

Foglalkoztatás II. 15 óra

5/13 és 2/14. évfolyam: heti 0,5 óra

Foglalkoztatás I. 62 óra
5/13 és 2/14. évfolyam: heti 2 óra

Gazdasági alapok és projektmenedzsment

Gazdasági ismeretek tantárgy 144 óra
5/13, 2/14. évf. heti 4,5 óra, estin heti 2 óra

4.30. A tantárgy tanításának célja

A tanuló megismerje és értse a közgazdasági alapfogalmakat, tisztában legyen mikro,- és makro környezeti alapfogalmak tartalmával. Fontos cél és feladat, hogy a gazdasági informatikus elméleti tudása részegységeiben és mélységében megfeleljen a szakma gyakorlásához. Ennek a tantárgynak az a konkrét célja, hogy a gazdasági informatikust felkészítsük a komplex gazdasági tudás elsajátítására, mely tudás elegendő és megfelelő ahhoz, hogy a tanuló munkavállalóként a gazdasági feladatokat szakszerűen elvégezze és tevékenységéhez legyen képes a megfelelő informatikai eszközöket kiválasztani és alkalmazni.

4.31. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Informatikai tantárgyak, matematika és az általános angol nyelv

4.32. Témakörök

4.32.1. Közgazdaságtan

24 óra

A témakör oktatásának célja, hogy elméleti alapot nyújtson a kapcsolódó tudományterületek ismeretanyagának elsajátításhoz, a gazdasági gondolkodásmód fejlesztéséhez. További cél, lehetőséget biztosítani a képzésben résztvevők számára a nemzetgazdasági összefolyamatok, a jövedelmek áramlásának, a nemzetközi kapcsolatok összefüggéseinek, valamint az e folyamatokat irányító, koordináló szervezetek munkájának megismerésére. E témakör keretében elsajátított ismeretanyag birtokában tudják megérteni a tanulók a mindenkori gazdaságpolitika által kitűzött célokat és alkalmazott eszközöket, melyek a mikrogazdaság szereplőinek tevékenységi kereteit meghatározzák.

Mikroökonómia:

- Bevezetés a közgazdaságtanba
- A fogyasztói magatartás és a kereslet
- A vállalati és a termelői magatartás
- A vállalat kínálata és a piac jellege
- A termelési tényezők piaca
- A vállalatok nemzetközi kapcsolata
- Az állam szerepe a gazdaságban

Makroökonómia:

- A makroökonómia alapösszefüggései
- A makrogazdaság árupiaca és pénzpiaca
- A makrogazdasági kínálat alakulása, makrogazdasági egyensúly
- Munkanélküliség, munkapiaci egyensúlytalanság
- Infláció
- A gazdaságpolitika alapjai, az állam szerepe a gazdaságban
- A nyitott gazdaság és a gazdaságpolitika összefüggései

4.32.2. Vállalatgazdaságtan

24 óra

A vállalati irányítás legfontosabb feladata a jövőre vonatkozó elképzelések felvázolása és az azok megvalósításával kapcsolatos döntések meghozatala. A jövő tudatos alakítása tervek kidolgozásával és azok végrehajtásával történhet. A tervezés tehát a jövőbe irányuló tevékenység, amely azonban nem nélkülözheti a múlt

ismeretét és a cselekvést befolyásoló, korlátozó aktuális feltételek feltárását sem. Versenykörnyezetben emellett a piaci szereplők várható akcióival, lépéseivel is számolni kell, ami stratégiai megközelítést igényel. A témakör elméletére egy gyakorlati témakör épül a következő tantárgyi keretben, mely az üzleti tervezéssel kapcsolatos képességek fejlesztését célozza.

A vállalati tervezés alapkérdései (tervezési célok és módszerek).

Stratégiai tervezés, stratégiai menedzsment (a stratégiai tervezés folyamata, az elemzés módszerei)

A vállalat marketing stratégiája

Üzleti tervezés célja, tervekészítés (az üzleti terv felépítése, tartalmi elemei)

Vállalati döntések (a vállalati döntéshozatal folyamata, kockázatelemzés, válságmenedzsment)

4.32.3. Statisztika

24 óra

A témakör oktatásának célja, hogy alapvető ismereteket biztosítson a statisztika fogalomrendszeréről, a leggyakrabban használt statisztikai feldolgozási eszközökről, a feldolgozás elemzési módszerekről, a képi megjelenítési módokról, az adatszolgáltatási lehetőségekről. Cél fejleszteni a tanulók számarány érzékét és felkelteni az érdeklődésüket az összefüggések feltárásával és következtetések levonásával. A tantárgy célja megismertetni a statisztika szerepét és igen széles körben történő felhasználási lehetőségét.

Az általános statisztikai ismeretekre építve cél az üzleti statisztika témakörből a gazdasági folyamatok számbevétele és elemzése ismeretek tanítása.

A statisztika alapkérdései. Az információsűrités egyszerűbb módszerei

Viszonyszámok

Az információsűrités módszerei mennyiségi sorok esetén

Az információsűrités további módszerei mennyiségi ismérvek esetén

Összetett sokaság összehasonlítása standardizálással

Ismérvek közötti kapcsolatok elemzése

Idősorok elemzése

Az információszerzés statisztikai alapjai (adatfelvétel tervezése, kérdőív tervezése, statisztikai megfigyelések, mintavétel, becslés)

Üzleti statisztika alapjai (tárgya, feladata, módszerei, alapfogalmai)

A gazdasági folyamatok statisztikai számbavétele (mérés, elszámolás)

A gazdasági folyamatok statisztikai elemzése (ár-, és volumenváltozások, termelői és fogyasztói árindexek, területi indexek).

4.32.4. Számvitel

24 óra

A témakör oktatásának célja, hogy a tanuló ismerje meg a számviteli törvény alapvető előírásait, a bizonylatok szabályos kezelését. Tudja a vállalati vagyon részeit, a kiemelt gazdasági események könyvelési tételeit. Képes legyen a könyvviteli számlák adatainak elemzésére.

A számviteli törvény

A számviteli törvény alanyai és hatálya

A számviteli törvény fő előírásai

Beszámolási és könyvvézetési kötelezettség

Könyvvitel fogalma, fajtái, feladata

A nyilvánosságra hozatal és közzétételi kötelezettség, könyvvizsgálat

Számviteli bizonylatok fogalma, fajtái, kitöltési előírások, megőrzési kötelezettség

Bizonylati elv, bizonylati fegyelem

A vagyon (vállalkozói vagyon)

A vagyon fogalma, részei

Az eszközök és források fogalma, részei, egyes vagyonelemek rövid tartalma a számviteli törvény szerint

A vagyonelemek számbavétele

A leltár fogalma, fajtái, felépítése

A könyvviteli mérleg fogalma, fajtái

Az egyszerűsített éves beszámoló mérlegének felépítése, mérlegegyezőség elve

Analitikus és főkönyvi elszámolások

Gazdasági esemény fogalma, fajtái, hatása a mérlegre

Könyvelési tétel szerkesztése

A könyvviteli számla fogalma, alapvető típusai, tartalma

A költségek fogalma, csoportjai, számlái

A számlakeret fogalma, felépítése, főbb összefüggése

Analitikus és főkönyvi nyilvántartások fogalma, összefüggéseik

Analitikus nyilvántartások vezetése

Idősoros és számlasoros könyvelés

A tárgyi eszközök fogalma, fajtái, nyilvántartásukra szolgáló számlák

A tárgyi eszközökkel kapcsolatos alapesemények, beruházás elszámolás

Értékcsökkenés, értékcsökkenési leírás számítása

Anyagvásárlás és felhasználás elszámolása

Az anyagok nyilvántartása

A bérköltség és a bért terhelő adók és járulékok elszámolása

A munkavállalót terhelő levonások elszámolása, bérek kifizetése

Saját termelésű készletek raktározása és elszámolása

Termékértékesítéssel kapcsolatos elszámolások

4.32.5. Pénzügyi ismeretek

24 óra

A pénzügyi alapismeretek elmélet témakör oktatásának célja, hogy a tanuló ismerje meg a pénzügyi alapfogalmakon túl a bankrendszert, a pénzügypiacot és a hitelezés eljárásokat. Fontos továbbá, hogy értse a hitelezési eljárásokat, ismerje a fizetési módokat. A témakör oktatása hivatott elősegíteni a tanulók vállalkozás és a magánszféra területéhez kapcsolódó adózási kötelezettségek teljesítéséhez szükséges ismereteket.

Célja továbbá az is a témakör oktatásának, hogy a tanuló meg tudja különböztetni az egyes adónemeket, továbbá, hogy képes legyen elkészíteni az egyes adókhoz a szükséges nyilvántartásokat.

Pénzügyi és banki alapismeretek

- A pénz fogalma, funkciói
- Gazdaságpolitika és pénzügypolitika fogalma
- A pénzügypolitika eszközei
- Jegybank és monetáris szabályozás
- Pénzügyi intézményrendszer, a mai magyar bankrendszer
- Pénzügyi szolgáltatások
- Passzív bankügyletek (betétgyűjtés, értékpapírok kibocsátása, forrásszerzés a jegybanktól és a bankközi piacokon)
- Aktív bankügyletek (hitelezés, váltóelszámolás, lízing, faktorálás)
- A pénz időértéke: jelenérték, jövőérték számítás
- Kamatok számítása
- Likviditás, jövedelmezőség, likviditási mutatók

Pénzforgalmi ismeretek

- A pénzforgalom általános szabályai (bankszámla-szerződés, bankszámlák fajtái, bankszámla kivonat)
- Fizetési megbízások lebonyolítása, a fizetési művelet során alkalmazható fizetési módok
- Pénzkezeléssel kapcsolatos feladatok a gazdálkodó szervezeteknél
- Házipénztár működése, pénzkezelési szabályzat, bizonylatai: bevételi/kiadási bizonylatok
- Nemzetközi pénzügyi rendszer és a nemzetközi pénzforgalom
- Valuta, deviza, árfolyam
- Értékpapírok csoportosítása, jellemzők.

Adózási alapismeretek

- Az államháztartás rendszere, alrendszerei
- A gazdálkodási tevékenység alapelvei
- Adójogi alapfogalmak (adó fogalma, főbb adófajták)
- Adóalanyok, adó jogszabályok hatálya
- Adóhatóságok
- Kiemelt adónemek
- Helyi adófajták (fogalma, típusa, adók alanyai és a helyi adók hatálya)

4.32.6. Marketing alapok

24 óra

A marketing alapjai tantárgy oktatásának célja, hogy közvetítse és rendszerezze azokat az ismereteket, amelyek segítségével a tanulók képesek a marketing gazdasági szerepének, helyzetének meghatározására. Ismertesse meg a tanulókkal a marketing feladatait, eszközeit, helyét és célját a vállalkozás piaci működése során. Tudatosítsa a tanulóknak a marketing szerepét. A tanulók ismerjék meg a marketing jelentőségét, történeti kialakulását, a marketing lényegét, eszközeit.

Marketing fogalma, meghatározások

Marketing fejlődése, szakaszok, jellemző tendenciák napjainkban

Marketing alapelvek, törvényszerűségek

Marketing mix elemei, jellemzők

Marketing menedzsment

Piacszegmentáció, célcsoportképzés

Pozicionálás, versenyszabályozás

Piackutatás fajtái, módszerei

Gazdasági ismeretek gyakorlat 144 óra

5/13, 2/14. évf. heti 4,5 óra, estin heti 3 óra

4.33. A tantárgy tanításának célja

A gazdasági ismeretek tantárgy tanításának konkrét célja, hogy a gazdasági témakörök elméleti tanulása mellett az adott témakörben gyakorlatra is felkészítse az intézmény a tanulókat, hogy azok megfelelő képességek birtokában kezdhessék el az utolsó modul tudásanyagának elsajátítását. Cél továbbá, hogy a tanuló a gazdasági feladatokat (problémákat) szakszerűen tudja elvégezni és az egyes tevékenységekhez legyen képes a megfelelő informatikai eszközöket kiválasztani és alkalmazni.

4.34. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A „Gazdasági ismeretek gyakorlat” tantárgy alkalmazási gyakorlat. Ezen belül a vállalatgazdaságtan gyakorlat témaköre közvetlenül kapcsolódik a „Gazdasági ismeretek” tantárgy, vállalati tervezés témaköréhez, a statisztikai gyakorlat témaköre kapcsolódik a „Gazdasági ismeretek” tantárgy: a statisztika témaköréhez, a számvitel gyakorlat témaköre pedig a számvitel témaköréhez illeszkedik.

4.35. Témakörök

4.35.1. Vállalatgazdaságtan gyakorlat

32 óra

A tanulók a vállalati gazdaságtan elméleti témakör keretében megtanulták az üzleti terv felépítését és részegységeit. E témakör keretében meg kell tanítani és be kell gyakorolni az üzleti terv elkészítését.

Az üzleti terv készítésének folyamata
Az üzleti terv kidolgozása, részei
Az üzleti terv bevezetője
A vállalat bemutatása
A vállalat makro-környezetének bemutatása
A vállalat szervezeti felépítése
A vállalat tevékenysége
A vállalat piaci környezete
Termelés-technológiai terv
Marketing terv
Pénzügyi terv

4.35.2. Statisztika gyakorlat

64 óra

Az általános és üzleti statisztika elméleti témakörhöz kapcsolódóan szükséges a különböző probléma megoldó feladatok gyakorlása. Cél, hogy a tanulók az elméleti tudásukat alkalmazni tudják, hogy a feladatmegoldó képességük fejlődjön.

Az alábbi témakörökre vonatkozó gyakorlatokat szükséges tervezni:

- Az információsűrítés egyszerűbb eszközei (sorok, táblák, grafikus ábrázolás)
- Viszonyszámok (időbeli, térbeli, megoszlási, koordinációs, intenzitási)
- Az információsűrítés módszerei mennyiségi ismérvek esetén
- Számított középértékek: számtani, harmonikus, mértani
- Helyzeti középértékek: módusz, medián
- A szóródás jellemzése
- Standardizálás, különbségképzés, indexszámítás (érték-volumen és árindex)
- Idősorok elemzésének egyszerűbb módszerei (átlagok, átlagos változások)
- Trendszerűség
- Idősorokból végzett előrejelzések
- A gazdasági folyamatok statisztikai elemzése: ár- és volumenváltozások a gazdaságban, termelői és fogyasztói árindexek
- Információszerzés statisztikai alapjai
- Adatfelvétel tervezése és szervezése
- Kérdőív tervezése és feldolgozása
- Mintavétel és becslés

4.35.3. Számvitel gyakorlat

48 óra

A számvitel gyakorlat témakör tanításának célja, hogy a tanulók megismerjék és begyakorolják az analitikus és főkönyvi elszámolás teendőit, ismerjék a gazdasági események könyvelés-előkészítő, könyvelési és elszámolási teendőit, az alapbizonylatokat, nyilvántartásokat és a zárási feladatokat.

Gazdasági események fajtái, csoportosítása
Könyvelési tétel szerkesztése
A könyvviteli számla alapvető típusai, tartalma
A költségek csoportjai, számlái
A számlakeret felépítése, főbb összefüggése
Analitikus és főkönyvi nyilvántartások összefüggései
Analitikus nyilvántartások vezetése
Idősoros és számlasoros könyvelés

A tárgyi eszközök fajtái, nyilvántartásukra szolgáló számlák
 A tárgyi eszközökkel kapcsolatos alapesemények, beruházás elszámolás
 Értécsökkenés, értékcsökkenési leírás számítása
 Anyagvásárlás és felhasználás elszámolása
 Az anyagok nyilvántartása
 A bérköltség és a bért terhelő adók és járulékok elszámolása
 A munkavállalót terhelő levonások elszámolása, bérek kifizetése
 Főkönyvi kivonat készítése
 Zárási feladatok

Információs rendszerek 80 óra

5/13, 2/14. évf. heti 2,5 óra, estin heti 1 óra

4.36. A tantárgy tanításának célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a tanulók/hallgatók átfogó ismereteket szerezzenek a tárgy körben. Megismerjék az információrendszerek tervezésével, szervezésével kapcsolatos alapfogalmakat, a fejlesztés általános életciklusát, a fejlesztési módszereket, módszertanokat és a fejlesztést segítő eszközöket CASE eszközök és dokumentációkat. A tantárgy célja bemutatni a különböző célú információ rendszereket, azok alkalmazását és üzemeltetési gyakorlatát. Összességében olyan szemléletet kívánunk kialakítani, melyben a diák a vállalkozások, intézmények reálfolyamatai mellett jól látja az információs folyamatokat, azok rendszerét, a rövid és hosszú távú célokkal összefüggő információs igények változásait és a módosítások rendszerbe illesztését.

4.37. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A tantárgy kapcsolódik a „Gazdasági ismeretek” tantárgy valamennyi tantárgyeleméhez, továbbá az „Informatika alkalmazása” modul „IR gyakorlat” tantárgyához

4.38. Témakörök

4.38.1. Információs rendszerek fejlesztése

24 óra

Alapfogalmak, definíciók

- A rendszer, gazdasági rendszer
- Információ rendszer (IR) fogalma, csoportosítása, alkotóelemei
- Szervezet, szervezeti ismeretek (szervezet fogalma, alkotó elemei, szervezeti alapformák, strukturális jellemzőik)

Az Információ rendszerek legjellemzőbb típusai

- Integrált vállalati információ rendszerek
- Vezetői információ rendszerek
- Számviteli információ rendszerek

Az információ rendszerek tervezése, szervezése

Standard életciklus, az életciklus fő szakaszai, feladatai

- Probléma definiálása
- Helyzetfelmérés, elemzés (technikák, módszerek)
- Tervezés, létrehozás (fejlesztés), tesztelés, átvétel
- Rendszer bevezetése, értékelése
- Üzemeletetés, karbantartás

A rendszer dokumentálása

- Rendszerfejlesztés során készülő dokumentációk
- A rendszer üzemeltetésével kapcsolatos dokumentációk

4.38.2. IR fejlesztési módszerek

24 óra

Az információ rendszerek fejlesztésének módszerei és eszközei

Rendszerfejlesztési módszertanok

- Fejlesztési módszertan fogalma

- Módszertanok fejlődése
- Strukturált módszertanok és azok sajátosságai,
- Objektumorientált módszertanok
- Elemzés és tervezés egy választott módszertan keretében

Eszközök, technológiák

- CASE eszközök fogalma
- CASE csoportosítása
- CASE általános felépítése

4.38.3. Szakmai jog

16 óra

A témakör tanításának célja, hogy a képzésben résztvevők a megismert legfontosabb jogi alapfogalmak után néhány speciális – a szakmával összefüggő – jogszabályt ismerjenek meg. Cél, hogy a jogi ismeretek birtokában képesek legyenek a munkájuk során a felmerülő jogi problémák felismerésére és a megfelelő szakemberrel történő kommunikációra.

Az érvényes szerződés alaki és tartalmi követelményei

- Egyes szerződéstípusok (adásvétel, csere, vállalkozás, megbízás, bizomány, bérlet) főbb tartalmi elemei, összehasonlításuk

A szerződéseket biztosító mellékkötelezettségek (bankgarancia, zálogjog, kezesség, óvadék)

- Engedményezés, kötelezettségátvállalás

A kártérítés jogi szabályai, a felelősség módja, a kártérítés mértéke

- Jögalap nélküli gazdagodás

Szerzői jogi védelem általános szabályai

- Szerzői jog két nagy csoportja (Jogátruházás, felhasználási szerződés)
- Munkaviszonyban alkotott mű
- A szerzői jogok megsértésének következményei

Szoftverjog

- Szoftverre vonatkozó szerzői jogi szabályozás
- Szoftverek szabad felhasználása
- Szoftverszerződések, jogdíjak

4.38.4. Vezetés és szervezés

16 óra

Vezetés

- Vezetés definíciója, vezető és menedzser összehasonlítása.
- Vezetői munka: rendszer- alkotás, működtetés, karbantartás.
- Vezetői tevékenység során mely tényezőkre kell fokozatosan figyelni, melyek azok, amit fejleszthetők?
- Henry Minzberg: vezetői szerepek.
- Vezetői szintek, formális és informális vezetés.
- Vezetés és környezete: külső-, belső környezet. Feladat, hatáskör, felelősség.
- Vezetői iskolák, irányzatok. Vezetői funkciók (legalább Fayol féle felosztás).
- Vezetési stratégiák.

Döntéshelmélet

- Döntéshelmélet definíció, probléma, döntéshozatal összetevői, döntés lépései.
- Döntési segédeszközök: döntési fa, döntési mátrix.
- Döntési típusok. Egyéni és csoportos döntés.

Vezetépszichológia:

- Magatartást befolyásoló tényezők, személyes vezetés.
- Motiváció, motivációs elméletek: Maslow, Herzberg, Porter és Lawler. Folyamatelméletek: Vroom, Locke.

Szervezés:

- Szervezés fogalma, történeti áttekintés. Szervezés lépései.

Projektmenedzsment 32 óra
5/13, 2/14. évf. heti 1 óra, estin heti 0,5 óra

4.39. A tantárgy tanításának célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a tanuló megismerje a tervezés és a projektmenedzsment elméleti alapjait, a fázisokat és az egyes feladatok elvégzéséhez kapcsolódó modellezési technikákat. Cél, hogy a gazdasági informatikus professzionális módon tudjon dolgozni egy projektben, használva ahhoz megfelelő informatikai célszoftvert. Ennek gyakorlatát és több esettanulmány feldolgozását (kis csoportokban), továbbá egy projektdokumentáció elektronikus formában történő elkészítését a projektmenedzsment gyakorlat tantárgyi keretében kell megvalósítani.

4.40. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A tantárgyhoz kapcsolódik az „Informatika alkalmazása” modul projektmenedzsment gyakorlata.

4.41. Témakörök

4.41.1. Projektmenedzsment alapok

32 óra

Projektmenedzsment alapok

- A projekt fogalma, projektek csoportosítása
- Projektben érdekelt szereplők (stakeholderek)
- Projekt szervezeti formák
- Projektmenedzsment funkció
- Projektmenedzsment területei
- Projekt Ciklus Menedzsment (PCM)

A projekt elemzés és tervezés módszertana

Elemzés

- Műhelymunka
- Ötletroham
- Probléma-elemzés (problémafa)
- Célok meghatározása (célfá)
- SWOT-analízis
- Kockázat elemzés, kockázat számítás

Tervezés

- Logikai keretmátrix (LFA)
- A projekt ütemezése (Gantt-diagram, CPM, MPM, NOA hálótérvezési technikák), tartalékidő számítása, WBS, mérföldkő, kritikus út
- Költségek becslése, becslési technikák (arányos, parametrikus, lentől felfelé becslés)

Projektdokumentáció

Projektdefiniálás dokumentumai

- Megvalósíthatósági tanulmány
- Cselekvési- és ütemterv
- SWOT analízis
- Logikai keretmátrix

Projekttervezés dokumentumai

- Projektalapító okirat
- Kommunikációs stratégia, Kommunikációs terv
- Tevékenységfelelős mátrix
- Stakeholder-elemzés

- Kockázatelemzés

Projektirányítás (végrehajtás) dokumentumai

- Feladatok meghatározása, Feladatkijelölés, Feladatkijelölő adatlap
- Problémakezelés, Problémanapló
- Helyzetjelentés (Monitoring-jelentés)
- Projektzárás és értékelés dokumentumai
- Projektzáró jelentés

Szakmai angol nyelv 48 óra

5/13, 2/14. évf. heti 1,5 óra, estin heti 0,5 óra

4.42. A tantárgy tanításának célja

A nyelvtanítás célja, hogy a meglévő angol nyelvtudásra építve, a szakmai angol nyelvi tudást fejlesszük tovább annak érdekében, hogy a tanuló – minimálisan - jusson el a szakmai angol nyelvi kommunikáció emelt szintjére. Két éven keresztül tanulják a szakmai angol nyelvet, mely tanulás koncentrálna a szakmai szókincs bővítésére, írott szakmai szövegértésre és az alapszintű írásbeli és szóbeli szakmai kommunikáció fejlesztésére.

4.43. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Valamennyi szakmai tantárgy

4.44. Témakörök

4.44.1. Szakmai angol nyelv

48 óra

Tíz releváns informatikai témakör feldolgozása (Javasolt: hálózatok, internet, adatbiztonság, adatvédelem, adatbázisok, adattárházak, WEB marketing, programnyelvek, információs rendszerek, CASE eszközök)

Öt gazdasági témakör feldolgozása (Javasolt: Üzleti terv, vállalkozás, szerződés, statisztikai felmérés, adatfeldolgozás, elemzés, éves vállalati elszámolás, marketing ismeretek)

A releváns szakmai témakörökkel kapcsolatban:

- Szógyűjtemények készítése
- A szavak gyakoroltatása
- Rövid cikkek fordítása.
- Szakcikk feldolgozása, abból rövid ismertető készítése.
- Bemutatók készítése angol nyelven és annak szóbeli előadása

Az informatika alkalmazása

Projektmenedzsment gyakorlat 129 óra

5/13, 2/14. évf. heti 4,5 óra, estin heti 3 óra

4.45. A tantárgy tanításának célja

Cél, hogy a tanuló a projektmenedzsment tantárgy keretében megtanult menedzsment ismereteket és módszertani tudást alkalmazza, és a gyakorolja a számítógéppel támogatott projekttervezést, folyamatkövetést, irányítást és értékelést.

4.46. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

10822-16 Informatika alkalmazása modul Projektmenedzsment gyakorlat tantárgy közvetlenül kapcsolódik a 12002-16 Gazdasági alapok és projektmenedzsment modul Projektmenedzsment tantárgyhoz.

4.47. Témakörök

4.47.1. Projektirányítási program és használata

64 óra

A projektirányítási rendszerek fő funkciói

- A tevékenységek és kapcsolatok

- WBS szerkezet létrehozása
- Kritikus út hozzárendelése
- Erőforrások hozzárendelése
- Költségek megadása, hozzárendelése
- Alapterv rögzítése, nyomon követés, projekt frissítése
- Projektdokumentáció
- Lekérdezések

Esettanulmányok megoldása

- Egy egyszerű feladat megtervezése, megoldása és dokumentálása a választott szoftver segítségével
- Egy szoftver beszerzés/adaptálás/fejlesztés projekt (mint speciális informatikai projekt) megtervezése és megoldása a választott projektmenedzsment rendszerrel.
- A projektek minőségbiztosítása

4.47.2. Esettanulmányok

65 óra

4.47.3. Esettanulmányok megoldása

- Egy egyszerű feladat megtervezése, megoldása és dokumentálása a választott szoftver segítségével.
- Egy szoftver beszerzés/adaptálás/fejlesztés projekt (mint speciális informatikai projekt) megtervezése és megoldása a választott projektmenedzsment rendszerrel.

IR gyakorlat 80 óra

5/13, 2/14. évf. heti 2,5 óra, estin heti 2 óra

4.48. A tantárgy tanításának célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a tanulók az informatikai rendszerek fejlesztése, a vállalati tervezés tantárgyakban tanult ismeretekre alapozva komplex feladatok megoldásával szerezzenek gyakorlati jártasságot.

További cél, hogy megismerjenek és elemezzenek olyan konkrét, működő informatikai rendszert, mely egy-egy a nagy vállalatoknál működik és segíti a napi elemző munkát és a vezetői döntések előkészítését

4.49. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

10822-16 Informatika alkalmazása modul IR gyakorlat tantárgy közvetlenül kapcsolódik a 12002-16 Gazdasági alapok és projektmenedzsment modul információs rendszerek tantárgyhoz.

4.50. Témakörök

4.50.1. Esettanulmány IR fejlesztésre

48 óra

Információs rendszerek fejlesztése a gyakorlatban (elemzés és tervezés)
 Eszközök és módszerek alkalmazása a rendszerfejlesztésben (CASE eszközök)
 Információs rendszerek tesztelése és üzemeltetése a gyakorlatban
 Informatikai rendszerek/szoftverek adaptálása, üzemeltetése

4.50.2. Komplex IR bemutatása

32 óra

Egy komplex vállalkozási/vállalatirányítási/gazdasági informatikai rendszer megismerése, elemzése
 A komplex rendszer *alrendszer*inek, működésének (kapcsolatok, összefüggések) gyakorlati áttekintése egy vállalati szakember irányításával.
 Az informatikai rendszerek minőségbiztosítása

IT alkalmazási gyakorlat 160 óra

5/13, 2/14. évf. heti 5,5 óra, estin heti 3,5 óra

4.51. A tantárgy tanításának célja

A tantárgy célja, hogy mindazt a tudást, melyet a tanulók megszereztek a gazdasági, menedzsment és informatika tantárgyak tanulásával és gyakorlásával szintetizáljuk és továbbfejlesszük. A cél az, hogy olyan problémamegoldó alkalmazási képességeket fejlesszük, melyek szakma-specifikusak, a gazdasági informatikus munkakörben hasznosíthatók.

4.52. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A tantárgy kapcsolódik a Gazdasági alapok és projektmenedzsment modul elméleti tantárgyai során elsajátított tudásra és természetesen épít is arra. Így tudjuk biztosítani a tudás alkalmazását és a problémamegoldó gyakorlat megszerzését

4.53. Témakörök

4.53.1. Statisztikai információs rendszerek

48 óra/48 óra

A témakör célja, hogy a képzésben résztvevők ismerjék meg a hazai és európai adatforrásokat, az adatgyűjtéssel, feldolgozással, elemzéssel és adatszolgáltatással kapcsolatos módszereket, eszközöket, a hagyományos és elektronikus könyvtárban való tematikus adatkeresést. A képzésben résztvevők gyakorolják a tematikus keresést, csoportonként minimum két-két feladat elvégzése (tervezéstől az előadásig, prezentáció vagy a jelentés elkészítéséig).

A tanuló tematikusan kutat egy adott témával kapcsolatban, adatokkal kapcsolatban. A megismert módszerek és eszközök birtokában a különböző forrásokból származó adatokat szakszerűen dolgozza fel és nyújt azzal kapcsolatban információkat szóban (előadás) és írásban (elemző jelentés).

Képes adott témában megszerzett ismereteinek megújítására; ismeri azokat a nyomtatott és elektronikus forrásokat, ahol mindig a legújabb releváns információk találhatóak.

4.53.2. Adatbázis gyakorlat

48 óra/

Az adatbázis-kezelés és tervezés témakör elvégzése után a hallgatónak tudnia kell egy több táblás adatbázist tervezni, készíteni, táblával és lekérdezésekkel. Tudnia kell a mezők típusai, tulajdonságait beállítani. Képes kell, legyen különböző szűrési, rendezési, megjelenítési feladatokat megoldani.

Ismernie kell az SQL nyelv elemeit és parancsait és a képesek a szabvány SQL nyelv használatára, lekérdezések elkészítésére

Kiemelt feladat, hogy a tanulók esettanulmányok, problémaleírások alapján végezzenek el összetett feladatokat a megfelelő eszköz kiválasztásával és alkalmazásával.

A tanulók 3-4 fős csoportokban projektet terveznek és valósítanak meg, melynek célja egy konkrét probléma megoldása (feladat elvégzése).

A probléma megoldás komplex: magába foglalja az adatbázis tervezési folyamatot, az adatbázis létrehozását és az abból való lekérdezést, továbbá az eredmény bemutatását is. A feladat másik típusa a meglévő – sok adatot tartalmazó - adatbázisból való összetett lekérdezés. Ebben a feladatban elsősorban a lekérdezést kell tervezni, megvalósítani és az eredményeket bemutatni.

A feladatot a tanulók önállóan tervezik, oldják meg és dokumentálják.

A feladat-megoldási folyamatot és az eredményeket csoporttársaiknak és a tanárnak prezentálják és szóban is bemutatják.

4.53.3. Problémamegoldás táblázatkezelővel

32 óra

A témakör tanításának célja, hogy a tanuló megismerje valamely táblázatkezelő speciális funkcióit, továbbá annak integrált használatát más programokkal abból a célból, hogy konkrét elemző feladatok (statisztikai, gazdasági elemzés) problémák megoldásához alkalmazni tudja azt.

Kiemelt cél, hogy a tanulók képesek legyenek megválasztani, alkalmazni és

integrálni több informatikai céleszközt az információk megszerzésére, értékelésére és célirányos felhasználására, összetett feladatok megoldására.

Táblázatkezelési feladat (számított adatok előállítása beépített és saját függvények és képletek alapján, diagramkészítés többféle szempont alapján, formázások)

Nagy táblázatok és diagramok előkészítése nyomtatáshoz (oldalbeállítás, keretezés, címek elhelyezése, élőfej-élőláb, oszlop-sorfejek stb.), illetve táblázatok, diagramok elkészítése export-importhoz

Adatok szűrése, rendezése (irányított szűrő, több szempontú rendezés)

Több munkalap összekapcsolása

Statisztikai elemzések, feladatok, esettanulmányok megoldása különböző kiemelt témakörökben, mint

- demográfiai adatok statisztikai vizsgálata
- kultúra, oktatás információinak statisztikai elemzése
- a nemzetgazdaságra vonatkozó adatok statisztikai elemzése
- életkörülmények, életmód elemzése

4.53.4. Szakmai kommunikáció

32 óra

A témakör célja, hogy a diákok az eddigi felkészültségre alapozottan professzionális képességet szerezzenek a prezentációk készítésével (írásbeli kommunikáció) és a különböző témakörök szóbeli előadásával (szóbeli szakmai kommunikáció) kapcsolatban. Ezek a képességek elengedhetetlenek a szakdolgozat-védésnél és a munkavégzésben egyaránt.

A szóbeli kommunikáció retorikai és szakmai követelményei

Beszédtechnikai gyakorlatok, előadási stílusok

Prezentációs mesterkurzus (a PowerPoint integrált alkalmazása, a Prezi.com szoftver mesterszintű használata)

A záródolgozat bemutatásához és a védéshez vizsgamunka készítése

Gazdasági adatok prezentálása (táblázatkezelővel készített diagramok, táblázatok beillesztése a prezentációba és a szakdolgozatba).

Számviteli IR gyakorlat 64 óra

5/13, 2/14. évf. heti 2 óra, estin heti 1,5 óra

4.54. A tantárgy tanításának célja

A tantárgy oktatásának célja, hogy a számviteli ismeretek és könyvviteli, nyilvántartási, elszámolási gyakorlatra építve a tanulók megismerjenek olyan informatikai eszközöket, melyek segítenek a feladataik elvégzésében. Cél az is, hogy a tanulók jártasságot szerezhessenek a könyvelésre, számviteli munkára fejlesztett célrendszerek használatában

4.55. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A tantárgyi gyakorlat kapcsolódik a Gazdasági ismeretek és projektmenedzsment modul Gazdasági ismeretek és Gazdasági gyakorlat tantárgyához, épít az ott szerzett tudásra

4.56. Témakörök

4.56.1. Számviteli IR

16 óra

A számviteli alrendszer felépítése, a rendszer jellemzői

A program installálása

Főmenü, almenü, Help

A feldolgozás indítása, adatbázis feltöltés (Törzsadatokkal)

A használt szoftver (pl. Cobra Conto, Kulcs-Soft könyvelő program) funkcióinak kipróbálása

4.56.2. Könyvelés programmal

48 óra

A tanult könyvviteli program segítségével gazdasági műveletek könyvelése

(bérszámfejtés, bérfeladás, számlákkal kapcsolatos események rögzítése felvitele, stb.)

Az egyes modulok használata (tárgyi eszköz nyilvántartó, számlakészítő, stb.)

A program segítségével archivál, az adatállományból elemzést végez, nyomtatott outputokat állít elő, adatokat szolgáltat.

Nyelvoktatás a szakképzési évfolyamokon

Szakmai idegen nyelv (angol) 13–14. évfolyam

A gimnáziumok 12. évfolyamát befejező és az érettségi vizsgákon eredményesen teljesítő tanulók is bekapcsolódhatnak a szakképzésbe. A képzés két éves (4+2). A tanulók a szakirányú tanulmányaik befejeztével emeltszintű szakképesítést (OKJ 54) szerezhettek. A 13–14. évfolyamon az idegen nyelvi tanulmányok elsődleges fejlesztési célkitűzése az idegen nyelvű szakmai kommunikáció elsajátítása, amely magába foglalja a szakiránynak megfelelő terminológiát, valamint az idegen nyelvi alapkészségek továbbfejlesztését, hogy a tanulók képessé váljanak a magabiztos, B2-es idegen nyelvi kommunikációra a képzési iránynak megfelelő szakmaterületen.

Az idegen nyelv tanulásának ebben a szakaszában is fontos a kommunikációs és információs technológiák ésszerű és kritikus alkalmazása, valamint a differenciált, egyénre szabott tanulás lehetőségének a biztosítása. A pedagógusoknak továbbra is építeniük kell a korosztályi sajátosságokra (autonómia, önkeresés, önkritikusság, a kortárs csoport hatásai stb.), a nyelvi kreativitás, a problémamegoldó és a kritikai gondolkodás erősítése mellett. A nyelvoktatás sikerét meghatározzák a motivációt felkeltő és fenntartó órai tevékenységek, a változatos interakciós formák, a nyelvi órák elfogadó légköre, a pozitív visszajelzések, a konstruktív támogatás és a tanulók számára is átlátható értékelés.

Készségek és fejlesztésük

Az előzetes tudás azokat a készségeket határozza meg, amelyekkel minden tanuló rendelkezik a bemeneti szinten.

A fejlesztés várt eredményei címszó alatt megtalálható mind a célstandard, mind a minimumstandard leírása.

Fejlesztési egység	Hallott szöveg értése
Előzetes tudás	B1, azaz a tanuló már megért lényeges információkat, amelyek olyan ismert témákhoz kapcsolódnak, mint pl. a munka, az iskola, a szabadidő; ki tudja szűrni a fontos információkat a média aktuális eseményeiről vagy az érdeklődési körének megfelelő témákról.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló képes megérteni a köznapi, a mindennapi szakmai és tanulmányi életben elhangzó hosszú beszédeket, ha normális beszédtempóban, erős akcentus nélkül beszélnek; megért konkrét és elvont témájú üzeneteket, amelyek a mindennapi magán és szakmai élet, illetve a tanulmányi munka során előfordulhatnak; követi az összetettebb érvelést, amennyiben a téma viszonylag ismerős, és a beszéd menete jól követhető; viszonylag könnyedén követi az anyanyelvi beszélők

	közötti társalgást.
A fejlesztés tartalma A mindennapi magán és szakirányú társalgásban, valamint a tanulás során elhangzó összetett álláspontok lényegének megértése. A normális beszédtempójú és erős akcentus nélküli köznyelvi és a szakiránynak megfelelő beszéd és a tanulmányokkal kapcsolatos előadás főbb pontjainak megértése. Konkrét és elvont témájú, a mindennapi és a szakmai munka során előforduló standard dialektusú bejelentések és üzenetek megértése. A mindennapi élethez, illetve a szakmához kapcsolódó konkrét és elvont témájú hanganyagok megértése standard dialektus esetén. Részletes, összetett érvelés megértése ismerős téma esetén. Anyanyelvű beszélők közötti társalgás viszonylag könnyed követése. A beszélő hangulatának, hangszínének, nézeteinek és attitűdjeinek megértése. A szövegértési stratégiák alkalmazása, például szöveghallgatáskor a főbb pontok keresése. A megértés ellenőrzése kontextuális jelek segítségével. <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások:</i> közlemények, párbeszéd, üzenetek, bejelentések (pályaudvaron, repülőtéren stb.), televíziós és rádiós hírek, beszélgetőműsorok, színdarabok, dokumentumfilmek, hangfelvételek, rögzített telefonos szövegek (pl. üzenetrögzítő, információs szolgálatok), telefonbeszélgetések, tanulmányokkal kapcsolatos előadások, prezentációk, beszélgetések, riportok, élő interjúk, filmek, anyanyelvűek közti társalgás.	

Fejlesztési cél	Szóbeli interakció
Előzetes tudás	B1, azaz a tanuló elboldogul a legtöbb olyan helyzetben, amely külföldi utazás során adódik; előkészület nélkül részt tud venni a személyes jellegű vagy érdeklődési körének megfelelő, ismert vagy mindennapi témáról folytatott társalgásban (pl. család, szabadidő, munka, utazás, aktuális események stb.).
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló képes általános és tanulmányokkal kapcsolatos témák széles körében folyékonyan, helyesen és hatékonyan használni a nyelvet; pontosan fejezi ki gondolatait, véleményét és érveit, valamint az érzelmek különböző fokozatait; hatékonyan részt vesz a mindennapi és a tanulás során előforduló vitahelyzetekben; stílusában, regiszterhasználatában alkalmazkodik a kommunikációs helyzethez.

A fejlesztés tartalma

Társalgásban való részvétel mindennapi, tanulmányi és szakirányú témák körében.

Érzelmek különböző fokozatainak árnyalt kifejezése, események, élmények személyes jelentőségének kifejezése.

Gondolatok, problémák felvetése, megvitatása, teendők meghatározása, alternatív javaslatok értékelése mindennapi, általános és szakmai érdeklődésre számot tartó témák esetén.

A tanulmányokhoz, érdeklődési körhöz kapcsolódó beszélgetésben való aktív részvétel, információcsere, nézetek kifejtése, indoklása, rákérdezés mások nézeteire, reagálás azokra.

Elbeszélés, újságcikk, szakirányú előadás, szakmai eszmecsere összefoglalása, véleménynyilvánítás, a témával kapcsolatos kérdések megválaszolása.

Vitákban saját érvek pontos, meggyőző indoklása, bizonyítása példákkal.

A partner érveinek felismerése, elfogadása vagy meggyőző cáfolata, ellenérvek pontos megfogalmazása, indoklása és példákkal való bizonyítása.

Közös munka során a részletes utasítások megbízható megértése, megbeszélése, a partner véleményének kikérése.

Szolgáltatások kapcsán felmerülő nézeteltérések, valamint a munkahelyi konfliktusok megvitatása és hatékony megoldása.

Összetett információ és tanács megértése és cseréje.

Több forrásból származó információk és érvek összegzése, bemutatása, megvitatása.

Hatékony részvétel szakmai eszmecserében, interjúban, folyamatos kezdeményezés, gondolatok kifejtése, tapasztalatokról való beszámolás, saját kérdések megfogalmazása.

Anyanyelvű beszélők között zajló élénk eszmecsere megértése és bekapcsolódás a beszélgetésbe.

Ismerős és általános témáról beszélgetés kezdeményezése, fenntartása, a szó átvétele, átadása, mások bevonása, a beszélgetés lezárása, egymás kölcsönös megértésének elősegítése.

Beszélgetésben elhangzottak összefoglalása, a lényeg kiemelése, a megértés ellenőrzése, félreérthető megfogalmazások javítása, körülírás, szinonimák használata.

A kommunikációs eszközök széles körének alkalmazása.

A kommunikációs távolság felmérése, az általános udvariassági szabályok ismerete és alkalmazása.

Állítások és közbeszólások kommentálása, ezáltal az eszmecsere kibontakozásának elősegítése.

Ismerős témában a beszélgetés menetének terelése, a megértés megerősítése, mások bevonása a beszélgetésbe.

Természetes, jó nyelvhelyességgel való kommunikáció a körülményeknek megfelelő stílusban.

Mondanivaló helyzethez és körülményekhez igazítása, gondolatok közötti viszonyok pontos hatékony jelzése.

A legtöbb általános témában jó szókincs, rugalmas használat, lexikai pontosság.

Állandósult szókapcsolatok használata azért, hogy időt nyerjen és megtartsa a szót, amíg megfogalmazza mondanivalóját.

Viszonylag magas szintű grammatikai biztonság, értelemzavaró hibák nélkül.

Meglehetősen egyenletes beszédtempó, időnkénti habozással.

Tiszta, természetes kiejtés és hanglejtés.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások: személyes és telefonos társalgás, megbeszélés, eszmecsere, tranzakciós és informális párbeszéd, utasítás, interjú, vita, szerep eljátszása, dokumentum- vagy a szakmához kapcsolódó ismeretterjesztő film összefoglalása.

Fejlesztési egység	Összefüggő beszéd
Előzetes tudás	B1, azaz a tanuló már el tudja mesélni egyszerű mondatokkal magánéletéhez és a szakirányhoz kapcsolódó tapasztalatait, céljait; röviden meg tudja magyarázni és indokolni a véleményét; el tud mondani eseményeket, történeteket, tartalmat, és véleményt tud nyilvánítani ezekről.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló képes világos, szisztematikusan kifejtett leírást és bemutatást adni, előadást tartani érdeklődési köréhez és a szakirányához kapcsolódó témák széles skálájában; megfelelően kiemeli a fontos gondolatokat, és példákkal, érvekkel támasztja alá mondanivalóját; megtervezi, hogy mit és milyen eszközökkel mondjon, valamint figyelembe veszi a hallgatóságra tett hatását; legyen természetes módon eltérni egy előre elkészített szövegtől.
A fejlesztés tartalma	
Szisztematikusan kifejtett előadás bemutatása, a fontos gondolatok kiemelése.	
Érvek sorba rendezése, főbb pontok megfelelő kiemelése és a gondolatok alátámasztása példákkal, érvekkel.	
Tényszerű és szakmai szövegek összefoglalása, megjegyzések hozzáfűzése.	
Világos, folyékony, rögtönzött, a hallgatóság számára egyértelmű bejelentések kifejezése a legtöbb általános és szakmai témában.	
A különböző alternatívák előnyeinek és hátrányainak kifejtése.	
Ellentétes nézetek és a főbb gondolatok megvitatása.	
Kivonatok készítése olyan hírműsorokból, interjúkból vagy dokumentumfilmekből, amelyek véleményeket, érveket és eszmecserét tartalmaznak.	
Mondanivaló megtervezése, beszéd eszközeinek kiválasztása.	

Ismerős szituációkban folyékony és könnyed nyelvhasználat.
 Hallgatóságra tett hatás figyelembevétele.
 Aktuális témával kapcsolatos nézőpontok elmagyarázása.
 Szókincsbeli és szerkezetbeli hiányosságok, valamint botlások és hibák kompenzálása és kijavítása körülírással és átfogalmazással.
 Természetes eltérés az előre elkészített szövegtől, reagálás a hallgatóság által felvetett szempontokra, a prezentációt követő kérdések megválaszolása.
A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások: leírások, képleírások, témakifejtés, elbeszélő szöveg, érveléssor, előadások, prezentációk (önállóan vagy segédanyagok, instrukciók alapján), projektek bemutatása, párbeszéd és társalgás, nyilvános viták és eszmecserék, telefonbeszélgetés, szerep eljátszása, versek, rapszövegek, filmek, színdarabok tartalmának bemutatása.

Fejlesztési egység	Olvasott szöveg értése
Előzetes tudás	B1, azaz a tanuló képes a főként standard nyelven megírt, tevékenységéhez, tanulásához, szakirányához kapcsolódó szövegek megértésére; magán- és egyszerű hivatalos levélben megérti az események, érzelmek és kívánságok leírását.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló képes az érdeklődési köréhez és a szakirányához kapcsolódó szövegeket elolvasni és megérteni; hosszú és összetett szövegeket gyorsan átolvas, megtalálja a lényeges részleteket; önállóan olvas, olvasási stílusát és sebességét változtatja a különböző szövegeknek és céloknak megfelelően; bonyolultabb és hosszabb szövegekben is megérti az író álláspontját, nézőpontját.
A fejlesztés tartalma Az érdeklődési köréhez és a szakirányához kapcsolódó levelezés, hírek, cikkek elolvasása és a lényeg megértése. Érdeklődésével és tanulmányaival kapcsolatos hosszú, összetett utasítások, feltételek és figyelmeztetések megértése. A szakirányához kapcsolatos cikkek megértése (esetenként szótár használatával). Az önálló olvasás fejlesztése, olvasási stílus és sebesség változtatása a különböző szövegeknek és céloknak megfelelően. A megfelelő források szelektív használata. Témák széles körében hírek, cikkek és beszámolók tartalmának és fontosságának gyors meghatározása és annak eldöntése, hogy érdemes-e a szöveget alaposabban is tanulmányozni. Az író álláspontjának, nézőpontjának megértése napjaink problémáival foglalkozó cikkekben és beszámolókból.	

Széles körű szókincs kialakítása.

Ismeretlen kifejezések, fordulatok kezelése, a jelentés szövegkörnyezetből, szövegösszefüggésből való kikövetkeztetésével.

Online és hagyományos, egy- és kétnyelvű szótárak használata.

Kortárs irodalmi prózai szövegek megértése.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások: utasítások, instrukciók (pl. feliratok, használati utasítások), tájékoztató szövegek (pl. hirdetés, reklám, menetrend, prospektus, műsorfüzet), tájékoztató táblák, utcai és filmfeliratok, játékszabályok, hagyományos és elektronikus levelek, újságcikkek (pl. hír, beszámoló, riport), internetes honlapok, internetes fórumok hozzászólásai, ismeretterjesztő szövegek, képregények, tantárgyakkal kapcsolatos szövegek, cikkek, publicisztikai írások, szakiránnyal kapcsolatos forrásirodalom, beszámolók, elbeszélő szövegek, modern szépirodalmi szövegek.

Fejlesztési egység	Íráskészség
Előzetes tudás	B1, azaz a tanuló tud egyszerű, folyamatos szöveget alkotni ismerős, érdeklődési köréhez, szakirányához kapcsolódó témákról; be tud számolni élményeiről és benyomásairól.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló képes világos, részletes szövegeket írni érdeklődési körével és tanulmányaival kapcsolatos számos témakörben és műfajban; érveit, gondolatait és véleményét kifejti elvont témákról is; képes feljegyezni tudakozódással és problémák magyarázatával kapcsolatos üzeneteket; követi az adott műfaj hagyományait.
A fejlesztés tartalma	
Világos, részletes szövegek írása mindennapi és szakmai témakörökben.	
Több forrásból származó adatok és érvek összegzése és értékelése, a fontos gondolatok érthető közlése.	
Tudakozódással és problémák magyarázatával kapcsolatos üzenetek, információt közlő feljegyzések/üzenetek írása a mindennapi életében szerepet játszó embereknek.	
Hírek, nézetek hatékony kifejtése, reagálás mások nézeteire.	
Általános és szakmai témákban esszé, beszámoló, riport, film-, könyv-, színdarab-ismertető írása.	
A különböző érzelmi fokozatok kifejezése és az események és élmények személyes jelentőségének kiemelése levelezésben.	
Megjegyzések megfogalmazása a levelezőpartner híreivel és nézeteivel kapcsolatban.	
Kreatív, önkifejező műfajokkal való kísérletezés, pl. vers, elbeszélés, történet írása, illetve átírása.	

Gondolatokról és problémamegoldásokról értékelés készítése.
Részletes leírás készítése valóságos vagy képzelt eseményekről és élményekről.
Érvelés rendezett kifejtése egy bizonyos nézőpont mellett vagy ellen, a különböző alternatívák előnyeinek és hátrányainak kifejtése.
A lényeges pontok és alátámasztó gondolatok hangsúlyozása, a több forrásból származó információk és érvek szintetizálása.
A gondolatok közötti kapcsolat világos, összefüggő jelölése, az adott műfaj hagyományainak követése.
Levelek, cikkek, beszámolók, történetek világos, a szöveg jól definiált tartalmú bekezdésekre tagolása, bekezdések szerkesztése, szövegszerkesztés: bevezetés, kifejtés, lezárás.
Kötőszavak, kifejezések hatékony használata a szöveg logikájának megvilágítására és a könnyebb megértés támogatására.
Saját írásmű tudatos ellenőrzése, javítása; a félreértést okozó hibák helyesbítése.
A szókincsbeli és szerkezetbeli hiányosságok kompenzálása körülírással és átfogalmazással.
A mondanivaló alátámasztása vizuális eszközökkel (pl. rajz, ábra, diagram, térkép).
Az írásmű stílusának magabiztos megválasztása, a formális, neutrális és informális stílus elemeinek alkalmazása.
A nyelvi szintnek megfelelő, felhasználóbarát online és hagyományos szótárak használata.
<i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások:</i> hagyományos és elektronikus nyomtatvány, kérdőív, listák, hagyományos és elektronikus képeslapok, képaláírások, emlékeztetők írása, jegyzetek készítése, diktált üzenetek leírása, SMS-ek/MMS-ek, ügyintézővel kapcsolatos vagy személyes információt tartalmazó levelezés postai levélben, faxon, elektronikusan (pl. tudakozódás, megrendelés, foglalás, visszaigazolás), tetszést/nem tetszést kifejező üzenetek, elektronikus informális műfajok, pl. blog, fórum, bejegyzések közösségi oldalakon stb., megállapodások, szerződések, közlemények szövegének egyeztetése, cikkek írása magazinok, újságok és hírlevelek számára, cselekvéssort tartalmazó instrukciók, történetek, elbeszélések, mesék, jellemzések, leírások, jegyzetek, versek, rapszövegek, rigmusok, dalszövegek, rövid jelenetek, paródiák, posztterek készítése.

témakörök a 13–14. évfolyamra	
Témák	Kapcsolódási pontok
<i>Személyes vonatkozások, család</i> A tanuló személye, életrajza, életének fontos állomásai. Személyes tervek. Családi élet, családi kapcsolatok. A családi élet mindennapjai, otthoni teendők. Egyén és család nálunk és a célnyelvi országokban.	<i>Etika:</i> önismeret, ember az időben – gyermekkor, ifjúság, felnőttkor öregkor, családi élet.
<i>Ember és társadalom</i> Emberek külső és belső jellemzése. Baráti kör. Munkatársak. A fiatal felnőttek világa: kapcsolat a kortársakkal, munkatársakkal, felnőttekkel. Női és férfi szerepek, ismerkedés, házasság, munkavállalás. Felelősségvállalás másokért, rászorulóknak segítése.	<i>Etika:</i> társas kapcsolatok, előítélet, tolerancia, bizalom, együttérzés; fogyasztó és elöljáró, szegények és gazdagok.

Ünnepek, családi ünnepek. Öltözködés, divat, munkaruházat. Hasonlóságok és különbségek az emberek között, tolerancia (pl. fogyatékkal élők). Konfliktusok és kezelésük. Munkahelyi konfliktusok. Társadalmi szokások nálunk és a célnyelvi országokban.	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a jövedelem szerepe a családban, kiadás, bevétel, megtakarítás, hitel, rezszi, zsebpénz.
<i>Környezetünk</i> Az otthon, a lakóhely és környéke (a lakószoba, a lakás, a ház bemutatása). A lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, szórakozási lehetőségek. A városi és a vidéki élet összehasonlítása. Növények és állatok a környezetünkben. Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben: Mit tehetünk környezetünkért és a természet megóvásáért, fenntarthatóságáért? Környezeti, ökológiai problémák, környezetvédelem a képzési iránynak megfelelő szakmákban. Időjárás, éghajlat. Globális kihívások.	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; hon- és népismeret:</i> lakóhely és környék hagyományai, az én falum, az én városom. <i>Biológia-egészségtan:</i> élőhely, életközösség, védett természeti érték, változatos élővilág. <i>Földrajz:</i> településtípusok; globális problémák, fenntarthatóság, környezettudatosság, életminőségek különbségei, pl. az éhezés és a szegénység okai; a Föld mozgása, az időjárás tényezői, a Föld szépsége, egyedisége.
<i>Az iskola</i> Saját iskolájának bemutatása (sajátosságok, pl. szakmai képzés, tagozat). Tantárgyak, szakmai tárgyak, órarend, érdeklődési kör, tanulmányi munka. Az ismeretszerzés különböző módjai. A nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe, fontossága, például a választott szakmában. Az internet szerepe az iskolában, a tanulásban. Az iskolai élet tanuláson kívüli eseményei. Iskolai hagyományok nálunk és a célnyelvi országokban.	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; társadalmi, állampolgári ismeretek:</i> a tudás fogalmának átalakulása, a tanulás technikái, élethosszig tartó tanulás. <i>Informatika:</i> digitális tudásbázisok, könyvtári információs rendszerek.
<i>A munka világa</i> Diákmunka, nyári munkavállalás, szakmai gyakorlat A képzési iránynak megfelelő szakmák, a szükséges kompetenciák, rutinok, kötelességek, kihívások. Pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás. Önéletrajz, motivációs levél, állásinterjú.	<i>Szakmai tárgyak:</i> a tárgyak jellegének megfelelően.
<i>Életmód</i> Napirend, időbeosztás.	<i>Biológia-egészségtan:</i> testrészek, egészséges

Az egészséges életmód (a helyes és a helytelen táplálkozás, a testmozgás szerepe az egészség megőrzésében, testápolás). Életünk és a stressz. Étkezési szokások a családban. Ételek, kedvenc ételek, sütés-főzés. Étkezés iskolai menzán, éttermekben, gyorséttermekben. Ételrendelés telefonon és interneten. Gyakori betegségek, sérülések, baleset. Gyógykezelés (házi orvos, szakorvos, kórházak, alternatív gyógymódok). Életmód nálunk és a célnyelvi országokban. Függőségek (dohányzás, alkohol, internet, drog stb.).	életmód, a betegségek ismérvei, fogyatékkal élők, betegségmegelőzés, elsősegély. Földrajz: biotermékek <i>Testnevelés és sport:</i> a rendszeres testedzés hatása a szervezetre.
<i>Szabadidő, művelődés, szórakozás</i> Szabadidős elfoglaltságok, hobbik. Színház, mozi, koncert, kiállítás stb. A művészetek szerepe a mindennapokban. Sportolás, kedvenc sport, iskolai sport. Olvasás, rádió, tévé, videó, számítógép, internet. Az infokommunikáció szerepe a mindennapokban. Kulturális és sportélet nálunk és a célnyelvi országokban.	<i>Földrajz:</i> más népek kultúrái. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> rövid epikai, lírai, drámai művek olvasása, a reklám és a popzene új szóbeli költészete. <i>Informatika:</i> e-könyvek, médiatudatosság. <i>Testnevelés és sport:</i> táncok, népi játékok, a sport és az olimpia története, példaképek szerepe, sportágak jellemzői. <i>Ének-zene:</i> népzene, klasszikus zene, popzene. <i>Dráma és tánc:</i> a szituáció alapelemei, beszédre készítés, befogadás, értelmezés, különböző kultúrák mítoszai, mondái. <i>Vizuális kultúra:</i> művészi alkotások leírása, értelmezése.
<i>Utazás, turizmus</i> A közlekedés eszközei, lehetőségei, a tömegközlekedés, a kerékpáros közlekedés. Nyaralás itthon, illetve külföldön. Utazási előkészületek, egy utazás megtervezése, megszervezése. Az egyéni és a társas utazás előnyei és hátrányai. Turisztikai célpontok. Célnyelvi kultúrák.	<i>Földrajz:</i> a kulturális élet földrajzi alapjai, nyelvek és vallások, egyes meghatározó jellegű országok turisztikai jellemzői.
<i>Tudomány és technika</i>	<i>Történelem, társadalmi</i>

Népszerű tudományok, ismeretterjesztés, szaktudományok, A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben és a képzési iránynak megfelelő szakmákban. Az internet szerepe a magánéletben, a tanulásban és a munkában.	és állampolgári ismeretek; fizika: tudománytörténeti jelentőségű felfedezések, találmányok. Informatika: számítógépen keresztül való kapcsolattartás, információ keresése, az informatikai eszközöket alkalmazó média megismerése, az elterjedt infokommunikációs eszközök előnyeinek és kockázatainak megismerése, a netikett alapjainak megismerése, élszóval kísért bemutatók és felhasználható eszközeik.
<i>Gazdaság és pénzügyek</i> Családi gazdálkodás. A pénz szerepe a mindennapokban. A képzési iránynak megfelelő szakmák gazdasági vonatkozásai. Vásárlás, szolgáltatások (pl. posta, bank). Üzleti világ, fogyasztás, reklámok. Pénzkezelés a célnyelvi országokban.	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a jövedelem szerepe a családban, kiadás, bevételek, megtakarítás, hitel, rezsi, zsebpénz.
A szakiránynak megfelelő speciális témakörök. Szakmai terminológia, szakmai ismeretek, alapfogalmak. A szakma fejlődésének trendjei. Marketing, menedzsment. Reklamáció. Munkahelyi konfliktusok kezelése.	<i>Szakmai tárgyak:</i> a tárgyak jellegének megfelelően.

A fejlesztés várt eredményei a ciklus végén	Önálló nyelvhasználó: középszint (B2 nyelvi szint) A tanuló képes megérteni az összetettebb konkrét vagy elvont témájú általános és szakmai szövegek fő gondolatmenetét. A tanuló képes önállóan boldogulni, véleményt mondani és érvelni a mindennapi magán és munkahelyi élet váratlan helyzeteiben is. Stílusában és regiszterhasználatában alkalmazkodik a kommunikációs helyzetekhez. A tanuló ki tudja magát fejezni a szintnek megfelelő szókinccs és szerkezetek segítségével a különböző általános és szakmai témakörökben. Beszéde folyamatos, érthető, stílusa megfelelő.

	A tanuló képes megérteni a gondolatmenet lényegét és egyes részinformációkat a nagyrészt közérthető nyelven írt, érdeklődési köréhez, szakmájához kapcsolódó, lényegre törően megfogalmazott szövegekben. A tanuló több műfajban képes részleteket is tartalmazó, összefüggő szövegeket megfogalmazni ismert, hétköznapi és szakmai témákról. Írásbeli megnyilatkozásaiban megjelennek a műfaji sajátosságok és stílusjegyek. A tanuló nyelvtudása megfelel a középfokú nyelvvizsgák szintjének és követelményeinek.

Idegen nyelv, angol 5/13

Heti óraszám: 4

A tantárgy tanításának célja

Az ügyintézői munkaterületen a szakmai ismeretek mellett kiemelkedő fontosságú a szakmai nyelv alapvető ismerete. Az ügyfelekkel, partnerekkel kapcsolatos napi idegen nyelvi kommunikáció mellett a multinacionális vállalatoknál napi munkamenet is megkívánja a szakmai nyelv ismeretét.

A tárgy a munkavégzéshez szükséges szakmai nyelvismerettel próbálja a tanulókat felvértezni.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Idegen nyelv:

- nyelvtani alapok
- munkához, levelezéshez kapcsolódó témakörök

Témakörök

Az adott szakma igényeinek megfelelően kialakított tartalommal a megadott óraszám figyelembevételével és összhangban a Foglalkoztatás I. modul tartalmára, mintegy azon tartalmakat megalapozó ismeretanyag és szakmai nyelvi kompetenciák kialakítására szolgál.

A képzés helyszíne taniroda.

A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák

A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák

Sor-szám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differentiálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések (SZVK 6. pont lebontása, pontosítása)
		Egyéni	Csoport-bontás	Osztály-keret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	X		X	
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása		X	X	
1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel			X	
1.4.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel		x	X	
1.5.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása			X	

1.6.	Információk önálló rendszerezése	X			
1.7.	Információk feladattal vezetett rendszerezése		X	X	
2.	Ismeretalkalmazási tevékenységek, feladatok				
2.1.	Válaszolás írásban mondatszintű kérdésekre	X		X	
2.2.	Tesztfeladat megoldása			X	
2.3.	Szöveges előadás egyéni felkészüléssel		X	X	
3.	Csoportos munkaformák körében				
3.1.	Feladattal vezetett kiscsoportos szövegfeldolgozás		X		
3.2.	Információk rendszerezése mozaikfeladattal		X		
3.3.	Kiscsoportos szakmai munkavégzés irányítással		X		
3.4.	Csoportos helyzetgyakorlat		X		

2.1. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

A számonkérés folyamatos, a tananyag jellegéből következően szóbeli és írásbeli formában történik.

2.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak:

idegen nyelvek

2.3. Témakörök

2.3.1. Nyelvtani rendszerezés 1

8 óra

A 8 órás nyelvtani rendszerezés alatt a tanulók a **legalapvetőbb igeidőket** átismétlik, illetve begyakorolják azokat, hogy munkavállaláshoz kapcsolódóan, hogy az állásinterjú során ne okozzon gondot a múlt, illetve a jövőre vonatkozó kérdések megértése, illetve az azokra adandó válaszok megfogalmazása. Továbbá alkalmas lesz a tanuló arra, hogy egy szakmai állásinterjún elhangzott kérdésekre összetett mondatokban legyen képes reagálni, helyesen használva az igeidő egyeztetést.

Az igeidők helyes begyakorlása lehetővé teszi számára, hogy mint leendő munkavállalóképes legyen arra, hogy a munkaszerződésben megfogalmazott tartalmakat helyesen értelmezze, illetve a jövőbeli karrierlehetőségeket feltérképezze. A célként megfogalmazott idegennyelvi magbízottság csak az igeidők helyes használata révén fog megvalósulni.

2.3.2. Nyelvi készségfejlesztés

24 óra

/Az induktív nyelvtanulási képesség és az idegennyelvi asszociatív memória fejlesztése fonetikai készségfejlesztéssel kiegészítve/

A 24 órás nyelvi készségfejlesztő blokk során a diák rendszerezi az idegennyelvi alapszókincshez kapcsolódó ismereteit. E szókincset alapulvéve valósul meg az **induktív nyelvtanulási képességfejlesztés** és az **idegennyelvi asszociatív memóriafejlesztés** 6 alapvető társalgási témakör szavai, kifejezésein keresztül. Az induktív nyelvtanulási képesség által egy adott idegen nyelv struktúráját meghatározó szabályok kikövetkeztetésére lesz alkalmas a tanuló. Ahhoz, hogy a diák koherensen lássa a nyelvet, és ennek szellemében tudjon idegen nyelven reagálni, feltétlenül szükséges ennek a képességnek a minél tudatosabb fejlesztése. Ehhez szorosan kapcsolódik az idegen nyelvi asszociatív memóriafejlesztés, ami az idegen nyelvű anyag megtanulásának képessége: képesség arra, hogy létrejöjjön a kapcsolat az ingerek (az anyanyelv szavai, kifejezése) és a válaszok (a célnyelv

szavai és kifejezései) között. Mind a két fejlesztés hétköznapi társalgási témakörök elsajátítása során valósul meg.

Az elsajátítandó témakörök:

- személyes bemutatkozás
- a munka világa
- napi tevékenységek, aktivitás
- lakás, ház
- utazás,
- étkezés

Ezen a témakörön keresztül valósul meg a fonetikai dekódolási képességfejlesztés is, amely során a célnyelv legfontosabb fonetikai szabályaival ismerkedik meg a nyelvtanuló.

2.3.3. Munkavállalói szókincs

40 óra

/Munkavállalással kapcsolatos alapvető szakszókincs elsajátítása/

A 24 órás szakmai nyelvi készségfejlesztés csak a 40 órás 3 alapozó témakör elsajátítása után lehetséges. Cél, hogy a témakör végére a diák folyékonyan tudjon bemutatkozni kifejezetten szakmai vonatkozással. Képes lesz a munkalehetőségeket feltérképezni a célnyelvi országban. Begyakorolja az alapadatokat tartalmazó formanyomtatvány kitöltését, illetve a szakmai önéletrajz és a motivációs levél megírásához szükséges rutint megszerzi. Elsajátítja azt a szakmai jellegű szókincsot, ami alkalmassá teszi arra, hogy a munkalehetőségekről, munkakörülményekről tájékozódjon. A témakör tanulása során közvetlenül a szakmájára vonatkozó gyakran használt kifejezéseket sajátítja el. A munkaszerződések kulcskifejezéseinek elsajátítása és fordítása révén alkalmas lesz arra, hogy a leendő saját munkaszerződését, illetve munkaköri leírását lefordítsa és értelmezze.

1/13, 2/14 Szakmai idegen nyelv, német

Heti óraszám: 4, Éves óraszám: 144

A 13–14. évfolyamon az idegen nyelvi tanulmányok elsődleges fejlesztési célkitűzése az idegen nyelvű szakmai kommunikáció elsajátítása, amely magába foglalja a szakiránynak megfelelő terminológiát, valamint az idegen nyelvi alapkészségek továbbfejlesztését, hogy a tanulók képessé váljanak a magabiztos, B2-es idegen nyelvi kommunikációra a képzési iránynak megfelelő szakmaterületen.

Az idegen nyelv tanulásának ebben a szakaszában is fontos a kommunikációs és információs technológiák ésszerű és kritikus alkalmazása, valamint a differenciált, egyénre szabott tanulás lehetőségének a biztosítása. A pedagógusoknak továbbra is építeniük kell a korosztályi sajátosságokra (autonómia, önkeresés, önkritikusság, a kortárs csoport hatásai stb.), a nyelvi kreativitás, a problémamegoldó és a kritikai gondolkodás erősítése mellett. A nyelvoktatás sikerét meghatározzák a motivációt felkeltő és fenntartó órai tevékenységek, a változatos interakciós formák, a nyelvi órák elfogadó légköre, a pozitív visszajelzések, a konstruktív támogatás és a tanulók számára is átlátható értékelés.

Készségek és fejlesztésük

Az előzetes tudás azokat a készségeket határozza meg, amelyekkel minden tanuló rendelkezik a bemeneti szinten.

A fejlesztés várt eredményei címszó alatt megtalálható mind a célstandard, mind a minimumstandard leírása.

Fejlesztési egység	Hallott szöveg értése

Előzetes tudás	B1, azaz a tanuló már megérti a lényeges információkat, amelyek olyan ismert témákhoz kapcsolódnak, mint pl. a munka, az iskola, a szabadidő; ki tudja szűrni a fontos információkat a média aktuális eseményeiből vagy az érdeklődési körének megfelelő témákból.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló képes megérteni a köznapi és a szakmai életben elhangzó hosszú beszédeket, ha normális beszédtempóban, erős akcentus nélkül beszélnek; megért konkrét és elvont témájú üzeneteket, amelyek a mindennapi magán- és szakmai élet, illetve a tanulmányi munka során előfordulhatnak; követi az összetettebb érvelést, amennyiben a téma viszonylag ismerős, és a beszéd menete jól követhető; viszonylag könnyedén követi az anyanyelvi beszélők közötti társalgást.
A fejlesztés tartalma A mindennapi, magán és szakirányú társalgásban, valamint a tanulás során elhangzó összetett álláspontok lényegének megértése. A normális beszédtempójú és erős akcentus nélküli köznyelvi és a szakiránynak megfelelő beszéd és a tanulmányokkal kapcsolatos előadás főbb pontjainak megértése. Konkrét és elvont témájú, a mindennapi és a szakmai munka során előforduló standard dialektusú bejelentések és üzenetek megértése. A mindennapi élethez, illetve a szakmához kapcsolódó konkrét és elvont témájú hanganyagok megértése standard dialektus esetén. Részletes, összetett érvelés megértése ismerős téma esetén. Anyanyelvű beszélők közötti társalgás viszonylag könnyed követése. A beszélő hangulatának, hangszínének, nézeteinek és attitűdjeinek megértése. A szövegértési stratégiák alkalmazása, például szöveghallgatáskor a főbb pontok keresése. A megértés ellenőrzése kontextuális jelek segítségével. <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások:</i> közlemények, párbeszéd, üzenetek, bejelentések (pályaudvaron, repülőtéren stb.), televíziós és rádiós hírek, beszélgető műsorok, színdarabok, dokumentumfilmek, hangfelvételek, rögzített telefonos szövegek (pl. üzenetrögzítő, információs szolgálatok), telefonbeszélgetések, tanulmányokkal kapcsolatos előadások, prezentációk, beszélgetések, riportok, élő interjúk, filmek, anyanyelvűek közti társalgás.	

Fejlesztési cél	Szóbeli interakció
Előzetes tudás	B1, azaz a tanuló elboldogul a legtöbb olyan helyzetben, amely külföldi utazás során adódik; előkészület nélkül részt tud venni a személyes jellegű vagy érdeklődési körének megfelelő, ismert vagy mindennapi témáról folytatott társalgásban (pl. család, szabadidő, munka, utazás, aktuális események stb.).
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló képes általános és tanulmányokkal kapcsolatos témák széles körében folyékonyan, helyesen és hatékonyan használni a nyelvet; pontosan fejezi ki gondolatait, véleményét és érveit, valamint az érzelmek különböző fokozatait; hatékonyan részt vesz

	a mindennapi és a tanulás során előforduló vitahelyzetekben; stílusában, regiszterhasználatában alkalmazkodik a kommunikációs helyzethez.
A fejlesztés tartalma Társalgásban való részvétel mindennapi, tanulmányi és szakirányú témák körében. Érzelmek különböző fokozatainak árnyalt kifejezése, események, élmények személyes jelentőségének kifejezése. Gondolatok, problémák felvetése, megvitatása, teendők meghatározása, alternatív javaslatok értékelése mindennapi, általános és szakmai érdeklődésre számot tartó témák esetén. A tanulmányokhoz, érdeklődési körhöz kapcsolódó beszélgetésben való aktív részvétel, információcsere, nézetek kifejtése, indoklása, rákérdezés mások nézeteire, reagálás azokra. Elbeszélés, újságcikk, szakirányú előadás, szakmai eszmecsere összefoglalása, véleménynyilvánítás, a témával kapcsolatos kérdések megválaszolása. Vitákban saját érvek pontos, meggyőző indoklása, bizonyítása példákkal. A partner érveinek felismerése, elfogadása vagy meggyőző cáfolata, ellenérvek pontos megfogalmazása, indoklása és példákkal való bizonyítása. Közös munka során a részletes utasítások megbízható megértése, megbeszélése, a partner véleményének kikérése. Szolgáltatások kapcsán felmerülő nézeteltérések, valamint a munkahelyi konfliktusok megvitatása és hatékony megoldása. Összetett információ és tanács megértése és cseréje. Több forrásból származó információk és érvek összegzése, bemutatása, megvitatása. Hatékony részvétel szakmai eszmecsereben, interjúban, folyamatos kezdeményezés, gondolatok kifejtése, tapasztalatokról való beszámolás, saját kérdések megfogalmazása. Anyanyelvű beszélők között zajló élénk eszmecsere megértése és bekapcsolódás a beszélgetésbe. Ismerős és általános témáról beszélgetés kezdeményezése, fenntartása, a szó átvétele, átadása, mások bevonása, a beszélgetés lezárása, egymás kölcsönös megértésének elősegítése. Beszélgetésben elhangzottak összefoglalása, a lényeg kiemelése, a megértés ellenőrzése, félreérthető megfogalmazások javítása, körülírás, szinonimák használata. A kommunikációs eszközök széles körének alkalmazása. A kommunikációs távolság felmérése, az általános udvariassági szabályok ismerete és alkalmazása. Állítások és közbeszólások kommentálása, ezáltal az eszmecsere kibontakozásának elősegítése. Ismerős témában a beszélgetés menetének terelése, a megértés megerősítése, mások bevonása a beszélgetésbe. Természetes, jó nyelvhelyességgel történő kommunikáció a körülményeknek megfelelő stílusban. Mondanivaló helyzethez és körülményekhez igazítása, gondolatok közötti viszonyok pontos, hatékony jelzése. A legtöbb általános témában jó szókincs, rugalmas használat, lexikai pontosság. Állandósult szókapcsolatok használata azért, hogy időt nyerjen és megtartsa a szót, amíg megfogalmazza mondanivalóját. Viszonylag magas szintű grammatikai biztonság, értelemzavaró hibák nélkül. Meglehetősen egyenletes beszédtempó, esetleg időnkénti habozással. Tiszta, természetes kiejtés és hanglejtés. <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások:</i> személyes és telefonos társalgás, megbeszélés, eszmecsere, tranzakciós és informális párbeszéd, utasítás, interjú,	

vita, szerep eljátszása, dokumentum- vagy a szakmához kapcsolódó ismeretterjesztő film összefoglalása.

Fejlesztési egység	Összefüggő beszéd
Előzetes tudás	B1, azaz a tanuló már el tudja mesélni egyszerű mondatokkal magánéletéhez és a szakirányhoz kapcsolódó tapasztalatait, céljait; röviden meg tudja magyarázni és indokolni a véleményét; el tud mondani eseményeket, történeteket, tartalmat, és ezekről véleményt tud nyilvánítani.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló képes világos, szisztematikusan kifejtett leírást és bemutatást adni, előadást tartani érdeklődési köréhez és a szakirányához kapcsolódó témák széles skálájában; megfelelően kiemeli a fontos gondolatokat, és példákkal, érvekkel támasztja alá mondanivalóját; megtervezi, hogy mit és milyen eszközökkel mondjon, valamint figyelembe veszi a hallgatóságra tett hatását; tudjon természetes módon eltérni egy előre elkészített szövegtől.
A fejlesztés tartalma Szisztematikusan kifejtett előadás bemutatása, a fontos gondolatok kiemelése. Érvek sorba rendezése, főbb pontok megfelelő kiemelése és a gondolatok alátámasztása példákkal, érvekkel. Tényszerű és szakmai szövegek összefoglalása, megjegyzések hozzáfűzése. Világos, folyékony, rögtönzött, a hallgatóság számára egyértelmű bejelentések kifejezése a legtöbb általános és szakmai témában. A különböző alternatívák előnyeinek és hátrányainak kifejtése. Ellentétes nézetek és a főbb gondolatok megvitatása. Kivonatok készítése olyan hírműsorokból, interjúkból vagy dokumentumfilmekből, amelyek véleményeket, érveket és eszmecserét tartalmaznak. Mondanivaló megtervezése, beszéd eszközeinek kiválasztása. Ismerős szituációkban folyékony és könnyed nyelvhasználat. Hallgatóságra tett hatás figyelembevétele. Aktuális témával kapcsolatos nézőpontok elmagyarázása. Szókincsbeli és szerkezetbeli hiányosságok, valamint botlások és hibák kompenzálása és kijavítása körülírással és átfogalmazással. Természetes eltérés az előre elkészített szövegtől, reagálás a hallgatóság által felvetett szempontokra, a prezentációt követő kérdések megválaszolása. <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások:</i> leírások, képleírások, témakifejtés, elbeszélő szöveg, érveléssor, előadások, prezentációk (önállóan vagy segédanyagok, instrukciók alapján), projektek bemutatása, párbeszéd és társalgás,	

nyilvános viták és eszmecsere, telefonbeszélgetés, szerep eljátszása, versek, rapszövegek, filmek, színdarabok tartalmának bemutatása.

Fejlesztési egység	Olvasott szöveg értése
Előzetes tudás	B1, azaz a tanuló képes a főként standard nyelven megírt, tevékenységéhez, tanuláshoz, szakirányához kapcsolódó szövegek megértésére; magán- és egyszerű hivatalos levélben megérti az információk, események, érzelmek és kívánságok leírását.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló képes az érdeklődési köréhez és a szakirányához kapcsolódó szövegeket elolvasni és megérteni; hosszú és összetett szövegeket gyorsan átolvas, megtalálja a lényeges részleteket; önállóan olvas, olvasási stílusát és sebességét változtatja a különböző szövegeknek és céloknak megfelelően; bonyolultabb és hosszabb szövegekben is megérti az író álláspontját, nézőpontját.
A fejlesztés tartalma Az érdeklődési köréhez és a szakirányához kapcsolódó levelezés, hírek, cikkek elolvasása és a lényeg megértése. Érdeklődésével és tanulmányaival kapcsolatos hosszú, összetett utasítások, feltételek és figyelmeztetések megértése. A szakirányához kapcsolatos cikkek megértése (esetenként szótár használatával). Az önálló olvasás fejlesztése, olvasási stílus és sebesség változtatása a különböző szövegeknek és céloknak megfelelően. A megfelelő források szelektív használata. Témák széles körében hírek, cikkek és beszámolók tartalmának és fontosságának gyors meghatározása és annak eldöntése, hogy érdemes-e a szöveget alaposabban is tanulmányozni. Az író álláspontjának, nézőpontjának megértése napjaink problémáival foglalkozó cikkeken és beszámolóknak. Széles körű szókincs kialakítása. Ismeretlen kifejezések, fordulatok kezelése, a jelentés szöveggörnyezetből, szövegösszefüggésből való kikövetkeztetésével. Online és hagyományos, egy- és kétnyelvű szótárak használata. Kortárs irodalmi prózai szövegek megértése. <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások:</i> utasítások, instrukciók (pl. feliratok, használati utasítások), tájékoztató szövegek (pl. hirdetés, reklám, menetrend,	

prospektus, műsorfüzet), tájékoztató táblák, utcai és filmfeliratok, játékszabályok, hagyományos és elektronikus levelek, újságcikkek (pl. hír, beszámoló, riport), internetes honlapok, internetes fórumok hozzászólásai, ismeretterjesztő szövegek, képregények, tantárgyakkal kapcsolatos szövegek, cikkek, publicisztikai írások, szakiránnyal kapcsolatos forrásirodalom, beszámolók, elbeszélő szövegek, modern szépirodalmi szövegek.

Fejlesztési egység	Íráskészség
Előzetes tudás	B1, azaz a tanuló tud egyszerű, folyamatos szöveget alkotni ismerős, érdeklődési köréhez, szakirányához kapcsolódó témákról; be tud számolni élményeiről és benyomásairól.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló képes világos, részletes szövegeket írni érdeklődési körével és tanulmányaival kapcsolatos számos témakörben és műfajban; érveit, gondolatait és véleményét kifejti elvont témákról is; képes feljegyezni tudakozódással és problémák magyarázatával kapcsolatos üzeneteket; követi az adott műfaj hagyományait.
A fejlesztés tartalma Világos, részletes szövegek írása mindennapi és szakmai témakörökben. Több forrásból származó adatok és érvek összegzése és értékelése, a fontos gondolatok érthető közlése. Tudakozódással és problémák magyarázatával kapcsolatos üzenetek, információt közlő feljegyzések/üzenetek írása a mindennapi életében szerepet játszó embereknek. Hírek, nézetek hatékony kifejtése, reagálás mások nézeteire. Általános és szakmai témákban esszé, beszámoló, riport, film-, könyv-, színdarab-ismertető írása. A különböző érzelmi fokozatok kifejezése és az események és élmények személyes jelentőségének kiemelése levelezésben. Megjegyzések megfogalmazása a levelezőpartner híreivel és nézeteivel kapcsolatban. Kreatív, önkifejező műfajokkal való kísérletezés, pl. vers, elbeszélés, történet írása, illetve átírása. Értékelés készítése gondolatokról és problémamegoldásokról. Részletes leírás készítése valóságos vagy képzelt eseményekről és élményekről. Érvelés rendezett kifejtése egy bizonyos nézőpont mellett vagy ellen, a különböző alternatívák előnyeinek és hátrányainak kifejtése. A lényeges pontok és alátámasztó gondolatok hangsúlyozása, a több forrásból származó információk és érvek szintetizálása. A gondolatok közötti kapcsolat világos, összefüggő jelölése, az adott műfaj hagyományainak követése. Levelek, cikkek, beszámolók, történetek világos, a szöveg jól definiált tartalmú bekezdésekre tagolása, bekezdések szerkesztése, szövegszerkesztés: bevezetés, kifejtés, lezárás. Kötőszavak, kifejezések hatékony használata a szöveg logikájának megvilágítására és a könnyebb megértés támogatására. Saját írásmű tudatos ellenőrzése, javítása; a félreértést okozó hibák helyesbítése.	

A szókincsbeli és szerkezetbeli hiányosságok kompenzálása körülírással és átfogalmazással.

A mondanivaló alátámasztása vizuális eszközökkel (pl. rajz, ábra, diagram, térkép).

Az írásmű stílusának magabiztos megválasztása, a formális, neutrális és informális stílus stíluselemeinek alkalmazása.

A nyelvi szintnek megfelelő, felhasználóbarát online és hagyományos szótárak használata.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások: hagyományos és elektronikus nyomtatvány, kérdőív, listák, hagyományos és elektronikus képeslapok, képaláírások, emlékeztetők írása, jegyzetek készítése, diktált üzenetek leírása, SMS-ek/MMS-ek, ügyintézésrel kapcsolatos vagy személyes információt tartalmazó levelezés postai levélben, faxon, elektronikusan (pl. tudakozódás, megrendelés, foglalás, visszaigazolás), tetszést/nem tetszést kifejező üzenetek, elektronikus informális műfajok, pl. blog, fórum, bejegyzések közösségi oldalakon stb., megállapodások, szerződések, közlemények szövegének egyeztetése, cikkek írása magazinok, újságok és hírlevelek számára, cselekvéssort tartalmazó instrukciók, történetek, elbeszélések, mesék, jellemzések, leírások, jegyzetek, versek, rapszövegek, rigmusok, dalszövegek, rövid jelenetek, paródiák, posztok készítése.

Ajánlott témakörök a 13. évfolyamra	
Témák	Kapcsolódási pontok
Személyes vonatkozások, család 20 óra A tanuló személye, életrajza, életének fontos állomásai Személyes tervek Családi élet, családi kapcsolatok A családi élet mindennapjai, otthoni teendők Egyén és család nálunk és a célnyelvi országokban	Etika Önismeret, ember az időben – gyermekkor, ifjúság, felnőttkor öregkor, családi élet
Ember és társadalom 20 óra Emberek külső és belső jellemzése Baráti kör. Munkatársak A fiatal felnőttek világa: kapcsolat a kortársakkal, munkatársakkal, felnőttekkel Női és férfi szerepek, ismerkedés, házasság, munkavállalás Felelősségvállalás másokért, rászorulóknak segítése Ünnepek, családi ünnepek Öltözködés, divat, munkaruházat Hasonlóságok és különbségek az emberek között, tolerancia (pl. fogyatékkal élők) Konfliktusok és kezelésük. Munkahelyi konfliktusok Társadalmi szokások nálunk és a célnyelvi országokban	Etika Társas kapcsolatok, előítélet, tolerancia, bizalom, együttérzés; fogyatékkal élők, szegények és gazdagok Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek A jövedelem szerepe a családban, kiadás, bevétel, megtakarítás, hitel, rezszi, zsebpénz
Környezetünk 21 óra Az otthon, a lakóhely és környéke (a lakószoba, a lakás, a ház bemutatása) A lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, szórakozási lehetőségek A városi és a vidéki élet összehasonlítása Növények és állatok a környezetünkben Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben: Mit tehetünk környezetünkért és a természet megóvásáért, fenntarthatóságáért? Környezeti, ökológiai problémák, környezetvédelem a képzési irányoknak megfelelő szakmákban	Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; hon- és népismeret Lakóhely és környék hagyományai, az én falum, az én városom Biológia-egészségtan Élőhely, életközösség, védett természeti érték, változatos élővilág

Időjárás, éghajlat Globális kihívások	<i>Földrajz</i> Településtípusok; globális problémák, fenntarthatóság, környezettudatosság, életminőségek különbségei, pl. az éhezés és a szegénység okai; a Föld mozgása, az időjárás tényezői, a Föld szépsége, egyedisége
Az iskola 20 óra Saját iskolájának bemutatása (sajátosságok, pl. szakmai képzés, tagozat) Tantárgyak, szakmai tárgyak, órarend, érdeklődési kör, tanulmányi munka Az ismeretszerzés különböző módjai A nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe, fontossága, például a választott szakmában Az internet szerepe az iskolában, a tanulásban Az iskolai élet tanuláson kívüli eseményei Iskolai hagyományok nálunk és a célnyelvi országokban	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek</i> A tudás fogalmának átalakulása, a tanulás technikái, élethosszig tartó tanulás <i>Informatika</i> Digitális tudásbázisok, könyvtári információs rendszerek
A munka világa 20 óra Diákmunka, nyári munkavállalás, szakmai gyakorlat A képzési iránynak megfelelő szakmák, a szükséges kompetenciák, rutinok, kötelességek, kihívások Pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás	<i>Szakmai tárgyak</i> A tárgyak jellegének megfelelően
Életmód 10 óra Napirend, időbeosztás Az egészséges életmód (a helyes és a helytelen táplálkozás, a testmozgás szerepe az egészség megőrzésében, testápolás) Életünk és a stressz Étkezési szokások a családban Ételek, kedvenc ételek, sütés-főzés Étkezés iskolai menzán, éttermekben, gyorséttermekben	<i>Biológia-egészségtan</i> Testrészek, egészséges életmód, a betegségek ismérvei, fogyatékkal élők, betegségmegelőzés, elsősegély <i>Földrajz</i> Biotermékek <i>Testnevelés és sport</i> A rendszeres testedzés hatása a szervezetre
A szakiránynak megfelelő speciális témakörök 33 óra Szakmai szövegek fordítása németről magyarra Olvasott szövegértés: német nyelvű szakirányú dokumentumok értelmezése, német nyelvű szakirányú űrlapok kitöltése Hallott szövegértés: szakmai információk, reklamáció, üzenetek feljegyzése Íráskészség: üzenetek, feljegyzések	<i>Szakmai tárgyak</i> A tárgyak jellegének megfelelően

eredményei ciklus végén	a	A tanuló képes megérteni az összetettebb konkrét vagy elvont témájú általános és szakmai szövegek fő gondolatmenetét. A tanuló képes önállóan boldogulni, véleményt mondani és érvelni a mindennapi magán- és munkahelyi élet váratlan helyzeteiben is. Stílusában és regiszterhasználatában alkalmazkodik a kommunikációs helyzetekhez. A tanuló ki tudja magát fejezni a szintnek megfelelő szókincs és szerkezetek segítségével a különböző általános és szakmai témakörökben. Beszéde folyamatos, érthető, stílusa megfelelő. A tanuló képes megérteni a gondolatmenet lényegét és egyes részinformációkat a nagyrészt közérthető nyelven írt, érdeklődési köréhez, szakmájához kapcsolódó, lényegre törően megfogalmazott szövegekben. A tanuló több műfajban képes részleteket is tartalmazó, összefüggő szövegeket megfogalmazni ismert, hétköznapi és szakmai témákról. Írásbeli megnyilatkozásaiban megjelennek a műfaji sajátosságok és stílusjegyek. A tanuló nyelvtudása megfelel a középfokú nyelvvizsgák szintjének és követelményeinek.

A tanulók tudásának értékelése és minősítése

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény. 54. § (2) a) pontja szerint.

5/13 Idegen nyelv, német

Heti óraszám: 4, Éves óraszám: 124

A 13. évfolyamon az idegen nyelvi tanulmányok elsődleges fejlesztési célkitűzése az idegen nyelvű szakmai kommunikáció elsajátítása, amely magába foglalja a szakiránynak megfelelő terminológiát, valamint az idegen nyelvi alapkészségek továbbfejlesztését, hogy a tanulók képessé váljanak a magabiztos, idegen nyelvi kommunikációra a képzési iránynak megfelelő szakmaterületen is.

Az idegen nyelv tanulásának ebben a szakaszában is fontos a kommunikációs és információs technológiák ésszerű és kritikus alkalmazása, valamint a differenciált, egyénre szabott tanulás lehetőségének a biztosítása. A pedagógusoknak továbbra is építeniük kell a korosztályi sajátosságokra (autonómia, önkeresés, önkritikusság, a kortárs csoport hatásai stb.), a nyelvi kreativitás, a problémamegoldó és a kritikai gondolkodás erősítése mellett. A nyelvoktatás sikerét meghatározzák a motivációt felkeltő és fenntartó órai tevékenységek, a változatos interakciós formák, a nyelvi órák elfogadó légköre, a pozitív visszajelzések, a konstruktív támogatás és a tanulók számára is átlátható értékelés.

Készségek és fejlesztésük

Az előzetes tudás azokat a készségeket határozza meg, amelyekkel minden tanuló rendelkezik a bemeneti szinten.

A fejlesztés várt eredményei címszó alatt megtalálható mind a célstandard, mind a minimumstandard leírása.

Fejlesztési egység	Hallott szöveg értése
Előzetes tudás	B1, azaz a tanuló már megérti a lényeges információkat, amelyek olyan ismert témákhoz kapcsolódnak, mint pl. a munka, az iskola, a szabadidő; ki tudja szűrni a fontos információkat a média aktuális

	eseményeiből vagy az érdeklődési körének megfelelő témákból.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló képes megérteni a köznapi és a szakmai életben elhangzó hosszú beszédeket, ha normális beszédtempóban, erős akcentus nélkül beszélnek; megért konkrét és elvont témájú üzeneteket, amelyek a mindennapi magán- és szakmai élet, illetve a tanulmányi munka során előfordulhatnak; követi az összetettebb érvelést, amennyiben a téma viszonylag ismerős, és a beszéd menete jól követhető; viszonylag könnyedén követi az anyanyelvi beszélők közötti társalgást.
A fejlesztés tartalma A mindennapi, magán és szakirányú társalgásban, valamint a tanulás során elhangzó összetett álláspontok lényegének megértése. A normális beszédtempójú és erős akcentus nélküli köznyelvi és a szakiránynak megfelelő beszéd és a tanulmányokkal kapcsolatos előadás főbb pontjainak megértése. Konkrét és elvont témájú, a mindennapi és a szakmai munka során előforduló standard dialektusú bejelentések és üzenetek megértése. A mindennapi élethez, illetve a szakmához kapcsolódó konkrét és elvont témájú hanganyagok megértése standard dialektus esetén. Részletes, összetett érvelés megértése ismerős téma esetén. Anyanyelvű beszélők közötti társalgás viszonylag könnyed követése. A beszélő hangulatának, hangszínének, nézeteinek és attitűdjeinek megértése. A szövegértési stratégiák alkalmazása, például szöveghallgatáskor a főbb pontok keresése. A megértés ellenőrzése kontextuális jelek segítségével. <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások:</i> közlemények, párbeszéd, üzenetek, bejelentések (pályaudvaron, repülőtéren stb.), televíziós és rádiós hírek, beszélgető műsorok, színdarabok, dokumentumfilmek, hangfelvételek, rögzített telefonos szövegek (pl. üzenetrögzítő, információs szolgálatok), telefonbeszélgetések, tanulmányokkal kapcsolatos előadások, prezentációk, beszélgetések, riportok, élő interjúk, filmek, anyanyelvűek közti társalgás.	

Fejlesztési cél	Szóbeli interakció
Előzetes tudás	B1, azaz a tanuló elboldogul a legtöbb olyan helyzetben, amely külföldi utazás során adódik; előkészület nélkül részt tud venni a személyes jellegű vagy érdeklődési körének megfelelő, ismert vagy mindennapi témáról folytatott társalgásban (pl. család, szabadidő, munka, utazás, aktuális események stb.).
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló képes általános és tanulmányokkal kapcsolatos témák széles körében folyékonyan, helyesen és hatékonyan használni a nyelvet; pontosan fejezi ki gondolatait, véleményét és érveit, valamint az érzelmek különböző fokozatait; hatékonyan részt vesz a mindennapi és a tanulás során előforduló vitahelyzetekben; stílusában, regiszterhasználatában alkalmazkodik a kommunikációs helyzethez.

A fejlesztés tartalma

Társalgásban való részvétel mindennapi, tanulmányi és szakirányú témák körében.

Érzelmek különböző fokozatainak árnyalt kifejezése, események, élmények személyes jelentőségének kifejezése.

Gondolatok, problémák felvetése, megvitatása, teendők meghatározása, alternatív javaslatok értékelése mindennapi, általános és szakmai érdeklődésre számot tartó témák esetén.

A tanulmányokhoz, érdeklődési körhöz kapcsolódó beszélgetésben való aktív részvétel, információcsere, nézetek kifejtése, indoklása, rákérdezés mások nézeteire, reagálás azokra.

Elbeszélés, újságcikk, szakirányú előadás, szakmai eszmecsere összefoglalása, véleménynyilvánítás, a témával kapcsolatos kérdések megválaszolása.

Vitákban saját érvek pontos, meggyőző indoklása, bizonyítása példákkal.

A partner érveinek felismerése, elfogadása vagy meggyőző cáfolata, ellenérvek pontos megfogalmazása, indoklása és példákkal való bizonyítása.

Közös munka során a részletes utasítások megbízható megértése, megbeszélése, a partner véleményének kikérése.

Szolgáltatások kapcsán felmerülő nézeteltérések, valamint a munkahelyi konfliktusok megvitatása és hatékony megoldása.

Összetett információ és tanács megértése és cseréje.

Több forrásból származó információk és érvek összegzése, bemutatása, megvitatása.

Hatékony részvétel szakmai eszmecsereben, interjúban, folyamatos kezdeményezés, gondolatok kifejtése, tapasztalatokról való beszámolás, saját kérdések megfogalmazása.

Anyanyelvű beszélők között zajló élénk eszmecsere megértése és bekapcsolódás a beszélgetésbe.

Ismerős és általános témáról beszélgetés kezdeményezése, fenntartása, a szó átvétele, átadása, mások bevonása, a beszélgetés lezárása, egymás kölcsönös megértésének elősegítése.

Beszélgetésben elhangzottak összefoglalása, a lényeg kiemelése, a megértés ellenőrzése, félreérthető megfogalmazások javítása, körülírás, szinonimák használata.

A kommunikációs eszközök széles körének alkalmazása.

A kommunikációs távolság felmérése, az általános udvariassági szabályok ismerete és alkalmazása.

Állítások és közbeszólások kommentálása, ezáltal az eszmecsere kibontakozásának elősegítése.

Ismerős témában a beszélgetés menetének terelése, a megértés megerősítése, mások bevonása a beszélgetésbe.

Természetes, jó nyelvhelyességgel történő kommunikáció a körülményeknek megfelelő stílusban.

Mondanivaló helyzethez és körülményekhez igazítása, gondolatok közötti viszonyok pontos, hatékony jelzése.

A legtöbb általános témában jó szókincs, rugalmas használat, lexikai pontosság.

Állandósult szókapcsolatok használata azért, hogy időt nyerjen és megtartsa a szót, amíg megfogalmazza mondanivalóját.

Viszonylag magas szintű grammatikai biztonság, értelemzavaró hibák nélkül.

Meglehetősen egyenletes beszédtempó, esetleg időnkénti habozással.

Tiszta, természetes kiejtés és hanglejtés.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások: személyes és telefonos társalgás, megbeszélés, eszmecsere, tranzakciós és informális párbeszéd, utasítás, interjú, vita, szerep eljátszása, dokumentum- vagy a szakmához kapcsolódó ismeretterjesztő film összefoglalása.

Fejlesztési egység	Összefüggő beszéd
Előzetes tudás	B1, azaz a tanuló már el tudja mesélni egyszerű mondatokkal magánéletéhez és a szakirányhoz kapcsolódó tapasztalatait, céljait; röviden meg tudja magyarázni és indokolni a véleményét; el tud mondani eseményeket, történeteket, tartalmat, és ezekről véleményt tud nyilvánítani.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló képes világos, szisztematikusan kifejtett leírást és bemutatást adni, előadást tartani érdeklődési köréhez és a szakirányához kapcsolódó témák széles skálájában; megfelelően kiemeli a fontos gondolatokat, és példákkal, érvekkel támasztja alá mondanivalóját; megtervezi, hogy mit és milyen eszközökkel mondjon, valamint figyelembe veszi a hallgatóságra tett hatását; tudjon természetes módon eltérni egy előre elkészített szövegtől.
A fejlesztés tartalma Szisztematikusan kifejtett előadás bemutatása, a fontos gondolatok kiemelése. Érvek sorba rendezése, főbb pontok megfelelő kiemelése és a gondolatok alátámasztása példákkal, érvekkel. Tényszerű és szakmai szövegek összefoglalása, megjegyzések hozzáfűzése. Világos, folyékony, rögtönzött, a hallgatóság számára egyértelmű bejelentések kifejezése a legtöbb általános és szakmai témában. A különböző alternatívák előnyeinek és hátrányainak kifejtése. Ellentétes nézetek és a főbb gondolatok megvitatása. Kivonatok készítése olyan hírműsorokból, interjúkból vagy dokumentumfilmekből, amelyek véleményeket, érveket és eszmecserét tartalmaznak. Mondanivaló megtervezése, beszéd eszközeinek kiválasztása. Ismerős szituációkban folyékony és könnyed nyelvhasználat. Hallgatóságra tett hatás figyelembevétele. Aktuális témával kapcsolatos nézőpontok elmagyarázása. Szókinésbeli és szerkezetbeli hiányosságok, valamint botlások és hibák kompenzálása és kijavítása körülírással és átfogalmazással. Természetes eltérés az előre elkészített szövegtől, reagálás a hallgatóság által felvetett szempontokra, a prezentációt követő kérdések megválaszolása. <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások:</i> leírások, képleírások, témakifejtés, elbeszélő szöveg, érveléssor, előadások, prezentációk (önállóan vagy segédanyagok, instrukciók alapján), projektek bemutatása, párbeszéd és társalgás, nyilvános viták és eszmecserék, telefonbeszélgetés, szerep eljátszása, versek, rapszövegek, filmek, színdarabok tartalmának bemutatása.	

Fejlesztési egység	Olvasott szöveg értése
Előzetes tudás	B1, azaz a tanuló képes a főként standard nyelven megírt, tevékenységéhez, tanuláshoz, szakirányához kapcsolódó szövegek megértésére; magán- és egyszerű hivatalos levélben megérti az

	információk, események, érzelmek és kívánságok leírását.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló képes az érdeklődési köréhez és a szakirányához kapcsolódó szövegeket elolvasni és megérteni; hosszú és összetett szövegeket gyorsan átolvas, megtalálja a lényeges részleteket; önállóan olvas, olvasási stílusát és sebességét változtatja a különböző szövegeknek és céloknak megfelelően; bonyolultabb és hosszabb szövegekben is megérti az író álláspontját, nézőpontját.
A fejlesztés tartalma Az érdeklődési köréhez és a szakirányához kapcsolódó levelezés, hírek, cikkek elolvasása és a lényeg megértése. Érdeklődésével és tanulmányaival kapcsolatos hosszú, összetett utasítások, feltételek és figyelmeztetések megértése. A szakirányához kapcsolatos cikkek megértése (esetenként szótár használatával). Az önálló olvasás fejlesztése, olvasási stílus és sebesség változtatása a különböző szövegeknek és céloknak megfelelően. A megfelelő források szelektív használata. Témák széles körében hírek, cikkek és beszámolók tartalmának és fontosságának gyors meghatározása és annak eldöntése, hogy érdemes-e a szöveget alaposabban is tanulmányozni. Az író álláspontjának, nézőpontjának megértése napjaink problémáival foglalkozó cikkekben és beszámolókból. Széles körű szókincs kialakítása. Ismeretlen kifejezések, fordulatok kezelése, a jelentés szövegkörnyezetből, szövegösszefüggésből való kikövetkeztetésével. Online és hagyományos, egy- és kétnyelvű szótárak használata. Kortárs irodalmi prózai szövegek megértése. <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások:</i> utasítások, instrukciók (pl. feliratok, használati utasítások), tájékoztató szövegek (pl. hirdetés, reklám, menürend, prospektus, műsorfüzet), tájékoztató táblák, utcai és filmfeliratok, játékszabályok, hagyományos és elektronikus levelek, újságcikkek (pl. hír, beszámoló, riport), internetes honlapok, internetes fórumok hozzászólásai, ismeretterjesztő szövegek, képregények, tantárgyakkal kapcsolatos szövegek, cikkek, publicisztikai írások, szakiránnyal kapcsolatos forrásirodalom, beszámolók, elbeszélő szövegek, modern szépirodalmi szövegek.	

Fejlesztési egység	Íráskészség
Előzetes tudás	B1, azaz a tanuló tud egyszerű, folyamatos szöveget alkotni ismerős, érdeklődési köréhez, szakirányához kapcsolódó témákról; be tud számolni élményeiről és benyomásairól.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló képes világos, részletes szövegeket írni érdeklődési körével és tanulmányaival kapcsolatos számos témakörben és műfajban;

	érveit, gondolatait és véleményét kifejti elvont témákról is; képes feljegyezni tudakozódással és problémák magyarázatával kapcsolatos üzeneteket; követi az adott műfaj hagyományait.
A fejlesztés tartalma Világos, részletes szövegek írása mindennapi és szakmai témakörökben. Több forrásból származó adatok és érvek összegzése és értékelése, a fontos gondolatok érthető közlése. Tudakozódással és problémák magyarázatával kapcsolatos üzenetek, információt közlő feljegyzések/üzenetek írása a mindennapi életében szerepet játszó embereknek. Hírek, nézetek hatékony kifejtése, reagálás mások nézeteire. Általános és szakmai témákban esszé, beszámoló, riport, film-, könyv-, színdarab-ismertető írása. A különböző érzelmi fokozatok kifejezése és az események és élmények személyes jelentőségének kiemelése levelezésben. Megjegyzések megfogalmazása a levelezőpartner híreivel és nézeteivel kapcsolatban. Kreatív, önkifejező műfajokkal való kísérletezés, pl. vers, elbeszélés, történet írása, illetve átírása. Értékelés készítése gondolatokról és problémamegoldásokról. Részletes leírás készítése valóságos vagy képzelt eseményekről és élményekről. Érvelés rendezett kifejtése egy bizonyos nézőpont mellett vagy ellen, a különböző alternatívák előnyeinek és hátrányainak kifejtése. A lényeges pontok és alátámasztó gondolatok hangsúlyozása, a több forrásból származó információk és érvek szintetizálása. A gondolatok közötti kapcsolat világos, összefüggő jelölése, az adott műfaj hagyományainak követése. Levelek, cikkek, beszámolók, történetek világos, a szöveg jól definiált tartalmú bekezdésekre tagolása, bekezdések szerkesztése, szövegszerkesztés: bevezetés, kifejtés, lezárás. Kötőszavak, kifejezések hatékony használata a szöveg logikájának megvilágítására és a könnyebb megértés támogatására. Saját írásmű tudatos ellenőrzése, javítása; a félreértést okozó hibák helyesbítése. A szókincsbeli és szerkezetbeli hiányosságok kompenzálása körülírással és átfogalmazással. A mondanivaló alátámasztása vizuális eszközökkel (pl. rajz, ábra, diagram, térkép). Az írásmű stílusának magabiztos megválasztása, a formális, neutrális és informális stílus stíluselemeinek alkalmazása. A nyelvi szintnek megfelelő, felhasználóbarát online és hagyományos szótárak használata. <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások:</i> hagyományos és elektronikus nyomtatvány, kérdőív, listák, hagyományos és elektronikus képeslapok, képaláírások, emlékeztetők írása, jegyzetek készítése, diktált üzenetek leírása, SMS-ek/MMS-ek, ügyintézésrel kapcsolatos vagy személyes információt tartalmazó levelezés postai levélben, faxon, elektronikusan (pl. tudakozódás, megrendelés, foglalás, visszaigazolás), tetszést/nem tetszést kifejező üzenetek, elektronikus informális műfajok, pl. blog, fórum, bejegyzések közösségi oldalakon stb., megállapodások, szerződések, közlemények szövegének egyeztetése, cikkek írása magazinok, újságok és hírlevelek számára, cselekvéssort tartalmazó instrukciók, történetek, elbeszélések, mesék, jellemzések, leírások, jegyzetek, versek, rapszövegek, rigmusok, dalszövegek, rövid jelenetek, paródiák, posztok készítése.	

Ajánlott témakörök a 13. évfolyamra	
Témák	Kapcsolódási pontok
Személyes vonatkozások, család 6 óra A tanuló személye, életrajza, életének fontos állomásai Személyes tervek Családi élet, családi kapcsolatok A családi élet mindennapjai, otthoni teendők Egyén és család nálunk és a célnyelvi országokban	<i>Etika</i> Önismeret, ember az időben – gyermekkor, ifjúság, felnőttkor öregkor, családi élet
Ember és társadalom 6 óra Emberek külső és belső jellemzése Baráti kör. Munkatársak A fiatal felnőttek világa: kapcsolat a kortársakkal, munkatársakkal, felnőttekkel Női és férfi szerepek, ismerkedés, házasság, munkavállalás Felelősségvállalás másokért, rászorulóknak segítése Ünnepek, családi ünnepek Öltözködés, divat, munkaruházat Hasonlóságok és különbségek az emberek között, tolerancia (pl. fogyatékkal élők) Konfliktusok és kezelésük. Munkahelyi konfliktusok Társadalmi szokások nálunk és a célnyelvi országokban	<i>Etika</i> Társas kapcsolatok, előítélet, tolerancia, bizalom, együttérzés; fogyatékkal élők, szegények és gazdagok <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek</i> A jövedelem szerepe a családban, kiadás, bevétel, megtakarítás, hitel, rezsi, zsebpénz
Környezetünk 6 óra Az otthon, a lakóhely és környéke (a lakószoba, a lakás, a ház bemutatása) A lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, szórakozási lehetőségek A városi és a vidéki élet összehasonlítása Növények és állatok a környezetünkben Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben: Mit tehetünk környezetünkért és a természet megóvásáért, fenntarthatóságáért? Környezeti, ökológiai problémák, környezetvédelem a képzési irányoknak megfelelő szakmákban Időjárás, éghajlat Globális kihívások	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; hon- és népismeret</i> Lakóhely és környék hagyományai, az én falum, az én városom <i>Biológia-egészségtan</i> Élőhely, életközösség, védett természeti érték, változatos élővilág <i>Földrajz</i> Településtípusok; globális problémák, fenntarthatóság, környezettudatosság, életminőségek különbségei, pl. az éhezés és a szegénység okai; a Föld mozgása, az időjárás tényezői, a Föld szépsége, egyedisége
Az iskola 6 óra Saját iskolájának bemutatása (sajátosságok, pl. szakmai képzés, tagozat) Tantárgyak, szakmai tárgyak, órarend, érdeklődési kör, tanulmányi munka	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek</i> A tudás fogalmának átalakulása, a tanulás

Az ismeretszerzés különböző módjai A nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe, fontossága, például a választott szakmában Az internet szerepe az iskolában, a tanulásban Az iskolai élet tanuláson kívüli eseményei Iskolai hagyományok nálunk és a célnyelvi országokban	technikái, élethosszig tartó tanulás <i>Informatika</i> Digitális tudásbázisok, könyvtári információs rendszerek
<i>A munka világa 6 óra</i> Diákmunka, nyári munkavállalás, szakmai gyakorlat A képzési iránynak megfelelő szakmák, a szükséges kompetenciák, rutinok, kötelességek, kihívások Pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás	<i>Szakmai tárgyak</i> A tárgyak jellegének megfelelően
<i>Életmód 6 óra</i> Napirend, időbeosztás Az egészséges életmód (a helyes és a helytelen táplálkozás, a testmozgás szerepe az egészség megőrzésében, testápolás) Életünk és a stressz Étkezési szokások a családban Ételek, kedvenc ételek, sütés-főzés Étkezés iskolai menzán, éttermekben, gyorséttermekben Ételrendelés telefonon és interneten Gyakori betegségek, sérülések, baleset Gyógykezelés (házi orvos, szakorvos, kórházak, alternatív gyógy módok) Életmód nálunk és a célnyelvi országokban Függőségek (dohányzás, alkohol, internet, drog stb.)	<i>Biológia-egészségtan</i> Testrészek, egészséges életmód, a betegségek ismérvei, fogyatékkal élők, betegségmegelőzés, elsősegély <i>Földrajz</i> Biotermékek <i>Testnevelés és sport</i> A rendszeres testedzés hatása a szervezetre
<i>Szabadidő, művelődés, szórakozás 6 óra</i> Szabadidős elfoglaltságok, hobbik Színház, mozi, koncert, kiállítás stb. A művészetek szerepe a mindennapokban Sportolás, kedvenc sport, iskolai sport Olvasás, rádió, tévé, videó, számítógép, internet Az infokommunikáció szerepe a mindennapokban Kulturális és sportélet nálunk és a célnyelvi országokban	<i>Földrajz</i> Más népek kultúrái <i>Magyar nyelv és irodalom</i> Rövid epikai, lírai, drámai művek olvasása, a reklám és a popzene új szóbeli költészete <i>Informatika</i> E-könyvek, médiatudatosság <i>Testnevelés és sport</i> Táncok, népi játékok, a sport és az olimpia története, példaképek szerepe, sportágak jellemzői <i>Ének-zene</i> Népzene, klasszikus zene, popzene <i>Dráma és tánc</i> A szituáció alapelemei, beszédre készítés, befogadás, értelmezés, különböző kultúrák

	mítoszai, mondái <i>Vizuális kultúra</i> művészi alkotások leírása, értelmezése
<i>Utazás, turizmus 6 óra</i> A közlekedés eszközei, lehetőségei, a tömegközlekedés, a kerékpáros közlekedés Nyaralás itthon, illetve külföldön Utazási előkészületek, egy utazás megtervezése, megszervezése Az egyéni és a társas utazás előnyei és hátrányai Turisztikai célpontok Célnyelvi kultúrák	<i>Földrajz</i> A kulturális élet földrajzi alapjai, nyelvek és vallások, egyes meghatározó jellegű országok turisztikai jellemzői
<i>Tudomány és technika 6 óra</i> Népszerű tudományok, ismeretterjesztés, szaktudományok A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben és a képzési iránynak megfelelő szakmákban Az internet szerepe a magánéletben, a tanulásban és a munkában	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek, fizika</i> Tudománytörténeti jelentőségű felfedezések, találmányok <i>Informatika</i> Számítógépen keresztül történő kapcsolattartás, információ keresése, az informatikai eszközöket alkalmazó média megismerése, az elterjedt infokommunikációs eszközök előnyeinek és kockázatainak megismerése, a netikett alapjainak megismerése, előszóval kísért bemutatók és felhasználható eszközök
<i>Gazdaság és pénzügyek 6 óra</i> Családi gazdálkodás A pénz szerepe a mindennapokban A képzési iránynak megfelelő szakmák gazdasági vonatkozásai Vásárlás, szolgáltatások (pl. posta, bank) Üzleti világ, fogyasztás, reklámok Pénzkezelés a célnyelvi országokban	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek</i> A jövedelem szerepe a családban, kiadás, bevétel, megtakarítás, hitel, rezsi, zsebpénz
<i>A szakiránynak megfelelő speciális témakörök 64 óra</i> Szakmai szövegek fordítása németről magyarra Olvasott szövegértés: német nyelvű szakirányú dokumentumok értelmezése, német nyelvű szakirányú űrlapok kitöltése Hallott szövegértés: szakmai információk, reklamáció, üzenetek feljegyzése Íráskészség: üzenetek, feljegyzések, információkérés, árajánlat,	<i>Szakmai tárgyak</i> A tárgyak jellegének megfelelően

reklamáció	
Szóbeli kommunikáció munkahelyzetekben: megszólítás, üdvözlés, bemutatkozás, meghívás, búcsúzás, jókívánságok, valuta, pénz, árak, árendmények, méretek, súly, csomagolási módok, szállítási és fizetési feltételek, szállítási módok Telefonálás szakmai idegen nyelven: bejelentkezés, üzenethagyás, betűzés, időpontegyeztetés, tájékoztatás, megértési problémák, udvarias kérdés, köszönetnyilvánítás, ajánlatkérés, szoba-és asztalfoglalás	

A fejlesztés várt eredményei a ciklus végén	Önálló nyelvhasználó: középszint (B2 nyelvi szint) A tanuló képes megérteni az összetettebb konkrét vagy elvont témájú általános és szakmai szövegek fő gondolatmenetét. A tanuló képes önállóan boldogulni, véleményt mondani és érvelni a mindennapi magán- és munkahelyi élet váratlan helyzeteiben is. Stílusában és regiszterhasználatában alkalmazkodik a kommunikációs helyzetekhez. A tanuló ki tudja magát fejezni a szintnek megfelelő szókincs és szerkezetek segítségével a különböző általános és szakmai témakörökben. Beszéde folyamatos, érthető, stílusa megfelelő. A tanuló képes megérteni a gondolatmenet lényegét és egyes részinformációkat a nagyrészt közérthető nyelven írt, érdeklődési köréhez, szakmájához kapcsolódó, lényegre törően megfogalmazott szövegekben. A tanuló több műfajban képes részleteket is tartalmazó, összefüggő szövegeket megfogalmazni ismert, hétköznapi és szakmai témákról. Írásbeli megnyilatkozásaiban megjelennek a műfaji sajátosságok és stílusjegyek. A tanuló nyelvtudása megfelel a középfokú nyelvvizsgák szintjének és követelményeinek.

A tanulók tudásának értékelése és minősítése

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény. 54. § (2) a) pontja szerint.

Esti felnőttoktatás

A tantárgyak tartalma megegyezik a nappali szakképzéssel, csak az óraszámok csökkentek.

1/13 esti évfolyam informatikaágazat

IT alapok elmélet

Heti óraszám: 1, Éves óraszám: 36

Követelményrendszer: ugyanaz, mint 9-10. évfolyam IT alapok elmélet tantárgy

IT alapok gyakorlat

Heti óraszám: 2, Éves óraszám: 72

Követelményrendszer: ugyanaz, mint 9-10. évfolyam IT alapok gyakorlat tantárgy

Hálózatok I. elmélet

Heti óraszám: 1, Éves óraszám: 36

Követelményrendszer: ugyanaz, mint 10-12. évfolyam Hálózatok I. elmélet tantárgy

Hálózatok I. gyakorlat

Heti óraszám: 4, Éves óraszám: 144

Követelményrendszer: ugyanaz, mint 10-12. évfolyam Hálózatok I. gyakorlat tantárgy

Programozás elmélet

Heti óraszám: 2, Éves óraszám: 72

Követelményrendszer: ugyanaz, mint 9-12. évfolyam Programozás elmélet tantárgy

Programozás gyakorlat

Heti óraszám: 6, Éves óraszám: 216

Követelményrendszer: ugyanaz, mint 9-12. évfolyam Programozás gyakorlat tantárgy

2/14. estis évfolyam szoftverfejlesztő

Foglalkoztatás II.

Heti óraszám: 0,5, Éves óraszám: 15

Követelményrendszer: ugyanaz, mint 5/13. évfolyam Foglalkoztatás II. tantárgy

Szoftverfejlesztés

Heti óraszám: 7,5, Éves óraszám: 233

Követelményrendszer: ugyanaz, mint 5/13. évfolyam Szoftverfejlesztés tantárgy

Szoftverfejlesztés gyakorlat

Heti óraszám: 12, Éves óraszám: 372

Követelményrendszer: ugyanaz, mint 5/13. évfolyam Szoftverfejlesztés gyakorlat tantárgy

Webfejlesztés

Heti óraszám: 4, Éves óraszám: 124

Követelményrendszer: ugyanaz, mint 5/13. évfolyam Webfejlesztés tantárgy

Webfejlesztés gyakorlat

Heti óraszám: 5, Éves óraszám: 155

Követelményrendszer: ugyanaz, mint 5/13. évfolyam Webfejlesztés gyakorlat tantárgy

1/13 E közgazdaság-ágazat

Gazdálkodási alaptevékenység ellátása

Gazdasági és jogi alapismeretek		108 óra
Esti 1/13. évf. : heti 3 óra		
4.57.	Témakörök	
4.57.1.	<i>Mikrogazdasági alapok</i>	<i>5 óra</i>
4.57.2.	<i>A fogyasztói magatartás és a kereslet</i>	<i>12 óra</i>
4.57.3.	<i>A vállalat termelői magatartása és a kínálat</i>	<i>12 óra</i>
4.57.4.	<i>A vállalkozások alapítása, működése</i>	<i>9 óra</i>
4.57.5.	<i>A gazdasági élet szereplői, az állam feladatai</i>	<i>10 óra</i>

4.57.6.	<i>A nemzetgazdaság ágazati rendszere</i>	12 óra
4.57.7.	<i>Marketing és áru-kódrendszer</i>	18 óra
4.57.8.	<i>Jogi alapismeretek</i>	10 óra
4.57.9.	<i>Tulajdonjog</i>	8 óra
4.57.10.	<i>A kötelmi jog</i>	12 óra

Ügyviteli ismeretek 36 óra

Esti 1/13. évf: heti 1 óra

4.58.	Témakörök	
4.58.1.	<i>Munkavédelmi alapismeretek</i>	2 óra
4.58.2.	<i>Levelezés és iratkezelés</i>	18 óra
4.58.3.	<i>Üzleti kommunikáció</i>	16 óra

Ügyviteli gyakorlatok 90 óra

Esti 1/13. évf: heti 2,5 óra

4.59.	Témakörök	
4.59.1.	<i>Tízujjas vakírás</i>	68 óra
4.59.2.	<i>Szövegformázás</i>	22 óra

Általános statisztika 36 óra

Esti 1/13. évf: heti 1 óra

4.60.	Témakörök	
4.60.1.	<i>A statisztika alapfogalmai</i>	2 óra
4.60.2.	<i>Az információsűrités legjellemzőbb módszerei, eszközei</i>	13 óra
4.60.3.	<i>Főátlagok, összetett intenzitási viszonyszámok összehasonlítása</i>	11 óra
4.60.4.	<i>Az érték-, ár- és volumenindex</i>	8 óra
4.60.5.	<i>A grafikus ábrázolás</i>	2 óra

Statisztika gyakorlat 36 óra

Esti 1/13. évf: heti 1 óra

4.61.	Témakörök	
4.61.1.	<i>Az információsűrités legjellemzőbb módszerei, eszközei</i>	16 óra
4.61.2.	<i>Főátlagok, összetett intenzitási viszonyszámok összehasonlítása</i>	8 óra
4.61.3.	<i>Az érték-, ár- és volumenindex</i>	8 óra
4.61.4.	<i>Esettanulmány készítése</i>	4 óra

Pénzügyi alapismeretek 90 óra

Esti 1/13. évf: heti 2,5 óra

4.62.	Témakörök	
4.62.1.	<i>Pénzügyi szektor alapvetései</i>	6 óra
4.62.2.	<i>Pénzügyi intézményrendszer</i>	16 óra
4.62.3.	<i>A pénzforgalom</i>	16 óra
4.62.4.	<i>A pénzügyi piac és termékei</i>	44 óra
4.62.5.	<i>Biztosítási alapismeretek</i>	8 óra

Pénzügy gyakorlat 36 óra

Esti 1/13. évf: heti 1 óra

4.63.	Témakörök	
4.63.1.	<i>A pénz időértéke</i>	8 óra

4.63.2.	<i>Értékpapírok értékelése</i>	22 óra
4.63.3.	<i>Valuta, deviza-árfolyama</i>	6 óra

Adózási alapismeretek tantárgy 36 óra

Esti 1/13. évf: heti 1 óra

4.64.	Témakörök	
4.64.1.	<i>Az államháztartás rendszere</i>	3 óra
4.64.2.	<i>Adózási alapfogalmak</i>	1 óra
4.64.3.	<i>Kiemelt adónemek</i>	32 óra

Adózás gyakorlata 36 óra

Esti 1/13. évf: heti egy óra

4.65.	Témakörök	
4.65.1.	<i>Személyi jövedelemadó</i>	16 óra
4.65.2.	<i>Általános forgalmi adó</i>	12 óra
4.65.3.	<i>Helyi adók</i>	8 óra

Számviteli alapismeretek 90 óra

Esti 1/13. évf: heti 2,5 óra

4.66.	Témakörök	
4.66.1.	<i>A számviteli törvény</i>	6 óra
4.66.2.	<i>A vállalkozás vagyona</i>	14 óra
4.66.3.	<i>A könyvelési tételek szerkesztése, a számlakeret</i>	10 óra
4.66.4.	<i>Tárgyi eszközök elszámolása</i>	16 óra
4.66.5.	<i>A vásárolt készletek elszámolása</i>	16 óra
4.66.6.	<i>A jövedelem elszámolás</i>	10 óra
4.66.7.	<i>A saját termelésű készletek elszámolása</i>	8 óra
4.66.8.	<i>Termékértékesítés elszámolása, az eredmény megállapítása</i>	10 óra

Számvitel gyakorlat 54 óra

Esti 1/13. évf: heti 1,5 óra

4.67.	Témakörök	
4.67.1.	<i>A pénzkezeléshez kapcsolódó bizonylatok</i>	9 óra
4.67.2.	<i>A tárgyi eszközök nyilvántartása</i>	11 óra
4.67.3.	<i>A vásárolt készletek bizonylatai</i>	8 óra
4.67.4.	<i>Komplex számviteli esettanulmányok</i>	16 óra
4.67.5.	<i>Pénzügyi analitika számítógépen</i>	10 óra

Államháztartási ügyintéző Estin

Foglalkoztatás II.

Foglalkoztatás II. 15 óra

5/13, 2/14 és esti 2/14

4.68.	Témakörök	
4.68.1.	<i>Munkajogi alapismeretek</i>	3 óra
4.68.2.	<i>Munkaviszony létesítése</i>	4 óra
4.68.3.	<i>Álláskeresés</i>	4 óra

4.68.4.	<i>Munkanélküliség</i>	4 óra

Foglalkoztatás I.

Foglalkoztatás I.	31 óra
Esti 2/14 heti 1 óra	
4.69. Témakörök	
4.69.1. <i>Nyelvtani rendszerezés 1</i>	3 óra
4.69.2. <i>Nyelvtani rendszerezés 2</i>	4 óra
4.69.3. <i>Nyelvi készségfejlesztés</i>	12 óra
4.69.4. <i>Munkavállalói szókincs</i>	12 óra

Adóigazgatási feladatok

Adóigazgatási ismeretek	31 óra
Esti 2/14. évf. heti 1 óra	
4.70. Témakörök	
4.70.1. <i>Adóigazgatás, közigazgatás általános szabályai, összefüggései</i>	3 óra
4.70.2. <i>Adózó és adóhatóság</i>	4 óra
4.70.3. <i>Bejelentés, az adómegállapítás formái</i>	6 óra
4.70.4. <i>Adóbevallás, adóbefizetés</i>	5 óra
4.70.5. <i>Ellenőrzés, hatósági eljárás</i>	7 óra
4.70.6. <i>Jogkövetkezmények</i>	6 óra
Adóismeretek	47 óra
Esti 2/14. évf. heti 1,5 óra	
4.71. Témakörök	
4.71.1. <i>A közteherviselés alkotmányossági és törvényi szabályai</i>	2 óra
4.71.2. <i>A foglalkoztatásból származó jövedelmek adó- és közterhei</i>	11 óra
4.71.3. <i>Fogyasztáshoz kapcsolt adók: általános forgalmi adó, jövedéki adó</i>	10 óra
4.71.4. <i>Önkormányzatok adókivetési joga, helyi adók</i>	3 óra
4.71.5. <i>EVA, KIVA, KATA</i>	6 óra
4.71.6. <i>Társasági adó</i>	7 óra
4.71.7. <i>Gépjárműadó és cégautóadó</i>	2 óra
4.71.8. <i>Az illetékrendszer</i>	3 óra
4.71.9. <i>Egyéb adók</i>	3 óra

Adóigazgatás gyakorlata	31 óra
Esti 2/14. évf. heti 1 óra	
4.72. Témakörök	
4.72.1. <i>A támogatások és gépjárműadó megosztás kincstári ellenőrzése</i>	7 óra
4.72.2. <i>Bérbeadáshoz kapcsolódó közteherfizetés ellenőrzése</i>	10 óra
4.72.3. <i>Szja-előleg és járulékfizetési kötelezettség ellenőrzése</i>	8 óra
4.72.4. <i>Kisadózók tételes adójának ellenőrzése</i>	6 óra

Elektronikus adóbevallás gyakorlata	46 óra
Esti 2/14. évf. heti 1,5 óra	

4.73. Témakörök	

4.73.1.	<i>Gyakorlati előkészítés</i>	2 óra
4.73.2.	<i>Elektronikus bevallás gyakorlata</i>	42 óra
4.73.3.	<i>A bevallások ellenőrzése</i>	2 óra

Államháztartási feladatok

Államháztartási ismeretek 62 óra
Esti 2/14. évf. heti 2 óra

4.74.	Témakörök	
4.74.1.	<i>Államháztartási alapok</i>	15 óra
4.74.2.	<i>Az államháztartás tervezési rendszere</i>	13 óra
4.74.3.	<i>Közfeladatok finanszírozása</i>	14 óra
4.74.4.	<i>Az államháztartás ellenőrzési rendszere</i>	12 óra
4.74.5.	<i>Az államháztartás információs rendszere</i>	8 óra

Költségvetés-gazdálkodási, számviteli feladatok

Költségvetés-gazdálkodási ismeretek 31 óra
Esti 2/14. évf. heti 1 óra

4.75.	Témakörök	
4.75.1.	<i>A költségvetés-gazdálkodással szemben támasztott követelmények, gazdálkodási folyamatok</i>	9 óra
4.75.2.	<i>Humán erőforrás-gazdálkodás</i>	7 óra
4.75.3.	<i>Vagyongazdálkodás</i>	5 óra
4.75.4.	<i>Közbeszerzés</i>	2 óra
4.75.5.	<i>Pénzgazdálkodás, kincstári és banki kapcsolatok</i>	5 óra
4.75.6.	<i>A gazdálkodás ellenőrzése, elemzése</i>	3 óra

Költségvetés-gazdálkodás gyakorlata 46 óra
Esti 2/14. évf. heti 2 óra

4.76.	Témakörök	
4.76.1.	<i>Költségvetési szerv elemi költségvetés költségvetési és finanszírozási bevételeinek, kiadásainak tervezése, elemzése</i>	7 óra
4.76.2.	<i>Létszám-és személyi juttatások, közterhek tervezése</i>	12 óra
4.76.3.	<i>Engedélyezési kérelem előterjesztésének gyakorlata</i>	5 óra
4.76.4.	<i>Vertikális folyamat gyakorlata</i>	6 óra
4.76.5.	<i>Költségvetési kiadási előirányzatok módosítása, átcsoportosítása</i>	6 óra
4.76.6.	<i>Kincstári számlavezetés, fizetési módok alkalmazása</i>	10 óra

Államháztartási számvitel 31 óra
Esti 2/14. évf. heti 1 óra

4.77.	Témakörök	
4.77.1.	<i>Az államháztartási számvitel jogi normái, célja, tartalma, elszámolási szabályai</i>	2 óra
4.77.2.	<i>Számviteli alapelvek, számviteli politika, számviteli szabályzatok</i>	6 óra
4.77.3.	<i>Könyvvizetés és beszámoló a költségvetési számvitel rendszerében</i>	7 óra
4.77.4.	<i>Könyvvizetés és beszámoló a pénzügyi számvitel rendszerében</i>	7 óra
4.77.5.	<i>Időközi jelentések, adatszolgáltatások</i>	2 óra
4.77.6.	<i>A vagyoni, pénzügyi, jövedelmi helyzet elemzése</i>	6 óra
4.77.7.	<i>A helyi önkormányzatok könyvvizetési és beszámolási sajátosságai</i>	1 óra

Államháztartási számvitel gyakorlata 47 óra
Esti 2/14. évf. heti 1,5 óra

4.78. Témakörök

4.78.1.	<i>Tárgyi eszközök számviteli gyakorlata</i>	<i>6 óra</i>
4.78.2.	<i>Forgóeszközök számviteli gyakorlata</i>	<i>6 óra</i>
4.78.3.	<i>Bevételi és kiadási előirányzatok, követelések, kötelezettségek számviteli gyakorlata</i>	<i>10 óra</i>
4.78.4.	<i>Maradvány elszámolása és felhasználása</i>	<i>4 óra</i>
4.78.5.	<i>Önköltségszámítás gyakorlata</i>	<i>6 óra</i>
4.78.6.	<i>Költségvetési számvitel rendszerében összeállított beszámoló számszaki elemzése</i>	<i>8 óra</i>
4.78.7.	<i>Pénzügyi számvitel rendszerében összeállított beszámoló számszaki elemzése, ellenőrzése</i>	<i>7 óra</i>

Projektfinanszírozás

Projektfinanszírozás 31 óra
Esti 2/14. évf. heti 1 óra

4.79. Témakörök

4.79.1.	<i>Projektfinanszírozás alapjai</i>	<i>12 óra</i>
4.79.2.	<i>A projektek pénzügyi tervezése</i>	<i>12 óra</i>
4.79.3.	<i>A projekt-támogatások</i>	<i>7 óra</i>

Projektfinanszírozás gyakorlat 46 óra
Esti 2/14. évf. heti 1,5 óra

4.80. Témakörök

4.80.1.	<i>Projektértékelés módszerei</i>	<i>10 óra</i>
4.80.2.	<i>A projektek pénzügyi tervezése</i>	<i>10 óra</i>
4.80.3.	<i>A projektfinanszírozás gyakorlata</i>	<i>26 óra</i>

Projektfolyamatok követése

Projektfolyamatok követése 31 óra
Esti 2/14. évf. heti 1 óra

4.81. Témakörök

4.81.1.	<i>Projektmenedzsment alapok</i>	<i>8 óra</i>
4.81.2.	<i>Projekt elemzése, tervezése</i>	<i>10 óra</i>
4.81.3.	<i>Projekt irányítása, dokumentálása</i>	<i>8 óra</i>
4.81.4.	<i>Közbeszerzési eljárás</i>	<i>5 óra</i>

Projekttervezés gyakorlata 31 óra
Esti 2/14. évf. heti 1 óra

4.82. Témakörök

4.82.1.	<i>Projekttirányítás számítógéppel</i>	<i>19 óra</i>
4.82.2.	<i>Projektterv készítése</i>	<i>12 óra</i>

Pénzügyi és számviteli ügyintéző estin

Foglalkoztatás II.

5. Foglalkoztatás II. 15 óra Esti 2/14. évf. heti 0,5 óra

5.1. Témakörök

5.1.1.	<i>Munkajogi alapismeretek</i>	3 óra
5.1.2.	<i>Munkaviszony létesítése</i>	4 óra
5.1.3.	<i>Álláskeresés</i>	4 óra
5.1.4.	<i>Munkanélküliség</i>	4 óra

Foglalkoztatás I.

(érettségire épülő képzések esetén)

6. Foglalkoztatás I. tantárgy 31 óra

Esti 2/14. évf.: heti 1 óra

6.1. Témakörök

6.1.1.	<i>Nyelvtani rendszerezés 1</i>	3 óra
6.1.2.	<i>Nyelvtani rendszerezés 2</i>	4 óra
6.1.3.	<i>Nyelvi készségfejlesztés</i>	12 óra
6.1.4.	<i>Munkavállalói szókincs</i>	12 óra

Gazdálkodási feladatok ellátása

Gazdálkodási ismeretek 31 óra

Esti 2/14. évf. heti 1 óra

6.2. Témakörök

6.2.1.	<i>Gazdálkodás a befektetett eszközökkel</i>	5 óra
6.2.2.	<i>Készletgazdálkodás, logisztikai rendszer</i>	6 óra
6.2.3.	<i>Munkaerő és bér gazdálkodás</i>	7 óra
6.2.4.	<i>Gazdálkodás, gazdaságosság</i>	4 óra
6.2.5.	<i>A vállalkozás vezetése, szervezete és stratégiája</i>	5 óra
6.2.6.	<i>A vállalkozás válsága</i>	4 óra

Vállalkozásfinanszírozási és adózási feladatok

Vállalkozásfinanszírozás 47 óra

Esti 2/14. évf. heti 3 óra

6.3. Témakörök

6.3.1.	<i>A vállalkozás pénzügyi döntései</i>	1 óra
6.3.2.	<i>A beruházások értékelése</i>	19 óra
6.3.3.	<i>A forgóeszköz-ellátás</i>	8 óra
6.3.4.	<i>A finanszírozás gyakorlata</i>	9 óra
6.3.5.	<i>A vállalkozások pénzügyi teljesítményének mérése</i>	5 óra
6.3.6.	<i>A tanult ismeretek gyakorlása ismétlés</i>	5 óra

Vállalkozásfinanszírozás gyakorlat 31 óra

Esti 2/14. évf. heti 1 óra

6.4. Témakörök

6.4.1.	<i>Beruházások pénzügyi döntései</i>	12 óra
6.4.2.	<i>Forgóeszköz-szükséglet megállapítása</i>	10 óra
6.4.3.	<i>A finanszírozás gyakorlata</i>	6 óra
6.4.4.	<i>Pénzügyi teljesítményének mérése</i>	3 óra

Adózás 46 óra

Esti 2/14. évf. heti 1,5 óra

6.5. Témakörök

6.5.1.	<i>Az adózás rendje</i>	2 óra
6.5.2.	<i>Személyi jövedelemadó és bért terhelő járulékok</i>	13 óra
6.5.3.	<i>Egyéni vállalkozó jövedelemadózási formái</i>	7 óra
6.5.4.	<i>Társaságok jövedelemadózása</i>	8 óra
6.5.5.	<i>Általános forgalmi adó</i>	10 óra
6.5.6.	<i>Helyi adók</i>	4 óra
6.5.7.	<i>Gépjárműadó és cégautóadó</i>	2 óra

Elektronikus adóbevallás gyakorlata 48 óra

Esti 2/14. évf. heti 2 óra

6.6. Témakörök

6.6.1.	<i>Gyakorlati előkészítés</i>	2 óra
6.6.2.	<i>Elektronikus bevallás gyakorlata</i>	43 óra
6.6.3.	<i>A bevallások ellenőrzése</i>	3 óra

Könyvvezetés és beszámolókészítés feladatai

Számvitel 93 óra

Esti 2/14. évf. heti 3 óra

6.7. Témakörök

6.7.1.	<i>A számviteli törvény, éves beszámoló</i>	9 óra
6.7.2.	<i>A tárgyi eszközökkel kapcsolatos elszámolások</i>	11 óra
6.7.3.	<i>Immateriális javakkal kapcsolatos elszámolások</i>	4 óra
6.7.4.	<i>A vásárolt készletek elszámolása</i>	15 óra
6.7.5.	<i>Jövedelemelszámolás</i>	8 óra
6.7.6.	<i>Költségekkel kapcsolatos elszámolások</i>	8 óra
6.7.7.	<i>Saját termelésű készletekkel kapcsolatos elszámolások</i>	10 óra
6.7.8.	<i>Pénzügyi és hitelműveletekkel kapcsolatos elszámolások</i>	12 óra
6.7.9.	<i>Kötelezettségekkel kapcsolatos elszámolások</i>	6 óra
6.7.10.	<i>A zárás, éves beszámoló</i>	10 óra

Könyvelés számítógépen

Könyvelés számítógépen gyakorlat 78 óra

Esti 2/14. évf. heti 2,5 óra

6.8. Témakörök

6.8.1.	<i>Szoftverjog és etika, adatvédelem</i>	3 óra
6.8.2.	<i>A könyvelési programokkal kapcsolatos követelmények</i>	4 óra
6.8.3.	<i>Főkönyvi és folyószámla könyvelési rendszer</i>	22 óra
6.8.4.	<i>Tárgyieszköz-nyilvántartó program</i>	12 óra

6.8.5.	Készletnyilvántartó program	12 óra
6.8.6.	Bérelszámoló program alkalmazása	12 óra
6.8.7.	Integrált vállalati rendszerek	13 óra

Projektfinanszírozás

Projektfinanszírozás	31 óra
Esti 2/14. évf. heti 1 óra	

6.9. Témakörök

6.9.1.	Projektfinanszírozás alapjai	12 óra
6.9.2.	A projektek pénzügyi tervezése	12 óra
6.9.3.	A projekt-támogatások	7 óra

Projektfinanszírozás gyakorlat	47 óra
Esti 2/14. évf. heti 1,5 óra	

6.10. Témakörök

6.10.1.	Projektértékelés módszerei	10 óra
6.10.2.	A projektek pénzügyi tervezése	11 óra
6.10.3.	A projektfinanszírozás gyakorlata	26 óra

Projektfolyamatok követése

Projektfolyamatok követése	31 óra
Esti 2/14. évf. heti 1 óra	

6.11. Témakörök

6.11.1.	Projektmenedzsment alapok	8 óra
6.11.2.	Projekt elemzése, tervezése	10 óra
6.11.3.	Projekt irányítása, dokumentálása	8 óra
6.11.4.	Közbeszerzési eljárás	5 óra

Projekttervezés gyakorlata	31 óra
Esti 2/14. évf. heti 1 óra	

6.12. Témakörök

6.12.1.	Projektirányítás számítógéppel	19 óra
6.12.2.	Projektterv készítése	12 óra

Helyi tanterv II.
Szakgimnáziumi emelt helyi tantervek

Ceglédi Szakképzési Centrum
Közgazdasági és Informatikai Szakgimnáziuma

2016. november

Tartalom

ANGOL	3
MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM	7
MATEMATIKA	22
NÉMET	27
TESTNEVELÉS	32
TÖRTÉNELEM.....	40

ANGOL

Az emelt idegen nyelvi érettségi vizsga, akárcsak a középszintű érettségi célja a kommunikatív nyelvtudás mérése, azaz annak megállapítása, hogy a vizsgázó képes-e kommunikációs céljait megvalósítani.

A vizsga emelt szinten is *írásbeli és szóbeli részből* áll, és *a négy nyelvi alapkészséget* méri: olvasott szöveg értése, hallott szöveg értése, beszédkésztség és íráskésztség. A kommunikatív készségek alkalmazásához a nyelvhasználónak rendelkeznie kell megfelelő szókinccsel, és ismernie kell a nyelv struktúráját is. Ezért *a nyelvtani és lexikai kompetenciát* emelt szinten is külön vizsgarész keretében mérjük. A vizsga egynyelvű, azaz közvetítési készséget nem mér. A követelmények az Élő idegen nyelvi érettségi vizsga általános követelményei, valamint az Európa Tanács idegennyelv-oktatással kapcsolatos ajánlásai alapján készültek. Az idegen nyelvi érettségi vizsga szintmeghatározásai igazodnak az Európa Tanács skálájához. A vizsga emelt szintje a B2 szintnek felel meg.

Az Európa Tanács B2 szintjeinek általános leírása:

Megérti a fontosabb információkat olyan egyszerű, hétköznapi szövegekben, amelyek gyakori élethelyzetekhez kapcsolódnak (pl. iskola, szabadidő, munka). Képes külföldiekkel kommunikálni mindennapi helyzetekben. Egyszerű, összefüggő szöveget tud alkotni olyan témákban, amelyeket ismer, vagy amelyek az érdeklődési körébe tartoznak. Be tud számolni eseményekről, élményeiről, érzelmeiről és törekvéseiről. Rövid magyarázatot tud fűzni eseményekhez, jelenségekhez, indokolni tud különböző álláspontokat és terveket.

TÉMAKÖRÖK

Az érettségi vizsga tartalmi részét az alább felsorolt témakörök képezik, azaz a feladatok minden vizsgarészben tematikusan ezekre épülnek. Ez a lista az érettségi vizsga általános követelményeiben felsorolt témakörök részletes kifejtése közép- és emelt szintre. A lista nem tartalmaz külön országismereti témakört, mert ennek elemei a többi témakörben előfordulnak.

A középszinten felsorolt témakörök az emelt szintre is érvényesek.

TÉMAKÖRÖK	B2
1. Személyes vonatkozások, család	A család szerepe az egyén és a társadalom életében Családi munkamegosztás, szerepek a családban, generációk együttélése
2. Ember és társadalom	Az emberi kapcsolatok minősége, fontossága (barátság, szerelem, házasság) Lázadás vagy alkalmazkodás; a tizenévesek útkeresése Előítéletek, társadalmi problémák és azok kezelése Az ünnepek fontossága az egyén és a társadalom életében Az öltözködés mint a társadalmi hovatartozás kifejezése A fogyasztói társadalom, reklámok Társadalmi viselkedésformák
3. Környezetünk	A lakóhely és környéke fejlődésének problémái A természet és az ember harmóniája A környezetvédelem lehetőségei és problémái
4. Az iskola	Iskolatípusok és iskolarendszer Magyarországon és más országokban Hasonló események és hagyományok külföldi iskolákban

5. A munka világa	A munkavállalás körülményei, lehetőségei itthon és más országokban, divatszakmák
6. Életmód	A kulturált étkezés feltételei, fontossága A szenvedélybetegségek Az étkezési szokások hazánkban és más országokban Ételspecialitások hazánkban és más országokban A gyógyítás egyéb módjai
7. Szabadidő, művelődés, szórakozás	A szabadidő jelentősége az ember életében A művészet szerepe a mindennapokban Szabadidősport, élsport, veszélyes sportok A könyvek, a média és az internet szerepe, hatásai
8. Utazás, turizmus	A motorizáció hatása a környezetre és a társadalomra Az idegenforgalom jelentősége
9. Tudomány és technika	A tudományos és technikai fejlődés pozitív és negatív hatása a társadalomra, az emberiségre
10. Gazdaság	Üzleti világ, fogyasztás, reklámok Pénzkezelés a célnyelvi országokban

A kommunikációs szándékok listája

Emelt szinten a vizsgázónak a középszint követelményeivel megegyező kommunikációs célokat kell megvalósítania, de több kommunikációs szándékot kell nyelvileg teljesítenie, valamint árnyaltabban és igényesebben kell kifejeznie magát.

1. *A társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs szándékok*

Megszólítás és arra reagálás

Köszönés, elköszönés és arra reagálás; Bemutatkozás, bemutatás és ezekre reagálás

Telefonbeszélgetésnél megszólítás, bemutatkozás, más személy kérése, elköszönés és ezekre reagálás

Levélben megszólítás, elbúcsúzás

Szóbeli üdvözlétküldés

Érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás; Köszönet és arra reagálás

Bocsánatkérés és arra reagálás

Gratuláció, jókívánságok és azokra reagálás

2. *Érzelmek kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok*

Hála

Sajnálkozás, csalódottság

Öröm

Elégedettség, elégedetlenség

Csodálkozás

Remény

Félelem, aggodalom; Bánat, elkeseredés; Együttérzés

3. *Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok*

Véleménykérés és arra reagálás, véleménynyilvánítás

Érdeklődés, érdektelenség

Tetszés, nem tetszés

Valaki igazának elismerése, el nem ismerése; Egyetértés, egyet nem értés

Helyeslés, rosszallás

Ellenvetés, ellenvetés visszautasítása; Elismerés kifejezése, dicséret és arra reagálás;

Közömbösség

Ígéret

Akarat, szándék, terv; Kívánság, óhaj
 Képesség, lehetőség, szükségesség, kötelezettség; Bizonyosság, bizonytalanság
 Preferencia, érdeklődési kör kifejezése, illetve érdeklődés ezek iránt; Kritika, szemrehányás

4. Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs szándékok

Dolgok, személyek megnevezése
 Dolgok, események leírása
 Információkérés
 Igenlő vagy nemleges válasz; Tudás, nem tudás; Válaszadás elutasítása;
 Bizonyosság, bizonytalanság; Ismerés, nem ismerés; Feltételezés
 Emlékezés, nem emlékezés
 Indoklás (ok, cél)

5. A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs szándékok

Kérés, kívánság; Felszólítás, tiltás, parancs; Javaslat és arra reagálás
 Rendelés
 Meghívás és arra reagálás; Kínálás és arra reagálás
 Reklamálás
 Tanácskérés, tanácsadás; Figyelmeztetés
 Engedély kérése, megadása, megtagadása
 Segítségkérés és arra reagálás; Segítség felajánlása és arra reagálás

6. Interakcióban jellemző kommunikációs szándékok (kommunikációs stratégiák)

Visszakérdezés, ismétléskérés
 Nem értés
 Betűzés kérése, betűzés
 Felkérés lassabb, hangosabb beszédre; Beszélési szándék jelzése
 Téma bevezetése, témaváltás
 Félbeszakítás, megerősítés, igazolás
 Körülírás
 Példa megnevezése
 Beszélgetés lezárása

Nyelvtani szerkezetek

A vizsgázó változatos szerkezeteket is megért és használ szóban és írásban. Viszonylag nagy biztonsággal használja a nyelvtani szerkezeteket, és közben nem követ el rendszerszerű hibát. Szükség esetén mondanivalóját képes önállóan helyesbíteni, pontosítani. árnyaltan fejezi ki kommunikációs szándékait.

Nyelvtani szerkezet	Példa
Modal verbs with perfect infinitive	You should have told her. They may have come home. It must have been a very good holiday.
Future Continuous	This time tomorrow I'll be flying over the ocean.
Future Perfect	By the end of this year they will have been married for 20 years.
Past Perfect Continuous	I was tired. I had been working all day.
Present Continuous Passive	Our flat is being redecorated.
Past Continuous Passive	We had to climb the stairs because the lift was being repaired.
Participle clauses	Preparing for my test, I reviewed the last three chapters. Having finished lunch, we went back to work.

Would (past habits)	I would go to the river every day when I was a young girl.
Wish (state verbs/action verbs)	I wish you would help me
Wish (unfulfilled actions)	I wish I hadn't said that.
Gerund and infinitive in idiomatic expressions,	It's no use talking to him. There's no point in waiting here. If we are to catch the train, we should leave immediately. He went there only to find that everybody had left
Conditionals - mixed type	If we had bought a map, we would know where we are.
Inversion (for emphasis)	Hardly had he arrived when he had to leave again. Not only did he arrive late, but he also forgot to bring a present.
Subjunctive	She insisted that she help her. It's funny that you should say that. I suggest he go home. We had better go home now. I would rather have some coffee. I would rather you didn't do this. It's time we went home.

Szókincs

A vizsgázó megfelelő szókinccsel rendelkezi, hogy kommunikálni tudjon különféle helyzetekben, illetve elvont témákról. A változatos nyelvi, lexikai elemek közül ki tudja választani a kommunikációs célnak legmegfelelőbbet, szükség esetén néha körülírást alkalmaz és kisebb lexikai pontatlanságai ne gátolják a kommunikációt.

Éves óraszám: 62, Heti óraszám: 2

A választott tankönyvek mindig a csoport igényeihez és az emelt érettségi követelményrendszeréhez igazodnak.

Egyéb tananyagok: online ismeretterjesztő videók, szótárak, nyelvtani kvízek autentikus célnyelvi anyagok.

Témakörök óraszámokra elosztva

TÉMAKÖRÖK	
1. Személyes vonatkozások, család	5
2. Ember és társadalom	5
3. Környezetünk	5
4. Az iskola	5
5. A munka világa	5
6. Életmód	5
7. Szabadidő, művelődés, szórakozás	5
8. Utazás, turizmus	5
9. Tudomány és technika	5
10. Gazdaság	5
Ismétlés, próbaérettségi, az elsajátított ismeretek begyakorlása, elmélyítése a tanulók egyéni igényeinek megfelelően	12

Az értékelés módjai:

- önértékelés
- társértékelés (pár-, csoportmunkában)

- szóbeli értékelés;
- írásbeli, főleg ösztönző-formáló (formatív) értékelés;
- minősítő-szelektáló (szummatív)
- összegző-lezáró értékelés (osztályzás)

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

Kompetenciák közép- és emelt szinten egyaránt

1. Szövegértés

- Információk feldolgozása és megítélése.
- Információk célirányos és kritikus használata: kiválasztás, újrendezés a téma és az olvasási cél összefüggésében.
- Nyomtatott és elektronikus információforrások ismerete és használata (*pl. egynyelvű szótár, antológia, kézikönyv, lexikon, enciklopédia, írott és elektronikus sajtó; CD-ROM, Magyar Elektronikus Könyvtár*). A célirányos, etikus és kritikus információhasználat.
- Nyelvi, kommunikációs és irodalmi ismeretek alkalmazása nyomtatott és elektronikus információforrások szövegeinek értelmezésében, létrehozásában, összehasonlításában, megítélésében.
- Személyes állásfoglalás kialakítása különféle gondolatokról, ismeretekről, véleményekről.
- Irodalmi és nem irodalmi szövegek értelmezése.
- Különböző szövegértelmezési eljárások alkalmazása a műfajnak és az adott szempontnak megfelelően.
- A gondolatmenet, a kifejezőmód, a műfaj, a szerkezet, a grammatikai szerveződés, a stílus jelentéshordozó szerepének megfogalmazása szépirodalmi, szakmai-tudományos, publicisztikai és gyakorlati szövegek értelmezésével, összehasonlításával, értékelésével.
- Annak bemutatása, hogyan hordozza és fejezi ki az irodalom különböző korok és emberek tapasztalatait, élményeit, gondolatait, erkölcsi megfontolásait.
- Szövegen belüli és szövegek közötti jelentésbeli utalások megfogalmazása.
- A cél, a kommunikatív kontextus meghatározása, a szerzői vélemények, álláspontok felismerése, rekonstruálása, értékelése írott megnyilatkozásokban.
- Olvasmányokra való tárgyyszerű, illetve a személyes érintettséget is kifejező reakció különböző írásbeli és szóbeli közlésmódokban, a műfaji normák és a címzettek figyelembevételével.

2. Írásbeli szövegalkotás

- Széles körű olvasottságon alapuló tájékozottság és személyes vélemény megfogalmazása különböző témákban és különböző műfajokban a műfajnak, a témának, a címzettnek megfelelő szabadsággal.
- Tájékoztató, érvelő és esszé-típusú szövegek létrehozása a megadott témákban (*pl. a kulturális örökség; a civilizáció ellentmondásai; az élet minősége, a mindennapi életvitel döntéshelyezetei; az emberi kapcsolatok, erkölcsi kérdések, érzelmek; a mindenkori jelen problémahelyezetei, kérdései, válaszai; a tömegkommunikáció, az információs társadalom*).
- Írásbeli és szóbeli műfajok felépítési, nyelvhasználati normáinak önálló alkalmazása, ideértve az önellenőrzés és a javítás képességét.
- A megnyilatkozás céljának és tárgyának megfelelő kifejtettségű és stílusú közlés, a köznyelvi norma alkalmazása, biztos helyesírás, rendezett, olvasható íráskép.

- Kérdés, probléma írásbeli megvitatása, érvek megfogalmazása, a téma több nézőpontú értékelését is magában foglaló önálló vélemény, álláspont, következtetés megfogalmazása az érvelés módszerével.
- Műalkotások keltette hangulat, élmény, vélemény, álláspont, értékelés kifejezése *(pl. költészetben, szépprózában, színházi előadásban, filmben, épített alkotásokban, a tárgyi világban, képzőművészetben, zenében).*
- Gyakorlati írásművek szerkezeti, tartalmi, nyelvi normáinak alkalmazása *(pl. hozzászólásban, pályázatban, levélben, önéletrajzban, kérvényben).*
- Az információk célirányos, etikus és kritikus felhasználása.

3. Szóbeli szövegalkotás, beszéd

- A beszédhelyzetnek, a műfajnak és a témának megfelelő nyelvi norma követésével lényegre törő, világos felépítésű, önállóan kifejtett közlés.
- A nyilvános beszéd, a közszereplés főbb nyelvi és viselkedésbeli kritériumainak alkalmazása élőbeszédben, felolvasásban, memoriter szöveghű előadásában, adott témáról szóló szóbeli előadásban. A nyelv zenei eszközeinek – artikuláció, beszédtempó, hangerő, hangsúly, hanglejtés, szünet – kifejező és pontos alkalmazása.

4. Fogalomhasználat

- Szövegértelmezés, olvasmányélmény, személyes állásfoglalás fogalmilag helytálló bemutatása, előadása.
- Erkölcsi, esztétikai, poétikai, retorikai, stilisztikai fogalmak önálló alkalmazása a beszédhelyzetnek és a témának megfelelően.
- Fogalmak összefüggéseinek és változó jelentésének megértése és bizonyítása példákkal.

Kizárólag emelt szinten

Fogalmak értelmezése, meghatározása, összehasonlítása történeti kontextusokban is.

Fogalmak változó érvényességéből következtetések megfogalmazása *(pl. a köznyelvi norma alakulása, az irodalmiság fogalmának változásai).*

11. MAGYAR NYELV

Kommunikáció	7 óra	
	Ismétlés	Emelt szint
A nyelv mint kommunikáció	• A kommunikációs folyamat tényezőinek, céljának, funkcióinak, valamint ezek összefüggésének megértése, bizonyítása beszédhelyzetek elemzésével, szövegértelmezéssel, szövegalkotással. • A nyelv szerepe a kommunikációban.	• A kommunikáció folyamata. • A kommunikáció tényezői. • A kommunikációs cél és funkció. • A kommunikáció univerzális jellege. • A kommunikáció fogalmának interdiszciplináris jellege. • Néhány példa a különféle társadalmak és kultúrák jelrendszereinek eltéréseire (pl. a folklór, az utca, az elektronikus kommunikáció jelrendszere). • A nyelvi és nem nyelvi kommunikációs normák kultúránkénti eltérései példák alapján.
Pragmatika	• A sikeres nyelvhasználat gyakorlata: a	• A nyelv működése, a

	nyelvhasználat, a társalgás összetevői; beszédaktusok; az együttműködés elve; udvariassági formák.	nyelvhasználat különböző kontextusokban, különböző célok elérésére. - Együttműködési elvek. - Deixis.
Nyelvi és vizuális kommunikáció	Az emberi kommunikáció nem nyelvi jelei és kifejezőeszközei (pl. gesztusok, mimika, térközsabályozás, tekintet, külső megjelenés, testtartás, fejtartás, csend).	A vizuális és a nyelvi jel, a vizuális és a nyelvi kommunikáció.
A kommunikáció működése	- A kommunikáció formája: a szóbeliség és az írásbeliség. - A szövegfajták tartalmi és formai jellemzőinek kapcsolata a kommunikációs folyamattal. - Példák a különböző közlésmódok kommunikációs funkcióira (párbeszéd, történetmondás, levél, üzenet, feljegyzés; köszönés, megszólításformák).	
Személyközi kommunikáció	Kommunikációs zavar, manipuláció, elvárás, megfelelés.	A közvetlen személyközi kommunikáció, az írott és az elektronikus tömegkommunikáció különbségei.
A tömegkommunikáció	- A különféle kommunikációs helyzetekben elhangzó üzenetek céljának dekódolása, az üzenetek szándékának felismerése. - Tény és vélemény, tájékoztatás és véleményközlés megkülönböztetése a tömegkommunikációban - A kommunikáció típusainak, jellemzőinek megismerése: személyes, csoportos, nyilvános és tömegkommunikáció. - A tömegkommunikáció jellemzői, funkciói, megjelenési formái, nyelvi és képi kifejezési formái. - A reklámok, internetes felületek. - Néhány tömegkommunikációs műfaj.	Tájékoztató és véleményközlő műfajok.

A nyelvi szintek	10 óra	
	Ismétlés	Emelt szint
Hangtan	- A magánhangzók és a mássalhangzók rendszere. - A hangkapcsolódási szabályosságok típusai és a helyesírás összefüggése.	- Hangtani ismeretek: a magyar hangállomány ismerete, a hangok alapvető képzési, ejtési jellemzői. - A magyar hangrendszer nyelvjárási eltéréseinek megfigyelése. - A magyar hangrendszer néhány

		nyelvtörténeti vonatkozása.
A helyesírás	- A magyar helyesírás rendszerszerűsége. - Helyesírási szótár, elektronikus szótárak az iskolai és hétköznapi szövegalkotásban.	- A magyar helyesírás rendszere. A magyar helyesírás alapelvei. - A helyesírás stilisztikai változatai.
Alaktan és szótan	- A morféimák, szóelemek szerepe és helyes használata a szóalak felépítésében, a szószerkezetek alkotásában. - Az alapszófajok, a viszonszóok és a mondatsozóok.	- Alaktani sajátosságok: a szótoó, a szóelemek szerepe és funkciója, kapcsolódási szabályai. - A szavak szófaji rendszerbe sorolásának kritériumai, hagyományai, egy lehetséges szófaji rendszer megismerése.
A mondat szintagmatikus szerkezete	- A szószerkezet fogalma, a szintagmák típusai, szerepük a mondat felépítésében, mondatbeli viszonyai. - A mondatrészek fogalma, fajtái, felismerésük mondatban, helyes használatuk a mondatok felépítésében (állítmány, alany, tárgy, határozó, jelző).	A vonzat.
Mondattan	- A mondat fogalma, a mondat szerkesztettség és mondatfajta szerinti típusai. - Az egyszerű és összetett mondatok felismerése, egyszerű mondatok elemzése. - A helyes mondat szerkesztés a gyakorlatban.	- Az egyszerű és összetett mondatok típusainak felismerése. - Összetett mondatok elemzése. - Mondatvariánsok közötti különbségek értelmezése (pl. a stílusérték szempontjából).

A szöveg	11 óra	
	Ismétlés	Emelt szint
A szöveg és a kommunikáció	- Szöveg, szövegösszefüggés, beszédhelyzet. - Szövegek jellemzőinek megfigyelése. - A címzett szerepe a szöveg megalkotottságában.	- A szöveg fogalma, a szövegek jellemzőinek megfigyelése, megnevezése, rendszerezése. - Szövegpragmatika: szövegvilág, nézőpont, fogalmi séma, tudáskeret, forgatókönyv.
A szöveg szóban és írásban	- A szóbeliség és az írásbeliség hatása a szövegformálásra. - A szóbeli és írott szövegek szerepe, eltérő jegyei. - Szövegek alkotása a tájékoztató, érvelő, meggyőző, vitázó közlésformák néhány egyszerűbb műfajában. - A szövegfonetika eszközök és az írásjelek értelmes, kifejező alkalmazása. - A szövegfonetika helyes használata (hangsúly, hanglejtés, hangerő, szünet, beszédtempó).	- Szövegek alkotása a tájékoztató, érvelő, meggyőző, vitázó közlésformák néhány összetettebb műfajában. - Érvelő esszé írás. - A szövegfonetika jelentősége, funkciója (hangsúly, hanglejtés, hangerő, szünet, beszédtempó).
A szöveg szerkezete és jelentése	- A szöveg és a mondat viszonya. - A különféle szövegek felépítése,	A szövegértelmezés összetevői: a pragmatikai, a jelentésbeli és a

	- egységei. - Szövegméret, megjelenés. - A szövegkohézió, a témaháló és a cím. - Bekezdés, tömb, szakasz.	nyelvtani szintek. - Az elsődleges és másodlagos, mögöttes jelentés. - Szövegkohézió: téma–réma, topik, fókusz, kulcsszó. - A szövegmondat. - Nyelvtani tényezők a szöveg jelentésének megteremtésében: kötőszó, névmás, névelő, határozószó, előre- és visszautalás, deixis, egyeztetés.
Szövegértelmezés	- A szövegértés, szövegfeldolgozás technikája, olvasási típusok és stratégiák. - A téma értelmezése mindennapi, ismeretterjesztő és szépirodalmi szövegekben.	A téma értelmezése tudományos szövegekben.
Az intertextualitás	A szövegköziség, intertextualitás jelenségeinek értelmezése irodalmi és nem irodalmi szövegekben.	
A szövegtípusok	- Szövegtípusok jellemzői megjelenés, műfajok és nyelvhasználati szinterek szerint. - A legjellegzetesebb közlésmódok: a beszélt nyelvi társalgási és az írott monologikus szövegek - Nyelvhasználati szinterek szerinti szövegtípusok: mindennapi, közéleti és hivatalos, tudományos, sajtó és média, szépirodalmi. - A továbbtanuláshoz, illetve a munka világában szükséges szövegtípusok: különböző típusú önéletrajzok, motivációs levél; különböző témájú hivatalos levelek (pl. panaszos levél), kérvény, beadvány; hozzászólás, felszólalás, vitaindító, rövid ünnepi beszéd; ajánlás, méltatás; szórólap szövege.	- Szövegtípusok: monologikus, dialogikus és polilogikus; beszélt, írott, elektronikus; spontán, tervezett. - Közlésmódok: elbeszélő, leíró, érvelő. - Ismeretterjesztő, szépirodalmi és egyszerűbb tudományos szövegek elemzése (pl. a címettek, a téma, a szóhasználat, a megszerkesztettség szempontjából).
Az elektronikus írásbeliség és a világháló hatása a szövegre, szövegek a médiában	- Az internetes szövegek jellemzői, az írott és internetes szövegek összehasonlítása, az eltérő és azonos jegyek megfigyelése, megnevezése. - Az internetes adatkeresés, a különböző forrásokból származó adatok megbízhatóságának és használhatóságának kérdései. - A különböző forrásból származó információk megadott szempontok szerint való összehasonlítása, megvitatása, kritikai következtetés levonása. A pontos és etikus hivatkozás.	- Digitális formájú szövegek alkotása, multimédiás kiegészítések használata. - Az írott és az elektronikus tömegkommunikáció szövegtípusait elkülönítő nyelvi és nem nyelvi tényezők. - Médiaközlések elemzése (pl. hír, kommentár, tudósítás, interjú, cikk, glossza, ismeretterjesztő szöveg): tartalmi, szerkezeti és szövegformálási kritériumai, nyelvhasználati, határbeli

	Az elektronikus média hagyományos (rádió, televízió) és új közlésmódjai (pl. honlap, blog, internet), az új közlésmódok társadalmi hatása.	- sajátosságai. - A hagyományos és az új elektronikus média publicisztikai és a tájékoztató műfajai.

Stílus és jelentés		8 óra
	Ismétlés	Emelt szint
Szóhasználat és stílus	- Stílus és jelentés a mindennapi nyelvhasználatban, a szaknyelvben és a szépirodalomban. - A jellegzetes stílustípusok (stílusárnyalatok) megismerése (pl. <i>bizalmas, közömbös, választékos</i>), felismerése, hatásának elemzése. - Egyszerű stílusjelenségek felismerése, magyarázata. - Stílusérték (alkalmi és állandó). - Stílushatás.	- A szóhasználat nyelvtani, jelentésbeli és stíláriis kötöttségei. - Jelentésszerkezet, jelentéselem, jelentésmező, jelhasználati szabály. - Denotatív, konnotatív jelentés.
A szójelentés	- A nyelvi szintek alkalmi és állandó stílusértékének megfigyelése, felismerésük, valamint alkalmazásuk a szövegalkotásban. - A szavak jelentésének szerkezete, jelentéselemek. - Egyjelentésű, többjelentésű szó, homonima, szinonima, hasonló alakú szópár, ellentétes jelentés. - Egynyelvű szótárak használata (pl. <i>Magyar szinonimaszótár, Magyar értelmező kéziszótár</i>), valamint kétnyelvű szótárak ismerete.	- A hangalak és jelentés viszonya, jelentésmező. - Motivált és motiválatlan szavak. - A szójelentés változásai. - A jelentés szerepe a nyelvi szerkezetek kialakításában. - A szórend jelentésváltozatainak megfigyelése, hatásértelmezés.
Stíluszeszközök	- A helyzetnek, kommunikációs célnak megfelelő stíluszeszközök tudatos használata a szövegalkotásban. - Az egyszerűbb szóképek köznyelvi és szépirodalmi szövegekben: hasonlat, metafora, metonímia. - Metaforikus jelentés. - Az egyszerűbb alakzatok: felsorolás, ismétlődés, ellentét, gondolatrítmus.	- A bonyolultabb szóképek: szinesztézia, szinekdoché, összetett költői kép, allegória, szimbólum. - Az alakzatok. - A szókészlet stilisztikája és a mondatstilisztikai eszközök (pl. <i>archaizálás, evokáció, verbális stílus, nominális stílus, körmondat</i>). - Hangszimbolika, hangutánzás, hangulatfestés, alliteráció.
Stílusréteg, stílusváltozat	- A leggyakoribb stílusrétegek jellemzőinek megismerése, felismerése, elemzése, összefüggésben a szövegtani jellemzőkkel. - A társalgási stílus ismérvei, minősége. - A közélet színterei, a közéleti és a hivatalos stílus kritériumai, stíláriis kötöttségei. - A publicisztikai stílus főbb jellemzői,	- Nem irodalmi és szépirodalmi szövegek stílusának összehasonlítása. - Nem irodalmi és szépirodalmi szövegek stílushatásának komplex értékelése. - A tudományos és a szakmai stílus sajátosságai. - A stílus és norma koronkénti

	tipikus szóhasználat, a megjelenítés közlésértéke (pl. <i>tipográfia, képi világ</i>).	változatai – néhány példa bemutatásával.

12. MAGYAR NYELV

A retorika alapjai	11 óra	
	Ismétlés	Emelt szint
A nyilvános beszéd	- A retorika mint a meggyőzés művelete a gondolkodásban. - A beszéd felépítése, a beszéd megszerkesztésének menete az anyaggyűjtéstől a megszólalásig. - A hivatalos felszólalás, hozzászólás különböző helyzetekben, a nyilvános beszéd, a közszereplés főbb nyelvi és viselkedésbeli kritériumai.	- A retorika jelentősége és alkalmazása. - A retorika mint a szónoklás tudománya. - Néhány történeti értékű és jelenkori szónoki beszéd retorikai eszközei és esztétikai hatása.
Érvelés, megvitátás, vita	- A kulturált véleménynyilvánítás és vita gyakorlata. - Az érvelés műfajai: a tétel, a bizonyítás, a cáfolat, az érv és az ellenérv. - Az érv felépítése. Az érvelés logikája, technikája; az érvek elrendezése. A releváns és a hibás érv megkülönböztetése. - A kiselőadás és a vizsgafelelet felépítése. - Az állásinterjú. - A hatásos előadásmód eszközei.	- A szónok tulajdonságai, feladatai. - Az érvelési hibák. - A cáfolat módszerei. - Az előadás szemléltetésének módjai (bemutatás, prezentáció). - A hatásos meggyőzés és véleménynyilvánítás nyelvi (mondat- és szövegfonetikai eszközök) és nem nyelvi kifejezésbeli eszközei a különféle szövegműfajokban, az audiovizuális és multimédiás közlés különböző formáiban. - A hivatalos felszólalás, hozzászólás különböző helyzetekben.
A szövegszerkesztés eljárásai	Az összefoglalás funkciója és típusai (pl. <i>vázlat, tartalmi kivonat, tömörítés</i>).	- A szónoklat felépítése: bevezetés (az érdeklődés felkeltése, a jóindulat megnyerése, ténamegjelölés), elbeszélés, érv, cáfolat, összekötő elem; befejezés (összefoglalás, kitekintés). - Indukció, dedukció.

Ember és nyelvhasználat	8 óra	
	Ismétlés	Emelt szint
Ember és nyelv	A nyelv mint a gondolkodás része.	- A nyelv szerepe a világról formált tudásunkban. - Korlátozott kódú nyelvek: gesztusnyelvek, jelnyelvek.
A jel, a jelrendszer	- A nyelv mint jelrendszer. - A jel, jelek, jelrendszerek a nyelvi és nem nyelvi közlésben.	- A nyelvi jel sajátosságai. - A jeltípusok.
Általános nyelvészet		A nyelvek egyező és eltérő

		tulajdonságai, nyelvtipológia, főbb nyelvtípusok és jellemzőik (agglutináló, izoláló, flektáló). Az anyanyelv és más, tanult, ismert nyelvek jellemző tulajdonságainak összehasonlító megfigyelése.
Nyelvváltozatok	- A nyelvváltozatok rendszere, a nyelv vízszintes és függőleges tagolódása. - A köznyelv jellemzői, használati területe. - A nyelv társadalmi tagolódása szerinti csoportnyelvek, azok jellemző használati köre, szókincese. - Csoportnyelvek, szaknyelvek, rétegnyelvek, hobbinyelvek. A szleng és az argó. - Egynyelvű szótárak.	- A nyelv területi tagolódása: leggyakoribb nyelvjárásaink jellemzői, területi megjelenésük, a regionális köznyelv jellemzői. - A rétegnyelvi szótárak (pl. tájszótár, szaknyelvi szótár). - A szókincs szerepének jellemzése nem irodalmi és irodalmi művekben (pl. újságnyelvben, szaknyelvben, szociográfiában).
Nemzetiségi nyelvhasználat és határon túli magyar nyelvűség	- Hazánkban élő nemzetiségiek nyelvhasználat. - Nyelvünk helyzete a határon túl. - Nyelvi identitás.	- A kétnyelvűség, kettősnyelvűség, kevert nyelvűség kérdései. - A nyelvközösség helyzete és nyelvhasználat közötti összefüggés.
Nyelv és társadalom	- Nyelvi sokszínűség, nyelvi tolerancia, nyelvi diszkrimináció. - A tömegkommunikáció, valamint az információs társadalom hatása a nyelvhasználatra. - Az információs társadalom hatása a nyelvhasználatra és a nyelvi érintkezésre (pl. szövegszerkesztés számítógéppel, kommunikáció az interneten, elektronikus levelezés). - Az új „szóbeliség” (skype, chat) jelenségei és jellemzői.	Kettősnyelvűség, kétnyelvűség, kevert nyelvűség.
Nyelv és politika		- Nyelvi tervezés, nyelvpolitika, nyelvművelés, nyelvtörvény, norma. - Korlátozott kód.

A magyar nyelv története	12 óra	
	Ismétlés	Emelt szint
A nyelv mint történeti képződmény	- Változás és állandóság a nyelvben. - Nyelvi változások felismerése a jelenkorban és múltban, példák alapján.	Szinkrón és diakrón nyelvszemlélet.
A magyar nyelv rokonsága	A magyar nyelv eredete, finnugor rokonságának bemutatása.	- A magyar nyelv eredete, finnugor rokonságának kutatói, a nyelvrokonság kutatásának módszerei. - A magyar nyelvrokonság főbb

		bizonyítékai.
Nyelvtörténeti korszakok	- A magyar nyelv történetének fő korszakai. - A nyelvtörténet forrásai: kézírásos és nyomtatott nyelvemlékek (pl. <i>A tihanyi apátság alapítólevele</i>, <i>Halotti beszéd és könyörgés</i>, <i>Ómagyar Mária-siralom</i>). - A nyelvújítás lényege és jelentősége példák alapján.	- Az ősmagyar, az ómagyar, a középmagyar korszak, az újmagyar kor. - A nyelvtörténeti korszakokat jellemző változások néhány példája a hangrendszerből, a nyelvtani rendszerből. - Az életmód, a történelem és a szókincs néhány összefüggése, anyagi és szellemi műveltség megjelenése a szókészletben néhány példával. - Nyelvtörténeti-nyelvtudományi kézikönyvek (pl. <i>A magyar nyelv történeti-etimológiai szótára – TESZ</i>). - A nyelvújítás története, hatása, értékelése, ortológus-neológus vita főbb állomásai és szereplői, a magyar nyelv sztenderdizációja. - Néhány szöveg nyelvi szempontú bemutatása a régi magyar irodalom köréből (pl. <i>Pázmány Péter</i>, <i>Mikes Kelemen</i>).
A magyar nyelv szókészletének alakulása	A szókészlet rétegei: ősi örökség, belső keletkezésű elemek, jövevényszók, nemzetközi műveltségyszók, idegen szavak.	A szókincs jelentésváltozásának főbb típusai, tendenciái.
Nyelvművelés	A mai magyar nyelvművelés néhány kérdése.	- A nyelvművelés fogalma, kérdései, feladata, színterei; a nyelvi norma. - A nyelvművelés szerepe az új nyelvi fejlemények, jelenségek értelmezésében.

IRODALOM
11. évfolyam

Művek a magyar irodalomból I. Kötelező szerzők	6 óra	
	Ismétlés	Emelt szint
- Arany János - Petőfi Sándor	- A főbb művek szövegismereten alapuló értelmezése, kapcsolatok a művek között (pl. <i>témák, műfajok, kifejezés mód, jellemző motívumok</i>), a művek elhelyezése az életműben, az adott korszakban. - Az életmű néhány jellemzője keretében néhány lírai, illetve 1-3 epikai, drámai alkotás bemutatása, értelmezése (pl. <i>a korstílus, a téma, a műfaj, a kompozíció, a jellemző motívumok, jelentsrétegek, világlátás alapján</i>.)	- Az életút, az életmű legjelentősebb tényei. - Kronológiai és topográfiai tájékozottság, a szerzők jellegzetes regionális, kulturális kötődései, a pályakép főbb jellemzői. - A pályaszakaszokat jellemző főbb témák, kérdésfeltevések. - A pályaképre ható irányzatok és szellemi kötődések, világirodalmi párhuzamok.

	• Műrészletek értelmezése. • Memoriterek szöveghű és kifejező előadása. • Művekről szóló olvasatok, vélemények megértése. • A művekben felvetett kérdések néhány etikai, történeti, lélektani vagy társadalmi vonatkozása.	• Kötetek, ciklusok, témák, motívumok. • A művek hatása, fogadtatása egy-két példa alapján. • A szerző utóélete, helye és hatása az irodalmi-kulturális hagyományban. • A művekben felvetett kérdések néhány etikai, történeti, lélektani, társadalmi, továbbá gondolati, filozófiai, esztétikai vonatkozása. • Különféle kritikák, interpretációk.

Művek a magyar irodalomból II. Választható szerzők	12 óra	
	Ismétlés	Emelt szint
• Balassi Bálint • Berzsenyi Dániel • Csokonai Vitéz Mihály • Jókai Mór • Kölcsey Ferenc • Vörösmarty Mihály • Zrínyi Miklós	• Az életmű néhány jellemzője keretében néhány lírai, illetve 1-3 epikai, drámai alkotás bemutatása, értelmezése (<i>pl. a korstílus, a téma, a műfaj, a kompozíció, a jellemző motívumok, jelentésrétegek, világlátás alapján</i>). • A világlátás és a kifejezés mód • sajátosságainak bemutatása egy-két mű lényegre törő értelmezésével. • Műrészletek értelmezése. • Memoriterek szöveghű és kifejező előadása. • Művekről szóló olvasatok, vélemények megértése. • A művekben felvetett kérdések néhány etikai, történeti, lélektani vagy társadalmi vonatkozása.	• Az életút, az életmű legjelentősebb tényei. • Kronológiai és topográfiai tájékozottság, a szerzők jellegzetes regionális, kulturális kötődései, a pályakép főbb jellemzői. • A pályaszakaszokat jellemző főbb témák, kérdésfeltevések. • A pályaképre ható irányzatok és szellemi kötődések, világirodalmi párhuzamok. • Kötetek, ciklusok, témák, motívumok. • A művek hatása, fogadtatása egy-két példa alapján. • A szerző utóélete, helye és hatása az irodalmi-kulturális hagyományban. • Különféle kritikák, interpretációk. • Tájékozottság a korszakban, a kortársak között (<i>pl. Berzsenyi és Kazinczy, Berzsenyi és Kölcsey; Jókai és kora</i>), az irodalmi hagyományban. Műfaji, kifejezésmodorbéli, tematikai sajátosságok a korszak szellemi irányzataival, a korstílussal való összefüggésben is. • A művekben felvetett kérdések néhány etikai, történeti, lélektani, társadalmi, továbbá gondolati, filozófiai, esztétikai vonatkozása. • A művek fogadtatása, hatása, utóélete az irodalmi-kulturális hagyományban egy-egy példával.

Művek a világirodalomból	8 óra	
	Ismétlés	Emelt szint
Választható korok és művek a világirodalomból	- Az európai irodalom alapvető hagyományai: az antikvitás és a Biblia (pl. <i>műfajok, témák, motívumok, hőstípusok</i>). - További választható korszakok: a romantika, a realizmus - A korszak jellemzőinek és egy-két kiemelkedő alkotásának bemutatása. - A világlátás és a kifejezés mód - sajátosságainak bemutatása egy-két mű lényegre törő értelmezésével. - Műrészletek értelmezése. - A művekben felvetett kérdések néhány etikai, történeti, gondolati, filozófiai vonatkozása.	- További választható korszakok: a középkor, a reneszánsz, a felvilágosodás, A korszak jellemzőinek és egy-két kiemelkedő képviselőjének vagy alkotásának bemutatása. - Művek értelmezése a korszak szellemi irányzataival, a korstílussal való összefüggésben is (pl. <i>műfaji sajátosságok, a téma, a kompozíció összefüggései, a lehetséges és szükséges stíluskorszakbeli, stílustörténeti vonatkozások</i>).

Színház és dráma	7 óra	
	Ismétlés	Emelt szint
- Szophoklész egy műve - Shakespeare egy műve - Molière egy műve - Katona József: <i>Bánk bán</i>	- A világlátás és a kifejezés mód - sajátosságainak bemutatása a dráma lényegre törő értelmezésével. - Drámarészletek értelmezése. - Színház és dráma az adott mű korában. - A művekről szóló olvasatok, vélemények megértése. - A művekben felvetett kérdések néhány etikai, történeti, lélektani vagy társadalmi vonatkozása.	- Vörösmarty Mihály: <i>Csongor és Tünde</i> - Az adott mű színpadi előadása mint az interpretáció eszköze (pl. <i>színpadi megjelenítések összehasonlítása</i>). - Memoriter szövegű és kifejező előadása. - A művekben felvetett kérdések néhány etikai, történeti, lélektani, társadalmi, továbbá gondolati, filozófiai, esztétikai vonatkozása.

Az irodalom határterületei	3 óra	
	Ismétlés	Emelt szint
Egy jelenség vagy szerző vagy műfaj vagy műalkotás elemzése vagy bemutatása a lehetséges témák egyikéből.	- Az irodalom filmen, televízióban, dalszövegben, a virtuális valóságban: az adaptáció (pl. <i>irodalom filmen, rajzfilmen, rádióban, televízióban, digitális közlésben</i>). - A gyermek- és ifjúsági irodalom. - A szórakoztató irodalom vonzereje, hatáskeltő eszközei (pl. <i>sematizált hőstípusok</i>,	- Az olvasmányok iránti tömegszükséglet és a művészi színvonal / minőség összefüggései. „Magas” (elit) művészet és a tömegkultúra viszonyának problémája egy korszakban. - Könyvnyomtatás, sajtó, irodalom (pl. <i>a folytatásos regény jelentősége és példái</i>). - Egy-egy jellemző nézet az

	<i>élethelyzetek, értékvilág, kalandosság, csattanó, szójáték).</i> Egy-két tipikus műfaj jellemzőinek bemutatása (pl. <i>útirajz, detektívregény, kalandregény, képregény, tudományos fantasztikus irodalom, humoros és erotikus irodalom, dalszöveg, sanzon, vicc, reklámvers</i>).	irodalomolvasás szellemi, lelki motivációiról. - Az irodalom felhasználása, praktikus használata (pl. <i>gyógyító használata: olvasásterápia; alkalmi költészet: köszöntők, ünnepi versek</i>). - Az irodalmi ismeretterjesztés főbb nyomtatott és elektronikus műfajai (pl. <i>könyvismertetés, ajánlás, kritika, CD-ROM, internetes könyvkinálat</i>).

IRODALOM

12. évfolyam

SZERZŐK	5 óra	
	Középszint	Emelt szint
- Ady Endre - Babits Mihály - József Attila - Kosztolányi Dezső	- A főbb művek szövegismereten alapuló értelmezése, kapcsolatok a művek között (pl. <i>témák, műfajok, kifejezőmód, jellemző motívumok</i>), a művek elhelyezése az életműben, az adott korszakban. - Az életmű néhány jellemzője keretében néhány lírai, illetve 1-3 epikai, drámai alkotás bemutatása, értelmezése (pl. <i>a korstílus, a téma, a műfaj, a kompozíció, a jellemző motívumok, jelentésrétegek, világlátás alapján</i>.) - Műrészek értelmezése. - Memoriterek szöveghű és kifejező előadása. - Művekről szóló olvasatok, vélemények megértése. - A művekben felvetett kérdések néhány etikai, történeti, lélektani vagy társadalmi vonatkozása.	- Az életút, az életmű legjelentősebb tényei. - Kronológiai és topográfiai tájékozottság, a szerzők jellegzetes regionális, kulturális kötődései, a pályakép főbb jellemzői. - A pályaszakaszokat jellemző főbb témák, kérdésfeltevések. - A pályaképre ható irányzatok és szellemi kötődések, világirodalmi párhuzamok. - Kötetek, ciklusok, témák, motívumok. - A művek hatása, fogadtatása egy-két példa alapján. - A szerző utóélete, helye és hatása az irodalmi-kulturális hagyományban. - A művekben felvetett kérdések néhány etikai, történeti, lélektani, társadalmi, továbbá gondolati, filozófiai, esztétikai vonatkozása. - Különböző kritikák, interpretációk.

2. témakör: Művek a magyar irodalomból II. Választható szerzők

SZERZŐK	6 óra	
	Középszint	Emelt szint
- Illyés Gyula - Karinthy Frigyes - Kassák Lajos - Kertész Imre - Krúdy Gyula - Márai Sándor - Mikszáth Kálmán	Az életmű néhány jellemzője keretében néhány lírai, illetve 1-3 epikai, drámai alkotás bemutatása, értelmezése (pl. <i>a korstílus, a téma, a műfaj, a kompozíció, a jellemző motívumok, jelentésrétegek, világlátás alapján</i>).	- Az életút, az életmű legjelentősebb tényei. - Kronológiai és topográfiai tájékozottság, a szerzők jellegzetes regionális, kulturális kötődései, a pályakép főbb jellemzői.

• Móricz Zsigmond • Nagy László • Nemes Nagy Ágnes • Németh László • Ottlik Géza • Örkény István • Pilinszky János • Radnóti Miklós • Szabó Lőrinc • Szilágyi Domokos • Weöres Sándor A fenti lista bővíthető legfeljebb két, a fentiekhez hasonló jelentőségű szerzővel, vagy egy szerzővel a közelmúlt vagy a jelenkor irodalmából.	• A világlátás és a kifejezőmód • sajátosságainak bemutatása egy-két mű lényegre törő értelmezésével. • Műrészletek értelmezése. • Memoriterek szöveghű és kifejező előadása. • Művekről szóló olvasatok, vélemények megértése. • A művekben felvetett kérdések néhány etikai, történeti, lélektani vagy társadalmi vonatkozása.	• A pályaszakaszokat jellemző főbb témák, kérdésfeltevések. • A pályaképre ható irányzatok és szellemi kötődések, világirodalmi párhuzamok. • Kötetek, ciklusok, témák, motívumok. • A művek hatása, fogadtatása egy-két példa alapján. • A szerző utóélete, helye és hatása az irodalmi-kulturális hagyományban. • Különféle kritikák, interpretációk. • Tájékozottság a korszakban, a kortársak között (<i>Jókai és kora</i>), az irodalmi hagyományban (<i>az antik hagyomány Kosztolányi, Radnóti költészetében</i>). • Műfaji, kifejezőmódbeli, tematikai sajátosságok a korszak szellemi irányzataival, a korstílussal való összefüggésben is. • A művekben felvetett kérdések néhány etikai, történeti, lélektani, társadalmi, továbbá gondolati, filozófiai, esztétikai vonatkozása. • A művek fogadtatása, hatása, utóélete az irodalmi-kulturális hagyományban egy-egy példával.

3. témakör: Művek a magyar irodalomból III. Kortárs szerzők

MŰVEK	4 óra	
	Középszint	Emelt szint
Kortárs műalkotás: a mindenkor vizsga előtti utolsó harminc évben keletkezett (írt, bemutatott, megjelent) irodalmi alkotás.	• Legalább egy szerző néhány lírai, drámai, illetve epikai művének értelmezése az utolsó harminc évből. • A világlátás és a kifejezőmód • sajátosságainak bemutatása egy-két mű lényegre törő értelmezésével. • Műrészletek értelmezése. ◦ Memoriterek szöveghű és kifejező előadása. • Művekről szóló olvasatok, vélemények megértése. • A művekben felvetett kérdések néhány etikai, történeti, lélektani vagy társadalmi vonatkozása.	• Nyomtatott szöveg, digitális közlés. • Tájékozódás a kortárs irodalmi nyilvánosságban (<i>pl. antológiák, irodalmi ismeretterjesztés, könyvhét</i>). • A művek hatása, fogadtatása – egy-két példa alapján, különféle kritikák, interpretációk. • A művekben felvetett kérdések néhány etikai, történeti, lélektani, társadalmi, továbbá gondolati, filozófiai, esztétikai vonatkozása.

4. témakör: Művek a világirodalomból

SZERZŐK / MŰVEK	4 óra	
	Középszint	Emelt szint
Választható korok és művek a világirodalomból	- További választható korszakok: a romantika, a realizmus, a századfordulós modernség a szimbolizmustól az avantgárdig, a 20. század. - A korszak jellemzőinek és egy-két kiemelkedő alkotásának bemutatása. - A világlátás és a kifejezőmód sajátosságainak bemutatása egy-két mű lényegre törő értelmezésével. - Műrészletek értelmezése. - A művekben felvetett kérdések néhány etikai, történeti, gondolati, filozófiai vonatkozása.	- További választható korszakok: az avantgárd és a 20. század első fele, a 20. század második fele és kortárs világirodalom. - A korszak jellemzőinek és egy-két kiemelkedő képviselőjének vagy alkotásának bemutatása. - Művek értelmezése a korszak szellemi irányzataival, a korstílussal való összefüggésben is (pl. műfaji sajátosságok, a téma, a kompozíció összefüggései, a lehetséges és szükséges stíluskorszakbeli, stílustörténeti vonatkozások).

5. témakör: Színház és dráma

SZERZŐK / MŰVEK	6 óra	
	Középszint	Emelt szint
- Madách Imre: <i>Az ember tragédiája</i> - Egy 19. századi dráma: Ibsen, Csehov - Örkény István egy drámája - Egy 20. századi magyar dráma	- A világlátás és a kifejezőmód sajátosságainak bemutatása a dráma lényegre törő értelmezésével. - Drámarészletek értelmezése. - Színház és dráma az adott mű korában. - A művekről szóló olvasatok, vélemények megértése. - A művekben felvetett kérdések néhány etikai, történeti, lélektani vagy társadalmi vonatkozása.	- Az epikus dráma. Az abszurd dráma. - Egy 20-21. századi magyar dráma. - Az adott mű színpadi előadása mint az interpretáció eszköze (pl. színpadi megjelenítések összehasonlítása). - Memoriter szöveghű és kifejező előadása. - A művekben felvetett kérdések néhány etikai, történeti, lélektani, társadalmi, továbbá gondolati, filozófiai, esztétikai vonatkozása.

6. témakör: Az irodalom határterületei

SZERZŐK / MŰVEK / JELENSÉGEK / MŰFAJOK	4 óra	
	Középszint	Emelt szint
Egy jelenség vagy szerző vagy műfaj vagy műalkotás elemzése vagy bemutatása a lehetséges témák egyikéből.	- A népköltészet. - Az irodalom filmen, televízióban, dalszövegben, a virtuális valóságban: az adaptáció (pl. irodalom filmen, rajzfilmen, rádióban, televízióban, digitális közlésben). - A gyermek- és ifjúsági irodalom. - A szórakoztató irodalom vonzereje, hatáskeltő eszközei (pl. sematizált hőstípusok, élethelyzetek, értékvilág, kalandosság, csattanó, szójáték). - Egy-két tipikus műfaj	- Az olvasmányok iránti tömegszükséglet és a művészi színvonal / minőség összefüggései. „Magas” (elit) művészet és a tömegkultúra viszonyának problémája egy korszakban. - Könyvnyomtatás, sajtó, irodalom (pl. a folytatásos regény jelentősége és példái). - Egy-egy jellemző nézet az irodalomolvasás szellemi, lelki motivációiról. - Az irodalom felhasználása,

	jellemzőinek bemutatása (pl. <i>útirajz, detektívregény, kalandregény, képregény, tudományos fantasztikus irodalom, humoros és erotikus irodalom, dalszöveg, sanzon, vicc, reklámvers</i>). • A virtuális tér műfajai: fanfiction, komment, blog stb. • Mítosz, mese és kultusz. Film- és könyvsikerek, divatjelenségek korunk kultúrájában (pl. <i>A Gyűrűk Ura, Bridget Jones naplója</i>).	praktikus használata (pl. <i>gyógyító használata: olvasásterápia; alkalmi költészet: köszöntők, ünnepi versek</i>). • Az irodalmi ismeretterjesztés főbb nyomtatott és elektronikus műfajai (pl. <i>könyvismertetés, ajánlás, kritika, CD-ROM, internetes könyvkínálat</i>).

7. témakör: Regionális kultúra, interkulturális jelenségek és a határon túli irodalom

SZERZŐK / MŰVEK / JELENSÉGEK / INTÉZMÉNYEK	2 óra	
	Középszint	Emelt szint
Egy szerző vagy műalkotás vagy jelenség vagy intézmény bemutatása vagy elemzése a lehetséges témák egyikéből.		Interkulturális jelenségek, valamint a határon túli irodalom • Interkulturális jelenségek, eltérő szöveghagyományok. • Posztmodern jelenségek a mai kultúrában. • Szerzők, művek a határon túli magyar irodalomból.

MATEMATIKA

1. Gondolkodási módszerek, halmazok, logika, kombinatorika, gráfok, 20 óra

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK
	Emelt szint
1.1 Halmazok	
1.1.1 Halmazműveletek	Ismerje és alkalmazza a <u>de Morgan azonosságokat</u> .
1.1.2 Számosság, részhalmazok	Tudja alkalmazni a <u>logikai szita módszerét egyszerűbb esetekben</u> . Ismerjen példát véges, megszámlálhatóan végtelen és nem megszámlálhatóan végtelen halmazra. <u>Ismerje a megszámlálhatóan végtelen halmaz definícióját. Bizonyítsa egyszerűbb esetekben, hogy egy halmaz számossága megszámlálhatóan végtelen.</u>
1.2 Matematikai logika	
1.2.1 Fogalmak, tételek és bizonyítások a matematikában	Ismerje az alábbi bizonyítási típusokat és tudjon példát mondani alkalmazásukra: direkt és indirekt bizonyítás, skatulyaelv, <u>teljes indukció</u> . Tudja megfogalmazni konkrét esetekben tételek megfordítását.
1.3 Kombinatorika	Ismerje, bizonyítsa és alkalmazza a permutációk (ismétlés nélkül és ismétléssel), variációk (ismétlés nélkül és ismétléssel), kombinációk (ismétlés nélkül) kiszámítására vonatkozó képleteket. Ismerje és alkalmazza a binomiális tételt. <u>Ismerje a Pascal-háromszöget és alapvető tulajdonságait.</u>
1.4 Gráfok	Definiálja a következő fogalmakat: többszörös él, hurokél, út, kör, összefüggő gráf, egyszerű gráf, fa. Ismerje a fa pontjai és élei száma közötti összefüggést.

2. Számelmélet, algebra, 25 óra

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK
	Emelt szint
2.1 Alapműveletek	
2.2 A természetes számok halmaza, számelméleti ismeretek	Tudja megfogalmazni a számelmélet alaptételét. <u>Bizonyítsa, hogy végtelen sok prímszám van.</u>
2.2.1 Oszthatóság	Tudjon összetett oszthatósági feladatokat megoldani. Tudja meghatározni természetes számok pozitív osztóinak számát.
2.2.2 Számrendszerek	Tudja a számokat átírni 10-es alapú számrendszerből n alapú ($n \geq 9$) számrendszerbe és viszont. Tudjon n alapú ($n \geq 9$) számrendszerben felírt számokat összeadni és kivonni.
2.3 Racionális és irracionális számok	<u>Adott n ($n \in \mathbb{N}$) esetén tudja eldönteni, hogy $\sqrt{n}$ irracionális szám-e.</u> Bizonyítsa, hogy $\sqrt{2}$ irracionális szám. <u>Tudja meghatározni tizedestört alakban megadott racionális szám közös nevezőre hozott alakját.</u>
2.5 Hatvány, gyök, logaritmus	Ismerje a permanencia elvet. Tudja szemléletesen értelmezni az irracionális kitevőjű hatványt.

	Bizonyítsa a hatványozás azonosságait egész kitevő esetén. Bizonyítsa a négyzetgyökvonás azonosságait. <u>Ismerje és alkalmazza a gyökvonás azonosságait.</u> Bizonyítsa a szorzat, a hányados és a hatvány logaritmusára vonatkozó azonosságokat. <u>Bizonyítsa a más alapú logaritmusra való áttérést</u>
2.6 Betűkifejezések	Ismerje a polinom foksámát, foksám szerint rendezett alakját. (közép volt)
2.6.1 Nevezetes azonosságok	Tudja alkalmazni feladatokban az $a^n - b^n$, illetve az $a^{2n+1} + b^{2n+1}$ kifejezés szorzattá alakítását.
2.7 Arányosság	
2.7.1 Százalékszámítás	
2.8 Egyenletek, egyenletrendszerek, egyenlőtlenségek, egyenlőtlenség-rendszerek	
2.8.1 Algebrai egyenletek, egyenletrendszerek Elsőfokú egyenletek, egyenletrendszerek Másodfokú egyenletek, egyenletrendszerek	Tudjon paraméteres elsőfokú egyenleteket megoldani. Tudjon elsőfokú, háromismeretlenes egyenletrendszereket megoldani. Igazolja a másodfokú egyenlet megoldóképletét. Igazolja és alkalmazza a gyökök és együtthatók közötti összefüggéseket. Tudjon másodfokú paraméteres egyenleteket megoldani.
Magasabb fokú egyenletek Négyzetgyökös egyenletek	Tudjon másodfokúra visszavezethető egyenletrendszereket megoldani. Tudjon értelmezési tartomány, illetve értékkészlet-vizsgálattal, valamint szorzattá alakítással megoldható összetett feladatokat megoldani. Tudjon két négyzetre emeléssel megoldható egyenleteket megoldani.
2.8.2 Nem algebrai egyenletek Abszolútértékes egyenletek Exponenciális és logaritmusos egyenletek Trigonometrikus egyenletek	Tudjon összetett abszolútértékes egyenleteket algebrai úton megoldani. <u>Tudjon összetett egyenleteket, egyenletrendszereket megoldani.</u> <u>Tudjon másodfokúra visszavezethető és a 4.5 pontban szereplő azonosságok alkalmazásával megoldható egyenleteket megoldani.</u>
2.8.3 Egyenlőtlenségek, egyenlőtlenség-rendszerek	Tudjon összetett egyenlőtlenségeket és egyenlőtlenség-rendszereket megoldani. Tudjon egyszerű négyzetgyökös, abszolútértékes, exponenciális, logaritmusos és trigonometrikus egyenlőtlenségeket megoldani.
2.9 Középértékek, egyenlőtlenségek	Ismerje n szám számított középértékeit (számtani, mértani, négyzetes, harmonikus), valamint a nagyságrendi viszonyaikra vonatkozó tételeket. Bizonyítsa, hogy $\frac{a+b}{2} \geq \sqrt{ab}$, ha $a, b \in \mathbf{R}^+$. Tudjon megoldani feladatokat számtani és mértani közép közötti összefüggés alapján.

3. Függvények, az analízis elemei

11. évfolyam **27 óra**

12. évfolyam **27 óra**

TÉMAK	VIZSGASZINTEK
	Emelt szint

3.1 A függvény	Ismerje a függvénytani alapfogalmak pontos definícióját. <u>Ismerje és alkalmazza a függvények összegének, különbségének, szorzatának és hányadosának a fogalmát.</u> Ismerje és alkalmazza a függvények megszorításának (leszűkítésének) és kiterjesztésének fogalmát. <u>Ismerje és alkalmazza az inverzfüggvény fogalmát.</u> <u>Ismerje az összetett függvény fogalmát, képezésének módját.</u>
3.2 Egyváltozós valós függvények	Ismerje és tudja ábrázolni az $x \mapsto x^n$ ($n \in \mathbb{N}^+$) függvényt. Tudjon a középszinten felsorolt függvényekből összetett függvényeket képezni.
3.2.1 A függvények grafikonja, függvénytranszformációk	Tudja ábrázolni az alapvető függvények (3.2) transzformáltjainak grafikonját ($c \cdot f(ax + b) + d$).
3.2.2 A függvények jellemzése	Tudja jellemezni a függvényeket korlátosság szempontjából. Tudja meghatározni a függvények tulajdonságait az alapfüggvények ismeretében, transzformációk segítségével. Használja a konvexitás és konkavitás fogalmát a függvények jellemzésére. Tudjon másodfokú függvényre vezető szélsőérték-feladatokat megoldani.
3.3 Sorozatok	Tudjon sorozatot jellemezni (korlátosság, monotonitás). Ismerje a konvergencia szemléletes fogalmát. Ismerje és alkalmazza egyszerű sorozatokban a konvergens sorozat definícióját. Alkalmazza egyszerű sorozatokban a konvergens sorozatok összegének, különbségének, szorzatának és hányadosának határértékére vonatkozó tételét.
3.3.1 Számtani és mértani sorozatok 3.3.2 Végtelen mértani sor	Bizonyítsa a számtani és a mértani sorozat általános tagjára vonatkozó összefüggéseket, valamint az összegképleteket. Ismerje a végtelen mértani sor fogalmát, összegét.
3.3.3 Kamatos kamat, járadékszámítás	Tudjon gyűjtőjáradékot és törlesztőrészletet számolni.
3.4. Az egyváltozós valós függvények analízisének elemei	Ismerje a végesben vett véges, a végtelenben vett véges és a tágabb értelemben vett határérték szemléletes fogalmát. Ismerje a folytonosság szemléletes fogalmát.
3.4.1 Határérték, folytonosság	
3.4.2 Differenciálszámítás	Tudja a differencia- és differenciálhányados definícióját. Alkalmazza az összeg-, a különbség-, a konstansszoros, a szorzat- és a hányadosfüggvény deriválási szabályait. Alkalmazza egyszerű esetekben az összetett függvény deriválási szabályát. Tudja bizonyítani, hogy $(x^n)' = nx^{n-1}$ ($n \in \mathbb{N}$ esetén). Ismerje a trigonometrikus függvények deriváltját. Alkalmazza a differenciálszámítást érintő egyenletének felírására, szélsőérték-feladatok megoldására és polinomfüggvények vizsgálatára (monotonitás, szélsőérték, konvexitás).
3.4.3 Integrálszámítás	Ismerje folytonos függvényekre a határozott integrál szemléletes fogalmát és tulajdonságait. Ismerje a kétoldali közelítés módszerét, az integrálfüggvény fogalmát, a primitív függvény fogalmát, valamint a Newton-Leibniz-tételt. Tudja polinomfüggvények, illetve a szinusz és koszinusz

	függvény grafikonja alatti területet kiszámolni.
4. Geometria, koordináta geometria, trigonometria, 22 óra	
TÉMÁK	VIZSGASZINTEK
	Emelt szint
4.1 Elemi geometria	<u>Tudja kitérő egyenesek távolságát és hajlásszögét meghatározni.</u>
4.1.1 Térelemek	
4.1.2 A távolságfogalom segítségével definiált ponthalmazok	Ismerje a parabola fogalmát.
4.2 Geometriai transzformációk	Ismerje a geometriai transzformációk és a függvények kapcsolatát.
4.2.1 Egybevágósági transzformációk	Tudja pontosan megfogalmazni az egybevágósági transzformációk definícióit, a síkidomok egybevágóságának fogalmát, valamint a sokszögek egybevágóságának feltételét. Tudja alkalmazni a pont körüli forgatást. Ismerje és alkalmazza feladatokban a térbeli egybevágósági transzformációkat.
4.2.2 Hasonlósági transzformációk	Ismerje a hasonlósági transzformáció definícióját. <u>Ismerje és alkalmazza a párhuzamos szelők tételét, a tétel megfordítását és a párhuzamos szelőszakaszok tételét.</u> <u>Bizonyítsa és alkalmazza a belső szögfelező tételt.</u>
4.2.3 Egyéb transzformációk Merőleges vetítés	Ismerje és alkalmazza feladatokban a merőleges vetítést.
4.3 Síkbeli és térbeli alakzatok	
4.3.1 Síkbeli alakzatok Háromszögek	Bizonyítsa a háromszög nevezetes vonalaira, pontjaira és köreire vonatkozó tételeket (körülírt és beírt kör középpontja, magasságpont, súlypont, középvonal tulajdonságai). Bizonyítsa a Pitagorasz-tételt és megfordítását. Bizonyítsa a magasság- és a befogótételt.
Négyszögek Sokszögek	Bizonyítsa a húrnégyszögek és az érintőnégyyszögek tételét, ismerje a tételek megfordítását. Ismereteit alkalmazza feladatok megoldásában. Bizonyítsa a konvex sokszög átlóinak számára, valamint a belső és külső szögösszege vonatkozó tételeket.
Kör	Bizonyítsa, hogy a kör érintője merőleges az érintési pontba húzott sugárra, valamint hogy a külső pontból húzott érintőszakaszok egyenlő hosszúak. Bizonyítsa és alkalmazza feladatokban a kerületi és középponti szögek tételét és a kerületi szögek tételét. Ismerje és használja a látókör fogalmát. Bizonyítsa a Thalész-tételt és megfordítását. <u>Ismerje és alkalmazza a körhöz húzott érintő- és szelőszakaszok tételét.</u>
4.3.2 Térbeli alakzatok	
4.4 Vektorok síkban és térben	<u>Tudja koordinátaikkal adott vektorok hajlásszögét meghatározni.</u> <u>Ismerje az egyértelmű vektorfelbontás tételét.</u> Bizonyítsa a skalárszorzat koordinátákból való kiszámítására vonatkozó tételt.

4.5 Trigonometria	Függvénytáblázat segítségével tudja alkalmazni egyszerű feladatokban az addíciós összefüggéseket ($\sin(\alpha \pm \beta)$, $\cos(\alpha \pm \beta)$, $\operatorname{tg}(\alpha \pm \beta)$, $\sin 2\alpha$, $\cos 2\alpha$, $\operatorname{tg} 2\alpha$). Bizonyítsa a szinusz- és a koszinusztételt.
4.6 Koordinátageometria 4.6.1 Pontok, vektorok	Igazolja a szakasz felezőpontja és harmadoló pontjai koordinátáinak kiszámítására vonatkozó összefüggéseket. <u>Tudja kiszámítani szakasz $n : m$ arányú osztópontjának koordinátáit.</u> Igazolja a háromszög súlypontjának koordinátáira vonatkozó összefüggést.
4.6.2 Egyenes	Tudja levezetni az egyenes egyenletét a síkban különböző kiindulási adatokból. <u>Tudja síkbeli egyenesek hajlásszögét meghatározni.</u>
4.6.3 Kör	Tudja levezetni a kör egyenletét. Ismerje a kör és a kétismeretlenes másodfokú egyenlet kapcsolatát. Tudja meghatározni két kör kölcsönös helyzetét, metszéspontjait. Tudja felírni külső pontból húzott érintő egyenletét.
4.6.4 Parabola	Tudja levezetni a parabola $x^2 = 2py$ alakú egyenletét. Tudjon feladatokat megoldani a koordinátatengelyekkel párhuzamos tengelyű parabolákkal.
4.7 Kerület, terület	Bizonyítsa a háromszög területének kiszámítására használt képleteket, továbbá ismerje és alkalmazza az alábbi összefüggéseket: $t = sr \text{ (bizonyítással),}$ $t = \sqrt{s(s-a)(s-b)(s-c)}.$ Bizonyítsa nevezetes négyszögek és szabályos sokszögek területképleteit.
4.8 Felszín, térfogat	<u>Bizonyítsa a csonkagúla és a csonkakúp térfogatképletét.</u>

5. Valószínűség-számítás, statisztika, 13 óra

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK
	Emelt szint
5.1 Leíró statisztika 5.1.1 Statisztikai adatok gyűjtése, rendszerezése, különböző ábrázolásai	
5.1.2 Nagy adathalmazok jellemzői, statisztikai mutatók	-
5.2 A valószínűség-számítás elemei	Ismerje és alkalmazza a következő fogalmakat: események egyesítésének, metszetének és komplementerének valószínűsége, feltételes valószínűség, függetlenség, függőség. Ismerje és alkalmazza a geometriai valószínűség modelljét. Tudja értelmezni a binomiális eloszlást (visszatevéses modell) és a hipergeometriai eloszlást (visszatevés nélküli modell). Tudjon ezek alkalmazásával konkrét valószínűségeket kiszámítani. Ismerje és tudja kiszámítani a várható értéket a diszkrét egyenletes és a binomiális eloszlás esetén. (SZÓRÁS

NÉMET

11. évfolyam

2 óra/hét 36 tanítási hét, Összesen: 72 óra

Témák	Kapcsolódási pontok
<i>Személyes vonatkozások, család: 10 óra</i> Nagy és kis család Családi ünnepek Három generáció együttélése	<i>Etika:</i> generációk kapcsolata, családi élet
<i>Ember és társadalom: 14 óra</i> Kapcsolattartás telefonon Barátság Karácsonyi ajándékok Pénz mint ajándék Márkás ruhák Példaképek Nagyvárosi és vidéki élet Sztárok élete A fiatalok problémái	<i>Etika:</i> társas kapcsolatok, előítélet, tolerancia, bizalom, együttérzés; szegények és gazdagok <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> állampolgári jogok és kötelességek
<i>Szabadidő, művelődés, szórakozás: 14 óra</i> Mozi, tévé, zene, diszko Kedvenc könyv Olvasási szokások Nyaralás külföldön és belföldön Nyaralás a családdal vagy barátokkal Nyaraló helyek Sportolás egyedül és csapatban A sport veszélyei, extrém sportok, dopping Szabadidő eltöltésének módjai, szabadidő a természetben Egyéni és társas játékok	<i>Földrajz:</i> más népek kultúrái <i>Informatika:</i> e-könyvek, médiatudatosság <i>Vizuális kultúra:</i> művészi alkotások leírása, értelmezése
<i>Utazás, turizmus: 14 óra</i> Turisztikai célpontok, szállodák Nyaralási szokások, aktív és passzív pihenés, tömegturizmus Nyaralási előkészületek, utazás megszervezése, utazási iroda Utazás repülővel, tömegközlekedési eszközökkel és kerékpárral Idegen város felfedezése, útikalauz Egyéni és csoportos utazás	<i>Földrajz:</i> a kulturális élet földrajzi alapjai, egyes meghatározó jellegű országok turisztikai jellemzői
<i>Tudomány és technika: 13 óra</i> A technika a hétköznapi életben, technológiai trendek A technika szerepe a sportban Az internet és a számítógép szerepe a magánéletben, a tanulásban és a munkában Internetfüggőség, virtuális világ, mobiltelefon Innovációk, találmányok	<i>Informatika:</i> számítógépen keresztül való kapcsolattartás, információ keresése, az informatikai eszközöket alkalmazó média
<i>Ismétlések, témazáró dolgozatok megírása és kiértékelése: 7 óra</i>	

Kommunikációs szándékok

1. Társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs eszközök

- Megszólítás
- Köszönés, elköszönés
- Köszönet és arra reagálás
- Bemutatkozás, bemutatás
- Érdeklődés foglalkozás iránt és arra reagálás
- Bocsánatkérés és arra reagálás
- Gratuláció, jókívánságok és arra reagálás

- Személyes levélben megszólítás, elköszönés
Együttérzés és arra reagálás
- 2. Érzelmek kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök**
Öröm
Elégedettség, elégedetlenség
Csodálkozás
Félelem
Bánat
Szégyen
Irigység
- 3. Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök**
Véleménykérés és arra reagálás
Valaki igazának az elismerése és el nem ismerése
Egyetértés, egyet nem értés
Tetszés, nemtetszés
Ellenvetés és visszautasítás
Akarat, kívánság, képesség
Szándék, terv
Sejtéseket kifejezni
Dicséret, kritika, szemrehányás
Érdeklődés, nem érdeklődés valami iránt
Indoklás
Megegyezés
Valamit/valakit megítélni
Alternatívákat és ellentéteket kifejezni
Okokat és következményeket kifejezni
Asszociációkat, prioritásokat kifejezni
Vitában részt venni, érvelni valami mellett vagy ellen
Álláspontot kifejezni
- 4. Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs eszközök**
Dolgok, személyek megnevezése, leírása
Cikk, szöveges beszámoló írása
Események leírása
Információkérés, információadás
Igenlő vagy nemleges válasz
Tudás, nem tudás
Bizonyosság, bizonytalanság
Értékelés
Összehasonlítás, valaminek az előnyeit és hátrányait bemutatni
Történetekről mesélni, történetet újramesélni
Üdvözlőlapot írni SMS-üzenetet írni
- 5. A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs eszközök**
Kérés
Tiltás, felszólítás
Javaslat és arra reagálás
Tanácskérés és adás, ajánlattétel
Segítség felajánlása, elfogadása
Rábeszélés
Panaszt, reklamációt megfogalmazni
- 6. Interakcióban jellemző kommunikációs eszközök**
Visszakérdezés, kérdésismétlés
Nem értés
Beszélgetési szándék jelzése, félbeszakítás, lezárás
Megerősítés
Körülírás, példa megnevezése

Nyelvtani ismeretek

Cselekvés, törtézés, létezés kifejezése

jelenidejűség (Präsens, Präsens mit Vokalwechsel, Trennbare Verben) múltidejűség (Präteritum, Perfekt: Partizip II als Verb mit haben) jövőidejűség (Futur) személytelenség (es, sich-Verben) műveltetés (lassen - Präsens, Präteritum)

Szenvedő szerkezet (Präsens, Partizip II als Verb mit werden) Passiversatz (lässt sich, ist ... zu, -bar)

Infinitiv mit zu

Birtoklás kifejezése

Possessivpronomen gehören + D von, -s

Térbeli viszonyok

irányok, helymeghatározás

Időbeli viszonyok

gyakoriság (Temporale Angaben: Adverbien, Nomen, Nomen mit Präposition, Nebensätze)

időpont

időtartam

Mennyiségi viszonyok

számok

határozott mennyiség határozatlan mennyiség sorszámok

Minőségi viszonyok

melléknévek, melléknévragozás Partizip I und II als Adjektiv

Modalitás

módbeli segédigék (Präteritum)

Konjunktiv II.

Imperativ

Esetviszonyok

névszók a mondatban Az es használata

Logikai viszonyok

alárendelések: Kausalsatz, Objektsatz Subjektsatz, Temporalsatz, Finalsatz (um+zu+Infinitiv, damit + Inf.)

feltételeesség: Konditionalsatz Indikativ Präsens, konditionale Angaben verbal und nominal, Konditionalsatz mit würde, wäre, hätte, sollte

Szövegösszetartó eszközök

kötőszók (ohne dass, ohne ... zu, anstatt.. .zu, anstatt dass, statt)

névmások

Tagadás (nicht, kein, nichts, nie, keiner/niemand, sondern)

Függő beszéd jelen idő, kijelentő mód

12. évfolyam

2 óra/hét 32 tanítási hét Összesen: 64 óra

Témakörök

Témák	Kapcsolódási pontok
Környezetünk: 14 óra Állatok körülöttünk, állattartás otthon Fiatalok a környezetvédelemért Környezettudatos élet	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> fenntarthatóság, környezettudatosság otthon és a lakókörnyezetben <i>Biológia-egészségtan:</i> élőhely, életközösség, védett természeti érték, változatos élővilág <i>Földrajz:</i> a Föld szépsége

Az iskola: 14 óra Iskolatípusok Iskolai élet Távoktatás Egész életen át tartó tanulás Házi feladatok, tantárgyak	<i>Informatika:</i> digitális tudásbázisok, könyvtári információs rendszerek
A munka világa: 12 óra Diákmunka, szünidei munka Táv munka	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> pályaorientáció és munka
Életmód: 5 óra Egészséges életmód	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> testi és lelki egészség, egészséges ételek <i>Biológia-egészségtan:</i> egészséges életmód
Gazdaság és pénzügyek: 13 óra Bevásárlás, vásárlási szokások Zsebpénz Reklámok	<i>Matematika:</i> alapműveletek, grafikonok értelmezése

Kommunikációs szándékok

1. Társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs eszközök

Megszólítás
Köszönés, elköszönés
Köszönet és arra reagálás
Bemutakozás, bemutatás
Érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás
Bocsánatkérés és arra reagálás
Gratuláció, jókívánságok és arra reagálás
Személyes levélben megszólítás, elköszönés
Együttérzés és arra reagálás

2. Érzelmek kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök

Öröm
Elégedettség, elégedetlenség
Csodálkozás
Félelem
Bánat
Szégyen
Irigység

3. Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök

Véleménykérés és arra reagálás
Valaki igazának az elismerése és el nem ismerése
Egyetértés, egyet nem értés
Tetszés, nemtetszés
Ellenvetés és visszautasítás
Akarat, kívánság, képesség
Szándék, terv
Sejtéseket kifejezni
Dicséret, kritika, szemrehányás
Érdeklődés, nem érdeklődés valami iránt

Indoklás
Megegyezés
Valamit/valakit megítélni
Alternatívákat és ellentéteket kifejezni
Okokat és következményeket kifejezni
Asszociációkat, prioritásokat kifejezni
Vitában részt venni, érvelni valami mellett vagy ellen
Álláspontot kifejezni

4. Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs eszközök

Dolgok, személyek megnevezése, leírása
Cikk, szöveges beszámoló írása
Események leírása
Információkérés, információadás
Igenlő vagy nemleges válasz
Tudás, nem tudás Bizonyosság, bizonytalanság
Értékelés
Történetekről mesélni, történetet újramesélni
Összehasonlítás, valaminek az előnyeit és hátrányait bemutatni

5. A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs eszközök

Kérés
Tiltás, felszólítás Javaslat és arra reagálás
Tanácskérés és adás, ajánlattétel
Segítség felajánlása, elfogadása
Rábeszélés
Panaszt, reklamációt megfogalmazni

6. Interakcióban jellemző kommunikációs eszközök

Visszakérdezés, kérdésismétlés
Nem értés
Beszélgetési szándék jelzése, félbeszakítás, lezárás
Megerősítés
Körülírás, példa megnevezése

Nyelvtani ismeretek

Cselekvés, történés, létezés kifejezése

jelenidejűség (Präsens, Präsens mit Vokalwechsel, Trennbare Verben, Verben mit Präpositionen)
múltidejűség (Präteritum, Perfekt, Plusquamperfekt) jövőidejűség (Futur) személytelenség (es, sich-Verben) műveltetés (lassen - Präsens, Präteritum)
Szenvedő szerkezet (Präsens, Präteritum, Perfekt)

Birtoklás kifejezése

Possessivpronomen gehören + D von, -s
Térbeli viszonyok
irányok, helymeghatározás

Időbeli viszonyok

gyakoriság
időpont
időtartam
időhatározók (temporale Angaben: Jahreszahlen, Angaben mit Präposition, Adverb, Nebensatz)

Mennyiségi viszonyok

számok
határozott mennyiség határozatlan mennyiség sorszámok

Minőségi viszonyok

melléknevek, melléknévragozás

Modalitás

módbeli segédigék felszólítás
modális partikulák (Modalpartikeln)

Esetviszonyok

névszók a mondatban Ausdrücke mit Präpositionen

Logikai viszonyok

alárendelések: Kausalsatz, Objektsatz Subjektsatz, Temporalsatz, Finalsatz (um+zu+Infinitiv)

feltételeesség: Konditionalsatz Indikativ Präsens, Konditionalsatz mit würde, wäre, hätte megengedés:

Konzessive Angaben mit obwohl, trotzdem, trotz Relativsatz: wer, wen, wem

következtetés: Konsekutive Angaben: sodass, infolge, infolgedessen

Szövegösszetartó eszközök

kötőszók

Doppelte Konjunktionen (zwar ... aber, weder ... noch, sowohl ... als auch, nicht nur ..., sondern auch)

névmások

általános névmás (man)

Függő beszéd

jelen idő, kijelentő mód Konjunktiv I

TESTNEVELÉS

11. évfolyam (72 óra)

Elméleti ismeretek (8 óra)

Az olimpiai mozgalom létrejötte, célja, feladatai; magyar sportsikerek	- Az ókori és az újkori olimpiai játékok kialakulása, története; kiemelkedő események; - olimpiai zászló, szimbólum, jelszó, embléma, olimpiai láng; - magyarok az olimpiai versenyeken, magyar olimpiai bajnokok; - magyar sikersportágak; - paralimpiai játékok; - NOB és a MOB szerepe az olimpiai eszme ápolásában.
A harmonikus testi fejlődés	- Legfontosabb testmérétek (magasság, testsúly, testarányok) alakulása a fejlődés során; - a mozgásos cselekvések változása az életkor függvényében; - a serdülőkor testi és mozgásos cselekvés fejlődésének specialitásai.
A testmozgás, a sport szerepe az egészséges életmód kialakításában, és a személyiség fejlesztésében	- A testnevelés és a sport személyiségfejlesztő hatása; - az egészséges életmód meghatározó tényezői; - szenvedélybetegségek veszélyei; - az egyéni és a csapatsportok hatása a személyiségfejlődésre; - az „egészséges” közösség visszatartó ereje; - életre szóló sportolás lehetőségei.
A motoros képességek szerepe a teljesítményben	- A motoros képességek jellemzése; - fizikai teherbíró képesség; - szellemi teherbíró képesség; - edzettségi állapot mérésének lehetősége; - az egyes képességek és a sportágak kapcsolata; - egyszerű képességfejlesztő módszerek.
Gimnasztikái ismeretek	- A gimnasztika gyakorlatok felhasználása a testedzésben; - gyakorlatok javaslata a testtartás javítására és a különböző kondicionális képességek fejlesztésére.
Atlétika	- Az atlétikai mozgásformák csoportosítása; - az atlétika, mint előkészítő sportág; - fizikai törvényszerűségek érvényesülése az atlétika versenyszámaiban; - az atlétika mozgásanyagának kapcsolata más sportágakkal;

	- képességfejlesztés az atlétika mozgásanyagával; - magyarok az atlétika élvonalában.
Torna	- A női és férfi torna versenyszámai; - a különböző szereken végrehajtható alapelemek és a legfontosabb baleset-megelőző eljárások; - a tanult talaj - és szertornaelemek technikai végrehajtásának és a segítségnyújtás módjainak ismerete - magyar tornászok a világ élvonalában; kiemelkedő nemzetközi eredmények.
Zenés-táncos mozgásformák	- A ritmikus gimnasztika és az aerobik sportág bemutatása; - az esztétikum szerepének megítélése a zenés-táncos mozgásformákban; - a versenygyakorlatok speciális mozgásformái.
Küzdősportok, önvédelem	- A küzdősportok tanulásának szerepe az iskolai testnevelésben; - előkészítő küzdőjátékok - páros és csoportos testnevelési játékok; - grundbirkózás és szabályai; - magyarok a küzdősportolók a világ élvonalában.
Úszás	- Az úszás jelentősége az ember életében; - az úszás és a vízi sportok higiéniája; - úszásnemek és jellemzőik; - egy úszásnem technikai végrehajtásának leírása; - az úszás alapvető versenyszabályai; - a szabadvízi és az uszodai úszás különbségei; - fizikai törvényszerűségek érvényesülése az úszásban; - a vízből mentés végrehajtása; - kiemelkedő magyar nemzetközi eredmények az úszósportban.
Testnevelési és sportjátékok	- Egy választott sportjáték bemutatása, szabályainak értelmezése; - a sportjátékot előkészítő testnevelési játékok; - két sportág összehasonlítása - szabályainak alapján (pályaméretek, játékoszám, pontszerzés, időtartam, csere, időkérés, technika, taktika stb.); - magyarok a sportjátékokban; sikeres labdajátékok.
Alternatív és szabadidős mozgásrendszerek	- Egy választott, alternatív, szabadidős, természetben űzhető sportág bemutatása: sí, kerékpár, természetjárás, evezés, kajakozás, görkorcsolya, gördeszka stb.; - a választott sportág legfontosabb technikai elemeinek és szabályainak ismertetése; - baleset-megelőzés; - felszerelések, és azok karbantartása; - a választott sportág népszerűsége, elterjedése a világban; hazai ismertség; eredmények; - táborozási lehetőségek; alapvető táborozási ismeretek.

Gyakorlati ismeretek (64 óra)

1. Gimnasztika (9 óra)	Lányok: kötélmászás állásból, teljes magasságig mászókulcsolással. A teljes feljutás ideje legfeljebb: 9,7 s. Fiúk: függeszkedés ülésből teljes magasságig, legfeljebb: 9,7 s. A mászókötel hossza: 5 méter. Az adott iskolaévre érvényes kötelező 64 ütemű szabadgyakorlat bemutatása.

2. Atlétika (12 óra)	60 m-es síkfutás, 2000 m-es síkfutás; egy választható dobószám (kislabdahajítás, súlylökés, gerelyhajítás, diszkoszvetés); egy választható ugrószám (távol- vagy magasugrás) technikailag elfogadott, teljesítménnyel értékelt bemutatása.
Futások	<i>60 méteres síkfutás</i> térdelőrajttal. Lányok: legfeljebb 9,5 s. Fiúk: legfeljebb 8,4 s. <i>2000 méteres síkfutás</i> Lányok: legfeljebb 9:50 perc. Fiúk: 9:00 perc.
Ugrások	A két ugrószámból egy választása kötelező. <i>Magasugrás</i> (flop vagy hasmánttechnikával) Lányok: minimummagasság: 115 cm. Fiúk: minimummagasság: 140 cm. <i>Távolugrás</i> választott technikával Lányok: minimumtávolság: 380 cm. Fiúk: minimumtávolság: 480 cm.
Dobások	Egy dobószám szabadon választott technikával történő bemutatása. <i>Kislabdahajítás</i> Lányok: minimumtávolság: 30 m. Fiúk: minimumtávolság: 42 m. <i>Súlylökés</i> Lányok: 4 kg-os súlygolyóval; minimumtávolság: 7 m. Fiúk: 6 kg-os súlygolyóval; minimumtávolság: 9 m. <i>Diszkoszvetés</i> Lányok: 1 kg-os diszkosszal; minimumtávolság: 20 m. Fiúk: 1,5 kg-os diszkosszal; minimumtávolság: 28 m. <i>Gerelyhajítás</i> Lányok: 600 g-os gerellyel; minimumtávolság: 20 m. Fiúk: 800 g-os gerellyel; minimumtávolság: 32 m.
3. Torna (13 óra)	A talaj - és a szekrényugrás bemutatása kötelező, egy szer kötelezően választható. Lányoknál: felemáskorlát, gerenda, ritmikus gimnasztika választható. Fiúknál a szer lehet: gyűrű, nyújtó vagy korlát.
3.1. Talajtorna	A tanévre kötelezően előírt gyakorlat bemutatása.
3.2. Szekrényugrás	Fiúk: lebegőtámasszal végzett terpeszátlugrás bemutatása. Lányok: lebegőtámasszal végzett guggolóátugrás bemutatása.
3.3. Felemáskorlát	A tanévre kötelezően előírt gyakorlat bemutatása - - Ostorlendület, kelepfellendülés a magaskarfára, kelepforgás hátra, malomforgás előre, alugrás.
3.4. Gerenda	A tanévre kötelezően előírt gyakorlat bemutatása - Felugrás guggolásba, fordulat, lebegőállás, keringőlépés, mérlegállás, szökkenő hármaslépés, guggolás, lábtartás-csere, homorított leugrás.
3.5. Ritmikus gimnasztika	Önállóan összeállított kéziszergyakorlat bemutatása zenére, a kötelezően megjelölt test- és szerttechnikai elemeknek megfelelően. A gyakorlat ideje: minimum 45 s. (választható kéziszer: labda, karika, kötél, szalag, buzogány).
3.6. Gyűrű	A tanévre kötelezően előírt gyakorlat bemutatása.
3.7. Nyújtó	A tanévre kötelezően előírt gyakorlat bemutatása.
3.8. Korlát	A tanévre kötelezően előírt gyakorlat bemutatása.
4. Küzdősportok, önvédelem (9 óra)	A dzsúdó és a birkózás alapelemeinek bemutatása: Dzsúdó alapelemek: - csúsztatott esés állásból, - esés állásból, - dzsúdógurulás; vagy Birkózás alapelemek:

	- dulakodás, - hídban forgás, - társ felemelése háttal felállásból.
5. Úszás (9 óra)	50 m úszás választott úszásnemben; két másik úszásnemben 25 m teljesítése, szabályos rajttal és fordulókkal. Vízből mentési előgyakorlat (az uszoda falától 5-10 m-re, a medence alján elhelyezett tárgy felhozása a víz alól). Az 50 m-es úszásnemben a pontszám az elért időeredmény alapján kerül kiszámításra.
6. Testnevelési és sportjátékok (12 óra)	A vizsgázó a négy választható labdajáték (labdarúgás, kézi-, kosár- és röplabda) közül három gyakorlati anyagát mutatja be.
Kézilabda	1. Kapura lövés gyorsindítás után - a saját védővonalról indulva átadás a felpályánál álló társnak, futás közben a visszakapott labda vezetése után egykezes beugrósos kapura lövés passzív védő mellett. 2. Büntetődobás - egyenletes eloszlással a kapu két sarkában elhelyezett zsámolyra. Érvényes a közvetlen találat, amelyet erős, egykezes felső dobással kell elvégezni. 3. Távolba dobás kézilabdával - tetszőleges lendületszerzés után.
Kosárlabda	1. Fektetett dobás - felpályáról a középkörből indulva kétkezes mellső átadás a büntetővonal előtt álló társnak, rövid csel után futás balra és a visszakapott labdával megállás, bal láb elől. Hosszú indulás, labdavezetés az adogató előtt, jobbkezes fektetett dobás. 2. Fektetett dobás - felpályáról a középkörből indulva kétkezes mellső átadás a büntetővonal előtt álló társnak, rövid csel után futás jobbra és a visszakapott labdával megállás, jobb láb elől. Hosszú indulás, labdavezetés az adogató előtt, balkezes fektetett dobás. 3. Tempódobás - elhelyezkedés a büntetővonal sarkánál kosárlabda alapállásban: rövidindulás után egy leütés tempódobás.
Labdarúgás	1. Labdaemelgetés (dekázás) - a gyakorlatot a földről felvett, illetve feldobott labdával is lehet kezdeni. A labdát váltott lábú érintéssel kell levegőben tartani. 2. Szlalom labdavezetés - 10 m hosszan, öt darab egyenlő távolságra letett tömötlabda (bója) között szlalom labdavezetés, kapura lövés 10 m-ről. Az utolsó bója 15 m-re legyen a kaputól. 3. Összetett gyakorlat: felpályáról indulva labdavezetés, rárúgás a kaputól 10-12 m-re oldalt elhelyezett, ledöntött ugrószelekrénytőre, a visszapattanó labda kapura rúgása.
Röplabda	1. Kosárárintéssel 2 m távolságról a labda falra játszása 3 m magasságú vonal fölé. 2. Alkarérintéssel 2 m távolságról a labda falra játszása 3 m magasságú vonal fölé. 3. Nyitások - felső egyenes nyitástechnikával, érvényes a 3 m-es vonal mögötti terület. Váltott oldalra kell nyitni.

12. évfolyam (72 óra)

Elméleti ismeretek (7 óra)

Az olimpiai mozgalom létrejötte, célja, feladatai; magyar sportsikerek	- Az ókori és az újkori olimpiai játékok kialakulása, története; kiemelkedő események; - olimpiai zászló, szimbólum, jelszó, embléma, olimpiai láng; - magyarok az olimpiai versenyeken, magyar olimpiai bajnokok; - magyar sikersportágak;

	- paralimpiai játékok; - NOB és a MOB szerepe az olimpiai eszme ápolásában.
A harmonikus testi fejlődés	- Legfontosabb testmérétek (magasság, testsúly, testarányok) alakulása a fejlődés során; - a mozgásos cselekvések változása az életkor függvényében; - a serdülőkor testi és mozgásos cselekvés fejlődésének specialitásai.
A testmozgás, a sport szerepe az egészséges életmód kialakításában, és a személyiség fejlesztésében	- A testnevelés és a sport személyiségfejlesztő hatása; - az egészséges életmód meghatározó tényezői; - szenvedélybetegségek veszélyei; - az egyéni és a csapatsportok hatása a személyiségfejlődésre; - az „egészséges” közösség visszatartó ereje; - életre szóló sportolás lehetőségei.
A motoros képességek szerepe a teljesítményben	- A motoros képességek jellemzése; - fizikai teherbíró képesség; - szellemi teherbíró képesség; - edzettségi állapot mérésének lehetősége; - az egyes képességek és a sportágak kapcsolata; - egyszerű képességfejlesztő módszerek.
Gimnasztikái ismeretek	- A gimnasztika gyakorlatok felhasználása a testedzésben; - gyakorlatok javaslata a testtartás javítására és a különböző kondicionális képességek fejlesztésére.
Atlétika	- Az atlétikai mozgásformák csoportosítása; - az atlétika, mint előkészítő sportág; - fizikai törvényszerűségek érvényesülése az atlétika versenyszámaiban; - az atlétika mozgásanyagának kapcsolata más sportágakkal; - képességfejlesztés az atlétika mozgásanyagával; - magyarok az atlétika élvonalában.
Torna	- A női és férfi torna versenyszámai; - a különböző szereken végrehajtható alapelemek és a legfontosabb balesetmegelőző eljárások; - a tanult talaj - és szertornaelemek technikai végrehajtásának és a segítségnyújtás módjainak ismerete - magyar tornászok a világ élvonalában; kiemelkedő nemzetközi eredmények.
Zenés-táncos mozgásformák	- A ritmikus gimnasztika és az aerobik sportág bemutatása; - az esztétikum szerepének megítélése a zenés-táncos mozgásformákban; - a versenygyakorlatok speciális mozgásformái.
Küzdősportok, önvédelem	- A küzdősportok tanulásának szerepe az iskolai testnevelésben; - előkészítő küzdőjátékok - páros és csoportos testnevelési játékok; - grundbirkózás és szabályai; - magyarok a küzdősportolók a világ élvonalában.
Úszás	- Az úszás jelentősége az ember életében; - az úszás és a vízi sportok higiéniája; - úszásnemek és jellemzőik; - egy úszásnem technikai végrehajtásának leírása; - az úszás alapvető versenyszabályai; - a szabadvízi és az uszodai úszás különbségei; - fizikai törvényszerűségek érvényesülése az úszásban;

	- a vízből mentés végrehajtása; - kiemelkedő magyar nemzetközi eredmények az úszósportban.
Testnevelési és sportjátékok	- Egy választott sportjáték bemutatása, szabályainak értelmezése; - a sportjátékot előkészítő testnevelési játékok; - két sportág összehasonlítása - szabályainak alapján (pályaméret, játékoszám, pontszerzés, időtartam, csere, időkérés, technika, taktika stb.); - magyarok a sportjátékokban; sikeres labdajátékok.
Alternatív és szabadidős mozgásrendszerek	- Egy választott, alternatív, szabadidős, természetben űzhető sportág bemutatása: sí, kerékpár, természetjárás, evezés, kajakozás, görkorcsolya, gördeszka stb.; - a választott sportág legfontosabb technikai elemeinek és szabályainak ismertetése; - baleset-megelőzés; - felszerelések, és azok karbantartása; - a választott sportág népszerűsége, elterjedése a világban; hazai ismertség; eredmények; - táborozási lehetőségek; alapvető táborozási ismeretek.

Gyakorlati ismeretek (55 óra)

1. Gimnasztika (8 óra)	Lányok: kötélmászás állásból, teljes magasságig mászókulcsolással. A teljes feljutás ideje legfeljebb: 9,7 s. Fiúk: függeszkedés ülésből teljes magasságig, legfeljebb: 9,7 s. A mászókötel hossza: 5 méter. Az adott iskolaévre érvényes kötelező 64 ütemű szabadgyakorlat bemutatása.
2. Atlétika (11 óra)	60 m-es síkfutás, 2000 m-es síkfutás; egy választható dobószám (kislabdahajítás, súlylökés, gerelyhajítás, diszkoszvetés); egy választható ugrószám (távol- vagy magasugrás) technikailag elfogadott, teljesítménnyel értékelt bemutatása.
Futások	<i>60 méteres síkfutás</i> térdelőrajttal. Lányok: legfeljebb 9,5 s. Fiúk: legfeljebb 8,4 s. <i>2000 méteres síkfutás</i> Lányok: legfeljebb 9:50 perc. Fiúk: 9:00 perc.
Ugrások	A két ugrószámból egy választása kötelező. <i>Magasugrás</i> (flop vagy hasmánttechnikával) Lányok: minimummagasság: 115 cm. Fiúk: minimummagasság: 140 cm. <i>Távolugrás</i> választott technikával Lányok: minimumtávolság: 380 cm. Fiúk: minimumtávolság: 480 cm.
Dobások	Egy dobószám szabadon választott technikával történő bemutatása. <i>Kislabdahajítás</i> Lányok: minimumtávolság: 30 m. Fiúk: minimumtávolság: 42 m. <i>Súlylökés</i> Lányok: 4 kg-os súlygolyóval; minimumtávolság: 7 m. Fiúk: 6 kg-os súlygolyóval; minimumtávolság: 9 m. <i>Diszkoszvetés</i> Lányok: 1 kg-os diszkosszal; minimumtávolság: 20 m. Fiúk: 1,5 kg-os diszkosszal; minimumtávolság: 28 m. <i>Gerelyhajítás</i> Lányok: 600 g-os gerellyel; minimumtávolság: 20 m. Fiúk: 800 g-os gerellyel; minimumtávolság: 32 m.
3. Torna (11 óra)	A talaj - és a szekrényugrás bemutatása kötelező, egy szer kötelezően

	választható. Lányoknál: felemáskorlát, gerenda, ritmikus gimnasztika választható. Fiúknál a szer lehet: gyűrű, nyújtó vagy korlát.
3.1. Talajtorna	A tanévre kötelezően előírt gyakorlat bemutatása.
3.2. Szekrényugrás	Fiúk: lebegőtámasszal végzett terpeszáugrás bemutatása. Lányok: lebegőtámasszal végzett guggolóátugrás bemutatása.
3.3. Felemáskorlát	A tanévre kötelezően előírt gyakorlat bemutatása - - Ostorlendület, kelepfellendülés a magaskarfára, kelepforgás hátra, malomforgás előre, alugrás.
3.4. Gerenda	A tanévre kötelezően előírt gyakorlat bemutatása - Felugrás guggolásba, fordulat, lebegőállás, keringőlépés, mérlegállás, szökkenő hármaslépés, guggolás, lábtartás-csere, homorított leugrás.
3.5. Ritmikus gimnasztika	Önállóan összeállított kéziszergyakorlat bemutatása zenére, a kötelezően megjelölt test- és szerttechnikai elemeknek megfelelően. A gyakorlat ideje: minimum 45 s. (választható kéziszer: labda, karika, kötél, szalag, buzogány).
3.6. Gyűrű	A tanévre kötelezően előírt gyakorlat bemutatása.
3.7. Nyújtó	A tanévre kötelezően előírt gyakorlat bemutatása.
3.8. Korlát	A tanévre kötelezően előírt gyakorlat bemutatása.
4. Küzdősportok, önvédelem (6 óra)	A dzsúdó és a birkózás alapelemeinek bemutatása: Dzsúdó alapelemek: - csúsztatott esés állásból, - esés állásból, - dzsúdógurulás; vagy Birkózás alapelemek: - dulakodás, - hídban forgás, - társ felemelése háttal felállásból.
5. Úszás (8 óra)	50 m úszás választott úszásnemben; két másik úszásnemben 25 m teljesítése, szabályos rajttal és fordulókkal. Vízből mentési előgyakorlat (az uszoda falától 5-10 m-re, a medence alján elhelyezett tárgy felhozása a víz alól). Az 50 m-es úszásnemben a pontszám az elért időeredmény alapján kerül kiszámításra.
6. Testnevelési és sportjátékok (11 óra)	A vizsgázó a négy választható labdajáték (labdarúgás, kézi-, kosár- és röplabda) közül három gyakorlati anyagát mutatja be.
Kézilabda	1. Kapura lövés gyorsindítás után - a saját védővonalról indulva átadás a félpályánál álló társnak, futás közben a visszakapott labda vezetése után egykezes beugrásos kapura lövés passzív védő mellett. 2. Büntetődobás - egyenletes eloszlással a kapu két sarkában elhelyezett zsámolyra. Érvényes a közvetlen találat, amelyet erős, egykezes felső dobással kell elvégezni. 3. Távolba dobás kézilabdával - tetszőleges lendületszerzés után.
Kosárlabda	1. Fektetett dobás - félpályáról a középkörből indulva kétkezes mellső átadás a büntetővonal előtt álló társnak, rövid csel után futás balra és a visszakapott labdával megállás, bal láb elől. Hosszú indulás, labdavezetés az adogató előtt, jobbkezes fektetett dobás. 2. Fektetett dobás - félpályáról a középkörből indulva kétkezes mellső átadás a büntetővonal előtt álló társnak, rövid csel után futás jobbra és a visszakapott labdával megállás, jobb láb elől. Hosszú indulás,

	labdavezetés az adogató előtt, balkezes fektetett dobás. 3. Tempódobás - elhelyezkedés a büntetővonal sarkánál kosárlabda alapállásban: rövidindulás után egy leütés tempódobás.
Labdarúgás	1. Labdaemelés (dekázás) - a gyakorlatot a földről felvett, illetve feldobott labdával is lehet kezdeni. A labdát váltott lábú érintéssel kell levegőben tartani. 2. Szlalom labdavezetés - 10 m hosszan, öt darab egyenlő távolságra letett tömötlabda (bója) között szlalom labdavezetés, kapura lövés 10 m-ről. Az utolsó bója 15 m-re legyen a kaputól. 3. Összetett gyakorlat: felpályáról indulva labdavezetés, rárúgás a kaputól 10-12 m-re oldalt elhelyezett, ledöntött ugrószelekrénytetőre, a visszapattanó labda kapura rúgása.
Röplabda	1. Kosárárintéssel 2 m távolságról a labda falra játszása 3 m magasságú vonal fölé. 2. Alkarérintéssel 2 m távolságról a labda falra játszása 3 m magasságú vonal fölé. 3. Nyítások - felső egyenes nyitástechnikával, érvényes a 3 m-es vonal mögötti terület. Váltott oldalra kell nyitni.

TÖRTÉNELEM

A) KOMPETENCIÁK

1. Ismeretszerzés, források használata

TÉMÁK	
1.1. Releváns információk gyűjtése történelmi forrásokból (tárgyi, írásos stb.), következtetések megfogalmazása, a források értelmezése	- Tudja csoportosítani , típusuk alapján meghatározni az <i>írásos</i> forrásokat, és bemutatni jellemzőiket konkrét példák alapján. - Legyen képes megnevezni a történelmi háttérre utaló tartalmi elemeket, műfaji, nyelvi sajátosságokat a forrás elemzése és értelmezése során.
1.2. Tanult ismeretek felidézése, azonosítása forrás alapján	- Legyen képes kiegészíteni <i>szemléltető ábrát, térképvázlatot, táblázatot, grafikont, diagramot</i> a hiányzó információval.
1.3. Különböző típusú forrásokból származó információk összevetése	- Legyen képes összevetni két azonos tárgyú nem szöveges, illetve különböző típusú forrásban megjelenő információkat, álláspontokat. - Tudjon feltételezéseket megfogalmazni a források tartalmi és formai különbségének okáról.
1.4. Forráskritika alkalmazása	- Legyen képes feltárni a forrás keletkezésének körülményeit. - Legyen képes megállapítani a forrás hitelességét ismeretei alapján.
1.5. Folyamatok és történelmi jelenségek, történelmi személyiségek bemutatása/értelmezése, értékelése források alapján	- Hozzon példát arra, hogy a történelem sorsfordító eseményeinek eltérő értékelései léteznek. - Legyen képes kifejteni megadott források alapján, hogy azok hogyan tükrözik a bemutatott személy vagy esemény megítélését. - Legyen képes megfogalmazni az események, jelenségek többféle megítélése közötti különbségeket, és azok lehetséges okaira vonatkozó feltételezéseket.

2. Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása

TÉMÁK	
2.1. Fontosabb történelmi fogalmak felismerése, azonosítása, meghatározása forrás alapján, történelmi fogalmak helyes használata	- Legyen képes forrás alapján meghatározni, történelmi jelenségekhez kapcsolni történelmi fogalmakat.
2.2. Az egy témához vagy korhoz kapcsolható fogalmak kiválasztása, rendszerezése , fogalmak jelentésváltozásainak ismerete	- Legyen képes megkülönböztetni, összehasonlítani a történelmi fogalmak jelentésváltozatait. - Tudja , hogy bizonyos fogalmak a különböző történelmi korokban eltérő jelentéssel bírtak, és tudja értelmezni e különböző jelentéseket források segítségével.
2.3. Szövegalkotás megadott témában (szóban és írásban)	

3. Tájékozódás térben és időben

TÉMÁK	
3.1. Események, folyamatok, jelenségek, személyek elhelyezése térben és időben	- Legyen képes azonosítani térképvázlaton jelölt földrajzi helyeket. - Legyen képes táblázatba rendezni eseményhez vagy eseménysorhoz kapcsolódó adatokat.
3.2. A nagy történelmi korok és a kisebb korszakok elnevezésének és sorrendjének, valamint legfontosabb jellemzőinek felismerése és bemutatása .	- Legyen képes jellemezni a különböző történelmi korszakokat több szempontból. - Tudja megadott szempontból korszakokra felbontani az egyetemes vagy a magyar történelmet. - Példákkal bizonyítsa , hogy egy-egy korszaknak többféle korszakhatára is létezhet. - Legyen képes analógiákat felismerni több korszakból vett példák alapján.
3.3. A földrajzi környezet szerepének felismerése és bemutatása az egyes történelmi kultúrák és államok kialakulásában	- Tudjon feltételezéseket megfogalmazni és azokat indokolni a földrajzi környezetnek az egyes civilizációk kialakulásában játszott szerepéről.
3.4. A történelmi fejlődés során kialakult régiók bemutatása térképeken és a történelmi tér változásainak ismerete 3.5. Különbségek és egybeesések felismerése, értelmezése a világtörténet és a magyar történelem legfontosabb eseményei között	- Legyen képes jellemezni a korszak történelmi régióit történelmi térképvázlat és más segédlet alapján. - Tudja felsorolásból kiválasztani a jelentős magyar és egyetemes történelmi személyiségek kortársait.
3.6. Aktuális események történelmi előzményeinek bemutatása	- Legyen képes állításokat megfogalmazni valamely jelenkori esemény történelmi előzményeivel kapcsolatban.

4. Eseményeket alakító tényezők feltárása, kritikai és problémaközpontú gondolkodás

TÉMÁK	
4.1. Ok-okozati összefüggések, események, folyamatok, cselekedetek <u>mozgatórugóinak</u> rendszerezése, feltárása, bemutatása	- Legyen képes feltételezéseket megfogalmazni történelmi események okairól, következményeiről és azokat indokolni . - Legyen képes megkülönböztetni a különböző típusú okokat, következményeket, és felismerni azok eltérő jelentőségét. - Tudjon önálló kérdéseket megfogalmazni történelmi események okairól és következményeiről. - Legyen képes összehasonlítani történelmi események okait, következményeit és a résztvevők szándékait, és rámutatni a közöttük levő összefüggésekre. - Tudjon feltételezéseket megfogalmazni megadott forrás segítségével, hogy az emberek nézeteit, döntéseit és cselekedeteit élethelyzetük miként befolyásolhatja.
4.2. A <u>változás és fejlődés</u> közötti különbség értelmezése konkrét példákon	- Értelmezze példák segítségével a változás és a fejlődés közti különbséget. - Legyen képes felismerni és bemutatni több korszakon átívelő változást, fejlődést.
4.3.	- Legyen képes analógiákat keresni történelmi eseményhez megadott szempontok szerint, és

Történelmi <u>analógiák</u> megadott szempontok szerinti keresése, értelmezése 4.4. <u>Hosszabb időtávú történelmi változások bemutatása</u>	választását indokolni. - Legyen képes áttekinteni történelmi jelenségek változásait hosszabb időtávon. - Legyen képes bemutatni egy ország vagy régió történelmét hosszabb időtávon keresztül.
4.5. <u>Személyek, pártok, csoportok szerepének felismerése, bemutatása</u> egy történelmi esemény alakulásában	- Legyen képes több szempontból bemutatni történelmi szereplőknek az események alakulásában betöltött szerepét. - Legyen képes értelmezni az ugyanazon eseményeket, személyeket többféleképpen, illetve ellentmondásosan bemutató állításokat. Legyen képes bemutatni érvekkel alátámasztott véleményeket az ellentmondásosan értékelhető eseményekről és személyekről.
4.6. Történelmi jelenségek <u>problémaközpontú, forrásokon alapuló rendszerezése, bemutatása</u>	- Legyen képes megkülönböztetni a történelmi események, összefüggések lényeges és kevésbé lényeges elemeit. - Tudjon érveket gyűjteni és bemutatni feltevések mellett és ellen, az érveket kritikailag értékelni.
4.7. <u>Általános szabályok alkalmazása</u> konkrét esetekre	- Legyen képes besorolni konkrét jelenségeket általános fogalmi kategóriákba.
4.8. A történelmi <u>kulcsfogalmak használata</u> történelmi jelenségek bemutatásakor	- Legyen képes történelmi jelenségeket értelmezni és értékelni történelmi kulcsfogalmak felhasználásával.

B) TÉMAKÖRÖK

11. évfolyam

1. Az ókor és kultúrája

TÉMÁK	12 óra	
	Ismétlés	Új anyag
1.1. Poliszok ókori Hellaszban	Az athéni demokrácia működése a Kr.e. 5. században.	
1.2. Társadalmi és politikai küzdelmek az ókori Rómában	Julius Caesar egyeduralmi kísérlete.	Octavianus hatalomra jutása és a principátus Augustus idején.
1.3. Az európai kultúra alapjai	A görög-római hitvilág. Az antikvitás kiemelkedő kulturális emlékei. A zsidó vallás fő jellemzői. A kereszténység kialakulása és főbb tanításai.	Az ókori keleti civilizációk vallási és kulturális jellemzői. A görög filozófia kimagasló képviselői (Platón, Arisztotelész). A kereszténység államvallássá válása.

2. A középkor

TÉMÁK	12 óra	
	Ismétlés	Új anyag
2.1. Nyugat-Európa a kora középkorban	A hűbériség és a jobbágyság jellemzői. Az uradalom és a mezőgazdasági technika.	A Frank Birodalom történetének főbb állomásai.
2.2. A középkori egyház	A nyugati és a keleti kereszténység főbb jellemzői. Hitélet és vallások (pl. keresztény, zsidó) – együttműködés és konfliktusok.	A legfontosabb szerzetesrendek jellemzői (pl. bencések, kolduló rendek).
2.3. Az érett középkor Nyugat- és Közép-Európában	A középkori város és a céhes ipar.	A rendi állam kialakulása és működése Angliában és Franciaországban.
2.4. Az iszlám vallás és az Oszmán Birodalom	Az iszlám vallás kialakulása és főbb tanításai.	Az Oszmán Birodalom kialakulása és főbb jellemzői.
2.5 A középkor kultúrája	A román és gótikus építészeti; a reneszánsz kultúra.	Művelődés és írásbeliség a középkorban.

3. A középkori magyar állam megteremtése és virágkora

TÉMÁK	12 óra	
	Ismétlés	Új anyag
3.1. A magyar nép története az államalapításig	A magyar nép eredete, vándorlása és a honfoglalás.	A honfoglaló magyarság életmódja.
3.2. Az államalapítás és az Az Árpád-házi uralkodók kora	Géza fejedelemsége és I. (Szent) István államszervező tevékenysége. A tatárjárás és az ország újjáépítése IV. Béla idején.	Az új rend megszilárdulása Szent László és Könyves Kálmán idején. Az Aranybulla.

3.3. Az Anjouk és Luxemburgi Zsigmond kora	A középkori magyar állam megerősödése I. Károly idején.	I. (Nagy) Lajos törvényei és az Anjou-kori társadalom. Zsigmond király külpolitikája.
3.4. A Hunyadiak	Hunyadi Mátyás reformjai és külpolitikája.	Hunyadi János törökellenes harcai.

4. Szellemi, társadalmi és politikai változások a kora újkorban (1492-1789)

TÉMÁK	12 óra	
	Ismétlés	Új anyag
4.1. A földrajzi felfedezések és következményei	A földrajzi felfedezések és a kapitalista gazdaság jellemzői.	A 16-17. századi gyarmatosítás és a világgazdaság kialakulása.
4.2. Reformáció és katolikus megújulás	A lutheri és kálvini reformáció. A katolikus megújulás. A barokk stílus jellemzői.	
4.3. Alkotmányosság és abszolutizmus a 17-18. században	Az alkotmányos monarchia jellemzői Angliában.	A francia abszolutizmus XIV. Lajos korában.
4.4. A felvilágosodás kora	A felvilágosodás eszmerendszere és főbb képviselői források alapján.	Az Egyesült Államok létrejötte és alkotmánya.
4.5. Nagyhatalmi konfliktusok a 17-18. században		Nagyhatalmi konfliktusok a 17-18. században (harmincéves háború, spanyol örökösödési háború, osztrák örökösödési háború, hetéves háború).

5. Magyarország a kora újkorban (1490-1790)

TÉMÁK	12 óra	
	Ismétlés	Új anyag
5.1. Az ország három részre szakadása és az országrészek berendezkedése	A mohácsi vész és az ország három részre szakadása. A várháborúk (1541-1568).	A három országrész berendezkedése.
5.2. Az Erdélyi Fejedelemség virágkora	Erdély sajátos etnikai és vallási helyzete.	Bethlen Gábor fejedelemsége.
5.3. A török kiűzése és a Rákóczi-szabadságharc	A Rákóczi-szabadságharc okai, főbb eseményei és eredményei.	Zrínyi Miklós tevékenysége és a török kiűzése Magyarországról.
5.4. Magyarország a 18. századi Habsburg Birodalomban	Demográfiai és etnikai változások a 18. században. Mária Terézia és II. József reformjai.	
5.5. Művelődés, egyházak, iskolák	A hazai reformáció és a barokk kulturális hatásai.	Reformáció és katolikus megújulás Magyarországon.

6. A polgári átalakulás és a nemzetállamok kora a világban és Magyarországon (1789-1849)

TÉMÁK	12 óra	
	Ismétlés	Új anyag

6.1. A francia forradalom eszméi és a napóleoni háborúk	Az Emberi és polgári jogok nyilatkozatának alapkérdései.	A napóleoni háborúk fordulópontjai. A nagyhatalmi együttműködés céljai és rendszere a bécsi kongresszus nyomán.
6.2. A 19. század eszméi Európában	A korszak főbb eszmeáramlatainak (liberalizmus, nacionalizmus, konzervativizmus és szocializmus) jellemzői.	
6.3. A reformkor	A reformkor fő kérdései, Széchenyi és Kossuth reformprogramja.	A nemzeti eszme a reformkorban. A rendi országgyűlés és a megyerendszer működése.
6.4. Forradalom és szabadságharc	A pesti forradalom eseményei, az áprilisi törvények. A szabadságharc főbb katonai és politikai eseményei.	Népek, nemzetiségek (pl.: németek, zsidók, szlávok) szerepe a forradalom és szabadságharc eseményeiben.

12. évfolyam

7. A birodalmak kora és a polgárosodás kibontakozása a világban és Magyarországon (1849-1914)

TÉMÁK	10 óra	
	Ismétlés	Új anyag
7.1. A nemzetállami törekvések Európában		Az egységes Németország létrejötte és nagyhatalommá válása.
7.2. Gyarmati függés és harc a világ újrafelosztásáért	A szövetségi rendszerek kialakulása.	Gyarmatok és gyarmattartók a 19. század közepétől az első világháborúig.
7.3. Az ipari forradalom hullámai és hatásai	Az ipari forradalmak legjelentősebb területei (könnyűipar, nehézipar, közlekedés), néhány találmánya és a gyáripar kezdetei.	Az ipari forradalmak társadalmi hatásai (demográfia, életmód, nők helyzete)
7.4. A kiegyezés és a dualizmus	A kiegyezéshez vezető út. A kiegyezés tartalma és értékelése.	A polgári állam kiépülése Magyarországon (közigazgatás, közegészségügy, iskolahálózat).
7.5. Társadalmi és gazdasági változások a dualizmus korában	Gazdasági változások a dualizmus korában. A magyar polgárosodás társadalmi, gazdasági jellegzetességei, sajátosságai. Népek, nemzetiségek (pl.: zsidók, németek) szerepe a modernizációban. Etnikai viszonyok és a nemzetiségi kérdés a dualizmus korában.	Budapest világvárossá fejlődése. Társadalmi és életmódbeli változások a dualizmus korában. Egyenlőség és emancipáció.

8. A világháborúk kora (1914-1945)

TÉMÁK	12 óra	
	Ismétlés	Új anyag
8.1. Az első világháború és következményei	Az első világháború (hadviselők, frontok, a háború jellege). Az első világháborút lezáró békerendszer.	
8.2. Gazdaság, társadalom és életmód		Életmód és mindennapok a 20. század első felében. A világgazdasági válság és a New Deal.
8.3. A fasizmus és a nemzetiszocializmus	A náci Németország legfőbb jellemzői.	Az olasz fasizmus jellemzői.
8.4. A kommunista diktatúra	A kommunista ideológia és a sztálini diktatúra a Szovjetunióban.	
8.5. A második világháború	A világháború előzményei, kitörése és jellemzői. A holokauszt.	A második világháború főbb hadi és diplomáciai eseményei.

9. Magyarország a világháborúk korában (1914-1945)

TÉMÁK	12 óra	
	Ismétlés	Új anyag
9.1. Az első világháború és következményei	A trianoni békediktátum és következményei.	Magyarország az első világháborúban.

Magyarországon		Az őszirózsás forradalom és a tanácsköztársaság.
9.2. A Horthy-korszak	Az ellenforradalmi rendszer konszolidációjának legfontosabb lépései. A magyar külpolitika a két világháború között. A politikai rendszer főbb jellemzői. Társadalmi, gazdasági, ideológiai kérdések.	A válság és hatása: a belpolitikai élet változásai az 1930-as években.
9.3. Művelődési viszonyok és társadalom	Társadalmi rétegződés és életmód a húszas-harmincas években. Az antiszemitizmus megjelenési formái és a „zsidókérdés” Magyarországon.	A klebelsbergi oktatás- és kultúrpolitika.
9.4. Magyarország a második világháborúban	Magyarország háborúba lépése és részvétele a Szovjetunió elleni harcokban. Magyarország német megszállása és a nyilas hatalomátvétel. A holokauszt Magyarországon.	Magyarország a náci birodalom árnyékában. A területi revízió lépései. Kállay Miklós miniszterelnöksége.

10. A jelenkor (1945-től napjainkig)

TÉMÁK	11 óra	
	Ismétlés	Új anyag
10.1. A kétpólusú világ kialakulása	A keleti és a nyugati blokk főbb politikai, gazdasági, társadalmi jellemzői, a hidegháborús szembenállás jellemzői. Az ENSZ létrejötte, működése.	Nemzetközi konfliktusok a hidegháború idején (berlini válság, Korea, Kuba, Vietnam).
10.2. A „harmadik világ”		A gyarmati rendszer felbomlása Indiában. A Kínai Népköztársaság létrejötte. A közel-keleti helyzet összetevői, az izraeli állam.
10.3. A kétpólusú világrend megszűnése	A kétpólusú világrend megszűnése; a Szovjetunió és Jugoszlávia szétesése; Németország újraegyesítése.	
10.4. Az európai integráció	Az Európai Unió alapelvei, intézményei és működése.	Az európai integráció főbb állomásai (bővülés és mélyülés).
10.5. A globális világ sajátosságai	A globális világgazdaság ellentmondásai.	A tömegkultúra új jelenségei napjainkban.

11. Magyarország 1945-től a rendszerváltozásig

TÉMÁK	11 óra	
	Ismétlés	Új anyag
11.1. A kommunista diktatúra kiépítése és a Rákosi-korszak	Az egypárti diktatúra működése, a gazdasági élet és a mindennapok jellegzetességei a Rákosi-korban.	Magyarország szovjetizálása (1945-1949).

11.2. Az 1956-os forradalom és szabadságharc	Az 1956-os forradalom és szabadságharc kitörésének okai és főbb eseményei; a megtorlás.	A magyar forradalom nemzetközi jelentősége és összefüggései.
11.3. A Kádár-korszak	A rendszer jellemzői a Kádár-korszakban, életmód és mindennapok.	A Kádár-rendszer válsága, a külpolitikai változások és az ellenzéki mozgalmak.
11.4. A rendszerváltozás és a piacgazdaságra való áttérés	A rendszerváltozás főbb eseményei. A piacgazdaságra való áttérés és következményei.	A közjogi rendszer átalakítása (1990-2011).
11.5. Demográfiai folyamatok és a határon túli magyarság	A határon túli magyarság 1945-től.	Demográfiai változások Magyarországon 1945-től.

12. Társadalmi, állampolgári, pénzügyi és munkavállalói ismeretek

TÉMÁK	6 óra	
	Ismétlés	Új anyag
12.1. Társadalmi tagozódás és felelősségvállalás	A magyarországi romák története és helyzetének főbb jellemzői napjainkban. A szociális ellátórendszer fő elemei.	Társadalmi rétegződés és társadalmi egyenlőtlenségek. Nemzetiségek Magyarországon.
12.2. Az aktív és felelős állampolgárság alapjai	Az emberi jogok ismerete és a jogegyenlőség elvének bemutatása, az állampolgári jogok, köteleességek. A politikai intézményrendszer fő elemei (országgyűlés, kormány, köztársasági elnök, alkotmánybíróság, ombudsman, helyi önkormányzatok, az Alaptörvény). A választási rendszer fő elemei.	
12.3. Alapvető pénzügyi és gazdasági fogalmak, folyamatok. A munkaviszonyhoz kapcsolódó ismeretek	A háztartás pénzügyei (adók és járulékok, pénzkezelési technikák, banki ügyletek). A munkaviszonyhoz kapcsolódó jogok és kötelezettségek, a munkaviszony megszűnése.	Az állam gazdasági szerepvállalása. A pénzpiac működése. A vállalkozási formák, a vállalkozás alapítása és működtetése.

Helyi tanterv V.
Érettségi témakörök

Ceglédi Szakképzési Centrum Közgazdasági és
Informatikai Szakgimnáziuma

2016. november

Tartalom

INFORMATIKA ISMERETEK ÁGAZATI SZAKMAI ÉRETTSÉGI.....	3
KÖZGAZDASÁG ISMERETEK ÁGAZATI SZAKMAI ÉRETTSÉGI	4
Magyar nyelvi tételsor és feladatok	5
Irodalom tételsor és feladatok	6
Matematika	7
Történelem	8

INFORMATIKA ISMERETEK ÁGAZATI SZAKMAI ÉRETTSÉGI

A szóbeli vizsga tételei egy adott témakör elméleti és bizonyos témakörök esetén gyakorlati ismeretanyagát is számon kéri. A tételsor legalább 20 tételből áll, évente cserélni kell a tételek 10-20%-át. A szóbeli tételsor tételei az alábbi témakörökből jelölhetők ki:

- 1.1. Információtechnológiai alapok
 - 1.1.1. Bevezetés a számítógépes architektúrákba
 - 1.1.2. Szoftverismeret
 - 1.1.3. Információtechnológiai biztonság alapjai
- 1.2. Információtechnológiai gyakorlat
 - 1.2.1. Számítógép összeszerelése
 - 1.2.2. Telepítés és konfigurálás
 - 1.2.3. Karbantartás
- 2.1. Adatbázis-és szoftverfejlesztés
 - 2.1.1. Programozási alapismeretek
 - 2.1.2. Adattípusok
 - 2.1.3. Programozás elemei
 - 2.1.5. Relációs adatbázisok
- 3.1. Hálózati ismeretek I.
 - 3.1.1. Otthoni és kisvállalati hálózatok
 - 3.1.2. Kis-és közepes üzleti hálózatok, internetszolgáltatók (ISP)
- 3.2. Hálózati ismeretek I. gyakorlat
 - 3.2.1. Otthoni és kisvállalati hálózatok gyakorlat

Az 1.2. és a 3.2. témakörök esetén a szóbeli tétel gyakorlati feladatot is tartalmazhat, amelyet a felkészülési időben kell elvégezni és azt a felelet során kell bemutatni.

A szóbeli tételsor az alábbi táblázatban megadott témakör arányokkal úgy kerül összeállításra, hogy egy szóbeli tétel csak egy témakör ismeretanyagát kéri számon.

Témakör	Arány	darab
1. Információtechnológiai alapok	30%	6
2. Információtechnológiai gyakorlat	20%	4
3. Adatbázis-és szoftverfejlesztés	20%	4
5. Hálózati ismeretek I.	25%	5
6. Hálózati ismeretek I. gyakorlat	5%	1

KÖZGAZDASÁG ISMERETEK ÁGAZATI SZAKMAI ÉRETTSÉGI

A tételsor legalább 20 tételből áll. A tételek 20-25 %-át évente cserélni kell.

A tételek összeállításakor -az alábbi kötelező arányok teljesítése után -, a kérdező tanár a többi tételhez szabadon választhat témakört.

A szóbeli tételsor tételei az alábbi témakörökből jelölhetők ki:

-Gazdasági és jogi alapismeretek (minimum 10 db):

- mikrogazdasági alapok,
- a vállalat termelői magatartása és a kínálat
- a nemzetgazdaság,
- jogi alapismeretek,
- marketing alapjai.

-Pénzügyi alapismeretek témakörei (minimum 6 db):

- pénzügyi intézményrendszer és a pénzügyi szolgáltatások,
- pénzforgalom,
- pénzügyi piac és termékei.

-Adózási alapismeretek témakörei (minimum 2 db):

- az államháztartás rendszere,
- adózási alapfogalmak,
- kiemelt adónemek.

-Számviteli alapismeretek témakörei (minimum 2 db):

- számviteli törvény,
- vállalkozás vagyona.

Magyar nyelvi tételsor és feladatok

A tételsor 20 tételét a részletes vizsgakövetelmény Magyar nyelv című fejezetében foglaltak alapján kell összeállítani. A tételsort úgy kell összeállítani, hogy a témakörök mindegyikéhez legalább két tétel tartozzék. További szóbeli tételek kijelöléséről a tételkészítő dönt, de egy témakörben legföljebb 4 tétel adható.

Témakörök	Tételek száma (minimum–maximum)
1. Kommunikáció	2–4
2. Ember és nyelvhasználat	2–4
3. A magyar nyelv története	2–4
4. A nyelvi szintek	2–4
5. A szöveg	2–4
6. A retorika alapjai	2–4
7. Stílus és jelentés	2–4

Irodalom tételsor és feladatok

A tételsor 20 tételét a részletes vizsgakövetelmény Irodalom című fejezetében foglaltak alapján kell összeállítani. A tételsort úgy kell összeállítani, hogy a témakörök mindegyikéhez a megadott számú tétel tartozzék.

Témakörök	Tételek száma
1. Művek a magyar irodalomból I. Kötelező szerzők	6
2. Művek a magyar irodalomból II. Választható szerzők	6
3. Művek magyar irodalomból III. Kortárs szerzők	1
4. Művek a világirodalomból	3
5. Színház és dráma	2
6. Az irodalom határterületei	1
7. Regionális kultúra és a határon túli irodalom	1

Matematika

A szóbeli vizsgára kétszer annyi tételt kell készíteni, mint amennyien a szóbeli vizsgázók vannak, de a tételek száma nem lehet 10-nél kevesebb vagy 20-nál több.

Vizsgázónként megengedett segédeszközök: függvénytáblázat (egyidejűleg akár többféle is), szöveges adatok tárolására és megjelenítésére nem alkalmas zsebszámológép, körző, vonalzó, szögmérő, melyekről a vizsgázó gondoskodik. Ezeket az eszközöket a vizsgázók a vizsga során egymás között nem cserélhetik.

A szóbeli tételek tartalmi jellemzői:

A tétel tartalmazzon három egyszerű, az elméleti anyag elsajátítását számon kérő kérdést (definíció, illetve tétel kimondását, vagy ezek közvetlen alkalmazását megkívánó egyszerű feladatot), valamint 3 feladatot.

A tételt a vizsgázónak önállóan kell kifejtenie. Közbekezdni csak akkor lehet, ha teljesen helytelen úton indult el vagy nyilvánvaló, hogy elakadt. (Ez esetben segítő kérdést lehet feltenni, amennyiben az még a felelési időbe belefér.)

A tétel egyes elemeit más-más témakörből kell kiválasztani:

- 1. Gondolkodási módszerek, halmazok, logika, kombinatorika, gráfok**
- 2. Számelmélet, algebra**
- 3. Függvények, az analízis elemei**
- 4. Geometria, koordináta geometria, trigonometria**
- 5. Valószínűség-számítás, statisztika**

Történelem

A szóbeli vizsga témakörei

Gazdaság, gazdaságpolitika, anyagi kultúra, pénzügyi és gazdasági ismeretek

Népesség, település, életmód

Egyén, közösség, társadalom, munkaügyi ismeretek

Politikai berendezkedések a modern korban

Politikai intézmények, eszmék, ideológiák

Nemzetközi konfliktusok és együttműködés

Szabad témakör

A vizsgabizottságot működtető intézményeknek lehetőségük van a hat kötelező témakörön felül szabad témakör kijelölésére. Ennek követelményeit és tartalmát az egyes vizsgabizottságot működtető intézmények helyi tanterveik alapján határozzák meg (*pl. helytörténeti téma; forradalom - reform - kompromisszum; etnikum - nemzet - nemzetiség*).

A tételsor egészében is érvényesíteni kell azt, hogy a feladatok kb. 60 %-ban a magyar, kb. 40 %-ban pedig az egyetemes történelemhez kapcsolódjanak, és az összes feladat kb. 50 %-a az 1849-től napjainkig terjedő időszakra vonatkozik.

Melléklet

Vizsgáztatás és osztályozás rendje a Ceglédi Szakképzési Centrum Közgazdasági és Informati- kai Szakgimnáziumában

2017 október

A tanulmányok alatti vizsgák általános szabályai

- Egy osztályozó vizsga egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik.
- Olyan tantárgyból, amely követelményeinek teljesítésével a helyi tanterv alapján valamely vizsgatárgyból a tanuló érettségi vizsga letételére való jogosultságot szerezhethet, a tanulmányok alatti vizsgán minden évfolyamon kötelező követelmény a minimum hatvanperces, az adott tanév helyi tantervének legfontosabb tanulmányi követelményeit magában foglaló írásbeli vizsgarész, valamint a szóbeli vizsgarész sikeres teljesítése.
- Ha a tanuló az iskola két vagy több évfolyamára megállapított tanulmányi követelmények egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt történő teljesítésével összefüggő osztályozó vizsgát kíván tenni, az intézmény vezetője a vizsga megkezdése előtt legalább harminc nappal a vizsgázói létszám, az évfolyamok feltüntetése, valamint a vizsgabeosztás megküldése mellett a megyeszékhely szerinti járási hivatal vezetőjétől vizsgabiztos kirendelését kéri.
- A félévi osztályozó vizsga a félév vége előtti 3 hétben, az év végi a tanév vége előtti (érettségi évében az írásbeli megkezdése előtti) 3 hétben zajlik. Egyedi esetekben, kérelem alapján az igazgató más időpontot is engedélyezhet.
- Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha a tanév végén - legfeljebb három tantárgyból - elégtelen osztályzatot kapott, illetve ha az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.
- A vizsgázó javítóvizsgát az iskola igazgatója által meghatározott időpontban, az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban tehet.
- A vizsgákra történő jelentkezés a szaktanároknál, magántanuló esetén a tanügy-igazgatási igazgatóhelyettesnél történik. Félévi osztályozó vizsgára december 30-ig, év végére március 31-ig lehet jelentkezni. Ha valaki egy adott tantárgyból előrehozott érettségire jelentkezik, az egyben abból a tantárgyból az osztályozó vizsgára való jelentkezésnek is megfelel. A javítóvizsgákra a szaktanároknál június 30-ig lehet jelentkezni. A vizsgák időpontjáról a vizsgázót a vizsgára történő jelentkezéskor írásban (e-napló, e-mail, levél) tájékoztatni kell.
- Különbözeti vizsgára az igazgató engedélye alapján, a tanügy-igazgatási igazgatóhelyettesnél lehet jelentkezni, időpontját az igazgató határozza meg, követelményeit pedig a szaktanár közli a jelentkezővel.
- A vizsgakövetelmények az iskola pedagógiai programjában találhatók meg. Az aktuális témaköröket, tételeket a szaktanárok közlik a vizsgára jelentkezőkkel.
- A tanulmányok alatti vizsgákról tanulónként és vizsgánként jegyzőkönyvet kell kiállítani.
- Tanulmányok alatti vizsgát legalább háromtagú vizsgabizottság előtt kell tenni. Amennyiben a nevelési-oktatási intézményben foglalkoztatottak végzettsége, szakképzettsége alapján erre lehetőség van, a vizsgabizottságba legalább két olyan pedagógust kell jelölni, aki jogosult az adott tantárgy tanítására.

Az írásbeli vizsga

- A vizsga reggel nyolc óra előtt nem kezdhető el, és legfeljebb tizenhét óráig tarthat.
- A vizsgáról jegyzőkönyv készül.
- Az írásbeli vizsgán kizárólag az iskola bélyegzőjével ellátott lapon, feladatlapokon, tételelapokon (a továbbiakban együtt: feladatlap) lehet dolgozni. A rajzokat ceruzával, minden egyéb írásbeli munkát tintával kell elkészíteni. A feladatlap előírhatja számológép, számítógép használatát, amelyet az iskolának kell biztosítani.
- Az íróeszközökről a vizsgázók, az iskola helyi tanterve alapján a vizsgához szükséges segédeszközökről az iskola gondoskodik, azokat a vizsgázók egymás között nem cserélhetik.

- A vizsgázó az írásbeli válaszok kidolgozásának megkezdése előtt mindegyik átvett feladatlapon feltünteti a nevét, a vizsganap dátumát, a tantárgy megnevezését. Vázlatot, jegyzetet csak ezeken a lapokon lehet készíteni.
- Egy vizsganapon egy vizsgázó vonatkozásában legfeljebb három írásbeli vizsgát lehet megtartani. A vizsgák között a vizsgázó kérésére legalább tíz, legfeljebb harminc perc pihenőidőt kell biztosítani.

A szóbeli vizsga

- Egy vizsgázónak egy napra legfeljebb három tantárgyból szervezhető szóbeli vizsga. A vizsgateremben egyidejűleg legfeljebb hat vizsgázó tartózkodhat.
- A vizsgázónak legalább tíz perccel korábban meg kell jelennie a vizsga helyszínén, mint amely időpontban az a vizsgacsoport megkezdí a vizsgát, amelybe beosztották.
- A szóbeli vizsgán a vizsgázó tantárgyanként húz tételt vagy kifejtendő feladatot, és - amennyiben szükséges - kiválasztja a tétel kifejtéséhez szükséges segédeszközt. Az egyes tantárgyak szóbeli vizsgáihoz szükséges segédeszközökről a vizsgáztató tanár gondoskodik.
- Minden vizsgázónak tantárgyanként legalább harminc perc felkészülési időt kell biztosítani a szóbeli feleletet megelőzően, kivéve idegen nyelv. A felkészülési idő alatt a vizsgázó jegyzetet készíthet, de gondolatait szabad előadásban kell elmondania. Egy-egy tantárgyból egy vizsgázó esetében a feleltetés időtartama tizenöt percnél nem lehet több.
- A vizsgázók a vizsgateremben egymással nem beszélgethetnek, egymást nem segíthetik. A tételben szereplő kérdések megoldásának sorrendjét a vizsgázó határozza meg.
- A vizsgázó segítség nélkül, önállóan felel, de ha önálló feleletét önhibájából nem tudja folytatni vagy a vizsgatétel kifejtése során súlyos tárgyi, logikai hibát vét, a vizsgabizottság tagjaitól segítséget kaphat.
- A vizsgabizottság tagjai a tétellel kapcsolatosan a vizsgázónak kérdéseket tehetnek fel, ha meggyőződtek arról, hogy a vizsgázó a tétel kifejtését befejezte, vagy a tétel kifejtése során önálló feleletét önhibájából nem tudta folytatni vagy a vizsgatétel kifejtése során súlyos tárgyi, logikai hibát vétett. A vizsgázó a tétel kifejtése során akkor szakítható félbe, ha súlyos tárgyi, logikai hibát vétett, vagy a rendelkezésre álló idő eltelt.
- Ha a vizsgázó a húzott tétel anyagában teljes tájékoztatlanságot árul el, azaz feleletének értékelése nem éri el az elégséges szintet, az elnök egy alkalommal póttételt húzat vele. Ez esetben a szóbeli minősítést a póttételre adott felelet alapján kell kialakítani úgy, hogy az elért pontszámot meg kell felelni és egész pontra fel kell kerekíteni, majd az osztályzatot ennek alapján kell kiszámítani.
- Ha a vizsgázó a feleletet befejezte, a következő tantárgyból történő tételhúzás előtt legalább tizenöt perc pihenőidőt kell számára biztosítani, amely alatt a vizsgahelyiséget elhagyhatja.

A részletes szabályokat a 20/2012-es EMMI rendelet tartalmazza.

A tanulmányok alatti vizsgáztatás és osztályozás tantárgyaként

Biológia	5
Fizika	6
Földrajz.....	7
Idegen nyelv (angol, német).....	8
Informatika	12
Informatika ágazat és az informatika szakmacsoport informatika szakmai (elméleti és gyakorlati) tantárgyainak értékelése.....	13
Komplex természettudomány.....	14
Közgazdaság ágazat szakmai (elméleti és gyakorlati) tantárgyainak és az informatikai ágazat gazdasági szakmai (elmélet és gyakorlat) tantárgyainak értékelése	15
Magyar nyelv és irodalom.....	16
Matematika.....	17
Etika	18
Testnevelés	19
Történelem	20

Biológia

Számonkérések:

- Témazáró dolgozat
- Röpdolgozat
- Írásbeli felelet
- Szóbeli felelet

Egyéb számonkérési formák

Órai munka
Bemutató

Írásbeli vizsga (60 perc):

Növény-, állat- és embertan témakörökből fogalmak, esszé jellegű kérdések, grafikonok, folyamatábrák, képek elemzése, összefüggések felismerése, összehasonlítások megalkotása szükséges.

Értékelés:

0-29%	elégtelen
30-49%	elégséges
50-69%	közepes
70-84%	jó
85-100%	jeles

Ez az értékelés az évközben íratott dolgozatokra is érvényes.

Fizika

Számonkérések:

- Témazáró dolgozat
- Röpdolgozat
- Írásbeli felelet
- Szóbeli felelet

Egyéb számonkérési formák

*Órai munka
bemutató*

Írásbeli feladatlap (60 perc):

A feladatlap 3 részből áll

- I. Rövid kérdések, amelyekkel az alapfogalmak megértését ellenőrizzük (20%)
- II. Rövid kérdések, amelyekkel az alkalmazás képességét ellenőrizzük (jelenségek magyarázata, technikai berendezés működésének a leírása) (20 %)
- III. Számításos feladatok (60%)

Értékelés:

0-29%	elégtelen
30-49%	elégséges
50-69%	közepes
70-84%	jó
85-100%	jeles

Földrajz

Számonkérések:

- Témazáró dolgozat
- Röpdolgozat
- Írásbeli felelet
- Szóbeli felelet

Egyéb számonkérési formák

Órai munka
Bemutató

Írásbeli feladatlap (45 perc)

A feladatlap 2 részből áll (40 pont):

- I. 10 pontos topográfiai feladat atlaszhasználat nélkül.
- II. 10 pontos esszé, atlasz használattal
2-5 pontos rövid kifejtős feladat atlasz használattal
2-5 pontos rövid kifejtős feladat egy-egy mellékelt ábra, grafikon vagy diagram, esetleg szöveges forrás felhasználásával

Az írásbeli feladatlap feladatainak összetétele és pontozási aránya a témakörök sajátos igényeinek megfelelően eltérhet a megadottól.

Szóbeli feladat

Előre megadott témakörökből összeállított tétellistából egyet húz a vizsgázó. Ha teljes tájékoztatatlanság derül ki, akkor póttételt húzhat egyszer.

A szóbeli feleletet 1-5-ig érdemjeggyel minősíti a vizsgáztató, majd összesíti az írásbeli és a szóbeli jegyét, ebből alakítja ki a vizsgajegyet. Az összesítés során a szóbeli és az írásbeli egyenlő értékűnek számít.

Értékelés:

0-29%	elégtelen
30-49%	elégséges
50-69%	közepes
70-84%	jó
85-100%	jeles

Idegen nyelv (angol, német)

Az írásbeli dolgozatok és szóbeli feleletek százalékos értékelő skálái

Témazáró dolgozatok, szóbeli felelet

- 0% - 39% = 1
- 40% - 59% = 2
- 60% - 74% = 3
- 75% - 89% = 4
- 90 % - 100% = 5

Írásbeli felelet (szókincs, egyetlen nyelvtani jelenség)

- 0% - 59% = 1
- 60% - 69% = 2
- 70% - 79% = 3
- 80% - 89% = 4
- 90% - 100% = 5

1. A szóbeli feleletek értékelési szempontjai

- Jeles:** A szükséges információkat részletesen közlő, gördülékenyen előadott felelet, amely nyelvtani hibáktól mentes, illetve csak néhány kisebb, a megértést nem zavaró nyelvtani hibát tartalmaz. A tanuló kiejtése jó, a kommunikációs cél teljes mértékben megvalósul.
- Jó:** A szükséges információkat nagyrészt közlő, de kisebb nyelvtani és kiejtési hibákat tartalmazó felelet. A kommunikációs cél nagyrészt megvalósul.
- Közepes:** A szükséges információkat csak segítő kérdésekre közlő, több nyelvtani és kiejtési hibát tartalmazó felelet. A kommunikációs cél részben megvalósul.
- Elégséges:** Súlyos nyelvtani hibákat tartalmazó, hiányos lexikai tudást tükröző felelet. A kommunikációs cél csak minimális mértékben valósul meg.
- Elégtelen:** Az előzetes felkészülést nem tükröző felelet. A kommunikációs cél nem valósul meg.

2. Az írásbeli munkák formai követelményei

A tanuló ügyeljen írásbeli munkája áttekinthetőségére, tagoltságára, írása olvasható legyen.

3. Versenyeredmények jutalmazása

- minden iskolai, megyei vagy országos versenyen való részvételt jeles osztályzattal jutalmazunk.
- továbbküldhető OKTV dolgozatért a tanuló szaktanári dicséretet, és jeles osztályzatot kap.
- középfokú állami nyelvvizsgáért a sikeres versenyzők éves köszöntésekor és/vagy a tanévzáró ünnepélyen a tanuló nyilvános dicséretben részesül.

4. Pótlás lebonyolítása

Az elmaradt írásbeli dolgozatot vagy szóbeli feleletet a tanuló iskolába való visszatérése után egy héten belül pótolni köteles.

5. Javítási lehetőségek

A tanuló a félévi és év végi osztályozás előtt - előmenetelét szem előtt tartva - lehetőséget kap hat a jobb osztályzat megszerzésére. A javítás nem egy óra anyagára terjed ki, hanem a tanár által előre megjelölt témakörökre. Javító felelet esetén rosszabb osztályzat nem adható

6. Az órai munka értékelése

A tanuló órai munkájának értékelésére és ösztönzésére minden tanár a saját kialakult módszereit alkalmazza.

7. Házi feladat hiánya milyen következménnyel jár?

Minden tanulóval előfordulhat, hogy családi okok vagy iskolai elfoglaltsága miatt nem tudta elkészíteni házi feladatát. Az ilyen helyzetek méltányos, rugalmas és következetes kezelése a szaktanár hatáskörébe tartozik.

8. Büntető- és jutalompontok adása és osztályzatra váltása

A büntető- és jutalompontok vonatkozásában és azok osztályzatra váltásában minden tanár ugyancsak a saját kialakult módszere szerint járhat el.

9. Írásbeli feladatok (levél, fogalmazás stb.) értékelési szempontjai

Jeles:

- A tanuló a feladatban előírt valamennyi szempontot hiánytalanul kifejti.
- A feladatnak megfelelő, széles skálán mozgó, választékos és odaillő szókincs.
- Előfordul néhány kisebb nyelvtani és/vagy helyesírási hiba, de a teljes szöveg jól érthető.
- A szöveg jól tagolt, koherens, az egyes szempontok kifejtése bekezdésekben elkülönül, a mondatok között van logikai összefüggés. A szöveg kb. felerészt összetett mondatokat is tartalmaz.
- A szöveg stílusa teljes mértékben megfelel a szövegtípusnak (magán-, félhivatalos, hivatalos levél).

Jó:

- A tanuló a feladatban előírt szempontok többségét megfelelően, illetve valamennyi szempontot részben fejti ki.
- A feladatnak megfelelő, viszonylag széles skálán mozgó vagy többnyire odaillő szókincs.
- Néhány nyelvtani és/vagy helyesírási hiba előfordul, de ezek nem akadályozzák számottevően a megértést.
- A szöveg nagyrészt koherens, a bekezdések nem különülnek el, de a mondatok többsége között van logikai összefüggés, vagy a bekezdések elkülönülnek, de nincs minden mondat között összefüggés. A szöveg néhány összetett mondatot is tartalmaz.
- A szöveg stílusa nagymértékben megfelel a szövegtípusnak (magán-, félhivatalos, hivatalos levél).

Közepes:

- A tanuló a feladatban előírt szempontok kb. felét megfelelően, illetve a szempontok többségét részben fejti ki.
- A feladatnak részben megfelelő és többnyire odaillő szókincs.
- Sok kisebb, illetve néhány súlyosabb nyelvtani és/vagy helyesírási hiba is előfordul, amelyek részben akadályozzák a megértést.
- A szöveg részben koherens, a mondatok között többnyire van logikai összefüggés. Néhány mondat típus ismétlődik, köztük van összetett mondat is.
- A szöveg stílusa részben megfelel a szövegtípusnak (magán-, félhivatalos, hivatalos levél).

Elégséges:

- A tanuló a feladatban előírt szempontok kevesebb, mint felét megfelelően, illetve a szempontok kb. felét részben fejti ki.
- A szókincs hiányos és/vagy oda nem illő.
- Sok súlyos nyelvtani és/vagy helyesírási hiba fordul elő, a szövegnek csak kis része érthető.
- A szöveg csak kismértékben koherens, a mondatok között minimális a logikai összefüggés. Egy-két mondat típus ismétlődik. Nincs összetett mondat.
- A szöveg stílusa csak kismértékben felel meg a szövegtípusnak (magán-, félhivatalos, hivatalos levél).

Elégtelen:

- A tanuló nem írt semmit, vagy egy szempontot sem fejt ki megfelelően, illetve csak egy szempontot fejt ki részben megfelelően. Kézírása részben vagy egészben olvashatatlan.
- Rendkívül hiányos vagy oda nem illő szókincs.
- Sok durva nyelvtani és/vagy helyesírási hiba fordul elő, amelyek miatt a szöveg érthetetlen.
- A szöveg nem koherens, a szavak és/vagy mondatok között nincs megfelelő logikai összefüggés.
- A szöveg stílusa nem felel meg a szövegtípusnak (magán-, félhivatalos, hivatalos levél).

10. Osztályozó vizsga

10.1. Annak a tanulónak, aki magántanulói státusz vagy hiányzások miatt tesz osztályozó vizsgát, a tanuló által nem teljesített évfolyamra a pedagógiai programban előírt féléves és éves tananyagból kell számot adnia. A vizsga írásbeli és szóbeli részből áll.

Az írásbeli dolgozat javasolt feladattípusai:

Olvasott szövegértés

Írott szövegalkotás

Nyelvtani teszt

Szókincs teszt

A szóbeli vizsga feladata az adott tanévben tanult témakörök egyikének önálló kifejtése és/vagy egy szituációhoz kötött társalgás a vizsgáztató tanárral.

10.2. Annak a tanulónak, aki előrehozott érettségi vizsga miatt tesz osztályozóvizsgát, a tanuló által még nem teljesített évfolyam(ok)ra a pedagógiai programban előírt egész éves tananyag(ok)ból kell számot adnia. Egy osztályozó vizsga egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik

Amennyiben a tanuló az írásbeli osztályozó vizsgán nem ér el legalább 15 %-os eredményt, szóbeli vizsgát nem tehet, ebben az esetben a vizsga végeredménye elégtelen.

Az osztályozó vizsga előtt legalább egy hónappal a tanulót az írásbeli vizsga feladattípusairól, a szóbeli vizsga témaköreiről, a felkészüléshez ajánlott irodalomról, valamint a végső vizsgajegyet meghatározó százalékos értékelő skáláról szóban és írásban értesíteni kell.

Az osztályozó vizsga értékelő skálája

0 % – 29 % = 1

30 %– 49 % = 2

50 %- 69 % = 3

70 % - 84 % = 4

85% - 100 % = 5

11. Javítóvizsga

Annak a tanulónak, aki év végi elégtelen osztályzat miatt javító vizsgát tesz, az adott évfolyamra a pedagógiai programban előírt éves tananyagból kell számot adnia. Az írásbeli feladatokat az adott tanévben elsajátítandó tananyagnak megfelelően kell összeállítani olyan szinten, hogy azok megoldásával a tanuló az anyagban való legalább minimális jártasságát igazolhassa. A vizsga írásbeli és szóbeli részből áll. Az írásbeli dolgozat javasolt feladattípusai:

- Olvasott szövegértés
- Írott szövegalkotás
- Nyelvtani teszt
- Szókincs teszt

A szóbeli vizsga feladata az adott tanévben tanult témakörök egyikének önálló kifejtése és/vagy egy szituációhoz kötött társalgás a vizsgáztató tanárral. A vizsgázó számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló idő hatvan perc. Az írásbelin elérhető maximum pontok száma 60.

Amennyiben a vizsgázó a szóbeli vizsgán nem éri el a 25%-os eredményt akkor az írásbeli eredményét sem lehet figyelembe venni. A szóbelin elérhető maximum pontok száma 20.

Amennyiben a tanuló az írásbeli javító vizsgán nem ér el legalább 15 %-os eredményt, szóbeli vizsgát nem tehet, ebben az esetben a vizsga végeredménye elégtelen. A javító vizsga előtt legalább egy hónappal a tanulót az írásbeli vizsga feladattípusairól, a szóbeli vizsga témaköréről, a felkészüléshez ajánlott irodalomról, valamint a végső vizsgajegyet meghatározó százalékos értékelő skáláról szóban és írásban értesíteni kell.

A szóbeli pontozási szempontjai:

A vizsgázó neve:	A feladat száma					
	Pontszám					
Jártasság a témában/kommunikációs cél elérése/összefüggő témakifejtés	5	4	3	2	1	0
Szókincs, kifejezés mód	5	4	3	2	1	0
Nyelvtan (alaktan, mondattan)	5	4	3	2	1	0
Beszédtempó, hanglejtés, kiejtés	5	4	3	2	1	0
Összesen						

Az évközi vizsgákon az írásbeli és a szóbeli vizsgarészek szerezhető pontok aránya követi az érettségi vizsgarészek pontjainak arányát. Az írásbeli és a szóbeli vizsgán elérhető pontok száma 80.

Informatika

Számonkérési formák:

- ☺ Szóbeli felelet
- ☺ Írásbeli felelet
- ☺ Gyakorlati felmérő (felhasználó)
- ☺ Projektmunka értékelése

Egyéb jegyszerzési lehetőségek:

- ☺ Órai munka értékelése
- ☺ Versenyeredmények értékelése
- ☺ ECDL vizsga értékelése

Szóbeli felelet:

Értékelése az általános elveknek megfelelően.

Írásbeli felelet:

Egyszerre több tanuló, vagy akár az egész csoport felel írásban.

Gyakorlati felmérő:

Egyszerre több tanuló, vagy akár az egész csoport számítógépen old meg feladatokat.

Elmaradt írásbeli, gyakorlati felmérő pótlása:

Az elmaradt felmérőt akkor pótoljuk, ha a tanulónak nincs megfelelő számú jegye.

Osztályozó vizsga, különbözeti vizsga, javítóvizsga:

Az érintett tanár állít össze 60 perces, számítógéppel megoldandó feladatsort.

Szóbelire az a diák bocsájtható, aki legalább 20%-os írásbelit írt.

Szóbeli tételsor az adott tanév anyagából. A részletes tételsort a diák nem kapja meg előre.

Osztályzás:

Az írásbelin elért %-a kétszeres, a szóbelin elért %-a egyszeres súllyal számoljuk. Az informatika jegyét a súlyozott átlag alapján kapja, az általános elveknek megfelelően.

Az értékelés:

0-29%	elégtelen
30-49%	elégséges
50-69%	közepes
70-84%	jó
85-100%	jeles

Informatika ágazat és az informatika szakmacsoport informatika szakmai (elméleti és gyakorlati) tantárgyainak értékelése

Évközi értékelés

A tantárgyak jellegéből adódóan a lehetséges értékelési formák a következők:

- írásbeli felelet rövidebb témakörből (röpdolgozat)
- témazáró dolgozat
- projektmunkák készítése
- szakdolgozat készítése
- szóbeli felelet
- kiselőadás
- prezentáció
- tanórai munka

Osztályozó és javítóvizsga

Írásbeli értékelés, 60 perces dolgozat formájában, az adott tantárgy kerettantervi követelményei alapján, a szaktanárok által előre kiadott témakörökből.

Szóbelire az a diák bocsájtható, aki legalább 20%-os írásbelit írt.

Szóbeli tételsor az adott tanév anyagából.

Osztályzás:

Az írásbelin elért %-a kétszeres, a szóbelin elért %-a egyszeres súllyal számoljuk. A jegyét a súlyozott átlag alapján kapja, az általános elveknek megfelelően.

Az értékelés egységesen 9 – 12. évfolyamon (elméleti és gyakorlati tantárgyak esetén):

0 – 29 %:	elégtelen
30 – 39 %:	elégséges
40 – 59 %:	közepes
60 – 79 %:	jó
80 – 100 %:	jeles

Az értékelés egységesen 13 – 14. évfolyamon, esti tagozaton (elméleti és gyakorlati tantárgyak esetén):

0 – 49 %:	elégtelen
50 – 64 %:	elégséges
65 – 79 %:	közepes
80 – 89 %:	jó
90 – 100 %:	jeles

A fenti értékelési határok a tanulók évközi dolgozatainál is irányadók.

Komplex természettudomány

Számonkérések:

- Témazáró dolgozat
- Röpdolgozat
- Írásbeli felelet
- Szóbeli felelet

Egyéb számonkérési formák

*Órai munka
bemutató*

Osztályozó és javítóvizsga

Írásbeli számonkérés, 60 perces dolgozat formájában, a kerettantervi követelmények alapján, a szaktanárok által előre kiadott témakörökből.

Értékelés:

0-29%	elégtelen
30-49%	elégséges
50-69%	közepes
70-84%	jó
85-100%	jeles

Ez az értékelés az évközben íratott dolgozatokra is érvényes.

Közgazdaság ágazat szakmai (elméleti és gyakorlati) tantárgyainak és az informatikai ágazat gazdasági szakmai (elmélet és gyakorlat) tantárgyainak értékelése

Évközi értékelés

A tantárgyak jellegéből adódóan a lehetséges számonkérési formák a következők:

- írásbeli felelet rövidebb témakörből (röpdolgozat)
- témazáró dolgozat
- projektmunkák készítése
- szakdolgozat készítése
- szóbeli felelet
- kiselőadás
- prezentáció
- tanórai munka

Osztályozó és javítóvizsga

Írásbeli számonkérés, 60 perces dolgozat formájában, az adott tantárgy kerettantervi követelményei alapján, a szaktanárok által előre kiadott témakörökből.

Szóbelire az a diák bocsájtható, aki legalább 50%-os írásbelit írt.

Szóbeli számonkérés, a szaktanár/szaktanárok által összeállított, előre kiadott tételsor alapján.

Osztályzás:

Az írásbelin elért %-ot kétszeres, a szóbelin elért %-ot egyszeres súllyal számoljuk. A jegyét a súlyozott átlag alapján kapja, az általános elveknek megfelelően.

A számonkérések értékelése egységesen (elméleti és gyakorlati tantárgyak esetén is):

0 -49 %:	elégtelen
50-64 %:	elégséges
65-79 %:	közepes
80-89 %:	jó
90-100 %:	jeles

Magyar nyelv és irodalom

A tanulók egy osztályzatot kapnak félévkor és év végén.

Számonkérések:

Írásbeli számonkérési formák:

Szövegértés és köznapi szövegalkotás/érvelés: évente 2 alkalommal írják a tanulók (90 perc)

Műértelmező szövegalkotás (műértelmezés és/vagy összehasonlítás): évente 2 alkalommal írják a tanulók (90 perc)

jeles: 100% - 80%

jó: 79% - 60%

közepes: 59% - 40%

elégséges: 39% - 30%

elégtelen: 29% - 0%

A helyesírás és az íráskép pontozása a mindenkor érettségi követelményeinek megfelelően történik.

Témazáró dolgozat

Szóbeli számonkérési formák:

Szóbeli felelet

Egyéb számonkérési formák:

Házi feladatok elkészítése

Az órai munka értékelése

Referátum készítése

Projektmunka

Csoportmunka

Röpdolgozat

Memoriter

Osztályozó- és javítóvizsga követelményei

Írásbeli vegyes feladatok a tanév anyagából (60 perc)

jeles: 100% - 86%

jó: 85% - 70%

közepes: 69% - 50%

elégséges: 49% - 30%

elégtelen: 29% - 0%

Szóbeli tételsor alapján szóbeli számonkérés, ha az írásbeli legalább 15 %-os. Ha a tanuló felelete során teljes tájékozatlanságot mutat, a bizottság póttételt húzat- az érettségi vizsga előírásainak megfelelően.

Az érdemjegy megállapításakor az írásbeli és a szóbeli teljesítmény 50-50 %-ban számít.

Matematika

Számonkérések:

- Témazáró dolgozat
- Röpdolgozat
- Írásbeli felelet
- Szóbeli felelet

Egyéb számonkérési formák

Órai munka

Javító- és osztályozóvizsga

Írásbeli feladatsor

5 definícióra, tételre épülő feladat + 3 kifejtős feladat

Használható számológép, függvénytábla, körző, vonalzó.

Időtartam:

Javítóvizsga	60 perc
Osztályozó vizsga	60 perc

Szóbeli:

Szóbelire az a diák bocsájtható, aki legalább 20%-os írásbelit írt.

Szóbeli tételsor az adott tanév anyagából. A részletes tételsort a diák nem kapja meg előre.

A tétel tartalmaz öt egyszerű, az elméleti anyag elsajátítását számon kérő kérdést (definíció, illetve tétel kimondását, vagy ezek közvetlen alkalmazását megkívánó egyszerű feladatot). A tételt a vizsgázónak önállóan kell kifejtenie. Közbekezdni csak akkor lehet, ha teljesen helytelen úton indult el vagy nyilvánvaló, hogy elakadt. A tétel egyes elemeit más-más témakörből kell kiválasztani.

Osztályzás:

Az írásbelin elért %-a kétszeres, a szóbelin elért %-a egyszeres súllyal számoljuk. A matematika jegyét a súlyozott átlag alapján kapja, az általános elveknek megfelelően.

Értékelés matematikából:

0-29%	elégtelen
30-49%	elégséges
50-69%	közepes
70-84%	jó
85-100%	jeles

Etika

Számonkérés formái:

esszé jellegű dolgozat,
referátum, vita, prezentáció
órai munka,
szóbeli felelet,
írásbeli felelet

Javító- és osztályozóvizsga:

Szóbeli felelet a szaktanár által kiadott tételsor alapján.

Testnevelés

Tanulók osztályozásának szempontjai

- tanórai aktivitás mértéke /akarati tendenciák, szándék, hozzáállás, munkamorál/
- a tananyag elsajátításának mértéke /objektíven mérhető teljesítmények,a végrehajtás minősége/
- sportversenyeken elért teljesítmények, iskolai edzés és tömegsport munka

NORMÁL OSZTÁLYOZÓ VIZSGA

1.Mászás

Fiúk- függeszkedéssel

2.Gimnasztika: 48 ütemű gyakorlat

3.Torna

/2 szert kell választani/

3.1 talaj

3.2 ugrás

3.3 korlát/gerenda

4.Atlétika

/kettő választható/

4.1 60 m síkfutás

4.2 súlylökés

4.3.távolugrás

4.4 kislabda hajítás

5.Labdajátékok

/kettőt kell választani/

5.1 labdarúgás

5.2 röplabda

5.3 kézilabda

5.4 kosárlabda

Szóbeli vizsgarész

A vizsgázó az aktuálisan összeállított szóbeli tételsorból húz egy tételt.

Értékelés:

Mind a gyakorlati, mind a szóbeli vizsgarészt jeggyel értékeljük, a végső jegy megállapításánál a gyakorlati rész kétszeres súllyal számít.

Történelem

Számonkérések:

Írásbeli számonkérési formák:

Témazáró dolgozat:

A tesztes formában íratott témazáró dolgozatok értékelése a következő:

0-29%	elégtelen
30-39%	elégséges
40-59%	közepes
60-79%	jó
80-100%	jeles

Az esszé formájában íratott témazáró dolgozatok értékelése nem százalékos rendszerben történik.

A **vegyes** (tesztes és esszé jellegű kérdéseket egyaránt tartalmazó) témazáró dolgozatok **értékelése** a következő:

0-29%	elégtelen
30-49%	elégséges
50-69%	közepes
70-85%	jó
86-100%	jeles

Röpdolgozat: Többnyire 10 rövid kérdésből áll, 50% alatti teljesítmény esetén elégtelenként értékeljük a dolgozatokat.

Írásbeli felelet

Szóbeli számonkérési formák: *Szóbeli felelet*

Egyéb számonkérési formák

Órai munka
Referátum
Házi feladat

Javító- és osztályozóvizsga követelménye

Írásbeli vegyes feladatok a tanév anyagából (60 perc).

0-29%	elégtelen
30-49%	elégséges
50-69%	közepes
70-85%	jó
86-100%	jeles

Szóbeli tételsor alapján szóbeli számonkérés, ha az írásbeli legalább 15 %-os. Ha a tanuló felelete során teljes tájékozatlanságot mutat, a bizottság póttételt húzat- az érettségi vizsga előírásainak megfelelően.

Az érdemjegy megállapításakor az írásbeli és a szóbeli teljesítmény 50-50 %-ban számít.

Ceglédi Szakképzési Centrum Nagykátai Ipari Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája

OM azonosító: 203068

Intézményi azonosító: 141103

✉: 2760 Nagykáta, Csonka köz 6.

☎: 06/29/440-254, 06/30/6956801

E-mail: ipariszki@ipariszki.hu

Web: www.ipariszki.hu

PEDAGÓGIAI PROGRAM

(székhely: 2760 Nagykáta, Csonka köz 6.)

**A nevelőtestület által elfogadva:
Nagykáta, 2017.**

.....
Tugyiné Orczi Zsuzsanna
jegyzőkönyvvezető

**Igazgató által jóváhagyva
Nagykáta, 2017.**

.....
Fehérvári Károly
Tagintézmény-vezető

Az iskola nevelési programja

Iskolánk mottója:

„Az iskola dolga, hogy megtaníttassa velünk, hogyan kell tanulni, hogy felkeltse a tudás iránti étvágyunkat, hogy megtanítsen bennünket a jól végzett munka örömére és az alkotás izgalmára, hogy megtanítsen szeretni, amit csinálunk, és hogy segítsen megtalálni azt, amit szeretünk csinálni.”

/Szent-Györgyi Albert/

Bevezetés

Iskolánk 1958-ban alakult. Fő szerepe a környékbeli szakmunkások utánpótlása volt. Nagykátán és körzetében a termelő üzemek megszűnése, átalakulása következtében az 1990-es években a szakmai képzés célját és jellegét iskolánkban a megváltozott helyzethez kellett alakítani. A szakmunkásképzés mellett bevezettük a szakgimnáziumi (régi szakközépiskolai) és az új szakközépiskolai (régi szakiskolai) oktatást. A szakmunkásképzésben a körzet igényeit alapul véve iskolázunk be és végezzük mind az elméleti, mind a gyakorlati képzést.

Iskolai gyakorlóhelyeket alakítottunk ki a gazdálkodóktól független gyakorlati alapképzés megvalósítására. A technikai fejlődés és a gazdasági környezet elvárásainak megfelelően szakmai képzésünk folyamatos korszerűsítésére, fejlesztésére törekszünk. Növeljük képzésünkben az általános, korszerű, konvertálható ismeretek arányát. Igyekszünk a gazdaság igényeihez alkalmazkodva a fejlett technika alkalmazására felkészíteni tanulóinkat.

Iskolánkban kiemelten fejlesztettük az informatika oktatás tárgyi és személyi feltételeit. Angol és német nyelvoktatást vezettünk be. A szakgimnáziumi (régi szakközépiskolai) oktatás korszerűsítése érdekében elektronikai labort alakítottunk ki. Korszerű oktató berendezéseket vásároltunk az NC, CNC technika, a pneumatika, a hidraulika és a PLC technika oktatásához és a villamos gépek méréséhez.

Pedagógusaink rendszeresen továbbképzéseken vesznek részt.

Iskolánk a térség egyik meghatározó középiskolájaként elsősorban ipari jellegű szakmákban teszi lehetővé az iskolai képzést Nagykáta és körzete fiataljai számára. Az elmúlt évtizedben iskolánk a hagyományos szakmunkásképzőből olyan többcélú intézménnyé vált, amelyben az általános és a szakmai képzés több formában és szinten folyik.

Iskolánk tagja volt a Dél-Pest-Megyei Térségi Integrált Szakképző Központnak (TISZK), amelyet 2012-ben az oktatás átszervezése következtében megszüntettek.

Intézetünk 2006-ban belépett a Szakiskolai Fejlesztési Program II.-be. Lehetőségünk volt arra, hogy pedagógusaink korszerű oktatási módszereket tanulhattak, valamint oktatási segédeszközöket vásárolhattak.

A Szakiskolai Fejlesztési Programban felzárkóztató osztályokat, később 20 hónapos Közismereti Hídprogramos képzést indítottunk. Jelenleg pedig 20 hónapos Szakképzési Hídprogramos képzést folytatunk, olyan általános iskola 8. osztályt el nem végzett, de 15. életévüket betöltött tanulók részére, akik sikeres vizsga után rész-szakképesítést, majd lehetőségük van a továbbtanulásra és OKJ-s bizonyítványt szerezhetnek.

2000-ben iskolánk sikeresen pályázott a COMENIUS II. iskolai minőségfejlesztés pályázatán. Ennek során 2001-ben teljesítette a COMENIUS I partnerközpontúság követelményeit.

Az SZFP II-ben tovább fejlesztettük az iskola minőségirányítási programját. Kidolgozásra került az új szakmunkás minőségirányítási keretrendszer. Kidolgoztuk a pedagógusok teljesítmény ellenőrzés alapelveit.

Továbbfejlesztettük az iskola mérés-értékelés módszereit.

Iskolánkban 2017. szeptember 1-jétől jelentős változások következtek be a közoktatásról és a szakképzésről szóló törvények, valamint a hozzájuk kapcsolódó rendeletek alapján az oktató-nevelő munka megszervezésében. A szakgimnáziumi osztályokban az általános műveltséget megalapozó oktatás mellett ágazati szakmai képzés is folyik egyidejűleg. A szakközépiskolai képzésben a szakmai képzések mellett folyik az általános műveltséget megalapozó oktatás is,

ahol harmadik év végén tanulóink OKJ-s vizsgát tesznek, majd további két év általános képzés után érettségi vizsgát téve fejezhetik be tanulmányaikat tagintézményünkben. A NAT alapján kialakított helyi tantervek szerint oktatunk.

A kerettantervek megjelentetésével többszörösen módosított helyi tantervünk szerint folyt, folyik iskolai munkánk.

Célunk megőrizni az iskola elért eredményeit, oktató-nevelő munkánk pozitív vonásait az előreláthatóan nehéz szakmai és gazdasági feltételek között is.

Szeretnénk továbbra is a város és környezete tanulói számára a képességüknek megfelelő oktatási formákat kínálni. Szeretnénk korszerű munkakultúrával rendelkező, művelt, alkalmazkodni tudó szakembereket nevelni. Iskolánk nyitva áll, és lehetőséget kínál mindazoknak, akik pályaválasztás előtt állnak.

Hangsúlyt fektetünk az alapvető emberi-erkölcsi értékekre való nevelésre. A becsület, a barátság, a család szeretete és megbecsülése, a hazaszeretet, mások értékeinek tiszteletben tartása, a konfliktusok elfogadható módon való kezelése, egészségünk és környezetünk megvédése és még sok fontos nevelési cél áll előttünk. Így lehet műveltséget követni, tudást fejleszteni, személyiséget formálni.

A jövő tervezése nem csak arra ad lehetőséget, hogy az új kihívásoknak megfelelő iskolát képzeljünk el, de mód van a visszatekintésre, értékelésre is. Melyek azok az értékek, amelyeket meg kell őriznünk, és mi az, amit újra kell gondolnunk, újra kell fogalmaznunk.

Az iskola alternatív lehetőségeket nyújt a képzési idő, az iskolatípus és a megszerezhető végzettség tekintetében. Nevelő-oktató tevékenységet iskolánk szakgimnáziumi /9-12+1 évfolyamon/, szakközépiskolai osztályban / 9-11+2. évfolyamon/ folytat. Pedagógiai tevékenységünket felnőttképzési formák egészítik ki.

Az esti tagozatos érettségire felkészítő képzésre azok a 16. életévüket betöltött személyek jelentkezhetnek, akik rendelkeznek iskolarendszerű nappali képzésben megszerzett szakmunkás bizonyítvánnyal.

Egyéb felnőttoktatásba azok a 16. életévüket betöltött személyek jelentkezhetnek, akik befejezett 10 osztállyal rendelkeznek, illetve szakiskolai vagy szakmunkás tanulmányaikat sikeres szakmai vizsgával vagy szakmunkásvizsgával lezárták, vagy érettségi vizsgát tettek és bemutatják az erről szóló bizonyítványukat. (Maximum egy állami finanszírozásban szerzett Okj-s képesítéssel rendelkezőknek.)

1.1. A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Pedagógiai alapelvek és értékek

Tagintézményünk minden dolgozója, arra törekszik, hogy semmilyen hátrány, testi és lelki erőszak ne érje tanulóinkat, hanem megfelelő, harmonikus, esztétikus környezetben töltsék mindennapjaikat.

Problémaikat igyekszünk észrevenni és segítséget nyújtani a megoldások megkeresésében. Törekszünk arra, hogy neveltségi, szociális, tudásbéli hiányosságai pótlásával sikeresebb felnőttek váljanak. Kiemelt célunk, hogy a nálunk tanulók körében csökkentsük az iskolát végzettség nélkül elhagyó diákok számát. Ennek érdekében igen sok figyelmet fordítunk az érintett tanulókra és igyekszünk szorosabb kapcsolatot kialakítani a tanulók szüleivel.

Célunk a többszörös hátrányokkal hozzánk érkező tanulóknak is szakmai bizonyítványt adni, növelve ezzel is a munkaerő piaci esélyeiket. A tanulási hátrányok miatt sokan motiválatlanok a tanulásban.

Nagyon fontosnak tartjuk, hogy diákjaink a társadalmi elvárásoknak megfelelő, erkölcsi alapelveket és kulturált viselkedési formákat, közöttük az anyanyelvi, számolási műveltséget

megfelelő módon elsajátítsák. Fontosnak tartjuk, hogy diákjainkat hozzásegítsük a reális énkép, reális önértékelés kialakításához, és ezzel reális életpályakép kifejlődéséhez.

A pedagógus pályát tanáraink hivatásnak tekintik, ezáltal példamutatással igyekszünk tanítványainkat művelt, kötelességtudó, megfelelő erkölcsi normák szerint élő állampolgárokká nevelni.

Tagintézményünk valamennyi dolgozója részéről minden tanuló és dolgozó számára biztosítani szükséges az egyenlő bánásmódot. Semmilyen különbségtétel: sem kedvező, sem hátrányos megkülönböztetés nem megengedett.

Tanulóink elsősorban a **szakmai képesítés** megszerzése érdekében választják iskolánkat. A tagintézmény **szakgimnáziumi** és **szakközépiskolai** feladatot lát el. Ebből fakadó elsődleges hivatása a **szakemberképzés**.

Célok, feladatok

Iskolánk cél és feladatrendszerét a NAT határozza meg.

A legfontosabb célunk, hogy a hozzánk járó tanulókat minél sokoldalúbban fejlesszük, az életre neveljük és a NAT követelményeit elsajátíttatva bocsássuk el. A feladatok közül kiemelkedik, hogy tanulóinkat a sikeres záróvizsgára, illetve a továbbtanulásra felkészítsük.

Célunk, hogy a szakiskolai (szakközépiskolai), szakközépiskolai (szakgimnáziumi) tanulók a tanulmányaik befejezése után általánosan művelt, jó gyakorlati készségekkel rendelkező, természetesen még irányítás mellett, de önálló munkavégzésre alkalmas szakmunkássá, dolgozóvá váljanak.

További célunk, hogy tagiskolánkban végzett tanulók, ne csak a már megismert tudást használják, hanem erre építve képesek legyenek önálló ismeretszerzésre, és az információ áradatban tudjanak válogatni és el tudjanak igazodni. Tehát fontosnak tartjuk, hogy diákjaink is magukénak vallják az „egy életen át tartó tanulás” elvét, és ezt tudatosan ők is alkalmazzák.

Nevelési szempontból fontosnak tartjuk, hogy tanulóink ismerjék meg a kulturált viselkedés szabályait, a társadalmi normákat és mozgásformákat, képesek legyenek konfliktusaikat sikeresen és eredményesen feldolgozni, megoldani, szerezzenek jártasságot ügyeik intézésében.

Fontosnak tartjuk, hogy fiataljaink kötődjenek a nemzeti értékeinkhez. Feladatunk a szűkebb haza, a szülőföld szeretetének kialakítása. A legtöbb lehetőség erre a történelem, a magyar nyelv és irodalom, a földrajz, a biológia és az osztályfőnöki órákon nyílik.

Nemzeti ünnepeink méltó megünneplése erősítheti a hazaszeretet érzését. Ismerd meg szülőföldedet! Lehet mottója az osztálykirándulásoknak, amelyek révén a tanulók hazánk természeti és épített környezeti értékeivel ismerkedhetnek meg.

A szép tiszta, szabatos anyanyelvi megszólalás, írás a patriotizmus része. Ez nem csupán a magyar nyelvet tanító kollégáknak jelent feladatot. Iskolánk valamennyi tanárának feladata az írásbeli munkák nyelvhelyességének javítása és a tanulók kommunikációs képességeinek fejlesztése szóbeli feleltetés útján.

Célunk továbbá, hogy megfelelő ismeretet, tudást tartalmat nyújtsunk tanulóink számára: a továbbtanuláshoz, a munkavállalói szerepekhez, a szakképesítések megszerzéséhez szükséges kompetenciák, készségek kialakításához.

A nevelő – oktató munka eszközei, eljárásai

Fontosnak tartjuk, hogy:

- tanóráink, foglalkozásaink előre megtervezett módon, helyen és időben történjenek
- lehetőség szerint csoportbontásokat alkalmazunk (idegen nyelv, informatika)
- lehetőségek függvényében iskolánk figyelembe veszi a tanuló nyelvi előképzettségét, igényét és ezek alapján angol vagy német nyelvet tanuló csoportba sorolja (angol, német)

- érettségire és szakmai vizsgákra felkészítjük a tanulókat
- integrált oktatást folytatunk, segítjük a társadalmi beilleszkedést
- differenciált oktatást alkalmazunk
- felzárkóztató, fejlesztő foglalkozásokat tartunk
- szokásokat, hagyományokat őrizzük és újakat alakítsunk ki a már jól működő szokásrendszer mellé (jelképek, rendezvények).
- tanári példamutatást mind erkölcsi, mind szakmai téren
- folyamatos kapcsolattartást a szülőkkel, gondviselőkkel személyesen illetve egyéb eszközök használatával
- tanulmányokat, a tanulók előrehaladásának folyamatos mérését, ellenőrzését, értékelését
- változatos szabadidős tevékenységeket szervezzünk
- közép-és emelt szintű érettségi vizsgára való jelentkezés az érettségi vizsgaszabályzat és a kerettantervi rendelkezésekben foglalt előírásoknak megfelelően történjen. Ezt a feladatot az általános igazgatóhelyettes szervezi és koordinálja.
- az 50 órás közösségi szolgálat elvégzésének igazolása az érettségi vizsga megkezdésének feltétele, így annak folyamatos nyomon követése, ellenőrzése
- a helyszíneket és a bevont diákcsoportokat, felelősöket a mindenkori éves munkaterv tartalmazza

1.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Célunk olyan művelt emberek nevelése, akik a munkaerőigényhez igazodó szakképzésbe történő bekapcsolódásra képesek.

A fiatalok személyiségfejlődését elősegítő és nem korlátozó iskola megvalósítása. Tevékenységét az iskola a világnézeti pluralizmus és semlegesség jegyében végzi.

- Feladatunk a társadalom elvárásai alapján az erkölcsi alapelvek megismerése.
- A tanulók önmagához való viszonya, önmagáról alkotott képe, a személyiség belső diszpozíciói saját befogadó - alkotó tevékenysége során alakul ki, csakúgy, mint a személyiségére jellemző egyéb tulajdonságok. Az egyén maga határozza meg tevékenysége irányát, és aktivitása mértékét, színvonala is nagymértékben függ az önmagáról, képességeiről, igényeiről alkotott képtől és az önmagával szemben támasztott elvárásoktól. Az egyén önmagához való viszonyának alakításában alapvető célként tűzhető ki az önmegismerés és önkontroll, a felelősség önmagunkért, az önállóság, az önfejlesztés igénye és az erre irányuló tevékenységek, valamint mindezek eredményeként a személyes méltóság. A tanulóknak legyen fogalma a valós és az ideális énképről. Feladatunk, hogy a ránk bízott tanulókat segítsük a reális önértékelés kialakításában.
- Feladatunk a tanulóink értelmi nevelése, az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek fejlesztése, és az ismeretszerzésre való igények kialakítása.
- Fontos feladatunknak tartjuk az anyanyelvi nevelést, hiszen az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a gondolatok, érzések és érzelmek kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt, valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot az élet minden területén: családon belül, iskolában, társadalmi érintkezések, szabadidős tevékenységek stb. során.
- Feladataink közé tartozik a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is. A kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek. A matematikai kompetencia felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, grafikonok/táblázatok), valamint a törekvést ezek alkalmazására.
- A tanulók közösségi életre való nevelése, hogy ismerjék, elfogadják az együttélés szabályait, a kulturált magatartás, viselkedés formáit megismerjék és tudják azokat megfelelő módon alkalmazni.
- Minden műveltségi területen a hatékony, önálló tanulás kialakítása a cél, azaz fontos, hogy az egyén képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást. Ez egyrészt új ismeretek megszerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti. A hatékony és önálló tanulás arra készíti a tanulót,

hogyan előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja, otthon, a munkában, a tanulási és képzési folyamataiban egyaránt

- Fontosnak tartjuk, hogy tanulóink kezdeményezőképességét és vállalkozói kompetenciáit formáljuk, hiszen ez segíti az egyént a mindennapi életben - a munkahelyén is - abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínálgzó lehetőségek megragadására. A tudást, a kreativitást, az újításra való beállítódást és a kockázatvállalást jelenti, valamint azt, hogy célkitűzései érdekében az egyén terveket készít és hajt végre. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során van szükség.
- Fontos a tanulók érzelmi nevelése, hogy figyeljenek az őket körülvevő környezetre, társaikra, önmagukra. Helyes és megfelelő érzelmekre, cselekedetek kialakítására legyenek képesek.
- A tanulók testi nevelése, az egészséges életmód tudatosítása, a rendszeres mozgás iránti igény felkeltése
- A tanulók munkakultúrájának fejlesztése, a munkára nevelés, kötelességtudatuk alakítása, rendszeres és pontos munkavégzésre nevelés. Fontos, hogy a tagintézményből kikerülő tanulók képesek legyenek a munkaerőpiac elvárásainak megfelelni, és az igényeket teljesíteni.
- Fontos hogy a tanulók megismerjék és szeressék hazájukat, szülőhelyüket, hazájuk múltját és jelenét, a hagyományokat, a nemzeti kultúrát, és mindezt kötelességüknek érezzék, hogy tovább ápolják.
- Fontos, hogy a tanulók megismerkedjenek az alapvető állampolgári jogokkal és kötelességeikkel, ezzel együtt lényeges az igény kialakítása arra, hogy a közéletben is részt vállaljanak.
- Fontos a digitális kompetencia fejlesztése, az informatikai műveltség elmélyítése. Ez a kulcskompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak magabiztos és kritikus használatát, az információ megkeresését, összegyűjtését és feldolgozását, a valós és a virtuális kapcsolatok megkülönböztetését.

Célunk a Nemzeti alaptanterv fejlesztési területeinek – nevelési céljainak és kulcskompetenciáinak beépítése a tantárgyi tartalmakba.

1.3. Egészségnevelési program

Az tagintézményünkben az oktató és nevelő munka mellett fontos és kiemelt hangsúlyt kap az egészségfejlesztés, az egészséges életmódra nevelés. A legnagyobb hangsúlyt természetesen a prevencióra helyezzük, hiszen jobb megelőzni a problémát, mint később kijavítani, azaz nemcsak egészségesen tartja a szervezetet, hanem egészséges gondolkodásra is nevel.

Fontosnak tartjuk, hogy tudatosítsuk tanulóinkban azt, hogy az egészséges életmód nem csupán az egészségkárosító anyagok és szerek (dohányáru, alkohol, bódító és kábítószeres elkerülés és mellőzését jelenti, hanem lényeges, hogy a mindennapi életüknek szerves részévé váljanak és az egészségtudatos életmód tanulóink mindennapjaiban is megjelenjen. (Például a rendszeres napi

tisztálkodás, a külső megjelenésükre való odafigyelés, az egészséges táplálkozás, a rendszeres testmozgás, a szűrővizsgálatokon való részvétel stb.)

a.) Drogprevenció

Megelőzőként rendszeresen felvilágosító, ismeretterjesztő előadásokat szervezünk külső előadók bevonásával is (pl.: iskolai védőnő, rendőrség, büntetés - végrehajtó intézet), illetve a téma folyamatosan és visszatérően beépül az osztályfőnöki órák tematikájába (beszélgetés, elrettentő, ill. elgondolkodtató filmek vetítése).

b.) Dohányzás elleni küzdelem

Jelentős problémát okoz a dohányzás elleni küzdelem, melyről folyamatosan és minden fórumon beszélünk (osztályfőnöki óra, szülői értekezlet, tantestületi értekezlet, stb.), hiszen egészségromboló hatása nemcsak a dohányzó egyént érinti, hanem minden vele egy légtérben elhelyezkedőt is. Folyamatosan ellenőrzünk és büntetünk annak érdekében, hogy tanulóinkat a jó irányba terelgessük.

c.) Szexuálhigiéniai prevenció

Megkerülhetetlen és egyre fontosabb feladata az iskolának, hogy foglalkozzon a szexuális kultúra és magatartás kérdéseivel, figyelmet fordítson a családi életre nevelésre, a felelősségtudat kialakítására, és az örömteli párkapcsolatokra történő felkészítésre, és felhívja a figyelmet a rendszeres orvosi ellenőrzések fontosságára. Természetesen legfőbb szerepe ebben a családnak lenne, de ma már jelentős szerep hárul az osztályfőnökökre, a biológia és testnevelő tanárra, a védőnőkre, és a kortárs segítőkre.

Rendszeresen előadásokat szervezünk és szóróanyagokat juttatunk el diákjainkhoz ebben a témában.

d.) Alkoholfogyasztás

Fontos, hogy tudatosítani tudjuk tanulóinkban alkoholfogyasztásban a mértékletességet, azaz hogy magyar szokásokat követve ünnepi alkalmakkor ez a hagyományok részének tekinthető, de kulturált formában. Megismertetjük diákjainkkal az alkoholfogyasztás káros következményeit, egészségkárosító és családdromboló hatását beszélgetés és videó-bejátszásokon keresztül.

Az iskolában és az iskolai rendezvényeken minden káros szenvedély, így az alkoholfogyasztás is szigorúan tilos.

e.) A személyi higiéniai szokások kialakítása

Ezen a területen döntő jelentőségű a testnevelés órák és sportfoglalkozások, a tanüzemi gyakorlatok utáni tisztálkodási lehetőség biztosítása, valamint a tanulók megfelelő öltözetben való megjelenése. Az osztályfőnökök, biológia- és testnevelő tanároknak különösen lényeges feladata, hogy felhívják a tanulók figyelmét a tisztálkodás fontosságára.

Fontos, hogy a higiéniaról ne csak halljanak a tanulók, hanem a szabályokat be is tartják. Az iskolai mosdókat és wc-eket megfelelő módon használják a tanulók, illetve állapotát megőrzik.

A személyi higiénia hangsúlyozása mellett igen fontos, hogy a tanulók megismerkedjenek a korszerű és helyes táplálkozással, táplálkozási szokásokkal. Elsősorban mindez osztályfőnöki órán valósulhat meg, de igénybe veszünk megfelelő szakembereket, akik előadások formájában igyekeznek tanulóinkat a helyes útra terelni.

Fontos a lelki egészségvédelem, melyet szintén osztályfőnökök végeznek, illetve, ha szükséges szakemberek bevonásával nyújtanak segítséget.

Iskolánk tanulóinak jelentős része tanulási problémákkal küzdő, sok esetben hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű családból származik. Az érzelmeik labilisak, nehezen nyílnak meg bárki előtt, hiszen sok esetben szégyenkeznek vagy félnek a szankcióktól, ezért még jelentősebb szerep hárul az osztályfőnökökre és a védőnőkre.

Fontos, hogy a tanárok, elsősorban az osztályfőnökök a kóros beilleszkedési zavart igyekezzenek felismerni és megfelelő szakember felé irányítani tudják a tanulót.

Fontosnak tartjuk, hogy tanulóink értékeit felszínre tudjuk segíteni, ennek kibontakoztatásában támogatni, hiszen „minden ember valamiben jó”.

Fontosnak tartjuk a bizalmi légkör kialakítását mind tanuló- tanuló, mind tanuló-tanár, szülő-tanár között, ezzel segítve a tanulót abban, hogy a felmerülő problémái megoldásában tudjon kitől segítséget kérni.

Iskolánkban orvos heti 2 nap 2 órában, védőnő pedig hetente több napot tölt tagintézményünkben. Itt az előírásoknak megfelelően felszerelt orvosi szoba áll rendelkezésükre. Minden tanévben tanulóink biometriai szűrésen esnek át (magasság, testsúly mérés, vizelet, vérnyomás, szem-, hallásvizsgálat), és évente kétszer fogászati szűrésen szervezett iskolai keretek között.

A hozzánk felvett tanulók előzetes orvosi vizsgálaton vesznek részt.

f.) Baleset megelőzése, elhárítása

Az iskola gondoskodik a rábízott tanulók felügyeletéről, a nevelés és oktatás egészséges feltételeinek megteremtéséről, biztosításáról. A tanulói baleseteket kivizsgáljuk, az előidéző okokat megszüntetjük.

Veszély esetén a tanulók és a dolgozók azonnali jelentési kötelezettséggel tartoznak a tagintézmény vezetése illetve karbantartói felé.

Tanév elején minden tanuló balesetvédelmi oktatásban részesül, illetve testnevelés, gyakorlati tantárgyakból szintén balesetvédelmi oktatásban részesülnek a tanulók, melyről jegyzőkönyv készül.

A részletes szabályzatot az Iskola SZMSZ-e és balesetvédelmi szabályzata tartalmazza.

1.4. Közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A tanulói közösségeket irányító pedagógusok legfontosabb feladata, a közösségek tevékenységének tudatos tervezése és folyamatos megszervezése, hiszen a tanulói közösség által történő közvetett nevelés csak akkor érvényesülhet, ha a tanulók a közösség által szervezett tevékenységekbe bekapcsolódnak, azokban aktívan részt vesznek, és ott a közösségi együttéléshez szükséges magatartáshoz és viselkedési formákhoz tapasztalatokat gyűjthetnek.

1.4.1. Feladataink:

- A különféle iskolai tanulói közösségek megszervezése, nevelői irányítása.
- Feladat: Az iskolai élet egyes területeihez (tanórákhoz, tanórán kívüli tevékenységekhez) kapcsolódó tanulói közösségek kialakítása, valamint ezek életének tudatos, tervszerű nevelői fejlesztése.
- A tanulók életkori fejlettségének figyelembevétele a tanulóközösségek fejlesztésében.
- Feladat: A tanulói közösségek irányításánál a nevelőknek alkalmazkodniuk kell az életkorral változó közösségi magatartáshoz: a kisgyermek heteronóm - a felnőttek elvárásainak megfelelni akaró - személyiségének lassú átalakulásától az autonóm - önmagát értékelni és irányítani képes - személyiséggé válásig.
- Az önkormányzás képességének kialakítása.
- Feladat: A tanulói közösségek fejlesztése során ki kell alakítani a közösségekben, hogy nevelői segítséggel közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni. A cél eléréséért összehangolt módon tevékenykedjenek, illetve az elvégzett munkát értékelni tudják.
- A tanulói közösségek tevékenységének megszervezése.
- Feladat: A tanulói közösségeket irányító pedagógusok legfontosabb feladata, a közösségek tevékenységének tudatos tervezése és folyamatos megszervezése, hiszen a tanulói közösség által történő közvetett nevelés csak akkor érvényesülhet, ha a tanulók a közösség által szervezett tevékenységekbe bekapcsolódnak, azokban aktívan részt

vesznek, és ott a közösségi együttéléshez szükséges magatartáshoz és viselkedési formákhoz tapasztalatokat gyűjthetnek.

- A közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása.
- Feladat: A tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának kialakítása, ápolása.
- A tanulói közösség fejlesztésére irányuló nevelő és oktató munka iskolánkban egyrészt a nevelők és a tanulók közvetlen, személyes kapcsolata révén valósul meg, másrészt közvetett módon, a tanulói közösség ráhatásán keresztül érvényesül.

A tanulók közösségben, illetve közösség által történő nevelésének megszervezése, irányítása iskolánk nevelő-oktató munkájának alapvető feladata

1.4.2. Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai

- Önállóvá alakítani a közösségeket, sikerélményhez juttatva felelősségérzésüket fejleszteni.
- Kirándulások szervezése közösen megtervezett program alapján
- Osztályrendezvények (közös karácsony, névnapi megemlékezés, nőnapi köszöntés, közös mozi-, színház- és kiállítás látogatások).
- Osztályok ünnepi műsorai a tanév munkarendje és az osztályfőnöki munkaközösség munkaterve alapján.
- Diáknapi, sikeres megszervezése, megvalósítása.
- Rendezvényeinken a közösségek követendő hagyományként osztálykeretben szerepelnek. Rendezvényeink:

- a tanévnyitó ünnepség
- szalagavató ünnepség, melynek kiemelkedő jelentőségű közösségépítő szerepe van (a szalagtűzést kultúrműsor követni)
- karácsonyi ünnepség,
- a ballagás
- pedagógusnapi rendezvény
- Állami ünnepeinkről megemlékezések

1.4.3. A diák-önkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai

A DÖK sokat tehet a gazdag tevékenységrendszer kialakításával a közösségfejlesztésért. Tevékenységét szervezeti és működési szabályzat és éves munkaterv alapján végzi. Az iskolai diákönkormányzat munkáját a diákmozgalmat segítő tanár patronálja: Aktívan részt vállal az ünnepségek, iskolai rendezvények, vetélkedők lebonyolításában, és szervezésében.

1.5. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

Iskolánk minden pedagógusának kötelessége, a jogszabályokban, illetve az iskola belső szabályzataiban meghatározottakon túl, hogy a tanítási órák, valamint a tanórán kívüli tevékenységek keretében fejlesszék tanulóink kulcskompetenciáit, illetve a NAT által meghatározott műveltségi területeket.

1.5.1. A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg:

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- érettségi, különbözeti, felvételi, osztályozó vizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben.
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

1.5.2. Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

A tanulók, és a szülők körében végzett felmérésekből az derül ki, hogy tanulóink nagy százaléka rendezetlen családi és anyagi körülmények között él. Sok tanulónk halmozottan hátrányos illetve veszélyeztetett tanuló. Ezzel a változással együtt járt az osztályfőnöki szerepkör bővülése is. Így a jogszabályokban rögzítetteken túl az osztályfőnöki feladatok köre jelentősen bővült:

Feladatai:

- Figyelemmel kíséri az osztályban tanulók tanulmányi előmenetelét. A tanulók hiányzásait pontosan vezeti és megteszi a szükséges intézkedéseket az igazolatlan órák következtében.
- Év közben – szükség esetén – él a dicséret, illetve az elmarasztalások lehetőségével.
- Legkésőbb félév, illetve év vége előtt 30 nappal az ellenőrző útján értesíti az elégtelen osztályzatra álló tanulók szüleit.
- Segíti a diákönkormányzatot.

- Minden év elején tevékenyen segíti az osztály diák-önkormányzati képviselőinek megválasztását, ismerteti a DÖK működési szabályzatát.
- Az iskolavezetés által jóváhagyott felmérések osztályszintű lebonyolítását, összesítését elvégzi, elvégezteti.
- Az osztály magatartását, szorgalmát, az osztály közösségi életét figyelemmel kíséri. Az osztállyal és az osztályban tanító tanárokkal történő megbeszélés után félévkor és év végén értékeli a tanulók magatartását és szorgalmát.
- Év elején az első osztályfőnöki órán megismerteti a tanulókkal a házirendet, felhívja a figyelmet az esetleges változásokra. Folyamatosan ügyel a házirendben foglaltak betartására, különösen a késésekre és a hiányzásokra.
- Az első igazolatlan hiányzás esetén hivatalos levélben értesíti a tanuló szüleit és felhívja figyelmüket a további hiányzások következményeire.
- Folyamatosan figyeli az osztályterem berendezésének állapotát, azonnal jelzi az iskolavezetésnek a hiányosságokat, rongálásokat, illetve intézkedik azok megjavításáról, megjavíttatásáról.
- Adminisztrációs, dokumentációs tevékenységet végez.
- Az elektronikus naplót kitölti, vezeti.
- A hiányzásokat szükség esetén, félév végén, illetve év végén összesíti.
- Felhívó levélre – családsegítő szolgálat, gyámügy, rendőrség stb.. – hivatalos levelet ír a kért adatokkal.
- Félévi értesítők, év végi bizonyítványok kitöltése, kiadása.
- A pótvizsgákkal, az osztályozó vizsgákkal kapcsolatos adminisztráció elvégzése.
- Törzslapok kitöltése és vezetése.
- Érettségivel, szakmai vizsgával kapcsolatos adminisztráció elvégzése. A kért programok használata.
- Az osztályfőnöki tanterv alapján összeállítja és elkészíti az osztályfőnöki órák tervezett tematikáját.
- A tervezetben az iskola egészségfejlesztési programjának megfelelően legalább két alkalommal prevenció, tájékoztató előadást szervez.
- Megelőzze, elhárítsa és enyhítse a gyermek egészséges testi és személyiség fejlődését gátló tényezőket
- Elősegítse azoknak a pozitív hatásoknak az érvényesülését, amelyek hozzájárulnak személyiségének, képességeinek kifejlesztéséhez.
- A tervezett témákról beszélgetést folytat, illetve vitát vezet az osztályfőnöki órákon.
- Megtervezi és megszervezi, valamint felelősséggel vezeti az osztálykirándulásokat.
- Segítséget nyújt a szalagavató program előkészítésében. Ötleteivel elősegíti a minél színvonalasabb kulturális műsort.
- A ballagáshoz kapcsolódó feladatokban az osztályát segíti, tájékoztatja.
- Az iskola éves munkatervében kiírt szülői értekezleteket megtartja.
- Igyekszik felderíteni milyen okokra vezethetők vissza a következő problémák, és igyekszik javaslatot tenni a megoldásra:
 - iskolakerülés,

- teljesítmény és magatartászavarok,
 - fiatalkori bűnelkövetés,
 - tinédzserterhesség,
 - nehéz anyagi körülmények,
 - gyermekbántalmazás,
 - dohányzás, alkohol, drog, AIDS, prevenció, (osztályfőnöki órák keretében)
 - állami gondozásban lévő gyerekek külön segítése, támogatása.
- Szükség esetén kapcsolatot tart a:
 - Gyermekjóléti Szolgálattal,
 - Családsegítő Szolgálattal,
 - Gyámhivatallal,
 - Nevelési Tanácsadóval,
 - Rendőrséggel,
 - Védőnői Szolgálattal,
 - iskolaorvossal
 - továbbá a gyermekvédelemben résztvevő társadalmi szervezetekkel és alapítványokkal.

1.6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

1.6.1. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

A tehetség, képesség kibontakoztatását az alábbi tevékenységek segítik:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése,
- a nem kötelező /választható/ tanórán tanulható tantárgyak tanulása,
- a tehetséggondozó foglalkozások,
- az iskolai sportkör,
- a szakkörök,
- versenyek, vetélkedők, bemutatók /szaktárgyi, sport, kulturális, stb./, - a szabadidős foglalkozások /pl. színház- és múzeumlátogatások/,
- - az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata,
- - a továbbtanulás segítése

1.6.2. A szociálisan hátrányos tanulók felzárkózását segítő program

A szociális hátrányok enyhítésének célja, hogy minden gyermeknek megadjuk az esélyegyenlőséget és feltételeket a minél zökkenő mentesebb tanulás lehetőségére és az életre való felkészülésre.

- A szociális hátrányokat befolyásoló tényezők:
 - életmód,
 - iskolázottság,
 - lakás,

- lakókörnyezet,
 - fogyasztási szokások,
 - anyagi színvonal,
 - munkamegosztás,
 - érdekérvényesítő képesség,
 - etnikai, vallási hovatartozás,
 - egészségi állapot,
 - életkor.
- A szociális hátrányok enyhítését az alábbi tevékenységi formáink szolgálják:
 - szoros kapcsolat a körzet általános iskoláival, nevelési tanácsadóval és a gyermekjóléti szolgálattal,
 - tanórai differenciált oktatás,
 - felzárkóztató és tehetséggondozó foglalkozások,
 - tanórán kívüli foglalkozások,
 - pályaválasztás irányítása,
 - egészségügyi szűrővizsgálatok biztosítása,
 - személyes, egyéni tanácsadás (tanulóknak, szülőknek),
 - egészségvédő- mentálhigiénés, drog- és bűnmegelőzési programok szervezése,
 - felvilágosító munka a szociális juttatás lehetőségeiről (szülői értekezlet, fogadóóra, családlátogatás, osztályfőnöki óra)

1.6.3. A sajátos nevelési igényű, beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézségekkel küzdők segítése

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő – integrált – oktatásuk. Esetükben a tartalmi szabályozás és a gyermeki sajátosságok összhangja ugyanolyan fontos, mint más gyermekeknél. Iskolai nevelés-oktatásuknak alapvető célja a felnőtt élet sikerességét megalapozó kulcskompetenciák fejlesztése, az egész életen át tartó tanulásra való felkészítés.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelés-oktatása során a Nat-ban meghatározott és a kerettantervben részletezett kiemelt fejlesztési feladatok megvalósítása javarészt lehetséges, de mindenkor figyelembe kell venni az irányelv fogyatékosági kategóriákra vonatkozó ajánlásait.

A sajátos nevelési igényű tanulók együttnevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő pedagógus megközelítése az elfogadás, tolerancia, empátia, és az együttneveléshez szükséges kompetenciák megléte.

A pedagógus a differenciálás során figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait. Szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít. A differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz; egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres. Együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

Az Alapító okirat szerint az olyan sajátos nevelési igényű tanulót, akinek a BNO kódja F 90-es vagy F 80-as számkörben van, iskolánk jogosult annak oktatására, nevelésére, fejlesztésére. Emellett a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulókra szintén kiterjed az Alapító okiratunk.

A beilleszkedési és magatartási nehézségeket mutató tanítványokhoz sohasem haraggal, hanem inkább figyelemmel fordulunk. Biztosítanunk kell számukra a kapaszkodót, hogy a személyiség nem megfelelő fejlettségéből eredő gondok megoldási útján megindulhassanak. Ehhez az iskola minden pedagógusának érzékeny odafigyelésére, előítélet-mentes pedagógusi személyiségére van szükség, mindenekelőtt azonban az osztályfőnökök kötelessége a problémákkal küzdő személyiség felismerése, az osztályban tanító pedagógusok diszkrét informálása. Nem mellőzhető a felismert esetekben a problémák négy szemközti megbeszélése, a pedagógusi tanácsok világos megfogalmazása.

A hozzánk beiskolázott tanulók egy része az iskolánkba már úgy érkezik, hogy hozza magával a Megyei Pedagógiai Szakszolgálat által kiadott szakértői véleményt. Ezekben az esetekben az intézmény igazgatója haladéktalanul határozatban rögzíti a tanuló számára biztosítandó kedvezményeket, valamint bejegyzí azokat a digitális naplóba annak érdekében, hogy a szükséges teendőket minden pedagógus láthassa. Az igazgató a határozat egy példányát átadja az osztályfőnöknek és tájékoztatja a határozatban foglalt kedvezményekről. Azon tanulók esetében, akik nem rendelkeznek szakértői véleménnyel, de nevelésük során felvetődik a tanulási, magatartási rendellenesség, a szaktanár vagy az osztályfőnök jelzése alapján az intézmény kezdeményezi a Pedagógiai Szakszolgálatnál a vizsgálat mielőbbi lefolytatását.

Iskolánkban egy fejlesztő pedagógus dolgozik, aki a fentiekben felsorolt tanulókkal tanítási órákon kívül a meghatározott óraszámban foglalkozik. A szakértői vélemények alapján egyéni fejlesztési terveket készít, fejlesztési naplót vezet. Figyelemmel kíséri a szakértői vélemények határidejét. Szakmai tudásával, személyes kapcsolatával segíti a hátrányokkal küzdő diákok beilleszkedését a közösségbe. Fejlesztő feladatokkal elősegíti a minél sikeresebb tanulmányi eredmények elérésében, motiválja a tanulásra őket.

A személyiség sérüléséhez, a teljesítmény és viselkedésszavarok kialakulásához vezetnek a bio-, pszicho- és szociális tényezők. Ezen ártalmak emocionális egyensúlyi zavarhoz vezetnek, melyek kihatnak a teljes tevékenységrendszerre.

A teljesítményzavarok megjelennek a tanuló:

- olvasásában,
- írásában,
- beszédében,
- magatartási tünetekben,
- egyéb tünetekben is.

A tanulási kudarcnak kitett és a deviáns magatartású tanulók felzárkóztatásához a következő stratégiát alkalmazzuk:

- a gyerekekkel kapcsolatos információszerzés,
- a feltételezett okok feltárása,
- a tanuló aktuális viselkedésének pontos megfogalmazása,
- az elérendő cél érdekében alkalmazásra kerülő nevelési módszerek, eljárások megtervezése,
- annak meghatározása, hogy milyen szempontok alapján történhet a megtervezett nevelési helyzetek, alkalmazott eljárások hatékonyságának értékelése.

A nevelési módszerek kiválasztásához szükséges teendők:

- Okkeresés.
- A konstruktív kivezető út keresése.
- A pedagógus és a tanuló közös tevékenységére épülő eljárás.
- A társak, az osztály bevonása a tanulásba.
- A tanuló saját aktivitásának ösztönzése cselekvéses vagy verbális formában.
- A tanuló szükségleteinek kielégítése, indítékainak figyelembevétele.
- Barátságos, segítő formák, elmarasztalás, szükség esetén következményes büntetés.
- Önkritikus magatartás, a pedagógiai tevékenység megváltoztatása.
- A pedagógus kollégák bevonása a megoldásba.
- A szülők bevonása a megoldásba.
- A külső szakember bevonása a megoldásba.

A felzárkóztatást segítő tevékenységeink:

- egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése,
- egyéni foglalkozások, korrepetálások,
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek használata,
- a teljesítménykudarccal, magatartási rendellenességekkel küzdő tanulóink részére „gyógyító” csoport létrehozása, és a csoportfoglalkozások keretén belül a kudarcok, szorongások, feszültségek oldására kerül sor, valamint kudarctűrő képesség és erős akarat kialakítására,
- külső szakemberek (pl.: pszichológus), illetve pedagógiai szakszolgálatok igénybevétele (pl.: nevelési tanácsadó).

(A fentiekre vonatkozó konkrét javaslatokat minden fogyatékosági területre vonatkozóan A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve (2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről 21. § (11) bekezdés) tartalmazza.)

1.6.4. Az ifjúságvédelmi feladatok ellátása

A nevelők és a tanulók személyes kapcsolatainak egyik fő célja a gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő problémák feltárása, megelőzése.

Minden pedagógus közreműködik a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében, de itt is jelentős feladat hárul az osztályfőnökökre.

A tanulók és a szülők tájékoztatása azokról a lehetőségekről, személyekről, intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak,

A veszélyeztető okok megléte esetén értesíti a gyermekjóléti szolgálatot, - segíti a gyermekjóléti szolgálat tevékenységét,

A tanulók anyagi veszélyeztetettsége esetén gyermekvédelmi támogatás megállapítását kezdeményezi.

Az iskola gyermekvédelmi tevékenysége három területre terjed ki: a gyermek fejlődését veszélyeztető okok megelőzésére, feltárására, megszüntetésére. A gyermekvédelmi problémák feltárásának az a célja, hogy a gyermekek problémáit az iskola a gyermekjóléti szolgálat

segítségével minél hatékonyabban tudja kezelni, megelőzve ezzel súlyosabbá válásukat. Iskolánk alapvető feladatai a gyermek- és ifjúságvédelem területén:

- fel kell ismerni, és fel kell tárni a tanulók problémáit,
- meg kell keresni a problémák okait,
- segítséget kell nyújtani a problémák megoldásához,
- jelezni kell a felmerült problémát a gyermekjóléti szolgálat szakembereinek.

A tanulók fejlődését veszélyeztető okok megszüntetésének érdekében iskolánk együttműködik a területileg illetékes:

- nevelési tanácsadóval,
- családsegítő szolgálattal,
- járási hivattal,
- gyermekorvossal,

Iskolánk pedagógiai munkáján belül elsősorban az alábbi tevékenységek szolgálják a gyermekvédelem céljainak megvalósítását:

- a felzárkóztató foglalkozások,
- a tehetséggondozó foglalkozások,
- az indulási hátrányok csökkentése,
- a differenciált oktatás és képességfejlesztés,
- a pályaválasztás segítése,
- a személyes, egyéni tanácsadás /tanulónak, szülőnek/,
- egészségvédő- és mentálhigiénés programok szervezése,
- a családi életre történő nevelés,
- az iskolai étkezési lehetőségek,
- az egészségügyi szűrővizsgálatok,
- a tanulók szabadidejének szervezése /tanórán kívüli tevékenységek, szünidei programok/, a tanulók szociális helyzetének javítása /segély, természetbeni támogatás/, a szülőkkel való együttműködés,
- tájékoztatás a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.
- Foglalkozások, szabadidős tevékenységek.

1.6.5. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

- tankönyvtámogatás lehetősége
- alapítványi támogatás javaslata

1.7. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

Az intézmény legfontosabb döntéseinek meghozására – a jogszabályban meghatározott esetekben – a nevelőtestület jogosult. Az egyéb döntések meghozása az intézményvezető jogköre. Azokban az ügyekben, amelyek az iskola tanulóinak jelentős részét érintik, a döntési folyamatban lehetőséget biztosítunk a diákság számára véleményének kifejtésére, a döntési folyamat befolyásolására. A döntési folyamat részét képező értekezletre a diákságot közvetlenül érintő témakörben meghívjuk a diákönkormányzat képviselőit. Osztályonként egy-egy tanuló képviselheti a diákokat az iskolai diákönkormányzatban. Havi rendszerességgel a DÖK munkáját segítő pedagógussal gyűléseket szerveznek, melyre az iskolaigazgatót is meghívják.

A diákönkormányzat tájékoztatása, a döntést megelőző informálás lebonyolítása, a diákönkormányzat véleményének beszerzése az intézmény igazgatójának kötelezettsége.

Iskolánkban a tanulók véleményezési és javaslattevési joggal rendelkeznek a házirend kialakításában. A DÖK véleményezi az intézmény alapidokumentumait. Az iskola éves munkatervében szerepel minden évben egy diák-önkormányzati nap, amely tanítás nélküli munkanap és a diákok döntenek annak hasznos eltöltéséről.

A fentiekén túl a diákság többségét érintő döntések meghozatala előtt lehetővé tesszük az egyes osztályok számára a véleménynyilvánítást, amelynek tartalmát és az osztályközösség által megfogalmazott javaslatokat az osztályfőnök juttatja el az iskola igazgatójának.

1.8. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

1.8.1. A diákokkal való kapcsolattartás

Személyes kapcsolattartás

A diákokkal való kapcsolattartás elsődlegesen a mindennapi érintkezés során történik a tanítási órákon, az órák közti szünetekben, a tanítás előtt és után. A diákok bármely tanárukat megkereshetik javaslataikkal és egyéni gondjaikkal, személyükről és az osztályközösségről információkat kérhetnek tőlük és az iskola vezetőitől. A diákok személyét érintő problémákkal elsődlegesen az osztályfőnök és a szaktanárok foglalkoznak.

A tanulókat az iskola életéről, a munkatervi feladatokról és az aktuális eseményekről

- az iskola igazgatója,
- az osztályfőnökök,
- a diákönkormányzat segítő tanára tájékoztatják.

Infokommunikációs kapcsolattartás

A tanulók a rájuk vonatkozó érdemjegyeket, dicséreteket és elmarasztalásokat, valamint hiányzásuk alakulását a digitális naplón keresztül kísérhetik figyelemmel.

Az iskola honlapjáról fontos, őket érintő információkat szerezhetnek: információkhoz juthatnak a vizsgákról, versenyekről és más fontos jövőbeli illetve múltbeli eseményekről.

1.8.2. A szülőkkel való kapcsolattartás formái

A szülők írásos tájékoztatása

A szülőket folyamatosan értesítjük tanítványaink előrehaladásáról, hiányzásáról, késéseiről, valamint a személyét érintő dicsérő és elmarasztaló intézkedésekről a digitális napló révén.

A tanuló félévi és év végi eredményeiről a szülő tájékoztatást kap a félévi értesítő és az év végi bizonyítvány révén.

Az iskola minden jelentős intézkedését írásban közli a szülőkkel a digitális napló révén, és egyéb írásos formában.

Az osztályfőnök folyamatosan figyelemmel kíséri a diákoknak beírt osztályzatokat, a tanulói hiányzásokat és késéseket, ha szükséges ezeket jelzi a szülő felé telefonon és írásban, valamint a jelzéseket rögzíti az elektronikus naplóban is.

Szülői értekezlet

Az éves munkatervben előre meghatározott időpontban tartott szülői értekezletek feladata:

- a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása,
- a szülők tájékoztatása
- az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről,
- az országos és a helyi közoktatás-politika alakulásáról, változásairól,
- a helyi tanterv követelményeiről,
- az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról,
- saját gyermekének tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról,
- a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről,
- az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról,
- a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola igazgatósága felé.

Szülői értekezletet évente legalább két alkalommal tartunk. Ha az osztály helyzete, problémái, a csoport előtt álló feladatok azt indokolják, az iskola igazgatója rendkívüli szülői értekezletet hívhat össze a szülők tájékoztatására, a problémák közös megoldási lehetőségének megtalálására.

Fogadóóra

Célja, hogy a szülők egyénileg információt kapjanak gyermekük előmeneteléről, magatartásáról, a szaktanár róla alkotott véleményéről, valamint a pedagógus tanácsokat adhasson a tanuló nevelésével kapcsolatosan. Az iskola biztosítja, hogy a fogadóórán a szülő négy szemközt beszélhessen gyermeke tanárával személyes problémáiról. A fogadóórákat évente legalább két alkalommal, minden pedagógus számára egységes késő délutáni időpontban tartjuk. Külön fogadóóra kérhető a szaktanárral történő egyeztetés útján.

A Köznevelési törvény hatályos előírása szerint a szülőket a megelőző tanév végén tájékoztatjuk azokról a tankönyvekről, tanulmányi segédletekről, amelyekre a következő tanévben a nevelő és oktató munkához szükség lesz.

Nyílt nap

Minden tanév őszén iskolánk nyílt napot szervez, melyen a jövőendőbeli diákok illetve szüleik betekintést nyerhetnek az iskola nevelő-oktató munkájába, mindennapjaiba, megismerhetik az oktatott szakmákat.

A szülők véleményüket, javaslataikat, kérdéseiket szóban vagy írásban egyénileg vagy választott képviselőik útján közölhetik az iskola igazgatójával, a nevelőtestület tagjaival.

Az iskolai élettel kapcsolatos információ megtalálható az iskola honlapján:

www.ipariszki.hu

A külső partnerekkel való kapcsolattartás rendjét részletesen az SZMSZ tartalmazza.

1.8.3 Kapcsolattartás az iskola külső partnereivel

A külső partnerekkel történő kapcsolattartás szabályozása jelentős részben a szervezeti és működési szabályzat jogkörébe tartozik, így az iskolaegészségügyi ellátást biztosító szervezettel, a családsegítő szolgálattal, a pedagógiai-szakmai szolgáltatókkal való kapcsolattartás további szabályozására nincsen lehetőség.

Folyamatos szakmai kapcsolatot tartunk továbbá az alábbi szervezetekkel

- Ceglédi Szakképzési Centrummal
- Nagykáta Város Önkormányzatával
- Centrumhoz tartozó és a városban található középiskolákkal
- Nagykáta Járási Hivatallal
- Nemzeti Munkaügyi Hivatallal
- Kamarákkal
- Gyakorlati oktatási helyekkel
- Ágazati minisztériumokkal
- Pedagógiai Szakszolgálattal
- Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatokkal
- Nevelési Tanácsadóval
- Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottságokkal
- Körzet általános iskoláival
-

1.8.4 A közösségi szolgálat szervezésével kapcsolatos feladatok

A közösségi szolgálat jogszabályban előírt kötelezettsége elsőként a 2016-ban érettségizett tanulókat terhelte, a jogszabály előírja minden tanuló számára 50 óra közösségi szolgálat teljesítésének kötelezettségét. Az a tanuló, aki az 50 óra közösségi szolgálatot nem teljesíti, nem kezdheti meg az érettségi vizsgát.

Az iskola vezetése minden partnerszervezettel együttműködési megállapodást köt a közösségi szolgálati feladatok közös szervezésére.

Az iskola igazgatója minden tanév elején megbízza az iskola egy tapasztalt tanárát, vagy igazgató – helyettesét, hogy szervezze a közösségi szolgálattal kapcsolatos feladatokat. Diákjainknak és az osztályfőnököknek azt javasoljuk, hogy a tanulók a 9-10. évfolyamon teljesítsék közösségi szolgálati kötelezettségük döntő többségét, és a 11. évfolyamon feltétlenül fejezzék be az 50 óra előírt teljesítését. A diákok gondoskodnak elsősorban a közösségi szolgálati helyekről az iskolai mentor segítségével.

1.9. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

1.9.1. A vizsgaszabályzat célja

Vizsgaszabályzatunk célja a tanulók tanulmányok alatt tett vizsgái lebonyolítási rendjének szabályozása. A fenti jogszabályban foglalt szabályozás szerint a tanulmányok alatti vizsga (osztályozó vizsga, javítóvizsga, különbözeti vizsga)

- követelményeit,
- részeit (írásbeli, szóbeli, gyakorlati)
- az értékelés rendjét

a nevelőtestület a pedagógiai program alapján határozza meg, és a helyben szokásos módon nyilvánosságra hozza. A tanulmányok alatti vizsgák lebonyolításakor figyelemmel kell lenni a köznevelési törvény végrehajtása érdekében készült 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 64-77.§-ainak rendelkezéseire.

- a.) Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához a jogszabályban előírt esetekben.
- b.) Különbözeti vizsga: iskola-, iskolatípus változtatás vagy külföldi tanulmányok magyarországi folytatása esetében a továbbtanulás feltételeként kell különbözeti vizsgát tennie az iskolánkba jelentkező tanulónak. A különbözeti vizsga tantárgyainak, tartalmának meghatározására az intézményvezető minden tanuló esetében egyedileg hoz határozatot.
- c.) Pótló-és javítóvizsga: a hatályos jogszabályok szerint.

1.9.2. A vizsgaszabályzat hatálya

A tanulmányok alatti vizsgák szabályozásának hatálya kiterjed:

- Az intézmény valamennyi tanulója:
 - aki osztályozó vizsgára jelentkezik,
 - akit a nevelőtestület osztályozóvizsgára utasít,
 - aki különbözeti vizsgára jelentkezik,
 - akit a nevelőtestület javítóvizsgára utasít,
 - a felnőttoktatásban résztvevő tanulóira.
- Az intézmény nevelőtestületének tagjaira.
- Olyan tanulóira, akik más intézményből átvételüket kérik iskolánkba, és ennek feltételeként az igazgató különbözeti vizsga letételét írja elő.
- Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

1.9.3. A vizsgatárgyak követelményrendszere

A tanulmányok alatti vizsgák követelményei valamennyi vizsgatárgy esetében azonosak az adott évfolyam adott tantárgyának a pedagógiai program helyi tantervében megfogalmazott követelményeivel.

1.9.4. Az értékelés rendje

A tanulmányok alatti vizsgáknak írásbeli, szóbeli, és gyakorlati része van, attól függően, hogy milyen tantárgyból tesz a diák vizsgát.

A vizsgabizottságnak elnökét és tagjait az igazgató, a független vizsgabizottság elnökét és tagjait a területileg illetékes kormányhivatal bízza meg.

A vizsgatárgyak egy része csak írásbeli másik része szóbeli és írásbeli vizsgarészből is áll, illetve vannak vizsgatárgyak, melyek csak gyakorlati vizsgarészekből állnak.

Az előrehozott érettségi vizsgák miatti osztályozó vizsgák külön szabályai

Az előrehozott érettségi vizsgák rendjét, vizsgatárgyait, letételének idejét jogszabály határozza meg. Az előrehozott érettségi vizsga megkezdésének feltétele, hogy a tanuló teljesítse iskolánk helyi tantervében az adott vizsgatárgyra – a teljes tanulmányi időre vonatkozóan – megfogalmazott követelményeket és tudását osztályzattal értékeli.

Az osztályozó vizsgára történő jelentkezés ideje legkésőbb az érettségire jelentkezés időpontja. A jelentkezés elfogadásáról/elutasításáról az igazgató határozatban értesíti a tanulót a kitűzött vizsgaidőpont előtt legalább két héttel.

Ha a jelentkező mégsem kíván osztályozó vizsgát tenni, a visszalépésről írásban tájékoztatnia kell az iskola vezetését legkésőbb az osztályozó vizsga időpontja előtt három nappal.

Ha a tanuló sikeres osztályozó vizsgát tett, akkor az adott tantárgy tanulmányi követelményeit teljesítette és ez által mentesül a tantárgy értékelése és minősítése alól. A tanuló törzslapjába és bizonyítványába-, illetve a naplóba az így megszerzett osztályzatot kell beírni, a megfelelő záradékkal.

Az adott tantárgy óralátogatása alól a tanuló akkor mentesül, ha az általa leadott kérelem, az igazgató által írt határozat erre feljogosítja.

A nappali és esti munkarend szerinti felnőttoktatás szabályai

Az írásbeli és a szóbeli beszámolók a tanítási órákon történnek, a tanév során folyamatos az ellenőrzés és az értékelés.

1.9.5. Magántanulók vizsgáztatása

Az iskola igazgatója magántanulói jogviszonyt határozattal engedélyez, ha a tanuló a törvényi előírásoknak megfelel.

A magántanulói státuszban lévő tanulók évente **legalább két alkalommal** tesznek az előírt tantárgyakból osztályozó vizsgát. Ezt az iskola igazgatója írja ki, félévkor és év végén. Ennek megszervezése az igazgatóhelyettesek feladata. A kiírt vizsgán a tanuló köteles megjelenni. Amennyiben a kiírt vizsgán a tanulók igazolatlanul vannak távol, akkor az igazgató köteles legalább még egy pótló vizsganapot kijelölni.

A magántanulók vizsgakövetelménye a mindenkor érvényes kerettantervre épülő helyi pedagógiai programban meghatározott tananyag.

1.10. Az iskolába való felvétel és a tanuló átvételének szabályai

1.10.1. Az iskolába való felvétel szabályai

Iskolánk a központi felvételi rendszer alapján iskoláz be. Külön felvételi eljárást nem tartunk. A tanulmányi eredmények alapján rangsorolt tanulók a - megengedett létszámkereten belül – kerülnek be intézetünkbe.

A középfokú felvételi eljárás keretében (8. évfolyamról) történő felvétel tanulmányi feltételei:

- a) A tanítási év utolsó tanítási napját megelőző jelentkezés esetén az első félév követelményeinek sikeres teljesítése.
- b) A tanítási év utolsó tanítási napját követő jelentkezés esetén a 8. évfolyam követelményeinek sikeres teljesítése.

Az igazgató elutasítja azokat a jelentkezőket, akik a fenti feltételeknek nem felelnek meg, továbbá azokat is, akik sajátos nevelési igényét az iskola nem tudja biztosítani.

Az átvételi kérelmek elbírálása az igazgató hatáskörébe tartozik. Iskolánk nyitott, ha nyomós indok nem szól a tanuló ellen, valamint a képzési rendszerünkbe be tud kapcsolódni, és a maximálisan megengedett létszámot nem lépi túl, akkor az átvételt támogatjuk.

Amennyiben a fenti feltételek teljesülnek tanköteles tanuló esetén a küldő iskolának befogadó nyilatkozatot adunk.

1.10.2. A tanulók átvételének szabályai

Más iskolából való átvétel szabályai ugyanazon szakképesítés vagy a szakgimnázium 9-12. évfolyamán ugyanazon ágazat esetén:

- a) A tanítási év első félévében történő átvétel tanulmányi feltétele a szakképesítés, illetve az ágazat előző évfolyamának sikeres teljesítése. Évfolyamismétlésre vagy javítóvizsgára utasított, továbbá tanulmányait évfolyamismétléssel folytató tanuló átvételéről a tagintézmény-vezető illetve az igazgató helyettes dönt.
- b) A tanítási év második félévében történő átvétel tanulmányi feltétele az első félév követelményeinek sikeres teljesítése.

Más iskolából való átvétel szabályai eltérő szakképesítés vagy a szakgimnázium 9-12. évfolyamán eltérő ágazat esetén a felvétel a tagintézmény vezetőjének jogköre, döntése előtt köteles kikérni az igazgatóhelyettesek véleményét. A diák csak a 9. évfolyam ismétlésével vehető át.

Tanulói jogviszonnyal nem rendelkező tanuló felvételének szabályai:

A felvételi kérelmet a más iskolából való átvétel szabályai szerint kell elbírálni. Az elbírálás során azt a szakképesítés vagy a szakgimnázium 9-12. évfolyamán azt az ágazatot kell figyelembe venni, amelyet a tanuló az utolsó tanulói jogviszonyának fennállása alatt tanult. A felvétel a tagintézmény vezetőjének jogköre, döntése előtt köteles kikérni az igazgatóhelyettesek véleményét

A felnőttoktatás bekapcsolódáshoz

A 20/2012(VIII) EMMI rendelet 143-as §-a alapján iskolázunk be.

1.11. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja:
hogyan a tanulók

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat
- ismerjék fel a vészhelyzeteket;
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
- sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

- a tanulók korszerű ismeretekkel rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.
- tanulóink bekapcsolódnak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe ezért fontos feladat a tanulók versenyekre való felkészítése;

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban osztályfőnöki órák keretében illetve tanórán kívül védőnő segítségével valósítjuk meg.

2. Az intézmény helyi tanterve

2.1 A tagintézmény helyi tantervének fejlesztési céljai

A tagintézmény célja, hogy képzési kínálata megfeleljen a gazdasági környezet, valamint a potenciálisan iskolánkba jelentkező tanulók és gondviselőik elvárásainak.

Feladatunk a NAT-ban, valamint a kerettantervekben meghatározott tanulói kompetenciák fejlesztése.

2.1.1 Jogszabályi háttér:

2011. évi CXCV. Törvény: A nemzeti köznevelésről (2011.12.29)

A szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény

20/2012 EMMI rendelet

110/2013 (VI. 4.) Korm. rendelet, valamint az ezt módosító 7/2014 (I. 17.) Korm. rendelet

51/2012 (XII. 21.) EMMI rendelet a kerettantervek kiadásáról

14/2013 (IV. 5.) NGM rendelet

2015. évi LXV. Törvény: A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény módosításáról

2016. évi LXXX. Törvény: az oktatás szabályozására vonatkozó és egyes kapcsolódó törvények módosításáról (2016.06.23.)

2015. évi LXVI. Törvény: A szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény, a felnőttképzésről szóló 2013. évi LXXVII. törvény és az azokkal összefüggő tárgyú törvények módosításáról

25/2016. (II. 25.) Korm. Rendelet: Az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzék módosításának eljárásrendjéről szóló 150/2012. (VII. 6.) Korm. rendelet, valamint a 2016/2017. tanévre vonatkozó szakmaszerkezeti döntésről és a 2016/2017. tanévben induló képzések tanulmányi ösztöndíjra jogosító szakképesítéseiről szóló 297/2015. (X. 13.) Korm. rendelet módosításáról

29/2016 (VIII.26.) NGM rendelet: A nemzetgazdasági miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről szóló 27/2012. (VIII. 27.) NGM rendelet módosításáról

2.2 A mindennapos testnevelés

2012/2013-as tanévtől 9. évfolyamtól felmenő rendszerben heti 5 órában szervezzük meg a tagintézmény SZMSZ-ében leírtak alapján a testnevelés órákat.

Az iskola nem rendelkezik saját tornateremmel, ezért a testnevelés és tömegsport órákat a városi sportcsarnokban tartjuk. Tanulóinkat az iskola és a sportcsarnok között bérelt autóbusszal, az órarendünkhöz igazított menetrend szerint szállítjuk. 2017 szeptemberétől a testnevelés órák keretében úszásoktatás folyik a Nagykáta Gyógyfürdőben.

2.3 A diákok fizikai állapotának felmérése

A tanulók erőnléti mérését minden év április – május hónapjában végezzük, az országos kompetenciaméréssel párhuzamosan, melyet a 2013-as tanévtől kezdődően jogszabály ír elő.

A diákok fizikai állapotának felmérésével kapcsolatos tennivalók:

2.3.1 Előképzettség felmérése:

Általában 27-28 iskolából érkeznek. Az iskolák testnevelés feltételrendszere igen eltérő: tornacsarnok + uszoda, tornacsarnok, tornaterem, tornaszoba, vagy nincs egyik sem.

Tapasztalat, hogy az atlétikai képzésük erősen hiányos.

Az induláshoz az alapfelmérés elvégzése elengedhetetlen.

A felmérést ősszel-tavasszal végezzük a Hungarofit – módszer alapján. A felmérési szint követelményei:

- Igen gyenge
- Gyenge
- Elfogadható
- Közepes
- Jó
- Kiváló
- Extra

Az ismeretek alapján maga is értékelni tudja teljesítményét.

Lehetősége van, hogy összehasonlítsa őszi-tavaszi, illetve az előző évekhez viszonyítva fizikai állapotának fejlődését, stagnálását, vagy romlását. Így szembesülhet munkájának minőségével.

A tanulók eredményei a NETFIT rendszerben kerülnek rögzítésre. A rendszer anonim adatokat tárol.

2.4 Az iskolai egészségnevelési program keretén belül szervezett események

- A diákok fizikai állapotának felmérése
- Sportrendezvények szervezése, azokon való részvétel.
- Kapcsolattartás az iskolaorvossal, védőnővel. (osztályfőnöki órák, speciális probléma megelőző foglalkozások)
- Az iskola drogprevenciós, egészségfejlesztési, egészségnevelési programja keretében kapcsolattartás a Tököli Országos Büntetés-végrehajtási Intézettel (előadások, bűnmegelőző programok)

- A tudatmódosító, valamint az egészséget károsító szerektől való függés megelőzése. (Tanórák keretében történő felvilágosítás, nevelés: alkohol, dohányzás, szerencsejáték, nők, virtuális valóság, online kommunikáció által hordozott veszélyek megismerése.)
- A tanulók helyes értékrendjének alakítása az osztályfőnöki órák keretében. (a materiális és immateriális környezet védelme, környezetünk ápolása)
- Vetélkedők szervezése az egészségnevelés, egészség megőrzés terén.

2.5 Ellenőrzési, értékelési rendszer

Pedagógiai munkánk szerves része az ellenőrzés és értékelés.

Az értékelés célja: a tanulók minősítése, visszajelzés szülőknek, iskolának a tanuló tudásáról, az esetleges hiányosságokról.

Az értékeléskor figyelembe kell venni egy tanuló önmagához mért fejlődését is, nem csupán az ismeretek elsajátítását.

Az értékelés és minősítés módjait, és alapelveit, minden pedagógusnak be kell tartania.

Havonta tanulónként átlagban egy osztályzatnak kell lennie tantárgyanként.

A tanulók értékelését a köznevelési törvénynek megfelelően számokkal végezzük:

(5) - jeles

(4) - jó

(3) - közepes

(2) - elégséges

(1) – elégtelen

Az egyes értékelési szintek eltérhetnek a számonkérés súlyától, Kifutó rendszerű szakközépiskolai

Azon tanulóknak, akiknek hiányzásuk miatt nem lehetett egyetlen osztályzatot sem adni a félévi és évi értékelésnél a „nem osztályozható” bejegyzést alkalmazzuk. Az osztályozó vizsga kiírását a hiányzás mértéke határozza meg.

Tanulmányi átlag számításánál a „nem osztályozható” minősítés az elégtelen (1) osztályzatnak felel meg.

Osztályzatot a naplóba szaktanár, illetve szakoktató írhat be. A tanulók magatartás, szorgalom jegyeit havonta az osztályfőnök zárja le.

OKJ képzésben a gyakorlati jegyeket a gyakorlati oktatásvezető, szakoktató, illetve osztályfőnök írja be az osztálynaplóba.

A tanulók írásbeli beszámoltatása:

Az írásbeli beszámoltatás formái:

- Kézírással
- Számítógéppel
- Rajz
- Szerkesztés

Jellegük:

- Teszt
- Leíró

Az írásbeli formája a tantárgyak jellegétől függően változik, oszlik meg.

A szakmai kimenetre gondolva célunk a sokoldalú alkalmazás.

Tartalma:

- Egy téma része /"cetli"/
- Témazáró /kis-dolgozat, témazáró dolgozat/
- Az érettségire felkészítő oktatásban legalább félévente egy írásbeli nagy dolgozat.

Az értékelések szempontjait a tanulók ismerik.

Az írásbeli dolgozatok javítására van lehetőség.

Minden írásbeli dolgozat értékelése bekerül a naplóba egy osztályzatként. Az osztályzatok súlya azonos.

A félévi, illetve év végi osztályzatok kialakításánál a tanuló munkáját javuló, illetve romló tendenciáját is figyelembe vesszük.

2.6 A tanulók otthoni felkészüléséhez előírt feladatok meghatározása.

Az otthoni felkészüléshez előírt szóbeli és írásbeli feladatok meghatározásának elvei:

- Igazodjon a tanuló csoport sajátosságaihoz /hátrányos helyzet, sajátos nevelési igény, érettségire felkészülő, szakmai vizsgára felkészülő/
- A továbbhaladáshoz szükséges minimális ismereteket célozza elsősorban
- A gyakorlás lehetőségét jelentse
- A problémamegoldó gondolkodást fejlessze
- A szintje és mennyisége a tanulócsoporthoz /osztály/ átlagos felkészültségű és képességű tanulóéhoz illeszkedjen.

Az egész éves folyamatos tanórai ellenőrzés nagy jelentőségű. A tanár, tanuló, szülő így látja a folyamatos előrehaladást, a nehézségeket. Az értékelés ne lezárt, megbélyegző, hanem előremutató legyen. Célszerű kidolgozni évfolyamonként egységes témazárót egy-egy tantárgyból.

Tanulóinkat félév végén legalább négy érdemjegy alapján értékeljük, osztályozzuk.

Az érdemjegyszerzés módjai: szóbeli felelet /tények, leírások, fogalmak, szabályok, törvények, vitakészség, kísérletek/

- írásbeli munka
- önálló kiselőadás
- óráközi munka
- részvétel versenyeken
- gyűjtőmunka.

2.7 A következő évfolyamba lépés feltételrendszere

Annak érdekében, hogy a tanuló a következő évfolyamba léphessen, szükséges, hogy minden tantárgy esetében teljesítse az adott tárgy követelményeit, a szükséges, minimálisan elvárható szinten.

A követelmények teljesítését a tanév során szerzett érdemjegyek alapján határozzuk meg.

Amennyiben a tanuló a tanév során nem értékelhető (nem osztályozható), osztályozó vizsga kiírása szükséges, melyről a vizsga előtt minimum 10 munkanappal a tanulót, illetve annak gondviselőjét tájékoztatni kell.

Amennyiben a tanév követelményeit az adott tantárgy tekintetében a tanuló nem teljesített, javító vizsga kiírása válik szükségessé. Ezt tagintézményünk minden év augusztus 20-át követően szervezi meg.

2.8 Az érettségi vizsgával kapcsolatos szabályozás

Az érettségi vizsgára történő jelentkezés határideje a tanév rendjének megfelelően február 15-e. A jelentkezés során négy kötelező tantárgy kerül meghatározásra. A kötelező tantárgyak közül -

2.9 A 2017-2018 tanévben felmenő rendszerben még indított kifutó ágazati képzéseink

Szakközépiskola - 4 éves 9-12. évfolyam + 1 vagy 2 év OKJ képzés (az ágazati előképzettségtől függően)

- **Informatika ágazat**
- **Ügyvitel ágazat**

Szakközépiskolai kerettanterv a 51/2012. (XII. 21.) számú EMMI rendelet alapján, mely a 22/2016. (VIII. 25.) EMMI rendelet értelmében a 2016/2017-es tanévtől felmenő rendszerben kivezetésre kerülnek - helyét a szakgimnáziumi kerettantervek veszik át.

Iskolánkban a kötelező vizsgatantárgyakon kívül az emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítést a következő tantárgyakból teszi lehetővé:

- Informatika
- Biológia

Iskolánkban a kötelező vizsgatantárgyakon kívül a középszintű érettségi vizsgára történő felkészítést a következő tantárgyakból teszi lehetővé:

- Informatika
- Biológia
- Fizika

A választható tantárgyak, foglalkozások és pedagógusválasztás szabályai

Intézményünkben választható fakultáció keretében felkészítést biztosítunk emelt érettségi vizsgára a fenti tantárgyakból. Ezt 11. és 12. évfolyamon, heti 2 órában biztosítjuk. Az intézmény 10. és 11. évfolyamos tanulói minden tanév május 20.-ig nyilatkoznak arról, hogy

a következő tanévben mely tantárgyból kívánnak fakultáción részt venni. Nem tanköteles, nagykorú tanuló esetén a tanulónak, tanköteles, vagy kiskorú tanuló esetén a szülőnek írásban kell nyilatkozatot tennie. Nyilatkozatuk alapján a részvétel kötelező.

2.10 A 2017-2018 tanévtől indítandó új képzési formáink

A 2017/2018-es tanévben indítható képzések helyi tanterve és szakmai programjai a mellékelt hivatkozásokra kattintva érhetőek el. Az egyes táblázatok tartalmazzák a képzések közismereti órateveit, a szakmai modulok és tantárgyak óraszámait, a kiosztott szabad sávokat és szabadon választható órákat.

Tagintézményünk helyi tantervét és szakmai programját a Ceglédi Szakképzési Centrum Okirata alapján készítette.

2.10.1 Szakközépiskolai képzés és ráépülő szakképzések

(Az egyes szakmacsoportok alatt a szakma megnevezésére kattintva a 14/2013 (IV. 5.) MGM rendeletében közzétett kerettantervek találhatók, melyek a szakmacsoport helyi tantervének és szakmai programjának alapjául szolgálnak.)

Szakközépiskolai képzésünkben az 51/2012 (XII. 21.) EMMI rendeletben közzétett [kerettantervet](#) alkalmazzuk. Az intézményünkben hagyományosan kiemelt informatika oktatás óraszámának és színvonalának emelése érdekében az [Infokommunikációért Felelős Államtitkárság által közzétett ajánlás](#) alapján készítettük el a szabad órasáv felosztását.

Intézményünk bevezeti a pénzügyi és gazdasági ismeretek tantárgyat a szakközépiskola 9.-10. évfolyamán a szabad órasáv terhére, heti 1 – 1 órában.

[Informatika szakmacsoport](#) helyi tanterve és szakmai programja

54 481 01 [CAD-CAM informatikus](#)

54 481 02 [Gazdasági informatikus](#)

54 481 04 [Informatikai rendszergazda](#)

[Gépészet szakmacsoport](#) helyi tanterve és szakmai programja

54 521 03 [Gépgyártástechnológiai technikus](#)

54 523 04 [Mechatronikai technikus](#)

[Ügyvitel szakmacsoport](#) helyi tanterve és szakmai programja

54 346 02 [Ügyviteli titkár](#)

54 346 01 [Irodai asszisztens](#)

Egyéb szakközépiskolai szakirányra épülő képzéseink

[Sport szakirány](#) szakmai programja

54 813 01 [Fitness-wellness instruktork](#)

2.10.2 Választható tantárgyak középszintű érettségire

- Biológia – egészségtan
- Fizika
- Informatika

Intézményünkben a szabad órásv terhére felkészítést biztosítunk középszintű érettségi vizsgára a fenti tantárgyakból

2.10.3 Választható tantárgyak az emelt szintű érettségire

- Biológia – egészségtan
- Informatika

Intézményünkben választható fakultáció keretében felkészítést biztosítunk emelt érettségi vizsgára a fenti tantárgyakból. Ezt 11. és 12. évfolyamon, heti 2 órában biztosítjuk. Az intézmény 10. és 11. évfolyamos tanulói minden tanév május 20.-ig nyilatkoznak arról, hogy a következő tanévben mely tantárgyból kívánnak fakultáción részt venni. Nem tanköteles, nagykorú tanuló esetén a tanulónak, tanköteles, vagy kiskorú tanuló esetén a szülőnek írásban kell nyilatkozatot tennie. Nyilatkozatuk alapján a részvétel kötelező.

A **szakközépiskolai** osztályokban (lehetőség szerint) a törvény adta lehetőséget kihasználva szétválasztjuk a magyar nyelv és irodalom tantárgyat **magyar irodalom** és **magyar nyelv** tantárgyakra. Ilyen esetekben ezeket külön is értékeljük.

Az idegen nyelv oktatása terén biztosítjuk a tanulók számára az általuk korábban tanult idegen nyelv elsajátításának lehetőségét, angol valamint német nyelv szerinti csoportbontásban.

2.10.4 Szakiskolát végzettek szakközépiskolája

Intézményünk felnőttképzési formában, nappali, valamint esti munkarend szerint lehetőséget biztosít a korábbi három éves szakképzésben szakmunkás bizonyítványt szerzettek számára, valamint a korábbi két éves szakiskolai bizonyítvánnyal és szakképzettséggel rendelkezők számára az érettségi vizsga letételére.

A képzés kerettanterve a 51/2012. (XII. 21.) számú EMMI rendelet 13. melléklete, melynek módosítása a és megjelenése a 34/2014. (IV. 29.) EMMI rendelet 11. melléklete, mely alapján a helyi tantervi adaptáció a következő módon épül fel:

Évfolyam/ Tantárgyak	I. (11.) Nappali tagozat	II. (12.) Nappali tagozat	I. (11.) Esti tagozat	II. (12.) Esti tagozat
Magyar nyelv és irodalom	6+1	6+1	3+1	3+1
Angol nyelv	6+1	6+1	3+1	3+1
Matematika	6+1	6+1	3+1	3+1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	4	5	3+1	3+1
Természetismeret	2	+2	1	1
Informatika	2	2	1	1
Testnevelés és sport	5	5	–	–
Osztályközösség-építő program	1	1	-	-

Kiosztott, szabadon tervezhető órakeret	3	5	4	5
Összesen közismereti óraszámok)	35	36	18	18

2.10.5 Szakiskolai képzéseink

(Az egyes szakmacsoportok alatt a szakma megnevezésére kattintva a 14/2013 (IV. 5.) MGM rendeletében közzétett kerettantervek találhatók, melyek a szakmacsoport helyi tantervének és szakmai programjának alapjául szolgálnak.)

Szakiskolai képzésünkben az 51/2012 (XII. 21.) EMMI rendeletben közzétett [kerettantervet](#) alkalmazzuk.

Intézményünk a szakiskola 9.- 10. évfolyamán a szabad órasáv terhére, heti 1 órában bevezeti az informatika tantárgy oktatását.

[Elektronika szakmacsoport](#)

34 522 03 [Elektronikai műszerész](#)

34 522 04 [Villanyszerelő](#)

[Építészeti szakmacsoport](#)

34 582 04 [Festő, mázó, tapétázó](#)

34 582 08 [Kőműves és hidegburkoló](#)

[Faipari szakmacsoport](#)

34 543 02 [Asztalos](#)

34 542 05 [Kárpitos](#)

[Gépészeti szakmacsoport](#)

34 582 03 [Épület- és szerkezetlakatos](#)

34 521 03 [Gépi forgácsoló](#)

34 521 06 [Hegesztő](#)

35 521 01 [CNC gépkezelő](#)

[Kereskedelem szakmacsoport](#)

34 341 01 [Eladó](#)

[Könnyűipari szakmacsoport](#)

34 542 04 [Férfiszabó](#)

34 542 06 [Női szabó](#)

[Informatika szakmacsoport](#)

34 523 02 [Számítógép szerelő, karbantartó](#)

[HÍD II. program](#)

HÍD II. A (Kisebb HÍD) programban végezhető rész szakképesítések

21 543 01 [Asztalosipari szerelő \(Asztalos IR\)](#)

21 543 02 [Faipari gépkezelő \(Asztalos IR\)](#)

21 542 01 [Lakástextil-készítő \(Női szabó IR\)](#)

31 346 02 [Számítógépes adatrögzítő \(Irodai asszisztens IR\)](#)

HÍD II. B (Nagyobb HÍD) programban végezhető rész szakképesítések

31 522 01 [Elektronikai gyártósori műszerész \(Elektronikai műszerész IR\)](#)

31 341 01 [Élelmiszer-, vegyiáru és gyógynövény eladó \(Eladó IR\)](#)

31 811 01 [Falusi vendéglátó \(Mezőgazdasági gazdaasszony, falusi vendéglátó IR\)](#)

31 543 01 [Famegmunkáló \(Asztalos IR\)](#)

31 521 01 [Bevontelektródás kézi ívhegesztő \(Hegesztő IR\)](#)

31 346 01 [Gép- és gyorsíró, szövegszerkesztő \(Irodai asszisztens IR\)](#)

HÍD II. C programban rész szakképesítés megszerzése nem lehetséges

Intézményünk a HÍD II. program minden évfolyamán a szabad órásv terhére bevezeti az informatika tantárgy oktatását.

2.11 A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei.

Iskolánkban csoportbontásban tanítjuk az idegen nyelvet, az informatikát, valamint a szakmai gyakorlatot. A választható tantárgyak esetében diákjainknak lehetőséget adunk, hogy megjelöljék, melyik pedagógusnál szeretnék tanulmányaikat folytatni. Amennyiben a tantárgyfelosztás ezt lehetővé teszi, biztosítjuk a többség által megjelölt pedagógust a kurzus vezetésére.

A választásukat a tanulók és a szülők aláírásukkal megerősítik és tudomásul veszik, hogy az értékelés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mintha kötelező tanórai foglalkozás lenne.

2.12 A tanulók jutalmazásának, magatartásának, szorgalmának értékelési elvei

2.12.1 Az éves munka értékelése

Az egész éves folyamatos tanórai ellenőrzés nagy jelentőségű. A tanár, tanuló, szülő így látja a folyamatos előrehaladást, a nehézségeket. Az értékelés ne lezárt, megbélyegző, hanem előremutató legyen. Célszerű kidolgozni évfolyamonként egységes témazárót egy-egy tantárgyból.

Tanulóinkat félév végén legalább négy érdemjegy alapján értékeljük, osztályozzuk.

Az érdemjegyszerzés módjai: szóbeli felelet /tények, leírások, fogalmak, szabályok, törvények, vitakészség, kísérletek/

- írásbeli munka
- önálló kiselőadás
- óraközi munka
- részvétel versenyeken
- gyűjtőmunka.

Az érdemjegyek és osztályzatok a következők:

A tanuló tudásának értékelésénél és minősítésénél:

Jeles /5/

Jó /4/

Közepes /3/

Elégséges/2/

Elégtelen /1/

A tantárgyi érdemjegyek megállapításánál figyelembe vesszük a tanuló szóbeli- és írásbeli munkáját, órai és órán kívüli aktivitását, versenyeken való részvételét. Tantárgyanként havonta átlag egy érdemjeggyel értékeljük a tanulót. Egy tantárgy év végi érdemjegye az éves összteljesítményt értékeli, tükrözi a diák fejlődését is. Az érdemjegyek súlyozása a szaktanár joga.

2.12.2 A lefektetett elveknek megfelelően, az érdemjegy

Jeles (5) ha a tantervi követelményeknek maradéktalanul eleget tesz. Ismeri, érti, tudja a tananyagot, mindezt alkalmazni képes. Pontosan, szabatosan fogalmaz. Lényegre mutatóan definiál, saját szavaival is vissza tudja adni a tanultakat. Magától szabadon, önállóan tud beszélni. Bátran mer kérdezni.

Jó (4) ha a tantervi követelményeknek megbízhatóan, csak kevés hibával tesz eleget. Apró bizonytalanságai vannak, kisebb előadási hibákat vét, definíciói reprodukciók.

Közepes (3) ha a tantervi követelményeknek pontatlanul, néhány hibával eleget tesz, nevelői segítségre /javításra, kiegészítésre/ többször rászorul. Ismeretei felszínesek. Kevésbé tud önállóan dolgozni, beszélni. Segítséggel képes megoldani feladatokat.

Elégséges (2) ha a tantervi követelményeknek súlyos hiányosságokkal tesz csak eleget, de a továbbhaladáshoz szükséges minimális ismeretekkel, jártasságokkal rendelkezik.

Elégtelen (1) ha a tantervi követelményeknek a nevelői útbaigazítással sem tud eleget tenni. A minimumot sem tudja.

Biztosítjuk a szóbeli és írásbeli feleletek megfelelő arányát.

Az írásbeli dolgozatoknál az alábbi minősítési rendszert alkalmazzuk:

- 0 - 33% elégtelen - 34 - 50% elégséges - 51 - 75% közepes - 76 - 90% jó - 91 - 100% jeles

Az egyes tanulók év végi osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti, és a pedagógus, illetve az osztályfőnök által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről.

Abban az esetben, ha az évégi osztályzat a tanuló hátrányára lényegesen eltér a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától, a nevelőtestület felhívja az érdekelt pedagógust, hogy adjon tájékoztatást ennek okáról és indokolt esetben változtassa meg döntését. Ha a pedagógus nem változtatja meg döntését, és a nevelőtestület ennek indokaival nem ért egyet, az osztályzatot az évközi érdemjegyek alapján a tanuló javára módosíthatja.

2.12.3 A magatartás és szorgalom érdemjegyek feltételei, a tanulók jutalmazásának elvei:

Magatartás érdemjegy

Magatartás	példás(5)	jó(4)	változó(3)	rossz (2)
Aktivitás, példamutatás	igen jó, nagyfokú	közepes	gyenge	negatív, romboló
Közösségi célokkal azonosulás	élenjár	ellene nem vét	ingadozó	szemben áll
Munkában való részvétel	aktívan részt vesz	részt vesz	közömbös	érintetlen
Hatása a közösségre	pozitív	befolyást gyakorol	nem árt	negatív
Törődés társaival	gondos, segítőkész	segítőkész	ingadozó	közömbös, gátló,
Házirend betartása	betartja, arra ösztönöz	betartja	részben tartja be	sokat vét ellene
Viselkedés, hangnem	kifogástalan	kifogásolható	udvariatlan, nyegle	durva, goromba,
Fegyelmezetttség	nagyfokú	megfelelő	gyenge	elégetlen

Magatartásból adott érdemjegyek feltételei

Példás érdemjegyet kap az a tanuló, aki:

- közösség alakítását, fejlődését munkájával, jó kezdeményezéseivel, véleményének megfelelő nyilvánításával, valamint példás viselkedésével elősegíti, és társait is erre ösztönzi
- szereti a közösségi életet, szívesen tevékenykedik érte és benne
- a Házirendet megtartja, társait is erre ösztönzi
- nevelőivel, társaival, szüleivel szemben tisztelettudó, udvarias
- fegyelmezett, megbízható, pontos, segítőkész

Jó jegyet kap az a tanuló, aki

- részt vesz a közösségi életben, a rábízott feladatokat elvégzi, iskolai és iskolán kívüli viselkedése ellen általában nincs kifogás
- a Házirendet és az iskolai együttélés szabályait megtartja
- nevelőivel, társaival, szüleivel szemben tisztelettudó, udvarias
- fegyelmezett, segítőkész, általában megbízható, pontos

Változó érdemjegyet kap az a tanuló, aki

- a közösségi munkában csak vonakodva vesz részt, alakítására nincs befolyással, viselkedésével szemben kifogás merül fel, de igyekszik javulni
- a Házirendet és az iskolai együttélés szabályait megtartja
- nevelőivel, társaival, szüleivel szemben nem udvarias és nem tisztelettudó
- társai viselkedését közömbösen nézi, nem segít
- fegyelme ingadozó, munkája pontatlan

Rossz érdemjegyet kap az a tanuló, aki

- munkájával a közösség fejlődést hátráltatja, iskolai és iskolán kívüli viselkedésével rossz példát mutat társainak, hibáit nem látja be
- közösségi munkát nem végez, másokat is visszatart, szándékosan árt a közösségnek
- a Házirendet nem tartja meg ismételt figyelmeztetések ellenére sem - nevelőivel, társaival, szüleivel szemben tiszteletlen, udvariatlan, nyegle
- fegyelmezetlen, durván beszél, verekszik

Szorgalom érdemjegy

Szorgalom

példás (5)

megbízható

igényes, példás

igényes

jó (4)	változó (3)	anyag /2/
figyelmes	ingadozó	
rendszeres.	rendszertelen	megbízhatatlan
ösztönzésre	önállótlan	feladatait nem
dolgozik		végzi el
keveset	ritkán	Nem
Jó	közepes	gyenge, vagy
		nincs
Jó	közepes	Nincs
Jó	változó	egyáltalán nincs

A szorgalmat minősítő osztályzat tartalma

Példás

A tanulmányi munkában figyelembe kell venni a tanulmányi munka tényezőit:

- Az életkörülményeket.
- A képességek szintjét.
- Igényli tudása bővítését: céltudatosan és ésszerűen szervezi meg munkáját.
- Munkavégzése pontos, megbízható.
- Minden tantárgyban elvégzi feladatait.
- Önállóság szintje
- Önálló munkában, önellenőrzése rendes.
- Kötelességtudata magas fokú, munkatempója állandó, lankadatlan, mindig felkészült, figyel, érdeklődik.
- Érdeklődése: Az iskolán kívüli ismeretanyagra is kiterjed.
- Egyes iskolai tárgyakban a tananyagon felül is produkál.

Jó

- Figyel az órákon, házi feladatait lelkiismeretesen elvégzi. Az órákra lelkiismeretesen készül fel,

- Rendszeresen és megbízhatóan dolgozik. Ösztönző hatásokra: rendszeresen dolgozik és ellenőrzi önmagát.
- Tudja, hogy mihez kell segítséget nyújtania.
- Általában felkészül, de különösebb érdeklődést nem árul el. Érdeklődése megmarad az iskolai tananyag keretein belül.

Változó

- Munkája ingadozó, időszakonként dolgozik, máskor figyelmetlen, pontatlan.
- Önállótlan, csak utasításra kezd munkához, nem ellenőrzi önmagát. Munkája változékony jellegű.
- Szétszórtság jellemzi, ritkán figyel valamire.

Hanyag

- Figyelmetlenül dolgozik, megbízhatatlan, feladatait nem végzi el. Nem hajlandó munkavégzésre.
- Nem törődik kötelességeivel.
- Érdektelenség, teljes közöny jellemzi.
- Értékelés az összes témakörre.
- Formai megoldása
- Szóbeli és írásbeli feladatok értékelése a tanév során folyamatosan, osztályzatokkal. Ezzel egyidejűleg, folyamatosan, szóbeli szöveges értékelés is történik. Tartalomra vonatkozó megjegyzések:

Az értékelés az ismeretek elsajátításának szintjén kívül kiterjed:

- az ismeretek alkalmazásának magasabb szintjére
- az összefüggések felismerésére
- az elvont fogalmak helyes értelmezésére
- a tanuló problémafelismerő és megoldó képességére
- a mérések, kísérletek, gyakorlati feladatok önálló és pontos, esztétikus kivitelezésére
- a táblázatok, grafikonok, folyamatábrák helyes olvasására, értelmezésére és összehasonlítására
- a kísérleti tapasztalatok, a jelenségek és folyamatok önálló rajzos megjelenítésére, a tájékozódási képességre
- ok-okozati összefüggések felismerésére - elemi szabályismeretek alkalmazására

3. Az intézmény szakmai programja

Tantárgyi struktúra és óraszámok

Szakgimnáziumi képzés közismereti órái

22/2016. (VIII. 25.) EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről
szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet módosítása alapján

Informatika XIII. ágazat

Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	9-12. óraszám összesen	13. évf.	13. évf. óraszám összesen
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4	556	-	-
Idegen nyelv	4	4	4	4	556	4	124
Matematika	3	3	3	3	417	-	-
Történelem	2	2	3	3	345	-	-
Etika	-	-	-	1	31	-	-
Informatika	2	2	-	-	144	-	-
Művészetek	-	-	1	-	36	-	-
Testnevelés	5	5	5	5	695	-	-
Osztályfőnöki	1	1	1	1	139	-	-
Kötelező komplex természettudományos tantárgy	3	-	-	-	108	-	-
Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: Fizika	-	2	2	2	206	-	-
Kötelezően választható tantárgy: Érettségi tantárgy, vagy Idegen nyelv, vagy Kémia*, vagy Informatika, vagy Szakmai tantárgy**	-	-	2	2	134	-	-
Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	-	1	-	-	36	-	-
Érettségire épülő (fő) szakképesítés	8	8	7	7	(1045+453) 1498	31	961
Érettségi vizsga keretében megszerezhető szakképesítés	3	4	3	3		-	-
Rendelkezésre álló órakeret/hét	35	36	35	35		35	
Tanítási hetek száma	36	36	36	31		31	
Éves összes óraszám	1260	1296	1260	1085	4901	1085	1085

A szakmai elméleti és gyakorlati tantárgyak a Szakmai Program című fejezetben vannak részletezve.

Ügyvitel XXV. ágazat

Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	9-12. óraszám összesen	13. évf.	13. évf. óraszám összesen
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4	556	-	-
Idegen nyelv	4	4	4	4	556	4	124
Matematika	3	3	3	3	417	-	-
Történelem	2	2	3	3	345	-	-
Etika	-	-	-	1	31	-	-
Informatika	2	2	-	-	144	-	-
Művészetek	-	-	1	-	36	-	-
Testnevelés	5	5	5	5	695	-	-
Osztályfőnöki	1	1	1	1	139	-	-
Kötelező komplex természettudományos tantárgy	3	-	-	-	108	-	-
Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: Földrajz	-	2	2	2	206	-	-
Kötelezően választható tantárgy: Érettségi tantárgy, vagy Idegen nyelv, vagy Fizika*, vagy Informatika, vagy Szakmai tantárgy**	-	-	2	2	134	-	-
Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	-	1	-	-	36	-	-
Érettségire épülő (fő) szakképesítés	8	8	7	7	(1045+453) 1498	31	961
Érettségi vizsga keretében megszerezhető szakképesítés	3	4	3	3		-	-
Rendelkezésre álló órakeret/hét	35	36	35	35		35	
Tanítási hetek száma	36	36	36	31		31	
Éves összes óraszám	1260	1296	1260	1085	4901	1085	1085

A szakmai elméleti és gyakorlati tantárgyak a Szakmai Program című fejezetben vannak részletezve.

Szakközépiskola 9-12. évfolyam

22/2016. (VIII. 25.) EMMI rendelet értelmében a 2016/2017-es tanévtől felmenő rendszerben kivezetésre kerülnek

Óraterv a kerettantervekhez – szakközépiskola								
Tantárgyak	9. évf.		10. évf.		11. évf.		12. évf.	
Magyar nyelv és irodalom	4		4		4		4	
Idegen nyelvek	3	1	3	1	3	1	3	
Matematika	3	1	3	1	3	1	3	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	1	2	1	3	1	3	1
Etika					1			
Biológia – egészségtan			2		2		1	
Fizika	2		2		1			
Kémia	2		1					
Földrajz	2		1					
Művészetek (Vizuális kultúra)			1					
Informatika	1	1		1		2		2
Testnevelés és sport	5		5		5		5	
<i>Osztályfőnöki</i>	1		1		1		1	
<i>Szakmai tárgyak órakerete, amelyből 1 óra (szakmai irányú képzésre) szabadon tervezhető**</i>	6		7		8		11	
Szabadon tervezhető órakeret	4		4		4		4	
Rendelkezésre álló órakeret	35		36		35		35	

Szakközépiskolai oktatás 12-13. évfolyam nappali munkarend

51/2012.(XII.21.) EMMI rendelet (13. melléklet) Kerettanterv a szakiskolát végzettek középiskolája számára alapján

Évfolyam/ Tantárgyak	12.	13.
	Nappali munkarend	Nappali munkarend
Magyar nyelv és irodalom	7	7
Idegen nyelv	6	7
Matematika	7	7
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	5	7
Természetismeret	2	
Informatika	2	2
Testnevelés és sport	5	5
Osztályközösség-építő program	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	–	–
Összesen (közműveltségi óraszámok)	35	36

Esti munkarend szerinti felnőttoktatás

22/2016. (VIII. 25.) EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről
szólv 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet módosítása alapján

Tantárgyak	11. évfolyam Esti tagozat	12. évfolyam Esti tagozat
Magyar nyelv és irodalom	4	4
Idegen nyelv	4	4
Matematika	4	4
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	4	4
Természetismeret	1	1
Informatika	1	1
Osztályközösség-építő program	–	–
Összesen (közműveltségi óraszámok)	18	18

*Ezen szakközépiskolai évfolyamokra történő beiratkozás feltétele az iskolai rendszerű képzésben szerzett, államilag elismert szakképesítés megléte.

Szakközépiskolai oktatás 9-11. évfolyam

22/2016. (VIII. 25.) EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről
szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet módosításáról rendelet alapján

óraterv a 2016.szeptember 1-je után induló osztályok számára

Területek	1/9. évf.	2/10. évf.	3/11. évf.
Magyar - Kommunikáció	2	2	1
Idegen nyelv	2	2	2
Matematika	3	2	1,5
Társadalomismeret	2	1	-
Természetismeret	3	-	-
Testnevelés*	4	3	3
Osztályközösség-építő program	1	1	1
Informatika	1	-	1
Közismereti órák összesen	18 óra	11 óra	9,5 óra
Szakmai elméleti és gyakorlati órák összesen**	17 óra	25 óra	25,5 óra
Heti összes óraszám	35 óra	36 óra	35 óra

* A középiskolák számára készült kerettantervet használjuk. A programot a rendelkezésre álló óraszámok figyelembe vételével kell megvalósítani. A tanulóknak a tanműhelyes/külső gyakorlati napon nem kell megszervezni a mindennapos testnevelést.

** Az egyes szakmák szakmai elméleti és gyakorlati tantárgyai a Szakmai Program című fejezetben vannak részletezve.

Szakképzési Hídprogram

A 30/2016 (VIII. 31.) NGM rendelet alapján

A) Szakképzési Hídprogram óratervezet rövidebb képzési idejű rész-szakképesítés oktatásához:

	SZH/1. évfolyam heti óraszám (36 hét)	öf. gyak. 3 hét	SZH/2. évfolyam heti óraszám (35 hét)
Közismeret	27		19
Szakmai elmélet és gyakorlat együtt	8	105	16
Összesen	35	105	35

B) Szakképzési Hídprogram óratervezet hosszabb képzési idejű rész-szakképesítés oktatásához:

	SZH/1. évfolyam heti óraszám (36 hét)	öf. gyak. 3 hét	SZH/2. évfolyam heti óraszám (35 hét)
Közismeret	19		11
Szakmai elmélet és gyakorlat együtt	16	105	24
Összesen	35	105	35

Évfolyam/ Tantárgyak	SZH/1. A 2 éves 1. év	SZH/2. A 2 éves 2. év	SZH/1. B 2 éves 1. év	SZH/2. B 2 éves 2. év
Kommunikáció és anyanyelv	5	3	3,5	2
Élő idegen nyelv (angol, német)	4	3	4	2
Matematika	4	3	3	3
Társadalom és jelenkor-ismeret	3	2	1,5	1
Természetismeret	3	2	1,5	1
Alapvető munkavállalói és életpálya-építési modulok	1	1	0,5	1
Testnevelés és sport*	2	2	2	-
Osztályközösség- építő program	1	1	1	1
Informatika	2	2	2	-
Összesen	25	19	19	11

*A testnevelés és sport helyi tantervének elkészítéséhez a Szakképzési Hídprogram alkalmazói is a középiskolák számára készült kerettantervet használhatják. A programot a rendelkezésre álló óraszámok figyelembe vételével kell megvalósítani.

III. SZAKMAI PROGRAM

1. Az oktatott szakképesítések, szakképesítés-ráépülések és rész-szakképesítések megnevezése, azonosító száma, képzési ideje.

Érettségi végzettséghez kötött kifutó szakképesítések:

Megnevezés	Azonosító szám	Képzési idő* (év)
Informatikai rendszergazda	54 481 04	1
Ügyviteli titkár	54 346 01	1

Érettségi végzettséghez kötött szakképesítések (2016. 09. 01. után indított képzések)

Megnevezés	Azonosító szám	Képzési idő* (év)
Informatikai rendszerüzemeltető		
Irodai titkár		

* A szakképesítés ágazata szerinti szakmai érettségi vizsgával nem rendelkező, érettségi végzettséget szerzett tanulók részére kettő év.

Alapfokú iskolai végzettségre vagy a szakmai és vizsgakövetelményben meghatározott bemeneti kompetenciákra épülő szakképesítések:

Megnevezés	Azonosító szám	Képzési idő* (év)
Asztalos	34 543 02	3
Eladó	34 341 01	3
Épület- és szerkezetlakatos	34 582 03	3
Gépi forgácsoló	34 521 03	3
Festő, mázoló, tapétázó	34 582 04	3
Kőműves és hidegburkoló	34 582 08	3
Kőműves	34 582 14	3
Női szabó	34 542 06	3
Pincér	34 811 03	3
Számítógép-szerelő, karbantartó	34 523 02	3
Villanyszerelő	34 522 04	3

Szakképesítés-ráépülések:

Megnevezés	Azonosító szám	Képzési idő (év)
CNC gépkezelő	35 521 01	1

Rész-szakképesítések (Szakképzési Hídprogram):

Megnevezés	Azonosító szám	Képzési idő (év)
Asztalosipari szerelő	21 543 01	2
Faipari gépkezelő	21 543 02	2
Lakástextil készítő	21 542 01	2
Bevontelektrodás kézi ívhegesztő	31 524 01	2
Elektronikai gyártósori műszerész	31 522 01	2
Élelmiszer-, vegyiáru és gyógynövény eladó	31 341 01	2
Famegmunkáló	31 543 01	2
Számítógépes adatrögzítő	31 346 02	2

Felnőttoktatás szakképzései esti munkarend szerint:

Megnevezés	Azonosító szám	Képzési idő (év)
Gépi forgácsoló	34 521 03	2
Kis- és közép vállalkozások ügyvezetője I.	35 345 01	1
Villanyszerelő	34 522 04	2
Fitness-wellness instruktork		
Irodai titkár		

2. A szakmai tantárgyak értékelése és minősítése.

A tanuló teljesítményét, előmenetelét a szaktanárok, illetve a szakoktatók a tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékelik, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősítik.

A tantárgyak osztályzatainak megállapításánál – ha a szakképesítés helyi tanterve másként nem rendelkezik – a tanítási év közben szerzett érdemjegyek azonos súllyal számítandók.

A szakképesítés helyi tanterve az osztályzat megállapításának alapjául kettő vagy több részosztályzat képzését, továbbá köztesvizsgákat írhat elő. Ha valamely részosztályzat elégtelen, akkor a tantárgy osztályzata is elégtelen. Javítóvizsgát csak azokból a témakörökből, illetve témakör részekből kell tenni, amelyekből az elégtelen részosztályzatot képezték. A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 64. § (7) bekezdés a) pontjának alkalmazásakor a részosztályzatokat egy-egy tantárgyi osztályzatnak kell tekinteni.

3. Átmeneti szabályok.

A beiskolázásuk időpontjában érvényes szakmai program vonatkozik kifutó rendszerben azokra a tanulókra, akik tanulmányaikat

- a szakgimnázium kilencedik évfolyamán, továbbá
- a szakközépiskola első szakképző évfolyamán

a 2015/16. tanévben vagy azt megelőzően kezdték meg.

A beiskolázás időpontjában érvényes szakmai programban meghatározott tananyagegységek osztályzatait, illetve részosztályzatait a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 64. § (7) bekezdés a) pontjának alkalmazásakor egy-egy tantárgyi osztályzatnak kell tekinteni.

4. A szakképesítések óratervei

Szakgimnázium – Informatika ágazat (2016. szept. 1-től)

Informatikai rendszerüzemeltető 54 381 06		9.		10.		11.		12.		5/13.		1/13.		2/14.				
		heti óraszám		heti óraszám		ögy.	heti óraszám		ögy.	heti óraszám		heti óraszám		ögy.	heti óraszám			
		e	gy.	e	gy.		e	gy.		e	gy.	e	gy.		e	gy.		
A fő szakképesítésre vonatkozóan:	Összesen	5	6	6	6	0	3	7	0	3	6	10	21	13	18	0	10	21
	Osszesen	11		12			10			9		31		31			31	
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.										0,5						0,5	
11498-12 Foglalkoztatás I. (érettségire épülő képzések esetén)	Foglalkoztatás I.										2						2	
11996-16 Információtechnológiai alapok	IT alapok	1		1									2					
	IT alapok gyakorlat		2		1									3				
11997-16 Hálózati ismeretek I.	Hálózatok I.			1			1			1				3				
	Hálózatok I. gyakorlat				2			3			2				7			
11625-16 Programozás és adatbázis-kezelés	Programozás	1		1			1			1				4				
	Programozás gyakorlat		2		2			2			2				8			
11999-16 Informatikai szakmai angol nyelv	IT szakmai angol nyelv	2		2										4				
12010-16 Nyílt forráskódú rendszerek kezelése	Linux alapok						1											
	Linux alapok gyakorlat							2										
12008-16 Irodai szoftverek haladó szintű használata	Irodai szoftverek									1								
	Irodai szoftverek gyakorlat										3							
12009-16 Informatikai szakmai orientáció	IT szakorientáció	1		1														
	IT szakorientáció <u>gyakorlat</u>		2		1													
12003-16 Hálózati ismeretek II.	Hálózatok II.											3					3	
	Hálózatok II. gyakorlat												9					9
	IT hálózatzbiztonság											1,5					1,5	
	IT hálózatzbiztonság gyakorlat												3					3
12013-16 Hálózati operációs rendszerek és felhőszolgáltatások	Szerverek és felhőszolgáltatások											3					3	
	Szerverek és felhőszolgáltatások gyakorlat												9					9

Szakgimnázium – Ügyvitel ágazat

Irodai titkár 54 346 03		9.		10.		11.		12.		5/13.		1/13.		2/14.	
		heti óraszám		heti óraszám		heti óraszám		heti óraszám		heti óraszám		heti óraszám		heti óraszám	
		e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy
A fő szakképesítésre vonatközoán:	Összesen	6	5	6	6	140	2	8	140	3	7	12	19	14	17
	Összesen	11		12		10		10		31,0		31,0		31,0	
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.									0,5				0,5	
11498-12 Foglalkoztatás I. (érettségire ép. képz. esetén)	Foglalkoztatás I.									2				2	
11806-16 Gépirás és számítástechnikai alkalmazások	Gépirás gyakorlata		2		1										
	Számítástechnikai alkalmazások az ügyfélszolgálatban			1		1									
11807-16 Kommunikáció az ügyfélszolgálatban	Ügyfélszolgálati kommunikáció	1													
	Ügyfélszolgálati kommunikációs gyakorlat		1												
11808-16 Ügyfélszolgálat a gyakorlatban	Ügyfélszolgálati ismeretek			1											
	Ügyfélszolgálati gyakorlat					1		1							
11809-16 Dokumentumkezelés az ügyfélszolgálatban	Levelezési gyakorlat az ügyfélszolgálatban					1									
	Dokumentum- és adatkezelés az ügyfélszolgálatban							1							
	Komplex ügyfélszolgálati gyakorlat							1							
10066-16 Gazdálkodási alapfeladatok	Gazdasági és vállalkozási ismeretek	2		1				1		1		4		1	
	Jogi ismeretek	1								1,5		1		1,5	
12082-16 Gépirás és levelezési alkalmazások	Gépirás és levelezési gyakorlat		2		2		2		2		3		7		3
	Irodai alkalmazások gyakorlata				1		1				2		2		2
12083-16 Gyorsírás	Gyorsírás gyakorlata				2		2		2		4		6		4
12084-16 Üzleti kommunikáció és protokoll	Kommunikáció a titkári munkában	1		2						2		3		2	
10072-16 Rendezvény- és programszervezés	Rendezvény- és programszervezés					1		1				2			
	Rendezvény- és programszervezés gyakorlata										5				5
12085-16 Titkári ügyintézési gyakorlat	Titkári ügyintézés	1		1						2		2		2	
	Titkári ügyintézés gyakorlata					1		1		5		2		5	
11554-16 Irodai szakmai idegen nyelv	Irodai szakmai idegen nyelv									3		2		3	

Szakközépiskola - Informatika ágazat és ráépülő szakképzések (kifutó képzés)

Informatikai rendszergazda																			
54 481 04																			
Azonosító	Szakmai követelménymodul	Tantárgy megnevezése	Szakközépiskolai évfolyamok												Szakmaspecifikus évfolyam				
			1/9 évfolyam			Összevont gyakorlat	2/10 évfolyam			Összevont gyakorlat	3/11 évfolyam			Összevont gyakorlat	4/12 évfolyam			5/13 évfolyam	
			elmélet	gyakorlat			elmélet	gyakorlat			elmélet	Fakt.	gyakorlat		elmélet	Fakt.	gyakorlat	elmélet	gyakorlat
		Magyar nyelv és irodalom	4				4				4				4				
		Idegen nyelvek	3				3				3				3				
		Matematika	3	1			3				3				3				
		Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	1			2				3	1			3				
		Etika									1								
		Biológia - egészségtan					2				2		2		1	1	2		
		Fizika	2				2				1	1				1			
		Kémia	2				1												
		Földrajz	2				1	1											
		Művészetek					1												
		Informatika	1	1				2				2	2			2	2		
		Testnevelés és sport	5				5				5				5				
		Osztályfőnöki	1				1				1				1			1	
		Pénzügyi és gazdasági ismeretek		1				1											
11500-12	Munkahelyi egészség és biztonság	Munkahelyi egészség és biztonság	0,5																
11499-12	Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.															0,5		
11498-12	Foglalkoztatás I. (érettségire épülő képzések esetén)	Foglalkoztatás I.															2	1	
10815-12	Információtechnológiai alapok	Információtechnológiai alapok	1																
		Információtechnológiai gyakorlat			2														
10826-12	Szakmai életútja építés, munkaszervezés, munkahelyi	Munkaszervezési ismeretek													1				
		Munkaszervezési gyakorlat															2		
10817-12	Hálózatok, programozás és adatbázis kezelés	Adatbázis- és szoftverfejlesztés	0,5	1			1				2				1				
		Adatbázis- és szoftverfejlesztés gyakorlat			1			2	1				2	1			2	1	
		Hálózati ismeretek I.					1				1				2				
		Hálózati ismeretek I. gyakorlat						2					2				2		
10827-12	Hálózati operációs rendszerek és szolgáltatások	Hálózati operációs rendszerek															5,5	1	
		Hálózati operációs rendszerek gyakorlat																7	
		Hálózati ismeretek II.															6	1	
10828-12	Vállalati hálózatok üzemeltetése és felügyelete	Hálózati ismeretek II. gyakorlat																6	
		IT hálózat biztonság															2		
		IT hálózat biztonság gyakorlat																2	
	Közszerelési képzés óraszámai		25	4			25	4			23	4	4		20	4	4	1	
	Szakmai képzés óraszámai		2	1	3	0	70	2	0	4	1	105	3	0	140	4	0	16	
	Összesen (szabadsávval)		32		3		70	31		5		105	30		140	28		20	
	Szabadsáv szétosztása		3		1			2		1			2		4		1	0	
	Összes óraterhelés szabadsáwaival (óra/hét)			35					36				35			35		36	
	Finanszírozott heti óraszám			35					36				35			35		36	
		Szabadsáv mellőlt						Szabadsáv mellőlt					Szabadsáv mellőlt			Szabadsáv mellőlt			
			5		6			6		7			7		8		10		
																	11		
																	31		
																	35		

Szakközépiskola - Ügyvitel ágazat és ráépülő szakképzések (kifutó képzés)

Ügyviteli titkár

54 346 01

Azonosító	Szakmai követelménymodul	Tantárgy megnevezése	Szakközépiskolai évfolyamok												Szakmaspecifikus évfolyam		
			1/9 évfolyam		Összevont gyakorlat	2/10 évfolyam		Összevont gyakorlat	3/11 évfolyam			Összevont gyakorlat	4/12 évfolyam			5/13 évfolyam	
			elmélet	gyakorlat		elmélet	gyakorlat		elmélet	Fakt.	gyakorlat		elmélet	Fakt.	gyakorlat	elmélet	gyakorlat
		Magyar nyelv és irodalom	4			4			4				4				
		Idegen nyelvek	3			3			3				3				
		Matematika	3	1		3			3				3				
		Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	1		2			3	1			3				
		Etika							1								
		Biológia - egészségtan				2			2		2		1	1	2		
		Fizika	2			2			1	1				1			
		Kémia	2			1											
		Földrajz	2			1	1										
		Művészetek				1											
		Informatika	1	1			2			2	2			2	2		
		Testnevelés és sport	5			5			5				5				
		Osztályfőnöki	1			1			1				1				1
		Pénzügyi és gazdasági ismeretek		1			1										
11500-12	Munkahelyi egészség és biztonság	Munkahelyi egészség és biztonság	0,5														
11499-12	Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.														0,5	
11498-12	Foglalkoztatás I. (érettségire épülő képzések esetén)	Foglalkoztatás I.														2	1
10067-12	Gépirás és dokumentumkészítés, íratkezelés	Gépirás és íratkezelés gyakorlat		2	1		2	1			1						
		Levelezési ismeretek	1														
		Levelezési ismeretek gyakorlat					2				2						
10070-12	Munkahelyi kommunikáció	Kommunikáció alapjai							1				3				
		Üzleti kommunikáció gyakorlat													4		
10066-12	Gazdálkodási alapeladatok	Gazdasági alapismeretek	1			1			2	1							
		Jogi ismeretek	0,5			1			1								
		Vállalkozási ismeretek											3	1			
10073-12	Titkári ügyintézés	Üzleti adminisztráció gyakorlat															6
		Ügyviteli ismeretek															1
10072-12	Rendezvény és programszervezés	Rendezvény és programdokumentáció alapjai														4	
		Rendezvény és programdokumentáció a gyakorlatban														3	1
		Hivatali protokoll ismeretek															6
10071-12	Hivatali kommunikáció magyar és idegen nyelven	Szakmai idegen nyelv gyakorlat														2,5	1
		Közismereti képzés óraszámai	25	4		25	4		23	4	4		20	4	4	1	0
		Összevont gyakorlat (nyári)	3	0	2	1	70	2	0	4	1	105	4	1		12	2
		Összesen (szabadsávval)	32		3	70	31		32		3	140	31		4	15	21
		Szabadsáv szétosztva	3		1		2		2		1		2		1	0	4
		Összes óraterhelés szabadsáwaival (óránként)	35			36			35			35	35			36	
		Finanszírozott heti óraszám	35			36			35			35	35			36	
			Szabadsáwa nélkül	Szabadsáwaival		Szabadsáwa nélkül	Szabadsáwaival		Szabadsáwa nélkül		Szabadsáwaival		Szabadsáwa nélkül		Szabadsáwaival	Szabadsáwa nélkül	Szabadsáwaival
			5	5		5	7		7		8		10		11	31	35
		Elméleti képzés időaránya:	40%	1032	####												
		Gyakorlati képzés időaránya:	60%	1511	####												
	Jelmagyarázat:																
				</													

Szakközépiskola - Egyéb szolgáltatások szakmacsoport

Kis- és középvállalkozások ügyvezetője I.

35 345 01

szakképesítés-ráépülés

Heti óraszámok

Tantárgyak	Elmélet	Gyakorlat
Idegen nyelv	10	
Informatikai alapismeretek		1
Irodai programcsomag használata		3
Internetes kommunikáció		2,5
Vezetői ismeretek	1	
Összesen	11	6,5
Összesen	17,5	

A képzés összes óraszám

Elmélet	341	
Gyakorlat		201,5
Összesen	542,5	

Szakközépiskola - Építőipar ágazat és ráépülő szakképzések

Festő, mázoló, tapétázó														
34 582 03														
Azonosító	Szakmai követelménymodul	Tantárgy megnevezése	Tanulmányi évek (tanévek)											
			1/9 évfolyam		Összevont gyakorlat	2/10 évfolyam		Összevont gyakorlat	3/11 évfolyam					
			elmélet	gyakorlat		elmélet	gyakorlat		elmélet	gyakorlat				
KI-1		Kommunikáció - magyar nyelv és irodalom	2				1	1					1,5	
KI-2		Idegen nyelv	2				2						2	
KI-3		Matematika	2				1	0,5					1,5	
KI-4		Társadalomismeret	2				1							
KI-5		Természetismeret	3											
KI-6		Testnevelés	5				2,5						2,5	
KI-7		Osztályközösség építés	1				1						1	
SZ-1		Informatika		1				1					1	
14499-12	Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.											0,5	
11497-12	Foglalkoztatás I.	Foglalkoztatás I.											2	
10101-12	Építőipari közös tevékenység	Építőipari alapismeretek	1	0,5			2						0,5	
		Építőipari alapismeretek gyakorlata			1	1								
11500-12	Munkahelyi egészség és biztonság	Munkahelyi egészség és biztonság	0,5											
10104-12	Szobafestő, díszítő munkák	Falfelület festése, díszítése	1				3						2	0,5
		Falfelület festésének, díszítésének gyakorlata			5				8					6
10103-12	Mázolási munkák fa-, fal-, fém és s	Mázolás	1				2						1	1
		Mázolási munkák gyakorlata			3				3	1				4
10105-12	Tapétázási munkák	Tapétázási munkák	1				2						2	
		Tapétázási munkák gyakorlata			1	1			3	1				5
	Közismereti óraszámok		17	1			8,5	2,5					5,5	4
	Szakmai óraszámok		4,5	0,5	10	2	140	9	0	14	2	140	8	1,5
	Összesen (szabadsávval)		23		12		0	20		16		0	19	
	Szabadsáv szétosztva		1		2,5			0		2			1,5	
	Összes óraterhelés szabadsávval (óra/hét)				35					36				35
	Finanszírozott heti óraszám				35					36				35
		Szabadsáv nélkül			Szabadsáv I			Szabadsáv nélkül		Szabadsáv I			Szabadsáv nélkül	
			14,5		17			23		25			23	

34 582 08

[illegible]

34 582 14

Azonosító	Szakmai követelménymodul	Tantárgy megnevezése	Tanulmányi évek (tanévek)											
			1/9 évfolyam		Összevont gyakorlat	2/10 évfolyam		Összevont gyakorlat	3/11 évfolyam					
			elmélet	gyakorlat		elmélet	gyakorlat		elmélet	gyakorlat				
Ki-1		Kommunikáció - magyar nyelv és irodalom	2				1	1						
Ki-2		Idegen nyelv	2				2					2		
Ki-3		Matematika	2				1	0,5					1,5	
Ki-4		Társadalomismeret	2				1							
Ki-5		Természetismeret	3											
Ki-6		Testnevelés	5				2,5					2,5		
Ki-7		Osztályközösség építés	1				1					1		
SZ-1		Informatika		1				1					1	
14499-12	Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.										0,5		
11497-12	Foglalkoztatás I.	Foglalkoztatás I.										2		
10101-12	Építőipari közös tevékenység	Építőipari alapismeretek Építőipari alapismeretek gyakorlat	1	0,5			2					0,5		
10275-16	Falazás, vakolás	Falazás, vakolás Falazás, vakolás gyakorlat	2,5				2,5					1	0,5	
10274-16	Beton és vasbeton szerkezetek	Beton és vasbeton szerkezetek Beton és vasbeton szerkezetek gyakorlat	1				2					1	0,5	
10277-16	Szigetelések	Szigetelés Szigetelés gyakorlat								3	1,5			
11725-16	Térburkolás	Térburkolás Térburkolás gyakorlat					1							
11728-16	Kiegészítő közműves feladatok	Kiegészítő közműves feladatok Kiegészítő közműves gyakorlat												
	Közismereti óraszámok		17	1			8,5	2,5				5,5	4	
	Szakmai óraszámok		4,5	0,5	10	2	140	9,5	0	13,5	2	140	8	1
	Osszesen (szabadsávval)		23		12		0	20,5		15,5		0	18,5	
	Szabadsáv szétosztva		1		2,5			0		2			1,5	
	Osszes óraterhelés szabadsávval (óra/hét)		35				36				35			
	Finanszírozott heti óraszám		35				36				35			
			Szabadsáv nélküli	Szabadsávval			Szabadsáv nélküli	Szabadsávval			Szabadsáv nélküli	Szabadsávval		
			14,5	17			23	25			23	25,5		
		Elméleti képzés időarány:	30%	810	####									
		Gyakorlati képzés időaránya:	70%	1798	####									
	Jelmagyarázat:						Közismereti tantárgyak							
							Helyi tanterv alapján elhelyezett tanítási óra							
							Közös szakmai követelmények							
							Szakmai követelmények							

Szakközépiskola - Faipar ágazat és ráépülő szakképzések

[illegible]

34 521 03

Azonosító	Szakmai követelménymodul	Tantárgy megnevezése	Tanulmányi évek (tanévek)											
			1/9 évfolyam		Összevont gyakorlat	2/10 évfolyam		Összevont gyakorlat	3/11 évfolyam					
			elmélet	gyakorlat		elmélet	gyakorlat		elmélet	gyakorlat				
KI-1		Kommunikáció - magyar nyelv és irodalom	2				1	1						
KI-2		Idegen nyelv	2				2					2		
KI-3		Matematika	2				1	0,5					1,5	
KI-4		Társadalomismeret	2				1							
KI-5		Természetismeret	3											
KI-6		Testnevelés	5				2,5					2,5		
KI-7		Osztályközösség építés	1				1					1		
SZ-1		Informatika		1				1					1	
11500-12	Munkahelyi egészség és	Munkahelyi egészség és biztonság	0,5											
14499-12	Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.										0,5		
11497-12	Foglalkoztatás I.	Foglalkoztatás I.										2		
10163-12	Gépészeti munkabiztonság és környezet-védelem	Munkavédelem Elsősegélynyújtás gyakorlata	1			1								
10162-12	Gépészeti alapozó feladatok	Gépészeti alapozó feladatok Gépészeti alapozó feladatok gyakorlata	2	2		4	0,5							
10173-12	Anyagvizsgálatok és geometriai r	Szakmai anyagismeret és anyagvizsgálat Anyagvizsgálat és gépészeti mérések gyakorlata	1					2						
10174-12	Esztergályos feladatok	Esztergálás Esztergálás gyakorlata						2					3	
10176-12	Marós feladatok	Marás Marás gyakorlata						3				5	1	5
10175-12	Köszörűs feladatok	Köszörülés Köszörülés gyakorlata						2				2,5	0,5	
	Közismereti óraszámok		17	1				8,5	2,5			5,5	4	
	Szakmai óraszámok		4,5	2	10	0,5	140	9	0	14	2	140	8	0,5
	Összesen (szabadsávval)		24,5		10,5		0	20		16		0	18	17
	Szabadsáv szétosztva		1	2,5				0		2			1,5	2,5
	Összes óraterhelés szabadsávval (óra/hét)			35					36				35	
	Finanszírozott heti óraszám			35					36				35	
			Szabadsáv nélkül	Szabadsávval				Szabadsáv nélkül	Szabadsávval			Szabadsáv nélkül	Szabadsávval	
			14,5	17				23	25			23	25,5	
		Elméleti képzés időaránya:	30%	830	####									
		Gyakorlati képzés időaránya:	70%	1778	####									
Jelmagyarázat:								Közismereti tantárgyak						
								Helyi tanterv alapján elhelyezett tanítási óra						
								Közös szakmai követelmények						
								Szakmai követelmények						

Gépi forgácsoló 34 521 03		Szakiskolai képzés közismereti oktatás nélkül				
Szakmai követelmény-modulok	Tantárgyak	1. évfolyam		ögv.	2. évfolyam	
		elméleti heti óraszám	gyakorlati heti óraszám		elméleti heti óraszám	gyakorlati heti óraszám
11500-12 Munkahelyi egészség és biztonság	Munkahelyi egészség és biztonság	0,5				
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.				0,5	
11497-12 Foglalkoztatás I.	Foglalkoztatás I.				2	
10163-12 Gépészeti munkabiztonság és környezet-védelem	Munkavédelem	1				
	Elsősegélynyújtás gyakorlata		1			
10162-12 Gépészeti alapozó feladatok	Gépészeti alapozó feladatok	2				
	Gépészeti alapozó feladatok gyakorlata		6			
10173-12 Anyagvizsgálatok és geometriai mérések	Szakmai anyagismeret és anyagvizsgálat	3				
	Anyagvizsgálat és gépészeti mérések gyakorlata		6			
10174-12 Esztergályos feladatok	Esztergálás	3			2,5	
	Esztergálás gyakorlata		9,5			5,5
10176-12 Marós feladatok	Marás				3	
	Marás gyakorlata					12,5
10175-12 Készörvös feladatok	Készörvös	3			1	
	Készörvös gyakorlata					8
Összes óra		12,5	22,5		9	26
Összes óra		34		160	35	

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvényben foglaltak szerint *esti* oktatási *munkarend* szerint folyik a tanítás, ha a tanulók teljesítik a nappali oktatás heti *óraszámainak* legalább ötven százalékát, de nem érik el a kilencven százalékát. A számukra készült óraterv heti 18 órát tartalmaz.

CNC gépkezelő			
35 521 01			
Szakmai követelmény-modulok	Tantárgyak	Elméleti heti óraszám	Gyakorlati heti óraszám
11399-12 CNC-forgácsolás	Gyártáselőkészítés	2	
	CNC programozás	4	
	CNC programozási gyakorlat		5
	CNC szerszámgépek	5	
	CNC forgácsolási gyakorlat		15,5
Összes óra		11	20,5
Összes óra		31,5	

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvényben foglaltak szerint *esti* oktatási *munkarend* szerint folyik a tanítás, ha a tanulók teljesítik a nappali oktatás heti *óraszámainak* legalább ötven százalékát, de nem érik el a kilencven százalékát. A számukra készült óraterv heti 18 órát tartalmaz.

Szakközépiskola - Informatika ágazat és ráépülő szakképzések

[illegible]

Szakközépiskola - Kereskedelem ágazat és ráépülő szakképzések

Eladó															
34 341 01															
Azonosító	Szakmai követelménymodul	Tantárgy megnevezése	Tanulmányi évek (tanévek)												
			1/9 évfolyam			Összevont gyakorlat	2/10 évfolyam			Összevont gyakorlat	3/11 évfolyam				
			elmélet	gyakorlat			elmélet	gyakorlat			elmélet	gyakorlat			
KI-1		Kommunikáció - magyar nyelv és irodalom	2				1	1					2	1,5	
KI-2		Idegen nyelv	2				2						2		
KI-3		Matematika	2	1			1	0,5						1,5	
KI-4		Társadalomismeret	2				1								
KI-5		Természetismeret	3												
KI-6		Testnevelés	4				2,5						2,5		
KI-7		Osztályközösség építés	1				1						1		
SZ-1		Informatika		1				1						1	
14499-12	Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.											0,5		
11497-12	Foglalkoztatás I.	Foglalkoztatás I.											2		
11992-16	Kereskedelmi ismeretek	Kereskedelmi ismeretek	3				2						1	1	
		Kereskedelmi gyakorlat			6	1			15	1					13,5
10027-16	A ruházati cikkek és a vegyes iparcikkek áruismeret	Ruházati és vegyes iparcikkek áruismeret	2												
10028-16	Az élelmiszerek és vegyi áruk forgalmazása	Élelmiszer- és vegyi áruismeret	1				2						1,5		
10029-16	A műszaki cikkek forgalmazása	Műszakicikk áruismeret					2,5						1,5	0,5	
11691-16	Eladástan	Eladástan	0,5	0,5			0,5						1		
		Eladási gyakorlat			2	1			1	1				2	1
	Közismereti óraszámok		16	2			8,5	2,5				5,5	4		
	Szakmai óraszámok		6,5	0,5	8	2	140	7	0	16	2	140	7,5	1,5	15,5
	Összesen (szabadsávval)		25		10		0	18		18		0	18,5		16,5
	Szabadsáv szétosztva		1		2,5			0		2			1,5		2,5
	Összes óraterhelés szabadsávval (óra/hét)		35				36				35				
	Finanszírozott heti órászám		35				36				35				
			Szabadsáv nélkül	Szabadsávval			Szabadsáv nélkül	Szabadsávval			Szabadsáv nélkül	Szabadsávval			
			14,5	17			23	25			23	25,5			
			Elméleti képzés időaránya: 30%			792	####								
			Gyakorlati képzés időaránya: 70%			1816	####								
	Jelmagyarázat:					Közismereti tantárgyak									
						Helyi tanterv alapján elhelyezett tanítási óra									
						Közös szakmai követelmények									
						Szakmai követelmények									

Szakközépiskola - Könnyűipar ágazat és ráépülő szakképzések

Női szabó

34 542 06

Azonosító	Szakmai követelménymodul	Tantárgy megnevezése	Tanulmányi évek (tanévek)											
			1/9 évfolyam			Összevont gyakorlat	2/10 évfolyam			Összevont gyakorlat	3/11 évfolyam			
			elmélet	gyakorlat	elmélet		gyakorlat	elmélet	gyakorlat					
KI-1		Kommunikáció - magyar nyelv és irodalom	2				1	1					1,5	
KI-2		Idegen nyelv	2				2					2		
KI-3		Matematika	2				1	0,5					1,5	
KI-4		Társadalomismeret	2				1							
KI-5		Természetismeret	3											
KI-6		Testnevelés	5				2,5					2,5		
KI-7		Ösztályközösség építés	1				1					1		
SZ-1		Informatika		1				1					1	
14499-12	Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.										0,5		
11497-12	Foglalkoztatás I.	Foglalkoztatás I.										2		
10113-16	Ruhaipari anyagvizsgálatok	Ruhaipari anyag- és áruismeret	1					0,5	0,5			0,5	0,5	
		Anyagvizsgálatok gyakorlat								0,5				0,5
		Ruhaipari gyártás-előkészítés	0,5					0,5	0,5			1		
10114-16	Ruhaipari gyártmánytervezés	Szakrajz	1					1						
		Szakrajz gyakorlat			0,5	1,5				1,5				
		Számitógépes ruhaipari gyártás-előkészítés gyakorlat			0,5	1				0,5			0,5	0,5
10115-16	Textiltermékek összeállítása	Textiltermékek szabásminta készítése	1											
		Ruhaipari gépek üzemeltetése	0,5					0,5	0,5					
		Textiltermékek gyártástechnológiája	1											
		Textiltermékek készítése gyakorlat			4									
10118-16	Lakástextíliák készítése	Lakástextíliák gyártástechnológiája	1											
		Lakástextíliák készítése, javítása gyakorlat			3									
10120-16	Női ruhák készítése és értékesítése	Női ruhák szerkesztése, modellezése						1				1		
		Női ruhák készítés gyártástechnológiája						2				2		
		Női ruhák értékesítése						0,5	0,5			0,5	0,5	
		Női ruhák szerkesztése, modellezése gyakorlat								1,5				2
		Női ruhák készítése gyakorlat								13				12,5
10500-16	Munkahelyi egészség és biztonság	Munkahelyi egészség és biztonság	0,5											
	Közismereti óraszámok		17	1				8,5	2,5			5,5	4	
	Szakmai óraszámok		6,5	0	8	2,5	140	6	2	17	0	140	7,5	1
	Összesen (szabadsávvval)		24,5		10,5		0	19		17		0	18	17
	Szabadsáv szétosztva		1		2,5			0		2			1,5	2,5
	Összes óraterhelés szabadsávvval (óra/hét)			35						36			35	
	Finanszírozott heti óraszám			35						36			35	
			Szabadsáv nélküli	Szabadsávvval				Szabadsáv nélküli	Szabadsávvval			Szabadsáv nélküli	Szabadsávvval	
			14,6	17				23	26			23	26,6	
		Elméleti képzés időarány:	30%	794	####									
		Gyakorlati képzés időaránya:	70%	1814	####									
	Jelmagyarázat:													

Szakközépiskola - Sport ágazat

Fitness-wellness instruktorként 54 814 01		Szakképzés közismeret nélkül			
Szakmai követelménymodulok	Tantárgyak	1/13		5/13 és 2/14.	
		heti óraszám		heti óraszám	
		e	gy	e	gy
11500-12 Munkahelyi egészség és biztonság	Munkahelyi egészség és biztonság	0,5			
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.			0,5	
11498-12 Foglalkoztatás I. (érettségire épülő képzések esetén)	Foglalkoztatás I.			2	
10323-12 Egészségügy és elsősegélynyújtás	Anatómiai-élettani ismeretek	4			
	Egészségtan	2			
	Terhelésélettan	2			
	Elsősegélynyújtás /gyakorlat/		4		
	Funkcionális anatómia	2			
10324-12 Edzéselmélet és gimnasztika	Edzéselmélet	2,5			
	Edzésprogramok gyakorlat		9		
	Gimnasztika elmélet	2			
	Gimnasztika gyakorlat		3		
10334-12 Aquatréning	Aquatréning elmélet			1,5	
	Aquatréning gyakorlat				3,5
10335-12 Csoportos fitness órák	Csoportos fitness órák elmélete			1	
	Csoportos fitness órák gyakorlata				7
10336-12 Fitness termi kondicionálás	Fitness termi kondicionálás elmélet			2	
	Fitness termi kondicionálás gyakorlat				3
10337-12 Ügyfélszolgálat a fitness-wellness létesítményekben	Ügyfélszolgálat elmélet			3	
	Ügyfélszolgálat gyakorlat				2
10338-12 Speciális órátípusok és foglalkozásformák	Speciális órátípusok gyakorlat			1,5	
	Speciális órátípusok gyakorlat				4
összes óra		15	16	160	11,5
összes óra		31		31	

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvényben foglaltak szerint *esti* oktatási *munkarend* szerint folyik a tanítás, ha a tanulók teljesítik a nappali oktatás heti *óraszámainak* legalább ötven százalékát, de nem éri el a kilencven százalékát. A számukra készült óraterv heti 18 órát tartalmaz.

Szakközépiskola - Vendéglátóipar ágazat és ráépülő szakképzések

[illegible]

Szakközépiskola – Villamosipar és elektronika ágazat és ráépülő szakképzések

[illegible]

Villanyszerelő 34 522 04		Szakiskolai képzés közismereti oktatás nélkül				
Szakmai követelmény-modulok	Tantárgyak	1. évfolyam		ögy.	2. évfolyam	
		elméleti heti óraszám	gyakorlati heti óraszám		elméleti heti óraszám	gyakorlati heti óraszám
11500-12 Munkahelyi egészség és biztonság	Munkahelyi egészség és biztonság	0,5				
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.				0,5	
11497-12 Foglalkoztatás I.	Foglalkoztatás I.				2	
10007-12 Informatikai és műszaki alapok	Műszaki informatika gyakorlat		2			
	Műszaki ismeretek	2,5				
	Műszaki gyakorlatok		3	60		
10023-12 Épületvillamossági szerelés	Épületvillamossági szerelés	2,5			3	
	Épületvillamossági szerelés gyakorlata		19	80		4
	Épületvillamossági mérések gyakorlat		3	20		2
	Vállalkozási ismeretek				1	
	Ipari elektronika				1,5	
	Elektrotechnikai számítások	1			2	
10024-12 Villamos gépek és ipari elosztóberendezések szerelése	Villamosipari anyagismeret	0,5			1	
	Villamos gépek és berendezések				3	
	Villamos műszaki ábrázolás	1			1	
	Villamos gépek és berendezések üzemvitelének, mérésének gyakorlata					14
Összes óra		8	27		15	20
Összes óra		35		160	35	

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvényben foglaltak szerint *esti* oktatási *munkarend* szerint folyik a tanítás, ha a tanulók teljesítik a nappali oktatás heti *óraszámainak* legalább ötven százalékát, de nem érik el a kilencven százalékát. A számukra készült óraterv heti 18 órát tartalmaz.

Szakképzési Hídprogram

HÍD II. A/ 21 543 01 ASZTALOSIPARI SZERELŐ RÉSZSZAKKÉPESÍTÉS											
Modulszám	Modul megnevezése	Tantárgy megnevezése	Tanulmányi évek (tanévek)								
			HÍD II./A/1				Összevont gyakorlat	HÍD II./A/2			
			elmélet		gyakorlat			elmélet		gyakorlat	
		Kommunikáció és anyanyelv	4	1				3			
		Elő idegen nyelv (angol, német)	4					3			
		Matematika	4					3			
		Társadalom és jelenkor-ismeret	3					2			
		Természetismeret	3					2			
		Alapvető munkavállalói és életpálya-építési mod	1					1			
		Testnevelés és sport*	2					2			
		Osztályfőnöki (osztályközösség-építő program)	1					1			
		Informatika		2					2		
10227-12	Biztonságos munkavégzés	Biztonságos munkavégzés alapjai	0,5				105	0,5			
		Biztonságos munkavégzés gyakorlata			1					1	
10224-12	Alapvető tömörfa megmunkálás	Faipari szakmai és gépismeret	1					3			
		Faipari szakmai gyakorlat			2					6	
10225-12	Asztalosipari szerelés	Asztalosipari szerelési ismeretek	1					1	1		
		Asztalosipari szerelési gyakorlat			2	0,5				3	0,5
	Közismereti képzés óraszámai		22	3				17	2		
	Szakmai képzés óraszámai		2,5	0	5	0,5	105	4,5	1	10	0,5
	Összesen (szabadsávval)		27,5		5,5			24,5		10,5	
	Szabadsáv szétosztva		3		0,5			2		1,5	
	Összes óraterhelés szabadsával (óra/hét)		33					35			
	Finanszírozott heti óraszám		35					35			
			Szabadsáv nélkül	Szabadsávval				Szabadsáv nélkül	Szabadsávval		
			7,5	8				14,5	16		
		Elméleti képzés időarány:	30%	283	####						
		Gyakorlati képzés időaránya:	70%	671	####						
	Jelmagyarázat						Közismereti tantárgyak				
							Helyi tanterv alapján elhelyezett tanítási óra				
							Szakmai követelmények				
							Szakmaspecifikus követelmények				

HÍD II. A/ 21 543 02 FAIPARI GÉPKEZELŐ RÉSZSZAKKÉPESÍTÉS

Modulszám	Modul megnevezése	Tantárgy megnevezése	Tanulmányi évek (tanévek)									
			HÍD II./A/1				Összevont gyakorlat	HÍD II./A/2				
			elmélet		gyakorlat			elmélet		gyakorlat		
		Kommunikáció és anyanyelv	4	1				3				
		Elő idegen nyelv (angol, német)	4					3				
		Matematika	4					3				
		Társadalom és jelenkor-ismeret	3					2				
		Természetismeret	3					2				
		Alapvető munkavállalói és életpálya-építési mod	1					1				
		Testnevelés és sport*	2					2				
		Osztályfőnöki (osztályközösség-építő program)	1					1				
		Informatika		2					2			
10227-12	Biztonságos munkavégzés	Biztonságos munkavégzés alapjai	0,5					105	0,5			
		Biztonságos munkavégzés gyakorlata			1					1		
10224-12	Alapvető tömörfa megmunkálás	Faipari szakmai és gépismeret	1						3			
		Faipari szakmai gyakorlat			2					6		
10228-12	Gépkezelés	Gépkezelési ismeretek	1						1	1		
		Gépkezelési gyakorlat			2	0,5				3	0,5	
	Közismereti képzés óraszámai		22	3					17	2		
	Szakmai képzés óraszámai		2,5	0	5	0,5		105	4,5	1	10	0,5
	Összesen (szabadsávval)		27,5		5,5				24,5		10,5	
	Szabadsáv szétosztva		3		0,5				2		1,5	
	Összes óraterhelés szabadsávval (óra/hét)			33						35		
	Finanszírozott heti óraszám			35						35		
			Szabadsáv nélkül	Szabadsávval					Szabadsáv nélkül	Szabadsávval		
			7,5	8					14,5	16		
		Elméleti képzés időarány:	30%	283	####							
		Gyakorlati képzés időaránya:	70%	671	####							
	Jelmagyarázat							Közismereti tantárgyak				
								Helyi tanterv alapján elhelyezett tanítási óra				
								Szakmai követelmények				
								Szakmaspecifikus követelmények				

HÍD II. A/ 21 542 01 LAKÁSTEXTIL-KÉSZÍTŐ RÉSZSZAKKÉPESÍTÉS

Modulszám	Modul megnevezése	Tantárgy megnevezése	Tanulmányi évek (tanévek)								
			HÍD II./A/1				Összevont gyakorlat	HÍD II./A/2			
			elmélet		gyakorlat			elmélet		gyakorlat	
		Kommunikáció és anyanyelv	4	1				3			
		Elő idegen nyelv (angol, német)	4					3			
		Matematika	4					3			
		Társadalom és jelenkor-ismeret	3					2			
		Természetismeret	3					2			
		Alapvető munkavállalói és életpálya-építési mod	1					1			
		Testnevelés és sport*	2					2			
		Osztályfőnöki (osztályközösség-építő program)	1					1			
		Informatika		2					2		
10113-12	Ruhaipari anyagvizsgálatok	Ruhaipari anyag- és áruismeret	2					105	1,5	0,5	
		Anyagvizsgálatok gyakorlat			3						4
10118-12	Lakástextiliák készítése	Lakástextiliák gyártástechnológia	1						3		
		Lakástextiliák készítése gyakorlat			1,5	0,5					6 1
	Közismereti képzés óraszámai		22	3					17	2	
	Szakmai képzés óraszámai		3	0	4,5	0,5		105	4,5	0,5	10 1
	Összesen (szabadsávval)		28		5				24		11
	Szabadsáv szétosztva		3		0,5				2		1,5
	Összes óraterhelés szabadsávval (óra/hét)		33						35		
	Finanszírozott heti óraszám		35						35		
			Szabadsáv nélkül		Szabadsávval				Szabadsáv nélkül		Szabadsávval
			7,5		8				14,5		16
		Elméleti képzés időarány:	30%	283	####						
		Gyakorlati képzés időaránya:	70%	670	####						
	Jelmagyarázat							Közismereti tantárgyak			
								Helyi tanterv alapján elhelyezett tanítási óra			
								Szakmai követelmények			

HÍD II. B 31 521 01 BEVONTELEKTRÓDÁS KÉZI ÍVHEGESZTŐ

Modulszám	Modul megnevezése	Tantárgy megnevezése	Tanulmányi évek (tanévek)								
			HÍD II./B/1				Összevont gyakorlat	HÍD II./B/2			
			elmélet		gyakorlat			elmélet		gyakorlat	
		Kommunikáció és anyanyelv	3	0,5				2			
		Elő idegen nyelv (angol, német)	3					2			
		Matematika	3					2			
		Társadalom és jelenkor-ismeret	1,5					1			
		Természetismeret	1,5					1			
		Alapvető munkavállalói és életpálya-építési modulok	0,5					1			
		Testnevelés és sport*	2					0			
		Osztályfőnöki (osztályközösség-építő program)	1					1			
		Informatika		2					1		
10163-12	Gépészeti munka -biztonság és környezetvédelem	Munkavédelem	1					105			
		Elsősegélynyújtás gyakorlata			1						
10162-12	Gépészeti alapozó feladatok	Gépészeti alapozó feladatok	2								
		Gépészeti alapozó feladatok gyakorlata			3	1					
10180-12	A hegesztés előkészítő és befejező műveletei	Hegesztési alapismeretek	2					2	0,5		
		Hegesztési alagyakorlatok			2					5	1,5
11453-12	Bevontelektródás kézi ívhegesztő feladatok	Hegesztési ismeretek	1,5					3	0,5		
		Hegesztési gyakorlatok			2,5					11,5	
	Közismereti képzés óraszámai		16,5	2,5				10	1		
	Szakmai képzés óraszámai		6,5	0	8,5	1	105	5	1	16,5	1,5
	Összesen (szabadsávval)		24,5		9,5			17		18	
	Szabadsáv szétosztva		2,5		1			1		2,5	
	Összes óraterhelés szabadsávval (óra/hét)		34					35			
	Finanszírozott heti óraszám		35					35			
			Szabadsáv	Szabadsávval				Szabadsáv	Szabadsávval		
			15	16				21,5	24		

Elméleti képzés időarány: 30% 444 ####
Gyakorlati képzés időaránya: 70% 1077 ####

Jelmagyarázat

Közismereti tantárgyak
Helyi tanterv alapján elhelyezett tanítási óra
Szakmai követelmények

HÍD II. B 31 522 01 ELEKTRONIKAI GYÁRTÓSORI MŰSZERÉSZ

Modulszám	Modul megnevezése	Tantárgy megnevezése	Tanulmányi évek (tanévek)							
			HÍD II./B/1				HID II./B/2			
			elmélet	gyakorlat	összevont gyakorlat	elmélet	gyakorlat	összevont gyakorlat	elmélet	gyakorlat
		Kommunikáció és anyanyelv	3	0,5			2			
		Elő idegen nyelv (angol, német)	3				2			
		Matematika	3				2			
		Társadalom és jelenkor-ismeret	1,5				1			
		Természetismeret	1,5				1			
		Alapvető munkavállalói és életpálya-építési modulok	0,5				1			
		Testnevelés és sport*	2				0			
		Osztályfőnöki (osztályközösség-építő program)	1				1			
		Informatika		2				1		
10007-12	Informatikai és műszaki alapok	Műszaki informatika gyakorlat		1	1	105			4,5	0,5
		Műszaki ismeretek	1				3	1		
		Műszaki gyakorlatok		3					3	
10320-12	Elektronikai berendezések	Elektronika	4				3	1		
		Elektronika gyakorlat		6					8	
	Közismereti képzés óraszámai		16,5	2,5			13	1		
	Szakmai képzés óraszámai		5	0	10	1	105	6	2	15,5
	Összesen (szabadsávval)		23	11			19	16		
	Szabadsáv szétosztva		2,5	1			1	2,5		
	Összes óraterhelés szabadsávval (óra/hét)		34				35			
	Finanszírozott heti óraszám		35				35			
			Szabadsáv	Szabadsávval			Szabadsáv	Szabadsávval		
			15	16			21,5	24		

Elméleti képzés időarány: 30% 460 ####
 Gyakorlati képzés időaránya: 70% 1061 ####

Jelmagyarázat

	Közismereti tantárgyak
	Helyi tanterv alapján elhelyezett tanítási óra
	Szakmai követelmények

HÍD II. B 31 341 01 ÉLELMISZER-, VEGYI ÁRU ÉS GYÓGYNÖVÉNY ELADÓ RÉSZSZAKKÉPESÍTÉS

Modulszám	Modul megnevezése	Tantárgy megnevezése	Tanulmányi évek (tanévek)								
			HÍD II./B/1				Összevont gyakorlat	HÍD II./B/2			
			elmélet		gyakorlat			elmélet		gyakorlat	
		Kommunikáció és anyanyelv	3	0,5				2			
		Elő idegen nyelv (angol, német)	3					2			
		Matematika	3					2			
		Társadalom és jelenkor-ismeret	1,5					1			
		Természetismeret	1,5					1			
		Alapvető munkavállalói és életpálya-építési modulok	0,5					1			
		Testnevelés és sport*	2					0			
		Osztályfőnöki (osztályközösség-építő program)	1					1			
		Informatika		2					1		
10025-12	A kereskedelmi egység működtetése	A működtetés szabályai	1				105	1			
		A működtetés szabályai gyakorlat			3					3	
10026-12	Az áruforgalom lebonyolítása	Áruforgalom	2					1			
		Áruforgalom gyakorlata			2	0,5				5	1
10028-12	Az Élelmiszerek, vegyi áruk és gyógynövények forgalmazása	Áruforgalmazás	2					2			
		Áruforgalmazás gyakorlata			4	0,5				7,5	0,5
		Értékesítés idegen nyelven	1					2	1		
	Közismereti képzés óraszámai		15,5	2,5				10	1		
	Szakmai képzés óraszámai		6	0	9	1	105	6	1	15,5	1,5
	Összesen (szabadsávval)		24		10			18		17	
	Szabadsáv szétosztva		2,5		1			1		2,5	
	Összes óraterhelés szabadsávval (óra/hét)		34					35			
	Finanszírozott heti óraszám		35					35			
			Szabadsáv nélkül		Szabadsávval			Szabadsáv nélkül		Szabadsávval	
			15		16			21,5		24	

Elméleti képzés időarány: 30% 461 ####
Gyakorlati képzés időaránya: 70% 1060 ####

Jelmagyarázat

Közismereti tantárgyak
 Helyi tanterv alapján elhelyezett tanítási óra
 Szakmai követelmények

HÍD II. B 31 543 01 FAMEGMUNKÁLÓ RÉSZSZAKKÉPESÍTÉS

Modulszám	Modul megnevezése	Tantárgy megnevezése	Tanulmányi évek (tanévek)								
			HÍD II./B/1				Összevont gyakorlat	HÍD II./B/2			
			elmélet		gyakorlat			elmélet		gyakorlat	
		Kommunikáció és anyanyelv	3	0,5				2			
		Elő idegen nyelv (angol, német)	3					2			
		Matematika	3					2			
		Társadalom és jelenkor-ismeret	1,5					1			
		Természetismeret	1,5					1			
		Alapvető munkavállalói és életpálya-építési modulok	0,5					1			
		Testnevelés és sport*	2					0			
		Osztályfőnöki (osztályközösség-építő program)	1					1			
		Informatika		2					1		
10227-12	Biztonságos munkavégzés	Biztonságos munkavégzés alapjai					105	1,5			
		Biztonságos munkavégzés gyakorlata			2						
10224-12	Alapvető tömörfa megmunkálás	Faipari szakmai és gépismeret	2	1				2	0,5		
		Faipari szakmai gyakorlat			4					6	1
10225-12	Asztalosipari szerelés	Asztalosipari szerelési ismeretek	2					1			
		Asztalosipari szerelési gyakorlat			2					4	1
10228-12	Gépkezelés	Gépkezelési ismeretek	1					2			
		Gépkezelési gyakorlat			2					5	
	Közismereti képzés óraszámai		15,5	2,5				10	1		
	Szakmai képzés óraszámai		5	1	10	0	105	6,5	0,5	15	2
	Összesen (szabadsávval)		24		10			18		17	
	Szabadsáv szétosztva		2,5		1			1		2,5	
	Összes óraterhelés szabadsávval (óra/hét)		34					35			
	Finanszírozott heti óraszám		35					35			
			Szabadsáv nélkül		Szabadsávval			Szabadsáv nélkül		Szabadsávval	
			15		16			21,5		24	

Elméleti képzés időarány: 30% 461 ####
 Gyakorlati képzés időaránya: 70% 1060 ####

Jelmagyarázat

Közismereti tantárgyak
 Helyi tanterv alapján elhelyezett tanítási óra
 Szakmai követelmények

HÍD II. A/ 31 346 02 SZÁMÍTÓGÉPES ADATRÖGZÍTŐ RÉSSZAKKÉPESÍTÉS

Modulszám	Modul megnevezése	Tantárgy megnevezése	Tanulmányi évek (tanévek)							
			HÍD II./A/1		Összevont gyakorlat	HÍD II./A/2				
			elmélet	gyakorlat		elmélet	gyakorlat			
		Kommunikáció és anyanyelv	4	1		3				
		Élő idegen nyelv (angol, német)	4			3				
		Matematika	4			3				
		Társadalom és jelenkor-ismeret	3			2				
		Természetismeret	3			2				
		Alapvető munkavállalói és életpálya-építési mod	1			1				
		Testnevelés és sport*	2			2				
		Osztályfőnöki (osztályközösség-építő program)	1			1				
		Informatika		2			2			
10067-12	Gépírás és dokumentumkészítés, iratkezelés	Gépírás és iratkezelés gyakorlat		2	105		4			
		Levelezési ismeretek	2	0,5		4				
		Levelezési ismeretek gyakorlat		1			2			
10070-12	Munkahelyi kommunikáció	Kommunikáció alapjai	1,5			2,5	0,5			
		Üzleti kommunikáció gyakorlat		1			2	1		
	Közismereti képzés óraszámai		22	3		17	2			
	Szakmai képzés óraszámai		3,5	0,5	4 0	105	6,5	0,5	8	1
	Összesen (szabadsávval)		29	4			26		9	
	Szabadsáv szétosztva		3	0,5			2	1,5		
	Összes óraterhelés szabadsávval (óra/hét)		33				35			
	Finanszírozott heti óraszám		35				35			
			Szabadsáv nélkül	Szabadsávval			Szabadsáv nélkül	Szabadsávval		
			7,5	8			14,5	16		
		Elméleti képzés időarány:	40%	389	####					
		Gyakorlati képzés időaránya:	60%	564	####					
	Jelmagyarázat					Közismereti tantárgyak				
						Helyi tanterv alapján elhelyezett tanítási óra				
						Szakmai követelmények				

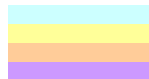
HÍD II. C

Tantárgy megnevezése	HÍD II./C/1	
	elmélet	
Kommunikáció és anyanyelv	5	1
Élő idegen nyelv (angol, német)	5	
Matematika	5	0,5
Társadalom és jelenkor-ismeret	4	
Természetismeret	4	
Alapvető munkavállalói és életpálya-építési modulok	2	
Testnevelés és sport*	0	
Osztályfőnöki (osztályközösség-építő program)	1	
Informatika		2
Közismereti óraszámok	26	3,5
Összesen (szabadsávval)	29,5	
Szabadsáv szétosztva	3,5	
Finanszírozott heti óraszám	30	
	Szabadsáv nélkül	Szabadsávval
	26	30
Jelmagyarázat		Közismereti tantárgyak
		Helyi tanterv alapján elhelyezett tanítási óra

Informatikai rendszerüzemeltető
54 481 06

Azonosító	Szakmai követelménymodul	Tantárgy megnevezése	Tip.	Szakközépiskolai évfolyamok																ÖSSZ		Szakmaspecifikus évfolyam		
				1/9 évfolyam			2/10 évfolyam			3/11 évfolyam			4/12 évfolyam / I.			4/12 évfolyam / II.			12-Sep	5/13 évfolyam				
				KT	Mód	HT	KT	Mód	HT	KT	Mód	HT	KT	Mód	HT	KT	Mód	HT	KT	HT	KT	Mód	HT	
	*	Magyar irodalom	K	3		3	3		3	3		3	3		3	3		3	420	420			0	
	*	Magyar nyelvtan	K	1		1	1		1	1		1	1		1	1		1	140	140			0	
		Idegen nyelv	K	4		4	4		4	4		4	4		4	4		4	560	560	4		4	
		Matematika	K	3		3	3		3	3		3	3		3	3		3	420	420			0	
		Történelem	K	2		2	2		2	3		3	3		3	3		3	348	348			0	
		Etika	K			0			0			0	1		1	1		1	32	32			0	
		Informatika	K	2		2	2		2			0			0			0	144	144			0	
		Művészetek	K	1		1			0			0			0			0	36	36			0	
		Testnevelés	K	5		5	5		5	5		5	5		5	5		5	700	700			0	
		Osztályfőnöki	K	1		1	1		1	1		1	1		1	1		1	140	140			0	
		Kötelező komplex természettudományos tantárgy	K	3		3			0			0			0			0	108	108			0	
		Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: Fizika	K	2		2	2		2	2		2			0			0	216	216			0	
		Kötelezően választható tantárgy: Érettségi tantárgy, V	K			0			0	2		2	2		2	2		2	136	136			0	
		Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	A			0	1		1			0			0			0	36	36			0	
Ágazati szakmai kompetenciák erősítése (MAX 2 óra / hét együtt)		Idegen nyelv	A			0			0			0		0.5	0.5		0.5	0.5		16			0	
		Matematika	A			0			0			0		1	1		1	1		32				
		Szakmai szóbeli kommunikáció	A			0			0	2		0	2				2	2		136				
		Hálózat I. gyakorlat	A			0			0			0				0	1	1		16				
		Programozás gyakorlat	A			0			0			0		0	0		2.5	2.5		40			0	
11499-12	Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.	E			0			0			0			0			0	0	0	0.5		0.5	
11498-12	Foglalkoztatás I. (érettségire épülő képzések esetén)	Foglalkoztatás I.	E			0			0			0			0			0	0	0	2		2	
10815-16	Információtechnológiai alapok	IT alapok	E	1		1	1		1			0			0			0	72	72			0	
		IT alapok gyakorlat	GY	2		2	1		1			0			0			0	108	108			0	
11997-16	Hálózati ismeretek I.	Hálózatok I.	E			0	2		2	1		1			0			0	108	108			0	
		Hálózatok I. gyakorlat	GY			0	2		2	2		2	2		2	2		2	208	208			0	
11625-16	Programozás és adatbázis-kezelés	Programozás	E	1		1	1		1	1		1	1		1	1		1	140	140			0	
		Programozás gyakorlat	GY	2		2	3		3	2		2	2		2	2		2	316	316			0	
11999-16	Informatikai szakmai angol nyelv	IT szakmai angol nyelv	E	2		2	1	1	2			0			0			0	108	144			0	
12003-16	Hálózati ismeretek II.	Hálózatok II.	E			0			0			0			0			0	0	0	4		4	
		Hálózatok II. gyakorlat	GY			0			0			0			0			0	0	0	8		8	
		IT hálózatbiztonság	E			0			0			0			0			0	0	0	1.5		1.5	
		IT Hálózatbiztonság gyakorlat	GY			0			0			0			0			0	0	0	3		3	
12013-16	Hálózati operációs rendszerek és felhőszolgáltatások	Szerverek és felhőszolgáltatások	E			0			0			0			0			0	0	0	3		3	
		Szerverek és felhőszolgáltatások gyakorlat	GY			0			0			0			0			0	0	0	9		9	
12010-16	Nyílt forráskódú rendszerek kezelése	Linux alapok	E			0			0	1		1			0			0	36	36			0	
		Linux alapok gyakorlat	GY			0			0	2		2			0			0	72	72			0	
12008-16	Irodai szoftverek haladó szintű használata	Irodai szoftverek	E			0			0			0	1	1	2	1	-1	0	32	32			0	
		Irodai szoftverek gyakorlat	GY			0			0	0	2	2	4	-0.5	3.5	4	-4	0	128	128			0	
10815-16	Információtechnológiai alapok	IT alapok	E			0			0			0			0			0	0	0			0	
		IT alapok gyakorlat	GY			0			0			0			0			0	0	0			0	
11997-16	Hálózati ismeretek I.	Hálózatok I.	E			0			0			0			0			0	0	0			0	
		Hálózatok I. gyakorlat	GY			0			0			0			0			0	0	0			0	
11625-16	Programozás és adatbázis-kezelés	Programozás	E			0			0			0			0			0	0	0			0	
		Programozás gyakorlat	GY			0			0			0			0			0	0	0			0	
Össz óraszám a mellékszakképesítés óraszámával együtt.			K	27	0	27	24	0	24	24	0	24	23	0	23	23	0	23	3436	3436	4	0	4	
Intézmény által tervezhető órakeret			E	4	0	4	5	1	6	3	0	3	2	1	3	2	-1	1	496	532	11	0	11	
Összesítő adatok			GY	4	0	4	6		6	6	2	8	8	-0.5	7.5	8	-4	4	832	832	20	0	20	
Fennmaradó óraszám: (mellékszakképesítés által lekötött óraszám)			A						2	0		0	2	1.5	1.5	2	7	7	136	136				
Mellékszakképesítést nem választó tanulók számára tervezett tanórák			E			1	1	1											36	36				
				35	0	35	35	1	36	35	2	35	35	2	35	35	2	35	4936	4972	35	0	35	
												5			5.5			0						
												2			2			0						
												2			2			0						
												1			1.5			0						
												5			5.5			0						

Jelmagyarázat:

.....

Képzés ideje alatti teljes óraszámok
Szakmai Elmélet: 884 37.5%
Szakmai Gyakorlat: 1472 62.5%
Összesen: 2356

- * A kerettantervben a magyar irodalom és a magyar nyelvtan tantárgyak egy tárgyként, "magyar nyelv és irodalom" szerepel.
KT Kerettanterv szerinti óraszám
Mód A tagintézmény helyi tanterve alapján végzett módosítás
HT A helyi tantervben szereplő tényleges óraszám

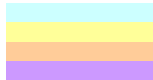
Képzés ideje alatti teljes óraszámok		
Szakmai Elmélet:	922	36.8%
Szakmai Gyakorlat:	1582	63.2%
Összesen:	2504	

*	A kerettantervben a magyar irodalom és a magyar nyelvtan tantárgyak egy tárgyként, "magyar nyelv és irodalom" szerepel.
KT	Kerettanterv szerinti óraszám
Mód	A tagintézmény helyi tanterve alapján végzett módosítás
HT	A helyi tantervben szereplő tényleges óraszám

Irodai titkár
54 346 03

Azonosító	Szakmai követelménymodul	Tantárgy megnevezése	Tip.	Szakközépiskolai évfolyamok																ÖSSZ		Szakmaspecifikus évfolyam		
				1/9 évfolyam			2/10 évfolyam			3/11 évfolyam			4/12 évfolyam / I.			4/12 évfolyam / II.			12-Sep		5/13 évfolyam			
				KT	Mód	HT	KT	Mód	HT	KT	Mód	HT	KT	Mód	HT	KT	Mód	HT	KT	HT	KT	Mód	HT	
	*	Magyar irodalom	K	3		3	3		3	3		3	3		3	3		3	420	420			0	
	*	Magyar nyelvtan	K	1		1	1		1	1		1	1		1	1		1	140	140			0	
		Idegen nyelv	K	4		4	4		4	4		4	4		4	4		4	560	560	4		4	
		Matematika	K	3		3	3		3	3		3	3		3	3		3	420	420			0	
		Történelem	K	2		2	2		2	3		3	3		3	3		3	348	348			0	
		Etika	K			0			0			0	1		1	1		1	32	32			0	
		Informatika	K	2		2	2		2			0			0			0	144	144			0	
		Művészetek	K	1		1			0			0			0			0	36	36			0	
		Testnevelés	K	5		5	5		5	5		5	5		5	5		5	700	700			0	
		Osztályfőnöki	K	1		1	1		1	1		1	1		1	1		1	140	140			0	
		Kötelező komplex természettudományos tantárgy	K	3		3			0			0			0			0	108	108			0	
		Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: Földrajz	K	2		2	2		2	2		2			0			0	216	216			0	
		Kötelezően választható tantárgy: Érettségi tantárgy, v	K			0			0	2		2	2		2	2		2	136	136			0	
		Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	K			0	1		1			0			0			0	36	36			0	
Ágazgati szakmai kompetenciák erősítése (MAX 2 óra / hét együtt)		Idegen nyelv	A			0			0					0	0		0	0		0			0	
		Matematika	A			0			0			0		0	0		0	0		0			0	
		Szakmai szóbeli kommunikáció	A			0			0	2		0		2	0	0		0	136				0	
		Hálózat I. gyakorlat	A			0			0			0		0	0		0	0		0			0	
		Programozás gyakorlat	A			0			0			0		0	0		0	0		0			0	
			A			0			0			0		0	0		0	0		0			0	
11499-12	Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.	E			0			0			0			0			0	0	0	0.5		0.5	
11498-12	Foglalkoztatás I. (érettségire épülő képzések esetén)	Foglalkoztatás I.	E			0			0			0			0			0	0	0	2		2	
10066-16	Gazdálkodási alapeladatok	Gazdasági és vállalkozási ismeretek	E	2		2	1		1			0	1		1	1		1	140	140	1		1	
		Jogi ismeretek	E			0	1		1			0			0			0	36	36	1.5		1.5	
12082-16	Gépirás és irodai alkalmazások	Gépirás és levelezési gyakorlat	GY	4		4	2		2			0	1		1	1		1	248	248	3		3	
		Irodai alkalmazások gyakorlata	GY	1		1	1		1			0			0			0	72	72	2		2	
12083-16	Gyorsírás	Gyorsírás gyakorlata	GY			0	2		2	2		2	2		2	2		2	208	208	4		4	
12084-16	Üzleti kommunikáció és protokoll	Kommunikáció a titkári munkában	E	1		1	2		2			0			0			0	108	108	2		2	
10072-16	Rendezvény és programszervezés	Rendezvény és programszervezés	E			0			0	1		1	1		1	1		1	68	68			0	
		Rendezvény és programszervezés gyakorlata	GY			0			0			0			0			0	0	0	5		5	
12085-16	Titkári ügyintézési gyakorlat	Titkári ügyintézés	E			0	2		2			0			0			0	72	72	2		2	
		Titkári ügyintézés gyakorlata	GY			0	1		1	1		1			0			0	72	72	5		5	
11554-16	Irodai szakmai idegen nyelv	Irodai szakmai idegen nyelv	E			0			0			0			0			0	0	0	3		3	
11806-16	Gépirás és számítástechnikai alkalmazások	Gépirás gyakorlata	GY			0			0	2		2	1		1	1		1	104	104			0	
		Számítástechnikai alkalmazások az ügyfélszolgálatban	E			0			0	1		1	1		1	1		1	68	68			0	
11807-16	Kommunikáció az ügyfélszolgálatban	Ügyfélszolgálati kommunikáció	E			0			0	2		2			0			0	72	72			0	
		Ügyfélszolgálati kommunikáció gyakorlat	GY			0			0	1		1			0			0	36	36			0	
11808-16	Ügyfélszolgálat a gyakorlatban	Ügyfélszolgálati ismeretek	E			0			0	1		1			0			0	36	36			0	
		Ügyfélszolgálati gyakorlat	GY			0			0	1		1	1		1	1		1	68	68			0	
11809-16	Dokumentumkezelés az ügyfélszolgálatban	Levelezési gyakorlat az ügyfélszolgálatban	GY			0			0			0			0			0	0	0			0	
		Dokumentum-és adatkezelés az ügyfélszolgálatban	E			0			0			0	1		1	1		1	32	32			0	
		Komplex ügyfélszolgálati gyakorlat	GY			0			0			0	1		1	1		1	32	32			0	
Össz óraszám a mellékszakképesítés óraszámával együtt.		Közismereti óraszám:	K	27	0	27	24	0	24	24	0	24	23	0	23	23	0	23	3436	3436	4	0	4	
		Szakmai elméleti óraszám	E	3	0	3	6	1	6	5	0	5	4	0	4	4	0	4	632	632	12	0	12	
		Szakmai gyakorlati óraszám	GY	5	0	5	6		6	7	0	7	6	0	6	6	0	6	840	840	19	0	19	
		Ágazgati kompetenciák kiosztható értéke	A							2	0	0	2	0	0	2	0	0	136	0				
		Szabad órasáv kiosztható mértéke (csak szakmai)	E				1	1	1										36	36				
Összesítő adatok		Heti össz óraszám		35	0	35	36	1	36	38	0	36	35	0	33	35	0	33	5080	4944	35	0	35	
Fennmaradó óraszám: (mellékszakképesítés által lekötött óraszám)												8			5			5						
Mellékszakképesítést nem választó tanulók számára tervezett tanórák		Gépirás										2			2			0						
		Weblapkészítés, webprogramozás										2			2			0						
		Etikus vállalkozói ismeretek										1			1.5			0						
		Kiosztott óraszám										5			5.5			0						

Jelmagyarázat:

.....

Képzés ideje alatti teljes óraszámok
Szakmai Elmélet: 1016 41.2%
Szakmai Gyakorlat: 1448 58.8%
Összesen: 2464

- * A kerettantervben a magyar irodalom és a magyar nyelvtan tantárgyak egy tárgyként, "magyar nyelv és irodalom" szerepel.
KT Kerettanterv szerinti óraszám
Mód A tagintézmény helyi tanterve alapján végzett módosítás
HT A helyi tantervben szereplő tényleges óraszám

Informatikai rendszerüzemeltető
54 346 03

Azonosító	Szakmai követelménymodul	Tantárgy megnevezése	Tip.	Szakközépiskolai évfolyamok														ÖSSZ		Szakmaspecifikus évfolyam				
				1/9 évfolyam			2/10 évfolyam			3/11 évfolyam			4/12 évfolyam / I.			4/12 évfolyam / II.			12-Sep		5/13 évfolyam			
				KT	Mód	HT	KT	Mód	HT	KT	Mód	HT	KT	Mód	HT	KT	Mód	HT	KT	HT	KT	Mód	HT	
	*	Magyar irodalom	K	3		3	3		3	3		3	3		3	3		3	420	420			0	
	*	Magyar nyelvtan	K	1		1	1		1	1		1	1		1	1		1	140	140			0	
		Idegen nyelv	K	4		4	4		4	4		4	4		4	4		4	560	560	4		4	
		Matematika	K	3		3	3		3	3		3	3		3	3		3	420	420			0	
		Történelem	K	2		2	2		2	3		3	3		3	3		3	348	348			0	
		Etika	K			0			0			0	1		1	1		1	32	32			0	
		Informatika	K	2		2	2		2			0			0			0	144	144			0	
		Művészetek	K			0			0	1		1			0			0	36	36			0	
		Testnevelés	K	5		5	5		5	5		5	5		5	5		5	700	700			0	
		Osztályfőnöki	K	1		1	1		1	1		1	1		1	1		1	140	140			0	
		Kötelező komplex természettudományos tantárgy	K	3		3			0			0			0			0	108	108			0	
		Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: Fizika	K			0	2		2	2		2	2		2	2		2	208	208			0	
		Kötelezően választható tantárgy: Érettségi tantárgy.	K			0			0	2		2	2		2	2		2	136	136			0	
		Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	K			0	1		1			0			0			0	36	36			0	
11499-12	Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.	E			0			0			0			0			0	0	0	0.5		0.5	
11498-12	Foglalkoztatás I. (érettségire épülő képzések esetén)	Foglalkoztatás I.	E			0			0			0			0			0	0	0	2		2	
10066-16	Gazdálkodási alapeladatok	Gazdasági és vállalkozási ismeretek	E	2		2	1		1			0	1		1	1		1	140	140	1		1	
		Jogi ismeretek	E	1		1			0			0			0			0	36	36	1.5		1.5	
12082-16	Gépirás és irodai alkalmazások	Gépirás és levelezési gyakorlat	GY	2		2	2		2	2		2	2	-1	1	2	1	3	280	280	3		3	
		Irodai alkalmazások gyakorlata	GY			0	1		1	1		1			0			0	72	72	2		2	
12083-16	Gyorsírás	Gyorsírás gyakorlata	GY			0	2		2	2		2	2	-1	1	2	1	3	208	208	4		4	
12084-16	Üzleti kommunikáció és protokoll	Kommunikáció a titkári munkában	E	1		1	2		2			0			0			0	108	108	2		2	
10072-16	Rendezvény és programszervezés	Rendezvény és programszervezés	E			0			0	1		1	1		1	1		1	68	68			0	
		Rendezvény és programszervezés gyakorlata	GY			0			0			0			0			0	0	0	5		5	
12085-16	Titkári ügyintézési gyakorlat	Titkári ügyintézés	E	1		1	1		1			0			0			0	72	72	2		2	
		Titkári ügyintézés gyakorlata	GY			0			0	1		1	1		1	1		1	68	68	5		5	
11554-16	Irodai szakmai idegen nyelv	Irodai szakmai idegen nyelv	E			0			0			0			0			0	0	0	3		3	
11806-16	Gépirás és számítástechnikai alkalmazások	Gépirás gyakorlata	GY	2		2	1		1			0			0			0	108	108			0	
		Számítástechnikai alkalmazások az ügyfélszolgálatban	E			0	1		1	1		1			0			0	72	72			0	
		Ügyfélszolgálati kommunikáció	E	1		1			0			0			0			0	36	36			0	
11807-16	Kommunikáció az ügyfélszolgálatban	Ügyfélszolgálati kommunikáció gyakorlat	GY		1	1			0			0			0			0	0	36			0	
11808-16	Ügyfélszolgálat a gyakorlatban	Ügyfélszolgálati ismeretek	E			0	1		1			0			0			0	36	36			0	
		Ügyfélszolgálati gyakorlat	GY			0			0	1		1	1	1	2	1	-1	0	68	68			0	
11809-16	Dokumentumkezelés az ügyfélszolgálatban	Levelezési gyakorlat az ügyfélszolgálatban	GY			0			0	1		1			0			0	36	36			0	
		Dokumentum-és adatkezelés az ügyfélszolgálatban	E			0			0			0	1	1	2	1	-1	0	32	32			0	
		Komplex ügyfélszolgálati gyakorlat	GY			0			0			0	1	1	2	1	-1	0	32	32			0	
Össz óraszám a mellékszakképesítés óraszámával együtt.		Közismereti óraszám:	K	24	0	24	24	0	24	25	0	25	25	0	25	25	0	25	3428	3428	4	0	4	
		Szakmai elméleti óraszám	E	6	0	6	6		6	2	0	2	3	1	4	3	-1	2	600	600	12	0	12	
		Szakmai gyakorlati óraszám	GY	4	1	5	6		6	8	0	8	7	0	7	7	0	7	872	908	19	0	19	
		Ágazati kompetenciák kiosztható értéke	A							0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0				
Intézmény által tervezhető órakeret		Szabad órasáv kiosztható mértéke (csak szakmai)																0	0					
Összesítő adatok		Heti össz óraszám		34	1	35	36	0	36	35	0	35	35	1	36	35	-1	34	4900	4936	35	0	35	
Fennmaradó óraszám: (mellékszakképesítés által lekötött óraszám)												2			6			0						
Mellékszakképesítést nem választó tanulók számára tervezett tanórák			Gépirás									2			1.5			0						
			Weblapkészítés, webprogramozás									2			1.5				0					
			Etikus vállalkozói ismeretek									1			1				0					
			Kiosztott óraszám									5			4				0					

Jelmagyarázat:

.....

Képzés ideje alatti teljes óraszámok
 Szakmai Elmélet: 984 39.4%
 Szakmai Gyakorlat: 1516 60.6%
 Összesen: 2500

- * A kerettantervben a magyar irodalom és a magyar nyelvtan tantárgyak egy tárgyként, "magyar nyelv és irodalom" szerepel.
- KT Kerettanterv szerinti óraszám
- Mód A tagintézmény helyi tanterve alapján végzett módosítás
- HT A helyi tantervben szereplő tényleges óraszám

Tartalom

1.	Bevezetés.....	4
1.1.	Intézményi adatok.....	4
1.2.	Az intézmény küldetésnyilatkozata	5
1.3.	Az intézmény jövőképe.....	6
2.	Nevelési program	8
2.1.	Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai.....	8
2.2.	Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai feladatai, eszközei, eljárásai	8
2.3.	A pedagógusok feladatai az intézményi sajátosságoknak megfelelően	11
2.4.	Az osztályfőnöki munka tartalma, sajátos feladatai	13
2.5.	A személyiség-fejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok, eszközök, eljárások	13
2.6.	A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag.....	17
2.7.	Bűnmegelőzéssel és a prevencióval kapcsolatos feladatok, eszközök, eljárások	17
2.8.	Környezeti neveléssel kapcsolatos alapelvek, célok.....	17
2.8.	Az egészség-fejlesztéssel kapcsolatos összefüggő feladatok, eszközök, eljárások	18
2.9.	Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása, valamint a gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok	21
2.10.	Komplex intézményi mozgásprogram.....	22
2.11.	A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység.....	22
2.12.	A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok	25
2.13.	A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partneri kapcsolattartásának formái.....	27
2.14.	A tanulmányokhoz kapcsolódó vizsgák szabályai.....	29
2.15.	A felvétel és az átvétel helyi szabályai	30
3.	Az intézmény helyi tanterve	31
3.1.	A választott kerettanterv megnevezése, jellemzői	32
3.2.	Az iskolában tanított kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások	33
3.3.	A választható tantárgyak, foglalkozások.....	34
3.4.	A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei.....	34
3.5.	A nem kötelező (választható) tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyaga	35

3.6.	Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei	35
3.7.	Az egységesség-differenciálás, valamint a Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának szabályai	36
3.8.	A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja	39
3.9.	A tanulók fizikai állapotának mérése, a mérés módszerei.....	40
3.10.	Érettségi vizsgatárgyak.....	42
3.11.	A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzése, értékelése	43
3.12.	Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai	46
3.13.	A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának és szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek.....	47
3.14.	A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei	49
3.15.	Az egészségnevelési és környezeti nevelési célok.....	49
3.16.	A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	50
4.	Szakmai program	51
4.1.	Bevezetés	51
4.2.	Az intézmény szakképzési szerkezete.....	51
4.3.	Szakgimnáziumi szakképzés	52
4.4.	Szakközépiskolai szakképzés	54
4.5.	Felnőttoktatás	55
4.6.	Szakképzési Híd-program.....	56
4.7.	Szakmai gyakorlat képzési helyeinek és rendszerének bemutatása	57
4.8.	Előzetes tanulmányok beszámíthatósága.....	57
4.9.	Gyakorlati képzésről való mulasztások kezelése.....	58
4.10.	Értékelés speciális szabályai	58
4.11.	Mentor pedagógusok feladatai	60
4.12.	Szakképzés tartalma, óratervek	60
4.12.1.	Szakgimnáziumi szakképzés (30/2016. VIII. 31. NGM rendelet alapján)	61
4.12.2.	Szakgimnáziumi szakképzés (5/2018. VII. 9. ITM rendelet alapján)	92
4.12.3.	Szakgimnáziumi szakképzés (14/2013 (IV.05) NGM rendelet alapján).....	114
4.12.4.	Szakközépiskolai szakképzés.....	118
4.12.5.	Szakképzési felnőttoktatás	123
	Záró gondolatok.....	135

1. Bevezetés

Pedagógiai programunk a tagintézményünk diákjainak, szüleiknek és az itt dolgozóknak szól, továbbá útmutatóként szolgál a nevelőtestület tagjainak.

Iskolánk névadója Szterényi József báró, nyugalmazott miniszter 1861. november 5-én született Lengyeltóti-ban. 1918-ban kereskedelmi miniszter lett. Mint közgazdasági író is jelentékeny alkotásokkal gazdagította a szakirodalmat. 11 nagyobb lélegzetű műve mellett számos cikke jelent meg magyar, német és francia szaklapokban.

Alaptevékenységünk a szakgimnáziumi és a szakközépiskolai általános műveltséget megalapozó képzés, illetve a szakképzés. Az intézmény felnőttoktatással is foglalkozik. Pedagógusaink olyan célokat, feladatokat követnek, melyek lehetővé teszik, hogy tanulóink alkalmassá váljanak az önálló, felelős döntéseken alapuló, megújuló alkotó munkára, a munkaerőpiac elvárásainak teljesítésére, hiszen elképzelhetetlen a térség fejlődése megfelelően képzett humán bázis nélkül. Külön hangsúlyt fektetünk a kompetencia alapú oktatásra. De nemcsak erre figyelünk, hanem arra is, hogy iskolánkban jól érezzék magukat tanítványaink, s ehhez megfelelő feltételeket teremtsünk, színes, változatos programokat biztosítunk. A nevelő-oktató munkánkat többek közt az „Ép testben ép lélek” elv vezérli, az egészségnevelési programot beépítjük a tantervekbe. Tanulóink részt vesznek a lakóhely és iskola rendezvényein. Fontos szempontnak tartjuk a haza történelmének, irodalmának ismeretét, ezt színházlátogatással, kirándulásszervezéssel valósítjuk meg. Figyelmet fordítunk az egyénre szabott foglalkozásokra, a tehetséggondozásra, a helyes tanulási módszerek elsajátítására, a versenyekre, vizsgákra való alapos felkészülésre, a választott szakma megszerettetésére, a szakmai alapozásra, a modern technológiák megismerésére. Fontos teendőnk a környezet védelme, ezért tanulóink terepgyakorlatot végeznek, tanulmányi kirándulásokon, túrákon vesznek részt, külön programot állítanak össze környezetvédelmi célzattal. Gondot fordítunk az egyén harmonikus fejlődésre. Szoros kapcsolatot tartunk a családdal, a családsegítő szolgálattal, a védőnővel figyelünk a negatív magatartásformák kiszűrésére, a kulturált viselkedés szabályaira. Tréningekkel, életközeli helyzetek, szituációk gyakoroltatásával tanulóinkat az életre készítjük fel.

1.1. Intézményi adatok

Ceglédi Szakképzési Centrum Szterényi József Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája

2200, Monor, Ipar u. 2.

OM azonosító: 203068

Intézményi kód: 141104

Tel: 06-29-413-822

www.szterenyi.hu

Ceglédi Szakképzési Centrum

2700, Cegléd, Malom tér 3.

OM azonosító: 203068

Tel: 06-53-500-335

www.cszc.hu

1.2. Az intézmény küldetésnyilatkozata

Emblémánk egy mécses, melynek lángját táplálja a szeretetet jelképező S betű. Mert fémeket, fát megmunkálni, hálózatokat kiépíteni, számítógépet üzemeltetni, kereskedni lehet szeretet nélkül, de remekművet alkotni csak az önbizalommal, tudással, mélységes hittel, gondolkodással rendelkező ember képes.

A Ceglédi Szakképzési Centrum Szerényi József Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája fontosnak tartja, hogy a centrum intézményegységeinek együttműködésében rejlő erőkre építve megőrizze és továbbfejlessze a tagintézmények által főlhalmozott szellemi és anyagi értékeket. Intézményünk Pest Megye dél-keleti régiójában, Monor városában működik. Korszerű középiskolaként széles alapműveltséget nyújt, s egyenrangúan kezeli a közismereti, a szakmai előkészítő, az alapozó és speciális szakmai képzést. Iskolánk nyílt rendszerként működve piacorientált képzéseivel szerves részévé vált a régió gazdasági életének. Tanulóink jelentős részét 30 km-es körzetből iskolázzuk be szakgimnáziumba, szakközépiskolába, szakmai HÍD II programba, illetve felnőttoktatásra. Ha a piac igényei változnak, akkor mi is igyekszünk képzéseinket ennek megfelelően alakítani. Törekszünk arra, hogy a tagintézményekkel együtt és tudatosan képezzünk magas szintű általános és szakmai műveltséggel rendelkező szakembereket mind a hazai, mind a nemzetközi munkaerőpiac számára. Intézményünk alapítása óta a mai napig folyamatosan képes volt a kor szellemi, és gazdasági kihívásaihoz alkalmazkodó megújulásra, a munkaerőpiac igényeihez alkalmazkodó szakirányokat fejlesztett és indított útjára. Küldetésünk, hogy a szakmáját szerető és magas szinten művelő, a társadalmi és természeti környezetéért felelősséget vállaló ember eszményéhez vezető utat a diákok elé tárjuk. Fontosnak tartjuk, hogy a megszerzett tudás magabiztos birtoklása mellett diákjainkban kialakuljon az igény a továbbfejlődésre, akár a felsőoktatási intézmények által nyújtott lehetőségek keretein belül, akár iskolánk érettségi utáni szakképzési vagy felnőttképzési gyakorlatában. Célunk, hogy a szakma és az iskola hagyományait folyamatosan ötvözzük a legmodernebb technológiai ismeretek nyújtotta lehetőségekkel. Az egész életen át tartó tanulás eszményét kívánjuk megalapozni az itt töltött évek alatt.

Intézményünk szem előtt tartja és biztosítja diákjai számára a személyiség-fejlesztéssel kapcsolatos feladatokat; az esélyegyenlőség biztosítását; az átjárhatóságot; a kiemelt figyelmet

igénylő tanulókkal kapcsolatos feladatokat; a tehetséggondozást; a felzárkóztatást; a környezeti nevelést; a mindennapos testnevelést; a nyelvtudást; az első-segélynyújtási alapismeretek elsajátítását, valamint gondot fordít a közösségi szolgálat teljesítésének elősegítésére és lehetővé teszi a másodszakra elsajátítását is. Küldetésünk legfontosabb céljai a következők:

- diákjaink érezzék jól magukat a tagintézmény falai között
- felkészítsük őket az élethosszig tartó tanulásra
- az elméleti ismereteket a gyakorlati alkalmazás szolgálatába állítsuk
- jól képzett, munkájukra igényes szakemberek váljanak tanítványainkból
- az érettségi után a továbbtanulni szándékozók számát folyamatosan növeljük
- a mobilitás érdekében a nyelvtanulás hangsúlyozzuk
- az egész életen át tartó tanulás eszményét szeretnénk megalapozni diákjainkban

1.3. Az intézmény jövőképe

Iskolánk Monor nagy hagyományokkal rendelkező szakképző intézménye. Felvett tanulóink összetétele heterogén. Magatartásuk és a tanuláshoz való viszonyuk változatos. A kiegyensúlyozott családi háttérrel rendelkező tanulóinknak van jövőképe, ezért tanulmányi munkájuk sikerorientált. Azokban a családokban ahol a szülők iskolázottsága alacsony sok a munkanélküli. Előfordul a rendezetlen családi háttér, mely csökkenti diákjaink biztonságérzetét, feszültséget szül, hátrányos helyzetet eredményez. A belépő tanulók neveltségi szintjét jelentősen meghatározza tehát a családi és az általános iskolai háttér. Vannak olyan tanulóink, akik számára nem természetes a rendszeres tanulás, a kulturált magatartásforma, a társakkal való törődés, együttműködés, a felnőttek tisztelete, viselkedésüket az önös érdekek határozzák meg. Ezek a diákok főleg a szakközépiskolai terület tanulóifjúságából kerülnek ki. A személyiségfejlesztésre, differenciált foglalkozásra, felzárkóztatásra, a tanulás megtanítására, a közösségi magatartásformák alakítására ezért a szakiskolában különösen nagy hangsúlyt kell helyezni. A szagimnáziumba járó diákok többségében kialakult az igény az érettségi utáni továbbtanulásra, vagy a felsőoktatásban vagy pedig az iskolánkban folyó szakképzések területén. Érettségizett tanulóink közül az érettségi évében felsőoktatási intézményekbe, vagy felsőfokú szakképzésre is jelentkeznek, de sokan választják azt a lehetőséget, hogy először szakmai végzettséget szereznek iskolánkban. Szakközépiskolás tanulóink a szakmai végzettség megszerzése után jelentős arányban vesznek részt az érettségire felkészítő képzésben, vagy élnek a másodszakra választásának lehetőségével.

Tagintézményünk tanulóinak tanulását jellemzi, hogy nehezen látják meg a lényegét, a logikai összefüggéseket, a tanórákon az önálló jegyzetelésre nehezen képesek. Ezért a tanulás helyes módszereinek átadására törekszünk a jövőben is, önálló tevékenységek alkalmazásának lehetőségével élünk, mindezt segítik a pályaorientációk, a kiselőadások, a csoportmunkák, az önálló beszámolások (prezentáció) stb. Így a lényeglátásuk logikai, önálló gondolkodásuk, munkavégzésük, előadókészségük jelentősen magasabb szintre kerülhet. Remény van arra, hogy kikerülve az iskolából meg tudnak felelni a társadalmi elvárásoknak, s alkalmazkodni tudnak szűkebb és tágabb környezetük, munkahelyük igényeihez. A nevelés területén a jövőben az eredményességet az a személyiségváltozás mutatja, ami tanulóinkban, az iskolánkban eltöltött évek alatt törekvéseink révén bekövetkezhet. A jövőben is integrálni kívánjuk az EU-s normákhoz alkalmazkodó felnőttképzési programokat, továbbképzéseket, esti tagozatokat az iskola már nagy hagyományra visszatekintő alapképzései mellett. Az alapképzésben résztvevő kollégák számára a legkorszerűbb eredmények megismerését célzó innovatív továbbképzések kereteiben kívánunk lehetőséget biztosítani a továbbfejlődésre. Törekszünk a környezettudatos gondolkodást a képzéseink tematikájába és gyakorlatába beépíteni. Célunk, hogy az iskolai közösség a magas szintű szakmai ismeretek megszerzésével párhuzamosan az emberi kapcsolatok sokféleségének, a kultúrák találkozásának és párbeszédének is a színtere legyen.

Törekszünk arra, hogy a társadalmi nyitottság, a szociális érzékenység, a párbeszédre való igény, a szakmai és kulturális igényesség az iskolai nevelés idején kialakulhasson. Partnerkapcsolataink erősítésével, a technikai háttér jobb kihasználásával, a szülők intenzívebb bevonásával eredményesebbé kívánjuk tenni oktató-nevelő munkánkat. Célunk a különböző cégekkel meglévő iskolai kapcsolatok fejlesztésével, az iskolai tanműhelyi tevékenység minőségének javításával és a pályázatokon történő eredményesebb részvétellel az iskola hatékonyságának hosszú távú növelése.

A beiskolázás megvalósulását segítik színvonalas tájékoztatófüzeteink, honlapunk, az országos napilapokban, a helyi sajtóban megjelenő beszámolóink, eredményeink, valamint a rendezvényeinkről és a nyílt napokról készített műsorok.

2. Nevelési program

2.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai

A Ceglédi Szakképzési Centrum Sztéryi József Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája a köznevelési törvény koncepciójával összhangban arra törekszik, hogy olyan állampolgárrá nevelje tanítványait, akik rendelkeznek:

- a humánus értékekkel
- az egyetemes és nemzeti kultúra alapjaival
- általános műveltséggel és szakképzettséggel
- testileg és lelkileg egészségesek, az emberi kapcsolatokban folyamatosan gazdagodnak
- készek a társadalmi változások követésére, az alkalmazkodásra és fejlődésre

Az tagintézményben szerzett szakmai végzettség feltétele, hogy a diák jó általános műveltséggel rendelkezzen, választott szakmájában kreatívan tudjon dolgozni, igazodni tudjon leendő munkahelye elvárásaihoz. Az általános közismereti és a szakmai oktatás megteremti a tudásnak és a készségeknek azt a bázisát, amelyek birtokában a tanuló az iskolától eltérő környezetben is képes lesz ezek alkalmazására. Az alapelvek meghatározásában a hagyományok, az embereszményről körvonalazható kép, a nevelési és működési elképzelések, valamint az előzetes felmérési eredmények határoznak. Az tagintézmény jelenlegi nevelőtestülete az alapelvekből következően a következő értékeket, célokat, feladatokat, kívánja megvalósítani - a társadalmi környezet, a szülők, a diákok és a fenntartó igényeit és elvárásait figyelembe véve – a tagintézmény hagyományaira építve:

- biztosítjuk tanulóink számára a sokszínű tájékozódás lehetőségét, a különböző gondolati rendszerek megismerését
- szilárd értékrendet, az életkori sajátosságokhoz szabott konkrét társadalmi kapaszkodókat igyekszünk nyújtani diákjainknak
- nyitottak vagyunk az új pedagógiai módszerek irányába
- közösen vállalható célokat állítunk a nevelőtestület elé, és csapatmunkára építünk
- a tagintézmény jelenlegi képzési rendszerének keretein belül hajtjuk végre a fejlesztési elképzeléseinket
- gyermek-központúságot, teljesítményre ösztönző tanítást hirdetünk
- harmonikus személyiségeket fejlesztő középiskolaként működünk
- nevelő-oktató munkánk legfontosabb pedagógiai alapelvei: a személyiségközpontú fejlesztés; az egyéni tanulmányi lehetőségek biztosítása; a korszerű módszertan a tanulásszervezésben; nyitottság és együttműködés a családdal; az esélyegyenlőség biztosítása

2.2. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai feladatai, eszközei, eljárásai

A nevelési eszköz a gyermekek fő tevékenységformáit jelenti, amelyekben a nevelési folyamat realizálódik. A nevelési módszer pedig nem más, mint a kitűzött nevelési cél elérése érdekében alkalmazott eljárás. Célja, hogy a tanulókat pozitív tevékenységre készítsük, valamint kiküszöböljük a negatív hatásokat. A nevelés eszközei, eljárásai valamint a nevelés módszerei a nevelési folyamat – egymással összefüggő, egymást feltételező, nagyon fontos elemei, tényezői. A nevelési módszerek elválaszthatatlanok a nevelés céljától, vagyis a nevelési módszereinket hozzá kell igazítani a célokhöz. A nevelési módszerek közül azokat kell kiválasztani, amelyek a nevelési célokon és feladatokon túl:

- igazodnak a tanulók életkori sajátosságaihoz, értelmi fejlettségéhez, képességeihez

- igazodnak a nevelők személyiségéhez, pedagógiai kultúráltságaihoz, felkészültségéhez, vezetői stílusához
- valamint igazodnak a mindenkori szituációhoz és annak tartalmához

A nevelési módszereket úgy kell megválasztani, hogy azok a leghatékonyabb alkalmazást tegyék lehetővé. Pedagógusaink a tanulók részére mindent megtesznek, hogy biztosítsák a tudásuk gyarapításához, és fejlődésükhöz szükséges feltételeket. Tanórai és azokon kívüli foglalkozások révén minden lehetséges pedagógiai eszközt megragadnak, hogy tanulóink képességeiket, tehetségüket kibontakoztathassák, fejleszthessék. Az iskolába hátrányokkal érkezőknek, vagy akár az évek során bármilyen oknál fogva keletkező hátrányok leküzdéséhez tanáraink segítséget nyújtanak. Ezen feladatok megvalósulása érdekében tanáraink:

- pedagógiai munkájában az oktatást, nevelést egységben szemléli
- szakmai munkájának fejlődése érdekében rendszeres továbbképzéseken vesz részt
- tanórákon fokozottan figyelnek a differenciálás lehetőségeinek maximális kihasználására
- az elsajátítandó ismereteket több oldalról és többféle módszerrel közelítik meg
- a tehetséges tanulókat szakkörökbe irányítják, versenyekre készítik, önképzési lehetőségekre felhívják figyelmüket, egyéni feladatokat adnak számukra
- igyekezzen elérni, hogy a tanulók kialakítsák saját tanulási stratégiájukat a motiváció folyamatos fenntartásával, ösztönzésével
- egyénileg illetve csoportosan korrepetálási lehetőséget biztosítanak
- az osztályfőnökök fokozottan figyelemmel kísérik a bármely okból veszélyeztetett, vagy hátrányos helyzetű tanulókat, lehetőségükhöz mértén segítik az okok feltárását, megszüntetését
- a mindennapi gyakorlatban eléri tanítványainál, hogy az online információkat használni tudják a tanulásban, ismeretszerzésben
- munkája során változatosan használja az oktatási módszereket és taneszközöket, törekedve a kulcskompetenciák megfelelő fejlesztésére
- kérelemre biztosíthatjuk az ingyenes vagy kedvezményes étkezést
- az anyagi hátrányokat azzal is igyekszünk csökkenteni, hogy lehetőségeinkhez mértén segítjük a rászorultakat, tankönyv-hozzájárulást biztosítunk a számukra

A napi pedagógiai gyakorlatban a vezérelvet a célok jelentik. Tagintézményünk a központi kerettantervek adaptálását végezte el a pedagógiai program megalkotásakor. Nevelő-oktató munkánkat úgy fejlesztjük, hogy jelenjen meg a pedagógiai hozzáadott érték, kölcsönös függőség, az esélyegyenlőség, a környezeti és kulturális nevelés. Tagiskolánk fontos szempontnak tartja:

- a hatékony út biztosítását a munka világába
- biztonsági háló megteremtése a hátrányos helyzetűeknek
- a tehetségek felkarolása
- az élethosszig tartó tanulás alapjainak megteremtése
- a harmonikus személyiség kialakítása

A kulcskompetenciák alapján a következő célokat és feladatokat fogalmazzuk meg:

Anyanyelvi kommunikáció

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot a társadalmi és kulturális tevékenységek során, az oktatásban és képzésben, a munkában, a családi életben és a szabadidős tevékenységekben.

Idegen nyelvi kommunikáció

Az idegen nyelvi kommunikáció az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül – oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek –, az egyén szükségleteinek megfelelően. Az idegen nyelvi kommunikáció olyan képességeket is igényel, mint például a közvetítés, más kultúrák megértése. Az egyén nyelvtudásának szintje változhat a négy dimenzió (hallott szöveg értése, beszédképesség, olvasott szöveg értése és írásképesség), az egyes nyelvek és az egyén társadalmi-kulturális háttere, környezete és igényei/érdeklődése szerint.

Matematikai kompetencia

A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is. A kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek. A matematikai kompetencia – eltérő mértékben – felöleli a matematikai gondolkodásmóddhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, struktúrák, grafikonok/táblázatok), valamint a törekvést ezek alkalmazására.

Természettudományos kompetencia

A természettudományos kompetencia készséget és képességet jelent arra, hogy ismeretek és módszerek sokaságának felhasználásával magyarázatokat és előrejelzéseket tegyünk a természetben, valamint az ember és a rajta kívüli természeti világ közt lezajló kölcsönhatásban lejátszódó folyamatokkal kapcsolatban magyarázatokat adjunk, előrejelzéseket tegyünk, s irányítsuk cselekvéseinket. Ennek a tudásnak az emberi vágyak és szükségletek kielégítése érdekében való alkalmazását nevezzük műszaki kompetenciának. E kompetencia magában foglalja az emberi tevékenység okozta változások megértését és az ezzel kapcsolatos, a fenntartható fejlődés formálásaért viselt egyéni és közösségi felelősséget.

Digitális kompetencia, IKT tudás

A digitális kompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak (Information Society Technology, a továbbiakban: IST) magabiztos és kritikus használatát a munka, a kommunikáció és a szabadidő terén. Ez a következő készségeken, tevékenységeken alapul: információ felismerése, visszakeresése, értékelése, tárolása, előállítása, bemutatása és cseréje; továbbá kommunikáció és hálózati együttműködés az interneten keresztül.

A hatékony, önálló tanulás

A hatékony, önálló tanulás azt jelenti, hogy az egyén képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást is. Felismeri szükségleteit és lehetőségeit, ismeri a tanulás folyamatát. Ez egyrészt új ismeretek szerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti. A hatékony és önálló tanulás arra készíti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja, otthon, a munkában, a tanulási és képzési folyamataiban egyaránt. A motiváció és a magabiztosság e kompetencia elengedhetetlen eleme.

Szociális és állampolgári kompetencia

A személyes, értékorientációs, interperszonális, interkulturális, szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei, a közjó iránti elkötelezettség és tevékenység, felöleli a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, az egyre sokszínűbb társadalomban, továbbá ha szükséges, konfliktusokat is meg tud oldani. Az állampolgári kompetencia képessé teszi az egyént arra, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva, aktívan vegyen részt a közügyekben.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

A kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia segíti az egyént a mindennapi életben – a munkahelyén is – abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínálatkozó lehetőségek megragadására. A tudást, a kreativitást, az újításra való beállítódást és a kockázatvállalást jelenti, valamint azt, hogy célkitűzései érdekében az egyén tervek készítését és végrehajtását. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során van szükség.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését mind a tradicionális művészetek nyelvein, illetve a média segítségével, ideértve különösen az irodalmat, a zenét, a táncot, a drámát, a bábjátékot, a vizuális művészeteket, a tárgyak, épületek, tervek kultúráját, a modern művészeti kifejezőeszközöket, a fotót és a mozgóképet.

2.3. A pedagógusok feladatai az intézményi sajátosságoknak megfelelően

Céljaink megvalósítása érdekében a pedagógus:

- a hozzá kapcsolódó tantervekben, szertárban, tanműhelyekben, tornateremben rendet tart, a leltározásban aktívan részt vesz
- a naplót, elektronikus naplót vezeti, az ellenőrző könyvet vezeti a diákokkal
- a szakmai fejlődést figyelemmel kíséri, az elméleti és gyakorlati képzésbe beépíti a korszerű szakképzési ismereteket, technológiákat

- a szakmai vizsgák esetében a vizsgadokumentumokat, gyakorlati és szóbeli feladatsorokat a szakmai vizsgaszabályzat szerint elkészíti
- a tanári szobában kiírt közleményeket figyelemmel kíséri, az utasításokat betartja
- a tanév helyi rendje szerint meghatározott iskolai rendezvényeken (pl. Szt. Szt. Nap, Ballagás, Szalagavató) részt vesz, fogadóórát tart, indokolt esetben a szülőt bekéri
- anyagi felelősséggel bír az átvett leltári eszközök állapotáért, rendeltetésszerű használatáért
- az egészséges és biztonságos intézményi működtetéssel kapcsolatosan felmerülő tevékenységekbe bekapcsolódik
- az ellenőrző könyveket, tanulók füzetét ellenőrzi
- az esetleges tanulmányi kirándulásokon, iskolai rendezvényeken részt vesz, felügyeletet lát el szakmai/tanulmányi versenyek iskolai fordulóján, a központi írásbeli felvételin és a szakmai vizsgákon
- bukásveszély esetén a jegyek lezárása előtt írásban értesíti a szülőt
- érettségi, ágazati érettségi, szakmai vizsgadolgozatokat, feladatlapokat javít
- ha rendkívüli eseményt észlel, akkor tőle elvárható gondossággal intézkedik
- helyi tanterv írásába a munkaközösségen belül bekapcsolódik
- iskolai versenyek feladatait összeállítja
- ismeri és alkalmazza az iskola nevelési dokumentumaiban megfogalmazott elveket
- kapcsolatot tart az osztályfőnökökkel, tanárokkal, a gyakorlati oktatásban résztvevőkkel, és a szülőkkel
- megtervezi és elvégzi egész tanévi munkáját, a megvalósulás dokumentálását, a reflexiók beépítését
- munkája során példát mutat, közvetíti az emberi értékek fontosságát
- munkaközösségével egyetértésben megszervezi a teendőit, részt vesz abban
- óráinak megkezdődése előtt legkésőbb 15 perccel beérkezik az iskolába, tanóráit becsengetés után megkezd
- óráira felkészül, azokon a házirendben foglaltaknak megfelelően rendet és fegyelmet tart
- órájának befejezésekor a hetesekkel szükség szerint helyreállíttatja a terem rendjét, tisztaságát
- önképzéssel és továbbképzéseken való részvétellel fejleszti szakmai tudását
- rendszeresen ellenőrzi a tanulók ismereteit, a tantárgyhoz kapcsolódó dolgozatokat tanmenete és óraterve szerint előkészíti, megírta, kijavítja, értékeli, osztályozza
- részt vesz a nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken, az intézmény minőségfejlesztési munkájában, együttműködik a kollégáival
- részt vesz az intézményi dokumentumok készítésében
- segíti a közösség tagjainak személyiségi kibontakozását
- sportversenyekre, orvosi vizsgálatokra kíséri a tanulókat
- szakmailag és módszertanilag alaposan felkészül, munkáját pontosan végzi
- szaktantermében tartózkodó tanulóknak felhívja figyelmét a baleseti forrásokra, a balesetek megelőzésére, iskolán kívüli rendezvényeken előre felhívja a figyelmet a baleseti forrásokra
- személyes ügyekben a szeretetről és diszkrécióról nem feledkezik meg
- tanterem, szaktantermek tantárgyhoz kapcsolódó dekorációjának szervezését végzi
- tanuló esetében észlelt bármely veszélyeztető tényezőt, amelyből arra következtet, hogy a tanulóval bármi gond van (rosszullét, alkohol, drog, családi életben bekövetkezett változás stb.) haladéktalanul jelzi az osztályfőnöknek és a vezetőségnek
- tiltja a szervezetre káros élvezeti cikkek használatát, a dohányzást
- versenyek, vetélkedők, egyéb iskolai rendezvények felügyeletét ellátja

2.4. Az osztályfőnöki munka tartalma, sajátos feladatai

Az azonos évfolyamra járó, azon belül közös osztályt alkotó diákok egy osztályközösséget alkotnak, akik az osztályfőnöki órákat az órarend szerit közösen látogatják. Az osztályközösség élén az osztályfőnök áll, akit az igazgató bíz meg az ezzel kapcsolatos feladatok ellátására. Az osztályfőnökök munkáját a szakgimnáziumi-, vagy/és a szakközépiskolai osztályfőnöki munkaközösség-vezető segíti, koordinálja. A pedagógia elvei és gyakorlata alapján az iskola célrendszerének megfelelően végzi tevékenységét:

- mindent megtesz azért, hogy osztálya jó közösségé váljon, amelyben minden tanuló otthon érzi magát
- a diákok családi hátterének és személyiségének alapos megismerése révén az intézmény nevelési céljainak megfelelően, azokkal mélyen azonosulva formálja személyiségüket, segíti hivatástudatuk kialakulását, fejlődését
- segíti az osztályban tanító pedagógusok munkáját, aktív pedagógiai kapcsolatot tart fenn az osztály szülői munkaközösségével, a tanítványaival foglalkozó tanárokkal, szakoktatókkal, és a tanulók életét, tanulmányait segítő személyekkel (pl. nevelési tanácsadó, pszichológus).
- figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét, különös gondot fordít a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók segítésére
- a tanulók magatartását, szorgalmát havonta értékeli, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti
- szülői értekezletet tart, szükség esetén családot látogat, az ellenőrző könyv/digitális napló útján rendszeresen informálja a szülőket a tanulók magatartásáról, tanulmányi előmeneteléről
- ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli feladatokat
- osztálya tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében
- részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, javaslataival és észrevételeivel a kijelölt feladatok elvégzésével elősegíti a közösség tevékenységének eredményességét
- szervezi szakgimnáziumi osztálya 50 órás közösségi szolgálatát
- osztályozó értekezleten értékeli osztálya munkáját

2.5. A személyiség-fejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok, eszközök, eljárások

A különböző ismeretek elsajátítása során törekszünk a tanulók értelmi, önálló ismeretszerzési, kommunikációs, egészséges és kulturált életmód iránti, cselekvési motívumainak, képességeinek a kialakításához, fejlesztéséhez. Képzésünk tartalma az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó kultúra alapvető eredményeit foglalja magába, a tanulók életkori fejlettségi szintjéhez méretezett kiválasztással és elrendezéssel. Pedagógiai feladataink tehát a NAT – ban és a kerettantervben leírt egységes, alapvető tartalmak átadása, elsajátíttatása, valamint az ezekre épülő differenciálás. E két feladatunk azt a célt szolgálja, hogy tanulóink minél teljesebben bontakoztathassák ki személyiségüket. A helyi tanterveket is magába foglaló pedagógiai programunk alapja egy olyan közös gondolkodást kíván az iskolafenntartó és iskolahasználó részéről, amelyben a tanulók tudásának, képességének, egész személyiségének fejlődése és fejlesztése áll a középpontban, figyelembe véve, hogy a nevelés-oktatás színtere nem csak a tagiskola, hanem a társadalmi élet és tevékenység számos egyéb fóruma is. Ennek érdekében a személyiség, az értelem kiművelése, valamint a segítő életmódra nevelés területén elvégzendő legfontosabb feladataink a következők:

- tapasztalati és értelmező tanulás elsajátíttatása
- felfedező személyiség kialakítása
- a megszerzett információ kezelésének képessége
- az érdeklődés felkeltése más népek élete és kultúrája iránt
- igényes és minőségi kommunikációs készség kialakítása
- pozitív szociális szokások kialakulásának, gyarapodásának segítése
- az eltérő érdekek és vélemények közelítése végeredményeként kompromisszum keresés
- együttműködési készség kialakítása, fejlesztése csoportfeladatokon keresztül
- alkalmazkodóképesség fejlesztése a későbbi munkahelyi kapcsolatok céljából

Személyiség- fejlesztés területe	Célok	Feladatok	Eszközök
Énkép, önismeret	• Pozitív emberi értékek, tulajdonságok kialakítására törekvés • Helyes önismeretre nevelés • Az erkölcsileg is igazolható másság elfogadása • A mindennapi munka fontosságának tudatosítása • Elsajátított tudás önreflexióba integrálása • Képesség az életpályájuk alakításában • Helyes életpálya kialakításának segítése. • A logikus gondolkodás, a problémamegoldó képesség fejlesztése az élet minden területéhez fontos. • Az alapvető etikai ismeretek elsajátítása.	• A szeretet, a jóság, a becsületesség, az őszinteség, az önzetlenség, a szorgalom, a segítőkészség, a tolerancia, a felelősségérzet példáinak erősítése. • Az együttműködési képesség és az egészséges versenyszellem kialakítása. • Az empátia képességének fejlesztése. • A koncentráció szükségességének tudatosítása, e nélkül feladatainkat nem tudnánk precízen elvégezni. • Az empátikus képesség fejlesztése, az emberi kapcsolatok alapköve.	• A játék személyiségformáló erejének felismertetése és erősítése. • Szituációs gyakorlatok, helyzetgyakorlatok. • Kommunikációs tréningek, kérdőívek, tesztek. • Számítógépes programok, könyvek. • Önismereti játékok, fórumok. • Könyvtár, számítógéppark, Internet. • Fejlesztő beszélgetés, interjú – a pozitív megerősítés formája.
A tanulás tanítása	• Konvertálható szakmai ismeretek átadása. • Magas színvonalú anyanyelvi kultúra elsajátítása. • Kommunikációs készség sokoldalú fejlesztése. • A humán és reál értékek egyenrangúságának biztosítása. • A tanulói kreativitás kialakítása. • A folyamatos önképzésképességének és igényének kialakítása. • Önállóság a tanulás szervezésében • A sikeres továbbtanulás megalapozása. • Felkészítés a kétszintű érettségi vizsgára. • Felkészítés az iskolai belső vizsgákra.	• Egy idegen nyelv alkalmazási szinten való elsajátítása. • Korszerű társadalomtudományos ismeretek megalapozása. • A korszerű természettudományos ismeretek megalapozása. • A pályaeorientációs foglalkozások beillesztése a képzési struktúrába. • Eredményes tanulási módszerek megismertetése. • A önálló véleményalkotási képesség a logikus érvelés fejlesztése. • A tanulók egyéni képességeinek, eltérő haladási sebességének megfelelő többszintű oktatási formák biztosítása a tehetséggondozás céljából is.	• Tanulás módszereinek megtanítása a helyes időbeosztás kialakítása, a differenciált foglalkozások növelése, felzárkóztatás és korrepetálások útján • Önálló munkavégzési lehetőségek projektek készítése, team munka , modulszerű oktatás • A gazdálkodó szférával való kapcsolattartás • Aktív résztvevője legyen a diák a tanulási- tanítási folyamatnak (előadások, pályamunkák, tanulói kísérletek, műhelymunkák) • Analízis, szintézis alkalmazása iskolán kívüli színtereken (múzeum, kiállító terem)

Hon-és népismeret	• A tanulók hazához, szülőhelyhez való kötődésének erősítése • Nemzeti kultúrák, történelmi személyiségeink ismerete, nemzettudat megalapozása • Lakóhely szeretete, tisztelete • A tanulók családjához való kötődésének erősítése	• Fordítsunk hangsúlyt a jelképek, szimbólumok megismerésére, nemzeti ünnepeinkről való méltó megemlékezésre, a hagyományok ápolásával • Az tagintézmény és a család kapcsolatának elmélyítése • Igényes párkapcsolatok kialakítására való törekvés	• Vetélkedők, tárlatok, könyvtárak, múzeumok látogatása • Túrák, műsorok szervezése
Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés	• Aktív állampolgárrá válás • Egyenlő bánásmódhoz való jog felismerésének képessége • Konfliktuskezelés képessége	• Lakóhelyi, szakmai, kulturális közösség életében való aktív részvétel iránti igény kialakítása • Aktív állampolgári létezés ismeretek, képességek, motiváltság kialakítása • A tagiskolai élet demokratikus szervezése	• Képviselőtestületek munkájának megismertetése • Lakóhely kulturális életébe való bekapcsolódás
Európai azonosságtudat-egyetememes kultúra	• Legyen ismeretük az Európai Unió kialakulásának történetéről, alkotmányáról, intézményrendszeréről • Legyenek képesek diákként és felnőttként élni az adott lehetőségekkel • Magyarság tudatuk megőrzésével integrálódjanak –e nagyobb közösség életébe	• Rendelkezzenek olyan ismeretekkel, amely képessé teszi tanulóinkat más társadalmak elfogadásában. • Nyitottá váljanak mind az európai, mind Európán kívüli kultúrák iránt. • Fogadják el más életmódokat, kultúrákat, vallásokat. • Ismerjék a globális problémákat	• Kapcsolat tartás más országok iskoláival. • Vetélkedők szervezése más kultúrák megismerésére • Kirándulások, táborok szervezése (nem ingyenes).
Környezet-tudatosságra nevelés	• Környezeti válság elmélyülésének megakadályozása • A tanulók környezettudatos magatartásának, életvitelének kialakítása • A tanulók természettudományos gondolkodásának fejlesztése • Az élő természet fennmaradásának és a társadalmak fenntartható fejlődésének segítése • Az élő természet fennmaradására és a társadalmak fenntartható fejlődésére való törekvés	• A természet komplexitásának megértése • Személyes felelősségen alapuló környezetkímélő, takarékos magatartásra és életvitelre nevelés • Kreatív, problémamegoldó gondolkodás kialakítása • Környezettudatos személyiségformálás, közösségfejlesztés • Konfliktuskezelés • A környezeti minőséget érintő döntéshozatal, felelős viselkedésmód kialakítása • Globalizációs törekvések elemzése	• Versenyek • Terepgyakorlat • Tréningek • Önismereti játékok, vetélkedők • Pályázati kiírások

2.6. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag

Ezen területen a nevelés és oktatás legfontosabb célkitűzése, hogy ismerje meg a tanuló a nemzetiségi lakosság történelmét és kultúráját, a hagyományőrzést, valamint kialakuljon bennük az érdeklődés a multikulturális értékek iránt. Így a tanuló majdani közéleti emberként az iskolai tanulás keretei között megismerheti közvetlen társadalmi környezetének értékeit, sajátosságait.

Alapvető cél a közismereti- és osztályfőnöki órák tananyagtartalmába valamint a különböző nemzetiségi kultúrák beillesztése és így megismertetése. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiségek kultúrájának megismerését szolgáló tananyagot az iskola a következő tantárgyak helyi tantervébe építette be:

Tanítási órák: történelem, magyar nyelv és irodalom, osztályfőnöki

Szabadidős tevékenységek: projekt hetek, iskolai napok és egyéb diák-önkormányzati programok, osztálykirándulások

A csatlakozó közismereti tananyagtartalmak esetén az osztályozás és értékelés az általános elvek és módszerek alapján történik.

2.7. Bűnmegelőzéssel és a prevencióval kapcsolatok feladatok, eszközök, eljárások

Tagiskolán belül a házirend betartatása, portai beléptetés / csengetési rend, tanári ügyeletesek feladatai/ a közösségi terek kamerával történő megfigyelése az elsődleges feladat. Az osztályfőnökök mindennap figyelemmel kísérik tanulóikat, a konfliktusokat rendezik. Kapcsolatot tartanak a szaktanárokkal, oktatókkal, technikai dolgozókkal. A tanuló nem maradhat felügyelet nélkül. Alapvető az osztályfőnökök és a folyosó ügyeletesek napi kapcsolata.

Tagiskolán kívül a szülői kapcsolattartás az elsődleges. Cél, hogy a tanuló ne kapcsolódjon be olyan társaságokba, ahol dominál a rossz: lopás, drog, cigaretta, ital, hazugság. Fokozott hangsúlyt helyezünk az igazolatlan hiányzások gyors kommunikálására a szülő felé. Ha bármely bűncselekményről értesül a pedagógus vagy a vezetés, azonnal jelenti azt a megfelelő hatóság felé. Természetesen a legelső intézkedés a szülő felé történik. A tanulók oktatása a bűnmegelőzéssel kapcsolatban elsősorban az osztályfőnöki órákon történik. A rendszeres hivatalos rendőrségi, valamint védőnői osztálytájékoztatások és előadások mellett, ha szükséges felvesszük a kapcsolatot a rendőrség bűnügyi osztályának ifjúságvédelmi bűnmegelőzési előadójával. A tagiskolai oktató- nevelő munkában fokozni kell az alapvető etikai és állampolgári ismeretek elsajátítását és a bűnmegelőzéssel kapcsolatos tájékoztató tevékenységet, s ehhez segítséget kell adni a pedagógusoknak. Ösztönözni kell a felzárkóztatást, a szociális, az egészségügyi és az oktatási rendszer közötti információcsere megvalósítását. A tanulóknak ismerni kell a bűnelhárítási, bűnmegelőzési ismereteket. Fel kell lépni a médiában eluralkodott brutalitás mérsékléséért, valamint preferálni kell a konfliktusok erőszakmentes megoldását bemutató, a jogkövető magatartásra ösztönző TV műsorokat.

2.8. Környezeti neveléssel kapcsolatos alapelvek, célok

A környezeti nevelés alapelvei közül az alábbiakat kiemelten kell kezelnünk.

- a fenntartható fejlődés

- biológiai és társadalmi sokféleség
- az ökológiai lábnyom
- szelektív hulladékgyűjtés hasznossága
- anyagok újrahasznosításának szükségessége

Intézményünk olyan tagiskola, amely arra törekedett és törekszik, hogy diákjai:

- harmonikusabb, stressztől mentesebb környezetben éljenek, dolgozzanak
- természetes legyen számukra a környezettudatos magatartás
- aktív kezdeményező szerepet vállaljanak a környezettudatos szemlélet elterjesztésében lakóhelyükön
- őrizték a természet és az épített és társadalmi környezet sokféleségét szerető, védő rendszerszemlélettel
- hosszú távú célunk, hogy környezettudatos állampolgárrá váljanak tanítványaink. Ennek érdekében ki kell alakítani:

Legfontosabb feladatunk, hogy fejlődjön ki tanulóinkban a környezeti nevelés révén a komplex tanórákon túl mutató környezettudatos szemlélet. Cél a lehető legkisebb öko-lábnyom hagyása életünk során. A projektmunkák, az ötvenórás közösségi szolgálat, valamint a tanulmányi kirándulások is segítik tanulóinkat abban, hogy környezettudatos állampolgárokká váljanak.

2.8. Az egészség-fejlesztéssel kapcsolatos összefüggő feladatok, eszközök, eljárások

A Ceglédi Szakképzési Centrum Sztéryi József Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája nevelőtestülete évek óta nagy gondot fordít az egészség óvására, védelmére, a tanulók ezen irányú személyiségfejlesztésére, mind a tanórákon, mind a tanórán kívüli tevékenységében. Az egészséges életmódra nevelés fontos feladat az osztályfőnöki órákon is, ahol szerepet kap az iskolaorvos, a védőnő felvilágosító munkájával. A tagiskolában szolgálatot teljesítő védőnő, gyermekorvos, pedagógusok és szülők együttműködésével oldjuk meg a szexuális nevelés fontos elemeinek a fiatalság értékrendjében való beépülését. A helyben lévő orvosi rendelő és a benne működő iskola – egészségügyi szolgálat orvosával és védőnőjével biztosítja a szűrővizsgálatokat, a pályalkalmassági vizsgálatokat, beteg gyermekek optimális gyógyulásához való segítségét, és a krónikus betegek gondozását.

Az egészség harmóniát jelent. Az egészségnevelés a fő feladatait, tevékenységeit illetően követi az egészség – fogalomban meghatározott területeket, így kiterjed: a testi (szomatikus) egészség védelemre; a lelki (pszichés) egészség védelemre, a pszicho-higiénére, valamint a szociális, társadalomegészség védelmére. Az egészségnevelés fő feladatai a szomatikus-, mentál-higiénés-, valamint a szociál-higiénés nevelés területén, a következő eszközök révén valósulnak meg: ismeretközlés osztályfőnöki órákon, verseny, előadás, vitaforum, mindennapos testnevelés, rajzpályázatok, vetélkedők, egészségnevelési nap, kirándulások, túrák, szituációs játékok. Egészségnevelés természetesen a hagyományos tanórai foglalkozásainkon, valamint az osztályfőnöki órákon is zajlik a kerettantervben kötelezően előírt egészségnevelési témakörök szerint minden évfolyamon. Az egészséges és kulturált életmódra nevelés területén elvégzendő feladatok:

- tanulói önértékelés rendszeressé válása a nevelő munka során
- a személyiségben rejlő lehetőségek és gátak feltárása, a személyiség stabilizálása
- az igényesség kialakítása minden területen
- a diákok ellenálló képességének és edzettségének növelése
- „környezet-tudatos” gondolkodásmód kialakítása

Az élethosszig tartó tanulás egy pedagógus számára nélkülözhetetlen. Ennek egyszerre kell tartalmaznia a szakmai és a módszertani ismeretekben való fejlődést. Tagiskolánk tanárai továbbra is szerveznek egészség nevelési témában helyi programokat, fejlesztő képzéseket.

	Célok	Feladatok	Eszközök
Egészség-fejlesztés	• Az ember és a természet kölcsönös egymásra utaltságának megismerése • Az egészséges életvitel fontossága, a környezeti és civilizációs ártalmak felismertetése • A tanulók lelki és szociális fejlődésének segítése • Az egészséges életvitel kialakítása • Az élet óvása • Pozitív beállítódások kialakítása • Veszélyhelyzetek felismerése és az elkerülés módja	• A globális gondolkodás, a korszerű ökológiai szemlélet kialakítása. • A természeti és a mesterséges környezet ápolása és megóvása. • A mindennapos testedzés változatos lehetőségeinek biztosítása az iskolában. • A helyes táplálkozás tudatosítása, a stressz elkerülése. • Figyelemfelkeltés a káros függőségekhez vezető szokások elkerülésére, megelőző preventív intézkedések. • Pszichés zavarokkal küzdő tanulókkal sajátos egyéni bánásmód. • Tömegközlekedési eszközök használatának, utas esetek elkerülésének módja • Káros szenvedélyek elleni védekezés. • Felelős, örömteli párkapcsolatra történő felkészítés	• Kapcsolattartás az iskolaorvossal, védőnővel, pszichológussal, családsegítő szolgálattal. • Egészségvédelmi napok tartása. • Sportrendezvények, túrák szervezése. • Interjúk, riportok készítése, projekt munkák

Cél	Feladat	Eszköz, eljárás
Legyen képes az egészségvédelmi szokások és a kultúra kapcsolatának felismerésére	Kultúra fogalma, elemi feladatai, egészséggel kapcsolatos tájékozottság, szokások	Előadások, videó anyagok, kiállítások, pályázatok
Ismerje meg az egészséges életstílusokat, életmodelleket	Örömteli párkapcsolatok, családi élet fontosságának kiemelése	Egészségvédelmi nap,
Törekedjen a pozitív énkép kialakítására	Szexuális kultúra és magatartás kérdései	felvilágosító tevékenysége
Az emberi egészség rizikófaktorainak csökkentése	Prevenció	Nyitott Kör Drámapedagógia
	Dohányzás	DADA programban meghívottak előadásai Szülő
	Alkohol	Tanár
	drogfogyasztás	Diák
Hatékony kommunikáció alkalmazása	Empátiakészség növelése,	Játékos vetélkedők,
	Tolerancia, együttműködés	Önismereti tesztek,
		Attitűd vizsgálatok
		kérdőívek
Erőszakmentes konfliktuskezelés	Egymás tisztelete, megbecsülése, alkalmazkodó képesség	Tréningek
		Mentálhigiénés programok
Mindennapi testmozgás elterjesztése (iskolai sportszakkörök által, külön szervezésben)	Öröm a mozgásban, sportban,	Labdajátékok, tánc, úszás, konditerem, aerobik,
	Tartásjavítás	Gerinc orvosi társaság programja (bemelegítés 10 percben)
	Gyógy testnevelés	
	Egészségfejlesztő testmozgás	
Helyes táplálkozás élettani hatása	Cardiovasculáris és daganatos betegségek megelőzése	Étrend összeállítása
	Büfé választékában gyümölcsök, saláták legyenek	Alultápláltság
	Cukorbetegség	Testsúly-statisztikai mérések
	Zsíranyagcsere zavara	Helyi adottságok
	Helyes koleszterinszint jelentősége	Rostos anyagok gyűjtése-tabló
	Veszélyeztetett tanulók ingyenes étkeztetése	Zöldségfélék élettani hatásáról videó film
		Felmérés

2.9. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása, valamint a gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

Az elsősegély nyújtásával kapcsolatos ismeretek tantárgyankénti és évfolyamonkénti megjelenését a helyi tantervek tartalmazzák. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók:

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat
- ismerjék fel a vészhelyzeteket
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat működésével
- sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártassággal rendelkezzenek az elsősegély-nyújtási alapismeretek területén
- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az elsősegélynyújtás alapismereteit

Az elsősegély-nyújtási ismeretek a következő tantárgyakba épülnek be:

- gyakorlati oktatás
- munkahelyi egészség és biztonság
- természetismeret, komplex természettudományos tantárgy
- testnevelés, testnevelés- és sport
- osztályközösség-építő program, osztályfőnöki

A gyermek- és ifjúságvédelem területén legfontosabb célunk a diákok pozitív gondolkodásának kialakítása. A tagiskolánkban végzett felmérés megerősítette azt a feltételezésünket, hogy tagiskolánk tanulóifjúságának zöme nem a veszélyeztetett gyermekek köréből kerül ki. Túlnyomó többségük rendezett családi háttérrel rendelkezik és jellemzően jó az iskola és a szülői ház együttműködése, kapcsolattartása. Mindezekkel együtt fontosnak tartjuk a gyermek- és ifjúságvédelmet. A veszélyeztettség lehetséges okai: családi háttér (bűnöző, szenvedélybeteg ill. beteg szülők); környezeti okok (baráti kör); egészségügyi okok (szenvedélybetegség; alkohol, drog, ill. mentális betegségek) Fontos az osztályfőnökök és a szaktanárok kölcsönös, folyamatos együttműködése. A tagiskolában időszakosan iskolaorvos és védőnő rendel, a tanulók évenként egészségügyi szűrésen vesznek részt. A prevenciós tevékenység részben tanórai keretben, részben megelőző programok keretében folyik az alábbi kiemelt témákban: egészséges életmód; szenvedélybetegségek; mentálhigiénia önnevelés; bűnmegelőzés; környezetvédelem. A nevelési tanácsadóval együttműködve szükség esetén pszichológus, védőnő segítségét kérjük. A nevelőtestület minden tagjának, de különösen az osztályfőnököknek felelőssége, hogy a gyermek- és ifjúságvédelemmel folyamatosan foglalkozzon. Meg kell találni a módját:

- hogyan lehet teljesebbé tenni a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett tanulók felkutatását, megismerését és nyilvántartását
- milyen módon lehet védelmet nyújtani a negatív hatásokkal szemben, hogyan lehet óvni a tanulót a sorozatos kudarcoktól, a káros szenvedélyektől, az egyéni megrázkódtatásoktól

- hogyan lehet megteremteni a kulturális hátrányokkal és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók fejlesztésének különös területeit
- hogy, folyamatosan kapcsolatot tartson az illetékes önkormányzatokkal, gyámügyi hatósággal, a rendőrséggel, nevelési tanácsadóval és a családsegítő központokkal
- folyamatosan figyelemmel kísérje a tanulók segélyügyeit

2.10. Komplex intézményi mozgásprogram

A komplex intézményi mozgásprogram adott tanévre aktualizált feladatterve az éves munkaterv része. Az intézmény tanulói rendszeresen részt vesznek a város és a különféle szervezetek által meghirdetett sport- és egészségnapokon. Az évszak sajátosságainak megfelelően a következő mozgásos tevékenységeket végezzük: futás, atlétika, röplabda, kézilabda, kosárlabda, labdarúgás. Télen röplabda, tavasszal túrázás, futás. A tanulók fizikai állapotának mérését minden évben elvégezzük. Ezeknek a méréseknek a tapasztalatait felhasználjuk a testnevelési órák fizikai képességfejlesztésének megtervezésénél, valamint a sportköri foglalkozásokon. A 9. és 10. évfolyamokon igény esetén összevont formában biztosítjuk az úszásoktatás lehetőségét heti egy alkalmas rendszerességgel a testnevelés órák keretén belül.

2.11. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

A gyermek szocializációjában döntő jelentőségű a család, a család kultúrája, szokásai, légköre, normái és elvárásai. A legfontosabb attitűdöket, viselkedési módokat a családokban sajátítják el a diákok és itt alakul ki a későbbiekben oly fontos kommunikációs készség és kompetencia is.

A serdülők számára is fontos a szülőkkel való jó kapcsolat és a szülői segítség, annak ellenére, hogy ebben az életkorban nagyon jellemző az autonómiára való törekvés. Gyakoriak ugyan a szülőkkel való konfliktusok, ennek ellenére a serdülők nagy része a szüleivel azonos értékeket vall, világos és érthető szabályokat és elvárásokat igényel. A kedvezőtlen, vagy indifferens szülői modell, a gyakori súlyos családi konfliktusok, a szülők devianciája és alkoholizmusa, a szülői támogatás hiánya veszélyezteti a serdülők mentális jólétét, veszélyeztetettség alakul ki. A veszélyeztetettség tünetmentes, éppen ezért sokáig rejtett marad. A tanuló személyiségfejlődését nagy valószínűséggel fenyegeti valamilyen károsodás:

- az én – fejlődésben
- a szocializációban
- az erkölcsi magatartásban
- az értékorientációban és az igényszinten
- az aktivitásban, mint viselkedési zavarokban

Célunk segíteni azon tanulókat, beilleszkedését a iskola környezetbe, ismeretsajátítását, egyéni ütemű fejlődését akik – szociális körülményeiket tekintve hátrányos helyzetűek

- családi mikrokörnyezetéből adódóan hátrányos helyzetűek
- családi házon kívüli környezet miatt hátrányos helyzetűek
- iskolai körülményeiket tekintve hátrányos helyzetűek
- csonka családban felnövő gyermekek, (elvált szülők, árva, félárva gyerekek)
- munkanélküli szülők gyermekei

A célok ismeretében tudjuk megtervezni minden év végén a következő tanév várható feladatait. A program ütemterve (egy évre):

időpont	feladat	felelős
1.szeptember	a hátrányos helyzetű tanulók felmérése, regisztrálása, a hátrány meghatározása (mellékelt adatok)	osztályfőnökök
	a tevékenységi formák megtervezése a következő tanévre	osztályfőnökök
2. október-június	tevékenységi formák megvalósítása ütemterv szerint	osztályfőnökök
3. május	eredmények számbavétele fejlesztési tevékenységek megtervezése a következő tanévre	osztályfőnökök

A szociális hátrányok enyhítését iskolánkban az alábbi tevékenységi formák szolgálják

- felzárkóztató illetve tehetséggondozó programok szervezése
- drog – és bűnmegelőzési programok
- mentálhigiénés programok
- komplex tehetséggondozó programok
- bemutatók, kiállítások
- pályaaorientációs tevékenységek

A tagiskola faliújságán közzé tesszük a gyermekvédelmi feladatot ellátó fontosabb intézmények címét, illetve telefonszámát. A tagiskolánk alapelveivel, értékeivel, céljaival összhangban hangsúlyt fektet arra, hogy a tanév kezdetén szeptember hónapban kiszűrjük a beilleszkedési, magatartási nehézségekkel küzdő tanulókat. A beilleszkedési zavarokkal küzdő tanulókat megfelelő feladatokkal bízunk meg. A munkavégzésért dicséretben részesítjük. A dicséret nevelő ereje fejleszti a tanulók munka iránti megbecsülését, mert értelmét látják munkájuknak, mivel értékelve vannak, szárnyakat kapnak, s magatartási problémáik is csökkennek. A pedagógusok, szülők vagy tanulók jelzése, a velük folytatott beszélgetés alapján feltárja a veszélyeztető okokat. Ha a tagiskola az előbb felsorolt és egyéb módszereivel a veszélyeztetettséget nem tudja megszüntetni, akkor a Gyermekjóléti Szolgálat és a Gyámhatóság segítségét kéri.

A sajátos nevelési igényű tanulók integrálását hosszú távon kell megteremteni. Lehetőségeinkhez mérten biztosítjuk az intézménybe való bejutás akadálymentesítését, nevelés-oktatásban a sajátos nevelésű tanulók integrálását, sajátos helyzetükből adódó tárgyi feltételek biztosítását.

Tagiskolánkban fontos feladat a tehetségek megbecsülése, számukra a lehetőség biztosítása, hogy tehetségüket felfedezzék, illetve kibontakoztassák. Ennek érdekében a kötelező tanórákon törekszünk az intenzív differenciálásra. Ebben nyújtanak segítséget a korszerű módszerek pl.: a projektmódszer alkalmazása, az egyéni konzultációk, az önálló magasabb rendű tanulási tevékenység biztosítása.

A tagiskola nevelő-oktató munkájának része a tanórán kívüli foglalkozás. E tevékenység formákat a diákönkormányzat véleménye alapján határozzuk meg. Bővíteni kell a tehetséggondozó szakkörök körét, ahol felkészülhetnek a tanulók a tantárgyi és műveltségi versenyekre. Kiemelt figyelmet fordítunk pályázati lehetőségek megszerzésére. A tanórán kívüli tevékenység fontos elemei a színház- és tárlatlátogatások, kiállítások, kirándulások a

tehetséggondozás fontos területei legyenek. A tanulók mozgásigényének kielégítésére a sportköri foglalkozásokkal biztosítjuk a lehetőséget az iskola sportszertanokában tehetséges tanítványainknak iskolán kívüli egyesületekben is. Kimondottan a tehetségek érvényesülését a szaktárgyak népszerűsítését szolgálják az évente megrendezésre kerülő tantárgyi versenyek (természettudományi és sportversenyek). A házi megmértetéseken kívül megyei, illetve országos tanulmányi versenyeken vesznek részt tanulóink (OKTV, SZKTV, Euro Skill, Word Skill). A tanulási kudarcoknak kitett tanulók felzárkóztatását a következő programunk szerint segítjük:

Tevékenység	Módszer	Felelős	Határidő
1. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felismerése	képességek felmérése iskolába lépéskor-prevenció; képességek felmérése az iskoláztatás folyamán megfigyelés beszélgetés gyerekekkel, szülővel A tanulók tanulási szokásainak felmérése	Pedagógus, Szaktanár, osztályfőnök Szaktanár, osztályfőnök Szaktanár, osztályfőnök	Tanév eleje Folyamatosan Tanév eleje, illetve közben Folyamatos Első félév
Tevékenység	Módszer	Felelős	Határidő
2. A tanulási kudarcnak kitett tanulók fejlesztése (a tagiskolán belül)	Egyéni fejlesztés (fejlesztési terv alapján) Differenciált tanórávezetés Korrepetálás Mentesítés bizonyos tárgyak, értékelése alól Tanulásmódszertan, tanulás tanítása Tréning, relaxáció	Pedagógus, Minden pedagógus Érintett pedagógus, korrepetálást vezető pedagógus Szaktanár Iskolavezetés, fejlesztőpedagógus Osztályfőnök Szaktanárok	Folyamatos Folyamatos Folyamatos Folyamatos Tanév eleje, ill. folyamatos Tanév eleje, ill. folyamatos Folyamatos
3. A tanulási kudarcnak kitett tanulók fejlesztése (a tagiskolán kívül)	A tanulási zavarokkal küzdő tanulók speciális szakemberekhez történő irányítása (Nevelési Tanácsadó, Családsegítő Szolgálat)	Szaktanár, osztályfőnök,	Folyamatos

A tanulási készség fejlesztését nem lehet elég korán elkezdni, de azt sem szabad kijelenteni, hogy már túl késő hozzáfogni. A tanítás gyakran jár kudarccal, s a legnagyobb igyekezetünk ellenére tanításunk eredménytelen marad. Figyelembe véve a 9.évfolyam bemeneti kompetenciájának eredményeit és a 10. évfolyam OH mérés eredményeit tanóráinkon különös hangsúlyt fektetünk a lemaradások csökkentésére.

A tagiskola szervezeti céljai, közé tartozik, hogy hatékony legyen az ismeret átadás, az ismeretek feldolgozásának folyamata. Amikor felmerül az a probléma, hogy a tanulók információ feldolgozása nem elég hatékony, akkor ez többféle oknak az eredője.

2.12. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

Közösségfejlesztés az a folyamat, amely az egyén és társadalom közötti kapcsolatot kialakítja, megteremti. A körülöttünk zajló gazdasági – társadalmi átalakulásnak valamennyien szemtanúi vagyunk. Ez az átalakulás nem megy egyik napról a másikra és érinti a tagiskolai élet minden területét. Ebben a változó világban kell megfogalmaznunk a közösségi nevelés pedagógiai feladatait, az új életfeltételekhez igazítva az alkalmazható módszereket. Hangsúlyozni kell a pedagógus – diák – család együttműködését és közös felelősségét. A közösségi nevelés tervezésében, szervezésében és gyakorlati megvalósításában integrálni kell a tagiskolai oktató – nevelő munkában rejlő minden lehetőséget. Egyenlő mértékben valósítjuk meg a hon és népismeretre, az európai azonosságtudat-egyetemes kultúrára és a demokráciára nevelés feladatait. Iskolánkban a közösségfejlesztés fő színhelyei: tanórák, szaktárgyi órák, tanműhelyi órák, osztályfőnöki órák, tanórán kívüli foglalkozások. A közösségfejlesztés sajátos foglalkoztatási formát követel, mások az egyes területek feladatai, céljai, abban azonban megegyeznek, hogy valamennyien tevékenyen hozzájárulnak:

- az egyén (tanuló) közösségi magatartásának kialakításához
- a véleményalkotó, véleménynyilvánító képességének fejlődéséhez
- közösségi szokások, normák elfogadásához (etikai értékrend)
- a másság elfogadásához
- az együttérző magatartás kialakulásához
- a harmonikus embertársi kapcsolatok fejlesztéséhez

A tagiskola nem differenciáltan, egymástól függetlenül, egymás mellett fejleszti a tanulók személyiségét, hanem közösen, egymást erősítve a tanulók egyéni képességeit, beállítódását. Kiemelten fontos, hogy megjelöljük azokat a legfontosabb a közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat, amelyeket a tagiskola valamennyi dolgozójának figyelembe kell vennie mindennapi munkája során. Külön ki kell emelni, hogy a közösségfejlesztés során nem csak a pedagógusoknak van feladatuk, hanem a tagiskolában foglalkoztatott valamennyi dolgozónak, sőt a tagiskolát segítő szervezetek vezetőinek is. Tagiskolánkban a közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat a nevelőtestület a szülői munkaközösséggel és a diákönkormányzattal egyeztetve határozza meg. Ennek érdekében törekedjünk arra, hogy minden tanuló:

- ismerje meg azokat a társas együttélés alapvető szabályait, amelyek a közösségben való harmonikus kapcsolatok kialakításához elengedhetetlenek
- megismerje népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit
- sajátítsa el azokat az ismereteket és gyakorolja azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez, az ezekkel való azonosuláshoz vezetnek
- legyen nyitott, megértő a különböző szokások, életmódok, kultúrák iránt, becsülje meg ezeket
- váljon érzékennyé környezete állapota iránt
- életmódjában a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére törekvés váljon meghatározatóvá
- tudja társaival és a felnőttekkel is adott témáról, anyanyelvén szabatosan kommunikálni
- önálló, felnőtt életében képes legyen életmódjára vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani
- ismerje meg a környezet leggyakoribb egészséget, testi épséget veszélyeztető tényezőit és ezek elkerülésének módjait
- tudja, hogy életpályája során többször pályamódosításra kényszerülhet
- legyen képes önellenőrzésre, egymás segítésére és segítő szándékú ellenőrzésére
- tevékenysége erősítse a közösséghez való kötődést

A diákönkormányzat feladata, hogy minden olyan kérdést megvitasson, és közösen véleményezzen, amelyet a jogszabály a hatáskörébe utal. Szórakoztató és kulturális rendezvényeink közösségformálók, mivel megtanítanak együttműködni, az én központú gondolkodást háttérbe szorítani, valamint elfogadni az eltérő viselkedésű emberek mentalitását, stílusát és gondolkodását. Rendszabályaival a DÖK arra készíti, hogy tagjai a közösségi morálnak megfelelően éljenek. A DÖK közösségi nevelő és formáló hatása abban rejlik, hogy itt diák hat diákra, a diákok közösségi morálja a mérvadó. A diákönkormányzat a nevelőtestület véleményének kikérésével dönt

- saját működéséről,
- a diákönkormányzat működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról
- hatáskörei gyakorlásáról
- egy tanítás nélküli munkanap programjáról
- az iskolai diákönkormányzat tájékoztatási rendszerének létrehozásáról és működtetéséről

A diákönkormányzat SZMSZ-ét a választó tanulóközösség fogadja el, és a nevelőtestület hagyja jóvá. Az SZMSZ jóváhagyása csak akkor tagadható meg, ha az jogszabálysértő vagy ellentétes az iskola SZMSZ-ével, házirendjével. SZMSZ jóváhagyásáról a nevelőtestületnek a jóváhagyásra történő beterjesztést követő harminc napon belül nyilatkoznia kell. Az SZMSZ-t vagy annak módosítását jóváhagyottnak kell tekinteni, ha a nevelőtestület harminc napon belül nem nyilatkozik. A diákönkormányzat véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet a nevelési-oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben. A tagiskolai diákönkormányzat véleményét

- a tanulók közösségét érintő kérdések meghozatalánál,
- a tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítéséhez, elfogadásához,
- a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséhez, megszervezéséhez,
- a tagiskolai sportkör működési rendjének megállapításához
- az egyéb foglalkozás formáinak meghatározásához
- a könyvtár, a sportlétesítmények működési rendjének kialakításához
- az intézményi SZMSZ-ben meghatározott ügyekben ki kell kérni

Azokban az ügyekben, amelyekben a diákönkormányzat véleményének kikérése kötelező, a diákönkormányzat képviselőjét a tárgyalásra meg kell hívni, és az előterjesztést, valamint a meghívót – ha jogszabály másképp nem rendelkezik – a tárgyalás hatánapját legalább tizenöt nappal megelőzően meg kell küldeni a diákönkormányzat részére. A diákönkormányzat feladatainak ellátásához térítésmentesen használhatja a tagiskola helyiségeit, berendezéseit, ha ezzel nem akadályozza a tagiskola működését. A diákközségülés összehívását a tagiskolai diákönkormányzat vezetője kezdeményezi, a tanév helyi rendjében meghatározottak szerint. A diákközségülés napirendi pontjait a közgyűlés megrendezése előtt tizenöt nappal nyilvánosságra kell hozni.

2.13. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partneri kapcsolattartásának formái

A partnerekkel való kommunikáció célja, hogy bevonjuk őket az oktatás folyamatába, a folyamatos konzultáció, igényeik, véleményük megismerése és formálása. A hatékony gyakorlati oktatás érdekében a gyakorlati helyekkel a tanulófelelősök révén folyamatosan tartjuk a kapcsolatot, évente rendezünk szakmai fórumot, ahol lehetőségünk nyílik a problémák megvitatására, a szakmai anyagok, dokumentumok megismerésére, megismertetésére, egyeztetésére.

- belső partnereink: Ceglédi Szakképzési Centrum, dolgozóink, diákjaink, szülők
- külső partnereink: Monor Város Önkormányzata, az általános iskolák, ahonnan a diákjaink érkeznek, azok a felsőoktatási intézmények, ahova a tanulóink jelentkeznek, a külső gyakorlati helyek, cégek, ahol a diákjaink a gyakorlati idejüket töltik

A tagiskola szereplői közötti együttműködés és a kapcsolattartás szervezeti rendjét az SZMSZ szabályozza. A tanulói személyiség fejlesztésére irányuló nevelő-oktató munka egyrészt a nevelők és a tanulók közvetlen, személyes kapcsolata révén valósul meg, másrészt közvetett módon, a tanulói közösség ráhatásán keresztül érvényesül, melyhez elengedhetetlen a szülői közösség aktív részvétele. Mindez a tagiskola szereplőinek – a tanulóknak, a pedagógusoknak, a szülőknek – hatékony együttműködéséhez kötött, s egyes intézményi pedagógiai feladatok megvalósítása révén érhető el. A tagintézmény feladata, hogy

- kialakítsa a kapcsolattartás kommunikációs csatornáit, és gondoskodik azok hatékony működéséről
- a szakmai együttműködés lehetőségeit megteremti a külső gyakorlati helyek, a tagiskola nevelői, vezetősége és a szülők között
- a diákképviselő és az osztályközösségek pedagógusokkal való konzultációjának tereit megteremti
- a pedagógusok és a tanulók valamint a szülők között a nevelési tartalmak alakítása vonatkozásában a folyamatos érintkezés lehetőségeit megteremteni (SZMK értekezletek)

A diákokkal való kapcsolattartás elsődlegesen a mindennapi érintkezés során történik a tanítási órákon, az órák közti szünetekben, a tanítás előtt és után, illetve a tanítási időn kívüli programokon. A diákok bármely tanárukat megkereshetik javaslataikkal és egyéni gondjaikkal, személyükről és az osztályközösségről információkat kérhetnek tőlük és a tagiskola vezetőitől. A diákok személyét érintő problémákkal elsődlegesen az osztályfőnök és a szaktanárok foglalkoznak. A diákönkormányzatot a tanulók és tanulóközösségek képviselőjére, valamint a tanulók szabadidős tevékenységének szervezésére hozzuk létre. A DÖK a jogszabályok adta lehetőségek szerint él döntési, egyetértési, véleményezési és javaslattételi jogával. Munkáját a

küldöttekből (osztályonként két fő: osztálytitkár, helyettes) megválasztott vezetőség irányítja. A DÖK tevékenységét a küldöttek által felkért, és a tagiskola igazgatója által megbízott tanár segíti. Együttműködik a tagiskola vezetésével, a nevelőtestülettel, a gyermek-és ifjúságvédelmi felelőssel, a tagiskola egyéb dolgozóival. Ápolja a külső kapcsolatokat, segíti a tagiskola nemzetközi kapcsolatait. A továbbfejlesztés céljából fontos az osztályfőnökök, szakoktatók és a nevelőtanárok szorosabb együttműködése.

A tanulók a DÖK munkájában való részvétel segítségével megismerik és gyakorolják a demokrácia elemeit, érvényesítik jogaikat, és kötelességeik teljesítéséhez segítséget kapnak.

A diákközség a diákönkormányzat kezdeményezésére évente kötelezően összehívandó fórum, ahol a diákönkormányzat a tanulók jelentős részét vagy egészét érintő problémákat, panaszokat vethet fel, azokra választ kérhet. A diákközség az a legmagasabb fórum, amelyen az intézmény tanulói és diákönkormányzata minden olyan problémát fölvethetnek, amely a tanulói jogok érvényesülésével akár az intézményen belül, akár a jogi szabályozásban sérelmet, feszültséget, méltánytalanságot okoz. A tanulókat a tagiskolai munkatervről, illetve az aktuális feladatokról tájékoztatni kell. A tájékoztatás lehet szóbeli (osztályfőnöki órák, DÖK gyűlések, diákközség), vagy írásbeli (ellenőrző könyv, elektronikus napló, iskolai hirdetőtáblák). Az iskola bármely tanulója, csoportja, közössége véleményt nyilváníthat az iskola nevelőinél, a DÖK-tanárnál, az iskola vezetőségénél.

A gyermek nevelésének két fő színterén, az iskolában és a családban összhangot, egységet kell teremteni a közös cél érdekében. Alapvető értéknek tartjuk a szülőkkel való harmonikus, jó kapcsolat kialakítását, ápolását. A pedagógus-szülő kapcsolatnak a kölcsönös bizalmon, őszinteségen, megbecsülésen, megértésen kell alapulnia. Pedagógiai programunkat a szülőkkel, mint partnerekkel egyetértésben tudjuk megvalósítani. Ennek érdekében tájékoztatni kell a szülőket a tagiskola nevelési céljairól, feladatairól, az alkalmazott módszerekről. Ugyanakkor a tagiskolának mindezekről ismernie kell a szülők véleményét.

A tagiskola éves munkatervébe beütemezett szülői értekezletek feladata, hogy tájékoztassa a szülőket az országos és helyi oktatáspolitikai változásokról, a követelményekről, a tagiskola és a szaktanárok értékelő munkájáról. Információt kapnak a szülők gyermekük előmeneteléről, az osztály aktuális problémáiról, az osztályban és a tagiskolában jelentkező feladatokról. A szülői értekezleten minden alkalommal nevelési kérdések is előkerülnek, valamint áttekintő képet ad az osztályfőnök osztálya neveltségi szintjének alakulásáról. Szülői értekezletet és fogadó órát évente legalább két alkalommal tartunk.

Ha az osztály helyzete, problémái, vagy a csoport előtt álló feladatok azt indokolják, az iskola igazgatója, vagy az osztályfőnök rendkívüli szülői értekezletet hívhat össze a szülők tájékoztatására, a problémák közös megoldási lehetőségének megtalálására.

A tagiskola biztosítja, hogy a fogadóórán a szülő négy szemközt beszélhessen gyermeke tanárával személyes problémáiról. A fogadóórákat évente legalább két alkalommal, minden pedagógus számára egységes késő délutáni időpontban tartjuk novemberben illetve márciusban. Igény szerint előzetes egyeztetés alapján az év bármely időszakában fogadjuk a szülőket.

A szülőket folyamatosan értesítjük tanítványunk előrehaladásáról, hiányzásáról, késéseiről, valamint a személyét érintő dicsérő és elmarasztaló intézkedésekről a digitális napló, és az ellenőrző révén. A tanuló félévi és év végi eredményeiről a szülő tájékoztatást kap a félévi értesítőben és az év végi bizonyítványban. Az iskola minden jelentős intézkedését írásban közli a szülőkkel a digitális naplóban, vagy egyéb szokásos írásos formában. Az osztályfőnök folyamatosan figyelemmel kíséri a diákoknak beírt osztályzatokat, a tanulói hiányzásokat és késéseket.

A szülői munkaközösség célja a legaktívabb szülőkből álló közösség megalkotása, amely átfogja az iskola működésének egészét. A szülői munkaközösséget annak szervezeti és működési szabályzatában foglaltak szerint épül föl és működik. Vezetőjét a szülői munkaközösség maga választja az intézménybe járó diákok szülei közül. A munka

koordinálását a tantestület javaslatára az igazgató által megbízott pedagógus végzi. A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselők útján közölhetik az iskola vezetésével, vagy a Szülői Munkaközösséggel. A szülői munkaközösség véleményt nyilváníthat, információt kérhet az intézményt érintő bármely kérdésben. A szülő, mint a tanulási-nevelési folyamat segítője lehetőségeihez mérten hozzájárulhat:

- a tagiskola eszközállományának gazdagításához
- a tagiskola esztétikai arculatának alakításához
- az olyan szülői kezdeményezés iránt nyitottak vagyunk, mely az intézményünkben folyó oktató-nevelő feladatok sikerességét támogatja, erősíti, színesíti

2.14. A tanulmányokhoz kapcsolódó vizsgák szabályai

- a szakgimnázium tizenegyedik évfolyamán „kisérettségi” vizsgán értékeljük a tanulók tudását (az eredményeket figyelembe vesszük az év végi osztályzatoknál három érdemjegy erejéig)
- a szakközépiskola 3. szakképző évfolyamának, valamint a szakgimnázium 5/13. évfolyamának végén tanulóink szakmai vizsgát tesznek
- a tizenkettedik évfolyam végén érettségi vizsgát tesznek tanulóink, melyet a vizsgaszabályzat szabályoz
- szakképző évfolyamokon kamarai ajánlás alapján szintvizsgát szervezünk a 9-es szakképző-iskolai évfolyamokon
- különböző vizsgáknál a kerettanterv és a helyi tanterv követelményei a mérvadók

Tanulmányokhoz kapcsolódó vizsgákat a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI-rendelet által előírt esetekben szervez az iskola (magántanulók, előrehozott érettségizők, intézményvezetői határozat, nevelőtestületi döntés alapján kötelezettek esetében). Az osztályozó-, valamint a különböző vizsgák időpontjáról írásban tájékoztatni kell a tanulót és a szülőt. Vizsgát – a rendeletben meghatározottak szerint – független vizsgabizottság előtt vagy abban a nevelési-oktatási intézményben lehet tenni, amellyel a tanuló jogviszonyban áll. A vizsgakötelezettséggel érintett időszakra vonatkozó követelmények elsajátítását vizsgabizottság ellenőrzi és értékeli. A bizottság az összesített részeredmények és a kérdező tanár véleményezése alapján dönt a minősítésről. Az osztályozó, a különböző, a pótló és a javítóvizsga követelményeit, részeit, az értékelés szabályait a szakmai munkaközösségek határozzák meg. A vizsga tantárgyi/évfolyamonkénti követelményei megegyeznek a kerettantervek alapján készült Pedagógiai Program részét képező helyi tanterv, adott tantárgyra és évfolyamra vonatkozó követelményeivel. A vizsgaidőszakok pontos időpontja a tanév helyi rendjében meghatározott, és közzé teszik az intézmény honlapján.

Osztályozó vizsga

Osztályozó vizsgát kell tenni a tanulónak a félévi és év végi osztályzatok megállapításához, ha:

- felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól (magántanulók)
- tanulmányait magántanulóként végzi
- előrehozott érettségi vizsgát kíván tenni az adott tantárgyból
- hiányzása a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI-rendelet 51. § (7) bekezdésében előírt mértéket meghaladja, és ezért nem osztályozható
- amennyiben a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozó vizsgát tegyen

Ha a tanuló hiányzása meghaladja adott tantárgyból a 30%-ot, köteles a tantárgyból osztályozó vizsgát tenni; ha a két félévben összesen lépi át a 30%-ot, a nevelőtestület dönthet az osztályozó vizsgáról, vagy a jegyek alapján történő értékelésről, ha az elégséges számú. Ha a hiányzás mértéke a tanévben meghaladja a 250 órát, a szakképzésre felkészítő képzési szakaszban az elméleti órák 20%-át, és a tanév végén nem osztályozható, magasabb osztályba való lépése csak sikeres osztályozó vizsga letétele mellett lehetséges. A vizsgára a tanulót a szülő írásban jelentkezeti. Egy osztályozó vizsga egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik. A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni. A tanulónak tehát *osztályozó vizsgát* kell tennie a félévi és év végi osztályzat megállapításához az alábbi esetekben:

- ha felmentették tanórai foglalkozások alól (magántanuló)
- ha engedélyezték, hogy a tantárgyi követelményeknek az előírtól rövidebb idő alatt tegyen eleget
- meghatározott időnél többet mulasztott és a nevelőtestület határozata alapján osztályozó vizsgát tehet

Az osztályozó és javító vizsgán szerzett osztályzat egyben a félévi illetve év végi osztályzat is.

Javítóvizsga

Ha a tanuló a tanév végén bármely tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, a nevelőtestület határozata alapján javítóvizsgát tehet, kivéve, ha háromnál több tantárgyból van elégtelen osztályzata. Amennyiben a javítóvizsgán nem teljesíti a meghatározott követelményeket vagy igazolható ok nélkül nem jelenik meg, évet ismételni köteles. A javítóvizsga időpontját a szorgalmi időszak lezárásakor az iskola bejáratára kell kifüggeszteni és az iskola honlapján kell elhelyezni. A javítóvizsgán elégséges osztályzatot kapott tanuló magasabb évfolyamba léphet.

Pótló vizsga

Amennyiben a tanuló neki fel nem róható okból nem jelent meg az osztályozó/javító/különbözeti vizsgán, vagy a vizsga letétele előtt távozott, a vizsgát megismételheti. Pótló vizsgát tehet a tanuló, ha neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, megkezdett vizsgáról engedéllyel távozik. A pótló vizsgát – az igazgató döntése alapján – az adott vizsganapon vagy az iskola által megszervezhető legközelebbi vizsganapon kell megtartani.

Különbözeti vizsga

Különbözeti vizsgát írunk elő, amennyiben ágazati/szakmacsoportbeli váltásra kerül sor. Amennyiben a tanuló évet ismételni köteles, de az osztályát követő évfolyam azonos képzésű csoportjának képzése az intézményen újabb kerettanterv alapján történik, vagy csak más ágazatra, szakmára van lehetősége az adott évfolyamot megismételni, úgy különbözeti vizsgát köteles tenni. A minimum követelményeket a munkaközösség tagjai határozzák meg. A különbözeti vizsgára utasított tanulókkal az adott munkaközösség vezetője vagy az általa megbízott szaktanár tartja a kapcsolatot.

2.15. A felvétel és az átvétel helyi szabályai

Felvételi pontszámítás helyi elvei

A felvételi eljárás rendje tekintetében a 8. osztályt befejezett tanulók számára a mindenkori Emberi Erőforrások Minisztere által meghirdetett tanév rendje alapján járunk el, amely meghatározza a felvételre vonatkozó legfőbb időpontokat és szabályokat. A szakgimnázium 9. évfolyamára való felvételének szabályai:

- befejezett 8. évfolyam
- az egységes központi írásbeli felvételin való részvétel

A szakközépiskola 9. évfolyamára nem kell központi írásbeli felvételt írni.

A 9. évfolyamra jelentkező, a 8. osztály félévét eredményesen teljesítő tanulóknak szakgimnáziumban magyar nyelv és irodalom valamint matematika tantárgyakból az egységes központi írásbeli felvételi eredményei és a 7. év végi, 8. félévi eredmények 50-50% -ban történő beszámítását, szakközépiskolában a 7. év végi, 8. félévi eredmények beszámítását tekintjük

- az tagintézmény szóbeli felvételi vizsgát és elbeszélgetést nem tart
- az esetlegesen szükséges pályaaalkalmassági vizsgálatot a tagintézmény az iskolaorvos illetve védőnő közreműködésével teljesíti a hatályos szakképzési törvény, valamint az SZVK előírásai alapján

Két évfolyamos közismeret nélküli felnőttoktatásra azok jelentkezhetnek, akiknek minimum 10. évfolyamos végzettsége van.

Átvétel helyi elvei

Másik iskolából történő átvételt írásos kérelemre az igazgató dönt el mérlegelve az osztálylétszámot, a tanult tantárgyakat, a szakmai alapozó tantárgyakat, azok eredményeit. Hiányzó tantárgyak esetén különbözeti vizsgát kell tenni a tanulónak. Az iskolán belüli osztályváltást írásbeli kérelemre az igazgató dönti el, meghallgatva a két osztályfőnök véleményét. Másik iskolából való átvétel eljárás rendje:

- szülői kérelemre történik
- a szabad férőhely függvényében lehetséges
- az elbírálásnál figyelembe vesszük a tanulmányi eredményeket, a magatartással és hiánnyal kapcsolatos naplőbejegyzéseket

3. Az intézmény helyi tanterve

A szakgimnáziumnak szakmai érettségi végzettséget adó érettségire, szakirányú felsőfokú iskolai továbbtanulásra, szakirányú munkába állásra felkészítő, valamint általános műveltséget megalapozó négy középiskolai évfolyama van, ahol az ágazathoz tartozó, érettségéhez kötött szakképesítések közös elemeinek tartalmát magában foglaló szakmai elméleti és gyakorlati oktatás is folyik az egységes kerettanterv szerinti közismereti képzés mellett. A

szakgimnáziumban folyó nevelés, a képességek fejlesztése, a közismereti oktatás és a szakmai előkészítő oktatás szerves egységet alkot. Kifutó, korábbi szakközépiskolai osztályaink óraterveit, azok tartalmát, a tantárgyak tananyagtervét az 51/2012. (XII.21.) számú EMMI kerettantervi rendelet 6. mellékletében foglaltak alapján állítottuk össze.

A szakközépiskolában folyó nevelés - oktatás célja, hogy a tanulók alkalmassá váljanak az önálló, felelős döntéseken alapuló, elsősorban a szakmai területeken folyamatosan fejlődő, megújuló alkotó munkára, a termelési, szolgáltatási és más társadalmi értékteremtési folyamatok alakítására, a munkaerőpiac elvárásainak teljesítésére, valamint felsőfokú tanulmányok megkezdésére. Nagy figyelmet fordítunk a gyakorlati oktatásra, mivel a hozzánk érkező tanulók az általános iskolában gyakorlati foglalkozás keretében nemigen foglalkoztak manuális munkával. Így tanulóink kezűgyességének fejlesztése, bizonyos szerszámismeret és -használat feltétlenül fontos számukra.

A felnőttoktatás célja, hogy a munkaerő-piaci igényekhez igazodva olyan szakmákat kínáljunk, melyekkel a felnőtt, már szakmával vagy érettségivel rendelkező munkavállalók munkaerő-piaci lehetőségei javulnak, elhelyezkedési esélyeik növekednek, lehetőség kínálkozik számukra, hogy szakmát, munkahelyet váltsanak, felfrissítsék régebben szerzett iskolai ismereteiket, vagy egyszerűen csak a life long learning jegyében újra iskolapadba ülhessenek. Felnőttoktatási képzési kínálatunk igazodik a piaci igényekhez, mind munkavállalói, mind munkáltatói, mind fenntartói oldalról. Minden tanév elején augusztusban, ill. keresztfél éves képzés esetén januárban hirdetjük meg aktuális képzéseinket egyeztetve a Ceglédi Szakképzési Centrum többi tagintézményében folyó képzéseket is koordináló Centrummal. A képzésekre való jelentkezés online vagy személyesen történhet, az bemenethez szükséges végzettségek igazolásával, esetleges egészségügyi és pályaalakalmassági vizsgálatok után.

3.1. A választott kerettanterv megnevezése, jellemzői

Iskolánk helyi tanterve a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) számú EMMI rendelet mellékleteire épül:

- 6. melléklet – Kerettanterv a szakközépiskolák 9–12. évfolyama számára (A mellékletben szereplő kerettantervek a 22/2016. (VIII. 25.) EMMI rendelet értelmében a 2016/2017-es tanévtől felmenő rendszerben kivezetésre kerülnek - helyüket a 14. melléklet szakgimnáziumi kerettantervei veszik át.)
- 9. melléklet – A Szakképzési Hídprogramok kerettantervei
- 13. melléklet – Kerettanterv a szakiskolát végzettek középiskolája számára (A mellékletben szereplő kerettantervek a 22/2016. (VIII. 25.) EMMI rendelet értelmében a 2016/2017-es tanévtől felmenő rendszerben kivezetésre kerülnek - helyüket a 15. melléklet szakközépiskolai kerettantervei veszik át.)
- 14. melléklet – Kerettanterv a szakgimnáziumok 9-12. évfolyama számára
- 15. melléklet – Kerettanterv a szakközépiskolák 9–13. évfolyama számára
- A szakképzési kerettantervekről szóló 30/2016. (VIII. 31.) NGM rendelet és a szakképzési kerettantervekről szóló 30/2016. (VIII. 31.) NGM rendelet módosításáról szóló 24/2017. (VIII. 31.) NGM rendelet módosításáról szóló 5/2018. (VII. 9.) ITM rendelet, annak vonatkozó mellékleteivel

3.2. Az iskolában tanított kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások

Intézményünk helyi tantervét a 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet, a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról és a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) számú EMMI-rendelet figyelembevételével az alábbiak határozzák meg:

- 6. melléklet – Kerettanterv a szakközépiskolák 9–12. évfolyama számára (A mellékletben szereplő kerettantervek a 22/2016. (VIII. 25.) EMMI rendelet értelmében a 2016/2017-es tanévtől felmenő rendszerben kivezetésre kerülnek - helyüket a 14. melléklet szakgimnáziumi kerettantervei veszik át.)
- 9. melléklet – A Szakképzési Hídprogramok kerettantervei
- 13. melléklet – Kerettanterv a szakiskolát végzettek középiskolája számára (A mellékletben szereplő kerettantervek a 22/2016. (VIII. 25.) EMMI rendelet értelmében a 2016/2017-es tanévtől felmenő rendszerben kivezetésre kerülnek - helyüket a 15. melléklet szakközépiskolai kerettantervei veszik át.)
- 14. melléklet – Kerettanterv a szakgimnáziumok 9-12. évfolyama számára
- 15. melléklet – Kerettanterv a szakközépiskolák 9–13. évfolyama számára
- A szakképzési kerettantervekről szóló 30/2016. (VIII. 31.) NGM rendelet és a szakképzési kerettantervekről szóló 30/2016. (VIII. 31.) NGM rendelet módosításáról szóló 24/2017. (VIII. 31.) NGM rendelet módosításáról szóló 5/2018. (VII. 9.) ITM rendelet, annak vonatkozó mellékleteivel

A kerettantervek által előírt tartalmak a tantárgyak számára rendelkezésre álló időkeret kilencven százalékát fedik le. A fennmaradó 10 %-ra jellemzően az adott tantárgyra vonatkozó tanulás-módszertani felkészítő tartalmak épülnek be, illetve a gyakorlás, ismétlés helyeződik előtérbe. Új szakmai tartalommal nem töltjük fel a kerettantervet. A 2018.09.01-től érvényes szakgimnáziumi kerettantervekben az informatika ágazaton a szabad sávot a következőkben határoztuk meg:

- 10. évfolyamon 1 óra/hét: Gépírás gyakorlata
- 11. évfolyamon 2 óra/ hét: Programozási készségek fejlesztése
- 12. évfolyamon 2 óra/ hét: Vizsgafelkészítő

3.2.1. Mellék-szakképesítések választására vonatkozó szabályozások

- A diákok szülei tudtával és beleegyezésével a 10. évfolyamban április 30-ig döntenek arról, hogy kívánják-e tanulni az ágazathoz kapcsolódó mellék-szakképesítést.
- A mellék-szakképesítésre vonatkozó szakmai vizsgát minden ágazat esetében a 12. évfolyam februári vizsgaidőszakában szervezzük. A szakmai vizsgára a vizsgaidőszakot megelőző év december 5-ig kell a tanulónak jelentkeznie.
- Amennyiben a mellék-szakképesítést a tanuló nem választja úgy az iskola helyi tanterve által ajánlott órákat kell látogassa. Ennek tartalmát a helyi tanterv szabályozza.
- A mellék-szakképesítés oktatása a 12. évfolyamon az első félév végéig befejeződik oly módon, hogy a második félévről az első félévre kerülnek a mellék-szakképesítés óraszámai, így a második félévben csak a fő szakképesítés folyik.

2018.09.01. után indult képzések esetében

- A mellék-szakképesítés csak akkor indul el ha a jelentkezők száma eléri a 6 főt, vagy az adott évfolyamon az ágazat valamennyi tanulója azt választja.
- A mellék-szakképesítés helyett a fő szakképesítés erősítésére csak akkor van lehetőség, ha a jelentkezők száma eléri a 6 főt, vagy az adott évfolyamon az ágazat valamennyi tanulója azt választja.
- Abban az esetben ha a jelentkezések száma nem éri el egyik esetben sem a csoportindítási minimumot akkor a jelentkezési arányok figyelembevételével kerülnek megszervezésre az adott tantárgyi órák.
- A 11 és 12. évfolyam szakmai óraszámai és tananyagtartalma a kerettantervhez képest nem kerül átcsoportosításra, ellenben a 12. évfolyam első félévében megszervezésre kerül a teljes 12-es mellék-szakképesítéshez kapcsolódó tananyag oktatása.

2016.09.01. és a 2017.09.01-én indult képzések esetében

- A tanuló döntése alapján csoportlétszámtól függetlenül ellátásra kerülnek a választott mellék-szakképesítés órái

3.3. A választható tantárgyak, foglalkozások

A tagintézmény a kötelező órákon felül választható órákat is biztosít tanulói számára. A nem kötelező tanórai foglalkozások célja a kerettantervi tananyag elmélyítése, rögzítése, gyakorlása. Az tagintézmény biztosítja tanulóinak a tanuló választása szerint az emelt szintű érettségi vizsgára való felkészítést – felhasználható órák és jelentkező tanulók függvényében - a kötelező érettségi tantárgyakból: Magyar nyelv és irodalom, Történelem, Matematika, Idegen nyelv, Ágazati szakmai tárgyak.

A tanuló az előzetes tanulmányai folytán megkezdett idegen nyelv tanulását folytatja. Amennyiben a felvételt nyert 9-es tanulók közül a minimális 6 fős német, vagy angol csoport nem jön létre, úgy szülői kérvényre választhatja a tanuló a másik idegen nyelv elsajátítását. Tagiskolánk az angol és a német nyelv oktatását szakközépiskolában a szakmai vizsga megszerzéséig, szakgimnáziumban az érettségi megszerzéséig biztosítja. Az 5/13. évfolyamon a szakmai idegen nyelv oktatása gépészet ágazat esetében német nyelven, informatika ágazat esetében angol nyelven, egyéb ágazaton tanulói nyilatkozat alapján történik. A kizárólag közismereti, érettségire felkészítő évfolyamokon 2019/2020-as tanévtől az idegen nyelvi érettségire való felkészítés kizárólag német nyelven történik a nyelvismeret szélesbítése céljából a jövő szakemberei számára.

Az informatika területén javasolja az angol nyelv tanulását. Az oktatást lehetőség szerint csoportbontásban valósítja meg. A csoportbontás nem csak osztályszintű lehet. Nyelvtanulás alól felmenthető a tanuló, ha szakvéleménye ezt indokolja (Pl.: dislexia esetén), továbbá írásban kéri a mentességet, melyről az igazgatói határozatot hoz.

Intézményünk ezen túlmenően igény esetén biztosítja a tanulószoba igénybevételét.

3.4. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Az osztályba sorolás a választott szakmacsoport és tanult idegen nyelv szerint történik. Az osztályok összetétele a beiskolázáskor jön létre. Az tagintézmény működésében alapvetően megfelelően tartjuk a hagyományos osztálykeret rendszert. A szakképzési évfolyamokon a szakmai gyakorlati képzést tanműhelyeink, tanirodánk, mellett duális képzésben külső gyakorlati helyeken valósítjuk meg.

A tantárgyi tantervekben előírt képzési és nevelési célok megvalósítása csoportbontás nélkül elképzelhetetlen. A csoportbontás a tanév kezdetén az osztályban tanító szaktanárok egyetértésével történik. Közismereti tantárgyak esetében a mindenkor engedélyezett éves óraszám ismeretében a lehetőségekhez mérten az adott évfolyam tanulóinak képességeinek összetétele szerint, az esélyegyenlőséget biztosítva valósítjuk meg. Az informatika csoportbontás célja az intenzív gyakorlás biztosítása. A matematika csoportbontás célja a továbbtanulni szándékozók és a szakmai képzést választó tanulók felkészítése. Szakmai gyakorlatok tekintetében a csoportbontást az intenzív gyakorlás és a munkavédelmi szempontok, és a törvényi előírások indokolják.

A csoportbontások a fenti elvek szerint akkor valósíthatóak meg, ha a tagintézmény szakos ellátottsága ezt lehetővé teszi. Ez minden évben a tanév kezdetekor a tantárgyfelosztásban realizálódik.

3.5. A nem kötelező (választható) tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyaga

A törvényi előírásoknak megfelelően a 9.-10. évfolyamon tanulószobát biztosítunk az igények szerint. A lehetőségről a beiratkozáskor tájékoztatjuk a szülőket, a visszajelzést a tanév kezdetekor írásban kérjük. Célok és feladatok a tanórán kívüli tanulószobai tevékenység során

CÉLOK	FELADATOK
Egyéni felzárkóztatás, tehetségek gondozása fontos célja tagiskolánknak	Korrepetálások, egyéni konzultációk, szakkörök, versenyekre való felkészítés. Múzeum és tárlat látogatás.
Egészséges életmódra nevelés, a környezet védelme és óvása.	Mindennapos testnevelés, sportköri foglalkozások. A városi TESZEDD akciókon való részvétel
Önismeret fejlesztése	Színjátszó kör, az 50 órás közösségi szolgálaton való részvétel.
Egy koherens értékrendszerre épülő világkép formálása	Jogok és köteleességek tudatosítása, vitafórumok, diákönkormányzat rendezvényei, Sztérényi Napok
A demokrácia gyakorlásához szükséges képességek fejlesztése.	Diákönkormányzat fórumai. Rendezvények: gólya bál, szalagavató bál és iskolarádió.

3.6. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

A Ceglédi SzC Sztérényi József Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája a tankönyvek kiválasztásánál a 16/2013.(II.28.) EMMI rendelet jogszabályait valamint az alábbi elveket veszi figyelembe:

- a tankönyv legyen alkalmas tartós használatra, hogy a szociális hátránnyal küzdő tanulóink éveken keresztül a könyvtárunkból is kikölcsönözhesék
- a tankönyvek megválasztásánál kikérjük a munkaközösségek szakmai véleményét

- a diákönkormányzat javaslataira építve, olyan tankönyveket választunk, mely logikus, rendszerezett összefoglalásaival, tananyaghoz kapcsolódó ábrákkal könnyíti a tanulást
- mindezekhez a tankönyvkiadók ajánlataival, kiállításával szerezzük be a forrásainkat a hatályos tankönyvjegyzék lehetőségeihez mérten

A taneszközfejlesztés kapcsán megtervezzük és megigényeljük azokat az eszközöket, melyek oktatásunkhoz még feltétlenül szükségesek.

A taneszközök kiválasztásánál a következő szempontokat érvényesítjük:

- feleljen meg a korszerű technológiai követelményeknek
- gazdaságossági szempontból ne terhelje túl az tagintézmény költségvetését
- kivitelét tekintve időtálló és esztétikus legyen
- feleljen meg a gazdasági szférában alkalmazott és elvárt követelményeknek,

Az eszközök fejlesztése a munkaközösségek véleményezése, javaslattetele, valamint a képzési követelmények (pl. SZVK Eszköz- és felszerelésjegyzék) alapján realizálódik. Az egyeztetéseket követően a tagintézmény vezetése ezután dönt a beszerzendő eszközök minőségéről, helyéről, mennyiségéről.

3.7. Az egységesség-differenciálás, valamint a Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának szabályai

Az egyéni különbségek figyelembe vételének fontos területe a tehetséggondozás, amelynek feladata, hogy felismerje a kiemelkedő közismereti vagy szakmai teljesítményre képes tanulókat, segítse őket, hogy képességeiknek megfelelő szintű eredményeket érjenek el szakmájuk gyakorlása közben és alkotó egyénekké váljanak. A tanuló csak akkor képes erre, ha lehetőséget és bátorítást kap. A megfelelő oktatási módszerek, munka- és tanulásszervezési formák serkenthetik az egyéni különbségek kibontakozását. Az egyéni fejlesztési programok, a differenciálás különböző lehetőségei során a közismereti és szakmai tárgyakat tanító pedagógusok megfelelő feladatokkal fejlesztik a tehetséges tanulókat, figyelik fejlődésüket, és az adott szakasznak megfelelő kihívások elé állítják őket.

A differenciált – egyéni és csoportos – eljárások biztosítják az egyes területeken alulteljesítő tanulók felzárkóztatását, a lemaradás egyéni okainak felderítésén alapuló csökkentését, megszüntetését.

Az egyénre szabott fejlesztési eljárások a tanuló szükségleteinek, képességeinek, teljesítményének megfelelően – mind a tehetséggondozás, mind a felzárkóztatás keretében – eredményezhetik más tanulási utak kijelölését is (pl. szakközépiskola, HÍD-programok).

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal lehetőség szerint együtt történő – integrált – oktatásuk. Esetükben a tartalmi szabályozás és a gyermeki sajátosságok összhangja ugyanolyan fontos, mint más gyermekeknél. Iskolai nevelés-oktatásuknak alapvető célja a felnőtt élet sikerességét megalapozó kulcskompetenciák fejlesztése, az egész életen át tartó tanulásra és a munkába állásra való felkészítés.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelés-oktatása során a NAT-ban meghatározott és a kerettantervben részletezett kiemelt fejlesztési feladatok megvalósítása javarészt lehetséges. A fejlesztés a számukra megfelelő tartalmak közvetítése során valósul meg és segíti a minél teljesebb önállóság elérését. A fejlesztési követelmények igazodnak a fejlődés egyéni üteméhez. A tartalmak kijelölésekor lehetőség van egyes területek módosítására, elhagyására vagy egyszerűsítésére, illetve új területek bevonására, továbbá a fejlesztés a szokásosnál nagyobb mértékű időbeli kiterjesztésére.

A sajátos nevelési igényű tanulók együttnevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő pedagógus megközelítése az elfogadás, tolerancia, empátia, és az együttneveléshez szükséges kompetenciák megléte. A pedagógus a differenciálás során figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait. Szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít. A differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz; egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres. Együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

A fentiekre vonatkozó konkrét javaslatokat minden fogyatékosági területre vonatkozóan *A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve* [2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről 21. § (11) bekezdés] tartalmazza.

A képzés különös hangsúlyt helyez arra, hogy a tanítási-tanulási folyamat megalapozza és továbbfejlessze a tanulók képességeit, motivációit az egész életen át tartó tanuláshoz; beépítse a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott tudásértelmezést, és ennek megfelelően az egész tanítási-tanulási folyamatot a szakmatanuláshoz nélkülözhetetlen kompetenciák fejlesztésének szolgálatába állítsa. További cél, hogy az egyes integrált tartalmakat hordozó műveltségterületek segítségével érvényesítse a közismereti és szakmai tananyagok interdiszciplináris és problémaközpontú szemléletét és szervezését; valamint a tartalmak feldolgozása, elsajátítása során a köznevelési törvényben előírtaknak megfelelően érvényesüljön a Nemzeti alaptantervnek a tanulásról és a tanulászervezésről kialakított felfogása.

Az egyes műveltségterületek témakörei, témái a valóság problémáit és az azok felismeréséhez, megértéséhez, kezeléséhez szükséges tudásokat, képességeket is a mindennapi élet kontextusába helyezik, kiemelve ezzel a társadalmilag releváns, alkalmazható tudás fontosságát. Fejlesztési területeink és nevelési céljaink az alábbiak.

Az erkölcsi nevelés

A tanulóban kialakul a kötelességtudat, érti egyéni és közösségi (társadalmi) felelősségének jelentőségét. Felismeri, hogy az egyes törvények és társadalmi egyezségek általában azért érvényesek, mert saját magunk által választott etikai elvek követésén alapszanak. Megérti és belátja a normakövetés társadalmi jelentőségét és a normaszegés következményeit. Ismer közösségi egyezéseket és normákat, képes egy-egy közösség etikai elveinek felismerésére és a különböző kultúrák etikai elveinek összevetésére. Képes bizonyos értékkonfliktusok felismerésére, ismer eseteket, példákat ezek kezelésére.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

Megnevez és felismer magyar történelmi személyiségeket, feltalálókat, tudósokat, művészeket, sportolókat, tudatosul benne munkásságuk jelentősége. Ismer a szakmája fejlődésével kapcsolatos fontosabb magyar találmányokat, szakmájában ismert kiemelkedő magyar személyiségeket. Tisztában van nemzeti ünnepeink jelentőségével, hagyományaival. Ismeri lakóhelye és iskolája környékének természeti és kulturális örökségét. Ismeri a nemzeti kultúrák jelentőségét, tiszteli a különböző népek és kultúrák hagyományait.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A tanuló érti az egyén felelősségét a közösség fenntartásában és a normakövetésben. Ismeri alapvető állampolgári jogait és kötelességeit. Ismeri a normaszegések társadalmi jelentőségét, belátja az antidemokratikus eljárások, a korrupció és a hatalmi visszaélések veszélyét. Gyakorolja jogait és kötelességeit környezetében, ismeri és tiszteli szűkebb közösségei tagjait, törekszik a helyi közösségekkel való jó együttműködésre. Ismeri a civil szervezetek működési formáit és lehetőségeit.

Önismeret és a társas kapcsolati kultúra fejlesztése

A tanulóban tudatosul, hogy számos olyan mindennapi élethelyzet van, ahol az ember személyisége alapvető befolyással bír céljai elérésére, a társas kapcsolatai alakítására, feladatai elvégzésére. Tisztában van a társas kapcsolatok építésének lényegével, és az emberi együttműködés lehetőségeivel. Tud különbséget tenni az ideális és a reális énkép között, és tisztában van azzal, hogyan befolyásolhatja a társas környezet az önmagukról alkotott képet. Felismeri a normakövetés szerepét, fontosságát.

A családi életre nevelés

A tanuló jártas a munkaeszközök célszerű, gazdaságos használatában, kialakítja egyéni, eredményes munkamódszereit. Megismeri a háztartásban, közvetlen környezetében alkalmazott, felhasznált anyagokat (különös tekintettel az egészségkárosító anyagokra). Képes önálló életvitelét, önmaga ellátását megszervezni. Képes szükségletei tudatos rendszerezésére, rangsorolására, megismeri a takarékoság, takarékoskodás alapvető technikáit. Készül az örömteli, felelősségteljes párkapcsolatra, a családi életre. Ismeri a családtervezési módszerek alkalmazásának módját, ezek előnyeit és kockázatait, tud ezzel kapcsolatban információkat keresni és azokat döntéseiben felhasználni. Tud információkat szerezni a szexuális problémákkal kapcsolatban, ugyanakkor képes felismerni egyes információforrások veszélyeit. Tudja, hová fordulhat krízishelyzetekben. Képes tájékozódni a gyermekszülést és az örökbefogadást érintő kérdésekről. Érti a családnak a társadalomban betöltött szerepét. Érti a családtagok felelősségét a család egységének megtartásában, belátja a szerepek és feladatok megosztásának módjait, jelentőségét. A tanuló értelmezi a szülői és gyermeki felelősség fogalmát, tiszteli a különböző generációk tagjait.

A testi és lelki egészségre nevelés

A tanuló tudja, hogy környezetünk is hatással van testi és lelki egészségünkre, ezért igényévé válik környezetének tisztán tartása, szépítése és a személyes higiéné. Tájékozott az e témakörben meglévő elemi lakossági szolgáltatásokról, azok használatáról. Ismeri a kultúra szerepét a lelki egészség megőrzésében. Tudatában van annak, hogy életvitelét számos minta alapján, saját döntéseinek sorozataként alakítja ki, és hogy ez a folyamat hatással van testi és lelki egészségére. Ismeri az egészségre káros, szenvedélybetegségek kialakulásához vezető élvezeti szerek használatának kockázatait, tudatosan tartózkodik ezektől. Ismeri a rizikófaktor fogalmát, képes értelmezni erre vonatkozó információkat. Tudja, milyen szakemberek segítenek testi és lelki egészségünk megőrzésében és helyreállításában. Tud a gyász szakaszairól és az ilyenkor alkalmazható segítő technikákról, ismeri a hospice-szolgáltatás fogalmát. Képes értelmezni a gyógyszerekhez tartozó betegtájékoztatót. Ismeri az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés módját, képes tájékozódni a betegjogokról és az orvosválasztás lehetőségeiről. Tisztában van a védőoltások szerepével, tud példákat sorolni védőoltásokra.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A tanuló felismeri, ha szűkebb vagy tágabb környezetében egyes emberek vagy csoportok segítségre szorulnak. Az adott helyzethez és lehetőségeihez mérten kötelességének érzi a segítségnyújtást, és próbálja ebbe társait is bevonni. Egyes helyzetekben képes felelősséget vállalni másokért (társaiért, a környezetében élő rászorultakért), és vállalásaiért helyt is áll. Felismeri, hogy a beteg, sérült, fogyatékkal élő embereken egyes helyzetekben kötelessége segíteni. Tisztában van az önkéntesség értékével, jelentőségével, formáival.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A tanuló érti a fenntartható fejlődés jelentőségét. Belátja, hogyan vezetett az emberiség tevékenysége környezeti problémák kialakulásához, érti ezek kockázatát, és látja ezzel

kapcsolatos felelősségét. Ismer egyes globális problémák és a lokális cselekvések, valamint az egyéni életvitel közötti összefüggéseket. A tanulóban felelősség ébred abban, hogy saját életvitelével legyen tekintettel a fenntarthatóság kritériumaira. Képes a fenntarthatósággal kapcsolatban információkat keresni és értelmezni. Érti a nemzetközi összefogás jelentőségét a fenntarthatósággal kapcsolatban.

Pályaorientáció

A tanuló tisztában van azzal, milyen személyes tulajdonságokkal, ismeretekkel, gyakorlatokkal és képességekkel rendelkezik. Érti, hogy ezek közül melyek piacképesek, és melyek állnak kapcsolatban az általa kitűzött céllal, illetve, hogy a munkáltató érdeklődését melyek keltik fel igazán. Megfelelő ismeretekkel rendelkezik tervezett szakmájával kapcsolatban, munkaerő-piaci lehetőségeiről, munkavállalói szerepéről. Rendelkezik ismeretekkel, és tapasztalatot szerez a felkészült álláskeresőkhöz. Képes önéletrajzot készíteni, vagyis képes írásban összegezni céljait, képességeit, végzettségét, felkészültségét és mindazt, amit az alkalmazónak egy konkrét állással kapcsolatban nyújtani tud.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A tanuló törekszik arra, hogy a fejlődési, megélhetési, biztonsági, önérvényesítési, társas szükségleteit minél magasabb szinten, tartalmasabb életvitelben elégítse ki. Érzékeli az anyagi és a kapcsolati tőke értékét és szerepét a társadalomban. Képes információkat keresni és értelmezni különböző egyéni pénzügyi döntésekkel (pl. befektetések, hitelek) kapcsolatban. Kellő ismerettel rendelkezik ahhoz, hogy számlát nyisson, és azt használja.

Médiatudatosságra nevelés

A tanuló tudatosan választ a tanulását, művelődését és szórakozását segítő médiumok között. Képes a média által alkalmazott figyelemfelkeltő eszközöket, képi és hangzó kifejezőeszközöket értelmezni, médiatartalmakat használni, megfelelő kommunikációs stratégiával rendelkezik a nem kívánatos tartalmak elhárítására.

A tanulás tanítása

A tanuló megismer olyan alapvető tanulást segítő technikákat, amelyek segítségével hatékonyabbá teszi az önálló felkészülését, pl. a tanuláshoz szükséges külső (rend, fény, csend) és belső (munkakedv, jutalom, kíváncsiság, elérendő cél) feltételeket. Tud a tanult témák kapcsán tájékozódni a könyvtárban (pl. egyszerűbb kézikönyvekben) és a világhálón. Ismer tudásmegosztó és tudásépítő platformokat. Képes gondolatait, megállapításait kifejezni, nyelviileg szabatosan indokolni. Megismeri saját tanulási stílusát, ezzel hatékonyabb információfeldolgozásra képes, tudatában van, mely területeket kell fejlesztenie. Elegendő önismerettel, önértékeléssel, önbizalommal rendelkezik ahhoz, hogy megfelelő teljesítményt nyújtson, de tisztában van vele, hogy ehhez megfelelő fizikai állapotban kell lennie. Ismer olyan módszereket, amelyekkel ezt megteremtheti.

A nevelési-oktatási folyamat egyszerre egységes és differenciált: megvalósítja az egyéni sajátosságokra tekintettel levő differenciálást és az egyéni sajátosságok ismeretében az egységes oktatást.

3.8. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

Az iskola mindennapos testnevelési órákról szóló programja figyelembe veszi az iskolai és az iskolán kívüli lehetőségeket is. A heti 5 órás testnevelés a délelőtti tanítási órák keretében teljesítik tanulóink. a szakközépiskolás diákok jellemzően csak heti 2 napot járnak az elméleti oktatás keretében iskolába, ezért számukra csak heti 2 testnevelés óra van, a fennmaradó 3 órát

az óratervek alapján osztjuk szét. Lehetőségeink szerint a szakos ellátottság függvényében sportköri foglalkozásokat tartunk. Azon tanulók akik igazoltan sportköri foglalkozásokon vesznek részt a tanítási órákon kívüli időben, azok heti 2 órát igazolhatnak a heti óraszámból. A sportköri foglalkozásokat „tematizáljuk”, így versenyekre, szakági tevékenységekre is felkészítjük őket, ezzel is elősegítve sportág-választásukat. A mindennapos testnevelésben lehetőség van arra, hogy a tanuláshoz szükséges tulajdonságokat megerősítsük: legyen erős, kitartó, becsületes és szorgalmas, ne legyen fáradékony, bírja a tanulással járó idegi és fizikai terhelést.

Célunk tanulóinkban felkelteni a rendszeres testmozgás, az egészséges életmód iránti igényt, elsajátíttatni az ehhez szükséges elméleti és gyakorlati tudnivalókat, ismereteket. E mellett tudatosítani szeretnénk a tanulóknál a saját szervezetük felépítésének és működésének alapfokú tudnivalóit. A testnevelés, a sport segítségével célunk kialakítani a tanulóknál a mindennapi élethez szükséges alapvető tulajdonságokat, készségeket: akaraterő, szorgalom, kitartás, becsületesség, szabályok betartása, a társak tisztelete, segítése, a csapatmunka szerepe, az idegi és fizikai állóképesség, az egészséges önbizalom, céltudatosság stb.

A testnevelés tanórai keretei mellett a tanulóknak biztosítjuk az iskolai tornaterem mindennapos használatát, támogatjuk a tanulók sportegyesületekben való sportolását.

3.9. A tanulók fizikai állapotának mérése, a mérés módszerei

A vonatkozó jogszabályok a tanulók fizikai állapotának mérését tanévenként január hónaptól írják elő, amely intézményünkben az aktuális tanév rendje szerinti idő-intervallumban valósul meg. A mérésre egyszerű, kevés szerigényű és bárhol végrehajtható tesztek használunk. El kell érni, hogy az általános fizikai teherbíró képesség fejlődésének folyamatos nyomon követése motivációs tényezőként hasson a tanulókra, és az iskolából kikerülve életvitelükben helyet kapjon a rendszeres fizikai aktivitás is. Az általános fizikai teherbíró-képesség mérésének fő célja az oktatás területén az iskolai testnevelés és sport egészségmegőrző hatásának növelése, egészségmegőrző szerepének népszerűsítése, és tudatosítása az iskoláskorú fiatalok körében. További fontos részcélok:

- az általános fizikai teherbíró-képesség egységes mérése, értékelése és minősítése
- az oktatásban eltöltött évek alatt a rendszeres testedzés egészségmegtartó, egészségjavító szerepének tudatosítása
- a fizikai fittség méréshez, önálló tudatos alkalmazásához szükséges edzéselméleti, humánbiológiai és sportági elméleti ismeretek folyamatos népszerűsítése, készség szintjéig gyakoroltatása

Az egészségügy területén a tanulók fizikai állapotának mérésével/minősítésével lehetőség nyílik arra, hogy az oktatás területén mért eredmények alapján az egészségügyiek is képet kapjanak a tanulók funkcionális állapotáról. A tanulók fizikai állapotának és edzettségének felmérése tekintetében a Nemzeti köznevelésről szóló törvény alapján gondoskodni kell a tanulók fizikai állapotának és edzettségének vizsgálatáról. A vizsgálatot a nevelési-oktatási intézményeknek kell megszervezniük a korábbi években rendelkezésükre bocsátott, a fittség vizsgálatára alkalmas módszertani anyagok alapján. Az új szabályozás biztosítja azt a lehetőséget, hogy amennyiben az tagintézmény a korábbi években helyi tantervébe beépítette a Hungarofit mérési módszert, akkor továbbra is ezt alkalmazza a tanulók fizikai állapotának mérésére.

Fontos tényező, hogy objektív adatok álljanak a tagiskola rendelkezésére a tanulók edzettségi állapotáról. Ezen adatok segítenek az ifjúság egészségi állapotának – biológiai értékmegítélésében és előre jeleznek a felnőtt kor munkabírására, aktivitására. A tanulók fizikai

állapotának felmérése tényeket közöl a testnevelés hatékonyságáról, elégséges vagy elégtelen voltáról. A felmérést minden tanévben elvégezzük. Az adatokat a testnevelő tanár rögzíti és a tanulók felé is értékeli a kapott eredményeket. A felmérési teszt neve „Hungarofit”, amelyet mászással (leány) és függeszkedéssel (fiú) egészítünk ki. Az ezzel szereshető pontszámok (0-5) az értékeléshez (minőségi kategóriák) pluszként adódnak.

Helyből távolugrás

A gyakorlat végrehajtása:

Kiinduló helyzet: a vizsgált személy az elugró vonal (elugró deszka) mögött oldalterpeszbe áll (a lábfejek párhuzamosak és egymástól kb. 20-40 cm távolságra vannak) úgy, hogy a cipőorrával a vonalat nem érinti.

Feladat: térdhajlítás (és ezzel egyidejű páros karlendítés hátra, hátsó rézsütös mélytartás helyzetéig), - majd (páros karlendítéssel előre) – páros lábú elrugaszkodás és elugrás előre. A talajfogás páros lábbal történik.

Értékelés: az ugróvonalra merőlegesen, az utolsó nyom és az elugró vonal közötti legrövidebb távolságot mérjük: 1 cm pontossággal.

Hanyattfekvésből felülés és visszaereszkedés, folyamatosan, kifáradásig

Maximális időtartam: 4 perc. A gyakorlat végrehajtása:

Kiinduló helyzet: a vizsgált személy torna vagy egyéb nem puha szőnyegen a hátán fekszik, és minkét térdét 90 fokos szögben behajlítja, a lábfejeket felteszi a bordásfalra vagy a tornaszámolyra vagy a talajra. A vizsgált személy mindkét könyöke előre néz, kezeinek ujjai a fülkagyló mögött támaszkodnak.

(A próbázó lábat külső erővel nem kell leszorítani.)

Feladat: a vizsgált személy a nyaki gerinc indításával, a gerincszakaszokat fokozatosan felemelve üljön fel úgy, hogy a combokat azonos oldali (előrenéző) könyökeivel érintse meg. Ezután a derék indításával a gerincszakaszokat fokozatosan leengedve fekdjön vissza. A fentiek szerint végrehajtott módon újabb felülés és hanyattfekvés következik folyamatosan.

Értékelés: a megadott időhatáron belül, szünet nélkül szabályosan végrehajtott ismétlések száma.

Fekvőtámaszban karhajlítás és – nyújtás folyamatosan, kifáradásig

Maximális időtartam: leányoknak 1,5 perc, fiúknak 3 perc. A gyakorlat végrehajtása:

Kiinduló helyzet: mellsőfekvőtámaszban a tenyerek vállszélességben vannak egymástól, - a kéztámasz előrenéző ujjakkal történik – a törzs egyenes, - a fej a törzs meghosszabbításában van –a térd nyújtott, a láb zárt, a kar az alátámasztási felületre merőleges.

Feladat: A vizsgált személy mellső fekvőtámaszból indítva karhajlítást- és nyújtást végez.

A törzs (és a fej) feszes, egyenes tartását a karnyújtás- és karhajlítás ideje alatt is meg kell követelni.

A karhajlítás addig történik, amíg a felkar vízszintes helyzetbe nem kerül.

Értékelés: a megadott időhatáron belül, szünet nélkül szabályosan végrehajtott ismétlések száma.

Hason-fekvésből törzsemelés és – leengedés folyamatosan, kifáradásig

Maximális időtartam: 4 perc. A gyakorlat végrehajtása:

Kiinduló helyzet: a vizsgált személy torna vagy egyéb nem puha szőnyegen a hasán fekszik úgy, hogy a homlokával és behajlított karjaival megéri a talajt, minkét tenyere a tarkón van. A hasizom és a farizom egyidejű megfeszítésével a medencét középhelyzetben rögzíti, és ezt a gyakorlat során végig megtartja.

A lábakat nem kell leszorítani.

Feladat:

1. ütem: törzs – és tarkóra tett karemelés (hajlított karral),
2. ütem: karleengedéssel könyök érintés az áll alatt,
3. ütem: könyökben hajlított karok visszaemelése oldalsó középtartásig,
4. ütem: törzs- és karok leengedésével kiinduló helyzet.

Hason fekvés után újabb törzsemelés következik.

A gyakorlat végrehajtása egyenletes, nem gyors tempóban történik.

Értékelés: a megadott időhatáron belül, szünet nélkül szabályosan végrehajtott ismétlések száma.

Minősítési kategóriák

0-20	-	igen gyenge
21-40	-	gyenge
41-60	-	kifogásolható
61-80	-	közepes
81-100	-	jó
101-120	-	kiváló
121-140	-	extra

3.10. Érettségi vizsgatárgyak

Középszintű érettségi vizsgát biztosítunk minden olyan tantárgy esetén, amely a törvényi előírásoknak megfelel. Emelt szintű oktatást szervezünk a tanulók igénye szerint legalább két tantárgyból. Előrehozott érettségi vizsgát lehet tenni a jogszabályi megfelelések esetén informatika és idegen nyelv esetén a 11. évfolyamon. Az előrehozott érettségi vizsga feltétele idegen nyelv tantárgy esetén az osztályozó vizsga letétele 11. és 12. évfolyamra.

A tanulók teljesítményének értékelési szabályai az érettségien a többször módosított 100/1997. Kormány rendeletnek megfelelően történik.

Az emeltszintű érettségi vizsgára az érettségi vizsgaszabályzat követelményei alapján készítjük fel tanulóinkat.

Az érettségi vizsgán a vizsgázónak öt kötelező vizsgatárgyból kell legalább középszinten vizsgát tennie. A szakmával rendelkező érettségiző diákoknak a jogszabályok értelmében csak 4 tantárgyból kell érettségi vizsgát tenniük. Az érettségi vizsga megkezdésének feltétele az 50 óra közösségi szolgálat teljesítése. A vizsgázó a kötelezően választott vizsgatárgy mellett további vizsgatárgyakat választhat (szabadon választott vizsgatárgyak). A középszintű érettségi vizsgatárgyai:

Kötelező vizsgatárgyak: magyar nyelv és irodalom, történelem, matematika, idegen nyelv, valamint a kötelezően választandó vizsgatárgy a szakmai komplex vizsgatárgy. A kötelező érettségi tantárgyak témaköreit a vizsgára történő felkészülés során tanulóink megkapják.

Választható vizsgatárgyak: informatika, testnevelés, vizuális kultúra, etika és minden olyan természettudományos tantárgy, melyből év végi osztályzattal rendelkezik.

Az érettségi vizsgára a középszintű tételeket az alábbi jogszabályok szerint állítjuk össze: 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról; 40/2002. (V. 24.) OM-rendelet az érettségi vizsga részletes követelményeiről. Az egyes

tantárgyakra vonatkozó érettségi témaköröket az érettségi rendelet előírása szerint november 15-ig a tanulók rendelkezésére bocsátjuk.

3.11. A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzése, értékelése

A tanulók rendszeres értékelése a pedagógiai folyamat meghatározó területe. Csak akkor tudja betölteni irányító, fejlesztő szerepét, ha beillesztjük azt a nevelési – oktatási folyamatba. Ennek érdekében három értékelési funkciót, és ehhez kapcsolódva három értékelési típust különböztetünk meg. Munkánk során arra kell törekedni, hogy mindhárom értékelési módot alkalmazzák az eredményesség érdekében.

- *Helyzetfeltárás diagnosztikus értékelés* célja információk gyűjtése arról, hogy a tanulók milyen képességekkel, ismeretekkel lépnek be a nevelés – oktatás adott szakaszába.
- *Fejlesztés – formázás formatív értékelés* alapvetően a folyamat - a nevelés – oktatás – közbeni információgyűjtés tűzi ki célul. A tanulási nehézségek, problémák, feltárását segíti, ezáltal lehetővé teszi az azonnali beavatkozást, korrekciót a tanulói teljesítmények érdekében.
- *Az eredmények megállapítása szummatív értékelés* egy nevelési oktatási folyamat zárásának tekinthető. Alapvető célja a tanulók közötti tudásbeli különbségek feltárása és azok érdemjeggyé történő átalakítás.

Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe

A tanulók tudásszintje ellenőrzésének egyik formája az írásbeli beszámoltatás, mely lehet:

- kötelezően előírt iskolai dolgozat, témazáró, felmérő, tesztkérdésekre adott válaszok vagy dokumentumkészítés számítógéppel ,projektmunka stb.
- röpdolgozat (egy-két tanórai anyag számonkérésére)
- az írásbeli beszámoltatás osztály- vagy csoport keretben történik

Az írásbeli beszámoltatások szerepe

A beszámoltató jellegű munkák mellett bizonyos tantárgyakból (magyar, matematika, idegen nyelv) a tanulók írásbeli tevékenysége a tanult ismeretek rendszerezését, a gyakorlást is szolgálja, valamint a személyiség és a képességek fejlesztésében is szerepet játszik:

- a gondolatok rendezése
- az esztétikai érzék
- a mozgáskoordináció
- önkontroll, önismeret területén

A dolgozatok, témazárók, felmérők elsődleges célja visszacsatolás jellegű, a szaktanár az általa irányított oktatási folyamat eredményességéről vagy eredménytelenségéről szerez tudomást. Szükség esetén hiányosságait korrigálhatja, ugyanakkor a tanulók is tájékozódhatnak afelől, hogy hol tartanak az ismeretszerzésben, milyen mértékben sajátították el a tananyagot.

Az írásbeli beszámoltatás korlátai és egyéb szabályai

- egy tanítási napon legfeljebb két témazáró írásbeli dolgozat megengedett
- a tanulónak joga, hogy az írásbeli munkát – annak megírásától- két héten belül értékelve és osztályozva betekintésre megkapja, indokolt esetben ettől igazgatói engedéllyel el lehet térni.
- a tanuló az előző témazáró kiosztása előtt újabb témazáró írására nem kötelezhető
- ha témazáró dolgozat írására kerül sor, akkor azt a tanárnak előtte legalább egy héttel korábban közölnie kell
- a tanulók írásbeli munkáit a tanév végéig őrizni kell vita és reklamáció esetére
- minden írásbeli munkánál- a tartalom mellett- javítani kell a helyesírási hibákat, minősíteni a rendkívüli külalakot, esetleges íráskészség hiányaira felhívni a tanuló (szülő) figyelmét
- ha a tanuló diszgráfiás és ezt szakvéleménnyel igazolja, akkor az írásbeli beszámoltatást az erre vonatkozó szabályok szerint kell biztosítani

Az értékelés alapelvei

- személyre szóló legyen,
- fejlesztő, ösztönző jellegű legyen,
- ne legyen megtorló, fegyelmező jellegű,
- folyamatosságot biztosítson,
- az iskolai követelményrendszerre épüljön,
- biztosítsa a szóbeli és írásbeli értékelés egészséges arányát,
- legyen tárgyyszerű – az erős és gyenge pontokat vegye figyelembe az esetleges korrekció beiktatásával,
- félelemmentes légkörben történjen,

Ahhoz, hogy alapelveink megvalósulhassanak a tanév elején az egyes tantárgyak követelményeit világosan meg kell fogalmaznunk és a tanulók tudomására hoznunk. Az egyes tantárgyak egységes iskolai követelményrendszerét minden tanár köteles betartani.

A szaktanárok minden tanév első óráján a tantárgy követelményrendszere mellett ismertetik az tagintézmény értékelési rendszerét, a hiányzások és mulasztások következményeit, a pótlási és javítási lehetőségeket. A szaktanárok a tanulók teljesítményét tanév közben rendszeresen érdemjegyekkel értékelik (1-5) félévkor és év végén osztályzatokkal minősítik (jeles, jó, közepes, elégséges, elégtelen). A heti 0,5 órás tantárgyak esetében a félévente szükséges minimális osztályzatok száma 2. Az ezt meghaladó óraszámú tantárgyak esetében a minimális félévi osztályzatok száma 3.

- a tanév végén az egész tanévben nyújtott teljesítményt értékeljük
- az érdemjegyekhez és az osztályzatokhoz szóbeli értékelés is társuljon
- a félévi osztályzat az ellenőrző könyvbe, illetve az elektronikus naplóból nyomtatva, az év végi a bizonyítványba kerül
- a szóbeli feleletek értékelésénél a nyelvi kifejezőkészség is legyen szempont
- a tanórai aktivitást és a plusz munkákat is értékeljük
- az érdemjegyek minimális száma félévente heti óraszám + 1, de minimálisan három.

Az 5 fokú osztályzás ajánlott követelményei írásbeli feladatoknál

100 – 90%	(jeles)
89 – 75%	(jó)
74 – 50%	(közepes)

49 – 30%	(elégseges)
29 – 0%	(elégtelen)

Az 5 fokú osztályzás ajánlott követelményei írásbeli feladatoknál a szakképző évfolyamokon szakmai vizsgatantárgyak esetén:

100 – 90%	(jeles)
89 – 80%	(jó)
79 – 65%	(közepes)
64 – 50%	(elégseges)
49 – 0%	(elégtelen)

Szóbeli feleltetésnél

- 5 (jeles) kiválóan, önállóan, esetleg kisebb segítő kérdésekkel előadott ismeretanyag logikusan és hiánytalanul megadott válaszok,
- 4 (jó) összefüggően, jól felépített és előadott ismeretanyag, összefüggések kis hányadára a tanuló csak tanári segédlettel emlékszik,
- 3 (közepes) akadozva előadott ismeretanyag, a tanuló összefüggő feleletre nem képes, a tények többségét felsorolja, az összefüggések kisebb hányadát segítő kérdések alapján felismeri a tanuló,
- 2 (elégseges) nehézkesen és igen hiányosan előadott ismeretanyag, a tények többségét segítő kérdésekre fel tudja idézni, de azokat rendszerezni, magyarázni, közöttük összefüggéseket feltárni nem képes a tanuló,
- 1 (elégtelen) elfogadhatatlan, igen hiányos tartalom, a tények 30%-át sem tudja meg segítő kérdésekre sem felidézni a tanuló.

Az értékelés formái

Személyes, **szóbeli** értékelés történik:

- a tanítási órákon, ahol a tanár megerősít, korrigál, segít, tanácsot ad,
- a tanár megragadja a tanórán kívüli lehetőségeket is,
- az évközi érdemjegyek és osztályzatok megállapításakor,
- a fogadóórákon,
- a szülői értekezleteken az osztályfőnök által,
- az osztályfőnök által a naplók és ellenőrzők felülvizsgálatakor,
- a programok értékelésekor (kirándulás, színházlátogatás, műsorok, vetélkedők stb. kapcsán),
- a tantestület előtt,
- az igazgató vagy igazgatóhelyettesek által (kiemelkedő eredmények, illetve fegyelmi vétségek kapcsán)

Szöveges értékelés, **írásban**

- a szaktanár vagy az osztályfőnök által szükség esetén (kiemelkedő teljesítmények, problémás tanulók)
- dicséretnek illetve elmarasztalások beírása az ellenőrző könyvbe
- a szaktanárok dolgozatokra írott véleményei
- külső felkérésre készített minősítések, vélemények (gyermekvédelem, rendőrség, bíróság, pályázatok)

A gyakorlati munkavégzés értékelése

Meghatározó a munkafolyamatok, munkadarabok elkészítésének módja és minősége, a tanuló munkához állásának viszonya (precizitás), rend, fegyelem. Félévi és év végi értékelésnél az évközi érdemjegyek alapján történik az osztályzás. A gyakorlati képzőhelyek a tárgyhónapot követő hónap első felében megküldik az osztályfőnököknek a gyakorlaton szerzett érdemjegyeket és hiányzásokat, melyeket az osztályfőnök az elektronikus naplóban rögzít.

3.12. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

A házi feladat adás célja a tananyag elsajátíttatása, ismeretszerzés, gyakoroltatás.

Formái:

- Írásbeli (házi dolgozat, számítási feladatok, fogalmazás, fordítás stb.)
- Szóbeli (tananyag visszaadása szóban, kommunikációs párbeszéd stb.)

Feladatok mennyisége, minősége és gyakorisága

- A feladatadás gyakorisága és mennyisége, a tanulói életkorok, illetve iskolai szintek függvénye; vagyis kevesebb és rövidebb idejű otthoni munkát igénylő feladatokat kapnak a szakközépiskolai tanulók, mint a szakközepes tanulók
- Törekedni kell arra, hogy az írásbeli feladatok tantárgyanként a fél órát ne haladják meg
- A szakgimnázium érettségi tantárgyaiból, illetve a szakközépiskola szakmai tantárgyaiból mennyiségileg több írásbeli házi feladat szükséges az eredményes vizsgálathoz
- Humán tantárgyak esetében, a kötelező házi olvasmányokat az év elején kell meghatározni, a beszámolási határidők megjelölésével
- Idegen nyelvből a rendszeres feladatadás nélkülözhetetlen, a nyelvi ismeret szinten tartásához és fejlesztéséhez

A házi feladatok ellenőrzése

A házi feladatok mennyiségi és minőségi ellenőrzését nem szabad elmulasztani. A visszajelzés fontos a diákoknak és tanároknak egyaránt. A házi feladatok ellenőrzése a terjedelmüktől függően történhet az órán illetve beadás után a tanár javító munkája által.

3.13. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának és szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

Alapelvek:

- Segítse az iskola, nevelési – oktatási – céljainak elérését
- Segítse a tanulók önismeretének fejlődését, adjon lehetőséget az önnevelésre
- Mindig legyen személyre szabott
- Az értékelés elsősorban a tanuló iskolai tevékenységére vonatkozzon

A magatartás és szorgalom értékelésének módja:

- A tanulók magatartását és szorgalmát havonta osztályzattal minősítjük
- Az osztályfőnök összegzi az osztály és az osztályban tanító pedagógusok javaslatait, amelyet az osztályozó értekezleten a nevelőtestület vitat meg, illetve fogad el

A magatartás és szorgalmi osztályzatok értékelésének szempontjai				
MAGATARTÁS	Példás	Jó	Változó	Rossz
Viszonya az tagintézmény kinyilvánított céljaihoz, értékeihez	azonosul vele, kezdeményező, előrevivő, társaira ösztönző hatású	azonosul vele, e szerint cselekszik	közömbös, ingadozó	szembeszegül, másokat is szembeszegülésre biztat
Tanulmányi munkájában	megbízható, képességeit igyekszik maximálisan kibontakoztatni, kötelességtudó, rendszeres	ritkán képességei alatt teljesít, itt-ott ingadozó, de a rendszeressége megvan	többször képességei alatt teljesít, nem rendszeres	képességei alatt teljesít, megbízhatatlan, a tanulást nem tartja feladatának
Munkálkodás a közjó érdekében	szívesen részt vállal, rendszeresen dolgozik, másokat is mozgósít	megbízásait teljesíti, ritkán kezdeményez	többször elzárkózik	elzárkózik, ironikusan ellenáll
Hatása a közösségre	pozitív	csak ritkán aktív	nem árt	negatív, romboló
Törődés társaival (együttműködés)	gondos, segítőkész, becsületes, együttműködésre sarkall	esetenként szívesen segít	ingadozó, általában közömbös, de társainak nem okoz bajt	közömbös, inkább árt másoknak
Viselkedése társaival, a felnőttekkel	kifogástalan, udvarias, barátságos, őszinte, derűs	általában megfelelő, tiszteletben tartja a másikat	udvariatlan, nyegle, tiszteletlen egyes esetekben	durva, goromba, ármánykodó
A házirend betartása	betartja, másokat is ösztönöz rá	törekszik betartani,	többször megszegi, de súlyos	sokszor megszegi, olykor súlyosan

		kisebb hiányossággal	vétséget nem követ el	
Órai viselkedése	fegyelmezett, az órai munkát segíti	fegyelmezett, az órát nem zavarja	olykor fegyelmezetlen, akadályozza az órai munkát	az órát rendszeresen zavarja, a haladást sokszor gátolja
Köztulajdon védelme	vigyáz a közös tulajdonra és másokat is jó irányba befolyásol	vigyáz a köztulajdonra	gondatlanságból, fegyelmezetlensé gből kárt okoz	tudatosan kárt okoz
SZORGALOM	Példás	Jó	Változó	Hanyag
Eredményei képességeihez viszonyítva	jók	megfelelők	esetenként rosszabbak	rosszabbak
Munkavégzése, felkészülésének mértéke	kitartó, pontos, megbízható, önálló	rendszeres, ösztönzésre dolgozik	rendszeretlen, önállótlan	megbízhatatlan, feladatait nem végzi el
Résztétel az órai munkán	rendszeresen segít az órán	esetenként segít az órán	passzív	közönyös
Többfeladatot vállal	igen	keveset	ritkán	nem
Tanórán kívüli érdeklődése	1-1 területen gyakran	előfordul	ritkán	nem érdeklődik

A magatartás jegyeknél az igazolatlan órák beszámításra kerülnek.

0-1 igazolatlan óra	példás
2-3 igazolatlan óra	jó
4-8 igazolatlan óra	változó
9-től igazolatlan óra	rossz

A tanuló magatartása nem példás, ha van szaktanári illetve osztályfőnöki figyelmeztetése, magatartás jegye nem lehet közepesnél jobb, ha van igazgatói figyelmeztetése, továbbá ha a fegyelmi bizottság bármilyen fegyelmi büntetésben részesítette a magatartása rossz. Amennyiben a tanuló osztályzata bármelyik tárgyból elégtelen, szorgalma csak hanyag lehet. A magatartás és szorgalom érdemjegy között maximum két jegy eltérés lehet. Jutalmazások, dicséretok esetén a nevelőtestület beleegyezésével lehet a fentiektől eltérni.

Helyi jutalmazás lehetséges indokai:

- Kimagasló tanulmányi eredmény
- Jó tanulmányi eredmény és egy vagy több tantárgyból kimagasló teljesítmény
- Közösségért végzett tevékenység
- Kiemelkedő sportteljesítmény
- Minden olyan tevékenység, ami az tagintézmény hírnevét öregbíti

Jutalmazási formái:

- Írásbeli szaktanári, illetve osztályfőnöki dicséret

- Igazgatói írásbeli dicséret
- Az egész tanévben végzett kiemelkedő tantárgyi munkáért a bizonyítványba beírt dicséret.
- Szterényi – díj (végzős évfolyamon nevelőtestületi ajánlás és döntés alapján kitüntetett tanuló)

3.14. A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei

A magasabb évfolyamra lépést a tantervi követelmények teljesítése jelenti. Az iskola magasabb évfolyamára léphet az a tanuló, aki a helyi tantervben előírt, a továbbhaladáshoz szükséges követelményeket teljesítette, beleértve a szükséges készségek meglétét és az elvárt kimeneteli követelményeket valamennyi tantárgyból. A szakképzésben alkalmazni kell a szakképzési törvény szabályait is. A tanuló osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei vagy az osztályozó vizsgán, a különbözeti vizsgán, valamint a pótló és javítóvizsgán nyújtott teljesítménye (a továbbiakban a felsorolt vizsgák együtt: tanulmányokhoz kapcsolódó vizsga) alapján kell megállapítani.

A szakközépiskolai képzés szakmai vizsgájának letétele után lehetőség van két éves intenzív nappali tagozatos oktatásban az érettségire való felkészülésre.

3.15. Az egészségnevelési és környezeti nevelési célok

Elsődleges prevenció keretében az egészségvesztés megakadályozása; az egészség megőrzése, a specifikus betegségek kialakulásának megelőzése. A tanulók természetismeret és biológia órákon általános iskolában megszerzett ismereteire támaszkodva, azokat a szakgimnáziumi keretek adta lehetőségekkel tovább mélyítve, tudatosítani a tanulóknak az ember és a környezet közötti kapcsolatot, azok hatékony kölcsönhatását. Megismertetni a tanulókkal az egészségre kedvező és káros tényezőket, a betegségmegelőzési módokat, eljárásokat, tudatosítani a tanulóknak az egészséges életmód szabályait, normáit, a pozitív beállítódásokat. A személyes felelősségen alapuló környezetkímélő, takarékos magatartás és életvitel. A természeti és épített környezet szeretete és védelme, a sokféleség őrzése.

- a dohányzás visszaszorítása,
- az alkohol- és drogprevenció,
- az egészséges táplálkozási szokások elterjesztése,
- az ételminőségfejlesztés,
- egészségmegőrzés, munkavédelem,
- aktív napi testmozgás kialakítása,
- a közegészség- és járványügyi biztonság fokozása,
- az egészséges fizikai környezet kialakítása,
- környezet ápolása és védelme,
- környezettudatos szemlélet, magatartásformák kialakítása

Az tanóra jellege határozza meg, hogy melyik problémát hogyan dolgozzák fel. Kiemelt helyet kapnak a hétköznapi élettel kapcsolatos témák. Fontos a szakmai elméleti és gyakorlati oktatás környezettudatos szemlélete, a környezeti feltétel vizsgálata. A diákjaink számára szakmai gyakorlatok alkalmával lehetőség van a környezeti nevelésre; a környezetkímélő technológiák elsődlegessége.

3.16. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

- Helyi, regionális, országos támogatások megszervezésének ösztönzése
- Kapcsolatfelvétel a szakszolgáltató intézménnyel
- A tankönyvtámogatás elveinek, mértékének meghatározása
- Ösztöndíjak, pályázatok figyelése, részvétel pályázatokon

A szociális juttatások elosztásának alapelvei:

- tankönyv vásárlás támogatása a központi keretből
- a jogszabályban meghatározottak alapján rászorulóknak ingyenes tankönyv biztosítása a könyvtárból
- biztosítjuk a tanműhelyes tanulók védőruháit
- a rászoruló tanulók segélyfolyósítását kezdeményezzük a helyi önkormányzatoknál, igénybe vesszük az ösztöndíjak lehetőségeit is

4. Szakmai program

4.1. Bevezetés

A szakgimnáziumi és szakközépiskolai oktatás tagintézményünkben 2016. szeptember 1-e után a 30/2016. (VIII. 31.) NGM rendelet, 2016. szeptember 1-e előtt a 14/2013 (IV.05) NGM rendelet szellemében készült kerettantervek alkalmazásával történik, párhuzamosan a helyi tantervekben való alkalmazásukkal. Szükség volt a Nemzeti alaptanterv felülvizsgálatára, amely indikálta az intézmény helyi tantervének felülvizsgálatát. A változó világ követelményeinek megfelelően új kompetenciák jelennek meg, amelyek át kell hogy szöjék az intézmény teljes nevelési-oktatási tevékenységét. A Pedagógiai Program áttekintése ezen változások beépítésével történt. A 20/2012-es EMMI rendelet átalakította a szakközépiskolai és a szakgimnáziumi képzést is. A szakgimnáziumra és szakközépiskolára vonatkozó jogszabályok előírják, hogy a pedagógiai programnak tartalmaznia kell a helyi tanterv mellett szakmai programot is. A helyi tanterv és a szakmai program egymást kiegészítő dokumentumok. A szakmai programhoz kapcsolódó jogszabályok és azok rövidítései az alábbiak:

- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről: **Nkt.**
- 2011. évi CLXXXVII. törvény a szakképzésről: **Szt.**
- 2011. évi CLV. törvény a szakképzési hozzájárulásról és a képzés fejlesztésének támogatásáról: **2011. évi CLV. törv.**
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról: **20/2012. (VIII. 31.) EMMI**
- 150/2012. (VII. 6.) Korm. rendelet az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzék módosításának eljárásrendjéről: **150/2012. (VII. 6.) Korm. OKJ**
- 25/2016. (II. 25.) Korm. rendelet az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzék módosításának eljárásrendjéről szóló 150/2012. (VII. 6.) Korm. rendelet, valamint a 2016/2017. tanévre vonatkozó szakmaszerkezeti döntésről és a 2016/2017. tanévben induló képzések tanulmányi ösztöndíjra jogosító szakképesítéseiről szóló 297/2015. (X. 13.) Korm. rendelet módosításáról
- 150/2012. (VII. 6.) Korm. rendelet
- 14/2013. (IV. 5.) NGM rendelet a szakképzési kerettantervekről: **14/2013. NGM Ker_tanterv**
- 30/2016. (VIII. 31.) NGM rendelet a szakképzési kerettantervekről: **30/2016. NGM**
- A szakképzési kerettantervekről szóló 30/2016. (VIII. 31.) NGM rendelet és a szakképzési kerettantervekről szóló 30/2016. (VIII. 31.) NGM rendelet módosításáról szóló 24/2017. (VIII. 31.) NGM rendelet módosításáról szóló 5/2018. (VII. 9.) ITM rendelet, annak vonatkozó mellékleteivel

4.2. Az intézmény szakképzési szerkezete

Tagintézményünk a munkaerőpiaci igényekhez, az iskola profiljához, és a Ceglédi Szakképzési Centrum elvárásaihoz igazodva folyamatosan frissíti szakképzési kínálatát. Jelenleg a szakközépiskolai oktatás keretében eladó, pincér, festő- mázoló és tapétázó, asztalos és villanyszerelő képzés folyik. Utóbbi két szakképzés Pest megyében évek óta

hiányszakmának bizonyul. Tagiskolánk egyik célkitűzése, hogy felkészült, jó szakemberek hagyják el falainkat. A gyakorlati oktatás duális rendszerben folyik, ami azt jelenti, hogy a szintvizsga letétele után, a 10. évfolyamtól a diákok tanulószerveződés keretében gyakorlati képzőhelyeken tesznek szert a szakmai tapasztalatokra. A tagiskola folyamatos kapcsolatot tart ezekkel a képzőhelyekkel. A 9. évfolyamon a gyakorlati órák jelentős része az iskolai tanműhelyekben zajlik, lehetőségünk van azonban arra is, hogy ezen az évfolyamon gyakorlati tevékenységtől mentes tanműhelyben helyezzzük el diákjainkat.

Szakképzésben a diákok informatika, gépészet, ügyvitel, közgazdaságtan, pedagógia, valamint közlekedés, szállítmányozás és logisztika ágazatokon (korábban kereskedelem) tanulhatnak. A 2016. szeptember 1-e előtt indított képzések esetén a diákok szakképzés betöltésére jogosító végzettséget szereznek az érettségi vizsgával. A 2016. szeptember 1. után indult képzések esetében a diákok az érettségi vizsgával egyidejűleg OKJ-s végzettséget bizonyító szakképzettséget szereznek.

A felnőttoktatást iskolánk esti munkarendben szervezi, mely a törvényi előírásoknak megfelelően a nappali képzés óraszámainak felében zajlik, heti három alkalommal, délutáni órákban. A gyakorlati képzés egyes szakmáknál iskolánkban kerül megszervezésre, más szakmáknál tanulószerveződés keretében gazdálkodó szervezeteknél.

A szakképzési HÍD-program olyan tanulóknak kíván új esélyt és szakképzési bekapcsolódási lehetőséget adni, akiknek az iskola korábban jellemzően kudarcélményt jelentett, akiknek tanulmányi előmenetele akadozott, illetve beilleszkedési nehézségeik adódtak, és emiatt nem fejezték be az általános iskola 7. vagy 8. osztályát, de betöltötték már 15. életévüket, ellenben nem múltak el 23 évesek. Eme képzéskínálatunkat a Centrum által megfogalmazott irányelvek alapján szervezzük.

4.3. Szakképzési szakképzés

2016 szeptemberétől a 30/2016. (VIII. 31.) NGM rendelet alapján folyik az oktatás. A tanulók 9. osztálytól kezdődően tanulnak egy fő- és egy mellék-szakképzést is. A tanulók az érettségivel együtt szakmát is szereznek (mellék-szakképzést), majd további 1 év alatt egy másodikat is megszerezhetnek (főszakképzést). Mind a mellék- mind a főszakképzés megszerzése ingyenes.

<i>Ágazat</i>	<i>Mellékszakképzés (érettségivel megszerezhető, a 2016.09.01-től induló képzésekre)</i>	<i>Főszakképzés (13. évfolyam elvégzésével)</i>
Gépészet	52 522 04 Villamos berendezés szerelő és üzemeltető	54_523_04 Mechatronikai technikus
Informatika	52 481 02 Irodai informatikus	54_481_02 Gazdasági informatikus
Kereskedelem (2016.09.01 előtti képzés)	-----	54_345_01 Logisztikai ügyművelő
Közgazdaság	52 345 06 Pályázati-támogatási asszisztens	54_344_01 Pénzügyi-számviteli ügyművelő
Közlekedés, szállítmányozás és logisztika	51 344 11 Vállalkozási ügyművelő	54_841_11 Logisztikai és szállítmányozási ügyművelő
Pedagógia	32 140 01 Óvodai dajka és 52 140 01 Fogvatékkal élők gondozója	54_140_02 Pedagógiai és családsegítő munkatárs
Ügyvitel	52 841 02 Ügyfélszolgálati ügyművelő	54_346_02 Ügyviteli titkár (2016 előtti); 54_346_03 Irodai titkár

2018 szeptemberétől a szakképzési kerettantervekről szóló 30/2016. (VIII. 31.) NGM rendelet és a szakképzési kerettantervekről szóló 30/2016. (VIII. 31.) NGM rendelet

módosításáról szóló 24/2017. (VIII. 31.) NGM rendelet módosításáról szóló 5/2018. (VII. 9.) ITM rendeletalapján folyik az oktatás.

<i>Ágazat</i>	<i>Mellékszakképesítés (érettségivel megszerezhető, a 2018.09.01-től induló képzésekre)</i>	<i>Főszakképesítés (13. évfolyam elvégzésével)</i>
Gépészet	52 522 04 Villamos berendezés szerelő és üzemeltető	54 523 04 Mechatronikai technikus
Informatika	53 481 02 Irodai informatikus	54 482 01 IT mentor
Közlekedés, szállítmányozás és logisztika	51 344 11 Vállalkozási ügyintéző	54 841 11 Logisztikai és szállítmányozási ügyintéző
Pedagógia	32 140 01 Óvodai dajka; 52 140 01 Fogyatékkal élők gondozója	54 140 02 Pedagógiai és családsegítő munkatárs

A szakgimnáziumi tanítási – tanulási folyamat során kialakul a tanulóknál az igény és a képesség az ismeretek önálló megszerzésére, azok összefüggéseinek felismerésére, értelmezésére, hasznosítására. Fejlődik fogalmi gondolkodásuk, problémamegoldó képességük, anyanyelvi és idegen nyelvi kommunikációs, valamint informatikai tudásuk. A tanulóknál kifejlődik a tanulásuk, munkájuk eredményessége, minősége iránti igényesség, kialakul a tevékenységeikkel kapcsolatos felelősség érzet. Az általános műveltséggel összefüggésben a szakgimnáziumi nevelés és oktatás a tanulókat logikus összefüggésekben, rendszerben való gondolkodásra neveli, képessé teszi őket arra, hogy a különböző információk között eligazodjanak, a gyakorlati életben felmerülő kérdésekre is találjanak válaszokat, és a különböző élethelyzetekben törekedjenek a tudásra épülő önálló vélemény kialakítására, majd az ezen alapuló felelős döntésekre.

CÉLOK	FELADATOK
Széleskörű általános műveltség, továbbképzési lehetőséget megalapozó tudás nyújtása	Fejlesztani a tanulók jó kommunikációs készségét, anyanyelven, idegen nyelven és informatikában. A beszédértés, szövegértés, szövegalkotás és logikus gondolkodás képességét. Biztosítjuk az emeltszintű érettségit. Feladatunk a kognitív képességek tevékenységekbe való alakítása
Konvertálható ismeretek, megfelelés a munkaerő piaci elvárásnak.	Hangsúlyt helyez a korszerű gazdasági és vállalkozási ismeretek oktatására. Olyan feladatok biztosítására, mely fejleszt a tanulók közös munkára való képességét, társadalmi beilleszkedését. A 11-12. évfolyamon biztosítjuk a pályaaorientációt. Kiemelten kezeljük a produkciós képesség, az előadói képesség kibontakozását.
Morális értékek, beállítódások közvetítése Interperszonális kapcsolatok fejlesztése.	Demokrácia, emberi jogok tisztelete, tolerancia, egymásra utaltság, együttműködés, konfliktuskezelés. Tanítási órákon olyan helyzetek teremtése, melyek által az ítélőképesség, az erkölcsi és esztétikai érték fejlődik. Nemzeti ünnepeink méltó megünneplése.
Innovációhoz, személyes kezdeményezéshez való képesség	Problémafeltáró képesség, kockázatvállalás, új típusú kreativitás kialakítása

Hatékony út biztosítása a munka világába való átmenethez	A tevékenységi formákat úgy választjuk meg, hogy a tanulóink versenyképessége, együttműködési, szolidaritási képessége fejlődjön, és le tudják küzdeni a közös nehézségeket.

Az ágazati érettségi utáni 13. szakképző évfolyamokon

CÉLOK	FELADATOK
Konvertálható szakmai mobilitás nyújtása.	Hangsúlyt helyezünk az élethosszig tartó tanulásra, több szakma elsajátítására.
Továbbképzési lehetőséget megalapozó tudás	Az ismeretek összhangban legyenek a legmodernebb technológiákkal.
Rugalmasan alkalmazkodó, magasan kvalifikált szakemberek képzése	Az önálló kezdeményezéshez való képesség kialakítása, olyan személyiségjegyek erősítése, melyek segítik a szervezet céljaival való azonosulást. (Kockázatvállalás, új típusú kreativitás)
Társadalmi beilleszkedés, munkába állás segítése.	A szociális kapcsolatok, felelősség, közösségi magatartás formálás erősítése.
Interperszonális kapcsolatok fejlesztése.	Hangsúlyt helyezünk a következő tényezőkre: interakció, közös nehézség, versengés, szolidaritás, egymás alapos megismerése, közös izgalom, félelem leküzdése.
Tudatos felnőtt életre való felkészítés	Megfelelő pályaismeret, önismeret elsajátítása. Lehetőségek és képességek összhangja. Pályakudarcok elkerülésére nevelés, felkészítés a felnőttkori pálya módosításra.

4.4. Szakközépiskolai szakképzés

Ebben az iskolatípusban a tanulók egy része a szakmai vizsga letételével befejezi iskolarendszerű tanulmányait, a többi tanulónak lehetősége van két év alatt, már csak közismereti képzés keretében felkészülni az érettségre. Ezért fontos, hogy olyan nevelésben és oktatásban részesüljenek, mely megalapozza azokat a képességeket, amellyel további tanulmányokra is képesek lesznek, s a társadalom elfogadott tagjaivá válnak. A szakközépiskolában folyó nevelés a képességek fejlesztése, a közismereti oktatás és a szakmai képzés szerves egységet alkot. Alapvető célunk, hogy a tanulók képesek legyenek sikeres szakmai vizsgát tenni, majd szakmájukban elhelyezkedni. Tudásuk, képességeik és készségeik megfeleljenek a munkába állásuk idején támasztott elvárásoknak, követelményeknek.

<i>Szakma</i>	<i>OKJ-szám</i>
Eladó	34 341 01
Asztalos	34 543 02
Pincér	34 811 03
Villanyszerelő	34 522 04

Festő-, mázó és tapétázó	34 582 04
Kőfaragó	34 582 17

A közismereti képzés elsődleges feladata a tanulási motiváció felkeltése, az alapismeretek rendszerezése, kiegészítése, stabilizálása, az alapképzések, kompetenciák fejlesztése. A szakmai képzés tevékenységorientált, célja a tapasztalatszerzés, a megalapozott pályaválasztási döntés megerősítése. Csoportbontást idegen nyelvből és informatikából tervezünk, valamint csoportbontással valósítjuk meg a szakmai képzés gyakorlati órakeretét is. A tanulók tanórai terhelése a 9. és 11. évfolyamon összesen 35 óra, 10. évfolyamon összesen 36 óra. Az 5 testnevelés órából a 9. évfolyamon 4, a 10-11. évfolyamokon csak 2 kerül megtartásra, mert a diákok a többi napon a gyakorlati képzésben vesznek részt. A fennmaradó órákat a közismereti tantárgyak között osztjuk szét az óratervek alapján.

CÉLOK	FELADATOK
Lehetővé kell tenni a piacképes szakképesítés megszerzését.	Törekedünk a tudásbeli és szociális hátrányok felszámolására, a tanulói kudarcok elkerülésére, teljesíthető tevékenységek biztosításával.
Közösségi és az egyéni érdekek egyensúlyának megteremtése.	Erősítjük a felelősségérzetet, az együttműködő, szolidáris emberi kapcsolatokat.
Az érzelmi kultúra, az erkölcsi tudatosság erősítése.	Figyelmet fordítunk a személyiség-fejlesztésre, az anyanyelv igényes használatára, az erkölcsi értékek, a megfelelő viselkedéskultúra kialakítására. Erősítjük a kötődést a szűkebb-tágabb környezetünk, a szülőföld, a család iránt.
A szakképzésbe való belépésre készítés	A tanulási motiváció felkeltése, ismeretek és készségek megalapozása, rendszerezése és fejlesztése.
A megalapozott pályaválasztási döntés megerősítése.	A manuális tevékenységek tanműhelyekben, tanirodában való megszervezése, a gazdálkodó szféra bevonásával.

4.5. Felnőttoktatás

Ezen a területen a felnőtt oktatás esti munkarend szerint zajlik az első-, illetve másodszakra megszerzése céljából. 24 év fölött csak felnőttoktatás keretében lehet nálunk tanulmányokat folytatni. Esti munkarendben a hallgatók önálló felkészülésére is alapozva a nappalihoz képest kisebb kontakt-óraszám mellett lehet szakmát szerezni. Azonban a képzés ideje esti munkarendben is két év. Képzés kínálatunkat a Centrum által megfogalmazott irányelvek alapján szervezzük. A képzéseink szeptemberben, illetve februárban (keresztfélév) indulnak. Jelenleg a következő képzések folynak a felnőttoktatás keretein belül tagintézményünkben.

Szakma	OKJ-szám
Eladó	34 341 01
Pincér	34 811 03
Villanyszerelő	34 522 04
Ács	34 582 04
Autóbuszvezető	35 841 01
Mechatronikus karbantartó	34 523 01
Pénzügyi-számviteli ügyintéző	54 344 01
Pedagógiai- és családsegítő munkatárs	54 140 02
Logisztikai és szállítmányozási ügyintéző	54 841 11
Irodai titkár	54 346 03

A 2011. évi CXC tv. 143. §(8) bekezdése értelmében az esti oktatás munkarendje szerint folyó oktatás esetében a tanórák számának a kerettantervben a nappali rendszerű oktatás munkarendje szerinti kötelező tanórai foglalkozások legalább ötven százalékát el kell érnie. A 2011. évi Szakképzési törvény alapján az esti oktatás munkarendje szerint megszervezett felnőttoktatás keretében a gyakorlati képzés jelenléti óraszám legalább a nappali rendszerű képzésre meghatározott gyakorlati óraszám hatvan százaléka. Az elméleti képzés jelenléti óraszám az esti oktatás munkarendje szerint megszervezett felnőttoktatás keretében a nappali rendszerű képzésre meghatározott elméleti óraszám legalább tíz százaléka azzal, hogy az összes kötelező jelenléti óraszám eléri a nemzeti köznevelésről szóló törvényben az esti oktatás munkarendjére meghatározott óraszámot.

CÉLOK	FELADATOK
A meglévő ismeretek magasabb szintre való hozása.	Megfelelés a munkáltatók által támasztott követelményeknek, a szakmai kompetenciák és ismeretanyag megszerzésének biztosításával
Az anyanyelvi, idegen nyelvi és informatikai kultúra fejlesztése.	Kommunikációs képességek kialakítása az Európai normáknak megfelelően.
Felkészítés az élethosszig tartó tanulásra.	Az új és korszerű ismeretek fontosságának tudatosítása. Azonosulás a szervezet elvárásaival, céljaival és az egyéni érdekek harmóniájával.

4.6. Szakképzési Híd-program

A Szakképzési Hídprogram két évfolyamos képzési idejű és záróvizsgával, valamint részszakképesítés megszerzésére irányuló komplex szakmai vizsgával zárul. A Szakképzési Hídprogram elvégzése után lehetőség van a teljes szakképesítés, vagy más szakképesítés megszerzésére is. Az a tanuló, aki annak a tanévnek a végéig, amelyben betölti a 15. életévét, és legfeljebb 6 általános iskolai évfolyamot végzett el sikeresen, további tanulmányait a Szakképzési Hídprogramban folytatja. E határidő egy évvel meghosszabbodik abban az esetben, ha a tanuló az általános iskola első évfolyamán a tanulmányait a hetedik életében kezdte meg, az első évfolyamot megismételte, továbbá ha a tanulmányi követelményeket azért

nem tudta teljesíteni, mert tartós gyógykezelés alatt állt vagy a tanulmányait külföldön folytatta. A Szakképzési Hídprogramban részt vehet az is, aki már nem tanköteles és a képzésbe való belépés időpontjáig legfeljebb a huszonharmadik életévét töltötte be. A Szakképzési Hídprogramot a tanuló nem ismételheti meg. A Szakképzési Hídprogram záróvizsgálata sikeres teljesítése esetén a szervező iskola alapfokú iskolai végzettséget igazoló tanúsítványt állít ki az alapfokú iskolai végzettséggel nem rendelkező tanuló számára.

A Szakképzési Hídprogramban résztvevő tanuló ösztöndíjat kap, az érintett tanulók egyéni képességeihez igazodó pedagógiai tevékenységrendszer megvalósításában részt vevő pedagógus pótlékra jogosult a Kormány rendeletében meghatározottak szerint. Tagintézményünk jelenleg a következőket kínálja a program keretein belül: raktáros (31 341 04).

4.7. Szakmai gyakorlat képzési helyeinek és rendszerének bemutatása

A gyakorlathoz szükséges saját tanműhelyekkel, valamint eszközökkel és szakemberekkel rendelkezünk. Arra is van lehetőség, hogy tanulók együttműködési megállapodással vagy tanulószerveződés keretében külső cégnél végezzék a szakmai gyakorlatot, a nyári összefüggő szakmai gyakorlatot is beleértve. Együttműködési megállapodás keretében a teljes gyakorlati idő legfeljebb 40 %-át töltheti kint a tanuló, míg tanulószerveződés esetében teljes egészében a külsős cégnél zajlik a gyakorlat. Együttműködési megállapodás csak az alábbi feltételek legalább egyikének a teljesülése esetében köthető:

- ha a gyakorlati képzésre előírt képzési idő kevesebb, mint a teljes képzési idő 40%-a,
- ha összefüggő szakmai gyakorlat megvalósítására kötik abban az esetben, ha a gyakorlati képzés szervezője a szakképző iskola,
- ha a tanulók kiegészítő gyakorlati képzésre kötik a gyakorlati képzésre előírt képzési idő legfeljebb 40%-ában,
- ha a tanulók gyakorlati képzésére költségvetési szervnél kerül sor, vagy
- ha a tanuló gyakorlati képzésére tanulószerveződés nem köthető.

A szakmai gyakorlati képzés tehát az iskolai tanműhely műhelyeiben valamint az iskolával szerződéses kapcsolatban álló vállalatok, vállalkozók tanműhelyeiben és műhelyeiben folyik. Az érettségi előtt álló osztályokban az ágazati alapozó oktatás gyakorlati tananyag részét az iskola tanműhelyeiben és műhelyeiben pedagógiai végzettséggel rendelkező vagy erre felkészített gyakorlati oktatók tanítják.

A gyakorlat szervezése során betartjuk a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény, a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény előírásait. A gazdálkodó szervezeteknél végzett gyakorlati képzés egy-egy tananyagrésznél növelheti a tanulók szaktudását, mivel az iskola a gyorsan változó és speciális részterületekre kevésbé tud felkészíteni, mint a vállalatok. Minden szakképzésben résztvevő tanulónknak biztosítjuk a gyakorlati képzési helyet, de egyben megteremtjük a lehetőséget az önálló gyakorlati munkahelyek felkeresésére.

4.8. Előzetes tanulmányok beszámíthatósága

Az általános tanulói felvétellel és átvétellel kapcsolatos szabályokat az iskola nevelési programja tartalmazza. A tanuló az érettségi végzettséghez kötött szakképesítésre történő felkészítésbe bekapcsolódhat a középiskola befejező évfolyamának elvégzésével azzal, hogy

legkésőbb a tizenharmadik (első szakképzési) évfolyam első félévének utolsó tanítási napjáig megszerzi az érettségi végzettséget. Megszűnik a tanuló tanulói jogviszonya, ha a megadott határidőig az érettségi végzettséget nem szerzi meg. A szakképző iskolában és a felsőoktatási intézményben folytatott tanulmányokat a szakképesítésre előírt – megegyező tartalmú – követelmények teljesítésébe be kell számítani. Az előzetes tanulmányok és az azokkal megegyező tartalmú követelmények teljesítésének egyidejű igazolásával a beszámítás iránti kérelmet a tagintézmény vezetőjéhez kell benyújtani. A szakképzés megkezdése előtt munkaviszonyban (vállalkozói jogviszonyban, munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban) eltöltött szakirányú gyakorlati idő – a szakképző iskola vezetőjének egyedi döntése alapján – beszámítható. A tagintézmény-vezető a tanuló előzetes kérelme alapján, a benyújtott igazolások vizsgálatával mentesítheti a tanulót egyes tantárgyak, tananyagrészek tanulása alól és rövidítheti a gyakorlati képzési időt. A beszámítás alapja a szakmai és vizsgakövetelményekben meghatározott szakmai tartalom. A beszámítás mértékéről, különbözeti vizsga szükségességéről az iskola vezetője dönt. A szakmai vizsgával kapcsolatos mentességet az előzetes tanulmányok beszámítása nem befolyásolja, arról a szakmai vizsgáztatásról szóló jogszabály rendelkezik.

4.9. Gyakorlati képzésről való mulasztások kezelése

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény, a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény, valamint a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet előírásai szerint járunk el.

Ha a tanuló a szorgalmi időszakban teljesítendő gyakorlati képzésről való igazolt és igazolatlan mulasztása egy tanévben meghaladja az adott tanévre vonatkozó összes gyakorlati képzési idő (óraszám) 20%-át, de igazolatlan mulasztása nincs és szorgalma, elért teljesítménye alapján a mulasztását a következő tanév megkezdéséig pótolja, valamint az előírt gyakorlati követelményeket teljesíteni tudja, mentesíthető az évfolyam megismétlésének kötelezettsége alól. Az évfolyam megismétlése alóli mentesítés kérdésében a szakképző iskola nevelőtestülete dönt – gyakorlati képzést folytató szervezetnél folyó gyakorlati képzés esetén, a gyakorlati képzést folytató szervezet javaslatára. Az osztályozó nevelőtestületi értekezleten az osztályfőnök tehet javaslatot erre, amelyhez előzetesen kikéri a gyakorlati képzést folytató szervezet véleményét. A javaslatnál figyelembe veszik a pótolandó tananyagmennyiséget, a tanuló szorgalmát, a tanuló álláspontját. Az így kialakított vélemény alapján a nevelőtestület egyszerű szótöbbséggel dönt.

A tanuló részvételét és mulasztását a gyakorlati képzést folytató szervezet is nyilvántartja, és azt a tanuló foglalkozási naplójába bejegyzi. A tanuló tanulói jogviszonya szerinti szakképző iskola házirendjében a mulasztás nyilvántartására és a mulasztás igazolására vonatkozó szabályokat a gyakorlati képzést folytató szervezet is alkalmazza.

4.10. Értékelés speciális szabályai

A tantárgyak elnevezése, mind a szakközépiskolában, mind a szakgimnáziumban azonos a kerettantervben megfogalmazottakkal. A magyar nyelv és irodalom tantárgyat két önálló tantárgyra bontjuk a szakgimnáziumban.

A felnőttoktatásban tanulók értékelésére vonatkozó szabályok:

- a tanévet év végi bizonyítványban osztályzattal zárjuk
- minden tantárgyból félévente minimum három érdemjegyet kapnak a tanulók

- az érdemjegyek kialakításának lehetőségei: témazáró dolgozat, szóbeli felelet, gyakorlati feladat, projektmunka
- a gyakorlati jegy kialakítása külső gyakorlat esetén a gazdálkodó szervezet feladata

A felnőttoktatásban tanulók hiányzására vonatkozó szabályok:

- Az iskolának dokumentálnia kell a tanuló tanórai foglalkozásokon való jelenlétét, távolmaradását, távolmaradásának indokát, továbbá a távolmaradás igazolását. Az iskola félévenként összesíti az igazolatlan mulasztásokat, és ennek alapján megállapítja, hogy melyik tanulónak szűnik meg a tanulói jogviszonya.
- Az iskolának a tanítási év megkezdésekor írásban tájékoztatnia kell a felnőttoktatásban részt vevő tanulót arról, hogy az adott évfolyam adott félévében, az adott osztályban hány tanítási órát szervez az iskola. A tájékoztatásnak ki kell terjednie a mulasztások jogkövetkezményeire.
- Megszűnik a tanuló tanulói jogviszonya, ha a szorgalmi időszakban húsz tanóránál többet mulasztott igazolatlanul. Továbbá ha a tanuló a tanórai foglalkozások több mint ötven százalékaról távol maradt, félévkor és év végén minden esetben osztályozó vizsgán köteles számot adni tudásáról. Az osztályozó vizsga alól felmentés nem adható. Az osztályozó vizsga helyéről és időpontjáról a vizsgát legalább tíz nappal megelőzően értesíteni kell a vizsgát szervező intézmény feladat-ellátási helye szerint illetékes kormányhivatal. A kormányhivatal megbízottja megfigyelőként részt vehet a vizsgán.

A szakképzési hídprogramban tanulók értékelésére vonatkozó szabályok:

A képzés ideje alatt a tanulók értékelése a Nemzeti Köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 54. § -ban rögzítettek alapján történik.

„(1) A pedagógus - a (3) bekezdésben meghatározott kivétellel - a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeli, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősíti. A tanuló magatartásának és szorgalmának értékelését és minősítését az osztályfőnök - az osztályban tanító pedagógusok véleményének kikérésével - végzi. Az érdemjegyekről a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét rendszeresen értesíteni kell. A félévi és az év végi osztályzatot az érdemjegyek alapján kell meghatározni. Az évközi érdemjegyeket és az év végi osztályzatokat szóbeli vagy írásbeli szöveges értékelés kíséri. Az iskola az osztályzatról a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét félévkor értesítő, év végén bizonyítvány útján értesíti. Értesítő gyakrabban is készülhet az intézmény pedagógia programja szerint. Az érdemjegy és az osztályzat megállapítása a tanuló teljesítményének, szorgalmának értékelésekor, minősítésekor nem lehet fegyelmezési eszköz.

(2) Az érdemjegyek és osztályzatok a következők:

- a) a tanuló tudásának értékelésénél és minősítésénél jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1),*
- b) a tanuló magatartásának értékelésénél és minősítésénél példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2),*
- c) a tanuló szorgalmának értékelésénél és minősítésénél példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2).”*

A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. EMMI rendelet 180. § (2) bekezdése alapján a képzést folytató

intézmény a tanuló számára a Híd II. program elvégzéséről alapfokú végzettséget igazoló tanúsítványt állít ki.

„[...] A Híd II. program záróvizsgával, ennek részeként komplex szakmai vizsgával zárul. A Híd II. program elvégzéséről a szervező iskola alapfokú végzettséget igazoló tanúsítványt, sikeres komplex szakmai vizsgáról pedig részszakképesítést igazoló szakmai bizonyítványt állít ki. A tanuló a Híd II. program keretében elsajátítja azokat az ismereteket, amelyek a szakképzés megkezdéséhez szükségesek, továbbá megszerzi a szakképzésbe történő bekapcsolódáshoz szükséges elméleti és gyakorlati tudáselemeket. [...]”

A Pátia Nyomda Zrt. Tü. 872. számú alapfokú végzettséget igazoló tanúsítványa a tanuló értékelésére vonatkozóan formai és tartalmi szempontjaiban eltér az Nkt. 54.§-a által alkalmazottakban. Ezért tagintézményünk az alábbi **megfeleltetési tábla** alapján állítja ki az alapfokú végzettséget igazoló tanúsítványt az év végi tanulmányi bizonyítványba bekerült osztályzatoknak megfelelően valamennyi Hídprogramos képzés estében:

Év végi tanulmányi bizonyítvány osztályzatai	A Tü 872. számú tanúsítvány minősítése
jeles (5)	megfelelt
jó (4)	megfelelt
közepes (3)	megfelelt
elégletes (2)	megfelelt
elégtelen (1)	nem felelt meg

A Tü. 872. számú tanúsítvány a közismereti tárgyak felsorolása mellett egyetlen sorban 'Szakmaismeret' néven rögzíti a szaktárgyak értékelését-minősítését. A 'Szakmaismeret' tantárgy minősítését az alábbiak szerint határozza meg a tagintézmény:

- A 20 hónapos képzés valamennyi szakmai tantárgyának óraszámát összegzi, azt feltünteti.
- Amennyiben valamennyi szakmai tantárgy értékelése során a tanuló legalább az „elégletes” osztályzatot megkapta, a megfeleltetési tábla alapján a 'Szakmaismeret' minősítése „megfelelt”-ként kerül rögzítésre.

4.11. Mentor pedagógusok feladatai

Az iskolában a közismereti-, szakmai elméleti, gyakorlati tárgyat oktató szakember munkáját két éven keresztül a tagintézmény által kijelölt szakmai mentor pedagógus módszertani kérdésekben segíti és értékeli, abban az esetben, ha az adott szakember pedagógus végzettséggel, szakoktatói végzettséggel vagy legalább két év pedagógus munkakörben szerzett gyakorlattal nem rendelkezik. A mentor feladatait a gyakorlonoki szabályzat írja elő.

4.12. Szakképzés tartalma, óratervek

4.12.1. Szakgimnáziumi szakképzés (30/2016. VIII. 31. NGM rendelet alapján)

Szakgimnázium

IX. Gépészet ágazat

Érettségi vizsga keretében megszerezhető szakképesítés: 52 522 04 Villamos berendezés szerelő és üzemeltető

Érettségihez kötött ágazati szakképesítés: 54 523 04 Mechatronikai technikus

2016.09.01.-től

Tantárgyak	9. évfolyam		10. évfolyam		11. évfolyam		12. évfolyam		5/13. évfolyam	
Közismereti órák	24		24		25		25		4	
Magyar nyelv és irodalom	4		4		4		4		-----	
Történelem	2		2		3		3		-----	
Idegen nyelv	4		4		4+1		4+1		4	
Matematika	3		3		3+1		3+1		-----	
Osztályfőnöki	1		1		1		1		-----	
Testnevelés	5		5		5		5		-----	
Kötelező komplex természettudományos tantárgy	3		-----		-----		-----		-----	
Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: Fizika	-----		2		2		2		-----	
Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	-----		1		-----		-----		-----	
Művészetek	-----		-----		1		-----		-----	
Etika	-----		-----		-----		1		-----	
Informatika	2		2		-----		-----		-----	
Szakmai tárgyak	11		12		10		10		31	
	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy
Foglalkoztatás II.									0,5	
Foglalkoztatás I.									2	
Villamos gépek alapjai					1		1,5			
Villamos gépek mérési gyakorlat						1				
Hajtástechnika gyakorlat						1				
Villamos biztonságtechnika					1					
Hibavédelem a gyakorlatban						1				
Írányítástechnika							1			
Írányítástechnikai gyakorlatok								1,5		
PLC alkalmazása gyakorlat								1		
Készülékismeret								1,5		
Kapcsolószekrények szerelési gyakorlat								3,5		
Szakmai idegen nyelv (német)					1		2			
Általános gépészeti ismeretek						3		4		
Szakmai számítás					1			4		
Munkavédelem	0,5									
Elsősegélynyújtás gyakorlata		0,5								
Mechatronikai alapoó feladatok	4		5							

Mechatronikai alapozó feladatok gyakorlat		5		7		2				
Műszaki mérés	1				1					
Műszaki mérés gyakorlat						2				
Mechatronikai gépészeti feladatok									4	
Mechatronikai gépészeti feladatok gyakorlata										13
Mechatronikai villamos feladatok									4,5	
Mechatronikai villamos feladatok gyakorlat										7
Rendelkezésre álló órakeret /hét	35		36		35		35		35	
Tanítási hetek száma	36		36		36		31		31	
Összefüggő nyári gyakorlat	0		140		140		0		0	

Óraszám függvényében 9. évfolyamon matematika csoportbontás + 3 óra

Mellékszakképesítés választása esetén

Mellékszakképesítés nem választása esetén

Tananyagtartalom a mellék-szakképesítés nem választása esetén a főszakképesítés erősítésére

11. évfolyam

Általános gépészeti ismeretek 3 óra / hét

- síkmértani szerkesztések,
- vetületi ábrázolások,
- metszeti ábrázolások,
- méretháló felépítése, méretmegadások,
- tűrések, illesztések jelölése, megadása
- felületi minőség megadása,
- jelképes ábrázolások

Szakmai számítás 1 óra / hét

- szakmai számítások általánosan: mértékegységek átváltása, képlethasználat, ismeretlen mennyiségek meghatározása, vektorok összeadása, felbontása,
- szakmai számítások az anyagismerettel kapcsolatban: százalékszámítás, sűrűség-térfogat- tömegszámítás,
- szakmai számítások a különböző hajtásoknál: dörzshajtás, szíjhajtás, fogaskerék-kúpkerek hajtás, lánchajtás (áttétel- fordulatszám meghatározása, műszaki paraméterek meghatározása, a hajtás

Szakmai idegen nyelv (német) 1 óra / hét

- automatizált gépek, berendezések megnevezése idegen nyelven
- mechanikai alkatrészek nevei, megnevezései
- alapvető mennyiségek, mértékegységek idegen nyelven
- szerszámok megnevezése
- CNC esztergálás fogalma
- hidraulikus/pneumatikus működtetés

- anyagismeret idegen nyelven
- éréssel kapcsolatos alapfogalmak idegen nyelven

12. évfolyam

Általános gépészeti ismeretek 4 óra / hét

- oldható kötések ábrázolása (csavar kötés, ék- reteszkötés, bordástengely- kúpos kötés),
- hegesztett kötések ábrázolása, jelölések,
- gépelemek ábrázolása: csapágycsukló, fogazott alkatrészek, rugók, stb.,
- egyszerűbb összetételi ábrák,
- műszaki dokumentáció (szerelési terv, szerkezeti egységek, alkatrészek), (műveleti sorrend, művelet terv, műveleti utasítás).

Szakmai számítások 4 óra / hét

- szakmai számítások a különböző technológiákban: forgácsolási paraméterek meghatározása (esztergálás, marás, stb.), anyag szükséglet meghatározása (öntés, képlékeny alakítás, stb.),
- szakmai számítások műszaki mérésekkel kapcsolatban: szögek számítása, kúposág számítása, tűrésekkel kapcsolatos számítások, súrlódási együttható meghatározása,
- szakmai számítások az általános műszaki témákban: terület (keresztmetszet) és térfogat számítás, eredő erők meghatározása, súlypontszámítás (egyszerű és összetett keresztmetszetek), igénybevételek számítása, fékek, stb..

Szakmai idegen nyelv (német) 2 óra / hét

- kenőolajok, motorolajok, hajtóműolajok idegen nyelven
- fémmegmunkáló segédanyagok
- fémforgácsolás
- esztergálás
- gyalulás, vésés
- marás, köszörülés
- gyalugépek, vésőgépek
- fűrőgépek megnevezése
- furatmegmunkálás
- CNC gépek felépítése
- csövek, csőszerelvények
- tartályok, tengelykapcsolók
- csapágycsukló megnevezése idegen nyelven
- energiagazdálkodás, környezetvédelem alapfogalmai idegen nyelven
- szakszövegek fordítása, értelmezése
- műszaki kommunikáció idegen nyelven

Szakköznevelési

XIII. Informatika ágazat

Érettségi vizsga keretében megszerezhető szakképesítés:

52 481 02 Irodai informatikus

Érettségihez kötött ágazati szakképesítés: 54 481 02 Gazdasági informatikus

Tantárgyak	9. évfolyam		10. évfolyam		11. évfolyam		12. évfolyam		5/13. évfolyam	
Közismereti órák	24		24		25		25		4	
Magyar nyelv és irodalom	4		4		4		4		-----	
Történelem	2		2		3		3		-----	
Idegen nyelv	4		4		4+1		4+1		4	
Matematika	3		3		3+1		3+1		-----	
Osztályfőnöki	1		1		1		1		-----	
Testnevelés	5		5		5		5		-----	
Kötelező komplex természettudományos tantárgy	3		-----		-----		-----		-----	
Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: Fizika	-----		2		2		2		-----	
Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	-----		1		-----		-----		-----	
Művészetek	-----		-----		1		-----		-----	
Etika	-----		-----		-----		1		-----	
Informatika	2		2		-----		-----		-----	
Szakmai tárgyak	11		12		10		10		31	
	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy
Foglalkoztatás II.									0,5	
Foglalkoztatás I.									2	
IT alapok	1		1							
IT alapok gyakorlat		2		1						
Hálózatok I.			1		1		1			
Hálózatok I. gyakorlat				2		3		2		
Programozás	1		1		1		1			
Programozás gyakorlat		2		2		2		2		
IT szakmai angol nyelv	2		2							
Linux alapok					1					
Linux alapok gyakorlat						2				
Irodai szoftverek							1			
Irodai szoftverek gyakorlat								3		
IT szakmai angol nyelvi készségek fejlesztése					1		1			
Információtechnológiai ismeretek rendszerezése						1		1		
Hálózati ismeretek rendszerezése						1		1		
Új technológiák a programozásban								1		
IT szakorientáció	1		1							
IT szakorientáció gyakorlat		2		1						
Gazdasági ismeretek									4,5	
Gazdasági ismeretek gyakorlat										4,5
Információs rendszerek									2,5	
Projektmenedzsment									1	

Szakmai angol nyelv									1,5	
Projektmenedzsment gyakorlat										4,5
IR gyakorlat										2,5
IT alkalmazási gyakorlat										5,5
Számviteli IR gyakorlat										2
Rendelkezésre álló órakeret /hét	35	36	35	35	35					
Tanítási hetek száma	36	36	36	31	31					
Összefüggő nyári gyakorlat	0	0	0	0						

Óraszám függvényében 9. évfolyamon matematika csoportbontás + 3 óra

Mellékszakképesítés választása esetén

Mellékszakképesítés nem választása esetén

Tananyagtartalom a mellék-szakképesítés nem választása esetén a főszakképesítés erősítésére

IT szakmai angol nyelvi készségek fejlesztése

36 óra/11. évf

32 óra/12. évf

1. A tantárgy tanításának célja

A műszaki területen általában, de az informatikában különösen fontos szerepe van az angol nyelvnek. Egy informatikus esetében sem a tanulási folyamat, sem pedig a munkavégzés nem lehet hatékony a megfelelő szintű angol nyelvi tudás nélkül. Az IT munkahelyeken egyértelmű elvárás az angol nyelvtudás, ennek hiányában még erős szakmai ismeretek birtokában is szinte lehetetlen elhelyezkedni.

A tantárgy elsődleges célja nem az, hogy hozzájáruljon olyan szintű angol nyelvi kompetencia kialakulásához, amivel IT munkakörnyezetben képesek lesznek a tanulók szóban és írásban is angolul magabiztosan kommunikálni, valamint könnyedén megérteni és feldolgozni az írásos, hang- vagy videó alapú szakmai anyagokat. A cél tehát az, hogy minden tanulót a lehetőségeihez és az előzetesen megszerzett angol nyelvi kompetenciáinak figyelembe vételével, a lehető legmagasabb angol nyelvi tudásszintre kell hozni annak érdekében, hogy a szakmai tudása mellett az angol tudása minél kevésbé legyen akadálya a szakmai fejlődésének és a későbbi hatékony munkavégzésének.

2. Témakörök

2.1 Hallás utáni szövegértés

A témakör elsődleges célja, hogy az angol nyelvű hallás utáni szövegértést fejlessze, és felkészítsen a későbbi önálló szóbeli kommunikációra. A tanulók számára az informatika területe vonzó és könnyen befogadható közeg, az IT nyelve rengeteg nemzetközi kifejezést és a tanulók által a hétköznapi tevékenységeik során már korábban megismert angol nyelvű kifejezést tartalmaz. Ez könnyebbé teszi számukra az ilyen típusú hallott szövegek megértését.

2.2 Szóbeli kommunikáció

A témakör célja, hogy a beszédképességet fejlessze. Míg az előző témakör során nem feltétlenül kellett megszólalniuk a tanulóknak, ebben a részben a legfontosabb

feladat, hogy önállóan beszéljenek egy témáról angolul, illetve hétköznapi, munkahelyi vagy más informatikához kapcsolódó környezetben zajló szituációban párbeszédet folytassanak.

Egyszerű szituációkban kell párbeszédet folytatni a tanulóknak egymással vagy a tanárral. Olyan témaköröket és szituációs helyzeteket érdemes keresni, ami közel áll a tanulókhöz. Például megbeszélhetik egymással a kedvenc elektronikus játékuk új kiadásának újdonságait vagy egyeztetgetik, hogy mikor fognak aznap este közösen játszani. Fogódzóként érdemes néhány gyakori és jól használható fordulatot és kifejezést előre megbeszélni, és kérni a tanulókat ezek beépítésére a dialógusokba.

2.3 Írásos angol nyelvű szakmai anyagok feldolgozása

Ebben a témakörben az írásos angol nyelvű szakmai szöveg megértésére helyezzük a hangsúlyt, ami az egyik legfontosabb készség egy informatikus esetében. A megszerzett tudás rendkívül gyorsan elavul, csak az képes jó szakemberré válni (és megmaradni annak), aki folyamatosan tanul és képzzi magát. Bár magyar nyelven is szép számmal érhető el szakmai anyagok, de ezek száma meg sem közelíti az angolul elérhető anyagokét. Egy-egy speciális problémára többnyire csak angol nyelvű portálokon és fórumokon lehet megtalálni a választ.

A cél érdekében különböző angol nyelvű szakmai anyagokat fognak a tanulók tanulmányozni és értelmezni.

2.4 Angol nyelvű szövegalkotás

A legtöbb IT cég nemzetközi környezetben dolgozik, így általánosnak mondható az a szituáció, amikor különböző országokban élő, különböző anyanyelvű munkatársaknak kell közös projekten dolgozniuk. Ilyen esetben szinte mindig az angol a közvetítő nyelv. Leggyakoribb az e-mail kommunikáció, de eléggé elterjedt az azonnali üzenetküldő szolgáltatások (chat) használata is.

A témakör során ezek használatát fogják a tanulók gyakorolni.

Az e-mail esetében először röviden át kell tekinteni az angol nyelvű e-mail formai szabályait (megszólítás, köszönetnyilvánítás, elköszönés) és általános formuláit. Érdemes a gyakran előforduló élethelyzetek kezelésére (pl. hogyan kell elnézést kérni késedelem miatt) vonatkozó általános formulákat is megismertetni a tanulókkal. Minél több ilyen építőkövet ismernek, annál könnyebben és magabiztosabban fogalmazzák majd meg a saját leveleiket. Mutassunk be példaként informatikai témájú levélváltásokat.

2.5 Keresés és ismeretszerzés angol nyelven

A célirányos ismeretszerzés és információhoz jutás különösen jellemző a gyakorló informatikus szakemberekre. A végtelennek tekinthető internetes tudástár és a hatékony keresőeszközök lehetőséget biztosítanak, hogy az összes általánosan előforduló problémára és a legtöbb speciális kérdésre is percek alatt megtaláljuk a választ. Ezen tevékenységünk hatékonysága nagyban függ attól, hogy mennyire célszerűen tudjuk összeállítani az angol nyelvű keresőkérdéseinket, valamint milyen gyorsan tudjuk a találati lista értelmezésével kiválasztani a számunkra legrelevánsabb elemeket. Előbbihez nem csupán angol nyelvi kompetenciák

szükségesek, legalább olyan fontos, hogy a kulcsszavakat célirányosan tudja kiválasztani az információt kereső személy.

3. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Az órák kb. 50%-a egyszerű tanteremben történjen, egy másik fele pedig számítógépes tanterem, hiszen az oktatás egy jelentős részben digitális tananyag által támogatott formában zajlik.

4. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 54. § (2) bekezdés a) pontja szerinti értékeléssel.

Információtechnológiai ismeretek rendszerezése 36 óra/11. évf 32 óra/12. évf

1. A tantárgy tanításának célja

Az információtechnológia rendszerezése tantárgy célja, hogy a IT alapok, valamint az IT alapok gyakorlat során szerzett ismereteket rendszerezze.

2. Témakörök

Munka és környezetvédelmi alapok. Tűzvédelem, érintésvédelem
Műszerek és eszközök használatának szabályai

Neumann elvű számítógépek felépítése, működése
Kettes, tízes, és tizenhatos számrendszerek használata, átváltások

Házak, tápegységek feladata, tápegység ki és beszerelése, tesztelése
UPS típusok, UPS üzembe helyezése.

Számítógép szakszerű szét és összeszerelése.

Alaplapi alkatrészek telepítése, alaplap házba helyezése.

Kábelek csatlakoztatása.

Perifériák csatlakoztatása, telepítése, beállítása..

Számítógép hálózatra csatlakoztatása, IP cím beállítása.

Laptopok felhasználó, illetve szerviz által cserélhető alkatrészei.

Processortípusok, foglalatok. Hőelvezetési megoldások.

Processzor, hűtőborda, ventilátor csere. Hővezető paszta használata

Memóriák típusai, RAM modulok cseréje, memóriahibák felismerése tesztprogramok.

Bővítőkétyák és csatlakozási felületeik.

Videokártya, hangkártya, LAN-kártya beépítése

BIOS feladata, beállítása. A BIOS setup program kezelése. Alaplapi gombesem cseréje

A hibakeresési folyamat lépései. Műszerek használata a hibakereséshez.

Tisztítás, portalanítás menete

Háttértárak és típusaik. Merevlemezek adattárolási struktúrája. Merevlemezek hibakeresése

Redundáns adattárolás fogalma

Megjelenítők és nyomtatók típusai, paraméterei, alapvető működési elveik.

Monitorok tisztítása, pixelhiba felderítése

Nyomtatók csatlakozási felületei, paraméterei.

Szkennerek működési elvei. Multifunkciós nyomtatók

Festékpatron, ill. kazetta cseréje. Nyomtatók tisztítása, portalanítása
Portok és csatlakozók típusai, kábelek.
Laptop és asztali számítógép alkatrészek összehasonlítása.
RAM, HDD, akkumulátor csere laptopnál
Hordozható eszközök hardverelemei.

Szoftver fogalma, csoportosításuk.
Operációs rendszer fogalma, feladatai, típusai
Megfelelő operációs rendszer kiválasztása
Partíció és formázás, fontosabb fájlrendszerek
BOOT-olás, Multi-boot
Könyvtárak és fájlok, kiterjesztések és attribútumok
Particionálás. Kötetek formázása.
Operációs rendszerek telepítése. különböző adathordozókról
Meghajtó programok telepítése. Frissítések és hibajavító csomagok telepítése
Lemezkezelés.
Alkalmazások telepítése, eltávolítása, feladatkezelő használata.
Felhasználói fiókok kezelése.
Illesztőprogramok frissítése, eszközközkezelő használata.
Biztonsági másolatok készítése, archiválás
Személyes tűzfal beállítása.
Antivírus alkalmazás telepítése, víruskeresés.
Lemezek klónozása. Virtuális gép telepítése. használata.

3. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Számítógépterem

4. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 54. § (2) bekezdés a) pontja szerinti értékeléssel.

Hálózati ismeretek rendszerezése 36 óra/11. évf 32 óra/12. évf

1. A tantárgy tanításának célja

A hálózati ismeretek rendszerezése tantárgy célja, hogy a hálózat I. és a Hálózat I. gyakorlat során szerzett ismereteket rendszerezze.

2. Témakörök

2.1. Csatlakozás egy hálózathoz, a kapcsoló alap konfigurációja

Alapvető konfigurációs parancsok ismerete, az IOS szintek elérése.

2.2. Vezetékes és vezeték nélküli kapcsolódás helyi hálózathoz

Fizikai réteg protokolljai, átviteli kötegek (réz, optika, wireless). OSI modell, TCP/IP szabványok

2.3. Forgalomirányítási alapok, adatfolyam kezelés

Forgalomirányító alapvető konfigurációja. Alapértelmezett átjáró. Forgalomirányító tábla, útvonalválasztás.

2.4. IP-címzés a gyakorlatban

Bináris decimális számok átváltása. Alhálózat számítások.

2.5. Szerver-kliens kapcsolódás, hálózatbiztonság

Szerver-kliens alkalmazások, hálózatbiztonsági alapbeállítások. Telnet, SSH.

2.6. Kapcsolás folyamata

MAC címek szerepe, Ethernet technológia. Ütközési és szórási tartományok.

2.7. Statikus és dinamikus forgalomirányítás

Statikus forgalomirányítási beállítások, alapértelmezett átjáró hirdetése. RIP és OSPF forgalomirányító protokollok.

2.8. A biztonságos hálózat kialakítása, forgalomszűrés

Normál IPv4 hozzáférési listák szerepe, beállítása.

2.9. IP szolgáltatások a gyakorlatban

DHCP beállítás. NAT, PAT.

3. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Számítógépterem

4. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 54. § (2) bekezdés a) pontja szerinti értékeléssel.

Új technológiák a programozásban

32 óra/12. évf

1. A tantárgy tanításának célja

A programozás világa rendkívül dinamikusan fejlődik, folyamatosan jelennek meg az új technológiák és felhasználói szoftverek. A tantárgy célja, hogy az éppen aktuális újdonságokkal megismerkedjenek tanulóink.

2. Témakörök

2.1 Azure technológia

A Microsoft Azure egyike a globális felhőszolgáltatásoknak, amelyben virtuális gépeket, adatbázisokat, saját fejlesztésű alkalmazásokat és még sok egyéb hasznos szolgáltatást lehet futtatni. Mindezt olyan módon, hogy az ehhez szükséges hardverösszetevőket a Microsoft biztosítja és üzemelteti, ezzel lényegesen csökkentve egy új projekt kezdeti beruházási költségeit. Adattárolás. Gépi tanulás. Természetes nyelvek feldolgozása. Folyamatvezénylés. Valós idejű üzenetbetöltés. Adattárolók keresése. Stream-feldolgozás.

2.2 Trello használatának alapjai

Irodai rendszerező és nyilvántartó szoftver megismerése, és kisebb alkalmazások készítése.

2.3 Android fejlesztés

A tanulók megismerik, és kipróbálják az android op.rendszer programozását.

Szakköznevelési köznevelési intézmény
XXIV. Közgazdaság ágazat
Érettségi vizsga keretében megszerezhető szakképesítés: 52 345 06 Pályázati-támogatási asszisztens
Érettségihez kötött ágazati szakképesítés: 54 344 01 Pénzügyi-számviteli ügyintéző
2016.09.01-től

Tantárgyak	9. évfolyam		10. évfolyam		11. évfolyam		12. évfolyam		5/13. évfolyam	
Közismereti órák	24		24		25		25		4	
Magyar nyelv és irodalom	4		4		4		4		-----	
Történelem	2		2		3		3		-----	
Idegen nyelv	4		4		4+1		4+1		4	
Matematika	3		3		3+1		3+1		-----	
Osztályfőnöki	1		1		1		1		-----	
Testnevelés	5		5		5		5		-----	
Kötelező komplex természettudományos tantárgy	3		-----		-----		-----		-----	
Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: Földrajz	-----		2		2		2		-----	
Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	-----		1		-----		-----		-----	
Művészetek	-----		-----		1		-----		-----	
Etika	-----		-----		-----		1		-----	
Informatika	2		2		-----		-----		-----	
Szakmai tárgyak	11		12		10		10		31	
	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy
Foglalkoztatás II.									0,5	
Foglalkoztatás I.									2	
Gazdasági és jogi alapismeretek	4		3							
Ügyviteli ismeretek	3									
Ügyviteli gyakorlatok		4								
Általános statisztika			2							
Statisztika gyakorlat				1						
Pénzügyi alapismeretek			2		1		0,5			
Pénzügy gyakorlat				1						
Adózási alapismeretek							1			
Adózás gyakorlat								1		
Számviteli alapismeretek			2		2					
Számvitel gyakorlat				1				1		
Támogatási alapismeretek					2		1			
Gazdálkodási statisztika					2					
Folyamat- és pénzügyi tervezés						1		1,5		
Támogatási ügyvitel					2		2			
Támogatás menedzsment								2		
Gazdálkodási ismeretek									2,5	
Vállalkozásfinanszírozás									3	
Vállalkozásfinanszírozás gyakorlat										1
Gazdasági és jogi alapismeretek-érettségi felkészítő							1			
Pénzügyi alapismeretek – érettségi felkészítő					3					

Pénzügyi gyakorlat – érettségi felkészítő							2		
Adózási alapismeretek – érettségi felkészítő							0,5		
Adózási gyakorlat – érettségi felkészítő					1				
Számviteli alapismeretek-érettségi felkészítő tantárgy					2		2		
Statisztika-érettségi felkészítő						1		1	
Adózás									3
Elektronikus adóbevallás gyakorlata									2
Számvitel									6
Könyvelés számítógépen gyakorlat									4
Projekt-finanszírozás									2
Projektfinanszírozás gyakorlata									2
Projektfolyamatok követése									2
Projekttervezés gyakorlata									1
Rendelkezésre álló órakeret /hét	35	36	35	35	35	35	35	35	35
Tanítási hetek száma	36	36	36	36	31	31	31	31	31
Összefüggő nyári gyakorlat	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Óraszám függvényében 9. évfolyamon matematika csoportbontás + 3 óra

Mellékszakképesítés választása esetén

Mellékszakképesítés nem választása esetén

Tananyagtartalom a mellék-szakképesítés nem választása esetén a főszakképesítés erősítésére

Gazdasági és jogi alapismeretek-érettségi felkészítő tantárgy

32 óra

A tantárgy tanításának célja:

A főszakképesítés magasabb színvonalon történő elsajátítását elősegítő, ágazati szakmai kompetenciákat, készségeket erősítő képzés azon tanulók számára, akik nem választják a mellék-szakképesítés megszerzését.

Készség szintjén ismerje a gazdaságot működtető piaci mechanizmusokat, jártas legyen a gazdasági jog alapfogalmaiban.

A tantárgy keretén belül fejlődjön precizitása, lényeglátása, logikus gondolkodása, rendszerező képessége.

A tantárgy témakörei:

• Témakörök

Mikrogazdasági alapok

8 óra

A fogyasztói magatartás és a kereslet

A vállalat termelői magatartása és a kínálat

A vállalkozások alapítása, működése

A gazdasági élet szereplői, az állam feladatai

8 óra

A nemzetgazdaság ágazati rendszere

Marketing és áru-kódrendszer

6 óra

Marketing alapfogalmak

A marketing szerepe a vállalkozásban

Versenyszabályozás

Fogyasztóvédelmi alapismeretek
Piacfelügyeleti alapfogalmak
Kereskedelmi törvény fogyasztóvédelmi rendelkezései
Vámtarifa felépítése
Áruosztályozás és áruismeret kapcsolata

Jogi alapismeretek

10 óra

A jog lényege, fogalma, funkciói
A jogalkotás. A jogrendszer felépítése, tagozódása
A tulajdon fogalma, tartalma, a tulajdonost megillető jogosultságok
A tulajdonjog korlátozásai
Eredeti és származékos tulajdonszerzés
A kötelmi jog
Szerződések fogalma, fajtái
A szerződésekre vonatkozó közös szabályok: szerződéskötés
A szerződés érvénytelensége, módosítása, megszűnése
A szerződés teljesítése, a szerződés megszegése
A szerződés megerősítése, biztosítékadás (foglalók, kötbér, kezesség)
A szerződések legfontosabb szabályai: adásvétel, bérlet, megbízás, vállalkozás, szállítmányozás, fuvarozás, hitel- és számlaszerződés, lízing, biztosítás

Pénzügyi alapismeretek – érettségi felkészítő tantárgy

108 óra

A tantárgy tanításának célja:

A főszakképesítés magasabb színvonalon történő elsajátítását elősegítő, ágazati szakmai kompetenciákat, készségeket erősítő képzés azon tanulók számára, akik nem választják a mellék-szakképesítés megszerzését.

Ismerje az alapvető pénzügyi fogalmakat, rendszereket. Legyen tisztában a pénzforgalom típusaival, a pénzügyi termékekkel, valamint a biztosítás fontosságával. Készség szinten tudjon számolni egyszerű és összetett pénzügyi feladatokat.

A tantárgy témakörei

Pénzügyi intézményrendszer és a pénzügyi szolgáltatások

14 óra

A pénz funkciói
A passzív bankügyletek formái (betétgyűjtés, értékpapírok kibocsátása, hitelfelvétel a jegybanktól és más banktól)
Az aktív bankügyletek formái (hitelezés, valamint a hitelbiztosítékok: tárgyi, dologi és személyi biztosíték)
A semleges bankügyletek formái
A kétszintű bankrendszer
A jelenlegi magyar pénzügyi intézményrendszer felépítése
A jegybank és a monetáris szabályozás kapcsolata
A magyar központi bank feladatai, a monetáris irányításban betöltött helye
A monetáris és a fiskális politika
A pénzügyi intézmények jellemzői (hitelintézetek és pénzügyi vállalkozások)
A pénzügyi szolgáltatások (pénzügyi szolgáltatások és kiegészítő pénzügyi szolgáltatások)
A nem monetáris közvetítők és feladataik (biztosítók, nyugdíjpénztárak)
A betétvédelmi szabályok

Pénzforgalom**22 óra**

A pénzforgalom általános szabályai

A fizetési számlák fajtái

A fizetési számla megnyitása, fizetési számla feletti rendelkezés, valamint a pénzforgalmi szolgáltatások lebonyolításának lépései

Az alapvető banki titoktartási szabályok

A alapvető fizetési módok

A fizetési számlák közötti fizetés: átutalás, beszedés

A fizető fél által a kedvezményezett útján kezdeményezett fizetés

Fizetési számlához kötődő készpénzfizetés (készpénz-fizetésre szóló csekk kibocsátása és beváltása)

Készpénzbefizetés fizetési számlára, készpénzkifizetés fizetési számláról

Fizetési számla nélküli fizetés (készpénzáttutalás)

A készpénzfizetés

A készpénzforgalom lebonyolításának helye, a pénztár

A pénzkezelés és pénztári forgalom elszámolására vonatkozó és a pénzkezeléssel kapcsolatos feladatkörök

A pénzügyi piac és termékei**22 óra**

A pénzügyi piacok

A pénzügyi piacok gazdaságban betöltött szerepe

A pénzügyi piacok csoportosítása

A részpiacok jellemzői

Az értékpapírok megjelenési formái

Az értékpapírok főbb jellemzői (részvény, kötvény, állampapírok, banki értékpapírok)

A biztosítás**4 óra**

A biztosítási alapfogalma

A biztosítás szerepe a modern gazdaságban

A pénz időértéke**8 óra**

A jelen és jövőérték számítása

Egyszerű diszkontálási és kamat (egyszerű és kamatos kamat) számítása

A hiteltörlesztés**18 óra**

A hiteltörlesztés lehetőségei

A türelmi idő

Egy összegű törlesztés

Egyenletes törlesztés

Egyenlőrészetekben való törlesztés

Az értékpapírok értékelése**16 óra**

Az értékpapírok hozamai (kamat, osztalék)

A kötvény hozama (névleges hozam, egyszerű hozam)

A részvény hozama (várható hozam)

A váltó értékelése

A valuta és deviza értékelése**4 óra**

A valuta, a deviza és fogalma és árfolyama

A konvertálás

Pénzügyi gyakorlat – érettségi felkészítő tantárgy

64 óra

A tantárgy tanításának célja:

A főszakképesítés magasabb színvonalon történő elsajátítását elősegítő, ágazati szakmai kompetenciákat, készségeket erősítő képzés azon tanulók számára, akik nem választják a mellék-szakképesítés megszerzését.

Ismerje az alapvető pénzügyi számításokat..

Készség szinten tudjon számolni egyszerű és összetett pénzügyi feladatokat. Számításos feladatokhoz a matematikai műveletek gyakorlása.

A tantárgy témakörei

A pénz időértéke

16 óra

A jelen és jövőérték számítása

Egyszerű diszkontálási és kamat (egyszerű és kamatos kamat) számítása

A hiteltörlesztés

22 óra

A hiteltörlesztés lehetőségei

A türelmi idő

Egy összegű törlesztés

Egyenletes törlesztés

Egyenlőrészekben való törlesztés

Az értékpapírok értékelése

20 óra

Az értékpapírok hozamai (kamat, osztalék)

A kötvény hozama (névleges hozam, egyszerű hozam)

A részvény hozama (várható hozam)

A váltó értékeése

A valuta és deviza értékelése

6 óra

A valuta, a deviza és fogalma és árfolyama

A konvertálás

Adózási alapismeretek – érettségi felkészítő tantárgy

16 óra

A tantárgy tanításának célja:

A főszakképesítés magasabb színvonalon történő elsajátítását elősegítő, ágazati szakmai kompetenciákat, készségeket erősítő képzés azon tanulók számára, akik nem választják a mellék-szakképesítés megszerzését.

Ismerje az államháztartás rendszerét, az alapvető adózási alapfogalmakat és adónemeket.

A tantárgy témakörei

Az államháztartás rendszere

3 óra

Az állam szerepét a modern gazdaságban

Közfeladatok ellátása

Az államháztartás alrendszerei
Költségvetési bevételek
Költségvetési kiadások
A költségvetés egyenlege

Adózási alapfogalmak

3 óra

Az adó és az adórendszer
Az adózási alapfogalmak (adóalany, adótárgy, adóalap, adómérték, adómentesség, adókedvezmény, adókötelezettség)
A magyar adójog forrásai
Az adók csoportosítása (jövedelemadó, forgalmi típusú adó, vagyonadóztatás ismérve szerint)

Kiemelt adónemek

10 óra

Adónemek főbb jellemzői:
- személyi jövedelemadó: alanyai, a jövedelem, bevétel és költség értelmezése, az adó mértéke, az összevont adóalap adóköteles jövedelmei (önálló tevékenységből származó, nem önálló tevékenységből származó), az adóalapot csökkentő kedvezmények, az összevont adóalap adója, az adókedvezmények
- általános forgalmi adó: az adóalany, az adó mértéke, a fizetendő adó megállapítása, az adó levonási jog, az adófizetési kötelezettség, a számlázás (számla, nyugta adattartalma)
- helyi adók (vagyon típusú, kommunális jellegű adók, helyi iparüzési adó)

Adózási gyakorlat – érettségi felkészítő tantárgy

36 óra

A tantárgy tanításának célja:

A főszakképesítés magasabb színvonalon történő elsajátítását elősegítő, ágazati szakmai kompetenciákat, készségeket erősítő képzés azon tanulók számára, akik nem választják a mellék-szakképesítés megszerzését.

Készség szinten tudjon számolni egyszerű és összetett adózási feladatokat.

A tantárgy témakörei

Személyi jövedelemadó

15 óra

Az összevont adóalap megállapítása
Az adó mértéke
Az adó kiszámítása
Adóalap csökkentő tételek
Adókedvezmények
Az adóhatósággal adóbevalláskor rendezendő összeg megállapítása

Általános forgalmi adó

15 óra

Az adó alapja
Az adó mértéke
Az értékesítések után felszámított fizetendő adó megállapítása
A beszerzésekre jutó előzetesen felszámított adó
A vállalkozást terhelő áfa megállapítás
Számla, nyugta kitöltése

Helyi adók**6 óra**

Az egyes adótípusok (kommunális adó, iparűzési adó)

Számviteli alapismeretek-érettségi felkészítő tantárgy**136 óra****A tantárgy tanításának célja**

A főszakképesítés magasabb színvonalon történő elsajátítását elősegítő, ágazati szakmai kompetenciákat, készségeket erősítő képzés azon tanulók számára, akik nem választják a mellék-szakképesítés megszerzését.

Készség szinten tudja könyvelni az egyszerű és- és néhány összetett gazdasági eseményeket.

A számításos feladatokhoz a matematikai műveletek gyakorlása.

A tantárgy témakörei**Számviteli törvény****5 óra**

A számvitel feladatai, területei. A számvitel szabályozásának alapidokumentumai (külső és belső szabályozás). Számviteli bizonylatok, bizonylati elv.

A számviteli beszámoló, fajtái, részei.

Vállalkozás vagyona**20 óra**

Leltár szerepe, jellemzői.

Mérleg szerepe és jellemzői, az „A” típusú mérleg felépítése.

Mérlegfőcsoportok tartalma és definíciója (az eszköz-és forrás csoportok).

Eredmény kimutatás szerepét és jellemzői, változatai, Eredmény kategóriák. Összefüggés az összköltség és forgalmi költség típusú eredmény kimutatás között.

Könyvelési tételek szerkesztése, a számlakeret**6 óra**

Könyvviteli számlák fogalma, az egységes számlakeret felépítése, szerkezete.

Főkönyvi számlák nyitása, zárása, az idősoros és számlasoros könyvelés alap lépései.

Az analitikus és szintetikus könyvelés kapcsolata.

Tárgyi eszközök elszámolása**25 óra**

Tárgyi eszközök csoportosítása.

Tárgyi eszközök értékelésére vonatkozó alapvető (csökkentő tételek nélkül) bekerülési érték szabályok, a fordulónapi mérlegérték megállapítása megadott adatokból.

Az amortizáció megállapítása alapvető eljárásai (lineáris, teljesítményarányos, évek száma összege módszer).

A belföldi beruházási szállítókkal kapcsolatos tételek könyvelés saját pénzeszközből és hitelből finanszírozással.

A tárgyi eszközök üzembe helyezésének könyvelése.

A tárgyi eszközök értékcsökkenésének főkönyvi elszámolása.

A tárgyi eszköz egyedi nyilvántartó lap szerepe.

Az időarányos lineáris és a teljesítményarányos amortizáció számítások elvégzése, az ezekhez kapcsolódó eszköz értéket meghatározása

Anyagkészletek elszámolása**20 óra**

Anyagok fajtái és jellemzőik.

Az anyagok raktári és analitikus nyilvántartásának alapvető információ tartalma.

Az anyagbeszerzés könyvelése számla szerinti áron (tényleges beszerzési áron való nyilvántartásnál), a visszaküldés és az engedmény gazdasági események könyvelése

Az anyagkészlet csökkenések értékének számítása és a felhasználás könyvelése átlagáron, csúsztatott átlagáron és FIFO-elv alapján.

A leltári eltérések számítása és könyvelése.

A készletek (anyagok és saját termelésű készletek) bizonylatai: készlet bevételezési, kivételezési bizonylat, készletnyilvántartó lap, szállítólevél, számla.

Jövedelem elszámolás

25 óra

A jövedelemmel kapcsolatos analitikus nyilvántartások információ tartalma

A jövedelem részeit, a levonások.

A bérfeladás számítása és könyvelése, a levonások könyvelése feladatok elvégzése.

A bérek közterheinek számítása, könyvelése.

A jövedelem kifizetése (készpénzes és folyószámlára történő átutalás)

A jövedelem elszámolás bizonylatai

A bérszámfejtő lap alapján a nettó bér megállapítása

Saját termelésű készletek elszámolása

15 óra

A saját termelésű készletek fajtái.

Az önköltség alapvető elemei.

A saját termelésű készletek analitikus és főkönyvi nyilvántartásának alapvető információ tartalma

A termelési költségek típusai, a költségek könyvviteli elszámolás költségnevek szerint.

A saját termelésű készletek raktárba vételének könyvelése összköltség eljárással.

Termékértékesítés elszámolása

20 óra

Az értékesítés bizonylatolása rendje, a számla tartalmi elemei.

Az értékesítéshez kapcsolódó bevétel, forgalmi adó és készletcsökkenés (átlagár, FIFO értelmezésben).

Az értékesítés, visszaküldés és minőségi engedmény tételek könyvelése összköltség eljárással

Pénzkezeléshez kapcsolódó bizonylatok

- kiadási és bevételi pénztárbizonylat,

- készpénzfizetési számla,

- bankhoz kötődő egyszerű gazdasági események bizonylatai.

Statisztika-érettségi felkészítő tantárgy

68 óra

A tantárgy tanításának célja

A főszakképesítés magasabb színvonalon történő elsajátítását elősegítő, ágazati szakmai kompetenciákat, készségeket erősítő képzés azon tanulók számára, akik nem választják a mellék-szakképesítés megszerzését.

Készség szintjén tudjon alapvető statisztikai számítási feladatokat végezni, grafikus ábrákat értelmezni, készíteni.

A tantárgy keretén belül fejlődjön precizitása, lényeglátása, logikus gondolkodása.

A tantárgy témakörei

Az információsúrités legjellemzőbb módszerei, eszközei **16 óra**
dinamikus viszonyszám, bázis- és láncviszonyszám, és ezek összefüggései
megoszlási, koordinációs viszonyszám és összefüggései
intenzitási viszonyszám fogalma, fajtái, jellemzői, összefüggések
a gazdasági életben használt néhány legfontosabb intenzitási viszonyszám
intenzitási viszonyszám dinamikájának vizsgálata,

Helyzeti középértékek:
Számított középértékek
a szóródás vizsgálata

Főátlagok, összetett intenzitási viszonyszámok összehasonlítása **20 óra**
A standardizálás módszere
Standardizálás különbségfelbontással
Főátlagok eltérése
Részátlagok hatása
Összetételhatás
Összefüggés az eltérések között
Az indexek számítása a standardizálás alapján
Főátlag index
Részátlag index
Összetételhatás indexe
Összefüggések az indexek között

Az érték, ár és volumenindex **10 óra**
A termelési, forgalmi érték meghatározása, nagyságára ható tényezők
Az értékindex számítása és értelmezése
Az árindex számítása és értelmezése
A volumenindex számítása és értelmezése
Összefüggés az indexek között
Az árbevételre ható tényezők számszerűsítése, összefüggésük

A grafikus ábrázolás **8 óra**
Grafikus ábrázolás eszközei
Grafikus ábrák készítése
Az ábrázolás alkalmazási területei

Esettanulmány készítése **14 óra**
Esettanulmány készítése megadott témában a tanult statisztikai módszerek alkalmazásával.
Elemzések és következtetések levonása kiszámított adatokból a számítógépes programok
használatával

Tantárgyak	9. évfolyam		10. évfolyam		11. évfolyam		12. évfolyam		5/13. évfolyam	
Közismereti órák	24		24		25		25		4	
Magyar nyelv és irodalom	4		4		4		4		-----	
Történelem	2		2		3		3		-----	
Idegen nyelv	4		4		4+1		4+1		4	
Matematika	3		3		3+1		3+1		-----	
Osztályfőnöki	1		1		1		1		-----	
Testnevelés	5		5		5		5		-----	
Kötelező komplex természettudományos tantárgy	3		-----		-----		-----		-----	
Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: Földrajz	-----		2		2		2		-----	
Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	-----		1		-----		-----		-----	
Művészetek	-----		-----		1		-----		-----	
Etika	-----		-----		-----		1		-----	
Informatika	2		2		-----		-----		-----	
Szakmai tárgyak	11		12		10		10		31	
	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy
Foglalkoztatás II.									0,5	
Foglalkoztatás I.									2	
Gépírás gyakorlata		2		1						
Számítástechnikai alkalmazások az ügyfélszolgálatban			1		1					
Ügyfélszolgálati kommunikáció	1									
Ügyfélszolgálati kommunikációs gyakorlat		1								
Ügyfélszolgálati ismeretek			1							
Ügyfélszolgálati gyakorlat						1		1		
Levelezési gyakorlat az ügyfélszolgálatban						1				
Dokumentum- és adatkezelés az ügyfélszolgálatban							1			
Komplex ügyfélszolgálati gyakorlat								1		
Gazdasági és vállalkozási ismeretek	2		1				1		1	
Jogi ismeretek	1								1,5	
Gépírás és levelezési gyakorlat		2		2		2		2		3
Irodai alkalmazások gyakorlata				1		1				2
Gyorsírás gyakorlata				2		2		2		4
Kommunikáció a titkári munkában	1		2						2	
Rendezvény- és programszervezés					1		1			
Rendezvény- és programszervezés gyakorlata										5
Titkári ügyintézés	1		1						2	
Titkári ügyintézés gyakorlata						1		1		5
Irodai szakmai idegen nyelv									3	

Rendelkezésre álló órakeret /hét	35	36	35	35	35
Tanítási hetek száma	36	36	36	31	31
Összefüggő nyári gyakorlat	0	140	140	0	0

Óraszám függvényében 9. évfolyamon matematika csoportbontás + 3 óra

Mellékszakképesítés választása esetén

Mellékszakképesítés nem választása esetén

Ügyvitel ágazat kizárólag a 2016/2017-es tanévben indult. Ezen az ágazaton minden tanuló a mellék-szakképesítés tanulását választotta.

Szkgimnázium

XL. Közlekedés, szállítmányozás és logisztika ágazat

Érettségi vizsga keretében megszerezhető szakképesítés: 51 344 11 Vállalkozási ügyintéző
Érettségihez kötött ágazati szakképesítés: 54 841 11 Logisztikai és szállítmányozási ügyintéző
2016.09.01.-től

Tantárgyak	9. évfolyam		10. évfolyam		11. évfolyam		12. évfolyam		5/13. évfolyam	
Közismereti órák	24		24		25		25		4	
Magyar nyelv és irodalom	4		4		4		4		-----	
Történelem	2		2		3		3		-----	
Idegen nyelv	4		4		4+1		4+1		4	
Matematika	3		3		3+1		3+1		-----	
Osztályfőnöki	1		1		1		1		-----	
Testnevelés	5		5		5		5		-----	
Kötelező komplex természettudományos tantárgy	3		-----		-----		-----		-----	
Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: Fizika	-----		2		2		2		-----	
Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	-----		1		-----		-----		-----	
Művészetek	-----		-----		1		-----		-----	
Etika	-----		-----		-----		1		-----	
Informatika	2		2		-----		-----		-----	
Szakmai tárgyak	11		12		10		10		31	
	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy
Foglalkoztatás II.									0,5	
Foglalkoztatás I.									2	
Gazdasági és jogi alapismeretek	1									
Ügyviteli gyakorlatok		0,5								
Általános statisztika					0,5					
Pénzügyi alapismeretek			1							
Adózási alapismeretek			0,5							
Számviteli alapismeretek					1					
Vállalkozásfinanszírozás					1					
Vállalkozásfinanszírozás gyakorlat								1		

Adózás				1					
Elektronikus adóbevallás gyakorlata							1,5		
Gazdálkodási ismeretek		1							
Jogi-, adójogi szabályozás keretei				1					
Jogi-, adójogi gyakorlat					0,5				
Vámtarifa és áruosztályozás						1			
Áruosztályozás gyakorlata							0,5		
Vámjogi szabályozás						1			
Vámjogi gyakorlat							1		
Gazdasági és jogi ismeretek – érettségire felkészítő						1			
A raktározási folyamatok – érettségire felkészítő				1					
Raktározás gyakorlat – érettségi felkészítő					0,5		2		
Közlekedési alapfogalmak – érettségi felkészítő				2					
Közlekedés üzemvitel gyakorlat - érettségi felkészítő							2		
Pénzügyi alapismeretek - érettségi felkészítő				1		1			
Statisztika-érettségi felkészítő				0,5					
Közlekedési alapfogalmak	3								
Közlekedés technikája		4							
Közlekedés üzemvitel gyakorlat			1,5						
Általános szállítványozási ismeretek								4	
Ágazati szállítványozási ismeretek								7	
Szállítványozás gyakorlat									5
Logisztika								7	
Logisztikai tervezés gyakorlat									5,5
A raktározási folyamatok	3								
Speciális áruk raktározása	1								
Raktározás gyakorlat		2,5							
A raktározás szerepe az ellátási láncban			1						
Raktár működtetése és mutatószámai			1						
Raktárvezetés gyakorlat				2					
Kommunikáció alapjai					3				
Üzleti kommunikáció gyakorlat						2			
Vezetési, jogi, gazdasági, marketing elméleti ismeretek							2		
Marketing gyakorlat								1	
Vezetés, szervezés gyakorlat								1	
Rendelkezésre álló órakeret /hét	35	36	35	35	35	35	35	35	35
Tanítási hetek száma	36	36	36	36	31	31	31	31	31
Összefüggő nyári gyakorlat	0	140	140	140	0	0	0	0	0

Óraszám függvényében 9. évfolyamon matematika csoportbontás + 3 óra

Mellékszakképesítés választása esetén

Mellékszakképesítés nem választása esetén

Tananyagtartalom a mellék-szakképesítés nem választása esetén a főszakképesítés erősítésére

Gazdasági és jogi ismeretek – érettségire felkészítő tantárgy 32 óra

A tantárgy tanításának célja:

A tanulóval megismertesse a gazdasági élet különböző területeihez kapcsolódó fogalmakat és az azok közötti összefüggéseket, a vállalkozások és a nemzetgazdaság egyes területeinek több irányú kapcsolatát, a közgazdasági elmélet és a gyakorlati gazdasági élet összefüggéseit.

Vállalkozások, gazdasági társaságok

6 óra

Vállalkozás indítása, működtetése. Egyéni vállalkozás, jogi személyiségű és nem jogi személyiségű GT-k jellemzői.

A gazdasági társaságra ható makró és mikro környezeti tényezők.

Jogszabályi hierarchia

6 óra

Az Alaptörvény, a törvények (2/3-os és egyszerű többséges), a végrehajtási rendeletek. Alacsonyabb rendű jogszabályok.

Az állam, a parlament, a köztársasági elnök, a kormány és az Alkotmánybíróság jogai, feladatai, kötelezettségei. A választási rendszer.

Szerződések

8 óra

Szerződés fogalma.

Szerződés létrejötte, szerződéskötés.

Érvénytelen szerződés okai, semmisség, megtámadhatóság.

Szerződés módosítása, teljesítése, megszűnése, megtámadhatósága.

Szerződés megerősítése, jótállás, termékszavatosság.

Nevesített szerződések

6 óra

Adásvételi szerződések

Bérleti szerződések

Fuvarozási szerződések

Szállítmányozási szerződések

Polgári jogi kártérítési felelősség

6 óra

Általános vétkességen alapuló felelősség

Jogellenes magatartás

Kár

Vétkesség

Kártérítési felelősség

A raktározási folyamatok – érettségire felkészítő tantárgy 36 óra

A tantárgy tanításának célja:

A raktározás folyamatelemei tantárgy elméleti oktatásának alapvető célja, hogy a tanulók megismerjék a raktározási alapfeladatokat, legyenek tisztában az áru bevételezés és árukiadás

szabályaival, a különböző tárolási módok jellemzőivel, a megrendelések teljesítésének feladataival. Szükséges, hogy ismerjék, és betartsák a raktározás szabályait.

A tantárgy témakörei

A folyamat modul rendszere

9 óra

A raktározás szükségessége, feladatai
A raktárak fajtái, jellemzőik
A raktározási modell
A raktári áruérkeztetés, áruátvétel szabályai
Mennyiségi, minőségi áruátvétel változatai
Árutárolási módok és jellemzőik
A térfogat-kihasználás jelentősége, összetevői
Magas tárolási rendszerek jellemzői
Kommissiózás, mint a raktározás kritikus folyamata
A kommissiózás fajtái, részfolyamatai
Bizonylat nélküli kommissiózási módszerek
Az expediálás feladatai
A csomagolás logisztikai szerepe, funkciói és megjelenési formái

A raktározás eszközrendszere

9 óra

Az áruátvétel anyagmozgató és mérőeszközei
A raktáron belüli árumozgató eszközök
Szakaszos és folyamatos működésű anyagmozgató gépek és jellemzőik
Állványkiszolgáló targoncák és jellemzőik
Állványkiszolgáló gépek, és alkalmazásuk feltételei
Rakományrögzítő és csomagológépek
Mérőeszközök használata, hitelesítés és kalibrálás

A raktár irányítási rendszer

9 óra

A raktározás információinak fajtái, jellegzetességei
Az információ-átvitel megoldásai
Raktári állapotjelző információk
Árumozgást jelző információk
Az információ továbbítás eszközei
Vezetékes és vezeték nélküli információs rendszerek
Az áruáramlás és információáramlás integrációja
A raktár külső kapcsolatainak információi
Az EDI informatikai rendszer
A raktárirányítás feladatai
A raktárirányítás, mint a vállalatirányítás alrendszere
Nyomtatott bizonylatokkal történő raktárirányítás
Számítógépes raktárirányítás hierarchikus rendszere
A raktári folyamatok irányítási jellegzetességei
A folyamatirányítás információs rendszere

Raktári bizonylatolás

9 óra

A szállítólevél feladata és tartalmi elemei
 Az áru bevételezési bizonylat tartalmi elemei
 Az áruátadás-átvétel használati köre és a bizonylat tartalma
 Áru kivételezési bizonylat tartalmi elemei
 Áru visszavételezési bizonylat tartalmi elemei
 Áruáttárolási bizonylat
 Árumozgások manuális és számítógépes bizonylatolása
 Készlet nyilvántartási bizonylatok
 Készletmozgások bizonylatai
 Készletmozgások manuális és számítógépes bizonylatolása
 A leltározás menete és bizonylatai
 A leértékelés menete, szabályai és bizonylatai
 A selejtezés menete, szabályai és bizonylatai

Raktározás gyakorlat – érettségi felkészítő tantárgy

84 óra

A tantárgy tanításának célja:

A raktározás gyakorlat tantárgy oktatásának célja, hogy a tanulók alkalmazási szinten sajátítsák el azokat a készségeket, amelyek a raktározási tevékenységek lebonyolításához szükségesek. Legyenek képesek nyilvántartásokat, a raktári árumozgásokhoz kapcsolódó bizonylatokat kezelni. Ismerkedjek meg és gyakorolják a különböző komissiózási módok feladatait, végrehajtási szinten kezeljék a raktárirányítási programokat.

A tantárgy témakörei

Raktározási folyamatok és eszközeik

30 óra

Raktári anyagmozgató gépek fajtái
 Mérőeszközök fajtái
 Mérőeszközök hitelesítése, kalibrálása
 A raktározás balesetvédelmi előírásai
 A raktározás tűzvédelmi előírásai
 A raktározás környezetvédelmi előírásai, hulladék-kezelés
 A raktár tájékoztató és figyelmeztető feliratai
 Tárolóeszközök ellenőrzési és karbantartási feladatai

Raktár irányítási gyakorlat

30 óra

Raktár irányítási programok funkciói
 A raktárirányítás információs rendszere
 Az információátvitel eszközei és használatuk
 A komplex számítógépes raktározás feladatai

Komissiózás a gyakorlatban

24 óra

Megrendelések feldolgozása
 Egylépcsős és kétlépcsős komissiózás
 Árukigyűjtési program összeállítása

Áru előkészítés
A kommissiózás bizonylatai és kezelésük
Bizonylat nélküli kommissiózás

Közlekedési alapfogalmak – érettségi felkészítő tantárgy

72 óra

A tantárgy tanításának célja

A közlekedési alapfogalmak tantárgy tanításának célja, hogy a tanulókat megismertesse a közlekedésnek a társadalom fejlődésében, életében betöltött szerepével, jelentőségével, valamint a közlekedéssel összefüggő alapvető ismeretekkel.

A tantárgy témakörei

Közlekedési ismeretek

6 óra

Közlekedéstörténet
a közúti, vasúti, vízi és légi közlekedés kialakulása, fejlődése.

Közlekedési alapfogalmak
Közlekedés fogalma, feladata, kiszolgáló létesítmények. Közlekedés felosztása, álgazatai.
Közlekedési munkamegosztás.

Közlekedés technikája

20 óra

Vasúti közlekedés
Felosztása, vasúti pálya, alépítmény, felépítmény részei, jellemzői. Vasúti vontató és vontatott járművek fajtái és szerkezete.

Közúti közlekedés
Települések úthálózata, közúti járművek szerkezete, felépítése. Az Ottó motor és a Diesel motor működése. Tehergépjárművek csoportosítása.

Városi közlekedés
Városi közlekedés járművei és a velük szemben támasztott követelmények. Kiszolgáló létesítmények.

Vízi közlekedés
Vízi közlekedés pályája, belvízi és tengeri hajóútvonalak. Járművek, a hajók csoportosítása, felépítése. Kikötők, dokkok.

Légi közlekedés
Felosztása, pályája, járművei. Repülőgépek osztályozása és szerkezete.

Csővezetékes szállítás
Értelmezése, csoportosítása. Szállítási módjai és technikai berendezései.

Egységrakomány képzés az áruszállításban
Eszközei, rögzítése, kialakítása. Konténerek és csoportosítása.

Kombinált áruszállítás
Előnyei, huckle-pack jelentősége, formái.

Közlekedési földrajz

26 óra

Általános földrajzi ismeretek
Térképészeti ismeretek, helymeghatározások a térképen. Az infrastruktúra jelentősége.
Tájékozódás formái.

Vasúti közlekedés
Vasútvonalak osztályozása, számozása. Vasúthálózatunk jellemzői. Vasúti határátkelők.

Közúti közlekedés
Magyarország és Európa közúthálózata és számozási rendszere. TEN-hálózat jelentősége és az ahhoz vezető történeti út.

Egyéb szállítási módok
Európa belvízi közlekedése, tengeri hajózása. Magyarország hajózható vízi útvonalai és repülőterei.

Közlekedés üzemvitele

20 óra

Vasúti közlekedés,
Vasúttal szemben támasztott követelmények, személyszállítási folyamat, áru fuvarozás
funkciói, csomagolás, fuvarszköz megrendelés. Menetrendek.

Városi és közúti közlekedés
Áru fuvarozási folyamat, járat típusok, az elővárosi és a távolsági személyközlekedés
jellemzői. Városi tömegközlekedési rendszerek.

Vízi közlekedés
Áruszállító hajózási módok csoportosítása, önjáró hajózás. A folyami és a tengerjáró hajózás
jellemzése. Szabadhajózás, vonalhajózás és speciális hajózás.

Közlekedés üzemvitele gyakorlat - érettségi felkészítő tantárgy

64 óra

A tantárgy tanításának célja:

A közlekedés üzemvitel gyakorlati tantárgy tanításának célja, hogy a tanulók a gyakorlatban ismerjék meg az egyes közlekedési alágazati fuvarozási folyamatainak jellegzetességeit, valamint a közlekedéssel összefüggő üzemviteli ismereteket.

A tantárgy témakörei

A vasúti közlekedés üzemvitele gyakorlat

30 óra

A vasúttal szemben támasztott követelmények

A vasúti személyszállítási folyamat
 A vasúti áru fuvarozási folyamat és részei
 Az áruk csomagolása
 A fuvarszköz megrendelése és kiállítása
 A rakodás, a küldemény átvétele
 A küldemény továbbítása, a fuvarozás végrehajtása
 A fuvarozás befejezése, kiszolgáltatás
 A vasúti forgalom szervezése és a személy és áru forgalom lebonyolítása
 A vasúti menetrend

A közúti és városi közlekedés üzemvitele gyakorlat

17 óra

A témakör részletes kifejtése
 A közúti áruszállítás üzemvitele
 Áru fuvarozási folyamatok
 Járattípusok
 A közúti személyszállítás üzemvitele
 A városi közlekedés üzemvitele
 Városi tömegközlekedési rendszerek
 Utazási igazolványok

A vízi közlekedés üzemvitele gyakorlat

17 óra

Az áruszállító hajózási módok csoportosítása
 Belvízi áruszállítási módok Vontató-, toló-, önjáró hajózás
 Folyam-tengeri hajózás
 A tengerhajózás üzemvitele
 Szabadhajózás, vonalhajózás, speciális hajózás
 Vízi személyszállítás: tengeri-, belvízi-, átkelőhajózás

Pénzügyi alapismeretek - érettségi felkészítő tantárgy

68 óra

A tantárgy tanításának célja

A főszakképesítés magasabb színvonalon történő elsajátítását elősegítő, ágazati szakmai kompetenciákat, készségeket erősítő képzés azon tanulók számára, akik nem választják a mellék-szakképesítés megszerzését. Ismerje az alapvető pénzügyi fogalmakat, rendszereket. Ismerje meg alaposan azokat a pénzügyi témaköröket, melyek a logisztikában és szállítmányozásban elengedhetetlenek.

Témakörök

Pénzügyi szektor alapvetései

4 óra

A pénz fogalma és fajtái, a pénz funkciói
 A pénz fogalma, funkciói (értékmérő, forgalmi eszköz, fizetési eszköz, kincsgyűjtés, felhalmozás, vagyontartás)
 A pénz kialakulása: árupénz, pénz helyettesítők, a mai pénz
 Gazdaságpolitika, pénzügypolitika (fogalma, eszközei)

Pénzügyi intézményrendszer

10 óra

A bankok kialakulása, fogalma és a bankműveletek

Passzív bankügyletek (betétgyűjtés, értékpapírok kibocsátása, hitelfelvétel a jegybanktól és más banktól)

Aktív bankügylet (hitelezés, váltóleszámitolás, lízingügylet, faktorálás, forfetírozás), hitelbiztosítékok: tárgyi, dologi biztosíték és személyi biztosíték

Semleges bankműveletek

Az egyszintű és a kétszintű bankrendszer jellemzői

A jelenlegi magyar pénzügyi intézményrendszer felépítése

Jegybank és a monetáris szabályozás

Az MNB szervezeti felépítése

A magyar központi bank feladatai, a monetáris irányításban betöltött helye

A pénzügyi intézmények jellemzői (hitelintézetek és pénzügyi vállalkozások)

Pénzügyi szolgáltatások és kiegészítő pénzügyi szolgáltatások

Nem monetáris közvetítők és feladataik (biztosítók, nyugdíjpénztárak)

Magyar Bankszövetség, OBA, BEVA

A nemzetközi pénzügyi intézmények

A pénzforgalom

12 óra

A pénzforgalom általános szabályai

A fizetési számlák fajtái

A pénzforgalmi szolgáltatási keretszerződés, formai és tartalmi követelményei

Fizetési számla megnyitása, fizetési számla feletti rendelkezés

A pénzforgalmi szolgáltatás lebonyolításának közös szabályai

Fizetési műveletek jóváhagyása

Titoktartási szabályok (fizetési titok, sorbaállítás)

Fizetési módok

fizetési számlák közötti fizetés: átutalás, beszedés, a fizető fél által a kedvezményezett útján kezdeményezett fizetés, az okmányos meghitelezés (akkreditív)

fizetési számlához kötődő készpénzfizetés: készpénzfizetésre szóló csekk kibocsátása és beváltása, készpénzbefizetés fizetési számlára, készpénzkifizetés fizetési számláról

fizetési számla nélküli fizetés: készpénzáttutalás

készpénzfizetés

A készpénzforgalom lebonyolításának helye

A pénztár, pénzkezelés és pénztári forgalom elszámolása

A pénzkezeléssel kapcsolatos feladatkörök

A nemzetközi fizetések általános szabályai

A pénz időértéke

10 óra

A pénz időértékének fogalma, jelentősége

A jelen és a jövőérték számítás időtényező táblázatok alkalmazásával

A váltóval kapcsolatos műveletek

Váltókibocsátás, váltóforgatás, leszámítolás

Valuta, deviza-árfolyama

8 óra

Valuta, deviza és -árfolyam fogalma

A valuta- és a devizaműveletekkel kapcsolatos gazdálkodási feladatok

A valuta-, devizaárfolyamokhoz kapcsolódó számítások

A pénzügyi piac és termékei

10 óra

Pénzügyi piacok fogalma, gazdaságban betöltött szerepe

Pénzügyi piacok csoportosítása
 A részpiacok jellemzői
 Az értékpapírok pénzügyi piacokon betöltött szerepe
 Értékpapírok megjelenése, fogalma (főbb csoportosítási szempontjai)
 Az értékpapírok főbb fajtái
 a kötvény fogalma, jellemzői, fajtái
 vállalati kötvény pénzügyi piacon betöltött szerepe
 a részvény fogalma, jellemzői
 a részvények szerepe a gazdaságban
 a részvények fajtái és jellemzői
 a közraktárjegy fogalma, jellemzői
 a váltó, mit a kereskedelmi hitelezés egyik eszköze
 váltótípusok: saját és idegenváltó
 váltóműveletek
 az állampapírok
 az állampapírok és a monetáris politika kapcsolata
 az állampapírok fajtái és jellemzői
 a banki értékpapírok
 A tőke- és pénzpiaci ügyletek: prompt és termin ügyletek

Értékpapírok értékelése

10 óra

A kötvény értékelése:
 A klasszikus kötvény reális árfolyamának (elméleti árfolyamának) becslése, valamint összevetése a piaci árfolyammal és a vásárlási-eladási szándék megállapítása
 A kötvények hozamának számítása: névleges hozam, egyszerű hozam
 A részvény értékelése:
 A törzsrészvény és az elsőbbségi részvény reális árfolyamának (elméleti árfolyamának) becslése, valamint összevetése a piaci árfolyammal és a vásárlási-eladási szándék megállapítása
 A részvények várható hozamának számítása

Biztosítási alapismeretek

4 óra

Biztosítási alapfogalmak
 A biztosítás szerepe, jelentősége
 A biztosítás módszere
 Biztosítási ágazatok rendszerei
 Biztosítási szerződés és a biztosítási díj
 Likviditás, jövedelmezőség és hatékonyság

Statisztika-érettségi felkészítő tantárgy

18 óra

A tantárgy tanításának célja:

A főszakképesítés magasabb színvonalon történő elsajátítását elősegítő, ágazati szakmai kompetenciákat, készségeket erősítő képzés azon tanulók számára, akik nem választják a mellék-szakképesítés megszerzését.

Készség szintjén tudjon alapvető statisztikai számítási feladatokat végezni, grafikus ábrákat értelmezni, készíteni.

A tantárgy keretén belül fejlődjön precizitása, lényeglátása, logikus gondolkodása.

A tantárgy témakörei:

Az információsúrités legjellemzőbb módszerei, eszközei**10 óra**

dinamikus viszonyszám, bázis- és láncviszonyszám, és ezek összefüggései
 megoszlási, koordinációs viszonyszám és összefüggései
 intenzitási viszonyszám fogalma, fajtái, jellemzői, összefüggések
 a gazdasági életben használt néhány legfontosabb intenzitási viszonyszám
 intenzitási viszonyszám dinamikájának vizsgálata,
 Helyzeti középértékek
 Számított középértékek
 A szóródás vizsgálata

Az érték, ár és volumenindex**4 óra**

A termelési, forgalmi érték meghatározása, nagyságára ható tényezők
 Az értékindex számítása és értelmezése
 Az árindex számítása és értelmezése
 A volumenindex számítása és értelmezése
 Összefüggés az indexek között
 Az árbevételre ható tényezők számszerűsítése, összefüggésük

A grafikus ábrázolás**4 óra**

Grafikus ábrázolás eszközei
 Grafikus ábrák készítése
 Az ábrázolás alkalmazási területei

Szakgimnázium**IV. Pedagógia**

Érettségi vizsga keretében megszerezhető szakképesítés: 32 140 01 ÓVODAI DAJKA és 52 140 01

Fogyatékkal élők segítője

OKJ 54 140 02 Pedagógiai és családsegítő munkatárs

2016.09.01.-től

Tantárgyak	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam	5/13. évfolyam
Közismereti órák	24	24	25	25	4
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4	-----
Történelem	2	2	3	3	-----
Idegen nyelv	4	4	4+1	4+1	4
Matematika	3	3	3+1	3+1	-----
Osztályfőnöki	1	1	1	1	-----
Testnevelés	5	5	5	5	-----
Kötelező komplex természettudományos tantárgy	3	-----	-----	-----	-----
Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: Fizika	-----	2	2	2	-----
Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	-----	1	-----	-----	-----
Művészetek	-----	-----	1	-----	-----
Etika	-----	-----	-----	1	-----
Informatika	2	2	-----	-----	-----
Szakmai tárgyak	11	12	10	10	31

	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy
Foglalkoztatás II.									0,5	
Foglalkoztatás I.									2	
Pedagógia									8,5	
Pedagógiai gyakorlat										11,5
Bevezetés a pszichológiába									2	
Pedagógiai szociológia									2	
Mentálhigiéniai alapismeretek									1	
Szabadidő szervezés									1	
Kommunikáció és viselkedéskultúra									1	
Gondozási és egészségnevelési alapismeretek	1		1		1		1		1	
A nevelés elméleti alapjai	1		1		2		2			
Nevelési gyakorlat		3		4		2		4		
Konyhai és udvari feladatok	1		1							
Takarítási ismeretek	1		1							
Gyógypedagógiai egészségtan	1		1		2		2			
Gyógypedagógiai egészségtan gyakorlat		1		1		2				
Gyógypedagógiai alapismeretek	2		2							
Sérülés-specifikus kommunikáció					2		1			
Munkahelyi egészség és biztonság									0,5	
Rendelkezésre álló órakeret /hét	35		36		35		35		35	
Tanítási hetek száma	36		36		36		31		31	
Összefüggő nyári gyakorlat	0		140		140		0		0	

Óraszám függvényében 9. évfolyamon matematika csoportbontás + 3 óra

Mellékszakképzés választása esetén

Mellékszakképzés nem választása esetén

4.12.2. Szakgimnáziumi szakképzés (5/2018. VII. 9. ITM rendelet alapján)

IX. Gépészet ágazat

Érettségi vizsga keretében megszerezhető szakképesítés: 52 522 04 Villamos berendezés szerelő és üzemeltető

Érettségihez kötött ágazati szakképesítés: 54 523 04 Mechatronikai technikus

2018.09.01.-től

Tantárgyak	9. évfolyam		10. évfolyam		11. évfolyam		12. évfolyam		5/13. évfolyam	
Közismereti órák	27		24		24		23		4	
Magyar nyelv és irodalom	4		4		4		4		-----	
Történelem	2		2		3		3		-----	
Idegen nyelv	4		4		4+1		4+1		3	
Matematika	3		3		3+1		3+1		-----	
Osztályfőnöki	1		1		1		1		1	
Testnevelés	5		5		5		5		-----	
Kötelező komplex természettudományos tantárgy	3		-----		-----		-----		-----	
Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: Fizika	2		2		2		-----		-----	
Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	-----		1		-----		-----		-----	
Művészetek	1		-----		-----		-----		-----	
Etika	-----		-----		-----		1		-----	
Informatika	2		2		-----		-----		-----	
Szakmai tárgyak	8		12		11		12		31	
	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy
Foglalkoztatás II.									0,5	
Foglalkoztatás I.									2	
Munkavédelem	0,5									
Elsősegélynyújtás gyakorlata		0,5								
Műszaki mérés			2							
Műszaki mérés gyakorlata				2						
Mechatronikai alapoó feladatok	3,5		4		2		4,5			
Mechatronikai alapoó feladatok gyakorlata		3,5		4		2+3		1		
Szakmai idegen nyelv										
Villamos gépek alapjai					2,5					
Villamos gépek és hajtások gyakorlata						2				
Villamos biztonságtechnika					1,5					
Hibavédelem a gyakorlatban						1				
Irányítástechnika							0,5			
Irányítástechnikai gyakorlatok								1		
PLC alkalmazása gyakorlat								2		
Készülékismeret							1			
Kapcsolószekrények szerelési gyakorlat								2		

Gépészeti rajz					3		3		
Szakmai számítások				2		1,5			
Gépi energetika				2			2		
Mechatronikai gépészeti feladatok								4	
Mechatronikai gépészeti feladatok gyakorlata									13
Mechatronikai villamos feladatok								4,5	
Mechatronikai villamos feladatok gyakorlata									7
Mechatronikai villamos feladatok gyakorlat									7
Rendelkezésre álló órakeret /hét	35	36	35	35	35	35	35	35	35
Tanítási hetek száma	36	36	36	36	31	31	31	31	31
Összefüggő nyári gyakorlat	0	140	140	140	0	0	0	0	0

Óraszám függvényében 9. évfolyamon matematika csoportbontás + 3 óra

Mellékszakképzés választása esetén

Mellékszakképzés nem választása esetén

Tananyagtartalom a mellék-szakképzés nem választása esetén a főszakképzés erősítésére

11. évfolyam

Gépészeti rajz (gyak) 3 óra / hét

- síkmértani szerkesztések,
- vetületi ábrázolások,
- metszeti ábrázolások,
- méretháló felépítése, méretmegadások,
- tűrések, illesztések jelölése, megadása
- felületi minőség megadása,
- jelképes ábrázolások

Szakmai számítások (elmélet) 2 óra / hét

- szakmai számítások általánosan: mértékegységek átváltása, képlethasználat, ismeretlen mennyiségek meghatározása, vektorok összeadása, felbontása,
- szakmai számítások az anyagismerettel kapcsolatban: százalékszámítás, sűrűség- térfogat-tömegszámítás,
- szakmai számítások a különböző hajtásoknál: dörzshajtás, szíjhajtás, fogaskerék- kúpkerék hajtás, lánchajtás (áttétel- fordulatszám meghatározása, műszaki paraméterek meghatározása, a hajtás)

Gépi energetika (elmélet) 2 óra / hét

Váltakozó feszültség, áram.

Váltakozó feszültség, áram jellemzői, ábrázolása, összegzése.

Ellenállás a váltakozó áramú körben- fogalma, nagysága, fázis viszonyok.

Induktivitás a váltakozó áramú körben- fogalma, nagysága, fázis viszonyok.

Kondenzátor a váltakozó áramú körben- fogalma, nagysága, fázis viszonyok.

Impedancia, admittancia.

Teljesítmények a váltakozó áramú körben.
Háromfázisú váltakozó áram.
Transzformátorok.
Villamos forgógépek – motorok, generátorok.
Méréstechnika.
Feszültségesés és teljesítményveszteség a vezetékben.
Villamos forgógépek rendszerezése felépítése, működése, funkció, fázisszám, áramnem szerint.
Szinkrongép szerkezete, működése.
Aszinkrongépek szerkezete, működése.
Villamos forgógépek alapvető üzemi jellemzői.
Egyenáramú gépek szerkezete, gerjesztési lehetőségei, működési elve.
Villamos forgógépek jellemző mechanikai és villamos hibái.
A villamos forgógépek forgásirány- és forgási sebesség változtatásának módjai, lehetőségei.

Érintésvédelem (hibavédelem) alapfogalmai.
Az érintésvédelemmel (hibavédelemmel) kapcsolatos előírások.
Az áramütés és az áramütés elleni védelem.
Védővezetős érintésvédelem (hibavédelem) módjai.
TT rendszer jellemzői.
TN rendszer jellemzői.
IT rendszer jellemzői.
EPH fogalma, kialakítása.
Földelő-, védő- és EPH vezetők.
Áram-védőkapcsoló szerepe, működési elve, bekötése.
Védővezető nélküli érintésvédelmi (hibavédelmi) módok, azok jellemzői.
Gyártmányok érintésvédelmi (hibavédelmi) kialakítása.
Érintésvédelmi osztályok.
A villám jellemzői.
Villámvédelemre vonatkozó kötelező előírások.
Külső villámvédelem fogalma, jellemzői, elemi.
Villámvédelem dokumentációja.
Külső villámvédelem kialakításának ütemezése.
Villámvédelmi földelő építkezés alatti kialakítása, ellenőrzése.

Gépi energetika (gyakorlat) 2 óra / hét

Kapcsolóberendezés szerelése.
Ipari elosztóberendezés szerelése.
Ipari energiaelosztó hálózat szerelése.
Vezérlő- és szabályozó berendezés szerelése.
Ipari villamos berendezés javítása, karbantartása, kezelésének betanítása.
A munka megkezdése előtt, a munkafolyamatban és a munka átadásához szükség szerinti mérések és vizsgálatok végzése.
Mechanikai méretek felvétele, ellenőrzése.
Gépelemek (tengelykapcsolók, csapágyak, fogaskerekek, alapvető hajtások) alkalmazása, szerelése.
Motorvezérlések bekötése.
Intelligens épületek erőáramú szerelése.

Ipari épületek villanszerelése, áramköreinek ellenőrzése.

Az ipari épületek fogyasztásmérőhely kialakításának ellenőrzése.

Fontosabb fogyasztói berendezések bekötésének létrehozása, ellenőrzése.

Az ipari épületek fogyasztásmérőjének áramszolgáltatói hálózatra történő csatlakoztatása.

Az ipari épületek elosztóinak kialakítása.

A szerelési technológiák és a készülékek kiválasztása a vonatkozó előírások figyelembe vételével.

Kisfeszültségű szabadvezeteki és kábelhálózatokon jelentkező szerelési-, kötési-, csatlakozási feladatok elvégzése, ellenőrzése.

A védőföldelés és a nullázott rendszer kiépítése, ellenőrzése.

Az EPH-rendszer kiépítése, ellenőrzése.

Az áram-védőkapcsoló bekötése, ellenőrzése, a védővezeték nélküli érintésvédelmi módok alkalmazása.

12. évfolyam

Gépészeti rajz 3 óra (gyakorlat) / hét

- oldható kötések ábrázolása (csavar kötés, ék- reteszkötés, bordástengely- kúpos kötés),
- hegesztett kötések ábrázolása, jelölések,
- gépelemek ábrázolása: csapágycsukló, fogazott alkatrészek, rugók, stb.,
- egyszerűbb összetételi ábrák,
- műszaki dokumentáció (szerelési terv, szerkezeti egységek, alkatrészek), (műveleti sorrend, művelet terv, műveleti utasítás).

Szakmai számítások 3 óra (elmélet) / hét

- szakmai számítások a különböző technológiákban: forgácsolási paraméterek meghatározása (esztergálás, marás, stb.), anyag szükséglet meghatározása (öntés, képlékeny alakítás, stb.),
- szakmai számítások műszaki mérésekkel kapcsolatban: szögek számítása, kúposág számítása, tűrésekkel kapcsolatos számítások, súrlódási együttható meghatározása,
- szakmai számítások az általános műszaki témákban: terület (keresztmetszet) és térfogat számítás, eredő erők meghatározása, súlypontszámítás (egyszerű és összetett keresztmetszetek), igénybevételek számítása, fékek, stb..

Gépi energetika 3 óra (elmélet) / hét

Az energiaellátó rendszerek általános felépítése. Szimmetrikus összetevők elve. Viszonylagos egységek.

A teljesítményelektronika alapjai, fontosabb elemei. Egyenáramú és váltakozó áramú szigetelt kapcsolók. Egyen- és váltóirányítók. Felharmonikusok. Meddőteljesítmény. Nullátmeneti kapcsolók.

Energiagazdálkodással kapcsolatos üzemeltetési feladatokban közreműködés (pl. fázisjavítás).

A kívánt teljesítménytényező eléréséhez szükséges meddőteljesítmény meghatározása.

Villamos hálózatok védelmének, üzemzavari automatikák működésének ellenőrzése.

Energiagazdálkodással kapcsolatos üzemeltetési feladatokban közreműködés (pl. fázisjavítás).

A kívánt teljesítménytényező eléréséhez szükséges meddőteljesítmény meghatározása.

Villamos hálózatok védelmének, üzemzavari automatikák működésének ellenőrzése.

Ipari és háztartási villamos fűtő-, hűtő- és klímaberendezések villamos energiaellátásának kialakítása, működtetése, telepítése, üzemeltetése.

Köztéri, ipari, kommunális és reklámcélú világító berendezések szerelése, karbantartása.
Szünetmentes áramforrások.
Háztartási méretű kiserőmű.
Fotovoltaikus berendezés. Napelemes rendszer méretezése.
Inverter, zárlat-, érintés- (hiba-), tűz- és villámvédelemi eszköz.

Gépi energetika 3 óra (gyakorlat) / hét

Villamos gépek szállítása, telepítése, üzembe helyezése és üzemeltetése.
Kisfeszültségű, kis teljesítményű transzformátor bekötése, ellenőrzése.
A villamosenergia-rendszer üzemeltetőjeként tevékenykedik.
Az erősáramú kapcsolókészülékek kiválasztása, bekötése, működtetése és üzemeltetése.
Villamos kapcsolóállomások üzemeltetése.
Villamos hálózatok üzemeltetése.
Egyszerű kisfeszültségű hálózatok méretezése feszültségesésre és melegedésre (tápvezeték, elosztóvezeték, körvezeték).
Egyszerű hálózatok zárlatának számítása, ellenőrzése, zárlatkorlátozás megoldásában közreműködés.
Energiagazdálkodással kapcsolatos üzemeltetési feladatokban közreműködés (pl. fázisjavítás).
A kívánt teljesítménytényező eléréséhez szükséges meddőteljesítmény meghatározása.
Villamos hálózatok védelmének, üzemzavari automatikák működésének ellenőrzése.
Ipari és háztartási villamos fűtő-, hűtő- és klímaberendezések villamos energiaellátásának kialakítása, működtetése, telepítése, üzemeltetése.
Köztéri, ipari, kommunális és reklámcélú világító berendezések szerelése, karbantartása.
Szünetmentes áramforrások telepítése és üzemeltetése.
Villamos állomások egyen- és váltakozó áramú segédberendezéseinek ellenőrzése.
Egyfázisú transzformátor telepítése, üzemeltetése és a szerelői karbantartások ellenőrzése.
Háromfázisú transzformátor telepítése, üzemeltetése és a szerelői karbantartások ellenőrzése.
Különleges transzformátor telepítése, üzemeltetése és a szerelői karbantartások ellenőrzése.
Villamos gépek telepítése, üzemeltetése és a szerelői karbantartások ellenőrzése, kezelésének betanítása.
Villamos készülékek telepítése, üzemeltetése és a szerelői karbantartások ellenőrzése.
Villamos készülékek kezelésének betanítása.
Különleges villamos gépek telepítése, üzemeltetése és a szerelői karbantartások elvégzése.
Energiagazdálkodással kapcsolatos üzemeltetési feladatokban közreműködés (pl. fázisjavítás).
A kívánt teljesítménytényező eléréséhez szükséges meddőteljesítmény meghatározása.
Villamos hálózatok védelmének, üzemzavari automatikák működésének ellenőrzése.
Ipari és háztartási villamos fűtő-, hűtő- és klímaberendezések villamos energiaellátásának kialakítása, működtetése, telepítése, üzemeltetése.
Köztéri, ipari, kommunális és reklámcélú világító berendezések szerelése, karbantartása.
Szünetmentes áramforrások telepítése és üzemeltetése.
Napelemes rendszer, tartószerkezet és napelemek szerelése terv alapján, mérőhely készítése.
Háztartási méretű kiserőmű szerelése.
Fotovoltaikus berendezés szerelése.
Inverter, zárlat-, érintés- (hiba-), tűz- és villámvédelemi eszköz szerelése, telepítése.

Szakgimnázium
XIII. Informatika ágazat
Érettségi vizsga keretében megszerezhető szakképesítés:
52 482 01 Irodai informatikus
Érettségihez kötött ágazati szakképesítés: **54 482 01 IT mentor**
2018.09.01.-től

Tantárgyak	9. évfolyam		10. évfolyam		11. évfolyam		12. évfolyam		5/13. évfolyam	
Közismereti órák	27		24		24		23		4	
Magyar nyelv és irodalom	4		4		4		4		-----	
Történelem	2		2		3		3		-----	
Idegen nyelv	4		4		4+1		4+1		3	
Matematika	3		3		3+1		3+1		-----	
Osztályfőnöki	1		1		1		1		1	
Testnevelés	5		5		5		5		-----	
Kötelező komplex természettudományos tantárgy	3		-----		-----		-----		-----	
Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: Fizika	2		2		2		-----		-----	
Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	-----		1		-----		-----		-----	
Művészetek	1		-----		-----		-----		-----	
Etika	-----		-----		-----		1		-----	
Informatika	2		2		-----		-----		-----	
Szakmai tárgyak	8		12		11		12		31	
	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy
Foglalkoztatás II.									0,5	
Foglalkoztatás I.									2	
IT alapok	1		1							
IT alapok gyakorlat		2		1						
Hálózatok I.			2		1					
Hálózatok I. gyakorlat				2		2		2		
Programozás	1		1		1		1			
Programozás gyakorlat		2		3		2		2		
IT szakmai angol nyelv	2		1							
Linux alapok					1					
Linux alapok gyakorlat						2				
Irodai szoftverek							1			
Irodai szoftverek gyakorlat								4		
Gépírás				+1						
Programozási készségek fejlesztése						+2				
Vizsgafelkészítés								+2		
IT szakmai angol nyelvi készségek fejlesztése					1		1			
Információtechnológiai ismeretek rendszerezése						1		1		
Hálózati ismeretek rendszerezése						1		2		
Új technológiák a programozásban								1		
Emberismeret									1	
Társadalom-szervezési ismeretek									2	

Gazdasági ismeretek									1,5	
Szakma-módszertani ismeretek									2	
Közösségszervezés gyakorlat										6
Társadalmi informatika									2	
IT mentorálás gyakorlat										7
Közigazgatási és jogi ismeretek									1	
e-Közszolgáltatás gyakorlat										6
Rendelkezésre álló órakeret /hét	35	36	35	35	35	35	35	35	35	35
Tanítási hetek száma	36	36	36	36	31	31	31	31	31	31
Összefüggő nyári gyakorlat	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Óraszám függvényében 9. évfolyamon matematika csoportbontás + 3 óra

Mellékszakképzés választása esetén

Mellékszakképzés nem választása esetén

Szabadsáv

A kerettanterv alapján keletkező szabad sáv óráinak felosztása

10. évfolyam 1 óra/hét: Gépírás gyakorlata

36 óra

1.1. A tantárgy tanításának célja

A Gépírás gyakorlata tantárgy oktatásának célja, hogy a tanulók sajátítsák el a tízujjas vakírás technikáját, és képesek legyenek bármely típusú (látott, hallott, nyomtatott, kézírásos, korrektúrázott stb.) szöveg vagy egyéb dokumentum számítógépes adatbeviteli feladatainak ellátására, törekedve a biztonságos és hibátlan munkavégzésre. Cél továbbá, hogy az elektronikus írástechnika elsajátítása során olyan munkavégzési szokások alakuljanak ki a tanulóknál, amelyek hosszú távon megteremtik az alapokat a digitális írástevékenység készségének fejlődéséhez és védik az egészségüket

1.2. Témakörök

1.2.1. A tízujjas vakírás alapjai

A számítógépes íráskörnyezet előkészítése (munkaasztal, munkaszék, hardver- és szoftverkörnyezet, nyomtató, egyéb tárgyi eszközök, oktatóprogram stb.)

A tízujjas vakírás (elektronikus gépi írástechnika) előnyei

A gépi adatbevitelhez szükséges helyes test- és kéztartás

Egészségmegőrző kéz-, ujj- és egyéb tornagyakorlatok

A tízujjas vakírás alapjai: ujjrend, alapsor, alaptartás; ütemes, betűző, folyamatos írás

Helyes fogás- és leütéstechnika kialakítása

Sorváltás (enterhasználat), szóköz- (space) billentyű helyes és biztonságos alkalmazása

Az alaptartás betűinek fogás- és írástechnikája, gyakorlata

1.2.2. Alaptartáson kívüli betűk írástechnikája

Az alaptartáson kívüli betűk fogás- és írástechnikája, gyakorlata

Számok, írásjelek fogás- és írástechnikája, gyakorlata

Számok, írásjelek, speciális karakterek használata, helyesírási szabályai

1.2.3. Gépirás-technikai alapgyakorlatok

Másolási technika fejlesztése: nyomtatott szövegről, sortartással

Írásbiztonság (hibátlan írás) erősítése

Írásellenőrzési és -javítási módok, eljárások

11. évfolyam

2 óra/ hét: Programozási készségek fejlesztése

72 óra

1. A tantárgy tanításának célja

A programozáshoz szükséges az algoritmikus gondolkodás fejlesztése. Figyelem, fegyelem, türelem, absztrakciós képesség, racionális, logikus gondolkodás, jó szövegértés, együttműködés, csapatmunka szükséges ahhoz, hogy valaki programozóvá váljon. A tantárgy célja mindezen készségek fejlesztése, ezzel biztosítva, hogy a későbbi munkahelyükön más programkörnyezethez, és az új feladatokhoz is gyorsan alkalmazkodni tudjanak.

2. Témakörök

2.1 Algoritmikus gondolkodás fejlesztése típusfeladatokon keresztül

Elemi algoritmusok (soros algoritmusok, feltételes és elágazásos algoritmusok)

2.2 Ciklusok

Feltételes ciklusok, léptetési ciklusok, bonyolultabb ciklusok, összetett ciklusok.

2.3 Alap algoritmusok

Maximum, minimum feladatok, rendezések, tömbök, keresési eljárások matematikai problémák megoldására.

2.4 Vegyes feladatok

A tanulók matematikai ismereteire támaszkodva: kombinatorika, mátrixok, véletlen számok alkalmazása.

2.5 Játékprogramok algoritmusainak megtervezése

Meglévő játékprogramok algoritmusának elkészítése csoportmunkában. Új játékprogramok algoritmusának elkészítése OOP elvek alkalmazásával. Páros és egyéni munkáltatás.

12. évfolyam 2 óra/ hét: Vizsgafelkészítő

64 óra

1. A tantárgy tanításának célja

A 12. évfolyam végén a tanulók számot adnak a középiskolában szerzett ismereteikről. A vizsgaszituációkra azonban érdemes rákészülni, hogy minél sikeresebben teljesítsék a vizsgakövetelményeket, s minél kevésbé befolyásolja az eredményeiket a pillanatnyi lelkiállapotuk. A kötelező szakmai órák során a hangsúly gyakran az ismeretek megszerzésén van, nem marad elég idő az írásbeli és a szóbeli kommunikációs készségek fejlesztésére, a vizsgaszituációk begyakorolására. Ez a tantárgy a már megszerzett szakmai ismeretek rendszerezése mellett ezt a cél is szolgálja.

2. Témakörök

2.1 Digitális íráskészség erősítése

Az ágazati szakmai gyakorlati érettségi vizsgához, valamint az irodai informatikus mellék szakképesítés központi interaktív vizsgája során hasznos digitális írásbeli készségek gyakorlása differenciáltan, és feladatorientáltan, a tanulók egyéni képességeihez mérten.

2.2 Kommunikációs készségek erősítése

A sikeres szóbeli vizsgához szükség van a kommunikációs szituációk begyakorlásához. Rövidebb és hosszabb témaköröket szimulációs helyzetben adnak elő a tanulók, majd közösen értékelik az előadást.

2.3 Információtechnológiai ismeretek rendszerezése

A számítógép szerelés, karbantartás biztonságos módjai, eszközei. Adott feladathoz illeszkedő számítógép egyes összetevőinek tudatos, a jellemzők és feltételek figyelembevételével történő kiválasztása. Perifériák beüzemelése. Számítógépek egyszerű karbantartási, bővítési feladatai. Szoftverek telepítése, operációs rendszerek felhasználói szempontból fontos beállításainak ismerete. A számítógépes munkavégzést veszélyeztető rosszindulatú támadások formái, a védekezés lehetőségei.

2.4 Hálózati ismeretek rendszerezése

Alapvető hálózati közegek, azok tulajdonságai, jellemzői. OSI és TCP/IP rétegelt modell, az egyes rétegek feladatai. A hálózati eszközök felépítése, működése, indulási folyamata, konfigurációs beállításai. IPv4 címzés tervezése, kialakítása. A helyi hálózat és az internet alapvető szolgáltatásai és azok jellemzői. Hálózati eszközök távoli elérési lehetőségei, azok megvalósítása. Statikus és dinamikus forgalomirányítás konfigurálása IPv4 hálózatokban. Hálózati forgalom szűrése normál hozzáférési listák használatával. DHCPv4 szolgáltatás működése, megvalósítása. Címfordítás lehetőségei, megvalósítása. Hálózati, kapcsolódási, forgalomirányítási hibák felismerése, elhárítása

2.5 Programozás és adatbázis-kezelés ismeretek rendszerezése

A HTML leíró nyelv és a stílusok alkalmazása Egyszerűbb dinamikus weboldalak kialakítása készen kapott JavaScript kód alkalmazásával és kismértékű módosításával
Az adatbázis-kezelés alapjai. Az SQL nyelv legfontosabb utasításai, ezek alkalmazása. A programkészítés lépései. A Java vagy C# programozási nyelv elemei és alkalmazása, az IDE alapvető használata. A legfontosabb egyszerű és összetett adattípusok és alkalmazásuk. Szekvenciák, elágazások, ciklusok, függvények és alapvető programozási típusfeladatok alkalmazásával egyszerű asztali alkalmazás készítése. Beépített és készen kapott osztályok példányosítása és felhasználása. Szöveges állományok kezelése.

Tananyagtartalom a mellék-szakképesítés nem választása esetén a főszakképesítés erősítésére

IT szakmai angol nyelvi készségek fejlesztése

36 óra/11. évf

1. A tantárgy tanításának célja

A műszaki területen általában, de az informatikában különösen fontos szerepe van az angol nyelvnek. Egy informatikus esetében sem a tanulási folyamat, sem pedig a munkavégzés nem lehet hatékony a megfelelő szintű angol nyelvi tudás nélkül. Az IT munkahelyeken egyértelmű elvárás az angol nyelvtudás, ennek hiányában még erős szakmai ismeretek birtokában is szinte lehetetlen elhelyezkedni.

A tantárgy elsődleges célja nem az, hogy hozzájáruljon olyan szintű angol nyelvi kompetencia kialakulásához, amivel IT munkakörnyezetben képesek lesznek a tanulók szóban és írásban is angolul magabiztosan kommunikálni, valamint könnyedén megérteni és feldolgozni az írásos, hang- vagy videó alapú szakmai anyagokat. A cél tehát az, hogy minden tanulót a lehetőségeihez és az előzetesen megszerzett angol nyelvi kompetenciáinak figyelembe vételével, a lehető legmagasabb angol nyelvi tudásszintre kell hozni annak érdekében, hogy a szakmai tudása mellett az angol tudása minél kevésbé legyen akadálya a szakmai fejlődésének és a későbbi hatékony munkavégzésének.

2. Témakörök

2.1 Hallás utáni szövegértés

A témakör elsődleges célja, hogy az angol nyelvű hallás utáni szövegértést fejlessze, és felkészítsen a későbbi önálló szóbeli kommunikációra. A tanulók számára az informatika területe vonzó és könnyen befogadható közeg, az IT nyelve rengeteg nemzetközi kifejezést és a tanulók által a hétköznapi tevékenységeik során már korábban megismert angol nyelvű kifejezést tartalmaz. Ez könnyebbé teszi számukra az ilyen típusú hallott szövegek megértését.

2.2 Szóbeli kommunikáció

A témakör célja, hogy a beszédkésztséget fejlessze. Míg az előző témakör során nem feltétlenül kellett megszólalniuk a tanulóknak, ebben a részben a legfontosabb feladat, hogy önállóan beszéljenek egy témáról angolul, illetve hétköznapi, munkahelyi vagy más informatikához kapcsolódó környezetben zajló szituációban párbeszédet folytassanak.

Egyszerű szituációkban kell párbeszédet folytatni a tanulóknak egymással vagy a tanárral. Olyan témaköröket és szituációs helyzeteket érdemes keresni, ami közel áll a tanulókhöz. Például megbeszélhetik egymással a kedvenc elektronikus játékuk új kiadásának újdonságait vagy egyeztetgetik, hogy mikor fognak aznap este közösen játszani. Fogódzóként érdemes néhány gyakori és jól használható fordulatot és kifejezést előre megbeszélni, és kérni a tanulókat ezek beépítésére a dialógusokba.

2.3 Írásos angol nyelvű szakmai anyagok feldolgozása

Ebben a témakörben az írásos angol nyelvi szakmai szöveg megértésére helyezzük a hangsúlyt, ami az egyik legfontosabb készség egy informatikus esetében. A megszerzett tudás rendkívül gyorsan elavul, csak az képes jó szakemberré válni (és megmaradni annak), aki folyamatosan tanul és képzzi magát. Bár magyar nyelven is

szép számmal érhető el szakmai anyagok, de ezek száma meg sem közelíti az angolul elérhető anyagokét. Egy-egy speciális problémára többnyire csak angol nyelvű portálokon és fórumokon lehet megtalálni a választ.

A cél érdekében különböző angol nyelvű szakmai anyagokat fognak a tanulók tanulmányozni és értelmezni.

2.4 Angol nyelvű szövegalkotás

A legtöbb IT cég nemzetközi környezetben dolgozik, így általánosnak mondható az a szituáció, amikor különböző országokban élő, különböző anyanyelvű munkatársaknak kell közös projekten dolgozniuk. Ilyen esetben szinte mindig az angol a közvetítő nyelv. Leggyakoribb az e-mail kommunikáció, de eléggé elterjedt az azonnali üzenetküldő szolgáltatások (chat) használata is.

A témakör során ezek használatát fogják a tanulók gyakorolni.

Az e-mail esetében először röviden át kell tekinteni az angol nyelvű e-mail formai szabályait (megszólítás, köszönetnyilvánítás, elköszönés) és általános formuláit. Érdemes a gyakran előforduló élethelyzetek kezelésére (pl. hogyan kell elnézést kérni késedelem miatt) vonatkozó általános formulákat is megismertetni a tanulókkal. Minél több ilyen építőkockát ismernek, annál könnyebben és magabiztosabban fogalmazzák majd meg a saját leveleiket. Mutassunk be példaként informatikai témájú levélváltásokat.

2.5 Keresés és ismeretszerzés angol nyelven

A célirányos ismeretszerzés és információhoz jutás különösen jellemző a gyakorló informatikus szakemberekre. A végtelennek tekinthető internetes tudástár és a hatékony keresőeszközök lehetőséget biztosítanak, hogy az összes általánosan előforduló problémára és a legtöbb speciális kérdésre is percek alatt megtaláljuk a választ. Ezen tevékenységünk hatékonysága nagyban függ attól, hogy mennyire célszerűen tudjuk összeállítani az angol nyelvű keresőkérdéseinket, valamint milyen gyorsan tudjuk a találati lista értelmezésével kiválasztani a számunkra legrelevánsabb elemeket. Előbbihez nem csupán angol nyelvi kompetenciák szükségesek, legalább olyan fontos, hogy a kulcsszavakat célirányosan tudja kiválasztani az információt kereső személy.

Információtechnológiai ismeretek rendszerezése

36 óra/11. évf

32 óra/12. évf

1. A tantárgy tanításának célja

Az információtechnológia rendszerezése tantárgy célja, hogy a IT alapok, valamint az IT alapok gyakorlat során szerzett ismereteket rendszerezze.

2. Témakörök

Munka és környezetvédelmi alapok. Tűzvédelem, érintésvédelem
Műszerek és eszközök használatának szabályai

Neumann elvű számítógépek felépítése, működése
Kettes, tízes, és tizenhatos számrendszerek használata, átváltások

Házak, tápegységek feladata, tápegység ki és beszerelése, tesztelése
UPS típusok, UPS üzembe helyezése.

Számítógép szakszerű szét és összeszerelése.

Alaplap alkatrészek telepítése, alaplap házba helyezése.

Kábelek csatlakoztatása.

Perifériák csatlakoztatása, telepítése, beállítása..

Számítógép hálózatra csatlakoztatása, IP cím beállítása.

Laptopok felhasználó, illetve szerviz által cserélhető alkatrészei.

Processortípusok, foglalatok. Hőelvezetési megoldások.

Processzor, hűtőborda, ventilátor csere. Hővezető paszta használata

Memóriák típusai, RAM modulok cseréje, memóriahibák felismerése tesztprogramok.

Bővítőkártyák és csatlakozási felületeik.

Videokártya, hangkártya, LAN-kártya beépítése

BIOS feladata, beállítása. A BIOS setup program kezelése. Alaplap gombje cseréje

A hibakeresési folyamat lépései. Műszerek használata a hibakereséshez.

Tisztítás, portalanítás menete

Háttértárak és típusaik. Merevlemezek adattárolási struktúrája. Merevlemezek
hibakeresése

Redundáns adattárolás fogalma

Megjelenítők és nyomtatók típusai, paraméterei, alapvető működési elveik.

Monitorok tisztítása, pixelhiba felderítése

Nyomtatók csatlakozási felületei, paraméterei.

Szkennerek működési elvei. Multifunkciós nyomtatók

Festékpátron, ill. kazetta cseréje. Nyomtatók tisztítása, portalanítása

Portok és csatlakozók típusai, kábelek.

Laptop és asztali számítógép alkatrészek összehasonlítása.

RAM, HDD, akkumulátor csere laptopnál

Hordozható eszközök hardverelemei.

Szoftver fogalma, csoportosításuk.

Operációs rendszer fogalma, feladatai, típusai

Megfelelő operációs rendszer kiválasztása

Partíció és formázás, fontosabb fájlrendszerek

BOOT-olás, Multi-boot

Könyvtárak és fájlok, kiterjesztések és attribútumok

Particionálás. Kötetek formázása.

Operációs rendszerek telepítése. különböző adathordozókról

Meghajtó programok telepítése. Frissítések és hibajavító csomagok telepítése

Lemezkezelés.

Alkalmazások telepítése, eltávolítása, feladatkezelő használata.

Felhasználói fiókok kezelése.

Illesztőprogramok frissítése, eszközközelő használata.

Biztonsági másolatok készítése, archiválás

Személyes tűzfal beállítása.

Antivírus alkalmazás telepítése, víruskeresés.

Lemezek klónozása. Virtuális gép telepítése. használata.

Hálózati ismeretek rendszerezése

36 óra/11. évf

64 óra/12. évf

1. A tantárgy tanításának célja

A hálózati ismeretek rendszerezése tantárgy célja, hogy a hálózat I. és a Hálózat I. gyakorlat során szerzett ismereteket rendszerezze.

2. Témakörök

2.1. Csatlakozás egy hálózathoz, a kapcsoló alap konfigurációja

Alapvető konfigurációs parancsok ismerete, az IOS szintek elérése.

2.2. Vezetékes és vezeték nélküli kapcsolódás helyi hálózathoz

Fizikai réteg protokolljai, átviteli kötegek (réz, optika, wireless). OSI modell, TCP/IP szabványok

2.3. Forgalomirányítási alapok, adatfolyam kezelés

Forgalomirányító alapvető konfigurációja. Alapértelmezett átjáró. Forgalomirányító tábla, útvonalválasztás.

2.4. IP-címzés a gyakorlatban

Bináris decimális számok átváltása. Alhálózat számítások.

2.5. Szerver-kliens kapcsolódás, hálózatbiztonság

Szerver-kliens alkalmazások, hálózatbiztonsági alapbeállítások. Telnet, SSH.

2.6. Kapcsolás folyamata

MAC címek szerepe, Ethernet technológia. Ütközési és szórási tartományok.

2.7. Statikus és dinamikus forgalomirányítás

Statikus forgalomirányítási beállítások, alapértelmezett átjáró hirdetése. RIP és OSPF forgalomirányító protokollok.

2.8. A biztonságos hálózat kialakítása, forgalomszűrés

Normál IPv4 hozzáférési listák szerepe, beállítása.

2.9. IP szolgáltatások a gyakorlatban

DHCP beállítás. NAT, PAT.

Új technológiák a programozásban

32 óra/12. évf

2. A tantárgy tanításának célja

A programozás világa rendkívül dinamikusan fejlődik, folyamatosan jelennek meg az új technológiák és felhasználói szoftverek. A tantárgy célja, hogy az éppen aktuális újdonságokkal megismerkedjenek tanulóink.

2. Témakörök

2.1 Azure technológia

A Microsoft Azure egyike a globális felhőszolgáltatásoknak, amelyben virtuális gépeket, adatbázisokat, saját fejlesztésű alkalmazásokat és még sok egyéb hasznos szolgáltatást lehet futtatni. Mindezt olyan módon, hogy az ehhez szükséges hardverösszetevőket a Microsoft biztosítja és üzemelteti, ezzel lényegesen csökkentve egy új projekt kezdeti beruházási költségeit. Adattárolás. Gépi tanulás. Természetes nyelvek feldolgozása. Folyamatvezénylés. Valós idejű üzenetbetöltés. Adattárolók keresése. Stream-feldolgozás.

2.2 Trello használatának alapjai

Irodai rendszerező és nyilvántartó szoftver megismerése, és kisebb alkalmazások készítése.

2.3 Android fejlesztés

A tanulók megismerik, és kipróbálják az android op.rendszer programozását.

Szakgimnázium

XL. Közlekedés, szállítmányozás és logisztika ágazat

Érettségi vizsga keretében megszerezhető szakképesítés: 51 344 11 Vállalkozási ügyintéző

OKJ: 54 841 11 Logisztikai és szállítmányozási ügyintéző

2018.09.01.-től

Tantárgyak	9. évfolyam		10. évfolyam		11. évfolyam		12. évfolyam		5/13. évfolyam	
Közismereti órák	27		24		24		23		4	
Magyar nyelv és irodalom	4		4		4		4		-----	
Történelem	2		2		3		3		-----	
Idegen nyelv	4		4		4+1		4+1		3	
Matematika	3		3		3+1		3+1		-----	
Osztályfőnöki	1		1		1		1		1	
Testnevelés	5		5		5		5		-----	
Kötelező komplex természettudományos tantárgy	3		-----		-----		-----		-----	
Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: Fizika	-----		2		2		2		-----	
Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	-----		1		-----		-----		-----	
Művészetek	-----		-----		1		-----		-----	
Etika	-----		-----		-----		1		-----	
Informatika	2		2		-----		-----		-----	
Szakmai tárgyak	8		12		11		12		31	
	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy
Foglalkoztatás II.									0,5	
Foglalkoztatás I.									2	
Gazdasági és jogi alapismeretek					1					
Ügyviteli gyakorlatok						0,5				
Általános statisztika							0,5			
Pénzügyi alapismeretek					1					
Adózási alapismeretek					0,5					
Számviteli alapismeretek							1			
Vállalkozásfinanszírozás					1					

Vállalkozásfinanszírozás gyakorlat					0,5				
Adózás						1			
Elektronikus adóbevallás gyakorlata							1		
Kis- és középvállalkozások gazdálkodása				0,5					
Üzleti terv készítése				1					
Könyvvizetés						0,5			
Pénzforgalmi könyvvitel gyakorlat							1		
Munkaerő-gazdálkodás				1					
Bérszámfejtési gyakorlat							1		
Gazdasági ismeretek gyakorlat - érettségi felkészítő							3		
Közlekedési ismeretek – érettségi felkészítő				7		3			
Közlekedési alapfogalmak	3								
Közlekedés technikája			3	1					
Közlekedés üzemvitel				1					
Közlekedés üzemvitel gyakorlat							2		
Raktározási folyamatok	2		2						
Raktározás gyakorlat				1	2				
A raktározás szerepe és mutatószámai			2						
Raktárvezetés gyakorlat				2					
Kommunikáció alapjai	3								
Üzleti kommunikáció gyakorlat				1					
Vezetési, jogi, gazdasági és marketing elméleti ismeretek						2			
Marketing, vezetés, szervezés gyakorlat							2		
Általános szállítmányozási ismeretek								4	
Ágazati szállítmányozási ismeretek								7	
Szállítványozási ismeretek gyakorlat									5
Logisztika								7	
Logisztikai tervezés gyakorlat									5,5
Rendelkezésre álló órakeret /hét	35	36	35	35	35				
Tanítási hetek száma	36	36	36	31	31				
Összefüggő nyári gyakorlat	0	140	140	0	0				

Óraszám függvényében 9. évfolyamon matematika csoportbontás + 3 óra

Mellékszakképesítés választása esetén

Mellékszakképesítés nem választása esetén

Tananyagtartalom a mellék-szakképesítés nem választása esetén a főszakképesítés erősítésére

Gazdasági ismeretek gyakorlat - érettségi felkészítő tantárgy

96 óra

A tantárgy tanításának célja:

A főszakképesítés magasabb színvonalon történő elsajátítását elősegítő, ágazati szakmai kompetenciákat, készségeket erősítő képzés azon tanulók számára, akik nem választják a mellék-szakképesítés megszerzését.

- a szakképzés után vezető beosztásba kerülő tanulók megismerjék azokat az általános követelményeket, amelyeknek, mint vezető meg kell felelniük, a vezetési stílusokat, a beosztott dolgozókkal való kapcsolat viselkedésformáit, teljesítményük értékelésének módjait, valamint motiválásuk módszereit
- megismerjék a vállalkozások gazdálkodásának jogszabályi hátterét, valamint a szerződéskötéshez kapcsolódó alapvető jogi szabályozást.
- megértsék a gazdaság működési mechanizmusát.
- közvetítse és rendszerezze azokat az ismereteket, amelyek segítségével a tanulók képesek a marketing gazdasági szerepének, helyzetének meghatározására

Témakörök

Vezetési ismertek

16 óra

A munkaszervezés technikája
 Motivációs irányzatok
 Beosztottak teljesítményének értékelése
 A vezetővel szemben támasztott követelmények
 Vezetői tulajdonságok, adottságok, képességek
 Vezetői típusok
 A gazdasági rendszerek szervezete
 A szervezési folyamat
 A szervezés módszerei
 Konfliktuskezelés
 Csoportalakítás

Jogi ismeretek

16 óra

Szerződések, a szerződési jog alapelvei
 A szerződések létrejötte
 Az elektronikus úton történő szerződéskötés különös szabályai
 Semmisség és megtámadhatóság
 A szerződésszegés általános szabályai
 Termékszavatosság, jótállás
 Az adásvételi szerződés
 A vállalkozási szerződés
 A fuvarozási szerződés
 A megbízási szerződés
 A szállítmányozási szerződés
 A bérbeadási szerződés
 A biztosítási szerződés

Gazdasági ismeretek

32 óra

A vállalkozás
 A vállalkozások fogalma és céljai
 A vállalkozás alapításának, működésének külső és belső feltételei, érintettjei
 Vállalkozások csoportosítása különböző szempontok alapján
 Vállalkozási formák jellemzése
 Vállalkozások finanszírozási forrásai: saját forrás, idegen forrás
 A kereskedelmi bankok finanszírozással kapcsolatos feladatai
 Vállalkozások adófizetési kötelezettségei

Marketing ismeretek**32 óra**

A fogyasztói magatartás modellje
A vásárlói magatartást befolyásoló tényezők
Vásárlói magatartás megfigyelése
Vásárlói típusok jellemzői
Vásárlói típusok megfigyelése
A marketing és piackutatás kapcsolata
A piackutatás fajtái, módszerei, felhasználási területe, funkciói, folyamata, módszerei
Piackutatáshoz szükséges információk beszerzése
Kutatási terv, kutatási jelentés
Kérdéstípusok
Kérdőívszerkesztés
Primer piackutatási módszerek
Szekunder piackutatási módszerek
Image lényege, fajtái
Arculat fogalma, arculatot befolyásoló tényezők
Arculat formai és tartalmi elemei
Arculattervezés (vállalat, honlap)
Internet szerepe, a vállalati honlap
Egy elképzelt termék/szolgáltatás piaci bevezetésének megtervezése
Egy elképzelt cég PR és arculati tervének elkészítése
Egy elképzelt termék/szolgáltatás reklám és eladás ösztönzési tervének elkészítése

Közlekedési ismeretek – érettségi felkészítő tantárgy**348 óra****A tantárgy tanításának célja**

A közlekedési alapfogalmak tantárgy tanításának célja, hogy a tanulókat megismertesse a közlekedésnek a társadalom fejlődésében, életében betöltött szerepével, jelentőségével, valamint a közlekedéssel összefüggő alapvető ismeretekkel.

A tantárgy témakörei:**Közlekedési ismeretek****50 óra**

Közlekedéstörténet
a közúti, vasúti, vízi és légi közlekedés kialakulása, fejlődése.

Közlekedési alapfogalmak
Közlekedés fogalma, feladata, kiszolgáló létesítmények. Közlekedés felosztása, ágazatai.
Közlekedési munkamegosztás.

Közlekedés technikája**100 óra**

Vasúti közlekedés
Felosztása, vasúti pálya, alépítmény, felépítmény részei, jellemzői. Vasúti vontató és vontatott járművek fajtái és szerkezete.

Közúti közlekedés

Települések úthálózata, közúti járművek szerkezete, felépítése. Az Ottó motor és a Diesel motor működése. Tehergépjárművek csoportosítása.

Városi közlekedés

Városi közlekedés járművei és a velük szemben támasztott követelmények. Kiszolgáló létesítmények.

Vízi közlekedés

Vízi közlekedés pályája, belvízi és tengeri hajóútvonalak. Járművek, a hajók csoportosítása, felépítése. Kikötők, dokkok.

Légi közlekedés

Felosztása, pályája, járművei. Repülőgépek osztályozása és szerkezete.

Csővezetékes szállítás

Értelmezése, csoportosítása. Szállítási módjai és technikai berendezései.

Egységrakomány képzés az áruszállításban

Eszközei, rögzítése, kialakítása. Konténerek és csoportosítása.

Kombinált áruszállítás

Előnyei, huckle-pack jelentősége, formái.

közlekedési földrajz

148 óra

Általános földrajzi ismeretek

Térképészeti ismeretek, helymeghatározások a térképen. Az infrastruktúra jelentősége. Tájékozódás formái.

Vasúti közlekedés

Vasútvonalak osztályozása, számozása. Vasúthálózatunk jellemzői. Vasúti határátkelők.

Közúti közlekedés

Magyarország és Európa közúthálózata és számozási rendszere. TEN-hálózat jelentősége és az ahhoz vezető történeti út.

Egyéb szállítási módok

Európa belvízi közlekedése, tengeri hajózása. Magyarország hajózható vízi útvonalai és repülőterei.

Közlekedés üzemvitele

50 óra

Vasúti közlekedés,

Vasúttal szemben támasztott követelmények, személyszállítási folyamat, áru fuvarozás funkciói, csomagolás, fuvarszköz megrendelés. Menetrendek.

Városi és közúti közlekedés

Áru fuvarozási folyamat, járat típusok, az elővárosi és a távolsági személyközlekedés jellemzői. Városi tömegközlekedési rendszerek.

Vízi közlekedés

Áruszállító hajózási módok csoportosítása, önjáró hajózás. A folyami és a tengerjáró hajózás jellemzése. Szabadhajózás, vonalhajózás és speciális hajózás.

Szakközművelődés

IV. Pedagógia

Érettségi vizsga keretében megszerezhető szakképesítés: 32 140 01 ÓVODAI DAJKA és 52 140 01 Fogyatékkal élők segítője

OKJ 54 140 02 Pedagógiai és családsegítő munkatárs

2018.09.01.-től

Tantárgyak	9. évfolyam		10. évfolyam		11. évfolyam		12. évfolyam		5/13. évfolyam	
Közismereti órák	24		24		25		25		4	
Magyar nyelv és irodalom	4		4		4		4		-----	
Történelem	2		2		3		3		-----	
Idegen nyelv	4		4		4+1		4+1		3	
Matematika	3		3		3+1		3+1		-----	
Osztályfőnöki	1		1		1		1		1	
Testnevelés	5		5		5		5		-----	
Kötelező komplex természettudományos tantárgy	3		-----		-----		-----		-----	
Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: Fizika	-----		2		2		2		-----	
Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	-----		1		-----		-----		-----	
Művészetek	-----		-----		1		-----		-----	
Etika	-----		-----		-----		1		-----	
Informatika	2		2		-----		-----		-----	
Szakmai tárgyak	8		12		11		12		31	
	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy
Foglalkoztatás II.									0,5	
Foglalkoztatás I.									2	
Pedagógia	3		3		1,5		1,5		1,5	
Pszichológia	3		2,5		1,5		2		1,5	
Pedagógiai gyakorlat		2		2,5		1,5		1,5		10
Gondozás és egészségnevelés			2							
Kommunikáció				2					1	
Kommunikációs gyakorlat										1
Pedagógiai szociológia									5	
Mentálhigiéné									3	
Szabadidő-szervezés									5	
Munkahelyi egészség és biztonság									0,5	
Az óvodai nevelés					1,5					
Higiénés ismeretek					2					
Gyógynevelés							2			
Gyógynevelési gyakorlat						1				
Gyógynevelési alapismeretek					2		2,5			

Gyógypedagógiai kommunikáció						2			
Munkahelyi egészség és biztonság						0,5			
Egészségfejlesztés, prevenció					3				
Személyiségfejlesztés					2,5				
Manuális készségfejlesztés						1			
Pszichológiai ismeretek elmélyítése						4			
Problémamegoldás, konfliktuskezelési technikák						3			
Rendelkezésre álló órakeret /hét	35	36	35	35	35				
Tanítási hetek száma	36	36	36	31	31				
Összefüggő nyári gyakorlat	0	140	140	0	0				

Óraszám függvényében 9. évfolyamon matematika csoportbontás + 3 óra

52 140 01 Fogyatékkal élők gondozója
mellékszakképesítéshez

Óvodai dajka mellékszakképesítéshez

Mellékszakképesítés nem választása esetén

Tananyagtartalom a mellék-szakképesítés nem választása esetén a főszakképesítés erősítésére

11. évfolyam

EGÉSZSÉGFEJLESZTÉS, PREVENCIÓ /Elmélet/ 3 óra /hét

A tantárgy a főszakképesítéshez kapcsolódik.

A tantárgy tanításának célja

Az **Egészségfejlesztés, prevenció** tantárgy oktatásának célja, hogy a tanulók ismerjék az óvodában és az iskolában előforduló alapvető egészségügyi, személyi higiéniai, feladatokat. Az egészségmagatartás kialakításában a gyermek, tanuló aktuális képességeire építve a differenciált fejlesztés jelentőségével legyenek tisztában. Ismerjék fel a prevenció lényegességét, ismerjék lehetőségeit.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Az **Egészségfejlesztés, prevenció** tantárgy kapcsolódik fő szakképesítés Gondozás és egészségnevelés moduljához, a biológia tantárgyhoz.

Témakörök

Az egészség szerepe

Egészségtudatos magatartás

Az egészségtudatos magatartás kialakításának lehetőségei

A prevenció fogalma

A prevenció fajtái

Prevenciós lehetőségek

Szűrővizsgálatok szerepe

A képzés javasolt helyszíne

Iskolai tanterem

A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 54. § (2) bekezdés a) pontja szerinti értékeléssel.

SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS /Elmélet/ 2,5 óra / hét

A tantárgy a főszakképesítéshez kapcsolódik.

A tantárgy tanításának célja

A tantárgy szolgálja a tanulói önismeret fejlesztését. A tanulók megismerik a személyiség fejlesztésének lehetőségeit az adott korcsoportok vonatkozásában.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A Gondozási és egészségnevelés tantárgy közvetlenül kapcsolódik a pszichológia, a magyar nyelv és irodalom (irodalom, művészetek, kommunikáció) a társadalomismeret, (történelem) természetismeret (biológia) műveltségterületek közismereti tartalmaihoz.

Témakörök

Az önismeret fogalma

Az önismeret szerepe a pedagógiai és családsegítő munkatárs munkájában

Önismeret fejlesztésének lehetőségei

A személyiség fejlesztésének lehetőségei

A személyiség fejlesztésének módszerei

A képzés javasolt helyszíne

Iskolai tanterem

A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 54. § (2) bekezdés a) pontja szerinti értékeléssel.

MANUÁLIS KÉSZSÉGFEJLESZTÉS/ gyakorlat/ 1 óra/hét

A tantárgy a főszakképesítéshez kapcsolódik.

A tantárgy tanításának célja

A tanulók ismerjék meg és alkalmazzák a gyakorlatban a dekoráció valamint játékok, eszközök készítésének módjait, lehetőségeit építve az egyéni kreativitásra.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A tantárgy kapcsolódik a pedagógiai gyakorlat modulhoz.

Témakörök

Az ünnepek, hagyományok szerepe

A dekoráció jelentősége

Dekorációs technikák megismerése, alkalmazása

Alapvető balesetvédelmi ismeretek elsajátítása a kreatív munkával kapcsolatban

Papírtechnikák ismerete, alkalmazása
A nyírás szabályai
Gyermekek bevonásának lehetősége, szabályai a dekoráció készítésébe
Játékkészítés

A képzés javasolt helyszíne

Iskolai tanterem

A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 54. § (2) bekezdés a) pontja szerinti értékeléssel.

12. évfolyam

PSZICHOLÓGIAI ISMERETEK ELMÉLYÍTÉSE /Elmélet /4 óra /hét

A tantárgy a főszakképesítéshez kapcsolódik.

A tantárgy tanításának célja

A pszichológiai ismeretek elmélyítése tantárgy oktatásának célja a tanult általános, személyiség-lélektani, szociálpszichológiai, fejlődépszichológiai és pedagógiai pszichológiai ismeretanyag elmélyítése, művészet-pszichológiai, internet-pszichológiai ismeretek átadása, mely hozzásegíti a tanulókat önmaguk és mások megismeréséhez, a szocializációs folyamatok értelmezéséhez, a családi és társadalmi helyzetek elemzéséhez.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A pszichológiai ismeretek elmélyítése tantárgy kapcsolódik a kommunikáció-magyar nyelv és irodalom (irodalom, művészetek, – kommunikáció) a társadalomismeret, (történelem) természetismeret (biológia) műveltségterületek közismereti tartalmaihoz.

Témakörök

Általános pszichológiai ismeretek elmélyítése
Személyiség-lélektani ismeretek elmélyítése
Szociálpszichológiai ismeretek elmélyítése
Fejlődépszichológiai ismeretek elmélyítése
Tesztek megismerése, bemutatása
A művészet-pszichológia fogalma
A művészet-pszichológia alkalmazásának lehetőségei
Internet-pszichológiai ismeretek

A képzés javasolt helyszíne

Iskolai tanterem

A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 54. § (2) bekezdés a) pontja szerinti értékeléssel.

PROBLÉMA MEGOLDÁS, KONFLIKTUS KEZELÉSI TECHNIKÁK/Elmélet/3 óra

/hét

A tantárgy a főszakképesítéshez kapcsolódik.

A tantárgy tanításának célja

A tanulók legyenek tisztában a probléma, konfliktus fogalmával. Legyenek képesek a munka során felmerülő problémahelyzetek felismerésére, a konfliktusok hatékony kezelésére.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A tantárgy kapcsolódik a pszichológia valamint a magyar nyelv és irodalom, kommunikáció tárgyhoz

Témakörök

A konfliktus fogalma

A konfliktus fajtái

Hatékony konfliktuskezelés

Kommunikációs gyakorlatok

Problémamegoldási lehetőségek megismerése

A képzés javasolt helyszíne

Iskolai tanterem

A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 54. § (2) bekezdés a) pontja szerinti értékeléssel.

4.12.3. Szakgimnáziumi szakképzés (14/2013 (IV.05) NGM rendelet alapján)

ÓRATERV

Gépészet ágazat (szakgimnáziumi képzés)

2016.09.01 előtt indult képzésekre (Kifutó)

(e/gy: 50%/50%)

Tantárgyak	10.	11.	12.	5/13.
Közismereti órák	29	27	24	
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	
Történelem és társadalmi ismeretek	2	3	3	
Etika		1		
Idegen nyelv	4	4	5	
Matematika	4	4	4	
Vizuális kultúra	1		1	
Második idegen nyelv		2		
Osztályfőnöki	1	1	1	1

Testnevelés és sport	5		5		5			
Fizika	2		1					
Földünk és környezetünk	1							
Biológia- egészségtan	2		2		1			
Kémia	2							
Informatika	1							
Szakmai tárgyak	6+1		7+1		10+1		31+3	
	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy
Elsősegélynyújtás gyakorlat						1		
Gépészeti alapozó feladatok	3		4		4			
Gépészeti alapozó feladatok gyakorlat		3+1		3+1				
Műszaki mérés elmélet					2+1			
Műszaki mérés gyakorlat						2		
Munkavédelem					1			
Foglalkoztatás II							0,5	
Foglalkoztatás I							2	
Mechatronikai gépészeti feladatok							8	
Mechatronikai gépészeti feladatok gyakorlat								8+2
Mechatronikai villamos feladatok							6,5	
Mechatronikai villamos feladatok gyakorlat								6+1

Összefüggő szakmai gyakorlat a 10. évfolyam után 105 óra, a 11. évfolyam után 140 óra.

ÓRATERV
Informatika ágazat (szakgimnáziumi képzés)
2016.09.01 előtt indult képzésekre (Kifutó)
(e/gy: 40%/60%)

Tantárgyak	10.		11.		12.		5/13	
Közismereti órák	29		27		24			
Magyar nyelv és irodalom	4		4		4			
Történelem és társadalmi ismeretek	2		3		3			
Etika			1					
Idegen nyelv	4		4		5			
Matematika	4		4		4			
Vizuális kultúra	1				1			
Második idegen nyelv			2					
Osztályfőnöki	1		1		1		1	
Testnevelés és sport	5		5		5			
Fizika	2		1					
Földünk és környezetünk	1							
Biológia- egészségtan	2		2		1			
Kémia	2							
Informatika	1							
Szakmai tárgyak	6+1		7+1		10+1		31+3	
	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy
Adatbázis és szoftverfejlesztés	1		2+0,5		1+1			
Adatbázis és szoftverfejlesztés gyakorlat		2+1		2		2		
Munkaszervezési ismeretek					1			
Munkaszervezési gyakorlat						2		
Hálózati ismeretek I.	1		1+0,5		2			
Hálózati ismeretek gyakorlat I.		2		2		2		
Foglalkoztatás I.							0,5	
Foglalkoztatás II.							2	
Gazdasági ismeretek							6	
Gazdasági ismeretek gyakorlat								5+1
Vállalati információs rendszerek							4	
Projektmenedzsment							2+1	
Szakmai idegen nyelv							1,5+1	
Projektmenedzsment gyakorlat								2
Vállalati információs rendszerek gyakorlat								2
Informatikai alkalmazási gyakorlat								4
Számviteli információs rendszerek gyakorlat								2

Összefüggő szakmai gyakorlat a 10. évfolyam után 105 óra, a 11. évfolyam után 140 óra.

ÓRATERV
Kereskedelem ágazat (szakgimnáziumi képzés)
2016.09.01 előtt indult képzésekre (Kifutó)
(e/gy: 60%/40%)

Tantárgyak	10.		11.		12.		5/13	
Közismereti órák	29		27		24			
Magyar nyelv és irodalom	4		4		4			
Történelem és társadalmi ismeretek	2		3		3			
Etika			1					
Idegen nyelv	4		4		5			
Matematika	4		4		4			
Vizuális kultúra	1				1			
Második idegen nyelv			2					
Osztályfőnöki	1		1		1		1	
Testnevelés és sport	5		5		5			
Fizika	2		1					
Földünk és környezetünk	1							
Biológia- egészségtan	2		2		1			
Kémia	2							
Informatika	1							
Szakmai tárgyak	6+1		7+1		10+1		31+3	
	e	gy	e	gy	e	gy	e	gy
Munkahelyi egészség és biztonság								
A marketing alapjai			1		2			
Marketing a gyakorlatban						1		
Az üzleti tevékenység tervezése, elemzése	3		3		3			
Vezetési ismeretek					1			
Üzleti tevékenység a gyakorlatban		1		1		1		
Áruforgalom	2+1		1		1			
Áruforgalom gyakorlata				1+1		1+1		
Foglalkoztatás II							0,5	
Foglalkoztatás I							2	
Logisztika							4+1	
Készletgazdálkodás gyakorlat								4+1
Nemzetközi szállítmányozás, fuvarozás							7,5+0,5	
Szállítmányozási és fuvarozási feladatok gyakorlat								5
Közlekedés-és gazdaságföldrajz							1,5+0,5	
Raktározás							3+1	
Raktározás gyakorlata								3,5

Összefüggő szakmai gyakorlat a 10. évfolyam után 105 óra, a 11. évfolyam után 140 óra.

4.12.4. Szakközépiskolai szakképzés

ÓRATERV

Eladó (szakközépiskolai képzés)

34 341 01

2016.09.01 után indult képzésekre

Tantárgyak	1/9. évf.		2/10. évf.		3/11. évf.	
Közismereti tárgyak	18 óra		11 óra		9,5 óra	
Magyar – Kommunikáció	2 óra		1+1,5 óra		+1 óra	
Idegen nyelv	2 óra		2 óra		2+0,5 óra	
Matematika	2 óra		1+1,5 óra		+1 óra	
Társadalomismeret	2 óra		1 óra		+1 óra	
Természetismeret	3+1 óra		–		–	
Testnevelés	4 óra		2 óra		2 óra	
Osztályközösség-építő Program	1 óra		1 óra		2 óra	
Informatika	+1 óra					
Szakmai tárgyak	17		25		25,5	
	e	gy	e	gy	e	gy
Kereskedelmi ismeretek	3+1		2		1+1,5	
Kereskedelmi gyakorlat		6		15+2		13,5
Ruházati és vegyes iparcikk áruismeret	2		2			
Élelmiszer- és vegyi áruismeret	1+1		2,5		1,5+0,5	
Eladástan	0,5+0,5		0,5		1	
Eladási gyakorlat		2		1		2
Műszaki cikk áruismeret					1,5+0,5	
Foglalkoztatás II.					0,5	
Foglalkoztatás I.					2	
Összevont nyári gyakorlat	140		140			

ÓRATERV

Pincér (szakközépiskolai képzés)

34 811 03

2016.09.01 után indult képzésekre

Tantárgyak	1/9. évf.		2/10. évf.		3/11. évf.	
Közismereti tárgyak	18 óra		11 óra		9,5 óra	
Magyar – Kommunikáció	2 óra		1+1,5 óra		+1 óra	
Idegen nyelv	2 óra		2 óra		2+0,5 óra	
Matematika	2 óra		1+1,5 óra		+1 óra	
Társadalomismeret	2 óra		1 óra		+1 óra	
Természetismeret	3+1 óra		–		–	
Testnevelés	4 óra		2 óra		2 óra	
Osztályközösség-építő Program	1 óra		1 óra		2 óra	
Informatika	+1 óra		-		-	
Szakmai tárgyak	17		25		25,5	
	e	gy	e	gy	e	gy
Vendéglátó gazdálkodás	2+1		1			
Általános élelmiszerismeret	1,5+1		1		1+0,5	
Élelmiszerbiztonságról általában	0,5+0,5					
Pincér szakmai idegen nyelv	1		1			
Felszolgálati alapok	4,5					
Felszolgálati alapok gyakorlat		5				
Vendéglátás higiéniája			0,5			
Felszolgálat			2		1	
Felszolgálat üzemi gyakorlat				17,5+2		17,5
Foglalkoztatás II.					0,5	
Foglalkoztatás I.					2	
Vendéglátó gazdálkodás					1+2	
Összevont nyári gyakorlat	140		140			

ÓRATERV

Festő, mázoló, tapétázó (szakközépiskolai képzés)

34 582 04

2014.09.01 után indult képzésekre

Tantárgyak	1/9. évf.		2/10. évf.		3/11. évf.	
Közismereti tárgyak	18 óra		11 óra		9,5 óra	
Magyar – Kommunikáció	2 óra		1+1,5 óra		+1 óra	
Idegen nyelv	2 óra		2 óra		2+0,5 óra	
Matematika	2 óra		1+1,5 óra		+1 óra	
Társadalomismeret	2 óra		1 óra		+1 óra	
Természetismeret	3+1 óra		–		–	
Testnevelés	4 óra		2 óra		2 óra	
Osztályközösség-építő Program	1 óra		1 óra		2 óra	
Informatika	+1 óra		-		-	
Szakmai tárgyak	17		25		25,5	
	e	gy	e	gy	e	gy
Munkahelyi egészség és biztonság	0,5					
Foglalkoztatás II.					0,5	
Foglalkoztatás I.					2	
Építőipari alapismeretek	1		2		0,5	
Építőipari alapismeretek gyakorlat		1				
Falfelület festése, díszítése	1+1		3		2	
Falfelület festésének, díszítésének gy.		5+1,5		8+2		6
Mázolás	1		2		1	
Mázolási munkák gyakorlata		3		3		4+1
Tapétázási munkák	1		2		2	
Tapétázási munkák gyakorlata		1		3		5+1,5
Összevont nyári gyakorlat	140		140			

ÓRATERV

Asztalos (szakközépiskolai képzés)

34 543 02

2014.09.01 után indult képzésekre

Tantárgyak	1/9. évf.		2/10. évf.		3/11. évf.	
Közismereti tárgyak	18 óra		11 óra		9,5 óra	
Magyar – Kommunikáció	2 óra		1+1,5 óra		+1 óra	
Idegen nyelv	2 óra		2 óra		2+0,5 óra	
Matematika	2 óra		1+1,5 óra		+1 óra	
Társadalomismeret	2 óra		1 óra		+1 óra	
Természetismeret	3+1 óra		–		–	
Testnevelés	4 óra		2 óra		2 óra	
Osztályközösség-építő Program	1 óra		1 óra		2 óra	
Informatika	+1 óra		-		-	
Szakmai tárgyak	17		25		25,5	
	e	gy	e	gy	e	gy
Munkahelyi egészség és biztonság	0,5					
Foglalkoztatás II.					0,5	
Foglalkoztatás I.					2	
Biztonságos munkavégzés alapjai			1			
Biztonságos munkavégzés gyakorlata		1				
Faipari szakmai és gépismeret	2+0,5					
Faipari szakmai gyakorlat		7				
Asztalosipari szerelési ismeretek	1+1					
Asztalosipari szerelési gyakorlat		2		2+1		2+1
Szerkezetan-szakrajz és technológia			4		4	
Asztalosipari szakmai gyakorlat				9+1		8,5+1,5
Gépkezelési ismeretek			1		1	
Gépkezelési gyakorlat				4		4
Faipari szakrajz	1+1					
Gyártáselőkészítési ismeretek			2		1	
Összevont nyári gyakorlat	140		140			

ÓRATERV

Villanyszerelő (szakközépiskolai képzés)

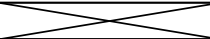
34 522 04

2014.09.01 után indult képzésekre

Tantárgyak	1/9. évf.		2/10. évf.		3/11. évf.	
Közsmereti tárgyak	18 óra		11 óra		9,5 óra	
Magyar – Kommunikáció	2 óra		1+1,5 óra		+1 óra	
Idegen nyelv	2 óra		2 óra		2+0,5 óra	
Matematika	2 óra		1+1,5 óra		+1 óra	
Társadalomismeret	2 óra		1 óra		+1 óra	
Természetismeret	3+1 óra		–		–	
Testnevelés	4 óra		2 óra		2 óra	
Osztályközösség-építő Program	1 óra		1 óra		2 óra	
Informatika	+1 óra		-		-	
Szakmai tárgyak	17		25		25,5	
	e	gy	e	gy	e	gy
Munkahelyi egészség és biztonság	0,5					
Foglalkoztatás II.					0,5	
Foglalkoztatás I.					2	
Műszaki informatika gyakorlat		2				
Műszaki ismeretek	2,5					
Műszaki gyakorlatok		3				
Épületvillamossági szerelés	1,5+0,5		3			
Épületvillamossági szerelés gyakorlat		3+1		15+1		
Épületvillamossági mérések gyakorlat		0,5+0,5		2+0,5		
Vállalkozási ismeretek					1	
Ipari elektronika					1	
Elektrotechnikai számítások	1		1+0,5			
Villamosipari anyagismeret	0,5+0,5		1			
Villamos gépek és berendezések					3+1	
Villamos műszaki ábrázolás			1		1	
Villamos gépek és berendezések üzemvitelének, mérésének gyakorlata						14,5+1,5
Összevont nyári gyakorlat	140		140			

Szakközépiskola						
34 582 17 Kőfaragó						
2018.09.01.-től						
Tantárgyak	9.		10.		11.	
Közismereti órák	18		11		9,5	
Kommunikáció- magyar nyelv és irodalom	2		1+1,5		1	
Társadalomismeret	2		1		1	
Természetismeret	3+1		-----		-----	
Idegen nyelv	2		2		2+0,5	
Matematika	2		1+1,5		+1	
Osztályközösség-építő Program	1		1		1+1	
Informatika	+1		-----		-----	
Testnevelés	4		2		2	
Szakmai tárgyak	14,5+2,5		23+2		23+2,5	
	e	gy	e	gy	e	gy
Foglalkoztatás II.					0,5	
Foglalkoztatás I.					2	
Építőipari alapismeretek	1		2		0,5	
Építőipari alapismeretek gyakorlat		1				
Kőfaragási ismeretek	3,5		7		5	
Kőfaragó munkák gyakorlat		9		14		15
Kötelező órakeret összesen	35		36		35	
Összefüggő nyári gyakorlat	140		140			
A szabad sáv órai piros színnel jelölve						
A gyakorlati napok miatt felszabaduló plusz órák kék színnel jelölve						

4.12.5. Szakképzési felnőttoktatás

Szakközépiskolai képzés közismereti oktatás nélkül				
FELNŐTTOKTATÁS				
2018/2019				
Eladó:		34 341 01		
Tantárgyak	1. évfolyam		2. évfolyam	
	E	GY	E	GY
Foglalkoztatás II.	0,5			
Foglalkoztatás I.	1			
Kereskedelmi ismeretek	1,5+0,5		1,5	
Kereskedelmi gyakorlat		8,5+1,5		9+1
Ruházati és vegyes iparcikk áruismeret			1	
Élelmiszer- és vegyi áruismeret	1		1,5	
Műszakicikk áruismeret	1		1	
Eladástan	0,5		0,5+0,5	
Eladási gyakorlat		1,5		1,5
Összes óraszám	17,5		17,5	
Összefüggő nyári gyakorlat	80			
A szabad sáv órái piros színnel jelölve.				

Szakközépiskolai képzés közismereti oktatás nélkül
Felnőttoktatás
34 811 03 pincér
2016/2017-től

Tantárgyak	10.			11.		
Szakmai tárgyak	5	12	Tanár	6	11	Tanár
	e	gy		e	gy	
Foglalkoztatás II.	0,5					
Foglalkoztatás I.	1					
Vendéglátó gazdálkodás	1			1		
Általános élelmiszerismeret	1			1		
Élelmiszerbiztonságról általában				0,5		
Vendéglátás higiénije				0,5		
Pincér szakmai idegen nyelv				1		
Felszolgálási alapok	1,5			0,5		
Felszolgálási alapok gyakorlat		2,5				
Felszolgálás				1,5		
Felszolgálás üzemi gyakorlat		9+0,5			10+1	
Osztályfőnöki	0,5		0,5			
Kötelező órakeret összesen	17,5	17,5		2		
Csoportbontás óraszám					4+1	
Összefüggő nyári gyakorlat	80			2		

Összesen				5,5	
A szabad sáv órái piros színnel jelölve					
		80			

A szabad sáv órái **piros színnel** jelölve

Szakközépiskolai képzés közismereti oktatás nélkül

Felnőttoktatás

34 522 04 Villanyszerelő

2016/2017-től

Tantárgyak	10.			11.		
Szakmai tárgyak	5	12	Tanár	6,5	10,5	Tanár
	e	gy		e	gy	
Munkahelyi egészség és biztonság	0,5					
Foglalkoztatás II.				0,5		
Foglalkoztatás I.				1		
Műszaki informatika gyakorlat		1				
Műszaki ismeretek	1,5					
Műszaki gyakorlatok		1,5				
Épületvillamossági szerelés	1,5			1		
Épületvillamossági szerelés gyakorlata		8+0,5			2	
Épületvillamossági mérések gyakorlat		1			0,5+0,5	
Vállalkozási ismeretek				0,5		
Ipari elektronika				0,5		

Elektrotechnikai számítások	0,5			0,5		
Villamos anyagismeret	0,5			0,5		
Villamos gépek és berendezések				1,5		
Villamos műszaki ábrázolás	0,5			0,5		
Villamos gépek és berendezések üzemvitelének, mérésének gyakorlata					7+0,5	
Osztályfőnöki	0,5			0,5		
Kötelező órakeret összesen	17,5			17,5		
Csoportbontás óraszám						
Összefüggő nyári gyakorlat	80					
Összesen						

A szabad sáv órái **piros színnel** jelölve

Szakközépiskolai képzés közismereti oktatás nélkül

FELNŐTTOKTATÁS

Ács: 34 582 01

Tantárgyak	1. évfolyam		2.évfolyam	
	E	GY	E	GY
Foglalkoztatás II.	0,5			
Foglalkoztatás I.	1			
Építőipari alapismeretek	1,5		0,5	
Építőipari alapismeretek gyakorlat		0,5		
Hagyományos zsaluzatok	0,5			
Hagyományos zsaluzatok gyakorlat		1		

Zsalu- és állványrendszerek kialakítása	0,5		0,5	
Rendszerzsaluzatok alkalmazása gyakorlat		1		
Hagyományos állványzatok	0,5			
Hagyományos állványzatok gyakorlat		1		
Fémállványok szereléstechológiája			0,5	
Fémállványok alkalmazása, szerelése gyakorlat				1
Ácsszerkezetek	1,5+0,5		3,5+0,5	
Ácsszerkezetek építése gyakorlat		6		9+1
Gépismeret	0,5			
Gépkezelés gyakorlat		0,5+0,5		1

Összes óraszám	17,5	17,5
Összefüggő nyári gyakorlat	80	

A szabad sáv órái piros színnel jelölve.

Szakközépiskolai képzés közismereti oktatás nélkül

FELNŐTTOKTATÁS

Autóbusz vezető 35 841 01

Tantárgyak		
	E	GY
Alapelvek a közlekedésben	0,5	
Infokommunikáció	0,5	
Közlekedés-földrajz	0,5	
Gépjárművek szerkezetana	2,5	

Gépjárművek szerkezetana gyakorlat		1
Személyszállítás, utaskommunikáció	2	
Személyszállítás, utaskommunikáció gyakorlat		0,5
Munkavédelmi és tűzvédelmi ismeretek	0,5	
Autóbuszok karbantartásának és javításának speciális esetei, a nagytestű járművek mozgatásának veszélyei	0,5	
Autóbuszok karbantartásának és javításának speciális esetei, a nagytestű járművek mozgatásának veszélyei gyakorlat		0,5+0,5
Gépjárművezetők szociális szabályai, tachográf ismeret	1+1	
Felelősségi körök a személyszállításban	0,5	
Az angol vagy a német nyelv alapjai	1	
Autóbusz vezetők munkavégzési körülményeinek szakmai nyelvi ismeretei	1	
Emberi tényezők ,elsősegélynyújtási feladatok egészségmegőrzés	0,5	
Veszélyhelyzetek a közúti forgalomban gyakorlat		0,5
Alapoktatás		0,5
Vezetés forgalomban		0,5+0,5
Módszerátadó gyakorlat		1

Összes óraszám	17,5
Összefüggő nyári gyakorlat	40

A szabad sáv órái piros színnel jelölve.

Szakközépiskolai képzés közismereti oktatás nélkül

FELNŐTTOKTATÁS

Mechatronikus-karbantartó: 34 523 01

Tantárgyak	1. évfolyam		2.évfolyam	
	E	GY	E	GY
Munkahelyi egészség és biztonság	0,5			
Foglalkoztatás II.			0,5	
Foglalkoztatás I.			1	
Műszaki informatika gyakorlat		1		
Műszaki ismeretek	1,5			
Műszaki gyakorlatok		1,5		
Folyamatirányítás	0,5			
Villamos alkalmazástechnika gyakorlat		1,5+1		
Programozás	0,5+0,5			
Programozási gyakorlat		2,5		
Mechatronikus ismeretek	1,5		1+0,5	
Mechatronikus ismeretek gyakorlat		5		
Gépelemek			2	
Szerelési gyakorlatok				4+1
Üzemben tartás			2	
Üzemben tartás gyakorlata				5,5

Összes óraszám	17,5	17,5
Összefüggő nyári gyakorlat	80	

A szabad sáv órái piros színnel jelölve.

Szakgimnáziumi képzés közismereti oktatás nélkül

FELNŐTTOKTATÁS

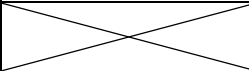
Pedagógiai és családsegítő munkatárs 54 140 02

Tantárgyak	13. évfolyam		14. évfolyam	
	E	GY	E	GY
Foglalkoztatás II.			0,5	
Foglalkoztatás I.			1	
Pedagógia	4,5+1,5		1+0,5	
Pszichológia	4,5		1+0,5	
Pedagógiai gyakorlat		5		5
Gondozás és egészség nevelés	1			
Kommunikáció	1		0,5	
Kommunikációs gyakorlat				0,5
Pedagógiai szociológia			2,5	
Mentálhigiéné			1,5	
Szabadidő-szervezés			2,5	
Munkahelyi egészség és biztonság			0,5	
Összes óraszám	17,5		17,5	
Összefüggő nyári gyakorlat	80		X	

Szakgimnáziumi képzés közismereti oktatás nélkül

FELNŐTTOKTATÁS

Irodai titkár: 54 346 03

Tantárgyak	13. évfolyam		14. évfolyam	
	E	GY	E	GY
Foglalkoztatás II.			0,5	
Foglalkoztatás I.			1	
Gazdasági és vállalkozási ismeretek	2		0,5+0,5	
Jogi ismeretek	1		1	
Gépírás és levelezési gyakorlat		3,5		1,5
Irodai alkalmazások gyakorlata		1		1
Gyorsírás gyakorlata		3		2
Kommunikáció a titkári munkában	1,5+0,5		1	
Rendezvény- és programszervezés	1			
Rendezvény- és programszervezés gyakorlata				2,5+0,5
Titkári ügyintézés	1+1		1	
Titkári ügyintézés gyakorlata		1		2,5+0,5
Irodai szakmai idegen nyelv	1		1,5	
Összes óraszám	17,5		17,5	
Összefüggő nyári gyakorlat	80			

A szabad sáv órái piros színnel jelölve.

Szakgimnáziumi képzés közismereti oktatás nélkül

FELNŐTTOKTATÁS

Pénzügyi-számviteli ügyintéző: 54 344 01

Tantárgyak	13. évfolyam		14. évfolyam	
	E	GY	E	GY
Foglalkoztatás II.			0,5	
Foglalkoztatás I.			1	
Gazdasági és jogi alapismeretek	3,5			
Ügyviteli ismeretek	1,5			
Ügyviteli gyakorlatok		2		
Általános statisztika	1			
Statisztika gyakorlat		0,5		
Pénzügyi alapismeretek	2			
Pénzügy gyakorlat		0,5+0,5		
Adózási alapismeretek	1			
Adózás gyakorlat		0,5+0,5		
Számviteli alapismeretek	2			
Számvitel gyakorlat		1+1		
Gazdálkodási ismeretek			1,5	
Vállalkozásfinanszírozás			1,5+0,5	
Vállalkozásfinanszírozás gyakorlat				0,5+0,5
Adózás			1,5+0,5	
Elektronikus adóbevallás gyakorlata				1
Számvitel			3	
Könyvelés számítógépen gyakorlat				2
Projekt-finanszírozás			1	
Projektfinanszírozás gyakorlata				1

Projektfolyamatok követése			1	
Projekttervezés gyakorlata				0,5

Összes óraszám	17,5	17,5
Összefüggő nyári gyakorlat	0	

A szabad sáv órái piros színnel jelölve.

Szakgimnáziumi képzés közismereti oktatás nélkül

FELNŐTTOKTATÁS

Logisztikai és szállítmányozási ügyintéző 54 841 11

Tantárgyak	13. évfolyam		14. évfolyam	
	E	GY	E	GY
Foglalkoztatás II.			0,5	
Foglalkoztatás I.			1	
Közlekedési alapfogalmak	1,5			
Közlekedés technikája	2+0,5			
Közlekedés üzemvitel	0,5+0,5			
Közlekedés üzemvitel gyakorlat		1+0,5		
Raktározási folyamatok	2+0,5			
Raktározás gyakorlat		1,5		
A raktározás szerepe és mutatószámai	1+0,5			
Raktárvezetés gyakorlat	1+0,5			
Kommunikáció alapjai	1,5			

Üzleti kommunikáció gyakorlat		0,5		
Vezetési,jogi, gazdasági és marketing elméleti ismeretek	1			
Marketing, vezetés, szervezés gyakorlat		1		
Általános szállítmányozási ismeretek			2+0,5	
Ágazati szállítmányozási ismeretek			3,5+0,5	
Szállítmányozási ismeretek gyakorlat				2,5+0,5
Logisztika			3,5+0,5	
Logisztikai tervezés gyakorlat				2+0,5

Összes óraszám	17,5	17,5
Összefüggő nyári gyakorlat	80	

A szabad sáv órái piros színnel jelölve.

ÓRATERV

Szakközépiskolák 12. és 13. évfolyama

Évfolyam/ Tantárgyak	12. évfolyam	13. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	6	6+1
Idegen nyelv	6+1	6+1
Matematika	6+1	6+1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	4	5+1
Természetismeret	2	–
Informatika	2+1	2+1
Testnevelés és sport	5	5
Osztályközösség-építő program	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	3	5
Összesen (közműveltségi óraszámok)	35	36

4.12.6. Szakképzési Híd-program (HÍD II.)

Raktáros 31 341 04

Tantárgyak	9. évfolyam		10. évfolyam	
Közismereti órák	24+3		17+2	
Kommunikáció és anyanyelv	4		3	
Élő idegen nyelv (angol, német)	4		3+1	
Matematika	4		3	
Társadalom és jelenkor-ismeret	3		2	
Természetismeret	3		2	
Alapvető munkavállalói és életpálya-építési modulok	1+1		1	
Testnevelés és sport*	2+2		2	
Informatika	2		0+1	
Osztályfőnöki (osztályközösség- építő program)	1		1	
Szakmai tárgyak	7,5+0,5		14,5+1,5	
	e	gy	e	gy
A raktározás folyamatai	1			
Raktárirányítás	1		1	
Raktári folyamatok bizonylatolása	0,5+0,5			
Veszélyes áruk raktározása			1,5	
Élelmiszerek raktározása			1,5	
Raktározás gyakorlat				10,5
Kommunikáció alapjai	1			
Üzleti kommunikáció gyakorlat.		4		
Kötelező órakeret összesen	35		36	
Összefüggő nyári gyakorlat	105			

Záró gondolatok

A nevelés célja mindig egy jobb, tökéletesebb nemzedék létrehozása. A nevelés célja, műveltséget adni, az embert kultúrlénnyé tenni. A célok alapjául szolgáló értékrendszer egy etikai-, morális rendszer. A nevelési-oktatási intézményeknek, pedagógusoknak nem szabad engedniük, hogy ez a rendszer gyengüljön, erodálódjon. Az iskolák egyik alapfeladata orientációs mintát adni a fiatalok számára az értékes életre. A nevelési-oktatási intézményeknek, a pedagógusoknak ismerniük szükséges a tradicionális emberi értékeket, s azokat a fiatalok nevelésekor markánsan kell képviselniük.

Az értékrendszer válságát átgondolt, kidolgozott, igazi értékrendszerrel, főként annak következetes gyakorlati megvalósításával lehet megszüntetni. Ha az értékválságot a pedagógusok nem tudják kezelni, akkor hozzáértésük, felelősségük kritika tárgya lehet.

A Ceglédi SzC Szterényi József Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája ennek a szép, de nehéz és felelősségteljes munkának, hitvallásnak az alapjait fektette le pedagógiai programjában. Megvalósítása a nevelőtestület elkötelezett, következetes nevelő-oktató munkájának lesz a záloga.

A Ceglédi SzC Szterényi József Szakgimnáziuma és Szakközépiskolájapedagógiai programját a nevelőtestület elfogadta, véleményezte a Diák Önkormányzat, a Szülői Szervezet

A pedagógiai program öt évre szóló stratégiai terv. Kétévente felülvizsgálata szükséges, az öt év eltelte után módosítani kell, illetve módosítása szükséges akkor is, ha a nevelőtestület 20 %-a kicserélődik.

Nyilvánosságra hozatala az Internet segítségével történik, s mindenki számára hozzáférhető. A jóváhagyott pedagógiai programot, pedagógus, szülő, diák, s az iskolánk iránt érdeklődő külső személy megtekintheti az tagintézmény könyvtárában.

Elfogadásának dokumentumait a csatolt jegyzőkönyvek tanúsítják.
Véleményezte, s elfogadta a nevelőtestület, Diák Önkormányzat, Szülői Szervezet, melyet a jegyzőkönyv hitelesítői aláírásukkal tanúsítanak.

.....

Szabóné Erős Anna

.....

Jódy Károly

A nevelőtestület részéről a jegyzőkönyv hitelesítői

.....

a A DÖK vezetője

.....

Szombati Marianna
Szülői Szervezet elnöke

Monor, 2018. augusztus 28.

P.H

**A Ceglédi Szakképzési Centrum
Unghváry László
Kereskedelmi és Vendéglátóipari
Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája**

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

2018.

Tartalom

Az intézmény nevelési programja	8
1.1 A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, célja, feladatai, eszközei, eljárásai	8
1.2 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	10
1.3. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	14
1.4 A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység	15
1.5. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység	17
1.6. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok	20
1.7 A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program	24
1.8 A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység, iskolánk befogadó intézmény.....	25
1.9. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje	27
A fejlesztés célja.....	29
1.10. A felnőttoktatás céljai és feladatai	31
1.11. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partneri kapcsolattartásának szabályai	32
1.11.1. A szülő, tanuló és a pedagógus együttműködésének formái	33
1.11.3. A szülőkkel való kapcsolattartás fórumai iskolánkban a következők	35
1.12. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje	37
1.13. Az intézmény fejlesztő tevékenységének legfontosabb elemei	41
1.13.1. A kulcskompetenciák fejlesztése	41
1.13.2. Iskolánk referenciainstítúciónak válásának fejlesztő tevékenységei	46
1.14. Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési programja	46
1.14.1. Egészségnevelési, egészségfejlesztési program.....	46
1.14.2. Környezeti nevelési program	51
1.15. Elsősegélynyújtási alapismeretek.....	54
1.15.1. A Ceglédi SZC Unghváry László Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája iskolai terve:	54
1. 15. 2. Elsősegélynyújtási alapismeretek iskolai terv	57
1.16. A pedagógusok helyi intézményi feladatainak meghatározása	73
1.16.1. A pedagógusok helyi intézményi feladatai a nevelés-oktatás folyamatában	73
1.16. 2. Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai	76

1.17. A felvétel és az átvétel - Nkt. keretei közötti - helyi szabályai, valamint szakképző iskola tekintetében a szakképzésről szóló törvény felvételre, átvételre vonatkozó rendelkezései	81
Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei	85
1.18. A tanulmányok alatti vizsga és az alkalmassági vizsga szabályai	87
1.18.1. Jogszabályi háttér	87
1.18.2. A tanulmányok alatti vizsgákkal kapcsolatos intézményi eljárásrend	89
1.18.3. Szintvizsgák helyi szabályozása	92
1.19. Szóbeli felvételi vizsga követelményei idegen nyelvből	94
2. HELYI TANTERVEK.....	112
2.1. Kerettanterv	112
2.2. A Nat-ban meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai	112
2.2.1. Nevelési feladatok:	112
2.2.2. Oktatási feladatok:.....	120
2.2.3. Egységesség és differenciálás, módszertani alapelvek	122
2.3. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja.....	124
2.4. Választható tantárgyak, foglalkozások	124
2.4.1. Kötelező és választható érettségi vizsgatárgyak	124
2.4.2. Mellék-szakképesítés választása	126
2.4.3. Nem kötelező tanórai és tanórán kívüli foglalkozások	127
Színjátészó Szakkör	128
Édes anyanyelvünk szakkör Péchy Blanka-díjas, Kazinczy-díjas szakkör	130
Az Énekkar tevékenysége	132
Rajz szakkör	133
Érettségi felkészítő földrajz tantárgyból.....	136
Informatika Érettségi felkészítés	138
Középszint, 11. évfolyam, heti 2 óra	138
Óratervek, 36 hét	138
1. Információs társadalom, órakeret 5 óra	138
2. Táblázatkezelés, órakeret 23 óra.....	139
3. Adatbázis-kezelés, órakeret 22 óra	140

4. Prezentatív programok, Órakeret 22 óra (Szövegszerkesztés, Prezentáció, Weblapszerkesztő).....	141
Iskolai sportkör	143
<i>A nem kötelező tanórán kívüli foglalkozások</i>	143
2.5. A középszintű érettségi vizsga témakörei az egyes érettségi vizsgatárgyakból	144
Magyar nyelv és irodalom	144
Matematika.....	191
Történelem	225
Élő idegen nyelv	258
Kereskedelem ismeretek ágazati szakmai érettségi vizsga	302
Vendéglátóipar ismeretek ágazati szakmai érettségi vizsga	335
Informatika	366
Földrajz	398
Testnevelés	469
Mozgókép-kultúra és médiaismeret	497
2.6. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag	522
2.7. Csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezésének elvei	522
2.8. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei ...	523
2.9. A tanulók munkájának ellenőrzése, értékelése	525
2.9.1. Az értékelés módja, fajtái	525
2.9.2. Az értékelés szintjei.....	526
2.9.3. A magatartás és szorgalom értékelésének elvei.....	527
2.9.4. Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai, az értékelésben betöltött súlya	531
2.9.5. A tanulók felkészüléséhez előírt otthoni írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei	532
2.10. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek.....	533
2.11. Tantervek.....	535
2.11.1. Szakközépiskolai/szakgimnáziumi óratervek.....	537
2.11.2 Szakiskolai/szakközépiskolai óratervek.....	545
Szakközépiskolai óratervek	546
<i>(2016/2017. tanévtől)</i>	546

34 811 01 CUKRÁSZ	561
2.11.3 Az érettségire épülő szakképzési óratervek.....	567
Felnőttoktatás óratervei.....	635
Pedagógiai program felülvizsgálatának, értékelésének és módosításának módja és ideje.....	647
Mellékletek:	647
3. Záradékok.....	648
A Pedagógiai program érvényessége	648
Nyilvánosságra hozatala.....	648
Érvényességi kellékek: egyetértő nyilatkozatok	648
4.1. A diákönkormányzat nyilatkozata	648
4.1 A szülői munkaközösség nyilatkozata.....	649

A Ceglédi SZC Ungtváry László Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája tantestülete, szakmai tapasztalatával a háta mögött, a legjobb tudásával és meggyőződésével készítette el

az iskola múltjában gyökerező,

a jelen elvárásokra és állapotokra alapozó,

és mindannyiunk jövőjét meghatározó

pedagógiai programját, mely – a részét képező helyi tantervvel egységben – rögzíti az intézményben folyó nevelőmunka legfontosabb mutatóit.

Az iskola értékrendjében emberközpontú, tanulóinak elsősorban az ember tiszteletén, megértésén és szükség szerint segítésén, a másság elfogadásán alapuló értékekkel kell rendelkezniük.

Pedagógiai programunk legfontosabb célkitűzésének azt tartjuk, hogy a differenciálódó középiskolai kínálat országos tendenciája mellett, az iskolánk tartsa meg vonzerejét, jó képességű tanulókat vegyen föl szakközépiskolai osztályaiba, növelje az egyetemre és főiskolára bejutó és ott sikeresen helytálló tanítványainak és a középfokú "C" típusú nyelvvizsgával rendelkező diákjainak a számát. Szakiskolai/szakközépiskolai tanulóinkat a szakképesítés megszerzésére készítjük fel, célunk, hogy végzőseinket versenyképes munkaerő-piaci pozícióba hozzuk a 21. század követelményeinek megfelelően a változásokhoz rugalmasan alkalmazkodni tudó, kreatív, döntési képességgel, aktív szerepvállaló képességgel és fejlett önértékeléssel, empátiával rendelkező tanulókat kívánunk oktatni és nevelni. Oktatási és nevelési tevékenységünk egyre inkább feleljen meg a város és a régió polgárai (szülők, tanulók, pedagógustársaink) elvárásainak, ezen túl mindinkább a város és környéke kulturális-oktatási szellemi centrumává váljék. Iskolánk pedagógiai programját, mindennapi működését a jó gyakorlatok átvételére és átadására irányuló nyitottság jellemezze, értékeinket mobilizálva magunk is aktívan járuljunk hozzá a közoktatási jó gyakorlatok, az iskolák működésébe jól

beépíthető projektoktatási formák közzétételéhez.

A pedagógiai programmal kapcsolatos legfontosabb hatályos jogszabályok:

- **2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről**
- **20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet**
- **110/2012. (VI.4.) Kormányrendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról**
- **138/1992.(X.8.) Kormányrendelet**
- **14/2013.(IV.5) NGM rendelet a szakképzési kerettantervről 2. számú és 3. számú melléklet**
- **51/2012. (XII.) EMMI rendelete a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről**
- **30/2016. (VIII.31.) NGM rendelet a szakképzési kerettantervekről**

AZ INTÉZMÉNY NEVELÉSI PROGRAMJA

1.1 A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, célja, feladatai, eszközei, eljárásai

Tevékenységünk középpontjában a minőségi nevelő- oktatómunka áll, amely biztosítja tanulóink továbbhaladását a szülők, munkáltatók elvárásainak és a tanulók képességeinek megfelelően.

Arra törekszünk, hogy a diákok **biztos alapkészségek birtokában korszerű, használható, alkalmazható tudásra tegyenek szert, és legyenek képesek boldogulni a szűkebb és tágabb környezetükben.**

Az emelt szintű és emelt óraszámú oktatással a tehetséges, az érdeklődő tanulóink számára magasabb szintű, elmélyültebb tudást kínálunk. A tanulóbarát légkör, az **egységes értékrend közvetítése** tanulóink képességeinek kibontakozását, személyiségük fejlődését segíti. Hisszük és valljuk, hogy az iskolánkba járó tanulók szellemi, fizikai és lelki egyensúlyának összhangja szolgálja a versenyképes, **folyamatos önfejlesztés** képességének megvalósulását. Minőségpolitikánk megvalósításával azt szeretnénk elérni, hogy tanulóink társadalmilag hasznos, biztos erkölcsi alapokon nyugvó, egyénileg sikeres emberekké váljanak.

A Ceglédi SZC Unghváry László Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája nevelőtestületének alapelve olyan fiatalok nevelése, akik a napi következetes tanulás mellett tudatosan figyelmet fordítanak az adott időszakban kitűzhető eredmények (osztályzatok, előre hozott érettségi vizsga, nyelvvizsga, szintvizsga, gyakorlati képzés stb.) elérésére, szisztematikus és tervezett megvalósítására. Általános irányelvünk folyamatosan figyelemmel kísérni törekvéseik, céljaik megvalósulását, annak ütemét; amennyiben elmaradás mutatkozik a kívánatos haladástól, egyéni és szülői konzultációval segíteni tanítványaink megfelelő fejlődését.

Az iskolában folyó nevelő-oktató munka **alapvető célja diákjaink felkészítése az**

érettségi vizsgára és az azt követő felsőfokú tanulmányok megkezdésére valamint a szakmunkás vizsgára és a munka világában való elhelyezkedésre. Olyan diákok nevelését tűzzük ki célul, akik a magas szintű tanulmányi eredményesség mellett kialakítják a maguk jól működő osztályközösségét, jól beilleszkednek az iskola közösségébe, részt vesznek az iskola hagyományainak ápolásában. Kíváncsún tartjuk, hogy az eredményes tanulás mellett minél több diákunk aktívan sportoljon iskolánk sportegyesületének szakosztályaiban vagy külső egyesületekben, ez úton is elsajátítva a kitartást, a küzdőképességet, a csapatszellemet, a másikért való tenni tudás képességét. Ugyanezen okokból fontosnak tartjuk tanítványaink rendszeres és folyamatos felkészítését a szaktárgyi versenyekre, az elért eredmények elismerését és a diákok további fejlődésének biztosítását. Szeretnénk, hogy a diákjaink által elért megyei és országos tanulmányi illetve szakmai versenyeredmények további folyamatos fejlődést mutassanak. Ennek érdekében a helyi tantervben meghatározott magas követelményrendszer szerint végezzük napi oktatómunkánkat, nevelési tevékenységünket e cél elérése érdekében formáljuk. A fenti eredmények elérésének eszközeként az alábbi folyamatos **tevékenységi formákat** folytatjuk:

- **következetes tanári magatartással** és követelményrendszerrel dolgozunk tanítványaink nevelése és formálása érdekében,
- folyamatos, kitartó és igényes munkára, tanulásra készítjük diákjainkat,
- **rendszeres értékeléssel** és osztályozással adunk visszajelzéseket tanulóikról,
- az eredményekről az értékelés megszületését követően azonnal **tájékoztatjuk a tanulót és a szülőt**
- megismertetjük a diákokkal a **tanulási technikákat**, a kommunikációs technológiák korszerű eszközeit (informatikai, idegen nyelvi, média, stb.)
- **gyakorlatorientált képzésünk** keretében bevonjuk a gazdaság szereplőit az oktatás folyamatába, kivisszük a tanulókat a gyakorlat színtereire (vendéglátóegységek, boltok), olyan oktatási formákat is alkalmazunk,

melyben a gyakorlatot képezzük le (taniroda), illetve a tankonyhán, tanéletteremben, kereskedelmi kabinetekben biztosítjuk a különböző munkafolyamatok elsajátítását.

Eredményeink elérése érdekében az alábbi eljárásokat alkalmazzuk:

- minden diákot egyéniségként kezelünk, és megkeressük fejlesztésének, nevelésének optimális lehetőségét,
- lehetőség szerint csoportbontásokkal segítjük a differenciált oktatást,
- osztályfőnöki munkánkban kiemelt figyelmet fordítunk minden tanítványunkkal és családjával való folyamatos kapcsolattartásra, nevelési folyamatuk irányítására,
- a fentiek érdekében folyamatosan együttműködünk a tanulót nevelő családdal, jelzéseket adunk és veszünk tanítványunk fejlesztésének biztosítása érdekében.
- Fontosnak tartjuk annak a tanári mentalitásnak a fejlesztését, amely minden tanítványában tehetséget lát, megindítja őt tehetségének felismerése és kiteljesítése irányába megtalálva az ehhez szükséges kapcsolódási pontokat, pedagógusokat, szervezeteket és lehetőségeket.

1.2 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az iskolának – mint másodlagos szocializációs színtérnek – a személyiségformálásban betöltendő feladatköre az utóbbi évtizedekben jelentős változásokon ment át. A pedagógusi tevékenység ismeretátadói funkciója mindinkább differenciálódott. Az átadandó ismeret megsokszorozódott.

Az iskolai személyiségformálásnak váratlanul új feladatai születtek; a társadalmi problémák a családi körben is megjelentek és az ebből adódó hiányosságokat gyakorta pótolni, korrigálni kell az iskolában. A világban zajló változások, a társadalmi értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének

működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a *családi életre nevelés* beemelését a személyiségfejlesztés területére. Feladatunk a család, mint érték tudatosítása, a család funkcióinak megismertetése (gazdasági- és nevelő funkciók), különös hangsúlyt adva a felelősséggel vállalt kapcsolatoknak, mert sok tanítványunk csonka- vagy nem működő családban él. Segítjük a nemi identitás kialakítását, megismertetjük diákjainkkal a klasszikus női és férfi, illetve anya és apa szerepeket.

Az infokommunikációs eszközök széles körű felhasználásával válogatás nélkül egyre több információhoz jutnak a diákjaink, így nagy gondot kell fordítani a médiatudatosság kialakítására, az információk szelektálására, és a kapott információk kezelésére, feldolgozására.

Az értelmi nevelés terén fő feladatunk fejleszteni a tanulók alapkészségeit, megismertetni a tanulókat a hatékony tanulási módszerekkel, hogy a mechanikus sémák használatáról a problémamegoldásra, a gondolkodásra szoktassuk diákjainkat. Törekednünk kell arra, hogy kialakítsuk bennük az igényt a folyamatos tanulásra. Fő feladatunknak tekintjük a rendszeres, pontos és igényes munkára nevelést, valamint a kötelességtudat kialakítását, fejlesztését.

Az iskola a lakosság széles rétegeinek az *egészséget megőrző magatartásra* kedvező irányú befolyással bírhat. Ezen belül az iskola legfontosabb feladatterülete az elsődleges megelőzés. Ezen a területen az iskola védőnőjének személyében képzett szakemberrel rendelkezünk.

A tanulóink szociális háttérének ismeretében szükségesnek érezzük, hogy az *érzelmi és a szociális intelligencia fejlesztése* kiemelt hangsúlyt kapjon. Elő kell segítenünk a tanuló kedvező adottságainak, szellemi, gyakorlati készségeinek kifejezésre jutását és kiművelését. Támogatnunk kell abban, hogy alakítani tudja fejlődését, sorsát és életpályáját. Hozzá kell segítenünk, hogy képessé váljék az empátiára, a kölcsönös elfogadásra. A megalapozott önismeret hozzájárul a boldog, egészséges és kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és

tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

A köznevelésnek, így tantestületünknek is alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatának elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, társadalmi beilleszkedésük elősegítése.

A munkára nevelés terén is egyre nagyobb szerep hárul az iskolára. Tantestületünk fő feladatának tekinti diákjaink rendszeres, pontos és igényes munkára nevelését, valamint a kötelességtudatuk kialakítását, fejlesztését.

Arra törekszünk, hogy minden tanulónk ismerje meg és becsülje nemzeti és népi kultúránk értékeit, szűkebb-tágabb szülőföldje történelmét, hagyományait, jeles személyiségeit. Mindez alapozza meg tanulóinkban a nemzettudatot, mélyítse el a hazaszeretetet, ösztönözze őket történelmi-, kulturális-, vallási emlékek, hagyományok feltárására, ápolására, alapvető erkölcsi értékek tiszteletére.

Esztétikai, környezeti nevelésünk célja, hogy tanulóink ismerjék meg, becsüljék meg életterüket és környezetük kulturális-művészeti értékeit. Fontosnak tartjuk, hogy tanítványaink megjelenésükben, környezetük kialakításában igényesek, a szépre, ízlésesre fogékonyak legyenek. Arra törekszünk, hogy környezetkímélő, értékvédő, azaz környezettudatos magatartást alakítsunk ki bennük.

A fenti területekkel szorosan összekapcsolódva segítjük a tanulók testi lelki-szociális fejlődését. Feladatunknak tekintjük **az egészséges életmódra nevelést**, rendszeres mozgásra ösztönözve tanulóinkat, és felhívni figyelmüket a helyes táplálkozás fontosságára. Támogatjuk azoknak a szokásoknak a kialakulását, melyek az ember egészségi állapotát javítják.

A személyiségfejlesztésben, az *énkép kialakításában, a kreativitás, a problémamegoldó képesség fejlesztésében, a döntési képesség kialakításában* a csoportba való beilleszkedésben az osztálynak, mint közösségnek elsődleges szerepe van. A közösség a jellemformálásban, a veszélyeztetett helyzetben lévő tanulók védelmében az osztályfőnök és a fent említett szakember fontos szerepet

kap. Ezen kívül az adott szakterületek speciális intézményeivel (Gyermekvédelmi Szakszolgálat, Gyermekjóléti Szolgálat) állandó kapcsolatot tartva a személyiségfejlesztést szem előtt tartva lehetőségeinkhez mérten mindent **megteszünk a tanulók érdekében**, konkrétan:

- diákcentrikus tanári gondolkodás és magatartás,
- személyközi kommunikáció tanulócsoportokban és egyénileg; önismereti és szituációs játékok lebonyolítása
- kudarcűrő, sikerre vágyó, s ennek érdekében tenni akaró, életvidám, közösségben is gondolkodó diák és tanár eszménye érvényesüljön,
- felelősségteljes nyilvános szereplés
- a személyes pozitív példamutatás mind a munkában, mind a hétköznapi kapcsolatok területén érvényesüljön,
- önálló értékrend, világkép, világnézet kialakítását elősegítő nyitott, személyes kapcsolatokra, oktatási, ellenőrzési módszerre törekvő általános tanári magatartás,
- a diákot egyszerre saját személyiségéhez (képességeihez) és diáktársai teljesítményéhez egyaránt viszonyító tanári értékelés, az értékelés igazságossága, a pozitívumok kiemelése, a diákok dicsérete, hatékonyabb munkára motiválása fejlődjön ki,
- belülről motivált, érdeklődő, önálló tevékenységre (ismeretszerzés, önképzés, önellenőrzés, önértékelés) képes tanulói, tanári személyiség érvényesülése; alkotói műhelyek: újságszerkesztés, önképzőkör, kulturális produkciók, diákszínjáték biztosítása, tanulmányi kirándulások, szakmai napok, projektek szervezése
- a tanterem, a gyakorlati munkahely állagának megőrzése, szépítése, a tanórai, illetve gyakorlati munkához kapcsolódó szépérzék fejlesztése, ének, rajz, mozgóképkultúra tanítása
- személyi- és munkahelyi higiénia követelményeinek ismerete és

alkalmazása, osztályfőnöki órákon az egészséggel, mentálhigiéniával, prevencióval kapcsolatos előadások tartása, a mozgás szeretetének, örömének, a mozgás iránti igénynek a kiépítése elsősorban testnevelési órákon, de tanórán kívüli sportfoglalkozások, versenyek, kirándulások keretében is.

- demokráciára, hazafiasságra nevelés - ünnepélyeink, megemlékezéseink megrendezése, iskolai hagyományaink ápolása, tanulmányi kirándulások, osztálykirándulások szervezése, múzeumlátogatások, színházlátogatások

1.3. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A közösségfejlesztés hozzájárul diákjaink egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatásához, tanulási és továbbtanulási és a munka világában való elhelyezkedési esélyének növeléséhez. Diákjainknak azonban nem magukra hagyott egyéniségként, hanem a közösség aktív és alkotó részeiként kell kiteljesedniük a középiskolai éveik alatt. A közösség részeként az egyénnek (diáknak és tanárnak egyaránt) az alábbi nélkülözhetetlen jellemzőkkel kell rendelkeznie:

- jóakarát, bizalom, őszinteség,
- a különbözőség tisztelete, elfogadása
- különböző szokások, életmódok, kultúrák iránti nyitottság
- azonosulási képesség, rugalmasság,
- türelem és mértékletesség a teljesítmény értékelésében
- a munka tudatos szervezése, fegyelmezett, kötelességtudó, szorgalmas elvégzése a képességek legkedvezőbb érvényesülése szerint,
- a másik ember iránt érzett megértés, segítőkészség, szolidaritás, közvetlenség, figyelmesség, udvariasság, a mások munkájának megbecsülése
- együttműködés képessége

- az ismereteket konkrét helyzetben alkotó módon alkalmazó tudás, intelligencia és annak tisztelete, követendő példaként, tekintélyként kezelése

Az iskolai hagyományok a diákság mindennapi életének sarokkövei, melyek révén intézményünk tényleges diákpolgárává válnak, és így alakul ki kötődésük az iskolához. A hagyományok ápolása, tisztelete, újabb eseményekkel való gyarapítása egyrészt iskolánk hírnevét javítja, másrészt azt bizonyítja, hogy diákjaink igénylik ezen események megrendezését, esetleges átalakítását, bővítését.

Iskolánkban a közösségfejlesztő tevékenység egyrészt a nevelők és a tanulók közvetlen, másrészt a tanulók személyes kapcsolatai révén valósul meg. A közösségi munkavégzés, az előrehaladás kollektív segítése mellett hagyjuk érvényesülni az egyén szuverenitását, sőt segítjük a fejlődést a közös célok elérése érdekében. Iskolánk feladata, hogy tanulóink minél több közösségi munkát vállaljanak, és ennek megteremtjük az iskolai foglalkozáson belüli és kívüli feltételeit (rendezvényekre, vetélkedőkre, sportversenyekre, szakmai versenyekre való felkészülés, tanulmányi kirándulások, szabadidős foglalkozások, osztályfőnöki munka).

Fontosnak tartjuk, hogy diákjaink tapasztalatot szerezzenek a *konfliktusok közös kezelése* és megoldása terén, melyhez vezető módszerekkel a pedagógusok ismertetik meg a gyerekeket. Eközben megtanulják a tanulók a vita szabályait, az önálló véleménynyilvánítás formáit. Célunk, hogy a diákok, a pedagógusok és az iskola minden dolgozója jól érezze magát a közösségben.

1.4 A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

Tanítványaink nagy része kevésbé jól szocializált társadalmi rétegek gyermekeiből származik, így sok esetben találkozunk beilleszkedési és magatartási nehézségekkel küzdő diákokkal. Ugyanakkor látjuk azt, hogy az elmúlt években ezeknek a

diákoknak az aránya a mi iskolánkban is jelentős módon emelkedik, e változás a társadalomban végbemenő deszocializációs folyamatok egyenes következménye. Minden pedagógusnak tisztában kell lennie azzal, hogy a beilleszkedési és magatartási nehézségek megjelenése biztos jelei annak, hogy tanítványunk valamiféle szociális problémával, családi bizonytalansággal, életviteli nehézséggel küzd, és ezek az események nyomják rá bélyegüket mindennapi viselkedésükre. A magatartási és beilleszkedési nehézségekkel küzdő diákok nem tudatosan akarnak nehézségeket okozni maguknak, szüleiknek és tanáraiknak, hanem családi és szociális körülményeik, ebből gyakorta következő szülői elhanyagolásuk vezet azokhoz a személyiségükben bekövetkező változásokhoz, amelyek a jelenségeket előidézik.

Ezért a beilleszkedési és magatartási nehézségeket mutató tanítványokhoz sohasem haraggal, hanem inkább **figyelemmel fordulunk**. Biztosítanunk kell számukra a kapaszkodót, hogy családi, szociális problémákban, esetleg már a személyiség nem megfelelő fejlettségében, a családi és létbizonytalanságban rejlő gondok megoldási útján megindulhassanak. Ehhez az iskola minden pedagógusának érzékeny odafigyelésére, előítélet-mentes pedagógusi személyiségére szükség van, mindenekelőtt azonban az **osztályfőnökök** kötelessége a problémákkal küzdő személyiség felismerése, az osztályban tanító pedagógusok diszkrét informálása. Nem mellőzhető a felismert esetekben a problémák négy szemközti **megbeszélése**, az elvárások és a pedagógusi tanácsok világos megfogalmazása. Igen fontosnak tartjuk a szülőkkel való kapcsolattartást, rendkívüli esetekben a családlátogatásokat, mert így tudunk segítséget nyújtani a szülőknek nevelési gondjaik enyhítésében.

Feltétlenül igénybe vesszük ezekben az esetekben a pedagógiai munkánkat segítő iskolai **védőnő szakmai segítségét**, valamint – szükség esetén – az ifjúságvédelmi felelős tanár szakmai támogatását. Azokban az esetekben, ahol tanítványunk szociális létbizonytalanságban van, kérni kell az illetékes önkormányzat segítségét. Az iskola szoros kapcsolatot tart a Családsegítő Szolgálattal.

1.5. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység

A tehetség- és a képességek kibontakoztatása szempontjából elsődleges, hogy tanulóink versenyképes, használható, gyakorlatias tudásra tegyenek szert. Mindehhez szükséges az egyéniség, személyiség erőteljesebb fejlesztése. A magasabb szintű gondolkodási képességek erősítése, a természeti és gazdasági jelenségek értelmezése, a probléma megoldási technikák megismertetése, igazi műveltségélményhez juttatás.

Tehetségen azt a velünk született, adottságokra épülő, majd gyakorlás, céltudatos fejlesztés által kibontakoztatott képességeket értjük, amely az emberi tevékenység egy bizonyos, vagy több területén az átlagosat túlhaladó teljesítményt tud létrehozni.

A tehetség jellemzői: átlagosnál magasabb intelligencia, magas fokú kreativitás, a következtetés képessége, önálló útkeresés, szorgalom és kitartás, előítéletektől való mentesség, bizonytalanság tolerálása, becsvágy, kockázatvállalás, divergens gondolkodás, folyamatos kommunikáció.

A tehetség kibontakoztatását serkenti:

- a megfelelő légkör megteremtése,
- a motiváció, a pedagógus ösztönző attitűdje,
- a bizalom,
- a megfelelő szervezeti strukturaltság,
- a játékosság.

A tehetséget fel kell fedezni, alakítani, fejleszteni, ösztönözni kell. Ez a környezet, s ezen belül ez az iskola feladata. Ehhez azonban ismernünk kell a tehetség megnyilvánulási formáit:

- 1. tudományos tehetség
- 2. vezetői tehetség
- 3. pszichomotoros tehetség

- 4. művészi tehetség

Tudjuk, hogy idejekorán, a szükséges valószínűséggel bármely társadalmi rétegben született gyermekről megállapíthatjuk a vele született vagy tanult tehetséget. Az esélyegyenlőség csak abban az esetben valósulhat meg, ha a kedvezőtlen helyzetben élő, jó adottságokkal rendelkező gyermekek minél hamarabb hozzájuthatnak adottságaik, képességeik kifejlesztésének a lehetőségeihez. A speciálisan szervezett, céltudatos munkával, speciális gondozással és feltételekkel a kiemelkedő képességek fejleszthetők. A felismert tehetség neveléséhez világosan megfogalmazott célra, mindenre kiterjedő nevelési koncepcióra és következetes, szorgalmas munkára van szükség.

A tehetséges diákok képességeinek kibontakoztatására, versenyekre való felkészítésére a tanárok egyéni konzultáció keretein belül lehetőséget, támogatást nyújtanak. Az emelt szintű oktatásban részesülő tanulók az emelt szintű oktatás folyamán, valamint az érettségi vizsgára felkészítő foglalkozások keretein belül nagyobb lehetőséget kapnak az ismereteik elmélyítésére, az emelt szintű érettségi vizsgákra való felkészítésre.

Szakiskolás/szakközépiskolás tanulóink tehetségének kibontakoztatását segíti az iskolánkban működő Cukrász Tehetségpont, mely az első ilyen jellegű Tehetségpont Magyarországon. Fontosnak tartjuk, hogy a szakmát szerető és magas fokon művelő tanulók kerüljenek ki a munka világába, ezzel is hírt, nevet szerezzenek iskolánknak.

A tehetséggondozás elszakíthatatlan részét képezi a színvonalas középfokú oktatásnak.

Céljaink:

- minden diákunk tehetségének felismerése és felkarolása,
- tehetségfejlesztés, eredményes verseny-felkészítés,
- a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatása,

- az esélyegyenlőség biztosítása valamennyi tehetséges tanuló számára társadalmi hovatartozástól függetlenül (pályázatok)

Feladataink:

- egyéni és kiscsoportos tehetséggondozó órák, verseny-felkészítő foglalkozások,
- hátrányos helyzetű diákok számára szervezett felzárkóztató foglalkozások,
- szakköri foglalkozások szervezése és megtartása.
- tömegsport, illetve sportnapok megszervezése
- emelt szintű tantárgyak tanítása

Motiváció, versenyek

A pedagógiai értékelés első visszajelentési körében a tanulókról, illetőleg a tanulás eredményeiről a tanuló felé áramlanak az információk. Az információk általában egy személy révén - a pedagógus révén - válhatnak *minősítő információvá*. Ezzel a pedagógus célja, hogy a tanulót, ha szükséges, korrekcióra szorítsa, illetve további tanulásra serkentse, így az értékelésnek fontos motiváló szerepe is van. A tanulók motiválásának másik fontos eszköze a versenyeztetés. Különböző szintű és rangú versenyeket szervezünk és veszünk részt rajtuk, így elérhető, hogy a tanulók jelentős része valamely területen sikerélményhez jusson.

- A legszélesebb tanulói réteget a *házi versenyek, illetve a térségi, iskolák közötti versenyek* érintik. Ezek a versenyek kiváló lehetőséget teremtenek arra, hogy a tanulók el tudják helyezni önmagukat egy nagyobb tanulói közösségben. Fontos feladatuk a tanulói ismeretek bővítése, esetleg a továbbjutók kijelölése.
- A legrangosabb versenyek a *szaktárgyi országos középiskolai tanulmányi versenyek* illetve egyéb országos szervezésű versenyek. Ezek a versenyek nemcsak a tanuló, hanem az iskola presztízsét is növelik. (SZKTV, ÁSZÉTV)

- A versenyekre való felkészüléshez az iskola az SzMSz-ben rögzített módon kedvezményeket nyújt. A kiemelkedő eredményt elért tanulókat az iskola vezetése elismerésben, jutalomban részesíti.
- Az iskolából elszármazott sikeres szakemberek bemutatása, a 9-10-11. osztályban motiváló hatású.

Az iskola együttműködése külső szervezetekkel igen jelentős. A közös munka mind szakmai, mind egyéb vonatkozásban hozzájárul a tehetséggondozáshoz. Ez csak úgy lehetséges, ha a gazdasági szervezetek a tanulói közreműködéssel elégedettek.

1.6. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

A társadalmi tendenciák azt mutatják, hogy tanulóink egyre több negatív hatásnak, veszélynek vannak kitéve. Ezért *iskolánk kiemelt feladatának tartja a szociálisan hátrányos körülmények között élő tanulók problémáinak kezelését, a tanulók veszélyeztetettségének megelőzését, illetve megszüntetését.* E feladatokat az alábbiakban határozzuk meg:

- Szociológiai és szociometriai felméréseket készítünk a tanulók valódi körülményeiről a személyiségi jogok messzemenő figyelembevételével.
- A rossz anyagi helyzetben levő tanulók, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű diákok segítésének formái:
 1. ingyenes tankönyvellátás biztosítása a jogszabályok által meghatározott módon,
 2. tankönyv-vásárlási támogatás biztosítása,
 3. tanulmányi kirándulások anyagi támogatása,
 4. kedvezményes ebéd biztosítása,
 5. javaslat tétele rendszeres gyermekvédelmi támogatás folyósítására.
- Mentálisan sérült tanulók esetén pszichológus tanácsának kikérése, munkájának igénybevétele.

- A tanulók jogainak fokozott védelme.
- Az életmód-program keretében rendszeres felvilágosító munka végzése az osztályfőnök, a szaktanárok és a védőnő segítségével (drog, alkohol, dohányzás, szexualitás).
- Bünmegelőzéssel kapcsolatos programok szervezése-iskolarendőr előadása.
- Törekszünk arra, hogy minél több pedagógus szerezzon alapos ismereteket a sikeres kábítószer-ellenes program megvalósításához. Az osztályfoglalkozásokon a drog-és alkohol témájának a feldolgozását rendszeresre tervezzük, melyeken külső előadók bevonására van lehetőségünk. Nagyon fontos a preventív védekezés, amely csak hathatós munkával biztosítható, és ehhez közre kell működni az egész tantestületnek. Az alkoholfogyasztás elleni küzdelem az egész iskola dolgozóinak kötelessége és elsőrendű feladata. Az ifjúságvédelmi felelős, védőnő, pszichológus mentálhigiénés konzultációkat, fogadóórákat tart. A mentálhigiénés foglalkozásokat heti rendszerességgel kell megtartani.
- Rendszeres kapcsolattartás a tanulók szüleivel, a szülők szemléletformálása, megnyerése.
- A veszélyeztetett, illetőleg hátrányos helyzetű tanulók helyzetének figyelemmel kísérése, számontartása.

Az egészséges életmódra nevelés keretében kívánjuk fejleszteni – elsősorban osztályfőnöki órákon, másrészt a szociálisan hátrányos helyzetű diákokkal való egyéni foglalkozás alkalmával – az alábbi képességeket és készségeket:

- érzelmek alkotó kezelése,
- a stresszkezelés,
- az önismeret, önbecsülés megerősítése,
- a célok megfogalmazása és kivitelezése,
- a konfliktuskezelés,
- a problémamegoldás, a döntéshozás,

- a kortárs csoport nyomásának kezelése,
- a segítségkérés és segítségnyújtás módjának megismerése,
- az elutasítási készségek fejlesztése.

A fenti feladatok összefogását az igazgató által megbízott *gyermek- és ifjúságvédelmi felelős végzi*, aki folyamatosan kapcsolatot tart a pedagógusokkal, a védőnővel, a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat szakembereivel, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

A gyermek-és ifjúságvédelmi felelős segíti az iskola pedagógusainak gyermek-és ifjúságvédelmi munkáját.

Jelzésükre nyilvántartja a veszélyeztetett tanulókat, a veszélyeztető okok feltárása érdekében fontos, hogy megismerje a tanuló családi környezetét (családlátogatások) és esetenként megkeresse a területileg illetékes családsegítő szolgálatokat, a problémás gyerekek helyzetének megoldása céljából; továbbá, hogy folyamatosan tartsa a kapcsolatot ezekkel a gyerekekkel, figyelemmel kísérje sorsuk alakulását.

Az **eljárás** a következő lépéseket tartalmazza:

- jelzés
- kapcsolatfelvétel a gyerekekkel
- kapcsolatfelvétel a gyermekjóléti szolgálattal
- probléma-megoldási lehetőségek feltárása
- konkrét intézkedés
- nyilvántartásba vétel
- folyamatos figyelemmel kísérés

A gyermek-és ifjúságvédelmi felelős feladata továbbá a tanuló anyagi veszélyeztetettsége esetén rendszeres, vagy rendkívüli támogatás megállapítását kezdeményezni.

A gyermekvédelem szervezeti és munkaformái:

- a gyermekvédelmi felelős az osztályfőnökökkel folyamatosan konzultál a felmerülő konkrét gyermekvédelmi problémákról, egyeztet a pszichológussal, feljegyzéseket és nyilvántartást vezet a sajátos nevelési igényű, valamint a hátrányos helyzetű tanulókról
- összehangolja a hátrányos helyzetű tanulók segítésére irányuló tevékenységeket (díjfizetési kedvezmények, ösztöndíjak, tankönyvtámogatás). Kezdeményezi a sajátos nevelési igényű tanulók szakvéleményezését, a szakvélemény megújítását
- havonta esetmegbeszélésen vesz részt, ezen tájékoztatja a Gyermekjóléti Szolgálatot, szükség esetén cselekvési tervet dolgoznak ki az egyes gyermekvédelmi esetekkel kapcsolatban.
- folyamatosan tájékoztatja tevékenységéről az iskola igazgatóját, illetve helyettesét, évente nevelési értekezleten számol be az iskola gyermekvédelmi helyzetéről.

1.7 A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

Az iskolába járó gyermekek jelentős része szociális, műveltségi hátránnyal küzd. Felzárkóztatásukhoz a tanórán kívüli korrepetálások, speciális, egyéni foglalkozások nyújtanak segítséget, és lehetővé teszik a hátrány minimalizálását vagy lehetőség szerinti megszüntetését. Ennek leghatékonyabb eszközei a rendszeres kapcsolattartás, beszélgetés, családlátogatások, szülői értekezletek, fogadónapok. A felzárkóztatásra szoruló tanulókkal való foglalkozást differenciáltan, egyénileg, vagy kis csoportban oldjuk meg.

Az első évben több alkalommal osztályfőnöki órán és a tanítási órákon is foglalkozunk a tanulási módszerekkel, hogy minél hatékonyabban alkalmazzák azokat tanulóink.

*A **tanulási kudarc** legfontosabb oka a „**tanulni tudás**” **hiánya** vagy hiányos volta, a **szétszórt figyelem**, a **dekoncentrálttság**. A nem megfelelő vagy nem célszerű formában tanuló diákokkal és szüleikkel a középiskolás időszak elején konzultál az osztályfőnök vagy az érintett pedagógusok. A sikeres együttműködés érdekében minden körülmények között felhívjuk a szülő figyelmét a problémára.*

Minden tanköteles tanulónak törvényben biztosított joga, hogy számára megfelelő oktatásban részesüljön. Ennek érvényesítéséhez iskolánknak (a fenntartóval, a családdal, gyakorlati helyekkel, szakmai szervezetekkel együttműködve) a következő elvek szerint kell biztosítania a nevelő-oktató munka feltételeit:

- a tanulók tanulási nehézségeinek feltárása, problémái megoldásának segítése az iskolai nevelés-oktatás egész folyamatában és valamennyi területén; egyénre szabott tanulási módszerek, eljárások kiépítése, célszerű rögzítési módszerek kialakítása, az önművelés igényének kibontakoztatása
- a tanulási esélyegyenlőség eredményes segítésének egyik alapvető feltétele a tanulók személyiségének megismerése, az ahhoz illeszkedő pedagógiai módszerek alkalmazása;

- a tanulók önmagukhoz és másokhoz viszonyított kiemelkedő teljesítményeinek, tehetségjegyeinek feltárása, fejlesztése a tanórákon, összevont szakmai gyakorlatokon és más iskolai foglalkozásokon és e tevékenység támogatása az iskolán kívül;
- adaptív tanulásszervezési eljárások alkalmazása; egységes, differenciált és egyénre szabott tanulási követelmények, ellenőrzési-értékelési eljárások alkalmazása.

Az alábbi **tevékenységekkel segítjük** a felzárkózást, az egyéni fejlődést:

- a tanulók felkészültségének mérése a tanév elején (diagnosztikus értékelés)
- támogató, kölcsönös bizalmat nyújtó, segítő, együttműködő légkör kialakítása a tanítási órán
- gyakorlás hangsúlyozása
- folyamatos, ösztönző és előremutató értékelés (formatív értékelés)
- az egészséges önbizalom kialakulásának segítése (dicséret, a próbálkozások elismerése)
- otthoni ingerszegény környezet ellensúlyozása az iskolai környezettel
- tanórai differenciálás, csoportbontás a helyi tanterv szerint
- egyéni képességekhez igazodó munkaformák alkalmazása a tanítási órán
- órák biztosítása a felzárkóztatásra a törvény által előírt órakeretből
- egyéni foglalkozás a gyakorlaton
- a tanulási-tanítási programok, fejlesztések mérése, az eredmények ismeretében az egyes részfolyamatok korrigálása
- tantárgyi minimumkövetelmények és vizsgakövetelmények közzététele, hozzáférhetőségének biztosítása

1.8 A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység, iskolánk befogadó intézmény

Az iskola jellegéből és működéséből adódóan *elég sok a hátrányos helyzetű tanuló*. Ezért folyamatosan gondot fordítunk arra, hogy lehetőségünk szerint segítsük a hátrányok enyhítését. Ennek érdekében az alábbi eljárásokat alkalmazza tantestületünk:

- Az osztályfőnökök ismerjék meg a tanulók szociális helyzetét még az első év elején.
- Kiemelt figyelmet fordítunk a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetben lévő tanulókra.
- Egyéni elbeszélgetésekkel, a szülőkkel való találkozásokkal segítjük a tanulók beilleszkedését a közösségbe.
- A problematikus esetekben szakember (mentálhigiénés szakember, pszichológus) segítségét vesszük igénybe.
- Az iskolaorvos, a védőnő és az osztályfőnök együttműködnek a problémák megoldásában. Az együttműködés módját az intézmény szervezeti és működési szabályzata tartalmazza.
- Minden tanévben a jogszabályok által előírt feltételeknek megfelelően a rászorulóknak megkapják a tankönyvtámogatást, ezen felül a rászorulóknak az iskola könyvtárában folyamatosan hozzáférhetnek tankönyvekhez, szakmai könyvekhez. A szociálisan leginkább rászorulóknak számára kedvezményes, illetve térítésmentes étkeztetést biztosítunk.
- Az ifjúságvédelmi felelős figyelemmel kíséri a pályázati lehetőségeket, azokról a rászoruló tanulókat tájékoztatja, elkészítésükben segít, és a pályázatokat a meghirdető intézmények felé továbbítja. Közreműködünk a tanulók anyagi helyzetét javító pályázatok elkészítésében.

Iskolánk befogadó intézmény, mert pedagógiai programunkban megjelennek a **differentiált és az egyéni fejlődést biztosító módszertani eljárások**. Az iskola vezetése és tantestülete felvállalja a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók oktatását. A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztését utazó

gyógypedagógus végzi. A szakképzési törvény értelmében szakmai vizsga/ágazati szakmai érettségi teljesítése alól a diákok nem kaphatnak felmentést. *A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók középiskolai tanulmányainak elősegítését az **Útravaló Program** és más pályázatokon nyert támogatás segítségével tudjuk eredményesebbé tenni.* Jól tanuló, nehéz szociális helyzetű tanulók támogatására hozta létre iskolánk az Iskolaszövetkezetért Alapítványt, melynek kuratóriuma segítségnyújtást ad az idegen nyelvek tanulásához, külföldi gyakorlatokhoz, s az iskolai sport támogatására. Nevelésük során az **esélyegyenlőség** feltétlen biztosítására fenntartónk esélyegyenlőségi intézkedési terve, illetve saját esélyegyenlőségi tervünk tartalmaz előírásokat.

Az intézményben tilos a hátrányos megkülönböztetés (bármiféle okból), továbbá minden olyan különbségtétel, kizárás, korlátozás vagy kedvezés, amelynek célja vagy következménye az egyenlő bánásmód megszüntetése vagy akadályozása.

Az esélyegyenlőség javításában előrelépést jelent a jelen szakmai programba foglalt modulrendszerű, kompetenciaalapú oktatás, mint az élethosszig tartó tanulás fontos eleme.

1.9. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

„4. § 13. kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:

aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,

ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,

ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,

b) gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló.”

„25. *sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló:* az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján

mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd,

3. *beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek*, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek,

14. *kiemelten tehetséges gyermek, tanuló*: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség”

(2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről)

Mindazokat a tanulókat, akik valamilyen szempontból az átlagostól eltérnek, - mind szociális, mind értelmi képességeik fejlettségi szintjét tekintve - megkülönböztetett figyelemmel kell kísérnünk. Ide soroljuk a hátrányos, halmozottan hátrányos, magatartászavaros tanulókat, illetve azokat a diákokat, akik tanulási nehézséggel küzdenek, vagy valamilyen területen tehetségígéretek. Az iskola minden pedagógusának feladata, hogy ezeket a gyerekeket segítse. A feladatok nagy része az egész tanévben folyamatosan végzendő. A feladatokat, azok elvégzésének idejét, és felelősét a következő táblázat tartalmazza:

A fejlesztésbe bekerülők köre

- Azon tanulók, akik az intelligencia szintjük alapján elvárhatóan lényegesen alacsonyabb, vagy magasabb tanulási teljesítményt mutatnak.
- A tanulási képességeket vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottságok

(továbbiakban: szakértői bizottságok) tanulási képességvizsgálata alapján részképesség zavarokkal, tanulási nehézséggel, illetve másodlagosan kialakuló magatartási zavarokkal küzdenek.

A fejlesztés célja

- Személyiségfejlesztés
 - Pozitív énkép, jó kommunikációs képesség
 - Mozgásfejlődés
 - Érzelmi élet fejlődése
- Részképesség zavarok megszüntetése
- Figyelem-, viselkedési-, tanulási zavarok csökkentése
- Ismeretek bővítése
- Iskolai szakmai, elvárásoknak való megfelelés.

Ütemterv

Feladat	A feladat elvégzésének ideje	Felelős
OKTATÁSSAL KAPCSOLATOS FELADATOK		
Bemeneti mérések szövegértésből, matematikából, idegen nyelvből külön eljárásrend: IMIP	szeptember	osztályfőnök, szaktanárok
Motorikus képességek, mozgáskoordináció felmérése	szeptember	testnevelők
A mérési eredmények feldolgozása, fejlesztési tervek elkészítése	szeptember vége	osztályfőnök, szaktanárok
A felzárkóztatásra, tehetséggondozásra szánt órák kiosztása a szabad órakeretből	október 1.	igazgatóhelyettesek
Tanulási nehézségek feltárása	november eleje	osztályfőnök,

		szaktanárok
Tanulási technikák megismertetése a diákokkal	november	osztályfőnök
Tanórai differenciálás	folyamatos	szaktanárok
Folyamatos, fejlesztő értékelés	folyamatos	szaktanárok
Szummatív értékelés, fejlődési tendencia kimutatása	a tanév végén	szaktanárok
NEVELÉSI FELADATOK		
Szociológiai, szociometriai felmérés a felsőbb évfolyamokon	szeptember	Ifjúságvédelmi felelős, osztályfőnök
Szülői értekezlet, szülők tájékoztatása	szeptember	osztályfőnök
Szükség esetén egyéni konzultáció a szülővel, problémák feltérképezése	szükség szerint	osztályfőnök, ifjúságvédelmi felelős, igazgatóhelyettesek
Kapcsolatfelvétel a védőnővel, iskolarendőrrel felvilágosító előadás céljából, <i>Nyitott bíróságok program</i>	szeptember	osztályfőnök, védőnő, iskolarendőr, ceglédi bíróság
A felvilágosító előadások beiktatása az osztályfőnöki tanmenetbe	szeptember	osztályfőnök
Kedvezményes ebéd igényének felmérése	szeptember	osztályfőnök, gazdasági iroda
Az ifjúságvédelmi felelős és az osztályfőnök konzultációja, esetmegbeszélések	havonta	Ifjúságvédelmi felelős, osztályfőnök
Kapcsolatfelvétel a Gyermekjóléti Szolgálattal, ill. a Családsegítő Szolgálattal	szükség szerint	ifjúságvédelmi felelős
Az iskola vezetésének tájékoztatása a szükséges eljárásokról	esetenként	ifjúságvédelmi felelős
A nevelőtestület tájékoztatása a lefolytatott eljárásokról	legkésőbb a félévi, és az év végi értekezleten	ifjúságvédelmi felelős, igazgatóhelyettesek
Az eljárások dokumentálása	folyamatos	ifjúságvédelmi felelős
Alapítványi és egyéb ifjúságvédelmi pályázatok	folyamatos	ifjúságvédelmi felelős

figyelemmel kísérése		
A tanulók előmenetelének, egyéni sorsának figyelemmel kísérése	folyamatos	osztályfőnök, szaktanárok
Beszámoló a tanévben elvégzett feladatokról	év végi nevelőtestületi értekezlet	ifjúságvédelmi felelős, igazgatóhelyettesek

1.10. A felnőttoktatás céljai és feladatai

A felnőttoktatás az iskolarendszeren belüli oktatás egy formája - iskolánkban esti munkarend szerint szervezzük-, melyben való részvétel életkorhoz kötött:

- a tanuló csak attól a tanévtől kezdve folytathatja tanulmányait felnőttoktatás keretében, melyben a 16. életévét betölti (már nem tanköteles)
- attól a naptári évtől kezdődően, melyben nyolc évfolyamos általános iskola esetén 17., gimnázium és szakképző iskola esetén a 25. életévét betölti, kizárólag felnőttoktatásban kezdhet új tanévet.

(SNI, BTMN vagy tartós gyógykezelés alatt álló tanuló esetében a fenti életkorhoz kettő évet hozzá kell számítani.)

A 2015-ben meghirdetett szakképzési reform - két szakképesítés állami szakképzési rendszerben történő megszerzésének ingyenessé tétele - nyomán megnőtt a felnőttoktatás jelentősége.

Célja egyrészt a felsőfokú végzettséggel nem rendelkezők szakmai pályafutásának, karrierjének megerősítése egy második szakmai végzettség megszerzésének lehetőségével, valamint arra az élethelyzetre jelent megoldást, melyben a tanuló nem tud, vagy nem akar a nappali rendszerű oktatásban részt venni munkahelyi, családi vagy más irányú kötelezettségei, elfoglaltságai miatt.

Feladatai, hogy a munkaerőpiacon jó elhelyezkedési lehetőségeket biztosító OKJ-végzettséget nyújtson azoknak,

- akiknek a fenti korhatár eléréséig nincs még szakmai végzettségük,

- a pályakezdőknek, akik az első szakmájukkal nem tudtak munkába állni,
- a jelenleg munkanélküli munkavállalóknak, hogy az új szakmával mielőbb elhelyezkedhessenek,
- a munkavállalóknak, akik lakóhelyük, a helyi gazdaság igényeihez jobban illeszkedő szakmát szeretnének elsajátítani,
- a dolgozóknak, akik szeretnék növelni szaktudásukat, piaci versenyképességüket, vállalkozóként cégük profilját, szolgáltatási kínálatát bővíteni.

A felnőttoktatás szervezését meghatározó jogszabályok:

- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről (Nkt.)
(és a 2015. évi LXV. törvény ennek módosításáról)
- 2011. évi CLXXXVII. törvény a szakképzésről (Szt.)
(és a 2015. évi LXVI. törvény ennek módosításáról)
- 150/2012. (VII.6.) Korm. Rendelet az Országos Képzési Jegyzékről
(és a 25/2016. (II.25.) Korm. rendelet ennek módosításáról)
- a mindenkor EMMI rendeletek a tanév rendjéről

1.11. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partneri kapcsolattartásának szabályai

A partnerekkel való kommunikáció célja, hogy bevonjuk őket az oktatás folyamatába, a folyamatos konzultáció, igényeik, véleményük megismerése és formálása. Ennek érdekében minden évben azonosítjuk külső és belső partnereinket, előre meghatározott eljárásrend szerint elvégezzük az igény- és elégedettségmérést. A hatékony gyakorlati oktatás érdekében a gyakorlati helyekkel a tanulófelelősök révén folyamatosan tartjuk a kapcsolatot, évente rendezünk szakmai fórumot, ahol lehetőségünk nyílik a problémák megvitatására, a szakmai anyagok, dokumentumok megismerésére, megismertetésére, egyeztetésére.

Belső partnereink: dolgozóink, diákjaink, szülők

Külső partnereink: az általános iskolák, ahonnan a diákjaink érkeznek, azok a felsőoktatási intézmények, ahova a tanulóink jelentkeznek, a külső gyakorlati helyek, cégek, ahol a diákjaink a gyakorlati idejüket töltik, a kollégium, és azok a hasonló profilú hazai és külföldi intézmények, akiket referenciainstítúciónaként a hálózati kapcsolattartásba szeretnénk bevonni (jó gyakorlatok, tanácsadás).

1.11.1. A szülő, tanuló és a pedagógus együttműködésének formái

Az iskola szereplői közötti együttműködés és a kapcsolattartás szervezeti rendjét az SZMSZ az alábbi részekben szabályozza:

1. a vezetők és az iskolaszék, valamint az iskolai szülői szervezet, közösség közötti kapcsolattartás formáját, rendjét,
2. a diákönkormányzat, a diákképviselők, valamint az iskolai vezetők közötti kapcsolattartás formáját és rendjét.

A tanulói személyiség fejlesztésére irányuló nevelő-oktató munka egyrészt a nevelők és a tanulók közvetlen, személyes kapcsolata révén valósul meg, másrészt közvetett módon, a tanulói közösség ráhatásán keresztül érvényesül, melyhez elengedhetetlen a szülői közösség aktív részvétele.

Mindez az iskola szereplőinek – a tanulóknak, a pedagógusoknak, a szülőknek – hatékony együttműködéséhez kötött, s egyes intézményi pedagógiai feladatok megvalósítása révén érhető el. Az intézmény feladata, hogy

- kialakítsa a kapcsolattartás kommunikációs csatornáit, és gondoskodik azok hatékony működéséről
- a szakmai együttműködés lehetőségeit megteremti a külső gyakorlati helyek, az iskola nevelői, vezetősége és a szülők között
- a diákképviselő és az osztályközösségek pedagógusokkal való konzultációjának tereit megteremti
- a pedagógusok és a tanulók valamint a szülők között a nevelési tartalmak alakítása vonatkozásában a folyamatos érintkezés lehetőségeit megteremteni (szülői fórumok, egyeztető fórumok - SZMK értekezletek)

1.11.2. A diákokkal való kapcsolattartás formái

A diákokkal való kapcsolattartás elsődlegesen a mindennapi érintkezés során történik a tanítási órákon, az órák közti szünetekben, a tanítás előtt és után, illetve a tanítási időn kívüli programokon. A diákok bármely tanárukat megkereshetik javaslataikkal és egyéni gondjaikkal, személyükről és az osztályközösségről információkat kérhetnek tőlük és az iskola vezetőitől. A diákok személyét érintő problémákkal elsődlegesen az osztályfőnök és a szaktanárok foglalkoznak.

A diákönkormányzatot a tanulók és tanulóközösségek képviselőire, valamint a tanulók szabadidős tevékenységének szervezésére hozzuk létre. A DÖK a jogszabályok adta lehetőségek szerint él döntési, egyetértési, véleményezési és javaslattevési jogával. Munkáját a küldöttekből (osztályonként két fő: osztálytitkár, helyettes) megválasztott vezetőség irányítja. A DÖK tevékenységét a küldöttek által felkért, és az iskola igazgatója által megbízott tanár segíti. Együttműködik az iskola vezetésével, a nevelőtestülettel, a gyermek-és ifjúságvédelmi felelőssel, az iskola egyéb dolgozóival. Ápolja a külső kapcsolatokat, segíti az iskola nemzetközi kapcsolatait. A továbbfejlesztés céljából fontos az osztályfőnökök, szakoktatók és a nevelőtanárok szorosabb együttműködése.

A tanulók a DÖK munkájában való részvétel segítségével megismerik és gyakorolják a demokrácia elemeit, érvényesítik jogaikat, és kötelességeik teljesítéséhez segítséget kapnak.

A diákok többségét, vagy jelentős részét érintő információk közlésére illetve cséréjére a következő fórumot működteti az iskola illetve a diákönkormányzat:

Diákközyűlés

A diákönkormányzat kezdeményezésére évente kötelezően összehívandó fórum, ahol a diákönkormányzat a tanulók jelentős részét vagy egészét érintő problémákat, panaszokat vethet fel, azokra választ kérhet. A diákközyűlés az a legmagasabb fórum, amelyen az intézmény tanulói és diákönkormányzata minden olyan problémát fölvethetnek, amely a tanulói jogok érvényesülésével akár az

intézményen belül, akár a jogi szabályozásban sérelmet, feszültséget, méltánytalanságot okoz.

A tanulókat az iskolai munkatervről, illetve az aktuális feladatokról tájékoztatni kell. A tájékoztatás lehet szóbeli (osztályfőnöki órák, DÖK gyűlések, diákközgyűlés), vagy írásbeli (ellenőrző könyv, elektronikus napló, iskolai hirdetőtáblák). Az iskola bármely tanulója, csoportja, közössége véleményt nyilváníthat az iskola nevelőinél, a DÖK-tanárnál, az iskola vezetőségénél.

1.11.3. A szülőkkel való kapcsolattartás fórumai iskolánkban a következők

Szülői értekezlet

A gyermek nevelésének két fő színterén, az iskolában és a családban összhangot, egységet kell teremteni a közös cél érdekében. Alapvető értéknek tartjuk a szülőkkel való harmonikus, jó kapcsolat kialakítását, ápolását. A pedagógus-szülő kapcsolatnak a kölcsönös bizalmon, őszinteségen, megbecsülésen, megértésen kell alapulnia. Pedagógiai programunkat a szülőkkel, mint partnerekkel egyetértésben tudjuk megvalósítani. Ennek érdekében tájékoztatni kell a szülőket az iskola nevelési céljairól, feladatairól, az alkalmazott módszerekről. Ugyanakkor az iskolának mindezekről ismernie kell a szülők véleményét.

A szülők tájékoztatásának formái:

Az iskola az éves munkatervébe beütemezett szülői értekezletek feladata, hogy tájékoztassa a szülőket az országos és helyi oktatáspolitikai változásokról, a követelményekről, az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról. Információt kapnak a szülők gyermekük előmeneteléről, az osztály aktuális problémáiról, az osztályban és az iskolában jelentkező feladatokról. A szülői értekezleten minden alkalommal nevelési kérdések is előkerülnek, valamint áttekintő képet ad az osztályfőnök osztálya neveltségi szintjének alakulásáról. Szülői értekezletet évente legalább két alkalommal tartunk. Ha az osztály helyzete, problémái, a csoport előtt álló feladatok azt indokolják, az iskola igazgatója rendkívüli szülői értekezletet

hívhat össze a szülők tájékoztatására, a problémák közös megoldási lehetőségének megtalálására.

Fogadóóra

Célja, hogy a szülők egyénileg információt kapjanak gyermekük előmeneteléről, magatartásáról, a szaktanár róla alkotott véleményéről, valamint a pedagógus tanácsokat adhasson a tanuló nevelésével kapcsolatosan. Az iskola biztosítja, hogy a fogadóórán a szülő négy szemközt beszélhessen gyermeke tanárával személyes problémáiról. A fogadóórákat évente legalább két alkalommal, minden pedagógus számára egységes késő délutáni időpontban tartjuk novemberben illetve márciusban. Igény szerint előzetes egyeztetés alapján az év bármely időszakában fogadjuk a szülőket.

A szülők írásos tájékoztatása

A szülőket folyamatosan értesítjük tanítványunk előrehaladásáról, hiányzásáról, késéseiről, valamint a személyét érintő dicsérő és elmarasztaló intézkedésekről a digitális napló, és az ellenőrző révén. A tanuló félévi és év végi eredményeiről a szülő tájékoztatást kap a félévi értesítőben és az év végi bizonyítványban. Az iskola minden jelentős intézkedését írásban közli a szülőkkel a digitális naplóban, vagy egyéb szokásos írásos formában. Az osztályfőnök folyamatosan figyelemmel kíséri a diákoknak beírt osztályzatokat, a tanulói hiányzásokat és késéseket.

A szülői munkaközösség

A szülői munkaközösség célja a legaktívabb szülőkből álló közösség megalkotása, amely átfogja az iskola működésének egészét. A szülői munkaközösség annak szervezeti és működési szabályzatában foglaltak szerint épül föl és működik. Vezetőjét a szülői munkaközösség maga választja az intézménybe járó diákok szülői közül. A munka koordinálását a tantestület javaslatára az igazgató által megbízott pedagógus végzi. A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat

szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselők útján közölhetik az iskola vezetésével, vagy a Szülői Munkaközösséggel. A szülői munkaközösség véleményt nyilváníthat, információt kérhet az intézményt érintő bármely kérdésben.

A szülő, mint a tanulási-nevelési folyamat segítője hozzájárulhat (lehetőségeihez mérten):

- Az iskola eszközállományának gazdagításához,
- Az iskola esztétikai arculatának alakításához,
- Az olyan szülői kezdeményezés iránt nyitottak vagyunk, mely az intézményünkben folyó oktató-nevelő feladatok sikerességét támogatja, erősíti, színesíti.

1.12. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

A diákönkormányzat a nevelőtestület véleményének kikérésével dönt

- saját működéséről,
- a diákönkormányzat működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról,
- hatáskörei gyakorlásáról,
- egy tanítás nélküli munkanap programjáról,
- az iskolai diákönkormányzat tájékoztatási rendszerének létrehozásáról és működtetéséről.

A diákönkormányzat SZMSZ-ét a választó tanulóközösség fogadja el, és a nevelőtestület hagyja jóvá. Az SZMSZ jóváhagyása csak akkor tagadható meg, ha az jogszabálysértő vagy ellentétes az iskola SZMSZ-ével, házirendjével. Az SZMSZ jóváhagyásáról a nevelőtestületnek a jóváhagyásra történő beterjesztést követő harminc napon belül nyilatkoznia kell. Az SZMSZ-t vagy annak módosítását jóváhagyottnak kell tekinteni, ha a nevelőtestület harminc napon belül

nem nyilatkozik.

A diákönkormányzat véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet a nevelési-oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben.

Az iskolai diákönkormányzat véleményét

- a tanulók közösségét érintő kérdések meghozatalánál,
- a tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítéséhez, elfogadásához,
- a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséhez, megszervezéséhez,
- az iskolai sportkör működési rendjének megállapításához,
- az egyéb foglalkozás formáinak meghatározásához,
- a könyvtár, a sportlétesítmények működési rendjének kialakításához,
- az intézményi SZMSZ-ben meghatározott ügyekben ki kell kérni.

Azokban az ügyekben, amelyekben a diákönkormányzat véleményének kikérése kötelező, a diákönkormányzat képviselőjét a tárgyalásra meg kell hívni, és az előterjesztést, valamint a meghívót – ha jogszabály másképp nem rendelkezik – a tárgyalás határnapját legalább tizenöt nappal megelőzően meg kell küldeni a diákönkormányzat részére.

A diákönkormányzat feladatainak ellátásához térítésmentesen használhatja az iskola helyiségeit, berendezéseit, ha ezzel nem akadályozza az iskola működését.

A diákközségi ülés összehívását az iskolai diákönkormányzat vezetője kezdeményezi, a tanév helyi rendjében meghatározottak szerint.

A diákközségi ülés napirendi pontjait a községi ülés megrendezése előtt tizenöt nappal nyilvánosságra kell hozni.

A diákönkormányzatok jogosultak szövetséget létesíteni, továbbá ilyenhez csatlakozni.

A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

A képesség-kibontakoztató és az integrációs felkészítés szabályai:

A középfokú iskola a tanuló szociális helyzetéből és fejlettségéből eredő hátrányának ellensúlyozása céljából képesség-kibontakoztató vagy integrációs

felkészítést szervez, amelynek keretei között a tanuló egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatása, fejlődésének elősegítése, a tanuló tanulási, továbbtanulási esélyének kiegyenlítése folyik. Integrációs felkészítésben vesznek részt azok a képesség-kibontakoztató felkészítésben részt vevő tanulók, akik egy osztályba, osztálybontás esetén egy csoportba járnak azokkal a tanulókkal, akik nem vesznek részt a képesség-kibontakoztató felkészítésben. A képesség-kibontakoztató és az integrációs felkészítés (a továbbiakban: képesség-kibontakoztató felkészítés) megszervezése nem járhat együtt a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók elkülönítésével.

A képesség-kibontakoztató felkészítés keretében – a tanuló egyedi helyzetéhez igazodva – biztosítja az iskola

- a személyiségfejlesztéssel, közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatokat,
- a tanulási kudarcnak kitett tanulók fejlesztését segítő programot,
- a szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységet.

A képesség-kibontakoztató felkészítésben részt vevő tanulók nevelése-oktatása a többi tanulóval együtt, azonos osztályban, csoportban folyik.

A képesség-kibontakoztató felkészítésben részt vevő tanulók nevelése-oktatása, tudásának értékelése az oktatásért felelős miniszter által kiadott program alkalmazásával történik.

A képesség-kibontakoztató felkészítésben az a tanuló vesz részt, aki a közoktatási törvény bekezdésének 14. pontja alapján halmozottan hátrányos helyzetűnek minősül. A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók számának megállapításánál a sajátos nevelési igényű halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat csak akkor kell figyelembe venni, ha iskolai nevelésük, oktatásuk a többi tanulóval együtt, azonos iskolai osztályban, csoportban történik. Azokat a sajátos nevelési igényű tanulókat, akik a fogyatékosság típusának megfelelően létrehozott iskolai tagozaton, osztályban, csoportban teljesítik tankötelezettségüket, és akikről a szakértői bizottság által kiadott szakvélemény megállapította, hogy kizárólag a többi

tanulótól elkülönítetten oktathatóak, a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók számának, arányának meghatározására irányuló valamennyi számításnál figyelmen kívül kell hagyni. A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók e rendelet alapján meghatározott száma, aránya az adott tanév során az adott tanév októberi létszámstatisztikában megállapított létszámhoz, arányhoz igazodik.

Az iskola igazgatója felveheti a képesség-kibontakoztató felkészítésbe azt a tanulót is, aki nem halmozottan hátrányos helyzetű, feltéve, hogy a tanuló hátrányos helyzetűnek minősül. Az így felvehető tanulók létszáma azonban nem haladhatja meg az adott osztályba felvett, képesség-kibontakoztató felkészítésben részt vevő tanulók létszámának harminc százalékát, tört létszám esetén felfelé kerekítve.

A képesség-kibontakoztató felkészítésben részt vevő tanuló – az oktatásért felelős miniszter által kiadott program szerinti egyéni fejlesztési terv alapján történő – haladását, fejlődését, továbbá az ezeket hátráltató okokat az osztályfőnök és az egyéni fejlesztésben részt vevő pedagógusok legalább háromhavonta értékeli. Az értékelésre meg kell hívni a tanulót, kiskorú tanuló esetén a tanuló szülőjét, a gyermek- és ifjúságvédelmi felelőst, indokolt esetben a gyermekjóléti szolgálat, a gyámhatóság és a nevelési tanácsadó képviselőjét.

A képesség-kibontakoztató felkészítést az intézmény a külön jogszabályban erre kijelölt szervezettel kötött együttműködési megállapodás alapján, a szervezet szakmai támogatásával szervezi meg, amely szakmai szolgáltatás kiterjed az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló törvény 31. §-a szerinti önkormányzati intézkedési terv közoktatási esélyegyenlőségi intézkedési terve elkészítésének támogatására is. A szervezet minőségirányítási követelményeknek megfelelő szakmai támogató rendszert épít ki és működtet a minőségi pedagógiai szolgáltatáshoz történő hozzáférés érdekében, továbbá a képesség-kibontakoztató felkészítésben részt vevő intézmény az érintett tanuló programnak megfelelő fejlesztése céljából készített intézményi fejlesztési terv megvalósításában történő előrehaladás folyamatos nyomon követése mellett szakmai-módszertani fejlesztő munkát végez.

1.13. Az intézmény fejlesztő tevékenységének legfontosabb elemei

1.13.1. A kulcskompetenciák fejlesztése

Az iskolai műveltség tartalmát a társadalmi műveltségről alkotott közfelfogás, a gazdaság, a versenyképesség és a globalizáció kihívásai is alakítják. Az Európai Unió országában a kulcskompetenciák fogalmi hálójába rendezték be azokat a tudásokat, képességeket, és attitűdöket, amelyek birtoklása alkalmassá teheti az unió valamennyi polgárát egyrészt a gyors és hatékony alkalmazkodásra a változásokkal átszőtt, modern világhoz, másrészt aktív szerepvállalásra a változások irányának és a tartalmának a befolyásolásához. Ezért lett az iskolai műveltség tartalmának irányadója a kulcskompetenciák meghatározott rendszere. Az oktatásnak – mind társadalmi, mind gazdasági funkciója miatt – alapvető szerepe van abban, hogy az európai polgárok megszerezzék azokat a kulcskompetenciákat, amelyek elengedhetetlenek a változásokhoz való rugalmas alkalmazkodáshoz, a változások befolyásolásához, saját sorsuk alakításához.

A kulcskompetenciák azok a kompetenciák, amelyekre minden egyénnek szüksége van személyes boldogulásához és fejlődéséhez, az aktív állampolgári léthez, a társadalmi beilleszkedéshez és a munkához. Mindegyik egyformán fontos, mivel mindegyik hozzájárulhat a sikeres élethez egy tudás alapú társadalomban. Felértékelődik az egyén tanulási kompetenciájának fejlesztése, mert az emberi cselekvőképesség az egész életen át tartó tanulás folyamatában formálódik.

Sok kompetencia részben fedi egymást, és egymásba fonódik: az egyikhez szükséges elemek támogatják a másik terület kompetenciáit. Hasonló egymásra építettség jellemzi a kulcskompetenciák és a kiemelt fejlesztési feladatok viszonyát. A műveltségterületek fejlesztési feladatai a kulcskompetenciákat összetett rendszerben jelenítik meg. Számos olyan fejlesztési terület van, amely mindegyik kompetencia részét képezi: például a kritikus gondolkodás, a kreativitás,

a kezdeményezőképeség, a problémamegoldás, a kockázatértékelés, a döntéshozatal, az érzelmek kezelése.

A NAT-ban szereplő kulcskompetenciák az alábbiak:

- **Anyanyelvi kommunikáció** - fogalmak, gondolatok, érzések, tények, vélemények kifejezését és értelmezését, megőrzését és közvetítését szóban és írásban.

Célunk, hogy diákjaink képesek legyenek saját gondolataikat kifejezni, információkat kikeresni, értelmezni, megfelelő szókinccsel rendelkezzenek. Törekedjenek építő jellegű párbeszédre, legyen igényük mások megismerésére.

- **Idegen nyelvi kommunikáció** - fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése idegen nyelven különböző tevékenységi formákban. Ilyen a hallott és olvasott szöveg értése, a szövegalkotás és az interakció szóban és írásban.

Fontosnak tartjuk, hogy a diákok elsajátítsák az önálló tanulás stratégiáit, és az ehhez szükséges eszközök használatát. Érdeklődéssel forduljanak a különböző kultúrák, nyelvek kommunikációja felé, tartsák tiszteletben más kultúrák sajátosságait.

- **Matematikai kompetencia** – a mindennapi életben a matematikai ismeretek, eljárások alkalmazása.

A tanulók ismerjék fel az alapvető matematikai elveket és törvényszerűségeket a hétköznapi helyzetekben, elősegítve a problémák megoldását a mindennapokban, otthon és a munkahelyen. E kompetencia teszi lehetővé törvényszerűségek felismerését a természetben, és alkalmassá tesz az érvek láncolatának követésére, a matematika nyelvén megfogalmazott törvények megértésére.

- **Természettudományos kompetencia** - az ismereteknek és készségeknek azt a rendszerét jelöli, amelynek megfelelő szintje lehetővé teszi, hogy

megfelelő ismeretek és módszerek felhasználásával leírjuk és magyarázzuk a természet jelenségeit és folyamatait, bizonyos feltételek mellett előre jelezve azok várható kimenetelét is.

Ismerjék a tanulók az emberi tevékenységeknek a természetre gyakorolt hatásait, így megértik a tudományos elméletek szerepét a társadalmi folyamatok alakulásában. Szeretnénk, ha mozgósítani tudnák természettudományos ismereteiket a mindennapokban, és a munkájukban. Igyekezzenek megismerni és megérteni a természeti jelenségeket, a műszaki megoldásokat és eredményeket.

- **Digitális kompetencia** - az információs társadalom technológiáinak (információs és kommunikációs technológia, a továbbiakban IKT) és a technológiák által hozzáférhetővé tett, közvetített tartalmak magabiztos, kritikus és etikus használatát a társas kapcsolatok, a munka, a kommunikáció és a szabadidő terén. (információ felismerése (azonosítása), visszakeresése, értékelése, tárolása, előállítása, bemutatása és cseréje; digitális tartalomalkotás és - megosztás, továbbá kommunikációs együttműködés az interneten keresztül.)

A diákok szerezzenek jártasságot a szövegszerkesztés, adattáblázatok, adatbázisok, információtárolás és - kezelés, az internet által kínált lehetőségek és az elektronikus média útján történő kommunikáció (e-mail, hálózati eszközök) terén. Legyenek képesek az információ megkeresésére, összegyűjtésére és feldolgozására, kritikus alkalmazására, a valós és a virtuális kapcsolatok megkülönböztetésére.

- **A hatékony, önálló tanulás** - az ember képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve a hatékony gazdálkodást az idővel és az információval. Felismeri szükségleteit és lehetőségeit, ismeri a tanulás folyamatát. Ez egyrészt új ismeretek szerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti.

A tanulók ismerjék saját képességeiket, szükséges kompetenciáikat, tájékozódjanak a szakképesítésekről, a tudástartalmakról. Ismerjék, és értsék saját tanulási stratégiáikat, készségeiknek, tudásuknak erősségeit, gyengeségeit. Képesek legyenek megtalálni a számukra elérhető oktatási és képzési lehetőségeket, útmutatásokat, támogatásokat. A tanulóknak képesnek kell lenniük a közös munkára és arra, hogy tudásukat másokkal megosszák, saját munkájukat tárgyilagosan értékeljék, és szükség esetén tanácsot, információt, támogatást kérjenek.

- ***Szociális és állampolgári kompetencia***- olyan magatartásforma, amelynek révén az ember hatékony és építő módon vehet részt az egyre sokszínűbb társadalmi és szakmai életben, továbbá – ha szükséges – képes a konfliktusok megoldására.

Ismerjék a tanulók az aktuális eseményeket, valamint a nemzeti, az európai és a világtörténelem főbb eseményeit és tendenciáit, továbbá a társadalmi és politikai mozgalmak valós célját, értékeit és törekvéseit. Idetartozik az európai integráció és az EU struktúráinak, főbb célkitűzéseinek és értékeinek az ismerete, valamint az európai sokféleség és a kulturális azonosságtudat fontosságának tudatosítása egyaránt.

Az állampolgári kompetencia kialakítása során olyan képességekre és készségekre is támaszkodni kell, mint a közügyekben kifejtett hatékony együttműködés, a helyi és a tágabb közösségeket érintő problémák iránti érdeklődés, valamint a megoldásuk során tanúsított szolidaritás.

- ***Kezdeményezőkéesség és vállalkozói kompetencia*** - tudást, kreativitást, újításra való törekvést és kockázatvállalást jelent, valamint azt, hogy az egyén céljai érdekében terveket készít és valósít meg.

Az iskola arculatát tekintve ez kiemelt kompetencia. A szükséges ismeretek egyrészt az ember személyes, szakmai és/vagy üzleti tevékenységeihez illeszthető lehetőségek, kihívások felismerését, értelmezését, másrészt a gazdaság működésének átfogóbb megértését és a pénz világát érintő

magabiztos tájékozódást foglalják magukban. Az egyénnek tudatában kell lennie a vállalkozások működésének pénzügyi és jogi feltételeivel is. Olyan készségek, képességek tartoznak ide, mint a tervezés, a szervezés, az irányítás, a vezetés, a feladatok megosztása, az elemzés, a kommunikáció, a jó ítéelőképesség, a tapasztalatok értékelése, a kockázatfelmérés és - vállalás, a munkavégzés egyénileg és csapatban, valamint az etikus magatartás.

- **Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség kompetenciája** - az elképzelések, képzetek, élmények és érzések kreatív kifejezésének elismerése, befogadása mind a hagyományos művészetek nyelvén, mind a média segítségével, különösen az irodalomban, a zenében, a táncban, a drámában, a bábjátékban, a vizuális művészetekben, a tárgyak, épületek, terek kultúrájában, a modern művészeti kifejezőeszközök, a fotó és a mozgóképek segítségével.

A tanulók legyenek képesek a művészi önkifejezésre, a műalkotások és előadások értelmezésére, és elemzésére. Saját nézőpontjukat vessék össze mások véleményével, a kulturális tevékenységben rejlő gazdasági lehetőségeket ismerjék fel.

A kulcskompetenciák kialakításánál, fejlesztésénél a következő szempontokat vesszük figyelembe:

- olyan szervezési megoldásokat kell előnyben részesíteni, amelyek előmozdítják a tanulás *belső motivációinak*, önszabályozó mechanizmusainak kialakítását, fejlesztését;
- a tanulást úgy kell megszervezni, hogy a tanulók *cselekvő módon* vegyenek részt benne, előtérbe állítva tevékenységüket, önállóságukat, kezdeményezéseiket, problémamegoldásaikat, alkotóképességüket;
- a nevelési-oktatási folyamat segítse elő a tanulók *előzetes ismereteinek*, tudásának, nézeteinek feltárását, adjon lehetőséget esetleges tévedéseik kiigazítására és tudásuk átrendezésére;

- az iskolai tanítás-tanulás különböző szervezeti formáiban (az osztálymunkában, a csoportfoglalkozásokon, a tanulók páros, részben vagy teljesen egyéni nevelésében-oktatásában) alkalmazni kell az *együttműködő* (kooperatív) tanulástechnikáit és formáit;
- válják a tanítás egyik elvévé és teendőjévé a tanulókhoz alkalmazkodó *differenciálás* a feladatok kijelölésében, megoldásában, a szükséges tanári segítségben, az ellenőrzésben, az értékelésben;
- a *tanulók* egyéni képességeinek fejlesztése érdekében alkalmazni kell a feladathoz illeszkedő tanulásszervezési technikákat;
- sajátos tanulásszervezési megoldásokat kell alkalmazni a *különleges bánásmódot igénylő*, tanulási és egyéb problémákkal, magatartási zavarokkal küzdő tanulók nevelési-oktatási feladatainak ellátásában;
- a tanítási-tanulási helyzetek, a tanulásszervezési módok és értékelési eljárások alkalmazkodjanak az egyes területeken *tehetséges tanulók* fejlesztési igényeihez, általában is támogassák a tehetségek felkutatását és tehetségük kibontakoztatását;
- különböző tanulásszervezési megoldásokkal az együttműködést és a *tanulási esélyek egyenlőségét* szolgáló szervezeti formákat kell kialakítani mind az iskolák közötti együttműködésben, mind az iskolán kívüli és az iskolai munkában.

1.13.2. Iskolánk referenciaintézménnyé válásának fejlesztő tevékenységei

TÁMOP 3.1.7 pályázatának dokumentumai alapján történik.

1.14. Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési programja

1.14.1. Egészségnevelési, egészségfejlesztési program

Helyzetelemzés

Az iskolai egészségfejlesztés az oktató-nevelő munkát átfogó tevékenység, amellyel hozzájárulunk az egészségesebb, állóképesebb, lelki- és fizikai tartással bíró ifjúság formálásához.

„128. § (1) A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.” (20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet)

Az egészségnevelés a környezeti nevelés része, feladata az ember külső és belső környezete közötti egyensúly kialakítása illetve helyreállítása.

Tanulóinkat számos negatív hatás éri a környező világból, értékrendjük kialakítása, értékítéletük formálása kiemelkedő része a nevelő munkánknak. Nem csak az egészséggel kapcsolatos információkat közvetítjük, gyakorlati tapasztalatot is szereznek tanulóink, hogy az egészséges életvitel, az „egészségtudatos” magatartás szokássá alakulhasson.

Az egészségnevelés célja

Az iskola az egészségnevelés egyik színtere, ahol az egészség érték, ezért célunk:

- hogy tanulóink mindennapjainak része legyen az egészségügyi kultúra.
- felkelteni tanulóinkban a mozgás, egészséges táplálkozás iránti igényt, és a megelőzés fontosságának tudatosítása.
- megismertetni az egészség komplex fogalmát a környezeti ártalmak és az egészségkárosodás közötti összefüggések feltárásával.
- tanulóink képesek legyenek helyesen kialakított értékrenddel szemlélni a társadalmi változásokat, a családi, munkahelyi és egyéb csoportkapcsolatokat.

Az egészségnevelés, egészségfejlesztés lehetőségei

Az egészséges életmód kialakításának, fenntartásának igénye az alábbi lényeges területek kiemelését követeli meg:

- önmagunk és egészségi állapotunk ismerete
- a test- és mozgáskultúra fejlesztése, a testedzés lehetőségének biztosítása
- egészséges táplálkozási szokások kialakítása, rokonszenves tétele, egészséges élelmiszerek, biotermékek iránti igény felkeltése, a közétkeztetésbe való bevezetése
- az egészséges életritmus kialakítása, az idővel való gazdálkodás szerepe
- párkapcsolatok, szexuális felvilágosítás, felelős nemi magatartás kialakítása
- fertőző betegségek megelőzése
- a szenvedélybetegségek megelőzése, elkerülése (pozitív értékrend, önértékelés kialakítása)
- döntéshozatali, konfliktuskezelői képességek fejlesztése, a személyes krízishelyzetek felismerése és kezelési stratégiák ismerete
- a bántalmazás, az iskolai erőszak megelőzése

- az egyéni rizikóvállalás és annak határai
- beteg társak elfogadása és segítése
- baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás
- a természethez való viszony és az egészséges környezet jelentősége

Iskolánkban az egészségnevelési tevékenység megjelenik tanóra keretében, tanórán kívüli foglalkozások szervezése során és egyéb rendezvényeken is például: ökoiskolai programjainkban, szabadidősportban, versenyeken, előadásokon, vöradáson, pályázatok kiírásában, és megvalósításában, a védőnő és az ifjúságvédelmi felelős fogadóóráin. Az évenként elkészítendő iskolai

munkatervekben és a tanmenetekben – a következő témákat jelenítjük meg:

- az egészséges táplálkozás kérdései; a táplálkozás és betegség kapcsolata
- életvitel, az egészséget befolyásoló tényezők
- a szenvedélybetegségek kérdései
- a szexuális felvilágosítás-, nevelés, a családtervezés alapjai, az AIDS prevenció
- női, férfi szerepek, családi élet
- gyermekvállalás, várandóóság
- a betegség és gyógyulást segítő magatartás
- megelőzhető betegségek
- a jó egészségi állapot megőrzése, testi higiénia
- környezeti ártalmak
- fogyasztóvédelem
- személyes biztonság
- a testedzés, a mozgás, a helyes testtartás
- az egyén és az őt körülvevő közösség egészsége: felelősségük
- balesetek, baleset-megelőzés
- lelki egészség
- az idő és az egészség, bioritmus

A hatékony egészségnevelési tevékenység megköveteli, hogy az iskola szervezettsége, a pedagógusok, iskolai dolgozók magatartása segítse a programban megjelölt célokat. Ezek a segítő tényezők a következők:

- tanterem, tankonyha, tanterem, szaktanterem, tornaterem, sportpálya megfelelő kialakítása
- a szervezett keretek között megvalósuló egészségügyi szűrővizsgálat, és az ehhez kapcsolható, a tanulást is befolyásoló egészségi állapotfelmérés, a rész képességi zavarok kiszűrése
- a napirend, a házirend, a munkarend tegye lehetővé a mozgásigény kielégítését
- szoros együttműködés a védőnővel
- az adott témák feldolgozása szaktárgyi órákon, ill. osztályfőnöki órákon

Személyi feltételek

Az egészségnevelési program sikeres megvalósításában pedagógusaink mellett az iskolaorvos és az iskolai védőnő is részt vesz; emellett az iskola valamennyi dolgozója magatartásával, életvitelével hozzájárul az egészséges életmód kialakításához, elmélyítéséhez. Az iskola közreműködik a gyerekek veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során együttműködik a gyermekjóléti szolgálattal, valamint a gyermekvédelmi rendszerhez tartozó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

A teljes körű iskolai egészségfejlesztés az alábbi részterületeken jelentkező hatások révén eredményezi a **hatékonyság növekedését (indikátortényezők):**

- a tanulási eredményesség javítása;
- az iskolai lemorzsolódás csökkenése;
- a társadalmi befogadás és esélyegyenlőség elősegítése;

- a dohányzás, az alkoholfogyasztás, a kábítószer-fogyasztás és egyéb szenvedélyek elsődleges megelőzése;
- bűnmegelőzés;
- a társadalmi kapcsolatok javulása a kortársakkal, szülőkkel, pedagógusokkal;
- az önismeret és önbizalom javulása;
- az alkalmazkodókészség, a stresszkezelés, a problémamegoldás javulása;
- érett, autonóm személyiség kialakulása;
- a krónikus, nem fertőző megbetegedések (lelki betegségek, szív-érrendszeri, mozgásszervi és daganatos betegségek) elsődleges megelőzése;
- a társadalmi tőke növelése.

1.14.2. Környezeti nevelési program

Helyzetelemzés

Az emberiség jelenlegi legnagyobb kihívása a környezeti válság. A környezettudatosabb életvitel kialakítása a válsággal való megküzdés egyik fő eszköze. Iskolánk Örökös Ökoiskola címe kötelez bennünket, hogy a jövő generációinak nevelése során a környezettudatosan cselekvő állampolgár eszményképét tartsuk szem előtt.

Alapelvek

Környezeti nevelésünk alapelveit meghatározó fogalmak:

- fenntartható fejlődés
- kölcsönös függőség, ok-okozati összefüggések
- alapvető emberi szükségletek
- emberi jogok
- elővigyázatosság
- biológiai és társadalmi sokféleség
- ökológiai lábnyom

A környezeti nevelés célja

A környezeti nevelés célja a tanulók környezettudatos magatartásának, környezetért felelős életvitelének elősegítése, a természet, az épített és társadalmi környezet, az embert tisztelő szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása.

A környezeti nevelésben az alábbiakat tekintjük értékeknek:

- A természet és társadalom harmóniájának felismerése, megőrzése (a természet és társadalom törvényeinek megismerése, tiszteletben tartása, cselekedeteink során annak figyelembe vétele).
- Az élet tisztelete, szeretete.
- A mindennapi döntések során a „létezni vagy birtokolni” alternatívából a létezés, a belső értékeiben gazdag élet választása.
- A gazdasági-technikai fejlődés során a természeti erőforrások kiaknázása helyett a természeti adottságok kímélete.
- Mértékletes fogyasztói magatartás, a jövő nemzedékek szükségleteinek biztosítása.

Az iskolai környezeti nevelés az a pedagógiai folyamat, melynek során fiataljainkat felkészítjük környezetük megismerésére, tapasztalataik feldolgozására, valamint az élő- és élettelen természet érdekeit is figyelembe vevő cselekvésre. Ezért a környezeti nevelés az érzelmi és értelmi alapokra, képességekre építve kelti fel az igényt és teszi képessé a fiatalt

- a környezet változásainak, jelzéseinek felfogására
- a környezet összefüggő rendszerben történő értelmezésére
- az egyéni és közösségi döntések felelősségének megértésére
- a környezet érdekeit figyelembe vevő gondolkodásra, cselekvésre

Hosszú távú célunk, jövőképünk, hogy környezettudatos állampolgárrá váljanak tanítványaink. Ennek érdekében diákjainkban ki kell alakítani:

- a környezettudatos magatartást és életvitelt
- a személyes felelősségen alapuló, környezetkímélő magatartást és életvitelt
- a természetes és mesterséges környezet értékei iránti felelős magatartást, annak megőrzésének igényét és akaratát
- a természeti és épített környezet szeretetét, védelmét, a sokféleség megőrzését
- a rendszerszemléletet
- a helyi és globális összefüggések megértését
- az egészséges életmód igényét, elsajátíttatni az ehhez vezető technikákat, módszereket

A környezeti nevelés lehetőségei

Környezeti nevelési feladataink zömét tanórai keretek között valósítjuk meg. A környezeti nevelést beépítjük valamennyi tantárgyba, lefedve az általános és szakmai képzés teljes időtartamát. A természetre vonatkozó kultúra a környezeti nevelés egyik pillére, ebből adódik, hogy a természettudományos tárgyaknak igen nagy a felelőssége. A biológia, kémia, fizika, földrajz tantárgyak mellett a szakmai tárgyak nyújtanak lehetőséget a természet rendszerszemléletű tanulmányozására, az ok-okozati kapcsolatok feltárására. A természet és kultúra szoros kapcsolatára a művészeti és a társadalomtudományi tárgyak oktatása során hívjuk fel a figyelmet, kiemelve természeti és kulturális örökségünk megőrzésének fontosságát. Az osztályfőnöki órák, közösségi foglalkozások sajátos szerepet töltenek be a környezeti nevelés programjában, kötetlen beszélgetések, közös tevékenységek témája lehet a környezet formálása.

A tanórán kívül megvalósítható környezeti nevelés formái:

- szakkörök, önképzőkörök
- intézménylátogatás (múzeum, könyvtár, üzem stb.)
- kirándulások, természetvédelmi területek felkeresése

- tevékeny részvétel különböző környezetvédelmi programokban
- védnökség valamilyen természetvédelmi érték felett
- környezetvédelmi vetélkedők, versenyek szervezése, pályázatok kiírása
- jeles napokhoz kapcsolódó programok

Kiemelten kezeljük, hogy a környezeti nevelés ne csupán az ismeretek átadása, közlése legyen, hanem a környezet védelméhez és megőrzéséhez szükséges tudást, ismereteket és készségeket tanítványaink gyakorlat útján szerezhessék meg, diákok és pedagógusok együtt vegyenek részt az iskola életét érintő környezeti problémák megoldásában.

Iskolánk Ökoiskolai Csoportja koordinálja az ökoiskolai kritériumok egyre növekvő mértékű megvalósulását:

Pedagógiai szinten: kooperatív tanulási módszerek, tantárgyközi koncentráció, aktív cselekvés közben szerzett tudás, diákok kezdeményezése.

Társas kapcsolatok szintjén: csapatmunka a diákok felelős részvételével, az ökoiskolaiság külső kapcsolatainkban is szerepet kap.

Gazdasági szinten: energiatakarékos megoldások megvalósítása, szelektív hulladékgyűjtés, az iskola külső és belső környezetének esztétikus alakítása.

1.15. Elsősegélynyújtási alapismeretek

1.15.1. A Ceglédi SZC Unghváry László Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája iskolai terve:

Szeptember- Október

- Testnevelési elsősegélynyújtási alapismeretek oktatása
- Közösségben terjedő betegségek megelőzése
- Védőoltással kapcsolatos ismeretek oktatása
- Tisztasági, személyi higiéniai vizsgálatok

- Iskolai büfé, menza iskola-egészségügyi ellenőrzése
- Elsősegélyládák felszerelésének ellenőrzése, feltöltése
- Szűrővizsgálatok végzése a 9. évfolyamon,
- Elsősegélynyújtás alapismeretek oktatása osztályfőnöki órán

November

- 12. évf. Párkapcsolat-meddőség megelőzése
- 9. évf. Lelki-életmód kérdőív kitöltetése-értékelése osztályfőnöki órákon
- 9. évf. Tájékoztatás a szűrővizsgálatokról, serdülőkorban leggyakrabban előforduló betegségek megelőzéséről
- Elsősegélynyújtási gyakorlatok testnevelő, természettudományi szakos pedagógusok vezetésével
- Vérzésekkel kapcsolatos elsősegélynyújtási alapismeretek oktatása osztályfőnöki órákon

December

- Egyéni tájékoztatás a lelki-életmódi kérdőív eredményéről
- Légutakkal kapcsolatos elsősegélynyújtási alapismeretek oktatása osztályfőnöki órákon

Január

- Egyéni tájékoztatás a lelki-életmódi kérdőív eredményéről
- A kiszűrt tanulók gondozása
- 11. évf. krónikus beteg tanulók gondozása, életmód tanácsadása
- Iskolai büfé, menza iskola-egészségügyi ellenőrzése
- Beszámoló a Szülői Munkaközösségnek a tanulók egészségi állapotáról, életmódjáról

- A serdülők nevelésének speciális szempontjai
- Utcai balesetekkel kapcsolatos elsősegélynyújtási alapismeretek oktatása osztályfőnöki órákon

Február

- Egészséges táplálkozás fogápolás
- 11. évf. Daganatos betegségek megelőzése - önvizsgálatok
- Dohányzás, alkohol prevenció
- Túlsúlyos tanulók gondozása folyamatosan
- Tájékoztatás a 9. évfolyamon végzett lelki életmódi felmérés eredményeiről a tantestület részére
- Mozgásszervek sérüléseivel kapcsolatos elsősegélynyújtási alapismeretek oktatása osztályfőnöki órákon

Március

- 10. évf. Serdülőkor testi, lelki változásai
- 9. évf. Társas intelligencia fejlesztése konfliktuskezelés
- Mérgezésekkel kapcsolatos elsősegélynyújtási alapismeretek oktatása osztályfőnöki órákon
- Elsősegélynyújtó versenyre jelentkezők felkészítése

Április

- Elsősegélynyújtási ismeretek versenye, elmélete, gyakorlata
- Alkohol. Dohányzás prevenció

Május- Június

- A biztonság megőrzése, baleset megelőzés, elsősegélynyújtás

1. 15. 2. Elsősegélynyújtási alapismeretek iskolai terv

1. foglalkozás

Tanegység: Elsősegélynyújtás

Elemek:

- elsősegélynyújtás fogalma;
- elsősegélynyújtás lényege;

Elméleti háttér:

Elsősegélynyújtáson értjük azt a cselekedetet, amikor egy megsérült, illetve hirtelen megbetegedett embernek segítünk, illetve ellátjuk. A megfelelő beavatkozáshoz mind elméleti, mind gyakorlati felkészülés szükséges. A felkészülés lehetőségei hazánkban igen rossz helyzetben vannak. Nincs iskolás korban zajló oktatás, nincs szervezett felnőttképzés, a munkahelyi oktatás hiányos.

A jó elsősegélynyújtó mindent megtesz a feltétlenül szükséges beavatkozások elvégzése érdekében, de ismervén korlátait, csak a szükséges beavatkozásokat végzi el. Nem kezd olyan ellátásba, mely az adott helyszínen felesleges, vagy nem kivitelezhető, esetleg kifejezetten káros. Az elsősegélynyújtónak tisztában kell lennie alapvető biológiai, anatómiai ismeretekkel, alapvető elsősegélynyújtási műfogásokkal, az életveszélyes, vagy ahhoz vezető állapotok felismerésével. Fontos a megfelelő kapcsolatteremtő képesség.

2. foglalkozás

Tanegység: Vérzések

Elméleti alap: Az ember keringési rendszere – középiskolai biológia tankönyvek

Elemek:

- az ember keringési rendszere;
- vérzések típusai;
- vérzések ellátása;
- speciális vérzések;

Elméleti háttér:

Az ember keringési rendszerének központja a szív, amely percenként 5 liter vért juttat a szervezetbe. A szívből kilépő ereket artériának nevezzük, a test irányába tartó artériák oxigénben dús vért szállítanak. Az artériák apró hajszálerekre ágaznak, ezek fala érintkezik a sejtekkel, így megtörténik a gáz- és anyagcsere. A testből a szén-dioxidban dús vért a vénák szállítják a szív felé.

Hajszáleres vérzés esetén a sebzés és a vérzés gyenge. Fertőtlenítés után fedőkötéssel fedjük a sérült testrészt. A vénás vérzés mélyebb sérülések esetén keletkezik, a vérzés mennyisége jelentős is lehet. Az ellátás első lépéseként a sérült testrészt emeljük a szív fölé, majd fertőtlenítés után nyomókötéssel fedjük. Az átvérzett kötést ne cseréljük le, helyezzünk rá újabb kötést.

Az artériás vérzéskor a mély sebből élénkpiros vér, lüktetve távozik. Legfontosabb teendők a sérült nyugalomba helyezése, a sérült testrész felemelése és az artériás nyomópont elnyomása. Felkar ütőere a felkar belső oldalán, hajlító izom alatt futó árokban nyomjuk a csonthoz. Combütőér lágyékhajlat felett, ökölrel nyomjuk a medencecsont irányába.

Az artériás nyomópont elnyomásával párhuzamosan segítőársunk készítsen nyomókötést. A kötözéshez steril mull-lapra és mullpólyára van szükségünk. A fertőtlenítés mellőzhető, de lehetőleg ne feledkezzünk meg róla. A sebbe helyezzünk összegyűrt gézgombócot, fedjük mull-lappal, majd körkörös mozdulatokkal, a pólyatekerccsel rögzítsük. A nyomás kialakításához a gézlapra, keményre gyűrt gézgombócot vagy kibontatlan pólyatekerccset helyezünk, s ezt szorosan, körkörösén rögzítjük a mullpólyával.

Belső vérzést közvetlenül nem tudjuk vizsgálni, csupán az erre utaló tüneteket kereshetjük. Ezek közé tartozik a belső sérülés lehetősége, sápadtság, verejtékezés.

Speciális vérzésként említjük az orrvérzést, amely esetében normál fejtartás mellett az orrcimpákat szükséges befogni 15 percen keresztül. Itt ismertetjük a fülvérzést - fej sérült oldalra történő billentése, fedőkötés – és a szájvérzést – fej enyhén előre hajtása, steril gézlap.

3. Foglalkozás

Tanegység: Légutak

Elméleti alap: Az ember légzése – középiskolai biológia tankönyvek;

Elemek:

- az ember légzőrendszerének felépítése;
- légutak biztosítása;
- stabil oldalfektetés;
- Eschmark-féle műfogás;
- légúti akadály eltávolítása;

Elméleti háttér:

Az ember légútja az orr-, illetve a szájüreggel kezdődik. A légvétel az orrüregen keresztül egészségesebb, mert az orrszőrök kiszűrik a szennyeződések egy részét, másrészt a gazdag hajszálérhálózat a kórokozók elleni védelemben és a levegő felmelegítésében jelentős szerepet játszik. A garat a légcső és a nyelőcső keresztezési pontja, a gége a hangképzés szerve. A légcső falát porcgyűrűk merevítik, innen a levegő a tüdőbe jut. A légutak két irányba ágazása a főhörgőknél történik, további elágazási pontok a hörgők, a gázcsere pedig a léghólyagocskák falán keresztül történik.

Eszméletlen sérültnél mindig fennáll a légutak elzáródásának lehetősége, mivel az életfontosságú reflexek működése zavart szenved. Elnyednek az izmok, ennek következtében a nyelv elveszítheti természetes izomtónusát és a nyelvgyök hátracsúszva légúti akadályt képez.

A légzés vizsgálat kezdő lépése az átjárható légutak ellenőrzése. Nézzünk be a szájába, keressünk benne olyan objektumokat (letört fog, műfogsor, rágógumi stb.), amelyek elzárhatják a légutakat. A légzés vizsgálatának legegyszerűbb esetben, ha a sérült a hátán fekszik. Ilyenkor hátraszegve tartott fej mellett fülünket az orra elé helyezzük, hallgatjuk és érezzük arcunkon, ahogy áramlik a levegő, közben szemünkkel a mellkas mozgását figyeljük. Ún. hármass érzékelés. Ha a sérült nem a hátán fekszik és a fektetés nem ajánlott akkor is törekedjünk a hármass

érzékelésre!

A kielégítő légzésű és keringésű beteg légútjait folyamatosan biztosítani kell. Általában a talált helyzetben történő ellátásra kell törekedni. Ha mozdtítani kell erre a legalkalmasabb testhelyzet a stabil oldalfekvés. A sérült megmozdítása előtt azonban ki kell zárni azon sérüléseket (gerinctörés, medencetörés, nyílt hasi sérülés stb.), amelyek kizárják a beteg mozgatását. A stabil oldalfektetés lépései: 1. lábak felhúzása, 2. ellentétes oldali kar csípő alá helyezése, 3. közelebbi kézfej ellentétes vállra helyezése, 4. beteg átfordítása a kialakított lábfogás és az áthelyezett kéz, felkar részének megfogásával, 5. váll kioldása, 6. fej hátraszegése, a kéz fej alá helyezése, 7. alul lévő láb behajlítása, felül lévő láb kinyújtása, 8. alul lévő kéz behajlítása.

Abban az esetben, ha a sérült mozgatása nem lehetséges az ún. Eschmark-féle műfogást alkalmazzuk. A sérült feje mögé térdelve a felső fogsora elé emeljük az alsót és így tartjuk. Az eszméletlen beteg izmai annyira tónustalanná válnak, hogy a művelet könnyen kivitelezhető. A műfogás során a nyelv olyan helyzetet foglal el, hogy nem tudja elzárni a légutat.

A légutak elzáródásának belső és külső oka egyaránt lehet. Előfordulhat, hogy valaki félre nyel, a tápcsatorna helyett a légcsőbe kerül a táplálék. A légutak legszűkebb része a hangrés. Általában itt szorul meg az idegen anyag. A gyors és szakszerű beavatkozás életmentő lehet. Először tenyerünkkel üssük meg a beteg lapockáját kétszer, határozottan, de nem erősen. Ha nem jártunk sikerrel alkalmazzuk a Heimlich-féle műfogást. Keressük meg a szegycsontját, a szegycsontja alatt egyik kezünket ökölbe szorítva a másikat ráhelyezve, határozott mozdulattal először a gerincoszlop felé, majd felfelé gyakorlunk nyomást.

A műfogás fekvő sérülten is elvégezhető. Ebben az esetben a tenyerünket helyezzük a szegycsont alá, majd először lefelé, aztán felfelé gyakoroljunk nyomást a mellkasra.

A Heimlich-féle műfogás nem alkalmazható gyermekeken! Gyermekek esetében a legcélravezetőbb, ha a sérültet hason fekve combunkra fektetjük és

lapockák közötti részen ütést mérünk a hátukra, ha nem tudjuk kézzel eltávolítani.

4. foglalkozás

Tanegység: Utcai balesetek

Elméleti alap: Az ember légzése – középiskolai biológia tankönyvek;

Az ember keringése – középiskolai biológia tankönyvek;

Elemek:

- utcai balesetek helyszínbiztosítása;
- elsősegélynyújtó védelme;
- eszméletlenség vizsgálata;
- sérülések vizsgálata;
- mentők értesítése;

Elméleti háttér:

Utcai balesetek, rosszul létek esetén nagyon fontos a gyors és szakszerű segélynyújtás megszervezése. Első teendőnk a helyzet gyors felmérése, további sérülések, balesetek megelőzése, valamint saját testi épségünk megóvása. Cél: annak felmérése, milyen mélységben kellünk. Segélyhívás miatt, vagy a sérült/ek/állapota olyan, hogy beavatkozás is szükséges.

Nyugodtan és gyorsan tájékozódjunk arról, hogy mi történt. Kérdezzük meg a szemtanúkat, vegyük szemügyre a helyszínt. Az alábbi kérdésekre keressünk választ: Van-e további veszély? Van-e valaki közvetlen életveszélyben? Tud-e valaki segíteni a jelenlévők közül? Szükséges-e szakember segítsége?

A helyszínbiztosításához lehetőleg vonjunk be másokat is, sötétben és rossz látási viszonyok között használjunk világítóeszközöket. Minden esetben törekedjünk arra, hogy a sérültet lehetőleg ne kelljen elmozdítani, ezt bízunk szakemberre. Ha ez elkerülhetetlen használjuk a megfelelő műfogásokat!

Az elsősegélynyújtó védelme is a legfontosabb szempontok közt szerepel. Csak akkor közelítsük meg a helyszínt, ha testi épségünk nincs veszélyben. Ne kíséreljük meg a helyszín megközelítését, ha robbanásveszély áll fenn, ha csak extrém megközelítési mód adódik (pl.: szakadék). A sérültek vizsgálatához

használjunk gumikesztyűt, de lehetőleg semmilyen esetben ne érjünk vérző sebhez.

Az eszméletlenség vizsgálatának első lépése, hogy megszólítjuk a sérültet. Jó napot! Mi történt? Ha válaszol eszméleténél van, próbáljuk minél alaposabban kikérdezni. Figyeljünk arra, hogy tudata ép, vagy zavart. Tudja-e mit beszél? Emlékszik-e mi történt?

Ha a sérült nem válaszol, vizsgáljuk meg a légzését és a keringését. A légzés vizsgálat kezdő lépése az átjárható légutak ellenőrzése. Nézzünk be a szájába, keressünk benne olyan objektumokat (letört fog, műfogsor, rágógumi stb.), amelyek elzárhatják a légutakat. A légzés vizsgálatának legegyszerűbb esetben, ha a sérült a hátán fekszik. Ilyenkor a fej hátraszegését követően fülünket az orra elé helyezzük, hallgatjuk és érezzük, hogy áramlik a levegő, közben szemünkkel a mellkas mozgását figyeljük. Ez az ún. hármasszerű érzékelés. Ha a sérült nem a hátán fekszik és a fektetés nem ajánlott, akkor is törekedjünk a hármasszerű érzékelésre!

Megfelelő légzés esetén a nyaki ütőér tapintásával vizsgáljuk a pulzust. Mutató- és középsőujjunkt helyezzük a gége (ádámcsutka), majd óvatosan csúsztatjuk a gége és a fejbiccentőizom árkaiba. Tekintettel arra, hogy a vizsgálat bizonytalan a laikusok körében, fontos, hogy a beteget figyeljük és keressük a keringés ún. indirekt jeleit. Ezek lehetnek a mozgás észlelés, köhögés, légzés megléte, nyelés stb.

Megfelelő légzés és keringés esetén, eszméletlen sérültnél a légutak átjárhatóságát a mentők megérkezéséig biztosítani kell. Ezt stabil oldalfektetéssel, illetve Eschmark-féle műfogással érhetjük el.

Eszméletlen és eszméleténél lévő sérültnél is keressünk sérüléseket. Kisebb-nagyobb vérzéseket, ezek a ruhán keresztül is látszódnak, illetve a csontok áttapogatásával töréseket. Mindig kérdezzük meg, hogy fáj-e valahol. Fáj-e érintésre? Nyomásra? Fontos a sérülés kialakulásának érzékelése. Bizonyos baleseti mechanizmus esetén feltétlenül tekintsük a sérültet súlyos állapotban lévőnek (pl. magasból esés, járműből történt kizuhanás, gázolás, kitekeredett testhelyzet észlelése).

Ha úgy ítéljük meg, hogy mentőt kell hívni ne késlekedjünk. A 104-es szám jelentkezése után az alábbi információkat kell közölnünk: Mi történt? Hol történt? Hány sérült van? Milyen a sérülések jellege? Szükséges-e műszaki mentés?

5. foglalkozás

Tanegység: Mozgásszervek sérülései

Elméleti alap: Az ember vázrendszere – középiskolai biológia tankönyvek

Elemek:

- az ember vázrendszerének felépítése;
- az ember nagyobb csontjai;
- rándulás, ficam, törés, nyílt törés;
- mozgásszervek sérüléseinek ellátása;
- gyakoribb hibaforrások;

Elméleti háttér:

A vázrendszert ért traumás behatások súlyossága igen tág határok közt mozoghat. Kisebb-nagyobb végtagsérülést már mindenki szenvedett, ezek többsége a könnyű sérülések közé sorolandó. A fontosabb szerveinket védő csontok sérülése, így a koponya és a gerinc komoly, életveszélyes állapotot idézhetnek elő.

Az ízületeket ért ütés kimozdíthatja a csontvégek porccal borított ízületi felszínét az ízületi vápából, majd az a hatást követően visszaállhat eredeti pozíciójába. Ez esetben rándulásról beszélünk. Ha az ízület nem áll vissza eredeti helyzetébe, kórosan rögzül, ficamról beszélünk. A csontok rugalmassága korlátozott, különösen idősebb korban, ha a csontot ért behatás meghaladja a rugalmasság felső határát, eltörik. Abban az esetben, ha a törött csont felett a bőr folytonossága megszakad nyílt törésről beszélünk.

A koponyacsontok sérülése esetén helyezzük nyugalomba a beteget, erős vérzés esetén emeljük meg a fejet óvatosan, majd hívjunk segítséget. A felső végtag függesztő öve, felső végtag sérülései esetén (rándulás, ficam, törés) a sérült testrészt könyöknél behajlítva háromszögletű kendővel rögzítsük a test előtt. Ha a sérülés jellege nem engedi az említett pozitúrában történő rögzítést (pl.:

könyökficam) ne erőltessük a végtagot, rögzítsük a lehető legkényelmesebb helyzetben.

Bordatörés gyanúja alkalmával ültessük félig ülő helyzetbe a sérültet, majd hívjunk segítséget.

Az alsó végtag és medencesérülés esetén ne mozgassuk a sérültet, bízzuk azt a szakemberekre.

Gerinctörés gyanúja esetén teljes mozgatási tilalom érvényes. Ennek felismerésében segíthet a beteg panasza, vizsgálatunk, illetve jellegzetes baleseti mechanizmus. Ne mozgassuk a beteget, de szükség esetén takarjuk be, óvjuk környezeti ártalmaktól (szél, eső, napsütés). Hívjunk mentőt.

Arcsérülés ellátása:

1. erősebb vérzés kivételével lehetőleg NE mozgassuk a sérültet;
2. ellenőrizzük a légutakat (vér, köpet, hányás);
3. hívjunk mentőt;
4. óvatosan helyezzünk hideg borogatást a sérült testrészre;

Kulcscsont, váll, felkar, könyök, alkar, kéz sérüléseinek ellátása:

1. ültessük le a sérültet;
2. kérjük meg, hogy óvatosan hajlítsa be könyökét;
3. háromszögletű kendővel rögzítsük a kart a mellkashoz;
4. juttassuk kórházba;

TILOS megpróbálni a deformált végtagot eredeti állapotába visszaállítani!

Mellkas sérülésének ellátása:

1. ültessük félig ülő helyzetbe a sérültet;
2. hívjunk segítséget;

Gerincsérülés ellátása:

1. kerüljük a sérült bármiféle mozgatását;
2. hívjunk mentőt;
3. óvjuk a sérültet a környezeti ártalmaktól (szél, eső, napfény);

Medence, comb, lábszár, lábfej sérüléseinek ellátása:

1. támasszuk meg két oldalról;
2. hívjunk segítséget;
3. kerüljük a felesleges mozgatót;
4. óvjuk a sérültet a környezeti ártalmaktól (szél, eső, napfény);

TILOS megpróbálni a deformált végtagot eredeti állapotába visszaállítani!

Nyílt törések ellátása:

1. fertőtlenítsük a sebet;
2. helyezzünk a sebre fedőkötést;
3. folytassuk az ellátást zárt törésnek megfelelően;

Gyakoribb hibaforrások:

- sérült csont felesleges mozgatása, helyreállításának megpróbálása;

6.foglalkozás

Tanegység: Égési sérülések

Elméleti alap: Az emberi kültakaró – középiskolai biológia tankönyvek

Elemek:

- az emberi kültakaró fogalma;
- az emberi kültakaró rétegei: hám, irha, bőralja;
- az egyes rétegek jellemzői, szövettani felépítés, jellegzetes alkotói;
- égési sérülések csoportosítása mélységük szerint;
- az egyes típusok jellemzői;
- égési sérülések kiterjedése;
- égési sérülések ellátása;
- gyakori hibaforrások
- orvosi segítség szükségességének megállapítása;

Elméleti háttér:

Az égési sérülések mindennapjaink gyakori sérülései közé tartoznak, de szerencsére többségük csak enyhe, házilag is kezelhető. Az égést okozó tényezők alapján megkülönböztetünk száraz égést (láng, forró tárgyak, cigaretta, súrlódás),

forrázást (gőz, forró folyadék), elektromos égést (áram, villám), vegyszer okozta égést (maróanyagok, gyomirtók), sugárzás okozta égést (napégés, UV okozta égés). Az égés elsősegélye a kiváltó októl függetlenül ugyanaz.

Az égési sérülések „diagnosztizálásakor” két szempontot kell figyelembe vennünk: a mélységüket és a kiterjedésüket.

Elsőfokú égéskor kültakarónknak csak a legfelső, ún. hámrétege szenvedett károsodást. Ezek felületes égések, bőrpír, fájdalom, kisimult bőrfelszín jellemzi őket. Ilyennel találkozhatunk leginkább napégés és kisebb háztartási balesetek során, de szerencsére a tanórai égéseknek is ez a leggyakoribb típusa.

Másodfokú égéskor bőrünk második rétege, az ún. irharéteg is megsérül. A sérülést jellegzetes hólyagok kísérik.

Harmadfokú égésnél a bőr legalsó, bőralja rétege is égést szenved. A bőr viaszos, sápadt lesz, a hólyagok felszakadnak, az érzékelés rendszerint megszűnik.

Negyedfokú égés esetén a bőr elszenesedik, ez a legsúlyosabb égési sérülés.

Égési sérülések kiterjedése:

Az égés kiterjedését a 9-es szabállyal határozhatjuk meg. Eszerint a tenyér a testrész 1%-ának felel meg, a törzs elülső része $2 \times 9 = 18\%$, a törzs hátulsó felszíne $2 \times 9 = 18\%$, felső végtag 9% ($2 \times 9 = 18\%$), comb 9% ($2 \times 9 = 18\%$), lábszár 9% ($2 \times 9 = 18\%$).

Égési sérülések ellátása:

1. lehetőség szerint távolítsuk el a sérült testrészről az ékszereket, ruhadarabokat
2. hűtsük hideg vízzel minimum 15-20 percig;
3. nyugtassuk meg, szükség esetén fektessük le a sérültet;
4. ha nem mentővel szállítják orvoshoz, fedje fedőkötéssel;

TILOS az égési sérülésbe bármilyen anyagot tenni – tejföl, étolaj stb. kivétel egyes fertőtlenítőszeresek!

TILOS a testrészekre égett ruhát eltávolítani!

Gyakoribb hibaforrások:

- sérült túlhűtése, különösen körültekintően járjunk el a törzs hűtésekor;
- sérült területre valamilyen anyagot juttatunk;

Kórházban kezelendő égési sérülések:

- gyermek a sérült;
- harmadfokú;
- arcot, kezet, lábat vagy nemi szervet érte;
- másodfokú égés esetén, ha a bőrfelület nagyobb, mint 1%-ra terjed ki (egy tenyérnyi);
- elsőfokú égés esetén, ha kiterjedés a bőrfelület 5%-nál nagyobb (öt tenyérnyi);
- ha nem biztos az égés súlyosságának (mélységének) megítélése;

7. foglalkozás

Tanegység: Mérgezések

Elméleti alap:

Az emberi tápcsatorna – középiskolai biológia tankönyvek;

Az ember légzőszervrendszerének felépítése – középiskolai biológia tankönyvek;

Az ember keringési szervrendszerének felépítése – középiskolai biológia tankönyvek;

Szén-monoxid, szén-dioxid, klórgáz – középiskolai kémia tankönyvek;

Alkoholok – középiskolai kémia tankönyv;

Elemek:

- az emberi tápcsatorna felépítése: szájüreg-nyelőcső, gyomor, vékonybél-vastagbél;
- az ember légzőszervrendszerének felépítése: orrüreg/szájüreg, garat, gége, légcső, főhörgők, hörgők, légólyagocskák;
- az ember keringési szervrendszerének felépítése: szív, erek, légzési gázok szállítása, tápanyagszállítás;
- gázmérgezések;
- gyógyszermérgezések;

- alkoholféregzés;
- gázféregzésének ellátása;
- gyógyszerféregzések ellátása;
- alkoholféregzés ellátása;
- gyakori hibaforrások;
- orvosi segítség szükségességének megállapítása;

Elméleti háttér:

1. Gázféregzések

A környezetszennyezés mindennapos beszédtema napjainkban. A gépjárművekből, üzemekből, de a háztartásban használatos vegyszerekből is szabadulhatnak fel veszélyes gázok. A gépjárművek kipufogójából kikerülő szén-monoxid színtelen, szagtalan gáz, azonban kis mennyiségben is veszélyes lehet. A zsúfolt közutakon kívül a garázsban is felhalmozódhat szén-monoxid, a hibás kipufogók a gépjármű utasterébe is bejuttathatják e veszélyes gázt, jellegzetes helyszínen, ha télen az égéstermék felszaporodik rossz fűtőeszköz, vagy kéményhiba miatt. A szén-monoxid mérgezés kezdeti tünete a fejfájás, hányinger. A sérült ellátása előtt győződjünk meg saját biztonságunkról, majd vigyük szabad levegőre, hívjunk segítséget.

A szén-dioxid az égések és a légzés végterméke, de szabad térben általában nem tud felhalmozódni. A szén-dioxid mérgezések leggyakoribb helyszíne a borospincék, ahol a must erjedésekor termelődik, s mivel nehezebb az oxigénénél a pince alsóbb légrétegeiben halmozódik fel. Remélhetőleg mindenki számára ismerős az ún. gyertyapróba, amikor úgy megyünk le a pincébe, hogy légzőnyílásainktól alacsonyabban égő gyertyát tartunk. Oxigén hiányában a gyertya elalszik, ezzel jelezve a veszélyt. A szén-dioxid mérgezés tünete a szédülés, majd eszméletvesztés, mert a tömény szén-dioxid gátolja az agyi légzőközpontot. Körültekintően siessünk a sérült segítségére, nehogy mi is eszméletünket veszítsük! A mentést szükség esetén bízzuk a tűzoltókra. Ez

életveszélyes helyszín!

A szén-monoxid mérgezés esetén az elsődleges veszély, hogy a szén-monoxid jobban kötődik az oxigénszállításért felelős hemoglobinhoz (a vérben), így megakadályozza az oxigénfelvételt. Ebben az esetben mérgezésről beszélünk. A szén-dioxid esetében a rosszul létet az oxigén hiánya fogja okozni, ez esetben a fulladás veszély megakadályozása az elsődleges szempont. Beavatkozásunk egyik fő szempontja tehát a friss levegő biztosítása, ahol az eddiginél nagyobb töménységben van jelen az oxigén.

Uszodák fertőtlenítésére, illetve háztartási vegyszerek összeöntésekor felszabaduló vegyület a klórgáz. A tüdőbe kerülve az ott lévő vízpárával reakcióba lép és sav keletkezhet. A keletkező sav súlyosan károsíthatja a tüdőt, a kialakuló tüdővízenyő halálos is lehet. A klórgáz mérgezés tünetei: szédülés, hányinger, fejfájás, köhögés, fokozódó nehézlégzés, fulladás. A sérült levegőztetését és a segítségkérést mielőbb kezdjük meg.

Ellátás menete:

1. győződjünk meg saját biztonságunkról, nehogy mi is gázmérgezést szenvedjünk;
2. vigyünk szabad levegőre;
3. hívjunk segítséget;
4. kísérjük figyelemmel légzését és a pulzusát;

2. Gyógyszermérgezés

Gyógyszermérgezést okozhat a gyógyszerek túladagolása, több gyógyszer kölcsönhatása, figyelmetlenség, öngyilkossági szándék. A sérült ellátása mellett fontos teendőnk kideríteni milyen gyógyszert vett be. A magánál lévő sérültet kérdezzük ki, keressünk gyógyszeres dobozokat. A gyógyszermérgezést nagyon sokféle tünet kísérheti. A leggyakoribb tünetek, amelyek együtt, de külön-külön is előfordulhatnak: hasi fájdalom, hányinger, hányás, zavartság, szédülés, letargia-hiperaktív magatartás, hallucinációk.

Ellátás menete:

1. ha a gyógyszerek beszedése 30 percen belül történt az eszméleténél lévő sérültet próbáljuk meg langyos sós vízzel hánytatni;
2. kérdezzük meg mit vett be, keressünk gyógyszeres dobozokat;
3. hívjunk segítséget;
4. kísérjük figyelemmel légzését és pulzusát;

TILOS az eszméletlen sérültet hánytatni!

3. Alkoholmérgezés

Az alkoholmérgezés a leggyakoribb mérgezések közé tartozik. Veszélyes, sőt halálos lehet az emberi fogyasztásra alkalmatlan metil-alkohol fogyasztása, de az etil-alkohol (hétköznapi értelemben vett alkohol) túladagolása is. Kevesen tudják, de a részegség is könnyen vezethet végzetes eseményhez, elzáródhatnak a „beteg” légútjai, de a kihűlés veszélye is fennáll. Különösen veszélyeztetettek a fiatalok, akik rövid idő alatt sok alkoholt fogyasztanak pl. házibuli.

Ellátás menete:

1. próbálkozzunk meg a langyos sósvizes hánytatással, ha eszméleténél van a sérült;
2. fektessük hasra, vagy oldalra, nehogy a hányadék a légútjaiba kerüljön;
3. ügyeljünk, nehogy kihűljön;
4. hívjunk segítséget;
5. kísérjük figyelemmel légzését és pulzusát;

TILOS az eszméletlen sérültet hánytatni!

Gyakoribb hibaforrások:

- gázmérgezésénél nem figyelünk eléggé saját biztonságunkra;

Kórházban kezelendő vegyszer okozat sérülések:

- valamennyi mérgezés kórházi megfigyelést igényel;

8. foglalkozás

Tanegység: Vegyszer okozta sérülések

Elméleti alap:

Az emberi kültakaró – középiskolai biológia tankönyvek;

Az emberi tápcsatorna – középiskolai biológia tankönyvek;

Az emberi szem felépítése – középiskolai biológia tankönyvek;

A kémhatás – középiskolai kémia tankönyvek;

Savak és lúgok – középiskolai kémia tankönyvek;

Elemek:

- az emberi kültakaró fogalma;
- az emberi kültakaró rétegei: hám, irha, bőralja;
- az emberi tápcsatorna felépítése: szájüreg-nyelőcső, gyomor, vékonybél-vastagbél;
- az emberi szem felépítése: szaruhártya, szivárványhártya, pupilla, szemlencse;
- vegyszer a bőrön;
- vegyszer okozta bőrsérülések ellátása;
- vegyszer a tápcsatornában;
- tápcsatorna vegyszermérgezésének ellátása;
- vegyszer a szemben;
- vegyszer okozta szemsérülések ellátása;
- gyakori hibaforrások;
- orvosi segítség szükségességének megállapítása;
- háztartási vegyszerek;

Elméleti háttér:

1. Vegyszer a bőrön

A gyenge savak (pH= 5-7 között) és a gyenge lúgok (pH= 7-9 között) általában csak bőrpírt okoznak, a közepes erősségű savak (pH= 3-5), a közepes erősségű lúgok (pH= 9-11), az erős savak (pH=1-3) és az erős lúgok (pH= 12-14) azonban komolyabb szövetkárosodást okozhatnak. Bőrmarás tünetei elszíneződés, hólyagok, hámlás, duzzadás, maró fájdalom. Az ellátás célja a bőrre került

vegyszer hígítása. Első lépésként ajánlott a vegyszert száraz ruhával letörölni mivel egyes vegyszerek (pl.: kénsav) hőfejlődés mellett reagál a vízzel, így égési sérülést okozhat. Az iskolai elsősegélyszekrényben előírás, hogy legyen savmarás ellen 2%-os nátrium-hidrogénkarbonát-oldat, lúgmarás ellen 0,5%-os ecetsav-oldat. Mindkettő gyógyszertárban beszerezhető.

Ellátás menete:

1. lehetőség szerint távolítsuk el a sérült testrészről az ékszereket, ruhadarabokat;
2. töröljük le a sérült testrészt száraz ruhával;
3. öblítsük le a sérülést alaposan, bő vízzel;
4. helyezzünk a sérülésre fedőkötést;
5. jegyezzük fel milyen vegyszer okozta a sérülést;

TILOS a bőrre került vegyszert semlegesíteni, savmarásra lúgot, lúgmarásra savat önteni!

2. Vegyszer a tápcsatornában

Ha vegyszer jut a tápcsatornába az a szájüregen és a nyelőcsövön át a gyomorba kerül. A gyomornak normális esetben erősen savas ($\text{pH}=1$) a kémhatása. Az elsődleges veszélyt a szájüreg és a nyelőcső sérülése okozza, valamint a gyomorban lévő sav mennyiségének hirtelen emelkedése, illetve lúgossá válása. Cél a gyomorba került vegyszer hígítása vízzel. Először próbakortyolgatást végezzünk, ennek célja megállapítani, hogy a nyelő- és a légcső fala átmaródott-e, illetve nem záródott-e el a légút. Ebben az esetben a víz a légutakba kerül.

Ellátás menete:

1. nyugtassuk, meg, ültessük le a sérültet;
2. próbakortyolgatás;
3. kíséreljük meg hígítani a gyomorba került vegyszert vízzel;
4. hívjunk mentőt;
5. jegyezzük fel milyen vegyszer okozta a sérülést;

TILOS a sérültet hánytatni!

TILOS a vegyszert semlegesíteni, savmarásra lúgot, lúgmarásra savat itatni!

3. Vegyszer a szemben

A szembe került vegyszerek különösen veszélyesek, könnyen maradandó károsodást okozhatnak. Tünetek: erős fájdalom, sérült nem tudja kinyitni a szemét, pír, duzzanat, bőséges könnyezés. Cél a szem öblítése. Ha rendelkezésünkre áll a szembe került savat 2%-os bórax-oldattal semlegesítjük, a lúgot 2%-os bórsav-oldattal. Mindkettő gyógyszerárban beszerezhető. Ha nincs, vagy beszerzése bizonytalan, akkor azonnal vízzel kell kimosni a sérült szemet.

Ellátás menete:

1. nyugtassuk meg a sérültet;
2. öblítsük a sérült szemét gyengén folyó víz alatt;
3. helyezzünk fedőkötést a sérült szemre;
4. forduljunk orvoshoz;
5. jegyezzük fel milyen vegyszer okozta a sérülést;

Gyakoribb hibaforrások:

- a vegyszermarás ellátásakor nem gondoskodunk saját biztonságunkról (pl.: gumikesztyű);

Kórházban kezelendő vegyszer okozat sérülések:

- nagy kiterjedésű bőrmarások;
- tápcsatornába került vegyszer;
- szembe került vegyszer;

Háztartási vegyszerek:

Akkumulátorsav=kénsav; vízkőoldó=sósav; elemek, tisztítószeres=savak, mosogatószeres=lúgok; hypo=lúg; különböző festékoldók

1.16. A pedagógusok helyi intézményi feladatainak meghatározása

1.16.1. A pedagógusok helyi intézményi feladatai a nevelés-oktatás folyamatában

Az intézményben dolgozó pedagógusok felelősséggel és önállóan, a tanulók tudásának, képességeinek és személyiségének fejlesztése érdekében végzik szakmai munkájukat a munkaköri leírásban foglaltak keretein belül az iskolai tantárgyfelosztáson meghatározott munkarend alapján.

A pedagógus:

- tanóráira és tanórán kívüli foglalkozásaira rendszeresen felkészül, nagy gondot fordít a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelő fejlesztő foglalkoztatásra, a módszertani innovációra, a rendelkezésre álló idő optimális kihasználására;
- tanórai munkáját a gyermekek adottságainak, haladási tempójának megfelelően differenciáltan szervezi;
- a lemaradó tanulók számára felzárkóztató foglalkozásokat szervez, egyéni segítségnyújtással biztosítja továbbhaladásukat;
- gondot fordít a tehetséges tanulók megfelelő foglalkoztatására, amit a tanórai differenciáláson kívül egyéni tehetséggondozó foglalkozás illetve tanulmányi versenyekre való felkészítés formájában is megtehet;
- továbbtanulásra, tanulmányi versenyre, emelt szintű érettségire készít
- a gyermekek tanulmányi fejlődését egyéni foglalkoztatással, sokoldalú szemléltetéssel szolgálja, s maga gondoskodik az általa használt szemléltető és technikai eszközök helyes tárolásáról, épségének megőrzéséről;
- rendszeresen ellenőrzi és értékeli a gyermekek tanulmányi munkáját annak figyelembe vételével, hogy az értékelés az életkori sajátosságoknak megfelelő, motiváló hatású legyen;
- alkalmazza a diagnosztikus, fejlesztő és szummatív értékelést
- az értékelésben törekszik az írásbeli és szóbeli formák egyensúlyának megtartására gondot fordít arra, hogy az írásbeli és szóbeli számonkérés egyensúlyban legyen;

- a kötelező írásbeli feladatokat ellenőrzi, javítja, vagy a tanulókkal együtt értékeli;
- a tanulók teljesítményéről folyamatos visszajelzést ad
- a tanulók személyiségfejlesztését a tanítás-tanulás folyamatában tervszerűen végzi, s ennek keretében feladata a gyermekek minél alaposabb megismerése, amit a tanulók állandó, tudatos megfigyelésével, változatos közös tevékenységek szervezésével, szükség szerinti családlátogatások és különböző vizsgálatok segítségével érhet el;
- fokozatosan szoktatja tanulóit az iskolai élet szabályainak betartására, megismerteti és betartatja velük az iskola házirendjét;
- biztosítja tanulói számára, hogy nyugodt légkörben, türelmes, elfogadó környezetben fejlődjenek;
- feladata a tanulás megszerettetése, a szellemi erőfeszítésekben rejlő örömforrások felfedeztetése, a gyermekek spontán érdeklődésének fenntartása, fejlesztése;
- tanórán kívüli szabadidős foglalkozásokat szervez a tanulók életkorának, igényeinek megfelelően;
- különös figyelmet fordít a mindennapos testmozgás megvalósítására a tanórai és a szabadidős foglalkozások megtartása során;
- a tanítási órákon és tanórákon kívüli foglalkozásokon különös gondot fordít a tanulók együttműködési készségeinek, önállóságának és öntevékenységének kialakítására;
- a közös iskolai tevékenység minden mozzanatában gyakoroltatja, megköveteli a kulturált emberi viselkedés szabályait;
- a kötelező házi feladatokat ellenőrzi, javítja, vagy a tanulókkal javíttatja, és velük együtt értékeli;

- megismeri az általa foglalkoztatott tanulókról szóló szakvéleményeket és szakértői véleményeket, annak ajánlásait figyelembe veszi és mérlegeli az érintett gyermekek tanításkor és osztályzásakor;
- az iskolavezetés jóváhagyásával, a tantárgyfelosztás alapján a lassúbb tempóban haladó gyerekek számára felzárkóztató foglalkozásokat szervezhet lehetőséget biztosítva a javításra;
- foglalkozásain optimálisan felhasználja a rendelkezésére álló szemléltető eszközöket;
- állandó jelleggel gyarapítja szakmai és pedagógiai tudását, a szaktárgya körébe tartozó új tudományos eredmények megismerésére törekszik és a módszertani fejlesztések körében tájékozódik
- elvégzi a pedagógiai munkával kapcsolatos ügyviteli feladatokat

1.16. 2. Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

Az osztályfőnök céltudatosan irányítja az osztályban folyó nevelő-oktató munkát, összehangolja az iskolai és iskolán kívüli nevelési tényezőket, pedagógiai törekvéseket.

Az osztályfőnökök kijelölése

Az osztályfőnököket az igazgató jelöli ki a beiratkozásig, a leendő osztályfőnök és az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjével való előzetes egyeztetés alapján.

A kiválasztásnál figyelembe kell venni a következőket:

- A leendő osztályfőnök lehetőség szerint olyan szaktanár legyen, aki 4 évig tanítja valamely tárgyból az osztályt.
- Ha ez nem teljesíthető, akkor olyan szaktanár legyen, aki az első két évben tanítja az osztályt.
- Ha az előző két feltétel nem teljesíthető, akkor bármely főállású pedagógus felkérhető
- Óraadó tanár nem lehet osztályfőnök

- A 13. évfolyam osztályfőnöke lehetőség szerint olyan legyen, aki tanít az osztályban.

Az osztályfőnöki munka jellemzői

Az osztályfőnök elsődleges feladatai közé tartozik az osztály *közösségi életének irányítása*, valamint a tanulók *személyiségének fejlesztése*. Az osztályfőnök személyes felelőssége egy olyan - az iskolai elvárásokhoz igazodó - *értékrend kialakítása* és elfogadtatása, amely szerint az osztályába járó tanulók egészséges lelki és testi fejlődése megvalósulhat.

Megtervezi, és tudatosan alakítja a közösségfejlesztő programokat. Tanórákon kívüli együttléteket is szervezve, évek során fokozatosan egyre több lehetőséget teremt a diákok önállóságának, öntevékenységének, önkormányzó képességének kifejlődésére. Ezeken a programokon, valamint az iskolai rendezvényeken kíséri osztályát az igazgatóság által kijelölt tanár segítségével.

Megismerve a tanulók családi és szociális hátterét folyamatosan arra törekszik, hogy a *szülőkkel együttműködve*, az osztályban tanító tanárokkal összhangban végezze nevelő munkáját. Ennek érdekében, a *gyermekkel egyénileg, differenciáltan is foglalkozik*, szükség esetén felveszi a kapcsolatot az iskolapszichológussal. A hátrányos helyzetű és a veszélyeztetett tanulókat segítve *együttműködik a gyermekvédelmi felelőssel, a védőnővel*, lehetőség szerint gondoskodik számukra szociális, illetve tanulmányi támogatásról.

Figyelemmel kíséri a diákok tanulmányi előmenetelét és rendkívüli teljesítményeit. Kiemelten *értékeli* azokat a tanulókat, akik az iskolai kötelezettségek mellett az önkéntes munkákban is részt vállalnak. Tájékozódik a tanulók iskolán kívüli rendszeres tevékenységeiről, és azokban elért eredményeiről is, mint például zenetanulás, sport.

A szaktanárokkal együttműködve *orientálja a továbbtanulás irányait*.

Az osztályfőnöki órákat az iskolában elfogadott tanterv szerint használja fel a pedagógiai és a nevelési kérdések megvitatására. Vendég előadókat hív. (védőnő, rendőr...)

Az osztályfőnöki munka feladatkörei

- Közvetlen nevelőmunka – ismeretek szintetizálása, a mindennapi életben történő alkalmazásuk; az aktuális események feldolgozása; különböző értékrendek megismertetése; a kultúrahasználat megtanítása; a konfliktusmegoldást kialakító pedagógiai tevékenység; mentálhigiénés szemlélet alkalmazása a nevelőmunkában; törődés a gyermekek aktuális problémáival; az osztály konfliktusainak megoldása; gyermekvédelmi munka
- Ügyviteli (adminisztrációs) feladatok – a haladási napló naprakész vezetése, a haladási és anyakönyvi rész folyamatos ellenőrzése; igazolások esetleges igazolatlan órák regisztrálása félévkor és évvégén a magatartás és szorgalomjegyek előkészítése az osztályozó értekezlet előtt; félévi értesítő, anyakönyv- és bizonyítványírás
- Szervezés, koordinációs feladatok végrehajtása – kapcsolattartás az osztályban tanító kollégákkal, a nevelésben-oktatásban hatékonyan résztvevőkkel, a szülőkkel, szülők közötti felvilágosító munka; szabadidős tevékenységek, programok szervezése

Tanév eleji teendők

Az osztályfőnök

- Részt vesz az új tanulók beiratkozásán,
- Felveszi a törzslapot, a bizonyítványt és az ellenőrzőket, gondoskodik azok kitöltéséről. Az adatokban bekövetkezett változásokat folyamatosan vezeti. Minden tanév elején ellenőrzi, hogy történt-e változás.
- ismerteti a tanév rendjét,

- ismerteti az iskola működési rendjét (könyvtár, tantermek...), védőnő, iskolaorvos, (pszichológus) rendelési idejét,
- ismerteti és tudatosítja a házirendet,
- meghatározza a szünetekben lehetséges tartózkodási helyet,
- kitölteti az adatlapokat (igazolvány számok, születési adatok, lakcím)
- elkészíti az osztály tanulóinak telefonszámos, e-mail címes névsorát,
- megbeszéli a tanulókkal az osztályterem dekorációját, tisztán tartását,
- kijelöli a felelősöket, illetve beindítja a hetesi rendszert,
- biztosítja a DÖK képviselők, sport ill. ököfelelősök megválasztását,
- Elkészíti a tanmenetet.

A tanév folyamán:

- részt vesz az osztályfőnökök értekezletén,
- szeptemberben, és a félév után szülői értekezletet tart (szükség esetén rendkívüli szülői értekezlet is tartható),
- megszervezi az osztálykirándulást,
- rendszeresen kitölti a haladási naplót,
- értesíti az osztályában tanító tanárokat a tanulók iskolai szervezésű programokon való részvételéről (orvosi vizsgálat, sportversenyek, stb.)
- havonként ellenőrzi a beírt jegyeket az ellenőrzőben,
- rendszeresen igazolja a tanulók mulasztásait, késéseit, a házirendben foglaltak szerint,
- írásban tájékoztatja a szülőket, a Gyermekjóléti Szolgálatot/Gyermekvédelmi Szakszolgálatot, a Gyámhatóságot, illetve a Kormányhivatalt a tanulók igazolatlan hiányzásáról és késéseiről, (20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 50.§)
- írásban tájékoztatja a szülőket a dicséretekről, illetve a fegyelmezési eljárásokról, (a naplóban is rögzíteni kell)

- előzetesen tájékoztatja a szülőket írásban az esetleges bukás lehetőségéről, a házirendben leírt szabályok szerint.

Az osztályfőnöki munkaközösség ezeket a feladatokat minden tanév elején felülvizsgálja.

Magatartás és szorgalomjegyek

A félévi és év végi bizonyítványban a tanulók magatartás és szorgalom jegyet kapnak. Az előzetes javaslatokat az osztályfőnök az osztály tanulóival egyeztetve dolgozza ki. A javaslatokat az osztályfőnök az osztályozó értekezleten a nevelőtestület elé terjeszti. Az osztályozó értekezleten az osztályban tanító tanárok vesznek részt. A jegyek megállapításának szempontjai a helyi tantervben találhatók.

Tanulmányi kirándulások

A kirándulás célja az osztályközösség építése és az ország különböző tájainak, kulturális emlékeink megismerése. Az osztályfőnök felelőssége a kirándulás előkészítése és lebonyolítása.

Az osztályfőnök a kirándulás előtt legkésőbb 2 héttel az igazgatóhelyettesnek leadja a kirándulás útvonalát, programtervezetét, a szálláshelyek címét és telefonszámát.

A tanulókat balesetvédelmi oktatásban részesítik, majd a tanulók aláírásukkal igazolják, hogy részt vettek az oktatásban.

Nyomatékosan felhívják a tanulók figyelmét arra, hogy a kiránduláson tanúsított viselkedésükkel nemcsak magukat, hanem iskolánkat is képviselik.

Az iskola illetve tanuló szempontjából fontos, a kiránduláson történt eseményekről az osztályfőnök tájékoztatja az igazgatóhelyettest.

Iskolai rendezvények

Az osztályfőnök tevékenységével elősegíti az iskolai rendezvényeken való aktív részvételt.

Az osztályok gazdasági kérdései

Az osztályok diákjainak szülei az év eleji szülői értekezleten dönthetnek arról, hogy az osztály költségeinek fedezésére gyűjtenek-e osztálypénzt. Az osztályfőnök nem szedhet osztálypénzt. Az osztály gazdasági felelősét a szülők választják meg. Az osztálypénzt a gazdasági felelős kezeli (osztálykassza), folyamatos és naprakész elszámolással. Az osztályfőnök ezt folyamatosan ellenőrzi és a szülőket a szülői értekezleteken tájékoztatja.

Tanév végi teendők

- Osztálynapló lezárása.
- Statisztika elkészítése
- Az osztályban kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanévzáró ünnepélyen jutalomkönyvet kapnak. A tanulók nevének leadása a könyvtárba. A jutalomkönyveket az osztályfőnök és az igazgató aláírásával látja el.
- A bizonyítványok és törzslapok kitöltése, összeolvasása.

1.17. A felvétel és az átvétel - Nkt. keretei közötti - helyi szabályai, valamint szakképző iskola tekintetében a szakképzésről szóló törvény felvételre, átvételre vonatkozó rendelkezései

A tanuló – beleértve a magántanulót is – az iskolával tanulói jogviszonyban áll. A tanulói jogviszony felvétel, vagy átvétel útján keletkezik. A felvétel és az átvétel jelentkezés alapján történik. A felvételtől vagy átvételtől az iskola igazgatója dönt.

A középfokú iskola– jogszabályban meghatározott keretek között – állapíthatja meg a tanulói jogviszony létesítésének tanulmányi feltételeit (a továbbiakban: felvételi követelmények). A középfokú iskola a **felvételi követelményeket a tanév rendjéről szóló rendelet által meghatározott időben a felvételi tájékoztatóban** köteles nyilvánosságra hozni.

A szakképző iskola a felvételt a szakképzésre vonatkozó jogszabályok szerint

egészségügyi, pályaalkalmassági követelmények teljesítéséhez kötheti. A pályaalkalmassági követelményeket a felvételi tájékoztatóban nyilvánosságra kell hozni.

Középiskolában – külön jogszabály szerint szervezett – központi írásbeli felvételi vizsga szervezhető. Helyi felvételi vizsga csak központi írásbeli vizsga mellett, ahhoz kapcsolódva, és csak abban az esetben szervezhető, amennyiben a felvételi évet megelőző három év átlagában a jelentkezők száma több mint kétszeresen meghaladja a felvehető tanulók számát. (Nkt. 50. § (1-4))

A fenti rendeletek értelmében, intézményünkben a szakgimnáziumi tagozaton a központi írásbeli felvételi eredményeit (magyar nyelv, matematika), illetve az általános iskolai tanulmányi eredményeket (7. év végi, 8. félévi) vesszük figyelembe a felvételi döntésnél.

A szakközépiskolába jelentkező diákoknak az általános iskolai 3,5-es tanulmányi eredményen (a készségtárgyak nélkül) felül az **egészségügyi és pályaalkalmassági követelményeknek kell eleget tenni.**

Az iskolánk képzési rendszere lehetőséget ad az *érettségi utáni szakképzettség* megszerzésére. A tanuló dönt arról, hogy a szakmai érettségi vizsgát követően továbbtanul-e a szakközépiskola szakképzési évfolyamán.

A tanuló az érettségi végzettséghez kötött szakképesítésre történő felkészítésbe **bekapcsolódhat a középiskola befejező évfolyamának elvégzésével, azzal, hogy legkésőbb a tizenharmadik (első szakképzési) évfolyam első félévének utolsó tanítási napjáig megszerzi az érettségi végzettséget.** Megszűnik a tanuló tanulói jogviszonya, ha a megadott határidőig az érettségi végzettséget nem szerzi meg.

A tanuló az érettségi végzettséghez kötött szakképesítésre történő felkészítésbe **bekapcsolódhat szakközépiskolai végzettség birtokában,** a nemzeti köznevelésről szóló törvényben szabályozottak szerinti, ***érettségire történő középiskolai felkészítéssel párhuzamosan*** és azzal, hogy a tizennegyedik (második szakképzési) évfolyam a középiskola befejező évfolyamának elvégzése nélkül már nem kezdhető meg. Ha a tanuló így kezdte meg az érettségi végzettséghez kötött

szakképesítésre történő felkészítést, akkor az érettségi végzettség megszerzésének határideje az utolsó szakképzési évfolyam első félévének utolsó tanítási napja.

A szakgimnázium szakképzési évfolyamán megszerezhető szakképesítésekről és az adott szakképesítésbe való bekapcsolódás feltételeiről a tanulót a szakgimnáziumba való jelentkezésekor tájékoztatni kell. A szakképesítésre történő felkészítéskor a tanuló előzetes szakirányú szakmai képzése és szakirányú szakképzése a szakgimnázium pedagógiai programja részét képező szakmai programban meghatározottak szerint a **tanulmányokba beszámítható**, amelynek mértékéről és tartalmáról az iskola igazgatója határoz. (2011. évi CLXXXVII. tv 22.§)

„A szakközépiskolában folyó érettségi vizsgára felkészítő kétéves képzésben csak iskolai rendszerű képzésben államilag elismert szakképesítést szerzett tanuló folytathatja tanulmányait.

Az OKJ-ban meghatározott körbe tartozó, érettségire épülő szakirányú szakképesítés megszerzése céljából a felnőttoktatás keretében folyó iskolai rendszerű szakképzésbe vagy az iskolarendszeren kívüli szakképzésbe bekapcsolódhat az is, aki rendelkezik a szakképesítés szakmai és vizsgakövetelményében meghatározottak szerinti szakirányú iskolai rendszerű képzésben szerzett szakképesítéssel, az e szakképesítéssel betölthető munkakörben szerzett legalább ötéves gyakorlattal és az adott szakképesítésben tett mestervizsgával.” (2011. évi CLXXXVII. tv 24.§)

Átvételre vonatkozó rendelkezések

A szakközépiskola szakképzési évfolyamára **olyan tanuló vehető át**, aki a szakközépiskolai közismereti kerettantervben előírt követelményeket, vagy a **középiskola tizedik évfolyamát eredményesen teljesítette**. Szakközépiskolai képzésben a szakképzési évfolyamok száma a közismereti kerettantervben előírt követelményeket teljesítő tanuló, valamint a gimnáziumban szerzett **érettségivel**

vagy szakgimnáziumban szerzett nem szakirányú szakmai érettségivel rendelkező tanuló esetén az OKJ-ban az adott szakképesítésre meghatározottnál eggyel kevesebb. **(2 év)** Azon tanuló részére, aki a szakgimnáziumban szakirányú szakmai érettségi végzettséget szerzett, a szakközépiskolai képzés – a szakmai és vizsgakövetelményben meghatározottak szerint – ennél az időnél rövidebb idő alatt is megszervezhető.

A szakközépiskola tanulója a nemzeti köznevelésről szóló törvény átvételre és felvételre vonatkozó rendelkezései szerint folytathatja tanulmányait másik szakközépiskola vagy **középiskola megfelelő évfolyamán** - amennyiben azonos szakirányú az iskola, és a gyakorlati oktatás helye biztosított.

A **szakközépiskolai végzettséggel rendelkező** tanulót kérésére a **szakgimnázium tizedik évfolyamára** kell felvenni, ha a **szakközépiskolai közismereti kerettanterv szerinti követelményeket teljesítette!** Amennyiben a tanuló a négy kötelező közismereti érettségi vizsgatárgyból érettségi vizsgát tesz, a szakközépiskolában szerzett államilag elismert szakképesítést a tanuló kérésére középszintű szakmai érettségi vizsgának kell elismerni.

A **szakközépiskolai végzettséggel** rendelkező tanuló – közismereti tanulmányainak és teljesített szakmai követelménymoduljainak beszámításával – folytathatja tanulmányait olyan **kétéves középiskolai képzésben**, amely legalább négy kötelező közismereti érettségi vizsgatárgyból **készít fel érettségire**. A képzés követelményeinek teljesítése egyenértékű a középiskola befejező évfolyamának elvégzésével.

A szakközépiskolai végzettséggel rendelkező tanuló az előbb említett kétéves, érettségire történő középiskolai felkészítését a szakgimnázium tizenegyedik-tizenkettedik évfolyamán kell megszervezni azzal, hogy a szakgimnázium a tanulót a kötelező közismereti érettségi vizsgatárgyakra a közismereti kerettantervben a szakgimnázium kilencedik-tizenkettedik évfolyamára előírtak szerint készíti fel.

Ha a szakközépiskola, a szakgimnázium, szakképzési évfolyamára jelentkező nem az adott iskolában közismereti oktatásban megkezdett tanulmányait kívánja

folytatni, a tárgyév február 15-étől (keresztféléves képzés esetén a folyó tanév december 1-jétől) az iskola által meghatározott időben kérheti felvételét vagy átvételét.

„Az iskola igazgatója a felvételi eljárásban a felvételtől, átvételtől tanulói jogviszonyt létesítő, vagy a kérelmet elutasító döntést hoz. Az iskola igazgatója köteles értesíteni a felvételi, átvételi kérelem elbírálásáról a szülőt a döntést megalapozó indokolással, a fellebbezésre vonatkozó tájékoztatással, továbbá átvétel esetén az előző iskola igazgatóját is. Az iskola igazgatója a felvételi, átvételi kérelem benyújtásával kapcsolatos ügyintézés, a határidő-számítás, a mulasztás elbírására és a kérelem benyújtásával kapcsolatos eljárás során a köznevelés rendszerében hozott döntésekkel kapcsolatos szabályok alapján jár el.” (20/2012. EMMI rend.23.§ (3))

Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei

Bármely tagozaton magasabb évfolyamba léphet az a tanuló, aki teljesítette az évfolyam tanulmányi követelményeit.

Az első szakképzési évfolyamon (13-14. évfolyam) folytathatja tanulmányait az a tanuló, aki sikeres érettségi vizsgát tett.

A felvétel rendje:

Az induló szakokat október 30-ig hirdeti meg az iskola. Jelentkezni június 30-ig lehet előzetesen, amelynek megerősítése augusztus 15-ig történik.

A meghirdetett szakokra bármilyen érettségivel lehet jelentkezni, de nyelvi érettségi hiányában legalább alapfokú „C” típusú nyelvvizsgálattal szükséges a jó szintű nyelvtudást (angol, német) igazolni.

Az induló szakokról a döntés a jelentkezések függvényében augusztus 28-ig történik.

A nyelvi tagozatos osztályban a felsőbb évfolyamba lépés feltétele a tagozat adott évfolyamra előírt nyelvi követelményének teljesítése. Amennyiben a tanuló azt nem teljesítette, tanulmányait az alábbi rend szerint folytathatja:

Évfolyam	1. idegen nyelv követelménye	2. idegen nyelv követelménye	Tovább lépés
9. évfolyam	A2-szintvizsga	A1-belépő szint	9. normál szakközépiskolai o.
10. évfolyam	B1	A2	9. normál
11. évfolyam	B1-B2 előrehozott közép ill. emelt szintű érettségi	A2-B1	10. normál
12. évfolyam	-----	B1 szintvizsga	11. normál
13. évfolyam	-----	B1-előrehozott középszintű érettségi	12. normál

A fenti táblázatban szereplő követelményszint teljesítését az év végi elégséges osztályzat, illetve a szintvizsga eredménye mutatja.

1.18. A tanulmányok alatti vizsga és az alkalmassági vizsga szabályai

1.18.1. Jogszabályi háttér

A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a tanulmányi kötelezettségek teljesítéséről

64.§-72.§

„64. § (1) A tanuló osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei vagy az osztályozó vizsgán, a különbözeti vizsgán, valamint a pótló és javítóvizsgán nyújtott teljesítménye (a továbbiakban a felsorolt vizsgák együtt: tanulmányok alatti vizsga) alapján kell megállapítani. A kiskorú tanuló érdemjegyeiről a szülőt folyamatosan tájékoztatni kell.

(2) **Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak** a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha

a) felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól, *(2011. évi CXC. törvény 55. § (2) szerint)*

b) engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,

c) az 51. § (7) bekezdésében meghatározott időnél többet mulasztott, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,

d) a tanuló a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsgabizottság előtt tesz vizsgát.

(3) Egy osztályozó vizsga - a (2) bekezdés b) pontjában meghatározott kivétellel - egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik. A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni.

(4) Osztályozó vizsgának számít a szakképző iskolában - a szakképzésre vonatkozó rendelkezések szerint - szervezett beszámoltató vizsga is.

(5) **Különbözeti vizsgát** a tanuló abban az iskolában tehet, amelyben a tanulmányait folytatni kívánja.

(6) **Pótló vizsgát tehet a vizsgázó,** ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné. A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására. Az igazgató hozzájárulhat ahhoz, hogy az adott vizsganapon vagy a vizsgázó és az intézmény számára megszervezhető legközelebbi időpontban a vizsgázó pótló vizsgát tegyen, ha ennek feltételei megteremthetők. A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell.

(7) **Javítóvizsgát tehet a vizsgázó,** ha

- a) a tanév végén - legfeljebb három tantárgyból - elégtelen osztályzatot kapott,
- b) az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

(8) A vizsgázó javítóvizsgát az iskola igazgatója által meghatározott időpontban, az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban tehet. Szakmai gyakorlatból akkor lehet javítóvizsgát tenni, ha a gyakorlati képzés szervezője azt engedélyezte.” (20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet)

A magántanulók tankötelezettségének teljesítésére vonatkozó előírásokat a 20/2012. EMMI rendelet 75.§-a tartalmazza, mely szerint a tanuló felkészítéséről a szülő gondoskodik, a tanuló egyénileg készül fel. A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási nehézséggel, magatartási rendellenességgel küzdő magántanuló felkészítéséről, osztályzatainak megállapításáról, az ehhez szükséges pedagógusokról a szakértői véleményben foglaltak szerint az iskola gondoskodik (heti 10 óra). Az iskola köteles gondoskodni a tanuló felkészítéséről akkor is, ha a szakorvosi vélemény alapján otthoni ellátás keretében részesül tartós gyógykezelésben, és emiatt magántanulóként folytatja tanulmányait.

A tanulmányok alatti vizsgák (a továbbiakban: vizsga) a következők:

- a) javítóvizsga
- b) osztályozó vizsga
- c) különbözeti vizsga
- d) pótló vizsga
- e) szintvizsga

1.18.2. A tanulmányok alatti vizsgákkal kapcsolatos intézményi eljárásrend

- A vizsgát a tanév helyi rendjében meghatározott időszakban (vizsgaidőszak) lehet tenni, azzal, hogy az igazgató ettől eltérő időpontot is kijelölhet.
- A vizsga időpontjait az igazgató jelöli ki, melyet a helyben szokásos módon valamint az intézmény honlapján közzétesz, figyelembe véve a jogszabályi előírásokat (20/2012.EMMI 65.§).
- A vizsga időpontjáról (év, hónap, nap, óra, perc) és helyszínéről (cím, épület, terem száma) a vizsgázó, illetőleg a kiskorú tanuló esetén a szülő (gondviselő) minimum a vizsga kezdete előtt 30 nappal értesítést kap.
- A tanuló- kiskorú tanuló esetében a szülője- kérheti, hogy a vizsgát független vizsgabizottság előtt tehesse. Ebben az esetben a vizsgát a kormányhivatal szervezi.(20/2012 EMMI 73.§)
- A tanulmányok alatti vizsgákat legalább háromtagú vizsgabizottság előtt kell tenni (20/2012 EMMI 65-66.§, szerint)
- Egy vizsgaidőszakban legfeljebb két évfolyam tananyagából tehető vizsga. Három évfolyam anyagából csak rendkívül indokolt esetben igazgatói engedéllyel lehet vizsgázni.
- Az osztályozó vizsga kérelemre történő letételét az igazgató engedélyezi. A jelentkezési lapot a tanuló, valamint kiskorú tanuló esetében a gondviselő is aláírja.

- A vizsga követelményeit az iskola helyi tantárgyi tantervében foglaltak határozzák meg. A vizsga részletes követelményeiről a tanuló a vizsga előtt legalább 6 héttel tájékozódhat a szaktanároktól. A tantervi követelmények az iskola honlapján folyamatosan megtekinthetők.
- A vizsgakötelezettség a tanulónak az évfolyam követelményeiben megállapított valamennyi tantárgyra vonatkozhat. Ez alól felmentést csak a szakértői bizottság szakvéleményében foglaltak alapján, az igazgató adhat engedélyt.
- Ha a tanuló neki fel nem róható okból nem jelenik meg a vizsgán, az adott vizsgaidőszakban kérésére pótló vizsgát tehet.

Vizsgaforma, vizsgarészek

- szóbeli vizsga
- írásbeli vizsga
- gyakorlati vizsga (20/2012 EMMI 72.§ szabályozza)

A tanulmányok alatti vizsgák különös – eljárási - szabályai

1. Az írásbeli vizsga időtartama – a szakvélemény alapján ettől eltérést lehetővé tevő esetek kivételével – tantárgyanként és évfolyamonként 45 perc, magyar nyelv és irodalom tantárgyból 60 perc.
2. Egy napon legfeljebb három írásbeli vizsgát lehet tenni. (az írásbeli vizsgákra vonatkozó 20/2012 EMMI 67-69.§ szerint)
3. A szóbeli vizsgát az iskola szakos tanáraiból az igazgató által kijelölt vizsgabizottság előtt kell megtartani. A vizsgabizottság kérdező tanára lehetőleg az a tanár legyen, aki a tanulót előzőleg tanította. (a szóbeli vizsgára vonatkozó 20/2012EMMI 70-71.§ szerint)
4. Az elnöki teendőket az igazgató vagy a megbízottja látja el.
5. A vizsgán, az elnökön és a kérdező tanáron kívül még egy vizsgabizottsági tagnak jelen kell lennie.

6. A szóbeli feleletek maximális időtartama 15 perc. Ha a tanuló a feladatát nem tudja megoldani, teljes tájékozatlanságot árul el, az elnök egy alkalommal póttételt húzathat vele. Erre is 30 perc a felkészülési idő, valamint 15 perc a felelet időtartama.
7. A vizsgázó osztályzatát a két felelet százalékos átlaga alapján kell megállapítani.
8. Azt a vizsgázót, aki akár az írásbeli, akár a szóbeli vizsgán figyelmeztetés ellenére meg nem megengedett eszközt használ, az igazgató a vizsga folytatásától eltilthatja, a vizsgaeredménye: elégtelen. Az indokolatlanul félbehagyott vizsgát úgy kell tekinteni, mint ami nem sikerült. Az önhibán kívüli; indokolt vizsgamegszakítás esetén módot kell adni annak megismétlésére.
9. A vizsga a vizsgázó számára díjtalan
10. A szabályosan megtartott vizsga nem ismételtető meg.
11. A vizsgáról jegyzőkönyv készül az elnök és a tagok aláírásával, melyet az iskola irattárában a jogszabályban meghatározott ideig kell őrizni.
12. A jegyzőkönyv vezetéséért és hitelességéért a vizsgabizottság elnöke felel.
13. A jegyzőkönyvben minden vizsgázót külön jegyzőkönyv nyomtatványon kell jegyezni.
14. A jegyzőkönyv melléklete a vizsgázó írásbeli dolgozata és feladatlapja, valamint a diák szóbeli felkészülés alatti jegyzetei. Az írásbeli feladatlapot és jegyzetelés (vázlatkészítés) céljára kapott papírlapot az iskola körbélyegzőjével el kell látni. A tanuló és a szülő kérésre, egyeztetett időpontban a vizsgaelnök jelenlétében a vizsgadokumentumokba betekinthet, írásos megjegyzést fűzhet az értékeléshez, melyet jegyzőkönyvbe kell venni.
15. Az írásbeli dolgozatot a szaktanár piros tollal javítja, a hibák megjelölésével értékeli és aláírásával látja el. A javítás téves bejegyzéseit látható módon szignálva kell feltüntetni.

16.A vizsga eredményét a törzslapba és a bizonyítványba a jogszabályban meghatározott záradékokkal be kell vezetni.

17.Az vizsgaeredmény kihirdetésének legkésőbb a vizsgát, több vizsga esetén a legutóbb teljesített vizsgát követő második munkanapon meg kell történnie.

1.18.3. Szintvizsgák helyi szabályozása

A szintvizsgákat a következő rend szerint tartjuk:

Szintvizsgák

- a helyi tantervben meghatározott témakörökből,
- csak az adott tantárgy tanítási óráin folynak (kivéve az idegen nyelv),
- a többi tantárgyból való felkészülés alól nem mentesítenek,
- eredményének beszámítását a tantárgy helyi tanterve szabályozza.

SZAKGIMNÁZIUM							
	November	Január	Február	Március	Április	Május	
KERESKEDELEM ÁGAZAT							
10.						magyar nyelv	
11.	irodalom, történelem		angol, német		kereskedelem ismeretek (komplex)	matematika	
VENDÉGLÁTÓIPAR ÁGAZAT							
10.						magyar nyelv	
11.	irodalom, történelem		angol, német		vendéglátóipar ismeretek (komplex)	matematika történelem	
SZAKKÖZÉPISKOLA							
KERESKEDELEM ÁGAZAT							
9.					kamarai szintvizsga	történelem	

10.			szövegértés		idegen nyelv szakmai elmélet (komplex)	magyar nyelv és irodalom, matematika	
VENDÉGLÁTÓIPAR							
9.					kamarai szintvizsga	történelem	
10.			szövegértés		idegen nyelv szakmai elmélet (komplex)	magyar nyelv és irodalom, matematika	

A közismereti tárgyakból tartandó szintvizsgák tanítási órák keretében zajlanak. A diákokat a szintvizsgák idejéről és módjáról a tanév elején a szaktanár tájékoztatja. A szaktanárok a vizsga előtt legalább 4 héttel ismertetik a tematikát és a vizsgakövetelményeket a diákokkal, amelyeket a helyi tanterv tartalmazza. A szintvizsgák eredményei súlyozottan számítanak az év végi eredménybe.

A szakképzésben a gyakorlati szintvizsgákat a gazdasági kamara szervezi a következő jogszabályok alapján:

2011.évi CLXXXVII.trv.a szakképzésről IX. fejezet 18. rész 28.§ szerint, valamint a Kt. és az Szt. szabályai szerint kell szervezni.

„28. § (1) A gazdasági kamara annak mérésére, hogy a tanuló a szakiskolában az első szakképzési évfolyamon elsajátította-e az irányítás melletti munkavégzéshez szükséges kompetenciákat, a szakiskola és a szakképesítésben érintett országos gazdasági érdekképviselői szervezet képviselőjének bevonásával a szakmai és vizsgakövetelményben előírt szintvizsgát szervez az első szakképzési évfolyam tanévében, február első tanítási napjától április utolsó tanítási napjáig terjedő időszakban.

(3) A szintvizsga a tanuló számára kötelező, függetlenül attól, hogy

tanulószerződést kíván-e kötni. A szintvizsga eredménye a tanuló év végi szakmai érdemjegyébe nem számít bele. A szintvizsgát nem teljesítő tanuló részére a gazdasági kamara a tanév kezdetét megelőzően pótló szintvizsgát szervez.

(4) Tanulószerződést csak olyan szakiskolai tanuló köthet, aki eredményes szintvizsgát tett. A szintvizsgát a tanulószerződés keretében megvalósuló gyakorlati képzés megkezdését megelőzően kell megszervezni.

(5) A szintvizsga követelményét a szakképesítés szakképzési kerettanterve alapján a gazdasági kamara a szakiskola – és a (2) bekezdésben megjelölt szervezet – közreműködésével dolgozza ki. A szakiskola a felvételtkor ismerteti a szintvizsga követelményeit a tanulóval, valamint a honlapján folyamatosan biztosítja a szintvizsga követelményeinek nyilvánosságát.”

1.19. Szóbeli felvételi vizsga követelményei idegen nyelvből

Az emelt idegen nyelvi óraszámmal induló *(és az emelt szintű idegen nyelvi)* középiskolai képzés szigorú kimeneti követelményei indokolják, hogy a képzésre jelentkező tanulók idegen nyelvi tudásszintjét a felvételi eljárásban mérjük. A **20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet** 39. § alapján szóbeli felvételi vizsgát tartunk angol és német nyelvből.

A vizsga menete

A felvételiző tanuló az első feladatban a személyére vonatkozó általános kérdéseket kap. A második feladatban rövid felkészülési idő után a választott kép alapján önállóan, illetve az adott témához kapcsolódó kérdések segítségével a tőle elvárható nyelvi szinten fejti ki az adott témát.

Az értékelés szempontjai:

I. feladat: Beszédértés

Kommunikatív érték

II. feladat Beszédértés

Kommunikatív érték (szókincs, kifejezés mód)

Nyelvhelyesség

Követelmények

A kerettantervek kiadásának és jogállásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) számú EMMI rendelet 2. melléklete határozza meg a NAT általános iskolákra vonatkozó tantárgyi tartalmait. A tanulók az 5–8. évfolyamon minimálisan heti 3 órában tanulják az idegen nyelvet. A fejlesztés várható eredménye a 6. évfolyam végén a KER szerinti A1 szint, a 8. évfolyam végén az A2 szint. A középfokú oktatás erre a kimeneti szintre épít, a felvételi ezt a szintet méri.

A2 szintű nyelvtudás: A tanuló egyszerű hangzó szövegekből kiszűri a lényeget és néhány konkrét információt. Válaszol a hozzá intézett kérdésekre, sikeresen vesz részt rövid beszélgetésekben. Egyre bővülő szókinccsel, egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazva történetet mesél el, valamint leírást ad saját magáról és közvetlen környezetéről. Megért ismerős témákról írt rövid szövegeket, különböző típusú, egyszerű írott szövegekben megtalálja a fontos információkat. Összefüggő mondatokat, rövid szöveget ír hétköznapi, őt érintő témákról.

Témakörök

Család

Én és a családom.

Családtagok bemutatása, családfa.

Családi események, közös programok.

Családi ünnepek.

Nagyszüleim világa.

Otthon

Otthonom, szűkebb környezetem.

Lakóhelyiségek, bútorok, berendezési tárgyak.

Lakóhelyem, tágabb környezetem. Otthonok a célnyelvi országban és a nagyvilágban. Otthontalanok.
<i>Étkezés</i> Napi étkezések. Kedvenc ételeim, italaim. Egészséges táplálkozás. Receptek, főzés, sütés, főzőműsorok. Étkezési szokások a célnyelvi kultúrában és a nagyvilágban.
<i>Idő, időjárás</i> Az óra. Évszakok és hónapok. A hét napjai és a napszakok. Időjárás. Időjárási jelenségek. Természeti katasztrófák.
<i>Öltözködés</i> Ruhadarabok. Kedvenc ruháim. Divat világa.
<i>Sport</i> Testrészek és mozgás. Kedvenc sportom. Sportok, sportfelszerelések. Extrém sportok. Sportversenyek, olimpia.
<i>Iskola, barátok</i> Iskolám, osztálytermünk. Tantárgyaim, tanárain. Osztálytársaim, barátaim. Tanórán kívüli közös programjaink.
<i>Szabadidő, szórakozás</i> Szabadidős tevékenységek, kedvenc időtöltésem. Internet, interaktív játékok. Mozi, színház, zenehallgatás, kiállítások. Közös időtöltés barátokkal.

<i>Természet, állatok</i> Kedvenc állataim. Kisállatok, felelős állattartás. Hazánk és más országok, más kontinensek élővilága.
<i>Ünnepek és szokások</i> Az én ünnepeim. Ünnepek itthon és a nagyvilágban.
<i>Város, bevásárlás</i> Városok, települések, falvak. Épületek, utcák. Tájékozódás, útbaigazítás. Üzletek, bevásárlóközpontok, piac. Vásárlás. Látnivalók, nevezetességek a lakóhelyemen. Híres városok és nevezetességeik.
<i>Utazás, pihenés</i> Vakáció, nyaralás. Táborok, osztálykirándulás. Közlekedési eszközök. Utazás belföldön és külföldön.
<i>Zene, művészetek</i> Kedvenc zeném, együttesem. Film- és színházi élményeim.
<i>Környezetünk védelme</i> Veszélyeztetett állat- és növényvilág. Szelektív hulladékgyűjtés. Környezettudatos viselkedés.
<i>Egészséges életmód</i> A rendszeres testedzés. A helyes táplálkozás. Betegségek és megelőzésük.
<i>Tudomány, technika</i> Technikai vívmányok a mindennapi életben A jövő technikai vívmányai.
<i>Múltunk és jövőnk</i>

Családom múltja, gyökereim. Az én jövőm. Iskolám múltja, jelene. A jövő iskolája. Lakóhelyem régen és most. A jövő városa. Földünk jövője.
<i>Média, kommunikáció</i> Internet, interaktív játékok, közösségi oldalak. Infokommunikációs eszközök a mindennapokban. A média szerepe a hétköznapokban.

Az alábbi táblázatok az A2 KER-szinthez rendelt tartalmazzák azokat a kommunikációs eszközöket és fogalomköröket (nyelvi eszköztár), valamint a hozzájuk tartozó *angol* és *német* nyelvi példákat, amelyeknek megvalósítására az adott szinten lehetőség van.

A kommunikációs eszközök csoportosítása a következő:

1. A társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs eszközök
2. Érzelmek kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök
3. Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök
4. Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs eszközök
5. A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs eszközök
6. Interakcióban jellemző kommunikációs eszközök

A fogalomkörök az alábbi viszonylatok kifejezésére szolgálnak:

1. Cselekvés, történés, létezés
2. Birtoklás
3. Térbeli viszonyok
4. Időbeli viszonyok

5. Mennyiségi viszonyok
6. Minőségi viszonyok
7. Logikai viszonyok

Angol nyelv

Kommunikációs eszközök A2		
Társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs eszközök		
	Kezdeményezés és válasz	
Megszólítás	Excuse me.	Pardon?
Köszönés	How do you do? Good morning. Hello Tom. Hello, how are you? Hi!	How do you do? Good morning. Hello Mary. Very well, thank you. And how about you? Hi!
Elköszönés	Goodbye. Bye-bye! Good night. Take care.	Goodbye. Bye! Good night. Thanks. Bye!
Köszönet és arra reagálás	Thanks. Thank you very much. Thanks a lot. It's very kind of you.	Not at all. You are welcome. No problem. Don't mention it.
Bemutatkozás, bemutatás	My name is... May I/Can I/ Let me introduce myself. May I/Can/ Let me introduce you to Rosy?	Hello. Hi! Pleased to meet you. Nice to meet you.
Érdeklődés hogyan van és arra reagálás	How are you feeling today? What's the matter?	Fine. / OK / All right. Much better, thanks. Not very well, I am afraid.

Bocsánatkérés és arra reagálás	I am sorry. I am very sorry. I beg your pardon	That's all right. It doesn't matter. Never mind.
Gratulációk, jókívánságok és arra reagálás	Happy Christmas/New year/Birthday! Many happy returns (of the day) Congratulations!	Happy Christmas /New Year/ Birthday! Thank you. Thank you, the same to you.
Telefon felvétele	Chichester, five oh two double one eight.	Hello, this is Mary Brown speaking.
Telefonon bemutatkozás	Hello, this is Mary Smith speaking	
Megszólítás személyes levélben	Dear John,	
Elbúcsúzás személyes levélben	Best wishes, Love (from),	
Érzelmek és lelkiállapotok kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök		
Öröm, sajnálkozás, bánat	Are you happy about that? What do you think of that? How do you feel about that?	Great! I'm so glad /very happy. I'm glad to hear that. I'm so pleased that... Good for you. Congratulations. I feel so happy for... I'm sorry to hear that. What a pity. Oh, no! Oh, dear! I feel so sorry for...
Elégedettség, elégedetlenség, bosszúság	What do you think of...? Are you pleased with...? Are you happy with...? Are you satisfied with...?	That's fine/nice/not bad. That was fine/good/ nice I'm quite satisfied with... I'm quite happy with... I'm quite pleased with...

		<i>It's not good enough. That wasn't very good.</i>
Csodálkozás	<i>Jane has lost her money. Tom is twenty. This is a book for you.</i>	<i>How come? Is he? What a surprise!</i>
Remény	<i>What are you hoping for? What are you looking forward to?</i>	<i>I am looking forward to... I hope you'll have time to join me for dinner.</i>
Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök		
Véleménykérés, és arra reagálás	What do you think? How do you like it?	I think it is rather strange. I like it.
Valaki igazának az elismerése és el nem ismerése	You are right. You are wrong.	
Egyetértés, egyet nem értés	Do you agree? What's your opinion? How do you feel about it?	OK All right. I think he's wrong/right.
Tetszés, nem tetszés	Do you like Greek food? What do you think of my boyfriend?	I think it's great. I don't like it. He looks nice.
Akarat, kívánság:	Would you like a biscuit?	I'd like an ice-cream, please.
Képesség	<i>Can you speak French? Are you able to ride a horse?</i>	<i>I can understand French. I am unable to ride a horse.</i>
Szükségesség	<i>Is that necessarily so? Do I have to...? Is it a must? For sure?</i>	<i>People must sleep sometimes.</i>
Lehetőség	<i>It may rain. She might be late.</i>	
Ígéret	<i>Will you come and meet me at the station?</i>	<i>Don't worry, I will. I promise to be there at five.</i>

Szándék, kívánság	What would you like to do? Would you like to have a rest?	I'd like to see that film I'd rather not go out tonight.
Dicséret, kritika	It's great. It's a good idea.	It's boring.
1. Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs eszközök		
Dolgok, személyek megnevezése, leírása	What is it? What's it in English? What is his house like?	It's.../ That's.../ It's a kind of.../It's used for... It's big and comfortable.
Információkérés, -adás	Are you all right? When are the guests coming?	Yes, I am. At 6 p.m.
Tudás, nemtudás	Where is she?	I have no idea.
Egymást követő események leírása	What happened?	First she finished lunch, then she phoned her friend and finally they all met at the cinema.
Bizonyosság, bizonytalanság	Do you think they will come? How old do you think she is?	They will probably come. They might come, or they might not come. She can't be very old. She must be 25.
2. A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs eszközök		
Kérés és arra reagálás	Can you give me a pen?	Yes, sure. Yes, of course. I'm afraid I can't.
Javaslat és arra reagálás	Let's go to the cinema tonight.	Good idea.
Meghívás és arra reagálás	Are you free on Tuesday? Let's meet on Sunday.	Yes, I am. Good idea.
Kínálás és arra reagálás	Have an orange. Here you are.	Yes, please. No, thank you. Thank you.

3. Interakcióban jellemző kommunikációs eszközök		
Megértés biztosítása	Visszakérdezés, ismétléskérés	Did you say the castle? Sorry, where does she live? Sorry, what did you say his name was?
	Nem értés, magyarázatkérés, magyarázat értés ellenőrzése	Sorry, I don't understand. Could you understand? Am I making myself clear? Sorry, what does that mean?
	Betűzés kérése, betűzés	Can you spell it for me? It spells...
	<i>Felkérés hangosabb, lassúbb beszédre</i>	<i>Could you speak a little more slowly, please? Sorry, that was a bit too fast.</i>

Fogalomkörök A2			
Fogalomkörök		Fogalomkörök nyelvi kifejezései	
Cselekvés, történes, létezés kifejezése			
	Jelenidejűség	Present Simple	When do you get up? I don't drink milk.
		Present Continuous	Why is she crying? I'm not listening. I'm leaving.

		<i>Present Perfect Simple</i>	<i>Have you done your room? I haven't finished it yet.</i>
	Múltidejűség	Past Simple	And then she kissed me. Why didn't you come yesterday?
	Jövőidejűség	Going to	What are you going to do on Saturday?
		<i>Future with Will</i>	<i>When will you be fourteen?</i>
Birtoklás kifejezése		<i>Past forms of have</i>	<i>I didn't have many friends at school.</i>
		<i>Have with will</i>	<i>At the age of 25 I will have a car.</i>
		Possessive adj.	My, your, his/her/its, our, their dog
		Genitive 's	Kate's brother Whose?
		<i>Possessive pronouns</i>	<i>Mine, yours, his</i>
Térbeli viszonyok	Irányok, helymeghatározás	Prepositions, Prepositional Phrases, Adverbs	Here, there, on the left, on the right, in, on, under, opposite, next to, between, ...
Időbeli viszonyok			
	Gyakoriság	How often?	Always, often, sometimes, never, once/twice a week, every day.

	Időpont	When? What time? What's the time?	Now, Yesterday, last week, two years ago, Tomorrow, next week In 1997, in July, at 5 o'clock, on Monday It's eight. It's quarter to eight.
	<i>Időtartam</i>	<i>How long? (Past simple)</i>	<i>How long were you in Spain? For one month.</i>
		<i>Already, yet, just</i>	<i>I have already read it. He has not finished yet. She has just entered the room.</i>
Mennyiségi viszonyok		Singulars and plurals Regular and irregular plurals	Boys, girls, Children, people, men, women ...
		Cardinal numbers 1-100-	
		Ordinal numbers	first, second...
		Countable nouns Uncountable nouns	How many CDs have you got? I've got a lot of/few CDs. How much money have you got? I've got a lot of/little money. <i>A cup of tea, a piece of chocolate</i>
			<i>all, both, none, neither, every, each There were 3 apples on the plate. Each tasted good.</i>

Minőségi viszonyok	Hasonlítás	Comparative and superlative of short adjectives Irregular comparative and superlative forms of adjectives	Tom's younger than Sue. Mary is the prettiest girl. <i>She is the most intelligent of all.</i> <i>I'm as tall as you.</i> Good/bad (better, worse) What's it like? What colour is it? <i>What does it look/sound/taste/feel like?</i>
Modalitás	Képesség <i>Engedélykérés</i>	Can (ability) <i>Can/could/may expressing permission</i>	I can swim. <i>Can/could/may I join you,</i>
	<i>Tanácsadás</i>	<i>Should/shouldn't</i>	<i>You should ask her.</i>
	Kötelezettség	Have to (Past)	Did you have to be there?
	<i>Tiltás</i>	<i>Mustn't</i>	<i>You mustn't smoke here.</i>
Logikai viszonyok		Linking words	And/or/but/because
	<i>Feltételeesség</i>	<i>conditional</i>	<i>We'll stay at home if it rains.</i>
Szöveg-összetartó eszközök		Articles Some+plural noun any+plural noun Some +singular noun Any +singular noun Nominative and Accusative of personal pronouns Demonstrative pronouns Indefinite pronouns	A, an, the There are some pencils in the bag. Have you got any sisters? I haven't got any matchboxes. There's some water in the vase. There isn't any juice in my glass. I, he, they... Me, him, them... This, that, these, those Somebody, anybody,

			nobody, everybody
Függő beszéd	<i>Jelen időben</i>	<i>Reported speech with present reporting verb</i>	<i>He says he is tired. I don't know where he lives. Tell him to stop it.</i>

Német nyelv

Kommunikációs eszközök A2	
1. Társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs eszközök	
<i>Megszólítás</i>	<i>Entschuldigung!</i>
Köszönés, elköszönés	Guten Morgen / Tag! Auf Wiedersehen! Tschüs!
Köszönet és arra reagálás	Danke! Bitte!
Bemutatkozás	Ich heiße Martin.
Megszólítás	Entschuldigung, ich gehe jetzt.
Érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás	Wie geht's dir? Danke, prima. Und dir?
Bocsánatkérés és arra reagálás	Entschuldigung! Kein Problem!
Gatuláció, jókívánságok és arra reagálás	Herzlichen Glückwunsch zum...! Danke. Fröhliche Weihnachten.
<i>Személyes levélben megszólítás, elköszönés</i>	<i>Lieber Karl! herzlichst Deine..., viele Grüße</i>
2. Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök	
Véleménykérés és arra reagálás	Magst du Mathe? Ja.
Valaki igazának az elismerése és el nem ismerése	Da hast du (nicht) Recht!
Egyetértés, egyet nem értés	Ja, das stimmt! Das stimmt aber nicht!
Tetszés, nemtetszés	Das finde ich gut / blöd/ toll!
Akarat, kívánság, képesség	<i>ich will..., Ich will das nicht. ich möchte..., Ich möchte nach Hause gehen. ich kann... Ich kann jetzt mitgehen.</i>

3. Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs eszközök	
Dolgok, személyek megnevezése, leírása	Das ist mein Bruder.... Meine Mutter ist schön.
Információkérés, információadás	Wie ist das Zimmer? Prima. /Wie alt bist du? 12.
Igenlő vagy nemleges válasz	ja, nein, nicht, <i>kein, doch</i> <i>Ich habe kein Geld. Doch, ich spiele auch!</i>
Tudás, nem tudás	Ich weiß (nicht).
4. A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs eszközök	
Kérés	Ein Buch, bitte! <i>Gibst du mir ein Buch, bitte?</i>
javaslat és arra reagálás	Möchtest du einen Tee? Ja, gerne!
Meghívás és arra reagálás	Kommst du? Ja. Nein, leider nicht. <i>Nein, es tut mir leid.</i>
Kínálás és arra reagálás	Noch ein Stück Kuchen? Ja, bitte. Nein, danke.
5. Interakcióban jellemző kommunikációs eszközök	
Visszakérdezés	Wie bitte?
Nem értés	Ich verstehe nicht.
Betűzés kérése, betűzés	Buchstabiere bitte.

Fogalomkörök A2			
Cselekvés, történet, létezés kifejezése			
	jelenidejűség	Präsens	Ich bin heute zu Hause. Die Sonne scheint schön.

		<i>Präsens mit Vokalwechsel, trennbare Verben</i>	<i>Der Zug fährt gleich ab. Er liest das Buch vor.</i>
	<i>múltidejűség</i>	<i>Präteritum Perfekt</i>	<i>Er machte einen Fehler. Ich ging in die Schule. Ich habe ein Eis gegessen.</i>
	<i>jövőidejűség</i>	<i>Futur</i>	<i>Ich werde dieses Jahr nach Spanien fahren.</i>
		<i>sich-Verben</i>	<i>Ich freue mich.</i>
Birtoklás kifejezése			
		<i>haben</i>	<i>Ich habe einen Bruder.</i>
		<i>Possessivpronomen</i>	<i>Das ist meine Familie.</i>
		<i>gehören + D.</i>	<i>Dieses Fahrrad gehört mir.</i>
Térbeli viszonyok			
	<i>irányok, helymeghatározás</i>		<i>hier, dort, links, rechts oben, unten, hinten... Mein Schreibtisch steht links.</i>
		<i>in, auf, vor, hinter, neben (A/D)</i>	<i>Ich lege das Heft auf den Tisch. Er steht neben dem Bett.</i>
Időbeli viszonyok			

	<i>gyakoriság</i>	Wie oft? selten, manchmal, oft, immer, nie einmal, zweimal <i>monatlich,</i> <i>wöchentlich</i>	Ich spiele oft mit Peter. <i>Ich mache</i> <i>Gymnastik zweimal</i> <i>am Tag.</i> <i>Ich gehe</i> <i>wöchentlich</i> <i>zweimal</i> <i>schwimmen.</i>
	<i>időpont</i>	in, um, am, wann? <i>jeder, dieser, voriger</i> <i>gegen</i>	im Winter, um 8 Uhr, am Freitag <i>Vorigen Freitag</i> <i>fuhren wir nach</i> <i>Berlin.</i> <i>Er wird gegen acht</i> <i>nach Hause</i> <i>kommen.</i>
Mennyiségi viszonyok			
	számok		eins, zwei
	határozott mennyiség		eine Portion Pommes
	határozatlan mennyiség	alles, viel, wenig, nichts <i>viele, wenige</i>	Ich lerne viel, und ich habe wenig Zeit. <i>Viele meinen, es</i> <i>stimmt nicht!</i>
	sorszámok	<i>erst, viert</i>	<i>Der vierte auf dem</i> <i>Foto bin ich.</i>
Minőségi viszonyok			
		Wie?	Ich bin zufrieden. Das finde ich prima.

		Was für ein? Welcher? (Adjektivdeklinations)	Das ist eine leichte Aufgabe. Ich finde den roten Rock modisch.
Modalitás		möchte können, wollen	Ich möchte ein Eis. Er kann nicht schwimmen. Ich will nach Hause.
	felszólítás		Komm morgen wieder! Spielt Tennis! Nehmen Sie bitte Platz! Gehen wir jetzt!
Esetviszonyok		Nominativ, Akkusativ Dativ, Genitiv	Er zeichnet Bilder. Grete fragt uns, nicht ihn. Er gibt seinem Freund die Hand. Die Tür des Zimmers führt in den Garten.
Szövegösszetartó eszközök	kötőszók névmások		und/oder/aber/denn das ich, mich, mein, mir, dir dieser man

2. HELYI TANTERVEK

2.1. Kerettanterv

A Ceglédi Szakképzési Centrum Unghváry László Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája tantestülete a helyi tantervét az EMMI kerettanterv 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet 6. sz. 7. sz. és 8. sz. 14. és 15. számú melléklete, valamint a 30/2016. (VIII.31.) NGM rendelet 2. és 3. számú melléklete alapján dolgozta ki. Ez a helyi tanterv a 2013/2014-es, illetve a 2016/2017-es tanévtől hatályos felmenő rendszerben.

2.2. A Nat-ban meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

2.2.1. Nevelési feladatok:

A hazánk *Alaptörvényében* megfogalmazott feladatokat szem előtt tartva és a nemzeti köznevelésről szóló törvényben foglalt célok elérése érdekében, a törvény elveinek és szabályozásának megfelelően a Nemzeti alaptanterv (a továbbiakban: Nat) a köznevelés feladatát alapvetően a *nemzeti műveltség, a hazai nemzetiségek kultúrájának átadásában, megőrzésében, az egyetemes kultúra közvetítésében, az erkölcsi érzék és a szellemi-érzelmi fogékonyság elmélyítésében jelöli meg.* Feladata továbbá a tanuláshoz és a munkához szükséges képességek, készségek, ismeretek, attitűdök együttes fejlesztése, az egyéni és csoportos teljesítmény ösztönzése, a közjóra való törekvés megalapozása, a nemzeti, közösségi összetartozás és a hazafiság megerősítése.

Célunk, hogy a családdal együttműködve cselekvő elkötelezettségre neveljünk az igazság és az igazságosság, a jó és a szép iránt, fejlesszük a harmonikus személyiség kibontakoztatásához szükséges szellemi, érzelmi, erkölcsi, társas és testi képességeket. Ez hozzájárul ahhoz, hogy a végzett diák

- a haza felelős polgárává válják;
- kifejlődjék benne a hazafiság érzelmvilága;
- reális önismeretre és szilárd erkölcsi ítélőképességre tegyen szert;
- megtalálja helyét a családban, a szűkebb és tágabb közösségekben, valamint a munka világában;
- törekedjék tartalmas és tartós kapcsolatok kialakítására;
- legyen képes felelős döntések meghozatalára a maga és a gondjaira bízottak sorsát illetően;
- válják képessé az önálló tájékozódásra, véleményformálásra és cselekvésre;
- ismerje meg és értse meg a természeti, társadalmi, kulturális jelenségeket, folyamatokat;
- tartsa értéknek és feladatnak a kultúra és az élővilág változatosságának megőrzését.

Az együttműködés a *szülőkkel*, a gyermekek családi neveléséhez nyújtott pedagógiai segítség, a szülői vélemények, javaslatok befogadása és hasznosítása a hatékony intézményes nevelés-oktatás nélkülözhetetlen feltétele, ezért az iskolánk megteremti azokat a fórumokat, ahol a szülők és a pedagógusok közötti tapasztalatcsere kölcsönössé, az együttműködés eredményessé válhat. (lsd. nevelési program)

Szándékunk, hogy a teljesítmény növelésére sarkalljon tanítványt és tanárt egyaránt, hogy *az elsajátított tudás értékálló és a kor igényeinek megfelelő* legyen, ennél fogva egyensúlyra törekszünk a műveltség értékhordozó hagyományai, valamint az új fejlesztési célok és tartalmak között.

Fejlesztési területek – nevelési célok

A célok elérése érdekében a pedagógiai folyamatban egyaránt jelen kell lennie az ismeretszerzés, a gyakoroltatás-cselekedtetés mellett a példák érzelmi hatásának is.

Ezért fontosnak tartjuk a tantárgyak közötti koncentrációt, valamint a tanítási technikák változatos alkalmazását. Kiemelt feladatunk, hogy a diákok a megszerzett ismereteket a mindennapi életben alkalmazni tudják. Ehhez szükséges a tananyag megfelelő szintű elsajátítása, amelyet folyamatos és következetes ellenőrzés, értékelés segíti.

Összhangban a kulcskompetenciák alapját adó képességekkel, készségekkel, az oktatás és nevelés során megszerzett ismeretekkel, és a tudásszerzést segítő attitűdökkel – egyesítjük a hagyományos értékeket és a XXI. század elején megjelent új társadalmi igényeket.

A *nevelési célok* a következőképpen érvényesülnek a tartalmi szabályozás különböző szintjein, és valósulnak meg a köznevelés folyamatában:

- beépülnek az egyes műveltségi területek, illetve tantárgyak fejlesztési követelményeibe, tartalmaiba;
- tantárgyak részterületeivé válhatnak, kiemelt jelentőségű az osztályfőnöki óra
- témákat, fejlesztési helyzeteket körvonalaznak a nem tanórai keretek között folyó, egyéb iskolai foglalkozások, programok számára.

A nevelési célok tudatos követése, valamint a hozzájuk rendelt feladatok végrehajtása és végrehajtatása a pedagógiai kultúra és a színvonalas pedagógiai munka meghatározó fokmérője, a pedagógiai-szakmai ellenőrzés egyik fontos kritériuma.

Az erkölcsi nevelés

A nevelés alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése. Az erkölcsi

nevelés legyen életszerű: készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi

és életvezetési problémáira. Lehetőséget adnak erre a kommunikációs és drámajátékok, valamint az önismeret és az önfegyelem fejlesztése. Fontos, hogy az embert körülvevő világ lényegi kérdéseit különböző megközelítési módokból tárgyaljuk, és erre ösztönözzük diákjainkat is.

Az iskolai közösség élete, tanárainak példamutatása támogatja a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás. A tanulást elősegítő beállítódások kialakítása – az önfegyelemtől a képzelőtehetségen át intellektuális érdeklődésük felkeltéséig – hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

Célunk, hogy a tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait – vegyenek részt az iskolai és városi ünnepeken, megemlékezéseken. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát a tanórákon, ill. tanórán kívüli foglalkozások keretében (tanulmányi kirándulások). Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját. Ennek érdekében Magyarországon és a határon kívül is szervezünk kirándulásokat.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

Az állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. Az iskolánk előadások szervezésével, szakköri foglalkozás keretében és a tanórán szerzett ismeretek segítségével megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, és ennek keretében biztosítja a honvédelmi nevelést. A kreatív, önálló kritikai gondolkodást, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését, a felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások, melyeket beépítünk a tanítási órákon.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Az önismeret – mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejleszthető képesség – a társas kapcsolati kultúra alapja, ezért fontosnak tartjuk a fejlesztését. Hozzásegítjük a tanulókat ahhoz, hogy képessé váljanak érzelmeiknek hiteles kifejezésére, hogy rendelkezzenek az empátiának, valamint a kölcsönös elfogadásnak a képességével.

Ahhoz, hogy az oktatási és nevelési folyamatban résztvevő tanulók, az elsajátított készségekre és tudásra támaszkodva énképükben is gazdagodjanak, a tanítás-tanulás egész folyamatában támogatást adunk ahhoz, hogy tudatosuljon, hogy a saját/egyéni fejlődésüket, sorsukat és életpályájukat maguk tudják alakítani. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés hangsúlyozását. Ezért kitüntetett

feladatunk a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. Jó lehetőség nyílik erre irodalmi művek, filmek elemzésekor, illetve osztályfőnöki órákon történő beszélgetések során. A védőnői előadások, interaktív foglalkozások segítenek felkészülni a családi életre, segítséget nyújtanak a gyermekeknek és fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetítenek a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről, foglalkoznak a szexuális kultúra kérdéseivel is.

A testi és lelki egészségre nevelés

Ösztönözzük a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stresszkezelés módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. Feladatunk, hogy a családdal együttműködve felkészítsük a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a testi higiéniában, a váratlan helyzetek kezelésében.

Motiváljuk és segítjük a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

Célul tűztük ki a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítását a tanulóknál úgy, hogy saját élményű tanuláson keresztül ismerjék meg ezeknek a csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét. Alkalmyszerűen gyűjtést szervezünk a rászorulóknak, rendezvényeket, előadást rendezünk. A segítő magatartással fejlesztjük az együttérzést, együttműködést, problémamegoldást, önkéntes feladatvállalást és – megvalósítást.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

Meg kell tanulnia a diákoknak, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használják. Ökoiskolaként

is célunk, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Fel kell készítenie őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába. Ezt a célt szolgálják a természetismereti tanórák és az év eleji ökoiskolai projektmunkák is.

Pályaorientáció

Az iskolának – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében szoros kapcsolatot tartunk azokkal a munkáltatókkal, akik bekapcsolódnak a gyakorlati oktatásba. Szülőknek, diákoknak, cégek képviselőinek fórumokat tartunk, ahol megfelelő információhoz jutnak a résztvevők. Segítünk abban, hogy megtalálhassák hivatásukat, kiválasszák a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé váljanak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A felnövekvő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a világ gazdaság, a nemzet gazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról. Cél, hogy a tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát.

Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásra utaltságát. Ennek érdekében a köznevelési intézmény biztosítja a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális

ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok tanítását. Az iskolánk profiljából adódóan a diákok a szakmai tantárgyak helyi tanterveiben foglaltak szerint gazdasági képzésben vesznek részt. A fejlesztési feladatok is itt szerepelnek.

Médiatudatosságra nevelés

Cél, hogy a tanulók a mediatizált, globális nyilvánosság felelős résztvevőivé váljanak: értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés az értelmező, kritikai beállítódás kialakítása és tevékenység-központúsága révén felkészít a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezésére, tudatos alakítására. A tanulók tanórán megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusával, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint e különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

A tanulás tanítása

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Teendőnk, hogy felkeltsük az érdeklődést az iránt, amit tanítunk, és útbaigazítást adjunk a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban. Meg kell tanítanunk, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási módszerek; miként működhetnek együtt a tanulók csoportban; hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével. A tanulás tanításának elengedhetetlen része a tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése. A tanulók nagyon különböző tanulási szokásokkal érkeznek a középiskolába, ezért 9. osztályban osztályfőnöki órákon és a tantárgyi órákon is foglalkozunk ezzel a

problémával. A képzés ideje alatt könyvtári foglalkozásokkal segítjük a diákokat az önálló ismeretszerzés folyamatában.

2.2.2. Oktatási feladatok:

A NAT-ban megfogalmazott **kulcskompetenciák további fejlesztése** kulcskompetenciák:

- Anyanyelvi kommunikáció (szövegértő, kritikai olvasás fejlesztése; hiszen ez a kompetenciaterület az alapja minden ismeretszerzésnek és tanulásnak)
- Idegen nyelvi kompetencia („fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül, más kultúrák megértése.”)
- Matematika kompetencia (a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége; matematikai fogalmak, összefüggések alkalmazása a mindennapokban is)
- Digitális kompetencia (az IST magabiztos és kritikus használata a munka, a kommunikáció és a szabadidő terén)
- Természettudományos kompetencia (fenntartható fejlődés)
- Hatékony, önálló tanulás (új ismeretek szerzése, feldolgozása és útmutatások keresése, alkalmazása)
- Szociális és állampolgári kompetencia (harmónikus életvitel és közösségi beilleszkedés, a társadalmi folyamatokról kialakított tudás aktív felhasználása, közéleti életben való részvétel)
- Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia (kreativitás, az újírtásra való beállítódás és kockázatvállalás; pozitív gondolkodás)
- esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség.

A kompetenciák ismeretek, készségek, képességek, attitűdök összességei, melyek biztosítják az ismeretek gyakorlatban való hatékony alkalmazását. Olyan tanítási

módszereket állítunk előtérbe, melyek segítik ezt. A mechanikus tanulás helyett a problémamegoldásra ösztönözzük a gyerekeket.

Felkészítés az egész életen át tartó tanulásra

Tudatosítani kell a diákokban, hogy a munkavállaláshoz, a sikeres szakmai pályafutáshoz szükség van az ismeretek, tapasztalatok folyamatos bővítésére, a szakmai és technikai újítások figyelemmel kísérésére. Fel kell ébreszteni a tanulóknál a szakma iránti érdeklődést, olyan tapasztalatokkal kell őket gazdagítani, melyek megerősítik a szakmaszeretetet. Arra törekszünk, hogy minden diák megszerezze az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességeket, a szakmai karriertervezéshez és megvalósításhoz szükséges tudást.

A kor kihívásainak és igényeinek megfelelően az általános és szakmai **idegen nyelv tanítása** fontos szerepet kap az iskolánkban.

A tanulóink motiváltságának javítása:

Ennek érdekében az oktatás korszerű eszközeit (média, informatika, stb.), változatos módszereket, szervezeti formákat (tanulmányi kirándulás, szakmai napok, kiállítások látogatása, nemzetközi kapcsolatok, projekt módszer, stb.) alkalmazzunk.

Használható tudás kialakítása:

Arra törekszünk, hogy képzésünk gyakorlatorientált legyen. Bevonjuk a gazdaság szereplőit az oktatásba, kivisszük a tanulókat a gyakorlat színtereire. A gyakorlat kisebb része az iskolában (tanterem, tankönyv, kabinet), nagyobb része tanulószerveződés alapján a külső gyakorlati helyeken történik. A gyakorlóhelyekkel intézményegységeink már régóta nagyon jó munkakapcsolatban vannak, ami garancia a gyakorlati követelmények teljesítésére. Gyakorlóhelyeinken gyakorlatvezetők és szakoktatók, valamint diplomás szakemberek segítik tanulóinkat a szakma elsajátításában az ismeretek, tapasztalatok közvetítésével. Az elméleti képzés és a gyakorlati követelmények, ill. az elméleti tanárok és a gyakorlati oktatók munkájának összehangolására folyamatosan törekszünk.

Az egységes követelmények biztosítása érdekében a felsőbb szakképző évfolyamokon is biztosítjuk az iskolai csoportos gyakorlatokat.

2.2.3. Egységesség és differenciálás, módszertani alapelvek

A differenciált tanítás-tanulás megvalósulásához különösen a következő szempontokat ajánlatos figyelembe venni:

- olyan szervezési megoldásokat kell előnyben részesíteni, amelyek előmozdítják a tanulás *belső motivációinak*, önszabályozó mechanizmusainak kialakítását, fejlesztését;
- a tanulást úgy kell megszervezni, hogy a tanulók *cselekvő módon* vegyenek részt benne, előtérbe állítva tevékenységüket, önállóságukat, kezdeményezéseiket, problémamegoldásaikat, alkotóképességüket;
- a nevelési-oktatási folyamat segítse elő a tanulók *előzetes ismereteinek*, tudásának, nézeteinek feltárását, adjon lehetőséget esetleges tévedéseik kiigazítására és tudásuk átrendezésére;
- az iskolai tanítás-tanulás különböző szervezeti formáiban (az osztálymunkában, a csoportfoglalkozásokon, a tanulók páros, részben vagy teljesen egyéni nevelésében-oktatásában) alkalmazni kell az *együttműködő (kooperatív) tanulás technikáit* és formáit;
- váljék a tanítás egyik elvévé és teendőjévé a tanulókhoz alkalmazkodó *differenciálás* a feladatok kijelölésében, megoldásában, a szükséges tanári segítségben, az ellenőrzésben, az értékelésben;
- a tanulók egyéni képességeinek fejlesztése érdekében alkalmazni kell a feladathoz illeszkedő tanulásszervezési technikákat;
- sajátos tanulásszervezési megoldásokat kell alkalmazni a *különleges bánásmódot igénylő* gyerekek esetében, a tanulási és egyéb problémákkal, magatartási zavarokkal küzdő tanulók nevelési-oktatási feladatainak ellátásában;

- a tanítási-tanulási helyzetek, a tanulásszervezési módok és értékelési eljárások alkalmazkodjanak az egyes területeken *tehetséges tanulók* fejlesztési igényeihez, általában is támogassák a tehetségek felkutatását és tehetségük kibontakoztatását;
- különböző tanulásszervezési megoldásokkal az együttműködést és a *tanulási esélyek egyenlőségét* szolgáló szervezeti formákat kell kialakítani mind az iskolák közötti együttműködésben, mind az iskolán kívüli és az iskolai munkában.

Az eredményes tanulás segítésének elvei

Minden tanköteles korú tanulónak törvényben biztosított joga, hogy a neki megfelelő nevelésben-oktatásban részesüljön. Ennek érvényesítéséhez az iskolának (az iskolafenntartóval, az iskola működtetőjével, a családdal, a gondviselővel, szakmai és civilszervezetekkel együttműködve) a következő elvek szerint kell biztosítani a nevelő-oktató munka **feltételeit**:

- folyamatos, egyénhez igazodó fejlesztés, a tudás bővítése, megszilárdítása
- az eredményes szocializáció akadályainak korai felismerése és kezelése pedagógiai eszközökkel;
- a tanuló tanulási nehézségeinek feltárása, problémái megoldásának segítése az iskolai nevelés-oktatás egész folyamatában és annak valamennyi területén;
- a tanulást érintő lemaradás, illetve a tanulói leszakadás megakadályozásának érdekében a tanuló személyiségének, szociokulturális hátterének megismerése, a tanulás eredményességét növelő pedagógiai módszerek alkalmazása;
- a tanuló önmagához és másokhoz viszonyított kiemelkedő teljesítményeinek, tehetségjegyeinek feltárása, fejlesztése a tanórákon, más iskolai foglalkozásokon, és e tevékenység támogatása az iskolán kívül is;

- motiváló és hatékony tanulásszervezési eljárások alkalmazása, akár játékok segítségével (pl. logikai játékok);
- egységes alapokon nyugvó tanulási követelmények, ellenőrzési-értékelési eljárások alkalmazása;
- a sajátos nevelési igényű, akadályozott, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdők elfogadása, beilleszkedésük feltételeinek kölcsönös alkalmazkodáson alapuló megteremtése, a képességprofilhoz viszonyított haladás elismerése, a tanulásban meghatározó képességeik feltárása és fejlesztése.

2.3. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

Mindennapos testnevelés:

Az Nkt. 97.§ (6) és 27.§ (11) bekezdései értelmében a mindennapos testnevelést 2012. szeptember 1-jétől kezdődően felmenő rendszerben – kezdve az 1.,5.,9. évfolyamokon kell megszervezni, azokon az évfolyamokon, ahol közismereti tárgy oktatása folyik, heti öt testnevelés óra keretében. Tehát a 2012/2013 tanévtől felmenő rendszerben 9. évfolyamos tanulóknak heti 5 testnevelésórája van. Ebből két tanítási óra „kiváltható” olyan esetben, ha a tanuló az iskolai sportegyesületben vagy valamely egyesületben versenyszerűen sportol vagy amatőr sportolói szerződés alapján jár edzésekre. Ezt az egyesület igazolja. Ezt az igazolást, valamint a 2 testnevelés óra alóli mentesítésre vonatkozó szülői kérelmet az iskola igazgatójához kell benyújtani.

2.4. Választható tantárgyak, foglalkozások

2.4.1. Kötelező és választható érettségi vizsgatárgyak

Minden kötelező és kötelezően választható érettségi tantárgyból biztosítjuk a közép- és emeltszintű érettségire a felkészítést. A helyi tanterveinket úgy készítettük, hogy ezeknek a követelményeknek is megfeleljünk.

Tantárgy	Kötelező érettségi tárgy	Kötelezően választható érettségi tárgy	Szint	Emelt szinthez szükséges plusz óraszám 11-12. évf.	A szabad órakeret terhére (egyét kötelező választani)
Magyar nyelv és irodalom	KÉ		közép, emelt	2 óra/hét	
Történelem	KÉ		közép, emelt	2 óra/hét	
Idegen nyelv I. angol/német	KÉ		közép, emelt	2 óra/hét	
Idegen nyelv II. angol/német		VÉ	közép		3 óra/hét 2 óra (2018-tól)
Matematika	KÉ		közép		
Földrajz		VÉ	közép		3 óra/hét
Informatika		VÉ	közép, emelt	2 óra/hét	2 óra (2018-tól)
Ágazati szakmai érettségi tárgyak: -kereskedelem alapismeretek -vendéglátóipar alapismeretek	KÉ		közép, emelt	2 óra	3 óra/hét 2 óra (2018-tól)
Testnevelés		VÉ	közép		
Mozgókép kultúra és médiaismeret		VÉ	közép		3 óra/hét

Minden tanévben a 10. osztályosoknak meghirdetjük a választható tantárgyakat és jelentkeztetjük őket az emeltszintű felkészítésre, és 11. évfolyamtól kezdődően megszervezzük az igényelt emeltszintű oktatást azokból a tantárgyakból, amelyekre a jelentkezők száma a Nkt-ben meghatározott minimális csoportlétszámnak megfelelő.

A tanulók az említett tantárgyakból érdeklődésüknek megfelelően választhatnak. Az emelt szintű felkészítés azoknak a tanulóknak javasolt, akiknek az adott tantárgyból szerzett osztályzata legalább jó. Egy tanuló legfeljebb két tantárgyból jelentkezhet emelt szintű felkészítésre.

A választható tantárgyakat tanító, és az emelt szintű érettségire felkészítő pedagógusokat a végzettségük, ill. az adott év tantárgyfelosztása adta lehetőségek figyelembevételével választja ki az igazgató.

A tanulók akkor bocsáthatók egy adott tantárgyból érettségi vizsgára, ha a helyi tantervben megfogalmazott tantárgyi követelményeknek eleget tettek, azaz az elégséges osztályzatot megszerezték. Az emelt szintű érettségi letételének nem feltétele az emelt szintű felkészítésen való részvétel.

2.4.2. Mellék-szakképesítés választása

A szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. 22/A.§ szerint a szakgimnáziumi tanuló 11. évfolyam végén a május-júniusi vizsgaidőszakra – legkésőbb a tizenkettedik évfolyam első félévét követő, a tanév rendjéről szóló rendeletben meghatározott február-márciusi vizsgaidőszakra – jelentkezhet a mellék-szakképesítés megszerzésére irányuló komplex szakmai vizsgára, ha a mellék-szakképesítés szakképzési kerettantervben meghatározott tanulmányi követelményeinek eleget tett, azaz a szakmai tantárgyak követelményeit teljesítette, és ezt legalább elégséges osztályzatokkal igazolja.

Intézményünkben a tanulók 10. évfolyam végén választhatnak az adott ágazaton belüli mellék-szakképesítés megszerzésére irányuló, illetve a főszakképesítés magasabb színvonalon történő elsajátítását segítő tantárgyak között. A választott tantárgyak óraszámát, a tananyag tartalmát a helyi tanterv tartalmazza.

A tanulók választásának megfelelő csoportok az adott tanévben abban az esetben indulnak, ha a csoportok létszáma eléri a 8 főt.

2.4.3. Nem kötelező tanórai és tanórán kívüli foglalkozások

Az Nkt. 6. sz. melléklete, valamint a 110/2012. Korm. rendelet a Nat kiadásáról alapján számított rendelkezésre álló időkeret terhére a csoportbontásokon kívül az alábbi foglalkozásokat szervezzük tanulóink számára:

- fakultatív tantárgyak a fenti táblázat szerint
- szakkörök tehetséggondozási céllal
- felzárkóztatás a lemaradók számára
- egyéni foglalkozások fejlesztési céllal
- sportkörök

A fakultatív tantárgyakat áprilisban hirdetjük meg az osztályok számára és megfelelő számú érdeklődő tanuló esetén beépítjük a következő tanévi tantárgyfelosztásba, és a tanulók órarendjébe. A választható tantárgyak tananyagai, követelményei a 2.4.1. –ban találhatók.

A szakkörök, érdeklődési körök iránti tanulói igényeket a tanév kezdetén mérjük fel, így minden tanév október 1-jén indítjuk azokat. A következő szakköri lehetőségeket kínáljuk:

- színjátzó szakkör 1 óra/hét
- énekkar 1 óra/hét
- Édes anyanyelvünk szakkör 1 óra/hét
- informatika felkészítő a végzős évfolyamon 2 óra/hét
- versenyfelkészítő a szakmai elméleti tantárgyakból 1 óra/hét
- rajzszakkör 1 óra/hét

A felzárkóztató, egyéni és sportköri foglalkozások a tanítás kezdetén indulnak.

A nem kötelező tanórai foglalkozások tananyaga

Színjátészó Szakkör

A színjátészó szakkör, délutáni szabad foglalkozás a szakközépiskola tanulóinak. A magyartanításhoz szorosan kapcsolódik, tehát az órák keretében elsajátított készségek és ismeretek elmélyítését és bővítését szolgálja, figyelembe véve a tanulók érdeklődését, törekedve a drámajátékokkal és a színházi neveléssel kapcsolatos tudnivalók arányos jelenlétének biztosítására.

A szakkör két alapterületet foglal magába: a drámajátékokat és a színházi nevelést.

Drámajátékok: A tanulókat mozgás improvizációk elsajátítására és gyakorlására ösztönzi; fejleszti (metakommunikatív úton) a jellemábrázolást, a dramatikus improvizációs készséget és egyéb készségeket.

Színházi nevelés: Lehetővé teszi, hogy a tanulók az irodalmi művek színházi adaptációját befogadóként is megéljék, kritikusan beszélni tudjanak róluk. A tanulók színházzal kapcsolatos foglalkozásokkal ismerkednek.

A színjátészó szakkör külön feladata a magyar nyelv, a magyar irodalom és kultúra iránti szeretet erősítése, az iskolai rendezvényeken, ünnepségeken való aktív részvétel. A tanultakat színházi produkcióval zárjuk minden félévben.

A szakkör céljai, általános célok

A tanulók pozitív viszonyt alakítanak ki a drámairodalom és a színházi kultúra iránt, elsajátítják a kritikus befogadáshoz szükséges ismereteket. A drámairodalom olvasása vagy színházi adaptációjának megtekintése kapcsán erősítik identitástudatukat, fejlesztik a más kultúrák iránti toleranciát. Gyakorolják a nyilvános szereplést, fejlesztik együttműködési készségüket.

Funkcionális célok

A tanulók elméleti ismereteiket, ízlésvilágukat, felvetődő kérdéseiket cselekvésben is megjelenítik. A gyakorlás során dramatikus technikákat sajátítanak el. Gondolatokat és érzelmeket fejeznek ki, valós emberi szituációkat, illetve fiktív történeteket jelenítenek meg. Mozgásos improvizációkat végeznek, a drámajátékokban megtapasztalják a szabadságélményt, előben és felvételtől színházi produkciókat tekintenek meg, így megismerik az alapvető színpadtechnikai eljárásokat, bővítik a drámával és a színházzal kapcsolatos szókincsüket.

Oktatási célok

A tanulók színház- és drámaelméleti ismereteket szereznek, elsajátítják és alkalmazzák a színház- és drámaelméleti alapfogalmakat.

A szakkör tematikája

Heti rendszerességgel kb. 1,5 óra- 2 óra foglalkozást tartunk.

Tematikáját tekintve első évben, játékos formában ismerkedünk a színjátszással, drámajátékokkal. A féléveket a gyakorlatok bemutatójával zárjuk. A következő gyakorlatok alapján folyik a színjátszó kör a II. félévben is.

A tanulók készségfejlesztő gyakorlatokkal ismerkednek. Koncentrációs és lazító gyakorlatokat, beszéd- és légzéstechnikai gyakorlatokat végeznek. Interakciós, kapcsolatteremtő, kommunikációs és egyensúlygyakorlatokat folytatnak.

A tanulók megismerik és alkalmazzák az alapvető és a gyakrabban használt drámai konvenciókat.

Belső hang, monológ, gondolatkövetés, mimes játék, fórum színház, kellékhasználat stb.

A tanulók mozgás-improvizációkat és gyakorlatokat végeznek. Tudatosan végeznek gyakorlatokat a pontos testi-lelki harmónia érdekében. Némajátékokat, pantomimes gyakorlatokat, jellemábrázoló mozgásokat végeznek, és minden esetben elemzik társaik produkcióját. A gyakorlatok, drámajátékok természetüknél fogva segítik a testi, térbeli biztonság kialakulását, az időérzék fejlődését, az alkotóképességnek és a rugalmasabb gondolkodásnak a kialakulását, a mozgás, a beszéd tisztaságát. A folyamatos elemző munka gazdagítja az ön- és emberismeretet, ezáltal növekszik a tanulók biztonságérzete, konfliktuskezelési technikája.

Édes anyanyelvünk szakkör Péchy Blanka-díjas, Kazinczy-díjas szakkör

A szakköri tagok alkotják az iskola Patkós Irma körét.

A szakkör célja: a kommunikációs készség fejlesztése szóban és írásban.

A szakkör feladatai:

Megoldjuk és beküldjük a „Szórol - szóval” című rádióműsor feladványait.

Gyakoroljuk a kifejező szövegmondást, a szövegértést hallás útján.

Követjük az Anyanyelvápolók Szövetségének munkáját, olvassuk az Édes Anyanyelvünk című újságot.

Fejlesztjük szókincsünket játékos nyelvi feladatok, feladványok segítségével.

A szakköri tagok részt vehetnek az iskolai ünnepségeken, megemlékezéseken, anyanyelvi versenyeken.

Tananyag

1. Beszédtechnikai gyakorlatok, a hangsúlyjelek, szünetjelek megismerése
2. Az október 23-i megemlékezés szövegeinek felolvasása
3. „Szórol-szóval” c. rádióműsor feladványának megoldása
4. Nyelvtan játékosan
5. „Szórol-szóval” c. rádióműsor feladványának megoldása

6. A magyar nyelv napja: nov. 13.
7. „Szóról-szóval” c. rádióműsor feladványának megoldása
8. Kommunikációs játékok
9. „Szóról-szóval” c. rádióműsor feladványának megoldása
10. Mondd egy levegővel!
11. „Szóról-szóval” c. rádióműsor feladványának megoldása
12. Szövegválasztás a Szép Magyar Beszéd versenyére, a szövegek értő olvasása
13. „Szóról-szóval” c. rádióműsor feladványának megoldása
14. Gyakorlás a Szép Magyar Beszéd versenyére
15. „Szóról-szóval” c. rádióműsor feladványának megoldása
16. Köznyelv – népnyelv
17. „Szóról-szóval” c. rádióműsor feladványának megoldása
18. A március 15.-i műsor szövegeinek felolvasása
19. „Szóról-szóval” c. rádióműsor feladványának megoldása
20. Gyakorló feladatok megoldása: készülünk az Édes anyanyelvünk versenyére!
21. „Szóról-szóval” c. rádióműsor feladványának megoldása
22. Gyakorló feladatok megoldása: készülünk az Édes anyanyelvünk versenyére!
23. „Szóról-szóval” c. rádióműsor feladványának megoldása
24. Szólások, közmondások
25. „Szóról-szóval” c. rádióműsor feladványának megoldása
26. Nyelvi feladványok
27. „Szóról-szóval” c. rádióműsor feladványának megoldása
28. Szókincsfejlesztő gyakorlatok
29. „Szóról-szóval” c. rádióműsor feladványának megoldása
30. Beszédművek előadása – Mit tanultunk meg a tanév során?
31. „Szóról-szóval” c. rádióműsor feladványának megoldása
32. Értékelés

Az Énekkar tevékenysége

3 óra	Az október 23-i műsor
2 óra	Mikulás műsor
3 óra	Karácsonyi műsor
8 óra	Március 15-i műsor
8 óra	Ballagási műsor
5 óra	Évzáró műsor
3 óra	Rendkívüli műsorok

Rajz szakkör

Témák	Tartalom	Tevékenység	Eszköz
ör/óras			
z.			
1,			
16	Vizuális kultúra: A tantárgy tanításának célja, tananyagtartalma és követelményrendszere.	A vizuális nyelvi elemek, a környezetkultúra, a tárgykultúra és a képzőművészeti alapismeretek fejlesztése a mindennapi látványok és művészettörténeti példák segítségével. Felkészítés a gondolatok, érzelmek vizuális kifejezésére.	Szemléltetés: Képzőművészeti kiadványok, tömegkommunikációs média bemutatása.
2,	Képzőművészeti	- festészeti technikák	Szemléltetés:
36	korok, ábrázolások áttekintése alkotásokon keresztül	- térábrázolás ókortól a reneszánszig - illuzionisztikus ábrázolás, érzelmek kifejezése: - barokk idején, napjaink eszközeivel ✓ szín, vonal, forma, távlat szerepe ✓ emberábrázolás	Térbeliség kifejezésére törekvő középkori és reneszánsz, barokk alkotások bemutatása
		A megismerése. Festészeti műfajok típusainak, technikáinak megismerése műelemzések által. Tájkép készítés különböző technikával, monokróm színekkel	
3.	Képzőművészet,	A különböző korokban önálló festészeti műfajként megjelenő	Szemléltetés: Római,
36.	festészeti ágak: - csendélet - tájkép - portré	arckép, csendélet és tájkép műfajának elemzése (ikonográfia, stílustörténet). Leírás, ítéletalkotás. Csendélet készítés, absztrakt képpé átalakítás	reneszánsz és barokk portrék, barokk csendéletek és tájképek.
4,	Érzelmek kifejezése, színekkel, foltokkal.	- Hangulat ábrázolás zenére - Kép átírás, újjá értelmezés - Természeti formák értelmezése, átírása - dekorativitás: szecessziós formák, felületkitöltés egyéni motívumokkal - csomagolóanyagok tervezése - kirakat tervezése – látványterv készítés – különböző alkalmazokra	XX.sz-i ábrázolások Anyagok: Rajzlap, festék, ecset.
60	Kifejezés: Érzelmek és lelkiállapot, hangulat kifejezése. Egy adott téma fel, illetve átdolgozása.		Szemléltetés: Monet: A roueni katedrális (különböző napszakokban). szecesszió,
5,	Grafikai eljárások,	- tussal, filccel képalkotás – pont, vonal, folt – forma kialakítás	Grafikai tervezésekhez:
4,6	sokszorosítás lehetősége	- papírnymat készítés	Henger, linocolor festék, olló, tűfilc, grafit ceruza.

6, 66	Emberábrázolás – képzőművészeti alkotások tanulmányozása Grafika, sokszorosító grafika fogalma	- élmények megbeszélése - kompozíciós elvek – kifejezés módok - az emberi ábrázolás során az arányrendszer, mozdulat - Plakát tervezés pl. színházi előadáshoz	Szemléltetés: Tanulmányrajzok (Leonardo da Vinci: Virágtanulmány), rézkarcok (Rembrandt: Önarckép, Picasso: Arckép, Kondor Béla: A nagy madár), linómetszetek, könyvillusztrációk.
7, 26	Környezetkultúra, tárgykultúra: Kultúrtörténeti alapismeretek. Tárgyak a múltban. A test ékesítésének néprajzi- kultúrtörténeti szokásai. Testfestés, tetoválás. Testfestés, testdíszítés, tetoválás a különböző kultúrákban	- eredet, hagyomány, mai követelmények A szubkultúrában, az ifjúsági kultúrában megjelenő vizuális jelenségek (pl. testfestés, testdíszítés) elemzése. A testdíszítés, tetoválás gyökereinek, hagyományainak megismerése. Emberekről készített fotók, tárgyak, reprodukciói, illetve videofilmek segítségével a törzsi művészetben megjelenő testfestés, testpecsételés, tetoválás emlékeinek bemutatása. A japán kultúrában megjelenő tetoválás szerepének bemutatása. - A testékesítés, díszítés néprajzi- kultúrtörténeti szokásainak feldolgozása.	Szemléltetés: Guineai szobrok, maszkok, Törzsi művészet
8, 66	Környezetkultúra, tárgykultúra: Öltözködés-kultúra. Az öltözet stílusa és az adott kor stílusjegyeinek összefüggése. A tervezési folyamat lépései. Ruhatervezés.	Különböző korok ruháinak bemutatása segítségével a kor stílusjegyeinek felismerése az úri viseletekben. A népviselet szimbólumrendszerének (családi állapot, kor, vagyon helyzete) megfigyelése. Az öltözködés esztétikai és használati szempontja. Trendek a mai viseletben. Divatirányzatok a fiatalság viseletében. A tervezés, modellezés folyamatának megismerése. Személyes használatra ruha tervezése, modellezése.	Szemléltetés: Különböző korok főúri és paraszti viseletének bemutatása. Videofilmek segítségével divatbemutatók szemléltetése. Anyagok: Rajzlap, ceruza, anyagminták, olló, ragasztó.
9, 66	Szimbólumok, pl. népi eszközökön való	• népi elemek mai feldolgozása • ruházat, kiegészítők tervezése • egyszerű tárgyak tervezése, ötletek rajzi megformálása	Szemléltetés: Használati tárgyak,

megjelenési formáik,

Tárgy és

környezetkultúra:

Tárgyak elemzése.

Tárgyak, munkaeszközök ábrázolása.

- újrahasznosítás – körülöttünk szemétnek, hulladéknak tartott anyagok tárgygyá formálása

munkaeszközök,

azokról készült

tanulmányrajzok

bemutatása.

Érettségi felkészítő földrajz tantárgyból

Témakör	Óraszám
Helyünk a világegyetemben: • Galaxisunk, Naprendszerünk és bolygóink • Földünk mozgásai és alakja, Holdunk, Napunk • Tájékozódás a Földön (helymeghatározás gyakorlása) • Időszámítási feladatok • Térképészeti gyakorlatok	5
Geológia: • Föld belső szerkezete • Lemezmozgások és következményei (hegységképződés, földrengés) • Vulkanizmus, ércképződés • Kőzetek (kőzet felismerési gyakorlat) • Földtörténet	5
Légkör: • Szerkezete és anyaga, időjárás elemei (hőmérséklet, szél, légnyomás) • Csapadékképződés és csapadékfajták • Nagy földi légkörzés, monszunszelek • Ciklonok, anticiklonok, frontok, légszennyezés	4
Vízburrok: • Óceánok, tengerek • Tavak, folyók • Felszín alatti vizek • Vízszennyezés	4
Felszínformálás és talaj: • Talaj keletkezése és fajtái • Szél, jég felszínformálása • Folyók, tenger felszínformálása és felszínformák	3
Éghajlat: • Forró öv • Mérsékelt öv I. (meleg mérsékelt öv, hideg mérsékelt öv) • Mérsékelt öv II. (valódi mérsékelt öv) • Hideg öv, hegyvidéki éghajlat	4
Települések és népességnövekedés: • Falvak, városok • Népességnövekedés, rasszok, korfa elemzés	2
Afrika: • Afrika természetföldrajza • Afrika társadalomföldrajza	2
Ázsia: • Ázsia természetföldrajza • Ázsia társadalomföldrajza	2

Amerika:	2
• Amerika természetföldrajza • Amerika társadalomföldrajza	
Európa regionális földrajza:	5
• Észak-Európa országai (Dánia, Norvégia, Svédország, Finnország) • Dél-Európa országai (Spanyolország, Görögország, Portugália, Olaszország) • Kelet-Európa országai (Oroszország, Ukrajna, Csehország, Lengyelország) • Nyugat-Európa országai (Franciaország, Németország, Anglia) • EU kialakulása és szervezetei (magterületek és perifériák)	
Magyarország:	6
• Magyarország elhelyezkedése, természeti viszonyai • Magyarország tájai • Magyarország népessége, települései, régiói • Magyarország ipara • Magyarország mezőgazdasága • Magyarország turizmusa, világörökségi részek	
Világgazdasági folyamatok:	4
• Integráció, globalizáció, TNC-k • Gazdasági szerkezet mutatói, gazdasági rendszerek • Pénz, nemzetközi tőkeáramlások, adósságválság • Nemzetközi szervezetek	
Globális problémák:	2
• Népességnövekedés, éhezés, fogyatkozó természeti erőforrások • Geoszféra környezeti állapota, urbanizációs válság	
Próba érettségi	2
Összesen	52

INFORMATIKA ÉRETTSÉGI FELKÉSZÍTÉS

Középszint, 11. évfolyam, heti 2 óra

Óratervek, 36 hét

	Témakör	heti 2 óra
1.	Információs társadalom	5
2.	Táblázatkezelés	23
3.	Adatbázis-kezelés	22
4.	Prezentatív programok	22
Összesen		72

1. Információs társadalom, órakeret 5 óra

Az óra témája	Fogalmak, tevékenységek
Az informatika fejlődés-története I.-II.	A kommunikáció kialakulás és fejlődése. Mechanikus és elektromechanikus számológépek. A Neumann-elv.
Az informatika fejlődés-története III.-IV.	Számítógép-generációk. Az Internet története.
A kommunikációs társadalom	A számítógépek forradalma, technológiai trendek. Az információs társadalom fogalma. Informatikai stratégia Magyarországon.
Intelligens eszközök	Robotok.
Jog és etika az informatikában	Adatvédelem. A szoftver, mint szellemi termék. Szerzői jog. A szoftverek csoportosítása. Az IKT veszélyei.

2. Táblázatkezelés, órakeret 23 óra

Az óra témája	Fogalmak, tevékenységek
A táblázatkezelők funkciói, a táblázatok elemei	Táblázatkezelők, munkalap, munkafüzet. Cella, aktuális cella. Cellahivatkozások. Adatok, képletek. Kijelölés, egyesítés, másolás, áthelyezés, beszúrás, törlés.
Adattípusok, formátumok, adatbevitel	Szám, szöveg, logikai, dátum és idő adattípusok. Hibajelzés. Igazítás. Kifejezések és függvények. Autószám. Számformátumok.
Műveletek, kifejezések és képletek.	Művelettípusok. Hivatkozási, aritmetikai, összefűző és hasonlító műveletek. Prioritás.
Képletek másolása, kitöltés és beillesztés	Abszolút, relatív és vegyes hivatkozások alkalmazása. Autókitöltés. Irányított beillesztés.
Képletek áthelyezése, munkalap-műveletek	Másolás és áthelyezés. Hivatkozás a munkalapok között. Nevek használata.
Statisztikai függvények, táblaformázás	Statisztikai függvények alkalmazása. A grafikonkészítő varázsló használata.
Alap függvények	MIN, MAX, ÁTLAG, SZUM,
Egyszerű képletek	pl. Áfa, haszonkulcs
Dátum- és időértékek	Dátum- és idő kezelése. Formátumok. Dátum- és időfüggvények.
Logikai műveletek és függvények	Logikai értékek, logikai műveletek. A HA- függvény. A tábla rendezése.
Keresőfüggvények, az adatok szűrése	Az FKERES és a VKERES függvény. Autószűrő, irányított szűrés. Összetett feladatok megoldása.
Kereső függvények	INDEX cella lekérdezés, HOL.VAN keresés
Grafikonkészítés	Grafikonok készítése és formázása. Véletlen számok képzése.
Függvények ábrázolása	A pontdiagram. Különböző függvények ábrázolása.
Nyomtatás, részösszegek, tömbfüggvények	A táblázat nyomtatása. Részösszegek. A DARABTELI és a SZUMHA függvény.

	Tömbképletek, a GYAKORISÁG függvény.

3. Adatbázis-kezelés, órakeret 22 óra

Az óra témája	Fogalmak, tevékenységek
Az adatbázis-kezelés alapfogalmai	Adatok, adatbázisok. Az egyed fogalma. Adatbázis-modellek. Relációs adatmodell.
Adatbázis létrehozása	Adatbázis és táblák létrehozása. Az adatbázis kulcsa. Adattípusok.
Rendezés, indexelés. Az adatok érvényessége	A rekordok rendezése. A fizikai és logikai sorrend. Indexelés, indextábla. Érvényességi szabályok.
Űrlapok használata	Az űrlap fogalma. Űrlapok készítése és formázása. Az űrlap módosítása. Kombinált lista.
Interaktív adatkezelés	Adatok módosítása és törlése. Rekordok szűrése.
Egyszerű lekérdezések	A lekérdezések típusai. Választó lekérdezés létrehozása. Rendezés.
Összetett lekérdezések	Logikai műveletek a lekérdezésekben.
Operátorok a lekérdezésekben	LIKE, BETWEEN, IN, Is Null, helyettesítő karakterek.
Számított mezők. Szövegkezelő függvények	Számított mezők a lekérdezésben. A LEFT, RIGHT, MID, LEN függvény.
Dátum/Idő függvények	DATE, NOW, YEAR, MONTH, DAY.
Összesítő lekérdezések	Aggregáló függvények (SUM, AVG, MIN, MAX, COUNT).
Csoportosítás a lekérdezésekben	GROUP BY, feltételek a csoportosításnál, WHERE.

Jelentés készítése, nyomtatása	Jelentések, a jelentések típusai. Jelentés készítése és formázása. A jelentés módosítása.
Összetett adatbázis tervezése	Normálformák. Az adatbázis normalizálása.
Kapcsolatok, hivatkozások	A kapcsolatok típusai. Táblák összekapcsolása. A hivatkozási integritás. Anomáliák.
Többtáblás lekérdezések	Többtáblás lekérdezések készítése.
Összetett adatbázisok űrlapjai	Segédűrlap és csatolt űrlap készítése.
Különleges lekérdezések	Frissítő, hozzáfűző, táblakészítő, törölő lekérdezések. Keresztáblás lekérdezés.

4. Prezentatív programok, Órakeret 22 óra
(Szövegszerkesztés, Prezentáció, Weblapszerkesztő)

Az óra témája	Fogalmak, tevékenységek
A szövegszerkesztés alapjai	A szerkesztőprogramok típusai. A szöveg egységei. A dokumentumkészítés lépései. Szöveg bevitele, javítása. Mentés.
Betűk formázása	Betűtípus, betűméret, betűstílus, aláhúzások, alsó és felső index. Szimbólumok beszúrása. Váltás kisbetű és nagybetű között.
Bekezdések formázása	Igazítás, behúzások, térköz, sorköz. Fattyú- és árvasorok.
Felsorolás és számozás	Felsorolás készítése különböző felsorolásjellel. Egyszintű és többszintű számozott lista készítése. Lábjegyzet és végjegyzet.
Szakaszok formázása. Nyomtatás	A szakasz fogalma, új szakasz létrehozása. Hasábszám beállítása. Élőfej és élőláb készítése. Oldalbeállítások (margó, papírméret stb.) Nyomtatási kép. Nyomtatás.
Képek, objektumok a dokumentumban	Word Art szövegek létrehozása. Képek beillesztése a Clip Art vagy egyéb állományból. Képek a rajzrétegben és a szövegrétegben. Az egyenletszerkesztő.
Gyakorlás	Képeket tartalmazó dokumentum elkészítése (és

	nyomtatása) minta vagy leírás alapján.
Táblázatok	Táblázat létrehozása, módosítása, formázása a szövegszerkesztőben. A táblázat adatainak rendezése.
Körlevél	A körlevél fogalma, alkalmazási területei. A körlevél létrehozásának lépései. Adatbázis létrehozása körlevélhez. Körlevél készítése minta vagy leírás alapján.
A bemutató elemei	A prezentáció fogalma. Diatípusok. Szöveg, kép elhelyezése a dián. Nézetek váltása.
Táblázat, diagram a prezentációban	A prezentáció elemeinek igazítása. Háttér kiválasztása. Táblázat beillesztése, formázása. Diagram készítése. Nyomtatás.
Animációk	Rajz, szöveg animálása. Diagramok animálása. Kép, hang, mozgókép animációja.
Nem lineáris prezentáció. Vetítési beállítások	Objektumokhoz rendelt akciók. Akciógombok. Áttünések. Kísérőszöveg. Egyéb vetítési beállítások. Úti csomag készítése.
Weblap tervezése	Az Internetes oldalak felépítése, nyelvezetének sajátosságai. A HTML nyelv felépítése. A szerkesztőprogram kiválasztásának szempontjai. Weblap tervezése.
A weblap elemei	A szöveg és a táblázat tulajdonságai, formázási lehetőségei. A lap tulajdonságai.
Kép, háttérhang	Képek előkészítése, beillesztése. Képek elhelyezése táblázatban. Háttérhang alkalmazása.
Hivatkozások	Hivatkozások létrehozása. Hivatkozás ugyanazon az oldalon belül, illetve más lapra vagy más szerveren található weblapra. Könyvjelző, kezdőlap alkalmazása.
Weblap tesztelése	Elérés hivatkozással képet, mozgóképet, hangot, egyéb állományt. Weblap tesztelése, elhelyezése web szerveren.

Iskolai sportkör

Biztosítjuk a Nkt-ben meghatározott időkeret minimumát -2 óra/hét- , sportágak, illetve tevékenységi formák szerinti csoportokban. (Nkt. 27.§ (13))

A szakmai programjavaslat elkészítéséért a testnevelést tanítók felelősek. A szakmai programjavaslat leadásának határideje V. 31. A javaslatot ezt megelőzően az elkészítőknek véleményeztetni kell a DÖK-kel.

A szakmai program az **éves munkaterv** részét képezi.

A nem kötelező tanórán kívüli foglalkozások

Tanulmányi kirándulások, osztálykirándulások

Tanulmányi kirándulás szorgalmi időben történő finanszírozását az intézmény nem tudja vállalni, akkor sem, ha a pedagógiai programmal összefügg. Kirándulást az osztályfőnök, szaktanár az igazgató engedélyével szervezhet, de ennek költségeit a szülők viselik. A szülők a költségek viseléséről írásban nyilatkoznak. A kirándulás tematikáját a szervező köteles az igazgató részére a szervezést megelőzően leadni. A kirándulás ideje a DÖK által kiválasztott tanítás nélküli munkanap, melyet az éves munkaterv rögzít.

Tantárgyi kirándulások, múzeumlátogatások, gyárlátogatások, terepgyakorlatok segítik a tantárgyi tartalmak elmélyítését, illetve segít a tanulók motiválásában.

2.5. A középszintű érettségi vizsga témakörei az egyes érettségi vizsgatárgyakból

Az érettségi vizsga részletes követelményeiről szóló 40/2002. (V. 24.) OM rendelet alapján

Magyar nyelv és irodalom

I. RÉSZLETES VIZSGAKÖVETELMÉNYEK

A) KOMPETENCIÁK

Közép- és emelt szinten egyaránt

1. Szövegértés

- Információk feldolgozása és megítélése.
- Információk célirányos és kritikus használata: kiválasztás, újrendezés a téma és az olvasási cél összefüggésében.
- Nyomtatott és elektronikus információforrások ismerete és használata *(pl. egy nyelvű szótár, antológia, kézikönyv, lexikon, enciklopédia, írott és elektronikus sajtó; CD-ROM, Magyar Elektronikus Könyvtár)*. A célirányos, etikus és kritikus információhasználat.
- Nyelvi, kommunikációs és irodalmi ismeretek alkalmazása nyomtatott és elektronikus információforrások szövegeinek értelmezésében, létrehozásában, összehasonlításában, megítélésében.
- Személyes állásfoglalás kialakítása különféle gondolatokról, ismeretekről, véleményekről.
- Irodalmi és nem irodalmi szövegek értelmezése.
- Különböző szövegértelmezési eljárások alkalmazása a műfajnak és az adott szempontnak megfelelően.
- A gondolatmenet, a kifejezés mód, a műfaj, a szerkezet, a grammatikai szerveződés, a stílus jelentéshordozó szerepének megfogalmazása

szépirodalmi, szakmai-tudományos, publicisztikai és gyakorlati szövegek értelmezésével, összehasonlításával, értékelésével.

- Annak bemutatása, hogyan hordozza és fejezi ki az irodalom különböző korok és emberek tapasztalatait, élményeit, gondolatait, erkölcsi megfontolásait.
- Szövegen belüli és szövegek közötti jelentésbeli utalások megfogalmazása.
- A cél, a kommunikatív kontextus meghatározása, a szerzői vélemények, álláspontok felismerése, rekonstruálása, értékelése írott megnyilatkozásokban.
- Olvasmányokra való tárgyyszerű, illetve a személyes érintettséget is kifejező reagálás különböző írásbeli és szóbeli közlésmódokban, a műfaji normák és a címzettek figyelembevételével.

2. Írásbeli szövegalkotás

- Széles körű olvasottságon alapuló tájékozottság és személyes vélemény megfogalmazása különböző témákban és különböző műfajokban a műfajnak, a témának, a címzettnek megfelelő szabadsággal.
- Tájékoztató, érvelő és esszé-típusú szövegek létrehozása a megadott témákban (*pl. a kulturális örökség; a civilizáció ellentmondásai; az élet minősége, a mindennapi életvitel döntéshelyezetei; az emberi kapcsolatok, erkölcsi kérdések, érzelmek; a mindenkori jelen problémahelyezetei, kérdései, válaszai; a tömegkommunikáció, az információs társadalom*).
- Írásbeli és szóbeli műfajok felépítési, nyelvhasználati normáinak önálló alkalmazása, ideértve az önellenőrzés és a javítás képességét.
- A megnyilatkozás céljának és tárgyának megfelelő kifejtettségű és stílusú közlés, a köznyelvi norma alkalmazása, biztos helyesírás, rendezett, olvasható íráskép.

- Kérdés, probléma írásbeli megvitatása, érvek megfogalmazása, a téma több nézőpontú értékelését is magában foglaló önálló vélemény, álláspont, következtetés megfogalmazása az érvelés módszerével.
- Műalkotások keltette hangulat, élmény, vélemény, álláspont, értékelés kifejezése *(pl. költészetben, szépprózában, színházi előadásban, filmben, épített alkotásokban, a tárgyi világban, képzőművészetben, zenében)*.
- Gyakorlati írásművek szerkezeti, tartalmi, nyelvi normáinak alkalmazása *(pl. hozzászólásban, pályázatban, levélben, önéletrajzban, kérvényben)*.
- Az információk célirányos, etikus és kritikus felhasználása.

3. Szóbeli szövegalkotás, beszéd

- A beszédhelyzetnek, a műfajnak és a témának megfelelő nyelvi norma követésével lényegre törő, világos felépítésű, önállóan kifejtett közlés.
- A nyilvános beszéd, a közszereplés főbb nyelvi és viselkedésbeli kritériumainak alkalmazása élőbeszédben, felolvasásban, memoriter szöveghű előadásában, adott témáról szóló szóbeli előadásban. A nyelv zenei eszközeinek – artikuláció, beszédtempó, hangerő, hangsúly, hanglejtés, szünet – kifejező és pontos alkalmazása.

4. Fogalomhasználat

- Szövegértelmezés, olvasmányélmény, személyes állásfoglalás fogalmilag helytálló bemutatása, előadása.
- Erkölcsi, esztétikai, poétikai, retorikai, stilisztikai fogalmak önálló alkalmazása a beszédhelyzetnek és a témának megfelelően.
- Fogalmak összefüggéseinek és változó jelentésének megértése és bizonyítása példákkal.

Kizárólag emelt szinten

- Fogalmak értelmezése, meghatározása, összehasonlítása történeti kontextusokban is.

- Fogalmak változó érvényességéből következtetések megfogalmazása (pl. *a köznyelvi norma alakulása, az irodalmiság fogalmának változásai*).
- Az érettségi vizsgán számon kérhető fogalmak körét a Kerettantervek 5-12. évfolyamra érvényes előírásaiban szereplő fogalmak alkotják.

B) ISMERETKÖRÖK

Emelt szinten a középszintű tananyag ismerete is elvárás. Az ismeretkörök emelt szint című oszlopai kizárólag az emelt szinten elvárt többletet tartalmazzák.

1. MAGYAR NYELV

1. témakör: Kommunikáció

	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
A nyelv mint kommunikáció	– A kommunikációs folyamat tényezőinek, céljának, funkcióinak, valamint ezek összefüggésének megértése, bizonyítása beszédhelyzetek elemzésével, szövegértelmezéssel, szövegalkotással. – A nyelv szerepe a kommunikációban.	– A kommunikáció folyamata. – A kommunikáció tényezői. – A kommunikációs cél és funkció. – A kommunikáció univerzális jellege. – A kommunikáció fogalmának interdiszciplináris jellege. – Néhány példa a különféle társadalmak és kultúrák jelrendszereinek eltéréseire (pl. a folklór, az utca, az elektronikus kommunikáció jelrendszere). – A nyelvi és nem nyelvi kommunikációs normák kultúránkénti

		eltérései példák alapján.
Pragmatika	– A sikeres nyelvhasználat gyakorlata: a nyelvhasználat, a társalgás összetevői; beszédaktusok; az együttműködés elve; udvariassági formák.	– A nyelv működése, a nyelvhasználat különböző kontextusokban, különböző célok elérésére. – Együttműködési elvek. – Deixis.
Nyelvi és vizuális kommunikáció	– Az emberi kommunikáció nem nyelvi jelei és kifejezőeszközei (pl. gesztusok, mimika, térközsabályozás, tekintet, külső megjelenés, testtartás, fejtartás, csend).	– A vizuális és a nyelvi jel, a vizuális és a nyelvi kommunikáció.
A kommunikáció működése	– A kommunikáció formája: a szóbeliség és az írásbeliség. – A szövegfajták tartalmi és formai jellemzőinek kapcsolata a kommunikációs folyamattal. – Példák a különböző közlésmódok kommunikációs funkcióira (párbeszéd, történetmondás, levél, üzenet, feljegyzés; köszönés, megszólításformák).	–
Személyközi kommunikáció	– Kommunikációs zavar, manipuláció, elvárás, megfelelés.	– A közvetlen személyközi kommunikáció, az írott és az elektronikus tömegkommunikáció különbségei.

A tömegkommunikáció	– A különféle kommunikációs helyzetekben elhangzó üzenetek céljának dekódolása, az üzenetek szándékának felismerése. – Tény és vélemény, tájékoztatás és véleményközlés megkülönböztetése a tömegkommunikációban – A kommunikáció típusainak, jellemzőinek megismerése: személyes, csoportos, nyilvános és tömegkommunikáció. – A tömegkommunikáció jellemzői, funkciói, megjelenési formái, nyelvi és képi kifejezési formái. – A reklámok, internetes felületek. – Néhány tömegkommunikációs műfaj.	– Tájékoztató és véleményközlő műfajok.

2. témakör: A magyar nyelv története

	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
A nyelv mint történeti képződmény	– Változás és állandóság a nyelvben. – Nyelvi változások felismerése a jelenkorban és múltban, példák alapján.	– Szinkrón és diakrón nyelvszemlélet.
A magyar nyelv rokonsága	– A magyar nyelv eredete, finnugor rokonságának bemutatása.	– A magyar nyelv eredete, finnugor rokonságának kutatói, a nyelvrokonság kutatásának módszerei. – A magyar nyelvrokonság főbb bizonyítékai.

Nyelvtörténeti korszakok	– A magyar nyelv történetének fő korszakai. – A nyelvtörténet forrásai: kézírásos és nyomtatott nyelvemlékek (pl. <i>A tihanyi apátság alapítólevele</i>, <i>Halotti beszéd és könyörgés</i>, <i>Ómagyar Mária-siralom</i>). – A nyelvújítás lényege és jelentősége példák alapján.	– Az ősmagyar, az ómagyar, a középmagyar korszak, az újmagyar kor. – A nyelvtörténeti korszakokat jellemző változások néhány példája a hangrendszerből, a nyelvtani rendszerből. – Az életmód, a történelem és a szókincs néhány összefüggése, anyagi és szellemi műveltség megjelenése a szókészletben néhány példával. – Nyelvtörténeti-nyelvtudományi kézikönyvek (pl. <i>A magyar nyelv történeti-etimológiai szótára – TESZ</i>). – A nyelvújítás története, hatása, értékelése, ortológus-neológus vita főbb állomásai és szereplői, a magyar nyelv sztenderdizációja. – Néhány szöveg nyelvi szempontú bemutatása a régi magyar irodalom köréből (pl. <i>Pázmány Péter</i>, <i>Mikes Kelemen</i>).
A magyar nyelv szókészletének alakulása	– A szókészlet rétegei: ősi örökség, belső keletkezésű elemek, jövevényszók, nemzetközi műveltségyszók, idegen szavak.	– A szókincs jelentésváltozásának főbb típusai, tendenciái.
Nyelvművelés	– A mai magyar nyelvművelés néhány kérdése.	– A nyelvművelés fogalma, kérdései, feladata, színterei; a nyelvi norma.

		– A nyelvművelés szerepe az új nyelvi fejlemények, jelenségek értelmezésében.

3. témakör: Ember és nyelvhasználat

	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
Ember és nyelv	– A nyelv mint a gondolkodás része.	– A nyelv szerepe a világról formált tudásunkban. – Korlátozott kódú nyelvek: gesztusnyelvek, jelnyelvek.
A jel, a jelrendszer	– A nyelv mint jelrendszer. – A jel, jelek, jelrendszerek a nyelvi és nem nyelvi közlésben.	– A nyelvi jel sajátosságai. – A jeltípusok.
Általános nyelvészet	–	– A nyelvek egyező és eltérő tulajdonságai, nyelvtipológia, főbb nyelvtípusok és jellemzőik (agglutináló, izoláló, flektáló). – Az anyanyelv és más, tanult, ismert nyelvek jellemző tulajdonságainak összehasonlító megfigyelése.
Nyelvváltozatok	– A nyelvváltozatok rendszere, a nyelv vízszintes és függőleges tagolódása. – A köznyelv jellemzői, használati területe. – A nyelv társadalmi tagolódása szerinti csoportnyelvek, azok jellemző használati köre, szókincse.	– A nyelv területi tagolódása: leggyakoribb nyelvjárásaink jellemzői, területi megjelenésük, a regionális köznyelv jellemzői. – A rétegnyelvi szótárak (pl.

	– Csoportnyelvek, szaknyelvek, rétegnyelvek, hobbinyelvek. A szleng és az argó. – Egynyelvű szótárak.	tájszótár, szaknyelvi szótár). – A szókincs szerepének jellemzése nem irodalmi és irodalmi művekben (pl. újságnyelvben, szaknyelvben, szociográfiában).
Nemzetiségi nyelvhasználat és határon túli magyar nyelvűség	– Hazánkban élő nemzetiségiek nyelvhasználat. – Nyelvünk helyzete a határon túl. – Nyelvi identitás.	– A kétnyelvűség, kettősnyelvűség, kevert nyelvűség kérdései. – A nyelvközösség helyzete és nyelvhasználat közötti összefüggés.
Nyelv és társadalom	– Nyelvi sokszínűség, nyelvi tolerancia, nyelvi diszkrimináció. – A tömegkommunikáció, valamint az információs társadalom hatása a nyelvhasználatra. – Az információs társadalom hatása a nyelvhasználatra és a nyelvi érintkezésre (pl. szövegszerkesztés számítógéppel, kommunikáció az interneten, elektronikus levelezés). – Az új „szóbeliség” (skype, chat) jelenségei és jellemzői.	– Kettősnyelvűség, kétnyelvűség, kevert nyelvűség.
Nyelv és politika	–	– Nyelvi tervezés, nyelvpolitika, nyelvművelés, nyelvtörvény, norma. – Korlátozott kód.

4. témakör: A nyelvi szintek

	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
Hangtan	– A magánhangzók és a mássalhangzók rendszere. – A hangkapcsolódási szabályosságok típusai és a helyesírás összefüggése.	– Hangtani ismeretek: a magyar hangállomány ismerete, a hangok alapvető képzési, ejtési jellemzői. – A magyar hangrendszer nyelvjárási eltéréseinek megfigyelése. – A magyar hangrendszer néhány nyelvtörténeti vonatkozása.
A helyesírás	– A magyar helyesírás rendszerszerűsége. – Helyesírási szótár, elektronikus szótárak az iskolai és hétköznapi szövegalkotásban.	– A magyar helyesírás rendszere. A magyar helyesírás alapelvei. – A helyesírás stilisztikai változatai.
Alaktan és szótan	– A morfémak, szóelemek szerepe és helyes használata a szóalak felépítésében, a szószerkezetek alkotásában. – Az alapszófajok, a viszonszók és a mondatszók.	– Alaktani sajátosságok: a szótő, a szóelemek szerepe és funkciója, kapcsolódási szabályaik. – A szavak szófaji rendszerbe sorolásának kritériumai, hagyományai, egy lehetséges szófaji rendszer megismerése.
A mondat szintagmatikus szerkezete	– A szószerkezet fogalma, a szintagmák típusai, szerepük a mondat felépítésében, mondatbeli viszonyaik. – A mondatrészek fogalma, fajtái, felismerésük mondatban, helyes használatuk a mondatok felépítésében (állítmány,	– A vonzat.

	alany, tárgy, határozó, jelző).	
Mondattan	– A mondat fogalma, a mondat szerkesztettség és mondatfajta szerinti típusai. – Az egyszerű és összetett mondatok felismerése, egyszerű mondatok elemzése. – A helyes mondatszerkesztés a gyakorlatban.	– Az egyszerű és összetett mondatok típusainak felismerése. – Összetett mondatok elemzése. – Mondatvariánsok közötti különbségek értelmezése (pl. a stílusérték szempontjából).

5. témakör: A szöveg

	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
A szöveg és a kommunikáció	– Szöveg, szövegösszefüggés, beszédhelyzet. – Szövegek jellemzőinek megfigyelése. – A címzett szerepe a szöveg megalkotottságában.	– A szöveg fogalma, a szövegek jellemzőinek megfigyelése, megnevezése, rendszerezése. – Szövegpragmatika: szövegvilág, nézőpont, fogalmi séma, tudáskeret, forgatókönyv.
A szöveg szóban és írásban	– A szóbeliség és az írásbeliség hatása a szövegformálásra. – A szóbeli és írott szövegek szerepe, eltérő jegyei. – Szövegek alkotása a tájékoztató, érvelő, meggyőző, vitázó közlésformák néhány egyszerűbb műfajában. – A szövegfonetikai eszközök és az írásjelek értelmes, kifejező alkalmazása.	– Szövegek alkotása a tájékoztató, érvelő, meggyőző, vitázó közlésformák néhány összetettebb műfajában. – Érvelő esszék írása. – A szövegfonetika jelentősége, funkciója (hangsúly, hanglejtés, hangerő, szünet, beszédtempó).

	– A szövegfonetika helyes használata (hangsúly, hanglejtés, hangerő, szünet, beszédtempó).	
A szöveg szerkezete és jelentése	– A szöveg és a mondat viszonya. – A különféle szövegek felépítése, egységei. – Szöveg méret, megjelenés. – A szövegkohézió, a témaháló és a cím. – Bekezdés, tömb, szakasz.	– A szövegértelem összetevői: a pragmatikai, a jelentésbeli és a nyelvtani szintek. – Az elsődleges és másodlagos, mögöttes jelentés. – Szövegkohézió: téma–réma, topik, fókusz, kulcsszó. – A szövegmondat. – Nyelvtani tényezők a szöveg jelentésének megteremtésében: kötőszó, névmás, névelő, határozószó, előre- és visszautalás, deixis, egyeztetés.
Szövegértelmezés	– A szövegértés, szövegfeldolgozás technikája, olvasási típusok és stratégiák. – A téma értelmezése mindennapi, ismeretterjesztő és szépirodalmi szövegekben.	– A téma értelmezése tudományos szövegekben.
Az intertextualitás	– A szövegköziség, intertextualitás jelenségeinek értelmezése irodalmi és nem irodalmi szövegekben.	–
A szövegtípusok	– Szövegtípusok jellemzői megjelenés, műfajok és nyelvhasználati színterek szerint.	– Szövegtípusok: monologikus, dialogikus és polilogikus; beszélt,

	– A legjellegzetesebb közlésmódok: a beszélt nyelvi társalgási és az írott monologikus szövegek – Nyelvhasználati szintek szerinti szövegtípusok: mindennapi, közéleti és hivatalos, tudományos, sajtó és média, szépirodalmi. – A továbbtanuláshoz, illetve a munka világában szükséges szövegtípusok: különböző típusú önéletrajzok, motivációs levél; különböző témájú hivatalos levelek (pl. panaszos levél), kérvény, beadvány; hozzászólás, felszólalás, vitaindító, rövid ünnepi beszéd; ajánlás, méltatás; szórólap szövege.	írott, elektronikus; spontán, tervezett. – Közlésmódok: elbeszélő, leíró, érvelő. – Ismeretterjesztő, szépirodalmi és egyszerűbb tudományos szövegek elemzése (pl. a címzettek, a téma, a szóhasználat, a megszerkesztettség szempontjából).
Az elektronikus írásbeliség és a világháló hatása a szövegre, szövegek a médiában	– Az internetes szövegek jellemzői, az írott és internetes szövegek összehasonlítása, az eltérő és azonos jegyek megfigyelése, megnevezése. – Az internetes adatkeresés, a különböző forrásokból származó adatok megbízhatóságának és használhatóságának kérdései. – A különböző forrásból származó információk	– Digitális formájú szövegek alkotása, multimédiás kiegészítések használata. – Az írott és az elektronikus tömegkommunikáció szövegtípusait elkülönítő nyelvi és nem nyelvi tényezők. – Médiaközlések elemzése (pl. hír, kommentár, tudósítás, interjú, cikk, glossza, ismeretterjesztő

	megadott szempontok szerint való összehasonlítása, megvitatása, kritikai következtetés levonása. A pontos és etikus hivatkozás. – Az elektronikus média hagyományos (rádió, televízió) és új közlésmódjai (pl. honlap, blog, internet), az új közlésmódok társadalmi hatása.	szöveg): tartalmi, szerkezeti és szövegformálási kritériumai, nyelvhasználati, hatásbeli sajátosságai. – A hagyományos és az új elektronikus média publicisztikai és a tájékoztató műfajai.

6. témakör: A retorika alapjai

	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
A nyilvános beszéd	– A retorika mint a meggyőzés művelete a gondolatközlésben. – A beszéd felépítése, a beszéd megszerkesztésének menete az anyaggyűjtéstől a megszólalásig. – A hivatalos felszólalás, hozzászólás különböző helyzetekben, a nyilvános beszéd, a közszereplés főbb nyelvi és viselkedésbeli kritériumai.	– A retorika jelentősége és alkalmazása. – A retorika mint a szónoklás tudománya. – Néhány történeti értékű és jelenkori szónoki beszéd retorikai eszközei és esztétikai hatása.
Érvelés, megvitatás, vita	– A kulturált véleménynyilvánítás és vita gyakorlata. – Az érvelés műfajai: a tétel, a bizonyítás, a cáfolat, az érv és az ellenérv. – Az érv felépítése. Az érvelés logikája,	– A szónok tulajdonságai, feladatai. – Az érvelési hibák. – A cáfolat módszerei. – Az előadás szemléltetésének módjai (bemutatás, prezentáció).

	technikája; az érvek elrendezése. A releváns és a hibás érv megkülönböztetése. – A kiselőadás és a vizsgafelelet felépítése. – Az állásinterjú. – A hatásos előadásmód eszközei.	– A hatásos meggyőzés és véleménynyilvánítás nyelvi (mondat- és szövegfonetikai eszközök) és nem nyelvi kifejezésbeli eszközei a különféle szövegműfajokban, az audiovizuális és multimédiás közlés különböző formáiban. – A hivatalos felszólalás, hozzászólás különböző helyzetekben.
A szövegszerkesztés eljárásai	– Az összefoglalás funkciója és típusai (<i>pl. vázlat, tartalmi kivonat, tömörítés</i>).	– A szónoklat felépítése: bevezetés (az érdeklődés felkeltése, a jóindulat megnyerése, témamegjelölés), elbeszélés, érv, cáfolat, összekötő elem; befejezés (összefoglalás, kitekintés). – Indukció, dedukció.

7. témakör: Stílus és jelentés

	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
Szóhasználat és stílus	– Stílus és jelentés a mindennapi nyelvhasználatban, a szaknyelvben és a szépirodalomban. – A jellegzetes stílustípusok (stílusárnyalatok) megismerése (<i>pl. bizalmas, közömbös, választékos</i>), felismerése, hatásának elemzése. – Egyszerű stílusjelenségek felismerése, magyarázata. – Stílusérték (alkalmi és állandó). – Stílushatás.	– A szóhasználat nyelvtani, jelentésbeli és stílári kötöttségei. – Jelentésszerkezet, jelentéselem, jelentésmező, jelhasználati szabály. – Denotatív, konnotatív jelentés.
A szójelentés	– A nyelvi szintek alkalmi és állandó stílusértékének megfigyelése, felismerésük, valamint alkalmazásuk a szövegalkotásban. – A szavak jelentésének szerkezete, jelentéselemek. – Egyjelentésű, többjelentésű szó, homonima, szinonima, hasonló alakú szó pár, ellentétes jelentés. – Egynyelvű szótárak használata (<i>pl. Magyar szinonimaszótár, Magyar értelmező</i>	– A hangalak és jelentés viszonya, jelentésmező. – Motivált és motiválatlan szavak. – A szójelentés változásai. – A jelentés szerepe a nyelvi szerkezetek kialakításában. – A szórend jelentésváltozatainak megfigyelése, hatásértelmezés.

	kéziszótár), valamint kétnyelvű szótárak ismerete.	
Stílusesszközök	– A helyzetnek, kommunikációs célnak megfelelő stílusesszközök tudatos használata a szövegalkotásban. – Az egyszerűbb szóképek köznyelvi és szépirodalmi szövegekben: hasonlat, metafora, metonímia. – Metaforikus jelentés. – Az egyszerűbb alakzatok: felsorolás, ismétlődés, ellentét, gondolatritmus.	– A bonyolultabb szóképek: szinesztézia, szinekdoché, összetett költői kép, allegória, szimbólum. – Az alakzatok. – A szókészlet stilisztikája és a mondatstilisztikai eszközök (pl. <i>archaizálás, evokáció, verbális stílus, nominális stílus, körmondat</i>). – Hangszimbolika, hangutánzás, hangulatfestés, alliteráció.
Stílusréteg, stílusváltozat	– A leggyakoribb stílusrétegek jellemzőinek megismerése, felismerése, elemzése, összefüggésben a szövegtani jellemzőkkel. – A társalgási stílus ismérvei, minősége. – A közélet színterei, a közéleti és a hivatalos stílus kritériumai, stíláriis kötöttségei. – A publicisztikai stílus főbb jellemzői, tipikus szóhasználat, a megjelenítés közlésértéke (pl. <i>tipográfia, képi világ</i>).	– Nem irodalmi és szépirodalmi szövegek stílusának összehasonlítása. – Nem irodalmi és szépirodalmi szövegek stílushatásának komplex értékelése. – A tudományos és a szakmai stílus sajátosságai. – A stílus és norma koronkénti változatai – néhány példa bemutatásával.

2. IRODALOM

2.1. Szerzők, művek

A Szerzők, művek (2.1). szempontjaiból összeállított tételekben megjelenhetnek különböző korok, szerzők, művek az értelmezési szintek, megközelítések (2.2.) szempontjai szerint.

1. témakör: Művek a magyar irodalomból I. Kötelező szerzők

SZERZŐK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
– Ady Endre – Arany János – Babits Mihály – József Attila – Kosztolányi Dezső – Petőfi Sándor	– A főbb művek szövegismereten alapuló értelmezése, kapcsolatok a művek között (<i>pl. témák, műfajok, kifejezőmód, jellemző motívumok</i>), a művek elhelyezése az életműben, az adott korszakban. – Az életmű néhány jellemzője keretében néhány lírai, illetve 1-3 epikai, drámai alkotás bemutatása, értelmezése (<i>pl. a korstílus, a téma, a műfaj, a kompozíció, a jellemző motívumok, jelentésrétegek, világlátás alapján.</i>) – Műrészletek értelmezése. – Memoriterek szöveghű és kifejező előadása. – Művekről szóló olvasatok, vélemények megértése. – A művekben felvetett kérdések néhány etikai, történeti, lélektani vagy társadalmi vonatkozása.	– Az életút, az életmű legjelentősebb tényei. – Kronológiai és topográfiai tájékozottság, a szerzők jellegzetes regionális, kulturális kötődései, a pályakép főbb jellemzői. – A pályaszakaszokat jellemző főbb témák, kérdésfeltevések. – A pályaképre ható irányzatok és szellemi kötődések, világirodalmi párhuzamok. – Kötetek, ciklusok, témák, motívumok. – A művek hatása, fogadtatása egy-két példa alapján. – A szerző utóélete, helye és hatása az irodalmi-kulturális hagyományban. – A művekben felvetett kérdések néhány etikai, történeti, lélektani, társadalmi, továbbá

		gondolati, filozófiai, esztétikai vonatkozása. – Különféle kritikák, interpretációk.

2. témakör: Művek a magyar irodalomból II. Választható szerzők

SZERZŐK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
– Balassi Bálint – Berzsenyi Dániel – Csokonai Vitéz Mihály – Illyés Gyula – Jókai Mór – Karinthy Frigyes – Kassák Lajos – Kertész Imre – Kölcsey Ferenc – Krúdy Gyula – Márai Sándor – Mikszáth Kálmán – Móricz Zsigmond – Nagy László – Nemes Nagy Ágnes – Németh László – Ottlik Géza – Örkény István – Pilinszky János – Radnóti Miklós – Szabó Lőrinc – Szilágyi Domokos – Vörösmarty Mihály – Weöres Sándor – Zrínyi Miklós – A fenti lista bővíthető	– Az életmű néhány jellemzője keretében néhány lírai, illetve 1-3 epikai, drámai alkotás bemutatása, értelmezése (<i>pl. a korstílus, a téma, a műfaj, a kompozíció, a jellemző motívumok, jelentésrétegek, világlátás alapján</i>). – A világlátás és a kifejezés mód – sajátosságainak bemutatása egy-két mű lényegre törő értelmezésével. – Műrészletek értelmezése. – Memoriterek szöveghű és kifejező előadása. – Művekről szóló olvasatok, vélemények megértése. – A művekben felvetett kérdések néhány etikai, történeti, lélektani vagy társadalmi vonatkozása.	– Az életút, az életmű legjelentősebb tényei. – Kronológiai és topográfiai tájékozottság, a szerzők jellegzetes regionális, kulturális kötődései, a pályakép főbb jellemzői. – A pályaszakaszokat jellemző főbb témák, kérdésfeltevések. – A pályaképre ható irányzatok és szellemi kötődések, világirodalmi párhuzamok. – Kötetek, ciklusok, témák, motívumok. – A művek hatása, fogadtatása egy-két példa alapján. – A szerző utóélete, helye és hatása az irodalmi-kulturális hagyományban. – Különféle kritikák, interpretációk. – Tájékozottság a korszakban, a kortársak között (<i>pl. Berzsenyi és Kazinczy, Berzsenyi és Kölcsey; Jókai és kora</i>), az irodalmi hagyományban (<i>pl. az antik hagyomány</i>)

legfeljebb két, a fentiekhez hasonló jelentőségű szerzővel, vagy egy szerzővel a közelmúlt vagy a jelenkor irodalmából.		<i>Berzsenyi, Kosztolányi, Radnóti költészetében).</i> – Műfaji, kifejezőmódbeli, tematikai sajátosságok a korszak szellemi irányzataival, a korstílussal való összefüggésben is. – A művekben felvetett kérdések néhány etikai, történeti, lélektani, társadalmi, továbbá gondolati, filozófiai, esztétikai vonatkozása. – A művek fogadtatása, hatása, utóélete az irodalmi-kulturális hagyományban egy-egy példával.

3. témakör: Művek a magyar irodalomból III. Kortárs szerzők

MŰVEK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
Kortárs műalkotás: a mindenkori vizsga előtti utolsó harminc évben keletkezett (írt, bemutatott, megjelent) irodalmi alkotás.	– Legalább egy szerző néhány lírai, drámai, illetve epikai művének értelmezése az utolsó harminc évből. – A világlátás és a kifejezőmód – sajátosságainak bemutatása egy-két mű lényegre törő értelmezésével. – Műrészletek értelmezése. – Memoriterek szöveghű és kifejező előadása. – Művekről szóló olvasatok,	– Nyomtatott szöveg, digitális közlés. – Tájékozódás a kortárs irodalmi nyilvánosságban (pl. antológiák, irodalmi ismeretterjesztés, könyvhét). – A művek hatása, fogadtatása – egy-két példa alapján, különféle kritikák, interpretációk. – A művekben felvetett kérdések néhány etikai, történeti, lélektani, társadalmi, továbbá gondolati, filozófiai, esztétikai vonatkozása.

	vélemények megértése. – A művekben felvetett kérdések néhány etikai, történeti, lélektani vagy társadalmi vonatkozása.	

4. témakör: Művek a világirodalomból

SZERZŐK / MŰVEK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
Választható korok és művek a világirodalomból	– Az európai irodalom alapvető hagyományai: az antikvitás és a Biblia (pl. <i>műfajok, témák, motívumok, hőstípusok</i>). – További választható korszakok: a romantika, a realizmus, a századfordulós modernség a szimbolizmustól az avantgárdig, a 20. század. – A korszak jellemzőinek és egy-két kiemelkedő alkotásának bemutatása. – A világlátás és a kifejezés mód – sajátosságainak bemutatása egy-két mű lényegre törő értelmezésével. – Műrészletek értelmezése.	– További választható korszakok: a középkor, a reneszánsz, a felvilágosodás, avantgárd és a 20. század első fele, a 20. század második fele és kortárs világirodalom. – A korszak jellemzőinek és egy-két kiemelkedő képviselőjének vagy alkotásának bemutatása. – Művek értelmezése a korszak szellemi irányzataival, a korstílussal való összefüggésben is (pl. <i>műfaji sajátosságok, a téma, a kompozíció összefüggései, a lehetséges és szükséges stíluskorszakbeli, stílustörténeti vonatkozások</i>).

	– A művekben felvetett kérdések néhány etikai, történeti, gondolati, filozófiai vonatkozása.	

5. témakör: Színház és dráma

SZERZŐK / MŰVEK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
– Szophoklész egy műve – Shakespeare egy műve – Molière egy műve – Katona József: <i>Bánk bán</i> – Madách Imre: <i>Az ember tragédiája</i> – Egy 19. századi dráma: Ibsen, Csehov – Örkény István egy drámája – Egy 20. századi magyar dráma	– A világlátás és a kifejezés mód – sajátosságainak bemutatása a dráma lényegre törő értelmezésével. – Drámarészletek értelmezése. – Színház és dráma az adott mű korában. – A művekről szóló olvasatok, vélemények megértése. – A művekben felvetett kérdések néhány etikai, történeti, lélektani vagy társadalmi vonatkozása.	– Vörösmarty Mihály: <i>Csongor és Tünde</i> – Az epikus dráma. Az abszurd dráma. – Egy 20-21. századi magyar dráma. – Az adott mű színpadi előadása mint az interpretáció eszköze (pl. <i>színpadi megjelenítések összehasonlítása</i>). – Memoriter szöveghű és kifejező előadása. – A művekben felvetett kérdések néhány etikai, történeti, lélektani, társadalmi, továbbá gondolati, filozófiai, esztétikai vonatkozása.

6. témakör: Az irodalom határterületei

SZERZŐK / MŰVEK / JELENSÉGEK / MŰFAJOK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
Egy jelenség vagy szerző vagy műfaj vagy műalkotás elemzése vagy bemutatása a lehetséges témák egyikéből.	– A népköltészet. – Az irodalom filmen, televízióban, dalszövegben, a virtuális valóságban: az adaptáció (pl. <i>irodalom filmen, rajzfilmen,</i>	– Az olvasmányok iránti tömegszükséglet és a művészi színvonal / minőség összefüggései. – „Magas” (elit) művészet és a

	<i>rádióban, televízióban, digitális közlésben).</i> – A gyermek- és ifjúsági irodalom. – A szórakoztató irodalom vonzereje, hatáskeltő eszközei (pl. <i>sematizált hőstípusok, élethelyzetek, értékvilág, kalandosság, csattanó, szójáték).</i> – Egy-két tipikus műfaj jellemzőinek bemutatása (pl. <i>útirajz, detektívregény, kalandregény, képregény, tudományos fantasztikus irodalom, humoros és erotikus irodalom, dalszöveg, sanzon, vicc, reklámvers).</i> – A virtuális tér műfajai: fanfiction, komment, blog stb. – Mítosz, mese és kultusz. Film- és könyvsikerek, divatjelenségek korunk kultúrájában (pl. <i>A Gyűrűk Ura, Bridget Jones naplója).</i>	tömegkultúra viszonyának problémája egy korszakban. – Könyvnyomtatás, sajtó, irodalom (pl. <i>a folytatásos regény jelentősége és példái).</i> – Egy-egy jellemző nézet az irodalomolvasás szellemi, lelki motivációról. – Az irodalom felhasználása, praktikus használata (pl. <i>gyógyító használata: olvasásterápia; alkalmi költészet: köszöntők, ünnepi versek).</i> – Az irodalmi ismeretterjesztés főbb nyomtatott és elektronikus műfajai (pl. <i>könyvismertetés, ajánlás, kritika, CD-ROM, internetes könyvkínálat).</i>

7. témakör: Regionális kultúra, interkulturális jelenségek és a határon túli irodalom

SZERZŐK / MŰVEK / JELENSÉGEK / INTÉZMÉNYEK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
Egy szerző vagy műalkotás vagy jelenség vagy	Csak középszinten:	Csak emelt szinten:

intézmény bemutatása vagy elemzése a lehetséges témák egyikéből.	Regionális jelenségek, valamint a határon túli irodalom – Az adott régió, a tájegység, a település múltbeli és jelenkori kulturális, irodalmi hagyományainak bemutatása (<i>pl. nemzetiségi, etnikai kisebbségek irodalma, alkotások a kisebbségekről; folklór, művelődéstörténeti vonatkozások; múzeum, színház, civil társaságok</i>). – A tájhoz, a régióhoz, a településhez kötődő szerzők; tájak, régiók, társadalmi problémák irodalmi alkotásokban való megjelenítése. – Szerzők, művek a határon túli magyar irodalomból.	Interkulturális jelenségek, valamint a határon túli irodalom – Interkulturális jelenségek, eltérő szöveghagyományok. – Posztmodern jelenségek a mai kultúrában. – Szerzők, művek a határon túli magyar irodalomból.

2.2. Értelmezési szintek, megközelítések

Az *Értelmezési szintek, megközelítések* (2.2.) szempontjai különböző korokból és szerzőktől származó műveket is kérhetnek a *Szerzők, művek* (2.1.) megengedett témaköreiben.

Témák	Vizsgaszint	
	Középszint	Emelt szint
Témák, motívumok	– Szépirodalmi alkotások gondolati, tematikus, motivikus egyezéseinek és különbségeinek összevetése. – Az olvasott művekben motívum, téma változatainak felismerése, értelmezése (pl. hegy, kert, sziget, alászállás, felemelkedés, nemzedékek, család, felnőtté válás, beavatás; ember és természet, mikro- és makro-kozmosz, felnőtt-gyermekek, férfi-nő, bűn és bűnhődés, vándorlás, kaland, falusi és nagyvárosi életformák; a háború élménye, a holokauszt, a lágerek világa, a diktatúrák, az elidegenedés stb.).	– Műveket összekötő motivikus összefüggések (pl. hasonlóságok, párhuzamosságok, nyilvánvaló utalások) elismerése, szerepének, jelentésének megfogalmazása. – Néhány téma, motívum, toposz, archetípus hosszmetetszerű feltárása érvekkel, példákkal. – Egy-egy szépirodalmi mű motívumai továbbélésének bemutatása példákkal. – Az intertextualitás egy-egy példájának bemutatása elsősorban a posztmodern irodalmából.
Műfajok, poétika	– A műnemek és műfajok felismerése. – Alapvető versformák felismerése. – Poétikai fogalmak alkalmazása művek bemutatásában, értelmezésében.	– Különböző korokban keletkezett, azonos műfajú alkotások poétikai szempontú összevetése, történeti változásának vizsgálata. – Műfajteremtő művek, egy-egy magyar és

	– Azonos műfajú alkotások összehasonlítása.	világirodalmi példa bemutatása. – Egy-egy műfaj, poétikai sajátosság változása hosszabb-rövidebb történeti folyamatban (<i>pl. elégiák a magyar irodalomban; epigrammák Kazinczytól Illyésig, a meseforma változatai, az antik és a shakespeare-i tragédia; regényformák, regénytípusok; a posztmodern irodalom poétikai jellemzői</i>).
Korszakok, stílustörténet	– A kifejezésmód és világlátás változása a különböző korszakokban a középkortól napjainkig.	–
Irodalomtörténet	–	– Az irodalom, az irodalmiság történetileg változó hagyományának bemutatása néhány példával. – A magyar irodalomtörténet / művelődéstörténet főbb korszakainak néhány jellemzője. – Azonosság és változás az irodalomban (<i>pl. a kifejezésmódok, a témák, a hőstípusok változásai; irányzatok, programok</i>).

II. A VIZSGA LEÍRÁSA

A vizsga részei

Középszint		Emelt szint	
Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga
240 perc	15 perc	240 perc	20 perc
100 pont	50 pont	100 pont	50 pont

A vizsgán használható segédeszközök

	Középszint		Emelt szint	
	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga
A vizsgázó biztosítja	NINCS	NINCS	NINCS	NINCS
A vizsga-bizottságot működtető intézmény biztosítja	helyesírási szótár (tantermenként négy példány)	irodalmi szöveggyűjtemény, kötet vagy a feladatok kidolgozásával összefüggő más nyomtatott ismerethordozó a tételnek megfelelő részlete (pl. internetes oldal nyomtatott változata, egynyelvű szótár, művelődéstörténi térkép, képzőművészeti album)	helyesírási szótár (tantermenként négy példány)	irodalmi szöveggyűjtemény, kötet vagy a feladatok kidolgozásával összefüggő más nyomtatott ismerethordozó a tételnek megfelelő részlete (pl. internetes oldal nyomtatott változata, egynyelvű szótár, művelődéstörténi térkép, képzőművészeti album)

Nyilvánosságra hozandó tudnivalók

	Középszint		Emelt szint	
	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga
Anyag	NINCS	témakör- és tételcímek	NINCS	témakör- és tételcímek
Időpont	NINCS	jogszabály szerint	NINCS	jogszabály szerint

KÖZÉPSZINTŰ VIZSGA

Írásbeli vizsga		Szóbeli vizsga	
240 perc		15 perc	
90 perc	150 perc		
Feladatsor		Tételkifejtés	
I. feladatlap: Szövegértés és érvelés vagy gyakorlati szövegalkotás	II. feladatlap: Műértelmező szövegalkotás: műértelmezés vagy összehasonlítás	Egy magyar nyelvi tétel kifejtése	Egy irodalmi tétel kifejtése
50 pont	40 pont	10 pont	25 pont
Helyesírás: 8 pont Íráskép: 2 pont		A kifejtés nyelvi minősége: 15 pont	
100 pont		50 pont	

Írásbeli vizsga

Általános szabályok

Az írásbeli vizsgán a vizsgázóknak egy központi feladatsort kell megoldaniuk.

A vizsgázó először az I. feladatlapot oldja meg, a megoldásra 90 perc áll rendelkezésére. A feladatlap egy 60 percre tervezett szövegértési és egy 30 percre tervezett szövegalkotási feladatot tartalmaz. A vizsgadolgozatokat a 90 perc leteltével a felügyelő tanár összegyűjti.

Ezután kerül sor a II. feladatlap kiosztására és megoldására. A II. feladat megoldására 150 perc áll rendelkezésre, ennek leteltével a felügyelő tanár összegyűjti a dolgozatokat.

Az írásbeli vizsgafeladatok megoldásakor helyesírási szótár használható, ebből vizsgatermenként négy példány szükséges. A szótárakról a vizsgabizottságot működtető intézmény gondoskodik.

Az írásbeli feladatlap formai jellemzői

Az írásbeli vizsga első része egy szöveg értését és egy adott műfajú, a mindennapi élethez köthető szöveg alkotását várja el. Eszerint tartalmaz egy szövegértési feladatsort, valamint egy szövegalkotási feladatot, amely lehet érvelés vagy gyakorlati szövegműfaj alkotása. A kétfajta szövegalkotási feladat közül a vizsgázó választ.

Az írásbeli vizsga második része egy műértelmező szöveg alkotását várja el, amely lehet egy mű adott szempontú értelmezése vagy két mű adott szempontú összehasonlító értelmezése. A két műértelmező szövegalkotási feladat közül a vizsgázó választ.

Ahol a vizsgázó a kijelölt feladatok közül választ, ott a feladatlapon jelzi a választását. Ha az elkezdett feladat helyett másikat választ, akkor az általa érvénytelennek tekintett írásművet át kell húznia.

Az írásbeli feladatlap tartalmi jellemzői

I. Szövegértés és érvelés vagy gyakorlati szövegalkotás

Szövegértési feladatsor

A szövegértési feladat szövege egy, esetleg két (egymással összefüggő), 700–1000 szó terjedelmű ismeretterjesztő szöveg, publicisztikai mű vagy ezek részlete.

A szövegértést vizsgáló kérdések, feladatok az adott szöveg tematikus, szerkezeti, nyelvi, kommunikációs jellemzőinek megfelelően a következőkre irányulhatnak:

- azonosítás, értelmezés: a szövegben közvetlenül megtalálható tény, adat, megállapítás; különböző szövegbeli érvek, álláspontok; szerzői álláspont; a szöveg jelentése, jelentésrétegei;
- összefüggések: a szöveg grammatikai, stilisztikai jellemzői között; a cím és a szöveg között; a szöveg egészének jelentése, jelentésrétegei között;
- a szöveg jellemzői kommunikatív, szövegműfaji, pragmatikai szempontokból; a szövegbeli utalások, hivatkozások szerepe; a szöveg és más (külső) információk kapcsolata;
- a szöveg felépítése: szövegbeli logikai, tartalmi kapcsolatok; a szöveg szerkezete, a szerkesztésmód, a felépítés által közvetített jelentés;
- a szöveg visszaépítése (pl. vázlat, kivonat, adott szempontú tömörítés stb. formájában).

Érvelés vagy gyakorlati szövegalkotási feladat

A vizsgázó egy érvelési vagy gyakorlati szövegalkotási feladatot old meg az alábbi két választási lehetőség közül. A feladat megoldásának elvárható terjedelme 120–200 szó.

A feladat a következő lehet:

A) Érvelés: 3–5 érveléssel alátámasztott állásfoglalás valamely közéleti, kulturális, életmódbeli kérdésben.

B) Gyakorlati szövegműfaj: gyakorlati szöveg alkotása adott műfajban, témában, esetleg adott kommunikációs tényezőkkel. A szöveg műfajai a következők

lehetnek: motivációs levél; különböző témájú hivatalos levelek (pl. panaszos levél), kérvény; hozzászólás, felszólalás, vitaindító; ajánlás, méltatás.

Mindkét fajta feladat tartalmazhat rövid gondolatébresztő szöveget, szövegrészletet. A feladatlap közli a konkrét feladatoknak megfelelő kritériumokra kapható részpontszámokat.

II. Műértelmező szövegalkotás

A vizsgázó két különböző szövegalkotási feladatból választ egyet. A vizsgázó által választott feladat megoldásának elvárható terjedelme 400–800 szó. A választható feladatok a következők lehetnek:

A) Egy mű (vagy műrészlet) problémaközpontú, értelmező bemutatása.

B) Két mű (vagy műrészlet) adott szempontú összehasonlító értelmezése.

Mindkét feladat bázisszövege lehet lírai alkotás, szépprózai mű vagy műrészlet, drámarészlet. A művek származhatnak bármely korszakból, stíluskorszakból, szerzőtől, tematikai és műfaji kötöttség nélkül. A feladat nem feltétlenül várja el a szerző ismeretét. Műrészlet esetében nem elvárás a teljes mű ismerete.

Mindkét feladat lényeges eleme az irodalmi szövegekben megjelenő problémák felismerése és az azokra való reflektálás. Mindkét feladat tartalmazza az értelmezés, összehasonlítás középpontjába állítandó problémát, annak kiemelt szempontját, szempontjait (pl. a megjelenített téma, élmény, probléma, helyzet; a szereplők viselkedése, jellemzése, egymáshoz való viszonya; a motívumok szerepe, jelentése; különböző korok életszemlélete, értékrendje).

Az írásbeli feladatlap értékelése

A központi javítási-értékelési útmutató tartalmazza az egyes feladatokra adható pontok megoszlását. A javítási-értékelési útmutató címszavakban közli a megoldás lehetséges tartalmi elemeit és az ettől való eltérés lehetőségét. A vizsgázó teljesítményének értékelését nem befolyásolhatja sem az, ha az értékelő személyes értékítélete eltér a feladatban tárgyalt probléma, kérdés, jelenség általánosnak tekinthető megítélésétől, sem az, ha a vizsgázó véleménye eltér az általánosnak tekinthető megközelítéstől.

A javító tanár mindegyik feladatban jelöli a helyesírási hibákat a központi javítási-értékelési útmutatóban közölt hibatípusok szerint. A végső minősítésben értékeli az egész dolgozat helyesírását és írásképét.

I. Szövegértés és érvelés vagy gyakorlati szövegalkotás

A szövegértési feladatsor javítása, értékelése

A szövegértési feladatsor értékelése központi javítási-értékelési útmutató alapján történik. A feladatsor maximális pontértéke 40 pont. Az elfogadható válaszok tartományát, valamint az adható részpontokat a javítási-értékelési útmutató közli. A javító tanár a dolgozaton feltünteti a részpontoszámokat, valamint az elért összpontoszámot.

Az érvelés vagy a gyakorlati szövegalkotási feladat javítása, értékelése

A szövegalkotási feladat értékelése központi javítási-értékelési útmutató alapján történik. A feladat maximális pontértéke 10 pont. Értékelni a feladatban csak a választható két feladat egyikét lehet. Ha a vizsgázó mindkét feladatot megoldja, és választását nem jelöli egyértelműen (nem húzza alá, melyiket választotta, vagy nem húzza át az érvénytelen megoldást), akkor a javító tanárnak a vizsgadolgozatban szereplő megoldások közül a sorrendben első megoldást kell

értékelnie. A javítási-értékelési útmutató közli mindkét feladat megfelelő, elvárt elemekért adható részpontszámait. A javító tanár az elfogadott tartalmi és formai elemeket a javítási-értékelési útmutatóban közölt jelrendszerrel jelzi. A javító tanár a dolgozaton feltünteti a részpontszámokat, valamint az elért összpontszámot.

A szövegértés és érvelés vagy gyakorlati szövegalkotás (I. feladatlap) értékelésének pontértékei:

Szövegértés és érvelés vagy gyakorlati szövegalkotás	Szövegértési feladat	40 pont
	Szövegalkotási feladat	10 pont

II. A műértelmező szövegalkotás javítása, értékelése

A javító tanár a vizsgaleírásban közölt értékelési szempontok és a javítási-értékelési útmutató alapján minősíti a vizsgázó teljesítményét.

A javítási-értékelési útmutató címszavakban közli a megoldás lehetséges tartalmi elemeit. Az ettől eltérő minden jó megoldás is elfogadható, nem elvárás továbbá a javítási-értékelési útmutató szakmailag pontos nyelvének használata. A javító tanár a jónak minősített tartalmi elemeket a javítási-értékelési útmutatóban közölt jelrendszerrel jelöli. Jónak minősíthető elem a tartalmilag helytálló, indokolható megfigyelés, következtetés, megállapítás.

Ha a vizsgázó egynél több témát old meg, és választását nem jelöli egyértelműen (nem húzza alá, melyiket választotta, vagy nem húzza át az érvénytelen megoldást), akkor a javító tanárnak a vizsgadolgozatban szereplő megoldások közül a sorrendben első megoldást kell értékelnie.

A javító tanár jelzi a szerkezeti, stílusbeli, nyelvhelyességi és helyesírási hibákat a javítási-értékelési útmutatóban közölt javítási módok szerint.

A ponthatárokon belül az értékelés kritériumainak való megfelelés mértéke dönt.

A műértelmező szövegalkotás minősítésének szempontjai és értékelése:

Tartalom – a bázisszöveg és a feladat értése; tudáskeretének ismerete (vonatkozó tárgyi tudás, általános tájékozottság); a válaszelemek megfelelése a feladat szempontjainak, szövegbázisának; a problémaérzékenység, lényeglátás, témataratás, gondolatgazdagság, releváns példák, véleménynyilvánítás szerint.

Szövegszerkezet – a felépítés (gondolati íve, logikája, a műfajnak való megfelelés); a szerkezet (koherencia, arányosság, tagolás, terjedelem) szerint.

Nyelvi igényesség (stílus, nyelvhelyesség) a nyelvi regiszter, a szókincs, a köznyelvi normának való megfelelés szerint.

Műértelmező szövegalkotási feladat	Tartalmi minőség		25 pont
	Nyelvi minőség	Szövegszerkezet	5 pont
		Nyelvi igényesség (stílus, nyelvhelyesség)	10 pont

A helyesírás és az íráskép minősítése

Helyesírás – a helyesírás szabályainak való megfelelés szerint; a súlyos hibák, az enyhe hibák és a központosítás figyelembevételével, a javítási-értékelési útmutatóban közölt egységes pontozási elv szerint.

Íráskép – a szöveg rendezettsége, olvashatósága, az olvasó szempontjának figyelembe vétele, a forma kulturáltsága szerint.

Az írásbeli dolgozat pontszámainak összesítése

Szövegértés és érvelés vagy gyakorlati szövegalkotás	Szövegértés	40 pont
	Szövegalkotás	10 pont
Műértelmező szövegalkotás	Tartalmi minőség	25 pont
	Nyelvi minőség	15 pont

Helyesírás	8 pont
Íráskép	2 pont

Szóbeli vizsga

A tétellapon megjelölt feladatot a vizsgázónak önállóan kell kifejtenie. Közbekérdezni csak akkor lehet, ha a vizsgázó teljesen helytelen úton indult el, vagy nyilvánvaló, hogy elakadt. (Ez esetben segítő kérdést lehet feltenni, amennyiben az még belefér a felelési időbe.)

A szóbeli vizsga egy magyar nyelvi és egy irodalmi tételhez megfogalmazott feladat megoldásából és a megoldás kifejtéséből áll.

A magyar nyelv és irodalom tételsor 20 magyar nyelvi és 20 irodalmi tételből áll. A magyar nyelvi és az irodalmi tételek egymástól elkülönülő tételsorokat alkotnak.

A magyar nyelvi és az irodalmi tételsorban irodalomból és magyar nyelvből is legalább 6 tételt módosítani kell az előző évhez képest.

Az egyes tételekhez legalább egy-egy feladat tartozik. A vizsgázó a következő segédeszközöket használhatja a felkészüléshez és a feladatkifejtéshez: irodalmi szöveggyűjtemény, kötet vagy a feladatok kidolgozásával összefüggő más nyomtatott ismerethordozó a tételnek megfelelő részlete (pl. internetes oldal nyomtatott változata, egynyelvű szótár, művelődéstörténeti térkép, képzőművészeti album). A tételsornak megfelelő segédeszközöket a vizsgabizottságot működtető intézmény biztosítja.

A szóbeli tételsor tartalmi és formai jellemzői

Magyar nyelvi tételsor és feladatok

A tételsor 20 tételét a részletes vizsgakövetelmény Magyar nyelv című fejezetében foglaltak alapján kell összeállítani. A tételsort úgy kell összeállítani, hogy a témakörök mindegyikéhez legalább két tétel tartozzék. További szóbeli

tételek kijelöléséről a tételkészítő dönt, de egy témakörben legfeljebb 4 tétel adható.

Témakörök	Tételek száma (minimum-maximum)
1. Kommunikáció	2–4
2. A magyar nyelv története	2–4
3. Ember és nyelvhasználat	2–4
4. A nyelvi szintek	2–4
5. A szöveg	2–4
6. A retorika alapjai	2–4
7. Stílus és jelentés	2–4

Magyar nyelvi feladat

A témakörnek, illetve a tételnek megfelelő feladat egy szövegből, szövegrészletből és az ahhoz kapcsolódó utasításból áll.

A szöveg, szövegrészlet lehet megállapítás, idézet, nyomtatott vagy elektronikus dokumentum (pl. úrlap, használati utasítás, újságoldal, kép, ábra, térkép, internetes oldal, egynyelvű szótár vagy annak részlete). A feladat a szövegben megjelenő nyelvi, kommunikációs jelenségre kérdez rá: a jelenség felismerésére, adott szempontú értékre, a feladat megoldására a kapcsolódó nyelvi probléma, jelenség, összefüggés, szabály vonatkozásában.

Irodalom tételsor és feladatok

A tételsor 20 tételét a részletes vizsgakövetelmény Irodalom című fejezetében foglaltak alapján kell összeállítani. A tételsort úgy kell összeállítani, hogy a témakörök mindegyikéhez a megadott számú tétel tartozzék.

Témakörök	Tételek száma
1. Művek a magyar irodalomból I. Kötelező szerzők	6
2. Művek a magyar irodalomból II. Választható szerzők	6
3. Művek magyar irodalomból III. Kortárs szerzők	1
4. Művek a világirodalomból	3

5. Színház és dráma	2
6. Az irodalom határterületei	1
7. Regionális kultúra és a határon túli irodalom	1

Irodalom feladat

A témakörnek, illetve a tételnek megfelelő feladat közli a kifejtendő vizsgafeladatot, annak kiemelt szempontját. Megjelöli a vizsgakérdésnek, illetve a kitűzött szempontnak megfelelő konkrét szerzőt, művet, műrészletet (vagy szerzőket, műveket és részleteket). A kiemelt szempont lehet műfaji, tematikus, stíluskorszakbeli, poétikai, esztétikai, etikai, világértelmezési kérdés. A kiemelt szempontok lehetőséget adnak arra, hogy a tételek között szerepeljenek olyanok, amelyek különböző korok és szerzők műveit kapcsolják össze tematikus, motivikus, műfaji, archetipikus, stiláris, poétikai jegyek alapján (az Értelmezési szintek, megközelítések szempontjai szerint). Ugyanaz a mű egyazon tételsor két különböző tételében nem szerepelhet. Ha a feladat lehetővé teszi, a vizsgázó választhat a megjelölt szerzők vagy művek közül.

A feladat tartalmazhat egy fellevezető nyomtatott vagy elektronikus dokumentumot (pl. szépirodalmi idézetet, értekező próza, esszé rövid részletét, illusztrációt, képzőművészeti alkotást, színpadképet, filmképet, ábrát, térképet). Ebben az esetben a feladatnak kapcsolódnia kell a dokumentum szövegéhez vagy részletéhez. Mindkét tételsor témaköreit és tételcímeit a jogszabályban meghatározott időben és módon nyilvánosságra kell hozni. Az egyes tételekhez tartozó feladatok nem hozhatók nyilvánosságra, csak a vizsgán ismerhetők meg.

A szóbeli vizsgarész értékelése

A szóbeli vizsgateljesítmény maximális pontértéke 50 pont. Ezen belül az irodalom felelet tartalmi minőségéért 25 pont, a magyar nyelv felelet tartalmi minőségéért 10 pont, a két felelet nyelvi minőségéért együtt 15 pont adható.

A vizsgateljesítmény értékelése az alábbi értékelési kritériumok és pontszámok alkalmazásával történik. A ponthatárokon belül az értékelés kritériumainak való megfelelés mértéke dönt.

Tartalmi minőség – irodalomból összesen 25 pont, magyar nyelvből összesen 10 pont a következő kritériumok mérlegelésével:
– Irodalmi, nyelvi, kulturális tájékozottság – Tárgyi tudás – Szövegismeret, szövegértés – Feladatmegoldó képesség – Gondolatgazdagság – Önálló vélemény – A feladat kifejtettsége
Nyelvi minőség – a két feleletre összesen 15 pont a következő kritériumok mérlegelésével:
– Rendszerezés, lényegkiemelés – Logikus gondolatmenet – Világos, tagolt szöveg- és mondat szerkesztés – Megfelelő szókincs, szóhasználat – Érthető előadásmód

A szóbeli vizsgarész pontszámainak összesítése

Tartalmi minőség – irodalom	25 pont
Tartalmi minőség – magyar nyelv	10 pont
A kifejtés nyelvi minősége	15 pont

EMELT SZINTŰ VIZSGA

Írásbeli vizsga		Szóbeli vizsga	
240 perc		20 perc	
Feladatsor		Tételkifejtés	
Szövegértési és nyelvi-irodalmi	Szövegalkotási feladatok: műértelmező szöveg és reflektáló szöveg	Egy magyar nyelvi tétel kifejtése	Egy irodalmi

műveltségi feladatsor			tétel kifejtése
40 pont	50 pont	10 pont	25 pont
Helyesírás: 8 pont Íráskép: 2 pont		A kifejtés nyelvi minősége 15 pont	
100 pont		50 pont	

Írásbeli vizsga

Általános szabályok

Az írásbeli vizsgán a vizsgázóknak egy központi feladatsort kell megoldaniuk.

A vizsgázó egyetlen feladatlapot kap, a rendelkezésére álló időt tetszése szerint oszthatja meg, és a feladatok megoldásának sorrendjét is meghatározhatja. A feladatok megoldására 240 perc áll rendelkezésre.

Az írásbeli vizsgafeladatok megoldásakor helyesírási szótár használható, amelyből vizsgatermenként legalább négy példány szükséges. A szótárakról a vizsgabizottságot működtető intézmény gondoskodik.

Az írásbeli feladatlap tartalmi és formai jellemzői

Az írásbeli vizsga a szaktárgyi tudás alkalmazását mérő szövegértési, nyelvi-irodalmi műveltségi feladatokat, valamint két különböző szövegalkotási feladatot tartalmaz.

Szövegértési és nyelvi-irodalmi műveltségi feladatsor

A szövegértési és nyelvi-irodalmi műveltségi feladatsor egy alkotáshoz (irodalmi vagy nyelvi témájú értekező prózához, esszéhez, vagy annak részletéhez, lírai műhöz, szépprózai alkotáshoz, illetve részletéhez, egy drámához, vagy annak részletéhez kapcsolódik).

A feladatsor egyrészt a szöveg értését, másrészt a kapcsolódó nyelvi és irodalmi ismeretek alkalmazását várja el (pl. fogalmak felismerése, azonosítása, definíciója, alkalmazása különböző szövegekre; különböző történeti, műfaji, tematikus, motivikus összefüggések feltárása; műismeret; a vizsgálandó szöveg kommunikációs, nyelvi, grammatikai, retorikai, stilisztikai, szövegtani, helyesírási

jellemzői; kapcsolódó nyelvi kérdések). A feladatsor szövegértésre, nyelvi ismeretekre és irodalmi műveltségre irányuló kérdéseket egyaránt tartalmaz.

Szövegalkotási feladatok

A két szövegalkotási feladat két különböző témáról szóló, adott szempontú és műfajú önálló szöveg alkotását írja elő.

A szövegalkotási feladatok a következők:

– Egy mű adott szempontú elemzése, értelmezése, értékelése (a továbbiakban: műértelmező szövegalkotási feladat).

– Érvelő vagy véleménykifejtő szöveg megfogalmazása: reflektálás egy irodalmi, kulturális, esztétikai, bölcséleti, etikai kérdésre, jelenségre, pl. kor-, kulturális, közéleti jelenségre (a továbbiakban: reflektáló szövegalkotási feladat).

A feladatok mindegyike szövegbázisú (pl. irodalmi mű, műrészlet; rövid felvezető idézet a véleménykifejtés, értékelő érvelés alapjaként).

A műértelmező szöveg elvárt terjedelme 400–800 szó.

A reflektáló szöveg elvárt terjedelme 150–450 szó.

Az írásbeli feladatlapon értékelése

A központi javítási-értékelési útmutató tartalmazza az egyes feladatokra adható pontok megoszlását. A javítási-értékelési útmutató címszavakban közli a megoldás lehetséges tartalmi elemeit és az ettől való eltérés lehetőségét. A vizsgázó teljesítményének értékelését nem befolyásolhatja sem az, ha az értékelő személyes értékítélete eltér a feladatban tárgyalt probléma, kérdés, jelenség általánosnak tekinthető megítélésétől, sem az, ha a vizsgázó véleménye eltér az általánosnak tekinthető megközelítéstől.

A javító tanár mindegyik feladatban jelöli a helyesírási hibákat a központi javítási-értékelési útmutatóban közölt hibatípusok szerint. A végső minősítésben értékeli az egész dolgozat helyesírását és írásképét.

A szövegértési és nyelvi-irodalmi műveltségi feladatsor javítása, értékelése

A szövegértési, nyelvi-irodalmi műveltségi feladatsor értékelése központi javítási-értékelési útmutató alapján történik. A feladatsor maximális pontértéke 40

pont. Az elfogadható válaszok tartományát, valamint az adható részpontokat a javítási-értékelési útmutató közli. Az értékelő a dolgozaton feltünteteti a vizsgázó által elért részpontoszámokat, valamint a feladatsor megoldásával elért összpontoszámot.

Szövegértési, nyelvi-irodalmi műveltségi feladatsor	40 pont

A szövegalkotási feladatok javítása, értékelése

A javító tanár a vizsgaleírásban közölt értékelési szempontok és a javítási-értékelési útmutató alapján minősíti a vizsgázó teljesítményét.

A javítási-értékelési útmutató címszavakban közli a megoldások lehetséges tartalmi elemeit. Az ettől eltérő minden jó megoldás is elfogadható, nem elvárás továbbá a javítási-értékelési útmutató szakmailag pontos nyelvének használata. A javító tanár a jónak minősített tartalmi elemeket a javítási és értékelési útmutatóban közölt jelrendszerrel jelöli.

A javító tanár jelzi a szerkezeti, stílusbeli, nyelvhelyességi és helyesírási hibákat.

A ponthatárokon belül az értékelés kritériumainak való megfelelés mértéke dönt.

A műértelmező szövegalkotás minősítésének szempontjai és értékelése

A javító tanár által megállapított pontszám jelzi a műértelmező feladat értékelésének tartalmi pontszámát, valamint a szövegszerkezet, a stílus és a nyelvhelyesség értékelésének pontszámait a következő kritériumok szerint:

Tartalom – a bázisszöveg és feladat értése; tudáskeretének ismerete (vonatkozó tárgyi tudás, általános tájékozottság); a válaszelemek a feladat szempontjainak, szövegbázisának való megfelelése (problémaérzékenység, lényeglátás, témataratás, gondolatgazdagság, releváns példák, véleménynyilvánítás) szerint.

Szövegszerkezet – a felépítés (gondolati íve, logikája, a műfajnak való megfelelés); a szerkezet (koherencia, arányosság, tagolás, terjedelem) szerint.

Nyelvi igényesség (stílus, nyelvhelyesség) – a nyelvi regiszter, a stílus, a szókincs, a köznyelvi normának való megfelelés szerint.

A reflektáló szövegalkotás minősítésének szempontjai és értékelése

A javító tanár által megállapított pontszám jelzi a reflektáló feladat értékelésének tartalmi, szerkezeti, nyelvi pontszámait a következő kritériumok szerint:

Tárgyi tudás, általános tájékozottság

Problémaérzékenység, gondolatgazdagság

Gondolatmenet, szövegfelépítés

Nyelvi igényesség (stílus, nyelvhelyesség)

A két szövegalkotási feladat értékelésének pontértékei:

Műértelmező szöveg 30 pont	Tartalom	15 pont
	Szövegszerkezet	5 pont
	Nyelvi igényesség (stílus, nyelvhelyesség)	10 pont
Reflektáló szöveg 20 pont	Tartalom	5 pont
	Problémaérzékenység	5 pont
	Gondolatmenet	5 pont
	Nyelvi igényesség (stílus, nyelvhelyesség)	5 pont

A helyesírás és az íráskép minősítése

Helyesírás – a helyesírás szabályainak való megfelelés szerint; a súlyos hibák, az enyhe hibák és a központosítás figyelembevételével, a javítási-értékelési útmutatóban közölt egységes pontozási elv szerint.

Íráskép – a szöveg rendezettsége, olvashatósága, az olvasó szempontjának figyelembe vétele, a forma kulturáltsága szerint.

Az írásbeli dolgozat pontszámainak összesítése

Szövegértési és nyelvi-irodalmi műveltségi feladatsor	40 pont
Műértelmező szövegalkotási feladat	30 pont
Reflektáló szöveg	20 pont
Helyesírás	8 pont
Íráskép	2 pont

Szóbeli vizsga

Az emelt szintű szóbeli vizsga központi tételsor alapján zajlik.

A tétellapon megjelölt feladatot a vizsgázónak önállóan kell kifejtenie. Közbekérdezni csak akkor lehet, ha a vizsgázó teljesen helytelen úton indult el, vagy nyilvánvaló, hogy elakadt. (Ez esetben segítő kérdést lehet feltenni, amennyiben az még a felelési időbe belefér.)

A szóbeli vizsga egy magyar nyelvi és egy irodalmi tételhez megfogalmazott feladat megoldása, és a megoldás kifejtése.

A magyar nyelv és irodalom tételsor 20 magyar nyelvi és 20 irodalmi tételből áll. A magyar nyelvi és az irodalmi tételek egymástól elkülönülő tételsorokat alkotnak.

A magyar nyelvi és az irodalmi tételsorban irodalomból és magyar nyelvből is legalább 6 tételt módosítani kell az előző évhez képest.

A vizsgázó a következő segédeszközöket használhatja a felkészüléshez és a tételkifejtéshez: irodalmi szöveggyűjtemény, kötet vagy a feladatok kidolgozásával összefüggő más nyomtatott ismerethordozó a tételnek megfelelő részlete (pl. internetes oldal nyomtatott változata, egynyelvű szótár, művelődéstörténeti térkép, képzőművészeti album). A tételsornak megfelelő segédeszközöket a vizsgabizottságot működtető intézmény biztosítja.

A szóbeli tételsor tartalmi és formai jellemzői

Magyar nyelvi tételsor és feladatok

A tételsor 20 tételét a részletes vizsgakövetelmény Magyar nyelv című fejezetében foglaltak alapján állítja össze a tételkészítő. A tételsort úgy kell összeállítani, hogy a témakörök mindegyikéhez legalább két tétel tartozzék. További szóbeli tételek kijelöléséről a tételkészítő dönt, de egy témakörben legföljebb 4 tétel adható.

Minden tételhez egy feladat tartozik, amelyek vizsganaponként különbözhetnek egymástól.

Témakörök	Tételek száma (minimum-maximum)
1. Kommunikáció	2–4
2. A magyar nyelv története	2–4
3. Ember és nyelvhasználat	2–4
4. A nyelvi szintek	2–4
5. A szöveg	2–4
6. A retorika alapjai	2–4

7. Stílus és jelentés	2–4

Magyar nyelvi feladat

A témakörnek, illetve a tételnek megfelelő feladat egy szövegből és az ahhoz kapcsolódó utasításból áll.

A szöveg lehet megállapítás, idézet, nyomtatott vagy elektronikus dokumentum (pl. űrlap, használati utasítás, újságoldal, kép, ábra, térkép, internetes oldal, egy nyelvű szótár részlete). A feladat az idézet, illetve a mellékelt dokumentum adott szempontú elemzése, értelmezése, a szempontban megfogalmazott nyelvi, kommunikációs probléma, jelenség, szabály bemutatása, kifejtése, fogalom értelmezése, nyelvészeti problémák magyarázata, indoklása.

Irodalom tételsor és feladatok

A tételsor 20 tételét a részletes vizsgakövetelmény Irodalom című fejezetében foglaltak alapján állítja össze a tételkészítő. A tételsort úgy kell összeállítani, hogy a témakörök mindegyikéhez a megadott számú tétel tartozzék. Minden tételhez egy feladat tartozik, a feladatok vizsganaponként változhatnak.

Témakörök	Tételek száma
1. Művek a magyar irodalomból I. Kötelező szerzők	6
2. Művek a magyar irodalomból II. Választható szerzők	6
3. Művek magyar irodalomból III. Kortárs szerzők	1
4. Művek a világirodalomból	3
5. Színház és dráma	2
6. Az irodalom határterületei	1
7. Interkulturális jelenségek és a határon túli irodalom	1

Irodalom feladat

A témakörnek, illetve a tételnek megfelelő feladat közli a kifejtendő vizsgafeladatot, annak kiemelt szempontját. Megjelöli a vizsgakérdésnek, illetve a kitűzött szempontnak megfelelő konkrét szerzőt, művet, műrészletet (vagy szerzőket, műveket és részleteket). A kiemelt szempont lehet bármely poétikai, irodalomtörténeti, stíluskorszakbeli, esztétikai, etikai kérdés, valamely

életprobléma, motívum, a műre, a szerzői életpályára jellemző sajátosság. A kiemelt szempontok lehetőséget adnak arra, hogy a tételek között szerepeljenek olyanok, amelyek különböző korok és szerzők műveit kapcsolják össze tematikus, motivikus, műfaji, archetipikus, stiláris, poétikai jegyek alapján (az Értelmezési szintek, megközelítések szempontjai szerint). Ugyanaz a mű egyazon tételsor két különböző tételében nem szerepelhet.

Ha a feladat megjelölt szempontja lehetővé teszi, a vizsgázó választhat a megjelölt szerzők vagy művek közül.

A feladat tartalmazhat egy felvezető nyomtatott vagy elektronikus dokumentumot (pl. szépirodalmi idézetet, értekező próza, esszé rövid részletét, illusztrációt, képzőművészeti alkotást, színpadképet, filmképet, ábrát, térképet), ebben az esetben a feladatnak kapcsolódnia kell a dokumentum szöveghez vagy részlethez.

Bizonyos tételek a szerzők és az elemzendő művek körét a vizsgázó személyes választására bízzák. E tételeket a nyilvánosságra hozott tételsor jelzi. A vizsgázó a szóbeli vizsgára magával viszi, és a bizottság kérésére bemutatja azt az olvasmánylistát, amely az e tételek körében általa választott művek jegyzékét tartalmazza.

Mindkét tárgy tételsorának témaköreit és tételcímeit a jogszabályban meghatározott időben és módon nyilvánosságra kell hozni. Az egyes tételekhez tartozó feladatokat nem szabad nyilvánosságra hozni, csak a vizsgán ismerhetők meg.

A szóbeli vizsgarész értékelése

A szóbeli vizsgateljesítmény maximális pontértéke 50 pont. Ezen belül az irodalom felelet tartalmi minőségéért 25 pont, a magyar nyelv felelet tartalmi minőségéért 10 pont, a két felelet nyelvi minőségéért együtt 15 pont adható.

A vizsgateljesítmény értékelése az alábbi értékelési kritériumok és pontszámok alkalmazásával történik. A ponthatárokon belül az értékelés kritériumainak való megfelelés mértéke dönt.

Tartalmi minőség – irodalomból összesen 25 pont; magyar nyelvből összesen 10 pont a következő kritériumok mérlegelésével:	
– Irodalmi, nyelvi, kulturális tájékozottság – Tárgyi tudás – Szövegismeret, szövegértés – Feladatmegoldó képesség – Gondolatgazdagság – Önálló vélemény – A feladat kifejtettsége	
Nyelvi minőség – a két feleletre összesen 15 pont a következő kritériumok mérlegelésével:	
– Rendszerezés, lényegkiemelés – Logikus gondolatmenet – Világos, tagolt szöveg- és mondatszerkesztés – Megfelelő szókincs, szóhasználat – Érthető előadásmód	

A szóbeli vizsgarész pontszámainak összesítése

Tartalmi minőség – irodalom	25 pont
Tartalmi minőség – magyar nyelv	10 pont
A kifejtés nyelvi minősége	15 pont

Matematika

I. RÉSZLETES ÉRETTSÉGI VIZSGAKÖVETELMÉNY

Az érettségi követelményeit két szinten határozzuk meg:

- *középszinten* a mai társadalomban tájékozódni és alkotni tudó ember matematikai ismereteit kell megkövetelni, ami elsősorban a matematikai fogalmak, tételek gyakorlati helyzetekben való ismeretét és alkalmazását jelenti;
- az *emelt szint* tartalmazza a középszint követelményeit, de az azonos módon megfogalmazott követelmények körében az emelt szinten nehezebb, több ötletet igénylő feladatok szerepelnek. Ezen túlmenően az emelt szint követelményei között speciális anyagrészek is találhatók, mivel emelt szinten elsősorban a felsőoktatásban matematikát használó, illetve tanuló diákok felkészítése történik.

A) KOMPETENCIÁK

Gondolkodási módszerek, halmazok, logika, kombinatorika, gráfok

- A vizsgázó legyen képes adott szövegben rejlő matematikai problémákat észrevenni, szükség esetén matematikai modellt alkotni, a modell alapján számításokat végezni, és a kapott eredményeket értelmezni.
- Legyen képes kijelentéseket szabatosan megfogalmazni, azokat összekapcsolni, kijelentések igazságtartalmát megállapítani.
- Lássa az eltéréseket, illetve a kapcsolatokat a matematikai és a mindennapi nyelv között.
- A matematika minden területén és más tantárgyakban is tudja alkalmazni a halmaz fogalmát, illetve a halmazműveleteket.
- Legyen jártas alapvető kombinatorikus gondolatmenetek alkalmazásában, és legyen képes ennek segítségével gyakorlati sorbarendezési és kiválasztási feladatok megoldására.

- Ismerje a gráfok jelentőségét, sokoldalú felhasználhatóságuk néhány területét, és legyen képes további felhasználási lehetőségek felismerésére a gyakorlati életben és más tudományágakban.
- Az *emelt szinten* érettségiző diák ismerje a halmazelmélet alapvető szerepét a mai matematika felépítésében.

Számelmélet, algebra

- A vizsgázó legyen képes betűs kifejezések értelmezésére, ismerje fel használatuk szükségességét, tudja azokat kezelni, lássa, hogy mi van a „betűk mögött”.
- Ismerje az egyenlet és az egyenlőtlenség fogalmát, megoldási módszereit (pl. algebrai, grafikus, közelítő).
- Legyen képes egy adott probléma megoldására felírni egyenleteket, egyenletrendszereket, egyenlőtlenségeket, egyenlőtlenség-rendszereket.
- Tudja az eredményeket előre megbecsülni, állapítsa meg, hogy a kapott eredmény reális-e.
- Az *emelt szinten* érettségiző diáknak legyen jártassága az összetettebb algebrai átalakításokat igénylő feladatok megoldásában is.

Függvények, az analízis elemei

- A vizsgázó legyen képes a körülötte levő világ egyszerűbb összefüggéseinek függvényszerű megjelenítésére, ezek elemzéséből tudjon következtetni valóságos jelenségek várható lefolyására.
- Legyen képes a változó mennyiségek közötti kapcsolat felismerésére, a függés értelmezésére. Értse, hogy a függvény matematikai fogalom, két halmaz elemeinek egymáshoz rendelése. Ismerje fel a hozzárendelés formáját, tudja elemezni a halmazok közötti kapcsolatokat.
- Lássa, hogy a sorozat diszkrét folyamatok megjelenítésére alkalmas matematikai eszköz, a pozitív egész számok halmazán értelmezett függvény. Ismerje a számtani és mértani sorozatot.

- Az *emelt szinten* érettségiző diák ismerje az analízis néhány alapelemét, amelyekre más szaktudományokban is (pl. fizika) szüksége lehet. Ezek segítségével tudjon függvényvizsgálatokat végezni, szélsőértéket, görbe alatti területet számolni.

Geometria, koordináta geometria, trigonometria

- A vizsgázó tudjon síkban, illetve térben tájékozódni, térbeli viszonyokat elképzelni, tudja a háromdimenziós valóságot - alkalmas síkmetszetekkel - két dimenzióban vizsgálni.
- Vegye észre a szimmetriákat és az arányokat, tudja ezek egyszerűsítő hatásait problémák megfogalmazásában, bizonyításokban, számításokban kihasználni.
- Tudjon a feladatok megoldásához megfelelő ábrát készíteni.
- Tudjon hosszúságot, területet, felszínt, térfogatot mérni és számolni, legyen tisztában a mérési pontosság fogalmával.
- Ismerje a geometria szerepét a műszaki életben és bizonyos képzőművészeti alkotásokban.
- Az *emelt szinten* érettségiző diák tudja szabatosan megfogalmazni a geometriai bizonyítások gondolatmenetét.

Valószínűség-számítás, statisztika

- A vizsgázó értse a statisztikai kijelentések és gondolatmenetek sajátos természetét.
- Ismerje a statisztikai állítások igazolására felhasználható adatok gyűjtésének lehetséges formáit, és legyen jártas a kapott adatok áttekinthető szemléltetésében, különböző statisztikai mutatókkal való jellemzésében.
- Az *emelt szinten* érettségiző diák tudjon egyszerűbb véletlenszerű jelenségeket modellezni és a valószínűségi modellben számításokat végezni.

- Az *emelt szinten* érettségiző diák ismerje a véletlen szerepét egyszerű statisztikai mintavételi eljárásokban.

B) VIZSGAKÖVETELMÉNYEK

1. Gondolkodási módszerek, halmazok, logika, kombinatorika, gráfok

E témakört (különösen a gondolkodási módszereket, a halmazokat és a matematikai logikát) elsősorban nem önállóan számon kérhető ismeretanyagként kell elképzelni, hanem olyan szemléletformáló, a matematikaoktatás egészét átszövő módszerek, illetve eszközök összességeként, amely szinte teljes egészében megjelenik minden további témakörben is.

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
1.1 Halmazok	Ismerje és használja a halmazok megadásának különböző módjait, a halmaz elemének fogalmát. Definiálja és alkalmazza gyakorlati és matematikai feladatokban a következő fogalmakat: halmazok egyenlősége, részhalmaz, üres halmaz, véges és végtelen halmaz, komplementer halmaz.	
1.1.1 Halmazműveletek	Ismerje és alkalmazza gyakorlati és matematikai feladatokban a következő műveleteket: unió, metszet, különbség. Tudjon koordináta-rendszerben ábrázolni egyszerűbb pont-halmazokat.	Ismerje és alkalmazza a de Morgan azonosságokat.
1.1.2 Számosság, részhalmazok	Tudja meghatározni véges halmazok elemeinek a számát.	Tudja alkalmazni a logikai szita módszerét egyszerűbb esetekben.

		Ismerjen példát véges, megszámlálhatóan végtelen és nem megszámlálhatóan végtelen halmazra. Ismerje a megszámlálhatóan végtelen halmaz definícióját. Bizonyítsa egyszerűbb esetekben, hogy egy halmaz számossága megszámlálhatóan végtelen.
1.2 Matematikai logika	Tudjon egyszerű matematikai szövegeket értelmezni. Értse, és egyszerű feladatokban alkalmazza a tagadás műveletet. Ismerje az „és”, a „(megengedő) vagy” logikai jelentését, tudja használni és összekapcsolni azokat a halmazműveletekkel. Tudja a „ha...akkor...” és az „akkor és csak akkor” típusú állítások igazságértékét megállapítani. Használja helyesen a „minden” és a „van olyan” kifejezéseket. Tudjon definíciókat, tételeket pontosan megfogalmazni. Használja és alkalmazza feladatokban helyesen a szükséges, az elégséges és a szükséges és elégséges feltétel fogalmát.	
1.2.1 Fogalmak, tételek és bizonyítások a matematikában		Ismerje az alábbi bizonyítási típusokat és tudjon példát mondani alkalmazásukra: direkt és indirekt bizonyítás,

	Képes legyen egy egyszerű állításról eldönteni, hogy igaz vagy hamis.	skatulyaelv, teljes indukció. Tudja megfogalmazni konkrét esetekben tételek megfordítását.
1.3 Kombinatorika	Tudjon egyszerű sorbarendezeési, kiválasztási és egyéb kombinatorikai feladatokat megoldani. Tudja a kedvező esetek számát meghatározni a komplementer esetek segítségével is. Tudja kiszámolni a binomiális együtthatókat.	Ismerje, bizonyítsa és alkalmazza a permutációk (ismétlés nélkül és ismétléssel), variációk (ismétlés nélkül és ismétléssel), kombinációk (ismétlés nélkül) kiszámítására vonatkozó képleteket. Ismerje és alkalmazza a binomiális tételt. Ismerje a Pascal-háromszöget és alapvető tulajdonságait.
1.4 Gráfok	Tudjon konkrét szituációkat szemléltetni, és egyszerű feladatokat megoldani gráfok segítségével. Ismerje és alkalmazza a következő fogalmakat: pont, él, fokszám, teljes gráf. Ismerje a gráf pontjainak fokszámösszege és éleinek száma közötti összefüggést.	Definiálja a következő fogalmakat: többszörös él, hurokél, út, kör, összefüggő gráf, egyszerű gráf, fa. Ismerje a fa pontjai és élei száma közötti összefüggést.

2. Számelmélet, algebra

Az algebra tanításának egyik fő célja annak felfedeztetése és megértetése, hogy egymástól távol állónak tűnő problémák ugyanazon matematikai, algebrai struktúrával rendelkeznek, ezért megoldásuk során hasonló eljárásokat, gondolatmeneteket alkalmazhatunk, s leírásuk formálisan azonos módon történik. (Például különböző témakörökből vett másodfokú egyenletre vezető feladatok.)

Fontos a számolás során megismert műveleti szabályok absztrahálása, a jártasság megszerzése a betűkifejezésekkel végzett műveletekben. Meg kell mutatni a számfogalom bővítésének szükségességét és folyamatát. Emelt szinten el kell juttatni a tanulókat a permanencia-elv fontosságának felismeréséhez.

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
2.1 Alapműveletek	Tudjon alapműveleteket biztonságosan elvégezni (zsebszámológéppel is). Ismerje és használja feladatokban az alapműveletek műveleti azonosságait (kommutativitás, asszociativitás, disztributivitás).	
2.2 A természetes számok halmaza, számelméleti ismeretek	Ismerje, tudja definiálni és alkalmazni az oszthatósági alfogalmakat (osztó, többszörös, prímszám, összetett szám). Tudjon természetes számokat prímtényezőkre bontani, tudja adott számok legnagyobb közös osztóját és legkisebb közös többszörösét	Tudja megfogalmazni a számelmélet alaptételét. Bizonyítsa, hogy végtelen sok prímszám van.

2.2.1 Oszthatóság 2.2.2 Számrendszerek	kiszámítani; tudja mindezeket egyszerű szöveges (gyakorlati) feladatok megoldásában alkalmazni. Definiálja és alkalmazza feladatokban a relatív prímszámokat. Ismerje a 10 hatványaira, illetve a 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9 számokra vonatkozó oszthatósági szabályokat, tudjon egyszerű oszthatósági feladatokat megoldani. Tudja a számokat átírni 10-es alapú számrendszerből 2-es alapú számrendszerbe és viszont. Ismerje a helyiértékes írásmódot.	Tudjon összetett oszthatósági feladatokat megoldani. Tudja meghatározni természetes számok pozitív osztóinak számát. Tudja a számokat átírni 10-es alapú számrendszerből n alapú ($n \geq 9$) számrendszerbe és viszont. Tudjon n alapú ($n \geq 9$) számrendszerben felírt számokat összeadni és kivonni.
2.3 Racionális és irracionális számok	Tudja definiálni a racionális és irracionális számokat, és ismerje ezek kapcsolatát a tizedestörtekkel.	Adott n ($n \in \mathbb{N}$) esetén tudja eldönteni, hogy $\sqrt{n}$ irracionális szám-e. Bizonyítsa, hogy $\sqrt{2}$ irracionális szám. Tudja meghatározni tizedestört alakban megadott racionális szám közösleges tört alakját.
2.4 Valós számok	Ismerje a valós számkör felépítését ($\mathbb{N}$, $\mathbb{Z}$, $\mathbb{Q}$, $\mathbb{Q}^*$, $\mathbb{R}$), valamint a valós számok és a számegyenes kapcsolatát.	Tudja, hogy mit értünk adott műveletekre zárt számhalmazokon.

	Tudjon ábrázolni számokat a számegyenesen. Ismerje és használja a nyílt és zárt intervallum fogalmát és jelölését. Ismerje az abszolútérték definícióját. Ismerje adott szám normálalakjának felírási módját, tudjon számolni a normálalakkal. Tudjon adott helyiértékre vonatkozóan helyesen kerekíteni.	
2.5 Hatvány, gyök, logaritmus	Tudja értelmezni a hatványozást racionális kitevő esetén. Ismerje és használja a hatványozás azonosságait. Ismerje és alkalmazza a négyzetgyökvonás azonosságait. Definiálja és használja az $\sqrt[n]{a}$ fogalmát. Definiálja és használja feladatok megoldásában a logaritmus fogalmát, valamint a logaritmus azonosságait. Tudjon áttérni más alapú logaritmusra.	Ismerje a permanencia elvet. Tudja szemléletesen értelmezni az irracionális kitevőjű hatványt. Bizonyítsa a hatványozás azonosságait egész kitevő esetén. Bizonyítsa a négyzetgyökvonás azonosságait. Ismerje és alkalmazza a gyökvonás azonosságait. Bizonyítsa a szorzat, a hányados és a hatvány logaritmusára vonatkozó azonosságokat. Bizonyítsa a más alapú logaritmusra való áttérés szabályát.

2.6 Betűkifejezések 2.6.1 Nevezetes azonosságok	- Tudja alkalmazni feladatokban a következő kifejezések kifejtését, illetve szorzattá alakítását: $(a+b)^2, (a-b)^2, a^2 - b^2.$ Tudjon algebrai kifejezésekkel egyszerű műveleteket végrehajtani, algebrai kifejezéseket egyszerűbb alakra hozni (összevonás, szorzás, osztás, szorzattá alakítás kiemeléssel, nevezetes azonosságok alkalmazása).	Ismerje a polinom fokszámát, fokszám szerint rendezett alakját. Tudja alkalmazni feladatokban az $a^n - b^n$ kifejezés szorzattá alakítását.
2.7 Arányosság 2.7.1 Százalékszámítás	Tudja az egyenes és a fordított arányosság definícióját és grafikus ábrázolásukat. Ismerje és tudja feladatokban alkalmazni az arányosság fogalmát. Ismerje és tudja feladatokban alkalmazni a százalék fogalmát.	
2.8 Egyenletek, egyenletrendszerek, egyenlőtlenségek, egyenlőtlenség-rendszerek	Ismerje az alaphalmaz és a megoldáshalmaz fogalmát. Alkalmazza a különböző egyenletmegoldási módszereket: mérlegelv, grafikus megoldás, ekvivalens átalakítások, következményegyenletre vezető átalakítások, új ismeretlen bevezetése,	

2.8.1. Algebrai egyenletek, egyenletrendszerek	értelmezési tartomány és értékkészlet vizsgálata. Tudja meghatározni szöveges feladatban szereplő változók értelmezési tartományát és a feladat eredményét összevetni a feladat szövegével. Alkalmazza az egyenleteket, egyenletrendszereket szöveges feladatok megoldásában.	
Elsőfokú egyenletek, egyenletrendszerek	Tudjon elsőfokú, egyismeretlenes egyenleteket és elsőfokú, kétismeretlenes egyenletrendszereket megoldani.	Tudjon paraméteres elsőfokú egyenleteket megoldani. Tudjon elsőfokú, háromismeretlenes egyenletrendszereket megoldani.
Másodfokú egyenletek, egyenletrendszerek	Ismerje az egyismeretlenes másodfokú egyenlet általános alakját. Ismerje a másodfokú egyenlet diszkriminánsának fogalmát, és a diszkrimináns előjele és a (valós) megoldások száma közötti összefüggést. Ismerje és alkalmazza a másodfokú egyenlet megoldóképletét. Használja a teljes négyzetté alakítás módszerét. Alkalmazza feladatokban a gyöktényezős alakot. Tudjon törtes egyenleteket, másodfokú egyenletre vezető	Igazolja a másodfokú egyenlet megoldóképletét. Igazolja és alkalmazza a gyökök és együtthatók közötti összefüggéseket. Tudjon másodfokú paraméteres egyenleteket megoldani.

	szöveges feladatokat megoldani. Tudjon egyszerű másodfokú egyenletrendszereket megoldani.	
Magasabb fokú egyenletek	Tudjon egyszerű, másodfokúra visszavezethető egyenleteket megoldani.	Tudjon másodfokúra visszavezethető egyenletrendszereket megoldani. Tudjon értelmezési tartomány, illetve értékkészlet-vizsgálattal, valamint szorzattá alakítással megoldható összetett feladatokat megoldani. Tudjon két négyzetre emeléssel megoldható egyenleteket megoldani.
Négyzetgyökös egyenletek	Tudjon $\square ax + b = cx + d$ típusú egyenleteket megoldani.	
2.8.2 Nem algebrai egyenletek Abszolútértékes egyenletek Exponenciális és logaritmusos egyenletek Trigonometrikus egyenletek	Tudjon $ax + b = cx + d$ típusú egyenleteket megoldani. Tudjon definíciók és azonosságok közvetlen alkalmazását igénylő feladatokat megoldani. Tudjon definíciók és azonosságok közvetlen	Tudjon összetett abszolútértékes egyenleteket algebrai úton megoldani. Tudjon összetett egyenleteket, egyenletrendszereket megoldani. Tudjon másodfokúra

2.8.3 Egyenlőtlenségek, egyenlőtlenség-rendszerek	alkalmazását igénylő feladatokat megoldani. Tudjon egyszerű első- és másodfokú, valamint törtes egyenlőtlenségeket és egyszerű egyenlőtlenség-rendszereket megoldani.	visszavezethető és a 4.5 pontban szereplő azonosságok alkalmazásával megoldható egyenleteket megoldani. Tudjon összetett egyenlőtlenségeket és egyenlőtlenség-rendszereket megoldani. Tudjon egyszerű négyzetgyökös, abszolútértékes, exponenciális, logaritmikus és trigonometrikus egyenlőtlenségeket megoldani.
2.9 Középértékek, egyenlőtlenségek	Ismerje két pozitív szám számtani és mértani közepének fogalmát, kapcsolatát, használatát.	Ismerje n szám számított középértékeit (számtani, mértani, négyzetes, harmonikus), valamint a nagyságrendi viszonyaikra vonatkozó tételeket. Bizonyítsa, hogy $\frac{a+b}{2} \geq \sqrt{ab}$, ha $a, b \in \mathbb{R}^+$. Tudjon megoldani feladatokat számtani és mértani közép közötti összefüggés alapján.

3. Függvények, az analízis elemei

A témakör (hasonlóan a geometria, illetve a valószínűség-számítás, statisztika fejezetekhez) különösen alkalmas annak szemléltetésére, hogy egy probléma matematikai megoldása három lépésben történik: a matematikai modell megalkotása, a matematikai feladat megoldása a modellen belül, és az eredmény értelmezése. Fontos terület a függvényábrázolás alkalmazása egyenletek és egyenlőtlenségek megoldásában.

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
3.1 A függvény	Ismerje a függvény matematikai fogalmát és a függvénytani alapfogalmakat (értelmezési tartomány, hozzárendelés, képhalmaz, helyettesítési érték, értékkészlet). Tudjon szövegesen megfogalmazott függvényt képlettel megadni. Tudjon helyettesítési értéket számítani, illetve tudja egyszerű függvények esetén $f(x) = c$ alapján az x-et meghatározni. Ismerje a kölcsönösen egyértelmű megfeleltetés fogalmát. Ismerje és alkalmazza a függvényeket gyakorlati problémák megoldásánál. Ismerje az inverzfüggvény fogalmának szemléletes értelmezését (pl. az exponenciális és a logaritmus függvény vagy a geometriai transzformációk esetében).	Ismerje a függvénytani alapfogalmak pontos definícióját. Ismerje és alkalmazza a függvények összegének, különbségének, szorzatának és hányadosának a fogalmát. Ismerje és alkalmazza a függvények megszorításának (leszűkítésének) és kiterjesztésének fogalmát. Ismerje és alkalmazza az inverzfüggvény fogalmát. Ismerje az összetett függvény fogalmát, képzésének módját.

3.2 Egyváltozós valós függvények	Ismerje, tudja ábrázolni és jellemezni az alábbi hozzárendeléssel megadott függvényeket: $x \mapsto ax+b, x \mapsto x^2, x \mapsto x^3, x \mapsto ax^2+bx+c,$ $x \mapsto x , x \mapsto \frac{a}{x}$ $x \mapsto \sin x, x \mapsto \cos x, x \mapsto \operatorname{tg} x,$ $x \mapsto a^x, x \mapsto \log_a x.$	Ismerje és tudja ábrázolni az $x \mapsto x^n$ ($n \in \mathbb{N}^+$) függvényt. Tudjon a középszinten felsorolt függvényekből összetett függvényeket képezni.
3.2.1 A függvények grafikonja, függvénytranszformációk 3.2.2 A függvények jellemzése	Tudjon értéktáblázat és képlet alapján függvényt ábrázolni, illetve adatokat leolvasni a grafikonról. Tudjon néhány lépéses transzformációt igénylő függvényeket függvénytranszformációk segítségével ábrázolni: $f(x) + c$, $f(x+c)$, $c \cdot f(x)$. Tudjon egyszerű függvényeket jellemezni (pl. grafikon alapján) értékkészlet, zérushely, növekedés, fogyás, szélsőérték, periodicitás, paritás szempontjából.	Tudja ábrázolni az alapvető függvények (3.2) transzformáltjainak grafikonját ($c \cdot f(ax + b) + d$). Tudja jellemezni a függvényeket korlátosság szempontjából. Tudja meghatározni a függvények tulajdonságait az alapfüggvények ismeretében, transzformációk segítségével. Használja a konvexitás és konkavitás fogalmát a függvények jellemzésére. Tudjon másodfokú függvényre vezető szélsőérték-feladatokat megoldani.
3.3 Sorozatok	Ismerje a számsorozat fogalmát és használja a különböző megadási módjait (utasítás, képlet, rekurzív definíció).	Tudjon sorozatot jellemezni (korlátosság, monotonitás).

3.3.1 Számtani és mértani sorozatok 3.3.2 Végtelen mértani sor 3.3.3 Kamatos kamat, járadékszámítás	Tudjon olyan feladatokat megoldani a számtani és mértani sorozatok témaköréből, ahol a számtani, illetve mértani sorozat fogalmát és az a_n-re, illetve az S_n-re vonatkozó összefüggéseket kell használni. Tudja a kamatos kamat számítására vonatkozó képletet használni, s abból bármelyik ismeretlen adatot kiszámolni.	Ismerje a konvergencia szemléletes fogalmát. Ismerje és alkalmazza egyszerű sorozatokban a konvergens sorozat definícióját. Alkalmazza egyszerű sorozatokban a konvergens sorozatok összegének, különbségének, szorzatának és hányadosának határértékére vonatkozó tételeket. Bizonyítsa a számtani és a mértani sorozat általános tagjára vonatkozó összefüggéseket, valamint az összegképleteket. Ismerje a végtelen mértani sor fogalmát, összegét. Tudjon gyűjtőjáradékot és törlesztőrészletet számolni.
3.4. Az egyváltozós valós függvények analízisének elemei 3.4.1 Határérték, folytonosság 3.4.2 Differenciálszámítás		Ismerje a végesben vett véges, a végtelenben vett véges és a tágabb értelemben vett határérték szemléletes fogalmát. Ismerje a folytonosság szemléletes fogalmát. Tudja a differencia- és differenciálhányados definícióját. Alkalmazza az összeg-, a különbség-, a konstansszoros, a szorzat- és a hányadosfüggvény deriválási szabályait.

3.4.3 Integrálszámítás	Alkalmazza egyszerű esetekben az összetett függvény deriválási szabályát. Tudja bizonyítani, hogy $(x^n)' = nx^{n-1}$ ($n \in \mathbb{N}$ esetén). Ismerje a trigonometrikus függvények deriváltját. Alkalmazza a differenciálszámítást érintő egyenletek felírására, szélsőérték-feladatok megoldására és polinomfüggvények vizsgálatára (monotonitás, szélsőérték, konvexitás). Ismerje folytonos függvényekre a határozott integrál szemléletes fogalmát és tulajdonságait. Ismerje a kétoldali közelítés módszerét, az integrálfüggvény fogalmát, a primitív függvény fogalmát, valamint a Newton-Leibniz-tételt. Tudja polinomfüggvények, illetve a szinusz és koszinusz függvény grafikonja alatti területet kiszámolni.

4. Geometria, koordináta geometria, trigonometria

A témakör követelményeit abban a tudatban kell megfogalmaznunk, hogy a geometria szerepe, funkciója, hangsúlyai sokat változtak az elmúlt évtizedekben. Ennek következtében a szintetikus geometria egyes területeken háttérbe szorult. Szem előtt kell tartani ugyanakkor, hogy a geometria oktatása segíti a pontos fogalomalkotást, a struktúraalkotás képességét, és fejleszti a térszemléletet.

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
4.1 Elemi geometria 4.1.1 Tételek	Ismerje és használja megfelelően az alapfogalom, axióma, definiált fogalom, bizonyított tétel fogalmát. Ismerje a tételeket és a szög fogalmát.	Tudja kitérő egyenesek távolságát és hajlásszögét meghatározni.

4.1.2 A távolságfogalom segítségével definiált ponthalmazok	Ismerje a szögek nagyság szerinti osztályozását és a nevezetes szögpárokat. Tudja a térelemek távolságára és szögére (pont és egyenes, pont és sík, párhuzamos egyenesek, párhuzamos síkok távolsága; két egyenes, egyenes és sík, két sík hajlásszöge) vonatkozó meghatározásokat. Ismerje a kör, gömb, szakaszfelező merőleges, szögfelező fogalmát. Használja a fogalmakat feladatmegoldásokban.	Ismerje a parabola fogalmát.
4.2 Geometriai transzformációk 4.2.1 Egybevágósági transzformációk	Ismerje a síkbeli egybevágósági transzformációk (eltolás, tengelyes tükrözés, középpontos tükrözés, pont körüli forgatás) leírását, tulajdonságaikat. Alkalmazza a feladatokban az eltolás, tengelyes tükrözés, középpontos tükrözés egybevágósági transzformációkat. Tudjon végrehajtani transzformációkat konkrét esetekben. Ismerje és tudja alkalmazni feladatokban a háromszögek egybevágósági alapeseteit. Ismerje fel és használja feladatokban a különböző alakzatok szimmetriáit.	Ismerje a geometriai transzformációk és a függvények kapcsolatát. Tudja pontosan megfogalmazni az egybevágósági transzformációk definícióit, a síkidomok egybevágóságának fogalmát, valamint a sokszögek egybevágóságának feltételét. Tudja alkalmazni a pont körüli forgatást. Ismerje és alkalmazza feladatokban a térbeli egybevágósági transzformációkat.
4.2.2 Hasonlósági transzformációk	Ismerje a középpontos hasonlósági transzformáció leírását, tulajdonságait.	Ismerje a hasonlósági transzformáció definícióját.

4.2.3 Egyéb transzformációk Merőleges vetítés	Alkalmazza a középpontos nagyítást, kicsinyítést egyszerű, gyakorlati feladatokban. Tudjon szakaszt adott arányban felosztani. Ismerje és tudja alkalmazni feladatokban a háromszögek hasonlósági alapeseteit. Ismerje fel a hasonló alakzatokat, tudja felírni a hasonlóság arányát. Ismerje és alkalmazza feladatokban a hasonló síkidomok területének arányáról és a hasonló testek felszínének és térfogatának arányáról szóló tételeket.	Ismerje és alkalmazza a párhuzamos szelők tételét, a tétel megfordítását és a párhuzamos szelőszakaszok tételét. Bizonyítsa és alkalmazza a belső szögfelező tételt. Ismerje és alkalmazza feladatokban a merőleges vetítést.
4.3 Síkbeli és térbeli alakzatok 4.3.1 Síkbeli alakzatok Háromszögek	Ismerje a síkidomok, testek csoportosítását különböző szempontok szerint. Tudja csoportosítani a háromszögeket oldalak és szögek szerint. Ismerje és alkalmazza az alapvető összefüggéseket háromszögek oldalai, szögei, oldalai és szögei között (háromszög-egyenlőtlenség, belső, illetve külső szögek összege, nagyobb oldallal szemben nagyobb szög van). Ismerje és alkalmazza speciális háromszögek tulajdonságait. Ismerje és alkalmazza a háromszög nevezetes vonalaira, pontjaira és köreire vonatkozó definíciókat, tételeket	Bizonyítsa a háromszög nevezetes vonalaira, pontjaira és köreire vonatkozó tételeket (körülírt és beírt kör középpontja, magasságpont, súlypont, középvonal tulajdonságai). Bizonyítsa a Pitagorasz-tételt és megfordítását. Bizonyítsa a magasság- és a befogótételt.

	(oldalfelező merőleges, szögfelező, magasságvonal, súlyvonal, középvonal, körülírt, illetve beírt kör). Ismerje és alkalmazza a Pitagorasz-tételt és megfordítását. Ismerje és alkalmazza a magasság- és a befogótételt.	
Négyszögek Sokszögek	Ismerje a négyszögek fajtáit (trapéz, paralelogramma, deltoid, rombusz, téglalap, négyzet) és tulajdonságaikat, ismereteit alkalmazza egyszerű feladatokban. Ismerje a konvex négyszög belső és külső szögeinek összegére vonatkozó tételeket, alkalmazza ezeket egyszerű feladatokban. Ismerje és alkalmazza konvex sokszögeknél az átlók számára, a belső és külső szögösszegre vonatkozó tételeket. Ismerje a szabályos sokszögek definícióját. Ismerje a kör részeit, ismereteit alkalmazza egyszerű feladatokban. Tudja és használja, hogy a kör érintője merőleges az érintési pontba húzott sugárra, és hogy külső pontból húzott érintőszakaszok egyenlő hosszúak. Tudjon szöget mérni fokban és radiánban. Tudja és alkalmazza feladatokban, hogy a középponti szög arányos a	Bizonyítsa a húrnégyszögek és az érintőnégyszögek tételét, ismerje a tételek megfordítását. Ismereteit alkalmazza feladatok megoldásában. Bizonyítsa a konvex sokszög átlóinak számára, valamint a belső és külső szögösszegre vonatkozó tételeket. Bizonyítsa, hogy a kör érintője merőleges az érintési pontba húzott sugárra, valamint hogy a külső pontból húzott érintőszakaszok egyenlő hosszúak. Bizonyítsa és alkalmazza feladatokban a kerületi és középponti szögek tételét és a kerületi szögek tételét.

4.3.2 Térbeli alakzatok	körívvel és a hozzá tartozó körcikk területével. Ismerje és alkalmazza feladatokban a Thalész-tételt és megfordítását. Ismerje a következő testeket és azok részeit, alkotóelemeit: hasáb, henger, gúla, kúp, gömb, csonkagúla, csonkakúp. Ismereteit alkalmazza egyszerű feladatokban.	Ismerje és használja a látókör fogalmát. Bizonyítsa a Thalész-tételt és megfordítását. Ismerje és alkalmazza a körhöz húzott érintő- és szelőszakaszok tételét.
4.4 Vektorok síkban és térben	Ismerje és alkalmazza feladatokban a következő definíciókat, tételeket: – vektor fogalma, abszolútértéke, – nullvektor, ellentett vektor, – vektorok összege, különbsége, vektor skalárszorosa, – vektorműveletekre vonatkozó műveleti azonosságok, – vektor felbontása összetevőkre. Ismerje a skaláris szorzat definícióját, tulajdonságait. Ismerje és alkalmazza feladatokban a következő definíciókat, tételeket: – vektor koordinátái, – a vektor 90°-os elforgatottjának koordinátái, – vektorok összegének, különbségének, skalárral való szorzatának koordinátái, – skalárszorzat kiszámítása vektorok koordinátaiból.	Tudja koordinátaikkal adott vektorok hajlásszögét meghatározni. Ismerje az egyértelmű vektorfelbontás tételét. Bizonyítsa a skalárszorzat koordinátákból való kiszámítására vonatkozó tételt.

4.5 Trigonometria	Tudja hegyesszögek szögfüggvényeit derékszögű háromszög oldalárányaival definiálni, ismereteit alkalmazza feladatokban. Tudja a szögfüggvények általános definícióját. Tudja és alkalmazza a szögfüggvényekre vonatkozó alapvető összefüggéseket: pótszögek, kiegészítő szögek, negatív szög szögfüggvénye, $\sin^2 \alpha + \cos^2 \alpha = 1,$ $\operatorname{tg} \alpha = \frac{\sin \alpha}{\cos \alpha}.$ Ismerje és alkalmazza a nevezetes szögek (30°, 45°, 60°) szögfüggvényeit. Ismerje és alkalmazza feladatokban a szinusz- és a koszinusztételt.	Függvénytáblázat segítségével feladatokban az addíciós össze- $\cos(\alpha \pm \beta)$, $\operatorname{tg}(\alpha \pm \beta)$, $\sin 2\alpha$, Bizonyítsa a szinusz- és a koszinusztételt.
4.6 Koordinátageometria 4.6.1 Pontok, vektorok	Tudja kiszámítani $\overrightarrow{AB}$ vektor koordinátáit, abszolútértékét. Tudja kiszámítani két pont távolságát. Tudja kiszámítani szakasz felezőpontjának, harmadoló pontjainak koordinátáit, alkalmazza ezeket feladatokban. Tudja felírni a háromszög súlypontjának koordinátáit, alkalmazza ezt feladatokban.	Igazolja a szakasz felezőpontja és harmadoló pontjai koordinátáinak kiszámítására vonatkozó összefüggéseket. Tudja kiszámítani szakasz $n : m$ arányú osztópontjának koordinátáit. Igazolja a háromszög súlypontjának koordinátáira vonatkozó összefüggést.
4.6.2 Egyenes	Tudja felírni különböző adatokkal meghatározott egyenesek egyenletét. Tudja kiszámítani egyenesek metszéspontjának koordinátáit.	Tudja levezetni az egyenes egyenletét a síkban különböző kiindulási adatokból.

4.8 Felszín, térfogat	Ismerje a felszín és a térfogat szemléletes fogalmát. Tudja kiszámítani hasáb, gúla, forgáshenger, forgáskúp, gömb, csonkagúla és csonkakúp felszínét és térfogatát egyszerű esetekben.	Bizonyítsa a csonkagúla és a csonkakúp térfogatképletét.

5. Valószínűség-számítás, statisztika

A modern tudományelmélet egyik fontos pillére az a gondolkodásmód, amellyel a sztochasztikus jelenségek leírhatók. A társadalomtudományi, a természettudományi és a közgazdasági törvényeink nagy része csak statisztikusan igaz. A mindennapi élet történéseit sem lehet megérteni statisztikai ismeretek nélkül, mivel ott is egyre gyakrabban olyan tömegjelenségekkel kerülünk szembe, amelyek a statisztika eszközeivel kezelhetők. A sztochasztika gondolkodásmódja a XXI. század elejére az emberi gondolkodásnak, döntéseknek és cselekvéseknek olyannyira alapvető része lesz, hogy elsajátítása semmiképpen sem kerülhető meg.

Ebben a témakörben középszinten csak az alapfogalmak megértését és használatát követeljük meg, míg emelt szinten a téma matematikai felépítésének egyes részeiről is számot kell adni.

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
5.1 Leíró statisztika 5.1.1 Statisztikai adatok gyűjtése, rendszerezése, különböző ábrázolásai	Tudjon adott adathalmazt szemléltetni. Tudjon adathalmazt táblázatba rendezni és táblázattal megadott adatokat feldolgozni. Értse a véletlenszerű mintavétel fogalmát. Tudjon kördiagramot és oszlopdiagramot készíteni. Tudjon adott diagramról információt kiolvasni. Tudja és alkalmazza a következő fogalmakat: osztályba sorolás,	

5.1.2 Nagy adathalmazok jellemzői, statisztikai mutatók	gyakorisági diagram, relatív gyakoriság. Ismerje és alkalmazza a következő fogalmakat: átlag, súlyozott számtani közép, medián, módusz, terjedelem, átlagos abszolút eltérés, szórás. Tudja kiszámítani ismert átlagú adathalmazok egyesítésének átlagát. Tudja a szórást kiszámolni adott adathalmaz esetén a definíció alkalmazásával vagy számológéppel. Tudjon adathalmazokat összehasonlítani a tanult statisztikai mutatók segítségével.	-
5.2 A valószínűség-számítás elemei	Alkalmazza az esemény és az eseménytér fogalmát konkrét példák esetén. Ismerje és alkalmazza a klasszikus (Laplace)-modellt. Tudja meghatározni esemény komplementerének a valószínűségét. Ismerje a szemléletes kapcsolatot a relatív gyakoriság és a valószínűség között. Tudjon valószínűséget számítani visszatevése és visszatevés nélküli mintavétel esetén. Ismerje és alkalmazza a binomiális eloszlás képletét.	Ismerje és alkalmazza a következő fogalmakat: események egyesítésének, metszetének és komplementerének valószínűsége, feltételes valószínűség, függetlenség, függőség. Ismerje és alkalmazza a geometriai valószínűség modelljét. Tudja értelmezni a binomiális eloszlást (visszatevése modell) és a hipergeometriai eloszlást (visszatevés nélküli modell). Tudjon ezek

		alkalmazásával konkrét valószínűségeket kiszámítani. Ismerje és tudja kiszámítani a várható értéket a diszkrét egyenletes és a binomiális eloszlás esetén.

II. A VIZSGA LEÍRÁSA

A vizsga részei

Középszint			Emelt szint		
Írásbeli vizsga		Szóbeli vizsga	Írásbeli vizsga		Szóbeli vizsga
180 perc		15 perc	240 perc		20 perc
I. 45 perc	II. 135 perc	Definíció, illetve tétel kimondása Definíció közvetlen alkalmazása Feladatmegoldás	I.	II.	Egy téma összefüggő kifejtése megadott szempontok szerint
30 pont	70 pont	50 pont	51 pont	64 pont	35 pont

A vizsgán használható segédeszközök

	Középszint			Emelt szint
	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga
A vizsgázó biztosítja	függvénytáblázat (egyidejűleg akár többféle is), szöveges adatok tárolására és megjelenítésére nem alkalmas zsebszámológép, körző, vonalzó, szögmérő	függvénytáblázat (egyidejűleg akár többféle is), szöveges adatok tárolására és megjelenítésére nem alkalmas zsebszámológép, körző, vonalzó, szögmérő	függvénytáblázat (egyidejűleg akár többféle is), szöveges adatok tárolására és megjelenítésére nem alkalmas zsebszámológép, körző, vonalzó, szögmérő	szöveges adatok tárolására és megjelenítésére nem alkalmas zsebszámológép, körző, vonalzó, szögmérő
A vizsgabizottságot működtető	NINCS	NINCS	NINCS	a tételsorban szereplő feladatokhoz kapcsolódó

intézmény biztosítja				összefüggéseket tartalmazó képlettár

Nyilvánosságra hozandók

	Középszint		Emelt szint	
	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga
Anyag	NINCS	NINCS	NINCS	tételcímek, képlettár
Mikor?	NINCS	NINCS	NINCS	jogszabály szerint

KÖZÉPSZINTŰ VIZSGA

Középszint		
Írásbeli vizsga		Szóbeli vizsga
180 perc		15 perc
I. 45 perc	II. 135 perc	Definíció, illetve tétel kimondása Definíció közvetlen alkalmazása Feladatmegoldás
30 pont	70 pont	50 pont

Írásbeli vizsga

Általános szabályok

Az írásbeli vizsgán a vizsgázóknak egy központi feladatsort kell megoldaniuk.

A vizsgázó az I. (45 perc) és a II. (135 perc) feladatlapon belül a rendelkezésére álló időt tetszése szerint oszthatja meg az egyes feladatok között és megoldásuk sorrendjét is meghatározhatja. A vizsgázó először az I. feladatlapot oldja meg. A vizsgadolgozatokat a 45 perc leteltével a felügyelő tanár összegyűjti. Ezután kerülhet sor a II. feladatlapon kiosztására és megoldására.

Vizsgázónként megengedett segédeszközök: függvénytáblázat (egyidejűleg akár többféle is), szöveges adatok tárolására és megjelenítésére nem alkalmas zsebszámológép, körző, vonalzó, szögmérő, melyekről a vizsgázó gondoskodik. Ezeket az eszközöket a vizsgázók a vizsga során egymás között nem cserélhetik.

Az írásbeli feladatlap formai jellemzői:

A feladatsor két, jól elkülönülő feladatlapból áll.

Az I. feladatlap 10-12 feladatot tartalmaz, amely az alapfogalmak, definíciók, egyszerű összefüggések ismeretét hivatott ellenőrizni. Ebben a feladatlapban előfordulhat néhány igaz-hamis állítást tartalmazó vagy egyszerű feleletválasztós feladat is, de a feladatok többsége nyílt végű. Az első feladatlap megoldására 45 perc áll rendelkezésre, vagyis ezen idő eltelte után a feladatok megoldására nincs tovább mód.

A II. feladatlap megoldási időtartama 135 perc. Ez további két részre oszlik, melynek megoldása folyamatos, az adott időn belül nem korlátozott.

A II. A rész három, egyenként 9-14 pontos feladatot tartalmaz. A feladatok több részkérdésből állnak.

A II. B rész három, egyenként 17 pontos feladatot tartalmaz, amelyből a vizsgázó választása szerint kettőt kell megoldani, és csak ez a kettő értékelhető. A feladatok a középszintű követelmények keretein belül összetett feladatok, általában több témakört is érintenek és több részkérdésből állnak.

A II. feladatlap megoldására fordított időt a vizsgázó szabadon használhatja fel.

Az írásbeli feladatlap tartalmi jellemzői

A feladatsor összeállításakor az alábbi tartalmi arányok az irányadók:

Gondolkodási módszerek, halmazok, logika, kombinatorika, gráfok	20%
Számelmélet, algebra	25%
Függvények, az analízis elemei	15%
Geometria, koordináta geometria, trigonometria	25%
Valószínűség-számítás, statisztika	15%

Ezek az arányok természetesen csak hozzávetőlegesek lehetnek, hiszen a feladatok egy jelentős része több témakörbe is besorolható, összetett ismeretkörre épül, továbbá a feladatsor választható feladatokat tartalmazó részei miatt az egyes vizsgázók számára – a választásaiktól függően – az arányok eltolódhatnak. Az első

témakörbe tartozik a feladatoknak minden olyan részeleme, amely a szöveg matematikai nyelvre való lefordítását, matematikai modell megalkotását igényeli.

A feladatsor feladatainak 30-50%-a szöveges, a hétköznapi élethelyzetekhez kapcsolódó, esetenként egyszerű modellalkotást igénylő feladat.

Az írásbeli feladatlap értékelése

Az írásbeli vizsgadolgozatokat a szaktanár javítja és értékeli. Az értékelés központi javítási-értékelési útmutató alapján történik. A javítási-értékelési útmutató tartalmazza a feladatok részletes megoldását, esetenként több változatot is, valamint az egyes megoldási lépésekre adható részpontszámokat.

A középszintű feladatlap II. B részében kitűzött 3 feladat közül csak 2 feladat megoldása értékelhető. A vizsgázónak az erre a célra szolgáló négyzetben meg kell jelölnie annak a feladatnak a sorszámát, melynek értékelése nem fog beszámítani az összpontszámába. Ezt a felügyelő tanárnak a vizsgadolgozat beszédesekor ellenőriznie kell. Amennyiben ez nem történt meg, és a választás ténye a dolgozatból sem derül ki egyértelműen, akkor a nem értékelendő feladat automatikusan a kitűzött sorrend szerinti utolsó feladat lesz.

Szóbeli vizsga

Általános szabályok

A középszintű szóbeli vizsga tételsorának összeállításáról a vizsgabizottságot működtető intézmény gondoskodik, amennyiben a vizsgázó csoportban van szóbeli vizsgázó.

A szóbeli tételek nem hozhatók nyilvánosságra.

A szóbeli vizsgára kétszer annyi tételt kell készíteni, mint amennyien a szóbeli vizsgázók vannak, de a tételek száma nem lehet 10-nél kevesebb vagy 20-nál több.

Vizsgázónként megengedett segédeszközök: függvénytáblázat (egyidejűleg akár többféle is), szöveges adatok tárolására és megjelenítésére nem alkalmas zsebszámológép, körző, vonalzó, szögmérő, melyekről a vizsgázó gondoskodik. Ezeket az eszközöket a vizsgázók a vizsga során egymás között nem cserélhetik.

A szóbeli tételek tartalmi jellemzői

A tétel tartalmazzon három egyszerű, az elméleti anyag elsajátítását számon kérő kérdést (definíció, illetve tétel kimondását, vagy ezek közvetlen alkalmazását megkívánó egyszerű feladatot), valamint 3 feladatot.

A tételt a vizsgázónak önállóan kell kifejtenie. Közбекérdezni csak akkor lehet, ha teljesen helytelen úton indult el vagy nyilvánvaló, hogy elakadt. (Ez esetben segítő kérdést lehet feltenni, amennyiben az még a felelési időbe belefér.)

A tétel egyes elemeit más-más témakörből kell kiválasztani.

A szóbeli vizsgarész értékelése

Az értékelés szempontjai:

1. Az elméleti kérdések összesen	15 pont
2. A három feladat összesen	30 pont
3. Önálló teljesítményre való képesség, a feladatok logikus előadása, illetve a matematikai kommunikációs képesség	5 pont

Azt, hogy a harmadik szempont szerinti 5 pontból mennyit kap a vizsgázó, annak a mérlegelésével kell eldönteni, hogy a vizsgázó milyen mértékben tudott önállóan megbirkózni a kérdésekkel, illetve a feladatokkal; ha segítő kérdésekre volt szüksége, azokat megértette-e és a feleletében fel tudta-e használni.

A szóbeli vizsgát is tett vizsgázó végső értékelése az írásbeli és a szóbeli vizsga együttes pontszáma alapján történik.

EMELT SZINTŰ VIZSGA

Emelt szint		
Írásbeli vizsga		Szóbeli vizsga
240 perc		20 perc
I.	II.	Egy téma összefüggő kifejtése megadott szempontok szerint
51 pont	64 pont	35 pont

Írásbeli vizsga

Általános szabályok

Az írásbeli vizsgán a vizsgázóknak egy központi feladatsort kell megoldaniuk.

A vizsgázó a rendelkezésére álló időt tetszése szerint oszthatja meg az I. és a II. rész, illetve az egyes feladatok között és megoldásuk sorrendjét is meghatározhatja.

Vizsgázónként megengedett segédeszközök: függvénytáblázat (egyidejűleg akár többféle is), szöveges adatok tárolására és megjelenítésére nem alkalmas zsebszámológép, körző, vonalzó, szögmérő, amelyekről a vizsgázó gondoskodik. Ezeket az eszközöket a vizsgázók a vizsga során egymás között nem cserélhetik.

Az írásbeli feladatsor formai jellemzői

Az I. részfeladatsor négy feladatból áll. Ezek az emelt szintű követelmények alapján egyszerűnek tekinthetők, többnyire a középszintű követelmények ismeretében is megoldhatók. A négy feladat közül legalább három több részkérdést is tartalmaz.

A II. részfeladatsor öt, egyenként 16 pontértékű feladatból áll. Ezek közül legalább kettőben a gyakorlati életben előforduló szituációból származik a probléma, így a megoldáshoz a vizsgázónak a szöveget le kell fordítania a matematika nyelvére, azaz matematikai modellt kell alkotnia, abban számításokat végeznie, s a kapott eredményeket az eredeti probléma szempontjából értelmezve kell válaszolnia a felvetett kérdésekre. A vizsgázónak az öt feladatból négyet kell kiválasztania, megoldania, és csak ez a négy értékelhető. A feladatok több részkérdést tartalmaznak, és általában több témakör ismeretanyagára támaszkodnak.

A feladatlap tartalmi jellemzői

A feladatsor összeállításakor az alábbi arányok az irányadók:

Gondolkodási módszerek, halmazok, logika, kombinatorika, gráfok	20%
Számelmélet, algebra	25%
Függvények, az analízis elemei	20%
Geometria, koordináta geometria, trigonometria	20%
Valószínűség-számítás, statisztika	15%

Ezek az arányok természetesen csak hozzávetőlegesek lehetnek, hiszen a feladatok egy jelentős része több témakörbe is besorolható, összetett ismeretkörre épül, továbbá a feladatsor választható feladatokat tartalmazó részei miatt az egyes

vizsgázók számára – a választásaiktól függően – az arányok eltolódhatnak. Az első témakörbe tartozik a feladatoknak minden olyan részeleme, amely a szöveg matematikai nyelvre való lefordítását, matematikai modellalkotást igényel.

A feladatsor feladatainak 30-40%-a szöveges, a hétköznapi élethelyzetekhez kapcsolódó, modellalkotást igénylő feladat.

A feladatlap értékelése

Az értékelés központi javítási-értékelési útmutató alapján történik. A javítási-értékelési útmutató tartalmazza a feladatok részletes megoldásait, azok lehetséges változatait, az egyes megoldási lépésekre adható részpontszámokat.

Az írásbeli feladatsor II. részében kitűzött 5 feladat közül csak 4 feladat megoldása értékelhető. A vizsgázónak az erre a célra szolgáló négyzetben meg kell jelölnie annak a feladatnak a sorszámát, melynek értékelése nem fog beszámítani az összpontszámába. Ezt a felügyelő tanárnak a vizsgadolgozat beszédésekor ellenőriznie kell. Amennyiben ez nem történt meg, és a választás ténye a dolgozatból sem derül ki egyértelműen, akkor a nem értékelendő feladat automatikusan a kitűzött sorrend szerinti utolsó feladat lesz.

Az írásbeli vizsga összpontszáma 115 pont.

Szóbeli vizsga

Általános szabályok

Az emelt szintű szóbeli vizsga központi tételsor alapján zajlik.

A tételt a vizsgázónak önállóan kell kifejtenie. Közbekérdezni csak akkor lehet, ha teljesen helytelen úton indult el vagy nyilvánvaló, hogy elakadt. (Ez esetben segítő kérdést lehet feltenni, amennyiben az még a felelési időbe belefér.)

A szóbeli vizsgára legalább húsz tételt kell készíteni. A tételsort úgy kell összeállítani, hogy tematikailag fedje le a követelményrendszert. A tételek feladatait minden évben frissíteni kell.

Vizsgázónként szükséges segédeszköz a tételsorban szereplő feladatokhoz kapcsolódó összefüggéseket tartalmazó képlettár, melyet a vizsgabizottságot

működtető intézmény biztosít, továbbá szöveges adatok tárolására és megjelenítésére nem alkalmas zsebszámológép, körző, vonalzó, szögmérő, melyekről a vizsgázó gondoskodik.

Az egyes tételek egy-egy témából kerülnek ki. A tétel címében megjelölt témát logikusan, arányosan felépített, szabad előadásban kell kifejtenie a vizsgázónak. A feleletben feltétlenül szerepelniük kell az alábbi részleteknek:

- egy, a témához tartozó, a vizsgázó választása szerinti definíció pontos kimondása;
- egy, a témához tartozó, a vizsgázó választása szerinti tétel pontos kimondása és bizonyítása;
- a kitűzött feladat megoldása;
- a téma matematikán belüli vagy azon kívüli alkalmazása, illetve matematikatörténeti vonatkozása (több ismertetése vagy egy részletesebb bemutatása).

A tételeket úgy kell összeállítani, hogy a nehézségük (az általuk átfogott tananyagrészek nagysága és mélysége) közel azonos legyen. Ügyelni kell arra, hogy a tételben kitűzött feladat nehézsége az egyes tételeket tekintve körülbelül azonos legyen.

A vizsgán használható képlettárat és a tételcímeket nyilvánosságra kell hozni.

A szóbeli vizsgarész értékelése

A szóbeli vizsgán elérhető pontszám 35. Az értékelés központi értékelési útmutató alapján történik.

Az értékelési szempontok

A felelet tartalmi összetétele, felépítésének szerkezete		10 pont
Logikus felépítés, szerkesztettség, tartalmi gazdagság	6 pont	
<i>Ebben a pontban kell értékelni a feleletben szereplő, a témához illő definícióknak, a kimondott tételnek és bizonyításának a nehézségét is.</i>		

A felelet matematikai tartalmi helyessége	4 pont	
A feleletben szereplő, a témához illő definíció helyes kimondása		2 pont
<i>Ha több definíciót is elmond, akkor a definícióra adható 2 ponttal a legjobbat kell értékelni.</i>		
A feleletben szereplő, a témához illő tétel helyes kimondása és bizonyítása		6 pont
A tétel helyes kimondása	2 pont	
A tétel helyes bizonyítása	4 pont	
A kitűzött feladat helyes megoldása		8 pont
<i>Ha a feladatot csak a vizsgáztató segítségével tudja elkezdni, akkor maximum 5 pont adható.</i>		
Alkalmazások ismertetése		4 pont
<i>Egy, a tételhez illő alkalmazás vagy matematikatörténeti vonatkozás részletes kifejtése, vagy 3-4 lényegesen eltérő alkalmazás vagy matematikatörténeti vonatkozás rövid ismertetése.</i>		
Matematikai nyelvhasználat, kommunikációs készség		5 pont
Matematikai nyelvhasználat	2 pont	
Önálló, folyamatos előadásmód	2 pont	
Kommunikáció	1 pont	
<i>Ez utóbbi 1 pont akkor is jár, ha a vizsgázó önálló felelete után nem volt szükség kérdésre.</i>		

Történelem

I. RÉSZLETES ÉRETTSÉGI VIZSGAKÖVETELMÉNY

A) KOMPETENCIÁK

1. Ismeretszerzés, források használata

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
1.1. Releváns információk gyűjtése történelmi forrásokból (tárgyi, írásos stb.), következtetések megfogalmazása, a források értelmezése	- Legyen képes információkat gyűjteni a forrásból megadott szempontok szerint, összevetni az információkat ismereteivel, az eltéréseket megfogalmazni és indokolni. - Tudjon forrásokból gyűjtött információkra vonatkozó kérdésekre válaszolni <i>szöveges forrás, képi forrás, statisztikai táblázat, diagram, grafikon, térkép, térképvázlat, ábra</i> alapján. - Legyen képes <i>képi forrásokat</i> saját szavaival leírni, ismereteivel összevetni és a nagy történelmi korszakok, korstílusok szerint csoportosítani. - Tudja értelmezni a szöveges forrásokat megadott szempontok szerint, és tudjon forrásokból gyűjtött információkra vonatkozó következtetéseket megfogalmazni.	- Tudja csoportosítani, típusuk alapján meghatározni az <i>írássos</i> forrásokat, és bemutatni jellemzőiket konkrét példák alapján. - Legyen képes megnevezni a történelmi háttérre utaló tartalmi elemeket, műfaji, nyelvi sajátosságokat a forrás elemzése és értelmezése során.
1.2.	- Legyen képes felismerni	- Legyen képes kiegészíteni

Tanult ismeretek felidézése, azonosítása forrás alapján	és megnevezni eseményeket, személyeket, fogalmakat, földrajzi helyeket, korszakokat, korstílusokat <i>szöveges</i> forrás alapján. - Legyen képes azonosítani személyeket, fogalmakat, kulturális emlékeket, korszakokat, korstílusokat, illetve ezek jellemzőit jellemző <i>kép</i> alapján, folyamatokat <i>térképvázlatok</i> alapján, jelenségeket, folyamatokat <i>ábra</i> alapján. - Legyen képes azonosítani a térképes ábrázolás fontosabb sajátosságait. - Legyen képes kiegészíteni <i>szöveges</i> forrást a hiányzó információval.	<i>szemléltető ábrát, térképvázlatot, táblázatot, grafikont, diagramot</i> a hiányzó információval.
1.3. Különböző típusú forrásokból származó információk összevetése	- Legyen képes megállapítani két azonos tárgyú történelmi forrás közti tartalmi és formai különbségeket.	- Legyen képes összevetni két azonos tárgyú nem szöveges, illetve különböző típusú forrásban megjelenő információkat, álláspontokat. - Tudjon feltételezéseket megfogalmazni a források tartalmi és formai különbözőségének okáról.

1.4. Forráskritika alkalmazása	- Legyen képes felismerni szöveges források szerzőjének szándékát, azonosítani nézőpontját. - Legyen képes érveket, bizonyítékot gyűjteni egy forrás hitelességének megállapításához más forrás segítségével.	- Legyen képes feltárni a forrás keletkezésének körülményeit. - Legyen képes megállapítani a forrás hitelességét ismeretei alapján.
1.5. Folyamatok és történelmi jelenségek, történelmi személyiségek bemutatása/értelmezése, értékelése források alapján	- Legyen képes értelmezni jelenségeket, <i>szöveges források, képi ábrázolások, statisztikai táblázatok, diagramok, grafikonok, ábrák</i> alapján, folyamatokat bemutatni térképvázlatok alapján. - Legyen képes bemutatni történelmi mozgásokat <i>térképek</i> segítségével. - Tudjon felhasználni <i>képzőművészeti alkotásokat</i> egy-egy történelmi korszak sajátosságainak bemutatásához. - Legyen képes kiválasztani több forrás közül azt, amelyik alkalmas egy történelmi állítás, feltételezés, vélemény indoklására vagy cáfolására. - Legyen képes kiválogatni a rendelkezésre álló forrásokat megadott kérdés alapján.	- Hozzon példát arra, hogy a történelem sorsfordító eseményeinek eltérő értékelései léteznek. - Legyen képes kifejteni megadott források alapján, hogy azok hogyan tükrözik a bemutatott személy vagy esemény megítélését. - Legyen képes megfogalmazni az események, jelenségek többféle megítélése közötti különbségeket, és azok lehetséges okaira vonatkozó feltételezéseket.

2. Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
2.1. Fontosabb történelmi fogalmak felismerése, azonosítása, meghatározása forrás alapján, történelmi fogalmak helyes használata	- Legyen képes felismerni a fontosabb történelmi fogalmakat meghatározás alapján. - Legyen képes használni a történelmi szakszókincset.	- Legyen képes forrás alapján meghatározni, történelmi jelenségekhez kapcsolni történelmi fogalmakat.
2.2. Az egy témához vagy korhoz kapcsolható fogalmak kiválasztása, rendszerezése , fogalmak jelentésváltozásainak ismerete	- Legyen képes kiválasztani és megadott szempont szerint rendszerezni az egy témához vagy korhoz kapcsolható fogalmakat.	- Legyen képes megkülönböztetni, összehasonlítani a történelmi fogalmak jelentésváltozatait. - Tudja, hogy bizonyos fogalmak a különböző történelmi korokban eltérő jelentéssel bírtak, és tudja értelmezni e különböző jelentéseket források segítségével.
2.3. Szövegalkotás megadott témában (szóban és írásban)	- Legyen képes kiemelni a lényeges ismereteket egy megadott témához. - Legyen képes szerkesztett szöveget alkotni kérdések, megadott szempontok alapján, megadott források felhasználásával.	

3. Tájékozódás térben és időben

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
3.1. Események, folyamatok, jelenségek, személyek elhelyezése térben és időben	- Legyen képes történelmi régiókhoz kapcsolni, elhelyezni, konkrét földrajzi helyhez rendelni eseményeket, jelenségeket, személyeket. - Legyen képes térképvázlaton jelölt pontokhoz, területekhez rendelni földrajzi helyeket. - Legyen képes sorrendbe állítani a fontos történelmi eseményeket. - Legyen képes összekapcsolni a történelmi eseményeket évszámokkal, nevekkkel és helyekkel. - Legyen képes bemutatni konkrét eseménysorokat. - Legyen képes meghatározni a fontos történelmi események időpontját konkrét kronológiai adatokkal.	- Legyen képes azonosítani térképvázlaton jelölt földrajzi helyeket. - Legyen képes táblázatba rendezni eseményhez vagy eseménysorhoz kapcsolódó adatokat.
3.2. A nagy történelmi korok és a kisebb korszakok elnevezésének és sorrendjének, valamint legfontosabb jellemzőinek felismerése és bemutatása.	- Tudja megállapítani a nagy történelmi korok és a kisebb korszakok sorrendjét. - Tudja kiválasztani a nagy történelmi korok és a kisebb korszakok jellemzőit felsorolásból.	- Legyen képes jellemezni a különböző történelmi korszakokat több szempontból. - Tudja megadott szempontból korszakokra felbontani az egyetemes vagy

		a magyar történelmet. - Példákkal bizonyítsa, hogy egy-egy korszaknak többféle korszakhatára is létezhet. - Legyen képes analógiákat felismerni több korszakból vett példák alapján.
3.3. A földrajzi környezet szerepének felismerése és bemutatása az egyes történelmi kultúrák és államok kialakulásában	- Tudjon példákat felsorolni arra, hogy a földrajzi környezet hatással volt az egyes történelmi kultúrák és államok kialakulására.	- Tudjon feltételezéseket megfogalmazni és azokat indokolni a földrajzi környezetnek az egyes civilizációk kialakulásában játszott szerepéről.
3.4. A történelmi fejlődés során kialakult régiók bemutatása térképeken és a történelmi tér változásainak ismerete	- Tudja az adott kor történelmi régióit megnevezni történelmi térképvázlat alapján, vagy hozzárendelni felsorolt nevekhez. - Legyen képes leolvasni a történelmi tér változásait térképről.	- Legyen képes jellemezni a korszak történelmi régióit történelmi térképvázlat és más segédlet alapján.
3.5. Különbségek és egybeesések felismerése, értelmezése a világtörténet	- Ismerje fel az egyetemes és a magyar történelem felsorolt eseményeiből azokat, amelyek valamilyen	- Tudja felsorolásból kiválasztani a jelentős magyar

és a magyar történelem legfontosabb eseményei között	összefüggés alapján egymáshoz kapcsolhatók. - Tudjon kiválasztani jelentős magyar és egyetemes történelmi személyiségeket, akik egymással kapcsolatban álltak.	és egyetemes történelmi személyiségek kortársait.
3.6. Aktuális események történelmi előzményeinek bemutatása	- Tudja kiválasztani megadott felsorolásból valamely aktuális esemény történelmi előzményeit.	- Legyen képes állításokat megfogalmazni valamely jelenkori esemény történelmi előzményeivel kapcsolatban.

4. Eseményeket alakító tényezők feltárása, kritikai és problémaközpontú gondolkodás

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
4.1. Ok-okozati összefüggések, események, folyamatok, cselekedetek <u>mozgatórugóinak rendszerezése, feltárása, bemutatása</u>	- Legyen képes feltárni az események, folyamatok, cselekedetek mozgatórugóit. - Legyen képes csoportosítani a felsorolt történelmi okokat, célokat, következményeket megadott szempontok szerint. - Legyen képes összekapcsolni a felsorolt történelmi tényezők közül az okokat és a következményeket. - Tudjon megfogalmazni egyszerű kérdéseket történelmi események okairól és következményeiről. - Legyen képes kiválasztani a különböző felsorolt történelmi tényezők	- Legyen képes feltételezéseket megfogalmazni történelmi események okairól, következményeiről és azokat indokolni. - Legyen képes megkülönböztetni a különböző típusú okokat, következményeket, és felismerni azok eltérő jelentőségét. - Tudjon önálló kérdéseket megfogalmazni

	közül az adott történelmi esemény okait, következményeit. - Legyen képes megkülönböztetni történelmi események okait, következményeit. - Legyen képes összevetni egyes fontosabb történelmi események következményeit és a benne részt vevők szándékait. - Ismerje fel az események, folyamatok, cselekedetek ok-okozati összefüggéseit. Példákkal bizonyítsa, hogy egy történelmi eseménynek egyszerre több oka és következménye van. - Legyen képes több szempontból feltárni történelmi jelenségek okait (társadalmi, gazdasági, politikai, eszmei).	történelmi események okairól és következményeiről. - Legyen képes összehasonlítani történelmi események okait, következményeit és a résztvevők szándékait, és rámutatni a közöttük levő összefüggésekre. - Tudjon feltételezéseket megfogalmazni megadott forrás segítségével, hogy az emberek nézeteit, döntéseit és cselekedeteit élethelyzetük miként befolyásolhatja.
4.2. A <u>változás és fejlődés</u> közötti különbség értelmezése konkrét példákon	- Legyen képes példákat kiválasztani a változás és a fejlődés bemutatására. - Legyen képes felismerni és bemutatni változást, fejlődést egy korszakon belül.	- Értelmezze példák segítségével a változás és a fejlődés közti különbséget. - Legyen képes felismerni és bemutatni több korszakon átívelő változást, fejlődést.

4.3. Történelmi <u>analógiák</u> megadott szempontok szerinti keresése, értelmezése	- Legyen képes összehasonlítani hasonló történelmi eseményeket megadott vagy önálló szempontok alapján.	- Legyen képes analógiákat keresni történelmi eseményhez megadott szempontok szerint, és választását indokolni.
4.4. <u>Hosszabb időtávú</u> <u>történelmi változások</u> bemutatása		- Legyen képes áttekinteni történelmi jelenségek változásait hosszabb időtávon. - Legyen képes bemutatni egy ország vagy régió történelmét hosszabb időtávon keresztül.
4.5. <u>Személyek, pártok,</u> <u>csoportok</u> szerepének felismerése, bemutatása egy történelmi esemény alakulásában	- Legyen képes kapcsolatot találni történelmi események és szereplők között. - Legyen képes bemutatni források segítségével történelmi szereplőknek az események alakulásában betöltött szerepét.	- Legyen képes több szempontból bemutatni történelmi szereplőknek az események alakulásában betöltött szerepét. - Legyen képes értelmezni az ugyanazon eseményeket,

		személyeket többféleképpen, illetve ellentmondásosan bemutató állításokat. Legyen képes bemutatni érvekkel alátámasztott véleményeket az ellentmondásosan értékelhető eseményekről és személyekről.
4.6. Történelmi jelenségek <u>problémaközpontú, forrásokon alapuló rendszerezése, bemutatása</u>	- Legyen képes problémaközpontúan rendszerezni tanult ismereteit és a forrásból gyűjtött információkat. - Legyen képes problémaközpontúan bemutatni történelmi eseményeket és jelenségeket. - Legyen képes komplex módon összerendezni, bemutatni, magyarázni, értékelni a múltból szóló információkat és a történelmi események és változások leírásait egy megadott kérdés szerint.	- Legyen képes megkülönböztetni a történelmi események, összefüggések lényeges és kevésbé lényeges elemeit. - Tudjon érveket gyűjteni és bemutatni feltevések mellett és ellen, az érveket kritikailag értékelni.
4.7. <u>Általános szabályok alkalmazása</u> konkrét esetekre	- Legyen képes felismerni egy megadott általános szabály érvényesülését valamely forrásban megjelenő konkrét esetben.	- Legyen képes besorolni konkrét jelenségeket általános

	- Legyen képes bemutatni az eseményeket, jelenségeket a felismert történelmi kontextus figyelembe vételével többféle szempontból, többféle forrás alapján. - Legyen képes alátámasztani vagy cáfolni egy történelmi kérdésre adott válaszát érvekkel és a források vizsgálatán alapuló következtetésekkel és bizonyítékokkal.	fogalmi kategóriákba.
4.8. A történelmi <u>kulcsfogalmak</u> használata történelmi jelenségek bemutatásakor	- Legyen képes megállapítani, hogy egy történelmi jelenség mely kulcsfogalmak alapján értelmezhető. - Legyen képes történelmi jelenségeket bemutatni kulcsfogalmak felhasználásával.	- Legyen képes történelmi jelenségeket értelmezni és értékelni történelmi kulcsfogalmak felhasználásával.

B) TÉMAKÖRÖK

A középszintű érettségi vizsgán a számon kérhető évszámok, személyek, topográfiai adatok és fogalmak megegyeznek az alap- és középfokú történelem kerettantervek évszámokra, személyekre, topográfiai adataira és fogalmaira vonatkozó – az adott témakörhöz rendelhető – tantárgyi követelményeivel.

Az emelt szintű érettségi vizsga egyszerű, rövid választ igénylő feladatainak megoldásához szükséges részletes követelményeket a történelem kerettanterveknek az évszámokra, személyekre, topográfiára és fogalmakra vonatkozó részei tartalmazzák.

Az emelt szintű érettségi vizsga írásbeli részének szöveges (kifejtendő) feladatai és szóbeli tételei megoldásához szükséges nevek, fogalmak stb. körére

vonatkozóan a kerettanterveknek az évszámokra, személyekre, topográfiára és fogalmakra vonatkozó részei példaként értelmezendők.

1. Az ókor és kultúrája

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
1.1. Poliszok ókori Hellaszban	Az athéni demokrácia működése a Kr.e. 5. században.	
1.2. Társadalmi és politikai küzdelmek az ókori Rómában	Julius Caesar egyeduralkodói kísérlete.	Octavianus hatalomra jutása és a principátus Augustus idején.
1.3. Az európai kultúra alapjai	A görög-római hitvilág. Az antikvitás kiemelkedő kulturális emlékei. A zsidó vallás fő jellemzői. A kereszténység kialakulása és főbb tanításai.	Az ókori keleti civilizációk vallási és kulturális jellemzői. A görög filozófia kimagasló képviselői (Platón, Arisztotelész). A kereszténység államvallássá válása.

2. A középkor

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
2.1. Nyugat-Európa a kora középkorban	A hűbérviség és a jobbágyság jellemzői. Az uradalom és a mezőgazdasági technika.	A Frank Birodalom történetének főbb állomásai.

2.2. A középkori egyház	A nyugati és a keleti kereszténység főbb jellemzői. Hitélet és vallások (pl. keresztény, zsidó) – együttműködés és konfliktusok.	A legfontosabb szerzetesrendek jellemzői (pl. <i>bencések, kolduló rendek</i>).
2.3. Az érett középkor Nyugat- és Közép-Európában	A középkori város és a céhes ipar.	A rendi állam kialakulása és működése Angliában és Franciaországban.
2.4. Az iszlám vallás és az Oszmán Birodalom	Az iszlám vallás kialakulása és főbb tanításai.	Az Oszmán Birodalom kialakulása és főbb jellemzői.
2.5 A középkor kultúrája	A román és gótikus építészeti; a reneszánsz kultúra.	Művelődés és írásbeliség a középkorban.

3. A középkori magyar állam megteremtése és virágkora

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
3.1. A magyar nép története az államalapításig	A magyar nép eredete, vándorlása és a honfoglalás.	A honfoglaló magyarság életmódja.
3.2. Az államalapítás és az Az Árpád-házi uralkodók kora	Géza fejedelemsége és I. (Szent) István államszervező tevékenysége. A tatárjárás és az ország újjáépítése IV. Béla idején.	Az új rend megszilárdulása Szent László és Könyves Kálmán idején. Az Aranybulla.
3.3. Az Anjouk és Luxemburgi Zsigmond kora	A középkori magyar állam megerősödése I. Károly idején.	I. (Nagy) Lajos törvényei és az Anjoukori társadalom. Zsigmond király külpolitikája.

3.4. A Hunyadiak	Hunyadi Mátyás reformjai és külpolitikája.	Hunyadi János törökellenes harcai.

4. Szellemi, társadalmi és politikai változások a kora újkorban (1492-1789)

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
4.1. A földrajzi felfedezések és következményei	A földrajzi felfedezések és a kapitalista gazdaság jellemzői.	A 16-17. századi gyarmatosítás és a világgazdaság kialakulása.
4.2. Reformáció és katolikus megújulás	A lutheri és kálvini reformáció. A katolikus megújulás. A barokk stílus jellemzői.	
4.3. Alkotmányosság és abszolutizmus a 17-18. században	Az alkotmányos monarchia jellemzői Angliában.	A francia abszolutizmus XIV. Lajos korában.
4.4. A felvilágosodás kora	A felvilágosodás eszmerendszere és főbb képviselői források alapján.	Az Egyesült Államok létrejötte és alkotmánya.
4.5. Nagyhatalmi konfliktusok a 17-18. században		Nagyhatalmi konfliktusok a 17-18. században (harmincéves háború, spanyol örökösödési háború, osztrák örökösödési háború, hétéves háború).

5. Magyarország a kora újkorban (1490-1790)

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
5.1. Az ország három részre szakadása és az országrészek berendezkedése	A mohácsi vész és az ország három részre szakadása. A várháborúk (1541-1568).	A három országrész berendezkedése.

5.2. Az Erdélyi Fejedelemség virágkora	Erdély sajátos etnikai és vallási helyzete. A hazai reformáció és a barokk kulturális hatásai.	Bethlen Gábor fejedelemsége
5.3. A török kiűzése és a Rákóczi-szabadságharc	A Rákóczi-szabadságharc okai, főbb eseményei és eredményei.	Zrínyi Miklós tevékenysége és a török kiűzése Magyarországról.
5.4. Magyarország a 18. századi Habsburg Birodalomban	Demográfiai és etnikai változások a 18. században. Mária Terézia és II. József reformjai.	
5.5. Művelődés, egyházak, iskolák		Reformáció és katolikus megújulás Magyarországon.

6. A polgári átalakulás, a nemzetállamok és az imperializmus kora (1789-1914)

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
6.1. A francia forradalom eszméi és a napóleoni háborúk	Az Emberi és polgári jogok nyilatkozatának alapkérdései.	A napóleoni háborúk fordulópontjai. A nagyhatalmi együttműködés céljai és rendszere a bécsi kongresszus nyomán.
6.2. A 19. század eszméi és a nemzetállami törekvések Európában	A korszak főbb eszmeáramlatainak (liberalizmus, nacionalizmus, konzervativizmus és szocializmus) jellemzői.	Az egységes Németország létrejötte és nagyhatalommá válása.
6.3. Gyarmati függés és harc a világ újrafelosztásáért	A szövetségi rendszerek kialakulása.	Gyarmatok és gyarmattartók a 19. század közepétől az első világháborúig.

6.4. Az ipari forradalom hullámai és hatásai	Az ipari forradalmak legjelentősebb területei (könnyűipar, nehézipar, közlekedés), néhány találmánya és a gyáripár kezdetei.	Az ipari forradalmak társadalmi hatásai (demográfia, életmód, nők helyzete)

7. A polgárosodás kezdetei és kibontakozása Magyarországon (1790-1914)

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
7.1. A reformkor	A reformkor fő kérdései, Széchenyi és Kossuth reformprogramja.	A nemzeti eszme a reformkorban. A rendi országgyűlés és a megyerendszer működése.
7.2. Forradalom és szabadságharc	A pesti forradalom eseményei, az áprilisi törvények. A szabadságharc főbb katonai és politikai eseményei.	Népek, nemzetiségek (pl.: németek, zsidók, szlávok) szerepe a forradalom és szabadságharc eseményeiben.
7.3. A kiegyezés és a dualizmus	A kiegyezéshez vezető út. A kiegyezés tartalma és értékelése.	A polgári állam kiépülése Magyarországon (közigazgatás, közegészségügy, iskolahálózat).
7.4. Társadalmi és gazdasági változások a dualizmus korában	Gazdasági változások a dualizmus korában. A magyar polgárosodás társadalmi, gazdasági jellegzetességei, sajátosságai. Népek, nemzetiségek (pl.: zsidók, németek) szerepe a modernizációban. Etnikai viszonyok és a	Budapest világvárossá fejlődése. Társadalmi és életmódbeli változások a dualizmus korában. Egyenlőség és emancipáció.

	nemzetiségi kérdés a dualizmus korában.	

8. A világháborúk kora (1914-1945)

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
8.1. Az első világháború és következményei	Az első világháború (hadviselők, frontok, a háború jellege). Az első világháborút lezáró békerendszer.	
8.2. Gazdaság, társadalom és életmód		Életmód és mindennapok a 20. század első felében. A világgazdasági válság és a New Deal.
8.3. A fasizmus és a nemzetiszocializmus	A náci Németország legfőbb jellemzői.	Az olasz fasizmus jellemzői.
8.4. A kommunista diktatúra	A kommunista ideológia és a sztálini diktatúra a Szovjetunióban.	
8.5. A második világháború	A világháború előzményei, kitörése és jellemzői. A holokauszt.	A második világháború főbb hadi és diplomáciai eseményei.

9. Magyarország a világháborúk korában (1914-1945)

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
9.1. Az első világháború és következményei Magyarországon	A trianoni békediktátum és következményei.	Magyarország az első világháborúban. Az őszirózsás forradalom és a tanácsköztársaság.
9.2. A Horthy-korszak	Az ellenforradalmi rendszer konszolidációjának legfontosabb lépései. A magyar külpolitika a két világháború között.	A válság és hatása: a belpolitikai élet változásai az 1930-as években.

	A politikai rendszer főbb jellemzői. Társadalmi, gazdasági, ideológiai kérdések.	
9.3. Művelődési viszonyok és társadalom	Társadalmi rétegződés és életmód a húszas-harmincas években. Az antiszemitizmus megjelenési formái és a „zsidókérdés” Magyarországon.	A klebelsbergi oktatás- és kultúrpolitika.
9.4. Magyarország a második világháborúban	Magyarország háborúba lépése és részvétele a Szovjetunió elleni harcokban. Magyarország német megszállása és a nyilas hatalomátvétel. A holokauszt Magyarországon.	Magyarország a náci birodalom árnyékában. A területi revízió lépései. Kállay Miklós miniszterelnöksége.

10. A jelenkor (1945-től napjainkig)

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
10.1. A kétpólusú világ kialakulása	A keleti és a nyugati blokk főbb politikai, gazdasági, társadalmi jellemzői, a hidegháborús szembenállás jellemzői. Az ENSZ létrejötte, működése.	Nemzetközi konfliktusok a hidegháború idején (berlini válság, Korea, Kuba, Vietnam).
10.2. A „harmadik világ”		A gyarmati rendszer felbomlása Indiában. A Kínai Népköztársaság létrejötte. A közel-keleti helyzet összetevői, az izraeli állam.

10.3. A kétpólusú világrend megszűnése	A kétpólusú világrend megszűnése; a Szovjetunió és Jugoszlávia szétesése; Németország újraegyesítése.	
10.4. Az európai integráció	Az Európai Unió alapelvei, intézményei és működése.	Az európai integráció főbb állomásai (bővülés és mélyülés).
10.5. A globális világ sajátosságai	A globális világgazdaság ellentmondásai.	A tömegkultúra új jelenségei napjainkban.

11. Magyarország 1945-től a rendszerváltozásig

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
11.1. A kommunista diktatúra kiépítése és a Rákosi-korszak	Az egypárti diktatúra működése, a gazdasági élet és a mindennapok jellegzetességei a Rákosi-korban.	Magyarország szovjetizálása (1945-1949).
11.2. Az 1956-os forradalom és szabadságharc	Az 1956-os forradalom és szabadságharc kitörésének okai és főbb eseményei; a megtorlás.	A magyar forradalom nemzetközi jelentősége és összefüggései.
11.3. A Kádár-korszak	A rendszer jellemzői a Kádár-korszakban, életmód és mindennapok.	A Kádár-rendszer válsága, a külpolitikai változások és az ellenzéki mozgalmak.
11.4. A rendszerváltozás és a piacgazdaságra való áttérés	A rendszerváltozás főbb eseményei. A piacgazdaságra való áttérés és következményei.	A közjogi rendszer átalakítása (1990-2011).
11.5. Demográfiai	A határon túli magyarság 1945-től.	Demográfiai változások

folyamatok és a határon túli magyarság		Magyarországon 1945-től.

12. Társadalmi, állampolgári, pénzügyi és munkavállalói ismeretek

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
12.1. Társadalmi tagozódás és felelősségvállalás	A magyarországi romák története és helyzetének főbb jellemzői napjainkban. A szociális ellátórendszer fő elemei.	Társadalmi rétegződés és társadalmi egyenlőtlenségek. Nemzetiségek Magyarországon.
12.2. Az aktív és felelős állampolgárság alapjai	Az emberi jogok ismerete és a jogegyenlőség elvének bemutatása, az állampolgári jogok, kötelességek. A politikai intézményrendszer fő elemei (országgyűlés, kormány, köztársasági elnök, alkotmánybíróság, ombudsman, helyi önkormányzatok, az Alaptörvény). A választási rendszer fő elemei.	
12.3. Alapvető pénzügyi és gazdasági fogalmak, folyamatok. A munkaviszonyhoz kapcsolódó ismeretek	A háztartás pénzügyei (adók és járulékok, pénzkezelési technikák, banki ügyletek). A munkaviszonyhoz kapcsolódó jogok és kötelezettségek, a munkaviszony megszűnése.	Az állam gazdasági szerepvállalása. A pénzpiac működése. A vállalkozási formák, a vállalkozás alapítása és működtetése.

II. A VIZSGA LEÍRÁSA

A vizsga részei

Középszint				Emelt szint			
Írásbeli vizsga		Szóbeli vizsga		Írásbeli vizsga		Szóbeli vizsga	
180	perc	15	perc	240	perc	20	perc
100	pont	50	pont	100	pont	50	pont

A vizsgán használható segédeszközök

	Középszint		Emelt szint	
	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga
A vizsgázó biztosítja	középiskolai történelmi atlasz	NINCS	II. részhez vizsgázónként szükséges a középiskolai történelmi atlasz	NINCS
A vizsgabizottságot működtető intézmény biztosítja	legalább három példány helyesírási szótár	középiskolai történelmi atlasz	legalább három példány helyesírási szótár	középiskolai történelmi atlasz

Nyilvánosságra hozandók

	Középszint		Emelt szint	
	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga
Anyag	NINCS	tematika	NINCS	tematika
Határidő	NINCS	jogszabály szerint	NINCS	jogszabály szerint

KÖZÉPSZINTŰ VIZSGA

Írásbeli vizsga		Szóbeli vizsga
180 perc		15 perc
Feladatsor		Egy problémaközpontú tétel kifejtése
I. Egyszerű, rövid választ igénylő feladatok megoldása	II. Szöveges (kifejtendő) feladatok megoldása	
50 pont	50 pont	
100 pont		50 pont

Írásbeli vizsga

Általános szabályok

Az írásbeli vizsgán a vizsgázóknak egy központi feladatsort kell megoldaniuk.

A vizsgázó a rendelkezésére álló időt tetszése szerint oszthatja meg az egyes feladatok között, és megoldásuk sorrendjét is meghatározhatja.

Vizsgázónként szükséges segédeszköz az állami tankönyvfejlesztésért és kiadásért felelős szerv által kiadott, kronológiai adattáblázatot nem tartalmazó középiskolai történelmi atlasz, amelyről a vizsgázó gondoskodik; továbbá vizsgacsoportonként legalább három példány helyesírási szótár, amelyet a vizsgabizottságot működtető intézmény biztosít.

Az írásbeli feladatlap formai jellemzői

Egyszerű, rövid választ igénylő feladatok

A feladatok a részletes követelményekben meghatározott kompetenciákra és témakörökre irányulnak. Mindegyik feladat valamely forrás (szöveg, kép, diagram stb.) feldolgozását, értelmezését várja el a vizsgázóktól.

Az egyszerű, rövid választ igénylő feladatsor 12 feladatból áll. Egy-egy feladat több részfeladatot is tartalmazhat.

Példák a lehetséges feladattípusokra
1. Információkeresés források (szöveges, képi) segítségével
2. Források alapján egyszerű következtetések megfogalmazása
3. Különböző típusú (szöveges, képi, diagram) forrásból származó információk összevetése
4. Megadott szempontok szerinti fogalmak gyűjtése forrásokból
5. Fogalmak azonosítása, hozzárendelése egy korhoz vagy egy államhoz
6. Térképekről információk gyűjtése
7. Térképek alapján egyszerű következtetések megfogalmazása
8. Helyszínek azonosítása térképatlasz segítségével
9. Célok és következmények megkülönböztetése
10. Ok-okozati összefüggés felismerése, megkülönböztetése
11. Következtetések megfogalmazása események, folyamatok, jelenségek, döntések következményeiről
12. Komplex forráselemző feladat

Szöveges (kifejtendő) feladatok

Az írásbeli vizsga szöveges feladatait az alábbi kronológiai szakaszolás szerint kell kijelölni:

1. Az ókortól 1849-ig
2. 1849-től napjainkig

Ezekben a feladatokban a vizsgázóknak néhány összefüggő mondatban vagy hosszabb szövegben kell kifejtetniük a válaszokat. A feladatok a részletes követelményekben meghatározott kompetenciákra és témakörökre irányulnak. Minden feladatnál forrás (szöveg, kép, adat, térkép stb.) segítségével kell a vizsgázóknak megválaszolni a feltett kérdést.

A feladatsor kétféle típusú kifejtendő feladatot tartalmaz:

1. Rövid feladatot, amelyet kb. 100-130 szóban, (kb. 12-16 soros) szerkesztett szövegben kell megoldani.
2. Hosszú feladatot, amelyet kb. 210-260 szóban, (kb. 26-32 soros) szerkesztett szövegben kell megoldani.

A feladatsor két rövid, egyetemes történelemre vonatkozó feladatot (amelyek közül az egyik az 1849 előtti, a másik az 1849 utáni korszakokkal kapcsolatos) és két hosszú, magyar történelemre vonatkozó feladatot (amelyek közül az egyik az 1849 előtti, a másik az 1849 utáni korszakokkal kapcsolatos) tartalmaz.

A vizsgázónak a *négy* feladatból *kettőt* kell választania:

- egyet az egyetemes történelemre vonatkozó két feladat közül;
- egyet a magyar történelemre vonatkozó két feladat közül;

Ha a vizsgázó által választott rövid esszé az 1849 előtti korszakokra vonatkozik, akkor a hosszú esszéjének az 1849 utáni korszakokra kell vonatkoznia. Ha a vizsgázó által választott rövid esszé az 1849 utáni korszakokra vonatkozik, akkor a hosszú esszéjének az 1849 előtti korszakokra kell vonatkoznia.

(A vizsgázónak a feladatválasztást a feladatlapon jelölnie kell.)

Az írásbeli feladatlap tartalmi jellemzői

Az írásbeli feladatsort kb. 60%-ban a magyar, kb. 40%-ban pedig az egyetemes történelemhez kapcsolódó feladatok alkotják. Az összes feladat kb. 50 %-a az

1849-től napjainkig terjedő időszakra vonatkozik. A feladatsor egészében az alábbi arányok érvényesülnek:

Politika-, esemény-, állam, jog- és intézménytörténet	kb. 40 %
Társadalom-, életmód-, mentalitás- és művelődéstörténet, munkaügyi alapismeretek	kb. 25 %
Gazdaság-, technikatörténet és a környezeti kultúra története, pénzügyi és gazdasági ismeretek	kb. 25 %
Eszme- és vallástörténet	kb. 10 %.

Az írásbeli feladatlap értékelése

Az írásbeli vizsgadolgozatokat a vizsgabizottságot működtető intézmény szaktanára javítja és értékeli. Az értékelés a központi javítási-értékelési útmutató alapján történik.

Az írásbeli vizsgán elérhető 100 pont 50 %-a az egyszerű, rövid választ igénylő feladatok megoldásával, 50 %-a a szöveges (kifejtendő) kérdésekre adott válaszokkal érhető el.

A szöveges (kifejtendő) feladatok értékelési kritériumait az alábbi táblázat rögzíti.

Rövid feladat	Hosszú feladat
Feladatmegértés	Feladatmegértés
Tájékozódás térben és időben Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása Ismeretszerzés, források használata Eseményeket alakító tényezők feltárása, kritikai és problémaközpontú gondolkodás	Tájékozódás térben és időben Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása Ismeretszerzés, források használata Eseményeket alakító tényezők feltárása, kritikai és problémaközpontú gondolkodás

Ha a feladatmegértésre 0 pontot kap a vizsgázó, akkor a feladat a további szempontok szerint nem értékelhető, összpontszáma is 0 pont.

A szöveges feladat megszerkesztettsége, nyelvhelyessége a „kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása” kritérium keretein belül kerül értékelésre.

Az előírásnak nem megfelelő feladatválasztás esetén az alábbiak szerint kell eljárni:

- ha a vizsgázó választása egyértelmű, de rossz, akkor úgy kell értékelni, hogy a legkisebb pontveszteség érje;

- ha a vizsgázó kettőnél több feladatba is belekezd, de nem jelöli egyértelműen választását, akkor a legkisebb sorszámú megoldott feladattól indulva, a jó választás szabályai alapján emelkedő számsorrendben kell a feladatokat értékelni.

Szóbeli vizsga

A középszintű szóbeli vizsga tételsorának összeállításáról a vizsgabizottságot működtető intézmény gondoskodik.

A vizsgázó vázlatot készíthet, amelyet tétele kifejtése közben használhat.

A tételt a vizsgázónak önállóan kell kifejtenie. Közbekezdni csak akkor lehet, ha teljesen helytelen úton indult el, vagy nyilvánvaló, hogy elakadt. Ez esetben a téma kifejtését segítő kérdést lehet feltenni, amennyiben az a felelési időbe még belefér.

A tételsor témakörönként *kettő-négy*, összesen 20-22 tételt tartalmaz.

A szóbeli tételsorokat minden évben legalább 20%-ban módosítaniuk kell (pl. a címeket, a feldolgozási szempontokat, a forrásokat).

A felkészüléshez és a tételkifejtéshez vizsgázónként szükséges segédeszköz az állami tankönyvfejlesztésért és kiadásért felelős szerv által kiadott, kronológiai adattáblázatot nem tartalmazó középiskolai történelmi atlasz, amelyet a vizsgabizottságot működtető intézmény biztosít.

A szóbeli tételsor formai jellemzői

A tételsort a szóbeli vizsgához előírt témakörökbe rendezve kell elkészíteni.

A tétel lehet egy kisebb korszak történelmi problémájának részletezőbb bemutatása vagy egy összetettebb, illetve több történelmi korszakon átívelő probléma áttekintő bemutatása.

A tételek megfogalmazása ösztönöz a problémamegoldásra, valamint a történeti (szöveges, képi, grafikus, tárgyi stb.) források és térképek használatára. A szóbeli tétel 3-6 forrást tartalmaz.

A szóbeli tételek három-négy feldolgozási, értelmezési szempontot jelölnek ki, és a megadott, különböző típusú források értelmezését is elvárják a tétel kifejtésekor.

A szóbeli tételsor tartalmi jellemzői

A szóbeli vizsga témakörei

Gazdaság, gazdaságpolitika, anyagi kultúra, pénzügyi és gazdasági ismeretek

Népesség, település, életmód

Egyén, közösség, társadalom, munkaügyi ismeretek

Politikai berendezkedések a modern korban

Politikai intézmények, eszmék, ideológiák

Nemzetközi konfliktusok és együttműködés

Szabad témakör

A vizsgabizottságot működtető intézményeknek lehetőségük van a hat kötelező témakörön felül szabad témakör kijelölésére. Ennek követelményeit és tartalmát az egyes vizsgabizottságot működtető intézmények helyi tanterveik alapján határozzák meg (*pl. helytörténeti téma; forradalom - reform - kompromisszum; etnikum - nemzet - nemzetiség*).

A tételsor egészében is érvényesíteni kell azt, hogy a feladatok kb. 60 %-ban a magyar, kb. 40 %-ban pedig az egyetemes történelemhez kapcsolódjanak, és az összes feladat kb. 50 %-a az 1849-től napjainkig terjedő időszakra vonatkozik.

Amennyiben a vizsgázók között olyan vizsgázó is van, aki nem a tételekhez illeszkedő helyi tanterv szerint tanult, következmények nélkül kérheti a szabad témakör alóli felmentését.

A vizsgabizottságot működtető intézménynek minden vizsgaidőszak előtt nyilvánosságra kell hoznia a követelmények és a szóbeli témakörök tartalmi

szerkezetének megfelelő ún. tematikát, amely a témakörhöz kapcsolható korszakokat és résztémákat határozza meg. A tematikában kb. 20-22 címet kell megfogalmazni és kiadni, amelyek alapján az egyes tételeket ki kell jelölni.

- pl. témakör: nemzetközi konfliktusok és együttműködés

tematika (korszak): Az első világháború (hadviselők, frontok, a háború jellege)

tétel: Mutassa be az első világháború főbb frontjait és az első világháború jellemzőit a megadott források alapján!

A tételsort nem lehet előzetesen kiadni, a tételeket a vizsgázók csak a vizsgán ismerhetik meg.

A szóbeli vizsgarész értékelése

Az értékelés az egyes tételekhez – az alábbi szempontok alapján készített – értékelési útmutató alapján történik. A szóbeli tételek értékelési útmutatóit a vizsgabizottságot működtető intézmény készíti el.

A feladat megértése	4 pont
Tájékozódás térben és időben	6 pont
Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása	10 pont
Ismeretszerzés, források használata	12 pont
Eseményeket alakító tényezők feltárása, kritikai és problémaközpontú gondolkodás	18 pont
Összesen	50 pont

Ha a feladatmegértés 0 pont, akkor a feladat a további szempontok szerint nem értékelhető, összpontszáma is 0 pont.

A szóbeli felelet felépítettsége, világossága, nyelvhelyessége a „kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása” kritérium keretein belül kerül értékelésre.

EMELT SZINTŰ VIZSGA

Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga
240 perc	20 perc

Feladatsor		Egy problémaközpontú tétel kifejtése
I. Egyszerű, rövid választ igénylő feladatok megoldása	II. Szöveges (kifejtendő) feladatok megoldása	
100 perc	140 perc	
50 pont	50 pont	
100 pont		50 pont

Írásbeli vizsga

Általános szabályok

Az írásbeli vizsgán a vizsgázóknak egy központi feladatsort kell megoldaniuk.

A vizsgázó az I. (100 perc) és a II. (140 perc) részen belül a rendelkezésére álló időt tetszése szerint oszthatja meg az egyes feladatok között, és megoldásuk sorrendjét is meghatározhatja.

A vizsgázó először az I. feladatlapot oldja meg. A vizsgadolgozatokat a 100 perc leteltével a felügyelő tanár összegyűjti. Ezután kerülhet sor a II. feladatlap kiosztására és megoldására.

A II. részhez vizsgázónként szükséges segédeszköz az állami tankönyvfejlesztésért és kiadásért felelős szerv által kiadott, kronológiai adattáblázatot nem tartalmazó középiskolai történelmi atlasz, amelyről a vizsgázó gondoskodik; továbbá vizsgacsoportonként legalább három példány helyesírási szótár, amelyet a vizsgabizottságot működtető intézmény biztosít.

Az írásbeli feladatlap formai jellemzői

Egyszerű, rövid választ igénylő feladatok

A feladatok a részletes követelményekben meghatározott kompetenciákra és témakörökre irányulnak. Mindegyik feladat valamely forrás (szöveg, kép, diagram stb.) feldolgozását, értelmezését várja el a vizsgázóktól.

Az egyszerű, rövid választ igénylő feladatsor 12 feladatból áll. Egy-egy feladat több részfeladatot is tartalmazhat.

Példák a lehetséges feladattípusokra

1. Információkeresés források (szöveges, képi) segítségével
2. Források alapján egyszerű következtetések, értékelések megfogalmazása
3. Források egy-egy részletének összehasonlítása, a különbségek okainak értelmezése
4. Különböző típusú (szöveges, képi, diagram) forrásból származó információk összevetése, elemzése
5. Megadott szempontok szerinti fogalmak gyűjtése forrásokból, következtetések levonása
6. Fogalmak magyarázata, hozzárendelése korhoz, területhez
7. Térképekről információk gyűjtése, következtetések levonása
8. Térképek alapján egyszerű következtetések megfogalmazása
9. Események közötti sorrendiség
10. Célok és következmények megkülönböztetése, értelmezése
11. Ok-okozati összefüggés felismerése, megkülönböztetése
12. Következtetések megfogalmazása események, folyamatok, jelenségek, döntések következményeiről
13. Különböző jellegű folyamatok és eseménysorozatok közötti kapcsolatok megtalálása
14. Komplex forráselemző feladat

Szöveges (kifejtendő) feladatok

Az írásbeli vizsga szöveges feladatait az alábbi kronológiai szakaszolás szerint kell kijelölni:

1. Az ókortól 1849-ig
2. 1849-től napjainkig
3. Komplex feladat az ókortól napjainkig

Ezekben a feladatokban a vizsgázóknak néhány összefüggő mondatban vagy hosszabb szövegben kell kifejteniük a válaszokat. A feladatok a részletes követelményekben meghatározott kompetenciákra és témakörökre irányulnak. Minden feladat valamely forrás feldolgozását, értelmezését várja el a vizsgázóktól.

A feladatlap háromféle típusú kifejtendő feladatot tartalmaz:

1. Rövid feladatot, amelyet kb. 110-130 szóban (kb. 14-18 soros) szerkesztett szövegben kell megoldani.

2. Hosszú feladatot, amelyet kb. 240-290 szóban (kb. 30-36 soros) szerkesztett szövegben kell megoldani.

3. Komplex feladatot (amely irányulhat például valamely, több korszakon átívelő történelmi probléma bemutatására, vagy azonos korszakban párhuzamosan zajló magyar és egyetemes történelmi események összehasonlítására, vagy két különböző korszak eseményeinek összevetésére), amelyet kb. 290-340 szóban (kb. 36-42 soros) szerkesztett szövegben kell megoldani.

A feladatlap a vizsgaleírásban meghatározott korszakokra vonatkozóan

-2 rövid, egyetemes történelemre vonatkozó feladatot (amelyek közül egy az 1849 előtti, egy pedig az 1849 utáni korszakokkal kapcsolatos),

-2 hosszú, magyar történelemre vonatkozó feladatot (amelyek közül egy az 1849 előtti, egy pedig az 1849 utáni korszakokkal kapcsolatos) és

-2 komplex feladatot tartalmaz.

A vizsgázónak a *hat* feladatból *hármat* kell választania: egy rövid, egy hosszú és egy komplex feladatot. Ha a vizsgázó által választott rövid esszé az 1849 előtti korszakokra vonatkozik, akkor a hosszú esszéjének az 1849 utáni korszakokra kell vonatkoznia. Ha a vizsgázó által választott rövid esszé az 1849 utáni korszakokra vonatkozik, akkor a hosszú esszéjének az 1849 előtti korszakokra kell vonatkoznia.

(A vizsgázónak a feladatválasztást a feladatlapon jelölnie kell.)

Az írásbeli feladatlap tartalmi jellemzői

Az írásbeli feladatsort kb. 60 %-ban a magyar, kb. 40 %-ban pedig az egyetemes történelemhez kapcsolódó feladatok alkotják. Az összes feladat kb. 50 %-a az 1849-től napjainkig terjedő időszakra vonatkozik. A feladatsor egészében az alábbi arányok érvényesülnek:

Politika-, esemény-, állam, jog- és intézménytörténet	kb. 40 %
Társadalom-, életmód-, mentalitás- és művelődéstörténet, munkaügyi alapismeretek	kb. 25 %
Gazdaság-, technikatörténet és a környezeti kultúra története, pénzügyi és gazdasági ismeretek	kb. 25 %
Eszme- és vallástörténet	kb. 10 %.

Az írásbeli feladatlap értékelése

Az értékelés központi javítási-értékelési útmutató alapján történik.

Az emelt szintű érettségi vizsgán az írásbeli összpontszám 50 %-ban egyszerű, rövid választ igénylő feladatok megoldásával és 50 %-ban szöveges (kifejtendő) kérdésekre adott válaszokkal érhető el.

A szöveges (kifejtendő) feladatok értékelési kritériumai:

Rövid feladat	Hosszú feladat
Feladatmegértés	Feladatmegértés
Tájékozódás térben és időben Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása Ismeretszerzés, források használata Eseményeket alakító tényezők feltárása, kritikai és problémaközpontú gondolkodás	Tájékozódás térben és időben Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása Ismeretszerzés, források használata Eseményeket alakító tényezők feltárása, kritikai és problémaközpontú gondolkodás

Ha a feladatmegértés 0 pont, akkor a feladat a további szempontok szerint nem értékelhető, összpontszáma is 0 pont.

A szöveges feladat megszerkesztettsége, nyelvhelyessége a „kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása” kritérium keretein belül kerül értékelésre.

Az előírásnak nem megfelelő feladatválasztás esetén az alábbiak szerint kell eljárni:

- ha a vizsgázó választása egyértelmű, de rossz, akkor úgy kell értékelni, hogy a legkisebb pontveszteség érje;
- ha a vizsgázó háromnál több feladatba is belekezd, de nem jelöli egyértelműen választását, akkor a legkisebb sorszámú megoldott feladattól indulva, a jó választás szabályai alapján emelkedő számsorrendben kell a feladatokat értékelni.

Szóbeli vizsga

Az emelt szintű szóbeli vizsga központi tételsor alapján zajlik.

A vizsgázó vázlatot készíthet, amelyet tételének kifejtésekor használhat.

A tételt a vizsgázónak önállóan kell kifejtenie. Közбекérdezni csak akkor lehet, ha teljesen helytelen úton indult el, vagy nyilvánvaló, hogy elakadt. Ez esetben a

téma kifejtését segítő kérdést lehet feltenni, amennyiben az a felelési időbe még belefér.

A tételsorok minden vizsganapra témakörönként *három-négy* tételt, összesen 20-22 tételt tartalmaznak. Egy-egy vizsgaidőszak minden vizsganapjára más-más szóbeli tételsor készül.

Az országos vizsgaközpontnak a május-júniusi vizsgaidőszakra a témakörök szerinti szóbeli tematikát az előző évihez képest legalább 30 %-ban módosítani kell.

A felkészüléshez és a tételkifejtéshez vizsgázónként szükséges segédeszköz az állami tankönyvfejlesztésért és kiadásért felelős szerv által kiadott, kronológiai adattáblázatot nem tartalmazó középiskolai történelmi atlasz, amelyet a vizsgabizottságot működtető intézmény biztosít.

A szóbeli tételsor formai jellemzői

A tételsort a szóbeli vizsgához előírt témakörökbe rendezve kell elkészíteni.

A tétel lehet egy kisebb korszak történelmi problémájának részletezőbb bemutatása vagy egy összetettebb illetve több történelmi korszakon átívelő probléma áttekintő bemutatása.

A feladatok megfogalmazása ösztönözzön a problémamegoldásra, valamint a történeti (szöveges, képi, grafikus, tárgyi stb.) források és térképek használatára.

A szóbeli tételek három-öt feldolgozási, értelmezési szempontot jelölnek ki, és a megadott, különböző típusú források értelmezését is elvárják a tétel kifejtésekor.

A szóbeli tételsor tartalmi jellemzői

A szóbeli vizsga témakörei:

Gazdaság, gazdaságpolitika, anyagi kultúra, pénzügyi és gazdasági ismeretek

Népesség, település, életmód

Egyén, közösség, társadalom, munkaügyi ismeretek

Politikai berendezkedések a modern korban

Politikai intézmények, eszmék, ideológiák

Nemzetközi konfliktusok és együttműködés

A tételsor egészében is érvényesíteni kell azt, hogy a feladatok kb. 60 %-ban a magyar, kb. 40 %-ban pedig az egyetemes történelemhez kapcsolódjanak, és az összes feladat kb. 50 %-a az 1849-től napjainkig terjedő időszakra vonatkozzon.

A tételsort nem lehet előzetesen kiadni, a tételeket a vizsgázók csak a vizsgán ismerhetik meg.

Minden vizsgaidőszak előtt az országos vizsgaközpontnak nyilvánosságra kell hoznia a követelmények és a szóbeli témakörök tartalmi szerkezetének megfelelő ún. tematikát, mely a témakörökhöz kapcsolható korszakokat és résztémákat határozza meg. A tematikában kb. 30 címet kell megfogalmazni és kiadni, mely alapja az egyes tételek kijelölésének.

- pl. témakör: politikai intézmények, eszmék, ideológia

tematika (résztéma): a 19. sz. uralkodó eszméi

tétel: Elemezze a marxizmus történelemszemléletét a megadott források és szempontok alapján!

A szóbeli vizsgarész értékelése

A szóbeli feleletek értékelése az egyes tételekhez készített részletes, központi értékelési útmutató alapján történik. Az útmutatók az alábbi szempontok alapján rögzítik a feladatmegoldáskor elvárható műveleteket és tartalmi elemeket.

A feladat megértése	4 pont
Tájékozódás térben és időben	6 pont
Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása	10 pont
Ismeretszerzés, források használata	12 pont
Eseményeket alakító tényezők feltárása, kritikai és problémaközpontú gondolkodás	18 pont
Összesen	50 pont

Ha a feladatmegértés 0 pont, akkor a feladat a további szempontok szerint nem értékelhető, összpontszáma is 0 pont.

A szóbeli felelet felépítettsége, világossága, nyelvhelyessége a „kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása” kritérium keretein belül kerül értékelésre.

Élő idegen nyelv

A vizsgakövetelmény minden élő idegen nyelv érettségi vizsgájának részletes vizsgakövetelményeit és vizsgaleírását tartalmazza. A dokumentum konkrét nyelvi példákat nem tartalmaz.

Az idegen nyelvi érettségi vizsga célja a kommunikatív nyelvtudás mérése, azaz annak megállapítása, hogy a vizsgázó képes-e kommunikációs céljait megvalósítani.

A vizsga mindkét szinten *írásbeli és szóbeli részből* áll, és *a négy nyelvi alapkészséget* méri: olvasott szöveg értése, hallott szöveg értése, beszédkészség és íráskészség. A kommunikatív készségek alkalmazásához a nyelvhasználónak rendelkeznie kell megfelelő szókinccsel, és ismernie kell a nyelv struktúráját is. Ezért *a nyelvtani és lexikai kompetenciát* mindkét szinten külön vizsgarész keretében is mérjük. A vizsga egynyelvű, azaz közvetítési készséget nem mér.

A követelmények az Élő idegen nyelvi érettségi vizsga általános követelményei, valamint az Európa Tanács idegennyelv-oktatással kapcsolatos ajánlásai alapján készültek. Az idegen nyelvi érettségi vizsga szintmeghatározásai igazodnak az Európa Tanács skálájához. A vizsga középszintje a B1, az emelt szint pedig a B2 szintnek felel meg.

Európa Tanács	Érettségi vizsga
C2 Mesterszint	
C1 Haladó szint	
B2 Középszint	Emelt szint
B1 Küszöbszint	Középszint

A2 Alapszint	
A1 Minimumszint	

Az Európa Tanács B1, B2 szintjeinek általános leírása:

B2	Megérti a változatos, konkrét vagy elvont témájú szövegek fő gondolatmenetét, követni tudja a hosszabb, összetettebb érveléseket is. Folyamatos és természetes módon tud a célnyelven interakciót folytatni. Világos és részletes szöveget tud létrehozni különböző témákról. Véleményét indokolni tudja, részletezni tudja a különböző lehetőségekből adódó előnyöket és hátrányokat.
B1	Megérti a fontosabb információkat olyan egyszerű, hétköznapi szövegekben, amelyek gyakori élethelyzetekhez kapcsolódnak (pl. iskola, szabadidő, munka). Képes külföldiekkel kommunikálni mindennapi helyzetekben. Egyszerű, összefüggő szöveget tud alkotni olyan témákban, amelyeket ismer, vagy amelyek az érdeklődési körébe tartoznak. Be tud számolni eseményekről, élményeiről, érzelmeiről és törekvéseiről. Rövid magyarázatot tud fűzni eseményekhez, jelenségekhez, indokolni tud különböző álláspontokat és terveket.

A dokumentum az élő idegen nyelvi érettségi vizsga részletes vizsgakövetelményeit és vizsgaleírását tartalmazza. A vizsga szintje, alapelvei és a készségek szintjén megfogalmazott követelményei azonosak minden élő idegen nyelvben.

Az I. fejezetben található a részletes vizsgakövetelmények. Először a készségekre lebontott követelményeket, a szövegek jellemzőit és a szövegfajtákat soroljuk fel mindkét szintre vonatkozóan a vizsgarészek lebonyolításának sorrendjében. Ezt követik a témakörök, a kommunikációs helyzetek és szándékok, továbbá a nyelvtanra és a szókincsre vonatkozó információk.

A készségeken belül külön jelöljük az Európa Tanács szintrendszer szerinti B1 és B2 szintű követelményeket. Az adott szinten megfogalmazott követelmények magukban foglalják az alacsonyabb szinten megadottakat is.

A dokumentum II. fejezete, a vizsgaleírás először a középszintű, majd az emelt szintű vizsgát mutatja be. A vizsgarészek itt is a lebonyolítás sorrendjében követik egymást. A könnyebb kezelhetőség érdekében az egyes vizsgarészek leírásakor megismételjük a készségekre lebontott követelményeket, a szövegek jellemzőit és a szövegfajták felsorolását.

I. RÉSZLETES ÉRETTSÉGI VIZSGAKÖVETELMÉNY

Az emelt szinten megjelenő követelményekbe a középszint követelményei is beleértendők.

A) KÉSZSÉGEK ÉS SZÖVEGFAJTÁK

1. Olvasott szöveg értése

	VIZSGASZINTEK	
	Középszint (B1)	Emelt szint (B2)
1.1 Készségek	A vizsgázó képes az olvasási céloknak, illetve a feladatnak megfelelő stratégiák alkalmazásával a szövegben	
	a gondolatmenet lényegét megérteni	a gondolatmenetet követni
	véleményeket, érvelést nagy vonalakban követni	véleményeket, érvelést követni
	egyes részinformációkat kiszűrni.	az információkat megfelelő részletességgel megérteni
		a szerző álláspontjára következtetni
		a szerző, illetve a szereplők érzéseire, érzelmeire következtetni.
A vizsgarészben használt szöveg - autentikus, esetleg kismértékben szerkesztett, - tartalma, szerkezete, nyelve világos, - tematikusan megfelel a korosztály élettapasztalatának és általános érdeklődésének, - megértéséhez nincs szükség az érettségi vizsga általános műveltségi szintjét meghaladó ismeretekre, - kiválasztásakor a <i>Témakörök</i> című rész az irányadó, - autentikus jellegéből adódóan tartalmazhat olyan szavakat, kifejezéseket, szerkezeteket, amelyek ismerete nem követelmény az adott vizsgaszinten; ezek megértése azonban nem szükséges az adott feladat sikeres megoldásához.		

	VIZSGASZINTEK	
	Középszint (B1)	Emelt szint (B2)
1.2 A szöveg jellemzői	rövid, tartalmilag és szerkezetileg világos	hosszabb, nyelvileg és tartalmilag összetettebb
	hétköznapi nyelven íródott.	konkrét vagy elvont témájú.
1.3 Szövegfajták	utasítások (pl. használati utasítások)	publicisztikai írások.
	tájékoztató szövegek (pl. hirdetés, menetrend, prospektus, műsorfüzet)	
	levelek	
	újságcikkek (pl. hír, beszámoló, riport)	
	ismeretterjesztő szövegek	
	egyszerű elbeszélő szövegek	
	irodalmi szövegek.	

2. Nyelvhelyesség

	VIZSGASZINTEK	
	Középszint (B1)	Emelt szint (B2)
2.1 Készségek	A vizsgázó képes	
	gyakran használt nyelvtani szerkezetek és lexikai egységek felismerésére, kiegészítésére és létrehozására szövegszinten.	változatos nyelvtani szerkezetek és lexikai egységek felismerésére, kiegészítésére és létrehozására szövegszinten.
A vizsgarészben használt szöveg vagy szövegrészlet - nehézségi foka alacsonyabb, mint az olvasott szöveg megértését mérő feladatoknál, - autentikus, esetleg szerkesztett, - tartalma, szerkezete, nyelve világos, - tematikusan megfelel a korosztály élettapasztalatának és általános érdeklődésének, - megértéséhez nincs szükség az érettségi vizsga általános műveltségi szintjét meghaladó ismeretekre, - kiválasztásakor a <i>Témakörök</i> című rész az irányadó,		

- autentikus jellegéből adódóan tartalmazhat olyan szavakat, kifejezéseket, szerkezeteket, amelyek ismerete nem követelmény az adott vizsgaszinten; ezek megértése azonban nem szükséges az adott feladat sikeres megoldásához,

	VIZSGASZINTEK	
	Középszint (B1)	Emelt szint (B2)
2.2 A szöveg jellemzői	rövid, tartalmilag és szerkezetileg világos	hosszabb, nyelvileg és tartalmilag összetettebb
	hétköznapi nyelven íródott.	konkrét vagy elvont témájú.

3. Hallott szöveg értése

	VIZSGASZINTEK	
	Középszint (B1)	Emelt szint (B2)
3.1 Készségek	A vizsgázó képes az értési céloknak, illetve a feladatnak megfelelő stratégiák alkalmazásával a szöveg	
	gondolatmenetét nagy vonalakban követni	gondolatmenetét részleteiben is követni
	egyes tényszerű részinformációkat megérteni.	megértésén túl a szövegkörnyezetből következtetni az egyes beszélők álláspontjára
		megértésén túl a szövegkörnyezetből következtetni a beszélők érzelmeire és egymáshoz való viszonyára.
A vizsgarészben használt szöveg - autentikus vagy autentikus hangzású (stúdiófelvétel), - tematikusan megfelel a korosztály élettapasztalatának és általános érdeklődésének, - megértéséhez nincs szükség az érettségi vizsga általános műveltségi szintjét meghaladó ismeretekre, - kiválasztásakor a <i>Témakörök</i> című rész az irányadó, - anyanyelvi beszélők közvetítésével hangzik el, - egy vagy több beszélő közvetítésével hangzik el, - akusztikai minősége kifogástalan, - hossza és tartalma nem terheli meg feleslegesen a vizsgázó memóriáját, - autentikus jellegéből adódóan tartalmazhat olyan szavakat, kifejezéseket, szerkezeteket, amelyek ismerete nem követelmény az adott vizsgaszinten; ezek megértése azonban nem szükséges az adott feladat sikeres megoldásához.		

	VIZSGASZINTEK	
	Középszint (B1)	Emelt szint (B2)
3.2 A szöveg jellemzői	hétköznapi nyelven hangzik el, alapvetően gyakran használt nyelvtani szerkezetekből és lexikai elemekből építkezik	változatos nyelvtani szerkezetekből és lexikai elemekből építkező
	normál tempójú	természetes, a szöveg jellegének megfelelően változatos tempójú
	a standard kiejtés(ek)hez közel álló.	tartalmilag és szerkezetileg összetett.
3.3 Szövegfajták	közérdekű bejelentések, közlemények (pl. pályaudvaron, repülőtéren, áruházban)	általános érdeklődésre számot tartó témáról szóló ismeretterjesztő szövegek.
	rögzített telefonos szövegek (pl. üzenetrögzítő, információs szolgálatok: útinformáció, menetrend)	
	utasítások (pl. utcán, repülőtéren, pályaudvaron)	
	médiaközlemények (pl. időjárás-jelentés, reklám, programismertetés, rövid hír)	
	beszélgetések, telefonbeszélgetések	
	műsorrészletek	
	riportok, interjúk	
	beszámolók.	

4. Íráskészség

	VIZSGASZINTEK	
	Középszint (B1)	Emelt szint (B2)
4.1 Készségek	A vizsgázó képes - a feladatban megadott kommunikációs szándékokat megvalósítani (lásd <i>Kommunikációs helyzetek és szándékok</i> című részt), - a megadott témákhoz kapcsolódó szövegeket írni (lásd <i>Témakörök</i> című részt),	
	ismert, köznapi témákról írni és véleményét is megfogalmazni	a megadott témákat általános nézőpontból is tárgyalni

	meglévő szókincsét változatosan használni	álláspontját viszonylag árnyaltan, érvelését rendszerezetten kifejtteni
	a szöveget megfelelően felépíteni és tagolni, a logikai viszonyok kifejezését szolgáló nyelvi eszközöket alkalmazni	a nyelvi eszközök széles skálájának változatos alkalmazásával összefüggő, megfelelően tagolt, logikusan felépített szöveget létrehozni
	a szövegfajtának, a közlési szándéknak, a címzetthez való viszonyának megfelelő stílust és hangnemet, választani	
	az adott szövegfajta formai sajátosságainak megfelelő írásművet létrehozni	a nyelvtani struktúrákat valamint a helyesírás szabályait rendszerszerű hibák nélkül, nagy biztonsággal alkalmazni.
	egyszerű nyelvtani szerkezeteket, nyelvi fordulatokat és a helyesírási szabályokat általában biztonsággal alkalmazni.	
4.2 Szövegfajták	személyes jellegű közlés (pl. e-mail, üzenet, blog, naplóbejegyzés)	olvasói levél
	meghívó	cikk (diák)újság számára.
	magánjellegű vagy intézménynek pl. nyelviskolának) szóló levél.	

5. Beszédkészség

	VIZSGASZINTEK	
	Középszint (B1)	Emelt szint (B2)
5.1 Készségek	A vizsgázó képes - a megadott helyzetekben és szerepekben, a feladatnak megfelelő kommunikációs szándékokat megvalósítani (lásd <i>Kommunikációs helyzetek és szándékok</i> című részt), - a megadott témákról szóló beszélgetésekben részt venni (lásd a <i>Témakörök</i> című részt),	

- a kommunikációs stratégiákat a szintnek megfelelően, hatékonyan alkalmazni (pl. beszélgetést elkezdni, fenntartani és befejezni).	
az egyszerű nyelvi eszközök széles skáláját rugalmasan használni, és ezzel mondanivalójának nagy részét egyszerűen kifejezni	folyékonyan, helyesen és hatékonyan használni a nyelvet
	gondolatait, álláspontját következetesen, folyamatosan kifejezni,
ismerős témáról folyó társalgásban részt venni	a megadott témákat általánosabb nézőpontból is tárgyalni
kevésbé begyakorolt mindennapi helyzetekben felmerülő feladatokat megoldani	folyamatosan és természetesen részt venni a különböző témájú társalgásokban
viszonylag folyékonyan elmondani egy történetet, beszámolni élményeiről és érzéseiről	bonyolultabb, váratlan elemeket is tartalmazó feladatokat sikeresen megoldani
	elmagyarázni álláspontját, világosan érvelni
érezhető akcentusa és esetleg lassú beszédtempója ellenére érthetően beszélni.	enyhe akcentusa ellenére természetes kiejtéssel, hanglejtéssel és normál beszédtempóban beszélni.

B) TÉMAKÖRÖK

Az érettségi vizsga tartalmi részét az alább felsorolt témakörök képezik, azaz a feladatok minden vizsgarészben tematikusan ezekre épülnek. Ez a lista az érettségi vizsga általános követelményeiben felsorolt témakörök részletes kifejtése közép- és emelt szintre. A lista nem tartalmaz külön országismereti témakört, mert ennek elemei a többi témakörben előfordulnak.

A középszinten felsorolt témakörök az emelt szintre is érvényesek.

VIZSGASZINTEK	
Középszint (B1)	Emelt szint (B2)

1. Személyes vonatkozások, család	A vizsgázó személye, életrajza, életének fontos állomásai (fordulópontjai)	A család szerepe az egyén és a társadalom életében
	Családi élet, családi kapcsolatok	Családi munkamegosztás, szerepek a családban, generációk együttélése
	A családi élet mindennapjai, otthoni teendők	
	Személyes tervek	
2. Ember és társadalom	A másik ember külső és belső jellemzése	
	Baráti kör	Az emberi kapcsolatok minősége, fontossága (barátság, szerelem, házasság)
	A tizenévesek világa: kapcsolat a kortársakkal, felnőttekkel	Lázadás vagy alkalmazkodás; a tizenévesek útkeresése
	Női és férfi szerepek	Előítéletek, társadalmi problémák és azok kezelése
	Ünnepek, családi ünnepek	Az ünnepek fontossága az egyén és a társadalom életében
	Öltözködés, divat	Az öltözködés mint a társadalmi hovatartozás kifejezése
	Vásárlás, szolgáltatások (posta)	A fogyasztói társadalom, reklámok
	Hasonlóságok és különbségek az emberek között	Társadalmi viselkedésformák
3. Környezetünk	- Az otthon, a lakóhely és környéke (a lakószoba, a lakás, a ház bemutatása)	A lakóhely és környéke fejlődésének problémái
	A lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, szórakozási lehetőségek	

	A városi és a vidéki élet összehasonlítása	A természet és az ember harmóniája
	Növények és állatok a környezetünkben	
	Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben: Mit tehetünk környezetünkért vagy a természet megóvásáért?	A környezetvédelem lehetőségei és problémái
	Időjárás	
4. Az iskola	Saját iskolájának bemutatása (sajátosságok, pl. szakmai képzés, tagozat)	- Iskolatípusok és iskolarendszer Magyarországon és más országokban
	Tantárgyak, órarend, érdeklődési kör, tanulmányi munka	
	A nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe, fontossága	Hasonló események és hagyományok külföldi iskolákban
	Az iskolai élet tanuláson kívüli eseményei, iskolai hagyományok	
5. A munka világa	Diákmunka, nyári munkavállalás	A munkavállalás körülményei, lehetőségei itthon és más országokban, divatszakmák
	Pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás	
6. Életmód	Napirend, időbeosztás	A kulturált étkezés feltételei, fontossága
	Az egészséges életmód (a helyes és a helytelen táplálkozás, a testmozgás szerepe az egészség megőrzésében, testápolás)	A szenvedélybetegségek
	Étkezési szokások a családban	Az étkezési szokások hazánkban és más országokban

	Ételek, kedvenc ételek	Ételspecialitások hazánkban és más országokban
	Étkezés iskolai menzán, éttermekben, gyorséttermekben	
	Gyakori betegségek, sérülések, baleset	
	Gyógykezelés (házi orvos, szakorvos, kórházak)	A gyógyítás egyéb módjai
7. Szabadidő, művelődés, szórakozás	Szabadidős elfoglaltságok, hobbik	A szabadidő jelentősége az ember életében
	Színház, mozi, koncert, kiállítás stb.	A művészet szerepe a mindennapokban
	Sportolás, kedvenc sport, iskolai sport	Szabadidősport, élsport, veszélyes sportok
	Olvasás, rádió, tévé, videó, számítógép, internet	A könyvek, a média és az internet szerepe, hatásai
	Kulturális események	
8. Utazás, turizmus	A közlekedés eszközei, lehetőségei, a tömegközlekedés	A motorizáció hatása a környezetre és a társadalomra
	Nyaralás itthon, illetve külföldön	
	Utazási előkészületek, egy utazás megtervezése, megszervezése	Az idegenforgalom jelentősége
	Az egyéni és a társas utazás előnyei és hátrányai	
9. Tudomány és technika	Népszerű tudományok, ismeretterjesztés	A tudományos és technikai fejlődés pozitív és negatív hatása a társadalomra, az emberiségre
	A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben	
10. Gazdaság Családi gazdálkodás	Családi gazdálkodás	Üzleti világ, fogyasztás, reklámok
	A pénz szerepe a mindennapokban	Pénzkezelés a célnyelvi országokban

- A pénz szerepe a mindennapokban - Vásárlás, szolgáltatások (pl. posta, bank) - Üzleti világ, fogyasztás, reklámok - Pénzkezelés a célnyelvi országokban	Vásárlás, szolgáltatások (pl. posta, bank)	

C) KOMMUNIKÁCIÓS HELYZETEK ÉS SZÁNDÉKOK

1. Kommunikációs helyzetek

A vizsgázó az alábbi kommunikációs helyzetekben, illetve szerepekben nyilatkozhat meg szóban, illetve írásban mindkét szinten.

Helyzet	Szerep
Áruházban, üzletben, piacon	vevő
Családban, családnál, baráti körben	vendéglátó, vendég
Étteremben, kávéházban, vendéglőben	vendég, egy társaság tagja
Hivatalokban, rendőrségen	ügyfél, állampolgár
Ifjúsági szálláson, campingben, panzióban, szállodában	vendég
Iskolában	tanuló, iskolatárs
Kulturális intézményben, sportlétesítményben, klubban	vendég, látogató, egy társaság tagja
Országhatáron	turista
Orvosnál	beteg, kísérő
Szolgáltató egységekben (fodrász, utazási iroda, jegyiroda, benzinkút, bank, posta, cipész, gyógyszerár stb.)	ügyfél
Szünidei munkahelyen	munkavállaló
Tájékozódás az utcán, útközben	helyi lakos, turista
Telefonbeszélgetésben	hívó és hívott fél
Tömegközlekedési eszközökön (vasúton, buszon, villamoson, taxiban, repülőn, hajón)	utas, útítárs

2. A kommunikációs szándékok listája

A táblázat azon kommunikációs szándékokat tartalmazza, amelyek nyelvi megvalósítása a középszintű vizsgán elvárható. Az egyes kommunikációs szándékokhoz a teljesség igénye nélkül gyűjtöttük a példákat.

A két szint között mennyiségi és minőségi különbség van. Emelt szinten a vizsgázónak a középszint követelményeihez képest több kommunikációs szándékot kell nyelvileg megvalósítania, valamint árnyaltabban és igényesebben kell kifejeznie magát. Az utolsó csoportban található kommunikációs stratégiák felsorolása nem teljes, csak ajánlásnak tekinthető.

<i>1. A társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs szándékok</i>
Megszólítás és arra reagálás
Köszönés, elköszönés és arra reagálás; Bemutatkozás, bemutatás és ezekre reagálás
Telefonbeszélgetésnél megszólítás, bemutatkozás, más személy kérése, elköszönés és ezekre reagálás
Levélben megszólítás, elbúcsúzás
Szóbeli üdvözlétküldés
Érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás; Köszönet és arra reagálás
Bocsánatkérés és arra reagálás
Gratuláció, jókívánságok és azokra reagálás
<i>2. Érzelmek kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok</i>
Hála
Sajnálkozás, csalódottság
Öröm
Elégedettség, elégedetlenség
Csodálkozás
Remény
Félelem, aggodalom; Bánat, elkeseredés; Együttérzés
<i>3. Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok</i>
Véleménykérés és arra reagálás, véleménynyilvánítás
Érdeklődés, érdektelenség

Tetszés, nem tetszés
Valaki igazának elismerése, el nem ismerése; Egyetértés, egyet nem értés
Helyeslés, rosszallás
Ellenvetés, ellenvetés visszautasítása; Elismerés kifejezése, dicséret és arra reagálás; Közömbösség
Ígéret
Akarat, szándék, terv; Kívánság, óhaj
Képesség, lehetőség, szükségesség, kötelezettség; Bizonyosság, bizonytalanság
Preferencia, érdeklődési kör kifejezése, illetve érdeklődés ezek iránt; Kritika, szemrehányás
<i>4. Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs szándékok</i>
Dolgok, személyek megnevezése
Dolgok, események leírása
Információkérés
Igenlő vagy nemleges válasz; Tudás, nem tudás; Válaszadás elutasítása;
Bizonyosság, bizonytalanság; Ismerés, nem ismerés; Feltételezés
Emlékezés, nem emlékezés
Indoklás (ok, cél)
<i>5. A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs szándékok</i>
Kérés, kívánság; Felszólítás, tiltás, parancs; Javaslat és arra reagálás
Rendelés
Meghívás és arra reagálás; Kínálás és arra reagálás
Reklamálás
Tanácskérés, tanácsadás; Figyelmeztetés
Engedély kérése, megadása, megtagadása
Segítségkérés és arra reagálás; Segítség felajánlása és arra reagálás
<i>6. Interakcióban jellemző kommunikációs szándékok (kommunikációs stratégiák)</i>
Visszakérdezés, ismétléskérés
Nem értés
Betűzés kérése, betűzés
Felkérés lassabb, hangosabb beszédre; Beszélési szándék jelzése
Téma bevezetése, témaváltás
Félbeszakítás, megerősítés, igazolás

Körülírás
Példa megnevezése
Beszélgetés lezárása

D) NYELVTANI SZERKEZETEK ÉS SZÓKINCS

1. Nyelvtani szerkezetek

VIZSGASZINTEK	
Középszint (B1)	Emelt szint (B2)
A vizsgázó megérti, és helyesen használja az egyszerű szerkezeteket szóban és írásban,	A vizsgázó változatos szerkezeteket is megért és használ szóban és írásban
ismerős helyzetekben elfogadható nyelvhelyességgel kommunikál	viszonylag nagy biztonsággal használja a nyelvtani szerkezeteket, és közben nem követ el rendszerszerű hibát
az esetleg előforduló hibák és az érezhető anyanyelvi hatás ellenére érthetően fejezi ki gondolatait, kommunikációs szándékait.	szükség esetén mondanivalóját képes önállóan helyesbíteni, pontosítani
	árnyaltan fejezi ki kommunikációs szándékait.

2. Szókincs

VIZSGASZINTEK	
Középszint (B1)	Emelt szint (B2)
A vizsgázó megfelelő szókinccsel rendelkezik ahhoz, hogy kommunikálni tudjon a legtöbb olyan témában, amely összefügg saját mindennapi életével	A vizsgázó megfelelő szókinccsel rendelkezik ahhoz, hogy kommunikálni tudjon változatos helyzetekben, illetve elvont témákról
jól tudja alkalmazni alapvető szókincsét, noha még előfordulhatnak nagyobb hibák	a változatos nyelvi, lexikai elemek közül általában ki tudja választani a kommunikációs célnak legmegfelelőbbet; szükség esetén néha körülírást alkalmaz
a bonyolultabb gondolatokhoz, témákhoz nem mindig találja meg a legmegfelelőbb kifejezőeszközt.	kisebb lexikai pontatlanságai nem gátolják a kommunikációt.

A vizsga szókincsének alapjául a mindenkori mai köznyelv szolgál. Speciális tájnyelvi szavak, csoportnyelvi szavak és szakszavak produktív ismerete nem követelménye a vizsgának. Ilyen típusú szavak kizárólag olyan szövegekben fordulhatnak elő, amelyekben az ismeretük nem előfeltétele az adott szöveg megértésének.

II. A VIZSGA LEÍRÁSA

A vizsga részei

Középszint		Emelt szint	
Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga
180 perc	15 perc	240 perc	20 perc
117 pont	33 pont	120 pont	30 pont

A vizsgán használható segédeszközök

	Középszint		Emelt szint	
	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga
A vizsgázó biztosítja	nyomtatott szótár csak a IV. részhez (íraskészséghez)	NINCS	nyomtatott szótár csak a IV. részhez (íraskészséghez)	NINCS
A vizsgabizottságot működtető intézmény biztosítja	CD-lejátszó a III. részhez (hallott szöveg értéséhez)	NINCS	CD-lejátszó a III. részhez (hallott szöveg értéséhez)	NINCS

Nyilvánosságra hozandó anyag nincs.

KÖZÉPSZINTŰ VIZSGA

Írásbeli vizsga				Szóbeli vizsga
180 perc				15 perc
117 pont				33 pont
I. feladatlap	II. feladatlap	III. feladatlap	IV. feladatlap	
60 perc	30 perc	30 perc	60 perc	
33 pont	18 pont	33 pont	33 pont	

Írásbeli vizsga

Általános szabályok

A középszintű vizsga az Európa Tanács skálája B1 szintjének, az emelt szintű a B2 szintjének felel meg.

A közép- és az emelt szint közötti különbség az adott téma megközelítési módjában, a szövegek terjedelmében, tartalmi és nyelvi komplexitásában, valamint a feladatok eltérő nehézségi fokában jelenik meg.

Értékelés

- Az írásbeli vizsgarész egyes vizsgarész-összetevőinek értékelése egymástól független.
- Az írásbeli vizsgarész minden vizsgarész-összetevőjében csak a célzottan mért készséget értékeljük.
- A vizsgázónak az írásbeli és a szóbeli vizsgarészben külön-külön teljesítenie kell az elérhető pontszámnak legalább a 12%-át.
- Az írásbeli és a szóbeli vizsgarészek elbírálása központilag kidolgozott javítási-értékelési, illetve értékelési útmutató alapján történik.
- Az Olvasott szöveg értéke, a Hallott szöveg értéke és a Nyelvhelyesség vizsgarész-összetevők javítási-értékelési útmutatói tartalmazzák a lehetséges elfogadható válaszokat.
- Az Íráskészség vizsgarész-összetevő és a Beszédkészség vizsgarész értékelése központilag kidolgozott analitikus skálák alapján történik.
- Az írásbeli vizsgarész-összetevőkben, illetve a szóbeli vizsgarészben szerzett pontok vizsgaponttá való átalakítása központi javítási-értékelési, illetve értékelési útmutató alapján történik.

Összetevő	Időtartam (perc)
Olvasott szöveg értéke	60
Nyelvhelyesség	30
<i>15 perc szünet</i>	
Hallott szöveg értéke	30
Íráskészség	60

Az írásbeli feladatlap tartalmi és formai jellemzői

Az Olvasott szöveg értése, Nyelvhelyesség, Íráskészség vizsgarész-összetevőkben a megadott szószám helyett egyes nyelvekben – többek között az arab, a kínai, a japán és a héber esetében – használt eltérő írásjegyek miatt – nyelvspecifikusan a karakterszám értendő.

Olvasott szöveg értése

A vizsga célja annak mérése, hogy a vizsgázó képes-e a mindennapi életben előforduló, különböző fajtájú autentikus szövegeket önállóan elolvasni, és az olvasási céloknak megfelelő mélységben megérteni.

A vizsgafeladatok megoldásához a vizsgázónak képesnek kell lennie a céloknak megfelelő stratégiák alkalmazására is.

Tartalmi szerkezet

A vizsga azt méri, hogy képes-e a vizsgázó az olvasási céloknak, illetve a feladatnak megfelelő stratégiák alkalmazásával a szövegben

- a gondolatmenet lényegét megérteni,
- véleményeket, érvelést nagy vonalakban követni,
- egyes részinformációkat kiszűrni.

A felhasznált szöveg

- autentikus, esetleg kismértékben szerkesztett,
- rövid, tartalma és szerkezete világos,
- tematikusan megfelel a korosztály élettapasztalatának és általános érdeklődésének,
- megértéséhez nincs szükség az érettségi vizsga általános műveltségi szintjét meghaladó ismeretekre,
- kiválasztásakor a *Témakörök (Részletes követelmények)* című rész az irányadó,
- autentikus jellegéből adódóan tartalmazhat olyan szavakat, kifejezéseket, szerkezeteket, amelyek ismerete nem követelmény az adott vizsgaszinten; ezek megértése azonban nem szükséges az adott feladat sikeres megoldásához,
- hétköznapi nyelven íródott.

A vizsgán az alábbi szövegfajták fordulhatnak elő:

- utasítások (pl. feliratok, használati utasítások),
- tájékoztató szövegek (pl. hirdetés, menetrend, prospektus, műsorfüzet),
- elektronikus és nyomtatott levelek,
- elektronikus és nyomtatott újságcikkek (pl. hír, beszámoló, riport),
- ismeretterjesztő vagy egyszerű, elbeszélő (modern szépirodalmi) szövegek.

A feladatsor jellemzői

A vizsgán az alábbi feladattípusok fordulhatnak elő:

- feleletválasztás,
- igaz/hamis állítás,
- egymáshoz rendelés, pl.
- cím, kép, összegző mondat szöveg(rész)hez, bekezdéshez rendelése,
- kérdés és felelet egymáshoz rendelése,
- szavak, kifejezések, definíciók, szinonimák egymáshoz rendelése a szövegösszefüggés alapján,
- vélemények, kijelentések, események személyekhez kapcsolása,
- csoportosítás megadott kategóriák szerint,
- képek, események sorrendbe rakása a szöveg alapján,
- a szövegből kiemelt mellékmondat, mondat, bekezdés helyének azonosítása a szövegben,
- szöveg részeinek sorrendbe rakása,
- hiányos szöveg kiegészítése (szavak, kifejezések pótlása előre megadott listából vagy anélkül),
- hiányos mondatok kiegészítése a szöveg alapján,
- rövid választ igénylő nyitott kérdések.

Az írásbeli feladatlap feladattipológiailag kötetlen szerkezetű, azaz bármelyik felsorolt feladattípus szerepelhet benne. A feladatsor a szövegértés alábbi részkészségeit méri: globális, szelektív és részletes értés.

A feladatsor 3-4 szövegből és 3-4 feladatból áll. Egy feladaton belül egy hosszabb szöveg helyett előfordulhat több rövidebb szöveg is (pl. apróhirdetések). A

feladatokhoz felhasznált szövegek együttes terjedelme (az egyes nyelvek sajátosságaitól függően) 1000-1200 szó. A feladatsor 25-30 itemből áll.

A feladatok az adott idegen nyelven vannak meghatározva.

Nyelvhelyesség

A vizsga célja annak mérése, hogy a vizsgázó rendelkezik-e azokkal a lexikai, grammatikai, szemantikai és pragmatikai ismeretekkel, amelyek képessé teszik az önálló kommunikációra.

Tartalmi szerkezet

A vizsga azt méri, hogy képes-e a vizsgázó gyakran használt nyelvtani szerkezetek és lexikai egységek felismerésére, kiegészítésére és létrehozására szövegszinten.

A felhasznált szöveg vagy szövegrészlet

- autentikus, esetleg szerkesztett,
- rövid; tartalma, szerkezete, nyelve világos,
- tematikusan megfelel a korosztály élettapasztalatának és általános érdeklődésének,
- megértéséhez nincs szükség az érettségi vizsga általános műveltségi szintjét meghaladó ismeretekre,
- kiválasztásakor a *Témakörök (Részletes követelmények)* című rész az irányadó,
- autentikus jellegéből adódóan tartalmazhat olyan szavakat, kifejezéseket, szerkezeteket, amelyek ismerete nem követelmény az adott vizsgaszinten; ezek megértése azonban nem szükséges az adott feladat sikeres megoldásához.

A feladatsor jellemzői

A vizsgán az alábbi feladattípusok fordulhatnak elő:

- hiányos mondatok vagy szövegek kiegészítése feleletválasztással (négy válaszlehetőség közül egy helyes kiválasztása),
- a szövegből kivett mondatrészlet helyének azonosítása szövegkohéziós eszközök segítségével,
- hiányos szöveg kiegészítése önállóan vagy előre megadott szókészletből,

-megadott szavak ragozott alakjainak vagy a belőlük képzett új szavaknak a szövegbe illesztése,

-szövegtranszformáció megadott szempontok alapján.

Az írásbeli feladatlap feladattipológiailag kötetlen szerkezetű, azaz bármelyik felsorolt feladattípus szerepelhet benne.

A feladatsor 3-4 feladatból, összesen 20-25 itemből áll. A feladatokhoz felhasznált szövegek együttes terjedelme 500-600 szó.

Az összes feladat szövegre épül.

A feladatok az adott idegen nyelven vannak meghatározva.

Hallott szöveg értése

A vizsga célja annak mérése, hogy a vizsgázó képes-e megérteni az adott nyelvterületen általánosan elfogadott nyelvhasználatától nem vagy csak kissé eltérő anyanyelvi beszédet az értési céloknak megfelelően.

A vizsgafeladatok megoldásához a vizsgázónak képesnek kell lennie a céloknak megfelelő stratégiák alkalmazására is.

Tartalmi szerkezet

A vizsga azt méri, hogy képes-e a vizsgázó az értési céloknak, illetve a feladatnak megfelelő stratégiák alkalmazásával a szöveg

-lényegét megérteni,

-gondolatmenetét nagy vonalakban követni,

-egyes tényyszerű részinformációkat megérteni.

A felhasznált szöveg

-autentikus vagy autentikus hangzású (stúdiófelvétel),

-tematikusan megfelel a korosztály élettapasztalatának és általános érdeklődésének,

-megértéséhez nincs szükség az érettségi vizsga általános műveltségi szintjét meghaladó ismeretekre,

-kiválasztásakor a *Témakörök (Részletes követelmények)* című rész az irányadó,

-anyanyelvi beszélők közvetítésével hangzik el,

- egy vagy több beszélő közvetítésével hangzik el,
- akusztikai minősége kifogástalan,
- hossza és tartalma nem terheli meg feleslegesen a vizsgázó memóriáját,
- autentikus jellegéből adódóan tartalmazhat olyan szavakat, kifejezéseket, szerkezeteket, amelyek ismerete nem követelmény az adott vizsgaszinten; ezek megértése azonban nem szükséges az adott feladat sikeres megoldásához,
- hétköznapi nyelven hangzik el, alapvetően gyakran használt nyelvtani szerkezetekből és lexikai elemekből építkezik,
- normál tempójú,
- a standard kiejtés(ek)hez közel álló.

A vizsgán az alábbi szövegfajták fordulhatnak elő:

- közérdekű bejelentések, közlemények (pl. pályaudvaron, repülőtéren, áruházban),
- rögzített telefonos szövegek (pl. üzenetrögzítő, információs szolgálatok: útinformáció, nyitva tartás, menetrend),
- utasítások (pl. utcán, repülőtéren, pályaudvaron),
- médiaközlemények (pl. időjárás-jelentés, reklám, programismertetés, rövid hír),
- beszélgetések, telefonbeszélgetések,
- műsorrészletek, riportok, interjúk,
- beszámolók,
- ismeretterjesztő szövegek.

A feladatsor jellemzői

A vizsgán az alábbi feladattípusok fordulhatnak elő:

- feleletválasztás,
- igaz/hamis,
- egymáshoz rendelés (pl. személy és kijelentés, képek kiválasztása szöveghez),
- események sorrendjének megállapítása,
- nyomtatványok, űrlapok kitöltése,
- táblázat kitöltése,
- hiányos mondatok kiegészítése,

- rövid választ igénylő nyitott kérdések,
- ténybeli hibák azonosítása, javítása.

Az írásbeli feladatlap feladattipológiaiilag kötetlen szerkezetű, azaz bármelyik felsorolt feladattípus szerepelhet benne. A feladatsor a szövegértés alábbi rész készségeit méri: globális, szelektív és részletes értés.

A feladatsor 2-3 szövegből és 2-3 feladatból áll. Egy feladaton belül egy hosszabb szöveg helyett előfordulhat több rövidebb szöveg is. A feladatokhoz felhasznált szövegek együttes terjedelme 6-9 perc. A feladatsor 20-25 itemből áll.

A vizsgázó minden szöveget kétszer hallgat meg, a második meghallgatásnál megszakításokkal.

A feladatok az adott idegen nyelven vannak meghatározva.

A hangfelvétel tartalmazza a feladat meghatározását, a szövegeket kétszer, valamint a feladatok elolvasásához és megoldásához szükséges szüneteket is. A hangfelvételen hallható és a feladatlapon olvasható feladat-meghatározások szó szerint megegyeznek.

Íráskészség

A vizsga célja annak mérése, hogy a vizsgázó képes-e magát az adott szinten idegen nyelven írásban kifejezni, illetve írásbeli feladatokat végrehajtani különböző kommunikációs célok megvalósítása érdekében.

Tartalmi szerkezet

- A vizsga azt méri, hogy képes-e a vizsgázó
- a feladatban megadott kommunikációs szándékokat megvalósítani (lásd Részletes vizsgakövetelmények: *Kommunikációs helyzetek és szándékok* című részt),
 - a megadott témákhoz kapcsolódó szövegeket írni (lásd Részletes vizsgakövetelmények: *Témakörök* című részt),
 - ismert, köznapi témákról írni és véleményét is megfogalmazni,
 - meglévő szókincsét változatosan használni,
 - a szöveget megfelelően felépíteni és tagolni, a logikai viszonyok kifejezését szolgáló nyelvi eszközöket alkalmazni,

- a szövegfajtnak, a közlési szándéknak, a címzetthez való viszonyának megfelelő stílust és hangnemet választani,
- az adott szövegfajta formai sajátosságainak megfelelő írásművet létrehozni
- egyszerű nyelvtani szerkezeteket, nyelvi fordulatokat és a helyesírási szabályokat általában biztonsággal alkalmazni.

A vizsgázónak olyan szövegeket kell létrehoznia, amelyek

- meghatározott kommunikációs szándékkal jönnek létre,
- az olvasó számára világosak, érthetőek és alkalmasak a kommunikációs cél elérésére,
- szövegfajtája meghatározott,
- tematikusan megfelelnek a vizsgázói populáció élettapasztalatának és általános érdeklődésének,
- megírásához nincs szükség az érettségi vizsga általános műveltségi szintjét meghaladó ismeretekre.

A vizsgán az alábbi szövegfajtákat kell létrehozni:

- rövid, személyes jellegű közlés (pl. üzenet, naplóbejegyzés, blogbejegyzés), internetes hozzászólás,
- e-mail,
- meghívó,
- magánjellegű vagy intézménynek szóló levél.

A feladatsor jellemzői

A feladatok a *Kommunikációs helyzetek és szándékok*, valamint a *Témakörök (Részletes követelmények)* című listákra épülnek.

Az íráskészség mérése során meghatározott kommunikációs helyzetet teremtünk, azaz megadjuk a szituációt, amelyben az írásmű keletkezik, az ehhez illeszkedő szövegfajta, továbbá meghatározzuk az írásmű célját, témáját és címzettjét, valamint a szöveg írója és olvasója közötti kapcsolat jellegét. Mindezek meghatározzák a szöveg stílusát és hangnemét.

A feladatok a következő feladattípusok egy vagy több elemét tartalmazhatják:

-meghatározott szituációban megadott szempontok alapján történő szövegalkotás,
-verbális segédanyagok (pl. személyes feljegyzések, üzenetek, levelek, cikkek, felhívások, hirdetések, blogbejegyzések, internetes hozzászólások, szórólapok) alapján történő szövegalkotás, illetve azokra való reagálás,
-vizuális segédanyagok (pl. ábrák, képek, képsorok, grafikonok, táblázatok) alapján történő szövegalkotás.

Az irányító szempontok a téma alpontjait adják meg, a verbális és vizuális segédanyagok pedig gondolati, illetve nyelvi segítséget nyújtanak az adott téma kidolgozásához.

A vizsga két feladatból áll.

Az *első feladat* interakciós és tranzakciós szöveg. Ebben a feladatban a vizsgázó verbális, illetve vizuális segédanyagra reagálva, három irányító szempont alapján 80-100 szó terjedelmű közlést hoz létre.

A *második feladatban* a vizsgázó hosszabb leíró, vagy véleménykifejtő szöveget hoz létre négy irányító szempont alapján. Az írás terjedelme 100-120 szó.

A feladatok, az irányító szempontok és a segédanyagok az adott idegen nyelven vannak meghatározva.

A feladatok megoldása során egy-, illetve kétnyelvű nyomtatott szótár használható.

Az írásbeli feladatlap értékelése

Olvasott szöveg értéke

Az értékelés központi javítási-értékelési útmutató alapján történik. Ha többféle válasz is elfogadható, az útmutató tartalmazza a szövegből adódó lehetséges válaszokat, illetve azokat a tartalmi elemeket, amelyeket a jó válasznak tartalmaznia kell.

A feladatokat kizárólag tartalmi szempontok alapján értékelik, azaz a nyelvtani és a helyesírási hibákat csak akkor veszik figyelembe, ha azok a válasz megértését akadályozzák.

A vizsgadolgozatban szerzett pontok vizsgaponttá való átalakítása központi Javítási-értékelési útmutató alapján történik.

Nyelvhelyesség

Az értékelés központi javítási-értékelési útmutató alapján történik, amely tartalmazza az összes elfogadható választ.

A vizsgadolgozatban szerzett pontok vizsgaponttá való átalakítása központi Javítási-értékelési útmutató alapján történik.

Hallott szöveg értése

Az értékelés központi javítási-értékelési útmutató alapján történik. Ha többféle válasz is elfogadható, az útmutató tartalmazza a szövegből adódó lehetséges válaszokat, illetve azokat a tartalmi elemeket, amelyeket a jó válasznak tartalmaznia kell.

A feladatokat kizárólag tartalmi szempontok alapján értékelik, azaz a nyelvtani és a helyesírási hibákat csak akkor veszik figyelembe, ha azok a válasz megértését akadályozzák.

A vizsgadolgozatban szerzett pontok vizsgaponttá való átalakítása központi Javítási-értékelési útmutató alapján történik.

Íráskészség

Az értékelés központi javítási-értékelési útmutatók alapján történik. Az értékelés alapjául szolgáló analitikus skálák magukban foglalják az értékelési szempontok részletes leírását is.

A két feladat értékelése egymástól független.

Szóbeli vizsga

A szóbeli tételt a vizsgázó húzza. A tételekhez vizsgáztatói és vizsgázói példány készül. A kihúzott tétel az összes feladatot tartalmazza. Egy tétel feladatainak különböző témakörökhöz kell tartozniuk. A tételhez készült vizsgáztatói példány a vizsgázónak adott információkon túl tartalmazza az előre megtervezett közbeszólásokat, kérdéseket és megjegyzéseket is.

A feladatok kidolgozásához felkészülési idő nincs, de a feladatok végiggondolásához a vizsgázónak rövid (körülbelül fél perc) gondolkodási idő áll rendelkezésére a 2. és a 3. feladat megkezdése előtt.

A tételsor tételeinek legalább 10%-a évenként cserélendő.

A szóbeli tételsor tartalmi és formai jellemzői

Beszédkésztség

A vizsga célja annak mérése, hogy a vizsgázó képes-e az adott szinten gondolatait idegen nyelven szóban kifejezni és a kommunikációs szándékoknak megfelelő beszélgetést folytatni.

A vizsga azt méri, hogy a vizsgázó milyen mértékben és milyen minőségben képes szóbeli tranzakcióra és interakcióra, amelynek egyaránt részét képezik a receptív és a produktív (beszédértés, beszédkésztség) készségek. A vizsgázónak képesnek kell lennie mind az önálló témakifejtésre, mind a beszélgetésben való interaktív részvételre.

Tartalmi szerkezet

- A vizsga azt méri, hogy képes-e a vizsgázó
- a megadott helyzetekben és szerepekben, a feladatnak megfelelő kommunikációs szándékokat megvalósítani (lásd Részletes vizsgakövetelmények: *Kommunikációs helyzetek és szándékok* című részt),
 - a megadott témákról szóló beszélgetésekben részt venni (lásd Részletes vizsgakövetelmények: a *Témakörök* című részt),
 - a kommunikációs stratégiákat a szintnek megfelelően, hatékonyan alkalmazni (pl. beszélgetést elkezdeni, fenntartani és befejezni),
 - az egyszerű nyelvi eszközök széles skáláját rugalmasan használni, és ezzel mondanivalójának nagy részét egyszerűen kifejezni,
 - ismerős témáról folyó társalgásban részt venni,
 - kevésbé begyakorolt mindennapi helyzetekben felmerülő feladatokat megoldani,
 - viszonylag folyékonyan elmondani egy történetet, beszámolni élményeiről és érzéseiről,

-érezhető akcentusa és esetleg lassú beszédtempója ellenére érthetően beszélni.

A tételsor jellemzői

A tételben előforduló helyzetek és szerepek a *Kommunikációs helyzetek és szándékok*, valamint a *Témakörök* című listákra épülnek.

A feladatok tematikusan megfelelnek a vizsgázói populáció élettapasztalatának és általános érdeklődésének, és teljesítésükhöz nincs szükség az érettségi vizsga általános műveltségi szintjét meghaladó ismeretekre.

A vizsga három feladatból áll. (A vizsga néhány rövid, ráhangoló kérdéssel kezdődik. Az itt elhangzottakat nem értékeli.)

A vizsgán az alábbi feladattípusok fordulnak elő:

- társalgás,
- szerepjáték,
- önálló témakifejtés verbális vagy vizuális segédanyagok alapján.

A *társalgási feladatban* a vizsgázó néhány olyan kérdésre válaszol, amelyek saját személyéhez, közvetlen környezetéhez és hétköznapi tevékenységeihez kapcsolódnak. A társalgás egy témát érint. A feladathoz készült vizsgáztatói példány tartalmazza az előre megtervezett kérdéseket is. Ehhez a vizsgafeladathoz a vizsgázó nem kap tétellapot, a vizsgáztató által feltett, a témakörhöz kapcsolódó kérdésekre kell reagálnia.

A *szerepjáték* során a vizsgázónak a mindennapi élet helyzeteihez hasonlító szituációban kell részt vennie, amelyben partnere a vizsgáztató. A vizsgázó feladata az, hogy az előre meghatározott helyzetben, a meghatározott cél elérése érdekében különböző kommunikációs szándékok felhasználásával beszélgetést (tranzakciót vagy interakciót) folytasson, azaz szükség esetén megfelelő kérdéseket tegyen fel, illetve az elhangzottakra megfelelően reagáljon. A vizsgázó számára készült leírás rögzíti a szituációt, a szerepeket és az elérendő célt, továbbá tartalmazhat néhány szavas szöveget, egyszerű képet, rajzot, ábrát. A szerep minden esetben reális, alkalmazkodik a vizsgázó személyéhez, életkorához. A feladathoz készült vizsgáztatói példány a vizsgázónak adott információkon túl

tartalmazza az előre megtervezett kérdéseket is. A *szerepjáték* feladatmeghatározás egyértelműen megadja a szituációt és a vizsgázó szerepének leírását. A szóbeli vizsgán az aktív szerepet a vizsgázó játssza.

Az *önálló témakifejtés feladatban* a vizsgázónak egy adott, hétköznapi témához kapcsolódóan kell gondolatait, véleményét összefüggően kifejtenie verbális vagy vizuális segédanyagok alapján. A vizsgázónak ebben a feladatban vagy két kép (fénykép, rajz) és megadott irányítószempontok alapján kell beszélnie egy adott témáról, vagy csak irányító szempontok alapján. Az önálló témakifejtés feladatban a vizsgázó számára készült tétellap tartalmazza a témát, adott esetben a képeket az irányító szempontokkal vagy kizárólag az irányító szempontokat. Az irányító szempontok egyrészt segítségül szolgálnak, másrészt megakadályozzák, hogy a vizsgázó előre megtanult szövegeket mondjon el. A vizsgáztató szükség esetén segítő kérdéseket tehet föl. A feladathoz készült vizsgáztatói példány a vizsgázónak adott információkon túl tartalmazza az előre megtervezett segítő kérdéseket is. A feladatok és a verbális segédanyagok az adott idegen nyelven vannak meghatározva.

A szaktanárnak a szóbeli tételeket úgy kell összeállítani, hogy azok minden témakört (10) lefedjenek. Ha a vizsgázók száma 10-nél kevesebb, akkor minimum 10 tételt, ha 10 vagy annál több, akkor minimum 20 tételt kell készítenie. Az előző évben felhasznált szóbeli tételsor legalább 10%-át a tapasztalatok alapján frissíteni kell.

A szóbeli vizsgarész értékelése

Az értékelés központilag kidolgozott analitikus skála alapján történik, amely tartalmazza az értékelési szempontok részletes leírását is. A feladatok értékelése egymástól független.

EMELT SZINTŰ VIZSGA

Írásbeli vizsga				Szóbeli vizsga
240 perc				20 perc
120 pont				30 pont
I. feladatlap	II. feladatlap	III. feladatlap	IV. feladatlap	
70 perc	50 perc	30 perc	90 perc	
30 pont	30 pont	30 pont	30 pont	

Írásbeli vizsga

Általános szabályok

Az emelt szintű vizsga az Európa Tanács skálája B2 szintjének felel meg.

Vizsgarész	Időtartam (perc)
Olvasott szöveg értése	70
Nyelvhelyesség	50
15 perc szünet	
Hallott szöveg értése	30
Íráskészség	90

Értékelés

- Az egyes vizsgarészek értékelése egymástól független.
- Minden vizsgarészben csak a célzottan mért készséget értékeljük.
- A vizsgázónak mind az öt vizsgarészben külön-külön teljesítenie kell az elérhető pontszámnak legalább a 12%-át.
- Minden vizsgarész elbírálása központilag kidolgozott javítási-értékelési, illetve értékelési útmutatók alapján történik.
- Az Olvasott szöveg értése, a Hallott szöveg értése és a Nyelvhelyesség vizsgarészek javítási-értékelési útmutatói tartalmazzák a lehetséges elfogadható válaszokat.
- Az Íráskészség és a Beszédkészség vizsgarészek értékelése központilag kidolgozott analitikus skálák alapján történik.

- Az egyes vizsgarészekben szerzett pontok vizsgaponttá való átalakítása központi javítási-értékelési, illetve értékelési útmutató alapján történik.

Az írásbeli feladatlap tartalmi és formai jellemzői

Az Olvasott szöveg értése, Nyelvhelyesség, Íráskészség vizsgarészekben a megadott szószám helyett (az egyes nyelvekben – többek között az arab, a kínai, a japán és a héber esetében – használt eltérő írásjegyek miatt) nyelvspecifikusan a karakterszám értendő.

Olvasott szöveg értése

A vizsga célja annak mérése, hogy a vizsgázó képes-e a mindennapi életben előforduló, különböző fajtájú autentikus szövegeket önállóan elolvasni, és az olvasási céloknak megfelelő mélységben megérteni.

A vizsgafeladatok megoldásához a vizsgázónak képesnek kell lennie a céloknak megfelelő stratégiák alkalmazására is.

Tartalmi szerkezet

A vizsga azt méri, hogy képes-e a vizsgázó az olvasási céloknak, illetve a feladatnak megfelelő stratégiák alkalmazásával a szövegben

- a gondolatmenetet követni,
- véleményeket, érvelést követni,
- az információkat megfelelő részletességgel megérteni,
- a szerző álláspontjára következtetni,
- a szerző, illetve a szereplők érzéseire, érzelmeire következtetni.
- A felhasznált szöveg
- autentikus, esetleg kismértékben szerkesztett,
- tartalma és szerkezete világos,
- konkrét vagy elvont témájú,
- a szintnek megfelelően nyelvileg és tartalmilag összetett,
- tematikusan megfelel a korosztály élettapasztalatának és általános érdeklődésének,

- megértéséhez nincs szükség az érettségi vizsga általános műveltségi szintjét meghaladó ismeretekre,
- kiválasztásakor a *Témakörök (Részletes követelmények)* című rész az irányadó,
- autentikus jellegéből adódóan tartalmazhat olyan szavakat, kifejezéseket, szerkezeteket, amelyek ismerete nem követelmény az adott vizsgaszinten; ezek megértése azonban nem szükséges az adott feladat sikeres megoldásához.
- A vizsgán az alábbi szövegfajták fordulhatnak elő:
 - utasítások (pl. használati utasítások),
 - tájékoztató szövegek (pl. műsorfüzet),
 - elektronikus és nyomtatott levelek,
 - elektronikus és papíralapú újságcikkek (pl. hír, beszámoló, riport),
 - ismeretterjesztő vagy elbeszélő (modern, szépirodalmi) szövegek,
 - publicisztikai írások.

A feladatok jellemzői

A vizsgán az alábbi feladattípusok fordulhatnak elő:

- feleletválasztás,
- igaz/hamis állítás,
- egymáshoz rendelés, pl.
 - cím, kép, összegző mondat szöveg(rész)hez, bekezdéshez rendelése,
 - kérdés és felelet egymáshoz rendelése,
- szavak, kifejezések, definíciók, szinonimák egymáshoz rendelése a szövegösszefüggés alapján,
- vélemények, kijelentések, események személyekhez kapcsolása,
- csoportosítás megadott kategóriák szerint,
- képek, események sorrendbe rakása a szöveg alapján,
- a szövegből kiemelt mellékmondat, mondat, bekezdés helyének azonosítása a szövegben,
- szöveg részeinek sorrendbe rakása,

- hiányos szöveg kiegészítése (szavak, kifejezések pótlása előre megadott listából vagy a nélkül),
- hiányos szöveg összefoglalásának kiegészítése,
- (rövid választ igénylő) nyitott kérdések.

Az írásbeli feladatlap feladattipológiaiilag kötetlen szerkezetű, azaz bármelyik felsorolt feladattípus szerepelhet benne. A feladatsor a szövegértés alábbi rész készségeit méri: globális, szelektív és részletes értés.

A feladatsor 3-4 szövegből és 3-4 feladatból áll. Egy feladaton belül egy hosszabb szöveg helyett előfordulhat több rövidebb szöveg is. A feladatokhoz felhasznált szövegek együttes terjedelme 1300-1500 szó. A feladatsor 25-30 itemből áll.

A feladatok az adott idegen nyelven vannak meghatározva.

Nyelvhelyesség

A vizsga célja annak mérése, hogy a vizsgázó rendelkezik-e azokkal a lexikai, grammatikai, szemantikai és pragmatikai ismeretekkel, amelyek képessé teszik az önálló kommunikációra.

Tartalmi szerkezet

A vizsga azt méri, hogy képes-e a vizsgázó változatos nyelvtani szerkezetek és lexikai egységek felismerésére, kiegészítésére és létrehozására szövegszinten. A felhasznált szöveg vagy szövegrészlet

- nehézségi foka alacsonyabb, mint az olvasott szöveg megértését mérő feladatoknál,
- autentikus, esetleg szerkesztett,
- tartalma és szerkezete világos,
- nyelvileg és tartalmilag a B2 szintnek megfelelően összetett,
- konkrét vagy elvont témájú,
- tematikusan megfelel a korosztály élettapasztalatának és általános érdeklődésének,
- megértéséhez nincs szükség az érettségi vizsga általános műveltségi szintjét meghaladó ismeretekre,

- kiválasztásakor a *Témakörök (Részletes követelmények)* című rész az irányadó,
- autentikus jellegéből adódóan tartalmazhat olyan szavakat, kifejezéseket, szerkezeteket, amelyek ismerete nem követelmény az adott vizsgaszinten; ezek megértése azonban nem szükséges az adott feladat sikeres megoldásához.

A közép- és az emelt szint közötti különbség a nyelvtani és lexikai szerkezetek komplexitásában és a feladatok eltérő nehézségi fokában jelenik meg.

Emelt szinten a vizsgázó változatos és komplex nyelvtani és lexikai szerkezetek helyes felismerésére és pontos használatára is képes.

A feladatok jellemzői

A vizsgán az alábbi feladattípusok fordulhatnak elő:

- hiányos szövegek kiegészítése feleletválasztással (négy válaszlehetőség közül egy helyes kiválasztása),
- a szövegből kivett mondatrészlet helyének megtalálása a szövegkohéziós eszközök segítségével,
- hiányos szöveg kiegészítése önállóan vagy előre megadott szókészletből,
- megadott szavak ragozott alakjainak vagy a belőlük képzett új szavak szövegbe illesztése,
- hibaazonosítás.

Az írásbeli feladatlap feladattipológiaiilag kötetlen szerkezetű, azaz bármelyik felsorolt feladattípus szerepelhet benne.

A feladatsor 4-5 feladatból, 30-35 íteimből áll, a feladatokhoz felhasznált szövegek együttes terjedelme 700-900 szó.

Az összes feladat szövegre épül.

A feladatok az adott idegen nyelven vannak meghatározva.

Hallott szöveg értése

A vizsga célja annak mérése, hogy a vizsgázó képes-e megérteni az adott nyelvterületen általánosan elfogadott nyelvhasználatról nem vagy csak kissé eltérő anyanyelvi beszédet az értési céloknak megfelelően.

A vizsgafeladatok megoldásához a vizsgázónak képesnek kell lennie az értési céloknak megfelelő stratégiák alkalmazására is.

Tartalmi szerkezet

A vizsga azt méri, hogy képes-e a vizsgázó az értési céloknak, illetve a feladatnak megfelelő stratégiák alkalmazásával a szöveg

- gondolatmenetét részleteiben is követni,
- egyes tényyszerű részinformációt megérteni,
- megértésén túl a szövegkörnyezetből következtetni az egyes beszélők álláspontjára,
- megértésén túl a szövegkörnyezetből következtetni a beszélők érzelmeire és egymáshoz való viszonyára.
- A felhasznált szöveg
- autentikus vagy autentikus hangzású stúdiófelvétel,
- változatos nyelvtani szerkezetekből és lexikai elemekből építkező,
- természetes, a szöveg jellegének megfelelően változatos tempójú,
- tartalmilag és szerkezetileg összetett,
- tematikusan megfelel a korosztály élettapasztalatának és általános érdeklődésének,
- megértéséhez nincs szükség az érettségi vizsga általános műveltségi szintjét meghaladó ismeretekre,
- kiválasztásakor a *Témakörök (Részletes követelmények)* című rész az irányadó,
- anyanyelvi beszélők közvetítésével hangzik el,
- egy vagy több beszélő közvetítésével hangzik el,
- akusztikai minősége kifogástalan,
- hossza és tartalma nem terheli meg feleslegesen a vizsgázó memóriáját,
- autentikus jellegéből adódóan tartalmazhat olyan szavakat, kifejezéseket, szerkezeteket, amelyek ismerete nem követelmény az adott vizsgaszinten; ezek megértése azonban nem szükséges az adott feladat sikeres megoldásához.
- A vizsgán az alábbi szövegfajták fordulhatnak elő:

- közérdekű bejelentések, közlemények,
- rögzített telefonos szövegek (pl. üzenetrögzítő),
- utasítások,
- médiaközlemények (pl. rövid hír),
- beszélgetések, telefonbeszélgetések,
- műsorrészletek,
- riportok, interjúk,
- beszámolók,
- általános érdeklődésre számot tartó témáról szóló ismeretterjesztő szövegek.

A közép- és az emelt szint közötti különbség az adott téma megközelítési módjában, a szövegek terjedelmében, tartalmi és nyelvi komplexitásában, valamint a feladatok eltérő nehézségi fokában jelenik meg.

A szövegértés nehézségi fokát további tényezők is befolyásolhatják, mint például a beszédtempó, a beszélők száma, az artikuláció, a háttérzajok.

Középszinten a vizsgázónak döntően a mindennapi élet helyzeteiben elhangzó, nyelvileg egyszerűbb szövegeket kell megértenie, amelyek tartalmilag és szerkezetileg egyértelműek. *Emelt szinten* a művelt köznyelv összetettebb, választékosabb formái is előfordulnak, a szövegek az adott témát az általánosítás szintjén közelítik meg, és árnyalt közléseket, véleményeket és ellenvéleményeket is tartalmaznak.

A feladatok és a feladatsor jellemzői

A vizsgán az alábbi feladattípusok fordulhatnak elő:

- feleletválasztás,
- igaz/hamis állítás,
- események sorrendjének megállapítása,
- térképkövetés,
- űrlapok kitöltése,
- táblázatok kitöltése,
- hiányos mondatok kiegészítése,

- hiányos szöveg kiegészítése,
- (rövid választ igénylő) nyitott kérdések,
- ténybeli hibák azonosítása, javítása.

Az írásbeli feladatlap feladattipológiaiilag kötetlen szerkezetű, azaz bármelyik felsorolt feladattípus szerepelhet benne. A feladatsor a szövegértés alábbi rész készségeit méri: globális, szelektív és részletes értés.

A feladatsor 2-3 szövegből és 2-3 feladatból áll. Egy feladaton belül egy hosszabb szöveg helyett előfordulhat több rövidebb szöveg is. A feladatokhoz felhasznált szövegek együttes terjedelme 7-10 perc. A feladatsor 20-25 itemből áll.

A vizsgázó minden szöveget kétszer hallgat meg.

A feladatok az adott idegen nyelven vannak meghatározva.

A hangfelvétel tartalmazza a feladat meghatározását, a szövegeket kétszer, valamint a feladatok elolvasásához és megoldásához szükséges szüneteket is. A hangfelvételen hallható és a feladatlapon olvasható feladat-meghatározások szó szerint megegyeznek.

Íráskészség

A vizsga célja annak mérése, hogy a vizsgázó képes-e magát B2 szinten idegen nyelven írásban kifejezni, illetve írásbeli feladatokat végrehajtani különböző kommunikációs célok megvalósítása érdekében.

Tartalmi szerkezet

A vizsga azt méri, hogy képes-e a vizsgázó

- a feladatban megadott kommunikációs szándékokat megvalósítani (lásd Részletes vizsgakövetelmények: *Kommunikációs helyzetek és szándékok* című részt),
- a megadott témákhoz kapcsolódó szövegeket írni (lásd Részletes vizsgakövetelmények: *Témakörök* című részt),
- a megadott témákat általános nézőpontból is tárgyalni,
- álláspontját viszonylag árnyaltan, érvelését rendszerezetten kifejteni,

- a nyelvi eszközök széles skálájának változatos alkalmazásával összefüggő, megfelelően tagolt, logikusan felépített szöveget létrehozni,
- a nyelvtani struktúrákat, valamint a helyesírás szabályait rendszerszerű hibák nélkül, nagy biztonsággal alkalmazni,
- a szövegfajtának, a közlési szándéknak, a címzetthez való viszonyának megfelelő stílust és hangnemet választani,
- az adott szövegfajta formai sajátosságainak megfelelő írásművet létrehozni.
- A vizsgázónak olyan szövegeket kell létrehoznia, amelyek
- meghatározott kommunikációs szándékkal jönnek létre,
- az olvasó számára világosak, érthetőek és alkalmasak a kommunikációs cél elérésére,
- szövegfajtája meghatározott,
- tematikusan megfelelnek a vizsgázói populáció élettapasztalatának és általános érdeklődésének,
- megírásához nincs szükség az érettségi vizsga általános műveltségi szintjét meghaladó ismeretekre.

A vizsgán az alábbi szövegfajtákat kell létrehozni:

- magánjellegű vagy intézménynek szóló levél, e-mail,
- blogbejegyzés,
- internetes hozzászólás,
- olvasói levél,
- cikk (diák)újság számára.

A közép- és az emelt szint közötti különbség a témák megközelítésében, a létrehozandó szövegek terjedelmében, a nyelvi megformálás jellemzőiben jelenik meg.

A témák megközelítésében az a lényeges különbség, hogy *középszinten* a vizsgázó személyes nézőpontból ír hozzá közel álló, mindennapi, személyével kapcsolatos vagy őt érdeklő témákról, míg *emelt szinten* az adott témát általánosabban is képes megközelíteni, és átfogó problémaként tárgyalni.

A nyelvi megformálásra az jellemző, hogy *középszinten* a vizsgázó röviden, egyszerűen, összefüggő mondatokban, *emelt szinten* pedig részletesen, változatos szókinccsel, nyelviileg igényesebben és pontosabban ír.

A feladatok és a feladatsor jellemzői

A feladatok a *Kommunikációs helyzetek és szándékok*, valamint a *Témakörök* című listákra épülnek.

Az íráskészség mérése során meghatározott kommunikációs helyzetet teremtünk, azaz megadjuk a szituációt, amelyben az írásmű keletkezik, az ehhez illeszkedő szövegfajtát, továbbá meghatározzuk az írásmű célját, témáját és címzettjét, valamint a szöveg írója és olvasója közötti kapcsolat jellegét. Mindezek meghatározzák a szöveg stílusát és hangnemét.

A feladatok a következő feladattípusok egy vagy több elemét tartalmazhatják:

- meghatározott szituációban megadott szempontok alapján történő szövegalkotás,
- verbális segédanyagok (pl. személyes feljegyzések, üzenetek, levelek, cikkek, felhívások, hirdetések, internetes hozzászólások, blogbejegyzések, szórólapok stb.) alapján történő szövegalkotás, illetve azokra való reagálás,
- vizuális segédanyagok (pl. ábrák, képek, képsorok, grafikonok, táblázatok stb.) alapján történő szövegalkotás.

Az irányító szempontok a téma alpontjait adják meg, a verbális és vizuális segédanyagok pedig gondolati, illetve nyelvi segítséget nyújtanak az adott téma kidolgozásához.

A vizsgarész két feladatból áll. Mindkét feladatot megadott szempontok alapján kell kidolgozni. Az *első feladat* egy rövidebb, interakciós és tranzakciós szöveg, a *második feladat* egy hosszabb, véleménykifejtő szöveg létrehozása. A vizsgázónak az első feladatban három irányító szempont segítségével 120-150 szót, a második feladatban négy irányító szempont segítségével 200-250 szót kell írnia.

A feladatok meghatározása, az irányító szempontok és a segédanyagok az adott idegen nyelven vannak megfogalmazva.

A feladatok megoldása során egy- illetve kétnyelvű nyomtatott szótár használható.

Az írásbeli feladatlap értékelése

Olvasott szöveg értéke

Az értékelés központi javítási-értékelési útmutató alapján történik. Ha többféle válasz is elfogadható, az útmutató tartalmazza a szövegből adódó lehetséges válaszokat, illetve azokat a tartalmi elemeket, amelyeket a jó válasznak tartalmaznia kell.

A feladatokat kizárólag tartalmi szempontok alapján értékelik, azaz a nyelvtani és a helyesírási hibákat csak akkor veszik figyelembe, ha azok a válasz megértését akadályozzák.

A vizsgarészben szerzett pontok vizsgaponttá való átalakítása központi javítási-értékelési útmutató alapján történik.

Nyelvhelyesség

Az értékelés központi javítási-értékelési útmutató alapján történik, amely tartalmazza az összes elfogadható választ.

A vizsgarészben szerzett pontok vizsgaponttá való átalakítása központi javítási-értékelési útmutató alapján történik.

Hallott szöveg értéke

Az értékelés központi javítási-értékelési útmutató alapján történik. Ha többféle válasz is elfogadható, az útmutató tartalmazza a szövegből adódó lehetséges válaszokat, illetve azokat a tartalmi elemeket, amelyeket a jó válasznak tartalmaznia kell.

A feladatokat kizárólag tartalmi szempontok alapján értékelik, azaz a nyelvtani és a helyesírási hibákat csak akkor veszik figyelembe, ha azok a válasz megértését akadályozzák.

A vizsgarészben szerzett pontok vizsgaponttá való átalakítása központi javítási-értékelési útmutató alapján történik.

Íráskészség

Az értékelés központi javítási-értékelési útmutatók alapján történik. Az értékelés alapjául szolgáló analitikus skálák magukban foglalják az értékelési szempontok részletes leírását is.

A két feladat értékelése egymástól független.

Szóbeli vizsga

Általános szabályok

A szóbeli tételt a vizsgázó húzza. A tételekhez vizsgáztatói és vizsgázói példány készül. A kihúzott tétel az összes feladatot tartalmazza. Egy tétel feladatainak különböző témakörökhöz kell tartozniuk. A tételhez készült vizsgáztatói példány a vizsgázónak adott információkon túl tartalmazza az előre megtervezett közbeszólásokat, kérdéseket és megjegyzéseket is.

A feladatok kidolgozásához felkészülési idő nincs, de a második és a harmadik feladat végiggondolásához a vizsgázónak rövid (feladatonként maximum fél perc) gondolkodási idő áll rendelkezésére.

A szóbeli tételsor 20 darab szóbeli tételből áll. A tételek legalább 10%-át évente ki kell cserélni.

A szóbeli tételsor tartalmi és formai jellemzői

Beszédképesség

A vizsga célja annak mérése, hogy a vizsgázó képes-e az adott szinten gondolatait idegen nyelven szóban kifejezni, és a kommunikációs szándékoknak megfelelő beszélgetést folytatni.

A vizsga azt méri, hogy a vizsgázó milyen mértékben és milyen minőségben képes szóbeli tranzakcióra és interakcióra, amelynek egyaránt részét képezik a receptív és a produktív (beszédértés, beszédképesség) készségek. A vizsgázónak képesnek kell lennie mind az önálló témakifejtésre, mind a beszélgetésben való interaktív részvételre.

Tartalmi szerkezet

A vizsga azt méri, hogy képes-e a vizsgázó

- a megadott helyzetekben és szerepekben a feladatnak megfelelő kommunikációs szándékokat megvalósítani (lásd Részletes vizsgakövetelmények: *Kommunikációs helyzetek és szándékok* című részt),
- a megadott témákról szóló beszélgetésekben részt venni (lásd Részletes vizsgakövetelmények: a *Témakörök* című részt),
- a kommunikációs stratégiákat a szintnek megfelelően, hatékonyan alkalmazni (pl. beszélgetést elkezdeni, fenntartani és befejezni),
- folyékonyan, helyesen és hatékonyan használni a nyelvet,
- gondolatait, álláspontját következetesen, folyamatosan kifejezni,
- a megadott témákat általánosabb nézőpontból is tárgyalni,
- folyamatosan és természetesen részt venni a különböző témájú társalgásokban,
- bonyolultabb, váratlan elemeket is tartalmazó feladatokat sikeresen megoldani,
- elmagyarázni álláspontját, világosan érvelni,
- enyhe akcentusa ellenére természetes kiejtéssel, hanglejtéssel és normál beszédtempóban beszélni.

A közép- és az emelt szint közötti különbség a témák megközelítésében és a nyelvi teljesítmény színvonalában, azaz a nyelvi megformálás jellemzőiben jelenik

meg. A témák megközelítésében az a lényeges különbség, hogy *középszinten* a vizsgázó a megadott témakörökön belül a személyes vonatkozásokat fejti ki. *Emelt szinten* a vizsgázó az adott témákról az általánosítás szintjén is tud beszélgetni és véleményt nyilvánítani, *ezen a szinten* a vizsgázó választékosan, árnyaltabban fejezi ki magát.

A tételsor jellemzői

A szóbeli vizsgán előforduló helyzetek és szerepek a *Kommunikációs helyzetek és szándékok*, valamint a *Témakörök* című listákra épülnek.

A feladatok tematikusan megfelelnek a vizsgázói populáció élettapasztalatának és általános érdeklődésének, és teljesítésükhöz nincs szükség az érettségi vizsga általános műveltségi szintjét meghaladó ismeretekre.

A vitafeladat meghatározása egyértelműen tartalmazza a szituációt és a vizsgázó szerepének leírását. A szóbeli vizsgán az aktív szerepet a vizsgázó játssza.

A vizsgán az alábbi feladattípusok fordulnak elő:

- társalgás,
- vita (véleménykülönbség megjelenítése és áthidalása),
- önálló témakifejtés verbális illetve vizuális segédanyagok alapján.

A vizsga három feladatból áll. (A vizsgarész rövid, *ráhangoló kérdésekkel* kezdődik. Az itt elhangzottakat nem értékelik.)

A *társalgási feladat* azt méri, hogy a vizsgázó képes-e olyan témákat érintő beszélgetésben részt venni, amelyek nem hétköznapi tevékenységéhez, hanem elvontabb jelenségekhez kapcsolódnak. A feladathoz készült vizsgáztatói példány a vizsgázónak adott információkon túl tartalmazza az előre megtervezett kérdéseket is. Ehhez a vizsgafeladathoz a vizsgázó nem kap tétellapot, a vizsgáztató által feltett, a témakörhöz kapcsolódó kérdésekre kell reagálnia.

A *vitafeladat* során a vizsgázónak egy adott témához kapcsolódó provokatív állítást kell megvitatnia a vizsgáztatóval. A vizsgázó feladata az, hogy az adott állítás mellett vagy ellen érveljen, kifejtse álláspontját, és reagáljon vitapartnere álláspontjára a megadott 3-4 rövid irányító szempont alapján. A feladathoz készült

vizsgáztatói példány a vizsgázónak adott információkon túl tartalmazza az adott témához kapcsolódó lehetséges érveket, amelyeket a vizsgáztató a beszélgetés során használhat.

Az önálló témakifejtésben a vizsgázónak egy általánosabb témáról kell gondolatait, véleményét részletesen és összefüggően kifejtenie. Ehhez verbális illetve vizuális segédanyagok (képek, rajzok, grafikonok stb.) állnak rendelkezésére. A feladathoz készült vizsgáztatói példány a vizsgázónak adott információkon túl tartalmazza az előre megtervezett segítő kérdéseket is.

A feladatok és a verbális segédanyagok az adott idegen nyelven vannak meghatározva.

A szóbeli vizsgarész értékelése

Az értékelés központilag kidolgozott analitikus skála alapján történik, amely tartalmazza az értékelési szempontok részletes leírását is. A feladatok értékelése egymástól független.

Kereskedelem ismeretek ágazati szakmai érettségi vizsga

I. RÉSZLETES ÉRETTSÉGI VIZSGAKÖVETELMÉNYEK KÖZÉPSZINTEN

A kereskedelem ismeretek ágazati szakmai érettségi vizsgatárgy részletes érettségi vizsga követelményei a XXVI. Kereskedelem ágazat alábbi szakképesítéseinek közös szakmai tartalmát veszik alapul:

- 54 341 01 Kereskedő,
- 54 345 01 Logisztikai ügyintéző,
- 54 841 09 Postai üzleti ügyintéző.

A) KOMPETENCIÁK

1. Szakmai nyelv- és szóhasználat, beszédkészség

TÉMÁK	KÖZÉPSZINTŰ KÖVETELMÉNYEK
1.1. A szakmai fogalmak helyes használata	A szakmai fogalmak megfelelő helyen és módon történő alkalmazása. A fogalmak jelentésváltozatainak megkülönböztetése.
1.2. Az ismeretek bemutatása és értelmezése megfelelő szakmai fogalmak használatával	A téma tartalmának logikus felépítése, a szakmai kifejezések helyes alkalmazásával.
1.3. Kommunikáció szakmai nyelven	A téma pontos, szabatos, lényegre törő kifejtése.

2. Elemi számolási készség

TÉMÁK	KÖZÉPSZINTŰ KÖVETELMÉNYEK
2.1. A gazdasági elemzésekhez szükséges egyszerű számolási feladatok.	Legyen képes a gazdasági elemzésekkel kapcsolatos feladatokhoz szükséges egyszerű számolási feladatok kijelölésére, végrehajtására
2.2. Az üzleti adminisztrációhoz kötődő egyszerű számolási feladatok	Legyen képes a bizonylatoláshoz kötődő egyszerű számítások elvégzésére.

3. Megbízhatóság

TÉMÁK	KÖZÉPSZINTŰ KÖVETELMÉNYEK
3.1. Az ellenérték elszámolásával kapcsolatos bizonylatok, áruvédelem	Legyen pontos, alapos az ellenérték elszámolásához, illetve az áruvédelemhez kapcsolódó feladatok megoldásában.

B) TÉMAKÖRÖK

1. A marketing alapjai

TÉMAKÖRÖK	KÖZÉPSZINTŰ KÖVETELMÉNYEK
1.1. Marketing alapismeretek	
1.1.1. A marketing fogalomköre	Legyen képes bemutatni a marketing kialakulását, fejlődési szakaszait. Legyen képes ismertetni a vállalat mikro- és makrokörnyezetének elemeit.
1.1.2. Piaci fogalmak	Legyen képes ismertetni a piaci alapfogalmakat, piaci formákat.
1.1.3. A fogyasztói magatartás tényezői	Legyen képes bemutatni a fogyasztói magatartás modelljét, a vásárlói magatartást befolyásoló tényezőket, megfigyelésének jelentőségét. Legyen képes bemutatni a vásárlói típusokat.
1.1.4. Célpiaci marketing, piacszegmentálás	Tudja a célpiaci marketing lényegét, kialakulását, a piacszegmentálás lényegét, ismérveit, a célpiac választást és a pozicionálást.
1.1.5. A piackutatás	Legyen képes ismertetni a piackutatás funkcióit, fajtáit, módszereit, folyamatát, felhasználási területét. Ismerje az adatforrások típusait, a piackutatáshoz szükséges információk beszerzésének módjait. Legyen képes bemutatni a kérdéstípusokat, a kérdőívszerkesztés szempontjait, a primer és szekunder

	piackutatási módszerek általános jellemzőit.
1.1.6. A termékpolitika és termékfejlesztés elemzése	Legyen képes ismertetni a termék fogalmát, osztályozását, a termékfejlesztés folyamatát, a termék piaci életgörbáját, a szakaszok rövid jellemzőit.
1.1.7. Az árpolitika és árstratégia elemzése	Legyen képes meghatározni az ár fogalmát, szerepét, az árképzési rendszereket, az árpolitika, árstratégia és ártaktika fogalmát, lényegét.
1.1.8. Értékesítéspolitiká, értékesítési csatornák kiválasztása	Legyen képes bemutatni a beszerzési és értékesítési csatorna szereplőit, és ezek funkcióit, a kereskedelem helyét és szerepét a piacgazdaságban, a marketing és az elosztási csatornák közötti összefüggést.
1.2. Marketingkommunikáció	
1.2.1. A kommunikációs politika	Legyen képes ismertetni a kommunikációs politika fogalmát, jelentőségét, a kommunikáció fogalmát, fajtáit, a kommunikációs folyamatot.
1.2.2. A marketingkommunikáció eszközrendszere	Legyen képes bemutatni a marketingkommunikáció eszközeit, lényegét, a kommunikációs mix elemeit: a reklám fogalmát, szerepét, fajtáit, a reklámeszközök fogalmát, fajtáit, az eladásösztönzés fogalmát, funkcióit, az SP módszereket, a személyes eladás fogalmát jellemzőit, előnyeit, az PS területeit, a kereskedővel szemben támasztott követelményeket, eladási magatartást. Legyen képes bemutatni a POS eszközöket és alkalmazásukat, az akciókat a direkt marketinget, a PR fogalmát, jellemzőit, területeit, a szponzorálást, az image lényegét, fajtáit, az arculat fogalmát, tartalmi elemeit, az arculattervezést, a vállalati honlapot.

2. Marketing a gyakorlatban

TÉMAKÖRÖK	KÖZÉPSZINTŰ KÖVETELMÉNYEK
2.1. Marketing alapismeretek gyakorlati alkalmazása	
2.1.1. Piackutatás	Legyen képes előkészíteni egy egyszerű piackutatási tervet. Tudja alkalmazni a kérdőívkészítés formai és tartalmi követelményeit.
2.2. A marketingkommunikáció eszközeinek gyakorlati alkalmazása	
2.2.1. PR-eszközök	Legyen képes javaslatokat tenni egy cég PR tevékenységére és az arculati elemeire vonatkozóan.
2.2.2. Reklámeszközök és reklámtípusok	Legyen képes javaslatokat tenni egy termék vagy szolgáltatás reklám- és eladásösztönzési tervének alapvető elemeire.

3. Az üzleti tevékenység tervezése, elemzése

TÉMAKÖRÖK	KÖZÉPSZINTŰ KÖVETELMÉNYEK
3.1. Az áruforgalom tervezése	
3.1.1. A beszerzés	Tudja bemutatni az áruforgalmi folyamat szakaszait, a beszerzés fogalmát, helyét az áruforgalom folyamatában Tudja ismertetni a beszerzendő termékkör meghatározásának, a beszerzési források kiválasztásának szempontjait, a gazdaságos rendelési tételek meghatározásának módszereit. Tudja jellemezni a kereskedelemben használt szerződéseket. Legyen képes bemutatni az árurendelés módjait, az árurendelést befolyásoló tényezőket, az árurendelés eszközeit. Legyen képes elkészíteni az árurendeléshez a megrendelőlevelet. Tudja meghatározni az áruforgalmi mérleg sor alkalmazásával a beszerzés mennyiségét és értékét.

3.1.2. A készletgazdálkodás	Tudja meghatározni és ismertetni a készletgazdálkodás fogalomkörét, szerepét, hatását a gazdálkodás eredményére, a készletek nagyságának és összetételének kialakításánál figyelembe veendő szempontokat, a készletnyilvántartás szerepét. Tudja ismertetni és alkalmazni a készletezési döntéseket megalapozó számítási módszereket (átlagkészlet, forgási sebesség, készletvonzat), az áruforgalmi mérlegsort, a leltár fogalmát, fajtáit, a leltáreredmény megállapításának menetét. Legyen képes statisztikai mutatószámokkal elemezni a készletgazdálkodást, a mutatókat rendszerezni, és azokat értelmezni.
3.1.3. Az értékesítés	Legyen képes ismertetni az értékesítési politika lényegét kialakításának szempontjait, az értékesítendő áruk mennyiségének, választékának, árfekvésének meghatározásánál figyelembe veendő szempontokat. Tudja bemutatni, az árkialakítás szabályait, jogszabályi hátterét. Ismerje a fogyasztói árak kialakításának lépéseit, az árak felépítését. Legyen képes feladatokat megoldani az árképzés területén.
3.2. Az üzleti tevékenység eredményessége, elemzése	
3.2.1. Az adózási alapismeretek	Legyen képes ismertetni az adózási alapfogalmakat az adóztatás általános jellemzőit (funkciói, alapelvei), a vállalkozást, illetve a magánszemélyt érintő adónemek és járulékok jellemzőit (áfa, jövedéki adó, társasági adó, SZJA, munkaadókat és munkavállalókat terhelő járulékok).
3.2.2. A forgalom és a készletgazdálkodás elemzése	Ismerje a forgalom, az árbevétel fogalmát, legyen képes ezek nagyságának, szerkezetének egyszerű elemzésére. Legyen képes ismertetni a kereskedelmi egységekben hozott legjellemzőbb áruforgalmi döntések hatását a vállalkozás bevételeire és ráfordításaira. Tudja alkalmazni a statisztikai elemzési módszereket, ismerje a tervfeladat, tervteljesítési, dinamikus és megoszlási viszonyszámokat. Tudjon táblázatokot készíteni és elemezni. Ismerje és tudja alkalmazni a forgalomalakulás, a gazdálkodás értékeléséhez szükséges alapvető statisztikai elemzési módszereket.

	Ismerje az átlagkészlet, forgási sebesség, készletvonzat fogalmát, jelentőségét. Ismerje és tudja alkalmazni a forgalomalakulás és a készletgazdálkodás értékeléséhez szükséges alapvető statisztikai elemzési módszereket. Legyen képes számításokat végezni az áruforgalmi mérlegsor segítségével. Legyen képes leltáreredményt megállapítani és a leltár eltérés okait elemezni megadott adatokból.
3.2.3. Költséggazdálkodás	Legyen képes ismertetni a költség fogalmát, a költségek összetételét, csoportosítását, az egyes költségnemek tartalmát, a költségekre ható tényezőket. Legyen képes a költséggazdálkodással kapcsolatos abszolút és relatív statisztikai mutatókat kiszámolni és azokat értelmezni. Ismerje fel a költségekkel való gazdálkodás fontosságát. Ismerje az élőmunka szerepét, jelentőségét a kereskedelemben, a létszámgazdálkodás és bér-gazdálkodás szerepét és hatékonysági mutatóit. Legyen képes a létszám- és bér-gazdálkodás elemzésére és tervezésére alapvető mutatószámok (átlagbér, bérhányad, átlagos állományi és átlagos dolgozói létszám, létszámkihasználtság, termelékenység, minőség mutató, leterheltség, időbeli változásuk és a közöttük lévő kapcsolat) segítségével.
3.2.4. Az eredmény elemzés	Tudja ismertetni az eredmény keletkezésének folyamatát. Értse a különböző eredménykimutatások eltéréseit és tudja értelmezni, elemezni azok adatait. Ismerje és tudja alkalmazni az eredmény elemzéséhez, tervezéséhez használt alapvető statisztikai mutatószámokat. Tudja ismertetni az eredmény nagyságát befolyásoló tényezőket, az eredmény adózását és felhasználását, a kereskedelmi egységekben hozott áruforgalmi döntések hatását a vállalkozás bevételeire és ráfordításaira, a forgalom/árbevétel változásának és a költségek alakulásának a kapcsolatát, valamint ennek a vállalkozás eredményességére való hatását.
3.3. Üzleti levelezés	
3.3.1. Irodatechnikai eszközök használata Az iratkezelés	Ismerje az irodatechnikai eszközök fajtáit, kezelését (számítógép, fénymásoló, telefon, diktafon, iratmegsemmisítő, iratkötő), az iratok iktatásának,

	tárolásának, megőrzésének szabályait, az iratok selejtezésére vonatkozó szabályokat.
3.3.2. Az üzleti levelezés technikája, tartalma, folyamata	Ismerje az üzleti levelek formai követelményeit (a levelek fejrésze, főrésze, záró része), az arculati elemeket a levelezésben (vállalati arculat), az üzleti levelek tartalmi elemeit, a kereskedelemben használatos levélfajtákat (szerződést előkészítő levelek, a szerződés teljesítési szakaszában előforduló levelek, a szerződés megszegésével kapcsolatos levelek). Tudja a szakmai kifejezések helyesírását. Ismerje az üzleti levelek szerkesztésének szabályait. Ismerje a telefonálás illemszabályait.

4. Vezetési ismeretek

TÉMAKÖRÖK	KÖZÉPSZINTŰ KÖVETELMÉNYEK
4.1. Vezetési alapismeretek és a humán erőforrás gazdálkodás alapjai	
4.1.1. Vezetési ismeretek	Tudja ismertetni a vezetés fogalmát, funkcióit, a vezetési módszereket. Ismerje az üzleti tárgyalások előkészítésének feladatait, a tárgyalás lefolytatásának szabályait.
4.1.2. Munkajogi alapok	Tudja meghatározni a jogszerű foglalkoztatás követelményeit, felsorolni a tipikus és atipikus foglalkoztatási formákat. Tudja ismertetni a munkaköri leírás szerepét, főbb tartalmi elemeit.
4.1.3. Munkaerő-gazdálkodás	Legyen képes bemutatni a kereskedelmi munkafolyamatokat, munkaköröket, a munkaerő-tervezést, felvételt, a toborzást, a kiválasztást, a munkaerő megtartásának módszereit. Ismerje a munkaviszony keletkezésének, megszüntetésének és megszűnésének eseteit, szabályait

5. Üzleti tevékenység a gyakorlatban

TÉMAKÖRÖK	KÖZÉPSZINTŰ KÖVETELMÉNYEK
5.1. Az üzleti tevékenység eredményessége, elemzése a gyakorlatban	

5.1.1.Bizonylatkitöltés	Ismerje a pénzforgalomhoz kapcsolódó fontosabb bizonylatokat (nyugta, készpénzfizetési számla, átutalási megbízás), valamint az áruforgalomhoz kapcsolódó fontosabb bizonylatokat (árumegrendelés bizonylata, szállítólevél, áruforgalmi jelentés, leltárfelvételi jegy, leltárfelvételi ív, jótállási jegy). Ismerje a bizonylatok kitöltésére és kezelésére vonatkozó előírásokat.
5.1.2.Adózási számítási feladatok	Tudjon egyszerűbb számítási feladatokat elvégezni az ÁFA, a társasági adó és az SZJA adónemekhez, illetve a bér járulékaihoz kapcsolódóan.
5.1.3.Az áruforgalmi tevékenység és a jövedelmezőség elemzésére szolgáló statisztikai mutatószámok rendszerezése, értelmezése, értékelése	Tudjon egyszerűbb számítási feladatokat elvégezni a forgalom, illetve árbevétel, a készletek, a költségek és az eredmény elemzéséhez, tervezéséhez. Legyen képes a rendelkezésre álló és kiszámított adatokból, mutatókból statisztikai táblázatokat készíteni.

6. Áruforgalom

TÉMAKÖRÖK	KÖZÉPSZINTŰ KÖVETELMÉNYEK
6.1.Általános áruismeret alkalmazása	
6.1.1. Árurendszerek	Tudja ismertetni az árurendszerezés feladatát, a hagyományos árurendszereket, a kódtípusú árurendszerek lényegét, a vonalkód szerepét a kereskedelemben, a belső cikkszámozás jelentőségét, alkalmazását.
6.1.2.Áruvédelem, vagyonvédelem	Legyen képes bemutatni az elektronikus áruvédelem jellemzőit, a jelzőcímkék fajtáit, elhelyezésüket a termékeken, a jelzőrendszerek típusait, működésüket, alkalmazásukat, az áruvédelmi jelöléseket, a vagyonvédelmi rendszereket, ezen eszközök fajtáit és az élőerős vagyonvédelem jellemzőit.
6.1.3.Szabványosítás, minőségbiztosítás	Legyen tisztában a szabvány, a szabványosítás fogalmával, feladataival, a szabványok fajtáival. Tudja meghatározni a minőség fogalmát, értelmezni a minőséghez kapcsolódó kifejezéseket. Ismerje a minőségi osztályba sorolás szabályait, a minőség objektív és szubjektív jellemzőit, a kereskedők és a vásárlók számára használatos minőségtanúsítást, megkülönböztető minőségi jeleket, jelzéseket.
6.1.4. A csomagolás	Ismerje a csomagolás fogalmát, funkcióit, a csomagolás anyagait, jellemzőit, az egyes anyagok és csomagolási

	módok előnyös és hátrányos tulajdonságait, a csomagolóeszközök fajtáit, alkalmazásukat, jellemzőiket.
6.2.Áruforgalmi tevékenységek	
6.2.1.Árubeszerzés	Legyen képes ismertetni a beszerzés helyét, szerepét az áruforgalomban. Legyen képes bemutatni a beszerzés fogalmát, folyamatát (a beszerzendő áruk mennyiségének és összetételének meghatározása, a szállító partnerek kiválasztása, az áruk megrendelése, az áruk átvétele, a beszerzett áruk ellenértékének kiegyenlítése). Legyen képes bemutatni az áruátvétel előkészítését, (a lebonyolítás személyi és tárgyi feltételei, a visszáru és a visszaszállítandó göngyölegek előkészítése), az áruátvétel lebonyolításának folyamatát; az áru fogadásának feladatait, az áruátvétel módjait (mennyiségi, minőségi), szervezését, igazolását, a kifogások érvényesítésének lehetőségeit.
6.2.2. Készletezés	Ismerje a készletgazdálkodás jelentőségét, a készlet-szükségletet meghatározó tényezőket. Tudja ismertetni az áruk raktári elhelyezésénél, tárolásánál figyelembe veendő szempontokat. Ismerje a leltár, leltározás fogalmát, a leltár céljait. Legyen képes ismertetni a leltározás menetét, módjait, bizonylatait és a leltáreltérés lehetséges okait.
6.2.3.Értékesítés	Ismerje az áruk értékesítésre történő előkészítésének feladatait (az áruk kicsomagolása, előrecsomagolása), a vevők tájékoztatását szolgáló információkra és a fogyasztói ár feltüntetésére vonatkozó előírásokat, az áruk eladótéri elhelyezésének szempontjait. Ismerje az eladóval szemben támasztott követelményeket (külső megjelenés, személyiségjegyek). Tudja bemutatni az értékesítés folyamatát: a vevő fogadása (személyes és személytelen), az áru bemutatása (személyes és személytelen), az ellenérték elszámolása készpénzzel és készpénzkímélő fizetési eszközökkel. Tudja jellemezni az értékesítési módokat. Legyen képes az alapvető értékesítési módok – a hagyományos, az önkiszolgáló, az önkiválasztó, a minta utáni és egyéb bolt nélküli értékesítési formák – megkülönböztetésére a jellemzők, az előnyök, a hátrányok, az alkalmazásuk, a személyi és tárgyi feltételeik és az eladó feladatai szerint.

7. Áruforgalom gyakorlata

TÉMAKÖRÖK	KÖZÉPSZINTŰ KÖVETELMÉNYEK
7.1.Az áruforgalmi tevékenységek gyakorlata	
7.1.1.A beszerzés gyakorlati ismeretei	Legyen képes a beszerzendő áruk mennyiségének és összetételének meghatározására, a megrendelés különböző módjai közül való választásra, a beszerzéshez kapcsolódó dokumentumok (visszáru, beérkező áruk okmányai, áruátvétel dokumentumai) ellenőrzésére.
7.1.2.A készletezés gyakorlati ismeretei	Tudja ismertetni az áruk raktári elhelyezésének és tárolásának szabályait, módszereit, az árumozgatás eszközeit.
7.1.3.Az értékesítés gyakorlati ismeretei	Tudja ismertetni az áruk értékesítésre történő előkészítésének feladatait, az áruk eladótéri elhelyezésének szabályait, szempontjait és tudja ismertetni a fogyasztói ár feltüntetésének szabályait.

II. A VIZSGA LEÍRÁSA KÖZÉPSZINTEN

A vizsga részei

Középszint	
Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga
180 perc	15 perc
100 pont	50 pont

A vizsgán használható segédeszközök

	Középszint	
	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga
A vizsgázó biztosítja	Szöveges adatok tárolására és megjelenítésére nem alkalmas zsebszámológép, vonalzó	NINCS
A vizsgabizottságot működtető intézmény biztosítja	NINCS	NINCS

Nyilvánosságra hozandó anyag nincs.

KÖZÉPSZINTŰ VIZSGA

Írásbeli vizsga		Szóbeli vizsga
180 perc		15 perc
I. Feladatlap	II. Feladatlap	Egy „A” és „B” feladatot tartalmazó tétel kifejtése
45 perc	135 perc	
Bizonylatkitöltéssel, üzleti levelezéssel, iratkezeléssel kapcsolatos ismereteket és képességeket mérő feladatlap	Az áruforgalom és üzleti tevékenység elemzésének, tervezésének ismeretét és képességét mérő feladatlap	
25 pont	75 pont	
100 pont		50 pont

Írásbeli vizsga

Általános szabályok

A vizsgázó az I. (45 perc) és a II. (135 perc) feladatlapon belül a rendelkezésére álló időt tetszése szerint oszthatja meg az egyes feladatok között, és megoldásuk sorrendjét is meghatározhatja.

A vizsgázó először az I. feladatlapon oldja meg. A feladatlapokat 45 perc elteltével a felügyelő tanár összegyűjti. Ezután kerülhet sor a II. feladatlap kiosztására és megoldására.

Amennyiben az egyes feladatok megoldásához információkra, segédanyagokra, pl. adatokra, szemelvényekre, kitöltendő bizonylatokra van szükség, azt a feladatsornak mindig tartalmaznia kell.

A feladatlapok összegyűjtésére, illetve kiosztására fordított idő a vizsga időtartamába nem számítható be.

A feladatlap feladatai az alábbi témakörök számonkérésére irányulnak:

I.feladatlap

Bizonylatok kitöltésének, kezelésének, az üzleti levelezésnek, iratkezelésnek az ismeretét, képességét vizsgáló feladatok.

Az I. feladatlap feladatai az alábbi témakörök számonkérésére irányulnak:

3.3. Üzleti levelezés

5.1. Az üzleti tevékenység eredményessége, elemzése a gyakorlatban:
bizonylatkitöltés

II.feladatlap

Az áruforgalom és üzleti tevékenység elemzésének, tervezésének ismeretét és képességét vizsgáló feladatok.

A II. feladatlap feladatai az alábbi témakörök számonkérésére irányulnak:

3.1. Az áruforgalom tervezése,

3.2. Az üzleti tevékenység eredményessége, elemzése,

5.1. Az üzleti tevékenység eredményessége, elemzése a gyakorlatban:

adózási számítási feladatok, az áruforgalmi tevékenység és a jövedelmezőség elemzésére szolgáló statisztikai mutatószámok rendszerezése, értelmezése, értékelése.

Az írásbeli feladatlap tartalmi és formai jellemzői

A feladatok két feladatlapon kerülnek összeállításra.

Az I. feladatlap szöveges feladatokat és üzleti adminisztrációs feladatokat tartalmaz.

A szöveges feladatok összeállítása az alábbi témakörökből történik: az irodatechnikai eszközök használata, az iratkezelés, az üzleti levelezés technikája, tartalma, folyamata, bizonylatkitöltés. Az üzleti adminisztrációs feladatok összeállítása az alábbi témakörökből történik: az üzleti levelezés technikája, tartalma, folyamata, bizonylatkitöltés. A feladatok a bemutatott üzleti levelek tartalmi és formai értékelését, bizonylatok kitöltését, bemutatott bizonylatok tartalmi és formai értékelését kéri számon.

A II. feladatlap szöveges feladatokat, számítási példákat, valamint táblázatkészítési feladatokat tartalmaz a II. feladatlaphoz meghatározott, számon kérendő témakörökből. A táblázatkészítési feladatok lehetnek önállóak, vagy kapcsolódhatnak a számítási feladatokhoz. A szöveges feladatok aránya a feladatlap pontértékéből: 30 pont.

A számítási feladatok és a táblázatszerkesztés aránya a feladatlap pontértékéből: 45 pont.

Az I. és II. feladatlap szöveges feladatai jellemzően az alábbi típusok lehetnek:

- fogalommeghatározás,
- esettanulmány értelmezése a megadott szempontok szerint,
- szövegkiegészítés,
- párosítás,
- feleletválasztás,
- igaz-hamis állítások megjelölése.

Fogalommeghatározás: az alapfogalmak pontos definiálása.

Esettanulmány értelmezése a megadott szempontok szerint: a feladatlap által meghatározott gyakorlatorientált esetismertetéshez kapcsolódóan kell válaszolni a kérdésekre. A válaszadási lehetőségek lehetnek nyitottak vagy zártak, illetve alapvető számolásigényesek is.

Szövegkiegészítés: a megadott vagy ismert tartalmakkal való mondat kiegészítés. A mondatok között nem feltétlenül van összefüggés.

Párosítás: szakmailag összetartozó fogalmakat kell párosítani, pl. fogalom és meghatározása, gazdasági mutató és kiszámítása, mutató és tartalma.

Feleletválasztás: legalább három megadott lehetőség közül kell megjelölni a helyeset.

Igaz-hamis állítások megjelölése: meg kell jelölni, hogy az adott állítás igaz, vagy hamis. A hamis és az igaz állítást is indokolni kell.

A II. feladatlap számítási példái a II. feladatlaphoz tartozó témakörök statisztikai elemzéséhez és tervezéséhez alkalmazható alapvető mutatószámok ismeretét, alkalmazási képességét igénylik. A számítási példák irányulhatnak külön egy-egy témakörhöz tartozó adatok, információk statisztikai elemzésére, tervezésre, vagy több témakörhöz tartozó összefüggő adatok, információk egy számítási példán keresztül történő elemzésére, tervezésére. A feladatok megoldásához minden szükséges adatot – pl. adókulcsok, járulékok mértéke – a feladatban meg kell adni.

A táblázatkészítési feladatok a megadott adatok rendszerezésére irányulnak. A számonkérés történhet önálló feladatban, vagy a számítási feladatokhoz kapcsolódóan, azok részeként.

Az írásbeli feladatlap értékelése

Az értékelés a központilag összeállított javítási-értékelési útmutató kötelező előírásai alapján történik.

Az egyes kérdésekre és feladatokra adható pontszámokat a javítási-értékelési útmutató tartalmazza.

A javítás során az útmutatóban meghatározott pontszám tovább nem bontható.

Szóbeli vizsga

A szóbeli vizsga a részletes követelményekben meghatározott mélységben a marketing ismeretek elméleti alapjainak és a marketing gyakorlati alkalmazásának, a vezetési ismereteknek, valamint az áruforgalom folyamatának a bemutatását igényli a vizsgázóktól.

Általános szabályok

A szóbeli vizsgarész a tételsorból húzott egy tétel „A” és „B” feladatának kifejtéséből áll.

A szóbeli tételek kifejtésébe, azok címének megfelelően a vizsgázónak be kell építenie gyakorlati tapasztalatait.

A szóbeli tételsor tartalmi és formai jellemzői

A szóbeli tételsor minimum 20 maximum 25 tételből áll. A tételek minimum 10%-át évente cserélni kell.

A szóbeli vizsgán a vizsgázó a kihúzott tétel „A” és „B” feladataira válaszol.

– „A” feladat: a marketing elméleti és gyakorlati ismeretekre, vagy a vezetési ismeretekre vonatkozik;

– „B” feladat: az áruforgalom elméleti és gyakorlati ismereteire vonatkozik.

A két feladat között tartalmi átfedés nem lehet.

Az „A” feladatoknak 70-75%-a marketing elmélete és gyakorlata feladatot tartalmaz, 25-30%-a vezetési alapismeretek és a humán erőforrás-gazdálkodás alapjai témakörök követelményei alapján kerül összeállításra.

A számonkérés a tételek „A” és „B” feladatának keretében az alábbi témakörökből történik:

- „A” feladat témakörei:

A marketing alapjai

1.1. Marketing alapismeretek,

1.2. Marketingkommunikáció.

Marketing a gyakorlatban

2.1. Marketing alapismeretek gyakorlati alkalmazása,

2.2. A marketingkommunikáció eszközeinek gyakorlati alkalmazása.

Vezetési ismeretek

4.1. Vezetési alapismeretek és a humánerőforrás-gazdálkodás alapjai.

- „B” feladat témakörei:

Áruforgalom

6.1. Az általános áruismeret alkalmazása,

6.2. Áruforgalmi tevékenységek,

7.1. Áruforgalmi tevékenységek gyakorlata.

A szóbeli vizsgarész értékelése

A szóbeli vizsgán a fogalmak szabatos definiálását, a megszerzett ismeretek felhasználásával az összefüggések magyarázatát, alkalmazását is értékelik.

Az értékelési útmutató rögzíti az egyes feladatok kifejtésének elvárt tartalmi összetevőit és az ezekre adható, feladatonként 25 pont felosztásával kialakított maximális részpontszámokat, amely alapján a feleletet értékelni kell.

A szóbeli felelet értékelése az alábbi szempontok és kompetenciák alapján történik:

Szempontok, kompetenciák	Pontszám		
	„A” feladat	„B” feladat	Összesen
Feladat megértése, a lényeg kiemelése	2 pont	2 pont	4 pont
Alapfogalmak ismerete, definiálása és alkalmazása	7 pont	7 pont	14 pont
Tények, jelenségek, folyamatok ismeret és alkalmazása, magyarázása, összefüggések értelmezése	10 pont	10 pont	20 pont
Megfelelően felépített, világos, szabatos előadásmód	3 pont	3 pont	6 pont
Szaknyelv alkalmazása	3 pont	3 pont	6 pont
SZÓBELI ÖSSZPONTSZÁM:	25 pont	25 pont	50 pont

III. RÉSZLETES ÉRETTSÉGI VIZSGAKÖVETELMÉNYEK EMELT SZINTEN

A kereskedelem ismeretek ágazati szakmai érettségi vizsgatárgy részletes érettségi vizsga követelményei a XXVI. Kereskedelem ágazat alábbi szakképesítéseinek közös szakmai tartalmát veszik alapul:

- 54 341 01 Kereskedő,
- 54 345 01 Logisztikai ügyintéző,
- 54 841 09 Postai üzleti ügyintéző.

A) KOMPETENCIÁK

1. Szakmai nyelv- és szóhasználat, beszédképesség

TÉMÁK	EMELT SZINTŰ KÖVETELMÉNYEK
1.1. A szakmai fogalmak helyes használata	A szakmai fogalmak megfelelő helyen és módon történő alkalmazása. A fogalmak jelentésváltozatainak megkülönböztetése.
1.2. Az ismeretek bemutatása és értelmezése megfelelő szakmai fogalmak használatával	A téma tartalmának logikus felépítése, a szakmai kifejezések helyes alkalmazásával.
1.3. Kommunikáció szakmai nyelven	A téma pontos, szabatos, lényegre törő kifejtése.

2. Elemi számolási készség

TÉMÁK	EMELT SZINTŰ KÖVETELMÉNYEK
2.1. A gazdasági elemzésekhez szükséges egyszerű számolási feladatok.	Legyen képes a gazdasági elemzésekkel kapcsolatos feladatokhoz szükséges egyszerű számolási feladatok kijelölésére, végrehajtására.
2.2. Az üzleti adminisztrációhoz kötődő egyszerű számolási feladatok	Legyen képes a bizonylatoláshoz kötődő egyszerű számítások elvégzésére.

3. Megbízhatóság

TÉMÁK	EMELT SZINTŰ KÖVETELMÉNYEK
3.1. Az ellenérték elszámolásával kapcsolatos bizonylatok, áruvédelem	Legyen pontos, alapos az ellenérték elszámolásához, illetve az áruvédelemhez kapcsolódó feladatok megoldásában.

B) TÉMAKÖRÖK

1.A marketing alapjai

TÉMAKÖRÖK	EMELT SZINTŰ KÖVETELMÉNYEK
1.1.Marketing alapismeretek	
1.1.1.A marketing fogalomköre	Legyen képes bemutatni a marketing kialakulását, fejlődési szakaszait, alkalmazási

	területeit, a marketingstratégiák típusait és megvalósításuk elemeit, a marketing sajátosságait a kereskedelemben és a szolgáltatásban. Legyen képes ismertetni a vállalat mikro- és makrokörnyezetének elemeit
1.1.2.Piaci fogalmak	Legyen képes ismertetni a piaci alapfogalmakat, piaci formákat.
1.1.3.A fogyasztói magatartás tényezői	Legyen képes bemutatni a fogyasztói magatartás modelljét, a vásárlói magatartást befolyásoló tényezőket, megfigyelésének jelentőségét. Legyen képes bemutatni a vásárlói típusokat. Legyen képes bemutatni a szervezeti vásárlói magatartás sajátosságait
1.1.4.Célpiaci marketing, piacszegmentálás	Tudja a célpiaci marketing lényegét, kialakulását, a piacszegmentálás lényegét, ismérveit, a szervezeti vásárlók piacszegmentációját, a célpiac választást és a pozicionálást.
1.1.5.A piackutatás	Legyen képes ismertetni a piackutatás funkcióit, fajtáit, módszereit, folyamatát, felhasználási területét. Ismerje az adatforrások típusait, a piackutatáshoz szükséges információk beszerzésének módjait, a kutatási tervet, kutatási jelentést. Legyen képes bemutatni a kérdéstípusokat, a kérdőívszerkesztés szempontjait, a primer és szekunder piackutatási módszereket.
1.1.6.A termékpolitika és termékfejlesztés elemzése	Legyen képes ismertetni a termék fogalmát, osztályozását, a termékfejlesztés folyamatát, a termékpiaci stratégiát, a termék piaci életgörbáját, a szakaszok jellemzőit.
1.1.7.Az árpolitika és árstratégia elemzése	Legyen képes meghatározni az ár fogalmát, szerepét, az árképzési rendszereket, az árpolitika, árstratégia és ártaktika fogalmát, lényegét, a fedezeti pont fogalmát. Legyen képes bemutatni az árelfogadást és az árérzékenységet befolyásoló tényezőket.
1.1.8.Értékesítéspolitiká, értékesítési csatornák kiválasztása	Legyen képes bemutatni a beszerzési és értékesítési csatorna szereplőit, és ezek funkcióit, a kereskedelem helyét és szerepét a piacgazdaságban, a marketing és az elosztási csatornák közötti összefüggést, a

	szolgáltatásmarketinget (+3P), a franchise lényegét, jellemzőit.
1.2.Marketingkommunikáció	
1.2.1.A kommunikációs politika	Legyen képes ismertetni a kommunikációs politika fogalmát, jelentőségét, a kommunikáció fogalmát, fajtáit, a kommunikációs folyamatot.
1.2.2.A marketingkommunikáció eszközrendszere	Legyen képes bemutatni a marketingkommunikáció eszközeit, lényegét, a kommunikációs mix elemeit: a reklám fogalmát, szerepét, fajtáit, a reklámeszközök fogalmát, fajtáit, az eladásösztönzés fogalmát, funkcióit, az SP módszereket, a személyes eladás fogalmát, jellemzőit, előnyeit, az PS területeit, a kereskedővel szemben támasztott követelményeket, eladási magatartást. Legyen képes bemutatni a POS eszközöket és alkalmazásukat, az akciókat, a direkt marketinget, a PR fogalmát, jellemzőit, területeit, a szponzorálást, az image lényegét, fajtáit, az arculat fogalmát, tartalmi elemeit, az arculattervezést, a vállalati honlapot.

2.Marketing a gyakorlatban

TÉMAKÖRÖK	EMELT SZINTŰ KÖVETELMÉNYEK
2.1.Marketing alapismeretek gyakorlati alkalmazása	
2.1.1.Piackutatás	Legyen képes előkészíteni egy egyszerű piackutatási tervet. Tudja alkalmazni a kérdőívkészítés formai és tartalmi követelményeit, a kapcsolódó adatfeldolgozás, adatelemzés egyszerű módszereit. Legyen képes megtervezni egy elképzelt termék vagy szolgáltatás piaci bevezetését.
2.2.A marketingkommunikáció eszközeinek gyakorlati alkalmazása	
2.2.1.PR-eszközök	Legyen képes javaslatokat tenni egy cég PR tevékenységére és az arculati elemeire vonatkozóan.
2.2.2.Reklámeszközök és reklámtípusok	Legyen képes javaslatokat tenni egy termék, vagy szolgáltatás reklám- és eladásösztönzési tervének alapvető elemeire.

3.Az üzleti tevékenység tervezése, elemzése

TÉMAKÖRÖK	EMELT SZINTŰ KÖVETELMÉNYEK
3.1.Az áruforgalom tervezése	
3.1.1.A beszerzés	Tudja bemutatni az áruforgalmi folyamat szakaszait, a beszerzés fogalmát, helyét az áruforgalom folyamatában. Tudja ismertetni a beszerzendő termékkör meghatározásának, a beszerzési források kiválasztásának szempontjait, a centralizált és decentralizált beszerzés jellemzőit, a gazdaságos rendelési tételek nagyság meghatározásának módszereit. Tudja jellemezni a kereskedelemben használt szerződéseket, a szerződéskötéshez kapcsolódó szabályokat, előírásokat. Legyen képes bemutatni az árurendelés módjait, az árurendelést befolyásoló tényezőket, az árurendelés eszközeit. Legyen képes elkészíteni az árurendeléshez a megrendelőlevelet. Tudja meghatározni az áruforgalmi mérleg sor alkalmazásával a beszerzés mennyiségét és értékét.
3.1.2.A készletgazdálkodás	Tudja meghatározni és ismertetni a készletgazdálkodás fogalomkörét, szerepét, hatását a gazdálkodás eredményére, a készletek nagyságának és összetételének kialakításánál figyelembe veendő szempontokat, a készletnyilvántartás szerepét, a kereskedelemben jellemzően használt készletnyilvántartási rendszereket. Tudja ismertetni és alkalmazni a készletezési döntéseket megalapozó számítási módszereket (átlagkészlet, forgási sebesség, készletvonzat), az áruforgalmi mérleg sor, a leltár fogalmát, fajtáit, a leltáreredmény megállapításának menetét. Legyen képes statisztikai mutatószámokkal elemezni a készletgazdálkodást, a mutatókat rendszerezni, értelmezni, a mutatókból következtetéseket levonni a vezetői döntések előkészítéséhez.
3.1.3.Az értékesítés	Legyen képes ismertetni az értékesítési politika lényegét, kialakításának szempontjait, az értékesítendő áruk mennyiségének, választékának, árfekvésének meghatározásánál figyelembe veendő szempontokat. Tudja bemutatni az árak kialakításánál felmerülő árpolitikai és árstratégiai döntéseket, az áralkalmazás szabályait, jogszabályi háttérét. Ismerje a fogyasztói árak kialakításának lépéseit, az árak felépítését.

	Legyen képes feladatokat megoldani az árképzés területén.
3.2.Az üzleti tevékenység eredményessége, elemzés	
3.2.1.Az adózási alapismeretek	Legyen képes ismertetni az adózási alapfogalmakat az adóztatás általános jellemzőit (funkciói, alapelvei), a vállalkozást, illetve a magánszemélyt érintő adónemek és járulékok jellemzőit (áfa, jövedéki adó, társasági adó, SZJA, munkaadókat és munkavállalókat terhelő járulékok), bevallásuk, befizetésük, nyilvántartásuk módját, szabályait.
3.2.2.A forgalom és a készletgazdálkodás elemzése	Ismerje a forgalom, az árbevétel fogalmát, legyen képes a forgalom nagyságának, szerkezetének elemzésére. Legyen képes ismertetni a kereskedelmi egységekben hozott áruforgalmi döntések hatását a vállalkozás bevételeire és ráfordításaira. Tudja alkalmazni a statisztikai elemzési módszereket, ismerje a tervfeladat, tervteljesítési, dinamikus és megoszlási viszonyszámokat. Tudjon táblázatok, grafikonokat készíteni és elemezni. Ismerje és tudja alkalmazni a forgalomalakulás, a gazdálkodás értékeléséhez szükséges alapvető statisztikai elemzési módszereket, legyen képes következtetéseket levonni a gazdálkodásra vonatkozóan megadott információk, és a gazdasági számítások elvégzése után. Ismerje az átlagkészlet, forgási sebesség, készletvonzat fogalmát, jelentőségét, legyen képes elemezni a készlettartás hatását az eredményre. Ismerje és tudja alkalmazni a forgalomalakulás és a készletgazdálkodás értékeléséhez szükséges alapvető statisztikai elemzési módszereket. Legyen képes számításokat végezni az áruforgalmi mérlegsor segítségével. Legyen képes leltáreredményt megállapítani és a leltár eltérés okait elemezni megadott adatokból.
3.2.3.Költséggazdálkodás	Legyen képes ismertetni a költség fogalmát, a költségek összetételét, csoportosítását, az egyes költségnemek tartalmát, a költségekre ható tényezőket. Legyen képes statisztikai mutatók számításával és azok értékelésével elemezni a forgalom/árbevétel alakulásának és a költségek alakulásának a kapcsolatát, a költségekkel való gazdálkodást.

	Ismerje az élőmunka szerepét, jelentőségét a kereskedelemben, a létszámgazdálkodás és bérgazdálkodás szerepét és hatékonysági mutatóit. Legyen képes a létszám- és bérgazdálkodás elemzésére és tervezésére alapvető mutatószámok (átlagbér, bérhányad, átlagos állományi és átlagos dolgozói létszám, létszámkihasználtság, termelékenység, minőségi mutató, leterheltség, időbeli változásuk és a közöttük lévő kapcsolat) segítségével.
3.2.4. Az eredmény elemzése	Legyen képes a gazdálkodásra vonatkozóan következtetések levonására a könyveléstől kapott információk és a gazdasági számítások elvégzése után. Ismerje az eredmény elemzéséhez, tervezéséhez használt statisztikai mutatószámokat. Legyen képes az eredmény nagyságára, alakulására ható tényezők elemzésére, értékelésére. Tudja ismertetni az eredmény keletkezésének folyamatát. Értse a különböző eredménykimutatások eltéréseit és tudja értelmezni, elemezni azok adatait. Tudja ismertetni és elemezni az eredmény nagyságát befolyásoló tényezőket, az eredmény adózását és felhasználását, a kereskedelmi egységekben hozott áruforgalmi döntések hatását a vállalkozás bevételeire és ráfordításaira, a forgalom/árbevétel változásának és költségek alakulásának a kapcsolatát, valamint ennek a vállalkozás eredményességére való hatását.
3.3. Üzleti levelezés	
3.3.1. Irodatechnikai eszközök használata Az iratkezelés	Ismerje az irodatechnikai eszközök fajtáit, kezelését (számítógép, fénymásoló, telefon, diktafon, iratmegsemmisítő, iratkötő), az iratok iktatásának, tárolásának, megőrzésének szabályait, az iratok selejtezésére vonatkozó szabályokat.
3.3.2. Az üzleti levelezés technikája, tartalma, folyamata	Ismerje az üzleti levelek formai követelményeit (a levelek fejrésze, főrésze, záró része), az arculati elemeket a levelezésben (vállalati arculat), az üzleti levelek tartalmi elemeit, a kereskedelemben használatos levélfajtákat (szerződést előkészítő levelek a szerződés teljesítési szakaszában előforduló levelek, a szerződés megszegésével kapcsolatos levelek). Ismerje és tudja alkalmazni az ajánlatkérés, az ajánlat, a megrendelés, a megrendelés-visszaigazolás, a szállítási értesítés, a reklamáció, a fizetési felszólítás tartalmi és formai elemeit. Tudja a szakmai kifejezések helyesírását. Ismerje a jegyzőkönyv formai elemeit, a jegyzőkönyv szerkezeti

	elemeit, a jegyzőkönyv szerkesztésének követelményeit. Ismerje az üzleti levelek szerkesztésének szabályait. Ismerje a telefonálás illemszabályait.

4. Vezetési ismeretek

TÉMAKÖRÖK	EMELT SZINTŰ KÖVETELMÉNYEK
4.1. Vezetési alapismeretek és a humán erőforrás gazdálkodás alapjai	
4.1.1. Vezetési ismeretek	Tudja ismertetni a vezetés fogalmát, funkcióit, a vezetési módszereket. Ismerje az üzleti tárgyalások előkészítésének feladatait, a tárgyalás lefolytatásának szabályait.
4.1.2. Munkajogi alapok	Tudja meghatározni a jogszerű foglalkoztatás követelményeit, felsorolni a tipikus és atipikus foglalkoztatási formákat. Tudja ismertetni a munkakörelemzés, a munkaköri leírás szerepét, főbb tartalmi elemeit.
4.1.3. Munkaerő-gazdálkodás	Legyen képes bemutatni a kereskedelmi munkafolyamatokat, munkaköröket, a munkaerő-tervezést, felvételt, a toborzást, a kiválasztást, a munkaerő megtartásának módszereit, a csoportmunka előnyeit, a munkahelyi motivációt, teljesítményértékelést, képzést, fejlesztést. Ismerje a munkaviszony keletkezésének, megszüntetésének és megszűnésének eseteit, szabályait.

5. Üzleti tevékenység a gyakorlatban

TÉMAKÖRÖK	EMELT SZINTŰ KÖVETELMÉNYEK
5.1. Az üzleti tevékenység eredményessége, elemzése a gyakorlatban	
5.1.1. Bizonylatkitöltés	Ismerje a pénzforgalomhoz kapcsolódó fontosabb bizonylatokat (nyugta, készpénzfizetési számla, számla, átutalási megbízás), valamint az áruforgalomhoz kapcsolódó fontosabb bizonylatokat (árumegrendelés bizonylata,

	szállítólevél, áruforgalmi jelentés, leltárfelvételi jegy, leltárfelvételi ív, jótállási jegy). Ismerje a bizonylatok kitöltésére és kezelésére vonatkozó előírásokat.
5.1.2. Adózási számítási feladatok	Tudjon számítási feladatokat elvégezni az ÁFA, a társasági adó és az SZJA adónemekhez, illetve a bér járulékaihoz kapcsolódóan.
5.1.3. Az áruforgalmi tevékenység és a jövedelmezőség elemzésére szolgáló statisztikai mutatószámok rendszerezése, értelmezése, értékelése	Tudjon számítási feladatokat elvégezni a forgalom, illetve árbevétel, a készletek, a költségek és az eredmény elemzéséhez, tervezéséhez. Legyen képes a rendelkezésre álló és kiszámított adatokból, mutatókból statisztikai táblázatokat, grafikonokat készíteni és következtetéseket levonni a vállalkozás tevékenységének megítéléséhez, jövőre vonatkozó terveinek elkészítéséhez.

6. Áruforgalom

TÉMAKÖRÖK	EMELT SZINTŰ KÖVETELMÉNYEK
6.1. Általános áruismeret alkalmazása	
6.1.1. Árurendszerek	Tudja ismertetni az árurendszerezés feladatát, a hagyományos árurendszereket, a kódtípusú árurendszerek lényegét, alkalmazásuk területeit, előnyeit (EAN, EAN 128 TESZOR, VTSZ), a vonalkód szerepét a kereskedelemben, a belső cikkszámozás jelentőségét, alkalmazását.
6.1.2. Áruvédelem, vagyonvédelem	Legyen képes bemutatni az elektronikus áruvédelem jellemzőit, a jelzőcímkék fajtáit, elhelyezésüket a termékeken, a jelzőrendszerek típusait, működésüket, alkalmazásukat, az áruvédelmi jelöléseket, a vagyonvédelmi rendszereket, ezen eszközök fajtáit és az élőerős vagyonvédelem jellemzőit.
6.1.3. Szabványosítás, minőségbiztosítás	Legyen tisztában a szabvány, a szabványosítás fogalmával, feladataival, az Európai Unióban alkalmazott harmonizált szabványokkal, a szabványok fajtáival. Tudja meghatározni a minőség fogalmát, értelmezni a minőséghez kapcsolódó kifejezéseket. Ismerje a minőségi osztályba sorolás szabályait, a minőség objektív és szubjektív jellemzőit, a kereskedők és a vásárlók számára használatos minőségtanúsítást, megkülönböztető minőségi jeleket, jelzéseket.

6.1.4.A csomagolás	Ismerje a csomagolás fogalmát, funkcióit, a csomagolás anyagait, jellemzőit, az egyes anyagok és csomagolási módok előnyös és hátrányos tulajdonságait, a csomagolóeszközök fajtáit, alkalmazásukat, a reverz logisztika (csomagolóeszközök összegyűjtése, környezetvédelem) jellemzőit.
6.2.Áruforgalmi tevékenységek	
6.2.1.Árubeszerzés	Legyen képes ismertetni a beszerzés helyét, szerepét az áruforgalomban. Legyen képes bemutatni a beszerzés fogalmát, folyamatát (a beszerzendő áruk mennyiségének és összetételének meghatározása, a szállító partnerek kiválasztása, az áruk megrendelése, az áruk átvétele, a beszerzett áruk ellenértékének kiegyenlítése). Legyen képes bemutatni az áruátvétel előkészítését, (a lebonyolítás személyi és tárgyi feltételei, a visszáru és a visszaszállítandó göngyölegek előkészítése), az áruátvétel lebonyolításának folyamatát; az áru fogadásának feladatait, az áruátvétel módjait (mennyiségi, minőségi), szervezését, igazolását, a kifogások érvényesítésének lehetőségeit.
6.2.2. Készletezés	Ismerje a készletgazdálkodás jelentőségét, a készlet-szükségletet meghatározó tényezőket, a készletek nyilvántartásának, számbavételének jelentőségét és módjait. Tudja ismertetni az áruk raktári elhelyezésénél, tárolásánál figyelembe veendő szempontokat, és a tárolási módokat. Ismerje a leltár, leltározás fogalmát, a leltár céljait. Legyen képes ismertetni a leltározás menetét, módjait, bizonylatait és a leltáreltérés lehetséges okait.
6.2.3.Értékesítés	Ismerje az áruk értékesítésre történő előkészítésének feladatait (az áruk kicsomagolása, előrecsomagolása), a vevők tájékoztatását szolgáló információkra és a fogyasztói ár feltüntetésére vonatkozó előírásokat, az áruk eladótéri elhelyezésének szempontjait. Ismerje az eladóval szemben támasztott követelményeket (külső megjelenés, személyiségjegyek). Tudja bemutatni az értékesítés folyamatát: a vevő fogadása (személyes és személytelen), az áru bemutatása (személyes és személytelen), az ellenérték elszámolása készpénzzel és készpénzkímélő fizetési eszközökkel. Ismerje az eladói feladatokat az értékesítéshez kapcsolódó szolgáltatásokban. Tudja jellemezni az értékesítési módokat.

	Legyen képes az alapvető értékesítési módok – a hagyományos, az önkiszolgáló, az önkiválasztó, a minta utáni és egyéb bolt nélküli értékesítési formák – megkülönböztetésére a jellemzők, az előnyök, a hátrányok, az alkalmazásuk, a személyi és tárgyi feltételeik és az eladó feladatai szerint.

7. Áruforgalom gyakorlata

TÉMAKÖRÖK	EMELT SZINTŰ KÖVETELMÉNYEK
7.1.Az áruforgalmi tevékenységek gyakorlata	
7.1.1.A beszerzés gyakorlati ismeretei	Legyen képes a beszerzendő áruk mennyiségének és összetételének meghatározására, a megrendelés különböző módjai közül való választásra, a beszerzéshez kapcsolódó dokumentumok (visszáru, beérkező áruk okmányai, áruátvétel dokumentumai) ellenőrzésére.
7.1.2.A készletezés gyakorlati ismeretei	Tudja ismertetni az áruk raktári elhelyezésének és tárolásának szabályait, módszereit, a tárolási rendszereket, az árumozgatás eszközeit.
7.1.3.Az értékesítés gyakorlati ismeretei	Tudja ismertetni az áruk értékesítésre történő előkészítésének feladatait, az áruk eladótéri elhelyezésének szabályait, szempontjait és tudja ismertetni a fogyasztói ár feltüntetésének szabályait.

IV. A VIZSGA LEÍRÁSA EMELT SZINTEN

A vizsga részei

Emelt szint	
Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga
180 perc	20 perc
100 pont	50 pont

A vizsgán használható segédeszközök

	Emelt szint	
	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga
A vizsgázó biztosítja	Szöveges adatok tárolására és megjelenítésére nem alkalmas zsebszámológép, vonalzó	NINCS
A vizgabizottságot működtető intézmény biztosítja	NINCS	NINCS

Nyilvánosságra hozandó anyag nincs.

EMELT SZINTŰ VIZSGA

Írásbeli vizsga		Szóbeli vizsga
180 perc		20 perc
I. Feladatlap	II. Feladatlap	Egy tétel kifejtése, amely egy „A” és „B” feladatot tartalmaz
45 perc	135 perc	
Bizonylatkitöltéssel, üzleti levelezéssel, iratkezeléssel kapcsolatos ismereteket és képességeket mérő feladatlap	Az áruforgalom és üzleti tevékenység elemzésének, tervezésének ismeretét és képességét mérő feladatlap	
25 pont	75 pont	
100 pont		50 pont

Írásbeli vizsga

Általános szabályok

A vizsgázó az I. (45 perc) és a II. (135 perc) feladatlapokon belül a rendelkezésére álló időt tetszése szerint oszthatja meg az egyes feladatok között, és megoldásuk sorrendjét is meghatározhatja.

A vizsgázó először az I. feladatlapot oldja meg. A vizsgadolgozatokat 45 perc leteltével a felügyelő tanár összegyűjti. Ezután kerülhet sor a II. feladatlap kiosztására és megoldására.

Amennyiben az egyes feladatok megoldásához információkra, segédanyagokra, pl. adatokra, szemelvényekre, kitöltendő bizonylatokra van szükség, azt a feladatsornak mindig tartalmaznia kell.

A dolgozatok összegyűjtésére, illetve kiosztására fordított idő a vizsga időtartamába nem számítható be.

A feladatlap feladatai az alábbi témakörök számonkérésére irányulnak:

I.feladatlap

Bizonylatok kitöltésének, elkészítésének, kezelésének, az üzleti levelezésnek, iratkezelésnek az ismeretét, képességét vizsgáló feladatok.

Az I. feladatlap feladatai az alábbi témakörök számonkérésére irányulnak:

3.3. Üzleti levelezés

5.1. Az üzleti tevékenység eredményessége, elemzése a gyakorlatban:
bizonylatkitöltés

II.feladatlap

Az áruforgalom és üzleti tevékenység elemzésének, tervezésének ismeretét és képességét vizsgáló feladatok.

A II. feladatlap feladatai az alábbi témakörök számonkérésére irányulnak:

3.1. Az áruforgalom tervezése

3.2. Az üzleti tevékenység eredményessége, elemzése

5.1. Az üzleti tevékenység eredményessége, elemzése a gyakorlatban:

adózási számítási feladatok;
az áruforgalmi tevékenység és a jövedelmezőség elemzésére
szolgáló statisztikai mutatószámok rendszerezése, értelmezése,
értékelése.

Az írásbeli feladatlap tartalmi és formai jellemzői

A feladatok két feladatlapon kerülnek összeállításra.

Az I. feladatlap szöveges feladatokat és üzleti adminisztrációs feladatokat tartalmaz.

A szöveges feladatok összeállítása az alábbi témakörökből történik: az irodatechnikai eszközök használata, az iratkezelés, az üzleti levelezés technikája, tartalma, folyamata, bizonylatkitöltés.

Az üzleti adminisztrációs feladatok összeállítása az alábbi témakörökből történik: az üzleti levelezés technikája, tartalma, folyamata, bizonylatkitöltés. A feladatok a bemutatott üzleti levelek tartalmi és formai értékelését, bizonylatok kitöltését, bemutatott bizonylatok tartalmi és formai értékelését kéri számon.

A II. feladatlap szöveges feladatokat, számítási példákat, valamint táblázat- és grafikonkészítési feladatokat tartalmaz a II. feladatlaphoz meghatározott, számonkérendő témakörökből. A táblázat- és grafikonkészítési feladatok lehetnek önállóak, vagy kapcsolódhatnak a számítási feladatokhoz. A szöveges feladatok aránya a feladatlap pontértékéből: 30 pont.

A számítási feladatok és a táblázat- és grafikonszerkesztés aránya a feladatlap pontértékéből: 45 pont.

Az I. és II. feladatlap szöveges feladatai jellemzően az alábbi típusok lehetnek:

- ismertetés,
- fogalommeghatározás,
- folyamatleírás,
- esettanulmány értelmezése a megadott szempontok szerint,
- összehasonlítás,
- szövegkiegészítés,

- párosítás,
- feleletválasztás,
- igaz-hamis állítások megjelölése.

Ismertetés: a feladatban megjelölt témával kapcsolatos ismereteit rendszerezve ismerteti 4-5 mondatban.

Fogalommeghatározás: az alapfogalmak pontos definiálása.

Folyamatleírás: az áruforgalmi, üzleti, adminisztrációs folyamathoz kapcsolódó egyszerűbb folyamatok megszervezésének és lebonyolításának feladatait kell szakszerűen összefoglalni, vagy a folyamat megadott elemeit megfelelő sorrendbe állítani.

Esettanulmány értelmezése a megadott szempontok szerint: a feladatlap által meghatározott gyakorlatorientált esetismertetéshez kapcsolódóan kell válaszolni a kérdésekre. A válaszadási lehetőségek lehetnek nyitottak vagy zártak, illetve számolásigényesek is.

Összehasonlítás: két-három gazdasági fogalom vagy lehetőség azonosságait és különbségeit vagy előnyeit és hátrányait kell ismertetni.

Szövegkiegészítés: a megadott vagy ismert tartalmakkal való mondatkiegészítés. A mondatok között nem feltétlenül van összefüggés.

Párosítás: szakmailag összetartozó fogalmakat kell párosítani, pl. fogalom és meghatározása, gazdasági mutató és kiszámítása, mutató és tartalma, stb.

Feleletválasztás: legalább három megadott lehetőség közül kell megjelölni a helyeset.

Igaz-hamis állítások megjelölése: meg kell jelölni, hogy az adott állítás igaz, vagy hamis. A hamis és az igaz állítást is indokolni kell.

A II. feladatlap számítási példái a II. feladatlaphoz tartozó témakörök statisztikai elemzéséhez és tervezéséhez alkalmazható mutatószámok ismeretét, alkalmazási képességét igénylik. A számítási példák irányulhatnak külön egy-egy témakörhöz tartozó adatok, információk statisztikai elemzésére, tervezésre, vagy több témakörhöz tartozó adatok, információk egy komplex számítási példán keresztül

történő elemzésére, tervezésére. Például: a költségek, a bevétel és az eredmény elemzése és tervezése témakör, az adózási alapismeretek, adózási számítások, áruforgalmi tevékenység és a jövedelmezőség elemzésére szolgáló statisztikai mutatószámok rendszerezése, értelmezése, értékelése megjelenhet több, külön feladatban vagy egy feladatban. A feladatok megoldásához minden szükséges adatot, pl. adókulcsok, járulékok mértéke, stb. a feladatban meg kell adni.

A táblázat- és grafikonkészítési feladatok a megadott adatok rendszerezésére és a tanult ábrázolási mód, szemléltetés ismeretének számonkérésére irányulnak. A számonkérés történhet önálló feladatban, vagy a számítási feladatokhoz kapcsolódóan, azok részeként.

Az írásbeli feladatlap értékelése

Az értékelés a központilag összeállított javítási-értékelési útmutató kötelező előírásai alapján történik.

Az egyes kérdésekre és feladatokra adható pontszámokat a javítási-értékelési útmutató tartalmazza.

A javítás során az útmutatóban meghatározott pontszám tovább nem bontható.

Szóbeli vizsga

A szóbeli vizsga a részletes követelményekben meghatározott mélységben a marketing ismeretek elméleti alapjainak és a marketing gyakorlati alkalmazásának, a vezetési ismereteknek, valamint az áruforgalom folyamatának a bemutatását igényli a vizsgázóktól.

Általános szabályok

A szóbeli vizsgarész a tételsorból húzott egy tétel kifejtéséből áll.

A szóbeli tételek kifejtésébe, azok címének megfelelően a vizsgázónak be kell építenie gyakorlati példákat.

A szóbeli tételsor tartalmi és formai jellemzői

A szóbeli tételsor 20-25 tételből áll. A tételek 20%-át évente cserélni kell.

A szóbeli tétel két feladatból áll:

– „A” feladat: a marketing elméleti és gyakorlati ismeretekre, vagy a vezetési ismeretekre vonatkozik;

– „B” feladat: az áruforgalom elméleti és gyakorlati ismereteire vonatkozik.

A két feladat között tartalmi átfedés nem lehet.

Az „A” feladatoknak 70-75%-a marketing elmélete és gyakorlata feladatot tartalmaz, 25-30%-a vezetési alapismeretek és a humánerőforrás-gazdálkodás alapjai témakörök követelményei alapján kerül összeállításra.

A számonkérés a tételek „A” és „B” feladatának keretében az alábbi témakörökből történik:

„A” feladat

A marketing alapjai

1.1. Marketing alapismeretek

1.2. Marketingkommunikáció

Marketing a gyakorlatban

2.1. Marketing alapismeretek gyakorlati alkalmazása

2.2. A marketingkommunikáció eszközeinek gyakorlati alkalmazása

Vezetési ismeretek

4.1. Vezetési alapismeretek és a humánerőforrás-gazdálkodás alapjai

„B” feladat

Áruforgalom

6.1. Az általános áruismeret alkalmazása

6.2. Áruforgalmi tevékenységek

7.1. Áruforgalmi tevékenységek gyakorlata

A szóbeli vizsgarész értékelése

A szóbeli vizsgán a fogalmak szabatos definiálását, a megszerzett ismeretek felhasználásával az összefüggések magyarázatát, alkalmazását is értékelik.

A központi értékelési útmutató rögzíti az egyes feladatok kifejtésének elvárt tartalmi összetevőit és az ezekre adható, feladatonként 25 pont felosztásával kialakított maximális részpontszámokat, amely alapján a feleletet értékelni kell.

A szóbeli felelet értékelése az alábbi szempontok és kompetenciák alapján történik:

Szempontok, kompetenciák	Pontszám		
	„A” feladat	„B” feladat	Összesen
Feladat megértése, a lényeg kiemelése	2 pont	2 pont	4 pont
Alapfogalmak ismerete, definiálása és alkalmazása	7 pont	7 pont	14 pont
Tények, jelenségek, folyamatok ismerete és alkalmazása, magyarázása, összefüggések értelmezése	10 pont	10 pont	20 pont
Megfelelően felépített, világos, szabatos előadásmód	3 pont	3 pont	6 pont
Szaknyelv alkalmazása	3 pont	3 pont	6 pont
SZÓBELI ÖSSZPONTSZÁM:	25 pont	25 pont	50 pont

Vendéglátóipar ismeretek ágazati szakmai érettségi vizsga

I. RÉSZLETES ÉRETTSÉGI VIZSGA KÖVETELMÉNYEK KÖZÉPSZINTEN

A vendéglátóipar ismeretek ágazati szakmai érettségi vizsgatárgy részletes érettségi vizsgakövetelményei a XXVII. Vendéglátóipar ágazat alábbi szakképesítéseinek közös szakmai tartalmát veszik alapul:

-54 811 01 Vendéglátásszervező-vendéglős.

A) KOMPETENCIÁK

1. Szakmai nyelv- és szóhasználat, beszédképesség

TÉMÁK	KÖZÉPSZINTŰ KÖVETELMÉNYEK
1.1. A szakmai fogalmak helyes használata	A szakmai fogalmak megfelelő helyen és módon történő alkalmazása.
1.2. Kommunikáció szakmai nyelven	A téma pontos, lényegre törő kifejtése.
1.3. A szakmai fogalmakkal az ismeretanyag bemutatása	Önálló előadásmód a szakmai kifejezések helyes alkalmazásával.

2. Rendszerező képesség

TÉMÁK	KÖZÉPSZINTŰ KÖVETELMÉNYEK
2.1. Elvonatkoztatás képessége	Tények és törvényszerűségek közötti összefüggések felismerése.
2.2. Lényegkiemelés	Lényeges és kevésbé lényeges szempontok megkülönböztetése.

3. Logikus gondolkodás

TÉMÁK	KÖZÉPSZINTŰ KÖVETELMÉNYEK
3.1. Konvertáló képesség	A meglévő tudás alapján az új ismeretek megértése.
3.2. Logikai képesség	A meglévő információk közötti összefüggések felismerése.
3.3. Kombinatív képesség	A meglévő információk alapján a lehetőségek számbavétele.

4. Gyakorlatias feladatelemzés képessége

TÉMÁK	KÖZÉPSZINTŰ KÖVETELMÉNYEK
4.1. Az ismeretek alkalmazása a gyakorlatban	Az elméleti ismeretek átültetése a gyakorlatba.
4.2. Gyakorlatias problémamegoldás	Az esetlegesen felmerült szakmai gyakorlati problémák megoldása az elméleti ismeretek alkalmazásával.

5. Elemi számolási készség

TÉMÁK	KÖZÉPSZINTŰ KÖVETELMÉNYEK
5.1. Becslés	A becslés képességével való rendelkezés.
5.2. Egyszerű számolási feladatok elvégzése	A gazdálkodáshoz kapcsolódó egyszerű számolási feladatok végrehajtása.

B) TÉMAKÖRÖK

1. Vendéglátó gazdálkodás

TÉMAKÖRÖK	KÖZÉPSZINTŰ KÖVETELMÉNYEK
1.1. A gazdálkodás elemei	Ismerje a gazdálkodás alapjait, a gazdálkodás környezetét és környezeti tényezőit. Legyen képes bemutatni a gazdálkodás alapfogalmait, ezen belül

	a szükségletet és igényt, a szükségletek csoportosítását, jellemzőit, kielégítését, a gazdálkodás fogalmát és körforgását. Legyen tisztában a gazdálkodás piaci környezetével: a piac fogalmával, formáinak csoportosításával és azok jellemzésével, szereplőivel, tényezőivel (kereslet, kínálat, ár) és azok kapcsolatával (piaci egyensúly). Rendelkezzen a vállalkozás fogalmával, jellemzőivel, környezetével, gazdálkodásának céljával, szereplőivel, működésének feltételeivel kapcsolatos ismeretekkel.
1.2. A vendéglátás alapjai	Ismerje a magyar vendéglátás történetét. Legyen tisztában a vendéglátás fogalmával, jellemzőivel, feladataival, gazdasági és társadalmi jelentőségével, ágazati besorolásával. Legyen képes bemutatni a vendéglátás fő tevékenységeit, ezen belül a beszerzést, az áruátvétel fajtáit, a raktározás jellemzőit, a termelés jellemzőit és részfolyamatait, az értékesítés jellemzőit, folyamatát. Tudja jellemezni a szolgáltatásokat, bemutatni azok formáit. Ismerje a vendéglátás kiegészítő tevékenységeit.
1.3. A vendéglátó üzletkörök és üzlettypusok, azok tárgyi és személyi feltételei	Legyen képes bemutatni a vendéglátó üzletköröket. Tudja jellemezni a vendéglátó üzlettypusokat, az üzlet kialakításának sajátosságait, jellemző választékát (étel- és italkínálat, szolgáltatások), a választékközlés eszközeit és vendégkörét. Ismerje a vendéglátó üzletek tárgyi feltételeit, ezen belül a helyiségeit, jellemző berendezéseit, felszerelési tárgyait. Legyen tisztában a vendéglátás személyi feltételeivel, a munkakörökkel és az alkalmassági feltételekkel.
1.4. Adózási ismeretek	Ismerje az adó fogalmát, az adózás alapelveit, az adóztatás funkcióit. Legyen tisztában az adózással kapcsolatos alapfogalmakkal, az adók csoportosításával, ismerje a főbb adófajták jellemzőit (SZJA, ÁFA).

2. Szakmai számítások

TÉMAKÖRÖK	KÖZÉPSZINTŰ KÖVETELMÉNYEK
2.1. Alapvető ismeretek	Tudja alkalmazni az alapvető matematikai készségeket (törtek, egyenletrendezés, arányos osztás, feladatmegoldás, becslés). Legyen tisztában és tudja alkalmazni a mértékegység-átváltást, a kerekítés szabályait és a százalékszámítást.
2.2. Alapvető vendéglátó szakmai számítások	Tudja megoldani a tömegszámítással, a veszteségszámítással és az anyaghányad-számítással kapcsolatos feladatokat.
2.3. A statisztika alapjai és a viszonyszámok	Rendelkezzen az alapvető statisztikai ismeretekkel, ezen belül ismerje a statisztikai alapfogalmakat. Tudja elemezni és értékelni az időbeli változás mutatóit, kiszámolni a dinamikus viszonyszámokat (bázis- és láncviszonyszám), a megoszlási viszonyszámot, valamint a tervfeladat- és a tervteljesítési viszonyszámot.
2.4. Árképzés	Legyen tisztában az árkialakítás szempontjaival, az áfa szerepével az árképzésben (bruttó és nettó ár, áfa és áfa-kulcs). Ismerje a nettó és a bruttó ár fogalmát, valamint az áfa kiszámításának módját. Ismerje a termékek árkialakításának sajátosságait, a vendéglátás árainak felépítését, tudja kiszámolni az árképzéssel kapcsolatos mutatókat és felismerni a köztük lévő összefüggéseket (haszonkulcs, anyagfelhasználási-szint, árrés-szint). Legyen tisztában az árengedmény-számítás módszerével, azt alkalmazni is tudja.
2.5. Bevételszámítás	Ismerje a bevétel fogalmát, fajtáit és csoportosítását, a bevétel nagyságát és összetételét befolyásoló tényezőket. Ismerje a bevétel szerkezetét és szerkezetének elemeit (anyagfelhasználás, árrés, nettó ár, bruttó ár).
2.6. Készletgazdálkodás	Legyen tisztában a készletgazdálkodás fogalmával, jellemzőivel. Ismerje az átlagkészlet fogalmát, fajtáit, kiszámításának módszereit.

	Legye képes kiszámítani az áruforgalmi mérlegsort, ismerje a készletgazdálkodási mutatókat (Fsn, Fsf). Ismerje a leltározás fogalmát.
2.7. Elszámoltatás	Ismerje a standolás: fogalmát, menetét, tudjon standívet elkészíteni, kiszámolni, az eredményeket értékelni.
2.8. Létszám- és bérgazdálkodás	Ismerje a munkaerő-gazdálkodás és a termelékenység fogalmát, tudjon termelékenységet kiszámolni. Ismerje a bérgazdálkodás fogalmát, a munkabért, az átlagbért, a bérköltséget, valamint legyen képes bérköltséget közteherrel kiszámolni.
2.9. Jövedelmezőség	Ismerje a költség fogalmát, fajtáit. Ismerje az eredmény fogalmát, legyen tisztában a jövedelmezőségi tábla lényegével.

3. Marketing és kommunikáció a gyakorlatban

TÉMAKÖRÖK	KÖZÉPSZINTŰ KÖVETELMÉNYEK
3.1. A piac elemzésének módszerei és az eredmények gyakorlati alkalmazásának lehetőségei a vendéglátásban	Ismerje a marketing fogalmát, kialakulását, fejlődési szakaszait. Legyen képes bemutatni a marketingtevékenység részfolyamatait: a piacszegmentálás és a piaci csoportok jellemzőit, a piackutatás módjait és azok jellemzőit, a marketing-mix elemeit és jellemzőit, a végrehajtást és az ellenőrzést. Ismerje a különböző üzlettípusokra vonatkozó piacszegmentálás sajátosságait. Ismerje a szekunder és primer (megkérdezéses vizsgálatok) adatgyűjtés lényegét. Ismerje a SWOT-analízist.
3.2. A marketing-mix meghatározása	Tudja bemutatni a termékfejlesztést a vendéglátásban. Legyen képes a marketing-szempon্তু ár meghatározására. Ismerje az elosztási csatornákat. Rendelkezzen a marketingkommunikáció eszközeivel kapcsolatos ismeretekkel.

	Ismerje a reklám fogalmát, feladatát, céljait, a reklámüzenetet, a reklámeszköz fogalmát, csoportjait, a reklámhordozó fogalmát, csoportjait, valamint a vendéglátásban alkalmazott üzleten belüli és üzleten kívüli reklámeszközöket és reklámhordozókat. Ismerje a személyes eladás, a közönségkapcsolatok, az eladásösztönzés fogalmát, eszközeit, valamint az egyéb piacbefolyásoló eszközöket.
3.3. A marketingkommunikáció a vendéglátásban	Ismerje a külső és a belső PR tényezőit és az arculati elemeket. Legyen tisztában az eladásösztönzés lehetőségeivel a vendéglátásban. Ismerje a személyes eladás módszereit és lehetőségeit a vendéglátásban.
3.4. Viselkedéskultúra a vendéglátásban	Ismerje és tudja alkalmazni a kommunikációs kapcsolatok formáit, a kapcsolatfelvételt (köszönés, bemutatkozás illetve bemutatás, megszólítás), a kapcsolattartást (beszélgetés, ismertetés) és a kapcsolat lezárását (elköszönés). Ismerje a vendégtípusokat, ismereteit tudja hasznosítani a gyakorlatban. Tudja alkalmazni a kommunikáció különböző formáit a vendég és a dolgozó között.

4. Élelmiszerismeret

TÉMAKÖRÖK	KÖZÉPSZINTŰ KÖVETELMÉNYEK
4.1. Állati eredetű élelmiszerek	Tudja jellemezni az állati eredetű zsiradékokat (vaj, sertészsír, baromfizsír, hár, tepertő, állati eredetű olajak), ismerje azok felhasználását. Tudja jellemezni a tejet, tejkészítményeket, tejtermékeket (tej, túró, joghurt, sajt, vaj, ízesített tejkészítmények, tejkonzervek, sűrített tej) ismerje azok felhasználását. Legyen tisztában a tej és tejkészítmények, tejtermékek tárolásával, eltarthatóságával, vendéglátóipari felhasználásával. Ismerje a tojás felépítését, összetételét, a tojássárgája és a fehérje technológiai alkalmazását, a

	tojás minősítését. Legyen tisztában a tojás tárolásával, eltarthatóságával, a vendéglátóipari felhasználás lehetőségeivel. Tudja jellemezni a húst és a húsipari termékeket, ismerje azok táplálkozástani jelentőségét, felhasználását. Ismerje a húsipari termékek eltarthatóságát, tárolását és vendéglátóipari felhasználását. Tudja jellemezni a hús feldolgozóipar termékeit, legyen képes azokat csoportosítani, minőségi követelményeit bemutatni. Legyen tisztában a baromfiipari termékekkel, vágott baromfikkal, táplálkozástani jelentőségükkel, felhasználási lehetőségeikkel. Ismerje a háziszárnyasok (tyúk, liba, kacs, pulyka) feldolgozását. Tudja jellemezni a vadakat, ismerje azok felhasználási lehetőségeit a vendéglátásban. Ismerje a vadhúsok táplálkozástani jelentőségét, feldolgozását. Ismerje a vadak csoportosítási lehetőségeit Tudja jellemezni a halakat és a hidegvérűeket, ismerje azok felhasználási lehetőségeit.
4.2. Növényi eredetű élelmiszerek	Ismerje a növényi eredetű zsiradékokat és azok felhasználási lehetőségeit. Tudja meghatározni a zsírok, olajok fogalmát. Ismerje a növényi olajok, zsírok jellemzőit, alapanyagait. Ismerje az állati eredetű zsírok jellemzőit, a zsírok-olajok minőségértékelésének szempontjait, a termékcsoporthoz áruinak minőségmegőrzési szabályait. Tudja jellemezni a zöldségeket és gyümölcsöket, ismerje azok felhasználási lehetőségeit, árutulajdonságait, minőségmegőrzési lehetőségeit, forgalmazásuk szabályait. Tudja jellemezni a gabona-, malom-, sütő- és tésztaipari termékeket és felhasználási lehetőségeiket. Ismerje a gabonafajtákat és alkalmazásukat az emberi táplálkozásban. Tudja bemutatni a malomipari műveletek termékeit, a szárított tésztákat, a kenyeret és a sütőipari fehértermékeket.

4.3. Édesítőszeres és édesipari termékek, koffeintartalmú élvezeti áruk	Tudja jellemezni a természetes- és a mesterséges édesítőszereseket, a kakaóport, a csokoládétermékeket és bevonó masszákat, valamint azok felhasználási lehetőségeit. Ismerje a kávéfajtákat, pörkölési módjait és a kávé felhasználását. Ismerje a teafajtákat, azok felhasználását.
4.4. Fűszerek, ízesítők, zamatosítók és állományjavítók	Ismerje a fűszereket, az ízesítőanyagokat, a sót, az ecetet, az adalékanyagokat és azok felhasználási lehetőségeit.
4.5. Italok	Ismerje a természetes vizek, ásványvizek, gyógyvizek fogalmát, szerepüket a táplálkozásban. Legyen tisztában a gyümölcs- és zöldséglevelek, szörpök élettani hatásával, alapanyagaikkal, a minőségi követelményeikkel. Tudja ismertetni a szénsavas üdítőitalok táplálkozástani hatásait, minőségi követelményeiket, minőségmegőrzési időtartamukat. Tudja jellemezni az alkoholtartalmú italokat és azok felhasználását, ismerje az alkohol élettani hatását, a kulturált alkoholfogyasztás szabályait. Ismerje hazánk borvidékeit, a borok fogalmát, a borok minőségét meghatározó tényezőket, a borok típusait, jellemzését, tárolását. Legyen képes bemutatni a természetes és a szénsavas borokat. Tudja ismertetni a pezsgő minőségi jellemzőit, fajtáit, minőségi követelményeit, érzékszervi tulajdonságait, választékát. Ismerje a sört, a minőségét meghatározó tényezőket, a sörök fő típusait. Tudja jellemezni a szeszipari készítményeket, azok minőségi követelményeit. Ismerje a párlatok, likőrök fogalmát, csoportosítását. Tudja jellemezni a pálinkát és minőségi követelményeit.
4.6. Higiénia és fogyasztóvédelem	Ismerje és tudja alkalmazni a konyha és a kapcsolódó helyiségeinek higiéniai, tűzrendészeti, minőségbiztosítási, munkavédelmi, környezetvédelmi és vagyonvédelmi szabályait.

	Tudja bemutatni a legfontosabb fogyasztóvédelmi szabályokat.

5. Termelés elmélete

TÉMAKÖRÖK	KÖZÉPSZINTŰ KÖVETELMÉNYEK
5.1. Üzemi ismeretek	Ismerje a termelés helyiségeit, helyiségkapcsolatait, gépeit, berendezéseit, eszközeit. Legyen tisztában a termelés technológiai folyamataival a beszerzéstől az értékesítésig. Ismerje a magyar konyha jellemzőit.
5.2. Alapkészítmények	Ismerje a konyhatechnológiai előkészítő- elkészítő és befejező műveletek formáit, jellemzőit. Ismerje a főzelékek, köretek fajtáit, jellemzőit, készítésük folyamatát, felhasználási lehetőségüket. Ismerje a saláták és öntetek fajtáit, jellemzőit, készítésük folyamatát. Ismerje a levesek, levesbetétek fajtáit, jellemzőit, készítésük folyamatát. Ismerje a mártások fajtáit, jellemzőit, készítésük folyamatát. Ismerje a meleg előételek fajtáit, jellemzőit, készítésük folyamatát. Ismerje a hideg előételek fajtáit, jellemzőit, készítésük folyamatát.

6. Értékesítés elmélete

TÉMAKÖRÖK	KÖZÉPSZINTŰ KÖVETELMÉNYEK
6.1. Az értékesítés alapjai	Ismerje az értékesítés fajtáit, jellemzőit. Legyen képes a gépek, berendezések, eszközök és felszerelések használatával kapcsolatos szabályok alkalmazására. Ismerje az értékesítést előkészítő, végrehajtó és befejező műveletek formáit, jellemzőit. Legyen tisztában az értékesítés etikett és protokoll szabályaival. Tudja bemutatni a vendégtípusokat és alkalmazni a legcélszerűbb bánásmódokat a vendégekkel. Legyen képes a külföldi vendégek tájékoztatására és tudja alkalmazni a legcélszerűbb bánásmódokat a külföldi vendégekkel.

	Ismerje a hazai és nemzetközi étkezési szokásokat, valamint azok alkalmazási lehetőségeit.
6.2. Az értékesítés higiénája, üzleti árukezelés	Ismerje az áruk minőségi jellemzőinek meghatározási lehetőségeit, az üzleti étel-, sütemény- és fagylalt-választék bemutatásának, tálalásának szabályait az eltarthatóság és a minőségmegóvás szempontjából. Ismerje a sütemények, hidegkonyhai és egyéb készítmények csomagolásának eszközeit, tudja alkalmazni a csomagolás szabályait. Legyen tisztában a hűtővitrinek, pultok rendezésének, feltöltésének szabályaival, azok gyakorlati alkalmazásával. Tudja ismertetni és betartani az értékesítés és kapcsolódó helyiségeinek higiéniai, tűzrendészeti, minőségbiztosítási, munkavédelmi, környezetvédelmi és vagyonvédelmi szabályait.
6.3. Ételek, italok értékesítése	Ismerje az alkoholos és az alkoholmentes italok fajtáit, jellemzőit, készítésüket és értékesítésük folyamatát. Ismerje a reggeli- és uzsonnaitalok fajtáit, jellemzőit, tudja alkalmazni készítésük szabályait. Ismerje és legyen képes alkalmazni a kávéfőzés, a reggeli italok készítésének, kiszolgálásának és felszolgálásának szabályait. Tudja ismertetni és alkalmazni az italtárolás szabályait, az italkészítés folyamatát. Ismerje az árcímkék, ártáblák, árlapok tartalmának elemeit, tudja alkalmazni a termékek ajánlásának szabályait.

II. A VIZSGA LEÍRÁSA KÖZÉPSZINTEN

A vizsga részei

Középszint	
Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga
120 perc	15 perc
100 pont	50 pont

A vizsgán használható segédeszközök

	Középszint	
	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga
A vizsgázó biztosítja	Szöveges adatok tárolására és megjelenítésére nem alkalmas zsebszámológép	NINCS
A vizsgabizottságot működtető intézmény biztosítja	NINCS	NINCS

Nyilvánosságra hozandó anyag nincs.

KÖZÉPSZINTŰ VIZSGA

Írásbeli vizsga		Szóbeli vizsga
120 perc		15 perc
Feladatlap		Egy „A” és „B” feladatot tartalmazó tétel kifejtése
Rövid választ igénylő és teszt-jellegű feladatok	Számítási feladatok	
60 pont	40 pont	
100 pont		50 pont

Írásbeli vizsga

Általános szabályok

Az írásbeli vizsga feladatai az alábbiakban felsoroltak összes témaköréből történő átfogó számadás alapján történik a meghatározott arányok szerint:

- vendéglátó gazdálkodás: 30%,
- marketing és kommunikáció a gyakorlatban: 30%,
- szakmai számítások: 40%.

Az írásbeli feladatlap tartalmi és formai jellemzői

Az írásbeli feladatok, tesztfeladatokból, rövid választ igénylő feladatokból és számítási feladatokból állnak.

A feladatlap rövid választ igénylő feladatai jellemzően az alábbi típusok lehetnek:

- ismertetés,
- felsorolás,
- fogalommeghatározás,
- összehasonlítás (menyiségi, logikai).

Ismertetés: az ismeretek rendszerezésével a feladatban megjelölt téma 1-2 mondatban történő ismertetése.

Felsorolás: adott fogalomhoz, vagy folyamathoz tartozó elemek, részfolyamatok felsorolása.

Fogalommeghatározás: az alapfogalmak pontos definiálása.

Összehasonlítás: két-három fogalom azonosságainak, különbségeinek, előnyeinek, vagy hátrányainak ismertetése.

A feladatlap teszt feladatai jellemzően az alábbi típusok lehetnek:

- szövegkiegészítés,
- fogalomfelismerés,
- jellemzők alapján történő felismerés,
- párosítás,
- feleletválasztás,
- igaz-hamis állítások megjelölése.
- igaz-hamis állítások indoklással.
- példák felsorolása.
- többszörös választás.
- kizárásos feladat (kakukktojás).

Szövegkiegészítés: a mondatok kiegészítése a megadott, vagy a tanulmányok során megismert fogalmakkal. A mondatok között nincs feltétlenül összefüggés.

Fogalomfelismerés: a meghatározás alapján adott fogalom felismerése.

Jellemzők alapján történő felismerés: valamely fogalmat valamilyen jellemző vonása alapján történő felismerése.

Párosítás: a szakmailag összetartozó fogalmak párosítása, pl. fogalom és meghatározása, gazdasági mutató és kiszámítása, mutató és tartalma.

Feleletválasztás: legalább három megadott lehetőség közül a helyes megjelölése.

Igaz-hamis állítások megjelölése: annak megjelölése, hogy az adott állítás igaz, vagy hamis.

Igaz-hamis állítások indoklással: annak megjelölése, hogy az adott állítás igaz, vagy hamis. A hamis állítás esetében indoklást kell adnia.

Példák felsorolása: egy adott fogalommal kapcsolatban gyakorlati példák felsorolása. A kért példák száma változó lehet.

Többszörös választás: egy kérdéshez vagy befejezetlen állításhoz egy vagy több megfelelő válasz tartozik.

Relációanalízis: fogalmak, állítások közötti kapcsolat feltárását mérő feladattípus. Kijelentések helyességének eldöntése. A kijelentések olyan összetett mondatokból állnak, amelyeknek első része az állítás, második része pedig egy indoklás. Az állítások és az indoklások lehetnek igazak vagy hamisak.

Kizárásos feladat: a kapcsolatelemzés egyik formája. A felsorolt fogalmak, meghatározások, megállapítások között egy nem odatartozó is szerepel. A kiválasztás mellett indoklás is elvárható.

A szakmai számítások témakörhöz számítási példák tartoznak, amelyek a mutatószámok ismeretét, alkalmazási képességét igénylik. A számítási példák általában egy-egy témakörhöz tartozó adatok, információk statisztikai elemzésére irányulnak, de lehetségesek rövid komplex feladatok is.

A számítási feladatokhoz elméleti kérdések is tartozhatnak. Az adózási számítási feladatok megoldásához a feladatban meg kell adni az alkalmazandó adókulcsokat.

Az írásbeli feladatlap értékelése

Az értékelés a központilag összeállított javítási-értékelési útmutató kötelező előírásai alapján történik. Az egyes kérdésekre és feladatokra adható pontszámokat a javítási-értékelési útmutató tartalmazza. A javítás során az útmutatóban meghatározott pontszám tovább nem bontható.

Szóbeli vizsga

Általános szabályok

A szóbeli vizsgarész a tételsorból húzott egy tétel kifejtéséből áll. A szóbeli tételek kifejtésébe azok címének megfelelően a vizsgázónak be kell építenie gyakorlati példákat is.

A szóbeli vizsgán a fogalmak szabatos definiálását, a megszerzett ismeretek felhasználásával az összefüggések magyarázatát, alkalmazását értékelik.

A szóbeli tételsor tartalmi és formai jellemzői

A szóbeli vizsgán a vizsgázó a kihúzott tétel „A” és „B” feladataira válaszol.

A szóbeli tételsor 20-25 tételből áll, évente cserélni kell a tételek 20-25 %-át.

Témakörök:

- „A” feladat: élelmiszerismeret,
- „B” feladat: termelés elmélete és értékesítés elmélete.

A „B” feladat esetében lehetőség nyílik komplex feladat megfogalmazására is, azaz mindkét témakört tartalmazhatja (pl. ismertesse a hideg előételek fajtáit, készítésük folyamatát, a kiszolgálás szabályait).

A szóbeli vizsgarész értékelése

Az értékelési útmutató rögzíti az egyes feladatok kifejtésének elvárt tartalmi összetevőit és az ezekre adható, feladatonként 25 pont felosztásával kialakított maximális részpontszámokat, amely alapján a feleletet értékelni kell.

A szóbeli felelet értékelése az alábbi szempontok és kompetenciák alapján történik:

Szempontok, kompetenciák	Pontszám		
	„A” feladat	„B” feladat	Összesen

Feladat megértése, a lényeg kiemelése.	5 pont	5 pont	10 pont
Alapfogalmak ismerete, definiálása és alkalmazása.	5 pont	5 pont	10 pont
Tények, jelenségek, folyamatok ismerete és alkalmazása, az összefüggések értelmezése.	5 pont	5 pont	10 pont
Megfelelően felépített, világos, szabatos előadásmód.	5 pont	5 pont	10 pont
Szaknyelv alkalmazása.	5 pont	5 pont	10 pont
SZÓBELI ÖSSZPONTSZÁM:	25 pont	25 pont	50 pont

III. RÉSZLETES ÉRETTSÉGI VIZSGAKÖVETELMÉNYEK EMELT SZINTEN

A vendéglátóipar ismeretek ágazati szakmai érettségi vizsgatárgy részletes érettségi vizsgakövetelményei a XXVII. Vendéglátóipar ágazat alábbi szakképesítésének szakmai tartalmát veszi alapul:

-4 811 01Vendéglátásszervező-vendéglős.

A) KOMPETENCIÁK

1. Szakmai nyelv- és szóhasználat, beszédképesség

TÉMÁK	EMELT SZINTŰ KÖVETELMÉNYEK
1.1. A szakmai fogalmak helyes használata	A szakmai fogalmak megfelelő helyen és módon történő alkalmazása. A fogalmak jelentésváltozatainak megkülönböztetése.
1.2. Kommunikáció szakmai nyelven	A téma pontos, szabatos, lényegre törő kifejtése.
1.3. A szakmai fogalmakkal az ismeretanyag bemutatása, értelmezése	Önálló előadásmód a szakmai kifejezések helyes alkalmazásával.

2. Rendszerező képesség

TÉMÁK	EMELT SZINTŰ KÖVETELMÉNYEK

2.1. Elvonatkoztatás képessége	Tények és törvényszerűségek közötti összefüggések felismerése, alkalmazása.
2.2. Lényegkiemelés	Lényeges és kevésbé lényeges szempontok megkülönböztetése. Információk szétválogatása szakmai szempontok alapján.

3. Logikus gondolkodás

TÉMÁK	EMELT SZINTŰ KÖVETELMÉNYEK
3.1. Konvertáló képesség	A meglévő tudás átalakításával új ismeretek alkalmazása.
3.2. Logikai képesség	A meglévő információk közötti összefüggések felismerése.
3.3. Kombinatív képesség	A meglévő információk alapján a lehetőségek számbavétele.

4. Gyakorlatias feladatelemzés képessége

TÉMÁK	EMELT SZINTŰ KÖVETELMÉNYEK
4.1. Ismereteit alkalmazza a gyakorlatban	Képes a különböző elméleti tantárgyaknál tanult ismeretek gyakorlati alkalmazására.
4.2. Gyakorlatias problémamegoldás	Az esetlegesen felmerült szakmai gyakorlati problémát az elméleti ismeretei alkalmazásával hatékonyan képes megoldani.

5. Elemi számolási készség

TÉMÁK	EMELT SZINTŰ KÖVETELMÉNYEK
5.1. Becslés	Rendelkezzen a becslés képességével a gyors számolás és a gazdálkodási feladatok pontos elvégzése érdekében.
5.2. Egyszerű számolási feladatok elvégzése	Legyen képes a gazdálkodáshoz kapcsolódó egyszerű számolási feladatok végrehajtására.

B) TÉMAKÖRÖK

1. Vendéglátó gazdálkodás

TÉMAKÖRÖK	EMELT SZINTŰ KÖVETELMÉNYEK
1.1. A gazdálkodás elemei	Ismerje a gazdálkodás alapjait, a gazdálkodás környezetét és környezeti tényezőit. Tudja bemutatni a gazdálkodás alapfogalmait, ezen belül a szükségletet és igényt, a szükségletek csoportosítását, jellemzőit, kielégítését, a gazdálkodás fogalmát és körforgását (a termelés fogalmát és a termelés tényezőit, az elosztást, a cserét és formáit, a fogyasztást és formáit, az újratestermelést). Legyen tisztában a gazdálkodás piaci környezetével: a piac fogalmával, formáinak csoportosításával és azok jellemzésével, szereplőivel, tényezőivel (kereslet, kínálat, ár) és azok kapcsolatával (piaci egyensúly). Legyen képes bemutatni a gazdálkodás alapegységeit, ezen belül a háztartásokat és a vállalkozásokat. Ismerje a vállalkozás fogalmát, jellemzőit, környezetét, gazdálkodásának célját, szereplőit, működésének feltételeit.
1.2. A vendéglátás alapjai	Ismerje a vendéglátás rövid történetét, a magyar vendéglátás történetét, kiemelkedő személyiségeit. Legyen tisztában a vendéglátás fogalmával, jellemzőivel, feladataival, gazdasági és társadalmi jelentőségével, ágazati besorolásával. Legyen képes bemutatni a vendéglátás fő tevékenységeit, ezen belül a beszerzést, az áruátvétel fajtáit, a raktározás jellemzőit, a termelés jellemzőit és részfolyamatait, az értékesítés jellemzőit, folyamatát. Tudja jellemezni a szolgáltatásokat, bemutatni azok formáit. Ismerje a vendéglátást kiegészítő tevékenységeit.
1.3. A vendéglátó üzletkörök és	Legyen képes bemutatni a vendéglátó üzletköröket.

üzlettypusok, azok tárgyi és személyi feltételei	Tudja jellemezni a vendéglátó üzlettypusokat, az üzlet kialakításának sajátosságait, jellemző választékát (étel- és italkínálat, szolgáltatások), a választékközlés eszközeit és vendéggörét. Tudja bemutatni a vendéglátó üzletek tárgyi feltételeit, ezen belül a helyiségeit, jellemző berendezéseit, felszerelési tárgyait. Ismerje a vendéglátás személyi feltételeit, a munkaköröket, a munkaköri leírásokat és az alkalmassági feltételeket.
1.4. Adózási ismeretek	Tudja jellemezni a központi költségvetést és az államháztartást. Ismerje az adó fogalmát, az adózás alapelveit, az adóztatás funkcióit. Legyen tisztában az adózással kapcsolatos alapfogalmakkal, az adók csoportosításával, ismerje a főbb adófajták jellemzőit (SZJA, ÁFA, jövedéki adó, társasági adó, osztalékadó, helyi adók).
1.5. Finanszírozás	Ismerje a vállalkozás eszközeit és forrásait, ezen belül a finanszírozási formákat, a pénzforgalom és a fizetési kötelezettségek formáit, gyakorlati teendőit.

2. Szakmai számítások

TÉMAKÖRÖK	EMELT SZINTŰ KÖVETELMÉNYEK
2.1. Alapvető ismeretek	Tudja alkalmazni az alapvető matematikai készségeket (törtek, egyenletrendezés, arányos osztás, feladatmegoldás, becslés). Legyen tisztában és tudja alkalmazni a mértékegység-átváltást, a kerekítés szabályait és a százalékszámítást.
2.2. Alapvető vendéglátó szakmai számítások	Tudja megoldani a tömegszámítással, a veszteségszámítással és az anyaghányad-számítással kapcsolatos feladatokat.
2.3. A statisztika alapjai és a viszonszámok	Rendelkezzen az alapvető statisztikai ismeretekkel, ezen belül ismerje a statisztikai alapfogalmakat és a statisztikai időszakokat. Tudja elemezni és értékelni az időbeli változás mutatóit, feltárni az összefüggéseket, kiszámolni a dinamikus viszonszámokat (bázis- és láncviszonszám), a megoszlási viszonszámot,

	valamint a tervfeladat és a tervteljesítési viszonyszámot.
2.4. Árképzés	Legyen tisztában az árkialakítás szempontjaival, az áfa szerepével az árképzésben (bruttó és nettó ár, áfa és áfa-kulcs). Ismerje a nettó és a bruttó ár fogalmát, valamint az áfa kiszámításának módját. Ismerje a termékek árkialakításának sajátosságait, a vendéglátás árainak felépítését, tudja kiszámolni az árképzéssel kapcsolatos mutatókat és felismerni a köztük lévő összefüggéseket (haszonkulcs, anyagfelhasználási-szint, árrés-szint). Legyen tisztában az árendedmény-számítás módszerével, azt alkalmazni is tudja.
2.5. Bevételek számítása	Tudja ismertetni a bevétel fogalmát, fajtáit és csoportosítását, a bevétel nagyságát és összetételét befolyásoló tényezőket. Ismerje a bevétel szerkezetét és szerkezetének elemeit (anyagfelhasználás, árrés, nettó ár, bruttó ár).
2.6. Készletgazdálkodás	Legyen tisztában a készletgazdálkodás fogalmával, jellemzőivel. Ismerje az átlagkészlet fogalmát, fajtáit, kiszámításának módszereit. Tudja kiszámítani az áruforgalmi mérleget, a készletgazdálkodási mutatókat (Fsn, Fsf), valamint legyen képes változásuk vizsgálatára. Tudja bemutatni a leltározás fogalmát, a leltározás bizonylatait, a leltározás menetét (előkészítés, elvégzés, ellenőrzés, értékelés), a dolgozók leltárfelelősségét.
2.7. Elszámoltatás	Ismerje a standolás fogalmát, menetét, tudjon standívet elkészíteni, tudjon elszámoltatni.
2.8. Létszám- és bérigazgatás	Ismerje a munkaerő-gazdálkodás és a létszámigazgatás fogalmát, a termelékenység fogalmát, tudjon termelékenységet kiszámolni. Ismerje a bérigazgatás fogalmát, legyen képes annak elemzésére, tudjon munkabért, átlagbért, bérköltséget, valamint bérköltséget közteherrel kiszámolni.

2.9. Jövedelmezőség	Ismerje a költség fogalmát, fajtáit és azok csoportosítását. Legyen tisztában a költséggazdálkodással és a költségelemzéssel (költségszint). Ismerje az eredmény fogalmát, az eredménykimutatás menetét, a jövedelmezőségi táblát, legyen képes az adózott és az adózatlan eredmény kiszámítására.

3. Marketing és kommunikáció a gyakorlatban

TÉMAKÖRÖK	EMELT SZINTŰ KÖVETELMÉNYEK
3.1. A piac elemzésének módszerei és az eredmények gyakorlati alkalmazásának lehetőségei a vendéglátásban	Ismerje a marketing fogalmát, kialakulását, fejlődési szakaszait. Legyen tisztában a marketingorientáció lényegével. Legyen képes bemutatni a marketingtevékenység részfolyamatait: a piacszegmentálás és a piaci csoportok jellemzőit, a piackutatás módjait és azok jellemzőit, a marketing-mix elemeit és jellemzőit, a végrehajtást és az ellenőrzést. Ismerje a különböző üzlettípusokra vonatkozó piacszegmentálás sajátosságait. Ismerje és egyszerűbb feladatoknál tudja alkalmazni a szekunder adatgyűjtést és feldolgozást. Ismerje és egyszerűbb feladatoknál tudja alkalmazni a primer adatgyűjtést (megkérdezéses vizsgálatok) és feldolgozást. Ismerje és egyszerűbb feladatoknál tudja alkalmazni a SWOT-analízist.
3.2. A marketing-mix meghatározása	Tudja bemutatni a termék és szolgáltatásfejlesztést a vendéglátásban. Legyen képes a marketing-szempontú ár meghatározására.

	Tudja bemutatni az elosztási csatornákat. Ismerje a marketingkommunikáció eszközeit. Ismerje a reklám feladatát, céljait, formáit, fogalmát, a reklámüzenetet, a reklámeszköz fogalmát, csoportjait, a reklámhordozó fogalmát, csoportjait, a vendéglátásban alkalmazott üzleten belüli és üzleten kívüli reklámeszközöket és reklámhordozókat. Ismerje a személyes eladás, a közönségkapcsolatok, az eladásösztönzés fogalmát, eszközeit, valamint az egyéb piacbefolyásoló eszközöket.
3.3.A marketingkommunikáció a vendéglátásban	Tudja bemutatni a külső és a belső reklámot, valamint a DM-et. Ismerje a külső és a belső PR tényezőit és az arculati elemeket. Legyen képes javaslatot tenni egy vendéglátóipari cég PR és arculati elemeire. Legyen tisztában az eladásösztönzés lehetőségeivel a vendéglátásban. Legyen képes javaslatot tenni egy vendéglátóipari cég eladásösztönzési lehetőségeire. Tudja alkalmazni a személyes eladás módszereit és lehetőségeit a vendéglátásban.
3.4.Viselkedéskultúra a vendéglátásban	Ismerje és tudja alkalmazni a kommunikációs kapcsolatok formáit, a kapcsolatfelvételt (köszönés, bemutatkozás, illetve bemutatás, megszólítás), a kapcsolattartást (beszélgetés, ismertetés) és a kapcsolat lezárását (elköszönés). Ismerje a személyiség- és vendégtípusokat, ismereteit tudja hasznosítani a gyakorlatban.

	Tudja alkalmazni a kommunikáció különböző formáit a vendég és a dolgozó között.

4.Élelmiszerismeret

TÉMAKÖRÖK	EMELT SZINTŰ KÖVETELMÉNYEK
4.1.Állati eredetű élelmiszerek	Tudja jellemezni az állati eredetű zsiradékokat (vaj, sertészsír, baromfizsír, háj, tepertő, állati eredetű olajok), ismerje azok felhasználását. Tudja jellemezni a tejet, tejkészítményeket, tejtermékeket (tej, túró, joghurt, sajt, vaj, ízesített tejkészítmények, tejkonzervek, sűrített tej, stb.), ismerje azok felhasználását. Legyen tisztában a tej és tejkészítmények, tejtermékek tárolásával, eltarthatóságával, vendéglátóipari felhasználásával. Ismerje a tojás felépítését, összetételét, a tojássárgája és a fehérje technológiai alkalmazását, a tojás minősítését. Legyen tisztában a tojás tárolásával, eltarthatóságával, a vendéglátóipari felhasználás lehetőségeivel. Tudja jellemezni a húst és a húsipari termékeket, ismerje azok táplálkozási jelentőségét, felhasználását. Tudja jellemezni a tartós és nem tartós húsipari termékeket, darabos árukat, vörös árukat, pácolt, főtt, füstölt, szárított készítményeket. Ismerje a húsipari termékek eltarthatóságát, tárolását és vendéglátóipari felhasználását. Ismerje a húsfeldolgozó-ipar nyersanyagait, az alap-, segéd- és járulékos anyagokat. Ismerje a hús feldolgozóipari műveleteit. Tudja jellemezni a húsfeldolgozó-ipar termékeit, legyen képes azokat csoportosítani, minőségi követelményeit bemutatni. Ismerje a hőkezeléssel és hőkezelés nélkül készült töltelékes árukat, a darabos húskészítményeket, étkezési szalonnákat, húskonzerveket.

	Ismerje a halfeldolgozó-ipar termékeit, a halkonzerveket. Legyen tisztában a baromfiipari termékekkel, vágott baromfikkal, táplálkozástani jelentőségükkel, felhasználási lehetőségeikkel. Ismerje a háziszárnyasok (tyúk, liba, kacsa, pulyka, stb.) feldolgozását. Legyen képes bemutatni a baromfihúsból készült húsipari termékek tárolását, eltarthatóságát. Tudja jellemezni a vadakat, ismerje azok felhasználási lehetőségeit a vendéglátásban. Ismerje a vadhúsok táplálkozástani jelentőségét, a vadhúsok kezelését, feldolgozását. Tudja a vadakat csoportosítani. Tudja jellemezni a halakat és a hidegvérűeket, ismerje azok felhasználási lehetőségeit. Tudja jellemezni az egyéb hidegvérű állatokat, ismerje azok táplálkozástani jelentőségét, felhasználási lehetőségeit (halak, puhatestűek, rákok, kagylók, étkezési csigák).
4.2.Növényi eredetű élelmiszerek	Tudja jellemezni a növényi eredetű zsiradékokat, ismerje azok felhasználási lehetőségeit. Tudja meghatározni a zsírok, olajok fogalmát. Ismerje a növényi olajok, zsírok jellemzőit, alapanyagait, előállításuk fő lépéseit. Ismerje növényi eredetű zsírok jellemzőit, előállításuk módját, a zsírok-olajok minőségértékelésének szempontjait, a termékcsoport áruinak minőségmegőrzési szabályait. Tudja jellemezni a zöldségeket és gyümölcsöket, ismerje azok felhasználási lehetőségeit, árurendszerét, árutulajdonságait, minőségmegőrzési lehetőségeit, forgalmazásuk szabályait. Tudja jellemezni a gabona-, malom-, sütő- és tésztaipari termékeket és felhasználási lehetőségeiket. Ismerje a gabonafajtákat és alkalmazásukat az emberi táplálkozásban. Tudja bemutatni a malomipari műveleteket és azok termékeit, a szárasztésztákat, a kenyeret és a sütőipari fehértermékeket.

4.3.Édesítőszer és édesipari termékek, koffeintartalmú élvezeti áruk	Tudja jellemezni a természetes- és a mesterséges édesítőszeret, a kakaóport, a csokoládétermékeket és bevonó masszákat, valamint azok felhasználási lehetőségeit. Ismerje a kávéfajtákat, a kávé feldolgozását, pörkölési módjait és a kávé felhasználását. Ismerje a teafajtákat, a tea feldolgozását, összetételét, felhasználását.
4.4.Fűszerek, ízesítők, zamatosítók és állományjavítók	Tudja jellemezni a fűszereket, az ízesítőanyagokat, a sót, az ecetet, az adalékanyagokat, valamint az ételkészítési és cukrászati kényelmi anyagokat és ismerje azok felhasználási lehetőségeit.
4.5.Italok	Ismerje a természetes vizek, ásványvizek, gyógyvizek fogalmát, biológiai hatásukat, szerepüket a táplálkozásban. Legyen tisztában a gyümölcs- és zöldséglevek, szörpök élettani hatásával, alapanyagaikkal, minőségi követelményeikkel. Tudja ismertetni a szénsavas üdítőitalok táplálkozási hatásait, kereskedelmi jelentőségüket, minőségi követelményeiket, minőségmegőrzési időtartamukat. Tudja jellemezni az alkoholtartalmú italokat és azok felhasználását, ismerje az alkohol élettani hatását, a kulturált alkoholfogyasztás szabályait. Ismerje hazánk borvidékeit, a borok fogalmát, a borok minőségét meghatározó tényezőket, a borok típusait, jellemzését, készítését, kezelését és gondozását, palackozását, tárolását. Legyen képes bemutatni a természetes és a szénsavas borokat. Tudja ismertetni a pezsgő gyártását, minőségi jellemzőit, fajtáit, minőségi követelményeit, érzékszervi tulajdonságait, választékát, palacktípusait. Tudja jellemezni a sört, annak készítési módszerét, a minőségét meghatározó tényezőket. Ismerje a sörök fő típusait, a forgalomba hozatal feltételeit.

	Tudja jellemezni a szeszipari készítményeket, a készítés módjait, minőségi követelményeit, kereskedelmi jelentőségüket. Ismerje a párlatok, likőrök fogalmát, csoportosítását. Tudja jellemezni a pálinkát, annak készítését, minőségi követelményeit, kereskedelmi jelentőségét.
4.6.Higiénia és fogyasztóvédelem	Ismerje és tudja alkalmazni a konyha és a hozzá kapcsolódó helyiségek higiéniai, tűzrendészeti, minőségbiztosítási, munkavédelmi, környezetvédelmi és vagyonvédelmi szabályait. Tudja bemutatni a hazai és EU-s fogyasztóvédelmi szabályokat.

5. Termelés elmélete

TÉMAKÖRÖK	EMELT SZINTŰ KÖVETELMÉNYEK
5.1.Üzemi ismeretek	Ismerje a termelés helyiségeit, helyiségkapcsolatait, gépeit, berendezéseit, eszközeit. Legyen tisztában a termelés technológiai folyamataival a beszerzéstől az értékesítésig. Tudja bemutatni a magyar konyha jellemzőit.
5.2.Alapkészítmények I.	Ismerje a konyhatechnológiai előkészítő, elkészítő és befejező műveletek formáit, jellemzőit. Ismerje a főzelékek, köretek fajtáit, jellemzőit, készítésük folyamatát, felhasználási lehetőségüket. Ismerje a saláták és öntetek fajtáit, jellemzőit, készítésük folyamatát. Ismerje a levesek, levesbetétek fajtáit, jellemzőit, készítésük folyamatát. Ismerje a mártások fajtáit, jellemzőit, készítésük folyamatát. Ismerje a meleg előételek fajtáit, jellemzőit, készítésük folyamatát. Ismerje a hideg előételek fajtáit, jellemzőit, készítésük folyamatát.
5.3.Alapkészítmények II.	Ismerje a reggeli és uzsonna ételek és italok fajtáit, készítésük folyamatát.

	Ismerje a gyorséttermi ételek fajtáit, jellemzőit, készítésük folyamatát.

6.Értékesítés elmélete

TÉMAKÖRÖK	EMELT SZINTŰ KÖVETELMÉNYEK
6.1.Az értékesítés alapjai	Ismerje az értékesítés fajtáit, jellemzőit. Legyen képes a gépek, berendezések, eszközök és felszerelések használatával kapcsolatos szabályok alkalmazására. Ismerje az értékesítést előkészítő, végrehajtó és befejező műveletek formáit, jellemzőit. Legyen tisztában az értékesítés etikett és protokoll szabályaival. Tudja bemutatni a vendégtípusokat, és tudja alkalmazni a legcélszerűbb bánásmódot a vendégekkel. Legyen képes a külföldi vendégek tájékoztatására, és tudja alkalmazni a legcélszerűbb bánásmódot a külföldi vendégekkel. Ismerje a hazai és nemzetközi étkezési szokásokat, a vallási előírásokat, valamint azok alkalmazási lehetőségeit.
6.2.Az értékesítés higiéniája, üzleti árukezelés	Ismerje az áruk minőségi jellemzőinek meghatározási lehetőségeit, az üzleti étel-, sütemény- és fagylaltválaszték bemutatásának, tálalásának szabályait az eltarthatóság és a minőségmegóvás szempontjából. Ismerje a sütemények, hidegkonyhai és egyéb készítmények csomagolásának eszközeit, tudja alkalmazni azok szabályait. Legyen tisztában a hűtővitrinek, pultok rendezésének, feltöltésének szabályaival, azok gyakorlati alkalmazásával. Tudja ismertetni és betartani az értékesítés és kapcsolódó helyiségeinek higiéniai, tűzrendészeti, minőségbiztosítási, munkavédelmi, környezetvédelmi és vagyonvédelmi szabályait.
6.3.Ételek, italok értékesítése	Ismerje az alkoholos és az alkoholmentes italok fajtáit, jellemzőit, készítésüket és értékesítésük folyamatát.

	Ismerje a reggeli- és uzsonnaitalok fajtáit, jellemzőit, tudja alkalmazni készítésük szabályait. Ismerje és legyen képes alkalmazni a kávéfőzés, a reggeli italok készítésének, kiszolgálásának és felszolgálásának szabályait. Tudja ismertetni és alkalmazni az italtárolás szabályait, az italkészítés folyamatát. Ismerje az árcímkék, ártáblák, árlapok tartalmának elemeit, tudja alkalmazni a termékek ajánlásának szabályait.

IV. A VIZSGA LEÍRÁSA EMELT SZINTEN

A vizsga részei

Emelt szint	
Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga
180 perc	20 perc
100 pont	50 pont

A vizsgán használható segédeszközök

	Emelt szint	
	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga
A vizsgázó biztosítja	szöveges adatok tárolására és megjelenítésére nem alkalmas számológép	NINCS
A vizsgabizottságot működtető intézmény biztosítja	NINCS	NINCS

Nyilvánosságra hozandó anyag nincs.

EMELT SZINTŰ VIZSGA

Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga
180 perc	20 perc
Feladatlap	Egy tétel kifejtése, amely két feladatot tartalmaz, egyet az Élelmiszerismeret, egyet a Termelés elmélete és/vagy az Értékesítés elmélete témakörökből.
100 pont	50 pont

Írásbeli vizsga

Az írásbeli vizsga ellenőrizhető képet ad a vizsgázó tudásáról az ismeretek, a képességek és az alkalmazás tekintetében egyaránt.

Általános szabályok:

Az írásbeli vizsga feladatai az alábbi témakörök számonkérésére irányulnak az alábbiakban meghatározott arányok szerint:

- vendéglátó gazdálkodás: 30-40%,
- szakmai számítások: 30-40%,
- marketing és kommunikáció a gyakorlatban: 20-30%.

Az írásbeli feladatlap tartalmi és formai jellemzői

Az írásbeli feladatok szöveges feladatokból, tesztfeladatokból és számítási feladatokból állnak.

A feladatlap szöveges feladatai jellemzően az alábbi típusok lehetnek:

- ismertetés,
- felsorolás,
- fogalom meghatározás,
- folyamatleírás,
- rövid esettanulmány értelmezése a megadott szempontok szerint,
- összehasonlítás (mennyiségi, logikai).

Ismertetés: A feladatban megjelölt témával kapcsolatos ismereteit rendszerezve ismerteti 3-4 mondatban.

Felsorolás: Adott fogalomhoz, vagy folyamathoz tartozó elemek, részfolyamatok felsorolása.

Fogalom meghatározás: Az alapfogalmak pontos definiálása.

Folyamatleírás: A folyamatok megszervezésére és lebonyolítására irányuló feladatok szakszerű összefoglalása, vagy a folyamat megadott elemeinek megfelelő sorrendbe állítása.

Esettanulmány értelmezése a megadott szempontok szerint: A feladatlap által meghatározott gyakorlatorientált esetismertetéshez kapcsolódóan kell válaszolni a kérdésekre. A válaszadási lehetőségek lehetnek nyitottak vagy zártak, illetve számolásigényesek is.

Összehasonlítás: Két-három fogalom azonosságainak, különbségeinek, előnyeinek, vagy hátrányainak ismertetése.

A feladatlap tesztfeladatai jellemzően az alábbi típusok lehetnek:

- szöveg kiegészítés,
- fogalom felismerés,
- jellemzők alapján történő felismerés,
- párosítás,
- feleletválasztás,
- igaz-hamis állítások megjelölése,
- igaz-hamis állítások indoklással,
- példák felsorolása,
- többszörös választás,
- relációanalízis,
- kizárásos feladat (kakukktójás).

Szöveg kiegészítés: A mondatok kiegészítése a megadott, vagy a tanulmányok során megismert fogalmakkal. A mondatok között nincs feltétlenül összefüggés.

Fogalom felismerés: A meghatározás alapján kell felismerni az adott fogalmat.

Jellemzők alapján történő felismerés: Valamely fogalmat valamilyen jellemző vonása alapján kell felismerni.

Párosítás: A szakmailag összetartozó fogalmak párosítása, pl. fogalom és meghatározása, gazdasági mutató és kiszámítása, mutató és tartalma, stb.

Feleletválasztás: Legalább három megadott lehetőség közül kell megjelölni a helyeset.

Igaz-hamis állítások megjelölése: Annak megállapítása, hogy az adott állítás igaz, vagy hamis.

Igaz-hamis állítások indoklással: Annak megállapítása, hogy az adott állítás igaz, vagy hamis. A hamis állítás esetében indoklást kell adnia.

Példák felsorolása: Egy adott fogalommal kapcsolatban gyakorlati példák felsorolása. A kért példák száma változó lehet.

Többszörös választás: Egy kérdéshez vagy befejezetlen állításhoz egy vagy több megfelelő válasz tartozik.

Relációanalízis: Fogalmak, állítások közötti kapcsolat feltárását mérő feladattípus. Kijelentésekről kell eldönteni helyességüket. A kijelentések olyan összetett mondatokból állnak, amelyeknek első része az állítás, második része pedig egy indoklás. Az állítások és az indoklások lehetnek igazak vagy hamisak.

Kizárásos feladat: A kapcsolatelemzés egyik formája. A felsorolt fogalmak, meghatározások, megállapítások között egy nem odatartozó is szerepel. A kiválasztás mellett indoklás is elvárható.

A feladatlapban a szakmai számítások témakörhöz számítási példák tartoznak, amelyek a mutatószámok ismeretét, alkalmazási képességét igénylik. A számítási példák irányulhatnak külön egy-egy témakörhöz tartozó adatok, információk statisztikai elemzésére, tervezésre, vagy több témakörhöz tartozó adatok, információk egy komplex számítási példán keresztül történő elemzésére, tervezésére. A számítási feladatokhoz elméleti kérdések is tartozhatnak. Az adózási számítási feladatok megoldásához a feladatban meg kell adni az alkalmazandó adókulcsokat.

Az írásbeli feladatlap értékelése

Az értékelés a központilag összeállított javítási-értékelési útmutató kötelező előírásai alapján történik.

Az egyes kérdésekre és feladatokra adható pontszámokat a javítási-értékelési útmutató tartalmazza.

A javítás során az útmutatóban meghatározott pontszám tovább nem bontható.

Szóbeli vizsga

A szóbeli vizsga a részletes követelményekben meghatározott mélységben az Élelmiszerismeret, a Termelés elmélete és az Értékesítés elmélete témakörök ismereteinek bemutatását igényli a vizsgázóktól.

Általános szabályok

A szóbeli vizsgarész a tételsorból húzott egy tétel kifejtéséből áll.

A szóbeli tételek kifejtésébe azok címének megfelelően a vizsgázónak be kell építenie gyakorlati példákat.

A szóbeli tételsor tartalmi és formai jellemzői

A szóbeli tételsor 20-25 tételből áll. A tételek 20-25%-át évente cserélni kell.

A szóbeli tétel két feladatból áll:

- „A” feladat: az Élelmiszerismeret témakörre vonatkozik,
- „B” feladat: a Termelés elmélete és az Értékesítés elmélete témakörben szereplő ismeretekre vonatkozik.

A két feladat között tartalmi átfedés nem lehet.

Az „A” feladatok 100%-a Élelmiszerismeret témakör, a „B” feladat tartalmazhat vagy a Termelés elmélete témakörből, vagy az Értékesítés elmélete témakörből feladatot, de lehetőség nyílik komplex feladat megfogalmazására is, azaz mindkét témakört tartalmazhatja (pl. Ismertesse a reggeli és uzsonna ételek és italok fajtáit, készítésük folyamatát, kiszolgálásának szabályait!)

A szóbeli vizsgarész értékelése

A szóbeli vizsgán a fogalmak szabatos definiálását, a megszerzett ismeretek felhasználásával az összefüggések magyarázatát, alkalmazását is értékelik. A

központi értékelési útmutató rögzíti az egyes feladatok kifejtésének elvárt tartalmi összetevőit és az ezekre adható, feladatonként 25 pont felosztásával kialakított maximális részpontszámokat, amely alapján a feleletet értékelni kell.

A szóbeli felelet értékelése az alábbi szempontok és kompetenciák alapján történik:

Szempontok, kompetenciák	Pontszám		
	„A” feladat	„B” feladat	Összesen
Feladat megértése, a lényeg kiemelése.	5 pont	5 pont	10 pont
Alapfogalmak ismerete, definiálása és alkalmazása.	5 pont	5 pont	10 pont
Tények, jelenségek, folyamatok ismerete és alkalmazása, magyarázása.	4 pont	4 pont	8 pont
Összefüggések értelmezése.	3 pont	3 pont	6 pont
Megfelelően felépített, világos, szabatos előadásmód.	4 pont	4 pont	8 pont
Szaknyelv alkalmazása.	4 pont	4 pont	8 pont
SZÓBELI ÖSSZPONTSZÁM:	25 pont	25 pont	50 pont

Informatika

I. RÉSZLETES ÉRETTSÉGI VIZSGAKÖVETELMÉNYEK

A) KOMPETENCIÁK

Általános kompetenciák

A vizsgázótól elvárjuk, hogy az érettségi vizsgán az alábbi általános kompetenciák meglétét bizonyítsa

- *alkalmazói készség;*
- *problémamegoldó készség;*
- *algoritmikus gondolkodás;*
- *önálló munkavégzés;*
- *alkotó munka;*
- *az informatika és a társadalom kölcsönhatásának ismerete;*

- *kommunikációs készség.*

Tartalomorientált kompetenciák

- Információs társadalom
- Informatikai alapok - hardver
- Informatikai alapok - szoftver
- Szövegszerkesztés
- Táblázatkezelés
- Adatbázis-kezelés
- Információs hálózati szolgáltatások
- Prezentáció és grafika
- Könyvtárhasználat
- Algoritmizálás, adatmodellezés
- A programozás eszközei

1. Információs társadalom

A vizsgázó

- legyen tájékozott a jelek és kódok világában;
- tudja értelemszerűen használni a gyakorlatban a telekommunikációs eszközöket, rendszereket;
- ismerje az információs társadalomban való részvétel lehetőségeit;
- legyen képes a korszerű eszközök hatékony használatával információt szerezni és feldolgozni;
- ismerje az informatika fejlődéstörténetének főbb állomásait, személyeit;
- ismerje az informatikai eszközhasználat veszélyeit;
- ismerje az informatika etikai és jogi vonatkozásait!

2. Informatikai alapok - hardver

A vizsgázó

- ismerje a jelátalakítás és kódolás lehetőségeit, módszereit és jelentőségét az informatikában;
- ismerje a számítógép felépítését és perifériáit;

- ismerje a hálózatok felépítését, alapvető eszközeit és működési elveit;
- legyen tisztában a számítógépes munkakörnyezet munkavédelmi és ergonómiai kérdéseivel!

3. Informatikai alapok - szoftver

A vizsgázó

- ismerje legalább egy operációs rendszer felhasználói felületét és felépítését;
- legyen képes kiválasztani az adott feladat elvégzéséhez megfelelő eszközt;
- tudja kezelni a fájlrendszer elemeit;
- ismerje a hálózatok alapvető szolgáltatásait!

4. Szövegszerkesztés

A vizsgázó

- tudja kezelni a választott szövegszerkesztő programot;
- tudja használni a szövegszerkesztő program eszközeit;
- tudjon feladateleírás alapján szöveges dokumentumokat készíteni;
- tudja kezelni a szövegszerkesztő nyelvi eszközeit;
- tudjon szöveges dokumentumaiba képeket, táblázatokat, illetve egyéb objektumokat beilleszteni, és tulajdonságaikat módosítani;
- tudjon körlevelet létrehozni;
- legyen képes nagyméretű dokumentumok kezelését megkönnyítő eljárások alkalmazására!

5. Táblázatkezelés

A vizsgázó

- tudja kezelni a választott táblázatkezelő programot;
- tudja használni a táblázatkezelő program eszközeit;
- tudjon a táblázatba szöveget, képet, illetve egyéb objektumot beilleszteni, és azok tulajdonságait módosítani;

- legyen képes adatokat táblázatokba rendezni, azokon számításokat végezni és áttekinthető módon formázni;
- tudja célszerűen használni a különböző adatformátumokat;
- tudja értelemszerűen használni a különböző típusú hivatkozásokat;
- tudjon adatokat rendezni, közülük meghatározottakat kigyűjteni;
- tudjon megfelelő típusú diagramot készíteni, tulajdonságait módosítani!

6. Adatbázis-kezelés

A vizsgázó

- tudja kezelni a választott adatbázis-kezelő programot;
- az adatmodell alapján tudjon adatbázist definiálni, annak tartalmát karbantartani;
- legyen képes különféle adatforrásokat importálni az adatbázis-kezelő programba;
- ismerje az adattípusokat, az adatokon értelmezett műveleteket és függvényeket;
- tudjon egyszerű adatbeviteli űrlapot készíteni;
- tudjon adattáblák között kapcsolatokat felismerni és felépíteni;
- tudjon adatbázisokból lekérdezéssel információt nyerni;
- legyen képes könnyen áttekinthető képernyő-, illetve nyomtatási képet készíteni!

7. Információs hálózati szolgáltatások

A vizsgázó

- értse az alapvető internetes protokollok működési elvét;
- legyen képes felismerni a gyakoribb internetes hibajelenségek okát;
- tudjon a világhálón információt megkeresni;
- ismerjen online adatbázisokat, tudjon azokból célszerűen információt kinyerni;
- ismerje a különböző típusú elektronikus kommunikációk lehetőségeit, korlátait;

- ismerje és célszerűen alkalmazza az elektronikus levelezést;
- tudjon dokumentumokat, adatállományokat hálózatra elhelyezni, és hozzáférhetőségüket szabályozni;
- tudjon hiperhivatkozásokat tartalmazó dokumentumokat készíteni!

8. Prezentáció és grafika

A vizsgázó

- tudja kezelni a választott rajzoló, képszerkesztő, valamint prezentációs programot;
- tudja használni a rajzoló, képszerkesztő, valamint prezentációs program eszközeit;
- tudjon bittérképes és vektorgrafikus ábrákat rajzolni, azokkal műveleteket végezni;
- tudjon képekkel műveleteket végezni;
- grafikus ábráit, képeit legyen képes szöveges környezetbe elhelyezni;
- képek, szövegek és egyéb objektumok felhasználásával tudjon interaktív bemutatókat létrehozni!

9. Könyvtárhasználat

A vizsgázó

- ismerje a könyvtártípusok általános szolgáltatásait, gyűjtőkörét és tereit;
- legyen képes a könyvtár eszközeit, forrásait önálló tanulása érdekében használni;
- ismerje az elektronikus könyvtárak és az elektronikus könyvformátumok lehetőségeit;
- tudjon az információforrásokkal tervezett munkát végezni;
- legyen képes könyvtári katalógusban konkrét dokumentumról és egy témáról tájékozódni;
- tudja komplex és alkotó módon használni a forrásokat;
- ismerje a forrásfelhasználás etikai követelményeit, és tudja alkalmazni szabályait!

10. Algoritmizálás, adatmodellezés

A vizsgázó

- tudjon pontos feladatmeghatározás alapján adatmodellt felállítani;
- ismerjen algoritmust leíró eszközöket;
- ismerje az elemi programozási tételeket;
- tudjon a megoldandó feladathoz algoritmust készíteni;
- legyen képes algoritmusok számítógépes megvalósítására!

11. A programozás eszközei

A vizsgázó

- legyen képes programozási feladatot a választott programozási nyelven megoldani;
- ismerje a programozási nyelv fejlesztői környezetét.

B) VIZSGAKÖVETELMÉNYEK

Az emelt szint a középszint követelményeit magában foglalja, de azokat magasabb szinten kéri számon.

1. Információs társadalom

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
1.1. A kommunikáció		
1.1.1. A kommunikáció általános modellje	Ismerje a kommunikáció modelljét és tudjon gyakorlati példákat bemutatni, értelmezni, összehasonlítani. Ismerje fel a redundancia hasznos, illetve hátrányos előfordulásait.	Legyen tájékozott különböző kódrendszerekben. Ismerje a zaj hatásainak csökkentésére használt módszereket.
1.1.2. Információs és kommunikációs technológiák és rendszerek	Ismerje és tudja használni a kommunikációs rendszereket: telefon, rádió, televízió, internet.	

	Legyen képes korszerű eszközök hatékony használatával információt szerezni és feldolgozni.	
1.2. Információ és társadalom		
1.2.1. Az informatika fejlődéstörténete	Ismerje az informatika fejlődéstörténetének főbb fázisait, eseményeit, személyeit.	
1.2.2. A modern információs társadalom jellemzői	Ismerje az információs technológiákat és azok társadalmi hatásait. Ismerje a túlzott informatikai eszközhasználat személyiségromboló, egészségkárosító hatását.	
1.2.3. Informatika és etika	Ismerje az infokommunikáció etikai vonatkozásait, és kommunikációs szokásait. Legyen tisztában azzal, hogy az adat, az információ áru, jelentős értéket képviselhet.	
1.2.4. Jogi ismeretek	Ismerje az illegális számítógépes cselekményeket és azok következményeit. Ismerje a szerzői jog fogalmát. Tudja csoportosítani a szoftvereket alkalmazási terület, illetve jogi kategóriák szerint	

2. Informatikai alapismeretek - hardver

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
2.1. Jelátalakítás és kódolás		
2.1.1. Analóg és digitális jelek	Ismerje az analóg és a digitális jel fogalmát, különbözőségeit.	

	Tudja, hogy minden érzékelhető jel jó közelítéssel digitalizálható.	
2.1.2. Az adat és az adatmennyiség	Ismerje az informatikában használt mértékegységeket.	
2.1.3. Bináris számábrázolás	Ismerje a kettes számrendszert, és a bináris számokkal végezhető alapműveleteket. Tudjon kettes és tízes számrendszer között átváltani.	Ismerje a tizenhatos számrendszert, felhasználási területeit. Tudjon kettes, tízes, tizenhatos számrendszerek között átváltani.
2.1.4. Logikai műveletek	Ismerje a NEM, ÉS, VAGY logikai műveleteket.	Ismerje a Boole-algebra alapjait, a logikai műveletek azonosságait.
2.1.5. Bináris karakterábrázolás	Ismerje az ASCII és a Unicode karakterkódolásokat.	
2.1.6. Bináris kép- és színkódolás	Ismerje az RGB és a CMYK színkódolást, azok különbségeit.	
2.1.7. Kép és hang digitalizálás	Ismerje a képek és hangok digitalizálásának elvi folyamatát.	
2.1.8. Tömörített adattárolás	Ismerje a veszteséges és veszteségmentes tömörítés fogalmát, és felhasználási területeit.	
2.2. A számítógép felépítése		
2.2.1. A Neumann-elvű számítógépek	Ismerje a Neumann-elveket.	Legyen képes a Neumann-elvek értelmezésére.
2.2.2. A számítógép főbb részei és jellemzői	Ismerje a központi feldolgozó egység, memória, buszrendszer, interfész, ház, tápegység, alaplap szerepét, feladatait, jellemzőit.	Ismerje a központi feldolgozó egység részeit, jellemzőit.

2.2.3. A perifériák típusai és főbb jellemzőik	Ismerje a bemeneti eszközök, kimeneti eszközök, bemeneti/kimeneti eszközök, háttértárak szerepét, feladatait, jellemzőit.	
2.2.4. A számítógép részeinek összekapcsolása és üzembe helyezése	Ismerje a számítógép perifériák csatlakoztatási lehetőségeit.	Ismerje a perifériák beüzemelését, és az esetleges problémák megoldásának lehetőségét.
2.2.5. Hálózatok	Ismerje a hálózatok felépítését. Ismerje a hálózati eszközöket, és azok alapvető jellemzőit: hálózati kártya, hálózati közeg, kapcsoló, forgalomirányító, vezeték nélküli hozzáférési pont.	
2.3. Munkavédelem és ergonómia	Ismerje a biztonságos számítógépes munkavégzés feltételeit. Ismerje a perifériák ergonomikus elrendezését, kialakítását, használatát.	

3. Informatikai alapismeretek - szoftver

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
3.1. Az operációs rendszer és főbb feladatai		
3.1.1. Az operációs rendszerek részei és funkciói, az operációs rendszer felhasználói felülete	Ismerje az operációs rendszerek jellemzőit, fő részeit és legfontosabb feladatait. Legyen képes egy rendszer megjelenését, néhány paraméterét igényei szerint beállítani. Ismerje az operációs rendszer felhasználói felületét.	

3.1.2. Háttértárak kezelése	Ismerje egy operációs rendszer mappaszerkezetét. Legyen képes mappát, állományt létrehozni, másolni, mozgatni, átnevezni, törölni. Ismerje a mappák és állományok alapvető tulajdonságait. Tudjon mappát és állományt megkeresni a helyi számítógépen.	Ismerje a háttértárak használatba vételének lépéseit: partícionálás, formázás, fájlrendszerek.
3.1.3. Tömörítés	Értse a tömörítés lényegét. Tudjon tömöríteni és kicsomagolni.	Ismerje a tömörítéshez kapcsolódó beállítási lehetőségeket.
3.1.4. Adatvédelem, adatbiztonság	Ismerje az adatok jogosulatlan hozzáféréstől való védelmét. Ismerjen archiválási lehetőségeket.	
3.1.5. Kártevők, vírusvédelem	Ismerje a kártevők fajtáit, a leggyakoribb terjedési módjait, valamint a védekezés eszközeit, módszereit.	
3.1.6. A hálózatok alapvető szolgáltatásai	Tudjon a hálózatba be- és kijelentkezni. Ismerje a helyi hálózat szolgáltatásait és a felhasználói jogosultságokat.	

4. Szövegszerkesztés

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
4.1. A szövegszerkesztő használata		
4.1.1. Dokumentum megnyitása, mentése	Tudjon különféle formátumú dokumentumokat megnyitni és menteni.	
4.1.2. Szövegbevitel, szövegjavítás	Tudjon szöveget bevinni, javítani, törölni és szimbólumokat beszúrni.	

4.2. Szövegjavítási funkciók		
4.2.1. Keresés és csere	Ismerje a szövegszerkesztő keresés és csere funkcióit.	
4.2.2. Kijelölés, másolás, mozgatás, törlés	Tudja kijelölni a dokumentum megfelelő részét, legyen képes azt másolni, mozgatni, törölni, másik dokumentumba beilleszteni.	
4.2.3. Nyelvi segédeszközök	Tudja használni a nyelvi ellenőrzés és az elválasztás lehetőségeit	
4.3. Szövegszerkesztési alapok		
4.3.1. A dokumentum egységei	Ismerje a karakter, szó, sor, bekezdés, hasáb, szakasz, oldal fogalmát.	
4.3.2. Karakterformázás	Legyen képes beállítani a karakterek betűtípusát, méretét, stílusát, színét.	
4.3.3. Bekezdésformázás	Legyen képes beállítani a bekezdések behúzását, térközét, igazítását, szövegbeosztását, szegélyét, háttérét és mintázatát. Legyen képes egy- és többszintű felsorolást, sorszámozott felsorolást létrehozni. Tudjon különböző beállítású tabulátorokat használni. Legyen képes iniciálét létrehozni, jellemzőit módosítani.	
4.3.4. Szakaszformázás	Legyen képes többhasábos szakaszt kialakítani, jellemzőit módosítani. Legyen képes kialakítani és beállítani előfejet, előlábát, lapszámozást, margókat,	

	laptájolást, lapméretet, oldalszegélyt, háttérszín, végjegyzetet, lábjegyzetet.	
4.3.5. Stílusok	Legyen képes stílusok alkalmazására.	Legyen képes új stílust létrehozni, stílusok tulajdonságait beállítani.
4.4. Táblázatok és objektumok a szövegben		
4.4.1. Táblázatkészítés a szövegszerkesztővel	Legyen képes szöveges dokumentumokban táblázatot létrehozni, szerkeszteni és tulajdonságait beállítani.	
4.4.2. Körlevélkészítés		Tudjon kördokumentumot készíteni.
4.4.3. Képek és alakzatok beillesztése	Legyen képes képeket és alakzatokat beilleszteni valamint tulajdonságaikat beállítani, hozzájuk szöveget rendelni.	
4.4.4. Tartalomjegyzék	Legyen képes tartalomjegyzéket készíteni stílusok felhasználásával.	

5. Táblázatkezelés

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
5.1. A táblázatkezelő használata		
5.1.1. Táblázat megnyitása, mentése	Tudjon különféle formátumú táblázatokat megnyitni és menteni.	
5.1.2. Adatok bevitele, javítása	Tudjon adatokat bevinni, javítani, törölni és szimbólumokat beszúrni. Tudjon adatokat importálni és exportálni megfelelő kódtáblával.	

5.2. A táblázat szerkezete		
5.2.1. Cella, oszlop, sor, tartomány, munkalap	Ismerje a cella, az oszlop, a sor, a tartomány, valamint a munkalap fogalmát. Tudja ezeket beilleszteni, másolni, mozgatni, illetve törölni.	
5.3. Adatok a táblázatokban		
5.3.1. Cella tartalma	Tudja, hogy a cella tartalma szöveg, szám vagy képlet lehet.	
5.3.2. Számformátumok	Legyen képes megfelelő számformátumot beállítani, és egyéni számformátumot kialakítani. Tudja alkalmazni a dátum, az idő, a pénznem, a százalék formátumokat, továbbá beállítani a tizedesjegyek számát és az ezres tagolást.	
5.3.3. Adatok rendezése, kigyűjtése	Tudjon a táblázatban adatokat egy vagy több szempont alapján rendezni és kigyűjteni.	
5.3.4. A cellahivatkozások használata	Tudjon hivatkozást használni munkalapon belül és munkalapok között. Ismerje a relatív, abszolút és vegyes cellahivatkozásokat.	
5.3.5. Képletek szerkesztése, függvények alkalmazása	Tudjon egyszerű képleteket és függvényeket használni. Ismerje a dátum és idő, a matematikai, a statisztikai, a kereső, a szövegkezelő és a logikai függvények használatát.	Ismerje az adatbázis-kezelő függvények használatát.
5.4. Táblázatformázás		
5.4.1. Karakter- és cellaformázások	Legyen képes beállítani a karakterek betűtípusát, méretét, stílusát, színét.	Legyen képes képlettel meghatározott feltétel alapján

	Legyen képes beállítani a cellák igazítását, szegélyezését, háttérszínét, mintával kitöltését.	cellákra formázást beállítani.
5.4.2. Sor-, oszlop, tartománybeállítások	Legyen képes beállítani az oszlopszélességet és a sormagasságot. Legyen képes cellákat egyesíteni. Legyen képes tartományokat elnevezni, munkalapokat átnevezni.	
5.4.3. Oldalbeállítások	Tudjon élőfejet és élőlábat készíteni, az oldal tulajdonságait beállítani. Legyen képes a dokumentumot nyomtatásra előkészíteni.	
5.5. Diagramok és egyéb objektumok		
5.5.1. Diagramok	Legyen képes diagramot készíteni, szerkeszteni, módosítani. Tudjon az ábrázolandó adatoknak és a belőle levonandó következtetéseknek megfelelő diagramtípust választani.	
5.5.2. Objektumok	Tudjon a munkalapra képet, alakzatot és szövegdobozt beilleszteni, azok tulajdonságait beállítani.	

6. Adatbázis-kezelés

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
6.1. Az adatbázis-kezelés alapfogalmai		

6.1.1. Az adatbázis alapfogalmai	Ismerje az adatbázis, az adattábla, a rekord, a mező, az elsődleges és idegen kulcs fogalmát.	
6.2. Az adatbázis szerkezete és kialakítása		
6.2.1. Az adatbázis-kezelés alapműveletei	Tudjon adatbázist létrehozni, abba különféle formátumú adattáblákat importálni. Tudjon megadott szerkezetű adattáblát létrehozni. Legyen képes az adattábla mezőit helyesen definiálni, a tábla kulcsát meghatározni, az új táblát feltölteni.	
6.2.2. Adattípusok	Ismerje a szöveg, a különböző számtípusok, a dátum és idő, a logikai adattípusokat, és a velük végezhető műveleteket. Legyen képes a mezők adattípusát megadni.	
6.2.3. Adatok módosítása, törlése	Tudjon rekordokat megjeleníteni, egyes mezőket, rekordokat törölni, vagy a bennük levő adatokat újakkal felülírni.	
6.2.4. Adattáblák közötti kapcsolatok	Tudjon táblák közötti logikai kapcsolatokat kialakítani.	
6.3. Alapvető adatbázis-kezelési műveletek		
6.3.1. Lekérdezések	Tudjon a létező adatbázisban adott feltételeknek megfelelő rekordokat megjeleníteni. Tudja kiválasztani, hogy a lekérdezésben mely mezők megjelenítése szükséges.	Ismerje és tudja felhasználni az SQL alapvető utasításait. Legyen képes egy összetett probléma megoldásához

	Tudjon választó, törlő, frissítő lekérdezéseket készíteni. Legyen képes az adatokat csoportosítva kezelni, szűrni. Legyen képes egy összetett probléma megoldásához segédlekérdezést készíteni. Legyen képes az adatokat megadott feltételek szerint rendezve megjeleníteni.	allekérdezést készíteni.
6.3.2. Számítások végzése	Legyen képes számított értéket megjeleníteni. Legyen képes aggregáló függvényeket használni: MAX(), MIN(), COUNT(), SUM(), AVG(). Tudja használni a YEAR(), MONTH(), DAY(), NOW(), HOUR(), MINUTE(), SECOND() függvényeket.	Tudjon leírás alapján tetszőleges függvényt alkalmazni.
6.4. Képernyő és nyomtatási formátumok		
6.4.1. Űrlapok és jelentések használata	Tudjon a leírásnak megfelelő űrlapot és jelentést készíteni és módosítani.	

7. Információs hálózati szolgáltatások

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
7.1. Kommunikáció az interneten		
7.1.1. Hálózati alapismeretek	Ismerje a szerver és a kliens szerepét az internetes kommunikációban. Ismerje az internet fontosabb szolgáltatásait: web, e-mail, domain-név szolgáltatás.	Ismerje a csomagkapcsolt hálózatok működésének alapelveit. Ismerje a web és az e-mail szolgáltatásokhoz tartozó gyakoribb hibajelenségeket és azok okát.

7.1.2. Elektronikus levelezési rendszer használata	Ismerjen egy levelezési rendszert. Tudjon levelet küldeni, fogadni, megválaszolni, továbbítani és törölni. Ismerje az elektronikus levél részeit és a levél jellemzőit. Tudjon a levélhez mellékletet csatolni, valamint levél fogadásakor a mellékletet kezelni.	Legyen képes a helyben telepített és a webes levelezőprogram segítségével kezelni elektronikus levelezését. Legyen képes a levelezőfiók beállítását elvégezni a helyben telepített program esetén.
7.1.3. Állományok átvitele	Ismerjen és tudjon alkalmazni egy állomány átviteli lehetőséget. Ismerje az állomány átvitel szolgáltatást. Tudjon internetről állományokat letölteni.	Ismerjen és tudjon alkalmazni több állomány átviteli lehetőséget.
7.1.4. Web- szolgáltatás	Tudjon egy böngészőt használni. Ismerje a böngésző programok navigációs eszközeit. Ismerje az URL fogalmát.	Ismerje az elektronikus kereskedelem működési elvét, előnyeit, hátrányait.
7.1.5. Keresőrendszerek	Tudjon a weben keresni. Tudjon egyszerű és összetett keresési feladatokat megoldani. Tudjon on-line adatbázisokat használni. Legyen képes a találatokat hitelesség és használhatóság szempontjából értékelni.	
7.1.6. Az internet veszélyforrásai	Ismerje a kéretlen reklámlevél, lánclevél, hoax, adathalászat, internetes csalások veszélyeit, és az ellenük való védekezés lehetőségeit.	
7.2. Weblap készítés		

7.2.1. Hálózati dokumentumok szerkezete	Ismerje a weblapok jellemző elemeit.	Tudjon egyszerű weblapot készíteni a HTML és CSS segítségével. Ismerje a HTML és a CSS alapelemeit.
7.2.2. Weblap készítése weblap-szerkesztővel	A címsor, háttérszín, háttérkép, különböző színű, méretű, igazítású szöveg, listák, táblázatok, képek, animációk, hivatkozások elhelyezése egy grafikus weblap-szerkesztővel.	
7.2.3. Formázási lehetőségek	Tudjon egyszerű weblap szerkesztési feladatot elvégezni.	

8. Prezentáció és grafika

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
8.1. Prezentáció		
8.1.1. Adatok bevitele és módosítása	Tudjon a diákra szöveget bevinni, javítani, törölni és szimbólumokat, képeket, alakzatokat, táblázatokat, diagramokat beszúrni, tudja ezek tulajdonságait módosítani.	
8.1.2. Prezentáció elkészítése és formázása	Legyen képes diaképek létrehozására, tervezésére, áttűnések, animációk szerkesztésére. Legyen képes az elkészített prezentációt elmenteni. Legyen képes alakzatok segítségével vektorgrafikus ábrát létrehozni.	Legyen képes a diamentát módosítani.
8.2. Grafika		
8.2.1. Megnyitás, mentés, beszúrás	Tudjon grafikát, illetve képállományokat megnyitni, megadott formátumban menteni. Legyen képes grafikus ábráit, képeit szöveges környezetben elhelyezni.	

8.2.2. Elemi alakzatok megrajzolása, módosítása	Tudjon elemi ábrákat rajzolni, javítani, transzformálni, tulajdonságait módosítani.	
8.2.3. Képek feldolgozása, formázása	Tudjon képeket képfeldolgozó programmal kezelni, módosítani.	

9. Könyvtárhasználat

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
9.1. Könyvtárak		
9.1.1. A könyvtár fogalma	Ismerje a könyvtár és a könyvtári rendszer fogalmát, az egyén és a társadalom életében betöltött szerepét.	
9.1.2. Könyvtártípusok	Tudja a könyvtártípusokat funkciók, szolgáltatások és terek mentén összehasonlítani, a használói igénynek megfelelő könyvtárat kiválasztani (hagyományos és elektronikus könyvtárak).	
9.1.3. A könyvtári szolgáltatások	Ismerje és tudja használni a gyakoribb könyvtári szolgáltatásokat (helyben és távolról elérhetőket).	
9.2. Információ-keresés		
9.2.1. Tájékozódás a könyvtárban	Tudjon könyvtári katalógusban és elektronikus könyvtárban konkrét művet, egy szerző műveit és egy téma forrásait megtalálni. Tudjon összetett keresést megfogalmazni.	
9.2.2. Információ-keresési stratégiák	Tudja információkereső munkájának lépéseit megtervezni: keresés, feldolgozás, felhasználás.	
9.3. Forráshasználat		
9.3.1. Dokumentum-használat	Tudja használni a gyakoribb nyomtatott és nem nyomtatott dokumentumtípusokat. Ismerjen különböző elektronikus könyvformátumokat.	

9.3.2. Kézikönyv-használat	Tudja a tájékoztató eszközöket és kézikönyveket keresési célok mentén kiválasztani és használni (tartalomjegyzék, mutatók, utalók, keresőfelület).	
9.3.3. Forráskiválasztás	Ismerje a forráskiválasztás szempontjait, az információs értéket befolyásoló jellemzőket: dokumentumtípus, forrástípus, megjelenési idő, kiadó, terjedelem, közlési cél.	
9.3.4. Forrásjelölés	Ismerje a forrásjelölés szabályait, funkcióját, etikai vonatkozásait. Tudjon bibliográfiai hivatkozást készíteni könyvről, folyóiratszövegről. Ismerje az interneten elérhető források hivatkozásának alapelveit.	

10. Algoritmizálás, adatmodellezés

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
10.1. Elemi és összetett adatok, állományszervezés, relációs adatstruktúrák		
10.1.1. Egyszerű adattípusok		Ismerje az egyszerű adattípusokat: egész és valós szám, logikai érték, karakter. Ismerje az egyszerű adattípusokon végezhető műveleteket osztályozásának lehetséges fajtáit.
10.1.2. Összetett adattípusok		Ismerje az összetett adattípusokat: szöveg, sorozat, tömb, rekord, halmaz. Ismerje az összetett adattípusokon végezhető műveleteket.
10.1.3. Állományok		Legyen képes a szekvenciális állományokra alkalmazható műveleteket megvalósítani.
10.2. Algoritmusleíró eszközök		

10.2.1. Feladatmegoldás egy algoritmus-leíró eszköz segítségével		Ismerje a mondatszerű algoritmus-leíró eszközt.
10.3. Elemi algoritmusok		
10.3.1. A programozás alapelvei		Feladatmegoldásához tudja használni az alapvető programszerkezeteket: szekvencia, elágazás, ciklus. Tudja használni az elemi programozási tételeket: összegzés, eldöntés, kiválasztás, keresés, megszámlálás, maximum-kiválasztás, kiválogatás, elemi rendezések.
10.4. Rekurzió		
10.4.1. Rekurzív algoritmus		Ismerje a rekurzió fogalmát.

11. A programozás eszközei

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
11.1. Programozási nyelv		
11.1.1. Egy programozási nyelv ismerete		Ismerje egy programozási nyelven a típusdefiníció; a változódeklaráció, a be- és kiviteli utasítások; alapvető programszerkezetek, azaz szekvencia, elágazás, ciklus; eljárások, függvények; állománykezelő műveletek megvalósítását. Legyen képes egy mondatszerű leírással készült algoritmust a használt programozási nyelvben kódolni. Legyen képes mondatszerű leírással megadott rekurzív algoritmust kódolni, és felhasználni.

11.2. Programfejlesztői környezet		
11.2.1. Kódolási, szerkesztési eszközök valamilyen programnyelvi fejlesztői környezetben		Tudjon egy közepes nehézségű, de összetett feladatot strukturáltan megoldani az ismert programnyelven. Tudjon e felhasználóval kulturáltan kommunikáló adatbevitelt és adatkivitel írti.
11.2.2. Programkipróbálási eszközök valamilyen programnyelvi fejlesztői környezetben		Legyen képes a program különböző kimeneteinek tesztelésére alkalmas mintaadatokat adni. Tudjon nyomkövetéssel programot tesztelni.

II. A VIZSGA LEÍRÁSA

A vizsga részei

Középszint		Emelt szint	
Gyakorlati vizsga	Szóbeli vizsga	Gyakorlati vizsga	Szóbeli vizsga
180 perc	15 perc	240 perc	20 perc
120 pont	30 pont	120 pont	30 pont

A vizsgán használható segédeszközök

	Középszint		Emelt szint	
	Gyakorlati vizsga	Szóbeli vizsga	Gyakorlati vizsga	Szóbeli vizsga
A vizsgázó biztosítja	vonalzó	NINCS	vonalzó	NINCS
A vizsgabizottság ot működtető intézmény biztosítja	számítógép a megfelelő szoftverekkel	nyomtatott és elektronikus források, internetkapcsolat tal rendelkező számítógép	számítógép a megfelelő szoftverekkel	nyomtatott és elektronikus források, internetkapcsolat tal rendelkező számítógép

Nyilvánosságra hozandók

	Középszint		Emelt szint	
	Gyakorlati vizsga	Szóbeli vizsga	Gyakorlati vizsga	Szóbeli vizsga

Anyag	szoftverlista	témakörök	szoftverlista	témakörök
Mikor?	A vizsga évét megelőző tanév végéig	a vizsga előtt legkésőbb 60 nappal	a vizsga évét megelőző tanév végéig	a vizsga előtt legkésőbb 60 nappal

KÖZÉPSZINTŰ VIZSGA

Gyakorlati vizsga	Szóbeli vizsga
180 perc	15 perc
Számítógéppel megoldandó feladatsor	Egy tétel kifejtése, és párbeszéd a tétellel kapcsolatban
120 pont	30 pont

Gyakorlati vizsga

Általános szabályok

A gyakorlati vizsgán az érettségizőknek egy központi feladatsort kell megoldaniuk. A vizsgázó a rendelkezésére álló időt tetszése szerint oszthatja meg az egyes feladatok között és megoldásuk sorrendjét is önállóan határozhatja meg.

A gyakorlati vizsgát számítógépteremben kell lebonyolítani. A vizsga időtartama alatt a rendszergazdának elérhetőnek kell lennie. A rendszergazda a vizsgaterembe csak gép- vagy szoftverhiba esetén hívható be. Jelenlétéről és az általa végzett tevékenységről jegyzőkönyvet kell felvenni.

Vizsgázónként szükséges vizsgatárgyra jellemző segédeszközök: számítógép a megfelelő szoftverekkel (a vizsgabizottságot működtető intézmény biztosítja), vonalzó (a vizsgázónak kell hoznia).

A fővárosi és megyei kormányhivatal által szervezett vizsgák esetén a vizsgázó az adott vizsgaidőszakra érvényes, az Oktatási Hivatal által központilag kiadott, szoftverlistáról választhat. A középiskola által szervezett vizsga esetén a vizsgázó az iskola által kihirdetett szoftverek közül választhat. A vizsgázónak a jelentkezéssel egy időben le kell adnia egy nyilatkozatot, amelyben megjelöli, hogy az érettségi vizsgán az egyes szoftvercsoportokon belül az adott feladattípusok megoldásához az adott vizsgaidőszakra a

vizsgaszervező által rendelkezésére bocsátott szoftverlistából mely szoftvereket kívánja használni.

A gyakorlati vizsga helyszínén a vizsgázónak a vizsga kezdete előtt fél órával kell megjelennie, ahol a rendszergazda által kijelölt helyet kell elfoglalnia. Ekkor a rendszergazda írásban tájékoztatja a vizsgázót arról, hogy milyen felhasználói adatai vannak, milyen módon éri el a vizsgához szükséges forrásfájlokat, valamint arról, hogy befejezett munkáját hova mentse el. A vizsga kezdetekor a felügyelő tanár kiosztja a feladatlapot és a lepecsételt piszkozatlapot. A vizsgázó a feladatlapok kiosztásával egyidejűleg kezdheti használni a számítógépet a feladatok megoldására.

A felügyelő tanárnak a vizsga befejezése előtt kb. 10 perccel figyelmeztetnie kell a vizsgázókat, hogy mentsék el a munkájukat.

A gyakorlati vizsgarész esetleges összetevőinek lebonyolítási szabályai.

Tárgyi feltételek

A terem berendezése

- A géptermet lehetőség szerint a számítógépes munkahelyre vonatkozó előírások figyelembevételével kell berendezni.

- A monitorok elhelyezése olyan legyen, hogy a vizsgázók egymás munkáját ne zavarják, illetve ne tudják segíteni egymást.

A számítógépek

- A megfelelő működés biztosítása érdekében a vizsgakörnyezetet kellő időben elő kell készíteni. Rendelkezésre kell állni legalább a vizsgázók számának megfelelő számú számítógépnek, valamint tartalékgépeknek. A vizsgakörnyezetet javasolt a korábbi évek gyakorlati vizsgafeladatainak megoldásával tesztelni, mert e nélkül nehezen deríthető ki, hogy valóban felkerült-e minden szükséges szoftverkomponens a gépekre, valamint azok jól működnek-e.

- Csak olyan számítógép használható, amely megfelel az alkalmazott operációs rendszer és egyéb szoftverek optimális hardverigényének, a háttértárolón pedig feltétlenül maradjon kellő szabad terület.

- A vizsga ideje alatt a gépekről nem lehet elérhető egyetlen olyan állomány sem, amely nem tartozik a telepített programokhoz és a várható feladatok megoldását segíti.

- Ha valamelyik eredetileg kiválasztott - számítógép működése a vizsga előtti időszakban bizonytalan, akkor javasolt azt a vizsgáztatásból kivonni.

Lebonyolítás

A vizsga előkészítése

- A vizsga során használható gépeket (a tartalékgépeket is) úgy kell előkészíteni, hogy a vizsgázók a számukra létrehozott egyedi azonosítóval bejelentkezve tudják elkészíteni a munkájukat. A vizsgázó neve és felhasználó azonosító párosokat a vizsgadokumentációval együtt kell kezelni.

- A feladatok megoldásához szükséges forrásállományokat minden vizsgázó mappájába be kell másolni, amint az a központból elérhetővé válik.

- Az internet elérését le kell tiltani a vizsgagépeken a gyakorlati vizsga teljes idejére.

Archiválás

- A rendszergazda a vizsga után a lehető legrövidebb időn belül a vizsgázók által használt mappákat legalább két példányban, egyszer írható, kellőképpen elterjedt adathordozóra írja (például CD-R, DVD-R, DVD+R).

- A vizsgabizottságot működtető intézmény az egyik adathordozót bélyegzővel ellátva elzárja mint biztonsági másolatot, a másikat pedig a továbbiakban az írásbeli dolgozatokra vonatkozó szabályoknak megfelelően kezeli.

A gyakorlati feladatlap tartalmi jellemzői

A feladatsor tematikailag lefedi a követelményrendszer alábbi témaköreit, és időarányaiban a következőkre törekszik:

Témakör	Idő
Szövegszerkesztés	60 perc
Prezentáció, grafika, weblapkészítés	40 perc
Táblázatkezelés	50 perc
Adatbázis-kezelés	30 perc

Az adott témakörhöz rendelt idő kitölthető egyetlen nagyobb, több részfeladatot tartalmazó feladattal, vagy legfeljebb 4 kisebb feladattal.

A feladatsor legalább 50%-a egyértelmű utalásokat tartalmaz a feladat minden részletének megoldására, a szabályos forrásjelölésre; ezáltal csak a feladatban szereplő fogalmak és a feladatot megoldó eszköz ismeretét, valamint az eszköz kezelésében való jártasságot méri.

A gyakorlati feladatlap értékelése

A gyakorlati vizsgadolgozatot a szaktanár javítja és értékeli. Az értékelés központi javítási-értékelési útmutató alapján történik. A javítási-értékelési útmutató tartalmazza a feladatok részletes megoldásait, annak lehetséges változatait, az egyes megoldásrészekre adható részpontszámokat, annak lehetséges bontását.

A témakörök szerinti pontszámarányok a következők:

Témakör	Pontszám
Szövegszerkesztés	40 pont
Prezentáció, grafika, weblapkészítés	30 pont
Táblázatkezelés	30 pont
Adatbázis-kezelés	20 pont

Az egyes témakörök feladatainak, részfeladatainak pontozása feladatfüggő, összpontszámuknak azonban meg kell egyeznie a témakörhöz rendelt összpontszámmal.

Archiválásra a vizsgázónak csak azon produktumai kerülnek, melyeket a számára kijelölt könyvtárba elmentett, és értékelni kizárólag ezeket lehet. A

javító tanár minden vizsgázó vizsgadolgozatáról értékelőlapot tölt ki. A dolgozat értékelésének megtekintésekor a vizsgázó a saját munkájáról kitöltött értékelőlap, valamint az archivált produktum másolatát kaphatja meg. Az elektronikus megoldások másolása a vizsgázó saját adathordozójára is történhet.

Szóbeli vizsga

A középszintű szóbeli vizsga tételsorának összeállításáról a vizsgabizottságot működtető intézmény gondoskodik. A szóbeli vizsga helyszínén internetkapcsolattal rendelkező számítógépnek kell működőképesen rendelkezésre állnia, amelyet a vizsgázó csak a felelete során használ. A számítógép működőképességének biztosítása érdekében a rendszergazdának a szóbeli vizsga teljes ideje alatt elérhetőnek kell lennie.

A könyvtárhasználat szóbeli témakör vizsgatételeinek teljesítéséhez szükséges nyomtatott és elektronikus forrásokat (pl. lexikon, enciklopédia, szakkönyv, tankönyv, szépirodalmi mű, CD-ROM) a vizsga helyszínén a vizsgázók rendelkezésére kell bocsátani. E források jellegének, típusának összhangban kell lenniük a szóbeli tételsor feladataival.

A szóbeli vizsga egyetlen tétel kifejtéséből, valamint egy egy-két perces beszélgetésből áll, amely a vizsgázónak a témakörhöz kapcsolódó kommunikációs képességét tárja föl. A tételt a vizsgázónak önállóan kell kifejtenie. Közbekérdezni csak akkor lehet, ha teljesen helytelen úton indult el, vagy nyilvánvaló, hogy elakadt. (Ez esetben segítő kérdést lehet feltenni, amennyiben a szóbeli felelet első részére szánt felelési időbe még belefér.) Amikor a vizsgázó befejezte a tétel kifejtését, a vizsgáztató párbeszédet kezdeményez a témához kapcsolódóan.

A szóbeli tételsor tartalmi jellemzői

A tételsor jellemzői

A tételsornak legalább 20 tételt kell tartalmaznia.

A tételek a részletes vizsgakövetelmények 1-3. 7.1. és 9. számú témaköreiből jelölhetők ki, így a tételeket az alábbi táblázatban látható arányok figyelembevételével kell összeállítani úgy, hogy egy tétel csak egy témakör elméleti ismeretanyagát kérje számon. Nyilvánosságra ezen témakörök hozandók.

Bármely tétellel kapcsolatban számítógépes szemléltetés is kérhető, melynek várakozás nélküli végrehajtási ideje - a 7.1-es témakör kérdései kivételével - legfeljebb két perc.

Információs társadalom (1)	8-20%
Informatikai alapismeretek - hardver (2)	24-32%
Informatikai alapismeretek - szoftver (3)	20-28%
Kommunikáció az interneten (gyakorlati kivitelezéssel) (7.1.)	20-28%
Könyvtárhasználat (9)	8-12%

A tételsor frissítésének szabályai

A tételsor tételeinek legalább 10%-a évenként cserélendő.

A tétel jellemzői

A vizsgára megfogalmazott tételek a tételcímeken túl a kifejtéshez konkrét tartalmi szempontokat is felsorolnak.

A szóbeli vizsgarész értékelése

A felelet értékelése a következő szempontok alapján történik:

- Logikai felépítés 6 pont

(Jó időbeosztás; a lényeg kiemelése; követhető gondolatmenet.)

- Kifejezőkészség, szaknyelv használata 6 pont

- Tartalom 12 pont

(Mindent tartalmaz-e, ami a témakörhöz szükséges; vannak-e tárgyi tévedések, rossz magyarázatok.)

- Kommunikatív készség 6 pont

(Lehet-e a vizsgázót a témában vezetni; ha elakad, megérti-e, amit kérdez a bizottság; lehet-e a vizsgázóval a témáról tartalmas párbeszédet folytatni.)

EMELT SZINTŰ VIZSGA

Gyakorlati vizsga	Szóbeli vizsga
240 perc	20 perc
Számítógéppel megoldandó feladatsor	Egy tétel kifejtése, és párbeszéd a tétellel kapcsolatban
120 pont	30 pont

Gyakorlati vizsga

Általános szabályok

A gyakorlati vizsgán a vizsgázóknak egy központi feladatsort kell megoldaniuk. A vizsgázó a rendelkezésére álló időt tetszése szerint oszthatja meg az egyes feladatok között és megoldásuk sorrendjét is önállóan határozhatja meg.

A gyakorlati vizsgát számítógépteremben kell lebonyolítani. A vizsga időtartama alatt a rendszergazdának elérhetőnek kell lennie. A rendszergazda a vizsgaterembe csak gép- vagy szoftverhiba esetén hívható be. Jelenlétéről és az általa végzett tevékenységről jegyzőkönyvet kell felvenni. Vizsgázónként szükséges segédeszközök: számítógép a megfelelő szoftverekkel (a vizsgabizottságot működtető intézmény biztosítja), vonalzó (a vizsgázónak kell hoznia).

A vizsgázó a vizsgát megelőző tanévben központilag jóváhagyott (és a vizsgaközpont által kihirdetett) szoftverek használatával vizsgázhat. A vizsgázónak a jelentkezéssel egy időben le kell adnia egy nyilatkozatot, amelyben megjelöli, hogy az érettségi vizsgán az egyes szoftvercsoportokon belül az adott feladattípusok megoldásához az adott vizsgaidőszakra érvényes szoftverlistából mely szoftvereket kívánja használni.

A gyakorlati vizsga helyszínén a vizsgázónak a vizsga kezdete előtt fél órával kell megjelennie, ahol a rendszergazda által kijelölt helyet kell elfoglalnia. Ekkor a rendszergazda írásban tájékoztatja a vizsgázót arról, hogy milyen felhasználói adatai vannak, milyen módon éri el a vizsgához szükséges forrásfájlokat, valamint arról, hogy befejezett munkáját hova mentse el. A

vizsga kezdetekor a felügyelő tanár kiosztja a feladatlapot és a lepecsételt piszkozatlapot. A vizsgázó a feladatlapok kiosztásával egyidejűleg kezdheti használni a számítógépet.

A felügyelő tanárnak a vizsga befejezése előtt kb. 10 perccel figyelmeztetnie kell a vizsgázókat, hogy mentsék el a munkájukat.

A vizsga lebonyolításával és a résztvevők feladataival kapcsolatos tudnivalók megegyeznek a középszintű vizsga leírásában találhatók.

A gyakorlati feladatlap tartalmi jellemzői

A feladatsor tematikailag lefedi a követelményrendszer alábbi témaköreit, és időarányaiban a következőkre törekszik:

Témakörök	Idő
Szövegszerkesztés, prezentáció, grafika, weblapkészítés	60 perc
Táblázatkezelés	30 perc
Adatbázis-kezelés	60 perc
Algoritmizálás, adatmodellezés	90 perc

Az adott témakörhöz rendelt idő kitölthető egyetlen nagyobb, több részfeladatot tartalmazó feladattal, vagy legfeljebb 4 kisebb feladattal.

A feladatsor legalább 50%-a egyértelmű utalásokat tartalmaz a feladat minden részletének megoldására, így csak a feladatban szereplő fogalmak és a feladatot megoldó eszköz ismeretét, valamint az eszköz kezelésében való jártasságot méri.

A gyakorlati feladatlap értékelése

Az értékelés központi javítási-értékelési útmutató alapján történik. A javítási-értékelési útmutató tartalmazza a feladatok részletes megoldásait, annak lehetséges változatait, az egyes megoldásrészekre adható részpontszámokat, annak lehetséges bontását.

A témakörök szerinti érékelési arányok a következők:

Témakörök	Pontszám
Szövegszerkesztés, prezentáció, grafika, weblapkészítés	30 pont

Táblázatkezelés	15 pont
Adatbázis-kezelés	30 pont
Algoritmizálás, adatmodellezés	45 pont

Az egyes témakörök feladatainak, részfeladatainak pontozása feladatfüggő, összpontszámuknak azonban meg kell egyezni a témakörhöz rendelt összpontszámmal.

Archiválásra a vizsgázónak csak azon produktumai kerülnek, melyeket a számára kijelölt könyvtárba elmentett, és értékelni kizárólag ezeket lehet. A javító tanár minden vizsgázó vizsgadolgozatáról értékelőlapot tölt ki. A dolgozat értékelésének megtekintésekor a vizsgázó a saját munkájáról kitöltött értékelőlap, valamint az archivált produktum másolatát kaphatja meg. Az elektronikus megoldások másolása a vizsgázó saját adathordozójára is történhet.

Szóbeli vizsga

Az emelt szintű szóbeli vizsga központi tételsor alapján zajlik. A szóbeli vizsga helyszínén internetkapcsolattal rendelkező számítógépnek kell működőképesen rendelkezésre állnia, amelyet a vizsgázó a felelete során használ. A számítógép működőképességének biztosítása érdekében a rendszergazdának a szóbeli vizsga teljes ideje alatt elérhetőnek kell lennie.

A könyvtárhasználat szóbeli témakör vizsgakérdéseinek teljesítéséhez szükséges nyomtatott és elektronikus forrásokat (pl. lexikon, enciklopédia, szakkönyv, tankönyv, szépirodalmi mű, CD-ROM) a vizsga helyszínén a vizsgázók rendelkezésére kell bocsátani. E források jellegének, típusának összhangban kell lenniük a szóbeli tételsor feladataival.

A szóbeli vizsga egyetlen tétel kifejtéséből, valamint egy egy-két perces beszélgetésből áll, amely a vizsgázónak a témakörhöz kapcsolódó kommunikációs képességét tárja föl.

A tételt a vizsgázónak önállóan kell kifejtenie. Közbekezdzeni csak akkor lehet, ha teljesen helytelen úton indult el, vagy nyilvánvaló, hogy elakadt. (Ez

esetben segítő kérdést lehet feltenni, amennyiben a szóbeli felelet első részére szánt felelési időbe még belefér.) Amikor a vizsgázó befejezte a tétel kifejtését, a vizsgáztató párbeszédet kezdeményez a témához kapcsolódóan.

A szóbeli tételsor tartalmi jellemzői

A tételsor jellemzői

A tételsor legalább 20 tételből áll.

A szóbeli feladatokat az 1-3., 7.1, 9. számú témakörökből jelölik ki, az alábbi táblázatban látható arányok figyelembevételével. Egy tétel csak egy témakör elméleti ismeretanyagát kéri számon. Nyilvánosságra ezen témakörök hozandók.

Bármely tétellel kapcsolatban számítógépes szemléltetés is kérhető, melynek várakozás nélküli végrehajtási ideje - a 7.1-es témakör kérdései kivételével - legfeljebb két perc.

Információs társadalom (1)	8-20%
Informatikai alapismeretek - hardver (2)	24-32%
Informatikai alapismeretek - szoftver (3)	20-28%
Kommunikáció az interneten (gyakorlati kivitelezéssel) (7.1.)	20-28%
Könyvtárhasználat (9)	8-12%

A tételsor frissítésének szabályai.

A tételsor tételeinek legalább 10%-a évenként cserélendő.

A tétel jellemzői

A vizsgára megfogalmazott tételek a tételcímeken túl a kifejtéshez konkrét tartalmi szempontokat is felsorolnak.

A szóbeli vizsgarész értékelése

A felelet értékelése a következő szempontok alapján történik:

- Logikai felépítés 6 pont

(Jó időbeosztás; a lényeg kiemelése; követhető gondolatmenet.)

- Kifejezőkészség, szaknyelv használata 6 pont

- Tartalom 12 pont

(Mindent tartalmaz-e, ami a témakörhöz szükséges; vannak-e tárgyi tévedések, rossz magyarázatok.)

- Kommunikatív készség 6 pont

(Lehet-e a vizsgázót a témában vezetni; ha elakad, megérti-e, amit kérdez a bizottság; lehet-e a vizsgázóval a témáról tartalmas párbeszédet folytatni.)

Földrajz

(FÖLDÜNK ÉS KÖRNYEZETÜNK)

I. RÉSZLETES ÉRETTSÉGI VIZSGAKÖVETELMÉNYEK

A) KOMPETENCIÁK

Az érettségi vizsgán a vizsgázónak a földrajzi-környezeti **ismereteiről**, valamint az alábbi földrajzzal kapcsolatos **kompetenciáknak** – adott vizsgaszintnek megfelelő – elsajátításáról kell számot adnia:

- földrajzi-környezeti ismeretek alkalmazása a mindennapokban tapasztalható természeti, társadalmi-gazdasági és környezeti jelenségek, folyamatok magyarázatában, értelmezésében;
- különböző fajtájú térképeken közölt információk olvasása, értelmezése;
- kontúrtérképes feladatok megoldása;
- egyszerű gyakorlati és alapvető számítási feladatok elvégzése, az eredmények értelmezése;
- földrajzi-környezeti tartalmú információkkal kapcsolatos egyszerű vázlatrajzok, folyamatábrák, keresztmetszeti rajzok és térképvázlatok készítése;
- szövegalkotás és szövegértés földrajzi tartalmú témákhoz kapcsolódóan;
- az ismeretanyag belső összefüggéseinek felismerése, több témakör ismeretanyagának logikai összekapcsolását igénylő, összetett feladatok megoldása;

- földrajzi-környezeti tartalmú információhordozók használata, információk feldolgozása, értelmezése és etikus felhasználása;
- földrajzi-környezeti szemlélet és gondolkodásmód alkalmazása feladatmegoldások, szóbeli és írásbeli témakifejtések során.

A földrajz érettségi vizsgakövetelmény tartalmazza az általános iskolai regionális földrajzi tananyagot is. Ezért a vizsga sikeres teljesítéséhez szükség van az általános iskolában tanultak szintézisére, valamint a középiskolában elsajátított ismeretek alapján történő újraértelmezésére. A részletes vizsgakövetelményekben nincs felsorolva a vizsga sikeres teljesítéséhez szükséges topográfiai követelmény, a kerettantervben megadott topográfiai fogalmak egyben a vizsgakövetelményt is jelentik. Az általános fogalmakat csak abban az esetben emeli ki a követelményrendszer, ha azok eltérnek a korábban megszokott gyakorlattól. Az egyes témakörök eltérő részletezettséggel jelennek meg. Részletesebb kifejtés akkor olvasható, ha a hagyományoshoz képest új ismeretekkel és képességekkel kapcsolatos követelmények fogalmazódnak meg.

A közép- és emelt szintű részletes vizsgakövetelményeket tartalmazó táblázatban az emelt szint oszlopa csak a középszintet meghaladó követelményeket tartalmazza, de az emelt szintű vizsga természetesen magába foglalja a középszintű követelményeket is.

B) TÉMAKÖRÖK

1. Térképi ismeretek

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
1.1. A térkép	Magyarázza a kicsinyítés mértéke és a méretarány közötti kapcsolatot. Ismeresse a domborzatábrázolás különböző módszereit.	Ismeresse a térképkészítés fejlődését, tudjon olyan korlátokat és vívmányokat említeni, amelyek befolyásolták. Következtessen a nagy, a közepes és a kis méretarányú, illetve különböző tartalmú

	Ismerje fel térképen a domborzati formákat. Használja információszerzés során és feladatokban a szintvonal, a magassági számok és a relatív magasság fogalmát. Ismerje a földrajzi fókuszjelzőit. Készítsen térképvázlatot, és alakítsa ki a jelrendszerét. Használja feladatmegoldásai során a tematikus térképen közölt információkat.	térképek felhasználási lehetőségeire. Igazolja példákkal, hogy a térképek készítésekor a különböző ábrázolási célok érdekében különböző módszereket alkalmaznak. A vetület fogalma, a legelterjedtebb vetülettípusok és jellemzőik összehasonlítása, alkalmazhatóságuk korlátai.
1.2. Tájékozódás a térképen és a térképpel	Értelmezze a térkép jelei, színei és számai által közölt információkat. Mérjen és határozzon meg távolságot térképi egyenes és görbe vonal mentén különböző eszközök segítségével. Oldjon meg egyszerű számítási feladatokat a méretarány felhasználásával. Olvassa le a tényleges magasságot, számítsa ki a viszonylagos magasságot térképi információk alapján. Végezzen helymeghatározási és tájékozódási feladatokat térképen és térképpel.	Határozzon meg távolságot az Egyenlítő vagy valamely hosszúsági kör mentén fókuszjelző segítségével. Számítson területet arányszám felhasználásával. Oldjon meg a méretarány használatát igénylő számításos feladatokat. Szerkesszen metszetet a szintvonalas térkép alapján.

	Oldjon meg tájékoztató, számítási feladatokat a fókuszálózat használatával. Olvasson le információkat különböző méretarányú és tartalmú térképekről és tömbszelvényekről, elemezze és vesse össze azokat. Végezzen összehasonlító elemzést tematikus térképekkel.	
1.3. Távérzékelés és térinformatika	Ismertesse a légi- és az űrfelvételek felhasználási lehetőségeit, tudjon példát mondani alkalmazásukra. Azonosítson környezeti elemeket térképábrával vagy térképpel történő összevetés alapján légi- és űrfelvételeken. Ismerje a GPS működési elvét és jelentőségét.	Ismertesse a műholdak csoportosítását pályatípus és feladat alapján. Emelje ki a földmegfigyelő műholdcsaládokat. Mutassa be a műholdfelvételek készítésének elvét, a műholdfelvételek típusait és alkalmazásuk lehetőségeit. Olvasson le tényeket légi- és űrfelvételekről. Ismertesse a földrajzi információs rendszer (GIS) szerepét.

2. Kozmikus környezetünk

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
2.1. A csillagászati ismeretek fejlődése. A Világegyetem	Ismertesse a Naprendszer helyét, a Tejútrendszer alakját, méreteit. Igazodjon el a csillagászati nagyságrendekben. Különítse el a csillagok és a bolygók tartalmi jegyeit.	Mutassa be a naptávolság, a hőmérséklet és az anyageloszlás összefüggéseit. Ismertesse a csillagászat történeti fejlődésének jelentősebb állomásait. Értelmezze a csillagképek látszólagosságát, tudjon példákat mondani.

2.2. A Nap és kísérői	Sorolja fel a Naprendszert alkotó égitesteket. Ismertesse a Nap jellemzőit (mérete, távolsága a Földtől, anyagi összetétele, belső és felszíni hőmérséklete). Mutassa be a Nap földi életet meghatározó szerepét, legfontosabb sugárzásait és azok légköri következményeit. Tudja megkülönböztetni a nap- és holdfogyatkozás kialakulásának okait. Sorolja fel a Föld- és a Jupiter-típusú bolygókat, sorrendjüket, mutassa be közös és egyedi jellemzőiket. Ismertesse a Hold mozgásának sajátosságát, értse a holdfázisok váltakozásának okát. Különböztesse meg a nap- és a holdfogyatkozás jelenségét, valamint okait. Magyarázza a meteor és meteorit közötti különbséget.	Ismertesse a Nap gömbhéjas szerkezetét, a Nap szféráinak jelenségeit és ezek hatását a földi életre. Elemesse a Naprendszer bolygóiról készült adatsorokat. Magyarázza meg a holdfázisok és a nap- és holdfogyatkozások kialakulását, készítsen egyszerű ábrát a jelenségekről. Jellemezze a Hold felszínét, bizonyítsa a felszíni hőmérséklet és a légkörhiány összefüggését. Magyarázza a törpebolygó mint égitest kialakulását. Mutassa be az üstökösök felépítésének jellemzőit, mozgásának jellemzőit, jellegzetes formájuk kialakulását.
2.3. A Föld és mozgásai	Legyen tisztában a Föld méreteivel (sugár, Egyenlítő). Ismertesse az eltérítő erő hatásait.	

	magyar vonatkozású eredményeket.	Ismertesse a mesterséges holdak típusait és szerepüket a mindennapi életben. Mutassa be a mesterséges égitestek, szondák jelentőségét a Naprendszer, a Tejútrendszer és más galaxisok, exobolygók megismerésében szövegek alapján.

3. A geoszférák földrajza

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
3.1. A kőzetburok		
3.1.1. Földtörténet	Ismertesse a földtörténeti korbeosztás nagy egységeit. Tudja időbeli sorrendjüket és hozzávetőleges időtartamukat, ismerje az egyes földtörténeti idők meghatározó eseményeit, képződményeit, területi előfordulásukat. Fogalmazza meg a légkör, a vízburok és a bioszféra fejlődésének kapcsolatát a földtörténeti eseményekkel.	Hasonlítsa össze a relatív és az abszolút kormeghatározás elveit, módszereit. Értelmezze a geoszférák fejlődését és azok kölcsönhatásait (öslégkör, ósóceán, bioszféra). Ismertesse az őskontinensek (Pangea, Laurázsia, Gondwana) kialakulásának folyamatát, feldarabolódásuk és összekapcsolódásuk következményeit. Legyen tisztában a jégkorszak fogalmával, tudjon következményeket említeni.
3.1.2. A Föld gömbhéjas szerkezetének jellemzői	Mutassa be a Föld gömbhéjas szerkezetét, tudjon a témához kapcsolódó ábrát elemezni.	Igazolja példákkal a geoszférák közötti kapcsolatokat. Hasonlítsa össze adatok és ábrák alapján az egyes

	Ismertesse ábrák segítségével a Föld belsejének fizikai jellemzőit, és tudjon példát mondani következményeire. Értelmezze az asztenoszféra áramlásainak és a kőzetlemezek mozgásainak kapcsolatát. Mutassa be a geotermikus gradiens gazdasági jelentőségét példák alapján.	gömbhéjak jellemző kémiai, ásványtani összetételét, hőmérsékleti, nyomás- és sűrűségviszonyait. Mutassa be a földmágnesség és a tájékozódás kapcsolatát.
3.1.3. A kőzetlemezek és – mozgásaik következményei	Ismerje a kőzetlemez és a földkéreg fogalmát, jellemezze a szerkezetét. Hasonlítsa össze a kontinentális, az óceáni kőzetlemezt. Nevezze meg és csoportosítsa felépítésük szerint a nagy kőzetlemezeket. Mutassa be a lemezmozgások okait, típusait és azok következményeit. Értelmezze a vulkáni tevékenység és a kőzetlemez-mozgások kapcsolatát. Mutassa be ábra segítségével a magmás ércképződés folyamatát.	Készítsen önállóan ábrát a kőzetburok felépítéséről. Soroljon fel topográfiai példákat a kőzetlemez-határookra, és mutassa meg, ismerje fel azokat a térképen. Mutassa be a geológiai erők megnyilvánulásait a kőzetlemezek mozgásának és következményeinek összekapcsolásával. Készítsen és magyarázzon kőzetlemez-mozgásokkal kapcsolatos folyamatábrákat. Ismertesse a vulkáni működés jellegét és helyét meghatározó tényezőket. Magyarázza a nehéz-, a színes- és nemesfémércek

	Csoportosítsa a vulkánokat működésük, alakjuk és a kitörés helye szerint. Mutasson meg térképen és ismerjen fel térképvázlatban vulkáni övezeteket és vulkánokat. Mondjon példát az utóműködésre és annak gazdasági jelentőségére. Magyarázza a földrengés kialakulásának okát, kapcsolatát a vulkánossággal és a lemezszegélyekkel. Mondjon példákat a pusztítás elleni védekezés és kárenyhítés lehetőségeire.	képződését, és támassza alá ezt példákkal. Magyarázza példa segítségével az ún. „forró pontok” feletti vulkánosságot. Ismerje a földrengéserősség mérésének elvét, a rengések kísérőjelenségeit. Ismerje a rengésfészek, rengésközpont kapcsolatát.
3.1.4. A hegység-képződés	Mutassa be a hegységképződés típusait, kapcsolatát a kőzetlemezek tulajdonságaival és mozgásaival. Mondjon ezekre példákat. Ismertesse a gyűrődés és a vetődés folyamatát, összefüggésüket a szerkezeti mozgásokkal, illetve a gyűrt- és röghegységek kialakulásával. Mondjon példákat típusaikra, formáikra. Különböztesse meg ábrákon, képeken a gyűrt- és a röghegységeket formakincsük alapján. Csoportosítsa a hegységeket szerkezetük,	Mutassa be a hegységképződési szakaszok összefüggéseit. Rajzoljon és elemezzen a hegységképződéshez kapcsolódó egyszerű folyamatábrákat.

	magasságuk és formakincsük alapján.	
3.1.5. A kőzet-burok (litoszféra) építőkövei, ásványkincsek	Hasonlítsa össze az ásványok és a kőzetek jellemzőit. Ismertesse a kőszenek, a kőszó és a szénhidrogének keletkezését. Sorolja be keletkezés szerint, csoportosítsa és ismerje fel az alábbi ásványokat, kőzeteket: kőszó, mészkő, dolomit, homok, homokkő, lösz, kőszénfajták, kőolaj, agyag, bauxit, gránit, andezit, bazalt, riolit, vulkáni tufák, márvány, palás kőzetek. Mondjon példát az előfordulásukra és a felhasználásukra. Jellemezze a bazaltot, az andezitet és tufáikat, a gránitot, a mészkövet és a löszet. Mutassa be az ércek gazdasági hasznosítását példák alapján. Ismertesse a kőszenek és a szénhidrogének keletkezését. Ismerje fel a bányászat, a fosszilis energiahordozók kitermelésének és felhasználásának környezeti következményeit információgyűjtés és –feldolgozás alapján.	Magyarázza és mutassa be példákon a lemezmozgások, a kőzetek keletkezése és átalakulása kapcsolatát, a kőzetek anyagainak körforgását. Ismerje fel a kéregszerkezet és az ásványkincsek előfordulása közötti kapcsolatokat. Csoportosítsa összetételük alapján a magmás kőzeteket. Mutassa be a magmás és üledékes ércképződést. Értelmezze a nagy tömegű kőzetátalakítás és a fenntarthatóság kapcsolatát. Mutassa be a bányászat károkozásának mérséklését és a rekultiváció lehetőségeit példákban.

3.1.6. A Föld nagyszerkezeti egységei	Ismertesse a Föld nagyszerkezeti egységeit. Tudjon példákat mondani a nagyszerkezeti egységek előfordulására, és mutassa meg ezeket a térképen, ismerje fel a térkép vázlaton. Mutassa be a nagyszerkezeti egységek és a jellemző ásványkincs-előfordulások kapcsolatát.	Mutassa be a Föld nagyszerkezeti egységeinek kialakulását és átalakulásukat a földtörténeti idők folyamán. Ismerje fel, különböztesse meg képeken, ábrákon a nagyszerkezeti egységeket. Magyarázza a nagyszerkezeti egységek formakincsének kialakulását.
Ösföldek	Mutassa be ábra és kép segítségével az ösföldek, a röghegységek és a gyűrthegységek formakincsét.	
Röghegységek	Ismertesse az ősmasszívumok szerkezeti (fedett, fedetlen) és morfológiai (hegyvidék, lépcsős vidék, letarolt síkság, táblás vidék) típusait.	
Gyűrthegységek	Ismertesse a Kaledóniai-, a Variszkuszi-hegységrendszer tagjait, jellemezze a szerkezetüket.	
	Sorolja fel az Eurázsiai- és a Pacifikus-hegységrendszer tagjait. Hasonlítsa össze a két hegységrendszert.	
Süllyedékterületek, síkságok	Csoportosítsa a síkságokat tengerszint feletti magasságuk és keletkezésük szerint.	

	Tudjon példát az egyes típusokra. Mutassa be gazdasági jelentőségüket	
3.1.7. A földfelszín formálódása	Támassa alá példákkal a geológiai és a földrajzi erők (köztük az ember), valamint az ember szerepét a felszínformálódásban (lepusztulás, szállítás, felhalmozás). Ismerje fel képeken, ábrákon, modelleken a felszínformákat (mélyföld, alföld, fennsík, dombság, közép-hegység, magashegység, völgy, medence, hátság). Mondjon példát az egyes felszínformákra a kontinensek és hazánk területéről. Mutassa meg a térképen és ismerje fel a térkép vázlatban. Ismerje fel a földrajzi erőket az aprózódás és a mállás; a lepusztulás és a felhalmozódás, feltöltődés; az üledékképződés és az üledékes kőzetek keletkezése folyamatában.	Értelmezze a geológiai erők és a földrajzi erők harcát. Mutassa be a földrajzi erők munkája és a földrajzi övezetesség összefüggéseit. Ismerje fel, különböztesse meg képeken, ábrákon a felszínformákhoz kapcsolódó tájakat, helyezze el ezeket a kontinenseken és a földrajzi övezetekben. Különböztesse meg a kontinensek területét gyarapító és fogyasztó folyamatokat. Mutassa be a szárazföldek és a tengerek mindenkori földgömbi helyzetének természetföldrajzi és környezeti következményeit a mai földrészek kialakulásához vezető állapotok példáin.
3.1.8. A talaj	Ismertesse a talaj szerkezetét, szintjeinek jellemzőit.	Mutassa be a talajképződés folyamatát. Jellemezze a talajt mint a legösszetettebb és a társadalmi-gazdasági folyamatok miatt legsérülékenyebb környezeti képződményt.

	Nevezze meg és jellemezze az elterjedt zonális és azonális talajokat (pl. mezőszéki talaj, barna erdei talaj, podzol, trópusi vörösföld, szikes), tudjon példát mondani földrajzi elhelyezkedésükre. Mutassa be példák alapján a talajt veszélyeztető környezeti folyamatokat és a veszély mérséklésének lehetőségeit.	Mutassa be az elterjedt zonális és azonális talajok kialakításában szerepet játszó tényezőket, bizonyítsa az éghajlat meghatározó szerepét. Mutassa be tematikus térképek összevetésével az éghajlat, a talajtípusok és a gazdálkodás összefüggéseit. Bizonyítsa a domborzati jellemzők, a gazdálkodási mód és a talajpusztulás összefüggéseit. Igazolja példák alapján a fenntarthatóság és a talaj kapcsolatát a különböző éghajlati övekben. Mutassa be a talaj környezeti hatásjelző szerepét.
3.2. A levegőburok		
3.2.1. A légkör kialakulása, anyaga és szerkezete	Sorolja fel és csoportosítsa a légkört alkotó anyagokat. Ismertesse a légkör szerkezeti felépítését, a szférák jellemzőit és a bennük lejátszódó változások lényegét. Elemezzen a témához kapcsolódó ábrát. Nevezze meg a legnagyobb légszennyező forrásokat.	Ismertesse a légkör fejlődését, összetételének változását, az ózonréteg kialakulását. Támassza alá példákkal a légkör gazdasági jelentőségét.
3.2.2. A levegő felmelegedése	Magyarázza a levegő felmelegedését a földrajzi	Ismerje a hőmérséklet gazdasági jelentőségével kapcsolatos fogalmakat

	helyzet, a napsugarak hajlásszöge alapján. Bizonyítsa példákkal a felmelegedést és a lehűlést módosító tényezők szerepét. Fogalmazza meg a felmelegedés és a lehűlés törvényszerűségeit. Értelmezze ábra segítségével az üvegházhatás kialakulását, jelentőségét. Mutassa be a hőmérséklet napi és évijárásának folyamatát és összefüggését a Föld fő mozgástípusaival. Számítsa ki a napi és az évi középhőmérsékletet, a napi, az évi közepes és az abszolút hőingadozást. Ábrázoljon grafikusan hőmérsékleti adatokat, hasonlítsa össze és elemezzen hőmérsékleti tematikus térképeket. Ismerje fel a napsugárzás és az energetika kapcsolatának példáit.	(tenyészidőszak, hőösszeg, napfénytartam). Ismertesse a felmelegedést meghatározó és módosító tényezőket, valamint hatásuk gazdasági-energetikai hasznosíthatóságának példáit.
3.2.3. A levegő mozgása	Ismerje a légnyomás és az izobár fogalmát. Magyarázza a légnyomás változásának okát és kapcsolatát a szél kialakulásával, a Föld forgásából származó eltérítő erő szerepét a légáramlás irányának kialakulásában.	

	Mutassa be a magas és alacsony légnyomású, a leszálló és felszálló légáramlású övezetek kialakulásának okait. Ismertesse az állandó szélrendszerek (passzátszelek, nyugatias szelek, sarki szelek) jellemzőit és kialakító tényezőiket. Ismerje a hőmérsékleti egyenlítő fogalmát és szerepét. Mutassa be az általános légkörzés rendszerét egyszerű rajzon. Mutassa be a monszunszél évszakos irányváltozását és következményeit a mérsékelt és a forró övezetben. Ismertesse a mérsékelt övezeti ciklon és anticiklon jellemzőit, kialakulásuk fő térségeit. Mutassa be hatásukat az időjárásra és az éghajlatra. Magyarázza a hidegfront és a melegfront kialakulásának feltételeit, hasonlítsa össze jellemzőiket. Elemezze hatásukat a mindennapi életre.	Nevezzen meg trópusi ciklonokat, helyi szeleket, szélrendszereket (tornádó, parti szél, hegy-völgyi szél, városi szél), mutassa be jellegzetességeiket. Ismerje a főn kialakulását és jelentőségét. Mutassa be ábra segítségével a függőleges légmozgások és a szelek kapcsolatát. Tárja fel a futóáramlás szerepét. Ismertesse a passzát és a forró övezeti monszun szélrendszer kapcsolatát. Készítsen magyarázó ábrát a monszun szélrendszerek kialakulásáról.
3.2.4. Felhő- és csapadékképződés	Alkalmazza a légköri folyamatok bemutatása során a következő	Ismerje fel a főbb felhőtípusokat. Értse, mikor és miért alakulnak

	fogalmakat: tényleges- és viszonylagos vízgőztartalom, telítettség, túltelítettség, harmatpont, kicsapódás, halmazállapot-változás. Ismertesse a csapadékképződés feltételeit, mutassa be ábra segítségével a felhő- és csapadékképződés folyamatát. Magyarázza a különböző hulló és talajmenti csapadékfajták kialakulásának folyamatát. Támassza alá példákkal a csapadék gazdasági jelentőségét.	ki, milyen időjárást eredményeznek. Oldjon meg vízgőztartalom-számítási feladatokat.
3.2.5. Az időjárás és az éghajlat	Mutassa be az időjárási és éghajlati elemek változásainak folyamatát, okait. Mutassa be az időjárás-jelentés és előrejelzés jelentőségét a mindennapi életben és a gazdaságban. Hasonlítsa össze az éghajlati elemekkel kapcsolatos tematikus térképeket és klímadiagramokat, szerkesszen adatokból diagramot, dolgozzon fel szöveges forrásanyagot. Ismerjen fel légköri képződményeket időjárási térképeken és műholdfelvételeken. Értelmezzen szöveges és képi időjárás-előrejelzést,	Igazolja példákkal a légkör egységes rendszerként való működését, fogalmazzon meg a Föld éghajlatára vonatkozó törvényszerűségeket, szabályokat. Mondjon példákat az időjárás-változások biológiai hatásaira. Mutassa be az időjárás okozta veszélyhelyzetekre való felkészülést lehetőségeit, a helyes és másokért is felelős magatartás jellemzőit.

	vonjon le következtetéseket az időjárási adatokból. Ismerje fel az időjárási veszélyhelyzeteket információk alapján, nevezzen meg megelőzési és védekezési módokat.	
3.2.6. A szél és a csapadék felszínformáló tevékenysége	Mutassa be a szél és a csapadék pusztító, szállító és építő felszínalakító munkáját. Ismerje fel a pusztító és építő tevékenység által létrehozott jellemzői formákat ábrákon és képeken. Igazolja példákkal a szél és a csapadék felszínformáló tevékenységének gazdasági következményeit.	Nevezze meg a felszínformáló tevékenységet befolyásoló tényezőket. Bizonyítsa az összefüggést a szél és a csapadék felszínformálása és a többi természetföldrajzi tényező között. Következtessen a szél és a csapadék által kialakított felszínformák létrejöttének folyamataira.
3.2.7. A légszennyezés következményei	Nevezze meg a legnagyobb légszennyező forrásokat. Mutassa be példák alapján a szennyeződés élettani, társadalmi-gazdasági stb. következményeit. Dolgozzon fel és értelmezzen légszennyezési adatokat, információkat.	Következtessen a levegő minőségére az összetétel változását bemutató adatsorokból. Érveljen az egyén felelőssége és lehetőségei mellett a károsítás mérséklésében, a légköri folyamatok egyensúlyának megőrzésében. Mutassa be példák alapján az emberi tevékenység ózonréteget károsító hatásait, következményeit, a szennyezés csökkentésének lehetőségeit.

		Mutassa be a társadalmi eredetű éghajlatváltozások okait és következményeit.
3.3. A vízburok földrajza		
3.3.1. A vízburok kialakulása és tagolódása, tulajdonságai és mozgásai	Mutassa be a vízburok tagolódását, az egyes víztípusok kapcsolódását. Mutassa be a víz körforgásának folyamatát, az egyes területek vízháztartását meghatározó tényezőket. Mutassa be az óceánok és a tengerek közötti különbségeket. Ismertesse a tengervíz felmelegedésének és lehűlésének, fagyáspontjának sajátosságait, a víz fajhőjének és hőtároló képességének összefüggéseit. Mutassa be a sótartalom változásának összefüggését a párolgással, a csapadékkal, a hozzáfolyással. Ismerje fel az óceán- és tengervíz mozgási, áramlási rendszerének kialakulását és működését, összefüggését az általános légköréssel. Mutasson a térképen hideg és meleg tengeráramlásokat. Bizonyítsa tematikus térképek és éghajlati	Ismertesse a vízburok kialakulását. Értelmezze a tengervíz sótartalmát befolyásoló tényezők földrajzi összefüggéseit. Mutassa összefüggéseiben a sótartalom változását egy hosszúsági kör mentén. Értelmezze a sós víz és az édesvíz eltérő tulajdonságaiból adódó következményeket. Magyarázza a légköri és a vízköri rendszer hasonlóságait, kapcsolatait.

	Mutassa be a folyó vízjárásának jellemzőit, összefüggéseit a földrajzi fekvéssel, a domborzattal és az éghajlattal. Számítsa ki a folyó vízhozamát. Ismertesse a folyó munkavégző képességét meghatározó tényezőket. Soroljon fel az árvíz kialakulásához vezető tényezőket, a veszélyhelyzet mérséklését segítő megoldásokat.	
3.3.3. A felszín alatti vizek	Magyarázza a felszíni és a felszín alatti vizek kapcsolatát. Ismertesse a felszín alatti vizek kialakulását, vizük mozgását, valamint egymással, a csapadékkal és a párolgással való kapcsolatát. Rendszerezze a felszín alatti vizeket különböző szempontok szerint.	Értelmezze a földtani szerkezet és a felszín alatti víztípusok kialakulásának kapcsolatát. Mutassa be a közetminőség szerepét a felszín alatti vizek elhelyezkedésében és mozgásában. Alkalmazza a geotermikus gradienről tanultakat a felszín alatti vizek hőmérsékletének magyarázatában.
3.3.4. A víz és a jég felszínformáló munkája	Mutassa be ábra alapján a hóhatár magasságának összefüggését a földrajzi szélességgel és a domborzattal. Ismertesse a gleccserek és a belföldi jégtakaró pusztító és építő munkáját.	Hasonlítsa össze a belföldi és a magashegységi jégképződés folyamatát. Hasonlítsa össze a kétféle jégtakaró felszínformálását. Mutassa be konkrét tájak példáján a jég felszínformálásának következményeit.

	Ismerje fel ábrán, képen a jég által formált képződményeket. Jellemezze a pusztuló és az épülő tengerpartot. Mutassa be ábrák, képek alapján a folyóvíz építő és romboló munkáját. Ismerje fel a jellegzetes képződményeket.	Mutassa be a tengervíz mozgásai és a partformák közötti összefüggést. Ismerje fel a víz felszínformáló munkájának földrajzi összefüggéseit. Igazolja ezeket konkrét példákon. Következtessen a jég és a víz által kialakított felszínformák létrejöttének folyamataira.
A karsztosodás	Ismertesse a karsztosodás folyamatát. Jellemezze a felszíni és felszín alatti karsztformákat, ismerje fel ezeket képeken, ábrákon. Tudjon következtetni kialakulásuk folyamatára.	Ismerje a mészkő oldódásának kémiai folyamatát, a talaj- és növényborítottság szerepét a karsztosodásban. Mutassa be a karsztosodást befolyásoló tényezők összefüggéseit. Ábrázolja egyszerű metszeten a karsztformákat.
A vízburok mint gazdasági erőforrás	Ismertesse hazai példán a vízgazdálkodás feladatait, az ár- és belvízvédelem szerepét. Ismerje fel a veszélyhelyzetek kialakulásához vezető folyamatokat, fogalmazza meg a helyes magatartás jellemzőit. Mutassa be a kommunális és az ipari vízellátás, az öntözés, a vízenergia hasznosításának lehetőségeit és korlátait példák alapján.	Következtessen a földrajzi elhelyezkedésből, a természet- és a társadalomföldrajzi jellemzőkből a vízigényekre és azok kielégítésének módjára. Ismerje a folyószabályozás lényegét és módszereit, mutassa be jelentőségét a társadalmi-gazdasági életben. Bizonyítsa szöveges források alapján a nemzetközi összefogás

	Jellemezze a vízi szállítást, fogalmazza meg előnyeit és korlátait. Mutassa be hazai és nemzetközi példákon a víz kínálta idegenforgalmi lehetőségeket. Ismertesse a belvíz kialakulásának okait, az ár- és belvízvédelem feladatait. Bizonyítsa példákkal a domborzat és a csapadék kapcsolatát a vízenergia hasznosításának lehetőségeivel.	szükségességét a vízgazdálkodásban, a vizek védelmében. Hasonlítsa össze az ivóvíz és az ipari víz tulajdonságait, kinyerésük lehetőségeit és korlátait. Magyarázza a vízzel való gazdálkodás szerepét a fenntartható fejlődésben.
3.4. A geoszférák kölcsönhatásai	Elemezzen a geoszférák kölcsönhatásaihoz kapcsolódó folyamatábrákat és szemelvényeket.	Mutassa be példák segítségével az egyes geoszférákban lezajló folyamatoknak a többi geoszférára gyakorolt hatását és azok következményeit. Mondjon példákat a több geoszférára is kiterjedő környezeti ártalmakra, kiváltó okaira és következményeikre, megelőzésük és megoldásuk lehetőségeire. Elemezzen a témához kapcsolódó folyamatábrákat és szemelvényeket.

4. A földrajzi övezetesség

Megjegyzés: A vízszintes földrajzi övezetességnél szereplő általános követelmények a további résztémakörökre is vonatkoznak.

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint

	övezetekben, övekben, területeken. Sorolja fel az egyes övek, területek/vidék legfontosabb gazdasági növényeit, tenyésztett állatait, a gazdálkodás területi típusait. Ismerje fel és jellemezze fényképek, ábrák és leírások alapján a földrajzi övezetesség tipikus területeit. Elemezzen a Föld és a kontinensek zonalitását bemutató tematikus térképeket, diagramokat. Értelmezzen és hasonlítsa össze klímadiagramokat. Ismertesse a különböző övezetek, övek főbb környezeti problémáit Mutassa meg térképen és ismerje fel kontúrtérképen az egyes övezetek, övek, területek/vidék elhelyezkedését.	Mutassa meg térképen, rajzolja be munkatérképre az életközösségek környezetkárosodással leginkább sújtott területeit. Mondjon példákat arra, hogyan kezeli a társadalom az övezetek, övek, területek környezeti problémáit. Ismerjen fel öveket, területeket/vidéket klímadiagramok alapján. Jellemezzen komplexen földrajzi övezeteket, öveket, területeket/vidéket tematikus térképek összehasonlításával. Elemezzen az övezetességet bemutató komplex szelvényeket.
4.3. Az egyes övezetek egyedi jellemzői		
4.3.1. A forró övezet	Mutassa be a környezeti tényezők és a természetföldrajzi jellemzők változását az Egyenlítő és a térítőkörök között. Magyarázza az övezet öveinek elkülönítési szempontjait.	Mutassa be a természetföldrajzi adottságok és az életmód, illetve a gazdálkodás kapcsolatát az ok-okozati összefüggések feltárásával. Magyarázza a felszínformálódás övezeten belüli eltéréseit.

Egyenlítői öv Átmeneti öv Térítői öv	Mutassa be a passzát szélrendszer szerepét az egyenlítői éghajlat és a többi természetföldrajzi jellemző kialakulásában. Mutassa be a trópusi erdőirtások és felégetések következményeit. Hasonlítsa össze a nedves és a száraz szavanna éghajlati sajátosságait, ismertesse a különbségek okát. Mutassa be az összefüggést a passzát szélrendszer és az éghajlat átmeneti jellege között. Mutassa be a szavannák túllegeltetésének és a növényzet felégetésének hatásait. Értelmezze az állandóan leszálló légáramlás szerepét trópusi sivatagi éghajlat kialakulásában. Ismertesse az időszakos vízfolyások, a jövevényfolyók és az oázisok szerepét a gazdálkodásban.	Értelmezze a száraz és a csapadékos időszak váltakozásának hatását az egyes természetföldrajzi tényezőkre, illetve a társadalmi-gazdasági sajátosságokra, művelésmódokra.

Monszun vidék	Magyarázza a trópusi monszun kialakulását, a nyári és a téli monszun, valamint a domborzat szerepét a csapadék térbeli és időbeli eloszlásában.	Mutassa be az összefüggést a forró övezeti monszun éghajlat és a monszungazdálkodás sajátosságai között.
4.3.2. Mérsékelt övezet	Értelmezze az övezet öveinek elkülönítési szempontjait. Ismertesse a mérsékelt övezeti erdőirtások, a füves területek feltörésének, túllegeltetésének következményeit.	Jellemezze a mérsékelt övezet sajátosságait egy adott hosszúsági vagy szélességi kör mentén készült komplex szelvény alapján.
Meleg-mérsékelt öv Mediterrán terület Monszun terület	Mutassa be a tipikus mediterrán gazdálkodást, valamint a mediterrán éghajlat szerepét a napi életritmus alakításában. Mutassa be a mediterrán éghajlat jellegzetességeinek összefüggését az uralkodó szélrendszer váltakozásával. Hasonlítsa össze különböző források alapján a forró övezeti és a mérsékelt övezeti monszun éghajlatot.	Magyarázza a meleg mérsékelt övön belüli földrajzi különbségek okait. Indokolja a mediterrán és a mérsékelt övezeti monszun éghajlat elhelyezkedését, eltérő jellemzőit.
Valódi mérsékelt öv	Mutassa be az óceántól való távolság és a nyugati szelek hatását a természetföldrajzi tényezők NY–K irányú változásaira.	Mutassa be a természetföldrajzi adottságok és az életmód, illetve a gazdálkodás kapcsolatát az ok-okozati összefüggések feltárásával.

	Igazolja példák alapján a természetföldrajzi adottságok és társadalmi-gazdasági sajátosságok kapcsolatát. Ismertesse a környezeti tényezők szerepét a növénytermesztés és az állattenyésztés jellemzőinek változásában. Mondjon példát térkép segítségével az óceánok és a tengeráramlások éghajlatmódosító hatására.	Igazolja éghajlati diagramok és keresztmetszeti ábrák összehasonlító elemzésével a kontinentalitás Ny–K irányú változását Eurázsiaiban.
Óceáni terület		
Mérsékelt szárazföldi terület	Hasonlítsa össze a nedves és a száraz kontinentális éghajlat sajátosságait.	Igazolja a nedves kontinentális éghajlat átmeneti jellegét.
Szárazföldi terület	Mutassa be a száraz-kontinentális éghajlat kialakulásának okait. Ismertesse a terület speciális környezeti problémáit (a nem művelt területek feltörése, túllöntözés stb.) kialakulásuk okait.	Ismertesse a füves pusztát, a sztyeget, a préri és a pampa területi különbségeit. Mondjon példákat a terület környezeti problémáinak lehetséges megoldásaira.
Szélsőségesen szárazföldi terület	Ismertesse a tengerektől való távolság és a domborzat szerepét a mérsékelt övezeti sivatagi éghajlat kialakulásában. Hasonlítsa össze a forró és a mérsékelt övezeti sivatagi éghajlatot. Mutassa be a hő- és fagyaprózódás felszínformáló szerepét a területen.	

	Ismertesse az időszakos vízfolyások, a lefolyástalan területek kialakulásának okait, a vízszervezési lehetőségek szerepét a terület gazdasági hasznosításában.	
4.3.5. Hideg-mérsékelt öv	Hasonlítsa össze a tajga éghajlat kiterjedését az északi és a déli félgömbön. Bizonyítsa példákkal a gazdasági hasznosítás okozta környezeti problémákat az övben.	Mutassa be az öv gazdasági hasznosítását befolyásoló tényezőket. Ismertesse a vízháztartás sajátosságait az övben.
4.3.6. A hideg övezet	Ismertesse a sarkköri és a sarkvidéki öv elkülönítésének szempontjait. Ismertesse, hogyan befolyásolják a hideg övezet természetföldrajzi jellemzői a társadalom lehetőségeit. Mutassa be a tundra éghajlat hatását a többi természetföldrajzi jellemzőre. Ismertesse az állandóan fagyos éghajlat hatásait a többi természetföldrajzi jellemzőre és az élővilág elterjedésére.	Magyarázza a nappalok és az éjszakák időtartamának földrajzi szélességtől függő változását. Mondjon példákat az emberi tevékenység (bányászat, vadászat) kiterjesztésének várható következményeire a hideg övezetben. Ismertesse a talajképződés és a felszínformálódás övre jellemző vonásait. Magyarázza a belföldi jégtakaró kiterjedésének különbségét az északi és a déli félgömbön.
4.4. A függőleges földrajzi övezetesség	Mutassa be az összefüggést a tengerszint feletti magasság és a környezeti tényezők változása között. Mutassa be keresztmetszeti ábrák segítségével a forró és a	Mutassa be a földrajzi erők magassággal változó felszínformáló szerepét a hegységekben. Készítsen függőleges övezetességet bemutató keresztmetszélyt.

	mérsékelt övezet hegységeinek függőleges övezetességét, a gazdálkodási lehetőségek változását. Mondjon példát olyan országokra, ahol a mezőgazdasági termelés a függőleges övezetességhez igazodik.	Elemezzen függőleges övezetességgel kapcsolatos képeket, ábrákat, szövegeket. Hasonlítsa össze a növénytermesztés vízszintes és függőleges övezetességgel összefüggő rendszerét.

5. Társadalmi folyamatok a 21. század elején

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
5.1. A népesség földrajzi jellemzői Demográfiai folyamatok	Magyarázza a népességszám-változás időbeli és területi különbségeit, annak okait és következményeit. Mutassa be a demográfiai robbanás okait, következményeit. Hasonlítsa össze a fiatalodó és az öregedő társadalmak jellemzőit.	Kapcsolja össze a korfán tapasztalható eltéréseket jellemző történelmi eseményekkel. Mutassa be a népesedési szakaszok és a korfa alakjának összefüggését. Ismertesse az előreagedő és a fiatalodó társadalmak korösszetételéből adódó társadalmi-gazdasági következményeket. Mutassa be példákon a népességgyarapodás környezeti következményeit szemelvények felhasználásával.
A népesség területi eloszlása	Mutassa be a népesség térbeli eloszlását befolyásoló tényezőket, nevezzen meg példákat ritkán és sűrűn lakott területekre.	Bizonyítsa statisztikai adatok alapján az urbanizálódás és a gazdasági fejlettség összefüggéseit. Mondjon példákat a népességvándorlások

Jellemezze a népesedési szakaszokat. Olvassa le és értelmezze a korfa adatait. Oldjon meg a demográfiai folyamatokhoz kapcsolódó egyszerű számítási feladatokat, vonjon le következtetéseket az eredmények alapján. Mutassa be adatok alapján a népesség kor- és foglalkozási szerkezetét, következtessen abból a gazdaság fejlettségére. Elemezze a népesség gazdasági aktivitás szerinti jellemzőit (keresők, eltartottak). Nevezze meg és mutassa meg térképen a Föld legnagyobb népességkoncentrációit. Magyarázza meg a népesség egyenlőtlen elrendeződésének okait és következményeit. Nevezzen meg példákat napjaink migrációs folyamataira, magyarázza azok okait. Ismertesse és mutassa meg térképen az emberfajták földrajzi elterjedését. Értelmezze az állam, nemzet, nemzetállam, több nemzetiségű állam, nemzetiség fogalmát konkrét példák alapján. Nevezze meg a világvallásokat és azok vallási központjait.	típusaira, kapcsolja össze azokat történelmi eseményekkel, illetve a népesség mai eloszlásával. Mutassa be napjaink migrációs folyamatainak társadalmi-gazdasági vonatkozásait. Mutassa be a nagyrasszok kialakulásának földrajzi és környezeti okait. Ismertesse példák alapján a világvallások elterjedését, a vallás kulturális és a társadalmi-gazdasági folyamatokban betöltött szerepét. Értelmezze a világnyelvek szerepét.

	Nevezze meg a világnyelveket.	
5.2. Településtípusok, urbanizáció	Csoportosítsa a településeket szerepkörük szerint. Említsen példákat a különböző szerepkört betöltő településekre, a szerepkörök átalakulására. Mutassa be példák alapján a város kialakulásának folyamatát. Magyarázza a városodás és a városiasodás folyamata közötti különbségeket. Ismerje fel képeken, ábrákon és leírásokban a városok övezeteit, eltéréseit a különböző földrészekben. Csoportosítsa a falvakat alaprajzuk és funkciójuk szerint. Ismertesse a tanya változó szerepét és típusait. Mutassa be az agglomeráció, a bolygóváros és az alvóváros kialakulásának folyamatát, mutasson példát ezekre a térképen. Mutassa be példákkal a nagyvárosi élettel járó környezeti és társadalmi gondokat, nevezzen meg megoldási lehetőségeket. Értelmezze a falusi és városi népesség országonként eltérő arányait és annak összefüggéseit a gazdasági fejlettséggel.	Igazolja példákkal a település szerepköre, alaprajza és arculata közötti összefüggést. Hasonlítsa össze a falu és a város fejlődésének folyamatát. Ismertesse a városokba áramlás eltérő okait a Föld különböző gazdasági fejlettségű térségeiben. Magyarázza a dezurbanizáció és az elővárosodás folyamatát. Hasonlítsa össze a fejlett és a fejlődő világ urbanizációs folyamatait. Mutassa be a falvak átalakulási folyamatát, szerepük átvértékelődését. Mutassa be a tanyavilág kialakulásának okait. Hasonlítsa össze a tanyát és a farmot. Ismerje fel ábrákon és képeken a különböző földrajzi övezetek és övek településképének, építkezési módjának sajátosságait, adjon magyarázatot azokra.

6. A világgazdaság jellemző folyamatai

6.1. A nemzetgazdaságok és a világgazdaság	Mutassa be az állam piacgazdaságban betöltött szerepét. Nevezze meg és értelmezze a gazdasági fejlettség összehasonlítására alkalmas mutatókat, vessen össze adatsorokat. Jellemezze a centrum és periféria térségeket. Hasonlítsa össze a centrum- és a periféria országok világgazdasági szerepkörét. Értelmezze a periféria helyzet társadalmi-gazdasági jellemzőit. Mutassa meg térképen a világgazdasági pólusokat és vezető országaikat, valamint a Föld különböző térségeinek periféria-országait. Mutassa be összehasonlító adatsorok, diagramok alapján a pólusok világgazdasági jelentőségét. Mondjon példákat különböző fejlettségű országokra. Mutassa be példák alapján a gazdasági fejlettség kapcsolatát az életszínvonallal. Nevezze meg a gazdaság szerveződését befolyásoló természeti és társadalmi telepítő tényezőket, nevezzen	Mutassa be a piacgazdaság működését, elveit. Hasonlítsa össze a piacgazdaság és a tervgazdaság működését. Magyarázza a nemzetgazdaságok átalakuló szerepének okait és összefüggéseit. Értelmezze a különböző típusú statisztikai forrásokból származó fejlettséget tükröző adatsorokat. Magyarázza meg a világgazdasági pólusok kialakulásának okait, folyamatát és területi átrendeződését. Magyarázza meg a periféria-térségek kialakulásának okait. Támassza alá példákkal az eltérő fejlettségű periféria-országok felzárkózásának különböző lehetőségeit. Mutassa be a centrum és periféria térségek sajátos kapcsolatrendszerét. Alkalmazza konkrét példákban az életszínvonal és az életminőség mérésére szolgáló mutatókat. Értelmezze a gazdasági szerkezet átalakulását, kapcsolatát a társadalmi-gazdasági fejlődéssel.

	meg példákat szerepük átalakulására. Mutassa be a gazdaság ágazati felépítését. Mutassa be országok példáin a gazdasági szerkezet átalakulását, illetve az egyes ágazatok változó szerepét, a szolgáltatás szerepének felértékelődését. Mutassa be a foglalkozási szerkezet átalakulását.	Érzékeltesse példákkal a harmadik és a negyedik szektor jelentőségét a mai világgazdaságban és a társadalmi életben. Magyarázza a gazdasági és a foglalkozási szerkezet átalakulásának összefüggéseit.
6.2. Integrációs folyamatok	Nevezze meg az együttműködések kialakulásában szerepet játszó tényezőket. Ismertesse az integrációk fejlődésének szintjeit. Nevezzen meg példákat különböző szintre jutott és különböző típusú integrációkra.	Értékelje az integrációk kialakulásában szerepet játszó tényezőket. Igazolja az integrálódás szükségességét napjaink világgazdaságában. Hasonlítsa össze az egyes integrációs szintek működését. Jellemezze a NAFTA és az Európai Unió mint integráció kialakulásának folyamatát, lépéseit.
6.3. A globaizáció	Értelmezze a globalizáció folyamatát, a világtermék fogalmát. Mutassa be a globalizáció kialakulásában szerepet játszó tényezőket. Ismerje fel leírásokban és hírekben a globalizáció folyamatát, jelenségeit. Mutassa be a globalizáció mindennapi életünkben érzékelhető hatását.	Ismertesse globális világgazdaság működésének jellemzőit, a világméretű szerveződést lehetővé tevő technikai feltételeket. Igazolja a globalizáció nyújtotta előnyök kihasználása és a társadalmi-gazdasági fejlettség kapcsolatát.

	Nevezzen meg a globalizációhoz kapcsolódó kedvező és kedvezőtlen folyamatokat. Ismerje a globalizáció és a transznacionális vállalatok szerveződésének kapcsolatát. Ismertesse a transznacionális vállalatok működésének elvét példák alapján. Nevezzen meg a világgazdaságban meghatározó szerepet játszó TNC-ket.	Mutassa be a transznacionális vállalatok működését, a termelésszervezés sajátosságait. Igazolja a TNC-k szerepét a szolgáltatások és a negyedik szektor (K+F) fejlődésében.
6.4. A monetáris világ	Ismertesse a működőtőke és a pénztőke áramlásának jellemzőit. Nevezzen meg az országok eladósodásához vezető folyamatokat. Mutassa be a mindennapok pénzügyi folyamatait, a pénzügyi szolgáltatások (folyószámla, hitel, befektetés, értékpapírok, valuta) működésének jellemzőit. Oldjon meg egyszerű valutaváltási számítási feladatokat. Mutassa be az infláció kialakulásában szerepet játszó tényezőket. Értelmezze az egyéni hitelfelvétel kockázatait (árfolyamváltozás,	Mutassa be a működőtőke mozgásának legfőbb irányait és hatásait a gazdasági fejlődésben. Tárja fel az összefüggéseket az eladósodás és az adósságválság kialakulásának folyamatában. Ismerje az eladósodás társadalmi és gazdasági következményeit. Nevezzen meg az országok eladósodásához vezető világgazdasági eseményeket, folyamatokat. Elemmezze az eladósodás folyamatának nemzetközi összefüggéseit. Mondjon példákat inflációt és költségvetési

	kamatváltozás, törlesztési források). Ismertesse a nemzetközi pénzügyi szervezetek szerepét és feladataikat. Értelmezzen a gazdasági, pénzügyi folyamatokhoz kapcsolódó híreket, adatokat. Mutassa be a szükséglet és a termelés, a fizetőképes kereslet és a gazdasági egyensúly összefüggését. Nevezzen meg költségvetési tényezőket, ismerje az államháztartás fogalmát.	hiányt gerjesztő folyamatokra. Magyarázza az infláció következményeit. Hasonlítsa össze az IMF és a Világbank tevékenységét. Sorolja fel a költségvetés fő összetevőit. Értelmezze az államháztartási hiány kialakulásához vezető folyamatokat. Hasonlítsa össze az árfolyam- és a kamatváltozás hatását egyszerű számítási feladatban. Oldjon meg a témához kapcsolódó problémamegoldást igénylő feladatokat.

7. Magyarország –

helyünk a Kárpát-medencében és Európában

Megjegyzés: A Magyarország természeti és társadalmi-gazdasági jellemzőinél, illetve a nagytájak eltérő természeti és gazdasági képénél szereplő követelmények az egyes nagytájakra is vonatkoznak.

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
7.1. A Kárpát-medence természet- és társadalomföldrajzi sajátosságai	Ismertesse a medencejelleg következményeit az éghajlat, a vízrajz, a vízkészlet és a környezeti állapot vonatkozásában. Értelmezze a medencevidék nagytájainak	Kapcsolja össze a Kárpát-medence szerkezetének, domborzatának kialakulását a földtani fejlődési folyamatokkal. Elemezze a földrajzilag nyitott határ és a zárt medencehelyzet

	földrajzi jellegzetességeit és az azokból adódó környezeti különbségeket, veszélyhelyzeteket. Helyezze el hazánkat a térképen, a földgömbön, Európában és a Kárpát-medencében. Jellemezze a Kárpát-medence nemzetiségi összetételét tematikus térképek és adatsorok segítségével. Ismertesse a magyarság elhelyezkedését a Kárpát-medencében és a világban.	következményeit. A bizonyításhoz használjon különféle tematikus térképeket. Mutassa be a medencejelleg társadalmi hasznosításának, a tájalakítás és következményeinek ok-okozati összefüggéseit, kilátásait. Értékelje a központi fekvés és a tranzithelyzet előnyeit és hátrányait. Tudjon példákat mondani a határainkon átnyúló eurorégiókra és együttműködésekre.
7.2. Magyarország természeti adottságai	Magyarázza folyamatára vagy táblázat segítségével a földtörténeti idők meghatározó jelentőségű geológiai eseményeit. Nevezze és mutassa meg térképen az egyes idők, időszakok főbb képződményeit. Sorolja fel hazánk legfontosabb felszínalkotó és hasznosítható kőzeteit. Ismertesse területi előfordulásukat, felhasználásuk lehetőségeit. Mutassa be hazánk földrajzi helyzetének éghajlati következményeit, a legfontosabb módosító tényezőket. Jellemezze hazánk éghajlatát.	Mutassa be a Kárpát-medence földtörténeti fejlődésének lemeztektonikai folyamatát. Ismerje az időszakok, korok eseményeit és hazai földtörténeti emlékeit. Ismertesse az egyes éghajlati elemek értékeinek hazai eloszlási jellegzetességeit. Bizonyítson többtényezős földrajzi összefüggéseket (medence-jelleg, földtani felépítés, éghajlat felszíni és

	Értékelje felszíni vizeink gazdasági jelentőségét. Ismertesse a felszín alatti vizek hazai típusait, előfordulásait, hasznosítását. Magyarázza vizeink környezeti problémáit. Mondjon példákat a vízvédelem hazai lehetőségeire és megoldásaira. Nevezze meg kontúrtérképen hazánk legjelentősebb folyóit, tavait és jellemezze azokat. Mutassa be a természetes növénytakaró területi változásait, a legjelentősebb talajtípusok elhelyezkedését. Értelmezzen Magyarország természeti adottságaival kapcsolatos tematikus térképeket.	felszín alatti vízkészlet és jellemzőik). Bizonyítsa szemelvények alapján a vízszennyezés helyi és regionális összefüggéseit, a nemzetközi összefogás szükségességét a Kárpát-medencében. Mutassa be az éghajlat, a természetes növénytakaró és a talaj összefüggéseit hazánk területén. Prognosztizálja Magyarország feladatait a fenntartható fejlődés, a vízgazdálkodás és a mezőgazdaság kapcsolatában.
7.3. Magyarország társadalmi jellemzői	Ismertesse hazánk 20. századi és jelenkori népesedési folyamatait és azok társadalmi-gazdasági következményeit. Értelmezze hazánk korfáját. Olvassa le diagramokról, adatsorokról és elemezze a népességszám, a természetes szaporulat alakulását. Nevezzen meg magas és alacsony népsűrűségű	Elemezzen a népesség nemzetiségi összetételét, területi eloszlását bemutató tematikus térképeket, statisztikai adatsorokat, korfákat. Bizonyítsa a népességmozgások összefüggését a gazdasági-politikai tényezőkkel. Értelmezze a településfajták, a településhálózat átalakulását.

	területeket, indokolja a különbségeket. Ismerje a magyarországi nemzetiségeket és azok területi kötődését. Mutassa be a hazai foglalkozási szerkezetet, átalakulását, magyarázza az okait. Mutassa be hazánk településföldrajzi jellemzőit térképek, képek, adatsorok, ábrák alapján.	Elemezze a lakókörnyezetet és az életmódbeli jellemzőket alakító tényezőket (nagyvárosi, városi, falusi települések; természeti és épített környezet; gazdasági, szociális eltérések). Elemezze a falusias térségek válsághelyzetének okait, és felzárkózásuk lehetőségeit. Ismertesse hazánk településföldrajzi jellemzőinek területi különbségeit, elemezze a településtípusok változó súlyát.
7.4. A hazai gazdasági fejlődés jellemzői	Értékelje hazánk természeti erőforrásait és azok szerepét a nemzetgazdaságban. Ismertesse a magyar nemzetgazdaság jellemző vonásait, területi és szerkezeti átrendeződését ábrák, statisztikai adatsorok, tematikus térképek segítségével. Mutassa be a gazdasági rendszerváltás következményeit. Alkalmazza az országok gazdaságának összehasonlítására szolgáló mutatókat a magyar gazdaság európai és a	Elemezze Magyarország gazdasági szerkezetét, a fejlettség és az életmód kapcsolatát, a regionális különbséget. Ismertesse az összefüggést hazánk társadalmi-gazdasági fejlődése és annak történelmi háttére között. Értelmezze a munkanélküliség kialakulásának okait, csökkentésének lehetőségeit.

világgazdaságban elfoglalt helyének bemutatására.

Olvassa le tematikus térképekről a GDP regionális adatait, és magyarázza annak eltéréseit.

Állapítson meg tényeket, folyamatokat, összefüggéseket adatsorok, ábrák segítségével az egyes ágak, ágazatok helyzetéről, a nemzetgazdaságban elfoglalt szerepéről.

Mutassa be az ipar területi és szerkezeti átalakulásának folyamatát.

Elemezze a húzóágazatok (autóipar, gyógyszeripar, infokommunikációs ágazat) szerepét, illetve annak változásait. Jellemezze a tudásipar feltételeit.

Bizonyítsa éghajlati és talajadottságaink szerepét a művelési ágak megoszlásában, főbb terményeink előállításának területi elhelyezkedésében.

Nevezze meg a történelmi borvidékeket térkép alapján.

Mutassa be tematikus térképek segítségével az infrastruktúra és a településhálózat kapcsolatát.

Vegye sorra a hagyományos mezőgazdasági termékek, élelmiszerek, ételek körét.

Értékelje hazánk gazdasági szerepét adatok, szemelvények alapján uniós és világgazdasági kitekintéssel.

Mutassa be a külföldi tőke szerepét a rendszerváltozást követő gazdasági fejlődésben.

Mutassa be példák alapján a piac és a tulajdonformák szerepét, változását a gazdaság működésében.

Állapítson meg tendenciákat, összefüggéseket az egyes ágazatok szerepéről nemzetközi statisztikai adatok alapján, és hasonlítsa össze ezeket a hazai jellemzőkkel.

Mutassa be konkrét példa alapján az ipari parkok szerepét a térségek gazdasági fejlődésében. Vizsgálja meg az ipari és infoparkok, a zöld és barnamezős beruházások szerepét.

Elemezze a magyar energiagazdaság adottságait, lehetőségeit, nemzetközi kapcsolatait.

Fogalmazzon meg a fenntartható fejlődést támogató törekvéseket.

Ismertesse az élelmiszergazdaság szerepét a nemzetgazdaságban.

Tudjon példákat mondani Magyarország és az Európai

	Ismerje fel a hagyományok földrajzi alapjait. Értékelje hazánk közlekedésföldrajzi helyzetét. Vizsgálja meg az átmenő forgalom jellemzőit és infrastruktúráját. Mutassa be és helyezze el a térképen a fontosabb idegenforgalmi körzeteket, tájegységeket, ismertesse azok értékeit. Soroljon fel a világörökség részeként számon tartott hazai értékeket. Ismertesse hazánk integrációs törekvéseit, ennek okait.	Unió mezőgazdasági kapcsolatára. Mutassa be a turizmus környezetre és a szolgáltatás egyéb ágazataira gyakorolt hatásait. Vázzon fel az idegenforgalom szerepét a gazdaságban, vizsgálja eltérő jellegű körzeteit. Prognosztizálja az idegenforgalmi fejlesztések lehetőségeit.
7.5. Hazánk nagytájainak eltérő természeti és társadalmi-gazdasági képe	Ismertesse térkép segítségével a nagytájakat és résztájait, mutassa és nevezze meg ezeket kontúrtérképen. Jellemezze a nagytájak felszínét, éghajlatát, vízrajzát, főbb talajtípusait, ásványkincseit és a természeti adottságok hatásait a gazdasági életre. Ismertesse a nagytájak természeti és kulturális értékeit, idegenforgalmi lehetőségeit és központjait. Mutassa meg térképen és nevezze meg kontúrtérképen a nagytájak főbb településeit. Kapcsolja hozzájuk a jellemző természeti	Bizonyítsa statisztikai adatok segítségével a nagytáj szerepét hazánk gazdasági életében. Helyezze el a földtörténeti időegységekben a nagytájak, résztájak kőzetanyagának, ásványkincseinek a kialakulását. Ismertesse a tájformálásban szerepet játszó földrajzi erők tevékenységét. Hasonlítsa össze a résztájak természeti és társadalmi-gazdasági adottságait. Ismertesse a történelmi múlt, a hagyományok, az infrastruktúra, a szaktudás szerepét a nagytájak gazdaságában.

	erőforrásokat és gazdasági tevékenységeket. Mutassa be az összefüggést a földrajzi fekvés, az infrastruktúra, a fogyasztópiac és a gazdaság fejlettsége között. Nevezze meg a nagytájat érintő környezeti problémákat, és ezek mérséklésének lehetőségeit.	Ismertesse a gazdasági szerkezetváltás pozitív és negatív következményeit a térségben. Mutassa be példák alapján a nagytáj jellegzetes településtípusait és azok összefüggését a természeti adottságokkal.
7.6. A magyarországi régiók földrajzi jellemzői	Mutassa meg a térképen, nevezze meg kontúrtérképen hazánk nagyrégióit. Hasonlítsa össze az egyes régiók jellemző erőforrásait, földrajzi adottságait. Jellemezze az egyes régiókat hazánk gazdaságában betöltött szerepük, jellemző gazdasági tevékenységük alapján. Mutassa be az egyes régiók társadalmi-gazdasági központjait, fontosabb településeit. Mutassa be a társadalmi-gazdasági fejlődés, fejlettség regionális különbségeit és összefüggéseit. Elemezzen ehhez kapcsolódó adatokat. Mutassa be a régió területéhez tartozó nemzeti parkok, világörökségi helyszínek értékeit, igazolja idegenforgalmi szerepüket. Nevezzen meg	Ismertesse a nagyrégiók kialakításának elveit. Indokolja a regionális fejlettség különbségeit természeti, társadalmi, gazdasági tényezőkkel. Fogalmazzon meg fejlődési, felzárkózási utakat adatok alapján. Magyarázza ezekben a húzóágazatok szerepét. Mondjon példákat a régiókon belüli területi fejlettségi különbségekre, ismerje ezek okait. Mondjon példákat a nagyrégióon belüli és az azok közötti együttműködésekre. Nevezzen meg és csoportosítsa különböző szempontok alapján az egyes régiók területéhez kapcsolódó védett

	idegenforgalmi célpontokat. Jellemezze a főváros település-szerkezetét ábrák segítségével. Mutassa be központi szerepét az ország társadalmi-gazdasági életében.	természeti, kulturális értékeket. Hasonlítsa össze az idegenforgalom társadalmi adottságainak (infrastruktúra, szolgáltatások) jellemzőit. Ismertesse példák alapján Budapest sokoldalú gazdasági kapcsolatát az agglomeráció településeivel.
7.7. Természeti, kulturális és történelmi értékek védelme	Ismerje fel térképen, kontúrtérképen és nevezze meg hazánk nemzeti parkjait, a világörökséghez tartozó értékeit. Nevezzen meg magyarországi néprajzi csoportokat, tudjon példát mondani hagyományaikra, értékeikre. Nevezzen meg a hungarikumok körébe sorolt termékeket, kulturális értékeket.	Mutassa be a hungarikumok gazdasági és idegenforgalmi jelentőségét.
7.8. Magyarország környezeti állapota	Értékelje hazánk környezeti állapotát tematikus térképek, összehasonlító adatsorok, fotók segítségével. Mutassa be a medence- és a tranzit-jelleg szerepét a környezet szennyeződésében, és az összefogás szükségességét ezek csökkentésére. Sorolja fel a nagyvárosok környezeti ártalmait, a megoldás lehetőségeit, a	Elemezzen összehasonlító módon különböző forrásokból származó adatokat, fogalmazzon meg előrejelzéseket az adatok alapján. Hasonlítsa össze a védettség jellegét és különböző fokozatait helyek, objektumok példáin.

	környezet védelmében tett intézkedéseket és azok eredményeit. Mondjon példát hazánk környezetvédelmi problémákkal foglalkozó intézményeire, azok tevékenységére.	Igazolja példákkal a környezeti szempontokat figyelembe vevő gazdasági fejlesztés fontosságát.
7.9. Az országhatárokon átívelő kapcsolatok	Mondjon példákat a határainkon átnyúló eurorégiókra és együttműködésekre. Mutassa be nemzetközi gazdasági kapcsolataink irányának és tartalmának változását adatsorok alapján. Nevezze meg hazánk legfontosabb külkereskedelmi partnereit. Ismertesse a külkereskedelem szerepét hazánk gazdaságában. Mutassa be ábrák, adatsorok alapján a külkereskedelem áruösszetételét.	Ismerje fel a regionális szerveződések földrajzi alapjait. Mutassa be a Kárpát-medencében működő eurorégiók legfőbb tevékenységeit. Ismertesse nemzetközi gazdasági kapcsolataink jellemzőit, az Európai Unió gazdaságában betöltött szerepét.

8. Európa földrajza. A társadalmi-gazdasági fejlődés regionális különbségei Európában

Megjegyzés: Az Európa általános természet- és társadalomföldrajzi képénél megfogalmazott követelmények a további résztémakörökre is vonatkoznak.

8.1. Európa általános természet-földrajzi képe	Ismertesse a nagytájak felszínformáit, földtörténeti múltjuk és geológiai szerkezetük közötti összefüggést. Támassza alá példákkal a geológiai szerkezet és az ásványkincsek	Mutassa be a kontinens kialakulásának folyamatát geológiai és szerkezetmorfológiai térképek segítségével. Magyarázza a lemeztektonikai folyamatok és a kontinens területének változása közötti összefüggést.

	előfordulásának összefüggését. Mutassa meg a térképen és jellemezze a kontinens nagytájakait, szerkezeti egységeit, éghajlatait. Mutassa be konkrét példákon az éghajlatot alakító és módosító tényezők szerepét a kontinensen. Mutassa be tematikus térképek segítségével az éghajlat, a vízrajz, a növényzet és a talajtípus közötti összefüggést. Ismerje fel diagramok és más ábrák, képek, leírások alapján a kontinens jellegzetes éghajlatait, és jellemezze azokat. Mutassa be konkrét példákon a társadalom környezetalakító tevékenységét és annak hatásait. Nevezze meg a kontúrtérképen a kontinens legfontosabb felszíni vizeit és nagytájakait.	Ismerje fel kontúrtérképen, ábrán, képen a fontosabb szerkezet-domborzati egységeket.
8.2. Európa általános társadalomföldrajzi képe	Magyarázza a természeti adottságok és a társadalmi-gazdasági fejlődés népsűrűséggel való kapcsolatát. Mutassa meg térképen Európa sűrűn lakott területeit, nagy agglomerációit, és indokolja az elhelyezkedésüket. Sorolja fel és mutassa meg térképen, kontúrtérképen Európa országait, fővárosait,	Mutassa be az európai erőter átalakuló világgazdasági szerepét, térjen ki az új válságjelenségek hatásaira. Elemezze a transzkontinentális infrastruktúra szerkezetét, szerepét a gazdasági fejlődésben. Vizsgálja meg az országok és térségek változó szerepét az integrációs folyamatokban.

	a tanult országok legfontosabb gazdasági központjait, és ismertesse földrajzi jellemzőiket. Hasonlítsa össze Észak-, Mediterrán-, Atlanti-, Kelet- és Közép-Európa természeti és társadalmi-gazdasági földrajzi jellemzőit, környezeti állapotát. Nevezze meg az egyes térségek, a tanult országok kulturális, életmódbeli sajátosságait. Sorolja fel jellegzetes mezőgazdasági terményeit, ásványkincseit és ipari termékeit, illetve tipikus gazdasági ágait. Nevezzen meg a tanult országok gazdaságára jellemző termékeket! Mondjon példákat a tanult országok kulturális értékeire.	Mondjon példákat a vendégmunkások, a menekültek és a bevándorlók befogadásából adódó problémákra. Támassza alá példákkal a társadalmi fejlődés, a foglalkozási átrétegződés és az urbanizáció kapcsolatát. Mutassa be a társadalmi-gazdasági fejlettség területi különbségeit Európában, magyarázza azok okait és következményeit. Hasonlítsa össze Észak-, Mediterrán-, Atlanti-, Kelet- és Közép-Európa természeti erőforrásait, igazolja példákkal ezek hatását a gazdasági élet (mezőgazdaság, ipar, szolgáltatások) szerveződésére. Összegezze a Földközi-tenger jelentőségét a mediterrán-európai országok társadalmi-gazdasági életében. Mutassa be a tanult országok szerepét, jelentőségét a világgazdaságban és az Európai Unióban.
8.3. Az Európai Unió	Mutassa be az európai együttműködés kialakulását, lényegét és legfontosabb területeit, hatását a tagállamok társadalmi-gazdasági életére. Nevezze meg az Európai Unió tagállamait, főbb intézményeit. Ismertesse hazánk és a szervezet kapcsolatát. Mutassa be példákkal alátámasztva az unión belüli	Magyarázza az európai integráció kialakulásához vezető okokat, ismerje fejlődésének történetét, kapcsolatát egyéb tömörlésekkel. Helyezze el az Európai Uniót a világgazdaság erőközpontjai között statisztikai adatok elemzése alapján. Tárja fel az integráció bővítésének lehetőségeit és problémáit.

	területi fejlettségi különbségeket, a regionális politika fő vonásait. Elemézzén az Európai Unióval kapcsolatos statisztikai adatokat.	Mutassa be a szervezet mezőgazdasági politikáját, területfejlesztési, környezetvédelmi és környezetgazdálkodási törekvéseit.

8.4. A területi fejlettség különbségei Európában		
8.4.1. Az Európai Unió magterületei Egyesült Királyság	Mutassa be konkrét példákon a szigetország földrajzi fekvésének és ásványkincseinek szerepét a gazdaság fejlődésében. Mutassa be az ipar területi elhelyezkedésének fő vonásait és ezek okait.	Ismertesse a gyarmatosítás szerepét az ország gazdaságának fejlődésében, legyen tisztában világgazdasági szerepe átalakulásának okaival. Ismertesse forráselemzés alapján a gazdasági szerkezetváltás sikeres és kevésbé sikeres útjait. Jellemezze az ország szerepét az Európai Unióban.
Franciaország	Mutassa be az ipar területi elhelyezkedésének fő vonásait és ezek okait. Ismertesse a mezőgazdaság legfontosabb területi jellemzőit. Ismertesse az ország szerepét az Európai Unió élelmiszertermelésében. Támassza alá példákkal az idegenforgalom gazdasági jelentőségét.	Igazolja a gazdaságpolitika és a mezőgazdasági termelés sajátos vonásainak kapcsolatát. Mutassa be a gazdaság területi átrendeződésének sajátos vonásait.

Svájc	Igazolja az Alpok idegenforgalmi jelentőségét. Igazolja hazánk és Ausztria sokoldalú társadalmi-gazdasági kapcsolatát. Jellemezze a gazdaság területi elhelyezkedésének sajátos vonásait. Mutassa be a közép-európai magashegységi gazdálkodás jellemző vonásait. Nevezzen meg az országra jellemző gazdasági tevékenységeket és termékeket. Mondjon példát a semlegességből adódó nemzetközi szerepvállalásra.	Mutassa be az ország szerepét, súlyát az Európai Unióban. Ismeresse a magashegységi környezet szerepét a gazdasági életben. Mutassa be a sajátos történelmi múlt hatását a társadalmi-gazdasági fejlődésre. Hasonlítsa össze a két alpesi ország (Ausztria és Svájc) természeti és társadalmi-gazdasági jellemzőit.
8.4.3. A gazdasági felzárkózás lehetőségei-nek példái Olaszország	Mutassa be a tipikus mediterrán táj természetföldrajzi jellemzőit és a hozzá kapcsolódó gazdálkodást. Ismeresse a mezőgazdaság jellemző termelési típusait és termékeit. Indokolja tények bemutatásával Olaszország társadalmi-gazdasági kétarcúságát. Hasonlítsa össze az ország északi és déli területeinek természeti és társadalmi adottságait, gazdasági fejlettségét.	Tudjon példákat mondani az északi és a déli területek közötti fejlettségi különbség következményeire. Fogalmazza meg az északi ipari háromszög fejlettségének okait, és mutassa be gazdasági kapcsolatait. Mutassa be a mediterrán táj, a történelmi és a kulturális örökség szerepét az ország idegenforgalmában.

Spanyolország, Görögország	Mutassa be az idegenforgalom területenként eltérő adottságait. Sorolja fel az országok gazdasági fejlődését segítő és nehezítő tényezőket. Mondjon példákat az ipar vezető ágazataira, a gazdaság jellemző termékeire. Mondjon példát az ország kulturális értékeire, idegenforgalmi vonzerejére.	Igazolja a tenger szerepét a gazdaság fejlődésében.
8.4.4. Kelet-Közép- és Délkelet-Európa rendszerváltó országai Lengyelország Csehország Szlovákia	Mutassa be a XX-XXI. század fordulóján bekövetkezett gazdasági-társadalmi átalakulás folyamatát és ennek társadalmi-gazdasági következményeit. Jellemezze az ország nagytájainak eltérő gazdasági vonásait, a fejlettség területi különbségeit. Ismertesse a magas-és a középhegységi tájak, a tengerpart és a síkságok gazdasági életének jellemzőit. Jellemezze a középhegységek és a medencék gazdasági erőforrásait. Nevezze meg a cseh gazdaság húzóágazatait. Mutassa be a Kárpátok és az alföldi tájak eltérő szerepét a gazdaság fejlődésében. Nevezze meg a szlovák gazdaság húzóágazatait.	Mutassa be a gazdasági-társadalmi átalakulás eltérő vonásait. Mutassa be a gazdasági-társadalmi átalakulás területileg eltérő következményeit és fejlődési útjait. Hasonlítsa össze az ország nagytájak erőforrásaik alapján. Ismertesse a mezőgazdaság fejlődésének sajátos vonásait. Ismertesse a társadalmi-gazdasági fejlődés történelmi vonatkozásait. Indokolja az ország természeti erőforrásainak és gazdaságának térbeli elhelyezkedését. Vesse össze a cseh és a szlovák fejlődési út jellemzőit.

Románia	Nevezzen meg fontosabb magyar vonatkozású városokat. Jellemezze az ország nagytájainak természeti adottságait és gazdasági erőforrásait. Nevezze meg a gazdaság húzóágazatait, Nevezzen meg iparosodó és mezőgazdasági tájakat. Nevezzen meg magyar vonatkozású kulturális központokat.	Magyarázza a gyors gazdasági felzárkózás tényezőit. Magyarázza a gazdasági felzárkózás segítő és hátráltató tényezőket. Magyarázza a fejlődés területi különbségeit.
Délszláv államok	Ismertesse az egykori Jugoszláviát megosztó társadalmi különbségeket. Sorolja fel az utódállamokat, emelje ki az Unióhoz csatlakozott államokat.	Mondjon példát a térség országainak Európa és a világ gazdaságában betöltött szerepére. Hasonlítsa össze a térség országainak kapcsolatát az Európai Unióval.
Szlovénia	Jellemezze a magashegységi és a tengerparti tájak erőforrásait, nevezzen meg jellemző gazdasági tevékenységeket.	Igazolja a többi utódállamtól eltérő történelmi és kulturális jellemzőinek szerepét a gazdaság fejlődésében.
Horvátország	Jellemezze a tengerpart adottságait. Mutassa be a dalmáciai idegenforgalom szerepét az ország életében.	Ismertesse a nemzetiségek területi elhelyezkedését.
Szerbia	Ismertesse az ország gazdasági erőforrásait, a gazdaság területi elrendeződésének jellemzőit, Vajdaság gazdasági szerepét. Nevezzen meg magyar vonatkozású kulturális központokat.	Ismertesse a nemzetiségek területi elhelyezkedését.

8.5. Kelet-Európa Oroszország	Mutassa be a nagytájak természeti, társadalmi-gazdasági adottságait. Hasonlítsa össze az ország európai és ázsiai részének természeti adottságait, mutassa be azok kapcsolatát a népesség eloszlásával. Mutassa be a földrajzi övezetesség jellemzőit Oroszország területének példáján. Hasonlítsa össze tematikus térképek segítségével Oroszország iparvidékeinek földrajzi jellemzőit. Mutassa be Oroszország világ gazdasági szerepét.	Ismertesse a volt Szovjetunió társadalmi-gazdasági jellemzőit. Sorolja fel a gazdálkodás természeti és társadalmi problémáit Oroszországban. Ismertesse az ország energiagazdaságának jellemzőit, az energiatermelés környezeti következményeit.
Ukrajna	Jellemezze a Donyec-medence gazdaságának földrajzi összefüggéseit. Jellemezze Ukrajna mezőgazdaságát. Nevezzen meg magyar vonatkozású településeket.	Mutassa be a társadalmi-gazdasági fejlődést elősegítő és hátráltató tényezőket.

9. Az Európán kívüli kontinensek, tájak, országok társadalmi-gazdasági jellemzői

Megjegyzés: A kontinensek általános természet- és gazdaságföldrajzi képénél szereplő követelmények a további résztémakörökre is vonatkoznak.

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
9.1. A kontinensek általános természet- és társadalomföldrajzi képe	Mutassa be az egyes kontinensek földrajzi sajátosságait. Mondjon példákat az egyes kontinenseken előforduló nagyszerkezeti egységekre.	Ismertesse a kontinens szerkezeti felépítését és annak lemeztektonikai hátterét. Mutassa be a kontinensek természetföldrajzi

	Elemezze tematikus térképek alapján a geológiai szerkezet és az ásványkincsek összefüggéseit. Jellemezze a kontinensek nagytájakait, a folyókat, a tavakat. Mondjon példákat a kontinensek főbb erőforrásaira. Ismerje fel képek, ábrák, leírások és tematikus térképek alapján a földrajzi öveget, a kontinensek jellemző területeit, tipikus tájait. Ismertesse a népességkoncentráció kialakulását, jellemzőit, a népesség egyenlőtlen elhelyezkedésének okát. Magyarázza a kontinensek ország-csoportjainak eltérő ütemű gazdasági fejlődését. Ismertesse a mezőgazdasági termelés egyes kontinenseken jellemző típusait és azok fontosabb terményeit. Nevezzen meg sajátos kulturális értékeket az egyes országokban. Mondjon példákat a földrészekről az emberi beavatkozás környezetkárosító hatásaira és ezek következményeire, a károsítás mérséklésének lehetőségeire. Sorolja fel, mutassa meg térképen, és nevezze meg kontúrtérképen a kontinensek tanult nagytájakait, folyóit, tavait, jellegzetes térségeit, országait, azok fővárosát és egyéb gazdasági központjait.	adottságait éghajlati, növényzeti és talajtérképek összehasonlító elemzésével. Ismerje fel diagramok alapján a földrészek jellemző éghajlatait és térképvázlatokon az éghajlati öveget. Mutassa be az egyes kontinensekre jellemző példákkal a vízszintes és a függőleges földrajzi övezetesség rendszerét. Elemezzen keresztmetszetet a kontinensek természeti adottságairól. Mutassa be a kontinensek világgazdasági szerepét, annak változásait.

9.2. Ázsia földrajza		
9.2.1. Ázsia általános földrajzi jellemzői	Ismertesse az ázsiai nagy sivatagok kialakulásának okait. Mutassa be példák alapján a monszun szerepét a gazdasági élet jellemzőinek kialakulásában. Hasonlítsa össze a monszun vidék és terület vonatkozásában a kialakító okokat a forró és a mérsékelt övezetben; jellemezze az öntözéses monszungazdálkodást. Mutassa be a népességgrobbanást statisztikai adatok segítségével, mondjon példákat a következményeire és a megoldásukra tett erőfeszítésekre. Magyarázza a népességkoncentrációk kialakulásának okait és következményeit. Ismerje fel a területi fejlettség különbségeit a kontinensen. Ismertesse a kontinens természeti jellemzőiből adódó veszélyhelyzeteket (földrengés, vulkánkitörés, cunami, tájfun), a védekezés lehetőségeit. Nevezzen meg példákat az eltérő szerepkörű országokra, országcsoportokra (olajországok, mezőgazdasági alapanyag-termelők, összeszerelő-beszállítók, újonnan iparosodott országok, új gazdasági hatalmak)	Mutassa be a kontinens vallási-kulturális sokszínűségét, ennek következményeit a társadalom életében. Ismertesse példák segítségével az ősi kultúrák, a világvallások társadalmat, gazdaságot, környezetet befolyásoló szerepét. Értelmezze miért lett Ázsia a világ új fejlődési és gazdasági pólusa. Elemezze az élelmezési problémák kialakulásának okait, ismertesse a megoldásukra tett erőfeszítéseket. Mutassa be Ázsia elmaradott, szegény térségeinek példáit, elemezze és magyarázza az ottani társadalmi és gazdasági problémák jelenségeit. Elemezze az élelmezési problémák kialakulásának okait, ismertesse a megoldásukra tett erőfeszítéseket.

9.2.2. Ázsia országai		

Kína	Ismertesse a népességszám növekedésének időbeli változásait diagramok alapján. Hasonlítsa össze Kelet- és Nyugat-Kína mezőgazdaságát. Magyarázza meg, hogyan lett Kína a világ meghatározó gazdasága, Tárja fel a tengerparti és a belső területek fejlettségkülönbségének természeti alapjait, ennek életmódbeli és környezeti következményeit.	Ismertesse a társadalmi-gazdasági fejlődés sajátos vonásait. Mutassa be a külföldi tőke szerepét az ország gazdaságának fejlődésében. Jellemezze Hongkong sajátos szerepét. Mutassa be a gazdasági fejlődés és a környezet-átalakítás kapcsolatát, az ebből adódó környezeti veszélyeket Kína példáján.
Japán	Mutassa be a szigethelyzet és a természeti erőforrások szűkösségének következményeit a gazdasági fejlődésben. Ismertesse a társadalmi-gazdaság fejlődés sajátos vonásait. Nevezze meg a japán ipar fő ágazatait, termékeit. Támassza alá tényekkel Japán szerepét a térség országainak fejlődésében. Igazolja Japán világkereskedelmi jelentőségét.	Mutassa be a gyarmatosítás hatását a térség társadalmi-gazdasági fejlődésére. Támassza alá tényekkel Japán szerepét Ázsia gazdasági fejlődésében. Bizonyítsa a világpiac igényeihez való alkalmazkodás szerepét a gazdaság fejlődésében. Mutassa be a természeti feltételekhez és a társadalmi szokásokhoz alkalmazkodó japán mezőgazdaság vonásait. Magyarázza meg a japán termőföld-, energia- és nyersanyagszegénység, illetve a biotechnológián és elektronikán alapuló gazdasági hatalom összefüggéseit. Igazolja gyarmati múlt hatását az indiai társadalmi-gazdasági fejlődésben.
India	Ismertesse az ország népesedési folyamatát és	

	ezek összefüggését az élelmezéssel. Támassza alá példákkal a társadalmi, vallási hagyományok szerepét India gazdasági életben. Jellemezze a természeti adottságokhoz igazodó indiai mezőgazdaságot, nevezze meg fő terményeit. Mutassa be indiai példák alapján a duális gazdasági szerkezet sajátosságait.	Hasonlítsa össze Kína és India demográfiai jellemzőit, a folyamatok társadalmi-gazdasági következményeit. Mutassa be az indiai iparfejlődés eredményeit és ellentmondásait, a külföldi tőke szerepét. Fejtse ki az indiai hagyományosan zárt társadalom és az informatikai társadalom ellentmondásait. Értelmezze az ország szolgáltatás-kereskedelemben betöltött szerepét.
Délkelet-Ázsia iparosodott és iparosodó országai	Nevezze meg a térséghez tartozó országokat. Mutassa be példák alapján a térség országainak sajátos társadalmi-gazdasági fejlődését, azok természeti és társadalmi hátterét. Csoportosítsa az országokat a fejlődési út sajátosságai alapján. Nevezzen meg sajátos kulturális értékeket.	Fogalmazza meg az egyes fejlődési hullámok (csoportok) országainak hasonló és eltérő gazdasági vonásait. Értelmezze a térség világgazdasági jelentőségét.
Délnyugat-Ázsia	Nevezzen meg a területen élő népeket. Mutassa be a terület kőolaj-gazdagságának világgazdasági jelentőségét. Ismertesse példák alapján a kőolaj szerepét a térség országainak társadalmi-gazdasági életében. Mondjon példákat eltérő gazdasági fejlettségű országokra.	Bizonyítsa a térség geopolitikai fontosságát. Mutassa be a vallás meghatározó szerepét a társadalmi-gazdasági életben. Nevezze meg térség főbb kulturális értékeit, vallási központjait. Értékelje a térség idegenforgalmi adottságait. Értelmezze Törökország kultúrák és kontinensek

	Nevezze meg a török és az izraeli gazdaság jellemző vonásait és termékeit.	között betöltött híd szerepét. Ismertesse Izrael sajátos társadalmi-gazdasági fejlődése, az izraeli gazdaság jellemző ágazatait, termékeit.
9.3. Ausztrália és Óceánia földrajza	Jellemezze Ausztrália és Óceánia sajátos természeti adottságait, erőforrásait. Mutassa be példák alapján ezek hatását a társadalmi-gazdasági életre.	Ismertesse az elszigetelt fekvés következményeit. Mutassa be a természeti adottságokban megnyilvánuló összefüggéseket és az ausztrál gazdaság legfőbb vonásait. Értékelje Ausztrália és Óceánia szerepét a világgazdaságban.
9.4. A sarkvidék földrajza	Hasonlítsa össze a két sarkvidék földrajzi adottságait. Mutassa be a globális éghajlatváltozás következményeit.	Értelmezze: a sarkvidékeket mint sajátos élettereket. Ismertesse az Antarktikán működő kutatóállomások jelentőségét.
9.5. Afrika földrajza		
9.5.1. Afrika általános földrajzi jellemzői	Jellemezze Afrika domborzatát, mutassa be kapcsolatát a földtani szerkezettel. Mutassa be a mezőgazdasági termelés övezetes elrendeződését. Mutassa be a trópusi mezőgazdaság jellemző formáit (talajváltó, ültetvényes, oázis- és legeltető gazdálkodás) és az azokhoz kötődő életmódok különbségeit. Értékelje a gazdasági fejlődést befolyásoló	Hasonlítsa össze Afrika különböző természeti földrajzi adottságú tájainak gazdasági életét. Mutassa be a gyarmatosítás következményeit, a társadalmi-gazdasági elmaradottság okait, a népesedési problémákat, a megoldási lehetőségek ellentmondásait. Jellemezze a kontinens világgazdasági szerepének alakulását.

	természeti és gazdasági tényezőket. Ismertesse a népességgrobbanás következményeit a kontinensen. Mutassa be a fejlettség területi különbségeit, okait. Elemezze a gazdasági fejlődést nehezítő tényezőket. Mondjon példákat a gazdaságilag fejlett és elmaradott területekre, országokra, jellemző gazdasági termékekre. Ismertesse a kontinenst veszélyeztető sajátos környezeti problémákat és a mérséklésük lehetőségeit.	Ismertesse népek és kultúrák találkozásából adódó problémákat példák alapján.
9.5.2. Afrika regionális földrajza	Mutassa be Afrika tipikus tájainak (sivatag, oázis, éhségövezet) természeti, környezeti és társadalmi-gazdasági sajátosságait. Hasonlítsa össze Észak-Afrika és trópusi Afrika földrajzi adottságait. Nevezzen meg példaországokat és jellemző gazdasági tevékenységeket, termékeket. Mutassa be a társadalmi-gazdasági felzárkózás lehetőségeinek példáit. Ismertesse Száhel-öv környezeti problémáit, a kialakulásában szerepet játszó tényezőket.	Magyarázza az ősi kultúra és a globálizáció sajátos kapcsolódását Egyiptom példáján. Ismertesse a Száhel-öv problémájának természeti, társadalmi, egészségügyi összefüggéseit, a nemzetközi segítségnyújtás szerepét a problémák mérséklésében.

		Mutassa be a Dél-afrikai Köztársaság fejlődésében szerepet játszó tényezőket. Igazolja, hogy az ország a kontinens meghatározó gazdasági központja.
9.6. Amerika földrajza		
9.6.1. Amerikai általános földrajza	Hasonlítsa össze Észak, Közép- és Dél-Amerika természeti adottságait, erőforrásait. Igazolja példákkal az észak-déli nyitottság és a kelet-nyugati zártság éghajlati következményeit, veszélyhelyzeteit Észak-Amerikában. Mutassa be a vízszintes és a függőleges földrajzi övezetesség hatását a gazdálkodásra. Mutassa be a kontinens társadalmi-kulturális alapon történő felosztásának jellemzőit, a népességkeveredés következményeit. Jellemezze a népesség területi eloszlását, tárja fel ennek okait. Ismertesse az urbanizáció kontinensrészekenként eltérő vonásait, nevezzen meg agglomerálódó térségeket. Hasonlítsa össze az ültetvényeken és a farmvidékeken folyó termelést. Mondjon példákat az ipar szerkezetének és	Vesse össze a dél-amerikai és az afrikai földrajzi övezetességet, indokolja a különbségeiket. Vizsgálja meg a földrész szerkezeti felépítésének, szerkezetfejlődésének gazdaságot és életmódot meghatározó szerepét. Elemezze összehasonító módon az észak-, dél- és közép-amerikai tájtípusokat. Ismertesse amerikai példák alapján a népességkoncentrációk, a városodás és a városiasodás, a település-együttesek, az agglomerációs zónák kialakulási folyamatait, területileg eltérő jellemzőit. Mutassa be amerikai példák alapján a népesség városba áramlásának okait és jellemzőit. Vázolja fel az erőforrás-gazdálkodástól a tudásalapú társadalomig ívelő fejlődési utat Amerikában. Fejtse ki a technológiai övezet jellemzőit. Jellemezze a technopoliszt, ismertesse szerepét a modern amerikai gazdaság fejlődésében.

	fejlettségének különbségeire az egyes kontinensrészekben. Ismertesse a kontinenst veszélyeztető sajátos környezeti problémákat, a mérséklés lehetőségeit.	
9.6.2. Amerika országai regionális földrajza Amerikai Egyesült Államok	Mutassa be az USA világgazdasági vezető szerepének kialakulását, valamint jelenkori szerepét a világ gazdasági és pénzügyi folyamatainak alakulásában. Értékelje fejlődésének természeti és társadalmi feltételeit. Jellemezze az ország gazdaságát a gazdaság térbeli elrendeződésének és szerkezetének átalakulását. Hasonlítsa össze az egyes gazdasági körzetek jellemzőit.	Ismertesse a népesség összetételének változásait, a bevándorlás szerepét az USA társadalmi-gazdasági fejlődésében. Mutassa be összefüggéseiben és elemezze az USA-beli nagy gazdasági körzetek fejlődésének tendenciáit, az ezeket kiváltó okokat. Mondjon példákat az amerikai TNC-k világgazdasági szerepére.
Kanada	Az ország erőforrásainak ismertetésében mutassa be a NAFTA-ban betöltött szerepét.	Ismertesse a gazdasági fejlődés sajátosságait, területi jellegzetességeit, ismerje fel a közöttük meglevő összefüggéseket, tárja fel az USA-val kialakult szoros gazdasági együttműködés földrajzi alapjait.
Latin-Amerika	Ismertesse Latin-Amerika gazdasági fejlődését befolyásoló tényezőket. Ismertesse a gazdasági fejlődés sajátosságait, területi jellegzetességeit.	Ismerje fel a latin-amerikai gazdasági fejlődés összefüggéseit. Példák alapján mutassa be Latin-Amerika világgazdasági szerepét.

Mexikó	Mutassa be a fejlődés területi különbségeit. Jellemezze a gazdasági fejlődés gócpontjait. Az ország erőforrásainak ismertetésben mutassa be Mexikó NAFTA-ban betöltött szerepét.	Ismertesse az USA és Mexikó határán kialakult gazdasági övezet jellemzőit. Mutassa be Mexikó példáján a fejlődő országok városiasodásának jellemző vonásait.
Brazília	Mutassa be a brazil gazdaság erőforrásait, a gazdaság jellemző ágazatait, területi elrendeződését.	Mutassa be a területi gazdasági különbségek természeti és társadalmi okait. Igazolja, hogy Brazília a feltörekvő országok csoportjába tartozik. Elemezze a fejlődést segítő és nehezítő tényezőket.
„Banánköztársaságok”, adóparadicsomok	Mondjon példát ún. banánköztársaságra. Ismertesse gazdaságuk sebezhetőségének okait. Nevezzen meg adóparadicsomokat a térségben. Fogalmazza meg gazdasági jellemzőiket.	Elemezze a gazdasági sebezhetőség következményeit. Mutassa be a fejlődés társadalmi-gazdasági ellentmondásait az adóparadicsomok példáján. Értelmezze világgazdasági szerepüket.

10. Globális kihívások – a fenntarthatóság kérdőjelei

Megjegyzés: A témákhoz kapcsolódó követelmények az egyes geoszféra- és gazdasági tevékenységeknél is szerepelnek. Itt csak az ismeretek szintetizálásával kapcsolatos követelményeket soroljuk fel.

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
10.1. A globálissá váló	Mondjon példákat a természeti katasztrófák és	Értelmezze a környezeti válság kialakulásának

környezetszennyezés és következményei	az ember okozta környezeti problémákra. Mutassa be azokban a társadalom felelősségét. Ismertesse a megoldásokra irányuló nemzetközi törekvéseket, indokolja az összefogás szükségességét. Mutassa be példákkal az egyik geoszférában történt beavatkozás hatását más geoszférákra. Ismertesse példák alapján a lokális szennyeződés globális következményeit. Mutassa be a környezetkárosítás életkörülményekre, életminőségre gyakorolt hatását példák alapján. Elemezzen a témához kapcsolódó forrásokat.	okait és folyamatát. Mutassa be a földrajzi környezetnek a társadalmi tevékenységek hatására bekövetkezett változásait. Rendszerezze különböző szempontok alapján a szférákat ért környezetkárosító hatásokat és tárja fel ezek összefüggéseit. Mutassa be ábrások segítségével a földrajzi környezetben a társadalmi tevékenységek hatására bekövetkezett változásokat. Alkosson véleményt konkrét példák, esetelemzések alapján a témához kapcsolódó szemelvények elemzésekor.
10.2. A demográfiai és urbanizációs válság	Mutassa be a népességszám alakulásának (növekedés, csökkenés) társadalmi-gazdasági következményeit és összefüggéseit. Ismertesse a népességrobbanás kialakulásának okait, következményeit és területi jellemzőit. Értelmezze, hogy miért szükséges a demográfiai robbanás megfékezése, a háborús és a katasztrófaveszélyek felszámolása. Mutassa be példák alapján a nagyvárosok	Mutassa be logikai kapcsolatok feltárásával, hogy a népességszám alakulása hogyan befolyásolja a Föld energia-, nyersanyag-, fogyasztási cikk- és élelmiszerigényét. Lásd ennek területi különbségeit, összefüggéseit a társadalmi-gazdasági fejlettséggel. Példák alapján igazolja az urbanizációs folyamatok eltérő területi jellemzőit és ezek összefüggéseit a környezet állapotával.

	terjeszkedésének környezeti következményeit. Elemezzen a témához kapcsolódó adatokat, ábrákat, szövegeket.	Értelmezze a fejlődő világ urbanizációs válságának társadalmi-gazdasági összefüggéseit és következményeit. Mutassa be az összefüggést a környezet állapotának romlása és az életminőség alakulása között. Mutassa be az összefüggést a városi életforma és a környezet fokozott terhelése között. Igazolja példákkal az életminőséget befolyásoló tényezőket és hátrányokat.
10.3. Élelmezési válság	Ismérje fel az élelmiszer termelésének és fogyasztásának területi ellentmondásait. Bizonyítsa példákkal a fokozódó mezőgazdasági termelés környezeti hatásait. Mondjon példát a genetikailag módosított termékek előállításának, elterjedésének lehetséges következményeire. Elemezzen a témához kapcsolódó forrásokat.	Ismertesse az élelmezési válság kialakulásához vezető társadalmi-gazdasági és környezeti folyamatok összefüggéseit. Magyarázza a bioszféra és a talaj sérülékenysége és az élelmiszerellátás összefüggéseit. Jellemezze a biogazdálkodást.
10.4. A mind nagyobb méretű fogyasztás és a gazdasági növekedés következményei	Mutassa be a nyersanyag- és energiaválság kialakulásának folyamatát. Ismertesse a hulladékkezelés és a hulladékgazdálkodás fontosságát, vesse össze a különböző megoldási lehetőségeket.	Igazolja az energia- és nyersanyag-hatékony gazdálkodás lényegét, az alternatív energiaforrások hasznosítási problémáit. Mutassa be a környezeti szempontok érvényesíthetőségét a termelésben és a fogyasztásban. Vesse

	Mutassa be példák alapján a hulladékok újrahasznosításának lehetőségeit. Ismertesse példák segítségével az egyén szerepét, felelősségét a fenntartható gazdálkodás kialakításában.	össze a fogyasztói társadalom és a tudatos fogyasztói magatartás jellemzőit.
10.5. A környezet- és a természetvédelem feladatai	Ismerje fel a globális környezeti problémákat hírekben, folyamatokban, jelenségekben, és mutassa be kialakulásuk főbb okait. Ismertesse a globális környezeti problémákkal foglalkozó legfontosabb nemzetközi szervezetek (FAO, UNESCO, WHO, WWF) főbb tevékenységeit. Soroljon fel a természeti-táji értékek és az emberiség kultúrkincseinek védelmében tett lépéseket, igazolja ezek fontosságát. Ismerje a környezet védelmében született főbb egyezményeket, irányelveket, célkitűzéseket, mutassa be a megvalósítás eredményeit és nehézségeit. Mutassa be az egyén társadalmi szerepvállalásának lehetőségeit, a tevékeny közreműködés példáit a környezet védelmében. Mutassa be példák alapján a helyi	Igazolja, hogy a környezet állapotának feltárása, értékelése és egyensúlyának megóvása globális összefogást igényel. Értelmezze a legfontosabb nemzetközi környezetvédelmi egyezményeket. Mutasson meg a világtérképen néhány nemzetközi védelem alá eső területet. Értelmezze szemelvények segítségével a fenntarthatóság fogalmát, a fenntartható fejlődés elméletét és lehetőségeit. Ismerje a témakörhöz tartozó aktualitásokat.

	szerveződések, illetve a regionális és nemzetközi összefogás feladatát és lehetőségeit a környezet védelme és a fenntarthatóság elérése érdekében.	

II. A VIZSGA LEÍRÁSA

A vizsga részei

Középszint		Emelt szint	
Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga
120 perc	15 perc	240 perc	20 perc
100 pont	50 pont	100 pont	50 pont

A vizsgán használható segédeszközök

	Középszint		Emelt szint	
	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga
A vizsgázó biztosítja	I. feladatlap megoldásához nem használható segédeszköz! II. feladatlap megoldásához használható segédeszközök: középiskolai földrajz atlasz, szöveges adatok tárolására és megjelenítésére nem alkalmas zsebszámológép, körző, vonalzó	NINCS	szöveges adatok tárolására és megjelenítésére nem alkalmas zsebszámológép, körző, vonalzó	NINCS

A vizsgabizottságot működtető intézmény biztosítja	NINCS	középiskolai földrajz atlasz	NINCS	középiskolai földrajz atlasz

Nyilvánosságra hozandók

	Középszint		Emelt szint	
	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga
Anyag	NINCS	NINCS	NINCS	témakörök
Mikor?	NINCS	NINCS	NINCS	Jogsabály szerint

KÖZÉPSZINTŰ VIZSGA

Írásbeli vizsga		Szóbeli vizsga
120 perc		15 perc
I. Topográfiai ismereteket, képességeket ellenőrző feladatlap 20 perc	II. Földrajzi ismeretek és képességek meglétét vizsgáló feladatlap 100 perc	Egy természetföldrajzi feladat és egy társadalomföldrajzi feladat kifejtése
100 pont		50 pont

Írásbeli vizsga

Általános szabályok

Az írásbeli vizsgán a vizsgázónak egy központi feladatsort kell megoldania. A vizsgázó az I. (20 perc) és a II. (100 perc) feladatlapon belül a rendelkezésére álló időt tetszése szerint oszthatja meg az egyes feladatok között és megoldásuk sorrendjét is meghatározhatja.

A vizsgázó először az I. feladatlapot oldja meg. A vizsgadolgozatokat a 20 perc leteltével a felügyelő tanár összegyűjti. A dolgozatok összegyűjtésére, illetve kiosztására fordított idő a vizsga időtartamába nem számítható be. Ezután kerülhet sor a II. feladatlap kiosztására és megoldására.

Az I. feladatlap megoldásához semmilyen segédeszköz nem használható. A II. feladatlaphoz vizsgázónként szükséges segédeszközök: középiskolai földrajzi

atlasz, szöveges adatok tárolására és megjelenítésére nem alkalmas zsebszámológép, körző és vonalzó, amelyeket a vizsgázó biztosít. Amennyiben az egyes feladatokhoz egyéb információkra, pl. adatokra, szemelvényekre van szükség, azt a feladatsornak mindig tartalmaznia kell.

Az írásbeli feladatlap tartalmi jellemzői

Az írásbeli feladatsor a vizsgakövetelmények valamennyi fő témaköréből tartalmaz kérdéseket. Az írásbeli feladatsorban közel azonos arányban jelennek meg a természetföldrajzi és a társadalomföldrajzi tartalmak.

Az írásbeli feladatsor megközelítően a következő belső arányok szerint épül fel:

- 45%-ban *földrajzi-környezeti ismeretanyag*. Ez a részletes érettségi követelményekre épülő zártvégű vagy rövid választ igénylő nyílt végű feladatokban jelenik meg, amelyek a követelményrendszer arányait figyelembe véve különböző témakörökhöz kapcsolódnak.

- 15%-ban *topográfiai ismeretek*, amelyek a vizsgakövetelményben felsorolt névanyagra épülnek; a megjelölt földrajzi fogalmak megnevezését és a hozzájuk kapcsolódó tartalmak ismeretét várják el a vizsgázótól.

- 40%-ban *gyakorlati jellegű feladatok* (pl. grafikonelemzés, ábraelemzés, számításos feladatok, ábrázolás, mérés a térképen, képfelismerés, forráselemzés).

Az írásbeli feladatlap értékelése

Az írásbeli vizsgadolgozatokat a szaktanár javítja és értékeli. Az értékelés központilag összeállított javítási-értékelési útmutató alapján történik.

Szóbeli vizsga

A középszintű szóbeli vizsga tételsorának összeállításáról a vizsgabizottságot működtető intézmény gondoskodik. A tétel pontos megfogalmazása nem hozható nyilvánosságra.

Vizsgázónként szükséges segédeszköz a középiskolai földrajzi atlasz. Az egyes feladatokhoz kapcsolódó esetleges mellékletekről, szemelvényekről a vizsgabizottságot működtető intézmény gondoskodik. A vizsgázó vázlatot

készíthet és azt felhasználhatja (amennyiben a feladat ezt megköveteli, a vázlat készítése szükséges is).

A tételt a vizsgázónak önállóan, a szaknyelv használatával kell kifejtenie. Közbekérdezni csak akkor lehet, ha teljesen helytelen úton indult el vagy nyilvánvaló, hogy elakadt. (Ez esetben segítő kérdést lehet feltenni, amennyiben az még a felelési időbe belefér.)

A szóbeli tételsor tartalmi jellemzői

A tételsor jellemzői

A tételsornak legalább 20 tételt kell tartalmaznia. A tételekben meg kell jelennie a követelményrendszerben meghatározott valamennyi témakörnek.

A tételsor összeállításánál az alábbi arányokat javasolt figyelembe venni.

1. feladat - Általános természetföldrajz, a kontinensek, illetve Magyarország természetföldrajza

Témakör	Feladatok száma 20 tétel esetén
Térképi ismeretek	1
Kozmikus környezetünk	1
A geoszférák földrajza	9
– A Föld mint kőzetbolygó szerkezete és folyamatai	(4)
– A vízburok földrajza	(2)
– A légkör földrajza	(3)
Földrajzi övezetesség	3
A kontinensek természetföldrajza	2
Magyarország és tájainak természetföldrajza	4

2. feladat - Általános társadalomföldrajz, regionális társadalmi-gazdasági földrajz

Témakör	A feladatok száma 20 tétel esetén
Társadalmi folyamatok a 21. század elején	2
A világgazdaság jellemző folyamatai	3

Magyarország földrajza. Helyünk a Kárpát-medencében és Európában	5
A társadalmi-gazdasági fejlődés regionális különbségei Európában	4
Az Európán kívüli kontinensek, tájak, országok társadalmi-gazdasági jellemzői	3
Globális kihívások – a fenntarthatóság kérdőjelei	3

A tétel jellemzői

A szóbeli tétel két feladatból áll:

- a tételek első feladata az általános természetföldrajzra vagy a kontinensek, illetve Magyarország természetföldrajzára vonatkozik;
- a tételek második feladata általános társadalomföldrajzi vagy regionális társadalmi-gazdasági földrajzi tartalmakhoz kapcsolódik.

A két feladat között tartalmi és területi átfedés nem lehet (pl. Magyarországra vonatkozó ismeretek csak az egyik feladatban kérdezhetők).

A szóbeli vizsgarész értékelése

Az egyes feladatok megoldására 25-25 pont adható.

Az értékelés szempontjai feladatonként:

Tartalmi összetevők	20 pont
Logikus felépítés	2 pont
A szaknyelv, a térkép- és eszközhasználat	3 pont

A tételsor összeállításakor a vizsgáztató tanárnak röviden rögzítenie kell az egyes feladatok kifejtésének elvárt tartalmi összetevőit és az ezekre adható, a 20 pont felosztásával kialakított maximális részpontszámokat, amely alapján a feleleteket értékelni kell.

A vizsgázó teljesítményének rögzítésére egyéni értékelő lap készítése javasolt.

EMELT SZINTŰ VIZSGA

Írásbeli vizsga 240 perc	Szóbeli vizsga 20 perc
Földrajzi ismeretek és képességek meglétét vizsgáló feladatsor	Egy természetföldrajzi feladat és egy társadalomföldrajzi feladat kifejtése
100 pont	50 pont

Írásbeli vizsga

Általános szabályok

Az írásbeli vizsgán a vizsgázónak egy központi írásbeli feladatsort kell megoldania. A vizsgázó a rendelkezésére álló időt tetszése szerint oszthatja meg az egyes feladatok között és megoldásuk sorrendjét is meghatározhatja.

Vizsgázónként szükséges segédeszköz: szöveges adatok tárolására és megjelenítésére nem alkalmas zsebszámológép, körző és vonalzó, amelyeket a vizsgázó biztosít. A megoldáshoz térkép, középiskolai földrajzi atlasz nem használható.

Amennyiben az egyes feladatokhoz egyéb információkra, pl. adatokra, szemelvényekre van szükség, azt a feladatsornak mindig tartalmaznia kell.

Az írásbeli feladatlap tartalmi jellemzői

Az írásbeli feladatsor a vizsgakövetelmény valamennyi fő témaköréből tartalmaz kérdéseket. Az írásbeli feladatsorban közel azonos arányban jelennek meg a természetföldrajzi és a társadalomföldrajzi tartalmak.

Az írásbeli feladatsor megközelítően a következő belső arányok szerint épül fel:

- 50%-ban *földrajzi-környezeti ismeretanyag*. Az emelt szintű részletes érettségi követelményekre épülő (a középszint követelményeit is magába foglaló) zártvégű, valamint rövidebb vagy hosszabb választ igénylő nyílt végű feladatok, esszé, illetve rajzos feladatok lehetnek, amelyek lefedik a követelményrendszer valamennyi fő témakörét.

- 20%-ban *topográfiai ismeretek*. A vizsgakövetelményben felsorolt névanyagra épülő feladatok a megjelölt földrajzi fogalmak felismerését, megnevezését,

földrajzi tartalmak hozzárendelését, illetve a földrajzi-környezeti ismeretek topográfiai feladatok során történő alkalmazását várják el a vizsgázótól.

- 30%-ban az ismeretek alkalmazását igénylő *gyakorlati jellegű feladatok* (pl. grafikonelemzés, ábraelemzés, számításos feladatok, ábrázolás, mérés a térképen, képfelismerés, forráselemzés, adat- és szöveges vagy képi információ értelmezése, adatok alapján egyszerű prognózis készítése, problémamegoldó feladatok).

Az írásbeli feladatlap értékelése

Az értékelés központi javítási-értékelési útmutató alapján történik.

Az írásbeli dolgozat összesen 200 pont értékű feladatot tartalmaz. A vizsgán nyújtott összteljesítmény megállapításához a dolgozatra adott pontszámot 2-vel kell osztani. Ennek megfelelően az írásbeli vizsgarészre maximum 100 vizsgapont adható (pl. ha a dolgozatra 150 pontot kapott a vizsgázó, akkor az 75 pontnak felel meg a vizsgán nyújtott összteljesítmény megállapításakor). Ha az osztás törtszámot eredményez, akkor felfelé kell kerekíteni.

Szóbeli vizsga

Az emelt szintű szóbeli vizsga központi tételsor alapján zajlik.

Vizsgázónként szükséges segédeszköz a középiskolai földrajzi atlasz, amelyről a vizsgabizottságot működtető intézmény gondoskodik. Az egyes feladatokhoz kapcsolódó esetleges mellékletekről, szemelvényekről a tételsort összeállító vizsgaközpont gondoskodik.

A tétel pontos megfogalmazása nem hozható nyilvánosságra.

A vizsgázó vázlatot készíthet és azt felhasználhatja (amennyiben a feladat ezt megköveteli, a vázlat készítése szükséges is).

A tételt a vizsgázónak önállóan, a szaknyelv használatával kell kifejtenie. Közbekérdezni csak akkor lehet, ha teljesen helytelen úton indult el vagy nyilvánvaló, hogy elakadt. (Ez esetben segítő kérdést lehet feltenni, amennyiben az még a felelési időbe belefér.)

A szóbeli tételsor tartalmi jellemzői

A tételsor jellemzői

A tételsornak legalább 20 tételből kell állnia.

A tételekben meg kell jelennie a követelményrendszerben meghatározott valamennyi témakörnek. A tételsor összeállítása az alábbi arányok figyelembevételével történik:

1. feladat - Általános természetföldrajz, a kontinensek, illetve Magyarország természetföldrajza

Témakör	Feladatok száma 20 tétel esetén
Térképi ismeretek	1
Kozmikus környezetünk	1
A geoszférák földrajza	8
– A Föld mint kőzetbolygó szerkezete és folyamatai	(4)
– A vízburok földrajza	(2)
– A légkör földrajza	(2)
Földrajzi övezetesség	4
A kontinensek természetföldrajza	2
Magyarország és tájainak természetföldrajza	4

2. feladat - Általános társadalomföldrajz, regionális társadalmi-gazdasági földrajz

Témakör	A feladatok száma 20 tétel esetén
Társadalmi folyamatok a 21. század elején	3
A világgazdaság jellemző folyamatai	3
Magyarország földrajza. Helyünk a Kárpát-medencében és Európában	4
A társadalmi-gazdasági fejlődés regionális különbségei Európában	4
Az Európán kívüli kontinensek, tájak, országok társadalmi-gazdasági jellemzői	3
Globális kihívások – a fenntarthatóság kérdőjelei	3

A tétel jellemzői

A szóbeli tétel két feladatból áll:

- a tételek első feladata az általános természetföldrajzra vagy a kontinensek, illetve Magyarország természetföldrajzára vonatkozik;

- a tételek második feladata általános társadalomföldrajz vagy a regionális társadalmi-gazdasági földrajzi tartalmakhoz kapcsolódik.

A két feladat között tartalmi és területi átfedés nem lehet (pl. Magyarországra vonatkozó ismeretek csak az egyik feladatban kérdezhetők).

A szóbeli vizsgarész értékelése

Az egyes feladatok megoldására 25-25 pont adható.

Az értékelés szempontjai feladatonként:

Tartalmi összetevők	20 pont
Logikus felépítés	2 pont
A szaknyelv, a térkép- és eszközhasználat	3 pont

A központi értékelési útmutató rögzíti az egyes feladatok kifejtésének elvárt tartalmi összetevőit és az ezekre adható, feladatonként 20 pont felosztásával kialakított maximális részpontszámokat, amely alapján a feleletet értékelni kell.

Testnevelés

TESTNEVELÉS

I. RÉSZLETES ÉRETTSÉGI VIZSGAKÖVETELMÉNY

A) Elméleti ismeretek

	KÖZÉPSZINT	EMELT SZINT
1. Az olimpiai mozgalom létrejötte, célja, feladatai; magyar sportsikerek	Az ókori és az újkori olimpiai játékok kialakulása, története; kiemelkedő események; olimpiai zászló, szimbólum, jelszó, embléma, olimpiai láng;	Az ókori és az újkori olimpiai játékok kialakulása, története; kiemelkedő események; olimpiai zászló, szimbólum, jelszó, embléma, olimpiai láng;

	magyarok az olimpiai versenyeken, magyar olimpiai bajnokok; magyar sikersportágak; paralimpiai játékok.	magyarok az olimpiai versenyeken, magyar olimpiai bajnokok; magyar sikersportágak; paralimpiai játékok; NOB és a MOB szerepe az olimpiai eszme ápolásában.
2. A harmonikus testi fejlődés	A testi fejlődés rövid jellemzése általános és középiskolás korban (magasság, testsúly, mozgásos cselekvések).	Legfontosabb testméretek (magasság, testsúly, testarányok) alakulása a fejlődés során; a mozgásos cselekvések változása az életkor függvényében; a serdülőkor testi és mozgásos cselekvés fejlődésének specialitásai.
3. A testmozgás, a sport szerepe az egészséges életmód kialakításában, és a személyiség fejlesztésében	Tájékozottság bizonyítása az egészséges életmód kialakításához szükséges alapvető ismeretekben. Az egészséges életmód összetevőinek értelmezése: rendszeres testedzés, optimális testsúly, aktív pihenés, testi higiénia, lelki egyensúly, a szabadidő hasznos eltöltése, egészségkárosító szokások (alkohol, dohányzás, drog) hatásai és megelőzésük. A testmozgás szerepe az érzellem- és feszültség szabályozásban, stresszkezelésben (mentális egészség).	A testnevelés és a sport személyiségfejlesztő hatása; az egészséges életmód meghatározó tényezői; szenvedélybetegségek veszélyei; az egyéni és a csapatsportok hatása a személyiségfejlődésre; az „egészséges” közösség visszatartó ereje; életre szóló sportolás lehetőségei.
4. A motoros képességek szerepe a teljesítményben	A motoros képességek értelmezése, fejlesztési lehetőségei. A pulzus fogalma, típusai, mérési lehetőségei, összefüggése az intenzitással.	A motoros képességek jellemzése; fizikai teherbíró képesség; szellemi teherbíró képesség;

	Az erőfejlesztés szabályai.	edzettségi állapot mérésének lehetősége; az egyes képességek és a sportágak kapcsolata; egyszerű képességfejlesztő módszerek.
5. Gimnasztikai ismeretek	A bemelegítés szerepe és kritériumai. A rendgyakorlatok szerepe a testnevelés órákon. Gyakorlatok javaslata a testtartás javítására és a különböző kondicionális képességek fejlesztésére. Nyújtó, lazító és erősítő hatású gyakorlatok. Légzőgyakorlatok.	– A gimnasztika gyakorlatok felhasználása a testedzésben; – gyakorlatok javaslata a testtartás javítására és a különböző kondicionális képességek fejlesztésére.
6. Atlétika	A tanult atlétikai futó, ugró és dobó versenyszámok ismerete és végrehajtásuk lényege.	Az atlétikai mozgásformák csoportosítása; az atlétika mint előkészítő sportág; fizikai törvényszerűségek érvényesülése az atlétika versenyszámaiban; az atlétika mozgásanyagának kapcsolata más sportágakkal; képességfejlesztés az atlétika mozgásanyagával; magyarok az atlétika élvonalában.
7. Torna	A női és férfi tornaszerek és az azokon végrehajtható alapelemek ismertetése. A legfontosabb baleset-megelőző eljárások. Segítségadás gyakorlásnál.	A női és férfi torna versenyszámai; a különböző szereken végrehajtható alapelemek és a legfontosabb baleset-megelőző eljárások;

		a tanult talaj- és szertornaelemek technikai végrehajtásának és a segítségnyújtás módjainak ismerete magyar tornászok a világ élvonalában; kiemelkedő nemzetközi eredmények.
8. Zenés-táncos mozgásformák	A zenés-táncos mozgásformák egyikének ismertetése (pl. ritmikus sportgimnasztika, aerobik, néptánc stb.).	A ritmikus gimnasztika és az aerobik sportág bemutatása; az esztétikum szerepének megítélése a zenés-táncos mozgásformákban; a versenygyakorlatok speciális mozgásformái.
9. Küzdősportok, önvédelem	2-2 páros és 1-1 csapat küzdőjáték ismertetése. Egy küzdősport bemutatása, alapvető szabályainak ismertetése. Küzdőjátékok. Alapvető esések, gurulások, tompítások jellemzése.	– A küzdősportok tanulásának szerepe az iskolai testnevelésben; – előkészítő küzdőjátékok; – páros és csoportos testnevelési játékok; – grundbirkózás és szabályai; – magyarok a küzdősportolók a világ élvonalában.
10. Úszás	Az úszás jelentősége az ember életében, szerepe az egészségtudatos, aktív életvitelben. Egy úszásnem ismertetése. Az úszás higiénijának ismerete.	Az úszás jelentősége az ember életében; az úszás és a vízi sportok higiénéje; úszásnemek és jellemzőik; egy úszásnem technikai végrehajtásának leírása; az úszás alapvető versenyszabályai; a szabadvízi és az uszodai úszás különbségei;

		fizikai törvényszerűségek érvényesülése az úszásban; a vízből mentés végrehajtása; kiemelkedő magyar nemzetközi eredmények az úszósportban.
11. Testnevelési és sportjátékok	Labdaérintéssel, -vezetéssel, -átadással, célfelületre történő továbbítással és az összjátékkal kapcsolatos három testnevelési játék ismertetése. Egy választott sportjáték alapvető szabályainak (pályaméretek, játékosok száma, időszabályok, eredményszámítás, a labdavezetésre, a támadásra és védekezésre vonatkozó szabályok), valamint alapvető technikai, taktikai elemeinek bemutatása. Személyes és társas folyamatok a játéktevékenységben (asszertivitás, sikerorientáltság, kooperáció).	Egy választott sportjáték bemutatása, szabályainak értelmezése; a sportjátékot előkészítő testnevelési játékok; két sportág összehasonlítása – szabályainak alapján(pályaméretek, játékosok száma, pontszerzés, időtartam, csere, időkérés, technika, taktika stb.); magyarok a sportjátékokban; sikeres labdajátékok.
12. Alternatív és szabadidős mozgásrendszerek	Egy választott, alternatív, szabadidős, természetben űzhető sportág jellegzetességeinek és legfontosabb szabályainak ismertetése (sí, kerékpár, természetjárás, evezés, görkorcsolya stb.) Alapvető ismeretek a táborozások előnyeiről.	Egy választott, alternatív, szabadidős, természetben űzhető sportág bemutatása: sí, kerékpár, természetjárás, evezés, kajakozás, görkorcsolya, gördeszka stb.; a választott sportág legfontosabb technikai elemeinek és szabályainak ismertetése;

		baleset-megelőzés; felszerelések, és azok karbantartása; a választott sportág népszerűsége, elterjedése a világban; hazai ismertség; eredmények; táborozási lehetőségek; alapvető táborozási ismeretek.

B) Gyakorlati ismeretek

1. Gimnasztika	Lányok: kötélmászás állásból, teljes magasságig mászókulcsolással. A teljes feljutás ideje legfeljebb: 10 s. Fiúk: függeszkedés állásból teljes magasságig, legfeljebb: 9,7 s. A szabadon összeállított, 48 ütemű szabadgyakorlat bemutatása.	Lányok: kötélmászás állásból, teljes magasságig mászókulcsolással. A teljes feljutás ideje legfeljebb: 9,7 s. Fiúk: függeszkedés ülésből teljes magasságig, legfeljebb: 9,7 s. A mászókötel hossza: 5 méter. Az adott iskolaévre érvényes kötelező 64 ütemű szabadgyakorlat bemutatása.
2. Atlétika	Egy futó-, egy ugró- és egy dobószám választása kötelező. - 60 m-es síkfutás; - 2000 m-es síkfutás; - Távolugrás választott technikával; - Magasugrás választott technikával; - Súlylökés; - Kislabdahajítás.	60 m-es síkfutás, 2000 m-es síkfutás; egy választható dobószám (kislabdahajítás, súlylökés, gerelyhajítás, diszkoszvetés); egy választható ugrószám (távol- vagy magasugrás) technikailag elfogadott, teljesítménnyel értékelt bemutatása.
Futások	Egyik futószám választása kötelező: <i>60 méteres síkfutás</i> térdelőrajttal. Lányok: legfeljebb 9,8 s. Fiúk: legfeljebb 8,8 s. <i>2000 méteres síkfutás</i>	<i>60 méteres síkfutás</i> térdelőrajttal. Lányok: legfeljebb 9,5 s. Fiúk: legfeljebb 8,4 s. <i>2000 méteres síkfutás</i> Lányok: legfeljebb 9:50 perc. Fiúk: 9:00 perc.

	Lányok: legfeljebb 10:30 perc. Fiúk: legfeljebb 9:30 perc.	
Ugrások	A két ugrószámból egy választása kötelező. Az ugrás technikája egyénileg választható. <i>Magasugrás</i> Lányok: minimummagasság: 110 cm. Fiúk: minimummagasság: 125 cm. <i>Távolugrás</i> Lányok: minimumtávolság: 330 cm. Fiúk: minimumtávolság: 410 cm.	A két ugrószámból egy választása kötelező. <i>Magasugrás</i> (flop vagy hasmánttechnikával) Lányok: minimummagasság: 115 cm. Fiúk: minimummagasság: 140 cm. <i>Távolugrás</i> választott technikával Lányok: minimumtávolság: 380 cm. Fiúk: minimumtávolság: 480 cm.
Dobások	Egy dobószám szabadon választott technikával történő bemutatása. <i>Kislabdahajítás</i> (Javasolt a Magyar Atlétikai Szövetség által rendszeresített új típusú kislabda használata.) Lányok: minimumtávolság: 20 m. Fiúk: minimumtávolság: 30 m. <i>Súlylökés</i> Lányok. 4 kg-os súlygolyóval; minimumtávolság: 5,5 m. Fiúk: 6 kg-os súlygolyóval; minimumtávolság: 7,5 m.	Egy dobószám szabadon választott technikával történő bemutatása. <i>Kislabdahajítás</i> Lányok: minimumtávolság: 30 m. Fiúk: minimumtávolság: 42 m. <i>Súlylökés</i> Lányok. 4 kg-os súlygolyóval; minimumtávolság: 7 m. Fiúk: 6 kg-os súlygolyóval; minimumtávolság: 9 m. <i>Diszkoszvetés</i> Lányok: 1 kg-os diszkosszal; minimumtávolság: 20 m. Fiúk: 1,5 kg-os diszkosszal; minimumtávolság: 28 m. <i>Gerelyhajítás</i> Lányok. 600 g-os gerellyel; minimumtávolság: 20 m. Fiúk: 800 g-os gerellyel; minimumtávolság: 32 m.

3. Torna	A talajgyakorlat és a szekrényugrás bemutatása kötelező, és egy további szer kötelezően választható. Lányoknál választható: felemáskorlát, gerenda, ritmikus gimnasztika. Fiúknál a szer lehet: gyűrű, nyújtó vagy korlát.	A talaj- és a szekrényugrás bemutatása kötelező, egy szer kötelezően választható. Lányoknál: felemáskorlát, gerenda, ritmikus gimnasztika választható. Fiúknál a szer lehet: gyűrű, nyújtó vagy korlát.
3.1. Talajtorna	A négy kötelező és egy ajánlott elemből álló, összefüggő talajgyakorlat bemutatása. Kötelező elemek: gurulóátfordulás, fejállás, kézállás, mérlegállás. Ajánlott elemek: kézenátfordulás, tarkóbillenés, fejenátfordulás, tigrisbukfenc, gurulóátfordulás futólagos kézállásba.	A tanévre kötelezően előírt gyakorlat bemutatása.
3.2. Szekrényugrás	Egy tanult támaszugrás bemutatása (lányok minimum 4 részes, keresztben, fiúk 5 részes, hosszában felállított szekrényen).	Fiúk: lebegőtámaszal végzett terpeszáugrás bemutatása. Lányok: lebegőtámaszal végzett guggolóátugrás bemutatása.
3.3. Felemáskorlát	A három kötelező és egy ajánlott elemből álló, összefüggő gyakorlat bemutatása. Kötelező elemek: térdfellendülés, kelepfellendülés a felső karfára, alugrás. Ajánlott elemek: ostorlendület, kelepfelhúzóadás, malomforgás, kelepforgás.	A tanévre kötelezően előírt gyakorlat bemutatása – ostorlendület, kelepfellendülés a magaskarfára, kelepforgás hátra, malomforgás előre, alugrás.
3.4. Gerenda	A négy kötelező és egy ajánlott elemből álló,	A tanévre kötelezően előírt gyakorlat bemutatása

	összefüggő gyakorlat bemutatása. Kötelező elemek: járás, felugrás, testfordulat, leugrás. Ajánlott elemek: szökdelések, térdelés és térdelőtámasz, fekvőtámasz, hasonfekvés, hanyattfekvés, gurulóátfordulás.	– felugrás guggolásba, fordulat, lebegőállás, keringőlépés, mérlegállás, szökkenő hármaslépés, guggolás, lábtartás-csere, homorított leugrás.
3.5. Ritmikus gimnasztika	Különböző elemekből álló szabadgyakorlat zenére történő bemutatása (a gyakorlat ideje: 35–45 s). Javasolt elemek: érintőjárás, hintalépés, keringőlépés, fordulatok, szökkenő hármaslépés, lebegő- és mérlegállás, lábemelések és lendítések, törzshullámok, ívelt és nyújtott kartartások stb. Egy választott kéziszerrel (labda, karika, kötél, szalag, buzogány) 3 elem bemutatása.	Önállóan összeállított kéziszergyakorlat bemutatása zenére, a kötelezően megjelölt test- és szertechnikai elemeknek megfelelően. A gyakorlat ideje: minimum 45 s (választható kéziszer: labda, karika, kötél, szalag, buzogány).
3.6. Gyűrű	A három kötelező és egy ajánlott elemből álló, összefüggő gyakorlat bemutatása. Kötelező elemek: zsugorlefüggés, lefüggés, homorított leugrás. Ajánlott elemek: futólagos támaszba kerülés, lebegőfüggés, hátsófüggés, vállátfordulás előre, leterpesztés.	A tanévre kötelezően előírt gyakorlat bemutatása.
3.7. Nyújtó	A három kötelező és egy ajánlott elemből álló, összefüggő gyakorlat bemutatása.	A tanévre kötelezően előírt gyakorlat bemutatása.

	Kötelező elemek: aplendület, kelepforgás, alugrás. Ajánlott elemek: malomfellendülés, térdfellendülés, nyílugrás.	
3.8. Korlát	A három kötelező és egy ajánlott elemből álló, összefüggő gyakorlat bemutatása. Kötelező elemek: aplendület támaszba vagy felkarfüggésbe, felkarfüggés, pedzés, kanyarlati leugrás. Ajánlott elemek: pedzés, billenések, emelések, saslendület, vállállás.	A tanévre kötelezően előírt gyakorlat bemutatása.
4. Küzdősportok, önvédelem	A dzsúdó vagy a birkózás alapelemeinek bemutatása: Dzsúdó alapelemek: – csúsztatott esés állásból, – esés állásból, – dzsúdógurulás; vagy Birkózás alapelemek: – dulakodás, – hídban forgás, – társ felemelése háttal felállásból.	A dzsúdó és a birkózás alapelemeinek bemutatása: Dzsúdó alapelemek: – csúsztatott esés állásból, – esés állásból, – dzsúdógurulás; vagy Birkózás alapelemek: – dulakodás, – hídban forgás, – társ felemelése háttal felállásból.
5. Úszás	50 m megtétele egy választott úszásnemben, szabályos rajttal és fordulóval; 25 m teljesítése egy másik választott úszásnemben, szabályos rajttal.	50 m úszás választott úszásnemben; két másik úszásnemben 25 m teljesítése, szabályos rajttal és fordulókkal. Vízből mentési előgyakorlat (az uszoda falától 5-10 m-re, a medence alján elhelyezett tárgy felhozása a víz alól). Az 50 m-es úszásnemben a pontszám az elért időeredmény alapján kerül kiszámításra.

6. Testnevelési és sportjátékok	Két sportjáték választása kötelező.	A vizsgázó a négy választható labdajáték (labdarúgás, kézi-, kosár- és röplabda) közül három gyakorlati anyagát mutatja be.
Kézilabda	1. Kapura lövés gyorsindítás után – a saját védővonalról indulva átadás a félpályánál álló társnak, a futás közben visszakapott labda vezetése után egykezes beugrások kapura lövés. 2. Büntetődobás – egyenlő elosztásban, a kapu két alsó sarkába elhelyezett zsámolyra. 3. Tetszőleges lendületszerzés után távolba dobás kézilabdával.	1. Kapura lövés gyorsindítás után – a saját védővonalról indulva átadás a félpályánál álló társnak, futás közben a visszakapott labda vezetése után egykezes beugrások kapura lövés passzív védő mellett. 2. Büntetődobás – egyenletes elosztással a kapu két sarkában elhelyezett zsámolyra. Érvényes a közvetlen találat, amelyet erős, egykezes felső dobással kell elvégezni. 3. Távolba dobás kézilabdával – tetszőleges lendületszerzés után.
Kosárlabda	1. Fektetett dobás – félpályáról indulva kétkezes mellső átadás a büntetővonal magasságában az oldalvonalnál álló társnak, indulócsel után befutás a kosár felé, a visszakapott labdával leütés nélkül fektetett dobás. Jobbkezes végrehajtás. 2. Fektetett dobás – félpályáról indulva kétkezes mellső átadás a büntetővonal magasságában az oldalvonalnál álló társnak, indulócsel után befutás a kosár felé, a visszakapott labdával leütés nélkül fektetett dobás. Balkezes végrehajtás. 3. Büntetődobás – választott technikával.	1. Fektetett dobás – félpályáról a középkörből indulva kétkezes mellső átadás a büntetővonal előtt álló társnak, rövid csel után futás balra és a visszakapott labdával megállás, bal láb elől. Hosszú indulás, labdavezetés az adogató előtt, jobbkezes fektetett dobás. 2. Fektetett dobás – félpályáról a középkörből indulva kétkezes mellső átadás a büntetővonal előtt álló társnak, rövid csel után futás jobbra és a visszakapott labdával megállás, jobb láb elől. Hosszú indulás, labdavezetés az adogató előtt, balkezes fektetett dobás.

		3. Tempódobás – elhelyezkedés a büntetővonal sarkánál kosárlabda alapállásban: rövidindulás után egy leütés tempódobás.
Labdarúgás	1. Labdaemelgetés (dekázás) – a földről felvett vagy feldobott labdát váltott lábbal történő érintéssel kell levegőben tartani. 2. Szlalom labdavezetés – 10 m hosszan, öt darab egyenlő távolságra letett tömöttlabda (bója) között szlalom labdavezetés oda- vissza, kapura lövés 10 méterről. 3. Összetett gyakorlat: félpályáról indulva labdavezetés, rárúgás a kaputól 8-10 méterre oldalt elhelyezett, ledöntött ugrószekekrénytetőre, a visszapattanó labda kapura rúgása.	1. Labdaemelgetés (dekázás) – a gyakorlatot a földről felvett, illetve feldobott labdával is lehet kezdeni. A labdát váltott lábú érintéssel kell levegőben tartani. 2. Szlalom labdavezetés – 10 m hosszan, öt darab egyenlő távolságra letett tömöttlabda (bója) között szlalom labdavezetés, kapura lövés 10 m-ről. Az utolsó bója 15 m-re legyen a kaputól. 3. Összetett gyakorlat: félpályáról indulva labdavezetés, rárúgás a kaputól 10-12 m-re oldalt elhelyezett, ledöntött ugrószekekrénytetőre, a visszapattanó labda kapura rúgása.
Röplabda	1. Kosárárintéssel a labda fej fölé játszása egy 2 m sugarú körben. (A labdát legalább 1,5 m-re a fej fölé kell játszani.) 2. Alkarérintéssel a labda fej fölé játszása egy 2 m sugarú körben. (A labdát legalább 1 m-re a fej fölé kell játszani.) 3. Nyitások választott technikával a támadóvonal mögé, váltott térfélre.	1. Kosárárintéssel 2 m távolságról a labda falra játszása 3 m magasságú vonal fölé. 2. Alkarérintéssel 2 m távolságról a labda falra játszása 3 m magasságú vonal fölé. 3. Nyitások – felső egyenes nyitástechnikával, érvényes a 3 m-es vonal mögötti terület. Váltott oldalra kell nyitni.

Szakszó-, név- és fogalomtár

Az alábbi szakkifejezések használata a szóbeli vizsgán elvárható.

KÖZÉPSZINT

- 11-es rúgás
- aktív pihenés
- alakzatok - oszlop, vonal, kör
- alkarérintés
- álló- és térdelőrajt
- alsó egyenes nyitás - nyitásfogadás
- átadás - egykezes, kétkezes mellső, kétkezes felső, pattintott
- büntetődobás
- Coubertin báró
- deformitás
- döntés
- edzés módszer
- edzettség
- egészség
- egészséges életmód
- elhízás
- előkészítő gyakorlatok
- emelés
- emelkedés
- ereszkedés
- esztétikus mozgás
- fejelés
- fejlődések, szakadozások
- fektetett dobás
- fogások
- fordítás
- forduló
- gimnasztikai alapforma
- gurulás

- gyerekkor
- gyors indítás
- hajítás, vetés, lökés
- hajlékonyság
- hajlítás
- helyes légzés (mellkasi, hasi, teljes)
- ideális testsúly
- ízületi mozgékonyág
- járás (futás) megindítása, megállítása
- kapura lövések - beugrásos, felugrásos
- keringési rendszer
- kiindulópólyzet
- kosárérítés
- küzdelem
- labdaátadások lábbal - lapos, félmagas, ívelt
- labdaérítések - belső, belső csüd, teljes csüd, külső csüd
- labdavezetés
- leengedés
- légzőrendszer
- lendítés
- lendületszerzés
- magasugrás - flop-, hasmánt-, átlépőtechnika
- magyar olimpiai bajnokok - legalább öt név ismerete
- mell-, gyors-, hátúszás
- motiváció
- mozgatórendszer
- nyitódás, zárkózás, igazodás, takarás
- nyújtás
- olimpiai játékok - ókori, újkori játékok

- passzív pihenés
- prevenció
- pulzus
- rajtolás
- rekreáció
- ritmikus gimnasztika szerek - kötéllabda, karika, buzogány, szalag
- serdülőkor
- sérülés
- sikerélmény
- sorakozás
- szabadgyakorlat, szergyakorlatok (pad, bordásfal), kéziszergyakorlatok (babzsák, labda, súlyzó, medicinlabda stb.)
- szabadrúgás - közvetett, közvetlen
- távolugrás - lépőtechnika, ollózótechnika
- teljesítmény
- terhelés
- természeti erők
- testedzés
- testfordulatok
- testi higiéné
- testnevelés - sport
- testtartás
- tornaelemek: állások, gurulások, fordulatok, ugrások, billenések, forgások, átfordulások, támaszugrások,
- lebegőtámasz, lendületek, fellendülések, támaszhelyzetek, leugrások, összekötő elemek
- tornaszerek - talaj, gerenda, felemáskorlát, ló, nyújtó, gyűrű, korlát, lólengés
- váltás

- védekezés - emberfogásos, területvédekezés

EMELT SZINT

- a szervezet energiaszolgáltató rendszere
- akadályfutás
- akceleráció
- átadások - légátadás, horogátadás, egykezes oldalsó átadás
- átlövés
- autogén tréning
- bedobás
- biológiai életkor
- biológiai feltételek
- cselekvésbiztonság
- cselezés
- diszkoszvetés
- egyéni felelősség
- elemkapcsolatok
- ellenálló képesség
- elzárás-leválás
- értékrend
- feladás
- felső nyitás
- fordulatok
- genetikai adottságok
- gyakorlatok az izmok munkájának jellege szerint: erő-, nyújtó-, lazító-, ernyesztőgyakorlatok
- gyakorlatok testrészre, izomcsoportra kifejtett hatás szerint: nyak-, kar-, törzs- (has-, hát-, oldal-), lábgyakorlatok
- hármasugrás
- húzás

- irambeosztás
- ismeret
- izomműködés
- jártasság
- kalapácsvetés
- kapustechnikák - kidobás, kirúgás, vetődés
- Kemény Ferenc
- képesség
- készség
- kineztiázia
- kondicionális képességek (erő, gyorsaság, állóképesség)
- koordinációs képességek (egyensúlyérzék, téri tájékozódóképesség, reakcióképesség, kineztiázis, gyorsasági
- koordináció, ügyesség)
- környezetkímélő tevékenység
- kudarcckerülés
- kudarcctűrés
- kultúra
- lábboltozat
- lelki higiénia
- les
- leütés
- megelőzés
- monotóniatűrés
- mozgáskészség
- mozgáskommunikáció
- mozgásműveltség
- nemi különbségek a testmozgásban
- nyugalmi pulzusszám

- olimpiai bajnokok - legalább 10 név ismerete
- olimpiai eszme, jelképek, bajnokok
- ortopédiai elváltozások
- önismeret
- pillangóúszás
- relaxáció
- rúdugrás
- sánc
- sikerorientáció
- stressz
- stretching
- szenvedélybetegségek - alkohol, drog, dohányzás
- tápanyagszükséglet
- társas gyakorlat, szergyakorlatok (pad, bordásfal), kéziszergyakorlatok (babzsák, bot, súlyzó, homokzsák stb.)
- tempódobás
- terheléses pulzusszám
- terhelési tényezők (intenzitás, ismétlésszám, pihenőidő)
- testi nevelés
- testkultúra
- testnevelés
- védekezés - letámadás

II. A VIZSGA LEÍRÁSA

A vizsga részei

Középszint		Emelt szint	
Gyakorlati vizsga	Szóbeli vizsga	Gyakorlati vizsga	Szóbeli vizsga
50 perc	15 perc	240 perc	20 perc
100 pont	50 pont	100 pont	50 pont

A vizsgán használható segédeszközök

	Középszint		Emelt szint	
	Gyakorlati vizsga	Szóbeli vizsga	Gyakorlati vizsga	Szóbeli vizsga
A vizsgázó biztosítja	Személyi sportfelszerelés	NINCS	Személyi sportfelszerelés	NINCS
A vizsgabizottságot működtető intézmény biztosítja	A gyakorlati vizsgánál részletezett eszközöket		A gyakorlati vizsgánál részletezett eszközöket	

Nyilvánosságra hozandók

	Középszint		Emelt szint	
	Gyakorlati vizsga	Szóbeli vizsga	Gyakorlati vizsga	Szóbeli vizsga
Anyag	A gyakorlati vizsga anyaga nyilvános	NINCS	A gyakorlati vizsga anyaga nyilvános	NINCS
Mikor?	6 hónappal a vizsgaidőszak megkezdése előtt	NINCS	6 hónappal a vizsgaidőszak megkezdése előtt	NINCS

KÖZÉPSZINTŰ VIZSGA

Gyakorlati vizsga	Szóbeli vizsga
50 perc tiszta bemutatási idő	15 perc
Sportági technikák és önállóan összeállított gyakorlatsorok bemutatása	A) Egy téma kifejtése B) Fogalom vagy adat ismerete
100 pont	50 pont

Gyakorlati vizsga

Általános szabályok

A vizsga helyszínén a vizsgát szervező intézménynek kell biztosítani a szükséges felszereléseket, de a vizsgázók előre bemutatott saját sportszereiket is használhatják. A gyakorlati vizsga lebonyolításához feltétlenül szükséges felszerelések:

- tornaterem kosárlabdapalánkkal, kézilabdakapuval, kijelölt röplabdapályával, mászókötéllal, tornaszőnyegekkel, ugrószekrénnel, korláttal vagy/és nyújtóval, gyűrűvel;
- atlétikapálya legalább 200 méteres futókörrrel, 60 méteres futóhellyel, távol- és magasugróhellyel, dobóhellyel;
- választás esetén 25 méteres úszómedence;
- sportszerek;
- amennyiben szükséges, a zeneanyag lejátszásához magnetofon, illetve CD-lejátszó.

A vizsgázónak kell hoznia: személyi sportfelszerelés, a zenés-táncos mozgásformák esetében kéziszer, zeneanyag (amennyiben felhasználja a gyakorlatnál).

A vizsgázók részére a gyakorlati vizsga megkezdése előtt 30 perc általános bemelegítésre szolgáló időt, illetve a sportágváltásnál a speciális bemelegítésre 10-15 percet biztosítani kell.

A vizsgázót a vizsga során – ha mód van rá – a saját testnevelő tanára segíti, biztosítja.

A vizsgázás javasolt sorrendje a fizikai igénybevétel és a teremigény szempontját figyelembe véve a következő:

- gimnasztikai gyakorlat,
- mászás-függeszkedés,
- torna,
- küzdősport, önvédelem,
- labdajáték,
- atlétika,

- úszás.
- (Az uszodai lehetőség függvényében az úszás elválasztható térben és időben egyaránt.)

A vizsgázóknak testgyakorlati áganként a részletes vizsgakövetelményekben meghatározott gyakorlatokat kell végrehajtaniuk.

A gyakorlati feladatsor tartalmi jellemzői

A középszintű gyakorlati vizsgán a teljesítmény mérése és az adott pszichomotoros sporttevékenység, illetve a sportág technikájára jellemző mozdulatsorok értékelése történik.

A vizsgázók a számukra szervezett versenyszerű tevékenység keretében teljesítik a kapott feladatokat. A vizsga 5 részből áll, amely több különböző sportág mozgásanyagára épül.

A gyakorlati vizsga kötelező és kötelezően választható részekből, ezeken belül elemekből áll. A vizsgázó előzetesen dönthet a követelményrendszerben rögzített választható testgyakorlati ágak közül, melyet az érettségi vizsgára történő jelentkezéskor kell megjelölnie.

- A gyakorlati vizsga kötelező részei a következők:
- Gimnasztika: kötélmászás, szabad gyakorlat.
- A gyakorlati vizsga kötelezően választható részei és elemei a következők (minden részből egy elemet kell választani):

Atlétika: futás (60 méter vagy 2000 méter)

atlétikai ugrás (távol- vagy magasugrás)

atlétikai dobás (kislabdahajítás vagy súlylökés).

Torna: a szekrényugrás és a talajgyakorlat kötelező,

továbbá a vizsgázónak be kell mutatni egy választott tornaszer (lányok: felemáskorlát vagy gerenda vagy a zenés-táncos mozgásformák egyike (pl. ritmikus gimnasztika, aerobik, néptánc); fiúk: gyűrű vagy nyújtó vagy korlát) gyakorlatát.

Testnevelési- és sportjátékok: két választott labdajáték (kézi- vagy kosár- vagy röplabda vagy labdarúgás).

Úszás vagy küzdősport a követelményrendszerben meghatározott módon. A küzdősporthoz a vizsgázóknak kell gondoskodnia azonos súlycsoportú küzdőtársról.

A gyakorlati vizsgarész értékelése

A középszintű gyakorlati vizsgarészben 100 pont szerezhető meg.

Ezen belül:

Gimnasztika, mászás-függeszkedés 10 pont
Torna 20 pont
Atlétika 30 pont
Labdajáték 30 pont
Úszás vagy küzdősport 10 pont

A gyakorlati vizsga értékelése értékelési útmutató alapján történik, mely rögzíti az egyes elemekben nyújtott teljesítményekért megítélhető pontértékeket.

Szóbeli vizsga

A középszintű szóbeli vizsga tételsorának összeállításáról a vizsgabizottságot működtető intézmény gondoskodik. Feleléskor a kifejtés sorrendjét a vizsgázó választja meg. A tételt a vizsgázónak önállóan kell kifejtenie. Közbekérdezni csak akkor lehet, ha teljesen helytelen úton indult el vagy nyilvánvaló, hogy elakadt. (Ez esetben segítő kérdést lehet feltenni, amennyiben az még a felelési időbe belefér.)

A szóbeli vizsga tartalmi jellemzői

A tételsor jellemzői

A tételsor legalább 15-15 tételt tartalmaz.

Az „A” altételsorban testnevelés-elméleti, testkultúrával kapcsolatos, egészségtani és szervezési kérdéseket, feladatokat tartalmazó kérdések fordulnak elő. Az altételsornak minden témakört érintenie kell.

A vizsgán „A” és „B” altételsorból húznak a vizsgázók.

A tétel jellemzői

Az „A” altételek egy téma önálló kifejtését, az ismeretek önálló felhasználását, értelmezését, alkalmazását igénylik.

A „B” altételsor a nélkülözhetetlen fogalmi ismeretek megbízhatóságát méri.

Az „A” altételhez kapcsolódó feladatok típusai az alábbiak lehetnek:

- önálló tervek, modellek készítése az egészséges életmód megtervezésére;
- a vizsgakövetelményekben előírt ismeretek értelmezése és felhasználása a mindennapos egyéni testedzés(terv) megtervezéséhez;
- az ismeretek alkalmazása megadott szempontok szerint egy kiválasztott gyakorlatra (feladat, mozgássor, sportág);
- meghatározott sport- és rendezvényszervezési feladatok saját, eredeti megoldásainak bemutatása;
- egy egészségvédelemmel és az egészséges életmóddal kapcsolatos probléma értékelő elemzése a vizsgázó saját véleménye, gondolatai alapján.

A „B” altételhez kapcsolódó feladatok típusai lehetnek:

- felsorolás (nevek, testnevelés-elméleti fogalmak stb.);
- fogalom meghatározása (egészségtani, testnevelés-elméleti stb.);
- adat felidézése (időpontok, sporteredmények stb.).

A szóbeli vizsgarész értékelése

A középszintű szóbeli vizsgarészben 50 pont szerezhető meg. Ezen belül az „A” altételre 40 pont, a „B” altételre 10 pont adható.

Értékelési arányok:

- „A” altétel: tárgyi tudás 24 pont
A megoldás önállósága: 12 pont
A kifejtés stílusa: 4 pont
- „B” altétel: tárgyi tudás 10 pont

EMELT SZINTŰ VIZSGA

Gyakorlati vizsga	Szóbeli vizsga
240 perc tiszta bemutatási idő	20 perc
Kötelezően előírt gyakorlatok és technikák teljesítményre törekvő bemutatása	A) Egy téma kifejtése B) Fogalom vagy adat ismerete
100 pont	50 pont

Gyakorlati vizsga

Általános szabályok

A gyakorlati vizsgán a vizsgázóknak több testgyakorlati ágból központi feladatsort kell megoldaniuk. A vizsga helyszínén a vizsgát szervező intézménynek kell biztosítani a szükséges felszereléseket, de a vizsgázók előre bemutatott saját sportszereiket is használhatják. A gyakorlati vizsga lebonyolításához feltétlenül szükséges felszerelések:

- tornaterem tornaszerekkel (ugrószekrénnel, korláttal, illetve nyújtóval, gyűrűvel, gerendával, felemáskorláttal, 5 méteres mászókötéllal, tornaszőnyegekkel) és birkózószőnyeggel;
- tornacsarnok (kosárlabdapalánkkal, kézilabdakapuval, kijelölt röplabdapályával);
- atlétikapálya 400 m-es futókörrel, távolugrógödörrel, szivacsos magasugróhellyel, dobóhellyel;
- legalább 25 m-es úszómedence;
- sportszerek;
- amennyiben szükséges, a zeneanyag lejátszásához magnetofon és CD-lejátszó.

A vizsgázónak kell hoznia: személyi sportfelszerelés, a zenés-táncos mozgásformák esetében kéziszer, zeneanyag (amennyiben felhasználja a gyakorlatnál).

A vizsgázók részére a gyakorlati vizsga megkezdése előtt 30 perc általános bemelegítésre szolgáló időt, illetve sportágváltásnál a speciális bemelegítésre 10-

15 percet biztosítani kell. A vizsgázók részére biztosítani kell a szükséges segítségadást, biztosítást.

Gyakorlati vizsga egy vagy két nap alatt bonyolítható le.

A gyakorlati feladatsor tartalmi jellemzői

Az emelt szintű gyakorlati vizsgán az adott pszichomotoros sporttevékenység, illetve a sportág technikájára jellemző mozdulatsorok értékelése történik a teljesítmény mérése alapján.

A vizsgázók a számukra szervezett versenyszerű tevékenység keretében teljesítik a kapott feladatokat.

A vizsga 6 részből áll, amely több különböző sportág mozgásanyagára épül. Minden vizsgázónak kötelező a gimnasztika, a torna, az atlétika, az úszás, három sportjáték és a küzdősport bemutatása.

A gyakorlati vizsga kötelező részekből, ezeken belül választható elemekből áll. A választott elemeket a vizsgázóknak a jelentkezéskor meg kell jelölniük.

- Gimnasztika: kötélmászás, illetve függeszkedés időre; a részletes vizsgakövetelmény-rendszerben előírt 64 ütemű szabad gyakorlat bemutatása.
- Atlétika: futás (60 és 2000 méter)
- atlétikai ugrás (távol- vagy magasugrás)
- atlétikai dobás (kislabdahajítás vagy súlylökés vagy gerelyhajítás vagy diszkoszvetés).
- Torna: 3 tornaszer (2 kötelező és 1 választható szer)

Lányok: talajgyakorlat és a szekrényugrás bemutatása kötelező; választható: a gerenda, a felemáskorlát vagy a zenés-táncos mozgásformák egyike. A zenés-táncos mozgásformák (pl. ritmikus gimnasztika, aerobik, néptánc) választása esetén az önállóan készített koreográfia bemutatása, a részletes vizsgakövetelmény-rendszerben előírt módon. A többi szeren a kötelezően előírt gyakorlat bemutatása történik.

Fiúk: talajgyakorlat és a lóugrás bemutatása kötelező, a korlát, a nyújtó és a gyűrű közül az egyik választható, a részletes vizsgakövetelmény-rendszerben előírt módon.

- Úszás: 3 úszásnem (50 méter úszás választott úszásnemben; két másik úszásnemben 25 méter leúszása szabályos rajttal és fordulóval. Vízből mentés előgyakorlata, azaz a medencefaltól 10 méterre a medence alján elhelyezett tárgy felhozása a víz alól.).
- Küzdősport: kötelező gyakorlat bemutatása a részletes vizsgakövetelmény-rendszerben előírt módon. (A gyakorlatot hasonló testsúlyú társ segítségével kell bemutatni. A partnerről a vizsgázónak kell gondoskodnia.)
- Testnevelési- és sportjátékok: három labdajáték előírt gyakorlati anyagának bemutatása (kézilabda vagy kosárlabda vagy labdarúgás vagy röplabda).

A gyakorlati vizsga anyaga nyilvános. A feladatsorban történő változtatást legalább 6 hónappal a vizsga időszak megkezdése előtt nyilvánosságra kell hozni. A gyakorlati vizsga előírt gyakorlatai és minimumkövetelményei az adott tanév nyilvánosságra hozott anyagaiban található meg.

A gyakorlati vizsgarész értékelése

Az emelt szintű gyakorlati vizsgarészben 100 pont szerezhető meg.

Ezen belül:

Gimnasztika 10 pont
Torna 20 pont
Atlétika 25 pont
Úszás 10 pont
Sportjátékok 25 pont
Küzdősport 10 pont

Értékelési szempontok:

Gimnasztika: pontos, hibátlan végrehajtás;

Mászás, illetve függeszkedés: időeredmény.

Atlétika: technikai kivitelezés; teljesítmény.

Úszás: technikai végrehajtás; időeredmény.

Torna: a torna, illetve a ritmikus gimnasztika elfogadott szabályai szerint.

Sportjátékok: technikai végrehajtás; eredményesség.

Küzdősportok: technikai végrehajtás; eredményesség.

A gyakorlati vizsga értékelése részletes központi értékelési útmutató alapján történik, mely rögzíti az egyes vizsgarészekben szerzett pontok vizsgaponttá történő átalakítását is. A részletes értékelési útmutató az Oktatási Hivatal honlapján megtalálható.

Szóbeli vizsga

Az emelt szintű szóbeli vizsga központi tételsor alapján zajlik.

Feleléskor a kifejtés sorrendjét a vizsgázó választja meg. A tételt a vizsgázónak önállóan kell kifejtenie. Közbekérdezni csak akkor lehet, ha teljesen helytelen úton indult el vagy nyilvánvaló, hogy elakadt. (Ez esetben segítő kérdést lehet feltenni, amennyiben az még a felelési időbe belefér.)

A szóbeli tételsor tartalmi jellemzői

A tételsor jellemzői

A tételsornak legalább 20 tételt kell tartalmaznia. A tételsor minden témakört érint.

A tétel jellemzői

A vizsgázók „A” és „B” altételsorból húznak egy-egy tételt. Az „A” altétel a testkultúra területét átfogóan érintő témát jelöl meg, és a kapcsolódó feladat leíró, elemző, összehasonlító, értékelő jellegű lehet.

A kérdés sporttörténeti, sportpedagógiai, fejlődéslélektani, testgyakorlatokkal és az egészséges életmóddal kapcsolatos témákat tartalmazhat.

A „B” altétel a sport területéről konkrét fogalmakra, tényekre, nevekre, eredményekre kérdez rá. A „B” altételsor a nélkülözhetetlen fogalmi ismeretek megbízhatóságát méri.

Az „A” altételhez kapcsolódó feladatok típusai az alábbiak lehetnek:

- önálló tervek, modellek készítése az egészséges életmód megtervezésére;
- a vizsgakövetelményekben előírt ismeretek értelmezése és felhasználása a mindennapos egyéni edzésterv megtervezéséhez;
- az ismeretek alkalmazása speciális szempontok szerint egy kiválasztott gyakorlatra (feladat, mozgássor, sportág);
- meghatározott sport- és rendezvényszervezési feladatok saját, eredeti megoldásainak bemutatása;
- egy egészségvédelemmel és az egészséges életmóddal kapcsolatos probléma értékelő elemzése a vizsgázó saját véleménye, gondolatai alapján.

A „B” altételhez kapcsolódó feladatok típusai lehetnek:

- felsorolás (nevek, testnevelés elméleti fogalmak stb.);
- fogalom meghatározása (egészségtani, testnevelés elméleti stb.);
- adat felidézése (időpontok, sporteredmények stb.).

A szóbeli vizsgarész értékelése

Az emelt szintű szóbeli vizsgarészben 50 pont szerezhető meg. Ezen belül az „A” altétel 40 pontot, a „B” altétel 10 pontot ér.

A szóbeli vizsga értékelése a részletes vizsgakövetelményekben rögzített központi értékelési útmutató segítségével történik, amely rögzíti a pontszámok bontását és az értékelési szempontokat.

Értékelési arányok:

„A” altétel: tárgyi tudás 20 pont
Szaknyelv használata 8 pont
Logikus felépítés: 7 pont
Előadás mód 5 pont
- „B” tétel: tárgyi tudás 10 pont

MOZGÓKÉPKULTÚRA ÉS MÉDIAISMERET

I. RÉSZLETES ÉRETTSÉGI VIZSGAKÖVETELMÉNY

1. A mozgóképnyelv alapjai, a filmpoétika fogalmai

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
A képrögzítés és mozgásábrázolás alapjai és jellemzői, a technikai képalkotás és a mozgóképi történetmesélés előtörténete	A mozgókép előtti mozgásábrázolási, történetalkotási törekvések azonosítása (a barlangrajztól a képregényig). A technikai kép létrehozására szolgáló eszközök (<i>fényképezőgép, videokamera</i>) kezelői szintű használata. A technikai képalkotás technikatörténete, meghatározó találmányainak ismerete.	Különféle képtípusok (<i>pl. természeti, képzőművészeti és technikai képek</i>) és a mozgókép előtti mozgásábrázolási-történetalkotási törekvések azonosítása (a barlangrajztól a képregényig). Képalkotás és képrögzítés, mozgásábrázolás és történetmesélés motivációinak felismerése adott esetekben.
A technikai kép jellemzői	Rögzítés és ábrázolás mozzanatainak elkülönítése és kapcsolatuk értelmezése a mozgóképi szövegek elemzésében. A mozgókép kettős természetének (reprodukció és ábrázolás) következményei a művészi és köznapi mozgóképi szövegformálásban.	A mozgókép utalásos természetének bemutatása, valamint értelmezése alkalmas példákkal.
A látvány mozgóképi megszervezése	A beállítás és a képkivágat fogalmainak pontos használata; a plánfajták felismerése és alkalmazásuk	A kamera térbeli elhelyezésével és optikai beállításával kapcsolatos jelzések (nézet és látószög, térmélység,

	értelmezése mozgóképi szövegek elemzésében. A kamera térbeli elhelyezésével és optikai beállításával kapcsolatos jelzések, illetve a kameramozgások és a beállítás elemeinek elrendezésével kapcsolatos jellegzetességek felismerése és magyarázata klasszikus szerzői és műfaji mozgóképi szövegek értelmezésében. A megvilágítás szerepének felismerése, leírása és magyarázata klasszikus szerzői és műfaji mozgóképi szövegek értelmezésében.	előtér-háttér), felismerése és magyarázata kortárs mozgóképi szövegek értelmezésében. A megvilágítás és a színhasználat szerepének felismerése, leírása és magyarázata kortárs mozgóképi szöveg értelmezésében.
Szerepjáték	A szereplőválasztás változatainak (<i>pl. civil vagy hivatalos</i>) és a szereplő külső megjelenésének, mint metakommunikációs jelzésnek a leírása és elemzése adott mozgóképi szöveg értelmezésében. A viselkedés szóbeli, vokális és metakommunikációs eszközeinek felismerése és értelmezése.	A szereplők dinamikusan változó státusz helyzetének értékelése, elemzése adott mozgóképi szövegek értelmezésében.
Montázs	A montázs-jelenség felismerése, montázs és gondolkodás, illetve montázs és ábrázolás kapcsolatának (<i>pl. a tér-idő felbontása és újraszervezése</i>) ismerete és alkalmazása adott montázmegoldások leírásában és értelmezésében.	A mozgóképi hanghatások fajtáinak elkülönítése, kombinációik és képekkel történő összekapcsolásuk alapvető megoldásainak (szinkronitás-aszinkronitás, időérzet, hangulatteremtés) leírása

	A lineáris/narratív, az asszociatív/expresszív, a belső montázs felismerése és a montázshatás értelmezése adott montázmegoldások elemzésében. A kép és hang montázsviszonyának értelmezése klasszikus szerzői és műfaji mozgóképi szövegek értelmezésében.	és magyarázata a szövegelemzés során. A kép és hang montázsviszonyának értelmezése kortárs szerzői filmek értelmezésében.
Mozgóképi elbeszélés	A történetnek mint változássorozatnak az elemzése; a történet időrendi és okozati láncolatának összeállítása, leírása adott mozgóképi szöveg értelmezésében. A történet legfőbb alkotóelemeinek (expozíció, lezárás, fordulat és epizód) felismerése, elkülönítése adott mozgóképi szövegek értelmezésében. A történet, a cselekmény és az elbeszélés fogalmainak helyes használata és alkalmazása a mozgóképi szövegek értelmezésében.	

2. Mozgóképi szövegértés, értelmezési szintek

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
A médiaszövegek és a mozgóképi alkotások rendszerezése	A médiaszövegek rendszerezése néhány fontosabb szempont szerint (pl. médiumok, a valósághoz való viszony, az alkotói szándék és nézői elvárás, a szöveg keletkezése és stílusa, továbbá televíziós	A médiaszövegek rendszerezése néhány további fontos szempont szerint (pl. elbeszélő és nem elbeszélő jelleg; animáció; a kifejező eszközök kísérleti

	<i>műsortípusok</i>) és ezen kategóriák alkalmazása adott mozgóképi szövegek elemzésében és értelmezésében	<i>használata</i>).-Továbbá ezen kategóriák alkalmazása adott mozgóképi szövegek elemzésében és értelmezésében.
A valóság ábrázolásához való viszony	A képi ábrázolás és a mágikus gondolkodás kultúrtörténeti kapcsolatának ismerete. A valóságos és a valószerű fogalmának ismerete. A fikciós és dokumentarista ábrázolásmód megjelenési formáinak felismerése és értelmezése. A technikai képrögzítés kultúrtörténeti szerepének értelmezése. A televízió valóságfelfogásának értelmezése a médium megjelenésétől a valóságshow műsorokig.	
Cselekményelemzés	A fordulatok és az epizódok különválasztása, a cselekmény tér-idő folyamatának és okozati rendjének összeállítása adott mozgóképi szövegek értelmezésében. Alapvető műfaji jellegzetességek (helyszín és idő, szereplők, fő téma, jellegzetes fordulatok,atmoszféra) felismerése adott mozgóképi szövegek elemzésében és értelmezésében.	A műfaji konvenciók és a formanyelv cselekményre gyakorolt hatásának felismerése; a cselekményen belüli és azon kívüli elemek elkülönítése.
A mozgóképi szövegek jelentése	Jelentéstulajdonítás a legfontosabb filmnyelvi kódok (látványszervezés, szerepjáték, montázs, elbeszélés) értelmezésével	

	adott mozgóképi szövegek esetében.	

3. Mozgóképi szövegalkotás

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
Egyszerű mozgóképi vagy médiaszövegek megszerkesztése	Szövegalkotási ismeretek és képességek bizonyítása (több beállításból álló, értelmes mozgóképi szekvencia, fotósorozat vagy más médium eszközeit használó rövid terjedelmű komplett szöveg, alkotás) megtervezése és kivitelezése a projekt munka során)	

4. Műfaj- és műismeret

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
A filmkultúra kettőssége	A tömeg- és a magas/artisztikus kultúra fogalmának elhatárolása. A műfaji és a szerzői filmalkotások megkülönböztetése és összehasonlítása. Az archetípus fogalmának ismerete, archetípusok felismerése (pl. <i>archetipikus konfliktusok, karakterek</i>) és azok konkrét formáinak értelmezése adott mozgóképi alkotás értelmezésében. A szerzői filmek sajátosságainak (a nemzeti magaskultúrába ágyazottság, elitista alkotás- és befogadásmód, hétköznapiság dominancia, stílusközpontúság, szoros kapcsolat a társművészetekkel) ismerete.	A kultúráhasadás jelenségének, okainak és következményeinek bemutatása és értékelése.
Műfaji jellemzők	A tömegfilmek sajátosságainak (sztárkultusz, iparszerűség és gazdasági meghatározottság, nézőszám-maximalizálásra törekvés, szórakoztatás-központúság, akció-és látványközpontúság, műfaji jegyek, fogyasztói minták kiváltása és	Egy szabadon választott tömegfilmes alkotói életmű (pl. <i>Chaplin, Ford, Hitchcock, Spielberg</i>) bemutatása.

	követése, multiplex-terjesztés) felismerése és bemutatása adott közönségfilmek segítségével. A legjellemzőbb műfajok (melodráma, vígjáték, burleszk, western, akciófilm, krimi, thriller, horror, sci-fi) közül három szabadon választott műfaj alapvonásainak ismertetése egy-egy hozzárendelhető film vázlatos elemzésével – a témaválasztásban, a motívumhasználatban és az elbeszélésmódban megfigyelhető hasonlóságok alapján.	

5. Korstílusok, szerzők és művek

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
Korstílusok	A téma-, szereplő- és környezetválasztás, a filmnyelvi kifejezőeszközök (látvány, montázs, történetmesélés) használata, a filmtörténeti hagyományokhoz való viszony és a film szerepéről való elképzelések szempontjából megfigyelhető stiláris hasonlóságok és különbségek felismerése. A (német) expresszionizmus, a francia és a szovjet-orosz avantgárd, az (olasz) neorealizmus, a francia és a csehszlovák új hullám jellemzőinek azonosítása a korszakot meghatározó alkotók és művek alapján.	A szerzőiség stílusjegyeinek (személyes világlátás, az alkotóra jellemző formanyelvi jegyek) felismerése és bemutatása. A film stílustörténeti korszakaihoz nehezen besorolható ún. „nagy mesterek” (pl. <i>Antonioni, Bergman, Bunuel, Cassavetes, Fellini, Godard, Kurosava, Pasolini, Tarkovszkij, Welles</i>) közül egy alkotó életművének alaposabb bemutatása a legfontosabb művek és a szerzőt jellemző témák, stiláris eszközök alapján.

6. Egyetemes filmtörténeti ismeretek

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint

A filmtörténet kezdetei, az ősfilm		A Lumiere-fivérek és Melies munkásságának ismerete.
A némafilmművészet	A német expresszionizmus jellemzése, egy meghatározó művének ismerete. A szovjet-orosz montázsiskola jellemzése, két meghatározó művének ismerete.	Griffith filmművészeti jelentőségének értékelése. A francia filmes avantgárd jellemzése, két meghatározó művének ismerete.
A hangosfilmművészet kialakulása	Az (olasz) neorealizmus jellemzése, két meghatározó művének ismerete.	A lírai realizmus jellemzése, egy meghatározó művének ismerete.
A modern film	A fontosabb nemzeti új hullámok (pl. francia, csehszlovák, angol, német) jellemzése, néhány meghatározó mű ismerete.	Új Hollywood jellemzése, néhány meghatározó mű ismerete.
A kortárs film		A Dogma mozgalom jellemzése, legalább két meghatározó mű ismerete.

7. Magyar filmtörténeti ismeretek

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
A magyar film a második világháború előtt		A meghatározó műfajok (vígjáték és melodráma) jellemzése, néhány alapvető/kiemelt mű ismerete.
Az új magyar film az ötvenes évektől a rendszerváltásig	A magyar film néhány jelentős alkotója közül két rendező (pl. Fábri Zoltán, Makk Károly, Jancsó Miklós, Szabó István, Huszárik Zoltán, Bódy Gábor, Jeles András, Tarr	A magyar film néhány jelentős alkotója közül két rendező (pl. Fábri Zoltán, Makk Károly, Jancsó Miklós, Szabó István, Huszárik Zoltán, Bódy Gábor, Jeles András, Tarr

	<i>Béla</i>) munkásságának vázlatos bemutatása (az életmű helye és jelentősége a magyar film történetében). Az ún. budapesti iskola jellemzése, két fontosabb alkotás ismerete.	<i>Béla</i>) munkásságának vázlatos bemutatása (az életmű helye és jelentősége a magyar film történetében). Az ún. budapesti iskola jellemzése, néhány fontosabb alkotás ismerete.
A kortárs magyar film	Három– szabadon választott – a rendszerváltozás után készült, jelentősebb magyar film részletező ismertetése (<i>Pálfy György, Mundruczó Kornél, Fliegauf Bence, Hajdu Szabolcs, Kocsis Ágnes</i> munkái közül).	Az ezredforduló utáni magyar film néhány fontosabb alkotója (<i>Pálfy György, Mundruczó Kornél, Fliegauf Bence, Hajdu Szabolcs, Kocsis Ágnes</i>) szerzői karakterének vázlatos bemutatása.

8. Média a mindennapi életben

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
A társadalmi nyilvánosság	A közsféra-magánszféra, a nyilvánosság, a médiakonvergencia és a diskurzus fogalmának ismerete; a modern társadalmi nyilvánosság kialakulását elősegítő fontosabb tényezők szerepének kifejtése (<i>pl. a technikai sokszorosítás, a technikai képrögzítés-képközvetítés, a távközlés, digitalizáció</i>). Annak ismerete, hogy milyen alapvető tényezőktől függ valamely kor és társadalom nyilvánossága. A média napirend kijelölő szerepének a bizonyítása aktuális médiapéldákkal.	A nyilvános szereplés során követendő és elvárható etikai szempontok alkalmazása (<i>pl. interjúhelyzetben</i>).

	A média legfontosabb társadalmi szerepeinek (pl. <i>tájékoztatás, „örkutyá”-szerep, közösségteremtő-szerep, a morális értékrend formálása</i>) ismerete. A nyilvános szereplés során követendő és elvárható etikai szempontok ismerete.	
Mediatizált információforrások használata	Az egyes médiumokban használatos szövegtípusok (pl. <i>újsághírek, riportok és tanulmányok, rádióműsorok, filmek, televíziós műsorok, Web-lapok, CD-ROM-ok, digitális archívumok</i>) mint információs források tudatos, szelektív és célirányos használata (pl. <i>a projektmunkában</i>).	
Online média használata	Az internethasználat biztonságának problémái (pl. <i>személyes adatok védelme, hamis vagy megbízhatatlan oldalak, információk kiszűrése, ismerkedés veszélyei</i>) ismerete. Az internetes és mobilkommunikáció fontosabb sajátosságainak (pl. <i>interaktivitás, a kommunikáció térbeli és időbeli szabadsága, figyelemmegosztás, multitasking, virtuális kapcsolatok, konstruált személyiségek, anonimitás és annak korlátai, e-résztvétel, e-demokrácia,</i>	A mindennapi kommunikáció digitális technológián alapuló formáinak (chat, SMS, e-mail, fórum) és nyelvi sajátosságaik (pl. <i>szókincs, szavak alakváltozatai, mondatszerkesztés, az érzelemkifejezés eszközei</i>) értelmező ismerete.

	amatőr és professzionális tartalomgyártás, médiahasználat más emberek jelenlétében és annak normái) tudatosítása.	
A média és az életmód	A médiumok – elsősorban a rádió, a televízió és az online sajtó – műsorrendjének, honlap-struktúráinak, az intézmény vagy csatorna-image kialakításának a befogadók életmódjára, műsorválasztási preferenciáira gyakorolt hatásainak bemutatása.	A fontos tömegkommunikációs modellek (transzmissziós, rituális, propaganda-reklám, befogadási modell) működésének szemléltetése önállóan gyűjtött médiapéldák alapján (pl. rövid szóbeli vagy írásbeli beszámoló, esettanulmány formájában).

9. A médiaszövegek befogadása és a média közönsége

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
Intertextualitás, sorozatelv	A sorozatelv fogalma, hatása a szövegek megszerkesztésére és befogadására. A sorozatszerű szerkesztés célja és hatása a befogadóra <i>(pl. szappanoperák, hírek, reklámkampányok esetén)</i>. A hírmédia médiaszövegeinek mint történetkezdemények közrebocsátott értelmezési javaslatainak az elemzése; a fontosabb újságírói modellek (elkötelezett, pártos, objektív-semleges, bulvár) ismerete.	Aktuális médiapéldákkal annak a jelenségnek a bemutatása, hogy a médiaszövegek rendszeresen utalnak más médiaszövegekre, s a befogadó olykor csak a megelőző vagy következő szövegek, közlemények alapján értheti meg az adott textust <i>(pl. hírek)</i>. A médiaszövegek mint történetkezdemények közrebocsátott értelmezési javaslatainak az elemzése; a fontosabb újságírói modellek (elkötelezett, pártos, objektív-semleges, bulvár) ismerete és

		alkalmazása konkrét médiaszövegek esetében.
A befogadást befolyásoló tényezők	Az egyirányú kommunikáció dominanciájának majd csökkenésének, az interaktivitás módjainak, szerepének ismerete a tömegkommunikációban. A lineáris és nemlineáris olvasás fogalmának ismerete. A befogadásra a szövegen túl hatást gyakorló tényezők: kulturális kompetencia (a befogadó tudása, tapasztalata és ízlése); a közönség kulturális és társadalmi környezete (gazdasági, szociális, etnikai helyzet, életkor és nemi identitás), a befogadás környezete (<i>pl. újságolvasás, rádiózás, tévénézés, szörfözés a világhálón</i>), illetve ezek hatása az egyes médiaszövegek, szövegtípusok elfogadására vagy elutasítására. A médiaipar globalizálódásának jelei és következményei (<i>pl. a nemzeti identitás veszélyeztetése és átalakulása</i>) a médiaszövegek kódolásában és terjesztésében. A közönség eltérő szerepeinek értelmezése: a befogadó mint fogyasztó, a közönség mint állampolgár, a közönség mint nő vagy férfi.	Nemlineáris szövegek szerkezeti felépítésének elemzése. Alkalmas példákkal a hálózati kommunikáció életmódra, életminőségre vonatkozó hatásainak bemutatása, a <i>személyiség</i> felbontása és megsokszorozása kapcsán az online médiahasználat veszélyeinek (<i>pl. függőség, elmagányosodás, egészségkárosodás</i>) értelmezése.

	A legfontosabb médiahatás-elméletek (pl. <i>direkt, korlátozott, használati-érték, kultivációs modellek</i>) ismerete	
A sztár	A sztár szerepének felismerése és értelmezése a filmen és a médiában néhány film és médiasztár jellemzésével.	A sztárfogalom kialakulása és módosulása.
Új médiatechnológiák	A mediatizált közlésmód új jelenségeinek (pl. <i>interaktivitás, multimédia, hálózati kommunikáció, virtuális valóság, médiakonvergencia</i>) jellemzése, a befogadási folyamatra gyakorolt hatásuk bemutatása és értékelése.	

10. Médiaintézmények

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
A médiaszöveg mint termék	A tömegkommunikációs folyamatra ható főbb gazdasági tényezők bemutatása, az iparszerű és piacelvű működés (pl. <i>a maximális fogyasztásra készítés elve, a közönség mint vevő és mint áru, a műsoridő mint tulajdon</i>) értelmezése.	Néhány jellemző adat (pl. <i>a hazai film-és televíziós ipar nagyságrendje, a közpénzek és a „reklámtorta” mértéke</i>) ismerete és értelmezése.
A médiaipar intézményei	A közszolgálati és kereskedelmi médiaintézmények jellemzése néhány példa alapján.	A független és alternatív médiaintézmények, szakosított csatornák és tematikus-specializálódott média-vállalkozások jellemzése alkalmas példák alapján.
A médiaipar ellenőrzése	A médiaipar jogi és etikai szabályozásának alapelvei (pl. <i>önellenőrzés, a válaszadás lehetősége, a magánélet</i>	A rasszizmus és a gyűlöletbeszéd tilalmának és a szólásszabadság elvének konfliktusa

	<i>tiszteletben tartása, a közszereplőkkel kapcsolatos szabályok, a hátrányos megkülönböztetés tilalma).</i> A törvények és szabályok betartását ellenőrző hazai intézmények megnevezése, beavatkozásuk <i>(pl. a reklámidő túllépéséért, a fiatalkorúakat károsan érintő műsorokkal – elsősorban az indokolatlan erőszak-megjelenítéssel kapcsolatos - döntések)</i> jellemző példáinak ismertetése az adott időszakból. A médiatörvény és a monopóliumellenes törvények legfontosabb szabályozó eszközeinek <i>(pl. a tőkekoncentráció limitálása, kvóták, hírszolgáltatás előírása)</i> ismerete. Az újságíró szabadsága és ennek korlátai; a szerzői jog; az információhoz való jog; a rágalmozással kapcsolatos, a kiskorúak védelmét és a politikai befolyásolástól való védelmet szolgáló főbb szabályozások ismerete.	ismerete, értelmezése a médiaszabályozás szempontjából.

11. A reprezentáció

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
Manipuláció, a valóság sztereotip és torzított megjelenítése a médiában	A reprezentáció fogalmának ismerete, a tapasztalati és a médiavalóság eltéréseinek felismerése és bemutatása a nemi szerepek, a kisebbségek és az etnikumok, az eszmék és politikai formációk médiareprezentációjának jellegzetes példáin keresztül,	A morális pánik fogalmának ismerete. Fontosabb érvek és ellenérvek ismerete és alkalmazása, amelyek a média

jellemző sztereotípiák bemutatása bizonyos társadalmi csoportok reprezentációjában. Fontosabb érvek és ellenérvek ismerete és alkalmazása, amelyek a média tömegbefolyásolási, közönségmanipulációs hatását kívánják bizonyítani vagy cáfolni. A manipuláció és a médiaipari selejt megkülönböztetése egymástól. A médiaoptimizmus és -pesszimizmus fogalmának, alapvető érvkészletének ismerete.	agresszivizáló hatását kívánják bizonyítani vagy cáfolni.

12. Jellegzetes televíziós műsortípusok

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
Hírműsorok	A hír, a hírérték, az infotainment és a vélemény fogalmainak ismerete és elkülönítésük adott médiaszövegben. A hírműsorszerkesztés elemi formáinak és normáinak ismerete és érvényesülésük kritikus megítélése.	A hírműsorok show-szerű átalakulásának értékelése. A televíziós dokumentarizmus átalakulásának értékelése.
Reklám	A reklám mint alkalmazott művészeti forma értelmezése adott médiaszöveg esetében. A reklámok címzettjének/célcsoportjának meghatározása. A reklámozásban alkalmazott néhány gyakori befolyásolási technika felismerése és értékelése.	A reklám szerepe a média-intézményrendszer fenntartásában és befolyásolásában játszott szerepének értékelése.
Folytatásos teleregény (szappanopera)	A szériaelv megjelenési formáinak felismerése és jellemzése. A teleregény szerkezeti sajátosságainak ismerete és bemutatása alkalmas példán.	
Show-műsorok	Valóságshow-műsorok (reality) jellemzése mint a jóízlés, a	A show-műsorok forrásainak és rokon

	humánium, az önrendelkezés kikezdése másfelől annak az elemi igénynek a megvalósulása, amelyben az egyszerű ember az elit helyett magát láthatja viszont a nyilvánosságban.	műfajainak ismerete (pl. <i>varieté, cirkusz</i>); a leggyakoribb showműsor-változatok ismerete és jellemzése. A show külsőségeinek, a közönség és a show műsorvezetője (showman) szerepének jellemzése. A valóság és show viszonyának megfigyelése és értelmezése alkalmas példán.
Számítógépes játék		Választott számítógépes játék elemző bemutatása (pl. prezentáció keretében) cselekményvezetés, szereplők rendszere és a felkínált identitások, megformáltság (képi világ, hangeffektusok), az interaktivitás lehetőségei szerint.

II. A VIZSGA LEÍRÁSA

A vizsga részei

Középszint		Emelt szint				
Írásbeli vizsga	Gyakorlati vizsga	Írásbeli vizsga		Gyakorlati vizsga		Szóbeli vizsga
180 perc	Projekt	180	perc	Projekt	20	perc
50 pont	50 pont	60	pont	60 pont	30	pont

A vizsgán használható segédeszközök

	Középszint		Emelt szint		
	Írásbeli vizsga	Gyakorlati vizsga	Írásbeli vizsga	Gyakorlati vizsga	Szóbeli vizsga

A vizsgázó biztosítja	NINCS	NINCS	NINCS	NINCS	NINCS
A vizsgabizottságot működtető intézmény biztosítja	DVD-lejátszó és televízió vagy kivetítő	NINCS	DVD-lejátszó és televízió vagy kivetítő	NINCS	NINCS

Nyilvánosságra hozandók

	Középszint		Emelt szint		
	Írásbeli vizsga	Gyakorlati vizsga	Írásbeli vizsga	Gyakorlati vizsga	Szóbeli vizsga
Anyag	NINCS	projektfeladatok	NINCS	projektfeladatok	tételsor
Mikor?	NINCS	Október 15. (November 1.); Április 15. (Május 1.)	NINCS	Október 15.; Április 15.	Jogszá- bály szerint

KÖZÉPSZINTŰ VIZSGA

Középszint				
Gyakorlati vizsga		Írásbeli vizsga		
		180 perc		
Projekt		Feladatsor		
Médiaszöveg és munkanapló elkészítése („A” feladat)	Esszé elkészítése („B” feladat)	Fogalom- és tárgyismeret	Mozgóképi szövegértés	Média miniesse
25 pont	25 pont	10 pont	25 pont	15 pont
50 pont		50 pont		

Írásbeli vizsga

Általános szabályok

Az írásbeli vizsgán a vizsgázóknak egy központi feladatsort kell megoldaniuk.

A feladatsor minden esetben tartalmaz egy DVD-re rögzített, néhány (kb. 5-15) perc hosszúságú filmrészletet vagy televíziós műsorrészletet. Az írásbeli vizsga során először a feladatlaphoz tartozó film- vagy műsorrészletet kell a vizsgázóknak

megtekinteniük, majd a feladatlapok szétosztását követően a vizsgázók három percet kapnak a filmrészlettel kapcsolatos kérdések tanulmányozására. Ezt követően a vizsgázók másodszor is megnézik a részletet, majd megkezdik a munkát.

A részlet megtekintésére még egy alkalommal (a beadást megelőző utolsó fél óra kezdetén) harmadszor is lehetőséget kell biztosítani a vizsgázóknak, amennyiben azt bárki közülük igényli.

Vizsgacsoportonként szükséges eszköz a DVD-lejátszó és televízió vagy kivetítő, ezeket a vizsgabizottságot működtető intézmény biztosítja.

A vizsgázók a feladatlapokon levő információkon kívül semmilyen segédeszközt nem használhatnak.

Az írásbeli feladatlap tartalmi és formai jellemzői

Az írásbeli vizsga feladatlapja három részből áll:

- tartalmaz néhány, elsősorban az ismereteket és a tudást mérő feladatot;
- a mozgóképi szövegértés képességének mérésére tartalmaz egy előzetesen nem látott, a vizsga során megtekintett mozgóképi szöveggel (filmrészlettel, televíziós műsorrészlettel) kapcsolatos kérdéssort, illetve a látott részlethez kapcsolódó részletesebben kifejtendő, elemző jellegű kérdést;
- tartalmazza valamely tömegkommunikációval kapcsolatos probléma felvetését, mellyel kapcsolatban rövid esszéisztikus kifejtést vár el a vizsgázótól.

Az írásbeli vizsgarészhez kapcsolódó nyilvánosságra hozandó anyag nincs.

Az írásbeli feladatlap értékelése

Az írásbeli vizsga értékelését központi javítási-értékelési útmutató alapján a szaktanár végzi.

A tesztlap feladatsoraiban megjelenő rövid, kifejtést-érvelést igénylő feladatok értékelése során minősíteni kell:

a) a probléma értelmezésének minőségét, a feladat megoldása során alkalmazott ismeretek mértékét, azok érvényességét;

b) a szöveg áttekinthetőségét (logikus szerkezetét) és érveléstechnikáját, annak stiláris színvonalát;

c) az önálló megfigyelések, felvetések előfordulását és minőségét.

A feladatsor első részét képező ismereteket és tudást mérő feladatokra maximálisan 10, a mozgóképi szövegértés mérésére vonatkozó feladatokra hibátlan megoldás esetén maximálisan 25, míg a médiaismerettel kapcsolatos esszé jellegű feladatra további 15 pont szerezhető. A vizsgadolgozat maximális összpontszáma így 50 vizsgapont lehet.

Gyakorlati vizsga

Általános szabályok

A gyakorlati vizsga önálló munka keretében kidolgozandó két különböző projektfeladat megoldásából áll. A központilag meghatározott hat vizsgafeladatot a szaktanár további két projektfeladattal egészítheti ki.

Az elkészült projektmunkát a vizsgabizottságot működtető intézményben kell legkésőbb az írásbeli vizsgaidőszak kezdetéig beadni, és azt a továbbiakban írásbeli vizsgadolgozatként kell kezelni.

A gyakorlati projektmunka tartalmi és formai jellemzői

A központilag közzétett feladatok közül három minden esetben valamely médiaszöveg és a hozzá tartozó munkanapló elkészítésére vonatkozik („A” feladat), míg a további három feladat esszé típusú („B” feladat). A vizsgázó a projektfeladatok közül egy „A” és egy „B” típusú feladatot köteles választani oly módon, hogy a választott feladatok legalább egyike a központilag közzétett feladatok valamelyike.

A vizsgázó gyakorlati vizsgamunkájának tartalmaznia kell:

a) egy médiaszöveget („A” feladat), amely lehet pl. rövid videofilm vagy műsorelőzetes, riportázs, reklám, portré, hanganyag, fotósorozat, animációs munka, plakát, képregény, story-board, számítógépes honlap vagy amely egyéb kreatív formában valósulhat meg;

b) egy esszét, minitanulmányt („B” feladat), amely önálló irodalmazás, kutatás, elemzés alapján készül.

Az „A” feladathoz kötelezően mellékelni kell egy maximum 750 szóból álló munkanaplót, vagyis értelmező kommentárt. Ebben röviden ki kell térni a feladatválasztással kapcsolatos vizsgázói motivációkra, a munka tervezése és kivitelezése során felmerült főbb döntési helyzetekre, a feladatmegoldással kapcsolatos személyes élményekre, továbbá a szöveget a vizsgázó önértékelő megjegyzéseivel kell zárni.

Az esszéjellegű feladatok megoldásaként egy maximum 1000-1500 szóból (4-6 oldal) álló szöveget kell elkészíteni. Ha ebben a vizsgázó kritikai, elméleti szöveget interpretál vagy idéz, akkor a tudományos közleményeknél megszokott hivatkozásokat és irodalomjegyzéket is csatolni kell (ezek a megjelölt terjedelmen kívül esnek).

A tavaszi vizsgaidőszakra vonatkozó központi vizsgafeladatok minden év október 15-éig, az őszi vizsgaidőszakra vonatkozók április 15-éig kerülnek nyilvánosságra. A szaktanárok által kiadott feladatokat a tavaszi vizsgaidőszakra vonatkozóan legkésőbb november 1-jéig, az őszi vizsgaidőszakra vonatkozóan május 1-jéig kell az adott intézményben a vizsgázók számára közzétenni.

A gyakorlati projektmunka értékelése

Amennyiben a vizsgázó két azonos típusú feladat megoldását adja be, akkor, a nyilvánosságra hozott feladatok sorrendje szerinti első megoldott feladatát kell értékelni, a másik automatikusan 0 ponttal értékelendő.

A projektmunka értékelése során - a munka jellegét figyelembe véve - a szaktanár feladatonként az alábbi szempontok szerint minősíti a megoldásokat:

A gyakorlati (kreatív) feladatnál értékelni kell

a) az elképzelés megtervezettségét, a megvalósítás előkészítettségét és a munka szervezettségét;

b) a munka dokumentáltságának minőségét és az elkészített anyaggal kapcsolatos (ön)reflexió színvonalát;

c) a kivitelezés technikai és esztétikai minőségét, ötletességét, személyességét;

d) a prezentáció formai színvonalát.

Az esszé típusú feladatnál értékelni kell

a) a probléma értelmezésének minőségét, a feladat megoldása során felhasznált háttéranyagok és ismeretek érvényességét,

b) a szöveg áttekinthetőségét (logikus struktúráját) és érveléstechnikáját, stiláris színvonalát,

c) az önálló megfigyelések, felvetések előfordulását és minőségét,

d) a prezentáció formai színvonalát.

A központi javítási-értékelési útmutató alapján a fentiekben írt szempontokat érvényesítve feladatonként összesen 25-25 pont adható. A gyakorlati vizsgafeladatokra a vizsgázó így maximálisan 50 vizsgapontot szerezhethet.

EMELT SZINTŰ VIZSGA

Emelt szint							
Gyakorlati vizsga			Írásbeli vizsga			Szóbeli vizsga	
			180 perc			20 perc	
Projekt			Feladatsor			Tételkifejtés	
Média-szöveg és munkanapló elkészítése („A” feladat”)	Esszé elkészítése („B” feladat)	„C” feladat elkészítése	Fogalom- és tárgyismeret	Mozgó képi szövegért és	Média miniesszé	Mozgókép altételsor	Média altételsor
20 pont	20 pont	20 pont	15 pont	30 pont	15 pont	15 pont	15 pont
60 pont			60 pont			30 pont	

Írásbeli vizsga

Általános szabályok

Az írásbeli vizsgán a vizsgázóknak egy központi feladatsort kell megoldaniuk.

A feladatsor minden esetben tartalmaz egy DVD-re rögzített, néhány (5-15) perc hosszúságú filmrészletet vagy televíziós műsorrészletet. Az írásbeli vizsga során először a feladatlaphoz tartozó film- vagy műsorrészletet kell a vizsgázóknak megtekinteniük, majd a feladatlapok szétosztását követően a vizsgázók három percet kapnak a filmrészlettel kapcsolatos kérdések tanulmányozására. Ezt követően a vizsgázók másodszor is megnézik a részletet, majd megkezdik a munkát.

A részlet megtekintésére még egy alkalommal (a beadást megelőző utolsó fél óra kezdetén) harmadszor is lehetőséget kell biztosítani a vizsgázóknak, amennyiben azt bárki közülük igényli.

Vizsgacsoportonként szükséges eszköz a DVD-lejátszó és televízió vagy kivetítő, ezeket a vizsgabizottságot működtető intézmény biztosítja.

A vizsgázók a feladatlapokon levő információkon kívül semmilyen segédeszközt nem használhatnak.

Az írásbeli feladatlap tartalmi és formai jellemzői

Az írásbeli vizsga feladatlapja három részből áll:

- tartalmaz néhány, elsősorban az ismereteket és a tudást mérő feladatot;
- a mozgóképi szövegértés képességének mérésére tartalmaz egy előzetesen nem látott (ismeretlen) mozgóképi szöveggel (filmrészlettel, televíziós műsorrészlettel) kapcsolatos kérdéssort, illetve egy, a látott részlethez kapcsolódó részletesebben kifejtendő, elemző jellegű kérdést;
- tartalmazza valamely tömegkommunikációval kapcsolatos probléma felvetését, mellyel kapcsolatban rövid esszéisztikus kifejtést vár el a vizsgázótól.

Az írásbeli vizsgarészhez kapcsolódó nyilvánosságra hozandó anyag nincs.

Az írásbeli feladatlap értékelése

Az értékelés központi javítási-értékelési útmutató alapján történik.

A feladatsorban megjelenő rövid, kifejtést-érvelést igénylő feladatok értékelése során minősíteni kell:

- a) a probléma értelmezésének minőségét, a feladat megoldása során alkalmazott ismeretek mértékét, azok érvényességét;
- b) a szöveg áttekinthetőségét (logikus szerkezetét) és érveléstechnikáját, annak stiláris színvonalát;
- c) az önálló megfigyelések, felvetések előfordulását és minőségét.

A feladatlap első részét képező, ismereteket és tudást mérő feladatokra maximálisan 15, a mozgóképi szövegértés mérésére vonatkozó feladatokra hibátlan megoldás esetén maximálisan 30, míg a médiaismerettel kapcsolatos esszé jellegű feladatra további 15 pont szerezhető.

A feladatlap maximális összpontszáma így 60 vizsgapont lehet.

Gyakorlati vizsga

Általános szabályok

A gyakorlati vizsga önálló munka keretében kidolgozandó három különböző projektfeladat megoldásából áll. A közzétett hat középszintű vizsgafeladathoz további három emelt szintű projektfeladat társul.

Az elkészült projektmunkát legkésőbb az írásbeli vizsgaidőszak kezdetéig kell beadni, és azt a továbbiakban írásbeli vizsgadolgozatként kell kezelni.

A gyakorlati projektmunka tartalmi és formai jellemzői

A központilag közzétett (a középszintű gyakorlati vizsgáéval azonos) feladatok közül három minden esetben valamely médiaszöveg és a hozzá tartozó munkanapló elkészítésére vonatkozik („A” feladat), további három feladat esszé típusú („B” feladat), míg a csak az emelt szintű vizsgára közzétett három feladat („C” feladat) típusa bármelyik lehet.

A vizsgázó a projektfeladatok közül egy „A”, egy „B” és egy „C” típusú feladatot köteles választani.

A vizsgázó gyakorlati vizsgamunkájának tartalmaznia kell:

a) egy médiaszöveget („A” feladat), amely lehet pl. rövid videofilm, film/előzetes, riportázs, reklám, portré, hanganyag, fotósorozat, animációs munka, plakát, képregény, story-board, számítógépes honlap stb. vagy amely egyéb kreatív formában valósulhat meg;

b) egy esszét, minitanulmányt („B” feladat), amely önálló irodalmazás, kutatás, elemzés alapján kerül elkészítésre;

c) egy további médiaszöveget vagy esszét („C” feladat).

Az „A”-típusú feladatokhoz kötelezően mellékelni kell egy maximum 750 szóból álló munkanaplót, vagyis értelmező kommentárt. Ebben röviden ki kell térni a feladatválasztással kapcsolatos vizsgázói motivációkra, a munka tervezése és kivitelezése során felmerült főbb döntési helyzetekre, a feladatmegoldással kapcsolatos személyes élményekre, továbbá a szöveget a vizsgázó önértékelő megjegyzéseivel kell zárni.

A „B”-típusú (esszé jellegű) feladatok megoldásaként egy maximum 1000-1500 szóból (4-6 oldal) álló szöveget kell elkészíteni. Ha ebben a vizsgázó kritikai, elméleti szöveget interpretál vagy idéz, akkor a tudományos közleményeknél megszokott hivatkozásokat és irodalomjegyzéket is csatolni kell (ezek a megjelölt terjedelmen kívül esnek).

A tavaszi vizsgaidőszakra vonatkozó központi vizsgafeladatok minden év október 15-éig, az őszi vizsgaidőszakra vonatkozók április 15-éig kerülnek nyilvánosságra.

A gyakorlati projektmunka értékelése

Amennyiben a vizsgázó három olyan feladat megoldását adja be értékelésre, melyek egyike sem C-típusú feladat, úgy az összes feladatot 0 ponttal kell értékelni.

Amennyiben a vizsgázó két vagy három azonos típusú feladat megoldását adja be, akkor feladattípusonként a nyilvánosságra hozott feladatok sorrendje szerinti első megoldott feladatát kell értékelni, a többi feladat - az adott feladattípuson belül - automatikusan 0 ponttal értékelendő.

Az értékelés központi javítási-értékelési útmutató alapján történik. A gyakorlati (kreatív) feladatnál értékelni kell

a) az elképzelés megtervezettségét, a megvalósítás előkészítettségét és a munka szervezettségét;

b) a munka dokumentáltságának minőségét és az elkészített anyaggal kapcsolatos (ön)reflexió színvonalát;

c) a kivitelezés technikai és esztétikai minőségét, ötletességét, személyességét;

d) a prezentáció formai színvonalát.

Az esszé típusú feladatnál értékelni kell

a) a probléma értelmezésének minőségét, a feladat megoldása során felhasznált háttéranyagok és ismeretek érvényességét;

b) a szöveg áttekinthetőségét (logikus struktúráját) és érveléstechnikáját, stiláris színvonalát;

c) az önálló megfigyelések, felvetések előfordulását és minőségét;

d) a prezentáció formai színvonalát.

A központi értékelési útmutató alapján a fentiekben írt tartalmi (a, b, c) szempontokat érvényesítve feladatonként maximálisan 18, a prezentáció formai színvonalára pedig további 2, összesen 20 pont adható. A gyakorlati vizsgafeladatokra a vizsgázó így maximálisan 60 vizsgapontot szerezhet.

Szóbeli vizsga

Az emelt szintű szóbeli vizsga központi tételsor alapján zajlik.

Feleléskor a kifejtés sorrendjét a vizsgázó választja meg. Az altételt a vizsgázónak önállóan kell kifejtenie. Közbekérdezni csak akkor lehet, ha teljesen helytelen úton indult el, vagy nyilvánvaló, hogy elakadt. (Ez esetben segítő kérdést lehet feltenni, amennyiben az még a felelési időbe belefér.) Ha az altétel önálló álláspont megfogalmazását igényli, akkor a vizsgázónak az ezzel kapcsolatban felmerülő kérdésekre is válaszolnia kell.

A szóbeli vizsgán a vizsgázónak két altételt kell húznia és kifejtenie.

Az altételsorok legalább 8-8 altételt tartalmaznak.

A szóbeli tételsor tartalmi és formai jellemzői

A két altételsor közül az egyik a mozgóképkultúra, a másik a média világához kapcsolódó ismereteket, értelmezési képességeket ellenőrző altételeket tartalmaz.

Nyilvánosságra hozható a központi tételsor, a jogszabály szerint.

A szóbeli vizsgarész értékelése

Az értékelés központi értékelési útmutató alapján, a következő szempontok szerint történik:

- a vizsgázó által kifejtettek mennyiben merítik ki tartalmilag az altétel címében megjelölt témát;
- logikusan fölépített-e a vizsgázó előadása, megfelel-e az ilyen típusú szóbeli közléstől elvárható követelményeknek;
- mennyiben önálló a vizsgázó szóbeli teljesítménye (pl. szüksége volt-e segítő kérdésre), mennyire rendszerezett és mély a tudása (pl. hogyan reagált a tantárgyi bizottság által esetlegesen felvetett kérdésekre).

A szóbeli vizsgán a vizsgázó teljesítményét a két altételre adott maximálisan 15-15 ponttal kell értékelni, tehát összesen 30 pont szerezhető.

2.6. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag

A különböző nemzetiségek kultúrájának megismerését szolgáló tananyagot a magyar nyelv és irodalom, a történelem, valamint a társadalomismeret tananyagába építettük be, melyet az adott tantárgy helyi tanterve tartalmaz. A következő témakörökben tervezzük a nemzetiségi kérdések tárgyalását:

- Magyar nyelv: 12. évfolyam
 - Nemzetiségi nyelvhasználat
- Történelem: 10. és 12. évfolyam
 - Az ország újjászületése a XVIII. században,
 - Mária Terézia rendeletei
 - Reformkor
 - Dualizmus
 - II. világháború – holokauszt, társadalmi helyzet változása a II. vh. után Magyarországon
- Társadalomismeret: 9. és 11. évfolyam
 - Társadalmi kérdések - nemzetiség
 - A cigányok helyzete Magyarországon

2.7. Csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezésének elvei

A csoportbontásokat az iskola különböző, tanításra, gyakorlati képzésre használt helységeinek kapacitása, a jogszabályi keretek, és a pedagógiai munka hatékonyságának foka határozza meg. Figyelembe véve a Nkt. 4. sz. mellékletében foglalt csoportlétszámokat, a tankönyv, a cukrászműhely, az informatikatermek befogadóképességét, az osztályok összetételét, a tantárgyfelosztás elkészítésekor meghatározzuk a csoportlétszámokat és a csoportok számát.

Ügyelni kell arra, hogy a csoportbontásokkal az óraszámok ne haladják meg az osztályok számára engedélyezett időkeretet, illetve a fenntartó által, az intézmény számára biztosított óraszámot.

Mivel az iskolánk szakmai képzést is folytat, ezért a szakközépiskolai tagozaton az osztályaink összetétele heterogén, így szakmánkénti bontásban tanítjuk a szakmai elméleti és gyakorlati tantárgyakat.

Az informatika és a gépírás órákat csak párhuzamosan két teremben tudjuk tanítani osztályonként, a termék befogadóképessége miatt.

Az idegen nyelveket is két, vagy három csoportban tanítjuk attól függően, hogy a tanulók milyen arányban tanulnak német, ill. angol nyelvet.

A matematika csoportbontást a munka hatékonyságának emelése céljából szervezzük meg. Az alacsony osztálylétszámú, hasonló tudásszintű osztályokat nem bontjuk ezeken az órákon.

2.8. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

Az adott tanévben használatos tankönyvek és taneszközök kiválasztása a szakmai munkaközösségek döntése alapján az iskolavezetéssel egyetértésben történik, figyelembe véve az adott évben hatályos tankönyvlistát.

Mindenkor figyelembe vesszük a következő szempontokat:

- Keltse fel a tanulók érdeklődését az adott tantárgy tanulása iránt.
- A tantervi anyagot teljes mértékben tartalmazza.
- Metodikáját tekintve is feleljen meg a tanulók életkori sajátosságainak.
- Szerkezete, a tananyagok egymásra épülése logikus legyen.
- Sokrétű és jól használható ismertanyagot közöljön.
- Jól legyen tanítható és tanulható.
- Tegye lehetővé a tantervi követelmény elérését, az alkalmazásképes tudást.
- Korszerű ismereteket közöljön.
- Késztesen gondolkodásra és legyen alkalmas az önálló tanulásra.
- Életszerű legyen.

- Ábrái figyelemfelkeltőek, érthetők legyenek.
- Tartalmazzon összefoglalást vagy azt segítő kérdéseket.
- Járuljon hozzá az általános műveltség kialakításához.
- Az iskola elvégzése után is tudjon segítséget nyújtani.
- Esztétikai megjelenése igényes legyen, nevelje a diákokat precíz munkavégzésre, a taneszköz állapotának megővására;
- egymásra épülő tantárgyi rendszerek, tankönyvcsaládok, sorozatok tagjai;
- amelyekhez rendelkezésre áll olyan digitális tananyag, amely interaktív táblán segíti az órai munkát pl. feladatok, videók, animációk, 3D modellek, szerkesztő és grafikonrajzoló, statisztikai programok, interaktív feladatok, számonkérési lehetőségek, játékok stb. segítségével.
- amelyekhez olyan hozzáférés biztosított, amely az iskolában használt digitális eszközöket és tartalmakat interneten keresztül a diákok otthoni tanulásához is nyújtani tudja.
- Ha több fajta is megfelel mindezen szempontoknak, akkor az olcsóbbat választjuk.
- Több éven keresztül használható legyen.
- Nyelvkönyv esetében mindezen szempontokon túl kommunikatív legyen.

A gyakorlati képzésben prioritást élveznek a cselekedve tanulás formái. Ehhez olyan taneszközöket biztosítunk, amelyek szakterületeinken a legmagasabb színvonalat képviselik.

A kiválasztás és a beszerzés során igényeljük a kamara és a gazdasági partnerek támogatását.

Az ingyenes tankönyvellátás tekintetében a nemzeti köznevelés tankönyvellátásáról szóló 2013. évi CCXXXII. törvény, és a tankönyvvé, pedagógus-kézikönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjéről szóló 17/2014. (III. 12.) EMMI rendelet szerint járunk el.

2.9. A tanulók munkájának ellenőrzése, értékelése

2.9.1. Az értékelés módja, fajtái

Az oktatásunk, nevelésünk akkor lehet hatékony, ha a folyamatot folyamatos és következetes ellenőrzés és értékelés kíséri. Az értékelés a tanulók teljesítményéről adott szervezett és differenciált visszajelzés. Tanulóra irányuló tevékenység, mert a tanulók tudását, képességét mérjük, a tanulókat minősítjük, osztályozzuk, a tanulók tanulási motivációját elősegítjük. Tanárt segítő tevékenység, mert lehetőséget biztosít a hibák feltárására, javítására, segíti a tanulók tudásának feltérképezését, összehasonlíthatóvá válnak a tanulócsoportok teljesítményei.

Az értékelés fajtái:

- diagnosztikus értékelés – az előzetes tudást méri
- fejlesztő értékelés – a hibák feltárását, javítását szolgálja
- szummatív értékelés – az elért tudást a célhoz viszonyítja

A diagnosztikus értékelés a tanítási folyamat elején méri azt a tudásszintet, amely alapján a tanár az oktatási célokat, feladatokat, módszereket meghatározza. A felvett diákok szövegértését, matematikai képességét, idegen nyelvi kompetenciáit 9. évfolyam elején mérjük, majd az eredményeknek megfelelően a szaktanárok elkészítik a fejlesztési terveket. A fejlesztések nem korlátozódnak a kilencedik évfolyamra, tehát a differenciált munkát mindig megelőzi a diagnosztikus értékelés. A **diagnosztikus értékelés során a diákok nem kapnak osztályzatot.**

Minden tanár és szakoktató a tanítási órán folyamatosan értékeli a tanulók munkáját, javítja a diákok hibáit, ösztönzi őket a munkára. Egy témakör végét szummatív értékelés zárja le. Ez legtöbbször írásbeli számonkérés, vagy projektmunka (természetismeret). Hangsúlyt kell fektetni a **szóbeli számonkérésre**, javítva ezzel a diákok kommunikációs készségét. A szóbeli és írásbeli számonkérés során osztályzatot kapnak a tanulók.

Az évfolyam követelményei teljesítésének feltétele az elégséges osztályzat megszerzése mindkét félévben. A tantárgyak speciális értékelési módjait, elveit a tantárgyi tantervek tartalmazzák.

Iskolai szinten összehangoljuk, hogy mely tantárgyakból, mely évfolyamokon, mikor mérjük szintvizsgálóval a követelmények teljesítését. (lsd. nevelési program 1.18.)

A vizsgák speciális színterei a mérésnek, hiszen a szakmai komplex vizsga és az érettségi vizsga egy hosszabb tanulási folyamat végső eredményéről ad átfogó képet.

A tanév rendjében foglaltak szerint szervezzük az országos kompetenciamérést.

Az intézmény vagy a fenntartó kérésére időnként standard eszközökkel végzett külső mérésekre is sor kerül.

2.9.2. Az értékelés szintjei

Az értékelés három szintre terjed ki:

- a tanulók értékelését jelenti mindazoknak az adatoknak (osztályzatok, hiányzások, dicséretetek, elmarasztalások, stb.) összegyűjtése, feldolgozása és értelmezése, melynek alapján döntés születhet a tanítási-tanulási folyamat további menetéről, esetleges átalakításáról feltérképezve mind a haladást, mind a lemaradókat.
- Csoportok, osztályok szintjén figyelemmel kísérjük
 - észlelhető-e fejlődés a csoport munkájában,
 - milyen szintű a teljesítmény a többi csoporthoz képest,
 - hány tanulónál tapasztalható fejlődés vagy visszaesés a csoport teljesítményéhez, szintjéhez képest.
- Az iskolai szintű értékelés középpontjában a nevelés és oktatás minőségének és hatékonyságának vizsgálata áll, melyet félévente végzünk osztályozó, illetve záró értekezleteinken a következő eredményességi szempontok alapján:

- tantárgyi-, osztály- és tagozati átlagok, bukások, lemorzsolódások, hiányzások;
- versenyeken való részvétel, eredmények;
- szintvizsgák eredményei;
- továbbtanulás mutatói;
- nyelvvizsga eredmények;
- emelt szinten vizsgázott tanulók száma;
- érettségi vizsga átlaga;
- szakmai vizsga átlaga.

2.9.3. A magatartás és szorgalom értékelésének elvei

Az értékelés rendje:

A Nkt. értelmében „a tanuló magatartásának és szorgalmának értékelését és minősítését az osztályfőnök végzi az osztályban tanító tanárok véleményének kikérésével.” Iskolánkban az előzetes értékelés az osztályfőnöki órán történik a tanulók véleményének meghallgatásával. Az osztályfőnök által megállapított jegyeket a nevelőtestület az osztályozó értekezleten áttekinti, és dönt a tanuló minősítéséről.

Az értékelést és a minősítést az osztályfőnök és a nevelőtestület a pedagógiai szempontok körültekintő mérlegelésével végzi, amelynek legfőbb szempontja, hogy mi szolgálja leginkább a nevelőmunka eredményességét, a tanuló fejlődését és motivációjának erősítését, de figyelembe vesszük a tanuló, illetve az osztály egyéni sajátosságait is.

Iskolánkban a magatartás és a szorgalom értékelése és minősítése a következő szempontok alapján történik.

A magatartás értékelésének szempontjai:

- a tanuló iskolai viselkedése, a viselkedési normák és az együttélés szabályainak betartása
- tanáraihoz, az iskola dolgozóihoz, társaihoz való kapcsolatában, kommunikációjának módja
- az osztályközösség kialakításában, összetartásában, értékrendjének formálásában betöltött szerepe
- a házirend rendelkezéseinek betartása
- jelenléti fegyelme, a mulasztások igazolása
- a hetesi, és az ügyeletesi feladatok elvégzése
- az önként vállalt feladatok teljesítése
- a sport-, és a kulturális versenyeken való részvétel
- közösségi, diákönkormányzati munkája, amely a példás magatartásnak nem feltétele, de pozitív irányban befolyásolhatja a minősítést.

A tanuló magatartása

Magatartás		példás	jó	változó	rossz
1.	Fegyelmezettsége	nagyfokú állandó, másokra pozitívan kiható	megfelelő, még nem teljesen a sajátja	másokat zavaró, kifogásolható, gyenge, ingadozó, de igyekszik javulni	erősen kifogásolható, másokat erősen zavaró, negatív
2.	Viselkedéskultúrája, hangneme	kifogástalan, példaértékű, tisztelettudó, udvarias	kevés kivetnivalót hagy maga után	udvariatlan, nyegle	durva, romboló, közönséges, goromba, heves, hangoskodó
3.	Hatása közösségre, társas emberi kapcsolatai	pozitív, aktív, segítőkész, jóindulatú, élen jár, kezdeményező	részt vesz, de befolyást nem gyakorol, jóindulatú	nem árt, ingadozó, közömbös, vonakodó, komisz	negatív, goromba, ártó, lélektelen, megfélemlítő
4.	Házirend betartása	betartja, arra ösztönöz	néha hibázik	részben tartja be	sokat vét ellene
5.	Felelősségérzete	nagyfokú felelősségtudat	időnként feledékeny	Ingadozó	felelőtlen, megbízhatatlan

A szorgalom értékelésének szempontjai:

- a tanuló teljesítménye, tanulmányi eredményei a képességeihez mérten
- a jobb eredményért tett erőfeszítései
- a tanuláshoz való viszonya, motivációja
- az órai munkában való részvétele, aktivitása
- házi feladatok elkészítése, felszerelés megléte vagy hiánya, füzetvezetés
- a tanórán kívüli foglalkozásokon való részvétel
- a kötelező tananyagon felüli, külön feladatok vállalása
- a tanulmányi versenyeken való részvétel, teljesítmény.

A tanuló szorgalma

Szorgalom		példás	jó	változó	hanyag
1.	Tanulmányi munkája	céltudatosan törekvő, odaadó, igényes, tudás megszerzése	figyelmes, törekvő	ingadozó	hanyag, lassító
2.	Munkavégzése	kitartó, pontos, megbízható, önálló, lankadatlan	rendszeres, többnyire önálló	rendszeretlen, hullámzó, önállótlan	megbízhatatlan, gondatlan
3.	Kötelességtudata	kifogástalan, precíz	megfelelő, néha ösztökélni kell	felszerelése gyakran hiányos	szinte soha nincs felszerelése, többnyire hiányos
4.	Tanórákon kívüli információk felhasználása, többletmunkája	rendszeres, érdeklődő	előfordul, ösztönzésre dolgozik	ritkán	egyáltalán nem

Ha a tanuló magatartása ellen fegyelmező intézkedéseket kell foganatosítani, annak az aktuális félévben a magatartás érdemjegyben is jelentkeznie kell, az alábbi módokon:

- szóbeli figyelmeztetés az osztály előtt, osztályfőnöki figyelmeztetés, 7 órát meg nem haladó igazolatlan hiányzás: 4 (jó);
- osztályfőnöki intés, 7 órát meghaladó igazolatlan hiányzás: 3 (változó);
- igazgatói figyelmeztetés, intés: rossz (2);
- aki ellen fegyelmi eljárás indult, a fegyelmi határozatban kell a magatartás osztályzatát meghatározni.

A tanulók magatartását, szorgalmát havonta, az utolsó osztályfőnöki órán szóban értékeljük az osztállyal és az osztályzatot bevezetjük a naplóba.

Jutalmazás:

- Tanév folyamán szóbeli, írásbeli szaktanári, osztályfőnöki ill. igazgatói dicsérek.
- Tanév végi jutalomkönyvek.
- Végzős évfolyamon Emlékplakett.

Fegyelmező intézkedések:

- Szaktanári, osztályfőnöki, ill. igazgatói figyelmeztetés, intés.

- Fegyelmi intézkedés

A jutalmazási és fegyelmezési intézkedések szabályait a házirend tartalmazza.

2.9.4. Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai, az értékelésben betöltött súlya

Az írásbeli beszámoltatások formái:

- írásbeli felelet kisebb tanítási egység anyagának számonkérésére szolgál
- a témazáró dolgozat egy nagyobb tanulmányi egység számonkérése
- házi dolgozat: egy téma feldolgozása megadott szempontok szerint, forrásanyagok felhasználásával / önálló kutatás/

Az írásbeli beszámoltatások rendje:

Az írásbeli felelet bármely tanítási órán használható, a napi tananyag számonkérésére.

Egy témakör feldolgozása, összefoglalása után, témazáró dolgozatot írnak a diákok. A szaktanár előre jelzi a tanulóknak, és kellő időt ad a felkészülésre.

Házi dolgozatot készítenek a gyerekek, az arra alkalmas tananyag feldolgozásánál.

Előnye a motiváció növelése, a könyvtár és internet használat megkedveltetése.

Az írásbeli beszámoltatások korlátai:

- írásbeli feleletek számát általában nem korlátozzuk, csak annyiban, amennyiben a tantervekben a munkaközösségek limitálják a feleletek számát
- **témazáró dolgozatok számát szintén a tantárgyi tantervek tartalmazzák**
- házi dolgozat: a tantárgy jellegétől függően használhatjuk, de egy tanuló félévente maximum tantárgyanként csak egyet készíthet.

Az írásbeli beszámoltatások rendjét konkrétan tanév elején az adott osztályban tanító pedagógusok közössége határozza meg, és rögzíti tanmeneteiben, majd a témazáró dolgozatok várható időpontjait, a tanulók tudomására hozza.

Általánosan be kell tartani, hogy a tanuló legfeljebb három témazáró dolgozatot

írhat egy napon, amelynek időpontját a szaktanárok egy héttel korábban bejelentik.

Az írásbeli beszámoltatások súlya a tanulók értékelésében:

- írásbeli felelet: egyszeres vagy másfeles súllyal szerepel a tanuló félévi, és év végi értékelésénél
- témazáró dolgozat: az érdemjegy két szóbeli, illetve írásbeli felelettel egyenértékű, azaz kétszeres súllyal vesszük figyelembe a félévi és év végi osztályozásnál. A témazárókat témakörönként íratjuk, tehát a témazárók száma megegyezik a témakörök számával.
- házi dolgozat: súlyát a tantárgyi tantervek tartalmazzák.

Az osztályzatok minimális száma félévenként három osztályzat. Az osztályzatok minimális száma a heti óraszámok függvénye:

1 óra/hét	3 db osztályzat
2 óra/hét	4 db osztályzat
legalább 3 óra/hét	5 db osztályzat

2.9.5. A tanulók felkészüléséhez előírt otthoni írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei

- A tanulók terhelését igyekszünk elviselhetővé tenni, időt kívánunk számukra biztosítani a pihenéshez, sporthoz, szórakozáshoz.
- Írásbeli otthoni feladatot csak azokból a tantárgyakból adunk, amelyeknél nélkülözhetetlen a tananyag elsajátításához /például anyanyelv, irodalom, idegen nyelvek, matematika, számítási feladatokat tartalmazó szakmai tárgyak, stb./
- A tanítási órákon nagy gondot fordítunk a gyakoroltatásra, gyakorlásra, hogy az otthoni szóbeli felkészülési időt csökkentsük.
- A hétvégékre sem adunk a napi feladatoknál többet, törekszünk arra, hogy tanulóinknak lehetősége legyen a heti regenerálódásra.

2.10. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

A mérés célja

A tanulók egészségi állapota a felmérések szerint, évről évre fokozatosan romlik. Ezért minden tanévben ősszel és tavasszal számszerűen is értékelhető formában kell számot adni a tanulók fizikai állapotáról, amely megmutatja, hogy birtokában vannak-e az általános fizikai teherbíró képességeknek, vagy sem.

A testnevelés és sport célja, hogy az iskola egységes nevelő-oktató munkájának szerves részeként a testkultúra eszközeivel járuljon hozzá, hogy a tanulók az egészséget saját értékrendükben kiemelt helyen kezelő személyiséggé váljanak. A fizikai aktivitás váljon életük részévé.

A mérés módszerei

A tanulók fizikai teljesítményének mérését az Oktatási Minisztérium által elkészített „Mérési útmutató” alapján végezzük.

A mérés lebonyolítása

A mérés időpontja az aktuális tanév rendjében meghatározott. A felmérés napján hiányzó tanulónak a következő órán kell a mérési feladatokat elvégezni.

A mérés helyszíne az iskola sportudvara és tornatermei.

A mérést a mindenkori testnevelő tanár végzi.

A mérés eredményének rögzítése a tanulmányi ciklusig érvényes egyéni adatlapokon történik.

A mérési eredmények kezelése bizalmas, a mérési adatokhoz csak meghatározott személyek (osztályfőnök, szaktanár, a saját adataihoz a tanuló és a szülő, iskolaorvos) férhetnek hozzá.

A mérés eredményének felhasználása

A felmérés alapján megállapított hiányosságok gyakorlását be kell építeni a következő tanév testnevelés tanítási programjába. A diagnosztikus céllal elvégzett mérések a tanulók önmagukhoz viszonyított fejlődésének értékeléséhez biztosítanak viszonyítási alapot.

Általános felmérés mozgásanyaga:

1. 60m-es síkfutás-gyorsaság
2. 2000m-es síkfutás, vagy Cooper-teszt- állóképesség
3. Helyből távolugrás-robbanékonyság
4. Magasugrás-súlypont emelkedése
5. Ingafutás –gyorsasági állóképesség
6. Kislabda-hajítás -dobóerő
7. Távolugrás- gyorsaság, robbanékonyság
8. Felülés –erő állóképesség

2.11. Tantervek

Képzési rendszerünk a 2013/2014-es tanévtől

Szakközépiskola

Kereskedelem ágazat

- általános tantervű osztály: B osztály
- nyelvi előkészítőt követő osztály: A osztály

Vendéglátóipar ágazat: C osztály

Szakiskola

Kereskedelem ágazat

- eladó 34 341 01 szakmaszámú
- Vendéglátóipar ágazat
- szakács 34 811 04 szakmaszámú
- pincér 34 811 03 szakmaszámú
- cukrász 34 811 01 szakmaszámú

Szakgimnázium (2016/2017. tanévtől)

Kereskedelem ágazat

- általános tantervű osztály: B osztály

Vendéglátóipar ágazat

- általános tantervű osztály: C osztály
- emelt idegen nyelvi óraszámú osztály: I osztály

Szakközépiskola (2016/2017. tanévtől)

Kereskedelem ágazat

- eladó 34 341 01 szakmaszámú

Vendéglátóipar ágazat

- szakács 34 811 04 szakmaszámú
- pincér 34 811 03 szakmaszámú
- cukrász 34 811 01 szakmaszámú

Érettségire épülő szakképzés

Kereskedelem ágazat

- Kereskedő 54 341 01 szakmaszámú

Vendéglátóipar ágazat

- Vendéglátásszervező 54 811 01 szakmaszámú

A 2015/2016-os tanévtől a fenti képzéseket a felnőttoktatás keretében is oktatjuk.

Tantárgyi tanterveink tartalmazzák az éves óraszámot, a tantárgy tanításának célját, a követelményeket, a továbbhaladás feltételét, a számonkérések módját és tantárgyi rendszerét, az oktatáshoz szükséges taneszközök jegyzékét, és a tantárgyhoz kapcsolódó speciális értékelési módokat.

2.11.1. Szakközépiskolai/szakgimnáziumi óratervek

Kereskedelem ágazat általános tantervű óraterve a nyelvi tagozatot követően

A osztály

Tantárgyak	9/Ny.oszt.	9.oszt.	10.oszt.	11.oszt.	12.oszt.
Magyar nyelv	1	2	1	1	1
Irodalom	-	2	3	3	3
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	-	2	2	3	3
Etika					1
Idegen nyelv I.	18*	5*	5*	-	-
Idegen nyelv II.		3*	3*	4+1*	4*
Matematika	2	3*	3*	3*	3*
Művészetek (ének, rajz, mozgóképkultúra és médiaismeret)		rajz, ének 1	1		
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1
Testnevelés	3	3	3	3	3
Sportóra	2	2	2	2	2
Fizika	-	1	2	2	
Földrajz	-		1	2	1
Biológia			1	2	2
Kémia	-	2	1		-
Informatika	2*	1+1*		-	-
Szakmai tantárgy	1*	6	7	8	11
ÖSSZESEN:	30	35	36	35	35
Az osztály számára engedélyezhető időkeret	56	57	58	58	58
Az osztály óraszám	51	46	47	44	43

A *-gal jelölt tantárgyak csoportbontásban oktathatók.

Kereskedelem ágazat általános tantervű óraterve

B osztály

Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv	2	1	1	1
Irodalom	2	3	3	3
Idegen nyelvek	3*	3*	3*	3*
Idegen nyelv II.			3***	3***
Matematika	3+1	3+1*	3+1*	3+1*
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	3	3
Etika			1	
Biológia – egészségtan	1	2	2	
Fizika	2	2	1	
Kémia	2	1		
Földrajz	2	1	3***	3***
Művészetek*	1	1	3***	3***
Informatika	1+1*	2*		
Információkezelés	2*			
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
<i>Szakmai tárgyak órakerete, amelyből 1 óra (szakmai irányú képzésre) szabadon tervezhető**</i>	6	7	8 3***	11 3***
Szabadon tervezhető órakeret	4	4	4	4
Rendelkezésre álló órakeret	35	36	35	35
Az osztály számára engedélyezhető időkeret	57	58	58	58
Az osztály óraszám	44	43	51	50

A *-gal jelölt órák csoportbontásban oktathatók, a ***-gal jelölt tantárgyak választhatók

Vendéglátóipar ágazat általános tantervű óraterve

C osztály

Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv	2	1	1	1
Irodalom	2	3	3	3
Idegen nyelvek	3*	3*	3*	3*
Idegen nyelv II.			3***	3***
Matematika	3+1	3+1*	3+1*	3+1*
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	3	3
Etika			1	
Biológia – egészségtan	1	2	2	
Fizika	2	2	1	
Kémia	2	1		
Földrajz	2	1	3***	3***
Művészetek*	1	1	3***	3***
Informatika	1+1*	2*		
Információkezelés	2*			
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
<i>Szakmai tárgyak órakerete, amelyből 1 óra (szakmai irányú képzésre) szabadon tervezhető**</i>	6	7	8 3***	11 3***
Szabadon tervezhető órakeret	4	4	4	4
Rendelkezésre álló órakeret	35	36	35	35
Az osztály számára engedélyezhető időkeret	57	58	58	58
Az osztály óraszám	44	43	51	50

A *-gal jelölt órák csoportbontásban oktathatók, a ***-gal jelölt tantárgyak választhatók

**Vendéglátóipar ágazat emelt idegen nyelvi óraszámú osztályának óraterve
(2015/2016-2018/2019)**

I osztály

Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv	2	1	1	1
Irodalom	2	3	3	3
Idegen nyelvek	4*	4*	3*	3*
Idegen nyelv II.			3***	3***
Matematika	3	3	3	3+1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	3	3
Etika			1	
Biológia – egészségtan	1	2	2	
Fizika	2	2	1	
Kémia	2	1		
Földrajz	2	1		
Művészetek*	1	1		
Informatika	1	1		
Vendéglátó üzleti idegen nyelv	2*	1	2	
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
<i>Szakmai tárgyak órakerete, amelyből 1 óra (szakmai irányú képzésre) szabadon tervezhető**</i>	6	8	8	11
Összesen	36	36	36	34
Az osztály számára engedélyezhető időkeret	57	58	58	58

A szakgimnázium kereskedelem, vendéglátóipar ágazat általános tantervű óraterve (2016/2017. tanévtől)

B, C osztály

Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	13. évf.
Magyar nyelv	2	1	1	1	
Irodalom	2	3	3	3	
Történelem	2	2	3	3	
Etika				1	
Idegen nyelv I.	4	4	4	4	4
Komplex természettudományos tantárgy	3				
Matematika	3	3	3	3	
Művészetek			1		
Osztályfőnöki	1	1	1	1	
Testnevelés	5	5	5	5	
Földrajz		2	2	2	
Informatika	2	2			
Pénzügyi és vállalkozói ismeretek		1			
Kötelezően választható tantárgy: emelt szintű érettségi/ második idegen nyelv/informatika/ szakmai tantárgy			2	2	
Szakmai tantárgyak	11	12	10	10	31
ÖSSZESEN:	35	36	35	35	35

A szakgimnázium vendéglátóipar ágazat emelt idegen nyelvi óraszámú osztályának óraterve (2016/2017. tanévtől)

I osztály

Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	13. évf.
Magyar nyelv	2	1	1	1	
Irodalom	2	3	3	3	
Történelem	2	2	3	3	
Etika				1	
Idegen nyelv I.	4 +1 választható	4 +1 választható	4	4	4
Komplex természettudományos tantárgy	3				
Matematika	3	3	3	3	
Művészetek			1		
Osztályfőnöki	1	1	1	1	
Testnevelés	5	5	5	5	
Földrajz		2	2	2	
Informatika	2	2			
Pénzügyi és vállalkozói ismeretek		1			
Kötelezően választható tantárgy: második idegen nyelv			2	2	
Szakmai tantárgyak	11	12	10	10	31
Vendéglátó üzleti idegen nyelv választható	2	1			
ÖSSZESEN:	38	38	35	35	35

A szakgimnáziumi osztályok tantárgyi struktúrája, óraszámai

2018. szept. 1-jétől (26/2018 (XII.21.) EMMI rendelet)

Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	9–12. évf. óraszám összesen	13. évf.	13. évf. óraszám összesen
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4	556	–	–
Idegen nyelv	4	4	4	4	556	–	–
Matematika	3	3	3	3	417	–	–
Történelem	2	2	3	3	345	–	–
Etika	–	–	–	1	31	–	–
Informatika	2	2	–	–	144	–	–
Művészetek	1	–	–	–	36	–	–
Testnevelés	5	5	5	5	695	–	–
Osztályfőnöki	1	1	1	1	139	1	–
Kötelező komplex természettudományos tantárgy	3	–	–	–	108	–	–
Ágazathoz kapcsolódó természettudományos tantárgy - földrajz	2	2	2	–	216	–	–
Kötelezően választható tantárgy**	–	–	2	2	134	–	–
Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	–	1	–	–	36	–	–
Szakmai tárgyak órakerete	8	12	11	12	1488	31	961
Szabadon tervezhető órakeret	–	–	–	–	–	3	124
Rendelkezésre álló órakeret/hét	35	36	35	35	–	35	–
Tanítási hetek száma	36	36	36	31	–	31	–
Éves összes óraszám	1260	1296	1260	1085	4901	1085	1085

** Érettségi tantárgy, Idegen nyelv, Természettudományos tantárgy, Informatika, Szakmai tantárgy

A választható tantárgyakra a következő jogszabályokat érvényesítjük:

„8. § (3) A tanuló kötelező és *választható tanítási óráinak összege* – ha e rendelet másképp nem rendelkezik – egy tanítási héten a nemzeti köznevelésről szóló törvény 6. melléklet B és D oszlopában az adott évfolyamra meghatározott időkeretet

a) az első–negyedik évfolyamon legfeljebb kettő,
b) az ötödik–hatodik évfolyamon legfeljebb három,
c) a hetedik–tizenharmadik évfolyamon legfeljebb négy,
d) két tanítási nyelvű iskolai oktatásban, továbbá ha az iskolában nemzetiségi nevelés-oktatás folyik,

da) az első–nyolcadik évfolyamon legfeljebb négy,

db) a kilencedik–tizenharmadik évfolyamon legfeljebb öt

tanítási órával haladhatja meg.” (110/2012. (VI.4.) Kormányrendelet)

„14. § (1) Ha a tanulót – kérelmére – felvették a *szabadon választott tanítási órára*, a tanítási év végéig, vagy, ha a tanítási év vége előtt befejeződik, az utolsó tanítási óra befejezéséig *köteles azon részt venni*. Erről a tényről – a szabadon választott tanítási órára történő jelentkezés előtt – a tanulót és a tizennyolc év alatti, továbbá a gondnokság alatt álló tanuló (a továbbiakban a tizennyolc év alatti és a gondnokság alatt álló együtt: kiskorú tanuló) *szülőjét írásban tájékoztatni kell*.

(2) A szabadon választott tanórai foglalkozást *az értékelés és a minősítés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mint a kötelező tanítási órát*. A tanulónak – kiskorú tanuló esetén a szülőnek – írásban nyilatkoznia kell arról, hogy a szabadon választott tanítási órákra történő jelentkezés jogkövetkezményeit tudomásul vette.” (20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet)

2.11.2 Szakiskolai/szakközépiskolai óratervek

(2013/2014. tanévtől)

A közismereti és szakmai órák aránya

Területek		9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam
Közismeret	Kötött órák	18 óra	8 óra	8 óra
	Szabadon felhasználható órakeret	-	3 óra	1,5 óra
	Összesen	18 óra	11 óra	9,5 óra
Szakmai elmélet és gyakorlat	Kötött órák	14,5 óra	23 óra	23 óra
	Szabadon felhasználható órakeret	2,5 óra	2 óra	2,5 óra
	Összesen	17 óra	25 óra	25,5 óra
Heti összes óraszám		35 óra	36 óra	35 óra

A közismereti órák eloszlása

Tantárgyak	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam
Magyar Kommunikáció -	2 óra	1 óra	-
Idegen nyelv	2 óra	2 óra	2 óra
Matematika	2 óra	1 óra	1
Társadalomismeret	2 óra	-	1 óra
Természetismeret	3+1 óra	-	-
Testnevelés*	5 óra	5 óra 3 óra (2015/2016-tól)	5 óra 3 óra (2015/2016-tól)
Osztályközösség-építő Program	1 óra	1 óra	1 óra
Szabad órakeret	~~1 óra~~	(3)	(1,5) óra
Összesen:	18 óra	11 óra	9,5 óra

Szakközépiskolai óratervek

(2016/2017. tanévtől)

A közismereti és szakmai órák aránya

Területek		9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam
Közismeret	Kötött órák	15 óra	9 óra	6 óra
	Szabadon felhasználható órakeret	3 óra		2 óra
	<i>Összesen</i>	<i>18 óra</i>	<i>9 óra</i>	<i>8 óra</i>
Szakmai elmélet és gyakorlat	Kötött órák	14,5 óra	23 óra	23 óra
	Szabadon felhasználható órakeret	2,5 óra	4 óra	4,5 óra
	<i>Összesen</i>	<i>17 óra</i>	<i>27 óra</i>	<i>27,5 óra</i>
Heti összes óraszám		35 óra	36 óra	35,5 óra

A közismereti órák eloszlása

Tantárgyak	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam
Magyar - Kommunikáció	2 óra	1 óra	-
Idegen nyelv	2 óra	2 óra	2 óra
Matematika	2 óra	2 óra	-
Informatika			1 óra
Társadalomismeret	2 óra	-	1 óra
Természetismeret	4 óra	-	-
Testnevelés*	5 óra	3 óra	3 óra
Osztályközösség-építő Program	1 óra	1 óra	1 óra
<i>Szabad órakeret</i>	-	-	-
Összesen:	18 óra	9 óra	8 óra

A szakmai tantárgyak óraterve

A szakképzési tantervi ajánlás:

- 51/2012. (XII:21.) EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről,
- 26/2018. (VIII. 7.) EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet módosításáról
- 30/2016. (VIII.31.) NGM rendelet a szakképzési kerettantról
- 5/2018. (VII.9.) ITM rendelet a szakképzési kerettantról szóló 30/2016. (VIII. 31.) NGM rendelet és a szakképzési kerettantervekről szóló 30/2016. (VIII. 31.) NGM rendelet módosításáról szóló 24/2017. (VIII. 31.) NGM rendelet módosításáról

A szakmai képzéssel kapcsolatos további jogszabályok:

- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény,
- 2011. évi CLXXXVII. törvény a szakképzésről,
- az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzék módosításának eljárásrendjéről szóló 150/2012. (VII. 6.) Kormányrendelet,
- az állam által elismert szakképesítések szakmai követelménymoduljairól szóló 217/2012.(VIII.9) Kormányrendelet,
- szakképesítés szakmai és vizsgakövetelményeit tartalmazó 27/2012. NGM rendelet,
- szakképesítés szakmai és vizsgakövetelményeit tartalmazó 29/2016. NGM rendelet.

2013/2014. tanévtől

évfolyam	heti óraszám szabadsáv nélkül	éves óraszám szabadsáv nélkül	heti óraszám szabadsávval	éves óraszám szabadsávval
9. évfolyam	14,5 óra/hét	522 óra/év	17 óra/hét	612 óra/év
Ögy		140		140
10. évfolyam	23 óra/hét	828 óra/év	25 óra/hét	900 óra/év
Ögy		140		140
11. évfolyam	23 óra/hét	736 óra/év	25,5 óra/hét	816 óra/év
Összesen:		2366 óra		2608 óra

évfolyam	heti óraszám szabadsáv nélkül	éves óraszám szabadsáv nélkül	heti óraszám szabadsávval	éves óraszám szabadsávval
1. évfolyam	31,5 óra/hét	1134 óra/év	35 óra/hét	1260 óra/év
Ögy.		160 óra		160 óra
2. évfolyam	31,5 óra/hét	1008 óra/év	35 óra/hét	1120 óra/év
Összesen:		2302 óra		2540 óra

Szakiskolai képzés összes elvi óraszám (három évfolyamos):

$$1260 + 1260 + 1120 + 300 = 3940 \text{ óra}$$

Szakmai óraszám (66%): 2608 óra

A szabad sáv (8-10%) nélkül a szakmai órák száma a 3 évfolyamos képzésen legfeljebb 2366 óra, de legalább 2608 óra. A két éves képzésen az összes óraszám legalább 2540 óra.

Iskolai rendszerű szakképzésben a szakképzési évfolyamok száma: 3 és 2

Elméleti képzési idő aránya: 30%

Gyakorlati képzési idő aránya: 70%

Az iskolai rendszerű 3 éves képzésben az összefüggő szakmai gyakorlat időtartama: 280 óra, a 2 évfolyamos képzés esetén az első szakképzési évfolyamot követően 160 óra.

Szakképesítés megnevezése: Eladó

A szakképesítés alapadatai

A szakképesítés azonosító száma: 34 341 01

Szakmacsoport: 17. Kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció

Ágazati besorolás: XXVI. Kereskedelem

Szakiskolai képzés esetén a heti és éves szakmai óraszámok:

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszám évfolyamonként

Szakmai követelmény-modulok	Tantárgyak	Szakiskolai képzés közismereti oktatással								Szakiskolai képzés közismereti oktatás nélkül				
		1/9. évfolyam			2/10. évfolyam			3/11. évfolyam		1. évfolyam			2. évfolyam	
		elméleti heti óraszám	gyakorlati heti óraszám	ögy	elméleti heti óraszám	gyakorlati heti óraszám	ögy	elméleti heti óraszám	Gyakorlati heti óraszám	elméleti heti óraszám	gyakorlati heti óraszám	ögy	elméleti heti óraszám	gyakorlati heti óraszám
11500-12 Munkahelyi egészség és biztonság Baleset és Tűzvédelem	Munkahelyi egészség és biztonság	0,5	+1							0,5	+1			
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.							0,5					0,5	
11497-12 Foglalkoztatás I.	Foglalkoztatás I.							2					2	
10025-12 A kereskedelmi egység működtetése	A működtetés szabályai							2					2	
	A működtetés szabályai gyakorlat								2,5 +0.5					2,5+0,5
11507-12 Az áruforgalom lebonyolítása	Áruforgalom	2			1			1		2			2	
	Áruforgalom gyakorlata					4					5			

10027-12 A ruházati cikkek és a vegyes iparcikkek forgalmazása	Áruforgalmazás	1+1			1					1+1			1	
	Áruforgalmazás gyakorlata I.		2			4+1			5		6+1			5
10028-12 Az élelmiszerek, vegyi áruk és gyógynövények forgalmazása	Áruforgalmazás II.	2			1			1		2			1	
	Áruforgalmazás gyakorlata II.		2,5			6			4+1		6			6,5 +1
	Értékesítés idegen nyelven I.													
10029-12 A műszaki cikkek forgalmazása	Áruforgalmazás III.	2+0.5			1					2+0,5			1	
	Áruforgalmazás gyakorlata III.		2,5			3+1			3+1		5			6 +2
	Értékesítés idegen nyelven II.													
Összes óra		7,5 +1.5	7 +1	140	6	17 +1+1	140	8,5	14,5+0,5 +1+1	9,5+1,5	22+2	160	11,5	20+3,5
Összes óra		14,5+1+1+0.5=17			23+1+1=25			23+0.5+1+1=25,5		31,5+3,5=35			31,5+3,5=35	

Szakképesítés megnevezése: Cukrász

A szakképesítés alapadatai

A szakképesítés azonosító száma: 34 811 01

A szakképesítés megnevezése: Cukrász

A szakmacsoport száma és megnevezése: 18. Vendéglátás-turisztika

Ágazati besorolás száma és megnevezése: XXVII. Vendéglátóipar

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszama évfolyamonként

Szakmai követelmény-modulok	Tantárgyak	Szakiskolai képzés közismereti oktatással									Szakiskolai képzés közismereti oktatás nélkül				
		1/9. évfolyam			2/10. évfolyam			3/11. évfolyam			1. évfolyam			2. évfolyam	
		elméleti heti óraszám	gyakorlati heti óraszám	ögy	elméleti heti óraszám	gyakorlati heti óraszám	ögy	elméleti heti óraszám	gyakorlati heti óraszám		elméleti heti óraszám	gyakorlati heti óraszám	ögy	elméleti heti óraszám	gyakorlati heti óraszám
11500-12 Munkahelyi egészség és biztonság	Munkahelyi egészség és biztonság	0,5+0,5=1									0,5+0,5=1				
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.							0,5						0,5	
11497-12 Foglalkoztatás I.	Foglalkoztatás I.							2						2	
10045-12 Gazdálkodás	Vendéglátó gazdálkodás	1			0,5+0,5=1			0,5			1			1+0,5=1,5	
	Szakmai számítások	1			1	1		0,5	1,5		1	2		1,5	1,5

10044-12 Élelmiszer, fogyasztóvédelem	Általános élelmiszer- ismeretek, fogyasztóvédelem	1						1						
	Élelmiszerek csoportjai	1		1+0,5=1,5		1+0,5=1,5		1+1=2			2+0,5=2,5			
10046-12 Szakmai idegen nyelv	Szakmai idegen nyelv	1		1				2			1			
10043-12 Cukrászati termékkészítés	Cukrászat	4		2		1+0,5=1,5		3			3+0,5=3,5			
	Szakrajz gyakorlat		1						1					
	Cukrászat gyakorlat		4+2=6						3,5		3+0,5=3,5			
	Cukrászat üzemi gyakorlat				17,5		17,5		17,5		17,5			
Összes óra		9,5+0,5=10	5+2=7		5,5+1=6,5	17,5+1=18,5		5,5+1=6,5	17,5+1,5=19	9,5+1,5=11	22+2=24		11+1,5=12,5	20,5+2=22,5
Összes óra		14,5+2,5=17		140	23+2=25		140	23+2,5=25,5		31,5+3,5=35		160	31,5+3,5=35	

Szakképesítés megnevezése: Pincér

A szakképesítés alapadatai

A szakképesítés azonosító száma: 34 811 03

A szakképesítés megnevezése: Pincér

A szakmacsoport száma és megnevezése: 18. Vendéglátás-turisztika

Ágazati besorolás száma és megnevezése: XXVII. Vendéglátóipar

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszámá évfolyamonként

Szakmai követelmény-modulok	Tantárgyak	Szakiskolai képzés közismereti oktatással									Szakiskolai képzés közismereti oktatás nélkül				
		1/9. évfolyam			2/10. évfolyam			3/11. évfolyam			1. évfolyam			2. évfolyam	
		elméleti heti óraszám	gyakorlati heti óraszám	ögy	elméleti heti óraszám	gyakorlati heti óraszám	ögy	elméleti heti óraszám	gyakorlati heti óraszám		elméleti heti óraszám	gyakorlati heti óraszám	ögy	elméleti heti óraszám	gyakorlati heti óraszám
11500-12 Munkahelyi egészség és biztonság	Munkahelyi egészség és biztonság	0,5+0,5=1									0,5+0,5=1				
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.							0,5						0,5	
11497-12 Foglalkoztatás I.	Foglalkoztatás I.							2						2	
10045-12 Gazdálkodás	Vendéglátó gazdálkodás	1			0,5+0,5=1			0,5			1			1+0,5=1,5	
	Szakmai számítások	1			1	1		0,5	1,5		1	2		1,5	1,5

10044-12 Élelmiszer, fogyasztóvédelem	Általános élelmiszer- ismeretek, fogyasztóvédelem	1							1				
	Élelmiszerek csoportjai	1		1+0,5=1,5			1+0,5=1,5		1+1=2			2+0,5=2,5	
10046-12 Szakmai idegen nyelv	Szakmai idegen nyelv	1		1					2			1	
10047-12 Felszolgálás alapjai	Felszolgálás alapjai	4							3				
	Felszolgálás alapjai gyakorlat		5+2=7							4,5			
10074-12 Felszolgálás	Felszolgálás			2			1+0,5=1,5					3+0,5=3,5	
	Felszolgálás gyakorlat											3+0,5=3,5	
	Felszolgálás üzemi gyakorlat				17,5			17,5		17,5			17,5
Összes óra		9,5+0,5=10	5+2=7	5,5+1=6,5	17,5+1=18,5		5,5+1=6,5	17,5+1,5=19	9,5+1,5=11	22+2=24		11+1,5=12,5	20,5+2=22,5
Összes óra		14,5+2,5=17	140	23+2=25	140		23+2,5=25,5		31,5+3,5=35	160		31,5+3,5=35	

Szakképesítés megnevezése: Szakács

A szakképesítés alapadatai

A szakképesítés megnevezése: Szakács

A szakmacsoport száma és megnevezése: 18. Vendéglátás-turisztika

Ágazati besorolás száma és megnevezése: XXVII. Vendéglátóipar

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszama évfolyamonként

Szakmai követelmény-modulok	Tantárgyak	Szakiskolai képzés közismereti oktatással								Szakiskolai képzés közismereti oktatás nélkül					
		1/9. évfolyam			2/10. évfolyam			3/11. évfolyam		1. évfolyam			2. évfolyam		
		elméleti heti óraszám	gyakorlati heti óraszám	ögy	elméleti heti óraszám	gyakorlati heti óraszám	ögy	elméleti heti óraszám	Gyakorlati heti óraszám	elméleti heti óraszám	gyakorlati heti óraszám	ögy	elméleti heti óraszám	gyakorlati heti óraszám	
11500-12 Munkahelyi egészség és biztonság	Munkahelyi egészség és biztonság	0,5+0,5=1								0,5+0,5=1					
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.							0,5					0,5		
11497-12 Foglalkoztatás I.	Foglalkoztatás I.							2					2		
10045-12 Gazdálkodás	Vendéglátó gazdálkodás	1			0,5+0,5=1			0,5		1			1+0,5=1,5		
	Szakmai számítás	1			1	1		0,5	1,5	1	2		1,5	1,5	

10044-12 Élelmiszer, fogyasztóvédelem	Általános élelmiszer-ismeretek, fogyasztóvédelem	1								1				
	Élelmiszerek csoportjai	1			1+0,5=1,5			1+0,5=1,5		1+1=2			2+0,5=2,5	
10046-12 Szakmai idegen nyelv	Szakmai idegen nyelv	1			1					2			1	
10049-12 Konyhai kisegítés	Előkészítési és ételkészítési alapismeretek	1,5								1				
	Előkészítési és ételkészítési alapozó gyakorlat		2+1=3							1				
10048-12 Ételkészítés alapjai	Ételkészítési alapok	2,5			2					2			2	
	Ételkészítési alapgyakorlat		3+1=4								3,5			1
	Ételkészítési üzemi alapgyakorlat					17,5								
10075-12 Ételkészítés	Ételkészítési ismeretek							1+0,5=1,5					1+0,5=1,5	
	Ételkészítési gyakorlat													2+0,5=2,5
	Ételkészítési üzemi gyakorlat						17,5		17,5		17,5			
Összes óra		9,5+0,5=10	5+2=7		5,5+1=6,5	17,5+1=18,5		5,5+1=6,5	17,5+1,5=19	9,5+1,5=11	22+2=24		11+1,5=12,5	20,5+2=22,5
Összes óra		14,5+2,5=17		140	23+2=25		140	23+2,5=25,5		31,5+3,5=35		160	31,5+3,5=35	

A szakmai tantárgyak óraterve a 2016/2017. tanévtől

évfolyam	heti óraszám szabadsáv nélkül	éves óraszám szabadsáv nélkül	heti óraszám szabadsávval	éves óraszám szabadsávval
9. évfolyam	14,5 óra/hét	522 óra/év	17 óra/hét	612 óra/év
Ögy		140		140
10. évfolyam	23 óra/hét	828 óra/év	25 óra/hét	900 óra/év
Ögy		140		140
11. évfolyam	23 óra/hét	713 óra/év	25,5 óra/hét	791 óra/év
Összesen:		2343 óra		2853 óra

évfolyam	heti óraszám szabadsáv nélkül	éves óraszám szabadsáv nélkül	heti óraszám szabadsávval	éves óraszám szabadsávval
1. évfolyam	31,5 óra/hét	1134 óra/év	35 óra/hét	1260 óra/év
Ögy.		160 óra		160 óra
2. évfolyam	31,5 óra/hét	977 óra/év	35 óra/hét	1085 óra/év
Összesen:		2271 óra		2505 óra

Szakközépiskolai képzés összes elvi óraszama:

$$1260+1296+1100,5+280=3936,5 \text{ óra}$$

Iskolai rendszerű szakképzésben a szakképzési évfolyamok száma: 3 és 2

Elméleti képzési idő aránya: 30%

Gyakorlati képzési idő aránya: 70%

Az iskolai rendszerű 3 éves képzésben az összefüggő szakmai gyakorlat időtartama: 280 óra,
a 2 évfolyamos képzés esetén az első szakképzési évfolyamot követően 160 óra.

Felnőttoktatásban a 2011. évi CXCV. törvény 60.§ (8) alapján „Az esti oktatás munkarendje szerint folyó oktatás esetében a tanórák számának a kerettantervben a nappali rendszerű oktatás munkarendje szerinti kötelező tanórai foglalkozások legalább 50%-át el kell érnie.”

34 341 01 ELADÓ

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszámja évfolyamonként

		Szakközépiskolai képzés közismereti oktatással							Szakközépiskolai képzés közismereti oktatás nélkül					
		1/9. évfolyam			2/10. évfolyam			3/11. évfolyam	1. évfolyam			2. évfolyam		
		heti óraszám		ögy	heti óraszám		ögy	heti óraszám		heti óraszám		ögy	heti óraszám	
		e	gy		e	gy		e	gy	e	gy		e	gy
A fő szakképesítésre vonatkozóan:	Összesen	6,5	2,5	8	140	7	2	16	140	7,5	2,5	15,5	11	20,5
	Összesen	14,5		2,5		23,0		2		23,0		2,5	31,5	
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.								0,5			0,5	nn	
11497-12 Foglalkoztatás I.	Foglalkoztatás I.								2			2		
11992-16 Kereskedelmi ismeretek	Kereskedelmi ismeretek	3				2			1			3,5		3,5
	Kereskedelmi gyakorlat			6			15			13,5			17,5	17,5
10027-16 A ruházati cikkek és a vegyes iparcikkek forgalmazása	Ruházati és vegyes iparcikk áruismeret	2				1,5			1,5				2	
10028-16 Az élelmiszerek és vegyi áruk forgalmazása	Élelmiszer- és vegyi áruismeret	1	1			2	0,5		1,5	0,5		2		2,5

10029-16 A műszaki cikkek forgalmazása	Műszakicikk áruismeret	1,5			2,5			1,5+ 0,5		2			2	
11691-16 Eladástan	Eladástan	0,5			0,5			1		1			1	
	Eladási gyakorlat		2			1			2		3			3

34 811 01 CUKRÁSZ

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszámja évfolyamonként

		Szakközépiskolai képzés közismereti oktatással							Szakközépiskolai képzés közismereti oktatás nélkül						
		1/9. évfolyam			2/10. évfolyam			3/11. évfolyam		1. évfolyam			2. évfolyam		
		heti óraszám		ögy	heti óraszám		ögy	heti óraszám		heti óraszám		ögy	heti óraszám		
		e	gy		e	gy		e	gy	e	gy		e	gy	
	Összesen	9,5+1	5	140	5,5+1	17,5	140	5,5+2	17,5	9,5	22	160	11	20,5	
	Összesen	14,5+1			23,0+1			23,0+2		31,5			31,5		
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.							0,5		0,5					
11497-12 Foglalkoztatás I.	Foglalkoztatás I.							2		2					
11561-16 Gazdálkodási ismeretek	Vendéglátó gazdálkodás	2			1+1			1+1		2			2		
11518-16 Élelmiszerismeret	Általános élelmiszerismeret	1,5			1			1		1,5			2		
11519-16 Élelmiszerbiztonsági alapismeretek	Élelmiszerbiztonságról általában	0,5+1						1					0,5		
	Vendéglátás higiénája				0,5								0,5		
11521-16 Cukrász szakmai idegen nyelv	Cukrász szakmai idegen nyelv	1			1								2		
11522-16 Cukrász szakmai feladatok	Cukrász szakmai ismeretek	4			2			1+0,5		3,5			3,5		
	Szakrajz	0,5											0,5		

	Cukrász szakmai gyakorlat		5			3,5			3,5		4,5			3
	Cukrász szakmai üzemi gyakorlat					14			14		17,5			17,5

34 811 03 PINCÉR

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszámja évfolyamonként

		Szakközépiskolai képzés közismereti oktatással							Szakközépiskolai képzés közismereti oktatás nélkül						
		1/9. évfolyam			2/10. évfolyam			3/11. évfolyam		1. évfolyam			2. évfolyam		
		heti óraszám		ögy	heti óraszám		ögy	heti óraszám		heti óraszám		ögy	heti óraszám		
		e	gy		e	gy		e	gy	e	gy		e	gy	
A fő szakképesítésre vonatkozóan:	Összesen	9,5+1	5	140	5,5+1	17,5+1+2	140	5,5+2	17,5+0,5+2	9,5	22	160	11	20,5	
	Összesen	14,5+1			23,0+1+1+2			23,0+2+2,5		31,5			31,5		
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.							0,5		0,5					
11497-12 Foglalkoztatás I.	Foglalkoztatás I.							2		2					
Gazdálkodási ismeretek	Vendéglátó gazdálkodás	2			1+1			1+1		2			2		
11518-16 Élelmiszerismeret	Általános élelmiszerismeret	1,5			1			1		1,5			2		
11519-16 Élelmiszerbiztonsági alapismeretek	Élelmiszerbiztonságról általában	0,5+1						1					0,5		
	Vendéglátás higiénéje				0,5								0,5		
11523-16 Pincér szakmai idegen nyelv	Pincér szakmai idegen nyelv	1			1								2		
11524-16 Felszolgálati alapok	Felszolgálati alapok	4,5								3,5			1		
	Felszolgálati alapok gyakorlat		5			1+2					4,5				
11525-16 Felszolgáló	Felszolgálás				2			1					3		

szakmai ismeretek	Felszolgálás gyakorlat								0,5+2					
	Felszolgálás üzemi gyakorlat					17,5			17,5		17,5			20,5

34 811 04 SZAKÁCS

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszama évfolyamonként

		Szakközépiskolai képzés közismereti oktatással								Szakközépiskolai képzés közismereti oktatás nélkül									
		1/9. évfolyam				2/10. évfolyam				3/11. évfolyam				1. évfolyam				2. évfolyam	
		heti óraszám		ögy	heti óraszám		ögy	heti óraszám		heti óraszám		ögy	heti óraszám		ögy	heti óraszám			
		e	gy		e	gy		e	gy	e	gy		e	gy		e	gy		
A fő szakképesítésre vonatkozóan:	Összesen	9,5+1	5	140	5,5+2	17,5+2	140	5,5+2,5	17,5+2	9,5	22	160	11	20,5					
	Összesen	14,5+1			23,0+2+2			23,0+2,5+2		31,5			31,5						
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.							0,5		0,5									
11497-12 Foglalkoztatás I.	Foglalkoztatás I.							2		2									
Gazdálkodási ismeretek	Vendéglátó gazdálkodás	2			1+1			1+1		2			2						
11518-16 Élelmiszerismeret	Általános élelmiszerismeret	1,5			1			1		1,5			2						
11519-16Élelmiszerbiztonsági alapismeretek	Élelmiszerbiztonságról általában	0,5+1						1					0,5						
	Vendéglátás higiénája				0,5								0,5						
12096-16 Szakács szakmai idegennyelv	Szakmai idegen nyelv	1			1								2						
12094-16 Étélkészítési ismeretek alapjai	Ételkészítési ismeretek alapjai elmélet	4,5			1					3,5									

	Ételkészítési ismeretek alapjai gyakorlat		5			2					4,5			
	Ételkészítési ismeretek alapjai üzemi gyakorlat					15,5					17,5			
12095-16 Ételkészítési ismeretek	Ételkészítési ismeretek elmélet				2			1+0,5					4	
	Ételkészítési ismeretek gyakorlat								2					
	Ételkészítési ismeretek üzemi gyakorlat					2			17,5					20,5

2.11.3 Az érettségire épülő szakképzési óratervek

A szakképzési tantervi ajánlás:

- 51/2012. (XII:21.) EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről,
- 26/2018. (VIII. 7.) EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet módosításáról
- 30/2016. (VIII.31.) NGM rendelet a szakképzési kerettantervről
- 5/2018. (VII.9.) ITM rendelet a szakképzési kerettantervről szóló 30/2016. (VIII. 31.) NGM rendelet és a szakképzési kerettantervekről szóló 30/2016. (VIII. 31.) NGM rendelet módosításáról szóló 24/2017. (VIII. 31.) NGM rendelet módosításáról

A szakmai képzéssel kapcsolatos további jogszabályok:

- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény,
- 2011. évi CLXXXVII. törvény a szakképzésről,
- az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzék módosításának eljárásrendjéről szóló 150/2012. (VII. 6.) Kormányrendelet,
- az állam által elismert szakképesítések szakmai követelménymoduljairól szóló 217/2012.(VIII.9) Kormányrendelet,
- szakképesítés szakmai és vizsgakövetelményeit tartalmazó 27/2012. NGM rendelet,
- szakképesítés szakmai és vizsgakövetelményeit tartalmazó 29/2016. NGM rendelet.

2013/2014. tanévtől

évfolyam	heti óraszám szabadsáv nélkül	éves óraszám szabadsáv nélkül	heti óraszám szabadsávval	éves óraszám szabadsávval
9. évfolyam	5 óra/hét	180 óra/év	6 óra/hét	216 óra/év
Ögy.		70 óra		70 óra
10. évfolyam	6 óra/hét	216 óra/év	7 óra/hét	252 óra/év
Ögy.		105 óra		105 óra
11. évfolyam	7 óra/hét	252 óra/év	8 óra/hét	288 óra/év
Ögy.		140 óra		140 óra
12. évfolyam	10 óra/hét	320 óra/év	11 óra/hét	352 óra/év
5/13. évfolyam	31 óra/hét	992 óra/év	35 óra/hét	1120 óra/év
Összesen:		2275 óra		2543 óra

évfolyam	heti óraszám szabadsáv nélkül	éves óraszám szabadsáv nélkül	heti óraszám szabadsávval	éves óraszám szabadsávval
1/13. évfolyam	31 óra/hét	1116 óra/év	35 óra/hét	1260 óra/év
Ögy		160 óra		160 óra
2/14. évfolyam	31 óra/hét	992 óra/év	35 óra/hét	1120 óra/év
Összesen:		2268 óra		2540 óra

A szakképesítés megnevezése: Kereskedő

A szakképesítés alapadatai

A szakképesítés azonosító száma: 54 341 01

A szakmacsoport száma és megnevezése: 17. Kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció

Ágazati besorolás száma és megnevezése: XXVI. Kereskedelem

Iskolai rendszerű szakképzésben a szakképzési évfolyamok száma: 2 év

Elméleti képzési idő aránya: 60%

Gyakorlati képzési idő aránya: 40%

Az iskolai rendszerű képzésben az összefüggő szakmai gyakorlat időtartama: 5 évfolyamos képzés esetén a 9. évfolyamot követően 70 óra, a 10. évfolyamot követően 105 óra, a 11. évfolyamot követően 140 óra;

2 évfolyamos képzés esetén az első szakképzési évfolyamot követően 160 óra.

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszámja évfolyamonként

Szakmai követelménymodulok	Tantárgyak	Ágazati szakképzés a közismereti oktatással párhuzamosan											Ágazati szakképzés közismeret nélkül		Szakképesítés-specifikus utolsó évf.		
		9.		ögy	10.		ögy	11.		ögy	12.		1/13.		ögy	5/13 és 2/14.	
		heti óraszám			heti óraszám			heti óraszám			heti óraszám		heti óraszám			heti óraszám	
		e	gy		e	gy		e	gy		e	gy	e	gy		e	gy
11500-12 Munkahelyi egészség és biztonság	Munkahelyi egészség és biztonság	0,5										0,5					
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.															0,5	
11498-12 Foglalkoztatás I. (érettségire épülő képzések esetén)	Foglalkoztatás I.															2	
10032-12 Marketing	A marketing alapjai						1+0,5				2		3+0,5				
	Marketing a gyakorlatban								20		1		1	20			
11508-12 Az áruforgalom tervezése, irányítása, elemzése	Az üzleti tevékenység tervezése, elemzése	2			3+1			3			3+0,5		11+1,5				
	Vezetési ismeretek										1		1				
	Üzleti tevékenység a gyakorlatban		1+1			1			1	60		1		5+1	80		
11507-12 Az áruforgalom lebonyolítása	Áruforgalom	1,5			2			1+0,5			1+0,5		5,5+1				
	Áruforgalom gyakorlata			70			105		1	60		1		4	60		
10033-12 A vállalkozások működtetése	Vállalkozási ismeretek															4	
	Vállalkozási ismeretek gyakorlat																2+0,5

10025-12 A kereskedelmi egység működtetése	A működtetés szabályai															4+0,5	
	A működtetés szabályai gyakorlat																2+1
10031-12 A főbb árucsoportok forgalmazása	Áruismeret- és forgalmazás															7,5+1	
	Értékesítési gyakorlat																7+1
	Értékesítés idegen nyelven															2	
összes óra		4	1+1	70	5+1	1	105	5+1	2	140	7+1	3	21+1,5	10+2,5	160	20+1,5	11+2,5
összes óra		5+1		70	6+1		105	7+1		140	10+1		31+4		160	31+4	

Szakképesítés megnevezése: Vendéglátásszervező-vendéglős

A szakképesítés alapadatai

A szakképesítés azonosító száma: 54 811 01

Szakmacsoport: 18. Vendéglátás-turisztika

Ágazati besorolás: XXVII. Vendéglátóipar

Iskolai rendszerű szakképzésben a szakképzési évfolyamok száma: 2 év

Elméleti képzési idő aránya: 40%

Gyakorlati képzési idő aránya: 60%

Az iskolai rendszerű képzésben az összefüggő szakmai gyakorlat időtartama: 5 évfolyamos képzés esetén a 9. évfolyamot követően 70 óra, a 10. évfolyamot követően 105 óra, a 11. évfolyamot követően 140 óra;

2 évfolyamos képzés esetén az első szakképzési évfolyamot követően 160 óra. (80 óra termelési, 80 óra értékesítési területen)

Iskolai előképzettség: érettségi végzettség, vagy a szakképesítés megszerzése céljából a felnőttoktatás keretében folyó képzésbe bekapcsolódhat, aki rendelkezik szakiskolában szerzett cukrász vagy szakács, vagy pincér szakiskolai végzettséggel, a szakiskolában szerzett szakképesítéssel betölthető munkakörben szerzett legalább öt éves gyakorlattal és az adott szakképesítésben tett mestervizsgával.

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszámja évfolyamonként

Szakmai követelménymodulok	Tantárgyak	Ágazati szakképzés a közismereti oktatással párhuzamosan										Ágazati szakképzés közismeret nélkül			Szakképesítés-specifikus utolsó évf.			
		9.			10.			11.			12.		1/13.			5/13 és 2/14.		
		heti óraszám		ögy	heti óraszám		ögy	heti óraszám		ögy	heti óraszám		ögy	heti óraszám		ögy	heti óraszám	
		e	gy		e	gy		e	gy		e	gy		e	gy		e	gy
11500-12 Munkahelyi egészség és biztonság	Munkahelyi egészség és biztonság	0,5+ 0,5= 1											0,5+ 0,5=1					
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.															0,5		
11498-12 Foglalkoztatás I. (érettségire épülő képzések esetén)	Foglalkoztatás I.															2		
10053-12 Vendéglátó üzleti gazdálkodás	Vendéglátó gazdálkodás							2			1		3			2		
	Szakmai számítás										2+1		2+1			1,5+1		
10051-12 Vendéglátó marketing	Marketing és kommunikáció a											2		2			2+1	

és kommunikáció	gyakorlatban															
	Alkalmazott számítástechnika															2
	Ügyvitel															2+1
10054-12 Vendéglátó idegen nyelv	üzleti idegen nyelv										2		4			2+1
10052-12 Vendéglátó termelés	Élelmiszer ismeret				1+1=2		1			1		3+1				
	Termelés elmélete	1			1		1					3			2	
	Termelés gyakorlata					2		2+1=3			2		6			6
10050-12 Vendéglátó értékesítés	Értékesítés elmélete	1			1		1					3			2	
	Értékesítés gyakorlata		2+1=3			1							3+1			5
10055-12 Vendéglátó üzletvezetés	Vendéglátó vállalkozások											0,5			1	

	Vendéglátó vállalkozás működtetése												1+0,5		1		
összes óra		2,5+0,5=3	2+1=3	70	3+1=4	3	105	5	2+1=3	140	4+1=5	6	15+2,5=17,5	16+1,5=17,5	160	12+1=13	19+3=22
összes óra		4,5+1,5=6			6+1=7			7+1=8			10+1=11		31+4=35			31+4=35	

2016/2017. tanévtől

évfolyam	heti óraszám	éves óraszám
9. évfolyam	11 óra/hét	396 óra/év
10. évfolyam	12 óra/hét	432 óra/év
Ögy.		140 óra
11. évfolyam	10 óra/hét	360 óra/év
Ögy.		140 óra
12. évfolyam	10 óra/hét	310 óra/év
5/13. évfolyam	31 óra/hét	961 óra/év
Összesen:		2739 óra

évfolyam	heti óraszám	éves óraszám
1/13. évfolyam	31 óra/hét	1116 óra/év
Ögy		160 óra
2/14. évfolyam	31 óra/hét	961 óra/év
Összesen:		2237 óra

54 341 01 KERESKEDŐ (2016/2017. tanévtől)

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszámja évfolyamonként

		9.		10.		11.				12.		5/13.		1/13.		2/14.		
		heti óraszám		heti óraszám		ögy	heti óraszám		ögy	heti óraszám		heti óraszám		ögy	heti óraszám			
		e	gy	e	gy		e	gy		e	gy	e	gy		e	gy		
A fő szakképesítésre vonatkozóan:	Összesen	8	3	6,5	5,5	140	7,5	2,5	140	8	2	15,5	15,5	26	5	160	13,5	17,5
	Összesen	11		12			10			10		31,0		31,0			31,0	
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.											0,5					0,5	
11498-12 Foglalkoztatás I. (érettségire épülő képzések esetén)	Foglalkoztatás I.											2					2	
10032-12 Marketing	Marketing						1-1=0			1+1=2		2,5		2			2,5	
	Marketing gyakorlat												4					4
11718-16 Üzleti levelezés és kommunikáció	Levelezés	1,5		2										3,5				
10031-16 A főbb árucsoportok forgalmazása	Élelmiszer- és vegyi áruismeret						2			2				4				
	Műszak cikk áruismeret						2			2				4				
	Ruházati- és bútór áruismeret	1,5										1		1,5			1	
11992-16 Kereskedelmi ismeretek	Kereskedelmi ismeretek	3		3										6				
	Kereskedelmi gyakorlat I.		2												2			
	Kereskedelmi gyakorlat II. Mellék-szakképesítés		1		2			1+1=2			1-1=0							

11691-16 Eladástan	Eladástan. Mellék-szakképesítés	1					1+1=2			1-1=0							
	Eladási gyakorlat. Mellék-szakképesítés				2			1+1=2			1-1=0						
12057-16 Kereskedelmi gazdálkodás	Kereskedelmi gazdaságtan			1,5			1,5- 1,5=0			2+1,5=3,5		5		5		3	
	Kereskedelmi gazdaságtan gyakorlat				1,5			0,5- 0,5=0		0+0,5=0,5			4,5		2		6,5
10033-16 Vállalkozási, vezetési ismeretek	Vállalkozástan											2,5				2,5	
11719-16 Vállalkozás a gyakorlatban	Ügyvitel											2				2	
	Vállalkozási gyakorlat												7		1		7
10027-16 A ruházati cikk és a vegyes iparcikkek forgalmazása	Iparcikk áruismeret	1															
Kereskedelem ismeretek	választható tantárgy						2			2							
Kereskedelem ismeretek (a fő szakképesítést választóknak)							6										
	Közgazdaságtan						4										
	Pénzügyi, gazdasági alapismeretek						2										

Fő szakképesítéshez tartozó tantárgyak óraszámai és témakörei 2018-2020-es tanévre vonatkozóan 11. évfolyam

Tantárgy neve: Közgazdaságtan – Mikroökonómia

Óraszám: heti 2 óra

Éves óraszám: 72 óra

Témakörök:

Közgazdaságtan szerepe a gazdaságban, közgazdaságtan kialakulása,
elméleti gazdaságtan hatása a gazdasági irányzatokra.

6 óra

Mikroökonómiai alapfogalmak, piaci alapfogalmak.

30 óra

- Piachoz kapcsolódó függvények értelmezése, felrajzolása.
- Piac működésének megismerése.
- Marshall kereszt hatása a gazdaságra

Fogyasztói döntést befolyásoló tényezők megismerése, elemzése.

20 óra

- Közömbösségi görbe,
- költségvetési egyenes megismerése, felrajzolása következtetések levonása,
- keresleti görbe elemeinek levezetése.

Rugalmassági mutatók:

6 óra

- árugalmassági,
- kereszt-árugalmassági,
- jövedelem rugalmassági mutató.

Vállalati formák a gazdaságban, működésük alapja gazdasági szempontból.

10 óra

- Vállalatok működése során felmerülő költségek és függvényeik elemzése.
- Piaci formák elemzése.

Tantárgy neve: Közgazdaságtan- Makroökonómia

Óraszám: heti 2 óra

Éves óraszám: 72 óra

Témakörök:

Makrogazdaság és mikrogazdaság közötti lényegi eltérések.	10 óra
- Makrogazdaság szektorai és piacai.	
- Gazdasági folyamat részei, négy szereplős gazdasági modell folyamatai, jövedelem és reálfolyamatok áramlása.	
SNA mutatók értelmezése, számítások SNA mutatókkal.	10 óra
Megtakarítás és fogyasztás szerepe a makrogazdaságban.	5 óra
Népesség összetételének, szerkezetének megismerése.	12 óra
- Munkakínálat és munkanélküliség fajtáinak megismerése,	
- munkanélküliség, mint gazdasági jelenség.	
- Hosszútávú gazdasági folyamatok ismétlődése, ciklikussága.	
Pénzpiac makroökonómiai jellemzői.	10 óra
Állam szerepe, működése, hatása a gazdaságra.	15 óra
- Makrogazdasági jelenségek értelmezése, kezelése;	
- infláció,	
- munkanélküliség,	
- gazdasági válság.	
Nemzetközi gazdasági jelenségek hatása az ország gazdasági helyzetére.	10 óra

Tantárgy neve: Pénzügyi, gazdasági alapismeretek

Óraszám: heti 2 óra

Éves órakeret: 72 óra

Témakörök

A pénzügyi szektor alapismeretei: 8 óra

- A pénz kialakulása
- A pénz története
- A pénzügyi intézményrendszer felépítése
- A jegybank szerepe a gazdaságban

A pénzügyi intézményrendszer 10 óra

- A bankok kialakulása
- Bankrendszer
- Nem bankjellegű intézmények
- A magyar pénzügyi intézményrendszer felügyelete
- Nemzetközi pénzügyi intézmények

A pénzforgalom 14 óra

- A pénzforgalom
- A pénzforgalom a bankszámlán
- A bankszámlaszám felépítése
- A szerződésekre vonatkozó közös szabályok, szerződés fogalma, fajtái, szerződéskötés
- A pénzügyi piac és termékei
- Nemzetközi fizetési forgalom

A pénzügyi piac és termékei 30 óra

- Értékpapírok fogalma, jellemzői
- Az értékpapírok csoportosítása, fajtái
- Pénzügyi céljaink, tervezés a mindennapokban

- A megtakarítások kezelése
- Kockázatok és hozamok
- A befektetéshez kapcsolódó pénzügyi számítások
- Az előrehozott vásárlás, lakossági hitelek típusai
- A hitelezéshez kapcsolódó pénzügyi számítások

Tőkepiaci ügyletek

5 óra

- Tőkepiaci ügyletek

Biztosítási alapismeretek

5 óra

- Biztosítási alapfogalmak
- A biztosítás szerepe, jelentősége
- A biztosítási szerződés, és a biztosítási díj
- A biztosítás módszerei

54 811 01 VENDÉGLÁTÁSSZERVEZŐ (2016/2017. tanévtől)

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszámja évfolyamonként

		9.		10.			11.			12.		5/13.		1/13.			2/14.	
		heti óraszám		heti óraszám		ögy	heti óraszám		ögy	heti óraszám		heti óraszám		heti óraszám		ögy	heti óraszám	
		e	gy	e	gy		e	gy		e	gy	e	gy	e	gy		e	gy
A fő szakképesítésre vonatkozóan:	Összesen	5,5	5,5	4	8	140	2,5	7,5	140	3,5	6,5	12	19	13	18	160	12	19
	Összesen	11		12			10			10		31		31			31	
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.											0,5					0,5	
11498-12 Foglalkoztatás I. (érettségire épülő képzések esetén)	Foglalkoztatás I.											2					2	
11561-16 Gazdálkodási ismeretek	Vendéglátó gazdálkodás elmélete	1												1				
	A vendéglátó gazdálkodás gyakorlata		1		2						1				3			
11518-16 Élelmiszerismeret	Általános élelmiszerismeret	1,5		0,5										2				
	Élelmiszerek a gyakorlatban		1		0,5										1,5			
11519-16 Élelmiszerbiztonsági alapismeretek	Élelmiszerbiztonság alapjai	0,5												0,5				
	Vendéglátás higiénéje			0,5										0,5				

11523-16 Pincér szakmai idegen nyelv	Pincér szakmai idegen nyelv Mellék-szakképesítés						1			1-1=0								
11524-16 Felszolgálati alapok	Felszolgálati alapok	0,5		1														
	Felszolgálati alapok gyakorlat		1,5		2,5													
11525-16 Felszolgáló szakmai ismeretek M	Felszolgálat Mellék-szakképesítés						0,5+1=1,5			1-1=0								
	Felszolgálat gyakorlat Mellék-szakképesítés							3+2=5			2-2=0							
11520-16 Vendéglátó kereskedelem	Értékesítés elmélete	1		1								4		2			4	
	Értékesítés gyakorlata		1		1,5			1					1		3,5			1
11538-16 Vendéglátás marketingje	Marketing és kommunikáció a gyakorlatban										1		2		1			2
	Alkalmazott számítástechnika										1		3		1			3
	Ügyvitel												1					1
11539-16 Vendéglátó ételkészítés	Termelés elmélete	1		1						0,5		3		3			3	
	Termelés gyakorlata		1		1,5			1					9		3,5			9
11540-16 Idegen nyelv a vendéglátásban	Vendéglátó üzleti idegen nyelv elmélete						1-1=0			1+1=2		1,5		3			1,5	
	Vendéglátó üzleti idegen nyelv gyakorlata							1-1=0			1,5+1=2,5		2		3			2
11541-16 Üzletvezetés a vendéglátásban	Jogszabályok a vendéglátásban						1-1=0			1		1		1			1	
	Szervezés és irányítás a vendéglátásban							1,5-1=0,5		1			1		1,5			1
Vendéglátóipar ismeretek (a fő szakképesítést választóknak)							4,5	3										
	Szakmai idegen nyelv							3										

	Tudatos élelmiszerfogyasztás						2											
	Vendéglátás						2,5											
Vendéglátóipar ismeretek	választható tantárgy						2			2								

Fő szakképesítéshez tartozó tantárgyak óraszámai és témakörei 2018-2020-es tanévre vonatkozóan 11. évfolyam

Tantárgy: Szakmai idegen nyelv

Óraszám: 108 óra (3 óra/hét)

Témakörök:

- A magyar vendéglátás története, fejlődése.
- A magyar és gasztronómia hagyományai és új irányai.
- Nemzetközi gasztronómiai kitekintés, hagyományok és trendek.
- Egészséges táplálkozás, életmód.
- A vendéglátás és a szálláshely szolgáltatás kapcsolata.
- Szálláshelyek típusai, szolgáltatásaik, speciális munkakörök.
- Cegléd és környékének turisztikai értékei, szálláshelyei és vendéglátó helyei.
- Üzleti kommunikáció: személyes kapcsolatfelvétel, az üzleti levelezés alapjai.

Fejlesztendő kompetenciák:

- Olvasott és hallott szöveg értése, szakmai szövegek feldolgozása
- Beszédkészség fejlesztése szakmai szituációkban
- Önálló témakifejtés és prezentációk készítése, benutatása
- Íráskészség fejlesztése

Tantárgy: Tudatos ételmszerfogyasztás

72 óra (2 óra/hét)

Témakörök:

Korszerű táplálkozási formák és ételmszerei

20 óra

- Vegetáriánus táplálkozás fajtái. Érvek ellene és mellette.
- Biotáplálkozás
- Reformtáplálkozás
- Makrobiotikus táplálkozás
- Jövő ételmszerei
- Egyes ételmszerek előnyös és hátrányos hatásai

Ételmszerek tápanyagtartalma és energiaértéke

20 óra

- Emberi szervezet optimális tápanyag – és energiaszükséglete
- Táplálkozási piramis
- Tápanyag és energia számítás
- Táplálkozással kapcsolatos mutatószámok (BMI, D/Cs)

Ételmszerek a diétás étrendekben.

20 óra

- Bélbetegségek diétája
- Epebetegség diétája
- Szív és keringési betegségek diétája
- Anyagcsere betegségek diétája (diabetes, inzulinrezisztencia, köszvény, elhízás, cöliákia)
- Sportolók diétája
- Modern diéták (vércsoport diéta, szétválasztó diéta ...)

Vallási étkezés élelmiszere 6 óra

- Katolikus keresztény vallás étkezési előírásai
- Vallási ünnepek étkezései
- Zsidó vallás étkezési előírásai
- Iszlám vallás étkezési előírásai

Nemzetek étkezési szokásai 6 óra

- Magyar konyha
- Francia konyha
- Olasz konyha
- Angol konyha
- Orosz konyha
- Távol-keleti konyha
- Amerikai konyha

Tantárgy: Vendéglátás

Óraszám: 90 óra (2,5 óra/hét)

Témakörök:

Szállodai alapismeretek 54 óra

- A nemzetközi szállásszolgáltatás története
- A magyar szállásszolgáltatás története
- A hazai szállásszolgáltatás jelenlegi
- Nemzetközi szállodaláncok együttműködés formái, azok jellemzői, előnyei
- Szállodák, szállasadóüzemek rendszerezése, csoportosítása
- A magyar szállodaláncok minőségi előírásai, a szálláshelyek osztályba sorolásának feltételei, jelölések

- A korszerű szálloda épülete, helyiségei, berendezései
- Szállodai bejáratok, a vendégfogadás helyiségei, berendezései
- Az elszállásolás helyiségei, berendezései
- Az ellátás helyiségei, berendezései
- Az egyéb szolgáltatótevékenységek helyiségei, berendezései
- Közlekedők, folyosók, liftek kialakítása
- Az üzemeltetés helyiségei, berendezései
- A szállodai dolgozókkal szemben támasztott követelmények
- Földszinti munkakörök és feladatok, a front office tevékenység
- Emeleti munkakörök és feladatok (house keeping) tevékenység
- Az ellátás munkakörei, és munkafolyamatai (food and banquet) tevékenység
- Az egyéb szolgáltatások munkakörei és munkafolyamatai
- A szállodaüzem irányítása, vezetése
- A szállodai vezetők tevékenysége, munkakörei, feladatai
- A vendégek, a munkavállalók, a munkaadó kártérítési kötelezettsége, anyagi felelőssége a szállodában
- Szállodai PR-tevékenység alkalmazása
- A szállodai értékesítés egyéb eszközei
- Szállodai árpolitika alkalmazása, árkonstrukciók
- Szállodák és utazási irodák együttműködési formái, értékesítési szerződések

Szakmai informatika

18 óra

- A Hostware szállásnyilvántartás programja (Front Office)
- A Hostware éttermi számlázó programja
- A Hostware rendezvény-nyilvántartás programja
- Rendezvény kalkuláció készítése Excel program segítségével
- Menükártya szerkesztés gyakorlata a publisher program segítségével

Rendezvényszervezési ismeretek

18 óra

- Rendezvények csoportosítása, jellemzése
- Rendezvények felvétele
- Rendezvények előkészítése
- Rendezvények lebonyolítása
- Rendezvények utómunkálatai
- A svédasztalos-büfészervízes ellátással kapcsolatos feladatok
- Állófogadás szervezése, előkészítése, lebonyolítása
- Koktélparti szervezése, lebonyolítása
- Ültetett büféasztalos fogadás
- Üzleten kívüli rendezvények (Party Service) szervezése

2017/2018. tanévtől

54 341 01 KERESKEDŐ (2017/2018. tanévtől)

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszámja évfolyamonként

		9.		10.		ögy	11.		ögy	12.		5/13.		1/13.		ögy	2/14.	
		heti óraszám		heti óraszám			heti óraszám			heti óraszám		heti óraszám		heti óraszám				
		e	gy	e	gy		e	gy		e	gy	e	gy	e	gy		e	gy
A fő szakképesítésre vonatkozóan:	Összesen	8	3	6,5	5,5	140	7,5	2,5	140	8	2	15,5	15,5	26	5	160	13,5	17,5
	Összesen	11		12			10			10		31,0		31,0			31,0	
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.											0,5					0,5	
11498-12 Foglalkoztatás I. (érettségire épülő képzések esetén)	Foglalkoztatás I.											2					2	
10032-12 Marketing	Marketing						1-1=0			1+1=2		2,5		2			2,5	
	Marketing gyakorlat												4					4
11718-16 Üzleti levelezés és kommunikáció	Levelezés	1,5		2										3,5				
10031-16 A főbb árucsoportok forgalmazása	Élelmiszer- és vegyi áruismeret						2			2				4				
	Műszak cikk áruismeret						2			2				4				
	Ruházati- és bútór áruismeret	1,5										1		1,5			1	
11992-16 Kereskedelmi ismeretek	Kereskedelmi ismeretek	3		3										6				
	Kereskedelmi gyakorlat I.		2												2			
	Kereskedelmi gyakorlat II. M		1		2			1+1=2			1-1=0							

11691-16 Eladástan	Eladástan. M	1					1+1=2			1-1=0								
	Eladási gyakorlat. M				2			1+1=2			1-1=0							
12057-16 Kereskedelmi gazdálkodás	Kereskedelmi gazdaságtan			1,5			1,5- 1,5=0			2+1,5=3,5		5		5			3	
	Kereskedelmi gazdaságtan gyakorlat				1,5			0,5- 0,5=0		0+0,5=0,5			4,5		2			6,5
10033-16 Vállalkozási, vezetési ismeretek	Vállalkozástan											2,5					2,5	
11719-16 Vállalkozás a gyakorlatban	Ügyvitel											2					2	
	Vállalkozási gyakorlat												7		1			7
10027-16 A ruházati cikk és a vegyes iparcikkek forgalmazása	Iparcikk áruismeret	1																
Kereskedelem ismeretek (a fő sszakképesítést választóknak)							6											
	Közgazdaságtan						4											
	Pénzügyi, gazdasági alapismeretek						2											
Kereskedelem ismeretek	választható tantárgy						2			2								

54 811 01 VENDÉGLÁTÁSSZERVEZŐ (2017/2018. tanévtől)

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszámja évfolyamonként

		9.		10.			11.			12.		5/13.		1/13.			2/14.	
		heti óraszám		heti óraszám		ögy	heti óraszám		ögy	heti óraszám		heti óraszám		heti óraszám		ögy	heti óraszám	
		e	gy	e	gy		e	gy		e	gy	e	gy	e	gy			
A fő szakképesítésre vonatközoán:	Összesen	5,5	5,5	4	8	140	2,5	7,5	140	3,5	6,5	12	19	13	18	160	12	19
	Összesen	11		12			10			10		31		31			31	
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.											0,5					0,5	
11498-12 Foglalkoztatás I. (érettségire épülő képzések esetén)	Foglalkoztatás I.											2					2	
11561-16 Gazdálkodási ismeretek	Vendéglátó gazdálkodás elmélete	1,5		1										3				
	A vendéglátó gazdálkodás gyakorlata																	
11518-16 Élelmiszerismeret	Általános élelmiszerismeret	1,5		0,5										2				
	Élelmiszerek a gyakorlatban		1		1										2			
11519-16 Élelmiszerbiztonsági alapismeretek	Élelmiszerbiztonság alapjai	0,5												0,5				
	Vendéglátás higiénéje			0,5										0,5				
11523-16 Pincér szakmai idegen nyelv	Pincér szakmai idegen nyelv M						0+1=1			1-1=0								

11524-16 Felszolgálati alapok	Felszolgálati alapok	0,5		1														
	Felszolgálati alapok gyakorlat		2		3													
11525-16 Felszolgáló szakmai ismeretek	Felszolgálás M						0,5+1=1,5			1-1=0								
	Felszolgálás gyakorlat M							3+2=5			2-2=0							
11520-16 Vendéglátó kereskedelem	Értékesítés elmélete	1		0,5								4		1,5			4	
	Értékesítés gyakorlata		1,5		2			2-1=1			2,5 +1=3,5		2		5			1
11538-16 Vendéglátás marketingje	Marketing és kommunikáció a gyakorlatban										1		2		1			2
	Alkalmazott számítástechnika										1		3		1			3
	Ügyvitel												1					1
11539-16 Vendéglátó ételkészítés	Termelés elmélete	0,5		0,5						0,5		3		2			3	
	Termelés gyakorlata		1		2				1				10		5			9
11540-16 Idegen nyelv a vendéglátásban	Vendéglátó üzleti idegen nyelv elmélete						1-1=0			1+1=2		1,5		2,5			1,5	
	Vendéglátó üzleti idegen nyelv gyakorlata														3			2
11541-16 Üzletvezetés a vendéglátásban	Jogszabályok a vendéglátásban						1-1=0			0+1=1		1		1			1	
	Szervezés és irányítás a vendéglátásban							1,5- 1=0,5		0+1=1			1		4			1
Vendéglátóipar ismeretek (a fő szakképesítést választóknak)							4,5	3										
	Szakmai idegen nyelv							3										
	Tudatos élelmiszerfogyasztás						2											
	Vendéglátás						2,5											

Vendéglátóipar ismeretek	választható tantárgy						2			2								

2018/2019. tanévtől

Szakköznevelési képzés esetén a heti és éves szakmai óraszámok:

évfolyam	heti óraszám	éves óraszám
9. évfolyam	8 óra/hét	288 óra/év
10. évfolyam	12 óra/hét	432 óra/év
Ögy.		140 óra
11. évfolyam	11 óra/hét	396 óra/év
Ögy.		140 óra
12. évfolyam	12 óra/hét	372 óra/év
5/13. évfolyam	31 óra/hét	961 óra/év
Összesen:		2729 óra

Amennyiben a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló rendeletben a szakköznevelések 9-12. évfolyama számára kiadott kerettanterv óraterve alapján a kötelezően választható tantárgyak közül a szakmai tantárgyat választja a szakképző iskola akkor a 11. évfolyamon 72 óra és a 12. évfolyamon 62 óra időkeret szakmai tartalmáról a szakképző iskola szakmai programjában kell rendelkezni.

évfolyam	heti óraszám	éves óraszám
1/13. évfolyam	31 óra/hét	1116 óra/év
Ögy.		160 óra
2/14. évfolyam	31 óra/hét	961 óra/év
Összesen:		2237 óra

(A kizárólag 13-14. évfolyamon megszervezett képzésben, illetve a szakköznevelés 9-12., és ezt követő 13. évfolyamán megszervezett képzésben az azonos tantárgyakra meghatározott óraszámok közötti csekély eltérés a szorgalmi időszak heteinek eltérő száma, és az óraszámok oszthatósága miatt keletkezik!)

KERESKEDŐ

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszámja évfolyamonként

			9.		10.			11.			12.		5/13.		1/13.			2/14.	
			e	gy	e	gy	ögy	e	gy	ögy	e	gy	e	gy	e	gy	ögy	e	gy
A fő szakképesítésre vonatkozó:	Összesen	A tantárgy kapcsolódása	6	2	6	4	140	2	0	140	9	3	20	11	22	9	160	20	11
	Összesen		8		12			2			12		31		31			31	
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.	fő szakképesítés											0,5+0,5				0,5+0,5		
11498-12 Foglalkoztatás I. (érettségire épülő képzések esetén)	Foglalkoztatás I.	fő szakképesítés											2				2		
10032-12 Marketing	Marketing	fő szakképesítés					0			2+2		3		4			3		
	Marketing gyakorlat	fő szakképesítés											2					2	
11718-16 Az üzleti levelezés és kommunikáció	Levelezés	fő szakképesítés	1										1	1				1	
	Gépírás	fő szakképesítés	1											1					
10031-16 A főbb árucsoportok	Élelmiszer- és vegyi áruismeret	fő szakképesítés			2									2					

forgalmazása	Műszaki cikk áruismeret	fő szakképesítés			2										2				
	Bútor- és lakástextil áruismeret	fő szakképesítés	1		1										2				
	Ruházati áruismeret	fő szakképesítés	1		1										2				
11992-16 Kereskedelmi ismeretek	Kereskedelmi ismeret	fő szakképesítés	2		2			2			2				8				
	Üzletviteli gyakorlat	fő szakképesítés				2										2			

11691-16 Eladástan	Értékesítés	34 341 01 Eladó							2			0						
	Szakmai idegen nyelv	34 341 01 Eladó							1									
12057-16 Kereskedelmi gazdálkodás	Kereskedelmi gazdaságtan gyakorlat	fő szakképesítés		2		2			0			1+2				7		
	Kereskedelmi gazdaságtan	fő szakképesítés											4+2				4+2	
10033-16 Vállalkozási, vezetési ismeretek	Vállalkozástan	fő szakképesítés											5				5	
11719-16 Vállalkozás a gyakorlatban	Ügyvitel	fő szakképesítés											3	1			3	1
	Vállalkozási gyakorlat	fő szakképesítés												7				7
10027-16 Ruházati cikkek és a vegyes iparcikkek forgalmazása	Ruházati és vegyes iparcikk áruismeret	34 341 01 Eladó						2										
10028-16 Élelmiszerek és vegyi áruk forgalmazása	Élelmiszer- és vegyi áruismeret	34 341 01 Eladó																
10029-16 Műszaki cikkek forgalmazása	Műszakicikk áruismeret	34 341 01 Eladó																
11992-16 Kereskedelmi ismeretek	Kereskedelmi ismeret	34 341 01 Eladó																

	Üzletviteli gyakorlat	34 341 01 Eladó																	
	Pénztárkezelési és bizonylatkitöltési gyakorlat	34 341 01 Eladó						2+2			0								
Ágazati szakmai kompetenciák erősítése		helyi tanterv szerint																	
Üzleti tevékenység komplex elemzése		fő szakképesítés								3									
Kereskedelem ismeretek (a fő szakképesítést választóknak)		fő szakképesítés						9											

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak és témakörök óraszama évfolyamonként

			9.		10.			11.			12.		Szakgimnáziumi képzés	Nem a főszakképesítésre	Főszakképesítés 9-12. o. összes	5/13.		Főszakképesítés 9-13. o. összes	1/13.			2/14.		A két évfolyamos szakképzés		
			e	gy	e	gy	ögy	e	gy	ögy	e	gy				e	gy		e	gy	ögy	e	gy			
A fő szakképe-sítésre vonatkozó:	Összesen	A tantárgy kapcsolódása	216	72	288	144	140	72	0	140	279	93	1488	324	1164	620	341	2125	792	324	160	620	341	2077		
	Összesen		288		432			72			372					1116			961							
	Elméleti óraszámok (arány ögy-vel)		öt évfolyamos képzés egészében: 1475 óra (61,3%)																1412 óra (63,1%)							
	Gyakorlati óraszámok (arány ögy-vel)		öt évfolyamos képzés egészében: 930 óra (38,7%)																							
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.	fő szakképesítés	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	31	0	31	0	0		31	0	31		
	Munkajogi alapismeretek												0			8		8				8	0	8		
	Munkaviszony létesítése												0			8		8				8	0	8		
	Álláskeresés												0			8		8				8	0	8		
	Munkanélküliség												0			7		7				7	0	7		
11498-12 Foglalkoz	Foglalkoztatás I.	fő	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	62	0	62	0	0		62	0	62		
	Nyelvtani												0			8		8				8		8		

[illegible]

10032-12 Marketing	Marketing	fő szakképesítés	0	0	0	0		0	0		124	0	124	0	124	93	0	217	144	0		93	0	237
	Marketing alapismeretek							0			62		62			62		124	72			62	0	134
	Marketing kommunikáció										62		62			31		93	72			31	0	103
	Marketing gyakorlat	fő szakképesítés	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	0	62	62	0	0		0	62	62
	Marketing alapismeretek gyakorlat												0			31	31					31	31	
	Marketing kommunikáció gyakorlat												0			31	31					31	31	
11718-16 Az üzleti levelezés és kommunikáció	Levelezés	fő szakképesítés	36	0	0	0		0	0		0	0	36	0	36	0	31	67	36	0		0	31	67
	Üzleti kommunikáció		4										4					6	4			0	6	
	Irat-, és adatbáziskezelés		6										6					12	6			0	12	
	Üzleti levelezés		20										20					37	20			0	37	
	Bizonylatkezelés		6										6					12	6			0	12	
	Gépírás	fő szakképesítés	36	0	0	0		0	0		0	0	36	0	36	0	0	36	36	0		0	0	36
	Irodatechnikai eszközök fajtái, kezelése		9										9					9	9			0	9	
	Gépírás		27										27					27	27			0	27	
10031	Élelmiszer- és vegyi	fő szakképesítés	0	0	72	0		0	0		0	0	72	0	72	0	0	72	72	0		0	0	72

Áruismeret																								
				50								50					50	50				0	50	
				22								22					22	22				0	22	
Műszakicikk áruismeret	fő szakképesítés	0	0	72	0		0	0		0	0	72	0	72	0	0	72	72	0		0	0	72	
Műszaki berendezések				72								72					72	72				0	72	
Bútor- és lakástextil áruismeret	fő szakképesítés	36	0	36	0		0	0		0	0	72	0	72	0	0	72	72	0		0	0	72	
Bútor áruismeret		18		18								36					36	36				0	36	
Lakástextíliák		18		18								36					36	36				0	36	

	Ruházati áruismeret	fő szakképesítés	36	0	36	0		0	0		0	0	72	0	72	0	0	72	72	0		0	0	72
	Ruházati áruismeret		36		36								72					72	72				0	72
11992-16 Kereskedelmi ismeretek	Kereskedelmi ismeret	fő szakképesítés	72	0	72	0		72	0		62	0	278	0	278	0	0	278	288	0		0	0	288
	Áruforgalom		42		36			36			36		150					150	156				0	156
	Munka-, baleset- és tűzvédelem				18								18					18	18				0	18
	Fogyasztóvédelem							18			18		36					36	39				0	39
	Általános áruismeret		30										30					30	30				0	30
	Pénztár- és pénzkezelés							18					18					18	18				0	18
	Üzleti bizonylatok				18						8		26					26	27				0	27
	Üzletviteli gyakorlat	fő szakképesítés	0	0	0	72		0	0		0	0	72	0	72	0	0	72	0	72		0	0	72
	Áruforgalmi gyakorlat					36							36					36		36			0	36
	Jogszabályok alkalmazása					36							36					36		36			0	36
11691-16 Eladástan	Értékesítés	34 341 01 Eladó	0	0	0	0		0	72		0	0	72	72	0	0	0	72	0	0		0	0	0
	A vásárlás pszichológiai tényezői								13			0	13				13					0	0	
	Az eladó								15			0	15				15					0	0	
	Az eladás technikája								22			0	22				22					0	0	
	Eladási gyakorlat								22			0	22				22					0	0	
	Szakmai idegen nyelv	34 341	0	0	0	0		0	36		0	0	36	36	0	0	0	36	0	0		0	0	0

	Értékesítés idegen nyelven							36				36					36					0	0	
12057-16 Kereskedelmi gazdálkodás	Kereskedelmi gazdaságtan gyakorlat	fő szakképesítés	0	72	0	72		0	0		0	93	237	0	237	0	0	237	0	252		0	0	252
	Statisztikai alapismeretek			54								54					54		54		0	54		
	Az áruforgalom tervezése, elemzése			18		36		0			46,5	100,5					100,5		102		0	102		
	Jövedelmezőség tervezése, elemzése					36		0			46,5	82,5					82,5		96		0	96		
	Kereskedelmi gazdaságtan	fő szakképesítés	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	186	0	186	0	0		186	0	186
	Adók											0	36				36				36	0	36	
	Eredményesség és vagyonvizsgálat											0	150				150				150	0	150	
10033-16 Vállalkozási, vezetési	Vállalkozástan	fő szakképesítés	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	155	0	155	0	0		155	0	155
	Vállalkozási alapismeretek											0	33				33				33	0	33	
	A vállalkozások személyi-, tárgyi feltételei											0	30				30				30	0	30	
	Vezetési ismeretek											0	20				20				20	0	20	
	Vállalkozások											0	32				32				32	0	32	

	finanszírozása																							
	Üzleti terv											0					40		40				40	0
11719-16 Vállalkozás a gyakorlatban	Ügyvitel	fő szakképesítés	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	93	31	124	0	0		93	31	124
	Vállalkozás indítása										0		15				20				15	07	20	
	Titkársági-, áruforgalmi feladatok										0		51				68				51	0	68	
	Pénzügyi feladatok										0		27				36				27	0	36	
	Vállalkozási gyakorlat		0	0	0	0		0	0		0	0	0			0	0	0	217	217	0	0		0
	Vállalkozás indításának gyakorlata										0			28	28							28	28	
	Titkársági-, áruforgalmi gyakorlat										0			63	63							63	63	
	Pénzügyi gyakorlat										0			63	63							63	63	
	Munkaügyi gyakorlat											0			63			63					63	63
	10027-16	Ruházati és vegyes iparcikk áruismeret	34 341 01 Eladó	0	0	0	0		72	0		0	0	72	72	0	0	0	72	0	0		0	0
Vegyes iparcikkek áruismerete								72					72					72					0	0
10028-16	Élelmiszer- és vegyi áruismeret	34 341 01 Eladó	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0
	Élelmiszer áruismeret I.				0							0					0						0	0

	Élelmiszer áruismeret II.				0							0						0					0	0
10029-16 Műszaki cikkek	Műszakicikk áruismeret	34 341 01 Eladó	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0
	Műszaki alapismeretek, ipari tömegcikk				0							0							0			0		0
	Elektromos háztartási készülékek				0							0							0			0		0
	Híradástechnika									0		0							0			0		0
11992-16 Kereskedelmi ismeretek	Kereskedelmi ismeret	34 341 01 Eladó	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0
	Áruforgalom											0							0			0		0
	Munka-, baleset- és tűzvédelem											0							0			0		0
	Fogyasztóvédelem											0							0			0		0
	Általános áruismeret											0							0			0		0
	Pénztár- és pénzkezelés											0							0			0		0
	Üzleti bizonylatok											0							0			0		0
	Üzletviteli gyakorlat	34 341 01 Eladó	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0
	Áruforgalmi gyakorlat											0							0			0		0
	Jogszabályok alkalmazása											0							0			0		0

Pénztárkezelési és bizonylatkitöltési gyakorlat		34 341 01 Eladó	0	0	0	0		0	144		0	0	144	144	0	0	0	144	0	0		0	0	0		
												0	72					72						0	0	
										72			0			72			72						0	0
										72			0			72			72						0	0
Üzleti tevékenység komplex elemzése		Fő szakképesítés									93		93		93											
Ágazati szakmai kompetenciák erősítése		helyi tanterv szerint	0	0	0	0									0	0	0		0	0		0	0	0		
Kereskedelem ismeretek a fő szakképesítést választóknak		Fő szakképesítés						324					324		324											
Helyi tanterv szerint	Levelezés							36					36		36											
	Közgazdaságtan							144					144		144											
	Pénzügyi, gazdasági alapismeretek							72					72		72											

	Ágazati szakmai kompetenciák erősítése						72					72		72									

Fő szakképesítéshez tartozó választható tantárgyak óraszámai és témakörei 11. évfolyam

Tantárgy neve: Levelezés

Óraszám: heti 1 óra

Éves óraszám: 36 óra

Témakörök:

Hivatalos levelezés alapjai számítógépes szövegszerkesztéssel.	12 óra
Kereskedelmi levelek típusai, sablon formáinak megtanulása, szerkesztésük.	12 óra
Tízujjas vakírás kompetenciáinak fejlesztése.	12 óra

Tantárgy neve: Közgazdaságtan – Mikroökonómia

Óraszám: heti 2 óra

Éves óraszám: 72 óra

Témakörök:

Közgazdaságtan szerepe a gazdaságban, közgazdaságtan kialakulása, az elméleti gazdaságtan hatása a gazdasági irányzatokra.	6 óra
Mikroökonómiai alapfogalmak, piaci alapfogalmak.	30 óra
- Piaci kapcsolódó függvények értelmezése, felrajzolása. - Piac működésének megismerése. - Marshall kereszt hatása a gazdaságra	
Fogyasztói döntést befolyásoló tényezők megismerése, elemzése.	20 óra
- Közömbösségi görbe, - költségvetési egyenes megismerése, felrajzolása következtetések levonása, - keresleti görbe elemeinek levezetése.	
Rugalmassági mutatók:	6 óra
- ár rugalmassági,	

- kereszt-árrugalmassági,
- jövedelem rugalmassági mutató.

Vállalati formák a gazdaságtanban, működésük alapja gazdasági szemszögből. 10 óra

- Vállalatok működése során felmerülő költségek és függvényeik elemzése.
- Piaci formák elemzése.

Tantárgy neve: Közgazdaságtan- Makroökonómia

Óraszám: heti 2 óra

Éves óraszám: 72 óra

Témakörök:

Makrogazdaság és mikrogazdaság közötti lényegi eltérések. 10 óra

- Makrogazdaság szektorai és piaci.
- Gazdasági folyamat részei, négy szereplős gazdasági modell folyamatai, jövedelem és reálfolyamatok áramlása.

SNA mutatók értelmezése, számítások SNA mutatókkal. 10 óra

Megtakarítás és fogyasztás szerepe a makrogazdaságban. 5 óra

Népesség összetételének, szerkezetének megismerése. 12 óra

- Munkakínálat és munkanélküliség fajtáinak megismerése,
- munkanélküliség, mint gazdasági jelenség.
- Hosszútávú gazdasági folyamatok ismétlődése, ciklikussága.

Pénzpiac makroökonómiai jellemzői. 10 óra

Állam szerepe, működése, hatása a gazdaságra. 15 óra

- Makrogazdasági jelenségek értelmezése, kezelése;
- infláció,
- munkanélküliség,
- gazdasági válság.

Nemzetközi gazdasági jelenségek hatása az ország gazdasági helyzetére. 10 óra

Tantárgy neve: Pénzügyi, gazdasági alapismeretek

Óraszám: heti 2 óra

Éves órakeret: 72 óra

Témakörök

A pénzügyi szektor alapismeretei 8 óra

- A pénz kialakulása
- A pénz története
- A pénzügyi intézményrendszer felépítése
- A jegybank szerepe a gazdaságban

A pénzügyi intézményrendszer 10 óra

- A bankok kialakulása
- Bankrendszer
- Nem bankjellegű intézmények
- A magyar pénzügyi intézményrendszer felügyelete
- Nemzetközi pénzügyi intézmények

A pénzforgalom 14 óra

- A pénzforgalom
- A pénzforgalom a bankszámlán
- A bankszámlaszám felépítése
- A szerződésekre vonatkozó közös szabályok, szerződés fogalma, fajtái, szerződéskötés
- A pénzügyi piac és termékei
- Nemzetközi fizetési forgalom

A pénzügyi piac és termékei 30 óra

- Értékpapírok fogalma, jellemzői
- Az értékpapírok csoportosítása, fajtái
- Pénzügyi céljaink, tervezés a mindennapokban
- A megtakarítások kezelése
- Kockázatok és hozamok
- A befektetéshez kapcsolódó pénzügyi számítások
- Az előrehozott vásárlás, lakossági hitelek típusai
- A hitelezéshez kapcsolódó pénzügyi számítások

Tőkepiaci ügyletek 5 óra

- Tőkepiaci ügyletek

Biztosítási alapismeretek 5 óra

- Biztosítási alapfogalmak
- A biztosítás szerepe, jelentősége
- A biztosítási szerződés, és a biztosítási díj
- A biztosítás módszerei

Tantárgy neve: Ágazati szakmai kompetenciák erősítése, fejlesztése

Óraszám: heti 2 óra

Éves órakeret: 72 óra

A kereskedelmi vállalkozás gazdálkodásának komplex elemzése 36 óra

- A vagyoni helyzet átfogó elemzése
- A pénzügyi helyzet átfogó elemzése
- A jövedelmezőség átfogó elemzése

- Hatékonyságelemzés a kereskedelmi tevékenységet végző vállalkozásoknál

Gazdasági döntések a vállalkozás mindennapjaiban 10 óra

- Miért kell állandóan döntéseket hoznunk?
- Hogyan hozzunk jó döntéseket?
- Ötletkeresési technikák

Gazdasági tervek, fejlesztések a jövőben 18 óra

- A hitelezéssel kapcsolatos alapvető fogalmak
- A banki hitelezés lépései

Fejlesztéshez szükséges egyéb finanszírozási lehetőségek 18 óra

- Állami támogatású hitellehetőségek
- Európai Unió pályázatok

12. évfolyam

Tantárgy neve: Üzleti tevékenység komplex elemzése

Óraszám: heti 3 óra

Éves óraszám: 93 óra

Témakörök:

Beszzerzéshez kapcsolódó szállítói ajánlatok elemzése.	15 óra
- Kereskedelembe használatos szerződésfajták alkalmazása. Beszerzés tétel nagyság kialakításához kapcsolódó feladatok ismertetése. A beszerzési döntésekhez felhasználható számítások.	
A készletezési döntéseket megalapozó számítások, módszerek.	20 óra
- Feladatok készletgazdálkodásra: - Forgási sebesség - Készletvonzat - Viszonyszámok alkalmazása a készletezésnél - Tényleges készletek felmérése, leltár eredmény megállapítása	
Értékesítéshez kapcsolódó számítások:	20 óra
- Rugalmassági együtthatók - Eladási árak kialakítása, árlépcső / árrés, árréstömeg számítása/ - Haszonkulccsal kapcsolatos számítások - Áfa pénzügyi elszámítása - Jövedelmezőségi táblával kapcsolatos számítása	
Költséggazdálkodáshoz kapcsolódó számítások:	10 óra
- a költségelemzés abszolút mutatói (Vd, Vtf, Vtt, Vm) - költségszínvonal egységnyi költségre jutó árbevétel egységnyi árréstömegre jutó költség költséghatékonyság költségszínvonal dinamikája költségszínvonal változás üteme költségszínvonal változás mértéke (százalékpont) költségvonzat	
Létszámgazdálkodáshoz kapcsolódó mutatók:	20 óra

- váltás, váltás intenzitása,
- termelékenység , leterheltség , minőségi mutató,
- bérhányad (bérszínvonal),
- bérköltség-vonzat,
- bérköltség változás hatékonysága,
- bérhatékonysági mutató, átlagbér

Számítások indexek segítségével

8 óra

VENDÉGLÁTÁSSZERVEZŐ

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszámát évfolyamonként

			9.		10.			11.			12.		5/13.		1/13.			2/14.	
			e	gy	e	gy	ögy	e	gy	ögy	e	gy	e	gy	e	gy	ögy	e	gy
A fő szakképesítésre vonatkozó:	Összesen	A tantárgy kapcsolódása	4	4	7	5	140	3,5	0	140	6,5	5,5	9,5	21,5	16	15	160	9,5	21,5
	Összesen		8		12			3,5			12		31		31			31	
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.	fő szakképesítés										0,5					0,5		
11498-12 Foglalkoztatás I. (érettségire épülő képzések esetén)	Foglalkoztatás I.	fő szakképesítés										2					2		
11561-16 Gazdálkodási ismeretek	Vendéglátó gazdálkodás elmélete	fő szakképesítés	1		1			1			1		1		2		1		
	A vendéglátó gazdálkodás gyakorlata	fő szakképesítés		1		1					2		1		3,5+0,5			1	
11518-16 Élelmiszerismeret	Általános élelmiszerismeret	fő szakképesítés	1		1			1				1,5		2			1,5		
	Élelmiszerek a gyakorlatban	fő szakképesítés		1		1		1,5			1				2,5+1				
11519-16 Élelmiszerbiztonsági alapismeretek	Élelmiszerbiztonság és vendéglátás higiénája	fő szakképesítés			1									1					

11523-16 Pincér szakmai idegen nyelv	Pincér szakmai idegen nyelv	34 811 03 Pincér						1											
11524-16 Felszolgálási alapok	Felszolgálási alapok	34 811 03 Pincér						1											
	Felszolgálási alapok gyakorlata	34 811 03 Pincér							2,5										
11525-16 Felszolgáló szakmai ismeretek	Felszolgálás	34 811 03 Pincér						1											
	Felszolgálás gyakorlata	34 811 03 Pincér							2										
11520-16 Vendéglátó kereskedelem	Értékesítés elmélete	fő szakképesítés	1		2						1,5		1,5		4,5			1,5	
	Értékesítés gyakorlata	fő szakképesítés		2		1								9		3			9
11538-16 Vendéglátás marketingje	Marketing és kommunikáció a vendéglátásban	fő szakképesítés			1						1,5		1		2			1	
	Informatika a vendéglátásban	fő szakképesítés										0,5				0,5			
11539-16 Vendéglátó ételkészítés	Termelés elmélete	fő szakképesítés	1		1						1,5		1		3,5			1	
	Termelés gyakorlata	fő szakképesítés				2						1,5		9,5		3,5			9,5
11540-16 Idegen nyelv a vendéglátásban	Vendéglátó üzleti idegen nyelv gyakorlata	fő szakképesítés										0,5		2		0,5			2
11541-16 Üzletvezetés a vendéglátásban	Jogszabályok, szervezés és irányítás a vendéglátásban	fő szakképesítés									1		1		1			1	

11561-16 Gazdálkodási ismeretek	Vendéglátó gazdálkodás elmélete	34 811 03 Pincér																	
	A vendéglátó gazdálkodás gyakorlata	34 811 03 Pincér																	
11518-16 Élelmiszerismeret	Általános élelmiszerismeret	34 811 03 Pincér																	
	Élelmiszerek a gyakorlatban	34 811 03 Pincér																	
11519-16 Élelmiszerbiztonsági alapismeretek	Élelmiszerbiztonság és vendéglátás higiéniája	34 811 03 Pincér																	
Ágazati szakmai kompetenciák erősítése		helyi tanterv szerint																	
Vendéglátóipar ismeretek (a fő szakképesítést választóknak)		fő szakképesítés						7,5											

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak és témakörök óraszása évfolyamonként

			9.		10.			11.			12.		Szakképzési Szakgimnáziumi képzés 9-12. o. összes óraszása	Nem a főszakképzésre fordítandó órakeret	Főszakképzés 9-12. o. összes óraszása	5/13.		Főszakképzés 9-13. o. összes óraszása	1/13.			2/14.		A két évfolyamos szakképzés összes óraszása		
			e	gy	e	gy	ögy	e	gy	ögy	e	gy				e	gy		e	gy	ögy	e	gy			
A fő szakképe- sítésre vonatkozó:	Összesen	A tantárgy kapcsolódása	144	144	251	180	140	72	54	140	200	172	1488	270	1218	29	667	2178	574	541	160	293	667	2075		
	Összesen		288		431			126			372					960			1115			960				
	Elméleti óraszámok (arány ögy-vel)		öt évfolyamos képzés egészében: 960 óra (39%)													867 óra (38,8%)										
	Gyakorlati óraszámok (arány ögy-vel)		öt évfolyamos képzés egészében: 1497 óra (61%)													1368 óra (61,2%)										
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.	fő szakképzés	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	15	0	15	0	0		15	0	15		
	Munkajogi alapismeretek												0			4		4				4		4		
	Munkaviszony létesítése												0			4		4				4		4		
	Álláskeresés												0			4		4				4		4		
	Munkanélküliség												0			3		3				3		3		
	11498-12		Foglalkoztatás I.	fő	0	0	0	0		0	0		0			0	0	0	0	62	0	62	0	0		62

	Nyelvtani rendszerezés 1										0				8		8				8		8		
	Nyelvtani rendszerezés 2										0				8		8				8		8		
	Nyelvi készségfejlesztés										0				23		23				23		23		
	Munkavállalói szókincs										0				23		23				23		23		
11561-16 Gazdálkodási ismeretek	Vendéglátó gazdálkodás elmélete	fő szakképesítés	36	0	36	0		36	0		31	0	139	0	139	31	0	170	71	0		31	0	102	
	A gazdálkodás elemei		10					12					22					22	10				0	10	
	A vendéglátás fogalma, főtevékenységei		18					12					30			3		33	18				3	0	21
	Ügyvitel a vendéglátásban		8					12					20					20	8					0	8
	A vendéglátás tárgyi feltételei										7		7			4		11					4	0	4
	A vendéglátás személyi feltételei				17						12		29			4		33	16				4	0	20
	A vendéglátó vállalkozások				19						12		31			20		51	19				20	0	39

	vagyona																								
	A vendéglátó gazdálkodás gyakorlata		0	36	0	36		0	0		0	62	134	0	134		0	31	165	0	144		0	31	175
	Alap-, tömeg- és veszteségszámítások			16								4	20						20		20			0	20
	Viszonyszámok			20								3	23						23		23			0	23
	Árképzés					20						4	24			10	34		23				10	33	
	Készletgazdálkodás					16						4	20			8	28		20				8	28	
	Leltározás és elszámoltatás							0				10	10					10		14			0	14	
	Jövedelmezőség							0				25	25			13	38		30			13	43		
	A vendéglátásban jellemző vállalkozási formák											6	6					6		7			0	7	
	Adózás a vendéglátásban											6	6					6		7			0	7	

11518-16 Élelmiszerismeret	Általános élelmiszerismeret	fő szakképesítés	36	0	36	0		36	0		0	0	108	0	108	46	0	154	72	0		46	0	118
	Táplálkozási ismeretek		14					6					20			10		30	14			10	0	24
	Környezetvédelmi ismeretek		3					6					9					9	3				0	3
	Fogyasztóvédelem		0					6					6					6					0	0
	Élelmiszerek csoportjai I. elmélet		19					6					25			12		37	19			12	0	31
	Élelmiszerek csoportjai II. elmélet				26			6					32			12		44	26			12	0	38
	Élelmiszerek csoportjai III. elmélet				10			6					16			12		28	10			12	0	22
	Élelmiszerek a gyakorlatban	fő szakképesítés	0	36	0	36		0	54		0	31	157	0	157	0	0	157	0	126		0	0	126
	Élelmiszerek csoportjai I. gyakorlat			36					18			5	59					59		54			0	54
	Élelmiszerek csoportjai II. gyakorlat					36			18			5	59					59		54			0	54
	Élelmiszerek csoportjai III. gyakorlat								18			21	39					39		18			0	18
11519-16	Élelmiszerbiztonság és vendéglátás	fő szakképe	0	0	36	0		0	0		0	0	36	0	36	0	0	36	36	0		0	0	36

	higiénája																									
	Élelmiszerbiztonságról általában				4								4							4	4				0	4
	Élelmiszer mikrobiológia				7								7							7	7				0	7
	Kémiai-toxikológiai élelmiszerbiztonság				6								6							6	6				0	6
	Élelmiszerekre vonatkozó jogszabályok				4								4							4	4				0	4
	Higiénia a vendéglátásban				4								4							4	4				0	4
	Személyi higiénia				3								3							3	3				0	3
	HACCP, GHP				8								8							8	8				0	8
	11523-16 Pincér szakmai		Pincér szakmai idegen nyelv	34 811 03 Pincér	0	0	0	0		36	0		0			0	36	36	0	0	0	36	0	0		0
Szakmai szituációk								14					14				14						0	0		
Szakmai kifejezések								12					12				12						0	0		
Szakmai technológiák								10					10				10						0	0		
11524-16	Felzolgálási alapok	34 811 03 Pincér	0	0	0	0		36	0		0	0	36	36	0	0	0	36	0	0		0	0	0		
	Higiénia, HACCP, munkavédelem												0						0				0	0		

Kommunikáció, viselkedéskultúra												0					0						0	0
Vendéglátás és értékesítés gépei, berendezései												0					0						0	0
Eszközismeret												0					0						0	0
Értékesítési ismeret 1.												0					0						0	0
Étel és italismeret 1.							20					20					20						0	0
Étel és italismeret 2.							16					16					16						0	0
Fel szolgálási alapok gyakorlata	34 811 03 Pincér	0	0	0	0		0	90		0	0	90	90	0		0	0	0	0		0	0	0	0
Helyiség- és eszközismeret								10				10					10						0	0
Eszközhasználat								8				8					8						0	0
Értékesítés alapjai								25				25					25						0	0
Italfel szolgálás								19				19					19						0	0
Különböző fel szolgálási módok 1.								28				28					28						0	0

11525-16 Felszolgáló szakmai ismeretek	Felszolgálás	34 811 03 Pincér	0	0	0	0		36	0		0	0	36	36	0	0	0	36	0	0		0	0	0
	Étel és italismeret 3.							14			0		14						14				0	0
	Értékesítési ismeret 2.							17			0		17						17				0	0
	Étlapszerkesztés, étrend összeállítás							2			0		2						2				0	0
	Rendezvényszervezés, szállodai értékesítés							1			0		1						1				0	0
	Értékesítés elszámoltatása, bizonylatok, értékesítési informatikai rendszerek							2			0		2						2				0	0
	Felszolgálás gyakorlata		34 811 03 Pincér	0	0	0	0		0	72		0	0	72		72	0	0	0	72	0	0		0
	Különböző felszolgálási módok 2.								36			0	36						36				0	0
Különleges éttermi munka								36			0	36						36				0	0	
11520-16 Vendéglátó kereskedelem	Értékesítés elmélete	fő szakképzés	36	0	72	0		0	0		46	0	154	0	154	46	0	200	162	0		46	0	208
	Higiénia, HACCP, munkavédelem		3										3				3	3					0	3
	Kommunikáció, viselkedéskultúra		4										4				4	4				4	0	8
	Vendéglátás és értékesítés gépei, berendezései		8										8				2		10	8			2	0

	Eszközismeret		8		12							20					20	20				0	20	
	Értékesítési ismeret 1.		8		40			0			7	55			6		61	56			6	0	62	
	Italok értékesítése		5		20			0			19	44			5		49	45			5	0	50	
	Étlapszerkesztés, étlap összeállítása							0			7	7			19		26	11			19	0	30	
	Rendezvényszervezés, szállodai értékesítés										7	7			10		17	8			10	0	18	
	Értékesítés elszámoltatása, bizonylatok, értékesítési informatikai rendszerek										6	6					6	7				0	7	
	Értékesítés gyakorlata	fő szakképesítés	0	72	0	36		0	0		0	0	108	0	108	0	280	388	0	108		0	280	388
	Helyiség és eszközismeret			8								8					8			0	8			
	Eszközhasználat			24		3						27					27			0	27			
	Értékesítés alapjai			24		8						32					32			0	32			
	Ételek és italok értékesítése 1.			16		25						41				140	181		41		140	181		
	Ételek és italok értékesítése 2.											0				140	140				140	140		
11538-16	Marketing és kommunikáció a vendéglátásban	fő szakképesítés	0	0	36	0		0	0		46	0	82	0	82	31	0	113	72	0		31	0	103
	A marketing fogalmi				18						4		22			8		30	18			8	0	26

	rendszere, folyamata																							
	A marketing-mix meghatározása				18					4		22			8		30	18			8	0	26	
	Marketingkommunikáció a vendéglátásban									19		19			8		27	19			8	0	27	
	Viselkedéskultúra és a kommunikáció alapjai									19		19			7		26	17			7	0	24	
	Informatika a vendéglátásban	fő szakképesítés	0	0	0	0		0	0		0	16	16	0	16	0	0	16	0	19		0	0	19
	Informatika a vendéglátásban											5	5					5		6		0	6	
	Ügyviteli tevékenységek végzése											7	7					7		8		0	8	
	Az internetes marketing, a közösségi média szerepe											4	4					4		5		0	5	
11539-16 Vendéglátó ételkészítés	Termelés elmélete	fő szakképesítés	36	0	36	0		0	0		46	0	118	0	118	31	0	149	126	0		31	0	157
	Üzemi ismeretek		10										10			4		14	10			4	0	14
	Alapkészítmények 1.		26		11						14		51			12		63	49			12	0	61
	Alapkészítmények 2.				25			0			32		57			15		72	67			15	0	82
	Termelés gyakorlata	fő szakképesítés	0	0	0	72		0	0		0	47	119	0	119	0	294	413	0	126		0	294	420
	Alapkészítmények gyakorlata 1.					72						9	81				140	221		72			140	212

	Alapkészítmények gyakorlata 2.							0			38	38					154	192		54			154	208
11540-16 Idegen nyelv a	Vendéglátó üzleti idegen nyelv gyakorlata	fő szakképesítés	0	0	0	0		0	0		0	16	16	0	16	0	62	78	0	18		0	62	80
	Szakmai szituációk							0			6	6				31	37		8			31	39	
	Üzleti idegen nyelvi kommunikáció1.							0			5	5				16	21		5			16	21	
	Üzleti idegen nyelvi kommunikáció 2.							0			5	5				15	20		5			15	20	
11541-16 Üzletvezetés a vendéglátásban	Jogszabályok, szervezés és irányítás a vendéglátásban	fő szakképesítés	0	0	0	0		0	0		31	0	31	0	31	31	0	62	35	0		31	0	66
	A vendéglátó üzlet létesítésének szabályai								6		6	7				13	7			7	0	14		
	Humán erőforrás-gazdálkodás								3		3	6				9	3			6	0	9		
	A vendéglátó üzlet működtetése, áruforgalmi folyamatok								6		6	6				12	7			6	0	13		
	Üzleti kapcsolatok								7		7	6				13	8			6	0	14		
	Fogyasztóvédelem, környezetvédelem a vendéglátásban								9		9	6				15	10			6	0	16		

11561-16 Gazdálkodási ismeretek	Vendéglátó gazdálkodás elmélete	34 811 03 Pincér	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0
	A gazdálkodás elemei												0									0		0
	A vendéglátás fogalma fő tevékenységei												0									0		0
	Ügyvitel a vendéglátásban												0									0		0
	A vendéglátás tárgyi feltételei												0									0		0
	A vendéglátás személyi feltételei												0									0		0
	A Vendéglátó vállalkozások vagyona												0									0		0
	A vendéglátó gazdálkodás gyakorlata	34 811 03 Pincér	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0
	Alap-, tömeg- és veszteségszámítások												0									0		0
	Viszonyszámok												0									0		0
	Árképzés												0									0		0
	Készletgazdálkodás												0									0		0
	Leltározás és elszámoltatás												0									0		0
	Jövedelmezőség												0									0		0

	A vendéglátásban jellemző vállalkozási formák												0					0					0	0
	Adózás a vendéglátásban												0					0					0	0
11518-16 Élelmiszerismeret	Általános élelmiszerismeret	34 811 03 Pincér	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0
	Táplálkozástani ismeretek											0					0					0	0	
	Környezetvédelmi ismeretek											0					0					0	0	
	Fogyasztóvédelem											0					0					0	0	
	Élelmiszerek csoportjai I. elmélet											0					0					0	0	
	Élelmiszerek csoportjai II. elmélet											0					0					0	0	
	Élelmiszerek csoportjai III. elmélet											0					0					0	0	
	Élelmiszerek a gyakorlatban	34 811 03 Pincér	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0
	Élelmiszerek csoportjai I. gyakorlat											0					0					0	0	
	Élelmiszerek csoportjai II. gyakorlat											0					0					0	0	

	Élelmiszerek csoportai III. gyakorlat											0					0					0	0
11519-16 Élelmiszerbiztonsági alapismeretek	Élelmiszerbiztonság és vendéglátás higiénája	34 811 03 Pincér	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0
	Élelmiszerbiztonságról általában												0				0				0	0	0
	Élelmiszer mikrobiológia												0				0				0	0	0
	Kémiai-toxikológiai élelmiszerbiztonság												0				0				0	0	0
	Élelmiszerekre vonatkozó jogszabályok												0				0				0	0	0
	Higiénia a vendéglátásban												0				0				0	0	0
	Személyi higiénia												0				0				0	0	0
	HACCP, GHP												0				0				0	0	0
Ágazati szakmai kompetenciák erősítése		helyi tanterv	0	0	0	0						216	216	0	0	0	216	0	0		0	0	0
Vendéglátóipar ismeretek (a fő szakképesítést választóknak)		Fő szakképesítés						4,5	3														
Szakmai idegen nyelv									3														

Tudatos élelmiszerfogyasztás							2																
Vendéglátás							2,5																

Felnőttoktatás óratervei

2015-2017. tanévben

**A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszám
évfolyamonként**

34 341 01 ELADÓ

(keresztféléves képzésben is: 2016 február – 2018 január)

Modul-tantárgy	1. évfolyam óraszámai :		Összefüggő szakmai gyakorlat:	2. évfolyam óraszámai	
	elmélet	gyakorlat		elmélet	gyakorlat
11497-12 Foglalk.I.(A/N)				1	
11500-12 Munkahelyi egészség és biztonság	1				
11507-12 Az áruforgalom lebonyolítása	1	2		1	
10027-12 A ruházati cikkek és a vegyes iparcikkek forgalmazása	1	4		1	3
10025-12 Ker.egység működtetése				1	2
10028-12 Az élelmiszerek, vegyi áruk és gyógynövények forg.	1	4		1	4
10029-12 A műszaki cikkek forgalmazása	1	3			3
10028-12 10029-12 Értékesítés idegen nyelven A/N	1			1	
11499-12 Foglalk.II.				0,5	
Összesen:	6 óra	13 óra	80 óra*	6,5 óra	12 ó. mh.
Összes óraszám (1338)	36 hét x 19 ó = 684 óra		80 óra	32 hét x 18,5 ó =574 óra	

***Keresztféléves képzésben az összefüggő szakmai gyakorlatot**

az első félévet követő nyáron kell letölteni.

34 811 01 CUKRÁSZ

Modul-tantárgy:	1. évfolyam óraszámai		Összefüggő szakmai gyakorlat:	2. évfolyam óraszámai	
	elmélet	gyakorlat		elmélet	gyakorlat
11500-12 Munkahelyi egészség és biztonság	1				
11497-12 Foglalk.I.(A/N)				1	
10045-12 Gazdálkodás (Vend.gazd. +Szakmai számítások)	1			2	
10044-12 Élelmiszer, fogyasztóvédelem	1,5			1	
10046-12 Szakmai idegen nyelv A/N	1			0,5	
10043-12 Cukrászat	1,5	13		2	12 óra
11499-12 Foglalk.II.				0,5	
Összesen:	6 óra	13 óra	80 óra	7 óra	12 óra mh.
Összes óraszám (1372)	36 hét x 19 ó = 684 óra		80 óra	32hét x 19 ó =608 óra	

Modul-tantárgy:	1. évfolyam óraszámai		Összefüggő szakmai gyakorlat:	2. évfolyam óraszámai	
	elmélet	gyakorlat		elmélet	gyakorlat
11500-12 Munkahelyi egészség és biztonság	1				
11497-12 Foglalkoztatás.I. (A/N)				1	
10045-12 Gazdálkodás (Vend.gazd. +Szakmai számítások)	1			2	
10044-12 Élelmiszer, fogyasztóvédelem	1,5			1	
10046-12 Szakmai idegen nyelv A/N	1			0,5	
10047-12 Felszolgálás alapjai	1,5				
10074 – 12 Felszolgálás/üzemi gy.		13		2	12
11499-12 Foglalk.II.				0,5	
Összesen:	6 óra	13 óra	80 óra	7 óra	12 óra mh.
Összes óraszám (1372)	36hét x 19 ó = 684 óra		80 óra	32 hét x 19ó =608 óra	

34 811 04 SZAKÁCS

Modul-tantárgy:	1. évfolyam óraszámai		Összefüggő szakmai gyakorlat:	2. évfolyam óraszámai	
	elmélet	gyakorlat		elmélet	gyakorlat
11500-12 Munkahelyi egészség és biztonság	1				
11497-12 Foglalk.I.(A/N)				1	
10045-12 Gazdálkodás (Vend.gazd. +Szakmai számítások)	1			2	
10044-12 Élelmiszer, fogyasztóvédelem	1,5			1	
10046-12 Szakmai idegen nyelv A/N	1			0,5	
10048-12 Ételkészítés alapjai 10049-12 Konyhai kisegítés	1,5			1	
10075 – 12 Ételkészítési ismeretek Ételkészítési üzemi gy.		13		1	12
11499-12 Foglalk.II.				0,5	
Összesen:	6 óra	13 óra	80 óra	7 óra	12 óra mh.
Összes óraszám (1372)	36hét x 19 ó = 684 óra		80 óra	32 hét x 19 ó =608 óra	

54 341 01 KERESKEDŐ

(keresztféléves képzésben 2016 február – 2018 január)

Modul-tantárgy:	1. évfolyam (1/13.) óraszámai		Összefüggő szakmai gyakorlat:	2. évfolyam (2/14.) óraszámai	
	elmélet	gyakorlat		elmélet	gyakorlat
11500-12 Munkahelyi egészség és biztonság	1				
10032-12 Marketing	2	1			
11507-12 Áruforgalom lebonyolítása	3	2			
11508-12 Áruf.tervezése, elemzése üzletitervezés gyak.	6	3			
10033-12 Vállalkozási ismeretek				2	1
11498-12 Foglalkoztatás I. (A/N)				1	
10025-12 Ker.egység működtetése				2	1
10031-12 Áruismeret és forgalmazás				3,5	
10031-12 Értékesítés gyakorlata					4
10031-12 Értékesítés idegen nyelven				1	
11499-12 Foglalkoztatás II				0,5	
Összesen:	12 óra	6 óra	80 óra*	10 óra	6 óra mh.
Összes óraszám (1240)	36 hét x 18 ó = 648 óra		80 óra	32 hét x 16 ó = 512 óra	

***Keresztféléves képzésben az összefüggő szakmai gyakorlatot az első félévet követő nyáron kell letölteni.**

54 811 01 VENDÉGLÁTÁSSZERVEZŐ-VENDÉGLŐS

Modul-tantárgy:	1. évfolyam (1/13.) óraszámai		Összefüggő szakmai gyakorlat	2. évfolyam (2/14.) óraszámai	
	elmélet	gyakorlat		elmélet	gyakorlat
11500-12 Munkahelyi egészség és biztonság	1				
11498-12 Foglalk.I.(A/N)				1	
10053-12 Vendéglátó üzleti gazdálkodás (Vend.gazd. +Szakmai számítások)	3			2,5	
10051 – 12 Vendéglátó marketing és kommunikáció:Alkalm.szt.,ügyv.		1			3
10052-12 Vendéglátó termelés (Éli.+termeléselm.)	2+2			1	3
- gyakorlata		4			
10054-12 Vendéglátó üzleti idegen nyelv A/N		2			2
10050-12 Vendéglátó értékesítés	1	2		1	3
10055 – 12 Vendéglátó üzletvezetés		1		1	
11499-12 Foglalk.II.				0,5	
Összesen:	9 óra	10 óra	80 óra	7 óra	11 óra mh.
Összes óraszám (1340)	36hét x 19 ó = 684 óra		80 óra	32 hét x 18 ó =576 óra	

2016-2017. tanévtől

**A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszám
évfolyamonként**

34 341 01 ELADÓ

<i>Szakközépiskolai képzés közismereti oktatás nélkül</i>	1. évfolyam heti óraszám		Összefüggő szakmai gyakorlat:	2. évfolyam heti óraszám	
	elmélet	gyakorlat		elmélet	gyakorlat
11499-12 Foglalkoztatás II.	1				
11497-12 Foglalkoztatás I.(A/N)	1				
11992-16 Kereskedelmi ismeretek	1	10		2	10
11691-16 Eladástan	1	2		1	2
10028-16 Az élelmiszerek és vegyi á. forg.	1			1	
10029-16 A műszaki cikkek forgalmazása	1			1	
10027-16 Ruházati és vegyes iparcikk áruismeret				1	
Összesen:	6 óra	12 óra	80 óra	6 óra	12 óra
Összes óraszám (1286 óra)	36 hét x 18 ó = 648 óra		80 óra	31 hét x 18 ó = 558 óra	

34 811 01 CUKRÁSZ

<i>Szakközépiskolai képzés közismereti oktatás nélkül</i>	1. évfolyam heti óraszám		Összefüggő szakmai gyakorlat	2.évfolyam heti óraszám	
Modul/ tantárgy:	elmélet	gyakorlat		elmélet	gyakorlat
11499-12 Foglalkoztatás II.	1				
11497-12 Foglalkoztatás I.(A/N)	1				
11561-16 Gazdálkodási ismeretek	1			1	
11518-16 Élelmiszerismeret	1			1	
11519-16 Élelmiszerbiztonsági alapismeretek				0,5	
11521-16 Cukrász szakmai idegen nyelv (A/N)				1	
11522-16 Cukrász szakmai felad.	2	12		2	12
11522-16 Szakrajz				0,5	
Összesen:	6 óra	12 óra	80 óra	6 óra	12 óra
Összes óraszám (1286 óra)	36 hét x 18 ó = 648 óra		80 óra	31 hét x 18 ó = 558 óra	

<i>Szakközépiskolai képzés közismereti oktatás nélkül</i>	1. évfolyam heti óraszám		Összefüggő szakmai gyakorlat:	2. évfolyam heti óraszám	
Modul/ tantárgy:	elmélet:	gyakorlat		elmélet:	gyakorlat
11499-12 Foglalkoztatás II.	1				
11497-12 Foglalkoztatás I.(A/N)	1				
11561-16 Gazdálkodási ismeretek	1			1	
11518-16 Élelmiszerismeret	1			1	
11519-16 Élelmiszerbiztonsági alapismeretek				0,5	
11523-16 Pincér szakmai idegen nyelv (A/N)				1	
11524-16 Felszolgálási alapok 11525-16	2			0,5	
Felszolgáló szakmai ismeretek		12		2	12
Összesen:	6 óra	12 óra	80 óra	6 óra	12 óra
Összes óraszám (1286 óra)	36 hét x 18 ó = 648 óra		80 óra	31 hét x 18 ó = 558 óra	

34 811 04 SZAKÁCS

<i>Szakközépiskolai képzés közismereti oktatás nélkül</i>	1. évfolyam heti óraszám		Összefüggő szakmai gyakorlat:	2. évfolyam heti óraszám	
Modul/ tantárgy:	elmélet:	gyakorlat		elmélet:	gyakorlat
11499-12 Foglalkoztatás II.	1				
11497-12 Foglalkoztatás I.(A/N)	1				
11561-16 Gazdálkodási ismeretek	1			1	
11518-16 Élelmiszerismeret	1			1	
11519-16 Élelmiszerbiztonsági alapismeretek				0,5	
12096-16 Szakács szakmai idegen nyelv (A/N)				1	
12094-16 Ételkészítési ismeretek alapjai	2	12			
12095-16 Ételkészítési ismeretek				2,5	12
Összesen:	6 óra	12 óra	80 óra	6 óra	12 óra
Összes óraszám (1286 óra)	36 hét x 18 ó = 648 óra		80 óra	31 hét x 18 ó = 558 óra	

<i>Szakköznevelési képzés (érettségi után)</i>	1/13. évfolyam heti óraszám		Összefüggő szakmai gyakorlat:	2/14. évfolyam heti óraszám	
Modul/ tantárgy:	elmélet	gyakorlat		elmélet	gyakorlat
11499-12 Foglalkoztatás II.				0,5	
11498-12 Foglalkoztatás I. (A/N)				1	
10032-12 Marketing	1			1	2
11718-16 Üzleti levelezés és kommunikáció	2				
10031-16 Élelmiszer- és vegyi áruismeret	2				
10031-16 Műszaki cikk áruismeret	2				
10031-16 Ruházati- és bútór áruismeret	1			1	
11992-16 Kereskedelmi ismeretek	2	1			
11691-16 Eladástan					
11508-16 Kereskedelmi gazdálkodás	3	1		2	3
10033-16 Vállalkozási, vezetési ismeretek				1	
11719-16 Ügyvitel Vállalkozási gyakorlat		1		0,5	4
Összesen:	13 óra	3 óra	80 óra	7 óra	9 óra
Összes óraszám (1152 óra)	36 hét x 16 ó = 576 óra		80 óra	31 hét x 16 ó = 496 óra	

54 811 01 VENDÉGLÁTÁSSZERVEZŐ

Szakköznevelési képzés (érettségi után)	1/13. évfolyam heti óraszám		Összefüggő szakmai gyakorlat:	2/14. évfolyam heti óraszám	
Modul/ tantárgy:	elmélet	gyakorlat		elmélet	gyakorlat
11499-12 Foglalkoztatás II.				0,5	
11498-12 Foglalkoztatás I. (A/N)				1	
11561-16 Gazdálkodási ismeretek	1	2			
11518-16 Élelmiszerismeret	1	1			
11519-16 Élelmiszerbiztonsági alapismeretek	1				
11520-16 (Értékesítés) Vendéglátó kereskedelem	1	1		2	1
11538-16 Vendéglátás marketingje/ Alkalmazott szám.techn./Ügyvitel		1			3
11539-16 Vendéglátó ételkészítés	1,5	2		2	4
11540-16 Vendéglátó üzleti id. nyelv (A/N)	1,5	1,5		1	1
11541-16 Üzletvezetés a vendéglátásban (Jogsab./Szervezés-irányítás)		0,5		0,5	
Összesen:	7 óra	9 óra	80 óra	7 óra	9 óra
Összes óraszám (1152 óra)	36 hét x 16 ó = 576 óra		80 óra	31 hét x 16 ó = 496 óra	

Pedagógiai program felülvizsgálatának, értékelésének és módosításának módja és ideje

A pedagógiai programot a nevelőtestület fogadja el és az intézményvezető hagyja jóvá.

Az iskola pedagógiai programját, vagy annak módosítását a jóváhagyást követő tanévtől felmenő rendszerben vezeti be.

Mellékletek:

1. A közismereti tantárgyak helyi tanterve
2. A szakmai program
3. Esélyegyenlőségi terv
4. Az intézményi minőségirányítási program

3. ZÁRADÉKOK

A Pedagógiai program érvényessége

A Pedagógiai program a fenntartói jóváhagyást követően a 2018/2019-es tanévtől van érvényben.

Nyilvánosságra hozatala

A Pedagógiai program nyilvános, abba mindenki betekinthez. A nyilvánosság biztosítása érdekében 1-1 példány a következő helyeken tekinthető meg, illetve tanulmányozható:

- fenntartó,
- iskola irattára,
- iskola könyvtára,
- nevelői szoba,
- igazgatói iroda,
- igazgatóhelyettesi iroda,
- az iskola honlapja
- egyes fejezetek az érintett munkaközösség-vezetőknél.

Érvényességi kellékek: egyetértő nyilatkozatok

4.1. A diákönkormányzat nyilatkozata

A Pedagógia program valamennyi módosítását a diákönkormányzat 2017.05.25-én tartott ülésén megtárgyalta, és a benne foglaltakkal egyetértett.

Cegléd, 2018.08.30.

.....

diákönkormányzat elnöke

4.1 A szülői munkaközösség nyilatkozata

A Pedagógia program valamennyi módosítását a szülői munkaközösség 2018. 08.30-án tartott ülésén megtárgyalta, és a benne foglaltakkal egyetértett.

Cegléd, 2018.08.30.

.....

szülői munkaközösség elnöke

Ceglédi Szakképzési Centrum Mihály Dénes Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája

2230 Gyömrő, Fő tér 2/b

**Ceglédi Szakképzési Centrum Mihály Dénes Szakgimnáziuma és
Szakközépiskolája, 2230 Gyömrő, Fő tér 2/b**

**Ceglédi Szakképzési Centrum Mihály Dénes Szakgimnáziuma és
Szakközépiskolája Kistarcsai Telephelye
2243 Kistarcsa, Ifjúság tér 3.**

Pedagógiai Programja

2018.

1. A Pedagógiai Program hatálya

- Jelen Pedagógiai Program a Ceglédi Szakképzési Centrum Mihály Dénes Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája programja.
- Ezen Pedagógiai Programot kell alkalmazni a Ceglédi Szakképzési Centrum Mihály Dénes Szakgimnáziuma és Szakközépiskolájában, és a Ceglédi Szakképzési Centrum Mihály Dénes Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája Kistarcsai Telephelyében.
- A Pedagógiai Programot a tagintézmény nevelőtestülete véleményezte és elfogadta.
- Az oktatott szakmák tekintetében a hatályos jogforrásokat kell alkalmazni.

2. Bevezető gondolatok

A tanulás olyan tevékenység, amelyet két szemszögből láttathatunk. Sokan nyűgnek érzik, alig várják életüknek azt a szakaszát, amelyben befejezhetik ezt a tevékenységet.

Szerencsére többen vannak azok, akik egyre inkább szükségét érzik, belső igényük van a tanulásra.

Jens Peter Jacobsen szerint *„Tanulni éppen olyan szép, mint élni.”* A gondolatot tovább ízlelgetve arra a következtetésre jutunk, hogy mindenkinek, kortól, nemtől függetlenül a tanulás az élete része; akár szeretjük, akár nem. A látásmódunkon múlik, hogy ezt a tevékenységet pozitívan fogjuk fel, örömmel éljük meg.

Iskolánk magáénak vallva Jens Peter Jacobsen gondolatát, mint ars poeticát zászlónkra tűzve hirdetjük a tanulás szépségét, az életünkre és a lelkünkre gyakorolt csodálatos hatását. Célunk, hogy ezt a szépséget minél többen megismerjék; felemeljük azt, aki nehézségekkel küzd; lehetőséget teremteni annak, aki már keresi ezt az érzést, a szellem és a lélek megújulását.

3. Az iskolánk bemutatása

Iskolánkat, a Ceglédi Szakképzési Centrum Mihály Dénes Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája elődjét 2003-ban az Ezredfordító Oktatási Alapítvány hozta létre azzal a céllal, hogy új lehetőségeket teremtsen a felnőttképzésben, felnőttoktatásban és az érettségi utáni szakmai tanulmányok folytatásában. Az iskola tevékenységét a szakgimnáziumban és a szakközépiskolában elsősorban a nem tanköteles fiatalok és felnőttek szakmai képzése határozza meg, de a 2018/2019. tanévtől intézményünk nyitva áll a nappali tagozaton tanulni szándékozók számára is.

Az Európai Unió csatlakozás, a munkaerő mobilabbá válása következtében nem tartható az „egy élet – egy szakma” filozófia. Hisszük, hogy napjainkban létfontosságú az egész életen át tartó tanulás, szükséges akár négy-öt szakma elsajátítása és magas szintű művelése. Iskolánk felvállalja a felnőttek és a nappali tagozatos képzésből kiszorult fiatalok felnőttoktatását esti vagy nappali rendszerű képzésben, illetve azon fiatalok piacképes szakképesítéshez való juttatását, akik lakóhelyük közelében szeretnének az érettségi vizsga mellett szakképesítéshez is jutni

Törekszünk arra, hogy szakmai kínálatunk megfeleljen a térség, a régió és az Európai Unió munkaerőpiacának XXI. századi elvárásainak.

Iskolánk 2016 augusztusáig alapítványi iskolaként működött, azonban 2016. szeptember 1-étől a Ceglédi Szakképzési Centrum tagintézményeként folytatja tevékenységét.

Az intézmény önálló jogállással és gazdálkodással nem rendelkező tagintézmény.

4. A képzés tárgyi feltételei

Az iskolában folyó oktató-nevelő munka a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény, a szakképzésről szóló a 2011. évi CLXXXVII. törvény, és az Országos Képzési Jegyzékről szóló 150/2012. (VII. 6.) Korm. rendelet előírásai, a Nemzeti

alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet, valamint a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet előírásai alapján folyik.

Az iskola épületei

Az iskola nem rendelkezik saját épülettel. A működéshez szükséges helyiségeket a gyömrői székhelyiskola – a Klebelsberg Központ és a Ceglédi Szakképzési Centrum közös vagyonhasználatában lévő - Weöres Sándor Általános Iskola és Alapfokú Zeneművészeti és Táncművészeti Intézmény épülete biztosítja. Az intézmény fiókiintézményében folyó képzések Kistarcsán a KK és a Ceglédi Szakképzési Centrum közös vagyonhasználatában lévő - Simándy József Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola épületében folynak.

Székhely: 2230 Gyömrő, Fő tér 2/B

Kizárólagos használatban lévő helyiségek székhelyen (saját berendezéssel):

titkárság	tanügyigazgatás
szerverszoba	szerver, fénymásoló gép, páncélszekrény

Közös használattal és szolgáltatással előzetes egyeztetést követően a székhelyen:

12 db tanterem	2 számítástechnika terem

Kiszolgáló helyiségek a székhelyen:

porta	aula
személyzeti mellékhelyiségek	tanulói mellékhelyiségek

Telephely Kistarcsán:

Cím: 2143 Kistarcsa Ifjúság tér 3.

Kizárólagos használatban lévő helyiségek székhelyen (saját berendezéssel):

titkárság	tanügyigazgatás

Közös használattal és szolgáltatással előzetes egyeztetést követően a székhelyen:

6 db tanterem	1 számítástechnika terem

Kiszolgáló helyiségek a telephelyen:

porta	aula
személyzeti mellékhelyiségek	tanulói mellékhelyiségek

A bérbe vett infrastruktúra oktatás céljára szóló igénybevétele a szakmai vizsgák meghatározott időszakán belül előzetes egyeztetést követően történik.

5. Az iskolában folyó képzések

Oktatási szerkezet

Szakgimnázium

érettségit és szakképesítést nyújtó

Informatika ágazat esetén Irodai informatikus,
Közgazdaság ágazat esetén Pályázati-támogatási asszisztens,

valamint

egy emeltszintű-szakképesítésre felkészítő iskolai rendszerű, nappali tagozatos szakképzések,

Informatika ágazat esetén Informatikai rendszerüzemeltető
Közgazdaság ágazat esetén Pénzügyi és számviteli ügyintéző,

nappali tagozaton 4+1 tanév

Szerezhető végzettség: képesítő érettségi, + OKJ-s szakképesítés

Szakgimnázium

érettségire épülő, emeltszintű iskolai rendszerű szakképzések;

esti tagozaton 0,5,1 és 2 tanév

Szerezhető végzettség: OKJ-s szakképesítés

Szakközépiskola

nem érettségire épülő, középfokú iskolai rendszerű szakképzések;

esti tagozaton 0,5, 1 és 2 tanév

Szerezhető végzettség: OKJ-s szakképesítés

A tagintézmény szakfeladat-rend szerinti alaptevékenységei összhangban az intézmény alapító okiratával:

092221	Közismereti és szakképesítés megszerzésére felkészítő szakmai elméleti oktatás szakmai feladatai a szakképző iskolákban
092222	Sajátos nevelési igényű tanulók közismereti és szakképesítés megszerzésére felkészítő szakmai elméleti oktatásának szakmai feladatai a szakképző iskolákban
092231	Szakképesítés megszerzésére felkészítő szakmai gyakorlati oktatás szakmai feladatai a szakképző iskolákban
092232	Sajátos nevelési igényű tanulók szakképesítés megszerzésére felkészítő szakmai gyakorlati oktatásának szakmai feladatai a szakképző iskolákban
092260	Gimnázium és szakképző iskola tanulóinak közismereti és szakmai elméleti oktatásával összefüggő működtetési feladatok
092270	Szakképző iskolai tanulók szakmai gyakorlati oktatásával összefüggő működtetési feladatok
092290	Iskolarendszeren kívüli ISCED 3 szintű OKJ-s képzés
093020	Iskolarendszeren kívüli ISCED 4 szintű OKJ-s képzés
082042	Könyvtári állomány gyarapítása, nyilvántartása
081043	Iskolai, diáksport-tevékenység és támogatása

6. Az iskola működési jellemzői

6.1 Az iskolában folyó oktató nevelő-munka alapelvei

Iskolánk, a Ceglédi Szakképzési Centrum Mihály Dénes Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája legfontosabb alapelve, hogy korszerű, a mindennapi életben is használható ismereteket nyújtson.

További alapelveink:

Egyenlő feltételek biztosítása valamennyi tanulónknak mind szakmai tekintetben, mind a tárgyi feltételek tekintetében.

Felkelteni és ébren tartani a tanulási kedvet személyre szabott módszerek alkalmazásával.

Befogadó szemlélet, amely nyitottságot sugall az új ismeretek felé.

Befogadó szemlélet, amely elfogadja a tanulót bármilyen származású, vallású és gondolkodású, bármilyen szociális helyzetű, vagy olyan tanulási zavarral rendelkezik, mely inkluzív iskolában kezelhető. Megítélése és értékelése csakis az ismeretszerzési hajlandósága és eredményei alapján történhet.

Különös figyelmet fordítunk arra, hogy valamennyi tanulónkat egyenlő elbánásban részesítsük a tanulmányai során.

Nem részesülhet kedvezőtlenebb bánásmódban, mint amelyben más, összehasonlítható helyzetben levő személy vagy csoport részesül, részesült vagy részesülne.

6.2 Az iskolában folyó nevelő oktató munka eljárásai és eszközei

A nevelési eszköz az a módszer, amellyel mint a tevékenységformával a nevelési folyamat megvalósul. Mivel tanulóink jórészt felnőttek, a nevelés alatt a felnőttoktatásban leginkább értékközvetítést, illetve különböző jártasságok kialakítását értjük. A nappali tagozaton az általános műveltség megszilárdítása is történik, hogy diákjaink általánosan művelt állampolgárokká váljanak, ezért az itt folyó képzés korszerű tudást, szakmai vizsgára felkészítést és a munkaerőpiac napi igényeinek megfelelő ismeretet nyújt.

A tanulást az esélyegyenlőség, átláthatóság, átjárhatóság, együttműködés, rugalmasság, eredményesség elvei alapján szervezett oktatási rendszer segítségével valósítja meg.

A tanulási folyamat összetett: magában foglalja a tudásszerzést, a tanuláshoz és a munkához szükséges képességek, készségek ismeretek, attitűdök együttes fejlesztését; a motivációt; a demokratikus és humanista értékek, személyiségvonások kialakítását, fejlesztését; az egyéni és csoportos teljesítmény ösztönzését; a közjóra való törekvés megalapozását; a nemzeti, a közösségi összetartozás és a hazafiság megerősítését az erkölcsi érzék és a szellemi-érzelmi fogékonyság elmélyítésével. Lehetőséget biztosítunk a szociális kapcsolatok kiépítésére, a hatékony kommunikációra és az együttműködésre.

A diákjainkat a cselekvő elkötelezettségre neveljük az igazság és az igazságosság, a jó és a szép iránt, fejlesztjük a harmonikus személyiség kibontakoztatásához szükséges szellemi, érzelmi, erkölcsi, társas és testi képességeket. Oktató-nevelő munkánk eszközeit és eljárásait úgy választjuk meg, hogy azok segítsék alapvető céljaink, feladataink megvalósítását. Mivel iskolánkban a nevelési-oktatási folyamat a tanulók sajátos tanulási képességeire épül, a tanulók egyéni szükségleteihez igazodik, a folyamat:

- egyénre szabott legyen,
- legyen változatos, sokoldalúan megközelített,
- differenciáláson alapuljon.

A következő nevelési eljárásokat alkalmazzuk céljaink elérése érdekében:

- az ismeretek elsajátításának folyamatában az induktív és deduktív út konstruktív alkalmazásával törekszünk a konvergens és divergens gondolkodás képességének fejlesztésére;
- az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban;
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása;
- az egyéni fejlesztő, rehabilitációs, rehabilitációs feladatok teszik teljessé a felnőtt tanulóink egyéni képességéhez igazodó fejlesztési folyamatát,

- a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek fejlesztése; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés fejlesztésével;
- növeljük a felnőtt tanulóink aktív részvételét igénylő ismeretszerzési módok arányát (megfigyelés, cselekvésbe ágyazott tanulás, új információs és kommunikációs technikákat alkalmazó anyaggyűjtés, projekt témák feldolgozása, szerepjáték stb.).
- a mindennapi életvitellel összefüggő praktikus tudás nyújtásával a szocializációs folyamatokat segíti elő.

6.3 Általános és speciális tagintézményi célok és feladatok

A nevelés-oktatás általános és speciális céljai, feladatai

- Célunk, hogy növendékeink harmonikus, kiegyensúlyozott személyiségekké váljanak pozitív tulajdonságokkal, ne alakuljanak ki másodlagos sérülések. Az egyéni képességeiknek megfelelően, az alapkészségek birtokában legyenek képesek a társadalmi beilleszkedésre, önálló életvitelre.
- Az általános műveltség fejlesztése a tanulási akadályozottság figyelembevételével.
- Tovább fejleszthető tudás megalapozása, erősítése az egyéni adottságokhoz, esetleges sérülésekhez viszonyítottan.
- Alapvető tanulási képességek továbbfejlesztése olvasás-írás, matematikai logika, informatikai- kommunikációs és technikai képességek, szociális-életviteli és környezeti képességek, életpálya építési kompetenciák kialakítása egyéni és kiscsoportos formában.
- Munkatevékenységek, gyakorlati ismeretek elsajátítása mely alkalmassá teszi őket optimális szocializációjukra a társadalomban, segítségével értékteremtő munkát tudnak végezni.
- A jól működő képességek tudatos fejlesztése, értékeik, adottságaik megismerése, önbecsülésük erősítése.
- Differenciált, szükségletekhez igazodó segítségnyújtás az egyéni fejlesztések során. (habilitáció)
- A rendelkezésünkre álló terápiás módszerek, eljárások, eszközök alkalmazása a tartós tanulási nehézségekkel, magatartási problémákkal küzdő tanulók fejlesztésében.
- Az állóképesség és erőnlét fokozása, a kitartás és akarat fejlesztése.
- Az eredményes társadalmi beilleszkedés feltételeinek megteremtése.
- Reális önismeret, önelfogadás.
- Az önálló életvezetési technikák gyakorlása.
- A tanulók szociális képességeinek, viselkedésének, magatartásának formálása a konfliktusmentes társadalmi beilleszkedés érdekében
- Önmaga és társai másságának ismerete, megértése, elfogadása, a mások hátrányos helyzetével való visszaélés elkerülése.

- Erkölcsös viselkedés és megnyilvánulás a társakkal, felnőttekkel szemben, segítőkészség, a szorgalom és a rend cselekedetekben való megmutatkozása.
- Adottságokhoz mért harmonikus személyiségfejlesztés, amely törekszik képességeik maximumának elérésére.

6.4 Esélyegyenlőségi program

A tanulók esélyegyenlősége, valamint a tanulókkal kapcsolatos egyenlő bánásmód érdekében, figyelembe véve:

Minden embernek joga van ahhoz, hogy egyenlő méltóságú személyként élhessen, ez alapján a tagintézmény a következők szerint határozza meg az e területen megvalósítandó programját.

Általános szabályok

A cél, hogy azonosítsa

- az iskola háttéréből,
- a családi háttérből adódó feladatokat,
- az iskolával való együttműködés módjait,
- a pedagógus és a tanuló jogait, kötelezettségeit.

Az egyenlő bánásmód követelményét az iskola, az oktatás szervezésében, irányításában, működtetésében, feladatainak végrehajtásában közreműködők a tanulókkal kapcsolatos döntéseik, intézkedéseik meghozatalakor köteles megtartani.

A szabályzat területi hatálya kiterjed a tagintézményre, valamint a tagintézmény által szervezett programok, események esetében a tagintézményen kívül is.

Az esélyegyenlőség biztosítása és az egyenlő bánásmód követelménye

Az esélyegyenlőségi,- illetve egyenlő bánásmód program kialakításkor figyelembe vételre került, hogy az egyenlő bánásmód követelménye alapján a Magyarország területén tartózkodó természetes személyekkel, ezek csoportjaival, valamint a jogi személyekkel és a jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetekkel szemben a törvény rendelkezései szerint azonos tisztelettel és körültekintéssel, az egyéni szempontok azonos mértékű figyelembevételével kell eljárni.

Az egyenlő bánásmód követelményének fő jellemzői, hogy kiterjed minden olyan nevelésre, oktatásra, képzésre:

- amely államilag jóváhagyott vagy előírt követelmények alapján folyik,
- amelynek megszervezéséhez az állam közvetlen normatív költségvetési támogatást nyújt,
- közvetve - így különösen közterhek elengedése, elszámolása vagy adójóváírás útján - hozzájárul (a továbbiakban együtt: oktatás);

Az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell különösen:

- az oktatásba történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározása, a felvételi kérelmek elbírálása,
- az oktatás követelményeinek megállapítása és a követelménytámasztás,
- a teljesítmények értékelése,

- az oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele,
- az oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés,
- az oktatásban megszerezhető tanúsítványok, bizonyítványok, oklevelek kiadása,
- a pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés és
- az oktatásban való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során.

Az esélyegyenlőség, valamint az egyenlő bánásmód követelményének biztosítása érdekében folytatott intézményi tevékenység

Az intézményben az esélyegyenlőség, valamint az egyenlő bánásmód követelményének biztosítása érdekében a következő feladatok vannak:

- az iskolai háttérből adódó, esélyegyenlőséget, valamint az egyenlő bánásmód követelményt sértő körülmények feltárása, valamint azok kezelési módjának meghatározása,
- a családi háttérből fakadó esélyegyenlőséget, valamint az egyenlő bánásmód követelményét sértő körülmények feltárása, valamint azok kezelési módjának meghatározása,
- az iskola azon együttműködési kapcsolatainak meghatározása, illetve a kapcsolattartásban ellátandó feladatok leírása, melyek segítik az esélyegyenlőség és az egyenlő bánásmód követelményének megtartását,
- a pedagógusok jogainak és kötelezettségeinek meghatározása, valamint az ezekkel kapcsolatos tagintézményi feladatok rögzítése,
- a tanulók jogainak és kötelezettségeinek meghatározása, valamint az ezekkel kapcsolatos tagintézményi feladatok azonosítása,
- a tanulók tanulmányainak folytatásával, teljesítményük értékelésével kapcsolatos feladatok meghatározása.

A fenti feladatokat a Pedagógiai Program tartalmazza.

Az iskolai háttérből adódó feladatok

Az iskolai háttérből fakadó esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód biztosításával kapcsolatos feladatok:

- az oktatásba történő bekapcsolódás segítése,
- a követelmények teljesítésének támogatása,
- a mulasztások nyomon követése,
- a csoport vagy személy jogellenes elkülönítésének elkerülése,
- a továbbtanulásra való felkészítés megszervezése,
- az oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások teljes körű biztosítása, és
- az oktatással kapcsolatos jutalmazási elvek kidolgozása, nyilvánossá tétele és alkalmazása.

Az oktatásba történő bekapcsolódás területén ellátandó feladatok

- a beiratkozás időpontjának közzététele az iskola bejáratánál jól látható helyen, illetve az iskola weblapján,
- tájékoztató készítése a beiratkozással, tanulói felvétellel, átvétellel kapcsolatos kötelezettségekről, valamint az eljárás alapvető szabályairól,

- a beiratkozáskor tájékoztatni kell az érintetteket a tankönyvtámogatás rendszeréről, valamint az önkormányzati, illetve munkáltatói (beiskolázással kapcsolatos) támogatások igénylésének lehetőségéről,
- beiratkozáskor át kell adni a tagintézmény házirendjének egy példányát,
- a beiratkozások időtartama alatt, és a pótbéíratás során is ellenőrizni kell, hogy tanulók felvételének megtagadása történt-e, ha igen, az jogszerű volt-e,
- tanuló átvételre vonatkozó kérelem esetén ellenőrizni kell, hogy az átvétel elutasítása történt-e, ha igen, az jogszerű volt-e.

Követelmények teljesítéséhez tartozó feladatok

- A pedagógus-továbbképzés tudatos irányítása: az iskolai tanulói kudarcok leküzdésének, az esélyegyenlőség megteremtésének egyik meghatározó feltétele, hogy szakmailag felkészült nevelők már az iskola megkezdésekor felismerjék azokat a hátrányokat, akadályokat, amelyek a tanulók előmenetelét nehezítik.
- A pedagógus által készített és alkalmazott dokumentumokon keresztül – az iskola – jelentősen befolyásolni tudja az egyes követelmények teljesítésével kapcsolatos esélyegyenlőséget.
- A pedagógus feladata, hogy olyan dokumentumokat, programokat állítson össze, olyan módszereket alkalmazzon, hogy azzal ne sértse a tanulók, illetve egyes tanulócsoporthoz tartozók esélyegyenlőségét.
- A pedagógus feladata, hogy az egyes pedagógiai módszereket úgy alkalmazza, hogy azzal ne sértse az esélyegyenlőség követelményét.
- Az iskola által rendelkezésre álló taneszköz és felszerelések: a rendelkezésre álló eszközök és a jogszabályi követelmények összevetése, - több évre szóló eszközpótlási, fejlesztési program összeállítása, - eszközfejlesztési pályázatok útján.

Mulasztásokkal kapcsolatos feladatok

A mulasztásokkal kapcsolatos szabályokat, valamint a mulasztás igazolásának konkrét formáit, módját, határidejét a házirend szabályozza.

Csoport vagy személy jogellenes elkülönítéséhez kapcsolódó feladatok

A jogellenes elkülönítés az, ha valakire vagy valakikre sajátos szabályokat alkalmaznak, őket a többiekhez képest eltérően, valamilyen társadalmi értelemben vett hátrányt okozóan kezelik.

Közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt:

- neme,
- faji hovatartozása,
- bőrszíne,
- nemzetisége,
- nemzeti vagy etnikai kisebbséghez való tartozása,

- anyanyelve,
- fogyatékosága, egészségi állapota,
- vallási vagy világnézeti meggyőződése,
- politikai vagy más véleménye,
- családi állapota,
- anyasága (terhessége) vagy apasága,
- szexuális irányultsága,
- nemi identitása,
- életkora,
- társadalmi származása, - vagyoni helyzete,
- foglalkoztatási jogviszonyának vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyának részmunkaidős jellege, illetve határozott időtartama,
- érdekképviselőhöz való tartozása,
- egyéb helyzete, tulajdonsága vagy jellemzője

miatt részesül más, összehasonlítható helyzetben levő személyhez vagy csoporthoz képest kedvezőtlenebb bánásmódban.

Az esélyegyenlőség, illetve az egyenlő bánásmód követelményeinek betartása érdekében ellátandó konkrét feladatok

A tagintézményben ügyelni kell arra, hogy az egyenlő bánásmód követelmény ne sérüljön valamely személy, vagy csoport

- tagintézménybe való felvétele, átvétele során, elkülönítése során a tagintézményen belül, illetve az azon belül létrehozott tagozatban, osztályban vagy csoportban,
- tagintézmény által szervezett tanórán kívüli foglalkozásokon, rendezvényen való részvételének lehetőségében,
- a követelmények teljesítésének értékelésekor,
- a mulasztások kezelésénél (igazolt vagy igazolatlan, illetve a mulasztások miatti lemaradások pótlása, mulasztásokat követő számonkérések),
- a tanultak számonkérésekor és értékelésekor,
- a tanulók balesetet követő ellátásakor, illetve a tanulóbalesetek kivizsgálásakor, - méltóságát sértő bánásmód során,
- olyan nevelésre, oktatásra való korlátozása, olyan nevelési, oktatási rendszer vagy tagintézmény létesítése, fenntartása során.

Azaz ne legyen olyan elkülönítés, melynek során az oktatás valamely vonatkozásában meghatározott színvonala nem éri el a kiadott szakmai követelményekben meghatározottakat, illetve nem felel meg a szakmai szabályoknak, és mindezek következtében nem biztosítja a tanulmányok folytatásához, az állami vizsgák letételéhez szükséges, az általában elvárható felkészítés és felkészülés lehetőségét.

Az iskolában folyamatosan ellenőrizni kell, hogy nem működnek-e olyan szakkörök, diákkörök és egyéb tanulói, szülői vagy más szervezetek, amelyek célja más személyek vagy csoportok lejáratása, megbélyegzése vagy kirekesztése.

Az oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások, és az oktatással kapcsolatos jutalmazások témaköréhez tartozó feladatok

Minden tanulónak egyenlő feltételek mellett kell biztosítani az oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatásokat, a szolgáltatások igénybevételének módjáról, lehetőségéről, feltételeiről minden tanulót tájékoztatni kell:

- a tanórán kívüli foglalkozások vonatkozásában (korrepetálás),
- az ellenszolgáltatás fejében igénybe vehető foglalkozások vonatkozásában,
- az iskola helyiségeinek használata tekintetében,
- tanulóknak lehetőséget kell adni arra, hogy az iskola által nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatban javaslatot tegyenek, véleményüket elmondhassák,
- a jutalmazások során a pedagógusoknak, a csoportmentoroknak, illetve az iskolaigazgatónak a helyi szabályokat úgy kell érvényre juttatniuk, hogy az a tanulókkal való egyenlő bánásmód elvét ne sértse,
- a tanulók, ismerjék az oktatással kapcsolatos jutalmazások lehetőségeket.

Családi háttérből adódó feladatok

A feladatok meghatározásához vizsgálni kell a

- a családi háttér összetételét,
- a családfenntartók foglalkoztatottságát,
- a család szociális, anyagi helyzetét.

A családi háttérből adódó, az egyes témaköröknél azonosításra kerülő problémák, valamint a tagintézmény által ellátandó feladatok és alkalmazható eszközök sokszor egymással szoros kapcsolatban vannak, valamely helyzet adott tanulónál halmozódva jelenhet meg. Ez külön odafigyelést igényel az tagintézmény részéről.

A pedagógus feladata az, hogy

- felmérje, megítélje valamely tanuló képességét, erősségeit és gyengeségeit,
- felismerje a családi háttérből eredő támogatás hiányát (egyik oldalról „ezt neked tudnod kell”, a másik oldalról „ha akarnék, sem tudok segíteni”),
- regisztrálja a tanköteles korú, hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat,
- felmérje a tanulókkal szemben megfogalmazott elvárásokat,
- tehetséges tanulóknál kezdeményezze a tehetséggondozást,
- gyengébb képességű tanulónál javasolja az egyéni foglalkozáson, felkészítésen való részvételt,
- teremtsen meg tanórán a differenciálás oktatás kereteit, és alkalmazza azokat a többféle tanulói igény kielégítésére.

Az iskola feladata továbbá az, hogy segítse a család szociális helyzetéből fakadó egyes hátrányokat, pl.: a könyvek, a számítógép, az internet kapcsolat hiánya.

A fenti hátrányok leküzdését segítik:

- az iskolai kézikönyvtárból, a titkárságon vagy a szaktanártól kölcsönözhető, illetve ott megtekinthető könyvek, egyéb ismeretterjesztő lapok, kiadványok,

- a tanár által összeállított tananyagok, segédanyagok közzététele,
- az iskolában biztosított internet-hozzáférés.

Együttműködés az iskolával

Az iskolával kapcsolatos együttműködés területén, külön feladatot képeznek:

- a megfelelő iskolai légkör közös kialakítása,
- a tanuló védelmével összefüggő együttműködési feladatok.

Egyeztetés az iskola és fenntartó között:

- a minőségirányítási programban meghatározott célokkal kapcsolatban,
- az iskolai lehetőségek szélesítésével kapcsolatban (felszerelések, anyagi eszközök),
- a pedagógusok és az tagintézmény-vezető közötti folyamatos párbeszéd a megfelelő iskolai légkör kialakítására és fenntartására, valamint a tagintézményi lehetőségek növelésére és kihasználására.

A tagintézmény kiemelt feladata, hogy

- biztosítsa a tanulói jogokat valamennyi tanuló számára, és a jogok biztosítása terén érvényesüljön az esélyegyenlőség, és az egyenlő bánásmód követelménye,
- egészséges és biztonságos feltételeket teremtsen mind a tanulók, mind a tagintézmény alkalmazottainak számára,
- a fiatalok tanulók ifjúságvédelmi feladatait ellássa, és szükség esetén kapcsolatot tartson a gyermekjóléti és gyámügyi szervezetekkel,
- a tanulói kötelezettség teljesítését minden tanulótól megkövetelje, illetve feltárja a kötelezettség nem teljesítés okát, a feltárt okokat orvosolja a tagintézmény által alkalmazható eszközökkel, illetve más szerv, intézmény segítségét, közreműködését kérje,
- igyekezzen minden megengedhető eszközzel megakadályozni a korai iskolaelhagyást.

Az iskola külső kapcsolatai

- Az iskola, illetve annak igazgatója szoros kapcsolatot ápol mindazokkal a hivatalos és civil szervezetekkel, amelyek segíthetik az iskola működését, és eleget tesznek a kölcsönös előnyökön alapuló kapcsolattartás elveinek.
- Az iskolát a külső szervezetek felé minden esetben a Ceglédi Szakképzési Centrum főigazgatója, vagy az ő felhatalmazása esetén az iskola igazgatója képviseli, illetve az általa megbízott személy.
- Lehetséges partnerek: a Ceglédi Szakképzési Centrum többi tagintézménye, alapítványok, egyesületek, Pest Megyei Kereskedelmi és Iparkamara, gyakorlati képzést nyújtó szervezetek, alkalmi vagy állandó közösségek, más oktatási és kulturális intézmények, cégek és vállalkozások, bankok, külföldi partnerek, egyéb, a fenti követelményeknek megfelelő szerveződések.
- A partnerségről és a kapcsolat fenntartásáról minden esetben írásos megállapodást kell kötni, amelyet a Ceglédi Szakképzési Centrum főigazgatója ír alá – szükség esetén - a nevelőtestület és az iskola vezetősége véleményének

kikérésével. Indokolt esetben a főigazgató meghatalmazza az iskola igazgatóját a megállapodás aláírásra.

7. A nevelési program

Iskolánk nevelő és oktató munkájának legfontosabb irányító dokumentuma, melyet a központi jogszabályok, valamint a fenntartó előírásai alapján a helyi igények és lehetőségek figyelembevételével nevelőtestületünk készít el. A pedagógiai program tartalmazza a nevelési programot és a helyi tantervet, továbbá - mint a szakképzésben részt vevő iskolákban - a szakmai programot.

Dokumentum	Elkészíti és elfogadja	Jóváhagyja
Pedagógiai program: – Nevelési program – Szakmai program	Nevelőtestület	Fenntartó
– Helyi tanterv	A módosított helyi tantervet a nevelőtestület az adott tanév első nevelési értekezletén fogadja el és a központi programhoz csatoltan illesztjük a pedagógiai programunkba.	

7.1 A tanulói jogviszony létesítésének és megszüntetésének feltételei

A beiratkozás feltétele az előzetes tanulmányokat igazoló dokumentumok mellett az, hogy a tanuló a felvételi beszélgetés során megismerje, és vállalhatónak tekintse az iskola működési rendjét, szabályait - a más kultúrájú társainak elfogadását - és tanulási szándékait kinyilvánítsa. A tanulói jogviszony létesítésének feltételeit a Nemzeti köznevelésről szóló törvény, illetve az intézmény Szervezeti és Működési Szabályzata tartalmazza.

Más iskolából történő átvétel esetén a felvételnél alkalmazott eljárást kell alkalmazni, kiegészítve – a hivatalos áthelyezési papírok ellenőrzésén túl - az eddigi tanulmányok dokumentációjának másolatának bekérésével.

A tanulói jogviszony megszűnik a szakközépiskolában és a szakgimnáziumban folyó szakképzésben

- az utolsó évfolyam elvégzését követő első szakmai vizsgaidőszak utolsó napján,
- ha a tanuló a gyakorlati képzésben tanulószereződés alapján vesz részt, az első szakmai vizsga utolsó napján,
- ha a tanuló nem tanköteles és a tanulmányainak folytatására egészségileg alkalmatlanná vált, és az iskolában nem folyik másik megfelelő szakképzés, vagy a tanuló nem kíván továbbtanulni, illetve a továbbtanuláshoz szükséges feltételek hiányában nem tanulhat tovább.

Megszüntethető a nem tanköteles – 16. életévét betöltött - tanuló jogviszonya abban az esetben, ha a tanuló:

- sorozatosan vagy súlyosan megszegi a házirend szabályait;

- 30 óránál többet hiányzik igazolatlanul. Igazolatlan hiányzásnak minősül, ha távolmaradását orvosi vagy egyéb hivatalos igazolással nem tudja alátámasztani;
- elbocsátás fegyelmi büntetésben részesül;
- a tanuló írásbeli kérésére, melyet az iskola igazgatójának köteles benyújtani.

Az iskolánkban folyó oktatás a törvény előírások vonatkozó rendelkezéseinek megfelelően tandíjmentes az első és a második szakképesítés megszerzéséig. A harmadik szakképesítés megszerzéséért térítési díjat kell fizetni, melynek mértékét a Ceglédi Szakképzési Centrum főigazgatója állapítja meg. (Mindez csak az állam által támogatott képzésekre, illetve a nem ráépülés-szakképesítésekre vonatkozik.)

7.2 A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei

Iskolánk arra törekszik, hogy kifejezésre juttassa egyik legmeghatározóbb szakmai és pedagógiai törekvésünket, nevezetesen azt, hogy a nálunk végzett diákok az itt megszerzett ismeretek által személyiségfejlődésük vonatkozásában is „európaivá” váljanak. A szakképző iskolák felelőssége e tekintetben rendkívül nagy, hiszen az itt képeztet szerző diákok tényleges szakmai pályafutásukat már az EU keretein belül és kihívásainak megfelelően fogják kiteljesíteni egy mobilizált munkaerőpiacon. Az integráció ugyanakkor nem jelent asszimilációt. Fontos nevelési alapelvnek tartjuk a hazafiság, a hazaszeretet, nemzeti identitás, adott esetben kisebbségi identitás és tolerancia kialakítását, gyakorlását.

Nevelési alapelvünk tehát:

- a hazafiság,
- a hazaszeretet,
- nemzeti identitás, adott esetben kisebbségi identitás és
- tolerancia kialakítása, gyakorlása.

Nevelési célkitűzéseink megvalósítása nem direkt eszközökkel történik, hiszen tanulóink többsége már felnőtt, személyiségük kifejlődött, a világról alkotott képük már nagyrészt megszilárdult. Ezért tanáraink főként személyes példamutatáson keresztül, értékközvetítéssel segítik tanulóinkat. A felnőttoktatásra járó tanulók életkoruknál fogva már nem „nevelhetőek” hagyományos, tekintélyelvű, iskolás módszerekkel. Ugyanakkor vannak egészen fiatalok, kiknek személyisége még sokszor kiforratlan, küzdenek a fiatal felnőtteket érintő számos gonddal és veszéllyel (párvalasztás, gyermek-szülő kapcsolat átértékelődése, pályaválasztás, egzisztencia-teremtés, szenvedélybetegségek stb.). A csoportmentorokra, mint az egy-egy fiatal számára egyénileg is hozzáférhető segítő, tanácsadó, közvetítő, orientáló segítőre óriási szükség van, és erre különös hangsúlyt fektetünk mind az osztályfőnöki szerepben lévő csoportmentorok kiválasztásánál, mind pedig továbbképzésükénél.

7.3 *A nevelő-oktató munka célkitűzései, feladatai*

Célok és feladatok a szakközépiskolai képzésben

A **szakközépiskolai képzés**be bekapcsolódó (nem tanköteles korú) tanulók, akik a nyolc általánost, illetve a 9-10. osztályt elvégezve vagy munkába álltak vagy a munkanélküliek sajnálatos módon igen nagyszámú táborát gyarapították, nálunk lehetőséget kapnak arra, hogy a tananyag szisztematikus és testre szabott elsajátítása után **piacképes szakmát** kapjanak kezükbe.

A tananyag tantárgyi és tantárgyközi tartalmai, tevékenységformái közvetítik és továbbfejlesztik **a kommunikációs és a tanulási képességeiket**, az élethosszig tartó tanulás igényének, és az erre való képességek kifejlődésének érdekében.

Alkalmat adnak életvitelük, társadalmi létformáik, a **világban való tájékozottságuk továbbfejlesztésére**.

Ennek megvalósítása érdekében legfontosabb nevelési alapelveink

Az intézményben folyó nevelő- oktató munka alapelvei

Mottó: „Minden felnőttet elfogadunk olyannak amilyen, azzá neveljük, amivé válni képes, annak érdekében, hogy életesélyei a lehetőségeihez képest a legjobbak legyenek.”

Tantestületünk összegyűjtötte azokat a legfontosabb emberi és erkölcsi értékeket, amelyeket közösen a legértékesebbnek tartunk. Ezen értékek mentén fogalmaztuk meg nevelő -oktató munkánk alapelveit:

- a felnőttek személyiségét tiszteletben tartjuk,
- a felnőttek egyéni képességeit az oktatás során figyelembe vesszük,
- a pontosságot, igényességet és kitartást várunk el tanítványainktól és önmagunktól is,
- diákjaink előre megismerhetik a követelményeket, így tudhatják, mit várunk el tőlük,
- minden diákunk számíthat a pedagógusok jóindulatú segítségére tanulmányi munkájában.

Célok és feladatok a középfokú és emelt szintű szakképzéseknél

Köztudott, hogy a szakképzés általánosan képző funkciója korlátozott, ezért fontos meghatároznunk azokat az alapvető szakmai-pedagógiai elveket, értékeket, amelyeket a tantestület, a fenntartó, az iskola-használók egyaránt az tagintézmény legfontosabb pedagógiai céljának tartanak.

Szakértői vélemények szerint a magyar társadalom úgy jellemezhető, hogy a tudományos kutatások, elméleti képzések terén ugyan európai szintű, de a gazdasági tevékenységek terén közepes, míg a hétköznapi kultúra terén alacsony szintű tevékenységet folytat.

Ezért fő nevelési célként

- a viselkedéskultúra,
- etikai normák betartása (üzleti, családi, IT, stb.),
- pozitív irányultságú, problémamegoldó és kreatív gondolkodásmód kialakítása.

Az **érettségihez kötött szakképzések** azoknak a potenciálisan munkanélküliségre „ítélt” fiataloknak nyújtanak továbblépési lehetőséget, akik a középiskola elvégzése után nem tudtak vagy nem akartak tovább tanulni, és szakmai végzettség híján csak nagyon kevés esélyük maradt arra, hogy a munkaerőpiac keresett szereplőivé váljanak. A másik megcélzott réteg a jelenleg munkaviszonyban álló réteg, akiknek munkahelyük megtartásához szükséges a folyamatos továbbtanulás, új szakmák megszerzése. Számukra olyan **piacképes közép- illetve emelt szintű képzettséget** jelentő szakmákat és készségeket (kommunikáció, nyelvismeret, informatikai ismeretek) kínálunk, melyek révén nagyságrendi előrelépést várhatnak munkába állási esélyeiket illetően, valamint lehetőséget biztosít a továbbtanulásra is az arra érdemeseknek.

A nappali tagozatos és az esti tagozatos emelt szintű szakképzés során különös hangsúlyt fektetünk a képességek/készségek fejlesztésére, többek között a,

- szakirodalom tanulmányozása hagyományos és korszerű módon (internet),
- több nyelven való kommunikációs készség (nyelvtudás),
- az informatika adta lehetőségek felhasználása, beépítése a mindennapi életbe,
- egyetemi/főiskolai tanulmányokra való előkészítés hatékonyabbá tételére.

7.4 A nevelő - oktató munka pedagógiai eszközei

Ezek általánosságban a következők lehetnek:

- nyelvi (verbális) eszközök
- nem nyelvi (non verbális) eszközök
- szociális technikák
- technikák az ön- és emberismeret fejlesztéséhez (ezek olyan eszközök, technikák, amelyeknek lényeges eleme, hogy a világra vonatkozó ismeretek mellett, azokkal szinkronban fejlesszük a tanulók belső, pszichés világát, társas kapcsolatait, egyedi tulajdonságait, készségeit,
- szociális készségfejlesztő technikák (a tanulók problémamegoldó és konfliktuskezelő készségeinek fejlesztése, illetve a meglévők erősítése): minta- és modellnyújtás, megerősítés (buzdítás, dicséret, jutalmazás), szerepjáték, dramatizáló tevékenység; stb.

7.5 A személyiség-, és közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A **közösségi lét**, közösségi szemlélet kialakítása és működése **több szinten valósul meg** minden ember életében, így az oktatási-nevelési intézményekben is ezeknek a szinteknek megfelelően kell a szükséges célokat kitűzni.

A **család**, mint alapvető kisközösség meghatározó szerepet játszik életünkben. Ugyanakkor a ma iskolába járó diákok között sajnos évről-évre nő azoknak a száma, akiket munkanélküliség súlyt, vagy rendezetlen a családi háttere.

Az iskolai létből fakadóan nagyon fontos az **osztály/csoportközösség** kialakítása, az osztálytársakhoz való kötődés erősítése. Minden osztálynak közös levelező csoportot hozunk létre, melyen keresztül egymással egyszerűen tarthatják a kapcsolatot, küldhetik a jegyzeteiket vagy konzultálhatnak a feladatokról.

Az osztályközösségen túlmenően fontos az **évfolyamok**, az azonos szakmacsoportba járó diákok együvé tartozásának, a közös érdeklődésből származó közösségvállalásnak az erősítése is.

A kisebbségi lét, mint közösségformáló erő az iskola szempontjából nem pusztán a kisebbségek tagjai számára jelent nevelési feladatot, hanem a tolerancia, elfogadás erősítése révén minden tanulónk bevonására késztet.

Mindannyian tagjai vagyunk egy nagy közösségnek. Magyarország állampolgárai lévén tehát erősíteniünk kell tanulóinkban a hazaszeretet érzését, a **hazájuk** megismerésének igényét.

A fentiekben felsorolt közösségfejlesztéssel kapcsolatos elvek az iskoláinkban folyó összes képzési területen és irányban érvényesülnek.

Természetesen az egyes képzési formákban a különböző szintek – az életkori sajátosságoknak és az adott képzés nyújtotta kereteknek megfelelően – más-más hangsúlyt illetve prioritást kapnak.

A tanulók, a fiatalok szülei és a pedagógusok kapcsolata, együttműködési formája

A pedagógusok és a diákok, illetve fiatalok szülei kapcsolatát a nyílt, őszinte és korrekt hozzáállás kell, hogy jellemezze. Ez csak a kölcsönös tiszteleten alapulhat.

A pedagógusnak rendszeresen kell tájékoztatni a tanulókat - fiatalok szüleit - az elért eredményekről, a javítás, illetve továbblépés lehetőségéről. Folyamatosan tájékoztatni kell a tanulókat az iskolában folyó eseményekről.

A pedagógus a vezetőség utasítása alapján szóban közli a tanulókkal a szakmai vizsgák időpontját. A tartósan hiányzó tanulókat az iskolatitkár levélben vagy telefonon értesíti.

A nappali tagozatos, 16 év alatti tanuló igazolatlan hiányzásainak kezelése az osztályfőnök, az iskolatitkár és az igazgató feladata, de az intézményvezető felelőssége. Ennek keretében az 5 óra igazolatlan hiányzás esetén az osztályfőnök a digitális naplón és telefonon keresztül értesíti a tanuló szülőjét, gondviselőjét, és tájékoztatja a további igazolatlan hiányzások jogkövetkezményeiről.

10 óra igazolatlan hiányzás elérésekor az iskola igazgatója tájékoztatja a gyámügyi szervet, mely a szülő/gondviselőt felelősségre vonja. További igazolatlan hiányzás esetén az intézményvezető értesíti a gyámügyi szervet, mely intézkedik a tanuló védelembe vételéről, valamint az iskoláztatási támogatás megvonásáról.

A tanulók kérésére korrepetálást, gyakorlást lehet szervezni az iskolavezetés engedélyével. A tanulók az őket tanító pedagógussal állnak napi kapcsolatban. Az oktatásukat és képzésüket érintő bármilyen kérdést elsősorban a pedagógussal beszélnek meg. Abban az esetben, ha a pedagógus nem tud intézkedni, a kérést továbbítja az iskolavezetéshez.

Kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

7.5 A sajátos nevelési igényű, beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

A nappali tagozaton az SNI-s és BTM-es tanulók ellátása az alábbiak szerint történik.

Nkt. 47.§

(1) A sajátos nevelési igényű gyermeknek, tanulónak joga, hogy különleges bánásmód keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították. A különleges bánásmódnak megfelelő ellátást a szakértői bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint kell biztosítani.

(2) A szülő választja ki a sajátos nevelési igényű tanuló számára megfelelő ellátást nyújtó nevelési-oktatási intézményt az illetékes szakértői bizottság szakértői véleménye alapján, a szülő és a gyermek igényeinek és lehetőségeinek figyelembevételével.

A tagintézmény biztosítja a gyermek külön neveléséhez és oktatásához, egyéni előrehaladású képzéséhez, integrált iskolai neveléséhez-oktatásához, az illetékes szakértői bizottság által meghatározottak szerinti foglalkozáshoz szakirányú végzettségű gyógypedagógus foglalkoztatását, a foglalkozásokhoz speciális tantervet, tankönyvet, valamint speciális technikai eszközöket.

A fejlesztés célja, hogy:

- elősegítsük az egyéni képességek minél jobb kibontakoztatását, a gyengébben teljesítők felzárkóztatását az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó tanórán kívüli felzárkóztató foglalkozásokon.
- az adott évfolyamhoz szükséges követelményszint elérésében segítséget nyújtsunk.
- alapkészségekben a folyamatos fejlődést érjük el.

A megvalósítást az alábbi eszközökkel igyekszünk elérni:

- rugalmas, a tanulók szintjéhez igazodó követelményrendszerrel, a tananyag feldolgozásának speciális módszereivel, a tananyag szükség szerinti átrendezésével biztosítjuk a tantervi minimum teljesítését;
- speciálisan kiscsoportos vagy egyéni felzárkóztató foglalkozásokat szervezünk;

- folyamatos korrekciót végzünk, amennyiben az ellenőrzés, értékelés, önértékelés eredménye alapján az szükséges.

Tevékenységi formák:

Tanórán belül törekszünk:

- az egyéni képességekhez igazodó munkaformák,
- egyéni fejlesztés, értékelés,
- csoportos fejlesztés,
- tanórai differenciálás,
- kooperatív munkaformák alkalmazására.

Tanórán kívül a fejlesztő munka terepe lehet:

- tanulószoba,
- múzeumlátogatás, könyvtárhasználat, színházlátogatás,
- tanulmányi kirándulások,
- egyéni, kiscsoportos rehabilitáció,
- fejlesztő foglalkozások,
- felzárkóztatás, korrepetálás.

Nkt. 47.§

*(8) Ha a gyermek, a **tanuló beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel** küzd, fejlesztő foglalkoztatásra jogosult. A fejlesztő foglalkoztatás a nevelési tanácsadás, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás, a kollégiumi nevelés és oktatás keretében valósítható meg.*

Az iskolába jelentkező tanulók felvételekor különös figyelemmel vagyunk a pszichológiai, tanulás-módszertani, szociális készségek fejlesztési igényének feltárására. A tanulói igények, szaktanári vélemény, a mérési tapasztalatok alapján differenciáltan fejleszteni kell a tanulási motívumokat, a magatartási nehézségekkel küzdőknél javaslatot teszünk a szakszolgálatok megkeresésére. A beilleszkedési nehézségekkel küzdők személyiségfejlesztő támogatást kapnak.

Az esélyegyenlőség megteremtésében a felzárkóztatásban megfogalmazott feladatokat a következő módon oldhatjuk meg.

A felzárkóztatásnak a problémás tárgyból kell történnie, több tárgy esetén mindegyikre vonatkozóan, de egyeztetett időkeretekben és ütemezésben.

A tantárgyi felzárkóztatás lépései:

- a tanuló és a szülő tájékoztatása a tanuló tudás szintjéről és az elvárásokról,
- a külön foglalkozás szükségességének megértetése, vállalása,

a tanuló munkájának rendszeres értékelése,

- a tanuló és a szülő negyedévenkénti összegző tájékoztatása - szövegesen is – a szaktanár vagy az osztályfőnök részéről,
- az értékelésből leszűrt fejlődés tudatosítása, a hiányosságok feltárása a továbbhaladáshoz,

- olyan tantárgyi minimum előírása, amelynek teljesítése lehetővé teszi a tanuló továbbjutását és elegendő a továbbhaladáshoz is.

A felzárkóztatási lehetőségről az iskola szülői értekezleten, fogadóórán, vagy írásban, valamint az iskola honlapján, közösségi oldalain tájékoztatja a szülőt.

Iskoláink felnőtt tanulói tankötelezettség után, önként vállalják és végzik tanulási tevékenységüket, így a szoros értelemben vett iskolai beilleszkedési zavarok viszonylag ritkák, ezek jellemzően a *nappali tagozatos és –munkarendű tanulókra vonatkoznak*.

A megelőzés szemlélete azon felfogásunkat tükrözi, mely szerint - ha a cél egy „súlyossági fázis” elkerülése -, az előző fázisok valamelyikébe kell beavatkozni ahhoz, hogy a folyamat további előrehaladása meggátolható legyen. Így a megelőzés során iskoláinkban a nevelés központjában nem csak a tananyag, hanem a szilárd belső értékekkel rendelkező, azokat következetesen képviselő pedagógus áll, aki oktatja a tananyagot, oldja a tanuló kríziseit. Vagyis a szocializációs folyamat alapja a pedagógus mintanyújtása, következetessége, szilárd értékrendje.

7.6 A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatása

Tanulásmódszertan

Célja: A különböző iskolákból érkező és eltérő képességekkel, munkafegyelemmel, tanulási motiváltsággal rendelkező tanulóknak a tanuláshoz szükséges alapvető készségei fejlesztése.

Követelmény: Mutasson a tanuló aktív érdeklődést a tanórán folytatott tanulást segítő tevékenységek iránt. Legyen képes - folyamatos fejlesztés mellett - önállóan is ismereteket szerezni, információt gyűjteni!

Az iskolánkba bekerülő tanulók némelyikénél tapasztalható a tanulással kapcsolatos kisebb-nagyobb mértékű frusztráció, tanulási kudarcok és sikertelenség, az iskolához, tanárokhoz, tanuláshoz való negatív, elutasító, vagy legalábbis pesszimista attitűd. Ezek – tapasztalataink szerint - rendszerint két fő okra vezethetők vissza: az eddigi negatív iskolai élmények okozta pszichés elutasításra, másrészt a tanulási készségek, tanulásmódszertani technikák nem megfelelő szintű ismeretére illetve alkalmazására.

Az általunk ajánlott képzési program legmeghatározóbb sajátos eleme a célcsoportok számára – más és más tematikával – kidolgozott felzárkóztató periódus. Ennek lényege, hogy mielőtt az egyes évfolyamok tényleges és intenzív ismeretközlő-átadó moduljai elkezdődnének, a képzésben részt vevők olyan általános **személyiségfejlesztő** tréningben, **készségfejlesztő** programban részesülnek, amely lehetővé teszi majd számukra a későbbiekben az egyes évfolyamok tananyagának elsajátítását. Szükség esetén ez a folyamat végigkíséri a teljes képzési időszakot.

A **szakközépiskolai képzésbe** jellemzően tanulási kudarcra terheltek jelentkeznek. Számukra feldolgozási lehetőséget biztosítunk **korábbi iskolai kudarcaik kompenzálására**. Módot nyújtunk a **tanulók személyiségének** minél átfogóbb **fejlesztésére, szocializálására**.

Szükség esetén felzárkóztatást nem kötelező tanórai foglalkozás keretében a tanulók érdeklődése, igénye szerint [Nkt. 52. § (7)] szervezzük.

Az iskolában előforduló tanulási problémák jellegétől függően a tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő programot a beiratkozást követően a tanév elején mutakozó igények szerint állítjuk össze.

A felzárkóztatás időkeretét, azok óraszámait, a nem kötelező órakeret terhére mindig az aktuális igény függvényében határozzuk meg.

A **középfokú szakképzés** céljaként egyrészt a piacképes munkaerőképzés megerősítését, másrészt a hátrányos helyzetűek szakképzésbe való bekerülését, esélyteremtést, az esélyegyenlőség biztosítását jelöltük meg.

Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek, az ellátás lehetőségei

Iskoláinkban valamennyi tanuló részére - szakiránytól függetlenül - az alábbi szociális ellátási formákat biztosítjuk (igény szerint):

- foglalkozásegészségügyi vizsgálat, egészségügyi szűrések biztosítása,
- hátrányos helyzetű tanulók anyagi támogatása ingyenes tananyag, jegyzet biztosításával.

Az egészséges és környezettudatos életmódra nevelés feladatai

- az ember és a természet kölcsönös egymásrautaltságának megismerése (a globális gondolkodás, a korszerű ökológiai szemlélet kialakítása),
- az egészséges életvitel fontossága, a környezeti és civilizációs ártalmak felismertetése (rendszeres testmozgás, túrák, betegséget megelőző tevékenységek stb.),
- a természeti és a mesterséges környezet ápolása és megóvása,
- egészségvédő és megőrző (kiemelten a drog-és bűnmegelőzési) programokon való részvétel lehetőségeinek kibővítése,
- a fenntartható fejlődés szemléletének megismertetése, lehetséges megvalósítása,
- a szakmai képzés egészségügyi vonatkozásainak hangsúlyozása a tanulási folyamat során.

Az elsősegély-nyújtási ismeretek oktatása

Iskolánkban a szakmai ismeretek oktatása mellett fontosnak tartjuk a szakmai tevékenységhez kapcsolódó, valamint az általános elsősegély-nyújtási ismeretek elsajátítását. Az adott szakképesítés munka-, tűz- és balesetvédelmi oktatásán belül hangsúlyt helyezünk az elsősegélynyújtás alapvető ismereteire is. A cél az, hogy tanulóink olyan képességekre tegyenek szert, hogy baj esetén bátran és magabiztosan tudjanak segítséget nyújtani.

A tanulói érdekképviseleti szervezet kialakítása, intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

Iskolánk elsősorban felnőttek képzését végzi. Véleményük nagyon fontos számunkra, amit meg is hallgatunk. A tanév folyamán többször kérjük ki a véleményüket, de érdekképviseleti szervezetet nem hozunk létre, mivel hatékonyan nem tudnak benne részt venni.

Minden osztályban van 1-2 tanuló, aki kapcsolatot tart az iskola és a tanulótársaik között, ennek megkönnyítésére az osztályban tanító tanárok közül osztályfelelőst nevezünk ki. Az érdekképviseletet akkor hozzuk létre, ha a nappali tagozatos és - munkarendes osztályaink elindulnak, természetesen az esti tagozatos osztályaink is delegálhatnak képviselőket. Ezek az osztályok 1-1 főt delegálhatnak a diák érdekképviseletbe. Munkarendjüket, helyettesítésük módját és működésüket önmaguk szabályozzák. Alapvető feladatuk a tanulók véleményének továbbítása az iskola vezetése felé.

Feladatuk különösen az iskolai dokumentumok, elsősorban a pedagógiai program véleményezése, bírálata. A képviselők - témától függően - részt vehetnek az iskolavezetés értekezletein, ott véleményt nyilváníthatnak a tanulókat érintő oktatási, szociális és jóléti kérdésekben.

A tanulói képviselő kezdeményezheti tanulói vagy vezetői értekezlet összehívását egy kérdéskör megvitatására, illetve eldöntésére, ha legalább a tanulók 15%-át érintő intézkedés történik, vagy súlyos törvénysértést tapasztal.

Az iskola vezetése és tanári kara köteles döntéseinél a tanulói képviselő véleményét mérlegelni, megfontolni, illetve figyelembe venni.

A tanulói önkormányzati képviselőknek lehetőséget kell biztosítani az iskolának az információkhoz való hozzájutáshoz, valamint ehhez a tevékenységéhez igénybe vehetik az iskola infrastruktúráját.

Helyi tanterv

A nevelő-oktató munka ellenőrzési rendszere

A számonkérés formái

A tényekre épülő értékelés feltételezi a rendszeres és változatos számonkérést. A számonkérés formáit illetően tantárgyanként érdemi különbségek lehetnek. A szóbeli és írásbeli számonkérés aránya igazodik a belső vizsgák, valamint az adott szakképesítés szakmai és vizsgakövetelményéhez. Ugyanakkor a rendszeres szóbeli és írásbeli számonkérés alapkövetelmény.

Az összegző (szummatív) számonkérés mellett érdemi szerepet kap az elemző (diagnosztikai) és formáló (formatív) számonkérés és értékelés.

A tanuló minősítése, osztályozása

A tanulók osztályozása a hagyományos 5 fokozatú skálával történik. A pedagógus a tanuló teljesítményét év közben folyamatosan érdemjeggyel értékeli, félévkor és a tanév végén pedig osztályzattal minősíti.

A felnőttoktatásban a tantárgyak tömbösített oktatása miatt minden tantárgyból, minden hónapban minimum egy érdemjeggyel kell értékelni a tanuló teljesítményét. Az év végi osztályzatot a tanár az egész évi érdemjegyek alapján határozza meg. Az átlagszámításnál súlyozottan szerepelnek a nagydolgozatok érdemjegyei és a belső vizsgák érdemjegyei (két feleletjegyet érnek). A tanuló javára a szaktanár figyelembe veheti az órai aktivitást, továbbá a fejlődési tendenciát. Az értékelést minden esetben a használt digitális naplóban kell rögzíteni.

A tanuló félévi és év végi osztályozása általában szóbeli szöveges értékeléssel párosul, mely segíti a tanulót abban, hogy a szakmai vizsgára történő felkészülés során mely témakörökre fordítson nagyobb figyelmet.

A szaktanár figyelembe veszi az értékelésnél a tanórán kívüli szaktárgyi tevékenységet.

A számonkérés szabályai

A tanulók esetében a számonkérés formáit a következőkben korlátozhatók:

- Szóbeli vagy írásbeli felelet esetén, amely csak kisebb témakört ölel fel, nincs korlátozás, a tanárnak nem kell előre bejelenteni.
- Témazáró dolgozat vagy témazáró felelet esetén legalább egy héttel előre kell jelezni a számonkérést.
- Több témazáró dolgozat vagy felelet esetén-két számonkérés között minimum 3 napnak kell eltelni.
- A tanulók kérésére a tanárnak indokolnia kell az értékelést és az érdemjegyet.
- Vita esetén az iskola igazgatója hallgatja meg a panaszt, és első fokon ő dönt a vita kimeneteléről.

Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Nappali tagozaton a témakörhöz kapcsolódó, gondolkodásra, kreativitásra ösztönző házi feladat adható. A feladat nehézségi foka és megoldási ideje alkalmazkodjon a tanuló életkori sajátosságaihoz. A házi feladat hiányának kezelése a tanár kompetenciájába tartozik.

Mivel iskolánk tanulóinak többsége esti képzésen vesz részt, a tanulóink legtöbbször önként vállalják a család és gyakran munka melletti tanulást. Így az otthoni felkészülést és gyakorlást öntevékenyen, saját teherbíró képességeiknek és időkorlátaiknak megfelelően végzik.

Tanáraink szerepe ebben elsősorban a tanácsadás, amely azt a célt szolgálja, hogy tanulóink minél gyorsabban és hatékonyabban elsajátítsák az önálló ismeretszerzés képességét. Ehhez célszerű feladatsorokat és gyakorlatokat állítanak össze tanulóinknak, betartva a fokozatosság elvét, valamint figyelembe véve az egyéni terhelhetőséget.

Ha szükséges, korrepetálással és egyéni foglalkozásokkal segíthetik a felkészülést.

A sikeres felkészülés érdekében speciális, szakma-specifikus feladatbankot kínálunk.

Törekszünk arra, hogy az otthoni felkészülésre fordítandó idő ne haladja meg a napi 1-1,5 órát.

A nevelő-oktató munka mérési rendszere

A mérési rendszer célkitűzése

- folyamatos, rendszeres tanulásra késztetés,
- szembesítés az elvégzett munka mennyiségével, minőségével és értékével,
- a megszerzett tudás elismerése, jutalmazása,
- önismeret, önértékelési képesség kialakítása, a személyiség fejlesztése,
- pályaaorientáció, pályakorrekció,
- a nappali tagozatos tanulók részt vesznek a 10. osztályosok kompetenciamérésében, valamint a NETFITT fizikai és állapotmérésben, mely felmérések eredményeit az előírásoknak megfelelően az Oktatási Hivatal által biztosított informatikai rendszerben rögzítjük.

A mérési rendszer alapelvei:

- Kiszámítható, az érintettek által ismert, elfogadott legyen.
- A szaktanár a tanév elején közli a minimális követelményeket, a számonkérés formáit, körülményeit, a félévi, év végi minősítés szempontjait.
- Rendszeres, változatos, igazodjon az életkori sajátosságokhoz.
- A szaktanár a tanuló tevékenységét 10 óránként legalább egyszer szóban értékeli. Az értékelés személyre szabott szóbeli elismerést, kritikát és tanácsot tartalmaz.
- Objektív legyen, tényekre épüljön.
- Nyílt, őszinte, nyilvános, ugyanakkor emberséges, tapintatos legyen.
- A szaktanár az érdemjegyeket közli a tanulóval, lehetőséget ad a kijavított írásbeli dolgozatok megtekintésére, a tanulók félévi, év végi értékelését az osztály nyilvánossága előtt végzi, de nem sértve a személyiségi jogokat.
- Nevelő hatású, adjon ösztönzést a tanulás folytatására, mutassa meg a továbbfejlődés lehetőségét, módját.
- Az osztályozás nem pusztán ítélezés, minősítés, hanem a tanár és a diák kölcsönös tiszteleten alapuló, tartalmas munkakapcsolatának, a pedagógiai folyamatnak szerves része.
- A tanulók fizikai mérése a felnőttoktatás esti tagozatán nem szervezhető meg, és nem is kötelező, mivel a tantervnek nem része a testnevelés tantárgy.

A pedagógiai munka belső ellenőrzése

A tanári munka ellenőrzése mindig az ellenőrzött fél tudtával történhet.

Ellenőrzésre jogosult személyek:

- az igazgató és helyettese az iskolai élet bármely területén.
- a vezetőtanár a szaktárgyával összefüggő területen a szaktanári munka felett.
- az osztályfőnök-csoportmentor az osztály életével kapcsolatos pedagógiai tevékenység területén. Rendszeresen ellenőrzi a késések, a hiányzások, az osztályzatok beírását, a haladási napló vezetését.

Az ellenőrzés módjai

- a tanórák, tanórán kívüli foglalkozások látogatása, ügyeletek ellenőrzése,

- az írásos dokumentumok vizsgálata,
- tanulói munkák vizsgálata,
- a szervezett tanulói vélemények megismerése,
- beszámoltatás szóban és írásban,

A nevelő-oktató munka értékelési rendszere

A tanulói teljesítmény értékelésének alapelvei

Az állami vizsgarendszer alapidokumentumai az 2011. évi CLXXXVII. törvény a szakképzésről, valamint a komplex szakmai vizsgáztatás szabályairól szóló 315/2013. (VIII. 28.) Korm. rendelet.

Értékelés a tanulmányok alatt

A felkészülés során a részletes - tantervekben lebontott - követelmények teljesítésének mérése a **belső értékelési rendszer** alapján történik.

Értékelési szempontok:

- az elméleti órákon átadott ismeretanyag befogadási szintje,
- az átadott ismeretanyag önálló feldolgozásának képessége,
- az átadott ismeretanyag alkalmazásának szintje.

Értékelési módszerek:

- befogadás szintje:
 - feleletválasztós ill. egyéb teszt, kérdőív, feleletek;
 - írásbeli és szóbeli beszámolók,
- feldolgozási képesség
 - a szakirodalom megadott szempontok szerinti értelmezése, feldolgozása;
 - anyaggyűjtés önálló projektekhez,
- alkalmazási képesség
 - esszé típusú házi dolgozat készítése megadott témából.

A tanulók értékelése, az elsajátított ismeretek mérése, a későbbi szakmai vizsga sikeres megtétele érdekében az iskola belső vizsgákat szervez. Ez jelentős motivációs erővel bír, rendszerező félév-, és tanévvégi ismételésre késztet, valamint alkalmas a vizsgaszituáció tanulására, kipróbálására.

A belső vizsga célja, hogy a szakmai vizsgára való felkészülés érdekében a szakma tantárgyai kellő mértékben kerüljenek elsajátításra. A belső vizsgákon elért eredmény érdemjegye együtt értelmezendő a félév során elért többi jeggyel. A vizsga változó módon írásban vagy szóban történik, szakképesítésenként igazodva a szakmai és vizsgakövetelményben előírtakhoz. Az írásban történő beszámoló tantárgytól függően teszt vagy önálló dolgozat. A belső vizsgák időpontja a tantárgy vagy modul lezárását követő hét. Szorgalom címén a tanulók munkához való viszonyát értékeljük.

A magatartás megítélésénél a tanulónak az emberekhez (társaihoz, pedagógusokhoz, szülőkhöz és más felnőttekhez) és tárgyakhoz (iskolaépülethez, taneszközökhöz, berendezésekhez, környezetükhöz) való viszonyát értjük.

Értékelési szempont még a beszámolók, iskolai és házi dolgozatok minősége.

A tanulmányok alatti vizsgák és az alkalmassági vizsga szabályai, valamint a szóbeli felvételi vizsga követelményei, az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei

Tanulmányok alatti vizsgák

Tanév folyamán a tanulmányok alatti vizsgaidőszakok időpontjai:

- őszi vizsgaidőszak: október 3- november 3. között.
- téli vizsgaidőszak: január 15. - február 15. között.
- tavaszi vizsgaidőszak: május 15. - június 15. között.
- nyári vizsgaidőszak: augusztus 15 – 30. között.

A vizsgaidőszak pontos időpontját október 15-e után az intézmény igazgatója határozza meg.

- Az egyes vizsgaidőszakokra a tanulók jelentkezésének határideje:őszi vizsgaidőszak: szeptember 3.
- téli vizsgaidőszak: december 15.
- tavaszi vizsgaidőszak: április 15.
- nyári vizsgaidőszak: június 15.

Indokolt esetben az igazgató további időpontokban megtartandó vizsgákat is engedélyezhet.

A vizsgára írásban, az iskola igazgatójának címezve lehet jelentkezni a tantárgy (tantárgyak) és évfolyam (évfolyamok) megnevezésével. A jelentkezést a tanulónak és a szülőnek is alá kell írni, ha nagykorú gyermeke eltartásáról még gondoskodik.

A tanulmányok alatti vizsga követelményeit, részeit (írásbeli, szóbeli, gyakorlati) és az értékelés rendjét a nevelőtestület a pedagógiai program alapján határozza meg és a helyben szokásos módon nyilvánosságra hozza.

A tanulmányok alatti vizsgák célja:

- azon tanulók osztályzatainak megállapítása, akiknek félévi vagy év végi osztályzatait évközi teljesítményük és érdemjegyeik alapján a jogszabályok és az intézmény pedagógiai programja szerint nem lehetett meghatározni.
- a pedagógiai programban meghatározottaknál rövidebb idő alatt (tanév összevonással) szeretné a követelményeket teljesíteni.

Általános szabályok:

A tagintézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgák:

- osztályozó vizsga,
- különbözeti vizsga,
- javító vizsga,
- és pótló vizsga,
- mellékszakképesítés szakmai vizsgája.

Hatálya kiterjed az iskola valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozóvizsgára utasít,
- aki különbözeti vizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít,
- aki mellékszakképesítést választott és ennek megfelelő kerettanterv szerint tanult.

A különbözeti és a beszámoltató vizsgákra tanévenként legalább két vizsgaidőszakot kell kijelölni. Javítóvizsga letételére az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban, osztályozó, különbözeti és beszámoltató vizsga esetén a vizsgát megelőző három hónapon belül kell a vizsgaidőszakot kijelölni azzal, hogy osztályozó vizsgát az iskola a tanítási év során bármikor szervezhet. A tanulmányok alatti vizsgák közül az osztályozó vizsgát a Pest Megyei Kormányhivatalnál előzetesen be kell jelenteni. A vizsgák időpontjáról a vizsgázót a vizsgára történő jelentkezéskor írásban tájékoztatni kell, a vizsgára történő jelentkezési lapokat a Vizsgaszabályzat melléklete tartalmazza.

A mellékszakképesítés szakmai vizsgájára vonatkozó szabályok

Az a tanuló, aki szakgimnázium nappali tagozatán tanul, és az iskola által kínált, általa választott mellékszakképesítésére felkészítő kerettanterv szerint készül, 12. évfolyam februári vizsgaidőszakában a mellékszakképesítésből vizsgát tehet. A vizsgára jelentkezés határideje 12. évfolyamon december 20..

Az alkalmassági vizsga szabályai:

Iskolai rendszerű szakképzésbe csak olyan tanulót lehet felvenni, aki az adott szakképesítésre a szakmai és vizsgakövetelményben előírt egészségügyi alkalmassági, továbbá a pályaalkalmassági követelményeknek megfelel, és ez alapján előreláthatóan nincs akadálya a komplex szakmai vizsgára bocsátásnak.

A gazdálkodó szervezet a tanulószerveződés megkötését szakmai alkalmassági vizsgához, illetőleg pályaalkalmassági vizsgálatához is kötheti. A szakmai alkalmassági vizsga, illetőleg pályaalkalmassági vizsgálat a gyakorlati ismeretek elsajátításához szükséges alapvető képességek vizsgálatára terjedhet ki. A szakmai alkalmassági vizsga, a pályaalkalmassági vizsga lebonyolításában a gazdálkodó szervezetek felkérésére – a feltételek biztosítása esetén – a tanuló szakmai elméleti képzését ellátó intézményünk is részt vesz.

Szakmai alkalmassági orvosi vizsga:

A szakképesítések egy részének megszerzéséhez a tanulónak igazolnia kell szakmai egészségi alkalmasságát. Egyes szakmák képzésében való részvételhez, a szakma gyakorlásához előírt orvosi vizsgálatokat kell elvégezni, melyek alapján a szakmai egészségügyi alkalmasság megállapítható. A szakorvosi vizsgálati eredmények alapján az alkalmasság megállapítására felhatalmazott orvos, iskolaorvos végzi a minősítést.

Néhány szakképesítés megkezdéséhez pályaalkalmassági vizsgálat szükséges. Az Országos Képzési Jegyzék (OKJ) megadja, hogy mely szakképesítéseknél szükséges szakmai, illetve pályaalkalmasság, ezeket a követelményeket felvételi tájékoztatónkban szerepeltetjük.

Szakmai alkalmassági vizsga:

Ha a szakközépiskola olyan szakképesítés megszerzésére készít fel, amelyhez szakmai alkalmassági követelményeknek kell megfelelni, a tanulót az első szakképzési évfolyamra akkor lehet felvenni, átvenni, illetve a tovább haladását engedélyezni, ha a szakmai alkalmassági vizsga követelményeit teljesítette. A szakmai alkalmassági vizsga követelményeit az iskola igazgatója és a gyakorlati képzés szervezője együttesen állapítja meg.

A képességfelmérés alkalmával az egészségügyi, pályaalkalmassági (orvosi) vizsgálatot is elvégezzük, amely a választott szakmára való felvételhez jogszabályi feltétel.

Személyes beszélgetések alkalmával megvizsgáljuk, hogy a kiválasztott személyek mennyire felelnek meg a választott szakma követelményeinek, rendelkeznek-e az adott képzés elvégzéséhez szükséges képességekkel, kompetenciákkal.

A továbblépés feltételei

Iskolánkban valamennyi képzés során a tanulók az alábbi feltételekkel léphetnek magasabb osztályba:

- Valamennyi záró érdemjegye legalább elégséges.
- A szaktanár és a Pedagógiai program által előírt feltételeket teljesítette valamennyi felmérés tekintetében.
- Hiányzása nem haladja meg a jogszabályokban és a Házi rendben meghatározott, megengedett mértéket.
- A szakmai programban meghatározott modulok által előírt követelményeket teljesítette.

Az OKJ-s vizsgára bocsátás feltételeit a szakmai és vizsgakövetelmény (szvk) tartalmazza. Az OKJ-s vizsgára bocsátás feltétele az adott szakmai képzés záró évfolyamának elvégzése, illetve az szvk-ban előírt egyéb követelmények teljesítése. (pl. portfólió vagy szakdolgozat leadása)

A képzés tárgyi feltételei¹***Az iskola épülete***

Az iskolánk nem rendelkezik saját épülettel. A működéshez szükséges helyiségeket a gyömrői székhelyiskola – a Klebelsberg Központ és a Ceglédi Szakképzési Centrum közös vagyonhasználatában lévő - Weöres Sándor Általános Iskola és Alapfokú Zeneművészeti és Táncművészeti Intézmény épülete biztosítja. Az intézmény fiókintézményében folyó képzések Kistarcsán a Klebelsberg Központ és a Ceglédi Szakképzési Centrum közös vagyonhasználatában lévő - Simándy József Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola épületében folynak.

¹ A kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) számú EMMI rendelet iránymutatásai alapján került meghatározásra.

A biztosított infrastruktúra oktatás céljára szóló igénybevétele a Nemzeti köznevelési tv. által meghatározott működési rend szerint, a vagyonhasználati szerződésben meghatározott időszakon belül kizárólagos használattal, előzetes egyeztetést követően történik.

A pedagógiai program megvalósításához szükséges eszközök, felszerelések jegyzéke

Az oktatás-nevelés 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelettel meghatározott tárgyi feltételrendszere jegyzéket az iskola leltára tartalmazza, melyet a pedagógiai programhoz mellékletként csatolunk.

Tankönyvellátás rendje

A felnőttoktatásban csak szakképző osztályok vannak, ezért a tankönyvellátást saját beszállítói háttérrel oldjuk meg. Ennek oka: Iskolánkban csak nagykorú, többnyire saját keresettel rendelkező tanulók járnak. Továbbá közismereti tárgyak oktatása nem folyik.

Ezért iskolánknak a képzési és szervezeti sajátosságokból adódóan, az igényeknek megfelelően kell kiválasztania az alkalmas tankönyveket.

A szaktanárok – betartva a tankönyvkiválasztás elveit – a tanév befejezésig leadják a következő évre igényelt tankönyv listát.

Az iskola vezetősége adott év augusztus 1-jéig megrendeli az igényelt tankönyveket, illetve gondoskodik a tanárok által készített jegyzetek sokszorosításáról.

A tanulók részére a szükséges tankönyveket, saját jegyzeteket adott tanév szeptember 15-ig kell átadni.

A nappali tagozatos tanulók számára a tankönyvellátás az alábbiak szerint történik:

Jogszabályi háttér:

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény
- **20/2012. EMMI rendelet**
- A nemzeti köznevelés tankönyvellátásáról szóló 2013. évi CCXXXII törvény
- **17/2014. (III. 12.) EMMI rendelet** a tankönyvvé, pedagógus-kézikönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjéről
- Az emberi erőforrások minisztere **21/2015. (IV. 17.) EMMI rendelete** a tankönyvvé, pedagógus-kézikönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjéről szóló **17/2014. (III. 12.) EMMI rendelet** módosításáról

Ingyenes tankönyvellátásra jogosultak azok a tanulók, akiknek szülei normatív kedvezmény iránti igényt nyújtanak be. A normatív kedvezményre való jogosultságot igazolni szükséges.

<i>normatív kedvezményre jogosult</i>	<i>igazolás</i>
tartósan beteg tanuló	emelt családi pótlék igazolása vagy szakorvosi igazolás
a sajátos nevelési igényű tanuló	szakértői bizottság szakvéleménye

három- vagy többgyermekes családban élő tanuló	családi pótlék igazolása
rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülő tanuló	a települési önkormányzat határozata

Az ingyenes tankönyvellátást iskolánk

- tankönyvkölcsönzéssel,
- használt tankönyvek biztosításával,
- az állami normatíva felhasználásával biztosítja.

A tankönyvellátás feladatai

<i>feladat</i>	<i>határidő</i>	<i>felelős(ök)</i>
a normatív támogatási igény benyújtása	február 20-ig	osztályfőnökök, tankönyvfelelős
a normatív támogatási igény összegzése, tájékoztatás	március 10-ig	tankönyvfelelős, igazgató
a tankönyvigények tantárgyankénti összesítése	február, március	munkaközösségvezetők, igazgatóhelyettesek
a tanulói adatok aktualizálása a KELLO rendszerében	április 15-ig.	tankönyvfelelős
szülői nyilatkozat az igényelt és nem igényelt tankönyvekről	április végéig	osztályfőnökök, tankönyvfelelős
a tankönyvrendelések rögzítése a KELLO rendszerében	május elejéig	tankönyvfelelős
a tankönyvrendelés módosítása új beiratkozók rendelésének leadása a KELLO felé	június 30-ig	tankönyvfelelős
a kölcsönzött tankönyvek begyűjtése	jún. első hete	osztályfőnökök
a kiszállított tankönyvek átvétele	augusztus	tankönyvfelelős
a tankönyvek kiosztása	szeptember első hete	tankönyvfelelős,
pótrendelés	szeptember	tankönyvfelelős

Ha a tanuló a határidő lejárta után válik jogosulttá a normatív támogatásra, a jogosultság beálltakor benyújthatja az igényét.

A tankönyvellátásban közreműködők feladatai:

Az **igazgató** felelős

- a tankönyvellátás megszervezéséért,
- a tankönyvellátás helyi rendjének kialakításáért
- a tankönyvfelelős megbízásáért
- az illetékes szervezetek véleményének beszerzéséért.

A tankönyvfelelős/ könyvtáros

- kapcsolatot tart a tankönyvellátás megszervezésében résztvevő személyekkel (igazgató, osztályfőnökök, munkaközösség-vezetők, szaktanárok, szülők) és a Kellóval,
- dokumentálja és összesíti a normatív kedvezményekre való jogosultságot,
- lebonyolítja a tankönyvrendelést, pótrendelést, visszárúzást,
- átveszi és kiosztja a tankönyveket

- gondoskodik a tartós tankönyvek kikölcsönzéséről és év végi begyűjtéséről.

Az azonos szakterületen tanító szaktanárok szakmai szempontból koordinálják a tankönyvek kiválasztását:

- előnyben részesítik a tartós tankönyveket,
- szorgalmazzák egységes tankönyvcsaládok használatát,
- évfolyamonként összesítik és továbbítják a megrendelni kívánt tankönyveket.

Az osztályfőnökök

- kiosztják és begyűjtik a normatív kedvezményre vonatkozó nyilatkozatokat,
- kiosztják és begyűjtik a szülők rendelési igényét tartalmazó nyomtatványt,
- részt vesznek a tanév végén a kölcsönzött könyvek begyűjtésében.

A **szaktanárok** a munkaközösséggel egyeztetve kiválasztják az általuk tanított osztályok számára a megrendelni kívánt tankönyvet.

Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

A bérelt és saját tulajdonú **oktatási segédeszközök** listáját az iskola kötelező eszközjegyzéke tartalmazza. A szakképzésben a tananyagok egy része tankönyv és ajánlott szakirodalom*, másik része saját szerkesztésű, belső használatra készült jegyzet**.

A **tan könyvek** kiválasztásánál valamint a belső jegyzetek elkészítésénél az alábbi szempontok érvényesültek:

Didaktikai követelmények

- életkori sajátosságoknak megfelelő ismeretanyag
- szaktudományos megfelelés

A munkaadó elvárásai

- praktikus, gyakorlatban azonnal alkalmazható ismeretek, technikák
- piaci információkat követő tantervi módosítások

Helyi tanterv belső jegyzetei

- Tanulásmódszertan
- Szakmai nyelvi programok

* A **kötelezően** használt, ill. **ajánlott** tankönyvek jegyzékét a Nemzeti Munkaügyi Hivatal Szak- és Felnőttképzési Igazgatósága központi programjai szakképzésenkénti bontásban tartalmazzák.

** A piaci információk birtokában saját kutatások eredményeként készült belső jegyzetek, **tanévenként** és **szakképzésenként** kerülnek összeállításra.

A képzés személyi feltételei²

Pedagógus munkakörben foglalkoztatottak

Az **oktatók** valamennyien felsőfokú (egyetemi ill. főiskolai, vagy felsőfokú képzettséggel) végzettséggel rendelkező tanárok, akik közül hárman közalkalmazotti jogviszonyban, illetve - a modulokban történő oktatás miatt tanévenként is változó létszámban, átlag 50 fő - óraadóként, megbízottként látja el feladatát.

A képzésben szereplő elméletigényes gyakorlatot igénylő tantárgyak oktatására szakirányának megfelelő **egyetemi vagy főiskolai végzettséggel rendelkező szakdolgozókat is alkalmazunk óraadóként** főként az egészségügyi és a szociális szakképesítéseknél.

Az iskolák nevelőtestületi ülésein az óraadó tanárok is részt vesznek, amit a Nemzeti köznevelési törvény nem tilt.

Azokat a tantárgyakat, amelyekhez nem kapcsolódik tanári képzés, a szakterületnek megfelelő felsőfokú, illetve főiskolai vagy egyetemi végzettséggel rendelkező szakemberekkel kell megoldani a gyakorlati képzést.

A választható órák esetében a pedagógusnak rendelkeznie kell:

- szakmai és speciális előképzettséggel és ennek meglétét igazoló dokumentumokkal.
- olyan speciális képességekkel, amelyek az adott foglalkozás levezetéséhez szükségesek.

7.7.1 Nem pedagógus munkakörben foglalkoztatottak

Nem pedagógus munkakörben foglalkoztatottak főállásban az alábbi munkaköröket töltik, illetve tölthetik be:

- gazdasági ügyintéző
- iskolatitkár,
- tanulmányi referens (kisegítő dolgozóként)
- rendszergazda

8 A nevelő-oktató munka minőségbiztosítási rendszere

Iskolánk fontosnak tartja az értékelési – minőségbiztosítási rendszer kidolgozását. Ennek értelmében iskolánk minőségbiztosítási rendszerének kidolgozása elkészült, melynek kulcskérdése az **oktatás minőségének fogalma**.

Az oktatás minőségét, a minőségi oktatást nagyon nehéz meghatározni. Számunkra a legelfogadhatóbb meghatározást az 1992-ben kiadott ISO 8402 szabvány kínálja. „Egy szervezetnek az alkalmazottak együttműködésére alapozott vezetési módszere, amely a minőséget állítja a középpontba és az ügyfelek kielégítésén keresztül hosszú távú sikerre, valamint a szervezet tagjainak és a társadalomnak hasznára irányul.” A

² A kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 22/2016. (VIII. 25.) EMMI rendelet iránymutatásai alapján került meghatározásra.

minőségi oktatásról tehát csak akkor beszélhetünk, ha az iskola az ügyfelek (az iskolafenntartó, a szülő, a tanuló) igényeit, elvárásait a szolgáltatásaiba beépíti, és magas szinten teljesíti.

Tagintézményünk jelenleg is szabályozottan, szigorú felügyelet mellett működik, azonban ezzel csak részben teljesíti az új minőségügyi szabvány követelményeit.

9 Képzési struktúra

9.1. *A nevelő-oktató munka eljárásai*

Képzési struktúra kialakítása az esélyegyenlőség jegyében

Az esélyegyenlőség megteremtésének igénye, az arra való határozott törekvés volt a meghatározó alapmegfontolás akkor, amikor a jelen pedagógiai programba foglalt képzési struktúránkat kialakítottuk. (Lásd: Az iskolában folyó képzések). Felnőttoktatásban mindkét képzési szint elsősorban (bár természetesen nem kizárólagosan) olyan célcsoportokra irányul, melyek tagjai éppen a társadalmi, szociális, származási illetve egyéb egyenlőtlenségek vagy hátrányok folytán nem képesek a hagyományos 8+4, 6+6 vagy 4+8 osztályos „normál”, szabványos iskolarendszerben megvalósítani a szakmához szükséges tanulási folyamatot.

Nappali tagozaton a szakgimnáziumi képzés a 4+1 éves képzési szerkezetben folyik. A tanulók a képesítő érettségi vizsga sikeres letételével már egy szakképesítést szerezhetnek, melyet követő egy tanéven belül egy újabb szakképesítés szakmai és vizsgakövetelményeiből tett sikeres szakmai vizsgával egy másik szakmát szereznek.

A képzési struktúra átjárhatósága

Szintén az esélyegyenlőség jegyében alakítottuk ki képzési struktúránk teljes körű átjárhatóságát, a rugalmas, egyénre szabott be- illetve kicsatlakozási lehetőségeket. A teljes paletta igénybe vételével egy, csak alapfokú általános iskolai végzettséggel rendelkező tanuló nálunk a felnőttoktatásban az egymásra építhető képzések révén eljuthat a szakmunkás bizonyítvány, vagy az érettségire épülő közép és/vagy felsőfokú OKJ-s szakvizsgáig. A nappali tagozaton tanulóknak a tankötelezettségi korhatár elérését követően lehetőségük van a választott szakképesítést esti tagozaton is megszerezni, amennyiben a családi körülményeik nem teszik tovább lehetővé a tanulmányaik nappali tagozaton történő folytatását. A realitások és a belőlük fakadó tapasztalatok azt mutatják, hogy éppen az érintett célcsoportokra jellemző leginkább a hosszú távú tanulás feltételeinek hiánya, a családi, egzisztenciális, társadalmi körülmények gyakori, sokszor drasztikus változása (pl. munkanélküliség, új munkaerőpiaci kihívások, válás, haláleset, betegség stb. révén). Ezért alakítottuk ki képzéseink rendszerét úgy, hogy a meglévő előképzettség függvényében bármely ponton becsatlakozható legyen, majd szükség esetén a tanulási folyamat egy adott szint végeztével egy, két vagy három év után már sikeresen befejeződhessék. Esetleges munkába álláskor tanulóink nappali tagozatról átjelentkezve esti tagozaton folytathatják tanulmányaikat, illetve egy adott szint végén befejezett tanulmányaikat később egy magasabb szinten folytathatják.

A gyakorlati oktatás feltételei

A 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről és a 2011. évi CLXXXVII. törvény a szakképzésről meghatározza a szakképzés elméleti és gyakorlati megvalósításának szakaszait és alapkövetelményeit. Ennek anyagi bázisát az alapítványi fenntartás alatt saját forrásból teremtettük meg. A Ceglédi Szakképzési Centrumhoz való tartozás lehetővé teszi, hogy számítástechnikai gépparkunkat folyamatosan korszerűsítsük, hogy az informatika alapú szakmai gyakorlatok feltételeit javítani tudjuk.

Iskoláinkban az elméleti szaktantárgyak gyakorlatban történő elmélyítése egyrészt szaktantermekben, tanteremben, másrészt a különböző, szakmai képzésünknek megfelelő profilú vállalatok, állami foglalkoztatók (kórházak, szociális otthonok), kft-k és egyéb kisvállalkozások keretében, különböző munkahelyeken **tömbösített formában a vállalatokkal, foglalkoztatókkal kötött együttműködési megállapodás, másrészt egyéni tanulószerveződések** keretében valósítjuk meg.

Mindegyik szakirányban törekszünk arra, hogy hallgatóink ismeretei naprakészek legyenek, így az adott szakirány területén belül rendezett nemzetközi kiállításokra és vásárokat szervezett iskolai program keretében, szaktanár vezetésével visszük el tanulóinkat.

A csoportok és osztályok kialakításánál legfontosabb rendezőelvek:

- Szakmaiság;
- Törvényesség;
- Hatékony tanulási feltételek megteremtése;
- Az optimális eszközellátottság megteremtése;
- Az átlátható, ellenőrizhető teljesítménymérés lehetőségének biztosítása;

A gyakorlati képzés helyi megvalósítása

Iskoláink technikai felszereltsége lehetővé teszi a gyakorlati képzés helyi megvalósítását is a legtöbb szakképesítésben.

Azokban a szakmákban, amelyekben az iskola nem rendelkezik gyakorlati oktatásra alkalmas szaktanteremmel, az erre feljogosított gyakorlati képzésre alkalmas munkahellyel képzési szerződések kötésével biztosítjuk a gyakorlati képzést.

A gyakorlati képzést a jogszabályokban meghatározott létszámok szerint csoportbontásban végezzük. A maximális csoportlétszám: 15 fő.

Az iskola általános munkarendje

- A tanév szorgalmi idejét, valamint az írásbeli vizsgák rendjét - évenként - az EMMI rendeletben szabályozza. A tanév kezdő és befejező napjának tagintézményvezető által történő meghatározását a köznevelési törvény felnőttoktatásra vonatkozó külön rendelkezései teremtik meg.
- A vizsgarend a vizsga esedékességének féltévében a féltév elején, a titkárságon kerül kifüggesztésre, illetve a csoportok/osztályok számára szóban is kihirdetésre kerül.

- Az iskola igazgatója - a Nemzeti köznevelési törvényben foglaltakkal összhangban - tanítási szünetet rendelhet el.
- A tanítási órák rendjét, időtartamát a Nemzeti köznevelési törvény által meghatározott időszakon belül és a 20/2012 (VIII.21) EMMI rendelet alapján.
- A tanítási óra hossza az esti képzésben 35 perc.
- Az iskola az új tanulók iskolaválasztásának megkönnyítésére nyitott napot tarthat évente 2 alkalommal. A nyitott nap megszervezése az igazgató és az igazgatóhelyettes feladata.
- Iskolánkban azokban az osztályokban, ahol a felnőttoktatás munkarendje szerint folyik a képzés, a mindennapos testnevelés megszervezése nem lehetséges.

A felvett tanulókat szakirányonként max. 26-28 fős osztályokba soroljuk.

A szakmai tantárgyak oktatása túlnyomórészt **osztálykeretben** történik.

Az **informatika gyakorlati oktatása** csoportbontásban, maximum 15 fős csoportokban zajlik.

Az **nyelvi képzés** kettő szinten (kezdő, középfeladód), a nyelvi előképzettség függvényében egy-egy szakirányon belül osztálykerettől függetlenül a **nyelvi tudásszint szerinti** bontásban **10-15 fős csoportokban** folyik (pl. kis- és középvállalkozások ügyvezetője). Ezen túlmenően minden szinten fontos eleme az iskolánkban folyó nyelvvoktatásnak a kifejezetten szakmaspecifikus nyelvi képzés is.

Szintén **kiscsoportos foglalkozás** keretében kerül sor az esetleges felzárkóztatásra, korrepetálásra, tanulásmódszertani tréningre. Az osztályfőnöki munka gyakran **egyéni foglalkozás** keretében történik.

Iskolánkban a felnőttoktatási képzés jellege miatt a 20/2012 EMMI rendelet 7.§ (1) alábbi előírásai nem relevánsak:

- a választott kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások, továbbá a kerettantervben meghatározottakon felül a nem kötelező tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyagát, az ehhez szükséges kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezését, óraszámát,
- mindennapos testedzés megszervezése,
- a választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályait,
- középiskola esetén azon választható érettségi vizsgatárgyak megnevezését, amelyekből a középiskola tanulóinak közép- vagy emelt szintű érettségi vizsgára való felkészítését az iskola kötelezően vállalja, továbbá annak meghatározását, hogy a tanulók milyen helyi tantervi követelmények teljesítése mellett melyik választható érettségi vizsgatárgyból tehetnek érettségi vizsgát,
- középiskola esetén az egyes érettségi vizsgatárgyakból a középszintű érettségi vizsga témaköreit,

- a nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyagot,
- az alapfokú művészeti iskola kivételével a tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszereket,
- a tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elveket,
- a nevelőtestület által szükségesnek tartott további elveket ki kell dolgozni.

Az egészségnevelési és környezeti nevelés munkatervét minden évben a tantestület készíti és fogadja el a pedagógiai programban meghatározott elvek, valamint az aktuális tanév feladatai alapján.

10 Az iskola szakmai-, képzési programja

Mivel iskolánk szakképzési feladatokat ellátó közoktatási intézmény, egyszerre több funkciót köteles megvalósítani. Valamennyi funkció nem valósulhat meg azonos hangsúllyal, ezért célszerű azokat tudatosan rangsorolni.

A szakképzés célja:

- oktatás
- képességfejlesztés

Célunk **a személyiség adottságai és a választott szakma követelményei közötti minél nagyobb összhang kialakítása.**

Az oktatás kiszélesítése érdekében tagintézményünk felnőttképzést is folytat(hat), így az iskolarendszeren kívül oktatható szakmák is elérhetővé válnak az általunk megcélzott rétegnek.

A szakközépiskolai és szakgimnáziumi szintű, iskolarendszeren kívüli képzéseinkben a jogszabályban jóváhagyott központi illetve a Ceglédi SZC által akkreditált programokat használjuk.

A szakképzési kerettantervek közül - ha lehetséges -, az iskolarendszeren belüli, esti tagozatos programot tartalmazza a melléklet.

Az esti illetve az iskolarendszeren kívüli képzés nem tartalmaz testnevelés- és élet és pályatervezés tantárgyakat.

Az iskolarendszeren belüli képzésekre a számonkérés:

- **Tömbösített tananyag esetén:** témakörönként, tananyag végén írásban és gyakorlatban kérjük számon a tanultakat. Az adott tantárgyból akkor érik el az elégséges szintet, ha minden részbeszámoló legalább elégségesre sikerült. Pótlási lehetőséget havonta egyszer biztosítunk. Az így kapott záró érdemjegy kerül a tantárgy félévi, illetve év végi érdemjegyként a naplóba.
- **Nem tömbösített tananyag esetén:** havonta legalább egy érdemjegynek kell szerepelni a naplóban. A témazáró dolgozatokat pótolni kell akkor, ha elégtelen vagy valamilyen okból hiányzott. Témazáró dolgozatok megléte és elégséges volta a tantárgy lezárásának feltétele.

Az iskolarendszeren kívüli képzés esetén a számonkérés:

Mivel a képzés tömbösítve folyik, témakörönként, tananyag végén írásban és gyakorlatban kérjük számon a tanultakat. Az adott tantárgyból akkor érik el az

elégséges szintet, ha minden részbeszámoló legalább elégségesre sikerült. Pótlási lehetőséget havonta egyszer biztosítunk. Az így kapott záró érdemjegy kerül a tantárgy félévi, illetve év végi érdemjegyként a naplóba.

A tanulók a gyakorlati feladatok többségét iskolánk saját feladatbankjából kapják kézhez, így mindenki számára jól tervezhető a tanulási folyamat és a számonkérésekre való felkészülés. A feladatbankunkat folyamatosan frissítjük és bővítjük.

A képzés szerkezete, pedagógiai szakaszainak főbb céljai

A szakközépiskolai képzés ideje egy és két év. Ebben a képzési formában azokat a nem tanköteles tanulni vágyókat várjuk, nappali vagy esti oktatásra, akik nem rendelkeznek érettségi bizonyítvánnyal.

A gyakorlati oktatás során alkalmazott maximális csoportlétszám: 15 fő.

A szakgimnáziumi képzés ideje szakképesítéstől, a szakma jellegétől függően (alapszakképesítés vagy ráépülés) 1, illetve 2 tanév.

Szakgimnázium nappali tagozatán a képzési idő 4+1 tanév. A mellésszakképesítést választók a választott mellésszakképesítésből 4. tanévben a tavaszi vizsgaidőszakban szakmai vizsgát tehetnek.

A 4. tanév végén érettségi vizsga, az 5. tanév végén szakmai vizsga tehető.

Képzésstruktúra

OKJ azonosító	Képzés megnevezése	Szakma-	Ágazati	Munka-	Évfolyamok	gyakorlat
		csop.	besoro-	rend	száma,	
			lása		jelölése	
SZAKGIMNÁZIUM						
52 481 02	Irodai informatikus	7	XIII.	nappali	4 év (1/9-4/12)	Iskola
54 481 06	Informatikai rendszerüzemeltető	7	XIII.	nappali	1 év (5/13)	Iskola
52 345 06	Pályázati-támogatási asszisztens	15	XXIV	nappali	4 év (1/9-4/12)	Iskola
54 344 01	Pénzügyi-számviteli ügyintéző	15	XXIV	nappali	1 év (5/13)	Iskola
55 345 01	Kis- és középvállalkozások ügyvezetője II	19	-	esti	1 év(1/15)	Iskola
55 723 01	Ápoló	1	I	esti	1 év (1/15)	EM
54 723 02	Gyakorló ápoló	1	I	esti	2 év (1/13-2/14)	EM
54 726 04	Gyógymasszőr	1	I	esti	2 év (1/13-2/14)	EM-TSZ
54 762 02	Szociális asszisztens	2	III	esti	2 év (1/13-2/14)	EM
54 140 01	Gyógypedagógiai segítő munkatárs	3	IV	esti	2 év (1/13-2/14)	EM
54 140 02	Pedagógiai és családsegítő munkatárs	3	IV	esti	2 év (1/13-2/14)	EM
54 211 04	Grafikus	4	V	esti	2 év (1/13-2/14)	Iskola-EM
54 481 06	Informatikai rendszerüzemeltető	7	XIII.	esti	2 év (1/13-2/14)	Iskola
54 213 05	Szoftverfejlesztő	7	XIII.	esti	2 év (1/13-2/14)	Iskola
55 344 02	Államháztartási mérlegképes könyvelő	15	XXIV	esti	1 év (1/15)	Iskola
54 344 01	Pénzügyi-számviteli ügyintéző	15	XXIV	esti	2 év (1/13-2/14)	Iskola
54 344 02	Vállalkozási és bérügyintéző	15	XXIV	esti	2 év (1/13-2/14)	Iskola
55 344 07	Vállalkozási mérlegképes könyvelő	15	XXIV	esti	1 év (1/15)	Iskola
54 346 03	Irodai titkár	16	XXV	esti	2 év (1/13-2/14)	Iskola
54 841 11	Logisztikai és szállítmányozási ügyintéző	17	XL	esti	2 év (1/13-2/14)	EM
54 525 02	Autószerelő	13.	XXII.	esti	2 év (1/13-2/14)	EM
54 341 01	Kereskedő	17	XXVI	esti	2 év (1/13-2/14)	ISKOLA-EM

SZAKKÖZÉPISKOLA						
35 345 01	Kis- és középvállalkozások ügyvezetője I	19	-	esti	1 év(1/13)	Iskola
34 762 01	Szociális gondozó és ápoló	2	III	esti	2 év (1/11-2/12)	EM
34 523 02	Számítógép -szerelő, -karbantartó	7	XIII.	esti	2 év (1/11-2/12)	Iskola
35 841 01	Autóbusz-vezető	13	XL	esti	0,5 év (1/13)	TSZ
35 841 02	Tehergépkocsi-vezető	13	XL	esti	0,5 év (1/13)	TSZ
34 582 14	Kőműves	9	XVI	esti	2 év (1/11-2/12)	TSZ
34 341 01	Eladó	17	XXVI	esti	2 év (1/11-2/12)	TSZ
34 811 01	Cukrász	18	XXVII	esti	2 év (1/11-2/12)	TSZ
34 811 04	Szakács	18	XXVII	esti	2 év (1/11-2/12)	TSZ
TSZ	Tanulószerződés					
EM	Együttműködési megállapodás					

11 Óratervek

11.1 Szakgimnázium - Informatika ágazat

Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	9-12. óraszám összesen	13. évf.	13. évf. óraszám összesen
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4	556		0
Idegen nyelv	4	4	4	4	556	4	124
Matematika	3	3	3	3	417		0
Történelem	2	2	3	3	345		0
Etika				1	31		0
Informatika	2	2			144		0
Művészetek			1		36		0
Testnevelés	5	5	5	5	695		0
Osztályfőnöki	1	1	1	1	139		0
Kötelező komplex természettudományos tantárgy	3				108		0
Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: Fizika		2	2	2	206		0
Kötelezően választható tantárgy: Matematika, idegen nyelv, informatika			2	2	134		0
Pénzügyi és vállalkozói ismeretek		1			36		0
Közismereti tantárgyak össz:	24	24	25	25	3403		124
IT alapok	1	1			72	0	0
IT alapok gyakorlat	2	1			108	0	0
Hálózatok I.		1	1	1	103	0	0
Hálózatok I. gyakorlat		2	1	3	201	0	0
Programozás	1	1	1	1	139	0	0
Programozás gyakorlat	3	2	2	2	314	0	0
IT szakmai angol nyelv	2	1			108	0	0
Érettségire épülő (fő) szakképesítés	9	9	5	7	1045		0
Foglalkoztatás II.						0,5	15,5
Foglalkoztatás I.						2	62
Hálózatok II.					0	4	124
Hálózatok II. gyakorlat					0	8	248
IT hálózatbiztonság					0	1,5	46,5
IT hálózatbiztonság gyakorlat					0	3	93
Szerverek és felhőszolgáltatások					0	3	93
Szerverek és felhőszolgáltatások gyakorlat					0	9	279
Fő szakképesítés:							961
Linux alapok			1		36		0
Linux alapok gyakorlat			2		72		0
Irodai szoftverek			1		31		0
Irodai szoftverek gyakorlat			1	3	93		0
Mellékszakképesítés:	0	0	5	3	232	-	0
Rendelkezésre álló órakeret/hét	33	33	35	35		35	
Tanítási hetek száma	36	36	36	31		31	
Éves összes óraszám	1188	1188	1260	1085	4680	1085	1085

11.2 Szakgimnázium - Közgazdaság ágazat

Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	9-12. óraszám összesen	13. évf.	13. évf. óraszám összesen
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4	556	-	-
Idegen nyelv	4	4	4	4	556	2	124
Matematika	3	3	3	3	417	-	-
Történelem	2	2	3	3	345	-	-
Etika				1	31	-	-
Informatika	2	2			144	-	-
Művészetek			1		36	-	-
Testnevelés	5	5	5	5	695		-
Osztályfőnöki	1	1	1	1	139	-	-
Kötelező komplex természettudományos tantárgy	3				108	-	-
Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: Földrajz		2	2	2	206	-	-
Kötelezően választható tantárgy: Matematika, idegen nyelv, informatika			2	2	134	-	-
Pénzügyi és vállalkozói ismeretek		1			36	-	-
Közismereti tantárgyak össz:	24	24	25	25	3403	2	124
Foglalkoztatás II.					0	1	31
Foglalkoztatás I.					0	2	62
Gazdasági és jogi alapismeretek	4	2			216		0
Ügyviteli ismeretek					0		0
Ügyviteli gyakorlatok	4				144		0
Általános statisztika		3			108		0
Pénzügyi alapismeretek	3	3	1	1	283		0
Pénzügy gyakorlat	1	1			72		0
Adózási alapismeretek			1		36		0
Adózás gyakorlat				1	31		0
Számviteli alapismeretek		2	1	1	139		0
Számvitel gyakorlat		1	1	1	103		0
Érettségire épülő (fő) szakképesítés	12	12	4	4	1132	3	93
Támogatási alapismeretek			3		108		0
Gazdálkodási statisztika			3		108		0
Folyamat- és pénzügyi tervezés				2	62		0
Támogatási ügyvitel			1	2	98		0
Támogatás menedzsment				2	62		0
Gazdálkodási ismeretek					0	3	93
Vállalkozásfinanszírozás					0	3	93
Vállalkozásfinanszírozás gyakorlat					0	1	31
Adózás					0	3	93
Elektronikus adóbevallás gyakorlata					0	3	93
Számvitel					0	6	186
Könyvelés számítógépen gyakorlat					0	4	124

Projekt-finanszírozás					0	2	62
Projektfinanszírozás gyakorlata					0	2	62
Projektfolyamatok követése					0	2	62
Projekttervezés gyakorlata					0	1	31
Mellékszaképesítés:	0	0	7	6	438	35	930
Rendelkezésre álló órakeret/hét	36	36	36	35		35	
Tanítási hetek száma	36	36	36	31		31	
Éves összes óraszám	1296	1296	1296	1085	4973	1085	1147

11.3 OKJ 55 345 01 Kis- és középvállalkozások ügyvezetője II

Tantárgyak	Elmélet	Gyakorlat
Idegen nyelv	10	
Informatikai alapismeretek		1
Irodai programcsomag használata		2,5
Internetes kommunikáció		3
Vezetői ismeretek	1	
Összesen	11	6,5
Összesen	17,5	

11.4 OKJ 55 723 01 Ápoló (1/15.)

Tantárgyak:	esti tagozat	Elméleti órák száma	Gyakorlati órák száma
Összesen		272	288
Összesen		560	
Klinikumi és szakápolási ismeretek		272	0
Klinikai szakápolás gyakorlata		0	134
Speciális ápolói beavatkozások gyakorlata		0	94
Speciális ápolói beavatkozások klinikai körülmények között		0	60

11.5 OKJ 54 723 02 Gyakorló ápoló (1/13, 2/14.)

Tantárgyak:	esti tagozat	1/13			2/14	
		e	gy	ögy	e	gy
Összesen		451	180	80	260	318
Összesen		631			578	
Elméleti óraszámok		711				55,2%
(arány ögy-vel)						
Gyakorlati óraszámok		578				44,8%
(arány ögy-vel)						
Foglalkoztatás II.		0	0		8	0
Foglalkoztatás I.		0	0		30	0
Munkahelyi egészség és biztonság		6	0		6	0
Egészségügyi alapismeretek		81	0		0	0
Szakmai kommunikáció		45	0		0	0
Ápolástan-gondozástan		96	0		12	0
Klinikumi alapozó ismeretek		88	0		0	0
Klinikumi szakismeretek		80	0		0	0
Diagnosztikai és terápiás alapismeretek		40	0		0	0
Klinikumi gyakorlat		0	180		0	0
Egészségügyi asszisztensi feladatok		0	0		0	0
Egészségügyi asszisztálás gyakorlata		0	0		0	0
Diagnosztikus és terápiás szakismeretek		15	0		87	0
Diagnosztikus és terápiás beavatkozások		0	0		31	0
Klinikai gyakorlat		0	0		0	272
Egészségnevelés- egészségfejlesztés		0	0		86	0
Egészségnevelés-egészségfejlesztés gyakorlat		0	0		0	46

11.6 OKJ 54 726 04 Gyógymasszőr

	1/13			1/14	
	e	gy	ögy	e	gy
Összesen	432	204	80	204	360
Összesen	636			564	
Elméleti óraszámok	636				50,3%
(arány ögy-vel)					
Gyakorlati óraszámok	629				49,7%
(arány ögy-vel)					
Foglalkoztatás II.		0		18	0
Foglalkoztatás I.	0	0		30	0
Munkahelyi egészség és biztonság	12	0		0	0
Egészségügyi alapismeretek	102	0		0	0
Szakmai kommunikáció	36	0		0	0
Ápolástan-gondozástan	90	0		0	0
Klinikumi alapozó ismeretek	84	0		0	0
Klinikumi szakismeretek	66	0		0	0
Diagnosztikai és terápiás alapismeretek	42	0		0	0
Klinikumi gyakorlat	0	204		0	0
Anatómia-élettan	0	0		24	0
Klinikum	0	0		36	0
Fizioterápia II.	0	0		12	0
Fizioterápia II. gyakorlat	0	0		0	20
Anatómiai-élettani alapismeretek	0	0		18	0
Klinikumi alapismeretek	0	0		12	0
Elsősegélynyújtás-első ellátás gyakorlat	0	0		0	12
Fizioterápia I.	0	0		18	0
Fizioterápia I. gyakorlat	0	0		0	80
Masszázs	0	0		18	0
Masszázs gyakorlat	0	0		0	120
Gyógymasszázs	0	0		18	0
Gyógymasszázs gyakorlat	0	0		0	128

11.7 OKJ 54 762 02 Szociális asszisztens

Összesen	396	234		378	174
Összesen	630		80	552	
Elméleti óraszámok	774				61,3%
(arány ögy-vel)					
Gyakorlati óraszámok	488				38,7%
(arány ögy-vel)					
Foglalkoztatás II.	0	0		18	0
Foglalkoztatás I.	0	0		30	0
Szakmai készségfejlesztés és kommunikációs gyakorlat	0	18		0	0
Szakmai készségfejlesztés és kommunikációs gyakorlat	0	60		0	0
Társadalomismereti, szociálpolitikai, jogi és etikai ismeretek	174	0		0	0
Társadalomismereti és szociálpolitikai gyakorlat	0	54		0	0
Pszichológiai és pedagógiai ismeretek	114	0		0	0
Pszichológiai gyakorlat	0	24		0	0
Egészségügyi alapismeretek	72	0		0	0
Népegészségügyi ismeretek	36	0		0	0
Az elsősegélynyújtás gyakorlata	0	48		0	0
A szociális problémák megjelenésének összefüggései	0	0		66	0
A szociális munka elmélete	0	0		72	0
A szociális munka gyakorlata	0	0		0	54
Esetmegbeszélés és szupervízió gyakorlata	0	0		0	36
Mentálhigiéné	0	0		30	0
A szabadidő-szervezés és rekreáció elméleti ismeretei	0	0		90	0
A szabadidő-szervezés és rekreáció gyakorlata	0	0		0	72
A szociális adminisztráció	0	0		48	0
Számítástechnikai ismeretek	0	30		24	12

11.8 00OKJ 54 140 01 Gyógypedagógiai segítő munkatárs (1/13, 2/14.)

	1/13			2/14	
	e	gy	ögy	e	gy
Összesen	420	210	80	324	222
Összesen	630			546	
Elméleti óraszámok	744				59,2%
(arány ögy-vel)					
Gyakorlati óraszámok	512				40,8%
(arány ögy-vel)					
Foglalkoztatás II.	0	0		18	0
Foglalkoztatás I.	0	0		36	0
Pedagógia	126			54	
Pedagógiai gyakorlat		90			90
Bevezetés a pszichológiába	72			42	
Gyógypedagógiai alapismeretek	84			60	
Gyógypedagógiai gyakorlat		120			132
Gyógypedagógiai pszichológia	48			42	
Gyógypedagógiai tantárgypedagógiák	36			36	
Gyógypedagógiai egészségtan	36			36	
Gondozási és egészségnevelési alapismeretek	18				

11.9 OKJ 54 140 02 Pedagógiai és családsegítő munkatárs (1/13-2/14.)

Tantárgyak: esti tagozat	1/13			2/14	
	e	gy	ögy	e	gy
Összesen	348	204	80	348	216
Összesen	552			564	
Elméleti óraszámok	696				
(arány ögy-vel)	58,2%				
Gyakorlati óraszámok	500				
(arány ögy-vel)	41,8%				
Foglalkoztatás II.	0	0		18	0
Foglalkoztatás I.	0	0		30	0
Pedagógia	126	0		120	0
Pedagógiai gyakorlat	0	204		0	216
Bevezetés a pszichológiába	54	0		36	0
Pedagógiai szociológia	54	0		36	0
Mentálhigiéniai alapismeretek	36	0		24	0
Szabadidő szervezés	30	0		24	0
Kommunikáció és viselkedéskultúra	24	0		24	0
Gondozási és egészségnevelési alapismeretek	24	0		24	0
Munkahelyi egészség és biztonság	0	0		12	0

11.10 OKJ 54 211 04 Grafikus

	1/13			2/14	
	e	gy	ögy	e	gy
Összesen	180	456	80	198	354
Összesen	636			552	
Elméleti óraszámok	378				29,8%
(arány ögy-vel)					
Gyakorlati óraszámok	890				70,2%
(arány ögy-vel)					
Foglalkoztatás II.				18	
Foglalkoztatás I.				30	
Művészettörténet	90			36	
Rajz, festés, mintázás gyakorlat		174			144
Anyagismeret	90				
Tervezés gyakorlat		54			
Kortárs művészettörténet				48	
Grafikai technológia gyakorlat		228			
Illusztrációs gyakorlat					42
Tervezőgrafikai elmélet				66	
Tervezőgrafikai technológiai gyakorlat					54
Tervezőgrafikai tervezési gyakorlat					114

11.11 OKJ 54 481 06 Informatikai rendszerüzemeltető

	1/13			2/14	
	e	gy	ögy	e	gy
Összesen	282	348	0	188	384
Összesen	630			572	
Elméleti óraszámok	470				39,1%
(arány ögy-vel)					
Gyakorlati óraszámok	732				60,9%
(arány ögy-vel)					
Foglalkoztatás II.				18	
Foglalkoztatás I.				30	
IT alapok	36				
IT alapok gyakorlat		54			
Hálózatok I.	72				
Hálózatok I. gyakorlat		150			
Programozás	72				
Programozás gyakorlat		144			
IT szakmai angol nyelv	102				
Hálózatok II.				48	
Hálózatok II. gyakorlat					138
IT hálózatbiztonság				24	
IT hálózatbiztonság gyakorlat					48
Szerverek és felhőszolgáltatások				68	
Szerverek és felhőszolgáltatások gyakorlat					198

11.12 OKJ 54 213 05 Szoftverfejlesztő

	1/13			2/14	
	e	gy	ögy	e	gy
Összesen	252	378	0	234	312
Összesen	630			546	
Elméleti óraszámok	486				41,3%
(arány ögy-vel)					
Gyakorlati óraszámok	690				58,7%
(arány ögy-vel)					
Foglalkoztatás II.	0	0		18	0
Foglalkoztatás I.	0	0		30	0
IT alapok	36	0		0	0
IT alapok gyakorlat	0	54		0	0
Hálózatok I.	54	0		0	0
Hálózatok I. gyakorlat	0	144		0	0
Programozás	90	0		0	0
Programozás gyakorlat	0	180		0	0
IT szakmai angol nyelv	72	0		0	0
Szoftverfejlesztés	0	0		120	0
Szoftverfejlesztés gyakorlat	0	0		0	210
Webfejlesztés	0	0		66	0
Webfejlesztés gyakorlat	0	0		0	102

11.13 OKJ 55 344 02 Államháztartási mérlegképes könyvelő

Tantárgyak/témakörök	Elméleti órák száma	Gyakorlati órák száma
Összesen	324	219
Összesen	543	
Jogi ismeretek	42	0
Pénzügyi ismeretek	36	0
Pénzügyi gyakorlat	0	24
Adózás	42	0
Adózás gyakorlat	0	42
Számvitel szervezés	42	0
Komplex feladatok gyakorlata	0	18
Államháztartási gazdálkodás	36	0
Államháztartási gazdálkodás gyakorlata	0	15
Államháztartási számvitel	48	0
Államháztartási számvitel gyakorlata	0	60
Államháztartási elemzés	42	0
Államháztartási elemzés gyakorlata	0	36
Államháztartási ellenőrzés	36	0
Államháztartási ellenőrzés gyakorlata	0	24

11.14 OKJ 55 344 07 Vállalkozási mérlegképes könyvelő

Tantárgyak/témakörök	Elméleti órák száma	Gyakorlati órák száma
Összesen	318	234
Összesen	552	
Jogi ismeretek	42	0
Pénzügyi ismeretek	36	0
Pénzügyi gyakorlat	0	30
Adózás	48	0
Adózás gyakorlat	0	48
Számvitel szervezés	42	0
Komplex feladatok gyakorlata	0	18
Gazdasági és vezetési feladatok	48	0
Számvitel	60	0
Számvitel gyakorlat	0	90
Elemzés-ellenőrzés	42	0
Elemzés-ellenőrzés gyakorlata	0	48

11.15 OKJ 54 344 01 Pénzügyi-számviteli ügyintéző (2016-kifutó)

	1/13			2/14	
	e	gy	ögy	e	gy
Összesen	408	222	0	378	186
Összesen	630			564	
Elméleti óraszámok	786				65,8%
(arány ögy-vel)					
Gyakorlati óraszámok	408				34,2%
(arány ögy-vel)					
Foglalkoztatás II.	0	0		18	0
Foglalkoztatás I.	0	0		36	0
Gazdasági és jogi alapismeretek	126	0		0	0
Ügyviteli ismeretek	66	0		0	0
Ügyviteli gyakorlatok	0	120		0	0
Általános statisztika	42	0		0	0
Statisztika gyakorlat	0	18		0	0
Pénzügyi alapismeretek	72	0		0	0
Pénzügy gyakorlat	0	18		0	0
Adózási alapismeretek	30	0		0	0
Adózás gyakorlat	0	24		0	0
Számviteli alapismeretek	72	0		0	0
Számvitel gyakorlat	0	42		0	0
Gazdálkodási ismeretek	0	0		42	0
Vállalkozásfinanszírozás	0	0		42	0
Vállalkozásfinanszírozás gyakorlat	0	0		0	24
Adózás	0	0		60	0
Elektronikus adóbevallás gyakorlata	0	0		0	54
Számvitel	0	0		114	0
Könyvelés számítógépen gyakorlat	0	0		0	66
Projekt-finanszírozás	0	0		36	0
Projektfinanszírozás gyakorlata	0	0		0	24
Projektfolyamatok követése	0	0		30	0
Projekttervezés gyakorlata	0	0		0	18

11.16 OKJ 54 344 01 Pénzügyi-számviteli ügyintéző (2018-új)

	1/13			2/14		
	e	gy	ögy	e	gy	
Összesen	384	246	0	360	204	1194
Összesen	630			564		
Elméleti óraszámok	62,31%					
(arány ögy-vel)						
Gyakorlati óraszámok	37,69%					
(arány ögy-vel)						
Foglalkoztatás II.	0	0		18	0	18
Foglalkoztatás I.	0	0		30	0	30
Gazdasági és jogi alapismeretek	126	0		0	0	126
Ügyviteli gyakorlatok	0	126		0	0	126
Általános statisztika	54	0		0	0	54
Pénzügyi alapismeretek	96	0		0	0	96
Pénzügy gyakorlat	0	36		0	0	36
Adózási alapismeretek	30	0		0	0	30
Adózás gyakorlat	0	24		0	0	24
Számviteli alapismeretek	78	0		0	0	78
Számvitel gyakorlat	0	60		0	0	60
Gazdálkodási ismeretek	0	0		42	0	42
Vállalkozásfinanszírozás	0	0		42	0	42
Vállalkozásfinanszírozás gyakorlat	0	0		0	36	36
Adózás	0	0		54	0	54
Elektronikus adóbevallás gyakorlata	0	0		0	54	54
Számvitel	0	0		114	0	114
Könyvelés számítógépen gyakorlat	0	0		0	66	66
Projektfinanszírozás	0	0		30	0	30
Projektfinanszírozás gyakorlata	0	0		0	30	30
Projektfolyamatok követése	0	0		30	0	30
Projekttervezés gyakorlata	0	0		0	18	18

11.17 OKJ 54 344 02 Vállalkozási és bérügyintéző

	1/13			2/14	
	e	gy	ögy	e	gy
Összesen	408	222	0	372	180
Összesen	630			552	
Elméleti óraszámok	780				65,99%
(arány ögy-vel)					
Gyakorlati óraszámok	402				34,01%
(arány ögy-vel)					
Foglalkoztatás II.	0	0		18	0
Foglalkoztatás I.	0	0		36	0
Gazdasági és jogi alapismeretek	126	0		0	0
Ügyviteli ismeretek	66	0		0	0
Ügyviteli gyakorlatok	0	120		0	0
Általános statisztika	42	0		0	0
Statisztika gyakorlat	0	18		0	0
Pénzügyi alapismeretek	72	0		0	0
Pénzügy gyakorlat	0	18		0	0
Adózási alapismeretek	30	0		0	0
Adózás gyakorlat	0	24		0	0
Számviteli alapismeretek	72	0		0	0
Számvitel gyakorlat	0	42		0	0
Vállalkozás-finanszírozás	0	0		42	0
Vállalkozás-finanszírozási gyakorlat	0	0		0	18
Adózás	0	0		60	0
Elektronikus adóbevallás gyakorlata	0	0		0	48
Bérügyi feladatok	0	0		36	0
Bérügyi gyakorlat	0	0		0	18
Kis- és középvállalkozások gazdálkodása	0	0		48	0
Üzleti tervekészítés gyakorlata	0	0		0	18
Könyvvizetés	0	0		60	0
Pénzforgalmi könyvviteli gyakorlat	0	0		0	30
Munkaerő-gazdálkodás	0	0		42	0
Bérszámfejtési gyakorlat	0	0		0	30
Társadalom-biztosítás	0	0		30	0
TB-gyakorlat	0	0		0	18

11.18 OKJ 54 346 03 Irodai titkár

	1/13			2/14	
	e	gy	ögy	e	gy
Összesen	192	468	80	240	342
Összesen	660			582	
Elméleti óraszámok	432				33,3%
(arány ögy-vel)					
Gyakorlati óraszámok	970				66,7 %
(arány ögy-vel)					
Foglalkoztatás II.	0	0		18	0
Foglalkoztatás I.	0	0		36	0
Gazdasági és vállalkozási ismeretek	60	0		18	0
Jogi ismeretek	18	0		24	0
Gépírás és levelezési gyakorlat	0	150		0	66
Irodai alkalmazások gyakorlata	0	120		0	30
Gyorsírás gyakorlata	0	150		0	66
Kommunikáció a titkári munkában	42	0		30	0
Rendezvény- és programszervezés	36	0		0	0
Rendezvény- és programszervezés gyakorlata	0	0		0	78
Titkári ügyintézés	36	0		30	0
Titkári ügyintézés gyakorlata	0	48		0	78
Irodai szakmai idegen nyelv	0	0		84	0

11.19 OKJ 54 341 01 Kereskedő

	1/13			2/14	
	e	gy	ögy	e	gy
Összesen	474	156	80	264	288
Összesen	630			552	
Elméleti óraszámok	738				58,48%
(arány ögy-vel)					
Gyakorlati óraszámok	524				41,52%
(arány ögy-vel)					
Foglalkoztatás II.	0	0		18	0
Foglalkoztatás I.	0	0		36	0
Marketing	36	0		48	0
Marketing gyakorlat	0	0		0	72
Levelezés	66	0		0	0
Élelmiszer- és vegyi áruismeret	72	0		0	0
Műszak cikk áruismeret	72	0		0	0
Ruházati- és bútor áruismeret	30	0		24	0
Kereskedelmi ismeretek	108	0		0	0
Kereskedelmi gyakorlat I.	0	72		0	0
Kereskedelmi gazdaságtan	90	0		54	0
Kereskedelmi gazdaságtan gyakorlat	0	54		0	102
Vállalkozástan	0	0		48	0
Ügyvitel	0	0		36	0
Vállalkozási gyakorlat	0	30		0	114

11.20 OKJ 35 345 01 Kis- és középvállalkozások ügyvezetője I.

Tantárgyak	Elmélet	Gyakorlat
Idegen nyelv	10	
Informatikai alapismeretek		1
Irodai programcsomag használata		3
Internetes kommunikáció		2,5
Vezetői ismeretek	1	
Összesen	11	6,5
Összesen	17,5	

11.21 OKJ 34 762 01 Szociális gondozó és ápoló

	1/11			2/12	
	e	gy	ögy	e	gy
Összesen	390	246	160	408	168
Összesen	636			576	
Elméleti óraszámok (arány ögy-vel)	798				58,2%
Gyakorlati óraszámok (arány ögy-vel)	574				41,8%
Foglalkoztatás II.	18	0		0	0
Foglalkoztatás I.	36	0		0	0
Szakmai készségfejlesztés és kommunikációs gyakorlat	0	48		0	48
Szociálpolitikai, jogi és etikai ismeretek	48	0		48	0
Pszichológiai alapismeretek	78	0		0	0
Egészségügyi alapismeretek	108	0		48	0
Ápolási, gondozási alapismeretek	60	0		0	0
Megfigyelési és elsősegélynyújtási gyakorlat	0	60		0	0
Társadalomismeret	0	0		24	0
Klinikai ismeretek	0	0		84	0
Ápolási gyakorlat	0	36		0	0
Gondozási ismeretek	42	0		0	0
A gondozási szükségletek felmérésének gyakorlata	0	18		0	0
Monitorozó gyakorlat	0	60		0	0
Szociális munka elmélete	0	0		66	0
Szociális munka gyakorlata	0	0		0	24
Szociális gondozás	0	0		90	0
Szociális gondozás gyakorlata	0	24		0	48
Mentálhigiéné	0	0		30	0
Esetmegbeszélés és szupervízió a gyakorlaton	0	0		0	30
A szociális adminisztráció gyakorlata	0	0		18	18

11.22 OKJ 34 523 02 Számítógép -szerelő, -karbantartó

	1/11			2/12	
	e	gy	ögy	e	gy
Összesen	276	366	0	192	354
Összesen	642			546	
Elméleti óraszámok (arány ögy-vel)	468			39,39%	
Gyakorlati óraszámok (arány ögy-vel)	720			60,61%	
Foglalkoztatás II.	18	0		0	0
Foglalkoztatás I.	36	0		0	0
IT alapok	36	0		0	0
IT alapok gyakorlat	0	54		0	0
Hálózati ismeretek	60	0		60	0
Hálózati ismeretek gyakorlat	0	60		0	66
Operációs rendszerek	54	0		0	0
Operációs rendszerek gyakorlat	0	72		0	102
Számítógéprendszer hibáinak elhárítása	72	0		132	0
Számítógéprendszer hibáinak elhárítása gyakorlat	0	180		0	186

11.23 OKJ 35 841 01 Autóbuszvezető

Tantárgyak/témakörök	Elméleti órák száma	Gyakorlati órák száma
Összesen	190	91
Összesen	281	
Alapelvek a közlekedésben	30	0
Infokommunikáció	10	0
Közlekedés-földrajz	10	0
Gépjárművek szerkezetana	40	0
Gépjárművek szerkezetana	0	16
Személyszállítás, utaskommunikáció	10	0
Személyszállítás, utaskommunikáció gyakorlat tantárgy	0	8
Munkavédelmi és tűzvédelmi ismeretek	20	0
Autóbuszok karbantartásának és javításának speciális esetei, a nagytestű járművek mozgatásának veszélyei	10	0
Autóbuszok karbantartásának és javításának speciális esetei, a nagytestű járművek mozgatásának veszélyei, biztonságos ellenőrzési, karbantartási és üzemeltetési feladatok gyakorlat	0	6
Gépjárművezetők szociális szabályai, tachográf ismeret	15	0
Felelősségi körök a személyfuvarozásban	10	0
Az angol vagy német nyelv alapjai	15	0
Autóbuszvezetők munkavégzési körülményeinek szakmai nyelvi ismeretei	15	0
Emberi tényezők	5	0
Veszélyhelyzetek a közúti forgalomban	0	5
Alapoktatás	0	6
Vezetés forgalomban	0	40
Módszerátadó gyakorlat	0	10

11.24 OKJ 35 841 02 Tehergépkocsi vezető

Tantárgyak/témakörök	Elméleti órák száma	Gyakorlati órák száma
Összesen	190	91
Összesen	281	
12062/1 Alapelvek a közlekedésben	30	0
12062/2 Infokommunikáció	10	0
12062/3 Közlekedés-földrajz	10	0
12064/1 Gépjárművek szerkezetana	40	0
12064/2 Gépjárművek szerkezetana Biztonságos ellenőrzési, karbantartási és üzemeltetési feladatok gyakorlat	0	16
11976/1 A rakományok rögzítése a közúti szállításban	10	0
11976/2 Rakomány és rakományrögzítési, rakodási gyakorlatok	0	8
11747/1 Munkavédelmi és tűzvédelmi ismeretek	20	0
11747/2 Tehergépjárművek karbantartásának és javításának speciális esetei, a nagytestű járművek mozgatásának veszélyei	10	0
11747/3 Tehergépjárművek karbantartásának és javításának speciális esetei, a nagytestű járművek mozgatásának veszélyei, biztonságos ellenőrzési, karbantartási és üzemeltetési feladatok gyakorlat	0	6
12066/1 Gépjárművezetők szociális szabályai, tachográf ismeret	15	0
12066/2 Felelősségi körök az áru fuvarozásban	10	0
12063/1 Az angol vagy német nyelv alapjai	15	0
12063/2 Tehergépkocsivezetők munkavégzési körülményeinek szakmai nyelvi ismeretei	15	0
12065/1 Emberi tényezők	5	0
12065/2 Veszélyhelyzetek a közúti forgalomban	0	5
11977/1 Alapoktatás	0	6
1977/2 Vezetés forgalomban	0	40
11977/3 Módszerátadó gyakorlat	0	10

11.25 OKJ 34 582 14 Kőműves

	1/11			2/12	
	e	gy	ögy	e	gy
Összesen	252	378	80	174	372
Összesen	630			546	
Elméleti óraszámok (arány ögy-vel)	426			33,92%	
Gyakorlati óraszámok (arány ögy-vel)	830			66,08%	
Foglalkoztatás II.	18	0		0	0
Foglalkoztatás I.	36	0		0	0
Építőipari alapismeretek	54	0		12	0
Építőipari alapismeretek gyakorlat	0	24		0	0
Falazás, vakolás	48	0		66	0
Falazás, vakolás gyakorlat	0	120		0	144
Beton és vasbeton szerkezetek	36	0		48	0
Beton és vasbeton szerkezetek gyakorlat	0	120		0	138
Szigetelés	36	0		0	0
Szigetelés gyakorlat	0	72		0	0
Térburkolás	24	0		0	0
Térburkolás gyakorlat	0	42		0	0
Kiegészítő kőműves feladatok	0	0		48	0
Kiegészítő kőműves gyakorlat	0	0		0	90

11.26 OKJ 34 341 01 Eladó

	1/11			2/12	
	e	gy	ögy	e	gy
Összesen	234	396	80	198	348
Összesen	630			546	
Elméleti óraszámok (arány ögy-vel)	432				34,39%
Gyakorlati óraszámok (arány ögy-vel)	824				65,61%
Foglalkoztatás II.	18	0		0	0
Foglalkoztatás I.	36	0		0	0
Kereskedelmi ismeretek	72	0		54	0
Kereskedelmi gyakorlat	0	330		0	300
Ruházati és vegyes iparcikk áruismeret	0	0		42	0
Élelmiszer- és vegyi áruismeret	42	0		42	0
Műszakicikk áruismeret	42	0		42	0
Eladástan	24	0		18	0
Eladási gyakorlat	0	66		0	48

11.27 OKJ 34 811 01 Cukrász

	1/13			1/14	
	e	gy	ögy	e	gy
Összesen	200	450	80	145	400
Összesen	650			545	
Elméleti óraszámok (arány ögy-vel)	345			27,06%	
Gyakorlati óraszámok (arány ögy-vel)	930			72,94%	
Foglalkoztatás II.	15	0		0	0
Foglalkoztatás I.	35	0		0	0
Vendéglátó gazdálkodás	50	0		20	0
Általános élelmiszerismeret	50	0		20	0
Élelmiszerbiztonságról általában	0	0		10	0
Vendéglátás higiénája	0	0		10	0
Cukrász szakmai idegen nyelv	0	0		40	0
Cukrász szakmai ismeretek	50	0		35	0
Szakrajz	0	0		10	0
Cukrász szakmai gyakorlat	0	126		0	120
Cukrász szakmai üzemi gyakorlat	0	324		0	280

11.28 OKJ 34 811 04 Szakács

	1/11			2/12	
	e	gy	ögy	e	gy
Összesen	205	441	80	220	340
Összesen	646			560	
Elméleti óraszámok (arány ögy-vel)	425				33,05%
Gyakorlati óraszámok (arány ögy-vel)	861				66,95%
Foglalkoztatás II.	15	0		0	0
Foglalkoztatás I.	35	0		0	0
Vendéglátó gazdálkodás	50	0		40	0
Általános élelmiszerismeret	50	0		40	0
Élelmiszerbiztonságról általában	0	0		20	0
Vendéglátás higiénája	0	0		10	0
Szakmai idegen nyelv	0	0		40	0
Ételkészítési ismeretek alapjai elmélet	55	0		0	0
Ételkészítési ismeretek alapjai gyakorlat I.	0	81		0	0
Ételkészítési ismeretek alapjai gyakorlat II.	0	360		0	0
Ételkészítési ismeretek elmélet	0	0		70	0
Ételkészítési ismeretek gyakorlat	0	0		0	340

7. A pedagógiai program legitimációja

A pedagógiai programot a nevelő testület, az igazgatóval együtt megtárgyalta és 2018. szeptember 7-én jóváhagyta.

A pedagógiai program érvényességi ideje

- Az iskola 2018. szeptember 3. napjától (2018/2019. tanévtől) szervezi meg nevelő és oktató munkáját e pedagógiai program alapján.
- A módosított Pedagógiai Program hatályos 2019. szeptember 17-étől.
- A program – nevelőtestületi – felülvizsgálatának határideje: 2020. szeptember 1.
- Jelen Pedagógiai Program visszavonásig érvényes.

A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.

- Az érintett szaktanárok minden tanév végén értékelik a pedagógiai programban megfogalmazott általános célok és a szakmai programban megfogalmazott tantárgyi célok és követelmények megvalósulását.
- Minden értékelést a szükséges intézkedések megtétele követ.

A pedagógiai program módosítása

- A pedagógiai program módosítását a tantestület tagjainak minősített többsége és az iskola fenntartója kezdeményezheti.
- A tanulók a pedagógiai program módosítását közvetetten képviselőik útján javasolhatják.
- A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el és az a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.
- A módosított pedagógiai programot a jóváhagyást követő tanév szeptember 1. napjától kell bevezetni.

A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

Az iskola pedagógiai programja nyilvános és minden érdeklődő számára megtekinthető.

A pedagógiai program egy-egy példánya megtekinthető: az iskola székhelyén és fiókintézményében az iskola titkárságán, a tagintézmény honlapján, valamint a fenntartónál.

Gyömrő, 2018. szeptember 7..

.....
Fekete József
igazgató

Záradék:

Ezt a Pedagógiai Programot a fenntartó jóváhagyta.

Buncsák Gábor főigazgató

Tartalomjegyzék

1. A Pedagógiai Program hatálya	2
2. Bevezető gondolatok	3
3. Az iskolánk bemutatása	3
4. A képzés tárgyi feltételei	3
5. Az iskolában folyó képzések	5
6. Az iskola működési jellemzői	6
6.1 Az iskolában folyó oktató nevelő-munka alapelvei	6
6.2 Az iskolában folyó nevelő oktató munka eljárásai és eszközei	7
6.3 Általános és speciális tagintézményi célok és feladatok A nevelés-oktatás általános és speciális céljai, feladatai	8
6.4 Esélyegyenlőségi program	9
7. A nevelési program	15
7.2 A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei.	16
7.3 A nevelő-oktató munka célkitűzései, feladatai	17
Célok és feladatok a szakközépiskolai képzésben	17
Célok és feladatok a középfokú és emelt szintű szakképzéseknél	17
7.4 A nevelő - oktató munka pedagógiai eszközei	18
7.5 A személyiség-, és közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok	18
A tanulók, a fiatalok tanulók szülei és a pedagógusok kapcsolata, együttműködési formája	19
Kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje	20
7.5 A sajátos nevelési igénnyel, beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység	20
7.6 A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatása	22
Tanulásmódszertan	22
Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek, az ellátás lehetőségei	23
Az egészséges és környezettudatos életmódra nevelés feladatai	23

<i>Az elsősegély-nyújtási ismeretek oktatása</i>	23
<i>A tanulói érdekképviselői szervezet kialakítása, intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje</i>	24
<i>Helyi tanterv</i>	24
<i>A nevelő-oktató munka ellenőrzési rendszere</i>	24
<i>A számonkérés szabályai</i>	25
<i>Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai</i>	25
<i>A nevelő-oktató munka mérési rendszere</i>	26
A nevelő-oktató munka értékelési rendszere	27
<i>Értékelés a tanulmányok alatt</i>	27
<i>A továbblépés feltételei</i>	30
A képzés tárgyi feltételei	30
<i>Az iskola épülete</i>	30
<i>A pedagógiai program megvalósításához szükséges eszközök, felszerelések jegyzéke</i>	31
<i>Tankönyvellátás rendje</i>	31
<i>Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei</i>	33
A képzés személyi feltételei	34
<i>Pedagógus munkakörben foglalkoztatottak</i>	34
<i>7.7.1 Nem pedagógus munkakörben foglalkoztatottak</i>	34
8 A nevelő-oktató munka minőségbiztosítási rendszere	34
9 Képzési struktúra	35
9.1. A nevelő-oktató munka eljárásai	35
<i>Képzési struktúra kialakítása az esélyegyenlőség jegyében</i>	35
<i>A képzési struktúra átjárhatósága</i>	35
<i>A gyakorlati oktatás feltételei</i>	36
<i>A gyakorlati képzés helyi megvalósítása</i>	36
<i>Az iskola általános munkarendje</i>	36
10 Az iskola szakmai-, képzési programja	38
A képzés szerkezete, pedagógiai szakaszainak főbb céljai	39

Képzésstruktúra	40
11 Óratervek	42
11.7 Szakgimnázium - Informatika ágazat	42
11.8 Szakgimnázium - Közgazdaság ágazat	43
11.9 OKJ 55 345 01 Kis- és középvállalkozások ügyvezetője II	44
11.10 OKJ 55 723 01 Ápoló (1/15.)	44
11.11 OKJ 54 723 02 Gyakorló ápoló (1/13, 2/14.)	45
11.12 OKJ 54 726 04 Gyógymasszőr	46
11.13 OKJ 54 762 02 Szociális asszisztens	47
11.14 OKJ 54 762 03 Szociális szakgondozó	Error! Bookma
11.15 OKJ 54 140 01 Gyógypedagógiai segítő munkatárs (1/13, 2/14.)	48
11.16 OKJ 54 140 02 Pedagógiai és családsegítő munkatárs (1/13-2/14.)	48
11.17 OKJ 54 211 04 Grafikus	49
11.18 OKJ 54 481 06 Informatikai rendszerüzemeltető	50
11.19 OKJ 54 213 05 Szoftverfejlesztő	51
11.20 OKJ 55 344 02 Államháztartási mérlegképes könyvelő	52
11.21 OKJ 55 344 07 Vállalkozási mérlegképes könyvelő	52
11.22 OKJ 54 344 01 Pénzügyi-számviteli ügyintéző	53
11.23 OKJ 54 344 02 Vállalkozási és bérügyintéző	55
11.24 OKJ 54 346 03 Irodai titkár	56
11.25 OKJ 54 341 01 Kereskedő	57
11.26 OKJ 35 345 01 Kis- és középvállalkozások ügyvezetője I.	58
11.27 OKJ 34 762 01 Szociális gondozó és ápoló	58
11.28 OKJ 34 523 02 Számítógép -szerelő, -karbantartó	59
11.29 OKJ 35 841 01 Autóbuszvezető	60
11.30 OKJ 35 841 02 Tehergépkocsi vezető	61
11.31 OKJ 34 582 14 Kőműves	62
11.32 OKJ 34 341 01 Eladó	62
11.33 OKJ 34 811 01 Cukrász	63
11.34 OKJ 34 811 04 Szakács	63
7. A pedagógiai program legitimációja	64
Tartalomjegyzék	66

Mellékletek:

- *Leltár és kötelező eszköz- és felszerelés jegyzék*
- *Szakképzési kerettantervek*